Anul LXXVIII Sibiu, 1 Ianuar 1930 Nr. 1—2

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

1930

Din noianul veșniciei s'a mai desprins un strop. Iar noi, încredințând pământului pe atâția din cei dragi ai noștri, purcedem spre noul an.

Precum scoica poartă în ea melodia valurilor, cari au aruncat-o la mal, tot astfel ducem și noi în ființa noastră ecoul faptelor ce le-am săvârșit.

Este în acest ecou căldura dragostei de frate? Este avântul îmnului către muncă? Este prosternarea în fața puterei ce ne-a dat supremul dar al luminei? — Atunci cu îndrăsneală înainte!

Dincolo de hotarul ce desparte ziua de azi de cea de mâne, pentru cel ce poartă în suflet lumina bucuriei faptei îndeplinite nu este nimica necunoscut. Cel ce a suflat peste omul făcut din țărână, duhul Său, i-a lăsat aceluiaș om legi, după care să se conducă spre fericire.

Aceleași legi au domnit atunci, în ordinea morală, aceleași domnesc astăzi, căci «cerul și pământul va trece, dar cuvântul Lui nu.» Ce ne poate fi necunoscut mâne?

Că vom osteni, vom sângera sau poate vom cădea? Nu sunt toate acestea scrise în legile Lui? Că vom triumfa noi cu slabele noastre puteri? Nu! Noi nu suntem pe lume ca să triumfăm. Rostul nostru pe pământ este să pregătim triumful adevărului și al Luminei.

Și El ne-a spus-o: «Plata voastră multă este *în ceruri.*» Cum se înșală singuri săracii orbi, cari se cred triumfători, când o mână de lași li se închină! Dacă numai imnul gloatei lingușitoare mulțămește un suflet, acel suflet nu-i dintre cele menite să triumfeze.

Nu se înalță pasărea mai mult decât o țin aripile. Dacă numai până la adulațiunea interesată poate să conceapă cine va triumful vieții, vrednic este de milă.

Frumos este omul luminat de gândul de mai bine. Și sfinte sunt rănile primite în lupta împotriva întunerecului.

Cu gânduri și cu răni întrăm în noul an. Gânduri care ne împreună cu veșnicia și gânduri, care ne apropie de animalitate. Răni primite în lupta pentru triumful Luminei, și răni din zorul după bunuri, cari satură și fiarele pădurilor.

O, cât de bine șiretenia știe să le mascheze. Rana primită în goana după locul fratelui mai bine pregătit, după culcușul mai cald al de-aproapelui, după scaunul mai moale al tovarășului copilăriei, pe toate le îmbracă în haina minciunei. Și atâți lași, dupăce au fost loviți pentru micimea lor de suflet, pozează în mucenici ai idealului.

De aceia e plină lumea noastră de eroi de contrabandă, care își bat pieptul și-și arată în for rănile cicatrizate. Nu sunt însă răni din războiul luminei, ci din al întunerecului. De ar avea neamul nostru atâți eroi ai luminei și ai adevărului, câți strigă la [illegible]uri de uliți, — azi am fi departe înaintea neamurilor pământului.

Dar suntem acolo unde suntem. Și cei ce fac pe vulturii purtători ai fășiilor de lumină, sunt niște bieți vrăbioi, carî au răscolit unde au nimerit, ca să-și sature stomacul.

Faptele de astăzi sunt urmarea deprinderilor de eri. Și anul ce se încheie ne-a arătat așa de multe semne. Am văzut gesturi eroice și am văzut închinări lașe. Am văzut ostași curagioși ai ideilor și samsari gata de ori-ce transacție. Am văzut explozia căldurei în fața unui om, care era un simbol al unei idei mântuitoare, și am auzit în urmă-i grohote.

Și cu tot acest bagaj trecem în împărăția noului an. Ci mai presus de șiretenia și minciuna noastră este forța care «lumile le cârmuește și'n văzduh aștrii îi îndreaptă». Ea știe cât s'a cheltuit din vistieria ei pusă la dispoziția omului, pentru împământenirea binelui și răspândirea luminei între oameni.

Triumf, mulțumire, fericire cerem noului an, noi slujitorii atâtor nimicniciî. Vistierii de ordin moral vrem noi cari ducem în spate povara robiei celor trecătoare. Le vrem și le cerem, ca și când acestea ar putea veni din afară în spre sufletul nostru.

Cei vechi susțineau că fericirea e o virtute. Deci o forță spirituală activând în bine pentru deaproapele. Ori forța nu se primește din afară; ea se degajază din ființa viețuitorilor, în tocmai ca parfumul din floare. Tu ești creatorul fericirei tale. Ajutor

FOIȘOARA

Un capitol de istorie contimporană

— Fapte și evenimente relative la intrarea României în războiul mondial —

In institutul de editură „Cartea Românească" din București a apărut de curând o publicație de seamă, purtând titlul:

„Inalt P. S. Sa Patriarhul României **Dr. Miron Cristea,** *Inalt Regent, Omul și Faptele, contribuții la studiul istoriei bisericii române ortodoxe contimporane, de* **Ion Rusu Abrudeanu.** *Vol. I. cu o planșă și numeroase ilustrații în text".* Un volum de 486 pagini. — Cartea dlui Rusu Abrudeanu — pe care o recomandăm călduros spre citire preoților noștri și altor intelectuali, — este publicată întru comemorarea zilei când s'au împlinit *zece* ani, de când marele colegiu electoral, alcătuit din membrii Sf. Sinod, din senatorii și deputații ortodocși ai primului parlament al României întregite, a ales (în 31 Dec. 1919) cu unanimitate de voturi pe P. S. Sa episcopul Dr. Miron Cristea de mitropolit al Ungro-Vlahiei și primat al României.

Autorul acestei sârguincioase lucrări comemorative ne arată împrejurările care au determinat și condus la această alegere, precum și biografia primului arhiereu ardelean ajuns în scaunul mitropolitan al Ungro-Vlahiei și Primat al bisericii ortodoxe române.

Volumul, alcătuit îngrijit, cu multe ilustrații, cuprinde bogat material, menit să fie întrebuințat de scriitori talentați, cari vor avea să scrie istoria critică a evenimentelor naționale, politice și bisericești din ultimele trei decenii ale anilor, în care s'a desfășurat întinsa activitate a Inaltului Ierarh și Regent de astăzi. —

Pentru ca cititorii noștri să-și poată face idee mai lămurită despre felul cum se prezintă volumul dlui Rusu Abrudeanu, redăm mai jos capitolul al 29-lea al cărții, unde se vorbește despre:

Un moment critic în desfășurarea acțiunii pentru intrarea trupelor române în Ardeal.

Acest capitol, de istorie contimporană, este următorul:

S'au împlinit 11 ani dela noua mobilizare a armatei române din Moldova, ca răspuns la mesagiul verbal trimis în ziua de 21 Octomvrie 1918, pe cale aeriană, din partea primului ministru francez *G. Clémenceau* către fostul prim-ministru român *Ion I. C. Brătianu,* mesagiu [1] prin care se spunea Românilor: *„Fiți gata!"* — și totuși până azi presa și în general opinia publică n'a înregistrat și n'a aflat că în acțiunea desfășurată atunci pentru trimiterea trupelor noastre în Ardeal s'a ivit, în Noemvrie 1918, un moment foarte critic și grav, care a produs la Iași o enormă îngrijorare în sufletele celor puțini inițiați: regele *Ferdinand, Ion I. C. Brătianu,* generalul *C. Coandă,* președintele consiliului de miniștri, și generalul *C. Prezan,* șeful marelui cartier general al armatei.

[1] Mesajul a fost adus la Iași cu aeroplanul de d. *Victor Antonescu,* fostul ministru al României la Paris, care a străbătut văzduhul, plecând dela Salonic.

După 11 ani credem că a sosit timpul ca istoria să înregistreze și acest secret din lungul șir al sforțărilor supra-omenești, făcute de neamul nostru pentru desăvârșirea unității sale naționale. Bazați pe informațiuni certe și care nu sufer nici cea mai mică îndoială, socotim că facem un real serviciu istoriei, povestind faptele așa cum s'au petrecut. Iată-le:

Consiliul național din *Sibiu,* de sub președinția regretatului *Andrei Bârseanu* și care număra în sânul său tineri entuziaști, ca profesorii *Dr. Nicolae Bălan,* actualul mitropolit al Ardealului, *Dr. Silviu Dragomir* și *Dr. I. Broșu,* văzându-se către sfârșitul lunei Octomvrie 1918, într'o completă izolare de factorii din Moldova în momente așa de importante pentru viitorul neamului, cerea consiliului național central din *Arad* să facă tot posibilul ca să între în legături cu bărbații conducători dela *Iași,* spre a

250.

pentru aceasta nu-ţi pot aduce nici oamenii, nici împrejurările, nici anii.

Dumnezeu a lăsat legi. Învaţă a le cunoaşte şi a le urma şi vei vedea cum cresc puterile tale, cum se concretizează în înfăptuiri, cum se revarsă alinătoare peste tine şi peste cei din jurul tău. Cum te transformi într'un ostaş viteaz al adevărului, cum te înalţi spre izvorul de lumină.

Fie ca în noul an să ne dăm sama de rătăcirile, în care am alunecat. Fie ca între marginile lui să marcăm întoarcerea spre adevărul etern. Să învăţăm a preţui duhovnicească bucurie a binelui şi a frumosului.

Atunci urarea — pe care azi o rostim fără a ne da sama de ce trebue să înţelegem prin ea, — va exprima în adevăr dorinţa ca de aproapele nostru să strălucească prin *fapte*, al căror ecou se va resimţi *întru mulţi ani!*

I. U. Soricu

Cuvintele Domniţei la Crăciun şi Anul nou

A. S. R. Principesa *Ileana* a spus la radio următoarele cuvinte pline de înţeles:

„Azi, în preajma sfintelor sărbători, Regina ţării m'a trimes să vă urez bine, fericire, sănătate şi voie bună la Crăciun şi Anul Nou.

In acelaş timp vin să vă aduc vouă acelora care lucraţi în Societatea „Principele Mircea" viile mulţumiri ale Reginei Noastre, pentru munca ce o închinaţi implinirii idealului Societăţii care poartă numele iubitului Ei fiu.

E Crăciunul; acum 2000 de ani în inima neprihănită a unei fecioare s'a coborât lumina celei mai mari fericiri ce putea avea o femee, să ţină la sânu-i pe pruncul ei. Astfel a ales Dumnezeu să se coboare între noi, fericind în primul rând pe o femee, — iară voi, mamele de astăzi, amintiţi-vă de aceasta şi înălţaţi o rugă sinceră din adâncul inimii către acest Prunc nevinovat, pentru sănătatea odraslelor voastre; să crească mari, puternici, drepţi, să urmeze calea adevărului, spre binele neamului şi-al ţării româneşti.

Mama ţării, Regina, din marea ei durere, când acum 13 ani şi-a perdut pe cel mai mic fiu, s'a gândit la toţi copiii sărmani şi şi-a îndreptat dragostea şi energia ca să-i ajute şi să-i ocrotească.

Mulţi au uitat acel copil al ţării noastre cu părul bălai şi ochii căprui ce n'a văzut din lumea aceasta decât frumosul, înainte s'o părăsească pentru una mai fericită. Totuşi, în numele lui se lucrează, se face bine şi se întăresc atâtea vieţi plăpânde; şi iată cum Domnul a lăsat ca din durere să se reverse bunătate şi fericire pe pământ.

E Crăciunul; dincolo de mări şi ţări în negura timpurilor, umilii păstori ce-şi vegheau turmele, au văzut o lumină mare şi un glas le grăi prima urare de Crăciun, urare ce v'o fac şi eu azi:

„Mărire Celui de sus, pe pământ pace, şi între oameni bunăvoire!"

Din pastoralele arhiereşti de Crăciun

I

...Nemărginita dragoste a lui Dumnezeu faţă de oameni s'a arătat, iubiţii mei, prin naşterea Mântuitorului Isus, carele luând chipul şi firea omenească, s'a supus tuturor patimilor şi suferinţelor în lume, numai pentruca să ridice omenimea din întuneric, să o spele de noroiul păcatelor, să facă cu putinţă oamenilor a-şi ajunge menirea pentru carea au fost ziditi, adecă: fericirea.

Şi această fericire adevărată, mai înaltă şi sublimă, este rodul strânsei legături, a unirii omului cu Dumnezeu, a vienirii lui în şi cu Dumnezeu, a contopirii omului cu voinţa lui Dumnezeu, cunoscându-L, şi cunoscându-L iubindu-L, şi iubindu-L preamărindu-L.

Această fericire a fost primejduită prin păcatul strămoşesc, care a rupt legătura cu Dumnezeu, înstrăinând pe oameni de Dumnezeu până într'atâta, încât, după cum ne descopere istoria, atât sfântă, adecă sfânta Scriptură, cât şi cea lumească, oamenii au ajuns a nu mai cunoaşte pe Dumnezeu, ci s'au închinat idolilor şi feluritelor vietăţi. Necunoscându L, nici nu L-au iubit, şi neiubindu-L nici nu L-au preamărit.

Când spun acestea, iubiţilor, îmi sună în urechi glasul necredincioşilor şi puţin credincioşilor: se poate vorbi de fericire atunci, când în lume sunt atâţia săraci, flămânzi, goi, asupriţi? Când sunt atâţia schilozi şi cuprinşi de diferite boale? Când lumea e plină de mizerie? Se mai poate vorbî între astfel de împrejurări de fericire? Unde e ea? Fără îndoială lumea este plină de mizerii şi de dureri. Şi astfel, cel care ţine ca cel mai mare bun pe lume: domnia, rangul înalt în viaţa de toate zilele, în societate, frumseţa, bogăţia, viaţa luxoasă, acela va susţinea, că în lume nefericirea stăpâneşte, fiind fericiţi numai cei ce sunt în domnii, ranguri înalte, în bogăţii, cari îşi petrec viaţa în lux şi desmerdări sau se pot lăuda cu frumseţă trupească.

Dară, iubiţii mei, nu trebue să se uite un lucru. Dacă este mizerie în lume, aceasta e urmare a păcatului strămoşesc, care a atras pedeapsa şi blăstămul lui Dumnezeu nu numai asupra omului, ci şi asupra pământului, căci a zis Dumnezeu: «Blăstămat să fie pământul din cauza ta, cu dureri vei mânca dintr'însul în toate zilele vieţei tale»... Pământul s'a necurăţit prin acel păcat şi se necurăţeşte într'una prin păcatele ce le săvârşesc oamenii, prin uciderî, furtişaguri, destrăbălare, scurt: prin fapte cari nici n'ar trebui să se pomenească între creştini. Apoi sunt mizerii, care înşişi oamenii şi le fac, aşa: sărăcesc, ajung în strâmtoare, la golătate şi foame prin viaţă risipitoare, ajung la boală prin viaţă uşuratică sau destrăbălată. Toate acestea nu Dumnezeu le voieşte, căci El urăşte răutatea şi păcatul, ci oamenii înşişi prin propria lor lucrare şi voinţă şi le câştigă.

Situaţia înaltă în societate, bogăţia, luxul? Acestea sunt numai lucruri sclipitoare, pe din afară, sub care se ascund foarte adesea cele mai mari dureri sufleteşti şi trupeşti, şi care nu arareori au atras după sine cele mai mari nenorociri pentru cei înzestraţi cu aceste bunuri pământeşti şi pentru urmaşii lor, chiar şi sinucideri.

Dară eu, iubiţii mei, nici nu voiesc să vorbesc de această fericire pământească şi falsă şi nici de mizeriile, relele ce sunt în lume, şi care, durere, din ce în ce tot mai mult se înmulţesc.

Eu am dorit şi doresc să vorbesc de fericirea, să zic sufletească, de cea duhovnicească, care străbate toată fiinţa omului aici pe pământ şi care nici odată nu se pierde şi care este premergătoarea fericirei veşnice de carea va fi părtaş omul în lumina cerească în urma împreunei vieţuiri cu Dumnezeu. De fericirea, care purcede din însuşi Dumnezeu, din graţia şi harul Său, ce se revarsă asupra omului şi îl ridică deasupra mizeriilor lumii, mulţumită rescumpărării neamului omenesc de sub sarcina păcatului, săvârşită prin Domnul nostru Isus Hristos, Carele venind în lume, născându-se din Preacurata Fecioară

---

coordona de comun acord mişcarea ce trebuia începută în Ardeal în sensul afirmării voinţei poporului român pe baza pincipiilor wilsoniene. Consiliul naţional central din Arad, care sta zilnic în legătură, prin curieri speciali, cu toate consiliile naţionale din Ardeal, recunoscând dreptatea punctului de vedere al fraţilor dela *Sibiu*, li-a trimis vorbă acestora că, întru cât sunt mai aproape de graniţa română, să caute să între ei, cum vor şti mai bine, în relaţiuni cu sferele conducătoare dela *Iaşi*, cărora să le ceară totodată *intrarea cât mai urgentă a trupelor române în Ardeal.*

Plecarea profes. Dr. N. Bălan şi a căpitanului Victor Precup din Sibiu în Moldova

Pentru ducerea la bun sfârşit a acestei delicate şi periculoase misiuni, s'a oferit profesorul *Dr. Nicolae Bălan*, care, nefiind căsătorit, nu-şi risca eventual şi soarta familiei sale. Curajosul profesor a pus, pentru plecare, consiliului naţional următoarele două condiţiuni: *a)* drumul să-l facă cu automobilul şi *b)* să fie însoţit de un ofiţer român din armata austro-ungară, om de încredere şi de curaj. In acest scop a fost luat un automobil „Benz" dela armata germană, care începuse să se retragă, iar *Dr. Valeriu Liuba*, actual inspector de siguranţă în Timişoara, care era comandantul legiunii naţionale din judeţul Sibiu, i-a pus la dispoziţie ca tovarăş de drum pe căpitanul din legiune *Victor Precup*[2] cu 1 şofeur.

Plecarea din Sibiu a avut loc în dimineaţa zilei de Joi, 1/14 Noemvrie. Profesorul *Bălan* îmbrăcase şi el uniforma militară austriacă, ca ordonanţă a căp. *Precup*, punându-şi costumul civil într'un geamantan. Itinerariul fixat era: dela *Sibiu* la *Mediaş, Târgu-Mureş, Reghin, Bistriţa, Dorna-Vatra, Paşcani, Iaşi.* Teama îndrăzneţilor misionari era de *Târgu-Mureş*, vestit centru unguresc. Traversarea oraşului, chiar prin centru, s'a făcut însă fără nici un inconvenient, graţie faptului că automobilul arborase tricolorul unguresc, care, după eşirea din oraş, a fost înlocuit apoi tot drumul cu tricolorul românesc.

Misiunea a sosit la *Reghin* în acea zi la amiazi. Aici *Drul Bălan* a luat imediat, în scop informativ, contact cu membrii consiliului naţional român şi apoi cu primarul oraşului, un sas, care 'i-a declarat că lumea de acolo aşteaptă întrarea armatei române. A doua zi, sosind la *Bistriţa*, şeful misiunii s'a întâlnit cu dnii *Dr. V. Pahone* şi *Dr. D. Loghin*, membri ai consiliului naţional din judeţul Bistriţa-Năsăud, cari i-au dat lămuriri asupra stării spiritelor de acolo. De aci înainte drumul spre *Dorna-Vatra* peste muntele *Măgura calului*, la *Triplex Confinium*, a fost mai greu din cauza zăpezii, care făcea automobilul să derapeze. Totuşi, cu ajutorul ţăranilor români din partea locului, cari au pus boii să tragă maşina, au ajuns cu bine la *Dorna-Vatra*, unde deja sosise un prim detaşament de trupe româneşti, sub comanda unui maior, care a avut bunăvoinţa să le pună la dispoziţie un vagon şi o platformă pentru transportul automobilului până la *Iţcani*. Se renunţase la traiectul cu maşina peste muntele *Mestecăniş* din cauza zăpezii prea mari.

A treia zi misiunea a sosit în *Paşcani*, unde prof. *Bălan* şi căpitanul *Precup* s'au întâlnit cu regretatul prof. *Solomon Haliţă*, care mergea în Ardeal, trimis de *Ion I. C. Brătianu*, ducând bani şi instrucţiuni pentru consiliul naţional central.

Contactul prof. Bălan cu bărbaţii conducători din Iaşi

In ziua de Duminecă, 5/18 Noemvrie, misiunea sosise la *Iaşi*. A doua zi, Luni, prof. *N. Bălan* şi căp. *Victor Precup* s'au prezintat dlui general *C. Coandă*, preşedintele consiliului de miniştri, căruia, după-ce i-au făcut un raport detailat asupra situaţiei din Ardeal, i-au cerut să trimită acolo cât mai repede armată, care este aşteptată de populaţie cu o vie nerăbdare şi în frigurile entuziasmului. Dl general *Coandă*, la despărţire, a recomandat profesorului *Bălan* să vază şi pe *Ion I. C. Brătianu*, ceeace, bine înţeles, era în programul său, dar el înţelegea să vază mai întâi pe şeful marelui cartier general.

Dela locuinţa primului ministru, *Bălan* şi căpitanul *Precup* s'au dus direct la marele cartier general, unde au fost primiţi cu multă afabilitate de

[2] Căpitanul *Victor Precup*, care purta legitimaţiunea de voluntar Nr. 692 a legiunii române din Sibiu, avea cu dânsul următorul act:

„*Legitimaţie* pentru D. căpitanul *V. Precup*, care este persoană de încredere şi trimisul legiunii române şi al comitetului naţional român. Toate oficiile şi organele oficiale sunt rugate a da numitului domn mână de ajutor în misiunea sa.

Sibiu, 13/XI 1918.

Valeriu Liuba
comandantul legiunii române."

Maria, a arătat calea care duce la înfăptuirea menirii noastre, la adevărata fericire.

El, Mântuitorul Iisus Hristos ni a luminat mintea ca să cunoaştem, să iubim şi să preamărim pe Dumnezeu şi astfel să ne îndeplinim menirea noastră atât aici pe pământ cât şi, în urmarea acesteia, în viaţa viitoare să dobândim drept răsplată fericirea cerească.

Cunoscând şi iubind pe Dumnezeu, e cu neputinţă ca să nu preamărească pe Dumnezeu în tot locul şi ceasul, aducându-I laudă şi mulţămită.

Acesta e omul cu adevărat fericit pe pământ. Are un Dumnezeu şi stăpân pe care îl cunoaşte, iubeşte şi preamăreşte. Se mulţămeşte cu ce i-a dat Dumnezeu, mult-puţin bune sau rele; conştiinţa îi este liniştită lăsându se în voia lui Dumnezeu şi vieţuind amăsurat acesteia, din care cauză şi trecerea din viaţă îi este uşoară.

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Iosif al eparhiei Caransebeşului.)

II

...E noapte ca şi atunci: o noapte rece de iarnă. Solia păcii şi bunăvoirii între oameni vine şi azi în casele creştinilor. O aduc *copiii* colindători. Uşile caselor se deschid şi intră voioase cete de colindători. Din zâmbetul şi de pe feţele lor îmbujorate de frig şi de veselie lucesc razele luminei aceleia, ce a luminat odinioară peştera din Vifleem; din cântarea lor: «O ce veste minunată în Vifleem ni s'arată»... se desprinde răsunetul vechi, de aproape două mii de ani, al cântării îngereşti: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire». Razele din zâmbetul vesel al copiilor se furişează pe faţa blândă a bătrânilor, frunţile bărbaţilor încreţite de griji se înseninează şi pentru o clipă amuţeşte suspinul mamei ce-şi plânge o nemângâiată durere.

Crăciunul e praznicul copiilor. Ei îi dau farmecul, ei picură din veselia şi nevinovăţia lor bucurie şi nevinovăţie în sufletele noastre. În seara de Crăciun toţi ne retrăim pentru câteva clipe copilăria, căci ca să ne putem bucura de praznic trebue să ne simţim şi noi nevinovaţi ca şi copiii, şi ca şi a lor, curată să fie bucuria noastră. Cuvine se deci, ca gândul nostru să se îndrepte azi mai mult ca oricând spre copii.

Temelia familiei a pus-o Dumnezeu. Familia e chezăşia înmulţirii şi dăinuirii oamenilor pe pământ.

Lipsa de copii e o pedeapsă a Cerului, o ocară. Prorocul Ezechil aseamănă femeea fără copii cu o «vie smulsă cu mânie şi aruncată la pământ, a căiei roadă a uscat-o vântul de răsărit, mlădiţele ei cele puternice au fost rupte, s'au uscat şi le-a mâncat focul.»

Nimic nu leagă mai trainic inimile soţilor: nici tinereţea, nici frumuseţea, nici averea, nici traiul îmbunătăţit, ca legătura dragostei, care este copilul. În căsnicii pot să fie uneori neînţelegeri şi răceală între soţi, casne şi supărări, mânii şi chiar uri care despart pe soţi. Copilul îmblânzeşte mânia, topeşte ura, spulberă neînţelegerile, încălzeşte inimile răcite. Câte căsnicii se destramă şi se desfac, pentrucă lipseşte legătura: copilul, şi iar câte desfaceri nu se fac, pentrucă e acolo copilul. Copilul în casă e ca şi focul în vatră: încălzeşte pururea căminul familiar şi nu lasă să se răcească.

Copilul e pentru tată îndemn la muncă; copilul hărniceşte pe mamă. Pentru copii munceşte tatăl din zori şi până 'n noapte, pentru ei se sârgueşte şi se sileşte mama în casă.

Poporul român e binecuvântat de Dumnezeu cu rodnicie. Se nasc copii mulţi — dar şi mor mulţi.

In faţa mortalităţii înspăimântătoare a copiilor fragezi noi trebue să ne întrebăm, de ce mor atâţia copii? Răspunsul ce ni se îmbie este: Mulţi copii se nasc piperniciţi, bolnavi, pentrucă părinţii sunt bolnavi. Mulţi copii mor înainte de vreme, pentrucă părinţii nu-i îngrijesc. Bolile molipsitoare îi seceră mai cu seamă pe ei. Sunt atâtea case, în care a răsunat odată râsul vesel al copiilor, dar azi sunt pustii: toţi au pierit înainte de vreme. Copilul e plăpând, e gingaş ca o floare: un vânt rece, o brumă de dimineaţă îl ofileşte. Băgaţi de seamă voi, cari aveţi prunci mici, ca nu cumva negrija voastră să se adaoge la bolile, ce seceră vieţile copiilor.

Părinţii cari nu-şi îngrijesc copiii, păcătuiesc împotriva lui Dumnezeu, căci nesocotesc chipul lui Dumnezeu, care e copilul; păcătuiesc împotriva lor înşile, pentrucă se lipsesc pe e-înşişi de razimul bătrâneţelor; păcătuiesc împotriva neamului, căci neamul trăieşte şi dăinueşte înmulţindu-se. Am întâlnit odată o femee săracă purtând pe braţe un copilaş orb din naştere. Am întrebat o: îţi e drag copilul? Şi ea cu ochii scăldaţi în lacrimi strângându-şi cu durere copilul la piept mi-a răspuns: mi e drag şi nu văd altul mai frumos decât el şi nu mi-ar fi altul mai drag, căci e al meu, eu l-am născut. Avea mama aceea suflet.

In seara de Crăciun gândul nostru să stăruie mai mult ca altă dată la copii. Voi, mame, aplecaţi-vă asupra leagănelor copilaşilor voştri cu grija şi gingăşia, cu care Sfânta Fecioară Maria s'a aplecat asupra Pruncului culcat în iesle, şi măriţi pe Dumnezeu, că v'a învrednicit să fiţi mame.

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Roman al eparhiei Oradii).

Anunţ

Sf. Sinod al sfintei Biserici ortodoxe-române în şedinţa sa dela 10 Decemvrie 1929 în privinţa jurământului preoţilor înaintea instanţelor judiciare civile, a luat următoarea hotărâre:

«Preoţii pot depune jurământul în faţa instanţelor judiciare civile numai cu binecuvântarea Chiriarhului respectiv».

Sibiu, 24 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Şcoala confesională

de **V. Goldiş**

Pe unul din piscurile înalte ale Semenicului am văzut izvorăşul, de unde îşi ia începutul râul iubit al lui Delamarina, sinuosul Timiş. Am avut norocul să văd cu ochii mei şi sursa, de unde a plecat civilizaţia de azi a omenirii. Ea se găseşte pe dealul Golgota sfinţit prin sângele Nazarineanului. Vârful e ascuns azi în capela crucii, într'o parte a catedralei patriarhale, a cărei cupolă se ridică deasupra sfântului mormânt.

Ar putea să afirme cineva, că în şirul lung al milioanelor de ani, de când omul pământului se zbate să-şi făurească fericirea pe glia lui, s'ar fi afirmat vreodată o civilizaţie superioară celei creştineşti? Arătaţi-mi metafizica mai desăvârşită decât evangheliile. Cutezaţi, vă rog, să spuneţi că concepţia de viaţă a lui Hristos e păgubitoare societăţilor umane. Dovediţi că altcineva ar fi plăsmuit o morală mai desăvârşită decât cea a răstignitului. Spuneţi că iubirea de oameni, centrul propovăduirii lui Isus, e dăunătoare progresului omenesc în lume.

Istoria dovedeşte cu prisosinţă, că poporul care nu poseda sentimente comune, interese identice, credinţi asămuitoare, nu constituie decât o pulbere de indivizi, fără coeziune, fără durată, fără putere. Unificarea ce face ca un popor să treacă dela barbarie la civilizaţiune, se îndeplineşte prin acceptarea aceluiaş ideal. Hazardul cuceririlor nu-l poate înlocui. Cu un ideal capabil de a acţiona

---

dl general *Prezan*. Timp de 2 ore, distinşii misionari ai consiliului central ardelean au dat, cu indicaţiuni pe hartă, cele mai preţioase informaţiuni asupra mişcării celor două divizii austro-ungare aflătoare în Ardeal, apoi asupra stării sufleteşti a populaţiei româneşti şi a celei minoritare, precum şi asupra noutăţilor din presa ungurească, terminând prin a cere trimiterea de urgenţă a trupelor româneşti în Ardeal, spre a se afirma astfel fără întârziere puterea statului român. Adânc mulţumit de informaţiile îmbucurătoare ce primise, dl general *Prezan* a invitat pe prof. *Bălan* şi pe căp. *Precup* să meargă în fiecare dimineaţă la marele cartier, spre a-i pune şi el în curent cu măsurile militare ce lua în privinţa Ardealului.

Abia pela ora 1 au ajuns prof. *Bălan* şi căpitanul *Precup* acasă la *Ion I. C. Brătianu*, unde se aflau întruniţi — ca de altfel în fiecare zi — toţi membrii marcanţi ai partidului liberal, spre a discuta asupra evenimentelor la ordinea zilei, care se precipitau fără oprire. Fostul prim-ministru, fericit de această vizită şi avid de a afla ştiri precise din Ardealul atât de scump inimei lui şi pentru eliberarea căruia întrase în război, a introdus imediat pe cei doi ardeleni în camera, unde erau adunaţi toţi foştii miniştri liberali, rugând pe prof. *Bălan* să expună sincer şi pe larg întreaga situaţie. Lipsiţi de ştiri exacte, toţi cei prezenţi sorbeau cu nesaţ lămuririle date de dnii *Bălan* şi căp. *Precup* până la ora 3½ după amiazi. Uitaseră şi de masă autorii războiului, în râvna şi curiozitatea lor de a afla ce simte şi ce vrea Ardealul, care, prin glasul celor doi misionari ai săi, le cerea insistent să trimită cu un ceas mai curând trupe româneşti, arătarea lor în Ardeal constituind afirmarea puterii statului român, din care trebue acum să facă parte *toţi* Românii.

Insistenţa profesorului *Bălan* de a se trimite fără întârziere armată română în Ardeal, dacă umplea de o mare şi explicabilă bucurie sufletele celor prezenţi, ea îi neliniştea întru câtva în acelaşi timp. Se bănuia anume că în Transilvania şi-ar fi făcut apariţia *bolşevismul* distrugător. Explicaţiile prompte şi adevărate date însă de *Drul Bălan*, care spunea că cele câteva devastări întâmplate erau rezultatul unor vechi răfueli cu nişte aristocraţi unguri şi câţiva negustori şi cârciumari evrei şi că gărzile naţionale au reuşit să menţină ordinea, au risipit uşor această nelinişte şi ideea trimiterii de trupe a fost acceptată cu dragă inimă şi entuziasm.

La plecarea dela *Ion I. C. Brătianu*, care îl umise cu cunoştinţele sale temeinice de oameni şi localităţi din Ardeal, profesorul *Bălan* era convins că fusese în casa unui *mare român*.

A treia zi cei 2 misionari au vizitat pe *Alex. Constantinescu* şi pe dl prof. *N. Iorga*, iar în 7/20 Noemvrie au fost primiţi în audienţă de regele *Ferdinand* şi în 9/22 Noemvrie de regina *Maria*.

Dr. Nicolae Bălan vorbind la Iaşi

In ziua de 8/21 Noemvrie 1918 (ziua sfinţilor arhangheli Mihail şi Gavriil), *Liga culturală* a organizat la Teatrul naţional un festival în amintirea lui Mihai Viteazul. Printre oratori a fost pus de dl prof. *N. Iorga* şi modestul profesor de p'atunci dl *Dr. Nicolae Bălan*, care a rostit următoarea cuvântare:

„Domnilor şi fraţilor!

Romanii cei vechi aveau credinţa că eroul, ale cărui osăminte nu-şi dorm somnul de veci împreunate în acelaş pământ, îşi poartă fără odihnă sufletul dela o margine la alta până când e întregită mâna de lut, în care odinioară se sălăşluise. Aşa a cutreerat şi sufletul mare al eroului dela Călugăreni şi Şelimbăr cuprinsul pământului românesc... Trupul lui a fost sfâşiat în bucăţi de duşmani pe câmpia Turdei. Capul lui, în cuprinsul căruia s'a plămădit cel mai sfânt vis al neamului nostru, după o pribegie de 317 ani, în cursul căreia a străbătut pământul românesc dela Arieş până la marginile Niprului, astăzi se găseşte în cetatea Unirii, unde acum 59 de ani s'a realizat unirea Moldovei cu Muntenia şi unde nu de mult s'a îndeplinit şi unirea Basarabiei cu patria-mamă. Inaintea acelui craniu de cea mai înaltă semnificaţie simbolică pentru noi în zilele mari de astăzi, am venit, ca sol al Ardealului, ca să tălmăcesc voinţa nestrămutată a întregului nostru popor de-a reîntregi moştenirea naţională a marelui erou. Ceeace neîntrecutul Voevod, pentru o clipă, vai, prea scurtă, a putut înfăptui, a rămas ca un vis:

Ca un vis neîmplinit,
Copil al suferinţii,
De dorul cui ne-au răposat
Şi moşii şi părinţii.

„Duhul lui Mihai a lăsat, în acea tresărire de o clipă, urme adânci în sufletul poporului nostru. Acel duh a mânat în luptă desrobitoare pe

asupra sufletelor oricare popor prosperează. Decadența lui începe când acest ideal slăbește.

Arătați-mi un ideal mai nobil decât acela care a creiat cultura lumii de azi, care a început unitatea sufletească a tuturor oamenilor, care a proclamat mai întâi în lume desrobirea, egalitatea, libertatea și frățietatea, miluirea celor slabi și osândirea celor nerușinați și fățarnici, care a născut pe Petrarca și pe Dante, pe Shakespeare și pe Leonardo da Vinci, Cervantes și pe Murillo, pe Goethe și pe Tolstoi.

Poporul românesc s'a născut sub patrafirul bisericii ortodoxe. Fără biserica aceasta nici amintirea nu i-ar trăi. Sub scutul ei se ivesc în istorie cele dîtâi organizațiuni ale acestui nou neam în lume. Tot astfel primele înjghebări de stat. Minunea unității românești în pofida atâtor restriști și bejenii, e misterioasa făptuire a acestei biserici. Care alt ideal ar putea înlocui magica putere a bisericii noastre pentru unificarea desăvârșită a națiunii române? Ascultați pulsul inimilor și veți cunoaște, că slăbind credința strămoșească, rupeți zăgazurile unității naționale. Patrusprezece milioane de români au aceeași credință religioasă: — orbii nebuni caută alt ideal de unire.

Vreți să divorțați școala de biserică. E cel mai formidabil atentat la unitatea noastră națională, la sănătatea neamului nostru, la putința de progres firesc al poporului românesc. E încercarea prostească a veacului al XIX lea, care a crezut, că inventând mașina de cusut ori telefonul și aeroplanul, va putea să mașinalizeze și sufletul și să desființeze în el pe Dumnezeu. Să separi creerul de inimă. Uitați, că adevărata viață a omului o constitue sentimentele sale, gândurile sale, preferințele sale, idealurile, cărora se închină, credințele care îl fac părtaș absolutului și ofer momentele de satisfacere resorturilor iubirii sale sufletești. Puterea credinței s'a dovedit în toate timpurile de o inepuizabilă fecunditate spirituală, iar o ordine morală fără o ordine religioasă s'a dovedit iluzorie. «Intre valorile creatoare și conducătoare ale culturii religia e suprema valoare» — zice Münsterberg (Die Philosophie der Werte).

Biserica ortodoxă română se confundă cu națiunea română. Biserica română poate să fie vreodată dușmană națiunii române? De ce să se separe atunci biserica română de școala română? Școala care vrea cu adevărat să fie călăuza unui neam, nu poate fi lipsită de ideal. In orice acțiune, în orice reușită e nevoie de o idee fixă. Cel care stă țintă, cu ochii lăuntrici la o stea, iese biruitor în apriga întrecere între oameni. Numai idealul te pune în măsură de a munci cu folos însutindu-ți efortul. Neamul nostru a izbândit fiindcă cincizeci de ani a stat cu ochii țintă la o stea. Nu există însă ideal mai sfânt ca legea lui Hristos. Ea trebuie să rămână idealul școalei, fiindcă e eternă, toate celelalte cari alternează în istorie, sânt trecătoare. Biserica ortodoxă a fost forța unificătoare a neamului nostru, când el era rupt în multe dominațiuni politice. Statul român de ar peri, biserica aceasta rămâne în veci fortăreața de neînvins a unității noastre de neam.

Școala confesională este atelierul de realizări naționale ale bisericii ortodoxe. Școala confesională vizată de noi astăzi e alta decât cea de ieri din statul unguresc. Școala noastră de ieri era în luptă cu statul, de aici martiriul ei glorios. Școala confesională de azi se identifică cu statul. Dacă a făcut ce a făcut eri, ce ar putea ea să realizeze astăzi? Statul își va asocia biserica ortodoxă ca cel mai puternic tovarăș în munca atât de hotărâtoare pentru înălțarea națiunii române pe scara culturii și a civilizațiunii. Școala cea nouă confesională română în statul român va fi școala națională căreia statul îi va da trupul oferindu-i din bugetul statului, care este bugetul celor 14 milioane de români, în abundență toate mijloacele materiale; iar biserica îi va da idealul, sufletul, disciplina, morala creștinească, principiul autorității, tradiția trecutului spre a se trece generațiilor viitoare. Statul trupul, biserica sufletul. Imaginați-vă mirajul, când cei 20 mii de preoți își vor înfrăți munca celor 40 mii de învățători spre culturalizarea și civilizarea poporului românesc. Caosul apocaliptic și destrăbălarea păgână numai prin școala confesională a statului român vor putea fi înlăturate. Poporul românesc reculegându-se din zăpăcirea postbelică, el însuși va cere și va impune guvernanților săi cedarea învățământului primar în atribuțiunile bisericii. Invățătorii cu adevărat conștienți de importanța națională a misiunei lor, se vor asocia acestui imperativ și vor deveni apostolii școalei confesionale în concepția ei modernă, lipsită de toate inconvenientele și greșelile trecutului.

Statul cel mai ordonat, cel mai desăvârșit între statele lumii, este Suedia. Poporul cel mai fericit și cel mai moral din lume, este poporul suedez. Suedia este în fruntea civilizațiunii. Suedia însă n'a cunoscut niciodată altă școală decât școala confesională condusă de biserica statului și susținută materialicește exclusiv din visteria statului. Arhiepiscopul din Stockholm este un fel de ministru permanent al instrucțiunii în Suedia. Nici un guvern socialist nu s'a gândit vreodată să desființeze această stare de lucruri, fiindcă socialiștii Suediei sânt cărturari și nu cred, ca unii dintr'ai nostri, că socialismul ar fi sinonim cu ateismul.

Acum doi ani, în opul său «Principiile istoriei universale», marele scriitor englez A. G. Wells scria: «Până în zilele mai noui, atât la indivizi, cât și la comunități, celea două puteri, cari s'au opus îndemnurilor feroce și ignobile de dușmănii între oameni, au fost religiunea și educațiunea. Lor putem mulțumi constituirea unor puternice asocieri omenești. In cursul istoriei ele au fost cele două mari forțe sintetice. Numai în veacul al XIX-lea conflictul irațional între știință și teologie a disociat învățământul religios de educațiunea propriu zisă. Consecința acestui divorț a fost părăsirea intereselor unitare omenești. Spiritul omului, scăpat din vechile precepte constrângătoare, în realitate s'a decivilizat. Noi credem, că aceasta separațiune a învățământului religios de educațiunea organizată nu poate fi decât un fenomen vremelnic, o

---

Horia, Cloșca *și* **Crișan,** *el a însuflețit pe Craiul munților apuseni,* **Avram Iancu,** *și pe tovarășii lui,* **Popa Balint** *și* **Axente Sever,** *și tot el a întărit inimile luptătorilor noștri, cari au umplut temnițele mucede dela Vaț, dela Seghedin și Cluj. Iar acum, când au căzut lanțurile robiei de veacuri și fosta monarhie a habsburgilor s'a rupt în tot atâtea bucăți câte neamuri ținea prinse în legături nefirești, tot duhul lui Mihai, ascuns în adâncimile sufletești ale întregului nostru popor, cu o voință oțelită prin focul multor suferințe, își ia avânt spre culmile marelui nostru ideal. Statul român consolidat nu și-a putut găsi rosturi mai mari pe lume decât în înfăptuirea acestui ideal. Fericiți să fie toți aceia, cari au pus piatră după piatră la alcătuirea lui plină de mari nădejdi, care, când ceasul a bătut, și-a pus în cumpănă întreaga sa ființă, ca să toarne în forme veșnice visul lui Mihai. Slăvită să fie pe veci amintirea voastră, dragi copii ai României, cari cu dispreț de moarte, într'un nespus elan de însuflețire, v'ați vărsat sângele vostru, pentruca să croiți prin jertfele voastre un viitor plin de glorie pe seama națiunii române. Faptele eroilor dela* **Mărăști** *și* **Mărășești** *ne-au umplut de mândrie și ne-au întărit nădejdile, care, nici în cele mai grele clipe de încercare, nu s'au stins, ci au trăit neînduplecate în inimile noastre. Eternă recunoștință viteazului căpitan al oștirii, M. S. Regele* **Ferdinand I,** *care într'un chip atât de desăvârșit s'a identificat cu idealul lui Mihai și al neamului românesc de pretutiudeni! Recunoștință adâncă și neuitată aducem Maiestății Sale Regina* **Maria** *pentru osteneala și jertfele supra-omenești ce le-a depus, ca mamă a răniților și a celor suferinzi, pe altarul fericirii neamului!*

„Iar noi, fraților, dacă ne-a învrednicit Dumnezeul părinților noștri să fim martori ai acestor vremuri mari, să ne oțelim sufletele, să ne curățim simțirile, să ne strângem rândurile, să ne încordăm toate puterile pentru munca serioasă, prin care chemați suntem să croim viitorul plin de glorie al neamului nostru.

„Patria noastră astăzi este în sufletele noastre și cu ajutorul prețios al puternicilor aliați și generoși protectori ai cauzei noastre drepte, va primi ființă văzută în ochii tuturora, strălucind mânără între popoare ca soarele aici în răsărit.

„Trăiască Dinastia, sub sceptrul căreia se înșiruiesc rândurile credinciosului său popor din Ardeal! Pe cetatea din **Alba-Iulia** *fâlfăie astăzi mândrul nostru tricolor și așteaptă intrarea triumfală a demnului urmaș al lui Mihai"·*

Primul aeroplan românesc pe câmpia dela Blaj

Rezultatul misiunei ardelene la *Iași* s'a văzut repede. La 10/23 Noemvrie a plecat din *Bacău* în Ardeal un aeroplan, condus de locotenentul *Vasile Niculescu* și însoțit de căpitanul *Victor Precup*, ducând 6000 manifeste date de dl general *Prezan*, care au fost aruncate prin satele ardelene. Aeroplanul a aterizat apoi pe câmpia libertății dela *Blaj*, având, între altele, misiunea să predea aici dlui *Dr. Vasile Suciu*, p'atunci vicar al Mitropoliei, iar azi Mitropolit al Blajului, o scrisoare confidențială din partea prof. *Bălan* cu instrucțiuni, spre a fi transmisă consiliului național central dela *Arad*.

In acea scrisoare, *Drul Bălan* făcea atent pe dl *Vasile Goldiș*, sufletul consiliului național din Arad, ca la marea adunare națională din *Alba-Iulia*, ce se pregătea, să nu se pună nici un fel de condițiune la unire, deoarece un asemenea fapt ar îngreuna enorm mersul tratativelor diplomatice ulterioare.

Un moment critic și grav

In preajma zilei de 10 Noemvrie 1918 profesorul *Dr. N. Bălan* se prepara să părăsească *Iașii* și să se întoarcă la *Sibiu*. In acest scop merge la marele cartier general, ca să-și ia adio dela dl general *Prezan*, care îi dovedise în tot timpul o mare încredere și afecțiune. Spre marea lui uimire, găsește pe distinsul general abătut și îngrijorat. Văzându-l preocupat și întristat, *D-rul Bălan* încearcă să-și ia rămas bun și vrea să plece, dar este oprit în trei rânduri de general, care se plimba îngândurat, frământându-se în sufletul său de bun român.

La un moment dat, șeful marelui cartier general al armatei se apropie de *Bălan* și dupăce îi ia jurământul că va păstra secretul ce-i va comunica și care îl neliniștea atât de mult, îi spune că a primit din *Giurgiu*, dela generalul *Berthelot*, o comunicare, prin care i-se punea în vedere **„că aliații opresc înaintarea trupelor române în Ardeal".**

Comunicarea aceasta gravă din partea generalului *Berthelot*, care comanda armata franceză dela Dunăre, a produs o adevărată consternare în cercurile diriguitoare dela Iași. Ea nu era cunoscută decât de regele *Ferdi-*

dislocaţiune provizorie; credem deci că în curând educaţiunea va redevenì. în intenţiune şi în spirit, religioasă şi că spiritul de devotament, al jertfirii eului, care constitue fondul tuturor marilor religiuni, va să reapară purificat, luminos, veritabilă piatră unghiulară a oricărei societăţi omeneşti. Educaţiunea este pregătirea individului pentru serviciul comunităţii şi învăţământul religios este sufletul acestei pregătiri».

In interesul său propriu şi mai vârtos în interesuri naţiunii române, statul român va reînfiinţa Ministerul Cultelor făcând din el cu adevărat Ministerul Culturii Naţionale, care trebuie să crească şi să se întărească la umbra arborelui bimilenar al credinţei creştine organizată spre acţiune în concepţia minunată şi singură cu adevărat umană a bisericii ortodoxe.

Nou abonament
la Telegraful Român

Intrând, la 1 Ianuar 1930, cu ajutorul celui Atotputernic, în anul al 78-lea de apariţie, invităm pe toţi bunii noştri cititori să ne sprijinească şi mai departe, să respândească organul acesta de publicitate în cercul cunoştinţelor lor, câştigându-i cât mai mulţi abonaţi.

Numele abonatului şi domicilul rugăm să scrie cât mai **legibil.**

Abonamentele se trimit la: **Administraţia** *ziarului Telegraful Român, Sibiu.*

Redacţia şi Administraţia.

Intuneric şi Lumină

A. Bolotoff: Heilige u. Sünder, Sibiu. Ediţia germană a scrierii autobiografice a pribeagului boier rus e un estras în zece capitole din lucrarea originară, apărută în Paris. Cuprinde amintiri din copilărie şi din anii de studii, călătorii în străinătate, căsătoria cu o rudenie deaproape a lui Tolstoi, guvernator de ţară, om cu vază la Palat, mare patriot, iar după prăbuşire, pribeag poposind la noi lângă un mormânt scump.

Această scriere face parte din fecunda literatură a Emigranţilor ruşi risipiţi în lumea întreagă. Literatura Emigranţilor, în care aceştia trăiesc, alcătueşte o zonă de lumină în jurul patriei lor îndoliate.

Când am vedea strânse la un loc toate scrierile emigranţilor ruşi, apărute la Paris, Berlin, Viena, Londra, Varşovia, Belgrad, Sofia şi peste Ocean în Newyork, ne-am putea da seamă de patriotismul şi cultura literară, artistică şi filosofică a intelectualităţii şi aristocraţiei ruseşti.

Literatura Emigranţilor ruşi se aseamănă cu literatura emigranţilor francezi după revoluţia din 1789. Avem şi noi o literatură a Emigranţilor dela 1848. Emigranţii ruşi propoveduesc credinţa în bunurile vieţii de dincolo. In patria lor nenorocită e recunoscut şi încurajat cultul ateismului. Lumea întreagă se înspăimântă de experienţa Rusiei sovietice. In vremea sguduirilor mari, cari au încercat omenirea, religia creştină a fost singura putere de refacere din ruină. Istoricul italian Ferrero e încredinţat că: «disciplina intelectuală, păstrată prin dogma creştină a trecut neamurile Europei din haos la lumină şi li-a dat o cârmuire stabilă şi puternică.»

Civilizaţia, întemeiată pe creştinism, nu face parte numai din lumea aceasta. Pentru lumea cealaltă e cultura, familia, societatea cu instituţiile şi moravurile ei creştine.

Apologia *credinţei* caracterizează întreagă literatura Emigranţilor ruşi. Din cartea: Heilige und Sünder se pot cita principii întregi acestei apologii:

«Am invocat sfinţii şi i-am întrebat la ce atâta suferinţă, pentru ce atâtea fărădelegi? Şi din negura vremii se desprinde lecţia unei legende, care îmi pare a deslusi întrebarea cea grea şi care lămureşte urgia împărătească ca şi pe a noastră a tuturora. In veacul al doisprezecelea trăia Sfântul Varlaam de lângă Novgorod, care voia să-şi mântuească sufletul său.

Pe vremea aceea judecăţile le făcea adunarea poporului. Pedeapsa celor vinovaţi era aruncarea de pe un pod înalt în apa Molhof. Odată pe când mulţimea aducea un tâlhar să-l arunce la moarte, Sfântul se rugă de oameni să dea drumul condamnatului la moarte. Dar poporul a arătat Sfântului că tâlharul nu i vrednic de iertare; însă Sfântul stăruia să-l slobozească. Poporul care ţinea mult la Sfântul Varlaam, îi împlini dorinţa şi dete drumul tâlharului. Nu trecu multă vreme şi s'a întâmplat să vie la pod Sfântul Varlaam, când mulţimea conducea la moarte un alt om despre care se ştia, că era om de omenie şi pe care numai ura omenească l-a adus la acest sfârşit. Condamnatul la moarte căzu în genunchi înaintea Sfântului şi se rugă cu lacrimi ferbinţi să-l scape dela moarte. Dar Sfântul Varlaam se făcea că n'aude plângerea nenorocitului şi îşi văzu de drum.

Mulţimea poporului se miră de nepăsarea Sfântului şi l-a întrebat: Ce e drept, tu te-ai întrepus deunăzi pentru un tâlhar, pentruce nu vrei să mântueşti pe acest om cinstit? Sfântul atunci le zise: Eu v'am rugat să daţi iertare tâlharului, pentrucă el nu era pregătit de moarte. El trebuia să-şi ispăşească păcatele şi să se pregătească pentru viaţa cea veşnică. Omul acesta este însă curat. El toată viaţa s'a străduit să se împărtăşească de viaţa de veci şi e pregătit pentru ea. Pe acesta nu trebue să l scapi şi locul lui este în cer, iar nu aici printre oamenii cei păcătoşi.» (pag. 133.)

T. S.

Reclama este sufletul comerţului

In ajutorul celor lipsiţi

Sărbătoarea Naşterii Domnului a fost şi anul acesta un bun prilej ca societatea sibiană să vină în ajutorul orfanilor şi celor lipsiţi, să-i mângâie, să-i înveselească, ca praznicul iubirei să fie o zi de bucurie pentru toţi. In diferite părţi ale oraşului, în şcoale, spitale şi orfelinate s'au aranjat serbări ocazionale şi s'au distribuit daruri.

Ca în toţi anii şi anul acesta în preseara Naşterii Domnului, *Direcţiunea orfelinatului* nostru a pregătit orfanilor o frumoasă sărbătoare.

Un splendid pom de Crăciun împodobeşte sala în care micii orfani au cântat mai multe colinde, au declamat poezii ocazionale şi au jucat piesa „Gheorghiţa cu mama sa" de Scharelmann, în 3 tablouri, aranjate de pedagogul Diacon I. Circov. La această sărbare a asistat în numele I. P. S. Sale: Dl Dr. Vasile Bologa, cons. mitropolitan, consilierii mitropolitani şi eparhiali şi numeroşi binevoitori ai orfelinatului.

La finea producţiei zelosul director al Orfelinatului, păr. I. Trifa, a mulţumit tuturora celor ce au contribuit cu daruri pentru orfani. In primul rând părintelui, I. P. S. Sale *Mitropolitului Nicolae*, care şi de astă dată le-a trimis o mulţime de bunătăţi şi 1000 Lei, şi în fine mulţumeşte tuturor binevoitorilor şi ocrotitorilor acestei umane instituţiuni şi anume: Prea S. Sale Dr. V. Stan pentru darul de 500 Lei, bravei noastre Armate pentru darurile: Manutanţa 1 sac de făină Nr. 0, Şcoala militară de infanterie Nr. 2, 6 părechi ghete de box, Ofiţerii centrului de Instrucţie 500 Lei, Reg. 36 Obuziere 500 Lei, Şcoala specială de cavalerie 500 lei.

Mulţumeşte în special dnei V. Dr. Cristea din Sibiu, care şi-a luat nobila misiune de a face o colectă spre acest scop. Prin această colectă a primit suma de 2440 Lei dela următorii dăruitori, toţi din Sibiu: Banca Albina 400 Lei, Dr. N. Cristea 200 Lei, Viky

---

nand, Ion I. C. Brătianu, generalul *C. Coandă,* care era prim-ministru, şi de generalul *Prezan,* şi a fost ţinută tot timpul ca un mare secret de stat, cum şi era de fapt. Dacă acest demers din partea aliaţilor, care numai ceva mai târziu şi-a găsit explicarea lui, ar fi fost cunoscut de armată şi de opinia publică din *Iaşi,* putea să aibă consecinţe din cele mai rele pentru starea de spirit din Moldova.

Din fericire, secretul a fost bine păstrat şi cercurile conducătoare, în frunte cu regele *Ferdinand,* deşi alarmate şi îngrijorate, au trecut totuş peste opreliştea pusă în vedere şi au continuat să trimită trupe în Ardeal.

Profesorul Bălan prepară un memoriu către generalul Berthelot

Profund îndurerat de cele ce îi comunicase generalul *Prezan,* modestul profesor dela seminarul din Sibiu s'a retras la hotelul său, unde s'a pus pe gânduri şi se muncea să afle ce ar mai putea întreprinde pentru a nu fi împedecată trimiterea trupelor româneşti în scumpul său Ardeal, care ţine să scape de robie şi să ajungă la limanul îndeplinirii viselor sale seculare.

Hotărât să amâne reîntoarcerea acasă, profesorul *Bălan* se pune pe lucru şi redactează un documentat memoriu către generalul *Berthelot,* prin care îi explica pe larg motivele, care impuneau trimiterea de trupe române şi *aliate* în inima Ardealului. Acest memoriu a fost tradus în franţuzeşte de dl *Const. Sărăţeanu,* actualul Inalt Regent, care îi fusese recomandat în acest scop de dl *Mihai Popovici,* cumnatul acestuia.

Inainte de a pleca spre Dunăre, ca să întâlnească şi să remită generalului *Berthelot* memoriul său, prof. *Bălan* a fost reţinut de dl general *Prezan* la Iaşi. Şeful marelui cartier general hotărâse să plece în persoană la *Giurgiu,* spre a avea o întrevedere cu comandantul armatei franceze dela Dunăre. A doua zi un tren special conducea pe dna şi dl general *Prezan,* pe regretatul general francez dela Iaşi *Laffont* şi pe *Drul N. Bălan* la *Bucureşti.* Aici a descins incognito la Hotelul Bulevard, fără să se arate nicăeri şi luând masa în camere.

Generalul Prezan şi profesorul Nicolae Bălan la Giurgiu

Dela Bucureşti au plecat a doua zi dimineaţa cu automobilul la *Giurgiu.* La *Călugăreni,* unde *Mihai Viteazul* bătuse la 1595 pe Turci, au întâlnit primele detaşamente franceze, cari înaintau dela Dunăre spre Bucureşti. Ce măreaţă coincidenţă a istoriei!

Ajunşi la *Giurgiu* au descins la cartierul generalului *Berthelot.* Intâlnirea dintre generalul *Prezan* şi generalul *Berthelot* a fost extrem de duioasă. Ei s'au îmbrăţişat şi s'au sărutat. Apoi au avut între 4 ochi o lungă întrevedere, care a lămurit situaţia îngrijoritoare de pân'atunci şi care nu era de fapt decât rezultatul unei confuziuni, datorită generalului *Franchet d'Esperey,* comandantul suprem al armatei aliate din Balcani, care, în urma armistiţiului ce încheiase în ziua de 7 Noemvrie cu contele *M. Karolyi,* dictatorul Ungariei, la *Belgrad,* hotărâse, necunoscând situaţia din Transilvania, *„că administraţia civilă va rămâne şi mai departe în mânile guvernului unguresc".*

După terminarea convorbirei dintre cei doi distinşi generali, dl *N. Bălan* a fost prezintat de dl general *Prezan* generalului *Berthelot,* căruia profesorul ardelean, fără a-i mai remite memoriul, i-a exprimat însă dorinţa fierbinte a poporului român ca armata română şi cea *aliată* să pătrundă cât mai repede în Trasilvania. Generalul *Berthelot* i-a răspuns că acest fapt se va întâmpla în curând şi că el personal se simte fericit de a vedea înfăptuirea unităţii naţionale a poporului român, exprimându-şi convingerea că marile jertfe aduse de armata franceză în tot decursul crâncenului războiu vor strânge din ce în ce mai mult legăturile dintre Franţa şi România. Generalul, sincer amic al românilor, spunea: *„Istoria decurge acum foarte rapid şi nimeni n'o mai poate opri".*

In întrevederea dela *Giurgiu* s'a stabilit modul cum să înainteze trupele române în Ardeal, fixându-se ca armata română să se oprească pe valea Murăşului, iar teritoriul dela Mureş şi până la graniţele fixate în convenţia dela 4/17 August 1916 dintre *Ion I. C. Brătianu* şi puterile aliate, înainte de întrarea României în războiu, să fie ocupat de două divizii franceze.

Liniştiţi şi satisfăcuţi de rezultatul întrevederii dela *Giurgiu,* generalul *Prezan* şi *Drul N. Bălan* s'au întors la Iaşi, primul ca să grăbească trimiterea de noui trupe în Ardeal, iar al doilea ca să ia pe căpitanul *Precup* şi să se ducă împreună la *Alba-Iulia.* Acesta din urmă a rămas însă la *Iaşi* şi s'a înrolat în armata română, ţinând să meargă în oraşul lui Mihai Viteazul ca ofiţer în armata românească. Profesorului *N. Bălan* i s'a pus la dispoziţie de către dl ge-

Cristea, N. Regman, Dr. Dordea, P. Floaşiu, D. Coltofeanu, M. Rebega, M. Dr. Foica, B-ca Centrală, A. Henteş, M. C. Popp şi M. Wilt câte 100 Lei; V. Perian, Dr. N. Terchilă, şi E. Comşa câte 60 Lei; F. Col. Florescu, General Orescovici, Andrea, H. Bratu, C. Floaşiu, E. Vătăşan şi V. Pop câte 50 Lei, Velecu 40 Lei, L. Bena 30 Lei, N. N. 20 Lei, Maria Bucşa 20 Lei.

Apoi mulţumeşte Dlui Dr. V. Bologa pentru darul de 1000 Lei, D. Sârbu, statornicului binevoitor, pentru 2000 Lei, Preotului T. N. F. pentru 1000 Lei, Ioan de Petri pentru 600 Lei, corpului profesoral al Liceului Gh. Lazăr Sibiu pentru 800 Lei şi anume I. Bunea dir. lic. 100, M. Jantea 300 Lei, Isacu 100 Lei, Cucuian şi Cosma câte 50 Lei, I. Popa şi Buian câte 30 Lei, Popescu, Bălan, Regman, Armean, Andreescu, Oancea şi Cruciat câte 20 Lei.

A mai dăruit: Dna V. Dr. Cristea 37 batiste, bomboane şi mere, Dna E. Doboiu 6 perechi ciorapi şi 6 batiste, Dna L. Dr. Bologa 21 cozonaci, Alexand. Bolotov, fost guvernator în Rusia, 250 Lei, Timotei Popovici şi Niculescu Opriş câte 200 Lei; E. Todoran, dir. şc. normale, Gh. Maior, dir. semin., S. Banciu înv., T. Petrişor cons. mitrop., I. Serafin pp. milit., V. Olariu prof., Dr. N. Schiau adv., R. Bucşa pr., B-ca Oaşia, B-ca Românească, Dr. E. Piso adv., P. Mânzat, I. Mânzat, P. Mocean, Dr. C. Ştefan, Lt.-Col. Bălăcescu, Gh. Gherghel, Dna Dr. Măcelar, H. P. Petrescu, Dr. Vilt, St. Morariu dir. şc. c. Leuca Basaragiu câte 100 Lei; D. Andronic, N. Hozan, M. Petrovan dir. şc. n. câte 60 Lei; V. Boiu, Dr. Goritz, A. Boiu, Dr. L. Popovici, şi Achim Filip din Porceşti câte 50 Lei; Col. Purcariu, T. Preda, E. Russu, Tordăşan, Preda, P. Drăghici sen., Col. Vasilescu, Col. Theodoreanu, Dr. Slavu, Gen. Orescovici şi N. Neaga prof. câte 40 Lei, N. N. şi A. Popescu câte 30 Lei. Băilă, N. N., I. Sturza, Şerbănescu, Ştefan Ioan şi R. Iancu câte 20 Lei.

Dl Dr. Vasile Bologa a ţinut apoi în numele I. P. S. Sale micilor orfani o frumoasă vorbire plină de sfaturi părinteşti, îndemnându-i să cultive toate calităţile cu care i-a dăruit Bunul Dumnezeu spre binele Bisericii care îngrijeşte de ei şi al neamului românesc. In fine mulţumeşte directorului orfelinatului şi pedagogului pentru grija ce o au faţă de orfani.

Isus şi pruncii

Ne oprim pe o clipă la: aducerea lui Isus la biserică, în vârsta Lui de 12 ani.

Este singura amintire, singura «floare», din grădina copilăriei lui Isus. Dar cât de sugestiv este acest moment unic!

Părinţii se îngrijesc de creşterea dumnezeescului copil. Încă de timpuriu îl duc la biserică, pentru ca să l împrietenească cu Duhul Tatălui Ceresc Ce minunată şi plăcută faptă: Isus venind cu părinţii lui la biserică!...

Câţi părinţi merg astăzi cu copiii lor la biserică, pentru ca să sporească «cu înţelepciunea şi cu vârsta şi cu Darul la Dumnezeu şi la oameni»?!

In viaţa Sa pământească, Mântuitorul Isus Hristos a iubit copiii mai mult decât orce. I-a iubit pentru nevinovăţia jocurilor lor şi pentru curăţenia inimii şi a gândurilor lor. I-a dat apoi ca pildă vie de urmat în viaţă, fiindcă prin sufletul neprihănit, ei sânt mai aproape de Evanghelia împărăţiei Sale. — «De nu veţi fi ca pruncii, nu veţi intra în împărăţia lui Dumnezeu».

Mântuitorul Hristos era totdeauna bucuros să vadă copiii, — tineretul. Ucenicii şi învăţăceii cari au trăit în nemijlocita Lui apropiere, L-au văzut de atâtea ori trist şi tăcut, — suspinând ori plângând... Dar nu L-au văzut nici odată râzând. Şi dacă totuşi va fi surâs vreodată, aceasta va fi făcut-o cu siguranţă atunci, când va fi întâlnit privirea dulce şi surâsul nevinovat al unui copil.

Ce blând îi chema la sine, prin cuvintele: «Lăsaţi pruncii şi nu-i opriţi pe ei să vie la Mine, că a unora ca aceştia este împărăţia cerurilor. Şi cuprinzându-i cu braţele, i-a binecuvânta, punându-şi mâinile peste ei».

Ce înţeles mai adânc şi ce educaţie mai aleasă se poate da copiilor, decât apropiindu-i de Isus, pentru ca să i sfinţească şi binecuvinteze! Intr'adevăr, astfel de copii sporesc în înţelepciune, cresc cu trupul şi au har la Dumnezeu şi la oameni.

Pr. *IL. V. FELEA.*

Inima...

O întâmplare frumoasă, din zilele acestea, o povestesc ziare din străinătate. Faptul este următorul:

Doi japonezi, dornici de cultură, au vrut să cunoască viaţa şi operele lui Beethoven, incomparabilul compozitor.

Japonezilor li-a fost dat să citească biografia lui Beethoven, scrisă de autorul francez Romain Rolland. O carte monumentală, plină de avânt, de adânciri psihologice, câteodată, congeniale. Autorul romanului celebru: «Jean Christophe» (care nu e, de multe ori, decât o biografie a lui Beethoven şi a lui Hugo Wolf), Romain Rolland este unul din cei mai mari cunoscători ai muzicii. Cursurile sale din istoria muzicii au atras la Universitatea parisiană, înainte de războiu, tot ce avea Parisul mai de seamă.

Cei doi japonezi, emoţionaţi de cartea lui Rolland despre Beethoven, au hotărât să — pelerineze în Franţa, să vadă pe scriitorul adorat. Au plecat din ţara geişelor şi a crizantemelor, şi n'a fost stavilă să nu o fi trecut, până ce au ajuns în apropierea aceluia a cărui peană i-a fermecat.

Japonezii cei doi nu ştiau franţuzeşte. Cum să-şi exprime stima, dragostea, adorarea ce o simţeau faţă de R. Rolland?

S'au apropiat «cu frică şi cu cutremur», şi-au plecat capetele, în semn de salut şi — lucru cu totul neobişnuit — au cerut voie să-şi poată duce mâinile pe pieptul lui, în dreptul *inimii* lui. Au atins, plini de smerenie, pieptul lui Romain Rolland, în dreptul inimii şi — fericiţi că le-a fost hărăzit acest mare favor, au plecat în ţara lor îndepărtată, să aibă ce povesti acasă, că s'au întâlnit cu acela, care i-a ridicat sufleteşte...

H. P-P.

Conferenţe religioase în Sibiu

Conferenţele anunţate la academia teologică din Sibiu s'au continuat şi terminat de către dnii prof. N. Neaga şi Dr. D. Stăniloaie.

Dl N. Neaga, în desfăşurarea subiectului: «Arta de a ghici viitorul la vechii babiloneni», s'a arătat bun cunoscător al psihologiei popoarelor antice din orient. Ocupându se intensiv cu T. Vechi, specialitate al cărei profesor este, a ajuns să cunoască multe din tainele vieţii popoarelor, care au trăit într'un anumit contact cu poporul ales al lui Dumnezeu. Concepţia lor de viaţă, ideea despre fiinţă superioară care guvernează, raportul omului cu această fiinţă etc. sânt lucruri care preocupă pe tinărul profesor din Sibiu.

Dl Dr. D. Stăniloaie a vorbit despre: Biserica greceasă. Prin această conferenţă, temeinic pregătită, dl profesor a dovedit că timpul petrecut la universitatea din Atena l-a folosit întru a pătrunde şi a cunoaşte cât mai bine sufletul grecesc sub aspect religios. Or cine a ascultat conferenţa sa, a putut să-şi facă idee clară de puterea de viaţă, de forţa vie a bisericii greceşti şi de posibilităţile ei de afirmare în viitor. Pentru sufletul grecesc, creştinismul este o realitate pe care grecul o cunoaşte, o propagă şi o trăeşte.

Asistent.

neral *Prezan* un tren special, spre a-l duce în Ardeal. El a făcut drumul întovărăşit de dl *Mihai Popovici* până la Predeal, de unde acesta ne mai voind să călătorească cu trenul, şi-a continuat călătoria cu automobilul „Benz" cu care plecase *Drul Bălan* în Moldova şi care îi însoţea pe o platformă a trenului special. Iarna fiind însă grea şi zăpada mare, drumul dela Predeal la *Alba-Iulia* a fost făcut abia în 2 zile. Pe dealul Perşanilor, dintre *Vlădeni* şi *Şercaia*, viitorul mitropolit al Ardealului şi viitorul ministru de finanţe al României au trebuit să împingă într'o noapte din greu timp de 5 ore, la automobil, spre a-l urni din loc până în vârful dealului. Din această cauză n'au putut ajunge *Alba-Iulia* decât în seara zilei de 18 Noemvrie (1 Decemvrie), adică după terminarea marei adunări naţionale.

Fericirea, bucuria şi entuziasmul lor erau totuşi din plin şi vor rămânea în veci neuitate.

Presa dela Iaşi despre acţiunea D-lor Bălan şi căp. Precup în capitala Moldovei

Ziarul *L'Indépendence Roumaine*, care, după retragerea trupelor române în Moldova, apărea la Iaşi, scria următoarele în numărul său din 23 Noembrie 1918 (stil nou) despre trimişii Transilvaniei în capitala Moldovei:

„Excelenţa Sa d. *de Saint-Aulaire*, ministrul Franţei, a primit alaltăieri la legaţiune delegaţiunea Românilor transilvăneni, trimisă la Iaşi din partea consiliului national al Românilor din Ungaria, pentru a se pune în legătură cu guvernul român. Se ştie că această delegaţiune se compune din domnii *Nicolae Bălan*, profesor din Sibiu, şi căpitanul *Precup* din armata austro-ungară. Delegaţii au tălmăcit ministrului Franţei mulţumita şi recunoştinţa Românilor din Transilvania pentru marele sprijin, pe care Franţa şi d. *de Saint-Aulaire* personal l'au dat totdeauna cauzei idealului lor naţional. Delegaţii şi-au exprimat convingerea că acest sprijin va fi asigurat şi în viitor Românilor din Ungaria şi că, după unire, ei se vor putea bucura şi de binefacerile civilizaţiei franceze, de care până azi au fost ţinuţi departe de către stăpânirea austro-ungară. In sfârşit delegaţii au anunţat d-lui ministru al Franţei că consiliul naţional al Românilor din Ungaria a hotărât să facă în timpul cel mai scurt proclamarea unirei Transilvaniei cu România. Serbarea proclamării va avea loc în *Alba-Iulia*.

„*D. de Saint-Aulaire* a răspuns că Românii din Ungaria şi Transilvania, cari în timpul din urmă au fost prin România, cunosc căldura şi dragostea Franţei şi a reprezentantului ei pentru poporul român din monarhia austro-ungară. Promite că îndată-ce va avea prilej, va merge în Transilvania, pentru a cunoaşte de aproape situaţia poporului.

„La sfârşitul audienţei Excelenţa Sa ministrul Franţei a prezentat delegaţia colegilor săi Excelenţelor Lor: *Sir George Barclay*, ministrul Engliterei, d-lui *Vopicka*, ministrul Statelor-Unite, şi d-lui *Auritti*, girantul afacerilor Italiei. La invitarea d-lui *de Saint-Aulaire*, delegaţia a repetat înaintea reprezentanţilor antantei declaraţiile ce le făcuse dânsului. Miniştrii aliaţi s'au interesat în amănunt şi luând act de aceste declaraţii, au promis să comunice şi guvernelor lor dorinţa de unire a Românilor din Transilvania şi Ungaria cu România".

Am introdus în volumul de faţă acest necunoscut şi extrem de interesant capitol de istorie contimporană, deşi nu este în legătură directă cu viaţa actualului Patriarh şi Inalt Regent, împinşi de dorinţa de a complecta, pe cât ne-a fost posibil, lunga şi dureroasa gamă a emoţiilor şi sforţărilor uriaşe, suportate şi depuse de conducătorii micei, dar eroicei Românii pentru desăvârşirea visului secular: întregirea neamului într'un singur stat, mare şi puternic.

Carte vrednică de citit. A apărut: Inalt P. S. Sa Patriarhul României *Dr. Miron Cristea*, Inalt Regent, Omul şi Faptele, contribuţii la studiul istoriei bisericii ortodoxe române contimporane, de *Ion Rusu Abrudeanu*, vol. I cu o planşă şi numeroase ilustraţii în text. Preţul? (Vezi în Foişoara de mai sus: Un capitol de istorie contimporană).

Din argintate

Tufişuri de mesteacăn priveghitoarea înfloreşte văzduhul cu armonii coborâte din rai. Pădurea tremură ca o fecioară ce ascultă în taină cântarea iubitului.

E imnul odihnei de noapte. E preamărirea tăcerii. In ea se topeşte şi murmur de izvoare, şi freamăt de codru şi cântarea talângilor şi a fluerului din costişe de munte şi şoaptele umbrelor îndrăgostite. E cântarea stelelor mute legănate în albastrul zărilor, e verdeaţa odihnitoare din ochiuri de pădure, e floarea înmiresmată a câmpurilor coapte, e farmecul nepătruns al firii, e farmecul vieţii...

Dar deodată, din brazda din vale, ţâşneşte săgeată spre ceruri, ciocârlia. De sus, din înaltul tărilor, picură ca o vestire de taină, o altă cântare.

Priveghitoarea a amuţit. Poate de necazul invidiei? Şi n'are dece. Ciocârlia nu visează a se întrece în frumuseţea cântării. Ea vesteşte, ivirea craiului ce dărueşte viaţa. Soarele.

Cântarea ciocârliei grăieşte:

Flori înfiorite
Flăcări slăvite,
Dulci alintări

Propunere şi păreri

— Cum să ne desbărăm bisericile din sărăcie? — înţeleg bisericile din parohiile noastre săteşti?

Răspund unii:

— Să contribuim toţi! Preoţi, credincioşi, toată suflarea să deie cu inimă bună pentru biserică, ca să o scoatem odată din sărăcia, de care ne văităm.

Dacă am şi încerca cu contribuţiile acestea, ele se epuisează într'un an-doi, şi aşa ar trebui earăş repetate. Ce ar rezulta, dacă an de an am apela la ofrandele credincioşilor? Desigur nemulţumire şi refuz, poate chiar înstrăinare de biserică.

Ştim prea bine ce se întâmplă cu colecte b. o. Câte vorbe fără rost, ocări, şi alte necazuri. De câteori preotul şi epitropii pun sume dela ei, înscriindu-şi femeile şi copiii drept contribuenţi, numai să nu meargă lista goală dela ei.

Au sporit colectările, — dar şi firea omenirei s'a schimbat.

Aşa nu se poate asigura bună starea bisericii. Aici e necesar un ajutor permanent, care să-i vină an de an.

Dar de unde? Bisericile noastre nu au pământuri, din arânda cărora să-şi asigure venit stabil.

Nădejdea în reforma agrară s'a împuţinat: acolo unde s'a făcut, vedem că se desface, şi prin astfel de desfaceri bisericile rămân cu odiul credincioşilor, şi cu părerea că din cauza bisericilor (?) nu s'a ajuns pământ spre împărţire la toţi.

Ajutorul ce ni se dă dela stat, e insuficient.

Aşa dar, ce e de făcut? In loc nu putem sta. Trebue să ne avântăm în altă parte.

Fără ajutor material, instituţiile noastre târâesc. Credincioşii noştri nu prea dau pentru biserici, ca strămoşii lor; dau sume la alţii, de după cari ei, ori instituţiile lor, nu au nici un folos, ci pagubă.

Duhul vremii e altul. Instituţiile financiare înfiinţate domineză satele, dar folosul îl iau o mână de oameni, cari în multe cazuri dau şi directiva sufletească, în urma ajutorului lor material.

Şi lumea se duce acolo «de unde i vine ajutorul», iar noi stăm cu mânile încrucişate, şi nu ne mişcăm. Statul încearcă a emancipa populaţia din ghiarele cămătarilor prin înfiinţarea cooperativelor. Dar acestea nu ne pot fi de mare folos, că în cooperative nu sânt numai ortodocşi.

Noi nu ne tragem seamă, că dacă ne-am ajutora credincioşii noştri şi materialiceşte, ar fi mai în strânsă şi legătura sufletească cu biserica ar considera-o de ajutorul lor.

O comună, cu 120 familii locuitori, e datoare 1.200,000 lei pe la băncile străine din jur. Adecă, fiecare familie, în calcul mediu, ar fi datoare cu preţul unei vaci, sau 10,000 lei. După aceştia se duce din comună camătă anuală, socotită numai cu 20%, suma de 240,000 lei.

Aceştia, sau numai jumătate 120,000 lei, de s'ar opri în comună, şi în special la biserica din sat, an de an, facă-şi fiecare socoteala cum s'ar emancipa biserica noastră? Ce nu s'ar putea face în comună? Nu ar mai fi trebuinţă de rugări şi căciuliri după ajutoare, pe care în ziua de azi greu le capeţi.

Preoţimea să se decidă a face o jertfă extra-oficială prin care să ajutore biserica, şi prin ea să şi înlesnească misiunea. Să lucreze şi pentru sporirea averei materiale a bisericii.

Propun: să înfiinţăm lângă fiecare biserică o însoţire de credit.

Aceasta să lucre deosebit de averea bisericii. Să fie înfiinţate uniform, după statute tip, luându-se în considerare legile ţării, dar să nu aibă nici un amestec cu băncile populare, cooperativele ş. a. de stat. Controlul să fie exercitat de centrala Arhiepiscopiei.

Nu cerem nici o jertfă dela stat, ci numai posibilitatea de a muncì.

Aceste însoţiri, înfiinţate şi conduse cu jertfă de muncă desinteresată şi cu pacienţă de fer, după muncă de 10—20 de ani ar schimba în bine înfaţişarea bisericii noastre săteşti.

Cetesc de înfiinţarea unui institut financiar, «Banca Vaticanului», la papiştaşi. Biserica noastră să nu-şi ia curajul şi încrederea de a muncì la fel?

Preotul sătesc.

Plutesc în zări.
Plin de lumină
Are să vină
Soare e sfânt.

Firea se trezeşte să-l întâmpine. O trezeşte cântarea din înălţime, de unde ciocârlia îşi plânge dorul şi soarta cea aspră:

«Da, mă ridic în vârtejuri nebune. Să-i sărut poala de foc. Dar cad neputincioasă în brazda din care m'am înălţat.

«Şi ca mine se ridică şi apele. «Se scaldă în lumină, se joacă în vânturi şi raze, se încheagă în stropi şi cad spre ţărm arse de sete, ori în mare ca doine în unde. Se ridică florile, se deschid ca potir de lumină, se întrec cu lucirea zilei, se frâng de văpaia razelor şi cad. Se ridică oamenii şi pornesc după visul luminii, iubesc, biruesc şi cad».

Fermecat de frumuseţa dimineţii divine, mă cobor în adâncurile fiinţii, dar mă înspăimântă negura ce răsaflă lutul din mine. Copleşit de evlavie asemenea unui copil fără vină, şoptesc, imitând cântarea ciocârliei, cuvinte învăţate în vremuri uitate, o rugăciune...

«Lumină de azi, cerească, pătrunde în întunericul nostru. In umbra vieţii netrebnice pătrundă armoniile tale, viaţa ne pare veşnica prin luminarea din tine. Răsfrângem ca roua raza, şi lucim ca un soare în ierburi, ucişi ca şi roua de focul ce a luminat în noi o clipă. Caci tu, Lumină de zi, eşti deapururi, noi sântem cei ce murim.

Spre tine se înalţă braţele sufletului nostru cerşind mântuire.

Ţara Bârsei. Revista braşoveană sub conducerea dlui prof. A. Banciu, *Ţara Bârsei*, a apărut, în anul al doilea, Nr. 1 pentru Ianuar şi Februar 1930, cu material bogat şi valoros, datorit scriitorilor: A. A. Mureşanu, G. Bogdan-Duică, A. Maior, Axente Banciu ş. a. Abonamentul: 260 lei pe un an: Adresa: Braşov, B-d Regele Ferdinand 14.

A. Bolotoff: Heilige u. Sünder. Fragmente autobiografice, traduse din limba rusă. Autorul a publicat opera la Paris. Aristocratul rus îşi povesteşte viaţa sa: un val din oceanul sbuciumat: Poporul rusesc la răscrucile Destinului. Sânt pagini sguduitoare. Cititorii în limba germană o pot procura la Librăria arhidiecezană. Costă Lei 125 legată, 80 lei broşată.

INFORMAŢIUNI

Cititorilor şi spijinitorilor ziarului nostru le dorim:
Anul nou cu bine!

Naşterea Domnului în Sibiu. Sfintele sărbători ale Naşterii Domnului au fost prăznuite şi anul acesta în centrul mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate.

In ziua primă a oficiat sfânta Liturgie în biserica catedrală Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de clerul mitropoliei. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei condus de prof. T. Popovici.

La finea Sfintei Liturgii I. P. S Sa a rostit o semnificativă cuvântare coprinzând ideile fundamentale din pastorala de Crăciun adresată tuturor fiilor săi sufleteşti din arhiepiscopia noastră. Mulţimea de credincioşi, cari abia încăpeau în spaţioasa noastră catedrală, a ascultat cu încordată atenţiune, cuvântul arhieresc. Se apropia ora 12 când I. P. Sf. Sa a fost condus de preoţimea celebrantă la reşedinţa Sa.

Domniţă cucernică. Zilele acestea Domniţa noastră Ileana, fiind pe mare, s'a găsit deodată în primejdia unui naufragiu; atunci s'a rugat fierbinte Sfintei Fecioare, ocrotitoarei marinarilor, să vie în ajutor vasului primejduit. Vasul a scăpat, ear Domniţa a dăruit după aceasta Episcopiei din Constanţa o preţioasă candelă de argint spre a fi aşezată în faţa icoanei Maicii Domnului. Candela are inscripţia: «Slavă Ţie, Fecioară Maria, care ne-ai ocrotit în ceasuri de negură!»

Cine şi câţi sântem. Recenzământul sau numărătoarea, locuitorilor României, se face, conform hotărârii guvernului, în cursul anului 1930. Poporul trebue să ştie, că numărătoarea n'are scop *fiscal*, ci numai de a cunoaşte numărul locuitorilor după originea etnică şi datele statistice relative la întreprinderi de comerţ, industrie şi agricultură.

Viitorul congres misionar. Din mitropolia Bucovinei se anunţă, că — îndată după sf. sărbători ale Crăciunului — chestiunea convocării celui de al treilea congres general misionar se va studia în amănunte de către organele eparhiale chemate. Congresul se va ţinea în Cernăuţi

Răscumpărare de felicitări. Părintele consilier mitropolitan *Dr. V. Bologa* şi-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică, contribuind la fondul Orfelinatului arhidiecezan cu suma de 100 Lei. I se exprimă mulţumită. Direcţiunea Orfelinatului.

Logodnă. Aflăm că tinărul scriitor, dl *Crioian Bârbat*, colaboratorul nostru, şi-a serbat logodna cu d-şoara Silvia Codan în ziua de 31 Decemvrie 1929. Felicitările noastre!

Din Orăştie ni se comunică unele ştiri bune, altele mai puţin bune, sau chiar întristătoare. Ni se scrie anume, că unii funcţionari români întrebuinţează, în oficiile lor, cu funcţionarii minoritari, limba acestora; tot asemenea, damele române, din partea locului, vorbesc cu predilecţie, în conversaţiile lor cu damele minoritare, limba acestora, cu desconsiderarea graiului românesc, deşi acesta este, în de obşte, bine cunoscut de elementul minoritar al Orăştiei. — Despre societăţile culturale aflăm, că în preajma sfintelor sărbători ale Crăciunului săvârşesc înălţătoare acte de caritate publică. Săracii şi orfanii sânt dăruiţi cu alimente, haine, încălţăminte şi cărţi potrivite. — In fruntaşa comună, pe vremuri grăniţărească, *Cugir*, cu poporaţie curat românească, sânt doi medici români şi unul jidov; se cere, în aceeaş comună, cu numeroşi intelectuali, o farmacie condusă de *român*, — cea actuală fiind proprietatea unei persoane străine de neamul nostru.

Lucru în zile de Dumineci? Revista bisericească *Misionarul* vesteşte, după ziarele ruseşti din Chişinău, că lucrătorii din mai multe oraşe basarabene (Chişinău, Tighina, Orhei şi Cahul) au cerut inspectoratului regional al muncii să li se admită a lucra în zilele de Dumineci. Motivul cererii anticreştineşti ar fi lipsurile materiale şi plata neîndestulătoare. Nu se ştie *cine* sânt lucrătorii cari au prezentat asemenea cerere. Vor fi, probabil, jidovi sau sectanţi, cari duşmănesc biserica.

ŞTIRI LOCALE

Comitetul şcolar al şcoalei normale «Andrei Şaguna» din Sibiu aduce pe această cale mulţumirile sale marinimoşilor donatori, cari au venit în ajutorul elevilor săraci dela această şcoală, şi anume: Prof. Timotei Popovici, din venitul concertului de colinde, Lei 3200, Banca «Albina» Lei 1000, «Masa Bulevard» Lei 1000, P. S. Vicar arh. Dr. Vasile Stan Lei 100, D-na Dr. Achimescu Lei 300, Familia T. Popovici Lei 200, Director E. Todoran Lei 100, apoi Dlui Dr. I. Beu pentru un costum, şi şcoalei de arte şi meserii din Sibiu pentru confecţionarea gratuită alor 7 costume şi a unei mantale.

Dela primăria municipiului Sibiu. Pentru a evita întârzieri, publicul este rugat a anunţa incendiile totdeauna direct la biroul central al pompierilor, telefon Nr. 41 (primăria, strada Mitropoliei Nr. 2).

Concert şi reprezentaţie teatrală. aranjează «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» Duminecă în 12 Ianuar 1930 în sala dela «Unicum». Inceputul la 8 ore seara. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologica, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 11 din 1929: I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan: Constatări şi îndemnuri. Păr. Ilarion V. Felea: Sf. Liturghie şi Predica. Şt. Lupşa: Două acte despre intervenţia episcopului Vasile Moga pentru românizarea episcopiei de Arad. Tr Scorobeţ: Biserica ortodoxă română din America. Oct. Dragoş: Creştinismul şi aspiraţiile lumii moderne. Prof. N. Colan şi prof. N. Neaga: Mişcarea literară: Istoria Românilor. Omenirea în faţa Crucii. Zugravii bisericilor române. Contributions Roumaines à l'hristographie générale. Bibliografia la români. Inscripţii dela Mănăstirea Neamţului. Istoriografia română în 1925 şi 1926. Viaţa şi activitatea patriarhului Dosoftei al Ierusalimului şi legăturile lui cu Ţările româneşti. Istoria creaţiunii în lumina cercetărilor ştiinţifice. Einleitung in das alte Testament. P. S. Neculce şi Pr. S. Cândea: Cronică: † Patriarhul Ecumenic. Congresul misionarilor ortodocşi. Centenarul episcopiei Aradului. Congresul Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna». *** Bibliografie. — Redacţia şi Administraţia: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

Nr. 328/929 (151) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Baştea**, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială de 9 jug. cad., fânaţ şi arătură.

3. Birul parohial obişnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.

4. Venitele stolare, statorite şi aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 546/1929 (150) 1—3

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul din Moeciul de sus, protopopiatul Bran, judeţul Braşov, pe baza concesiunii date de Prea Veneratul consiliu arhiepiscopesc dto 21 Septemvrie a. c. Nr. 7521 dă în lucrare pe calea licitaţiunei publice minuende, zidirea turnului bisericii ortodoxe de acolo.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial din Moeciul de sus.

Preţul strigării este 150.000 Lei.

Licitanţii au a depune vadiu de 10% dela preţul strigării, în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile, cari se vor reţinea ca garanţie până după colaudare.

Licitaţia se va ţinea Miercuri în 22 Ianuarie 1930, în casa culturală din Bran.

Moeciul de sus, la 16 Decemvrie 1929.

Preot **Petre Mureşan**
preşedintele comitetului parohial

George Babeş adm. protopopesc — **Ioachim Popoiu** epitrop

Nr. 573/1929. 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Cinciş** cu filia **Cerna**, din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

1. Locuinţă parohială corăspunzătoare.

2. Sesiune parohială:

a) Pământ arător 7 jug. 744 st. □

b) Fânaţ 1060 st. □

3. Câte 50 Lei sau 1 zi de lucru dela fiecare fum.

4. Lemne de foc pentru trebuinţa anuală a preotului.

5. Stola obişnuită în comună.

6 Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 1231/1929. (149) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Coveş**, protoptesbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1 Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casă parohială în stare bună cu toate dependenţele necesare.

3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător şi fânaţ de clasa I şi în imediata apropiere de comună.

4 Drepturi pentru (4) patru vite în păşunea societăţii de păşunat.

5. Stola statorită pentru toate parohiile din tract.

6. Întrucât statul va socoti la venitele parohiale şi câte 1 ferdelă de porumb, parohia se angajază a da în natură câte 1 ferdelă (20 l.) porumb de fiecare familie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi ca să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în terminul mai sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral şi în vr'o Duminecă sau sărbătoare, pe lângă prealabila încunoştinţare a acestuia, se vor prezenta pentru a face cunoştinţă cu poporul, a predica şi eventual a celebra.

Oficiul prot. ortodox român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, 10 Decemvrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

---

(148) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ la parohia ort.-rom. din comuna **Bicsad** jud. Treiscaune, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Un salar dela parohie de 24.000 Lei anual.

b) 3 jug. arător şi 2 jug. fâneaţă sesiune cantorală.

c) 5 stângini de lemne nefasonate în pădurea comunală.

d) O treime din stola obişnuită.

Viitorul cântăreţ se alege pe timp de un an ca provizor urmând ca după un an să se aleagă în mod definitiv.

Cererile de concurs însoţite de actele doveditoare ale cualificaţiunei se vor înainta Oficiului parohial ort rom. Bicsad Treiscaune în termenul indicat, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă în parohie spre a fi cunoscut de credincioşi. Sunt preferaţi cei cari pot instrui şi conduce un cor bisericesc.

Prea Cucernicii preoţi sunt rugaţi a arăta prezentul Concurs cântăreţilor neangajaţi ce sunt eventual în parohiile Sf. Lor.

Bicsad, la 3 Decemvrie 1929.

Dumitru Trifan
paroh.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale

---

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Învăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

— **Vino şi vezi — meditaţii**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 11 Ianuar 1930 Nr. 3—4

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bis

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anul nou în Sibiu

In ziua primă a anului nou, în biserica noastră catedrală, s'a oficiat sfânta Liturghie, servind 4 protoierei și 2 diaconi. Predica ocazională a rostit-o părintele protoiereu Emilian Cioran, iar răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei, condus de prof. Timotei Popovici.

La serviciul divin a participat I. P. S Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, toți ofițerii aflători în garnizoană, șefii autorităților civile și o mare mulțime de credincioși; iar înaintea catedralei, era postată o companie de onoare a Regimentului 90 inf., împreună cu drapelul și muzica militară.

După terminarea sfintei liturghii, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, înconjurat de preoții liturgisitori, a oficiat Doxologia cea mare, ridicând rugăciuni ferbinți către Cel Atotputernic, pentru toate câte a făcut nouă și cerându-i sprijinul și ajutorul Său pentru viitor.

La rostirea rugăciunii pentru sănătatea și îndelunga viață a Majestății Sale Regelui nostru *Mihai I*, muzica militară a intonat Imnul spre rugăciune

După ieșirea din sfânta biserică, dl General Daschievici a adresat trupei, cuvinte de îmbărbătare și urare de întrare într'un nou an, încheind cu urări de Străiasică Maiestatea Sa Regele Mihai I, Augusta Familie Regală și Inalta Regență. Muzica militară a intonat Imnul Regal. A urmat apoi defilarea trupei.

*

După terminarea acestor festivități, conform vechiului și frumosului obicei, ca în ziua de anul nou să se aducă mai întâi felicitări capului bisericii noastre, reprezentanții armatei, șefii autorităților civile și fiii sufletești ai I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului noastru *Nicolae*, s'au prezentat în număr mare, în salonul de recepțiuni al reședinței mitropolitane, pentru a aduce Inaltului Ierarh urări de bine din prilejul întrării în anul cel nou, și a-l asigura de devotamentul, stima, alipirea și iubirea fiască.

S'au prezentat mai întâi dl general *Daschievici* înconjurat de dnii ofițeri superiori. In cuvinte bine simțite, dl general, roagă pe I. P. S. Sa, să primească expresiunea sincerelor sentimente ale Corpului ofițeresc VII Armată, dorindu-i dela Dumnezeu, mulți și fericiți ani spre gloria bisericii, a Familiei Regale și a țării românești.

Dl prefect județean, *Dr. C. Ștefan*, a exprimat I. P. S. Sale urările de bine la întrarea în noul an, în numele Inaltului guvern și al județului Sibiu; iar dl primar *Dr. Goritz* l-a felicitat în numele tuturor cetățenilor orașului nostru.

In numele intelectualilor și a tuturor fiilor credincioși din sediul metropoliei noastre, părintele consilier mitropolitan *Dr. V. Bologa*, a adresat I. P. S. Sale, urmatoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfințite Părinte!

In pragul unui an nou în viață, am grăbit cu mic cu mare, să aducem Inaltului Arhipăstor al bisericii noastre, întâi de toate, respectuoase felicitări și urări de *An nou fericit!*... Apoi, să mulțămim bunului Dumnezeu, că ne-a învrednicit, să avem în fruntea noastră în plină vigoare și energie de muncă bărbătească, un luminat părinte, ca cârmuitor și oblăduitor al sfântului așezământ al bisericii noastre strămoșești.

Inălțăm imnuri de laudă proniei cerești pentru acest dar, în urma căruia, cum pretutindeni se resimte, un duh nou se revarsă în întreg cuprinsul bisericii noastre. Duh nou, cu menire sfântă, de a frânge obezile umilinței din trecutul maștер al bisericii și neamului nostru.

Astăzi, în plină libertate națională și legiuită ocrotire a Statului român, dorim aceeaș libertate și aceeaș legiuită ocrotire pentru toate bisericile Domnului de pe acest pământ al României. Pentrucă suntem aceiași fii ai lui Dumnezeu și aceiași frați-cetățeni ai Statului, deci acelaș drept și pentru bunurile morale și materiale. *Suum cuique*, ziceau strămoșii Romani, și noi ținem mult la acest adevăr și dreptate.

In acest spirit ați ostenit și ați muncit Inalt Prea Sfințite, pentru isbânda demnității omenești, creștine, și pentru prestigiul bisericii noastre de răsărit, leagănul și pavăza poporului român. In aceasta muncă sfântă Vă urăm desăvârșită izbândă și Vă rugăm, să binevoiți a-ne socoti întotdeauna, între cei mai devotați fii credincioși ai bisericii și ai Inalt Prea Sfinției Voastre.

Mulți fericiți ani, Stăpâne!

La această cuvântare, urmată de călduroase aclamațiuni, la adresa I. P. S. Sale, — I. P. S. Sa, a răspuns prin o remarcabilă cuvântare, ale cărei idei principale, le redăm sumar în următoarele:

Domnule General, Domnule Prefect, Prea stimați și prea iubiți domni și frați,

Ne găsim în pragul unui an nou.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru toate câte ni le-a dat în decursul anului trecut și-L rugăm ferbinte să-și reverse darul și binecuvântările Sale asupra noastră în anul cel nou.

Moștenirea ce ni-a rămas de la anul trecut pentru anul cel nou se cuprinde într'o serie întreagă de probleme mari și importante, dela a căror rezolvire atârnă prosperarea țării și a poporului nostru. Nu e nevoie să le specific fiind cunoscute și întrate în zbuciumul vieții de toate zilele.

In fața lor, cu cât se prezintă mai grele și mai apăsătoare, ni se impune datoria de a ne strânge rândurile și de a ne înfrăți simțemintele și puterile pentru a nu lăsa să sufere întru nimic binele obștesc. Prea s'au încuibat în viața noastră publică învrăjbiri și împărecheri cari faç să se irosească atâtea forțe în lupte deșerte, în loc să fie folosite pentru o operă constructivă, de care avem nevoie atât de imperativă.

Din pragul acestui an nou fac apel la clerul și poporul nostru, să dea nou avânt dragostei și alipirii sale către sfânta noastră biserică, către învățăturile și așezămintele ei. Căci numai prin duhul evangheliei se poate întrona acea pace și bunăvoire, acea atmosferă morală, care chezășuiește progresul sigur și trainic al unui popor.

Mulțumindu-Vă pentru simțămintele ce mi le-ați exprimat, fac calde urări de sănătate și prosperare pentru toți, în noul an.

Rog Cerul să ocrotească Țara noastră, gloriosul ei Tron și pe scumpul nostru Rege Mihai I! Intru mulți ani!

*

Din motiv, că P. S. Sa părintele vicar Vasile, în ziua de anul nou era suferind, intelectualii Sibiului nu s'au prezentat de astădată conform obiceiului și la P. S. Sa, spre a l felicita în persoană, ci l-a felicitat în scris. Ținem însă să amintim, că P. S. Sa s'a reînsănătoșat.

Botezul Domnului în Sibiu

Pe un timp admirabil de iarnă domoală, praznicul Arătării Domnului s'a serbat și în anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate și paradă militară.

Intreg orașul avea aspect de sărbătoare, pavoazat și împodobit cu drapele naționale.

După celebrarea sfintei liturgii oficiată în catedrală de P. S. Sa Arhiereul Vasile cu mare asistență, la ora 11 procesiunea a pornit dela biserica catedrală prin strada Mitropoliei spre piața Regele Ferdinand.

Inainte mergea muzica militară, care atât la mergere cât și la întoarcere a cântat imnuri religioase; urma corul mixt al catedralei, praporii, preoțimea celebrantă, apoi sub baldachin I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, îmbrăcat în mantia arhierească cu mitra și cârja.

După baldachin urmau domnii Generali cu ofițerii din garnizoană în frunte cu dl General *Panaitescu*, noul comandant al Corpului VII de Armată și autoritățile civile în frunte cu dl prefect județean *Dr. C. Ștefan* și un mare număr de credincioși.

In Piața mare, frumos decorată cu drapele naționale, erau postate trupele garnizoanei din Sibiu.

In mijlocul pieții, era așezat un podiu pe care I. P. S. Sa a oficiat slujba sfințirei apei.

In față erau ridicate trei cruci din blocuri de ghiață.

Intreaga piață era ocupată de un imens public.

In decursul serviciului divin, când I. P. S. Sa rostește ectenia pentru *Maiestatea Sa Regele Mihai*, corul acompaniat de muzica militară a intonat Imnul Regal, iar la finea serviciului divin «In Iordan Botezându-Te Tu Doamne».

Apoi I. P. S. Sa a botezat cu apă sfințită pe cei prezenți. Au fost botezați mii de oameni.

După aceea a urmat defilarea trupelor.

In decursul defilării I P. S. Sa a stropit soldații și drapelul cu apă sfințită.

Intoarcerea la catedrală a urmat tot în ordinea în care a purces procesiunea la biserică.

În biserică I. P. S. Sa, după terminarea serviciului divin, a distrbuit anafora şi a împărtăşit binecuvântarea.

Se apropia ora unu când I. P. S. Sa a fost condus din partea preoţimei celebrante la rezidenţa sa.

Roadele unei noui orientări culturale în biserica noastră

Este lucru ştiut că sânt acum veacuri împlinite de când popoarele mai tinere, popoare cu o tradiţie culturală mai limitată, stau sub influenţa culturei şi civilizaţiei apusene. Faima acestei culturi — mai ales în zilele noastre — a ademenit atât de mult, încât astăzi fiecare naţiune îşi are tineretul trimis să se adape la isvoarele ei.

Stăpânirea aceasta culturală ne este explicabilă, dacă avem în vedere că în nici o altă parte a lumii nu se face atâta lumină în jurul problemelor, că nici unde airea nu se stăruie aşa de mult asupra obiectivităţii ştiinţifice ca tocmai în aceste centre de cultură din apusul Europei.

Adevărul ştienţific stă înaintea tuturor celorlalte preocupări, şi deaceea munca intensă a atâtor generaţii a rodit atât de frumos şi atât de bogat.

Roadele binefăcătoare ale acestei influenţe se resimt pe toate cărările vieţii, şi cine ar putea să măsoare tot binele pe care această cultură l-a hărăzit până azi neamului omenesc de pretutindeni?

Cu toate acestea, îmi pare că un lucru totuşi prea s'a uitat şi prea mult timp s'a trecut cu vederea până azi.

Orientându-se toţi oamenii de ştiinţă — prin urmare şî teologii — numai spre luminile apusului, prea s'a uitat de ceeace ni-a dat orientul şi de ceeace putea să ne mai dea. Prea s'a uitat — şi mai ales la noi — că cea mai nepreţuită comoară pentru suflet, că cea mai de preţ realitate în domeniul vieţii spirituale, o avem din orient, şi nu din apus. Prea s'a uitat că din răsărit s'a răspândit creştinismul în celelalte părţi ale lumii, că răsăritul a dat pe cei mai «nebuni» apostoli pentru evanghelia Mântuitorului şi că tot răsăritul este patria sfinţilor părinţi.

Deci, isvorul cel mai bogat, cel mai curat, tezaurul cel mai preţios, care poate satisface şî cele mai pretenţioase preocupări teologice, în răsărit a luat fiinţă. Şi eram obligaţi a nu uita acest lucru şi a nu lăsa să se slăbească legăturile noastre cu orientul creştin, mai ales noi popoarele ortodoxe, popoare a căror gravitaţiune trebuia să fie totdeauna spre leagănul creştinismului întreg. Noi, şi mai ales noi, eram datori a desface vălul veacurilor depus pe cea mai de preţ comoară creştină, a o face cunoscută tuturor, a ne inspira din ea şi mai ales a o face să strălucească cât mai viu în sufletele noastre.

Nu trebuia să alergăm în apus pentru a cunoaşte opera Sf. părinţi; nu trebuia făcut ocolul de a merge tocmai la cealaltă extremitate a pământului şi a învăţa limbile moderne pentru a putea gusta frumuseţea clasică a primelor veacuri creştine, pentru a ne înfrupta din produsul spiritual al celor mai luminate minţi şi al celor mai calde inimi creştine.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul *Nicolae*, cunoscător al tuturor lipsurilor de care suferim, a înţeles necesitatea reluării strămoşeştilor legături cu orientul ortodox. Aşa ne putem explica, dece acum, în anii din urmă, Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, a trimis o seamă de tineri — dintre cei mai buni — absolvenţi ai facultăţilor şi academiilor noastre să-şi complecteze studiile în răsărit. S'au trimis la studii în răsărit, şi bine s'a făcut.

In faţa noastră, ca popor ortodox, stă o problemă însemnată. Noi sântem chemaţi să facem să reînvie vechea cultură creştină răsăriteană, noi avem menirea de a face să strălucească ortodoxia în toată valoarea ei. Dacă rezolvăm această problemă în chip norocos, înscriem cele mai glorioase pagini în istoria bisericii lui Isus Hristos şi aducem cel mai însemnat aport în istoria culturii omeneşti.

Abia s'au întors dela studii tinerii cari au fost trimişi în orient, şi roadele acestei noui orientări culturale încep a se întrevedea promiţătoare, pline de lumină şi bogăţie.

E vorba de traducerea şi publicarea în româneşte a dogmaticei profesorului dela facultatea de teologie din Atena, H. Andrutsos.

Profesorul H. Andrutsos e savant consacrat, om de ştiinţă cu reputaţie universală, iar dogmatica lui care tocmai acum se tipăreşte în tipografia arhidiecezană din Sibiu în traducere românească, e operă de valoare recunoscută de toţi marii teologi de azi. Deci, literatura teologică românească se îmbogăţeşte, prin traducerea acestei cărţi, cu una din cele mai renumite opere ale contemporaneităţii. Valoarea acestei traduceri ne pare şi mai mare, dacă avem în vedere simţitoarea lipsă a unei asemenea opere în limba noastră. Dogmaticele traduse ori prelucrate după dogmatiştii ruşi s'au epuizat, ori chiar dacă se mai găsesc pe ici pe colea, prin biblioteci, îmi închipui că ele nu au valoarea ştiinţifică superioară pe care o are dogmatica profesorului din Atena. Prin această operă H. Andrutsos înalţă încă odată spiritul grec pe culmile speculaţiei filosofice de odinioară.

Traducerea operei se face din partea tinărului profesor dela academia teologică «Andreiană» din Sibiu, Dr. Dumitru Stăniloae. Profesor tinăr, însă cultura frumoasă agonisită la universităţile din ţară, la universităţile din orient şi din apusul Europei, precum şi munca intensă de care-i capabil şi pe care o depune cu atâta însufleţire, ne dă dreptul să nădăjduim că traducerea va fi reuşită. Profesorul D. Stăniloae săvârşeşte o muncă însemnată prin traducerea acestei opere voluminoase, munca sa însă, este răsplătită în cea mai mare parte de mulţumirea sufletească pe care o poate avea: preţioasa sa muncă aduce bine nespus de mare bisericii noastre.

Am ţinut să semnalăm în forma aceasta o lucrare care va aduce multă roadă în viitor. Ni-am exprimat în acelaş timp bucuria mare pentru asemenea orientări şi începuturi frumoase, şi ne place să nădăjduim că în viitor tinerii tot mai mulţi cari vor fi trimişi să înveţe limbile orientale şi să se adape din adevăratul isvor al creştinismului, ne vor servì surprize tot aşa de frumoase, încercând traducerea Sfinţilor părinţi în româneşte.

Pr. *S. Cândea*

Nou abonament
la Telegraful Român

Intrând, la 1 Ianuar 1930, cu ajutorul celui Atotputernic, în anul al 78-lea de apariţie, invităm pe toţi bunii noştri cititori să ne sprijinească şi mai departe, să respândească organul acesta de publicitate în cercul cunoştinţelor lor, câştigându-i cât mai mulţi abonaţi.

Numele abonatului şi domiciliul rugăm să scrie cât mai **legibil.**

Abonamentele se trimit la: **Administraţia** *ziarului Telegraful Român, Sibiu.*

Redacţia şi Administraţia.

FOIŞOARA

Pădurea

ce coboară pe costişă până în pragul casei, îmi îmbie tot farmecul ei: răcoarea cu umezeala parfumurilor tari, treamătul ce pare un imn mai adânc decât gândul omului, cântecul paserilor ce-şi vestesc bucuria dragostei şi verdeaţa ce mi sărută ochii obosiţi. Dar darul ei cel mai de preţ este îndemnul să-mi înalţ sufletul spre lumina ta, Stăpâne, aşa cum îşi înalţă şi dânsa toată fiinţa spre luminişurile cerului.

Şi gândurile ce-mi întunecau simţirea, încep să se lumineze, mituite de vraja Necunoscutului. Urechea inimii ascultă paşii Stăpânului, ce trece pe vârfuri de munţi şi fiinţa nu i se împotiveşte. Ingenunche în vale, aşteptând să fie atinsă de poala Dumnezeirii. Un grai din alte lumi coboară în suflet propovăduindu-i: Mergi cărarea îngustă! Eu sânt cu tine şi-ţi voi alina oboseala din vatra pământului. Sluga mea eşti şi te vei odihni în umbra îndurărilor mele. Z. SANDU.

Cuvânt funebral

rostit la înmormântarea profesorului Pr. Aurel Popovici, de consilierul mitropolitan Traian Petrişor.

Intristată adunare, — Când toată lumea creştină se pregătea, să sărbătorească cu cuviinţă creştinească marele şi luminatul praznic al Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, când copiii şi tinerii umblau din casă în casă, ca prin îndatinatele colinde să vestească sosirea sărbătorii Crăciunului, atunci în casa acestei familii s'a coborât pe neaşteptate umbra durerii. In loc de bucurie, adâncă întristare s'a sălăşluit în casa familiei preotului, profesorului şi neuitatului nostru prieten Aurel Popovici. Il ştiam suferind în timpul din urmă, dar nu credeam, ca morbul să fie atât de înaintat, încât ranele sale să nu se mai poată vindeca. Tocmai de aceea conducerea bisericii şi a şcoalei, pe care a servit-o, şi noi prietenii, am fost adânc mişcaţi la vestea neaşteptată a morţii lui.

Viaţa şi activitatea sa, de slujitor al altarului şi pionir al culturii româneşti, i a atras recunoştinţa mai marilor săi şi simpatia tuturor acelora, cu cari a conlucrat în ogorul bisericii Domnului şi al şcoalei româneşti. Drept aceea am venit şi noi din depărtare, pentru-ca în urmele I. P. Sf. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru Nicolae, şi al Prea Venerabilului Consiliu Arhiepiscopesc din Sibiu, să depunem pe sicriul, care cuprinde rămăşiţele pământeşti ale preotului şi profesorului Aurel Popovici, cununa cea neveştejită a recunoştinţei, pentru tot ce a făcut el în viaţă spre binele bisericii şi a şcoalei noastre româneşti.

Născut la 1883 din familie de preot şi crescut în duhul învăţăturei lui Hristos, după terminarea liceului, mânat de îndemnul evanghelic primit în casa părintească, intră în seminarul teologic din Sibiu, după terminarea căruia la 1907 este ales şi apoi horotonit preot, pentru-ca în această calitate să slujească biserica şi neamul, la cari ţinea cu deosebită dragoste şi devotament.

Preotul şi profesorul Aurel Popovici, aparţinea unei generaţii de oameni însufleţită pentru binele şi prosperarea neamului şi pentru a cărei realizare, ei depuneau toate puterile lor sufleteşti şi tot devota-

ZECE ANI DE ARHIPĂSTORIRE. I. P. S. Sa Patriarhul Miron a împlinit zece ani de arhipăstorire în Bucureşti. Din acest prilej înaltul Ierarh a primit felicitări dln partea credincioşilor sfintei noastre Biserici. In ziua de anul nou s'a prezintat la I. P. S. Sa membrii guvernului, în frunte cu dl Iuliu Maniu, care a felicitat pe jubilant. Ziarele din Capitală au publicat articole elogioase la adresa I. P. S. Sale din acest prilej.

Dorim Ualtului Ierarh vieaţă îndelungată şi păstorire fericită.

Sărbătorirea I. P. S. S. Patriarhului

— Glas de presă —

Implinirea a zece ani de când I. P. S. Patriarh Regent dr. Miron Cristea se află în fruntea bisericii ortodoxe române, — scrie Universul, — a fost prilej de obştească sărbătoare.

Intr'un stat, în care ortodoxismul s'a cufundat cu însăşi puterea de viaţă şi rezistenţă a neamului, sărbătorirea aceasta capătă un sens deosebit. Omagiul cuvenit Arhipăstorului se resfrânge asupra întregii biserici dominante, ridicată, în răstimpul celor zece ani, la rangul de patriarhie. Meritele înaintaşilor bisericii, cari au purtat cu vrednicie cârja arhierească, precum şi credinţa drept măritorilor creştini, au fost răsplătite cu prisosinţă în anii de fericită păstorire a Inaltului Patriarh.

S'a dat bisericii cinstea pe care merita s'o aibă într'o ţară întregită, pentru care biserica şi-a dat contribuţia sa. Biserica, păstrătoarea credinţei, unităţii de limbă şi simţire românească, a grăbit procesul de unificare. Organizaţia unitară ce i s'a dat, i-a imprimat un ritm nou. Interesând colectivitatea mirenilor în trebile bisericeşti, biserica a devenit mai dinamică, şi-a precizat mai temeinic rostul şi necesitatea ei socială.

Şi n'ar putea fi mai trebuitoare acţiunea bisericii, ca în vremea de azi, în care se accentuiază criza de spiritualitate.

Privind în urma celor zece ani şi scrutând viitorul bisericii, cu prilejul omegiilor pe care i le-a adus clerul Capitalei, I. P. S. Patriarh Regent, şi-a exprimat dorinţa, ca înfăptuirilor de până acum să adaoge şi altele, care să egaleze prestigiul la care a fost ridicată biserica română, în rândul bisericilor ortodoxe.

Să creeze un organ de ştiinţă teologică, în jurul căruia să se concentreze toţi învăţaţii bisericii noastre, ca să cultive ştiinţa ortodoxă pentru întreg Orientul. Să se facă apoi traducerea critică a canoanelor bisericii ortodoxe şi a întregei opere a sfinţilor Părinţi.

Sunt opere de mare valoare, a căror lipsă teologii noştri o cunosc. Realizate aceste opere, ar constitui un îndreptar nu numai pentru biserica românească, ci pentru întreg ortodoxismul.

Primul Patriarh al ţării şi-ar lega numele de cea mai autentică operă ortodoxă.

Improprietărirea unei biserici ortodoxe-române

Nedreptatea, cu care se face improprietărirea bisericilor noastre ortodoxe, este aşa de jignitoare, încât a fost obiect de discuţie şi în Congresul naţional-bisericesc din 1929, când s'a arătat, între altele, deposedarea de pământ şi a parohiilor din Brateiu şi Şeica-mare, în judeţul Târnava-mare.

Nedreptatea se continuă. Drept dovadă las să urmeze felul de improprietărire practicat faţă de biserica din *Buzd*, judeţul Târnava-mare.

Biserica aceasta n'avea pământ propriu cultivabil nici un stânjin. Autoritatea bisericii, în iubirea Sa părintească, cu 12 ani în urmă, prin concluzul de sub Nr. 918/1917 Ep. ni-a pus la dispoziţie un agru, — proprietatea Sa, pe hotarul nostru, — ca din venitul acestui mic pământ — cam 1 jug. — să acoperim nevoile bisericii, fără alt venit şi cu enoriaşi aproape toţi zileri.

Sesiune parohială aveam 11 jug., date cu ocazia comasării, din graţia conducătorilor comunei, şi în lipsă de preot, în partea cea mai sterilă a hotarului, tot clasa 8.

Cu toate acestea, bisericuţa comunei a progresat încetişor, făcându-şi o modestă şcoală, achitând datoriile moştenite şi acoperindu-şi lipsurile curente.

După războiu, la exproprierea moşiilor prin reforma agrară, biserica noastră n'a primit nimic.

Pe la finea anului 1922, prin intervenţii, ni s'a dat în arândă forţată, cu expresă punere în vedere de improprietărire:

a) Pentru trebuinţele proprii bisericeşti 6 jug. 1360 st. fânaţ foarte bun, clasa II, care ne aducea frumos venit;

b) pentru întregirea sesiunii parohiale 14 jugăre arabil şi fânaţ, de fertilitate problematică;

c) pentru şcoală 5 jug. arabil, pământ bun,

Şi am fost — mulţumiţi.

De atunci, adecă de 7 ani, am folosit terenurile susdescrise necontur-baţi şi în plină nădejde de improprietărire, aşa cum s'au repartizat, — biserica a şi făcut însemnat progres pe teren moral şi material.

Acum ce să vezi?

Comisiunea de ocol pentru improprietărire Mediaş, compusă din: preşedinte Dr. Erich Schuller, consilier de curte de apel, I. Homescu, agronom regionai, Vasile Fodor (unit) delegatul ministerului de agricultură şi domenii, Romulus Crăciun impiegat şi un inginer operator, un neamţ, al cărui nume nu-l ştiu, fără a consulta pe preot, ca membru în comisiunea locală, a «binevoit» a ne deposeda de întreg terenul susdescris şi folosit 7 ani, şi în 7 Decemvrie 1929 sub Nr. 14 «marinimos» a ne împroprietărî:

a) pentru trebuinţele propriu bisericeşti cu 4 jug. 1081 st. puţin arabil, ear partea cea mai mare necultivabil;

b) întregire la sesiunea parohială 8 jug. pământ sterp lăsat necultivat dela expropriere, caci nu s'a rentat a-l cultiva;

c) pentru cantori 2 jug. 1540 st. fânaţ, numai rogoz şi pipirig;

d) pentru şcoală, — care e a statului şi în comună pur ortodoxă, — 5 jug. din care 2 sânt cultivabile, ear 3 absolut necultivabile.

Iar terenul avut şi folosit 7 ani de biserică sub Nr. top. 1225, de 6 jug. 1360 st., fănăt clasa II l-au luat dela sf. biserică şi dat pentru taurii satului; apoi, pământul folosit de şcoală, l-au destinat parcelării între ţigani, — aceştia însă nu-l vor «exploata, căci nu au cu ce, ci-l vor vinde, nu românilor, căci aceia sânt săraci, ci străinilor, cari abea aşteaptă ridicarea la valoare a împroprietăririi.

Am apelat, în timpul prescris, această hotărâre jignitoare, la comisiunea judeţană, în care avem încredere, mai ales că dl consilier agricol V. H. Serdici, ni-a dat dovezi de multă bunăvoinţă, ear dacă şi comisiunea judeţană, va aproba hotărârea comisiunii de ocol, nouă nu ne rămâne decât să regretăm, în scumpa noastră ţară, «dreptatea» ce ni se serveşte.

Pr. *G. Iacob.*

Din durerile celor mic

— Soartea unui Orfelinat —

In 19 Decemvrie... Zi tristă şi geroasă de earnă... Un grup de studenţi teologi din Sibiu, cu gânduri smerite, mergem la înmormântarea părintelui Ioan Druhora, la Boiţa.

Doritori de a vedea şi cunoaşte, găsim câteva clipe libere, în care mergem să cercetăm **orfelinatul** *din marginea satului.*

Nu pot uita tristul tablou ce ni s'a înfăţişat, la intrare. O ceată de copii ofeliţi, cu obrazii supţi, cu buzele vinete, cu ochii fără strălucire, cu picioarele în ghete fără ciorapi, goi până deasupra genunchilor, tremurând — coborau dintr'o sală de cursuri în curtea institutului.

Cu figură străvezie, cu acea cuviinţă şi încetineală bătrânească în mers, — fără să strige, fără să sburde ca alţii copiii — păreau nişte chinuiţi readuşi de undeva earăş pe pământ.

Am încercat firesţe un profund sentiment de milă la privirea acestor nefericiţi ai nimănui şi i-am întrebat de rostul, de viaţa lor.

O dşoară, cu multă cuviinţă în glas şi în mişcări, meditatoare a copiilor cum spunea, — s'a scuzat zicând că a venit de curând şi că nu e bine introdusă în tainele vieţii din acel institut; — a chemat apoi altă dşoară.

Noi am rugat-o să ne permită să vizităm institutul; ear dsa ne-a condus binişor într'o sală şi ne a rugat să aşteptăm. In curând intră în sală altă persoană şi ne declară scurt că nu putem vizita orfelinatul decât cu «foaie» dela ministerul sănătăţii. Noi totuşi stăruim: ca vizitatori fără intenţii de control dorim să vedem orfelinatul.

---

mentul lor. Mânat de această credinţă, tinărul preot Aurel Popovici, îşi începe activitatea plin de idealism, stăbătut de râvnă puternică de-a face altora bine, însufleţit pentru o muncă apostolică în mijlocul parohienilor săi.

Lovitura sorţii, ce l-a ajuns prin moartea prea de timpurie a soţiei sale, abia la 2 ani după căsătorie, i-a cuzat adâncă rană în suflet, dar nu i-a stânjenit însufleţirea de apostol şi slujitor al Domnului. Nevoit să se împace cu soarta tristă şi grea a văduviei, îşi concentrează atenţiunea asupra îndatorirei sale de păstor sufletesc al turmei sale cuvântătoare şi asupra grijilor, ce-i apăsau de-aici încolo umerii, de a-şi creşte unica fetiţă, rămasă orfană de mamă. Ce-i cari au gustat amarul văduviei şi cunosc greutatea, cu care este împreunată creşterea copiilor lipsiţi de mamă, pot apreţia greutăţile, prin care a trebuit să treacă iubitul nostru detunct în această viaţă pământeană! Greutăţile au fost mari, dar mare i-a fost credinţa în Dumneeeu şi nebiruită i-a fost nădejdea în ajutorul Celui de sus. El, care propoveduia altora Evanghelia lui Hristos, cunoştea glasul chemător al lui Isus: veniţi la mine toţi cei-ce sânteţi osteniţi şi glasul plin de încredere al Fiului lui Dumnezeu: îndrăzniţi, Eu am biruit lumea.

Străduinţa de apostol şi credinţa adâncă a preotului Aurel Popovici, a aflat aprecierea cuvenită la forurile mai înalte bisericeşti atunci, când la anul 1910 a fost chemat de către Venerabilul Consistor arhidiecezan în centrul Mitropoliei noastre la Sibiu, pentru-ca în calitate de econom, duhovnic şi profesor la seminarul Andreian, să-şi pună la contribuţie toată omenia sa, toată convingerea sa religioasă şi toată dragostea sa pentru aceia, cari mai târziu erau să devină împreună lucrători în via Domnului.

Aici, în seminar, a găsit o familie mai mare. Erau elevii seminariali, pe cari i-a instruat în cele trebuincioase carierei lor şi i-a povăţuit cu iubire de părinte, pentru-ca să nu se îndepărteze dela lumina Evangheliei lui Hristos şi să rămână pururea veghe trează şi conştiencioasă în slujba propoveduirii cuvântului lui Dumnezeu. Foştii săi elevi pot mărturisi de destoinicia şi priceperea fostului profesor, de dragostea de părinte a fostului duhovnic şi de îngrijirea, de care i-au făcut părtaşi, fostul econom seminarial.

Când, după împlinirea idealului nostru românesc, ţara a făcut apel la preoţi şi învăţători, cerându le să-se înroleze în oastea acelora, cari urmau să împlinească posturile de profesori, la şcolile româneşti, înfiinţate în Ardealul desrobit, Aurel Popovici a fost între cei dintâi, cari se simţeau chemaţi să între în slujba culturii româneşti din România întregită.

Astfel ajunge profesor la Şcoala Normală «Andrei Şaguna» din Sibiu, unde are prilejul să-şi valorizeze cunoştinţele şi experienţa. Despre activitatea-i desvoltată la această şcoală sunt colegii lui, cari pot mărturisi cine a fost prof. A. Popovici.

Inainte de a-mi încheia aceste cuvinte, rostite în amintirea celui dispărut, să-mi fie iertat, să amintesc o latură frumoasă a fiinţei lui, care l-a făcut plăcut şi care i-a adus multă simpatie în cercul acelora, cu cari a convenit el. Este bunătatea inimii sale, care l-a caracterizat şi simţămintele de adevărată prietenie, ce l-au egat de toţi colegii şi prietenii lui. Zilele petrecute împreună, ne vor rămânea totatâtea momente de neuitată amintire prietenească. Firea lui optimistă, adeseori ne-a făcut pe noi

— Nu, domnilor, ni se răspunde, nu se poate! La noi nu intră oricine: domnul director nu i acasă!...

Am plecat cu explicabilă senzație de nemulțumire și bănueală.

•

Câteva ore mai târziu, ni s'au comunicat unele informații, asupra «misteriosului» local. Persoane dintre cele mai de cinste din comună ni-au afirmat adecă următoarele:

De un an și ceva, decând a venit în frantea orfelinatului un domn, Stelian Constantinescu, profesor de pedagogie, s'a schimbat întreg personalul institutului: toate posturile au fost încredințate unui personal femenin. Se procedează aspru cu copiii. Mijloacele de «educație» sânt: bătaia și retragerea mâncării pe o zi sau mai multe. Copiii sânt îngroziți la culme.

Dl Constantinescu, ni se spune, a venit aici fără avere; — acum dl director are automobil și trăește în belșug. — iar copiii în mizerie...

Scriu acestea pentru cei cari, cercetând, pot să lovească răul și să-l curme. Scriu, ca să se știe că sânt undeva dureri, peste care lumea trece fără să le cunoască, — dar care sânt ale noastre și cer să fie alinate fără întârziere. Scriu, fiindcă cei pentru cari vorbesc aici, nu pot striga lumii durerile lor, — dar prin rostul scrisului în presă, poate, le va veni cineva în ajutor. Să nădăjduim.

Nic. Grebenea.

Plecarea dlui N. Iorga în străinătate. Duminecă a părăsit capitala dl profesor N. Iorga, plecând la Paris, pentru a ține la Sorbona, obișnuitele lecții. La mijlocul lui Ianuar dl Iorga va pleca din Paris spre America, unde e invitat de societățile culturale românești să țină câteva conferențe. In Februar a. c. dl N. Iorga se va înapoia în țară.

Școale confesionale. Ungaria, care este astăzi stat național cum n'a fost niciodată, își păstrează și sporește numărul școalelor confesionale, aflătoare sub controlul direct al episcopilor romano-catolici. Numărul acestor școale confesionale, de diferite grade, a ajuns în 1929 la cifra de 2839, între care 40 licee și 42 seminarii, cu aproape treisute de mii elevi în total.

Dela sate

— Din protopopiatul Sf. Gheorghe, jud. Treiscaune —

Din noianul sbuciumărilor vieții noastre pământești, munca osârduitoare și înteițită prin îmbinarea fericită a celor doi factori culturali dela sate, preoți și învățători, apare ca soare binefăcător pentru sufletele însetoșate de-a gusta din apa limpede a sfintei Evanghelii.

Poporul, în setea lui sufletească, aleargă și acum după învățăturile alinătoare ale sf. evanghelii, întocmai ca pe vremuri depărtate.

Dovada o servesc prilejurile întrunirilor religioase-culturale ale preoțimii și învățătorimii din mijlocul poporului dela sate.

Un caz de acest fel ni-a fost dat în Dumineca din 15 Decemvrie 1929, când cercul religios Vâlcele, îmbinat cu cercul cutural al învățătorilor din Sf. Gheorghe și jur, întrunit în comuna Hăghig, a desfășurat o activitate frumoasă religioasă-culturală, în fața unui mare număr de credincioși din comună.

Serviciul divin în sobor, precum și răspunsurile liturgice date de corul mixt al «Astrei» desp. Sf. Gheorghe, sub conducerea dlui prof. Beccarian, ne-au înălțat în sferele cele mai presus de ceruri.

Predica dela sfârșitul sf. Liturghii, rostită de preotul Ilie Păștina, cu textul «Fericit este celce va prânzi în împărăția lui Dumnezeu» (Luca 14, 25) despre «Cina Impăratului» a impresionat profund pe ascultători.

O latură remarcabilă a întrunirii o formează conferențele ținute d. a. în sala școalei primare.

După întonarea festivă a imnului regal, păr. protopop A. Nistor cu verva i cunoscută, trece pe dinaintea ochilor noștri sufletești o bogăție de învățături scoase din Sfta Scriptură, aplicându-le la rostul vieții de azi.

Conferența dșoarei M. Axente, înv. în Araci, despre «Industria casnică» a fost d'asemenea mult apreciată.

In seria conferențelor au fost intercalate producțiuni școlare, mult reușite, și câteva cântări executate de corul mixt al «Astrei» sub conducerea dlui Becarian, precum și cântări executate de corul mixt al învățătorilor sub conducerea dlui dir. școlar Gh. Iordache.

Relevăm prezența dlui revizor școlar M. Ogreanu, care într'o înălțătoare cuvântare, arată jertfele aduse de înaintașii noștri pentru înfăptuirea idealului național, încurajează pe toți la muncă cinstită și nepregetată pe toate terenele vieții publice.

De încheere, păr. Cornel Mandeal, mulțumește călduros, în numele poporului, pentru frumoasa festivitate.

Liu

---

† Preotul Aurel Popovici

In ajunul Nașterii Domnului, după un morb îndelungat a trecut la cele veșnice profesorul dela școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu, preotul Aurel Popovici. Plecase dela catedră de vreo 5 săptămâni pentru a se recreà în satul nașterii sale, Rușii (jud. Hunedoara) unde în casa surorii și a cumnatului său a găsit toată îngrijirea, până în cele din urmă momente. Morbul însă s'a agravat, grăbind sosirea desnodământului fatal, pe care răposatul era pregătit a l primi. Vestea morții a sosit în orașul nostru în 25 Decemvrie cauzând regrete în întreaga societate sibiană, în care regretatul era bine cunoscut, apreciat și simpatizat în cele mai largi cercuri.

Inmormântarea a avut loc în 26 Decemvrie a. c. în cimitirul bisericii noastre din Rușii. Pentru actul înmormântării au plecat din partea P. V. Consiliu arhiepiscopesc P. O. D. D. consilieri: Traian Petrișor, Ier. Grovu și P. Marcu și diaconul I. Dinu, iar din partea școalei normale dnii prof. păr. M. Neagu și V. Olariu, cari au slujit prohodul asistați și de un mare număr de preoți din jur în frunte cu adm. prot. S. Rusan. Panegiricul l-a rostit cons. T. Petrișor, iar în numele școalei normale a vorbit păr. M. Neagu.

Răposatul și a început activitatea pastorală în Covragiu, prot. Hațeg, de unde în anul 1910 în urma morții fericitului în Domnul D. Cunțanu a fost chemat ca profesor de cântări bis. și tipic la vechiul nostru seminar pedagogic teologic «Andreian» și duhovnic, pe cari posturi le-a ocupat până la reorganizarea școalei normale, la care apoi a fost numit profesor titular definitiv. Pe terenul cântărilor bisericești s'a distins prin manualul de tipic tipărit în două ediții și prin manualul de cântări bisericești tipărit în colaborare cu alții. Pentru munca sa bine pricepută a fost distins cu brâu roșu de către I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, iar șirul atâtor generații de preoți și învățători vor păstra neștearsă amintirea profesorului iubit.

Odihnească cu drepții, în veci pomenirea lui!

Școala de auxiliare sociale

— Un nou așezământ —

Asociația Casa Femeii din București, cu un comitet de direcție sub președinția dnei Alexandrina Cantacuzino, a luat inițiativa de a deschide în localul său o școală de ajutoare sociale, menită să aducă reale foloase prin pregătirea ce elevele vor primi în timpul studiilor ce se deschid zilele acestea.

Condițiile de admitere cer: etate între 18—35 ani împliniți, absolvirea cursului secundar inferior sau școala (normală, de comerț, profesională, de menaj e c.); taxă de inscriere o mie de lei anual; pensiune completă pentru eleve în schimbul unei taxe de cincisute lei lunar. Cursurile durează trei ani. Absolventele primesc diplomă de auxiliare sociale și pot obținea posturi în institutele de ajutorare și pregătire muncitorească, în biblioteci ș. a. Inscrierire se fac la: Casa Femeii, București, Șoseaua Kiseleff 2.

Scopul școalei este următorul:

In localul asociației Casa Femeii se deschid, în ziua de 15 Ianuar 1930, cursurile școalei auxiliare sociale, cu aprobarea și concursul Ministerului muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

Odată cu sporirea operelor sociale menite a veni în ajutorul celor ce au nevoie de un sprijin moral sau material, odată cu sporirea reformelor sociale, s'a evidențiat nevoia unui personal, care să aibă pregătirea și cunoștințele necesare unei organizări pe baze științifice a serviciului social. Binefacerea de altă dată, așa cum era înțeleasă, n'a dat nici un rezultat. Era un ajutor imediat, care se da celui ce avea nevoie, fără a se cerceta de unde provenea răul, fără a cerceta cauzele care au contribuit să pună pe invalid într'o stare de inferioritate: fizică, morală sau materială.

Serviciul social este o știință nouă, care cuprinde tot efortul vizând a ușura suferințele provenite de mizerie, a readuce indivizii și familiile în condițiunile normale de viață prin asistența cazurilor individuale, prin asistența colectivității, prin cercetări

---

prietenii, să ne uităm de necazurile și greul vieții noastre, insuflându-ne și nouă același optimism ce i-a caracterizat întreaga lui viață pământeană. Pentru prietenia curată ce ne-ai păstrat în viața ta pământeană, prietene Aurel, noi ceice ne aflăm în jurul sicriului tău și ceilalți mulți prieteni, cari prin noi îți trimit ultimul salut, îți vom păstra vie amintirea ta și ne vom năzui, să alinăm cel puțin încâtva durerile, ce le-ai cauzat prin moartea ta prea de timpurie iubiților tăi familiari.

Acesta a fost și așa l-am cunoscut noi pe preotul, profesorul și prietenul nostru Aurel Popovici! Înțelegem deci regretul ce-l lasă el în urmă! Fica își plânge pe tatăl iubitor, părinții pe fiul lor iubit, pe al doilea fiu, pe care sunt nevoiți să-l petreacă le groapă, sora pe fratele, pe care l-a adăpostit în cele din urmă clipite ale vieții sale, și noi toți pe tovarășul de luptă și prietenul cinstit și de omenie. Odihnească în pace și fie-i memoria binecuvântată! Amin.

Cuvântare

— Rostită în catedrala din Sibiu, în Dumineca înaintea praznicului Nașterii Domnului —

«Isus Hristoase Mesia».

Acest nume, frați creștini, mai pesus de tot numele, formează obiectul central al propoveduirii profeților din Testamentul Vechi. Isus însemnează mântuitor, Hristos unsul, alesul lui Dumnezeu, ear Mesia nu este decât echivalentul evreesc al aceluiaș nume.

Obiect al profeților în Hristos, s'au și plinit toate bunele vestiri ale bărbaților inspirați de Duhul lui Dumnezeu, ce sânt profeții, cu venirea Mesiei, plinirea vremii s'a desăvârșit. De aceea, în preajma măritului praznic al Nașterii lui *Isus*, e bine cred să privim puțin îndărăt, să ne întoarcem cu duhul și cugetul nostru în lumea profeților.

Să ne îndreptăm atențiunea asupra capitolului 40 din cartea lui Isaia, cel mai reprezentativ între profeți.

«Mângâiați, mângâiați poporul meu, zice Domnul, vorbiți Ierusalimului la inimă și-i spuneți, că robia i s'a sfârșit, că nedreptatea i este ispășită, că a luat din mâna lui Dumnezeu îndoită măsură pentru păcatele sale. — O voce strigă: gătiți în pustie calea Domnului, drepte faceți cărările Lui»... (V 1—3).

Cui și între ce împrejurări au fost adresate aceste cuvinte de îmbărbătare? Dumnezeul cel viu a dat poruncă profocilor să vestească Israilului robit în Babilon vestea cea bună a mântuirii. Intr'adevăr, trecuseră mulți ani, decând poporul ales al lui Dumnezeu gemeà în suferințe amare și era chinuit sub jug străin departe de țara făgăduinții. Dar eată că se aude vestea despre regele perșilor, Cirus, că înaintează învingător spre Babilon; poporul evreu, aservit acestei cetăți, saltă de bucurie și vede în regele persan un ales al lui Dumnezeu spre eliberarea Israilului din robie (41, 2). Se aștepta deci cu înfrigurare apropierea lui Cirus și căderea trufașului Babilon în mâna lui.

Când poporul robit își făurea nădejdi de mântuire glasul Dumnezeului său se face auzit către profeți: «Mângâiați, mângâiați poporul meu! De-acum vei fi mântuit, Israile, luat-ai îndoit pentru păcatele tale, timpul ispășirii s'a plinit, gătește calea Domnului, pentruca să te conducă ear cu slavă în pământul făgăduinții.

O, câtă bucurie a cuprins pe cei deportați la auzul soliei cerești che-

şi anchete sociale. Serviciul social cuprinde nu numai asistenţa şi prevederea socială, ci într'o bună măsură igiena şi educaţia.

Şcoala de auxiliare sociale va forma elementele care vor fi gata să pună în serviciul societăţii, odată cu devotamentul lor, cunoştinţele şi experienţa câştigată în timpul studiilor.

Dela şcoala noastră se vor recruta auxiliare sociale care să lucreze nu numai în biblioteci, dar mai ales în instituţiile şi operele tot mai numeroase de ajutorare şi pregătire muncitorească, înfiinţate şi patronate de stat, marii industriaşi şi comercianţi, sau de către organizaţiile patronale ori muncitoreşti.

La această şcoală sânt chemate toate persoanele care voesc să pună calităţile lor sufleteşti şi intelectuale în serviciul societăţii şi al ţării.

Scrieri de propagandă

— Înştiinţare —

Institutul biblic al bisericii ortodoxe române a publicat *concurs* pentru alcătuirea unor broşuri de propagandă în combaterea sectelor religioase.

Concursul cuprinde următoarele:

Institutul biblic al bisericii ortodoxe române, dorind a tipări în biblioteca sa o serie de broşuri pentru prevenirea şi combaterea propagandei sectante, publică pentru aceasta concurs, pe termen de trei luni adică până la 1 April 1930 pentru alcătuirea următoarelor broşuri:

1. *Sectele religioase.* Istoricul apariţiei lor. Starea lor astăzi, externă şi internă. (În această broşură se va arăta pe larg biografiile întemeetorilor acestor secte, cari au fost adese ori oameni de rea credinţă, înşelători etc.)
2. Problema mântuirii după concepţia ortodoxă, catolică, protestantă şi sectantă.
3. Sf. Scriptură şi sf. Tradiţiune.
4. Biserica.
5. Tainele bisericii.
6. Cultul sfinţilor.
7. Tâlcuirea sfintei Scripturi.
8. Cinstirea sfintelor icoane.
9. Cinstirea sfântului Sinod.
10. Rolul misionarului ortodox.
11. Metoda prevenirii şi combaterii sectelor.

Tratarea acestor chestiunii se va face într'o expunere clară, cu termini înţeleşi de toată lumea şi cu argumentaţie biblică suficientă pentru luminarea desăvârşită a chestiunii.

In ceeace priveşte stilul, acesta nu va fi nici popular, nici ştiinţific, ci pe cât posibil va trebui să îndeplinească ambele aceste calităţi.

Şi, fiindcă broşurile se vor tipări cu două feluri de literă, şi anume, cu literă mai mare argumentaţia, strict necesară şi cu o descriere pe înţelesul tuturor, ear cu literă mai mică textele biblice în întregime, pentru-aceasta alcătuitorii vor ţinea seamă, în tratarea subiectelor, de lucrul acesta

Formatul broşurilor va fi al broşurilor tipărite în biblioteca Institutului biblic, şi fiecare broşură va putea avea dela 5—7 coale de tipar adică 80—120 de pagini.

Institutul biblic plăteşte, ca drept de autor odată pentru totdeauna pentru broşurile alese, 4000 lei coala de tipar.

Alegerea broşurilor se va face de către comitetul de editură al Institutului, la care va lua parte şi comitetul administrativ sau un delegat al său.

Cei care doresc a cunoaşte mai amănunţit felul în care Institutul doreşte să fie tratate aceste chestiuni, sânt rugaţi să citească referatul, prezentat comitetului administrativ în această privinţă, de către dl Th. Păcescu, preşedintele comitetului, şi publicat în revista «Biserica ortodoxă» numărul pe luna Decemvrie 1929.

„Oastea Domnului“

Duminecă în 29 Decemvrie a. c. s'a inaugurat tipografia şi Librăria: «Oastea Domnului», înfiinţată de păr. Iosif Trifa, redactorul gazetei de propagandă pentru popor: *Lumina Satelor.* Sfinţirea apei a făcut-o P. C. arhimandritul Policarp, asistat de Protop. Cioran şi G. Maior, director seminarial. Părintele arhimandrit a adresat cuvinte de laudă pentru lucrarea de propagandă religioasă a păr. I. Trifa, şi i-a răspuns iniţiatorul: Oastei Domnului. Păr. Ioan Moţa dela «Libertatea» pomeneşte despre începuturile apostolatului prin presă pe seama publicului dela sate, vede în păr. I. Trifa pe continuatorul operei, căreia i a închinat energie şi entuziasm din tinereţele sale.

«Oastea Domnului» numără azi 20 000 membri, recrutaţi din pătura ţărănească şi sunt răspândiţi prin toate regiunile ţării. *E o mişcare religioasă*, care întrupează *reacţiunea* celor de jos în contra celorce alunecă în păcate şi nu mai ţin socoteală de glasul conştiinţei.

Întoarcerea la traiul simplu, neîţărnic şi fără egoism nu e uşoară tuturora, iar ceice au ajuns să se stăpânească sunt datori să vâneze şi pe alţii.

Mişcarea: Oastea Domnului are un caracter misionar din ce în ce mai lămurit. S'a ivit într'un timp tulbure, când multe suflete au început să se rătăcească. P. Trifa a înţeles semnele vremii şi a pornit mişcarea, care va supravieţui generaţiei de azi. La sărbarea de Dumină au participat preoţii din Sibiu şi public ales, precum şi reprezentanţi din provincie ai «Oastei Domnului».

Meditaţii

1. Implinirea datoriei

O regulă a moralităţii este: datorinţa de a lucra cum dictează conştiinţa.

Educaţia din şcoală şi dela părinţi te a înzestrat cu bună pornire, ear buna pornire e începutul moralităţii; — dar această înclinare, luată în sine, prea puţin valorează.

Ca omul să fie pe deplin bun: nu-i d'ajuns hotărârea de împlinire a datorinţei.

Unii oameni înţeleg greşit datorinţa. Chemarea moralei creştine este, să arate: ce i bun din punct de vedere moral.

1. Datorinţa, ca ceva deosebit de plăcerea şi de folosul nostru, în fiinţa sa e aceeaş, cu privire la toţi oamenii, cari trăiesc între aceleaşi raporturi. Ceeace-i bun unuia, nu-i rău celuilalt; ce e oprit lui Petru, e oprit şi lui Pavel.

De aici urmează, că mijlocul cunoaşterii datorinţei este a întreba conştiinţa, dacă e bine sau rău ceeace voim să facem, că oare fapta plănuită e atât de bună, încât şi alţii ar săvârşi-o în locul nostru.

2. Uneori lucrarea în sine e chiar bună; cauza ce îndeamnă a lucra însă, nu e tot aşa de bună. Ca să ne convingem, aplicăm aceeaş regulă. Adică ne întrebăm conştiinţa noastră: Care e adevărată cauză ce ne conduce în lucrarea noastră?

Să făptuim pururea aşa, ca pricina lucrării noastre să poată servi ca regulă de lucrare fiecărui om.

3. Bine cumpănind lucrul, numai o regulă e hotărâtoare, aceea adică ce trebue s'o urmeze fiecare om şi poate s'o urmeze mereu, fără să înduce în greşală pe cineva prin aceasta. Regula nu va zice: Caută plăcerea, năzueşte a fi cel mai fericit. De-ar căuta lumea numai desfătarea, n'ar fiinţă mai mult morala; acela, care caută, să fie fericit prin orce mijloace, — nu se gândeşte decât la sine, şi astfel cauzează rău altora, fără să ajungă la fericirea căutată.

Regula va zice: «Ţine pururea înaintea ochilor tăi binele obştesc». Folosul obştesc adesea pretinde jertfirea intereselor individuale. Dar aici trebue să se ştie exact: în care cazuri e îndreptăţită această jertfă, şi de ce?

Avem să stabilim altă regulă, peste interesul privat. Această regulă asigură cea mai nobilă plăcere. Ea zice: Cinsteşte în tine şi în alţii demnitatea de om! Lucrează faţă de fecare fiinţă morală cu demnitate de om! Nu privi pe alţii ca unealtă a plăcerii şi a folosului tău propriu.

E deosebire între presoană şi lucru. Lucrurile aparţin omului, care le întrebuinţează la nevoile sale. Dar persoana, liberă şi înzestrată cu minte, nu aparţine altuia; persoana e stăpână peste sine şi altul n'o poate stăpâni fără învoirea ei. Fiinţele morale îşi au datorinţele, drepturile şi răspunderea lor; sânt deopotrivă înaintea moralei.

2. Bunii şi răii

Dreptatea cere, ca cei buni să dobândească fericire în proporţia meritului lor, ear cei răi osândă după mărimea păcatului lor.

Ceeace ne răsplăteşte mai întâi când săvârşim binele, şi ne pedepseşte când săvârşim răul: este însăşi conştiinţa noastră. In cel dintâi caz simţim bucurie adâncă: pacea conştiinţei, fericire că sântem mulţumiţi cu noi înşine.

Care om cinstit şi-ar schimba sărăcia cu o avuţie câştigată în mod păcătos?! Marele înţelept al timpului vechi, Socrate, pe care l-au osândit la moarte pe nedrept, s'a simţit mai fericit decât duşmanii lui şi a grăit: «Rabd mai bucuros nedreptatea, decât s'o fac.»

Când, dimpotrivă, omul face răul, deşi îşi vede limpede datorinţa, îl cuprinde ruşine şi nemulţumire, ca remuşcare a conştiinţei. Dacă vina săvârşită e în adevăr păcat, remuşcarea conştiinţei alungă dela om somnul, liniştea, uneori îi ia şi mintea. Ziua şi noaptea e îngândurat, poartă frică să nu-l descopere cumva; în fiecare clipă îşi închipuie, că ştiu şi alţii de păcatul său şi, de fapt, chiar

---

mându-i la mângâere; nădejdea de mântuire vestită în acest chip a zguduit adânc pe poporul ţinut sub jug, pe acest popor evreu, care înstrăinat pe ţărmurii apelor din Babilon nu făcea decât să se tângulască până acum. Versetul prim din Ps. 137: «La râul Babilonului, acolo am şezut şi am plâns şi ne-am adus aminte de Sion»... nu este decât o expresiune plină de amărăciune a stării de spirit a poporului robit.

Dacă după toate aparenţele robia e pe sfârşite, este vremea pentru a se pregăti întoarcerea la Ierusalim; şi ce întoarcere, după cuvântul profetului (42, 13—15). Dumnezeu în persoană se va pune, ca un viteaz, în fruntea poporului său pentru a-l călăuzi spre malurile Iordanului. Dumnezeu va conduce pe poporul Său, cu mână tare, nimenea nu va putea sta împotrivă-I. Drumul de urmat până în Palestina va fi ales cel mai scurt, pustiul Siriei deci. — Înţelegem astfel «glasul ce strigă: în pustie gătiţi calea Domnului, drepte faceţi cărările Lui». In Orient era obiceiul că, atunci când un domnitor făcea o călătorie, o anumită trupă îl preceda şi întocmea drumul pe unde avea să treacă trăsura împărătească. Transpusă în timpul său astfel este a se înţelege şi porunca din prorocia Isaiei: în pustie gătiţi calea Domnului. Dar pe unde va trece Mesia în fruntea lui Israil nu numai că «toată valea se va umplea şi tot muntele şi dealul se va pleca şi vor fi cele strâmbe drepte şi cele colţuroase căi netede», (40, 4), dar pustiul de nisip va fi umezit din belşug şi astfel vor creşte în el flori şi arbori, se va preface într'o grădină (41, 17—20; 43, 19—20).

După această întoarcere, la Ierusalim se va întemeia o împărăţie puternică, inaugurându-se astfel fericirea veşnică pentru poporul lui Dumnezeu, care va petrece fără nici o grijă în împărăţia mesianică.

II

Această profeţie, cuprinzând solie de mângâiere şi de pregătire a căii Domnului, valoarea acestei profeţii mai bine zis, nu se întinde numai la împrejurările istorice între care a fost enunţată. Textul din prorocul Isaia (40, 1—3) nu constituie prima mângâiere, nici cea dintâi licărire de nădejde dată poporului ales. Această profeţie nu este decât o verigă din lungul lanţ al făgăduinţelor izbăvitoare. Evident, poporul în robie a aşteptat realizarea imediată a profeţiei, apariţia Mesiei şi inaugurarea unei epoci de fericire veşnică pentru Israil. Acest fenomen însă, lipsa de prespectivă în interpretarea profeţiilor, a mai obvenit în viaţa de aşteptare şi de zbucium a poporului ales. Aşa bunăoară Moisi credea că odată cu reîntrarea Israeliţilor în Canaan, pământul făgăduinţii, se va începe pentru ei o stare de fericire definitivă cu condiţia că vor respecta legea lui Dumnezeu. Impăratul proroc David din a cărui seminţie trebuia să se nască Mesia, vorbeşte (în Ps. 2 şi 109) despre urcarea pe tron a unui principe care cu ajutorul lui Dumnezeu va stăpâni întreg universul. Stăpânia acestui principe încă se va inaugura într'un viitor apropiat.

Ceeace reţinem noi, e faptul că, dela căderea în păcat, omul în situaţia sa de trudnică miserie, se doreşte necontenit după izbăvitor, — acesta-i este necesar pentru recâştigarea forţelor firesti slăbite şi pentru reintrarea în harul lui Dumnezeu, pentruca astfel omul să-şi poată ajunge ţinta sa ultimă — omul în planul etern al lui Dumnezeu a fost conceput după chipul şi asemănarea Sa, şi pentru a se restabili această asemănare, izbă-

el, îl face cunoscut altora prin îngălbenirea sau înroşirea feţii sale. Vino văţia parecă-i scrisă pe fruntea păcătosului. Vede înaintea sa un ochi deschis, aţintit asupra lui. Degeaba vrea să se ascundă de privirea lui, zădarnic aleargă încoace şi în colo, căci ochiul deschis pururea îşi ţinteşte privirea lui.

Mustrarea conştiinţei nu-i singura pedeapsă a păcatului, şi nici pacea sufletească unica răsplată a datorinţei împlinite. Această sancţiune a legii morale nu-i destulă, căci sânt îndărătnici păcătoşi, cari nu simt remuşcare, nişte firi, care nu se ruşinează de nimic; de altă parte sânt fiinţe, a căror inimă e simţitoare, care se frământă cu orce griji, care se tem că ceeace fac, nu fac bine. Astfel deci mulţumirea lăuntrică a celor buni nu este totdeauna în mărime egală cu bunătatea lor, şi nici făcătorii de rele nu primesc pedeapsa în conştiinţă ce merită. De aici şi pe depse şi răsplătiri de natură diferită

Buna purtare e cel mai sigur mijloc, ca omul să aibă fericită viaţă; dimpotrivă, purtarea rea strică, duce la sărăcie şi scurtează viaţa. Cu toate acestea sânt, cari ar fi oameni vrednici din punct de vedere moral, dar le merg prost trebile, rămân săraci, trăiesc viaţa scurtă, alţii, cari sânt nevrednici; dar având multă isteţime, sânt mai norocoşi, decât cum ar merita...

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Pro domo

Suflete, acuma cântă!
Veseleşte-te într'una!
Biruindu-te pe tine
Birui-vei totdeauna.

Oameni, înfrăţiţi cu ura,
Tăvăliţi în murdărie,
Vor cerca să mai păteze
Viaţa ta de omenie.

Josniciile cu grilă
Le vor presăra pe cale
Şi-or striga cu glas de tunet
Că sânt toate ale tale.

Porcii grohăind funebru:
«E murdar» mereu vor spune,
Ear măgarii cu emfază:
«N'are pic de'nţelepciune».

Stâlpii vieţii parfumate,
Cunoscuţi de lupanare,
Dacă te-or zări vreodată
Cu-o femee, la plimbare,

Te-or stropi, prin cafenele,
Cu noroi, apoi cu fală
Vor vorbi: «Ieri, păcătosul,
Ni-a dat lecţii de morală».

Te-or învinui de furturi
Straja codrilor: tâlharii
Şi banditii, vârf la toate:
De sgârcenie, avarii.

Insă tu, mergi înainte!
Fii nepăsător şi rece;
Ura lor nestăpânită'n
Valuri vine, 'n valuri trece.

Rămânea-vei totdeauna
Pe poziţii betonate
Un erou, ear ei, pigmeii:
Inimi coapte de păcate.

VASILE STOICANEA.

Almanahul învăţătorilor pe anul 1930. Anul I. Intocmit de *Gheorghe Neamţu*, directorul şcoalei primare din Caransebeş, şi *Pavel Jumanca*, învăţător, redactorul revistei Şcoala Bănăţeană.

Noul almanah sau calendar, redactat de doi vechi şi probaţi învăţători caransebeşeni, va aduce negreşit servicii preţioase nu numai învăţătorimii din întreaga ţară, ci tuturor celor ce se interesează de soartea şi propăşirea învăţământului nostru primar. Este o lucrare înjghebată cu bună socoteală.

In partea calendaristică descrie, la fiecare lună, în cateva nimerite linii, viaţa şi activitatea bărbaţilor de renume, români şi străini, cari s'au deosebit pe terenul pedagogic şi cultural. Urmează informaţiuni profesionale şi alte numeroase notiţe de folos şi interesante.

Partea literară se ocupă de probleme cu raport la şcoală, educaţie şi viaţa vechilor dascăli. Din aceste lucrări ale almanahului remarcăm următoarele: Amintiri dela şcoala din Caransebeş, de E Hodoş; Natura copilului, de I. I. Beleuţă; Despre individ, educaţie şi societate, de O. Neamţu; Din viaţa marilor luptători bănăţeni, de Pr. P. Bizerea ş. a.

Almanahul trebue sprijinit, pentru ca în curând să ne poată da şi ilustraţiuni şi să fie, ceea ce promite de pe acum, «o reală oglindă a vieţii şcolare de pretutindeni».

INFORMAŢIUNI

A. S. Regală Principele Nicolae este înălţat, cu ziua de 1 Ianuar 1930 la gradul unui general de brigadă şi contra-amiral.

Directori regionali sânt numiţi, conform legii administrative, dnii:

A. Dobrescu . . pentru Ardeal,
S. Bocu . . . . „ Bănat,
I. Cămărăşescu . „ Muntenia,
C. Hoisescu . . „ Moldova,
D. Moldovanu . „ Basarabia,
T.Sauciuc Săveanu „ Bucovina,
V. Rădulescu . „ O tenia.—

Ce fel de rezultate va da noua descentralizare, a directorilor ministeriali, ca reprezentanţi ai guvernului, rămâne de văzut.

† **Pr. Ioan I. Pascu,** în Turcheş-Săcele, a decedat în 26 Decemvrie 1929 ora 10 seara, în etate de 64 ani şi în al 39-lea an de preoţie, după scurtă şi grea suferinţă. A fost înmormântat Duminecă, 29 Decemvrie 1929, ora 2 după amiazi, în comuna Turcheş Săcele, judeţul Braşov. Odihnească cu drepţii!

† **Elena Frâncu** *născ. baron* **Popp,** după o boală îndelungată a încetat din viaţă, în ziua de 6 Ianuar 1930, în etate de 76 ani. Inmormântarea i s'a făcut în 8 Ianuar 1930, ora 11 f. m., dela capela cimitirului central din Sibiu.

Defuncta, fiica baronului L. Popp, a fost una dintre distinsele persoane în societatea cultă ardeleană, în care a avut rol de seamă şi s'a bucurat de multă trecere. La deschiderea «şcoalei civile» de fete cu Asociaţiunii, în 1886, a primit în urma insistenţelor conducătorilor acestui aşezământ, postul de directoară a internatului de fete şi i-a dat, dela început, prestigiul necesar primului institut de acest fel la noi, la români. In reuniunea de muzică a maestrului Dima, Elena baron de Popp, era dela înfiinţarea reuniunii, una dintre puterile ei de frunte; ear ca solistă a cucerit simpatiile auditorului la multe concerte date în Sibiu, sau la festivităţile adunărilor generale ale Asociaţiunii. In anii din urmă o crudă boală a reţinut-o dela orice activitate publică. Doliul care atinge pe cei mai de aproape ai săi, a impresionat dureros pe toţi ceice au cunoscut sufletul nobil şi altruist al decedatei. Odihnească în pace!

Mulţumire. Domnul Ion Vătăşianu, directorul general al băncii «Albina» Sibiu, a donat Lei 500 pentru augmentarea fondului de construcţii al Şcoalei sup. de comerţ Sibiu, drept răscumpărare a felicitărilor de Sf. Ioan. Mulţumiri.

Direcţiunea.

Călătorii pe căile ferate, conform dispoziţiilor mai nouă, pot lua cu sine, în vagonul de clasă, colete de mână în greutate de cel mult 30 kgr., având lungime 70 cm, lăţime 40 cm, înălţime 30 cm şi putând să ocupe numai spaţiul din reţeaua d'asupra locului. A pune bagajele pe culouare e oprit; ele trebue date la vagonul de bagaje cu timbru de francare.

Act de mulţumire. Se aduce şi pe această cale mulţămire credinciosului *Ioan Gh. Frăţilă* şi soţia, pentru 2 prapori donaţi bisericii noastre ortodoxe din *Bungard*, protopopiatul Sibiului, ca dar de Crăciun, în valoare de peste 10.000 lei, în amintirea iubitului lor fiu *Nicolae*, căzut pe câmpul de onoare în anul 1916 al marelui războiu. *Oficiul parohial.*

De urmat. Sindicatul ziariştilor cehoslovaci a ţinut nu de mult o şedinţă, în care a constatat efectul rău al aşa zisei prese de bulevard care dă cititorilor ştiri de senzaţie şi denaturează realităţile. Sindicatul osândeşte această presă şi invită membrii sindicatului să se ferească de ceea coboară nivelul ziaristicei.

Post de contabil. «Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român Astra», Sibiu, publică concurs, cu termenul de 31 Ianuar 1930, pentru ocuparea unui post de contabil, cu un salar global de Lei 6500 lunar. Se cere absolvirea Academiei de comerţ sau a unei şcoale superioare de comerţ. Alegerea se va face cu termenul de 1 Martie 1930, când nou alesul contabil va avea să-şi ocupe postul.

Educaţie! Din Ungaria «ciuntită» se vesteşte, că în şcoalele sale sânt bătuţi copiii germani, slovaci şi români, de câte ori sânt prinşi că rostec câte-o vorbă în limba lor maternă...

Trecere. Dna Vilhelmina Climescu, chimistă, de religiune romano-catolică, a făcut Duminecă, în 29 l. tr., în biserica Sf. Constantin şi Elena din Bucuresti, trecerea la religia ortodoxă română. A asistat foarte multă lume şi eterodoxă.

---

vitorul Mesia a fost mereu făgăduit, — din istoria revelaţiunii vedem cu prisosinţă acest lucru.

Şi e interesant, dacă contemplăm revelaţiunea cu atenţiune, vedem că Dumnezeu s'a manifestat întotdeauna către oameni ca Mântuitor, ca voind să mântuiască şi contribuind la pregătirea şi desăvârşirea operei de mântuire a neamului omenesc.

Organul principal chemat să realizeze personal opera de mântuire, Cuvântul Tatălui cel veşnic născut, a luat numele de *Isus*, Mântuitor.

Din acestea putem afirma că *esenţa lui Dumnezeu constă în voinţa de-a mântui, sau în dragostea lucrătoare de mântuire.*

Dumnezeu ni s'a descoperit deci, fraţi creştini, în Mesia, Isus Hristos, în Mântuitorul, hărăzându-ne bucurie mare. Cuvintele profetice de mângăiere rostite către poporul Israil, când era în robia babilonică, ni le putem însuşi şi noi. Hristos se naşte, *harul lui Dumnezeu se face văzut, piedecele mântuirii noastre sânt ridicate, păcatul lui Adam ispăşit, bucurie deci, mângâiere la toată făptura.* Cuvântul trup se face, Domnul Hristos vine şi caută sălăşluire între noi. Ear profetul ne strigă şi nouă cu voce puternică: «gătiţi calea Domnului!»

Să luăm aminte, prin urmare, ca să nu perdem descoperirea şi harul lui Dumnezeu, ce ni se îmbie din belşug, ci să ne deschidem, mai ales, larg inimile, *să pregătim lui Isus în suflete drum.*

Pentru aceasta, tot ceeace a spus Isaia evreilor despre pregătirea drumului în pustie, ne poate servi ca icoană. «Tot muntele şi dealul se va pleca»... ce poate să însemneze aceasta în limbaj spiritual decât: la-o-parte cu mândria, cu înălţarea deşartă, care face zadarnică pilda Celui născut în staul; *nu există mântuire decât pentru cel umilit şi smerit cu inima. Umilinţa şi durerea sânt secretul vieţii morale a omului.* Cuvântul lui Dumnezeu întrupat, nu a căutat nici un moment slava Sa. N'a venit ca să fie servit, ci să servească, punându-şi sufletul Său pentru alţii. — *Prin mândrie Adam a pricinuit căderea neamului omenesc, prin umilinţă Isus Hristos ni-a lucrat mântuirea.* — Umilinţa şi durerea, iată două lucruri mari pe care le am învăţat dela Hristos şi avem să le memorizăm mereu. In viaţa Mântuitorului cele două lucruri marchează două etape hotărâtoare. *Prin umilinţă* se coboară din mărirea-I dumnezeească şi se îmbracă în trup omenesc *începând mântuirea noastră; prin durere*, se atârnă pe lemn între cer şi pământ, răstignindu-se *şi desăvârşind astfel mântuirea neamului omenesc.* Prin umilinţă şi-a făcut Fiul omului intrarea în lume şi prin durere a părăsit-o. Eată deci testamentul ce ni-a lăsat. *Umilinţa şi durerea formează etape de mântuire în viaţa creştinului;* prin ele se găteşte calea Domnului şi se trezeşte dorul după ceruri şi viaţa fericită de acolo.

Isus Hristos, implântând crucea ca centru al preocupaţiunilor sale pământeşti, a voit să implânte această cruce în sufletul tuturor creştinilor, angajându-i pentru preocupaţiuni divine, suprapământeşti

Dacă orgoliul e vrednic de condamnat, tot aşa departe de noi să fie şi desnădejdea, «toată valea se va umplea», zice profetul în graiul său. Dacă orgoliosul respinge cu dispreţ harul lui Dumnezeu, el îşi devine sieş peatră de poticneală; pricinuindu-şi însuş căderea, nu ne poate trezi compătimirea. Chiar când vedem anumite suflete, care tânjesc după mângâiere şi totuş Noaptea Naşterii nu le aduce nici o bucurie, ne este inimii durere. Astfel de suflete au impesia

In războiu şi în pace. S'a făcut socoteală despre pierderile îndurate de Rusia în anii din urmă. S'a aflat, că ţara aceasta uriaşă a pierdut în marele războiu 4 milioane de oameni, ear dela 1918 şi până astăzi au pierit de foame şi de mânile bolşevicilor peste 15 milioane de oameni.

Sodoma? Săpături arheologice, făcute acum în regiunea Iordanului, spun că au descoperit ruinele unui oraş, care n'ar fi altul, decât vestita *Sodomă*, pomenită în cărţile sfinte.

Refuz. Regele Angliei refuză primirea în audienţă a reprezentantului sovietelor, zicând că nu poate primi pe un reprezentant al unei ţări, unde a fost asasinat un membru al familiei din care face parte.

Cum îşi câştigă traiul zilnic? Un englez, pentru a putea fi, la orce clipă, în ajutorul beţivilor, trece mereu, ziua şi noaptea, pe străzile Londrei. Indată ce zăreşte pe unul cam împletecindu-se de picioare, omul nostru se apropie şi pune, sticluţa cu amoniac, la nasul celui turmentat. Câştigul zilnic, pe urma acestui serviciu, este cu totul respectabil; mai ales în zile de sărbătoare, numărul clienţilor se urcă în măsură neaşteptată.

ŞTIRI LOCALE

Concert poporal s'a dat, în sala teatrului, Luni la ora 5 d. a., cu piese alese din autori cunoscuţi ai literaturii muzicale. Orchestra oraşului a fost dirijată, de astă dată, de dl profesor Emil Honigberger, destoinic şi îndemânatic conducător, spre mulţumirea unei numeroase asistenţe.

Convocare. Direcţiunea liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu, convoacă comitetul şcolar al liceului în adunare generală pe Duminecă, 12 Ianuar 1930, ora 11 a. m. în sala de şedinţe a liceului, pentru: 1. cenzurarea bugetului; 2. cenzurarea contului de gestiune; 3. alegerea unui cenzor. Intrucât nu s'ar întruni numărul necesar de membri, adunarea generală se va ţinea Duminecă 19 Ianuar 1930 ora 11 a. m. cu numărul membrilor prezenţi. *Direcţiunea.*

---

că pentru ele nu mai există nici un ajutor. O! nu, fraţilor, în ajunul Naşterii *Mântuitorului tuturor* la o parte cu astfel de gânduri!

«Şi vor fi cele strâmbe drepte şi cele colţuroase căi netede» (40, 4). Traducând şi conţinutul acestor cuvinte în valori spirituale, vom înţelege, că aşteptând pe Impăratul dreptăţii să alungăm dela noi orce-ar merge împotriva adevărului; la o parte cu orce griji şi cu orce îndoeală, cu inimă curată şi cu sinceritate desăvârşite să ne lepădăm de toată nedreptatea, ca toate netede fiind, Domnul care se apropie, să-şi poată face intrarea după cuviinţă.

Isus Hristos Mesia. Gătiţi calea Lui! Amin.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 12 din 1929. Pr. Gh. Maior: Hristos se naşte... Prot. Vasile Gan: Cum să spovedim? I. N. Lungulescu: Ortodoxismul lucrativ şi ortodoxismul dogmatic. Dr. N. Terchilă: Duhul vremii de azi în Germania. Protoier. Ion Dăncilă: In peştera din Vifleem, în mijlocul Familiei Sfinte. N. Colan, Pr. S. Cândea şi Prof. N. Neaga: Mişcarea literară: Valoarea concordatului încheiat cu Vaticanul. Memoriile unui duhovnic. Din viaţa lui Nestor Ianovici, episcopul Aradului. Frământări româneşti în jurul scaunului episcopesc ortodox dela Arad. Haina de nuntă. Pastoraţia individuală şi colectivă. Primejdia sectelor religioase pentru statele naţionale şi mijloacele de apărare. Arhiv Orientálni. Cristentum und Wissenschaft. Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft. Bulletin of the American Schools of Oriental Research. Recherches de Science religieuse. W. O. E. Oesterley, The book of. Troverbs. Pr. S. Cândea: Cronică: Congresul naţionat-bisericesc. Conferinţe religioase în Sibiu. Sumarul «Sevistei Teologice» pe anul 1929. — Redacţia şi administraţia: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32. Abonamentul pe un an 200 lei.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulce. ţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Nr. 328/929 (151) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Baştea**, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială de 9 jug. cad., fânaţ şi arătură.

3. Birul parohial obişnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.

4. Venitele stolare, statorite şi aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 546/1929 (150) 2—3

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul din Moeciul de sus, protopopiatul Bran, judeţul Braşov, pe baza concesiunii date de Prea Veneratul consiliu arhiepiscopesc dto 21 Septemvrie a. c. Nr. 7521 dă în lucrare pe calea licitaţiunei publice minuende, zidirea turnului bisericii ortodoxe de acolo.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial din Moeciul de sus.

Preţul strigării este 150.000 Lei.

Licitanţii au a depune vadiu de 10% dela preţul strigării, în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile, cari se vor reţinea ca garanţie până după colaudare.

Licitaţia se va ţinea Miercuri în 22 Ianuarie 1930, în casa culturală din Bran.

Moeciul de sus, la 16 Decemvrie 1929.

Preot **Petre Mureşan**
preşedintele comitetului parohial

George Babeş adm. protopopesc — **Ioachim Popoiu** epitrop

Nr. 1231/1929. (149) 3—3

Concurs

Pentru înrregirea parohiei de clasa a II-a **Coveş**, protoptesbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casă parohială în stare bună cu toate dependenţele necesare.

3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător şi fânaţ de clasa I şi în imediata apropiere de comună.

4. Drepturi pentru (4) patru vite în păşunea societăţii de păşunat.

5. Stola statorită pentru toate parohiile din tract.

6. Intrucât statul va socoti la venitele parohiale şi câte 1 ferdelă de porumb, parohia se angajază a da în natură câte 1 ferdelă (20 l.) porumb de fiecare familie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi ca să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în terminul mai sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral şi în vr'o Duminecă sau sărbătoare, pe lângă prealabila încunoştinţare a acestuia, se vor prezenta pentru a face cunoştinţă cu poporul, a predica şi eventual a celebra.

Oficiul prot. ortodox român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, 10 Decemvrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

De la Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Preţul Lei 100—, plus spese postale Lei 15

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale

---

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Ştiri şi fapte:* Dată menţinută, Bugetul, Preoţimea şi politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului şi vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitaţii canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioşilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoţimii, Ziua temperanţei, Congres, Asociaţia preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Şcoalele confesionale, Recreare şi meditaţie religioasă, Şcolare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres naţional bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeş. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locaşuri de închinare: *Mănăstirea Neamţului.* — *Satana şi bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe uşa unei biserici. — *Moş Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă şi rugăciune,* viaţa unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din vieţile Sfinţilor: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înfiinţăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoţitorii buni; 4. Grijiţi de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paştile în 1929); 6. Coruri bune bisericeşti; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credinţa creştină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creştin?* — *Glume.* — Târgurile. Anunţuri ş. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locaşuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, judeţul Făgăraş. *Sf. Mănăstire a Neamţului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** şi M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 15 Ianuar 1930 Nr. 5

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Orașul ca factor cultural

Cultura nu e o ingrămădire de cunoștințe, ci e totalitatea de valori sufletești cu caracter general, pe care le stăpânește sau la care aspiră o grupare de oameni. Cultura este un element fundamental și indispensabil tuturor elementelor sociale.

Satul prezintă uniformitate sufletească; țăranul trăește legile naturii, iar caracteristica culturii sale stă în creștinească evlavie, statornicie, — calități ce explică trăinicia culturii sătești și fac din sat păstrătorul valorilor spirituale.

Orașul, ne mai fiind sub înrâurirea directă a naturii, nu mai înfățișează nici caracterul de veșnicie al instituțiilor sociale. Orașul trăește izolat, într'un mediu artificial; e liber, dar liber de orce legătură sufletească. Evoluția istorică a orașului ne arată că și el păstrează oarecare valori sufletești tradiționale, dar pregătește mai ales drumurile noui. Marile centre culturale exercită asupra tineretului o puternică influență educativă tocmai prin caracterul lor tradițional care nu împiedecă niciodată aruncarea în public a unor proaspete valori culturale.

Orașele noastre, neposedând instituții culturale cu vechime, nici despre tradiția lor culturală nu poate fi vorba.

Crearea instituțiilor de cultură și a societăților de propapandă trebue să fie pentru toate elementele culte ale țării, imperativul cultural al neamului nostru.

CORIOLAN BĂRBAT.

Rolul social al cultului ortodox

I

Sufletul omenesc nu-l putem cunoaște pe cale nemijlocită, nu-l putem vedea, pipăi, sau auzi. Dacă voim să afle și alții, ce se petrece în sufletul nostru, procesele interne psihice trebue să le îmbrăcăm în o formă externă, care este gestul, mimica, sau cuvântul. Sufletul omenesc se exteriorizează în o mulțime de creațiuni: în domeniul religiei, artei, literaturei, sculpturei, picturei etc. Unde aflăm o bogăție mare de asemenea creațiuni, ajungem la concluzia că acolo există un suflet bogat, roditor, iar unde lipsesc acestea acolo e vorba de sărăcie sufletească. Formele externe deci nu sânt nici când forme seci, ci ele sunt *viață concretizată.* Formele rămân goale, seci, neînțelese și prin urmare plictisitoare atunci, când nu sântem în stare să turnăm în acelea viața pentru care au fost create: de ex. dacă asistăm la teatru într'o țară străină, între oameni străini, al căror suflet, al căror grai nu este cunoscut. Poate fi reprezentată pe scenă o capodoperă de cei mai renumiți artiști. Lumea din jurul nostru va râde, va plânge, iar noi vom ședea nedumeriți fiindcă nu înțelegem nimic, sufletul nostru rămâne pasiv, el nu poate reconstrui *viața* care trebue să umple aceste forme.

Cu cât este mai intensă, mai bogată viața sufletească cu atât va fi mai frumoasă, mai bogat împodobită haina, forma externă în care se îmbracă această viață. ***In tot timpul și la toate popoarele cel mai bogat izvor al vieții sufletești a fost și va fi totdeauna credința religioasă.*** Aceasta ni-o dovedesc capodoperile de valoare neperitoare pe cari le-a produs cândva geniul omenesc inspirat din credința religioasă. Dacă am trece cu vederea sfânta Scriptură, în istoria artelor s'ar produce goluri prăpăstioase, iar această istorie s'ar preface în o grămadă de fărâmituri fără nici o legătură. Să ne gândim numai câte poezii s'au născut din această carte sfântă, câte tablouri s'au pictat, cât s'a sculptat și câtă muzică s'a compus. Pretutindenea unde arta a obținut succese înălțătoare, ea poartă timbrul religios, — pretutindenea unde sentimentul religios pătrunde inimile și sufletele, acesta le trezește din amorțire, le zgudue din temelii, le umple de fericire, de viață nouă care-și caută forme potrivite în poezie, în cântare, în propoveduire, în cuvântare însuflețită.

Omul credincios stă în legătură cu lumea supranaturală, cu viața de sus, care se coboară în sufletul lui, pătrunde în viața lui ca și când s'ar deschide izvoarele adâncului cari prefac râul blând al vieții de până atunci într'o mare cotropitoare. Dumnezeul cel adevărat, izvorul vieții neperitoare, se coboară în sufletul omului credincios, trupul lui devine lăcaș al Duhului sfânt. In urma acestei convingeri puterea de viață în omul credincios crește și-l ridică deasupra lumii pământești, care dispare, își pierde importanța pentru el. In sufletul lui se dezvoaltă în mod covârșitor o realitate superioară, care zdrobește marginile concepției înguste despre viața personală și o îndreaptă spre nemărginire spre veșnicie. Sunt sentimente de atârnare cari, având izvorul lor nesecat în Dumnezeu, primesc o intenzitate fără de seamăn.

Este deci lucru firesc, ca bogăția, belșugul acesta de viață nouă de fericire, de entuziazm să-și găsească expresia sa în o bogăție mare de forme. ***Această esteriorizare, această manifestare sau concretizare a vieții celei noui, adică a credinței religioase, este cultul divin cu bogatele și frumoasele lui forme.***

Am spus mai înainte că, cu cât este mai bogată viața internă, cu atât au să fie mai bogate formele cari cuprind această viață. Și nu orce muritor are darul să-și poată cuprinde în forme corespunzătoare sentimentele sale. De câteori ne luptăm cu mari greutăți, ca să aflăm cuvinte potrivite ca să putem esprima ce se petrece în sufletul nostru. Omenirea însă a avut oameni mari, binecuvântați cu o bogată

FOIȘOARA

Dr. Ioan Lupaș: Istoria Românilor

— Dare de seamă —

«Dispozițiile nouei programe analitice — scrie părintele Lupaș — simplificând învățământul istoric în cursul secundar inferior, m'am simțit îndemnat a reface manualul meu de Istoria Românilor, publicându-l acum în două ediții. Una amplificată potrivit cu cerințele programei pentru ultima clasă a liceului, cealaltă, redusă considerabil, ca să corespundă ultimei clase a gimnaziului».

Ediția pentru clasa 7-a nu numai că a fost amplificată ca număr de fapte, dar a fost modificată și ca manieră de tratare. Autorul a folosit o metodă ușor sociologică. A dat o deosebită atențiune alegerii criteriului după care Istoria Românilor trebue împărțită în epoci, folosind concluziunile la care ajunsese, într'o lucrare a dsale anterioară de sinteză a Istoriei românești.

Pe de altă parte, autorul consacră un lung capitol chestiunei de «Kulturgeschichte» a factorilor istoriei, a factorilor determinanți ai vieții unui popor.

Părintele Lupaș distinge șapte asemenea aspecte în desvoltarea neamului nostru: factorul geografic, etnografic, religios, rațional, tradițional, juridic și moral. In această parte a manualului său autorul devine, după cum vedem, aproape sociolog.

Epocile în care trebue împărțită Istoria noastră sânt următoarele: I. Epoca formațiunii poporului român și a organizațiilor lui primitive. Este descrierea felului cum nenumărate seminții diverse s'au amalgamat și au dat tipul etnic și social relativ unitar pe care l-au găsit descălicătoarele.

A II-a epocă este aceea a organizării politice culturale, sociale și economice a voevodatelor și principatelor române. Perioada întemeierii celor două principate dunărene, politica de basculă a primilor voevozi, domniile lui Mircea și Ștefan. Aceste împrejurări duc la o relativă independență politică. Viața internă se organizează și ea în instituții simple dar trainice. Vine însă căderea sub Turci, căreia îi urmează o decădere cumplită în toate domeniile.

A III-a perioadă, părintele Lupaș o numește aceea a «tendințelor de unitate națională, politică, religioasă și culturală». E epoca în care căderea noastră sub Turci devine din ce în ce mai apăsătoare. S'ar părea atunci curios că tocmai într'o asemenea perioadă să apară tendința de unitate națională. Dar lucrul se lămurește, dacă ne gândim la caracterul foarte particular al supușeniei noastre față de Turci. Era o vasalitate pur pecuniară, o dependință fiscală. Tributul și anexele lui deveneau din ce în ce mai apăsătoare. Dar viața politică și sufletească internă era neatârnată de voința sultanului. Domnul devine un personaj odios: un simplu incasator general de impozite; dar tocmai de aceea, pentru a putea stoarce cât de

viaţă internă, dar şi cu darul de a o cuprinde aceasta în forme adecvate. Acestia sunt geniile creatoare, fie în domeniul religios, sau literar, dramatic etc. Creaţiunile lor sunt acele forme minunate, cu ajutorul cărora se comunică viaţa dela om la om. Biserica noastră are o serie de bărbaţi, cari au avut darul sf. să cuprindă în forme neperitoare viaţa cea nouă pe care a adus-o pe pământ Mântuitorul. *El au creat formele minunate ale cultului divin al sfintei noastre Biserici, care are rolul înalt să toarne în noi, să ne umple de viaţa cea nouă* a Domnului nostru Isus Hristos.

Viaţă nouă! Ce dar ademenitor îndeosebi în zilele noastre când setea după viaţă e mai pronunţată decât oricând.

Cultul divin al bisericii noastre are înaltul rol social să ne facă accesibilă viaţa cea nouă, după care tot suftetul omenesc însetează. El are misiunea sfântă să canalizeze în inimile noastre seva nouă de viaţă, care ne va înviora, ne va întări în lupta împotriva răului şi ne va ajuta să întronăm binele şi fericirea pe care o doreşte aşa de mult omul de azi cu puterile izvorâte în lupta desperată pentru existenţă. Cultul divin este cel mai potrivit mijloc, de care se poate folosi sfânta noastră biserică în îndeplinirea misiunii sale divine, care este continuarea şi desăvârşirea operei Mântuitorului, *să întemeieze o nouă societate*, în care să domineze armonie, pace şi bunăînvoire. Dar acum ne vom întreba, este în stare cultul divin al bisericii noastre să-şi îndeplinească acest rol social pe cât de frumos, pe atât de greu? Răspunsul poate fi numai afirmativ.

In actele şi ceremoniile cultului se reprezintă în mod văzut tot conţinutul religiei atât supranatural, cât şi cel firesc sau natural, aşa cum l-au exprimat cei mai mari genii ai bisericii noastre, Sfinţii Părinţi. Ei au creat florile neveştejite ale literaturii noastre bisericeşti, acele flori, care sunt chemate să ne învioreze sufletele obosite în lupta vieţii de toate zilele. Aceste flori literare sunt frumoasele cântări bisericeşti care se execută în fiecare Duminecă şi sărbătoare în cadrele celei mai puternice drame, care se petrece înaintea ochilor nostri şi care este viaţa Mântuitorului.

Prin căderea omului în păcat, legătura între el şi Creator s'a întunecat dar nu s'a şters cu desăvârşire. A trebuit să fie omul răscumpărat din păcat prin moartea pe cruce a Domnului nostru Isus Hristos şi să se restabilească earăş legătura dintre Creator şi om. Bucurie mare simte omul, care e convins, că a aflat legătura cu izvorul vieţii. Expresiunea acestei bucurii, se face prin cultul dumnezeesc public, cu partea lui fundamentală, sfânta Euharistie.

Această bucurie sfântă o sărbătoreşte, o cântă, o preamăreşte creştinul ortodox.

Ştim cu toţii că elanul sărbătorii are o extraordinară putere de a făurî legături sufleteşti nedistruse, de a face să dispară animozităţile, de-a crea armonie. Chiar şi sărbătorirea unor evenimente numai de valoare peritoare, este în stare să creeze — firește tot numai în mod trecător — o atmosferă de armonie. Atunci cu drept cuvânt ne putem întreba: care trebue să fie efectul sărbătorii sărbătorilor, în care credincioşii prăznuesc un eveniment de valoare neperitoare şi generală: «sărbătoresc a morţii omorâre, a iadului sfărâmare, începătura altei vieţi, a celei veşnice».

Fără îndoială, că la o sărbătoare aşa de mare în pieptul fiecărui creştin adevărat va izbucni un elan de bucurie, un entuziasm, un foc sfânt la căldura căruia trebue să se topească orce ură, orce mânie. Orcare bun creştin cu ocazia unei asemenea bucurii trebue să ierte greşala deaproapelui său, să-l îmbrăţoşeze şi să-i zică frate. Cât de puternic se simt legaţi sufleteşte unii de alţii acei oameni cari ajung în situaţia fericită de a avea împreună o asemenea bucurie!

Sub cele mai deosebite înfăţişeri, cu o emoţiune totdeauna nouă, imnele cultului amintesc această bucurie, care este cel mai puternic mijloc de a împreuna viaţa, de a forma comunitate.

Iată cum descriu catavasiile Invierii această bucurie: «E ziua Invierii, să strălucim de bucurie şi să ne dăm unul altuia sfânta îmbrăţoşare şi să zicem fraţilor chiar celorce ne urăsc pe noi. Să ne iertăm toate de dragul Invierii şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi cu moartea pe moarte călcând»...

«Ziua învierii, să ne luminăm, o popoare, paştile Domnului paştile, că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi cei ce-i cântăm cântare de biruinţă».

O fericire care nu cunoaşte margini, cuprinde sufletul *creştinului convins* de adeveritatea învierii şi această fericire vrea el să o împartă cu toată lumea, cum rezultă din următorul imn al Invierii: «Cerul după cuviinţă să se veselească şi pământul să se bucure şi tot universul, lumea cea văzută şi cea nevăzută, să sărbătorească: Hristos a înviat, bucurie veşnică».

O asemenea bucurie poate izvorâ numai din credinţă tare, neşovăielnică, din credinţă ale cărei rădăcini se adapă la izvorul nesecat al vieţi veşnice, la Hristos. Iată aici cel mai puternic principiu care a format societatea cea mai desăvârşită care a existat cândva pe pământ. Aceasta este credinţa în Hristos, care cu moartea Sa a biruit moartea şi a dăruit lumii viaţa de veci după care a însătoşat. Cât de aproape trebue să se simtă sufteteşte aceia, cari îşi hrănesc sufletul lor cu aceeaş credinţă, cari au aceleaş năzuinţe, acelaş scop pe pământ şi cari aşteaptă împreună aceeaş viaţă fericită şi neperitoare. Aceasta siguranţă a credinţei, această sărbătorească posedare tainică a biruinţei împlinite a vieţii veşnice, legată de aşteptarea plină de bucurie a arătării Impărăţiei, îşi întipăreşte sigilul său pe întregul cult al bisericii noastre. Aceste sunt trăsăturile caracteristice ale creştinismului primar. Toate formele cultului divin mai ales în comunitatea primilor creştini respiră aceasta credinţă, pe care se bazează cea mai ideală societate. Ea răsună în cea dintâi predică a apostolilor în următoarele cuvinte ale sfântului apostol Petru, care zice: «Dacă Hristos n'a înviat, zadarnică este predica noastră, deşartă este şi credinţa noastră. Dar Hristos a înviat, cel dintâi născut dintre morţi».

Şi care societate din istorie se mai poare lăuda cu membri ca aceia de cari a avut comunitatea primilor creştini?

«Manifestaţiunea vieţii veşnice dă naştere unui torent de bucurie care îmbată pe ucenici şi le dă tărie să rabde, să sufere şi să moară cu bucurie. Numai aşa trebue înţeleasă psihologia

---

mult, turcul îi lasă puteri, discreţionare, şi-l dispensează de orce control. Aşa încât un domn mai cu conştiinţă şi iubire de neam avea prilej uşor de a «da lovituri» în politica internă. In ciuda unei incontestabile mizerii materiale, niciodată tendinţele către o viaţă românească neatârnată nu se puteau manifesta mai cu uşurinţă. Decât, tot atât de uşor cum puteau începe, tot atât de uşor puteau fi reprimate. Căci sistemul de succesiune la domnie permitea o stare de uzurpări cronice de tronuri. Şi tendinţele de unitate erau spuberate chiar fără intervenţia directă a turcului.

A IV-a perioadă este aceea a României moderne, a «înfăptuirii succesive a unităţii naţionale politice», epocă ce debutează cu revoluţia lui Tudor.

Cartea Părintelui Lupaş, *are multe calităţi.* Mai întâi ca formă exterioară e plăcută. Tipar bun, hârtie bună, cartonaj solid. Ca redactare regăsim *stilul limpede şi pitoresc* al Profesorului dela Cluj, asupra căruia am atras totdeauna atenţia. In ce priveşte calităţile de fond, constatăm *o mare preocupare de împărţire logică a materiei, de proporţionare a locului dat evenimentelor potrivit importanţei lor generale în desvoltarea istorică şi socială a poporului român.* Pe de altă parte o precupare de a generaliza puţin, de a ajunge la concluziuni sociologice. Preocupare nu foarte accentuată — poate că nici n'ar fi fost bine într'un manual de şcoală — totuşi sensibilă...

Părintele Lupaş are *un mare talent de împărţire riguros logică a materiei.* Ii lipseşte poate talentul detaliului anecdotic, pe care îl găsim în manualul dlui Fioru.

Dar să revenim la conţinutul cărţii părintelui Lupaş. D-sa a văzut că evenimentul care determină toată specialitatea desvoltării noastre naţionale, a fost căderea sub Turci (este şi ideia fecund explotată, a dlui Filitti). In special dela o vreme când orice speranţă de câştigare a indedependenţei faţă de poartă s'a văzut că trebue abandonată. Momentul când — ca să întrebuinţăm expresia dlui Filitti, am înceout a fi «încercuiţi de Turci, acest moment nu se poate fixa la o dată precisă. Se poate dar spune că se cuprinde între Mohaci şi asediul Vienei, mai aproape de primul decât de cel de al doilea eveniment. Aşa că părintele Lupaş procedează, cred, exact, făcând să înceapă a treia perioadă a Istoriei Românilor cam dela Mihai Viteazul.

Termin atrăgând alenţiunea asupra unei alte *calităţi* a cărţii părintelui Lupaş. Aici, ca şi în celelalte lucrări ale dsale, *îl vedem reuşind în stăruinţa de a ne prezenta de front şi solidar câteşi trele principatele locuite de Români.*

Deasemeni, excelentă ideia de a pune o sumară bibliografie la finele fiecărui capitol mai important.

D. I. Suchianu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Un început...

Un început de răzvrătire,
In fundul inimii trudite,
M'a dus aseară pe cărarea
Unei grădini părăginite.

Cum hoinăream cu ochi de pară
Robiţi de largul depărtării,
Nevoile-mi nelămurite
Roteau pe marginea cărării.

Şi din adânc de vremuri moarte,
Un stol de gânduri ne'ntrerupte
Mi-au răsărit, întrebătoare,
In pragul minţii sbuciumate.

— In pacea binecuvântată
A înserării liniştite
Am căutat o mângâiere,
Un razim inimii trudite.

Dar... n'am aflat şi multă vreme
Am stat în marginea cărării,
Pe-o bancă tristă, solitară,
Privind în vagul înserării.

VASILE STOICANEA.

primilor creştini. Ei au viaţă». «Căci viaţa s'a arătat şi noi o mărturisim şi propoveduim viaţa de veci care era la Tatăl şi care s'a arătat. De aci izvoresc aceste tonuri de încredere de biruinţă asupra morţii, de aşteptare plină de bucurie. Totul izvoreşte din credinţa concretă în Invierea Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos». (Arseniev «Bis. Răs». Pag. 32).

Creştinii de pe timpul apostolilor se simţeau toţi ca membri vii ai unui şi aceluiaş organizm plin de viaţă neperitoare. Nu este ceva întâmplător faptul, că sfântul apostol Pavel când descrie fiinţa bisericii, nu află tablou mai potrivit ca acela al trupului omenesc. Noi purtăm tabloul cel mai fidel şi cel mai uşor de înţeles, tabloul desăvârşit al unei societăţi ideale, acest tablou este însuş corpul nostru. Trupul nostru formează cea mai intuitivă predică, cea mai minunată simbolizare a ideii sociale.

Variaţia extraordinară în forma şi structura singuraticilor mădulări interne şi externe, funcţiunea minunată a acestora ne vorbeşte despre belşugul şi marea variaţie a vieţii. Şi totuş în toate părţile unui trup pulzează numai o singură viaţă.

Acest adevăr s'a dovedit în sânul comunităţii primilor creştini. Cele mai mari contraste de natură socială, culturală, naţională, ba chiar şi cele de rasă, le vedem contopindu-se, nivelându-se în biserica din veacul apostolic. In comunitatea creştină aflăm împreună de ex. evrei şi greci, câtă vreme ştim bine ce munţi de divergenţe se înalţă între aceste două neamuri. Acolo sunt «fraţi în Domnul», boeri şi robi, cu tot dispreţul care exista atunci faţă de pătura socială a sclavilor. Iar dacă ne gândim că în faţa lui Dumnezeu nu se mai face deosebire între bărbat şi între femee, efectul de mare valoare socială a învăţăturii lui Hristos unde l-am putea observa mai bine ca în domeniul de apreciere a femeii. De aceea poate spune cu drept cuvânt apostolul neamurilor: «Pentrucă printr'un Duh noi toţi într'un trup ne-am botezat or iudei, or elini, or robi, or cei slobozi; şi toţi într'un duh ne-am adăpat. Că şi trupul nu este un mădular, ci multe». (I. Cor. XII. 13—14). Iar în epistola sa către Galateni zice: «Nu este iudeu, nici elin, nu este rob, nici slobod, nu este parte bărbătească nici femeiască; voi toţi unul sânteţi întru Hristos Isus». (Gal. III, v. 28).

In biserica ortodoxă credinţa în Hristos, celce a înviat din morţi şi bucuria învierii, este vie. Credinciosul ortodox este conştient că el şi azi este membru viu al comunităţii întemeiate înaintea aceasta cu două mii de ani, că el este mădular viu al organizmului mistic care a luat fiinţă acum 2000 de ani.

Dr. N. Terchilă.

Pentru corurile bisericeşti. In proectul de buget pe 1930, al ministerului instrucţiunii şi cuitelor, s'a suprimat subvenţia — deşi neînsemnată — pentru plata corurilor bisericeşti din capitală, sub cuvânt că aceste coruri ar fi — lux. Preoţimea din capitală a prezentat în 10 l. c., dlui ministru, un memoriu, unde se arată că: «Desfiinţarea corurilor aduce desorganizarea serviciului divin în cele 30 de biserici din Capitală. Corurile pentru serviciul religios nu sânt un lux, ci o necesitate de a face serviciul mai pompos şi mai atrăgător. La bisericile unde corurile funcţionează de zeci de ani, nici nu se poate concepe serviciu religios de Duminică şi sărbătoarea fără cor. Subvenţia era destul de neînsemnată. Şi va fi îndreptăţită această socotinţă, când din bugetul Cultelor se constată, că dela celelalte confesiuni, dacă nu s'a mai adăogat sume, nu s'a tăiat însă nimic din celace a fost prevăzut în anul trecut. Ar fi atâtea motive de agitaţie pe această chestiune. Noi, preoţii ortodoxi însă, sântem oameni paşnici şi nu urmărim să facem greutăţi conducătorilor ţării. Nu putem însă abandona interesele bisericii până acolo încât să lăsăm să se desorganizeze chiar serviciul bisericesc mai ales aici, în capitala ţării, unde bisericilor minoritare li se pun la dispoziţiune sume suficiente, ca ele să facă un serviciu atât de pompos, încât să întreacă pompa serviciilor religioase din bisericile noastre fruntaşe ortodoxe».

INFORMAŢIUNI

Românizare? Episcopia reformată ardeleană se jăluieşte către prefectul judeţului Cluj, că autorităţile noastre civile românizează numele credincioşilor reformaţi, pricinuindu-le astfel confuzii şi neînţelegeri. Notarii judeţului şi alţi funcţionari protestează împotriva acuzaţiei bisericii reformate precizând că schimbarea numelui de familie era vechi obicei al autorităţilor *ungureşti.* — Credem şi noi că învinuirea episcopiei reformate din Ardeal e nedreaptă şi lipsită de temei.

Alegerile pentru consiliile judeţene au fost fixate pentru întreaga ţară la 5 Februar a. c. Alegerile pentru consilii în comunele rurale compuse dintr'un singur sat, în comunele sub-urbane, în sate şi unităţile administrative cu consilii au fost fixate în zilele de 9, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25 şi 26 Februar şi 2, 3 şi 4 Martie. In comunele rurale, compuse din mai multe sate, alegerile au fost fixate în zilele de 8, 9, 10, 11 şi 12 Martie. Alegerile pentru consiliile comunale ale muncipiilor au fost fixate pentru ziua de 16 Martie.

Conducerea secţiei de învăţământ, la serviciul şcolar al directoratului regional din Cluj, se încredinţează dlor: *C. Iencică* la secţia învăţământului primar, *Tr. Gherman* la secţia învăţ. secundar normal şi seminarial, *Silviu Ţeposu* la secţia culte, arte şi învăţământul confesional şi particutar.

Naşteri în 1929. In toată ţara noastră s'au născut în anul trecut 826 mii copii; dintre aceştia 536 mii, în vechiul regat, 159 mii în Ardeal, 104 mii în Basarabia, 27 mii în Bucovina. Cei mai puţini copii s'au născut în Bănat.

Adunarea generală a comitelului şcolar, al Şcoalei «Andrei Şaguna» din Sibiu, este convocată pe Duminecă, 26 Ianuar 1930 ora 11 a. m. în sala de festivităţi a şcoalei, pentru cenzurarea bugetului şi a contului de gestiune. Intrucât nu s'ar întruni numărul necesar de membri, adunarea generală se va ţinea Duminecă în 2 Februar 1930, ora 11 a. m.

Prelungirea contractelor de închiriere. Dl Gr. Iunian, ministrul justiţiei, va prezenta parlamentului un proiect de lege pentru prelungirea contractelor de închiriere. Prelungirea va fi acordată numai funcţionarilor publici şi chiriaşilor nevoiaşi.

Vor înţelege? Cu ocazia unei serbări ţinute de curând în oraşul Satu-mare, dl director de liceu, Eugen Seleş, greco-catolic, a ţinut o cuvântare, zicând: «*Destul ne a ţinut despărţiţi vitregia secolelor, destul un duşman hain* (Habsburgii romano-catolici şi susţinătorii lor?), *în anumite momente divizându-ne, ne-a robit: să ne luminăm minţile şi să observăm ce mari greşeli comitem, când înaintea unităţii noastre sufleteşti, de popor cu aceeaş origine, punem confesiunea*». — Monitorul dela Btaj şi suratele sale vor înţelege oare admoniţia dela Satu mare, spusă de un bărbat al bisericii lor?

Minunată lege au ticluit sovietele Rusiei: un muncitor adecă nu poate fi adus înaintea judecătoriei, dacă a furat un obiect de valoare sub 15 ruble. Muncitorii caută, pe baza legii (!) să înstrăineze din ateliere diferite obiecte mai iefline de 15 ruble.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu, *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

Sfintele Taine

Celce vrea să înţeleagă deplin influenţa minunată a tainelor sfinte, acela trebue să se întoarcă cu duhul până la moartea Mântuitorului. Căci moartea Lui a devenit viaţa noastră.

Ce înseamnă cuvintele: Moartea Lui a devenit viaţa noastră? Inseamnă, că din atingerea personală a Mântuitorului răstignit pe cruce se varsă în sufletul nostru energiile vieţii.

Intrebarea e: Cum poate vărsa Hristos în sufletul nostru energiile vieţii, după ce nu putem să fim cu El în contact nemijlocit şi personal?

O săvârşeşte aceasta prin cele 7 Taine. Prin taine sântem în contact real şi personal cu Domnul. Mâna Sa binecuvântătoare o pune pe capul nostru în fiecare Sacrament şi varsă în noi misterioase energii de viaţă. In *botez* mâna Mântuitorului vine în ajutorul copilului nou-născut şi spală de pe sufletul lui totul, ce în acela a fost urâţit; — în *mir* Mântuitorul se apropie de copilaşul-om, în care se însenină pentru întâia oară viaţa morală; — în *pocăinţă* Fiul lui Dumnezeu îşi pune mâna pe capul celui ce se căieşte sincer de păcatele sale şi rosteşte asupra lui cuvântul fericitor, pe care l-a exprimat de multe ori în umblarea Sa pământească: *Mergi în pace şi nu mai păcătui;* — în cel mai sfânt Sacrament, în *euharistie,* pe Sine se dă oamenilor flămânzi şi însetoşaţi de pânea şi de băutura de viaţă dătătoare, ca să poată astâmpăra foamea şi setea lor; — în Sacramentul *cununiei* se împleteşte şi mâna Lui în mânile mirelui şi miresei, ca lângă dânşii să poată fi pe timp de fericire şi de suferinţă; — în Sacramentul *preoţiei* îşi pune mâna binecuvântător pe capul clericului, pe care îl promovează în seria urmaşilor lui Hristos, în serviciul lui Dumnezeu; — în Sacramentul *maslului* păşeşte înaintea bolnavului să deschidă pe seama lui strălucirea luminii eterne.

Sfintele Taine sânt mai mult decât un tablou simbolic. Ele formează proba elocventă a credinţei noastre. Ele exercită înrâurire în sufletele noastre, ca si când ar stă în faţa noastră Mântuitorul Isus, ca: dătător de viaţă, ajutător, iertător al păcatelor, împreunător al inimilor, trimiţător al Apostolilor, şi biruitor al morţii...

Curentele misterioase ale vieţii izbucnesc din inima Mântuitorului şi se varsă în sufletele noastre prin sf. Taine din inima aceea, care s'a sbătut în moarte pe crucea Golgotei, dar care stă deschisă pe seama fiecărui venitor în lume prin sacrificiul de cruce al altarului.

Sânt indivizi rătăciţi cari zic că învăţătura ortodoxă despre sf. Taine seamănă a scamatorie spirituală, şi că preotul înzestrat cu puterea făcătoare de minuni a potestăţii sale clericale vrea să exercite influenţă asupra dumnezeirii cu mijloace externe, ear conţinutul etic al aceleia nu e luat în seamă.

Răspund rătăciţilor: Nu omul exercită influenţă asupra lui Dumnezeu, ci invers: puterea lui Dumnezeu acţionează în sufletul omenesc. Ear forţele vieţii morale se comunică sufletului omenesc, când în acest suflet exisă capacitatea aceea de primire care activează împreună cu graţia sacramentală.

Preotul, administrator al sf. taine, nu se laudă cu puteri făcătoare de minuni. El serveşte lui Dumnezeu, de care, prin străduinţele noastre morale, ne putem apropia.

Dumnezeu se apleacă spre noi prin graţiile Sale pe care ni le întinde cu mânile Fiului Său, — Dumnezeu devenit Om. Le întinde prin mânile preoţilor, care împart acele graţii, ce le dăruieşte Dumnezeu oamenilor în Tainele Sale sfinte.

Pr. Cpt. Dr. *Polcaş Teodor*
Confesorul Garnizoanei Oradea.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Nr. 7/930. (3) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *vinţeler* şi a postului de *ajutor de vinţeler* la via de circa 7 jug. a Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu dela **Băcâinţ**, gara Şibot, jud. Hunedoara, se publică concurs.

Dela reflectanţi se cere să fie cetăţeni români, de religie ortodoxă şi să aibă practică de cel puţin 5 ani în ale viticulturei.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sânt: locuinţă în natură, lemne de foc din pădurea Fundaţiunii şi salar după învoială.

Cererile de concurs timbrate se vor înainta până la 15 Februar a. c. la adresa *Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu în Sibiu, Str. Mitropoliei 32*, însoţite de următoarele acte:

1. Act de botez,
2. Certificat de cetăţenie,
3. Certificat despre şcolile cercetate,
4. Certificat de moralitate,
5. Certificat de serviciu,
6. Alte acte recomandatoare.

In cerere se vor arăta condiţiile şi pretenziunile de angajare.

P. C. preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui concurs.

Sibiu, la 10 Ianuar 1930.

Eforia Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu.

Nr. 328/929 (151) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Baştea**, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 9 jug. cad., fânaţ şi arătură.
3. Birul parohial obişnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.
4. Venitele stolare, statorite şi aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 17 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 14/930. (2) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Aracl** (Arpătac) cu filia Ariujd, protopopiatul Sf. Gheorghe, judeţul Treiscaune, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate în stare bună.
3. Lemne de foc 4 stânjini, — netăiate, în pădure.
4. Sesie parohială: 22½ jugăre în materă; până la prefacerea ei în materă, în filia Ariujd: 14 jugăre.
5. Simbrie preoţească dela credincioşii din materă câte 1 (una) ferdelă porumb dela fiecare familie (circa 150 ferdele).
6. Stola, ce se va stabili în comun acord de consiliul parohial şi noul ales.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta în termenul indicat oficiului protopopesc din Sf. Gheorghe, judeţul Treişcaune, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşii din materă şi filie, spre a celebra, respective a cânta sau cuvânta.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial.

Sf. Gheorghe, 2 Ianuar 1930.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 546/1929 (150) 3—3

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul din Moeciul de sus, protopopiatul Bran, judeţul Braşov, pe baza concesiunii date de Prea Veneratul consiliu arhiepiscopesc dto 21 Septemvrie a. c. Nr. 7521 dă în lucrare pe calea licitaţiunei publice minuende, zidirea turnului bisericii ortodoxe de acolo.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial din Moeciul de sus.

Preţul strigării este 150.000 Lei.

Licitanţii au a depune vadiu de 10% dela preţul strigării, în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile, cari se vor reţinea ca garanţie până după colaudare.

Licitaţia se va ţinea Miercuri în 22 Ianuarie 1930, în casa culturală din Bran.

Moeciul de sus, la 16 Decemvrie 1929.

Preot **Petre Mureşan**
preşedintele comitetului parohial

George Babeş adm. protopopesc — **Ioachim Popoiu** epitrop

Nr. 1244/929. (1) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului sistemizat de capelan protopopesc din parohia de cl I-a **Agnita**, prin aceasta se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregire dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Jumătate din venitul sesiunii parohiale, care de prezent este de 35 jug.
3. Jumătate din toate venitele stolare din parohie precum şi din ferdelile de porumb dela cca 200—220 familii.
4. 6 stg. lemne de foc din pădurea comunei politice.
5. Locuinţă corespunzătoare.

Capelanul e îndatorat a face şi pe secretarul oficiului protopopesc, fără altă remuneraţie până când acest post de secretar va fi sistemizat şi dotat dela stat.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 16 Decemvrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 18 Ianuar 1930 Nr. 6

Telegraful Român

Organ naţional-biseri

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Capele universitare

Congresul din urmă, al studenţilor creştini din toată ţara, ţinut la Craiova, a sulevat, între altele, şi ideea înfiinţării de capele universitare.

De sigur, faptul reprezintă o legitimă dorinţă şi o problemă de o nediscutabilă şi covârşitoare importanţă.

Viaţa de student este adevărata epocă de formare şi adâncire a cunoştinţelor şi a conştiinţei. Nu liceul formează şi desăvârşeşte convingerile personale ale elevului. Mediul universitar creează pe intelectualul de mâne. Chiar dacă tinerul părăseşte liceul cu oarecare cunoştinţe — vorbim de cele religios-morale, — ele rămân aproape fără putere de rezistenţă şi de orientare într'un mediu unde un inoportun strigă în gura mare că «astăzi nimeni nu mai trăeşte după morala creştină», şi că «acum s'a tipărit la Paris (!) morala filosofică, după care va trăi lumea şi care în curând va veni şi la noi» (caz autentic).

Desorientarea creşte cu atât mai mult, cu cât dela catedra universitară, — cu rare excepţii, — se predică materialismul ateu, indiferentismul religios şi cugetarea liberă.

Intr'o astfel de atmosferă, noul student uşor capitulează. Concepţia lui de viaţă rămâne la voia hazardului. Ei bine, — aici intră în joc marea problemă a formaţiei sufleteşti a studentului.

Instrucţia fără Dumnezeu şi inteligenţa fără cârmă morală în viaţă, — cum se constată astăzi atât de dureros, — poate deveni o forţă periculoasă, destructivă şi anarhică. Haosul vieţii contimporane, când gazetele vorbesc zilnic de crime, fraude, hoţii şi sinucideri, exemplifică destul de clar acest adevăr.

In această ordine de idei, *Nobel*, descoperitorul dinamitei, când a instituit vestitul său premiu pentru pace, va fi prevăzut, destul de tragic, soartea unei omeniri, neaşezate pe temelii morale.

Plantarea spiritului evanghelic în mediul universitar e pe cât de oportun, pe atât de necesar şi din alt punct de vedere.

Viaţa studentului e pândită de multe ispite şi frământată de adânci crize sufleteşti. Mi s'a întâmplat într'una din zile să fiu întâmpinat, de un student, prin cuvintele: «Părinte şi frate I.! *Dă-mi liniştea sufletului*»... Eată un caz tipic şi plin de dramatism. Oare de câte ori nu se repetă el în sufletele generaţiilor care vor reprezenta sufletele de elită ale neamului?!

*

Ne plângem că o parte din clasa intelectualilor noştri sânt indiferenţi religioşi. Dar, ce-am făcut pentru înscreştinarea lor şi cine se ocupă cu aceasta problemă? Unde şi cine formează convingerile religioase ale clasei conducătoare? Calea dela liceu în viaţă duce pe multe poteci. Intâmpină variate ispite şi rătăciri fatale. Un suflet rătăcit rar se mai întoarce...

*

Un vrednic preot şi duhovnic va trebui să stea în mijlocul studenţimii, ca cel ce supraveghează, pentru a-i armoniza în senz creştin, aspiraţiile inimii, cu cercetările ştiinţei şi cu speculaţiile filosofiei.

Icoana acestei misiuni o evocăm printr'o clasică viziune, care evidenţiază cadrul restrâns, marginile legitime şi valoarea esenţială a ştiinţei, elenismului şi a creştinismului: «Omul este un călător ce-şi caută patria. Ştiinţa stă alături de dânsul, oferindu-i după placul dorinţelor lui, puterile felurite ale naturii; dar ştiinţa, nepăsătoare de calea ce va urma, nu-i poate servi de călăuză. Totuşi, în faţa sa apare un geniu tânăr şi frumos: e geniul armoniei, geniul Greciei. El ia pe om de mână şi-l duce prin ţinuturi frumoase. Ajung în vârful unui munte; în jurul lor, se desfăşoară un tablou minunat prin graţia şi lumina lui. Cerul şi pământul se contopesc fără a se cunoaşte linia care le desparte. «Contemplă şi fi fericit», zice geniul. Şi călătorul e ispitit să exclame: «Aici e patria mea». Dar ceva tresare în el, o nelinişte se deşteaptă; el se întreabă: Nu are altă menire, decât să contemple astfel în exteriorul şi în ansamblul lor fiinţele naturii? El vrea să vadă de aproape ceeace sânt şi ceeace fac toate aceste fiinţe care, zărite de sus, se contopesc în armonia totului. Scoboară şi priveşte. Vai! sânt fiinţe care se ostenesc, sufăr, care se omoară unele pe altele, care-s împovărate de mizerii fizice şi morale... Şi îşi presimte atunci, pentru dânsul singur, altă soartă: comunitatea de sentiment, adică de suferinţă, cu toţi aceşti nenorociţi. Lumea nevăzută, lumea sufletelor, i se arată. A-ţi ajuta fraţii, a-i iubi, a te îngriji să se facă buni şi fericiţi: nu-i acesta oare idealul pe care-l visează? «Eşti frumoasă, o! patria mea vizibilă, lăcaş al armoniei şi al seninătăţii; dar tu ai, o! patria mea nevăzută, sublimul misterului, al infinitului şi al divinului. Soarta mea nu trebue oare să tindă către aceasta, trăind, în acelaş timp, şi în cealaltă»? (*E. Boutroux: Chestiuni de morală şi educaţie*, trad. de Polcovnicu, pag. 87—88).

Din acest tablou comparativ se va inspira profund slujitorul şi misionarul acelei capele universitare, pe care glasul vremii şi dorinţa studenţimii o cheamă la o cât mai grabnică înfăptuire. Cel puţin în anul 1930.

Pr. *Il. V. Felea*

Salarizarea preoţilor. Este ştiut că ministerul de culte a trimis tuturor eparhiilor formulare tipărite cu instrucţiuni, prin care se cer din partea parohiilor şi episcopiilor date precise asupra tuturor veniturilor şi averilor actuale.

Acum se anunţă, că aceste răspunsuri au sosit la minister, şi o echipă de funcţionari lucrează intens la verificarea datelor trimise şi la contopirea tablourilor situaţiei materiale ale fiecărui cult.

Se speră că opera de verificare va fi terminată în cel mult 3 luni de zile, când apoi ministerul va proceda la stabilirea definitivă a normelor, după care vor fi subvenţionate cultele pe viitor, cum şi fixarea salariilor preoţilor tuturor cultelor.

Rolul social al cultului ortodox

II

Şi că legăturile făurite în focul sacru al bucuriei învierii nu le-a putut zdrobi nici o schimbare a împrejurărilor, acest fapt ni-l dovedeşte tăria nedistrusă în credinţă şi în fidelitate faţă de Stăpânul lor înviat, statornicie pe care au dovedit-o în cele mai grele momente ale vieţii lor primii creştini precum şi creştinii din Rusia de azi. Eată ce scrie referitor la acestea învăţatul rus Nicolae Arseniew, acum profesor universitar în Germania, în opul său «Biserica Răsăriteană»: (pag. 39) «In prigoane, sub povara înfricoşată a unei puteri fără Dumnezeu, cea mai îngrozitoare, care s'a văzut vreodată pe faţa pământului, bucuria Paştelor nu e moartă. Aceştia au mărturisit pe Domnul lor înviat şi transfigurat, Bruitorul morţii şi al puterii iadului».

Aceasta notă s'ar putea ilustra prin următoarea întâmplare cunoscută pretutindeni în Rusia de azi: Era, se zice, la Moscova. Camaradul Lunacearschi, comisarul bolşevic la instrucţia publică, într'un mare local de adunări publice, ţinea un discurs public împotriva «credinţelor învechite». Credinţa în Dumnezeu ar fi un produs al societăţii capitaliste. Dar astăzi ea ar fi cu totul covârşită şi nulitatea ei uşor de dovedit. Discursul era strălucitor; oratorul fusese atât de satisfăcut de talentul său, încât se apucă să facă pe generosul şi consimţi să primească o discuţie asupra subiectului său. Insă nici un orator nu avea voie să vorbească mai mult de cinci minute; iar celce ar fi dorit să vorbească, trebuia să ceară să fie înscris pe o listă. Eată că se prezintă un tânăr preot, slăbuţ la înfăţişare, timid şi stângaci, se arată foarte neajutorat. Lunacearschi îl priveşte cu dispreţ de sus: la seama «numai cinci minute». Da da voi fi foarte scurt. «Popa abia se sui pe tribună şi se şi adresă adunării: «Fraţilor şi surorilor:

Hristos a înviat!» şi întreaga adunare răspunde ca un singur om: «Adevărat c'a înviat. «Eu am terminat şi nu mai am nimic de adaogat». Adunarea fu închisă numai decât. Toate florile oratorice ale camaradului Lunacearschi nu folosiseră nimic. Adunarea, peste care se credea el stăpân cu desăvârşire, nu era a lui. Ea mărturiseşte cu glas mare, în mod spontan, cu o gură şi cu o inimă pe Stăpânul ei adevărat, de care era legată sufleteşte pe vecie, şi care era Hristos cel înviat.

Aceasta este bucuria mistică a prezenţei permanente a Domnului transfigurat. Iar o societate în mijlocul căreia trăeşte Dumnezeul cel adevărat nu va putea fi distrusă niciodată. —

Dacă urmărim viaţa cultului în toate sărbătorile de peste an, aflăm manifestarea bucuriei pe care o simt credincioşii constienţi, că prin Hristos ne-am făcut, din fii ai pierzării, fii ai vieţii. Ce bucurie vestesc frumoasele cuvinte ale sfântului Apostol Pavel, cari se citesc în mijlocul serviciului divin în ziua de Crăciun, şi cari vestesc credincioşilor, că de acum nu veţi mai fi robi, ci fii ai lui Dumnezeu şi moştenitori ai împărăţiei Lui. Cum se grupează massele în jurul oratorului care le făgăduesţe numai libertate pământească, numai avere trecătoare? Dar care trebue să fie atunci puterea de concentrare, de unificare a cuvintelor, cari promit libertate şi avere netrecătoare? Acela care a adus aceste daruri omenirii, merită să fie sărbătorit cu prilejul momentelor mai însemnpte pentru viaţa Lui. Astfel primeşte cultul divin dela sărbătorile de peste an frumosul rol social de a ţinea vie în memoria creştinătăţii valoarea darurilor nepreţuite, ca astfel credincioşii să poseadă izvor nesecat de adevărate bucurii sufleteşti şi să se simtă uniţi pe veci în jurul Aceluia dela care le-au primit pe acestea. Cultul divin din Duminicile şi sărbătorile de peste an are deci rolul frumos să adune pe credincioşi în jurul lui Hristos, care le împarte daruri bogate de o valoare nepreţuită. *Cultul divin, exprimă bucuria, că Hristos ne-a făcut pe toţi fii ai lui Dumnezeu.* Au poate cineva să-şi închipue o comunitate mai desăvârşită decât aceea, în sânul căreia membri singuratici se simt *ca fii buni ai aceluiaş prea bun Părinte,* care împarte veşnic daruri bogate fiilor Săi?

Dar în cultul nostru divin suprema putere de unificare, de a făuri legături nedistruse, *de a întemeia, de a păstra şi de a întări o viaţă socială în o formă ideală* desăvârşită, aceasta putere mistică o are serbarea sfintei liturghii. Este o însemnată, este o zi neuitată, este momentul de supremă fericire în viaţa unui cetăţean, când i se dă onoarea, când se învredniceşte să şeadă la masa Domnitorului ţării. O asemenea fericire însă, ridicată la gradul suprem, trebue să simtă creştinul adevărat când merge la masa festivă a Impăratului împăraţilor, când merge la sfânta liturghie. Pentru un credincios în înţelesul strict al cuvântului, participarea la sfânta liturgie este cea mai înălţătoare serbare în viaţa lui. Inceputul şi momontele mai însemnate ale acestei serbări împărăteşti îl vesteşte dangătul pătrunzător al clopotelor. Ce fericiţi sânt cetăţenii acestei împărăţii. Domnitorul lor, Impăratul împăraţilor, învredniceşte pe supuşii Lui credincioşi să şeadă cu El la masă. Fericirea lor o exprimă imnele de laudă şi de mulţumire cari sânt de o frumseţă neîntrecută. Iată cum preamăresc credincioşii pe Domnul lor: «Mărire Ţie celuice ne-ai arătat nouă lumina. Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace şi între oameni bunăînvoire. Lăudămu-te, bine Te cuvântăm, ne închinăm Ţie, îţi mulţumim Ţie, Te mărim pe Tine pentru mărirea Ta cea mare». După acest imn de laudă se începe reprezentarea vieţii Domnului sărbătorit. Ştim că sfânta liturghie expune în modul cel mai intuitiv şi cuceritor întreaga viaţă a Domnului nostru Isus Hristos. Ea este o capod'operă dramatică, în desfăşurarea acţiunii căreia însuş Eroul ia parte în mod real. «Hristos în mijlocul nostru», «este şi va fi» rostesc slujitorii la sf. masă în timpul ce corul cântă înălţătoarea cântare: «Pe Tatăl, pe Fiul şi pe sfântul Duh» etc.

Momentul suprem al serbării este acela, în care pânea şi vinul de pe masă se prefac în cinstitul trup şi sânge al Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, şi este vestit şi de resunetul pătrunzător al clopotelor, ear credincioşii răpiţi de o fericire quasi suprapământească, provocată de prezenţa dumnezeescului lor stăpân, cântă cu glas dulce: «Pe Tine Te lăudăm, pe Tine bine Te cuvântăm, Ţie îţi mulţumim, Doamne, şi ne rugăm Ţie Dumnezeului nostru».

In acel val cotropitor al rugăciunii ca în o suflare de foc se topesc şi cele mai diferite suflete într'un întreg armonic care numai singură ţintă mai are: comunitatea cu Dumnezeu, lăpădând dela sine toată grija cea lumească, uitând de toate necazurile pământeşti.

Astfel îşi îndeplineşte frumosul său rol social cultul divin al bisericii noastre. Dar în practicarea lui stăpâneşte şi cel mai desăvârşit spirit altruist atât de necesar vieţii sociale de azi. Aceşti credincioşi în situaţia lor cea mai fericită, la masa Impăratului Impăraţilor nu se gândesc numai la fericirea proprie, ci şi la binele semenilor, căci iată cum se roagă prin preotul lor în altar după cântarea: «Şi pe toţi şi pe toate»: «Adu-ţi aminte Doamne de oraşul acesta în care vieţuim». «Adu-ţi aminte Doamne de ceice umblă pe ape şi călătoresc, de cei neputincioşi, de cei robiţi, de ceice aduc daruri şi fac bine în sfintele Tale biserici» etc. Altruizmul îşi ajunge apogeul său, când se fac rugăciuni pentru ceice *ne urăsc* şi ne *prigonesc pe noi*».

Aceia cari sânt conştienţi că în viaţa lor cel mai înălţător moment este acela care acum se apropie şi în care se învrednicesc să mănânce la masă şi să bea din păharul Regelui Regilor, aceia cari sunt conştienţi că la aceasta masă sf. se împărtăşesc cu cinstitul trup şi sânge al Domnului şi Dumnezeului nostru Isus, aceia cari sunt conştienţi de sfinţenia acestui act, se roagă aşa: «Inaintea Ta punem toată viaţa noastră şi nădejdea, Stăpâne, iubitorule de oameni, şi cerem şi ne rugăm şi ne cucerim: Invredniceşte-ne pe noi să ne împărtăşim cu cereştile şi înfricoşatele Tale taine ale acestei sfinte şi spirituale mese».

Cât de uniţi sufleteşte se vor simţi aceia, cari ştiu că poartă în sine aceeaş viaţă, viaţa sfinţitoare a lui Hristos, de care s'au împărtăşit. Este foarte firească urmarea, că în o societate, ai cărei membri poartă în sine aceeaş viaţă, acolo să stăpânească acelaş Duh. Duhul de dragoste creştinească.

FOIŞOARA

Din trecutul bisericii din Orăştie

In anul 1755 Orăştia avea două biserici ortodoxe.[1]

După descălecarea lui Bucov în Ardeal, la anul 1760, una i se ia cu forţa dându-se uniţilor. Pentru ortodocşii, foarte numeroşi, o singură biserică mică era neîncăpătoare. Cu suirea pe tronul Habsburgilor a lui Iosif al II-lea, la anul 1780, îşi zidesc orăştienii actuala biserică. Ceice au contribuit mai mult la zidirea acestei biserici, au fost macedo-românii, expulsaţi din ţara lor pela 1770, unii dintre ei s'au aşezat şi în Orăştie, astfel familiile: Tatarţi, Arpaş, Grecu.

Despre familia Tatarţi s'au păstrat multe date în protocolul bisericii din Orăştie. Aşa la pagina 3 din protocolul anului 1835 sbrie: «S'au scris cu ajutorul lui Dumnezeu în acest protocol sub stăpânirea împăratul Ferdinand craiul, în viaţa episcopului Vasile Moga, alesului neuniţilor, în vremea protopopului Dimitrie Eli şi al doilea paroh Gheorghe Popovici. După aceasta aşa fiindcă în anii trecuţi, adecă dela anul 1801 până la 1835, au fost gociman mare, adecă ficurator la biserica neunită a Orăştiei, jupân Kria Tatarţi, foarte bun taică fiind, şi au purtat grije de biserica noastră cu multe osteneli, s'au silit pentru mica biserică, 34 ani au slugit şi prin domnialui multe s'au făcu,t adecă: altarul sau prelungit şi din snou s'au făcut tâmpla cea frumoasă şi aurită, clopotele din snou sau vărsat şi alte şi mai multe s'au făcut. Odăjdiile cele scumpe şi frumoase, care acuma se află, tot prin procuraţia şi însuşi dnia lui şi familia dnialor (s'au făcut) Cele multe au făcut, după cum arată protocolul şi dovedeşte cele înlăuntru scrise. Iară din porunca lui Dumnezeu mutându-se din lumea aceasta trecătoare la lăcaşul cel veşnic al său în vremea de 85 ani bătrân, în Sâmbăta Paştilor în 7 zile a lui Aprilie, anul 1835, au rămas ficoratoria în vacanţie. Iară după vremea trecută, fiind lipsă de alt gociman mare a pune, obştea neunită a Orăştiei din amândoă parohiile, din sus şi din jos, adunându-se în biserică şi toţi ctitorii şi bătrânii bisericii în 9 Iunie 1835, unde luându-se voturile după regulativa punctum. paragraful al 13-lea şi povăţuirea ce se vede la al 5-lea articol, care să rămâe ficorator mare în locul celui bătrân, au ales şi pus pe d lui jupân Constantin Arpaşi, ficorator mare, luându-se în socotinţa şi vrednicia şi hărnicia Dumnealui poftitul Constantin Arpaşi, după pofta şi alegerea obştii şi a ctitorilor».

Alegerea e întărită de episcopul Vasile Moga, la 4 Septemvrie 1835 M. E P. S. C. 448, după care alesul ficorator depune următorul jurământ stabilit tot de Vasile Moga la 25 Septemvrie 1819:

«Noi, cei mai jos iscăliţi, aleşi coratori şi ctitori, ne făgăduim şi legăm cu jurământ, că vom ţinea după orânduiala făcută şi vom fi cu credinţă şi cu dragoste şi înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor în toate lucrurile bisericii noua încredinţate. Vom sili a fi sfintei biserici spre dobândire, nu spre pagubă şi nu ne vom ţinea sumeţi de fraţii noştri ceilanţi ce se ţin de această biserică şi vom face cu dânşii cum face un tată cu pruncii săi, ca toţi să vie şi să iasă dela casa lui Dumnezeu mângâiaţi şi cu inima bună, iară făcând noi almintrinea cumva, să fim lăpădaţi din cinstea noastră ca nişte nevrednici».

Din familia Tatarţi, Orăştia numără 3 epitropi: cel pomenit mai sus, al doilea Kria Tatarţi, instituit de A. Şaguna la 1847, iar după moartea acesruia, pe Spiridon Tatarţi ales la 1853. Insuşi A. Şaguna găzduia în casele acestei familii cu ocazia trecerii sale prin Orăştie. Atât familia aceasta, cât şi familiile Arpaşi, Grecu (după 1848 sub numele Görög), au făcut numeroase daruri de preţ pe seama bisericii din Orăştie, după cum arată protocolul amintit. In anul 1847 vicarul A. Şaguna, vizitează Orăştia. Iată procesul verbal dresat cu această ocazie, scris de însuşi Andrei Şaguna:

[1] Dr. Silviu Dragomir, Istoria desrobirii religioase. Pag. 141.

Neîntrecut de frumoase sânt şi cuvintele de mulţumire ale acelora cari au avut fericirea să ia parte la masa cea dumnezeiască: «Să se umple gurile noastre de lauda Ta Doamne, ca să lăudăm mărirea Ta: că ne-ai învrednicit pe noi a-ne împreuna cu sfintele cele fără de moarte, cu preacinstitele şi de viaţă făcătoarele tale taine; întăreşte-ne pe noi întru sfinţenia Ta, toată ziua să ne învăţăm dreptatea Ta».

Dr. N. Terchilă.

INFORMAŢIUNI

Directorii regionali. Membrii regenţei au primit Luni la ora 11 dim. în audienţă pe directorii regionali. Dl Sever Bocu a prezentat regenţei pe colegii săi, în numele cărora a mulţumit pentru încrederea ce li-a arătat şi a asigurat pe regenţi că vor căuta, fiecare în regiunea ce i s'a încredinţat spre conducere, să fie vrednici de această încredere. I. P. S. Sa Patriarhul Regent Miron mulţumeşte pentru cuvintele rostite şi îndeamnă pe noii directori ca în activitatea lor pentru interesele locale să aibă totdeauna în vedere şi interesele generale ale ţării. «Să fiţi pătrunşi în activitatea dvoastră de ideea unităţii sufleteşti a neamului întregit». Termină urând: Spor la muncă!

Şcoalele secundare şi taxele şcolare. Ministerul instrucţiunii fiind înştiinţat că unele direcţiuni de şcoli secundare întrebuinţează metode prea severe pentru perceperea taxelor şcolare, ameninţând pe elevi cu eliminarea pentru întârzieri cât mai mici, aduce la cunoştinţa atât a organelor administrative şcolare, cât şi a publicului, că singurele măsuri admise a se aplica sânt cele prevăzute de art. 195 din regulamentul de funcţionare a şcoalelor secundare, care sună: Toate taxele şcolare se plătesc în două rate egale, dintre care cea dintâi se achită odată cu înscrierea, iar cea de a doua în cursul lunei Ianuar. Elevii cari au întârziat cu plata vor fi somaţi printr'o adresă trimisă corespondentului, dându-i-se termen de 10 zile libere dela data somaţiei. Dacă, după expirarea acestui termen, taxa nu se plăteşte elevul va fi trimis acasă. Dacă, după trecerea a încă zece zile, taxa tot nu se plăteşte, elevul va fi exmatriculat.

Universitatea românească dela Iaşi are pentru anul 1929—1930, cum se anunţă de acolo, următoarea situaţie a înscrierilor: la *drept* 70 români şi 150 jidovi; la *medicină* 40 români şi 120 jidovi; la *farmacie* 4 (patru) români şi 180 jidovi! Eată o situaţie mai mult decât îngrijorătoare!

Comitetul şcoalei primare de stat «Petru Vodă Rareş» din Feldioara, judeţul Braşov, invită la solemnitatea inaugurării noului local al şcoalei, în ziua de Duminecă 19 Ianuar 1930, împreunată cu serviciu divin, conferenţă, coruri mixte şi alte producţiuni, date în scop de a spori fondurile comitetului şcolar.

Facultăţile teologice din Germania, unde numărul auditorilor scăzuse mult în urma războiului, îş redobândesc acum vechea înflorire. Numărul studenţilor teologi era 3000 în anul 1914; în 1925 scade la 1800, de atunci începe a creşte şi ajunge astăzi la 4300.

In chestia unor declaraţii. *Suntem informaţi că declaraţiile publicate în ziarul* ***Dimineaţa*** *din 4 Decemvrie 1929, cu privire la pădurea Tufari şi la păşunatul dela Loamnăş n'ar fi autentice, dl Dr. C. Ştefan, prefectul judeţului Sibiu, refuzând să le recunoască paternitatea.*

Dacă lucrurile stau astfel, ne mirăm, dece dl prefect nu face gestul pe care l face toată lumea în cazuri similare? Dece nu publică desmințirea cuvenită, în acelaş ziar, în care i s'a publicat «fictivul» interwiev?

Fiindcă până la rectificarea pe care o aşteptăm, noi suntem în drept să credem în autenticitatea declaraţiilor buclucaşe şi să ne susţinem comentarul făcut la aceste declaraţii.

Cerşitoria este oprită în mai multe comune din Ungaria. Autorităţiie acestor comune îngrijesc de sărăcimea lor; familiile cu totul nevoiaşe primesc ajutoare: haine, lemne de foc şi ceva bani în fiecare săptămână.

Şcoală specială pentru hoţi şi asasini a fost descoperită zilele trecute, şi apoi repede desfiinţată, într'unul din marile oraşe ale apusului. — Domnii criminali şi tovarăşii lor de faptă şi principiu, doritori de a se perfecţiona în meseria de jaf şi asasinat, trebue să se mulţumească şi mai departe citind în acest scop, *rapoartele* ce se dau zilnic, cu cele mai mici amănunte, în ştirile ziarelor de senzaţie din marile oraşe europene sau americane, despre crimele săvârşite şi chipul cum lucrează rutinatul criminal...

Pentru preoţime. *Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă publică. Dl *Panaitescu*, profesor universitar în Cluj, a ţinut în 13 l. c. o conferenţă publică în sala festivă a clubului militar-civil din Sibiu, la ora 6 seara, despre *Directivele culturii române.* Public auditor foarte mult. Până la ultimul loc posibil a fost ocupat în sală, care s'a dovedit prea mică pentru asemenea prilej plăcut. — După o excursie limpede în trecutul istoric al culturii eline şi romane, fiecare cu influinţa sa şi cu criteriile sale stabile, eterne, a ajuns dl conferenţiar la concluzia, că directivele culturii române se cuprind: în flacăra latinităţii noastre, răzimată de înţelegerea ortodoxiei religioase a bisericii răsăritene: cei doi factori în care s'a cristalizat, secole de-arândul, cultul etic şi cultul politic al poporului român. — Conferenţa a fost viu aplaudată.

Teatru. Artişti ai teatrului Maria Ventura şi Naţional din capitală, în frunte cu dna Aura Buzescu şi dnii Valentineanu şi Vraca, vor reprezenta, în sala teatrului sibian, drama în 3 acte *Melo*, Sâmbătă în 18 Ianuar, ora 9 seara. Piesa a obţinut mare succes pe toate scenele unde s'a jucat. Bilete la: Librăria Foaia Poporului.

CARŢI ŞI REVISTE

Din istoria trecutului nostru bisericesc. In Institutul de arte grafice «Glasul Bucovinei», Cernăuţi, s'au tipărit, în timpul din urmă, două interesante broşuri istorice, scrise de harnicul preot profesor *Erast Hostiuc* din Cernăuţi şi menite să contribue la cunoaşterea istoriei unor vechi monumente bisericeşti ale Bucovinei. Cea dintâi broşură înfăţişează: *Istoricul fostei mănăstiri de maice din Ițcani;* a doua: *Istoricul fostei mănăstiri de maice din Pătrăuţi pe Suceava.* Autorul a izbutit, în aceste lucrări, să-şi realizeze gândul de a reînvia, din paginile trecutului, evlavia şi dragostea de credinţă strămoşească a înaintaşilor noştri drept măritori. Recomandăm călduros citirea broşurilor, scrise de părintele Erast Hostiuc, tuturor preoţilor noştri şi altor intelectuali doritori să cunoască frământările prin care a trecut poporul bucovinean în mersul său de consolidare a ortodoxiei pe plaiurile frumoasei Bucovine. Preţul unei broşuri este 40 lei. Se vinde în librării şi la autor (Cernăuţi, Strada Rovine 3).

«Anul 1847, 1 Martie. Venind subscrisul cu ajutorul lui Dumnezeu în oraşul Orăştie şi având îngrijirea ca aşezământul cel preaînalt al preaînaltului şi mult stăpânitorului Împăratului şi Craiului nostru Ferdinand I, după putinţă să împlinească, au aflat de lipsă cu drept măritâ obştea locală, în privinţa socotelilor bisericii, înţelegere a avea. In urmarea acestora căutând socotelile bisericii de anul 1846, au aflat desăvârşit, fiind capitalul bisericii dat pe camătă, suma întreagă face florini 1407 bani gata, suma întreagă face fl. 185·33 cr. şi descoperind îndestularea sa au provocat pe obşte ca să descopere cugetul său în privinţa curatorilor şi ctitorilor bisericii. După care de ficurator s'au întărit, dl Kira Tatarţi iară de vice-curator dl Ioan Ienei, de epitropi Stoica Petru, Ioan Gott, Ioan Săvuţ, Dimitrie Radu, Dum. Sibişan, Gheorghe Kriciovici, Niculae Oltean, Niculaie Vinerean, Iacob Burian, Iosif Iovaşcu, Adam Haneş, Nic. Varvari, Pamfirie Berceanu, Iosif Morancin, Dimitrie Bursan, Niculaie Gelmărean, Titu Popu, Ştefan Romoşan, Pavel Romoşan, Gheorghe a Onului Popii, Costă Lungu, Ioan Morari, Gheorghe Sarocan, Zaharie Totoi.

Cu care prilej, pentru mai buna rânduială a socotelilor bisericeşti, în următoarele reguli să hotărăsc, după care până la altă rânduială să vor duce socotelile bisericii, şi adecă:

1. Din moşiile bisericii nici preoţimea nici fi-coratoru, chiar nici ceialalţi epitropi-ctitori, nici bani, nici moşiile în arândă, nici pe camătă, să nu aibă. Şi care sunt acuma datornici din preoţime şi ctitori, într'un an negreşit să plătească.

2. De două ori într'un an socotelile să se facă, şi cu prilejul acela preoţimea şi ficuratorul şi vice-curatorul să propue adunării lipsele bisericii şi cum se va hotărâ şi încredinţa ficuratorului şi vice-curatorului vre-un lucru spre durere îndesăvârşit, Dumnealor aşa să fie îndatoraţi a-şi împlini şi adunării cei dintâi viitoare relaţii a face.

3. Pentru adunare şi sfătuiri să fie descuiat protocolul bisericii.

4. Banii bisericii, pe lângă garanţă sigură pe 6 la sută, pe camătă să se dea.

5. Nici o moşie bisericească să nu aibă voie obştea, preoţimea ori epitropii ctitori a o vinde.

6. Tot venitul bisericii cu contra chitanţie, iar cheltuielile cu chitanţiile trebue să fie întărite.

7. In adunare înainte-şezătoriu va fi protopresbiter local, şi dânsul va hotărâ vremea de adunare, şi fără de hotărârea dânsului adunare nu va avea nici o putere, aşişderea nici protopopul să nu împedece adunările care le va socoti ficuratorul cu ceilalţi epitropi, ctitori ai bisericii. Şi în dragoste şi buna înţelegere vieţuind între sine, cu împreunatele puteri să se nevoiască pentru bunul bisericii şi a şcolii.

8. La lipsele bisericii mai mici să fie, afară de ficurator şi vice curator, reprezentanţi 12 inşi:

Partea negustorească: Constantin Muntean, Gheorghe Baciu, Zaharie Răsvan, Gheorghe Ştef.

Partea tămănească: Stoica Petru, Gott Ioan, Ştefan Moldovean, Criciovici Gheorghe.

Partea plugarilor: Iosif Ivaşc, Panfirie Bercean, Iosif Moranciu, Iacob Bucşan.

După toate aceste au dat subscrisul învăţătură trebuincioasă creştinilor adunaţi, ca cu statornică credinţă să fie către prea luminatul monarhul nostru Ferdinand, cu ascultare şi cinstire către celelalte stăpâniri, având împreună dragostea către Dumnezeu, către legea creştinească şi către deaproapele, ca prin acestea să aibă blagoslovenia lui Dumnezeu şi prisoseală întru toate.

Pentru mai marea întărire tuturor acestora, lucrarea aceasta s'au pus în protocol şi cu iscălitura s'au iscălit, anul şi ziua mai sus scrisă. *Andrei Şaguna*, m. p., Arhimandrit, General Vicar al văduvei Epsc. greco-neunite din Ardeal. Pr. *V. Necşa*, profesor.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

„NEGOIUL“ cassă de economii, societate pe acţii în PORUMBACUL DE SUS

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «Negoiul» societate pe acţii în Porumbacul de sus, se învită la

a XXI-a adunare generală ordinară

care se va ţinea în Porumbacul de sus, la 2 Martie 1930, la 2 ore p. m. în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.

2. Raportul direcţiunii, Bilanţul anual şi raportul comitetului de supraveghere.

3. Impărţirea profitului curat.

4. Alegerea alor 3 membri în direcţiune pe timp de 6 ani, în locul celorce le-a expirat mandatul.

5. Ridicarea capitalului societar la Lei 600,000·—

Acţionarii să-şi prezinte acţiile cel puţin cu o zi înainte de adunarea generală, conform § 12 din statute.

Porumbacul de sus, la 12 Ianuarie 1930.

(4) 1—1 **Direcţiunea.**

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929.

Activa		Pasiva	
Cassa	40,383·—	Capital	300,000·—
Obligaţiuni	117,002·—	Fond de rezervă	127,600·—
Escont	3.480,367·—	Depuneri	3.188,447·—
Imobil 177,002·—		Rezerve spec. pentru creanţe dub.	25,000·—
10% amort. 17,002·—	160,000·—	Dividende nerid.	60·—
Efecte	8,300·—	Interese transitoare	90,500·—
Bon la Bănci	216·—	Venit curat	74,661·—
	3.806,268·—		3·806,268·—

Contul Profit şi Pierdere.

Cheltuieli		Venite	
Interese la depuneri	320,561·—	Interese de escont	366,313·—
Contribuţiune	14,875·—	„ „ efecte	1,459·—
Salare	24,000·—	„ „ dep. proprii	6,147·—
Spese	24,483·30	Proviziuni	101,663·30
Amortizare din Imobil	17,002·—		
Venit curat	74,661·—		
	475,582·30		475,582·30

Porumbacul de sus, la 31 Decemvrie 1929.

DIRECŢIUNEA:

Nicolae Bărglăzan Nicolae Solomon Vas. Popeanoş Gheorghe Banciu Luca Popeanoş Nic. Comşa Candid Popa

Subsemnatul comitet de supraveghere examinând conturile prezente le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Porumbacul de sus, la 12 Ianuarie 1930.

Valeriu Boriga Vasile Lăzăriciu Luca L. Popeanoş Nicolae Frâncu

---

Nr. 7/930. (3) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *vinţeler* şi a postului de *ajutor de vinţeler* la via de circa 7 jug. a Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu dela **Bacainţ**. gara Şibot, jud. Hunedoara, se publică concurs.

Dela reflectanţi se cere să fie cetăţeni români, de religie ortodoxă şi să aibă practică de cel puţin 5 ani în ale viticulturei.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sânt: locuinţă în natură, lemne de foc din pădurea Fundaţiunii şi salar după învoială.

Cererile de concurs timbrate se vor înainta până la 15 Februar a. c. la adresa *Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu în Sibiu, Str. Mitropoliei 32*, însoţite de următoarele acte:

1. Act de botez,
2. Certificat de cetăţenie,
3. Certificat despre şcolile cercetate,
4. Certificat de moralitate,
5. Certificat de serviciu,
6. Alte acte recomandatoare.

In cerere se vor arăta condiţiile şi pretenziunile de angajare.

P. C. preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui concurs.

Sibiu, la 10 Ianuar 1930.

Eforia Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu.

Nr. 14/930. (2) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Araci** (Arpătac) cu filia Ariujd, protopopiatul Sf. Gheorghe, judeţul Treiscaune, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate în stare bună.
3. Lemne de foc 4 stânjini, — netăiate, în pădure.
4. Sesie parohială: 22½ jugăre în materă; până la prefacerea ei în materă, în filia Ariujd: 14 jugăre.
5. Simbrie preoţească dela credincioşii din materă câte 1 (una) ferdelă porumb dela fiecare familie (circa 150 ferdele).
6. Stola, ce se va stabili în comun acord de consiliul parohial şi noul ales.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta în termenul indicat oficiului protopopesc din Sf. Gheorghe, judeţul Treiscaune, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşii din materă şi filie, spre a celebra, respective a cânta sau cuvânta.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial.

Sf. Gheorghe, 2 Ianuar 1930.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 1244/929. (1) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului sistemizat de capelan protopopesc din parohia de cl I-a **Agnita**, prin aceasta se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregire dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Jumătate din venitul sesiunii parohiale, care de prezent este de 35 jug.
3. Jumătate din toate venitele stolare din parohie precum şi din ferdelile de porumb dela cca 200—220 familii.
4. 6 stg. lemne de foc din pădurea comunei politice.
5. Locuinţă corespunzătoare.

Capelanul e îndatorat a face şi pe secretarul oficiului protopopesc, fără altă remuneraţie până când acest post de secretar va fi sistemizat şi dotat dela stat.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în terminul des his subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 16 Decemvrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20 plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic
Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
A ASOCIAȚIUNII
SIBIIU

Anul LXXVIII Sibiu, 22 Ianuar 1930 Nr. 7

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Metoade de propagandă

I

Un învățat și activ teolog și scriitor bisericesc, Hrisostom, Arhiepiscop al Atenei de astăzi, a avut prilejul să descopere și să combată, în ultimii doi ani, propaganda de convertire a uniaților din țara sa.

In cuvinte scurte, uneori aspre, dar drepte și deplin îndreptățite, se caracterisează această propagandă în câteva scrisori către episcopul Gheorghe Halavatzis, conducătorul uniaților, — puțini câți sânt, — în Grecia.

Publicăm, în alt loc al ziarului, sub titlu de *Uniația și Grecia*, unele părți din aceste scrisori, cu învățăminte ce pot fi prețioase și interesante pentru ori care cititor român din țara noastră ortodoxă.

Biserica latină — constată epistolele dela Atena — n'a dobândit nici un folos real din acțiunea de uniație; în schimb, popoarele ortodoxe s'au ales totdeauna cu «mare pagubă și turburare și cel mai mare scandal».

Nu s'a lucrat și nu se lucrează sincer pentru biserica latină, când se aplică sistemul vechi al uniației: clericul latin se prezintă între ortodocși cu exterior de veritabil *cleric ortodox*, și nu cleric al bisericii sale latine. Va să zică voește să atragă pe «schismatici» prin mijloace nesincere și subversive.

După pilde și dovezi istorice, din timpuri recente și trecute, autorul epistolelor cere dela propagandiștii uniației să-și întoarcă zelul către idololatri și muzulmani, către necredincioși și atei, către resturnătorii regimului social, și să nu caute a adaoga la celelalte greutăți ale țării certurile religioase interne ale uniației. Simplu și adevărat.

Grăit-a oare veneratul chiriarh dela Atena în deșert, când a spus adevărul acesta către uniați și conducătorii lor?

Vom continua.

Rolul social al cultului ortodox

(Sfârșit)

III

Din această viață nouă, care susține pe credincioși, izvorește sfințirea vieții întregi. Dela leagăn până la mormânt și dincolo de mormânt biserica întovărășește pe om la toate răspântiile cele mai însemnate ale destinului său. Viața întreagă a creștinismului ortodox se desfășoară dealungul riturilor, obiceiurilor și sacramentelor bisericii, care sfințesc străduința, suferințele, bucuria și moartea lui.

Fiecare moment mai însemnat în viața creștinului ortodox este ocazie pentru făurirea unei legături spirituale care servește ca bază nedistrusă pentru viața socială. Primul pas spre comunitatea ideală o face creștinul când primește sfânta taină a botezului. Cu această ocazie biserica cere, ca Dumnezeu «să împreune pe noul născut cu turma moștenirii Sale», «să-l cheme pe el către lumina cea sfântă, să-l umple de puterea sfântului Duh spre unirea cu Hristos». Ce legături puternice se vor făuri între sufletele acelora, cari știu că întreaga lor viață au să meargă același drum ascultând de aceiaș chemare, de chemarea la lumina cea sfântă a lui Hristos. Tot la botez se mai creiază o legătură între noul născut și între părintele lui spiritual, între naș care se obligă, că va crește din finul să un membru conștient pentru comunitatea sfântă, pentru biserica în care a fost primit prin botez.

Sfânta taină a nunții creiază o comunitate cu un foarte accentuat caracter social. Pe unitatea familiară se zidește doar întregul complex al vieții sociale. Aceasta bază trebue să fie de o temeinicie nedistrusă. Din cauza aceasta biserica noastră, după îndrumările sfântului Ap. Pavel, înalță raportul între bărbat și femee la rangul unui simbol al acelei legături mistice care există între mirele preamărit, adică Domnul nostru Isus Hristos și între mireasa care este sfânta noastră Biserică. Eată cât de frumos se exprimă aceasta idee în Apostolul care se citește la ceremonia Nunții: «Căci nimeni vreodată nu și-a urât trupul său, ci fiecare îl hrănește și-l încălzește precum și Hristos biserica». Biserica noastră așează deci viața socială pe cea mai desăvârșită unitate, simbolul căruia este trupul omenesc, căci așa zice sfântul ap. Pavel: «Și vor fi amândoi un trup». Precum armonia între singuraticile părți ale aceluiaș organism produce prosperarea acestuia, la fel în viața familiară. Fiecare voește binele celuilalt și prin această lucrare altruistă promovează binele propriu. Dar biserica noastră nu-și întoarce privirile ei nici în fața durerii, a suferinței sau chiar a morții. Un foarte frumos rol social îndeplinește cultul divin prin taina sfântului *maslu*. Preoții adunați în sobor cer dela doftorul sufletelor și al trupurilor pentru bolnavul credincios ajutor și vindecare de toată neputința și toată boala. Boalele trupești sânt strâns legate de cele sufletești. Medicii savanți de azi recunosc că 8% din boale se pot și trebue vindecate pe cale sufletească. Astfel în forma veche a cultului nostru divin se află cea mai actuală procedură medicală. Când se face frumoasa slujbă a sfântului maslu pentru cei bolnavi, cât de contopiți sufletește sânt aceia cari prin preoții lor înalță rugăciuni fierbinți către: «Acela care poartă fără durere neputințele noastre și cu Acăruia rană toți ne-am vindecat»; și care și azi prin o prezență mistică veghează la căpătâiul bolnavilor. Dar cultul ortodox ofere mângâiere, alinare de dureri omului și în momentele cele mai necăjite ale soartei sale. Biserica noastră are cele mai frumoase și cele mai pătrunzătoare rugăciuni și ceremonii, cari stau în legătură cu moartea, adică slujba morților. Cine poate da o mângâiere mai frumoasă, cine poate oferi așa un balsam alinător pe rana dureroasă care s'a produs când moartea nemiloasă a smuls un membru din capul familiar, fără îndoială numai biserica cu frumoasele ei rugăciuni pline de încredere, fără îndoială numai biserica lui Hristos care promite în locul morții viață.

Eată, ce rol frumos și bogat are cultul ortodox în viața socială. El are chemarea să alunge norii plumburii ai greutăților vieții, ca să poată străbate la noi razele bucuriei și ale fericirii cerești. In căldura bucuriei el contopește sufletele credincioșilor făurind cea mai desăvârșită unitate, care este cea spirituală, baza neclintită a unei ideale vieți sociale, iar în mijlocul durerii și a desnădejdii el ne ofere cea mai puternică mână de ajutor.

Formele cultului divin, nu sânt forme goale, ci ele formează un reservor în care se adună râurile vieții religioase personale, ca apoi de aici asemenea unor puteri veșnic noui să alimenteze viața religioasă individuală și socială.

Eată că formele cultului nostru divin nu sânt învechite, nici pietrificate, ba din contră, pentru acela care le îndeplinește cu credință, ele sânt piatra acea minunată din care a izvorât apa care a salvat pe poporul lui Moise în pustie. In aceste forme, la aparență pietrificate, zace apa aceea vie, care singură este chemată să umple de viață nouă poporul nostru. La acest izvor sfânt s'au adăpat fiii neamului nostru și au trăit, — la el trebue să se adape și în viitor, dacă vreau ca viață să aibă.

Dr. N. Terchilă.

Consiliul central bisericesc s'a întrunit, săptămâna trecută, în capitală.

S'a discutat întâi: problema școalelor confesionale ortodoxe și s'a hotărât să se intervină la guvern în sensul ca aceste școale să fie retrocedate bisericii, întrucât se simte absolută nevoe ca biserica să îngrijească de școalele sale.

Consiliul central bisericesc a mai luat hotărârea să ceară guvernului să vină imediat cu legea salarizării preoților.

S'au stabilit apoi atribuțiile consilierilor referenți; ear privitor la sala-

rizarea lor, s'a admis să se intervină la guvern pentru modalitatea acestei salarizări şi a indemnizaţiei de chirie.

Consiliul va intervenì la guvern, să se realiseze ideea şi dorinţa românilor de peste ocean, de a înfiinţa episcopatul ortodox pentru românii din America.

S'a mai discutat situaţia juridică a proprietăţilor bisericeşti din Ardeal.

† Pr. George Medrea

Unul dintre cei mai vechi slujitori ai altarului de pe Valea Streiului, din vechiul protopopiat al Haţegului, s'a mutat la cele veşnice în 9 Ianuar 1930.

E preotul George Medrea din parohia Ruşi. După boală grea şi îndelungată, a încetat din viaţă în vârstă de 78 de ani, după binecuvântată păstorire de 53 de ani, ca preot harnic şi cântăreţ de prima forţă. Dela acest martir al vieţii, văduv de demult, «unitatea neamului» a cerut jertfa supremă: pe cei doi fii talentaţi, ce-i avea; dintre ei unul, Aurel Medrea, artist al Conservatorului de canto din Berlin, a murit aducând în piept acasă sămânţa morţii, de pe câmpiile sângerosului războiu; al doilea fiu şi-a perdut viaţa în valurile Piavei.

Inmormântarea regretatului preot s'a săvârşit Sâmbătă, în 11 Ianuar de către P. C. administrator prot. al Haţegului, Sebastian Rusan, asistat de 8 preoţi. A luat parte la trista serbare întreg poporul din Ruşi şi filia Strei, precum şi din alte comune, dovedind veneraţia de care era împărtăşit în toată viaţa veteranul preot.

Părintele Rusan a ţinut o predică înduioşetoare, vrednică de răposatul. N'a insistat mult asupra datelor biografice seci, care nu prea pot produce mult efect, — în schimb a stăruit să înfăţişeze în icoană fidelă marele meşteşug de a păstorì sufletele şi a le povăţui pe calea adevărului. Predica bogată în cuprins şi potrivit spusă a înlăcrimat ochii numeroşilor asistenţi.

In faţa gropii deschise a mai vorbit, în numele preoţilor, păr. G Rain. După acestea, sicriul fu lăsat în pământ «în care toţi pământenii mergem». Peste câteva minute, crucea nouă încă a regretatului preot şi profesor Aurel Popovici, primì lângă sine o tovarăşă cu inscripţia: «Aici doarme pe vecie preotul satului Ruşi: George Medrea». Odihnească cu drepţii!

R.

Conferenţa Lambeth

Anul acesta se întrunesc în Palatul Lambeth, reşedinţa Arhiepiscopului anglican de Cantenbury cei 370 episcopi anglicani în conferenţa, care se va deschide la 7 Iulie şi durează până la 9 August.

Programa conferenţei e: Mărturisirea de credinţă a Bisericii în generaţia de azi, — împărţite în şase secţii precum urmează:

I. Doctrina creştină în Dumnezeu — *a*) în raport cu cugetarea modernă, *b*) în raport cu religiile şi idealurile necreştine, *c*) Determinată prin caracterul cultului creştin. *d*) Realizată prin instrucţie şi studiu.

II. Vieaţa şi Mărturisirea credinţii a Comunităţii creştine, individuale şi colective în îndeplinirea scopului dumnezeesc, cu specială referire la problema: căsătoriei, sexului, rasei, educaţiei, a Stăpânirii, a Războiului şi Păcii.

III. Unitatea Bisericii. — *a*) Raport despre rezultatele Proclamaţiunii dela Lambeth (1920); Rezultatele conferenţei despre credinţă şi organizaţie, *b*), Schiţa şi Propunerile de Unire, *c*) Legăturile anglicanilor cu bisericile particulare.

IV. Biserica anglicană — *a*) Idealul şi perspectivele de viitor; *b*) organizaţia şi autoritatea ei, 1. Centrală, 2. Naţională şi provincială, 3. Eparhiile misionare de sub jurisdicţia Arhiepiscopului de Canterbury (Chestiile disciplinei bisericeşti cu privire la formele cultului şi la canoanele cununiei).

V. Preoţia — *a*) Recrutarea Clerului şi datoria Bisericii de a-i susţine, *b*) Educaţia Clerului înainte şi după hirotonire, *c*) Slujbaşii auxiliari. 1. Diaconesele, 2 Clerul voluntar. Rapoarte: Apostolatul femeilor, Resoluţia 54, a Conferenţei dela Lambeth 1920, Sacerdoţiul, Resoluţia 63, Conferenţa dela Lambeth 1920, Comunităţile, Decizia 57, Conferenţa dela Lambeth 1908.

VI. Tineretul şi vocaţiunile lui.

La această conferenţă au fost invitate să trimită delegaţi toate bisericile naţionale ortodoxe şi vechii catolici.

Uniaţia şi Grecia

Procedeul propagandei de prozelitism printre ortodocşi, întrebuinţat cu preferinţă din partea romano catolicismului, este *uniaţia*. Acest fapt este scos la iveală, cu raport la Grecia, de Inalt Prea Sfinţitul Arhiepiscop al Atenei *Hrysostomos*, în epistolele sale către episcopul uniat de Teodorupolis Gheorghios (Atena 1918 extras din revista Anaplasis), epistole date în traducere românească de Prof. *Teodor M. Popescu*, în revista Sfântului Sinod, Biserica Ortodoxă Română (No. din Noemvrie 1929), arătând cum în Grecia misionarii uniaţiei au exploatat situaţia critică a ţării şi, sub pretextul unei ajutorări dezinteresate şi *în costum de clerici ortodocşi*, au desfăşurat cea mai îndrăzneaţă şi mai scandaloasă propagandă de atragere la papism a ortodocşilor simpli şi nevoiaşi.

Invăţatul Arhiepiscop Hrysostomos, reputat teolog şi istoric, a adresat trei epistole, către şeful uniaţilor greci, episcopul Gheorghios Halavatzis, ca răspuns la scrisorile primite dela acest din urmă.

Părţile, de frunte în epistolele Inalt Prea Sfinţitului Arhiepiscop dela Atena, grăesc în următorul chip:

Din scrisoarea întâi:

...Istoria atâtor secole a şi dovedit, că Biserica noastră sfântă catolică şi apostolică, care a păstrat neclintit şi neschimbat tot ceeace a primit dela însuşi Domnul Isus Hristos, dela apostoli şi dela sfinţii părinţi, nu se va îndepărta niciodată depe temeliile ortodoxiei, şi numai pe aceste temelii poate să primească unirea cu Biserica latină sau cu altă Biserică.

Nu mă îndoesc, că şi Prea Sfinţia Voastră, ca cleric grec, deşi aparţineţi Bisericii latine, sunteţi convins despre aceasta şi prin urmare credeţi temeinic, că unirea atât de dorită a Bisericilor se poate realizà numai prin sforţări sincere şi nu prin mijloace subversive şi nesincere. Deaceea regretăm că aţi venit în Grecia, ca să continuaţi acţiunea unui sistem condamnabil, care aplicat din secolul al XVI-lea, n'a adus niciun folos real Bisericii latine, dar a cauzat mare pagubă şi turburare şi cel mai mare scandal pentru popoarele ortodoxe. Credeţi-mă, că *uniaţia* ne produce totdeauna groază nouă ortodocşilor, pentrucă însemnează viclenie şi înşelăciune în chestiuni de religie. Uniaţia e o născocire falsă, tinzand să tragă pe ortodocşi prin fraudă la Biserica latină. Nu e încercare sinceră de unire. Predica sinceră a unui cleric latin o respectăm; permiteţi-mi însă să spun, că de predica unui reprezentant al uniaţiei avem oroare.

Sunteţi, fără îndoială, episcop al Bisericii latine şi credeţi că în ea se află adevărul. Dar Biserica latină e una, şi prin urmare aveţi obligaţia morală să lucraţi ca episcop latin, şi nu elino-latin. Căci nu există o Biserică proprie «elinorythmă»; iar dacă există, nu e tot una cu Biserica latină şi deci nu are ca şef pe papa Romei. Noi însă credem că «elinorytmia», pe care o reprezentaţi, e un simplu pretext, e o amăgire pentru prozelitism printre ortodocşi. Şi deaceea, după cum stă mărturie istoria uniaţiei, aceasta a produs mari turburări, pretutindeni unde a avut loc.

Dacă ţineţi în adevăr de Biserica latină, atunci binevoiţi a lucrà sincer pentru ea, prezentaţi-Vă ca cleric latin. Nu e nici creştinesc, nici demn să Vă prezentaţi ca cleric ortodox şi să pretindeţi faţă de poporul grec, că sunteţi la fel ca şi ierarhii ortodocşi, cu singura deosebire, că recunoaşteţi pe papa Romei. Aşa ceva nu este adevărat. Pentrucă cel care recunoaşte pe papa Romei, are obligaţia de a primi tot ce învaţă acesta şi de a se conforma cu costumul clericilor latini; şi poate că ştiţi ce zicea Marcu Eugenicul despre Visarion: «Cel care pomeneşte pe papa, ca arhiereu ortodox, trebue să împlinească toate ale latinilor, până şi tunderea bărbii». Credeţi-mă, că uniaţia nu e destinată să promoveze opera unirii Bisericilor, ci mai degrabă să lărgească prăpastia dintra ele, să provoace scandaluri şi tulburări.

Am socotit necesar să Vă scriu acestea sincer, pentru a Vă explicà atitudinea Bisericii ortodoxe a Greciei faţă de Prea Sfinţia Voastră şi totodată pentru a Vă ruga ca, în interesul păcii şi al prieteniei Bisericilor noastre, să nu mai urmaţi pe viitor o cale, care nu e vrednică de un cleric ortodox.

FOIŞOARA

Părăsit

de tovarăşi, în drumuri străine, mă copleşeşte oboseala. Durerea mi-a luat urma, îi aud paşii şi îi simt suflarea de flacări.

Vai, soarele scapătă după dealuri. Şi nu ştiu încotro să merg pentru a nu greşì rostul vieţii. Umbra serii coboară asupra câmpiei. Asemenea unei pleoape peste ochiul obosit.

Şi râul îmi taie cărarea. Iar barca nu este la mal. Simt că dincolo, pe mal, locueşte bucuria mântuirii. In colibă cu trestii de aur, cu gard de lumină în juru-i.

Rătăcesc pe malul durerii. Pasul îmi şovăie. Şi adorm sub povara drumurilor rătăcite.

In vis văd chipul Stăpânului. In haină de mărgărint. Mă cheamă spre dânsul, să ma poarte peste apă spre coliba cu trestii de aur.

Chemarea-i atât e de vie. Şi inima mi se înspăimântă, ochii flămânzi se deschid ca floarea soarelui. Dar vedenia se topeşte în lumina ce mijeşte după dealuri.

Mă închin şi grai se desleagă din sufletul înăbuşit de grijă:

«Stăpâne, sânt slab şi nevrednic. Şi nu leg nici o nădejde a Te putea primi în casa mea. E doborâtă de furtuna îndoielilor. Durerea îmi paşte pe prispă. Ea singură mă va povăţui în drumul mântuirii. Iar inima, izvor de lacrimi, îmi va spala gândurile de păcate. Atunci bune, stăvite Stăpâne, din fapte clădi-voi o barcă să trec peste apă spre coliba mântuirii. Doar Duhul Tău mă va umbrì»!

Şi durerea mă prinse de mână şi-mi deveni tovarăş plin de credinţă.

Z. SANDU.

Crimele pasionate

Dovada este făcută. Pretutindeni, nu numai la noi în ţară, cei vremelnic sau permanent investiţi cu marele rol de a pedepsì, iartă pe bărbatul sau femeea care omoară sub stăpânirea patimei sentimentale.

Desbaterile unor astfel de procese devin interesante ca romanele foileton şi locurile, la atari procese, căutate ca la cea mai vestită premieră.

Publicul este iubitor de scene în care pasiunea stăpâneşte, ear nuanţa de mahalagism, pe care orce «boer» o poartă în suflet, ne sileşte să ascultăm scenele flagrantului delict, amănuntele ce ni le dau scrisorile descoperite în sertarul bine închis şi legate cu panglicuţe roşii. Sentimentalismul este întreţinut de flaşnete, de cinema şi de scriitorii facili la scris...

Desigur că clemenţa juraţilor sau judecătorilor faţă de «criminalii» *sui-generis* este întemeiată pe o consideraţie de ordin psihologic, şi anume pe consideraţia că, sub stăpânirea patimei amorului, oamenii cad în rândul iresponsabililor.

Un frate bun al lui Max Nordau, pentrucă face ştiinţă cu talent şi cu mentalitate de foiletonist, Dr. Freud dela Viena, a asvârlit în lume concepţia unei ipoteze ce reduce adâncul şi misterul vieţii conştiente la poftă şi instinct sexual. Maternitatea şi filiaţiunea, în forma lor aparent cea mai pură, se reduc la plăceri de ordin sexual. In lumina acestei concepţii, evident că crima pasionată apare ca formă a celui mai dominant instinct omenesc şi ca atare a celui mai fatal din actele vieţii. Ceeace se atinge de amor, este colorat de o fatalitate, în care conştiinţa individuală omenească se anihilează prin «voinţa» procreaţiei — cum ar zice Schopenhauer —

lor, să nu purtaţi, Prea Sf nţia Voastră şi clericii de sub Prea Sfinţia Voastră, costumul celor ortodocşi, înfăţişându-Vă ca aceştia, în timp ce sunteţi clerici ai Bisericii latine. —

•

Din scrisoarea a doua:

...Să nu ne amăgim; unirea Bisericilor nu va fi niciodată posibilă, dacă ierarhul Romei nu se va socoti ca unul dintre ceilalţi şefi ai Bisericilor parţiale autocefale şi nu va voi sincer să lase teoriile despre primat administrativ şi absolutism monarhic în B serică, mulţumindu-se cu autoritatea sa morală de episcop al Romei, şi dacă nu va reveni la învăţătura Bisericii nedespărţite dinainte de shismă.

Pentru noi este de neînţeles afirmaţia Prea Sfinţiei Voastre, că ţineţi de papa Romei în calitate de «catolic» şi nu ca membru al Bisericii occidentale, care constitue o parte din Biserica «universală». Vă închipuiţi adică Biserica «universală», aşa zicând, ca în afară de Biserici şi mai presus de Biserici, constituită sub papa Romei, care e în acelaş timp şef şi al unei Biserici parţiale şi al celei «universale», şi că prin urmare Prea Sfinţia Voastră sânteţi membru nu al unei anumite Biserici locale sau parţiale, ci numai al celei «universale», pentrucă ziceţi că aparţineţi Bisericii «universale», fără să aparţineţi celei occidentale.

Biserica «universală» nu e însă o Biserică nevăzută, subsistând în afară de loc şi de timp, şi nici nu are pur şi simplu sensul exterior al totalităţii, pe care i-l atribuiţi. Biserică «catolică» este nu pur şi simplu cea din toată lumea, ci Biserica ortodoxă. «Unde e Hristos, acolo e biserică catolică», scria Sf. Ignaţiu al Antiohiei, dar unde e Hristos cel în adevăr cunoscut şi în adevăr adorat. Sf. Policarp al Smirnei se numia în secolul al doilea, «episcop al Bisericii catolice din Smirna» în opoziţie cu comunitatea religioasă a ereticilor, şi la fel Sf. Meletie al Antiohiei pe vremea când s'a compus de către sinodul al doilea ecumenic sfântul Simbol, în care Biserica e numită «catolică». Catolică e Biserica cea «una», «sfântă» şi «apostolică», iar toate acestea constituesc Biserica «ortodoxă», care păstrează doctrina, aşa cum s'a predat de către întemeetorul ei prin apostoli. B serica apuseană era un membru al B sericii catolice, adică dreptcredincioase, înainte de shismă, şi însuşindu-şi titlul de «catolică», i-a dat un sens cu totul deosebit, caşi episcopul Romei, care şi-a însuşit titlul de papă, pe care la început şi multă vreme l-a purtat numai episcopul Alexandriei, şi i-a dat un sens paradox, după care una e puterea ce exercită ca patriarh al Occidentului, şi alta cea pe care o exercită ca papă al Bisericii «universale».

Prea Sfinţia Voastră ziceţi că Vă supuneţi papii, nu patriarhului Romei, şi prin urmare ca «Oriental» nu aveţi obligaţia să vă conformaţi cu uzurile bisericeşti ale Bisericii occidentale, ba credeţi că tot aşa făceau şi strămoşii noştri înainte de despărţire şi că nu sunteţi nici latini, nici elino-latini, ci catolici «elinorythmi». Îmi veţi permite să observ, că faceţi o grozavă confuzie a lucrurilor închipuindu Vă că «elinorythmia» Prea Sfinţiei Voastre e o situaţie foarte veche. Credeţi chiar, într'un punct al epistolei Prea Sfinţiei Voastre, că şi Grecii dela Roma, din Calabria şi din alte părţi ale Italiei în secolul al unsprezecelea e r a u «elinorythmi», când din contră e vorba despre Greci ortodocşi, concentraţi bisericeşte în jurul mitropoliilor supuse patriarhiei de Constantinopol. Pe Grecii ortodocşi din Italia Biserica latină i-a asimilat după trecere de secole prin metoda «elinorythmiei», adică a uniaţiei. Uniaţia însă, sau cum o numiţi Prea Sfinţia Voastră «elinorythmia», e o invenţie foarte nouă, concepută în scopuri de prozelitism.

Şi mai sincer şi mai creştinesc puteaţi încă să lucraţi, renunţând cu totul la prozelitism, la blestemata sforţare de a rupe creştini dela Biserica ortodoxă şi a-i atrage la cea latină şi contribuind să înceteze sistemul nefast, care, aplicat de secol, n'a folosit Bisericii latine, ci mai degrabă a păgubit-o. Drept că i s'au adăogat destui uniaţi din toate neamurile creştine, dar în acelaş timp au fost smulşi dela Biserica latină de către protestantism sute de milioane.

Ne mişcă cuvintele de simpatie şi de iubire pentru Biserica Orientului auzite la Roma în ultimii ani, sub actualul prea luminat papă al Romei şi respectul manifestat în tot felul faţă de această glorioasă şi vrednică de tot respectul Biserică, dar observăm în acelaş timp cu durere, că nu a'au părăsit metodele uniaţiei, ba vedem chiar noi ordine călugăreşti înfiinţate pentru consolidarea uniaţiei. Prin asemenea acţiuni, se lărgeşte însă mai mult prăpastia dintre Biserica Orientului şi cea a Occidentului şi mai mult creşte dezbinarea, spre incalculabila pagubă a creştinătăţii ameninţate de mii de vrăjmaşi. Şi totuş unirea celor două Biserici, a Orientului şi a Occidentului, nu este imposibilă; ajunge doar să se înlăture motivele, care au provocat deplorabila shismă a Occidentului, şi încă ajunge ca papa Romii să se socotească episcop creştin şi nu monarh al Bisericii al cărei cap e Hristos, să ia între şefii Bisericilor locul acela, pe care i-l recunoştea Biserica veche, cea dinainte de shismă.

şi de aceea omorul, provocat de sentimentul geloziei, este atât de scuzat în faţa justiţiei populare.

Mumai o singură rezervă e de făcut: ***Sancţiunea penală nu stă numai în legătură cu fapta unui om, ci trebue să aibă în vedere nuanţa de exemplu ce pedeapsa o dă.*** Nu le e frică juraţilor prea îngăduitori, că achitând pe toţi cei stăpâniţi de acest furor sexual, vor face să se înmulţească crimele mai mult decât trebue într'o societate pretins civilizată?.

Eată întrebarea care, indiferent de concepţiile drului Freud, ar trebui să preocupe pe cei — investiţi cu rolul de apărători ai societăţii.

Drd. Coriolan Bărbat
ofiţer de poliţie judiciară.

Vorbe înţelepte

Nebunul are inima lui în gură, şi înţeleptul are limba lui în inimă.

Anuar A apărut Anuarul gimnaziului de băeţi din *Satulung Săcele*, pe anul şcolar 1928—1929, publicat de Ananie Boldor, director. Braşov, Cartea Românească. — S'au împlinit zece ani, decând această şcoală, înfiinţată în 1872 pentru scop de maghiarizare în cele 7 sate săcelene, a trecut în stăpânirea noului stat român. Azi este o şcoală înfloritoare, cu pricepere condusă, în care educaţia morală religioasă a celor 124 elevi, în trei clase, aproape în totalitate ortodocşi, a fost împărtăşită de cuvenita îngrijire. Disciplina din internat, care se bucură de bună reputaţie, are favorabilă înrâurire şi asupra elevilor externi.

Cehoslovacia şi anul lui Masaryk

Anul 1930 este pentru republica cehoslovacă însemnat an dublu-jubilar:

Este anul aniversării de 10 ani dela ziua istorică, în care s'a votat constituţia cehoslovacă (finea lunei Februar 1920) de către parlament, — totodată este şi anul preşedintelui Masaryk, care va împlini la 7 Martie 1930, în plină vigoare corporală şi spirituală, 80 de ani.

Un om de o rară calitate, întemeietorul unui stat modern, un conducător, om de stat, filozof şi critic, care priveşte ca un moşneag voinic realizarea operei vieţii sale. Idealul său a fost să redea poporului şi iubitei sale naţiuni independenţa, şi la intrarea sa în etatea biblică, el vede în deplină realitate întruparea acestui ideal. Munca sa desinteresată şi neobosită până la aniversarea naşterii sale de 80 de ani, l-a adus în faţa unui resultat atât de strălucit, încât abia credem, ca alt om de stat şi conducător al naţiunii sale s'ar putea lăuda cu succes similar.

Nu e de mirat deci, că acest rar jubileu va deştepta ecou plăcut nu numai în Cehoslovacia, ci şi departe peste graniţele ei.

Conform pregătirilor în curs, ziua de 7 Martie viitoare şi — în genere — «Anul Masaryk» va fi consacrat nu numai festivităţilor exterioare, ci şi unor opere *nobile*, predicate de Masaryk prin lozinca sa: iubirea faţă de aproapele şi umanitatea.

Cu această ocazie se va da socoteală şi despre activitatea sa de scriitor, extrem de bogată. Se fac pregătiri ca operele sale principale — în număr de 18 — printre acestea şi cele 15 ediţiuni ale operei sale «Revoluţia mondială», — să apară în ediţie jubilară (cu textul revizuit de autor şi cu o prefaţă în facsimil).

CRESTATURI

Directoratul regional din *Ardeal* este compus din următorii domni: director regional Dr. Aurel Dobrescu, secretar general Dr. Zaharie Boilă, şeful resortului de interne Dr. Augustin Miclea, şeful resortului de finanţe Dr. Velţan, şeful resortului de agricultură ing. Negruţiu, şeful resortului instrucţiunii Dr. Valer Seni, inspector general al învăţământului primar Tr. Şuteu, inspector general al învăţământului secundar preot Traian Gherman. — *Toţi* domnii încrestaţi mai sus sânt, «din întâmplare», — *uniţi*. Dacă, pe lângă aceasta, adăogăm faptul, că în directoratul *Bănatului*, — cum scrie o foaie dela Bucureşti, — din cei 200 de slujbaşi ministeriali, *o mare parte va fi aleasă dintre minoritari*, va să zică dintre jidovi, şvabi şi unguri, directoratele din Ardeal şi Bănat apucă dela început un drum contrar intereselor ţării şi ideii de unitate sufletească a neamului întregit.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Revizor şcolar, în judeţul Sibiu, locuit de majoritate sdrobitoare ortodoxă, şi având sediul în centrul mitropoliei ortodoxe ardelene, a fost numit zilele acestea ***Nicolae David,*** — învăţător *unit* dela Presaca, — în locul ortodoxului Candid Popa. Eată o nouă numire, în care valoarea pedagogică şi profesională a slujbaşului este apreţiată după interese confesionale.

Judeţele directoratelor. Monitorul Oficial publică decretul de repartizare a *judeţelor* în cele 7 directorate ministeriale. Directoratul *Cluj* (IV) cuprinde judeţele: Alba, Braşov, Ciuc, Cluj, Făgăraş, Hunedoara, Maramureş, Năsăud, Orhei, Satu-mare, Sibiu, Someş, Târnava-mare, şi mică, Treiscaune, Turda, Mureş. — Directoratul *Timişoara* (VII) cuprinde judeţele: Arad, Bihor, Caraş, Severin, Timiş-Torontal.

Noul Testament, în traducerea părintelui Grigore Pişculescu (Gala Galaction) a apărut acum în a doua ediţie şi în bune condiţii tehnice. Desfacerea repede a primei ediţii din sfânta carte arată clar, că nu se pot stânge concepţiile religioase creştineşti, pe lângă tot materialismul vieţii de azi.

Act de pietate. Dşoara Tiberia Popovici, învaţătoare în Cristian, fiica regretatului profesor Aurel Popovici, dimpreună cu colegii şi prietenii răposatului au întemeiat, la Fondul pentru căminul bătrânilor săraci al societăţii române de înmormântare din Sibiu, un legat sub numele: ***«Legatul profesorul Aurel Popovici»*** întru pomenirea veşnică a memoriei lui. Numeroşii foşti elevi ai răposatului, cari în semn de recunoştinţă faţă de fostul lor dascăl, ar dorî să contribue la acest legat, sânt rugaţi să trimită sumele respective la adresa diui profesor Timotei Popovici, Sibiu, strada Regina Maria 7.

Aniversare. In 16 Ianuar 1930 s'a sărbătorit a zecea aniversare dela introducerea regimului prohibiţiei alcoolului în Statele unite ale Americei de nord. Bisericile din toată ţara au sunat clopotele timp de zece minute pentru celebrarea aniversării.

De imitat. Cehoslovacii se îngrijesc necontenit pentru a desvolta şi întări în tinerime sentimentul cumpătului şi al cruţării. Şcolarii din Praga au depus la economii, într'un singur an, peste 230 milioane de lei. Cam cât au depus şcolarii din ţara noastră?

ŞTIRI LOCALE

Turneul Ventura. Reprezentaţia teatrală, anunţată pe Sâmbătă, se ţine Mercuri în 22 Ianuar, ora 9 seara. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

Concert şi teatru organisează Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, Duminecă în 26 l. c., ora 8½ seara în sala Unicum. Bilete: la Librăria Arhidiecezană şi seara la cassă. Venitul curat e destinat pentru «Fondul Aurel Vlaicu» pentru ajutorarea tinerilor meseriaşi pentru specializare. Suprasolviri se primesc cu mulţumită şi se chitează prin publicare.

Consiliul municipiului Sibiu, în şedinţa din 16 Decemvrie 1929, a decis modificarea dispoziţiunilor statutului municipal pentru cimitir, referitoare la termenul de deschidere din nou a mormintelor ocupate, în aşa fel că *mormintele pot fi deschise după un termin de zece ani* şi folosite din nou pentru o a doua înmormântare.

Nr. 10,544/929. (5) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de confesor la colonia de reeducare din **Râu Vadului** se publică concurs cu termen de 30 zile, învitându-se cei interesaţi să-şi înainteze la Consiliul arhiepiscopesc documentele despre pregătirea ce o posed şi despre serviciile prestate la biserică.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: alocaţie de hrană conform bugetului 18 lei la zi, întreţinerea în natură, o cameră de locuit cu bucătărie, încălzit, luminat şi spălat şi o diurnă lunară de lei 1000.

Sânt preferiţi candidaţii singuri, cari sânt în funcţie preotească şi ca atare pot beneficia şi de congruă dela stat.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc ţinută la 11 Ianuar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 7/930. (3) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de *vinţeler* şi a postului de *ajutor de vinţeler* la via de circa 7 jug. a Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu dela **Bacainţ**, gara Şibot, jud. Hunedoara, se publică concurs.

Dela reflectanţi se cere să fie cetăţeni români, de religie ortodoxă şi să aibă practică de cel puţin 5 ani în ale viticulturei.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sânt: locuinţă în natură, lemne de foc din pădurea Fundaţiunii şi salar după învoială.

Cererile de concurs timbrate se vor înainta până la 15 Februar a. c. la adresa *Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu în Sibiu, Str. Mitropoliei 32*, însoţite de următoarele acte:

1. Act de botez,
2. Certificat de cetăţenie,
3. Certificat despre şcolile cercetate,
4. Certificat de moralitate,
5. Certificat de serviciu,
6. Alte acte recomandatoare.

In cerere se vor arăta condiţiile şi pretenziunile de angajare.

P. C. preoţi sunt rugaţi a atrage atenţiunea celor interesaţi asupra acestui concurs.

Sibiu, la 10 Ianuar 1930.

Eforia Fundaţiunii Culturale Dr. Ioan Mihu.

Nr. 14/930. (2) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Araci** (Arpătac) cu filia Ariujd, protopopiatul Sf. Gheorghe, judeţul Treiscaune, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificate în stare bună.
3. Lemne de foc 4 stânjini, — netăiate, în pădure.
4. Sesie parohială: 22½ jugăre în materă; până la prefacerea ei în materă, în filia Ariujd: 14 jugăre.
5. Simbrie preoţească dela credincioşii din materă câte 1 (una) ferdelă porumb dela fiecare familie (circa 150 ferdele).
6. Stola, ce se va stabili în comun acord de consiliul parohial şi noul ales.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta în termenul indicat oficiului protopopesc din Sf. Gheorghe, judeţul Treiscaune, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşii din materă şi filie, spre a celebra, respective a cânta sau cuvânta.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial.

Sf. Gheorghe, 2 Ianuar 1930.

Aurel Nistor
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura opul:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Ştiri şi fapte:* Dată menţinută, Bugetul, Preoţimea şi politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului şi vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitaţii canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioşilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoţimii, Ziua temperanţei, Congres, Asociaţia preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Şcoalele confesionale, Recreare şi meditaţie religioasă, Şcolare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres naţional bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeş. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locaşuri de închinare: *Mănăstirea Neamţului.* — *Satana şi bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe uşa unei biserici. — *Moş Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă şi rugăciune,* viaţa unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din vieţile Sfinţilor: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înfiinţăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoţitorii buni; 4. Grijiţi de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paştile în 1929); 6. Coruri bune bisericeşti; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credinţa creştină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creştin? — Glume.* — Târgurile. Anunţuri ş. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locaşuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, judeţul Făgăraş. *Sf. Mănăstire a Neamţului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** şi M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 29 Ianuar 1930 Nr. 8—9

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-biseric

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inser[ț] un șir petit 6 Lei pentru ouata, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

[...] să se adreseze **Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45**

Cauza tuturor cauzelor

— Omul modern și ideea de Dumnezeu*) —

Să-mi fie îngăduit (scrie Fr. W. Foerster) a vorbi, în această mare problemă, cu totul personal:

Nu sânt numai omul din tabăra modernă, ci eu descind dintr'o atmosferă spirituală în care se formulase, foarte concludent, *tăgăduirea* ființei lui Dumnezeu, ziditor al cerului și pământului, aplicându-se această tăgăduire în toate problemele privitoare la tâlcuirea lumii și a vieții de toate zilele. Tatăl meu, în cercetările sale astronomice, avea în fața ochilor săi rezultatele mărețe și în deosebi orbitoare ale cunoștințelor naturii și ale fenomenelor cu mult înainte calculate; astfel cuvântul lui David Strauss: «cu progresul explicării mecanice a naturii, vechiul Dumnezeu este aproape d'a fi evacuat din casă», corespundeà cu totul impresiei ce o dobândise despre reacțiunea tâlcuirii științifice a universului asupra ori cărui mod de contemplare teologică. Și așa, credința în Dumnezeu trebueà să-i apară ca ipoteza de înțeles a omului primitiv, care îș explică întâmplările din lume în fel copilăresc după analogia ce atârnă de voința proprie, de oarece n'are încă nici o presimțire de efectul puternic, profund legiuit al mecanismului naturii.

E ciudat, că tocmai încercarea kantiană d'a pune capăt, odată pentru totdeauna, dovezii filosofice a dumnezeirii, mi-a deșteptat conștiința că, tocmai contrar lui Kant și tuturor criticilor moderni ai metafizicei, rațiunea omenească în general nici nu poate funcționà, fără ca prin necesitatea cauzalității înăscute, să fie condusă îndărăt spre adevărul dumnezeirii, și că mărginirea la explicarea mecanică a lucrurilor, în felul modern de a vedeà universul, însemnează o restrângere total netemeinică a lucrării minții omenești. Dacă omul primitiv reduce întâmplările naturii nemijlocit la faptă și intervenire dumnezeească, primitivul se află numai în împrejurarea, că acel om deslipește pur și simplu mecanismul legiuirii naturale, înlocuindu-l cu o continuă și directă acțiune în șirul de *causa causarum;* el însă totuș are nemerita presimțire că imensa creațiune înconjurătoare presupune de netăgăduit un creator, o cauză, în adevăr îndestulătoare, ce pune totul în mișcare; în vreme ce omul modern, adorând mecanismul, se mecanisează pe sine și se înstrăinează de înrâurirea puterii personale spirituale, ear în explicarea întregului naturii a devenit mai mult decât primitiv: acceptă în toată seriositatea, — fapt ce înseamnă, din capul locului, turburare și micșorare în funcțiunea causală sănătoasă a minții omenești, — acceptă că ceeace e superior ar putea rezulta din ceeace e inferior, fără ca întâi să fie pus la mijloc ca «potențialul desvoltării», el de comun nu poartă interes pentru lucrul de nedovedit prin metodele laboratoriului, se mărginește prin urmare la cel mai mititel, cel mai palpabil și cel mai vizibil *sector* al realității, cu raport la rest rămâne, în cazul cel mai bun, agnost neutral; dar, — prin împrejurarea că socotește posibilă asemenea rezervă și presupune că omenimea poate să trăească dintr'un asemenea simplu sector, dintr'o sărăcăcioasă explicare superficială, mărginindu-și cunoștința la aceasta, și rânduindu-și viața neatârnător de tot ce este îndărătul ei, — prin împrejurarea aceasta stabilește o teorie a cunoștinței omenești, care, din temelia sa cea mai adâncă, este străină de viață, împotriva rațiunii și tăgăduitoare a religiunii, — pe lângă tot realismul ei aparent, pe lângă tot cultul aparent al rațiunii, pe lângă toată neutralitatea aparentă cu raport la problemele credinții într'o altă lume.

Înțeleg pe omul care, în mijlocul unei omeniri înmiit despicate, din anume considerații practice și pe un teren anume hotărât, înlătură, în chip trecător, chestiunile religioase despărțitoare; nu mai înțeleg însă astăzi pe omul, care crede serios, că omenimea poate renunța în cunoștință și practică la raportul către cauza tuturor cauzelor, făcând aici linia de graniță, unde la adecă abea începe cunoștința și ideea de univers. Tot așa de neînțeles îmi sânt și ceice deși tăgăduesc fățiș, vreau totuș să lase metafizica în grija simțământului personal și a trebuinței sale, ca și când n'ar fi nici o inevitabilă necesitate rațională, admițând că totul ce este în noi și împrejurul nostru, izvorește nu din nimic, ci dintr'o infinit de înaltă rațiune și atotputernicie spirituală: a se îndreptà spre acestea și a pătrunde în voința și taina lor este mai important, decât toată îndeletnicirea cu cercetarea realității *derivate*, care ne zăpăcește și poate fiecăruia să-i aducă pericol spiritual, moral și social, când lipsește cunoștința senzului, a lui «Tao»,*) obârșia voinței primordiale.

Sânt lucruri, care absolut nu le mai poți demonstra omului, când rațiunea sa degenerează și s'a tâmpit prin o muncă de judecată numai subalternă; aici n'ajuți nimic, decât să începi cu trezirea și gimnastică funcțiunii cauzale celei mai elementare posibile. Intreb pe omul modern: De unde vine peatra de colo? Și dacă el îmi face analize mineralogice-chimice-fizicale, eu îi strig: Stai! și-i zic: Acesta nu-i răspuns; e tocmai așa ca și când la întrebarea mea: «De unde vine trenul acela?» mi-ai răspunde: «Din tunel!» Eu nu întreb despre șirul transformărilor, prin care trece peatra, ci întreb: Cine stă îndărătul tuturor acelor transformări, cine le-a pus în mers și le-a făcut posibile dela obârșie? Răsar ele deodată din nimic? Atunci cine să fi creiat nimicul așa, ca să se materialiseze în acest chip? Incepe în sfârșit să meditezi despre originea pietrei până atunci, până când te va cuprinde fiorul din causa causarum! Nu te impoartă, zici tu? Nici părintele tău nu te impoartă? Și dacă te impoartă, unde este părintele tuturor părinților și al tuturor lucrurilor? De unde îți tragi originea? Din familie bună? Din calea Șarlota 117? Trebue oare să fii scuturat, pentruca spasmul orientării exclusiv materiale pământești să se disolve, ear trebuința cea mai firească a omului creiat să se redeștepte, ca să te înalți dela realitatea creiată la taina Creatorului?

Inchipuește-ți un ipopotam în grădina zoologică și cufundă-te în această bucată uriașă de materie trândavă, în care lucrează totuș principiul vieții creindu-și organe tari pentru toate funcțiunile sale: aici vom înțelege îndată, pentruce dovada dumnezeirii din Cartea lui Iov culminează în tabloul inorogului: miracolul vieții în mijlocul materiei s'a apropiat de ochii noștri, ear noi oamenii tecnicei moderne, ai motorului de sburat, ai aparatelor de radio, ai transatlanticului, trebue să mărturisim cu mult mai rușinați decât omul din veacul lui Iov, că ne este cu totul neînțeles, cum din massa aceea de corp se ivesc ochii, se formează urechile, cum se desvoltă svâcnirea inimii, și plumânile, și munca enorm de ingenioasă a stomacului, și în cele din urmă cum s'a putut produce conlucrarea tuturor părților. Ce ne folosește dovada biologiei, că totul s'a desvoltat în luptă pentru existență din simplitatea vizionară a formelor primordiale ale vieții? De unde vine, că în cea mai simplă formă de viață e plasată puterea de germinațiune pentru asemenea desvoltare și rafinare a organelor vieții? Cine a creiat materia și a vivificat-o cu suflare mai înaltă în așa fel, ca dintr'însa să se poată desfășura un ipopotam, un portocal, o priveghetoare, o soră de caritate? Cine dintre noi ar putea să vrăjească din nimic, chiar și numai atomul unei pietri? Să nu ocolim această întrebare, să ne adâncim în nepătrunsul ei, și

*) Din revista acum apărută: *Die Zeit*, Organ für grundsätzliche Orientierung, publicație de *Fr. W. Foerster*, Berlin, 5 Ianuar 1930.

*) *Taoism* este religia populară a Chinei. Tr.

va trebuì să mărturisim: Toată această enormă realitate de peatră, aer, putere, val, rază, viaţă, lege, suflet, nu arată oare o cauză, un izvor de cea mai înaltă lumină şi putere, o forţă primordială creatoare, care trebue să fie infinit superioară totului ce a creiat, şi a cărei fiinţă prin urmare nici n'o putem presimţì şi descrie după asămănarea cu o maşină, ci totdeauna numai după asămănarea cu o personalitate vie?

Când stam seara lângă tatăl meu în observatorul astronomic, ear el, ca fiu al veacului mecanic de ştiinţe naturale, era cu totul preocupat de stăpânirea legilor eterne şi de imitaţia lor în spiritul omenesc, — eu, privind nebuloasa stelelor, calea laptelui şi călătoria imensă a corpurilor cereşti în spaţiul universului sămănat cu lumină, eram copleşit de întreaga spaimă şi întregul farmec al întrebării: Cine este acela care a făcut să iasă toate aceste din nimic? Ce va să zică întregul acesta de «*a fi*» cerul şi materia? Şi micimea aceasta a mea de om, care, în singurătatea şi periciunea sa, se cutremură în mijlocul tuturor acelor veşnicii şi lumi rotitoare, bietul creer atât de mic, staţiunea de recepţie şi locul de prelucrare al nesfârşilor impresii din întregul univers, este oare numai praf, sau e copil şi moştenitor al unei lumi mai înalte d'asupra şi în mijlocul agitaţiei vizibile? Şi rămâneam sfâşiat, între groaza golului pustiu de Dumnezeu, cu misantropia sistemului lumilor reci şi tăcute în drumul lor, împreună cu al globului pământesc, ce se învârte smintit şi absurd în jurul său şi al soarelui, — şi între siguranţa internă ce mereu revine: Şi totuş, nimic nu poate venì din sine însuşi, nu, cu cât este mai imensă, cu cât este mai uimitoare legea mişcării şi desvoltării gazurilor fierbinţi până la intrarea sufletului viu în materia vivificată, — cu atât mai tare e siguranţa celei mai înalte puteri spirituale, care stă d'asupra tuturora şi din care toate au izvorât, — şi dacă puterea aceea spirituală fiinţează şi străbate universul, oare duhul sfânt şi Logos-ul făcut trup, este absolut adsurd, — sau este absurd cu desăvârşire tocmai materialismul modern, care pretinde raţiunii omeneşti superstiţia, că spuma primordială şi gazurile primordiale ar fi cu adevărat causa causarum?

Noţiunile în Azia s'au oprit la scoborârea în cauza tuturor cauzelor, la uimitoarea siguranţă a realităţii unei lumi spirituale, fără de care nefiinţa e comprehensib lă pentru mintea brahmanului. Noi, neamurile drumeţe, după atâta cunoştinţă a naturii, după atâta tecnică şi cucerire de lume, am pierdut vremea şi liniştea pentru astfel de scoborâre în izvoarele primitive ale fiinţei. De aceea ştiinţa şi tecnica noastră trebuea să se termine în răsboi şi gazuri otrăvitoare. Ca o piramidă egipteană, în mijlocul volburei de nisip ce se urcă şi se coboară, aşa stă încă Biblia în vremea noastră, ca marea carte care nu se mulţumeşte cu realitatea derivată, ci rapoartă necontenit natura şi istoria către cauza tuturor cauzelor, şi numai plecând de acolo vrea să fie înţeleasă înfăptuirea lumii. Scrisul modern se îneacă în realitatea vizibilă şi îş îneacă într'însa cititorii. De aceea cercetarea cauzelor stagnează pretutindeni în occident — chiar şi în examinarea conştiinţei singuraticilor şi a popoarelor, — ear aceasta ne mână spre catastrofa generală de neînconjurat. «Dumnezeu nu se lasă luat în bătaie de joc», — omul care îş uită originea cea mai de sus, vede totul falş, preţueşte totul falş, lucrează pretutindeni falş. Căci el este făcut «după chipul lui Dumnezeu» şi plin de nelinişte, cât timp nu L-a găsit sau regăsit.

Intre oraş şi sat

Caracteristica oraşelor stă în felul de viaţă al locuitorilor, marcat de concentrarea activităţilor în timp şi în spaţiu. Ceeace diferenţiază specificul oraşelor noastre, e viaţa lor embrionară, ce încă mai e legată de nomadismul pastoral, fiindcă ne aflăm în faza când satul predomină.

Odată cu închegarea elementelor orăşeneşti, au venit şi măsurile de promovare a intereselor lor şi în primul rând culturalizarea. Rezultatul a fost un fel de izolare, un egoism citadin şi o înstrăinare sufletească de natură culturală, care a dus la deformităţi morale şi materiale, din punct de vedere naţional, ce se văd sc dela arhitectura «palatelor» comunale până la vitrinele librăriilor. Consecinţa morală a fost o stare de lâncezire, de lipsă de energie pentru asanarea mediului şi o tendinţă de nimicire a iniţiativelor locale.

Săteanul şi satul formează ţara românească. Ţăranul nostru a rămas arhaic. Intelectualii români, stilisaţi de cultura occidentală, stau înaintea săteanului ca înaintea unui sfinx. Săteanul român e însă acelaş, pretutindeni. Cusururile lui sânt cu totul neînsemnate faţă de ale celorlalte popoare şi faţă de suferinţele pe care le-a îndurat. Arhaismul lui e şi mijlocul cel mai bun de apărare si de conservare: e starea biologică de închisoare în care el şi-a trăit viaţa specifică, latent, în creaţiunile lui proprii. Din aceste temelii, cu răbdare şi chibzuială se vor desface devenirile viitorului. Săteanul român e energie latentă. Indată ce se vor schimba condiţiunile actuale, el va da măsura valorilor pe care le întrupează.

Orăşeanul şi săteanul nu sânt numai două lumi deosebite, dar şi două entităţi aproape total străine, — două clase într'un sat, dintre care una suprapusă, şi care nu duc la nici un fel de creaţiune unitară, proprie şi firească a poporului nostru. Datoria orăşenilor e să se apropie şi ei de firea arhaică a satelor, să se coboare în mijlocul ţăranilor, pentru ca să transforme energia latentă în energie dinamică. E o imperioasă necesitate naţională şi de umanitate, ca un popor arhaic să cunoască lumina culturii, spre a da umanităţii ceea ce geniul său poate da..

Coriolan Bărbat.

Optanţii. Afacerea optanţilor unguri este, în sfârşit, după şapte ani, deslegată în conferenţa dela Haga: S'a creiat un *fond* de 240 milioane franci aur, la care statele Micei înţelegeri, România, Iugoslavia şi Cehoslovacia, au contribuit cu renta de expropriere pe care o dau naţionalilor lor drept preţ pentru terenurile expropriate, conform decisiunilor tribunalelor naţionale. Restul acestui fond este procurat prin contribuţiile puterilor aliate, contribuţii rezultând mai ales din plăţile ce trebue să le facă, puterilor creditoare, Ungaria în contul reparaţiilor. De silă bucuroşi, ungurii au trebuit să cedeze. Astfel, uneltirile ungureşti în străinătate, pe tema optanţilor, nu mai prind.

Recunoştinţa ţării noastre se îndreaptă astăzi din nou către marii aliaţi, şi tot asemenea către ministrul ţării la Londra şi delegat la Haga, dl Nicolae Titulescu, care a lucrat mulţi ani, cu râvnă şi talent, în apărarea tratatelor de pace.

Nu mai sprijineşte! Gazete budapestane vestesc cu jale: Lordul Rotermere a informat oficial Liga pentru revizuirea tratatului dela Trianon, că nu mai sprijineşte acţiunea revizuirii, de oarece Ungaria este şi azi statul cu moravuri medievale şi a respins părerile ce i le făcuse Lordul pentru democratizarea ţării latifundiarilor. — Patrioţii revizionişti se pregătesc şi mai departe pentru război.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

FOIŞOARA

Mi-e sufletul

copil sburdalnic. Poveşti îi desmeardă, cântări îl alintă s'adoarmă şi visuri îl sărută.

Sânt clipe, când el bărbăteşte înfruntă un iad de ispite. Şi luptă din greu să-şi răpună duşmanii.

Chinuri negrăite cunoaşte sufletul meu. Sânt ca închisorile înecate în beznă, în care bâzâe ţivinile morţii. Le îndură fără vaier. Aşa l-am crescut. Să nu ţipe, orice durere l-ar muşca fără milă.

Durerea e vameş vieţii. Hrăpăreţ ca orşice vameş. Şi inima o cunoaşte; iar sufletul ştie că vama e jertfă şi jertfa înfloreşte cărarea ce sue costişa.

In clipe de odihnă, copilul meu povesteşte cu stele din zări argintate. Vorbeşte de grădini minunate, cu flori din mărgărint, în umbra cărora e mama în haină de înger.

Mi-e sufletul copil ascultător. Iar când e sburdalnic îi spun poveşti şi îl cânt. Şi el adoarme, legănat de durere, de multeori cu rouă de lacrimi în ochi. Şi visuri îl sărută.

Sărmanul meu suflet! El luptă şi rabdă. E moştenirea mea scumpă, e zestrea ce trebue, străiucită, s'o duc la picioarele Stăpânului.

Z. SANDU.

Ritmuri, Nr. 4—5 (Dec.—Ianuar). Revista braşoveană se prezintă, şi în acest dublu număr, alcătuită cu multă îngrijire şi dând atenţiune şi laturei religioase creştineşti a vieţii noastre. Proză şi versuri, semnate de I. Al. Bran-Lemeny, I. Focşeneanu, Ecaterina Pitiş. G. Voevidcă, Lucian Costin ş. a., conţin materie variată şi interesantă. Un articol al revistei, *Religie şi artă*, scris de dl Bran Lemeny, colaborator şi la foaia noastră, îl redam la a't loc.

Intâia traducere românească din „Faust“

Cu prilejul apariţiei celei a patra ediţiuni din traducerea lui Ion Gorun, s'a arătat cum aceasta a deschis, la noi, în 1906, seria tălmăcirilor bune din «Faust».

Cronologiceşte, tălmăcirea lui Gorun e a doua. Prima s'a făcut în 1862. Autorii acestei traduceri: V. Pogor şi N. Skelitly sânt viitori junimişti. Adecă, cel dintâi avea să întemeeze în 1864 — împreună cu Titu Maiorescu, P. P. Carp, Teodor Rosetti şi Iacob Negruzzi — societatea «Junimea». Celalt (Skelitly) va figura printre colaboratorii primilor ani ai «Convorbirilor literare» unde va publica, mai ales, traduceri din Heine.

Faust-ul lor e în proză. Numai cântecele propriu-zise sânt în versuri. Iar versurile nu păstrează metrul original.

Aşa, bună oară, când în pivniţa lui Auerbach din Lipsca, se adună cheflii Frosch, Siebel, Altmayer şi Brander, acesta le zice un cântec de modă nouă («un cant după modelul quel mai nou») în care-i vorba de un şoarece otrăvit cu şoricioaică, şi de chinurile căruia bucătăreasa îşi bate joc spunând că pare că «amorul însuşi în trup i-ar fi intrat». Cântecul începe astfel:

Intr'o bucătărie, trăia cu burta plină
Un şoarec ce în lume ferice petrecea;
Hrănindu se acolo cu unt şi cu slănină
El pântece ca Luter din zi în zi făcea.

E o transpunere, în stihuri cu câte patru şi cinci silabe în plus, a versurilor:

Es war eine Ratt' in Kellernest,
Lebte nur von Fett und Butter.
Hatte sich ein Ränzlein angemäst't
Als wie der Doktor Luther.

Legea pentru organizarea administraţiei locale şi biserica

Sântem în preajma alegerilor judeţene şi comunale, după care va urma punerea în aplicare, în întregime, a nouei legi administrative. Abia la punerea în aplicare a legii ies la iveală atât părţile bune, cât şi lacunele acestei legi, care tinde a pune pe noui baze întreaga structură administrativă a satelor, oraşelor şi judeţelor.

Biserica, având-şi rolul bine priceput în viaţa satelor, legile administrative, atât cea nouă cât şi cea anterioară, nu s'au putut dispensa de serviciile acesteia, ci a căutat a-i asigura locul ce i se cuvine în organizarea administraţiei în măsura, ce acest rol a fost apreciat de corpurile legiuitoare.

Pe când legea unificării administrative, din a. 1925, asigură reprezentantului cultului celui mai numeros un loc de membru de drept în consiliile comunale sau judeţene, în scopul de a apăra interesele bisericii şi pentru promovarea vieţii religioase cu ajutorul acestor consilii, legea nouă administrativă, din 3 August 1929, — nu mai recunoaşte acest drept al reprezentantului bisericii în consiliile comunelor rurale, ci numai la oraşe, muncipii şi judeţe, în care cu mână mai largă se îngrijeşte să fie reprezentate ambele biserici-naţionale, şi şi biserica cultului mai numeros. Pe lângă acestea prin art. 377 alin. d., recunoaşte dreptul preoţilor de a putea fi aleşi în consilii, ceeace prin legea anterioară nu era permis, fiind şi preoţii clasaţi în categoria funcţionarilor neeligibili. In baza acestui articol preoţii vor putea fi aleşi în consiliile comunale rurale, unde biserica nu-şi are reprezentant de drept, şi în cele judeţene.

In defavorul însă al bisericii, s'a restrâns dreptul de vot al reprezentanţilor bisericii în consiliile judeţene, unde le-a rămas numai *vot consultativ* (art. 198).

Dar modul de numire al reprezentanţilor bisericilor, constitue o ştirbire a drepturilor asigurate bisericii ortodoxe prin statutul de organizare, — căci iată ce dispune legea adm. Art. 366:

«Consilierii de drept la comuna urbană sânt desemnaţi de membrii corpurilor din cari fac parte; — cu 10 zile înainte de alegerile pentru comună, *prefectul va convoca corpurile, cari vor alege pe membrii de drept.* Alegerea are loc sub *preşedinţia unui magistrat*, conform dispoziţiunilor legii».

Rezultă din aceste dispoziţii, că contrar art. 40, 41 şi 42 din statut pentru org. bis. ort., care dispune că preotul convoacă şi presidează adunarea parohială, acest drept, în materie electorală administrativă, se asigură prefectului şi unui magistrat, care poate fi de orce religiune sau confesiune. Interpretându-se literal aceste dispoziţii, ale legii, ne găsim în faţa unei încălcări a drepturilor asigurate bisericii prin legea specială de organizare.

Explicarea aceasta rezultă şi din dispoziţiile art. 547 din legea org. adm. locale, care prevede, că la aplicarea legii, de semnarea anticipată a membrilor de drept, cari urmează să facă parte din diferite consilii, se va face de către Ministerul de Interne pentru muncipii şi judeţ şi de către directorat pentru oraşe, şi de către prefect pentru comunele rurale şi sate. Regulamentul pentru aplicarea legii administrative încă n'a apărut şi nu cunoaştem mai precis intenţiunile legislatorului, — dar în orice caz e bine să se clarifice la timp aceste dispoziţii, înainte de punere în aplicare, fiindcă alegerile ce se fac, sânt pentru 5 ani (art. 200).

Prin regulamentul de aplicare a legii, credem a fi bine să se precizeze, că biserica ortodoxă îşi alege reprezentantul — (dacă nu se admite ca preotul să fie considerat reprezentantul de drept — ceeace ar fi mai uşor), — în conformitate cu legea de organizare, de către corpul legal convocăt în urma învitării prefectului, — şi cu asistenţa unui magistrat. Altfel interpretând art. 366, votat cu concursul maturului corp, în care se găsesc cei mai înalţi arhierei ai bisericii noastre, însemnează a ştirbi un drept al bisericii, ceea ce nu se poate admite. In or ce caz este necesară o clarificare urgentă.

Un secretar ortodox.

Partide politice sânt la număr 14 în ţara noastră de astăzi, şi adecă: naţional-liberal, naţional-ţărănesc, ţărănesc (lupist), al poporului (averescan), naţional român (iorghist), apărarea naţională creştină (cuzist), social democrat, comunist, radical (Mândrescu), clubul meseriaşilor, Liga Vlad-Ţepeş, Uniunea eroilor pământeni, partidul maghiar, partidul săsesc.

Pagina Sf. Părinţi

Câţi sfinţi Grigorii venerează Biserica ortodoxă

(Traducere adaptată din Ticeront)

Sf. Grigorie din Nazianţ

I. *Viaţa.* Sf. Grigorie din Nazianţ — numit şi Grigorie Teologul, s'a născut lângă acest oraş în comuna Nazianţ în Capadochia, către anul 325—329. Tatăl s'a numit şi el Grigorie, convertit la creştinism deveni episcop în Nazianţ în anul 329, mama lui Nona, a fost o creştină desăvârşită. Copilul crescut de familia sa într'un spirit cucernic, a studiat mai întâi în Cesareea Capadochiei, apoi în Cesareea Palestinei, mai târziu în Alexandria şi în fine la Atena, unde-a petrecut vreo zece ani, legându-se cu Sf. Vasile într'o prietenie pe cât de strânsă pe atât de sfântă şi aşa de cunoscută publicului, încât erau numiţi «părechea nobilă». La Atena Grigorie s'a adăpat din belşug din isvoarele literaturii clasice greceşti. La întoarcere în patria s'a către anul 350 şi hotărât de a practica ascetismul, el trăi aci la Anesia în Pont în mănăstirea întemeiată acolo de Vasile pe malurile Iris-ului, aci la Naziant, unde ajuta pe tatăl său, bătrân, în păstorire. In 361 a primit sacerdoţiul, iar în 372 Sf. Vasile ajuns Arhiepiscop al Cesarei, l-a numit episcop în Sasima, — o localitate mică şi uitată ce făcea obiect de litigiu între Vasilie şi episcopul din Tiana. Impedecat de-a ocupa scaunul, Grigorie a rămas mai întâi la Nazianţ, apoi, după moartea tatălui său, a rămas în Seleucia din 375—379 când rechemat de ortodocşii din Constantinopol, s'a dus în acest oraş pentru a apăra cauza ortodoxiei care era aproape perdută. In întreprinderea sa a reuşit cu desăvârşire. Împăratul arian Valens mort în 378 a fost înlocuit prin Teodosie şi cu acest din urmă, ortodoxia triumfă.

In luna Mai 381 Grigorie a fost întronizat de arhiepiscop al Constantinopolului. de sinodul adunat în acest oraş. Din nefericire moartea lui Meletie, preşedinte al sinodului, a aruncat împărecherea în sânul episcopilor. In Iulie 381 Grigorie văzându-şi autoritatea contestată, şi-a dat dimisia.

S'a retras la Nazianţ, apoi la Arianţ şi a petrecut ultimii ani ai vieţii sale în mâhnire şi suferinţă. A murit în 389 sau 390. Biserica ortodoxă îl cinsteşte ca pe unul din cei trei mari dascăli ai lumii.

II. *Caracterul.* Este o personalitate foarte simpatică şi foarte atrăgătoare, cu cât a suferit mult trupeşte şi sufleteşte. Sănătatea i-a fost mizerabilă şi nu şi-a menţinut-o decât cu preţul multor precauţiuni. Pe de altă parte era de-o senziblitate excesivă, care reacţiona puternic împotriva oricăror impresiuni dinafară, o inimă compătimitoare, care se milostivea asupra tuturor slăbiciunilor şi asupra tuturor mizeriilor.

Or, crezând din instinct în bunătatea oamenilor şi-a lumii, el a fost atins adeseori foarte dureros de indiferenţa şi îngratitudinea ce i se mărturisia prin contactul realităţii, aşa de îndepărtată de ideia, pe care şi-o făcuse despre aceasta. Aceste decepţiuni au provocat în ei, la sfârşitul vieţii sale mai ales, accese de misantropie (ură de oameni) şi de pesimism aproape, împotriva cărora doar credinţa sa puternică l-a susţinut.

In acest suflet de caracter puţin deprimat, trăia însă o inteligenţă minunată. Prin reflexiune şi studiu, prin obiceiul chiar al rugăciunii, Grigorie şi-a agonisit o concepţie profundă asupra tainelor şi învăţăturii creştineşti. Pe de altă parte timpul petrecut în Atena şi exerciţiile de şcoală cărora s'a dedicat, i-au pus la îndemână toate resursele utile pentru a-şi traduce cugetarea într'o manieră foarte captivantă şi norocoasă. Această formaţiune dublă, creştină şi literară, aliindu-se de astfel unui spirit clar şi unei imaginaţiuni bogate, a făcut din el orator de rangul întâi. Nu există altul pe care anticitatea creştină grecească să-l fi admirat mai mult. Cât priveşte teologia, ea îi datorează, în materie trinitară mai ales, mai multe din formulele sale definitive. Inutil să mai adaugăm că Grigorie a fost un sfânt autentic: acest grec, aşa de strălucitor ca spirit, purta haină aspră de călugăr şi practică o austeritate perpetuă.

III. *Opera.* Din lucrările Sf. Grigorie posedăm, discursuri, poeme şi epistole.

1. Discursuri. Din toată opera sa discursurile sânt partea cea mai remarcabilă. Numărăm vreo patruzeci şi cinci, din care mai mult de jumătate au fost pronunţate la Constantinopol. Intre ele trebue să distingem ca fiind de-o lectură mai instructivă: *a*) cele cinci discursuri zise teologice XXVII—XXXI, care expun doctrina despre Sf. Treime; *b*) panegricul Sf. Atanasie, XXI; *c*) cuvântările funebrale ale tatălui XVIII, fratelui său Cesar, sorei sale Gorgonia VII, VIII şi a Sf. Vasile XLIII. Cuvântarea fu-

---

In acelaş an în care la Iaşi, în «tipografia lui Adolf Bermann din Podul vechi», apărea tălmăcirea lui Pogor şi Skelitti, — la Bucureşti Ilarion Puşcariu scotea o altă traducere din Goethe: «Ifigenia în Taurida».

Fata modernă

— Părerea Reginei Maria —

Marea revistă engleză «Evening News», publică răspunsurile pe care Regina Maria a României le-a dat unor întrebări puse de «British United Press» cu privire la «fata modernă». Eată ce a spus Regina:

Regina nu are nici o admiraţie pentru fetele şi femeile tinere gălăgioase, ignorante şi încrezute în sine, pe care le vezi întinse fără jenă, care nu au nici un respect pentru oamenii mai în vârstă, care stau picior peste picior şi cu ţigara în gură.

Evident, fetele tinere trebue să fie educate aşa ca să ştie să se conducă singure. Dar emanciparea femeii şi lipsa de creştere nu sânt unul şi acelaşi lucru, cum cred unele fete din generaţia de azi.

Prinţesa Ileana este destul de independentă. Ea lucrează la Y. W. C. A. pentru şcoli şi spitale, la Liga navală şi la cercetaşe. *Dar nu i dau voe să fumeze.*

E scris pe o piatră de aşezământ

(Cu prilejul zilei de 24 Ianuar)

Puterea semilunei se retrăgea de pe hotarele bătrânului continent, ca ţărâna mânată de vânt. Şi numai când aderea contenea, păgânul îşi proptia iataganul în pământ creştinesc, lăsând răni cu sânge. Ţărâna liftei era puţină; multă însă, grea şi spurcată prin rău ce-l sămăna, o ţară întreagă zăcea istovită sub călcâiul ei înăbuşitor.

Poporul, copii, bătrâni, bărbaţi, femei, stăpâni şi domni vărsau sudoarea suptă din carne şi din sânge pentru fesurile şi şalvarii ascunşi ca în găuri de şopârlă în palatele proptite în Cornul de aur. Multă aramă de bani curgea fără odihnă, îndoldorând visteriile ascunse în chilii săpate de robi sub apele mării, ferecate cu broaşte de oţel şi înculeturi de cremene.

Şi în această ţară bună, sugrumată de ani şi veacuri, plângea până şi mierla durerea unui neam de un sânge şi o credinţă şi cu datorii comune, rupte însă de sub scutul patriei mame, dătător de vlagă şi putere.

Muscalul purta în vânt simbolul credinţei în Hristos ca prin el să arate lumii că apără legea sfântă a neamurilor, cari trăiau în răsărit. Viclesugul lui era de fiară, căci împăratul trimisese hoarde, cari pustiau totul în cale şi trupuri plăpânde de prunci şi femei blaîne cu copii sugaci la sân erau jertfite, fără frică de blestem, de tăişul lucitor; bărbaţi vânjoşi cu braţe de herculi, în cari vigoarea înflorea ca un bujor, erau priviţi ca streini în avutul lor. Şi din pielea arămită de soare şi de ploae ţâşneau stropi de sânge sub lovitura biciului muscalului mojic. Şi asta pe semnul sfintei cruci...

Stindardele cu cap de zimbru şi steagul cu vultur, urmaşe bune din viţa lui Traian şi Decebal, erau târâte de câteva decenii în sucul Muscalului neghiob şi sculpaţi de rânjetul spurcat al Stambulului.

Dar blasfemia încinsă dogoria cazanul, din care ura plină de venin nu întârzia să se verse şi când cele două seminţii ale aceluiaş neam vor strivi pe asupritorii că pe o lighioană stricătoare.

Şi aşa a fost...

nebrală este un gen pe care Grigorie l-a introdus în biserică şi în care a urmat regulele elogiilor funebrale păgâne, pe care însă a ştiut să le încreştineze. *d)* In fine să semnalăm într'o notă mai practică discursul II, în care Grigorie face apologia conduitei sale şi trage cu această ocaziune o lungă icoană a demnităţii, a datoriilor, a răspunderilor preotului şi a dificultăţilor ce întâmpina la sfârşitul veacului al IV pentru a-şi exercita misiunea. Sf. Ioan Gură de aur şi Grigorie cel Mare s'au inspirat amândoi din acest discurs, unul pentru a scrie tratatul «Despre preoţie», celalalt pentru «Pastoralul» său»

2. Poema. In linie generală se ignorează faptul că sfântul Grigorie a fost un poet şi încă poet fecund. Posedăm dela el cam 200 de poezii, iar numărul versurilor ce a lăsăt e evaluat la vreo 30,000. Versurile acestea au fost compuse după regulele prozodiei clasice, sânt făcute pentru a fi citite, nu cântate: Grigorie n'a lucrat pentru liturghie, care în această epocă în Răsărit cel puţin nu admitea imne în slujbă. Poemele sale au fost împărţite în două clase: poemele teologice, care au de obiect dogma sau morala creştină şi poemele istorice care tratează despre evenimente exterioare sau din viaţa de emotivitate a poetului însuş (Poemata de seipso). Aceste din urmă sânt cele mai interesante. Sânt meditaţiuni poetice, inclinaţiuni intime de-ale poetului, în care ne împărtăşeşte tot ce-l interesează, îl tulbură sau îl mângâie, credinţa sa, nădejdile sale, triumfurile sale şi-apoi suferinţele şi mâhnirile sale. Cu Grigorie, un sentiment nou apare în poezie şi va cuprinde în ea un loc însemnat mai târziu, rămâne însă totdeauna o melancolie creştină.

Cea mai importantă din aceste piese este poema XI. asupra vieţii sale, care constituie o autobiografie preţioasă pentru istorie.

3. *Epistole.* In fine avem dela sfântul Grigorie vreo 240 de epistole, concepute într'un fel plăcut şi spiritual, modèle adeseori de glumă nevinovată şi uşoară. Câteva însă au o importanţă teologică considerabilă: de ex. epistolele CI, CII şi CCII împotriva apolinarismului.

Operele stântului Grigorie de Nazianţ se află în Migne Patrologia Greacă t. XXXV—XXXVIII.

In afară de acest sfânt, biserica noastră mai venerează pe sf. Grigorie *din Nisa*, fratele sf. Vasile, născut în Cesareea Capadochiei către 335 şi mort în Constantinopol către 394

Apoi pe sf. Grigorie făcătorul de minuni taumaturgul, discipolul lui Origen, mort în anul 270.

In fine sfântul Grigorie cel Mare, născut la Roma 540, acesta este autorul liturgiei înainte sfinţită. A murit în anul 604.

Despre aceşti din urmă, cu altă ocazie. *Gh. Secaş*
prof. de teologie.

Religie şi Artă

Sânt ambele, creaţii ale omului. Nu simple creaţii raţionaliste, ci manifestări pornite din imperativul categoric al sufletului omenesc. Omul... ciudată fiinţă, de-o extremă variaţie; fiecare după faza în care s'a născut, fără să contestăm fireşte marea influenţă a înrâuririi sociale de mai târziu. Omul... ce complex de instincte, de dorinţi, de porniri şi de străduinţi! Unii sclavi ai imboldurilor fizice, ai materiei, închinători abjecţi ai viţelului de aur, alţii... inerţi, apatici şi indiferenţi faţă de problemele mari ale vieţii, îndestulaţi cu sine înşişi, privindu-se mereu în oglinda proporţiilor ireale, şi-apoi, o minoritate, aproape disparentă, în luptă cu eul lor propriu, frământându-se pentru aflarea rostului vieţii şi înfigându-şi în inimă drapelul unui scop măreţ, flamura-flacără a idealului. Aceştia din urmă sânt procreatorii religiei şi artei. Este adevărat, instinctul religios şi artistic dormitează în fiecare individ, dar numai în conştiinţa unora şi-a imprimat porunca sa de foc. Am zis religie şi artă. Dacă religia e calea spre împăcarea cu Dumnezeu, arta e candela ce ne luminează această cale. Şi ambele fiind manifestări cu tendinţe spre punctul de culminare al vieţii, eată o primă dovadă pentru asociaţia şi înrudirea lor.

Religia este crezul superiorizării spiritului omenesc şi al armonizării lui cu spiritul universal. In religie, în special în creştinism, sânt acumulate virtualităţile şi posibilităţile de desvoltare ale omenirii. Religia este deci cărarea, care ne arată sursa cea mare, izvorul primordial, din care ţâşneşte adevăratul elan vital, în cadrul căruia răsar manifestaţiile înalte de viaţă, ce împing civilizatia, asemenea unor torente invizibile de energie, spre perfecţionare, în direcţia astrului cu radieri universale: Hristos.

Dacă morala naşte din religie; dacă cultura se întemeiază pe morală; dacă ştiinţa însăşi, în tendinţele ei generale de progres, are la baza ei virtutea şi sacrificiul, ce să spunem despre artă, în accepţia pură a cuvântului? Arta răsărind dintr'un imbold intrinsec firilor alese ale omenirii, talentul constituind o virtualitate energetică şi sentimentală, o acumulare de forţe, ce tinde puternic să spargă zăgazurile de ordin cotidian şi inferior, artistul adevărat fiind deci un ecou pasiv şi activ al unei inspiraţii superioare, arta este o nemijlocită şi elocventă manifestare a Dumnezeescului în noi. Arta este o navă fermecată, ce ne a dăruit-o Cerul, ca să putem trece mai uşor şi mai sigur spre lagunele îndepărtate ale raiului pământesc.

Dar spre a plasticiza mai mult afirmaţia, că arta este de provenienţă divină, recurg la un exemplu: în grădiniţa mea am doi meri de soi, cari fuseseră plantaţi la câţiva metri de zidul înalt, dinspre răsărit, al casei vecine, care îi despărţia de razele soarelui până spre amiazi. Trecură anii, şi azi crengile bogate şi mari ale pomilor, sânt toate aplecate spre miază-zi, eşind cu câţiva metri peste stobor, în stradă. Acum au soare!

Dar câţi dintre oameni nu-şi află consolare în activitatea lor artistică în contemplarea unei opere de artă? Câţi nu şi-au zvântat lacrimile la acordurile minunate ale muzicii. Câte răni nu s'au cicatrizat prin poezie, prin pictură şi sculptură? Oare nu este arta un refugiu, la care oamenii îşi găsesc alinare, înălţare şi reconfortare sufletească? Şi dacă este aşa, nu este oare arta ruptă din soare, o parte din lumina eternităţii?

E concludent şi logic dar, că arta este de provenienţă divină.

Artistul adevărat e un preot, un apostol. Darul său venind dela Dumnezeu, el vorbeşte semenilor săi, pentru Dumnezeu. Printre aceşti oameni binecuvântaţi s'au strecurat, pseudo-artiştii, talentele problematice şi maladive; profeţii falşi, duhurile rele şi agenţii de amăgire şi de distrugere; exploatatorii şi cămătarii spiritului, naturile fariseice şi speculative, incarnaţiile diavolului, spre a compromite binele, în veşnică luptă cu răul. Când un astfel de om vă prezintă vre-o operă, aruncaţi-o la foc, demascaţi-l compromiteţi-i opera în public! Căci este absolut necesar să se facă o radicală separaţie între adevăraţii artişti şi între exploatatorii şi ponegritorii celor mai înalte sentimente şi opere ale omului.

Vă stau atâtea mijloace la dispoziţie. In primul rând bunul simţ al Dvoastre şi simţul de răspundere, social, adecă răspunderea fiecăruia în parte, pentru propăşirea şi cultura naţiunii şi-a omenirii. Faceţi-le analiza psihică, grafologică, fizionomică, chiromantică, sau frenologică! Sânt sigur, absolut sigur, că veţi găsi la dânşii toate simptomele degenerării şi ale celui mai scabros materialism!

Imaginaţi-vă acum ce înfăţişare ar fi avut azi ţările, dacă s'ar fi înţeles să se propage operele de artă, cele mari, şi totdeodată să se condamne cu asprime toate exhibiţiile, inepţiile şi aiurările maladive — mai ales în literatură — ale degeneraţilor şi speculatorilor — şarlatani!

Dar un Duh planează în univers. Suflarea lui pătrunde în toate inimile. Cine nu-l ascultă, se clasează însuşi în categoria celor morţi, marea majoritate. Tuturor însă le zâmbeşte învierea, numai să voiască, să lupte necontenit, în zbucium cu eul lor propriu. Contemplarea cucernică a artei — a celei adevărate — este însăşi o rugăciune.

Un poet german a scris odată:

Wenn du lesest ein Gedicht
Samm'le dich wie zum Gebete,
Dass vor deiner Seele licht,
Das Gebild des Dichters trete.

Se afirmă — cu drept cuvânt — că poezia se naşte dintr'o vibraţiune melodică a sufletului; dar muzica însăşi este poate expresia cea mai nemijlocită a religiosităţii. Prin urmare religia şi arta: mamă şi fiică.

Arta e fiica cea bună şi blândă, coborâtă pe pământ din lanurile eternelor lumini, spre a te lua de mână

Carul puterii turcului în ţările creştine pocnia, scârţâia, se clătina mahmur pe obezi şi atunci neamurile creştine se ridicară scuturând pleava.

In temniţe zorii deşteptării mângâiau vieţi cu ochi holbaţi de un pumn în ţeastă, făpturi cu trup de oase şi mâni de stârv îmbrăcaţi cu brăţări de oţel închelate de ţaur şi de cari atârnau lanţuri grele. Şi zângâitul lugubru dădea vestea libertăţii.

Acum poporul din acel rai de ţară, în care valurile grâului de aur alintate de vântul cald de vară, acolo unde fluerul păcurarului povesteşte munţilor pleşuvi balade şi legende din vremuri de demult, şi codrii, moşnegi viteji şi neclintiţi ai făpturilor tăcute, furau murmurul naiadei din pâraiele argintii, căzu îngenunchiat la poalele altarului, leagănul credinţei şi vistiernicul graiului şi pe buzele rupte un murmur şoptit de gânduri străbune se furişa: UNIREA... Leon Proca

(1)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

Despre comună

Crăciunelul (numirea oficială: Crăciunelul de sus), e comună curat românească, situată la 9 km. depărtare de Cetatea de baltă şi 12 km dela Copşa-mică, sub coastele unor dealuri pitoreşti, înconjurate de păduri şi vii roditoare, cu circa 580 suflete, între care 384 ortodocşi, restul români uniţi.

Vecinătăţile: Spre răsărit comunele Proştea mare şi Proştea mică la depărtare de 12 km., spre miază-z comuna Făget, depărtare de 2½ km., spre miază noapte comuna Tătârlaca la depărtare de 4 km., spre miază-noapte răsărit comuna Boian, la depărtare de 5 km., iar spre miază-zi apus comuna Tăuni la depărtare de 3 km.

Staţiunea cea mai apropiată de cale ferată e: Cetatea de baltă. Drumul cel mai scurt până la această staţiune trece prin comuna Tătârlaca. Crăciunelul ca comună politică se ţine de judeţul Târnava mică, plasa Valea lungă (Hususău).

Datele despre începutul acestei comune se pierd în negura trecutului. Unul dintre foştii mei poporeni cu numele *Naftailă Goga*, moşul dlui Octavian Goga, fostul ministru în guvernul averescan, venind de multeori în casa mea şi istorisindu-mi multe întâmplări din vremurile trecute, ca cel mai bătrân om din comună născut la anul 1825, mort în 1916 în etatea de 91 ani, — îmi spunea că pe timpul principelui Apaffy al Ardealului, Crăciunelul avea abia 25 de colibi, împrăştiate neregulat pe teritorul comunei şi hotarului. De fapt în hartele armatei austro ungare Crăciunelul figura ca un cătun de colibaşi.

Intre altele bătrânul Naftailă Goga îmi istorisi şi următoarea hazlie, dar interesantă întâmplare, auzită dela părinţii şi moşii săi, între cari mama lui a ajuns vârsta de 99 ani:

Odată într'o călătorie spre Sibiu, principele Apaffy al Ardealului, venind dinspre Cetatea de baltă, prin Crăciunel, ca de aici să treacă prin Micăsasa, drumul cel mai scurt spre Sibiu, având în trăsură şi pe soţia sa principesa, la eşirea sa din Crăciunel, pe valea ce duce către Făget, un mic şes pe atunci acoperit cu trestiş, a văzut zburând din trestişul acelei văi 2 raţe sălbatice. In dorinţa sa de a avea una dintre raţe, îi zise repede vizitiului, pe care îl luase

şi a-ţi spune: vino cu mine, pe-aci, pe cărăruia înmiresmată de florile Evangheliei; vino rătăcitorule, nu-ţi pierde timpul în zadar, eu sânt că lăuza, crainica lui Dumnezeu!

Şi ce uşor o puteţi distinge! Nu o recunoaşteţi încă? Ea vorbeşte în conştiinţa voastră.

Numai prin religie se poate rezolva marea problemă a destinului nostru.

Artele sânt aripile ce te transportă în faţa altarului religiei, acolo unde putem primi botezul renaşterii.

Ioan Al Bran—Lemeny

Iubirea...

Iubirea e principiul vieţii... Dar lumea azi, vorbeşte de ea ca de un basm ţesut în slăvile misticului cer. Nu-o înţeleg şi nu voiesc să ştie că, numai ea stă la baza existenţei cosmice, dând sens, grai şi viaţă neantului... Ea este isvorul îndemnurilor în viaţă şi rezervorul incomensurabil al creaţiunilor superioare. Este viaţa, vieţii noastre... Ea lucrează plămada unei lumi îndumnezeite...

Drumurile ei se pierd, în zările diafane ale eternităţii. Lumina ei înveşnicită, mistue umbrele scepticismului, deschizându-ne cărare netedă, spre adevărul absolut, spre Dumnezeu. Din vraja rosturilor ei divine, ne conturăm în vremelnicia vieţii un «ideal etern valabil», sub a cărui sugestie de miracol, noi înfruntăm însulţările otrăvitelor dureri. Belşugul desăvârşirilor ei, ne alimentează, cu prisosinţă, capacităţile noastre spirituale, în care zămislesc şi rodesc dorirele noastre de perfecţiune. Pulberea eterică, a tainelor ei, învolbură lumea aceasta cu hlamida visărilor de aur, cari injectează fiinţei, eroismul jerfei, ce rupe încremenirile gândului lumesc şi îi dă sbor liber, spre culmile înseninatelor slăvi... acolo, unde se pierd umbrele pământului... Rana înlăcrimărilor ei diamantine, ce picură din înălţimea neprihănirilor, face să încolţească în sufletul nostru, ce-l bântuit de viforul îndoielilor, floarea dalbă şi parfumată a «Credinţei» ce birue şi moartea... Ecoul armoniei sublime al ei, ce ne împleteşte nervul sensibilităţii noastre, este glasul ce chiamă la viaţă — din mormântul atâtor decepţii — «Speranţa», singura forţă ce ne leagă de limanul fericirii mântuitoare...

Duhul iubirii umple spaţiu, iar existenţa ei se pierde în infinit... Căci, taina desăvârşirii după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, pentru lumea din cosmos, nu este alta decât «iubirea». Ea face din viaţa noastră, o realitate transcendentă. Pentrucă numai prin ea, cerul şi legile lui, coboară pe pământ, statornicindu-se în legea devenirii cosmice în sensul unităţii spirituale... Contopirea «Totului» în unitatea iubirii înseamnă mântuire. Iar continua strădanie a mântuirii, de a trăi în orbita iubirii, nu poate aduce altceva decât înfăptuirea «împărăţiei cerului aici pe pământ, zidită pe temeiul credinţei, speranţei, dreptăţii, păcii şi adevărului»...

... Atunci... de ce nu ne iubim mai mult?... Fără că totul este zădărnicie. Ni-o spune Sf. Ap. Pavel în epistola către Corinteni, când zice: «toate limbile omeneşti şi îngereşti de le-am vorbi; şi darul proorociei de l am avea; şi tainele toate de le-am cunoaşte; şi orce ştiinţă; şi toată averea de am face o milostenii; şi trupul de l-am dă să fie ars. *«dacă nu avem iubire nimic nu ne foloseşte»*. Fraţilor! să ne iubim. Iubirea este scara suişului nostru către fericire, către mântuire. *Iubirea este însuşi Dumnezeu!...*

C Zolcan
catihet-Petroşani

Manualele de religie

Cercetarea şi aprobarea manualelor de religie cade în competinţa exclusivă a Sf. Sinod.

Pentru cercetarea manualelor, Sf. Sinod alege în fiecare an o comisie compusă din 3 membri. Autorii pot trimite biroului Sf. Sinod manualele în orce timp al anului; dar comisia nu se obligă să cerceteze şi să aprobe până la începutul anului şcolar următor, decât pe acele manuale care au fost prezentate Sf. Sinod până la 31 Decemvrie.

Manualele pentru cercetare vor fi prezentate în trei exemplare scrise la maşină, depunându-se totodată şi taxa de cercetare, egală cu cea stabilită de ministerul instrucţiunii pentru cărţile didactice.

Nu sânt admişi decât cel mult trei colaboratori la un manual de religie.

Fiecare membru al comisiei trebue că citească manualele şi să încheie un referat pe care-l va înainta preşedintelui.

Referatele vor fi trimise şi autorului, care poate face o întâmpinare preşedintelui, în cel mult zece zile dela comunicarea referatelor.

Autorul are dreptul să ia parte la desbaterile comisiunii.

Preşedintele comisiunii, după primirea referatelor, convoacă cel mai târziu până la sfârşitul lunei April pe membrii comisiei spre a lua în desbatere lucrările.

Manualele nu se pot respinge decât motivat şi pentru următoarele lipsuri:

a) erezii şi eterodoxii faţă cu doctrina bisericii ortodoxe;

b) abateri dela programa analitică acceptată de sfântul Sinod;

c) lipsa de claritate şi puritate de limbă.

Aprobarea se dă pentru o singură ediţie şi pe termen de cinci ani.

Cărţile care au fost aprobate de trei ori în cursul valabilităţii aceleiaş programe şi care au fost introduse în şcoală cel puţin cinci ani, vor fi considerate ca aprobate definitiv, până la modificarea programei.

INFORMAŢIUNI

Sărbătoarea unirii. Ziua de 24 Ianuar, sărbătore naţională a unirii Principatelor Dunărene, s'a comemorat, Vineri, în catedrala mitropoliei noastre, în modul solemn ob şnuit. Sărbătorirea marelui eveniment, din viaţa neamului, a fost zi de înălţare sufletească pentru toţi bunii patrioţi din cuprinsul ţării întregite.

Fondul Valeriu Branisce. Creditul Bănăţean din Lugoj a luat iniţiativa să întemeeze un fond cultural cu numele mult regretatului profesor şi publicist, Valeriu Branisce. Banca lugojană s'a înscris cu o sumă însemnată şi a ales o comisiune de fruntaşi bănăţeni, sub patronajul dlui Anton Mocioni, pentru strângerea contribuirilor, menite să ajute la învăţătură pe tinerii merituoşi. Aşezăminte culturale şi bancare, precum şi particularii, cu mai multă sau mai puţină dare de mână, au ocazie să facă dovadă că înţeleg cauza pornită de Creditul Bănăţean şi nu refuză de-a o înfăptui cât mai nentârziat.

Moartea unui preot. Din protopopiatul Zarandului, parohia Tomnatecul de sus, primim trista ştire despre trecerea la cele veşnice a tinărului preot, *Gheorghe Drala*, răposat în 4 Ianuar 1930. Odihnească cu drepţii!

Numire. Dl Dr. A. Cândea a fost numit inspector general sanitar al directoratului ministerial Timişoara. Tot odată d-sa e delegat să îndeplinească şi funcţia de director al sănătăţii din minister în locul dlui director general Dr. Vişoianu, trecut la pensie.

Dela căile ferate române. Cu începere dela 20 Ianuar, se pun în circulaţie următoarele trenuri personale: Tren între Sibiu şi Copşa-mică, cu plecarea din Sibiu la ora 5·50. Tren între Copşa mică şi Sibiu cu sosirea la ora 10 în Sibiu. Asemenea se repun în circulaţie trenurile de legătură a trenurilor de mai sus dela Copsa-mică spre Bucureşti, adică tren între Bucureşti — Cluj, între Cluj —Teiuş,—Teiuş—Braşov, şi Braşov—Bucureşti.

Electorale. Un incident dela judecătoria unui ocol din capitală a inaugurat zilele acestea campania electorală pentru judeţ şi comună. Contestându-se, cu mare râvnă, înscrierea mai multor cucoane în listele electorale, în mijlocul luptei un advocat supărat s'a adresat cucoanelor cu vorba: «*La cratiţe!*» Una dintre cele contestate răspunde liniştit: «Noi, femeile, cel puţin, ne exprimăm frumos».

Concurs. Primim: Publicăm concurs pentru cel mai bun epistolar poporal. Lucrarea acceptată se va onora cu 5,000 (cinci mii) Lei. Informaţiuni şi p anul lucrării să se ceară până la 15 Februar 1930 dela Biblioteca Poporală «*Cartea Noastră*», *Sibiu, Str. Avram Iancu 10.*

Pentru serviciu credincios. Camera de comerţ şt industrie din Sibiu a distins de curând 14 impiegaţi pentru serviciul lor credincios timp de peste 30 de ani la acelaş patron. Celor distinşi li s'a acordat diplomă şi premiu în bani. Intre 14 premiaţi sânt *doi* români: dl *Stefan Duca*, dela Tipografia noastră arhidiecezană, unul dintre cei mai buni culegători tipografi, care are până acum 34 de ani de verviciu în această tipografie; al doilea român e dl Ioan S·racu, om de serviciu de peste 32 de ani la «Albina». Amândoi au obţinut, pe lângă diplomă, şi câte un premiu de Lei 2000.

Încă tot puternici. Magnaţii Ungariei «ciuntiţe» stăpânesc şi astăzi, în epoca democraţiei, moşii a căror întindere trece peste 250 mii de hectare; ear ţăranii unguri n'au, în mare parte, nici o palmă de pământ.

Teatru gratuit, pentru locuitorii săraci ai Bucureştilor, la Opera Română şi la Teatrul Naţional, organizează muncipiul capitalei, în schimbul suvenţiei acordate acelor instituţii de artă.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu, *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

ŞTIRI LOCALE

Dela primăria muncipiului Sibiu. Patronii sânt invitaţi să plătească taxa de *asigurare*, la perceptoratul oraşului, pentru servitorimea lor.

— Locuitorii Sibiului, posesori de câni, sânt îndatoraţi să anunţe, până în 20 Februar 1930, la perceptoratul oraşului (str. Mitropoliei 2) numărul şi rassa *câinilor* în posesiunea lor şi a plăti acolo taxele hotărâte. Contravenienţii se pedepsesc cu amendă până la două mii de lei.

CARŢI ŞI REVISTE

Anuar. A apărut Anuarul gimnaziului de băeţi din *Satulung Săcele*, pe anul şcolar 1928—1929, publicat de Ananie Boldor, director. Braşov, Cartea Românească. — S'au împlinit zece ani, decând această şcoală, înfiinţată în 1872 pentru scop de maghiarizare în cele 7 sate săcelene, a trecut în stăpânirea noului stat român. Azi este o şcoală înfloritoare, cu pricepere condusă, în care educaţia morală religioasă a celor 124 elevi, în trei clase, aproape în totalitate ortodocşi, a fost împărtăşită de cuvenita îngrijire. Disciplina din internat, care se bucură de bună reputaţie, are favorabilă înrâurire şi asupra elevilor externi.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

---

afirmative din Cetatea de baltă dela curtea castelului astăzi al familiei contelui Haller: «*De vei împuşca una dintre raţe, îţi voi da ţie Crăciunelul*». Vizitiul având arma lângă el a pus mâna pe ea, şi ochind bine, a doborât una dintre raţe din zbor, care a căzut în trăsură în poala hainei principesei.

Principele în faţa faptului împlinit nu-şi mai putea retrage cuvântul: dă vizitiului său Crăciunelul cu cele 25 colibi, făcându-i nobil (nemeş).

Bătrânul Naftailă Goga îmi mai spunea, că în tinereţa lui, el însuşi împreună cu părinţii lui făceau slujbă de iobagi pe hotarul Cetăţii de baltă, pe locul numit «Cerbărie», probabil proprietate a urmaşilor fostului vizitiu al principelui Apaffy, făcut de către cesta domn (nemeş), ca răsplată pentru împuşcarea unei raţe sălbatice din zbor.

Nr. 10,544/929. (5) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de confesor la colonia de reeducare din **Râu Vadului** se publică concurs cu termen de 30 zile, invitându-se cei interesaţi să-şi înainteze la Consiliul arhiepiscopesc documentele despre pregătirea ce o posed şi despre serviciile prestate la biserică.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: alocaţie de hrană conform bugetului 18 lei la zi, întreţinere în natură, o cameră de locuit cu bucătărie, încălzit, luminat şi spălat şi o diurnă lunară de lei 1000.

Sânt preferiţi candidaţii singuri, cari sânt în funcţie preoţească şi ca atare pot beneficia şi de congruă dela stat.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc ţinută la 11 Ianuar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 1244/929. (1) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului sistemizat de capelan protopopesc din parohia de cl I-a **Agnita**, prin aceasta se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregire dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Jumătate din venitul sesiunii parohiale, care de prezent este de 35 jug.
3. Jumătate din toate venitele stolare din parohie precum şi din ferdelile de porumb dela cca 200—220 familii.
4. 6 stg. lemne de foc din pădurea comunei politice.
5. Locuinţă corespunzătoare.

Capelanul e îndatorat a face şi pe secretarul oficiului protopopesc, fără altă remuneraţie până când acest post de secretar va fi sistemizat şi dotat dela stat.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 16 Decemvrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI SIBIU

Nr. 9984/929. (6) 1—1

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa generală, că listele suplimentare pentru listele alegătorilor pentru comună, cameră şi senat pe anul 1930, sunt expuse spre vederea publică în conformitate cu art. 15 din legea electorală, la primăria municipiului, str. Mitropoliei 2, uşa 17, în tot cursul lunei Ianuarie.

Orice cetăţean are dreptul ca în acest timp să adreseze judecătorului respectiv cereri sau contestaţiuni în contra modificărilor afişate.

Sibiu, la 5 Ianuar 1930.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura opul:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

---

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare

de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate

de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 5 Februar 1930 Nr. 10

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-biseri

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Metode de propagandă

II

O nouă pildă, a lipsei de sinceritate în propaganda de atragere la papism a celor străini de biserica latină, ni se slujește în faptul petrecut în 4 Noemvrie 1929 la Roma. Cazul, relatat de organul oficial al unei dieceze greco-catolice române ardelene*) este următorul:

La Roma, «maica noastră cea bătrână» s'a ținut, în ziua aceea, ca în fiecare an, «academia poliglotă» a alumnilor colegiului celebru «De propaganda fide». Președinția o are însuși papa Piu XI. Alumnii rostesc cuvântări în graiul a 30 de neamuri în sala mare a «Beatificării», d'asupra vestibulului bisericii Sf. Petru. Papa stă pe tronul său, de-o parte având pe cardinali, de cealaltă parte pe membrii corpului diplomatic de pe lângă Vatican, între dânșii e și dl Caius Brediceanu al României. Rostindu-se 30 de discursuri, în idiome din toate continentele, se grăește și românește. Vorbitorul, care a întrebuințat limba aceasta, a lăudat întâi pe capul bisericii sale, care a încheiat concordatele din urmă, și în special concordatul cu statul român, «un tratat de cea mai cordială armonie (?) între biserică și stat».

Celce a vorbit în numele țării românești, nu s'a mărginit la această laudă adusă actualului papă, ci mergând mai departe se face a nu înțelege cum credința «strămoșească» pentru neamul nostru a fost de fapt numai cea *ortodoxă*, și spune următoarele:

«Cu drept cuvânt a scris un ilustru autor: «Indiferența ori persecuțiunile îndreptate contra bisericii, sânt un delict, cari, chiar dacă nu duc la război sau la acțiuni violente, produc totuși un astfel de disgust în conștiința unui popor, încât acela care guvernează nu va putea să se mențină multă vreme la putere, decât sau schimbând directiva, sau cedând locul unui restaurator, care, înainte de toate, se va îngriji, ca să reabiliteze onoarea credinții strămoșești». —

Metodul vechi de propagandă, *nesinceritatea*, se continuă și se încurajează de pe băncile școalei ca cea dela «Propaganda fide».

Mai mult. In ajutorul său, s'a invocat, la ocazia recentă din sala Beatificării, chiar și umbra — ciobanului Cârțan, prin cuvintele:

«Sânt mulți ani de când un umil păstor (bietul Cârțan) din falnicii noștri munți, înțelegând că mama țării sale e Roma (dar nu Roma papală), ear tată prea dreptul împărat Traian... străbătù munți și văi, pentru a vedea Roma și pentru a da de urmele monumentului marelui Traian... Și sleit de puteri, așezându-se la umbra columnei lui Traian pe vatra forului, (ciobanul dela Făgăraș) exclamă: «*Sânt în casa tatălui meu!*».

«Acest episod e adevăr istoric, ba mai mult: un simbol. Fiu al Romei (al cărei Rome?), acest popor (românesc și ortodox) e timpul să se reîntoarcă (?) la adevărata (?) credință a Romei, și să nu-și caute numai tatăl la umbra lui Traian, ci continuându-și calea, mai făcând câțiva pași, să-și caute mama (!), vechea (?) mamă de pe Vatican» — fiindcă *ea* e maica noastră cea bătrână...

Așa se pregătesc, prin confuzie și restălmăcire, metodele de propagandă ale papismului și — lărgirea abizului ce ne desparte.

---

*) In *Curierul Creștin* dela Gherla, 1 Ianuar 1930.

Nr. 660/930.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Suprimându-se pe ziua de 1 Ianuar a. c. gratuitatea poștală a corespondenței oficiale pentru autorități — se atrage atențiunea Oficiilor protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia noastră, că Direcțiunea generală P. T. T. cu ordinul Nr. 8139/930 a autorizat oficiile poștale din țară să elibereze pe credit *și autorităților bisericești* timbre speciale pentru francarea corespondenței oficiale, care și în trecut se bucura de scutire de taxe.

Oficiile noastre protopresbiterale și parohiale vor cere deci dela oficiile poștale respective să li se elibereze pe credit timbrele speciale de cari au nevoie la francarea corespondenței oficiale.

Sibiu, 31 Ianuar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

FOIȘOARA

(2)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

Istoricul bisericii

Că pe timpul principelui Apaffy, deci pe la mijlocul veacului al 17-lea, cei 25 colibași din Crăciunel avut-au biserică ori nu, în lipsa de date autentice, nu putem ști.

S'ar părea că n'ar fi avut și nici n'ar fi fost organizați bisericește, nici preot și biserică n'ar fi putut ținea, fiind puțini la număr, iobagi săraci, cari își tânjeau viața în colibe făcute în pământ și risipite pe hotarul comunei pe lângă păduri, ca să-și poată satisface mai ușor trebuințele de lemne în vreme de iarnă, după cum dovedesc în deajuns gropile ce se văd și astăzi pe hotarul comunei, ca urme ale vechilor colibe din vremuri trecute, iar trebuințele sufletești și le vor fi împlinit pe la comunele fruntașe din vecinătate ca: Cetatea de baltă și Boianul, comune mari și cu trecut istoric mai vechi.

De altă parte însă, un vechi octoih, tipărit în limba slavonă, aflat între cărțile vechi din strana bisericii, ar susținea părerea contrară, că dacă Crăciunelul ar fi fost organizat bisericește și în acel veac (al 17-lea) cu preot și biserică în care se făcea slujba în limba slavonă, limbă care numai după tipărirea catechismului calvinesc racoțian dela 1640, a început a fi eliminată din bisericiile românești. Pe fila primă a acestui octoih citim: «*Mătănic» acum într'acest chip tipărit în sfânta episcopie a Râmnicului cu nevoința și toată cheltuiala a Prestințitului și de Dumnezeu iubitorului: Kir Inocentie episcopul Râmnicului, anul dela nașterea lui Hristos...* (aici fila fiind ruptă, anul lipsește).

Cartea se păstrează în arhiva parohială, are părețí de lemn (scoarță) îmbrăcați în piele de coloare cafenie. Pe multe locuri atât părețíi cât și foile sânt mâncate de molii în urma vechimii.

Despre existența unei biserici în Crăciunel ca locaș de închinare a micului popor risipit prin văi și păduri, abia veacul următor, al 18-lea, ne prezintă date mai autentice, după care orientându-ne putem descoperi vălul întunerecului în care zace începutul primei organizări bisericești cu biserică parohială și preoți pentru ingrijirile sufletești ale credincioșilor.

Aceasta se poate vedea de pe o veche icoană a Sfintei Treimi, care se păstrează în actuala biserică ort. din Crăciunel, care icoană posibil a fost adusă aici pin vechea și prima biserică ortodoxă cunoscută până acum istoricește, dar luată cu forța dela credincioșii ortodocși de cârmuirea statului austriac din vremea prigoanelor catolicilor, după cum voiu arăta la alt loc, și dată uniților în urma trecerii câtor-va familii la unire. Icoana aceasta cu o veche inscripție cirilică: «*Isus Hristos opnatocrator*», după însuși forma acelei zugrăveli pare a fi de pe la începutul veacului al 18-lea ori sfârșitul veacului al 17-lea, de pe când se va fi ridicat prima bisericuță de lemn amintită mai sus, din care apoi a fost adusă la noi după trecerea câtor-va credincioși la unire.

Istoricul Dr. Augustin Bunea, în șematizmul bisericii unite, susține că la a. 1733 — așadar în timpul episcopului Ioan Inocențiu Micu Klein — întreaga comună Crăciunelului era «*unită*», având doi preoți pe «*popa Oanea*» și pe «*popa Ion*», cu casă parohială, 2 jugăre loc arător și fânaț de 2 cară de fân.

Astăzi însă, după dovezile date la lumină de Dr. Virgil Cioban în «*statistica românilor din Ardeal făcută de administrația Austriacă la anul 1760—1762*», — știm că datele

Logodna A. S. R. Principesei Ileana

Ministrul Casei Regale comunică:

Joi, în 30 Ianuar 1930, s'a ţinut la Palatul Cotroceni logodna Alteţei Sale Principesei ILEANA a României cu contele ALEXANDRU DE HOCHBERG, fiul Alteţei Sale Serenissime Principelui de Pless.

Vestea acestui fericit eveniment, dela Curtea noastră Regală, a produs mare bucurie în inimile credinciosului popor român, strâns legat de Dinastia României.

Naţiunea întreagă ia parte la bucuria Familiei Regale şi face principiarilor logodnici cele mai calde urări de bine şi fericire, implorând asupra Lor binecuvântarea Celui Atotputernic.

La mulţi ani!

Expediţie cruciată?

In Albert Hall din Londra s'a ţinut, în ultima săptămână din preajma Crăciunului, o adunare uriaşă de propagandă împotriva sovietului Rusiei.

Au participat la întrnire şi nenumăraţi emigranţi ruşi aprobând intenţia adunării. Un singur bărbat şi o femee voiau să producă turburare în mijlocul celor întruniţi. Pe cel dintâi l-au poftit să plece, pe a doua au redus-o la tăcere prin strigătul furtunos: «*afară!*».

Preşedintele adunării, contele de Glasgow, deschide adunarea, după ce întâi s'a executat o cântare şi rugăciune. In cuvântul său declară, că adunarea de faţă vrea să fie un apel către naţiunile creştine din toată lumea pentru o cruciată împotriva sovietului ateu. Prigonirea religiei adecă a luat, în ultimele trei luni, dimensiuni atât de colosale, încât indignarea trebue să cuprindă sufletul ori cărui om bine credincios. Sovietul vrea, nici mai mult nici mai puţin, decât să strivească acolo creştinismul, cu toate că poporul rus, mai ales în Siberia, păstrează, în cea mai mare parte, sentimente creştineşti. Ear, până la organizarea expediţiei cruciate, zice preşedintele adunării, ministerul de externe englez va avea să facă atent sovietul în toată seriozitatea.

Unul dintre oratorii adunării, Lord Brentford, spune că decând cu persecuţiile sângeroase ale împăraţilor romani, nu s'au mai pomenit asemenea prigoane împotriva creştinismului. Aduce mai multe cazuri oribile săvârşite de soviet, — între altele aminteşte cum episcopul din Pern a fost îngropat de viu, după ce i-au scos amândoi ochii...

Alţi oratori continuă în acelaş senz, arătând cu toţii fărădelegile şi păcătoşenia din Rusia actuală.

INFORMAŢIUNI

Consiliul Arhiepiscopiei nostre de Alba-Iulia şi Sibiu a ţinut în 3 l. c. şedinţă plenară sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, rezolvindu-se mai multe chestiuni curente, dintre cari amintim numirea de protopresbiter al tractului Zarand a preotului Ioan Indreiu din Ţebea; iar în urma trecerii la cele eterne a protopresbiterului Mediaşului R. Mircea, administrator protopopesc al acestui tract s'a numit preotul Gheorghe Simplăceanu.

† Protopopul Romul Mircea al Mediaşului. La încheerea foii primim dureroasa veste a trecerii la cele eterne a părintelui protopop *Romul Mircea*. Inmormântarea rămăşiţelor sale pământeşti se face astăzi, în 4 Februar, la Mediaş unde, în lung şir de ani, a lucrat cu râvnă rară în ogorul lui Hristos, aducând bune servicii poporului şi bisericii. Domnul să-i răsplătească munca şi să-l primească în corturile celor drepţi!

Nou institut. La 1 Februar a. c. ia fiinţă Institutul surorilor de ocrotire «Principele Mircea» cu sediul în Bucureşti (Str. Aurel Vlaicu 19) în scopul special de a vulgariza cunoştinţele igienice în massele poporului, a duce lumină în casele săracilor şi a face asistenţă sistematică reconstruind viaţa în familie. Absolventele se vor bucura de acelaş tratament ca şi absolventele Institutului surorilor de ocrotirea de stat, cari funcţionează la Bucureşti, Cluj şi Iaşi. Cursurile durează 3 ani. Intreţinerea şi învăţământul sânt gratuite. Se primesc eleve între 18 şi 30 de ani, având pregătire şcolară de 4 clase secundare.

Apel de imitat şi de ascultat. Cu prilejul alegerilor comunale, unul dintre prelaţii noştri, P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, face apel călduros la conducătorii partidelor române din Cluj, spre a se prezenta uniţi la aceste alegeri, în faţa solidarităţii minoritarilor din acel oraş, şi a face ca viitoarea administraţie comunală să nu fie contrară intereselor româneşti ale ţării noastre.

Dela Despărţământul jud. Sibiu al «Astrei». Primim: Unul din scopurile nobile urmărite de Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român, este închegarea tuturor românilor tără deosebire de confesiune şi de mărturisiri politice. Despărţământul judeţului Sibiu foloseşte toate mijloacele pentru ajungerea acestui scop. In şeginţa ultimă a Comitetului s'a decis, ca în seara de *22 Februar* 1930, să aranjeze în saloanele Cercului Militar-Civil o *Serată* în cadrul unui program artistic urmat de dans. Doamnele şi domnişoarele sânt rugate ca, întru cât se poate, să se prezinte în frumosul nostru port naţional. Nădăjduim, că On. public înţelegând frumoasele rosturi ale «Astrei», care nu urmăreşte altceva decât înaintarea culturală, va sprijini această acţiune şi va fi prezent la manifestarea românească a Asociaţiunii.

Conferenţe. In sala prefecturii a ţinut, în 26 Ianuar, o interesantă conferenţă dl Gh. Fotino din Bucureşti, tratând subiectul: Femeea în viaţa socială de altă dată, în trecutul românesc.

— In aceeaş zi, trimişii despărţământului Sibiu al Asociaţiunii au conferenţiat în 3 comune: *Poplaca, Turnişor* şi *Cristian*. La Poplaca au vorbit, în faţa unui numeros auditor, dnii: Dr. Stoichiţa despre tuberculoză (cu proecţiuni), directorul seminarial Gh. Maior despre legea dreptăţii, a milei şi omeniei. La Turnişor şi Cristian au ţinut conferenţe dnii: Dr. L. Ionaş (despre alcoolism), I. Dragomir (despre relele de care sufer românii), I. Popa (despre unirea principatelor române), Graţian Mărcuş (despre rolul cooperaţiei la sate). In toate comunele amintite, localnicii au contribuit la buna reuşită a serbărilor culturale prin cântări frumoase şi recitări potrivite, executate de tinerimea şcolară.

— Duminecă şi Luni, în 2 şi 3 Februar, a conferenţiat sibienilor dl profesor dela Cluj *Coriolan Petran*. Revenit din Spania, conferenţiarul ni-a tălmăcit şi arătat în numeroase proecţiuni monumentele de artă ale acestei frumoase ţări, din timpuri vechi şi nouă, începând dela celebrele palate ale regilor mauri şi până la măreaţa expoziţie din anul trecut dela Barcelona. Auditorul le-a admirat pe toate, aplaudând călduros pe conferenţiar.

Se lapădă de ţara ungurească. Unul dintre cei mai cunoscuţi scriitori maghiari de astăzi, Szabó Dezső, a hotărât să plece definitiv dela Budapesta şi să se stabilească la Bucureşti luându-şi numele de Gheorghe Mille. Motivele, care îl îndeamnă să ia hotărârea aceasta, sânt mai multe: cel principal este, cum spune, atmosfera dictatorială produsă de actualul regim al Ungariei, unde un intelectual nu mai poate respirà în libertate. Szabó, care vrea să se stabilească cu începutul lunei Mai în România, este de altfel român după mamă, şi acum revine la naţiunea ce o socoteşte că este a sa.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate mai strânsă, la* Librăria Arhidiecezana, Sibiu, *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

Act de mulţămire. Neconsolata văduvă şi orfaniii răposatului preot Ioan Druhora, din Boiţa, aduc mulţumire tuturor cunoscuţilor, cari prin participare la înmormântare şi condolare au căutat să aline durerea cauzată de moartea neaşteptată a neuitatului lor defunct.

publicate de Dr. Bunea în şematismul bisericii unite nu corespund adevărului istoric, tocmai fiind că la publicarea acestor date istorice s'a orientat după statistica episcopului Klein, care a fost tendenţioasă şi făcută cu scopuri de prozelitizm religios, prezentând biserica ortodoxă din Ardeal aproape desfiinţată în acel an. Dacă în aceea statistică cele mai multe, aproape toate comunele ortodoxe din Ardeal, sânt înregistrate ca trecute întregi la unire, nu e mirare că şi Crăciunelul e trecut ca comună unită împreună cu cei doi preoţi ai săi.

Fără îndoială, ca şi alte multe comune, aşa şi Crăciunelul a trebuit să treacă prin multe ispite şi încercări sufleteşti din cauză «unirii», atât în timpul episcopului Klein, cât şi a următorilor lui Petru Paul Aron, Rednic şi Maior, până după anul 1780, când împăratul Iosif al II-lea a îmbunătăţit în câtva soartea românilor ortodocşi din Ardeal. Scriitorul acestei monografii însă cunoaşte sufletul poporului din Crăciunel, care s'a dovedit a fi dârzi şi îndărătnic în toate actele sale publice, şi cu atât mai vârtos în actele şi evenimentele istorice de ordin religios, de aceea cred că o trecere integrală la unire n'a făcut, ci a rămas ortodocs, după cum se poate conclude din mersul întâmplărilor de mai târziu care le voi descrie în această monografie.

Şcoala Bănăţeană, revistă lunară redactată de *P. Jamanca*, a apărut Nrul pentru Ianuar 1930 cu articole de: redactorul revistei, L. Ciobanu, C. Liuba, şi alţi învăţători cari ţin să contribue la desăvârşirea acestui vrednic organ al «Asociaţiei Invăţătorilor Bănăţeni». In nrul de faţă al revistei, ce apare acum în Timişoara, se remarcă expunerea nimerită, făcută sub titlul «*Recrutarea organelor de control*», interesantă pentru ceice se ocupă de controlul învăţământului.

Luptătorii români dela 1848—1849

— Din arhivele vieneze: un tablou de decoraţii —

In şedinţa din 24 Ianuar 1930, dela Academia Română, dl profesor *I. Nistor* a făcut următoarea comunicare:

In arhivele din Viena s'a păstrat tabloul de decoraţii al luptătorilor români din Ardeal în anii revoluţiei maghiare din 1848—1849. Tabloul acesta a fost întocmit de ministerul de interne austriac din aceea vreme, Alexandru Bach, în baza unui raport al generalului Wohlgemuth, comandantul civil şi militar al Ardealului. Tabloul cuprinde 135 de persoane propuse pentru decorare, din care 65 români, 59 saşi, 10 unguri şi 1 armean. In dreptul fiecărei persoane se arată şi merite, pentru care a fost recomandat pentru decorare, precum şi natura decoraţiei pentru care era propusă.

Intre românii recomandaţi pentru decorare găsim pe episcopul Andrei Şaguna, pe profesorul Simeon Bărnuţ, apoi pe prefecţii comandanţi de legiuni: Avram Iancu, Axentie Sever şi Simeon Balint, împreună cu un mare număr de tribuni şi centurioni din subordinele acestora.

Iancu, Axentie şi Balint au fost propuşi, pentru decorarea cu ordinul «*Coroana de fier clasa a III-a*», care era o decoraţie destul de înaltă şi care îndreptăţia pe posesorii ei la purtarea titlului de nobleţă. Propunerea aceasta fusese făcută de generalul Wohlgemuth şi recomandată de ministerul de interne Bach, precum şi de întregul consiliu de miniştri austriac. Impăratul Franz-Iosef însă n'a consfinţit această propunere, ci dânsul a găsit că e bine să şteargă pe Iancu, Axentie şi Balint din rubrica cu ordinul «Coroana de fier

ŞTIRI LOCALE

Apel. Dela primăria municipiului: In urma stărilor economtce grele de azi au rămas şi în oraşul nostru o parte de muncitori fără lucru. Până în ziua de azi am constatat că sânt 216 şomeri, capi de familie cu 487 membri de familie. Numărul acestora se măreşte din zi în zi. Şomerii se găsesc în cea mai mare mizerie. Municipiul, din cauza mijloacelor puţine care îi stau la dispoziţie, poate da ajutoare numai în măsură mai mică; face dar apel călduros la bunăvoinţa populaţiei din Sibiu. Să ajutăm pe cât e posibil pe lucrătorii din oraşul nostru ajunşi în mizerie, precum şi pe membrii familiei acestora. Darurile în bani pentru acest scop sânt a se trimite: *Primăriei Municipiului*, Sibiu.

Anunţ şcolar. Se aduce la cunoştinţa dlor patroni interesaţi că la şcoala de ucenici industriali de stat curs inferior din Sibiu, începând din 3 Februar a. c., cursurile se ţin zilnic între orele 5—8 d. m. Facem din nou apel la dnii patroni să şi trimită ucenicii *regulat* la şcoală, pentru a nu sili Direcţiunea şcoalei să facă paşii necesari la forurile în drept pentru aplicarea pedepselor faţă de acei dni patroni, ai căror ucenici absentează nemotivat. Dacă elevul absentează din motive *binecuvântate*, e obligat a prezenta certificat de motivare a absenţelor la prima ocazie când se prezintă la şcoală. *Direcţiunea.*

Conferenţă. La «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» se ţine Joi în 6 Februar c. la ora 8 seara o conferinţă despre Datorinţele şi drepturile cetăţenilor faţă de oraş. — Membrii sânt rugaţi să participe. *Comitetul.*

Concertul împreunat cu reprezentaţie teatrală, dat de «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» în 26 Ianuar a. c. a reuşit spre mulţumirea tuturor, cari l-au cercetat. Corurile mixte şi de dame, dirijate de dl I. Stanciu, au fost executate cu preciziune, dând dovadă că meseriaşii noştri români le-au studiat cu plăcere, iar că dl I. Stanciu a depus multă muncă şi jertfă. In solurile cântate de dna Ana Gligor şi dl N. Bozoşanu, s'au întrecut unul pe altul, mai ales a plăcut foarte mult doinele dnei Gligor, cântate cu mult farmec. Bine a cântat şi dra M. Şoima. Dra Z. Cizmaş şi dl N. Renţea au recitat câte o poezie. — Ca punct ultim a fost fabula: «Ariciul şi sobolul» de V. Eftimiu, jucată de dra Zina Cismaş şi dnii N. Renţea şi N. Pântea, cari s'au achitat conştienţios de rolurile lor. După program a urmat veselul dans, până dimineaţa. Concertul din 26 Ianuar formează o nouă zală la frumosul lanţ câştigat de bătrâna şi vrednica noastră Reuniune a meseriaşilor români din Sibiu, ceeace servească spre bucuria şi mângâierea conducătorilor ei, în frunte cu dl preşedinte N. Colan. (*d.*)

Mulţumită publică. Cu ocazia concertului «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» dat în 26 Ianuar c., au binevoit a suprasolvi următorii dni, cărora li se aduce mulţumită şi pe această cale: N. Bratu deputat 340 lei, Dr. Ioan Muţiu prez. camerei de industrie şi comerţ 220 lei, Ioan Stefan 200 lei, Timotei Popovici profesor de muzică 120 lei, Adrian Cristea director de bancă, Dr. G. Bărbat secretar gen. la municipiul oraşului, Teodor Moldovan particular, I. Rebega şef-contabil la «Albina», George Poponea conducătorul Tipografiei arhidiecezane, Em. Cioran protopop şi I. Fulea mare comerciant, fiecare câte 100 lei, Candid Popa revizor şcolar în p. 80 lei, Eugen Tordăşanu şi Oprea Steflea, câte 20 lei. *Comitetul.*

Poşta redacţiei

Dlui Dr. *I. Al. B. L.* în *Br.* Ceea ce doriţi, s'a spus în acelaş număr, pag. 2, col. II, la notiţa «*Ritmuri*».

PREDICĂ

— La Dumineca Vameşului şi Fariseului —

Fraţi creştini, — Parabola cu vameşul şi fariseul citită în sf. Evanghelie de astăzi, relatată atât de simplu de sf. Luca, ne este cunoscută tuturora. Eu voi să vă atrag atenţiunea asupra versetului prim din ea: «Doi oameni s'au suit în biserică să se roage»... (Luca 18, 10). — In textul original e vorba de templu şi aşa e corect, întrucât în parabolă este a se înţelege templul jidovesc din Ierusalim.

Din acest text fixez ca temă a cuvântării mele: 1. pentru ce ne rugăm?; 2. pentru ce ne suim în biserică să ne rugăm? —

Să răspundem întâi la întrebarea primă.

«Cea mai nobilă calitate a omului este de-a fi un supus umilit şi un fervent adorator al naturii dumnezeeşti. Sântem mânaţi din toate părţile ca să aducem omagiile noastre acestei Fiinţe prin excelenţă, care ne-a produs prin puterea sa şi ne chiamă mereu la sine prin rânduiala înţelepciunii şi-a bunătăţii sale.

Toată natura vrea să cinstească pe Dumnezeu, şi să-şi adore principiul în măsura de care e capabilă. Făptura privată de raţiune şi de sentiment, nu are inimă pentru a iubi pe Dumnezeu, nici inteligenţă pentru a-l înţelege.

Astfel zice fericitul Augustin, ne putând cunoaşte, tot ceeace poate face este ca să ni se înfăţişeze ea însăş, pentru a fi cel puţin cunoscută şi pentru a ne face că cunoaştem autoru-i divin. Eată pentru ce ea pune înaintea ochilor noştri cu atâta măestrie ordinea sa, deosebitele sale lucrări şi nesfârşitele sale podoabe. Ea nu poate vedea, dar se arată; nu poate adora, dar ne stimulează spre închinare; şi pe Dumnezeu pe care nu l aude, natura nu ne lasă să-l ignorăm, eată cum în chip nedesăvârşit şi în felul său ea preamăreşte pe Tatăl ceresc.

Dar omul, creatura divină, plin de raţiune şi de înţelepciune şi capabil de-a cunoaşte pe Dumnezeu prin sine însuşi şi prin toate creaturile, este mânat tocmai de acest fapt să aducă lui Dumnezeu închinare, laudă şi mărire.

Pentru aceasta este omul în mijlocul lumii — rezumat misterios al lumii — pentru ca socotind universul întreg şi cuprinzându-l în sine, să educă omagiu lui Dumnezeu în mod exclusiv, pe sine însuşi şi toate lucrurile; astfel încât fiinţa omenească nu este contemplatoarea naturii văzute decât, pentru a fi adoratoare a naturii nevăzute, care a adus totul din neant la fiinţă prin puterea sa suverană». (Bossuet: «Le cult du à Dieu»).

După ce a orânduit toate lucrurile din univers, Dumnezeu nu asistă pasiv la desfăşurarea lor, ci poartă grija tuturora călăuzindu-le pe toate spre scopul lor. Asemenea poartă şi grija omului, coroana creaturilor Sale. Dar pe când lucrurile neînsufleţite compunătoare ale universului îşi urmează cursul şi tind spre scopul lor în virtutea unor legi naturale fixe, omul este chemat să aducă un omagiu cu mult mai de preţ dumnezeirii. Făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu el este pus în situaţiunea de-aş îndeplini cu inteligenţă şi libertate chemarea sa pe pământ. In năzuinţa spre scopul ce-i este dat, omul *are datoria* să-şi folosească virtuţile cari îl înalţă deasupra animalităţii. Prin aceste virtuţi va trebui să slujească lui Dumnezeu, plin de recunoştinţă şi de admiraţiune pentru toate câte i-a hărăzit.

Mijlocul cel mai potrivit pentru a preamări pe Dumnezeu şi a-i exprima recunoştinţa noastră este rugăciunea.

De rugăciune nu avem nevoie numai pentru a preamări pe Dumnezeu, ci şi pentru a-i cere anumite lucruri.

Dacă Dumnezeu ne-a hărăzit viaţa printr'un gest al bunătăţii sale, ca unul ce este izvor nesecat de viaţă, noi trebuie să menţinem o legătură continuă cu El pentru a nu muri. Legătura cu Dumnezeu o realizăm prin înălţarea sufletului nostru către El pe aripile rugăciunii. In ordine spirituală ne hrănim din Dumnezeu, ca în ordine fizică cu aerul; precum prin organul pulmonal omul respiră necontenit şi astfel îşi menţine viaţa şi sănătatea trupului, aşa organul respiraţiei spirituale este rugăciunea, organ prin care omul îşi menţine viaţa spirituală, viaţa în Dumnezeu.

«Fie voia ta» ne-a învăţat Mântuitorul să ne rugăm, şi este aceasta cea mai sublimă rugăciune. A te supune smerit şi cu resemnare voinţei absolute a lui Dumnezeu, eată adevărata slujire; să ai conştiinţa că din câte posezi nimic nu meriţi, că tu însu-ţi nu îţi aparţii, eată cheia fericirii.

Dumnezeu, ce-i drept, a dat omului voinţă liberă înălţându-l deasupra animalelor şi înzestrându-l astfel cu demnitate, dar omul tocmai pentru a-şi păstra demnitatea, mai mult pentru a se face demn de Dumnezeu, care l-a distins între toate creaturile, e chemat — pentru a-şi ajunge ultima ţintă — să sacrifice tocmai facultatea libertăţii sale, subordonându-se lui Dumnezeu şi rostind benevol şi cu resemnare «fie voia ta».

Să trecem şi să examinăm a doua întrebare pe care ne-am pus-o: pentru ce ne rugăm în biserică?

Prin biserică putem înţelege întâi, biserica ortodoxă, instituţia sfântă întemeiată de Hristos, crescută de apostoli şi consolidată de sinoadele ecumenice, trupul mistic al Mântuitorului prin care se lucrează până la sfârşitul veacurilor mântuirea celor bine credincioşi.

In cadrele acestei instituţiuni rugăciunea noastră va fi fără îndoială plăcută lui Dumnezeu, căci această instituţie apostolică este depozitara învăţăturii genuine a lui Isus Hristos, chivernisitoarea adevărată a sfintelor taine, prin cari şi astăzi ni se împărtăşeşte dela Tatăl ceresc şi dela sfântul său Duh, har, viaţă, lumină şi mântuire. Lucrurile înşirate adineori formează obiectul principal al rugăciunii noastre; de voim cu sinceritate obţinerea lor, să rămânem fii ai bisericii ortodoxe. Sub aripile ei ocrotitoare nu avem numai certitudinea că profesăm adevărata credinţă, că ne închinăm lui Dumnezeu, aşa cum se cade a se închina «în duh şi în adevăr», ci avem şi siguranţa şi mângâerea asistenţii sfântului Duh, pe care ni-l trimite Hristos pentru a ne călăuzi până la sfârşit.

Dar în textul pericopei de astăzi e vorba de templul din Ierusalim, loc unde veneau ludeii să se închine Dumnezeului lor. Un cuvânt despre închinarea în templu.

La întrebarea Samarinencii, că unde se cade a se închina: în muntele Garizim, sau în Ierusalim, Isus răspunde că, adevărata închinare este cea în duh şi în adevăr.

Şi totuş templul era pentru ludei locul de închinare; exemplu avem pe cei doi închinători din evanghelia de azi «s'au suit în templu ca să se roage». Mântuitorul însuşi se ducea adeseori în templu, şi la etatea de 12 ani l-a numit «casa Tatălui său». Pentru ce era templul casa Tatălui său? Pentru că în el, în Sfânta Sfintelor se afla chivotul legii dată de Dumnezeu, în templu se aduceau jertfe, iar Dumnezeu ca semn vădit al prezenţei sale, s'a coborât asupra templului lui Solomon într'o coloană de fum.

Astăzi însă din templu nu a mai rămas peatră pe peatră... Iar noi socotim bisericile noastre drept case ale Domnului şi prin aceasta locuri prin excelenţă de rugăciune. In Dumineci şi sărbători tot creştinul merge la biserică pentru a se ruga. Pentru ce? Pentrucă biserica este zidită în acest scop; este apoi sfinţită de arhiereu şi se aşează în altarul ei moaştele unui sfânt martir; este împodobită cu icoane şi imagini religioase pentru a predispune pe credincios la gânduri pioase şi rugăciune, în biserică se săvârşesc rugăciuni publice din partea preoţilor, persoane puse cu adevărat în slujba lui Damnezeu.

Dar biserica este mai ales loc de închinare şi casă a lui Dumnezeu pentru marele fapt ce se petrece pe masa ei de jertfă, unde preotul, după cuvântul lui Gurădeaur, coboară foc sfânt din cer, prefăcând speciile de pâne şi vin în cinstitul trup şi scumpul sânge al Mântuitorului Hristos. Altarul de jertfă din biserică devine astfel muntele mistic de răscumpărare a neamului omenesc, iar Hristos sprin mânile preotului se ofere tuturor spre întărire, zidire şi mântuire.

Ştiind deci că ne rugăm pentru slava lui Dumnezeu în faţa căruia nimic nu sântem, iar că rugându-ne în biserică ne aflăm în faţa lui Hristos, în casa lui Dumnezeu, rugăciunea noastră nu va fi ca a fariseului care se preamărea pe sine, în sufletul nostru nu va răsări nici umbră de mândrie, ci rugăciunea noastră va fi ca cea a vameşului, «care nici ochii săi la cer nu-i ridica, ci îşi bătea pieptul său zicând: Dumnezeule, milostiv fi mie păcătosului». Amin.

Gheorghe Secaş
prof. de teologie.

---

clasa III-a» şi să-i treacă cu propria sa mână la rubrica celor decoraţi cu «*Crucea de aur pentru merite cu coroana*», o decoraţie mai inferioară decât aceea pentru care fuseseră recomandaţi.

Intervenţia aceasta personală a împăratului, tocmai faţă de comandanţii glotaşilor români, este surprinzătoare prin faptul că doar aceşti eroi au luptat pentru cauza împăratului, prestigiul dinastiei habsburgice în Munţii Apuseni! Atitudinea aceasta a împăratului dovedeşte însă, că în cercurile cele conducătoare domnea o atmosferă ostilă românilor şi aspiraţiunilor lor.

Vorbe înţelepte

Indeamnă pe rudenii şi pe prieteni să petreacă împreună şi să poarte grijă unul de altul, dar nu-i îndemnă să fie vecini.

„CASSA DE PĂSTRARE“ societate pe acţii în ŞINCA NOUĂ

Convocare

Domnii acţionari ai societăţei «CASSA DE PĂSTRARE», societate pe acţii în Şinca-nouă, sunt invitaţi la a

XVIII adunare generală ordinară

ce se va ţinea în 27 *Februarie 1930 la orele 1 p. m.* în localul institutului.

OBIECTE:

1. Deschiderea adunării şi numirea unui notar şi a doi membri verificatori.

2. Raportul direcţiunei şi al comitetului de cenzori pe anul 1929.

3. Aprobarea Contului Bilanţ şi Contului Profit şi Perdere pe anul 1929.

4. Stabilirea marcelor de prezenţă a consiliului de administraţie şi a censorilor pe anul 1930 şi 1931.

5. Închiderea adunării.

(9) 1—1 **Direcţiunea.**

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929.

Activa		Pasiva	
Cassa în numerar	65,363·—	Capital	300,000·—
Cambii	2.402,870·—	Fond de rezervă 69,300·—	
Efecte	500·—	Fond pentru creanţe dubioase 14,650·—	
		Fond pt. scopuri de binefaceri 5,029·—	88,979·—
		Depuneri spre fructificare	1.699,056·—
		Reescont la Furnica	239,780·—
		Dividenda neridicată	3,004·—
		Interese transitoare	61,000·—
		Profit net	76,914·—
	2.468,733·—		2.468,733·—

Contul Profit şi Pierdere

Cheltuieli		Venite	
Interese la depuneri	178,691·—	Interese la cambii	415,582·—
Interese la reescont	22,280·—		
Salare şi chirie	36,400·—		
Marce de prezenţă	6,000·—		
Spese	20,328·—		
Impozite	74,969·—		
Profit net	76,914·—		
	415,582·—		415,582·—

Şinca nouă, la 31 Decemvrie 1929.

DIRECŢIUNEA:

David Chiujdea, preşed. — Matei Jiga — Gheorghe T. Lancea — Ananie Flucuş, v. preşed. — Roman Roman, casier

Alexe Fuşcan — Ioan Lancea — Valer Langa

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele institutului.

Şinca nouă, la 25 Ianuar 1930.

Controlat:

George Lancea preşed. — Irimie Ciocan — Ilie Muşina — Simion Dima — George Fenechiu — George Frânou cont. aut.

Nr. 570/1929. (8) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cernatul de jos**, cu filiile: Cernatul de sus, Icafalău, Mărcuşa, Mărtineni, Dalnic, Moacşa, Beşeneu, Leţ şi Albiş, protopopiatul Oituz, judeţul Treiscaune, se publică concurs de paroh cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Locuinţă în natură, supraedificate şi grădină.

3. 6 jug. 518 st. □ arătură şi 2 jug. 485 st. □ fânaţ de cl. I-a, sesiune veche, eventuală întregire dela reforma agrară.

4. 2 ferdele: grâu şi orz dela familiile întregi şi 1 ferdelă dela cele mixte.

5. Venitele stolare stabilite în şedinţa consiliului parohial din 12 Iulie 1929.

Concurenţii îş vor înainta cererile de concurs, instruite cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Oituzului în înţelegere cu consiliul parohial din Cernatul de jos.

Poiana-Sărată, la 16 Dec. 1929.

Ion Rafiroiu
protopop.

Nr. 10,544/929. (5) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de confesor la colonia de reeducare din **Râu-Vadului** se publică concurs cu termen de 30 zile, învitându-se cei interesaţi să-şi înainteze la Consiliul arhiepiscopesc documentele despre pregătirea ce o posed şi despre serviciile prestate la biserică.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: alocaţie de hrană conform bugetului 18 lei la zi, întreţinerea în natură, o cameră de locuit cu bucătărie, încălzit, luminat şi spălat şi o diurnă lunară de lei 1000.

Sânt preferiţi candidaţii singuri, cari sânt în funcţie preoţească şi ca atare pot beneficia şi de congruă dela stat.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc ţinută la 11 Ianuar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută în orice mărime, cu preţuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(7) 1—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor
în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 8 Februar 1930 Nr. 11

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Pagamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

Sibiu

(Str. Șaguna 8)

Pentru institutul biblic al bisericii ort. române

In Telegraful Român Nr. 3—4 din Ianuar am cetit înștiințarea că institutul biblic al bisericii ortodoxe române a publicat concurs pentru alcătuirea unor broșuri de propagandă cari să ajute combaterea sectelor religioase. Concursul publicat cuprinde și subiectele -- unsprezece la număr — cari trebuesc desvoltate.

Ținem să mărturisim dela început bucuria pe care o avem pentru faptul că există în biserica ortodoxă românească un institut, ce înregistrează nivelul pe care barometrul vieții noastre religioase îl atinge la un moment dat. Și bucuria ne este și mai mare, când vedem că institutul respectiv nu numai înregistrează, dar atunci când constată o scădere de nivel, se gândește la ceeace trebue făcut și caută mijloacele cele mai eficace pentru îndreptarea rățului.

Deci n'ar mai fi nimic de zis și nu ni-ar rămânea decât să aprobăm inițiativa, dacă institutul de care-i vorba ar fi altul decât cel care este.

Faptul însă că se numește institutul biblic al bisericii ortodoxe române, ne face să spunem, că, după a noastră părere, în împrejurările actuale, altă ar trebui să fie prima preocupare a acestui institut. Ar trebui să se îngrijească în primul rând, ca biserica ortodoxă română să aibă tipărită în traducere oficială Sf. Scriptură, pe care s'o pună la îndemâna fiecărui credincios al acestei biserici.

E lucru știut, că sânt acum câțiva ani decând Biblia Sf. Sinod nu se mai găsește în vânzare, decând sufletului ortodox românesc îi lipsește pânea cea de toate zilele, cuvântul lui Dumnezeu dat lui de biserica sa.

Se cresc în zilele noastre generații de preoți cari n'au văzut Biblia Sf. Sinod, propune profesorul de religie în școală și nu poate avea mândria de-a ceti și a arăta elevilor săi Biblia bisericii în numele căreia vorbește, încearcă misionarii episcopilor să combată sectele religioase și trebue să folosească biblii străine pentru a stabili senzul adevărat al cutărui text tradus tendențios și interpretat greșit de sectari. Deaceea socotim că a te ocupa de altă problemă, înainte de a fi rezolvat problema bibliei, tu care ești chemat în primul rând să realizezi acest lucru, înseamnă că nu-ți dai seama de gravitatea faptului ce decurge din această lipsă, și cazul poate fi asemănat cu încercarea omului care vrea să mai ridice un etaj, două, casei al cărei fundament nu l-a întărit ca să poată suporta noua greutate.

Și să nu se uite faptul că sântem biserică dominantă într'un stat național, că avem cea mai strălucitoare patriarhie dintre toate bisericile ortodoxe, că sântem atâtea milioane de credincioși ortodocși — și nu avem Sf. Scriptură. Oare din această lipsă nu s'ar putea trage nici o concluzie?...

Noi nu o facem, ne mirăm însă că nu se revoltă lumea, că nu se alarmează nime, și că se tolerează atâta indiferență față de necesitățile spirituale ale poporului nostru.

Înțelegem și aprobăm să se facă propagandă contra sectelor religioase și să se publice broșuri pentru combaterea lor, dar mai întâi de a se tipări aceste broșuri, să se tipărească Sfânta Scriptură. Căci or fi ele sectele vătămătoare unității noastre religioase și naționale, nu însă în măsura aceea în care se alarmează și se accentuează din partea unora de atâtea ori. Decând există creștinismul, au existat abateri, secte, schisme și erezii și vor mai fi de acestea și în viitor. Să nu se uite că ceeace a spus în sobor Gamaliel, acum aproape două mii de ani, rămâne valabil pentru totdeauna: ...«căci de va fi dela oameni sfatul acesta, sau lucrul acesta, se va risipì. Iar de va fi dela Dumnezeu, nu veți putea să-l risipiți, ca nu cumva și luptători de Dumnezeu să vă faceți» (Fapte 5, 38), iar noi așa credem, știm și mărturisim că tot ceeace se lucrează în afară de biserica lui Isus Hristos și în contra acestei biserici, nu este dela Dumnzeu și prin urmare în chip fatal expus peirii.

Cerem deci să se ia măsuri ca bărbați pricepuți să traducă Sf. Scriptură și această traducere să se tipărească din partea bisericii ortodoxe românești și să se vândă cu preț cât mai ieftin, pentruca biblia să se răspândească în straturi cât mai largi, să poată ajunge și în casa celui mai sărac credincios care ar dorì s'o aibă.

Dacă o nouă traducere nu s'ar putea face acum, cerem institutului biblic să ia măsuri și cât mai neîntârziat să se retipărească biblia Sf. Sinod.

Deci una din două, dar nici decum să nu se mai amâne tipărirea Sf. Scripturi, pentrucă orce amânare aduce după sine o caracterizare, care în nici un caz nu-i favorabilă bisericii ortodoxe românești.

Și noi n'am vrea acest lucru.

Pr. S. Cândea.

FOIȘOARA

(3)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

Istoricul bisericii

Din protocoa ele vechi care se păstrează în arhiva parohială, se confirmă că la a. 1760 preot al bisericii «*neunite*» din Crăciunel era *Nicolae Popovici.* Un astfel de protocol scris cu litere cirile vechi, cu însemnarea poruncilor împărătești și guverniale din acel timp, are titlul: «*Protocolom popesc Kir Nicolae anul Domnului 1780*».

Sub titlu urmează «prefața» cu litere cirile mai mici, pe care o dau în întregime:

«Protocolom întru care să să scrie toate înălțatele porunci împărătești și gobernicești după porunca D-Sale preaosfinției chezaro crăești și apostolicești măriri, care au eșit la 11 zile a lunii lui Martie și dela înălțatul crăescul gobernum la 16 April tot anul acesta curgător care este 1780 și cinstitului Ion Popovici vicareșul neuniților sau dat și sau poruncit ca despre ca despre toată matiria înălțatelor porunci luminatu să să cunoască și să să știe și cu intreagă ascultare și credință la cei de acum și la cei viitori deplin să să știe, după cum înainte numărul și datumul va cuprinde».

Din acest protocol, în care toate ordinațiunile împărătești și guverniale au fost trimise preoților de vicarul Ion Popovici între anii 1780—1783, apoi de episcopul Gedeon Nichitici dela 1784—1788, de Consistorul din Sibiu până la 1810, iar de aici înainte de episcopul Moga până la a. 1821 — se constată deci că la a. 1780 preotul bisericii «neunite» din Crăciunel era: «Kir Nicolae», care nu a fost altul decât Nicolae Popovici, a cărui scriere și subscriere am aflat o pe altarul bisericii, evanghelie tipărită în Blaj, la anul 1765, sub episcopul Atanasiu Rednic, în care Nicolae Popoviciu pe marginea primelor file face pomenire de cumpărătorii evangheliei pentru a fi pomeniți la slujbele dumnezeești. Scrisoarea din evanghelie se aseamănă întru toate cu cea din protocolom popesc. Și fiind că evanghelia aceasta a putut fi cumpărată și mai înainte de anul 1780, deși anul cumpărării nu e amintit, ba în lipsa de cărți bisericești din acel timp, chiar îndată după 1765 anul tipăririi, am convingerea că Nicolae Popovici a început a servi la această biserică curând după anul 1762, când s'a încheiat conscripția românilor ardeleni făcută de generalul Buccov, însărcinatul împărătesei Maria Terezia, și în care an biserica ortodoxă nu avea preot, dar protocolul popesc a început a-l scrie numai cu începutul anului 1780, fiind că numai de atunci au primit preoții ordinațiunile guverniale, ca «toate înălțatele porunci împărătești și gobernicești» să se scrie într'un protocol, pentru ca toți preoții să le citească și citindu-le să le urmeze.

Orientându-ne după șematizmul bisericii unite, — dacă la a. 1733 parohia Crăciunelului era organizată având doi preoți pe «popa Oanea» și pe «popa Ion» cu casă parohială și pământ arător și fânaț, a trebuit să aibă și biserică parohială, pentru ca cei doi preoți să poată săvârși slujbele dumnezeești. Acea biserică nu a putut fi alta decât mica bisericuță de lemn, slabă, bulgărită pe dinafară și spoită, care cu ocazia conscripției generalului Buccov din anii 1760—62, se afla în posesiunea celor 76 familii ortodoxe fără preot, față de 5 familii unite cu doi preoți fără biserică parohială. Aceea bisericuță era ridicată pe vechiul și primul cimiter bisericesc — astăzi al uniților — situat

† Protopopul Romul Mircea

Venerabilul părinte protopop al Mediaşului, *Romul Mircea*, după o boală grea şi plină de suferinţe, a răposat în Domnul Dumineca trecută în ziua praznicului Intâmpinării Domnului, în etate de 68 de ani şi după o rodnică activitate de 45 ani pe teren bisericesc şi şcolar.

Defunctul este adânc jelit de soţia sa Paraschiva n. Sorescu, de fiul său Stefan doctor în medicină, de fiicele Silvia, Eleonara, Constanţa şi Octavia; ginerii: maior I. Gavrilescu, căpitan C. Talpeş, locot. N. Pănuş, precum şi de iubiţii săi parohieni din parohia centrală, şi de tot clerul şi poporul din protopresbiteratul Mediaşului.

Răposatul a fost un adevărat slujitor al altarului Domnului.

Născut dintr'o veche familie preoţească din comuna Caţa la anul 1862, înrudit de aproape cu marele pedagog si fost profesor al seminarului din Sibiu, I. Popescu, după absolvarea şcoalelor primare a fost dus de părintele său în Sionul românesc din Braşov, la marele liceu de acolo, pe care l-a absolvat cu bun succes, în anul 1882.

A venit apoi la Sibiu spre a se pregăti pentru misiunea preoţească, pentru care avea o deosebită atragere şi absolvând secţia teologică a Seminarului, a intrat mai întâi ca dascăl în serviciul poporului nostru.

Timp de opt ani a adus şcoalei noastre confesionale cele mai bune servicii, main întâi Satulungu Săcelelor şi apoi în fruntaşa comună Sălişte.

In anul 1891 a fost hirotonit întru diacon.

In anul 1894 fiind vacant postul de protopop al tractului Mediaşului, fruntaşii acestui tract, şt-au aţintit privirile asupra tânărului dascăl şi diacon din Sălişte, şi în toamna acelui an a fost instalat de paroh şi protopresbiter al tractului Mediaş. Şi ca atare a funcţionat cu zel şi vrednicie până în momentul când Dumnezeu a voit să-l cheme din această lume.

In numele I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* şi a consiliului arhiepiscopesc a participat la înmormântarea din 4 Februar, consilierii Dr. Gh. Proca şi Virgil Nistor.

Serviciul funebral s'a săvârşit de părintele Dr. George Proca asistat de preoţii: N. Ghesja, P. Medeşan, G. Iacob, D. Fulmon, G. Simplicean, A. Suciu, Z. Harhoiu, I. Stirbeţiu, I. Dordea, N. Bălăban, P. Trif V. Scutea, Ch. Marcu, I. Morar, G. Suciu, şi diaconul Ioan Dinu.

Cântările rituale le-a executat cu toată preciziunea corul Academiei teologice din Sibiu condus de prof. C. Popa.

La finea serviciului divin părintele Proca rosti o cuvântare funebrală despre viaţa şi activitatea defunctului accentuând pierderea pe care o sufere biserica şi în numele bisericii adresă cuvinte de mângâiere creştinească familiei rămasă în doliu; iar la cimiter a vorbit, luându-şi rămas bun dela răposatul, în numele clerului tractual preotul G. Iacob, iar în numele credincioşilor din Mediaş preotul G. Simplăcean.

Depunând o lacrimă de durere pe mormântul decedatului, rugăm pe Dumnezeu ca sufletul lui să l aşeze în locaşurile dreptilor.

In veci amintirea lui!

Nr. 1021.

ORDIN CIRCULAR

In interesul rezolvării chestiunii cu salarizarea cântăreţilor bisericeşti din Arhiepiscopie, îndrumăm oficiile parohiale să comunice de urgenţă:

1. Numele cântăreţilor angajaţi la fiecare biserică.
2. Retribuţiile în bani şi sesie.
3. De când slujesc.
4. Posed diplomă de cântăreţi.
5. Cântăreţi auxiliari nesalariaţi.
6. Unde sânt coruri bisericeşti, din câte persoane e compus, numele dirigentului şi remuneraţia acestuia.

Oficiile parohiale vor înainta în decurs de 15 zile datele la oficiile protopopeşti. Acestea vor controla datele, cuprinzându-le într'un tablou general cu toţi cântăreţii din parohiile şi filiile protopopiatului, şi-l vor înainta în câte două exemplare până la 20 Februar a. c.

Consiliul arhiepiscopesc.

Episcopul Clujului, contribuţiuni la caracterizarea vieţii şi faptelor unui om de seamă, pagini adresate tineretului nostru, — este titlul unei broşuri de 32 pagini, acum apărute în Cluj şi tipărite în imprimeria eparhială. Autorul, care doreşte să rămână anonim, expune, în fuga condeiului, viaţa şi faptele de seama ale activului prim episcop din renăscuta eparhie a Clujului.

Liga Temperanţa

— Lei 300,000 se acordă ca premii —

Publicăm, în cele următoare, înştiinţarea *Ligei Temperanţa* pentru propaganda antialcoolică şi educaţia civică, Bucureşti, relativ la acordarea premiilor în sumă de 300.000 lei celor ce au săvârşit fapte de virtute cetăţenească şi de propagandă antialcoolică.

Consiliul Ligei Temperanţa anunţă următoarele:

Premii în valoare de 300,000 lei se vor acorda în «Ziua Temperanţei» dela 8 Iunie 1930, pentru fapte de virtute cetăţenească şi de propagandă antialcoolică de către «Liga temperanţa» — persona morală, — cu ajutorul societăţii pe acţiuni «Temperanţa» pentru combaterea alcoolismului prin mijloace practice, ambele cu sediul în Bucureşti II, bulevardul Elisabeta 55.

O răsturnare completă *morală şi materială* ameninţă să răpună trupul şi sufletul poporului nostru, *dela războiul încoace.* In faţa acestei situaţiuni îngrijitoare nimănui nu mai este permis a sta indiferent, căci fiecare din noi reprezentăm un atom, o moleculă, dintr'un corp pe care, dacă îl lăsăm să se cangreneze, ne duce pe toţi la peire.

Trupul nostru este expus în primul rând alcoolismului, grozavul flagel cu care ne-am obişnuit atât de mult, încât nu mai sântem în stare să reacţionăm şi care ne ruinează sănătatea şi averea şi ne atacă mintea şi sufletul, distrugând toate însuşirile morale ale poporului nostru.

Pe de altă parte, sufletul nostru este expus la atâtea ispite, pentru ca trupul să poată duce o viaţă frivolă, încât foarte mulţi nu mai pot rezista, şi dau astfel naştere pe lângă criza materială şi la grava criză morală, ambele deopotrivă de periculoase pentru stat şi popor. Necinstea se întinde ca o pecingine pe toate domeniile, la toate breslele şi în toate clasele de populaţie, şi sus, şi jos. *Fără cinste însă, nu i dreptate, şi unde nu-i dreptate pătrunde desnădejdea şi anarhia.*

In lupta pe care o ducem contra alcoolismului şi pentru educaţia civică, pe lângă alte mijloace am hotărât să distingem, ca stimulent şi exemplu, în fiecare an cu premii şi diplome pe acei cari, prin activitatea şi sentimentele manifestate, reprezintă elita poporului nostru pe terenul virtuţilor cetăţeneşti. Voim astfel să realizăm o selecţiune a celor buni, a celor superiori, sprijinind aristocraţia sufletului, datoriei şi a însuşirilor civice în locul aristocraţiei banului, ca viţel de aur şi al vieţii frivole ca scop de toate zilele.

Premiile ce acordăm sânt următoarele:

A) *Eroismul civic, sacrificiul pentru de aproapele, generositate, patriotism:*

Două premii de câte lei 10,000 fiecare, celor cari au săvârşit în cursul celor zece ani dela războiul încoace, *fapte de deosebită virtute cetăţenească* faţă de semenii lui, sau de sacrificiu şi generozitate, patriotism, denotând o mare superioritate în sentimente înalte, şi cari au perseverat în tot timpul până azi pe această cale.

B) *Virtute cetăţenească în propaganda antialcoolică:*

Un premiu de lei 10,000 acelui care în ultimii 10 ani a fost cu vorba şi fapta, *un neobosit luptător contra alcoolismului*, cu rezultate reale dobândite pe acest teren.

Un premiu de lei 10,000 acelui sediu de temperanţă care a realizat cele mai bune rezultate în stavilirea alcoolismului şi înfrumseţarea vieţii, având introduse popice, scrânciob, gramofon, radio, cinematograf, bibliotecă şi sală de şezători culturale.

Un radio primăriei *acelei comune rurale*, în care dela războiul încoace nu a existat nici o cârciumă.

Un premiu de lei 10,000 jandarmului care a fost mai conştiincios în aplicarea legii contra beţiei, în ce priveşte amenzile şi închiderea cârciumilor contraveniente ca şi în dictarea amenzilor pentru beţie, el însuşi fiind un recunoscut propagandist contra alcoolismului. —

C) *Menţinerea ordinei în stat:*

Un premiu de lei 10,000 poliţistului sau jandarmului care în cursul profesiunii lui *şi-a sacrificat mai mult viaţa pentru menţinerea ordinei în stat*, reuşindu-i în numeroase cazuri a descoperi furturi şi a prinde pe răufăcători faţă de cetăţeni şi stat.

D) *Conştiinţa datoriei:*

Un premiu de lei 10,000 *acelui primar rural* care a făcut cea mai bună gospodărie, realizând prin îmbunătăţirile îndeplinite, un model din comuna ce a condus.

Un premiu de lei 10,000 acelui preot dela sat sau oraş care şi a făcut un apostolat din profesiunea sa, ear din poporeni oameni cu evlavie

---

la marginea comunei în apropierea dricului de hotar numit «dosul de după biserică», care cimiter, împreună cu biserica în vremea prigoanelor religioase din veacul al 18-lea, s'a luat cu forţa dela poporul ortodox, dându-se uniţilor cari îl folosesc şi astăzi ca loc de îngropare morţilor. Biserica însă a fost resturnată şi distrusă de o furtună către sfârşitul veacului al 19-lea, astfel că uniţii sub actualul preot Vasile Călugăr, s'au văzut siliţi a-şi ridica o nouă bisericuţă de zid pe locul curţii parohiale de lângă vale, în dreapta drumului ce duce spre comuna Făget.

In lidsa de dovezi nu se poate şti anul în care s'a ridicat aceea bisericuţă veche, dar se poate afirma, că dacă la anul 1733 parohia era organizată având doi preoţi, casă parohială, pământ arător şi fânaţ, aceea primă bisericuţă a comunei a trebuit să fie ridicată mai înainte pe la începutul veacului al 18-lea, ori spre sfârşitul veacului al 17-lea dacă nu şi mai curând.

Admiţând că cei doi preoţi din anul 1733 «popa Oanea» şi «popa Ion» ar fi fost deja preoţi trecuţi la unire şi că împreună cu ei ar fi făcut o trecere de scurtă durată la unire şi o parte a credincioşilor ortodocşi în urma presiunilor ori în baza unor promisiuni neîmplinite, din partea catolicilor, — mai târziu însă la anul 1760—62 cu ocazia conscripţiei lui Buccov îl aflăm aproape întreg ortodox cu 76 familii fără preot pe lângă cele 5 familii unite cu doi preoţi, şi avându-şi biserica parohială proprie, care numai după aceşti ani sub păstorirea preotului Nicolae Popovici a putut fi luată dela ortodocşi şi dată uniţilor, ceea ce putem conclude clar din însărcinarea primită dela comisiunea de conscripţie, care impune poporului ortodox să zidească biserică pe seama celor cinci familii unite: «*Non uniti pro unitis aedificabunt templum*». Şi fiindcă ortodocşii în timpul conscripţiei lui Buccov nu aveau preot, iar mai târziu avându-l pe Nicolae Popovici, dar nesupunându-se însărcinării primite dela comisiunea de conscripţie, şi-au perdut biserica, răpindu-li-se pe seama uniţilor.

Sub Nicolae Popovici parohia îşi asigură şi pe mai departe continuitatea, căci deşi nu mai avea biserică ca lăcaş de închinare, avea însă averea ei proprie, în pământ arător, fânaţ şi vie, iar credincioşii aveau preot care să-i strângă în jurul lui cu nădejdea că îşi vor ridica altă biserică în locul celei pierdute, ceea ce s'a şi întâmplat zidindu-şi mai târziu o altă biserică de zid, pe cea actuală, ridicată sub coasta «viilor domneşti», care de aici înainte s'a numit biserica cea «*nouă*», spre deosebire de vechea biserică rămasă uniţilor, la credincioşii cari cercetau această biserică, se numeau «*noi*».

In ce priveşte istoricul zidirii bisericii de astăzi, nu avem date precise despre anul în care s'a edificat. Inscripţii despre acest an nu avem, fiindcă biserica a mai fos zidită odată aproape din fundament în jumătatea a doua a veacului trecut, fiind ameninţată de coasta dealului sub care se află, cât şi de greutatea turnului care începuse a se apleca spre boltitura bisericii crepându-i pereţii, — cu care ocazie s'a demolat şi turnul fără a mai fi rezidit şi s'a ruinat şi boltitura cu zugrăveala, pe care s'ar fi putut afla unele inscripţii despre anul zidirii. M'am orientat însă după două icoane vechi dela finea veacului al 18-lea şi de pe un clopot mai mare cu inscripţia: «a. 1803».

Anume. o icoană veche zdrănţuită a Maicii Domnului care se păs-

şi cu frică de Dumnezeu, devenind astfel un adevărat tămăduitor al sufletelor.

Un premiu de lei 10,000 acelui învăţător rural care şi a făcut un apostolat din meseria lui, apreciat de organele oficiale şi poporeni, şi căruia i-a reuşit prin îndemnuri să determine a lua drumul cărţii pe mulţi copii de ţărani, dintre cari unii mai târziu au devenit factori de mare valoare şi utilitate pentru ţară.

Un premiu de lei 10,000 medicului de judeţ;

Un premiu de lei 10,000 medicului de plasă, şi

Un premiu de lei 5000 agentului sanitar,
cari au făcut cea mai bună organizare sanitară şi servesc de adevăraţi apostoli ai populaţiei.

Un premiu de lei 10,000 agronomului sau cooperatorului, care a ştiut să dea cea mai bună îndrumare sătenilor pentru o bună cultură a pământului în legătură cu organizarea cumpărărei şi vânzărei în comun, cu bune şi reale rezultate pentru ţărănime.

E) *Contra hoţilor în paguba statului:*

Un premiu de lei 10,000 aceluia care dintr'un sentiment civic *a denunţat cea mai mare fraudă comisă şi constatată în paguba statului;* iar dacă a primit o primă a folosit-o în parte şi pentru scopuri de interes general.

F) *Selecţionarea talentelor extraordinare în interesul ţării:*

Scoaterea la suprafaţă a celui mai talentat absolvent al şcoalei primare care prin calităţile sale poate fi considerat ca cel mai talentat copil al ţării şi care ar fi o perdere reală pentru ţară dacă ar rămânea în întuneric.

Idem a 2 absolvenţi de liceu îndeplinind aceleaşi condiţiuni, pentru studiile universitare.

5 premii de câte 5000 lei fiecare, sau echivalentul, pentru cei mai buni elevi de liceu, avându-se în vedere talentul, sârguinţa şi însuşirile extraordinare de promiţătoare pentru ţară.

5 premii de câte 5000 lei fiecare, sau echivalentul, absolvenţilor şcoalei primare cari au dovedit şi ei calităţile dela punctul precedent. —

Fiecare din cei 26 premianţi de mai sus va primi şi o diplomă de virtute cetăţenească.

Deosebit se mai acordă 30 diplome de virtute cetăţenească acelora cari au dovedit însuşirile meritoase de a fi premiaţi cu unul din premiile menţionate mai sus, dar cari din lipsă de fonduri nu au putut dobândi aceste premii băneşti.

Fiecare premiat pe lângă fapta care l-a îndreptăţit la premiere, trebue să fie recunoscut om de bine, de cinste, lipsit de orce viciuri, în special al beţiei.

Toţi premiaţii vor găsi, în Liga şi Societatea Temperanţa ca şi în conducătorii şi membrii lor, sprijinul moral al unor adevăraţi părinţi şi binefăcători.

Liga şi Societatea Temperanţa vor da în fiecare an astfel de premii.

Facem apel la toate autorităţile publice şi private, la toate societăţile culturale şi la toţi oamenii de bine să ne comunice în timp de 3 luni de zile, adecă până la 1 April 1930, împreună cu toate lămuririle necesare, cu acte şi documente, numele acelor persoane cari cred că ar merita să le decernăm premiile menţionate mai sus rămânând ca noi la rându-ne să cercetăm, să apreciem şi să hotărâm.

Insistăm în special asupra elevilor cari urmează să îi scoatem la suprafaţă şi să îngrijim de ei până la terminarea studiilor universitare, că cei recomandaţi, prin calităţile lor, trebue să iasă complet din comun, reprezentând o desăvârşită selecţiune a unor talente extraordinare şi cari ar însemna o mare pagubă pentru ţară dacă ar rămânea în întuneric.

Până acum s'a găsit necesar a se face o selecţiune a plantelor, a cerealelor şi a animalelor. De azi încolo, Liga Temperanţa inaugurează selecţiunea oamenilor pe domeniul virtuţilor civice şi al posedării unor talente superioare.

Din acest început modest sântem hotărâţi a merge mai departe, şi adecă: Printr'o comisiune specială să recrutăm în fiecare an din licee şi şcoli primare pe cei mai talentaţi copii ai ţării, pe cari să-i dăm la un liceu anume pentru aceste talente superioare, ştiut fiind că şi cei mai buni lăsaţi în mijlocul celor slabi, mulţi din ei se pierd:

Aceste talente extraordinare, selecţionate, urmează a fi conducătorii de mâne ai ţării carora cu toată convingerea le putem încredinţa destinele ei.

Pentru toţi premiaţii se va face un album cu fotografiile şi biografiile lor, Liga şi Societatea Temperanţa păstrând un contact permanent cu ei. Mai târziu se vor plasa în «Galeria virtuţilor civice ale ţării».

Facem apel la toate autorităţile publice şi private şi la toţi oamenii de bine şi cu dare de mână, să se asocieze la iniţiativa noastră, decernând premii mai mari sau mai mici pentru scopurile mai sus menţionate sau pentru alte scopuri de virtute civică ce vor crede de cuviinţă.

Aceste premii se vor decerna de noi pe numele donatorului tot în ziua de 8 Iunie 1930 şi ne vor fi comunicate cel mult până la 1 Mai, spre a le da publicităţii, sumele depunându-se la Banca Naţională pe numele Ligei Temperanţa. Donatorii au dreptul a-şi spune cuvântul asupra persoanelor cărora urmează să se decerne premiile.

Facem urări, ca în scurt timp, «Ziua Temperanţei şi a virtuţilor civice» să devină o zi de sărbătoare pentru întreg poporul român, o zi de selecţiune şi de încurajare a însuşirilor civice şi a talentelor superioare.

INFORMAŢIUNI

Parastas. In 14 Februar a. c. împlinindu-se 10 ani, decând fostul exactor referent consistorial, prezidentul «Reuniunii naţionale culturale a meseriaşilor români din Sibiu», neobositul secretar al «Reuniunii de agricultură română din judeţul Sibiu» şi prezidentul «Reuniunii de înmormântare» Victor Em. Tordăşianu îşi doarme somnul de veci în cimitirul Central din Sibiu, Duminecă la 16 Februar a. c., în catedrala din Sibiu, se va serba, pentru odihna sufletului său, părăstas. Cunoscuţii şi cei ce-i păstrează încă memoria, sânt rugaţi a participa la acest act. *Familia.*

Campania electorală, în vederea alegerilor judeţene dela 5 Februar, s'a desfăşurat, peste tot, în ordine; unele incidente, în parte chiar sângeroase, petrecute şi la alte alegeri sub diverse guverne, sânt fatal împreunate încă cu moravurile vremii.

Ordin a dat ministerul agriculturii, să se planteze şoselele comunale şi judeţene, tot la depărtare de 12 metri unul de altul, cu pueţi de duzi (frăgari), salcâmi şi tei, procuraţi dela ferme şi particulari. Porunca priveşte şi răpile, umbrirea izlazurilor, şi oprirea tăerii pădurilor de coastă. Ministerul mai dă ordin să se curăţe şi să se ardă cuiburile de omizi; — pentru aceste scopuri cere tot odată sprijinul preoţilor şi învăţătorilor. Sprijinul acesta este o datorie, care trebue împlinită fără considerare la *premiile* puse în vedere.

Cât e de greşită dispoziţia (în acelaş timp imorală) prin care se dau prime de *încurajare* celorce denunţă pe «fraudatorii» fiscului, s'a văzut de nou într'un caz recent, petrecut în capitala ţării. Un cântăreţ, de mare celebritate, Şaliapin, a primit pentru spectacolele sale o sumă considerabilă. Ceice îşi fac o meserie rentabilă din urmărirea şi darea pe faţă a «înşelătorilor» fiscului, au alergat în grabă, — cum scriu ziarele bucureştene, — în nădejdea grasului bacşiş, la ministerul de finanţe, spunând că: Şaliapin nu şi-a plătit taxele către fisc! Bagajele artistului, în urma denunţului, fură sechestrate la hotel; ear artistul a trebuit să aducă la minister angajamentul său cu Opera română, unde se constată că sarcinile fiscului le suportă Opera, nu cântăreţul... Cine se compromite, cei cu «bacşişul», de astă dată pierdut, sau autorităţile noastre?

Reforme. Ziua de răpaos în Turcia nu mai este Vinerea; ci, începând cu 1 Ianuar 1930, s'a pus pe zi de *Duminecă,* deşi Turcia nu este ţară creştină; în acelaş timp în Rusia, unde massa poporului toată mai este creştină, sovietele desfiinţează Duminecă şi introduc «săptămâna» de *cinci* zile de lucru. Numirile acestor 5 zile sânt următoarele: Marx, Lenin, Internaţionala a treia, Industrializarea, Comuna.

ŞTIRI LOCALE

Dăruire. Dela primărie: Au intrat donaţiuni pentru şomerii din oraşul Sibiu dela: Friederic Nussbächer 500 lei, Dr. Goritz Wilhelm primar 1000 lei, A. C. şi. M N. 100 lei, Guido de Putkowski 100 lei, Peter Racsmany 150 lei, Wilhelm Nidermaier 200 lei, Transilvania bancă de asigurare 1000 lei, Friederica Wolff 300 lei, Soţii Larcher 100, Dr. G. A. Weber 100 lei.

Distribuirea cărţilor de alegători. Dela primărie: Se aduce la cunoştinţă: *Cărţile de alegători* pentru alegerea Consiliului municipiului Sibiu, ce se face în 16 Martie a. c., se vor distribui în *11 şi 12 Februar* între orele 3—7 p. m. (15—19) în sala mare de şedinţe a primăriei, strada Mitropoliei Nr. 2.

Nr. 1173/930. (11) 1—2

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu publică concurs pentru întregirea postului de **şef de birou** cl. II în cancelaria arhiepiscopească, post retribuit cu salar lunar de Lei 5650 plus indemnizaţia de chirie după normele de salarizare a funcţionarilor publici.

Reflectanţii la acest post vor înainta cererile lor concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 28 Februar a. c., însoţite de următoarele documente:

1. Act de naştere,
2. Act de cetăţenie,
3. Certificat de bacalaureat,
4. Alte eventuale certificate de studii,
5. Eventuale certificate de serviciu.

Vor fi preferiţi absolvenţii de teologie.

Sibiu, 3 Februar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

---

trează şi acum în biserică are inscripţia cu litere cirile vechi: «Pop Nicolae zugrav», iar pe altă icoană a lui Isus zugrăvită tot de Pop Nicolae — pictura fiind una şi aceeaşi la amândouă — se află inscripţia: anul 1793».

De altă parte clopotul cu inscripţia «a. 1803» nu a putut fi folosit în bisericuţa mică veche de lemn, al cărei turn n'ar fi putut suporta greutatea lui, fiind acesta cel mai mare dintre toate cele 3 clopote ce le-a avut biserica ortodoxă până la a. 1916, când două dintre ele — între cari şi acest clopot cu inscripţia «a. 1803» — s'au rechiziţionat de armata austro-ungară. Dar nu au putut fi folosite nici cele 2 icoane amintite mai sus, în vechea bisericuţă trecută la uniţi, fiind şi acestea mai mari şi nepotrivite cu micul altar al acelei bisericuţe.

Presupunerea cea mai apropiată de adevăr este că luarea acelei prime biserici pe seama uniţilor s'a întâmplat numai după conscripţia generalului Buccov din a. 1760—62, vasezică între anii 1763—1780 în timpul domniei Mariei Terezia, catolică înflăcărată, care a forţat pe toate căile trecerea românilor ardeleni la unire. O răpire de biserici după acest an nu mai pare posibilă, fiindcă fiul şi urmaşul Mariei Terezia, împăratul Iosif al II-lea, prin decretul său datat la 25 April 1781 şi transpus protopopilor şi preoţilor ortodocşi de vicarul Ion Popovici cu datul: Sibiu, 15 Iulie din acel an, opreşte răpirea bisericilor ori căror confesiuni fără ştirea împărăţiei. Prin urmare luarea micei bisericuţe de lemn a urmat numai între anii 1763—1780. Biserică nouă nu şi-au putut ridica îndată după pierderea celei vechi, ci a trebuit să treacă un interval de timp mai îndelungat, şi astfel biserica actuală a trebuit să fie zidită numai după anul 1780 către sfârşitul veacului al 18-lea dar înainte de a. 1793 când s'au procurat cele 2 icoane pentru altar, iar până atunci după obiceiul acelor vremuri de restriştе de a se face slujbele dumnezeeşti — în lipsă de biserici — prin şuri, astfel şi preotul Nicolae Popovici a trebuit să se folosească de vreo şură în care să-şi adune poporul la rugăciune până la zidirea unei noue biserici parohiale.

Istoricul Dr. Augustin Bunea în şematismul său bisericesc afirmă că actuala parohie unită din Crăciunel s'a înfiinţat la a. 1810. De aici se poate conchide că numărul de 5 familii unite aflate cu ocazia conscripţiei lui Buccov la a. 1760—62, numai la a. 1810, adecă abia după 48 ani s'au înmulţit într-atât, cât să poată forma o mică parohie separată cu preot stabil.

„FRĂȚIA“ institut de credit și de economii, soc. anonimă în SIGHIȘOARA

Nr. 194/1930 (12) 1—1

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIA» se invită la

a XXIII-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Sighișoara, *Sâmbătă, în 8 Martie 1930 la ora 10 a. m.* în localul institutului, strada Regele Ferdinand Nr. 29, cu următoarea:

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul și propunerea Consiliului de administrație și a comitetului de censori cu privire la Contul Bilanț și Contul Profit și Pierdere pe 1929; distribuirea profitului net și darea absolutorului pe anul de gestiune 1929;
3. Fixarea marcelor de prezență;
4. Alegerea unui membru în comitetul de cenzori;
5. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotențiați, sunt rugați să-și depună acțiunile la cassa institutului din Sighișoara, sau la cassa Filialei Agnita, eventual și actele de plenipotență cel mult până la 7 Martie 1930 ora 12 din zi.

Dacă numărul acționarilor prezenți, sau al acțiilor reprezentate nu va fi deajuns pentru a se putea aduce deciziuni valide, adunarea generală se va ține mai târziu cu 1 oră în localul și cu programul sus indicat conform Art. 27 din statute al. 2.

Sighișoara, la 1 Februarie 1930.

Consiliul de administrație.

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1929.

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar		723,661·—	Capital social 1928	3.500,000·—	
Efecte de primit	3.430,000·—		vărsat în anul 1929	695,700·—	4.195,700·—
Imprumuturi cambiale cu acoperire hipotecară	8.237,639·—		Fond general de rezervă	278,315·—	
Imprumuturi cu giranți	82,350·—		Fond pt. creanțe dubioase	56,115·—	
Imprumuturi pt. mica industrie	402,000·—		Fond de pens. al funcționarilor	22,850·—	357,280·—
Conturi curente Debitoare	1.276,312·—	13.428,301·—	Depozite spre fructificare		5.381,387·—
Acțiuni diverse		100,000·—	Conturi Curente Creditoare		226,390·—
Imobile		2.160,365·—	Reescont la bănci		5.707,500·—
Mobilier		20,000·—	Dividende neridicate		40,485·—
Diverse Conturi Debitoare		472,553·—	Ordine de plată		6,340·—
			Diverse Conturi Creditoare		261,042·—
			Dobânzi transitorii		98,888·—
			Beneficiu net		629,868·—
		16.904,880·—			16.904,880·—
Conturi de ordine			**Conturi de ordine**		
Efecte în reescont		5.707,500·—	Diverse Efecte reescontate		5.707,500·—
		22.612,380·—			22.612,380·—

Contul Profit și Pierdere

Debit			Credit		
Dobânzi plătite după Depuneri	579,214·—		Dobânzi, Comisioane, Venite dela efecte	2.353,209·—	
Dobânzi plătite după reescont	520,677·—	1.099,891·—	Chirii	54,000·—	2.407,209·—
Cheltueli generale:					
Cheltueli de administrație	167,900·—				
Salarii	415,515·—				
Chirii	12,000·—				
Impozite	82,035·—	677,450·—			
Beneficiu net		629,868·—			
		2.407,209·—			2.407,209·—

Sighișoara, la 31 Decemvrie 1929. (ss) Ioan Pavel dir. executiv, cont. aut.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) Dr. Gheorghe Petrașcu, președ. (ss) Dr. Ștefan Chelemen, vice-președ. (ss) Ioan Dr. Ioanoviciu (ss) Emilian Stoica (ss) Valeriu Cosma (ss) Aurel Stoicoviciu (ss) Dr. Alexandru Căpățînă (ss) Dr. Victor Știrbețiu (ss) Ștefan Colceriu

Subsemnatul comitet am examinat conturile de față și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sighișoara, la 29 Ianuar 1930.

COMITETUL DE CENZORI:

(ss) Romul Constantinescu, vice-președinte (ss) Ioan Bendorfean (ss) Pompiliu C. Constantin (ss) Nicolae Glăjea (ss) Teodor Stoica

Raportul comitetului de censori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de censori, am examinat în decursul anului 1929, registrele și valorile, pe cari le-am aflat în regulă; deasemenea am examinat conturile Bilanț și Profit și Pierdere pe 1929 ale institutului de credit și economii «FRĂȚIA» Sighișoara și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului.

Deci cu onoare Vă propunem să binevoiți: 1. a aproba conturile Bilanț și Profit și Pierdere dând atât Consiliului de administrație, cât și Comitetului de censori absolutorul pentru anul de gestiune 1929; 2. a primi propunerea Consiliului de administrație referitoare la împărțirea prof. net. de Lei 629,868·—, la care și Comitetul de censori se alătură.

Sighișoara, la 29 Ianuar 1930.

COMITETUL DE CENSORI:

(ss) Romul Constantinescu, vice-președinte (ss) Ioan Bendorfean (ss) Pompiliu Constantin (ss) Teodor Stoica (ss) Nicolae Glăjea

„POPORUL“ Institut de credit și cassă de schimb, societate pe acții, SĂLIȘTE

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și cassă de schimb «POPORUL» societate pe acții se convoacă la:

a XXII-a adunare generală ordinară

ce se va ține *Sâmbătă* în *22 Februarie 1930 la ora 3 p. m.* în sala școalei primare din loc, cu următoarea:

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Prezentarea Bilanțului pe 1929, raportul Consiliului de Cenzori și darea absolutorului atât Consiliului de Administrație cât și Consiliului de Cenzori.
4. Impărțirea profitului net și a cotei de binefaceri.
5. Fixarea mărcilor de prezență.
6. Alegerea a doi membri pe 5 ani în Consiliul de Administrație.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acțiile, precum și eventualele documente de plenipotență, la cassa institutului, cel puțin cu 48 ore înainte de deschiderea adunării (§ 17 din statute).

Pentru cazul că numărul acționarilor, nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 1 Martie 1930, în acelaș loc, la aceiaș oră și cu aceiași ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acționarilor, al acțiilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, la 26 Ianuarie 1930.

Consiliul de Administrație.

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1929.

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar	531,703·—		Capital social		2.000,000·—
Monete	336,404·—		Fond de rezervă	603,010·—	
Disponibil la Bănci	1.161,273·—	2.029,380·—	Fond de binefaceri	8,525·—	
Efecte		1·—	Rezerve pt. creanțe dubioase	450,000·—	1.061,535·—
Acțiuni diverse		45,200·—	Fond de pensiuni		222,049·—
Imprumuturi pe cambii	8.215,181·—		Depozite spre fructificare		20.752,434·—
Imprumuturi pe ipotecă	6.189,388·—		Reescont la Banca Națională		2.000,000·—
Imprumuturi pe obligațiuni	219,956·—		Dividende neridicate		22,678·—
Conturi Curente	11.110,968·—	25 735,493·—	Diverși creditori		1.173,785·—
Imobile:			Interese tranzitorii pe 1930		299,723·—
Casa centralei	1·—		Deponenți de efecte spre încassare		725,887·—
Casa filialei	482,400·—	482,401·—	Profit net		760,272·—
Mobilier		1·—			
Efecte spre încasare		725 887·—			
		29.018,363·—			29.018,363·—

Contul Profit și Pierdere

Cheltuieli			Venite		
Dobânzi la Depuneri		1.934,088·—	Interese după disponibil la Bănci	158,360·—	
Dobânzi la Reescont		127,219·—	Venite dela acții	4,240·—	162,600·—
Salarii		361,740·—	Dobânzi și comisioane		3.498,982·—
Cheltueli generale		59,475·—			
Impozite		365,188·—			
Amortizări din imobile		53,600·—			
Profit net		760,272·—			
		3.661,582·—			3.661,582·—

Săliște, la 31 Decemvrie 1929. (ss) N. Hociotă contabil autorizat

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) Dr. M. Lupaș, preș. (ss) Dr. N. Petra (ss) Ilie Mărtin (ss) Dr. Ioan Cupu (ss) I. Herța (ss) I. Manaoilu (ss) C. Țintea (ss) Oprea Borcea (ss) Ioan Pavel (ss) N. Dădârlat (ss) Onisifor Răcuciu

Subsemnatul Consiliu de Cenzori, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului.

Săliște, la 26 Ianuarie 1930. (10) 1—1

CONSILIUL DE CENZORI:

(ss) Ilie Petruțiu, președinte (ss) Ioan Dădârlat fot. (ss) A. Tâmpănariu (ss) Nicolae Borcia (ss) Dădârlat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 12 Februar 1930 Nr. 12

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

ANEXA LA „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Omul din Macedonia

Să evadăm pe o clipă din încercuirea prezentului, frământat de griji și de nevoi cari năvălesc asupra omului ca valurile mării asupra ostrovului singuratic.

Sfântul Apostol Pavel e în ajunul debarcării pe țărmul european. Petrece ultima noapte la Troa. De acolo se puteau vedea coastele europene. Poate-că avusese de gând să debarce la greci și să le propoveduiască Evanghelia. Dar înainte de debarcare avu noaptea o visiune. Ii apăru: omul din Macedonia și-l rugă să treacă în Macedonia ca să-i ajute.

Apostolul nu mai zăbovi nici o clipă. Întărit de visiunea sa, a pornit la drum dis de dimineață în aureola zorilor zilei.

Notăm că toate lucrurile mari se plămădesc din idealuri, purtate pe raze de visuri și vedenii. Soldații, cari au plecat în războiul desrobirii naționale, au visat noaptea în corturi înfăptuirea României întregite.

Visul acesta i-au ajutat să se urce cu bucurie pe rugul jertfei supreme.

— Vino și ne ajută!

Strania apariție a macedoneanului înaintea apostolului Pavel s'a gravat în sufletul lui. L-a căutat pretutindenea și nu l-a aflat. In Atena a predicat învierea lui Hristos și Atenienii n'au avut pacientă să-l asculte. In Tesalonic a propoveduit a doua venire. In Galatia libertatea prin Hristos, în Filippi și Colossi supremația lui Hristos în lumea intelectuală și morală iar în Corinth pe Hristos cel răstignit.

Dar macedoneanul, care i-s'a arătat în vis nu era nicăiri. Apostolul a întâlnit Evrei bigoți, descântători, închinători ai zeilor cu statue de marmoră, lume năcăjită, oameni cari alergau după deșertăciunile vieții. Nimenea nu l-a întâmpinat pe apostol să-i spună: Bine ai venit, pe tine te așteptam; noi am trimis după tine; noi așteptăm ajutorul tău!

Omul din Macedonia a dispărut. Apostolul l-a căutat până la moarte și nu l-a aflat. Alți apostoli aveau să urmeze, să-l caute prin lume. Ca și atunci lumea de azi se pare că trăește în aceleași condiții. Mănâncă, bea, lucrează, studiază, iubește și urăște, se sbuciumă și se acomodează vieții.

Sunt neajunsuri pe care lumea le consideră integrate în destinul vieții. Lumea n'are conștiința pregnantă a nevoilor lăuntrice ale vieții.

Oprește în loc pe trecătorul de alăturea și-l întreabă:

— Ești împăcat cu viața ta?

Și-ți va răspunde cu onestitate: Da, merg cu lumea deavalma. Ai mei sunt sănătoși și sunt mulțămit!

— Dar nu simțești trebuință de Hristos?

Și-ți va răspunde: ...Până la Hristos... m'aș mulțămi și cu altele. Iată, acum sunt în toiul alegerilor și de la această biruință aștept să vie stabilizarea... moralității și a patriotismului. Une-ori socotesc, că mi-ar prinde bine să fiu mai aproape de Hristos, ca să mă scape dintr'un necaz ori dintr'o încurcătură, dar azi n'aș putea vedea, cum aș fi mai fericit fiind alăturea de Hristos!

Omul din Macedonia s'a făcut nevăzut; sfântul Pavel nu l-a întâlnit nicăiri.

Dar el trăește în lume și apostolii cu visiune îl urmăresc fără încetare. El poate să fie în vr'un colț al țării noastre, și avem datoria a umbla după el, știricind dela om la om, ca să-i dăm de urmă. Omul din Macedonia simbolizează pe celce însetoșează de dreptatea și adevărul lui Hristos. Să-l căutăm pe pământ și în sufletele noastre!

Comemorarea lui Emanoil Gojdu

— Parastas. — Conferență. —

Implinindu-se, în 3 Februar a. c., 69 de ani dela moartea ilustrului mecenate *Emanoil Gojdu*, neuitatul binefăcător al tinerimii școlare din vechiul Ardeal, s'a comemorat la Arad această pioasă aniversare.

In catedrală s'a celebrat parastas, la care au asistat reprezentanții tuturor oficialităților din oraș.

In aceeaș zi, după amiazi, s'a continuat comemorarea la Palatul cultural, unde P. S. Sa episcopul *Grigorie* al Aradului arată, în cuvântarea sa, rostul acestei festivități ca datorie de recunoștință față de celce s'a gândit mereu la soartea studențimii ortodoxe, căreia i-a lăsat o avere uriașă pentru acele vremuri; dar faptul acesta — a încheiat oratorul — trebue să ne îndemne nu numai la recunoștință, ci în acelaș timp și la imitarea marelui gest al lui Gojdu.

După cuvântul Arhiereului, a urmat conferența dlui profesor universitar și fost ministru, păr. *Ion Lupaș*, care, în lipsa monografiei despre viața marelui mecenate, a izbutit totuși să prezinte auditorului interesante amănunte din cariera lui Gojdu, începând dela ascendenții săi aromâni cari purtau numele de *Popovici*, nu Gojdu, și până la testamentul său din 1869.

In legătură cu activitatea politică a lui Emanoil Gojdu, conferențiarul amintește de o adunare ținută în *21 Mai 1848*, în Pesta, acasă la Emanoil Gojdu, pentruca românii din Bănat, Crișana și părțile ungurene

FOIȘOARA

(4) **MONOGRAFIA**

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**

din Laslăul mare

Bătrânul Naftailă Goga și cu un alt credincios din Crăciunel, Dumitru Turcu l. Ioan, îmi spuneau adeseori că actuala biserică ortodoxă — după istorisirile părinților lor, a fost edificată cu ajutorul unui domn de pământ (nobil, nemeș) cu numele *Borsay* din această comună, căruia îi era supuă o parte a iobagilor din sat. Coasta de deal sub care e zidită biserica, era proprietatea lui Borsay, și se întindea până la locul de curte de azi cu casa de lângă «viile domnești», care astăzi formează proprietatea lui Deutsch Albert. El a donat-o poporului ortodox dându-i ajutor și cu materialul de edificare, pentru a-și putea ridica o altă biserică în locul celei vechi de lemn, ridicată în timpuri străbune — probabil înainte de anul unirii — pe locul cimiterului astăzi al uniților, care biserică împreună cu cimiterul, după cum am văzut, în urma trecerii câtor-va credincioși la «unire» s'a luat cu forța dela poporul ortodocs, dându-se uniților și preotului lor.

Spuneau bătrânii că pe acel timp se pripășise în sat un preot unit. Făcea slujbe religioase într'o șură, dar neavând biserică și popor, după doi ani de prozelitism religios zadarnic, s'a dus la episcopul său dela Blaj, căruia i s'a plâns că nu-și poate câștiga popor neavând biserică unde să slujească. Deci roagă pe episcop să-i facă rând de biserică, altfel el nu mai stă în Crăciunel. Episcopul i-ar fi răspuns: «*Du-te și câștigă-ți mai întâi popor, pe urmă îți voi face rând și de biserică*».

Reîntors în comună și-a continuat munca de prozelitism religios, până când în sfârșit cu promisiuni pe lângă poporul ortodox că pe cei ce vor trece la unire îi va ușura de iobăgie și plată pentru slujbe nu le va cere, a reușit să se împrietenească cu vreo câțiva dintre cei mai de rând cari au trecut la unire. Acum pleacă din nou la episcopul său și descoperindu-i succesul obținut îl roagă din nou să-i facă rând de biserică. «Du-te și fi liniștit — îi răspunse episcopul — în curând vei avea și biserică».

Nu trece mult timp, când într'o bună zi poporul se trezește cu solgăbirăul cercului în comună. Acesta adună la un loc poporul întreg cu preotul și epitropul bisericii în frunte și le zice: *Acum aveți și uniți în sat, deci să le faceți și lor rând de biserică. Vă dau termin de 30 zile să căutați local, să împlântați șoșii și să vă apucați de lucru*». Preotul Nicolae Popovici — căci el servea pe la finea veacului al 18-lea ca preot al bisericii ortodoxe — a protestat cu multă rugăminte în numele poporului, pentru sarcina nedreaptă ce li se impune — dar solgăbirău a rămas neînduplecat.

Trecând cele 30 zile, în decursul cărora poporul și popa Nicolae nu au făcut nici un pas pentru a ridica uniților biserică, se pomenesc din nou cu solgăbirău pe capul lor, provocându-i și zicându-le: «Mă! vă mai dau încă 8 zile, dacă nici în acest termin nu veți lucra nimic, am să vă iau biserica». Chiar așa s'a și întâmplat. Au trecut și cele 8 zile în cari ei trebuiau să aleagă locul și să așeze șoșii (stâlpii) ca dovadă că s'au apucat de lucru, ei însă nici de astă dată nu au făcut nimic. Ce? Noi să

să-şi manifeste dorinţele naţionale, după felul în care românii ardeleni votaseră rezoluţia din 3/15 Mai, acelaş an, la Blaj.

Procesul verbal, al întrunirii pestane dela Gojdu, există. Dezideratele experimate nu sânt atât de mari ca cele de pe Câmpia Libertăţii dela Blaj, dar sânt remarcabile. Se recunoaşte, guvernul unguresc dela Pesta; se cere să se poarte în spiritul adevăratului liberalism. Se recunoaşte limba maghiară ca limbă a statului, adică limba oficială a autorităţilor între ele, dar limba oficială a localităţilor şi regiunilor românesti să fie limba românească. Se cere înfiinţarea unei secţiuni independente, românesti, la ministerul de culte. Biserica românească să fie scoasă de sub ierarhia sârbească, şi, până la definitivarea unei ierarhii românesti, să se institue un comitet bisericesc cu puteri de arhiereu.

După acest început de activitate politică Emanoil Gojdu s'a retras în viaţa privată, şi abia la 1861 îl vedem reapărând, acum ca prefect al judeţului românesc Caraş-Severin.

Aci, deşi a stat foarte puţin, a avut o activitate hotărât românească. A introdus în consiliul judeţaean, — care pe vremea aceea era un mic parlament — 250 de români, dintre 400 de consilieri câţi erau toţi. In oficiile judeţene a introdus 45 de români, parte localnici, parte de prin alte judeţe. A sprijinit apoi mişcarea ce s'a pornit pentru înfiinţarea unui liceu românesc l-a Lugoj, şi care n'a reuşit deoarece unii dintre iniţiatorii mişcării, spre al scoate de sub puterea numai vremelnic românească a administraţiei judeţului, vroiau să-l pună sub ocrotirea bisericii ortodoxe, ceeace a făcut pe uniţi să-şi revoace subscripţiile.

Testamentul pe care la făcut nemuritorul mecenate la 1869, în anul premergător morţii, a fost o surpriză în deosebi pentru unguri.

Conferenţiarul a arătat că întâia notiţă despre o intenţie a lui Gojdu de-a lăsa o fundaţiune pentru studenţii români se află într'un ziar românesc din 1862, unde se spune că la o petrecere a studenţilor români din Pesta, la vila lui Gojdu, unul dintre studenţi a făcut aluzie la un eventual legat pentru studenţi, iar Gojdu a răspuns că va lăsa la moartea sa astfel de dispoziţii, ca şi de-acolo din mormânt să fie mereu între studenţimea română.

S'a ţinut de cuvânt într'un chip nebănuit şi şi-a lăsat întreaga avere, afară de câteva mobile rezervate fa-

miliei, pentru burse destinate studenţimii române ortodoxe. Legatul era extraordinar de mare pentru vremea aceea: în total aproape 600,000 de fiorini, dar s'a redus prin unele sarcini ce rămăseseră asupra lui, şi mai ales prin faptul că era alcătuit în parte din acţiuni al unor întreprinderi nu prea prospere. A fost pus sub conducerea unui comitet alcătuit din cei trei arhierei ortodocşi şi din câte doi mireni de fiecare eparhie. Din veniturile lui s'au crescut anual zeci de studenţi români ortodocşi; ba în anii din urmă numărul bursierilor ajunsese să fie chiar de 160—170 pe an. Se poate spune, că aproape n'au fost trei-patru la sută dintre românii ortodoxi, cari au învăţat carte în Ungaria jumătăţii de veac din urmă, care să nu fi fost bursieri ai fundaţiunii Gojdu.

Din cauza lipsei legăturilor normale cu Ungaria, fundaţiunea a rămas nevalorificată în ultimii 10 ani, dar după ce a ajuns acum în discuţiunea conferenţei dela Haga, ministrul de externe ungar Vaiko a declarat, că va fi redată cât de curând destinaţiei.

Fundaţiunea lui Emanoil Gojdu

Despre această fundaţie reamintim, cu prilejul comemorării nemuritorului binefăcător al bisericii noastre, următoarele date:

Indată după moartea lui Gojdu, în Februar 1870, fundaţia s'a inactivat. Averea ei se compunea din o casă în strada Regală din Budapesta, în valoare de 226 000 fl., o vilă la Rákoş în preţ de 30,000 fl., cinci pământuri în jurul Budapestei, în valoare de 25,000 fl., 54 acţii dela Casa de păstrare din Pesta, în valoare de 143 100 fl. şi 40 acţiuni dela moara «Concordia» din Pesta, în valoare de 15,600 fl. In total deci cel dintâi inventar al fundaţiei era de 439.007 fl. 55 cr., afară de suma de 100,600 fl. pe care fundaţia avea să o încaseze dela diferiţi datoraşi ai lui Gojdu.

In anul următor, 1871, s'a şi început distribuirea burselor la 4 studenţi 600 fl., în 1872 la 12 studenţi 1550 fl., în 1873 la 33 studenţi 4347 fl., în 1874 la 28 studenţi 5530 fl., în 1875 la 33 studenţi 4590 fl. şi aşa mai departe în fiecare an tot mai mult. Până la 1916 au beneficiat din această fundaţie 6000 de studenţi români dela toate şcoalele din ţară şi străinătate. Dela 1916 nu s'a mai putut da nici un ajutor.

In anul 1880 s'a cumpărat şi casa din strada Dob, în anul 1882 s'au vândut pământurile şi vila dela Rákos cu 125,000 fl. şi în 1884 s'a cumpărat casa din strada Holló, cari împreună cu cea din strada Regală făceau un complex unic cu trei fronturi către trei străzi. Pe acest teren s'au zidit apoi la 1898 cele 7 palate, cari împreună strada Dob cu strada Regală, iar în casa din strada Holló s'au instalat birourile şi capela ortodoxă română.

La 1914, când a izbucnit războiul, averea fundaţiunei era de 7.338 598 cor. 40 fil. Cu intrarea României în război, întreagă averea a rămas izolată în Ungaria, şi astăzi se duc mereu tratative cu guvernul unguresc pentru soluţionarea acestei cauze. Astăzi averea fundaţiei este preţuită la circa 400 milioane lei.

Nr. 1175 3/I 1930.

COMUNICAT

Anut trecut s'au împlinit zece ani de când I. P. S. Sa, Patriarhul Miron Cristea a fost ales Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Primat al României. Din acest prilej scriitorul I. Rusu Abrudeanu a publicat o carte festivă intitulată: «Patriarhul României Dr. Miron Cristea» prin care se expune viaţa şi faptele I. P. S. Sale ca bărbat al Bisericii şi de stat până în ziua de azi.

Scrierea de importanţă istorică o recomandăm tuturor preoţilor spre a o procura pentru bibliotecile parohiale, cu atât mai vârtos că I. P. S. Sa şi-a început cariera bisericească în arhiepiscopia noastră şi opera din tinereţe a fost închinată sfintei noastre Biserici din aceste părţi.

Scrierea comemorativă se găseşte spre desfacere la Librăria arhidiecezană şi costă Lei 500.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

O punere la punct

Organul clerului catolic român: «Păstorul Sufletesc» din Lugoj, în ultimul său număr, sub titlul ironic «O dovadă de favorizare a cultelor neortodoxe în detrimentul ortodoxiei» raportează, că în judeţul Timiş Torontal, fostul prefect liberal Iuliu Costea, spre a ajutora bisericile, şcoalele şi alte instituţii culturale din judeţ, a înfiinţat un fond.

Fondul se alimentează din contribuţiile comunelor, având a se da ajutor la cei ce, sub trecuta stăpânire, au fost mai maşter trataţi.

Conform acestui principiu, la început se dădea numai ortodocşilor.

Anul acesta, spune numitul organ, după o repartizare mai echitabilă, s'au dat 2.600 000 lei bisericilor ortodoxe, 1.000,000 celor catolice (unite şi romano-catolice) 600,000 reformaţilor şi 200,000 luteranilor.

S'a mai dat însă comunelor ortodoxe sub titlul de fanfară şi coruri 430,000 lei, faţă de cari o singură fanfară unită a primit 15,000.

Şi se întreabă, numitul organ, unde eşti mărit congres naţional bisericesc?

Intr'adevăr mare favor s'a făcut bisericilor noastre într'un judeţ cu o populaţiune cu majoritate absolută ortodoxă, că i s'a votat un ajutor de 2½ milioane lei.

In anumite capete deprinse să stea veşnic în fruntea bugetului, atât în vremurile de tristă aducere aminte pentru biserica noastră, cât şi în statul *naţional român*, înfăptuit nu de papistaşi, *ci de cei 800 000 ortodocşi*, cari îşi dorm somnul veşniciei, — nu încape ca şi biserica noastră să primească barem ce i se cuvine.

Dar ca să arătăm cum este tratată biserica catolică din partea statului român, îi vom servi organului lugojan, câteva date scoase din bugetul anului acesta al cultelor.

I. In bugetul acestui an se arată la pag. 392 sumele date pentru episcopia romano-catolică din *Timişoara*. Pentru centrul acestei episcopii s'a luat în buget suma de Lei 2.228,728 din care sumă canonicii, 8 la număr, primesc Lei 1.939,200, plusul este pentru funcţionarii consistoriali.

Observăm, că această episcopie, prin noua graniţă, s'a împărţit în 3 părţi: una în Ungaria, alta în Iugoslavia, a treia în România şi totuş în România îşi mai păstrează cei 8 canonici, cari, luaţi în bugetul statului nostru, au avut până la expropriere ca beneficiu canonical 3200 jugăre pământ arabil de bună calitate, lângă comuna

---

ie facem uniţilor biserică? Ei să fi stat la noi că aici aveau biserică. Acum dacă au trecut la unaţie, facă-şi biserică dacă le trebue. Trecând în sfârşit şi cele 8 zile şi venind solgăbirău a treia oară în comună, îl ia pe popa Nicolae şi pe epitropii săi şi intrând în biserică îi provoacă să-şi iee cărţile din strană şi praporii, căci biserica de aici înainte va fi a uniţilor şi a preotului lor. Astfel li s'a luat biserica şi cimitirul, cari până astăzi formează proprietatea parohiei unite, căreia i s'a pus bază numai mai târziu la anul 1810 şi numără azi circa 30 familii, faţă de 85 familii ortodoxe.

După luarea bisericii pe seama uniţilor, credincioşii ortodocşi au rămas însărcinaţi cu îngrijirea ei şi după ce a trecut în posesiunea uniţilor şi erau datori în tot anul să li-o bulgărească, spoiască şi văruiască, ceeace au şi făct neîntrerupt timp de peste 100 ani până prin anul 1880, după cum spune credinciosul nostru de azi, fost şi epitrop bisericesc Nicolae Precup, în vârstă de 84 ani, care însuşi a luat parte la munca celor cari puneau în ordine şi curăţenie biserica unită în fiecare post al păresimilor.

Iar despre prigoana catolică din veacul al 18-lea contra bisericii noastre, atât credinciosul Dumitru Turc cât şi Naftailă Goga născ. în a. 1825, ai cărui părinţi şi moşi au luat parte la întâmplările împreunate cu răpirea bisericii (Mama lui Naftailă Goga numită: «Gogoaia» a trăit 99 ani) nu au putut să-mi facă decât mărturisiri adevărate auzite din gura părinţilor şi moşilor lor.

Poporul ortodox rămânând fără biserică, nu şi-ar fi putut ridica multă vreme alt lăcaş de închinare, fiind nu tocmai numeros şi împrejurările grele, dar cu ajutorul lui Borsay li-a succes să-şi zidească o altă biserică de zid cu turn pentru 3 clopote acoperită cu şindrilă. Cei mai bătrâni dintre credincioşi pe cari i-am cunoscut şi îngropat eu, vorbeau cu respect de Borsay care fiind reformat şi neputând suferi uneltirile catolicilor, a promis poporului ortodox tot sprijinul lui. Pe popa Nicolae, care la răpirea bisericii a eşit plângând cu cărţile subsuoară din vechea lui bisericuţă, îl mângâia încurajându-l: «*Nu te supăra Părinte, că facem noi altă biserică*». Şi s'a ţinut de cuvânt, căci le-a dat locul de cimiter pe care să se zidească biserica, a dat materialul de cărămidă şi lemnele din pădurea lui, a cumpărat şindrile pentru coperiş, cu un cuvânt, după cum afirmă bătrânii mei poporeni, el însuşi a zidit biserica, fiind înmormântat ca un mare ctitor şi binefăcător «în biserică» sub strana stângă a cântăreţilor.

Făcând comentarul datelor din statistica generalului Buccov din 1760—62 în legătură cu versiunea tradiţională rămasă în popor despre răpirea bisericii ortodoxe pe seama uniţilor în veacul al 18-lea, constatăm că întâmplările coincid şi se verifică prin faptul că comisiunea lui Buccov aflând 76 familii ortodoxe fără preot dar cu biserică proprie, nu a îndrăznit a se atinge de drepturile de proprietate ce le avea poporul ortodox asupra bisericii lui, ci a însărcinat pe acest popor a ridica el însuşi o altă zidire de biserică pe seama celor 5 familii unite cu doi preoţi, ceeace neîndeplinind, a trebuit să intervină episcopul dela Blaj ca să se răpească biserica ortodoxă existentă pe seama uniţilor.

Preotul care a mijlocit la episcopul Blajului pentru ridicarea unei biserici unite în comună şi respective răpirea bisericii dela ortodocşi, nu a nu a putut fi altul decât unul dintre cei doi preoţi uniţi aflaţi în comună de comisiunea lui Buccov.

Şag în Bănat. Pentru pământul expropriat li s'a dat despăgubire de cel puţin 4.000,000 lei.

Capitlul a avut, tot ca avere inalienabilă cu destinaţia de a forma beneficiul canonicilor, încă un bun de câteva mii de jugăre.

Unde este venital acestui bun?

Episcopia catolică a primit 170 jugăre pământ la Cenadul mare, unde este cel mai bun pământ din toată România mare.

Episcopul catolic din Timişoara are rentele de expropriere după pământul dela Unip, are 170 jugăre pământ la Cianad, apoi venitul *enorm*, plătit în dolari după prăvăliile dela reşedinţa episcopească. Scaunul episcopesc e vacant, iar administratorul apostolic e între cei opt canonici, cari îşi primesc salarul din bugetul statului; sântem îndreptăţiţi să întrebăm: ce se face cu venitul episcopesc, pentrucă din buget aflăm, că afară de canonici, se plătesc din bugetul statului român 289,528 lei pentru funcţionarii dela Consistor, deşi aceştia ar avea să fie plătiţi din venitul episcopesc.

II. Episcopul romano catolic din *Oradea* a avut *ca beneficiu* 190,000 jugăre pământ arabil şi pădure. S'a făcut exproprierea şi episcopia a primit renta în valoare de 50 000 000 lei care aduce un venit curat de 2.500 000 lei. Ce se face cu această sumă, căci şi pentru funcţionarii consistorului dela această episcopie s'a prevăzut suma de 256,104 lei în bugetul statului? Şi când ne gândim, că nici la Oradea nu este episcop titular, iar administratorul apostolesc, fiind şi canonic, îşi primeşte retribuţiunile şi dela capitlu...

III. Episcopul romano catolic din *Satu mare* are 11,000 jugăre de pământ arabil, rămas pe teritorul Ungariei, şi cu toate acestea ministerul cultelor a prevăzut în buget suma de Lei 157,500 pentru trei funcţionari dela Consistor.

IV. Tot aşa stăm cu episcopia dela *Alba-Iulia*. Se plătesc din bugetul statului 8 canonici cu suma de 1.881,600 lei şi 12 funcţionari centrali cu 643,166 lei.

Aşa dară se dă, pentru consistorul catolic din Alba Iulia, nu mai puţin Lei 2.524,766. —

Iată deci, dlor dela Păstorul Sufletesc, cum sânt de persecutaţi şi nedreptăţiţi, din partea statului naţional român, catolicii, cari şi astăzi tânjesc după regnum marianum.

Pagina sfinţilor Părinţi

Sfântul Vasile cel Mare

[Traducere adaptată din J. Tixeront]

I. Viaţa. S'a născut în anul 329 în Cesareea Capadochiei dintr'o familie de advocaţi şi de retori, originară din Pont. Familia, numărând zece copii, era creştină. Bunica, Macrina «cea bătrână», cunoscuse şi ascultase pe sfântul Grigorie făcătorul de minuni. Doi din fraţi, Grigorie din Nisa şi Petru din Sebasta au fost episcopi, ca Vasile. Sora lui mai mare Macrina «cea tânără» şi mama lui Emelia, odată văduvă, au îmbrăţişat viaţa monahală. După ce a cercetat şcolile din Cesareea, sfântul Vasile a studiat la Constantinopol, apoi la Atena, unde a ajuns în 351 şi a legat cunoscuta prietenie cu Grigorie Teologul. La întoarcerea sa în Cesareea 356, a făcut câtva timp cursuri de retorică, dar la insistenţele surorii sale Macrina, a renunţat la funcţiunile sale, a primit botezul, s'a convertit (după cum o spune el) şi doritor de-a îmbrăţişa viaţa monahală, a vizitat mai întâi în decursul unui an sau doi (356—358) mănăstirile din Egipet, Palestina, Celesiria şi din Mesopotania. Apoi a întemeiat, pe malurile Irisului în Pont în dieceza Ibora o mănăstire populată în scurtă vreme, în faţa celei din Anesi întemeiată de sora sa; acolo a rămas cinci ani. In 362 revine pentru a da ajutor episcopului său Dianius, după moartea căruia, Vasile e hirotonit întru preot de urmaşul lui Eusebie 363; după o scurtă neînţelegere cu acesta, Vasile devine dela 365 încolo ajutorul şi sfătuitorul lui intim. In 370 Eusebie moare, iar Vasile este ales în locul lui, şi în decurs de opt ani dă dovezile cele mai eclatante despre puternica sa credinţă, despre dragostea sa, de zelul său precum şi de pacienţa şi de voinţa sa de fer. In 371 rezistă împăratului arian Valens, în 372 episcopului usurpator din Tiana, Antim, ereticului Eustatie din Sebasta şi lucrează cu râvnă pentru a stabili ortodoxia în Orient. Intotdeauna bolnav şi istovit înainte de vreme, e firesc să nu fi văzut rodul sămănăturii bogate pe care a făcut o. La vârsta de 50 de ani moare, 1 Ianuar 379. Biserica noastră pe lângă ziua morţii, îi mai serbează aniversarea şi la 30 Ianuar alături de ceilalţi doi mari dascăli ai lumii, Grigorie şi Ioan.

II. Caracterul şi aprecierea. Sf. Vasile face parte din şirul marilor episcopi, a căror autoritate a fost covârşitoare asupra contimporanilor lor. El s'a impus prin talentele şi virtuţile sale, prin ştiinţa şi arta de-a păstori şi guverna, prin nobleţa caracterului său şi prin abilitatea de-a mânui pe oameni, De-o sănătate şubredă, pe care austerităţile sale n'au făcut decât s'o altereze şi mai mult. Sfântul Vasile, purta într'un trup extenuat, un suflet viril, stăpân în mod absolut de sine, un spirit admirabil de cumpătat, sclipitor şi practic în acelaş timp, capabil de-a se ridica la cele mai înalte consideraţiuni şi de-a se interesa de cele mai ümile amănunte. Elocvenţa sa a fost foarte gustată; este de altfel o elocvenţă firească, familiară, fără mult meşteşug şi curgând din izvor. Sfinţenia sfântului Vasilie nu trebue trecută cu vederea; viaţa sa n'a fost decât un lung martiriu pe care însă l-a suportat cu veţie, seninătate şi cu bucurie chiar. Posteritatea supranumindu l cel Mare îndată după moartea lui, n'a făcut decât să traducă admiraţiunea, cu care contimporanii săi chiar l-au înconjurat.

III. Activitate şi scrieri. Pentru a face mai bine cunoscute activitatea şi scrierile sfântului Vasile, îl vom privi în ordine succesivă ca teolog, ca păstor, ca autor ascetic, şi ca întemeietor de mănăstiri.

A) Ca teolog sfântul Vasile şi-a pus toate puterile pentru a apăra credinţa ortodoxă aşa cum a fost precizată la Niceea; a căutat să facă să triumfeze formula o substanţă (fire), tre ipostaze (persoane) aplicată sfintei Treimi. La aceasta se rapoartă mai ales: 1. Tratatul împotriva lui Eunomius, în trei cărţi (cărţile 4 şi 5 nu sunt de sfântul Vasile) compus în 363—365, reprezintă scrierea dogmatică principală a autorului; 2. Tratatul «Despre sfântul Duh», consacrat spre a stabili divinitatea acestei a treia persoane a sfintei treimi, compus în 375. Sfântul Ambrosie s'a inspirat în mare măsută din acest tratat pentru a-ş compune scrierea sa cu acelaş titlu. Este de remarcat că sfântul Vasile, cu toate că dovedeşte în decursul operei divinitatea sfântului Duh, a evitat însă formulele prea precise, pentru a nu ae isbi de adversari cari păreau a fi dispuşi să se apropie de ortodoxie.

B) Păstor şi episcop, sfântul Vasilie s'aocupat în acelaş timp de interesele materiale şi spirituale ale poporului său. Din punct de vedere material el este precursorul operilor de binefacere ce fiinţează astăzi (în Apus mai ales) printr'o organizaţiune veritabilă a asistenţei publice. In fiecare orăşel mai de seamă din dieceza sa este un azil local unde sunt primiţi săracii şi bolnavii din ţinutul respectiv. In Cesareea el construeşte aşezământ complet un întreg suburbiu, care cuprinde, în afară de biserică şi locuinţele clerului, ospătăriile pentru călători şi pelerini, ospiciul bătrânilor, spitalul bolnavilor... locuinţele medicilor, ale infirmierilor şi servitorilor; apoi grajduri, şoproane şi clădiri accesorii. De jur împrejurul clădirilor ospitaliere se desfăşurau ateliere de tot felul. Şcoala de arte şi meserii rezervate orfanilor întreţinuţi de biserică făceau parte după cât se pare din acest tot imens, pe care poporul l a numit «Basiliada». Apoi, din punct de vedere spiritual sfântul Vasile îşi instrueşte poporul, veghează asupra disciplinii, se ocupă pentru ca unitatea bisericii din Antiohia să fie păstrată, se pune în legături cu Apusul în vederea obţinerii de ajutor împotriva ereziei care bântuia Răsăritul. La acest lucru de zidire duhovnicească se raportează: 1. Operile sale oratorice, între care trebuie să distingem mai întâi cele nouă omilii asupra celor 6 zile ale creaţiunii, comentar foarte interesant, un fel de istorie naturală din care autorul scoate şi lecţiuni de morală, lucru imitat de sfântul Ambrozie; apoi 13 omilii asupra diferiţilor psalmi; 2. Epistolele cu obiect extrem de variat, izvor nesecat pentru istorie, formează partea scrierilor sale cea mai studiată din zilele noastre.

C) In fine sfântul Vasile a fost veritabilul institutor al vieţii monahale în Capadochia, viaţă ce-a conceput-o într'un fel unic. Trei caractere disting concepţiunea sa personală: 1. Intre starea cenobitică (viaţă comună) şi cea anahoretică (sihăstrie) sfântul se pronunţă hotărât pentru prima. Călugării vor trăi împreună în mănăstiri, nu prea numeroşi, pentru ca superiorul să poată cunoaşte şi urmări pe fiecare supus; 2 Austeritătile călugărilor vor fi moderate: nu li se va da decât indispensabilul, dar indispensabilul să li se dea: Vasile nu arată nici o plăcere pentru privaţiunile vrednice mai mult de admirat decât de imitat, carierau practicate de anumiţi solitari din Egipet; 3. va fi o legătură intimă între călugări şi clerul de mir, între mănăstire şi biserică. Călugării se vor despărţi fizic şi moral de lume, ei se vor face însă folositori simplilor credincioşi, nu numai prin rugăciunile şi exemplele lor, ci prin serviciile care le vor exercita primind copiii pentru a-i instrui. Iată pentru ce sfântul Vasile nu voieşte ca mănăstirile să fie prea îndepărtate de oraşe. Opera de organizare a sfântului Vasile a exercitat o influenţă hotărâtoare şi asupra Apusului, unde organizaţiunile actuale nu sânt decât o aplicare a directivelor sale fericite. La activitatea sa mănăstirească se raportă operile sale, «Morales» şi «Regulae»...

Scrierile sfântului Vasile se află în Migne, P. Greacă t. XXIX—XXXII.

George Secaş
profesor de teologie.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu, *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

INFORMAŢIUNI

Parastas. Duminecă în 9 Februar a. c. la ora 11, în biserica catedrală, după terminarea sfintei Liturgii, s'a oficiat din partea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, asistat de preoţimea catedralei, parastas solemn pentru odihna sufletului marelui mecenat *Emanoil Gojdu*, în prezenţa unui mare număr de credincioşi, a tinerimii şcolare, a profesorilor şi a membrilor consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc.

Portret al lui Ştefan cel Mare. La paraclisul dela mănăstirea Bistriţa, judeţul Neamţu, sub un strat de var s'a găsit o veche pictură, reprezentând figura Marelui Voevod al Moldovei. Mitropolia a luat măsuri, ca prin specialişti să se lucreze la curăţirea ei.

Se vorbeşte că onorata Direcţie dela C. F. R. plănueşte să *reducă* tarifele de călătorie pentru public. Ar fi un câştig pentru călători, dar şi pentru ţară — dacă, firește, banul va fi administrat în mod cinstit.

Bilanţul acum apărut, al băncii *Albina*, face nouă dovadă de propăşirea neîntreruptă a vechiului institut bancar. Atât depunerile spre fructificare, ce trec binişor peste un miliard de lei, cât şi ramii de operaţiuni active, sporesc cu sume considerabile, deşi tot mai pătimim de criză economică internă, şi deşi institutul lucrează cu dobânzi mai moderate decât multe alte bănci din ţară. Peste două milioane de lei, din beneficiile realizate, vor fi acordate, ca şi în trecut, instituţiilor noastre culturale şi filantropice.

Episcopia nouă greco-catolică, proectată să se înfiinţeze în nordul Ardealului, pare că va fi obţinută de oraşul Baia-mare spre nemulţumirea greco-catolicilor dela Sighet, cari o reclamă pentru acest oraş, aducând, între alte motive, şi argumentul istoric al episcopiei dela *Peri*, — episcopie însă *ortodoxă*, nu greco catolică. Dacă e vorbă, prin urmare, de reînvierea episcopiei dela Peri, aceasta nu poate să fie decât tot ortodoxă.

Un fabricant de mezeluri din Cernăuţi, Potsudek, pierdu într'o zi o geantă cu un milion de lei. Geanta fu găsită de un ţăran, care i-o înapoiă. Fabricantul dărui, ca răsplată, ţăranului de omenie suma de o sută de mii de lei.

CARŢI ŞI REVISTE

Pentru gazetari A apărut, în franţuzeşte, cartea ce ni se trimite din partea Legaţiunii italiene regale din Bucureşti, sub titlul: Contractul de muncă a ziariştilor, lucrare de *Amicucci*, deputat în parlamentul italian, secretar al sindicatului naţional fascist al ziariştilor, cu explicaţie şi comentar, traducere de Iulien Boucherat, Roma, 1929, un volum de 88 pag. Preţul 5 franci. — Contractul de muncă, între ziarist şi între editor, este un model de statute profesionale, care, împreună cu legea presei şi regulamentul privitor la registrul profesional, garantează publiciştilor italieni completă independenţă morală şi economică.

Poşta redacţiei

Dlui C. B. în *A. I.* Schiţa a sosit. La ocazie.

„ALBINA“, institut de credit si de economii în SIBIU

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii «ALBINA» sunt invitaţi în virtutea §-ului 19 din statutele societăţii la

a LVII-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în Sibiu, **Sâmbătă, în 8 Martie 1930, la ora 9 a. m.,** în sala Prefecturii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale;*
2. *Raportul general al Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1929 şi raportul comitetului de censori;*
3. *Descărcarea consiliului de administraţie şi a Comitetului de censori;*
4. *Distribuirea beneficiului net;*
5. *Distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale şi de binefacere;*
6. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă;*
7. *Intregirea Consiliului de administraţie şi eventual a Comitetului de censori.*

Domnii acţionari, cari voesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, în conformitate cu §-ii 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi eventual plenipotenţe timbrate cel mult până Miercuri în 5 Martie a. c., la 6 ore p. m., la cassa Centralei noastre în Sibiu.

Depunerea acţiunilor, respective a plenipotenţelor în scopul indicat se poate face şi la filialele din Braşov, Bucureşti, Cluj, Dicio-Sânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş şi Timişoara, precum şi la băncile «Ardeleana» din Orăştie, «Bihoreana» din Oradea-mare, «Cassa de păstrare» din Sălişte, «Furnica» din Făgăraş, «Victoria» din Arad, Banca Marmorosch Blank & Co. şi Banca Românească din Bucureşti, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă 1 Martie a. c., la 12 ore.

Dovezile de plenipotenţă se primesc cel mai târziu până Vineri, în 7 Martie a. c., 12 ore la cassa Centrală Sibiu.

SIBIU, 3 Februar 1930.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929

Activ			Pasiv		
Cassa în numerar		35,523.780·—	Capital societar		100,000.000·—
Disponibil la bănci		103,710.035·—	Fond general de rezervă	41,468.223·—	
Monete		3,132.725·— 142,366.540·—	Rezerve pentru creanţe dubioase	26,000.000·—	67,468.223·—
Cambii		351,937.185·—	Fond cultural	1,384.800·—	
Credite cambiale cu acoperire hipotecară		451,567.119·—	Fondul «Partenie Cosma»	996.400·—	2,380.700·—
Avansuri pe efecte publice		280.090·—	Fondul de pensiuni al funcţionarilor institutului		15,297.600·—
Credite de cont-curent		474,652.087·— 1.278,436,481·—	Scrisuri fonciare eşite la sorţi în circulaţie		28.250·—
Imobilele institutului şi alte realităţi		29,171.856·—	Depozite spre fructificare	1.095,766.442·—	
Efecte publice	15,832.154·—		Depozite în cont-curent	72,601.599·—	1.168,368.041·—
Acţiuni diverse	47,909.595·—	63,741.749·—	Reescont la Banca Naţională	72,712.042·—	
Amortizare	1,301.322·—	62,440.427·—	Giruri la Banca Naţională şi Creditul industrial	26,710,100·—	99,422.142·—
Efectele fondului de pensiuni al funcţ. institutului	10,401.900·—		Ordine de plată	11,519.384·—	
Depunerea fondului de pensiuni al funcţ. institutului	4,895.700·—	15,297.600·—	Dispoziţiuni americane	4,435.642·—	15,955.026·—
Mobiliar, amortizat		—·—	Dividendă neridicată		270.540·—
Diverse conturi debitoare		549.958·—	Diverse conturi creditoare		467.781·—
Acţionari, Emisiunea IX-a		123.610·—	Dobânzi transitoare anticipate pe 1930		19,184.015·—
			Beneficiu net	44,876.661·—	
			minus dotaţiunea rezervelor şi amortizări	5,332.507·—	39,544.154·—
		1.528,386.472·—			1.528,386.472·—
Conturi de ordine			**Conturi de ordine**		
Efecte, Cauţiuni şi Garanţii		583,605.297·—	Diverse efecte şi Garanţii		583,605.297·—
		583,605.297·—			583,605.297·—

Contul Profit şi Perdere la 31 Decemvrie 1929

Debit			Credit		
Dobânzi de depuneri		99,901.804·—	Dobânzi	133,274.644·—	
Cheltueli:			Dobânzi dela efecte publice şi acţiuni diverse	4,865.464·—	138,140.108·—
Salare, Salare întregitoare, Indemnizaţie de chirie	28,659.683·—		Chirii		2,795.439·—
Imprimate, registre, porto, diverse	5,194.881·—		Proviziuni		41,567.184·—
Jetoane	372,524·—				
Chirii	1,523.978·—				
Impozite	6,004.885·—	41,755,451·—			
Amortizări		1,301.322·—			
Beneficiu net	44,876.661·—				
minus dotatiunea rezervelor şi amortizări	5,332.507·—	39,544.154·—			
		182,502.731·—			182,502.731·—

SIBIU, la 31 Decemvrie 1929.

Dr. I. Beu m. p., prezidentul Consiliului de administraţie.
I. Vătăşianu m. p., director general.
C. Popp m. p., director executiv.
Ioan Rebega m. p., director al contabilităţii—expert-contabil.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent şi l-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

SIBIU, la 4 Februarie 1930.

COMITETUL DE CENSORI:

Matelu Volleanu m. p., prezident. **Dr. Ioan Bunea** m. p. **D. Comşa** m. p. **T. V. Păcăţianu** m. p. **Dr. Nicolae Schiau** m. p.

Raportul comitetului de censori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul Comitet de censori, am examinat conturile «Bilanţ» şi «Profit şi Perdere» pe 1929 ale institutului de credit şi de economii «ALBINA» Sibiu şi le-am aflat în consonanţă cu registrele.

Referitor la împărţirea profitului net de Lei 39,544.154·—, ne alăturăm propunerii Consiliului de administraţie, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând bilanţul pe 1929 să daţi atât Consiliului de administraţie, cât şi Comitetului de censori descărcare pentru gestiunea lor pe anul 1929.

SIBIU, 4 Februarie 1930.

COMITETUL DE CENSORI:

M. Volleanu m. p., preşedinte. **Dr. I. Bunea** m. p. **D. Comşa** m. p. **T. V. Păcăţianu** m. p. **Dr. N. Schiau** m. p.

Reproducerea nu se onorează.

(13) 1—1

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 15 Februar 1930 Nr. 13

Telegraful Român

Organ național-biseri

Onor. Red. a revistei «Transilvania» (Str. Șaguna 8) Schimb Sibiu

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Adunările parohiale

Conform dispozițiunilor articolului 30 al Legei și Statutului pentru organizarea bisericii ortodoxe române, adunarea parohială ordinară în toate comunele bisericești din întreaga Patriarhie are să se țină de două ori pe an, odată în primul trimestru al anului, iar a doua în luna Decemvrie pentru întocmirea bugetului pe anul următor.

Cea mai însemnată este adunarea cea dintâi, care va avea să examineze activitatea consiliului parohial din anul expirat.

Raportul consiliului care se prezentează adunării are să fie o icoană fidelă a situațiunei din parohie; va avea să arate activitatea desvoltată de consiliu de oficiul și epitropia parohială pe terenul economic, să ne arate îmbunătățirile făcute și modul cum s'a chivernisit averea bisericească și sporul realizat.

Dar mai pe sus decât banii și averea bisericii, scumpe ne sunt și trebue să ne fie sufletele credincioșilor.

De aceea raportul consiliului parohial trebue s'arate rezultatele obținute pe terenul cultural-moral; să arate în mod cât mai exact și mai conștiențios starea în care se găsește moralitatea publică a parohiei, cum cercetează credincioșii biserica? câți credincioși s'au spovedit și cuminecat în decursul anului; în ce stare se găsește instrucțiunea religioasă a tinerimei; să arate dacă tinerimea adultă este sau nu constituită în cercul «Sf. Gheorghe»? Cum cercetează credincioșii casa culturală? Câte prelegeri și conferențe s'au ținut acolo? Cât de mare este biblioteca parohială, și câte cărți s'au citit în decursul din partea credincioșilor? Cum s'a serbat în parohie a doua Duminecă din sfintele paresimi închinată grijii celor bolnavi și neputincioși, văduvelor și orfanilor? Câte orfande s'au adunat pentru ajutorarea bolnavilor săraci și cu deosebire să arate dacă prin activitatea organelor amintite s'a contribuit cu ceva la ridicarea simțului de pietate creștinească sau nu?

Acest simțământ se poate examina și cunoaște din o mulțime de împrejurări. In comuna, în care nu se întâmplă crime, în care oamenii trăiesc în pace și bunăînțelegere, în care nu se împrocesuează unii pe alții, în care biserica în Dumineci și sărbători e plină de credincioși și școala de copii, în comuna în care fiecare om este ordonat și își poartă cu sârguință și prudență grijile vieții, — acolo simțul de pietate este în creștere. In comuna însă în care nu găsim toate acestea, ci în locul lor găsim neînțelegeri și certuri, ba chiar fărădelegi și crime, lipsuri și mizerie, — acolo simțul de pietate creștinească este în o deplorabilă decadență.

Dar astăzi auzim adesea că timpul în care trăim nu, numai că nu este favorabil, dar dăunător chiar simțului de pietate creștinească. Nu voim a ne pune în conflict cu această părere destul de lățită, dar aceentuăm, că această idee își are baza în cauze esterne, și aceste cauze sunt numai niște fluctuațiuni trecătoare, cari numai temporal ne pot pune piedeci în cale.

Biserica însă nu se poate conduce și nu poate nici odată nici zidi, nici dărâma, bazându-se pe fluctuațiuni trecătoare.

Ea își are puterea sa dela Domnul. Este menită a conduce și nici odată nu-i este permis a cădea în prapastia de a fi condusă. Este un guvern sfânt, menit a conduce și stăpâni mintea și inima omului și a popoarălor.

Purcezând din acest punct de vedere nici un fel de curent estern, fie el oricât de nefavorabil, nu poate fi piedecă în desvoltarea noastră în spirit creștinesc. Pentru aceea a venit Mântuitorul pe pământ, ca să combată și stârpească răul din lume și să-l înlocuiască cu binele.

Dacă în vre-o parohie nu este bine, cauza acestui rău, o găsim în lipsa simțului de pietate creștinească. De aceea ținem să accentuăm, că cea dintâi ochire a adunărilor parohiale trebuie să fie ațintită întru a cerceta cum se găsește obștea creștinească în punctul acesta.

Iată dece tocmai astăzi, când durere în multe comune oamenii din cauza luptelor politice sunt împărechiați și dsbinați întreolaltă, găsim momentul cel mai potrivit ca prin întrunirea lor în adunările parohiale să-i aducem pe toți la o viață ce izvorăște din virtutea iubirii creștinești, nivelând asperitățile și delăturând dușmăniile dintre dânșii, pentrucă *lupta de partidă în biserică nu există*, fiind-că nu există substrat pentru aceasta. Toate corporațiunile noastre bisericești au să fie conduse în spiritul vecinicilor principii ale evangheliei propovăduite de Mântuitorul.

Dela modul cum va ști preoțimea conduce aceste adunări, așteptăm, ca pacea și bunaînțelegerea, turburată în multe comune în timpul din urmă, să se restabilească și să reînvie în satele noastre viața simplă și sănătoasă din trecut.

FOIȘOARA

(4)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

De altă parte, primii preoți ai comunei «popa Oanea» și «popa Ion», aflați în statistica din 1733 și însemnați și în șematismul bisericii unite, nu ni se par a fi fost preoți trecuți la unire; căci e semnificativ că dacă atât conscripția episcopului Klein din 1733, cât și a vicarului Aron din 1750 prezintă biserica ortodoxă ca desființată în Ardeal și între multele comune trecute la unire Crăciunelul încă ar fi considerat ca parohie curat unită cu biserica și preoții săi, cum de într'un interval relativ scurt, dela 1750—1760, adecă în decurs de abia 10 ani, a putut să cadă iarăși la ortodoxie absoluta majoritate a poporului român din Ardeal, deci și comuna Crăciunelului, când bine știut este că în fiecare comună erau puși câte 2—7 preoți uniți în coastele credincioșilor pentru a supraveghea unirea și a nu lăsa poporul să decadă la «neunire», după cum acest fapt se constată și la Crăciunel, în care comisiunea de statistică din 1760—62 a aflat 2 preoți uniți la abia 5 familii, pe când 76 familii ortodoxe își păstrează credința cu îndârjire fără a avea preot, deși cei doi preoți se vor fi frământat din destul ca să câștige turma fără păstor în scopurile unirii fără a le succede nici chiar atunci, când nesupunându-se nici comisiunii de statistică și nici ordinului solgăbirăului cercului li s'a răpit biserica și au rămas să-și satisfacă trebuințele sufletești prin slujbe religioase ținute sub coperișul vreunei șuri din sat, până la ridicarea altei biserici.

Ținând seamă de caracterul, mentalitatea și tradiția religioasă a credincioșilor de azi din Crăciunel, cari sânt în stare a trece prin cele mai aspre năpăstuiri de ordin religios fără a-și părăsi religia, cu atât mai vârtos au fost dârzi în a se apăra strămoșii lor în veacul al 18-lea de uneltirile catolicismului, cu care nu puteau avea nici o legătură sufletească, urmărind spargerea unității de credință și înfrângerea în două a arborelui național.

Concluzia care o putem trage din cele premise, e că nici cei doi preoți, «popa Oanea» și «popa Ion», nu au fost preoți uniți, și nici poporul nu a făcut trecerea integrală la unire înregistrată în șematismul bisericii unite, ci a rămas acelaș popor ortodox până în vremurile noastre.

Zugrăvirea bisericii

După inscripțiile ce au rămas în biserica ortodoxă din Crăciunel, zugrăvirea bisericii s'a făcut numai în anul 1827 sub păstorirea parohului Isac Oprea, care a servit la acrastă biserică între anii 1820—1848 ca urmaș al lui Ilie Popovici următorul și probabil fiul lui Nicolae Popovici, care a început scrierea «protocolomului popesc» la anul 1780. Zugrăvirea boltiturii s'a făcut din averea bisericii rămasă după Ilie Popovici, iar a unor icoane cu cheltuiala separată a popii Isac Oprea și a unor credincioși. Pe 4 laturi ale tetrapodului din fața altarului se află inscripțiile: «*Zugrav Ban Vasilie dela Feisa, Vasile Găbudean meșter de lemn, popa Isac Oprea paroh anul 1827*». Pe pânza incadrată în rame dela ușa din spre miază-noapte a altarului e zugrăvit un arhidiacon. Deasupra are inscripția: «*Cu*

Politică şi economie

De-atâtea ori s'a putut constata cu cea mai precisă claritate, că nu există duşman mai nendurat al economiei, decât politica. Specialiştii industriei, economiei rurale şi comerţului, ar putea cu mult mai uşor să se înţeleagă între ei, dacă sinceritatea lor nu s'ar încurca mereu în sârmele tendenţios întinse şi care toate se aglomerează în mâna atotputerniciei politice. Economistul popular, fie el teoretician sau practician, nu poate să fie mai cuminte, decât numai atât cât îi îngăduie vederile politice ale partidului din care face parte.

Politica în loc să servească interesele economiei, le îngenunchează până la servilitate. Şi, desigur, aceasta nu este fenomen sau apariţie actuală, ci un caz cronico-istoric în toate părţile Europei. Aşa a fost în Franţa bourbonilor, aşa în Austro-Ungaria habsburgică, aşa în Rusia ţaristă, aşa în Prusia hohenzollernilor. Cu cât era mai «pronunţat» absolutismul, cu atât mai mult îşi sub juga intereselor sale politice toate ramurile de comerţ ale popoarelor.

Sub era democratică de azi se impune o schimbare radicală. Dar şi acum sânt încă «învârtite» toate ramurile economiei noastre naţionale, de mameluci, puşlamalele, hărăpăreţii, sperţantineştii fostelor guverne! Sau nu este aşa? Priviţi în jur. Câte coate goale de ieri nu sânt azi multimilionari, rămânând şi pe mai departe ca îndrumătorii (?) politici ai economiei noastre naţionale?!

Democraţia trebue să-şi înscrie în program: ridicarea voinţei populare la voinţa de stat şi reedificarea spiritului politic pe o bază cu totul nouă. Cercetând dorinţele şi nevoile pe care le are fiecare individ singuratic al unui popor şi-apoi toate asumate într'o dorinţă aproximativă şi tipică a poporului, — ne dau ca rezultat o directivă economică destul de precisă. Moţilor să le dăm pădurile!

Să ţim înţeles! Mai întâi: uşurinţa de trai, apoi politizare. Mai întâi: «binele» economic obştesc, şi apoi partidul!

Coriolan Bărbat.

CONVOCARE

In baza ordinului cu Nr. 6590. din 3 Februar 1930, al Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi în conformitate cu dispoziţiile Statutului organic şi a Regulamentului pentru procedură la alegerea de protopop, convoc On. Adunare protopresbiterală electorală a protopopiatului Haţeg, pe *Sâmbătă* în 1 Martie a. c., în biserica ortodoxă din Haţeg, unde se va slugi sfânta liturgie, iar la ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării protopopeşti electorale.

On. membri ai comitetului protopresbiteral, sunt învitaţi să se întrunească *Vineri în 28 Februar a. c.* la ora 5 p. m. la cancelaria protopopească spre a esamina actele candidaţilor şi a stabili lista de candidare.

Sibiu, la 10 Februar 1930.

Trandafir Scorobeţ
comisar consistorial

Din datele statistice, publicate de curând, despre locuitorii ţării noastre în anul 1928, vedem că: S'au încheiat *căsătorii*, în acel an, cu totul 158,891; divorţuri au fost 7,681 (cu mult mai puţine decât în alte state).

Naşterile cele mai multe se constată în vechiul regat (promil de 39·4), apoi Basarabia (38 8), Bucovina (32·7), Ardeal (29 4), Bănat (22 9). Naşteri legiuite 90 9 la sută, nelegiuite 9·0%.

Pelerinaj la Ierusalim de Sf. Paşti

Cu binecuvântarea I. P. S. Mitropolitului Nectarie, un comitet intenţionează să întocmească, de sărbătorile Sf. Paşti din anul acesta, un pelerinaj, la sf. Mormânt, unde pelerinii vor serba Invierea Domnului.

Itinerarul călătoriei va fi următorul: Constanţa—Constanţinopol (oprire 24 ore pentru vizitarea oraşului — Atena, (oprire pentru vizitarea oraşului) Haifa (debarcare pentru Palestina); dela Haifa cu autocare la Nazaret, Capernaum, Tiberiada, Ierusalim.

Aici se va face o oprire de 4 zile pentru a se face excursii la: Ierihon, râul Iordanului, Marea moartă şi Vifleem. Apoi pelerinii vor pleca dela Ierusalim prin Tel—Aviv la Iaffa, unde va urma îmbarcarea pentru Egipet. In Egipet se va vizita Alexandria, Cairo, Gizeh, Memphis, Sakkara, Heliopolis şi barajul Nilului.

Durata întregii călătorii va fi de aproximativ 3 săptămâni. Plecarea din Constanţa e proectată pe ziua de 9 April. In acest pelerinaj poate să participe orce creştin. Preţul întregii călătorii (trenul, şi apoi dela Constanţa vaporul şi înapoi până la Constanţa, hotel, masă, excursii, taxe de vizitare şi bacşişuri) va fi aproximativ: pentru clasa I 35 000—40 000 lei; pentru clasa II 25 000—28,000 lei; pentru clasa III 12 000—14,000 lei (fără mâncare pe vapor).

Pentru pelerinii cari nu vor voi să viziteze oraşele Constantinopol şi Atena sau Egipetul, se vor face reduceri cuvenite în preţ.

Deoarece numărul participanţilor e hotărâtor pentru fixarea preţului călătoriei, comitetul invită pe toţi aceia cari ar dorî să participe la acest pelerinaj, să se anunţe cât mai curând la *Cancelaria Mitropoliei Bucovinei în Cernăuţi.*

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Regele Carol şi cancelarul Bismarck

— Interesante declaraţii —

In revista «Suddeutsche Monatsheften» contele Otto Stolberg Wernigerode, publică unele declaraţiuni ale celebrului cancelar german Bismarck, până acum declaraţii necunoscute, sau apărute în reviste dispărute de mult.

Un pasagiu interesant se referă la amintirile lui Bismarck despre regele Carol al României.

Intr'o convorbire, avută cu ambasadorul american Bancroft, Bismarck i-a povestit întrevederea ce o avusese cu Carol de Hohenzollern când acesta se pregătea să plece în România, al cărei domnitor fusese proclamat.

«Principele, a spus Bismarck, a venit la mine cu întrebarea, dacă să plece sau nu la Bucureşti. Eu i-am spus: «Cum socotiţi; aveţi curajul, să luaţi asupra dv. pericolele aferii?». Principele a şovăit şi a zis, că vrea să vorbească cu regele (Prusiei).

— «Dacă vorbiţi cu regele» — i-am spus eu — «regele vă va aresta».

Principele continua să ezite. Bismarck atunci zise:

— «Nu riscaţi nici o primejdie; a trecut vremea, când se tăia beregata principilor sau când erau expuşi la maltratări personale».

In cele din urmă principele îşi luă curajul de a întreprinde călătoria; el plecă din Austria cu paşaport pe numele de Lehavan şi în felul acesta reuşi să treacă cu bine.

Bismarck spunea însă că principele e prea mult sub influenţa mamei sale: aceasta era catolică şi a cerut şi fiului său să fie adevărat catolic. El a răspuns: «Da, în felul meu», («Ja, auf meine Weise»). Totuşi — a adăogat Bismarck — el seamănă cu acel individ, care, când a fost întrebat, dacă e catolic, a răspuns: «Da, sânt catolic, **dar nu prea fac uz de aceasta**». («Ja ich bin Katholik, **mache aber nicht viel Gebrauch davon**»)...

---

ajutorul lui Nicolae şi Maria Urian sau făcut» iar la mijloc: *«arhidiacon Ştefan»*. Pe uşa dinspre miază-zi (pânză încadrată în rame) e zugrăvit şi scris: *«Arhidiacon Laurentie»*, iar deasupra uşii inscripţia: *«Cu ajutorul parohului şi Zechei Baciu şi Ana Coman sau făcut»*. Toate inscripţiile sânt cu litere cirile.

Va fi avut biserica şi alte inscripţii de valoare pentru istoricul ei, dar acestea s'au nimicit prin anul 1870, când biserica a fost rezidită din nou. Clătinându-i-se turnul în urma greutăţii celor 3 clopote aţârnate în el, şi apăsându-se pe pereţii bisericii, de altă parte coasta cimiterului ameninţând păretele din spre miază-noapte, turnul a fost demolat şi depărtat de tot de lângă biserică, care demolată şi ea a fost rezidită din nou aproape din fundament sub păstorirea preotului Natanail Oprea, fiul şi urmaşul lui Isac Oprea. Atunci s'a nimicit şi pictura boltiturii pe care s'ar fi putut afla şi alte inscripţii, eventual pe edificiul de lemn al turnului, dar fiindcă cei cari au demolat biserica nu au ţinut seamă de inscripţii, ori poate că nici nu au aflat, astfel am rămas numai cu inscripţiile însemnate mai sus.

S'a observat însă zugrăveala de pe resturile pânzelor boltiturii aflate în podul bisericii, că zugrăveala e una şi aceeaşi cu zugrăveala de pe tetrapod şi de pe uşile altarului ceea ce dovedeşte că zugravul a fost Ban Vasilie dela Feisa şi cu zugrăvirea bisericii şi a tetrapodului s'a făcut în anul 1827.

Rezidirea bisericii fără turn, având acum numai un turn mic, simplu, de lemn, jos în faţa ei, s'a făcut de măestrii zidari din Crăciunel: Vasilica Mărginean Tioplea şi Sandu Şerban.

Pe o icoană mai veche a Maicii Domnului, care până în anul 1916 se folosea pe altar ca icoană de închinat, stă scris cu litere cirile vechi: *«Pop Nicolae zugrav»*, iar pe altă icoană a Mântuitorului tot de pe altar su aceeaşi zugrăveală: *«anul 1793»*. Aceste sunt primele icoane de închinat aduse la altarul bisericii de azi. Fiind zugrăvite în anul 1793, ar confirma şi ele părerea că biserica s'a zidit ceva mai curând de acest an.

In a. 1916 fiind paroh în Crăciunel scriitorul acestei monografii, iconostasul biserici fiind lipsit de icoane, iar cele care ne-au mai rămas din vremuri bătrâne fiind de tot deteriorate, l-am provăzut cu icoane noue, lucrate de pictorul Nicolae Baciu din Agârbici.

Insemnez pentru posteritate numele tuturor credincioşilor cu a căror cheltuială s'au făcut şi anume:

1. Onuţu Rus şi soţia sa Ana Durca, Icoana Mântuitorului pe altar Cor. 30·—.

2. Lucreţia Şerban n. Manovici şi Maria Stan născ. Durca, Icoana Maicii Domnului Cor. 30·—.

3. Maria Urian soţia lui Vasile Urian a Dăscăliţii şi Victoria Găvozdea, Icoana Sfântului Nicolae Cor. 30·—.

4. Mărinca soţia lui Nicola Goga şi Onica Turcu lui Moisin, Icoana Arhanghelilor Cor. 30·—.

5. Veronica soţia lui Ilie Goga a Sivului, Icoana Sfântului Gheorghe Cor. 30·—.

6. Ioan Goga lui Todica, Icoana Mântuitorului, ca apostol Cor. 15·—.

7. Ion Mărginean a Todi şi soţia sa Rafila Coman, Icoanele celor 12 Apostoli Cor. 96·—.

8. Susana Mărginean şi Istina Baciu a Todi, Cina cea de taină Cor. 30·—.

9. Maria lui Nicolae Oprea şi Anica lui Nicolae Urian Drăgan, Mormântul Domnului (aer) Cor. 30·—.

10. Iuliu Moldovan paroh şi soţia sa Claudia Macarie, Icoana Invierii pe tetrapod Cor. 10·—.

11. Dr. Ioan Sârbu, medic, Icoana Maicii Domnului Cor. 12·—.

12. Anica lui Nicolae Urian l. Drăgan (cea de sub Nr. 9), Icoana Sfintei Treimi Cor 8·—.

13. Ion Mărginean a Todi şi soţia Rafila (cei de sub Nr. 7) pentru masa din altar Cor. 4·—.

14. Mărie Goga lui Ion Goga (de sub Nr. 6), Icoana Maicii Domnului Cor. 12·—.

15. Măriuţa Rus şi Ana Rus lui Gheorghica, o perdea la altar Cor. 8·—.

16. Ana lui Ion Buşan o acoperitoare de masă de catifea bordo Cor. 8·—.

17. Mai multe femei au contribuit pentru înfrumseţarea iconostasului Cor. 110·—. Suma totală Cor. 529·—.

Pictorul Nicolae Baciu, pe Dumineca Floriilor a. 1916, a dat tot lucrul gata, şi icoanele în aceeaşi Duminecă s'au sfinţit prin parohul locului, scriitorul acestei monografii, fiind de faţă la slujbă întreg poporul.

Clopotele

1. *Clopotul cel mare* cu inscripţia: «a. 1803». Se pare a fi cel dintâi clopot cumpărat după zidirea bisericii actuale. S'a folosit până prin anul 1890 împreună cu alte 2 clopote mai mici. Se spune că fiind într'o zi de vară vreme furtunoasă care prevestea ploaie mare cu grindină, credinciosul bisericii unite Vasilica Goga lui Chirilă eşind din cârciumă s'a suit în cimiterul nostru şi, trăgând clopotul prea într'o dungă, l-a crepat de sus până jos. Oamenii din sat auzeau că

Biserica şi Rusia sovietică. Ziare ruseşti aduc ştirea, că guvernul a întocmit programul pentru combaterea bisericii. O comisiune specială, de propagandă păgână, lucrează acum la Moscova. Programul prevede că până la 1935 toate bisericile din cuprinsul Rusiei sovietice să fie închise.

In faţa acestor prigoniri sălbatice s'a pornit o acţiune în Franţa. La Paris s'a ţinut, în 9 l. c., din iniţiativa Federaţiei protestante din Franţa, un serviciu solemn consacrat persecuţiilor religioase din Rusia. In cursul serviciului, reprezentanţi ai protestantismului şi-au exprimat simpatia pentru credincioşii din Rusia şi au reclamat libertatea de conştiinţă. Se prevede pornirea unei acţiuni în toată lumea civilizată, în scop d'a se înfrâna prigonirile religioase ce se pun astăzi la cale în Rusia.

Concursuri

— Limba română. — Istoria naţională. — Religia. —

Soc. «Tinerimea Română», din Bucureşti, a fixat concursurile anuale pentru zilele de 25, 25 şi 27 April.

Prin aceste concursuri se urmăreşte o emulaţie între elevi, punându-le mintea şi sufletul în faţa unor probleme, pentru rezolvarea cărora ei trebue să facă apel la cultura lor generală şi mai cu seamă la personalitatea lor.

Menirea acestor concursuri e ca să constitue un mijloc de propagandă sufletească, patriotică şi morală.

Limba *română* trebue să fie studiată numai în alcătuirea ei lexicală şi sintactică. Şcolarii să dovedească în tezele lor că posed o limbă corectă şi unitară în care să se contopească divergenţele dialectale.

Din studiul *istoriei* naţionale să se desprindă un suflu de idealism care să înalţe inimile, să deschidă minţile şi să oţelească energiile în aşa fel, ca tineretul să se ridice la o înţelegere serioasă a problemelor naţionale.

Studiul *religiei*: cunoaşterea evoluţiei istorice a bisericii noastre, aşa cum se împleteşte cu viaţa neamului, educaţia religioasă, care să ducă la practica virtuţilor morale, sânt atâtea elemente care nu pot lipsi din preocupările bunilor români.

Problemele vor consta din lucrări scrise.

Pentru l. română vor concura elevii din cl. III-a şi VII-a.

Pentru istorie vor concura elevii din cl. III-a, VI-a şi VII-a.

Pentru religie vor concura elevii din cl. III-a şi VII-a.

Un elev nu poate fi înscris de cât numai la unul din obiecte.

Premiile ce se vor acorda elevilor distinşi, vor fi împărţite la 21 Mai; la 22 Mai, elevii premiaţi, împreună cu profesorii însoţitori, vor participa la o excursiune pe Dunăre, dela T.-Severin la Baziaş, spre a cunoaşte atât pitorescul regiunii, cât şi însemnătatea ei istorică şi economică.

INFORMAŢIUNI

Nou profesor. La catedra de drept bisericesc, a facultăţii juridice dela universitatea din Cluj, este numit profesor agregat dl *Dr. Valeriu Moldovan*. Felicităm pe distinsul profesor, cunoscut ca bun fiu al bisericii noastre şi statornic apărător al ortodoxiei.

Uniunea clerului basarabean, întrunită în congres la Chişinău, a luat mai multe hotărâri, între care şi următoarele: O comisiune va cere dela dl director ministerial în Basarabia, ca ofiţerii stării civile să îndemne pe ceice i se prezintă, să îndeplinească şi tainele cerute de biserica noastră; să se ceară introducerea obligativităţii cununiei religioase şi a botezului; clerul să întreţie legături sufleteşti cu păstoriţii, lăsând la o parte interesele materiale.

Iubirea pentru mamă. Murise zilele trecute soţia unui sătean din Basarabia, lăsând în urma sa un copilaş de trei ani. Tatăl văduv spunea copilului: Ce bine era, când trăia măiculiţa, care ne îngrijea pe amândoi! Copilaşul într'o zi dispărù de acasă. Tatăl speriat începù să-l caute prin sat şi după mult colindat găsì copilul în cimiter, la mormântul proaspet, stând pe jumătate înghetat cu o supă lângă el: ca să şi desgroape măiculiţa şi să o cheme acasă...

Biletele de 500 şi de 1000 Lei vor fi în curând înlocuite cu altele, având modèle mai complicate şi mai greu de imitat.

Centenarul romantismului se va sărbătorì în Franţa. Mişcarea romantismului francez din veacul trecut a avut caracter general european şi a înrâurit astfel şi cultura literară şi artistică a ţărilor româneşti. Tinerii munteni şi moldoveni, înapoiaţi dela studii din Franţa romantică a lui Victor Hugo, au introdus şi în principate formele nouă de viaţă politică şi socială dobândite în acea ţară.

Înţeleaptă hotărâre au luat mareşalul Hindenburg şi guvernul german când au suspendat, din cauza crizei economice, toate recepţiile şi festivităţile oficiale. Sumele economisite se vor întrebuinţa pentru cantinele şcolare şi pentru ajutorarea şomerilor.

Alt calendar în Rusia. Zilele acestea s'a înaintat consiliului comisarilor poporului, spre aprobare, proiectul noului calendar sovietic. Era sovietică e socotită dela 1917. Ziua de anul nou cade în 7 Noemvrie. Anul se împarte în 12 luni de câte 30 zile. Anul Are 360 zile de muncă şi 5 zile de odihnă (sărbători): 22 Ianuar (ziua morţii lui Lenin) 1 şi 2 Mai (zilele Internaţionalei), 7 şi 8 Noemvrie (aniversarea revoluţiei din Octomvrie). Anul economic începe la 1 Ianuar. In raporturile cu străinătatea se va scrie data noului calendar sovietic, dar în paranteze şi data calendarului european. Reforma va fi aplicată în anul acesta.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţe publice. Dl Ştefan Bezdechi, profesor universitar în Cluj, a vorbit Duminecă şi Luni, în 9 şi 10 l. c., în sala prefecturii şi la cercul militar-civil, despre poetul latin *Ovidiu*, autorul Metamorfoselor, amicul lui Virgil şi al lui Horaţiu, şi favorit al împăratului August. Conferenţiarul a întreţinut numerosul auditor cu zugrăvirea vieţii poetului la Roma, şi apoi în exil la Tomi de pe coasta Mării negre, în Constanţa de astăzi, de unde nu s'a mai întors la Roma sa iubită; — între alte expuneri interesante, din viaţa poetului, oratorul susţine motivul politic al exilării lui Ovidiu.

Proectul de buget al municipiului Sibiu pe anul 1930 este expus timp de 10 zile, începând dela 12 Februar a. c., vederii publice în biroul contabilităţii (strada Mitropoliei 2, uşa 24). Fiecare cetăţean este în drept a face, în acest interval, întâmpinări în scris adresate primarului pentru a fi, împreună cu proectul de buget, supuse consiliului spre decidere.

Nr. 60/1930 prot.

CONVOCARE

In temeiul art. 70 din Statutul pentru organizarea bisericii ort. române, convoc adunarea protopopească a tractului protopresbiteral Sibiu în sesiune ordinară, pe ziua de Marţi 25 Februar 1930 la ora 10 a. m. în Seminarul arhidiecezan.

Serviciul divin la ora 8.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Raportul protopresbiterului despre afacerile anului trecut.
3. Socotelile anului 1929.
4. Bugetul pe anul 1930.
5. Alegerea a doi membri în scaunul protopopesc.
6. Eventuale propuneri.

Sibiu, 10 Februar 1930.

Emilian Cioran,
protopop.

---

sunetul clopotului e sec, fără timbrul care îl avea mai înainte şi căutându-l au aflat paguba. După toată dreptatea l-ar fi putut da în judecată pe Vasilica Goga lui Chirilă, poporeanul bisericii unite, care nu avea nici un drept a se atinge de clopotele noastre şi nici a intra în cimiterul nostru cu dela sine putere făcând biserici noastre dauna ale cărei urmări a trebuit să o sufere mai târziu. Poporul din Crăaiunel nu face însă deosebire de între român unit şi român ortodox, deşi ai noştri sunt statornici în a se păstra în ortodoxia lor, ci fiind atât de înrudiţi unii cu alţii, încât nu se mai pot separa pe chestiunile religiosse, se consideră ca fraţi de un sânge şi de o credinţă, dovadă sânt jertfele ce, în lipsa unui preot din comună, le duc la biserica ceealaltă, şi viceversa. Astfel s'a întâmplat şi cu clopotul cel crepat, pe Vasilica Goga l-au considerat ca şi pe un credincios al bisericii noastre, nu l-au dat în judecată, ci au suferit paguba aşezând clepotul în altarul bisericii până la rechiziţionările din anul 1916 când l-am dat armatei austro-ungare.

2. *Clopotul cel din mijloc* cu inscripţia: «Kretsunei a. 1773», ori că s'a dus din vechea bisericuţă răpită pe seama uniţilor pentru ca şi credincioşii ortodocşi să aibă barem un clopot după ce au fost lipsiţi de biserică, şi în acest caz luarea bisericii dela ortodocşi s'a întâmplat numai după anul 1773, ori, ceeace e cu putinţă, acest clopot s'a cumpărat de popor după răpirea bisericii, şi în acest caz răpirea s'a întâmplat înainte de anul 1773 şi îndată după anii 1760—62 din vremea conscripţiei generatului Buccov. Neavând altă inscripţie decât indicarea numelui comunei şi anului când s'a fabricat, nu am putut erua mai apropiat nici anul răpirii bisericii şi nici că prin cine s'a procurat. E cel mai vechi şi mai de valoare clopot ce l-am aflat la biserica din Crăciunel, martor al multor întâmplări istorice bisericeşti prin care a trecut comuna şi biserica ortodoxă din Crăciunel, timp de peste 150 ani.

E semnificativ că după revoluţia anului 1848 acest clopot ajunsese în posesiunea bisericii unite. Unii dintre bătrânii din comună susţin că şi în acel an de revoluţie s'ar fi rechirat clopote pe seama armatelor împărăteşti şi uniţilor li s'ar fi rechirat clopotul ce-l aveau în turnuleţul bisericii de lemn — fost ortodoxă — cu condiţia pentru ortodocşi, ca unul dintre cele 2 clopote cari le aveau ei atunci, să-l dea bisericii unite, ca să nu rămână nici ea fără clopot. Astfel ortodocşii ar fi dat uniţilor clopotul acesta cel mai mic, pe care îl putea suporta turnuleţul de lemn al bisericii unite, păstrând pentru ei clopotul cel mare din a. 1803. Credincioşii ortodocşi s'au despărţit cu greu de acest clopot vechi şi cu trecut istoric.

După altă versiune, poporul ortodox a fost obligat la rechirare să procure un clopot nou pentru biserica unită, iar până la cumpărare să dee uniţilor unul din clopotele lor, dându-l pe cel din anul 1773. Dar aşteptau momentul favorabil să poată cumpăra pentru biserica unită un clopot nou, iar pe al nostru să-l aducă acasă. Momentul potrivit a sosit prin anii 1861—62, când au şi cumpărat pentru uniţi un clopot nou, cerându-şi dela ei îndărăpt clopotul dat lor în a. 1848. Uniţii însă s'au opus nevrând să le restitue clopotul, pe motiv că noul clopot ce li s'a cumpărat de către ortodocşi, nu le place. Urmarea a fost că într'o noapte suindu-se doi dintre credincioşii ortodocşi în turnul bisericii unite, au coborât clopotul nostru şi l-au adus în turnul bisericii noastre, atârnându-l lângă clopotul cel mare din anul 1803. Uniţii aflând în ziua următoare că li s'a coborât din turn clopotul care acum îl considerau de al lor după ce îl folosiră vreo 15—16 ani, au făcut arătare la solgăbirăul cercului, Bian, cu reşedinţa în comuna vecină Figet, plângându-i-se că poporenii cei «noi» li-au furat peste noapte clopotul din turn.

Sfaturi pentru părinţii cari vreau să aibă copii sănătoşi conţine cartea tipărită de doctorul *I. Dumitraşcu* din Sibiu. Cu vorbe pe înţelesul tuturor autorul expune felul trecerii calităţilor şi defectelor dela părinţi la copii. In prima parte a lucrării arată legile după care se transmit caracterele prin moştenire; în a doua parte arată cum se modifică în rău felul de a fi al copiilor, când părinţii lor au fost alcoolici, obosiţi la corp şi la minte, bătrâni sau bolnavi. Textul 170 pagini este însoţit de 34 figuri care ajută mai bine înţelegerea. Cartea se poate comandà direct la autor: Dr. I. Dumitraşcu, strada Mitropoliei 34, Sibiu, cu un mandat poştal de 100 lei, sau la librarii în Sibiu.

Nr. 10/930. (14) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor la biserica ortodoxă română **Teliu**, protopopiatul O tuz, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. In bani gata de fiecare familie40 Lei (patruzeci Lei) dela 250 de familii.

2 Pământ arabil în suprafață de 1492 stânjini □ cl. I.

3. Dela venitele stolare, afară de ce intră în altar, a treia parte.

4. Lemne pentru foc 3 (trei) stânjini dusi la locuința cântărețului.

5. Fânaț 2 (două) jugăre dat prin legea agrară ca sesie cantorală.

Concurenții îndreptățiți la acest post își vor înainta cererile oficiului parohial ortodox român Teliu, protopresbiteratul O tuz cu documentele prescrise și în termen indicat se vor prezenta în vre o Duminecă sau sărbătoare la biserica ortodoxă română Teliu, pentru a cânta și a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul parohial ortodox român din Teliu.

Teliu, la 14 Ianuarie 1930.

Moise Blendea
epitrop

Danil Cojocariu
preot

Văzut: Of. protopopesc ortodox român Oltuz.

Ioan Rafiroiu
protopop

(15) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl III-a **Cernatu**, protopopiatul Brașovului.

Venitele sânt:

1. Locuință parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericești.
4 Sesiunea parohială aproape 4 jug. pământ arabil.

Concurenții vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie și în biserică, spre a fi cunoscuți și ascultați de credincioșii parohiei.

Cererile de concurs, însoțite cu toate actele doveditoare ale calificației și ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a trimite, în terminul fixat de concurs, oficiului protopopesc ort. rom. Brașov, Piața Prundului.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii Consiliului parohial.

Brașov, la 3 Februar 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizația Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură — aduc la cunoștința On. public, că în atelierul meu se execută în orice mărime, cu prețuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulțămire și recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(7) 2—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

Nr. 99/1930. (17) 1—3

Concurs

In înțelegere cu consiliul parohial, publicăm de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III a **Veneția de sus.**

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea și anii de serviciu ai candidatului.

2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.

3. Câte 1 ferdelă de ovăs dela fiecare familie.

4. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil și fânaț.

5. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul și aprobate cu or. Nr. 3108/1928.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poftiți să-și trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul, Șercaia, jud. Făgăraș, și să se prezinte și în parohie în vre o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 1 Februar 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 570/1929. (8) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cernatul de jos**, cu filiile: Cernatul de sus, Icafalău, Mărcușa, Mărtineni, Dalnic, Moacșa, Beșeneu, Let și Albiș, protopopiatul Oituz, județul Treiscaune, se publică concurs de paroh cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Locuință în natură, supraedificate și grădină.

3 6 jug. 518 st. □ arătură și 2 jug. 485 st. □ fânaț de cl. I-a, sesiune veche, eventuală întregire dela reforma agrară.

4. 2 ferdele: grâu și orz dela familiile întregi și 1 ferdelă dela cele mixte.

5. Venitele stolare stabilite în ședința consiliului parohial din 12 Iulie 1929.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, instruite cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Oituzului în înțelegere cu consiliul parohial din Cernatul de jos.

Poiana-Sărată, la 16 Dec. 1929.

Ion Rafiroiu
protopop.

(16) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Turcheș**, protopopiatul Brașovului.

Venitele sânt:

1. Locuință parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericești.
4. Sesiunea parohială 6 jugăre fânaț.

Concurenții vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie și în biserică, spre a fi cunoscuți și ascultați de credincioșii parohiei.

Cererile de concurs însoțite cu toate actele doveditoare ale calificației și ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a se trimite, în terminul fixat de concurs, oficiului protopopesc ortodox român Brașov, Piața Prundului.

Brașov, în 3 Februar 1930.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 1173/930. (11) 2—2

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu publică concurs pentru întregirea postului de **șef de birou** cl. II în cancelaria arhiepiscopească, post retribuit cu salar lunar de Lei 5650 plus indemnizația de chirie după normele de salarizare a funcționarilor publici.

Reflectanții la acest post vor înainta cererile lor concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 28 Februar a. c., însoțite de următoarele documente:

1. Act de naștere,
2. Act de cetățenie,
3. Certificat de bacalaureat,
4. Alte eventuale certificate de studii,
5. Eventuale certificate de serviciu.

Vor fi preferiți absolvenții de teologie.

Sibiu, 3 Februar 1930

Consiliul arhiepiscopesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura opul:

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș.** Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoțimi și a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 19 Februar 1930 Nr. 14

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Organ naţional-biserice

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inser... un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Comemorare

— Două decenii de viaţă —

Intrând cu anul 1930 în al douăzecilea an al existenţei sale, *Revista Teologică* a apărut îmbrăcată în haină de sărbătoare.

Se cuvenea, cu adevărat, această ceremonie cu ocazia unui prilej atât de însemnat în viaţa unei publicaţii periodice de specialitate.

Se cuvenea, cu adevărat, această festivitate pentru cele două decenii de viaţă a revistei născute din frământările, din gândurile şi idealurile unui suflet superior, dornic de mai multă lumină şi de mai multă spiritualitate pentru biserica şi pentru neamul său.

A fost necesar un moment de reculegere, spre a aduce în primul rând mulţumită lui Dumnezeu, pentru bogata revărsare a ajutorului Său la această înfăptuire frumoasă. Şi a fost necesar momentul de reculegere, în al doilea rând, pentruca sămănătorii de azi în paginile revistei, văzând realizările de două decenii, să se inspire pentru realizări tot aşa de frumoase şi pentru idealuri tot aşa de sfinte.

Douăzeci de ani decând realitatea a îngăduit tânărului profesor dela seminarul «Andreian». Dr. Nicolae Bălan, să-şi înfăptuiască unul din cele mai frumoase idealuri pe care le-a avut încă fiind student.

Douăzeci de ani, decând în Ardealul robit a glăsuit cea dintâi revistă bisericească.

Douăzeci de ani, decând gândirea şi simţirea religioasă de dincoace de Carpaţi a putut ieşi la lumina zilei în coloanele unei reviste.

Douăzeci de ani, decând «Revista Teologică» luminează vatra preotului dela sat şi încălzeşte sufletul apostolilor puşi în slujba lui Isus Hristos şi în slujba neamului nostru...

Cine ar putea să spună tot ceeace a fost «Revista Teologică» în viaţa noastră bisericească şi tot ceeace a făcut ea până astăzi?

Cine ar putea spune câte conştiinţe s'au trezit şi au acţionat la îndemnul celor scrise în paginile acestei publicaţii?

Cine ar putea să spună numărul acelora, al căror suflet s'a aprins, a luminat şi ale căror puteri de muncă s'au mistuit în slujba idealului sfânt, pus pururea înaintea ochilor lor de această revistă?

Şi cine ar putea să spună toate mângâerile pe care ea le-a coborât în vremuri de restrişte în sufletul celor oprimaţi?

Luminare cugetelor, îndrumare conştiinţelor, inspiraţie avânturilor, şi mângâere sufletelor a fost până astăzi *Revista Teologică* pentru preoţimea din Ardeal şi pentru alţi intelectuali de aici.

Putem spune că ea a năzuit totdeauna la ajungerea scopului pentru care a fost înfiinţată, scop pe care îl găsim aşa de bine precizat în scrisoarea din Martie 1904 a studentului de atunci dela facultatea teologică din Cernăuţi, Nicolae Bălan, adresată studenţilor teologi din Bucureşti:

«Ea (revista) ar servi nu numai spre a stimula dispoziţia celor capabili spre activitatea literară în viitor, ea nu ar avea de rezultat numai lăţirea ştiinţei teologice în cercuri cât mai largi, ea nu numai că ar satisface aceleaşi trebuinţe simţite în biserica noastră pentru lăţirea ştiinţii şi a culturii teologice, ea nu numai ar promova idealul religios-moral, care e acelaş atât în răsărit, cât şi în apus de Carpaţi, — ... dar ar face ca cei de un sânge şi de o credinţă în uniformitate şi cu forţe unite să lucreze pentru întărirea şi apărarea credinţei şi prin credinţă a sângelui».

Intr'adevăr, *Revista Teologică* a purtat tot timpul steagul acestor năzuinţe, şi astăzi poate spune că lupta cea bună s'a luptat, călătorie de două decenii a a săvârşit şi credinţa strămoşească în toate împrejurările a păzit.

Deaceea, întemeietorul ei de atunci şi patronul ei de azi, I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Ardealului *Dr. Nicolae Bălan*, poate avea mângâerea deosebită de a fi văzut astăzi încununată cu succes opera iniţiată în tinereţa Sa.

Facem şi noi, cu această ocazie, smerita noastră urare pentruca în viitor *Revista Teologică* să rodească tot aşa de bogat pentru sufletul neamului nostru, precum a rodit ea până astăzi sub înaltul patronaj al I. P. S. Sale şi sub înţeleapta conducere a dlui profesor şi rector al Academiei teologice, N. Colan.

Pr. *S. Cândea.*

FOIŞOARA

(5)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

Bian, fiind unit, ni s'ar părea că avea de gând să sprijinească cauza uniţilor mai mult de cât pe a celor ortodocşi. Ori cum, dar ca slujbaş administrativ avea datoria de a cerceta cauza furtului, care părându-i-se ilegală, a venit în Crăciunel cu hotărârea de a coborâ din turn cu forţa clopotul furat şi a-l restitui uniţilor. Când să intre însă în cimiterul bisericii noaste, i se opune cu toată puterea preotul Naftail Oprea (zis popa Naftailă) încingându-se între ei o luptă piept la piept, până când popii Naftailă venindu-i în ajutor şi preoteasa, cu dârgul dela cuptorul de pâne, lupta s'a sfârşit cu învingerea asupra lui Bian, care ruşinat de eşecul ce a suferit în faţa poporului adunat acolo, a intentat popii Naftailă proces penal care a durat ani de zile, şi s'a sfârşit în favorul lui Bian prin condamnarea popii Naftailă la 800 zloţi buni, despăgubiri şi spese procesuale, pe care le-a şi plătit după ce şi-a vândut 4 boi. Clopotul însă nu l-a dat uniţilor, ci a rămas în turnul bisericii ortodoxe, iar uniţii şi-au procurat alte 2 clopote, cari au fost rechirate de armata austro-ungară, în a. 1916.

3. *Clopotul cel mic* cu inscripţia: «a. 1861».

In intervalul de timp cât a stat clopotul cel mijlociu din a. 1773 în posesiunea bisericii unite între anii 1848—1864, poporul ortodox nefiind mulţămit numai cu clopotul cel mare din a. 1803, şi-a mai procurat în a. 1861 un clopot, puţin mai mic decât cel din a. 1773. Acum aveau iarăşi 2 clopote ca şi înainte de a. 1848. Urmând apoi întâmplarea descrisă la clopotul cel mijlociu, biserica noastră avea 3 clopote, de-al căror glas armonios şi acum îşi mai aduc aminte cu multă duioşie bătrânii rămaşi în viaţă din acele vremuri trecute, până când stricându-se clopotul cel mare din a. 1803, biserica a rămas numai cu cele două mai mici. In 1916 au fost rechirate două, clopotul cel mare crepat, apoi cel mai mic. Ne-am despărţit de ele cu mult regret, pe unii credincioşi i-au năpădit lacrimile, văzând biserica rămasă numai cu un clopot din trei câte avuse odată.

4. *Clopotul cel nou* din 1926. In acest an credincioşii şi-au cumpărat un nou clopot lângă istoricul clopot din 1773, cari potrivindu-se la sunet au împăcat dorinţele sufleteşti ale celor ce se desfătau mai demult la glasul alor 3 clopote ce le avuse biserica. Clopotul cel nou s'a cumpărat din depunerile ce le are biserica la filiala din Mediaş a băncii «Albina».

Pomelnicul

Deodată cu zugrăvirea bisericii în a. 1827, s'a zugrăvit prin zugravul Ban Vasile dela Feisa şi o cruce de lemn de goron înaltă de 1·30 cm. pe seama pomelnicului ridicat lângă biserică pentru serviciile parastaselor la înmormântări şi împărţirea pomenilor după cei morţi. Acest pomelnic era un şopron lung de 40—50 metri, lat de 3 metri. Era acoperit cu ţiglă, la luceput cu şindrilă. In fruntea lui şi închisă pe la margini era aşezată crucea de lemn înţepenită în pământ, apoi masa pe care se aşeza parastasul şi celelalte jertfe aduse lângă parastas, un pom, un vas cu colivă şi vinul. Dela masă şi până la celalalt cap al pomelnicului, era întinsă prin mijloc o laviţă lungă de scânduri groase şi late pe cari se puneau mâncările, pomana, iar de două părţi alte laviţe lungi pe care se aşezau credincioşii cari petreceau mortul la groapă şi luau parte la pomană. Preotul, cantorii şi paracliserii (crâz-

Congresul emigranţilor

— Glasul lor trebue sa găsească răsunet —

Intr'o sală a universităţii din Belgradul sârbesc s'a ţinut de curând congresul creştin al nenorociţilor emigranţi ruşi aflători în Iugoslavia.

S'au întrunit, spre a discuta asupra stării actuale a bisericii ruseşti şi a cere ajutorul lumii civilizate.

Intre emigranţi sânt numeroşi preoţi. Toţi aceştia, adunaţi în congres sub preşedinţia unui patriarh, emigrant ca şi tovarăşii săi, au arătat, cu documente îngrozitoare, prigonirile sălbatice ale sovietelor împotriva bisericii. Ororile, săvârşite împotriva sluitorilor altarului, se pot pune alături de execuţiile Inchiziţiei din întunecate vremuri. Cine încearcă astăzi să intre într'o biserică în Rusia, este batiocorit, bătut şi omorât. Astfel libertatea omului, d'a se închina lui Dumnezeu, este suprimată în ţara numită «a tuturor libertăţilor».

Profanarea locaşurilor dumnezeeşti merge atât de departe, încât, după ce se fură dintr'însele toate odoarele, steşnice şi lemnărie, bisericile sânt transformate în grajduri sau azile pentru vagabonzi. Au fost preoţi, cari au încercat a se împotrivi nelegiuirii, însă au fost străpunşi cu baioneta sau împuşcaţi...

Congresul dela Belgrad, adânc deprimat, a consemnat ororile ce i s'au comunicat, constatând că Rusia sovietică este hotărâtă să stârpească creştinismul, ca în vremurile prigoanelor păgâne. Acest fapt este adus la cunoştinţa lumii creştine, ca să se ştie pretutindeni, că în Rusia sufer miile de oameni o adevărată mucenicie pentru «vina» d'a se ruga lui Dumnezeu. In acelaş timp, congresul implorâ ajutorul ţărilor creştine, mari şi mici, spre a se pune capăt acestor nedumnezeiri.

Eată o chemare ce trebue să găsească larg răsunet în toate inimile creştineşti!

Reforme bisericeşti în Grecia. Guvernul grecesc a luat hotărâre, după ştirile ce vin din Atena, să reducă numărul mănăstirilor din Grecia, urde există astăzi 133 mănăstiri, şi să rămână câte una sau două mănăstiri de judeţ, cu 20—30 călugări de fiecare, întreţinute din subvenţii date de stat, ear averile mănăstireşti să fie *secularizate* în folosul statului şi al bisericii. Produsul vânzării bunurilor mănăstireşti se evaluează la 2 miliarde drahme (4 miliarde lei). Se mai intenţionează micşorarea numărului mitropoliilor din ţară. — Noua organizare provoacă multă nemulţumire în rândul mănăstirilor greceşti, care consideră vânzarea bunurilor lor ca mare lovitură ce li o pregăteşte guvernul.

INFORMAŢIUNI

Parastas, Duminecă în 16 Februar a. c, în biserica Catedrală, după terminarea sfintei liturgii, s'a oficiat din partea P. S. S. arhiereului *Vasile,* asistat de preoţimea Catedralei, parastas solemn pentru odihna sufletului fostului asesor consistorial *Victor Tordăşanu,* în prezenţa membrilor familiei, a membrilor «Reuniunii naţionale culturale a meseriaşilor români din Sibiu» şi a unui însemnat număr de prieteni şi stimători ai regretatului defunct.

Stindardul Inaltei Regenţe. Prin înalt decret regal stindardul Inaltei Regenţe a fost astfel fixat: Stindardul membrilor Inaltei Regenţe, cari nu fac parte din familia Regală, este format dintr'un pavilion dreptunghiular, în culorile naţionale, având pe galben şi pe ambele feţe, stema mică a Regatului României, compusă din cele trei scuturi cu coroana de oţel. Când unul din Inalţii Regenţi este însuşi I. P. S. Sa Patriarhul României, stindardul, mai sus descris, va avea pe una din feţe stema sfintei Patriarhii a bisericii ortodoxe române.

Alegeri comunale şi urbane. In ziua de 14 Martie 1930 se fac alegeri în toată ţara pentru consiliile comunale orăşeneşti: municipii, comune urbane, reşedinţe de judeţ, şi nereşedinţe.

Bani de metal. Monetăria engleză cu care Banca Naţională a României a contractat baterea unui stoc de monede metalice de 20 şi de 5 lei, a comunicat că în cursul acestei săptămâni va sosi în ţară un prim transport din acest stoc, în valoare de 283 milioane lei, din care 200 milioane în monezi de 20 lei, iar restul de 5 lei.

Prizonieri români ar fi pornit — după spusa unui repatriat din Târgu-Mureş — spre ţară dupăce, trimişi pe frontul chinez din partea guvernului sovietic, au dezertat şi au plecat prin Azia spre ţara noastră şi a lor. Svonul aşteaptă confirmare.

Interes pentru aviaţie. Iniţiativa unei organizaţii particulare din Bucureşti inaugurează un sistem original de propagandă: a cumpărat, pentru sboruri de pasageri, un avion, aparat dintre cele mai bune, prin care câteva mii de elevi şi eleve din şcoalele capitalei au primit botezul aerului. Scopul este mai întâi a trezi interesul t i n e r e i generaţii pentru aviaţie.

Cursuri de pregătire. La 1 Martie 1930 se deschid cursurile de pregătire pentru examenul de bacalaureat, sub direcţiunea dlui Dr. I. Bunea, directorul liceului «Gh. Lazăr» Sibiu; cursurile ţin trei luni şi pot fi cercetate şi de candidaţii respinşi în sesiunile anterioare. Informaţiuni se pot primi dela subsecretariatul direcţiunii liceului «Gh. Lazăr». *Direcţiunea.*

ŞTIRI LOCALE

Conferenţe. In 6 l. c. s'au ţinut instructive prelegeri la «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu». A vorbit dl *Dr. Gh. Bărbat,* secretarul general dela primărie, tălmăcind părţi din legile administrative, în scop de a deştepta în localnicii români mai cald interes pentru treburile publice, şi în special orăşeneşti. In acelaş înţeles a cuvântat apoi dl *I. Imbăruş,* cerând ca la cârma oraşului să fie reprezentaţi şi meseriaşi noştri. Vorbitorilor le mulţumeşte, pentru bunele îndrumări şi sfaturi, preşedintele reuniunii, dl profesor N. Colan.

— In 16 l. c. a conferenţiat, în sala prefecturii, dl *Mihail Botez,* profesor universitar din Cluj, asupra temei: Din contrazicerile vieţii zilnice. In nimerite exemple, alese din mijlocul societăţii, şi ascultate cu atenţiune de numerosul public, dă lămuriri şi povăţuiri, mai ales tinerimii generaţiei de astăzi, pentru a putea contribui la propăşirea morală a neamului.

Mulţămiri. Societatea academică «A. Şaguna», a studenţilor în teologie Sibiu, aduce cele mai călduroase mulţumiri dlui director şi onoratului consiliu al băncii «Albina» din loc pentru suma de 500 lei, donată bibliotecii societăţii. Sibiu, 13 Februar 1930. Presedinte: prof. *Dr. D. Stăniloae, I. Rafiroiu,* secretar general.

Mulţumită publică. Cu ocaziunea cununiei drei Marioara Dănilă cu dl Jean Constantinescu naşi fiind dna şi dl Simion Mitea, a binevoit a colecta dl vornic Ioan Imbăruş dela nuntaşi suma de 202 lei pentru Reuniunea femeilor române, suburbiu Iosefin, pentru înfrumseţarea bisericii. Contribuitorilor li se aduce mulţămire. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Număr festiv. Când intră în anul al 20-lea al existenţei, *Revista Teologică* din Sibiu se prezintă în haină de sărbătoare, publicând valoroase şi interesante contribuţii, datorite credincioşilor săi colaboratori. In fruntea numărului dublu, pentru Ianuar şi Februar 1930, Revista Teologică are o maximă autografă a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae; urmează apoi următoarele articole:

Nicolae Colan, Pro domo. P. S. Grigorie Gh. Comşa, Apologetul bisericii şi cugetarea religioasă. Ion Lupaş, Criza de autoritate. Dr. Gh. Ciuhandu, La două decenii. Dr. Seb. Stanca, Pricină pentru o carte bisericească. Dr. Ion Broşu, Problema păcii. Arhim. Policarp Moruşca, Sfintele mănăstiri în slujba misionarismului. Onisifor Ghibu, Dar un lucru trebueşte. Ilie N. Lungulescu, Din valea relativităţii spre culmile absolutului. Dr. A. Crăciunescu, In slujba lui Hristos. Vasile Lăzărescu, Psihologismul individual în filozofia religiunii. Ilie Hociotă, Provedinţa. Ioan Moşoiu, Indemnuri pentru vremea de azi. I. U. Soricu, Psalmi. Ioan Crăciun, Să se mătură treptele de sus... Ioan Imbroane, Hristos în armată. Emilian Stoica, Pentru un şematism al bisericii ardelene. Dr. Ioan Felea, Făclia preoţimii ardelene. Ilie Beleuţă, Documente istorice şi doctrinale (trad.) Gheorghe Maior, Cum să spovedim? Gheorghe Secaş Evanghelistul sme-

---

nicii, ţircovnicii), aveau scaunele lor în jurul mesei din fruntea pomelnicului lângă crucea de lemn. Aici se săvârşea slujba parastasului, se binecuvântau mâncările aduse dela casa mortului şi se împărţea astfel pomana după cel mort. Era obicei moştenit din vremuri bătrâne la câte-va biserici dintre Târnave, ca aceste pomelnice să nu lipsească de pe lângă biserici. Ruinându-se prin a. 1890 acest pomelnic, nu sa mai ridicat. Se înmulţiseră greutăţile bisericii cu zidirea şcolii, caselor parohiale, cu susţinerea învăţătorului din repartiţii cu salar ridicat, aşa încât nu mai rămâneau bani şi pentru alte trebuinţe ce se puteau înconjura şi astfel acum pomana — în lipsa pomelnicului, se împarte la casa mortului.

Crucea de lemn a pomelnicului se păstrează în altarul bisericii.

Cimiterele

Actualul cimiter din jurul bisericii fiind situat pe coasta donată de Borsay în mărime de 1 jug. 256 st. □ e în continuă mişcare, alunecând în jos spre comună. Aceasta a fost cauza că biserica de astăzi a trebuit să mai fie zidită odată din temelie în a doua jumătate a veacului trecut. Unele morminte din acest cimiter — care până în a. 1916 a fost cimiterul de îngropare al morţilor — în anii ploioşi 1912—1913 au fost şi descoperite prin surpările de pământ din cimiter, astfel că consiliul bisericii s'a văzut silit a se îngriji de alt cimiter pentru îngroparea morţilor. Nu aveam însă capitalul de bani pentru cumpărarea unui teren potrivit. Medicul de cerc Dr. Kappel Bela în înţelegere cu fisolgăbirăul Fazakas Géza din Hususău, (azi: Valea lungă), ne ameninţa cu pedepse aspre dacă voi mai îngropa în cimiterul din coasta bisericii. După multe târâgâneli cu chin cu vai, afla sem un credincios care ne oferise un teren potrivit în schimb pentru alt teren din pământurile bisericii. Astfel în 9 Decemvrie 1914 am cumpărat terenul de 612 st. □ situat în locul numit *«Lab»* sub viile din *«coastă»* dela credinciosul nostru Onuţu Rus, căruia i-am dat în schimb de 2 ori atâta teren de calitate mai slabă din pământul bisericii de 3 jug. cad. situat în *«dosal de după biserică»* în brazdă cu sesiunea parohială, iar în a. 1915 am cumpărat şi dela credinciosul nostru Aron Rusu o parcelă mai mică în brazdă cu cel cumpărat dela Onuţu Rus, tot pentru de 2 ori atâta teren din «dosul de după biserică . Prin cumpărarea acestor terene biserica şi-a asigurat un nou cimiter unde se îngroapă acum morţii.

Preoţii parohi

Voi însemna în cele următoare, în şir cronologic, numele şi activitatea preoţilor cari au servit la aceasta biserică din timpul când trecutul ne prezintă date autentice.

1. *«Popa Oanea»* şi *«popa Ion»* amintiţi de repausatul Dr. Augustin Bunea, după statistica din 1733 făcută de episcopul Ioan Inocenţiu Micu Klein, sânt cei dintâi preoţi cari sânt cunoscuţi istoriceşte că au servit la prima biserică de lemn, mică şi bulgărită pe dinafară, ridicată din vremuri străbune pe locul cimiterului — astăzi unit — din marginea comunei de lângă «dosul de după biserică».

Mai târziu în timpul conscripţiei românilor ardeleni întreprinse de generalul Buccov din încredinţarea împărătesei Maria Terezia între anii 1760—62, aflăm pe poporul din Crăciunel aproape întreg ortodox cu 76 familii fără preot, pe lângă 5 familii unite cu 2 preoţi. Şirul preoţilor cunoscuţi la biserica ortodoxă se începe numai după conscripţia din anii 1760—61 cu preotul:

2. *Nicolae Popoviciu,* care a servit în timpul răpirii bisericii şi până la a. 1801. Acest preot a trebuit să sufere mai mult în vremea prigoanelor religioase în lipsa bisericuţei în care a servit el şi alţi preoţi înainte de el ca: «popa Oanea» şi «popa Ion», după ce această bisericuţă i s'a luat cu forţa de solgăbirăul cercului, iar el a ieşit plângând cu cărţile subsuoară fără adăpost unde să-şi plece capul la rugăciune el şi poporul său, şi fără a putea protesta contra unui slujbaş guvernial atotputernic.

reniei. A. C. Cosma, Desfacerea de autoritate. H. P. P., Poeme în proză (trad.). Ilarion V. Felea, Focul chemării sacre. Florica Scriban, Neliniştea contimporană. D. D. Achimescu, Urare. Iosif Trifa, Incercări de evanghelizare. Dr. D. Stăniloaie, N. Neaga, N. Colan, E. Cioran, Sp. Cândea, Mişcarea literară: Gesammelte Aufsätze zur Kirchengeschichte. Sanctus. Studien zur Geschichte des Byzantinischen Bilderstreites. Creaţiunea universului din punct de vedere filozofic, ştiinţific şi biblic. Histoire D'Israel peuple de dieu. O Hyios toy Anthropoy. Universitatea Daciei superioare. Studii, conferinţe şi comunicări istorice. Creştinismul doctrină utopică? Invăţătorul din postul al II-lea. G M. Ivanov, Sp. Cândea şi Neculce, Cronică: Răsboiul Stalin-Dumnezeu. Sărbătorirea I. P. S. Sale Patriarhului Dr. Miron Cristea. † Părintele Aurel Popoviciu. Agru. N. C. Note şi informaţiuni. — Preţul acestui Nr. 80 lei.

Abonamentul pe un an 200 lei. Redacţia şi Administraţia: Academia Teologică. Sibiu, str. Mitropoliei 32.

Pagina pastorală

Cuvânt înainte. — La Duminica lăsatului de carne. —

«Propovăduieşte cuvântul; stăi asupră cu vreme şi fără de vreme; mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelunga răbdare şi cu învăţătura... *fă lucrul evanghelistului*». (2 Tim. 4, 2 şi 5).

La îndemnurile femeii Samarinence, poporul cetăţii Sichem ieşia în număr mare întru întâmpinarea Mesiei, care se odihnea lângă fântâna lui Iacob în mijlocul ucenicilor săi. Imbiat de ucenici cu bucate, Mântuitorul le spune că mâncarea lui este alta, era preocupat de răspândirea în cercuri cât mai largi a «*Evangheliei*», a împărăţiei lui Dumnezeu adecă. — Intre acestea poporul samarinean se iveşte în zare, iar Hristos zice cu voce puternică aleşilor săi: «ridicaţi ochii voştri, şi vedeţi holdele, că sânt albe spre seceriş acum», (Ioan 4, 35).

Aceste cuvinte, rostite de Mântuitorul între împrejurările arătate, au valoare permanentă; ele se adresează cu aceeaş vigoare, cu acelaş imperativ şi celor cari în zilele noastre trebue să lucreze la răspândirea împărăţiei cerurilor. Holdele n'au fost nici când mai coapte mi se pare decât în timpul de faţă, ele reclamă astăzi cu stăruinţă secerători.

De imperioasa nevoie de evanghelizare în massele largi ale poporului nu se mai poate îndoi nimenea; poporul are nevoie de hrană sufletească, de hrană îmbelşugată, iar preoţii pentru a nu-l lăsa să alerge pe aiurea, au *datoria sfântă să facă lucrul evanghelistului*. Ca odinioară Sichemiţii, poporul românesc se doreşte după Mesia; fă dar, tu o, preotule, ca Isus Hristos să se sălăşluiască şi să petreacă alături de acest popor. Ca unul ce deţii puterea de-a propovedui în numele adevăratei biserici a lui Isus Hristos, fă uz de această virtute şi nu lăsa să treacă pe mâna altora, nechemaţi.

— La «*Pagina pastorală*» pe care o deschidem în *Telegraful Român*, vor figura subiecte de predică pentru Dumineci şi sărbători. Se va da întotdeauna atenţiune deosebită textului evanghelic din Dumineca respectivă, întrucât sfânta Scriptură este a se privi ca izvorul prin excelenţă de inspiraţie omiletică. După posibilităţi vom reda şi câte un pasaj clasic din omiliile Sf. Părinţi şi ale altor predicatori de seamă.

In legătură cu aceste se va scrie ocazional şi despre persoana preotului în funcţiunea ei de predicator, apoi se va arăta ce importanţă are sfânta Scriptură ca izvor de predicare şi eventual ne vom extinde şi asupra sfintei Liturgii.

Scopul urmărit prin aceasta se vede clar; să intenţionează ajutorarea preotului în îndeplinirea datoriei sale de slujitor al cuvântului. Căci, este folositoare răspândirea broşurilor de propagandă religioasă şi a altor cărţi cu caracter pios între popor, dar noi avem convingerea, că *cea mai bună evanghelizare se face prin cuvânt*. In sfânta Scriptură se spune undeva: «credinţa este din auzit...»; cum vor crede deci, dacă nu li se va predica? Să propovăduim deci cuvântul!...

In Dumineca lăsatului de carne avem textul (Mat. 25, 31—46). Intrucât pericopa prezintă pe Mântuitorul întru scaunul slovei Sale, binecuvântând şi aşezând de-adreapta pe cei buni, şi blestemând pe cei răi, tema predicii va fi, *judecata din urmă*. Să poate mâneca dela cuvintele din «Crez» «Şi iarăş va să vie cu mărire să judece vii şi morţii»...

In introducere se va spune că biserica ortodoxă profesează şi crede într'o judecată viitoare care va avea loc la a doua venire a Mântuitorului Hristos, când fiecare va avea să răspundă de acţiunile sale din timpul petrecerii sale pe pământ, primind cuvenita răsplată sau pedeapsă. Această învăţătură are temelii puternice în sfânta Scriptură, atât a Vechiului cât şi a Noului Testament; asemenea nu este sf. Părinte începând cu veacurile primare ale creştinismului şi până când se încheie seria lor cu Sf. Damascen, care să nu vorbească despre ziua înfricoşată a judecăţii, când drepţii vor fi trecuţi în împărăţia lui Dumnezeu, iar păcătoşii lăsaţi pradă muncilor veşnice.

In tratare se descrie cu text din sfânta Scriptură cum va decurge acea judecată. Se va folosi în primul rând pericopa zilei; pentru a se completa tabloul se poate apela la textele următoare: Ioil 2, 2—15; Osia 5, 1—15; 7, 12—13; Isaia 2, 9—22; Iezechil 18, 4—20; 37. Daniil 12, 1—2; Matei 13 30; 39; 40; Ioan 5, 25; Apoc. 6, 13—17 etc.

Dupăce cu ajutorul acestor locuri s'a arătat cum Hristos e jude nepărtinitor, bun pentru cei buni şi pedepsind după răutatea lor pe cei răi, se va trece la o scurtă aplicare, care va forma încheierea.

Privirea în viitor este foarte serioasă, ne aşteaptă judecata: Iată judecătorul vine, pe cer va apare semnul Fiului omului. Să ne întoarcem dela fărădelegile noastre, acum, în acest moment şi să alergăm cu poeăinţă către Isbăvitorul nostru. Să ne convertim şi să trăim în rugăciune şi dragoste frăţească pentru ca la ziua judecăţii să fim aşezaţi de-adreapta şi număraţi printre binecuvântaţii Părintelui ceresc.

Sfântul Ioan Gură de aur, în comentarul epistolei către evrei, arată care va fi soartea celor condamnaţi şi a celor aleşi.

Pe scurt iată ce zice despre iad: trupul devenit nemuritor, ca şi sufletul, nu va pieri nici se va nimici în torturile grozave ale iadului. Fiinţa omenească va avea în infern toate însuşirile pe cari le-a avut trăind pe pământ, suferinţele ei nu le va putea nimic îndulci, nici timpul, nici prietenia, nici nădejdea, nici aşteptarea morţii. Păcătoşilor aruncaţi în iad, nu le va putea aduce uşurare nici chiar faptul că sânt mai mulţi în aceeaş osândă. Mângâierea nu este cunoscută acolo, ci numai muncile veşnice.

In opoziţie cu aceasta Gurădeaur arată soartea celor aleşi — (Comentarul Isaiei) — cărora le este rezervată fericirea veşnică şi împreună vieţuirea cu Dumnezeu. Cei plini de virtute, drepţii, făcătorii de pace vor vedea în patria cerească pe Dumnezeu, dar adaugă Sfântul, nu pe Dumnezeu în esenţa Sa divină, căci nici profeţii, nici îngerii, nici arhanghelii n'au văzut vreodată nici vor vedea ce este Dumnezeu. Fiul şi Sfântul Duh singuri l au văzut şi-l văd, căci natura făcută, cum ar putea ea vedea şi cuprinde ceace este Dumnezeu, fără de început.

Sf. Ioan Damascen în «Dialogus contra Manichaeos» Patr. Greacă T. 94, col. 1574 B, C, iată ce spune de starea de după moarte: După moarte nu mai este prilej nici de convertire, nici de pocăinţă. Nu că Dumnezeu nu ar putea primi pocuinţa, pentrucă pe sine nu se poate ruga, nici a se înstrăina de milostivire, dar condiţiunea sufletului e atare că nu mai cunoaşte convertire. Aşa se întâmplă şi cu un om care a fost bogat în fapte bune toată viaţa lui de până acum şi numai un moment a păcătuit, şi cum de va muri tocmai când e cuprins de păcat, e pierdut. Şi invers un păcătos, dacă-i e dat să moară într'un moment de căuinţă, nu va rămânea nici o amintere despre greşalele lui.

Precum demonii, duhurile rele, după ce-au căzut, nu mai pot cunoaşte îndreptare, nici îngerii nu mai pot greşi acum, ci starea unora şi-a altora e aşa, încât nici o schimbare nu poate obveni în ea, aşa oamenii după moarte, nu se mai pot converti. Ci drepţii cari au dorit pe Dumnezeu, se vor bucura pentru totdeauna de posesiunea lui; păcătoşii dimpotrivă cari în viaţă au dorit mereu păcatul, continuă să-l dorească şi în iad, dar materia păcatului li se va lua aşa încât vor fi chinuiţi de focul patimii lor, mâncaţi de viermele dorinţii lor, vor fi, răsplătiţi şi lăsaţi pradă desolării lor. Ce chin mai mare poate să existe decât privaţiunea, lipsirea de lucrul după care te doreşti cu ardoare?

Drept urmare în virtutea dorinţii lor, cei cari au căutat pe Dumnezeu vor petrece în delicii şi bucurii; ceice au căutat păcatul însă îşi află acum pedepsirea.

(In patrologie m'am folosit de textul latinesc).

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Speranţa

Copilă dulce, cu haine de argint,
crescută la sânul credinţelor ferbinţi...
Tu dai temeiuri vieţii şi razim gândurilor noastre...

Şi strălucirea ta totuşi de multe ori ne minte, de rătăcim prin codrii durerilor, cu traista vieţii goală şi prinsă în umerii slabi, ai anilor cărunţi...

In primăvara vieţii, ne alinăm lângă tine visările de aur... Şi alergăm prin lunci, poene şi zăvoaie; cântăm în osanale bucuria zilei şi ne scăldăm privirea în zările de sânge; ne răcorim obrajii în albele isvoare, în care-i scufundat un colţ de cer cu soare. Creştem împreună, mângâiaţi pe vară de unda înrăcorită a zefirului, stropiţi cu bobi de ploaie şi înmirezmaţi de mii de flori, crescute în grădina copilăriei noastre... In nopţi de Mai, cu vrăji de lună, când freamătul de frunze se împleteşte cu murmur de izvoare; când satul doarme străjuit de cerul brodat cu mii de stele, noi... ne şoptim povestea iubirii, ce sfinţeşte credinţele pentru viitor... Şi înfioraţi de taina cucernicelor vise, nu mai simţim dureri şi suferinţe, — viaţa e senină ca nopţile acestea de Mai.

Dar vara-i pe sfârşite... Incep să simt răceala unui pustiu, ce pare că s'a deschis în faţă-mi... Şi, în clipe amăgitoare, te privesc pe tine, speranţă. Tu... ai rămas aceeaş. Numai pe cerul sufletului meu, se văd mijind la margini norii surii de toamnă; Şi'n inimă-mi începe să se lărgească un gol. In faţă-mi joacă o lume strâmbă şi rece; privirea 'mbracă doliul şi ochii plâng în lacrimi visări ce înserează... Gânduri neînţelese se răsvrătesc în minte... E luptă îndârjită între *credinţă* şi *gând*, ear fiinţa mi se leagănă între ce este statornic şi ce este fugar, între veşnicie şi vremelnicie.

Mă întreb: unde este lumea copilăriei mele? Lumea cuminte, curată, caldă ca o rugăciune?... Cum?... Nu este aceeaş lume? Numai *aceasta* e reală?... Cealaltă a fost, aşadar, o amăgire a minţei mele înguste?

O, nu! Nu se poate!... Copilăria mea n'a fost minciună! Lumea şi viaţa este azi aceeaş: Cu flori, isvoare, codri verzi, poene şi zăvoaie; şi-i soare, lună, stele... aceiaşi stropi de ploaie, acelaş dor de viaţă, ne însoţeşte veşnic aceeaş speranţă. Copila dulce, cu haine de argint... Şi... nu e nebunie să spui că tot ce vezi, ce simţi viind în suflet, şi prinzi în judecata minţii tale, este minciună goală?

De vină sântem noi; căci inimile noastre s'au învârtoşat!

Hulim pe Dumnezeu şi râdem de vecini, când sânt în suferinţe; dărâmăm cetatea sfântă a vieţii unui neam, pe care au zidit o, cu trudă şi sudoare, strămoşii noştri buni... Batjocorim altare clădite pe credinţa părinţilor pioşi. Iubirea a apus din zarea vieţii noastre... In locul ei ze îngrămădesc furtunile pierzării, ale păcatului nebun cu vânturi şi uragane, smulgându-ne din brazda adevăratei vieţi. Deaceea noi răstălmăcim menirea acestei lumi curate, şi viaţa ei divină, şi... rătăcim năuci pe drumuri neînţelese...

Ne lipseşte îndreptarul credinţei minunate; luminile speranţei ce dăruieşte vieţii entuziasm eroic, spre înfăptuirea mântuirii noastre.

...Speranţă dulce, nu mă părăsi sub povara ispitelor lumeşti... Nu fugi din sânul credinţelor ferbinţi!.. Vreau să fiu tânăr şi plin de vise, cum eram în primăvara vieţii... Rămâie cu mine înseninarea ta... Cu tine simt cum se ridică, pe braze de decepţii, mărgăritare albe, pline de parfum, cu care alin durerea şi smulg din suflet ură, invidie şi pofte; ca în locul lor să răsară iubire, cu dorul de viaţă, ca în lumea ce trăeşte dincolo de culmea zărilor albastre, scăldată de lumina eternelor astre...

C. Zoican
catihet, Petroşani

Biserica şi Pacea, conferenţă ţinută în 15 Decemvrie 1929 în cadrul Asociaţiei culturale «Astra» basarabeană, sub înaltul patronaj al I. P. S. Sale Mitropolitul Gurie. O broşură de 27 pagini. Preţul?

ROMANIA
Tribunalul Târnava-Mică Secţia I-a.

Nr. Preş. Juria. 263—4/1929.

Tribunalul ca instanţă civilă asupra cererei făcute de Societatea ortodoxă naţională a Femeilor Române «Filiala Dumbrăveni», pentru acordarea personalităţei juridice prin petiţiunea înregistrată sub Nr. 268 din 9 Februar 1929 reprezentată fiind prin comitetul de conducere al societăţii, comitet reprezentat prin Dl Cornel Schiau membru din societate, fiind prezenţi pentru Ministerul Cultelor şi artelor adv. Dr. Vasile Albu, avocatul Statului.

In fine Ministerul Public prin Procurorul R. Ghibănescu.

In urma desbaterei orale, terminată la 27 Mai 1929, în camera de consiliu în şedinţa publică a pronunţat următoarea:

DECIZIUNE

Tribunalul acordă calitatea de persoană juridică Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor Române filiala Dumbrăveni şi ordonă ca după rămânerea definitivă a prezentei sentinţe, să fie înregistrată în registrul pentru persoanele juridice al Tribunalului.

MOTIVE

Având în vedere că societatea ortodoxă naţională a femeilor Române filiala Dumbrăveni prin cererea înregistrată sub Nr. 268 din 9 Februar 1929 a cerut acestui Tribunal a i se acorda calitatea de persoană juridică;

Având în vedere că Tribunalul procedând în conformitate cu dispoziţiunile art. 89 din legea pentru persoane juridice a constatat că actele depuse la dosar pentru susnumita societate îndeplinesc condiţiunile şi formele prevăzute de lege. Având în vedere că ministerul Cultelor şi artelor prin adresa Nr. 15859—1929 avizează favorabil pentru acordarea acestei calităţi;

Având în vedere că astăzi în instanţă reprezentantul societăţii a stăruit în cererea sa;

Având în vedere şi concluziunile reprezentantului Ministerului cultelor şi ale reprezentantului Ministerului public pusă pentru admiterea cererei;

Faţă cu acestea Tribunalul s'a găsit îndreptăţit a pronunţa anexata deciziune care s'a citit în şedinţă publică azi 27 Mai 1929, conform art. 89 din sus arătata lege.

Prezenta deciziune se pronunţă cu drept de apel.

Dumbrăveni, la 27 Mai 1929.

ss. **M. Demetrescu** preşedinte — ss. **Dârlea** judecător

ss. **Prunescu** grefier

Această sentinţă a fost pronunţată în şedinţă publică azi 27 Mai 1929 în prezenţa reprezentantului societăţii repr. Min Cultelor şi artelor şi Min. public.

Nr. 14/1930 (18) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

In ziua de 2 Martie a. c. se va vinde prin licitaţiune publică, la faţa locului, casa bisericii române ortodoxe din Covasna, str. Regală Nr. 62.

Licitanţii vor depune vadiu de 10% asupra preţului de strigare, fixat la 80,000 Lei.

Condiţiunile se pot vedea la oficiul parohial respectiv.

Covasna, la 10 Februar 1930.

Oprea Neguţ şi
Ioan N. Cosneanu
epitropi — **Pr. Er. Ticuşan** preş. cons. par.

Nr. 10/930. (14) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor la biserica ortodoxă română **Teliu**, protopopiatul Oituz, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. In bani gata de fiecare familie40 Lei (patruzeci Lei) dela 250 de familii.

2. Pământ arabil în suprafaţă de 1492 stânjini □ cl. I.

3. Dela venitele stolare, afară de ce intră în altar, a treia parte.

4. Lemne pentru foc 3 (trei) stânjini dusi la locuinţa cântăreţului.

5. Fânaţ 2 (două) jugăre dat prin legea agrară ca sesie cantorală.

Concurenţii îndreptăţiţi la acest post îşi vor înainta cererile oficiului parohial ortodox român Teliu, protopresbiteratul Oituz, cu documentele prescrise şi în termen indicat se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserica ortodoxă română Teliu, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul parohial ortodox român din Teliu.

Teliu, la 14 Ianuarie 1930.

Moise Blendea
epitrop

Danil Cojocariu
preot

Văzut: Of. protopopesc ortodox român Oituz.

Ioan Rafiroiu
protopop

---

(15) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl III-a **Cernatu**, protopopiatul Braşovului.

Venitele sânt:

1. Locuinţă parohială bună.

2. Leafa dela stat.

3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericeşti.

4. Sesiunea parohială aproape 4 jug. pământ arabil.

Concurenţii vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie şi în biserică, spre a fi cunoscuţi şi ascultaţi de credincioşii parohiei.

Cererile de concurs, însoţite cu toate actele doveditoare ale calificaţiei şi ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a trimite, în terminul fixat de concurs, oficiului protopopesc ort. rom. Braşov, Piaţa Prundului.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii Consiliului parohial.

Braşov, la 3 Februar 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consistor arhidiecezan din Sibiu, pentru pictură — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută **în orice mărime, cu preţuri moderate: orice icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase** etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(7) 3—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

Nr. 99/1930. (17) 2—3

Concurs

In înţelegere cu consiliul parohial, publicăm de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Veneţia de sus.**

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.

3. Câte 1 ferdelă de ovăs dela fiecare familie.

4. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil şi fânaţ.

5. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu or. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, şi să se prezinte şi în parohie în vre o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 1 Februar 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 570/1929. (8) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Cernatul de jos**, cu filiile: Cernatul de sus, Icafalău, Mărcuşa, Mărtineni, Dalnic, Moacşa, Beşeneu, Leţ şi Albiş, protopopiatul Oituz, judeţul Treiscaune, se publică concurs de paroh cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Locuinţă în natură, supraedificate şi grădină.

3. 6 jug. 518 st. □ arătură şi 2 jug. 485 st. □ fânaţ de cl. I-a, sesiune veche, eventuală întregire dela reforma agrară.

4. 2 ferdele: grâu şi orz dela familiile întregi şi 1 ferdelă dela cele mixte.

5. Venitele stolare stabilite în şedinţa consiliului parohial din 12 Iulie 1929.

Concurenţii îş vor înainta cererile de concurs, instruite cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Oituzului în înţelegere cu consiliul parohial din Cernatul de jos.

Poiana-Sărată, la 16 Dec. 1929.

Ion Rafiroiu
protopop.

---

(16) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Turcheş**, protopopiatul Braşovului.

Venitele sânt:

1. Locuinţă parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericeşti.
4. Sesiunea parohială 6 jugăre fânaţ.

Concurenţii vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie şi în biserică, spre a fi cunoscuţi şi ascultaţi de credincioşii parohiei.

Cererile de concurs însoţite cu toate actele doveditoare ale calificaţiei şi ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a se trimite, în terminul fixat de concurs, oficiului protopopesc ortodox român Braşov, Piaţa Prundului.

Braşov, în 3 Februar 1930.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 22 Februar 1930 Nr. 15

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Biserica anglicană protestează

Miercuri în 12 Februar a. c. s'a întrunit Congresul Bisericii anglicane din arhiepiscopia de Canterbury în sesiune reglementară. Cu acest prilej Lordul Lang Primatul Angliei a propus să se slujească sfânta liturgie la 16 Martie a. c. pentru Biserica martiră a Rusiei la toate altarele anglicane. Cu acea ocazie șeful Bisericii din Anglia a rostit următoarea cuvântare, publicată în revista The Church Times din Londra la 14 Februar c.:

Constrâns de conștiință și de răspunderea situației mele oficiale, viu On. Congres, la deschiderea acestei sesiuni să vă raportez despre crâncena și înteita persecuție religioasă din Rusia, care sgudue cele mai profunde simțăminte omenești. Soartea fraților nostri din acea țară a mișcat de multă vreme cugetul și grijile acestei corporațiuni. Încă din Mai 1923 acest congres și-a exprimat simpatia față de suferințele fraților nostri din Rusia și în întreagă Biserica noastră s'au făcut slujbe la toate altarele sfinte pentru încetarea urgiei și pentru întărirea celor oropsiți.

Dar congresul de atunci a găsit cu cale să pornească și altă acțiune. Cu toții ne aducem aminte de intervenția predecesorului nostru arhiepiscopul Lord Davidson pe lângă autoritățile Bisericii catolice din Patrie, și ale confesiunilor libere ca în deplină solidaritate să venim întrajutorul sfântului Patriarh Tichon martirul de a fi slobozit din torturi. Intervențiile acelea n'au rămas fără anume succes. Profit de acest prilej de a protesta în numele Bisericii Angliei și a exprima solemn toată simpatia noastră către martirii din Rusia și indignarea care umple sufletele noastre ale tuturora, cari iubesc pe Dumnezeu și legea Lui precum și cele mai elementare principii de libertate, dreptate și umanitate.

N'avem informații precise despre cele ce se întâmplă în Rusia. Dar s'a umplut pământul de înfiorătoarele știri de întemnițări, exiluri și condamnări la moarte a Ierarhilor, preoților, călugărilor și călugărițelor și a mulțimilor de credincioși.

Culmea persecuțiilor s'a ajuns în Rusia de azi. Toate cultele sunt prigonite și însași ideea de Dumnezeu pare a fi ținta esterminării. Propaganda în contra lui Dumnezeu e întovărășită de blasfemiile cele mai ordinare cu încurajarea și la ordinul regimului sovietic.

Intr'o vreme se svonise că prigonirea creștinilor s'a mai potolit. Dar iată că în vremea din urmă s'a reluat cu o turbare îngrozitoare. S'a dat poruncă să fie împrăștiate orice organizații religioase. Lăcașurile sufletului s'au părăgărit, jefuit și distrus. Muncitorii sunt scoși din lucru dacă nu dau declarație că s'au lăpădat de credință religioasă.

La Crăciun s'au organizat mascarade publice la adresa creștinismului.

Nici ca episcopi, nici ca simpli creștini nu mai putem rămâne nepăsători.

In primul rând doresc să dăm mărturie simpatiei noastre față de toți ceice sânt persecutați și sânt expuși torturilor pentru credința sufletelor lor. Ne îndeamnă la aceasta în special amintirile legăturilor de cordială prietenie dintre noi și bisericile ortodoxe. Dar noi îmbrățișăm cu căldura simpatiei pe toți ceice cred în Dumnezeu.

Această simpatie avem să o manifestăm în rugăciuni și îngenunchind înaintea lui Dumnezeu, ca să înfrâneze cruzimea omenească și să întinză brațul său atotputernic întru milă și ocrotire. Sunt încredințat că toată suflarea din această țară se va simți îndemnată să plece genunchii pentru năpasta creștinilor din Rusia.

Dar socotesc că biserica întreagă își va exprima solemn simpatia sa colectivă. Rog în acest scop pe Prea Sfinții Ierarhi să designăm Dumineca a doua din Paresimi, la 16 Martie să se slujească utrenie, liturgie și vecernie pentru creștinii din Rusia.

Ne este cunoscut că pe atunci creștinătatea catolică din lumea întreagă va face rugăciuni la îndemnul Sanctității Sale, Papa dela Roma. La toată această mișcare aveam de spus că nu stă în competența noastră de a critica sistemul politic al Sovietelor nici principiile lor economice. Acțiunea noastră e deasupra partidelor politice din această țară și în nici un caz nu e pornită ca o propagandă în contra regimului politic din Rusia de azi. Noi vrem să ajutăm fraților care sufăr, iar nu să le sporim durerea. Deoarece țara noastră e în legături diplomatice cu Rusia, ea are răspunderi grave față de respectarea tradițiilor civilizației și ale religiei. Sovietele au aici un reprezentant. Acesta are să înțeleagă că conștiința publică a tuturor claselor și a păturilor sociale, fără deosebire de partid politic sau de confesiune, e categorică în a pretinde că relațiile diplomatice normale nu au în vedere numai avantagii materiale ci mai vârtos respectarea comună a principiilor de dreptate, libertate și umanitate, cari alcătuesc pedestalul legăturilor internaționale.

Noi vom cerceta pe toate căile accesibile să cunoaștem realitatea condițiilor religioase din Rusia și câtă vreme soartea creștinilor din Rusia nu se ameliorează, îmi voiu ridica glasul și în parlamentul țării în numele demnității creștinismului și a comunei civilizații. Rog să primiți moțiunea:

«Acest congres protestează în contra persecutării credincioșilor din Rusia, își exprimă cea mai profundă simpatie față de suferințele martirilor, apelează la tot sufletul credincios din toată biserica să se roage lui Dumnezeu pentru încetarea urgiei, își exprimă convingerea că întru cât cârmuirea sovietică dorește să fie în legături normale cu această țară, e obligată să respecteze principiile juste și umane ale civilizației».

Moțiunea a fost sprijinită de Episcopul Londrei și s'a primit cu unanimitate.

Uniația și Grecia

Arhiepiscopul *Hrysostomos* al Atenei, teolog și istoric mult reputat, a adresat (cum am amintit în Nr. 7 din a. c. al foii noastre) *trei* scrisori, către episcopul uniat Teodorupolis Gheorghios (Atena 1928, extras din revista «Anaplasis»). Am publicat câteva părți din scrisoarea *întâi* și din scrisoarea *a doua* a învățatului mitropolit, spre a vedea felul propagandei de prozelitism printre ortodocși întrebuințat de biserica latină.

De astădată publicăm, în aceeaș traducere (după Biserica Ortodoxă Română, din Decemvrie 1929), pe cât ne iartă spațiul, următoarele expuneri din a *treia* scrisoare, despre uniație:

...Noi grecii deosebim termenii unire și uniație, deosebire pe care o fac toate popoarele.

Unire e unirea și asimilarea deplină cu biserica latină în credință și în cult; *uniația* e unirea amăgitoare, pentru inducerea în eroare a celor simpli, prin care cel unit cu biserica latină primește primatul papal și toată doctrina bisericii latine, dar își păstrează propria rânduială liturgică și unele uzuri proprii, după preceptul iezuit «unité dans la foi, variété dans les rites», pentru o asimilare treptată și nu dintr'odată cu biserica latină a celor uniți. Cu acest sens s'a menținut cuvântul *οὐνία* din cel polonez unia, după unirea dela Brest 1596. De atunci cuvântul s'a consacrat ca termen în istorie și chiar în actele papale, și a început a avea în toate limbile sensul său propriu. Uniți, uniați s'au numit atunci cei uniți cu Roma, în felul în care sânteți unit și Prea Sfinția Voastră. Există acum și Haldei uniați, copți uniați, sirieni uniați, armeni uniați, români, ruși, polonezi, bulgari, greci uniați, cari nu se pot numi toți «elinorythmi».

Prin urmare nu sânt potriviți termenii Prea Sfinției Voastre «elinorythm» și «elinorythmie», formați prin traducerea cuvântului ritus prin cuvântul rythmos. Pentrucă uniații de mai sus n'au nici o legătură cu liturghia greacă și cu uzurile grecești. Haldeii, coptii, sirienii, armenii au liturgii și uzuri proprii, pe care nu le au ceilalți. Și totuș toți cei de mai sus aparțin bisericii uniate (Eglise uniate) după termenul consacrat. Biserica uniată reprezintă un sistem bisericesc anumit, căruia aparțin și grecii uniați. Și dacă cuvintele unit, uniat, uniație n'au totdeauna însemnare bună la ortodocși, după Korolevski, aceasta se datorește istoriei însângerate a uniației, relelor de nedescris, cari au însoțit-o pretutindeni unde ea a apărut.

Istoria mărturisește că uniația, ca sistem bisericesc, era necunoscută în acele timpuri, în care Roma constrângea pe cei uniți să se latinizeze

şi să i se asimileze. Când fraţii greci din Salonic, Chiril şi Metodiu, în secolul al IX lea, trimişi dela Constantinopol în Moravia ca să predice creştinismul printre slavi, au conceput limba slavă, au suferit mari atacuri din partea Romei pentru această limbă, pe care Roma a condamnat-o şi interzis-o ca fiind «gotică» şi eretică, permiţând-o abia mai târziu, ca fiind aşa zicând inventată de Ieronim. In enciclice papale oficiale, s'a reluat minciuna despre literele slave ca litere «ieronimice», ca de către Clement VI (1346), Urban VIII (1631), Inocenţiu X (1648), şi Benedict XIV (1754). Când trimişii papii Nicolae I au venit în Bulgaria, au impus bulgarilor ortodocşi nu numai pe filioque, ci şi liturghia latină şi uzurile latine, declarând nevalabile tainele săvârşite de către preoţi căsătoriţi.

In timpul cruciadelor, şi după cererea lui Inocenţiu III, s'a urmărit sistematic asimilarea forţată a grecilor ortodocşi cu biserica latină. Cucerind ţinuturile greceşti, cruciaţii alungau ierarhia greacă şi instalau ierarhie latină, obligând şi constrângând până la moarte restul clerului şi poporul, ca să se supună papii. In Cipru s'a vărsat sânge martiric, s'au ars oameni vii, cari nu voiau să să supună papii. Prin trimişii ei, dintre cari unii au uitat că sânt reprezentanţii unei biserici creştine, întrebuinţând mijloace crude şi tiranice contra unor creştini de aceeaş credinţă, Roma se silea să latinizeze popoarele Orientului..

Forţa şi constrângerea spre latinizare au desvoltat ura Orientalilor pentru învăţăturile şi practicile bisericii latine. Papa Inocenţiu IV a permis la 1254 să fie tolerate uzurile Orientalilor, ceeace însemnează, că mai înainte nu era permis acest lucru, ci, cum observă Korolevski, bulla lui Inocenţiu IV a fost «charta uniatismului», pentru că face tipul oriental suspect şi-l consideră tolerat cu presupunerea abolirii lui treptate şi a latinisării celor uniţi cu Roma. In secolele al XIV-lea şi al XV-lea, s'a dus în insulele greceşti şi mai ales în Creta persecuţie siatematică a latinilor contra ortodocşilor, pentrucă nici bulla lui Inocenţiu IV nu se aplica. Insuşi faimosul Visarion, care credea, în secolul al XV lea, că totul s'a distrus în Orient după căderea Constantinopolului, socotia că grecii trebuiau să se îndepărteze de uzurile lor şi să se latinizeze. De aceea scria preceptorului prinţilor greci, între alte'e: «trebue ca copiii să trăească latineşte.. adecă să urmeze bisericii întru toate ca latini şi nu altfel». Uniaţia nu era deci cunoscută pe atunci...

Şi înainte şi după deplorabila shismă a secolului al XI-lea, exista în Italia populaţie grecească, dar această populaţie nu era supusă administrativ papii Romei. Aveau episcopii şi mitropolii proprii, puse sub patriarhul ecumenic. Mitropolia de Otrando era grecească, fără nici o legătură cu papa Romei privitor la conducere. Mitropoliile şi episcopiile greceşti aveau mănăstiri înfloritoare. Existau mănăstiri greceşti chiar lângă Roma, între care se distingea vestita mănăstire Cryptoferrei. Grecii din Italia nu se deosebiau de ceilalţi greci ortodocşi în credinţă şi în cult, prin urmare nu erau cum aţi vrea, «elinorythmi». Tocmai faptul că Roma căuta să impună şi acestor greci azima, a fost unul din motivele shismei.

Totuş acest elinism înfloritor al Italiei din evul mediu, a fost distrus şi a dispărut prin agresiunile clerului latin.

In secolul al XVI-lea, după cucerirea Orientului de către turci şi prin emigrarea multor greci şi albanezi ortodocşi în Italia, s'a format o nouă mitropolie grecească ortodoxă a Italiei, autonomă din punct de vedere administrativ, stând sub dependenţa spirituală a Arhiepiscopiei Ahridei. Mitropolia aceea a fost sistematic persecutată de clerul latin. Prin intervenţia lui, a fost alungat la 1556 din Messina mitropolitul grec Pamfilos. Mitropolia ortodoxă o susţineau însă numeroasele colonii greco-albaneze, care stăruiau în ortodoxia lor. Uniaţia le era cu totul necunoscută atunci. Erau colonii curat ortodoxe şi nu «elinorythme», cum susţineţi. La 1565, murind mitropolitul Italiei Pafnutios, arhiepiscopul Ahridei Paisios a transferat la acea mitropolie pe Timotei al Coriţei, «ca să arhipăstorească pe greci şi albanezi, locuitorii ei, din provinciile Apulia, Abruza, Vasilicata, Calabria, Sicilia, Melita, Dalmaţia şi în toată partea apuseană», după documentele păstrate, pe care le-am şi publicat în lucrarea noastră despre raporturile dintre ortodocşi şi latini în secolul al XVI-lea. Contra turmei ortodoxe a acestei mitropolii a Italiei s'a întors însă Roma cu îndărătnicie neînduplecată, spre a-i viola conştiinţa.

Prigonirea bisericii în Rusia sovietică devine din zi în zi mai furioasă. Acum se strâng clopotele dela biserici pentru scopuri de industrializare. In Petrograd sau Leningrad, sovietul a hotărât ca, în cursul anului acestuia, să fie scoborâte toate clopotele catedralelor şi bisericilor din acel oraş şi industrializate, iar lăcaşurile sfinte schimbate în depozite de mărfuri.

Nici sinagogelor nu le merge prea bine: candelabrele lor şi toate obiectele de metal vor fi topite în acelaş scop, ear cărţile de rugăciune arse.

Senatul Greciei protestează împotriva Rusiei sovietice. La deschiderea şedinţei din 17 Februar a senatului din Atena, preşedintele de vârstă osândeşte, în nimerite cuvinte, prigonirea bisericii ortodoxe în Rusia actuală.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Din protopopiatul Oituz

— La moartea unui om de bine —

La 7 Februar 1930 s'a stins din viaţă, după-ce cu 2 săptămâni în urmă pierduse pe vrednica sa soţie, unul dintre eroii necunoscuţi ai neamului nostru din satele noastre luptătoare, *Costache C. Damian*, care dela anul 1887 până la moarte a fost în Secuime un dârz luptător al intereselor româneşti. Cu el se stinge ultimul luptător pentru neam din vechea generaţie din acest cuib de şoimi, care a fost Poiana Sărată din vestita Vale a Oituzului.

Aprig susţinător al bisericii şi şcoalei confesionale din timpurile de prigonire, om independent de grija zilei, acî la vechea graniţă, alăturea de intelectualii satului, a dat piept cu vrăşmaşii neîmpăcaţi ai neamului. Energic, plin de voinţă extraordinară, a salvat şcoala în timpurile cele mai grele, dintre anii 1897—1913. Având cunoştinţe întinse în vechiul regat, a luat contact cu Liga naţională, dela care a adus ajutoare însemnate pentru plata învăţătorilor, salvând şcoala dela închidere, căci Poenarii — oameni negustori — fără şcoală românească, erau periclitaţi în însăşi existenţa lor. A condus, timp de 25 de ani, composesoratul, care reprezintă averea întreagă a comunei P.-Sărată şi a avut timp să-şi crească copiii, dându-le educaţie aleasă, iar la sfârşitul vieţii şi-a eternizat memoria sa, a soţiei sale şi a întâiului ei soţ, lăsând pentru sf. biserică, ce se construeşte pe ruinele celei distruse de război, suma de *Lei 100,000* (una sută de mii) sub numirea: «*Fundaţia Costache Damian, Gh Negoescu şi Maria Boian*».

Poporul a primit cu lacrimi în ochi acest dar însemnat pentru instituţia, care l-a născut, crescut şi pentru care a luptat.

Câţi îmbogăţiţi de război ar putea lua pildă dela acest om fără carte multă, dar înzestrat cu simţ practic şi pătruns de sentiment naţional covârşitor!

Românii din jud. Treiscaune, şi întreg neamul, se preamăreşte cu un fiu aşa de vrednic, care alăturea de moş Pavel-Şerban, celce a dăruit clopotele (trei) noii biserici, a devenit ctitor de frunte «al bisericii neamului» din acest loc istoric.

Fie-i memoria în veci neuitată, iar urmaşilor săi: Maria I. Fenechici, notar, Bretcu, Raviţa Gh. Rentea comersant Galaţi, Aurelia Sp. Olteanu coresant şi prop. Focşani, Dr. Gh. Negoescu, advocat Buc. şi Pr. Malch Marza, consilier episc., Roman, satul cel părăsesc, le aduce omagiile eterne la moartea părinţilor lor iubiţi. «Morţii nu se mai întorc» (Vlahuţă), dar măreţia faptelor lor le păstrează veşnică amintire. Prot. *Ion Rafiroiu*.

INFORMAŢIUNI

Danie. Un cetăţean binefăcător din Sibiu, care a dorit să-i rămână numele necunoscut, a donat suma de unamie (1000) lei orfelinatului nostru arhidiecezan. I se aduc pe această cale mulţumiri. *Cassa arhidiecezană*.

Mai mult sprijin pentru presă! 2086 abonaţi, din toate regiunile Ardealului, nu şi-au achitat abonamentul pe anul trecut 1929, — aşa vesteşte numărul mai nou al *Carpaţilor* din Braşov. Confratele arată, că totalul restanţelor reprezintă pentru administraţia ziarului suma de aproape *un milion* de lei. — Abonaţii au astfel ocazie să-şi manifeste prietenia faţă de ziar, plătind abonamentul, sau măcar — refuzând primirea foii.

Subvenţiile. Din cercuri guvernamentale se anunţă: Afirmaţiunea unor ziare că s'ar fi tăiat subvenţiile acordate până acum Asociaţiunii culturale («Astra»), sânt invenţii: Asociaţia numită figurează cu importante subvenţii şi în bugetul ministerului instrucţiunii, şi în acela al Direcţiunii educaţiei poporului.

FOIŞOARA

(6)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

P. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

In a. 1780 îl aflăm conducând «protocolomul popesc Kir Nicolae», început de el după porunca *Do-Sale preaosfinţitel Kezaro-crăeşti şi apostoliceşti măriri*», care a eşit la 11 Iulie a. 1780. Ii aflăm apoi acrisoarea lui pe evanghelia tipărită în Blaj sub episcopul Atanasiu Rednic la a. 1765. Că Nicolae Popovici a trebuit să sufere mult cu poporul său în lipsa de biserică, se poate conclude din mersul evenimentelor acelor ani furtunoşi şi despotiei pentru biserica ortodoxă, când preoţii lipsiţi de biserici — după cum mărturisesc şi bătrânii satelor — făceau serviciile religioase în câte o şură, după cum servea şi preotul unit, de care aminteşte poporul, şi nemângâiat în sufletul său că nu avea biserică, s'a dus la episcopul său dela Blaj, spunându-i că dacă nu-i face rând de biserică, el nu va mai rămânea în Crăciunel, — tot astfel şi Nicolae Popovici, în conştiinţa că a avut biserică şi acum nu mai are, cu multă durere sufletească va fi fost silit să se ocrotească şi el în vre-o şură, unde să-şi adune la rugăciune poporul său numeros faţă de cele câteva familii unite, care se răsfăţau în biserica lui, până când cu ajutorul lui Borsay, i-a succes să-şi ridice o altă biserică, nouă, biserica de azi care învechită şi ea de vremuri şi aproape ruinată îşi aşteaptă înlocuirea prin ridicarea unei a 3-a biserici ortodoxe în parohia Crăciunel.

După datele unui vechi protocol de cununii dela a. 1793—1812, Nicolae Popovici a servit multă vreme la biserica ortodoxă, până la a. 1801 căci dela acest an subscrierile cu puţine escepţii sânt ale urmaşului său Ilie Popovici, ca paroh al bisericii «neunite» a Crăciunelului. Zic cu puţine escepţii, fiind că nu toate datele dintre anii 1801—1812 din acel protocol de cununii sânt subscrise de Ilie Popovici, ci unele de alţi preoţi din comunele învecinate.

Astfel, pe timpul lui Nicolae Popovici, aflăm la o cununie figurând ca preot: Popa dela Căpâlna — în a. 1799. Iar în 1801 aflăm subscris pe: Popa Grigor paroh în Chezler. Tot asemenea şi în timpul lui Ilie Popovici aflăm la o cununie din a. 1807 subscris pe: Popa Ion paroh Tăuni, la alta tot în acest an pe Petru Cheţanovici paroh în Boian. Mai aflăm la a. 1810 pe: Alexandru popă şi paroh în Făget, la a. 1811 pe Mihail Copăcean paroh în Cetatea de baltă şi în fine la a. 1812 pe: popa Isaie, unit. Acesta ar fi primul preot unit în Crăciunel, după înfiinţarea parohiei unite la a. 1810.

Am amintit după datele din acest protocol de cununii că preotul Nicolae Popovici a servit la biserica ortodoxă a Crăciunelului până la a. 1801, iar dela acest an urmează ca paroh Ilie Popovici, care probabil a fost fiul lui Nicolae Popovici. E semnificativ însă că pe Nicolae Popovici îl mai aflăm subscris odată şi la o cununie din a. 1802, ceea ce ne face să credem că Nicolae Popovici a mai trăit şi după a. 1801, fiind însă bătrân s'a retras în favorul lui Ilie Popovici începând cu a. 1801, dar fiind că îl aflăm subscris şi în anul 1802 ca preot cunună'or la căsătoria lui Nicolae Naşcu locuitor din Crăciunel cu Ioana fiica lui Nicolae Radu locuitor tot în Crăciunel, trebue să deducem că el a trăit şi după a. 1801 pe lângă Ilie Popovici figurând ca naş la cununia lui Nicolae Naşcu, actul cununiei trebuia săvârşit de alt preot, iar cel mai de aproape a fost preotut cel bătrân Nicolae Popovici.

Sporurile de impozite au produs multă agitaţie în şirurile negustoreşti în numeroase localităţi din ţară. Cei mai nemulţumiţi par a fi negustorii din Chişinăul basarabean, unde reprezentanţii lor s'au prezentat directorul ministerial, cerând micşorarea impozitelor, hotărâţi în caz contrar să închidă prăvăliile.

Comisiile de recrutare îşi încep lucrările, pentru recrutarea tinerilor din clasa anului 1931, în ziua de 17 Martie. La 1 Martie 1930 se fac încorporările tinerilor din contigentul anului în curs.

Societatea biblică din Anglia îş sărbătoreşte 125 ani de viaţă. Biblia se publică astăzi în 614 limbi şi dialecte. Societatea a vândut până acum aproape 4 milioane bucăţi din biblia ce o tipăreşte.

Electorale. Ca să ilustreze şi prin cifre grăitoare ce rezultat au dat primele alegeri comunale femenine, un confrate a reuşit — ce nu-i reuşeşte unui gazetar, veritabil reporter! — să culeagă unele date statistice în ziua alegerilor comunale de Miercuri, când conştiencioasele alegătoare, cu toată îmbulzeala şi ghionturile, şi-au exercitat dreptul electoral acordat de noua lege administrativă. In ziua aceea, de Miercuri, raportează gazetarul: au rămas nealăptaţi 2841 sugaci; mâncarea s'a ars şi afumat în 4325 cazuri; opiniile separate, făcute de femei, au produs turburare în liniştea publică şi au provocat intervenirea poliţiei în 106.428 cazuri ş. a. m. d.

ŞTIRI LOCALE

In amintirea lui Victor Tordăşianu. Din prilejul împlinirii de zece ani dela decedarea lui au dăruit pentru *Legatul Victor Tordăşianu* al fondului căminului pentru bătrânii săraci: dna Eugenia Tordăşianu şi familia, Reuniunea naţională a meseriaşilor români din Sibiu şi Societatea rom. de înmormântare din Sibiu, câte 1000 lei în loc de cunună pieritoare pe mormânt. *T. Popovici*, preşed.

Un jubileu. Duminecă, 23 Februar a. c. seara la ora 8, va avea loc în saleta «Unicum», masa comună a membrilor *«Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu»* pentru sărbătorirea dlui *Ştefan Duca*, corector-tipograf, care a împlinit de curând 25 ani de rodnică şi conştiencioasă muncă în slujba de secretar al numitei Reuniuni. Membrii şi prietinii Reuniunii sânt rugaţi să participe în număr cât mai mare.

Comitetul.

Anunţ şcolar. Direcţiunea şcoalei de ucenici industriali de stat, curs inferior din Sibiu, aduce la cunoştinţă dlor patroni şi părinţi ai elevilor ucenici, membri ai adunării generale a Comitetului şcolar de pe lângă această şcoală, că adunarea generală în vederea votării bugetului pe exerciţiul financiar 1930, se va ţinea Duminecă în 23 Februar c. ora 11 a. m. în localul şcoalei din str. Avram Iancu 13. In caz, că la adunarea generală nu se va prezenta numărul regulamentar de membri, în 2 Martie ora 11 a. m. se va ţinea în acelaş local a doua adunare generală cu orce număr de membri. *Direcţiunea.*

Expoziţie de tablouri, făcute de pictori români şi italieni, s'a deschis în strada Regina Maria Nr. 41. Intrare liberă.

CARŢI ŞI REVISTE

Botezul Mântuitorului este Nr. 24 al Bibliotecii Creştinului Dreptcredincios, întemeiată de I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei. Preţul 5 lei.

Misionarul, revistă bisericească, sub conducerea secţiei culturale a Consiliului eparhial Chişinău. A apărut Nr. 1 din 1930, cu bogat conţinut ca şi până acum. Adausul: «Foaie pentru popor» arată: Ce însemnătate are slujba sfintei Liturgii. Astfel Misionarul pătrunde binefăcător atât în rândurile preoţimii, cât şi în popor. Abonamentul anual 300 lei.

(In acelaş număr al *Misionarului* scrie un articol şi profesorul *Dr. Nicolai Glubocovschi*, unul dintre fruntaşii ştiinţei teologice ortodoxe. Fostul profesor la academia teologică şi la universitatea din Petrograd, venerabilul Nic. Glubocovschi, este astăzi refugiat în Sofia, unde are o catedră la facultatea teologică. La acest articol vom reveni).

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Ioan Gură de aur

[Traducere adaptată din Tixeront]

I. *Viaţa.* Izvorul principal pentru a cunoaşte istoria sfântului Ioan Gură de aur este biografia sa compusă în formă de dialog de către episcopul din Helenopolis, Paladius, în anul 407 sau 408 şi care se află în Patr. Greacă t. 47. Ioan din Antiohia, cum era numit din timpul vieţii sale, s'a născut în acest oraş în anul 344 şi a fost crescut din partea mamei sale Anthusa, femee sfântă care, rămasă văduvă la 20 de ani, a refuzat permanent să se recăsătorească, pentru a se putea dedica cu toată fiinţa ei educaţiunii fiului său. Acest fapt a smuls celebrului retor păgân Libanius această exclamaţie: «O zei, ce femei sunt între creştini»! Ioan şi-a făcut studiile la Antiohia chiar: dascăl de filosofie i-a fost un anumit Andragatius, iar de retorică Libanius pe care i-am numit adineaori şi care, mirat peste măsură de talentul elevului său, ar fi dorit, se zice, să-l aibă ca succesor în fruntea şcoalei sale.

După ce şi-a terminat studiile profane, tânărul s'a îndreptat mai întâi spre barou, (a făcut advocatură), apoi s'a simţit atras către o viaţă religioasă mai intensă. In anul 369 sau 370, episcopul Meletie l a botezat şi i a făcut citeţ: un prieten, cu numele Vasile, a încercat chiar să-l atragă într'o mănăstire; dar într'o admirabilă scenă, pe care sfântul a descris-o, Antuza a insistat într'un mod aşa de elocvent pentru ca să n'o părăsească, încât Ioan a cedat afecţiunii şi iubirii sale şi şi-a organizat, în casa mamei sale chiar, o viaţă de studiu, de rugăciune şi de ascetism, care împacă pietatea fiască cu dorinţele sale de perfecţiune. In 373 ocoleşte sarcina episcopească ce i-a fost oferită, şi către 374, Antuza fiind probabil moartă, Ioan părăseşte oraşul şi merge în munţii din apropiere, unde a dus 4 ani viaţă cenobitică şi doi ani viaţă de anahoret. Rezultatul acestei încercări a fost ruina desăvârşită a sănătăţii sale. Ne mai putând suporta astfel de viaţă, în anul 380 a trebuit să revină la Antiohia.

In anul 381 Meletie l-a hirotonit întru diacon şi Flavian întru preot în 386. Aceasta e data când şi a început la Antiohia activitatea sa de predicator. In decursul alor zece sau doisprezece ani, sfântul a împreunat în jurul amvonului său un norod de necrezut, doritor să-l asculte până la aviditate, şi care-i manifesta cu zgomot admiraţiunea. In Martie şi April 387, cu ocaziunea asedierii oraşului, el a predicat faimoasele sale cuvântări *Asupra statuilor*, şi a menţinut moralul poporului desnădăjduit. Aceşti 10 sau 12 ani au fost poate cei mai fericiţi ai vieţii sale. In 397 e ales de către împăratul Arcadie în scaunul din Constantinopol. Situaţiunea era din cele mai grele şi delicate pentru episcop care voia să şi facă datoria şi Ioan era foate hotărât să şi o îndeplinească întreagă. In timp ce poporul sărman îi era strâns alipit şi-l iubia ca pe-un idol, cuvântul său ca biciul de foc şi măsurile severe ce le-a ordonat, nu au întârziat să trezească nemulţumiri împotriva lui. «La Constantinopol episcopul sfânt cu adevărat, a înarmat împotriva lui, — prin admonestaţiunile şi reformele sale, o însemnată fracţiune a clerului care (în urma indolenţei lui Nectarie) ducea o viaţă laxă; asemenea a neliniştit pe câţiva cucernici, fecioare sau văduve şi pe călugării paraziţi ai caselor bogate, denunţând făţărnicia unora şi lenevirea altora. A supărat pe cei puternici instaurând la episcopie, în locul luxului de pe vremea lui Nectarie, un regim foarte simplu, care era pentru ei ca o lecţiune şi reproş continuu; a neliniştit pe cei bogaţi, pe cei bineplasaţi, prin puterea, libertatea şi vehemenţa cuvântului său, prin cutezanţa ideilor sale sociale... A indispus pe atotputernicul Eutrop, care-l susţinu-se la început, şi-apoi pe împărăteasa Eudoxia... desaprobând fără rezervă şi combătând şi în mod direct sarcinile prea grele ce impuneau poporului precum şi abuzurile lor de autoritate». (E. Legrand). Să mai adaugăm că avea, din afară, împotriva sa, opoziţia nemiloasă a puţin scrupulosului patriarh din Alexandria, Teofil, nemulţumit că Ioan a fost preferat candidatului său Izidor, şi asemenea pe cea a câtorva episcopi, toţi foşti contracandidaţi de ai săi. Scurt, o coaliţie s'a format împotriva lui, cu ocaziunea sosirii la Constantinopol a călugărilor — între cari Fraţii majori — acuzaţi de Teofil ca fiind origenişti. Teofil, chemat în oraşul imperial pentru a-şi justifica violenţele, a ştiut să intervertească rolurile şi în loc să apară ca acuzat, a păşit ca acuzator al lui Ioan. Un sinod ilegal a fost reunit contra sfântului, în apropiere de Calcedon înaintea căruia însă Ioan a refuzat să compară. Prin acuzaţiuni falşe, exagerate sau de nimic, a fost depus, apoi exilat (403). Ioan a plecat, dar a fost, pentru a se reîntoarce în triumf câteva zile mai târziu, rechemat de împăratul Arcadie, înspăimântat de ameninţările poporului.

Această pace a durat puţin. Impărăteasa Eudoxia, nemulţumită de desaprobarea energică pe care oratorul a făcut-o împotriva sărbărilor cu caracter păgânesc, celebrate în cinstea statuei sale, l-a exilat din nou în 5 Iunie 404. Dus mai întâi în Cucuza, el a continuat să vegheze din depărtare asupra bisericii sale. In 407, aflându-i-se exilul prea dulce, a fost transferat la Arabisus, apoi la Pitius, la poalele Caucazului. Ordinul transferării a fost executat în mod aşa de brutal, încât a murit în drum, aproape de Comane în 14 Septemvrie 407. Treizeci şi unu de ani în urmă în 27 Iunie 438, corpul său a fost adus în triumf la Constantinopol şi dreapta recunoştinţă a fost astfel inaugurată pentru memoria sa. Biserica ortodoxă îi celebrează ziua aniversară în 30 Ianuar, socotindu-l ca unul din cei trei mari dascăli ecumenici.

II. *Aprecierea.* Omul, teologul, exegetul. Sfântul Ioan Gură de aur este celebru ca orator mai ales. Inainte de-a vorbi despre această latură a geniului său, e bine, cred, să spunem un cuvânt despre Sf. Ioan ca om, teolog şi exeget.

1. Omul. — Ca înfăţişare Sf. Ioan n'avea nimic din ceeace impune mulţimii în chip firesc. Mic, plăpând, el însuş se compara cu un paiangen cu membrele sale lungi şi slăbite. Toată puterea de viaţă i-se reflecta pe frunte şi în ochii săi adânci şi pătrunzători. Sănătatea îi era deplorabilă. Obişnuit avea dureri de cap, adeseori cădea pradă febrei, pentrn frig estrem de senzibil şi peste toate acestea avea un stomac foarte gingaş care-l condamna la unul din regimele cele mai severe. Asemenea masă o lua întotdeauna singur. Contactul său cu străinii era puţin rece; o anumită timiditate îl făcea prevăzător şi rezervat: dar cu familiarii săi, caracterul i-se descoperea aşa cum era, simpatic şi iubitor câştigând toate inimile. Crisostom a fost urmărit de cei mai răi duşmani, dar a fost şi obiectul anumitor devotamente pe cari nimic nu le-a putut slăbi. Puţină diplomaţie i-a lipsit poate. Resemnat la toate, el nu voia să facă uz de nimic pentru a scăpa de calomnie, nici pentru a-şi apăra cauza. Această cauză era fără îndoială cea a dreptăţii, cea a adevărului, dar, *în această lume adevărul şi dreptatea chiar au nevoie de apărare.*

2. Teologul. — Despre Sf. Crisostom teologul, va să zică tratând în mod speculativ despre dogme, este puţin de spus. Predicator care se ocupă mai ales de moravri şi de reforme morale, el desvoltă în mod simplu învăţătura curentă a Bisericii, fără a o aprofunda pentru sine. Aceasta nu pentru că n'ar fi fost capabil să o discute, şi la nevoie să-i facă apologia chiar. Avem dela el 12 omilii împotriva anomeenilor, va să zică împotriva arienilor, o omilie despre învierea morţilor, 8 omilii împotriva evreilor, o cuvântare asupra dumnezeirii lui Isus Hristos, şi tradiţiunea poate, culege în multe din scrierile sale preţioase mărturii doctrinare, dar încă odată, nu acestea i-au făcut renumele. Crisostom n'a voit să fie nici un Atanasie, nici un Grigorie Teologul: el a voit să fie mai înainte de toate un bun păstor al poporului său, pe care-l îndeamnă mereu să trăiască creştineşte.

3. Exegetul. — Dacă n'a fost teolog, a fost însă unul din cei mai de seamă exegeţi, cel mai remarcabil poate al Bisericii greceşti. Se ştie că în Biserica ortodoxă existau, din punct de vedere excegetic, două şcoale rivale: cea din Alexandria cultivând peste tot interpretarea alegorică, şi cea din Antiohia aplicându se să desvolte sensul literal şi istoric mai ales. Crisostom aparţinea celei din Antiohia; dar el a ştiut de altfel să evite excesele, în care a căzut unul din reprezentanţii cei mai cunoscuţi ai ei, Teodor de Mopsuestia. Intre Teodor, condamnat pentru tendinţele sale raţionaliste, şi Teodoret care adeseori nu făcea decât să resune pe Crisostom, acest din urmă apare ca cel mai prudent, cel mai original dintre comentatorii antiohieni. Aceasta nu însemnează, că el ar fi scris în afară de omiliile sale, comentarii propriu zise: Sf. Ioan explică Sf. Scriptură în omiliile sale chiar, fără însă de-a lăsa la o parte precizările tehnice sau filologice în stare să lumineze textul. Abia după ce-a făcut lumină deplină în text, abordează consecinţele morale care pot decurge din el. In această privinţă Sf. Ioan Gură de aur, ca exeget, este model minunat pentru păstorii cari îşi propun să predice asupra evangheliei: el le arată cum trebuie să amestece în cuvântările lor istoria şi practica actuală şi-i învaţă să nu-şi sprijinească îndemnurile lor decât pe Sf. Scriptură, corect înţeleasă însă în prealabil.

III. *Oratorul*, (într'un Nr. viitor).

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

„AVRIGEANA", cassă de economii, s. a. Avrig, judeţul Sibiu

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii s. a. «AVRIGEANA» din Avrig, sunt invitaţi în virtutea § 10 din statutele societăţii la

a XXVI-a adunare generală ordinară

care se va ţine în Avrig, *Sâmbătă, în 1 Martie 1930, la ora 5 p. m.*, în edificiul băncii.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1929 şi Raportul comitetului de censori.
3. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de censori.
4. Distribuirea profitului net.
5. Distribuirea cvotei pentru scopuri filantropice.
6. Intregirea Consiliului de administraţie şi alegerea Comitetului de censori pe termin de 3 ani.
7. Modificarea § 1 din statutele institutului.

Domnii acţionari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, conform § 13 din statute, sunt rugaţi a-şi depune acţiile şi eventual plenipotenţele cel mai târziu până Joi, în 28 Februar 1930 la cassa societăţii din Avrig.

Avrig, la 16 Februar 1930.

Consiliul de Administraţie.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929.

Activa		Pasiva	
Cassa şi disponibil	1.033,604·90	Capital social	1.000,000·—
Valute şi monete	20,050 75	Fond de rezervă	35,975·35
Imprumuturi cambiale	3.955,649·50	Fond de pensiuni	5,021·05
Imprumuturi pe hipotecă	1.406,605·75	Fond filantropic	4,477·25
Imprcmuturi pe obligaţiuni	51,518·72	Depuneri spre fructificare	8.100,892·—
Imprumuturi de Cont-curent	2.285,971·60	Dividendă neridicată	2,451·—
Diverse conturi debitoare	259,037·43	Interese transitoare auticipate	84,180·—
Realităţi	335,000·—	Profit net	201,300·—
Mobiliar	83,608·—		
Efecte	2,750·—		
	9·433,796·65		9.433,796 65

Contul Profit şi Pierdere

Cheltuieli		Venite	
Dobânzi după depuneri	738,959·—	Dobânzi	886,103·—
Spese generale	334,168·—	Proviziuni	477,351·—
Impozite	89,027 —		
Profit net	201,300·—		
	1.363,454.—		1.363,454·—

Avrig, la 31 Decemvrie 1929.

Consiliul de administraţie.

Aurel Sfetea
membru în Consiliul de administraţie, expert-contabil.

(21) 1–1

Am revăzut conturile prezente şi le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Avrig, la 16 Februar 1930.

Comitetul de censori.

Nr. 1659/1930. (20) 1—2

Concurs

Pentru postul de împiegat clasa II-a la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, retribuit cu salar net de Lei 3700 lunar, se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile lor concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 10 Martie a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Act de cetăţenie.
2. Certificat de naştere.
3. Certificat de absolvire a patru clase secundare.
4. Eventuale certificate de serviciu.

Dela reflectanţi se cere să fie ortodocşi şi să aibă vârsta de 21 ani împliniţi.

Sibiu, 15 Februar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

(16) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. II a **Turcheş**, protopopiatul Braşovului.

Venitele sânt:

1. Locuinţă parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericeşti.
4. Sesiunea parohială 6 jugăre fânaţ.

Concurenţii vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie şi în biserică, spre a fi cunoscuţi şi ascultaţi de credincioşii parohiei.

Cererile de concurs însoţite cu toate actele doveditoare ale calificaţiei şi ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a se trimite, în terminul fixat de concurs, oficiului protopopesc ortodox român Braşov, Piaţa Prundului.

Braşov, în 3 Februar 1930.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 5/1930 prot. (19) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a (a treia) **Feleag** din protopopiatul Sighişoara se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţele economice şi grădină de legume.
3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.
4. Sesiune parohială nouă 11 jug. primită provizor, iar când se va da definitiv, aceea ce se va da.
5. 1½ ferdelă porumb sfărmit dela fiecare fum.
6. 5 stânjini lemne de foc.
7. Stola uzitată.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Sighişoara iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Sighişoara, la 8 Ianuar 1930.

Emilian Stoica
protopop.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Nr. 10/930. (14) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cantor la biserica ortodoxă română **Tellu**, protopopiatul Oltuz, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. In bani gata de fiecare familie40 Lei (patruzeci Lei) dela 250 de familii.
2. Pământ arabil în suprafaţă de 1492 stânjini □ cl. I.
3. Dela venitele stolare, afară de ce intră în altar, a treia parte.
4. Lemne pentru foc 3 (trei) stânjini dusi la locuinţa cântăreţului.
5. Fânaţ 2 (două) jugăre dat prin legea agrară ca sesie cantorală.

Concurenţii îndreptăţiţi la acest post îşi vor înainta cererile oficiului parohial ortodox român Teliu, protopresbiteratul Oltuz, cu documentele prescrise şi în termen indicat se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserica ortodoxă română Teliu, pentru a cânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul parohial ortodox român din Teliu.

Teliu, la 14 Ianuarie 1930.

Moise Blendea
epitrop

Danil Cojocariu
preot

Văzut: Of. protopopesc ortodox român Oltuz.

Ioan Rafirofu
protopop

---

(15) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl III-a **Cernatu**, protopopiatul Braşovului.

Venitele sânt:

1. Locuinţă parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericeşti.
4. Sesiunea parohială aproape 4 jug. pământ arabil.

Concurenţii vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie şi în biserică, spre a fi cunoscuţi şi ascultaţi de credincioşii parohiei.

Cererile de concurs, însoţite cu toate actele doveditoare ale calificaţiei şi ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a trimite, în terminul fixat de concurs, oficiului protopopesc ort. rom. Braşov, Piaţa Prundului.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii Consiliului parohial.

Braşov, la 3 Februar 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 99/1930. (17) 3—3

Concurs

In înţelegere cu consiliul parohial, publicăm de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III a **Veneţia de sus.**

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.
2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.
3. Câte 1 ferdelă de ovăs dela fiecare familie.
4. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil şi fânaţ.
5. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu or. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, şi să se prezinte şi în parohie în vre o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra, şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 1 Februar 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 26 Februar 1930 Nr. 16

Onor. «Asociaţiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Religiositate în învăţământ

(=) Rezultatele învăţământului primar, din 1928—1929, în şcoalele statului, — conform statisticei, publicate de ministerul instrucţiunii, — se constată a fi, într'o epocă de mare prefacere, destul de tristă.

In constatarea ministerială, noi, oamenii bisericii, nu găsim nimic surprinzător. Ne gândim însă la apropiatul trecut, în care biserica noastră, sub controlul puţin părintesc al statului, îş păstra şcoalele în imediata ei conducere, şi în care, pe lângă toate piedecile şi vrăjmăşiile vremii, a reuşit să cultive limba naţională, datinile şi credinţa, pregătind măreţia zilelor ce aveau să sosească.

In anul trecut, 1929, la 28 Iulie, corpurile noastre ligiuitoare au votat în unanimitate legea prin care şcoalele *secundare* ale bisericilor româneşti se bucură de toate drepturile conferite prin legi şcoalelor similare ale statului.

Sprijinindu-se din partea cârmuirii desvoltarea şcoalelor *secundare confesionale* româneşti, care în Ardealul de odinioară au avut rol principal în respândirea culturii naţionale creştine, este logic şi firesc ca sprijinul statului să se întindă şi asupra şcoalelor *primare* ale bisericii.

Deplin îndreptăţită de a-şi redobândi, în întregime, ceea ce pe nedrept i s'a luat, biserica stăruieşte mereu prin reprezentanţii săi ca şcoalele confesionale să fie redate vechiului lor proprietar.

Cuvântul Mântuitorului: «*Lăsaţi copiii să vie la mine*», se adresează nu numai către părinţi şi învăţători, ci şi către mai marii conducători ai învăţământului. Cuvântul dumnezeesc îş are înţelesul adânc, care ne spune, că tinerele odrasle, apropiate de Isus, cresc şi se întăresc în sentimente morale religioase, ca să devie la vremea lor creştini adevăraţi cu suflete sănătoase şi întregi.

Ce se face astăzi cu aceste iubite odrasle, ferite de înrâurirea imediată a bisericii?

In loc să apropiăm pe micii şcolari de Hristos, ca din fragede tinereţe să se deprindă în disciplină sufletească, ei sânt trimişi mai adese la cinematograf, decât la biserică, sau la sporturi de footbal şi altele de acelaş fel, care toate, în cel mai bun caz, s'ar putea pune în al doilea, şi nu în primul, plan al preocupaţiilor educative corporale şi sufleteşti.

Scutit de controlul necesar, nesupraveghiat cu răbdare şi bunătate, tinărul nostru şcolar, în libertatea ce i se acordă, alunecă uşor în calea ispititoare a plăcerilor.

Ocolind, cât poate, lăcaşul dumnezeesc, consideră rugăciunea drept povară foarte de prisos.

Părinţii se tânguesc că au copii neascultători, şi că mulţi dintre aceşti nevrâstnici ştiu prea de timpuriu să risipească repede ceea ca alţii au dobândit încet şi trudnic. Bunele obiceiuri ale părinţilor sânt în general luate în râs, nereligiositatea creşte văzând cu ochii, calea păcatelor este tot mai bătătorită, copiii ajung tineri candidaţi la pierderea sănătăţii corporale şi sufleteşti.

Nu ne mirăm dar, când toate păturile vieţii publice sânt bântuite de păcate şi nelegiuiri, săvârşite, an după an, cu mare uşurinţă.

Ca să ne smulgem din stricăciunea morală şi materială, care ne-a năpădit, e trebuinţă neapărată de înstăpânirea duhului renăscut asupra sufletelor tinerimii, călăuzându-o, cu vorbă şi faptă, dela păreri pocite, dela păcate şi abateri, la dragostea de ce-i frumos şi bine pentru orce om crescut în frica lui Dumnezeu.

Tinerimea, ţinută departe de altar, nu-şi va cunoaşte niciodată datoriile creştineşti, care să-i pună stavilă de a se cufunda în vârtejul înşelător al desfătărilor lumeşti. —

Rezultatele învăţământului primar, din anii mai apropiaţi, lasă prea mult de dorit, — aceasta se declară dela locul cel mai chemat: dela ceice stau în fruntea şcoalelor statului. Se învederează din nou şi tot mai mult folosul şi ajutorul şcoalelor româneşti *confesionale*, cu menirea să înzestreze copiii — cum a făcut-o şi altă dată în grele împrejurări — cu sufletescul tezaur al *religiosităţii*, ca temei tare şi nevremelnic al culturii şi al viitorului unui neam.

Statul, o dovedeşte experienţa, nu e în stare să dea tinerimii educaţie religioasă în aceeaş măsură ca şcoalele bisericii. Ear fără astfel de educaţie, năzuinţele de mai bine se risipesc în vânt, — căci munca e defectuoasă.

Ne rugăm lui Dumnezeu să lumineze mintea îndrumătorilor învăţământului public şi să-i întărească în direcţiunea de a păstră instituţiile noastre de cultură şi morală, şi a duhului în care au vibrat ele în toate împrejurările.

FOIŞOARA

(7)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

Că a mai trăit Nicolae Popovici şi după a. 1802, nu putem şti, neaflând alte date despre el în arhivul parohial, iar matriculele botezaţitor, cununaţilor şi morţilor se încep, ca aproape în, toate comunele noastre, numai cu anii 1813 şi 1814, când trăia încă Ilie Popovici ca urmaş al lui Nicolae Popovici.

3. *Ilie Popovici* a servit dela a. 1801—1820. Ce fel de om a fost Ilie Popovici, ne spun atât lucrările săvârşite de el despre cari avem date şi dovezi autentice, cât şi versiunile tradiţionale care le-am auzit din gura lui Dumitru Turcu, care şedea cu locuinţa din jos de biserică. Astăzi el e mort. Până când a fost în viaţă însă, îmi spunea că ştie dela moşi săi că «popa Ilie» a fost om harnic, se îngrijea de buna chiverniseală a averii bisericeşti, după cum am aflat la datele dela pag. 101 a protocolului popesc, care date sunt un fel de proces verbal, dare de seamă, despre moşia bisericească ce o avea biserica pe atunci ca «*să se hrănească preoţii din ea*», iar la pag. 102 se face un fel de raţiocinare a averilor bisericeşti pe anii 1810—1812.

Imi spunea Dumitru Turcu, că preotul Ilie Popovici între altele se negustorea cu vânzarea vinului bisericii, a cărui manipulare o luase în mâna lui şi îl da până toamna pentru altul, pe care îl primea îndoit dela consumatori: Un frate al său din sat — se spune — că îi zicea câteodată: «Grijeşte ce faci, frate Părinte că îi prea înglozi pe oameni în datorii cu vinul bisericii», iar el îi răspundea liniştit: «Las'frate, să bea oamenii că nu dau bani, ci vin pentru vin şi la toamnă altul dă Dumnezeu şi atunci vor plăti, căci vezi trebue să facem ceva să zugrăvim biserica». Adecă dacă veneau care-va dintre credincioşii lui la el şi cereau un cop de vin, popa Ilie le răspundea: «Pentru un cop numai nici nu mă cobor în pimniţă, cereţi două». Apoi dă-ne două, şi lise aducea, iar pentru două popa Ilie încasa toamna câte 4 copuri.

Acest obicei, de-a face câştiguri băneşti pe seama bisericilor, era uzitat în toate comunele româneşti unde poporul se ocupă cu cultura viilor. Comunele: Crăciunelul, Chezlerul şi Făgetul în vremurile trecute din veacul al 18 şi al 19-lea se susţineau mai mult din cultura viilor. Intr'un dric al viilor dela Crăciunel, în «*viile bătrâne*» la locul numit «*la teasc*», aproape în întreg decursul veacului al 19-lea la culesul de vii funcţiona un teasc mare de lemn, frumos lucrat şi încrustat în figuri, unde se tescuia câte 2 săptămâni într'una vinul proaspet cules. Veneau negustori din Sibiu cari cumpărau vinul pe loc. Cel care vindea de 20 zloţi buni ori 50 zloţi răi (1 zlot bun 10 piţule sau 100 creţari, iar 1 zlot rău 4 piţule adecă 40 ceiţari) avea bani de cheltuială pentru întreg anul. Cei ce nu-şi vindeau toamna vinul, îl duceau primăvara la Sibiu, plătinduli-se ceva mai bine cu câte 4 piţule vadra, câte odată şi cu câte 5 piţule. Atunci era bine plătit, dar aveau mare greutate cu transportul, căci trebuiau să-l treacă peste dealul Chezlerului peste Târnava mare, fără pod la comuna Proştea-mică, ca să poată eşi la Copşa-mică şi de aici peste Şeica la Sibiu. Carăle nu erau

Conferenţele interconfesionale universale

Învăţatul profesor, emigrant rus, *Dr. Nic. Glubocovschi,* astăzi profesor la facultatea teologică din Sofia, colaborează şi la o revistă românească, şi adecă la *Misionarul*, publicat sub conducerea secţiei culturale a Consiliului eparhial Chişinău. In primul număr din a. c. al acestei reviste bisericeşti, vrednicul profesor, unul din corifeii ştiinţei teologice ortodoxe, scrie un articol cu titlul «Să iubim unii pe alţii!» în care autorul consideră conferenţele interconfesionale universale ca eveniment îmbucurător pentru viitorul misionarismului, — spunând următoarele:

Pregătiri se făceau de mult, în vederea acestor conferenţe, şi ele funcţionau în multiple ramificaţii, dar factic şi solemn ele s'au manifestat la Stokholm (1925) şi la Lausanne (1927).

In jurul acestor conferenţe există multe neînţelegeri, fie din cauza nepriceperii, fie din cauza denaturării scopurilor urmărite prin ele. Intenţionat sau neintenţionat se insinuează cum că aceste conferenţe prepară terenul pentru «unirea» bisericii ortodoxe cu cea protestantă, şi, în urma succeselor ce s'au realizat în această direcţie, se răspândesc zvonuri de hulă, afirmând că delegaţii ortodocşi au făcut o trădare oarecare în detrimentul ortodoxiei.

In calitate de delegat ortodox la acele conferenţe afirm cu toată tăria, că toate aceste bănuieli sânt eronate sau izvorâte din rea voinţă. Fără unitatea de credinţă nu poate să fie unirea între confesiuni. Acest lucru îl ştie bine şi pe faţă îl mărturisesc conferenţele în chestiune.

De aceea ele nu o iau dela sfârşit, până când nu asigură însuşi începutul. Menirea acestor conferenţe este apropierea şi cunoaşterea reciprocă în mod nemijlocit, şi pe această cale propedeutică s'au şi realizat multe succese îmbucurătoare şi mult promiţătoare. In occident au dispărut nedumeririle esenţiale cu privire la ortodoxism, şi aceste nedumeriri au fost atât de mari şi adânci, în cât chiar învăţatul Adolf Harnack, care în tinereţe avea prilej să observe viaţa bisericii ortodoxe în mod nemijlocit, de origine fiind din fosta provincie baltică a Rusiei şi făcând studii la universitatea din Dorpat (în actuala Letonie) a cutezat să afirme într'o publicaţiune a sa că întreg serviciul divin ortodox nu este altceva de cât o bolboroseală (murmur fără rost). De azi înainte aşa ceva numai poate trece prin minte nimănuia şi este inadmisibil. Apusenii acum au devenit foarte atenţi către credinţa ortodoxă şi cultul bisericesc; cu evlavie asistă la serviciile divine ortodoxe şi îşi manifestă cu multă duioşie veneraţiunea religioasă către ierarhii ortodocşi, cum a fost de exemplu la parastasul impunător din grandioasa biserică Gustav Vasa din Stokholm pentru pomenirea răposatului patriarh a toată Rusia—Tihon.

Iar la consfătuirile speciale ştiinţifice, prelaţii din Occident, caută totdeuna să-şi însuşiască şi să pătrundă în concepţiunea ortodoxă—orientală, cum a fost la congresul teologilor orientali şi occidentali din 1929 în Novy Sad (Jugoslavia) sub preşedinţia episcopului de acolo, Irineu Cirici.

Pe de altă parte, şi ortodocşii au început să vadă multe lucruri din occident cu alţi ochi şi s'au deprins a preţui ceea ce într'adevăr este acolo bun.

Dacă a trebuit să ne desiluzionăm de ficţiunea ademenitoare a libertăţii protestante, care câteodată se mărgineşte cu teroarea confesională, apoi era lucru foarte plăcut să ne convingem ca şi raţionalismul protestant deasemeni nu fiinţă decât ca o fantomă, căci în locul acestui raţionalism noi am văzut şi am simţit un misticism pios şi o activitate creştinească din cele mai rodnice. Chiar calvinii, cari sânt cei mai consecvenţi dintre protestanţi, şi aceştia de fapt s'au dovedit cu totul altfel de oameni în comparaţie cu simbolicele şi scrierile lor proprii. In aceste din urmă ei apar ca sclavi ai principiilor lor doctrinale, şi în numele acestora ei resping brusc orce altă confesiune, ducându-şi intoleranţa la extremitate. Şi tuturor participanţilor congreselor interconfesionale mondiale le este foarte bine cunoscută personalitatea modestă a unui profesor francez calvin, care se bucură de simpatia tuturora, fiindcă el însuş este plin de simpatie sinceră faţă de toţi. In această dragoste întru Hristos a unora către alţii se scufundă şi se uită toate divergenţele teoretice şi triumfează credinţa vie a atragerii lăuntrice, când ceeace este străin devine al nostru, fiind simţit de toţi ca atare. E clar ca această stare sufletească nu apare ca lucru străin şi imposibil, ci dimpotrivă îşi găseşte aprobarea şi justificarea în religiozitatea deja formată. De aici a rezultat că occidentalii încetează de a mai privi cu dispreţ venerarea de către ortodocşi a sfintelor icoane, pe care ei o considerau până acum ca o superstiţie şi idolatrie; în clipa de faţă din punct de vedere *practic*, ei consideră venerarea icoanelor ca folositoare pentru educaţie, iar din punctul de vedere *teoretic* găsesc o analogie favorabilă în închinarea ce o fac calvinii în strane înaintea Bibliei deschise, pe care mulţi chiar o sărută.

Astfel, cunoaşterea nemijlocită în spiritul dragostei, duce în chip firesc la apropierea unora de alţii, pe terenul credinţei, unde toţi sânt şi se simt fii ai harului, Unui Tată ceresc prin Hristos Isus întru Duhul Sfânt.

Şi acest rezultat este cu atât mai valoros şi real, cu cât aceste conferenţe nu ocolesc şi nu maschează deosebirile confesionale, ci îşi dau silinţa să le precizeze cu toată exactitatea şi apoi să înţeleagă realitatea lor faţă de atotcuprinzătoarea şi ne ţărmurita *dragoste a lui Hristos, care îndelung rabdă, se milostiveşte, nu se trufeşte, întru toţi împreună se bucură de adevăr, toate le crede, totdeauna nădăjdueşte şi «niciodată nu cade»* (1 Corinteni 13, 4). Prin ea se asigură însăşi posibilitatea încetării duşmăniei unora faţă de alţii, prin ea se îndeplineşte apropierea religioasă în mod practic, tot prin ea (va ajuta Dumnezeu) se va încununa unirea întru toate bisericile. In ea este izvorul misiei mântuitoare şi ea este slava unei Biserici icumenice.

«Deci, să iubim unii pe alţii.. Nu cu cuvântul, nici cu limba, ci cu fapta şi adevărul» (1 Ioan 3. 18)..

«Iată acum este vremea potrivită, iată acum e ziua mântuirii» (2 Corint. 6. 2).

Aceasta să fie lozinca misiei ortodoxe a lui Hristos!

INFORMAŢIUNI

Dar pentru Rege. Aviaţia militară română a dăruit Regelui Mihai I un avion în miniatură lucrat la arsenalul aeronautic. Darul i-a făcut multă plăcere.

Modificări în legea învăţământului secundar. Comisiune, numită de minister, discută principiile după care urmează să se facă unele modificări în această lege. Se va întemeia o clasă «pregătitoare» a bacalaureatului, în loc de clasa a 8 a la licee, şi se va desfiinţa anul «pregătitor» dela universitate. In cursul superior liceal se introduce bifurcaţie: o secţie clasică (cu latina) şi o secţie reală (cu matematice).

Decorări. Monitorul oficial, Nr. 41 din 20 Februar 1930, publică decretele pentru decorarea mai multor persoane: — cu *«medalia răsplata muncii pentru biserică, cl. I:*

Protopop Dr. Iosif Blaga din Braşov, senator, Preot Dr. Ioan Debu din Braşov-vechi, deputat, Preot Adam Basarabă din Romos, senator, Protopop. Alex. Baba din Alba-Iulia deputat şi alţi deputaţi şi senatori preoţi, apoi, Dr. Marius Sturza, medicul băilor Sovata, Dr. Ioan Papp, preşed. curţii de Apel din Cluj, Dr. Petru Roşca, sub-prefect jud. Mureş, acestora trei pentru ajutorarea zidirei bisericii ortodoxe din Sovata;

Cl. II. s'a acordat dlor: Profesor Aron Şerb, proprietar, D. Popa, şi dnei Ecaterina Boer, preşedinta Soc. ort.-nat. a fem. rom. din Diciosâmărtin, pentru ajutorul dat la zidirea bisericii din Diciosânmărtin.

---

strânse şi ferecate ca astăzi ca să reziste poverilor pe drumuri mai îndelungate, roatele erau prinse în scoabe scurte de fer, fără rafuri, din care cauză unora, când ajungeau pe la Şeica-mare li-se strica câte o roată la car şi butea cu vinul se rostogolea în drum. Altădată sufereau alte năcazuri când treceau la Proştea-mică cu carăle peste Târnavă. Când râul creştea din cauza ploilor de toamnă ori a zepezilor de primăvară, buţile erau luate din car de apa Târnavei şi duse pe râu în jos. Dacă nu le mai puteau prinde şi mai aveau vin acasă, se reîntorceau şi umpleau buţile din nou şi plecau iarăşi spre Sibiu, pe acelaşi drum ori apoi treceau pe la Micăsasa, căci aveau lipsă de bani şi vinul trebuia vândut. De mule ori numai cu multe necazuri şi greutăţi puteau ajunge la Sibiu să-şi vândă vinul câte odată abia cu 25—30 cruceri vadra, făcând un drum de câte 50 km.

Dar pe lângă toate greutăţile vieţii ce le îndurau strămoşii noştri, ca: iobăgia cu 3 zile de lucru în brazda domnilor de pământ în fiecare săptămână, iar în celelalte trei cari le rămâneau lor de multeori ploua, aşa încât pentru hrana lor nu-şi puteau agonisi cele de trebuinţă din economia câmpului, — apoi lipsa uneltelor economice şi drumurile rele impracticabile pentru transportul recoltei ca să-şi facă banul de trebuială, şi în fine, la anumite intervale, ciuma şi foametea care secera populaţia ca d. e. foametea care a bântuit în anul 1786, apoi ciuma şi foametea dintre anii 1813—1817, când episcopul Moga a trebuit să intreprindă o vizitaţiune canonică ca şi cea din a. 1817 pentru a mângâia poporul, trimiţând în unele comune unde nu se putea deplasa, circulare pentru deslegarea poporului de postul cel greu, cum a fost circulara datată din comuna Sânmiclăuşul-Betlean de pe Târnava-mică lângă Blaj. sub Nr. 11 consistorialicesc din 12 April 1817, prin care episcopul porunceşte protopopilor şi preoţilor ca «cu pilda şi învăţătura să se silească a apleca poporul să primească deslegarea aceasta pe cât timp va ţinea foametea şi lipsa de bucate» — zic, pe lângă toate mizeriile de tot felul prin care au trecut strămoşii noştri, prin mângâerile ce le primeau prin biserică dela arhiereii şi preoţii lui erau poate mai mulţumiţi cu soartea decât strănepoţii lor de azi cărora le place să se îmbrace în «purpură şi vison» unii prea obişnuindu-se cu traiul bun, fără însă a fi gata la jertfele ce li se cer pentru scopurile publice bisericeşti, după pilda strămoşilor lor. Aceia treceau prin foamete şi ciumă, dar îşi înmulţeau averea bisericilor din toată sărăcia lor contribuind şi ajutându-le cu vin, bucate şi bani, înfiinţând fonduri pentru ridicarea şi zugrăvirea bisericilor. Astăzi nu mai îndrăznim să cerem o mică jertfă dela popor în scopuri de binefacere, pe când strămoşii noştri, simpli în trai şi în îmbrăcăminte, chiar când li se răpeau bisericile ridicau altele nouă şi le zugrăveau din fundament până în boltitură din fondurile ce le susţineau, din jertfe date cu drag pe altarul Domnului.

Preotul Ilie Popovici în fiecare an la culesul viilor cunoscând spiritul de jertfă al credincioşilor lui, îndrăznea să umble cu carul cu butea goală, pe drumul viilor, pe la via fie cărui credincios al său. Cei cari aveau datorie de vin la biserică, cu drag plăteau îndoit vinul ce-l consumau la ocaziuni date, praznice şi sărbători, iar celor cari nu aveau datorie, nu le părea rău dacă aruncau şi ei în vasul bisericii câte o oală două de must din belşugul rodului de toamnă, pentru ca şi biserica sa-şi poată acoperi trebuinţele ei în vreme de lipsă.

In forma asta popa Ilie, om tinăr şi bun agonisitor pe seama bisericii lui, în a. 1811 avea la socotelile bisericii încheiate cu ficoratorul său Petru Rus 276 zloţi buni, şi avea să mai primească încă 70 zloţi — după cum vom vedea mai târziu la capitolul «Averea bisericii» — bani buni şi de valoare în acele timpuri cari puteau forma o bună bază a cheltuelilor împreunate cu zugrăvirea bisericii, care s'a efectuct mai târziu în anul 1827 sub păstorirea preotului Isac Oprea, căci Ilie Popovici nu a avut fericirea să-şi vadă împlinită dorinţa de a zugrăvi el biserica, murind prea de tinăr în a. 1820 în etate de abea 39 ani, după ce s'a făcut preot la vârsta de 19 ani. Sub păstorirea lui s'a cumpărat, abia după 2 ani dela intrarea lui în slujbă, şi clopotul cel mare din a. 1803.

Vorbe înţelepte

Frumuseţea cuvântului stă în vorba scurtă.

*

Femeea frumoasă şi vinul sânt două otrăvi dulci.

Congres. Intâiul congres general al studenţilor celor trei state, membre ale Micii Înţelegeri, se deschide astăzi, Luni, la Praga. Participă 500 studenţi români dela toate centrele universitare. Congresul va dura şase zile, în care timp delegaţii celor trei uniuni naţionale vor lucra în comisiuni, şi anume: comisiune de asistenţă universitară, de relaţii practice şi călătorii, de sporturi, de colaborare culturală şi intelectuală. In timpul congresului se vor ţinea trei conferenţe, ear după congres urmează excursiuni în grupuri.

Mişcarea de protestare contra prigonirilor religioase din Rusia creşte în fiecare zi atât în Europa, cât şi în America, unde numeroase state, în adunările lor legislative, înfierează metodele barbare sovietice şi invită guvernul federal să intervină la Moscova pentru a cere încetarea atentatelor la libertatea conştiinţii.

Avansare. Dna Marioara Muntean, fiica venerabilului protopop Ioachim Muntean, prima funcţionară română la spitalul public Sibiu, a fost înaintată cu ziua de 1 Ianuar 1930 la gradul de secretară contabil cl. I şi totodată definitivată.

Risipă. In Bucureşti circulează mai multe automobile decât în Praga, care are fabrici de automobile. Noi n'avem, ci plătim maşinile aduse din străinătate. Numai din America au intrat în România 35 mii de maşine.

Molipsire... Aşa numitele «concursuri de frumuseţe», în care tinere candidate se prezintă spre a fi examinate şi declarate «miss» cutare, au molipsit şi tinerimea şcolară. La şcoale secundare din capitală elevele aleg pe câte o domnişoară colegă de: «Miss clasa I, Miss clasa II, a III, a IV» etc. N'ar fi oare mai cuminte, ca şcoalele să preamărească frumuseţa *internă*, judecând fiinţa femeească după fapte, nu după un exterior, mai mult sau mai puţin vopsit?

Sectanţii şi copiii. Gazete din capitală scriu că zilele trecute dispăruse dela părinţi, cu dare de mână, o copilă de 13 ani. Căutându se urmele copilei, fu găsită în casa unui adventist, ca servitoare la trei copii, La poliţie fata a spus, că o femee i-a făgăduit să vadă faţa Domnului Isus Hristos, dacă ea, copila, va veni în casa femeii. In aşteptarea vedeniei, fata a stat ca servitoare, fără plată, în casa amăgitoarei adventiste, care a fost apoi arestată, ear copila trimisă înapoi la părinţi.

ŞTIRI LOCALE

Concert. Cu preţiosul concurs al unor valoroase puteri artistice, Reuniunea română de muzică «Gh. Dima» din Sibiu va da un concert, în sala dela Thalia, Vineri în 28 Februar 1930, ora 20 (8). Dirigent: dl Nic. Oancea. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Vineri 28 Februar 1930 ora 4 (16) în sala cea mică de şedinţe a primăriei. Şedinţa e publică.

Ordinea zilei cuprinde şi fixarea retribuţiei pentru primar şi ajutor de primar, precum şi regularea Pieţii Unirii.

Reuniunea femeilor ortodoxe române din Sibiu Iosefin, pentru înfrumseţarea bisericii, invită la Convenirea socială împreunată cu concert, teatru şi dans, ce se va aranja cu binevoitorul concurs al Reuniunii de muzică «Gh. Dima», sub conducerea dlui prof. N. Oancea, Joi, 27 Februar 1930. în sala «Unicum». Inceputul la ora 8 seara. Biletele de intrare se află seara la cassa. Venitul curat este destinat pentru înfrumseţarea bisericii.

Pagina pastorală

Despre post

La Dumineca lăsatului de brânză

(Evanghelia dela Matei 6, 14 şi următoarele)

Ideea centrală din învăţătura Mântuitorului, cuprinsă în acest text este: *Omul în toate acţiunile sale să nu aibe în vedere decât pe Dumnezeu*, la faţa oamenilor să nu privească nici de cum. In felul acesta numai se va putea realiza o viaţă creştinească. — Pentru Dumnezeu, care îmi iartă ca un părinte bun greşalele mele, voi ierta şi eu pe cele ale deaproapelui meu. In faţa Celui ce toate le pătrunde prin ştiinţa sa, făţărnicia mea va fi zadarnică. Cunoscându-L ca pe binele suprem, sufletul meu nu se va lipi de comorile trecătoare ale acestei lumi, ci va tinde cu ardoare către Dumnezeu, adâncul bogăţiilor celor neperitoare. Deci, *unde este Dumnezeu, acolo să ne înălţăm inimile.*

Intrucât însă sântem la începutul postului mare al Păresemilor, este ocaziunea binevenită să se vorbească *despre post*.

In «Mărturisirea Ortodoxă» partea III, întrebarea VII, citim: «Postul privit ca virtute creştină este înfrânarea de toate mâncările, sau la caz de boală numai de unele, de asemenea şi de beuturi şi de toate lucrurile lumeşti, şi de toate dorinţele cele rele, pentru ca creştinul să poată face rugăciunea lui mai cu uşurinţă, şi să împace pe Dumnezeu; încă şi pentru ca să omoare poftele trupeşti şi să câştige harul lui Dumnezeu»...

Din această învăţătură pozitivă a bisericii noastre vedem că postul consistă, pe lângă o abţinere dela anumite alimente, şi în înfrânarea dorinţelor noastre deşarte. Cu privire la abţinerea dela anumite bucate, să vedem care este învăţătura creştină asupra alimentelor ca atare! In lumina Legii celei nouă, nu s'a acceptat nici odată distincţiunea intrinsecă a alimentelor în curate şi spurcate, în înţelesul Legii vechi; în creştinism nu se cunoaşte hrană care în sine să spurce pe om din punct de vedere moral; s'a adoptat totuş dela începutul creştinismului, şi se continuă şi astăzi în biserica ortodoxă, a se face o deosebire exterioară şi morală între alimente, deosebire care nu e indicată de natura bucatelor, ci de mentalitatea celui ce se abţine dela ele.

Iată câteva texte din Sf. Scriptură în legătură cu aceasta: Matei 15, 11 «Nu ce intră în gură spurcă pe om, ci ce iese din gură»... 1 Cor. 10, 25 «Tot ce se vinde în măcelărie mâncaţi»..

Scopul postului sau pentru ce postim, se spune clar în titatul reprodus din «Mărturisirea Ortodoxă».

Postim pentru înfrânarea poftelor trupului nostru (scop ascetic); postul mai este şi o faptă minunată de ispăşire; ne împăcăm cu Dumnezeu şi-i câştigăm harul.

Prin post imităm viaţa de privaţiuni a Mântuitorului (scop religios) şi participăm într'o manieră mistică şi reală la opera răscumpărării începută de Hristos şi continuată de Biserică.

Postul are un scop de milostenie şi social, când lucrurile de care ne lipsim prin el, le dăm săracilor; şi postul poate într'adevăr, şi'n anumite condiţiuni trebuie, să fie compensat prin opere de caritate, de binefacere. Exemple bune dau oamenii cu stare, cari se abţin de bună voie dela excesele în mâncare, mese bogate, dela lux, iar pe de altă parte fac să trăiască atâtea familii sărace. Prin aceasta nu numai că ajută material pe cei lipsiţi, dar exercită şi o influenţă morală fericită asupra stării lor sufleteşti.

De altfel postul, numai sub dublul aspect, material şi moral, are valoare. In profetul Isaia 58, 3 şi 6 citim: «ce este că am postit şi n'ai văzut: smerit-am sufletele noastre şi n'ai ştiut? Pentru că în zilele posturilor voastre faceţi voile voastre şi necăjiţi pe toţi supuşii voştri. Nu de acest post am ales eu, zice Domnul: ci desleagă toată legătura nedreptăţii, lasă pe cei prinşi întru slobozenie şi rupe toată scrisoarea cea cu nedreptate». (Se va citi cu folos acest capitol în întregime). Tot aici se poate intercala şi pericopa zilei Mat. 6, 16.

Indemnuri despre post în acelaş înţeles avem şi în sfânta Tradiţie; în Păstorul lui Herma, citim: Domnul nu voieşte înfrânarea nefolositoare, care nu sfinţeşte pe cei ce şi-o impun. Trăieşte în nevinovăţie, păzeşte-ţi inima curată, ţine poruncile lui Dumnezeu, crede tare, că ferindu-te de orice gând rău, de orice faptă rea, vieţuieşti după legea Sa: Iată postul cel adevărat, iată postul plăcut lui Dumnezeu».

Sfântul Gură de aur în omilia III 4, zice: «Vrednicia postului nu stă în oprirea dela bucate. Cel ce mărgineşte postul numai la aceasta, mai mult îl necinsteşte. Posteşti — se întreabă sfântul — arată-mi faptele! Cu ce fapte grăieşti? Vezi un sărac, milostiveşte-te spre el. Vezi un vrăjmaş, împacă-te el! *Vezi un prieten în cinste? Nu-l pismui!* Vezi o femee cu bun chip, cată-ţi de drum! Să nu postească numai gura, ci şi ochii şi urechile şi mânile şi picioarele şi toate părţile trupului nostru»...

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

Persoana preotului predicator

(Prelucrare după Meyenberg, „Homiletische und katechetische Studien").

Situaţia preotului ca predicator este una din cele mai precare; aici trebuie să i se evidenţieze personalitatea cu deosebire. Slujbele rituale sunt săvârşite de fiecare cu mai multă sau mai puţină evlavie, persoana săvârşitorului importă puţin, efectul haric se produce totuşi; în predică însă preotul trebuie să fie cu adevărat servitorul lui Isus Hristos, sfinţenia Mântuitorului, să isvorască din cuvintele şi din întreaga lui atitudine. Lucrul ce-l face în predică are mai puţin caracterul de taină, efectul ce trebuie produs, va depinde numai şi numai de persoana predicatorului. Deci, în orice faptă şi'n orice împrejurare a vieţii tale, propoveduitorule al cuvântului, nici un credincios pe care tu-l înveţi, să nu-ţi poată zice — «Doctore vindecă-te pe sineţi», mai mult în conştiinţa ta de vestitor al Evangheliei să nu ţi se poată ridica nici când cuvintele de mai sus.

Fericitul Ieronim are multă dreptate când afirmă: Nolo te declamatorem esse... sed mysteriorum peritum et sacramentorum Dei tui eruditissimum». Această frază s'ar putea interpreta aşa: inima singură vorbeşte inimii, vocea se adresează urechii numai.

Preotul vestitor este un ales al Domnului.

Pentru a vesti voia lui Dumnezeu poporului Israil profetul Isaia a auzit glas din cer. «Pe cine voi trimite şi cine va merge pentru voi?» — şi el a zis: iată eu trimite-mă pe mine... du-te şi spune poporului...(6.5»). Foarte impresionantă e alegerea lui Ieremia 1, 4—10: «Inainte de-a te zămisli în pântecele maicei tale, eu te-am cunoscut,... te-am sfinţit şi te-am aşezat profet pentru neamuri... vei merge către toţi aceia către cari te voi trimite... iată eu îmi pui cuvintele mele în gura ta»...

Avem apoi minunatul exemplu al Mântuitorului care s'a pregătit atâta vreme pentru misiunea Sa (30 de ani în Nazaret, 40 de zile în pustie); tot aşa trebuie considerată pregătirea apostolilor înainte de cincizecime (Lc. 24, 49): «iar voi şedeţi în cetatea Ierusalimului, până ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus». Pregătirea ascetică a Sf. Pavel, prin viaţă lăuntrică, rugăciune şi pustnicie în Arabia, încă e esemplară: că vas ales îmi este mie acesta, ca să poarte numele meu înaintea neamurilor... Fapte 9, 15. Mântuitorul Hristos prin cuvintele: voi sunteţi sarea pământului... lumina lumii, încă indică o alegere pentru «Apostol».

Fiind deci un ales, predicatorul trebue să predice mai întâi sie-şi, să fie adecă nu fidel imitator al lui Hristos, să cerce a realiza întru sine chipul şi asemănarea Mântuitorului. Predica va avea astfel o bază morală. «Ci îmi chinuesc trupul meu şi îl supun robiei, ca nu cumva altora propoveduind însumi să mă fac netrebnic» 1. Cor. 9, 27. Cine e cu vorba numai pentru Dumnezeu, iar cu fapta slujeşte pe altul, pe acela îl lovesc cuvintele Mântuitorului: «din gura ta te voi judeca, slugă vicleană» Lc. 19. 22. Numai predicatorul adânc religios e în în slujba sa, numai cel pătruns de Duhul Domnului va putea vorbi cu convingere şi convingător. Să ne amintim cuvântul din Scriptură: «din prisosinţa inimii vorbeşte gura». Mt. 12, 34.

Pentru aceasta slujitorul cuvântului va trebui să aibă:

1. Duhul credinţei.

Credinţa, duhul credinţei, bucuria de-a crede, autoadâncirea ştiinţifică şi contemplativă a credinţei este cheia care pătrunde învingător în toate inimile. «Aceasta este puterea care înfrânge lumea, credinţa voastră!» Predica e de fapt împrăştierea seminţei şi iarăşi fruct al credinţei încolţit din rădăcina acestei virtuţi. Astfel împodobit, de Sf. Ştefan se zice: bărbat plin de credinţă şi de Duh Sfânt — si nu puteau să stea împotrivă înţelepciunii şi duhului cu care grăia. Fapte 6, 5, 10.

Acest duh al credinţei, nu implică omiterea metodelor moderne de propoveduire, dimpotrivă călăuziţi, de el, vom fi în stare şi în măsură a face la timpul oportun lucrurile care se impun, îndrumaţi oarecum de Duhul Sfânt.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Nr. 5/1930 prot. (19) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a (a treia) Feleag. din protopopiatul Sighişoara se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţele economice şi grădină de legume.
3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.
4. Sesiune parohială nouă 11 jug. primită provizor, iar când se va da definitiv, aceea ce se va da.
5. 1½ ferdelă porumb sfărmit dela fiecare fum.
6. 5 stânjini lemne de foc.
7. Stola uzitată.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Sighişoara iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Sighişoara, la 8 Ianuar 1930.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 1659/1930. (20) 2—2

Concurs

Pentru postul de împiegat clasa II-a la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, retribuit cu salar net de Lei 3700 lunar, se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile lor concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 10 Martie a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Act de cetăţenie.
2. Certificat de naştere.
3. Certificat de absolvire a patru clase secundare.
4. Eventuale certificate de serviciu.

Dela reflectanţi se cere să fie ortodocşi şi să aibă vârsta de 21 ani împliniţi.

Sibiu, 15 Februar 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura opul:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVIII Sibiu, 1 Martie 1930 Nr. 17

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Din mucenicia ortodoxiei

Multe prigoane, împreunate cu suferințe crunte, au năpădit în cursul vremilor asupra bisericii ortodoxe. Istoria ei este poate cea mai bogată în pătimiri îndelungate.

Arabi, turci, mongoli, chiar cruciați de celebră memorie, mânați de fanatism, au încercat, în diferite epoce ale istoriei, să distrugă ortodoxia din mintea și din inima creștinilor noștri. Dar toate aceste năpăstuiri, quasi apocaliptice, au trecut ca apa furioasă, ear ortodoxia a rămas curată ca'n ziua cea dintâi.

Acum, de ani de zile, sântem nevoiți să înregistrăm o nouă probă de sânge și foc, prin care trebue să treacă o mare parte din biserica ortodoxă: Colosul dela nord, — mai ieri-alaltăeri marele imperiu exponent mondial al ortodoxiei, — ajuns astăzi pe mâni nelegiuite și condus de capete perverse, încearcă prin mijloace îngrozitoare să distrugă tot ce înseamnă în Rusia creștinism și biserică, suflet și Dumnezeu.

Doctrinele anarhice încearcă să înlocuiască spiritul cu materia și să nimicească religiunea unui popor mare și profund religios. In locul lui Isus Mântuitorul, dictatorii sovietelor și reprezentanții comunismului glorifică pe Iuda cel care frânge Crucea în mâni și calcă Evanghelia în picioare. Sute de mitropoliți și episcopi, mii de credincioși, încercând să țină frontul ortodoxiei în fața invaziunii păgâne ale anticriștilor dela Moscova, au plătit cu viața fapta lor. — Alții, tot atât de numeroși, s'au risipit în străinătate, sau sânt chinuiți prin temnițele unui regim care îș zice — «al tuturor libertăților».

Lumea creștină s'a îngrozit de masacrul nemaipomenit. Din toate părțile se aud murmure, glasuri de protestare, cereri de îndurare pentru cei asupriți. Pretutindeni se fac demersuri pentru apărarea ortodoxiei rusești și pentru salvarea fraților nenorociți, persecutați fără milă.

Din Franța, din Anglia, din America, din Italia, din Grecia răsună glasuri de proteste împotriva făpuirilor nelegiuite, ce se săvârșesc în Rusia ateismului agresiv. La aceste glasuri se va alătura, nu ne îndoim, și țara noastră, România.

După socotelile bolșevice, Rusia, până în anul 1935, trebue să fie curățită de creștini, — va să zică, 140 milioane de credincioși ar fi să fie exterminați... Plan de nebuni.

Până la sosirea altor vremuri pentru ortodoxia Rusiei, noi ne rugăm cu credință și cu nădejde pentru mântuirea creștinilor ruși binecredincioși, cari sufăr și se jertfesc. Ne apropiem sufletește de calvarul lor și le amintim că alăturea de ei a suferit și se răstignește ca pe o nouă Golgotă și Mântuitorul lumii, — care a spus tuturor ucenicilor, din toate timpurile și locurile, cuvinte de îmbărbătare în suferință: «In lume necazuri veți avea... Dacă pe voi lumea vă urăște, gândiți-vă că m'a urât întâi pe mine. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubì ce este al său; dar pentru că nu sânteți din lume, ci eu v'am ales din lume, de aceea lumea vă urește. Aduceți-vă aminte de cuvântul, pe care vi l-am spus: nu se poate slugă mai mare, decât stăpânul său. Dacă m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul meu, și pe al vostru îl vor păzì. Ear toate acestea le vor face împotriva noastra, din pricina numelui meu, fiindcă nu cunosc pe Cel ce m'a trimis... Dar cel ce va răbda până la urmă, acela se va mântuì»...

Totdeauna răstignirea e urmată de slava Invierii. Și aceasta o așteptăm să se întâmple și'n Rusia ortodoxiei martirizate.

Pr. *Il. V. Felea.*

Patriarhul Dimitrie dela Belgrad, șeful bisericii ortodoxe din Iugoslavia, adresează apel către toate bisericile ortodoxe, să se roage Domnului pentru biserica ortodoxă din Rusia, ai cărei credincioși sânt expuși unui regim nelegiuit și unor prigoniri groaznice, ca în primele timpuri ale creștinismului.

— Sinodul bisericii *bulgare* a hotărât să se asocieze la protestul celorlalte biserici, împotriva persecuției religioase sovietice. Pentru odihna sufletelor celor căzuți jertfe ale prigonirilor bolșevice se vor celebra slujbe religioase în toate bisericile din țară.

— Comunități religioase din *Germania* înaintează legației rusești din Berlin protest împotriva prigoanei și a tratamentului neomenesc, la care sânt supuși credincioșii diferitelor culte.

Aniversarea lui Masaryk. In 7 Martie a. c., președintele *Masaryk* al republicii cehoslovace împlinește vârsta de 80 de

---

FOIȘOARA

(8)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. Iuliu Moldovan,
din Laslăul mare

Preotul Ilie Popovici a avut legături și cu comuna vecină Tătârlaua, care numai la 1837 a trecut definitiv la unire. In Tătârlaua ortodoxă pe la 1809 servea ca preot ortodox Ilie Todea, pe care l-am aflat ca preot în Șilea-maghiară în 1805, după datele din statistica publicată de Preacuviosia Sa Păr. consilier Matei Voileanu, în lucrarea sa: Contribuțiune la istoria bisericească din Ardeal. Tot după aceste date aflăm în acelaș an pe un Ilie Todea ca preot în Bălcaci.

Ori că e unul și acelaș preot, dar statistica e eronată, ceeace mi se pare mai aproape de adevăr, ori apoi sânt 2 persoane cu acelaș nume, ceeace e mai puțin verosimil, fiind și unul și altul hirotonit în 1804 la Arad. Cred mai mult că e unul și acelaș preot, care a venit la Tătârlaua ori din Șilea maghiară, ori din Bălcaci, comune care nici una nu sânt departe de Tătârlaua.

S'ar părea că în 1809 preotul Ilie Todea ar fi fost suspendat de Consistorul din Sibiu și comuna bisericească o administra Ilie Popovici dela Crăciunel. Ilie Todea ca să-l depărteze pe acesta dela Tătârlaua, fiindcă îi lua venitele stolare, a împăcat pe popa Ilie Popovici cu 10 ferdele de cucuruz, pe care acesta trebuia să le primească dela Tătârlaua în tot anul cât va trăi, dar să nu mai între în parohia lui.

Documentul sub forma unui atestat dat de Ilie Todea ca obligament față de Ilie Popovici s'a semnat în Crăciunel în «protocolul popesc» la pag. 107 cu litere cirile vechi. Tot la aceea pagină parohul din Chezler Irimie Manovici verifică la protocol cu 30 ani mai târziu în 22 Ianuar 1812. că a luat copie de pe acel atestat. Transcriu amândouă documentele după cum urmează:

1. *Atestat.* Dau eu popa Ilie Todea acest atestat dela mâna mea părintelui Ilie Popovici dela Crăciunel pentru 10 (zece) ferdele de bucate, adecă cucuruz, în tot anul până va trăi părintele Ilie să-i umble dela Tătârlaua.

Tătârlaua, Iulie 18 anul 1809.

Eu Popa *Ilie Todea.*

2. Și așa eu în jos iscălitul luând acest atestat în copie ne adăogând nice scăzând întrânsul ce sau aflat, am luat în copie spre a tuturor a cărora se cuvine a ști, să să poată lua la credință vreun document.

In Crăciunel, 22 Ianuariu 1812.

Prin mine
Irimie Manovici
popă și paroh în Chezler.

Așa dar acest atestat, dat de Ilie Todea lui Ilie Popovici, îi servea acestuia ca dovadă de-a putea pretinde dela vecinul seu din Tătârlaua în tot anul câte 10 ferdele cucuruz fără ca să mai alerge la slujbe în Tătârlaua, pentru a căror venite e rescumpărat cu cucuruz în tot anul cât va trăi.

Nici nu mai sânt dovezi că Ilie Popovici ar mai fi avut vreo legătură cu Tătârlaua, iar Ilie Todea a servit și mai departe — fiind poate că reabilitat în slujbă — până la 1837, când murind el, parohia a trecut la unire.

Cum a trecut Tătârlaua la unire? După moartea lui Ilie Todea un fiu al său, cu numele Ion, umbla să se preoțească în Tătârlaua în locul tatălui său. Din oarecare motive episcopul Moga nu a voit să-l sfințească pentru comuna sa.

In acel timp trăia în Tătârlaua un țăran fruntaș, bogat, cu numele Sandu Surdu, care era încredințat cu conducerea domeniului din partea de hotar numită «Ciungari», (acest domeniu mai târziu a devenit prin cumpărare proprietatea clerului catolic și s'a ataşat lângă domeniul catolic dela Boian, până în timpul războiului mondial, când s'a expropriat).

ani. Poporul cehoslovac pregăteşte, pentru ziua aceasta, festivităţi extraordinare în cinstea liberatorului său. Sărbătorirea marelui bărbat va avea răsunet puternic în toate statele aliate.

România participă, la această rară ocazie de înfrăţire, prin diferite manifestări culturale: conferenţe şi festivaluri artistice, organizate atât în capitală, cât şi în provincie. Un volum, despre distinsa personalitate a lui T. G. Masaryk, va fi publicat, cu prilejul serbării, de Teodorescu-Branişte cu mai mulţi colaboratori.

Amvon şi tribună

Eată două catedre: tribuna politică şi amvonul, care prin verbul lor caută să convingă şi să determine massele.

Mijloacele şi argumentele lor, de a captiva şi influenţa, se deosebesc mult, — ear ţelul, spre care năzuiesc, le este cu totul diferit, şi, mai adese, chiar diametral opus.

Poate n'ar fi tocmai aşa, dacă spiritul, în care una din aceste catedre îşi desfăşoară mişcarea, s'ar inspira şi din preceptele celeilalte.

Vedem şi auzim însă, felul cum tribuna politică vorbeşte — cu deosebire la alegeri — şi face «educaţia» masselor. Demagogia, sub firma democraţiei, îş impune cuvântul distrugător şi reuşeşte să îmbolnăvească în nenumărate cazuri sufletul curat al poporului, metamorfozându-l treptat spre rău.

Exploatându-se ieri şi azi, în mod sistematic, credulitatea poporului şi punându-i-se în faţă vedenia unei icoane, darnice de bunuri materiale şi de mare «fericire», dacă lucră şi votează pentru cutare sau cutare partid, — spre a ajunge cât mai repede această ţintă, mulţimea orbită calcă şi desconsideră ceeace altădată respectase. Muncă, cinste, ordine, bunăcuviinţă, autoritate, pentru sufletul său turburat nu mai sânt criterii principale de conduită, nici în viaţă publică, nici privată.

Şi atunci, tu dascăl şi suitor al amvonului, om care nu faci promisiuni mari de bunătăţi şi răsplată în această viaţă, care făgăduieşti mai mult bunurile unei lumi eterne, care nu porţi nici sabie, nici puşcă, nu te mai miră, văzând o schimbare în atitudinea credincioşilor tăi, cari în slăbiciunea lor s'au lăsat ispitiţi de vraja unor lucruri, ce li s'au prezentat în lumină înşelătoare. Nu te mai mira, dar nici nu te descuraja l.. Nu numai că această mulţime amăgită va descoperi odată fenomenul de fata morgană în politică, dar poate înşişi producătorii ei îşi vor da seamă, că grotescul joc e primejdios pentru poporul, pe care înşişi ar trebui să-l trimită din nou la şcoala *amvonului;* alt fel sămănătorii de vânt vor avea parte de secerişul furtunii, în care, ei cei dintâi, ar sucombă.

Amvonul este chemat să facă operă de asanare. Increderea în amvon şi puterea sa nu poate fi înlăturată, — cel mult, în mod temporal, slăbită, ca apoi să izbucnească cu atât mai intensă şi mai sclipitoare.

Spiritul vremii de azi nu condamnă rostul şi necesitate amvonului, aplicându-i pecetea aanacronismului, — cum le place unor superficiali să spună, — din contră, azi cu osârdie cheamă pe cuvântătorii lui la împlinirea misiunii de mântuire.

Şi de mântuire are nevoie sufletul îmbolnăvit şi otrăvit prin reţeta acelora, cari numai la suflet nu s'au gândit, când i-au servit-o. Numai amvonul este 'n stare să redea satelor acel suflu sănătos de viaţă şi pulsaţie regulată, de linişte, de armonie, de pace şi de colaborare, fără de care nici cea mai utopică concepţie nu poate admite bunăstarea şi progresul lor.

Nu-şi dau oare seama aceşti pretenţioşi conducători şi sfătuitori de ocazie ai satelor, că lipsind poporului caracterul unei culturi temeinice şi de evoluţie, unica pârghia de orientare în toate ale sale i-a fost credinţa'n Dumnezeu şi încrederea în propoveduitorii cuvântului dumnezeesc. Să-i slăbeşti acum şi această credinţă şi încredere?

Până când dar, tribuna politică nu-şi dă seamă, că atâta timp cât principiile şi programul ei nu sânt puse pe fundamentul celor propoveduite de amvon, nouă, preoţilor, cari nu aşteptăm mântuirea dela partide, cu atât mai vârtos ni se impune obligaţia de intensificare a activităţii şi programului străin de făgăduinţa bunurilor efemere, sau mincinoase, şi totuşi cu deplina chezăşie a întronării unei vieţi mai bune, şi mai cinstite, mai pilduitoare.

Amvonul, redus la tăcere, formalizat, lipsit de simţire şi dragoste, este mai condamnabil decât inconştienţa tribunei politice şi constitue o profanare a sanctuarului său, o uitare de sine şi de Dumnezeu.

Glasul său să răsune azi mai puternic ca oricând, să fie auzit de cei şovăelnici, de cei desorientaţi, de toţi, cari doresc ca un neam să poată stăpâni cu deplină vrednicie pământul binecuvântat, pe care i l-a hărăzit şi de care l-a învrednicit Dumnezeul neamurilor.

In Rusia se lucrează pentru dărâmarea şi prăbuşirea amvonurilor şi a sanctuarelor lor. Ştim cine s autorii şi cunoaştem intenţiile lor. Noi avem altă lozincă, şi'n alt spirit ne orientăm şi lucrăm.

Să nu abandonăm *busola*, care ne-a condus până aici şi, când marea ridică valuri, să prevenim furtuna.

Priviţi înţelepciunea firii: Un roi de albine în zumzet, şi câtă agitaţie l... Regina e regină. Şi roiul se linişteşte, ear fagurii se umplu de miere.

Prot. *Alex. Brotea.*

Numărul festiv al „Revistei Teologice“

In primul rând, al primului articol din numărul festiv al «Revistei Teologice», s'au spus cuvintele: «ieşim în haină de sărbătoare». Şi s'a spus în aceste cuvinte tot adevărul.

Forma în care a ieşit revista, cu prilejul împlinirii a două decenii de apariţie, merită toată atenţiunea noastră şi toată vrednicia de a fi semnalat acest caz.

In mijlocul unei publicaţii care nu ţine, mai nici odată, seamă de faptul că ceeace se îmbie spre cetire trebue să aibă şi ca formă o înfăţişare ispititoare, aparaţiile mai deosebite, mai îngrijite, au darul de a-ţi cauza bucurie. Constaţi că se poate face şi la noi lucru mai frumos, mai artistic, când la editor nu prevalează interesul comercial şi când este pricepere şi bunăvoinţă.

Cazul acesta din urmă îl întâlnim la numărul festiv al «Revistei Teologice».

Vechi colaboratori şi scriitori consacraţi şi-au dat preţiosul lor tribut, aşa încât peste treizeci de persoane au contribuit cu scrisul lor la alcătuirea acestui număr. Bogată în material variat, are frumoasa extensiune de 160 pagini.

In fruntea revistei stă, ca un preludiu al sărbătoririi, autografia I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. Trei clişee, ca trei tablouri de preţ, împodobesc apoi paginile revistei: 1. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, patronul revistei, 2. Prof. Dr. Nicolae Bălan, întemeietorul revistei şi primul ei redactor, şi 3. I. P. C. Sa arhim. Policarp Moruşca, redactorul revistei din 1921—1923.

Imprimarea s'a făcut pe coală specială, iar articolele sunt aranjate cu mult gust şi cu mult simţ de estetică. Coperta? De o simpatie rară şi tocmai prin aceasta s'a ieşit din comun, tocmai prin acest neobişnuit, revista pare impunătoare încă dela prima vedere.

Redactorul ei actual, prof. Nicolae Colan, sub a cărui îngrijire şi povaţă a ieşit în forma aceasta numărul festiv al «Revistei Teologice», se dovedeşte şi cu această ocazie acelaş om cu gust artistic, cu simţământ estetic, ca şi în tot ceeace a scris şi a publicat el până astăzi.

Numărul festiv al «Revistei Teologice» costă 80 lei. Abonamentul pentru un an — 12 numere — 200 lei.

Cetitor.

INFORMAŢIUNI

Anunţ. Dl Dr. *Cornel Manta*, medic primar la spitalul public Sibiu secţia de boli interne şi pulmonare, şi-a deschis consultaţiile în Sibiu Strada Regina Maria Nr. 1 (în edificiul băncii Transilvania). Consultă zilnic între orele 11—1 şi 3—4.

Din iniţiativa şi sub comanda Principesei Ileana s'a înfiinţat «Asociaţia cercetaşelor române» pusă sub protecţiunea Reginei Maria şi sub auspiciile ministerului instrucţiunii. Ministerul instrucţiunii a autorizat formarea de grupe cercetăşeşti în şcoalele secundare de fete.

Se spune despre Sandu Surdu că era bogat ca un domn de pământ (nemeş) şi avea ciurda lui de vite libere să pască pe întinsa şi mândra vale a Ciungarilor, şi de îmbuibat ce era în averea de care dispunea, umbla numai călare în orce drum cât de scurt. Acest Sandu Surdu avea o fiică de măritat şi ar fi dorit să o vadă preotească în Tătârlaua după Ion, fiul lui Ilie Todea. Inţelesul între ei era făcut. Episcopul Moga nevrând însă să-l sfinţească de preot pe tânărul Ion Todea, Sandu Surdu într'o zi de Duminecă după amiazi a convocat întreg poporul la ei acasă, mai înainte însă aşezase spre vedere publică în curte două buţi de vin. Convocat poporul, îi comunică că episcopul Moga dela Sibiu nu vrea să sfinţească pe Ion Todea, fiul comunei, de preot pentru Tătârlaua şi lor alt preot nu le trebue. Propune poporului să treacă cu toţii la B aj, că episcopul de acolo primeşte pe Ilie Todea şi îl va sfinţi de preot. Sandu Surdu adecă umblase din bună vreme pe la episcopia Blajului şi dându-i-se asigurări că dorinţa i se va împlini întocmai, dacă vor face trecerea la unire, a venit cu planul pregătit gata. La propunerea lui nimenea din popor nu i s'a opus. Toţi au aprobat-o. Atunci Sandu Surdu mulţumit de izbândă că îşi va vedea fata preotească, desfundă buţile, ulcelele trec din mână în mână şi — poporul se veseleşte până spre seară.

In decursul petrecerii s'a pecetluit definitiv trecerea la unire a poporului. Trecerea făcută, Ion Todea s'a căsătorit cu fata lui Sandu Surdu, şi chemat la Blaj a fost sfinţit de preot pentru parohia, acum unită Tătârlaua.

Pentru comunicarea acestor fapte sânt dator cu recunoştinţă actualului paroh unit din Tătârlaua, mi le-a istorisit cu multă sinceritate şi dragoste de adevăr. Dar îi sunt mulţumitor şi pentru alte orientări primite dela dânsul în legătură cu trecutul bisericilor din Crăciunel şi Tătârlaua ca dela cel mai bătrân şi mai competent dintre preoţii învecinaţi, dornic ca şi mine de a ridica vălul ce acopere trecutul bisericilor noastre.

4. După moartea lui Ilie Popovici întâmplată în 1820, a urmat ca paroh ortodox în Crăciunel *Isac Oprea* care a păstorit biserica dela 1820—1848.

Despre acest preot am aflat că îşi trage originea din comuna Cornesti (Şomfalău) unde şi azi aflăm români cu pronumele de: Oprea. Un nepot al lui Isac cu numele Gheorghe Oprea a servit mult timp şi a murit pe la începutul veacului al 20-lea ca preot bătrân în Şomfalău. Mai ştim despre Isac Oprea, că vechea casă parohială de bulgări acoperită cu paie, care am aflat-o eu la întrarea mea în parohie, a fost ridicată de el pe cheltueala lui în 1846, pe curtea parohială de azi, din centrul comunei, situată în dreapta drumului ce duce spre comuna Făget, ceeace am putut afla de pe «meşter-grinda» din camera dinapoi a acelei case ve hi, pe care era însemnat anul 1846, precum şi dela urmaşii lui rămaşi în comună. Aceea casă, fiul şi urmaşul lui Isac Oprea, preotul Natanail, a donat-o la moartea sa în 1899 bisericii, ca să servească de locuinţă urmaşilor lui, până când se va putea ridica o locuinţă parohială nouă.

Mai aflăm apoi pe Isac Oprea şi în timpul preotului Ilie Popovici prin anul 1810, la darea de seamă din protocolul luat despre «aşezarea la protocol a moşiei bisericeşti neunite a Crăciunelului», unde se constată că popa Isac avea 3 parcele de pământ iobăgesc în brazdă cu pământuri de ale bisericii. Prin urmare Isac Oprea era preot sfinţit de dinainte de anul 1810, dar nu avea parohie şi trăia în rândul iobagilor până în 1820, când murind Ilie Popovici, i-a urmat în slujbă servind până la 1848.

Din activitatea desvoltată de preotul Isac Oprea, în decursul celor 28 ani ai păstoririi lui, înregistrez: zugrăvirea bisericii în 1827 prin zugravul Ban Vasile dela Feisa, precum şi a tetrapodului frumos lucrat prin meşterul lemnar Vasilie Găbudean, şi în fine ridicarea pomelnicului cu crucea de goron zugrăvită tot de Ban Vasilie. A contribuit şi din al său la zugrăvirea uneia dintre uşile dela altar. Nu am aflat urme în

Concurs. Ministerul instrucțiunii a dispus să se țină și anul acesta, în cursul lunei Martie, un concurs interșcolar între elevii clasei a VII-a de liceu în scopul răspândirei cunoștințelor despre Liga Națiunilor. «Asociația română pentru Liga Națiunilor» a pus la dispoziția ministerului instrucțiunii trei premii, care constau într'o călătorie la Geneva care se va face în luna August a. c. Elevii reușiți la acest concurs, vor audia acolo cursurile de vară organizate de Institutul de cooperare intelectuală.

Odată și acum. Ministrul instrucțiunii, înștiințat că un manual de geografie pentru clasa a 3 a secundară, întocmit de P. Zaharescu, are pasagii jignitoare pentru sentimentele naționale ale popoarelor conlocuitoare, a dispus retragerea aprobării date acestui manual. Astfel de procedare, față de manualele tendențioase ce ne jigneau pe noi, românii, nu s'a pomenit nici odată pe timpul regimului ungar.

Colectivizare. Nouă revoluție socială se vestește din Rusia: Stalin cu ajutorul organelor sale, a luat măsuri pentru colectivizarea gospodăriilor rurale. Rusia, după numărătoarea din 1927, are 147 milioane de locuitori, între cari 120 milioane aparțin clasei agricole țărănești: acestora li se ia acum dreptul de proprietate și de muncă individuală; proprietățile țărănești au să treacă la economia colectivă prin predarea pământului și întregului inventar gospodăriei obștești și trecerea în rândul muncitorilor agricoli de sub controlul sovietelor. Lupta, ce se desfășoară între comuniști și țărănime, poate să fie catastrofală pentru întregul stat.

Sinuciderile printre tinerii comuniști, cum anunță organele bolșevice din Rusia, au luat astăzi caracter epidemic. Mai cu seamă la Moscova și Petrograd se înregistrează sumedenie de cazuri. In ultimele două luni s'au sinucis la Petrograd 180 de tineri din cauza desamăgirii politice.

ȘTIRI LOCALE

Conferență publică a ținut Luni, în 24 Februar, la cercul militar civil, profesorul universitar din Cluj, dl Sextil Pușcariu, cu subiectul: Directive culturale în literatura veche. Conferențiarul arată că noi, cei de astăzi, vedem trecutul nostru prea umbros, când spunem că dacă avem ceva cultură, apoi aceasta se datorește numai vremii, de când am început «să ne occidentalizăm». Ideea e greșită, după cum o dovedesc oamenii străini cari se interesează de trecutul cultural românesc Amintește, între alții, pe Neagoe Basarab, cu vestita sa operă (Învățături către fiul său Teodosie), Dimitrie Cantemir ș. a. Istoria trecutului nostru ne mai descrie, cum mănăstirile noastre au izbutit să salveze faimoasa cultură a Bizanțului de puhoiul musulman. Mulți artiști s'au refugiat în Italia, dar cei mai mulți au trecut Dunărea în Principate, aducând cu ei gustul artistic și literar, cultivat atât de mult în mănăstirile noastre. Eată rolul bisericii în trecutul nostru cultural. Eată ce au fost mănăstirile pentru neamul nostru, sufletul lui. Eată cea făcut ortodoxia: a creiat, a păstrat cultura românească. Conferențiarul arată la proiector câteva mănăstiri, biserici, inscripții și tăieturi, de rară valoare artistică, în lemn, desenuri de pe texte bisericești, din care s'a putut desprinde cu ușurință sufletul mare și creștin al acestui neam, cu toată nota lui de originalitate, cu tot gustul său artistic, neîntrecut de nici un popor până azi.

Teatru. Un ansamblu, compus din artiști ai Teatrului național din capitală, în frunte cu dna Toto Ionescu și dnii Sârbu și Mărculescu, va juca Duminecă în 2 Martie a. c., ora 9 seara, în sala teatrului nostru, comedia în 3 acte: ***Mușcata din fereastră***, de Victor I. Popa, reprezentată în București cu mare succes. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

Mulțumită publică. Cu ocaziunea cununiei Marioara Simtion cu dl Miron Mihu, nași fiind dna și dl Ioan Caicuțiu, a binevoit a colecta dl vornic Ioan Imbăruș dela nuntași suma de 258 lei, pentru Reuniunea femeilor ort. române din Sibiu Iosefin «spre înfrumsețarea bisericii». Contribuitorilor le aduce sinceră mulțămire: *Comitetul.*

Ședința consiliului comunal municipal, convocată pentru astăzi se amână, cu aceeaș ordine de zi, pentru Miercuri 5 Martie 1930, ora 16 (4 d. a.). Se cere prezența a două treimi din membrii consiliului.

Pagina pastorală

Persoana preotului predicator

(Prelucrare după Meyenberg. „Homiletische und katechetische Studien").

2. Duhul rugăciunii

(Urmare).

Una din tezele de bază ale activității predicatoriale se cuprinde în următoarele cuvinte ale Mântuitorului (Ioan 15, 5): «celace rămâne întru mine și eu întru el, — acela aduce roadă multă, — că fără de mine nu puteți face nimic». Predica nu este doar decât o continuare supranaturală a funcțiunii lui Hristos, o conlucrare suprafirească, prin excelență, cu sfântul Duh. Acesta este și motivul pentru care apostolii socoteau datoria rugăciunii ca cea dintâi, ear cea a predicațiunii a doua. Fapte 6, 4: «Iar noi întru rugăciune, și în slujba cuvântului ne vom zăbovi».

Aceeaș concepție e împărtășită și de sfinții părinți; fericitul Augustin îndemna pe predicatori: «Sit orator antequam dictor». (De docir. Christ. l. IV. c. 15).

La rugăciune se adaugă meditațiunea sau rugăciunea meditativă. Orce cuvântare religioasă trebuia să fie fruct al unei meditațiuni, trebue să-și aibe temeiul într'o reculegere adâncă, într'un împrumut cerut prin rugăciune și acordat de Duhul sfnnt. Meditațiunea transformă sfânta Scriptură și Tradițiunea, Dogmatică și principiile de morală, în inima și viața, în carnea și sângele predicatorului: este oarecum organul de asimilație, un fel de întrupare a religiunii în predicator.

Predica prezintă două momente, unul obiectiv și altul subiectiv: dogmele de credință obiective și pătrunderea subiectivă a adevărurilor din partea predicatorului.

Când ambele momente se unesc constituind un aliaj fericit, atunci predicatorul stă cu desăvârșire în slujba adevărului. Fără meditațiune, la acest lucru nu se poate ajunge. Verva, talentul oratoric, nu este de ajuns pentru a se expune adevărurile de credință; prin meditațiune numai, adevărurile supranaturale se împreună intim și puternic cu personalitatea cuvântătorului care vestește pe Hristos.

Prin meditațiune predicatorul își dă seamă de adevărata lui misiune, de slujba lui Hristos în care este pus. Cuvintele înainte mergătoriului: «Aceluia se cade a crește, iar mie a mă micșora» Ioan 3, 30, sânt de un adânc înțeles.

Slobod, gol de sine, plin de Hristos, devine predicatorul prin rugăciune și meditațiune.

Se recomandă prin urmare predicatorului:

1. meditațiune regulată, întâmpie-se ea în orice formă;
2. meditațiunea vieții lui Hristos mai ales;
3. și în fine meditațiune specială asupra chemării lui învățătorești, precum și în vederea pregătirii cuvântării.

Meditațiunea este mijlocul prin care predicatorul nu se uzează nicicând, rămâne pururea fecund. Profetul Isaia 33, 16, zice: «pânea lui îi va fi dată și apele lui nu vor seca niciodinioară».

In meditațiune și momente de reculegere omul trăește nu numai cu pâne pământească, ci și cu tot cuvântul ce vine din gura lui Dumnezeu. Meditațiunea și reculegerea conduc la Hristos care cu voce puternică strigă: «Cel însetat să vină la mine și să bea».

Nu ajunge să fii doctor în științele teologice, ci trebuie ca știința ta s'o aduci prinos înaintea lui Hristos și el numai îți va lămuri cum să purcezi în aplicarea celor agonisite ale tale.

Predicatorul pregătindu-și predica, trebue să se gândească, ce-ar zice Hristos — vorbește doar în numele Lui, — iar pentru a afla opiniunea dumnezeescului Cuvânt, trebue să se pună în legătură cu El, trebuie să-l consulte.

Prin reculegere, deci rugăciune și meditațiune, adevărurile primite prin credință se transformă în ființa chiar a predicatorului; astfel este el numai seninul, deținătorul și propovăduitorul plin de viață al adevărului și dragostei lui Hristos. Nutrindu-se din Hristos, apele lui îi vor rămânea credincioase, nu vor seca niciodinioară, asemenea și predica lui va fi pururea fecundă.

Gheorghe Secaș
profesor de teologie.

---

arhiva parohială, care să deslușească vreo lucrare împreunată cu administrarea averii bisericești. Se pare, că deși dela înaintașul său Ilie Popovici a rămas o avere bisericească frumușică în bani și vin, aceea s'a epuizat cu acoperirea cheltuelilor împreunate cu zugrăvirea bisericii, și el a trebuit acum să înceapă lucrul din nou cu strângerea de bani și vin pe seama bisericii.

In anul de revoluție 1848, popa Isac Oprea a închis ochii, regretat de poporul său, care nu l-a putut apăra de urgia acelor vremuri. A fost împușcat de unguri în pădurea Jidveiului.

Spun bătrânii că deodată cu Isac Oprea servea la biserica unită ca preot Stefan Călugăr, care ar fi părât pe Isac Oprea solgăbirăului de cerc Mártonfy cu reședința în Micăsasa, că a intrat în rândul revoluționarilor români. Isac Oprea simțind că e urmărit ca și alți preoți însemnați în «cartea neagră a răzbunărilor», petrecea ziua mai mult prin pădurile seculare ale Boianului, unde își ducea și hrana, iar noaptea se retrăgea acasă. Neputând fi prins ziua, solgăbirăul Mártonfy s'a hotărât să-l prindă noaptea. Astfel în primăvara acelui an furtunos, în ziua «Invierii Domnului» când se săvârșește liturgia de cu noapte, când și popa Isac era în biserică la slujbă, deodată fără de veste 20 de soldați înarmați înconjoară biserica. Mártonfy care era în fruntea lor și îi conducea dându le ordine, intră în biserică, se apropie de altar și provoacă pe popa Isac să părăsească biserica. Popa Isac l-a rugat să-l lase să termine sfânta liturgie. Isprăvind, a fost scos afară din biserică și între baionete l-au dus în comuna vecină Chezler pentru a prinde și pe preotul de acolo. Isprăvind cu vizita și în Chezler, — unde nu știm dacă au putut prinde și pe preotul de acolo ori nu, — l-au transportat la Micăsasa. Aici aflându-l vinovat l au dat pe mâna soldaților, după ce i-au adus sentința de moarte. Soldații l-au dus noaptea, flămând și nemâncat din ziua precedentă, în pădurea comunei Jidvei, unde — afirmative împreună cu alți câțiva preoți români, — a fost împușcat.

Doi feciori ai săi, Onuț și Natanail, între cari cel din urmă i-a urmat ca paroh, ajutați de Moisin Turcu și Ilie Turcu, l-au adus noaptea acasă și l-au îngropat fără preot lângă altarul bisericii căreia i-a servit.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

Singur

Sânt numai singur, gânduri mari
Coprind în mersul lor acum
Un dor nemărginit să plec,
Inrezător, pe vechiul drum.

Să mă desprind din șirul grav
Al celor cari doresc mereu
Potop de preamăriri, în van,
Și jertfa sufletului meu.

Și să mă smulg din proza lor
Ruinătoare de avânt,
Să-mi leg al vieții dulce rost
De-al înserării tainic cânt.

Din freamăt, plămădit ușor,
Din tremur lung în miez de zi,
Să împletesc din când în când
Fermecătoare poezii.

Și să trăiesc cu gând și dor
Robit de farmec și senin,
Departe de privirea lor
Semănătoare de venin.

Vasile Stoicanea.

Nr. 5/1930 prot. (19) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a (a treia) Feleag, din protopopiatul Sighişoara se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependenţele economice şi grădină de legume.
3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.
4. Sesiune parohială nouă 11 jug. primită provizor, iar când se va da definitiv, aceea ce se va da.
5. 1½ ferdelă porumb sfărmit dela fiecare fum.
6. 5 stânjini lemne de foc.
7. Stola uzitată.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Sighişoara iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Sighişoara, la 8 Ianuar 1930.

Emilian Stoica
protopop.

Biserica ortodoxă română Şugag

Nr. 18/930 (22) 1—3

Publicaţiune

Biserica ort. rom. Şugag, judeţul Alba, vinde prin licitaţiune publică conform art. 94—106 ai legii noi a Contabilităţii publice, materialul lemnos din pădurea bisericească aşa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Preţul de strigare este 422 280 Lei, sub care preţ materialul nu se va vinde.

Garanţia de 42,228 Lei se va depune la reprezentanţa proprietarului înainte de începerea licitaţiei.

Licitaţia se va ţinea la primăria comunală din Şugag în ziua de 17 Martie 1930 ora 11 dimineaţa.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în orele oficioase, atât la Oficiul parohial din Şugag, cât şi la Ocolul silvic Sebeş.

Pentru biserică:

George Perian
paroh.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100—, plus spese postale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II		600
Caietul I	Modele de cusături româneşti	25
„ II	„ „ „ „	40
„ III	„ „ „ „ (8 foi)	80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 5 Martie 1930 Nr. 18

Telegraful D[illegible]

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

BIBLIOTECA CENTRALĂ A ASOCIAȚIUNII SIBIU

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Misionarismul

La deschiderea adunării Asociației clerului Andrei Șaguna, secția Arad, ținută în 18 Februar 1930, I. P. C. Sa Arhim. *Policarp Morușca*, a rostit o cuvântare, arătând marea însemnătate a misionarismului în scopul promovării religiozității și moralității poporului nostru.

I. P. C. Sa spune următoarele:

Spicuind printre mijloacele de propagandă religioasă, de apostolat și misionarism, preconizate până acum de asociația noastră, voi aminti pe acelea, a căror înfăptuire nu trece peste puterile noastre și care se cer să stea permanent afișate în programul preocupărilor noastre de toate zilele.

Predica trebue să fie socotită ca parte integrantă a serviciului divin, deci obligatorie în mod sistematic. Iar *cântarea*, în deosebi la sfânta liturghie, trebue să fie mijlocul de participare activă a credincioșilor la serviciu, cântând întreagă biserica. Pentru aceasta e necesară o instrucție în cântări și o *carte de rugăciuni*, potrivit alcătuită și pusă în mâna tuturor.

Catehizarea în școala primară, în școlile profesionale și de ucenici e datorie oficială. Nu știu întrucât catehizarea este sprijinită de un plan de învățământ, alcătuit după cerințele pedagogice moderne și este ajutată de manuale potrivite, — măcar religia nu trebue tratată, ca celelalte obiecte de învățământ, după un manual rigid. Catehizarea însă trebue să-și găsească aplicare practică în dedarea elevilor de a îndeplini citiri, a rosti rugăciuni și a cânta în biserică, la serviciile publice, a fi de ajutor la aceste slujbe, a îndeplini acte de caritate pentru îmbrăcarea elevilor săraci, a cerceta și ajutora pe cei bolnavi, a sprijini pe orfanii lipsiți, din rândurile lor.

Această educație și pregătire practică se poate face la ora de cateheză dela vecerniile de Sâmbăta și din preajma sărbătorilor. In Dumineci și sărbători d. a. până la vecernie, trebue să-și găsească timpul așa numita «*Școală de Dumineca*», pentru catehizarea tineretului, urmărind în deosebi trezirea interesului lor pentru lectura biblică, având în mână Testamentul nou măcar, până vom putea avea o nouă ediție oficială a Bibliei, însoțită de comentar potrivit. Dela această școală catihetică se poate trece ușor la catehizarea mirilor, în vederea încheerii căsătoriei, căreia iar premerge «examenul de pietate» și împărtășirea cu sfintele taine ale mărturisirii și cuminecării. Obligativitatea tineretului de a participa la sfânta liturghie ar trebui să fie normă generală, ca și de a cânta în cor, acolo unde sânt date condițiile de a putea fi organizat cor bisericesc. In cadrele organizației *societății «Sfântul Gheorge»* ne vom îngriji noi înșine, luând contact cu organele administrative, ca jocul tinerimii să fie orânduit potrivit cu normele bisericești de viețuire creștinească. Iar vecernia zilei, dela care, în posturi, nu va lipsi nici tineretul, să se încheie cu o *lectură biblică* însoțită de tâlcuirea necesară pentru luminarea și întărirea creștinilor în dreapta credință.

Acest misionarism religios prin cuvânt, urmează să-și reverse binefacerile prinosului de dragoste într'un creștinism activ prin fapte, în *acte, așezăminte și societăți de caritate creștină*, pentru a înfiripa așa numita misiune *internă*, fără de care sfânta noastră biserică ortodoxă și-ar pierde mereu terenul de sub picioare. Milostivirea creștină nu e aceeaș operă susținută de caritatea publică, organizată de stat, comună ori societăți particulare, pentru ameliorarea anumitori stări, prin asistență socială. Nu este umanitarismul ce însoțește un anume grad de civilizație. Ci este dragostea lui Hristos, care se ridică neasemănat mai sus, spre desăvârșire, până la identificarea totală, la contopirea creștinului cu cei nemernici, prin jertfelnicia sa desinteresată.

Pentru a putea lua o inițiativă între credincioși în această direcție, preotul însuș trebue să premeargă cu exemplul actelor de caritate. In viața și traiul familiei sale trebue să-și găsească aplicarea integrală Evanghelia, pe care o propovăduește.

Cu acest, cel mai sigur reazăm, preotul poate păși la organizarea feluritelor reuniuni și societăți caritative, pentru care asociația a tipărit în broșură separată regulamente și statute tip. Acestea vor trebui completate cu altele, privind organizarea unor societăți și comitete pentru: 1. îngrijirea permanentă de săracii satului, prin strângerea și împărțirea de daruri la anumite ocazii măcar, dacă nu se poate realiza în mod sistematic cuvântul bibliei: «Frânge pânea ta și varsă vinul tău săracilor la ușa bisericii»; 2. ocrotirea bătrânilor neputincioși, cari nu mai au pe nimeni; 3. cercetarea și ajutorarea bolnavilor, a neputincioșilor și lehuzelor; 4. îngrijirea orfanilor lipsiți de ocrotire; 5. ajutorarea fetelor sărace la căsătoria lor; 6. ajutorarea în caz de moarte, — dacă nu este în ființă o reuniune de înmormântare, — și, în legătură cu aceasta, reformarea privegherilor la morți, ca să devină prilej de înălțarea gândurilor la Dumnezeu, înlăturând obiceiurile păgânești și păgubitoare; 7. societăți de temperanță; 8. de înfrânarea limbii dela sudalme și jurăminte. Toate aceste reuniuni și societăți, prin reprezentanții lor cei mai distinși, vor alcătui: 9. *Comitetul misionar*, avându-și toate sediul și locul de ocrotire în «Casa culturală». Tot atâtea organisme, prevăzute de altfel și în legea de organizare bisericească, sub titlul «Comitetele parohiale» (art. 52).

Imi dau perfect seama, că realizarea atâtor probleme trece peste puterile unui singur om, cum se găsește aproape pretutindeni în sat, singur preotul, chemat să le soluționeze. Mai ales că vremile noi cu cerințele și așteptările lor ne-au găsit nepregătiți și lipsiți de concursul, pe care ni l-ar fi putut da învățătorul confesional.

Tocmai de aceea trebue să ne preocupe și să dăm mână de ajutor la înființarea unei școli eparhiale de *cântăreți* pentru educația unui om de ajutor, nu numai la strană; ci ca să aibă înțelegere și pentru probleme religioase culturale, sociale și de caritate creștină. Să fie mâna dreaptă a preotului. Făcând legătura cu poporul, să-i fie alături pretutindenea, la casa culturală, la biblioteca parohială, la întocmirea unei sale de lectură...

In congresul său din urmă Asociația și-a întregit programul prin îmbrățișarea «misiunilor pentru popor», pe urma expunerilor, pe cari am avut onoarea a le înfățișa, ca o completare a programului de muncă pe care l-am fost schițat înainte cu 10 ani, în statutele și regulamentele Asociației.

Imbrățișând Asociația problema misiunilor religioase, prevăzute la punctul 4, între mijloacele de acțiune ale «cercurilor religioase», — aceste cercuri vor trebui să-și concentreze, în viitor, toată atențiunea asupra realizării instituțiilor de caritate, cum se prevăd de altfel, în continuare, la punctele 5, 6, 7, 8.

Conferența intimă a preoților unui cerc, care trebue să fie sfatul de ajutorare frățească, va atrage și pe intelectualii și fruntașii satului, cunoscuți ca oameni cu inimă bună.

Altă problemă mare, care trebue să între în preocupările noastre, de acum chiar, este inițiarea misiunilor religioase pentru *intelectuali*, la orașe, spre a recâștiga și apropia sufletele de biserică și așezămintele ei, pentru a se putea înrola sub steagul apostolatului mirean.

Ne trebue acest concurs al credincioșilor noștri din pătura cultă a neamului, pentrucă, fără tovărășia lor înțelegătoare, nu putem păși la împlinirea chemării bisericii de a reîncreștina lumea și a-i inspira, în formele de manifestare ale vieții publice, duhul Evangheliei lui Hristos. Iar de altă parte, pentru a servi pilda lor ca un șuvoi, ce se revarsă dela înălțimi spre lanurile întinse ale masselor populare, fructificându-le.

Hristos Domnul trebue să fie coborât în lume, în viața oamenilor, viu și simțit, în lumina și cu puterea ce izvorește din Evanghelia Sa. Dacă e atâta rău

între oameni, este pentrucă Hristos lipseşte din mijlocul lor. A-L duce acolo e datoria noastră. Să o facem cu entuziasmul şi însufleţirea a căror flacără să aprindă puterile latente din sufletele lor.

«Cum vei da însă pe Hristos şi altora, dacă nu-L ai tu»? — se întreabă I. P. Sfinţitul nostru mitropolit Nicolae, într'unul din luminoasele discursuri, pline de foc sfânt, la un congres al Asociaţiei. Şi adaugă: «...trebue să te faci una cu Hristos, dacă vrei să fii preotul Lui. Trebue să-ţi deschizi larg inima pentru a primi pe Hristos, trebue să asculţi cuvântul Lui, să-ţi apropii zilnic urechea de buzele Lui, să-ţi încălzeşti neîncetat rugăciunea ta către El şi prin meditaţiile tale, între cei patru pereţi ai camerei tale, să-ţi mărturiseşti sufletul înaintea Lui şi să-i primeşti sugestiile ce ţi le va inspira El, să te împărtăşeşti cu trupul şi sângele Lui în sfânta cuminecătură, şi aşa să te împreuni cu El, încât să poţi zice ca Pavel: «nu mai trăesc eu, ci Hristos trăeşte întru mine». Atunci vei fi organul Lui şi graţia Lui, a cărei putere întăritoare o simţi necontenit, ca pe o duhovnicească desfătare în inima ta, ce se va revărsa prin tine şi asupra altora... Propoveduirea noastră trebue să trezească setea religioasă în suflete, să le aducă în contact cu Dumnezeu, cu Hristos, cu graţia, cu nemurirea şi cu celelalte realităţii ale vieţii religioase... Numai prin căldura unei asemenea propoveduiri putem determina conştiinţele oamenilor de azi să-şi precizeze o atitudine faţă de Mântuitorul. Cerând oamenilor într'una cutare lucru să-l facă, cutare să-l evite, dela o vreme toată vestirea aceasta de regule morale li se va părea deplasată şi, lucru firesc, nu le va sătura setea religioasă. E ca şi când ai sta în mijlocul unei grădini cu pomi sălbatici şi i-ai îndemna încontinuu să producă poame nobile, în loc să-i altoeşti mai întâi acei pomi şi apoi dela sine vor face poame bune. Intocmai aşa trebue să altoesti şi *pe omul cel vechi*, cu păcatele lui şi să-l faci o mlădiţă a lui Hristos, apoi dela sine va produce roadele vieţii celei după Hristos».

Jubileul „Revistei Teologice"

— Voci de presă —

Universul, din 23 Februar 1930, scrie:

Numărul aniversar 1—2 pe Ianuar şi Februar cu care-şi începe al 20-lea an de existenţă, Revista Teologică şi-l deschide cu autograful Mitropolitului Nicolae, în următorul cuprins:

«Cheia succesului teologic rezidă întru a-ţi armoniza convingerile câştigate prin studiu, meditaţie şi experienţă cu adevărul obiectiv propovăduit de biserică. Dar nimic nu ţi întăreşte şi încălzeşte convingerile religioase în mai mare măsură, ca rugăciunea, prin care iei contact nemijlocit cu realităţile vieţii supranaturale.

Scrisul în materie teologică din care nu simţi vibrând acest contact, e «ca o aramă sunătoare».

Foarte frumoasă cugetare şi alinător îndemn.

Redactorul revistei, dl prof. N. Colan spune în articolul prim, că iniţiativa înfiinţării revistei a fost a I. P. S. Mitropolitului Nicolae, pe atunci profesor.

Convins de nevoia ca preoţii să nu rupă legăturile cu cartea, «ci să continue a se înarma cu armele duhovniceşti ale culturii», profesorul Dr. Nicolae Bălan a ajuns la concluzia întemeerii Revistei teologice.

Stăruind cu tenacitate, primind îndemnuri bune, ajutată de fraţii din vechiul regat şi urmărindu-şi cu zel programul, Revista a înlăturat piedicile şi a limpezit nedumeririle. Râvna de căpetenie a întemeietorului este să sporească entuziasmul misionar al clerului ortodox.

Articolele din revistă sânt foarte interesante şi scrise într'adevăr frumos.

N'aş şti ce articol să citez mai întâi, pe-al Episcopului Grigore al Aradului, d-rului Sebastian Stanca, etc. etc.

Doresc din toată inima ca publicaţia aceasta aşa de bună şi aşa de priceput condusă să însufleţească pe cât mai mulţi clerici întru datoria lor aşa de grea şi de frumoasă.

*

Patria, din Cluj, dela 29 Februar 1930:

S'au împlinit două decenii de când un grup de profesori ai seminarului teologic «Andreian», din Sibiu, în frunte cu actualul mitropolit *Nicolae Bălan*, au scos primul număr al «Revistei Teologice». In jurul apariţiei acestei publicaţiuni s'a pornit o interesantă şi destul de vehementă discuţie în coloanele ziarelor noastre de pe atunci. Se trăgea la îndoială necesitatea unei reviste de ştiinţă şi viaţă bisericească, se spunea că profesorii dela Sibiu fac o muncă de prisos şi se zugrăvia bătrânul preot, care citeşte «multiscusita vremii slovă» dintr'un ceaslov, ca un ideal al preotului românesc.

Comitetul de redacţie al «R. T.» a luptat cu toate neajunsurile, fiind de convingerea, că şi activitatea, viaţa şi ştiinţa slujitorilor Sf. Altar trebue să corăspundă vremilor prin care trecem.

Pentru anul 1910 nu se mai potrivea preotul din 1830. Vreme de douăzeci de ani în coloanele acestei reviste s'a muncit pentru luminarea conştiinţelor şi mângâierea sufletelor, promovând idealul religios-moral şi luptând pentru apărarea şi întărirea credinţei. După două decenii «Revista Teologică» poate să spună cu fruntea ridicată, că luptă bună a luptat, iar întemeetorul ei, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae Bălan* poate fi mândru de succesul ce l-a înregistrat una din cele mai frumoase opere ale tinereţei sale.

Români — romano catolici! Organul social-cultural, *Gazeta Clucului* din Gheorgheni, în Nrul său din 15 Febr. a. c., publică cererea, adresată către episcopul romano catolic din Alba-Iulia, din partea mai multor români maghiarizaţi greco-catolici din săcuime, cari stăruesc să fie primiţi în sinul bisericii romano-catolice. — Faptul e dureros din cale afară, mai ales, când aceşti români maghiarizaţi recunosc că înaintaşii lor nu erau unguri, şi că ei trec la romano-catolici, numai fiindcă nu ştiu românește şi n'au biserică unde să se închine... Sub stăpânirea românească nu se poate face nimic pentru aceşti neno rociţi?

INFORMAŢIUNI

Alegere de protopresbiter. In 1 Martie a. c. s'a întrunit în Haţeg adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al tractului Haţegului, sub prezidiul comisarului consistorial Trandafir Scorobeţ. Au fost prezenţi 28 de membri. Preotul Ieronim Ciocan a întrunit 17 voturi, preotul S. Rusan 6, şi preotul Nicolae Cubiceanu 5 voturi.

Călătoria dlui profesor N. Iorga peste ocean a provocat mare entusiasm, pretutindeni, la românii din America. Fraţii noştri depărtaţi au înconjurat pe dl profesor şi rector al universităţii din Bucureşti cu cea mai sinceră dragoste, arătând că nu uită niciodată ţara lor de naştere şi legea strămoşească, şi că, de câteori li se dă prilej, nu şovăesc întru a se manifesta ca buni români şi buni creştini.

Studenţii contra misselor. Centrul studenţesc Bucureşti arată într'un comunicat adresat ziarelor, că desavuează studentele care participă la diversele concursuri de frumuseţe pentru alegerea unor anumite misse. Centrul studenţesc consideră că alta e chemarea colegelor de universitate şi nici decum transformarea lor în exhibiţioniste ale frumuseţii fizice. Studentele române, spun studenţii, să fie pildă a modestiei şi, dacă vor, neobosite muncitoare în ogorul de luminare a poporului: li-ar sta mai bine aşa, publicul le-ar iubî mai mult, ear noi, conducătorii studenţimii, am fi mândri de ele.

Societatea Transilvania din Bucureşti, pentru ajutorarea studenţilor şi elevilor meseriaşi din Ardeal, fondată în 1867, a ales, în adunarea generală din 23 Februar a. c., următorul comitet: Preşedinte T. Eremie, vicepreşedinţi I Clinciu şi P. Gârboviceanu, casier A. Pop, secretar Horia Pipoş, apoi 6 membri şi 4 cenzori.

Prigonirile religioase au luat, după ştiri din Moscova, proporţii extraordinare. Furioşi pentru numeroasele proteste contra politicei antireligioase ruseşti din ultimul timp, comuniştii prigonesc clerul şi poporul ca sălbătăcie cumplită. In Rusia albă sânt închise mai toate bisericile. Preoţii, dupăce li se confişcă averea, sânt alungaţi din casele lor şi trăesc în stradă. Sute de familii preoţeşti au rămas pe drumuri.

FOIŞOARA

(9)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

5. *Natanail Oprea*, fiul şi urmaşul lui Isac Oprea a servit la această biserică neîntrerupt 50 ani, dela 1849—1899.

Sub el s'a rezidit biserica demolată din cauza crepăturilor ce le-a cauzat greutatea turnului, care începuse a se apleca spre boltitura bisericii. Pământul din jos şi din sus de biserică se surpă mai ales în anii ploioşi, de aceea turnul nu s'a mai rezidit, autorităţile administrative nu au mai îngăduit rezidirea lui, deşi s'au făcut intervenţii la Preaveneratul Consistor cu cereri pentru ajutorare de bani din «fondul bisericilor sărace».

In locul turnului de zid, care a susţinut sub coperişul lui multă vreme 3 clopote, s'a ridicat un turn simplu din lemn, jos în faţa bisericii, unde sânt atârnate cele 2 clopote ce le are biserica. Biserica s'a rezidit ca o casă fără boltitură, dar pereţii au început din nou a se crepa, iar fundamentul s'a umezit până la înălţimea de 1½ metru în partea de miazănoapte, aşa încât poporul se vede silit a face pregătirile de lipsă pentru ridicarea unei biserici nouă.

Sub păstorirea preotului Natanail Oprea s'a înmulţit de nou averea mişcătoare a bisericii în bani, bucate şi vin. Prin anii 1865—1880 biserica dispunea de fonduri de bucate şi capitale de bani şi vin ca şi în vremea lui Ilie Popovici. Din jurnalele de cassă şi raţiociniile acelor ani, care au rămas în arhivul parohial, se constată un spor crescând în averea bisericii. Chiar după rezidirea bisericii, au mai rămas capitale frumoase în fondul cucuruzului, în vin şi bani, care, — durere — mai târziu prin negrija şi manipularea rea a unor epitropi slabi s'a împuţinat an de an, până s'au epuizat. Preotul Natanail îmbătrânind prin anii 1880, şi murind şi protopopul Daniil de Tămaş din Deag, care făcea revizii severe la cenzurarea raţiociniilor bisericilor, averea parohiei a dispărut pe încetul, aşa încât eu la intrarea mea în parohie în 1902 nu am aflat decât goluri şi o lipsă totală de bani şi fonduri bisericeşti.

Preotul Natanail Oprea, pe lângă alte însuşiri frumoase, avea darul păstorului sufletesc. Şi era iubit de poporul său, căruia îi făcea multe slujbe gratuit. In schimb şi credincioşii lui îl ajutau cu zile de clacă, cu palma şi carul, ca să-şi poată purta economia câmpului, aşa încât deşi sărac la început, cu timpul a ajuns la bună stare materială şi potrivit vremurilor în care a trăit şi-a asigurat bine familia. Din cele 5 fiice care le-a avut, pe patru le-a căsătorit după ţărani fruntaşi cu stare bună, pe a 5-a după un preot unit, în Iernea săsească, pe valea Târnavei mari, iar pe unicul fiu ce l-a avut l-a făcut preot, devenit mai târziu protopop al tractului Ilia, Gheorghe Oprea, socrul nu de mult repausatului protopop din Deva, Dr. Ioan Dobre.

Natanail Oprea (zis popa Naftailă) a fost «om zdravăn», după cum îl caracterizează credincioşii lui, iubitor de biserică şi cântăreţ bun. Pentru vechiul şi istoricul clopot din a. 1773 a purtat proces îndelungat cu fostul solgăbirău Bian din Făget, apărătorul uniţilor, şi a cheltuit — din râvna de a nu-şi da clopotul lui altora — din averea sa preţul alor 4 boi de frunte, pentru acoperirea speselor şi despăgubirilor de 800 zloţi, rezultate din acel proces penal.

Prima femee primar în România a dat-o comuna Voineşti în ţinutul Vasluiului, unde gospodăria satului este încredinţată dnei Zablovschi. Statele occidentale au, de multă vreme, femei în fruntea comunei.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă publică. In seria conferenţelor din sala prefecturii, a vorbit Duminecă, în 2 Martie 1930, profesorul de liceu, dl I. U. Soricu, despre: un început de curent nou în literatura poporului român (şi nu despre tema: Din începuturile literaturii române, cum greşit vesteau afişele). Conferenţiarul, urmărind manifestaţiile de ordin spiritual în clasa de jos a poporului român, cu rezervele sale de optimism sănătos şi cuminte, constată o mişcare de viu protest împotriva slăbiciunii materialiste a nemulţumiţilor societăţii noastre contimporane. Acest curent de jos s'a ivit mai ales din cetirea cărţii dumnezeeşti, a bibliei. Citeşte câteva potrivite pilde de asemenea versificaţie, care deşi slabă ca producţie poetică, e preţioasă din punct de vedere al conţinutului său, căci grăeşte despre o nouă îndrumare de viaţă într'o lume, care azi e lipsită de ideal. Această fericită îndrumare, ce ni-o aduce poporul dela ţară, se îndreaptă: *spre idealul religios creştinesc*, spre vechile izvoare de viaţă sufletească. Curentul de vieţuire în legile lui Dumnezeu, aşa cum ni se prezintă în versurile poporului, trebue luat în mai multă considerare, termină vorbitorul, — şi nici decum zeflemisit. Expunerea, foarte interesantă, a fost ascultată cu toată atenţiunea de auditorul sibian.

Concertul din 28 Februar 1930, al Reuniunii de muzică «Gh. Dima» din Sibiu, în marea sală dela Thalia, a fost ascultat cu plăcere de publicul extrem de numeros, care a aplaudat viu atât pe neobositul dirigent, cât şi pe toţi ceice au contribuit din plin la succesul producţiunilor. Dşoara Zoe Circo, graţioasa soprană dela opera din Cluj, dnii Cononovici şi Gheaja, nu mai puţin orchestra oraşului, şi corul mixt, s'au dovedit şi deastădată ca bune şi valoroase puteri artistice. Programa concertului a conţinut aproape numai compoziţii de autori români, între care şi frumoasa cantată jubilară «Strigat-am către Tine, Doamne», de dirigentul N. Oancea. —

In mijlocul luptelor obositoare politice şi a sfăşierilor dela ordinea zilei, concertele Reuniunii noastre aduc totdeauna stropii alinători ai păcii.

Teatru. Piesa originală, de dl Victor Ion Popa, *Muşcata din fereastră*, jucată în Sibiu Duminecă seara, în 2 l. c., de-o echipă a Teatrului naţional din Bucureşti, se prezintă alcătuită cu mult talent şi umor, — minus unele culori drastice (ca drăcuitul, bunăoară) care fac bucuria galeriei, dar care de pe scenă ar trebui omise. Tălmăcirea rolurilor — de rară perfecţiune: în deosebi dl I. Sârbu şi dna Toto Ionescu s'au impus prin creaţiuni de mare artă.

Sărbătorire. Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu a sărbătorit în seara de 23 Februar a. c., în sala dela Unicum la o cină comună, pe unul dintre vechii noştri muncitori ai Tipografiei Arhidiecezane, pe corectorul-tipograf, dl *Stefan Duca*, din ocazia împlinirii a unui sfert de veac, de când dl St. Duca poartă gratuit postul de secretar al Reuniunii. S'au întrunit, la această sărbătorire, numeroşi membri în frunte cu preşedintele, dl prof. N. Colan, care în cuvântul său de felicitare arată vrednicia jubilantului şi-i predă, din partea comitetului şi a membrilor reuniunii, ca amintire un preţios dar (ceas cu lanţ de aur). Au mai cuvântat dl prof. T. Popovici şi dl deputat N. Bratu, ear dl St. Duca a mulţumit tuturora pentru binevoitoarea atenţiune, făgăduind să lucreze şi de aici înainte, din toate puterile, pentru propăşirea Reuniunii. Corul, condus de dl Ioan Stanciu, a delectat pe cei prezenţi cu frumoase cântece, cu avânt executate.

Conferenţă. Vineri, 7 Martie 1930, ora 6 seara, va avea loc în aula Academiei teologice «Andreiane» conferinţa publică a dlui prof. univ. *Ion Lupaş*. Subiectul conferenţei: O «carte de rugăciuni şi autorul ei: Arhim. Dionisie Sadoveanul». Intrarea liberă.

Distribuirea cărţilor de alegători. Dela primărie: Cărţile de alegători pentru comună, ce nu s'au preluat încă, se pot ridica de către alegători la primăria municipiului Sibiu, (uşa Nr. 7), începând cu data de 1 Martie a. c. în orele de birou.

Pagina pastorală

La Dumineca primă din post

Pentrucă textul evangheliei din această Duminecă Ioan 1, 43—51, e puţin disparat, neprezentând o idee unitară, se poate alege altceva ca subiect de predică. Exemplu: «*...şi s'a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont*».

In legătură cu aceste cuvinte din Crez vom vorbi despre patru lucruri: *1. libertate; 2. dreptate; 3. sfinţenie*, şi *4. suferinţă*.

1. In întregul Crez — acest monument de credinţă indextructibil şi etern al bisericii ortodoxe — e vorba numai de Dumnezeu; de Dumnezeu Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul tuturor, de Dumnezeu Fiul lumină a Tatălui şi născut din veci din Tatăl de Dumnezeu Duhul sfânt, carele din Tatăl purcede, fiind împreună mărit cu Acesta şi cu Fiul. Lăsând la o parte pe Preacurata Fecioara Maria, numele unui singur om e amintit în Crez, «în zilele lui *Pilat din Pont*». Acest om nu este însă cel mai mare născut din femee, profetul aspru, care cu glas mare a gătit calea Domnului chemând pe toţi la pocăinţă; nu! cel amintit în Crez este un om nevrednic: Pilat. Pilatus însemnează chemat la pălărie, liberat adecă. Fusese rob mai înainte, lăsat slobod din graţia stăpânului său şi apoi pe căi tenebroase, necunoscând scrupule şi plecându-şi conştiinţa în faţa a orce, a parvenit la mărire lumească. In drumul său de ascensiune, până la proconsulatul Palestinei, şi-a atrofiat cu desăvârşire sufletul.

Acest parvenit, Pilatus, stă acum în scaun de judecată şi cu neasemănată mândrie vrea să dea o sentinţă în ce priveşte pe Fiul omului, prins mişeleşte şi adus înaintea divanului. Două fiinţe stau faţă în faţă: Isus, legat, ferecat şi Pontius «*pilatus*». Acest din urmă e liber căci este judecător! Liber în cuvânt, dar legat în conştiinţă. Chemat să judece pe cel legat, libertatea de conştiinţă a acestui din urmă îl tulbură grozav. Sentinţa trebuia însă adusă, căci de această sentinţă depindea tronul «pilatului». Mai înainte numai înăbuşise în sânge o manifestaţie religioasă jidovească; dacă i s'ar fi mai adus o singură acuză la Cezar, Pontius, şi-ar fi perdut pălăria şi cu ea libertatea. Iată deci pe cel liber legat!

2. Deşi judecător Pilat era departe de adevăr, precum sânt departe toţi ceice nu sânt născuţi de sus, din Duhul sfânt. Cei cari nu trăiesc această renaştere şi nu o înţeleg, ca odinioară Nicodem, vor rămânea pentru totdeauna în afară de adevăr. Pilat dornic să ştie, ce-i adevărul a întrebat cu aprindere pe Isus: «Ce-i adevărul?» Răspuns însă nu i s'a dat şi Pilat nu putea să primească, astfel încât întrebarea lui stă atârnată de veacuri, fără ca oamenii veacului să-i poată da răspunsul adevărat. Şi sufletul învolburat al omului, cât nu s'a sbătut ca să afle adevărul! Adevărul a fost ţinta tuturor fiiosofiilor, tuturor ştiinţelor; toţi şi toate au pretins a da şi a posede adevărul, dar încă trăind şi-au dat seama că susţin iluzii.

Şi Pilat voia să afle adevărul şi *Adevărul* însuş sta solemn înaintea lui. Mai mult, proconsulul chiar spusese despre Isus, că nu este minciună în el şi vină mare; soţia lui i-a şoptit: «nimic să-ţi fi ţie şi acestui *drept*»; sutaşul de pază după ce văzuse cele ce s'au făcut, a mărturisit şi el: «cu adevărat, omul acest drept a fost». Dar o conştiinţă pervertită şi păcătoasă nu putea suferi să vadă adevărul, deci nu l-a cunoscut; şi-a spălat mâinile Pilat şi a zis: «luaţi-l şi-l judecaţi pe el după legile noastre»!

3. Cel slobod prin excelenţă se lasă încătuşat, *Adevărul* însuş se lasă călcat în picioare de minciună, or acest lucru depăşeşte ordinea firească, aşa nu poate lucra decât un sfânt. Isus n'ar fi fost sfânt, dacă nu s'ar fi făcut ascultător până la moarte, dacă nu ar fi plinit toate după dorinţa şi voia Tatălui Său ceresc. Da, toate le-a plinit cu sfinţenie, căci era sfinţenia întrupată. Pânea Lui era să facă voia Tatălui Său care l-a trimis, în El, numele Tatălui s'a sfinţit după cuviinţă.

4. Libertate, adevăr, sfinţenie, toate acestea întrupate în fiinţa Mântuitorului Hristos, au fost supuse suferinţei! Cel liber încătuşat, cel drept socotit ca fără de lege, cel sfânt hulit şi batjocorit, iată ce însemnează a suferi! De altfel Mântuitorul dela naşterea sa după trup n'a fost străin de suferinţă. Născut în staul, fuge în Egipet; la 12 ani nu este înţeles de mama lui; de lipsă de înţelegere s'a tot lovit apoi în legătură cu ucenicii săi, încât unuia a ajuns să-i spună odată: «fugi înapoia mea, Satană». Toate acestea au constituit atâtea şi atâtea necazuri în viaţa pământească a Mielului lui Dumnezeu care a purtat păcatele lumii.

Prin suferinţă însă — această fecioară posomorâtă, logodită cu lumea întreagă — Isus Hristos logodindu-se şi El cu această fecioară, a înseninat-o, a descătuşat o de lanţurile robiei şi ale amarului, *i a îndreptat privirea dela pământ la cer*. Prin suferinţă zic, Hristos a divinizat pământul şi a înălţat pe om, vremelnicul locuitor al lui.

Dela Mântuitorul încoace, suferinţa nu mai înspăimântă; căci nu poate înspăimânta o fecioară, care înfrăţindu-se cu tine, te înfrăţeşte cu fratele tău şi cu mirele ei, Hristos.

Intru tine Isuse Hristoase ne-am slobozit, prin tine cunoaştem adevărul, întru sfinţenia ta ne sfinţim.

De vrem să cunoaştem cele trei virtuţi de mai înainte, să cercăm a realiza pe a patra: suferinţa. Timpul de post este prielnic pentru aceasta; să facem aşa şi ne vom înfrăţi cu Hristos.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

Persoana preotului predicator

(Sfârşit)

3. Duhul suferinţei.

Când s'au întors odată ucenicii Domnului după o propovăduire norocoasă, au spus Mântuitorului însufleţiţi şi plini de bucurie: «Doamne, şi dracii se pleacă nouă întru numele tău». La aceasta Mântuitorul răspunde prin cuvintele surprinzătoare: văzut-am pe satana ca un fulger din cer căzând. Luca 10, 17—18. Sânt de o semnificaţie adâncă aceste cuvinte ale Mântuitorului. Vede adecă pe diavol fugind dinaintea activităţii apostolilor; dar Cuvântul cel născut din veci din Tatăl vedea, în acelaş timp, pe strălucitorul Luceafăr de odinioară, care în urma orgoliului său a căzut cu iuţeală de fulger din mărirea-i originară scufundându-se tragic în abisul întunecat.

Prin această amarnică pedeapsă a mândriei, Mântuitorul voia poate să recomande ucenicilor săi virtutea contrară acestui păcat, umilinţa adecă. In această privinţă a predicat în toată viaţa lui, cu cuvântul, mai vârtos însă cu pilda; în acest spirit şi-a crescut pe ai săi. Fiind acuzat, Mântuitorul răspundea: «Eu nu caut slava mea». Ioan 8, 50 «ci cinstesc pe Tatăl meu» 8, 46. La naşterea sa, îngerii nu i au adus lui laudă, ci au preamărit pe Dumnezeu.

Viaţa lui întreagă e concretizată în versetul din epistola sf. Pavel către Filipeni C. 2, v. 7 şi 8: «Ci s'a deşertat pe sine, chip de rob luând, întru asemănarea oamenilor făcându-se, S'a smerit pe sine, ascultător făcându se până la moarte, iar moarte de Cruce».

Predicatorul ortodox va trebui să ţină seama de acest exemplu sublim al lui Hristos.

Fie el înzestrat cu daruri naturale cât de îmbelşugate, să-şi aducă aminte că aceste daruri nu le poate fructifica decât cu ajutorul harului de sus. Lumina ce preotul este chemat să răspândească, nu este a sa, ci este lumina lui Hristos, care luminează tuturor.

Preotul nu trebue să urmeze exemplul lui Lucifer, care odinioară primind strălucire din mărirea lui Dumnezeu, în loc de-a întoarce lumina ce a primit drept prinos de recunoştinţă cerescului Creator, s'a înălţat pe sine socotindu-se asemenea Lui, iar prin mândria sa a căzut cădere mare.

Lumina ce-i este încredinţată, predicatorul ortodox s'o folosească întotdeauna spre a lumina calea spre Hristos a sufletelor însetate după El. Lumina, chivernisită astfel cu umilinţă, va aduce în loc de cădere, înălţare; în loc de rătăcire, mântuire; în loc de moarte, viaţă.

Va fi bine deci pentru preotul predicator, să facă câte o privire asupra propriei sale mizerii; în adâncimea infirmităţii tuturor oamenilor în genere, şi pe altă parte să privească adâncul bogăţiei şi al măririi lui Dumnezeu. Pavel, Romani 11, 33.

Prin umilinţă numai va ajunge predicatorul să vadă adevărata lumină, pe Dumnezeu, lumea şi pe sine.

4. Duhul dragostei.

«Că dragostea lui Hristos ne ţine pe noi» 2. Cor. 5, 14 Această frază a propovăduitorului, mai tare decât diamantul, constitue o teză fundamentală în propovăduire, căci nimic nu este atât de îmbelşugat şi puternic de a transforma totul, ca dragostea. Putem socoti în acest loc minunatul capitol 13 din 1 Cor., care e aşezat în focarul întregii pastorale. Acolo se spune clar: «De aş vorbi în limbile omeneşti şi îngereşti, iar dragoste nu am, făcutu-m'am aramă sunătoare şi chimval răsunător»...

Intr'adevăr dragostea este taina oricărei fructificaţii în predică, dragostea este propriu ziu sufletul oratoriei duhovniceşti; este doar prima între virtuţi, cea dintâi şi cea mai mare poruncă din «lege», este sâmburele şi ţinta ultimă a oricărei desăvârşiri. Ca regină a virtuţilor, dragostea stă pururea neclintită înaintea lui Dumnezeu, ca înaintea celui mai mare bun în sine. «Dragostea nici odinioară nu cade».

Dragostea ne-a făcut să adorăm o iesle, să vedem pe Dumnezeu oamenilor asemănându se, luând chip de rob; datorită dragostei, s'a oferit

universului, cel mai înduioşetor tablou, al lui Hristos defăimat, cu cununa de spini pe cap, prin cuvintele lui Pilat: «Ecce homo»! Prin dragoste muntele Golgota a devenit piscul cel mai înalt de spiritualitate, altarul de jertfă şi de împăcare al omului cu Dumnezeu; prin dragoste sântem — în fine — înfrăţiţi cu Hristos şi adoptaţi în familia divină dându-ni-se acces la viaţa eternă.

Şi earăş dragostea este învăţătoarea tutoror metodelor, conducătorul fidel pe cărări nouă şi vechi; este prezervatoarea de rutină, şablon, de prezumţiune, de amărăciune, de descurajare, lucruri care sânt a se privi ca duşmanii de moarte ai oratoriei. Inaintea unei adunări impozante, te scapă de intimidare, iar în faţa ascultătorilor puţini, îţi stimulează râvna. «...toate le sufere, toate le rabdă»...

In decursul istoriei avem destule exemple de predicatori stăpâniţi de suflul sfânt al dragostei. Viaţa Mântuitorului, predica Lui, din aurora propoveduirii de pe munte şi până în amurgul cuvântărilor de despărţire din Ioan, este o mărturie de dragostea lui dumnezeească. La el trebue să facă şcoală predicatorul; Evanghelia este peste tot înalta facultate pentru a-ţi înzestra sufletul cu dragoste râvnitoare şi plină de foc sfânt.

Cu dragostea ne întâlnim şi în viaţa de propoveduire a apostolilor lui Hristos. Epistolele sf. Pavel mai ales ne deschid priviri adânci în sufletul său de misionar. Câteva citate vor dovedi cu prisosinţă acest lucru 1 Tes. 2, 8: «Aşa iubindu-vă pe voi, binevoim a da vouă, nu numai evanghelia lui Dumnezeu, ci încă şi sufletele noastre» «...şi mă voi cheltui şi pe mine pentru sufletele voastre, 2 Cor. 12—15. Că aş fi poftit eu însumi a fi anatema dela Hristos pentru fraţii mei». Rom. 9, 3. Asemenea şi alte locuri: Filip. 1, 23; 2, 17—18; 4, 1 etc.

Dragostea învaţă în fine şi dă dredicatorului tactul omiletic, căci ea vrea să iubească şi să ducă la mântuire, iar nu să îngrozească pe nimeni, nici să nimicească. Dragostea e lipsită de orce preocupare străină, ea puce direct la Hristos, singura ţintă. «Dragostea îndelung rabdă, se milostiveşte, nu pismueşte, nu se semeţeşte, nu se trufeşte». 1 Cor. 13, 4.

Preotul predicator, ales al Domnului, pătruns de duhul credinţei, al rugăciunii, al umilinţei şi al dragostei, devine o personalitate, care prin cuvântul său, nu va lucra decât la consolidarea şi creşterea împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ.

(*N. B.* Acest articol este, un curs de omiletică, ţinut la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu).

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanenţă următoarele Cărţi rituale:

Acaftist, legat
Apostol, legat în piele cu copcii
Carte de Tedeum, legată
Ciaslov, legat
Evanghelia, legată foarte fin, în pluş cu evangheliştii în Email, cu copcii şi aurită
Evanghelia, legată foarte fiu, în piele cu evangheliştii, cu copcii şi aurită
Evanghelia, legată în piele şi cu copcii
Evanghelia, legată jumătate în piele
Evhologiu (Molitvelnic) legat jumătate în piele
Liturgier, legat în piele
Mineiele, legate
Octoih mare, legat în piele şi cu copcii
Octoih mic, legat
Penticostar, legat jumătate în piele
Psaltirea, legată

Au apărut:

Manuale de limba română
de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuintele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Biserica ortodoxă română Şugag

Nr. 18/930 (22) 2—3

Publicaţiune

Biserica ort. rom. Şugag, judeţul Alba, vinde prin licitaţiune publică conform art. 94—106 ai legii noi a Contabilităţii publice, materialul lemnos din pădurea bisericească aşa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Preţul de strigare este 422.280 Lei, sub care preţ materialul nu se va vinde.

Garanţia de 42,228 Lei se va depune la reprezentanţa proprietarului înainte de începerea licitaţiei.

Licitaţia se va ţinea la primăria comunală din Şugag în ziua de 17 Martie 1930 ora 11 dimineaţa.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în orele oficioase, atât la Oficiul parohial din Şugag, cât şi la Ocolul silvic Sebeş.

Pentru biserică:

George Perian
paroh.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 8 Martie 1930 Nr. 19

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...mentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

† Dr. Augustin Dumitreanu
(1852—1930)

In 28 Februar a. c. Dr. AUGUSTIN DUMITREANU, generosul fondator dela Șardul de lângă Alba-Iulia, împlinise vârsta de 78 de ani, ear astăzi, în 6 Martie, primim neașteptata și dureroasa știre a încetării sale din viață...

Doctorul DUMITREANU făcea parte din lumea altruistă a societății noastre înainte de războiu, ale cărui urmări stricăcioase n'au putut sguduì caracterul tare al celui răsărit din mijlocul unor părinți țărani săraci, cinstiți și cu frica lui Dumnezeu.

Inainte cu cinci ani, în 1925, Doctorul Dumitreanu întemeiază, prin act solemn, «*Fundațiunea lui Dr. Augustin Dumitreanu de Șard*», **cu un însemnat capital și cu menirea ca Arhiepiscopia și Mitropolia noastră să distribue, la timpul său, burse și ajutoare studențimii ortodoxe române, ușurând traiul celorce se luptă cu necazuri și nevoi la învățătură.**

Sufletul vrednicului și pilduitorului bărbat, împăcat cu Dumnezeu, că și-a împlinit datoriile de bun creștin ortodox, apucă astăzi drumul veșniciei, ear noi rugăm pe Cel Atotputernic să-l sălășluească în locașul de fericire, unde nu este întristare și durere.

Inmormântarea răposatului va avea loc în Șard la 8 Martie a. c. la ora 2 d. a. Serviciul funebral va fi oficiat de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE.

Veșnică să-i fie amintirea!

Ortodoxismul în „Valea Jiului"

Strigăte de biruință și mântuire se înalță în corturile celor neprihăniți; dreapta Domnului câștigă biruință. Psalm 118, 15.

Amintirea este încă vie, în sufletele noastre, când I. P. S. Sa, Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, a descins în Valea Jiului, să sfințească bisericile române ortodoxe, ridicate pe aceste meleaguri legendare prin pitoresc și prin sbuciumul vieții omenești — prinsă într'o veșnică convulsiune.

In această atmosferă vânzolită de vânturile revoltei, în această încleștare a luptei pentru existență, ce sloboade scârșniri de dinți și pumnii se strâng, rotind mișcări agitate în văzduh, pe aceste locuri tulburate de fulgerile șovinismului, prozelitismului confesional și sectar, a înflorit mugurul vieții religioase ortodoxe, a cărei mireasmă, înviorătoare azi, neutralizează turmentația vieții de trudă.

Bisericile, zidite și sfințite toamna aceasta, ne atestă cu cea mai riguroasă certitudine, vigoarea «dreptei credințì» moștenită dela părinții «necălcători de lege» păstrată cu sfințenie și canalizată spre menirile ei legitime. Căci ele s'au ridicat dintr'o necesitate imperativă a efluviilor vitale, ce curg pe alvia sufletului creștinului sincer, sbuciumat de îndemnurile creației spirituale, a ortodoxismului, care în sine nu este decât, o condensare de valori spirituale — forțe ce germinează fericirea și mântuirea vieții omenești.

De această bogăție spirituală, de acest elan vital al ortodoxismului, ne vorbesc azi, aceste locașuri de închinare prin supleţea arhitectonică și prin pictura lor, care în năvala culorilor a putut să substanțializeze mult din armonia divinului... In fiecare linie, în fiecare iconiță spânzurată în zid, pulsează, un curent de viață nouă, înfiorată de «taina cea din veci ascunsă»...

In sânul acestor «Temple», glasul dreptelor Scripturi ce cheamă la mântuire, azi răsună sonor, vibrant, tâlcuind din înțelepciunea — iubirea și dreptatea, Tatălui ceresc, răscolind sufletele și rostogolind valuri de lumină peste îndeletnicirile lor. Clopotele, din turlele însemnate în creștet cu crucea biruinții lui Hristos, azi umplu de zvon valea, chemându-și credincioșii la sânul mângâerilor și milelor lui Dumnezeu, ca să le dea temeiuri credinței, puteri nădejdei și îndemnuri iubirii creștine.

...Parcă vezi aeve pe Mântuitorul cum veghează din depărtările azure, asupra gospodăriei sufletești din casa Lui, trimițând Duhul sfânt, ca să lumineze cugetele, să încălzească inimile, să fecundeze viața, sporind străduințile întru săvârșirea binelui, dreptății și păcii, fiilor Lui. In apropierea acestor sfinte altare, trăiești lumea unei reverii spirituale. Ființa îți este învolburată de mistica ortodoxismului ce transpiră abundent din cultul divin, inimile își măresc cadența, svâcnind, înviorate de undele iubirii Mântuitorului ce năvălește din viziunea jertfei pe Golgota; gând nou de viață se zămislește din goana prin învățăturile Lui; simți cum te fură aripile șerpuitoare ale fumului de tămâie, să te ducă, să te ascundă sub strașina fericirii «Impărăției cerești»...

Firea se transfigurează, viața își trasează largi perspective. Drumul rosturilor existenței vremelnice se poleiește cu lumina idealurilor veșnice, ce se proiectează în timp și spațiu prin lentila Evangheliei, ascultată și tâlmăcită, lângă smerenia icoanelor ce au localizat, prin simplicitatea culorilor, viața mântuită — supraspiritualizată a Sfinților.

Oricine, care este pătruns de acest duh nou de viață, ce evadează hotarele trupului ca să se contopească în «unitate», se întreabă: unde, mai mult ca aici, ortodoxismul poate imprima vieții, efigia caracterului divin? Răspunsul este cert, că numai aici, în mijlocul și în viața credincioșilor lui, chinuiți în fiecare clipă de nesiguranța vieții, urmăriți continuu de fantoma viților, narcotizați de promisiunile fericitoare ale sectanților, care mai de care camuflate cu o deosebită ingeniozitate.

Unde ar fi putut găsi, acești oameni, alintare, îndemn și încredere în viață, ***mai mult ca alții***, decât numai în fața «Prestolului» pilduind viața și jertfa Mântuitorului? Am zis mai mult ca «alții», pentrucă între viața minerului și viața plugarului este o mare deosebire. Plugarul trăește, o viață plină de optimismul patriarhal, în satul lui, plin de senin și soare. Respiră aerul curat și înviorător al zorilor viorii și al amurgurilor însângerate. Își scaldă ochii, toată ziua, în înseninările cerului însorit, iar în serile răscolite de adierile molcomite al zefirului, își gonește gândul printre bulgării de aur, țintuiți pe bolta azură ferecată cu melancolia visărilor târzii. Are siguranța vieții. Se simte stăpânul ei. — Pe când minerul?... Ochiul lui nu rătăcește pe depărtările albastre, ci în lucirea unei lumini palide ce vine dela lampa prinsă în piept, coboară în adâncul pământului, fără cer. Gândul lui. nu colindă cărările visului — uitării de sine — ci, înăbușe între pereții umezi și sombri ai tunelului ce înaintează, spre miezul pământului, prin straturi de cărbuni. In piept soarbe praful cărbunelui, fumul dinamitei și tot atâtea miasme ce le exală pământul mucegăit. Viața lui pendulează între «a fi» și a «nu fii», iar în suflet i se adună revolte nebune născute din truda muncii, căci de multeori sapă și scurmă flămând și gol...

Dată fiind această stare din viața minerilor, ne întrebăm: cine altul, decât Hristos, putea să-i cheme mai sincer, mai cald, mai blând lângă inima Lui, plină de iubire, și în casa tatălui Lui, ca să-i mângâe, să-i odihnească și să le destăinue secretul fericirii veșnice? Sigur că nime altul, decât El, care strigă duios ca un «Părinte»: «Veniți la mine voi cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi»... Dar nici ei, nu s'au simțit mai bine decât lângă Mântuitorul și cu El întotdeauna. Au venit și aici, adunați din toate părțile pământului românesc, în această Vale și s'au

înfrăţit prin mărturisirea aceleiaş credinţe străbune; au turnat în faptă viaţa credinţei ortodoxe; au primit şi au păstrat în inimile lor pe Hristos, propovăduit cu mult zel, — acum câteva decenii, când Valea Jiului, nu însemna nimic, — de venerabili preoţi, azi trecuţi la cele eterne. Preoţi plini de râvnă pentru Hristos, cum a fost entuziastul apostol al ortodoxismului, preotul Avram Stanca, cel ce a însemânţat aceste meleaguri cu sămânţa «legii celei adevărate». Munca acestui venerabil preot, a rămas pildă vie urmaşilor, precum şi o datorie de a o continua şi fructifica în realizări demne de majestatea ortodoxismului. Şi ei, ceice au trăit şi trăesc sub sugestia apostolatului înaintaşilor, şi-au făcut azi datoria în plin, sporind şi canalizând spre tot ce este frumos şi ideal — viaţa enoriaşilor, lor. Bisericile zidite din obolul material al minerului şi sporul sufletesc al lui, plus sprijinul neprecupeţit ce l-a dat «Societatea mineră» de aici, nu sânt decât dovezi incontestabile, că sfaturile şi îndemnurile spre bine ale preoţilor au fost bine chibzuite şi date «cu vreme şi fără vreme».

Aşa că azi, în Valea Jiului, pe lângă toate încleştările luptei pentru existenţă, peste toate necazurile muncii, peste toate învrăjbirile politice, naţionale şi confesionale, planează o atmosferă de senină religiositate înmiresmată de florile ortodoxismului. Trunchiul vieţii se mlădie şi se împleteşte cu duhul Evangheliei, iar spre orizontul viitorului se conturează figura de lumină a Mântuitorului, vestind biruinţa ortodoxismului...

Dreapta Domnului câştigă biruinţă... *C. Zolcan.*

Biserici ortodoxe nouă. După prăbuşirea imperiului rusesc au luat fiinţă următoarele biserici ortodoxe:

1. Biserica ortodoxă din Polonia, cu cinci milioane credincioşi, toţi ruşi.

2. Biserica ortodoxă a Litvaniei, 50,000 credincioşi, aproape toţi ruşi.

3. Biserica ortodoxă a Letoniei, cu 200,000 credincioşi, o treime letoni.

4 Biserica ortodoxă a Estoniei, cu 200,000 credincioşi, o pătrime ruşi, restul ruşi.

5. Biserica ortodoxă a Finlandei, 70,000 credincioşi, majoritari estoni.

6. Biserica ortodoxă a Georgiei, cu 2 milioane credincioşi, georgieni.

Toţi aceştia aparţineau înainte bisericii ortodoxe a Rusiei.

Manifestaţie. Studenţii dela facultatea teologică din capitală au ţinut Duminecă, în 2 l. c., un serviciu religios la biserica din piaţa Sf. Anton, pentru pomenirea creştinilor omoraţi de autorităţile comuniste din Rusia. Dela biserică au plecat în cortegiu la statuia lui Mihai Viteazul, unde s'au rostit cuvântări şi s'a arătat importanţa bisericii într'un stat civilizat, înfierându-se atitudinea sovietelor împotriva religiei; după aceasta mulţimea s'a împrăştiat în linişte.

Nr. 2390/1930. Pres.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Rugăciuni pentru creştinii persecutaţi în Rusia

Este cunoscută persecuţia grozavă cu care bolşevismul din Rusia s'a năpustit asupra credinţii în Dumnezeu, asupra bisericii şi asupra slujitorilor şi credincioşilor ei.

Nici păgânismul de odinioară nu s'a făcut vinovat de atâtea acte de cruzime împotriva bisericii lui Hristos ca dureroasa rătăcire a bolşevismului. Catedrale mari şi biserici nenumărate au fost închise, zeci de episcopi şi mitropoliţi şi sute de preoţi au fost ucişi fără de vină ori îşi trăiesc zilele în temniţele întunecoase ale Rusiei; Duminecile şi sărbătorile au fost desfiinţate, cele sfinte au fost în aşa fel batjocorite, cum nu s'a mai pomenit în tot trecutul creştinătăţii. Ca culme a nebuniei la care au ajuns, bolşevicii au ridicat o statuie lui Iuda Iscarioteanul, care a vândut pe Domnul Hristos.

In toată lumea s'a răspândit ca fulgerul ştirea despre prigoanele ce le îndură din partea bolşevicilor, fraţii noştri creştini din Rusia şi proteste s'au ridicat în toate ţările creştine împotriva asupritorilor şi a necinstitorilor de Dumnezeu.

Nu putem rămânea nepăsători nici noi faţă de acele prigoane şi ca unii ai căror înaintaşi au avut să sufere mult pentru credinţa lor, ne simţim datori să venim prin rugăciunile noastre către Dumnezeu într'ajutor fraţilor noştri creştini de sub stăpânirea bolşevică.

Drept aceea orânduim ca în ziua de 9 Martie, adecă în Dumineca ortodoxiei, în cadrele sf. liturghii la ectenia cea mare după: „Pentru cei ce înoată...“ să se intercaleze aceasta: „*Pentru ca să caute cu ochiul cel milostiv asupra Sfintei Sale Biserici şi s'o păzească nevătămată şi neiruită de eresuri, de necredinţă şi de prigoane, şi cu paza Sa s'o îngrădească, Domnului să ne rugăm*“, apoi: „*Pentru ca să lumineze gândurile celor întunecaţi prin necredinţă, cu lumina înţelegerei de Dumnezeu, iar pe ai Săi credincioşi să-i întărească şi neclintiţi în dreapta credinţă să-i păzească, Domnului să ne rugăm*“, iar la sfârşitul liturghiei se va ceti această rugăciune:

„*Dumnezeule cel prea înalt, Stăpâne şi Făcătorule a toată făptura, Ţie-ţi aducem mulţumită noi nevrednicii robii Tăi, că nu Te întorci de la noi pentru păcatele noastre, ci mai vârtos cu milostivirile Tale ne întâmpini; pentru a noastră mântuire ai trimis pe Unul născut Fiul Tău înlume şi cu darul Sfântului Duh ne mângâi şi întăreşti în mântuitoarea credinţă, mărturisim Doamne nemăsurata şi marea Ta iubire de oameni, dar văzând împotrivirile şi prigonirile ce se fac dreptei credinţi, cu smerenie Te rugăm întru tot bunule Stăpâne, caută spre biserica Ta şi o izbăveşte de vrăşmaşii ei cari prin învăţături greşite şi prin patimi pierzătoare de suflet se împotrivesc adevărului evangheliei Tale, se lapădă de moştenirea Ta şi înlătură harul Tău cel sfânt; întăreşte-ne în dreapta credinţă, luminează ochii celor rătăciţi cu lumina adevărului Tău, înmoaie inimile cele împietrite, ca să Te cunoască şi să se întoarcă spre Tine toţi ceice s'au lăpădat de sfânta Ta biserică. Dă Doamne tuturora bucuria mântuirii Tale; întoarce-i pe toţi spre iubirea, nădejdea şi credinţa cea adevărată, ca împreună cu cetele îngereşti neosândiţi să preamărim pe Dumnezeu, Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt — Treimea cea sfântă în vecii vecilor. Amin!*

In predica ce o va ţinea fiecare preot va da lămuririle necesare şi va trezi comunitatea de simţire cu cei ce se găsesc în suferinţe pentru credinţa lor.

In parohiile în cari s'ar întâmpla să nu ajungă această circulară până la Dumineca Ortodoxiei, se vor îndeplini cele cuprinse aici în Dumineca imediat următoare.

Sibiu, la 3 Martie 1930.

Dr. Nicolae Bălan m. p.,
arhiepiscop şi mitropolit.

Catolicii din Polonia. Autoritatea bisericească din Polonia a pornit proces pentru restituirea unui număr de 724 biserici cu averile lor, pe motiv că aparţineau bisericii romano-catolice şi unite când Rusia la împărţirea Poloniei le-a dat bisericii ortodoxe, când credincioşii catolici au trecut la ortodoxie. Stăpânirea polonă deşi e convinsă că transferarea patrimoniului s'a făcut în mod arbitrar de către regimul ţarist, a consimţit să se trateze această chestie din partea tribunalelor, îndrumând autoritatea bisericească să prezinte dovezile tezei lor.

Mulţe biserici nu mai au credincioşi ortodocşi şi sânt in stare ruinată. In multe locuri catolicii n'au unde să se închine.

Inaugurarea cursului de drept bisericesc

Sâmbătă, în 1 Martie 1930, s'a ţinut, la facultatea de drept a universităţii Regele Ferdinand I din Cluj, lecţia de inaugurare a dlui *Dr. V. Moldovanu*, noul profesor de drept bisericesc la această facultate.

A participat, la solemnitate, mult public de studenţi şi fruntaşi intelectuali din localitate, între cari şi dl ministru de interne Dr. Al. Vaida-Voevod. Biserica noastră a fost reprezentată prin P. S. Sa episcopul Nicolae.

Mai întâi a luat cuvântul decanul facultăţii de drept, dl prof. Dr. R. Boilă, care în calde cuvinte arată figura şi rolul noului profesor universitar.

După aceasta a urmat lecţia de inaugurare. Dl *Dr. V. Moldovanu*, după ce a mulţumit tuturor celor de faţă pentru prezenţa lor, şi după ce a asigurat pe dl Dr. P. Poruţiu, vrednicul profesor al universităţii din Cluj, că-i va continua opera începută, şi pe studenţi că se va purta cu ei ca un bonus pater familias, într'o conferenţă, de aproape o oră, a expus teza *Tendinţele de evoluţie ale raporturilor dintre biserică şi stat.*

In rezumat dl profesor constată că în antichitate nu se putea vorbi de un raport al bisericii cu statul, pentrucă pe atuncia biserica nu era constituită în înţelesul de azi al cuvântului. Prima diferenţiere începe abia în primele 4 veacuri ale erei creştine, când biserica, din cauza persecuţiunilor, a trăit şi s'a organizat independent de stat. A urmat apoi era unităţii bisericii cu a statului, eră în care cele două noţiuni se confundau, şi de unde a ieşit biruitoare concepţia statului asupra bisericii.

La noi pentru biserica ortodoxă există un fel de semi-separatism, biserica subvenţionată de stat îşi menţine autonomia, pe lângă un drept de control al statului, iar pentru biserica catolică un sistem de tratate internaţionale, concordatul. Tendinţa este separatismul dintre biserică şi stat, tendinţa ce se va manifesta în întreagă Europa. Cum biserica noastră ortodoxă dispune azi de multe posibilităţi de a se consolida materialiceşte, ar fi bine ca să se facă cele mai mari economii, adunând bani albi pentru zile negre. Despre acest separatism nu poate fi nici vorbă, — dar cine poate garanta ziua de mâne?

Intorcându-se earăş la opera de apostolat pe care o are a o îndeplini la Cluj, dl profesor Moldovanu aminteşte cuvintele marelui rege Ferdinand: «Închinat adevărului, pe căi de dreptate», cuvinte ce se află săpate pe placa de marmoră din hall-ul universităţii, a încheiat recitând câteva versuri din poezia: Ca'n basme-i a cuvântului putere, de Vlahuţă.

Serbare culturală religioasă în Răşinari

Şcoala ortodoxă română de cântăreţi din Sibiu a aranjat o frumoasă serbare culturală-religioasă la Răşinari în ziua de Duminecă 2 Martie a. c.

Inainte de amiazi, profesorii şi elevii şcoalei, împărţiţi la ambele biserici ortodoxe au cântat la utrenie, ear sfânta Liturgie au cântat-o elevii în cor de trei voci la biserica cea nouă, sub conducerea prof. N. Topolog. Părintele Şt. Morar, dir. şcoalei, a rostit o însufleţită predică despre adevăratul post.

După terminarea sfintei liturgii, şcoala a vizitat mormântul marelui mitropolit Andrei Şaguna, unde s'au cântat câteva cântări funebrale şi s'au dat elevilor lămuriri asupra marelui

bărbat al bisericii şi al neamului românesc.

După amiazi, în localul căminului cultural şi în faţa marelui public răşinărean, elevii şcoalei au desfăşurat un larg şi bine întocmit program, constătător din o parte teatrală, la care au fost instruiţi şi conduşi de inimosul secretar al şcoalei dl E. Sârbu, şi mai multe cântări religioase şi naţionale sub conducerea prof. Nicolae Topolog.

Este un frumos şi promiţător progres al tânărului institut de educaţie religioasă şi o dovadă că-şi înţelege scopul pentru care a fost înfiinţat, trimiţând bisericilor noastre de pe sate oameni bine pregătiţi pentru a munci cu râvnă în via Domnului, alături de preoţii noştri. *P.*

INFORMAŢIUNI

Monetele metalice, de câte 5 şi 20 lei, comandate în Angila şi sosite în ţară, se pun în circulaţie săptămâna viitoare.

Sală de lectură. «Astra» şi-a deschis *sala de lectură* din «Muzeul Astrei» Sibiu. Publicul poate cerceta sala de lectură dela ora 9—1 a. m. şi 4—6 p. m. E de dorit ca să consulte revistele şi ziarele un public cât mai numeros Biblioteca centrală rămâne, deocamdată, închisă şi pe mai departe.

Rugăciuni se vor rosti în Duminecа de 16 Martie 1930, în toate bisericile din eparhia arhiepiscopului de Canterbury şi York, pentru cei loviţi cu ocazia prigonirilor religioase din Rusia.

ŞTIRI LOCALE

Dare de seamă şi mulţumită. Convenirea socială, organizată de «Reuniunea femeilor ortodoxe române din Sibiu-Iosefin, pentru înfrumseţarea bisericii, la 27 Februar a. c. a fost cercetată de public ales şi numeros. După frumosul concert, dat de corul Academiei teologice sub conducerea dlui profesor Nicolae Oancea, au urmat declamări, dansuri naţionare sub conducerea dnei directoare Petrescu, apoi teatru şi o veselă petrecere românească. Cu acest prilej au binevoit a rescumpăra biletul: Onor. institut de credit «Albina» 600 lei, dl Alexandru Bolotoff fost guvernor, dl Constantin Popp câte 200 lei, dl Valeriu Caicuţiu 120 lei, dnele Cornelia Theil, Maria Caicuţiu şi Elisa Dvorak, câte 100 lei. Peste taxa de intrare au dat: dl David Mohan 200 lei, Iosif Serafim protopop şi dl Dr. Căpitanovici câte 140 lei, dl Victor Lazar, I. B. Boiu paroh, dl Anastasiu Bolu, Dr. Gheorghe Bărbat şi dna Elena Simtion câte 100 lei, dl maior Roman, dl căpitan Eli, Dumitru Sârbu şi dna Asinefta Dordea câte 80 lei, Secţia corespondenţei «Albina» 60 lei, dl prof. T. Popovici 50 lei şi dl Gheorghe Poponea 40 lei. In numele comitetului aducem tuturor cea mai sinceră mulţumită. *Victoria Boia* prezidentă, *Letiţia Imbruş* cassieră.

Nr. 99/1930.

Convocare

Având în vedere dispoziţiile cuprinse în art. 68 şi 70 din Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, prin aceasta convoc Adunarea generală ordinară a protopopiatului Sebeş, pe Joi, în 20 Martie a. c. la 10 ore a. m., în Casa naţională (culturală) din Sebeş, strada Ioan Paraschiv Nr. 9, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării prin preşedinte.
2. Numirea unui notar şi 2 bărbaţi de încredere pentru procesul-verbal.
3. Raportul protopopului despre starea protopopiatului pe anul 1929.
4. Raportul consiliului protopopesc pe anul 1929.
5 Socotelile protopopiatului pe anul 1929.
6. Votarea bugetului protopopiatului pe anul 1930.

Sebeş-Alba, la 25 Februar 1930.

Sergiu Medean
protopop.

Pagina Sf. Părinţi

Sf. Ioan Gură de aur

III. *Oratorul.* — Am spus (în Nr. 15 a. c.) că Sf. Ioan Crisostom a fost, înainte de toate, orator şi predicator. Cuvântările sale sânt cu adevărat dintre cele mai frumoase.

Să încercăm a ne da seama care sânt notele caracteristice ale elocinţei sale. Vom avea de cules mai mult decât o învăţătură.

1. Pe Crisostom l-a distins mai întâi o elocinţă firească. Dotat în chip admirabil pentru cuvântare, pe amvon se simţea cu desăvârşire la largul său. Aceste daruri le cultivase şi desvoltase prin exerciţiu şi studiu; această retorică câştigată a trecut oarecum în substanţa geniului său şi s'a contopit cu el. Totul curge ca din isvor. Limba, vocabularul de care se foloseşte, sânt în linie generală elemente ale celui mai bun şi mai pur grecism; dar şi în această privinţă nici o căutare, nici-o pretenţiune. «Stilul e firesc ca şi compoziţiunea. Mare, larg, de-o frumoasă şi mândră simplicitate, câte-odată naiv, câte-odată sublim... aflăm în compoziţiune câte-o negligenţă deliberată poate, şi dacă este o artă oarecare în aceasta, se reduce tocmai la acea negligenţă» (Martin).

2. Elocinţă populară şi practică. Marele predicator francez Bossuet, comparând între olaltă pe fericitul Augustin şi pe sf. Crisostom, zice: «Unul ridică spiritul spre consideraţiuni mari şi subtile, celalalt îl readuce la măsura şi la capacitatea poporului. Primul prea abstract poate, al doilea prea simplu şi prea popular. Aceste note departe de-a fi scăderi de-ale celor doi autori, constitue ceeace a avut unul fieştecarele mai eminent». Practic, popular: s'a remarcat că Crisostom a predicat mai ales morala; preocuparea lui era de-a reforma moravurile; dar predicii şi îndemnurilor sale, el le dă o formă, un ton încât să poată fi înţelese de toată, lumea, de massa poporului, care forma doar grosul ascultătorilor săi. Cum am mai amintit, în discursurile sale intră puţină filosofie, puţine raţionamente abstracte, întâ'nim mai degrabă imagini, comparaţiuni, argumente familiare, trase din lucruri cunoscute şi din viata zilnică. Omiliile preotului din Antiohia nu cunosc metoda şi stilul arhitectural al predicatorilor clasici francezi din veacul al XVII; ele nu constiue o compoziţie cu subîmpărţiri subtile tinzând către o demonstraţie finală şi complectă a unui adevăr de morală sau de credinţă... Cuvântul său are mai multă difuziune, el nu ar fi în stare să l supue acestei dialectice încete... El este familiar, convingător, în înţelegere cu ascultătorii săi. Le vorbeşte de tot ceeace îi ocupă: aici îi laudă pentru atenţiunea lor, aici se plânge de răceala cu care i întâmpină, de multele lor absenţe... Crisostom îşi urmăreşte oile cuvântătoare şi'n afară de biserică, le condamnă greşelile, le susţine curajul şi le cheamă mereu în adevăratul staul, chiar şi după îndelungate rătăciri. Ţinând seama de acestea, este inevitabil ca forţa doctrinară a discursului să fie diminuată şi să cedeze locul îndemnurilor şi sfaturilor morale. Elocinţa lui Gură de aur nu perde însă nimic, căci lucrul important în predică este să dai inteligentelor ceeace pot asimila. O învăţătură mai înaltă nu ar fi convenit acelor spirite mărginite sau superficiale. Sfântul vorbea pentru a le converti şi a le îndruma spre bine şi îşi potrivea deci cuvântul capacităţii lor.

3. Elocinţă îmbelşugată şi numeroasă. Sfântul Crisostom, predica de două ori pe săptămână, cel puţin, Sâmbăta şi Dumineca, iar când veneau sărbători, lucrul se întâmpla şi mai des. In decursul păresimilor, predicările erau ear mai dese, şi când se apropiau Paştile, deveneau zilnice. Obişnuit. Autorul nu scria de mai înainte ceeace avea să predice. După'ce medita profund subiectul, care era de cele mai multeori textul Scripturii pe care trebuia să-l explice, el se abandona uşurinţii sale fireşti şi urmărea atitudinea ascultătorilor, după care se orienta apre a-şi continua, restrânge sau modifica firul discursului său. Era hotărâtoare şi impresia ce i o făcea lui discursul propriu. Astfel în elocinţa sa nu intră nici o nuanţă de rigiditate. Iată ce zice autorul Martin despre compoziţia predicilor lui Crisostom: «Nici un plan, nici un cadru, nici o regulă, nici-o schiţă de mai nainte fixată, ci în linie generală se urmăreşte confirmaţiunea adevărului şi îndreptarea moravurilor, nici un fel de unitate, totul este o conversaţiune neprevăzută». Oratorul e reţinut totuşi prin textul evanghelic, şi dacă-l părăseşte câteva momente pentru o digresiune practică, revine iar la el, continuând astfel discursul. In cuvântările sale este totdeauna multă amploare, precum şi ceva din abundanţa asiatică. Este o consecinţă a improvizării, dar şi o condiţiune pentru a se face înţeles din partea ascultătorilor. Un cuvânt prea calculat nu ar fi fost înţeles. Lucrurile au trebuit să fie măcinate, diluate rezonamentele şi explicaţiunile, trebuia evitat pe cât posibil orce efort pentru minţile acelea rudimentare. Auditorul accepta de altfel cu bunăvoinţă excursurile Sfântului, cuvântul său armonios şi abundent îl mângâia dulce şi chiar când îl lovea, îi provoca totuş admiraţiunea. Predicatorul blama aplauzele acestea, dar, la urma urmelor, se bucura şi profita pentru a înăspri şi mai mult ameninţările şi sfaturile sale.

4. In ce priveşte obiectele ce le-a tratat Crisostom în predicile sale, am putea spune că n'a neglijat nici una din părţile moralei creştine, se poate însă remarca, cum a tratat cu predilecţiune despre milostenie. Săracii! milostenia! «Nici un moralist, zice Villemain, nici un orator al amvonului modern, nu a egalat vreodată vioiciunea convingătoare şi inepuisabila abundanţă de care Crisostom a făcut uz în această privinţă. Nici odinioară nu s'a ştiut pune mai bine omului la inimă, mizeriile omului, nici a se mişca inima pentru a o porni spre binefacere şi virtute». Stăruinţa lui a fost aşa de mare, încât ne pune în nedumerire, dacă n'a depăşit cumva măsura şi dacă avea de fapt idei sănătoase şi drepte, asupra legitimităţii şi stabilităţii dreptului de proprietate. «E de înţeles, observă M. Legrand, că Sf. Crisostom să fi părut ca un personagiu periculos, şi că a trebuit să se apere în diferite rânduri ca fiind duşman al bogaţilor. «Dar, adaugă el: Ar fi totuş o mare greşală de-a crede că ar fi fost sau că ar fi voit să fie un agitator sau tribun. Ranelor spirituale nu credea că e bine să le aducă vindecare prin violenţă sau prin constrângere exercitată din afară... Ceeace Sf. Crisostom cere, doreşte şi recomandă, nu este spoliaţiunea, expropierea bogaţilor săraci, şi adopţiunea săracilor din partea celor bogaţi. Sfântul e aplicat cu uşurinţă să creadă că, la originea averilor, se află adeseori frauda şi nedreptatea, nu voieşte însă să generalizeze această observaţiune, ci insistă mai curând asupra acestei idei, că bogaţii nu sânt în definitiv, decât financiarii, bancherii Proniei dumnezeeşti, şi că este de stricta lor datorie să coreagă prin milosteniile lor, repartiţiunea inegală a bunurilor.

IV. *Scrieri.* — Nici un părinte grec, cu excepţia lui Origen, n'a lăsat o operă aşa de considerabilă ca cea a lui Crisostom. Este apoi foarte probabil că multe din cuvântările sale, culese de stenografi, nu mai sânt perdute pentre posteritate. Să amintim scrierile sale principale.

1. ***Discursuri.*** Trebue să distingem aici omiliile exegetice, care comentează în ordine vreo carte din Sf. Scriptură, şi discursurile independente care nu ofer această particularitate. Din primele posedăm peste 640, dintre cari 140 asupra Testamentului Vechi şi restul de 500 şi mai bine asupra Noului. Intre acestea din urmă cele mai vrednice de remarcat sânt cele 32 care comentează epistola către Romani. Isidor de Peluza a zis despre ele că, Sf. Pavel, dacă ar fi voit el însuş să se explice în limbaj atic, nu ar fi fost în stare s'o facă altfel». Discursurile independente mai multe de o sută, tratează diferite subiecte, morală, ascetism, dogmă, controverse, sărbători creştineşti, elogii sfinţilor, etc. Câte unele sânt de circumstanţă pură şi nu se referă la nimic din viaţa liturgică. Printre acestea din urmă, trebuie să dăm primul loc celor 21 de discursuri, «Asupra statuilor», rostite în 387 la Antiohia când cu asedirea acestui oraş. «Acest Demostene creştin, zice Bossuet, a rostit atunci omilii demne, prin elocinţa lor, de Grecia antică, prin pietatea lor, de timpurile opostolice». S'ar putea spune acelaş lucru despre cele două discursuri asupra disgraţiei lui Eutropiu din 399.

2. *Spiritualitate.* — Crisostom a fost un ascet, şi'n această calitate îi datorăm mai multe lucrări pentru apărarea vieţii monahale, împotriva dispreţuitorilor săi; recomandă fecioria, stăruinţa în văduvie şi justifică încercările pe care Pronia ni le trimite. Dar tratatul său principal în materie de spiritualitate este scrierea: «Despre preoţie», în şase cărţi, compusă între anii 381—386, unde înalţă demnitatea episcopilor şi-a preoţilor, expune datoriile lor şi pune în relief multiplele lor îndatoriri. Este una din lucrările cele mai cunoscute ale lui Crisostom. Se numără vreo 80 de ediţii. (*In românește a fost tradusă la 1865 și scrisă cu litere cirile. Dacă ne vor permite forurile competente, vom reproduce traducerea lui Barac la această pace în tipar nou și'n limbă acomodată, revizuind eventual și traducerea. Va fi pentru fiecare preot un miiloc admirabil de spiritualizare și de trezire în vederea chemării lui înalte*).

3. *Epistole.* — In fine posedăm dela Sf. Crisostom 242 de epistole. care datează toate din ultimii ani ai vieţii sale; sânt epistole de afaceri sau familiare. Remarcăm mai ales cele 17 epistole către diaconeasa Olimpiada, văduva devotată, sfânta capabilă să înţeleagă lecţiunile de seamă pe care i le dădea asupra utilităţii suferinţelor. Aici vedem descoperindu-se toată grandoarea sufletului marelui episcop.

Operele Sf. Ioan Crisostom se află în Migne *P. Gr. t. 47—64.*

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

(24) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Tel. Rom., pentru întregirea parohiilor de cl. III-a **Valea-Sângeorgiu** şi **Ruşi** cu filia Streiu, din protop. Haţeg.

1. In Valea-Sângeorgiu, venitele sânt:

a. Salar dela stat, conform calificaţiunei şi anilor de serviciu.

b. Sesie parohială de 9 jugăre.

c. Una măsură de porumb nesfărâmat, dela fiecare familie şi una zi de lucru.

d. Stola obişnuită în tract.

e. Casă parohială nu este.

2. In Ruşi cu filia Streiu, venitele sânt:

Matera: *a.* Salarul dela stat.

b. Sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ şi 2 jug. din Ref. Agr.

c. Stola fixata de cons. par. care se poate vedea la of. protopopesc.

d. Casă parohială nu este.

Filia: *a.* Sesie parohială de 18 jug. 873 st. □

b. Stola ca şi în materă.

Impozitul, după sesia parohială, îl plăteşte parohul.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs, cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohia care îi priveşte, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului, în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Haţeg, la 24 Februar 1930.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Nr. 20/1930 prot. (25) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Boiţa**, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Tel Rom.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.
2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1494 □.
3. Stola uzitată şi stabilită la 16 Ianuar 1930.

Cei îndreptăţiţi la acest post sânt invitaţi să-şi trimită petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului oficiu şi să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 8 Februar 1930.

Emilian Cioran,
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

Biserica ortodoxă română Şugag

Nr. 18/930 (22) 3—3

Publicaţiune

Biserica ort. rom. Şugag, judeţul Alba, vinde prin licitaţiune publică conform art. 94—106 ai legii noi a Contabilităţii publice, materialul lemnos din pădurea bisericească aşa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Preţul de strigare este 422.280 Lei, sub care preţ materialul nu se va vinde.

Garanţia de 42,228 Lei se va depune la reprezentanţa proprietarului înainte de începerea licitaţiei.

Licitaţia se va ţinea la primăria comunală din Şugag în ziua de 17 Martie 1930 ora 11 dimineaţa.

Condiţiunile de licitaţie se povedea în orele oficioase, atât la Ofitciul parohial din Şugag, cât şi la Ocolul silvic Sebeş.

Pentru biserică:

George Perian
paroh.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se da 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (23) 1—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe în permanenţă

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 12 Martie 1930 Nr. 20

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

BIBLIOTECA a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Solia Păresimilor

Am întrat în postul sfintelor Paști: «Ușile pocăinței» s'au deschis, ca și altă dată. Cine întră azi cu hotărârea mortificării trupului pentru desrobirea sufletului din dragoste fierbinte de Dumnezeu și de împăcare cu deaproapele său?

Altă dată lumea creștină tăbăra înaintea «Ușilor pocăinței« și se înșiruia pe puntea cea strâmtă ca să străbată pe malul sfintei înfrânări, al umilinței, al inimii sdrobite prin rugăciune, pocăință și atingere de Dumnezeu.

Erau obiceiuri sacre și practice religioase cu rosturi pline de înțeles tainic. Mai ales la sate rigoarea postului o păziau bătrânii cu scrupul eroic.

Dar azi s'au păgânit și cei dela sate.

Scopul interior al unui obicei e ca chiriașul unei locuințe. Când chiriașul se mută din casă, locuința se părăginește. Pereții devin câmpuri, în care paiangenii își întind pânzele lor, ușile se deschee, ruginesc țițînele, iar ferestrile se sparg. Astfel degenerează obiceiurile vechi, când scopul pentru care s'au iscodit dispare din conștiința oamenilor.

Astfel de case părăginite bântue conștiințele lumii de azi. Să căutăm însă o casă pentru Părăsimi.

In camera săracă și strâmtă a unui sihastru altfel se simte omul decât în saloanele bogaților.

— Ce te-a făcut să te retragi aici, în acest cuib sărăcăcios, cu pereții goi, cu scândurile patului acoperite de rogojină?

Și-ți va răspunde așa:

— Din două motive am ales această viață aspră, în semn de pocăință pentru păcatele mele, și pentrucă lăpădând orce amăgire proprie, trăiesc în umilință. Ele mă sprijinesc în viața cea nouă de atingere cu Dumnezeu. Revărsarea de sus ocolește pe omul plin de sine însuși.

Această experiență a călugărului caracterisează evoluția sufletească a fiecărui om.

Nimenea nu poate deveni mai bun fără să treacă prin ușile pocăinței, lepădându-se de patimă și deșertăciune. Ear acestea trebue învinse și biruința vine prin luptă lăuntrică.

Biruința lăuntrică se exterioriseză prin umilință.

Filosofia postului e înfrânarea poftelor și a plăcerilor spre a pătrunde în suflet binecuvântările lui Dumnezeu. E renunțare la tot ce poate dori omul: trai bun, bogăție, societate, artă, muzică. Sânt vremuri când anume experiențe profunde, umilința pocăinței respinge astfel de bunătăți.

Viața solitară, petrecută în tăcere, în sobrietate, și simplitate ne face să simțim cât sântem de mici înaintea lui Dumnezeu și ce har dumnezeesc sălășluește în umilință.

Când examinăm viața oamenilor de azi, rămânem adeseori mirați, pentruce ne copleșesc lucrurile neînsemnate, iar ideile mari ne preocupă atât de rar.

Explicația adevărată nu e că nu vrem să cugetăm, ci pentru că trupul nostru absoarbe toată grija noastră și eul nostru e centrul de gravitație al vieții noastre.

Dar când în centrul vieții e Mântuitorul, cu exemplul Lui, cu lupta și cu învingerea Lui, creștinul are toate condițiile renașterii.

Să ne străduim în aceste săptămâni prin înfrânare și liniște să cunoaștem datoriile responsabilității noastre și de câte ori sântem falși înaintea lor.

Să punem stavilă vieții de huzur, ca să dovedim că n'a perit de tot simțul rușinei, al pocăinței și al fricei. Respectând vechile obiceiuri sacre al Păresimilor, să arătăm că viața își păstrează și în generația de azi solemnitatea de odinioară, groaza de păcat și strădania spre pocăință.

Ca Dumnezeu să vadă, că păcatele n'au înecat conștiința și sântem capabili de penitență și de renaștere.

T. S.

Inmormântarea lui Dr. Augustin Dumitreanu

In numărul ultim al ziarului nostru am adus la cunoștința cetitorilor trecerea la cele eterne a Drului Augustin Dumitreanu.

Corpul neînsuflețit al regretatului defunct a fost așezat într'un sicriu de metal și pus pe catafalc în casele proprii. Pe sicriu erau depuse un număr mare de cununi de flori naturale din partea membrilor familiei și a prietenilor defunctului, iar I. P. S. Sa Mitropolitul nostru a depus o splendidă cunună de flori naturale cu funde violete purtând inscripția pe una: Neuitatul binefăcător Dr. Augustin Dumitreanu pe a doua: Mitropolia ortodoxă a Ardealului.

Pentru viața sa laborioasă, pentru faptele și ultimele sale dispoziți-uni prin care s'a făcut pildă vie, nouă celor de astăzi și generațiunilor viitoare ale poporului nostru, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, a ținut să dea cinstea cuvenită răposatului, oficiind însuș prohodul. Spre acest scop a plecat Sâmbătă în 8 Martie a. m. însoțit de consilierii Dr. Vasile Bologa și Dr. George Proca la Șard.

Ritualele prescrise s'au început la ora 2 p. m. din partea I. P. S. Sale Mitropolitului, asistat de consilierii amintiți, revizorul eparhiei Clujului Dumitru Antal, protopopii: Alex. Baba și Florian Rusan din Alba-Iulia, preoții din jur: N. Muntean, P. Circo, I. Gheaja, P. Fodoreanu și diaconul bisericei noastre catedrale Ioan Dinu. Cântările funebrale le-au executat cu toată preciziunea corul Academiei noastre teologice condus de prof. Candid Popa.

Pe un timp admirabil de primăvară, serviciul funebral s'a oficiat în spațioasa curte a tusculanului răposatului, fiind prezenți toți membrii familiei transpusă în adânc doliu, toți locuitorii comunei, ai cărui ocrotitor și sfătuitor a fost răposatul în întreaga lui viață, și a unui mare număr de intelectuali din Alba Iulia și jur.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa cu vocea-i sonoră și puternică a rostit o mișcătoare cuvântare.

Pornind dela cuvintele Sf. Scripturi: „*Omul cel vrednic de credință, cu multe se va binecuvânta*" (Pilde 28, 20), a arătat legătura dintre credință și binecuvântare, care s'a dovedit și în viața lui Dr. Augustin Dumitreanu.

Născut în Șard în a. 1852, din părinți țărani, aparținători bisericii ortodoxe cu întreaga comună, a primit drept moștenire trei mari daruri: sănătate trupească, o minte trează și hărnăcie încercată de înaintașii săi pe glia strămoșească. Dupăce a trecut prin școala primară a satului, cu această singură zestre de acasă a plecat la liceul din Alba-Iulia, de aici la Oradea-Mare și pe urmă la universitatea din Budapesta, susținându-se prin lecțiile ce le dădea altora și prin munca sa. In anul ultim al liceului și în decursul studiului său academic i-a venit mult în ajutor bursa ce o primise dela fundațiunea Gojdu, de curând înființată. Recunoștința pentru acest ajutor îl va fi determinat să imiteze pilda marelui său binefăcător, punând și adormitul în Domnul temelia unei fundațiuni pentru burse pe seama tineretului ortodox, care astăzi s'a ridicat la suma de Lei: 800.000.

Ca medic în Budapesta, adormitul în Domnul și-a îndeplinit profesiunea cu pricepere și devotament, căștigându-și lauda superiorilor săi cari i-au încredințat și misiuni speciale, ca cele din județele Maramureș și Năsăud pentru combaterea epidemiilor.

Deși a trăit între străini, totuș a rămas neclătit în simțemintele sale calde către biserica sa strămoșească și către neamul său. Dumnezeu l-a binecuvântat cu o familie frumoasă, crescută în dragostea de lege și neam; i-a dăruit o viață lungă și plină de mulțumiri și după ce a trecut la pensie și s'a întors să locuiască în pământul nașterii sale, l-a în-

vrednicit să vadă înfăptuirea ideaului unității naționale politice a poporului românesc.

In anii trecuți venind la reședința mea, mi-a comunicat intenția sa de a înființa o fundațiune, din averea sa agonisită cu multă cruțare, pe seama fiilor bisericii noastre. Această fundație, care-i poartă numele, va vorbi generațiilor viitoare de bunul român Dr. Augustin Dumitreanu, crescut cu greutăți la școli și gata de jertfă pentru a ușura altora agonisirea luminei și culturii.

Am venit să fac rugăciuni pentru sufletul lui; am venit să exprim condolențe îndureratei sale soții, fiilor, ficei și ginerelui său, cărora răposatul le lasă un nume bun; am venit să arăt cât de mult prețuiește biserica pe fiii săi tari în credință, nesovăitori în dragoste și gata de jertfe întru a face bine.

Binecuvântând rămășițele lui pământești, rog pe bunul Dumnezeu să așeze sufletul robului său Augustin în corturile dreptilor. Veșnică să fie amintirea lui.

Cuvântul arhieresc, redat în liniamente generale, a facut adâncă impresie asupra marei asistențe.

După terminarea vorbirii și sărutarea sfintei cruci, convoiul se pune în mișcare.

In fruntea convoiului un țăran pe o perniță de catifea purta decorațiile defunctului, apoi purtătorii cununilor, corul, preoțimea celebrantă; urma sicriul așezat pe un car tras de șase boi; după sicriu membrii familiei, intelectualii și poporul.

Dela locuința răposatului până la locul de odihnă s'au făcut 3 stări.

Ajunși la cripta familiară, zidită în mijlocul viei sale, I. P. S. Sa citește molitva de deslegare, iar rămășițele pământești ale regretatului au fost depuse spre vecinică odihnă în sunetul jalnicei cântări «In veci pomenirea lui».

Odihnească cu drepții.

Cum ne închinăm...

Îi place omului modern să se laude uneori cu religia sa. Spune că se roagă, cercetează biserica și îi convin dispozițiile religioase.

Totuși, prea mult sânt încă departe, în adâncul sufletului lor, de adevărata religiositate. Doar viața lor religioasă de multe ori este o simplă activitate mecanică. Au pornit-o într'un fel la junețe, ear acum se mișcă în aceeaș cale, — până ce nu se ivește în drum ceva obstacol.

Sânt oameni a căror religie este religia rațiunii; înaintează deodată cu rațiunea și credința lor, — dar nu se lasă cuceriți prin convingere religioasă.

La alții, religiositatea e cerință duioasă a sufletelor. Au trebuință de ea, ca idealismul lor să nu-și piardă terenul și să atârne în aer.

Mai sânt alții, cari numai în clipele calamităților devin religioși și cari, în teama lor superstițioasă, se înfioară de faptul, că întorcând spatele spre puterea cerească, primejdia va cădea asupra lor strivindu-i.

Alți creștini socotesc că Dumnezeu ar fi un fel de razim, de care să se poată sprijini în nevoile și lipsurile vieții. De pildă: S'a îmbolnăvit grav fiul unui cunoscut de-al meu. Nu umblase omul la biserică de îndelungată vreme, stând departe de orce viață religioasă... Când însă fiul său plutea acum între viață și moarte, făcù deodată vot solemn, că: dacă i se va vindeca odorul, va merge la biserică în toată Dumineca și în toată sărbătoarea ca cel mai cucernic credincios... Cu alte cuvinte adică, sânt oameni, cari consideră religia mult puțin drept afacere comună, ca toate afacerile.

Aceasta nu e nici decum religiozitate. Omul religios se închină înaintea lui Dumnezeu cu suflet deplin; voința și-o subordonează voii lui Dumnezeu, zicând: Cred Doamne, că Tu ești cu adevărat eternul Dumnezeu. Cred, că Tu ești marea nemărginită, în ale cărei adâncimi nu poate pătrunde raza sufletului omenesc. Cum aș cutezà să măsur adâncimile și misterele planurilor Tale?! Cred că în Tine viez. Cred, că Tu mă porți și susții. Că fiece schimbare a soartei mele, fiecare fir de nerv, ce se țese în viața mea, în a Ta mână se concentrează. Te preamăresc, Doamne, Te preaslăvesc pe Tine, Dumnezeul meu! Toate le încredințez Tie, Doamne, și știu, că suferința și bucuria mea n'o pot aduce în mai bune mâni, decât ale puterniciei și Atot bunătății Tale. In Tine mă încred, în Tine sperez. Tu ești fundamentul pe care îmi clădesc viața

Religiozitatea recunoaște pe Dumnezeu, mărturisindu-și crezul astfel: Te iubesc, Dumnezeul meu etern; Al Tău serv sânt. Ale Tale planuri le realizez, pe care în mine ai voit le realizezi când m'ai chemat la viață. — Conform voii Tale vrem să lucrăm și să construim întreg cursul vieții, ca să putem rezolvì problemele noastre și să ne putem suporta crucea.

Avem să venerăm pe Dumnezeu, ca pe-o ființă supremă care stă d'asupra tuturora și care este vigoarea vieții ce o simțim în fiece acțiune de-a noastră.

Să se deprindă omul nostru modern cu rugăciunea, cum făceau eviavioșii săi înaintași, deșteptând în internul său dragostea pentru bine și adevăr, spre mulțumirea sufletească a lui și a urmașilor, cari așteaptă dela el povățuire și înțeleaptă îndrumare.

Pr. Cpt. Dr. *Potcaș Teodor.*

Intrunirea blocului românesc. Partidele de opoziție, împreună cu alți români neînscriși în partide politice, constituind în Sibiu, ca și în alte orașe ale țării, blocul românesc în vederea alegeriior dela 14 Martie, au ținut Duminecă, în 9 Martie, ora 11 și jumătate, o mare întrunire publică în sala «Thalia».

Au luat cuvântul dnii: Doctor Beu, proclamat președinte al adunării, Dr. Gh. Măcelar, I. Imbăruș, I. Gruia, dna Eugenia Tordășianu, dnii A. Boiu și Dr. N. Comșa, explicând, la înțeles și cu multe dovezi, de ce la alegerile comunale din Sibiu *trebue să se voteze lista blocului românesc.*

Intrunirea a decurs în bună rânduială.

Incercarea, neizbutită, comisă dincolo de ușile salei, de-a tulbura adunarea cu câteva minute înainte de a fi terminată, putea să lipsească. Ceice se simt tari și mari, ar trebuì mai ales să respecte libertatea cuvântului.

In memoriam

In comuna Bobohalma, jud. Târnava-mică, situată între frumoase dealuri, acoperite cu vii roditoare și pășuni mănoase, lângă măreața biserică ce domină întreaga regiune, își doarme somnul de veci ctitorul și edificătorul ei din 1874, marele proprietar și fost tribun *Nicolae Popp.*

La aniversarea de 100 ani a nașterii părintelui lor, — cu care ocaziune s'a servit părăstas, — s'au strâns din toate părțile Ardealului fiicele, nepoții și nepoatele, și prin plecarea genunchilor și prin înălțare de rugăciuni au adus prinos de lacrămi memoriei tatălui și bunicului, împreună cu întreg poporul din comună, fără deosebire de confesiune, cari îș plângeau cu lacrămi sincere pe povățuitorul, ocrotitorul, ajutătorul și mângâitorul lor în necazuri și nevoi; asemenea îș plângeau și pe animatorul școalei confesionale, pe fiul, vrednic urmaș al tatălui, Emil Popp.

După serviciul divin, celebrat de 3 preoți, s'a servit poporului, la conacul familiei, un prânz (pomană) precum și intelectualilor din comună și jur, cari și-au ținut de sfântă datorință ca, împreună cu familia, să comemoreze pe cei decedați.

Mormintele au fost împodobite cu monument și grilaj de fier, iar în memoria decedaților s'a pus bază, din partea familiei, unei fundațiuni în sumă de Lei 10,000·— cu numele: «*Nicolae și Maria Popp*», cu scopul ca fructificându-se și ajungând la suma de 20,000·— Lei, să se folosească dobânda pentru înfrumsețarea bisericii și ținerea în ordine a mormintelor.

La fundație au contribuit fiicele: Maria Muntean n. Popp, Aneta Zehan n. Popp, Păcățian n. Popp, Valeria Maier n. Popp.

Nora: Văd. Carolina Popp.

Nepoți și Nepoate: Nicolae Popp, Octavia Kollar n. Muntean, Gabriela Felszegy n. Zăhan, Eugenia Ciortea n. Maier, Lucia Boroș n. Maier.

In veci pomenirea lor!

Intregirea guvernului. Demisionând din guvern dnii Dr. A. Vlad și Gr. Iunian, sânt numiți: dl *Ed. Mirto* ministru al industriei și comerțului, ear dnul *Voicu Nițescu* ministru de justiție.

FOIȘOARA

Cazania dela 1643

Ca preot administrator, am avut prilejul să aflu, între cărțile bisericești ce le are parohia *Zdrapți*, (prot. Zarand, jud. Hunedoara), o carte veche, rară și de mare valoare istorico-literară: «*Cartea românească de învățătură*», *sau Cazania Mitropolitului Varlaam*, tipărită la Iași la a. *1643.* — Cartea constată legăturile sufletești dintre românii de pretutindeni.

Moldova lui Vasile Lupu avea contact prin cărți religioase cu cele mai tainice și mai depărtate biserici din munții Apuseni ai Ardealului, răspândind în felul acesta graiul românesc și simțirea ortodoxă.

Eată calea pe care au comunicat românii de pretutindeni, în toate vremurile. Minunea unității credinții și a limbii ni s'a păstrat prin cuvântul Dumnezeu, scris «pentru ca să înțeleagă fiecine», și cuprins în cărți de slujbă bisericească și în cazanii de învățătură românească.

Cazania păstrată la Zdrapți e și ea o dovadă în plus, despre serviciile pe care biserica ortodoxă le-a adus neamului și limbii noastre.

Socotim, că locul acestei cărți ar fi mai potrivit și mai asigurat în muzeul arhiepiscopesc sau în biblioteca Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, unde viitorii preoți ai bisericii noastre ar avea prilejul să facă cunoștință, măcar de formă, cu o carte în care marele mitropolit Varlaam al Moldovei a căutat «*a pogorâ Sfânta Scriptură tot mai pe înțelesul oamenilor*».

Pr. *Il. V. Felea.*

Țara Bârsei. A apărut Nr. 2 pentru Martie—April 1930. Este o revistă serioasă, cu tipar frumos, redactată cu multă îngrijire, atât ca fond, cât și ca formă. Articolele sânt semnate de dnii: M. Sotiriu, A. A. Mureșanu, I. Prișcu, N. Orghidan, Dr. N. Popea, C. Mușlea, A. Banciu ș. a. Abonamentul: 260 lei pe un an. Adresa: Brașov, Bdul Regele Ferdinand 14.

Un nu știu ce...

Un nu știu ce profund se bate
In inimă în fiecare
Zi. Sufletul robit de gânduri
Nelămurite 'n dese rânduri
Se sbuciumă 'n mustrări amare.

De vorbă nu mai stau cu nimeni
Și dacă rar, din întâmplare,
Sânt cu mai mulți: eu par o stâncă,
Neliniștea mereu mă mâncă,
Mă 'nlănțuie cu 'nfrigurare.

Mă duc, în zori, pe câmp și-acolo
De multeori mă rog, dar zarea
Mă tulbură. In rugăciune
Nu simt căldura vremii bune
Și pâlpâie în ea: mustrarea.

In nopți de veghe la lumina
Atâtor slove chemătoare,
Zadarnic caut mângâiere
Și pace — semn de înviere
Al zilelor mulțumitoare.

M'am cercetat pe mine însumi
Sever, dar n'am găsit în mine
Nici un motiv real de vină,
Așa că lipsa de hodină
Lăuntrică din alt loc vine.

Azi noapte după ora două,
Când vântul șuera năpraznic,
Un gând, înfiripat în grabă,
Mi-a șoptit: «Un om de treabă
Ți-a tulburat al vieții praznic».

«Dar tot el îți va da odată
Indreptățita ta răsplată.
Dreptatea trebue să vină
Cu valuri mândre de lumină
In inima îndurerată».

Increzător în zile bune,
In el, aștept acum să vină,
Surâzătoare ca o zină,
Dreptatea — veșnică lumină
In bezna clipelor nebune.

VASILE STOICANEA.

Curs practic de electricitate pentru ajutor de instalatori, instalatori și tehnicieni, de Inginer *Silviu Crăciunaș*, Sibiu, Inst. «Dacia Traiană». Un vol. 204 pagini. Prețul 100 Lei.

Conferenţe publice

A doua seria de conferenţe religioase, ţinute în aula Academiei noastre teologice din Sibiu, a fost începută în 7 l. c. de păr. prof. *I. Lupaş*, despre «O cărticică de rugăciuni şi autorul ei».

Conferenţiarul spune că, cu ocazia congresului naţional bisericesc, din Noemvrie anul trecut, a găsit o cărticică de rugăciuni la un anticariat din Bucureşti. Cărticelei îi lipseşte pagina primă. Nu i se cunoaşte deci nici titlul, nici autorul. E dedicată Doamnei Ştirbei, soţia Domnitorului muntean, şi datează din 1850. Autorul ei, după a doua ediţie, se deduce a fi Dionisie Sadov, prescurtat din Sadoveanul, călugăr la mănăstirea Sadova, lângă Dunăre.

E originar din Sălişte. Trece la 1820 cu tatăl său în Moldova. La etatea de 17 ani, călugărindu-se, se duce la Sf. Sava. Mai târziu editează o revistă «Vestitorul», şi altele. A publicat chiar o bibliotecă cu meditaţiile lui Augustin şi Cugetările lui Pascal. La 1848 îl găsim la Sibiu, alături de mitropolitul Şaguna. Pleacă din nou la Sadova, de aici din cauze politice trece în Bulgaria şi apoi la Constantinopol, de unde se întoarce în Moldova. Gr. Ghica are idei foarte salutare despre el. La 1859 ajunge chiar locotenent episcopal la Buzău. Melhisedec zice, că face parte din figurile cele mai de vază ale bisericii.

Ideea centrală ce se desprinde din cartea aceasta este, că omul în viaţă să nu descurajeze nici odată, căci binele totdeauna va triumfa asupra răului. Dacă avem, încheie dl Lupaş, atâtea figuri în istoria noastră bisericească, credem că şi amintirea lui Dionisie Sadov merită toată atenţia şi tot respectul nostru.

— Tot Păr. I. Lupaş a vorbit, la Dumineca Ortodoxiei, în sala prefecturii despre marele iubitor al tinerimii noastre studioase, Emanuil Gojdu, în legătură cu rolul femeii ortodoxe în viaţa celui dispărut înainte cu 60 de ani. În deosebi au impresionat cuvintele conferenţiarului, când a arătat raporturile ce s'au desfăşurat între Gojdu şi Şaguna. (Comemorarea lui Emanuil Gojdu s'a făcut de altfel şi la Arad şi Cluj, prin acelaş conferenţiar, cum am raportat în ziarul nostru, Nr. 12 din a. c.). Conferenţele amândouă au fost onorate de prezenţa I. P. S. S. Mitropolitului nostru *Nicolae* şi a altor distinşi intelectuali, cari au ovaţionat călduros pe neobositul nostru prof. universitar şi academician.

CARŢI ŞI REVISTE

Viaţa Săceleană, revistă literară, culturală, apare lunar, în *Satulung—Săcele* (Braşov), şoseaua Regele Ferdinand Nr. 670. Nrul 2 din Februar 1930 conţine: Păstoritul mocanilor săceleni în Ţara Românească, interesante povestiri, documente, versuri ş. a. Se publică în deosebi articole privitoare la Săcele. Abonamentul 40 lei pe jumătate de an.

Luceafărul Literar şi Artistic, apare în Brăila (strada V. P. Sassu 35). Nr. 8 şi 9 pentru Februar şi Martie 1930 conţine proză şi versuri, de I. C. Sava, Th. Şerbănescu, Liviu Opriş şi alţi colaboratori. Abonamentul anual 150 lei.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Călătoria M. Sale Reginei Maria. Suverana ţării noastre şi suita Sa se află acum în excursie pe Nil, în Egipt. Călătoria pe acest râu durează până la 16 Martie, cu oprire la toate templele, unde arheologi vor da explicaţiile necesare. La întoarcere M. Sa se opreşte la Cairo, de aici trece în Palestina, unde va sta cinci zile.

Desfacerea logodnei princiare. Ministrul Casei regale comunică: *Alteţa Sa Regală Principesa Ileana a României, de acord cu M. Sa Regina Maria şi cu Înalta Regenţă, a hotărât a nu mai da urmare proectului căsătoriei Sale cu contele Alexandru de Hochberg.*

La ministerul de instrucţiune şi culte s'a întocmit un proect de lege privitor la ordonanţarea sumelor cuvenite diferitelor culte. Proectul de lege va fi depus zilele acestea în parlament, a cărui sesiune este prelungită, prin mesagiu regal, până la 30 April.

† **Preot Nicolae Oancea**, în al 78-lea an al etăţii, al 42-lea an al preoţiei şi 52 ani în serviciul şcolar-bisericesc după o scurtă şi grea suferinţă şi a dat sufletul în mânile Creatorului. În mormântarea i s'a făcut în 9 Martie a. c. la ora 2 p. m. în cripta familiară din cimitiriul bisericii ortodoxe rom. din Petreşti, protopopiatul Sebeşului. Luptă bună a luptat: Credinţa a păzit. Fie i memoria binecuvântată!

Dela fraţii din America. Românii de peste ocean, din Indiana-Harbor şi din Cleveland, au sărbătorit cu mare dragoste pe dl şi dna N. Iorga. În acest oraş oaspeţii au stat două zile, Duminecă şi Luni în 16 şi 17 Februar 1930, au vizitat bisericile româneşti din localitate, dl prof. N. Iorga a vorbit Duminecă d. a. poporului, venit în mare număr, în hala societăţii Carpatina, îndemnându-l să citească scrieri româneşti, ear tineretul să înveţe cât mai bine limba maternă. În ziua următoare a ţinut conferenţa la Western Reserve University despre România în Balcani; au participat profesori şi studenţi universitari şi mulţi români. Seara, dl şi dna Iorga au plecat la Akron, Ohio, unde în altă zi au vizitat colonia română de acolo. Dl profesor a ţinut şi aici o conferenţă, la Kent University, în limba engleză, de faţă fiind şi multă lume românească.

***Pentru preoţime.** Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

ŞTIRI LOCALE

Iubileu. În 6 Martie a. c. împlinind 25 ani de când a fost încredinţat cu conducerea Tipografiei arhidiecezane *dl Gheorghe Poponea*, personalul tipografiei a ţinut să-l sărbătorească, întrunindu-se în cerc restrâns la o masă comună, unde după felicitare, i s'a predat un cadou.

Dela primărie. Se aduce din nou la cunoştinţă, că aruncarea gunoaielor (paie, sticle, cărămizi, pietri etc.) în albia canalurilor de mori, care traversează oraşul, este strict interzisă; contravenienţii vor fi aspru pedepsiţi.

Pagina pastorală

La Dumineca a doua din post

Evanghelia dela Marcu 2, 1—12, Vindecarea slăbănogului din Capernaum. Întâmplarea aceasta e redată şi în Luca 5, 17—26 şi Matei 9, 2—8.

Mântuitorul se află în plină activitate, faima i se răspândise pretutindenea, şi acum ori unde apărea, mulţimea alerga la el ca să-l vadă, să-l asculte şi să-l roage. Alergarea norodului la Hristos intriga amarnic pe Farisei şi cărturari, doctori ai «legii» şi ireproşabili credincioşi şi păzitori ai literei ei. De aceea ori unde apărea Isus, îşi făceau şi ei apariţia, netrecând cu vederea nici un cuvânt ce ieşia din gura lui, controlându-i toate afirmaţiunile şi faptele, ca nu cumva să lucreze împotriva «legii».

O astfel de scenă e redată în evanghelia citită astăzi. Acţiunea se petrece în Galileea oraşul Capernaum, loc predilect de predicare a Mântuitorului.

Despre intrarea lui Isus în acest oraş zvonul se respândise repede. În casa unde era, «îndată s'au adunat mulţi cât nu mai puteau încăpea nici pe lângă uşe, *şi grăia lor cuvântul*». Fariseii şi învăţătorii «legii» erau şi ei prezenţi. Mântuitorul însă dădea învăţături în aşa fel, încât nici unul nu-i putea imputa nimic. Toţi ascultau în linişte şi cu admiraţiune. Reculegerea aceasta e tulburată însă printr'o scenă stranie. Zgomot pe acoperişul casei, o parte din ei e ridicat şi prin această deschizătură e coborât patul în care zăcea un slăbănog. Cei patru oameni cari îl purtau, «neputând ei a se apropia de El pentru norod, au descoperit casa unde era, şi spărgând, cu pogorât patul în care zăcea slăbănogul». Mc. 2. 4. Acest procedeu însemna un apel de forţă adresat lui Hristos, prin silă voiau să i smulgă o binefacere. Acţiunea aceasta îndrăzneaţă însă era de mai înainte iertată şi ascultată.

Slăbănogul aşezat jos la picioarele Mântuitorului tăcea. Procedura neobişnuită prin care a ajuns aci exprima din destul dorinţa şi credinţa sa. Isus a înţeles îndată totul, iar de pe buzele sale se desprind cuvintele de deslegare şi iertare: «fiule, iartăţi se ţie păcatele tale». Aceste cuvinte au înseninat pe slăbănog şi au calmat mulţimea. Nici unul nu s'a aflat care să întrerupă tăcerea, doar fariseii păreau contrariaţi de cuvintele lui Isus, căci cugetau întru inimile lor:

Acesta grăieşte hule! Cine poate ierta păcatele, fără numai unul Dumnezeu? Fără îndoială, cugetarea le era logică, singur Dumnezeu poate ierta păcatele, precum singur Dumnezeu poate citi gândurile ascunse ale omului; de acest din urmă lucru se pare că nu-şi prea dădeau seama. Atunci Isus, pentru a le da un semn vădit de puterea sa, zise: «Ce este mai lesne: a zice slăbănogului, iartă-ţi-se ţie păcatele sau a zice: şcoală şi-ţi ridică patul tău şi umblă? Ci ca să ştiţi că putere are Fiul Omului pe pământ a ierta păcatele, (a zis slăbănogului): Ţie zic, scoală... şi s'a sculat îndată şi ridicându-şi patul, a ieşit înaintea tuturor»...

Faptului ne mai auzit de iertare a păcatelor i se adaugă minunea vindecării; nimenea nu se aşteptase la aşa ceva, căci starea bolnavului era disperată aproape. Mulţimea senzibilă în faţa manifestaţiunilor miraculoase vădite, iubila: ...«se spăimântau toţi şi lăudau pe Dumnezeu»... Poate şi unii din farisei, clătinând cu scepticism capetele, în faţa faptului minunat vor fi zis: niciodată n'am văzut aşa»...

Învăţătorii «legii» erau aduşi în încurcătură; după credinţa lor nici Mesia nu putea ierta păcate, şi iată acum, unul care şi zice Fiul Omului, îndeplineşte această funcţiune. Cuvântul Mesia, era pentru jidovi numele unui împărat al lor exclusiv, care prin forţă avea să întemeieze o împărăţie mesianică (de fericire pământească pentru poporul ales). «Isus Hristos a încercat însă, nerenunţând la acest titlu de rege, să-l desfacă de înţelesul său profan, să-l curăţească, să-l spiritualizeze, şi în acelaş timp să-l extindă la întreaga omenire. Fiul Omului a fost termenul ales de către Isus pentru a aduce pe jidovi la noţiunea mântuirii universale». O mântuire şi acelaş Mântuitor pentru toţi, aşa ne învaţă doar Scripturile.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

Obiectul predicării

Obiectul predicii îl formează tot ceeace serveşte *spre zidirea, înălţarea şi mântuirea sufletelor.* — Predica este a se socoti ca un mijloc practic în vederea întreţinerii unei **vieţi** creştineşti perfecte şi prin aceasta realizarea scopului ultim al omului, mântuirea.

Ce trebue să facem pentru a ne mântui, iată ce are predica să spună.

1. Pentru a stabili obiectul predicii în amănunte, am putea pleca dela întrebarea tânărului din Evanghelie:

«Ce să fac pentru a moşteni viaţa de veci».

«Păzeşte poruncile!» e răspunsus Mântuitorului, iar poruncile sânt: Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău... şi pe aproapele tău, — deci prima şi cea mai mare poruncă e dragostea.

Iată un punct stabilit.

2. Purcezând mai departe, tot după învăţătura Mântuitorului Hristos, stabilim un al doilea punct (Marcu 16, 16). «Cel ce va crede (în Hristos) şi se va boteza, se va mântui, iar cel ce nu va crede, se va osândi» şi în Ioan 3, 18. «Cel ce crede întru El, nu se judecă, iar cel ce nu crede, iată este judecat, că nu a crezut întru numele Celui unuia născut, Fiul lui Dumnezeu», — a doua poruncă ar fi *credinţa.*

3. Rămânând tot în cadrele descoperirii divine mai aflăm următoarele: În V. T. Înţelepciunea fiului lui Sirah 2, 9. zice: «Voi cari vă temeţi de Domnul, nădăjduiţi fericire, bucuria veşnică şi milostirirea»; în Ps. 42, 5. — Pentru ce eşti întristat o suflete al meu şi neliniştit, nădăjdueşti în Dumnezeu mântuirea feţii mele.

Nădejdea ca mijloc de mântuire e afirmată şi în N. T. Tit 2, 13. Evr. 10, 23. Mai explicit este în 1 Petru 1, 13. «Pentru aceea încingând mijloacele cugetului vostru, trezindu-vă desăvârşit, *nădăjduiţi spre harul* — mântuirea — care se aduce vouă prin arătarea lui Isus Hristos! Iar apostolul Pavel Rom. 8, 24 zice: «*Că prin nădejde ne am mântuit*». Iată deci un al treilea adevăr, care va trebui să formeze *obiect al predici:* nădejdea.

Analizând acum la rândul lor, credinţa, nădejdea şi dragostea, aceste virtuţi indispensabile mântuirii, vom deduce din ele rând pe rând: *din virtutea credinţei, toate adevărurile de credinţă*, căci ne vom întreba ce trebue să vedem pentru ca să-ne mântuim, *din virtuţile nădejdii şi a dragostei toate adevărurile de morală*, învăţând dela ele ce viaţă va trebui să ducem, ce lucruri să râvnim, spre ce ţeluri să ne fixăm dorirele, ce datorii avem de îndeplinit faţă de Dumnezeu şi aproapele, cum să vieţuim în legătură cu el etc.

Asemenea va forma obiect al predicei păcatele cari stau împotriva virtuţilor amintite, arătându-se urâciunea lor şi pierzarea la care duc şi dându-se sfatul de-a le părăsi şi-a reîntoarce la virtute care asigură mântuirea şi viaţa veşnică.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

„IZVORUL", institut de credit şi economii, societate pe acţii în SEBEŞUL-DE-JOS

Convocare

Onor. acţionari ai institutului de credit şi economii «IZVORUL», societate pe acţii în Sebeşul de jos, se convoacă la

a XXII-a adunare generală ordinară

pe *Sâmbătă 29 Martie 1930 la ora 11 a. m.*

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Statorirea acţionarilor prezenţi şi a acţiunilor reprezentate.
3. Raportul Consiliului de administraţie şi al comitetului de cenzori şi darea absolutoriului pe anul 1929.
4. Hotărâre asupra bilanţului.
5. Numirea unui conducător şef al institutului.
6. Statorirea salarelor funcţionarilor.
7. Complectarea membrilor în Consiliul de administraţie şi comitetul de cenzori.
8. Inchiderea adunării generale.

Dacă la această adunare nu se prezintă acţionari în numărul prescris de art. 26 din statute, în 10 Aprilie 1930 la ora 11 a. m. se va ţinea o nouă adunare generală, care va lua hotărâri oricare ar fi numărul acţionarilor prezenţi.

N. B. La adunarea generală pot participa numai acei acţionari, cari sunt trecuţi cu 6 luni mai înainte în registrul acţionarilor şi cu cel puţin o zi înainte de adunare au depus acţiile la cassa societăţii, respective pe acelea, pe care le reprezintă dimpreună cu plenipotenţa timbrată în regulă.

Sebeşul-de-jos, la 16 Februarie 1930.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

(26) 1—1

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929.

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar		151,101·—	Capital societar deplin vărsat		1.000,000·—
Acţiuni diverse şi efecte de stat		86,600·—	Fondul general de rezervă	348,241·—	
Depozite la bănci	3,370·—		Fondul special de rezervă	45,000·—	
Depozit la Banca Naţională	5,000·—	8,370·—	Fondul pentru creanţe dub	115,000·—	508,241·—
Cambii	4.332,553·—		Fondul de pensiuni	65,000·—	
Cambii cu acop. hipotecară	2.998,416·—		Fondul de binefaceri	23,948·—	
Imprumuturi în cont curent	3.198,248·—		Fondul Gheorghe Stoica	3,500·—	
Imprumuturi pe obligaţiuni	2 249,011·—	12.778,228·—	Fondul Toma Doican	3,500·—	95,948·—
Debitori pentru giruri		125,000·—	Depozite spre fructificare		10.334,364·—
Imobilul institutului		40,000·—	Reescont		1.284,800·—
Interese trans. restante dela împrumuturi		460,234·—	Creditori în cont curent		48,700·—
			Giruri		125,000·—
			Impozite restante		152,000·—
			Dobânzi transit. anticip. pe 1930		100,480·—
		13.649,533·—			13.649,533·—
Conturi de ordine			**Conturi de ordine**		
Garanţii, cauţiuni, giruri		5 494,987·—	Diverse garanţii		5.494 987·—
		5.494,987·—			5.494,987·—

Contul Profit şi Pierdere

Cheltuieli			Venite		
Dobânzi de depuneri	1.159,172·—		Profit transpus din 1928		10,520·—
Dobânzi de reescont	159,822·—		Dobânzi încasate	1.229,115·—	
Dobânzi de cont curent	14,551·—	1.333,545·—	Din dobânzi transit. rest. con.	460,234·—	
Cheltuieli:				1.689,349·—	
Salare	144,000·—		Minus dob. transit. anticipate pe 1930	100,480·—	1.588,869·—
Spese diverse, registre, porto, diurne, etc.	63,282·—		Proviziuni		410,248·—
Impozite achitate în 1929	316,810·—				
Impozite neach. apar. a. 1929	152,000·—	676,092·—			
		2.009,637·—			2.009,637·—

Sebeşul-de-jos, la 31 Decemvrie 1929.

Subsemnaţii membri ai comitetului de revizie, în baza încredinţării primită în şedinţa plenară unită a Cons. de adm. şi cenzori, ţinută la 31 Ian. 1930, am verificat înregistrările din registrele principale şi auxiliare pe a 1929 confruntându-le cu piesele justificative, am scontrat valorile proprii şi de acoperire, după cari am compus şi încheiat prezentul cont de Bilanţ şi de Profit şi Pierdere cu observările din raportul anexă, ce am depus azi în arhiva băncii «IZVORUL», Sebeşul-dejos.

Sebeşul-de-jos, la 16 Februar 1930.

Alexe Odor
funcţionar sup. la banca „Albina" Sibiu, expert-contabil

Iosif T. Roman m. p. **Adam Micu** m. p. **Toma Bobanga** m. p. **Ioan Radu** m. p.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

I. Doican m. p. preş. **I. T. Roman** m. p. **N. Roman** m. p. **T. Totan** m. p. **Gh. Costea** m. p **V. Ritivoiu** m. p. **I. Stoichiţa** m. p. **T. Stoia** m. p. **I. Popa** m. p. **T. Roman** m. p. **A. Micu** m. p. **I. Cândea** m. p. **T. Bobanga** m. p.

COMITETUL DE CENZORI:

Subsemnaţii membri ai comitetului de cenzori, am examinat contul Bilanţ şi Profit şi Pierdere, ce cari le-am aflat în consonanţă cu registrele şi exacte.

Sebeşul-de-jos, la 16 Februar 1930.

T. Flucsă m. p. preşed. **V. T. Roman** m. p. **I. Costea** m. p. **V. Spârlea** m. p. **I. Radu** m. p. **A. Stoica** m. p. **T. Calin** m. p. **I. Sasu** m. p. **I. Lup** m. p. **I. Ritivoiu** m. p. **V. Preda** m. p. **M. Faur** m. p.

(24) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Tel. Rom., pentru întregirea parohiilor de cl. III-a **Valea-Sângeorgiu** şi **Ruşi** cu filia Streiu, din protop. Haţeg.

1. In Valea-Sângeorgiu, venitele sânt:

a. Salar dela stat, conform calificaţiunei şi anilor de serviciu.

b. Sesie parohială de 9 jugăre.

c. Una măsură de porumb nesfărâmat, dela fiecare familie şi una zi de lucru.

d. Stola obişnuită în tract.

e. Casă parohială nu este.

2. In Ruşi cu filia Streiu, venitele sânt:

Matera: *a.* Salarul dela stat.

b. Sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ şi 2 jug. din Ref. Agr.

c. Stola fixata de cons. par. care se poate vedea la of. protopopesc.

d. Casă parohială nu este.

Filia: *a.* Sesie parohială de 18 jug. 873 st. □

b. Stola ca şi în materă.

Impozitul, după sesia parohială, îl plăteşte parohul.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs, cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohia care îi priveşte, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Haţegului, în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Haţeg, la 24 Februar 1930.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Nr. 20/1930 prot. (25) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Boiţa**, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Tel. Rom.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.
2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1494 □.
3. Stola uzitată şi stabilită la 16 Ianuar 1930.

Cei îndreptăţiţi la acest post sânt invitaţi să-şi trimită petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului oficiu şi să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 8 Februar 1930.

Emilian Cioran,
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

(27) 1—1

Publicaţiune

Pe lângă intervenţia subsemnatului se vinde în licitaţie publică conform §-lui 306 Cod. com. în sarcina şi pe risicul debitorului în întârziere, *35 covoare persane* veritabile, de diferite dimensiuni şi calitate, toate împreună reprezentând valoarea de 350,000 lei, în zilele de 14 şi 15 Martie a. c. la ora 3 d. m. în localul spedit. Wilhelm Herbert din Sibiu, strada Armbruster Nr. 2, în următoarele condiţii:

1. Covoarele se vând — cu bucata — celui mai mare oferent, chiar sub preţul strigării.

2. Preţul şi impozitul proporţional de 2·64% se achită imediat, în caz contrar ţovorul se vinde din nou şi cel care nu a plătit preţul, nu va mai putea lua parte la licitaţie.

3. Covoarele cumpărate se iau imediat în primire.

4. Covoarele se pot vedea în localul de mai sus indicat, înainte de începerea licitaţiei.

Dr. N. Cristea
notar public.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 15 Martie 1930 Nr. 21

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisc...

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Din viața bisericească

I

Intrebarea, dacă e *bine* sau *nu*, ca preoțimea ortodoxă română să participe *activ* la viața politică a statului nostru întregit, s'a pus și s'a desbătut prin ziare și reviste, prin adunări și congrese, într'o măsură largă, fără ca purtătorii de condei și de cuvânt să cadă de acord asupra unei soluții, care să fie primită și urmată de preoțimea interesată. Chestiunea este prea complexă și nu poate fi deslegată *incidental*, în legătură cu unele întâmplări, din epoca înfierbântată a alegerilor, când d. p. un arhiereu a fost huiduit, un protopop a fost stâlcit în bătăi și vreo câțiva preoți mai înflăcărați au fost încătușați și puși la răcoare. Acestea sânt cazuri izolate, de sigur profund regretabile, dar din ele nu se pot trage concluzii generale normative. Problema trebue privită prin lumina istoriei și trebue tratată și soluționată avându-se în vedere interesele sociale, culturale și politice ale poporului nostru.

Un lucru nu trebue perdut din vedere, anume, că *viața politică nu se începe și nu se sfârșește în Dealul Mitropoliei din București, ci ea trăește pururea clocotind în satele noastre așternute pe șesurile întinse sau mai adese pitulate prin pâraiele, prin rătăcăniile și prin coclanrile văilor și munților noștri romantici.*

Viața politică a unui popor e în veșnică mișcare, întocmai ca undele unei mări, ce fierbe în adâncuri, de aceea și problema care ne preocupă, e *permanent actuală*. In firul însemnărilor prezente ne vom opri asupra unor *fenomene* din viața bisericească, trecute în domeniul istoriei și din acele vom căuta să tragem norme și învățăminte pentru viitor. —

Prima decadă după încheegarea unirii politice a elementului românesc, s'ar putea cu drept cuvânt numì *epoca congreselor*.

Toți muncitorii intelectuali sau manuali, funcționari de stat sau particulari, de pe toate treptele scării ierarhice, toți profesioniștii liberi, toți meseriașii, în fine toți, dar *absolut* toți s'au întrunit în congrese după specialitatea profesiunei lor, căutând fiecare breaslă a-și etala suferințele și jertfele din trecut spre a-și justifica bazele de drept la revindicările, ce așteaptă dela noul stat român.

In tumultoasa cascadă a acestor congrese ne oprim asupra *Congresului preoțimei ortodoxe române din mitropolia Ardealului*, care s'a convocat și ținut în Sibiu, la 21 Martie 1919 și zilele următoare, căci acesta ne interesează, — de astă dată!

Intre problemele dela ordinea zilei era și chestiunea: «*Atitudinea preoțimei față de viața politică*». Cu studierea și prezentarea chestiunei în congres a fost însărcinat profesorul dela teologia din Sibiu, dl *Nicolae Bălan*, actualul arhiepiscop și mitropolit al Ardealului.

După expunerea documentată a raportorului, congresul preoțesc, în unanimitate, a luat următoarea hotărâre:

1. «Preoțimea ortodoxă română, depozitara de veacuri a tradițiilor și aspirațiilor naționale ale neamului românesc, consideră, ca o datorie a chemării sale de părinte sufletesc a poporului, ca să fie povățuitoarea și sfătuitoarea acestuia, și în cele **politice.**

2. «În acțiunile sale politice, preoțimea se va călăuzi de înaltele principii etice ale democrației și naționalismului, așezat pe temeliile programului moral al evangheliei creștine.

3. «Va trimite din sânul său un număr potrivit de reprezentanți în parlamentul român și va sprijini astfel de candidați, cari vor da garanții morale suficiente, că vor susținea interesele bisericii și ale neamului românesc».

Toată lumea românească a fost mulțumită cu această hotărâre, al cărei înțeles, pe scurt este, că preoțimea română ortodoxă are nu numai dreptul, dar și datoria, ca să iee parte activă în viața politică. In acțiunile ei se va călăuzì de înaltele principii etice ale democrației; se va năzui să trimită din sânul ei cât mai mulți reprezentanți în parlamentul român și va sprijinì exclusiv numai astfel de candidați, cari vor oferi suficiente garanții morale, că vor susținea — în parlament — interesele bisericii ortodoxe române. Cuminte și frumos!

O întrebare se impune: Cum va acționa preoțimea? *Izolată*, constituindu-se într'un *partid clerical aparte*, sau în *cadrele unuia dintre partidele politice istorice?* Ideia unui partid politic clerical a fost din capul locului perhorescată de întreagă preoțimea română ortodoxă. In ce privește înregimentarea preoților în cadrele partidelor istorice nefiind categoric *interzisă*, s'a socotit admisă; altcum trimiterea în parlament de cât mai mulți reprezentanți «din sânul» preoțimii, *în practică*, constitue o imposibi-

FOIȘOARA

Biserica ortodoxă și Conferența internațională pentru credință și organizare

— Referat de prof. Alivisatos (Atena) —

In ședința comisiunii de continuare, a conferenței internaționale, dela Maloja în Engadinul Elveției la 30 August 1929, profesorul *Alivisatos* din Atena a făcut referatul următor (după revista internațională de teologie «Internationale Kirchliche Zeitschrift» Nr. 4, Oct.-Decemvrie 1929):

Am fost rugat să spun câteva cuvinte despre mișcarea de credință și organizare cu raport la relațiile actuale în cercurile ortodoxe ale răsăritului, și s'a exprimat dorința să fac o expunere a gândirilor și cuvintelor despre mișcarea noastră în aceste cercuri, precum și despre starea necesitată a lucrării noastre în cel mai apropiat viitor. Voi da cu plăcere, la aceste întrebări, un răspuns indirect, și cred că din referatul meu veți putea foarte ușor să recunoașteți: 1. pentruce biserica ortodoxă n'a luat, până acum, nici o poziție oficială în fața hotărârilor dela Lausanne, și 2. pentruce lucrarea privitoare la mișcarea noastră în bisericile ortodoxe n'a realizat alte progrese afară de cunoscuta declarație, prezentată la conferența dela Lausanne, din partea reprezentanților bisericii ortodoxe.

Incă dela început, biserica ortodoxă a manifestat interes foarte viu față de marea mișcare a uniunii bisericilor, pentru care se roagă neîncetat, repetând la fiecare serviciu divin o fierbinte rugăciune către Dumnezeu pentru prosperitatea sfintelor biserici ale Domnului și unirea lor, a tuturora. Acest interes se dovedește în constituirea de comitete, cum ați auzit dela ceilalți, delegați ortodocși, și în studiul neîntrerupt al întrebărilor din chestiune. Situația bisericii ortodoxe, deși este particulară d'ajuns, nu sufere acțiuni grăbite în asemenea probleme. Un lung period de examinări și lupte a împedecat oarecum deplina desvoltare a teologiei și a doctrinei peste cunoscutele bariere, fapt care a fost comentat în mod foarte ciudat de unii teologi, chiar foarte prudenți, ai apusului. Afară d'aceea, marele războiu n'a avut pentru biserica ortodoxă, ca în multe alte cazuri însemnătatea liberării de sub crucea purtată. Cea dintâi între toate bisericile ortodoxe, patriarhatul ecumenic, se găsește încă tot sub presiunea cea mai grea a Turciei modernizate, o presiune care a cerut și sângele unor noi martiri, ear revolta împotriva fundamentelor morale ale omenirii a pricinuit amarnică prigonire în partea cea mai mare a bisericii ortodoxe de pe teritorul rusesc. Ea a trebuit să-și ispășească din greu devotamentul pentru idealurile creștine și le mai ispășește și azi. Dar, pe lângă toate acestea sântem absolut siguri, că ne aflăm, cum se poate lămurit observa, la începutul unui nou period al istoriei bisericii ortodoxe. Interesul pentru desvoltarea teologică de altă dată, pe temeiul adevărurilor bisericii vechi creștine, și interesul pentru putința unirii bisericilor, precum și o redeșteptare surprinzătoare religioasă în țări ortodoxe, — mișcare, asemănătoare celei amintite ieri seara, de profesorul Hermelink, în Germania, — alcătuesc în acelaș timp stâlpii de intrare în acest nou period. Firește, nici unul, nici celalalt nu sânt lucruri, care să poată fi documentate în puține zile sau chiar ani. Dar poziția ei, afirmată în aceste direcțiuni, grăește foarte clar pentru sine. Biserica ort. n'a fost indiferentă sau chiar lipsită de bunăvoință în fața inițiativei por-

litate. După prevederile legii electorale actuale, numai în cadrele unui partid poţi candida şi poţi fi ales. Logic, deci clar, pentru oricine vrea să înţeleagă.

In conformitate cu această hotărâre preoţimea română ortodoxă din întreg cuprinsul ţării s'a înregimentat, după simpatii şi credinţe, mai ales în partidele politice: *naţional-liberal, averescan, iorghist* şi *naţional-ţărănesc.* In cadrele acestor partide a luptat, nu însă totdeauna «*călăuzită de înaltele principii etice ale democraţiei*» şi *nu totdeauna sprijinind* exclusiv pe acei candidaţi, cari ofereau suficiente garanţii morale, că ajunşi în parlament vor susţinea interesele bisericei.

Profesând credinţele acestor partide şi luptând sub faldurile drapelului desfăşurat de ele, le-a succes să trimită câtiva reprezentanţi în corpurile legiuitoare române.

Aşa s'a înţeles hotărârea Congresului dela Sibiu şi *aşa s'a practicat* în cei zece ani după unire.

La acest punct de vedere s'a raliat şi preoţimea bisericii române unite.

Vom continua.

Ventamin.

Recompensă... Acum câţiva ani un oarecare Dr. Louis Cornish din America făcuse o călătorie în Ardeal, cercetând bisericile unitare ale ungurilor dela noi. In urma informaţiilor furnizate de conducătorii politici maghiari, americanul a scris şi tipărit o pătimaşă dare de seamă despre drumul său prin Ardeal, prezentând cititorilor săi o mulţime de date falşe şi restălmăciri de rea credinţă şi învinovăţind cârmuirea română că «prigoneşte» minorităţile. — Acum Budapesta s'a grăbit să recompenseze pe «scriitorul» propagandist al cauzei ungureşti şi să i acorde titlul de «doctor» de onoare al universităţii dela Budapesta. Regentul Horthy şi-a dat consimţirea pentru promovare.

Manifestaţie împotriva prigonirii din Rusia

In Dumineca ortodoxiei s'a ţinut o impunătoare manifestaţie, organizată de Societatea ortodoxă a femeilor române, în capitala ţării, împotriva persecuţiei deslănţuite de regimul sovietic şi îndreptate spre desfiinţarea creştinismului.

In capela institutului Societăţii ortodoxe s'a celebrat serviciu divin pentru odihna sufletelor preoţilor căzuţi jertfă a ortodoxiei.

Au rostit cuvântări P. S. Sa arhiereul Platon Ciosu, vicarul patriarhiei, apoi secretarul general al Societăţii, dl advocat Popescu Tudor, şi în urmă preşedintele societăţii studenţilor în teologie.

Moţiunea, citită de secretarul societăţii, se termină cu următoarele cuvinte:

«Protestăm contra urgiei păgâne ce s'a deslănţuit la graniţele noastre contra ortodoxismului, şi care se manifestă prin dărâmări de biserici, prin închiderea bisericilor creştine, a persecutării şi uciderii episcopilor, preoţilor creştini şi a celor ce mărturisesc credinţa în Dumnezeu.

Dreptul de închinare lui Dumnezeu este un drept natural al fiecărui om, drept câştigat de biserica creştină ortodoxă pentru fiii săi prin suferinţa a milioane de martiri şi mai ales prin imensele servicii pe care creştinismul le-a adus întregii omeniri, curăţindu-o de păcatul materialismului şi înălţindu-o către Dumnezeu prin învăţătura iubirii şi a jertfei fiecăruia.

Incercarea despoţilor ruşi de a desfiinţa biserica creştină ortodoxă rusă, este atentat în contra umanităţii întregi, pentru că dacă ar reuşi, ar înceta să curgă în arşiţa sufletească a zilelor tulburi de astăzi izvorul curat şi puternic al ortodoxismului».

Conferenţa bisericească bulgaro-iugoslavă în Sofia. Mitropolitul Ştefan din Sofia a fost înştiinţat, că în zilele cele mai apropiate soseşte în acest oraş, venind din Beograd, episcopul de Novi-Sad, Irinei, împreună cu episcopul Dositei din Niş. Sosirea demnitarilor bisericeşti iugoslavi este în legătură cu pregătirea conferenţei bulgaro-iugoslave, care se ţine în April la Sofia. Conferenţa se organizează în baza hotărârilor congresului păcii prin biserică.

La Patimile Mântuitorului

— Meditaţie —

Patimile Mântuitorului nostru Isus Hristos alcătuesc cea mai măreaţă şi cea mai groaznică tragedie, pe faţa pământului.

Victimă este Fiul lui Dumnezeu. Chinurile Sale sânt cele mai lungi şi cele mai crude, pe care le-a ştiut inventa răutatea omenească. Călăul fusese cel mai ingrat popor, pentrucă era cel mai îndatorat lui Dumnezeu.

Urmările martiriului privesc cerul şi pământul, pe oameni şi Dumnezeu, timpul şi eternitatea. Orce eveniment dureros, pe care îl găseşti în istorie, nu are pentru tine valoarea acestuia, care te priveşte personal. Isus a murit pe cruce pentru tine; sfinţirea ta, şi mântuirea ta eternă, depind exclusiv de jertfa lui Isus.

Care-i obiectul mai demn al meditaţiilor tale?

Dacă cugetarea umană se nobilitează în proporţie cu ceea ce învaţă şi studiază, dacă inima se nobilitează în măsura, care iubeşte, ce înălţimi nu vei ajunge în ştiinţă şi în virtute, dacă te hotărăşti să meditezi la Patimile Mantuitorului şi să te reculegi şi să imitezi exemplul Lui?

Mărturiseşte deci înaintea lui Dumnezeu şi înaintea ta, că până acum ai rămas într'o vulgaritate deplorabilă a cugetărilor şi sentimentelor, te-ai mulţumit cu cunoştinţa şi cu opera terestră.

Să tinzi mai mult către înălţimi! Să nădăjdueşti, că vei ajunge sfinţii, cari au meditat atât de profund la Patimile Mântuitorului!

Să faci, din cel Răstignit, cartea ta de preferinţă.

Cateşte în fiecpre zi o pagină, meditează o cu mintea şi, mai mult încă, cu inima: te vei convinge, că Mântuitorul nostru Isus Hristos este cel mai nobil, cel mai înţelept şi cel mai sfânt dintre toţi învăţaţii!

(Din limba italiană).

Ionel Rafiroiu.

INFORMAŢIUNI

Muzee pentru şcoale. O parte din liceele prbvinciei vor fi înzestrate, conform hotărârii ministeriale, cu colecţii de artă. Fiecare liceu va avea cel puţin cinci opere de artă, pe cât se poate în felul următor: o sculptură, un tablou de un pictor consacrat, o copie bună de pe o pânză clasică, alt tablou de pictor mai puţin însemnat, o gravură sau desen.

Secetă şi inundare. In vreme ce în mare parte a ţării noastre stăpâneşte o lungă secetă, în sudul Franţei sânt devastate de inundaţie mari ţinuturi. In potopul apelor şi au găsit moartea 250 de oameni, şi 1200 case au fost dărâmate. Parlamentul va vota un proect de lege pentru reclădirea regiunilor pustiite de apă.

Pedeapsa cu moarte. Se discută la Viena şi Berlin modificarea codului penal al ambelor ţări. Germania ţine să impună Austriei introducerea pedepsei cu moarte. Ziarele vieneze duc o violentă campanie împotriva pretenţiei germane, zicând «mai bine ne lipsim de Anschluss».

Prigonirile din Rusia preocupă tot mai mult opinia publică din Europa. Camera comunelor din Londra a consacrat aproape toată şedinţa din 11 Martie interpelărilor relative la persecuţia creştinilor de sub guvernul bolşevic şi la propaganda revoluţionară a Rusiei. Ministrul de externe Henderson a răspuns că din informaţiile sosite se vede clar că apăsarea antireligioasă a organelor sovietice continuă, — impilarea face parte din însăşi politica guvernului sovietic; ministrul crede însă că ar fi greu pentru guvernul britanic să facă o intervenţie; dar va lua măsuri pentru zădărnicirea demonstraţiilor comuniste.

— In Sârbia şi Bulgaria se ţin întruniri de protestare, în cele mai multe oraşe, şi se cere începerea luptei civilizaţiei împotriva anticristului care stăpâneşte Rusia.

Şi în Palestina. Moscova îş plasează agenţii în toate părţile lumii, ca să producă turburări, elementul de viaţă bolşevică. Afară de ţările europene, Statele unite ale Americei de nord, Japonia, în vremea din urmă şi Palestina formează locurile de care

---

nite din altă parte pentru mişcarea de uniune. Dimpotrivă, biserica ortodoxă era gata d'a lua iniţiativa unei asemenea mişcări, şi cu drept cuvânt se poate menţiona enciclica patriarhului ecumenic, către celelalte biserici creştine, dată înainte cu zece ani şi ocupându-se cu putinţa creării unei alianţe a bisericilor, care ar duce de sigur la o înţelegere oarecare cu privire la uniune. Din fericire ideea aceasta a răsărit în acelaş timp cu începutul mişcării de credinţă şi organizare a bisericilor, şi biserica ortopoxă a răspuns chemării acelei mişcări în modul cel mai prietenesc. Biserica ortodoxă, a primit, între celelalte biserici, cu plăcere invitarea, şi cu adevărată bucurie şi-a întins mâna activă către celelalte biserici şi a încercat, prin mijlocirea acestor raaporturi prieteneşti, să primească şi să dea dela izvor informaţiuni din punctul de vedere a credinţei deosebitelor biserici şi a diferenţei dintre ele. Este natural, că într'o vreme cu totul scurtă nu putem ajunge la resultate serioase. Trebue să luăm în seamă, că puţinele — vorbind prin asămănare — puteri teologice ale bisericii ortodoxe sânt deocamdată ocupate sistematic în două direcţii, şi adecă: 1. de a curăţi teologia ortodoxă de oarecare înrâurire catolică sau protestantă, care s'a petrecut poate într'un period de mai nainte, 2. de a grupa deosebirile ce există între celelalte biserici. Teologii greci precisează diferenţa ce există între deosebitele biserici şi statoresc maximul lor de elasticitate, o elasticitate ce nu trece marginile permise, îndată ce e vorba de adevărata catolică şi nedespărţită biserică. Dacă vă pătrundeţi de aceste motive de judecată, veţi putea înţelege, pentruce mişcarea noastră e urmărită în în biserile ortodoxe cu cel mai mare interes, şi pentruce răspunsurile la hotărârile dela Lausanne până acum n'au sosit. Mai departe, trebue să avem în vedere altă mare greutate, şi anume tehnică, a bisericii ortodoxe, în răspunsul grabnic la aceste hotărâri, — greutate care deşi e numai tehnică, totuşi e de mare importanţă. Biserica ortodoxă, cu toate ca se compune din diferite mici biserici autocefale, posede totuşi, o simţim, uniunea ce fiinţează în modul cel mai desăvârşit. Uniunea, în biserica ortodoxă, se întemeiază pe libertate; însă libertatea nu însemnează nici decum slăbia unităţii.

In biserica ortodoxă tot mai au valoare absolută, şi sperăm să aibă totdeauna, cuvintele lui Eusebiu pentru vechile biserici, că dacă sânt de acord toate bisericile, abea atunci formulează o dogmă, care e obligatorie pentru toate, şi de aceea mai au valoare nemărginită şi vorbele lui Vichentie de Lerin, că adevărata tradiţie este «*quod semper, ubique et ab omnibus creditum est*». Aceasta este cauza, pentru care nici o biserică ortodoxă n'ar putea rosti, o hotărâra în chestiuni de doctrină; s'a obişnuit ca toate bisericile ortodoxe, după consfătuire prin schimb de scrisori, sau prin oarecare sinod comun, să facă o declaraţie ce reprezentă reala, veritabila şi autentica poziţie a întregii biserici ortodoxe. Astfel, la întrebarea despre gândiri şi cuvinte, privitoare la mişcarea noastră în bisericile ortodoxe, se va răspunde, că se arată cel mai viu interes pentru mişcarea noastră, şi că la timpul potrivit va sosi dela bisericile ortodoxe răspunsul oficial şi autentic, care însă nu poate fi aşteptat înainte de a fi răspuns toate bisericile ortodoxe în comun. Firesţe, aceasta nu împiedecă biserica ortodoxă d'a colabora cu celelalte biserici în mişcarea de faţă şi de-a urmări progresul lucrării, care este fără îndoeală şi pentru ea de mare valoare educativă.

Dar, să-mi permiteţi acum, ca în puţine cuvinte să vă dau şi un răspuns direct la întrebarea: ce chip şi însuşire trebue să aibă lucrarea noastră în viitorul cel mai apropiat? Sânt de părere, că prin expunerea punctului meu de vedere personal, redau şi gândirile principale asupra acestui punct în deosebitele cercuri ortodoxe. La punctul acesta aş vrea să-mi exprim dorinţa d'a face un adaos la metodul ce-l urmărim sistematic cu privire la felul lucrării noastre în ne-

«se interesează» sovietele, — pentru a le îneca în sânge. Mişcarea arabilor din Palestina se alimentează dela Moscova.

CARŢI ŞI REVISTE

Anuarul X, al Şcoalei normale Andrei Şaguna a Arhidiecezei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu, pentru anul 1928—1929, dela înfiinţare al 143 lea, dela reorganizare prin Mitropolitul Andrei Şaguna al 76-lea, publicat de Eugen Todoran, director, tip. arhidiecezei, Sibiu, 1929. In fruntea anuarului se cuprinde lucrarea: Cum se face învăţământul cântării în şcoalele noastre primare, articol semnat de profesorul Timotei Popovici. Din datele şcolare pentru 1928/1929, vedem că instituţia a avut: un director, 6 profesori titulari, 6 suplinitori, medic, profesori auxiliari, învăţători la şcoala de aplicaţie, pedagogi şi secretari, în număr corespunzător. Au fost înscrişi în şapte clase ale şcoalei 288, între cari băieţi 211, fete 77; promovaţi 244 (84·72%). Elevii sânt împărtăşiţi de aceeaş educaţie religioasă ca şi în trecut. Corul mixt al şcoalei, în colaborare cu corul catedralei, cântă răspunsurile liturgice peste tot anul şcolar. Sub conducerea duhovnicului, Pr. M. Neagu, elevii asistă zilnic, în capela şcoalei, la utrenie, ear Sâmbăta şi în ajunul sărbătorilor la vecernie, aplicând cunoştinţele tipiconale şi de cântări bisericeşti, câştigate la lecţii. La examenul de capacitate, din Iunie 1929, s'au prezentat 57 de candidaţi, au reuşit 48, cărora li s'au eliberat diplome de învăţător; cu aceştia şcoala normală Andrei Şaguna a dat din 1920 până astăzi 350 învăţători calificaţi.

Pagina Sf. Părinţi

Sf. Grigorie din Nisa

[Traducere adaptată din Tixeront]

Sf. Grigorie din Nisa, frate mai tânăr al Sf. Vasile, a trebuit să se nască în Cesareea Capadochiei, către anul 335. El nu a primit instrucţiunea aşa de complectă ca cea a fratelui său mai mare; nu ştim cari au fost dascălii săi, este însă probabil că cel mai de seamă a fost Sf. Vasile, pe care-l numeşte «tatăl său, învăţătorul şi îndrumătoaul său». S'a hotărât mai întâi pentru întrarea în cler şi a fost rânduit întru cititor, mai apoi în urma nu se ştie căror împrejurări, se pare a fi părăsit această cale, a preferat retorica şi poate s'a şi însurat. O epistolă stăruitoare şi severă în acelaş timp a Sf. Grigorie de Nazianţ — epistola XI — l-a readus la biserică. S'a înrolat şi el în rândurile cenobiţilor dela mănăstirea Anesi de pe malurile Irisului.

In 371 Vasile, devenit arhiepiscop de Cesareea, a făcut pe fratele său episcop de Nisa. Nisa era un orăşel păcătos al Capadochiei şi a fost mirare că Vasile a aşezat acolo un bărbat cu meritele lui Grigorie. «Lui i se cade să facă ilustră reşedinţa sa, a răspuns Vasile: era aproape o profeţie. Până la moartea fratelui său, episcopatul lui Grigorie a fost mereu tulburat. A fost persecutat începând cu anul 375 de către arieni, depus de către aceştia în 376 în urma unui sinod ce s'a ţinut la Nisa chiar, pentru a evita cursele ce i le întindeau mereu arienii a trebuit să plece în exil, rătăcind din loc în loc. Moartea lui Valens în 378 şi suirea pe tronul împărătesc a lui Teodosie, i-a permis revenirea la Nisa, a fost primit în triumf şi cu mult entuziasm. Apoi curând, moartea Sf. Vasile l-a aşezat pe planul întâi. Un gând îl mai poartă de acum: a relua şi a face să triumfeze politica bisericească şi ideile lui Vasile. In 379 asistă la sinodul din Antiohia, unde primeşte misiunea de a vizita Biserica din Babilonia: profită de această ocaziune şi vizitează şi locurile sfinte. In 381, asistă la sinodul din partea lui Teodosie ca unul din prelaţii a cărui credinţă e necesar s'o împărtăşeşti pentru a te putea numi ortodox. In 384 sau 386 pronunţă la Constantinopol, cuvântările funebre alor două princese Pulcheria şi Placila. Peste această dată nu mai aflăm pomenit numele sfântului. E foarte probabil ca nici să nu mai fi trăit mult după această dată. Biserica ortodoxă cinsteşte numele Sf. Grigorie de Nisa în ziua de 10 Ianuar.

II. *Caracter şi apreţiere.* — Tillemont apreţiază în felul următor caracterul lui Grigorie de Nisa: «Intru cât poate fi judecat în lumina scrierilor sale, era un suflet dulce, bun, uşor care, cu multă înălţare şi lumină, avea totuş multă simplicitate şi candoare, iubea mai mult liniştea decât acţiunea, lucrul de cabinet decât tumultul afacerilor; departe de-ai plăcea fastul, era dispus întotdeauna să laude pe alţii şi a se aşeza după ei». Această bunătate a lui Grigorie a făcut să fie iubit cu deosebire din partea credincioşilor săi, dar altfel el nu poseda nici geniul de afaceri, nici talentele administrative ale fratelui său Vasile. Acest din urmă s'a plâns chiar mai mult decât odată de încurcăturile pe care i le face simplicitatea excesivă şi neîndemânările lui Grigorie. Am cunoscut doar cu toţii oameni de acest fel, remarcabili altmintreni prin inteligenţă şi virtute, pe cari însă caracterul lor abstract sau o stângăcie nativă, îi făcea să comită de multeori lucruri pe dos. Aşa a fost cazul Sf Grigorie de Nisa. *Dar teologul la el, a fost superior.* Nici unul dintre greci n'a desvoltat mai bine doctrina despre Sfântul Duh. El nu cunoaşte Scriptura şi tradiţiunea numai: *este un cugetător care, întrucât poate, voieşte să lumineze prin raţiune învăţăturile Bisericii şi să le lege între ele.* Unul din marii săi dascăli este evident Origen. Din pricina influenţei acestuia a fost acuzat, ca profesând sau adoptând ici colo din erorile sale. De fapt este greu a-l justifica cu desăvârşire pe Grigorie. Dar aceste pete dacă au fost văzute, nu au făcut nici o daună, în timpul cât a trăit, autorităţii sale. Avem dela el câteva discursuri, aplicând bine regulele retoricii, ele nu prezintă nici facilitatea, nici eleganţa discursurilor Sf. Vasile şi Sf. Grigorie Nazianz. In fine, autorul lor a fost mai puţin om de acţiune decât de studiu, şi mai mult filosof decât scriitor.

III. *Opera.* — Nu vom spune nici un cuvânt de opera exegetică a Sf. Grigorie de Nisa: lectura lucrărilor sale de acest fel e dificilă şi puţin apropiată timpului nostru.

1. Dar dintre scrierile sale *teologice*, vom semnala ca cele mai importante: *a*) tratatul *Impotriva lui Eunomius*, una dintre cele mai bune refutaţiuni ale anomeismului, va să zică, ale arianismului, scris împotriva lui Eunomius. Eunomius îi răspunde la rândul său, Grigorie răspunde la răspunsul lui Eunomius şi-l combate. *b*) *Antireticus împotriva lui Apolinarie*, în două cărţi, este lucrarea cea mai de seamă pe care-o avem împotriva apolinarismului, datând din ultimii ani ai vieţii autorului: *c*) *Marea catehză* (Oratio catechetica magna) lucrare din care ne putem da mai bine seama despre doctrina autorului: *Este un discurs în regulă, în care face sinteza, prin credinţă şi raţiune a principalelor dogme creştine, Treime, Intrupare, Răscumpărare, botez, euharistie, eschatologie.* Ceeace spune cu privire la *prefacere transubstanţiaţiunea euharistică* este remarcabil înainte de toate. *d*) In fine *Dialogul asupra sufletului şi-a învierii*, imitat după Phedon al lui Plato, Ocaziunea a fost următoarea: In anul 379, Grigorie, revenit din exil, s'a dus să-şi vadă sora mai în vrâstă, Macrina cea tânără, starea mănăstirii de femei din Anesi, şi care era foarte bolnavă. Bolnava a murit de fapt în ziua următoare după sosirea Sfântului. Grigorie a scris mai târziu asupra vieţii Macrinei, dar în compoziţie imaginează un dialog între el şi sora lui, în acest dialog el aşează în gura Macrinei, pe patul morţii, propriile sale idei asupra sufletului şi-asupra învierii viitoare.

2. Dintre scrierile ascetice ale Sf. Grigorie să citâm două numai: *a*) tratatul *Despre feciorie*, compus în 370, dar mai ales *b*) Viaţa sfintei Macrina, această soră a cărei moarte o aminteam adineaori, operă compusă în anul 390, şi care a aflat foarte mulţi cititori între clericii cucernici.

3. In fine, Grigorie a lăsat câteva epistole, între care trebuie semnalată a II-a *Asupra celor cari merg la Ierusalim.* Grigorie a fost şi el la Ierusalim, precum am văzut, şi a fost puţin edificat de moravurile locuitorilor, pe cari campaniile ariene i-au abătut mai mult sau mai puţin din calea cea adevărată. Credinţa sa *nu* a fost primenită nici sporită din prilejul vizitării locurilor sfinte. Toate acestea le spune şi mai insistă şi asupra pericolelor morale care se pot ivi în aceste pelerinagii de bărbaţi şi femei, unde ordinea nu stăpânea întotdeauna. Unii au voit să tragă concluzia din această epistolă că autorul, condamna pelerinagiile în genere. Ar fi însă să mergi prea departe: el arată numai că precum orce reuniune de oameni, pelerinagiile prezintă pericole şi că prin urmare trebuie organizate cu multă îngrijire.

Operele Sf. Grigorie de Nisa se află în Migne Patr. Greacă t. XLIV—XLVI.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

---

mijlocitul viitor. In prima mea alocuţie, la conferenţa preliminară din Geneva în 1920, am accentuat în deosebi, ca făcând încercarea de a uni bisericile, ar fi mult mai înţelept să urmăm practicul metod de a drege cârpind, în loc d'a urma sistemul abstract al unui savant teolog. Stăm în faţa problemei de a drege mantaua odinioară sfăşiată a lui Hristos, şi, după a mea părere, este mult mai bine şi mai practic de-a începe întâi să punem la olaltă bucăţile ce se potrivesc, şi numai după aceea să încercăm a repara restul bucăţilor ce nu se potrivesc. De aceea socotesc, că deşi noi am săvârşit până acum o minunată parte de lucru, am progresa mult mai bine şi mai repede, dacă prin un fel de organizare specială am încerca să întrunim corporaţiile, care în anumit senz sânt apropiate şi înrudite. Rezultatul ar fi probabil o uniune organică mai grabnică a acestor corporaţii înrudite, ceeace ar înlesni neapărat uniunea generală a bisericilor. Ştiu prea bine, că în multe cazuri s'a pus la cale astfel de operă, independent de mişcarea pentru credinlă şi organizare; eu însă aş voi s'o văd desfăşurată sub auspiciile dvoastră şi ca oparte a lucrărilor dvoastră. Impresiunea, în favoarea mişcării noastre, asupra opiniei publice, de care avem să ţinem seamă, poate s'ar adânci şi mai mult prin vestirea, din caz în caz, a unirii săvârşite, într'un loc sau altul, de către astfel de corporaţii înrudite, după-ce uniunea, cum ni s'a spus ieri, s'a şi realizat în alte biserici. Celalalt sistem de încercare, a produce conştiinţa uniunii şi corporaţii cu totul diferite între sine, nu este lucru rău de sigur, înrăureşte adese educativ în mare grad şi e împreunat cu multe surrprinderi; dar procesul său de desvoltare va dura mai lung, decât socotim. Poate şi comisiunea de teologi, pe care am hotărât-o, va chibzui asupra acestui metod de lucrare, care poate să-i fie de ajutor în rezotvirea mai repede a ocupaţiilor sale. Imi pare bine, când unele grupuri, în răspunsurile trimise, recomandă o reorganizare analogă a lucrării noastre, care, după cum cred, promite foarte mult pentru apropiatul viitor. Dar, când vorbesc despre asemenea întocmire, care pe d'asupra are foarte mult de lucru cu formarea grupelor sau comitetelor în legătură cu aceasta, mi-ar plăcea mult să fac o propunere. Pânăcaum am omis foarte prudent să deşteptăm interesul bisericilor oficiale pentru munca noastră neterminată, şi ne bucurăm de munca îndeplinită din partea deosebitelor grupuri, care au desbătut materialul remis. N'ar avea oare înţeles practic, dacă am păşi mai departe spre bisericile oficiale şi spre felul lor intim de gândire, fără să le atingem încă cea mai înaltă demnitate dregătorească? Ce ar fi, dacă am trimite şcoalelor teologice sau seminariilor spre discuţiune materialul nostru gata, rugându le să desbată asupra lui şi să ne înainteze răspunsurile lor, dacă voiţi, inoficiale? Ştiu, că lucrul are să fie, în unele cazuri, destul de îndrăzneţ; însă, de altă parte, în multe cazuri, am ajunge la progres, care l am aştepta zadarnic, dacă teologia oficială a deosebitelor bicerici nu intervine.

In sfârşit, aş dori, ca reprezentant al bisericii ortodoxe în această adunare, să adaog: este adevărată expresiune a credinţei mele tari, că dacă rămânem pe temeiul pus dela început lucrării şi mişcării noastre, adecă: pe temeiul credinţii în Isus Hristos, în Fiul lui Dumnezeu, Domnul şi mântuitorul nostru, şi dacă noi, cu toţii, sântem împărtăşiţi din partea Lui cu necesară bunăvoinţă creştinească unul către altul, vom ajunge de bună seamă resultatele, ce le avem în vedere, căci El prin sfântul său Duh va împlini ceeace ne lipseşte încă.

Propunere de luat în seamă face revista bisericească Mitropolia Moldovei, şi anume: parohiile care au venite permanente din arândă de pământuri, să contracteze împrumuturi dela *Cassa de credit* a clerului din Bucureşti, ear împrumuturile să le amortiseze în 10—20 de ani, punând garanţie venitele acestor pământuri.

„FRĂȚIETATEA“ institut de credit și economii, soc. pe acții în SADU

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIETATEA» societate pe acții, sunt prin aceasta invitați la

a XIX-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Sadu, în casele institutului, *la 26 Martie 1930 la ora 2 p. m.* cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și darea absolutorului pe anul expirat 1929.
2. Propunerea direcțiunii și decidere asupra împărțirei profitului curat.
3. Alegerea direcțiunii pe un period de 3 ani.
4. Alegerea comitetului de supraveghere pe un period de 3 ani.

Sadu, la 12 Martie 1930.

Direcțiunea.

N. B. Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt poftiți, conform art. 20 din statute, a-și depune acțiile și documentele de plenipotențiare cu o zi cel puțin înainte de adunarea generală la casa institutului, până la ora 6 p. m.

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1929.

Activa			Pasiva		
Casa în numerar		5,307·60	Capital societar		12,500·—
Scont	823,599·—		Fond de rezervă	15,480·—	
Imprumuturi camb. ipotecare	204,687·50		Fond cultural	2,589·03	
Imprumuturi pe obligațiuni	406,104·—	1.434,390·50	Rezerve pt. creanțe dubioase	15,000·—	33,069·03
Realități	125,000·—		Depuneri spre fructificare		1.301,028·60
Amortizare	25,000·—	100,000·—	Reescont la banca «Albina»	93,000·—	
Efecte		6,500·—	Conturi curente creditoare	66,248·—	159,248·—
Nobiliar	5,000·—		Diverși		5,078·35
Amortizare	3,000·—	2,000·—	Dividendă neridicată		1,236·42
			Dobânzi tranzitoare anticipate		17,400·—
			Profit curat		18,637·70
		1.548,198·10			1.548,198·10

Contul Profit și Pierdere

Debit			Credit	
Dobânzi plătite după:			Dobânzi și comisioane	223,590·—
Depuneri spre fructificare și Conturi-curente-creditoare		153,120·30	Chirii	24,000·—
Salare	20 800·—			
Marce de prezență	1,240·—			
Spese	6 000·—			
Impozite	19,792·—	47,832·—		
Amortizări		28,000·—		
Profit curat	61,637·70			
minus amortizări și dotațiunea rezervelor	43,000·—	18,637·70		
		247,590·—		247,590·—

Sadu, la 31 Decemvrie 1929.

DIRECȚIUNEA:

președinte **Dimitrie Bunea** m. p. **Constantin Barb** m. p. **Dimitrie D. Bunea** m. p. **Dimitrie Botărel** m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Sadu, la 13 Martie 1930.

(28) 1—1

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Ioan Marin m. p. **Constantin Dăncănеț** m. p. **Dumitru Pascu** m. p.

Nr. 20/1930 prot. (25) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Boița**, protopopiatul Sibiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariție a concursului în Tel Rom.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.
2. Sesiune parohială: 3 jugăre 1494 □.
3. Stola uzitată și stabilită la 16 Ianuar 1930.

Cei îndreptățiți la acest post sânt invitați să-și trimită petițiile, provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului oficiu și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român al Sibiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Sibiu, la 8 Februar 1930.

Emilian Cioran,
protopop.

---

(24) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Tel. Rom., pentru întregirea parohiilor de cl. III-a **Valea-Sângeorgiu** și **Rușl** cu filia Streiu, din protop. Hațeg.

1. In Valea-Sângeorgiu, venitele sânt:

a. Salar dela stat, conform calificațiunei și anilor de serviciu.

b. Sesie parohială de 9 jugăre.

c. Una măsură de porumb ne sfărâmat, dela fiecare familie și una zi de lucru.

d. Stola obișnuită în tract.

e. Casă parohială nu este.

2. In Rușl cu filia Streiu, venitele sânt:

Matera: *a.* Salarul dela stat.

b. Sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ și 2 jug. din Ref. Agr.

c. Stola fixata de cons. par. care se poate vedea la of. protopopesc.

d. Casă parohială nu este.

Filia: *a.* Sesie parohială de 18 jug. 873 st. □

b. Stola ca și în materă.

Impozitul, după sesia parohială, îl plătește parohul.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc, având a se prezenta în parohia care îi privește, pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Hațegului, în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Hațeg, la 24 Februar 1930.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Nr. 93/1930.

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III a **Boz**, protopopiatul Mercurei, se publică concurs nou, cu termin de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform fasiunei din coala B.
2. Venitele stolare uzitate în tract.
3. Dela 60 familii câte (1) ferdelă cucuruz și o zi de lucru.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta în terminul indicat oficiului protopopesc din Mercurea, județul Sibiu; iar candidații se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Mercurea, la 15 Februar 1930.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Prețul Lei 25·—, plus spese poștale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Prețul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII — Sibiu, 19 Martie 1930 — Nr. 22

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Aplicarea...

E vorba ca ocârmuirea țării noastre să pună în aplicare dispozițiile Concordatului încheiat între Scaunul papal al Romei și Statul român în 10 Mai 1927, votat de senat în 25 Mai 1929 și promulgat în 11 Iunie 1929.

Articolul II din Concordatul menționat prevede, pentru ritul latin, Mitropolia Bucureștilor, cu arhiepiscopia de București și eparhiile sufragane: Alba-Iulia, Timișoara, *Satu mare și Oradea mare aeque principaliter*, și Iași.

«Prin ratificarea prezentului Concordat — spune articolul II — încetează administrația apostolică, iar teritorul Oradei-mari trece sub jurisdicția episcopului actual de Satu-mare».

Ce fel de interpretare va primì dispoziția de mai sus? Cum vor fi împreunate eparhiile Satu-mare și Oradea-mare, cu teritoriul acestei din urmă trecut sub jurisdicția episcopului sătmărean?

Așa — după cum se spune — că eparhiile, împreunate sub *un* episcop, vor avea și mai departe *două* reședințe, fiecare cu capitolul său de canonici, va să zică cu *două* capitole, apoi cu seminariile «*necesare*» pentru formarea tinărului cler, și cu toate celelalte instituții de până acum, firește tot așa de «*necesare*».

Eată, pe calea aceasta, un complet și luxos aparat de organizare a unui cult minoritar în două eparhii «împreunate», care astăzi sânt alcătuite din cel mult *una sută* de parohii; ear bugetul acela, în care principalii contribuitori cânt cetățeni români ortodocși, va trebuì să întrețină și luxosul și complectul aparat într'o vreme, când statul român trece prin uriașe greutăți financiare...

Concordatul conține și de altfel hotărâri dintre cele mai oneroase pentru țară și poporul românesc. Catolicismul și-a asigurat la noi privilegii, de care nici o altă țară din lume nu l-a înzestrat, — privilegii acordate în detrimentul bisericii ortodoxe; — astfel, hotărârile concordatului devin și mai oneroase, dacă se adevereste interpretarea anunțată a pomenitului articol, relativ la împreunarea eparhiilor Satu-Mare și Oradea-Mare, unde se va limita numai numărul *episcopilor*, încolo se păstrează întreg aparatul administrativ și școlar — pentru câteva mii de suflete care trebuie favorizate și întărite tocmai la granițele de vest ale țării, — dar, din întâmplare, nu în interesele culturale și naționale ale neamului și patriei românești...

Ținem, prin urmare, să accentuăm din nou greșala ce s'ar săvârși din partea cârmuirii noastre împotriva adevăratelor interese ale statului român, când s'ar înfăptuì modul de aplicare ce se pregătește părții amintite din concordatul cu unele dispoziții puțin clare.

Din inițiativa guvernului nostru s'a deschis o listă de subscripție, pentru ca și România să poată venì în ajutorul celor năpăstuiți de inundațiile catastrofale din sudul Franței. Sumele destinate acestui scop urmează să fie vărsate Băncii urbane din București.

Femeile la vot. Ziare din capitală fac constatarea îmbucurătoare, că prezența femeilor — pentru prima oară — la alegerile din 14 l. c. în comunele urbane, a contribuit la o îndulcire a moravurilor electorale. In capitală s'a putut observa, că bărbații se sileau a fi politicoși; nici chiar agenții electorali nu mai foloseau cuvintele tari și înjurăturile obișnuite la alte alegeri. Femeile se arată pregătite pentru a participa la viața politică, înrâurind binefăcător metodele de luptă în viața publică.

UN ANUAR

A apărut Anuarul 65 al Liceului ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov pe al 79-lea an școlar 1928—1929, publicat de *I. Moșoiu*, director.

Cu începutul acestui an școlar conducerea liceului nostru s'a încredințat, din partea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, dlui profesor I. Moșoiu, confirmat de On. minister al instrucțiunii. Anuarul cuprinde, în frunte, instructive și avântate cuvântări ocazionale, rostite una de noul director (o vom publica în întregime în numărul viitor), alta ținută de păr. catihet al liceului, Dr. N. Stinghe. Urmează cronica anului și amănunțite date școlare, din care îndeosebi reținem datele privitoare la Societatea Sf. Gheorghe. Anuarul ne spune:

Elevii cursului superior mai formează și societatea Sf. Gheorghe, cu caracter religios moral, pusă sub conducerea profesorului de religie. La 2 Decemvrie a organizat o șezătoare poporală, la care directorul a vorbit despre «Ideea creștină în viața poporului român», iar elevii au contribuit cu declamări, coruri și orchestră. In postul sfintelor Paști, cu ocazia întrunirii grupului religios din Brașov la Sf. Nicolae, corul societății sfântul Gheorghe, instruit cu multă râvnă de profesorul de muzică N. Oancea, a dat un frumos concert religios: «Dumnezeul nostru», rugăciune de D. Cunțan și «Tu cel ce lumea» rugăciune de Milgrove.

In Dumineci și sărbători corul liturgic al elevilor, membri ai societății Sf. Gheorghe, condus de elevul Pulca I. din clasa VII-a, a înălțat și

---

FOIȘOARA

Sărmana preoteasă

Imbrăcată în haina ei de doliu, rătăcește toată ziua pe ulițele satului. Pașii îi sânt rari, pentrucă e grea povara gândurilor negre care o stăpânesc. Cu privirile împrăștiate și pierdute în nehotărât, trece fără să caute la fața celor pe care îi întâlnește în cale. Chiar de se întâmplă ca cineva să se oprească să încerce a prinde vorbă cu ea, s'o întrebe unde a plecat, ea nici atunci nu răspunde nimic, ci merge înainte. Și, la dreptul vorbind, ce-ar și putea să răspundă, când nici ea nu știe unde a plecat. Au trecut zile multe decând ea nu mai știe ce voește, decând mintea ei fierbe, decând fruntea ei vuiește de frânturile rămase aici în urma furtunii...

Lumea privește lung în urma ei, oftează îndurerată și zice: Sărmana preoteasă!

Alteori o văd alergând grăbită până la capătul satului, de unde apoi se întoarce înapoi și cu priviri neastâmpărate caută să găsească pe cineva care s'o asculte, căruia să se destăinuiască, să-și povestească durerile. Și poate s'ar mai ușura de povara ce-i apasă pe inimă, dacă și-ar putea povesti necazurile. Dar acum toți se feresc din calea ei, toți îi spun că se grăbesc la cutare lucru, pentrucă nime nu are tăria sufletească s'o poată asculta.

Bântuiala necazurilor ce au dat peste ea e mare și, pe ori care întâmplare de ți o povestește, când ajunge cu firul povestirii la momentele dulloase, o podidesc lacrimile și aici întrerupe firul povestirii și începe să strige, să blesteme, să urle ca o fiară, să-și muște mânile, să se bată cu pumnii în piept și peste cap, pânăce privirile i se tulbură asemenea unei ape răscolite de vifor și apoi cade leșinată, borborosind într'una în spuma din jurul buzelor numele părintelui Ioan...

Părintele Ioan? Doamne, ce mai om vrednic era! Bun cu toată lumea ca o binecuvântare cerească. Om credincios și cu dragoste multă față de Dumnezeu și față de oameni. Se născuse par'că anume ca să fie preot. In îndeplinirea datoriei sale punea atâta suflet, atâta dragoste, atâta înțelegere, încât toți vorbeau că așa bunătate de preot n'a mai pomenit cineva să fi fost prin părțile acelea. Biserica era totdeauna plină de credincioși, căci slujba lui avea darul să ușureze inimile împovărate și să însenineze și fețele cele mai întunecate. Trecuse departe peste hotarele satului vestea cucerniciei sale și oameni din toate părțile veneau să-l vadă, să-i asculte slujba și să-i soarbă cuvântul plin de înțelepciune.

I se aduceau spre săvârșire fel de fel de slujbe, pentrucă era o credință generală că rugăciunea părintelui Ioan e totdeauna bine primită la Dumnezeu. Și toți aceia cari petreceau o clipă ori mai multe în jurul acestui vrednic preot, se întorceau mângâiați și mulțumiți la casele lor. Așa era părintele Ioan, om bun cu toată lumea, bun în biserică, bun în mijlocul lumii și bun în mijlocul familiei sale. Preoteasa era și ea deosebit de mulțumită cu tovărășia acestui om. In casa lor neînțelegerea, supărarea și cearta, nu găseau niciodată loc de odihnă. Prin o minunată potrivire sufletească trăiau bucurându-se unul de altul și se credeau printre cei mai fericiți oameni. Dar ce scurtă li-a fost această fericire și cât de neașteptat le-au răpit-o dușmani ai părintelui și dușmani ai neamului nostru...

Erau timpurile acelea, când bietul român și mai ales bietul preot românesc nici aer nu putea să respire cât ar fi voit.

Incepuse războiul, și stăpânii zilei și asupritorii neamurilor vedeau în jurul lor numai submânători ai împărăției, ai pajurei cu două capete. Fărădelegea pe care își sidiseră stăpânirea,

desfătat sufletele credincioşilor din parohia Sfântul Nicolae. Societatea aceasta are şi un început de fond de 1000 lei. —

*

Pentru propăşirea şi bunul mers al liceului, profesorii săi, în frunte cu conducătorul aşezământului, credincioşi tradiţiei înaintaşilor, desfăşură o activitate stăruitoare, inspirată de duh creştin, şi naţional, ca să poată da neamului şi bisericii forţele morale de care totdeauna vom avea trebuinţă.

La patimile Mântuitorului

— Meditaţie —

Toţi, cari au luat parte la răstignirea Mântuitorului, au comis fapt urât, dar care se explică prin: neştiinţa lor. Sfântul apostol Pavel spune, că dacă ei ar fi ştiut *cine* era Mântuitorul, nu l-ar fi răstignit.

Isus însuşi roagă pe Tatăl Său, să-i ierte, toçmai pentru neştiinţa lor, căci neştiinţa i-a împedecat să ştie ce făceau.

Este evident, că dacă Iuda şi Petru ar fi avut cunoştinţă desăvârşită despre Mântuitorul, nu ar fi avut curajul de a-L părăsi şi a-L renega. La fel se poate spune de ceilalţi. Nu este de crezut că un: Caiafa, Pilat şi Irod, dacă ar fi ştiut, că se găsesc în faţa lui Dumnezeu, ar fi avut curajul trist de a-L condamnà, nu este de crezut că acei călăi s'ar fi uitat cu ochi răi la El, dacă ar fi bănuit în El majestatea divină tăinuită, o putere infinită şi dreptate capabilă de a-i pedepsi.

Erau orbi, nu vedeau în Isus, decât figura unui sărac acuzat; erau ameţiţi, pentrucă după câteva ore, nu-şi mai aminteau nimic, din toate câte au văzut, după minunile mari ale Lui, şi de toate câte au auzit dela acest Învăţător.

Neştiinţa era cauza păcatelor lor — şi tot neştiinţa este cauza păcatelor tale, cu deosebire însă că, neştiinţa lor este în parte scuzabilă, — pe când la tine nu poate avea scuză.

De aici, înţelege, că ai nevoie să studiezi pe Mântuitorul nostru Isus Hristos, pentru a nu-L vătăma, a nu-L trăda, a nu-L răstigni. Neglijarea lecturilor bune, a meditaţiilor şi a predicilor, care ţintesc a face cunoscut pe Mântuitorul, dă explicarea numărului mare de păcătoşi între creştini.

Dacă ai supărat în trecut pe Mântuitorul, mărturiseşte că ai făcut aceasta, fiindcă ai fost neştiutor, sau ai uitat adevărurile despre persoana Sa, despre viaţa Sa, şi despre iubirea Sa.

Dacă voieşti să duci viaţă religioasă şi desăvârşită, caută şi ţine viu tot ce a învăţat Mântuitorul; fii atent, cu sârguinţă în meditaţia zilnică făcută cu plăcere, în predicile ce vorbesc de El, căci e imposibil să cunoşti cât e de mare Mântuitorul, dacă ţi-ai pătat sufletul cu un singur păcat.

Ionel Rafiroiu.

(Din limba italiană).

Convocări

In conformitate cu Regulamentul pentru organizarea despărţ. Asociaţiei Clerului, se convoacă adunarea ordinară de primăvară a despărţământului *Sf. Gheorghe*, pe ziua de Joi 27 Martie 1930 şi Vineri 28 Martie 1930, în Sf. Gheorghe. In ordinea de zi se cuprinde şi: îndatorirea fiecărui preot de a prezenta conspectul tinerimii dela 14—21 ani, împreună cu raport amănunţit despre cele îndeplinite în 1929 de preot în parohie pentru educaţia religioasă a acestei tinerimi, pentru organizarea Soc. Sf. Gheorghe, piedecile întâmpinate în cale, activitatea societăţii etc.

— Conform art. 70 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, se convoacă adunarea protopopească a tractului protopopesc *Sf. Gheorghe*, în sesiune ordinară pe ziua de Sâmbătă 29 Martie 1930, la ora 9 dim. în biserica ortodoxă română din Sf. Gheorghe.

Temniţele din Ucraina sânt pline de ţărani întemniţaţi. Pentru terorizarea sătenilor, cari refuză a se înrola în colectivităţi agricole şi mai bucuros îş distrug toate uneltele de muncă, sovietele sporesc mereu numărul sentinţelor de osândire la moarte. Ţăranii îndârjiţi încep a se înarma, cu toate acestea, şi în diferite localităţi ale Ucrainei, cum se vesteşte din Varşovia, agenţii sovietici sânt asasinaţi, ear casele unor fruntaşi comunişti sânt incendiate. Comisariatul internelor a ordonat ca sătenii arestaţi să fie trimişi în Siberia, unde pe vremea regimului ţarist erau deportaţi delicvenţii criminali.

INFORMAŢIUNI

Dar. Dl inginer *Ioan Ionică* din Braşov, fost senator, membru al adunării eparhiale şi al congresului mitropolitan, a contribuit la restaurarea sfintei mănăstiri Brâncoveanu cu suma de 10,000 lei; dupăce în anul 1927 mai contribuise spre acelaş scop cu suma de 15,000 lei. I se exprimă mulţumire.

Bancnotele de 5 şi 20 de lei se schimbă cu monete metalice de aceeaş valoare. Retragerea din circulaţie a bancnotelor de 5 şi 20 lei a început cu 15 Martie 1930. Deocamdată ele circulează valabil cu monetele nouă.

Nelegiuiri sovietice. Preotul Walsh, vicepreşedinte al universităţii în Georgetown, înapoiat din Rusia, descrie îngrozitoarele persecuţii religioase ale sovietelor. Protoiereul din Perm, cumplit chinuit, fu ars de viu. Alt preot de acolo este aruncat într'o groapă de var, unde se sfârşeşte în chinurile cele mai grele. Mai nainte d'a fi executat, protoiereul din Iuriev trebuì să sufere ca paloşul călăului să i reteze urechile şi nasul. In cercul Voronev fură ucişi sute de preoţi. Unul dintr'înşii, desbrăcat în gerul iernii şi turnat cu apă, se prefăcù într'o columnă de ghiaţă. Protoiereul, târât în biserică, este spânzurat în faţa altarului...

Stârpirea insectelor vătămătoare. Ministerul de agricultură a intervenit pe lângă ministerul de instrucţie pentru a se lua măsuri — care se practică şi în străinătate — ca în cursul lunei Martie tinerimea şcolară să fie întrebuinţată la sate jumătate zi pe săptămână la distrugerea omizilor. Se vor da toate instrucţiunile necesare din partea învăţătorilor şi se va proceda îndată la distrugere a insectelor vătămătoare pomilor şi câmpului.

Mare expoziţie de cusături şi ţesături româneşti, organizată de Centrala Caselor naţionale din Bucureşti, se deschide în saloanele Cercului militar-civil în Sibiu. Expoziţia stă deschisă în zilele de 23—27 Martie 1930, între ora 10—1 şi 4—8. Intrare liberă.

«Marşul flămânzilor» este numirea, sub care conducerea partidelor comuniste din diferite ţări ale Europei se pregăteşte se organizeze demonstraţii, în ziua de 1 Mai. în centrele industriale din Anglia, Franţa şi Germania.

Birou de orientare. Primim: Asociaţia licenţiaţilor academiilor de comerţ, secţia Cluj, pentru a face faţă cererilor particulare, a organizat un birou de orientare profesională şi plasare, şi roagă pe colegii, cari nu au ocupaţie corespunzătoare, sau doresc schimbarea situaţiei, să se adreseze cu date cât mai amănunţite secretarului general al asociaţiei, Cluj, dl *Bozac Aurel*, la Banca Naţională.

ŞTIRI LOCALE

Alegerile comunale în Sibiu, în cele opt secţii de votare, s'au făcut Vineri, fără incidente. A reuşit, cum era de prevăzut, lista naţional-ţărănistă şi minoritară, cu peste şapte mii de voturi; lista opoziţiei a întrunit aproape o mie de voturi. Dintre români sânt aleşi dnii: Dr. Lucian Borcia, Dr. Ion Muţiu, Dr. Mihai Velici, Dr. Emil Turcu, David Mohan, Gheorghe Morariu, Octavian Vestemeanu, Dumitru Ursa, Vasile Becan, Aron Paţa, şi Ioan Şerban, 11 membri. Minoritarii sânt reprezentaţi prin 21 membri, între cari 19 saşi şi 2 unguri.

Teatru. Compania de operă şi operetă din Bucureşti va da, în teatrul sibian, o singură reprezentaţie, Joi în 20 Martie, ora 9 seara. Se va juca: Văduva veselă, cu vestiţii artişti dela operă, doamna Sadoveanu şi dl Rabega.

— Miercuri, în 26 Martie, ora 9 seara, se reprezintă piesa în 3 acte şi 4 tablouri *Marele Duhovnic*, de Vic. Eftimiu, jucată de societarii Teatrului naţional: Sorana Ţopa, Calboreanu şi Băltăţeanu. Cu decoruri, costume, orchestră dela acelaş teatru.

— Sâmbătă, în 29 Martie, ora 9 seara, se joacă drama în 4 acte *Cel care primeşte palme*, de Leonid Andreiev, în rolul prim cu dl Ion Manolescu dela Teatrul Regina Maria. — Bilete, la toate aceste reprezentaţii, se găsesc la Librăria Foaia Poporului.

Lichidarea societăţii cooperativei militare. Se aduce la cunoştinţă că la Cooperativa militară, sucursala Sibiu, în urma lichidării, până la 1 April a.

ţi făcea să privească cu groază şi cu neîncredere viitorul. Şi slabi de înger cum erau, au întins laţuri în jurul vieţii tuturor intelectualilor români din împărăţia nedreptăţii. In special preoţii noştri erau consideraţi ca trădători, şi pentru aceasta erau urmăriţi deaproape în toate acţiunile lor. Dragostea şi admiraţiunea, cu care vorbeau toţi despre părintele Ioan, a trezit bănuială şi ură în sufletul asupritorilor şi din aceasta a izvorât apoi hotărârea criminală.

Intr'o noapte, plină de vânt şi de nori grei, din cari se scuturau picuri reci de apă, două lovituri puternice isbesc în poarta părintelui Ioan. Vuetul lor a străbătut pereţii casei şi prefăcut în fior rece ca de ghiaţă a străbătut cele două inimi din odae. Gândul preotesii în clipa aceea a lămurit rostul unei cucuvele, care mai bine de două săptămâni în fiecare noapte le tulburase somnul cu cântecul ei cobitor.

Loviturile în poartă se repetară, de data aceasta mai multe şi mai puternice.

Feţele celor din odae se îngălbeniră ca ceara şi tremurau amândoi ca frunza în mijlocul furtunii.

Sub povara loviturilor poarta a cedat, şi patru jandarmi au năvălit noaptea în casa unui om nevinovat. Privirile duşmănoase şi penele învolburate de vânt, umplură şi mai mult de groază pe cei doi soţi pândiţi de primejdie. Iar cele două copilite, trezite şi ele din somnul nevinovat al copilăriei lor, începură să plângă. Le-a îngrozit şi pe ele privirea şi vorba aspră a străinilor intraţi în miez de noapte în casa lor. La mai mult nu se gândeau, căci erau prea micuţe decât să-şi poată da seama de toată nenorocirea ce le stă în faţă.

«Popa, gata, iute merge la noi!»

La auzul acestor cuvinte, preotul a înţeles deodată toată tragedie. Două lacrimi amare au început să i brăzdeze faţa, dar n'a mai întrebat nimic, n'a cerut nici o lămurire, n'a încercat nici o justificare, ci s'a pregătit de drum.

Preoteasa, cu hohote de plâns şi cu faţa plină de lacrimi, îi întreabă rugătoare: «Unde-l duceţi, dece-l duceţi, ce a greşit părintele Ioan, ce rău a putut el face cuiva» ? Dar sbirii se uitau dispreţuitori la ea, fără să-i răspundă nimic şi zâmbetul ucigaşului, îndobitocit în răutate, sclipea în privirile şi în faţa lor.

I-au smuls apoi bărbatul din braţe cu forţa, îmbrâncindu-o pe ea la pământ, şi au pornit cu el ca nişte fiare răpitoare cu prada vânată...

L-au dus şi par'că l-au ascuns în fundul pământului, pentrucă timp de mai multe zile, cu toate insistenţele, nime n'a putut să afle nimic de soartea părintelui. Abia după o săptămână şi jumătate, o gazetă românească aducea ştirea scrisă cu litere mărunte şi aşezată într'un loc mai neînsemnat al gazetei, că vrednicul preot din comuna R., fiind în drum spre oraş, a înebunit în tren. Vestea aceasta a fost desigur o lansare intenţionată, preludiul celor ce aveau să vină. Preoteasa şi mulţi din cei ce se împărtăşiră de binecuvântarea şi învăţătura părintelui, au plecat să-l vadă, să-i ducă fiecare o vorbă bună, un cuvânt de mângâere şi încurajare, să ajute şi ei din ce şi cu ce vor putea.

(Sfârşitul urmează).

(10)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. Iuliu Moldovan,

din Lasläul mare

(Urmare din Nr. 18).

A murit în 26 Ianuar 1899, bătrân şi slăbit, în etate de 80 ani, după serviciu neîntrerupt de 50 ani şi regretat de credincioşii săi, pe care în convorbirile particulari îi agrăia cu blândeţă: «puii moşului».

După moartea lui Natanail Oprea parohia s'a dat în administrarea parohului din Chezler, Nicolae Manovici. Acesta a fost preot harnic, a ridicat în parohia sa, de oameni săraci, cu multe greutăţi biserică nouă, iar în Crăciunel în perioda administrării (1899—1902) a adus în ordine arhiva parohială, neglijată de preotul Natanail Oprea din cauza bătrâneţelor lui, şi a ridicat în 1900 edificiul de şcoală, cu ajutorul străduinicului epitrop Ion Goga a Sivului (zis Ionu Sivului), a cărui hărnicie n'o pot trece cu vedere fără a o înregistra şi la acest loc.

c. se vând mărfurile şi întreg mobiliarul cu preţuri mult reduse. Acţiunile membrilor se vor rescumpăra tot cu mărfuri, în valoarea lor nominală.

CARŢI ŞI REVISTE

Despre Sf. împărtăşire, traducere şi prelucrare de I. P. S. *Gurie*, mitropolitul Basarabiei, după episcopul Ilie Miniat, Sfinţitorul. Broşura poartă Nr. 27 din Biblioteca Creştinului Dreptcredincios, întemeiată de I. P. S. mitropolit Gurie. Ediţia Secţiei culturale a eparhiei Chişinăului. Tip. eparhială. Preţul ?

Pagina pastorală

La Dumineca a treia din post

Textul care formează pericopa evangheliei acestei Dumineci este din Sf. Marcu 8, 34—38. Acelaş text este redat şi în ceilalţi doi sinoptici cu cuvinte aproape identice: Luca 9, 23—26, Matei 16, 24—27.

Ideea centrală din pericopă este: *mântuirea*, câştigarea sufletului.

Mântuitorul este înconjurat ear de ceata ucenicilor săi şi de mulţime, precum vedem din context v. 31, le vorbeşte despre viitoarea sa patimă şi moarte: «Şi au început a-i învăţa pe ei, că se cuvine Fiului Omului multe a pătimi, şi a se defăima de bătrâni şi de arhierei şi de Cărturari, şi a se omorâ, şi după trei zile a învia». Un asemenea lucru nu putea fi priceput de cei ce-l ascultau, iar Petru a dat liber curs protestului său. Mântuitorul însă l-a certat prin cuvintele: «mergi înapoia mea satano, că nu cugeţi cele ce sânt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sânt ale oamenilor». v. 33. Dacă glasul omului — ce-a răsunat în cuvintele apostolului sanguinic — recomandă fuga de suferinţă, glasul lui Dumnezeu întruchipat în Hristos ne îndeamnă să alergăm la cruce şi să îmbrăţişăm suferinţa, căci prin suferinţă agonisim lucrul cel mai de preţ posibil: *mântuirea.*

Urmează pericopa evangheliei de azi, din care se vede lămurit că pentru a ajunge la mântuire, la viaţa veşnică, trebue să urmăm lui Hristos în suferinţă, să ne purtăm fiecare crucea cu resemnare, să nu încercăm a ne scăpa sufletul de suferinţă, căci astfel ni-l vom perde, ci să dăm mai vârtos pradă sufletul nostru pentru Hristos şi Evanghelia sa, şi astfel ni-l vom mântui.

In norodul care asculta pe Hristos, erau întotdeauna suflete atrase de cuvintele şi bunătatea Mântuitorului, dar ne am putea întreba, între ce condiţiuni erau gata să-l urmeze? Orce echivoc trebuia împrăştiat pentru aceia mai ales care erau ucenicii lui. Isus a pronunţat deci cuvintele din textul nostru, cari opun aşa de puternic existenţa de aici şi cea de dincolo, care obligă şi determină pe om să aleagă, mai bine a renunţa la veacul de acum, să renunţe la viaţă, dacă va fi trebuinţă a renunţa la sine chiar, pentru ca Fiul Omului venind întru slavă sa să nu se ruşineze de el. — *Avem aici în câteva cuvinte ascenziunea sufletului către perfecţiunea cea mai înaltă, pe temeiul determinaţiunii necesare pentru a fi mântuit.*

Scopul doar pe care ni-l propunem în viaţă este mântuirea, comportarea noastră în aşa fel în decursul ei, încât să nu fim stăpâniţi nici un moment de teama că vom fi respinşi de cel ce se va pronunţa în judecător suprem asupra mântuirii. *Căci singură mântuirea importă şi lumea întreagă nu poate egala în valoare un suflet mântuit.* Concluzia firească este că trebue să căutăm a ne mântui sufletul cu orce preţ, cu risicul vieţii chiar, şi pentru a fi mai asiguraţi pentru aceasta să urmăm cu fidelitate şi cu bună nădejde pe acela care va hotărâ asupra sorţii sufletului nostru.

Dacă, pentru cei ce urmau pe Hristos în viaţa sa pământească, orce echivoc a trebuit să fie înlăturat, pentru noi creştinii şi învăţăceii lui Hristos de azi este la fel. Ca odinioară, nu se poate sluji nici astăzi la doi stăpâni. Societatea creştină de astăzi avizată în aşa mare măsură la lume nu-şi poate aştepta dela acest veac, fie el cât de progresat şi cu o civilizaţie cât de înfloritoare, — mântuirea. Mântuirea, *binele suprem*, a fost pricinuită de Hristos, şi pentru vecii vecilor numai Fiul lui Dumnezeu o poate da!

Pentru a ne face părtaşi de mântuire, trebuie să ne împrietenim cu Hristos, această înfrăţire cu el se întâmplă prin renunţarea la noi şi la lume, căci: «ce ar folosi omului de ar dobândi lumea toată, şi-şi va perde sufletul său». Vrem mântuire, dobândirea sufletului nostru? Să alergăm la cruce, să îmbrăţişăm suferinţa, să nu ne ruşinăm de Hristos.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Isvoarele predicii

(Prelucrare după Mayenberg op. cit.)

Isvoarele oratoriei duhovniceşti trebuie să toarne apele cele vii ale cuvântului lui Dumnezeu în predică.

Greşala de căpetenie a predicelor din zilele noastre este tocmai faptul, că sânt prea puţin *adăpate* la isvorul de origine. — Literatura predicatorială este desigur de importanţă deosebită pentru preotul predicator; dar oratoria sacră ar ajunge la un punct mort, dacă predicatorii nu ar fi bine familiarizaţi cu primele şi nemijlocitele isvoare ale revelaţiunii. — Nu e tot una când bei apa la munte din isvor, sau aceeaş apă adusă prin canal în oraş la sute de km. Apa din canal nu va avea nici când gustul proaspăt şi înviorător al apei dela isvor.

Isvoarele oratoriei sacre sânt în cea mai mare parte cunoscutele isvoare ale teologiei peste tot. Aceasta nu însemnează ca omiletica să treacă pe lângă ele cu câteva cuvinte seci.

Această disciplină are mai curând datoria, să expună acele isvoare în lumina-i proprie, pentru a împrieteni cu ele pe teolog şi predicator, să-i facă să le iubească, să şi le însuşească şi să le fructifice.

Pe lângă obişnuitele isvoare ale teologiei (Sf. Scriptură, Tradiţia etc.) s'ar mai putea socoti şi alte chestiuni ca isvoare ale oratoriei bisericeşti, d. ex. viaţa religioasă, experienţele de păstorire, aşa de necesara cunoaştere a poporului etc. Acestea din urmă cad însă pe al doilea plan.

Vom trata în primul rând numai ceeace poate fi numit în întregul şi propriul înţeles al cuvântului isvor al cuvântului lui Dumnezeu şi al vestirii acestui cuvânt. Insemnăm deci ca isvoare ale oratoriei duhovniceşti:

1. Sf. Scriptură.
2. Sf. Liturgie şi cărţile liturgice.
3. Operele Sfinţilor părinţi.
4. Hotărârile sinoadelor ecumenice şi particulare.
5. Ştiinţa teologiei cu toate ramurile ei.
6. Literatura ascetică şi vieţile sfinţilor.
7. Literatura predicatorială din toate timpurile.
8. Mărturisirea Ortodoxă, ca învăţătură pozitivă a Bisericii.

ad 1. Sfânta Scriptură:

Dacă socotim Sf. Scriptură ca întâiul isvor al predicii, înţelegem aceasta în întregul înţeles al cuvântului. Vom considera aici Sf. Scriptură nu numai ca locul prin excelenţă al inspiraţiei omiletice, ca isvor de documentare teologică şi omiletică; este ea fără îndoială şi acest lucru, este însă mai mult decât atât. Ea va trebui să influinţeze întreaga predică, nu numai dovezile care le aduce; e chemată să dea întregii cuvântări putere, caracter, sfinţire, popularitate, fiinţă practică, conţinut, frumuseţă, bogăţie şi succes.

Sfta Scriptură ca primul isvor de inspiraţie omiletică se întemeiază pe următoarele consideraţiuni:

1. In fiinţa şi felul ei de-a fi Sf. Scriptură este pentru predicator carte inspirată de Sf. Duh.

2. Sf. Scriptură este cuvântul lui Dumnezeu: conţine însă nu numai cuvântul lui Dumnezeu.

3. Sf. Scriptură este o sumă şi un compendiu al întregii descoperiri, cu toate că nu poate fi considerată ca singurul isvor al credinţei.

4. Sf. Scriptură nu este un sistem abstract de dotrină, ci o imagine — făcută de Dumnezeu — a religiei ca fapt şi istorie în carne şi sânge, plină de viaţă şi nuanţe.

5. Sf. Scriptură este tipul lui Isus Hristos, cartea despre El, care constitue tema principală a predicării ortodoxe.

6. Sfânta Scriptură este isvor nesecat pentru îmbogăţirea şi adâncirea ideilor noastre religioase şi morale.

8. Sfânta Scriptură este colecţie mică de portrete remarcabile.

9. Sfânta Scriptură este isvor de predicare simplă, vioaie, proaspătă şi populară.

Asupra celor afirmate în aceste puncte ne vom opri şi vom stărui, în cele ce urmează.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

Acest epitrop, om bătrân ca de 65 ani, tipul românului harnic, isteţ, speculativ şi neobosit a ridicat actualul edificiu de şcoală, iar mai târziu casa parohială, făcând o adevărată jertfă pentru îmbunătăţirea materială a parohiei. A trebuit să îndure greutăţi adeseori peste puteri, până când a ridicat zidirile.

Capital de bani nu era, poporul sfăşiat în partide şi neobişnuit cu jertfe pentru scopurile publice, sărac şi cu un hotar slab, necomasat şi neraţional lucrat şi mai pe urmă sărăcit de bănci, — aşa încât pentru un împrumut de 10 cor. îţi da pământul zălog, — şi totuşi şcoala trebuia edificată, căci altfel era ameninţată cu închidere. Stăruinţele se înteţeau din toate părţile, cu deosebire repausatul preot din Răşinari, Iosif Goga, fiu al acestei comune, venind vara la moşia sa dela Crăciunel, stăruia neîncetat pe lângă popor să-şi zidească şcoală corespunzătoare, punându-le în vedere şi ajutoare din partea P. V. Consistor arhidiecezan. Astfel cu materialul de cărămidă ce-l avea biserica, prelucrat de mai înainte an de an din venitele dela colindat, plus alte 4000 bucăţi procurate pentru fondament dela ţiglăria lui Benedek Márton din Cetatea de baltă, şi cu ajutorul de 800 cor. acordat bisericii din fundaţiunea «Şaguna», în primăvara anului 1900, epitropul Ion Goga a început lucrările, dându-se edificiul gata în luna lui August acelaş an.

Aproape întreg materialul s'a procurat acolo dela negustorii de fer şi lemne Oberth şi Schuster din Mediaş, cari mai târziu au improcesuat biserica pentru neachitarea la termin adatoriilor. S'au făcut repartiţiuni pe popor, dar nu s'au putut încasa la timp, biserica nu avea nici un ban adunat, fondurile de bucate şi vin epuizate şi totul trebuia făcut din jertfa poporului.

In 2 Februar 1902, intrând scriitorul acestei monografii ca paroh în Crăciunel, am aflat biserica într'o stare deplorabilă, poporul învrăjbit şi împărţit în partide, din cauza datoriilor pentru zidirea şcoalei. Eram improcesuaţi de toate părţile, de creditori pentru fer, lemne şi var, cu spese advocaţiale, care trebuiau achitate în scurtă vreme. Ca să ieşim din încurcături, am făcut repartiţii nouă pe popor, deşi cele dintâi nu erau încasate decât în parte, şi intervenind şi la P. V. Consistor, am ridicat un împrumut de 800 cor. din fondurile arhidiecezane, şi astfel am împăcat pe creditori.

Nefiind încă plătită datoria pentru şcoală la fondurile arhidiecezane, în a. 1905 am demolat şi vechea casă parohială rămasă de preotul Natanail Oprea, şi tot în primăvara acelui an am prelucrat pe spesele mele 28 mii cărămidă, iar biserica alte câteva mii, ca să edificăm şi casă parohială nouă. Iar pentru a uşura poporul de sarcini prea grele, am servit şi ca învăţător, donându-mi salarul în scopul zidirii caselor. O parte din acest salar s'a încasat, alta nu. Cu puţinul ce aveam însă în primăvara anului 1906 s'a început zidirea, care s'a pus cu chiu cu vai sub coperiş.

Impiedecându-ne de nou de lipsa capitalului — venitele bisericii din arendă cifrându-se anual la abia câte 12—14 cor. de altă parte datoria la Sibiu trebuia regulată şi toate cheltuielile şi sarcinile bisericii, între care şi susţinerea învăţătorului cu salar ridicat la 600 cor. se acopereau tot numai din repartiţii, de care poporul nu prea număros şi sărăcit de multe cauze pe care nu le mai amintesc aici, a început a se îngrozi, — finalizarea caselor s'a amânat până la a. 1909. Abia în acest an ni-a succes să ne acoperim toate datoriile şcolii şi să dăm şi casa parohială gata prin lucrarea zidarilor fraţii: Toader Şerban şi Iacob Şerban lui Sandu din Crăciunel, şi după stăruinţele depuse de neobositul şi vrednicul de amintire Ion Goga a Sivului.

După socotelile finale, zidirea şcolii afară de materialul de cărămidă şi nesocotind nici zilele de lucru cu carul şi ca palma, a costat 2000 coroane.

Zidirea caselor, necomputând cărămida şi prestaţiunile de lucru, a costat aproximativ 800 coroane.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

„FRUMOASA“ Intreprindere industrială de lemne s. a. din PETREŞTI

Convocare

Domnii acţionari ai s. a. «FRUMOASA» intreprindere industrială de lemne din Petreşti, prin aceasta se convoacă la

a VI-a adunare generală ordinară

care va avea loc la sediul Societăţii în Petreşti în ziua de *15 Aprilie 1930 la ora 3 p. m.* cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Bilanţul pe anul 1929, raportul consiliului de administraţie şi al comitetului de cenzori, darea absolutorului.
3. Distribuirea profitului net.
4. Fixarea jetoanelor.
5. Alegerea întregului consiliu de administraţie şi a comitetului de cenzori.
6. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari vor să participe la adunarea generală, sunt îavitaţi a depune acţiile la casseria societăţii din Petreşti cel puţin cu 3 zile înainte de adunare.

Petreşti, la 10 Martie 1930.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929.

Activa		Pasiva	
Cassa în numerar	22,620·—	Capital societar	900 000·—
Fabrica de cherestea şi instalaţiuni	886,424·—	Fond de rezervă	69,124·—
Imobile	100,000·—	Rezervă specială pentru creanţe dubioase	197,159·—
Inventar	1·—	Cauţiuni	2 060·—
Marfă fasonată	4.640 860·—	Creditori	7.576,196·—
Lemn rotund	180,954·—	Beneficiu:	
Lemne de foc	26,500·—	Report din anul 1928 7,307·—	
Materiale de uzine	28,238·—	Ben. net din anul 1929 177,989·—	185,296·—
Debitori	3.044,238·—		
	8.929,835·—		8.929,835·—

Contul Profit şi Pierdere

Cheltueli		Venite	
Cheltueli generale	789,377·—	Report din anul 1928	7,307·—
Amortizări	115,185·—	Beneficiu brut	1.173,878·—
Abscrieri pentru fondul creanţelor dubioase	91,327·—		
Beneficiu:			
Report din anul 1928 7,307·—			
Ben. net din anul 1929 177,989·—	185,296·—		
	1.181,185·—		1.181,185·—

Petreşti, la 31 Decemvrie 1929.

Pentru contabilitate: Toma Preiss m. p.

DIRECŢIUNEA:

Augustin Höcker m. p. preşedinte Victor Herzfeld m. p. Dr. Aurel Muntean m. p. Dr. George Măcelar m. p.

Dr. Lionel Blaga m. p. Dr. Ion Oniţiu m. p. Dr. Emanuil Stern m. p. Dr. Petru Nicolaus m. p.

Verificat şi găsit conform cu registrele.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

(30) 1—1

Petreşti, la 14 Martie 1930.

Ioan Rebega m. p. preşedinte Aurel Bojitia m. p. Leo Ban m. p.

Pictură pentru biserici

Subsemnatul pictor academic iau în intreprindere lucrări din branşa picturii în stil bizantin şi repar picturi vechi cu preţuri potrivite şi în condiţii artistice ireproşabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri şi icoane bisericeşti artistice.

Am pictat şi reparat biserici şi posed certificate de apreciere din partea Onoratei comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în orce timp şi la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuinţă de pictură şi de reparaţii interioare de biserici.

Pictor:
ILIE CHIDU
profesor de desemn

(29) 1—3

Sibiu, Piaţa Regele Ferdinand Nr. 2

Nr. 93/1930.

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Boz, protopopiatul Mercurei, se publică concurs nou, cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform fasiunei din coala B.
2. Venitele stolare uzitate în tract.
3. Dela 60 familii câte (1) ferdelă cucuruz şi o zi de lucru.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta în terminul indicat oficiului protopopesc din Mercurea, judeţul Sibiu; iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Mercurea, la 15 Februar 1930.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m, dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BĂI DE PUTINĂ

Luni:	închis		
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Vineri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa**, notărât cea mai de seamă, practica, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritâ răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul şi Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 22 Martie 1930 Nr. 23

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Rugăciuni pentru Rusia și pentru toți creștinii

Septămâna aceasta protestanții și catolicii din lumea întreagă au aranjat rugăciuni pentru creștinii din Rusia. Tiranii din Kremlin, în semn de protest în contra acestei solidarități creștine, au dispus să se închidă bisericile din Rusia.

Două concepții despre om stau față în față.

Una că omul e produsul pământului și alta că în ființa omenească se imbină cerul și pământul, că omul e fiul lui Dumnezeu, vine dela Dumnezeu, se întoarce la Dumnezeu și aparține lui Dumnezeu și aici pe pământ și dincolo de mormânt.

Aceste două concepții se luptă pentru supremație.

A fi cu Dumnezeu sau în contra lui Dumnezeu — aceasta e problema zilei.

Dar mai e și a treia poziție: a gloatelor neutrale și indiferente.

In evul mediu exista o legendă că omul pe pământ e în poziția intermediară între îngerii credincioși și între cei răsvrătiți și un s'a hotărât la care parte să se ataşeze.

In Rusia teofilii și teofobii alcătuesc două tabere puternice.

Revoluția rusească din Martie 1917 n'a avut numai caracter politic ci și religios. A redat bisericii libertatea de a restaura patriarhatul. Kerensky proclamase libertatea complectă a tuturor formelor de credință.

Partidul comunist, care a pus mâna pe putere în Noemvrie 1917 a văzut în religie obstacolul cel mai îndârjit în contra teroarei și a procedat dela început printr'un plan strategic la nimicirea bisericii.

In punerea în aplicare a acestui plan sunt trei perioade.

In primul period 1918—1923, biserica ortodoxă a fost jăfuită de toate averile sale. Instrucția religioasă a fost interzisă și căpeteniile bisericești omorâți și întemnițați.

In acest timp au murit moarte de martiri 32 ierarhi, 2691 preoți, 1962 călugări și 3447 călugărițe.

Atunci s'a încercat constituirea bisericii vii și admiterea propagandei sectare.

In perioada a doua, 1923—1928 s'a întrodus școala ateistă prin care religia era ridiculizată și batjocorită. Insăși sfânta împărtășanie era atacată că îndeamnă lumea la alcoolism.

Comuniștii au prezintat religia creștină ca o barieră în calea câștigării drepturilor pe seama claselor muncitoare. Biserica era învinuită că s'a aliat cu capitalismul în exploatarea sărăcimii și că a patronat superstiția în popor sugerându-i ideea că are trebuință de icoane la care să se închine în loc de a i-se îmbunătăți condițiile economice și sociale.

A treia perioadă a început la 1928.

Incepe campania ateistă. Uniunea militantă ateistă, aprobată de comisarul educației, Lunaeiarski, numără azi 600,000 membri și 12,000 ramificații locale. Scopul acestei Asociații e să distrugă religia în Rusia și în lumea întreagă prin scormonirea de orce conflicte între clasele sociale.

Această uniune și-a propus ca în decurs de cinci ani să închidă toate bisericile. In programul Asociației era cuprinsă și desființarea Duminecii.

Propaganda antidumnezeească atacă religia, familia și demnitatea personalității omenești.

Fie ca rugăciunile, din aceste Paresimi, care se înalță din tot pământul către tronul lui Dumnezeu să facă și de astă dată ca nici o lacrimă ce curge și nici o picătură de sânge, care se varsă să nu fie în zadar.

Când însă facem rugăciuni pentru Rusia, să ne întrebăm în conștiință: aducem noi atâta jertfă pentru credința noastră câtă aduc bolșevicii pentru Idealul lor pervers?

Căci fără de această jertfă, curajul apăsătorilor se multiplică și cazanul Satanei împrăștie în lume microbii răsvrătirii. *T. S.*

Nr. 2830/1930

Circulară

către toate oficiile protopresbiterale și parohiale, către profesorii Academiei teologice, ai Seminarului teologic, ai școlii de cântăreți și către funcționarii Consiliului Arhiepiscopiei ort.-române de Alba-Iulia și Sibiu.

Ministerul instrucțiunii și cultelor cu adresa sa din 15 Martie a. c. Nr. 31176 ne aduce la cunoștință, că actualele carnete pe C. F. R. *sunt valabile numai până la 1 Aprilie a. c.* și că se emit acum carnete noui din partea Regiei autonome a C. E. R. potrivit dispozițiunilor ordinului Nr. 44076 din 21 Februar a. c.

Pentru esoperarea carnetelor noi sunteți poftiți a trimite numai prin oficiul protopopesc Consiliului arhiepiscopesc *în decurs de 8 zile* dela primirea acestei circulare, câte o fotografie de dată recentă, atât pentru

FOIȘOARA

Sărmana preoteasă

(Sfârșit)

N'au avut însă norocul să-l găsească, căci preotul încăput pe mâna călăilor nu mai era de găsit. Și drumul și așteptările pe la toate ușile, și milogelile pe la toate autoritățile, au rămas zadarnice. Căci era destul să spună autorităților că ei caută un preot, un «popă» românesc, pentruca nime să nu-i mai asculte și toți să-și arate indiferența sau dispretul față de acești mucenici ai vremii.

După alte câteva zile, au aflat tot din aceeaș gazetă, că părintele Ioan a încetat din viață.

A murit părintele Ioan. S'a săvârșit din viață în celula umedă și plină de întunerec a temniței, în care prigonitorii adunaseră tot ceeace neamul vechilor iobagi a avut mai răsărit și mai reprezentativ în viața sa. In temnița ai cărei pereți au fost zilnic stropiți cu sângele sfânt al martirilor unui neam dornic de libertate. In temnița în care au fost batjocoriți, schingiuiți și ghilotinați atâtea sute de români, în temnița care a fost mormântul cel mai crud al atâtor vieți nevinovate, acolo și-a dat obștescul sfârșit omul care a fost printre cei mai vrednici preoți ai neamului nostru.

Vestea morții lui a îndoliat adânc pe toți aceia cari l-au cunoscut. In sufletul preotesii însă, ea a fost un adevărat trăznet care a despoiat-o de toate nădejdile. A rămas în urma ei precum rămâne în urma unei furtuni, fără frunze și fără crengi, copacul în care s'a descărcat toată mânia cerului. Ea nu mai putea să întrevadă în viitorul ei nici un luminiș. I se răpise într'un timp scurt și într'un chip așa de mișelesc partea cea mai de seamă care alcătuia fericirea ei, bunul de care avea dreptul să se bucure după toate legile cerului și ale pământului. Găsea atunci că viața ei, fără tovărășia părintelui Ioan, n'are nici un senz și în disperarea aceea cumplită ce ușor i-ar fi pus capăt, dacă datoria de mamă n'ar fi obligat-o să rămână și așa stingheră și să supoarte durerea.

A rămas însă din noaptea despărțirii; ea n'a mai cunoscut liniștea somnului, n'a mai știut ce este odihna și ochii ei au devenit izvoare de lacrimi nesecate. Zile dearândul nu gusta nimic și n'ar fi fost în stare să se apuce de nici un fel de lucru. Toată ziua și noaptea întreagă se gândea numai la părintele Ioan. Gândind mereu la el îl auzea adeseori în miez de noapte bătând în poarta dela stradă, îi cunoaștea vocea care o chema să deschidă și atunci pleca grăbită să-l primească. Alteori îl vedea mai aproape, era în colțul odăii plină de întunerec, îl auzea cum respiră, cum mișcă, cum se apropie, simțea pe capul ei mâna lui care o mângâea, dar când da să-l prindă și să-l strângă la pieptul plin de dragoste, brațele ei rătăceau în golul casei. Așa își ducea ea viața, la fel de chinuită ziua ca și noaptea, și din zi în zi fața îi era mai suptă, mai galbenă, privirile mai stinse și o părăseau puterile văzând cu ochii...

Trecuseră trei săptămâni dela moartea părintelui. Incepuse soarele a da spre apus când ea, sleită de puteri, s'a lăsat pe treptele casei, dar cu gândul și acum la cel dispărut. De după dealuri umbra serii s'a ivit și a pus stăpânire peste sat. Oamenii, osteniți de muncă grea din zi de vară, abia au mai gustat ceva și au adormit. O liniște adâncă a coborât în suflete, în case și s'a întins apoi, peste toată firea, atot stăpânitoare ca un împărat. La veghe nu mai erau decât ochii neadormiți ai preotesii, cari așteptau să vadă minunea. . . . .

Și preotul Ioan a venit. De data

capul familiei, cât şi pentru soţie şi copii minori, (neîntrebuinţată la alt carnet) de mărimea 6/9 cm. neagră pe fond alb, (pentru preoţi în reverenzi), cu semnătura titularului în faţă, iar în dos numele şi parohia, judeţul, iar la copiî minori (fetele până la 18 ani şi la băieţi până la 21 ani) anul, luna, ziua naşterii.

Fotografiile pentru fiecare familie vor fi înaintate în câte un plic curat pe care se va scrie: 1. numele şi pronumele, funcţiunea, comuna unde funcţionează, judeţul, 2. numele soţiei, 3. numele copiilor minori, ca etatea (anul, luna, ziua naşterii).

Pentru fiecare carnet se vor trimite în numerar următoarele sume:

a) pentru carnete cl. I Lei 30·—
b) „ „ „ II „ 25·—
c) „ „ „ III „ 20·—

aceleaşi sume pentru soţie şi pentru copii.

Se vor acorda carnete cl. I. funcţionarilor superiori, cari primesc leafă lunară peste 12,000·— Lei, cl. II preoţilor şi funcţionarilor cari primesc leafă lunară până la 12,000·— Lei, iar cl III funcţionarilor inferiori impegatului şi oamenilor de serviciu.

Carnete se acordă numai funcţionarilor şi membrilor familiei lor cari sunt luaţi în bugetul statului, iar *nu* şi funcţionarilor plătiţi cu diurne.

P. C. părinţi protopopi — dupăce vor primi plicurile cu fotografii şi banii în numerar, vor întocmi un borderou după modelul anexat în 3 exemplare, din cari vor înainta 2 exemplare cu fotografiile şi banii: Consiliului arhiepiscopesc, iar un borderou îl vor păstra la oficiu. In acest borderou — care va avea rubricele exact după modelul anexat, cu dimensiunile indicate şi spaţiul liber ce se va lăsa pentru prinderea borderoului în biblioraft, — se vor induce preoţii *după alfabet.*

P. C. protopopi sunt poftiţi a controla ca să se observe întocmai dispoziţiile acestei circulări, făcându-se personal responsabili de orice neregulă constatată ulterior şi de orice abatere dela aceste dispoziţii. — *Nu se va da curs nici unei cereri care se va trimite Consiliului arhiepiscopesc direct şi cu ocolirea oficiului protopopesc* şi care nu va observa întocmai dispoziţiile acestei circulare şi nici acelora cari nu se vor înainta deodată cu acest borderou.

Este în interesul celor ce doresc să beneficieze de acest favor, de a satisface *imediat* acestei circulare.

Sibiu, la 18 Martie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Dela Asociaţia clerului „A. Şaguna"

— Despărţământul Sibiu —

P. O. D. preoţi, membri ai Asociaţiei clerului, se convoacă prin aceasta la adunarea ordinară a despărţământului, ce se va ţinea în Sibiu, Joi—Vineri, 27—28 Martie c. — cu următoarea ordine de zi:

Ziua I a. m.:

1. Te-Deum la ora 9.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul asupra activităţii pastorale a preoţimii în anul 1929.
4. Constatarea plătirii cotizaţiilor pe anul 1929.
5. «Invăţătura bisericei noastre ortodoxe despre mântuire», după epistola Ap. Pavel către Romani, de dl prof. Dr. D. Stăniloaie.
6. «Care este învăţătura Sectarilor despre mântuire şi combaterea ei» de pr. G. Neagoş.
7. «Activitatea pastorală a preoţimii noastre în faţa necredinţei moderniste, cari mijloace stau la dispoziţia preotului pentru combatere» de pr. I. Brote.

După masă şi a II zi:

1. Mărturisirea preoţilor.
2. La ora 9 Sf. Liturgie. «Viaţa Euharistică», meditaţia de Dr. I. Hradil. Impărtăşirea preoţilor.

Sibiu, la 15 Martie 1930.

Emilian Cioran,
preşedinte.

Instrucţiunea religioasă în şcoalele italiene. Camera italiană, în şedinţa sa de Sâmbătă, a votat proectul de lege despre introducerea instrucţiunii religiei în *şcoalele superioare.* Fascismul introdusese studiul religiunii în şcoalele primare; dar, conform vederilor ministrului de instrucţiune italian, cultura îşi va putea atinge gradul cel mai înalt al desvoltării numai când educaţia religioasă este asigurată şi în şcoalele superioare ale ţării.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

† **Prot. Florian Roxin** al Butenilor, din eparhia Aradului, a trecut la cele veşnice în 7 Martie 1930, în al 56-lea an al vieţii şi al 30-lea de păstorire. Inmormântarea Prea Cucernicului protopop, bun şi harnic fiu al Sf. noastre biserici, s'a făcut în 9 Martie, în mijlocul unei mari asistenţe de cler şi popor din partea locului, întrunit la biserica parohială din Buteni; de aici rămăşiţele sale pământeşti s'au transportat la Oradea, unde s'au aşezat în cimitirul Rulicovski spre veşnică odihnă. Domnul să-l primească în ceata aleşilor Săi!

Pelerinajul la sfântul Mormânt aranjat de un comitet de iniţiativă cu binecuvântarea I. P. S. Sale mitropolitului Bucovinei şi al Hotinului, — care va binevoi a participa la acest pelerinaj Duminecă, 13 April, ora 17: Plecarea din Constanţa cu vaporul S. M. R. «România», Marţi, 15 April, vizitarea oraşului Atena, Vineri 18 April sosire la Jaffa ora 14 — Plecare cu automobile la Ierusalim. Sâmbătă 19 April, vizitarea oraşului şi participare la sf. Inviere. In 21—23 vizitarea la Nazareth, Tiberias, Iericho, Iordan, Marea Moartă, Vifleem, Muntele Maslinilor, Tel-Aviv-ului. Joi 24 April, ora 8, plecare din Jatfa. Luni, 28 April, ora 8, sosire şi debarcare în Constantinopol, vizitarea oraşului. Marţi 29 April, ora 8 dim. sosire la Constanţa. — Preţurile: clasa I 30.500 lei, clasa II 23 500 lei, clasa III 11,000 lei. In aceste preţuri se cuprinde vaporul, imbarcarea şi debarcarea, hotelul, hrana în tot timpul voiajului (afară de hrana pe vapor în clasa III, care nu e cuprinsă în preţ) automobile, ghiduri, excursiunile prevăzute în program, întrarea la muzee, toate bacşişurile în hotel şi restaurante. Pasagerii de clasa III, cari nu vor lua parte la vizitarea Atenei şi Constantinopolului vor plăti cu 1000 lei mai puţin. Pentru participanţii, cari pleacă pe vapor în clasa I, iar restul aranjamentului vor voi să-l facă cu clasa II, preţul va fi de 28,000 lei. Deoarece interesul este mare, iar locurile puţine, comitetul invită pe cei interesaţi să verse acontul în termenul cel mai scurt. Odată numărul complet, nu se vor mai primi înscrieri. Locul de întâlnire în Constanţa va fi până la ora 3 p. m. la Agenţia «Wagons-Lits» piaţa Independenţei, iar mai târziu în port la controla paşapoartelor. Comitetul va invita pe specialiştii dintre participanţi să ţie pe vapor conferinţe asupra Constantinopolului, Atenei şi Palestinei.

Despărţământul judeţului Sibiu al «Astrei». In 16 Martie a. c. a conferenţiat în sala prefecturii judeţului Sibiu dl Dr. Mihail Uţă, profesor, tratând subiectul «O nouă concepţie despre viaţă» (Freudismul). Conferenţiarul a prezentat subiectul sub aspect filozofic. Sigismund Freud, atras de psihiatrie a plecat în Franţa, unde a cercetat două şcoale şi în urmă a scos mai multe cărţi în care îşi expune principiile. Conferenţiarul analizează principiile lui Freud şi anume: actele greşite, visele, nevroza şi psiho-nevroza.

— Comitetul Despărţământului judeţului Sibiu al «Astrei», în şedinţa dela 15 Februar a. c., a decis ca în postul Sf. Paşti să se ţină conferenţe religioase în toate comunele din plăsile Turnişor şi Avrig. Până în prezent s'au ţinut astfel de conferenţe în Turnişor, Cristian, Şelimbăr, Bungard, Cisnădie, Sadu, Tălmăcel şi Boiţa, unde dnii: Păr. prot. Emilian Cioran şi Nicolae Colan, rectorul Academiei teologice, au vorbit despre Viaţa şi patimile lui Isus, în legătură cu 25 proecţiuni. Dnii conferenţiari au fost însoţiţi de dnii Dr. Liviu Ionaşiu, vicepreşedintele Despărţământului, şi I. Dragomir, secretarul Despărţământului. Poporul cercetează în număr foarte mare conferenţele, în salele de învăţământ nici nu se pot ţinea, ci se ţin în biserici. Timpul postului e cel mai potrivit pentru a vorbî despre Patimile Mântuitorului.

Convocare: la adunarea generală a Societăţii române de înmormântare din Sibiu, ce se va ţinea Duminecă 30 Martie 1930 la ora 4 d. m. în sala mare a Reuniunii culturale şi naţionale a meseriaşilor români din Sibiu (str. Brukental 17) cu următoarea ordine de zi: 1. Raportul general, bilanţul şi inventarul pentru a. 1929, aprobarea lor şi descărcarea comitetului pentru gestiunea acestui an. 2. Bugetul pentru a. 1930. 3. Alegerea a 2 membri în comitet în locul celor ieşiţi la sorţi, şi a comisiei de cenzori. 4. Hotărâre cu privire la propunerea comitetului în chestiunea căminului pentru bătrâni. Sibiu, la 20 Martie 1930. *Timotei Popovici,* dir. preşedinte.

La ortodoxie. Duminecă, în 16 l. c. ora 4 d. m., la biserica Sf. Constantin şi Elena din Bucureşti, s'a făcut trecerea la religia ortodoxă română a dnei Rosina Keindl de religie romano-catolică.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă. D-na Sanda Dr. I. Mateiu din Bucureşti va ţinea o conferenţă publică, Marţi, 25 Martie 1930. Tema: Problema cea mare a zilelor noastre. Inceputul la ora 6 (18) p. m. în sala cea mare a prefecturii jud. Sibiu.

La fondul căminului pentru bătrâni al societăţii române de înmormântare din Sibiu, au dăruit întru pomenirea veşnică a iubitului frate şi cumnat Ionel Sârbu, decedat la 27 Februar 1930: dna şi dl Eugen Todoran directorul şcoalei normale «A. Şaguna» 200 lei, Ionel Todoran şefcontabil la Banca de scont şi familia prof. T. Popovici câte 100 lei. Această sumă s'a dat în părţi egale legatului *Protopopul Nicolae Todoran* şi legatului *Invăţătoarea Marioara Todoran* aparţinătoare fondului căminului. Pentru acest dar creştinesc mulţumeşte cu recunoştinţă în numele comitetului societăţii: *Stefan Duca,* secretar.

CARŢI ŞI REVISTE

Misionarul, revistă bisericească, sub conducerea secţiei culturale a Consiliului eparhial Chişinău. A apărut Nr. 2 din 1930 cu articole de: Prof. Berdaev, Mitrop. Antonie al Chievului, Scvoznicov, Pr. Cpt. N. Murea ş. a., cu dări de seamă, cronici, diverse, şi cu suplimentul pentru popor.

Merinde de drum, de Pr. Gh. V. Şuşnea, Bârlad, tip. Lupaşcu, 1930. — O mică broşură, cu proverbe versificate, alese din Sf. Scriptură. Preţul 7 lei.

---

aceasta a bătut mai uşor în poartă, decât oricând, dar s'a lăsat să fie mai bine văzut şi s'a auzit limpede cuvântul «*Urmează-mă!*»

Porţita dela stradă s'a deschis şi a rămas deschisă toată noaptea. . .

. . . . . .

Urcase soarele pe cer mai bine de-o prăjină, când razele lui străbătând prin fereastră, lumina faţa fetiţelor din pat. Lumina vie a soarelui de dimineaţă le-a trezit. Nevăzând pe nime în jurul lor, au început să strige:

Mamă!... Mamă!... Mamă!.. Dar nici un răspuns.

Cei ce au plecat în zorii zilei să răstoarne brazda, au văzut departe de sat şi aproape de pădure o figură stranie. Apropiaţi de ea au recunoscut-o. Era ea, cu hainele în dezordine, cu părul despletit şi sfârşită de ostenită. Privirile ei, însă, trădau două stări sufleteşti deosebite, cari se succedeau după fiecare clipă. Fericirei neînţeleasă din momentul acesta, îi urma imediat o idignare nebănuită. «Ce bine a fost, ce bine a fost, a stat tot timpul cu mine, am fost toată noaptea în braţele lui. A fost el, chiar el, părintele Ioan. Uitaţi-l, nu-l vedeţi aici, uitaţi-vă, priviţi!! . . . . . .

Ce? Voi? Voi călăilor, voi nemernicilor, aţi venit să-l prindeţi, să l legaţi, să l duceţi, să-l omorâţi. Nu, nu se poate, fugiţi, fugiiiţi, ticăloşilor!

. . . . . .

Au adus-o acasă, au îngrijit-o şi s'a mai liniştit, dar bine pe deaîntregul nu s'a mai făcut nici până azi.

Rătăceşte toată ziua pe uliţele satului şi uneori are momente de criză.

O ajută fiecare creştin cu ce-l lasă inima şi cu ce-l iartă puterea. Toţi, însă, o privesc cu duioşie, oftează ori de câte ori o văd şi zic în gândul lor: sărmana preoteasă!

Pr. S. Cândea.

Pagina pastorală

La Dumineca a patra din post

In pericopa acestei Dumineci (Marcu 9, 17—29) este relatată minunea vindecarea unui copil ce avea *duh mut*, care-l chinuia. Invățăceii Mântuitorului au încercat şi ei să-l vindece, dar n'au isbutit, căci le lipsise credinţa! «De poţi crede — zise Isus tatălui, copilului cuprins de duhul muţeniei — *toate sunt cu putinţă credinciosului.*» Acestor cuvinte de îmbărbătare ale Mântuitorului — care ar putea forma tema unei frumoase predici, — nenorocitul tată, le răspunde îndată strigând cu lacrămi: Crez Doamne, ajută necredinţii mele.

Ucenicilor, nedumeriţi de neputinţa lor, Hristos le dă pilduitorul răspuns: «acest neam cu nimic nu poate ieşi, fără numai cu rugăciune şi cu post».

Intregul cuprins al pericopei este foarte bogat şi variat, aşa încât materialul pentru o predică, departe de-a trebui căutat, se îmbie dela sine cu îmbelşugare. Din această pricină, nu mă opresc de astădată asupra pericopei, ci dau la «Pagina păstorală» *o predică misionară:*

Fraţi creştini,

«Cine ne va despărţi pe noi de dragostea lui Hristos.

Necazul sau strâmtoarea, sau goana, sau foametea, sau golătatea, sau nevoia, sau sabia ?» (Rom. 8, 35.) «Hristos este cel ce-a murit (pentru noi) şi mai ales care a şi înviat, care şi este de-adreapta lui Dumnezeu care se şi roagă pentru noi. Şi de este Dumnezeu pentru noi, cine este împotriva noastră?» Dumnezeu ne ocroteşte, deci nimeni nu ne poate periclita mântuirea. Dumnezeu ne iubeşte, căci îi suntem scumpi, şi drept dovadă avem preţul de sânge al Fiului său prin care ne-a răscumpărat. Şi dacă pe Fiul său nu l-a cruţat, ci pentru noi toţi l a dat, cum împreună cu El, nu ne va dărui toate? Hristos a murit pentru a ispăşi vina noastră, mai mult a înviat pentru îndreptarea şi sfinţirea noastră; şade şi de-a dreaptă lui Dumnezeu, va să zică ţine în mâni frâul stăpânirii lumii, are deci putere în cer şi pe pământ; se şi roagă pentru noi, adică el continuă a fi, şi în cer, mijlocitorul şi împăciuitorul nostru.

O, câtă bunătate! Câtă purtare de grijă! Câtă dragoste! Ce, sau cine ne va putea despărţi de atâta iubire? Cine ne va putea răpi din braţele iubitoare? Ce putere ne va putea împedeca să alergăm la picioarele lui?... necazul, sau strâmtoarea, sau goana, sau foametea, sau golătatea, sau nevoia, sau sabia? — «Incredinţat sunt, afirmă hotărît Sf. apostol Pavel că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici căpeteniile, nici puterile, nici cele deacum, nici cele viitoare, nici înălţimea, nici adâncul, nici altă făptură oarecare, nu poate să ne despărţească pe noi de dragostea lui Dumnezeu, carea este întru Isus Hristos Domnul nostru» (Rom. 8 39).

Iată cuvintele inspirate ale dumnezeescului Pavel! Nu pot eşi astfel de cuvinte, decât din sufletul unui om care e devotat cu desăvârşire lui Hristos, care stă, este şi viază întru El care inspiră dumnezeescul său Duh.

Dar cum vine acest Pavel să trăiască într'o comuniune aşa de intimă cu Hristos? El, Saul de odinioară care, «sufla cu îngrozire şi cu ucidere împotriva Bisericii lui Hristos»; el fanaticul şi orgoliosul fariseu, aşa de râvnitor obiceiurilor legii jidoveşti. Ce schimbare s'a petrecut în el, care hulea pe Hristos, socotindu-l nebun, atunci când se afirma pe sine Fiul al lui Dumnezeu şi Mântuitor al lumii.

Ce contrast extraordinar între Saul de odinioară şi Pavel de acum! Ce abis nemărginit între viaţa şi purtarea fariseului «legii» şi cea a slujitorului Evangheliei! *Cum a ajuns Saul, să vază în Hristos, pe care-l hulea şi l persecuta, pe Dumnezeul şi Mântuitorul său?* Cum a ajuns miopul să cunoască desăvârşit? — *Prin Isus Hristos Domnul şi dragostea sa nemărginită.* — Eată răspunsul! Mare este dragostea lui Hristos faţă de noi; puterea acestei iubiri s'a arătat lămurit şi în minunea săvârşită cu sfântul apostol Pavel.

Saul era stăpânit de ură fanatică împotriva învăţăceilor lui Hristos şi-a lui Hristos însuş. Dar cu cât era Saul pornit mai sălbatic împotriva lui Hristos, cu atât mai mult bătea Hristos necontenit la poarta inimii sale învolburate; cu cât Saul ura mai crunt pe Hristos şi biserica sa, căutând s'o stârpească, cu atât mai mult îl iubea Hristos şi căuta să-l abată din calea cea rătăcită la cunoştinţa cea adevărată.

Se da acum o luptă înviersunată, dacă pot face această comparaţie, între marea dragoste cu care operă Hristos şi între ura clocotitoare de mânie care stăpânea tiranic pe Saul. Şi dragostea a triumfat, căci toate le rabdă şi niciodinioară nu cade. Dragostea lui Hristos a covârşit pe Saul pe drumul Damascului.

Fraţilor! Să însoţim şi noi puţin pe Saul, să ne urcăm cu el pe drumul Damascului! Să ne facem şi noi martori minunii săvârşite acolo; să vedem şi să cunoaştem cum Saul, vrăjmaşul lui Hristos, a devenit prietenul lui şi râvnitorul propoveduitor al Evangheliei; să urmărim cu atenţiune, cum a făcut Saul cunoştinţă cu Hristos Mântuitorul său.

«Şi a fost — zice el — când mergeam eu şi mă apropiam de Damasc, într-o amiază zi, fără de veste a strălucit din cer lumină multă împrejurul meu. Şi am căzut la pământ şi-am auzit glas zicându-mi: Saule! Saule! ce mă goneşti? Iar eu am răspuns? Cine esti Doamne? Şi a zis către mine: Eu sunt Isus Nazarineanul pe care tu goneşti». (Fapte 22, 6—8). La auzul acestor cuvinte Saul a fost cu desăvârşire desarmat. «Eu sunt Isus Nazarineanul!» La acest răspuns nu se aştepta el. Ca un fulger a trecut prin conştiinţa lui zdruncinată cugetul: *Hristos e viu, glasul lui a tunat în urechile mele, mărirea lui mi-a orbit ochii.* Eram un păcătos gonindu-l, lui I-s'a făcut milă de mine, care-l uram, mi s'a arătat şi-am cunoscut că este Mântuitorul meu.

Hristos a transformat într'un moment sufletul lui Saul, a aşezat în el harul său şi al lui Dumnezeu Tatăl, a sfărâmat vasul de necinste, pe Saul, prefăcându-l în vas ales, Pavel. Pe drumul Damascului, Hristos a cufundat pe Saul în baia botezului spiritual, din care a eşit *făptura cea nouă*, pnevmaticul, duhovnicescul Pavel. Prin această minune, Pavel a cunoscut desăvârşit, că Isus Hristos, pe care-l gonise, este Fiul lui Dumnezeu, Mesia cel făgăduit de care spun prorocii; că este Dumnezeu întrupat, că a petrecut pe pământ, vestiind evanghelia iubirii, că din dragostea sa nemărginită faţă de oameni, a suferit moarte de bunăvoie, răscumpărând prin sângele său neamul omenesc, că Hristos a murit, călcând cu moartea pe moarte şi înviind a treia zi, a dăruit viaţă lumii.

Pe drumul Damascului Saul a făcut cunoştinţa lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Pe lângă faptul că a fost orbit de mărirea lui şi stupefiat de adâncimea înţelepciunii şi de nemărginirea bunătăţii lui, a fost robit şi răpit de iubirea lui infinită. Pe drumul Damascului a fulgerat în sufletul lui Pavel scânteia divină, făcându-l să înţeleagă întreaga iconomie dumnezeească şi să-i înalţe imne de un sublim cuprins: «O adâncul bogăţiei şi al înţelepciunii şi al ştiinţei lui Dumnezeu! Cât sânt de necercate judecăţile Lui şi de neurmat căile Lui! Că cine a cunoscut gândul Domnului, sau cine s'a făcut lui sfetnic? Sau cine i-a dat mai înainte Lui şi i-sa va răsplăti lui? Că dintr'însul şi printr'însul şi întru dânsul sânt toate: Aceluia mărirea în veci, Amin. (Rom. 11, 33).

In faţa acestei măriri, Pavel se vedea acum pe sine în toată micimea sa; vedea pe omul neputincios, truda-i zadarnică de până acì. S'a mâhnit adânc că persecutase şi stricase Biserica lui Hristos şi înţelegându-şi complect păcatele, s'a răsvrătit împotriva sa însuş, împotriva miopiei sale de până acum: «Ticălos om sânt eu»!

Dar n'a desperat. Dimpotrivă, văzând câtă dragoste i-a arătat Hristos, s'a hotărât din acel moment, să se facă vrednic cu adevărat de acea dragoste. Şi pentru a compensa, în parte cel puţin, marea dragoste a lui Hristos faţă de el, n'a aflat alt mijloc mai potrivit, văzând şi pacea ce împărtăşeşte acea dragoste, decât de-a face şi pe alţii s'o cunoască. Intemeiat pe siguranţa lui Hristos şi pătruns de dragostea lui, Pavel pleacă transfigurat în lume, cu dorul arzător în suflet, de-a face pe toţi să înţeleagă, mila dumnezeească şi dragostea lui Hristos.

Pus în slujba acestei iubiri, Pavel «apostolul» a înfruntat şi a îndurat totul, ostenele, bătăi peste măsură, în temniţă mai ales, primejdii în râuri, primejdii în cetăţi, în pustie; a îndurat supărări, a fost în privegheri de multeori, în foame, în sete, în posturi adeseori în frig şi în golătate. Prin astfel de suferinţe Pavel a făcut cunoscută, celor patru părţi ale lumii, Evanghelia iubirii. Şi drept cunună a multelor sale nevoinţe, a suferit martiriul în numele aceleiaş Evangheli. Nimic nu l-a putut despărţi de dragostea lui Hristos.

Fraţilor! Dragostea cu care a iubit Hristos pe Pavel, ne iubeşte şi pe noi! Şi noi «avem întru El răscumpărare şi prin sângele Lui iertarea păcatelor»! Precum a chemat pe Pavel, aşa ne-a ales şi pe noi, «...eu v'am ales pe voi». — Şi mă întreb acum nedumerit: cu ce am compensat noi dragostea lui Hristos? Dacă sângele lui a curs pentru noi, noi cum ne-am ostenit pentru El? Dacă Hristos ne-a ales, noi ales-am oare pe Hristos? nevoitu-ne-am pentru El, năzuit-am spre El? Iubitu l-am, îl iubim?

Fie ca la întrebarea sf. Pavel, «cine ne va putea despărţi de dragostea lui Hristos...» să putem răspunde cu fermitatea şi hotărârea apostolului: Incredinţaţi sântem că, nici moartea nici viaţa... nici înălţimea, nici adâncul, nici altă făptură oarecare, nu poate să ne despărţească pe noi de dragostea lui Dumnezeu, care este întru Isus Hristos Domnul nostru. Amin.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Sfânta Scriptură ca izvor de inspiraţie pentru predică

(Urmare).

1. Sf. Scriptură este cartea insuflată de sfântul Duh.

Natura şi caracterul Bibliei mărturisesc acest lucru. Scopul sfintei Scripturi şi al colecţiunii tuturor sf. cărţi cari au fost compuse sub înrâurirea sfântului Duh şi sânt recunoscute în biserică, ca cuvânt al lui Dumnezeu, nu este în primul rând ştiinţific, — nu-şi propune adecă expunerea sistematică a anumitor adevăruri, — nici culegerea de izvoare pentru material teologic, ci este, fără nici o îndoială, descoperirea lui Dumnezeu, spre mântuirea sufletelor. Sf. Scriptură este, după cum se exprimă sfinţii Părinţi, o epistolă a lui Dumnezeu către oameni, care le arată calea spre cer. Fiind aşa, ea trebue să ajungă la auzul tuturor. In tradiţia bisericii ortodoxe, nu a fost totuş obiceiul, ca sfânta Scriptură să nu se dea fără o rezervă oarecare şi control în mâna credincioşilor de rând; ea revine în primul rând predicatorilor, cari sânt special însărcinaţi cu vestirea cuvântului. Apostolul Pavel are expresiunea: «fides ex auditu». Biblia în mâna tuturor ar putea duce la interpretare arbitrară şi prin aceasta la protestantism şi secte; Apostolul Pavel, ne învaţă în altă parte: «ce te faci cap, picior fiind?»

Multe părţi ale sfintei Scripturi sânt direct fragmente bine inspirate de adevărate predici, astfel sânt cărţile profetice şi mai ales evangheliile; acestea sânt a se considera tocmai din această pricină în dublu înţeles: imagini străvechi şi izvoare a orce predică. Insăş sfânta Scriptură mărturiseşte acest lucru. Nu poate exista o proclamaţiune mai limpede şi mai stăruitoare a sfintei Scripturi ca manual al predicatorului decât locul clasic din 2 Tim. 3, 16 şi 17. «Toată scriptura este de Dumnezeu insuflată şi de folos spre învăţătura, spre mustrare, spre îndreptare, spre înţeleptirea cea spre dreptate, ca să fie deplin omul lui Dumnezeu, spre tot lucrul bun desăvârşit». Sfânta Scriptură chiar, aşează deci toate şi nemăsuratele ei bogăţii la dispoziţia predicatorului, în cuvinte inspirate de Duhul sfânt şi prin gura celui mai mare predicator apostolic şi învăţător de păstorire, Pavel. Ar însemna adevărată trădare a dregătoriei învăţătoreşti, dacă aceste bogăţii ar fi neglijate. Mărturia marilor părinţi bisericeşti este în acelaş senz. Fericitul Ieronim cutează să afirme acest cuvânt puternic: *Ignorantia scripturarum, ignorantia Christi est.* (Is. 1) In acelaş înţeles mai spune: Si iuxta apostolum Paulum Christus Dei virtus est et Dei sapientia, qui nescit scripturas, nescit Dei virtutem eiusque sapientiam. (Dacă după apostolul Pavel Hristos este puterea şi înţelepciunea lui Dumnezeu, cine nu ştie scripturile, nu poate cunoaşte puterea şi înţelepciunea lui Dumnezeu). Către Nepotian scrie: «Sfintele scripturi citeşte-le adeseori; niciodinioară să nu lipsească din mâna ta lectura sacră. Invaţă ceeace trebue să înveţi pe alţii. Construieşte discursuri care să fie în conformitate cu adevărata credinţă». Dela sfântul Ambroziu ni-a rămas minunatul îndemn, pe care pentru frumuseţa limbii îl reproduc în latineşte: «Utriusque poculum bibe, veteris et novi testamenti, quia in utroque Christum bibis. Bibe Christum, quia vitis est. Bibe Christum, quia petra est quae vomuit aquam. Bibe Christum quia fons vitae est. Bibe Christum quia flumen est, cuius impetus lactificat civitatem Dei». (in. Ps. 1) Ca predicatorii vechi aşa vorbesc şi cei de mai târziu, precum şi omileticii moderni. Bossuet repeta mereu cuvântul fericitului Ieronim către Nepotian: «niciodată această carte să nu-ţi cadă din mână». Nu aş putea trăi fără această carte, — spune el, — niciodată nu străluceşte cuvântarea de pe amvon într'o lumină mai înălţătoare.

Sfânta Scriptură este deci, într'adevăr, cartea făurită de sfântul Duh pentru predicatori, — omiletică dumnezeească, şi tocmai pentru aceasta izvorul de rangul întâi al oratoriei duhovniceşti.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

„LUCEAFARUL", cassă de economii, societate pe acţii în POPLACA

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «LUCEAFĂRUL», societate pe acţii în Poplaca, se convoacă prin aceasta la

a XVI-a adunare generală ordinară,

pe *Duminecă 6 Aprilie 1930, la ora 2 p. m.* la casa institutului în Poplaca, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administraţie, raportul Comitetului de cenzori, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1929, şi darea absolutorului pentru Consiliul de administraţie şi Comitetului de cenzori.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Alegerea Consiliului de administraţie.
5. Eventuale propuneri.

NOTĂ. Acei domni acţionari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poftiţi a-şi depune înainte de adunare acţiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum şi documentele de plenipotenţă, la casa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 2 Martie 1930.

DIRECŢIUNEA.

(33) 1—1

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929.

Activa		Pasiva	
Cassa	47,479·—	Capital	10,000·—
Escont	552,876·—	Fond de rezervă	110,000·—
Obligaţiuni	480,904·—	Fond cultural	6,000 —
Depuneri proprii	800 —	3% Rezerve speciale pentru creanţe dub.	31,000·—
Mobiliar	25·—	Depuneri spre fructificare	787,309·—
		Dividende neridicate	3,825 —
		Interese transitoare	66,487·—
		Profit curat	67,463·—
	1.082,084·—		1.082,084·—

Contul Profit şi Pierdere

Cheltuieli		Venite	
Interese la depuneri	73,836·—	Interese	131,242·—
Salare	15,000·—	Proviziuni	47,833 —
Spese	4,976·—		
Marce de prezenţă	3,300·—		
Impozite	14,500·—		
Profit curat	67,463·—		
	179,075·—		179,075·—

Poplaca, la 31 Decemvrie 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Georgiu Modran, preşed. **Oprea Olariu** **Petru Avram** **Ioan Neagu** **Opriş Avram**
Dr. Ioan Bucur **Maniu Surdu**

Subsemnaţii conzori controlând conturile prezente, le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele societăţii.

Poplaca, la 2 Martie 1930.

Toma Modran **Radu Neagu** **Oprea Surdu** **Ioan Surdu** **Ioan Vlad** **Ioan Olariu**

Nr. 2831/1930 Ep. (31) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul arhiepiscopesc, ortodox român din Sibiu, publică licitaţie cu oferte închise pentru repararea şi adaptatea casei şi grajdului dela Mănăstirea Brâncoveanu din Sâmbăta de sus (judeţul Făgăraş, 18 km. depărtare dela gara Sâmbăta de jos). Ofertele se vor înainta până la 22 Martie a. c.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la Consiliul arhiepiscopesc în orele oficioase (biroul consilierului V. Nistor, Str. Mitropoliei 32).

Sibiu, la 14 Martie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 129/1930. (32) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a (doua) **Loman**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat. Sesia parohială de 4 jug, o grădină de 2 jug. şi folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 st. lemne făcute în pădure.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în terminul indicat, acestui oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 10 Martie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Pictură pentru biserici

Subsemnatul pictor academic iau în intreprindere lucrări din branşa picturii în stil bizantin şi repar picturi vechi cu preţuri potrivite şi în condiţii artistice ireproşabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri şi icoane bisericeşti artistice.

Am pictat şi reparat biserici şi posed certificate de apreciere din partea Onoratei comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în orce timp şi la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuinţă de pictură şi de reparaţii interioare de biserici.

Pictor:
ILIE CHIDU
profesor de desemn

(29) 1—3

Sibiu, Piaţa Regele Ferdinand Nr. 2

Nr. 93/1930.

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Boz**, protopopiatul Mercurei, se publică concurs nou, cu termin de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform fasiunei din coala B.
2. Venitele stolare uzitate în tract.
3. Dela 60 familii câte (1) ferdelă cucuruz şi o zi de lucru.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta în terminul indicat oficiului protopopesc din Mercurea, judeţul Sibiu; iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Mercurea, la 15 Februar 1930.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (23) 2—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe în permanenţă

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A apărut în Bibliioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 29 Martie 1930 Nr. 24—25

Telegraful Român

Organ național-biseric

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inse... un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...mențiunile și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8
BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Idolatria de astăzi

Spunea cineva, zilele acestea, că trăim vremuri biblice.

Privind realitatea curentă a vieții, pot afirma că: *trăim în idolatrie*, — o idolatrie mai gravă ca idolatria biblică.

Idolatria biblică era o fază în căutarea divinității; — cea modernă stărue în detronarea oricărei noțiuni de cuprins metafizic sau trascendent. Cea antică era expresie firească a instinctului religios, barbar, primitiv, — cea actuală este o acțiune conștientă și anarhică a materialismului ateu, făcută cu scopul de a nega tot ce constitue tradiție, religie, spirit și nemurire.

Idolul vremii, în teorie este rațiunea păgână, — în practică e banul atotputernic.

In fața acestui cult diabolic, care începe a-și discuta stăpânirea lumii, apostolii credinții în bună parte sânt timizi, sau dormitează. Credința lor nu funcționează cu tărie. Reprezintă imaginea apostolului Petru, mergând pe valuri și cufundându-se înspăimântat de violența vântului.

Cu toate acestea, mântuirea e posibilă. Hristos este aproape de noi și ne cheamă — prin glasul sfântului apostol Pavel — «să lăpădăm păgânătatea și poftele lumești și... să trăim, cu întreagă înțelepciune, cu dreptate și cucernicie».

Glasul de chemare al vremii este: *să lăpădăm păgânătatea.* Să desființăm mentalitatea păgână a lumii cu toți idolii ei, și să-i aplecăm corectivul credinții izbăvitoare.

Logica rațiunii, care justifică crimele, și cultul banului, care oferă cărnii tot ce poftește pe lume: bunuri, palate, plăceri și averi, — constitue oarbă rătăcire și cea mai întunecată idolatrizare, cea mai josnică păgânătate a vremii.

Admitem rațiunea, ca minte sănătoasă, ca funcțiune sau activitate a intelectului, sau ca lumină a judecății noastre.

Dar nu înțelegem rațiunea idol, care devorează sălbatec aspirațiile și drepturile legitime ale inimii. Barbarii și primitivii n'au ajuns la așa grad de idolatrie, încât să-și facă, din o parte a ființei lor, obiect de adorare, un zeu, un «chip cioplit».

Ar fi necesară această deosebire, între rațiunea idol și între rațiunea lumină a minții, chiar și acelor gânditori fără sistem și filozofi fără Dumnezeu, cari vorbesc în numele rațiunii, — uitând că le lipsește tocmai ceea ce toată omenirea cu bun simț a numit și numește: rațiune.

Cât privește argumentele și mijloacele de strategie, de luptă și desarmare a idolatriei, ele sânt ușor de aflat în arsenalul unei minți *convinse* asupra cuprinsului creștin, — și în clocotul unei conștiințe deplin clarificate asupra chemării și răspunderilor sale duhovnicești.

Cu drept cuvânt s'a zis că «a slujì Evangheliei și Altarului nu e tehnică și metod, nu este ceva din domeniul logicei raționale, ci e misiune, e apostolat, e porunca logicei credinței și a unei lumini, care izvorește din voința lui Dumnezeu și din adâncurile tainice ale sufletului».

Păgânismul idolatriei moderne și Babilonul păcatelor contimporane se învinge așa, — altfel nu.

Pr. *Il. V. Felea.*

Despre vechile biserici din Zarand

In ședința publică din 21 Martie 1930, dela Academia Română, dl prof. *Silviu Dragomir* a făcut o comunicare cu privire la: *Vechile biserici din Zarand și ctitorii lor în secolii 14 și 15.*

Membrul Academiei, dl Dragomir, arată că pe valea Crișului Alb, în Zarandul de odinioară, s'au descoperit, sub tencuiala de var a bisericilor din Crișcior și Ribița, fresce de-o mare valoare istorică. In biserica dela Crișcior s'au păstrat în afară de-o aleasă pictură în stil oriental, și tabloul votiv, precum și alte fresce importante. Tabloul votiv reprezintă pe bătrânul jupân Bălea cu întreagă familia sa, închinând Născătoarei ctitoria din Crișcior. Alături de el stau soția, jupăniță Vița, fiul său Iova și cei doi nepoți, Laslău și Ștefan. Pe peretele sudic al naosului din aceeaș biserică sânt reprezentați sfinții patroni ai Ungariei, regii Ștefan, Emeric și Ladislau, iar pe peretele de către nord, din afară, e zugrăvită, în frescă, toată familia regelui Ludovic al Ungariei. După legile de atunci, fără acest omagiu, adus regalității ungare, nu s'ar fi îngăduit clădirea bisericii «șismatice». Biserica și pictura datează dintre anii 1385—87. Jupânul Bălea nu e cunoscut din alte izvoare, dar nepotul său Ladislau e menționat ca voevod, și în alte documente, din 1404 și 1445.

Tot atât de interesante sânt și frescele bisericii dela Ribița, unde asemenea ni s'au păstrat tabloul votiv și sfinții regi ai Ungariei. Ctitorii de

FOISOARA

Muzica și omul

— Dintr'o conferență —

Dinti'un haos, stătător din materii care nu știau cum să se unească, Dumnezeu a săvârșit un cosmos. Intr'o rânduire geometrică-geografică se așează pământul (cu văile și munții) și apele (cu râurile, lacurile și mările lor). Peste tot străbate întâiul suflu de viață... Timpul pământean își urmează, în spațiu și reglementat, mersul său... Primii oameni își trăesc viața pastorală...

Fiecare manifestare a naturii își are melodia specifică... Pădurea cu freamătul frunzelor, câmpia cu susurul ierbei, râul cu murmurul curgător și păsările cu ciripitul lor dulce, vântul cu șueratul său înverșbit, și ploaia cu plânsetul ei lung, adormitor, la care se adaugă multiplele simfonii de culori, străbătute ziua în *fortissimo* de razele aurii ale soarelui și noaptea în *pianissimo* de razele argintii ale lunii... Omul primitiv, nemeșteșugit de rațiunea civilizației, și trăind viața în intimitate cu natura, — prin un proces psicho-fiziologic inconștiu, percepe toate aceste armonii de culori și sunete și le adună aglomerându-le în sufletul său primitor, ca apoi aceste armonii percepute din natură să-i acordeze coardele sentimentalismului încât sub inspirația unui dor oarecare nu i-a trebuit altceva, decât ca inima să-și treacă încet arcușul peste ele, ca — prin exprimarea vocală a omului — să se nască cea dintâi melodie omenească... Primei melodii îi urmează a doua, a treia, până când se încheagă într'o înjghebare întreagă, — când naștere cântecului — clasat de critică muzicală: «din inspirație populară».

Dar omul în evoluția sa purcede mereu *în crescendo.* Nu se îndestulește cu exprimarea melodiilor vocale, ci năzuește, acum și cu ajutorul rațiunei, să-și făurească un instrument cu care să imiteze mai concret oarecare armonii ale naturii. Din această năzuință ajunge să-și făurească cel dintâi instrument muzical. Rațiunea și-a spus și ea cuvântul, și omul începe să străbată primele drumuri ale civilizației.

Trecem apoi prin diferite perioade, epoci și faze de deznodăminte și de desfășurări ale evoluției omenești. Omul trăește acum, pe lângă rămășițe de viață pastorală, și o viață agricolă și industrială. Muzica lui este acum condusă de anumite regule.

Fiecare epocă își are muzica sa, strâns legată de morala ei. Cea a creștinismului,— plină de misterul creației. Cea păgână stridentă și abruptă.

Trecem mai departe — urmând doar icoane fugare — până în timpul când omul dispune de posibilitatea compunerii. Se ivesc (individual) cei dintâi compozitori muzicali. Apar epocele de florescență muzicale.

Cu serenade, cu castelane și pagi sentimentali, jos lângă scara de mătase care atârnă pe balconul de marmoră roșie.

Ajungem în epoca geniilor muzicali, când arta mnzicală ajunge în deplina sa eflorescență. Este epoca, în care oamenii, sub vraja divină a sunetelor desăvârșit armonioase, au în manifestările lor toată gingășia omenească.

Odată cu perfecționarea muzicei, se întărește și geniul de bine al omului. Sub vraja muzicei, omul se simte desbrăcat și de ultima rămășiță a animalismului său, — sânt momentele, când rațiunea de-abia șoptește, și vorbesc doar sufletul și inima.

Noi purtăm în sufletul nostru, din cele dintâi timpuri, muzica tuturor armoniilor, și când această muzică, pe care noi *«ne-alcătuitorii»* o percepem, este sănătoasă, atunci este sănătos și sufletul nostru; când ea este bolnavă sau perversă, atunci și sufletul nostru devine bolnav sau pervers. Influența muzicei, asupra stării noastre sufletești, este *directă.*

aici sânt jupânii Vladislav şi Miclăuş, cu soţiile lor Stana şi Sora. Există şi o veche pisanie din care se vede, că biserica s'a zidit şi s'a pictat în anul 1417.

O deosebită importanţă au frescele aceste prin faptul, că ne înfăţişează două familii, care deţineau, la începutul sec. XV, roluri de frunte între români. Bălea dela Crişcior şi fiii săi apar în costume de cavaleri, de o fină distincţie, egali cu cavalerii nobil ai timpului lor, iar Vladislau şi Miclăuş dela Ribiţa poartă costumul vechi al boierilor români. Jupăniţa Ana din Ribiţa, o fiică a ctitorului, e zugrăvită în costumul românesc din Munţii Apuseni; cămaşa e cu mâneci largi, înflorită, cu cusături româneşti la gât, pe piept şi la încheetura mânei, iar altiţele sânt late.

Dl Dragomir închee, după ce mai face o analiză amănunţită a inscripţiilor slave şi a documentelor, asupra cărora descoperirile acestea proiectează o lumină neaşteptată.

Nr. 2541/1930 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

In legătură cu circulara noastră Nr. 660/1930 cu privire la francarea corespondenţei oficiale, atragem atenţiunea oficiilor protopresbiterale şi parohiale, că în baza deciziunei On. minister al instrucţiunii şi cultelor Nr. 26086/1930 — pentru timbrele speciale primite pe credit dela oficiile poştale până la data de 1 April a. c. nu este a se plăti nimic, căci preţul acestor timbre priveşte pe acel minister.

Cu privire la francarea corespondenţei oficiale după data de 1 April a. c. urmează să se ia noui dispoziţiuni, cari se vor comunica.

Consiliul arhiepiscopesc.

Convocare

In baza ordinului Ven. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 1938 din 22 Februar a. c. şi în conformitate cu dispoziţiile legii şi ale regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, subsemnatul comisar consistorial, convoacă prin aceasta adunarea protopresbiterală a tractului Bran pe ziua de *12 April 1930*, ora 9 a. m., în biserica cea mare din Zerneşti, unde după sfânta liturghie, la ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării protopresbiterale electorale din tractul Branului, pentru alegerea noului protopop.

Onoraţii membri ai Consiliului protopopesc sânt rugaţi a se întruni în ziua de 11 April a. c., ora 4 p. m., în sala şcoalei din Zerneşti, spre a examina actele candidaţilor şi spre a stabili lista de candidare.

Braşov, în 22 Martie 1930.

Protopop:
Dr. I. Blaga
comisar consistorial.

---

*La începutul anului-şcolar**

Au trecut zilele plăcute de vacanţă şi voi, iubiţi elevi, cari mai aveţi de continuat sau începeţi munca delicată de elevi, aţi venit cu puteri primenite şi credem cu voinţă tare de a răsbi cu folos şi peste anul şcolar 1928—29.

Am dorì ca cel dintâi gând al vostru să fie de a fi muncitori harnici, de a vă străduì necontenit spre perfecţionare, spre dobândirea cunoştinţelor necesare, pentru a vă fericì şi pentru a fi folositori neamului nostru vrednic de viitor măreţ.

Cu crezul acesta în suflet, cu dorinţa fierbinte în inimă de a creşte din voi vajnici lucrători în câmpul nesfârşit al ştiinţei şi nenfricaţi apărători ai cultului muncii şi virtuţii, în pragul anului nou şcolar vă zic: «Bine aţi venit», în acest locaş al culturii şi virtuţii, întemeiat prin jertfa şi osârdia iubitorilor de neam şi lege.

Mă folosesc cu multă bucurie de acest prilej, mai ales că pentru prima dată mă înfăţişez în noua mea calitate de director, ca să vorbesc despre felul cum concep înflorirea acestei şcoli, care a fost în vremuri grele focar de lumină şi vatră de căldură şi prin ce se poate menţine. Ea s'a deosebit de celelalte şcoli similare prin faptul, că a scos oameni cu cultură integrală, desvoltând atât forţele intelectuale, cât şi cele morale şi fizice.

Găsesc multă asemănare între şcoală şi pomul roditor. Precum bogăţia florilor şi rodnicia lui atârnă de vigoarea şi sănătatea tulpinei, care scoate prin rădăcini din pământ puteri hrănitoare, tot astfel şi înflorirea unei şcoli atârnă în primul rând de tulpina ei, adecă de profesori, cari scot din ogorul vast al înţelepciunei şi ştiinţei vlagă nesecată. Precum toate părţile unui pom, constitue un tot armonic, ocrotindu-se unele pe altele împotriva intemperiilor, tot astfel se unesc şi năzuesc spre înflorirea şcoalei toţi profesorii în conlucrare armonică, pentru ca în unire să arunce în inimile tineretului sămânţa înţelepciunei, a ştiinţei şi virtuţilor creştine.

Şcoala aceasta a înflorit şi înfloreşte, fiindcă în sufletele slujitorilor la acest altar a ars şi arde neîncetat râvna pentru binele obştesc, toţi au avut şi au viu simţul datoriei şi trează conştiinţa, că de ei depinde formarea generaţiilor viitoare, că ei crează operă de bronz neperitor în acest templu, închinat ştiinţei şi virtuţii. Iar, când prezentul îngrat nu li a arătat iubirea şi recunoştinţa datorită, n'au descurajat, pentrucă în împlinirea misiunei lor, cu privirile aţintite spre viitor, au găsit mângâeri înălţătoare. Na mai încape nici o îndoială că, unde sânt astfel de slujitori însufleţiţi de cele mai binevoitoare sentimente faţă de cei încredinţaţi lor spre cultivare şi pătrunşi de aceeaş dragoste părintească, acolo se vor desvolta florile minunate ale şcoalei. Neîipsindu-ne toate acestea avem un motiv mai mult a crede, că şcoala noastră sub scutul îngrijitorilor ei înţelepţi va progresa tot mai mult.

Dar şi voi, iubiţi elevi, sânteţi mlădiţele, pe care cu iubire le primim azi spre îngrijire. Aţi fost crescuţi în ogoare diferite, din care v'aţi smuls spre a fi plantaţi în această vastă, frumoasă şi de Dumnezeu binecuvântată grădină a şcoalei noastre, în care au intrat şi au ieşit sute şi mii de tineri setoşi de învăţătură. Bucuraţi vă, că progresul acestei instituţii depinde şi de voi, bucuraţivă, că şi voi aveţi partea voastră de contribuţie la înflorirea acestei şcoli! Veţi fi îngrijiţi şi cultivaţi în acelaş fel, nu cu gândul de a nesocoti felul individual de cugetare, de simţire şi pricepere, precum şi aptitudinile înăscute ale fiecăruia şi fără nici o tendinţă de uniformizare. Dar, cu tot respectul cuvenit individualităţii, se poate forma între voi o unitate morală, datorită căreia să vorbiţi acelaş grai al adevărului şi dreptăţii, să aveţi aceeaş râvnă după înţelepciune şi ştiinţă, să fiţi stăpâniţi de acelaş îndemn spre cele înalte, spre divinitate, care reprezintă idealul perfecţiunei.

Intr'adevăr, când toţi veţi înseta după adevărata cultură, când veţi preţui timpul precum minierul uleiul lampei, când veţi dispreţui distracţiile uşoare, tinzând spre o viaţă superioară, când pace şi frăţie va domni între voi, când veţi practica virtuţile şi mai presus de toate veţi preţui credinţa noastră creştină şi împlinirea voinţei lui Dumnezeu, atunci să ştiţi că veţi contribui la înflorirea acestei şcoli.

Daţi-vă bine seama, cât de important e faptul, că şi de purtarea şi atitudinea voastră depinde înflorirea acestei şcoli! Cu bucurie constatăm că numărul celor dintre voi, cari nu lasă să doarmă râvna pentru cultivarea spiritului, care se disting prin silinţa activă de a deveni mai buni, creşte în continuu.

In această şcoală, din care au ieşit atâtea personalităţi echilibrate, pentrucă pe lângă ştiinţă s'a cultivat şi credinţa în Dumnezeu, domneşte şi e activ un suflu de muncă şi silinţă, pentru menţinerea căruia aveţi datoria să luptaţi. Tradiţia aceasta vă obligă, că având pururea ochii sufleteşti îndreptaţi spre icoana curăţeniei morale, cu diligenţa neobosită, cu podoaba cuvenită a smereniei şi a modestiei, să vă mirulţi inimile cu cele mai frumoase virtuţi creştineşti. Cu cât veţi năzui mai mult spre această ţintă, cu avânt tineresc şi străduinţă bărbătească, cu atât mai mult vă veţi împodobi şi întări caracteru moral, devenind membri valoroşi ai neamului. Cu atât mai luminoasă va fi şi strălucirea şcoalei acesteia. Avem credinţa, că la finele anului veţi sta în faţa noastră, a prietinilor voştri, împodobiţi cu cele mai folositoare cunoştinţe, fără a vă mândri şi cu virtuţi alese, fără a fi vanitoşi

*) Vezi: Anuarul 65 al liceului ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov, pag. 3—7.

Pe aripile muzicei *adevărate* creştinul îşi înalţă sufletul către Dumnezeire. Muzica este aceea care îmbină în sufletul omenesc toate simfoniile de culori şi armonii ale naturii. Il face mai perfect. Voi arăta două exemple opuse: Ascultând acordurile funebre din opera «Orfeus» a lui Gluck, ne stăruesc în suflet neînţelesele legi ale firii şi voind să pătrundem taina veşniciei simţim, cum se desprinde, de nu ştiu unde, eternul ecou al bulgărilor ce cad pe sicrie şi care în ritmul lor necadenţat ne îngână acelaş cântec lugubru: «Nu cerceta aceste legi, că eşti nebun când le'nţelegi». Ear «Serenata» lui Tosselli, cui nu i-a adus aminte de un gând frumos de altă dată, de florile ce-au murit într'o toamnă, de o lacrimă de demult...

Muzica renunţă la violenţe şi şopteşte inimii noastre adevărul, că blândeţea e aceea care va stăpâni pământul.

Prin simţul adevărului cunoaştem armonia universului. Când cunoaştem legea în natură, ajungem la stăpânirea puterilor ei şi devenim puternici; când cunoaştem legea morală din noi, ajungem la stăpânirea noastră înşine şi devenim liberi. Şi tot astfel, cu cât mai mult înţelegm armonia naturii, cu atât participă mai intens viaţa noastră la bucuria creaţiunii, şi cu atât mai adevărată şi mai universală devine expresia frumuseţii în arta noastră. Cu cât sântem mai conştienţi de armonia sufletului nostru, cu atât mai larg pricepem fericirea spiritului universal şi în viaţa noastră, expresia frumuseţii năzuieşte către infinit prin bine şi prin iubire.

Muzica e forma de artă cea mai pură şi, de aceea, expresia imediată a frumuseţii. In adevăr, noi simţim revoluţia infinitului în formele finite ale creaţiei ca o muzică tăcută şi vizibilă muzică. Cerul de seară, care-şi repetă neobosit constelaţiile, e ca un copil care uimit de misterul întâiului cuvânt rostit, îl îngână mereu şi-l ascultă cu bucurie nețărmurită. Când într'o noapte, ploioasă de Iulie, întunerec negru acopere livezile şi ploaia ropotitoare întinde văl după văl peste pământul somnoros, această monotonie a ropotului ploaiei pare însuş întunerecul sonor. Rândurile întunecate de copaci, tufişurile de spini ce răsar deasupra luncii netede ca nişte capete de înotători cu părul plin de apă, mirosul de iarbă umedă şi de pământ, turnul bisericii ce se ridică din nelămuritul zăbranic de întunerec ce împresoară colibele satului, toate sânt sunete ce se suie din inima nopţii şi se contopesc în sunetul ploaei ce umple văzduhurile.

Deaceea, poeţii adevăraţi, vizionari, când cântă universul, preferă să-şi împrumute expresiile din muzici.

Cântăreţul are totul în el însuşi. Sunetele se ridică de-a dreptul din viaţa lui. Nu este materie pe care el să o fi cules din afară. Cugetarea lui artistică şi expresia ei sânt surori, foarte adesea sânt gemene. In muzică inima se manifestă imediat, ea nu e supusă capriciului nici unei materii străine.

De aceia muzica, chiar în stare de imperfecţiune, manifestă totuşi la fiecare pas frumuseţea în întregul ei. Ca mijloc de expresie, înseşi cuvintele sânt o piedecă, întru cât sensul lor se lămureşte de abia prin cugetare. Muzica însă n'are nevoie de lămurire; ea exprima ceeace cuvintele nu exprima.

Şi ceeace e mai însemnat, cântecul şi cântăreţul sânt nedespărţiţi, a plecat cântăreţul, s'a dus şi cântecul cu el; căci cântecul e contopit cu viaţa şi cu bucuria maestrului.

Acest cântec al universului nu

De această înflorire lăuntrică a şcoalei, care stă în devotamentul şi înţelepciunea slujitorilor ei, în moralitatea şi silinţa elevilor, e legată şi înflorirea externă, adecă numărul mare al populaţiei şcolare, ca semn al încrederii întemeiate pe păstrarea cuminte a trecutului bun. Mulţumesc fierbinte Providenţei, care prin grija slujitorilor devotaţi, a contribuit la înflorirea acestei şcoli, dorind din inimă să se învrednicească şi în viitor de această încredere unanimă.

Cum se va păstra această floare îngrijită, cu trudă şi osârdie, de atâţia grădinari zeloşi? Ea va dăinui, dacă părinţii elevilor se vor uni puternic cu profesorii în opera educativă, al cărei scop e să desvolte cât mai complect şi armonic puterile copilului, spre a-l face capabil să îndeplinească cu succes rolul, ce-i va reveni în viaţa socială şi de stat. Setea de cultură, manifestată la noi în jumătatea din urmă de veac şi dorinţa de a ajunge cât mai repede la nivelul popoarelor apusene, au contribuit să se acorde în şcoală cea mai mare importanţă instrucţiei, îngrămădirii de cunoştinţe, în dauna educaţiei. Problema educaţiei morale formează nna din preocupările de căpetenie ale licealul nostru. Toate bunurile culturale pot deveni primejdioase, fără deprinderi de viaţă ordonată şi cinstită. In această direcţie concursul părinţilor e foarte preţios, fiindcă ei cunosc mai lămurit inclinaţiile, gândurile, darurile sau lipsurile sufleteşti ale copiilor. Părinţii pot da îndrumări mai sigure; tatăl cu seriozitatea, autoritatea şi puterea de care dispune; mama cu puterea blândă, dar totuşi eficace, a iubirii. In puterea lor stă să înăbuşe orce pornire rea şi să cultive predispoziţiile bune. Ei pot să sădească în suflete, ca nimeni altcineva, virtutea grea a stăpânirii de sine şi ascultării, porunca înaltă a iubirii recunoştinţei, să implânte în inimi simţul ordinii şi să aprindă entuziasmul pentru tot ce este înalt şi divin.

El îi pot deprinde, prin îndemnuri şi mai ales prin exemple, să socotească munca drept cea mai dulce mângâere, recunoştinţa să le fie mândria şi moravurile bune podoaba caracterului. Când părinţii vor lucra în unire perfectă cu profesorii, atunci le vor încredinţa spre cultivare copii se toşi după învăţătură, la cari atenţia a devenit a doua natură şi silinţa trebuinţă sufletească. Prin aceasta se va asigura înflorirea şi progresul şcoalei, iar lucrarea profesorilor va fi uşurată şi însoţită de mai mult spor. Să nu uităm că din semănătură lese ce ai semănat. Tinerimea este cum o creşte familia, şcoala şi biserica. Familia dă primele îndrumări pe drumul vieţii cari rămân neşterse, şcoala dă lumina, iar biserica căldura şi avântul spre cele ideale. Intre aceste focare trebue să fie legătură strânsă. Să întărim în elevi, prin sfaturi şi pilde, voinţa de a face bine, de a stăpâni pornirile rele, să sădim în sufletele tinere dragostea de Hristos, care face pe om blând, smerit cu inima, iubitor faţă de toţi, fiindcă El nu aprinde patimi, ci linişteşte şi luminează sufletele.

Când însă defectele fiilor se vor ascunde din iubire exagerată; când strengăriile se vor privi cu zâmbet indiferent; când se vor suprapreţui, din vanitate condamnabilă, calităţile fiilor; când se va trezi în ei pofta după plăceri şi goana după viaţă uşoară, prin pilda care le-o dă, deschizându-le calea să se subtragă din când în când dela datorii; când se vor încredinţa spre educare copii cu astfel de moravuri şi înclinaţii, de sigur că munca profesorilor, orl cât de încordată ar fi, va avea prea puţini sorţi de izbândă.

Rog pe Dumnezeu, ca numărul părinţilor serioşi şi cuminţi, al mamelor evlavioase şi bune, cari au sprijinit şi până acum sforţările noastre, să nu scadă, iar noi să ne bucurăm neîncetat de sprijinul lor deopotrivă de binefăcător. Dea Dumnezeu să se păstreze legătura făcută cu noi şi să crească copiii în frica Domnului şi în râvna după înţelepciune şi virtute!

Dar, copiii aparţin nu numai părinţilor, ci şi bisericei şi patriei, pe altarul cărora vor trebui să depună rodul copt al silinţelor şi virtuţilor. De ei, cari vor deveni conducători, va depinde în mare măsură tăria sau slăbirea acestor aşezăminte. Iată, un imperativ de ordin creştin şi naţional, care cere părinţilor să dea mână de ajutor profesorilor în sforţările lor de a da bisericii şi neamului caractere cu adevărat morale gata la orce sacrificiu.

In fine, pentru ca înflorirea şcoalei să fie perpetuă, ne mai trebue un mare har, pe care rog Cerul să ni-l dea. Nu vreau să Te numesc pe Tine, Prietin al copiilor, Îndurător faţă de toţi, Protector al legăturilor tainice dintre oameni, Care prin adierea Ta blândă faci să crească sămănăturile şi dai seceriş bogat, pe Tine, care nutreşti virtutea şi ocroteşti artele şi ştiinţa!

Nu Te numesc, dar cine nu Te recunoaşte în faptele şi binefacerile Tale şi cine nu-Ţi cere binecuvântarea? Opreşte-Te, rămâi la noi, ocrotind ca îndurarea Ta cea înaltă înflorirea acestei şcoli. **I. Moşoiu.**

Pentru Internatul de băieţi ortodox român din Beiuş

Publicăm următoarele dintr'un APEL, primit astăzi, şi adresat către toţi foştii rectori, foştii prefecţi de studii (pedagogi), foştii elevi ai Internatului de băieţi ortodox român din Beiuş şi către toţi iubitorii de jertfe pentru neam şi pentru lege:

O mână de oameni din Beiuş, fruntaşi ai bisericii de legea românească, — având ca pildă pe fericitul fondator *Nicolae Zsiga*, — au decis ridicarea unui internat, pentru tineri, cari, an de an, se părăndă la şcoalele din Beiuş.

Ideea plămădită în inimile acelor creştini şi români buni a fost încuviinţată şi înfăptuită de înaltele noastre foruri bisericeşti.

Cei mai mulţi dintre ctitorii acestui lăcaş de cultură şi educaţie, după ce şi-au văzut visul cu ochii, au răposat în Domnul, ear puţini, câţi mai trăesc, îmbrăţişează cu scumpătate idealul înfăptuit.

Liniştit şi modest internatul nostru îşi serbează acum 30 de ani de viaţă.

In acest interval a adăpostit, sub aripele sale, 2014 elevi, — întreţinând în fiecare an, gratuit ori semi-gratuit, 6—10 elevi, săraci, diligenţi şi cu bună purtare.

Cele 11 camere, ce le-a avut internatul dela început, s'au dovedit curând neîncăpătoare.

Susţinându-se numai din cotizaţiile elevilor cu solvă, — internatul nici până astăzi nu s'a putut completa cu încăperile necesare; ear în starea de astăzi internatul nu mai poate să rămână.

Cei cari au trăit ani dearândul în internat, au primit aici cunoştinţele necesare, şi au ajurs în frumoase situaţii sociale, vor primi oare nepăsători ştirea despre situaţia grea a unicului nostru institut ortodox român de cultură şi educaţie în aceste părţi, — ori se vor însufleţi cu toţii şi vor reîntineri, prin daniile lor, acel sfânt locaş, ce ani dearândul i-a ocrotit în braţele sale părinteşti, întemeind astfel un templu al recunoştinţii lor?

Viitorul va da deslegare acestei întrebări, pe care noi am pus-o, neliniştiţi de soartea şi viitorul acestui institut.

In mânile Dvoastră, foştilor rectori, prefecţi de studii, şi elevi ai internatului ortodox român de băieţi din Beiuş, stă soartea şi existenţa acestei instituţiuni. La Domniile Voastre apelăm, în situaţia grea în care ne aflăm. Veniţi în ajutorul nostru, să mântuim aşezământul făcut de înaintaşii noştri, să l facem tare şi neclătit, spre mândria neamului, a bisericii şi a Domniilor Voastre, cari l-aţi scos din moarte la viaţă.

Daniile se vor trimite la adresa: *Direcţiunea internatului de băieţi ortodox român, în Beiuş.*

Comisiunea internatului se compune din dnii: Petru E. Papp, preşedinte, Dr. Gavril Cosma, delegat consistorial, şi Moise Popovici, director.

Comunicat

In atenţiunea preoţimii!

Se atrage atenţiunea cucernicei preoţimi asupra circulării Consiliului Nr. 2830—1930 publicată în Telegraful Român Nr. 23 a. c. privitor la exoperarea **carnetelor pe C. F. R.** şi se invită a satisface acelei circulări, cel mai târziu **până la 2 April** a. c. ca preacucernicii părinţi protopopi să poată înainta la Consiliu borderourile cu anexele **până în 5 April.**

Consiliul arhiepiscopesc.

---

se desparte nici o clipă de cântăreţul său. El nu-i făcut din materie străină. E însăş bucuria maestrului exprimată într'o formă infinită. E însăş munca inimilor care se revarsă în muzică prin univers.

In fiecare sunet al acestei muzici e o perfecţiune, care e manifestarea perfectului în imperfect. Nici un sunet nu e perfect, dar fiecare oglindeşte perfecţiunea.

Ce are a face, că noi nu ştim să tălmăcim adevăratul sens al acestei noi armonii? Nu e oare ca şi când cu mâna atingem coardele şi prin această atingere se deşteaptă întreaga lor eufonie? E graiul frumuseţii, graiul iubirii care vine din inima bunilor şi merge drept la inima noastră.

Rabindranat Tagore scrie undeva: «Aseară stam singur în întunerecul plin de tăcere şi ascultam glasul Celui ce cântă melodiile veşnice. Când mă culcai, gândul cel din urmă cu care închisei ochii, fu acela că chiar după ce conştiinţa dispare în somn, dansul vieţii continuă totuş în arena trupului meu adormit în acelaş ritm cu stelele. Inima bate mai departe, sângele curge prin artere, şi milioanele de atomi vii ai corpului meu vibrează unison cu strunele harfei ce răsună la atingerea maestrului divin».

Muzica adevărată trebue să purceadă nu din timp, ci din eternitate şi să ne vorbească sufletului şi inimei, — *nu* simţurilor! Căci muzica — după cum a spus-o nemuritorul Beethoven — trebue să ne apropie de Dumnezeire şi să-i răspândească razele asupra noastră. Aceasta este adevărata muzică. Cealaltă, zisă «modernă», abracadabrantismul erotic şi exotic, nu este altceva decât o pervertire a muzicei propriu zise. Şi, orce străduinţă de-a reînvia adevărata muzică este năzuinţă de înobilare a sufletului omenesc.

Corlolan Bărbat.

---

(11)

MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

(Urmare din Nr. 22).

După ridicarea şcolii şi caselor parohiale, deşi am mai cerut an de an câte o jertfă mai mică dela popor pentru ridicarea unor superedificate pe curtea parohială ca: bucătărie de vară, şopron şi alte lucruri mai mici, sarcinile bisericii s'au mai uşurat treptat, până când intrând perioda războiului mondial, am abdicat dela ori ce cheltuieli forţate pe popor, afară de cele împreunate cu susţinerea învăţătorului. In a. 1916 deşi s'a înoit întreg inconostasul bisericii cu icoane noua, lucrate de pictorul Nicolae Baciu din Agârbici, a fost aceasta o jertfă benevolă a credincioşilor mei, care am însemnat-o la locul cuvenit în cuprinsul acestei monografii.

A servit neîntrerupt 21 ani şi 9 luni, din 2 Februar 1902 şi până în 2 Octomvrie 1923, când intrând ca paroh în Laslăul mare, mi-am adus aici condica cu datele despre trecutul bisericii din Crăciunel, pentru a prelucra monografia de faţă, ca să rămână pentru posteritate ca o bază la eruarea trecutului încă nedesluşit al bisericii şi preoţilor din Crăciunel, cari s'au perândat după vremuri la această biserică.

Incepând cu anul 1924—1926, parohia a administrat-o preotul Ioan Scumpu din Boian, iar din 1926—1929 a fost instituit ca administrator parohial preotul Aron Cotruş, care s'a şi aşezat cu familia sa în comună, unde

Pomelnicul

episcopilor ortodocşi ruşi ucişi, torturaţi şi morţi în anii 1917—1926

Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe din Carlovitz, compus din episcopii refugiaţi din Rusia, a consemnat într'o listă pe toţi mitropoliţii, arhiepiscopii şi episcopii ucişi, torturaţi şi morţi în Rusia, dela începutul regimului sovietic din anul 1917 până în 1926.

O listă mult grăitoare.

Marea tragedie şi groaza prin care trece sfânta biserică ortodoxă din Rusia, este cunoscută cetitorilor, din reviste şi gazete, care descriu, în culori adevărate, persecuţia deslănţuită asupra clerului şi a credincioşilor. Despre grozăvia acestei persecuţiuni îşi poate da orcine seama, dacă în veacul al XX-lea, — veacul civilizaţiei — 71 de arhiepiscopi ai turmei cuvântătoare au pecetluit cu sângele lor adevărurile Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Câţi păstori, câţi buni creştini, urmând pilda arhipăstorilor şi păstorilor lor, au murit pentru credinţa dreptmăritoare? Numărul şi numele lor nu-l ştie nimenea.

Dăm aici cu numele pe episcopii martiri, — ei sânt martirii întregii biserici ortodoxe — şi numele lor trebue înscris în istoria universală a bisericii creştine:

Agapit (Vişneavschii) arhiepiscop din Ecaterinoslav, Agatador (Preobragenschii) mitropolit din Caucaz şi Stravropol, Alexie (Dorodnitân) arhiepiscop din Vladimir, Alexie (Barovet), Ambrosie (Gudco) ep. din Saropuli, Anastasiu (Camenschii) arhiep. din Irkutsc, Andronie (Nicolschii) ep. din Permi, Antonie (Florensov) fost ep. în Vologodsc, Arsenie (Timoteev) fost ep. de Omsc, Varnava (Nacronin) fost arhiepiscop de Tobolsc, Varsanofie ep. din Chirilov, Vasilie (Zummer) ep. din Susdali, Vasilie (Bogoiavlenschii) arhiep. din Cernigov, Veniamin (Cazanschii) mitropolit din Petrograd, Vladimir (Bogoiavlenschii) mitr. din Chiev, Vladimir (Şincovici) mitr. din Voronegi, Vladimir (Sencovschii) fost arhiep. din Don, Ghedeon (Pocrovschii) fost ep. din Vladicavcaz, Ghenadii (Tuberozov) episcop din Pscov, Gheorghii (Iaroşevschii) mitropolit din Varşovia, Ghermoghen (Dolganov) ep. din Tobolsc, Grigorie (Vakmir) fost ep. din Orlov, Grigorie (Verbiţchii) ep. din Borznen, Dimitrie (Sperovschii) † 6 Mai 1923, Eugeniu (Merţalov) ep. din Iuriev, Eusebiu (Nicolschii) mitr. din Crutici, Eutuniu (Eliev) fost episcop din Balahna, Efrem ep. din Selenghin, Innochentii (Cremenschii) ep. din Ţareva, Isidor (Colocolov) fost ep. din Mihailovsc, Iacov (Peatniţchii) mitr. din Tomsc fost din Cazani, Ioachim (Leviţchii) arhiep. din Nigegorod, Ioan (Smirnov) arhiep. din Reazani, Ioan (Smirnov) arhiep. din Irkutsc, Ioanichii (Cazanschii) fost ep. din Arhanghelsc, Ioasaf (Calistov) arhiep. din Kolomensc, Laurenţiu (Cneazev) ep. din Balahna, Leontii (Vimifen) ep. din Enotaevsc, Macarie (Pavlov) ep. din Vladicaucaz, Macarie (Nevschii) mitr. din Moscova † 16 Februar 1926, Macarie (Gnevuşev) ep. din Balahna, Metodiu episcop din Petropavlovsc, Mihail (Crâlov) fost ep. din Oloneţ, Mitrofan (Crasnopolschii) episcop din Astrahan, Mitrofan (Afonschii) ep. din Podolsc, Neofit (Slednicov) ep. din Starobelsc, Nicanor) (Cudreavţev) ep. din Bogorodsc, Nicodim (Şatulov) ep. din Barnanesch, Nicodim (Cononov) ep. din Belgorod, Nicon (Rogidestvenschii) fost arhiep. din Vologodsc, Pavel (Ivanovschii) ep. din Veazemsc, Palladii (Dobronrarov) fost ep. din Sarapulsc, Palladii (Socolov) ep.-vicar din Astrahansc, Partenie (Leviţchii) fost arhiep. din Tula, Petru (Drugov) fost episcop din Smolensc, Pitirim (Ocnov) mitr. din Petrograd, Platon (Culbuş) ep. din Reveli, Serafim (Golubeatnicov) ep. din Ecaterinburg, Silvestru (Olşevschii) ep. din Omsc, Simeon (Şleev) ep. din Ohtensc, Tihon (Bellavin) patriarh din Moscova † 25 Martie 1926, Tihon (Obolenschii) mitr. U al, Filaret (Nicolschii) fost episcop din Astrahani, Christofor (Smirnov) fost ep. din Ufimsc, Juvenalin (Molcianov) ep. din Cozelsc, Teodor (Vlasov) ep. din Novozâbcov, Teodor (Lebedev) ep. din Priluţsc, Teodor (Macoveţchii) ep. din Masalsc † 1925, Teofrn (Ilişevschii) episcop din Solicams, — cu totul 71.

Fie veşnică pomenirea lor!

Diacon *Circov.*

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu

CONVOCARE

Membrii «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ţinea *Duminecă în 6 April* a. c., la ora 2 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenţi.
3. Raportul general al comitetului şi raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1929.
4. Luarea la cunoştinţă a raportului general, aprobarea socotelilor şi darea absolutorului comitetului.
5. Eventuale propuneri.
6. Alegerea comitetului.

In preziua adunării generale (Sâmbătă, 5 April a. c.) la ora 8 seara va avea loc în localul Reuniunii o consfătuire pentru alegerea comisiei de verificare a Raportului general şi al Raportului cassei. Este de dorit să participe la această consfătuire cât mai mulţi membri.

Sibiu, 21 Martie 1930.

Prof. *N. Colan* *Ştefan Duca*
prezident. *secretar.*

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 2 d. a., adunarea generală se ţine cu ori câţi membri prezenţi ar fi în aceeaşi zi şi în acelaş local la ora 3 d. a.

Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puţin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

„Demiterea directorului seminarului teologic" din Sibiu

— Desmînţire —

Sub sugestivul titlu de mai sus, ziarul «Dimineaţa» din Bucureşti în numărul său dela 17 Martie cor. în cronica dela Sibiu, publică la adresa mea câteva rânduri lipsite de adevăr, fiind — după propria declaraţie a corespondentului sibian al numitului ziar — rolul unei răsbunări personale, de care nu m'am făcut cu nimic vinovat.

Se spune, că directorul seminarului teologic din Sibiu, Gh. Maior, a fost demis de consistor pentru neînţelegeri ivite între el şi administratorul seminarului, şi că n'a purtat grije de educaţia elevilor, ci a îmbolnăvit moraliceşte atâţia tineri idealişti, pentru care faptă ar trebui tras de cineva la răspundere.

Această afirmare intenţionat insinuantă, lăsând loc larg fantesiei cetitorului, n'are nici un temei şi nu se poate proba cu nimic. Directorul n'a fost demis; până acum n'a avut nici un proces, nici civil, nici bisericesc, deci consistorul (for judecătoresc) n'a avut prilej să pronunţe nici o sentinţă împotriva lui; administrator seminarul n'a avut şi nu are, ci e gospodărit în comun cu Academia teologică «Andreiană» de economatul academiei fără nici un fel de amestec din partea directorului seminarial, care n'are decât răspunderea instrucţiei şi educaţiei elevilor. Iar în ce priveşte această latură, am conştiinţa împăcată, că am fost pe drumul cel bun, despre care pot da probă elevii, părinţii lor, colaboratorii mei, autoritatea mea supremă şi ceice au urmărit mai deaproape viaţa acestei şcoli nouă.

Preotul *Gheorghe Maior*
directorul seminarului teol. ort.

INFORMAŢIUNI

Darul Regelui. Ministrul palatului, dl Hiotu, a dat ministrului Franţei la Bucureşti suma de zece mii de franci din partea M. Sale Regelui Mihai ca ajutor pentru francezii păgubiţi din cauza revărsării apelor.

Legea pentru apărarea liniştei şi creditului ţării, votată în şedinţa camerei din 24 l. c., pedepseşte cu închisoare corecţională dela 3 luni până la 2 ani, pe toţi cari vor fi răspândit în public prin publicaţiuni, broşuri, ziare, circulări, afişe, sau vor fi colportat prin viu grai, fapte neadevărate de natură a produce panică sau de a turbura siguranţa, ordinea publică şi liniştea cetăţenilor. Când răspândirea în public a faptelor neadevărate, prin mijloacele arătate mai sus, ar putea atinge încrederea în creditul statului, al instituţiunilor de credit garantat de stat, precum şi al instituţiunilor de credit particular, sau va fi pricinuit un pericol sau o tulburare pentru creditul public şi privat, pedeapsa va fi dela 6 luni la 3 ani închisoare corecţională. — Se vor pedepsi cu închisoare corecţională dela 1 an până la 3 ani toţi acei ce vor fi adus cunoştinţei publice acte sau fapte referitoare la interese superioare de stat, secrete prin natura lor sau declarate astfel de lege.

Teatru. Artişti de seamă ai teatrului naţional din capitală, în turneul lor prin ţară, au reprezentat Miercuri seara, în teatrul sibian, lucrarea dramatică, *Marele Duhovnic*, a dlui V. Eftimiu. Bun cunoscător al teatrului, neobositul autor construeşte patru tablouri, cu scene surprinzătoare şi impresionante, în deosebi primul tablou este cât se poate de dramatic şi de mare efect, — cu toată acţiunea sa uneori puţin probabilă şi nu d'ajuns de motivată. In rolurile principale au excelat dnii Calboreanu şi Băltăţeanu şi dra Sorana Ţopa, lung aplaudaţi de sala plină, ca actori cu mari calităţi.

---

a stat până în a. tr. 1929. Părăsind comuna, din cauza mai multor neregularităţi de ordin atât administrativ cât şi spiritual, parohia în a. tr. 1929 s'a pus din nou sub administrare, dându-se în grija parohului actual din Velţ, Octavian Negrea, care o administrează şi în momentul de faţă.

Pentru o mai bună orientare reasumez numele tuturor preoţilor cari au servit la biserica din Crăciunel:

1. Popa Oanea şi popa Ion, afirmative preoţi uniţi (1733).
2. Nicolae Popovici (—1801).
3. Ilie Popovici (1801—1820).
4. Isac Oprea (1820—1848).
5. Natanail Oprea (1849—1899).
6. Nicolae Manovici paroh în Chezler ca administrator (1899—1902).
7. Iuliu Moldovan, scriitorul acestei monografii (1902—1923).
8. Ioan Scumpu paroh în Boian, ca administrator parohial (1924—1926).
9. Aron Cotruş ca administrator parohial (1926—1829).
10. Octavian Negrea, paroh în Velţ, ca administrator parohial (1929—).

Epitropii bisericii

Voi însemna mai în jos numele epitropilor, cari au servit la biserica ortodoxă din Crăciunel în şir cronologic, după datele de care dispune arhiva parohială.

Durere, afară de protocolul popesc, apoi protocolul cununaţilor din 1793 şi protocoalele botezaţilor şi morţilor din anii 1813 şi 1814, nu am aflat alte acte din timpul preoţilor Nicolae şi Ilie Popovici şi nici din vremea lui Isac Oprea, din care aş fi putut descoperi şirul epitropilor din timpul lor şi până după anul de revoluţie 1848, când a început a servi preotul Natanail Oprea.

Din protocolul popesc al preoţilor Nicolae şi Ilie Popovici aflăm numele alor doi epitropi între anii 1809—1813, ficoratorii Iacob Şerban şi Petru Rus, cari îşi dau socotelile înaintea preotului Ilie Popovici despre manipularea averii bisericeşti. Dela aceşti ani şirul epitropilor se pierde, în lipsa de date şi acte parohiali până la a. 1850. De aici înainte şirul se urmează neîntrerupt până azi.

1. *Iacob Şerban* aşa dar e primul epitrop despre care aflăm date în protocolul popesc la socotelile bisericii luate de preotul Ilie Popovici, unde face însemnări despre isprava acestui «ficorator» la care s'au aflat cu finea a. *1809* în bani gata 236 zloţi şi s'au dat celuilalt corator care a urmat: Petru Rus.

2. *Petru Rus* a servit ca «ficorator» din anul *1810—1813*. Averea bisericii, capitalul de bani şi vinul, s'au mai înmulţit sub îngrijirea acestui epitrop, care a vândut vinul bisericii şi a ridicat 200 zloţi şi mai avea la 76 zloţi în a. 1812, după cum voi arăta la locul său în această monografie al textul în copie a protocolului luat cu acest epitrop de Ilie Popovici — pe lângă alte venite cari le încasa el de pe iarba bisericii şi din colacii dela Crăciun.

După mărturisirile credincioşului nostru fruntaş din Crăciunel Onuţu Rusu cu locuinţa în uliţa Cărpinişului, dela care am primit şi locul noului cimiter în schimb pentru alt pământ din locul bisericii, acest ficorator Petru Rus a fost strămoşul său după tată.

3. *Precup Urian* (1850—1860).

4. *Naftalii Goga* (1860—1865), moşul dlui Octavian Goga fost ministru, cel care mi-a comunicat multe întâmplări în legătură cu trecutul bisericii. Din timpul acestui epitrop a rămas un jurnal despre încasări de bani, vin şi bucate, trecut prin revizia protopopului din Deag, Danil de Tămaş, capital mai mic, ca dovadă că după anul 1848, anul de revoluţie, biserica nu a rămas cu prea mare capital.

Pagina Sf. Părinți

Sfântul Atanasie, părintele ortodoxiei

[Traducere adaptată după Tixeront]

I. *Viața.* — S'a născut între anii 293 și 298 probabil la Alexandria dintr'o familie grecească de origine și creștină. Cele două influențe creștină și greacă se manifestează în credința și scrierile sale; el ține însă din Egipet nobila sa independență și energia sa care întrecea orce măsură. In anul 312 a fost tuns întru cititor, iar în anul 320 hirotonit întru diacon de către episcopul Alexandru. Cu acesta a luat parte în 325 la sinodul I ecumenic din Niceea. In 328 a fost ales patriarh la Alexandria și hirotonit în 8 Iunie. In Sf. Atanasie ortodoxia niceană și-o aflat un înfocat apărător, iar erezia ariană pe dușmanul său cel mai temut. Ne este imposibil să intrăm aici în amănuntul evenimentelor cari i-au umplut viața, a intrigilor înscenate împotriva lui pentru a-l perde, a tuturor atacurilor a căror țintă a fost: înșirând toate acestea ar însemna să povestim întreaga istorie a arianismului. Dela început el are împotriva s'a meletienii (schismatici din Egipet) și partizanii lui Eusebie de Nicomedia, cari au îndulcit, din considerațiuni politice, rătăcirea intransigentă a lui Arie, făcându-se astfel și ei părtași ai acestuia. Condamnat la sinodul din Tir în 335, Atanasie e exilat de Constantin la Trèves, unde însă episcopul Maximin îl tratează cu cinste. Constantin moare în 22 Mai 337. Prin Constantin al II-lea, Atanasie e redat bisericii sale și intră triumfător în Alexandria în 23 Noemvrie 337. Nu rămâne decât doi ani. Coaliția eusebienilor, susținută de către împăratul Constans, îl nevoiește să plece în 19 Martie 339. Atanasie merge la Roma, unde papa Iuliu I. îl reabilitează. Sinodul din Sardica 343 confirmă această măsură. In urma intervențiunei lui Constant, împăratul ortodox din Occident, Atanasie se poate reîntoarce la Alexandria în 21 Octomvrie 346. După această dată este a se așeza deceda de aur. zece ani de pace pe cari episcopul îi folosește întru apărarea adevăratei credințe, întru promovarea pretutindenea în dieceza sa și în Egipet a vieții creștine, întru desvoltarca instituțiunilor mănăstirești. Dar Constans devine singur stăpân al imperiului în 353: persecuțiile împotriva lui Atanasie reîncep. In 9 Februar 356 trebue să se retragă în pustiurile Egipetului, acolo în mijlocul călugărilor, cari îi sunt devotați cu desăvârșire, el nu are a se teme de nimic. Intr'aceea arienii triumfători să ceartă; Iulian se răscoală împotriva lui Constans, acest din urmă moare, Atanasie rechemat de către Iulian, revine în scaunul său la 21 Februar 362. De două ori mai este exilat de către Iulian în 24 Octomvrie 362 și de către Valens în 5 Octomvrie 365, dar aceste exilii sunt de scurtă durată. Se reîntoarce definitiv în 1 Februar 366 și moare în pace în 2 Mai 373. Biserica ortodoxă îi sărbătorește aniversarea în 2 Mai.

II. *Caracter și aprețiere.* Două calități caracterizează pe Sf. Atanasie. Este fermitatea mai întâi în orce încercare, pentru a susținea credința, pentru a rezista în fața tuturor puterilor ori care ar fi ele, pentru a suferi toate persecuțiile, care erau o urmare a puternicei sale credințe. Și-a dat viața pentru a face să triumfeze învățătura despre întreaga divinitate a *Cuvântului* pentru consubstanțialitatea Lui cu Tatăl, pentru credința în Treimea ortodoxă: din această cetate nimenea nu-l va putea alunga. Dar în acelaș timp această intransigență sălbatică asupra principiilor de credință se dublează la Sf. Atanasie de un spirit practic admirabil, în eforturile pe care le face pentru a-și ajunge scopul. Nici un ajutor omenesc nu disprețuiește: toate resursele-i sânt folositoare, cu o singură condiție, ca să fie cinstite. El scrie, se apără, călătorește pentru a-și susține cauza, nu se expune în mod inutil, fuge când e de lipsă, își câștigă prieteni, își potolește partizanii prea zeloși, nu se teme să facă concesiuni adversarilor pe cari îi vede dispuși a se apropia de el, a fost în stare să îndulcească chiar anumite formule pentru a ajunge la o înțelegere asupra fondului. Este un șef în plinul înțeles al cuvântului, care își conduce cu artă trupele și care-și păstrează până la urmă prestigiul său indiscutabil. Victoria lui finală este opera Proniei fără îndoială, dar și rezultatul priceperii și abilității tactului său. Acest spirit practic se arată și în teologia sa, teologie care n'are pretențiunea de-a fi o sinteză științifică. Dogmele, și chiar divinitatea Cuvântului, sunt imaginate întotdeauna în raportul lor cu răscumpărarea, cu mântuirea și sfințirea sufletelor. Dacă Cuvântul nu este Dumnezeu, nu ne poate mântui nici îndumnezeî: aceasta este rezonamentul la care revine fără încetare. «Atanasie nu este un teolog în sensul tehnic al cuvântului. Este un învățat un doctor, care comentează dogma așa cum tradițiunea și Scriptura i-le-au transmis» (Cavallera). — Asemenea, Atanasie nu este un scriitor pentru care expresiunea să aibă o valoare în afară de lucrurile pe cari le exprimă. Stilul său pozitiv, plin de fapte și de idei, nu conține nimic din ceeace este retorică artificială și seducătoare. E puternic, dar precis logic: este stilul omului care pledează cauza sa și cea a dreptății cu ajutorul istoriei și-a textelor și, drept argumente, acumulează mai ales documentele și piesele de convingere.

III. *Opera.* — Nu vor fi amintite decât scrierile mai importante. *a*) Din punct de vedere dogmatic: 1. Cele trei discursuri împotriva arienilor (al patrulea nu e autentic) asupra dumnezeirii Cuvântului, operă capitală scrisă între anii 356—362. 2. Cele patru epistole către Serapion, asupra divinității Sfântului Duh (aceeaș dată); 3. Cele trei epistole către Epictet, Adelfin și Maxim, în cari Atanasie precizează doctrina despre Intrupare (370—371). *b*) Dintre scrierile istorico-polemice, indicăm: 1. Apologia împotriva arienilor, istoria anilor 330—348; 2. Istoria arienilor către călugări (358) care acopere anii 335—357; 3. Cele două epistole, despre decretele sinodului din Niceea, și Despre părerea lui Dionisie; dar mai ales 4. Epistola asupra sinoadelor din Rimini și Seleucia (359) care conține întreaga urmare a formulelor de credință ariene. *c*) Dintre operele de zidire și ascetică, să notăm: 1. tr tatul despre feciorie, care pare a fi autentic și 2. Viața Sf. Antonie (către 365) operă al cărei succes a fost imens. Atanasie a cunoscut personal pe Sf. Antonie, (mort în 356) și cartea lui era întemeiată pe amintiri vii. *d*) In fine, între epistole, trebuie să punem la o parte, Epistolele festale, un fel de porunci din decursul păresimilor, folositoare pentru a fixa cronologia carierii Sf. Atanasie.

(Opere complete în Migue Patr. Greacă t. XXV—XXVIII).

Gheorghe Secaș
profesor de teologie

Meditații

1. La Patimile Mântuitorului

Durerile Mântuitorului n'au fost toate mari și dureroase, n'au fost însă nici ușoare. Ținerea trupului, avută mai multe ore în grădina Ghetsimani, strânsoarea funiilor împrejurul mânilor, oboseala produsă de mersul Lui împedecat și mereu bătut, drumul la tribunale, foamea și setea, frigul nopții și alte suferințe asemănătoare, nu sânt comparabile cu biciuirea, încoronarea și răstignirea. Totuși, aceste dureri au făcut să sufere Mântuitorul tău.

Dacă într'adevăr te gândești să iai parte la Patimile Sale, dacă n'ai curajul să participi la durerile Sale grozave, caută și fă mai multe citiri, să nu te muițumești a le privi din depărtare, sau să arunci asupra lor o privire sau cuvânt de milă. Dimpotrivă, fiindcă n'ai avut îndemnul de a încerca însuți acele mici suferințe, Mântuitorul ți-a trimis altele, de aceeaș valoare. Ținerea trupului ce trebuie s'o păstrăm la rugăciune, îndrăzneala persoanelor lipsite de educație, puțină foame și sete în timpul lucrului, mersul pe jos contra voinței tale, căldura și frigul anotimpurilor, câteva indispoziții fizice și dureri ale sufletului, sânt toate mici participări ale Patimilor pe care ți le ofere Mântuitorul. Ai fi nerecunoscător, după tot ce a făcut și face Mântuitorul pentru tine, ai fi lenevos și fără voiță pentru sfințirea Sa, dacă ai respinge darurile acestea ale Lui, sau dacă le-ai primî cum nu se cuvine.

Gândește-te la suferințele Lui, și sufere și tu pentru El.

(Din l. italiană).

Ionel Rafiroiu.

---

2. Drumul Crucii

Isus Hristos ne arată, prin fapta Sa, drumul omenirii: e drumul spre Golgota, drumul Crucii, al suferinței unui Dumnezeu, în trup omenesc, care ne zice: «Eu sânt calea, adevărul și viața» (Ioan 14, 6).

Mântuitorul primește, de bună voe, sacrificiul pentru umanitate. Renunță, pe o clipă la măririle cerești, ca să ia trup plin de slăbiciuni, asemenea ție, o omule, și să lupte cu păcatul din lăuntrul tău, de care ai fost biruit. Iese triumfător, din drumul dureros, cum nu se poate închipuî.

Drumul Calvarului e așternut cu spinii batjocurii, scuipării, pălmuirii și biciuirii, și cu tot ceeace urgia iudaică crede că găsește mai înjositor ca să umilească pe unul care s'a făcut pe Sine Fiu al lui Dumnezeu și «Împărat al iudeilor».

Suferința Lui începe de când vine în mijlocul lumii bolnave sufletește. Suferința crește în cei trei ani de activitate mesianică, în lupta dusă cu fariseii, cari caută să-l zădărnicească opera de mântuire și de alinător al oropsiților sorții.

Dar, totul este prea puțin față de sfintele sudori de sânge care cad, în ora rugăciunii pe țărâna însetată în grădina Ghetsimani, de pe fruntea Domnului și Mântuitorului nostru, lipsit acum de orce sprijin și mângâere chiar și dela ceicei cu câteva clipe înainte îi erau prieteni.

Pământul pătat de sângele atâtor nelegiuiți, însetează după altceva... Așteaptă sânge nevinovat, răscumpărător. Pământul, încărcat cu păcate și fărădelegi, soarbe primii picuri din sângele expiator al Mântuitorului. Este sânge nou, dat de bună voe spre vărsare, pentru toți, pentru întreaga fire și deslegarea ei de păcat în etern.

La capătul Calvarului primește cunună de spini, dată Domnului Hristos, smereniei și pocăinței propovăduite de El. Abia I se mai recunoaște sfânta față, de înțepăturile spinilor — cari lasă să se străvadă raza de seninătate și iubire față de lumea pentru care se jertfește...

*

E timpul pregătirii pentru a primî pe Hristos în tine... Întărește-te mai mult și te apropie cu credință mare de El... Luptă-te să te lapezi de omul vechi, al patimilor, care te duc pe poteci fără ideal. Vino la omul cel nou; vino la Isus Hristos!

Privește la Inainte Mergătorul tău. El este în veci; iar tu urmaș și imitator modest al Lui. Mântuitorul croește drum necunoscut lumii. In juru-I sbucium și furtună. Noaptea care-L împrejmuește este din cele mai înfricoșate. Prin ea străbate, plin de suferințe. Și ajunge la capăt, așa cum dorește: ca Dumnezeu să se preamărească prin El, care poate rosti acum îndemnul: «Îndrăzniți, Eu am biruit lumea».

Este îngust drumul Crucii Sale. Acelaș să fie și al tău, suflet bun, înțelept și plin de avânt, care simți trebuința să te înoești de acum în puteri, sprea te ridica pe culmile idealului divin.

Bucură-te, că pentru aceasta ai pildă grăitoare, un Dumnezeu care privește năzuințele tale și îți vine într'ajutor când te hotărești să te unești cu El, pentru viața de veci.

Mărturisește: Da, Doamne, voiesc aceasta! Ajută-mi, să mă lapăd de tot ceeace e deșertăciune! Ajută-mi să duc sarcina mea în drumul acestei vieți, care este drumul Crucii mele, prin care pot ajunge la Tine, la Adevărul și Viața veșnică.

Simeon Radu.

---

3. Fericirea veșnică

In urma păcatului, — ca să putem ajunge la bucuria biruinții, — trebue să trecem prin durere și moarte.

Eată însă că, prin dragostea nesfârșită a Domnului, chinurile Lui care au adus pacea și moartea Lui, ne dăruesc viața veșnică. Păcatul este învins, moartea este moartă. Eată pacea Ierusalimului ceresc.

«Și mi-a arătat mie râu limpede al apei vieții, luminos ca cristalul, ieșind din Scaunul lui Dumnezeu și al Mielului. In mijlocul uliței ei și al râului de o parte și de alta, lemnul vieții, făcând roduri douăsprezece, în fiecare lună dându-și rodul său; și frunzele lemnului spre sănătatea neamurilor. Și tot blestemul nu va mai fi acolo; și Scaunul lui Dumnezeu și al Mielului vor fi într'însa; și slujile Lui vor sluji Lui; și vor vedea fața Lui și numele lui pe frunțile lor. Și noapte nu va fi acolo; și trebuință nu au de făclie și de lumina soarelui; că Domnul Dumnezeu îi luminează pe ei; și vor împărăți în vecii vecilor». (Apoc. 22, 1—5).

Așa va fi viața celor aleși în jurul Regelui lor, Invingătorul tuturor dușmanilor. Corpul mistic al Mântuitorului este pe deplin desăvârșit. Atât Stăpânul, cât și stăpânitul au cunoscut durerile pământești. Acum toți adunați laolaltă se bucură de aceeaș fericire. Pomul vieții, pierdut de Adam în raiul pământesc, a fost regăsit prin lemnul crucii.

Privirea noastră se îndreaptă lacomă spre această lume nouă, de unde durerea e izgonită pentru totdeauna; unde Dumnezeu va fi tuturor aleșilor săi nesecat și nemijlocit izvor de dragoste.

Câtă bucurie!

Domnul pururea cunoscut, pururea iubit. Domnul, începutul și sfârșitul oricărei creaturi, chemând la sânul Său pe cei aleși, reînviați întru mărire.

Eată biruința desăvârșită a dragostei Sale și a bunătății Sale.

Isus Hristos învinge. El domnește. El poruncește.

(După Mugnier). *Ioan Lascu.*

„PLUGARUL“ cassă de economii societate pe acţii în Săcădate

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «PLUGARUL» societate pe acţii în Săcădate sunt invitaţi la

adunarea generală ordinară,

care se va ţinea la *21 Aprilie (a doua zi de Sf. Paşti)* în localul instit. *la ora 4 d. m.* cu următorul:

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Raportul direcţiunei şi comitetului de supraveghere privitor la gestiunea anului 1929 şi darea absolutoriului.
3. Decidere asupra profitului realizat.
4. Eventuale propuneri anunţate la Direcţiune.

DIRECŢIUNEA.

(20) 1—1

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1929.

Activa		Pasiva	
Cassa în numerar	14,613·—	Capital social	100,000·—
Imprumuturi cambiale	603,700·—	Fond de rezervă	25,000·—
Efecte	2,500·—	Fond special de rezervă	4,000·—
Mobiliar	100·—	Fond de binefaceri	1,000·—
		Depuneri spre fructificare	474,489·—
		Profit net	16,424·—
	620,913·—		620,913·—

Contul Profit şi Pierdere

Cheltuieli		Venite	
Interese la depuneri	48,501·—	Interese şi proviziuni	94,718·—
Spese	5,190·—		
Salare	8,000·—		
Impozite	16,603·—		
Profit net	16,424·—		
	94,718·—		91,718·—

Săcădate, la 31 Decemvrie 1929.

DIRECŢIUNEA:

Toma Mabara m. p. I. Iordachie m. p. Ioan Stanciu m. p. Ioachim Moisin m. p.
Ioan Georgescu m. p. Ioan Petca m. p.

Subsemnatul comitet de cenzori examinând conturile prezente, le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Săcădate, la 15 Martie 1930.

I. Petrişor m. p. Const. Stefan m. p. Ioan Roman m. p. Ioan Berghia m. p.

Nr. 129/1930. (32) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a (doua) **Loman**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat. Sesia parohială de 4 jug., o grădină de 2 jug. şi folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 st. lemne făcute în pădure.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în terminul indicat, acestui oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 10 Martie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

PIAN în stare bună, se vinde cu preţul de **zece mii** Lei la portarul, Altenberg Nr. 4 Sibiu

(21) 1—2

Nr. 30—930. (20) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ în parohia română-ortodoxă din **Dobolii de jos**, judeţul Treiscaune, cu următoarele venite:

1. Locuinţă în natură, cu supraedificate economice, în stare bună.
2. Două jugăre de pământ cl. I.
3. Şease mii lei în numerar, din fondul bisericii.
4. Venitele după stola parohului a 1/8 parte.

Concurenţii sânt invitaţi a se prezenta în biserică, pentruca să-şi arate dexteritatea în tipic şi cântări.

Dobolii de jos, p. Ilieni, jud. Treiscaune, în 18 Martie 1930.

Oficiul parohial.

Pictură pentru biserici

Subsemnatul pictor academic iau în intreprindere lucrări din branşa picturii în stil bizantin şi repar picturi vechi cu preţuri potrivite şi în condiţii artistice ireproşabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri şi icoane bisericeşti artistice.

Am pictat şi reparat biserici şi posed certificate de apreciere din partea Onoratei comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în orce timp şi la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuinţă de pictură şi de reparaţii interioare de biserici.

Pictor:
ILIE CHIDU
profesor de desemn

(29) 3—3

Sibiu, Plaţa Regele Ferdinand Nr. 2

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament“

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 2 April 1930 Nr. 26

Telegraful Român

Organ naţional-bis

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Urmările...

Ştiut este că abaterea dela o lege naturală aduce după sine dezastre înfiorătoare; cu atât mai mult o alunecare spre absurd a funcţiunilor intelectuale creiază perturbări îngrozitoare în atmosfera paşnică a vieţii. Dovada o avem azi sub lumina ochilor. Evenimentele isvorâte din psihoza fericirii materialiste, din «pravoslavnica Rusie» sânt, cel mai autentic atestat al unui desechilibru intelectual, al unei stări nebuloase a vieţii spirituale. Ecoul sceleratelor masacre ce a înfiorat până la cutremur şi scârbă toată lumea conştientă, cred că a străbătut şi drumul văzduhului răscolind liniştea eternă a cerului.

Azi Hristos din nou este răstignit pe Golgota comunismului ateu. Sfântul Lui trup sângeră sub prigoanele inconştienţei doctrinarilor sovietici, cari au narcotizat massa analfabetă cu netrebnică fericire lumească. Fanaticii marxismului voiesc să arate lumii, cu orce preţ, că ceeace nu a succes lui Ana şi Caiafa, ca să omoare pentru totdeauna pe Hristos, ei având la îndemână mijloacele comunismului modern vor putea să-L omoare în conştienţa şi inima fiilor Lui sufleteşti.

Dacă ne dăm seamă despre această stare de lucruri, subliniem cu toată evidenţa că acest fapt este pur şi simplu o atitudine în viaţă. Se ştie că, în desfăşurarea fenomenală a vieţii, or ce atitudine fie religioasă, morală, intelectuală, socială, are un resort, un determinism al ei. Viaţa întotdeuna, sub forma imperativului categoric, îşi cere dreptul ei legitim de propăşire din punct de vedere al *binelui*, *frumosului* şi *adevărului*. Aceste forme sânt o zestre apriorică a sufletului omenesc, dată prin însuşi conceptul creaţiunii.

Actualizarea lor în viaţă, trăirea lor în conştiinţa omenirii, a fost şi este singurul mijloc de fericire, de mântuire. Excluderea lor din înlănţuirea vitală a cosmosului provoacă ofilire spirituală, intermitenţă în creaţie, naşte o viaţă răsvrătită în haos. De aici se naşte atitudinea în viaţă. Căci a manifesta o atitudine, nu înseamnă altceva decât, a vădi o concepţie despre lume şi viaţă. Concepţiile superioare germinează fapte nobile. Concepţiile superficiale-maladive sânt ca nişte bălţi în care cresc nuferii ipocriziei, ateismului şi anarhismului. Efectul unei astfel de concepţii maladive, despre lume şi viaţă, este realitate clasică în Rusia sovietică.

Prin revoluţie, răsturnând o ordine socială şi politică, trebuia să o înlocuiască cu alta. Dar, pentru formularea unui nou sistem social-politic, era nevoie de o nouă concepţie despre lume şi viaţă. Noua concepţie a fost confecţionată imediat în atelierul materialismului. Şi-au zis: Viaţa şi lumea sânt o singură realitate, ce rezultă din transformările superioare ale materiei. Lenin spunea: a mărturisi o concepţie materialistă, sau idealistă, este o «afacere» privată, ce nu interesează pe conducătorii sociali.

Dar după cum transformările materiei sânt supuse rigidei schimbabilităţi, asemenea şi aceşti doctrinari îi vedem că, dintr'o «afacere» privată, fac afacere de stat. Imediat după faza ultimă a războiului economic, frontul ideologiei bolşevice se orientează contra concepţiilor idealiste care au la bază principiul unei «unităţi absolute», datorită căruia lumea şi viaţa tind către realizarea binelui, către o continuă desăvârşire. Acest principiu este Dumnezeu, Creatorul lumii şi vieţii. Pentru acest lucru Sovieticii marxişti reprobă idealismul — sfidează creştinismul — care este cel mai superior sistem idealist — considerându-l ca «un non sens», cu toate că şi Hegel a văzut în Dumnezeu o formă concretă a tot ce este bun — ideal — raţional — ce guvernează lumea.

Sovietismul reducând la o singură realitate lumea şi viaţa — materia în continuu transformism — au comis una din cele mai detestabile confuziuni. Lumea, propriu zis, este rezultanta celor două realităţi — materia şi spiritul. Dar aceste realităţi sânt categorii eterogene. Diferă atât ca esenţă, cât şi prin legile lor de funcţionare. Materia este un compus datorit coheziunii atomice supus vremelniciei. Spiritul este simplicitate pură transcendentă, veşnic, de origine divină. Sovieticii au uitat — sau nu voiesc să creadă — că viaţa a venit din veşnicie, din infinit, dela Dumnezeu, ca să se sălăşluiască în materie spre a o valoriza. Ea a rupt peceţile Tainei celei din veci ascunse, ca să ne descopere isvorul ei. Ea are solia sfântă de a sfinţi şi trupul nostru, după cum «Logosul» întrupându-se a sfinţit şi natura omenească. Iar drumul şi mijloacele sfinţirii — numai El ni le-a arătat prin viaţa, moartea şi învierea Lui. Hristos ni-a arătat că viaţa este o continuă luptă pentru desăvârşirea spirituală.

Ear spre a cuceri această desăvârşire îţi trebuie abnegaţiune

FOIŞOARA

(12)

MONOGRAFIA
bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

(Urmare).

5. *Aftenie Urian* (1865—1871).
6. *Nicolae Precup* (1871—1879).
7. *Nicolae Baciu* (1879—1882).
8. *Nicolae Durca* (1882—1897).
9. *Ion Urian* a Dăscăliţii (1898—1900).
10. *Ion Goga* lui Sivu (zis Ionu Sivului) a servit din 1900—1908.

Incepând cu anul 1860 şi până în a. 1882, prin chiverniseala epitropilor cari au servit în decursul acestor ani, averea bisericii în bucate şi vin a crescut ridicându-se la 200 feldere bucate şi o bute mare de vin. Sub cârma epitropului Nicolae Durca însă prin o rea gospodărie s'a epuizat rând pe rând atât fondul de bucate, cât şi vinul, aşa încât după anul 1897 adecă în decurs de 15 ani bisericii nu i-a mai rămas nimic.

In anii 1898—1899 trebuiau să se facă pregătirile pentru zidirea şcolii care nu se mai putea amâna, bani nu erau, fondurile epuizate toată cheltuiala trebuia aruncată pe popor; de aceea Ion Urian la începutul anului 1900 şi-a dat abzicerea înainte de a i se împlini cei trei ani regulamentari de serviciu şi toată sarcina a luat-o asupra sa noul epitrop, bătrânul Ion Goga, care a fost cel mai vrednic dintre câţi epitropi a avut biserica din Crăciunel, harnic, isteţ şi neobosit, zidind în a. 1900 şcoala, iar mai târziu începând cu anul 1905 casa parohială.

Om isteţ din fire, cu memorie uimitoare la vârsta lui de 65 ani, deşi era analfabet, ţinea în minte ultimul ban, când, unde şi pe ce l-a cheltuit. Până când a ridicat şcoala, alerga ziua noaptea după lucrătorii de zi şi cărăuşii pe cari îi aducea de multeori mai mult cu specula de cât de voie bună.

Administratorul parohial Nicolae Manovici, deşi venea tot a 2-a Duminecă ori sărbătoare în Crăciunel de servea şi se interesa intenziv de mersul lucrărilor zidirii, dovadă multele procese verbale luate de el cu consiliul parohial în cauza demersurilor ce trebuiau luate pentru bunul mers al lucrărilor, totuşi povara întregii lucrări rămânea în sarcina bătrânului epitrop, care nu prea avea somn de grija lucrului cu care era însărcinat.

Striga noaptea pe uliţele satului: «Cea Joiană, cea dragă, cea», «sculaţi măi, şi prindeţi la cară, că ceilalţi au plecat de mult».

Oamenii treziţi din somn, se sculau grăbiţi care cum puteau, îşi prindeau vitele la cară şi plecau după pământ şi apă la şcoală. Abia pe drum observau că ei sunt cei dintâi, iar alţii încă dormeau. Dar Ionu Sivului cel neadormit îi trezea pe toţi şi-i pornea la drum, carăle se înşirau unul după altul, apa, năsipul şi pământul erau aduse până în ziuă la şcoală, iar lucrătorii cu palma veneau şireag unii de voie bună, alţii de silă, nevenindu-le bine la socoteală unora dintre ei, ca din trei zile, una să şi-o cheltuiască în tot decursul verii la lucrul şcolii.

Altă grijă mai avea epitropul şi cu rânduirea hranei zidarilor care se da dela popor după rândul caselor, să supravegheze lucrătorii ca să fie mulţumiţi şi zidarii cu mersul lucrărilor, să-i împartă pe fie care la locul lui şi să fie la toate cu ochii în patru. Lucrul a mers greu pentru epitrop, dar în 3 luni de zile s'a isprăvit şi şcoala în luna lui August da dat data cu cheia în uşe.

— lăpădare de sine, cu un cuvânt: sufletul să biruească trupul. Insă trupul nu se birueşte prin abundanţa producţiei economice, ci prin fecundarea capacităţilor spirituale care rodesc în credinţa într'un singur Dumnezeu, iubirea deaproapelui, şi nădejdea mântuirii. Dar, la aceste bunuri eterne ale sufletului omenesc, nu se poate ajunge nici prin sisteme de cugetare, nici prin doctrine politice şi sociale, prin reforme revoluţionare, prin persecuţii, ci pe o singură cale: Prin Hristos. El este «calea, adevărul şi viaţa». Tocmai acela pe care Sovieticii voesc să-L omoare în conştiinţa masselor, inconştienţi de faptul că El trăieşte aprioric nu numai în sufletele celor credincioşi, dar şi a celor păgâni, a lor, sub forma inexorabilei tendinţe, de fericire şi de a afla adevărul.

Ca ultimă concluzie putem spune că, prigonirile religioase nu sânt decât surogat al ateismului marxist, ce alimentează minţile tribunilor sovietismului.

Insă, în viziunea unui viitor apropiat, se naşte o speranţă mângăitoare pentru noi.

Aceşti şefi ai comunismului ateu, vor avea acelaş sfârşit ca Apostatul Iulian. Când templul credinţelor lor deşanţate al idealurilor lor subversive, al vieţii lor mucegăite de păcat, se va prăbuşi, vor asvârli ultimii pumni din ţărâna ruinelor acelui templu, strigând torturaţi de conştiinţă:

«Ai învins, Galileene!».

C. Zoican.

Impotriva mişcărilor comuniste. Studenţimea română creştină dela universitatea din Cernăuţ a ţinut în 25 Martie o adunare imposantă de protestare împotriva persecuţiunilor bolşevice din Rusia şi a mişcărilor comuniste din ţara noastră. — Studenţii ieşeni d'asemenea protestează într'un mare meeting, din 30 Martie, împotriva comunismului.

Şezători biblice în Bucovina

Mişcări religioase se produc şi între credincioşii arhidiecezei bucovinene, cu deosebire în regiunea Câmpulungului.

Din iniţiativa preoţimii locale, se ţin în Câmpulungul moldovenesc, cu începere din 8 Februar 1930, în fiecare Duminecă, după slujba vecerniei, aşa zise «şezători biblice», la care iau parte credincioşi din toate păturile sociale, din loc şi împrejurime. Cercetarea acestor întruniri religioase a crescut, cu fiecare Duminecă, atât de mult, încât astăzi nu se mai găseşte sală în oraş, ca să poată cuprinde pe toţi participanţii.

Astfel, în Dumineca din 16 Martie, adunarea credincioşilor s'a ţinut în încăpătoarea biserică a Adormirii Maicii Domnului.

Programele sânt bine întocmite: preoţii ţin conferenţe şi cuvântări moralizatoare în legătură cu însemnătatea religioasă a zilei, ear credincioşii execută cântări şi recitări de conţinut bisericesc şi naţional.

Conferenţele au drept ţintă intensificarea vieţii religioase în cadrele principiilor ortodoxe, şi în acelaş timp luminarea masselor asupra pericolului ce ameninţă din partea încercărilor de destrămare sufletească pusă la cale de sectanţi şi de alţi propagandişti, — în faţa cărora trebue să se unească frontul de apărare a credinţei ortodoxe şi a aşezămintelor noastre bisericeşti şi naţionale.

Şezătoarea biblică din urmă s'a deschis prin o cuvântare a preotului local, Rotariu, despre rugăciune. După aceasta au cântat pe rând corurile organizaţiilor din comunele învecinate. A vorbit apoi, ca delegat al Consiliului eparhial din Cernăuţ, profesorul N. Cotos, şi apreţiind noua formă de catehizare şi îndrumare a credincioşilor în ale credinţei şi vieţii creştine ortodoxe, comunică binecuvântarea I. P. S. mitropolit, şi mulţumeşte: cucernicilor părinţi din loc pentru munca, meritoasă şi grea, desfăşurată în via Domnului, ear celor de faţă la şezătoarea biblică pentru interesul purtat sfintei noastre credinţe şi pentru buna înţelegere atât de necesară în vederea scopurilor veşnice ale sfintei biserici dreptmăritoare. Două cântări închid adunarea, cu anunţul că cea următoare se ţine, în Duminecа cea mai de aproape, în biserica Sf. Nicolae.

INFORMAŢIUNI

Serbări aniversare. Implinindu-se zece ani dela înfiinţarea universităţii «Regele Ferdinand I» din Cluj, senatul universitar, de acord cu guvernul, a hotărât să comemoreze această aniversare prin serbări de caracter cultural, la care vor lua parte şi reprezentanţi ai universităţilor străine. Serbările se vor ţinea la Cluj în zilele de Rusalii, Duminecă şi Luni, în 8 şi 9 Iunie a. c. In cadrul serbărilor aniversare, se va comemora la Bucureşti, în 11 şi 12 Iunie, centenarul dela naşterea întemeetorului facultăţii de medicină din capitală, generalul Dr. Carol Davilla.

Şcoală superioară de muzică religioasă. Ministerul instrucţiunii şi al cultelor a prezentat camerei un proect de lege în legătură cu înfiinţarea unei şcoale superioare de muzică religioasă. Proectul de lege recunoaşte Academia de muzică religioasă, existentă pe lângă patriarhia din Bucureşti, ca institut de învăţământ special superior. Scopul Academiei va fi: a cultiva toate ramurile muzicei religioase din punct de vedere artistic şi ştiinţific pregătind elementele muzicale necesare învăţământului: profesori de muzică pentru seminare şi şcoale normale, profesori pentru şcoalele de cântăreţi, cântăreţi pentru bisericile catedrale şi dirijori de coruri bisericeşti etc., după un curs de patru ani. Membrii corpului didactic al Academiei de muzică religioasă au aceleaşi titluri şi drepturi ca profesorii conservatorului de muzică şi artă dramatică din Bucureşti. Pentru înscrierea candidaţilor la Academia de muzică religioasă, spre a deveni profesori în seminare şi şcoale normale, se cere certificatul de absolvire a liceului, a seminarului teologic, sau a şcoalei normale. Pentru înscrierea celorlalţi candidaţi se cere cel puţin cursul inferior secundar, sau diploma de absolvire a unei şcoale de cântăreţi.

Mulţumiri. Societatea academică «Andrei Şaguna», a studenţilor în teologie din Sibiu, exprimă cele mai călduroase mulţumiri P. C. protopop *V. Domşa*, care a binevoit să doneze suma de 500 Lei societăţii. Sibiu, din şedinţa comitetului, ţinută la 22 Martie 1930. Preşedinte: Ioan Badiu, secretar general: Ioan Rafiroiu.

Dela Despărţământul judeţului Sibiu al «Astrei». In ziua de 23 Martie a. c., a conferenţiat în sala cea mare a Prefecturii judeţului Sibiu dl M. D. Ralea, profesor la Bucureşti, tratând subiectul «Misticizm şi Raţionalism în Filozofia Românească». In ziua de 25 Martie a. c. a conferenţiat în sala cea mare a Prefecturii judeţului Sibiu dna Sanda Dr. I. Mateiu, tratând subiectul «Problema cea mare a zilelor noastre». Iată ce ne spune distinsa conferenţiară: Intreaga viaţa noastră conjugală, familiară, socială şi politică viază afară de Dumnezeu; în toate domineză minciuna, egoismul şi sfidarea. Viaţa conjugală şi familiară îşi urmează cursul fără nici o ruşine, aşa că, în cele mai multe cazuri, părinţii nu merită recunoştinţa copiilor. Minciuna în politică şi-a ajuns culmea; astăzi toţi aceia, cari strigă mai tare, toţi aceia, cari folosesc minciuna drept adevăr, sânt înălţaţi, ear cei izolaţi sânt adevăraţii martiri. Ura între fraţii de un sânge şi de o lege, precum şi între popoare, şi-a ajuns apogeul. Cu toţii trebue să ne întoarcem la Mântuitorul nostru Isus Hristos, care ne strigă: «Veniţi toţi cei obosiţi şi însetaţi, şi eu Vă voi da odihnă». — Conferenţa a fost ascultată de tot ce are Sibiul mai select, în frunte cu Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, rămânând toţi adânc impresionaţi asupra celor auzite.

Conferenţele religioase la sate, în legătură cu viaţa şi Patimile lui Isus, şi-au urmat cursul regulat. In 17 Martie a. c. a conferenţiat în comuna Porceşti dl Dr. A. Gâlea, consilier arhiepiscopesc, însoţit de dl Dr. L. Ionaşiu. — In 17 Martie a conferenţiat în comuna Sebeşul de jos însoţit de dl profesor Ioan Popa, însoţit de dl I. Dragomir. — In 19 Martie, a conferenţiat în Şura-Mare dl Dr. A. Gâlea însoţit de dl I. Dragomir. In 19 Martie a conferenţiat în Hamba dl N. Colan Rectorul Academiei Teologice, însoţit de dl Baca, student în drept. — In 20 Martie a conferenţiat în Mohu dl N. Colan, însoţit de dl. I. Dragomir. — In 20 Martie a conferenţiat în Veştem dl I. Isaicu, profesor însoţit de dl Baca. — In 22 Martie a conferenţiat în Tălmaci dl profesor I. Popa, însoţit de dl Baca. — In 22 Martie a conferenţiat la Tălmaci-Firma, dl Ioan Dragomir. — Aceste conferinţe se ţin în legătură cu 25 tablouri demonstrate la aparatul cinematografic. Poporul ascultă cu multă dragoste cuvântul Domnului, sămănat cu rar iscusinţă din partea sămănătorilor de adevăr

---

Mândru de isprava lui, nu se putea sătura din destul privind la zidirea şcolii, rodul ostenelelor sale. La toţi domnii cari intrau în sat le-o arăta istorisindu-le necazurile şi greutăţile prin care a trecut până a văzut-o zidită gata: «Că vedeţi D-voastră, oamenii noştri nu au fost învăţaţi să lucreze la şcoli şi cănţălării, şi acum fie-care gazdă tot a treia zi trebuia să dee un om la lucrul şcolii şi cheltuiala să o plătim tot din repartiţie, că nu am avut nici un ban la biserică, şi ăsta e un năcaz mare pe noi. Am avut noroc cu popa Sâvu dela Răşinari, că ne-a scos un ajutor de 400 zloţi dela Sibiu, căci altcum nu aveam bani cu ce să începem lucru». Şi aşa mai departe Ionu Sâvului ne spunea la toţi cum a zidit şcoala fără a avea preot în sat.

Aceleaşi greutăţi le-a îndurat şi la zidirea caselor parohiale, dar a rămas mulţumit sufleteşte că le-a învins fără nici o răsplată dela biserică decât 12 coroane şi 2 purcei cu cari l-am cinstit eu după zidirea caselor, ca semn de recunoştinţă personală faţă de un harnic slujitor bisericesc, a cărui memorie am dorit să o eternizez şi în această cronică, ca o pildă de urmat pentru toţi credincioşii din Crăciunel, cari în viitor vor intra în slujba lucrului public bisericesc.

Epitropul Ion Goga a murit regretat de toţi în a. 1909 în vârstă de 74 ani.

11. *Nicolae Goga lui Samuilă* (1908—1910).

12. *Nicolae Precup Boenăşanul* (1910—1914).

13. *Ion Urian lui Aftenie* (1915—1920).

14. *Gheorghe Precup a Boenăşanului* (1920—1926).

15. *Ioan Şerban lui Toader* (1926—1928).

16. *Augustin Urian* (1928—).

Cântăreţii

1. «*Toader diacu*» e primul cântăreţ de care face amintire preotul Ilie Popovici în 12 Mai 1811 la protocolul luat cu ficoratorul său Petru Rus în cauza «aşezării la protocol a moşiei bisericeşti: Am dat lui *Toader diacu* 12 zloţi, mită până la târgul Bulciului 12 cupe». Alte însemnări despre acest cantor bisericesc, cine şi ce fel de om a fost, nu ni-au rămas.

Tot asemenea pierdem şirul cantorilor cari au mai urmat până la a. 1857.

2. *Ion Urian Dascălul* (1857—1879).

3. *Ilie Goga* (1865—1893).

4. *Dionizia Pandea* (1893—1896).

Acesta era originar din comuna vecină Făget, căsătorit acolo.

A terminat 6 cl. la gimnaziul din Blaj şi a rămas învăţător provizor când într'o comună, când într'alta, până către bătrâneţe. Spre sfârşitul veacului trecut nu mai putea servi ca învăţător fără diplomă, se aplica ca cântăreţ. Venia din Făget şi ţinea strana în Crăciunel.

5. *Vasilica Turcu lui Molsin* (1896—1904).

6. *Ion Durca cel bătrân* (1904—1913).

7. *Ion Durca cel tânăr*, fiul (1913—1915).

8. *Vasilica Goga lui Todica* (1915—1919).

9. *Ion Durca* fiul 1919—) îşi continuă şi azi slujba, dupăce în a. 1915—19 a fost în război ca luptător pe front. In acest interval l-a înlocuit unchiul său Vasilica Goga.

Reclama este sufletul comerţului

şi pace. Din cauza marelui public, care doreşte a se adăpa la apa cea vie a Mântuitorului, conferenţele se ţin în biserică.

Se dansează în post! Ziarul *Patria* dela Cluj scrie despre «*ciaiul dansant*» de Duminecă (a doua, în marele post), când doamnele române din localitate s'au întrunit în saloanele cercului militar la această petrecere cu muzică şi dans... Regretabil.

Religie şi ştiinţă. La Pittsburg, în America, ce clădeşte o clinică, unde tratamentul bolnavilor se va face în acelaş timp pe un plan medical şi religios. Clinica se construeşte sub direcţia Academiei de medicină şi a consiliului federal al bisericilor americaue. Partea medicală e condusă de psihiatri specializaţi în cercetări asupra binefacerilor credinţei în tratamentul boalelor.

Cortegii de îngeri. In 1914, în cursul bătăliei din Franţa la 23 August, au apărut la Mons pe cer cortegii de îngeri. Colonelul german Herzenwirth arată acum într'un articol de ziar, că acea minune nu era altceva decât proecţiuni cinematografice executate, în văzduhul întunecat de nori, de aparatele instalate în avioanele germane pentru a impresiona trupele britanice. Ideea, de a teroriza şi pe această cale pe inimici, a fost trudă de prisos.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, *Sibiu, cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

ŞTIRI LOCALE

Concert. Se anunţă amatorilor de muzică bună concertul ce se va da de dl *Ioan Damian*, fost cântăreţ la opera regală din Berlin (astăzi preotul nostru din Cugir), şi dna Alice Damian dela aceeaş operă, amândoi bine apreţiaţi de sibieni. Ziua concertului, ce se va da în *Sibiu*, este pusă pe Sâmbătă 12 April, (terminul nu e prea nimerit pentru Sibiu, în considerare că în aceeaş seară va fi şi o reprezentaţie teatrală românească).

Pagina pastorală

La Dumineca a cincia din post

Din pericopa Duminecii acesteia (Marcu 10, 33—45) ne oprim asupra persoanei Fiului omului, pe care la suirea lui în Ierusalim, arhiereii şi cărturarii îl vor prinde şi-l vor judeca spre moarte.

Isus Hristos cel răstignit, zminteală jidovilor şi elinilor nebunie, iată tema pe care o vom desvolta dogmatic în predica ce urmează.

Fraţi creştini, —

«Iar noi propoveduim pe Isus Hristos cel răstignit, iudeilor adică zminteală, iar elinilor nebunie». (1 Cor. 1, 23).

«Şi dacă au venit la locul ce se cheamă al căpăţinei, acolo l-au răstignit pe el între doi tâlhari şi sta norodul şi privia în frunte cu arhiereii şi-şi băteau joc de dânsul...» Cuvinte de ispită diavolească se deslipeau de pe buzele lor. «...pe alţii a mântuit şi iată pe sine nu se poate; de eşti tu cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, coboară-te de pe cruce... ca să credem»...

Aceste cuvinte de hulă îndoiau durerile şi împovărau nespus jugul blândului miel ispăşitor. Dacă sufletul de peatră al omului, învârtoşat în răutate, a mai fost în stare să hulească, elementele naturale s'au răsvrătit, ne mai putând suferi atâta ocară. «Şi era la al şaselea ceas şi întuneric s'a făcut peste tot pământul, până la al nouălea ceas; şi iată catapiteasma bisericii s'a rupt în două, de sus până jos, şi pământul s'a cutremurat şi pietrele s'au despicat şi mormânturile s'au deschis...» Prin acest cataclism se vestea întregului univers că cel mai de seamă lucru ce s'a putut petrece pe pământ... «săvârşitu-s'a!».

Ce se întâmplase? De ce norodul şi-a lăsat lucrurile baltă şi alerga nebun în urma acestui osândit la moarte de cruce? De ce erau în continuă agitare cărturarii, şi arhiereii nu şi aflau odihnă? De ce ezita proconsulul roman să se exprime asupra vinovăţiei acestui om? De ce strigau cu atâta nerăbdare jidovii «să se răstignească», ce vină mare purta acest om, încât înfiorătorul Varava fu slobozit în dauna lui? De ce-l băteau aşa de barbar, cum de îndrăznea cea din urmă slugă să-l pălmuiască şi să-l scuipe în faţă? De ce i-au pus cunună de spini pe cap? De ce era mai bine să moară *tocmai acesta*, în loc ca tot poporul să piară, după cuvintele profetice ale lui Caiafa? De ce soarele roşindu-se şi-a ascuns faţa şi de ce s'a cutremurat pământul? *Cine a fost cel răstignit?* Deasupra capului său pe cruce era scrisă vina lui: «*Isus Nazarineanul Regele Iudeilor*». De ce l-au răstignit jidovii? Pentrucă a hulit, iertând păcate în numele său, mai mult ierta Sâmbăta, călcând «legea»; în fine a cutezat a zice despre sine că *este Fiu al lui Dumnezeu*, când tatăl său, teslarul Iosif, era doar cunoscut.

O jidovilor, fără de lege şi tari la cerbice! «Ierusalime, Ierusalime cel ce omori prorocii şi ucizi cu pietre pe cei trimişi la tine...» atins-ai acum culmea sacrilegiilor tale! N'ai recunoscut pe cel mai autentic fiu al tău; ochii ţi-au fost orbiţi în faţa minunilor lui, urechile surde pentru cuvintele vieţii de veci, cugetul tău pervertit în faţa prorociilor. Ai fost prea egoist pentru ca să poţi înţelege sublimul act de nemărginită dragoste a lui Dumnezeu faţă de întreaga lume. Ai pervertit şi profeţiile «legii»! Cum puteai să înţelegi oare «Evanghelia»? «Aşa a iubit Dumnezeu lumea, încât şi pe Fiul său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede într'u El să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică» (Ioan 3, 16) şi «Într'aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu într'u noi, că pe Fiul său cel unul născut l-a trimis în lume, ca să viem prin'însul. — «Într'aceasta este dragostea, nu că noi am iubit pe Dumnezeu, ci El ne-a iubit pe noi, şi a trimis pe Fiul său jertfă de ispăşire pentru păcatele noastre». (Ioan).

Se poate ceva mai clar? Se mai poate adauga ceva acestor dumnezeeşti cuvinte expuse de cel pe care iubia Isus? Voi lăsa doar să întărească sfântul Pavel cele de mai sus. «Ci s'a deşertat pe sine chip de rob luând, într'u asemănarea oamenilor făcându-se; şi cu închipuirea aflându-se ca omul, s'a zmerit pe sine, ascultător făcându-se până la moarte, iar moarte de cruce». (Filipeni 2, 7 şi 8). Deci: Isus Hristos cel răstignit este Fiul unul născut mai înainte de toţi vecii, al lui Dumnezeu, este Dumnezeu adevărat carele pentru mântuirea noastră, s'a pogorât din ceriuri, s'a întrupat dela Duhul sfânt şi din Fecioara Maria făcându-se om adevărat şi suferind răstignire pentru neamul omenesc. In el s'au plinit profeţiile: «iată fecioara în pântece va lua... toiag din rădăcina lui Iese, ...ca un miel spre junghiere s'a adus... acesta păcatele noastre le poartă şi pentru noi rabdă durere»...

Isus Hristos cu cele două firi — om desăvârşit şi Dumnezeu adevărat — a petrecut 33 de ani pe pământ, ne-a învăţat legea iubirii desinteresate şi în fine s'a răstignit pentru a ispăşi astfel greşala lui Adam, împăcând pe om cu Dumnezeu pentru a zdrobi păcatul şi pe diavolul, tatăl minciunii, iar a treia zi a înviat sfărâmând legăturile morţii şi dăruind viaţă lumii. «Pentru aceasta s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să sfarme lucrurile diavolului (1 Ioan 3, 8). Dar pentruce oare a fost nevoie ca să se întrupeze Fiul lui Dumnezeu şi să ispăşească astfel păcatele oamenilor? Tocmai acest fapt constituia zminteala jidovilor, precum şi nebunia elinilor. Jidovii în frunte cu conducătorii lor se vedeau apăsaţi numai de jugul stăpânirii romane, iar jugul greu al păcatelor lor oribile nu-l luau în samă. Elinii ştiau că chiar şi Iupiter, căpetenia zeilor lor, mai are câte-o patimă, şi-atunci ce rost are să se tânguiască ei ca oameni că pătimesc? Nebunia lor în faţa crucii era logică oarecum! Ei se ocupau de înţelepciunea veacului, pe care-a ruşinat-o Dumnezeu.

Dar să revenim la întrebarea ce ne-am fost pus. Dumnezeu, ca Atotdrept, nu putea să ierte jignirea adusă de protopărintele nostru prin călcarea cuvântului Său sfânt. Ispăşirea trebuia să fie în raport direct cu eroarea de îndreptat. Omul, prin căderea sa, a necinstit pe Dumnezeu atrăgându-şi blăstem, mintea i s'a întunecat, voinţa i-a slăbit, iar chipul şi asemănarea lui Dumnezeu s'au desfigurat complet în el. Inzestrat cu slăbiciunile şi păcatele acestea omul nu-şi putea ajunge ţinta pentru care a fost creat. Ii trebuia neapărat un mijlocitor care să restabilească dreptatea lui Dumnezeu, căci altfel omul ar fi fost sortit să rămână în veci «fiul mâniei» sau «copilul blăstemului», după expresiunile sfântului Pavel. Trebuia o persoană care să nimicească păcatul, să lumineze mintea omului, să-i întărească voinţa, să-i ridice din nou fiinţa, făcând o iar după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Cine putea satisface oare acestor postulate mari?

Numai Dumnezeu!

«Iar când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul Său cel născut din femee... spre răscumpărarea noastră; de atunci nu mai sântem robi, ci fii şi împreună moştenitori cu el ai împărăţiei cereşti...» Este aceasta învăţătura lui Pavel! Prin Hristos a luat fiinţă o nouă ordine de lucruri; El este peatra din capul unghiului a religiunii creştine. Când ne-am făcut părtaşi acestei religii, primind taina botezului, am primit pecetea sângelui scump de răscumpărare, şi-am intrat prin aceasta în împărăţia şi sub stăpânirea lui Hristos. — Isus Hristos cel răstignit înseamnă, celor credincioşi, puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu.

Pe acest Hristos răstignit l-au propoveduit cu glas mare toţi apostolii şi mai vârtos Pavel. In numele acestui Isus s'au lucrat minuni; într'u preamărirea lui a curs sângele martirilor, *credinţa puternică în El a mântuit şi mântuieşte din moarte.*

Hristos este cel născut din Tatăl mai nainte de luceafăr. El a fost cântat în psaltire, vestit de proroci, lui i-au adus magii daruri, i s'au închinat păstorii, l-au preamărit îngerii. El este căruia Ioan Botezătorul nu s'a simţit vrednic să-i deslege curelele încălţămintelor, asupra lui s'a pogorât Duhul sfânt la Iordan în chip de porumb. *Acesta este Fiul iubit al lui Dumnezeu;* Isus este omul pe care nimeni nu l-a putut vădi de păcat. El a dăruit vedere orbilor şi grai muţilor. El este cel prins de cărturari şi farisei, a stat înaintea divanului, El a fost arătat norodului de către Pilat prin cuvintele «Ecce Homo». Hristos a fost răstignit pe Golgota între doi tâlhari; sângele lui a curs pentru mântuirea întregului neam omenesc. El este sământa femeii care a zdrobit capul şarpelui; de pătimirea Lui s'a zguduit pământul cutremurându-se, şi soarele roşindu-se şi-a ascuns faţa.

«Iar sutaşul cel ce păzea pe Isus, văzând cutremurul şi cele ce s'au făcut, s'a înfricoşat foarte zicând: «adevărat, Fiu al lui Dumnezeu a fost Acesta». Amin.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Meditaţii

La Patimile Mântuitorului

Prin predicile Sale Mântuitorul trebuia adeseori să dea pe faţă ipocrizia fariseilor; atunci le impunea prin răspunsuri şi întrebări înţelepte sau cuvinte fulgerătoare. Fariseii căutau să-i întindă cursa cu întrebări, prin care să-L facă să cadă în contrazicere cu sine însuşi sau cu legea. In patimilor Sale nu voia să mai predice cu cuvântul, decât cu exemplul, şi nu mai răspundea atacurilor ce I se aduceau. Duşmanii căutau din răutate să-I ascundă reputaţia. El însă n'a zis nici un singur cuvânt, ca ei să-L fi putut umili. Ar fi putut să se arate în public cine era, arătând lui Caiafa necredinţa, lui Pilat făcându-i cunoscut răutăţile comise, lui Irod rupându-i vălul ce acoperea urâţeniile lui, celorlalţi duşmani ai Săi descoperindu-le cruzimea de fiare. S'ar fi putut arăta astfel în faţa poporului în toată nevinovăţia; poporul L-ar fi eliberat din mânile călăilor şi pentru a-L aclama din nou rege...

Da. Dar Mântuitorul lasă la o parte propria Sa apărare, umilirea altora, şi se resemnează să apară ca un tâlhar ordinar, — pentrucă aşa cerea voia Tatălui şi mântuirea sufletului tău!

Poate vei avea ocazia să te găseşti în legături cu persoane, care vor căuta să te umilească, să te facă de ruşine, să te supere, să-ţi aducă acuze grave şi exagerate, să te calomnieze; — atunci cum va trebui să te porţi?

Priveşte pe Mântuitorul nostru Isus Hristos! Gândeşte-te, şi caută de imită exemplul Mântuitorului. Renunţă la armele ce le-ai avea la îndemână, pentru a convinge duşmanii tăi, rabdă de bunăvoie, sau cel puţin supune-te umilinţelor lor şi admite-le triumful trecător al vanităţii. Pentru tine, câştigul va fi cu mult mai mare! Amorul tău propriu va suferi mult, sufletul va îndura martiraj, reputaţia ta va fi întunecată, — dar nu uita că, în acelaş timp, în ochii lui Dumnezeu sufletul tău va fi înconjurat de lumină, pentrucă nimic nu se înalţă mai mult înaintea Lui, decât umilinţa. Meritele tale vor creşte, pentrucă sânt proporţionale cu patimile pe care le suferi; în cer vei primi o coroană, care va fi din pietrile cele mai preţioase, din batjocurile de azi, şi unde zâmbetele tale eterne vor fi puţinele lacrimi pe care le-ai vărsat în timpul torturilor. In mângâierea ta, ţine totdeauna minte unde au încetat pentru Mântuitorul umilirile patimilor.

(Din l. italiană).

Ionel Raftroiu.

Nr. 129/1930. (32) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a (doua) **Loman**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat. Sesia parohială de 4 jug., o grădină de 2 jug. şi folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 st. lemne făcute în pădure.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în terminul indicat, acestui oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 10 Martie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

PIAN în stare bună, se vinde cu preţul de **zece mii** Lei la portarul, Altenberg Nr. 4 Sibiu (21) 2—2

Nr. 30—930. (20) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ în parohia română-ortodoxă din **Dobolii de jos**, judeţul Treiscaune, cu următoarele venite:

1. Locuinţă în natură, cu supraedificate economice, în stare bună.
2. Două jugăre de pământ cl. I.
3. Şease mii lei în numerar, din fondul bisericii.
4. Venitele după stola parohului a $^1/_3$ parte.

Concurenţii sânt invitaţi a se prezenta în biserică, pentruca să-şi arate dexteritatea în tipic şi cântări.

Dobolii de jos, p. Ilieni, jud. Treiscaune, în 18 Martie 1930.

Oficiul parohial.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (23) 3—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe în permanenţă

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20 plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 5 April 1930 Nr. 27

Telegraful Român

Organ naţional-b

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAŢIUNII"

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Semne bune în teologia ortodoxă română

S'a spus de multeori, şi ceeace s'a spus e adevăr, că biserica ortodoxă română până la înfăptuirea unităţii noastre naţionale, în cea mai mare parte a ei, a avut rolul să menţină trează conştiinţa naţională şi credinţa în legea strămoşească a poporului nostru asuprit. Ea a fost într'o stare de defensivă, de apărare cu orce preţ a visteriei noastre naţionale şi creştine ortodoxe. Mai mult nici nu i se putea pretinde în timpurile acelea, pentrucă toată energia ei era mobilizată în lupta cu tendinţele de dominaţiune ale Romei vaticane, care lucrà atât de meşteşugit prin unealta sa habsburgică. Dar, cel ce rabdă până la sfârşit, acela se va mântuì, zice Scriptura, şi mântuirea din braţele acestor tentacule hrăpăreţe a venit. Zorile unităţii naţionale au alungat dela orizont norii aceia cari întunecau şi înăbuşeau orce msnifestare a vieţii creştine ortodoxe în biserica noastră.

Schimbarea împrejurărilor istorice, în urma marelui răsboi, a adus după sine schimbare de ideal şi de atitudine în viaţa popoarelor. Destinele fiecărei naţiuni devenind altele decât cele până la răsboi, şi năzuinţa acestor popoare a trebuit să se adapteze noilor destine. Şi dacă răsboiul a consolidat viaţa unor naţiuni, dacă el a făcut să respire în libertate naţională atâtea popoare, el a dărâmat, în acelaş timp, atâtea imperii; şi dacă a câştigat libertate de cugetare şi de conştiinţă pentru anumite religiuni şi confesiuni, tot el a fost acela care a adus martiraj uneia dintre cele mai strălucite biserici ortodoxe naţionale: bisericii ruseşti.

Şi biserica rusească, până la izbucnirea revoluţiei, a fost totdeauna purtătoarea de cuvânt a întregii ortodoxii, ea avea rolul iniţiativei în tot ce privea şi interesa biserica ortodoxă în general.

Acum, însă, lucrurile stau altfel. Biserica rusească e paralizată de flagelul care bântue acolo şi toate nucleele de cultură teologică ortodoxă din Rusia au fost nimicite. Deci dela această biserică deocamdată nu se poate aştepta nimic.

Biserica ortodoxă română, s'a întărit prin înfăptuirea unităţii naţionale, şi în împrejurările actuale, rolul cel mare de conducere, de iniţiative, de directive şi de apărare a tuturor intereselor ortodoxe, revine acesteia. *Ea* trebue să fie purtătoarea de cuvânt şi lansatoarea problemelor teologice ortodoxe în lumea de azi. Căci să nu se uite faptul că ortodoxia încă nu a dat lumii tot ceeace poate ea da, — dar făclia ei trebue neapărat să lumineze şi să strălucească odată în toată puterea şi în toată frumuseţa ei sfântă. Cine va aprinde această făclie, şi care va fi poporul acela să o ridice la înălţimea, de unde să fie văzută şi admirată de toată lumea?

Problema e destul de mare şi destul de importantă, ca să ne intereseze şi să ne pasioneze mai presus de orce lucru. Nu ştiu dacă noi vom fi dintre aceia cari să înţelegem în întregime senzul acestui ideal şi să pătrundem glasul vremilor de acum; dar cred că orce român ar fi mândru, dacă titlul acesta de glorie va revenì odată şi odată neamului nostru.

Motive, ca să putem nădăjduì, avem destule, căci s'a spus de atâtea ori — şi cred că s'a spus numai adevărul — că sântem popor înzestrat cu inteligenţă sclipitoare, dornici de cultură, că însetăm după lumină şi că până acum n'am putut arăta lumii ceeace sântem şi mai ales ceeace putem fi, din cauza împrejurărilor istorice atât de vitrege ale trecutului. Acum însă a sosit vremea ca acestor afirmaţiuni să le dăm conţinut şi realizare practică. Nu trebue şi nici nu putem să ne mai mulţumim numai cu cunoaşterea ciaslovului şi a molitvelnicului. Formele nouă de viaţă de astăzi, cer să fie umplute cu material nou şi substanţial. Trebue deci să intensificăm munca noastră, şi trebue, mai ales, să creem o cultură teologică ort. superioară care să aibă timbrul originalităţii noastre naţionale.

Unele apariţii originale, unele reeditări, traducerea recentă a unor opere de o reală valoare teologică, ne dau dreptul să socotim acest fapt ca un preludiu al celor ce vom săvârşì de acì înainte pe acest teren. Căci ne gândim că apariţia unora, reeditarea altora şi traducerile care sânt în curs, s'au făcut şi se fac ca răspuns unor necesităţi sufleteşti adânc simţite de teologii noştri. Şi gândind în forma aceasta, ne bucurăm şi socotim că sântem într'un început bun şi destul de promiţător.

Amintim, ca lucrări de valoare, apărute mai recent: Introducerea în Testamentul vechi a dlui prof. dela facultatea teologică din Cernăuţi, Dr. V. Tarnovschi. Cartea aceasta cuprinde munca de fiecare zi şi noapte a unei vieţi întregi, jertfită studiului şi cunoaşterii adevărului cu privire la materialul respectiv.

FOIŞOARA

(13) **MONOGRAFIA**

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

Paraclisierii

1. Nicolae Stupariu (1850—1871).

2. Ioan Vălean (1871—1909). A fost ginerele preotului Natanail Oprea fruntaş de seamă, om de caracter solid, iubitor de biserică şi punctual în slujbă. A servit cel mai îndelungat timp faţă de alţi paraclisieri. El a fost şi tatăl actualului învăţător din Crăciunel Ion Vălean.

3. Zachiu Baciu a Cruşii (1909—1914). Dus în război l-a înlocuit

4. Silviu Turcu (1914—1919).

5. Zachiu Baciu Cruşa (1919—1920). Bolnăvindu-se de tuberculoză a renunţat dela serviciu. A murit în a. 1924.

6. Ion Mărginean lui Naftailă (zis Iuonicu Jurii (1920—1927).

7. Ion Găban lui Petru (1927—).

Averea bisericii (pământuri).

Primele indicii despre averea primei parohii din Crăciunel le aflăm în şematizmul bisericii unite, când cei dintâi preoţi cunoscuţi în Crăciunel «popa Oanea» şi «popa Ion», aveau casă paroh ală, 2 jugăre loc arător şi fânaţ 2 de cară de fân.

Mai târziu în timpul conscripţiei generalului Nicolae Adolf Baron Buccov, comandantul trupelor împărătesei Maria Terezia între anii 1760—62, averea bisericii «neunite» era cu mult mai mare, aflându-se în posesiunea ei 22 agri cubici, 4 de fânaţ şi 30 vie.

Spre sfârşitul veacului al 18-lea şi mai ales la începutul veacului al 19-lea în vremea păstoririi preotului Ilie Popovici, biserica avea avere bunişoară în pământuri arătoare şi fânaţe, anume:

1. 9 locuri arătoare de 38½ ferdele de sănănătură.

2. 4 dărabe fânaţe de 7 cară de fân.

3. 3 delniţe mai mici (cânepişti).

Aceste pământuri erau sesiune parohiala «să se hrănească preoţii din ea», dar biserica mai avea şi pământuri pentru folosinţa proprie, care nu sânt luate în consemnarea lui Ilie Popovici, ceea ce se constată din arenzile ce le încasa ficoratorul Petru Rus în favorul bisericii.

Transcriu în cele următoare după textul ciril protocolul luat de preotul Ilie Popovici, în cauza aşezării la protocol a moşiei bisericeşti, cât şi cel despre averea bisericii în bani şi vin, manipulată de ficoratorii Iacob Şerban şi Petru Rus la anii 1810—1813:

1. «Să se ştie cum că sau aşezat la protocol moşia cea bisericească, adecă a Crăciunelului, neunite în hotaru din sus de către Boian la curmătură lângă dialu lui Lazăru. Opri 57, vecinu din jos Niculae (indescifrabil) în cap dincoace Petru Păcurariu.

2-lea. La curmătura lui Macovei de 11 ferdele sămănătură, vecin din jos Iosif Macovei, în capu din coace Văsălie Găbudean, dincolo (indescifrabil) din sus pădurea.

2-lea. In Dumbravă din jos George Baciu, în capu dincoace Văsălie Baciu, în cap dincolo a Bănicului, din sus Mitrea Găban. Intrăsta loc de 5 ferdele.

In hotaru de către Făget în poeniţă, lunca cea de iarbă, vecin din sus Mitrea Găban, de către pădure Ion Mărginean din jos Simion Mărginean. Tot în poeniţă mai în jos, loc de arat de 3 ferdele, vecin din jos părău, din sus Simion Macovei, la capu din sus popa Isac, la cel din jos Ionu Todori, subt Dumbrăviţă de o găleată, vecin din sus Mihailă Onea, în capu dincoace Iosif Macovei şi Onica Durca, în cel dincolo Iosif Macovei şi Vasilie Urian. La Dosu lui Drăgan, din jos Petru Turcu, de 5 mierţă. In dosu Hică, din sus Dumitru Prodan şi Ion Turcu şi o delniţă în Valea Făgetului, şi un fânaţ în capu satului la căuepişti de 3 cară de fân şi mai în colea o delniţă.

In hotaru de către Tatărlaua.

Amintim: Introducerea în Testamentul Nou a dlui profesor tot dela facultatea teologică din Cernăuţi, Dr. V. Gheorghiu. Amintim şi reeditarea, în patru volume, a Istoriei bisericeşti universale de Eusebie Popovici, apoi traducerea din greceşte a Dogmaticei lui Andrutsos, traducere făcută de dl profesor dela academia teologică din Sibiu, Dr. D. Stăniloae, traducerea Dreptului bisericesc de Milaş, făcută de dl profesor dela academia teologică din Arad Dr. N. Popovici, şi în fine vor mai fi şi altele în curs, pe care încă nu le cunosc.

Eată deci care sânt semnele bune, ce vin să ne îmbărbăteze nădejdea şi să ne umple sufletul de bucurie. Pr. *S. Cândea.*

Nr. 2085/930 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Atragem atenţiunea Oficiilor noastre protopresbiterale şi parohiale asupra executării stricte a dispoziţiunilor cuprinse în circulara noastră Nr. 6783/923 Ep. din 21 Octomvrie 1923, în baza cărora impozitele către stat, comună şi judeţ pentru sesiunile parohiale sânt a-se plăti de către uzufructuarii acestor sesiuni, adecă de către preoţii, respective cântăreţii, cari folosesc aceste sesiuni, deci nu din cassa bisericii.

P. C. protopresbiteri vor controla cu ocaziunea vizitaţiunilor canonice în parohii, dacă aceste dispoziţiuni se execută întocmai.

Sibiu, 29 Martie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

CENTENAR. Grecia îş serbează zilele acestea primul centenar al independenţei sale, aducând prinos de recunoştinţă memoriei martirilor căzuţi în cei nouă ani de lupte crâncene şi neegale împotriva marei împărăţii turceşti.

Steagul revoluţiei greceşti pentru libertate s'a ridicat, cum ştim, pe pământ românesc în 1821, ear românii din Tezalia şi Pind, apărători ai cauzei creştine ortodoxe, au dat Greciei îndrăzneţi şi iscusiţi luptători, aducând jertfe mari pentru liberarea patriei.

Fie serbarea de acum îndemn nou de întărire a legăturilor prieteneşti între cele două popoare ortodoxe.

CONVOCARE

In baza Ord. cu Nr. 10,165—1929 din 3 Februar 1930, al Prea Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc şi în conformitate cu dispoziţiile Statutului organic şi ale Regulamentului pentru procedura la alegere de protopop, convoc On. adunare protopopească electorală a protopopiatului Târnava, pe *Joi 1 Mai 1930*, în biserica ortodoxă-română din Diciosânmărtin, unde se va sluji sfânta liturghie cu invocarea Duhului sfânt, iar la ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării protopopeşti electorale.

On. membri, ai consiliului protopopesc, sânt poftiţi să se întrunească Miercuri, în 30 April 1930, la ora 6 p. m. la cancelaria protopopească spre a examina actele candidaţilor şi stabili lista de candidare.

Sibiu, 29 Martie 1930.

Dr. Andrei Gâlea
consilier arhiepiscopesc, comisar consistorial.

INFORMAŢIUNI

Despărţământul Judeţului Sibiu al «Astrei». Duminecă, în 30 Martie a. c., a conferenţiat, în sala prefecturii judeţului, dl Dr. Nicolae Regman, profesor, tratând subiectul: «*Dr. Petru Şpan*», fost profesor de pedagogie la «Seminarul Andreian» din Sibiu. Conferenţiarul arată cum fostul profesor a muncit 25 de ani cu osârdie de apostol şi luptător fără prihană. Fermecat de lecţiile de pedagogie ale pedagogului Ioan Popescu, trece la universitatea din Iena. De aici, pătruns de învăţăturile pedagogului Herbart, s'a întors cu o mare credinţă naţională, pătrunsă de adâncă religiositate. Propăvăduia cultivarea sentimentului naţional şi religios, ca preocuparea de căpetenie a preoţilor şi învăţătorilor. A înfiinţat revista «Vatra Şcolară», pe care a pus-o pe temeiuri morale şi orientări naţionale. Vrednicul pedagog s'a stins din viaţă prea de timpuriu, în anul 1911. E înmormântat în cimitirul din Sibiu. —

— Conferenţele religioase, aşa de bine primite de credincioşi, s'au continuat. In 24 Martie a vorbit în Sebeşul de sus păr. Dr. Andrei Gâlea, însoţit de dl profesor I. Dragomir, — în Racoviţa dl profesor I. Isaicu. In 26 Martie la Daia a conferenţiat dl profesor I. Popa, însoţit de dl I. Dragomir, în Caşolţ dl profesor I. Isaicu; în 27 Martie a. c. la Avrig dl I. Popa, iar la Bradu dl profesor I. Isaicu, însoţit de dl I. Dragomir; în 29 Martie la Cornăţel a vorbit păr. Dr. A. Gâlea, ear la Roşia dl profesor I. Popa.

† **Preotul Nicolae Todea** a trecut la cele veşnice în 29 Martie 1930, după grele suferinţe, în al 62-lea an al vieţii, împărtăşit fiind cu Sfintele Taine, după ce a servit la altarul Sfintei biserici ort. rom. timp. de 30 ani încheiaţi. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat spre veşnică odihnă în cimitirul bisericii ort. rom. din Balşa, în 31 Martie 1930. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Marconi, vestitul inventator italian, a transmis, cu un aparat inventat de el, de pe bordul yahtului său de la Genua, o cantitate de energie electrică primăriei din Sydney în Australia, unde a pus în mişcare acumulatoarele pentru aprinderea a trei mii de lâmpi.

Ce câştigă? Străinii cari au venit în 1929 în Franţa, ca să vadă locurile frumoase de acolo sau să-şi caute sănătatea în băile şi staţiunile de viligiatură, au lăsat în Franţa *15 miliarde* de franci (cam 90 miliarde de lei). — Dacă în ţara noastră românească s'ar face mai puţină politică de partid, şi mai multă politică de economie naţională, am câştiga fără îndoeală venituri frumoase pe urma vizitelor din străinătatea doritoare să ne vadă.

ŞTIRI LOCALE

Recenzământul pentru organizarea protecţiei civile contra gazelor de luptă. Dela primăria municipiului Sibiu: Se aduce la cunoştinţă, că ministerul armatei a dispus, având în vedere că progresele aviaţiei şi armei chimice cer măsurile, luate din vreme, pentru a asigura viaţa populaţiei civile, facerea unui recenzământ pentru organizarea protecţiei civile contra gazelor de luptă. Rugăm deci ca toţi concetăţenii oraşului să dea *tot ajutorul şi toate lămuririle necesare* comisiunelor delegate ale comitetului municipal Sibiu pentru protecţia po pulaţiei civile contra bombardamentelor aeriene.

CARŢI ŞI REVISTE

Branul şi Cetatea Branului, monografie istorică, geografică, turistică, pitorească, discriptivă, de prof. *Ioan Moşoiu*, directorul liceului Şaguna din Braşov, cu o introducere de *Mehedinţi*, membru al academiei şi profesor universitar. — Cartea de 125 pagini conţine material din cale afară preţios din punct de vedere etnografic, istoric şi artistic al Branului. Citirea cărţii va contribui în mare măsură pentru a deştepta iubire şi respect în faţa frumuseţilor şi darurilor fireşti, cu care Dumnezeu a înzestrat întinsul pământului românesc. Asupra valoroasei publicaţiuni, a directorului liceului nostru braşovean, vom reveni.

Societatea română de înmormântare din Sibiu

şi-a ţinut adunarea generală ordinară Duminecă la 30 Martie c., fiind prezenţi foarte mulţi membri. S'a cetit raportul general despre activitatea societăţii în anul 1929, care s'a luat cu unanimitate la cunoştinţă, deasemeni pe baza raportului comisiei de cenzori s'a aprobat bilanţul şi inventarul pe anul 1929. Apoi s'a primit bugetul pe anul 1930.

Din raportul anual cât şi din bilanţ şi inventar s'a constatat că averea societăţii la 31 Decemvrie 1929 a fost de Lei 743,752, cu o creştere faţă de anul 1928 de Lei 295,717. Această avere aparţine la 3 fonduri dintre care fondul de rezervă este de Lei 276.000 (cu Lei 98 276 mai mult ca în 1928) iar fondul căminului pentru bătrâni este de Lei 460,700 (cu o creştere faţă de anul 1928 de Lei 200,700). După membrii decedaţi în anul 1929 societatea a plătit ajutoarele de înmormântare statutare în suma totală de Lei 76 500, iar la săraci s'a împărţit la Paşti şi Crăciun suma de 4000 lei. Aceste ajutoare s'au dat atât la unele familii sărace cât şi pentru pensionarii români de ambele confesiuni din azilul pentru bătrâni al oraşului. Bugetul anului viitor este stabilit la suma respectabilă de Lei 1.180 000, dar se aşteaptă ca incasările anului 1930 să fie şi mai mari.

Din cifrele de mai sus se vede cum această societate românească de binefacere, care înaintează atât de frumos, îndeplineşte un îndoit scop creştinesc atât prin ajutoarele ce le dă an de an, cât şi prin năzuinţa ei de a întemeia în Sibiu un cămin pentru bătrâni a cărui nevoie e atât de

---

In valea Tătârlăii din sus fânaţ de un car, vecin din sus popa Isac, din jos Toader Dragomir. Mai în jos, în groapa Taurului un fânaţ de un car şi jumătate, vecin dincolo Toader Dragomir, din jos popa Isac; locuri de arat din sus de Tănas pe la capete vecini mai mulţi, 2 ferdele la cânepi pe lângă capete de 3 ferdele, la râpă de 3 ferdele, vecin din sus Goga şi domnesc şi la cap o delniţă, mai în sus fânaţ de 2 cară.

Această moşie bisericească neunită a Crăciunelului de sus ca să hrăneească preoţii în ea.

Urmează socotelile luate de popa Ilie Popovici cu ficoratorul său Petru Rus la 19 Iunie 1810:

«Protocolom de anu care au intrat, fiind corator Petru Rus, adecă în anu 1810 Iunie 19. Luând samă celuilalt ficor: au că pătat la mâna lui 170 de flor. ungur. şi dintr'aceia să dau pe mită adecă: când am luat samă de isprava ficoratorului Iacob Şerban şi sau găsit bani gata 236: şi sau dat la celalalt ficor. Petru Rus.

Am scos din lada bisericii 20 flor: Dela biserică 3 zloţi. In anu 1811 Mai 12 am ai da ficoratului Petru Rus 74 de zloţi şi 10 bani

Pentru banii de pe iarba bisericii când au stat la oameni în 1812 până ca iau dat întâi la Văsălie Turcu 2 ferii, la Văsălie Turc iar 2 cherii (ferii).

La Matei Şerban pâaă la toamna 4 cherii ca să dea bani la toamnă 6 flor. şi 7 dutce.

Au dat lui Toader diacu 12 zloţi, mită până la târgul Bulciului 12 cupe, iară de va rămânea până la toamnă să dea 3 ferii.

Au mai rămas 2 zloţi şi au plătit...

Intr'alt rând la Onu Onică 12 florinţi, mită 3 feli de must. Mită la Ion Durca tinăr. 1 ferie la Gavrilă Radu 16 zloţi mită 4 cherii.

In anu 1811: pentru colivi ie pomenit pe 6 zloţi a cărămidari, iară ţiganu Mărian: 4 zloţi, iară de sor opri banii 8 zloţi de hârtie.

1811: la Nistor Şerban 30 de ungureşti, mită 7 cherii şi 4 cupe: bani de ficor.

Am scos din lada bisericii 1811 Noemvr. 2, 5 zloţi şi 2 zloţi pentru vinu biserieei care sau dat pe must 2 cherii, pe una chizeşi Niculae Urian alui Ilie şi Niculae Goga. 1811 Noemvrie 27 care sau dat mai înainte lui Moisă Albu 20 zloţi. 1811 până la Sângiorgiu 3 cherii, iară de va rămânea până la toamnă, 4 cherii.

La Crăciun 1811 pe colaci 14 cherii şi 2 cupe lui Petru Radu iam dat. Bani gata 1 zlot şi 8 dutce la Crăciun.

Am vândut vinu bisericii şi am căpătat 200 de zloţi, am mai avut 73 de zloţi şi denainte, şi dela morţi 3 zloţi.

In anu 1812 la Paşti am dat colacii pe 3 ferii lui Nistor. In a. 1812 am căpătat pe iarba bisericii 40 de zloţi bani la ficorator. 1813: la Gligor Mărginean 3 zloţi pe colivi. La moartea lui Samoilă sau cheltuit 4 zloţi la ficor. La Crăciun 1813 pe colaci 2 zloţi, şi 5 bani la ficorator.

Aşa dar după socotelile rămase de preotul Ilie Popovici, se vede că biserica noastră din Crăciunel între anii 1809—1813 avea o situaţie bunişoară materială atât ca proprietate de pământuri arătoare şi fânaţe, cât şi ca capital de bani.

Pământurile însemnate în protocolul preotului Ilie Popovici le-a avut biserica şi mai departe până după întrarea mea în parohie în 1902.

In cei dintâi doi ani ai păstoriei mele am lucrat însumi acele parcele ale sesiunii parohiale. In 1903, făcându-se comasarea hotarului, am primit altă sesiune parohială, pe cea de astăzi, situată în marginea de către apus a comunei într'o singură tablă, în partea hotarului numit: «dosul de după biserică» numit astfel fiindcă aici în marginea de către apus a comunei era şi cimiterul cu vechea bisericuţă de bulgări care a trecut la uniţi. Sesiunea de azi are extenziunea de 21 jugăre, iar alte 3 jugăre le are biserica pentru folosinţa proprie, cu totul 24 jug. arător şi fânaţ. Adăogând cimiterele şi terenul intravilanului parohial şi cel şcolar, averea nemişcătoare a bisericii trece de 26 jug.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

simţită. Pentru munca atât de spornică şi frumoasă îndeplinită de conducătorii societăţii, membrii prezenţi în adunare le-a exprimat recunoştinţă unanimă. Recunoscători trebue să le fim şi noi conducătorilor acestei creştineşti societăţi şi să le dăm tot sprijinul. Cu ocazia adunării generale din acest an preşedintele societăţii, profesorul Timotei Popovici, a adresat atât membrilor prezenţi cât şi tuturor oamenilor de bine un călduros apel de a sprijini această societate întru realizarea căminului pentru bătrâni atât de necesar în oraşul nostru. Întru îndeplinirea acestui aşezământ creştinesc societatea poate fi sprijinită de toată lumea românească nu numai din Sibiu ci şi din afară:

1. Prin înscrierea ca membru la societate. Cu cât societatea are mai mulţi membri, cu atât ea poate da anual pentru susţinerea căminului pentru bătrâni o sumă tot mai mare. După situaţia de acum societatea poate da pentru susţinerea căminului cel puţin 100 000 lei anual.

2. Prin întemeierea câte unui legat pe numele persoanei care dăruieşte pentru fondul căminului cel puţin 1000 lei, (sau pe numele altor persoane ca: părinţi, fraţi etc. a căror pomenire doresc să o înveşnicească, legându-le numele de cămin). Până acum societatea are 38 legate la fondul pentru cămin dintre care d. e. Legatul Emil Verzariu este de 16,000 lei, Legatul Timotei şi Victoria Popovici este de 8385 lei, Legatul Patriciu şi Paraschiva Marcu este de 6695 lei, Legatul prof. Aurel Popoviciu de 4570 lei, ear Legatul Ioan şi Maria Gârbacea este de 101,900 lei. Despre acest legat voi scrie mai amănunţit cu altă ocazie, dar ar fi bine ca comitetul societăţii să le publice pe toate, ca pilde frumoase de fapte creştineşti.

3. Prin înscrierea ca ctitori (fundatori) ai căminului pentru bătrâni cu suma de cel puţin 10,000 lei.

4. Prin dăruiri în orce sumă la ocazii potrivite, ca botezuri, cununii şi mai ales ca răscumpărare a onomasticelor. Toate aceste daruri se pot plăti şi în rate mici, aşa ca fiecare — bogat şi sărac — să-şi poată da obolul său creştinesc la înfăptuirea şi susţinerea căminului.

Veniţi cu toţii să sprijinim societatea română de înmormântare din Sibiu întru înfăptuirea frumoaselor ei năzuinţe creştineşti! *P.*

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Ciril al Ierusalimului

[Traducere adaptată după Tixeront]

I. Viaţa. Sfântul Ciril s'a născut probabil la Ierusalim, sau în împrejurimi, către anul 313—315. Studiile ce le-a făcut şi educaţia primită par a fi fost excelente, judecând mai ales din scrierile sale; e îndoelnic însă faptul că ar fi practicat vreo dată viaţa monahală. Hirotonit întru diacon către anul 335, după zece ani a fost sfinţit întru preot din partea episcopului Maxim. Maxim a fost om foarte sinstit, prieten cu sfântul Atanasie şi profesa, în ultima analiză, doctrina ortodoxă-niceeană *despre consubstanţialitatea cuvântului întrupat cu Tatăl;* era însă excesiv de timid, uşor de înşelat şi avea tendinţa de-a se face neremarcat de diferitele partide. Această atitudine incoloră, nehotărâtă, a episcopului Maxim, ne ajută să explicăm cum Ciril, care predica fiind încă preot în 348, catehezele sale, nu întrebuinţează niciodată terminul *consubstanţial* (homo-usios) cu toată că acceptă fără îndoială, semnificaţia acestui cuvânt. Cuvântul acesta, înspăimânta un nnmăr de spirite, cari socoteau a privi în el expresiunea sabelianismului. Maxim trebuia să-l evite, şi nu aparţinea preotului Ciril — dacă pentru sine îl adoptase poate — să pară ca făcând o lecţie episcopului său. Orce ar fi, Maxim a murit spre finea anului 350 sau începutul 351 şi Ciril i-a fost urmaş. Această succesiune, dacă atribuim credinţă fericitului Ieronim (Cronica, anul 349) nu ar fi fost tocmai regulată şi arienii ar fi fost aceia cari impuseseră pe Ciril bisericii din Ierusalim. Sinodul din Constantinopol însă dela 382, în epistola sa către papa Damas afirmă că promoţiunea lui Ciril a fost canonică, şi face acestuia cele mai alese elogii. Alegerea sa a trebuit să dea naştere fără îndoială la ceva mahinaţiuni, a căror importanţă este imposibil să fie precizată.

Primul an de episcopat al sfântului Ciril (351) a fost însemnat printr'un fenomen miraculos care s'a produs la Ierusalim. În 7 Mai, în timpul sărbătorilor cincizecimii, o cruce luminoasă mare apăru pe muntele Golgota şi s'a întins până pe muntele Olivilor. Fenomenul a ţinut mai multe ore şi a fost contemplat de întreg oraşul. Se află descris într'o epistolă de-a lui Ciril către împăratul Constans, epistolă, a cărei autenticitate a fost contestată, dar care poate fi bine apărată. Mai târziu, în 363 crede-se, s'au produs fapte cari au isbit şi mai mult imaginaţiunea creştină. Iulian Apostatul, fie pentru a dovedi ca mincinoasă predicaţiunea lui Isus, (Matei 24, 2) unde e vorba de templu din care nu va rămânea peatră pe peatră, fie pentru a-şi atrage simpatia jidovilor, a întreprins restaurarea şi reclădirea templului din Ierusalim. S'au strâns în acest scop bani, materiale şi lucrători; dar când au început lucrările, un vârtej de vânt a împrăştiat materialele, cutremure de pământ au aruncat pietrele vechilor temelii, astupând şanţurile deschise pentru noua clădire, limbi de foc ieşind din crepături au ars pe lucrători şi-au împedecat orce apropiere: a trebuit să se renunţe astfel la întreprindere. Două chestiuni se pot pune aici: 1. Faptele sânt ele reale? 2. Trebue văzut în această întâmplare o minune? Asupra primei întrebări nu se poate dubita. Faptele sânt povestite în mod vădit aceleaşi, din partea unui mare număr de contimporani, şi chiar din partea păgânului Amien Marcelin. Cât priveşte interpretarea lor, creştinii au văzut aci răspunsul lui Dumnezeu la îndrăzneala sacrilege a lui Iulian, şi aceasta este de fapt explicaţiunea cea mai simplă. Bine că fenomenele au fost, în ultima analiză, din ordinea firească împrejurările între cari s'au produs şi coincidenţa lor cu eforturile Apostatului, sugerează ideea unui plan preconceput şi prin consecinţă a unei intervenţiuni inteligente.

Aceste manifestaţiuni divine au trebuit să reconforteze pe Sf. Ciril în necazurile pe cari a avut să le sufere, căci episcopatul său a fost de altfel dintre cele mai tulburate. Dacă arienii au crezut să afle în el un instrument al politicii lor, s'au înşelat amarnic. De trei ori a fost alungat de către ei din scaun. Depus în anul 357 sau 358, s'a retras în Tars şi a fost restabilit în 359. A fost depus a doua oară la sinodul din Constantinopol în 360, dar în 361 s'a reîntors la Ierusalim. Alungat din nou în 367 de împăratul arian Valens, revine însă definitiv în 379 sub Teodosie. În anul 381 a asistat la sinodul ecumenic din Constantinopol şi a acceptat cuvântul *consubstanţial* Nu se ştie dacă a fost prezent la sinodul din anul următor 382, dar precum am amintit mai sus, acest sinod i-a făcut elogii în epistola sa către papa Damas. Se crede că Ciril a murit în 18 Martie 386. Biserica ortodoxă îi şi serbează în această zi aniversarea.

II. *Opera.* — Sf. Ciril n'a lăsat decât o singură lucrare importantă, *Catehezele* sale. Catehezele, sunt o serie de 24 instrucţiuni făcute catehumenilor şi noilor botezaţi, pentru a-i iniţia în învăţătura creştină şi a le explica ceremoniile la cari au participat. Cea dintâi cateheză, numită *procatecheză* pune în relief grandoarea, harului sfinţitor, al cărui obiect vor fi catehumenii. În cele 18 cateheze ce urmează, numite Catehezele celor cari trebuie să fie iluminaţi, va să zică botezaţi (catecheses illuminandorum), autorul explică cuvânt de cuvânt simbolul baptismal al bisericii din Ierusalim, scurt întreaga doctrină creştină. Aceste prime instrucţiuni au fost date în săptămânile precedente Paştilor, ale anului 348 probabil. Apoi în săptămâna Paştilor, Ciril a pronunţat cele cinci instrucţiuni următoare, numite, *cateheze mistagogice*, în cari explică mai amănunţit ceremoniile botezului, ale mirungerii şi ale euharistiei ca taină şi jertfă. Cea mai importantă din punct de vedere dogmatic este a 22-a, în care autorul afirmă atât de lămurit *prezenţa reală a trupului lui Hristos în euharistie*, precum şi *transubstanţiaţiunea* speciilor de pâne şi vin adevărat trupul şi scump sângele Mântuitorului.

Catehezele acestea, al căror text a permis reconstituire întreagă a simbolului de credinţă în uz la Ierusalim în mijlocul veacului al IV-lea, sânt evident foarte necesare şi de altfel foarte uşoare de citit pentru un păstor de suflete. In Apus abia au fost cunoscute în 1563 printr'o traducere latină a unui călugăr Grodecius. Protestanţilor au fost foarte rău venite, căci le ruinau rătăcirile reformiste, din această pricină le-au şi declarat drept invenţiuni. Mai târziu însă au recunoscut şi ei autenticitatea lor, care este mai presus de orce îndoială, ţinând seama şi de învăţăturile ce le conţin.

III. *Apreciere.* — Ciril este a se pune în rangul doctorilor bisericii: la acest titlu are dreptul prin mărturisirile importante aduse învăţăturii sale. Nu ar putea fi însă comparat cu marii doctori, nici cu marii scriitor ai Bisericii greceşti, Atanasie, Vasile, Gură-de-aur. El nu are nici geniul lor, nici erudiţiunea, nici ampioarea compoziţiunii şi a stilului lor. — *Este însă catehet excelent.* Învaţă cu simplicitate, claritate, cu sfinţenie: o căldură dulce îi pătrunde cuvântul şi-l face plăcut. De pe amvon obţinea un succes considerabil. Instrucţiunile sale n'au fost scrise de mai nainte, au fost culese de stenografi; prin aceasta se explică faptul că aflăm în expunerea sa, anumite negligenţe de improvizaţie, de întorsături, digresiuni, cuvinte repetate şi improprii. Sânt acestea defecte uşoare, pe care le răscumpără în mod îmbelşugat caracterul viu şi spontaneitatea predicaţiunii lui.

(Scrierile Sf. Ciril al Ierusalimului se află în Migne Patr. Greacă t. 23).

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Vorbe înţelepte

Să nu închizi uşa ta celor ce vor să intre şi să nu opreşti pânea ta la cei ce vor să o mănânce.

Meditaţii

Răstignirea

«Ci chipul Lui necinstit şi mai sfârşit decât al fiilor omeneşti, om ce era întru bătae şi ştiind răbda durere, că s'a schimbat faţa Lui, defăimat a fost şi nesocotit» Isaia 53, 3.

Era obiceiul ca osânditul să-şi ducă crucea. Jidovii, veseli că a sosit timpul să se desfăteze, aşează lemnul greu al crucii pe spatele lui Isus cel zdrobit de oboseală şi de bătăi. Fiarele, temându-se că va muri sub povara crucii, şi astfel nu vor avea satisfacerea că-L vadă chinuind pe ea, au pus pe Chirineanul să-l ajute până la locul de chinuri şi mai grele.

Ferice de tine, Simone Chirinene, că te-ai făcut părtaş tainei mântuirii noastre!

Cu multă durere pentru Isus, şi cu veselie pentru jidovi, cortegiul ajunge pe Golgota. Isus e înconjurat de călăi cari îl hulesc şi-L bat cu bice.

La o parte unii din ei lucrează la săparea gropilor, pentru a aşeza în ele crucile osânditilor. Isus se uită la crucile care stau jos, ştie ce-L aşteaptă şi se roagă Tatălui să-L ajute în suferinţe.

Gata fiind toate, ei se aruncă asupra lui Isus, ca lupii asupra unui miel. Îl despoaie de haine şi-L aşează pe cruce spre pironire.

Mare durere trebue să simtă sufletul, când se gândeşte că Mielul e nevinovat şi sufere pentru o lume întreagă şi chiar pentru ceice-L pironesc. Pironirea se face în mijlocul batjocurilor asemănătoare unui ospăţ al sălbaticilor cari au dat peste o pradă.

Asemenea pomului vieţii, despre care sf. Scriptură ne spune că stătea în mijlocul raiului pământesc, stă acum crucea ridicată pe pământ. Deosebirea e că prin acel pom ni-a venit blestemul, iar lemnul crucii a şters acel blestem. Pe trunchiul acelui pom s'a încolăcit odinioară diavolul în formă de şarde; pe lemnul crucii s'a răstignit Cel care a surpat puterea diavolului, şi prin şiroaele de sânge curs pe lemnul crucii s'a şters isprava şarpelui.

Râu ieşia odinioară din Edem, resfirându-se în patru părţi ca să stropească Raiul; sânge şi râuri de apă vie curg acum din Stăpânul raiului, să astâmpere setea nepotolită a creştinilor din patru părţi ale lumii. Dumnezeu a făcut în Rai pe om după chipul şi asemănarea Sa; iar acum omul omoară pe făcătorul său.

Ce umilire, Doamne, de bună voie, pe capul Răscumpărătorului!

Aşa atârnă Isus trei ceasuri între cer şi pământ, zbătându-se în spasmele morţii. Se părea că are să moară dintr'un moment într'altul, înecat de durerea trupului şi mai ales a sufletului pentru mila lumii.

E în mijlocul tâlharilor, dintre cari unul îl apărase de consoţii lui în drumul spre moarte. Tâlharul se căieşte şi Isus îi promite Raiul, căci promisiunea sf. Fecioare trebuia să se plinească.

Oamenii nu se îngrozesc de crima săvârşită, — natura necuvântătoare îi întrece. Soarele se întunecă în amiaza mare, neputând să mai privească crima celor pe cari îi încălzeşte.

Nici pământul nu mai suferi nelegiuirea, ci se clătî, de frică şi durere, din temeliile sale.

În chinurile mari, Isus cere apă, — jidovii îl dau oţet. Astfel se plineşte profeţia psalmistului: «Datu-mi-au spre mâncarea mea fiere şi spre setea mea m'au adăpat cu oţet». Cel ce a săturat pe popor în pustie şi de mila lui a izvorât apă din piatră, n'are parte nici de o picătură din ea...

Pe faţa lui Isus se iveşte amestec de durere şi iubire. Sângele curge din răni..

Crezând Isus că mântuirea lumii e îndeplinită, îşi arată pe buze un zâmbet ceresc, rosteşte «săvârşitu-s'a», îşi pleacă într'o parte capul şi îşi dă duhul în mâinile Părintelui Său.

Sfânta biserică pe care Isus a întemeiatc-o prin atâtea jertfe, e tristă «căci rămasă fără mine, ce va face ea?» Catapeteasma bisericii de sus până jos s'a despicat în două, în semn de doliu. Pietrile care acopereau mormintele celor drepţi, adormiţi în nădejdea vieţii veşnice, s'au despicat. Trupurile sfinţilor au înviat şi, ca lumea să se convingă de clipele pe care le trăeşte, s'au arătat la mulţi.

Hristos, prin chinurile cele mari, împacă lumea cu Dumnezeu, şi prin cruce omoară vrajba din lume şi sfărâmă zidul care desparte pe om de Dumnezeu.

Dar, oare pentruce primeşte Isus o pedeapsă atât de mare? Pentrucă a fost un prea mare împărţitor de comori şi bogăţii sufleteşti şi trupeşti, pentru o lume care n'a fost vrednică de El şi de ele.

Fă Doamne, ca să ne placă patimile Tale, fără de care nu putem intra în mărirea Ta, şi din cer unde locuieşti nu uita pe cei ce Te au pironit şi pe ceice Te pironim încă şi azi prin păcatul vieţii noastre.

Chirion Păcurariu.

Direcţiunea Şcoalei normale «Andrei Şaguna» Sibiu.

Nr. 122/1930. (23) 1—1

Publicaţiune

Comitetul şcolar al şcoalei normale «Andrei Şaguna» din Sibiu, publică licitaţie cu oferte închise pentru provederea şcoalei cu combustibil. Şcoala are nevoie de 100 stj. lemne de foc, de esenţă tare, fag calitatea I, tăetura anului 1929, furnizate şi predate clădite în st. în curtea şcoalei până la 30 Iulie 1930. Ofertele se vor depune la Direcţiunea şcoalei până la 30 Aprilie 1930 ora 12. Totodată se va depune în curtea şcoalei un stj. lemne ca mustră, iar la casieria şcoalei garanţia cerută de lege.

Sibiu, la 2 Aprilie 1930.

Direcţiunea.

Nr. 30—930. (20) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreţ în parohia română-ortodoxă din **Dobolii de jos**, judeţul Treiscaune, cu următoarele venite:

1. Locuinţă în natură, cu supraedificate economice, în stare bună.
2. Două jugăre de pământ cl. I.
3. Şease mii lei în numerar, din fondul bisericii.
4. Venitele după stola parohului a 1/8 parte.

Concurenţii sânt invitaţi a se prezenta în biserică, pentruca să-şi arate dexteritatea în tipic şi cântări.

Dobolii de jos, p. Ilieni, jud. Treiscaune, în 18 Martie 1930.

Oficiul parohial.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească
întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»
ale
Sf. Dimitrie al Rostovului
tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (23) 4—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe în permanenţă

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10 prin mandat postal.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II		600
Caietul I Modele de cusături româneşti		25
„ II „ „ „ „		40
„ III „ „ „ „	„ (8 foi)	80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20 plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 9 April 1930 Nr. 28

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Propaganda sectelor și datoria clerului

In vremurile desechilibrului moral prin care trecem, atacurile contra unității de credință se înteșesc din multe părți. Materialismul, sorgintea ateismului, a atins sufletul intelectualului. Pe muncitorul, din centrele țării, îl trece printr'o metamorfoză nouă, ideologia internaționalei a III-a sub formula comunismului roșu, care îi ofere «raiul» pământesc. Și în fine, țăranul dela sate e ademenit să-și părăsească credința religioasă prin propaganda diferitelor secte.

Centrul de plecare al acestei năvale de concepții reformiste pornește din izvor ocult de peste graniță: e unul și acelaș, având ramificații deosebite și pregătind lumea pentru o reformă socială diametral opusă celei formate de ideologia creștinismului integral. Și, cu cât năvala acestor concepții asupra puterii de gândire a diferitelor clase sociale e mai întețită, cu atât mai puternic trebue să fie zidul de apărare ce trebue să i-l opunem.

Am fost plăcut surprinși de protestul tuturor confesiunilor creștine contra progromurilor religioase din Rusia sovietică, și ne pare bine că observăm și la noi o mișcare de apărare, în Basarabia prin «Cultul patriei», în lăuntrul țării prin protestele «Societății ortodoxe a femeilor», a studențimii universitare și a clerului nostru.

Nu e destul însă când observăm numai lupta ce se dă pe frontul deschis la lumina zilei; ci vom cerceta mai amănunțit lupta ce se dă contra masselor populare mai în ascuns, nu numai de agenții secreți ai comunismului roșu, ci mai ales străduința propagandiștilor sectanți de a pătrunde în inima poporului, punând stăpânire pe el prin otrava criticei ce o aruncă asupra bisericii și clerului ei.

Trebue să avem conștiința, că preotul român figurează și azi ca centru de gravitație în jurul căruia se învârtesc aspirațiunile de lumină și cultură ale credincioșilor lui.

Nu sânt chemat a discuta cauzele care au favorizat înmulțirea sectelor religioase în Rusia; e destul dacă știm că aceste secte au grăbit prăbușirea celui mai ortodox stat din lume, devenind pradă a demagogilor înstrăinați, a aventurierilor fără patrie, cari nu au nimic comun cu țara celor 130 milioane ruși. Lor li-a trebuit *aurul* bisericilor pe care le-au închis jăfuindu-le, după ce au asasinat o tabără întreagă de arhierei și alți preoți, cu o barbarie nemai pomenită în istoria lumii. —

Tendința de cucerire a iudaismului se manifestă la centre prin actele *politice*, la sate prin cele *religioase*. Sectarismul formează puntea de trecere dela creștinism la iudaism, și se prezintă pe frontul de luptă ca acțiune bine condusă de un roi de propagandiști instruați și plătiți. Contra acestora, ca preot, nu vei putea lupta fără arme și fără armată de apărare. Nu e destul să stai în defensivă, ci trebue să pornești în ofensivă. Deci și într'un caz, și într'altul trebue să-ți pregătești armata pe care să te sprijini.

In rândul credincioșilor noștri sânt de comun trei categorii de creștini. Avem, aproape în fiecare comună, pe așa numiții semidocți, cu aplecări anarhice, refractari față de problemele religioase. Pe aceștia nu-i poți folosi la lucru bun. A doua categorie o formează indiferenții sau cei cu prea puțin interes față de chestiile religioase; în sfârșit mai e turma celor buni și păstrători ai tradițiilor religioase rămase din bătrâni. Acești buni credincioși, având pecetea credinței în viața și faptele lor, sânt elementele care cad mai curând decât alții în mrejele sectanților. Neorganizați și neinstruiți, dela primele întâlniri cu predicatorii sectelor rămân impresionați. Asociați însă, și bine pregătiți cu armele Scripturii în legătură cu evenimentele zilnice din lumea mare, devin fervenți apărători ai bisericii, și prețios ajutor al preotului în lupta cu sectanții.

Bună asociație religioasă, chemată a face front propagandei sectante la sate, s'a dovedit a fi «Oastea Domnului».

Acolo unde a prins rădăcini, condusă cu tact de preot, dă roade promițătoare.

Totuși, sânt unii preoți cari se feresc a-i da ființă în comunele lor. Se bucură dacă în rândul credincioșilor lor nu se ivesc discuții pe terenul spiritualismului religios.

Ni se pare însă că în comuna, în care domnește liniștea însoțită numai de desfătări lumești și distracții ușoare, acolo de regulă sânt ținute în umbră elementele inherente unei renașteri spirituale a credincioșilor, — forțele lucrătoare stau ascunse sub obroc.

Incuibându-se, în astfel de comune sectanții, creștinii cei mai buni cad în cursele lor. Și aceia au apoi motive mai puternice de a critica biserica și pe preotul ei, din cauza necreștinismului credincioșilor lui.

FOIȘOARA

Inceputurile ziaristicei românești în Ardeal și Ioan Piuariu-Molnar

— Dare de seamă despre conferența alcătuită de Părintele Ioan Lupaș și ținută la Sebeș în 23 Martie 1930 —

Pe timpul lui Iosif II, vestitul doctor de ochi Ioan Piuariu-Molnar — profesor de oculistică la universitatea din Cluj — încearcă publicarea unui ziar săptămânal pe sama poporului român din Ardeal cu titlul «Foaie pentru econom».

Autorul este fiul protopului Ioan Piuariu din Sadu de lângă Sibiu, care era cunoscut sub numele de popa «Tunsu». Acesta luase parte la lupta ce s'a dat în Ardeal pentru apărarea ortodoxiei periclitate de unație. Fiind hirotonit la o episcopie din «Țara Românească», ajunse în conflict cu episcopul din Blaj, Petru Pavel Aron, care în chip de pedeapsă l-a tuns. De aceea, i s'a dat porecla de «popa Tunsu».

Credincioșii bisericii ortodoxe tocmai pentru acest motiv țineau mult la el. Se distinge în întreg ținutul Sibiului ca neîntrecut orator și apărător al ortodoxiei. Faima lui străbate și în ținutul Clujului unde cheamă pe români la un sobor pe ziua de 17 Iulie 1760. Aci însă a fost prins și deținut în satul Pogăceaua.

Istoricul Petru Maoir înfățișează cum iscusitul predicator Ioan Piuariu din Sadu a fost deținut în satul sus numit, după ce el la un târg de țară în Sânpetru «și-a făcut chip de am von înalt și a început a propoveduì neunirea (ortodoxia) și se adunară la dânsul gloate de români, a-l auzì ca pe un sfânt, cât diregătoriiler varmeghiei fibirău, vițispan și alții fiind acolo în târg n'au cutezat să-i facă nimic».

Intorcându-se la Pogăceaua peste noapte, 2 protopopi uniți din apropiere au mers cu cătane împărătești la Pogăceaua și l-au prins pe «popa Tunsu» și l-au dus la Maros-Vásárhely, unde au nimerit cu el tocmai la părinții lui Petru Maior, unde mamei istoricului i s'a făcut «milă de robul acela». De aici îl duseră la Beci (Viena), în prinsoare, de unde fu eliberat numai cu condiția de-a «nu se mai întoarce în Ardeal».

Atât de mare nemulțumire a produs în Ardeal arestarea lui Ioan Piuariu zis «popa Tunsu», în cât călugărul Șofronie, conducătorul mișcării contra unației, scrise comandantului Buccov, să intervină la Viena pentru eliberarea lui, «căci altfel nu va fi pace în Ardeal», iar Buccov raportă cancelariei aulice din Viena că «patria aceasta într'o clipă poate fi aprinsă și prefăcută în cenușă». Cât de mult era identificată țara cu legea (ortodoxă), ni-o dovedește și faptul că sinodul ținut la 9 Martie 1761 la Alba-Iulia, sub coneucerea lui Șofronie, cere «eliberarea captivilor (mișcărei), cari sânt deținuți pentru *țară și lege*, nu știe unde, (propter regnum et legem nescitur ubi) anume a lui Oprea Miclăuș din Sălișie, popa Măcinic din Sibiel, popa Ion din Galeș, și *popa Ion din Sadu*». Acești martiri ai legii străbune au fost ridicați din satele lor și purtați prin locuri străine, întocmai ca preoții noștri martiri, cari au fost internați la Rust și Șopron.

Deosebit de înduioșătoare sânt 2 epistole care ni s'au păstrat din acel timp, una a tatălui popii Ioan din Sadu deținut în Viena, cu data de 22 Februar 1761 și alta a soției popii

Sânt apoi creştini, cari deşi duc viaţă religioasă morală bună, totuşi nu se pot împăca cu ideologia creştinismului integral, care pretinde dela om o autocrucificare pentru împărăţia lui Dumnezeu. Pe aceştia îi prinde predicatorul adventist, care le predă adevărurile biblice cu dibăcie iudaică, ca pe o marfă din prăvălie să-şi aleagă ce-i place. Creştinului, căruia în religie îi plac fasturile externe, îi pun în vedere botezul, frângerea pânii şi spălarea picioarelor. Celui ce doreşte răsplata faptelor sale aici pe pământ, îi promite *«mila de ani»* cu deplină fericire a vieţii pământeşti. Ear celui care se teme de munca veşnică, îi «dovedeşte» cu texte din biblia veche, că sufletul omului e numai o «suflare de viaţă», care moare deodată cu corpul...

Ţinta acestor învăţături, cu caracter iudaic, e evidentă: separarea credincioşilor noştri de biserica şi preotul lor, desorganizarea unităţii de credinţă prin zeflemizarea dogmelor bisericii şi a preoţilor ei. «Noi vom discredita clasa preoţilor creştini; înrâurirea lor asupra poporului scade din zi în zi... —nu mai e decât un anumit număr de ani, care ne desparte de ruina desăvârşită a religiei creştine». (Protocoalele înţelepţilor din Sion, Cap. 17).

Cine sânt aşadar cei cari discreditează biserica şi pe preoţii ei? Sânt cei cari urmăresc un guvernament suprem nu numai asupra statelor creştine prin propaganda comunismului roşu, ci şi unul asupra sufletului creştinătăţii prin propaganda sectelor de toate categoriile, — ca pe ruinele organizaţiilor de stat şi sociale să se ridice la cârmă aventurierii internaţionali fără patrie.

Să luăm aminte! Trăim vremuri apocaliptice, când fiara cu şapte capete a început războiul contra sfinţilor lui Dumnezeu pentru a-i birui. Martirajul unui şir nesfârşit de arhierei, preoţi şi credincioşi creştini din popor şi intelectuali de toate categoriile din Rusia, sânt dovadă vie de asasinatul satanic care se pregăteşte sistematic, pentru îngenuncherea spiritului creştin sub povara cărnii.

Revoluţie politică şi religioasă internaţională, e ţinta supremă a anticriştilor din Rusia roşie, ţintă urmărită prin o serie de operaţiuni criminale în toate statele lumii, între care sectarismul formează una din ramificaţiile acestor operaţiuni îndreptate asupra masselor populare inconştiente de primejdia care le ameninţă caracterul etnic închegat pe fundamentul religios creştin.

In faţa primejdiei, prin atitudine pasivă nu putem ridica zidul de apărare de care să se sfarme puterea vrăjmaşilor interni şi externi, a căror îndrăzneală e tot mai pronunţată.

Şi nu sânt suficiente, ca să reuşim, nici explicările textelor biblice cu comentarii ori cât de inteligente, dacă nu vor fi aduse în raport cu evenimentele zilei, demascând în faţa poporului sistemul de operaţiuni diavoleşti care pornesc dela răsărit spre apus, cu planul de-a distruge tot ce a zidit biserica creştină în curs de 19 veacuri.

In situaţia de azi, clerul tuturor confesiunilor trebue să se mişte. La noi, în special clerul român, să se ridice privind realitatea în faţă.

Să ne organizăm poporul pregătindu-l pentru atacurile ce ne vor veni, să nu aşteptăm să ne intre sectanţii în comună şi numai atunci să începem opera de salvare...

Laturea de combatere religioasă cade în sarcina clerului bisericilor. In satul nostru nici nu ni-ar putea ajuta nimenea, de cât tot numai credincioşii nostri pe cari i-am pregătit noi. Simptomele cresc, asaltul se dă cu îndârjire de oamenii cu preocupările nemărturisite, pe care noi trebue să le cunoaştem amănunţit, ca să putem forma frontul de ofensiva, care să-i aducă la realitate.

Avem la îndemână mijloacele de pregătire: biblia, cartea sfântă a tuturor cărţilor, cu comentariile de lipsă, cărţi şi broşuri explicative, de combatere, în sfârşit comunicatele ziaristicei cotidiane care ne ţin în curent cu evenimentele zilei, privitoare la ramificaţia de distrugere a creştinismului prin opera de anarhică organizaţie, care cu cât va fi mai bine cunoscută de preot, cu atât o va putea combate mai cu succes, păstrându-şi poporul lângă biserica lui.

Pr. *Iuliu Moldovan.*

Consiliul central bisericesc

Şedinţele Consiliului central bisericesc s'au ţinut în capitală în 20 Martie a. c. şi zilele următoare.

Consiliul a discutat şi a adus hotărâri în mai multe chestiuni.

Astfel, ocupându-se de chestiunea salarizării clerului, a hotărât ca ordonanţarea să se facă prin chiriarhiile respective. In acest înţeles se va depune în parlament un proect de lege.

Institutul biblic va trece sub conducerea Consiliului central bisericesc.

S'a discutat regulamentul de administrare a Casei autonome de economie, ajutor şi credit a clerului ortodox.

S'a examinat: chestiunea uniformizării textelor bisericeşti; problema predării învăţământului religios în şcoalele primare şi secundare de către preoţi.

Consiliul central bisericesc va interveni ca Dumineca şi în sărbătorile legale tineretul să meargă la biserică sub conducerea catiheţilor.

Se va înfiinţa un buletin oficial al Consiliului central şi al Sfântului Sinod.

Consiliul s'a ocupat de condiţiile de studiu ce trebue impuse candidaţilor la preoţie în întreaga ţară.

In legătură cu fondul general bisericesc, Consiliul a fixat cele mai potrivite norme pentru sporirea acestui fond.

Se intervine pe lângă direcţia dela C. F. R. să acorde permise de călătorie misionarilor şi consilierilor referenţi.

INFORMAŢIUNI

Arborarea drapelului. O comisie din delegaţi ai ministerelor de interne, instrucţiune şi ai armatei va avea să redacteze un regulament, în care se vor prevedea sancţiuni atât contra celorce abuzează de arborarea drapelului ţării, cât şi contra celorce în chip ostentativ nu l-ar arbora cu prilejul sărbătorilor naţionale.

Mulţumită publică. Comitetul societăţii de cruce roşie a României, filiala Sibiu, aduce şi pe această cale viile sale mulţumiri tuturor instituţiunilor şi persoanelor care au contribuit material şi moral pentru reuşita balului Crucii roşii din anul acesta, în special: băncii «Albina» pentru suma de 4000 de lei donaţie; firmei Breckner şi uzinei electrice locale pentru obiectele donate şi lumina electrică oferită gratis; dnelor Nedoviceanu, Burseanu, Doboiu, Rebega; dnilor Dr. Beu, director Popp, Primăriei oraşului, etc. pentru sumele donate.

In sfârşit după experienţă lungă şi tristă, direcţia c. f. r. vesteşte schimbarea tarifelor prin *reducere*, în loc de continue sporiri cum a făcut până acum. Atât tarifele trenurilor de marfă, cât şi ale celor de călători vor fi reduse. Se înfiinţează trenuri de sezon, cu tarif moderat, pentru staţiunile climaterice şi balneare, precum şi un serviciu de propagandă şi reclamă.

Ziua Cărţii s'a sărbătorit în Germania în 22 Martie, care e ziua naşterii lui Goethe. Propaganda s'a făcut pe tema: Cartea şi tinerimea. Presa consacră lungi articole importanţei cărţilor menite pentru tinerime şi cere părinţilor să îngrijească de cartea copiilor.

Săptămâna poeziei. Incepând de Duminecă 6 April, până în Dumineca de 13 April, se va cinsti, în toată ţara, *săptămâna poeziei.* Se fac lecturi din clasicii poeziei româneşti, ear librăriile mai mari organizează expoziţii de vitrine cu cărţi, fotografii, manuscrise ş. a. In festivităţi şcolare se vor ţinea citiri şi conferenţe asupra rostului educativ al poeziei.

ŞTIRI LOCALE

Concert religios. Reuniunea română de muzică Gh. Dima, Sibiu, va da Vineri, în 11 April 1930, ora 8 seara, în catedrala mitropolitană,

---

ioan către bărbatul său, din 23 Februar 1761. In această din urmă scrisoare «se amestecă vorbele bătrânilor (părinţilor) lui popa Ioan cu ale nurorii lor, şi ne înfăţişează scena duioasă când preoteasa Patrasia a îngenunchiat cu cei 2 copilaşi, rugându-se şi dând mulţumită lui Dumnezeu, că în sfârşit după atâtea luni de nesiguranţă şi chinuitoare aşteptare a putut afla ştirea că bărbatul său e încă în viaţă».

Unul din aceşti 2 copilaşi era Ioan Piuariu-Molnar, care a devenit «neobositul doctor şi profesor de tămăduirea ochilor la Cluj». El este iniţiatorul celei dintâi gazete româneşti Studiile le-a început la Sibiu, le-a continuat la Cluj, unde i s'a maghiarizat numele, apoi le-a terminat la Viena. Ca medic la un regiment de grăniceri din Bănat, s'a interesat şi de instrucţia poporală funcţionând ca învăţător. In 1784 guvernatorul ardelean Brukenthal îl însărcinează să încerce potolirea răscoalei ţăranilor din munţii Apuseni de sub conducerea lui Horia, Cloşca şi Crişan.

Ca medic de ochi avea o reputaţie excelentă, care i-a deschis calea spre catedra de oculistică dela Cluj.

Lecţia de deschidere a cursurilor universitare, ţinută în luna Noemvrie a anului 1791, este «cea dintâi lecţie de deschidere ţinută şi publicată de un învăţat român, care a izbutit să pătrundă în învăţământul superior al altui neam».

La 1785 publică cartea «Economia stupilor», apoi o «Gramatică germano-română», o «Retorică şi o Istorie universală.

Vedem deci că Ioan Piuariu-Molnar a desvoltat activitate multilaterală şi pentru celelalte domenii de viaţă.

Prin scrisul său a încercat să contribue în acele vremi îndepărtate la progresul neamului, din care făcea parte. —

Toate chestiunile acestea, — păr. profesor universitar Ioan Lupaş le redă în conferenţa sa cu titlul de mai sus. Conferenţa avea să se ţină în ziua de 16 Martie în cadrele Extenziunei universitare; însă fiind în acea zi alegerile comunale orăşeneşti, a fost rugat conferenţiarul să vie la Sebeş în următoarea Duminecă, adecă în 23 Martie. Atunci fiind împedecat de motive neatârnătoare de voinţa sa, — a trimis conferenţa subscrisului, — ca vicepreşedintele Astrei din Sebeş, — s'o citesc publicului.

Sala dela primărie a fost arhiplină, doritori cu toţii să asculte conferenţa învăţatului nostru ardelean.

Pentru sebeşeni profesorul Lupaş ne este cunoscut ca mare binefăcător. Pe când era ministru al sănătăţii, ni-a trimis pentru spitalul orăşenesc un aparat de radio, de mare preţ. A înfiinţat capela ortodoxă dela spital şi a sistemizat postul de confesor. La această capelă, tot a 3-a Duminecă se săvârşeşte liturgia pentru bolnavii acestui spital. La slujba divină iau parte şi credincioşii noştri din partea unde este spitalul.

Publicul din sala de conferenţe a aplaudat călduros instructiva conferenţă. Pr. *Titu Morariu.*

In Getsemani

In noaptea grea, fără hodină
Lăuntrică mulţumitoare,
Când ucenicii, în grădină,
Au adormit, cu rugătoare
Cuvinte implora pe Tatăl,
Isus, cu ochii plini de lacrimi,
De-atâtea sbuciumări amare
Să-l scape, de trudite patimi.

El nu dorea să scape-atuncia
De chinul crucii, — căci mărirea
Numai prin jertfa depe cruce
Işi dobândea desăvârşirea.

un concert religios, dirijat de dl N. Oancea. Bilete, à 40, 20 şi 10 lei, se găsesc la Librăria Arhidiecezană din strada Mitropoliei. Programul concertului este următorul: 1. A. Podoleanu: Crucii tale. — 2. T. Popovici: Mântueşte-ne. — 3. N. Oancea: Veniţi să ne închinăm. — 4. Ed. Wachmann: Sfinte Dumnezeule. — 5. A. Podoleanu: De tine se bucură. — 6. ***: Doamne miluieşte-ne. — 7. A. Flechtenmacher: Ingerul a strigat. — 8. A. Podoleanu: Sfinte Dumnezeule. — 9. N. Oancea: Răspunsuri mari. — 10. Gh. Dima: De tine se bucură. — 11. D. Bortneanschi: Doamne, întru puterea Ta. — 12. A. Podoleanu: Hristos a înviat. — 13. G. Musicescu: Hristos a înviat.

Termenul pentru lichidarea cooperativei militare, precum şi rescumpărarea acţiilor contra mărfuri, s'a prelungit până la 15 April a. c.

Teatru. In teatrul sibian se vor da două reprezentaţii în săptămâna aceasta, şi adecă: *Joi*, în 10 April, Uniunea tinerilor români din Sibiu va reprezenta: *Năpasta* de Caragiale şi piesa Fetiţa la băi; *Sâmbătă*, în 12 April, Societatea de ajutor «Expresul» a personalului C. F. R., filiala Sibiu, va juca piesa *O noapte furtunoasă*, de Caragiale. Bilete se vând la Librăria Foaia Poporului şi seara la cassă. Inceputul reprezentaţiilor la ora 9 seara.

Dela primăria municipiului Sibiu: In urma stărilor economice grele de azi, s'a ivit şi în oraşul nostru un număr mare de şomeri. Avem în ziua de azi 375 şomeri capi de familie cu 714 membri de familie. Municipiul a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru ameliorarea stării grele a acestora. Azi nu-i mai este posibil să-i ajute pe aceştia, din cauza mijloacelor restrânse, care li stau la dispoziţie. Din această cauză se face apel la bunăvoinţa populaţiei din acest oraş de a veni în ajutorul acestora angajându-i la lucru sau ajutorându-i cu bani. Să ajutăm pe şomerii ajunşi în nevoie! O comisiune este încredinţată cu conscrierea ocaziunilor de muncă şi cu colectarea banilor.

CARŢI ŞI REVISTE

Misionarul, revista bisericească de sub conducerea secţiei culturale a Consiliului eparhial din Chişinău, a apărut pentru Martie a. c. Revista urmează cu osârdie să slujească ţinta în vederea muncii ce şi-a ales. Cuprinde articole, dări de seamă, cronici, semnate de vestiţi şi iscusiţi misionari ai bisericii ortodoxe.

Pagina pastorală

La Dumineca Floriilor

«*Osana!* Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Impăratul lui Israil», (Ioan 12, 13).

Fraţilor, — Se apropia marele praznic al azimelor. — Orce iudeu ţinea să fie în Ierusalim la acest praznic; din bună vreme deci porneau la drum şi veneau din patru părţi ale lumii ca să se bucure de prezenţa lui Iehova în templul măreţ din sfânta cetate a Sionului.

Intr'una din dimineţi se apropia de Ierusalim o ceată de oameni bine cunoscuţi de jidovi; era acel profet galilean în fruntea ucenicilor săi, cinstit de săracii poporului cărora le vindecase durerile, şi urât de moarte de mai marii acestui popor. Cu privirea îndreptată asupra Ierusalimului Isus Hristos păşia hotărât şi ferm. — Soarele se 'nălţase binişor şi ultimele picături de rouă se stânseseră în razele-i aurii. — Cetatea sfântă se afla în plină lumină, mai ales templul, mândria jidovilor, bogat împodobit şi aurit, strălucea majestos în bătaia soarelui de dimineaţă. — Călătorii nostri ajung pe muntele Maslinilor; de aici o privire minunată se deschide asupra oraşului. — Ucenicii Mântuitorului nu şi-au putut ascunde această admiraţie, şi poate o nădejde nebună le încolţise în suflete, că ei cari urmează pe Mesia, acesta îi va face stăpâni peste aceste sirăluciri orbitoare. La isbucnirile lor de admiraţiune, faţa Mântuitorului însă pare că se posomora din ce în ce. Şi pentru ca să le zdrobească orce cugete de înălţare şi pentru a face pe ucenicii săi să înţeleagă rostul suirii în Ierusalim, li-a spus lămurit: «Iată ne suim în Ierusalim şi Fiul Omului se va da arhiereilor şi cărturarilor, şi-l vor judeca pre el spre moarte: Şi-l vor da pre el neamurilor ca să-l batjocorească şi să-l bată şi să-l răstignească, şi a treia zi va învia» (Matei 20, 18 şi 19). — Ucenicii au rămas contrariaţi; şi nu mai puţină li-a fost mirarea, când Invăţătorul adresându-se cetăţii pe care ei o admiraseră, a isbucnit în cuvinte ca acestea, plângând asupra ei: «Ierusalime, Ierusalime, cela ce ai omorât pe proroci şi ai ucis cu pietre pe cei trimiş la tine, de câteori n'am voit să adun pe fiii tăi, în ce chip adună găina puii săi subt aripi, şi n'aţi voit» (Matei 23, 37). «Că vor veni zile asupra ta, şi vor pune vrăjmaşii tăi şanţ împrejurul tău... şi te vor îmbulzi din toate părţile, şi te vor face întocmai ca pământul şi nu vor lăsa întru tine peatră pe peatră, pentru că n'ai cuoscut vremea cercetării tale» (Luca 19, 43, 44).

Isus Hristos, trimisul lui Dumnezeu, Mesia, înaintea porţilor Ierusalimului! Cutemură-te, cetate! Intunecă-ţi strălucirea, căci este amăgitoare, iar cel ce se apropie de tine nu caută mărire. Vine ca un împărat, e vlastar din seminţia lui David, dar împărăţia lui nu este din lumea aceasta. Vine ca un cuceritor şi luptător, căci însuş a zis: n'am venit s'aduc pace, ci sabie, dar paloşul său temut e ucigător al patimilor, al minciunii şi-al întunerecului.

Ieşi, Ierusalime, acestui împărat întru întâmpinare?

Şi evanghelia ne relatează în stilul ei aşa de simplu şi de frumos: «Iar... norod mult care venise la praznic, auzind că vine Isus în Ierusalim, au luat stâlpări de finici, şi au ieşit întru întâmpinarea lui şi strigau: Osanna! Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Impăratul lui Israil» (Ioan 12, 13).

Osanna, însemnează: *mântueşte-ne*, şi era o aclamaţiune obişnuită cu ocaziunea procesiunilor. De astă dată cererea de mântuire era adresată adevăratului Mântuitor, Mesiei, Fiului lui David.

«Iată deci pe Isus, intrând în Ierusalim, pretându-se la o procesiune mesianică, el care refuzase întotdeauna de-a se lăsa numit Mesia (permitea acest lucru în secret credincioşilor săi doar). Dar momentul a sosit când trebuia să mărturisească înaintea Sanhedrinului că el este Mesia. A admis deci ca mulţimea să-l salute ca atare. Pompa cu care a fost înconjurat — călare pe asin, vesminte pe jos, verdeaţă — pare a fi fost adusă de el, a fost cât se poate de modestă, pentru ca să nu vatăme nici decum mândria romană, nici să nu inspire vre-o tendinţă revoluţionară. Ş'a vorbit de atâtea ori de nobleţa asinilor în ochii orientalilor; dar un Roman trecând pe alături, pe un cal bine strunit, cu casca pe cap, cu lancea la picior, ar fi zimbit mai curând de acest cortegiu grotesc, l-ar fi socotit o mascaradă, o caricatură.

«Isus însă agreea aceste zmerite omagii, el regele umil şi dulce. Aceşti oameni de ispravă făceau ceeace puteau. Cei mai favorizaţi îşi puseră vesmintele pe asin, pentru ca să servească de şea, alţii şi le-au aruncat pe drum; pe lângă aceasta tăiau verdeaţă din câmp, acoperind locul pe und avea să treacă Isus, păstrând ramurile de palmieri pentru a le avea în mâni. Cu toţii înconjurau pe Isus unii alergând înainte, alţii urmând convoiul, iar strigătele de *Osanna*, se auzeau de pretutindenea» (Lagrange).

Mântuieşte-ne, mântuieşte-ne, cel ce vii întru numele Domnului.

Precum pe Mântuitorul nu-l înveselise priveliştea majestoasă a Ierusalimului, tot aşa acum n'au putut să-l însenineze aceste strigăte de triumf ale întregului popor. Faţa lui însă departe dea trada mânie, radia dimpotrivă stăpânire de sine şi fermitate, iar privirile lui împărtăşiau dragoste. — La strigătul de Osanna, Mântuitorul răspundea afirmativ, *da o să vă mântuiesc*, pentru aceasta am venit doar în lume! Amărăciunea însă care cuprindea tot mai mult pe Hristos, venea de acolo, că el cititor în inimi ce era, şi-a dat seama că acest strigăt de *mântueşte-ne*, nu era conştient, nu isvora din adâncul inimii celor ce strigau, nu era o expresiune a unei arzătoare dorinţi de prefacere sufletească. — Strigătul Osanna, după cuprins aşa de adânc, nu era acum decât un simplu rod al însufleţirii momentane; cea mai bună mărturie pentru aceasta ne este faptul, că acelaş norod care acum striga în delir: mântuieşte-ne, avea să strige cu turbare: ia-l, ia-l, răstigneşte-l pe el!

Avem însă de făcut şi cu privire la al doilea strigăt aceeaş remarcă: este şi acesta inconştient. Dacă am fi întrebat pe cel mai înverşunat jidov din curtea pretoriului, bine dar de ce voieşti ca Isus să fie răstignit, ar fi rămas năuc şi fără răspuns. — Şi dacă ar fi să precizăm mai mult, oprindu-ne atenţiunea asupra celor două strigăte, ce-am avea de spus? Mântuieşte-ne, să se răstignească; după formă, cât şi după cuprins, cele două noţiuni se deosebesc, stau însă în nemijlocită legătură şi dependenţă una de alta.

Poporul care ţipa inconştient după *mântuire*, a cerut în aceeaş neştiinţă *şi mijlocul prin care avea să se lucreze mântuirea, răstignirea.* Mântuieşte-ne, să se răstignească: iată deci cum poporul prin două noţiuni aşa de diferite cerea în fond acelaş lucru. Celor două cereri ale lui, Mântuitorul răspundea afirmativ şi cu desăvârşită conştiinţă: «Se cădea ca Fiul Omului să pătimească!»

Fraţi creştini, precum odinioară înaintea porţilor Ierusalimului, aşa stă astăzi Hristos înaintea porţii sufletului nostru. Sfânta cetate însă cu întregul ei popor, nu a cunoscut pe cel care a fost trimis la dânsa. Nu s'a cutromurat de întrarea lui Hristos, precum s'a cutremurat odinioară Roma când sa lăţit vestea: *Hanibal ante portas!* Şi doar Hristos este un mai mare cuceritor decât Hanibal. — In Ierusalim a lipsit însă înţelegerea, conştiinţa era nulă! —

Sufletele noastre de creştin, trezite mereu de glasul Evangheliei şi de poruncile stăruitoare al bisericii, nu pot însă rămânea inconştiente în faţa acestui eveniment capital. *Christus ante portas*, acesta este strigătul care ne răsună tuturor! Cu deplină conştiinţă, cu o deosebită sinceritate şi cu o dorinţă vie creştinească, să deschidem larg porţile sufletului nostru şi cu o sfântă cutremurare să ne adresăm lui Isus: Osanna, mântuieşte-ne cel ce vii întru numele Domnului! — Amin.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Şi El ştia că pe Golgota
Ca om va trebui să moară
Să'nvie-a treia zi din groapă
Ca Dumnezeu, pentru popoare.

Dar Iuda, prieten ani de zile
Şi martor faptelor divine,
L-a părăsit, robit de aur,
Şi cu soldaţi cu suliţi vine.
Ear Petru, care'n Cezarea-i
Mărturisi divinitatea,
Orbit de valul necredinţii
Va'ngenuncheà curând dreptatea.

Cellalţi cari îl urmară veseli
Pe drumuri pline de lumină,
Toţi vor fugi, cuprinşi de spaimă:
N'au înţeles nimic la cină.
Şi neamul lui, pentru mărirea
Cărula răsări în lume,
Batjocoritu-l-a şi veşnic
Sub blestem fi-va al lui nume.

...Cum sta, cu mâni încrucişate,
Cu gândul dus în depărtarea
Atâtor veacuri sbuciumate,
Din nou îl prinse'ndurerarea.
Vedea apostolii în lanţuri
Murind şi oardele avane
Râzând, când mucenicii crucii
Umpleau arenele romane.

Vedea războaie sângeroase
Pentru a crucii biruinţă,
Impăraţii întemeiate
Pe juraminte de credinţă
Golgotei, care milioane
De oameni fără nici o vină
Cu iale roboteau, ca cei mari
Să albă tihnă şi lumină.

Preoţi cu rară'nţelepciune,
Mireni cu doruri de mărire,
Răstălmăcind cuvinte clare
Şi taina mai pe sus de fire
Ne'nţelegând-o, îi vor rape
Hlamida des şi pe vecie
Va fi sminteală pentru unii,
Şi pentru alţii nebunie.

Vedea şi slujitori cu râvnă
Vestind credinţa mântuirii
Cu o lumină orbitoare
Plutind în culmea strălucirii.
Dar inima lor fermecată
De-a vieţii dulce poezie
Robită de plăceri terestre
Se'nlănţuie de simonie.

Cutremurat, cu ochi de pară,
Simţind în suflet tot amarul,
Cera cu inimă curată
Să nu-i dea ca să bea paharul
Durerilor nemărginite
Din largul vremii ce-o să vie.
Dar Tatăl nu-i ascultă ruga, —
El îi răspunse: «Tată, fie!»

VASILE STOICANEA.

Vorbe înţelepte

Mai bine să mori de foame, decât să iei pânea săracilor.

Nr. 2993/1930 Ep. (23) 1—1

Concurs

Expirând la 31 Iulie a. c. contractul de chirie a marelui local de prăvălie din Sibiu, Piața Unii Nr. 10, prin aceasta se publică concurs pentru închiriarea acelui local pe termin de 3 ani începând din 1 August a. c.

Reflectanții vor înainta ofertele lor Consiliului arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu până la 30 April a. c.

Se pune în vedere reflectanților, că Consiliul arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a alege liber dintre reflectanți.

Informațiuni se pot lua la Administrația realităților arhidiecezane în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notițe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Pușcariu.** Prețul Lei 100, plus spese de poștă Lei 15

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

Reverenzi preotești

După ultimele cerințe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria (23) 5—7

Dumitru Dușleag

Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12

In depozit: Ștofe în permanență

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică

pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire

(pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Prețul Lei 25·—, plus spese poștale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)

Cartea întâia

Prețul Lei 225.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 12 April 1930 Nr. 29

Telegraful R[omân]

Organ naţional-bi[sericesc]

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit. [illegible] inserţiunile [illegible] administraţiei ziarului Te[legraful Român], Sibiu, str. Mitropoliei 45

Rost de trai

(=) Atâta cer, *rost de trai*, cât de modest, cele două sute cincizeci de mii de români de peste ocean, în parte covârşitoare credincioşi ai bisericii ortodoxe române, cari poartă în inimi dorul nestâns al ţării dragi, cu văile, şi dealurile, şi codri, şi izvoarele lor, unde au lăsat fiinţe scumpe sufletului lor, părinţi, rudenii, prieteni, pe un pământ cu cerul ce li se pare mai albastru şi soarele mai lucitor şi mai dătător de viaţă...

In drumul său apostolesc, prin coloniile române din America, dl profesor Nicolae Iorga a vorbit fraţilor noştri înstrăinaţi despre această ţară, care vrea să înflorească, să se întărească, şi să fie de fapt a tuturor românilor. La ocazii potrivite, dl profesor n'a uitat, arătându-şi iubirea şi consideraţia pentru toţi românii americani, a-i sfătuì stăruitor să se întoarcă în patria mamă, unde se găseşte loc pentru fiecare; aşa, b. o., absolvenţii şi absolventele de şcoale americane ar putea ajunge la noi profesori şi profesoare de limbă engleză; alţi mulţi români din America, aducând braţe şi alt capital, ar da avânt diferitelor ramuri de industrie şi comerţ spre folosul lor şi al obştii...

Cum răspund, fraţii americani, la acest preafrumos şi patriotic îndemn?

Noi, românii americani, — răspund ei — avem toată dorinţa d'a pune sfârşit înstrăinării noastre şi a revenì în ţară; ţara însă, durere, nu se prea mişcă pentru a ne face, la sinul ei, un *rost de trai* cel puţin atâta, cât ne ofere America străină. Noi, trecuţii peste ţări şi mări, nu cerem ca guvernul român, cu banii cari nu sânt ai lui, să vină în ajutorul nostru; sântem însă de părere că publicul, societatea, se poate organizà pentru diferite întreprinderi. Organizaţiile unei întreprinderi, asigurând muncitorilor, pe anumit timp, un câştig din care poţi trăì muncind cinstit, lumea va plecà într'acolo bucuros, fără alt îndemn. In România însă, nu s'a făcut şi nu se face nici o mişcare serioasă în acest înţeles.

Sute de oameni, bărbaţi cu greutate, episcopi chiar, când ne-au vizitat în lumea nouă, cu vorbe duioase ne-au chemat «acasă»; ear noi am tresărit de bucurie, mulţi am şi plâns de dorul ţării ce ne aşteaptă cu dragoste şi are trebuinţă de braţele şi însuşirile noastre.

Unii dintre noi, într'un noroc, am ascultat şi am plecat... — şi n'am izbutit.

Ajunşi «acasă», şi căutând mijloacele de trai, o licenţă, o slujbă, sau alt ceva, o primeam de obicei după lungă aşteptare şi după — un bacşiş de zeci de mii la cutare persoană cu trecere. Fără bacşişuri, — lucru de care în America nu se pomeneşte, — la noi «acasă» nu erai servit, ci mai degrabă huiduit. Aceste lucruri triste s'au petrecut încă pe vremea guvernelor trecute. Şi aşa, ori cât de dragă ne era ţara românească, cea mare şi întregită, dupăce am cheltuit «acasă» bănişorii cu trudă agonisiţi în străinătate, ne-am înapoiat în America, earăş săraci, umiliţi şi îndureraţi...

Şi, cu toate acestea, acum ne gândim din nou, cu tot sufletul nostru nestricat, la biata ţară, pe care din nou am părăsit-o şi din nou o dorim.

Dar, ca să revenim la sinul ei cu toţii sau cât mai mulţi, n'aveţi decât să ne faceţi *rost de trai*, asigurându-ne, prin *organizaţii* corespunzătoare, pânea cea de toate zilele... — —

Când va înţelege oare patria mamă glasul dureros de cuminte al depărtaţilor ei fii, schimbând promisiunea în *faptă* bună şi cinstită?

Din Zarand

Conferenţă preoţească

Preoţimea zarandeană a ţinut în 27—28 Martie 1930 la Brad conferenţă pastorală, în cadrele Asociaţiei clerului «A. Şaguna».

Joi, în 27 Martie s'a slujit sfânta vecernie de către păr. I. Birău din Buceş, iar după serviciu divin păr. *I. Indreiu*, viitorul protopop al Zarandului, a rostit o instructivă meditaţie, desvoltând textul: «*Fericiţi veţi fi, când vă vor batjocorì pe voi şi vă vor goni...*» Relevând persecuţiile ruşilor ortodocşi, subliniază puterea creştinismului, care domină suferinţa şi afirmă principiul vieţii şi al nemuririi.

După meditaţie a urmat mărturisirea preoţilor.

In ziua următoare s'a slujit Liturghia înainte sfinţită, de către păr. I. Tisu (senior), păr. V. Perian şi păr. Il. Felea. După serviciu şi cumineCarea preoţilor a urmat *predica* ţinută de păr. Il. Felea, din Valea-Brad, adâncind textul: «*Unde este comoara voastră, acolo va fi şi inima voastră*». Reliefează deosebirile dintre comorile pământeşti şi cele cereşti, arată care lucruri constitue pentru preot valoarea de comori cereşti şi înşiră câteva din însuşirile, ce trebue să le aibă un bun chivernisitor al comorilor cereşti.

Dupăce preoţii au trecut în sala de experienţe fizico-chimice, dela liceul nostru confesional «A. Iancu», păr. *Alex Fugătă*, adm. prot., — deschide conferenţa, dă citire mai multor acte oficiale şi adresează preoţilor îndrumări, de care depinde bunul mers al oficiului parohial şi al slujbei misionare. —

FOIŞOARA

(14) ## MONOGRAFIA

bisericii ortodoxe din Crăciunel, protopopiatul Târnavei

de

Pr. **Iuliu Moldovan,**
din Laslăul mare

(Urmare din Nr. 27, şi sfârşit).

Deşi înainte şi în decursul marelui războiu, după edificarea şcolii şi caselor parohiale, biserica a rămas săracă de orce capital de bani, în anii de după războiu starea ei materială s'a îmbunătăţit în mod treptat prin frumoasele ajutoare de 20+30+100 mii Lei (cu totul 160,000) date de dl *Octavian Goga*, fost ministru, pentru ridicarea unei noui biserici în amintirea părintelui său Iosif Goga, fost preot în Răşinari şi fiu al acestei comune.

Incă prin 1920, văzând cum biserica noastră an de an merge spre ruină şi prevăzând că multa vreme nu va mai putea rezista, m'am pus în înţelegere cu mai mulţi fruntaşi ai comunei, — între cari era şi studentul în drept la universitatea din Bucureşti, dl Teodor Goga, fiu al comunei şi bisericii noastre, astăzi advocat în Diciosânmărtin, — cum şi pe ce cale am putea face pregătirile de lipsă pentru zidirea unei noui biserici în Crăciunel. Ne-am hotărât să intervenim la dl Octavian Goga, pe care să-l rugăm în calitate de ministru al cultelor a ne vota un ajutor dela guvern, ca să putem prelucra cel puţin materialul de cărămidă. Prin mijlocirea dlui Teodor Goga şi a dnei Aurelia Goga din Răşinari, mama fostului ministru de culte, ni s'a promis din partea dlui Octavian Goga tot sprijinul posibil.

Chemat la Bucureşti în primăvara anului 1922, unde abia după aşteptare de o săptămână am putut intra în cabinetul ministerial, dl ministru de culte mi-a pus în vedere un ajutor de stat de 30,000 Lei, pe cari îi voi putea ridica dela administraţia financiară din Diciosânmărtin. Nefiind bani disponibili în cassa administraţiei financiare, ajutorul abia l-am putut ridica mai târziu sub guvernul liberal.

Tot dl Octavian Goga ni a pus în vedere îngăduirea unei colecte publice, guvernul neputându-ne acorda un ajutor mai mare.

Colecta însă a întreprins-o tot dl Goga între prietenii şi cunoscuţii săi, după cum am fost informaţi mai târziu, adunându-ne o sumă de 100,000 (una sută mii) Lei, cari în a. 1922 ni i-a depus la Banca Agricolă din Cluj, înştiinţându-ne prin secretarul său dl Laurenţiu Gabor. Mai târziu consiliul parohial a ridicat banii şi i-a depus la filiala «Albinei» din Mediaş. Tot dl Octavian Goga ni-a mai depus şi la cassa consistorială încă în toamna a. 1921 Lei 20,000 (două zeci mii).

Din acest capital de bani în primăvara a. 1927 s'au comandat la ţiglăriile din comuna vecină Tătârlaua şi s'au şi transportat acasă pe locul curţii parohiale 68,600 buc. cărămidă pentru preţul de Lei 95,990, ca material pentru noua biserică ce se va edifica.

Atârnă acum dela credincioşii noştri din Crăciunel, cum vor şti chivernisì acest capital şi câtă însufleţire vor depune în contribuţiile proprii pentru realizarea dorinţelor şi a celui mai mare «ctitor şi binefăcător» ce li l-a dat Dumnezeu în persoana dlui Octavian Goga, care a eşit din mijlocul lor, din rădăcina acelor strămoşi ai lor, cari în veacurile trecute au luptat şi suferit umili pentru credinţa lor religioasă.

Păr. *V. Perian*, din Brad, ceteşte conferenţa: «*Cum putem duce pe Hristos în mijlocul crodincioşilor:* Prin puterea cuvântului şi prin exemplul vieţii preotului. Sulevează apoi indiferentismul intelectualilor, şi analfabetismul religios al celor mulţi. Insistă mai ales asupra rânduelilor şi a simboalelor din Molitvelnic, în special asupra acelora dela taina sfântului Botez. Peste tot, în domeniul simbolicei avem mult de făcut şi de învăţat, fiind aceasta parte cam neglijată. Să se lămurească poporului esenţa ortodoxiei.

Păr. I. Tisu junior din Birtin ceteşte conferenţa: «Cum poate contribui biserica la îmbunătăţirea vieţii sociale din parohie». Înşiră toate mijloacele prin care parohia ar putea ajunge la organizaţie şi înfăţişare înfloritoare. —

Toate lucrările au provocat discuţiuni frumoase, la care au luat parte: Pr. I. Indreiu, păr. Alex. Fugătă, păr. St. Perian, păr. Il. Felea, subliniind sau completând unele părţi din temele dela ordinea zilei.

S'a dovedit din nou că preoţimea zarandeană este sincer pătrunsă de conştiinţa misiunii sale pastorale şi misionare.

*

Cu ocaziunea conferenţei preoţeşti şi a adunării tractuale, s'a vizitat expoziţia de sculptură, a harnicului profesor Radu Moga-Mânzat, originar din Sibiu. Numitul e absolvent al şcoalei de bele arte din Bucureşti, şi e profesor de desemn la liceul din Brad.

A executat pe seama liceului numit busturile marilor binefăcători cari au contribuit la înfiinţarea şi existenţa acestui liceu.

Până acum a sculptat bustul marelui bărbat al neamului Andrei Şaguna, al lui Avram Iancu, a mecenatului Vasile Stroescu, a fruntaşilor fostului Zarand: Dr. Iosif Hodoş, Amos Frâncu şi Ioan Pipoş.

Busturile sânt expuse în sala profesorală a liceului. Lumea, care le priveşte, rămâne mulţumită şi satisfăcută de felul cum sânt executate.

Coresp.

Ştiri din Orăştie

In 4 şi 5 April c., oraşul nostru a găzduit pe P. O. D. Dr. George Proca, — consilier arhiepiscopesc şi trimisul Inalt Preasfinţiei Sale Mitrolitului nostru Nicolae, — sosit pentru a inspecta şi a se convinge «de visu», despre educaţia şi învăţământul religios, de care sânt împărtăşiţi elevii dela liceul de băeţi «Aurel Vlaicu», şi elevele şcoalei medii de fete «Despina Doamna».

Pe lângă ambele aceste institute de învăţământ, funcţionează câte un internat bine îngrijit, primul sub conducerea părintelui-profesor Zah. Stanciu, al 2-lea al dnei Mosora.

La ambele şcoale catihetica şi religia este propusă de părintele-profesor Vas. Necşa.

Păr. consilier, Dr. G. Proca, a rămas pe deplin mulţumit de studiul intensiv ce se face aici în domeniul religiei şi al credinţei, având cuvinte de laudă pentru conducătorii acestor institute, ca şi ai şcoalei de arte şi meserii.

La şedinţa societăţii «Sfântului Gheorghe» unde s'au cetit 2 lucrări de către 2 elevi superiori, dl inspector consilier a constatat cu bucurie că se face sănătoasă educaţie extraşcolară tinerimii ortodoxe.

Păr. consilier a vorbit elevilor, membri ai societăţii, despre influenţa binefăcătoare a bisericii şi credinţei, asupra neamului şi patriei, ai căror fii credincioşi să rămână în tot decursul vieţii lor, şi în diferitele slujbe ce le vor ocupa ca oameni în viaţa publică.

Vineri seara Păr. consilier a participat la «denii», a cărei slujbă a făcut-o păr. Ion Moţa, asistat de catehetul Vas. Necşa.

— Preoţii tractului Orăştie au fost convocaţi zilele trecute, de Părintele protopop Vas. Domşa, la o meditaţie religioasă, cu care prilej s'a făcut şi mărturisirea şi cuminecarea preoţimii.

— Se cere, în timpul de faţă mai ales, o intensificare a activităţii pastorale a preoţilor, a căror credincioşi pretind, după timp, tot mai multă păstorire părintească.

Serviciile divine să se ţină la timp, cu predică bine întocmită. Nu vorbe fără rost, ci cu tâlc şi de învăţătură. In privinţa aceasta ar trebui un conştienţios control din partea celor competenţi.

Dr. Eugeniu I. Manteanu.

Zile de cuminecătură

Se impune fiecărui bun creştin să se mărturisească, cel puţin odată anual, şi să primească, după deslegarea duhovnicului, Sfânta Euharistie în pragul Paştilor, aducându-şi aminte de cuvântul Domnului, care a instituit Euharistia în cele mai sacre Paşti ale lumii zicând: «*Aceasta faceţi întru pomenirea Mea*» (Luca 22, 19). —

Anul bisericesc ne serveşte negreşit şi alte ocazii, când să ne împărtăşim de sfintele daruri, pentru întemeerea de nou a vieţii noastre sufleteşti.

Realitatea, care ne înconjură în viaţa materială, ne învaţă că viaţa noastră propriu zis e cărarea suferinţelor de cele mai de multe ori. Avem dar nevoe de putere supranaturală, ca să nu ne încătuşeze debilităţile omeneşti.

Dacă profetul Ilie a peregrinat spre sfântul munte al lui Dumnezeu întărit fiind cu pânea miraculoasă, noi tot aşa ne vom atinge ţinta, dacă ne vom întări cu pânea cea cerească.

In periodul Postului mare al Sfintelor Paşti ducem la Domnul Isus toată durerea şi amărăciunea noastră, — lui Hristos Cel prezent în Euharistie, ca să primim vigoare spre a le suporta prin păstrarea spiritului lui Hristos în fiinţa noastră.

Florile durerii cresc în drumul vieţii omeneşti, — dar să le umezim nu numai cu lacrimi, ci să lăsăm să cadă asupra lor şi roua cerului, dacă voim să dobândim binecuvântare pentru realizarea chemării noastre.

Cine dintre noi n'are vreun răposat iubit, pentru care ar dorî să ofere sfânta cuminecătură în Sâmbetele Postului mare, rezervate de către biserică anume pentru morţi?

Cât e de sublim sentimentul, că în urma unirii noastre cu Impăratul eternităţii în sens sacramental, ne putem înălţa privirea peste orizontul ochilor, la domiciliul celor pururea fericiţi!

Sufletul nostru poate sălta de bucurie şi la finea anului bisericesc, când pe câmpiile spicuite în splendoare se închină rumeneala de seară a amurgului şi sferele duioase ne copleşesc parcă sufletul cu darul după cetele Sfinţilor mântuiţi...

Aceste sânt momente ce ne invită pentru sfânta cuminecătură, care dă vieţii noastre sufleteşti conţinut solid şi direcţie sigură.

Unindu-ne cu Mântuitorul, prin Sfânta Taină a Euharistiei, însuşim nou curaj şi nouă mângâere.

De însemnătate deosebită este apoi ca primirea sfintelor danii sacramentale să fie îmbinată cu corespunzătoare viaţă morală. Pe Dumnezeu să-L posedăm în noi, după-ce-L-am primit pe Dânsul. Dumnezeu să domineze în sufletul nostru şi în viaţa noastră. De această sfinţenie depinde totul. Cine a început aşa felul de procedare ideală, acela îl continuă cu hotărâre serioasă, pentru acela stă gata calea şi pentru terminarea gradată a operei sale duhovniceşti.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Bucuria de Sf. Paşti a copiilor orfani

Apropiindu-se sărbătorile Paştilor, ţinem să facem orfanilor noştri, din Orfelinatul arhiepiscopesc, o bucurie de Paşti *cu daruri de ouă roşii.*

Jertfele cu care biserica noastră susţine pe aceşti copilaşi orfani, sânt atât de grele, încât din partea aceasta nu ne putem gândî la bucuriile orfanilor. Acest fapt ne îndeamnă să apelăm la inimile bune şi milostive, pentru satisfacerea acestei bucurii. Cu un ou, două, fiecare creştin adevărat poate ajuta bucuria de Paşti a copiilor noştri orfani.

Sistându-se gratuitatea corespondenţei oficiale, nu putem trimite la fiecare parohie separat aviz pentru colectă de ouă, cum făceam anii trecuţi, şi ne adresăm pe această cale, către toţi Prea cucernicii preoţi cu rugămintea de a anunţa credincioşilor în biserică, într'o Duminecă sau sărbătoare, o mică colectă de ouă pe seama orfanilor.

Având în vedere spesele mari cu trenul, ar fi mai bine ca On. preoţi în înţelegere să strângă ouăle colectate la un preot, care are şi gară în loc, şi după ce vom primî aviz, vom trimite după ele, — sau dacă au posibilitatea Preacucernicii preoţi a le trimite direct la orfelinat cu vre-un creştin bun, ar fi cu atât mai bine.

Darurile se vor publica în foaia «Lumina Satelor».

Direcţiunea Orfelinatului Arhiepiscopesc ort. român Sibiu, Piaţa Lemnelor 6.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Finale

De încheere voi însemna câteva date personale ca un mic fragment al biografiei mele pentru cercetătorii cari mai târziu vor dorî să completeze datele încă nedesluşite despre trecutul bisericii şi preoţilor din Crăciunel, — precum şi cauzele care m'au îndemnat să scriu monografia de faţă.

M'am născut în 15 Octomvrie 1880 în comuna Fărău (jud. Alba) din părinţii: Ioan Vodă Moldoveanul şi soţia sa, Maria Filip, din Sânmiclăuşul-Betlean (Sfântul Nicolae) pe Târnava mică. Tatăl meu cât şi moşul meu, Emanoil Vodă Moldoveanul, au fost preoţi în Fărău, iar strămoşul meu protopop în Hiria (jud. Alba), după cum îmi spunea mie, răposatul protopop al Sighişoarei, Dumitru Moldovan, văr din fraţi cu tatăl meu. Venise în Ardeal din Moldova pe timpul episcopului Moga, care îi dase aici postul de protopop în Hiria. Poporul îi zicea: «popa Moldoveanul». Pronumele de: «Vodă», care îl folosea el, moşul şi tatăl meu, eu l-am perdut, rămânând numai cu cel împrumutat.

Am făcut gimnaziul în Blaj, teologia în Sibiu, intrând în «Seminarul Andreian» în anul 1897.

Absolvând în 1900 am servit ca învăţător provizor un an de zile în comuna Albeşti (Feriház) lângă Sighişoara cu salar de 400 cor., plătit din «fondul şcolar eparhial».

In 1901 fiind ales de preot în Crăciunel, am fost hirotonit de mitropolitul Ioan Meţianu, iar în 2 Februar (Intâmpinarea Domnului) am fost introdus în parohie de protopopul tractului Târnava, Nicolae Todoran, şi am servit 21 ani şi 9 luni îndurând multe greutăţi cu refacerea parohiei în mijlocul unui popor sfăşiat în partide şi sărăcit de bănci într'un timp când trebuiau zidite şcoala şi locuinţa parohială, fără a avea un ban în cassa bisericii.

Ca preot tinăr aveam predilecţia în orele libere pentru citirea cărţilor vechi, tipărite cu cirile. Nu voi uita nici când pe primul meu dascăl din Fărău, bătrânul cantor Teodor Pop, care în copilăria mea ţinea şcoala de iarnă într'o cameră scundă a locuinţei sale cantorale de lângă biserică, unde ne aduna pe câte 12—15 băeţi, să ne înveţe carte pentru o plată de câte o ferdelă de cucuruz. Om cu carte, având 3 clase dela gimnaziul din Blaj, între primii cărturari din comună, deşi îi mai plăceau cărţile din strană cu litere cirile, ne învăţa citirea şi din cărţi cu litere latine, fragmente copiate de el pe hârtie de scris de pe singurul abecedar latin care îl avea la el. Dar în strana bisericii când îl întrebam: «Diece, care slove sânt cele mai bune? «Ne răspundea arătând cu degetul în cărţile din strană. Şi ne învăţa glasuri şi tropare, condace şi irmoase din cărţile vechi din strană încunjuraţi de vestiţi cântăreţi ca Dobrin Culiţa şi Pădurean Gligor, ca să îndrăgim slovele bătrâne, că «sânt mai bune decât cele latine».

Şi au fost bune şi sânt şi astăzi, căci din ele scoatem la iveală, tot trecutul încă nedesluşit al poporului român, comorile de istorie bisericească şi politică cu toate frământările sufleteşti prin care au trecut strămoşii noştri în decursul veacurilor trecute. In cărţile vechi din strană, în bisericuţele de lemn ridicate de strămoşi, în inscripţiile de pe cruci şi icoane, în paraclise şi cimitere, în hrisoavele rămase dela singurii cărturari din vremurile apuse, umilii preoţi şi cântăreţi ai bisericilor româneşti, pe file ascunse şi nebăgate în seamă şi în scrierile de pe marginea cărţilor vechi, evanghelii, psaltiri şi strajnice — aflăm comori nepreţuite ce ne îndeamnă să scrutăm trecutul şi să ridicăm vălul ce acopere istoria vieţii strămoşilor noştri din vremuri îndepărtate.

Scriitorul acestor rânduri, căutând cărţile vechi din strana bisericii din Crăciunel, am aflat într'o fereastră a acestei biserici un «octoih» cu litere cirile slavon şi un protocol cu însemnarea ordinaţiunilor împărăteşti şi guverniale către episcopatul şi clerul ortodox din veacul al 18-lea începând cu a. 1780.

Răsfoindu-l şi citindu-l cu deamănuntul am aflat în el documente

Moartea unui patriarh. In Belgradul Sârbiei a încetat din viaţă, în 6 l. c., patriarhul *Dimitrie* Pavlovici, al bisericii ortodoxe sârbeşti, în vârstă de 84 de ani, adânc venerat de credincioşii săi din Iugoslavia. In 1905 fusese ales mitropolit, ear după aceea patriarh. Conform dorinţei sale, înmormântarea i-a fost foarte simplă, într'una din mănăstirile de lângă Belgrad.

„Dela patriarhia ţării româneşti". Ni s'a trimis Nr. 9 din 1930 al ziarului cultural dela Sighet, *Gazeta Maramurăşană*, în care un deputat şi bărbat cu trecere în Maramureş, dl Dr. Vasile Filipciuc, şi cei pe cari îi reprezintă, declară că sânt gata a continua lupta în scop ca nu Baia mare, ci Sighetul să-şi aibe episcopie, «fie chiar şi dela pâtriarhia ţării româneşti».

Socotind că în Maramureş aveam odată episcopie ortodoxă, chemarea ei la nouă viaţă e lucru logic şi de înţeles, cu atât mai vârtos atunci, când se găsesc şi greco-catolici, cari o reclamă.

Extensiunea culturală a societăţii studenţilor dela Academia teologică din Sibiu

Societatea Academică «Andrei Şaguna», a stud. Academiei teologice din Sibiu, a luat frumoase iniţiative, animată fiind de sfaturile înţelepte ale harnicului rector *N. Colan*, şi conduşi de prof. preşedinte Dr. D. Stăniloae.

S'au cugetat că ştiinţa la care se încălzesc dânşii în băncile înaltei şcoale, nu e bine să rămână sterilă în sufletele lor, ci s'o dea şi acelora despre care se zice că sânt talpa ţării, adecă poporului de rând. Li se părea prea îngust terenul şcolar. Astel s'a început o serie de şedinţe cultural-religioase, în comunele apropiate de Sibiu, prestând în felul acesta şi o muncă bogată şi folositoare extraşcolară, predicând prin Sf. biserici.

Dumineca trecută, 30 Martie a. c. au fost în comuna Şelimbăr, sub conducerea prof. C. Popa, care a dirijat corul la Sf. Liturghie, unde stud. S. Garcea a tălmăcit Evanghelia zilei în mod captivant. Au fost primiţi călduros de păr. N. Avram şi înv. dir. Ioan Modran. La ora 14 s'a început programul, în casa culturală, care a costat din o serie de cântări religioase. In deosebi nimerită a fost vorbirea vice-preşed. I. Badiu, care prin puţine cuvinte a arătat ascultătorilor relele multe de care suferim azi, dându-le în acelaş timp indicaţiile pentru extirparea lor: Biserica—credinţa tare. Intre alte păcate, care contribue la dezastrul moral, citează şi acela al lăcomiei după ranguri şi bogăţii efemere, idee pe care o completează în mod minunat recitarea stud. N. Belea. (Poezia «Muncitorul» de P. Dulfu) în care se arată tocmai acest neajuns al sufletului cetăţenilor din zilele noastre.

Iată, deci, în ce fel încep tinerii nostri clerici, a lumina de pe acum calea credincioşilor care duce la Domnul. Le dorim spor şi pe mai departe în ogorul lui Hristos în serviciul căruia s'au pus.

INFORMAŢIUNI

Societatea «Cultul Eroilor» şi-a ţinut adunarea generală Duminecă, în localul din curtea patriarhiei în capitală, sub prezidenţia I. P. S. Sale patriarhului-regent Miron. Directorul general al societăţii, dl gen. I. Manolescu, arată, în darea sa de seamă, că societetea a îngrijit şi în anul trecut numeroase cimitire de eroi; s'au continuat lucrările: de centralizare a osemintelor de eroi în cimitire de onoare, de repatriere de osemnte de eroi români morţi în străinătate, de mausoleul dela Mărăşti unde vor fi adăpostite rămăşiţele pamânteşti a 40,000 de eroi, ş. a. Citind donaţiile făcute societăţii, adunarea aduce mulţumiri tuturor donatorilor.

† Ana Murăşanu, văduvă de protopop ortodox român, după scurte şi grele suferinţe a încetat din viaţă Marţi în 8 Aprilie ora 23, în etate de 67 ani, împărtăşită fiind cu Sfintele Taine. Inmormântarea defunctei s'a făcut Joi 10 April 1930 la ora 4 (16) din capela cimitirului central din Sibiu. Odihnească în pace!

Pentru «Cultul mamei». Intre 7 şi 12 April se ţine la toate şcoalele din ţară concursul în legătură cu sărbătoarea «Cultul mamei». Cea mai bună lucrare va fi premiată de Societatea ortodoxă a femeilor române, care organizează împreună cu ministerul instrucţiunii acest concurs.

Speculant. Un român greco-catolic, dintr'o comună din părţile Clujului, umbla cu condicuţa colectând bani în oraşul Caransebeş, scrie Foaia Diecezană de acolo. Intrebat de autorizaţie, omul arată hârtiile şi spune că adună pentru o *«biserică română»*, apoi adauge, cam încurcat, că: «actul Părintelui Episcop *Nicolae Ivan* (l?) nu i-a sosit încă dela Cluj». — (Speculantul, care făcea abuz de numele episcopului, trebuia dat pe mâna autorităţilor).

Post vacant. La Consiliul Arhiepiscopesc ortodox român din Bucureşti, este vacant postul de Registrator Arhivar cu gradul de Şef de biurou cl. I, post retribuit cu salar lunar brut de Lei 9,150·— plus îndemnitate de chirie şi ajutor de familie, după normele de salarizare a funcţionarilor publici. Reflectanţii la acest post vor înainta cererile lor Consiliului Arhiepiscopesc ortodox român din Bucureşti, în *termen de 10 zile.*

Pentru preoţime. *Stofe bune ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

CARŢI ŞI REVISTE

Radu Temelie, îndrumări din economia câmpului, de prof. *D. Comşa.* Cu 28 ilustraţii în text. Sibiu, tip. Cavalerici, 1929, editura autorului. — Un vol de 110 pagini. Preţul 55 Lei.

Femeia de mâine. La 1 Mai a. c. va apărea la Bucureşti, sub conducerea dnei *Sanda I. Mateiu,* revista *Femeia de mâine.* Ea va trata nenumărate probleme de interes obştesc privind în special chestiunile religioase, sociale şi educative, atât de arzătoare astăzi. Munca dnei Mateiu şi pe acest teren va fi un aport creştinesc în rezolvirea lor. Deaceea o recomandăm călduros preoţilor şi învăţătorilor. Cei ce doresc să primească Revista dela primul număr, să se adreseze redacţiei, Str. Radu Vodă 24 bis, Bucureşti. Abonamentul 120 lei anual.

Sfânta Scriptură ca izvor de inspiraţie pentru predică

(Urmare din Nr. 23).

2. *Sfânta Scriptură cuvântul lui Dumnezeu în întregul înţeles al cuvântului.*

Sfânta Scriptură este cuvântul lui Dumnezeu (nu conţine însă numai cuvântul lui Dumnezeu). Dumnezeu este autorul Vechiului şi Noului Testament. Dumnezeu a influenţat pe autorii imediaţi ai cărţilor sfinte, nu numai prin faptul că i-a asistat ferindu-i în mod negativ de orce eroare, ci i-a inspirat pozitiv, a exercitat influenţă în aşa fel asupra raţiunii, voinţii şi asupra fiinţei lor întregi, încât se poate afirma cu dreptate: Dumnezeu este autorul acelor scrieri; Dumnezeu le-a insuflat, scriitorii sânt într'un mod deosebit instrumente ale lui Dumnezeu, scrierile lor sânt de fapt cuvântul lui Dumnezeu către oameni.

Aceste scrieri nu sânt la adăpostul oricărei erori numai, ci sânt, aşa cum le vedem după întreaga lor fiinţă, idei şi fel de a fi, concepţie şi cuvânt, conţinut şi formă un fruct dumnezeesc. Caracterul, felul de a fi al autorilor, precum şi talentele lor omeneşti nu sânt suprimate într'aceea, dar puse în chip eminent în slujba lui Dumnezeu. Pentrucă Biblia este în aşa fel un product dumnezeesc, prin instrumente omeneşti, un mesaj al lui Dumnezeu către oameni şi afară de aceasta cartea destinată de Dumnezeu pentru predicator precum am văzut, atunci rămâne din consideraţiunile de mai sus, în cel mai curat sens al literei, cuvânt a lui Dumnezeu şi ca atare primul izvor al vestirii lui.

3. *Sfânta Scriptură o sumă şi un tablou desăvârşit al religiei.*

Dacă sfânta Scriptură nu este singurul izvor de credinţă şi tocmai din această pricină nu conţine toate adevărurile de credinţă, se desfăşoară însă totuş în paginile ei, dela Facere până la Apocalipsă, întreaga revelaţiune şi întreaga economie a mântuirii. Mai mult, cele mai multe adevăruri de credinţă le conţine explicit sau implicit în minunată legătură şi bogată desvoltare, profunzime şi simplitate legându-le cu dumnezeească precugetare.

Sfânta Scriptură dă astfel predicatorului o imagine completă a religiei cu aceasta o bogăţie şi ne mă-

---

vechi de istorie bisericească din vremea vicariului Ioan Popovici, şi a episcopilor Ghedeon Nichitici, Gerasim Adamovici şi Vasile Moga, ordinaţiuni circulare şi frumoase pastorale arhiereşti, documente de limbă literară şi istorie bisericească, cari nu se mai află nici în centrul mitropoliei noastre, arhiva consistorială fiind prădată după cât ştim în anul de revoluţie 1848.

Dar am aflat în el şi dovezi de caracter istoric pentru biserica şi preoţii din Crăciunel, ceeace m'a îndemnat să scrutez trecutul acestei biserici cu preoţii ei, luând în ajutor versiunile tradiţionale care le-am mai putut afla încă din gura câtorva bătrâni cari mai erau în viaţă.

M'am mirat că acest protocol vechi, mâncat de molii şi prăfuit de vremuri s'a putut păstra — într'o biserică aproape de ruină, şi a cărei uşă ziua noaptea era descuiată, fiindcă aproape toate cheile din comună se potriveau pe zarul primitiv al ei, — în răstimp de 150 ani, între cari multă vreme în fereastra bisericii, după dela 1841 nimenea nu a mai făcut însemnări în el. Şi câte bisericuţe vechi de lemn din văile şi munţii Ardealului nu vor păstra încă documente de valoare pentru istoria bisericească, ales în acele comune laturalnice româneşti, unde ravajiile răjmiriţei anului 1848 nu a putut pătrunde.

Vechiul protocol popesc ce l-am aflat eu în biserica din Crăciunel, deşi nu-mi putea deslusi tot ce doream eu, mi-a dat totuş impuls să cercetez scrierile rămase de preoţii bătrâni şi inscripţiile de pe icoane, în altar şi în arhiva parohială, şi punându-le în legătură cu tradiţia aflată din gura celor mai bătrâni oameni din comună, mi-a succes să dau posterităţii o icoană mai deslusită despre trecutul preoţilor şi bisericii căreia i-am servit, care completându-se în viitor cu alte date şi dovezi ce s'ar mai putea descoperi, să se aducă tot mai multă lumină în cunoaşterea trecutului istoric al acestei biserici.

Nu voi uita a aminti aici şi numele bătrânilor cari mi-au istorisit întâmplări vechi din viaţa bisericii şi preoţilor ei, care întâmplări le-am adus în legătură cu alte documente pentru a putea pregăti lucrarea acestei monografii: Naftailă Goga, Dumitru Turcu I. Moisin, Nicolae Mărginean Jaia, Vasilica Mărginean Tioplea, şi cel solid în caracter credinciosul meu paraclisier Ioan Vălean, îngropaţi toţi de mine cu excepţia lui Sivu Turcu mort după depărtarea mea din comună în etate de 86 ani.

Tot asemenea amintesc cu recunoştinţă pe credincioşii mei: Vasilica Goga lui Todica, Ioan Şerban lui Toader, apoi reposaţii: Ion Mărginean lui Naftailă (zis Iuonicu Jaii) fostul meu paraclisier după moartea lui Ioan Vălean, apoi Toader Şerban lui Sandu şi în fine vrednicul de amintire epitrop Ion Goga a Sivului, membri aproape în permanenţă ai consiliului parohial, cari nici în vremuri critice şi de grea încercare pentru biserică, nu au lipsit dela datorie, ajutându-mă în deslegarea multor probleme de ordin administrativ în timpul celor 21 ani şi 9 luni cât am petrecut în mijlocul lor.

In sfârşit mă adresez vouă, generaţiei de azi a foştilor mei credincioşi din Crăciunel, ca cetind voi şirele ce le-am scris în această scurtă istorie a bisericii şi strămoşilor voştri, cari au trecut prin vremuri şi imprejurări de viaţă bisericească şi politică cu mult mai grele de cât voi cei de azi, — dupăce bunul Dumnezeu v'a ajutat ca prin hărnicia şi cruţările voastre să formaţi astăzi materialminte una dintre cele mai bine situate comune româneşti de pe valea Târnavei mici, — să luaţi îndemn şi însufleţire dela strămoşii voştri, şi să depuneţi toată jertfa şi obolul vostru la altarul Domnului, dând şi voi pildă urmaşilor voştri, ca, cu ajutorul lui Dumnezeu, să puteţi ridica o a treia biserică ortodoxă în Crăciunel, în locul bisericii de astăzi, ce zace în ruină sub coasta lui Borsay.

Atunci, în vremurile ce vor să vie, Vă veţi învrednici şi voi de recunoştinţa urmaşilor voştri.

Laslăul-mare, 17 Ianuar 1930.

surată de cugetări, de învățături, porunci, simțăminte, icoane de caracter și exemple, care nu va putea fi nici când exhauriată.

E destul să ne cugetăm câtă lumină aduce sfânta Scriptură în teologie. Exemplele ne sânt tratatele de teologie pozitivă care toate au la bază sfânta Scriptură. Dacă pentru teolog Scriptura este o sumă de arsenal de documentare și zidire, Cartea cărților va fi, și pentru vestitorul cuvântului lui Dumnezeu, izvorul tuturor izvoarelor.

4. *Sfânta Scriptură, o imagine a religiei ca realizare în carne și sânge, ca nuanțe și viață.*

Sfânta Scriptură nu ne prezintă cuvântul lui Dumnezeu ca un sistem abstract, ci ca pe un organ plin de viață, ca pe un fapt împlinit. Istorisirea evanghelică nu este simplă operă omenească, ci rod și inspirație a sfântului Duh. Partea istorică chiar a evangheliilor este un mijloc minunat pentru predică. Astfel pune Duhul sfânt însuș o carte în mâna predicatorilor, în care descoperirea religioasă se ofere vestitorilor cuvântului precum și auzitorilor lui, cu efectul oratoric cel mai viu și într'o plenitudine inepuisabilă. Biblia este marea ilustrațiune istorică, lucrată de Dumnezeu însuș, despre adevărul dumnezeesc, despre harul Său și căile dumnezeești în toate timpurile și raporturile. Din această pricină și este primul izvor și mijlocul eminent pentru a comunica poporului acest adevăr religios și a face să-l înțeleagă.

(Se va continua într'un Nr. viitor).

Gheorghe Secaș
profesor de teologie

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

Reverenzi preotești

După ultimele cerințe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria (23) 6—7

Dumitru Dușleag

Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12

In depozit: Ștofe în permanență

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică

pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire

(pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

legate și broșate

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Prețul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180·—, plus porto poștal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** și **Vieritul** 50 lei și tomul III **Legumăritul** și **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandație 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerțului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș.** Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoțimi și a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 20 April 1930 Nr. 30—31

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU
2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 3746 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.

Iubitului cler şi popor: Har şi milă dela Dumnezeu Tatăl şi dela Domnul nostru Isus Hristos.

«Iată vine ceasul şi acum a sosit, ca să vă risipiţi fiecare la ale sale şi pe mine singur mă veţi lăsa; dar nu sunt singur, că Tatăl meu cu mine este». Ev. Ioan 16, 32.

In haine de sărbătoare şi cu sufletele curăţite prin pocăinţă şi prin sfânta împărtăşanie primim şi de data aceasta, iubiţii mei fii sufleteşti, praznicul cel luminat al Invierii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos. «*Acum toate s'au umplut de lumină: şi cerul şi pământul şi cele de desupt. Deci să prăznuiască toată făptura Invierea lui Hristos*».

Lăsaţi şi Voi la o parte toată grija cea lumească, uitaţi necazurile şi greutăţile vieţii Voastre, faceţi să se topească, ca ceara de faţa focului, toată vrajba şi neînţelegerile dintre Voi, iertaţi toate pentru Inviere şi unul pe altul ca fraţii îmbrăţişându-Vă, Vă luminaţi cu prăznuirea. Hristos Domnul, să învie şi în sufletele Voastre, cu adevărul Lui, cu dreptatea şi pacea Lui, cu toată iubirea Lui. Şi eu părintele şi păstorul Vostru sufletesc, cu osârdie îl rog ca pe Domnul şi Stăpânul vieţii noastre, să se milostivească a-şi trimite din înălţimea Tronului ceresc, unde şade deadreapta Tatălui, darul şi binecuvântările Sale asupra Voastră a tuturora, aşa cum Vă găsiţi adunaţi înaintea sfântului altar, ca să i Vă închinaţi Lui şi să prăznuiţi mărita şi luminata Sa înviere din morţi.

Hristos a înviat!

*

Cuvântul de învăţătură cu care viu şi la acest praznic în mijlocul Vostru, iubiţii mei, l-am luat de pe buzele Mântuitorului, când El se găsea în preajma patimilor şi a morţii Sale izbăvitoare. Atunci — prevedea cu duhul toate cele ce aveau să i se întâmple: batjocurile, bătăile, cununa de spini, cuiele şi răstignirea pe cruce. Dar mie mi se pare că nu aceasta a fost partea cea mai grea din suferinţele Mântuitorului, ci ceeace a pătimit *în sufletul Său*. E drept, că până în tainele acelor suferinţe sufleteşti ochiul omului n'a putut şi nu poate să pătrundă. Singur Părintele cel ceresc a fost martorul lor. Dar până la o anumită măsură putem totuş să întrezărim şi noi cumplitele chinuri ce le-a pătimit Mântuitorul în sufletul Său. Una din acele suferinţe — singurătatea — ni-o desluşeşte El însuş prin cuvintele: *„Iată vine ceasul şi acum a sosit, ca să vă risipiţi fiecare la ale sale şi pe mine singur mă veţi lăsa"*.

Mântuitorul n'a trăit ca prorocul Ilie — aproape un străin în mijlocul poporului său, — nici n'a fost un pustnic ca Ioan Botezătorul, în deşerturile Iordanului, ci Mântuitorul şi-a început lucrul său în mij locul poporului îngrămădit pe ţărmurii lacului Ghenezaretului, încheindu-şi-l în Ierusalim, între mulţimea care se adunase la sărbătoare din toate părţile, în capitala ţării sfinte. Indată la început îşi strânsese în jurul său o ceată de învăţăcei, dintre cari unii i-au stat foarte aproape de inimă. O seamă de femei evlavioase îi urmau şi-i slujeau. Ici-colea avea în ţară oameni cari îi arătau o caldă alipire şi de al căror asin, de al căror foişor, de a căror grădină s'a folosit la lucrul său. Şi cu câtă căldură le-a grăit apostolilor săi, când s'au aşezat la masă la cina cea de taină: «*Cu dor am dorit să mănânc aceste Paşti cu voi, mai înainte de patima mea*» [Luca 22, 15], iar în grădina Ghetsimani i-a rugat mişcător pe cei de lângă El: «*Rămâneţi aici cu mine şi priveghiaţi*» [Mat. 26, 38].

Este atâta de firesc să înţelegem, cât de vie şi cât de caldă era dorinţa Mântuitorului de a nu rămânea singur, ci de a se împărtăşi pe sine cât mai mult oamenilor. Purta doar în sufletul său, în fiinţa sa acea comoară dumnezeiască, nespusă, care singură era în stare să îmbogăţească, să facă fericită şi să mântuiască o lume întreagă. Avea învăţăturile şi adevărurile şi puterile cari trebuiau să scoată omenirea din întunerec şi robie la lumină şi libertate. Purta în fiinţa sa izvoarele unei vieţi cu totul nouă, din care adăpându-se sufletele însetate puteau să ajungă la adevărata viaţă. Dar în acelaş timp Mântuitorul vedea cu durere, cum oamenii rătăcesc pe drumurile pierzării şi slujesc păcatului; vedea tot întunerecul şi toată sărăcia din inimile şi din viaţa lor; vedea cum orbii conduc pe orbi şi cum cei flămânzi sunt hrăniţi cu pietri în loc de pânea vieţii. Şi atunci pricepem şi noi, cât de adânc a trebuit să simţească Mântuitorul dorinţa de-a chema pe oameni la sine, de a fi înţeles şi urmat de ei, de a le descoperi bogăţiile pe cari le aducea şi de-a-i face să le primească cu bucurie, în sfârşit de a-i aduce într'o legătură sufletească, cu sine — şi printr'însul cu Tatăl cel ceresc.

Şi cu toate acestea, cât de adeseori s'a simţit Mântuitorul singur şi neînţeles de oameni. Chiar ucenicilor săi s'a văzut nevoit să le spună odată: «*Până când vă voi răbda pe voi?*» [Mat. 17, 27]. Dar cei-alalţi oameni? Conducătorii poporului i s'au împotrivit şi l-au duşmănit de moarte; poporul însuşi, dornic de minuni, îi cerea semne. Aşa a fost primit Mântuitorul în decursul vieţii sale. Dar în mijlocul patimilor? Dintre miile de oameni cari au auzit cuvântul Lui, cari au văzut viaţa sfântă şi faptele şi minunile Lui, cari au primit binefacerile Lui — nu s'a găsit nici unul care să stea de partea Lui! Mii de glasuri, cari la intrarea în Ierusalim înainte cu câteva zile l-au primit cu „Osana!", acum strigau din răsputeri: „Să se răstignească!" Unde erau cei mai deaproape ai Lui? Iuda l-a vândut. Petru s'a lăpădat de El. Toţi ceialalţi l-au părăsit. Singur, cu totul singur, a trebuit să facă drumul patimilor. Cât de mult a trebuit să-l doară această singurătate şi cât de apăsătoare va fi simţit această părăsire în inima Sa care a iubit pe oameni mai mult decât oricine altul! Durerea acestei părăsiri o tălmăceşte prin cuvintele: «*Iată vine ciasul şi acum a sosit, ca să vă risipiţi fiecare la ale sale, şi pe mine singur mă veţi lăsa*».

In cele din urmă trebue să recunoaştem, că a fost chiar peste putinţă să înţeleagă cineva dintre oameni în totul pe Mântuitorul. Veacuri întregi s'au trudit de atunci încoace să pătrundă în taina persoanei

Lui — dar care minte omenească ar putea spune că l-a înţeles? Viaţa Lui a fost cu totul alta, decât a oamenilor muritori. El curat şi fără de păcat — noi supuşi păcatului. El lumina lumii — noi umblând întru întunerec. Blând şi smerit cu inima — dar în acelaş timp având dela Tatăl toate sub stăpânire. Cine-ar putea înţelege aceasta? Cine-ar putea deslusi ce s'a petrecut în sufletul Mântuitorului în grădina Ghetsimani şi pe Golgota? Cine-ar putea înţelege pe deplin chemarea pe care nimeni n'a mai avut-o şi cine s'ar putea coborî în adâncurile fiinţii Fiului lui Dumnezeu cel una cu Tatăl? Nouă oamenilor nu ne rămâne altceva decât să ne închinăm Lui cu smerenie, să ne apropiem de El şi cu credinţă şi iubire să-l primim ca pe Domnul şi Mântuitorul nostru. Printre noi oamenii, El rămâne totuşi singur — dar noi suntem ai Lui.

Intr'o altă măsură şi în alt înţeles de cum e cazul la Mântuitorul, fiecare om îşi are momentele sale de singurătate, trăind între semenii săi. Nu numai bolnavul care nu e cercetat, nu numai orfanul care nu e primit, nu numai bătrânul care nu e îngrijit, ci şi între alte împrejurări, de câteori nu ne simţim singuri între aceia cu cari trăim şi lucrăm împreună? Fiecare om se deosebeşte de semenii săi, fiecare îşi are încercările şi crucea sa. Şi cu cât ai mai mare curaj de a urma convingerilor tale şi de a păşi pe urmele lui Hristos, cu atât ţi se dau mai multe prilejuri să te simţi singur. Cutare soţ, purtând greutăţile familiei, e neînţeles de soţia sa; cutare soţie, adunând mai multă evlavie în inima sa, trăieşte neînţeleasă lângă un bărbat fără credinţă. Nu-şi are fiecare om adeseori drumuri pe cari merge singur şi poveri pe cari le poartă numai singur? Şi în pragul morţii singur te vei găsi.

Intr'adevăr — singur?

«*Dar nu sunt singur, că Tatăl meu cu mine este*», a spus Domnul. Deşi părăsit de toţi pe drumul patimilor, Mântuitorul totuş merge sigur către ţinta Sa, cu sarcina sfântă pe care a avut s'o poarte pe pământ pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire. Cu această încredinţare s u f e r e moartea pe cruce, rostind cuvântul: «*Săvârşitu-s'a*».

Această încredinţare izvoreşte din adevărul cu adânc înţeles: «*Tatăl meu cu mine este*». Toată taina persoanei Mântuitorului, înaintea căreia ne plecăm genunchii noştri şi ne închinăm sufletele noastre, întru aceasta se vădeşte: „Tatăl meu cu mine este", ori cum altădată şi mai limpede a spus: «*Eu şi Tatăl una suntem*» [Ioan 10, 30].

Pentru oameni Mântuitorul nu cunoaşte decât o singură nefericire: aceea de a fi departe de Dumnezeu. Aici, în această înstrăinare de Dumnezeu găseşte izvorul tuturor relelor şi nenorocirilor cari apasă viaţa omenească. Când curentul electric se întrerupe, atunci se sting luminile şi ne găsim în întunerec. Intocmai aşa se întâmplă şi în viaţă, când oamenii îşi desfac legătura lor cu Dumnezeu, izvorul vieţii, se pierd întru întunerec şi devin robi păcatului. Şi dacă desfăcuţi de legătura cu Dumnezeu, trebue să treacă singuri prin clipe întunecoase şi prin lupte grele, atunci cad zdrobiţi de neputinţa lor.

Ci noi nu suntem singuri, nu suntem părăsiţi. Domnul şi Mântuitorul Nostru Isus Hristos, care prin jertfa Sa preacurată „ne-a apropiat" de Tatăl, cu noi este până la sfârşitul veacurilor. El a biruit păcatul, arătându-ne drumul vârtuţii; El a biruit întunerecul, făcându-ne fii ai luminii; El a biruit moartea, viaţă dăruindu-ne; El a biruit lumea, deschizându-ne calea către Cer.

Iar dacă Hristos ne-a curăţit de păcat, cine se va mai întină? Şi dacă Hristos ne-a dăruit viaţa, cine va mai iubi moartea? Şi dacă Hristos ne-a făcut părtaşi luminii din Cer, cine va mai umbla în întunerecul pământului? Nu suntem singuri, nu suntem părăsiţi. Aceasta este solia sfântă şi izbăvitoare a Invierii Domnului! Cu bucuria ei neasemănată să petrecem Praznicul praznicelor şi Sărbătoarea sărbătorilor. In căldura ei să ne topim vrăşmăşiile şi să ne împreunăm simţirile întru frăţească dragoste, cântând cântarea de biruinţă: „Hristos a înviat din morţi, cu moartea pre moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le!"

Cu aceste gânduri şi cu aceste poveţe vă trimit şi de astădată solia praznicului Sfintei Invieri a Domnului nostru Isus Hristos, pe care doresc din toată părintească mea inimă să-l petreceţi în deplină fericire şi îndestulare sufletească şi să-l ajungeţi sănătoşi întru mulţi ani.

Cu această dorinţă, împărtăşindu-Vă arhierească Noastră binecuvântare, Vă zic tuturora:

Hristos a înviat!

Sibiu, din reşedinţa Noastră arhiepiscopească şi mitropolitană, la serbătorile Invierii Domnului din anul 1930.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop şi mitropolit.

Adevărul Invierii

(†) In viaţa religioasă a lumii, Invierea Domnului este o răspântie, ce constrânge pe fiecare om să-şi lămurească credinţa şi să-şi limpezească aspiraţiile spirituale. Adevărul Invierii Domnului stă la această răspântie ca un semn de întrebare, grav şi sever, la care sufletul trebue să dea răspuns. Sau crede acest adevăr şi atunci învieză cu Hristos şi-L urmează în preamărirea ce I-a gătit Tatăl ceresc. Sau nu-l crede şi atunci se înrolează de bună voie în rândul duşmanilor lui Hristos, ochiul său închizându-se luminei celei veşnice şi dătătoare de viaţă şi deschizându-se numai în întunerecul minciunii şi al deşertăciunilor, ca al paserilor ce şi duc existenţa numai în noapte.

Creştinii cari umplu bisericile la praznicul luminatei Invieri, nu săvârşesc numai un act de evlavie şi pietate, ci în acelaşi timp fac şi o solemnă mărturisire: că ei cred în înviere.

Această credinţă nu este o deşertăciune, ci izvorul viu şi nesecat al luminii, al binelui şi al vieţii veşnice.

Invierea Mântuitorului este ultima zală din lanţul de fapte mai presus de închipuirea noastră, din planul Părintelui ceresc, de a răscumpăra omenimea din păcatul strămoşesc prin scumpul Său Fiu.

Fiul lui Dumnezeu, întrupat ca om, prin patima şi moartea Sa pe cruce, a spălat cu sângele Său nevinovat stigmatul ruşinoasei căderi a Omului, iar prin învierea Sa plină de mărire, ca a unui împărat învingător, a înfrânt şi făcut neputincioasă însaşi moartea, ce prin păcat pusese stăpânire asupra oamenilor.

Mai mult. Prin pilda vieţii Sale ca om, şi prin învăţătura Sa, ne-a deschis drumul spre mărirea veşnică, ce I s'a gătit lui Hristos cel înviat.

Impreunat cu Hristos prin sf. botez, creştinul se desbracă de omul cel vechiu care e spre moarte, şi se îmbracă în omul cel nou, în omul învierii spre viaţa de veci. Noua lui vieaţă nu este numai un interesat regim de corservare, o simplă apărare împotriva morţii, ci este o viaţă ce creşte fără încetare în mod supranatural: «până când toţi vom fi ajuns la unirea credinţei şi a cunoştinţei Fiului lui Dumnezeu, la starea bărbatului desăvârşit la măsura plinirii lui Hristos. Ca să nu mai fim copiii şi jucăria valurilor, purtaţi încoace şi încolo de orice vânt al învăţăturii, prin înşelăciunea oamenilor, prin vicleşugul lor spre uneltirea rătăcirii, ci fiind credincioşi adevărului, prin iubire să sporim întru toate, pentru El, Hristos, care este capul (*Pavel, Ef. IV, 13—15*).

Sufletul nostru e ca o materie, ce mereu trebue lucrată, mereu trebue transformată şi poleită, până când ese din ea icoana lui Hristos (*2 Cor. III, 18*). *Aceasta este idealul vieţii creştine propoveduit de biserică. Aceasta este impulsiunea ce ni-o dă praznicul Invierii. Dar nu numai atât!*

In proporţia în care noi, prin curăţenia vieţii, prin sfinţenia noastră individuală creştem în Hristos, în aceeaş măsură creşte şi Hristos în sufletul nostru. Intre noi, creştinii, şi Mântuitorul nostru este o strânsă comunitate de interes. Noi nu putem fi preocupaţi numai de ideia egoistă a mântuirii proprii, ci trebue să avem perspective mai înalte, mai largi: să lucrăm ca şi gloria lui Hristos să crească!

Trăim în Hristos şi Hristos cel înviat trăeşte în noi (*Ef. II, 21—22*). *Formăm împreună cu Hristos cel înviat o unitate, un întreg, un corp mistic, în care El este capul, iar noi membrele* (*Ef. I 22—23*).

Ce profundă taină, ce realitate dumnezeiască, ca tu creştine să formezi cu Hristosul tău un singur corp! Ce plină de mister colaborare între tine şi Hristos! Hristosul mistic creşte şi sporeşte prin tine, prin viaţa ta, prin faptele tale, prin virtuţile tale şi tu creşti prin Hristos, ca să-l preamăreşti, să lucrezi la sporirea gloriei sale, să participi în cele din urmă la mărirea Sa veşnică, când va veni a doua oară, să-şi aşeze împărăţia!

Aceasta este legea progresului nostru individual.

Impreunaţi cu Hristos cel înviat din morţi, vom fi şi preamăriţi prin El şi cu El (*Colos. III 3—4*). *Speranţa aceasta e sigură, pentrucă se întemeiază pe dragostea lui Dumnezeu, care şi-a dat chinurilor şi morţii pe însuşi preaiubitul Său Fiu, pentru noi păcătoşii.*

Impreunaţi cu Fiul Său în duh, primim în noi această efuziune de dragoste, care ne dă certitudinea, că vom fi mântuiţi, fiind adoptaţi de Tatăl prin încorporarea noastră la Hristosul mistic.

Ce sunt strâmtorările, ce sunt pătimirile vieţii noastre trecătoare, faţă cu această dragoste a lui Dumnezeu pentru noi!? Sunt mai mult ocaziune pentru virtute şi merit. Nu trebue niciodată să ne cuprindă descurajarea şi pesimismul, pentrucă Dumnezeu a pus totul în lucrare pentru mântuirea noastră; pentrucă suntem cu Hristos moştenitorii Lui; pentrucă Duhul sfânt fermentează în sufletul nostru viaţa cea nouă.

Iată plata actuală a creştinului împreunat cu Hristos! Iată cântecul de triumf al creştinismului nostru!

Moartea naturală e urmarea păcatului, dar pentru creştinul împreunat cu Hristos cel înviat este numai o trecere spre viaţa veşnică. Dacă a trăit şi a pătimit cu Hristos, această trecere nu-l mai poate înspăimânta. Prezentarea la judecată nu mai este clipă de cutremur şi de jale, ci imn de biruinţă.

Învierea lui Isus din morţi ne demonstrează, că moartea naturală este preludiul, este prototipul învierii noastre, dacă prin viaţa pământeană n'am stărâmat solidaritatea cu Hristos.

Tatăl ceresc, văzând în noi chipul din ce în ce mai asemenea, din ce în ce mai curat al Fiului Său, ne va învia ca şi pe Isus.

Universitatea din Oxford, marea şcoală britanică, a decernat dlui prof. N. Iorga titlul de doctor *honoris causa*. Distinsul nostru istoric, pentru a mulţumi de onoarea ce i se face, va pleca zilele acestea în Anglia la Oxford, unde se va face solemna ceremonie a investirii sale cu noul titlu academic.

Care să ne fie darul de sfintele Paşti?

Cere fiecine ceeace inima îi şopteşte. Unii vor cere funcţii, sau înaintări, alţii salare şi venituri grase. Lucrătorii de pământ cu siguranţă cer ploi, şi căldură, şi climă priincioasă, ca să le poată rodi ţarinile lucrate cu sudori crunte.

Am şi eu o cerere. Nu râvnesc la venite materiale. Avem prea destui speculanţi. Nu mă încumet a le sporî numărul. Mie îmi trebue, de sfintele Paşti, alt dar, unul duhovnicesc. Căci, avându-l pe acela, toate celelalte se vor adaoga nouă, cum zice sf. Scriptură.

Care e darul acela? Ni-l vesteşte cântarea de Paşti a bisericii: *Ziua Invierii, să ne luminăm, unul pe altul să ne îmbrăţişăm şi tuturor să zicem fraţi, ear celor ce ne urăsc pre noi să iertăm toate — pentru Inviere.*

Mai mare dar de sfintele Paşti nu poate să ne vină. Dacă iertăm şi ne îmbrăţişăm cu dragoste creştină unii pe alţii, se va întronà în sinul neamului pacea atât de dorită, frământările ce ne despart vor dispărea, cum dispare fumul dus de vânt şi cum se topeşte ceara de faţa focului...

Se întreabă lumea: Putem ierta şi ne putem îmbrăţisa cum cere dragostea creştină?

Acì e nodul gordian ce trebue deslegat. Vrajbe au existat totdeauna în popor. Nu toţi simt şi se însufleţesc deopotrivă pentru rânduelile creştine. Se pare însă că duşmăniile în timpul mai nou şi-au ajuns culmea; de când politica militantă a căutat să aibă aderenţi şi în satele liniştite de altădată când nu se întrebà nime: ce colorit politic trebue să aibă primăriile şi consiliile comunale. Dela alegerile judeţene, şi mai ales comunale din urmă, toată lumea ştie: consiliul şi primarul nostru este naţional-ţărănist, ori este liberal, ori averescan. Că sânt consiliile organe politice, ar merge cum ar merge, dacă numai interesele comunale s'ar avea în vedere. Răul e, că exponenţii partidelor se consideră pe sine părţi interesate; şi astfel şi interesele comunale se privesc prin prisma partidelor. Inoirea cutare ar fi bună pentru comună, — nu ne trebue însă, că o pune la cale cutare şi cutare, care e contra partidului meu. Mai bine renunţ la înoire, decât să ştiu că un contrar al meu îmi face binele. Curat vorba: Las' să ardă moara, numai să peară şi şoarecii. Aşa se ţin pertractările prin consiliile comunale. Fericite comunele, unde oamenii nu se grupează după partide!

S'ar putea oare schimba starea nefastă, din care şi biserica iese păgubită, pentrucă preoţii ori cât de moderaţi ar fi şi cu orice tact s'ar purta, mereu sânt bănuiţi de unii că mână apa pe moara contrarilor. Ţine-te atunci la vorbe şi epitete!

Când se zvoneşte apoi că un guvern ar fi pe ducă, vine fantoma alegerilor. Se ameninţă oamenii: Las' că vine vremea noastră! Vă arătăm noi cine sântem! — Astfel sporeşte caosul în popor. —

Cu toate acestea, nu sântem pesimişti. Simţul bun, al poporului neaoş român, totdeauna a triumfat. Şi cum a triumfat? S'au grupat cei cuminte şi cu tactica lor au risipit sfaturile gălăgioşilor. Sânt, adevărat, mulţi «voinici», pe sate, scoşi de politică la iveală. Dar, în acelaş timp sânt şi moderaţi şi cu mintea la loc destui, cari dacă ar păşì la mijloc, s'ar putea face regenerare stărilor tulburi ce de prezent stăpânesc.

Moderaţii, mai bine zis cei ce-şi ştiu înfrâna pornirile, ar trebuì să păşească la mijloc, să ne scape de luptele netrebnice de partid ce se urmează pe sate. N'au să se afirme ca oameni politici, ci ca buni patrioţi. Celui ce încearcă binele, şi Dumnezeu îi stă în ajutor. Şi cine e mare ca Dumnezeul nostru? Tu eşti Dumnezeu, cari poţi face minuni.

Eată cererea mea de sfintele sărbători ale Invierii Domnului.

Prot. *Vasile Gan.*

Glas de protest

al preşedinţilor de grupuri european continental, britic şi ortodox ale consiliului ecumenic pentru creştinismul practic (Conferenţa bisericească universală dela Stockholm) împotriva persecuţiei religioase în Rusia.

Ştirile despre grava năpăstuire a libertăţii de credinţă şi de conştiinţă în Rusia ne-au sguduit adânc.

N'avem nici chemarea, nici intenţiunea d'a ne amesteca în politica internă a Rusiei.

Dar, în virtutea răspunderii ca slujitori ai Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos şi credincioşi principiilor soliei noastre dela Stockholm din 1925, ne ridicăm glasul de protest.

Incredinţăm de profunda noastră compătimire pe cei greu loviţi în drepturile lor omeneşti cele mai sfinte.

Imbărbătăm pe credincioşii noştri, în toate ţările, să se unească şi mai strâns decât până acum în rugăminte, rugăciune şi solicitare cu cei năpăstuiţi, rugând fierbinte pe atotputernicul şi milostivul Dumnezeu, să dăruiască năpăstuiţilor putere până la margi-

---

FOIŞOARA

Viaţa religioasă a Branului

— 13 biserici brănene —

Am anunţat apariţia cărţii, egal de interesantă şi bine scrisă, datorită dlui profesor şi director liceal *Ioan Moşoiu*, sub titlul de: Branul şi Cetatea Branului.

Prezentăm cititorilor noştri câteva pasagii din această carte, şi anume, din capitolul: Viaţa religioasă şi culturală. Despre bisericile brănene spune autorul:

Din cele mai vechi timpuri Brănenii şi-au avut aşezămintele lor de cultură, cari nu treceau de umbra unei clopotniţe de biserică. Urme de biserici şi şcoale, ambele pregătind sufletele pentru viaţă, prin avântul spre cele ideale, şi prin lumina ce o dă omului pe drumul vieţii, se pot afla până în sec. XVIII-lea. Vechii slujitori ai altarului, cari erau totodată şi dascăli, au creiat adevărate dinastii preoţeşti. Pe pietrele funerare din cimitire se pot urmări, ca într'o cronică, cei dintâi preoţi şi moştenitorii lor din acelaş neam, cu arătarea anilor. Ştiri despre istoria acestor aşezăminte putem culege numai din aceste inscripţii, din însemnări pe marginea cărţilor şi din cele păstrate în tradiţie. Până la începutul sec. XVIII-lea n'au avut biserici din zid. Pe locul bisericilor de lemn, cari au dispărut, amăsurat trebuinţelor sufleteşti au început să se înalţe, prin dăruirea locuitorilor şi îndemnul preoţilor, locaşuri durabile de închinare şi cultură. Cele vechi din lemn se clădeau pe un loc mai ridicat, ca să se distingă de celelalte clădiri, să nu fie expuse focului şi fiindcă la vânt lemnul durează mai mult. Bisericile au forma de cruce cu trei abside şi cu un turn, care serveşte de clopotniţă. Cele mai vechi din sec. XVIII-lea se disting prin bogăţia picturilor murale în interior şi exterior, cari ne povestesc toată istoria biblică, cele mai multe s'au şters sau au văruit peste ele acoperindu-le; mai sunt la bisericile din Cheia, Poarta şi Sohodol veche. In cele 10 comune brănene se află 13 biserici şi parohii, la cari s'a mai adăogat acum după războiu biserica capelă ridicată, de statul ungar pentru funcţionarii de vamă şi administrativi unguri de ritul romano-catolic, în centrul Branului, care a trecut în proprietatea statului român.

Conform tradiţiei, cea mai veche biserică din Bran ar fi fost în satul Peştera aşezată în gura peşterei, aflătoare în acel sat.

Cele 13 biserici brănene, care au muntele Predaşul ca proprietate indiviză şi alte proprietăţi, administrate de o reprezentanţă a acestor biserici formată din preot şi 2 mireni de fiecare parohie, sânt următoarele:

1. Biserica din *Moeciul-de-jos* sau Lungoceşti cu hramul Sf. Nicolae, care a început a se clădi în 1758 şi s'a terminat în 1761, în zilele împărătesei Maria Tereza.

2. Biserica din *Cheia*. După tradiţie la gura văii lungi ar fi fost un schit. Pela 1700 s'ar fi clădit o biserică pe locul unde se află cea de azi. Biserica actuală s'a clădit în 1818.

3. Biserica din *Moeciul-de-sus*. Inainte de a se clădi, din zid de peatră, actuala biserică a fost o biserică din lemn, dela care se păstrează un clopot cu inscripţia: «Acest clopot s'a făcut de popa Ioan anul 1771».

Biserica actuală de zid, cu acoperişul de şindrilă, s'a clădit în 1839 şi s'a terminat la 1843.

4. Biserica din *Fundata*. Inainte de a se zidi biserica actuală din piatră şi acoperită cu şindrilă, va fi existat altă biserică de lemn, pentrucă la 1788 se aminteşte preotul Constantin Târgovişteanu, care cu ocazia unei vizitaţiuni canonice a «dus protocolul circularelor şi s'a aflat bun».

5. Biserica veche de lemn din *Şirnea* a durat până la 1890, când s'a făcut una nouă de cărămidă, sfinţită de Mitropolitul Miron Romanul în vremea harnicului preot Ioan Centu.

6. In Peştera a fost o biserică veche de lemn până la 1815, când s'a clădit de piatră prin stăruinţa preotului Bucur Cojanu, care a colectat bani din Ţara Românească. Biserica aceasta s'a renovat în 1852.

nea cea din urmă, să pună sfârşit mizeriei grele a fraţilor noştri, şi ca prin semnele vremii de astăzi să ne deştepte pe toţi la pocăinţă nouă pentru zăbăvniciile creştinătăţii, şi la slujbă frăţească urmând Domnului nostru.

Berlin, Winchester, Londra şi Upsala, 15 Martie 1930.

Preşedintele comitetului bisericesc evangelic german:

D. Dr. Kapler
Preşedinte al grupului european continental.

Episcopul lord de Winchester
Preşedintele grupului britic.

Mitropolitul de Thyatira Arhiepiscopul Germanos
Preşedintele grupului ortodox.

Arhiepiscopul Söderblom
Preşedintele de onoare al grupului european continental.

Nou patriarh iugoslav. Adunarea episcopilor bisericii ortodoxe sârbeşti, întrunindu-se, la 12 April 1930, în catedrala dela Belgrad pentru a alege nou patriarh, a desemnat trei candidaţi. Dintre aceştia, regele Alexandru a numit pe mitropolitul Varnava în demnitatea de patriarh. După citirea decretului regal, s'a procedat la proclamarea solemnă a noului patriarh, în catedrală. Patriarhul Varnava este în vârstă de 50 de ani, în 1920 fusese ales mitropolit de Skoplie.

Alegere de protopresbiter. In 12 April a. c. s'a întrunit în Zărneşti adunarea protopopească pentru alegerea de protopresbiter al tractului Branului sub presidiul comisarului consistorial Dr. Iosif Blaga. La această adunare au participat 47 membri. După îndeplinirea formalităţilor prescrise făcându-se alegerea şi scrutiniul, s'a constatat următorul rezultat: protopresbiterul Vasile Stoicanea din Şercaia a întrunit 27 de voturi, iar preotul Victor Puşcariu din Sohodol 20 voturi.

Vacanţa şcolară de Sf. Paşti durează până Duminecă în 27 April.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu
— Milionul al cincilea —

Credincioşii bisericii ortodoxe, din întreg cuprinsul ţării româneşti, s'au dovedit, prin daniile lor, a fi la înălţimea cucernicilor înaintaşi dispăruţi, întemeetori de sfinte locaşuri.

La chemarea înaltului chiriarh dela Sibiu, a I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, particulari şi instituţii au venit şi urmează a veni în ajutorul refacerii şi întregirii vechei mănăstiri Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus, de lângă Făgăraş, menită să răspândească lumină şi mângâere pentru clerul şi poporul nostru, apărându-i legea şi propovăduind cultura şi dragostea creştinească în sufletele neprihănite ale patriei.

Vestind, de sfânta şi luminata zi a Invierii Domnului, că darurile pentru sfânta mănăstire brâncovenească au atins suma de peste *cinci* milioane de lei, ţinem să renoim expresiunea sentimentelor noastre de mulţămire şi recunoştinţă tuturor donatorilor, în special Eparhiilor surori, dincoace şi dincolo de Carpaţi, precum şi aşezămintelor culturale şi celor financiare, pentru înalta înţelegere arătată istoricei ctitorii din Ardeal, care — sprijinită şi mai departe de instituţii şi credincioşi — sperăm să poată lua fiinţă în apropiatul viitor spre mărirea şi podoaba întregii noastre biserici ortodoxe.

Ofrandele, din timpul mai nou, sânt următoarele:

a) Donaţiuni:

«Albina», institut de credit şi economii, Sibiu	25,000
Dl Ioan Ionică, inginer Braşov	10,000
Dl Maniu Băra, Stanca, soţia şi fiul lor Crăciun, Răşinari	1000
Dl Victor Popaiov, dirigintele oficiului poştal Sibiu.	305
Dl Iacob C. Maria, Hălchiu	230

b) Prin plasare de cărămizi a contribuit:

Păr. Dr. Nicolae Stinghe, paroh, Braşov.	5700
Dl Victor Popaiov, dirigintele oficiului poştal, Sibiu	4000
Cassa Arhiepiscopiei Bucureştilor	3420
Episcopia Caransebeşului.	1215
Consiliul eparhial din Chişinău	1120
Episcopia Huşilor	1040
Oficiul protop. Haţeg.	1030
Şcoala normală din Caransebeş	786
Protoieria judeţului Dâmboviţa.	540
Oficiul parohial Berechi, ep. Arad	300
Oficiul parohial Zarand, ep. Arad	200

c) colecte:

Arhiepiscopia Chişinăului.	114
Total Lei	**56,000**
Suma de mai'nainte	**4.986,120**
Total general Lei	**5.042,120**

Cuvinte arhiereşti
— La Invierea Domnului —

I

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Nicolae* al Clujului:

...Invierea lui Hristos, a deschis o pagină nouă în istoria luminii, ea însemnează triumful lumii, al adevărului şi al dreptăţii, asupra întunerecului. Ea deschide omenirii porţile către viaţa cea adevărată, ea zdrobeşte tirănia, sugrumă păcatul egoismului şi face pe oameni aşa cum Dumnezeu a voit să fie, după chipul şi asemănarea Lui. Durere, iubiţilor mei fii sufleteşti, că se mai găsesc şi azi ţări cârmuite de duhul Satanei.

In apropiere de hotarele ţării noastre, dincolo de Nistru, — poporul creştin al Ruşilor trăeşte zile de groază şi de prăpăd.

Bisericile sunt prefăcute în localuri de petrecere, clopotele sunt topite ca să facă din ele unelte de războiu, icoanele cele sfinte şi scumpe sunt aruncate şi călcate de picioarele netrebnicilor, soţii sunt transportaţi în miez de noapte dela casele lor, soţiile şi copii rămaşi sunt ridicaţi şi duşi în altă parte a ţării, — pretutindeni numai jale, lacrimi, — durerile cele mai grozave, ca pe timpurile împăraţilor păgâni, contra creştinilor. Lumea stă încremenită, dar nimeni nu pare a se împotrivi cu tot dinadinsul răului şi a intra în luptă, să facă rânduială.

Un bun cunoscător al stărilor nenorocite din Rusia, scrie că tiranii bolşevici au pornit să ţină conferinţe împotriva dumnezeirii, în toate oraşele mai mari. După o astfel de conferinţă nebunească, rostită de unul dintre cei mai vestiţi comisari bolşevici, s'a urcat la tribună un modest preot, că-l combată. In atenţiunea imensei mulţimi întrunite, preotul smerit a spus, din baierile inimii, numai aceste cuvinte de temei al credinţei creştine: «*Fraţilor, Hristos a înviat!*» Intreaga sală a răspuns cu entuziasm: «*Adevărat, a înviat!*» Iată deci că în sufletul mulţimilor ruseşti trăeşte, împotriva tuturor prigonirilor păgâneşti, sfânta credinţă mântuitoare în învierea lui Hristos.

Pe noi ne-a învrednicit Dumnezeu, să putem petrece în pace ziua Invierii.

Sânt 10 ani trecuţi, decând ni s'a făcut dreptatea, după care moşii şi strămoşii noştri au oftat înzadar. Suntem stăpâni pe ţara noastră, deci să înmulţim talantul şi să nu îl îngropăm în pământ.

Sânt 10 ani trecuţi, decând ni s'a făcut dreptatea, după care moşii şi strămoşii noştri au oftat înzadar. Suntem stăpâni pe ţara noastră, deci să înmulţim talantul şi să nu îl îngropăm în pământ.

---

7. Pe la 1700 s'a ridicat în *Măgura* o biserică de lemn la stăruinţa preotului Radu Talpă. In 1859 s'a făcut o altă biserică tot din din lemn. Pe locul acesteia s'a clădit, cu puţin înainte de războiul mondial, o biserică frumoasă de piatră prin contribuţia locuitorilor, la stăruinţa preotului Iosif Al. Runceanu.

8. In Predeal a fost o biserică de lemn din anul 1750, ear în 1836 s'a clădit biserica actuală cu înfăţişare mai mult apuseană decât bizantină, nu are nici hore, nici cupolă.

9. In Poarta se ştie, că înaintea bisericii de zid actuale au existat două biserici de lemn, cea dintâi undeva mai aproape de muntele Zănoaga, a doua în apropierea celei de azi.

10. Biserica actuală *Şimon biserica veche* de zid s'a clădit în 1790, şi a fost sfinţită de episcopul Gherasim Adamovici.

11. Când biserica aceasta a devenit prea mică pentru populaţia în creştere, preotul Nicolae Vartolomei cu mai mulţi fruntaşi a plănuit zidirea unei biserici în mijlocul satului pe locul dăruit de preot. Intre ctitorii acestei biserici se numără familiile Aron Moşoiu, Nicolae Enescu, Ion Şerb Bucşa, Gheorghe Malu, Petru Gonţea, Muntean şi Nenciu. Incepută în 1846 s'a terminat după revoluţie, în 1849, sub numele de *Şimon biserica nouă.*

12. *Sohodol biserica nouă* a fost zidită în 1830 prin contribuţia locuitorilor şi prin colecta purtată până prin Rusia

13. *Sohodol biserica veehe.* — De pe la anul 1750 se aminteşte existenţa unei biserici din lemn clădită mai în jos de cea actuală, zidită în anul 1812. —

Parohiile brănene se ţin de protopopiatul Branului cu sediul în Zărneşti. Incepând cu veacul XIX-lea au fost următorii protopopi: Bratu-Baiu (1808—1831), Simion Datcu (1831—1837), Petru Gherman (1837—1858), Ioan Meţianu (1858—1874), Iosif Barac protopopul Braşovului şi administrator al Branului (1874—1883), Traian Meţianu (1883—1902), Ioan Dan administrator (1904—1907) şi Ioan Hamzea (1907—1929), Gh. Babeş administrator.

Evenimente mai însemnate în viaţa bisericilor au fost vizitaţiunile canonice făcute de Episcopii şi Mitropoliţii Ardealului. In 1787 a fost în vizitaţiune canonică Ghedeon Nichitici; protocolul vizitaţiunilor ei e publicat de Arhiereul Dr. Ilarion Puşcariu în documentele sale tomul I. In 1793 Gheorghe Adamovici a sfinţit biserica veche din Şimon. Mitropolitul Miron Romanul a vizitat Branul în trei rânduri, 1876, 1886 şi 1895 cu ocazia sfinţirii bisericii din Şirnea. In 1899 fostul protopop al Branului, ales Mitropolit, Ioan Meţianu la Sf. Maria a venit în Bran şi a servit în biserica din Moeciul-de-jos. Din însemnările răsleţe făcute în condicele parohiale şi din cele păstrate în tradiţie, am încercat să descifrez trecutul acestor sfinte aşezăminte, în care s'a cultivat atât de intens sentimentul religios de către slujitorii altarului ridicaţi până bine de curând din rândurile ţărănimei. Prin exemplul viu al vieţii lor plină de cucernicie şi respect faţă de toate obiceiurile creştineşti, prin portul lor naţional şi încurajarea tuturor manifestărilor de ordin naţional, au contribuit într'o măsură largă la închegarea unei vieţi naţionale, religioase şi morale de o deosebită trăinicie. Şi azi mai găseşti oameni, cari în naivitatea şi curăţenia lor sufletească afirmă, că n'au deschis uşile judecătoriilor şi nu au jurat în viaţa lor. Tot prin îndemnurile şi exemplele date de preoţi s'a sădit în sufletul Brăneanului dragostea faţă de biserică manifestată în dărnicia, cu care au contribuit la înălţarea şi împodobirea acestor lăcaşuri de închinare şi cultivare.

Cugetare. Pe când filosofii şi oamenii mari, trăiesc prin urmaşii cari le studiază operele, Hristos nu trăieşte prin creştini, ci aceştia trăesc prin El. — Isus Hristos ieri şi astăzi, *acelaş* în veci.

Fiii şi fiicele noastre au toată putinţa de a creşte în şcoală, în frica Domnului, de a ajunge la slujbe înalte, de a îmbrăţişa negoţul şi meseriile, pe care le-am nesocotit până acum în paguba noastră. Oraşele gem şi azi de cei de alte neamuri, şi ţăranii noştri sânt şi azi tributarii lor. Noi le dăm putinţa să se aşeze şi întărească în oraşe — şi nu vrem să înţelegem, că fără carte, fără negoţ, fără meserii, vom rămânea multă vreme în robia economică şi socială, care e tot aşa de grea ca şi robia trupească, — iobăgia de odinioară.

«Să ne curăţim simţirile şi să vedem pe Hristos strălucind cu neapropiata lumină a Învierii» (Canonul Învierii).

Munciţi deci şi rugaţi-vă, îndrăgiţi pământul care dă roade îmbelşugate şi grijiţi să nu treacă în mânile străinului, pentrucă ţara este a aceluia, în mânile căruia este şi pământul.

Dumnezeu, care a îngăduit Fiului Său învierea cea de a treia zi, a lăsat ca un rezultat asemănător să învie şi firea, să învie şi sufletul omenesc.

Şi în fiecare an, odată cu primăvara, care vine peste firea cea fără de simţire, vine şi învierea pentru omul înzestrat cu cuget şi simţiri creştineşti.

«Hristos a înviat!» — *«Adevărat a înviat!»* răsună azi din mii de piepturi creştineşti, — şi în toate a pătruns razele izbăvitoare ale Învierii.

Învierea să alunge, iubiţilor, din sufletele noastre toată îndoeala, toată necredinţa şi toată amorţeala.

II

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Grigorie* al Aradului:

...Creştinii de azi avem datoria să cercetăm dacă fiecare sfinţim locul ce-l ocupăm. Căci oricât de înaltă slujbă ocupăm în viaţă, dacă ducem o viaţă nevrednică, nimic nu suntem. Câţi oameni nu vedem astăzi spunând că meseria lor nu-i destul de cinstită şi aruncă vina pe scaunul de subt ei, în loc să arunce vina pe sufletul lor propriu.

Dar sunt şi oameni, cari aruncă vina pe stat, pe biserică, pe comună, — numai pe ei înşişi nu. Unii ca aceştia se plâng, că trăim vremuri grele, că-i scumpete, că nu-i dreptate şi câte altele. Faţă de aceste plângeri trebue să recunoaştem că viaţa este aşa cum ni-o pregătim în familie. Din familie trebue să iasă copii buni, crescuţi de părinţi buni. Căci, iubiţii mei, agricultura, comerţul, ingineria, orce meserie onorabil practicată, sunt vrednice de laudă şi de ocupaţia voastră, dar grija de fiii voştri este cea mai nobilă dintre toate. Copiii sunt întregirea şi prelungirea vieţii noastre, nădejdea şi floarea viitorului! Voi gândiţi fără încetare la fiii voştri şi munciţi pentru ei, iar când moartea îi răpeşte din mânile voastre, aveţi cea mai cruntă durere. Voi voiţi ca fiii voştri să fie fericiţi, buni, învăţaţi, cuviincioşi şi aşezaţi.

Dar aceasta nu se poate face decât prin creşterea religioasă, dacă din tinereţe le strecuraţi în suflet ideea binelui, dreptăţii şi sfinţeniei. Faceţi deci mai mai multă jertfă pentru fiii voştri, căci păgânii încă nutresc pe fiii lor, îi îmbracă, ba le dau şi unele cunoştinţe, dar aceasta nu ajunge. Trebue să înălţăm sufletele fiilor, şi aceasta se face prin învăţătura religioasă. Voi părinţilor aveţi un catehism, o carte de religie şi predica de Duminecă auzită dela preot. Aveţi deci putinţa să învăţaţi copiii voştri despre Dumnezeu şi sufletul lor nemuritor.

Preoţii îşi fac datoria, învaţă pe copii în şcoală, dar târziu, dupăce au trăit copiii în familie, iar copiii la şcoală stau numai câteva ceasuri la lecţia de religie pe săptămână. Intrebând odată pe un copil de şcoală asupra unui punct al credinţei, copilul a răspuns minunat. Intrebându-l: cine l-a învăţat, el a răspuns: *«mama mea»*. Dar cum, nu preotul te-a învăţat? zisei eu. Copilul răspunse: «şi părintele m'a învăţat, dar ştiam învăţătura aceasta de mai înainte, dela mama mea»!

Pe un alt copil l-am întrebat: «De ce nu vii la biserică? şi sărmanul copil răspunse: «fiindcă nici tata nu merge». Pilda voastră, a părinţilor, trebue deci să însoţească poveţele religioase ce le daţi fiilor voştri. In chipul acesta vom avea un tineret crescut în frica de Dumnezeu, ascultător de stăpânire şi cinstitor de legi. Vom avea un tineret, care ocoleşte crimele, furturile, petrecerile păcătoase şi toată neascultarea...

Cheltuieli prea mari! Ministerul instrucţiei cere: un credit de *trei milioane* lei pentru comemorarea şcolară dela Blaj; alt credit, de 1.800,000 lei, pentru comemorarea universitară dela Cluj; şi alt credit, de un milion de lei, pentru comemorarea doctorului Davila, — în total *cinci milioane optsute de mii* de lei. Serbările acestea s'ar putea bine organiza cu cheltueli mai moderate în vremuri de sărăcie ca cea de azi.

„Eu sânt"...

Mântuitorul Hristos, cel de o fiinţă şi deapururea veşnic cu Tatăl şi cu Duhul, după credinţa şi mărturisirea noastră, a fost Dumnezeu adevărat şi om desăvârşit.

Curat ca raza soarelui şi deschis ca lumina zilei, în istoria omenirii a fost singurul care a avut conştiinţa nevinovăţiei şi a sfinţeniei în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor. Numai el a putut întreba răspicat şi pe faţă: «Cine dintre voi poate să mă dovedească de păcat?»

Istoria lumii cunoaşte mulţi oameni înţelepţi şi eroi vestiţi, sfinţi şi mucenici, cari au săvârşit fapte mari şi nobile şi au dat dovezi de înalte frumuseţi sufleteşti. Insă nici unul nu a îndrăznit să spună că-i fără de păcat şi nevinovat. Din contră, fiecare om, cu cât s'a aflat pe scară mai înaltă de ştiinţă, înţelepciune sau morală, cu atât şi-a simţit mai mult păcătoşenia şi şi-a recunoscut mai sincer neînsemnata valoare. Sfântul Pavel, — cu toate că a fost apostolul neamurilor din Ierusalim, Antiohia, Efes, Atena, Corint şi până la Roma şi mai departe, — s'a declarat cu umilinţă «cel dintâi dintre păcătoşi».

Numai Isus a fost *fără de păcat* şi cu desăvârşire sfânt.

Afară de acest fapt din viaţa Lui, sfintele Evanghelii ne redau câteva dovezi unice în felul lor şi originale în istoria graiului omenesc, pe cari numai un glas dumnezeesc le-a putut rosti:

«Eu sânt lumina lumii; celce vine după mine, nu va umbla în întunerec, ci va avea lumina vieţii».

«Eu sânt viaţa cea adevărată... Rămâneţi întru mine şi eu întru voi: precum mlădiţa nu poate să aducă roadă dela sine, dacă nu rămâne în viţă, tot aşa nici voi, dacă nu rămâneţi întru mine».

«Eu sânt păstorul cel bun. Păstorul cel bun viaţa şi-o pune pentru oile sale».

«Eu sânt calea, adevărul şi viaţa. Nimeni nu vine la Tatăl meu, fără numai prin mine».

«Eu sânt uşa; de va intra cineva prin mine, se va mântui; şi va intra şi va ieşi şi păşune va afla».

«Eu sânt pânea vieţii; cine vine la mine nu va flămânzi, şi cine crede în mine, niciodată nu va înseta».

«Eu sânt învierea şi viaţa; celce crede în mine, va fi viu, chiar dacă va muri».

Isus a propoveduit ceeace însuşi a întrupat: Lumina, Calea, Adevărul, Viaţa şi Invierea lumii.

Cine a mai fost aşa, şi cine a mai vorbit aşa?...

El eartă păcatele (Mat. 9, 6); El îşi are fiinţa dinaintea lumii şi este pe aceeaş treaptă cu Tatăl (Ioan 10, 30; 14, 9); El este totdeauna de faţă (Mat. 18, 20); El mângâe omenirea (Mat. 11, 28); El este stăpân în cer şi pe pământ (Mat. 28, 18).

Slujile arhiereului ascultându-l vocea divină, au răspuns că «niciodată n'a vorbit vreun om aşa cum vorbeşte omul acesta». Pilat a spus, că nu află nici o vină în El. Soţia sa i-a trimis vorbă: «Nimic să nu aibi cu dreptul acela». Iuda vânzătorul strigă disperat: «Greşit-am, de am vândut sânge nevinovat». Tâlharul de pe cruce spune, că «Acesta n'a săvârşit nimic nedrept». Ear «sutaşul şi ceice împreună cu el păzeau pe Isus, văzând cutremurul şi cele ce s'au făcut, s'au înfricoşat şi au zis: «Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu era acesta»!

Eată deci câteva date care arată clar şi convingător, că Isus a fost om şi mai mult decât om, care nu găseşte termen de comparaţie sau de apropiere, cu nici un muritor înţelept sau întemeetor de religiune. Ele sânt tot atâtea *premise ale învierii.* Din ele rezultă certitudinea învierii.

Contractul de muncă al gazetarilor italieni

Sindicalismul italian realizat printr'un sever corporatism doctrinal a cuprins aproape fără excepţie întreg domeniul muncii fizice şi acum păşeşte falnic organizând munca intelectuală. Meritul este cu atât mai mare cu cât între primele instituţii cari au abordat sindicalismul este gazetăria. Şi a fost necesar. Necesar a fost de altfel pentru întreaga presă a Europei şi imperios pentru statele unde raporturile dintre editor şi jurnalist se desfăşurau după datinile şi obiceiurile ţării sau chiar ale provinciei, Singurele călăuze preconizând directivele de urmat în fixarea relaţiilor dintre patron şi impiegat, în speţă editor şi ziarist, era dreptul comun. Or, singur el un e aplicabil din punct de vedere practic în ziaristică. Mai mult; nu arareori este un principiu de conduită şubred, susceptibil de interpretări multiple şi variate cari oferă ocazii ca sistematic cei doi factori să comită ingerinţe unul altuia.

Gravitatea situaţiei nu se oprea aici; prin discreţia de care dispune proprietarul publicaţiei onoarea, prestigiul şi existenţa exponentului intelectualităţii suverane era o pradă vie sfâşiată de ghiarele răpitoarei.

Soluţia care răpune definitiv ne înţelegerile de soiul acesta este contractul de muncă.

In Italia el a fost legiferat într'al 6 lea an de existenţă a regimului fascist pronulgat în Aug. 1928 şi complectat la 1 Ian. 1929.

Concomitent cu apariţia acestei legiferări, iau naşteri câteva instituţii în lipsa cărora rezultatul urmărit de contractul de muncă ar deveni imperceptibil. Astfel: Institutul Naţional de Prevederi a Jurnaliştilor italieni (art. 22) fondat cu un capital de 700,000 lire aprovizionat din resurse anuale, din 4% asupra apuntamentelor gazetarilor, jamătate, adică 2% percepute de editori.

Printr'un decret regal se instituie un timbru la care sunt supuse toate publicaţiile cotidiane sau periodice apărute în cuprinsul regatului şi în parte rambursabil prin adaosul la abonamente, precum şi 10% realizat sub formă de impunere asupra biletelor de călătorie cu reducere pentru vizitatorii expoziţiilor. Administrarea este încredinţată unui Consiliu naţional şi unui comitet executiv compus din 5 membri şi aleşi din sânul consiliului.

Urmând necontenit specializarea profesională pun bazele Şcolii Profesionale a gazetăriei la Sindicatul din Roma ca o perfecţionare autonomică a cursului de jurnalistică pe lângă Universitatea din Peruza.

Sub egida unei comisiuni paritare şi condus de secretarul Sindicatului naţional fascist al ziariştilor, s'a creiat un birou de plasare organ destinat a evita colinda somajului în rândurile gazetarilor, apărut în ultimii ani ca o nouă manifestare a crizei moderne mondiale.

Cele 27 articole ale «Dispoziţiilor particulare» coroborate cu «Charta muncii» şi «Textul contractului» îngădue prea puţine escapaţiuni în cari reaua credinţă se poate lăfăi.

Prima parte înglobează dispoziţiuni de ordin general, amintind între altele că legea procură scutul împotriva împrejurărilor diverse cari ar leza domeniul de activitate al redactorului desenator, colaborator, reporter, stenograf, ajutor coresp., corespondent cronicar, redactor ordinar, repactor şef, vice director codirector, director numai în cazul când e înscris în registral gazetarilor, «Lista profesională», deci implicit făcând din gazetărie unica sursă de existenţă.

Suflete al meu, închis în colivia trupului! Meditează în dimineaţa învierii la acest înfricoşat moment, petrecut în Getsemani:

«Pe cine căutaţi?... Pe Isus Nazarineanul!...

Eu sânt!»...

Pr. *Il. V. Felea.*

La Invierea Domnului

Pe calea de lumină a veacurilor coboară din înălţimile slăvilor svonul «adevărului mărturisit în cer şi pe pământ», că *Hristos a înviat.*

Dar cine a fost Hristos? Răspunsul ni-l dau sfintele lui Scripturi. A fost: «*Om adevărat şi Dumnezeu adevărat*». Ca «Om» s'a născut în peştera înfrigurată de tăcerea pământului, a Bethleemului. A fost înfăşat şi culcat într'o iesle, a crescut sub îngrijirea caldă a părinţilor Săi cuvioşi, după Trup, şi învăluit în lumina iubirii Tatălui Lui ceresc, după Fiinţă. S'a botezat în apa limpede, ca înseninările cerului, a Iordanului, dela Ioan. A predicat noroadelor învăţătură divină, descoperindu-le drumul mântuirii. A fost ascultat cu inimi înfrânte şi smerite de cei flămânzi şi însetaţi după dreptate-bine-pace-adevăr; primit cu Osanale şi ramuri de finic în cetatea lui David, de ceice nu voiau să se despartă de El. Dar a fost şi boicotat de cei însumeţiţi în învăţătura legii; pălmuit de mânile celor îndrăciţi; judecat, condamnat la moarte şi răstignit... A murit pe cruce sub chinurile piroanelor înfipte în trup, cu seninul eternităţii pe frunte, şoptind: «Iartă-le, Doamne, că nu ştiu ce fac». A fost pogorât de pe cruce şi înmormântat după datinile iudaice. I s'a pecetluit mormântul de cei înfricoşaţi, străjuindu-l cu vegherea dârză a soldaţilor romani, temându-se să nu fie furat de cei robiţi învăţăturii Lui.

Dar Hristos Mântuitorul nostru n'a fost numai om adevărat, ci El a fost şi Dumnezeu adevărat. Numai prin dumnezeirea sa, prin puterile ei nemărginite a săvârşit un întreg cortegiu de minuni supranaturale.

Adevărul Invierii Lui din morţi a depăşit puterile gândirii unei lumi întregi, pierdută în genuna misterelor. Acest adevăr al Invierii a fost mărturisit, fără murmurul îndoelii, de ceice au crezut în El, având a fi verificat mai în urmă şi de sufletele sceptice. Căci învierea lui a fost mărturisită de mironosiţele ce mergeau la cimitir; de conversiunea legitimă a îndârjiţilor străjeri; de cei doi apostoli cari mergeau spre Emaos; de cei şapte apostoli pescuind pe lacul Genizaret; şi verificată, în urmă, prin minunata convertire a filozofului Saul — de pe drumul Damascului.

Adevărul Invierii este farul ce luminează din eternitate drumul strădaniilor noastre de desăvârşire spre mântuire. Pe faptul Invierii Mântuitorului se zideşte pentru veşnicie fiinţa noastră, se ancorează în marea vieţii ce se înalţă de viforul ispitelor, câştigând siguranţă, linişte şi eroism în realizarea fericirii veşnice. Văduvită de mărturisirea Invierii, viaţa noastră este stearpă, căci legile constructive ale sufletului, nu se ritmează cu armonia voinţii divine, după cum în Getsimani voinţa divinului Isus era în directă corespondenţă cu a Tatălui ceresc. Altfel orce muncă pentru desăvârşirea noastră aici pe pământ va fi inutilă.

In viaţa aceasta vom avea clipe de rătăcire; vom bea de multeori fiere în loc de apă; păcatul ne va însuliţa trupul; ne vom crucifica pe Golgota neizbânzilor; dar nu trebue să ne îndepărtăm de Hristos cel răstignit pentru mântuirea noastră şi Inviat din morţi, spre întemeinicirea credinţei în veşnicia vieţii.

Invierea Lui trebue să fie adevărul permanent al mărturiilor noastre, sălăşluit în sânul fiinţei noastre, ca o forţă tainică, continuu renăscătoare spre viaţă. Ea este pentru noi realitatea sensibilă a misterului vieţii.

Prin Invierea Lui Hristos creştinismul anulează haosul teoriilor speculative despre lume şi viaţă, eclipsează păgânismul zidit pe alegorii imorale, superstiţii şi iluzii incoherente şi dă întregii lumi o concepţie superioară, despre lume şi viaţă, *concepţia desăvârşirii prin spirit, spre mântuire, a învierii din morţi spre viaţă veşnică...*

Ingenunchiaţi în faţa icoanei Invierii Mântuitorului nostru, ridicând ochii spre Tatăl ceresc, să ne învrednicească a primi acest praznic, în viaţa noastră, ca cea mai autentică pildă a reînvierii noastre sufleteşti; nestăvilit îndemn spre desăvârşire. Căci El a înviat ca Dumnezeu, pentru noi; ear noi să înviem ca oameni prin El, pentru Dumnezeu. Să-L primim în inimile noastre, căci unde este Hristos, este Dumnezeu, — Adevăr-Iubire-Credinţă-Dreptate Pace, — cu care noi, ceice rătăcim pe o fărâmă de pământ suspendată în spaţiu, vom putea deschide porţile vieţii veşnice, după cum El, «cu moartea pre moarte a călcat»...

Acesta este Hristos şi înţelesul praznicului Invierii Lui din morţi.

C. Zolcan.

Nr. 3594/1930.

ANUNŢ

Lucrarea de rară valoare în literatura teologică: Introducerea în sfintele cărţi ale Testamentului nou, de profesorul Dr. Vasile Gheorghiu, se recomandă tuturor preoţilor noştri. Preţul unui exemplar este 560 lei, acordându-se un rabat de 60 lei celor ce o procură până la sfârşitul anului curent.

Lucrarea se găseşte la Librăria arhidiecezană.

Sibiu, 7 April 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Paştile

Veniţi de luaţi lumină!

Noaptea Sâmbetei cuprinsese cu desăvârşire Ierusalimul; liniştea şi somnul stăpâniau pretutindenea.

In miez de noapte însă un freamăt neînţeles străbătu întreaga fire, era parecă o răsuflare, ce pune capăt unui gemet înăbuşit, o descătuşare dintr'o îndelungată aservire.

Deodată se aude lămurit zgomotul unei pietre mari, care se rostogoleşte... In acelaş moment întunerecul nopţii e curmat şi îndată se făcu lumină mare... *A înviat!*

Pentruca rânduiala firii să nu sufere zminteală, eată se făcu acum lumină în miez de noapte, pentru a se compensa întunericul care a cuprins pământul mai înainte cu trei zile, dela al şaselea până la al nouălea ceas.

Dacă atunci pământul s'a cutremurat de chinurile celui Răstignit, acum la învierea Lui saltă de bucurie. La această bucurie a naturii nici o fiinţă omenească nu se asociază, nici paznicii de veghe la mormânt, cari cuprinşi de teamă au amorţit. Când s'au trezit, firea îşi reluase cursul obişnuit, zorile se anunţau; un lucru însă a rămas: *peceţile mormântului erau rupte, peatra prăvălită, paznicii romani nu mai aveau ce să păzească,* şi ruşinaţi au plecat.

Maria Magdalena, care alături de mama lui Isus, a rămas până la urmă lângă cruce, a fost şi în această dimineaţă prima care a alergat la mormânt. Mare i-a fost durerea, când a văzut că Domnul nu era în groapă; a alergat la Simon Petru şi la celalalt ucenic, pe care îi iubia Isus şi a zis lor: Au luat pe Domnul din mormormânt şi nu ştim unde l-au pus pe el (Ioan 20, 2). Cei doi apostoli, au fugit îndată la mormânt; Ioan, mai tânăr, a ajuns cel dintâi, dar n'a intrat înlăuntru, poate din respect faţă de Petru, şi s'a mulţumit să privească de afară. Sosind Petru a intrat deadreptul şi a văzut giolgiurile singure zăcând; a intrat apoi şi Ioan «şi a văzut şi a crezut, că încă nu ştiau scriptura, că trebuia să învieze din morţi» (Ioan 20, 9).

Intr'adevăr Mântuitorul spusese ucenicilor săi că va învia a treia zi; faptul li s'a părut însă prea mare şi nu l-au înţeles. La văzul mormântului şi a giulgiurilor însă, li s'au deschis ochii: au crezut! Asemenea li s'a luminat şi mintea şi şi-au adus aminte de scriptură (Isaia 53, 11): «Şi va da Domnul cu mâna sa să scoată din durere sufletul lui, şi să-i arate lui lumină»...

Proba de serviciu este stabilită la 6 luni dela angajare, provizorat în care ziaristul nesatisfăcând exigenţele direcţiei poate fi concediat fără a putea pretinde vreo indemnitate. Suveranitatea dreptului de a se elibera un certificat confirmând poziţia sa imaculată este determinată.

Chemările temporare sub drapel nu pot aduce perderea postului ocupat şi a retribuţiunilor legate de această funcţie dupăcum nu e în cazul satisfacerii obligaţiilor cetăţeneşti faţă de armată.

Se stipulează minimul de retribuţive după o scară proporţională cu populaţia oraşului unde gazetarul îndeplineşte vreun oficiu. Tot în materie de salarizare se adoptă criteriul de avansare quinquenal, augmentare adoptată şi cu ocazia concedierilor cu titlu de bătrâneţe.

Repausul, concediile anuale şi de infirmitate temporală, accidente provenite în exerciţiul profesionaal etc., nu se bucură de exploatarea cea mai judicioasă neglijându-se unele precedente.

Problema schimbării principiilor politice şi a imposibilităţii situaţiei gazetarului faţă de o împrejurare morală dată nu preocupă decât art. 16 şi 17. Natural ar fi fost ca o reformă radicală a directivelor politice în existenţa unei publicaţii să facă obiectul unei discuţii de amploare şi prin urmare o legiferare detaliată, la îndemâna «directorilor, codirectorilor, vicedirectorilor, redactorilor şefi, titulari ai biroului, de corespondenţă, redactori de articole politice, corespondenţi parlamentari şi toţi jurnaliştii având funcţii politice».

Pe urmă fragilitatea primei chestiuni presupune doua partide angajate, una concepţia politică nouă care vine să călăuzeze publicaţia de alci înainte şi ideea politică veche, care acum va trebui înlocuită; lacuna legii — pare-se intenţionată — vine să fie elucidată de prima instantă, acele «Collèges des Prudhommes» prea puţin obiective. De aci apeluri recursuri, subiecte pe cari legea voia să le excludă.

In privinţa celei de a doua, prejudiciile morale aduse ziaristului în cariera sa sunt atât de relative, nedefinite şi multe încât lega contractului colectiv, dacă nu precizează excită o stare de fapt copleşită de insezizabil

Cu aceste mici mancuri cari vor fi complectate şi identificate cu rolul ce contractul colectiv şi-l asumă, codificarea muncii ziaristului aşa cum s'a făcut în Italia este o izbândă, care fără emfază poate fi calificată de un succes unic în Europa. Şi ca orice idee proaspătă contractul colectiv este un început, dar un început incomensurabil, el fiind prea puţin apărut în legislaţia altor state.

Evident nu o împrejurare de alt ordin decât cei politic nu a hărăzit altor State o asemenea lege, ideea sindicalizării a fost incrustată în statutele organizaţiilor profesionale italiene la început ca o condiţie, azi o concesiune făcută politice fasciste iar mâine şi viitorul va fi brăzdat transversal şi longitudinal de sentimentul corporativ, «singurul capabil a produce în folosul naţiunii», după cum se obişnuieşte a se spune în călcâiul înfipt în coastele Mediteranei.

LEON PROCA.

Pe patul de moarte. O copiliţă, de nouă ani, a unui preot, e pe patul de moarte.

— Eşti bucuroasă că mori? o întreabă tatăl său.

— Da, sânt foarte fericită, pentrucă voi ajunge astfel mai curând la Hristos.

— De unde ştii că există?

— Dta doar m'ai învăţat, tată!

— Dar, dacă ţi-am spus neadevăr, amăgindu-te?

Atunci fetiţa, luând o înfăţişare gravă, *si-a întins mânile înlături* şi a rostit respicat şi cu convingere:

— Aşa a murit pe cruce, pironit pentru mine.

Cuprinşi de bucurie sfântă şi încredinţaţi de învierea Domnului, cei doi ucenici au plecat tăcuţi spre oraş.

Maria însă care venise eară, a rămas plângând pe marginea mormântului; lacrimile ei au fost curmate prin vedenia celor doi îngeri, ear mângâiere desăvârşită a primit dela Hristos, care i s'a arătat, zicându-i: Marie! — Pătrunsă de bucurie suprafirească, a răspuns într'un sublim avânt: Învăţătorule! (Ioan 20, 16).

Ceata împrăştiată a ucenicilor şi a prietenilor lui Isus începea să se adune din nou, lumina învierii celui răstignit strălucea tot mai convingător în sufletele lor; de altfel în seara aceleiaş zile Hristos apare, în mijlocul lor, uşile fiind încuiate, şi le zice: Pace vouă! dupăce mai înainte li-a arătat semnele cuielor şi coasta sa.

Nu mai rămânea deci nici umbră de îndoială în sufletele aleşilor lui Isus; Domnul lor, Învăţătorul, e viu, a biruit moartea şi acum eată, ca unul ce are putere dela Tatăl, îi înzestrează şi pe ei cu putere cerească.

Învierea lui Hristos, relatată atât de simplu în evanghelii, *este cel mai mare fapt pe care l-a înregistrat vreodată istoria lumii evenimentul capital canoscut de umanitate, cel mai puternic strigăt de «Sus să avem inimile», care a tunat peste întinsul globului pământesc.* Acest fapt ne face să ieşim din vâltoarea vieţii de toate zilele.

In faţa învierii lui Hristos *o atitudine deosebită se impune*, atitudine de cugetare, de simţire, de viaţă.

Cel Inviat se descopere ca lumină, *ca adevăr.* Lumina împrumutată din focul învierii se respândeşte treptat în încăperea fără de lumină a lumii. Lumina adevărului, lumina credinţii celei adevărate începe să strălucească lumii prin învierea lui Hristos. «Iar dacă Hristos nu s'a sculat, zadarnică este credinţa noastră». (1 Cor. 15, 17).

Acest strigăt: *«lumina lui Hristos»* se precizează mereu, şi pe aripi de suflare duhovnicească se vesteşte universului întreg, pătrunzând tot mai bogat şi mai adânc în inimi, transfigurând sufletele.

Hristos este Dumnezeu şi tocmai pentru aceasta *lumină!* Cei cari ajung la cunoştinţa acestei lumini, jubilează, căci recunosc în cel înviat pe Fiul lui Dumnezeu: «şi aceasta este biruinţa care birueşte lumea credinţa noastră. Cine este celce biruieşte lumea, *fără numai celce crede că Isus este Fiul lui Dumnezeu»*. (1 Ioan 5, 4, 5).

Din acestea afirmăm că Isus este adevărul. Isus a spus despre sine: Eu sânt calea, *adevărul* şi viaţa. Isus are adevărul, cunoaşte adevărul, este adevărul; aduce şi descopere întregul adevăr religios. El ne arată un adevăr dumnezeesc, supranaturai pe care sângele şi carnea, va să zică priceperea şi inima omenească, n'au fost în stare nicicând să-l bănuiască, nici să-l descopere, nici să-l câştige. Lumina pe care a răspândit-o Hristos în viaţa sa, — lumină fiind lumii, este adevărită acum prin înviere, în mod strălucitor, ca fiind dumnezeească.

Cât de minunat s'au împlinit cuvintele lui Hristos către Pilat: «Deci au zis lui Pilat: Au împărat eşti tu? Răspuns-a Isus: tu zici că împărat sântem. *Eu spre aceasta m'am născut, şi spre aceasta am venit în lume ca să mărturisesc adevărul.* Tot celce este din adevăr ascultă glasul meu. Zis-a lui Pilat: *Ce este adevărul?* (Ioan 18, 37, 38).

Dacă atunci când Isus era legat înaintea lui Pilat, nu a răspuns întrebării sale, acum prin înviere strigă lumii întregi cu glas mare. *Învierea lui Hristos a dat soluţiune deplină şi definitivă întrebării îndoielnice a proconsalului romna.*

Prin învierea sa Isus a pecetluit şi verificat, pentru eternitate, toate învăţăturile şi acţiunile sale din viaţa sa de profet şi arhiereu.

Invierea lui Hristos devine astfel cea mai bună chezăşie a dumnezeirii sale, precum şi a trimiterii sale mesianice.

In faţa acestui mare fapt, creştinul ortodox se va închina cu credinţă; cel Inviat va fi pentru el *Domnul şi Damnezeul său.* Invierea lui Hristos îl va trece dela moarte la viaţă, din întunerec la lumină!

Numirea de Paşti, pentru ziua învierii, ştim că vine dela cuvântul jidovesc *pascha*, ceeace va să zică *trecere*, dela biblica trecere a îngerului Domnului în Egipt, şi dela trecerea evreilor prin Marea roşie; la Paşti e potrivit deci să se petreacă în noi o trecere, o transformare. Aceasta însă în ordine spirituală, din starea de păcat în starea de har, dela moarte la viaţă, de pe pământ la cer, în lumina adevărată a Părintelui luminilor!

Sânt Paştile, veniţi de luaţi lumină!

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

† Spiridon Moian

Anunţăm cu durere trista ştire, că Spiridon Moian, intendant maior în retragere, cassarul Consistorului nostru arhiepiscopesc, după un morb greu de câteva săptămâni în 15 Aprilie a. c. în etate de 69 ani, a răposat în Domnul.

Regretatul defunct erà descendentul unei familii de grăniceri din ţara Oltului şi din tinereţele sale s'a dedicat carierii militare, ajungând în decursul războiului în armata C. R. intendant maior.

După ieşirea din armată, fiind încă în depline puteri fizice şi psihice, Sinodul nostru arhidiecezan l-a ales asesor onorar al senatului epitropesc, iar Consistorul arhidiecezan i-a încredinţat importantul oficiu de cassar consistorial.

Timp de 10 ani a provăzut acest important post cu cea mai mare conştienţiositate, distingându-se prin râvnă şi prin o deosebită acurateţă. In ultimii ani ai vieţii sale a publicat scrierile postume ale fratelui său mai mare Gheorghe Moian fost profesor la Seminarul nostru arhidiecezan, iar mai târziu la Seminarul Central din Bucureşti, decedat în anul 1915

Răposatul în Domnul Spiridon Moian întreaga sa avere chivernisită prin cumpăt şi cruţare a destinat-o spre scopuri filantropice, dispunând a se înfiinţa o Fundaţiune intitulată *«Gheorghe şi Spiridon Moian»*, încredinţând cu administrarea ei Consiliul nostru arhiepiscopesc. Suma lăsată spre acest scop se apropie de cifra de 400,000 Lei.

Sicriul defunctului Spiridon Moian a fost aşezat în capela spitalului orăşenesc, unde murise. Pe sicriu a fost aşezate mai multe cununi: din partea Consiliului arhiepiscopesc, a neconsolatei sale soţii Alexandrina născută Stoica, a nepotului său Gheorghe Moian inginer şi a altor rudenii, cunoscuţi şi prieteni.

Serviciul funebral a fost săvârşit în 16 April a. c. în numita capelă de protoiereii E. Cioran, A. Gâlea şi V. Nistor; iar apoi corpul neînsufleţit al răposatului a fost transpus în comuna sa natală Voila din judeţul Făgăraşului, unde a fost aşezat cu ceremonia cuvenită în 17 April a. c. în cripta familiară de acolo.

Depunând o lacrimă de durere pe mormântul decedatului, care întreaga sa viaţă a dedicat-o binelui obştesc, rugăm pe bunul Dumnezeu, ca sufletul lui să-l aşeze în lăcaşurile drepţilor. — In veci amintirea lui!

Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român, „Astra"

Convocare

In temeiul hotărârii adunării generale dela Turda din luna Octomvrie anul trecut, convocăm *Congresul cultural* al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român «Astra», la *Sibiu*, pe zilele de 24, 25 şi 26 April 1930, cu programul următor:

1. Dimineaţa la ora 9 chemarea Duhului sfânt în catedrala mitropolitană ortodoxă română şi în biserica unită română.

2. Deschiderea congresului la ora 10 a. m.

3. Referate asupra problemelor cuprinse în circulara Nr. 3994/1929, discutarea lor şi încheerile votate.

Sânt rugaţi a participa la acest congres câte 1—3 delegaţi dela fiecare despărţământ al Astrei, precum şi toţi românii cari se interesează de istorica societate cărturărească dela Sibiu şi în general de marea problemă a culturii poporului românesc. Vor fi admişi la discuţie toţi aceia, cari au cuvânt de spus asupra problemelor, ce se vor pune la ordinea zilei, fie că sânt ori ba membri ai societăţii.

Ceice doresc a participa sânt rugaţi a aviza despre aceasta Comitetul central la Sibiu cel mult până în 21 April a. c., ca să se poată lua măsuri pentru incartiruire la hotelele «Bulevard» ori «Impăratul Romanilor», unde oaspeţii noştri vor beneficia pentru zilele de mai sus reducere de 30%, cum şi în restaurantul hotelului «Bulevard».

Toată ziua în 23, şi dimineaţa în 24 April, la gara din Sibiu se vor găsi aranjorii noştri cu bandă albă la braţul drept, cari vor da toate informaţiunile şi vor oferi celor ce se cuvine cărţile de legitimare pentru hotel şi restaurant.

Comitetul central al Asociaţiunii.

INFORMAŢIUNI

La praznicul luminatei sărbători a Sfintelor Paşti adresăm tuturor cititorilor noştri creştineasca salutare: HRISTOS A ÎNVIAT!

Decorare. Inalta Regenţă a conferit medalia «Bene Merenti» cl I. venarabilei doamne *Maria Cosma* din Sibiu, pentru munca stăruitoare desfăşurată pe trerenul cultural şi naţional din Ardeal. Dorim venerabilei matroane să se poată bucura încă mult timp de binemeritata distincţie.

Contestaţie respinsă. Comitetul de revisiune din Cluj, — ocupându-se Vinerea trecută de contestaţia înaintată din partea listei româneşti din Sibiu, împotriva alegerilor municipale din acest oraş, — a respins această contestaţie.

Bisericile în Ungaria de astăzi dispun, — cum scrie o revistă bisericească maghiară, de moşii în întindere, socotită în jugăre (pogoane) cadastrale: 962 mii ale bisericii romano-catolice, 47 mii ale bisericii reformate, 10 mii ale evanghelicilor, 2700 ale greco-catolicilor, 1300 ale ortodocşilor, 291 ale unitarilor; sinagoagele au 104 jugăre.

Cel mai mare tiraj îl are biblia. Societatea biblică britanică publică zilnic 12 mii de biblii. Această societate a vândut până acum 237 milioane biblii tipărite în peste 600 de limbi şi dialecte. In Europa se vând anual cam 1½ milion de exemplare din această ediţie a bibliei, în America de sud peste o jumătate de milion de volume.

ŞTIRI LOCALE

Publicul care, — nu prea numeros, — a fost de faţă Vineri seara, în 11 April, la *concertul religios*, dat în catedrala mitropolitană de Reuniuniunea română de muzică «G. Dima», a avut bun prilej, pentru orce suflet creştin, ca, în preajma Sfintelor sărbători ale Invierii, să se reculeagă, revenind la Hristos, spre a-i cere har şi ajutor.

Sub măeastra conducere a dlui N. Oancea, corul Reuniunii a executat, în timp de-o oră, 12 cântări, între care subliniem pe: *De tine se bucură*, a regretatului maestru Gh. Dima, o melodie, ale cărei acorduri ne revocă în minte muzica bisericească a poporului nostru ardelenesc. Frumos, dulce, de-o gingăşie extraordinară, a fost *Hristos a înviat*, al lui Podoleanu; expresiv şi puternic *Sfinte Dumnezeule*, de Ed. Wachmann, nu mai puţin izbutite celelalte compoziţii, de: N. Oancea, T. Popovici şi G. Muzicescu.

Concertul, — onorat cu prezenţa I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, a P. S. Sale Arhiereului Vasile, vicar arhiepiscopesc, şi a altor persoane bisericeşti, militare şi civile din oraş, — întăreşte buna reputaţie a Reuniunii.

Răscumpărări. Părintele asesor cons. *Dr. George Proca* şi-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică, contribuind la fondul orfelinatului arhidiecezan cu suma de 500 Lei.

— Dl. *Dr George Măcelar*, advocat, şi-a rescumpărat felicitările de ziua onomastică, dăruind 500 Lei la fondul N. Cristea, administrat de Reuniunea meseriaşilor şi 500 Lei la fondul căminului pentru bătrâni al «Societăţii rom. de înmorm. din Sibiu».

— La acelaş fond, şi tot ca rescumpărare a felicitărilor a dăruit dl *George Poponea*, 200 Lei.

Li se exprimă mulţumită.

Adunarea generală a «Reuniunii cult. naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» s'a ţinut în 6 April a. c. conform ordinei de zi publicată. Adunarea generală a fost deschisă şi condusă de dl rector *N. Colan*, prezidentul Reuniunii. S'a cetit Raportul general al comitetului şi s'a prezentat încheierea socotelilor pe anul 1929, fiind primit atât raportul general, cât şi încheierea socotelilor, votându-i-se comitetului mulţumită şi dându-i-se descărcare.

Urmând la ordinea zilei alegerea comitetului pe timp de 3 ani, înainte de a se trece la alegerea comisiei de candidare, dl N. Colan comunică adunării generale că în urma multelor ocupaţii ce le are, roagă adunarea generală să abstee dela alegerea dsale ca prezident, mulţămind pentru încrederea, dragostea şi sprijinul acordat timp de 6 ani. După alegerea comisiei de candidare şi după propunerea ei, este ales aproape în întregime vechiul comitet, în frunte cu stim. domn *Emilian Cioran*, protopop, ca prezident.

După alegerea comitetului, dl *G. Poponea*, ca prezident al alegerii, în numele adunării generale, în cuvinte bine simţite mulţumeşte dlui rector N. Colan pentru conducerea înţeleaptă şi dragostea arătată în cei 6 ani, rugându-l ca şi pe viitor să fie bun îndrumător şi sfătuitor al reuniunii.

De încheiere amintim, că vechia noastră Reuniune, pe lângă continuarea activităţii, conform tradiţiei pe teren cultural, naţional şi profesional, şi-a mai îmbogăţit averea în anul 1929, cu frumoasa sumă de aproape 100,000 Lei.

Poşta redacţiei

Pr. *T. M.* în *S.* Conferenţa a apărut în Nrul 28. — Vi se comuni ă de administraţie că foaia se trimite la adresa *Oficiului parohial.*

(24) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Pentru facerea unui grilaj aşezat pe un zid de beton, se publică licitaţie, care se va ţinea în ziua de *11 Mai a. c.* Betonul în pământ va fi de 40 cm. şi afară din pământ de 70 cm., grilajul va avea în lungime 36 metri şi în înălţime 1·20 m.; se va face grilajul după modelul ales de consiliul parohial. Doritorii să-şi trimită la oficiul parohial oferta pe ziua numită.

Buneşti, în 6 April 1930.

Oficiul parohial ortodox român.

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte

studiu istoric-misionar

de

Arhiereul

Grigorie Leu Botoşăneanu

Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (23) 7—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe în permanenţă

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese poştale Lei 30·—.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de Ioan cav. de Puşcariu. Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Pentru preoţime. *Ştofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 27 April 1930 Nr. 32

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

(cl.)

Dlui Dr. Horia P. Petrescu, secretar literar al «Asociațiunei»

Str. Șaguna Nr. 8 Sibiu

Congresul cultural al „Astrei"

Serviciul divin

Conform programului anunțat în ultimul număr al ziarului nostru congresul cultural al Asociațiunii s'a început în 24 April a. c. cu serviciul divin oficiat în biserica noastră catedrală și în biserica greco-catolică la ora 9 a. m.

In *catedrala* noastră serviciul divin a fost oficiat de P. S. Sa arhiereul *Vasile*, asistat de preoțimea catedralei.

Au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, Președintele «Astrei» Vasile Goldiș împreună cu membrii comitetului central, General Dr. Moga prefectul jud. Sibiu, D-na Sabina Cantacuzino reprezentanta Universității libere, Dl Stelian Popescu directorul «Universului», Dnii prof. universitari Mihail Dragomirescu, Simion Mehedinți și G. Adamescu precum și un însemnat număr de delegați din provincie.

Deschiderea Congresului

După terminarea serviciului divin întreaga asistență se îndreaptă către localul Prefecturii județene în a cărei sală se țin ședințele.

La ora 10¼ dl Președinte *Vasile Goldiș*, ocupând locul presidial și având în dreapta pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae și Dr. G. Preda vicepreședinte, iar în stânga, vicepreședintele Octavian Russu și Canonicul Ștefan Roșianu reprezentantul Mitropoliei din Blaj, anunță mai întâi dureroasa știre despre marea nenorocire întâmplată în comuna Costești unde peste 100 persoane au căzut pradă incendiului mistuitor; roagă pe Dumnezeu să ne ferească de astfel de catastrofe și spune, că membrii comitetului central au contribuit la colecta deschisă cu suma de 10.000 Lei.

Citește apoi **importantul** discurs de deschidere, ascultat de numeroasa asistență cu toată atențiunea, pe care-l publicăm în întregime:

Hristos a înviat!

Nu am pregătit de astădată, pentru întâmpinarea Dvoastră, un discurs cum se zice «festiv». Fiindcă nu v'am poftit la un festival, la părăzi, ci la muncă migăloasă, poate chiar obositoare. Voiu numai să precizez înc'odată ideea în numele căreia am îndrăznit să vă cerem considerabila jertfă a deplasării dvoastră aci și să desenez în contururi mari înțelesul propriu al acestei întruniri, programul de muncă și ordinea ce vom observa la desfășurarea ei.

Congresele anuale ale Astrei, adunările generale cum le zicem noi, sânt mai vârtos de ordin administrativ, dări de seamă, cenzuri de gestiuni, alegeri, hotărâri șematice, aproape simple formule repetate an de an, însoțite de discursuri festive, saluturi împrumutate, banchete cu interminabile toasturi, bal, concert ori teatru, ședințe forțate ale secțiunilor literare și științifice, poreclite și ele «festive», cu public obosit, benchetuit, plictisit. Ca intermitență, în curs de 2—3 ore, într'o singură ședință se încearcă discutarea fără nici o pregătire a celor mai variate și importante probleme, foarte adesea de către oameni cu desăvârșire absenți dela orce serioase preocupări culturale, științifice ori literare. Apoi ca lumea să scape de toate acestea obositoare inutilități, în graba mare se iau hotărâri, cari ulterior se dovedesc a fi ori inexecutabile, ori perimate ori chiar deadreptul păgubitoare adevăratelor interese ale Asociațiunii.

Descurajat de repetirea acestui straniu tablou la adunarea generală dela Turda, în toamna anului trecut, am propus să se convoace, într'un timp oarecare, la consfătuire, președinții și câțiva delegați ai tuturor despărțămintelor noastre județene, cari să revizuiască situațiunea Asociațiunii acum după 10 ani dela unire, în statul român, să-i definească rostul, să-i deseneze problema principală de rezolvit, să-i găsească cea mai potrivită organizare în acest scop. Să chibzuiască mijloacele realizării, să determine categoriile funcționale ale societății românești, cari vor slujì ca suport al executării tuturor celor trebuitoare spre apropierea progresivă a idealului fixat *și mai presus de toate să deștepte interesul marelui public pentru acest vechi așezământ cultural al Ardealului, acum al României întregite.*

Propunerea mea a fost primită.

Încă din toamna anului trecut am început preparative pentru executarea hotărârii. N'a fost zi, în care să nu mă fi gândit la problema aceasta. Contemplând neîncetat asupra ei, m'am convins, că o simplă consfătuire a președinților dela despărțămintele noastre centrale județene, nu va rezolvi problema. Președinții aceștia sânt oameni de treabă, fruntași ai societății, suflete idealiste, cari cei mai multi aduc apreciabile jertfe pentru Asociațiune, fără nici un interes de ordin personal, dar nu le putem atribui căderea să se pronunțe în competență asupra tuturor chestiunilor, cari se impun. Apoi sânt ei înșiși incadrați în organismul actual al Astrei. Câtă vreme noi avem nevoie de competențele consacrate asupra tuturor problemelor, *avem nevoie de publicitatea țării, fiind vorbă de o înjghebare, care vrea să fie a țării, să slujească țara, să o vrea țara și să o susțină țara.*

M'am hotărât atunci să prilejuesc o întrunire a tuturor adevăraților reprezentanți culturali ai țării și să chem ca referenți ai deosebitelor probleme competențele cele mai ilustre ale generației noastre. Am dorit să avem odată întrunit parlamentul cultural al țării românești după întâia decadă a unirii, fiindcă eu personal sânt adânc convins, că oricât s'ar pierde prin politică, totul se poate recâștiga prin cultură. Și am socotit ca loc de adunare potrivit, orășelul acesta, ascuns în umbra munților ca un simbol al modestiei și simplității, nedespărțite tovarășe a tuturor marilor făptuitori. In preajma unei catedrale ortodoxe românești ridicată exclusiv din pietatea neprihănită a credincioșilor, săraci în ale lumii și simpli cu duhul, dar neclintiți tari în credință mai vârtos luptând împotriva milenarilor dușmani de moarte ai vieții lor etnice, pilduind adevărul spus atât de frumos în cartea despre evoluția valorilor a adorabilului francez Bouglé «On serre plus fort la hampe du drapeau qui a le vent contre lui» (Mai puternic strângi drapelul, când vrea vântul să-l restoarne). Și aci în mijlocul unui mic, dar vechi popor străin de sângele nostru, care ne ofere clasicul exemplu, că *disciplina sufletească și solidaritatea sentimentelor sunt mai puternice cetăți ale existenței naționale, decât numărul neînsuflețit și întinderea geografică lipsită de farul acelulaș ideal.*

Nu știu dacă gândul meu a fost realizat prin adunarea de azi. Se va vedea. Dacă ar fi eșuat deocamdată, nu-i cu supărare. «Qui perdidit numerum, incipiat iterum». Ideea a fost aprobată. Este exclus să nu prindă, națiunea română n'a putut fi desvlăguită desăvârșit. Parlamentul cultural român trebue să se întrunească. Dacă nu azi, altă dată, chemat de altcineva mai cu autoritate, mai competent decât mine. Dar oficialitatea să stea la o parte. Să asiste numai ca slujitoare a obștei, descătușate din catenele servituței moderne organizate în cadrele așa numitelor partide, fie de alternativ guvernământ, fie de orgoliile egocentrizmelor personale, ori de ideologiile absurdităților doctrinare. *Viitorul sănătos se naște din împreunarea firească a trecutului cu prezentul, altfel produsul ar fi bastard.* Patria este pământul strămoșilor, dar tot atunci ea este zestrea fiilor noștri. N'o slăvim numai pentru trecutul pe care-l incorporă, ci mai vârtos pentru viitorul pe care-l prepară.

Mie însă mi-se aprinde inima de o mare veselie, chiar şi de ceeace văd aci. Am chemat toată intelectualitatea : ministerul instrucţiunii publice, ministerul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale, unde cum ştie cred toată lumea, s'a clădit un cort şi pentru cultura poporului, am făcut apel la capii celor două biserici româneşti din Ardeal, am invitat reuniunile corpurilor didactice, învăţători, profesori secundari şi universitari, fiindcă fără colaborarea preoţilor şi a învăţătorilor tot zbuciumul nostru întru luminarea poporului rămâne fum în vânt. In frunte cu Academia Română am chemat aci toate societăţile culturale din ţară, convins fiind, că o coordonare, o oarecare unificare organică a lor este condiţie inexorabilă pentru eficacitatea muncei tuturor. Am trimis informaţiuni oficiale, am scris chiar personal reprezentanţilor presei româneşti, deoarece în mersul triumfal al omenimii spre culmile ascunse în ceaţa infinitului ale civilizaţiunei acum şi tot mai mult de acum înainte presa devine factorul deciziv, asumându-şi răspunderi, cari vor pretinde o tot mai desăvârşită organizare a ei între marginile utilităţii universale omeneşti.

Toţi acei cari se găsesc aci, vor avea dreptul să-şi spună cuvântul lor, fie că sunt ori ba membri ai Asociaţiunei, deoarece se pune o chestie de ordin general, *se afişează atenţiunii naţiei întregi problema culturei*, care înglobează toate interesele şi dă în chipul acesta fiecăruia dreptul a-şi spune gândul desbrăcat de patima omenească, din care face parte ca o specie bizară patima românească. Nu e vorbă acum de nici o gestiune, nu se vor impune nimănui obligamente, nu se vor oferi trambuline, nu se vor alege preşedinţi, nici comitete, e vorba numai să se aprindă luminări, cari să lumineze tuturor.

Poate ar fi trebuit să aşez în fruntea problemelor întrebarea: după toate cele întâmplate şi în situaţiunea de azi a naţiunei române Asociaţiunea dela Sibiu mai are rost să existe ori ba? Am crezut însă că la întrebarea aceasta n'ar potea să dea răspunsul vre-un savant, un specialist, o adunare oarecare, *fiindcă răspunsul îl poate da numai conştiinţa neamului întreg.*

Se ştie ce a fost Asociaţiunea în trecut. Intr'un recent articul al său dl Cezar Petrescu, pe care-l doream odată secretar literar al acestei societăţi, defineşte astfel rostul din trecut al Astrei: «Trecutul Astrei a însemnat pagini de aspre rezistenţe în istoria luptelor naţionale din Ardeal. Era rezistenţa cea mai durabilă. Prin cultură, prin păstrarea graiului, prin carte, prin tradiţie, tot tezaurul spiritual al românizmului din Ardeal galvanizat de Asociaţia cărturărească din Sibiu, ca să înfrunte loviturile de berbec ale desnaţionalizanţilor maghiari. Astra şi-a făcut datoria până la sfârşit. A depăşit-o chiar. Ii datorăm toţi românii, de ori unde, o recunoştinţă, care trece dincolo de oamenii prezentului, la mari dispăruţi».

Dl Cezar Petrescu zice pentru trecut. Dar astăzi idealul aprins şi vârât tainic în inimi prin Astra s'a împlinit, naţia românească intregită îşi stăpâneşte însaşi destinul. Atunci ce rost mai are Astra, — va întreba cineva, — în Statul Român? Noi însă vom răspunde că Statul este o solidaritate mecanică, naţiunea însă este o solidaritate organică. Statul român nu a fost totdeauna, el a fost clădit piatră de piatră prin solidaritate organică a naţiunei române de pretutindeni ca o minune în istoria omenirii şi tot această solidaritate organică a naţiunei române îl va susţine în faţa tuturor primejdiilor din afară ori din lăuntru, *fiindcă acum vântul nu urlă numai din afară, ci şi din mijlocul nostru* şi drapelul va trebui strâns cu înzecite puteri, pe cari nu ni-le dă decât solidaritatea conştientă a neamului, steaua de eri desprinsă din ceriu şi bătută în inimile tuturor.

In ilustrul său discurs dela Sorbona asupra întrebării ce este o naţiune, Ernest Renan spunea că «naţiunea este un suflet, un principiu spiritual», mie însă mi se pare mai luminoasă definiţia profesorului Nae Ionescu, afirmând, că «*Naţiunea este o comunitate de iubire şi de viaţă*». Această comunitate de iubire a fost idealul urmărit de Astra în trecut şi ea crede în misiunea ei de a rămâne şi în statul român altarul aceluiaş ideal, care să reunească în comunitatea de iubire pe toţi fiii naţiunei române, smulgându-i din drăceasca dihonie ruinătoare.

«O societate — spune Bouglé, nu este numai schimb de serviciu, colaborare de forţă, ci comunitate de sentimente, oamenii nu sunt asociaţi intim, decât numai atunci, când au de respectat în comun unele lucruri. Civilizaţiunea nu este numai o sumă de utenzilii, pe cari umanitatea le foloseşte, ca să stăpânească natura, ci un sistem de ţeluri cu destinaţia de a uni activităţile omeneşti. «*Intreţinerea unui foc sacru e o necesitate de viaţă pentru oricare societate*». In cartea despre desechilibrul lumii Dr. Gustav Le Bon, constată, că «declinul Romei datează din ziua care Romanii au încetat să-şi cinstească zeii».

Asociaţiunea rămâne în mijlocul poporului românesc vatra focului sacru indispensabil pentru viaţa oricărei naţiuni şi altarul de închinare zeilor scumpi fiinţei româneşti în pofida oricăror ademenitoare doctrine de nivelări sociale împotriva legilor organice ale vieţii, ori desrădăcinării din solul fertilizat prin tradiţia generaţiilor, din vlaga cărora ne-am întrupat. Sufletele curate unindu-se vor şti să creieze presiunea de atmosferă, care va desinfectea societate românească şi va reîntrona morala şi cinstea ca principii obşteşti de viaţă regulatoare, asigurând astfel neamului nostru locul cuvenit în ansamblul civilizaţiunei creştine.

In acest scop Vă cer ajutorul şi deschid şedinţa. —

Discursul a fost primit cu vădită plăcere şi terminat în aplause pelungite.

Domnul Preşedinte citeşte apoi următoarele telegrame primite :

Dlui VASILE GOLDIŞ,
preşedintele «Astrei»

SIBIU.

Unirea societăţilor culturale mai ales a celor vechi, pe bază de autonomie şi fără amestec de stat e o veche dorinţă a mea; mă bucur că în Ardeal se simte pentru cultură aceaş nevoie de muncă solidară în vremea hâdelor sfăşieri de partide, a materialismului brutal şi a parveniţilor de toate speţele şi din toate provinciile.

IORGA, preş. Ligii culturale.

D-lui VASILE GOLDIŞ,
preşedintele «Astrei»

SIBIU.

Impiedecat în ultimul moment a participa la congres, Institutul Social Român, prin mine salută primul Parlament al culturei româneşti, gând vechiu şi scump nouă preconizat sub forma senat-cultural. In ajunul publicărei de institut a volumului teoria şi politica culturei urăm periodicitate permanentă de funcţionare acestui parlament, desbateri rodnice şi cel mai temeinic viitor bătrânei şi veşnic tinerei «Astra», pentru împlinirea misiunei ei naţionale.

DIMITRIE GUSTI, preş. institutului social român.

Bucureşti.

Biroul congresului «ASTREI»

SIBIU.

Impiedecat a asista la înălţătorul congres al vechei şi respectatei Asociaţiuni în numele Societăţei culturale „Cele trei crişuri" Oradea, urez ca lucrările congresului să fie cât mai folositoare şi rodnice pentru înălţarea ideii culturale-naţionale şi întărirea neamului; «Cele trei crişuri» aderă cu entusiasm la măreţul congres. In numele Societăţii culturale «Cele trei crişuri»:

Col. BACALOGLU.

Domnul Preşedinte declărând şedinţa deschisă, numeşte membrii biuroului şi anunţă, cu satisfacţie, că toate instituţiile şi societăţile învitate au răspuns că vor participa la lucrările acestui Congres. Astfel: Biserica ortodoxă e reprezentată prin I. P. Sa Mitropolitul *Nicolae*, Mitropolitul Blajului prin canonicul Roşianu, Inaltul Guvern prin dl General Dr. Moga, Ministrul Instrucţiei prin dl Inspector Silviu Ţeposu, Academia Română prin dl prof. univ. Bogdan Duică, Universitatea liberă Bucureşti, prin doamna Sabina Cantacuzino, Universitatea din Bucureşti, prin d-nii prof. M. Dragomirescu, I. Mehedinţi şi Adamescu, etc.

Intrându-se în ordinea de zi, dă cuvântul domnului Dr. G. *Preda.* Printr'o vorbire mai lungă D-Sa desvoltă ***ideile cuprinse în referatul propus asupra reorganizărei şi concluzille la care se poate ajunge.***

După dl Dr. Gh. Preda ia cuvântul *Dr. Căliman* delegatul despărţământului Braşov, care spune :

«Despărţământului Braşov i s'a făcut deosebită cinste de a fi însărcinat cu compunerea referatului asupra raporturilor dintre centru şi despărţăminte.

Şi poate a fost îndreptăţită această cinste acordată, deoarece activitatea despărţământului Braşov care a organizat 10 despărţăminte de plasă şi 21 de cercuri culturale nu este de desconsiderat. Bazat pe această activitate comitetul din Braşov a întrezărit piedica aruncată propăşirii culturale la sate, care de aici înainte formează obiectul principal de combătut. Acest impediment zăcea chiar în statute încurajat de împrejurarea lipsei oamenilor cu interes pentru cauza culturală».

Propune deci schimbare câtorva §§ din statutele Astrei în sensul reglementării atribuţiunilor comitetului central şi judeţean precum împiedecarea formării de prea multe cercuri culturale în cuprinsul unui judeţ, fapt care din lipsa oamenilor pregătiţi, da naştere la nemulţumiri, a căror rezultat e inactivitate. Art 3 din statute trebue modificat în sensul ca despărţământul judeţean să fie în capitala judeţului, iar dacă în judeţ mai sunt şi alte centre urbane, acestea să fie sub supravegherea directă a Comitetului Central. La fel art. 40 referitor la diferitele încasări şi venituri trebue modificat.

Urmează dl prof. *Bogdan Duică* :

Raportul dlui Preda a fost atât de complect încât a cuprins toate lucrurile frumoase.

In continuare arată activitatea Astrei în 1928—1929.

Faţă cu acest rezultat, care reprezintă o forţă, ea nu trebue risipită, ci respectată.

«Astra» nu e încă parlamentul cultural şi datoria oricăruia din noi e ca să dea sfaturi serioase.

Propune constituirea unei comisii formată din culmile culturii noastre destinată «a mătura» ceeace nu e logic din proectul de organizare, comisiune care să

nu fie prea mare şi menit a limpezi atmosfera care a cuprins «Astra» la adunarea generală dela Turda.

Dl prof. *Suciu — Turda*, aduce motivarea propunerilor de reorganizare făcute după un studiu meticulos.

Dl *Dr. Stoenescu — Constanţa*, aducând salutul Dobrogii şi a dlui General Vladescu; arată pe scurt activitatea secţiei dobrogene.

Printr'o scurtă interpelare oratorul dobrogean se declară nemulţumit asupra tonului de regionalism feroce cu care a vorbit dl Suciu.

Cu acestea, şedinţa primă s'a terminat. Despre demersul celorlalte şedinţe — în numărul proxim.

Serviciile divine în catedrala mitropoliei

Săptămâna patimilor

Incă din Dumineca Floriilor în biserica noastră catedrală s'au oficiat după rânduiala bisericii, deniile, la cari au luat parte numeroşi credincioşi. In această săptămână s'au spovedit şi cuminecat mulţime de credincioşi din oraşul nostru; elevii dela diferite institute de învăţământ precum şi soldaţii din garnizoană au fost împărtăşiţi în săptămânile anterioare.

Incepând de Joi seara toate serviciile divine au fost oficiate de I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de P. S. Sa arhiereul Vasile, de consilierii mitropolitani şi arhiepiscopeşti şi de cei dela catedrală. Inainte de cetirea evangheliei a zecea, rectorul academiei teologice, N. Colan, a ţinut o emoţionantă predică.

Vineri la 4 d. m. s'a oficiat vecernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce. La intonarea cântării: «Pe tine celace te îmbraci cu lumina ca cu un vestmânt», preoţii au ridicat de pe sfântul prestol, epitaful şi împreună cu sfânta Evanghelie şi cruce le-au dus pe masa din mijlocul bisericii, care închipueşte mormântul Domnului, în sunetul jalnicei cântări: «Iosif cel cu bun chip».

A urmat apoi sărutarea epitafului împreună cu metaniile obişnuite din partea preoţimii şi a credincioşilor.

Vineri seara la ora 6½ s'a celebrat utrenia şi prohodul. Credincioşii din biserica arhiplină, ascultau cuprinşi de duioşie, frumoasele tropare ale celor trei stări, dela mormântul Domnului: «Viaţă în mormânt», «Cade-se să te mărim pe tine» şi «Neamurile toate». După terminarea cântărilor protoiereul Ioan Dăncilă a rostit o duioasă cuvântare. A urmat apoi ridicarea sfântului aer şi încunjurarea bisericii, mergând înainte cântăreţii, preoţimea cu aerul, I. P. S. Sa, apoi dl General Panaitescu, Comandantul Corpului 7 Armată, cu ofiţerii din garnizoană, reprezentanţii autorităţilor civile şi o mulţime mare de credincioşi.

In tot timpul ocolirii bisericii, cântăreţii au intonat «Sfinte Dumnezeule», s'au tras clopotele catedralei şi trupa a dat onorurile.

Serviciul de Joi seara al patimilor şi cel de Vineri al prohodului Domnului au fost adevărate manifestaţiuni de credinţă şi pietate creştinească. —

Slujba Invierii Domnului

Praznicul Invierii Domnului s'a serbat şi în anul acesta cu o deosebită solemnitate.

Aât la Inviere, la ora 4 dimineaţa, cât şi la liturgie a pontificat I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, asistat de preoţimea din centru. La Inviere, o companie din regimentul 90 infanterie, în frunte cu drapelul şi muzica a fost postată înaintea catedralei, dând onorurile militare.

Eşind I. P. S. Sa din altar, rosti în mod solemn cuvintele: «Veniţi de luaţi lumină», şi dela lumina I. P. S. Sale şi-au aprins toţi credincioşii luminile.

S'a început apoi serviciul divin, cu încunjurarea catedralei; după aceasta, în faţa intrării principale I. P. S. Sa a citit sfânta evangelie şi apoi a cântat «Hristos a înviat». In clipa când I. P. S. Sa a început să cânte «Hristos a înviat» 21 tunuri au vestit întregului oraş momentul înălţător al Invierii.

I. P. S. Sa urcă treptele catedralei urmat de cler şi credincioşi şi ajuns în uşa bisericii, cu voce înaltă rosteşte cuvintele: «Ridicaţi boieri porţile cele veşnice, că va intra Impăratul mării». Acestei alocuţiuni au urmat întrebările din biserică: «Cine este acesta Impăratul măririi? I. P. S. Sa: Domnul cel tare şi puternic, Domnul cel tare în războaie, Domnul puterilor, acesta este Impăratul măririi!».

Dupăce întrebările şi răspunsurile s'au repetat de trei ori, s'au deschis uşile şi convoiul a intrat în biserică.

S'a celebrat apoi frumoasa slujbă a Invierii, la finea căreia I P. S. Sa în cuvinte sărbătoreşti a făcut apoteoza Invierii Domnului. «A înviat Domnul, exclamă I. P. S. Sa, pentru noi, deschizându-ne calea spre mântuire şi fericire. Invierea Domnului este baza credinţei, că Dumnezeu ne poate învia spre o viaţă nouă şi este totodată întărirea nădejdei noastre, pentru ca să nădăjduim în Dumnezeu, care doreşte să înviem spre această nouă viaţă».

Serviciul de dimineaţa s'a terminat la ora 6½.

La ora 9½ I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* a fost condus din partea preoţimei în catedrală cu ceremonia obişnuită.

I. P. S. Sa asistat de 10 preoţi şi 2 diaconi a celebrat sfânta Liturghie.

La finea sfintei liturghii I. P. S. Sa a rostit frumoasa pastorală trimisă din prilejul marelui praznic tuturor parohiilor din arhiepiscopie, ascultată fiind de mulţimea de credincioşi cu deosebită luare aminte. Atât la serviciul de dimineaţă, cât şi la sfta liturghie a participat dnul General Panaitescu, cu dnii ofiţeri şi mulţi credincioşi.

Se apropia ora 12 când I. P. S. Sa a fost condus la reşedinţă cu aceiaş ceremonie cu care a fost adus.

In a II-a zi a praznicului Invierii Domnului sfânta liturghie în Catedrală a fost oficiată de P. S. Sa arhiereul *Vasile* cu mare asistenţă.

La finea sfintei liturghii P. S. Sa a ţinut numeroşilor credincioşi o instructivă meditaţie în jurul scenei cu spălarea picioarelor apostolilor (Ioan c. 13, v. 3—17) arătându-se sublimitatea acestui gest de umilinţă a Creatorului înaintea creaturii Sale, din nemărginită iubire faţă de om şi ca o pildă, cum trebue să ne fie purtarea cu semenii noştri. Manifestaţia aceasta de dragoste ne este cel mai sigur ajutor în mijlocul năcazurilor, pentrucă ne face capabili de răbdare, ne restabileşte echilibrul sufletesc şi ne asigură liniştea internă necesară spre a trăi şi munci cu folos. De sigur lumea în care trăim ne trimite mulţi ghimpi de otravă, dar în mijlocul amărâciunilor ei stă ca un punct solid credinţa, că dacă Hristos a îngenunchiat până şi înaintea picioarelor lui Iuda vânzătorul, e în stare să facă acest lucru înaintea fiecărui dinte noi, oricât de nevrednic ar fi. Şi acest gând ne uşurează soarta proprie, eliberându-ne simţirea de balastul ce o întunecă şi înruieşte şi aduce o rază de soare în iritaţia şi nervozitatea zilelor în care trăim. Acomodându-ne pildei date de Mântuitorul, din fapta noastră, răsare o viaţă nouă ce se hrăneşte din dragoste şi care singură e în stare a ne da sensaţia curată a învierii noastre morale, aducând în suflete primăvara şi desfătându le în mireasma florilor cereşti a dragostei, nădejdei şi credinţei.

Răspunsurile liturgice le-a dat în ambele zile, corul mixt al catedralei condus de prof. T. Popovici.

P. Sf. Vasile la Răşinari

A face sf. sărbători la ţară e un prilej de profunde emoţii sufleteşti. Pentru ţărani sf. Paşti sunt zilele amnistiei cereşti pe seama păcătoşilor de pe pământ. Să participi la slujba învierei, să te închini sfintei cruci şi evangheliei, să îngenunchezi la molitva Paştilor... toate acestea sunt acte sacramentale, care stau în strânsă legătură cu răscumpărarea omului din păcat.

Numai cei lăpădaţi din comunitatea creştinească lipsesc de la Paşti. Aşa e la ţară şi — lăudat fie numele Domnului — urmele Fiului său se simt încă printre creştinii de la ţară.

Anul acesta P. S. Arhiereu Vasile a făcut învierea la Răşinari. A plecat din ajunul Paştilor însoţit de doi asesori consistoriali. La 3 ore dimineaţa a slujit învierea la biserica cea mare. De ziua învierii a sosit acasă mulţimea de locuitori cu rosturi la munte şi câmpie. Era o mulţime de popor bărbaţi şi femei. Cimiterul pe coastă scânteia de lumini aprinse la căpătâiul celor adormiţi.

S'a continuat şi sf. Liturgie, iar la sfârşitul slujbei a cuvântat Prea Sfinţia Sa despre darurile răscumpărării prin Isus Hristos. Ascultătorii sorbiau cuvintele predicei arhiereşti şi desigur vor reveni cu sufletul la predica vrednică de ziua de Paşti.

In legătură de idei a esplicat P. S. Sa ce i-a determinat să ia atributul «de Răşinari» la numele său arhieresc.

In epoca cea mai grea a istoriei, acţiunea de mântuire s'a început cu credincioşii dela sate. Şi atunci Răşinarul a fost reşedinţa episcopească. Mitropolitul Şaguna a ales să se odihnească alături de mormintele ţăranilor din Răşinari. Păstrătorii sufletului creştinesc sunt credincioşii de la sate — să nu se infecteze de călbeaza timpului. P. S. Sa a pus în vedere ascultătorilor că-i va căuta şi în alte zile mari ale anului, arătând şi prin aceasta cât de mult ţine Biserica la credincioşii de la ţară şi toate nădejdile se leagă de ei în opera grea a premenirii morale a neamului.

Coresp. Luca.

Anuar. A apărut Anuarul X, al liceului de stat «Gheorghe Lazăr» din Sibiu 1928—1929 publicat de: Dr. Ioan Bunea, director. Cuprinsul: 1. Zece ani din viaţa liceului nostru, de dir. Dr. I. Bunea. 2. Ce este cercetăşia? de dir. Dr. I. Bunea. 3. Ziua Mamei, de prof. I. U. Soricu. 4. Date şcolare. — Sibiu, 1930 tiparul institutul de arte grafice «Dacia Traiană»

Biserică distrusă de incendiu

Peste 100 de oameni arşi de vii

Biserica dela marginea orăşelului Costeşti din Argeş, aproape de Piteşti, biserică ce servea şi de capelă a cimitirului, luând foc Vineri seară la ora 8·30, s'a prăbuşit peste credincioşii adunaţi la slujba prohodului.

Incepuse slujba dumnezeească, şi bărbaţi, femei şi copii ascultau, cu evlavie, glasurile preoţilor şi ale cântăreţilor. Lumânările aprinse se perindau prin faţa icoanelor.

Poate din nebăgarea de seamă a vreunui credincios, o coroană atârnată pe un perete a luat foc, care s'a întins la alte coroane din apropiere, făcând o vâlvătae de flăcări. Cei din apropiere s'au străduit să le stingă, dar nereuşind au strigat: foc! Panica a cuprins pe toţi, şi cu gândul să se salveze au dat buzna spre singura uşă a bisericuţii.

Invălmăşeala a fost groaznică. Nenorociţii năvăliseră toţi la uşă, strivind cei mai tari pe cei slabi. Ţipete înfiorătoare umpleau interiorul.

Dar scăparea nu era posibilă. Puhoiul de oameni apăsa uşa, ear nenorocirea se datoreşte faptului că uşa bisericii se închidea pe dinăuntru, şi nu putea fi deschisă, fiindcă massa de oameni împingea mereu.

In vremea aceasta flacările cuprinseseră întreaga construcţie de lemn a bisericii. Lemnul vechi şi uscat ardea cu furie. Fumul umpluse biserica şi vaetele celor prinşi înăuntru erau groaznice.

Scheletul bisericuţii trosnea şi deodată întreaga cupolă se prăbuşi în interior.

Cei cari rămăseseră acasă au fost cuprinşi de groază văzând biserica în flacări. Au alergat cu toţii. Când au ajuns în faţa bisericii, o privelişte îngrozitoare se desfăşura înaintea ochilor. Sub ruinele fumegânde ale bisericii, se vedeau mormane de cadavre arzânde...

De undeva, de prin preajma bisericii, apărură singurii trei credincioşi cari reuşiseră să se salveze în primul moment, povestind cu groază cum a început nenorocirea.

S'a dat de veste în toată localitate şi autorităţile au alergat, dar orce ajutor era de prisos.

Pela ora 10 seara, flacările s'au mai potolit şi de sub scrumul lemnăriei s'a început scoaterea cadavrelor. După socotelile făcute de cei ce-i ştiau pe ai lor plecaţi la biserică, s'a văzut că lipsesc peste 100 de inşi: bărbaţi, femei şi copii, au fost asficţiaţi. Cei doi preoţi, dascălul şi cântăreţii au avut acelaş sfârşit.

Din rapoartele oficiale aflăm că biserica avea o vechime de 100 de ani şi era construită din lemn, având ferestre minuscule şi uşă prea mică pentru ca lumea să se poată strecura într'un caz nenorocit.

Satul Costeşti are o populaţie de aproape 500 capi de familie, fără să aibă o biserică de mărimea necesară. Fruntaşii satului au luat iniţiativa construirii unui lăcaş de rugăciuni, şi în ultimul timp au şi început lucrările.

In această catastrofă şi-au găsit moartea şi unii locuitori a căror identificare o va face tot autoritatea administrativă, numai după ce se va face numărătoarea populaţiei.

Domnul să odihnească în pace pe ceice în Marea Vineri a Patimilor şi-au găsit un sfârşit aşa de jalnic!

*

Cu acest trist prilej, I. P. S. Sa Patriarhul MIRON a dat un cuvânt de mângâere şi apel pentru o colectă în ajutorarea celorce şi-au pierdut părinţii şi sprijinul şi mai ales pentru terminarea clădirii bisericii noi din acea comună.

INFORMAŢIUNI

Universitatea Populară «Nicolae Iorga», din Vălenii de munte, îşi deschide cursurile de vară între 15 Iulie şi 15 August 1930, sub conducerea directă a dlui profesor Nicolae Iorga. Inscrierile se fac la «Liga Culturală», B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1 Bucureşti I. — Costul căminului este 200 lei, iar cantina 1500 lei pe tot timpul cursurilor, şi se trimet prin mandat postal, scriindu-se pe cotor *«Pentru Cantina şi Căminul Vălenii de munte»*.

Decorat. P. S. Sa episcopul Nicolae al Clujului, împlinind zece ani de muncă în organizarea eparhiei, e decorat din partea Inaltei Regenţe cu ordinul Coroana României în gradul de mare cruce.

Festival artistic. Studenţii Academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, Valea Târnavelor, vor da un festival artistic în *Mediaş*, la 26 April a. c. Inceputul la ora 8 seara. Venitul este destinat bisericii ortodoxe din Mediaş. Programul este următorul: 1. T. Popovici: Hristos a înviat (cor). 2. Davidoff: «Cerurile spun», 3. I. Drăgoiu: «Pre Tine Te lăudăm», 4. I. Cart: «Heruvicul», 5. *** «Ca pre Impăratul», 6. *Prof. Dr. N. Terchilă conferenţă*, 7. I. Brăteanu: «Cântec de leagăn», 8. B. Atanasescu: «Ciobănaşul», 9. Gh. Sarra: «Idilă», 10. P. Dulfu: «Muncitorul» recitare de dl N. Belea, 11. N. Oancea «Hi, Hai Prahova», 12. I. Brăteanu: «Noaptea de vară», 13. B. Atanasescu: «Foaie verde ş'o răsură», 14. Vasilescu: Balada Iancului şi 15. I. Brăteanu: Marşul eroilor morţi 1916—1918.

Studenţii în vacanţă. Cercul cultural «Alba-Iulia» al studenţilor universitari din Cluj, va aranja în seara zilei de 26 April a. c. (Sâmbătă înainte de Dumineca Tomii) un festival artistic-dansant în sala «Carageale», cu următorul program: 1. Cuvânt de deschidere, de dl Alexandru Crăciun preş. cerc.; 2. Religia, biserica şi marxismul, conferinţă de dl Coriolan Bărbat, membru conferenţiar şi delegat al secţiei literare a «Astrei» din Cluj; 3. Iubire, poezie de Bazil Gruia, recitată de dl Ion Popa; 4 Cinematograful, comedie în 3 acte. Venitul este destinat pentru ridicarea unui bust lui Axente Severu în Alba-Iulia.

Revenire. Preotul *Dr. Vasile Rebreanu*, profesor de religie în Dej, a trecut, cu întreaga sa familie, la ortodoxie. Indeplinind formele legale, a adresat P. S. Sale episcopului eparhiei Clujului o scrisoare, în care spune: «Aveam de mult şi mă ardea dorinţa ca după unirea teritorială, atât de dorită, să simt şi farmecul unirii sufleteşti în aceeaş credinţă strămoşească ortodoxă... Mulţumesc pentru cuvintele de încurajare, care mi-au dat şi îmi vor da tăria să fiu neînfrânt şi să pot convinge şi pe alţii, ca să urnească jos odată acest perete despărţitor de fraţi».

Mulţumită. Comitetul «Reuniunii cult. naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» mulţumeşte şi pe această cale institutului de cred. şi economii «Albina» pentru suma de Lei 5000·— votată pe seama Reuniunii noastre din cvota de binefacere pentru scopuri culturale. *Comitetul.*

Poşta redacţiei

«Activitatea pastorală». Sânt adevăruri des repetate şi prea cunoscute. Trimiteţi altele.

Publicaţiune

Pe lângă intervenţia subsemnatului se va vinde prin licitaţie publică în sarcina şi pe riscul debitorului Arzumon Arzumanov în favorul mai multor creditori, cf. & 306 Cod. com., în ziua de 30 April a. c. la ora 3 d. a. în localul spedit. W. Herbert din Sibiu strada Ambruster Nr. 8, *un stoc de covoare orientale de colecţie*, de mărime şi calitate diferită, celui mai mare oferent în următoarele condiţii:

1. Covoarele se vând cu bucata, în lipsă de ofertă mai mare chiar sub preţul strigării.
2. Preţul vânzării şi impozitul proporţional de 2·64% se achit imediat după adjudecare, în caz contrar covorul se pune din nou în vânzare şi primul cumpărător nu va mai putea lua parte la licitaţie.
3. Cumpărătorul ia în primire covorul imediat după achitarea preţului.
4. Covoarele se pot vedea în localul W. Herbert în ziua licitaţiei dela 2—3 d. a.

Dr. N. Cristea
notar public.

(24) 1—1

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 3 Mai 1930 Nr. 33—34

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 4320/1930 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolilor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm **Adunarea eparhială** a Arhiepiscopiei noastre în sesiune ordinară pe ziua de **18 Mai a. c., Dumineca Samarinencei,** la ora 9 dimineața în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia cuvenita slujbă religioasă, apoi va avea loc deschiderea adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu la 2 Mai 1930.

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop și mitropolit.

Nr. 4377/930 Pres.

Circulară

Năpraznica nenorocire, care s'a abătut asupra comunei Costești din județul Argeș, luând foc biserica din luminările celor ce se găseau adunați la rugăciune în Vinerea Patimilor și arzând împreună cu ea și 112 credincioși, bărbați, femei și copii, în frunte cu preotul Dumitru Vișinescu — a umplut toată țara noastră, și chiar dincolo de hotarele ei, cu adâncă jale și durere.

Mulțime de familii din acea comună au rămas pe urma acestei dureroase întâmplări în suferințe și în lipsuri, iar satul întreg astăzi n'are lăcaș dumnezeesc în care să se adune la rugăciune și să găsească mângâiere în sfintele slujbe.

Este o datorie a noastră să sărim într'ajutorul fraților noștri atât de greu încercați din acea comună, și deodată cu rugăciunile noastre pentru sufletele scumpilor morți ai lor și cu mângâierea ce li-o trimitem celor rămași în viață apăsați de durere, să rupem fiecare câte o părticică «după averea sa» (Fapt. Ap. 11, 29) și să o trimitem fraților noștri năpăstuiți dtn Costești.

Drept aceea orânduim ca:

1. în bisericile unde până acum nu s'ar fi făcut, să se slujească, în cea dintâi Duminecă după primirea acestei circulări, un parastas pentru sufletele celor morți în focul din Costești; cu această ocaziune Prea Cucernicii preoți în predica zilei vor face amintire de dureroasa întâmplare de acolo;

2. în aceiași zi, ori, unde s'a făcut parastas, în Dumineca cea dintâi după primirea acestei circulări, câte doi membri ai comitetului parohial vor umbla pe rândul satului, din casă în casă, la particulari și instituțiuni, cu liste de colectă pentru frații noștri din parohia Costești și pentru terminarea bisericii lor de piatră, în locul celei de lemn care a ars;

3. banii astfel colectați vor fi trimiși, împreună cu listele în cari vor fi însemnate numele contribuenților și sumele cu cari a contribuit fiecare, pe adresa casieriei Consiliului nostru arhiepiscopesc din Sibiu, **până cel mai târziu la 19 Mai a. c.**

Cu această ocaziune aducem aminte iubitului nostru cler și popor de cuvintele sf. apostol Pavel: **„Să dea fiește care precum se îndură cu inima, nu dintru părere de rău sau de silă, că pe dătătorul de bună voie iubește Dumnezeu"** *(I Cor. 9, 7).*

Dacă va fi cu voia lui Dumnezeu și vom primì încuviințare dela Prea Sfințitul nostru frate întru Domnul Episcopul eparhiei Argeșului, vom merge în persoană în mijlocul fraților noștri din parohia Costești, pentru a ne ruga împreună cu ei și a le preda daniile cari se vor strânge din arhiepiscopia noastră.)*

Sibiu, la 27 April 1930.

Nicolae
arhiepiscop și mitropolit

***) NOTĂ. Prea Cucernicii preoți din județul Sibiu vor urma indicațiunilor ce le-am dat prin prefectura județului, în calitate de președinte al comisiunei județene pentru ajutorarea creștinilor din Costești.**

Cuvinte arhierești

— La Invierea Domnului —

III

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Iosif* al Caransebeșului:

Cartea pastorală a P. S. Sale pornește dela cuvintele Mântuitorului, — cuvinte mustrătoare ce ne sună și nouă, creștinilor de astăzi, — zicând: *«Ierusalime! Ierusalime!... de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, precum adună găina puii săi sub aripi, și nu ai voit»...* (Matei 23, 37).

Mântuitorul — urmează pastorala — răspunzând la întrebarea unui legiuitor: Care e porunca cea mai mare în lege, a zis: «Să iubești pe Domnul Dumnezeul Tău din toată inima ta, din tot sufletul tău și din tot cugetul tău. Aceasta este cea mai mare și întâia poruncă. Eară a doua, asemenea acesteia este: să iubești pe deaproapele tău, ca pe tine însuți». Aceasta este cea mai mare și cea dintâi poruncă, ne spune Mântuitorul, — și pe aceasta o călcăm noi mai mult.

Cine iubește pe Dumnezeu, cu adevărat, acela iubește și pe deaproapele său.

Dar această iubire a deaproapelui cere, ca în viața socială să-i respectăm convingerile isvorâte din rațiunea, din mintea lui dăruită de Dumnezeu, și întrucât această convingere socotim că e greșită, să ne dăm silința a o îndrepta, dar nici de cum a-l urî, disprețui, sau chiar a ne răsbuna asupra celui de altă convingere, și așa a produce înverșunare și a provoca iarăși — la timp binevenit — ură, dispreț și răsbunare. Și aceasta cu atât mai vârtos, că nimenea nu este fără de greșală. Ceeace astăzi ni se pare a fi bun și potrivit, mâne ni se poate arăta și dovedì ca rău și nepotrivit scopului ce-l urmărim.

Sărbând astăzi Invierea Domnului, să ne curățim simțirile și să ne dăm seamă de urâciunea vieții în păcate, în înstrăinare de Dumnezeu și deaproapele, și cu atât mai mare căldură și dragoste să înconjurăm pe Acela, Carele sângele Său l-a vărsat pe Cruce, pentru păcatele omenirii, adecă pe Domnul nostru Isus Hristos și mulțumind bunului Dumnezeu, că prin harul Său ne-am învrednicit a fi membri ai sfintei Lui Biserici dreptmăritoare să ne îmbrățișăm și să ne sprijinim unii pe alții. Cu dragoste frățească trăind în bună înțelegere, întru preamărirea Domnului nostru Isus Hristos, din ce va rezulta, va urma ca rod ceresc al dragostei noastre față de Dumnezeu și deaproapele, fericirea noastră cerească, iară ca rod pământesc, bunăstarea și întărirea bisericii, prosperarea și viața noastră națională.

Preamărind pe Dumnezeu: «Unul pe altul să ne îmbrățișăm: să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Înviere»... și așa să ne salutăm unii pre alții cu salutarea creștinească și vestitoare de biruință: *«Hristos a înviat!»*.

IV

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Roman* al Orăzii:

Văzut-ați, iubiții mei, suferințele pe care Fiul Omului le-a îndurat pe Golgota: batjocura, bătăile, cununa de spini, sudorile de sânge și chinul de pe Cruce. Toate le-a suferit, toate le-a îndurat pentrucă a mărturisit adevărul. Ați văzut însă și strălucirea Învierii Lui: biruința adevărului. Răutatea omenească n'a putut omorî adevărul. El a rupt pecețile pietrii rostogolite pe mormântul, în care l-a îngropat ura, și a țâșnit biruitor a treia zi și cu lumina sa strălucitoare a învăluit lumea. Adevărul n'a murit, el este între noi. Unde este Hristos, acolo este adevărul.

...In anul acesta se împlinesc una mie nouă sute de ani decând a plecat Isus Hristos să propovăduiască Evanghelia adevărului, una mie nouă sute de ani de când a răsunat prima oară pe țărmul Ghenezaretului: «veniți la mine toți cei osteniți și Eu vă voi da odihnă». Paștile din acest an au dară și o însemnătate jubilară a Evangheliei ce s'a descoperit nouă prin Mântuitorul Hristos. Să fie acest praznic și începutul unei noui evanghelizări, care să biruiască lumea de azi. Sub oblăduirea acestui adevăr evangheliar vom ajunge și mărirea veacurilor viitoare și învierea cea de obște. Crade și te vei mântui, iubite fiule, sfășiat de vremile ispitelor.

Dar Paștile din anul acesta mai au și o deosebită însemnătate pentru noi românii. In anul 1919, anul

Invierii neamului românesc din moarte, Paştile le-am prăznuit în aceeaşi zi ca şi în anul acesta: la 20 April. Armata română vitează ne-a scăpat din ghiarele morţii. Eu mulţumesc lui Dumnezeu, că m'a învrednicit să urc în aceea săptămână a Patimilor calvarul suferinţelor pe urmele tui Hristos împreună cu atâţia fii ai neamului: preoţi, învăţători, cărturari şi ţărani, dintre cari mulţi au fost încununaţi cu cununa muceniciei, şi să mă bucur în ziua Invierii Domnului cu bucurie îndoită de Invierea neamului. A învins adevărul şi dreptatea. Să nu vă mai munciţi ca şi cei necredincioşi cu îndoiala: ce este adevărul? Pentru cei ce cred în adevărul Evanghaliei, nu mai este întrebare, că ce este adevărul. Deschideţi inimile voastre înaintea Evangheliei, că acolo este adevărul, deschideţi inimile voastre, ca să pătrundă în ele razele minunii mari, ce a făcut Domnul cu neamul românesc şi vedeţi, că aceasta este dreptatea.

Fundaţiunea Gojdu. Se anunţă din Paris: După semnarea acordului cu Ungaria, corespondentul agenţiei Rador a solicitat dlui ministru *Nic. Titulescu* lămuriri asupra tratativelor urmate la Paris. Dnul Titulescu a binevoit să facă mai multe declaraţii, arătând resultatele conferenţei din Paris. Privitor la averea *fundaţiei Gojdu*, dl ministru spune:

«Am semnat cu reprezentantul Ungariei un acord, prin care Ungaria se angajează a începe negociaţiunile, cu privire la fundaţia Gojdu, la 1 Iunie la Sibiu. Dacă în termen de şase luni, adecă până la 1 Decemvrie 1930, aceste negociaţiuni nu aduc la un acord, România se poate adresa Curţii din Haga, pentru ca să stabilească acordul definitiv, pe care părţile se angajează dinainte a-l accepta».

Pe temeiul activităţii înţelepte a dlui ministru dela Londra, Titulescu, şi a dlui ministru de externe Mironescu, şi pe temeiul succesului dobândit în despăgubirea optanţilor maghiari şi în celelalte probleme, se înlesneşte normalizarea raporturilor dintre Ungaria şi România, — spre mulţumire şi de-o parte, şi de alta.

Congresul cultural al „Astrei"

II

Lăsăm să urmeze o dare de seamă despre celelalte şedinţe ale congresului din Sibiu al «Astrei» (24—26 Aprilie), după ce am descris, în numărul trecut, cele ce s'au discutat în şedinţa dintâi, înainte de masă.

In 24 Aprilie, după masă, s'a cetit din partea dlui preşed. V. Goldiş telegrame, sosite dela dl subsecr. de stat Dr. Iuliu Moldovan, dela Direcţiunea Educaţiei Poporului — dl Liviu Rebreanu (reprezentată prin scriitorul Ioan Bart) şi dela *Asociaţia clerului* ortodox *Andrei Şaguna*, semnată de părintele Dr. *Ciuhandu*. Salutul acestora a fost primit cu multă satisfacţie şi aplauze furtunoase.

Dl *Leon Boga* (din Chişinău), român macedonean stabilit în Basarabia, a referat pe larg despre mănoasa activitate a Regionalei «Astra Basarabeană». (Darea de seamă a apărut şi în broşură) A atras dl Boca atenţie şi asupra românilor de peste hotar, în special a Românilor, cari şi-au vărsat şi ei sângele pentru cauza unirii naţionale.

Tot despre stările din Basarabia a referat de dep. *Teodor Iacobescu* din Cetatea Albă, arătând ce s'a prestat, mulţumită şi îndemnurilor ardelenilor idealişti. Aceştia se bucură de un prestigiu mare în mijlocul basarabenilor. Chiar şi populaţia minoritară de acolo se încălzeşte pentru ea. Păr. protop. *Ţiucra* din Timişoara, preşed. de despărţământ, a arătat că avem trebuinţă de *suflet* şi nu de schimbări de statute. A pledat pentru o fuzionare a «Astrei» cu societăţile culturale existente în Banat.

Ca să se pună capăt ori căror divagări în discuţii, s'a angajat dl *Bogdan Duică* să formuleze cererile diferiţilor referenţi, rezumaţi în rapdrtul dlui vicepres. *Dr. Preda*, referitor la reorganizare, în câteva propuneri lapidare.

Dl Agârbibeanu, secretarul secţiilor, a vorbit despre colaborarea cu celelalte societăţi culturale existente. La desbatere au luat cuvântul mulţi şi contribuţiile au fost preţioase. L. Boga, prof., Stefănescu Goangă dela extensiunea univ., prof. I. Lupaş, prof. univ. Nandriş, preş. Soc. pentru cultura pop. rom. din Bucovina; prof. univ., Gh. Adamescu, secr. Ateneului român; Dr. Căliman din Braşov, gen. Negreanu dela «Casele Naţionale».

Toţi au pledat pentru o colaborare frăţească. O fuzionare ar fi imposibilă în zilele noastre. Se va putea ţinea un viitor congres cu mandatari speciali ai societăţilor — pentru o confederaţie mai târziu.

Dl *Victor Lazăr* a vorbit ca raportor al problemei: «Astra şi statul». A cerut ca unii din funcţionari să fie plătiţi din partea statului, deoarece biblioteca centrală primeşte toate publicaţiile ce apar în România, conform legii, din 1923, deci îngrijirea cărţilor acestora ar fi o grijă a statului român. De asemenea trebue ajutată Bibl. populară a «Astrei» şi înfiinţarea de biblioteci la sate prin subvenţii dela «Educaţia Poporului». Datoria statului de a sprijini tendinţele de propagandă culturală ale «Astrei» a fost susţinută de: Bogdan Duică, Oct. Goga, I. Lupaş, Ştefănescu Goangă, V. Goldiş, Stelian Popescu. S'a accentuat din partea tuturora, şi congresul şi-a însuşit punctul acesta de vedere, că «Astra» trebue sprijinită de stat, *ori care* ar fi fluctuaţia vieţii politice, deoarece statul e dator să sprijinească o societate, care a prestat şi prestează atâta pentru culturalizarea poporului român.

In *ziua a doua*, 25 Aprilie, a fost o discuţie plină de vioiciune în jurul unei scrisori a profesorului *Rădulescu Moţu*, reţinut de a participa la congres. Dl Rădulescu Moţu pledează în scrisoare ca în locul României intransigente pe drepturile sale politice, să aibă drept ideal: românul perseverent de muncă, şi pune teza: Astra să se lase de politice naţionale şi pentru a nu supăra pe minoritari». Pentru menţinerea unui naţionalism integral în conduita «Astrei», cu o accentuare a sentimentului de mândrie naţională, s'au întrepus domnii: *Oct. Goga, Bogdan Duică, I. Lupaş, prot. Ţiucra, Toma Cocişia.*

Naţionalismul cultural e cât se poate de îndreptăţit. Avem o misiune de îndeplinit şi de aici pe *terenul* acesta. Minoritarii dela noi tocmai pe terenul acesta se întăresc mai mult.

Firește, naţionalismul nostru nu e chemat să jignească alte neamuri, ci să facă unele corecturi, inomis necesare pentru structura ţării. Deci nu şovinism, ci emulaţie nobilă şi corectură treptată a nedreptăţilor trecutului, pentru o colaborare cinstită cu toţi cetăţenii patriei.

Pentru o colaborare a tuturor românilor sub aripile «Astrei» au găsit cuvinte emoţionante şi ceilalţi oratori. Dl prof. univ. *Simeon Mehedinţi*, trimisul «Academiei Române», a cerut un program unic cultural. Păr. *Ioan Dăncilă* a referat, ca duhovnic militar al sufletelor, despre starea soldatului român şi a cerut un ideal comun sufletesc, ideal al conservării şi al apărării. Prof. univ. *Dr. Silviu Dragomir* a pledat pentru «Astra», «templu sfânt», neutral din punct de vedere politic şi confesional, căci altfel «n'am fi vrednici să trăim». Dl *Oct. Goga* a analizat mentalitatea intelectualilor noştri şi a susţinut teza că ţăranii români sânt mai apropiaţi sufleteşte decât intelectualii, cari au trăit sub 4 regimuri deosebite până acum. Dacă sântem în «perioada de pubertate» ca stat, să lucrăm împreună la «Astra»! Păr. *Roşianu* dela Blaj, în cuvinte simţite, a apelat la toţi ca să nu se mai otrăvească sufletul ţărănesc cu politicianism, ci să lucrăm cu toţii, muncă pozitivă, ca fraţii. Impăcaţi-vă! a strigat părintele Roşianu, «Impăcaţi-vă, fiindcă aşa sânteţi fiii lui Hristos şi aderenţii lui Pestalozzi»! Dnii *Jean Bart (Botez)*, *I. Lupaş*, dep. *Dr. Stoichiţa*, *P. Suciu* şi — la sfârşit — şi preşed. «Astrei», dl *V. Goldiş*, au exprimat aceeaş dorinţă de *potolire a patimilor* actuale, spre binele cultural al tuturora. Din scaunul de preşedinte a declarat dl Goldiş că nu crede să fie guvern român în stare să nu dea sprijinul său bănesc şi moral unei instituţii ca «Astra».

A urmat un punct, care interesează de aproape pe cetitorii acestui organ: *«Astra» şi biserica.* Părintele protop. *Ţiucra* a cetit o scurtă dare de seamă despra cum înţelege colaborarea Astrei cu biserica. La discuţie a luat cuvântul P. S. Sa arhim. *Dr. V. Stan*, în numele I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*, şi într'un rotunzit şi plin de idei discurs a adus salutul Inaltului Arhiereu şi promisiunea solemnă că în biserica ortodoxă română va găsi «Astra» culturală în totdeauna cel mai mare sprijin. Dacă ici-colea a lăsat de dorit colaborarea aceasta, în timpul din urmă, a urmat învăţatul arhimandrit, este a se atribui situaţiei precare a clerului nostru şi timpului de transiţie a organizării bisericeşti de după războiu. Toate socie-

FOIŞOARA

Egoism

A ne iubì pe noi înşine în mod normal, înseamnă a ne îngriji de sănătatea noastră; dar nu însemnă să vedem pericol în fiece tufă şi să punem, înaintea datoriei, înlesnirile corpului nostru.

Omul, menit pentru continuă activitate, de multeori îşi sacrifică şi din sănătate.

Egoismul îndeamnă pe cei mai mulţi să-şi câştige bunuri pământeşti.

Lor le place să reproşeze creştinismului, că-i exclusiv religia *celeilalte* lumi, şi că învaţă pe oameni să privească numai la cealaltă lume, fără considerare la «valea plângerilor».

In realitate, biserica noastră ne învaţă că, bătucind căile vieţii pământene, să privim şi în sus. Căci: nu-i suficientă deviza proclamată de omul cultural: Inainte! Ci este însemnată şi vorba ceealaltă: *In sus*, omule!

A ne iubì înţelepţeşte pe noi înşine, înseamnă a câştiga cu cinste bunătăţile vieţii.

Să nu ne construim idoli; dar putem să fim cât de activi, ca numele nostru să strălucească, în lumina faptelor bune, care sânt datoria fiecăruia dintre noi.

A ne iubì pe noi înşine cu adevărat, înseamnă a ne îngriji de sufletul nostru, pe care îl ameninţă de multeori pericolul foametei chiar în centrul îmbelşugării omeneşti. Căci poate rătăci uşor în vâltoarea momitoare a vieţii.

A ne îndrăgì sufletul nostru, nu înseamnă a ne legăna în dispoziţii rafinate, ci a ne îngriji de sufletul nostru conform principiilor practice: ne rugăm, lăsăm la o parte orce afaceri şi participăm la cultul divin, împlinind conştiincios vocaţiunea noastră şi exercitând faptele carităţii.

Creştine! Adună-ţi comoară pentru eternitate! Căci poate sosì în curând ziua, când n'o să-ţi mai poţi strânge din cele pământeşti...

Mai vârtos te îngrijeşte de sufletul tău, fiindcă... venì-va noaptea, când Domnul o să-ţi zică: *Incă în această noapte am să cer în seamă sufletul tău dela tine*... Păzeşte-te, să nu mai rostească asupra ta şi: O, tu, nebune!

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Schiţe din războiu

Două surori

Cu toate că erau surori, Alice şi Silvia, nu semănau de loc. Pe câtă vreme cea dintâi era veselă, suplă, vioaie şi blondă, cea de-a doua era brună şi visătoare, mai mult inteligentă decât spirituală, şi mai mult graţioasă decât frumoasă.

Cu toată deosebirea dintre ele cele două surori se iubeau foarte mult, n'aveau nici un secret una pentru alta şi lucrau de acord în toate împrejurările...

In timpul marelui războiu, Alice adoptând după moda franceză un fin dintre soldaţii cari erau în tranşee, Silvia în loc să se facă naşa altui soldat, adoptă şi ea pe luptătorul surorei ei şi devenì astfel un fel de dublură, o naşe numărul doi, destinată să fie sacrificată puţin titularei în recunoştinţa finului.

Acesta, deşì fără familie, nu era lipsit de mijloace, şi avea nevoe mai mult de ajutor moral decât de cel material. Intr'un cuvant, dorea să primească mai bine scrisori decât pachete.

Cele două surori, pricepând lucrul acesta, se înţeleseră să scrie des soldatului lor şi rând pe rând, astfel că Egon, — aşa se numea finul — să primească două scrisori pe săp-

tălile bisericeşti vor primi circulare în viitorul apropiat, ca să dea tot sprijinul manifestaţiilor «Astrei», deoarece conducerea bisericească este pătrunsă de adevărul că dacă propăşeşte «Astra», cetăţenii patriei acesteia stau pe o treaptă culturală înfloritoare.

Păr. canonic *Roşianu* a cetit o scrisoare a I. P. S. Sale mitropolitului din Blaj *Dr. V. Suciu*, de acelaş conţinut şi a accentuat şi personal aceeaş solidaritate. Consilierul metropolitan *Dr. V. Bologa* a remarcat frăţească înţelegere a înaltilor arhierei, evocând în memoria ascultătorilor şi umbra marilor arhierei Şaguna şi Şuluţiu, întemeietorii «Astrei».

A făcut o impresie escelentă manifestaţia aceasta de solidaritate în jurul «Astrei» a celor doi arhierei şi publicul a isbucnit în aplauze însufleţite.

Cu aceste s'a terminat şedinţa de dinainte de masă a zilei a doua.

Ţinem să amintim aici că I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae a avut ca oaspeţi la masă, în zilele de 25 şi 26 April, pe cei mai distinşi oaspeţi ai congresului, arătându şi şi pe calea aceasta viia atenţie ce a dat-o acestei manifestaţii culturale de primul rang.

Dela conferenţele preoţeşti

— Protopopiatul Sf. Gheorghe —

Conform ordinului circular Nr. 553 al Prea On. Oficiu protopopesc din Sf. Gheorghe, relativ la agendele împreunate cu conferenţa de primăvară a Asociaţiei Clerului desp. Sf. Gheorghe, preoţii, membrii Asociaţiei, s'au întrunit în ziua de 27 Martie 1930 în sediul tractului la ora 8 a. m. în biserica din localitate.

Aceasta conferenţă prezintă pentru preoţimea din Treiscaune o importanţă deosebită, întrucât o coincidentă fericită a făcut, ca şi P. C. S. păr. consilier arhiepiscopesc Tr. Scorobeţ să ia parte la ea. Păr. protopop A. Nistor, în termeni mişcători, binevenţează pe mult apreciatul nostru consilier, rugându-l, ca prin vasta-i esperienţă pastorală câştigată în viaţa-i de preot aici la noi, şi în meleagurile ţărilor depărtate, să ne servească cu îndrumări în discuţiunea din jurul problemei «educaţia religigioasă a tinerimii în societatea Sf. Gheorghe»; — după aceasta deschide şedinţa.

Tema «educaţia religioasă a tinerimii prin biserică şi şcoală», desvoltată de păr. Iosif Popovici, a avut darul să ne arate clar cauzele, ce ne determină la intensificarea imediată a mijloacelor de regenerare morală a timerimii prin biserică şi şcoală, din care conclude la metoadele pastorale demne de luat în seamă în scopul arătat.

Preţioase ne-au fost, în aceasta privinţă lămuririle date P. C. S. păr. consilier Scorobeţ şi ale părintelui protopop A. Nistor.

Din desbaterile desfăşurate ni-a rămas convingerea, că atât prin biserică, la diferite slujbe religioase, cât şi prin contactul viu cu elevii şcoalei de toate zilele, să folosim toate momentele în scopul urmărit.

Contactul preotului cu tinerimea, să fie făclia pururea aprinsă, care să lumineze inimile tinerelor vlăstare, dela care să aşteaptă suflet oţelit, de virtuţile înalte creştineşti, care au împodobit pe vremuri sufletului neamului nostru. Tineretul, înarmat cu adevărurile credinţei creştine, va găsi linia de purtare neşoveelnică în viaţa sa de mai târziu.

După această întrunire intimă preoţească, după mărturisire, după câteva clipe petrecute în adâncă atmosferă religioasă, ne-am depărtat reîmprospătaţi sufleteşte în munca ce ne aşteaptă ca apostoli ai ţinutului românesc locuit şi de săcui, unde ne luptăm cu greutăţile redeşteptării naţionale.

Liu.

Educaţia tineretului şcolar

Pentru buna îndrumare a tineretului şcolar, serviciul învăţământului din directoratul ministerial Bucureşti, adresează părinţilor, elevilor şi publicului următorul apel:

Efectele educaţiei şi disciplinei şcolarilor, având puternică înrâurire asupra firei, silinţei la studii şi deci asupra viitorului şcolarilor noştri — cetăţenii de mâne — urmează ca şcoala să fie în cea mai armonioasă colaborare cu familia, spre ajungerea ţelului comun: «Educaţie aleasă şi instrucţiune solidă tineretului nostru».

Din capul locului trebue să recunoaştem constatarea tristă, că disciplina şi silinţa la studii a tineretului şcolar a scăzut simţitor, în ultimul timp, — constatare în faţa căreia avem datoria să luăm cele mai bune şi grabnice măsuri de îndreptare.

Pentru bunul mers al lucrurilor în interiorul şcoalei, autorităţile şcolare superioare în comun acord cu corpul profesoral, vor lua toate măsurile dictate de împrejurări, aplicând cu stricteţe dispoziţiunile legilor şi regulamentelor şcolare.

Pentru purtarea elevilor în afară de şcoală, facem călduros apel familiilor — societăţii în genere, — să ne dea mână de ajutor în opera de ordine şi disciplină pe care voim să o tronăm în viaţa şcolărească.

In consecinţă, rugăm stăruitor marele public să binevoiască a da concursul şcoalei, în scopul arătat acî, dând sfaturi bune şi oprind dela acţiunile rele pe şcolarii cari ar turbura ordinea publică în afară de şcoală.

Elevii cari nu poartă uniforma şcoalei cu numărul de ordine, acei cari frecventează localuri publice (fie chiar cu părinţii lor), acei cari vor fi dovediţi că umblă pe străzile oraşului peste ora 9 seara, precum şi acei cari vor avea atitudini necuviincioase în societate, vor fi semnalaţi direcţiunilor şcolilor respective spre a lua cele mai severe şi imediate măsuri împotriva lor. In regulă generală elevii nu au voe în oraş peste ora 9 seara, decât în baza unui bilet de voe, (în cazuri binemotivate), eliberate de către direcţiunea şcoalei.

Elevii sânt datori să aibă în tot locul purtare demnă şi cuviincioasă spre a nu micşora astfel prestigiul şcoalei, de care atârnă, în cel mai înalt grad, formarea deplină şi luminarea desăvârşită a cetăţenilor de mâne.

Părinţii sânt datori să împartă cu şcoala grija întreagă a educaţiei tineretului şcolar.

Fără acest sprijin reciproc truda profesorilor rămâne aproape zadarnică.

Să îndrumăm tineretul spre ordine şi disciplină şi să punem temei pe ascultare şi supunere, pe simţul datoriei şi al cinstei.

Familia este locul în care toate virtuţile găsesc îngrijirea firească şi trainică; iar şcoala este chemată să le desăvârşească.

Supunerea, iubirea de muncă, punctualitatea, curăţenia, iubirea ordinei, patriotismul, buna cuviinţă, respectul autorităţii şi alte multe frumoase însuşiri au rădăcinile puterii lor în familie.

Eată pentru ce şcoala face şi pe această cale acest călduros apel către părinţi, rugându-i să dea tot sprijinul şcoalei spre desăvârşirea educaţiunii şi instrucţiunii tineretului nostru.

Să nu uităm o clipă că de buna creştere a copiilor noştri atârnă perfecţionarea societăţii, — izvorul binelui obştesc.

Tinerimea, în care ne punem toate nădejdile de mâne, este datoare să înţeleagă rostul străduinţelor şi năzuinţelor noastre! Ţara are nevoe de minţi luminate şi înţelepte!

Să cugetăm adânc la miezul acestui apel şi să trecem hotărâţi la fapte!...

Pentru sănătatea noastră...

Mare şi de preţ lucru este *sănătatea* omului. Mii de oameni ar da grămezi de bani şi alte averi, să-şi asigure, sau să-şi redobândească sănătatea. Despre acest lucru ne încredinţăm cu atât mai mult, cu cât vedem zilnic marea deosebire dintre omul sănătos şi cel bolnav, — şi mai ales când noi înşine sântem în suferinţă. Cât alergăm atunci după doctori şi cât sântem gata să cheltuim, ca să dăm peste leacul dorit!

Leacurile sânt de multe feluri. Dar, cel mai sigur locaş de izbăvire este Sf. biserică, şi cele mai bune leacuri, împotriva durerii şi a morţii, sânt Sfintele Taine.

Mântuitorul nostru Isus Hristos a venit în lume să tămăduiască toată boala şi neputinţa din popor, — să binevestească sănătatea trupească şi sufletească prin învăţături sfinte, — şi să curăţească pe oameni de păcate, care sânt pricina durerilor şi a morţii. Când a vindecat pe un bolnav i-a zis: *Mergi în pace; fii sănătos de boala ta şi de acum să nu mai păcătueşti, ca să nu-ţi fie mai rău.* Eată deci: cauza boalei este păcatul. Pentru a te vindeca, în primul rând trebue să te curăţeşti de păcate. Să-ţi fie sufletul curat, ca şi trupul să devină sănătos.

Biserica este locul de vindecare al celor ce sufăr cu trupul şi cu sufletul, locaşul sfânt care asigură însănătoşirea şi adăposteşte pe ceice au trebuinţă de doctor.

Nimeni nu poate avea pe Dumnezeu de Tată, dacă biserica nu o are de Mamă (Sf. Ciprian). Ea are grijă de sănătatea fiilor ei ca o mamă bună şi harnică; voeşte şi lucrează ca toţi oamenii să se mântuească de păcate şi suferinţe, şi mai pe sus de toate să aibă cunoştinţa şi călăuza adevărului, care este Isus, doctorul sufletelor şi al trupurilor noastre. Biserica este mijlocitoarea sfinţirii omului.

Sfintele Taine sânt mijloacele de sfinţire ale omului, — leacurile, care, prin împreună lucrarea harului Dumnezeesc cu credinţa noastră tare şi cu faptele noastre bune, în chip tainic spală, curăţă şi vindecă ranele noastre trupeşti şi sufleteşti. Mai ales sf. Maslu are acest scop, ca prin ungerea cu untdelemn sfinţit de preoţi şi prin rugăciunea credinţii, bolnavul să dobândească iertarea păcatelor şi tămăduirea. Aceste mijloace sfinte, prin care lucrează darul şi puterea bunului Dumnezeu, sânt leacurile cele mai pe sus de fire şi de înţelegere, care pe pământ ne ga-

---

tămână, Alice scriind Dumineca şi Silvia Joi...

Egon, încântat că s'au înţeles, fu foarte mişcat de prietenia pe care i-o arătau cele două surori. Dar nu se putea hotărâ să prefere pe una din ele...

Totuşi, când răspundea scrisorilor Alicei, povestea cu vervă tot ce i se întâmplase glorios şi norocos; Silviei îi încredinţă secretul orelor lui de tristeţe şi de amărăciune...

In ziua în care fu făcut ofiţer, citat pe ordin de zi şi decorat cu crucea de răsboi, bine înţeles că împărtăşi ştirea Alicei. Dar când sub o o bombardare intensă, cunoscu frica hidoasă care îngheaţă membrele şi întunecă raţiunea, scrise Silviei...

Căpătă concediu, şi-şi văzu naşele. Farmecul Alicei îl zăpăci mai întâi, apoi îl cuceri cel al Silviei; aşa că întorcându-se pe front nu ştia încă pe care o preferă, dar ştia că are multă dragoste pentru amândouă.

Intre timp eată că se născu o mică rivalitate între cele două surori.

— Pe mine mă iubeşte mai mult, zicea Alice. Nu mi-a descris oare mie bucuria pe care i-a procurat-o concediul?

Dar Silvia nu ceda:

— Cui se mărturiseşte că e supărat? Mie!... Cine-l mângâie, cine-l întăreşte când tremură de frig şi oboseală? Eu, mereu eu.

Deodată încetară să vorbească şi se priviră. Un gând comun, născut din această ceartă, le trecu prin cap, şi o mâhnire mare le cuprinse.

Amândouă îşi iubeau finul, altfel decât ca prietene.

De atunci evitară să mai discute asupra acestui subiect.

Intr'o zi Silvia primi o scrisoare, care nu purta scrisul lui Egon. Tremurând îşi chemă sora şi-i arată adresa. Apoi desfăcând plicul, citiră împreună:

«Dşoară, — scria semnatarul necunoscut, — camaradul meu Egon a murit vitejeste pentru România. Urmând instrucţiunile, vă anunţ dvoastre întâi această ştire»...

Alice şi Silvia plânseră cu aceeaş durere şi sinceritate pe finul şi prietenul lor mort, după atâţia alţii pentru România. Dar gândindu-se că Silvia era aceea pe care Egon o desemnase ca trebuind să fie avertizată cea dintâi de moartea lui, Alice simţi că un sentiment de amărăciune personală se amesteca cu marea ei durere şi zise pe când îşi îmbrăţişa sora:

— La *tine* ţinea mai mult.

Coriolan Bărbat.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Monografii ardelenești

Acum câţiva ani, medicii circumscripţiei sanitare Iaşi au luat iniţiativa, sub inspiraţia şefului lor, a dlui Dr. Cazacu, de a lucra monografiile comunelor din acele părţi, lucrare de însemnătate atât din punct de vedere naţional, cât şi istoric-social.

Acest lucru l-a întreprins, cu elevii săi, dl profesor universitar Gusti din Bucureşti, în anul trecut.

In legătură cu aceste constatări îmi iau voia a pomeni aici, ceeace s'a făcut, în privinţa aceasta, în Ardeal, în timpul de înainte de răsboi.

In toamna anului 1894, un grup de intelectuali români din Sibiu, anume: T. L. Albini, A. Bordea, E. Borcea, L. Brote, H. Banciu, F. Deleanu, I. Dop, F. Grecu, G. Moldovanu, I. Moţa, F. Stoica, V. Tordăşanu şi I. Ursu de Margine, — au

rantează sănătatea trupului, ear în Cer mântuirea sufletului.

Mântuitorul Hristos, biserica Sa şi Sfintele Taine, Făptuitorul răscumpărării noastre, spitalul mântuirii şi Leacurile sfinţirii noastre, — eată cele de trebuinţă, pentru a ne asigura acum şi în viaţa ce va să vie sănătatea, mântuirea şi binecuvântarea...

Pr. *Il V. Felea.*

Din America de nord

— Corespondenţă —

Dela preşedintele parohiei din New-Duluth, Minn. U. S. of. America, *Ilie Androne*, de origine din Pianul de jos, judeţul Alba, primim o corespondenţă, cu data de 20 Martie 1930, din care publicăm următoarele:

Când sa terminat prima zidire de biserică ortodoxă română din America, Mitropolia noastră din Sibiu, la cererea credincioşilor, a trimes aşa zis preot misionar, să îngrijească de biserică şi de credincioşii ei. Şi, treptat, poporul nostru, în diferitele colonii, a urmat planul celor din primul rând.

A edificat biserici acolo, unde cerea trebuinţa şi, din an în an, aveam tot mai numeroase sf. locaşuri.

Ast-fel, acum avem multe biserici, — dar n'avem preoţi deajuns.

Preoţii noştri, îndată ce au luat o biserică sub îngrijirea lor, ca buni păstori sufleteşti au muncit spre a ţinea neştirbite învăţăturile bisericii noastre, şi aş-i împlini misiunea cu care au fost însărcinaţi de autorităţile înalte bisericeşti din Ardeal.

Aceşti preoţi întâmpină muncă grea şi obositoare în misiunea lor.

Dar, păcatul este mai ales al nostru, cari deşi am zidit biserici jertfind timp, odihnă şi bani; dar, când să ne bucurăm de rodul muncii noastre, lăsăm servitorii altarului cu totul în voia întâmplării. Ne ferim de plata taxei lunare de 50 cenţi şi nu o dăm părintelui misionar pentru serviciul ce-l face la biserica din colonie; aşa preoţii sânt siliţi să ocupe şi alte funcţii spre a-şi înlesni traiul vieţii.

Vina, cum am amintit, este a noastră, a mirenilor, fiind că nu toţi ne facem datoria pe deplin. Să revenim dar, cât mai curând, la sentimente mai bune, sprijinind, după puteri, pe ceice muncesc spre a păstra, în inimile păstoriţilor, dragostea de ne neam şi ţinerea la credinţa strămoşească, îndrumând pe credincioşi la tot ce e folositor bunului creştin ortodox.

Conferenţe preoţeşti

— In tractul Oituz —

Preoţimea protopopiatului Oituz s'a întrunit în 7 şi 8 April 1930 în şedinţa adunării protopresbiterale şi în conferenţa pastorală de primăvară a Asociaţiei Clerului «A. Şaguna» în parohia Dobârlău.

«Din staja dimineţii» cerul a dat binecuvântarea sa, asupra pământului însetat, picurând încet şi continuu. Timpul părea a fi obstacol pus celor ce veneau a da binecuvântare sufletelor şi a propovedui împărăţia lui Dumnezeu. Slujitorii sfântului altar, cu toate greutăţile călătoriei, la glasul de chemare s'au îndreptat din toate părţile răspânditului protopopiat spre această parohie dela poalele muntelui.

Din şedinţa adunării este de remarcat raportul general, oglinda fidelă a stării protopopiatului cu finea anului 1929. Când starea financiară va permite, raportul se va tipări şi se va da publicităţii.

La conferenţa Asociaţiei Clerului, parohul Romul Ciocan îşi citeşte tema: «Învăţătura bisericii ortodoxe despre mântuire, după epistola ap. Pavel către Romani». Tema s'a desvoltat cu idealul preotului tinăr.

Urmează: «Care e învăţătura sectarilor despre mântuire şi combaterea ei», conferenţă lucrată de parohul Ioan Aldeşiu, cu citate din Sf. Scriptură. Cunoscător al sectelor, scoate la iveală rătăcirea lor şi aduce la lumina zilei adevărata credinţă mântuitoare propoveduită de sf. noastră biserica.

A doua zi s'a făcut mărturisirea şi cuminecarea preoţilor. La finea sf. Liturghii păr. protopop I. Rafiroiu, a adăpat cu apa cea vie sufletele mulţimii credincioşilor întruniţi în lăcaşul dumnezeesc.

S'au citit la urmă diferite circulare şi s'au dat instrucţiuni pentru viaţa practică din partea păr. protopop.

Intrunirea dela Dobârlău va rămânea în bună amintire atât pentru credincioşii de acolo, cât şi pentru preoţimea Oituzului istoric.

Pr. *Ioan Aldeşiu.*

Biserica şi civilizaţia. Preşedintele universităţii Columbia din New-York, Dr. Nic. Butler, a ţinut, la universitatea din Roma, o conferenţă, în care arată că cele mai fundamentale instituţii întru propăşirea civilizaţiei sânt cinci: familia, şcoala, proprietatea, statul şi biserica.

† Pr. Nicolae Todea

— Date biografice —

Nicolae Todea, preot ort. rom. în comuna Balşa, prot. Geoagiului, născut la anul 1868 în Balşa, — membru pe viaţă al Asociaţiunii culturale «Astra», membru în Direcţiunea institutelor de credit şi economii Geogeana şi Zlăgneana, membru al scaunului, comitetului şi sinodului protopopesc etc. — şi-a început studiile în comuna s'a natală, Balşa, le-a continuat în Zlatna şi Geoagiul de jos, ear cele gimnaziale în colegiul reformat din Orăştie, în fine teologia în seminarul arhidiecezan din Sibiu, unde a învăţat cu diligenţă şi muzica instrumentală (vioară) luând lecţii dela măestrul Gheorghe Dima.

După terminarea studiilor teologice, a funcţionat ca învuţător definitiv la Şcoala capitală ort. rom. din Sebeş timp de 8 ani încheiaţi. — Aici s'a distins ca dirigent de cor, înfiinţând şi conducând în acest timp Reuniunea Română de cântări din acest oraş. — Reuniunea, pe timpul adunării generale a Asociaţiunii la Sebeş în 1894, s'a făcut renumită prin concertul aranjat la festivităţile Asociaţiunii din acel oraş. — Din cauză de morb, s'a retras din cariera dăscălească, a cercetat 3 ani de-a rândul băi renumite dela Gräfenberg, Woerishofen, Radegund, Karlsbad etc. pentru a se restabili.

Apoi s'a preoţit, pentru comuna Almaşul mic, din apropierea comunei sale natale, Balşa, acolo a păstorit în calitate de preot timp de 10 ani. — In vara anului 1910 a fost ales preot al comunei sale natale, Balşa, din plasa Geoagiului de jos, unde a păstorit ca vrednic şi adevărat păstor sufletesc al poporului, timp de 20 ani.

A studiat, în timpul liber, sistemele de cură naturală, ce a observat că se aplică la institutele şi staţiunile balneare cercetate de dânsul, precum sistemele lui Priessnitz, Schroth, Kneipp, Kuhne etc. scriind un tratat despre aceste sisteme de cură, needitat, dar cetit de autor în diferite centre româneşti: la Brad, Geoagiul de jos, Orăştie, Sebeş, Sibiu, Miercurea etc.

Incă de tânăr avea înclinaţiune spre muzică şi cântare, — era bun cântăreţ — delectând în zile de bucurie familia şi poporul, care asculta cu drag cântările executate cu atâta suflet de păstorul lor sufletesc.

Pe terenul bisericesc s'a distins prin activitate exemplară şi corectă. A reparat, în anul 1913, temeinic biserica şi şcoala din Balşa, podoabele acestei parohii. — In Septemvrie 1919 decedând protopopul tractului Geoagiul de jos, Ioan Popovici, cu conducerea tractului a fost încredinţat preotul Nicolae Todea din Balşa, care până la finea anului 1921 a condus, în calitate de administrator protopopesc, lucrările acestui protopopiat. — La sfârşitul anului 1921 a fost distins din partea I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* cu brâu roşu, pentru serviciile frumoase aduse bisericii şi şcoalei româneşti ca preot, învăţător şi administrator protopopesc. —

In anul 1924 a reparat din nou biserica din Balşa, cu ocazia vizitaţiunii canonice a înaltului prelat.

Prin moartea preotului Nicolae Todea din Balşa, întâmplată în 29 Martie 1930, biserica noastră pierde un devotat apostol al ei şi un valoros sprijinitor al intereselor şcolare şi culturale româneşti.

Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Societatea ort. naţională a femeilor române

— A 19-a adunare generală —

In 26 şi 27 April 1930 s'a ţinut — în sala de festivităţi a institutului societăţii din str. Principatelor Unite 63 în Bucureşti, şi la Fundaţia Carol I, calea Victoriei, — adunarea generală a Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, a cărei prezidentă de onoare este A. S. R. Principesa Mamă ELENA a Românieî.

Dna Alexandrina Gr. Cantacuzino, prezidenta societăţii, a deschis adunarea exprimând mulţumiri tuturor tovarăşelor, care colaborează la opera de însănătoşire morală. Societatea ortodoxă şi-a statornicit activitatea prin resultatele obţinute, a luptat pentru cultivarea religioasă a maselor. Infruntând toate piedecile prieinuite de efectele rele ale războiului. Societatea a izbutit să-şi dobândească încrederea şi respectul ţării întregi. Dna prezidentă Cantacuzino cere ca societatea să stabilească o colaborare mai activă ca clerul nostru, care nu se interesează, pretutindeni şi de ajuns, de mersul operei acestei societăţi. Este de dorit ca preoţimea să participe mai intensiv la munca ce desfăşoară diferitele comitete. Societatea trebue să-şi

luat hotărârea să publice un concurs cu premii pentru monografiile economice ale comunelor din judeţul Sibiu, contribuind cu toţii la acoperirea speselor.

S'a fost publicat concursul în ziarul «Tribuna» (Nr. 131—1894) şi în «Foaia Poporului» (Nr. 40—1894) care apăreau atunci în Sibiu, centrul mişcărilor româneşti.

Urmarea concursului a fost, că s'au prezentat monografiile alor 13 comune din acest judeţ.

Profesorii «Seminarului Andreian» din Sibiu, Dr. D. P. Barcianu şi D. Comşa, rugaţi fiind, au binevoit să facă recensiunile acestor lucrări, pe vremea când se găseau întemniţaţi, ca martiri ai neamului în arestul dela Vaţ.

Din monografiile prezentate s'au premiat două: Monografia comunei Orlat, a fostului învăţător şi apoi secretarul Astrei, Romul Simu, şi Monografia comunei Gurarăului. Autorul celei de a doua lucrare este fostul paroh al comunei Ioachim Muntean, protopopul de mai târziu al Agnitei, azi retras la Sibiu.

Aceste monografii au fost premiate cu 30 cor.

Mai târziu au apărut apoi şi alte lucrări în domeniul acesta, ca cea a prof. Victor Păcală, inspector al învăţământului, despre comuna Răşinari.

Mai amintesc: monografia comunei Răhău, scrisă de parohul Nic. Cărpinişan, a comunei Galaţi-Făgăraş, de parohul N. Aron, — ear din timpul recent: Monografia bisericii ort. din Crăciunel, scrisă de Pr. Iuliu Moldovan şi publicată în Telegraful Rom. din anul curent.

Unele lucrări, de felul acesta, au fost produsul îndemnului autorităţilor bisericii ortodoxe,— Consistorul din Sibiu a îndemnat preoţimem şi dăscălimea să adune sârguincios materialul necesar.

Preoţii poartă o Condică a parohiei ce cuprinde momentele importante, prin care a trecut poporul credincios şi biserica.

Dar, sânt de părere, că la această lucrare să se înroleze şi alţi intelectuali şi îndeosebi reprezentanţi ai diferitelor autorităţi.

Avem acum funcţionari români în părţile alipite, aceşti funcţionari pot da ajutor, înleznind lucrările cu materialul necesar, pe seama cercetărilor de arhive ale comunelor, şcoalelor şi bibliotecilor.

Să cercăm a scoate la lumină tot ce priveşte trecutul nostru naţional, politic, bisericesc, din aceste izvoare prea puţin cercetate până acum.

Dr. Eugeniu Munteanu.

Vorbe înţelepte

Mulţimea străinilor la masa ta este binecuvântarea casei tale.

Grădină zoologică în Sibiu

O grădină, deocamdată mică, zoologică, în Dumbrava Sibiului, a luăt fiinţă încă din vara anului trecut (1929), prin stăruinţele unui inginer — dl Székely — dela Uzinele sibiene de electricitate. Uzinele, împreună cu Societatea tramvaiului, au primit asupra lor sarcina cheltuelilor necesare înfiinţării şi întocmirii acestei grădini zoologice, — astăzi *unică* în România întreagă.

Cu autorizarea municipiului Sibiu, s'au construit în Dumbravă, aproape de lacul peştilor, pe un loc cât se poate de potrivit, coliviile trebuincioase animalelor. De-o parte se ridică pădurea, da altă parte se întinde poiana, cu apă stătătoare şi curgătoare. Urcând tramvaiul, — dar şi apostoleşte, pe cărare bine întreţinută, — poţi ajunge uşor la ţintă.

ducă mai departe activitatea pe teren cultural şi religios, înfiinţând în acest scop ligi ale bunătăţii în centrele cu filiale de-ale societăţii. Terminând dna prezidentă zice:

Am încredere în viitorul ţării, în cumînţenia poporului nostru, în d-v. cari simbolizaţi ţara mea în tot ce are mai bun şi mai cinstit. Puterea şi voinţa de bine ce radiază din inimile d v. vor fi destul de tari pentru a înlătura dihonia, ispitele, răutatea, dându ne liniştea să privim în faţă greutăţile trecătoare şi să le învingem prin muncă încordată, răbdare şi înţelepciune. In această nădejde vă salut, vă mulţumesc că aţi venit în număr atât de însemnat. Şi rugând pe Dumnezeu să binecuvinteze munca noastră, deschid a 19-a adunare generală.

Reprezentantele filialelor din ţară îş expun, după aceasta, rapoartele. care se continuă şi în şedinţa de după amiază, de faţă fiind şi P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului.

La ora 5 toate preşedintele filialelor sânt primite în audienţă de către A S. R. Principesa Mamă Elena a Românlei în palatul regal dela şosea.

Duminecă, după serviciul divin de la patriarhie, membrii adunării au vizitat aşezămintele culturale şi filantropice ale societăţii, ear după ameazi s'au continuat şedinţele.

In aula fundaţiei Carol I, desbaterile au fost conduse, după amiazi, de P. S. Sa arhiereul PLATON CIOSU, vicarul patriarhiei, care a deschis şedinţa congresului adresând asistenţii tradiţionalul HRISTOS A INVIAT!

Asistă la şedinţă şi A. S. R. Principesa mamă Elena.

In cuvântarea sa, dna ALEXANDRINA GR. CANTACUZINO zice:

«Societatea noastră, care a urmărit ridicarea prestigiului bisericii, întărirea ideii naţionale şi pregătirea culturală, morală, socială şi religioasă a noilor generaţii, a întemeiat o serie întreagă de aşezăminte şi instituţiuni, care au desfăşurat o activitate uriaşă în aceste domenii.

Trebue să începem acum o mare luptă pentru cristalizarea tuturor energiilor cinstite într'o muncă disciplinară care să înlăture scăderile ce ating tot capitalul moral al naţiei. Numai forţa morală dă tărie unui popor să înfrunte toate furtunile şi să nu alunece spre desagregare.

Societatea are datoria să înceapă o mare operă de misionarism, şi cheamă la această luptă atât pe conducătorii bisericii, dela Vlădică până la smeritul preot de sat, cât şi pe toţi bunii creştini.

Inainte de a expune raportul activităţii noastre trebue să ne arătăm durerea ce ne-a cuprins şi indignarea faţă de nelegiuirile săvârşite de soviete contra bisericii ortodoxe. Exprimăm de aci omagiul nostru de admiraţie pentru mucenicii ceri au apărat cu viaţa lor crezul ortodoxiei.

Societatea ortodoxă a femeilor române protestează în contra acestor fapte, ce necinstesc veacul nostru în faţa istoriei..

Se cuvine să ne exprimăm sentimentul de durere ce ne-a cuprins în faţa groaznicei nenorociri dela Costeşti, în care preotul şi învăţătorul satului au fost pildă de adevăraţi martiri, stând la locul datoriei în mijlocul credincioşilor ce înălţau cântece şi rugi către Domnul în sfânta noapte de Vinerea-mare.

Victimele dela Costeşti sânt martirii cari ispăşesc atâtea şi atâtea păcate. Să ne reculegem în tăcere cerând Domnului mângâere pentru rudele celor dispăruţi şi iertare pentru noi toţi. Acest doliu al naţiei întregi să ne mântuiască.

Cu o creştinească grijă, ne mai gândim azi cu mâhnire la faptul, că invalizii, văduvele şi orfanii nu pot primi, după 12 ani, ocrotirea ce li se cuvine...

Anul ce se închee a fost prilejul unei mişcătoare manifestaţii. A. S. R. Principesa Elena ni-a făcut cinstea să participe la sfinţirea căminului nostru dela Bacău, aşezat într'un imobil nou, care adăposteşte 80 eleve.

Averea filialelor noastre se ridică la peste 17 milioone lei. Comitetul din Sibiu, ajutat de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a avut grijă de mângâerea celor suferinzi din spitale.

Comitetul din Arad s'a reconstituit şi lucrează la opera de catehizare. La Curtea de Argeş, dna Lucia Matache, fosta elevă a noastră, a deschis o grădină de copii. Comitetul dovedeşte pricepere şi chibzuială. Filialele Sebeşul Alba, Sulina, Bârlad, Chişinău, Thighina, Cluj, Beiuş, Oradea Galaţi, au depus o activitate mai pesus de orce laude, pentru care aducem mulţumiri dnelor prezidente: Simicel, Carnabel, Moroianu şi dnelor Ştefănescu-Goangă, Elena Ştefănescu, Meteş, Bohăţel, Dragomir, Bogdan-Duică, sufletele societăţii noastre din Basarabia şi Ardeal.

La Huedin, colţ minoritar, avem mulţumirea că am deschis un ateneu popular, care prin activitatea sa înseamnă un punct de românism şi de ortodoxism ce leagă poporul de opera noastră.

S'au înfiinţat numeroase filiale nouă.

In capitală, comitetele parohiale desvoaltă mare activitate.

Situaţia financiară se resimte de criza prin care trecem. Avem de achitat până la 1 Ianuar 1931 — lei 2.410,766, iar veniturile până la aceeaş dată sunt de 2.426,000 lei.

Incheind acest raport, am datoria să aduc omagiul nostru A. S. R. Principesa Elena, care a primit să fie preşedinta noastră de onoare. Ca mamă şi femee, Ea întruneşte calităţi sufleteşti ce dorim să le sădim în sufletele copilelor noastre.

Regelui nostru îi urăm să pretuească poporul său şi să-l cârmuiască cu dragoste. Aducem Dinastiei şi Inaltei Regenţe omagiul nostru». —

P. S. S. GRIGORIE al Aradului salută cu entuziasm armata conştientă a ortodoxiei româneşti, care luptă cu forţele vii ale unei convingeri nestrămutate pe altarul credinţei.

D. ŞT. BRĂDIŞTEANU salută activitatea societăţii ortodoxe a femeilor române în numele ministerului instrucţiei publice şi al cultelor.

Pr. Dr. A. CRĂCIUNESCU aduce salutul mitropoliei Ardealului ş. a.

S'au citit apoi rapoartele: comitetului central şi al cenzorilor, şi s'au continuat dările de seamă ale filialelor din ţară.

Şedinţa s'a ridicat la ora 8 seara.

† Maria-Valeria Muntean

In 28 Aprilie s. c. a încetat din viaţă văduva rămasă după fostul paroh şi administrator protopopesc al Sighişorii Ioan Muntean răposat în anul 1926, Maria Valeria Muntean, născută Popovici.

Răposata în Domnul descendenta unei fruntaşe familii preoţeşti, fica vrednicului protopresbiter de pe vremuri Nicolae Popovici din Orăştie, primise în casa părintească o educaţiune din cele mai îngrijite, o educaţiune în care a prevalat cultura religioasă morală.

Firea sa blândă, manierele sale frumoase şi inima-i nobilă, a făcut dintr'ânsa în familie o adevărată podoabă a soţului ei, iar în societate o adevărată matroană romană.

Familia Muntean în oraşul Sighişoara s'a bucurat nu numai de stima şi iubirea credincioşilor, ci şi a celorlalţi cetăţeni de acolo; stimă şi iubire pe care şi-a eternizat-o şi după moarte prin testamentul reciproc făcut în anul 1922 prin care şi a testat întreaga lor avere de circa *un milion Lei*, spre scopuri de binefacere.

Rămăşiţele pământeşti ale răposatei s'au depus în 30 Aprilie a. c., în cimiterul bisericii noastre din Sighişoara lângă fostul ei soţ.

Serviciul funebral s'a celebrat în biserica din Sighişoara, prin delegatul I. P. Sfinţitului nostru Mitropolit *Nicolae* şi al Veneratului Consiliu arhiepiscopesc părintele Dr. George Proca, asistat de protoiereul Emilian Stoica şi preoţii Constantin Medrea şi Aurel Stoicovici.

Cântările funebrale le a executat corul elevilor dela liceul „Principele Nicolae" din Sighişoara condus de profesorul Panechianu, în prezenţa unui public numeros.

Sicriul defunctei era acoperit cu mai multe coroane, depuse: din partea Consiliului Arhiepiscopesc a rudeniilor din Orăştie şi a numeroaselor prietene şi stimători din Sighişoara.

La finea serviciului divin părintele Proca, în cuvântarea rostită scoase în relief frumoasele calităţi ale defunctei. Procedând dela cuvintele *„acum rămân aceste trei: credinţa, nădejdea şi dragostea, dar cea mai mai mare dintre ele este*

Locuitorii grădinii zoologice au fost instalaţi pe rând, pe măsura cum s'au terminat coliviile. Mai întâi o ***pisică sălbatică***, un mic cotoi, adus rănit, s'a desvoltat apoi într'un arătos motan, care se pare foarte mulţumit în noua sa soarte; o ***lupoaică***, de un an şi jumătate, dăruită de A. S. R. Principele Regent Nicolae; în aceeaş colivie se plimbă în sus şi jos ***lupul***, când nu leneveşte, donat de societatea «Şoimul». Patru pui de ***vulpe***, sprinteni şi mult neastâmpăraţi la început, cu timpul s'au liniştit şi cuminţit în noul cuartir.

Ursul, încă tânăr, dar voinic şi hazliu, este darul făcut de dl colonel Spiess. Ursuleţul, îngrijit cu tot «comfortul», nici baia nu-i lipseşte, e mai ales favoritul vizitatorilor, cari il resfaţă cu fel de fel de bucate.

Ţarcul ***căprioarelor***, larg de 3 jugăre, cu apă curgătoare, dă adăpost pentru un căprior şi patru căprioare; alături, separat, în acelaş ţarc, stă ***mistreţul***, înzdrăvenit, din purceluş ce era, într'o gogeamite de animal, conştient de puterea sa, — a fost dăruit din partea unei înalte persoane din Sibiu, iubitoare de natură, şi care a dat primul îndemn pentru înfiinţarea grădinei zoologice.

Intre paseri, pomenim întâi: trei frumoase exemplare de ***vulturi*** (vulturul pleşuv, epurarul); câteva ***lebede*** dela delta Dunării, doi ***pelicani***, trei ***bătlani***, un ***cocostârc***, ***bufniţe***, ***şoimi***, şi alte mici vietăţi.

Peste earnă, toată ceata animalelor a fost adăpostită la moara apropiată Schreyer, în încăperi încălzite. Cu încetarea frigului, şi-au reocupat locurile de lângă lac.

Se plănuesc de altfel construcţii nouă şi o mai mare întindere a grădinii zoologice, — în interesul respândirii şi adâncirii cunoştinţelor de istorie naturală, în deosebi la tinerimea şcolară din oraşul Sibiului, atât de iubitor de cultură şi progres.

Insemnările mele

Care este cea mai veche limbă a omenirii...

Cu deslegerea acestei probleme s'au ocupat şi grecii din antichitate, urmărind însă, în năzuinţa lor de descoperire, să stabilească doar: că dintre limba greacă şi cea egipteană, care este mai veche, — desigur pentru ei barbarii «inculţi» nu prezentau nici o însemnătate. Herodot arată că această problemă poate fi uşor deslegată, urmând reţeta: se va lua un copil nou născut şi vom aştepta până când acesta va începe să îngâne cele dintâi cuvinte şi vom cerceta apoi cu atenţiune cărei limbi aparţin aceste cuvinte. Ea va fi fără îndoială cea mai veche, ba chiar limba strămoşească a omenirii. Dar aceasta încercare naivă, — care într'o câtva, pare a fi înaintaşa legii fundamentale biogenetică alui Haeckel, — nu a reuşit spre satisfacţia grecilor, căci cei cari examinau copilul au perceput din îngăimarea lui hieroglife lingvistice, şi, ca o urmare firească, s'au declarat pentru limba egipteană. De aceea Plato, pentru a apăra sentimentele naţionale, — vezi bine, cu argumentări pseudoistorice, — s'a declarat pentru limba greacă. Dar pentru a înlătura discuţiile ivite din aceste două «presupuneri», unii învăţaţi au convenit că: a existat odată o limbă şi mai veche decât a grecilor şi a egiptenilor, şi această limbă era cea a vechilor atlanţi.

Apoi, peste două mii de ani, popoarele s'au străduit mereu să deslege această problemă, prin diferite expertize ştiinţifice, — cu toata astea n'au atins alt rezultat, decât unul foarte relativ că: mereu o limbă este mai veche decât cealaltă.

Definitizarea absolută a vechimii

dragostea", — descrie însemnătatea cea mare a acestor virtuţi cu cari a înzestrat Dumnezeu sufletul omenesc şi arată că apostolul Pavel dă întâietate dragostei. Ea ne asigură nemurirea chiar şi aici pe pământ; ea este chemată a întemeia fericirea noastră şi în ceealaltă lume viitoare, şi la judecata cea mare de apoi, spre care mergem cu toţii, — ne o spune însuş Domnul şi Mântuitorul nostru, — nu vei fi întrebat cât ai fost de avut, cât de puternic, cât de învăţat, cât de lăudat şi mărit? Ci cum şi cât ai iubit pe Dumnezeu şi pe aproapele tău aici pe pământ? Cât bine ai făcut în viaţa ta? Pentrucă toate bunurile lumii acesteia, tinereţe, frumuseţe, avere, bogăţie, cu un cuvânt tot ce e omenesc, e trecător, — unul singur rămâne şi acesta este numele bun ce şi l-a câştigat cineva în această lume şi faptele bune săvârşite de dânsul.

De acest feliu de nobile sentimente au fost călăuziţi în viaţa lor şi evlavioasa pereche de oameni preotul Ioan Muntean şi soţia Maria Valeria n. Popoviciu.

Fiindcă în fericita lor căsătorie nu au fost binecuvântaţi cu copii, au luat dispoziţii încă ambii fiind în viaţă ca din rodul şi chivernisirea lor să beneficieze fiii neamului nostru, dispunând ca întreaga lor avere, care va rămânea după trecerea din viaţă a ambilor să formeze o *Fundaţiune de binefacere*, cu administrarea căreia a încredinţat superioritatea noastră bisericească, Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu, cu însărcinarea, ca din venitele acestei Fundaţiuni să se distribuie ştipendii şi ajutoare la tinerii români ortodocşi talentaţi dar lipsiţi de mijloace din Sighişoara şi protopopiatul Sighişoarei.

Iată fapta cea bună a fostului vostru părinte sufletesc Ioan Muntean şi a soţiei sale, Maria Valeria, al cărui corp neînsufleţit este înaintea noastră.

Şi când ne aflăm în faţa rămăşiţelor ei pământeşti, nu e permis să lăsăm neamintit faptul, că în testamentul făcut de dânşii, se spune:

„După moartea oricăruia dintre noi, soţul rămas încă în viaţă, rămâne în folosinţa şi proprietatea nelimitată a întregei averi ce se va afla, şi va putea dispune după plac asupra aceleia până va fi în viaţă".

Răposata în Domnul după decedarea soţului ei, ar fi putut face şi alte dispoziţii cu privire la frumoasa lor avere.

Dânsa însă în curăţenia sufletului ei, — nu numai că nu s'a gândit nici un moment să schimbe destinaţia averei lor, la ceea-ce nimenea nu ar fi putut-o împiedeca, ci prin cruţare şi bună chivernisire — a sporit-o.

Bunul Dumnezeu n'a învrednicit-o să fie mamă pe acest pământ, — şi iată că prin fapta ei bună şi nobilă, a devenit mama copiilor voştrii buni şi sârguitori.

Prin simplitatea şi virtuţile ei alese, prin feliul ei de gândire şi vieţuire, prin modul cum şi-a ştiut preţui şi menaja soţul până a fost în viaţă, prin manierele fine cu care era în contactul ei cu lumea şi cu cei-ce o încunjura — trebuie luată ca model de femeile noastre, bogate şi sărace, tinere şi bătrâne.

In acest moment al despărţirei cade-să deci, să-i exprimăm mulţumita şi recunoştinţa noastră şi în drumul spre vecinicie s'o rugăm a comunica răposatului ei soţ, că dorinţa lor s'a îndeplinit, truda lor din această viaţă e încununată de succes şi tinerele vlăstare ale harnicilor noştrii credincioşi din Sighişoara şi jur, le vor binecuvânta amintirea lor, iar viitorii ştipendişti pentru facerea lor de bine, în nevinovăţia şi curăţia sufletului lor de copii, vor ruga pe Tatăl Cel ceresc, ca sufletele lor al preotului Ioan Muntean şi soţia sa Maria Valeria, să le odihnească cu drepţii, în împărăţia sa cea cerească, unde nu este scârbă, nici durere, nici întristare, ci viaţă fără de sfârşit. Amin.

In veci amintirea ei!

Circulară

La 8 Iunie a. c. se aranjează cruciadă publică în contra plăgii tuberculosei, care seceră anual mulţime de vieţi în ţara noastră.

On. Preoţime se va asocia organelor statului la această acţiune prin predici corăspunzătoare în biserică şi demonstraţiuni cum să fie apărat publicul de această plagă, iar celor atinşi de boală a le veni într'ajutor spre a se putea cura.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Parastas. In 27 April 1930, după terminarea sfintei liturgii, în biserica noastră catedrală din Sibiu s'a celebrat parastas solemn pentru odihna sufletelor celor ce şi-au găsit sfârşitul acestei vieţi în marea nenorocire dela *Costeşti*. Pe lângă numeroşii credincioşi au participat la acest dureros act I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, P. S. Sa arhiereul Vasile, membri consiliului arhiepiscopesc şi mitropolitan şi şefii autorităţilor civile, în frunte cu noul prefect al judeţului, general în retragere, dl Gheorghe Moga.

Majestatea Sa Regina Maria, luând cunoştinţă de marea nenorocire ce a lovit pe atâţia buni credincioşi ai comunei Costeşti, a donat suma de lei 100,000 pentru ajutorarea familiilor şi pentru terminarea bisericii celei noui din acea localitate.

Pentru retragerea cât mai repede din circulaţie a biletelor de bancă de 20 şi 5 lei, publicul este invitat în interesul propriu a refuza primirea de atari bilete dela instituţiunile publice, fiind acestea datoare a le preschimba cu monetă metalică.

Act de mulţămire. In numele alor 118 suflete credincioşi, păgubiţi de foc, din comuna Cerişor în 31 Martie a. c., cari au rămas sub cerul liber, fără adăpost, aduc sincere şi calde mulţămiri dlui Dr. Dănilă, notar public în Hunedoara, care cu inimă curată şi suflet creştinesc a trimis prin banca Agricolă din Hunedoara 7 măji făină, Prefecturei pentru 40,000 Lei, Camerei Agricole, pentru 22 cară fân, Ministerului Agriculturiii pentru 2500 leme de stejar, (necesare refacerii), Direcţiunei băncii Corvineana pentru 20 măji porumb, dlui Menczer pentru 12 măji porumb-grâu, dlui advocat Dr. Fülepp pentru 4 saci cereale, dlui Simeon Chirca, Hunedoara, pentru 10 măji grâu-porumb, Sindicatului Ghelar pentru 8 măji făină. — Cerişor, 10 April 1930. — Pr. *Ioan Manica.*

De imitat este ordonanţa publicată de curând în Austria, unde se opreşte, sub pedeapsă aspră, consumarea de băuturi alcoolice tuturor funcţionarilor căilor ferate, navigaţiei şi aviaţiei, în vremea serviciului.

Despre «alianţa sacră», ca organizaţie internaţională, a vorbit prefectul poliţiei din Paris, într'un interview acordat unui ziar italian. Alianţa scacră, din care vor face parte statele baltice, precum şi Franţa, Anglia şi Germania, se crede că va lua paşi mai decisivi contra sovietelor, împedecând exterminarea şi proletizarea ţărănimii cu stare din Rusia.

Căsătoria bolşevică nu-i recunoscută în alte ţări. O actriţă a pornit de curând, la un tribunal din Anglia, proces de divorţ contra bărbatului cu care se căsătorise, înainte cu doi ani, la Moscova. Tribunalul englez a dat următoarea sentinţă: In Rusia sovietică căsătoria se încheie prin simplă înregistrare civilă; în Anglia căsătoria e creştină şi cuprinde şi elementul religios în formă de făgăduinţă că această căsătorie va dura până la moartea unuia dintre soţi, sau până la despărţire pe calea legală. Nefiind *legătură* în felul căsătoriei dela Moscova, nu putea fi vorba nici de *despărţire*. — Va să zică: ceice se căsătoresc în Rusia sovietică, sânt necăsătoriţi afară de Rusia.

ŞTIRI LOCALE

La fondul căminului pentru bătrâni al Societăţii române de înmormântare din Sibiu au mai dăruit: dl Gheorghe Salomie primpretor, Sibiu 200 lei; la Legatul Emil Verzariu aparţinător aceluiaş fond a dăruit cu ocazia sfintelor Paşti în memoria iubitului său tată, dl Dr. Pompiliu Verzariu şef-contabil la Creditul tehnic minier, Bucureşti 500 lei. (Starea acestui legat este de lei 16,500). Pentru aceste daruri creştineşti exprimă mulţumiri: profesorul *T. Popovici*, preşed.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică. A apărut Nr. 3—4 din 1930 cu următorul cuprins: Pr. Ilarion V. Felea, Minunea Invierii. Dr. D. Stăniloaie, Din tratativele de unire între biserica ortodoxă şi catolică pe timpul împărăţiei latine din Constantinopol. Pr. A. C. Cosma, Fuga de muncă. Vasile Negură Vechea durere — Vechea ruşine. Prof. Nicolae Neaga, Profeţii mesianice în cartea «Facerii». Simion Vlad, Amintiri dureroase. Prof. Candid Muşlea, Din vremuri trecute. Prof. Nicolae Neaga, Pr. Ilarie Felea şi Pr. Spiridon Cândea: Mişcarea Literară: Opera exegetică a lui Teodor de Mopsuestia la al II-lea Sinod din Constantinopol. Atitudinea Mântuitorului faţă de legea Vechiului Testament. Jertfă de seară. Confesiuni şi secte. Religie şi caracter. Isaia Suru şi Neculce, Cronică: Protestul Papei Pius al XI lea. Rugăciuni pentru creştinii persecutaţi în Rusia. N. C. Note şi informaţii. Dr. N. T. Mărunte.

Bucureştii de altă dată, de *Constantin Bacalbaşa*. Primim volumul al *treilea* din seria de patru volume a interesantei publicaţii, datorite distinsului publicist C. Bacalbaşa. Volumul III, acum apărut în editura ziarului «Universul», cuprinde pe 258 pagini fapte şi întâmplări, petrecute dela începutul anului 1910, şi privitoare la viaţa noastră politică, literară, socială şi bisericească. Spuse lămurit şi lapidar, se citesc bucuros. Materialul volumelor aduce preţioasă contribuţie, uşurând munca celorce se vor ocupa cu scrierea istoriei românilor din timpurile mai nouă. Volumul se vinde cu 50 lei. Se poate cere dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

unei limbi, este foarte limitată, căci pentru aşa ceva ne trebue argumentări, care depind, la rândul lor, de scriptele ce le vom avea la îndemână din exploatările arheologice. Şi-apoi scrisul este doar o descoperire tinără a omenirii.

Dac'ar fi să ne orientăm după scriptele descoperite, ar trebui într'adevăr, să aceptăm expertiza lui Herodot. Monumentele de scripte, descoperite de diferiţi arheologi, toate ne duc până prin anii 4000 şi 5000 a. H., şi toate sânt scrise în diferite hieroglife egiptene. O astfel de vechime mai conţin şi scriptele descoperite cu ocazia săpăturilor din vechiul Babilon, care sunt de pe timpul lui Saragon I (3000 a. H.) Mai este şi limba chineză, care încă se poate reduce până în anii 3000 şi mai bine înainte de Hristos. După dovezile istorice care le avem până acum, rămân cele mai vechi: limbile indice şi limba greacă.

După aceste rezultate istorice, s'a ajuns la o «stabilizare», de a da limbilor omenirii numai o *vechime relativă* şi a le clasa apoi după această *stabilizare*. Aşa că mergând înapoi chiar şi cu 15 mii de ani înainte de Hristos, tot nu vom fi pe punctul de a fi aflat cea mai veche limbă a omenirii, — astfel că întrebarea, care este cea mai veche limbă a omenirii: va rămânea mereu o întrebare fără răspuns *pozitiv*... *Coriolan Bărbat.*

Unguri înţelepţi. Liga progresivă ungară din Cleveland, scrie ziarul *America* de acolo, a serbat zilele acestea amintirea lui Petöfi şi Kossuth, ear la serbare au participat şi reprezentanţi de alte naţionalităţi, de oarece Liga aceasta a ungurilor americani *s'a opus şi se opune* propagandei cunoscute de revizuire budapestană a tratatului dela Trianon.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Antonie

Intrucât acest sfânt nu a scris nimic, sau, după câte ştim din tradiţia bisericii, nu ni s'a păstrat nici o scriere dela el, nu este important din acest punct de vedere. Sf. Antonie a fost mare şi sfânt prin viaţa de călugăr ce-a dus-o şi prin influenţa ce-a exercitat, atât asupra vieţii creştine ca atare, cât şi asupra singuraticilor personagii, de ex. sfântul Atanasie.

Vorbind despre sfântul Antonie, nu vom face decât o descriere a vieţii sale, având la îndemână pe autorul francez, J. Baudot.

Sfântul Antonie s'a născut către anul 251 în Egipetul de sus, din părinţi creştini, cari aveau o bunăstare materială considerabilă; la 18 ani s'a văzut orfan, având însărcinarea de-a educa pe o soră mai mică decât el. Era foarte serios, şi cum mergea regulat la biserică şi asculta cu nesaţ citirea sfintei Scripturi, a fost isbit într'o zi foarte viu de invitaţiunea ce o face Isus în Ev. Matei 19, 21:... dacă voieşti să fi desăvârşit, mergi, vinde-ţi averile tale, le dă săracilor şi vei avea comoară în cer: vino şi urmează-mi apoi.— A urmat întocmai acestor cuvinte, făcând doar o mică rezervă de resurse necesare sorioarei sale. In curând însă un alt cuvânt al Mântuitorului auzit tot la biserică l-a impresionat din nou (Mat. 6, 34). «Nu vă grijiţi de ziua de mâne». S'a lepădat şi de acea rezervă, a încredinţat pe sora lui unei comunităţi de fecioare şi s'a retras într'o singurătate din apropierea satului său Qeman între Memfis şi Arsinoe. La exemplul unui bătrân ascet pe care l-a avut de învăţător la început, Antonie şi-a împărţit timpul între rugăciune şi lucru. Această semiretragere nu l-a mulţumit pentru multă vreme; de altfel reputaţiunea sfinţeniei sale care începea să se răspândească, i a adus vizitatori: s'a refugiat într'unul din vechile morminte egiptene din munţi, unde un prieten îi aducea proviziuni dintr'un timp într'altul. Aici au început ispitirile pentru sfântul nostru; diavolul îl ataca mereu cu multă furie; într'o dimineaţă amicul caritabil l-a aflat întins pe pământ, fără suflare, l-a dus în sat, unde crezându-l mort, s'au pregătit cele pentru înmormântare. In ultimul moment Antonie şi-a revenit şi a cerut să fie transportat imediat în grota sa. Asalturile demonului continuară. Antonie, susţinut prin prezenţa senzibilă a dumnezeescului său Stăpân, a căutat un loc de retragere şi mai singuratic, dincolo de râul Nil. Douăzeci de ani a trăit închis într'un vechi castel de pe malurile fluviului, mereu în luptă şi ispitit de diavol. Solicitat din partea vizitatorilor, cari veniau să i ceară misiuni sau o regulă de viaţă, Antonie stabileşte în anul 305 sihăstrii, unde discipolii săi luând seama la discursurile sale şi inspirându-se din exemplele sale, practicau o asceză eroică. In anul 311 aude zicându-se că persecuţiunea lui Maximin însângerează Egipetul, se coboară la Alexandria pentru a încuraja pe martiri şi a le împărtăşi suferinţele. S'a aşteptat să fie condamnat la moarte, dar n'a îndrăznit nimenea să-l neliniştească. Anul următor şi-a reluat din nou drumul sihăstriei sale; apoi animat de-a sfântă emulaţie, îşi impunea posturi şi privegheri din ce în ce mai austere. S'a înfundat în pustia Egipetului de sus, şi-a fixat reşedinţa în muntele Qualzoum, numit mai târziu muntele sfântului Antonie, s'a instalat în apropierea unui izvor şi într'un ţinut plin de palmieri. Insuş cultiva o mică grădină pentru a veni în ajutorul susistenţei sale. Discipolii săi rămaşi în apropierea Nilului construiră mănăstirea *Pispir*. Antonie venea să-i viziteze la intervale de timp neregulate; în ultimii săi ani a dat voie alor doi, lui Macarie şi Amatas, să se aşeze în jurul său. Din anul 312 până la moartea sa Antonie a rămas în aceeaş sihăstrie; acolo primea mulţi vizitatori cari veneau la el cu cele mai diverse dispoziţiuni, unii cerându i misiuni sau învăţături, alţii căutând să-l aducă în încurcătură, ca acei filozofi greci sau acei arieni pe cari îi adusese la tăcere. *Sfântul Atanasie*, viitorul său biograf, veni să-l vază în mai multe rânduri; însuş împăratul Constantin i-a scris recomandându-se rugăciunilor lui.

Către anul 340 este a se pune întâlnirea sfântului Antonie cu sihastrul Pavel, între împrejurările pe cari le-a descris fericitul Ieronim scriind viaţa celui de al doilea. Antonie avea ambiţia de a practica o viaţă mai aspră decât el; în vis a luat cunoştinţă că un anahoret, bogat în merite, trăia de multă vreme într'o parte oarecare a pustiului pe care o credea nelocuită. Fără întârziere a pornit întru căutarea omului lui Dumnezeu; ajunse după multe dificultăţi până la celula lui, dar a aflat-o închisă. Pavel îi presimţise venirea şi el refuză să vadă vreo fiinţă omenească: cedează totuş la stăruinţele repetate ale sfântului Antonie şi în fine cei doi sihastri îşi cad în braţe; se salută mutual şi se întreţin despre lucruri dumnezeeşti, în timp ce un corb le aduce hrana, o pâne întreagă pentru ziua aceea. E cunoscut apoi faptul cum Pavel moare în absenţa vizitatorului său, care revenind l-a înmormântat într'o groapă pe care o săpară doi lei în pustie. Către sfârşitul vieţii sale Antonie s'a coborât a doua oară la Alexandria, unde a convertit mulţi eretici şi necredincioşi. Puţin după întoarcerea sa în sihăstrie, a anunţat celor doi discipoli apropiata sa moarte, i-a făcut să făgăduiască că nu vor descoperi nimănui secretul mormântului său; a lăsat apoi cu limbă de moarte mantaua sa de piele şi cea pe care dormea sfântului Atanasie, şi în fine a expirat lin şi dulce în anul 356, în ziua de 17 Ianuar, după tradiţia liturgică.

Cu toate că n'a lăsat o regulă scrisă, Antonie a fost iniţiatorul cu adevărat şi modelul unui gen de viaţă care a dominat mai multe veacuri dearândul în Egipet; el este privit ca patriarhul călugărilor, şi biserica îl cinsteşte ca atare. Puţin după moarte, amintirea sa este preamărită şi slăvită. Din al cincilea secol sfântul Eutimie îi instituieşte sărbătoarea în 17 Ianuar. Am văzut mai sus că, din zmerenie, sfântul Antonie o voit ca mormântul său să rămână secret, pentru ca posteritatea să nu fie ispitită şi să-i venereze moaştele. Trecură însă mai puţin de douăsute de ani, dupăce sfântul Atanasie îi scrisese viaţa, şi corpul sfântului Antonie a fost aflat şi transferat la Alexandria, apoi dela Alexandria la Constantinopol (12 Iunie anul 633) unde o biserică fu clădită cu hramul său.

Moaştele sfântului Antonie nu se mai află însă astăzi la Constantinopol. In veacul al 11-lea au luat drumul Apusului. Un senior locelin, revenind dintr'un pelerinaj din locurile sfinte, ar fi primit corpul sfântului dela împăratul Constantinopolului (anul 1070). Localitatea apuseană purta pe atunci numele: Motte-St-Didier; iar de prin veacul al 14-lea până azi se numeşte Saint-Antoine-de-Viennois. După nume se vede că este situată pe teritor francez.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Nr. 4031/1930 Ep. (26) 1—2

Concurs

Pentru ocuparea **postului de cassier** la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, retribuit cu salar de Lei 7000 lunar, se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu ***până la 15 Mai a. c.***, însoţite de următoarele acte:

a) act de naştere,
b) certificat de naţionalitate,
c) actele de calificaţie,
d) eventuale certificate de serviciu.

Se observă, că la acest post vor putea reflecta numai bacalaureaţi respective absolvenţi de teologie, ear cel ales va avea să depună o garanţie egală cu suma retribuţiunilor pe doi ani, în numerar sau hârtii de valoare acceptabile.

Vor fi preferiţi preoţii, respective candidaţii cari au pregătire teologică.

Sibiu, 26 April 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 3003/1930 Ep. (25) 1—2

Concurs

Pentru continuarea şi terminarea lucrărilor de zidire a casei protopopeşti ortodoxe din Tg.-Săcuiesc se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu ***până la 20 Mai a. c.***

Planurile, devizurile şi condiţiunile speciale se pot vedea în cancelaria Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, precum şi la oficiul protopopesc ortodox român în Poiana sărată.

Reflectanţii vor avea să declare în ofertele lor, că cunosc condiţiunile speciale şi se vor supune lor.

Sibiu, 12 April 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

(26) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

24 buc. **covoare persane mari şi mici, diferite calităţi,** se vor vinde prin licitaţie publică pe lângă intervenţia subsemnatului pe riscul debitorului ***Arzuman Arzumonov***, în favorul creditorilor cf. § 306 cod. com. Marţi în 6 Mai 1930 ora 3 după masă în localul Expeditorului W. Herbert Str. Armbruster Nr. 2 Sibiu; covoarele se vând cu bucata oferitorilor mai mult. Cumpărătorii vor plăti taxa către stat 2.64%.

Dr. N. Cristea
notar public.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor
în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»
ale
Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Consumul „ROIUL DE ALBINE“, societate pe acțiuni în SEBEȘUL DE JOS

Convocare

Domnii acționari ai consumului «ROIUL DE ALBINE», societate pe acții, se convoacă la

a X-a adunare generală ordinară,

pe ziua de *Duminecă, 11 Mai 1930*, ora 3 p. m., cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Statorirea numărului acționarilor prezenți și acțiunilor reprezentate.
3. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de supraveghere pe anul 1929 și darea absolutorului.
4. Alegerea unui contabil, cassar și administrator în locul celui demisionat.
5. Alegerea Direcțiunii și com. de supraveghere.
6. Hotărârea asupra demersului societății.
7. Inchiderea adunării generale.

Dacă la adunarea generală nu se prezintă acționari în numărul prescris de art. 22 din statute, în 11 Mai 1930, ora 3 p. m., se va ține o nouă adunare generală care va lua hotărâri, oricare ar fi numărul acționarilor prezenți.

Sebeșul de jos, la 23 Martie 1930.

DIRECȚIUNEA.

NB. La adunarea generală pot participa numai acei acționari, cari sânt trecuți în registrul societății ca acționari cu 6 luni înainte, și cari cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală au depus la Cassa institutului acțiunile scrise pe numele lor, respective pe ale acelora care îi reprezintă împreună cu plenipotență (§ 17).

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1929.

Activa		Pasiva	
Cassa	1,532·—	Capital	105,000·—
Marfă	38,000·—	Fond de rezervă	46,607·—
Realități	70,000·—	Creditori	54,962·—
Mobilier	11,621·—	Div. și tantiema neridicată	5,000·—
Debitori	76,263·—	Fond de binefaceri	1,282·—
Pierdere	15,435·—		
	212,851·—		212,851·—

Contul Profit și Perdere.

Debit		Credit	
Interese	5,778·—	Venit la marfă	28,787·—
Impozite	11,814·—	Pierdere	15,435·—
Spese	6,630·—		
Salare	12,000·—		
Chirie	8,000·—		
	44,222·—		44,222·—

Sebeșul de jos, la 31 Decemvrie 1929.

DIRECȚIUNEA:

Iosif T. Roman m. p. **Nicolae Roman m. p.** **Adam Stoica m. p.** **Vichentie Posa m. p.**

Ioan Doican m. p. **Vasile Ritivoiu 113 m. p.** **Toma Fluesă m. p.**

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele societății.

Sebeșul de jos, la 23 Martie 1930.

(25) 1—1

Toma Teodosie Roman m. p. **Lazăr Faor m. p.** **Iosif Turcu m. p.** **Ioan A. Faor m. p.**

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANĂ în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Prețul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni și Secte

studiu istoric-misionar

de

Arhiereul

Grigorie Leu Botoșăneanu

Prețul Lei 120·—, plus spese poștale Lei 10.

Pentru preoțime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** ***Doritorii sânt invitați a se adresa cu încredere și cât mai curând către Librăria noastră.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărți ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic și al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chișinău

Prețul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOȘ. ***Partea I completă,*** cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

In partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: **20 Lei.**

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat postal.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 7 Mai 1930 Nr. 35

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOC... SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Reclamațiunile și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Pastorația în zilele de azi

Vremile ce se scurg sub ochii noștri ne înfățișează, sub raportul vieții religioase sufletești, o ciudată variație, nentâlnită până azi în trecutul creștinismului. Cele mai contrare concepții, cele mai extreme păreri de a vedea și a definì rostul vieții, în materie spirituală, se ivesc și se revarsă în jurul nostru, încât nu e ușor — fără călăuză iscusită — a te acomoda îndemnului: «fiți înțelepți ca șerpii».

Despre suflet și viața sufletească se vorbește azi mai mult ca oricând în trecut. In târg, în crâng, în tren, la lucrul câmpului, în șezători, în priveghi, — în tot locul «se discută» rostul religiunii, al sufletului și al ființei dumnezeirii.

«...Nu este suflet, nu este nemurire, nu-i altă viață, afară de cea de acum», — spune ateul.

«...Nu ne trebue preot, nu sânt taine, nu sânt sfinți de prăznuit» strigă sectanții, cari împânzesc societatea ca paianjini veninoși.

Nici oamenii din popor nu trăesc pretutindeni în ticna patriarhală de demult. Vijeliosul uragan i-a clătit și pe ei și, la vestirile nouă, par mirați și te întreabă: «Să fie adevărat ce se grăește? Am dorì să cunoaștem adevărul».

Stăpâniți de acest dor, caută «apa vie» a adevărului, pe care, dacă nu o pot găsì «acasă», aleargă mai departe, în «loc străin».

In fața acestor fenomene, toiagul păstorului bun al oilor trebue să se ridice la înălțime. Oaia pornită spre rătăcire trebue abătută spre staul, hrănită îndestulitor acasă, pentru a nu se dorì departe de staul.

Situația este cunoscută în general; ear preoțimea noastră, atât individual, cât și colectiv, după cercuri religioase și după protopopiate, este așezată în rânduri de bună pază, pentru alungarea «lupului» din preajma staulului.

Chipul și felul îndeplinirii datorințelor, prin pastorație potrivită cerințelor zilei, pot fi variate. In liniamente largi voi arăta, în cele următoare, ceva despre *modul de pastorație* actuală din protopopiatul nostru, al Hunedoarei, întocmită și condusă de protopopul acestui tract, Păr. Dr. Vasile Oană:

In primul plan vin îndemnările la muncă desinteresată, în întruniri preoțești, apoi prin grai viu și prin ordine scrise.

In conferențele pastorale preoțești, — afară de alte teme, s'au introdus *lecții practice* de apărare, a credinței ortodoxe, adecă discuții, — dialoguri, între preotul ortodox și sectant, — arătând, un preot sau mai mulți, punctul de vedere al sectantului, și alții punctul de vedere ortodox. Proba de combatere se face cât se poate de apropiată de realitate, susținându-și fiecare punctul său de vedere, atât «sectantul», cât și ortodoxul. Rezultatul învingerii, în această manevră, e de sigur pe partea celui cu arme mai perfecte, a celui căruia îi stă în ajutor în mod clar sf. Scriptură, a punctului de vedere ortodox.

Un metod nou de pastorație practică s'a introdus prin *vizitațiunile canonice* de prin parohii. Conform împrejurărilor schimbate, astăzi, în protopopiatul Hunedoara, vizitațiunea canonică în orce sat a devenit o marcantă sărbătoare. In orce zi s'ar întâmpla, se slujește regulat sfânta Liturgie ori Vecernie — după timp — cu predică practică și cu alte ceremoniale. După serviciul divin se face «vizitațiunea» tuturor celor trebuincioase, în fața și auzul credincioșilor asistenți. Se continuă adevărate prelegeri din deosebite domenii în fața poporului prezent și reprezentat prin consiliul parohial, reuniunea de femei, societatea tineretului Sfântul Gheorghe. S'ar fi crezut că în zile de lucru nu vor fi participanți la serbările vizitațiilor canonice; dar dorul de slujbă evlavioasă, săvârșită de protopop, îndeamnă pe credincioși către casa lui Dumnezeu. Mare este schimbarea în viața sufletească a credincioșilor de azi, față de cucernicia și evlavia părinților și moșilor noștri, — dar tot asemenea mare este deosebirea și a acestor vizitațiuni canonice, față cu «vizitațiunile» trimiterii, prin crâznic, a protocoalelor matriculare, la reședința protopopească, spre «vidimare», — cum se făcea nu arareori mai demult.

Remarcăm un fapt vrednic de a fi cunoscut și urmat. In scopul intensificării muncii de pastorație, corespunzătoare zilelor de azi, și mai cu seamă în vederea combaterii cu succes a învățăturilor sectante, conferența pastorală recentă de primăvară, a decis, — la îndemnul și îndrumarea protopopului nostru — întocmirea de *cercuri sau plase misionare* pe teritorul protopopiatului.

Comisia, însărcinată de către conferență cu elaborarea acestei întocmiri, a împărțit tractul în *trei* plase misionare, aparținând la fiecare plasă câte șase preoți. In fiecare plasă se vor organiza, din partea preoților aparținători, *misiuni religioase*, în deosebite localități, — după posibilitate *centre*, către care gravitează comunele împrejmuitoare. Misiunile vor dura 2—3 zile, cu slujbe, cu rugăciuni, predici, meditații și diferite ceremoniale religioase reclamate de împrejurări și regiuni. Mărturisiri și cuminecări, pelerinaje, cu prapori și icoane, din satele vecine, către centrul cu misiunea religioasă. Inaugurări de cercuri de adulți Sf. Gheorghe, reuniuni de femei; precum și înrolarea de noi membri în aceste societăți înființate mai demult. In fruntea celor șase preoți aparținători, va pontifica părintele protopop.

Nu avem mulți sectanți în protopopiat; totuși prevenirea de a le combate doctrinele, păgubitoare pentru credința strămoșească, este datorie. Pe lângă aceasta, — prin misiuni, se urmărește mai cu efect ridicarea nivelului vieții religioase morale scăzute azi pretutindenea.

Eată aici câteva crâmpee de *pastorație cerută de vremile de azi*, ce se practică în protopopiatul nostru. Nu s'a mai scris demult din aceste părți, — în schimb s'a lucrat și se lucrează cu tact și cu stăruință. Mulțămită acestui fapt, Hunedoara se află în cele dintâi șiruri de bună rânduială și îmbucurător progres.

Pr. *George Rain.*

Congresul cultural al „Astrei"

III

Continuăm cu darea de seamă despre ședințele din 25 și 26 April. Dl *Bogdan-Duică* își luase însărcinarea, din ziua întâi, să aducă propuneri selecționate din propunerile resumate de dl vicepreședinte Dr. Preda în ședința I. Congresul a primit să dea mai departe, ca *«sugestii»*, următoarele puncte, comitetului central, ca acesta să la aducă la adunarea generală, ce se va ține la Caransebeș:

1. Teritorul de muncă al «Astrei» e teritorul României moderne.

2. Reședința «Astrei» rămâne Sibiul. Un vicepreședinte va fi totdeauna un membru din Cluj, designat de secțiunile «Astrei».

3. Numele membrilor din comitetul central se reduce la alegerea lor proximă. Se va avea în vedere specialitatea lor în câte cel puțin una din problemele culturale cu care se ocupă «Astra».

4. Deși sântem de părere că grija fundamentală a «Astrei» trebue consacrată păturii muncitoare dela sate și orașe, nu putem neglija datoria de a contribui la educația conducătorilor acestor pături. «Astra» nu poate părăsi problemele ei vechi de a contribui intensificarea ideilor ei culturale, ale păturii conducătoare din tot cuprinsul noului teritoriu de muncă.

5. Isvoarele de venit ale «Astrei» se vor exploata comercialicește.

6. Să se prevadă anual două ședințe ale comitetului «Astrei» ținute la Cluj, împreună cu președinții și secretarii secțiunilor. Tema permanentă a acestor două secțiuni va fi informarea reciprocă despre lucrările dela centru, din despărțăminte și secțiuni.

7. Despărțămintelor vecine să li se impună prin statut o colaborare folositoare în regiunea noastră.

8. Să se facă anual controlul membrilor pe despărțăminte și să se constate absențele prin adrese redactate într'un ton cuviincios și însuflețit. Românii să fie rugați să se înscrie între membrii Asociațiunii.

*

In a doua parte a ședinței de Vineri (26 April), la ora 4, a vorbit dl prof. *Rusmir* despre *Astra și rolul femeii române.* A militat pentru o secție femeiască la «Astra».

Dl președ. *V. Goldiș*, a relevat că există această secție, arătând ca

model de abnegaţie pe dna Marta Iepure din Baia-Mare. Dnă Iepure a organizat, pe sătencele din multe comune, în subsecţii: pentru împodobirea bisericii pentru lucrul de mână, pentru îngrijirea săracilor.

Dl secretar al secţiilor, *I. Agârbiceanu* a descris, pe scurt, activitatea de doi ani a secţiei şi a accentuat că numai lipsa de parale a oprit-o să lucreze mai intensiv.

Dl med. din Sibiu, *Dr. Ieronim Stoichiţia*, a cetit lucrarea despre *«Astra şi igiena publică»*. A atins plăgile sociale şi trupeşti ale generaţiei de astăzi, ilustrându-şi tezele cu date statistice elocvente.

Dl preşed. *V. Goldiş*, a adus laude raportorului şi a accentuat din nou marile merite ale secţiei medicale-biopolitice, condusă cu atâta pricepere de domnii *Dr. Iuliu Haţiegan* şi *Dr. Iuliu Moldovan*.

Dl *Dr. Iuliu Haţiegan*, mulţumeşte pentru vorbele de încurajare şi arată că medicii s'au înrolat, cu toată inima, lângă preoţi şi învăţători, pentru stârpirea relelor de care sufere neamul.

Dl Haţiegan a mai vorbit despre filmul cinematografic medical, contra beţiei, contra sifilisului, contra cancerului, etc. şi a pus la inimă ascultătorilor să răspândească astfel de filme, spre binele tuturor.

Dl *Dr. Stoenescu* din Constanţa a relatat despre experienţele dsale de 22 ani ca medic în jud. Constanţa şi despre frumoasele rezultate ale «Astrei Basarabene» în privinţa răspândirii cunoştinţelor de igienă şi de apărare contra boalelor, între soldaţi şi între locuitorii Basarabiei.

Dl *Rusmir* a atras atenţia asupra stărilor îngrijorătoare din Banat, unde populaţia nu mai ţine să aibă copii. Păr. Militar *I. Dăncilă* a cerut trezirea responsabilităţii părinţilor în faţa Creatorului. Mai iau cuvântul şi alţii în aceleaşi chestiuni.

Dl prof. *C. Bogdan Duică* cere anchete la faţa locului, ca să preîntâmpinăm primejdia decreşterii poporului românesc. Lupta contra obiceiurilor greşite, a superstiţiilor, etc.

Toate observaţiile acestea vor fi folosite de comitetul central, ca să se formuleze la adun. gen. din Caransebeş câteva puncte principale din desideratele secţiei medicale-biopolitice.

Nu mai puţin importante au fost discuţiile în jurul problemei *«Astra şi şcoala»*, având ca raportor pe păr. protop. *Ţiacra* din Timişoara. In numele ministrului Instrucţiei şi Cultelor a vorbit de insp. şcolar *Silviu Ţeposu*, asigurând Astra de tot sprijinul corpului didactic.

Au urmat lecturile unor referate despre *«cooperaţie şi Astra»*, făcute de dl *I. Pop Câmpeanu*, *Graţian Mărcuş* şi ing. *Mălăescu* (Oraviţa).

Dl *Romul Simu*, fostul secr. adm. al «Astrei» a descris fazele prin care a trecut cooperaţia la noi şi legăturile ei cu «Astra». A vorbit apoi dl inspector gen. al cooperativelor din România *Luca Paul*. Publicul a ascultat cu o încordată atenţie, iar dl preşedinte a mulţumit pentru «admirabila vorbire». Şedinţa a ţinut până la 8 seara.

*

In a *treia zi* a congresului, a durat şedinţa dela 9 până la 1: dl preşed. V. Goldiş a dat citire datelor statistice despre tot ce a încasat «Astra» din partea guvernelor dela 1919 până în zilele noastre. Toçmai sosise o telegramă dela «Oficiul educaţiei poporului» (noua instituţie creiată de guvernul actual) — în telegramă se spune că «Astra» va primi dela 1 April începând 1 milion şi 250,000 lei, din cari 250,000 lei să-i predea secţiei medicale-biopolitice. Dela cinematografe a câştigat «Astra» în ultimii trei ani suma de 6.500,000 lei.

Dl *Gr. Mărcuş* a citit dare de seamă despre «Astra» şi subvenţiile de stat, precum şi una despre «Mijloacele materiale pentru susţinerea Astrei». La punctele acestea au luat cuvântul mai mulţi.

Dl general Negreanu, dela «Centrala caselor naţionale», a arătat cum câştigă această societate parale, ca să poată să şi ducă în îndeplinire planurile. Toţi au fost de părere să nu se sporească taxele de membru, ci să se facă o propagandă mult mai intensivă, în comune şi prin oraşe. «Ziua Astrei» (1 Decemvrie) să fie, de fapt, o zi în care să se ajute «Astra» cu parale, ca să nu fie silită societatea să-şi restrângă publicaţiile.

Păr. consilier metropolitan *Tr. Petrişor* a pledat pentru o colaborare mai strânsă între cooperativele noastre şi între «Astra». A făcut promisiuni în numele «Federaţiei băncilor culturale şi cooperative săteşti» din jud. Sibiu. Dl Victor Lazăr a adus în discuţie propunerea păr. Roman din Tălmăcel, ca să se ia în toate comunele rurale câte o sumă pentru «Cercul cultural» al «Astrei» şi dela «Oficiul de stat al cooperaţiei».

Dl preşedinte V. Goldiş a dat informaţii despre legăturile ce le-a avut încă de prin 1928 cu preşedintele federalelor cooperatiste, dl Modrigan din Ludoş.

A urmat discutarea problemei: «Astra» şi *Cinematografia*. Raportor a fost dl Gr. Mărcuş. S'a cerut o cenzură mai severă.

Dl preşedinte Goldiş a promis că va întreprinde paşii necesari la guvern, cerând în numele «Astrei», ca cenzura să fie mai conştienţioasă.

Preţios material a oferit dl general Negreanu în numele «Centralei caselor naţionale». Se va tipări. Dl inginer Runcan din Caraş a înaintat raport despre Casele naţionale, alăturând planuri şi devize. Această lucrare va aduce mari servicii propagandiştilor noştri culturali.

Ca ultim punct al desbaterilor a urmat dl M. Jora din Bucureşti, dela «Societatea de radiodifuziune», care există de 7 luni. Dsa a citit o dare de seamă a dlui inginer Dr. Petraşcu, dir. revistei «Radio şi radiofonia» şi a completat datele cu altele, din experienţa proprie.

Cu acestea s'au terminat şedinţele congresului cultural. Dl preşedinte V. Goldiş a putut, pe drept cuvânt, să închee congresul astfel:

Domnilor, — Primul parlament cultural român şi-a absolvit tema şi astfel s'a terminat. El va deveni, cred, istoric, nu prin ceeace a lucrat, ci prin ceeace a iniţiat: întâlnirea periodică a elitei naţiei româneşti în scopul de a examina aşezarea de totdeauna a sufletului naţional şi a-l determina echilibrul, asigurând astfel armonia gândurilor şi solidaritatea inexorabil necesară ascensiunei naţiunei române pe scara civilizaţiei omeneşti.

Mulţumesc prefectului acestui judeţ, dlui general Dr. Gh. Moga, pentrucă ni-a pus la dispoziţie această sală. Mulţumesc Inalt Prea Sfinţiei Sale Părintelui Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae, pentrucă ne a onorat cu prezenţa Sa la această adunare. Mulţumesc ministerului instrucţiunii publice şi al cultelor, celui al muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale, pentrucă au avut bunăvoinţa să trimită aici pe reprezentanţii lor. Mulţumesc tuturor societăţilor culturale, în frunte cu Academia română, pentrucă au ascultat chemarea noastră şi au făcut astfel posibilă această puternică manifestare culturală. Mulţumesc în mod deosebit presei române din ţara întreagă pentru interesul cald şi patriotic, cu care a urmărit năzuinţele noastre.

Vă mulţumesc Dvoastre tuturor, cari cu multă osteneală şi mari jertfe materiale aţi grăbit aci de pretutindeni, din vechiul regat, din Bucovina, Basarabia, Dobrogea, Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş dovedind astnoua înmugurire a spiritului de jertfă pentru idealul naţional, care, sânt convins, în curând va da rod bogat.

Primul parlament cultural român îl declar încheiat.

Nenorocirea dela Costeşti şi Corpurile legiuitoare. — Parastas la Costeşti. —

In şedinţa *camerei* dela 28 April 1930, preşedintele, dl Ştefae C. Pop exprimă condoleanţe, în numele adunării deputaţilor, celor crunt loviţi în nenorocirea dela Costeşti.

Propune deputaţilor să cedeze câte 500 lei fiecare din diurnă pentru ajutorarea sinistraţilor şi terminarea bisericii din satul năpăstuit:

Adresez tuturor rugămintea mea: Să îngrijim cu mai multă râvnă de fiecare suflet al nostru, căci sântem puţini.

In semn de doliu ridic şedinţa pentru zece minute.

Voci: Să dăm diurna pe o zi.

Dl preşedinte: Cine doreşte, să dea diurna pe o zi. —

In şedinţa *senatului* din aceeaş zi, preşedintele, dl Tr. Bratu a vorbit despre victimele nenorocirii dela Costeşti:

Cu această comemorare, nu ne-am făcut însă datoria pe deplin faţă de cei cari au suferit acea groaznică nenorocire.

Să dăm obolul pentru desăvârşirea bisericii celei noui, pentru ca cei rămaşi să aibă unde se ruga şi unde să pomenească numele celor morţi.

P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului: Adânc mişcat de cuvintele spuse de dl preşedinte pentru cei de o credinţă cu noi, morţi pe altarul credinţei strămoşeşti, mă simt dator să vă mulţumesc pentru această cinstire de preţ.

In aceste vremuri de puţină preocupare faţă de cele religioase, cei cari contribue la întărirea credinţei în viaţa viitoare, contribue la întărirea unui sentiment din cele mai frumoase, în această viaţă trecătoare.

Dl R. Georoceanu, a propus să se dea câte 500 de lei de fiecare se-

FOIŞOARA

Din ştiinţa balneologiei

— Apele ţării noastre —

[=] La Viena, în capitala mult ademenitoare a Austriei, trăeşte şi munceşte, de un lung şir de ani, un ilustru reprezentant român al ştiinţei medicale, un doctor respectat şi iubit nu numai de o clientelă numeroasă, ci de toţi ceice au avut prilej să cunoască activitatea temeinică, în special pe terenul balneoterapiei, a drului.: *Marius Sturza*.

Cu toate că este vorba de o *mândrie* a neamului românesc, ţara noastră — se pare că nu e destul de mare, nici în hotarele sale actuale, ca să cunoască şi să primească *între ai săi* pe celce a reuşit să impună şi să-şi facă un nume între străini.

Dar, nu despre aceasta voiam să discutăm: dl doctor Sturza dela Viena nu este primul, şi probabil nici ultimul, român de mare talent în desacord cu cei tari şi „mari" de acasă.

In timpul din urmă, în Ianuar 1930, dl Dr. Marius Sturza a pubicat în limba germană şi în editura „Eklektika" [Spitalgasse I. Viena IX], un volum de 128 pagini despre: *apele cloruro-sodice ale României*.

Autorul se ocupă cu clasificarea apelor sărate ale României, privite din punct de vedere geologie, şi le împarte în mai multe categorii, şi adecă:

1. Apa sărată a Mării negre;

2. Apele sărate ale limanelor din Basarabia şl Dobrogea, b. o. Tekirghiolul, cu apă foarte concentrată în sulfaţi şi ioni alcalini;

3, Numeroase lacuri sărate pe câmpiile României, urme rămase dela fundul mării ce a existat în partea de nord a Dunării;

4. Apele sărate veterice, cu mult iod, brom şi sulf, întrebuinţate pentru băi şi pentru băut;

5. Apele izvoarelor sărate provenite din masivele de sare ale Carpaţilor;

6. Apele sărate şi accidul carbonic din regiunile vulcanice; ape bogate în săruri alcaline, fier şi pucioasă;

7. *Lacurile sărate termale*, grupă considerată ca specialitate a ţării româneşti. Lacurile au temperatură până la 60 grade Celsius, în anumite straturi, şi o concentraţiune ce trece 20 la sută. Căldura lor provine din încălzirea razelor solare, de aici numirea de *„terme solare"*.

Cartea e tipărită în excelente condiţii tehnice, iar medicul practician are la îndemână informaţiile trebuincioase, pentru a recomanda suferinzilor tratamentul balnear, de care au nevoe, şi care-l pot găsi fără a se deplasa din ţara aceasta bogată, frumoasă şi — numai pentru unii — ingrată.

Ritmuri, revista lunară braşoveană de literatură şi critică, a apărut în nr. dublu, 8 şi 9, cu sumar bogat şi valoros. Afară de contribuţiile directorilor revistei, ale dlor Bran-Lemeny şi Focşeneanu, numărul revistei mai conţine un frumos articol al dnei Maria Baiulescu (Invierea Domnului), schiţe, versuri de Ecaterina Pitiş, Lucian Costin (Isus) ş. a., recenzii, ecouri. *Ritmurile* merită întreg sprijinul cetitorilor. Abonamentul pe un an 200 lei. Redacţia şi administraţia: Braşov, strada Ecaterinei 36.

nator pentru victimele şi biserica nouă din Costeşti şi o sumă aparte din fondurile senatului. Propunerea a fost admisă.

Reprezentanţii tuturor partidelor s'au asociat la cuvintele spuse pentru comemorarea victimelor dela Costeşti.

*

Duminecă, în 4 Mai, s'a ţinut *parastas* pe locul bisericuţii distruse dela Costeşti.

Serviciul divin a fost celebrat de I. P. S. Sa mitropolitul Pimen al Moldovei în fiinţa de faţă a Familiei Regale, a miniştrilor, şi a altor distinşi invitaţi.

Ziua mamelor se serbează în a doua Duminecă din luna Mai. In acest scop se organizează, pentru *11 Mai*, serbări publice în ţara noastră, care în anul acesta, 1930, venerează a treia oară ziua mamelor. Se vor ţinea cuvântări potrivite în institutele de educaţie, coruri, participând înainte de toate la serviciile divine, unde se va cuvânta despre însemnătatea zilei, care aduce închinare şi recunoştinţă «scumpei păzitoare a familiei».

Mai multă dreptate cerem dela stăpânirile statului nostru decâteori acordă ajutoare din buget pe seama aşezămintelor bisericeşti şi culturale din ţara aceasta. Nu ne supără — cum crede *Unirea* blăjană (din 26 April), — că guvernul acordă ajutor în vederea sărbărilor jubilare dela Blaj; dar este chiar mai mult decât supărător, pentru orce suflet ortodox al bisericii noastre, faptul că instituţiilor ei nu li se acordă aceeaş atenţiune. In vremece Blajului i se cinstesc nu mai puţin de trei milioane, *pentru serbări*, în vremuri de mare strâmtorare a ţării, aşezămintele noastre trebue să tragă necazul tocmai pe urma unor asemenea dărnicii, în situaţia actuală, excesive.

Iubitul confrate blăjan, mai pomeneşte la acest prilej, că în Sibiu bântue «miasmele mangrismului odios», care ne «împedecă cuminecătura mai deasă din potirul credinţelor noastre naţionale», — eată o afirmare banală, care arată că autorul ei e incapabil de alt sentiment.

INFORMAŢIUNI

Din ruinele bisericuţii dela Costeşti au fost salvate câteva obiecte. In mâna preotului Vişinescu s'a găsit st. evanghelie rămasă ferită de flacări. S'au mai găsit, în cenuşă: o bucată din clopotul bisericii topit în jăratec, precum şi ciocanul dela toacă. Relicvele au fost expuse la Ateneul din capitală, de acolo se vor trimite şi în alte locuri, unde vor putea fi văzute în schimbul unei taxe benevole, menite ca ajutor pentru nenorociţii rămaşi fără sprijin în urma catastrofei din seara de Vinerea Patimilor 1930.

Distincţie. I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul Nectarie al Bucovinei, cu prilejul pelerinajului la Locurile Sfinte, a fost decorat de Prea fericitul Patriarh al Ierusalimului cu ordinul Cordonului Sfântului Mormânt în gradul de mare cruce.

Răspuns! La învierea Domnului sovietele au ţinut închise bisericile din Rusia, împedecând pe credincioşi să se apropie de sfintele locaşuri. Când clopotele bisericii din Tiţcanii Basarabiei vesteau învierea, la strigătul credincioşilor de aici «Hristos a înviat!», de dincolo de Nistru s'a răspuns: »Adevărat a înviat!».

Concerte religioase artistice. Studenţii teologi hunedoreni, dela Academia teologică din Sibiu, împreună cu reuniunea femeilor române din Dobra, au aranjat în ziua de 21 April c., a II-a zi de Paşti, un concert artistic-religios, la *Dobra*. Cuvântul de deschidere, a fost ţinut de studentul E. Oprean, iar punctele de cor, bine alese, au fost dirijate de studentul A. Popa. A urmat o declamare, un duet de flaut şi vioară, un solo de flaut, şi apoi o scurtă piesă de teatru. — In ziua de Sf. Gheorghe aceiaşi studenţi, au organizat, un al II-lea concert artistic, *la Ilia*, încheiat cu piesa «Sfârşitul pământului» de V. Eftimiu. Rezultatul propagandei culturale, a studenţilor, este foarte mulţumitor, atât din punct de vedere moral, cât şi material. *Z. B.*

In timpul din urmă îşi fac apariţia diverse secte în mitropolia Moldovei. S'au descoperit mai nou sectele «tremurătorilor», şi «quakerilor», cari ştiu să speculeze buna credinţă a sătenilor. In Dumnăveni-Botoşani, cum se anunţă din Iaşi, quakerii au întocmit un templu subteran, alegându-şi un «apostol». Prin făgăduieli ademenitoare au stors dela ţărani daruri, în bani şi alte valori; dar când cei înşelaţi au văzut că făgăduelile «apostolului» sânt minciuni şi înşelătorie, s'au adresat autorităţilor; aşa că mai mulţi sectanţi, cu «apostol» cu tot, sânt deţinuţi. S'a pornit cercetare.

† Letiţia Cerbicean n. Piso, soţia preotului nostru Nicolae Cerbicean, din Vinerea, prot. Orăştie, după lungi şi grele suferinţe, a încetat din viaţă în 29 April 1930 la ora 6 p. m. în Vinerea, în etate de 46 ani, adânc jălită de îndureratul său soţ, fii şi numeroase rudenii. Rămăşiţele sale pământeşti s'au aşezat spre odihnă veşnică Joi 1 Mai 1930 la ora 2 p. m. în cimitirul din Vinerea. Odihnească în pace!

Răscumpărarea onomasticei. Dl prof. Timotei Popovici a dăruit Lei 500·— pentru *fondul căminului pentru bătrâni* al Societăţii române de înmormântare din Sibiu drept răscumpărare a onomasticei sale din 3 Mai a. c. Această sumă s'a împărţit în părţi egale la *Legatul Preotul Dionisie şi Elena Popovici* şi la *Legatul Învăţătorul Toma şi Ana Ioandrea* (părinţii şi socrii dânsului) aparţinătoare fondului căminului. Pentru acest dar mulţumeşte

Direcţiunea societăţii.

Societatea de lectură a studenţilor dela Academia teologică «Andreiană», Sibiu în scop de propagandă culturală, s'a deplasat, Duminecă 4 Mai 1930, sub conducerea profesorului Candid Popa, în comuna Turnişor, cu un frumos şi bogat program artistic-cultural. A conferenţiat studentul Ioan Lascu din anul IV despre «Educaţia religioasă în familie». Au declamat studenţii I. Coman şi A. Prunea din anul II. Atât conferenţa, cât şi declamările şi mai ales corul, sub conducerea inimosului student G. Şoima din anul II, au avut rezultat foarte mulţumitor. La sfârşitul programului Pr. Topolog a mulţumit, în cuvinte călduroase, studenţilor pentru frumoasa lucrare ce o desfăşoară, îndemnându-i să urmeze şi mai departe pe drumul apucat.

Intrunire colegială. Primim: Toţi absolvenţii preparandiei (şcoalei normale) ortodoxe române din Arad, seriile 1914/15 şi 1919/20, sânt rugaţi să-şi trimită adresele lor, — cei din 1914/15 dlui Ioan Lipovan profesor, Arad, Piaţa Avram Iancu Nr. 22, şi cei din 1919/20 dşoarei Ana Cornea, Arad, strada Românului Nr. 11. Aceasta în vederea unei întruniri colegiale ce se proectează pe vara anului curent. Rugăm pe toţi colegii să-şi trimită adresele lor necondiţionat, ca să putem lua contactul cu toţi în vederea acestei întruniri.

Comitetul de iniţiativă.

Abuz. Din prea multă bunăvoinţă, autorităţile ţării noastre au admis intrarea în teritoriul ei şi organelor de publicitate din capitala Ungariei. Intre aceste organe se găseşte şi bătrâna gazetă *Pesti Napló*, care pe lângă toată vârsta sa venerabilă octogenară, nu ţine seamă de altitudinea noastră îngăduitoare faţă de presa budapestană. In numărul său din 20 April 1930, în anul al 81-lea de apariţie, *Pesti Napló* continuă a comite cea mai vădită prepagandă iredentistă, publicând felicitările, din ţară şi străinătate, ce spune că le-a primit cu ocazia jubileului său, — felicitări potrivite, în mare parte pentru alimentarea nădejdii de-o restaurare a Ungariei dispărute, şi în deosebi de «liberarea» Ardealului «răpit». Atragem luarea aminte a celor chemaţi asupra unei prese, care abuzează zilnic de libertatea în numele căreia pretinde că se războeşte.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Trupa *Teatrului de vest* va da în Sibiu, sala teatrului, Marţi în 6 Mai, ora 9 seara, o reprezentaţie cu piesa: *Omul care a văzut moartea*, în 3 acte, de V. Eftimiu. — Sâmbătă, în 8 l. c., va fi reprezentată piesa *Trenul fantomă*, de către artişti ai teatrului naţional din capitală. Bilete pentru aceste reprezentanţii se vând la Librăria Foaia Poporului. — *Reprezentaţia de astăzi, Marţi, se dă în folosul celor păgubiţi în dezastrul dela Costeşti.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revistă nouă. *Femeia de mâine*, revista anunţată, sub conducerea dnei Sanda I. Matei, a apărut cu articole şi notiţe, educative, sociale şi religioase. O recomandăm cu toată căldura. Abonamentul anual este 120 lei. Adresa: Bucureşti, strada Radu-Vodă 24 bis.

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Epifanie

(Traducere adaptată după Tixeront)

I. Viaţa. Pe sfântul Epifanie îl cunoaştem din scrisrile sale mai întâi, apoi prin ceeace a scris fericitul Ieronim şi istoricul Sozomen despre el. S'a născut între anii 310—320, în Besanduke, lângă Eleuteropolis în Palestina, dintr'o familie creştină. S'a bucurat de creştere cucernică, a cercetat apoi din bună vreme călugării din locurile sfinte, petrecând la ei; la etatea de 18 ani a vizitat Egipetul cu multele lui mănăstiri; iar dupăce s'a întors acasă, a întemeiat o mănăstire al cărei stareţ a devenit. Aici a trăit el în retragere, neştiut de lume, studiind şi sfinţindu-se, până ce în anul 367 a fost ales episcop al Constanţei, vechia Salamina, din insula Cipru. Viaţa lui a fost împărţită de acum în vederea alor trei ocupaţiuni: multiplicarea mănăstirilor în toată insula şi răspândirea în toate părţile a vieţii religioase; e vrednic de notat aici că sfântul Epifanie, deşi înzestrat cu demnitatea arhierească, a rămas până la sfârşitul vieţii sale un călugăr adevărat prin caracter şi prin duhul de care era însufleţit. A doua ocupaţiune va fi aceea de a compune scrieri de cari vom vorbi la urmă; şi în fine a treia ocupaţiune va fi aceea de a se amesteca în toate controversele şi de a se lupta pentru ortodoxie. In anul 376 Epifanie încearcă să readucă la adevărata credinţă pe episcopul apolinarist din Antiohia, Vitalis: încercarea-i dă însă greş. Incearcă asemenea de-a face să triumfeze la Antiohia partidul episcopului ortodox Paulin, împotriva celui al episcopului Meletie, tot ortodox: dar nici această a doua încercare n'a fost mai fericită decât prima. Impreună cu fericitul Ieronim căruia-i făcuse cunoştinţa, pleacă la Roma, este primit cu multă cinste în casa văduvei Paula şi o încurajează pe aceasta în intenţiunea ei de a părăsi totul şi de a se retrage în vreo mănăstire din locurile sfinte. Sfârşitul vieţii sale fu plin de certuri cu privire la Origen, certuri în cari s'a văzut amestecat şi cari nu i-au adus mare cinste. Primă oară, în anul 394, luând cunoştinţă că origenismul se răspândea în Palestina, se duce acolo pentru a converti pe episcopul Ioan al Ierusalimului: l-a păscut însă nenorocul, căci n'a dat naştere decât la neînţelegeri. Apoi o a doua oară, în în anul 402, întărâtat de arhiepiscopul Alexandriei, Teofil, care abuzează de simplicitatea sa, Epifanie pleacă la Constantinopol, pentru a face pe Sf. Ioan Gură de aur să semneze condamnarea lui Origen, şi să-l angajeze ca să alunge pe călugării, pretinşi origenişti, cari veniseră să-i ceară azil. Ioan Crisostom a rezistat cu respect dar ferm, şi sfântul Epifanie înţelegând în sfârşit că Teofil îl lua în batjocură, s'a îmbarcat în primăvara anului 403 pentru a se întoarce pe insula Cipru. A murit pe vasul care-l ducea spre casă. In calendarul bisericii ortodoxe numele său e indicat în ziua de 12 Mai.

II. Caracter şi apreciere. Contimporanii sfântului Epifanie au oferit omagii bine-meritate sfinţeniei sale personale, care era incontestabilă şi erudiţiunii sale, mai ales cunoştinţii sale de limbi, care era prodigioasă pentru acea epocă. Fericitul Ieronim îl numeşte «episcopul pentaglot» va să zică cunoscător alor cinci limbi; (cunoştea de fapt limba greacă, ebraică, siriacă, coptică şi latină). Erudiţiunea sa este însă mai curând abundentă decât sigură şi informaţiunile sale, când nu privesc epoca în care a trăit au nevoie de a fi controlate. Cât priveşte stilul în care a scris, e difuz şi nu prea are caractere bine distincte. Dar ceeace a lipsit mai ales sfântului Epifanie a fost vederile largi şi spiritul practic, care să i permită să examineze cu simpatie ideile cari nu cadrau în mod desăvârşit cu ale sale şi să-l pună la adăpostul măsurilor extreme şi precipitate. Zelul său l-a dus câte odată evident prea departe şi dreptatea lui chiar l-a făcut să cadă de multeori victimă intriganţilor.

III. Opera. Lucrarea principală a sfântului Epifanie, care l-a făcut celebru, este *Panarion*-ul sau *Cutia cu remedii* (împotriva ereziilor), terminată în anul 377. Este o expunere şi o combatere a tuturor ereziilor chiar păgâne şi jidoveşti, dar mai ales a ereziilor creştine cunoscute până la el. Autorul numără vreo optzeci (80) de astfel de rătăciri. Lucrarea aceasta este extrem de preţioasă pentru istoria ereziilor a primelor patru veacuri, întrucât ni-a păstrat documente cari în altă parte nu se pot afla; va trebui să privim şi să acceptăm datele furnizate de Epifanie. Vrednică de amintit mai este lucrarea sa în care face o expunere a credinţei *Ancoratus*. Cinci cuvântări şi mai multe alte scrieri ce i-au fost atribuite, nu sânt autentice.

Operile sfântului Epifanie sânt cuprinse în Patr. greacă t. XLI—XLIII.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

Nr. 4031/1930 Ep. (26) 2—2

Concurs

Pentru ocuparea **postului de cassier** la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, retribuit cu salar de Lei 7000 lunar, se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile concursuale Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu *până la 15 Mai a. c.*, însoţite de următoarele acte:

a) act de naştere,

b) certificat de naţionalitate,

c) actele de calificaţie,

d) eventuale certificate de serviciu.

Se observă, că la acest post vor putea reflecta numai bacalaureaţi respective absolvenţi de teologie, ear cel ales va avea să depună o garanţie egală cu suma retribuţiunilor pe doi ani, în numerar sau hârtii de valoare acceptabile.

Vor fi preferiţi preoţii, respective candidaţii cari au pregătire teologică.

Sibiu, 26 April 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 3003/1930 Ep. (25) 2—2

Concurs

Pentru continuarea şi terminarea lucrărilor de zidire a casei protopopeşti ortodoxe din Tg.-Săcuiesc se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu *până la 20 Mai a. c.*

Planurile, devizurile şi condiţiunile speciale se pot vedea în cancelaria Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, precum şi la oficiul protopopesc ortodox român în Poiana sărată.

Reflectanţii vor avea să declare în ofertele lor, că cunosc condiţiunile speciale şi se vor supune lor.

Sibiu, 12 April 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teolcgia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic
Studiu pastoral
de
VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus
de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritä răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de
Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor
în limba moldovenească
întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»
ale
Sf. Dimitrie al Rostovului
tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor
Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 10 Mai 1930 Nr. 36

Telegraful Român

Organ naţional-biseri

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul i: un şir petit 6 Lei p
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Zece Mai...

Ziua de 10 Mai ne prilejuieşte clipe de solemnă festivitate, prin care, cu entuziasm cucernic, evocăm amintirile de glorioase înfăptuiri ale trecutului, fapte în care s'au cristalizat aspiraţiile spirituale ale neamului românesc.

Această zi de mare sărbătoare înseamnă, pentru întreaga suflare românească, adevărat popas spiritual, reconfortant, sub a cărui adumbrire mistică învăţăm a ne cunoaşte mai bine, a cinsti cu pietate jertfele străbune, şi mai presus de toate învăţăm a cunoaşte datoriile prezentului, în al cărui embrion pulsează forţele legitimului nostru ideal, din punct de vedere religios, cultural şi social.

In aceasta sărbătoare găsim momentele adecvate cumpănirii celor două realităţi ale timpului: *trecutul*, care este pentru noi o condensare de experienţe şi concluzii, — şi *prezentul* evidenţiat, ca disecant critic şi analitic, al faptelor trecute, adică o elaborare renăscătoare de noui perspective şi idealuri, prin care se asigură urmaşilor o viaţă naţională liberă, superiorizată din punct de vedere moral şi cultural.

Azi poporul românesc este chemat să-şi aducă aportul lui cultural, politic şi religios *alături de alte naţiuni*, când cerul românismului s'a înseninat, iar la orizont se desface o geană de lumină, ce vesteşte zorile viorii ale mântuirii.

Până ieri, cerul era învolburat de furtuni înspăimântătoare. Dar toate cumpenile grele, ce s'au deslănţuit asupra lui, asupra pământului românesc, el le-a înfrânt, prin sufletul lui mare, care era un vast rezervoriu al credinţei în Dumnezeu, al iubirii Lui Hristos, şi al speranţelor în mântuire. Şi mântuirea a venit, căci dreptatea divină a lucrat prisoselnic pentru revindecarea drepturilor noastre.

Iar noi, ceice ne bucurăm de lumina gloriei, înfăţişaţi înaintea acestor momente de sfântă sărbătoare, cade-se să ne întemeinicim mai mult asupra unei categorice concepţii a vieţii neamului românesc, concepţie din care se desprinde un singur gând, o singură datorie. Adică trebuie să cunoaştem cu toată certitudinea, că viaţa poporului românesc, este în chip firesc *religioasă şi socială*, şi că supremele forţe ale sufletelor noastre, trebuie consacrate idealurilor lor sublime, după cum planta îşi consacră pământului floarea.

Acest postulat, înseamnă a ne birui *pe noi înşine*. Ear această biruinţă, a spiritului asupra trupului, nu este utopie. Forţa biruitoare este însăşi esenţa sufletului nostru: *iubirea faţă de Dumnezeu şi de-aproapele*. Şi noi... am iubit şi iubim întotdeauna: Patria, Neamul şi Biserica noastră, prin Mântuitorul Isus Hristos, singura mângăitoare, înviorătoare a vieţii noastre, şi conducătoare spre desăvârşire şi mântuire a neamului nostru.

De aceea, în ziua de 10 Mai să ne întrebăm: Cine va hotărâ gândul întraripat spre cele veşnice ale acestui neam? Cine va feri naţiunea românească de chinurile tragediei eroului dus pe cărări greşite? Cine va creşte poporul românesc în acelaşi eroism, activ şi creator? Cine va învăţa generaţiile de azi şi mâne, ce este «ideea de bine» şi întruchiparea spre veşnicie, în formă vie, renăscătoare a «visului» în viaţa unui popor? Cine va revelà armonia eternă dintre legile cosmosului şi legile ce ritmează gândul spre viaţă nouă, al poporului nostru românesc?

Răspunsul se va da tot atât de măreţ şi solemn ca şi atmosfera majestoasă a zilei sărbătorite. Nimeni altul, nu este capabil a înfăptuì aceste imperative categorice ale spiritualităţii neamului nostru românesc, decât, «*personalitatea încreştinată*».

C. Zoican.

Spre mai bine

Alături de atâtea lucruri de jale şi frământări sterile, ce se resfaţă în coloanele ziarelor, pare că ţi se răcoreşte inima de bucurie, când citeşti câte-o veste bună de gânduri creştineşti şi de fapte luminoase, ca roadele bogate ale unei vieţi duhovniceşti.

Bucuria ţi-e şi mai mare când astfel de veşti bune îţi vin din ţinuturi locuite şi de minoritarii noştri.

Eată, în cursul unei săptămâni, între 22—30 Martie 1930, făptuiri din protopopiatul nostru Sf. Gheorghe.

Le dăm pe rând:

Vizita unui misionar cultural

Părintele protopop al tractului Sf. Gheorghe, dorind ca să exopereze, dela Direcţia Educaţiei Poporului din Bucureşti, un misionar cultural, în părţile locuite de Săcuime, misionarul care pe lângă o conferenţă ţinută în oraşul Sf. Gheorghe, să facă şi o anchetă culturală între românii de acolo, şi convingându-se la faţa locului de starea reală a lucrurilor, să facă propuneri concrete pentru ajutorarea operei de redeşteptare a celor maghiarizaţi, a avut norocul să primească promisiunea dlui I. Gr. Oprişanu, un scriitor şi propagandist cunoscut şi ca profund creştin ortodox.

Trei zile a stat dl Oprişanu în protopopiatul Sf. Gheorghe. A cutreerat împreună cu păr. protopop, A. Nistor, cu preşedintele «Astrei» Dr. Ioan Vintilă, medic, cu dl revizor şcolar M. Opreanu, toate parohiile, vizitând biserici, case parohiale, şcoli, case ţărăneşti etc. — In 23 Martie a ţinut o minunată cuvântare în biserica din Sf. Gheorghe, emoţionând prin adâncimea şi frumuseţea gândurilor creştineşti pe intelectualii prezenţi. După masă a asistat la vecernia din biserica din Micfalău, unde a rămas înmărmurit, văzând mulţimea credincioşilor cari asistau la vecernie şi cari nu ştiu vorbi româneşte. A urmărit cu atenţiune însă feţele oamenilor, în timpul cât păr. protopop le vorbea în limba maghiară despre Isus Hristos, despre curăţirea sufletului prin post şi rugăciune, ca să-l poată primi în cămara sufletului.

A văzut din liniştea şi atenţiunea încordată a feţelor, precum şi din jocul luminos al ochilor, înlăcrămaţi de emoţie religioasă, că aceşti credincioşi au inima setoasă după învăţătura lui Isus, şi că păstorul lor sufletesc e păstorul cel bun. — Mai mare i-a fost surprinderea şi bucuria, când în curtea parohială tinerimea din Societatea Sf. Gheorghe, adunată în pripă a cântat cu ei corul bisericesc câteva cântă româneşti, religioase şi naţionale sub conducerea părintelui Ştefan Csutak, a dnei preotese Ana Csutak şi a ficei lor, învăţătoare. — Esprimarea curat românească a cuvintelor, exactitatea şi frumuseţea melodiilor, te făcea să nu-ţi crezi ochilor şi urechilor. — Oare nu e minune? Intr'un sat mare, cu 300 familii româneşti ortodoxe, cari nu ştiu româneşte, fiind maghiarizaţi de aproape 60 de ani, să-i înveţe cântări româneşti un preot în reverendă ortodoxă, care înainte cu câţiva ani era preot ungar reformat între cei de frunte! Să înveţe carte românească pe copii o fostă preoteasă ungurească, cu fica ei! Şi toate acestea în judeţul Treiscaune! Aşa a fost voia Domnului, să arete, că toată prigonirea nedreaptă a Românilor ortodocşi din trecut trebue să se repare de fiii neamului prigonitor ajunşi însufleţiţi români, nu din interes, ci din caldă convingere! Dl Oprişanu a rămaş emoţionat de cele văzute, şi plăcut surprins de seriozitatea senină a părintelui Csutak, care a trecut înainte cu 4 ani dela reformaţi la ortodocşi, şi care cu figura lui impunătoare şi cu faţa lui blândă nu-ţi dădea nici prin gând să bănueşti, că n'ar fi fost totdeauna român ortodox.

Dela Micfalău au trecut la Bătanii mari, unde îl aştepta altă surpriză. O parohie, nu de mult organizată, care până la 1925 n'a avut paroh permanent, ci era administrată, cum se putea, din mari depărtări. — Aci în 5 ani, un fost ofiţer, preotul Ioan Garcea, prin apostolatul lui devotat a făcut minuni. Fără a pune sarcini pe credincioşi — puţini la număr, vre-o 60 familii — a cumpărat, de casă parohială cu 260,000 lei, o curie boerească cu zidul de 1½ m la pivniţă, şi de o vechime de peste 100 de ani, dar în bună stare. — O biserică frumoasă, înghiţită, care Dumineca nu se umple numai cu credincioşi de-ai noştri, ci şi cu reformaţi şi cu baptiştii, trecuţi dela reformaţi. — La vestea sosirii noastre, în câteva cilpe s'au adunat tinerii; corul religios al Societăţii Sf. Gheorghe, condus de preot, ne-a cântat şi aici cântări religioase şi naţionale, acelaş accent şt esprimare românească, ca şi la Micfalău, deşi nici aci nu ştiu româneşte.

Au fost vizitate apoi în 3 zile aproape toate parohiile şi mai multe filii, cele mai multe maghiarizate. In ziua de 25 Martie, dorind să vadă şi o parohie, unde credincioşii ştiu româneşte, a asistat la Sf. Liturghie în Arpatac. A servit păr. protopop, iar în strană a cântat revizorul şcolar; după cuvântarea păr. protopop a vorbit dl Oprişanu despre «azi»! A vorbit un adevărat «ostaş al Domnului», a arătat, cu citate evanghelice şi cu minunate pilde plastice datoria omului

de a nu amâna mântuirea pe mâne, cum îi şopteşte diavolul, ci a o dori, a o cere, şi a o dobândi imediat. — Credincioşii din biserică au rămas cu inima adânc mişcată de frumuseţea gândurilor creştineşti, ce li s'a vestit cu atâta căldură.

Seara la ora 6 a vorbit apoi dl Oprişanu în sala plină a prefecturii. — Titlul conferenţei a fost: «Azistenţa culturală»; ea a fost un adevărat imn al jertfei creştine. — Cu cuvinte însufleţite, eşite din o simţire adevărat creştină, a zugrăvit aportul unui om cu carte la răspândirea culturii: trebue să aducă jertfă, o parte din fiinţa sa, să se dăruiască pe sine, din dragoste pentru luminarea oamenilor săi.

Astfel conferenţele pentru intelectuali ale «Astrei» începute în Nov. cu «Andrei Şaguna», de protop. A. Nistor, s'au terminat tot cu una de colorit creştinesc, minunata conferinţă a dlui Oprişanu.

Vineri 28 Martie la 3 zile dupăce a părăsit locurile — a vorbit dl Oprişanu la postul de emisiune de radio din Bucureşti, amintind în cuvântarea sa multe lucruri şi înfăptuiri frumoase ce a văzut în timpul celor 3 zile în parohiile protopopiatului Sf. Gheorghe.

Conferenţa preoţească

In 27 Martie s'a ţinut conferenţa preoţească de primăvară în biserica din Sf. Gheorghe, la care au participat aproape toţi preoţii tractuali. Problema principală a conferenţei a fost educaţia tineretului şi organizarea Societăţii Sf. Gheorghe. Conferenţa a avut un oaspe rar, pe păr. consilier arhiepiscopesc, Trandafir Scorobeţ, venit să inspecteze catehizaţia dele şcoalele secundare. — După citirea lucrării părintelui local Iosif Popovici, despre edacaţia tineretului în familie, şcoală şi biserică, conferenţa a ascultat, cu mare sete şi bucurie, sfaturile şi îndemnurile preţioase ale păr. Scorobeţ cu privire la adevărata păstorire duhovnicească a zilelor de azi; a zugrăvit cu multă măestrie şi căldură roadele păstoririi individuale, metoadele de păstorire în parohie etc. — Cuvintele păr. consilier pornite din inimă şi rostite cu blândeţe şi căldură s'au întipărit adânc în inimile preoţimii, hotărâtă să-şi facă pe deplin şi până în capăt datoria.

Conferenţa după desbaterea acestei probleme şi a altor chestiuni oficiale, după amiazi a avut ca obiect mărturisirea tuturor preoţilor la duhovnicul Ioan Bucşa.

Cu această ocaziune s'a decis, ca pentru provederea bibliotecii protopopeşti cu cele mai bune reviste şi scrieri teologice, puse apoi la dispoziţia tuturor preoţilor, să contribue fiecare preot anual cu câte 200 lei. Revistele şi cărţile sânt trimise de protopop în mod circular dela un preot la altul, ca pe rând să fie citite de toţi. Preoţii sânt dator să-şi facă notiţe şi la conferenţe se vor discuta chestiunile de importanţă mai mare, în legătură cu cele citite.

Adunarea protopopească

S'a ţinut în 29 Martie într'o atmosferă înălţătoare. Mirenii fruntaşi: Dr. Ioan Popa, fost prim medic judeţean, Dr. Grigorie Păltinean, subprefect, Nicolae Râmbeţ, şef de serviciu judeţean, Ioan Gavrilescu notar şi câţiva săteni au dovedit un viu şi cald interes faţă de problemele vieţii religioase; a făcut adâncă impresie asupra tuturora apologia, plină de adâncă convingere creştină, a unei vieţi trăite după învăţătura lui Hristos, apologie făcută de un mirean, de medicul Dr. Ioan Popa. Raportul protopopului Aurel Nistor a fost amănunţit desbătut. Semn deosebit de îmbucurător este, că în special obiectul desbaterilor şi discuţiunilor a format partea raportului despre problemele spirituale ale vieţii religioase, — rămânând pe planul al doilea problemele administrative şi materiale.

Adunarea, având dorinţa, ca problemele vieţii religioase, din partea locului, să fie cunoscute de aproape de toţi intelectualii de aici, precum şi de toţi cari poartă interes românilor maghiarizaţi din aceste ţinuturi, a decis unanim, ca raportul oficiului protopopesc să se tipărească şi distribue tuturor fruntaşilor şi autorităţilor din judeţul Treiscaune, precum şi autorităţilor superioare bisericeşti şi de stat.

In decursul adunării, a predat în mâna păr. protopop un dar de 50,000 lei pentru edificarea unei catedrale în oraşul Sf. Gheorghe, marele proprietar Irimie Covăşanu, un vechi binefăcător al bisericilor româneşti din Sf. Gheorghe, Arpătac şi Budila.

Conferenţe religioase în Sf. Gheorghe

Afară de conferenţa dlui Oprişanu, cu timbru specific religios, s'au mai ţinut 2 conferenţe religioase: la 22 Martie a ţinut directorul gimnaziului de băeţi Petre Marcu, despre: Religia ca factor în educaţie, iar în 29 Martie, catihetul Vasile Popa, despre Religie şi cultură.

Conferenţele religioase s'au iniţiat şi condus de preoţii locali: păr. protopop A. Nistor şi păr. Iosif Popovici; ele s'au ţinut regulat în fiecare Sâmbătă seara pe seama intelectualilor, în sala festivă a şcoalei normale, având concursul din toată inima dat de directoara şcoalei, dna Vasilescu, şi subdirectoara dna Benghea, ambele pătrunse de sincer şi adânc sentiment religios ortodox.

Conferenţele au fost încadrate de cântece religioase, de recitări şi citiri religioase, executate de elevele şcoalei normale. — Aceste conferenţe şi meditaţii religioase au făcut adâncă impresie asupra mirenilor intelectuali, cari din ce în ce tot mai mulţi se prezentau la aceste conferenţe; afară de conferenţele de mai sus, au mai ţinut câte 2, păr. protopop şi păr. Popovici.

Conferenţe religioase la sate

In legătură cu propaganda «Astrei», s'au ţinut conferenţe religioase şi pe sate, despre viaţa lui Isus, şi locurile sfinte, cu proecţiuni fixe luminoase; a ţinut păr. Popovici în 30 Martie în Covasna, în 6 April, păr. protopop în Bixad; aci s'au ţinut în limba maghiară, căci credincioşii de aici nu ştiu românește. — In ambele locuri a cântat corul şcoalei normale, cântări religioase frumoase, care au făcut adâncă întipărire asupra ascultătorilor. *Cron*

Lazăr Popovici: Taina vieţii lungi. Bucătăria fără foc. Regimul crud. Tipografia diecezană, Arad 1930. Preţul Lei 80·— Ştiinţa modernă elimină cărnurile, narcoticele, alcoolul şi chiar aromatele din alimentaţia omului. Astăzi nu mai este pentru nimeni secret, că boalele toate, fără excepţie, sânt efectul unei hrăni nesănătoase, efectul dureros al nerespectării legilor naturii. Pentru cei cari cunosc legea alimentaţiei, legea ritmului şi legea respiraţiei, viaţa e sănătate, plină de bucuria muncii creiatoare. Foarte interesantă şi instructivă, cartea e scrisă într'un stil atrăgător, dând regule de viaţă şi peste 200 reţete deopotrivă utile celor chinuiţi de boale, ca şi celor cari înţeleg să prevină boalele. Se poate comanda dela Librăria arhidiecezană din Sibiu.

Caracterul şi învăţătura lui Hristos

Un prieten al culturii religioase, distinsul profesor din capitală, dl *I. Valaori*, a publicat de curând, într'un ziar de acolo, sub titlul de mai sus, câteva avântate cuvinte, ca un ecou pornit din sufletul adevăratului creştin:

In această epocă de un materialism feroce, — scrie dl profesor *I. Valaori* — în atmosfera în care trăim, ucigătoare de iubire de ţară şi de neam, de ideal şi de idei, se impune în chip poruncitor să cugetăm adânc asupra caracterului şi învăţăturii Mântuitorului nostru.

Pur şi sfânt, respirând numai iubirea de Dumnezeu şi de oameni, Hristos este fără păcat. Pe faţa sa strălucitoare se arată, pe lângă maestate, dulceaţa, bunătatea şi clemenţa. El nu se mânie decât contra acelora cari au un suflet pervers şi o inimă insensibilă. Dacă biserica sfântă este pângărită, el alungă cu hotărâre pe profanatorii fără-de-lege; dacă oamenii legilor se silesc să înşele poporul, el pedepseşte pe orgolioşi, el demască de ipocriţi; şi când apostolii săi îl silesc să facă să se coboare focul din cer asupra unui sat din Samaria, care n'a voit să-l primească, el le răspunde cu indignare: «Voi nu ştiţi ce cereţi». El repeta neîncetat: «Iubiţi-vă unii pe alţii» şi pentru a deştepta în ei acest nobil sentiment, le zicea: «Tot ceeace veţi face pentru cei mai mici dintre fraţii mei, pentru mine veţi face». Aceste cuvinte au dat naştere «caritaţii creştine» care face în fiecare clipă minuni. Multe păcate a iertat, pentrucă a iubit prea mult: «Cel care dintre voi este fără păcate, să arunce cel dintâi cu peatra».

Pildă a tuturor virtuţilor a fost: el are milă pentru văduva din Naim, pentru paraliticul dela scăldătoare şi pentru orbul din naştere; el învia din morţi pe prietenul său Lazăr; mila îl găseşte binecuvântând pe cei nenorociţi şi uscând lacrimile tuturor celor suferinzi. In iubirea sa pentru copii se destăinuesc vinovăţia sa şi candoarea sa; puterea sufletului său străluceşte în mijlocul chinurilor crucii; şi ultimul său suspin a fost suspinul de compătimire.

Cum străluceşte el, cum se deosebeşte el dumnezeeşte în mijlocul poporului care-l înconjoară, a învăţaţilor ipocriţi, a scribilor vicleni şi înşelători şi a fariseilor mândri! Cum pedepseşte el toate greşelile prin adevăr! Cum dejoacă el toate vicleniile prin înţelepciunea sa! Cum trăzneşte el toate păcatele prin suferinţa sa! Cum reîntăreşte el toate slăbiciunile prin blândeţea sa de suflet! Cum istoveşte el toate furiile prin răbdarea sa! Cum alină el toate durerile prin bunătatea sa! El este fără îndoială Dumnezeul mântuitor!

Invăţătura sa nu este mai puţin dumnezeească decât caracterul său. Omul află în ea originea sa, menirea sa, şi scopul său, ceeace datoreşte el Creatorului lui însuş şi semenilor săi. Morală universală, ea convine tuturor popoarelor, morală completă, ea îmbrăţişează toate virtuţile şi condamnă toate viţiile; morală sublimă care face din Evanghelie o carte unică în lume. Cuvântul Evangheliei, care este cuvântul lui Hristos, este *calea*, *adevărul* şi *viaţa;* el îl seamănă pur şi simplu, cum agricultorul seamănă grâul său; el deschide mâna şi aruncă viaţa. El profită de tot, el se foloseşte de toate împrejurările pentru a răspândi cuvântul său sfânt.

«Hristos a vorbit», zicea Napoleon cel Mare, şi lumea creştină îi aparţine prin legături mai strânse şi mai intime decât cele de sânge, printr'o unire mai sfântă şi mai imperioasă decât orcare altă unire. El vrea iubirea oamenilor, ceeace este prea greu de dobândit, ceeace un înţelept o cere în zadar dela unii prieteni, un părinte dela copiii săi, o soţie dela soţul ei, un frate dela fratele său, într'un cuvânt, *inima:* eată ceeace vrea el pentru dânsul, el o cere cu tot dinadinsul şi el reuşeşte numai decât. «Acesta este ceeace admir mai mult! Eu am înfierbântat mulţimile care muriau pentru mine; dar nu am secretul să eternizez numele meu şi iubirea mea în inimi. Acum când sânt la Sfânta-Elena, acum când sânt pironit pe această stâncă, cine se luptă şi cine câştigă împărăţii pentru mine? Se mai gândeşte oare cineva la mine? Cine se mişcă pentru mine în Europa? Cine mi-a rămas credincios? Unde-mi sânt prietenii? Astfel este soartea oamenilor! Sânt uitaţi! Aceasta va fi şi soarta foarte apropiată a lui Napoleon. Ce prăpastie între profunda mea nenorocire şi între împărăţia fără de sfârşit a lui Hristos, *predicată, lăudată, iubită, adorată în lumea întreagă!* Aceasta însemnează a muri? Nu, aceasta este mai curând a trăi!»

O! Doamne, de ne-ar servi ca pildă pentru binele nostru şi pentru binele poporului nostru, mai ales în timpurile acestea, această morală pură şi aceste cuvinte dumnezeeşti! Marele împărat, după sfârşitul unei domnii aşa de glorioase, recunoaşte, în ultimele clipe ale soartei sale, că numele unui conducător, al unui cuceritor ca şi acela al unui împărat, nu mai sânt îndată de cât subiectul unei compoziţii de şcoală! Numai faptele cele bune şi activitatea binefăcătoare sânt cele care înalţă pe un popor şi îl

Numai pacea între fiii acestei ţări, numai evlavia şi convingerile morale, cum le-au arătat strămoşii noştri, formează scutul cel mai puternic ce ne apără de orce vijelie: limba, naţionalitatea şi pământul scump al ţării.

Semne bune

Cu ocazia concursurilor *Tinerimii Române* din anul acesta, reprezentanţii tuturor societăţilor studenţilor teologi ortodocşi din ţară s'au întrunit în sala de recepţie a internatului teologic din Bucureşti şi au pus bază solidară unei asociaţii generale a tuturor studenţilor teologi ortodocşi din România.

Pare de prisos orce invocare de motive pentru necesitatea ei. Constatăm cu bucurie că tinerii teologi se interesează de problemele vitale ale bisericii noastre încă de pe băncile şcoalei. Aceasta denotă dragostea de biserică şi neam ce şi-au însuşit-o, precum şi maturitatea de gândire la care au ajuns.

Şedinţa de constituire a fost deschisă în aplauzele tuturor, de dl Dr. I. Mateiu, directorul internatului. Domnia sa relevează, în câteva cuvinte, necesitatea unei asemenea asociaţii în cadrul vieţii bisericeşti şi naţionale actuale. Salută în numele instituţiei pe toţi participanţii, urându-le cele mai frumoase rezultate în drumul ce au apucat, promiţând tot sprijinul posibil din partea sa, la care crede că se ataşează şi înaltele noastre autorităţi bisericeşti.

Urmează alegerea dlui At. Negoiţă, preşed. cercului Bucureşti ca preşed. adhoc.

Preşedintele Negoiţă în câteva cuvinte animate aminteşte, că l-a preocupat de mult ideia unei asemenea asociaţii şi a ţinerii unui congres a studenţilor teologi în unele din centrele Ardealului.

După cuvintele dlui Dr. I. Mateiu şi ale dlui At. Negoiţă, se ia act de constituire.

In ziua următoare se alcătuieşte un anteproiect de statute ale asociaţii, urmând a fi discutat detaiat de fiecare centru aparte. Se sugerează şi obiectele care vor putea fi tratate la viitorul şi primul congres, ce se va ţinea la Cluj, probabil în luna August. Intre altele amintim: 1. Mijloacele de unificare a membrilor asociaţiei; 2. Pericolul sectelor; 3. Biserica ortodoxă şi apărarea naţională; 4. Biserica ortodoxă şi minorităţile; 5. Biserica ortodoxă în afară de graniţele ţării; 6. Situaţia bisericii ortodoxe după concordat; 7. Contribuţia bisericii ortodoxe la formarea sufletului românesc, în trecut şi mai ales azi, şi 8. Unificarea învăţământului teologic superior.

In urmă se hotăreşte ca dela fiecare centru să se trimită cu altă ocazie câte doi delegaţi, cari împreună vor forma comitetul provizor, având însărcinarea de a alcătui proectul de statut, care va fi supus aprobării congresului şi Sf. Sinod. Acestui comitet îi revine sarcina de a face toate pregătirile necesare în vederea ţinerii Congresului.

Din partea societăţii «Andrei Şaguna» din Sibiu, au participat ca delegaţi studenţii I. Badiu şi I. Rafiroiu.

Urăm tinerilor noştri teologi izbândă în drumul ce şi l-au ales, care nu poate fi decât drumul bisericii noastre dreptmăritoare.

Nr. 4334/1930.

Circulară

Discul dela Inălţarea Domnului pentru societatea: „Cultul Eroilor"

In baza aprobării sfântului Sinod al sfintei biserici ortodoxe române prin aceasta dispunem, că la sărbătoarea «Inălţarea Domnului» din acest an — 29 Mai 1930 — să se poarte în toate bisericile din Arhiepiscopia noastră un disc în favorul societăţii «*Cultul Eroilor*».

Sumele incassate în singuraticele parohii se vor trimite apoi din partea oficiilor protopresbiterale până la 30 Iunie 1930 consiliului arhiepiscopesc pe lângă raport însoţit de o consemnare întocmită după comunele bisericeşti.

Sibiu, la 5 Mai 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 4333/1930.

Circulară

Discul din Dumineca Rosaliilor în favorul societăţii pentru profilaxia tuberculozei

In baza adresei sfântului Sinod al sfintei biserici ortodoxe române Nr. 446 din 2 Mai 1929 prin aceasta dispunem, că în Dumineca Rusaliilor din acest an — 8 Iunie 1930 — să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favorul societăţii pentru *profilaxia tuberculozei.*

Sumele incassate în singuraticele parohii se vor trimite apoi din partea oficiilor protopresbiterale până la 30 Iunie 1930 consiliului arhiepiscopesc pe lângă raport însoţit de o consemnare întocmită după comunele bisericeşti.

Sibiu, la 5 Mai 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Sfinţire de biserică. Noul locaş dumnezeiesc din filia Lunca Călnicului, protopopiatul Sf. Gheorghe, jud. Trei Scaune, va fi târnosit şi predat sfintei sale destinaţiuni Duminecă 11 Maiu a. c. prin P. S. Sa Arhiereul nostru *Vasile.*

Decoraţi. In Nr. 89 al Monitorului Oficial a apărut un lung conspect a dlor cărora li s'a conferit diferite decoraţiuni, între cari aflăm şi pe următorii: Cu «Ordinul» «Steaua României» în grad de comandor P. S. Sa arhiereul Dr. Vasile Stan, I. P. C. Sa Dr. Eusebiu Rpşca Arhimandrit. In gradul de ofiţer: Mateiu Voileanu, consilier arhiep. Patriciu Marcu exactor cons., Aurel Nistor protopop, Sf. Gheorghe şi Dr. Dumitru Borcia, protopop Sălişte.

La Oxford s'a conferit, în 3 Mai 1930, cu solemnitate deosebită, titlul de doctor «honoris causa» dlui prof. N. Iorga, în prezenţa corpului profesoral al universităţii şi a unei selecte societăţi, compuse din: membrii congresului internaţional al istoricilor, din întreg personalul legaţiei române dela Londra în frunte cu dl N. Titulescu. Reprezentantul colegiului universitar a prezentat pe savantul român, în aula universităţii, învestmântat în toga roşie şi purtând toca doctorală; ear în elogiul său, în limba latină, îl numeşte: *Tit Liviu al Daciei.* Marele sărbătorit a fost obiectul omagiilor şi felicitărilor.

Pentru victimele dela Costeşti s'a trimis din Wiesbaden, la adresa dlui preşedinte al consiliului de miniştri, un cek de 170 mii lei. Donatoarea este o doamnă de origine română şi ţine să păstreze anonimatul.

Moartea unui înalt prelat. Preşedintele Sfântului Sinod al bisericii bulgare, mitropolitul *Clement,* arhiepiscop de Vraţa, a încetat din viaţă în Sofia la 4 Mai a. c. şi a fost înmormântat Miercuri în 7 l. c. Noul mitropolit se va alege în ziua a 40-a dela înmormântare.

Dl Valeriu Moldovanu, subsecretar de stat la ministerul instrucţiunii, a primit delegaţia de director regional al Ardealului, în locul dlui A. Dobrescu demisionat.

Mulţumiri. Adresăm mulţumiri tuturor acelora cari au binevoit a uşura greutăţile împreunate cu aranjarea celor două *festivaluri artistice* date de studenţii Academiei teologice din Sibiu şi cari au avut loc la Mediaş (26 April a. c.) şi Diciosânmărtin (27 April a. c.). Se vede că atât munca depusă de studenţii noştri, cât şi toată silinţa dată de diferiţii intelectuali din numitele localităţi, n'a fost zadarnică. Rezultatul material, dar mai ales cel moral, a fost mulţumitor, lăsând frumoase sume în folosul edificării bisericilor ortodoxe din Mediaş şi Diciosânmărtin. In special se mulţumeşte, dlor: maior Celăreanu, păr. Gh. Sâmplăcean şi deputatului Dr. D. Roman. Deasemenea mulţumim călduros dlui dir. Avrigeanu, precum şi întregului comitet bisericesc din Diciosânmărtin, cari au primit cu căldură şi dragoste pe oaspeţii sibieni.

Nou Institut. Ni se scrie: In Cluj se deschide la 1 Septemvrie 1930 «*Institutul de educaţie pentru fete, dna Vasia*», plasat într'o frumoasă vilă şi în cel mai potrivit loc al oraşului. Institutul va sta sub conducerea dnei Veturia Vasiu, soţia P. O. D. Nicolae Vasiu, protopopul ortodox al Clujului, şi va fi organizat după modelul aşezămintelor similare din apus. Inscrierea elevelor se face până la 20 August a anului; fiind numărul limitat, e de dorit să se ceară înscrierea mai curând. Taxa de întreţinere e de 3300 lei lunar, 33,000 lei anual. Elevele pot fi înscrise şi la şcoalele secundare, fie ordinare, fie particulare. Părinţii cari doresc prospecte, sau orce alte informaţiuni, se vor adresa: dnei *Veturia Vasiu,* Cluj, Calea Feleacului, Nr. 28.

***Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

CARŢI ŞI REVISTE

Radu Temelie. Indrumări din Economia câmpului, de prof. *D. Comşa.* Cu 28 ilustraţiuni în text. Sibiu, 1929. Preţul 55 lei. După «*Nana Zamfira*». Indrumări din Economia casnică şi grădinărit, îndrumătorul a zeci de serii de elevi ai seminarului pedagogic-teologic din Sibiu şi al sătenilor din aproape toate comunele din judeţul Sibiu pe timpul, când Reuniunea română de agricultură din acest judeţ era în floare, — graţie tot activităţii dsale — a tipărit a doua broşură, cea anunţată. Indrumările sânt încopciate şi în aceasta în povestirea, uneori hazlie, a unei părţi din viaţa lui Radu Temelie, sătean fruntaş. Dl profesor Comşa dă din plinul cunoştinţelor şi experienţei sale. Cartea cuprinde, în limba uşoară şi lămurită, cu care sântem deprinşi la autor, lecţii din chimia şi fizica agricolă, altele despre bălegar şi alte îngrăşăminte, rotaţiile, apoi urmează, în formă de povestire, toate îndrumările de folos pentru plugarul nostru. Tot ce spune se ceteşte cu plăcere, iar învăţăturile date în forma aceasta plăcută se fixează cu uşurinţă în mintea cetitorului, ca să le urmeze. Recomandăm şi aceasta carte tuturor celorce se ocupă cu Economia câmpului, preoţi, învăţătpri, plugari, cărturari, căci le va fi de mare folos.

Pagina pastorală

Sfânta Scriptură ca isvor de inspiraţie pentru predică

(Urmare din Nr. 29).

Predicatorul va ilustra adevărurile, poruncile şi harurile relgiunii mai întâi de toate prin sf. Scriptură şi se va ocupa stăruitor tocmai pentru aceasta cu cărţile istorice atât ale Vechiului, cât şi ale Noului Testament. Astfel ne îmbie, de ex., cărţile lui Moise, ale lui Samuil, ale împăraţilor, — Tobie, Macabeii, Evangheliile, Faptele Apostolilor, o mulţime de trăsături istorice, care pot fi aplicate cu succes în predicare şi care rezistă orcărei critici.

Predicatorul va mai trebui să ţie seamă de faptul, că nu există istorisiri mai obiective decât cele ale bibliei: lucrurile sânt povestite fără a se privi la faţa omului şi, de multeori, oameni şi faptele omeneşti sânt judecate în lumină dumnezeească, în faţa legii eterne, puse alături de căile şi ţintele dumnezeeşti, în duhul adevărului şi al îndurării. Sfânta Scriptură privită ca istorie nu este numai o colecţie inepuizabilă de figuri istorice pentru ilustrarea adevărului, — ci ea ne arată descoperirea însăş, precum şi întreaga operă a mântuirii, ca pe un fapt istoric, autentic şi real.

Indeletnicirea cu sfânta Scriptură ca istorie dă predicatorului facultatea, să vorbească credincioşilor în mod convingător despre marile fapte ale religiunii, viaţa lui Isus şi momentele mai importante din ea, de ex.; să invoace faptele reale în folosul argumentării divinităţii lui Hristos. Putem compara în această privinţă cuvântările apostolului Petru (Faptele Apostolilor 2, 14—47 şi urm.) în ziua Cincizecimii în legătură cu faptul pogorârii sfântului Duh şi mai minunatele sale cuvântări în legătură cu vindecarea slăbănogului din naştere, din capitolul 3 şi 4 ale Faptelor. (Aceste locuri se vor citi cu mult folos!)

Nu există aproape un al doilea exemplu în istoria mântuirii, care să întreacă în putere de convingere cu privire la marele fapt istoric al Invierii Mântuitorului ca locul din Fapte 4, 19 şi 5, 32.

Se recomandă deci predicatorului şi i se pune la suflet ca în preajma marilor sărbători — o poate face de altfel şi pentru Dumineci — în vederea pregătiriii cuvântărilor pentru ele, să facă o lectură cu luare aminte a sfintei Scripturi, referindu-se la faptele ce va avea să le expună în predică şi să le mediteze.

Acest scop îl servesc bine locurile paralèle, dar mai ales armonizarea evangheliilor, cele patru în una, în care povestirea e frumos potrivită, complectată cu toate amănuntele, încât îţi ofer un tablou desăvârşit şi a cărui meditare devine astfel mult uşurată. De multeori poţi face cea mai frumoasă cuvântare din o simplă comentare a referatelor istorice biblice, privind sărbătoarea respectivă. Aşa bunăoară la Vinerea patimilor, la Paşti, la Cincizecime, la Bobotează etc. — «Este de necrezut, cât de vrednică de Dumnezeu apare Biblia privită ca istorie. Şi este earăs de necrezut ce material de observaţie ofere Biblia concepută ca istorie» (Sailer).

5. Sfânta Scriptură, cartea despre Isus Hristos.

Isus Hristos stăpâneşte scripturile V. Aşezământ; — înainte de toate însă, Testamentul Nou este cartea ce ni-a dăruit Dumnezeu despre Mântuitorul. Evangheliile sânt de-adreptul fragmente inspirate din predica apostolilor despre persoana şi opera lui Isus Hristos. Epistolele apostolilor constitue adevărate potrete de concentrare despre persoana, împărăţia, învăţătura dogmatică, a celei morale şi ascetice a lui Hristos. Isus Hristos este de o însemnătate incomensurabilă ca temă fundamentală a predicei. Este doar datoria omiletului să predice pe Isus Hristos: sfântul Pavel spune cu atâta convingere «ear noi propovăduim pe Isus cel răstignit» (I Cor. 1, 23). In acest loc putem aşeza din nou cuvintele sfântului Ambrosie: *Utrumque poculum bibe veteris et novi testamenti, quia in utroque Christum bibis.*

Nu există nimic care să ne împreuneze mai de intim cu Hristos, decât contemplarea, studierea şi căutarea lui Isus Hrisios în biblie. Dacă pe lângă relaţiunile ce le are predicatorul cu Mântuitorul în sfânta Scriptură, mai intră cu El în relaţiune şi prin taine, Sf. Euharistie etc., atunci predicatorul este pe calea cea adevărată şi în măsura de a binevesti pe Hristos, în adevăratul înţeles al cuvântului.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultătea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (27) 1—7

Dumitru Duşleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe în permanenţă

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 15 Mai 1930 Nr. 37—38

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Intre credincioși

Sfințirea bisericii din filia Lunca-Câlnicului, tractul Sf. Gheorghe

Dela încheerea războiului mondial, jud. Treiscaune a doua oară este vizitat de arhiereu ortodox. Prima dată în primăvara anului 1922, când I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae voind să se convingă la fața locului despre activitatea preoțimii, despre situația parohiilor și despre starea morală, culturală și economică a poporului nostru ortodox din Săcuime, dintre cari mulți în urma vitregiei timpurilor și-au pierdut graiul, a făcut o îndelungată vizitațiune canonică în toate parohiile din acest județ, iară a doua oară acum după opt ani, cu ocaziunea sfințirii primei biserici noui zidite după războiu în acest județ.

Credincioșii din Lunca Câlnicului, filie la parohia Chichiș, toți cu bună stare, cari și-au păstrat portul și limba strămoșească, spre deosebire de cei din materă, — la îndemnul harnicului lor preot, G. Lincu — dupăce înainte cu 2 ani au zidit o măreață școală cu 2 sale de învățământ și locuință pentru învățător, din propriile lor mijloace au ridicat și o frumoasă biserică în forma crucei, cu o turlă cu 2 clopote, înzestrată cu toate cele necesare și frumos împodobită, care alături de școală stă ca o mărturie vie a credinței, hărniciei și jertfelniciei luncașilor.

Târnosirea bisericii celei noui s'a făcut din partea Preasfinției Sale a Arhiereului Vasile, vicarul Mitropoliei Ardealului, ca mandatar al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, în ziua de 11 Mai a. c.

Spre a îndeplini dorința credincioșilor, P. S. Sa Arhiereul Vasile, însoțit de consilierul mitropolitan, Dr. Vasile Bologa, de consilierul arhiepiscopesc Virgil Nistor, de profesorul Candid Popa și de diaconul Ion Circov, a plecat în dimineața zilei de 10 Mai a. c. fiind întâmpinat în gara Brașov de protopresbiterul tractului Sfântul Gheorghe, Aurel Nistor. De aici s'a continuat drumul cu automobilele spre parohia materă Chichiș, de care se ține filia Lunca Câlnicului.

Inainte de a intra în comună, P. S. Sa este întâmpinat de un banderiu de călăreți, cari l-au însoțit până în sat. In marginea satului și totodată și a județului Treiscaune, lângă o poartă de triumf împodobită cu flori și steguleți, este întâmpinat de autoritățile județului și comunei. In momentul când P. S. Sa coboară din automobil, fanfara locală a tinerimei ortodoxe intonează cântarea «Pe stăpânul și arhiereul nostru». In numele prefectului județului, care este reținut la serbările de 10 Mai, — este salutat în cuvinte alese de primpretorul Dr. Iosif Pop, iară în numele revizoratului de subrevizorul D. Morar, precum și de notarul comunei, cărora P. S. Sa le mulțumește pentru frumoasa primire ce i sa făcut și dă câteva povețe poporului, apoi le împărtășește binecuvântarea arhierească. De aici pornește cortegiul în sunetul fanfarei — spre mijlocul satului unde lângă a doua poartă de triumf — în fața bisericuței modeste ortodoxe, — P. S. Sa este întâmpinat cu urale «să trăiască» de toți locuitorii — fără deosebire de confesiune, în frunte cu preotul reformat și unitar, apoi reuniunea de femei ortodoxă, societatea tinerimei ortodoxe etc... Deasupra mulțimei adunate un stol de circa 100—150 de cocostârci sbura în cerc, ca o escadrilă de aeroplane. Preasfinția Sa este bineventat din partea reprezentanților confesiunilor străine, prin cuvinte de salutare creștinească ca conducător al soliei dragostei frățești, cărora P. S. Sa le mulțumește pentru frumoasele cuvinte, asigurându-i, că vine în numele Mântuitorului Hristos, ca să aducă binecuvântare și pace și să vestească între oameni dragoste și bunăînvoire. Cuvintele P. S. Sale au fost tălmăcite poporului în limba maghiară de părintele protopop tractual. Din partea președintei reuniunii femeilor, soția preotului Lincu, și din partea tinerimei ortodoxe se predau P. S. Sale splendide buchete de mărgăritărele.

De aici P. S. Sa trece la biserica ortodoxă, cu icoane din 1784, de o rară frumseță unde este întâmpinat de parohul local G. Lincu, îmbrăcat în odăjdii, cu sf. evanghelie și crucea și salutat în binesimțite cuvinte, făcând promisiunea, ca în locul modestei bisericuțe va stărui să se ridice o falnică biserică, pe care să o poată sfinți tot P. S. Sa. După ce mulțumește P. S. Sa pentru cuvintele de bineventare, intră în biserică unde se face un scurt serviciu divin. După eșirea din biserică cortegiul se îndreaptă spre locuința parohului, în școala primară de stat, al cărei director este parohul, unde tinerimea ortodoxă, îmbrăcată în costume naționale, condusă de zeloasa și frumușica învățătoare, fica preotului Lincu, execută mai multe jocuri naționale, cântece și declamații.

După terminarea producțiunei, P. S. Sa și suita ia masa în casa ospitalieră a preotului, apoi pleacă la reședința protopopească la Sf. Gheorghe. De aici P. S. Sa însoțit de prefectul județului Dr. Nicolae Crăciun și de suită face o escursiune pe minunata vale a Oltului, vizitând băile Malnaș și Tușnad și parohiile noastre din Micfalău și Bicsad, rămânând P. S. Sa deplin mulțumit de cele văzute și constatate și satisfăcut de activitatea și zelul preoților din aceste 2 parohii, unde credincioșii și-au perdut limba strămoșească, au rămas însă statornici în legea lor strămoșească și fac zilnic frumoase progrese pe teren moral, cultural și economic. In special a admirat progresul parohiei Bicsad, de când a ajuns în fruntea ei preotul G. Trifan, care a recâștigat pe mulți credincioși — 140 familii — la biserica ortodoxă, a făcut casă parohială și care are un oficiu parohial, care ar putea servi de model multor preoți.

In aceeași zi seara, dupăce P. S. Sa cu suita a luat masa în casa protopopului tractului, unde au rămas și peste noapte, a luat parte la festivalul aranjat în Sf. Gheorghe din partea uniunii învățătorilor din județul Treiscaune, din prilejul zilei de 10 Mai. Corul mixt al învățătorilor, sub conducerea diriginteului G. Iordache, învățător-diriginte din Vălcele, a executat admirabil mai multe cântece de T. Popovici, Vidu, Brediceanu, Ivela etc., elevele școlii normale de fete din Sf. Gheorghe au executat cu multă măestrie mai multe jocuri naționale, înv. I. Buzea a ținut o conferință ocazională despre însemnătatea zilei, iară profesorul Becarian a cântat la vioară o sonată, cu mult simț și pricepere. Festivalul s'a încheiat cu comedia Cinel-Cinel de V. Alexandri, jucată de învățători. Intreg programul a fost cât se poate de bine executat, și răsplătit cu dese aplauze, multe cântări fiind bisate, din partea numerosului public, care a umplut sala până la ultimul loc.

In dimineața zilei de Duminecă 11 Mai a. c. P. S. Sa, însoțit de prefectul județului, protopop și suita a plecat cu automobilele spre Lunca-Câlnicului. In capul satului a fost întâmpinat de un banderiu de călăreți îmbrăcați în frumoase costume naționale, cari au însoțit pe P. S. Sa și suita până la biserică. In mijlocul satului, la poarta de triumf, este întâmpinat P. S. Sa de autoritățile comunei Dobolii de jos, la care aparține Lunca, de popor mult din toate satele și aclamat cu «să trăiască» la coborârea din automobil. Dupăce este salutat de notarul comunei, căruia îi mulțumește P. S. Sa, cortejul pornește pe jos în sunetul fanfarei spre noua biserică. După ce P. S. Sa și suita se îmbracă în odăjdii în școală, este condus cu litia la biserică în sunetul clopotelor.

P. S. Sa purcede apoi la actul sfințirei, asistat de suită, de protopopul tractului A. Nistor și preoții I. Bucșa din Arini, M. Greceanu din Băcel, I. Curcubătă din Budila, Il. Plotogea din Dobolii de jos, I. Rădoiu din Ozun, I. Ludu din Prejmer și G. Lincu din Chichiș.

Actul sfințirii s'a făcut cu toată solemnitatea prescrisă după ritualul bisericei noastre, în prezența dlui ministru al justiției Dr. V. Nițescu, a subsecretarului de

stat V. Potârcă dela Domenii, a prefectului judeţului Dr. N. Crăciun, a mulţimei de intelectuali din Sf. Gheorghe şi jur, între cari am remarcat loc.-col. Enescu din partea garnizoanei Sfântul Gheorghe, pe revizorul şcolar M. Ogreanu, advocat Dr. R. Olteanu, Dr. I. Popa, preoţi şi învăţători din jur, luând parte o mulţime mare de credincioşi din filie şi materă şi din satele din jur. Biserica nu putea cuprinde mulţimea mare de credincioşi, cu totul peste 1500, din cari jumătate au fost nevoiţi să stea în ograda bisericei.

După ocolirile prescrise, cetirea evangheliilor, sfinţirea apei, îndeplinirea actului sfinţirei, punerea sfintelor moaşte în prestol, ungerea cu sfântul Mir şi stropirea cu apă sfinţită a bisericii, P. S. Sa a oficiat sfânta liturgie. In cursul sf. liturghii a hirotonit întru presbiter pe diaconul I. Bologa, ales preot în Gurarăului. Răspunsurile le-a dat corul tinerimei din Dobolii de jos, destul de mulţumitor.

La finea sfintei liturghii, P. S. Sa a ţinut poporului o înălţătoare cuvântare mânecând dela cuvintele Mântuitorului: «Scris este: Casa mea casă de rugăciune se va chema» despre biserică şi adevărurile creştine propovăduite de ea, despre scopul şi sfinţenia vieţii noastre privită prin prisma creştinismului, despre legea strămoşească şi comorile ei sufleteşti, care ne-au salvat neamul şi ne-au mântuit sufletul, îndemnând să ţină cu tărie la această lege şi la toate aşezămintele ei. Apoi a lăudat jertfelnicia faţă de casa Domnului a credincioşilor, cari deşi puţini, dar tari în credinţă, au făcut mari jertfe, ca să poată ridica acest loc de închinare lui Dumnezeu şi care poate servì drept pildă şi altor parohii mai mari şi mai înstărite ca această filie. Cuvântarea a făcut o adâncă impresie asupra celor prezenţi, fiind ascultată cu viu interes.

A urmat apoi stropirea credincioşilor cu apă sfinţită şi împărţirea anaforei, terminându-se serviciul către ora 1 p. m.

După terminarea sf. Liturgii s'a luat masa comună în şcoală, la care s'au ţinut mai multe toaste. La ora 4½ p. m. P. S. Sa cu suita a luat parte la o producţie şcolară aranjată în curtea şcolii de învăţătorii locali, cu declamări şi coruri executate de elevii şcoalei şi 2 piese de teatru.

Pela ora 6 p. m. P. S. Sa şi suita a părăsit comuna în uralele celor prezenţi, însoţit până la eşirea din comună de banderiul de călăreţi, şi până la gara Braşov de protopopul tractului.

Vizita P. S. Sale în aceste locuri va rămâne neştearsă în inima credincioşilor şi va aduce roade îmbelşugate pentru vieaţa religioasă morală a credincioşilor din acele părţi. Sfinţirea bisericilor de către arhiereii nostri fiind acte de o rară şi înălţătoare manifestare a credinţei ortodoxe, acte de solidaritate creştină ortodoxă sunt totodată şi acte de o adevărată bucurie pentru toţi credincioşii, cari iau parte la ele. Astfel de vizite şi acte întăresc simţul de pietate al poporului nostru faţă de biserică şi faţă de aşezămintele ei, şi fac ca aceasta să se manifeste în jertfelnicia poporului pentru ridicarea altarelor noui întru mărirea lui Dumnezeu şi ca o mulţumită pentru binefacerile trimise asupra noastră.

Cronicar.

La recenta adunare generală a societăţii invalizilor de războiu, *Maiestatea Sa Regina* a spus dlui ministru al muncii, că guvernele ţării noastre n'au pus la dispoziţia societăţii sumele necesare şi că, în lipsa acestui ajutor, nu rămâne altă deslegare decât: disolvarea societăţii... Se vor face astfel paşii, ca statul să-şi aducă şi mai departe contribuţia în scopul înalt umanitar şi patriotic al societăţii.

La 15 Mai

Ziua de 15 Mai constitue pe vecie o memorabilă dată în istoria poporului român al Ardealului.

In vremuri de restrişte nu uitam s'o prăznuim cu atât mai dârz, cu cât această sărbătorire a măreţei zile de 3/15 Mai 1848 era împreunată mai ales cu prigoniri şi jertfe.

Deşi, în situaţia actuală, cu zile de sărbători naţionale sporite, însufleţirea pentru 15 Mai pare mult redusă, măreţia pildei bărbaţilor întruniţi, în clipe istorice, pe Câmpia Libertăţii de lângă Târnave, rămâne pururea vie şi pilduitoare în inimile poporului român ardelean, care priveşte astăzi cu sufletul înălţat şi strâns unit spre steagul Regelui Mihai, identificându-se cu marile aspiraţii ale întregii naţiuni.

Cu nădejde în Dumnezeu că, prin muncă şi prin viaţă cinstită creştinească, avem să croim viitorul frumos al ţării, salutăm şi de astădată neuitată zi de 15 Mai, cu gândul evlavios şi recunoscător la vrednicii şi marii dispăruţi, din al căror sacrificiu de avere şi sânge au răsărit libertatea şi reîntregirea neamului.

Apelul Majestăţii Sale Reginei Maria

Copiii sânt pentru omenire ceeace e primăvara în natură. Surâsul lor e bucuria părinţilor; sănătatea lor e trăinicia neamului.

Din păcate, la noi, ei mor cu nemiluita; mor cu zile. Stăm **în fruntea** *ţărilor din Europa, în privinţa numărului născuţilor; stăm, din păcate, tot* **în frunte** *prin numărul copiilor cari se sting în fragedă vârstă. Aproape jumătatea morţilor într'un an sânt copiii nevinovaţi până la 5 ani.*

Mor de mizerie; mor de neîngrijire; mor din neştiinţa mamelor, care le închid ochii frângându-şi mâinile, scăldându-i în lacrimi.

Lăstarele uscându-se, pădurea ajunge rariştе. Locul se schimbă în pustiu, surpat de puhoae.

Datoria fiecăruia e de a contribuì la salvarea vieţii copiilor. E datorie creştinească, umană, şi naţională. Popoarele nu învinge numai prin arme şi bogăţie, ci mai ales prin numărul şi **sănătatea** *locuitorilor.*

Societatea «Principele Mircea», şi-a luat sarcina de a scăpa din ghearele morţii cât mai mulţi copii ai neamului.

Ajutaţi o în împlinirea străduinţei ei!

Daţi obolul vostru fără silă, fără sgârcenie!

Prisosul cheltuelii de o zi poate salva viaţa unui copil.

Daţi voi, îndurerate mame! In lăturaţi durerea altor mame!

Daţi voi, cei înstăriţi! Mânele ce vă cer obolul, în numele bunătăţii omeneşti, să vă evoace braţele tremurânde ale copilaşului care se luptă, îmbujorat de friguri, cu chinurile boalei. Fie vă milă şi scăpaţi-l prin tăria de a sacrifica plăcerile de o zi! E atât de slabă jertfa ce vi se cere şi totuşi atât de însemnată...

Daţi cu toţii, tineri şi bătrâni, nevoiaşi ori bogaţi, după puterea fiecăruia. Dania voastră să fie făcută cu toată inima. E ca ploaia mult aşteptată, care aduce înlăturarea grijii de mâne.

Lăsând copiii să moară cu zile săpăm cu mânile noastre surparea în temelie a ţării. Sub dărâmături însă se vor chinui şi copiii copiilor nostri.

Cei salvaţi azi, prin obolul fiecăruia, vă vor binecuvânta. Cei ce se vor chinuì mâne, din nepăsarea noastră de acum, ne vor blăstema amar, ca pe unii cari n'am înţeles că prin prezent se asigură viitorul.

Nu întoarceţi capul celor care vă vor cere pentru Societatea **„Principele Mircea".**

Daţi-le Obolul Vostru!

Săvârşiţi o faptă bună, scăpând copiii dela moarte. In acest chip înlăturaţi slăbirea neamului.

FOIŞOARA

Sadhu-Sundar-Singh

Iubirea

1. Dumnezeu este izvorul iubirii. Puterea gravităţii, care ţine lumea în spaţiu este, să zic aşa, manifestarea în materia forţii spirituale a gravităţii, care este iubirea şi a cărui izvor este Dumnezeu. Magnetul atrage oţelul, nu fiind că oţelul este metal preţios, ci fiindcă oţelul are capacitatea de a răspunde. El nu atrage aurul. Aurul poate preţueşte mai mult, dar nu are proprietatea de a răspunde. Tot aşa şi Dumnezeu atrage pe păcătoşi, ori cât de păcătoşi ar fi ei, dacă se căiesc şi se supun voiei Lui; şi nu pe aceia, cari se consideră drepţi şi cari nu se supun glasului iubirii Sale.

2. Sărutul este semnul exterior al iubirii de mamă pentru copilul ei. Dacă copilul sufere de o boală contagioasă, mama poate să se abţină de a-l săruta; însă ea îl iubeşte, pentrucă suferinţa copilului nu este mică, ci mare, şi el atunci are nevoie mai mult de îngrijirea şi iubirea sa. Tot aşa Dumnezeu poate să se manifesteze în extern prin părăsirea acelora, cari s'au lăsat pradă contagiunii păcatului; dar El, prin iubirea Sa pentru ei, îi iubeşte, pentrucă iubirea Sa este nemărginit mai mare, decât iubirea unei mame pentru copilul ei. Precum celelalte atribute ale Sale, răbdarea Sa deasemenea este infinită. Oamenii, ca micile căldări, fierb repede de mânie pentru cea mai mică greşală. Dacă Dumnezeu s'ar aprinde tot aşa de repede, lumea ar fi fost de mult grămadă de ruine.

3. Dacă doi oameni iubesc pe aceeaş persoană, devin rivali şi sânt geloşi unul de altul. Un om, care iubeşte pe Dumnezeu, nu este gelos de altul. dacă şi el îl iubeşte. — Dumnezeu este mâhnit dacă nu-L iubesc. Cauza acestei deosebiri, între iubirea omului pentru Dumnezeu şi iubirea omului pentru om, este că iubirea lui Dumnezeu e infinită. Un om nu poate răspunde, cu aceeaş iubire, tuturor celor ce-l iubesc pe el, deoarece capacitatea lui pentru iubire este limitată, — ear capacitatea lui Dumnezeu pentru iubire este afară de limită şi de aceea este suficientă pentru toţi.

4. Mântuitorul va trăi în noi, şi întreaga noastră viaţă va deveni ca a Lui. Sarea, când e dizolvată în apă, dispare, însă nu încetează de a exista. Noi putem fi siguri de prezenţa Sa, gustând apa. Tot aşa, eternul Mântuitor, cu toate că e nevăzut, se face cunoscut nouă prin iubirea, pe care El ni-o împarte.

(Din l. engleză).

Ionel Rafiroiu.

Pericolul unei desamăgiri

Mişcarea paneoropeistă, din zilele noastre, este lipsită de istorie, e produs artificial, abstract: în aceasta stă eminamente pericolul său. Greşala sa e, că voeşte să «înfăptuiască» o Europă, care este *diferenţiată* până în cel mai mic amănunt, care nu a putut *suporta* nici când o uniune europeană, care trăeşte doar din gândul ce nu aprobă *deloc* o astfel de uniune, o Europă a cărei tărie organică constă tocmai în aceea, că deşi este mereu la marginea prăpastiei, nici odată nu a căzut în ea.

Europa de azi, în urma istoriei sale, este duşmană ori cărei uniuni, nu dintr'un capriciu, ci dintr'o ordine firească, — duşmănie ce îşi are cuibul în sângele fiecărui european.

Congresele răsunătoare, — la care vor lua parte unii oameni de stat şi personalităţi active, — nu vor putea schimba nimic.

In chestia fondului de pensiuni

Din cercuri preoţeşti dela sate primim următorul articol:

Ne apropiem de Dumineca Samarinencii, când reprezentanţii clerului şi poporului se vor întruni în adunările eparhiale pentru a desbate chestiuni de importanţă, reclamate de bunul mers al afacerilor bisericeşti, culturale şi economice de pe întreg teritorul României întregite.

Adunarea eparhiei noastre, între alte probleme de interes general, se va ocupa şi cu chestia fondului de pensiuni, a cărei soluţionare echitabilă, conform exigenţelor vieţii de azi, o aşteaptă cu nerăbdare întreg corpul clerului şi funcţionarilor noştri bisericeşti.

Chestia fondului, fiind complicată, nu va putea fi rezolvită spre mulţumirea tuturor, fără a afla mijloacele materiale pentru alimentarea lui la «maximum posibil», ca să poată satisface toate trebuinţele de pensionare potrivit vremurilor prin care trecem.

Primul statut al fondului, redactat în 1901, după punerea în vigoare a art. XIV al legii de congruă din 1898, cu suma maximală de 800 respective 1600 cor. ca pensiune pentru preoţi, corespundea mai bine necesităţilor reale de viaţă ale clerului din acel timp. După războiu, în 1919, într'o situaţie schimbată, s'au adus modificări în textul unor paragrafi cu o majorare oare care atât a taxelor anuale ce avea să le incaseze fondul dela membrii săi, cât şi a pensiunii maximale după un serviciu de 30 respective 40 ani a preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti. Anii următori însă au necesitat în textul statutului modificări nouă, care au urmat în adunarea eparhială din 1923. Dar, după atâtea evoluări ale valutei şi valorilor reale, nici modificările din 1923 nu mai corespund necesităţilor înmulţite de pensionare ale clerului şi funcţionarilor bisericeşti. Cum se va putea susţinea văduva unui preot, îngreunată adeseori cu familie, cu o pensiune anuală de câteva mii de lei? Paragraful 10 al statutului, deşi statoreşte limita de vârstă la preoţi şi protopopi la 65 ani, totuşi au fost şi avem şi azi preoţi şi protopopi cari sânt ţinuţi în funcţie peste limita prescrisă. Chiar înalţi funcţionari bisericeşti, aproape octogenari, muncesc din greu în birou alături de cei tineri, din cauza incapabilităţii fondului de a-i penziona la limita cuvenită a vârstei.

Astfel, fondul nostru de pensiuni de circa 8 milioane lei e departe de a putea satisface cerinţele de pensionare a oamenilor lui la limita, ori cel puţin aproape de limita, vârstei la care sânt pensionaţi funcţionarii celorlalte categorii de muncitori intelectuali ai statului şi societăţilor particulare.

Ne trebue izvoare nouă de alimentare a fondului, care în timp relativ scurt să poată da pensiuni mulţumitoare atât văduvelor şi familiilor lor, cât şi funcţionarilor deveniţi neapţi de serviciu din cauza vârstei sau altor nenorociri care îi pun în imposibilitate de a-şi îndeplini slujba.

Ştim că adunările eparhiale s'au ocupat intenziv şi în anii trecuţi cu chestia alimentării fondului, s'au discutat mijloacele de soluţionare, s'a făcut apel la ajutorul statului şi s'au frământat din destul să se poată realiza îmbunătăţiri în favoarea fondului, fără a se putea ajunge la rezultat mulţumitor şi la acord cu statul. De altă parte, cu taxele ce se încasează astăzi dela membri numai după salarul de bază fără adiţionale, nu putem realiza benefcii care să alimenteze fondul după aşteptările noastre. In tot cazul însă maxima: «prin noi înşine» ni se pare că ne-ar sprijini mai bine decât chiar ajutorul statului.

In cercuri preoţeşti, unde chestiunea fondului se discută cu interes, sânt diferite păreri, între care îmi permit a înşira unele ce mi s'ar părea a fi mai ducătoare la scop:

1. Să se ridice taxele tuturor membrilor fondului la 5% după întreg salarul (salar de bază şi adiţionale) ce-l primeşte preotul sau funcţionarul.

2. Bisericile să fie impuse cu 3% după venitul bugetar, ţinându-se în evidenţă şi inventarul averii, şi făcându-se o constatare exactă a acestor venituri prin adunările protopopeşti, la care vor lua parte ca informatori toţi preoţii tractului.

Taxele puse până acum pe parohii, în sume de câte 40—80 lei anual, sânt atât de bagatele încât din ele prea puţin câştigă fondul. In schimb se cheltuesc din bugetele bisericilor sute şi mii lei, pentru scopuri ce cad numai în a doua categorie a trebuinţelor generale bisericeşti.

Să se reducă cheltuelile de prisos fără de care am putea trăi, şi ţinând seamă de faptul că veniturile parohiilor din arenzi au scăzut faţă de anii trecuţi din cauza crizei economice-financiare, să se facă cruţări în bugetul fiecărei biserici, pentru a se putea incasa şi pentru fondul de pensiuni o sumă majorată de 300—500 lei anual dela parohiile rurale. Am avea însă un remarcabil venit dela câteva biserici urbane cu averi frumoase, care ar contribui cu cvote ce s'ar ridica la mii şi zeci de mii lei. Ne putem închipui ce efort însemnat am da fondului. Intr'un an s'ar realiza venituri care după dispoziţiile statutare de azi nu le-am putea realiza decât în 5—6 ani.

3. Pe lângă discurile dela «Florii» şi «Rusalii», să se poarte încă două discuri în fiecare biserică, unul la sărbătoarea «Adormirea Maicii Domnului» şi altul la «Anul nou».

4. §-ul 22 din statute să se pună în aplicare în întregime. Jumătate din venitul parohiilor vacante să între întreg la fondul de penzii. Administratorii parohiali să fie responzabili pentru încasarea şi achitarea în întregime a acestui venit la fond.

5. Avem o pleiadă de intelectuali, crescuţi prin ajutorul bisericii, unii dintre ei fii de preoţi, membri marcanţi ai diferitelor corporaţii bisericeşti din eparhia noastră. Să se facă apel la simţul lor de jertfă, ca unora cari sânt mădulări ai aceleiaşi biserici în jurul căreia au crescut.

Şi noi credem că nu se vor feri dela un sacrificiu care are menirea să sprijinească, ridicând de pe drumurile mizeriei, clasa preoţilor şi familiilor lor. — Contribuind, cler, biserici, funcţionari, şi alţi intelectuali, credem că am putea soluţiona chestiunea ardentă a pensionării slujbaşilor bisericii, cari nu reclamă dela «biserica vie» căreia îi servesc, decât «minimul posibil» pentru familiile lor în vremuri de restrişte.

Apelăm la simţul de jertfă şi la sufletul luminat al tuturor deputaţilor, clerici şi mireni, ai adunării eparhiale din acest an, şi le dorim izbândă deplină în toate problemele dela ordinea zilei. Pr. *Iuliu Moldovan.*

ANUNŢ

Se aduce la cunoştinţă şi pe calea aceasta, că la 1 Iunie a. c. se deschide sanatorul nostru dela schitul Păltiniş.

Acest sanator se află în munţii Răşinarului, în mijlocul codrilor de brad, la 1400 m. altitudine, pe versantul de miazăzi al unei coline, ferit de vânt şi scăldat toată ziua de razele soarelui.

Inzestrat cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, sobe de teracotă, lumină electrică şi telefon, este cea mai bine organizată staţiune climaterică din ţară.

La câţiva metri mai sus de sanator se înalţă bisericuţa având lângă ea locuinţa călugărilor. In biserică se fac slujbe religioase, unde oaspeţii pot să-şi îndeplinească îndatoririle creştineşti de înălţare sufletească către Cel Atotputernic.

In astfel de împrejurări este cel mai potrivit loc pentru recreaţia sufletească a omului.

Smuls din mijlocul preocupărilor zilnice, şi transportat în liniştea pădurii de brad, admirând măreţia munţilor şi adâncimea văilor, sufletul omenesc să înalţă către Creatorul şi primeşte puteri noi dela Cel care «toate întru înţelepciune le-a făcut».

Dar nu numai sufletul se înviorează, ci trupul istovit de muncă se întăreşte.

Taxa, pentru preoţi, pentru o cameră pe lună este de 1000 lei fie cu unul sau două paturi. Taxa pentru alimentare este de 7000 lunar. Pentru copiii între 3—5 ani se plăteşte taxă de alimentare 3000 lei, iar copiii între 5—10 ani 4600 lei.

Celce doresc a reţinea camere, sânt invitaţi a face cerere la Consiliul nostru arhiepiscopesc în timpul cel mai scurt, deoarece acum se repartizează camerile.

Pentru orce informaţii stăm cu plăcere la dispoziţia Onor. preoţimi.

Consiliul arhiepiscopesc.

Istoria nu se poate face de cei dela periferie, din afară, de cei ce se pretind intelectuali, ci ea trebue să izvorească din *adâncime*, din realitatea intimă a omenirii, — ori asta nu se poate *fabrica* în congrese.

Buna înţelegere trebue să se facă dela naţiune la naţiune, pe baza unei convieţuiri de «vecinătate». Paneuropa, neînţelegând acestea, a făcut un salto mortale dela periferie la centru, dela un tot abstract la părticelele cele mai concrete.

Paneuropa e o idee obosită, înfăptuită fără putere, este duşmanul de moarte pentru ea însaşi, — şi ar fi fost mai bine să nu mai fie, decât să «vrea» să fie fără să poată. Avem un exemplar viu: *comunismul.*

O idee, care se discreditează prin ea însaşi, se discreditează pe un timp atât de îndelungat, încât îi trebue multe generaţii ca să-şi poată vedea reparate greşelile. Acest pericol ameninţă şi «paneuropa», căci ea s'a născut prea de timpuriu, într'un timp, când pentru Europa istorică este de ajuns munca depusă în spiritul de dinaintea războiului. Căci această Europă este aici cu mult mai *tare*, decât s'ar crede. *Coriolan Bărbat.*

Doi preoţi în trecutul bisericii din Râşnov

Intre bisericile vechi, cari în trecutul nostru plin de slavă, au avut fericirea să se împărtăşească din mila voevozilor noştri «păstrători de legi şi datini», se socoteşte şi cea dela Râşnov.

In multe documente adunate în volum sub titlul de «Relaţiile Ţării Româneşti cu Braşovul şi Ţara Bârsii», de marele slavist Ioan Bogdan, găsim pomenită comuna Râşnov şi pe Râşnoveni. Numele acestei comune îl putem urmări din aceste documente până pe timpul lui Mircea cel Mare.

In urma acestor relaţiuni, nu se putea ca cei de acelaş sânge şi lege să treacă nepăsători pe lângă bisericuţa clădită în anul 1384.

Mai târziu, din arânda unei moşii, Domnul Mihai Şuţu, hotăreşte «să se cumpere ceară, unt de lemn, tămâie, făclii şi alte podoabe trebuincioase. Numeşte pentru buna chivernisire trei juraţi pravoslavnici, unul din Râşnov, unul din Braşov, pe starostele Ioanichie Lebul şi pe Biv vel stolnicul Dumitrache din Ţara Românească. Lebul în fiecare an să raporteze Mitropolitului Ungro-Vlahiei cât a fost arânda şi cum s'au folosit banii». (Ştefan Meteş: Păstori ardeleni în Principatele Române, pag. 40—41).

In şirul preoţilor vechi cari au servit la această biserică, este şi popa Mihai.

«Atunci au venit şi Miha sin (fiul) popei Dobre din Ţara Sârbească dela învăţătură, deci n'au încăput la besearică, căci n'au vrut să facă gâlceavă între oameni şi între preoţi, ce au aşteptat vreme dela Dumnezeu.

1576 (7084) din venirea Bulgarilor 184, au venit Scheii dela Râşnov şi l-au poftit la sfat şi la preoţii de aici, de l-au trimis în Ţara muntenească de l-au preoţit, şi au fost preot la Râşnov un an şi câteva săptămâni». (Sterie Stinghe, Istoria Bisericii Scheilor Braşovului, pag. 3).

Dar mai târziu făcându-se vacant un post de preot la Râşnov, vine aici pe lângă preotul Iane.

Despre acelaş preot Mihai găsim scris: «Popa Mihai fiul popei Dobre dela Braşov, om cu multă învăţătură câştigată la Sârbi, traduce de a dreptul din Slavoneşte Evanghelia lui Coresi», (Dr. I. Matei: Preoţi-

Serbarea zilei de 10 Mai în Sibiu

Ziua de 10 Mai s'a serbat în oraşul nostru şi'n anul acesta cu o deosebită solemnitate.

Toate oficiile şi prăvăliile au fost închise; edificiile publice şi particulare pavoazate cu drapele naţionale.

Serviciul divin în catedrala noastră s'a săvârşit la ora 10 din partea P. C. Sale protoiereului militar Iosif Serafim, asistat de preoţii catedralei. Cântările le-a executat corul mixt al Şcoalei Normale, condus de profesorul T. Popovici. Predica ocazională a fost rostită de prot. mil. I. Dăncilă.

In faţa catedralei era postat batalionul Şcoalei militare în frunte cu drapelul şi muzica şcoalei.

La serviciul divin au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, consilierii mitropolitani şi arhiepiscopeşti, profesorii şi elevii tuturor şcoliilor din Sibiu, toţi domnii ofiţeri din garnizoană în frunte cu dl Gen. Ştefan *Panaitescu*, Comandantul Corpului VII armată; reprezentanţii forurilor civile, în frunte cu dl prefect judeţan Gen. în retagere Dr. Gheorghe *Moga*.

Când în catedrală s'a rostit rugăciunea pentru sănătatea şi îndelunga viaţă a M. S. Regelui nostru *Mihai I*, muzica militară a intonat Imnul la rugăciune.

După terminarea serviciului divin din catedrală, când dl Gen. Comandant a eşit din catedrală şi a trecut trupa în revistă, muzica a cântat onorul la General, iar Bateria din 35 Artilerie a început tragerea a 101 lovituri.

Dela catedrală întreaga asistenţă s'a îndreptat spre piaţa Regele Ferdinand, unde pe un timp admirabil, a urmat *defilarea*.

Au defilat întâi elevii şi elevele tuturor şcoalelor din Sibiu, a urmat apoi defilarea trupelor, dându-ni-se din nou ocaziune să asistăm la impunătorul aspect şi să admirăm ţinuta scumpei noastre armate.

Defilarea a durat timp pe peste 1 oră.

Au urmat apoi *recepţiunile* în sala cea mare a Prefecturii, primite de dl General Comandant al Corpului VII şi de dl prefect al judeţului.

S'au prezentat dnii ofiţeţi din garnizoană, reprezentanţii bisericii noastre şi ai celorlalte confesiuni, precum şi reprezentanţii autorităţilor civile.

Tuturor reprezentanţilor le-a mulţumit prin cuvinte alese şi calde, atât dl General Comandant, cât şi dl Prefect, scoţând în relief momentele culminante ale zilei.

In după amiaza zilei de 10 Mai muzicile militare au cântat dela ora 4—6 p. m. în diferite puncte a-le oraşului. —

In sala mare dela Thalia s'a ţinut, la ora 6 seara, *festivalul* de zece Mai, organizat de Asociaţiunea culturală şi Federaţia corpului didactic din Sibiu, cu binevoitorul concurs dat de: corul Şcoalei normale A. Şaguna secţia de fete, corul Şcoalei militare de infanterie, corul mixt al învăţătorilor, Reuniunea de muzică «Gh. Dima» şi orhestrele Şcoalei militare şi oraşului Sibiu. După intonarea Imnului Regal, executat cu mult brio de aceste coruri şi orhestre, conduse de dl N. Oancea, s'au rostit două discursuri festive, potrivite însemnătăţii zilei: primul ţinut de generalul Com. Corp. VII, dl Ştefan Panaitescu, al doilea de inspectorul şcolar, dl Silviu Ţeposu. Câteva bucăţi corale şi de orhestră, şi multe recitări de versuri, spuse de membri ai corpului didactic şi de tinerimea şcolară, au completat programul festivalului de zece Mai, ascultat şi aplaudat de public neobişnuit de numeros, (intrarea ca totdeanna a fost liberă; — pentru viitor ar fi mai consult, dacă s'ar permite accesul publicului în sală numai în măsura *numărului scaunelor*, cum se practică astăzi la orce spectacol).

Au fost de faţă la festival: I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, reprezentanţii tuturor autorităţilor locale, tinerimea şcoalelor noastre, şi alt auditor din toate clasele sociale.

Sărbătoarea s'a sfârşit cu obişnuita retragere cu torţe şi muzică militară la ora 9 seara.

Şcoala ort. rom. de cântăreţi din Sibiu, — la sate

Înţelegându-şi rolul de instituţie de misionarism, religios şi cultural, Şcoala ortodoxă română de cântăreţi din Sibiu şi-a fixat larg program de activitate pe acest teren (vorba tânărului profesor I. Popiţa dela şcoala de cântăreţi). Duminecă de Duminecă şi sărbătoare de sărbătoare, profesorii şi elevii, îşi iau drumul apostolatului şi înfruntând piedeci multe şi diferite, descind în satele din jur, purtând dorinţa fierbinte de a contribui la înălţarea sufletească a poporului nostru prin cântarea şi cuvântul lor.

Astfel şi în Dumineca trecută, a Slăbănogului, această şcoală a fost invitată în comuna Ruscior. De dimineaţă, elevii cu profesorii: V. Chira, I. Popiţa, în frunte cu directorul păr. Ştef. Morariu, au participat la sfânta slujbă, unde au cântat cu toţii la utrenie. Sfânta liturgie s'a celebrat prin părintele director al şcoalei şi preotul local Ilie Brad, şi răspunsurile au fost cântate de corul şcoalei pe trei voci, condus de prof. V. Chira. Tot la sf. liturghie a predicat prof. I. Popiţa, având ca temă textul din Ioan cap. V «Doamne, om nu am care să mă ajute,... să mă fac sănătos» şi dovedind că este imperios necesară întoarcerea la adevărata viaţă creştinească, pentrucă numai astfel este cu putinţă o schimbare radicală a vieţii sociale şi o canalizare a ei, la calea cea bună a «adevărului». Predica ascultată cu toată încordarea din partea credincioşilor a fost viu primită.

Dupăce s'a luat masa la parohul locului, elevii şcoalei au desfăşurat un frumos şi instructiv program la care au participat toţi credincioşii din comună, dovedindu-se sala şcoalei prea neîncăpătoare. Programul condus de prof. păr. N. Topolog, s'a alcătuit din cântări religioase şi patriotice, declamări şi o piesă teatrală de efect instructiv.

La finea programului, păr. director al şcoalei a ţinut un însufleţit cuvânt de mulţumire, pentru dragostea cu care a fost primită această şcoală şi urmărită în tot timpul desfăşurării programului ei. In cadrul unei scurte conferinţe, fiind timpul înaintat a arătat păr. director, multele necazuri care bântue satele noastre. La multele nemulţumiri şi neajunsuri poartă vina, în mare parte, şi ţăranii nostri. «Nu observaţi d-voastră cum luxul a pus stăpânire pe copiii şi copilele d-voastră? — fetele, care nu au un bruş de mămăligă pe masă, pun zorzoane pe ele şi se îmbracă mai luxos, cum odinioară erau îmbrăcate preotesele satelor. Nu vedeţi d-voastră, că azi uşile cârciumelor sânt larg deschise, — pe când uşa bisericii rar se deschide de credincioşii noştri» le spune cu glasul de părinte directorul şcoalei... In lată ordine de idei, laudă pornirea frumoasă a sătenilor de-a fi însufleţiţi până la unul când au ridicat frumosul şi impunătorul edificiu şcolar, care aşteaptă în curând terminarea şi-i îndeamnă a nu se odihni până atunci, până când alături de şcoală nu vor vedea ridicată şi *casa culturală*, pentru care scop dispun de un frumos fond, iniţiat de harnicul preot local. Indeamnă apoi pe cei de faţă a se înşirui cu toţii sub drapelul Asociaţiei noastre pentru cultura poporului român, arătând în faţa poporului, binele şi folosul ce-l vor trage de aici.

Indemnurile părintelui director au fost răsplătite din partea ascultătorilor sălii arhipline a şcolii cu însufleţite «Să trăiască!»

Ca încheere, parohul locului a mulţumit călduros în numele credincioşilor săi, păr. director, profesorilor şi elevilor şcoalei, pentru oboseala de-a le procura câteva momente de înălţare şi reculegere sufletească şi dând poporului directive spre o adevărată viaţă religios-morală.

La plecare şcoala a fost condusă de locuitorii comunei în cântări de muzică până în capul satului. —

Urmându-şi cu sfinţenie programul fixat, această tinără şcoală îşi va creia un frumos viitor şi de mult folos pentru biserica noastră, fiind asigurată de tot sprijinul forurilor superioare şi în deosebi al I. P. S. Sale Mitropolitul *Nicolae*, care a dat viaţă acestei instituţii mult promiţătoare.

Participant.

Nr. 4336/1930.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţă, că examenul de diplomă la *Şcoala de cântăreţi* a Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu se va începe în 19 Iunie crt.

Candidaţii, cari vor a se supune acestui examen, se vor anunţa până la această dată la Direcţiunea Şcoalei, înaintând următoarele documente:

1. Actul de naştere şi de botez;
2. Certificatul despre absolvirea cursului II al şcoalei de cântăreţi;
3. Certificat, că au făcut practică de cântăreţ bisericesc în cursul anului şcolar 1929/1930.

Sibiu, la 13 Mai, 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

„Săptămâna copilului"

Societatea «Principele Mircea» pentru protecţia copiilor din România a organizat o colectă publică, numită «Săptămâna copilului», cu care ocazie va aduna fondurile necesare pentru a ajuta şi sprijini copiii sărmani, îngrijiţi de societate.

S'a obţinut permisiunea ca această colectă să se facă şi în biserici în Dumineca din 25 Mai a. c.

Intrucât scopul pentru care se face această colectă este dintre cele mai frumoase şi mai utile, acţiunea numitei societăţi o recomandăm a fi sprijinită printr'un disc special în toate bisericile noastre.

Banii strânşi cu această ocazie să se trimită la casieria Consiliului cu raport în cel mult opt zile dela data arătată.

Consiliul arhiepiscopesc.

Statuia lui Avram Iancu la Târgul-Mureş

In ziua de 10 Mai 1930, la sărbătoarea naţională, s'a făcut în Târgu-Mureş desvelirea monumentului ridicat lui Avram Iancu.

După slujba divină din biserică, la ora 10½ popor mult s'a adunat în faţa statuei ecvestre a eroului, unde P. S. episcopul Nicolae al Clujului a celebrat serviciul religios. Când, la ora 10·45, s'a desvelit monumentul, care e opera sculptorului Dimitriu-Bârlad, tunurile au tras salve, ear muzicile militare au intonat imnuri. Jerbe frumoase de flori s'au depus, la piedestalul statuei, din partea senatului, camerei, armatei, magistraturii, şcoalelor şi a altor instituţii.

Au cuvântat: P. S. episcopul Nicolae, dorind ca duhul lui Iancu să se reverse asupra tuturor fiilor ţării, şi arătând rolul istoric al luptătorului pentru libertate.

După alte însufleţite cuvântări, rostite de generalul Trăilescu, ministrul Voicu Niţescu ş. a., a urmat defilarea trupelor şi recepţia dela primărie, ear seara o serbare foarte reuşită organizată de soc. «Mărăşti».

mea românească ardeleană în veacul al XVII, pag. 49).

A doua figură de preot de care se face pomenire şi pe care-l întâlnim pe la anul 1701 cu ocazia protestului proto-notarului Ioan Şaroşi, este popa Staicu. Acesta protestează sărbătoreşte alături de alţi preoţi şi mireni, «ţinători de atinsele locuri, şi că rămân pe lângă confesiunea străbună», (Dr. G. Popovici: Unirea Românilor din Transilvania, pag. 166).

Iată două figuri însemnate de preoţi din trecutul bisericii din Râşnov. Cel dintâi harnic săpător în ogorul culturii româneşti, al doilea în care ne-am îngropat «şi moşii, şi strămoşii». *Ioan Lascu.*

Vorbe înţelepte

Cine umblă cu gândul acasă, îşi pierde căciula prin târg.

Cum sânt trataţi credincioşii unei biserici greco-catolice, se arată într'o corespondenţă a ziarului din Petroşani, *Avântul* (Nr. dela 11 Mai 1930), care comunică următoarele: «Primim vestea, complect întemeiată, că părintele Ioan Dănescu din Măţăşti a refuzat să sfinţească vinul şi pânea pentru sfintele Paşti credincioşilor săi, pentrucă aceştia n'au avut puterea să plătească suma cerută de sfinţia sa şi nici n'a oficiat serviciul religios în prima zi de Paşti. Ceva mai mult, când reprezentanţii credincioşilor s'au dus să solicite, pentru nu ştiu a câtea oară, sfinţirea vinului şi pânii, părintele sus zis a răspuns: «*Luaţi paştele în sac şi mergeţi cu ele în comunele vecine, dacă nu mi se dă suma cerută*». Şi amărâţii credincioşi în ziua mare a sfintelor Paşti au împrumutat pâne şi vin sfinţite în altă comună şi împreunându-le cu cele ce aveau ei au îndeplinit obiceiul creştinesc, iar sf. slujbă au ascultat-o dela un cântăreţ ortodox».

Comuna amintită doreşte să treacă la ortodoxism.

INFORMAŢIUNI

Oaspe distins. Oraşul nostru a avut zilele trecute un distins oaspe, pe marele filolog romanic dl *V. Mayer Lübke*, fost profesor la Universitatea din Viena, iar de prezent prof. în Bone. D Sa însoţit de d-na şi d-ra, face o călătorie de studiu prin oraşele principale ale ţării nosstre. Au sosit în Sibiu, venind dela Cernăuţi în 8 Mai seara. In 9 Mai călăuziţi de dl H. Petrescu şi prof. Breazu, au vizitat Călimăneştii şi mănăstirile Cozia şi Hurezul. In 10 Mai au asistat la festivităţile din oraşul nostru, la serviciul din catedrală, la defilarea din piaţă şi la Festival. In această zi au fost la dejun oaspeţii I. P. S. Sale Metropolitului nostru *Nicolae* împreună cu mai mulţi sibieni. In 11 l. c. a vizitat oraşul, muzeul Brukenthal şi al Asociaţiunii. La ora 1 primăria oraşului a oferit în onoarea dânşilor un banchet, iar după masă au vizitat Seliştea. In 12 c. au plecat la Cluj, unde a ţinut două conferenţe în limba franceză. După Cluj, va vizita Bucureştii.

La Ziua Mamei. In a doua Duminecă din luna Mai s'a serbat şi în ţara noastră Ziua Mamei, cu un program în cadrul şcolar, dar de sigur şi în cel familiar. Cu această ocazie un confrate cotidian îşi exprimă dorinţa scriind: «Dacă s'ar dobândi, ca măcar într'o zi pe an să nu se mai audă înjurătura mamei! Ce serbare cu adevărat educativă ar fi! Ce manifestare de devoţiune s'ar produce!» — Indreptăţită dorinţă.

† **Gavril Tripon,** advocat, a încetat din viaţă la Cluj în vârstă de 70 ani. Fusese sub regimul ungar, vicepreşedinte al partidului naţional român din Ardeal şi luptător neînfrânt împotriva acelui regim. După întregirea neamului, e numit prefect al judeţului Bistriţa-Năsăud, apoi ales parlamentar al acestui judeţ. S'a bucurat de multă trecere la sătenii din partea locului, fiind om cumpănit, drept şi corect. A fost înmormântat Sâmbătă d. a. Odihnească în pace!

Act de mulţămire. Subsemnatul, în numele credincioşilor din comuna Căpâlna, judeţul Alba, aduc cele mai călduroase mulţămiri dnei şi dlui *Ioan I. Moga* pentru darurile aduse sfintei noastre biserici. La împlinirea a lor 200 de ani decând iubiţii lor strămoşi au dăruit tot acestei biserici un clopot, care ni l-a răpit marele războiu, au binevoit a dărui un frumos clopot, în valoare de 70,000 lei, precum şi frumoase ţesături şi odăjdii. Fapta aceasta, atât de grăitoare, să fie îndemn şi pentru alţi buni credincioşi şi vrednici urmaşi ai înaintaşilor noştri cucernici şi cu simţul răspunderii în faţa Domnului nostru Isus Hristos. Pr. *Vasile Dobre.*

Sindicatul presei române din Ardeal şi Bănat, la un deceniu de existenţă, face către publicul mare românesc un călduros apel pentru contribuţii benevole în folosul unui *cămin* al ziariştilor români în Cluj. Sumele se vor remite pe adresa: *Sindicatul presei române,* Cluj, strada I. C. Brătianu 45.

Camera de agricultură a judeţului Arad a înaintat ministerului de agricultură o plângere, în care se arată că speculanţii au început să cutreere satele şi să angajeze pe preţuri derizorii recolta viitoare. Aşa, se ofere 180—250 lei pe suta de kilograme de orz, porumb şi grâu. Ministerul a primit asemenea plângeri şi din nordul Bucovinei.

Pocainţă. Din Deva se anunţă: Un ţăran dela Făgetul bănăţean vine, în mână cu două pălării, la prăvălia unui pălărier în Deva şi se roagă de măestru să reprimească pălăriile ace stea două şi să-l ierte, pentrucă la târgul din urmă el, ţăranul din Făget, s'a scăpat de i le-a şterpelit, — dar din ziua aceea i s'au întâmplat mari nenorociri: i-a murit nevasta, i-a crepat o vită, i s'a îmbolnăvit feciorul... Inapoind ce a furat, crede că nu i se vor mai întâmpla alte nenorociri. Negustorul l-a iertat, şi omul, făcându-şi o cruce, a plecat uşurat.

Moartea exploratorului Nansen. Celebrul explorator Fridjof Nansen a încetat din viaţă, în vârstă de 69 ani, în 13 Mai a. c. la Oslo. Moartea lui Fridjof Nansen a provocat adânci regrete şi în cercul Societăţii Naţiunilor. Nansen a fost dela 1920 până la 1926 delegat permanent al Suediei pe lângă Liga Naţiunilor şi a fost până în ultimul timp comisar suprem al Ligii Societăţii Naţiunilor pentru emigranţi. In această calitate a desfăşurat o activitate de mare merit. A adus servicii de nepreţuit mai ales refugiaţilor. Consiliul Societăţii Naţiunilor a exprimat condolenţe familiei defunctului.

Prigonirile continuă. Guvernul sovietic a arestat şi pe Riza Edin, primul muftiu (tâlcuitor de coran) al muzulmanilor din Rusia, pentru motivul că n'a voit să semneze declaraţia de neprigonire a musulmanilor din partea sovietelor.

Pentru preoţime. *Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

ŞTIRI LOCALE

Concert şi teatru. Corul «Gutenberg» şi reuniunea de cântări «Typographia» aranjează Sâmbătă, în 17 Mai 1930, la ora 8 seara, în sala mare dela «Unicum» un concert împreunat cu teatru şi dans.

Pagina pastorală

La Dumineca Samarinencii

«Duh este Dumnezeu, şi cei ce se închină lui, cu duhul şi cu adevărul se cade să se închine». (Ioan 4, 14). Fraţi creştini, — prin acest text Mântuitorul nostru Isus Hristos a exprimat unul din adevărurile cardinale ale legii Testamentului Nou. Prin cuvintele de mai sus Mântuitorul defineşte natura Dumnezeului Noului aşezământ, legii celei desăvârşite şi eterne, fixând totodată şi raportul credincioşilor acestei legi către Dumnezeul lor absolut, unic, personal, desăvârşit şi etern. — *Principiului doctrinar superior trebuie să-şi corespundă un cult spiritualizat:* «Duh este Dumnezeu şi cei ce se închină lui, cu duhul şi cu adevărul se cade să se închine».

Aceste cuvinte, fraţi creştini, au fost spuse femeii Samarinence, la fântâna lui Iacob, din partea Mântuitorului nostru Isus Hristos. Dupăce i-a vorbit de apa cea vie, dupăce i-a arătat trecutul, femeia minunându-se de duhul cu care vorbia Isus, din care pare a fi sezizat o undă, l-a întrebat vrăjită zicând: Doamne, văz că proroc eşti tu, părinţii noştri în momentele acestea s'au închinat şi voi ziceţi că în Ierusalim este locul unde se cade a se închina. Zis-a ei Isus: femeie crede mie că va veni vremea când nici în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veţi închina Tatălui. Voi vă închinaţi căruia nu ştiţi, noi ne închinăm căruia ştim, că mântuirea din Iudei este. Ci va veni vremea şi acum este, când închinătorii cei adevăraţi, se vor închina Tatălui cu duhul şi cu adevărul; că Tatăl acest fel caută să fie cei ce să închina lui: Duh este Dumnezeu şi cei ce se închină lui, cu duhul şi cu adevărul să se închine».

Mântuitorul Hristos a venit în lume să plinească şi să desăvârşească «legea» a venit să şteargă eroarea, să spulbere orice îndoială şi să arate omului adevărata cale a mântuirii. Inaintea slăvitei sale arătări, oamenii erau în rătăcire: Evreii susţineau că adevăratul loc de închinare este Ierusalimul; Samarinenii şi-aveau templul pe muntele Garizim, iar Grecii politeişti au fixat pe Olimp, locuinţa zeilor lor. Şi în genere popoarele păgâne fie în vremuri vechi, fie astăzi, leagă divinitatea căreia se închină, fie *de un loc, fie de un obiect anumit.* După diferitele concepţii, existau diferite zeităţi cu anumite calităţi şi defecte, cu anumite puteri şi slăbiciuni.

Mântuitorul nostru Isus Hristos, prin apariţia sa a zdrobit toate simulacrele vechi, produse estetice, şi stângace de cele mai multeori, ale diferitelor neamuri. — *Dumnezeu e Unul şi Sfânt, Tatăl tuturor, Creatorul şi Proniotorul a toate; nu este legat nici de timp, nici de loc şi nici de spaţiu, este Duh.*

Femeia Samarineancă văzând că are înaintea ei un profet, nu preocupată de chestiunile religioase, dar văzând că Mântuitorul i a ştiut păcatele, chinuită se pare, mustrată de conştiinţă, preocupată poate de căinţă a întrebat, unde este adevăraful loc de închinare, voia să audă acest lucru din gura unui profet, ca Isus, căci doar nu i-se va mai oferi mâine ocaziunea să vorbească, ca un profet.

Intrebarea asupra *locului închinării* nu poate fi soluţionată, decât prin *obiectul închinării,* iar *calitatea obiectului închinării* noastre, o *tradează însuş felul cum ne închinăm. Dela superioritatea principiului rugăciunii noastre depinde şi locul şi felul rugăciunii.*

«Nici aici, nici în Ierusalim, răspunse Mântuitorul; căci voi vă închinaţi căruia nu ştiţi». De fapt Samarinenii aveau nişte idei despre Iehova, dar foarte vagi; pentru ei nu era Dumnezeul care se revelează ca pentru Iudei, de aici cuvintele noi ne închinăm căruia ştim. — Prin aceste cuvinte Mântuitorul sintetizează comunitatea vie a jidovilor, precum o reprezintă el. Adevăratul Israil se închină Dumnezeului revelaţiunii continue şi din acest Israil ne vine şi mântuirea. Va veni timpul şi-acum este — zice Isus, — vremea e plinită adecă. Mântuitorul de faţă stă; El este de acum înainte centrul adevăratei închinări, în jurul lui s'a adunat societate adevăraţilor închinători, în jurul lui s'a adunat societatea adevăraţilor închinători, în duh şi'n adevăr.

Duhul şi adevărul sunt Garizimul şi Ierusalimul ceresc, locuri de închinare în afară de spaţiu. Inchinare cu duhul, adecă închinare opusă celei exterioare, exteriorizată şi chiar trupească fanatică. In duh, în opoziţie adecă cu spaţiul. Căci şi Tatăl caută asemenea închinători, precum şi închinătorii cu duhul caută un Dumnezeu spiritual, duhovnicesc. — *Obiectului rugăciunii trebue să i corespundă, felul rugăciunii:* «Duh este Dumnezeu». O lege vitală nouă e proclamată pentru închinători, ei vor trebui să se închine lui Dumnezeu cu duhul şi cu adevărul. Orce altfel de închinare e ridicată, precum au încetat toate religiile vechi. Principiului religiunii trebue să-i corespundă felul închinării. Dumnezeu ca Duh viu şi numai Duh, se descopere şi închinătorului ca atare; respinge făţărnicia şi rugăciunea falşă, precum şi pe cea simbolică tendenţioasă.

Şi în Vechiul Testament se vorbeşte des preduhul lui Dumnezeu (4 Moisi 16, 22). *Noul Testament însă vorbeşte apriat de Dumnezeu ca Duh* (Ioan 4, 24). Avem şi în privinţa aceasta o plinire a legii, o desăvârşire a descoperirii anterioare. Duh este Dumnezeu. *La întrebarea unde se cade să ne închinăm, Mântuitorul răspunde prin definirea fiinţei lui Dumnezeu, a obiectului rugăciunii noastre.* Dumnezeul nostru al Noului aşezământ, nu e legat nici de Garizim, nici de Ierusalim, nici de orcare alt loc. El este duh, şi duhul unde voieşte suflă, se află pretutindenea, în cer şi pe pământ, în văzduh «în mări şi'n toate adâncurile», Dumnezeu e omniprezent. Orunde ne vom afla, El e de faţă şi l-ne putem închina. Mântuitorul nostru Isus Hristos ni-a descoperit adevărata fiinţă a lui Dumnezeu, care întrece orce concepţie despre divinitatea de până atunci. — *Tatăl nostru cel ceresc e o fiinţă pnevmatică, care întrece orce raţiune* (omenească) *şi ca atare e culmea tuturor desăvârşirilor.*

Pe lângă eminentele sale calităţi, Dumnezeul Noului aşezământ e împodobit cu două virtuţi mai ales, cari în religiunile pre-creştine n'an fost cunoscute: atot bunătatea şi-atotmilostenia. Câtă încredere nu inspiră creştinului aceste două cereşti însuşiri ale Dumnezeului său!

Şi creştinul mai ştie un lucru, că pentru a afla pe Dumnezeu şi pentru a comunica cu el, nu trebuie să alerge în afară, căci Dumnezeul său nu-i legat de anumite locuri sau lucruri din lume, el cunoaşte, sau mai bine zis, *lui i-s'a descoperit o altă cale către Dumnezeu, calea sufletului său* «Duh este Dumnezeu, şi la duh nu se poate ajunge decât tot prin duh». Vrem să comunicăm cu Dumnezeu? Ne dorim după El?, să ne coborâm în profunzimile sufletului nostru şi-L vom afla.

Rugăciunea noastră va trebui făcută deci în duh şi'n adevăr, căci numai aşa vom putea afla şi cunoaşte pe Dumnezeu, Spiritul cel mai înalt.

In mod firesc, va trebui să ne punem acum întrebarea: Sunt oare de prisos bisericile în noua religie? Închinarea în cadrul anumitor rituale e neconformă cu Evanghelia?

Acest fel de închinare nu exclude nici bisericile şi nici liturgiile. In actele liturgice trebue să recunoaştem întruparea în simpoluri a spiritului creştin de rugăciune, care rodeşte înfrânarea vie şi spiritualizarea tuturor aspiraţiunilor noastre.

Şi spre aceasta tindem, căci spirit este Dumnezeul nostru şi desăvârşirea lui o dorim, fideli menirii dată nouă de Mântuitorul: «Fiţi desăvârşiţi, precum şi Tatăl vostru cel din ceriuri desăvârşit este». Amin.

NOTĂ. Cu moartea împăratului Solomon împărăţia lui s'a împărţit în două: Iuda şi Israil. Stăpânitorii Iudei şi-aveau reşedinţa la Ierusalim, iar ai lui Israil la Samaria. — Intrucât Israiltenii au uitat pe Iehova, după cum citim în cartea IV. a Impăraţilor capitolul 17 v. 24—42, acesta i-a pedepsit, trimiţând asupra lor pe regele Asiriei care i-a dus în captivitate. In locul lor regele Asiriei a trimis locuitori din Babilon, din Cuta, din Avah, din Emat şi din Sefarvaim. — Acestor locuitori li-a dat un preot din Israil, pentru a-i învăţa să cinsteaască pe Iehova. Dacă cinsteau şi pe Iehova, ei au continuat însă să se închine idolilor lor mai ales. Astfel încât în Scriptură să zice despre Samarineni: «Şi se temeau neamurile acestea şi de Domnul, şi slujau şi idolilor lor, şi fiii lor şi fiii fiilor lor, precum au făcut părinţii lor, aşa fac şi ei până în ziua aceasta». (IV Impăraţi 17, 42).

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

(27) 1—3

Anunț

La casa de aici din Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45 a fondului tipografiei arhidiecezane, se dau în întreprindere:

1. Vopsitul uşilor şi ferestrelor, precum şi chituirea lor întrucât e deteriorată.

2. Inlocuirea scocurilor deteriorate.

Ofertele în scris, puse în plic sigilat, se primesc până la 26 Mai a. c. inclusive, şi sunt a se adresa Comisiunei Administrative a tipografiei arhidiecezane, Sibiu Str. Mitropoliei Nr. 45.

Comisiunea administrativă a tipografiei arhidiecezane.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare
pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20·—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic
Studiu pastoral
de
VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus
de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte
pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (27) 2—7

Dumitru Dusleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe în permanenţă

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza
In pământul făgăduinţii
de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului
traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul
✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu **preţuri moderate**

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX
Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Cititi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI
Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale
pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate
POFTĂ BUNĂ,
de ZOTTI HODOŞ. ***Partea I completă,*** cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos
Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 24 Mai 1930 Nr. 39—40

BIBLIOTECA CENTR... a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-biseric

2 ex. (Of.)

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inse... un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Adunarea eparhială

Adunarea eparhială a reprezentanților clerului și poporului din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu s'a deschis Dumineca trecută prin I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru *Nicolae*, în biserica catedrală, cu solemnitatea obișnuită.

Serviciul divin

La ora 9½ I. P. S. Sa a fost condus de preoțimea celebrantă, precedată de corul studenților Academiei noastre teologice dela reședință în catedrală, unde I. P. S. Sa a oficiat sfânta liturgie.

La începutul sfintei liturgii a tuns întru ceteți pe 4 studenți din curs IV ai Academiei noastre Teologice, iar în decursul liturgiei a hirotonit întru presbiter pe prof. de religiune dela liceul de stat din Petroșani diaconul Constantin Zoican.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei.

După terminarea sfintei liturgii, I. P. S. Sa a oficiat slujba invocării Duhului sfânt. A împărtășit apoi credincioșilor și dlor deputați ai Adunării eparhiale anafora.

A fost condus apoi I. P. S. Sa la reședință cu aceeaș ceremonie și solemnitate cu care a fost adus.

Ședința de deschidere

Ședința de deschidere a Adunării eparhiale s'a ținut în biserica catedrală la ora 12, după terminarea serviciului divin, unde I. P. S. Sa a fost invitat de o deputațiune constătătoare din deputații Iosif Morar, Ioan Duma, Dr. Ilarie Holom, Dr. Liviu Ionaș, Dr. Alexandru Tatulescu și Dr. Armand Teodosie.

Urmând invitării, I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae vine în catedrală, și ocupă locul presidențial la masa postată în fața sfântului altar, având deadreapta pe P. S. Sa vicarul Vasile, înconjurat de deputații clerici mai bătrâni.

Vorbirea de deschidere

Cu fața senină și vocea sonoră I. P. S. Sa rostește o remarcabilă vorbire de deschidere, scoțând la iveală modestele începuturi pentru reînființarea așezământului mănăstiresc dela Sâmbăta de sus, accentuând că în legătură cu aceasta se pune în discuție o mare și importantă problemă pentru biserica noastră: a reînființării monahismului la noi, subliniind cuvântul reînființare, pentrucă monahismul a fost acela, care în decursul luptelor, a vremurilor grele, a fost o forță conservatoare a vieții și credinței strămoșești.

Arată I. P. S. Sa, că noi am avut o mulțime de mănăstiri presărate pe întinsul Ardealului. Nu erau înzestrate cu averi mari, căci n'avea cine să le înzestreze.

Cu cât mai tare le-a fost credința, cu atâta au fost mai puternice fortărețe pentru apărarea limbii și credinței strămoșești. Au luptat cu ultima energie pentru această conservare a unui tezaur, neprețuit pentru noi cei de astăzi.

Aceste sfinte lăcașuri au fost atacate și distruse, cu deosebire din motivul, că ele depozitau tezaurul neamului și de aceea s'au năpăstuit vrăjmașii tocmai asupra lor.

Astăzi, rupându-se lanțurile robiei seculare, a sosit timpul să ne gândim la reîntroducerea monahismului în biserica noastră dreptmăritoare și amintește I. P. S. Sa, că reînființarea monahismului este o condiție importantă pentru prosperarea bisericii noastre.

Monahismul ne poate aduce cel mai mare folos. Atât de sfânt este acest ideal al creștinismului, încât pentru realizarea lui se cere dedicarea întregei ființe, fără nici o rezervă.

In cuvinte înălțătoare, face apoi I. P. S. Sa apoteoza monahismului și arată cât s'ar înălța prestigiul cultural al bisericii noastre, dacă lângă fiecare scaun vlădicesc s'ar găsi un stat major care ar ști să găsească o sinteză între idealul evangheliei și al lumii; bărbați înzestrați cu lumina evangheliei și cu o vastă și ordonată cultură, tot atâtea distinse caractere creștine, ca astfel să fie pilde vii în mijlocul bisericii noastre de astăzi.

Amintește de năzuințele I. P. S. Sale de a crește o generațiune, care să fie în stare, să propovăduiască tot cu mai mult succes idealul creștin în mijlocul poporului nostru.

Implorând darul cel de Sus asupra lucrărilor Adunării eparhiale, declară sesiunea anului acesta deschisă.

Vorbirea I. P. S. Sale ascultată cu mare atențiune a făcut o adâncă impresie asupra membrilor Adunării eparhiale, iar la fine a fost acoperită cu aclamări de «Să trăiască».

*

Făcându-se apelul nominal și constatându-se prezența alor 36 membrii ai Adunării, I. P. S. Sa declară Adunarea eparhială capabilă de-a aduce concluze valide.

S'au ales apoi biroul și comisiunile Adunării eparhiale și s'au prezentat actele intrate la Adunarea eparhială, ridicându-se ședința primă la ora 1.

*

Membrii Adunării eparhiale, din catedrală, au trecut în corpore la reședința I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului *Nicolae*, unde deputatul prof. Aurel *Popa*, interpretează sentimentele întregei Adunări eparhiale, aducând în cuvinte alese I. P. S. Sale omagiile Adunării scoțând în relief faptul, că Adunarea eparhială nu vrea să satisfacă unei simple formalități, ci voește să dea expresie unei profunde necesități de ordin sufletesc, când exprimă I. P. S. Sale omagiile sale de adâncă stimă și devotament. Iar când azi I. P. S. Sa Mitropolitul uostru împlinește 10 ani de rodnică păstorire arhiepiscopească, gândul nostru se înalță către cel Atotputernic, rugându-L ca să-i dea sănătate și lungă viață, ca în pace să continue prodigioasa muncă începută cu mult spor, pentru desvârșirea marei opere cultural-religioase, care să sporească și să consolideze prin spiritul ei cel nou temeliile bisericii noastre ortodoxe române.

Personalitatea complexă a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru este o *chezășie sigură* pentru o sănătoasă prefacere în viața noastră bisericească și națională, de care Ardealul nostru ortodox s'a convins pe deplin și așteaptă cu încredere, să o continue pentru binele obștesc al neamului și Țării noastre mărite.

Cu aceste nădejdi așteptăm și plinirea vremii, cu realizarea tuturor aspirațiilor și idealurilor nutrite de sufletele ortodoxe ale Ardealului nostru pentru al căror drapel și program suntem cei mai devotați ostași ai Comandantului nostru spiritual.

Intru mulți ani Stăpâne!

I. P. S. Sa prin o caldă vorbire mulțumește onor. membri ai Adunării pentru sentimentele frumoase arătate și pe cari le prețuește foarte mult.

Se simte întărit când știe, că în urma Sa, stă turma, care după mila lui Dumnezeu o păstorește.

Oratorul a amintit de un iubileu de 10 ani de păstorire; eu în trecerea fugară a timpului, nici nu m'am gândit la așa ceva. Deși zilele omului tinăr sau bătrân sânt în mâna lui Dumnezeu, serbarea unui iubileu stă bine oamenilor înaintați în vârstă.

Amintește de programa largă de activitate; punându-și toate puterile pentru consolidarea scumpei noastre biserici și a intereselor generale ale ei.

Asigură membrii Adunării, că în executarea planului croit, n'a dibuit; căci dela început și-a legat viața de realizarea idealurilor bisericii noastre.

Nu s'a lăsat surprins de evenimente, ci a căutat să și le însușească. A mers hotărât și fără șovăire, ca stegarul, care pentru idealul său prestează chiar moartea în luptă.

N'a făcut compromisuri cu interesele bisericii, ci consideră ca datorie împlinirea idealurilor sale.

Vede lipsele bisericii, vede cât trebue înarmată cu arme puternice, ca astfel reprezentanții ei, să-și poată înfăptui acest ideal.

Trebue să facem din progres o dogmă, căci numai așa putem ține pas nevoilor vremii.

Progresul, să însemneze farul de lumină, făclia cu care să mergem pe drumul progresului spiritual al poporului nostru.

Prin noi, prin munca noastră, biserica să-și îndeplinească această misiune.

In fine mulțumind pentru sentimentele arătate, roagă pe bunul Dum-

nezeu, să ne ajute la toţi; şi împărtăşeşte arhiereasca binecuvântare.

Au urmat de nou urări de «Să trăiască», la adresa I. P. S. Sale.

*

Membri adunării s'au prezentat apoi la P. S. Sa arhiereul Vasile, unde prin rostul părintelui protopop Iosif Morariu au exprimat mulţumitele Adunării pentru bunele şi excelentele servicii prestate bisericii noastre în calitate de vicar arhiepiscopesc şi-i doreşte mulţi ani de armonică conducere a bisericii împreună cu I. P. S. Sa spre binele şi prosperarea bisericii noastre şi a instituţiilor ei.

P. S. Sa plăcut impresionat de această manifestaţiune, mulţumeşte dlor deputaţi pentru atenţiunea şi sentimentul de simpatie arătat.

*

La ora două din zi I. P. S. Sa a întrunit la ospitala sa masă membrii Adunării eparhiale.

*

Despre activitatea Adunării eparhiale din sesiunea actuală cu durată de trei zile, în care s'au ţinut cinci şedinţe, comunicăm cititorilor noştri următoarele:

In şedinţa de Luni dimineaţa Adunarea eparhială înainte de întrarea în ordinea zilei din motivul că în anul acesta se împlineşte prima decadă a păstoririi arhiereşti, a I. P. S. Sale arhiepiscopului şi mitropolitului nostru Nicolae — deşi ştia că I. P. S. Sa doreşte să se treacă peste acest moment fără a se sublinia — Adunarea totuş conştie ţiind că I. P. S. Sa este centrul întregii pulsaţii de viaţă bisericească, asupra căreia se înalţă vigilenţa de largă concepţie atotcuprinzătoare şi facultăţile de animator, de când bunul Dumnezeu l-a ridicat pe scaunul fericitului întru aducere aminte arhiepiscop şi mitropolit Andrei, nu s-a putut reţinea de a-i exprima ville sentimente de felicitare, de urări, de sănătate, spor la muncă şi mângâere sufletească, adresând părintelui duhovnicesc cu o gură şi cu o inimă

Intru mulţi ani Stăpâne!

Inalt Prea Sfinţia Sa a fost călduros aclamat; a mulţumit pentru această manifestare de iubire şi alipire a Adunării eparhiale.

*

Intrându-se în ordinea de zi se citeşte raportul general al Consiliului arhiepiscopesc plenar din care s'a constatat că noua lege de organizare a bisericii ortodoxe din România întregită a adus cu sine, ca silinţele cârmuirii noastre bisericeşti să se îndrepteze în chip firesc câţiva ani mai ales înspre organizarea temeinică a cadrelor şi a aşezămintelor menite să dea instituţiei sacre un ritm nou de viaţă mai unitară şi mai intenză. Cu fireştile greutăţi, legate fatal de orice începuturi, aceste cadre au fost organizate şi acestor aşezăminte li s'a dat fiinţă, iar astăzi ele îşi urmează drumul lor de firească evoluţie şi consolidare, ocrotind şi povăţuind viaţă religioasă-morală a poporului nostru drept-credincios.

Se constată din raport că Eparhiile din cuprinsul Mitropoliei noastre n'au avut nevoe de eforturi prea mari pentru a se adapta prevederilor legii celei nouă. Pentrucă această lege a fost zidită pe temelia încercată a Statutului Organic şagunian, care ne-a îndrumat atât de sigur viaţa noastră bisericească şi naţională timp de peste o jumătate de veac. Această împrejurare i-a înlesnit cârmuirii noastre bisericeşti consolidarea şi desăvârşirea vechilor sale instituţiii şi i-a dat putinţa să poarte în anul din urmă deosebita grijă de propăşirea vieţii interne, duhovniceşti, a credincioşilor.

Consolidarea şi desăvârşirea acestor instituţii este, de bună seamă, în funcţie de legile şi regulamentele cari le normează viaţa. Dar ele sunt în funcţie mai ales de pregătirea temeinică, de entuziasmul şi devotamentul conducătorilor lor imediaţi şi al tuturor slujitorilor lor.

Dându şi seama de acest adevăr, pe cât de elementar, pe atât de important, Consiliul arhiepiscopiei noastre şi-a dat silinţa — întrucât i-a fost posibil — să pună în slujba aşezămintelor noastre bisericeşti oameni cu suficiente garanţii de pricepere şi de responsabilitate morală.

*

Raportul senatului bisericesc, în care se dă justa icoană a preocupărilor religioase morale ale organismului bisericesc, s'a luat de bază la o discuţiune mai amplă. In special s'a luat cu recunoştinţă act despre stăruinţele Inalt Prea Sfinţiei Sale de a menţinea şi a cultiva legăturile sufleteşti cu poporul prin vizitaţiunile canonice săvârşite de I. P. S. Sa şi de P. S. Părintele vicar Vasile.

Adunarea eparhială apreciază importanţa cinului monahal în rosturile superioare contemplate de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*. Cinul monahal a dat bisericii ortodoxe o aureolă de glorie în trecut, iar aceea glorie va renvia prin renaşterea monahismului de odinioară.

Opera misionară, organizată din anii trecuţi în azile, orfelinate, spitale, penitenciare şi garnizoane, continuă să devină din ce în ce mai intensivă şi mai bogată în rezultate.

Menţionăm şi la acest loc că pe seama tinerimii s'a instituit o Duminecă de consacrare în fiecare lună. iar «Dumineca bolnavilor» s'a prăznuit şi anul acesta în toate parohiile şi în spitale cu rugăciuni şi predici pătrunzătoare, iar darurile oferite de cei sănătoşi au trecut de 50,000 Lei.

Un curent îmbucurător de trezire religioasă se încorporează în «Oastea Domnului». Această societate reprezintă reacţiunea în contra tendinţelor materialiste şi sceptice ale vieţii de azi şi urmăreşte a restabili simplitatea şi frumuseţea vieţii creştine, potrivit spiritului Sf. Evanghelii.

Preoţii zeloşi găsesc în această societate un sprijin puternic în acţiunea de evanghelizare şi de misionarism şi desvoltând-o, vor creea pe seama bisericii o instituţie religioasă cu înrâurire binefăcătoare.

In jurul «Oastei Domnului» s'a iscat o vie şi interesantă discuţiune în Adunarea eparhială, iar I. P. S. Sa a ţinut să facă în această chestiune interesante declaraţiuni, de aceea în numărul proxim vom reveni asupra acestui punct.

Amintim că vastul şi interesantul raport al senatului bisericesc a fost centrul de preocupare a adunării eparhiale din anul acesta şi s'a ocupat în mod intensiv cu problemele sulevate în el în decurs de două şedinţe.

*

Cu raportul secţiei culturale Adunarea eparhială s'a ocupat într'o şedinţă întreagă. Discuţie vie s'a încins în jurul catehizaţiei, cu deosebire a şcoalei poporale, constatându-se atât din raport precum şi din partea membrilor Adunării eparhiale modul nepotrivit cum se face astăzi catehizarea.

La această chestiune a luat parte mai mulţi membri precum şi ambii ierarhii.

I. P. S. Sa a binevoit a accentua, că a intervenit la factorii cu căldere, pentru a se da cuvenita importanţă învăţământului religios pentrucă dela credincioşii de pe sate cari i se prezentează, a făcut dureroasa constatare, că oamenii noştri sunt foarte nemulţumiţi cu rezultatul ce se obţine în şcoalele primare de astăzi.

De aceea sub inspiraţia preoţimii poporul să pretindă să se dea altă educaţie religioasă în şcoalele poporale. Vai de un popor care nu învaţă nici cum are să se roage!

P. S. Sa arhiereul Vasile ca fost multă vreme în învăţământ şi încredinţat de Sf. Sinod cu un referat asupra învăţământului religios cum se înfăţişează în legislaţia şcolară, arată, că legile şcolare în alcătuirea lor actuală nu pot mulţumi nici aspiraţiile Bisericii în ce priveşte instrucţia religioasă nici dorul de învăţătură religioasă şi morală creştină a poporului, pentrucă timpul de instrucţiune religioasă prevăzut de legi nu e suficient, iar rolul ce se dă religiunii de către organele şcolare între materiile de învăţământ şi în educaţia şcolară este în grea suferinţă. Sânt categorii de şcoale, în care legile nu prevăd nici un fel de instrucţie religioasă. Adunările eparhiale şi credincioşii bisericii noastre trebue să dea un strigăt de alarmă, care să fie auzit de toate cercurile conducătoarea ale statului, că fără respectarea şi cultivarea bunurilor sufleteşti reprezentate prin biserică, cari ni-au păstrat fiinţa în cursul vitregiilor veacurilor, fără păstrarea şi desvoltarea energiilor sufletului creştinesc, neamul nostru nu va putea face frontul sufletesc neclintit la Nistru.

Părintele Dr Blaga iar ca fost multă vreme dascăl, constată, că în

FOIŞOARA

Sunt singur

alintat în umbrele de odihnă ale amurgului. Florile sărutate de visuri, dorm sub poală de codru.

Nici odată n'am simţit singurătatea atât de adânc. Linişte, tăcere ca într'o pădure încremenită de farmece. Aud cum picură viaţa, clipită cu clipită, cum cântă stelele în pribegia zărilor albastre.

Şi sufletul mă părăseşte. Simt cum se desprinde din mine; se îndepărtează furişindu-se ca o mamă de lângă copilul adormit. Dar, îi aud paşii, ce ating uşor lespezile anilor. Se aşează la marginea copilăriei...

Văd teiul înflorit din răsăritul casei părinteşti. In umbra lui, mie atât de scumpă, şerpueşte în şopote o o văicea, ce coboară fără răgaz din inima codrilor apropiaţi. Aici, pe punte, cu picioarele sărutate de unde, în amurguri înfometate, aşteptam să vină mama din câmp Chemam, cântând numele ei, mişcând picioarele deasupra apelor, pân'ce adormeam străiuit de teiul bătrân.

Odată m'am rostogolit depe punte. In somn. M'au scos trecătorii, leoarcă. Icoana mi-e turburător de aproape. E vie. Simt căldura ce respiră viaţa de ieri. De departe, de sus, din stele, se rostogolesc picuri de lumină. Poate-s lacrimi de ale mamei. Mă trezesc cu ochii umeziţi. Poate de icoana copilăriei, poate de dorul mamei. Inciudat de moleşala ce m'a cucerit, îmi scutur roua din gene.

O clipă şi mă pierd din nou... E Duminecă. Mă văd alături de tata, în faţa bisericuţei din Corneşti. E lume multă, ca la Inviere. Urcat pe o trupină, în mijlocul mulţimii, dascălul Pintea vorbeşte norodului despre urgia duşmanului, care ne-a furat drepturile şi acum vrea să ne fure şi limba. O furnicare e tot trupul. Mă desprind tăcut de lângă tata şi mă furişez în grădina bisericuţii, lângă altar şi în genunchi cerşesc harul Domnului pentru a deveni folositor neamului meu...

Un ţipet din vale mă trezi din reverie atât de cuceritoare. Mă găsii în genunchi, ca atunci lângă altar şi mă suprinsei, rugându-mă Domnului, ca în vremea copilăriei. In acelaş fel.

Ce puteri de vraje au amintirile! Picură în fiinţa noastră sfinţenia tăcerii şi a liniştei premenitoare. Sunt arătări mute, mă privesc în faţă, se mişcă, vorbesc chiar prin muţenia lor, sunt vii. Mă opintesc să le îmbrăţişez, să le reţin, în vreme ce mă cuceresc ele pe mine, furându-mi sufletul, ascunzându-l în palatul lor de mărgărint.

Z. SANDU.

Avertismente date preotului

«Ear voi, vă păziţi, că eată mai înainte am spus vouă toate», Marcu 13, 23.

Ce anume spusese Mântuitorul apostolilor Săi?

«Eată, Eu vă trimit pe voi ca oi în mijlocul lupilor... Vă vor da pe mâna sinedriilor şi în sinagogele lor vă vor bate cu biciul. Va da frate pe frate la moarte, şi tată pe fecior, şi se vor scula copiii asupra părinţilor şi-i vor ucide. Şi veţi fi urâţi de toţi pentru numele meu. Dâcă pe mine m'au urât, şi pe voi vă vor urâ», Matei 10, 16.

Deci, viaţa voastră nu va fi viaţă de tihnă trupească şi de nici un fel de mărire lumească. Veţi avea de luptat cu lumea întunerculuı şi cu stăpânitorul acestei lumi, şi în lupta aceasta pe lângă puţine bucurii de biruinţă veţi trăi de atâtea ori în des-

Ministerul de Instrucţie domneşte astăzi un sistem absolut greşit pentru educaţia religioasă, sistemul aşa numit intelectualist, prin care însuş statul pregăteşte tinerele generaţiuni pentru bolşevism.

Dintre hotărârile luate de Adunarea eparhială în această chestiune amintim următoarele:

1. Se invită Consiliul eparhial să intervină cu toată energia la locurile cu cădere ca învăţământului religios în şcoalele primare să i se dea importanţa cuvenită;

2. Adunarea eparhială să intervină către autoritatea superioară a statului să îndreptèze şi complecteze predarea religiunii în şcoalele de toate categoriile aşa după cum o pretind interesele bisericii noastre ortodoxe, cari sunt identice cu cele ale conservării şi prosperării neamului şi statului.

*

Partea financiară: Din rapoartele prezentate de Consiliul arhiepiscopesc şi din propunerile comisiunii financiare, Adunarea eparhială s'a convins despre administrarea exactă a averii bisericeşti.

Intre alte chestiuni importante, sulevate în raport, amintim următoarele două:

Fiind aplicarea reformei agrare aproape terminată, se aminteşte în raport că 200 parohii de pe teritorul arhiepiscopiei noastre au rămas cu totul lipsite de sesiuni parohiale, parte din lipsă de pământ, parte din lipsă de — bunăvoinţă.

In nizuinţa de a înzestra instituţiile noastre centrale cu edificii corespunzătoare, încă din anul trecut Consiliul arhiepiscopesc a început cu adunarea materialului de clădire pe seama şcoalei de cântăreţi şi e nădejde că într'un an să se poată ridica şi acest edificiu a cărui necesitate se simte.

Mai amintim că în anul 1929 s'a început clădirea azilului «Cârja bătrâneţelor», în Sălişte, o instituţiune nouă de caritate, a cărei lipsă a fost atât de mult simţită în arhiepiscopia noastră. Zidirea azilului s'a şi terminat zilele trecute şi în scurt timp se va preda predestinaţiunii sale.

I. P. S. Sa accentuiază, că ridicarea azilului din Sălişte este primul început al unei filantropii creştineşti sistemizată, în scurt timp vor urma şi altele.

Adunarea a luat cu plăcere la cunoştinţă aceste ştiri îmbucurătoare.

*

In actuala sesiune şi-a aflat o norocoasă soluţiune şi chestiunea fondului de pensiuni preoţesc.

Adunarea eparhială, ţinând cont de practica înaintaşilor noştri de-a nu înstreina ceeace cu greutate s'a putut aduna şi chivernisi, a decis a nu preda fondul de pensiuni din mâinile bisericii, ci a-l susţinea şi pe mai departe şi a îngriji de alimentarea lui în măsură tot mai mare. Şi în consecinţă a şi hotărât, ca pensiunile mai modeste ale văduvelor preotese, pe viitor să se mărească cu 200%.

*

Terminate fiind agendele adunării eparhiale, avizate în sesiunea aceasta în competenţa sa, I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae s'a adresat deputaţilor cu următoarele:

Domnilor deputaţi,

Onor. adunare eparhială!

Făcând o reprivire asupra lucrărilor Adunării noastre eparhiale din anul acesta, am constatat cu multă satisfacţie un lucru: în centrul discuţiilor noastre au fost aşezate probleme de mare importanţă pentru prosperarea vieţii noastre religios-morale şi pentru aşezămintele puse în slujba acestei vieţi. Eu mă simt dator să Vă mulţumesc pentru acest interes care îmi dă dreptul să constat, că spiritul bisericesc şi tradiţional al vechilor noastre corporaţiuni bisericeşti, s'a menţinut în vigoare până azi. Mă simt dator a Vă mulţumi pentru sprijinul ce mi l-aţi dat în discuţiile academice şi în discursurile ce le-aţi ţinut. Vă rog în acelaş timp, ca mergând acasă, în sfera D-Voastră să Vă faceţi tot atâtea organe de propoveduire pentru biserica noastră şi pentru scopurile ce le urmărim.

Cu această rugăminte doresc să vă întoarceţi în pace şi sănătoşi la familiile Domniilor Voastre.

La cuvintele I. P. S. Sale Părintelui Arhiepiscop şi Mitropolit, în numele deputaţilor Adunării eparhiale, a răspuns di deputat Dr. *Ioan Garoiu* următoarele:

I. P. S. Părinte,

Onor. adunare eparhială!

Cred că nu greşesc când fac constatarea, că sesiunea ordinară a Adunării eparhiale a fost una dintre cele mai bogate în idei, cari asigură rolul nostru în viitor. Mai ales luând în considerare că ţara noastră este cel mai mare stat ortodox organizat şi poate cândva să-i vină rolul de purtător al ortodoxiei. Am asistat la rapoartele cu idei măreţe şi mai ales la dsluşirile luminoase date de I. P. Sf. Voastră, cari sunt tot atâtea idei călăuzitoare în aşezarea instituţiunilor Bisericei noastre.

Ele au trezit un viu ecou în sufletele noastre şi au reuşit a ne strânge şi mai mult la sânul Bisericii noastre. Cu toată înfăptuirea unităţii noastre naţionale, Biserica luptă cu multe greutăţi, dar sperăm că ele cu timpul vor dispare atât prin munca şi stăruinţa noastră, cât şi prin sprijinul ce-l nădăjduim din partea statului nostru. Am constatat însă că cele mai multe greutăţi se reduc la lipsa de fonduri. Plecăm de aici cu liniştea sufletească, că avem în fruntea Bisericii noastre pe I. P. Sf. Voastră, care şi acum a dat dovadă că este un escelent organizator al Bisericii, dotat cu tactul şi pocedarea necesară, care urmăreşte nu succese momentane dorite poate de unii dintre noi, dar cari ar putea deveni fatale, ci aşezăminte cari să asigure o existenţă de dsvoltare sigură Bisericii noastre. Zic, mergem cu sufletul împăcat că şi de acum înainte, organizaţia bisericii noastre va fi la locul ei, ca şi în trecut.

Cred dlor deputaţi, că sunt în asentimentul Domniilor Voastre când exprim omagiul şi mulţumirile mele I. P. S. Sale pentru tot ce-a făcut. Deasemenea exprim această mulţamire şi harnicilor săi colaboratori pentru munca ce-au depus-o în opera constructivă a Bisericii în frunte cu P. S, Sa arhiereul-vicar Dr. Vasile Stan. Cu aceste mulţumiri rugăm pe I. P. S. Sa ca şi în viitor să dea dovadă de aceeaş muncă, tact şi curaj pentru lupta Bisericei noastre.

Ca aceste rugăm pe bunul Dumnezeu să-i dea şi de acum înainte putere de muncă şi sănătate, ca la anul să ne revedem cu aceeaş râvnă de muncă ca şi acum.

*

Nu putem încheia acest scurt raport al nostru despre decursul şedinţelor Adunării eparhiale, fără a sublinia nivelul înalt, atmosfera sărbătorească, armonia şi buna înţelegere, care a domnit în tot decursul şedinţelor.

Interesantele discuţiuni, frumoasele vorbiri, rostite de mai mulţi deputaţi la diferitele chestiuni, interesul viu cu care s'a urmărit mersul discuţiunilor, şi cu deosebire interesantele şi luminoasele deslușiri şi directive date de I. P. S. Sa, vor contribui desigur la progresul şi înaintarea bisericii noastre; pentrucă viitorul ei atârnă de modul cum vom şti pune în aplicare veşnicile principii ale Evangheliei Domnului.

Congres. Biserica anglicană din lumea întreagă îş ţine, în vara anului acestuia, la Lambeth Palace din Londra, congresul tuturor episcopilor anglicani, ce se întruneşte la fiecare zece ani. Ca delegat al patriarhiei române va participa la congresul dela Londra I. P. S. Sa mitropolitul Nectarie al Bucovinei.

Examenele de bacalaureat încep, conform regulamentului, la 25 Iunie. Inscrierea candidaţilor vechi se face până la 1 Iunie prin direcţia liceului unde au terminat ultima clasă. Inscrierea celor promovaţi în Iunie a. c. clasa VII, se face, după încheerea situaţiei lor şcolare, tot prin direcţia liceelor.

---

nădejdea înfrângerii şi numai atunci veţi simţi tot amarul dela datorie.

Mântuitorul e rezolut, ca totdeauna, şi nu amăgeşte pe nime. Pune în faţa apostolilor săi de atunci şi de astăzi tot viforul luptelor viitoare, toată primejdia unui războiu cumplit, dar ineventabil.

«De vrei să fii desăvârşit, ia crucea şi urmează Mie».

Cu cât idealul este mai sublim, cu atât jertfa realizări trebue să fie mai mare.

Dacă unii apostoli de atunci s'au dovedit de atâtea ori slabi, şi dacă mulţi din apostolii de azi de multe ori nici nu îndrăsnesc să între în luptă, vina nu este a Mântuitorului. Sufletul acestor pseudo-apostoli n'a fost în deajuns frământat de aluatul, care toată frământătura dospeşte. Ei n'au fost destul de pătrunşi de învăţătura cea nouă, şi cine ştie ce motive i-au dus să îmbrace haina apostoliei. Aceştia au refuzat şi refuză cu încăpăţinare — conştienţi sau inconştienţi — să lase ca voinţa lor individuală să fie fructificată de darul Duhului Sfânt făcător de minuni.

Războiu, lupte, primejdii, suferinţe, batjocuri şi lipsuri vor îndura, şi de multe umiliri se vor face părtaşi adevăraţii apostoli ai lui Isus Hristos. Acestea trebue să se ştie pentru a evita desiluziile.

Dar idealul se poate atinge, şi atunci nici o suferinţă nu e prea mare şi nici un obstacol de netrecut.

«Cel ce va răbda până în sfârşit, acela se va mântui»...

Pr. *S. Cândea.*

Muzică. A apărut: *Imnul 10 Mai,* pentru cor mixt, cor de bărbaţi, 3 şi 2 voci egale, cuvinte de V. Alecsandri, muzică de *N. Oancea,* profesor. Braşov, litografia Lehman. — Preţul 16 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Ortodoxia franceză

— O comunitate franceză îmbrăţişează ortodoxismul —

Din «raiul» sovietelor s'au refugiat foarte mulţi creştini în capitalele ţărilor apusene. O parte dintr'înşii s'a adunat în capitala franceză, unde cu timpul s'a aclimatizat şi a legat interese religioase cu francezii, atrăgând pe mulţi la ortodoxie. Aceştia s'au constituit apoi în *parohie ortodoxă* la Paris, cu statute care prevăd un consiliu parohial cu preotul ca preşedinte.

Ca mijloc de legătură între parohieni, au publicat un buletin ortodox, la început copiat de mână în mai multe exemplare, ear din Februar 1929 tipărit în patru pagini, numit *La Voie* (Calea).

Slujbele religioase de Dumineca sânt săvârşite în biserica Frăţimii Sf. Fotie sau în catedrala rusă sf. Alexandru Nevski din strada Daru. In postul mare s'au ţinut slujbe şi Marţi seara şi Vineri dimineaţa. Doamne şi dşoare au format un comitet pentru a întreţinea odoarele liturgice şi a coase vestminte. S'a format şi un cor bisericesc.

Sub tiblul «Ce este ortodoxia franceză», buletinul *La Voie* a publicat chiar la începutul apariţiei sale de sub tipar, următorul articol (pe care îl dăm în traducerea făcută de revista noastră *Misionarul,* de unde am împrumutat şi datele de mai sus):

Dela început, — zice *La Voie* — *noi nu sântem o creaţie religioasă nouă, noi nu sântem o «sectă». Noi sântem o ramură a bisericii sobornicești şi apostoleşti ortodoxe de răsărit, care, printr'o linie nentreruptă, se ridică până la apostolii lui Hristos. Noi nu sântem o grupare, care să se fi desfăcut din vreuna din confesiunile creştine din Franţa. Membrii cu drept individual ai bisericii ortodoxe, fie*

Adunările eparhiale

(=) Conform legii de nouă organizare bisericească, adunările noastre eparhiale s'au întrunit anul acesta pentru a cincea oară spre a cerceta şi hotărâ asupra faptelor săvârşite, în secţiunile conducerii eparhiale, în cursul anului expirat.

Fruntaşi ai intelectualităţii, clerici şi mireni, s'au întrunit, la Dumineca Samarinencii, la Sibiu, Cluj, Oradea, Arad şi Caransebeş, precum şi în vechiul regat, în Basarabia şi în Bucovina.

Adunările au constatat şi de astădată întărirea şi progresul bisericii din arhiepiscopia Ardealului şi din ţara întreagă.

Consiliile eparhiale se năzuesc să-şi îndeplinească pretutindeni îndatoririle de conducere şi administrare conştiincioasă a instituţiilor ce li s'au încredinţat, întru promovarea religioasă a credincioşilor în duhul dragostei de neam şi de lege strămoşească.

S'a făcut amintire în adunările eparhiale de acum, că bisericile, la sate şi la oraşe, precum şi în capitala ţării, sânt frecventate în număr tot mai mare de credincioşi atât în sărbători, cât şi peste săptămână. S'a remarcat faptul, că tinerii cari termină şcoalele teologice, facultăţi, academii şi seminarii, a sporit peste aşteptare, aşa că numărul de parohii vacante devine din ce în ce mai redus; ear preoţii tineri, cu însufleţire pentru misiunea lor, izbutesc să atragă lumea tot mai mult atât la slujbele religioase, cât şi la cercurile pastorale.

La Cluj, membrii adunării eparhiale şi credincioşii din partea locului au ţinut să sărbătorească felicitând călduros pe P. S. Sa episcopul Nicolae, cu prilejul împlinirii celor 75 ani de viaţă şi zece ani de păstorire a eparhiei. Adunarea dela Cluj şi-a exprimat sentimentele de bucurie şi recunoştinţă prin creiarea unei *fundaţiuni*, în scopuri culturale bisericeşti, care să poarte numele sărbătoritului.

La Cernăuţi, I. P. S. Sa mitropolitul Nectarie aduce la cunoştinţa adunării eparhiale, că Invierea Domnului, în anul acesta, a fost sărbătorită de I. P. S. Sa, împreună cu peste o sută de pelerini (între ei şi din părţile ardelene ale ţării) la Sfântul Mormânt. (Despre acest pelerinaj, la Locurile Sfinte, vom mai raporta).

Discutarea şi resolvirea problemelor dela ordinea zilei s'a desfăşurat peste tot, ca şi în adunările trecute, în armonioasă şi frăţească lucrare a reprezentanţilor bisericii ortodoxe române.

Fie ca acest duh să-şi facă lăcaş şi în alte aşezăminte ale ţării noastre iubite.

Şedinţa comitetului central al Asoc. cler. „A. Şaguna"

Comitetul Central al Asociaţiei clerului «A. Şaguna» din Mitropolia Ardealului s'a întrunit în şedinţă la Sibiu în 12 Mai a. c. Şedinţa afost prezidată de P. C. S. Dr. Gh. Ciuhandu, preşedintele Asociaţiei.

Comitetul a luat măsurile de lipsă pentru desăvârşirea organizării Asociaţiei în toate eparhiile din cuprinsul mitropoliei şi pentru cât mai organice legături cu Asociaţia generală a clerului ortodox cu sediul în Capitală.

In chestiunea salarizării clerului, Comitetul a hotărât să facă o adresă către forurile competente, arătând că Asociaţia «A. Şaguna» îşi menţine punctul de vedere exprimat în repeţite rânduri, după care este cu dreptate ca slujitorii altarului să fie salarizaţi în conformitate cu pregătirea lor şi cu preţioasele servicii pe care le aduc societăţii şi statului deopotrivă. In privinţa salarizării deci, Statul e obligat să adopte principiul paralelizării clerului cu corpul didactic de diferite grade.

In comisia însărcinată cu pregătirea proiectului de lege a salarizării clerului Comitetul Cenal Asociaţiei «A. Şaguna» a delegat pe preşedintele său Dr. Gh. Ciuhandu şi pe păr. consilier arhiepiscopesc Dr. A. Gâlea-Sibiu.

Comitetul Central a hotărât ca viitorul congres al Asociaţiei să se ţină la începutul lunei Octomvrie 1930 la Braşov, având ca centru de preocupare:

Biserica şi problema culturală.

Biroul Asociaţiei.

Conferenţă la Muntele Athos

Cu învoirea tuturor bisericilor ortodoxe autocefale, patriarhul ecumenic a convocat o conferenţă panortodoxă, care se va deschide în ziua de Pogorârea sf. Duh (8 Iunie) 1930, în mănăstirea Vatopedi din muntele Athos.

La această conferenţă a fost invitată să ia parte fiecare biserică autocefală ortodoxă printr'o delegaţie de câte doi episcopi.

Conferenţa are de scop să delibereze asupra necesităţii înfiinţării unui sinod periodic panortodox, să alcătuiască programul de lucru al acestui sinod şi să decidă numărul de membri la care va avea drept în acest sinod fiecare biserică ortodoxă autocefală.

La conferenţa dela Athos, sânt delegaţi ca reprezentanţi ai patriarhiei române: P. S. Episcop Lucian al Romanului şi P. S. Arhiereu-Vicar Titu Simedrea Târgovişteanul.

Delegaţia română sa pleca din ţară pe la sfârşitul lunii Mai.

Misionarul, revistă bisericească, apare în tip. eparhială din Chişinău. Nr. 4 cuprinde articole semnate de: P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, şi de alţi scriitori, precum şi de numeroşi colaboratori din străinătate ai revistei. — Abonamentul anual 300 lei. Redacţia şi adm.: Secţia culturală a Consiliului eparhial, Chişinău.

INFORMAŢIUNI

Ştire ziaristică. Dela Sighet primim Nr. 3 (dela 1 Mai 1930) al noului organ de publicitate, ce apare acolo sub titlul *Ţara Voevozilor*, semnat ca director de dl Tănase Puşcă şi având de scop: întărirea conştiinţei naţionale şi religioase a credincioşilor noştri maramureşeni. *Ţara Voevozilor*, având colaboratori de seamă, merită întreg concursul, material şi moral, al cititorilor. Abonamentul pe un an: una sută de lei. Redacţia: Sighet, str. Regina Maria 25. Dorim confratelui maramureşan mult spor şi izbândă.

Dl general Berthelot marele amic al ţării noastre, soseşte la Bucureşti în 26 Mai. In 3 şi 4 Iunie dl general va sta la moşia sa (Fărăcădin) din judeţul Hunedoara. Un secretar al camerei este ataşat pe lângă persoana dlui Berthelot pe tot timpul şederii sale în ţară.

Congresul Ligii culturale se ţine la Brăila în 21 Mai. In zilele următoare, 22 şi 23 Mai, congresiştii fac excursii pe Dunăre. La congres au fost invitate societăţile culturale din întreg cuprinsul ţării.

Marele premiu şi Medalia de aur. Juriul internaţional de premii dela marea expoziţie din *Barcelona*, vizitată anul trecut de o lume din întreg rotogolul pământului, a acordat dnei *Minerva Schaffer Cosma* din Sibiu Marele premiu şi Medalia de aur pentru volumul I din Albumul de brodărli şi ţesături româneşti cu modèlele brodate şi ţesute, şi pentru volumul II din Album, litografiat.

Incepând dela 1 Iunie şi până la 31 August 1930 băncile din Sibiu ţin ghişeurile deschise pentru partide numai înainte de masă între ora 8 şi 12.

Pentru sezonul băilor: Căile ferate acordă, ca şi în anii precedenţi, reducere de 50 la sută, atât la ducere cât şi la înapoere, în intervalul dela 20 Mai până la 15 Octomvrie. Beneficiază de această reducere orce călător care cumpără un bilet întreg la ducere, cu care se va înapoia cu condiţia (care s'ar putea omite la biletele valabile pe 24 ore: Nota culegătorului) de a *vizà* biletul la cassa staţiei ce deserveşte staţia balneo-climaterică atunci când se înapoează. Viza nu e supusă la nici o taxă. Numele staţiilor balneare sânt afişate la ghişeuri.

---

prin naştere, fie prin aidăuare cugetată, noi am căpătat dela ea dreptul de a ne aduna ca să alcătuim o grupare de caracter local. Biserica ortodoxă universală îngădue ca fiecare din «bisericile surori», ce o alcătuesc, să-şi trăiască viaţa proprie, cu limba şi datinele sale. Aşa se explică de ce ierarhia ortodoxă a încuviinţat şi a binecuvântat formarea acestui mic grup bisericesc special — ortodoxia franceză.

Comunitatea noastră, dela început, s'a propus mai ales să aibă grijă de necesităţile duhovniceşti ale unor refugiaţi ruşi, cari au devenit francezi de naţionalitate sau de limbă. Pe de altă parte, comunitatea trebue să se intereseze şi de necesităţile duhovniceşti ale unor francezi, cari, sau în urma unor legături familiare cu Rusia, sau de bună voia lor, mărturisesc credinţa ortodoxă. Şi în aceste împrejurări s'a format parohia noastră. Ea nu intră în cadrul bisericii ruseşti. E adevărat că în prezent noi ne aflăm sub jurisdicţia mitropolitului bisericilor ruse din Europa centrală; că de el e legată existenţa noastră canonică; că prin el noi sântem în comunitate cu patriarhul de Moscova şi cu toate patriarhatele ortodoxe de răsărit. E earăş adevărat că aceste începuturi dau naştere la o legătură specială între noi şi biserica rusă; că noi nu vom uita ce am primit dela această biserică, în clipele în care ea era o biserică suferindă şi însângerată, o biserică de martiri şi de mărturisitori Totuş, dacă noi ţinem de i. p. s. mitropolit Evloghie, aceasta nu se datoreşte faptului că el e şeful ortodocşilor ruşi din Europa occidentală, ci (potrivit cu canoanele) numai pentrucă el e episcopul ortodox cel mai aproape de noua noastră comunitate cu putinţă, şi i chiar normal ca ortodoxia franceză, când va ajunge la o oarecare stare de desvoltare, să devie autonomă. Şi, cum ortodoxia nu i bizantină sau slavă, ci-i sobornicească, depinde de ortodocşii occidentali să-şi creeze un tip de ortodoxie proprie pentru occident, şi care, în unele puncte, ar putea să se deosebească vădit de tipul oriental.

Noi sântem ortodocşi. Adecă noi mărturisim acea credinţa creştină, care se găseşte exprimată în scrierile apostolilor şi ale sfinţilor părinţi, în simbolul credinţii şi în canoanele sinoadelor icumenice, în toată tradiţia ascetică şi liturgică a vechii biserici neîmpărţită. Găsindu-se la o egală depărtare între autoritarism şi între individualism, biserica ortodoxă este totodată o biserică de tradiţie şi de libertate. Mai cu seamă ea e o biserică a dragostei. Ea ţine unite şi însufleţeşte mădularele Trupului tainic al lui Hristos nu prin vr'o forţă din afară, nici prin silinţi izolate, ci numai prin harul lui Dumnezeu şi prin mila cea frăţească. Sforţarea noastră religioasă nu-i îndreptată împotriva vreunei biserici creştine. Noi nu facem prozelitism. Respectăm şi iubim pe toţi fraţii noştri în Hristos. Departe de a gândi la o luptă sau la vreo concurenţă, ne arătăm dorinţa de colaborare, ori unde ea e posibilă. Deplângem şi noi că unitatea creştinătăţii a fost fărâmată, or ne rugăm lui Dumnezeu să grăbească restabilirea ei.

Francezi de naţionalitate sau de limbă, noi ne simţim legaţi de vechea tradiţie «ortodoxă» a Franţei, în Franţa «prea creştină» din secolele când răsăritul şi apusul nu erau desbinaţi.

...Şi tot ceeace inima franceză şi inteligenţa franceză de azi creiază ca bun şi mare, noi voim să-l simţim ca şi pe al nostru, să-l aţierosim lui Hristos, să-l facem ortodox. De sigur, nu putem fi acum în Franţa decât o măruntă minoritate. Trebue însă ca acea-

Ajutor. Guvernul a hotărât să ia măsuri spre a veni în ajutorul celor păgubiţi pe urma inundaţiilor din zilele acestea, când s'au revărsat ploi mari aproape în toată ţara. Armata şi jandarmeria dă tot sprijinul celor inundaţi. Se vor face şi liste pentru a se da ajutoare în bani, alimente ş. a.

Rectificare. In articolul «*Doi preoţi în trecutul bisericii din Râşnov*», publicat în numărul precedent al ziarului nostru, propoziţiuuea ultimă se rectifică aşa: «Eată două figuri însemnate de preoţi din trecutul bisericii din Râşnov. Cel dintâi harnic săpător în ogorul culturii româneşti, al doilea *păstrător al legii* în care ne-am îngropat «şi moşii, şi strămoşii».

Două legate nouă la fondul pentru căminul bătrânilor: Dl Dumitru Sârbu a dăruit 1000 lei cu care s'a întemeiat Legatul Dumitru şi Paraschiva Sârbu, iar dl Ioan Hurdubelea a dăruit 1000 lei cu care s'a întemeiat Legatul Ioan şi Paraschiva Hurdubelea, aparţinătoare fondului pentru bătrâni al societăţii române de înmormântare din Sibiu. Pentru aceste daruri mulţumeşte cu recunoştinţă prof. *T. Popovici*, preşedinte.

«Taina vieţii lungi». Cei bolnavi, cai cari şi-au perdut dragostea de viaţă şi bucuria, **nădăjduiţi!** Ştiinţa a găsit mijlocul desăvârşitei vindecări a tuturor bolilor trupeşti şi sufleteşti. Cetiţi volumul: **Lazar Popovici: «*Taina vieţii lungi, bucătăria fără foc* sau *reginul crud*»**, cu peste 200 reţete. Preţul Lei 80.— plus Lei 12.— pentru francatura recomand. Se poate comandà la *Librăria diecezană din Arad,* precum şi la toate librăriile din ţară. (28) 1—3

ŞTIRI LOCALE

Ziua mamei. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala Sibiu, a sărbătorit, cu concursul gimnaziului de fete şi al şcoalei normale «Aodrei Şaguna», secţia de fete, Miercuri în 21 Mai 1930, *Ziua mamei*, în prezenţa unui numeros auditor.

Inainte de ameazi, la ora 10½ s'a celebrat în biserica mitropoliei, serviciul religios; după ameazi la ora 16 publicul s'a întrunit în sala mare dela Thalia, unde s'a executat programul, nimerit întocmit, pentru această duioasă serbare. Păr. protopop militar, Ioan Dăncilă, a rostit cu avânt conferenţa sa despre *Cultul mamei;* corurile, cântate de elevele ambelor şcoale, sub dirigenţa dnei Lia Popovici, ni-au prezentat câteva dintre cele mai frumoase melodii, în gen poporal, pentru voci femeeşti; ear elevele din aceleaşi şcoale au recitat versuri alese întru preamărirea mamelor...

Sărbătoarea a reuşit deplin din punct de vedere moral şi — sperăm — şi material pentru scopurile de binefacere urmărite de această vrednică societate ortodoxă a femeilor noastre.

Conferenţă culturală. Dela primăria muncipiului Sibiu: Duminecă în 25 Mai 1930, ora 6 d. m., va ţinea la prefectura judeţului dl profesor din Bucureşti I. Savin, o conferenţă despre «Cultura Poporului» expunând doctrina şi programul de stat al direcţiunei Educaţiei Poporului din Minister. Pe lângă invitaţia specială a tuturor autorităţilor publice, primăria are onoare a înştiinţa şi întreagă populaţia oraşului Sibiu de aceasta importantă conferenţă.

Poşta redacţiei

Pr. *I. M.* în *Cerişor.* S'a publicat în Nr. 33—34 dela 3 Mai a. c.

Dlui *I. C.* în *Buc.* A greşit raportorul dela Roma. Dejunul l-a oferit *altul.*

ANUNŢ

Se aduce la cunoştinţă şi pe calea aceasta, că la 1 Iunie a. c. se deschide sanatorul nostru dela schitul Păltiniş.

Acest sanator se află în munţii Răşinarului, în mijlocul codrilor de brad, la 1400 m. altitudine, pe versantul de miazăzi al unei coline, ferit de vânt şi scăldat toată ziua de razele soarelui.

Inzestrat cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, sobe de teracotă, lumină electrică şi telefon, este cea mai bine organizată staţiune climaterică din ţară.

La câţiva metri mai sus de sanator se înalţă bisericuţa având lângă ea locuinţa călugărilor. In biserică se fac slujbe religioase, unde oaspeţii pot să-şi îndeplinească îndatoririle creştineşti de înălţare sufletească către Cel Atotputernic.

In astfel de împrejurări este cel mai potrivit loc pentru recreaţia sufletească a omului.

Smuls din mijlocul preocupărilor zilnice, şi transportat în liniştea pădurii de brad, admirând măreţia munţilor şi adâncimea văilor, sufletul omenesc să înalţă către Creatorul şi primeşte puteri noi dela Cel care «toate întru înţelepciune le-a făcut».

Dar nu numai sufletul se înviorează, ci trupul istovit de muncă se întăreşte.

Taxa, pentru preoţi, pentru o cameră pe lună este de 1000 lei fie cu unul sau două paturi. Taxa pentru alimentare este de 7000 lunar. Pentru copiii între 3—5 ani se plăteşte taxă de alimentare 3000 lei, iar copiii între 5—10 ani 4600 lei.

Ceice doresc a reţinea camere, sânt invitaţi a face cerere la Consiliul nostru arhiepiscopesc în timpul cel mai scurt, deoarece acum se repartizează camerile.

Pentru orce informaţii stăm cu plăcere la dispoziţia Onor. preoţimi.

Consiliul arhiepiscopesc.

Pagina Sf. Părinţi

Sfântul Efrem Sirul

I. Viaţa. Din cele ce ştim apriat şi sigur asupra sfântului Efrem, nu ne prea putem informa, — întrucât aceste date sânt destul de palide. Aceasta din motivul că «Viaţa sa», scrisă nu mult după decesul său, a fost interpolată şi supraîncărcată de legende, astfel încât ne mai posedând decât acest text alterat, rareori sântem în siguranţă asupra amănuntelor pe care ni le procură. Eată rezumatul a ceeace poate fi mai puţin tras la îndoială:

Efrem s'a născut în Nisibis, îndată după anul 306, dintr'o familie creştină, în sânul căreia a primit cele dintâi impresiuni de pietate, virtute care avea să-l împodobească mai târziu în mod desăvârşit. Ajuns om tânăr, nu ştim dacă a îmbrăţişat îndată viaţa monahală. In tot cazul, Iacob, episcopul său, pare a-l fi cinstit de-o deosebită prietenie. Nisibis aparţinea atunci împărăţiei romane, era însă dorită şi râvnită din partea perşilor. Aceştia din urmă asediară oraşul de trei ori, în 338, 346 şi 350. Oraşul a rezistat însă şi Efrem pare a fi jucat un rol considerabil în această rezistenţă. In curând însă cucerirea lui Amid în 359 înfrângerea şi moartea împăratului Iulian la Ctesifon în 363, făcură imposibilă poziţiunea oraşului. Urmaşul lui Iulian, Iovinian, a trebuit să semneze un tratat desavantagios cu perşii prin care le ceda Nisibis-ul. Această trecere a oraşului Nisibis în mâna perşilor a fost un semnal de emigraţiune; într'adevăr o mare parte din locuitorii creştini şi cu ei Efrem, pentru a nu trăi sub autoritatea unui principe păgân, s'au îndreptat spre Apus şi-au venit să se stabilească la Edesa, pe teritoriu roman. Efrem avea pe atunci vreo 56 de ani; trebuia să mai trăiască zece ani. Cu toate ca se dedicase tot mai mult vieţii ascetice, el a întrebuinţat totuş aceşti zece ani spre a vesti cuvântul lui Dumnezeu, spre a se lupta împotriva ereticilor, pentru a scrie comentariile sale numeroase, imnele şi omiliile, spre a forma discipolii cari veniau la el şi i-a folosit în fine în darea de milostenie săracilor şi bolnavilor. Va trebui poate să i se atribuească şi fondaţiunea în Edesa, a ceeace s'a numit, «Şcoala persană», şcoala de teologie care a sfârşit profesând Nestorianismul şi care a fost închisă în anul 489. Tradiţiunea raportată prin fericitul Ieronim ne spune că sfântul Efrem a rămas diacon viaţa lui întreagă. Moartea lui se aşează obişnuit în 9 Iunie anul 373. Biserica ortodoxă îi sărbătoreşte amintirea în ziua de 28 Ianuar, păstrându-i deosebită veneraţiune.

II. Portretul fizic, moral şi literar al sfântului.

După cele ce ştim sfântul Efrem nu prezenta ca fizic ceva deosebit. Mic, chel, fără barbă, faţa întotdeauna severă; trăia ca un sărac, hrănindu-se cu pâne de săcară şi legume seci, ca îmbrăcăminte nu purta decât vesminte vechi şi uzate. Ca fiinţă morală era ascet şi apostol. Era de o severitate extremă cu sine, omorându-şi mereu orce pofte şi având nentrerupt înaintea ochilor rigoarea judecăţii lui Dumnezeu, el socotea căinţa şi austeritatea vieţii ca cea dintâi datorie a omului, condiţiunea esenţială pentru a nu fi condamnat la judecata de apoi. Pe lângă acestea, un suflet de foc, un zel şi o ardoare nesăturată pentru a converti pe cei păcătoşi, a-i aduce în calea renunţării şi a mântuirii, o mare compătimire peniru toţi aceia cari sufere şi se necăjesc; într'un cuvânt avea toate însuşirile care caracterizează pe un om din fruntea instituţiunilor populare, care se interesează de trupuri şi de suflete, de suflete însă mai cu deosebire decât de trupuri. Acest zel a făcut, în ultima analiză, din Efrem scriitor şi i-a dictat toate operile sale. El n'a fost nici exeget, nici teolog mare; scriitor pentru călugări sau pentru credincioşi în genere, el nu este preocupat de vederi nouă asupra sfintei Scripturi, nici de sinteze ştiinţifice asupra credinţei: creştinismul curent îl explică el, şi pe acesta voieşte să-l întipărească în inimile tuturor.

Efrem a fost însă predicator excelent şi poet. Orator convins şi pasionat, el a ştiut face să treacă în ascultătorii săi toate sentimentele de frică, de teroare, de bucurie, şi de nădejde care îl agitau pe el însuş. Excelează mai ales în a evoca întâmplări şi în a zugrăvi anumite tablouri. Aşa are, de exemplu, o cuvântare în care descrie iadul, care constituie o dramă veritabilă cu un efect patetic indescriptibil. Poet din fire, omiliile lui chiar sânt compuse într'un fel de proză ritmată, şi poet oriental ale cărui calităţi principale sânt imaginaţiunea şi viaţa, el animează şi dramatisează totul; subiectelor celor mai abstracte, el ştie să le dea culoare şi relief. Din nenorocire posede şi defectele calităţilor sale: facilitatea lui îl răpeşte, iar fecunditatea sa naşte difuziune. In felul acesta judecăm noi, mai apropiaţi de mentalitatea apuseană sobră şi iubitoare de preciziune, căci pentru compatrioţii şi contimporanii lui Efrem, cu spiritul mai visitor, defectele sfântului erau considerate ca merite. Orce ar fi, creştinii siriaci nu au ezitat să numească pe Efrem cu supranumele de «harfa sfântului duh», şi îl socotesc în mod unanim ca principele scriitorilor lor şi ca pe modelul, de limbă siriacă, cel mai pur.

III. Opera. Sfântul Efrem n'a cunoscut limba greacă decât foarte puţin, operile toate şi le-a scris în siriacă. Scrierile sale sânt foarte numeroase şi s'au bucurăt de trecere enormă. După mărturia lui Sosomen, Efrem ar fi scris peste 330 de miriade de rânduri. De aceea în afară de «harfa sfântului duh», a mai fost numit: «gura cea dăruită»; «profetul siriacilor»; «învăţătorul marginilor lumii»; «coloană a bisericii». Sfântul Efrem a concentrat în proză aproape toată biblia. Printre omiliile sale (mîmrê) şi imnele sale (madrâschê) în versuri, trebue semnalate mai ales cele 56 discursuri ale sale împotriva ereticilor, vreo sută de cuvântări asupra tainelor Mântuitorului nostru şi ale Preacuratei Fecioase Maria; 75 de îndemnuri la pocăinţă; 85 de discursuri sau imne funebrale, pronunţate sau cântate la înmormântarea creştinilor de rând, interesante pentru cunoaşterea moravurilor şi a liturgiei timpului şi în fine «*Cântecele din Nisibis*» (carmina nisibena), compuse probabil cu ocaziunea asedierilor suferite de această cetate.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie

---

stă minoritate să fie cel puţin o adevărată forţă duhovnicească. Aceasta depinde de sforţarea fiecăruia.

Mişcarea noastră religioasă nu se mărgineşte la o ţară. Ortodoxia franceză poate da o limbă comună diferitelor grupe etnice ortodoxe. Ea poate ajuta la universalizarea ortodoxismului şi să-l tălmăcească în faţa occidentalilor. Ortodoxia poate astfel să lucreze în înţelesul acestei icumenicităţi şi acestei sobornicităţi atât cât o doresc sufletele de azi.

«Grăuntele de muştar este mai mic decât toate seminţele», zice sf. Evanghelie (Matei 13, 32). Dar sfânta Evanghelie adaugă că grăuntele de muştar poate să crească copac, unde vin să se adăpostească păsările cerului. Va vrea oare Dumnezeu să dea creştere grăuntelui nostru de muştar? Nu ştim. Ceeace stim este că trebue să lucrăm ca să ne facem mai puţin nevrednici de aşa creştere. Fără a ne împotrivi cuiva, fără să ne aşezam în frunte, trebue să căutăm în umilinţă şi în milă împărăţia lui Dumnezeu. Datori sântem ca, în faţa celor ce vor descoperi în noi ortodoxia, să arătăm că acest cuvânt e sinonim cu două mari lucruri: să crezi în Isus Hristos, să trăeşti în Isus Hristos.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU

Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STĂNILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

(27) 2—3

Anunţ

La casa de aici din Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45 a fondului tipografiei arhidiecezane, se dau în întreprindere:

1. Vopsitul uşilor şi ferestrelor, precum şi chituirea lor întrucât e deteriorată.

2. Înlocuirea scocurilor deteriorate.

Ofertele în scris, puse în plic sigilat, se primesc până la 26 Mai a. c. inclusive, şi sunt a se adresa Comisiunei Administrative a tipografiei arhidiecezane, Sibiu Str. Mitropoliei Nr. 45.

Comisiunea administrativă a tipografiei arhidiecezane.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, pentru pictură, — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută **în orice mărime, cu preţuri moderate: orce icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase** etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(29) 1—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Îndrumări misionare
pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20·—

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna
MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II		600
Caietul I	Modele de cusături româneşti	25
„ II	„ „ „ „	40
„ III	„ „ „ „ (8 foi)	80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Au apărut:
Manuale de limba română
de **E. HODOŞ**
I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;
II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi
III. Elemente de Ist. Literaturii
Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut:
Povăţuitorul Crestinului ort.
de **Pr. Ioan Stefan Popescu**
o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:
MARTIRII,
de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare
Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Reverenzi preoţesti
După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la
Croitoria (27) 3—7
Dumitru Dusleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Şfofe în permanenţă

A APĂRUT:
Scrisori către Simforoza
In pământul făgăduinţii
de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:
Urcarea Calvarului
traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare
Registre de tot felul
✦ legate şi broşate ✦
pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX
Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna
Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI
Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu
Cântări funebrale
pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura
Notiţe despre întâmplarile contimporane
de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:
Cartea de bucate
POFTĂ BUNĂ,
de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut
Urmarea lui Isus Hristos
Ed. II-a. Preţul 35 lei
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.
Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 28 Mai 1930 Nr. 41

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
Sibiu

2 ex. (Of.)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ziua Eroilor

La sfânta sărbătoare a Înălțării Domnului, în pelerinagii pioase la locurile de odihnă ale jertfelor marelui război, aducem omagii de recunoștință veșnică, slăvind amintirea vitejilor, cari au murit ca să ne creieze o patrie nouă, mare și iubitoare.

Pilda lor de ieri să ne slujească de îndreptar în munca noastră de azi și de mâne, și să ne întărească în duhul de jertfă și de înțelepciune.

Acesta este rostul sărbătoririi cu lungi defilări și strălucitoare drapele, în mijlocul sunetelor de clopote, de muzici și de cucernice cântări bisericești, înălțate pentru sufletele celor căzuți ca luptători ai unității naționale a neamului românesc.

Dar, în acelaș timp, îngrijirea noastră să fie îndreptată cevaș **mai mult** *asupra eroilor rămași în viață, precum și asupra mamelor, copiilor, soțiilor celor morți în câmpurile de onoare.*

E timpul suprem, ca atât statul, cât și societățile de toate categoriile, precum și fiecare individ cu ceva dare de mână, să nu întârzie a-și împlini datoria patriotică față de invalizi, orfani și văduve ca jertfe ale războiului, cinstind astfel memoria eroilor dispăruți.

Acesta este azi glasul presei noastre întregi.

Să nu răsune în pustiu!

Pietate...

Eroii!... Preoți ai datoriei sfințiți prin mirul jertfei... Robii unui destin ce purta, prin viforul sbuciumărilor, neamul românesc, spre înfăptuirea lui de azi și mâine... Fapturi umane, spiritualizate, ce au sfidat lauda vieții lumești, cuceriți de armonia eternului cântec al slăvilor, de imnul gloriei... El li-a fermecat viața, și... ei au dat-o...

Au dat veșnicului Dumnezeu ce este al Lui — sufletul, pământului ce este al lui, — trupul. Și neamului ce era al neamului — izbânda...

Au dat acestui neam o nouă viață prin jertfa vieților. Moartea lor a fost sfârșitul care în el însuși era un început... Căci moartea nu este altceva, decât renașterea vieții, în forme mai înalte. O ascensiune de împreunare spre fericire și unitate veșnică...

De aceea, prin moarte ei n'au încetat acolo unde noi, am început, ci, trăiesc ei prin noi, precum noi prin ei... Lumea însăși e nesfârșită sucesiune a unei existențe transcendente, care învăluie, consumă și creiază. Sublimul acestei vieți prin moarte ei l-au cunoscut căci, puși în fața tainei nepătrunse, nu s'au înspăimântat... In momentele supremei jertfe, șoapte divine le susura în urechea conștiinței, că viața se ridică până dincolo de stele. Și, că acolo unde este hotărâtă împărăția sufletelor, nu poate să fie moarte. Ei, înviorați de entuziazmul acestei reverii divine, n'au cerut decât jertfă... adică, suprema sacrificare a unei vieți, spre a păstra viața celui iubit.

Din această danie sfântă, a vieții lor pe altarul patriei, noi cei de azi am făcut un Cult.

...Și azi, când sfânta noastră biserică, face slujbă întru pomenirea lor, noi trebuie să ne plecăm capul, în fața sfintelor lor morminte, șoptind din inimă rugăciuni, slăvindu-le jertfa. Gândul să-l ridicăm spre visul supraomenesc al eternității, spre a hotărâ și noi faptele noastre, după gândul veșniciilor. Să le pilduim viața renăscută prin moarte, spre a ne măsura și puterile noastre creatoare...

Flamuri, din sentimente curate, crescute pe brázda amintirii lor, să legăm cunună și cu pietate să o depunem pe mormintele lor. Florile iubirii, ce pornește din adâncurile inimilor înfiorate de bucuria gloriei, să le așternem, peste brazdele ce străjuesc, odihna lor veșnică. Ear lacrimile ce curg lângă crucea biruinței, sânt mărgăritarele recunoștinței, ce transpiră din sufletul acestui neam, precum și din glia frământată cu sângele lor. Fericiți sânt cei ce au plâns și plâng, lângă crucea neamului, că numai prin lacrimi am cules și vom culege rodul biruinței.

Milostivește, Doamne, neamul nostru românesc, și de acum înainte, cu câți mai mulți Eroi!

Pr. *C. Zoican.*

Tineretul în societatea „Sfântul Gheorghe"

Concepția morală despre rostul vieții, cu multiplele ei obligații, se resimte și ea în epoca mentalității lipsite de ideale, și bazată pe vederi de materialism exagerat, de o ignorare a sentimentului etic, mai ales sub influința uriașei vărsări de sânge, abea trecute, ale cărei zguduitoare frământări, produse în organismul social, se repercutează adânc în zilele noastre. Goana după bunuri materiale, și după plăceri, cu tristele lor urmări, denotă o uimitoare scădere a ideii de moral.

Omenirea trece astfel prin o gravă criză.

Ori, nu se poate acțiune fără reacțiune. Ear reacțiunea a început, și pretutindeni se caută remediul. Această luptă, pentru căutarea mijloacelor și aplicarea lor potrivită, formează problema refacerii morale.

Ea preocupă instituții și indivizi. In primul rând: biserica, din originea ei fundamentul civilizației. Biserica este izvorul acelui bun suprem, care a luminat drumul civilizației umane: idealul moral. Ea este, prin esența ei, singura forță astăzi, sub acțiunea căreia se poate realiza salvarea omenimii.

Sfânta noastră biserică, prin luminații săi prelați, din postul de veghe în care a așezat-o Providința divină, văzând stricăciunea care s'a încuibat prin satele și orașele țării, între alte mijloace pentru combaterea răului, a întemeiat pe seama tineretului, societatea «Sf. Gheorghe».

Supusă valurilor furtunoase ale curentelor ideologiei sociologice este mai ales *tinera generație.* Pentru ca această generație să nu moștenească spiritul sceptic, distrugător, dela înaintașii săi nemijlociți, ea trebue să

FOIȘOARA

Criza societății de azi

Momentul critic, extrem de greu, care ascunde în sine cele mai înspăimântătoare pericole, este acela pe care trebue să-l treacă azi umanitatea. Războiul, crâncenul război, care în cinci ani a distrus Europa, a aruncat într'o svârcolire de moarte lumea veche și nouă, a turburat toate forțele vii ale societății. Violența, într'o furie de nebunie oarbă, a trecut ca un uragan și a distrus tot ce era mai înfloritor și mai frumos. Monarhiile și imperiile seculare au căzut, ear praful ruinelor lor reacopere pata veche și recentă. Guvernele, partidele și instituțiile nu au rezistat zdruncinării fatale, și au fost învinse. Școale, cetedre și oameni cari au muncit mult pentru o idee, au fost înfrânți de uraganul noilor programe, pe care împrejurările au știut să le întărească mai tare, decât îndrăzneala lor. Până când va merge transformându-se harta geografică a lumii, fiecare înțelege că în toate activitățile publice și sociale este nevoe de a se reînoi, de a se adapta și de a îndura toate acestea, care vor fi înscrise în paginile istoriei.

Multe fapte s'au copt, însă coacerea nu este completă. Noi avem intuiția fiecărui fapt din nou, poate mai tragic, care trebue să apese încă asupra umanității; nu știu însă, dacă pentru reînoirea ei, sau pentru a o arunca într'o prăpastie și mai adâncă.

Noi sântem în plină criză. Criza aceasta este este una dintre cele teribile, care nu se rezolvă într'un congres de pace dela Paris. Oamenii aceia adunați acolo, animați de cele mai frumoase intenții, sânt prea mici, prea unilaterali, prea umani, pentru a putea duce la o înțelegere o serie de probleme, care sânt mai vaste minții lor înguste și aproape superioare vederilor lor politice. Ele se închid în scoarțe, fără să se pătrundă în miezul lor. Geloși de interesele lor, fără altă grijă, decât să împace într'o pace, mai mult sau mai puțin nesigură, variatele rase și diferitele grupe etnice, din care se compune imensa familie umană, ei nu observă că, în empirismul lor egoistic, nu vor avea nici un merit de a evita noile conflicte internaționale. Criza este mult mai adâncă, la care mulți nici nu se gândesc; este dinaintea războiului, este criza aceea, care a produs războiul, o criză universală, care încurcă mințile, care pătrunde în toate instituțiile și organismele sociale și care roade însești bazele civilizației. Cine presupune că o poate rezolva pe deplin cu singurele mijloace, pe care pătrunderea și știința politică le poate insufla, se înșală amar.

Criza aceasta se poate rezolva numai ținând cont de îndemnurile *Evangheliei și acceptând direcțiile creștinismului,* reușind astfel, să se procure națiunilor o eră de liniște și de măreție adevărată. Dacă se va căuta să se învingă criza, adoptând mai puțin principiile creștine și normele

primească sprijinul necesar cât mai nentârziat. Fondul sufletesc al lumii celei nouă, pe care o dorim, va fi dar adânc moral creştinesc.

Indrumarea virtuţilor în tineret nu poate veni decât pe calea educaţiunii religios-morale. Educaţia religioasă, în prima ei fază, este misiunea şi datoria familiei. Părinţii însă, mai ales în vremurile de însălbătăcire a moravurilor, trebue puternic sprijiniţi din afară.

Din acest motiv biserica, prin îndemnul arhieresc, sfătueşte preoţii la desăvârşirea drumului spre lumina morală.

Lumea se reface numai pe temeiul acestei creşteri.

De aceea, tinerele odrasle trebue organizate în societăţi, ca preotul prin învăţăturile lui şi purtarea lui să înrăurească sufletele, străduindu-se cu păstoriţii săi să ajungă idealul moral pe pământ şi arătându-le că tipul acestui ideal este Domnul nostru Isus Hristos, prin viaţa Lui plină de virtuţi.

Sufletele tinere se vor deschide larg la cuvintele de vrajă ale bunului păstor, care ţine seamă de învăţăturile Mântuitorului, de aprofundarea şi predarea lor cu râvnă, din partea tuturor slujitorilor altarelor, după porunca Domnului nostru Isus Hristos, «cu vreme şi fără vreme».

Să nu fie, prin urmare, în toată arhiepiscopia şi mitropolia Ardealului nici o parohie ortodoxă, lipsită de organizarea societăţii religioase «Sf. Gheorghe».

Autoritatea bisericească urmăreşte cu deosebită atenţiune, desvoltarea acestor societăţi, în care toţi vrednicii noştri preoţi, conştienţi de răspunderea lor, au găsit şi găsesc larg şi mănos teren de lucrare pastorală. Pr. *Prodan.*

Nr. 4623/930 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se atrage atenţiunea onor. Oficii protopresbiterale şi parohiale, că ministerul finanţelor, direcţiunea generală a contribuţiunilor cu ordinul Nr. 104,419 din 5 Aprilie 1930 a îndrumat administraţiile financiare, ca la stabilirea impozitului de echivalent să aibă în vedere deciziunile comisiunei centrale din 9 Ianuar 1929, 13 Februar 1929 şi 30 April 1929, cari se refer la scutirea de sub impozitul de echivalent a imobilelor parohiale date în folosinţa preoţilor.

Consiliul arhiepiscopesc.

Sfântul Sinod se întruneşte în sesiune de primăvară în ziua de Luni, 2 Iunie a. c.

„Săptămâna copilului"

— Expoziţie, — Conduct, — Festival, — în Sibiu —

Din iniţiativa societăţii «Principele Mircea», de sub înaltul patronaj al M. Sale Reginei Maria, se organizează între 25 Mai şi 1 Iunie săptămâna menită să strângă fonduri în toată ţara, în scop de a creia un aşezământ pentru adăpostirea celor mici şi slabi.

Râvna neslăbită a societăţii «Principele Mircea» a înfiinţat, până acum 140 dispensare, unde copii săraci sânt îngrijiţi; a mai întemeiat un numar de maternităţi, o şcoală de misionare şi infirmiere, — ear prin activitatea aceasta a scăzut simţitor numărul mortalităţii celor micuţi.

In legătură cu săptămâna copilului şi pentru o cât mai prielnică protecţie a copiilor, filiala din *Sibiu* a societăţii «Principele Mircea» a întocmit o *expoziţie* de copii sugaci, în ziua de 21 Mai, în sala prefecturii judeţului Sibiu. Cu acest prilej a rostit dna Dr. Bolintineanu o cuvântare, arătând ţinta şi principiile urmărite de societatea, care pune la dispoziţia micilor copii, fără considerare la naţionalitatea lor, medicamente, sfaturi medicale gratuite şi alt sprijin binevoitor. După aceasta, un cor de fetiţe în costume naţionale a executat un frumos cântec de copii, ear juriul expoziţiei a distribuit celor mai bine îngrijiţi sugaci câteva premii. —

Duminecă, în 25 Mai, aceeaş filială a societăţii a organizat un impresionant *conduct* al copiilor pe străzile principale ale oraşului între ora 11 şi 12 a. m., ear d. a. la ora 4, în teatrul oraşului, un *festival* foarte reuşit în raport cu scurtimea vremii în care a fost pregătit.

Au luat parte în conduct micii noştri şcolari, în automobile împodobite cu flori, în trăsuri şi pe jos, purtând numeroase pancarte şi intonând cântece potrivite zilei lor.

Conductul şi festivalul au fost unul din praznicele cele mai frumoase din acest oraş. Lumea sibiană l-a primit cu bucurie şi însufleţire, aşa că se poate nădăjdui ca cinstirea mamei şi a copilului să nu fie foc de paie, ci să se înrădăcineze în bunele obiceiuri ale neamului.

Programul festivalului din sala teatrului sibian, — dansuri, cântece, gimnastică, mici scene şi jocuri de copii, — cu concursul orchestrei militare, a fost executat de tinerimea şcoalelor primare, şi de elevele şi elevii dela *Şcoala de copii mici* Nr. 1, 3, 4 şi 5, sub conducerea unor bune şi devotate puteri didactice, cum sânt dnele Maria Drăgoiu, Grădinaru, Ardeleanu, Copacea ş. a., care prin zel şi pricepere au adus din nou multă cinste tagmei căreia aparţin.

Cerem precisare! In legătură cu afacerea pădurilor dela ministerul de domenii, presa cotidiană a susţinut, că s'au acordat suprafeţe de terenuri şi *bisericilor* din ţara noastră.

Pentru lămurire, cerem ca autorităţile chemate să preciseze chestiunea, şi să arate: *care anume biserici* au fost împărtăşite de asemenea favoare?

Noi ştim, că Arhiepiscopia noastră de Alba-Iulia şi Sibiu, *n'a primit* dela ministerul domeniilor nimic din terenurile despre care e vorba.

Jubileul de zece ani al celor două eparhii: Oradea şi Cluj

La împlinirea unui deceniu dela chemarea la viaţă a celor două tinere eparhii din mitropolia noastră, — a eparhiilor de Oradea şi Cluj, — adunările lor eparhiale din anul acesta, în şedinţe solemne, au luat act de vrednica şi rodnica păstorire a PP. SS. LL. Episcopilor **Roman** *al Oradii şi* **Nicolae** *al Clujului, dând expresiune sentimentelor de gratitudine şi recunoştinţă ale adunărilor faţă de Prea Venerabilii Părinţi şi Stăpâni sufleteşti ai eparhioţilor.*

Deodată cu aniversarea celor zece ani de existenţă a episcopiei renviate a Clujului, s'a serbat şi aniversarea alor 75 de ani de viaţă ai P. S. Sale Episcopului Nicolae.

Adunările eparhiale au avut prilej ca, aducând omagii vrednicilor Arhierei, să încreştieze frumoasele înfăptuiri, de ordin bisericesc, cultural şi economic, realizate în cursul celor zece ani expiraţi.

Scrisori şi telegrame de felicitare au fost adresate, la această ocazie, PP. SS. LL., din partea clerului şi poporului ortodox, dorindu-le cu toţii sănătate şi ani mulţi de arhipăstorire rodnică şi pentru viitor.

INFORMAŢIUNI

Scumpire greşită. Din Ocna băi, lângă Sibiu, se vesteşte, că s'a introdus o *taxă*, de 2 lei în zile de lucru şi 5 lei în zile de Duminecă, pentru persoanele, care intră în parcul băilor, — urcându-se totodată şi taxele de baie, destul de urcate şi până acum. Eată mijloacele potrivite pentru a ţinea lumea departe de Ocna băi!

Pelerinaj. In ziua Inălţării Domnului se face, după vechiul obicei, pelerinaj al satelor din împrejurimi, cu popor condus de preoţime, la izvorul Izbuc din Bihor. Preoţii vor celebra liturghia în sobor, cu parastas pentru eroii căzuţi în războiu. O icoană a Maicii Domnului va fi aşezată la izvor.

Dela Despărţământul judeţului Sibiu al «Astrei». In 21 Mai trimişii «Astrei» s'au deplasat din nou în mijlocul sătenilor pentru a le împărtăşi sfaturi binevoitoare. Dl Silviu Ţeposu, inspector şcolar şi preşedintele despărţământului, împreună cu dl Liviu Ionaşiu au fost în comuna *Nucet*, unde poporul, cu preoţii în frunte, li-au făcut impunătoare primire. Dl Ţeposu a vorbit despre importanţa «Astrei» şi dragostea de carte, ear dl Ionaşiu despre «Boalele sociale», mortalitatea şi îngrijirea copiilor. Elevii dela şcoală au cântat şi recitat. — Dl Ioan Dragomir, secretarul despărţământului, cu dl Ioan Isac, profesor, au cercetat comuna *Cornăţel*, unde întreg poporul era în aşteptare. După bineventarea făcută de directorul şcolar Petru Popa, vorbeşte dl Dragomir despre importanţa «Astrei» şi despre «Calea spre fericire», ear dl profesor Isacu despre «Insuşirile alese ale neamului nostru». Păr. Pr. Miron Florea mulţumeşte conferenţiarilor şi îi asigură că vor urma cu dragoste sfaturile primite şi vor căuta a înscrie cât mai mulţi membri la Asociaţiunea culturală.

---

consfinţite de creştinism, vom asista din nou la convulsiuni sociale şi vom merge către cele mai grozave catastrofe.

Creştinismul are în sine potenţialitatea de a rezolva cu energie extraordinară toate crizele, — mai mult încă, şi pe cele mai anevoioase şi mai ameninţătoare.

Inainte cu 19 secole creştinismul a înfruntat cu îndrăzneală crizele păgâne. Când sufletul era susţinut în forma cea mai desgustătoare a viţiului, când regula de conduită era pofta desfrânată, când brutalitatea egoismului asuprea conştiinţele, când robia impusă de forţă sufoca strigătul libertăţii, când o agonie chinuită de moarte tortura sufletele, *a venit Isus Hristos*, care a eliberat lumea de teroare.

El s'a ivit sub cerul Palestinei, figură incomparabilă de stăpân şi Mântuitor, pe faţa căruia se vedea un zâmbet de bunătate, se arătau toate tezaurile, ce sufletul acela divin le purta în mijlocul oamenilor. Mântuitorul vorbea mulţimii într'un limbaj necunoscut de filozofii din Atena şi Roma, făcea să strălucească frumuseţea adevărului. El a îndeplinit totul, care, în opunere cu legile naturii, a făcut cunoscut esenţa sa divină. El a murit şi peste tragedia calvarului s'a împrăştiat în lume o lumină, care a fost mântuirea şi speranţa. In apariţia aceea istorică, în cuvântul acela adevărat, în minunile acelea fermecătoare, în moartea sublimă era suflarea înviorătoare a noii idealităţi, era germenul preţios al vieţii şi al sănătăţii, care se fecunda. O societate nouă se renăştea din cuvântul şi sângele Mântuitorului.

Azi, după scurgerea atâtor secole, în mijlocul noului păgânism, care a readus rătăcirile şi nelegiuirile antice, *creştinismul*, cu toate că este combătut de guverne şi neprimit în sufletele oamenilor, *nu a perdut nimic din potenţialitatea restauratoare.* El a fost todeauna în măsură de a îmbunătăţi împrejurările, de a lumina minţile, de a înştiinţa conştiinţele, de a orândui, de a înlătura cauzele dezordinii private şi publice, şi de a rezolva toate crizele individuale şi sociale într'o armonie de curăţie şi de progres, de caritate şi de dreptate.

Energiile puternice ale creştinismului sânt totdeauna fragede şi vii în biserică, fiindcă din el scoate biserica lumina şi inspiraţiile cele mai fecunde ale apostolatului său.

Biserica ia ca temelie pe Mântuitorul Isus Hristos şi merge pe urmele Lui divine, pentru a menţinea şi a păstra intact idealul evanghelic. Numai în biserică găsim forma concretă, unde se respectă toată ideea creştină, numai la ea găsim o uniune de activităţi multiple, îndreptate a continua finalitatea aceea supremă, pe care a arătat-o Mântuitorul generaţiilor. O salutăm, ca pe o organizare de forţe morale şi sociale, concepute minunat şi învăţat, care este înviorată de o forţă superioară şi care este unicul centru directiv, care poate să împingă umanitatea către căile reînnoirii spirituale.

Cine nu voeşte să recunoască azi dreptul bisericii de a reconstitui opera socială, în faţa agitaţiilor şi crizelor ce bântue, dă dovadă că este orbit, incapabil de a aprecia lumina strălucitoare a soarelui dela amiazi. Ar trebui să distrugă mai întâi tot edificiul gigantic al civilizaţiei, pe care mânile materne ale bisericii l-au ştiut construi; cu un cuvânt, a renega 19 secole de viaţă, de opere şi progrese creştine, tipărite cu caractere de aur în fastele naţiunilor civile.

Un observator imparţial şi onest, studiind crizele variate şi adânci, care supără societatea umană de azi, *trebue să recunoască faptul, că numai lumina creştinismului şi direcţia luminată a bisericii le poate rezolva în mod paşnic şi cu sorţi de izbândă.*

Pagina pastorală

Sfânta Scriptură ca izvor de inspiraţie pentru predică

(Urmare din Nr. 36).

6. Sfânta Scriptură o istorie a proniei dumnezeeşti.

Sfânta Scriptură este o istorie bogată a proniei dumnezeeşti în mare şi în mic, — este o desvăluire a pragmaticei şi a pedagogiei divine. Sfânta Scriptură descopere, atât cât ochilor omeneşti li-e dat să vadă, planul dumnezeesc al lumii şi executarea lui în rândul popoarelor şi al oamenilor. Biblia deschide în această privinţă o privire şi un orizont larg, precum nici o altă carte de pe pământ nu o poate face. Pe când lumea, de toate zilele şi istoria concepută pur pământeşte, ne arată numai laturea din spate a ţesăturii multicolore a tuturor popoarelor, sorţilor omeneşti şi faptelor lor — asupra cărora firele povestirii par de multeori a se încurca, sfânta Scriptură inspirată ne împărtăşeşte din timp în timp perspective, asupra laturii de podoabă a acestui covor. Ea ne deschide în trăsături mari, şi adeseori şi în amănunte, mersul şi desfăşurarea planului dumnezeesc al lumii în mijlocul încurcăturilor şi haosului din istoria universală. Concepţia pragmatică a bibliei este pentru predicator de o importanţă deosebită.

De tapt este adevărat că cugetări pragmatice nu pot fi predicate întotdeauna nemijlocit. Dar concepţia pragmatică a sfintei Scripturi abia dă predicatorului o concepţie adevărată, adâncită, şi ortodoxă despre lume; o concepţie puternică şi adevărată despre împărăţia lui Hristos, o convingere nestrămutată că, în pofida tuturor infidelităţilor şi slăbiciunilor omeneşti, în pofida lumii şi a diavolului, sub toate numai posibile desfăşurări culturale, sub orce sorţi şi în pofida orcăror pedeci, împărăţia lui Hristos, va ajunge totuş să triumfeze. Biblia este socotită ca istorie a proniei, o imagine atât de strălucitoare a iubirii şi dreptăţii dumnezeeşti o dramă unică, a purtării de grijă dumnezeeşti, de suflete, a păstoririi prin cuvânt anume, — încât şi predicatorul adăpându-se la acest isvor, înviorează şi reînoieşte în ei duhul credinţei, al dragostei şi al grijii de suflete. Legături pragmatice singuratice se potrivesc însă şi ca material nemijlocit de predică; anume, çompoziţii pragmatice din cele patru evanghelii; exemplu: Cum a călăuzit Hristos pe apostoli pentru a crede în dumnezeirea Sa? (Aici ar fi de făcut dovada despre dumnezeirea lui Hristos, avându-se în vedere texte din sfânta Scriptură precum şi faptele lui Hristos, prin cari a educat pe ai săi, încât atunci când le-a zis: «dar voi cine credeţi că sânt? Petru, în numele celorlalţi, a răspuns fără pic de îndoeală: «Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu» (Matei 16, 13–16).

Alt exemplu: Cum a clădit Hristos, opera sa de viaţă, biserica? (Ar fi să arătăm şi aici cum Isus a predicat dela început *vestea cea bună, împărăţia lui Dumnezeu va să zică*, şi un aspect al împărăţiei lui Dumnezeu — aspectul pământesc îl constitue tocmai biserica; se poate urmări mai departe acţiunea Mântuitorului întru consolidarea operii sale până la Cincizecime când îi încredinţează pe Duhul sfânt care s'o povăţuească până la sfârşitul veacurilor. In expunere se poate orândui totul în mod pragmatic, şi pentru a mări efectul se va urmări o gradaţie în expunere.

Un al treilea exemplu: *File din biblie despre Fecioara Maria.* (Prima pagină din cărţile lui Moisi sună: «Şi vrăjmăşie voi pune între tine şi între femee» etc. (1 M. 3, 15); primele pagini ale cărţilor profeţilor («eată fecioara în pântece va luă... etc. Isaia 7, 14); prima pagină a evangeliilor: Bucură-te ceeace eşti plină de dar, Domnul este cu tine etc. (Lc. 1, 28); ultima pagină a evangheliilor: «Şi sta lângă crucea lui Isus muma lui... etc. (Ioan 19, 25); şi în fine, pagina primă din istoria bisericească (Faptele apostolilor) «Apostolii şi biserica împreună cu Maria mama lui Isus etc. (1, 14). Datele acestea ar putea fi uşor adâncite şi popularizate cu efect. Dacă am mai adaoga, prima pagină din activitatea publică a lui Isus (Nunta din Cana), am putea preciza în întregime figura Fecioarei Maria aşa cum străluceşte ea în sfânta Scriptură, astfel încât într'un ciclu de predici s'ar putea expune pragmatic slava Maicei lui Dumnezeu.

In părţi singuratice, biblia, privită sub aspectele de mai sus, apare deci:

1. Ca istorie a proniei dumnezeeşti în genere;

2. Ca istorie a desvălirii planului lumii în genere;

3. Ca istorie a întregei omeniri în drumul ei către Dumnezeu, în depărtarea dela Dumnezeu prin păcat, şi întoarcerea către Dumnezeu prin Hristos;

4. Ca istorie a religiunii celei adevărate, cu toate luptele şi învingerile ei în afară şi în lăuntru;

5. Ca istorie a descoperirilor singuratice ale lui Dumnezeu, cari nu sânt toate decât un rod al binefacerilor lui Dumnezeu; (Evrei 1, 1 şi următoarele);

6. Ca istorie a oamenilor (neamului omenesc) şi a familiilor, care va să zică, istorie a proniei redusă la familii singuratice: istoria lui Iosif şi a fraţilor săi; (Facere 37); istoria lui Iov, Tovie etc.) —

7. Sf. Scriptură un mijloc de a îmbogăţi şi îndrepta concepţiunile noastre religioase.

Cade în sarcina Sf. Scripturi, de-a lumina continuu şi cu lumină nouă, marile concepţiuni dogmatice, morale şi ascetice, în diferitele ei cărţi, prin autorii ei diferiţi şi din laturile cele mai deosebite. In *cartea cărţilor* aflăm aci agere definiţiuni de concepţie dogmatice şi morale, ca pre ex. în cărţile înţelepciunei (cele didactice) sau în proverbele şi sentinţele Mântuitorului, aci o ilustrare între împrejurări cu totului tot deosebite, clădită pe fapte reale, cum obvine acest lucru mai des în Evanghelii; aci o unică surprinzătoare interpretare psihologică, lucru pe care nu arareori îl întâlnim în epistolele Sf. Apostol Pavel şi a. m. d., cari toate aduc spre reprezentare unul şi acelaş adevăr, potrivit din puncte de vedere nouă şi tot mai adânci, mai îmbelşugate şi mai convingătoare. De aici se impune o datorie fundamentală a predicatorului, să sape adânc în sufletele ascultătorilor marile concepţii ale revelaţiunii. Aşa de ex. este de însemnătate incomensurabilă ca poporul să ştie să priceapă şi să conceapă, ce zace în noţiunile: Dumnezeu, har sfinţitor, credinţă, dragoste, cruce, taină, jertfă şi a. m. d. — Din această pricină predicatorul va trebui să şi îmbogăţească îndrumările sale catehetice şi omiletice din isvoarele Sf. Scripturi, care ofere asupra acestor, atât de însemnate adevăruri, o atât de considerabilă bogăţie de idei. Exemplu: Cum va purcede predicatorul pentru a vorbi despre harul dumnezeesc? — Va căuta mai întâi întro concordanţă biblică acest cuvânt şi va alege astfel locurile din Sf. Scripură pe cari le crede mai importante cu privire la chestiune, va răsfoi apoi concordanţa şi la noţiunile analoage sau sinonime harului, ca viaţă, viaţă supranaturală, sfinţenie etc. şi se va opri şi de astădată asupra locurilor mai importante şi mai explicite din Sf. Scriptură. Pentru ca predica sa, să fie şi mai închegată, va desface şi un manual de dogmatică la acest capitol de unde va putea întregi datele din Sf. Scriptură, cu date din Sf. Părinţi; după o expunere astfel rotunzită, nu va uita să accentueze, spre sfârşit, necesitatea harului îndemnând pe credincioşi să-l ceară în rugăciunile lor dela Dumnezeu, şi să se pună în toată viaţa lor sub călăuza şi inspiraţiile acestui dar prin excelenţă.

Tot aşa se poate procede cu noţiunile: dragoste, jertfă, cruce etc. — Baza o va forma întotdeauna texte din Sf. Scriptură bine alese: căci forţa proprie şi unică a Scripturilor, isvorâte din suflul dumnezeesc al Sf. Duh, este aceea care procură oratorului duhovnicesc autoritatea, împrumută limbii sale zel apostolic şi dă predicii sale putere şi stăpânire peste suflete. Da, cel ce predă în cuvântarea sa pe Duhul Sfânt şi forţa cuvântului dumnezeesc, acela nu vorbeşte în cuvânt numai, ci cum zice slăvitul Pavel (1. Tes. 1, 5) «evanghelia noastră nu s'a făcut la voi numai în cuvânt, ci şi întru putere şi întru Duh Sfânt şi întru adeverire multă». De aceea, acei predicatori cari ţin în aşa fel cuvântările lor religioase şi vestesc adevărurile dumnezeeşti, încât aduc ca argumente aproape numai cuvinte de înţelepciune şi ştiinţă omenească, zidind mai mult pe inteligenţa lor, decât pe argumente întemeiate în Sf. Scriptură, acei predicatori zic lucrează pe de-a 'ndoaselea, iar nu ca nişte buni părinţi ai casei. — In chip firesc o astfel de predică va fi fără culoare, anemică şi neînsufleţind pe nimenea — fie ea chiar bogată din punct de vedere oratoric — căci sufere de lipsa focului cuvântului dumnezeesc. — Ieremia 23, 29 zice: «iată au nu sânt cuvintele mele ca focul, zice Domnul»... şi este departe de-acea putere şi forţă pe care-o posede cuvântul dumnezeesc. — In Ap. Pavel citim iar în această privinţă: (Evrei 4, 12). «Pentrucă viu este cuvântul lui Dumnezeu şi lucrător şi mai ascuţit decât toată sabia ascuţită pe amândouă părţile şi străbate până la despărţirea sufletului şi-a duhului şi-a mădulărilor şi-a măduvei şi este judecător cugetelor şi gândurilor inimii». Sf. Părinţi numesc Sf. Scriptură, în nenumărate locuri, un tezaur bogat de învăţături cereşti, isvoare nesecate de mântuire şi o aseamănă cu o luncă mănoasă şi cu un câmp ceresc în care turma Domnului află desalterare minunată a dorinţelor ei şi adevărata bucurie.

Ne putem pune apoi întrebarea: Ce fel de concepţiuni şi cerinţe profesează Sf. Scriptură pentru îmbunătăţirea vieţii noastre? In felul acesta vom ajunge la descoperirea conţinutului moral al Sf. Scripturi. Ne punem de ex. problema: Cum vorbeşte Sf. Scriptură despre suferinţă? — Ne vom îndrepta aici către cartea *Iov*, sau vom lua în considerare, istoria pătimirii lui Hristos, propoveduirea suferinţei în evanghelii şi şcoala de-a suferi: «în lume năcazuri veţi avea!» Asemenes se poate pune această problemă în lumina doctrinei pauline.

Când e vorba de tratarea chestiunilor de morală în predică, e bine să se facă uz — pentru preciziune — şi de nu manual de morală.

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Dacă crizele acestea ar fi fost lăsate necunoscute în ciocnirile terible cu pasiunile umane, din cauza oamenilor şi a instituţiilor, ce resping apropierea de originea vieţii spirituale, s'ar fi pregătit erori nouă şi necazuri generaţiei care priveşte cu nelinişte trecătoare la ziua de mâne.

(Din limba italiană). *Ionel Ratiroiu.*

Steagul lumii. Liga naţiunilor voeşte să aleagă un *steag al păcii*, care să fie steagul tuturor popoarelor şi ţărilor din lume.

Steagul va fi ales în urma unui concurs între câteva mii de artişti.

Fiecare ţară, dacă face parte din Liga naţiunilor, va trebui să poarte, pe lângă steagul său naţional, şi steagul zis al păcii.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Pe malul Oltului

Lui Z. Sandu

Eram cu gândul înfrăţit cu zarea
Seninului ce plămădea mărirea
Celor din umbră şi din întunerec,
Vestindu-le cucernic mântuirea.
Simţeam în mine 'n valuri răzvrătite,
Inlănţuitul dor de libertate
Rupând căutuşi de veacuri ferecate,
Despreţuind altare prihănite.

In miezul unei zi de primăvară
Tu ni-ai vorbit de vremuri de mândrie
De jertfele trecutului, de toate
Ce ne cheamau la sfântă datorie.
In glasul tău prevestitor de bine
Era atâta svon de sărbătoare,
Fiori senini şi fără de prihană
De vremuri cu lumină şi cu soare.

In mintea mea înfierbântată, care
S'a contopit cu duhul vorbei tale,
Vibrau nădejdi şi hotărâri depline
Şi-ţi ridicam în taină osanale!
Şi multă vreme 'n clipe sbuciumate
Avântul tău şi sufletul tău mare
Mi-au luminat cu raze tremurate
Intunecata zilelor cărare.

E mult de-atunci! Sânt ani trudiţi de sbucium,
De suferinţi şi de dureri enorme
Cari trainice altare de 'nchinare
Au prăvălit cu mânile diforme!
Credinţe noi au răsărit, şi ele
Işi taie drumuri vajnice în lume,
In păunaşii codrilor palpită
Vânjoase, azi, virtuţile străbune.

Te am regăsit cu-acelaş dor de viaţă
In inimă... în suflet cu avântul
Germinător de zări împurpurate...
Din când în când îţi mai cetesc şi cântul
Tremurător de pâlpâiri profunde,
Urzit în pacea nopţilor senine,
Când toată lumea doarme şi tu singur
Veghezi, robit de ce-i frumos şi bine.

Acum, când Oltul curge 'n valuri line
Şi frunza alintată de o boare
Resfiră calde mângâieri, alene,
Ear ploaia dulce-a razelor de soare
Mă cheamă 'n largul vieţii cu iubire,
Eu mă gândesc cu dragoste la tine.
Indurerat privind în vagul zilei
Aştept să vină clipe mai senine.

VASILE STOICANEA.

Pentru preoţime. *Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STĂNILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

(27) 3—3

Anunţ

La casa de aici din Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45 a fondului tipografiei arhidiecezane, se dau în întreprindere:

1. Vopsitul uşilor şi ferestrelor, precum şi chituirea lor întrucât e deteriorată.

2. Înlocuirea scocurilor deteriorate.

Ofertele în scris, puse în plic sigilat, se primesc până la 26 Mai a. c. inclusive, şi sunt a se adresa Comisiunei Administrative a tipografiei arhidiecezane, Sibiu Str. Mitropoliei Nr. 45.

Comisiunea administrativă a tipografiei arhidiecezane.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, pentru pictură, — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută **în orice mărime, cu preţuri moderate: orce icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase** etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(29) 2—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească
de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna
MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Au apărut:

Manuale de limba română
de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent
OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane
de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,
de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Îndrumări misionare
pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :
Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic
Studiu pastoral
de
VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus
de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte
pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă
de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 31 Mai 1930 Nr. 42

Telegraful Român

Organ național-bi

2 ex. (Of.)

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Lumină din Răsărit

Dogmatica *Bisericii Ortodoxe Răsăritene* de Hristu Andrutsos, profesor de teologie la Atena, *în românește* de Dr. D. Stăniloae, profesor la Academia teologică „Andreiană", Sibiu.

Cu arhierească binecuvântare a I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*, cu sprijinul moral și material al I. P. S. Sale, tiparnițele Arhidiecezane, întemeiate de Mitropolitul de strălucită memorie, Andrei, au scos la lumină traducerea în românește a manualului de dogmatică indicat mai sus.

Salutăm cu deosebită bucurie apariția acestei cărți, întrucât ea a constituit o așteptare a sufletului nostru, care saltă acum; saltă pentrucă primește lumină din Răsărit, lumină ortodoxă. — Dacă în celelalte ramuri de știință a apărut, după războiul mondial și în românește, o literatură mai mult sau mai puțin vrednică de luat în seamă, lucrările apărute în domeniul științei teologice, le putem număra pe degete și, mai pot adauga, sunt în parte de-o valoare mediocră.

Acest fapt tradează o lipsă de preocupare științifică cu problemele teologice și poate și o criză de fecunditate în acest domeniu sacru. — Lucrul pare cam ne'nțeles întrucât, nu există osteneală neîncununată de succes; și doar ca unii ce se ostenesc, sunt cunoscuți atâția, chiar și în domeniul teologiei.

Dar să-i lăsăm în osteneala lor și să revenim la lucrarea apărută la Sibiu!

Sibiu? Da! Nici Chișinău, nici Cernăuți, nici chiar București, *ci Sibiu!*

Și traducătorul cine-i? Dr. D. Stăniloae, un modest profesor dela școala teologică din acest oraș, și a făcut acest lucru în primul său an de profesorat! Dsa este unul din seria de tânări crescuți și formați după vederile I. P. S. nostru Mitropolit; după ce și-a luat licența în teologie la Cernăuți, a fost trimis, ca bursier al Arhidiecezei de Sibiu, la Atena și-apoi la München, Paris și Berlin.

Că a știut cum să folosească timpul petrecut în străinătate, ne dovedește traducerea apărută sub numele lui. —

Ceva despre importanța și valoarea acestei cărți. Dogmatica, întrucât este «expunerea științifică a credinții creștine» este de-o importanță covârșitoare pentru întreaga Biserică ortodoxă, și această Biserică e fericită când, de expunerea științifică a credinții ei, s'a ocupat un teolog ca Andrutsos. Astăzi când lucrarea lui Andrutsos apare în românește, fiii români ai Bisericii ortodoxe vor ști s'o prețuiască.

1. In românește nu am avut până acum o dogmatică corespunzătoare nevoilor timpului nostru. Dogmatica de Comoroșeanu este învechită, asemenea și traducerea din rusește a dogmaticei lui Macarie.

2. Manualul de dogmatică al părintelui Mihalcescu, îmbinând chestiuni de apologetică și dogmatică, e prea restrâns, pentru studenții dela facultățile și academiile teologice.

Văzând acestea, putem afirma, că apariția în românește a manualului de dogmatică al lui Andrutsos, constitue aportul cel mai de preț în șirul lucrărilor din literatura teologică dogmatică românească de după războiu. — Lucrarea cuprinde 477 de pagini, împărțindu-se în trei părți mari:

I. Introducerea, în care se tratează chestiuni preliminare ca: Definițiunea dogmaticei, Dogma și rațiunea (§ foarte interesant), Metoda în dogmatică, împărțirea ei etc.

II. Partea I. *Premisele mântuirii în Hristos*, cu următoarele capitole: Dumnezeu unul și în Treime; Creațiunea lumii; Providența Dumnezeească; Lumea.

III. Partea a doua. *Mântuirea în Hristos*, cu capitolele: Uniunea ipostatică; Opera de Mântuire a lui Hristos; însușirile mântuirii; Harul dumnezeesc; Biserica; Sf. Taine; Desăvârșirea mântuirii; Judecata particulară; Desăvârșirea tuturor. —

Limba în care sânt redate toate aceste chestiuni, e corectă, ici colo pare puțin rigidă, aceasta însă din pricina chestiunilor abstracte de cari se ocupă.

Ca încheere, în strigătul meu de bucurie cu care întâmpin apariția acestei cărți, se amestecă o notă de mâhnire. Anume, observ că Andrutsos și-a scos dogmatica *în Ianuarie 1907;* notați-vă rog Ianuarie 1907, și de atunci trecut-au 23 de ani și abia în anul 1930 apare în românește.

Dar noi, cei dela Sibiu, ne bucurăm totuș, mai ales că lucrarea apare la noi, și în bucuria noastră o oferim și acelora cari erau chemați s'o scoată mai de vreme la lumina tiparului românesc.

Gheorghe Secaș
profesor de teologie

FOIȘOARA

Ierusalimul

Grație cursei speciale Constanța —Jaffa, aranjată de Serviciul maritim român, pe lângă grupul impunător de închinători condus de I. P. S. Sa mitropolitul Nectarie al Bucovinei, au mai putut face pelerinaj la sfântul Mormânt și un număr impunător de cetățeni din diferitele părți ale țării. Ți se umplea inima de bucurie văzând, printre multele vapoare cu pavilioane diferite venite la Jaffa cu închinători din toate țările Europei, și pavilionul român. Ne putem mândri, că România a fost anul acesta frumos reprezentată la Locurile sfinte.

La Jaffa, cu toate că am sosit la amiazi, făcându-se debarcarea în largul mării, iar eșirea la chei cu bărcile, apoi vizita medicală durând mult, abia târziu după prânz am putut lua autobusul pentru Ierusalim, unde am ajuns după ora 8 seara. La coborâre din autobus am fost întâmpinați de un călugăr grec, care cu foarte mult tact a aranjat găzduirea noastră, pe la diferite mănăstiri și locuințe particulare. Odată așezați în cvartire, ne-am îndreptat spre Mormântul sfânt. —

Din acea seară începând, până Dumineca dimineața după Înviere, tot timpul ni l-am petrecut în jurul bisericii celei mari în care se află capela și cripta sfântului Mormânt. Vineri noaptea la ora 12 s'a celebrat punerea în mormânt și prohodul, Sâmbătă dimineața liturghie în grecește și cuminecare, la ora 12—1 lumina sfântă, ear noaptea la 12 sfânta Înviere, tot în grecește, fiind însă îmbrăcați și preoții noștri.

Pietatea pentru aceste locuri sfinte crește în om mai cu seamă, când vede cum catolicii și ortodocșii așteaptă unii după alții ca să le vină rândul stabilit în programul oficial, spre a celebra slujba bisericească. Anul acesta fiind Paștile de odată, în jurul sfântului Mormânt erau adunați laolaltă catolici și ortodocși din toate țările Europei, arabi și negri creștini din Asia și Africa. Ordinea și observarea strictă a programului le îngrijiau forțe destul de numeroase din armata și poliția engleză. Unii din aceștia au dovedit în anumite cazuri ținută cam nedemnă cu solemnitatea momentelor. —

Abia Duminecă după amiazi încep închinătorii a se pregăti de vizitarea tuturor locurilor sfinte, între care cele mai însemnate sânt: Vitfleemul cu locul nașterii Domnului (la 8 km depărtare spre vest); Grădina Ghetsimani în marginea Ierusalimului spre est, cu Mormântul Maicii Domnului; Iordanul și Marea moartă (la cca 30 km depărtare spre est); Nazaretul și Lacul Tiberiadei (la 200 km depărtare spre nord). La Iordan cu auto de 4 persoane se plătea cam 320 lei de persoană, iar cu autobuz 160 lei. La Nazaret s'au dus numai bucovineni, cărora le erau comandate dinainte mașini de Coock (Cuc) & Co. (Wagons Lits).

Ierusalimul este un oraș cu întindere destul de vastă pe munți de stâncă. In vechea cetate în vârful muntelui se află Patriarhia grecească, constând din o mulțime de metocuri și biserici și biserica sfântului Mormânt. In jurul cetății vechi sânt clădite o seamă de cartiere noui, în cea mai mare parte aparținând diferitelor misiuni tsräine. Prăvălii luxoase și bogat asortate nu se văd. In schimb sânt o mulțime de hoteluri elegante cu pensiune completă. Restaurante bune nu prea sânt. —

Printre locuitorii din Ierusalim găsești toate națiunile din lume. Majoritatea o formează arabii, apoi evreii și grecii.

Răsleți prin diferite mănăstiri grecești se află mulți călugări români și cu deosebire maice. Majoritatea

Doamne, nu sânt vrednic să intri sub acoperemântul meu

(Mat. 8, 8).

Cel ce a spus acest lucru pentru prima dată, a fost sutaşul din Capernaum. Dacă ne gândim la aceste cuvinte şi la situaţia celui ce le-a spus, nu se poate să nu fim pătrunşi de un cutremur sfânt.

Sutaşul era soldat roman, mai mare peste o sută, şi ştim că dicţionarul limbii romane nu cunoştea cuvântul «umilinţă» şi firea soldatului roman nu ştia de altă supunere decât de a superiorilor săi din armată. Intr'una din zile, eată că apare un călător, de origine din Nazaret, sărac şi lipsit de orice pompă, şi soldatul virtuos, mai mare peste o sută, se proşterne înaintea acestui călător şi se umileşte până la totala desconsiderare a propriei sale fiinţe.

Doamne, sânt păcătos şi sânt om nevrednic. Am greşit cu fapta, cu gândul, cu vorba, cu voie şi fără de voie, cu ştiinţă şi cu neştiinţă, ziua şi noaptea, şi în toate clipele vieţii mele am greşit atâta încât nu mai sânt vrednic de nici o consideraţiune. Am grijit numai de frumuseţea trupului, am avut ochii deschişi numai pentru pofta cărnii, iar sufletul meu prin o totală neglijare a ajuns la desfigurarea aceasta urâtă de acum. Deşi casa mea are astăzi mare trebuinţă de Tine Doamne, pentru a mea nevrednicie nu îndrăsnesc a gândi să intri sub acoperemântul ei.

Mărturisirea aceasta a unui păgân, prin desăvârşita ei sinceritate şi prin credinţa puternică din care isvora, a mişcat adânc sufleteşte şi pe Mântuitorul. «Nici în Israil n'am găsit atâta credinţă», a zis El.

Dar sutaşul din Capernaum nu este unicul exemplar de natura aceasta. Sfântul Ioan Botezătorul spunea: Doamne, nu sânt vrednic a deslega cureaua încălţămintelor Tale; apostolul Petru zicea: Doamne, fugi dela mine, căci om păcătos sânt eu; apostolul Pavel susţinea că nu e vrednic a se chema apostol; fiul cel pierdut glăsuia: nu sânt vrednic a mă mai numi fiul Tău...

Dar cine poate spune pe toţi aceia cari pentru faptele şi inima lor şi pentru sinceritatea mărturisirii, au numele scrise desigur în cartea cea cerească?

Răpit de frumuseţea acestor gânduri, am găsit că şi eu sânt un sutaş şi orice creştin e un sutaş, însă sutăşia noastră e în armata lui Isus Hristos.

Ca sutaşi, în această armată duhovnicească, mărturisirea şi sinceritatea sufletului nostru trebue să fie cel puţin tot atât de profunde, ca ale sutaşului roman. Numai aşa vom prezenta şi noi dovadă de credinţa noastră.

Am socotit că e de folos, pentru orice creştin, schiţarea acestui grăitor exemplu biblic. Căci ştim şi ne dăm seama că şi casa noastră şi inima noastră are mare trebuinţă, în aceste vremuri, de Isus Hristos; dar mai ştim şi aceea că sântem în starea de păcat şi de nevrednicie a sutaşului din Capernaum. Sântem! Dar mărturisim că vrem şi ne-am hotărât acum să frângem tot orgoliul nostru personal, să curăţim viaţa noastră de buruiana păcatului şi să prezentăm sufletul nostru drept casă curată Mântuitorului Hristos, care prin taina sfintei împărtăşiri vine şi intră sub acoperemântul nostru. Fiul lui Dumnezeu se împreună cu fiinţa noastră ca să înalţe şi să îndumnezeiască această fiinţă a noastră.

Doamne, sântem nevrednici. Te rugăm însă fierbinte să faci ca împărtăşirea noastră să fie întru vrednicie, întru viaţă neprihănită şi întru adaugerea dumnezeescului Tău dar...

Pr. *S. Cândea.*

Din Zarand

— Serbare culturală. — Intrunirea dela Brad. —

In 21 Mai 1930, Zarandul a îmbrăcat haină de sărbătoare. In această zi, când sfânta noastră biserică prăznueşte pe cei «întocmai cu apostolii», sfinţii Constantin şi Elena, liceul brădean şi-a prăznuit pe aceşti patroni ai săi.

Mulţime de credincioşi din partea locului, aducându-şi aminte, că şi faţă de sufiet au mare îndatorire, şi-au îndreptat paşii către sfântul altar, ca acolo pentru moment «lăpădând grija lumească», să aducă laudă şi mulţumire lui Dumnezeu şi să ceară ajutor pentru ziua de mâne.

Serviciul divin a fost celebrat de păr. I. Indreiu, profesor C. Ciocan, V. Perian şi diaconul prof. Fugătă. Au înălţat sufleteşte pe cei prezenţi frumoasele cântări dela sfânta liturgie executate de corul orfanelor de războ', dela şcoala normală de conducătoare din Brad.

După terminarea sfintei liturgii împreunată cu invocarea duhului sfânt, s'a slujit parastas pentru binefăcătorii liceului. La parastas au mai slujit şi păr. A. Bogdan şi Al. Fugătă, iar cântările au fost executate de corul mixt, condus de prof. de muzică Gh. Pârvu.

Sfârşindu-se serviciul divin, cei prezenţi în frunte cu corpul profesoral dela ambele şcoale, şi cu membrii reprezentanţei gimnaziale, s'au întrunit în sala de desemn, unde liceul a organizat o şedinţă festivă. A cântat frumos corul mixt, executând un imn religios şi un cântec naţional. S'au declamat poezii.

In cadrele şedinţei festive a vorbit dl Dr. Ioan Radu, directorul liceului, despre mecenaţii acestei şcoale, toţi morţi, între cari a pomenit pe generoşii donatori Ioan Rusu, medic, şi soţia sa, Teodor Papp fost advocat în Baia de Criş, V. Stroescu, Al. Constantinescu, şi alţi binefăcători.

De încheere a vorbit subsemnatul, arătând care era rolul «reprezentanţei» în trecut, şi amintind la urmă de munca depusă de I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, în scop ca prin lege specială să fie recunoscut caracterul confesional al liceului, aşa cum l-au întemeiat înaintaşii noştri.

Membrii reprezentanţei cu unanimitate au decis ca icoana I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae să figureze în galeria binefăcătorilor acestui liceu, alături de figurile: Mitropolitului Andrei, şi ale decedaţilor Ios. Hodoş, A. Frâncu, I. Pipoş ş. a.

După aceasta membrii reprezentanţei (cari am dori să participe, la astfel de ocazii, în număr mai respectabil), s'au întrunit în şedinţă administrativă unde s'au censurat socotelile pentru trecut, s'au votat: bugetul anului în curs şi alte lucrări.

Pr. *Alex. Fugătă.*

Să ne iubim copiii

Sub acest titlu «Societatea Principele Mircea» ne trimite un apel, din care publicăm următoarele:

O datorie de căpetenie ne îndeamnă să ne aducem pururea aminte de sfintele cuvinte ale Mântuitorului: «*Lăsaţi copiii să vină la mine*».

In aceste cuvinte, simple şi pline de blândeţe ale Domnului nostru Isus Hristos, se înfăşoară dumnezeiască poruncă: Lăsaţi copiii să vină la mine!...

Sfânta Evanghelie ne îndreaptă totdeauna pe căile cele adevărate, şi divina învăţătură ne îndrumă spre suprema datorie pe care fiecare om trebuie s'o aibă în viaţă: iubirea copilului.

Pentru ca neamul să prospereze, trebue ca generaţia tânără să fie pusă în condiţiuni prielnice de viaţă.

Aici începe datoria părinţilor faţă de copiii lor.

Creşterea copilului, cu respectul ideilor de sănătate trupească şi sufletească, iată cea dintâi grije a părinţilor.

Ţara românească, reîntregită în hotarele ei etnice, îşi plămădeşte întregirea sufletească. Această întregire, această unificare a sufletului românesc, de pretutindeni, nu se poate înfăptui cu folos, fără o pregătire conştiincioasă şi fără o cultivare ştiin-

---

acestora o duc destul de greu. trebuind să se îngrijească singuri atât de plata locuinţei, cât şi de întreţinere.

Deosebit de aceştia, Ierusalimul este vizitat în tot decursul anului de o mulţime de închinători români, cari rămân acolo timp mai lung sau mai scurt, după cum le permit mijloacele.

Situaţia materială cea mai bună o are maica Porfira, originară din Răşinari, care în tovărăşia unui dragoman dela patriarhia grecească a dlui Carali are teren propriu şi o mică căsuţă cu altar în comuna Ierihon, iar în Ierusalim are casă şi masă gratis la greci. Aceasta are bune legături în întreagă ţara noastră, de unde primeşte frumoase danii.

Toată străduinţa maicii Porfira deşi foarte laudabilă, neprezentând de loc o năzuinţă de închegare într'un mănunchi a tuturor forţelor sau elementelor româneşti atât de mult dorită în Ierusalim, nereprezintând o cauză cu adevărat românească, ci fiind mai mult o năzuinţă cu caracter strict personal, pentru ţara noastră nu are nici un interes.

Pentru strângerea într'un loc a tuturor românilor din Ierusalim, încă în 1907 s'a pornit o mişcare destul de viguroasă de profesorul ieşan dl Th. Burada. Pe urma acestei mişcări, patriarhia noastră are în Ierusalim un teren de 1208 m. p., care azi valorează mai bine de 2 milioane lei.

I. P. S. Sa Patriarhul nostru Miron, în lipsa de fonduri pentru ridicarea unei biserici şi metoc demne de ţara noastră, ca început a trimis la Ierusalim pe ieromonahul Gherasim Luca (adresa P. O. B. 807 Ierusalim, Palestina), dându-i misiunea de a oficia acolo în limba românească, iar cu banii adunaţi să înceapă pe terenul patriarhiei clădirea unui adăpost atât pentru dsa, cât şi pentru cucernicii români fără mijloace afiători acolo. Lucrările acestea, ne mai având nici o piedecă, în cel mai scurt timp vor începe.

Dacă fiecare dieceză din ţară ar contribui la această clădire cu 1—2 odăi pe numele lor, (metrul cub de clădire costă 2 Lire sterline), s'ar putea face minuni.

Pentru întreţinere, cu puţină propagandă, s'ar putea găsi uşor mijloacele. Anume ar trebui lămurit publicul ca banii ce-i trimite la Ierusalim pentru pomeniri şi alte slujbe, să se trimită în viitor numai parohiei române.

Inainte de a încheia aceste şire, voi specifica, în mare, cam ce cheltueli are vizitatorul Ierusalimului: Tren la Constanţa. Dela Constanţa vapor direct la Jaffa. Pentru biletul de vapor şi mâncarea pe vapor trebue luate informaţii la soc. de vapoare. In Jaffa debarcarea se face la larg neexistând port şi fiind stânci înaintea cheiului. Barca dela vapor la chei tour-retour 30 Piaştri. Autobus Jaffa —Ierusalim maximum 20 Piaştri de persoană. Tren clasa III Jaffa—Ierusalim 8 Piaştri. Hotel în Ierusalim cu pensiune complectă ½—1 Liră sterlină. Pentru locuinţă în mănăstire nu se plăteşte nimica, afară dacă închinătorul nu dă Mănăstirei o mică danie.

Piaţa alimentară este foarte abundantă. Găseşti carne de berbec, brânză, ouă, unt, peşte şi tot felul de zarzavaturi, aproape mai ieftin — ca în Bucureşti. —

Paşaport pentru Palestina dă Siguranţa Generală a Statului, iar viza de intrare Consulatul Englez din Bucureşti.

Circulă Lirele Egiptene şi Engleze. Acestea au valoare de 830—840 Lei şi se împart în 100 piaştri palestinieni. Un piastru are deci Lei 8·30 —8·40.

R. E.

Cuvântare

Rostită de preotul capelan IOAN MUNTIU din Cărpiniş, protopopiatul Miercurea, la serbarea arborilor şi paserilor.*)

Azi prăznuim, iubită tinerime, sărbătoarea arborilor şi a paserilor. Am ieşit aici la pădure, sus pe culmea de munte, la umbra copacilor, să alergăm şi să culegem flori de pe co-

* Fiind preoţii rugaţi de prefectura judeţului Sibiu, prin o circulară a protopopului tractului, a face educaţie naţională prin cuvântări, arătând bogăţia şi însămnătatea pădurilor, am rostit la ocazie cuvântarea de faţă. Pr. *I. M.*

ţifică a tinerelor generaţii, care vor deveni conducătorii ţării de mâine.

Idealul naţional, sfinţit cu jertfa sângeroasă a celor mai buni dintre noi, nu s'a înfăptuit pe deplin. Cimentarea sufletească dintre provinciile surori nu n'a făcut pe deantregul. Trebue nivelate asperităţile, şi înfrăţite concepţiile potrivnice întregirii depline.

Căminul părintesc constitue primul factor de îndrumare în această direcţie. Părinţii trebuie să se ocupe îndeaproape de creşterea copilului, de educaţia lui, de cultivarea lui în conformitate cu progresele civilizaţiei şi cu idealul spre care tind năzuinţele neamului românesc. Părinţii trebuie să-şi dea seama că pe acest tânăr vlăstar se bizuie viitorul patriei. Deasupra tuturor necazurilor şi bucuriilor vieţii, trebuie să predomine făurirea noului ideal: cultul copilului.

Intemeierea căminului, pe baze de sănătate trupească şi sufletească e singura chezăşie a viitorului şi a puterii de viaţă a neamului nostru. O mare datorie morală au părinţii şi o mare răspundere pentru viitorul acestei ţări. De creşterea copiilor noştri atârnă de azi înainte marele ideal al ţării noastre. Această supremă datorie trebue să preocupe de azi încolo toate elementele de valoare, pe care se sprijină existenţa patriei şi pe altarul acestui cult trebuie să îngenuncheze preoţii, învăţătorii, intelectualii, ostaşii neamului.

Unde au fost biserici...

— Impresii —

Regiunea Suzdal, din Rusia centrală, e vestită prin catedralele ei antice, bisericile ei de stil şi icoanele ei zugrăvite de vestiţi maeştri.

Valul antireligios s'a revărsat cu furie asupra acestei regiuni. Încă în anul trecut numeroase biserici din Vladimir, Bogoliubova şi Suzdal, au fost preschimbate în cluburi, muzee antireligioase, cazărmi militare, şi în închisori.

Un tablou, despre situaţia regiunii Suzdal, prezintă un ziar din Paris, unde se scriu următoarele:

In oraşul Vladimir s'a nimicit în catedrala de acolo tot ce se putea nimici şi s'a deschis un «muzeu» antireligios. Domneşte în el «ordinea» cunoscută. Sânt expuse osemintele mai multor sfinţi, — schelete diformate, şi deasupra lor se află tăbliţe cu numele sfinţilor. Pe pereţi tablouri, provăzute cu numele sfinţilor.

Catedrala Sfântul Dumitru e complet pustie. Pe o grămadă de scânduri se află, nu se ştie pentru ce, o umbrelă deschisă. Altarul e pustiit, icoanele sfărâmate. Pereţii bisericii au fost văruiţi pe din-afară. Va fi preschimbată într'un club.

Inainte de ce ajungi la Bogoliubova, vezi încă din depărtare o mare catedrală albă. Locul din jurul catedralei a fost pustiit. Catedrala n'are păzitor, deşi s'a înfiinţat un muzeu în ea. De pe clopotniţă se aud sunetele unei chitare. Clopotele au fost luate. Uşile sânt deschise, geamurile sparte. Uşa de metal din faţa altarului a fost deasemenea luată. Mândra catedrală îşi păstrează numai în exterior formele ei nespus de frumoase.

Am intrat în catedrală. Pustiu peste tot — zidurile despuiate. Tencueala a căzut şi se văd cărămizile. Iconostasul e sfărâmat. Nu se vede nici o singură icoană, nici un singur obiect. Pe jos se văd hârtii mototolite şi fărâmături de scânduri.

Am mers în jurul bisericii şi am privit capela nimicită. Ce a cruţat timpul, n'au cruţat oamenii...

Mănăstirea din Spas, care se află nu departe de oraşul Suzdal, e înconjurată cu frumoase ziduri, cu plante agăţătoare şi turnuri de cetate din secolele al 15-lea şi al 16-lea. In timpurile dinaintea lui Petru cel Mare au fost închişi aci sectanţii. In prezent G. P. U. izolează în celulele Mănăstirii pe delicvenţii politici. Porţile sânt închise, paznici peste tot. Am rugat să ni se permită a vizita muzeul mănăstirii. Permisiunea nu s'a dat uşor. La intrare se afla un soldat, un jandarm al lui G. P. U., preşedintele Goro-sovietului (sovietul oraşului) şi un bătrân cu chei. Ne cer documentele, cu «vizele» necesare. Am declarat că nu dorim decât să vedem colecţiile muzeului şi biserica... Nimic n'a folosit. Au cerut documente.

Ni-au luat apoi legitimaţiile şi după lungi consfătuiri ne-au dus sub paza cea mai riguroasă în biserică. De la închiderea ei au trecut abia câteve zile. Aerul este încă pătruns de smirnă... Se scot covoarele, se face inventariul, obiectele de metal sânt puse în lăzi.

Toţi sânt îmbrăcaţi în şăpci, cu ţigara în gură... Preşedintele Goro-sovietului loveşte cu bastonul în icoana lui Hristos, şi dă apoi câteva ordine; după aceasta strigă entuziasmat: «Facem aci o minunată secţie antireligioasă».

Cercetăm tablourile, ne uităm la icoanele pictorului Uşakov. Rară biserică! O putem compara cu Soborul Uspenski din Moscova.

Seara, la plecarea din Vladimir, ne-am întâlnit la gară cu un grup de circa 100 persoane, care au fost arestate din ordinul biroului politic. Se află printre ei bărbaţi şi femei, tineri şi bătrâni, toţi par înfrânţi de un drum lung. In jurul lor se află un un puternic cordon al lui G. P. U. Vizitiului nostru i se face semn să plece mai departe. Nimeni n'are voe să se apropie de acest grup.

Impresii copleşitoare. Mă gândesc la înaltele ziduri de peatră ale Mânăstirii din Spas, care vor înghiţi pe aceşti nenorociţi pentru mulţi ani poate... (Ceps).

INFORMAŢIUNI

Şcoala ort. rom. de cântăreţi din Sibiu, în Dumineca «Samarinencei», a vizitat, fiind invitată, comuna Tălmăcel. Profesorii şi elevii au participat la sf. slujbă, unde au cântat cu toţii la Utrenie, ear răspunsurile la sf. Liturgie au fost cântate de corul şcoalei pe 3 voci. A predicat păr. dir. al şcoalei, îndrumând poporul a se împărtăşi cu «apa cea vie» a Mântuitorului, pentru a nu înseta niciodată şi pentru a se face părtaşi ai vieţii veşnice. După masă elevii şcoalei au desfăşurat un bogat program, în faţa poporului din loc, constătător din cântări religioase, patriotice, recitări şi o piesă teatrală. La urmă a conferenţiat păr. dir. al şcoalei dând îndrumări bune poporului. Parohul locului, mulţumeşte profesorilor şi elevilor pentru oboseala de a le procura aceste clipe de înălţare sufletească.

Dela Despărţământul judeţului Sibiu al «Astrei»: In Dumineca de 25 Mai conferenţiarii noştri au cutreerat comunele *Hosman* şi *Fofeldea*. In Fofeldea a vorbit dl preşediute inspector şcolar Silviu Ţeposu, despre: trecutul glorios al neamului nostru, arătând suferinţele neamului îndurate de veacuri. Dl Ioan Dragomir, secretarul despărţământului, a cuvântat despre sinceriі prieteni ai noştri, *Cartea*, arătând, că mântuirea va veni iubind din toată inima cartea: ea ne stă la dispoziţie cu tot felul de sfaturi bune şi folositoare. S'au înscris din Hosman 24 membri. — In Fofeldea au vorbit dnii: Dr. Liviu Ionaşiu despre rolul Astrei, Dr. H. Petra-Petrescu, care a citit din operile sale, prof. I. Isacu despre bogăţiile ţării noastre.

Pentru ieftinire. In mai multe oraşe ardelene, publicul consumator a început o acţiune pentru ieftinirea pânii, în considerare că grâul a scăzut mult la preţ, ear pânea continuă totuşi să fie aliment scump, costând între 8 şi 12 lei chilogramul.

Publicaţiune. Comitetul şcolar al şcoalei normale «Andrei Şaguna», din Sibiu dă în întreprindere prin licitaţie cu oferte închise văruitul localului şcoalei. Ofertele se vor prezenta: Direcţiunei şcoalei, până la 16 Iunie a. c. *Comitetul şcolar.*

«Taina vieţii lungi». Cei bolnavi, cai cari şi-au perdut dragostea de viaţă şi bucuria, **nădăjduiţi!** Ştiinţa a găsit mijlocul desăvârşitei vindecări a tuturor bolilor trupeşti şi sufleteşti. Cetiţi volumul: **Lazar Popovici:** «*Taina vieţii lungi, bucătăria fără foc* sau *reginul crud*», cu peste 200 reţete. Preţul Lei 80.— plus Lei 12.— pentru francatura recomand. Se poate comandă la *Librăria diecezană din Arad,* precum şi la toate librăriile din ţară. (28) 2—3

ŞTIRI LOCALE

Aviz publicului din Sibiu. Duminecă, în 1 Iunie, va da societatea «Temperanţa» o reprezentaţie de cinematograf, cu totul gratuit, în oraşul nostru. Va rula marele şi frumosul film: «Mama», unul din cele mai frumoase filme americane, în 8 acte. Filmul are calităţi artistice şi este o apoteozare minunată a iubirii de mamă. In legătură cu filmul va vorbi dl medic şef al municipiului Sibiu, *Dr. Lazar Popovici.* Reprezentaţia se dă în localul «Apollo» al dlui *I. Petri,* care a pus cinematograful dsale gratuit la dispoziţie. Deasemenea gratuit e oferit filmul din partea firmei «*Astra cinegrafică*». Cu mic cu mare să se întâlnească Duminecă, la ora 11 a. m. la cinematograful «Apollo»!

vorul verde de earbă, să ascultăm ciripitul paserilor, să bem din apa izvoarelor şi să respirăm aerul înviorător al codrilor.

Copii şi copile, priviţi ce frumoasă şi veselă e pădurea din jurul nostru! Fiecare arbore, atins de o adiere de vânt, îşi pleacă braţele încoace şi încolo, le întinde către noi, pare c'ar zice: «Vino, şezi la umbra mea».

Inchipuiţi-vă ce pustiu şi trist ar fi locul acesta, dacă n'ar fi pădurea, dacă am tăia şi prăpădi arborii.

N'ar mai fi poenile frumoase, ci locul s'ar surpa, s'ar schimba în râpi întunecate şi primejdioase. Insă pădurea nu lasă să cadă potopul vrăjmaş de ploaie, căci îl prinde cu frunzele şi crengile ei şi îl picură încetişor. Ear arborii, cu rădăcinile în firicele sute şi mii, în lung şi'n lat prin pământ, ţin locul şi nu-l lasă să se risipească.

Pădurea aşadar nu e numai frumoasă, ci ea ne aduce şi foloase de nenchipuit.

Ce foloase ne aduce?

Ascultaţi şi veţi înţelege!

Coperişul caselor în care intraţi, podelele casei pe care călcaţi, patul în care vă culcaţi, masa pe care mâncaţi, scaunele şi băncile pe care şedeţi, lăzile şi coşurile în care adunaţi bucate, fereasta prin care vă uitaţi,... sânt tot darurile pădurii. Căruţe şi cară, unelte cu care lucră părinţii voştri, sânt toate câştigate din pădure.

Earna, când cade zăpada şi creşte sloiul la streşină, ear vântul urlă la ferestri, ce am face dacă nu am avea lemne să ne dea căldură?

Frunzele care slujesc de hrană caprelor şi vacilor noastre, cât lapte nu ne aduc zi de zi.

Pădurea ne mai dă şi alte foloase. Prin ploi ne adapă pământul. Nu aţi băgat de seamă că ploile se lasă mai întâi pe păduri şi apoi de acolo se împrăştie preste fânaţe, holde şi vii. Dacă n'am avea păduri, norii ar fi atraşi în alte părţi, ear izvoarele ar seca, earba n'ar mai creşte, holdele şi plantele s'ar usca.

Pădurea ni-a lăsat-o Dumnezeu să ne aducă nouă oamenilor mare folos. Cât rău face acela care taie arborii tineri, care curăţă coaja de pe copaci şi nimiceşte pădurea! Ce rău face acela oamenilor şi ce păcat înaintea lui Dumnezeu!

Copii, să iubiţi pădurea! Pe fiecare arbore să-l grijiţi ca pe un altoi şi ca pe un pom din grădina voastră.

Noi astăzi sântem oaspeţii pădurii. La cuvintele şi cântecele ce vor suna astăzi aici, văile şi arborii ne răspund la fiecare. Aşai-i-i! Auzit-aţi ecoul?

Dar afară de ecou se aude cântecul paserilor. Ele sânt aici acasă, îşi au cuibul în crengile arborilor. Ele sânt locuitorii pădurilor. Ce veselie fac prin cântecul lor!

Paserile se hrănesc cu viermi, omide şi muşte. Paserile mai mari şi mai tari scormonesc cu ghiarele pământul şi scot viermii şi gândacii cari rod rădăcinile ierbii şi ale copacilor. Altele, cu ciocul tare, bat trunchiul şi scot de sub coaja insecte ce rod inima arborelui, paserea îl scapă de peire. Alte paseri saltă vesele de pe creangă pe creangă şi adună omidele.

Aceste paseri vin din pădure până în grădinile noastre, curăţă şi pomii noştri, ca să poată da poame dulci şi sănătoase.

Câmpia şi holdele, cucuruzele şi viile sânt străbătute de pasările mari şi mici, care lucrează cu zor în folosul nostru.

Pentru toate aceste, noi cu ce să le răsplătim? Sântem datori să le cruţăm, căci au lucrat pentru noi.

Cât rău fac copiii cari iau ouăle din cuib, prind puii şi-i chinuesc! Acei copii fac oamenilor mare pagubă, şi mare păcat înaintea lui Dumnezeu. Grijiţi dar, de arbori şi de paseri, ca să faceţi bine oamenilor şi să vă iubească Dumnezeu!

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu. *Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

Nr. 153/1930. (28) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a (treia) **Petreşti**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat. Sesia parohială de 7 jugăre, folosinţa cimitirului şi locului de vie. Dela fiecare familie câte o ferdelă cucuruz sfărmit şi o zi de lucru în natură sau preţul după cum va fi. La Bobotează cel puţin câte 20 Lei. Stola uzitată.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în terminul indicat acestui oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 25 Aprilie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STĂNILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.
de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Pictură bisericească

Subsemnatul având autorizaţia Prea Vener. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu, pentru pictură, — aduc la cunoştinţa On. public, că în atelierul meu se execută **în orice mărime, cu preţuri moderate: orce icoane sfinte, cruci, prapori, iconostase** etc. aurituri până la cel mai fin aur veritabil.

Pictura se face în oleu, pe pânză, lemn, zinc etc. Pentru lucrările mele posed numeroase certificate de mulţămire şi recomandare.

Agârbiciu, jud. Târnava-mare.

(29) 3—3 **Nicolae Baciu**
pictor bisericesc.

Mersul trenurilor
— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4^{10}, 13^{45}, 17^{45}	8^{03}, 17^{25}, 22^{02}
Braşov, Făgăraş	4^{50}, 10^{09}, 17^{05}	8^{34}, 12^{25}, 20^{05}
Ciznădie	5^{40}, 13^{15}, 18^{10}	7^{30}, 15^{20}, 20^{29}
Copşa mică	0^{54}, 4^{38}, 10^{10}, 13^{14}, 15^{40}, 19^{16}	1^{34}, 4^{00}, 9^{03}, 15^{38}, 17^{40}, 20^{07}
Ocna-Băi	6^{30}, 14, 20^{45}	7^{35}, 15^{10}, 21^{57}
Peatra-Olt, Buc.	4^{20}, 15, 18^{35}acc.	0^{45}, 13^{14}, 11acc.
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{40}, 16^{03}

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească
de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la
Croitoria (27) 4—7
Dumitru Duşleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe în permanenţă

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza
In pământul făgăduinţii
de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului
traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul
✦ legate şi broşate ✦
pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX
Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu
Cântări funebrale
pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura
Notiţe despre întâmplarile contimporane
de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate
POFTĂ BUNĂ,
de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

In editura Sfintei Mănăstiri Neamţu, a apărut
Urmarea lui Isus Hristos
Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII — Sibiu, 7 Iunie 1930 — Nr. 43—44

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII"

Telegraful Român

Organ național-biseric

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul ins[illegible]: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

STĂPÂNE, ÎNTRU MULȚI ANI!

— ANIVERSAREA UNUI DECENIU —

In sfânta Duminecă a Rusaliilor, din anul Domnului 1920, s'a petrecut istoricul eveniment, când reprezentanții bisericii din țara întregită, în frunte cu Mitropolitul primat, au săvârșit în cetatea de reședință a mitropoliei ortodoxe române din Transilvania, Bănat, Crișana și Maramureș, actul **hirotonirii întru Arhiereu** *a nou alesului arhiepiscop și mitropolit* **Dr. Nicolae Bălan,** *pe care voturile congresului electoral din 14/27 Februar 1920 îl ținuseră cel mai destoinic să consolideze viața bisericii noastre, în toate direcțiile, și cel mai chemat să continue încrarea unui Șaguna, în duhul acestuia, pentru întărirea bisericii și a învățăturilor ei mântuitoare, deschizând an după an, drumuri nouă de muncă pe toate terenele vieții noastre bisericești.*

In **Cuvântarea-program,** *a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae, rostită cu ocazia sfințirii și instalării în scaunul de arhiepiscop și mitropolit, la praznicul Rusaliilor (17/30 Mai 1920) în biserica catedrală din Sibiu, se spun următoarele:**

> «Vrednicia noastră este dela Dumnezeu, care ne-a și învrednicit pe noi a fi slujitori legii celei noue; nu literei, ci duhului, că litera omoară, iară duhul face viu». (II Cor. 3, 5—6).

Urcând cu pietate acest scaun, de care e legată o mare tradiție și o scumpă moștenire sufletească a unui neam întreg — mă întorc cu gândul până la originele apostolatului creștin și din conștiința înaltei misiuni a marelui Pavel împrumut cuvântul: „Vrednicia noastră este dela Dumnezeu".

Că nu din slabe orânduiri omenești, nici din izvoare de trecătoare putere a lumei acesteia, ci din înălțimea cerului, dela vistierul bunătăților celor veșnice se revarsă darul și se împărtășește vrednicia celor ce au să poarte printre oameni solia mântuitoare a credinței și să vestească neamurilor măririle lui Dumnezeu.

Așa a voit Domnul. Binecuvântându-și ucenicii pe cari i-a crescut la sânul său și prin cel din urmă cuvânt ce i-a zburat de pe buze trimițându-i la propovăduire, Mântuitorul lumii s'a înălțat din mijlocul lor la ceriuri, ca de acolo, nu de pe pământ, ci din focul sacru al Dumnezeirii să-i îmbrace cu «putere de sus» (Luca 24, 49), ca să-i fie Lui mărturii până la marginea pământului (Fapt. Ap. 1, 8).

Și puterea sosi. In Dumineca celor dintâi Rusalii, pe când ucenicii, adunați la un loc de frica idolilor, stăruiau cu un gând și cu o inimă în cucernice așteptări, iată „s'a făcut fără de veste sunet din cer ca de suflare de vifor ce vine repede, și a umplut toată casa unde ședeau. Și s'au arătat limbi împărțite ca de foc și au șezut pe fiecare din ei. Și s'au umplut toți de Duhul sfânt și au început a vorbi într'alte limbi, pe cum le da lor Duhul a grăi", *încât mulțimea cea de diferite neamuri, ce se strânsese îndată acolo, se mira auzind fiecare în limba maicii sale vestirea cea nouă. Așa ne povestește, la Faptele Apostolilor (2, 1—12), Scriptura cea de Dumnezeu inspirată, minunea acelui botez cu foc din cer, a cărui amintire o prăznuim noi astăzi. Că nu din lut, nici din carne, ci din Duhul sfânt a voit Domnul să se nască vestitorii adevărului său. Foc dumnezeesc, flacără curățitoare, văpaia credinții și a dragostei a turnat-o în sufletele lor, ca luminați și încălziți și înoiți să-i trimită la propovăduire. Printr'înșii, ca prin organele sale, Duhul cel sfânt pornește să cucerească lumea. Și atunci, acea «casă de sus» pe scândurile căreia mai străluceau încă stropii de apă risipiți la spălarea picioarelor; acel foișor care răsuna încă de accentele duioaselor rugăciuni și cuvântări ale Învățătorului; acel cenaclu a cărui masă a fost altarul pe care mai întâi s'a frânt, prin înșeși mâinile Domnului, sfânta cuminecătură; acel loc sfințit prin atâtea aduceri aminte — a văzut ridicându-și fruntea înseninată de razele Duhului sfânt făptuirile nouă cu glas de arhanghel:* apostolii lui Hristos. *Din focul inimei lor o căldură înviorătoare de primăvară se respândește pe întinsul pământului, sufletele amorțite se trezesc la o nouă conștiință și din răsadul Duhului sfânt crește frumoasa grădină a omenirii:* biserica lui Hristos. *Acum începe istoria adevăratei vieți omenești. Ca un val de apă vie, izvorâtă din contactul pământului cu cerul, această nouă viață curge fără încetare, trece dela popor la popor, și veac după veac revărsându-și darurile peste câmpiile însetate ale sufletului omenesc, printre lupte și prigoniri, cu tradă și iertfe izbăvitoare, face să rodească mereața a culturei creștine.*

. . . . . .

In legătura aceasta a gândurilor amintirile noastre recunoscătoare aleargă la acele luminoase figuri de preoți și călugări și vlădici cucernici, cari prin râvna lor au coborât focul credinței și luminile culturii în negura vremilor care se lăsa apăsătoare pe sufletul dreptcredinciosului popor românesc. Ei au păzit altarul la care și-a găsit adăpost mult prigonita noastră limbă, și în cărțile sfinte așezându-i comorile și arătându-i frumsețile, ei au revărsat lumină și mângâiere înălțătoare în sufletele, iar prin eroica lor răbdare de mucenici, gata a înfrunta toate suferințele asupririi, ei au ținut trează încrederea turmei în dreptatea cerului și nădejdea în sosirea unor zile mai bune. Ale căror nume să le chem eu la praznicul nostru de astăzi — prin munca lor pregătit și ei — căci jertfa lor, mai mare ori mai smerită, a fost de opotrivă de curată și prinoasele ei cu aceeași iubire primite? La sânul cald al sfintei biserici ortodoxe ne-am simțit una toți fiii ei risipiți sub stăpâniri străine, și sufletul nostru, povățuit de îndrumările ei de mamă, a rămas unul și același pretutindeni. Ca banii cei buni cari umblă în toate țările potrivindu-și cuvintele, ne-a desfătat cu dulceața cântărilor și rugăciunilor sale, și ca pe o sfântă cuminecătură trimițând dela frați la frați, peste nedrepte granițe despărțitoare, întăririle credinței sale, scăpare s'a făcut nouă din neam în neam. Singura podoabă ce i-am putut-o da, a fost iubirea curată a inimilor noastre, încercată în focul multor ispite, cu care i-am păzit neprihănite credințele și întregi așezămintele. Acum îmbracă haină de sărbătoare, că au căzut lanțurile robiei sale, saltă și se bucură, că iată, urmașii lui Dosoftei și Varlaam și Veniamin, ai lui Teodosie și Antim și Grigorie și ai celorlalți mari preoți la altarul neamului, cari au cercetat-o în clipe grele cu îndreptările lor, au venit astăzi în casa sa!

Înalt Preasfințite! Preasfinției Voastre! Aș vrea să pot cuprinde în cuvintele mele toată iubirea și toată căldura recunoștinței pe care șirul lung al înaintașilor vi le-ar tâlmăci în clipa aceasta de rară sărbătoare a întâlnirei noastre. Dar prea slabă mi-e puterea. Moștenirea lor e însă prezentă în sufletele noastre și astfel — în firul amintirilor văzând pe măriții voevozi Ștefan cel Mare, Petru Rareș al Moldovei, pe Neagoe Basarab, pe Mihai Viteazul, pe Constantin Brâncoveanu ai țării românești, și pe alții înaintea și în urma lor, descălecând la noi prin ctitorii de altare sfinte și prin daruri bogate spre întărirea legii românești; dela scaunele de mari ierarhi și din locașurile de sfântă închinare ale lor văzând sosindu-ne mereu, ca din îmbelșugate izvoare de lumină, preoți și călugări cu carte și ca râvnă pentru mântuirea noastră, adăpostindu-ne mai ales în focul acelor îndârjite lupte pentru ortodoxia sufletelor noastre, când biserica ne-a rămas fără păstor și lupi sfâșietori pătrundeau în turmă — văzând atâta putere a iubirii în stare să mute munții ca să vină la noi: Vă rog, Înaltpreasfințite și Preasfinției părinți, să duceți venerabilei biserici, pe care cu vrednicie o păstoriți, mulțumirile ticei sale aducătoare aminte de toate facerile de bine ce le-a primit. Pentru iubirea ei de mamă o singură răsplată îi putem aduce: iată, i-am păzit curată credința și ni-am păstrat sufletul românesc!

Daca turma nu ni-e întreagă, aceasta nu-i din vina noastră. Năpăstuirile dușmanului ni-au spart rândurile, ca să ne slăbească împotrivirea. Dar, cunoscându-ne sufletul ca unul care dintre noi Te-ai ridicat — ca și înaintașul Teodosie, cel din Veștem de loc și cu durere pentru

* Cuvântarea n'a apărut în ziare, decât în reasumat. O publicăm, la acest prilej, întreagă: ea arată profunzimea și temeinicia unui scriitor de frunte bisericesc, stăpân și pe tainele scrisului românesc. Red.

strâmtorările noastre — pentru iubirea ce ţi-o purtăm în inimi, spune Inalt Preasfinţite, vechei mame bune a întregului *nostru popor, că dragostea dintre fii ei, totuşi, nu s'a stricat, Hristos în mijlocul lor nu s'a împărţit, ci — cum bine ai tâlmăcit voinţa cerului — şi din răul duşmanilor, ca din piatră stearpă au picurat stropi de rouă răcoritoare pe sufletele noastre arzând de suferinţă. Braţele mamei, pururea pline de căldură, sunt şi astăzi deschise pentru toţi fiii ei cei înstrăinaţi, şi cu dinadinsul rugăm pe Dumnezeul milostivirii să coboare atâta văpaie a inspiraţiei şi iubirei peste noi, încât, pe cum piere fumul, să piară toată vrajba, pe cum se topeşte ceara de faţa focului, aşa să se topească toate deschilinirile dintre fraţi, ca iarăş* una să fim în casa sufletelor noastre, în biserica cea sfântă a părinţilor noştri!

Noi cei cari în toată vremea am stăruit fără şovăire în credinţa către altarul părintesc, ajunşi astăzi în ţara făgăduinţei aducem dorinţa vie de-a face prin biserica noastră şi prin aşezămintele ei, pe dragostea întregului cler şi popor clădite de marele şi înţeleptul nostru părinte Andrei, cât mai strânsă legătură sufletească cu toţi cei ce pe'ntinsul ţării sântem de-un sânge şi de o lege. Călăuziţi de duhul înţelepciunii şi al înţelegerii, de duhul sfatului şi al puterii, vom alcătui biserica ortodoxă a neamului românesc, *una şi nedespărţită, ca ocrotitoarea cu misiune divină a sufletului acestui neam şi a scumpelor comori ale lui. Pe temeliile ei cuprinzând puritatea credinţii şi jertfa unui lung şi glorios trecut, vom clădi viaţa cea nouă a prezentului, viaţa cea cu un cuprins sufletesc smuls din veşnicie, viaţa care-i deschide unui popor luminoase zările viitorului său. . . . .*

. . . . . .

Când atât de larg mi se înfăţişează câmpul misiunii ce mă aşteaptă, ce aş puteà eu promite, în clipa aceasta sărbătorească, sfintei mele biserici?

Imi pun toată încrederea în ajutorul lui Dumnezeu, că îmi va da puterea de a-i înfăţişa voinţa în mijlocul neamului meu şi a-i arăta acestuia cărările pe cari să-şi poată cuceri cu sufletul acele valori morale şi culturale cari fac trăinicia unui popor. Voi propoveduì drept aceea, cu vreme şi fără de vreme evanghelia mântuirii; în spiritul ei voi conduce turma ce-mi este încredinţată, cercetându-o cu poveţele mele şi împlinind lipsurile ei; voi căuta apropiere între împreună-slujitorii altarului, ca să ne înălţăm conştiinţa misiunii noastre sfinte şi să ne perfecţionăm metoadele de păstorire a sufletelor; în toate voi păzì îndemnul sf. ap Petru: „Păstoriţi turma lui Dumnezeu cea dintre voi, purtând grijă de dânsa, nu cu sila, ci după voe şi după Dumnezeu, nici cu agoniseli nedrepte, ci cu buna voinţă; nici ca cum aţi stăpâni pe clerici, ci pildă făcându-vă turmei“ (*I. Petru 5, 2—3*). *Aşezămintele de tot felul ale bisericii, creiate prin munca şi buna chivernisire a înaintaşilor după vremuri, le voi ajuta în desvoltarea lor, ca potrivit trebuinţelor zilei de azi, să poată răspândi cu îmbelşugare lumină şi să slujească binelui obştesc. Inimă deschisă voi avea pentru toţi cei loviţi cu lipsuri şi dureri pe urma războiului, mai ales pe bieţii orfani luându-i sub părintească ocrotire. Căci marea datorie a bisericii noastre este de a-şi ridica sîlinţele la înălţimea vremurilor şi de a-şi coborî iubirea lucrativă în mijlocul multelor trebuinţe actuale. Am înaintea ochilor figura ierarhului care priveşte în faţă realitatea vieţii, cu toate frământările ei, şi îşi pune sufletul pentru deslegarea lor în spiritul credinţei mântuitoare. Vreau o biserică vie şi o religiozitate militantă pentru înfăptuirea idealului dela care se inspiră.*

In scopul acesta apelez la munca fără preget a preoţimii mele, la munca ordonată prin înţelegerea limpede a ţintelor spirituale ale bisericii. Voi priveghea ca în acest duh al muncii conştiente şi a jertfei pentru binele aproapelui să se facă educaţia viitorilor slujitori ai altarului în seminare, având convingerea că astăzi mai ales, numai ca o întrupare vie a cuvântului lui Dumnezeu, păşind pe urmele Celui ce-a dus crucea pe Golgota pentru mântuirea tuturora, îşi mai poate justifica preotul prezenţa sa în mijlocul turmei ce o păstoreşte. „Slujitori ai legii celei noua; nu literei, ci duhului“ *— suntem chemaţi să fim, după luminoasa vorbă a apostolului neamurilor —* „că litera omoară, iar duhul face viu“. *Chiar dacă am întâlnì împotriviri în calea misiunei noastre, să le privim ca strigătul după Dumnezeul cel viu al celor ce încă nu-l cunosc, şi să le întâmpinăm cu o interpretare cât mai superioară a adevărului celui veşnic al Lui. Cel ce crede în învierea Mântuitorului lumii, căruia îi slujeşte, cel ce crede cu tărie că El trăieşte şi conduce şi acum biserica Sa, că duhul Lui planează şi asupra oamenilor de astăzi, acela nu se va simţi străin în mijlocul problemelor complexe şi a frământărilor veacului nostru. Să nu uităm cuvântul care nouă ni s'a spus:* „Indrăzniţi, eu am biruit lumea!“ *căci duhul lui Dumnezeu nu s'a stins, plenitudinea puterilor de viaţă şi înnoire ale evangheliei nu s'a istovit nici pentru noi. Ea se va dovedi, prin noi ca prin organele sale, ca liman neînşelător al bisericii şi poporului nostru în vârtejul tuturor luptelor şi furtunelor. Cred în sfinţenia evangheliei, cred în puterea de mântuire a bisericii, cred în viitorul poporului românesc şi a patriei sale întregite!*

Când fac această mărturisire a sufletului meu, mă gândesc cu simţeminte de recunoştinţă la aceia cari una făcându-se cu idealul de veacuri al neamului nostru, au ridicat steagul căzut din mâna lui Mihai şi, prin jertfa lor fără seamăn, l-au dus la biruinţă. Din adâncul inimii mele rog pe Dumnezeu să coboare binecuvântarea Sa asupra Tronului ţării noastre şi asupra celor ce poartă coroana iubirii întregului neam pe capetele lor, ca într-o îndelungime de zile, în vremuri de pace, să ne conducă la înflorirea pământului şi a sufletului românesc. Amin

*

Aşa grăeşte noul Mitropolit.

Conform acestui program s'a desfăşurat activitatea Inaltului Arhiereu, — şi ea a justificat prea deplin speranţele îndreptăţite ale tuturor binecredincioşilor noştri, cuceriţi de personalitatea tinerului preot cu vederi largi, sănătoase şi de o superioară moralitate.

Infăptuirile, realizări în primii zece ani de arhipăstorire, sânt recente în mintea noastră, şi nu mai trebue să stăruim în înşiruirea lor pe larg. Le cunoaştem şi le apreţiăm. Nu le tâlcuim, le simţim.

Râvna şi dragostea, pentru cler şi popor, a I. P. Sfinţitului nostru Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae, *s'a manifestat în primul deceniu prin continue acte şi jertfe, aduse în interesul înalt al sfintei noastre biserici şi al patriei.*

La opera unificării

Unificarea *organizaţiei bisericeşti, după înfăptuirea unităţii politice a neamului românesc, era una din lucrările grele şi complicate ale fruntaşilor ţării. Dacă biserica ardeleană a lui Şaguna se mândreşte că, prin ideile cuprinse în statutul său organic, şi-a adus în 1925 partea de contribuţie la alcătuirea* **legii pentru organizarea bisericii ortodoxe române,** *meritul revine în mod covârşitor Inaltului prelat al mitropoliei ardelene, care în chip deosebit a scos la iveală faptul că: pe lângă unitatea de sânge şi de limbă* **această unitate bisericească** *şi de credinţă este cheagul cel mai puternic al unităţii naţionale şi un factor decisiv al unităţii noastre de cultură; ear legea, de organizare unitară a bisericii ortodoxe române, din cuprinsul ţării întregi, îndrumează evoluţia instituţiei sacre, care a călăuzit în* **trecut** *viaţa integrală a poporului nostru; de altă parte problemele ce se pun la ordinea zilei, în conformitate cu această lege, se rapoartă la întreg complexul de viaţă* **actuală** *şi* **viitoare** *a neamului.*

FOIŞOARA

Tudora

venea legănându se în călcâie pe drumul alb ca o pânză. Venea cu ochii pierduţi în zare, muncită de gânduri rupte din alte lumi.

Frumoasa, mândra Tudoră nu aţipise nici o clipită, toată noaptea. Flăcăi şi fetişcane ciudoase îi scoseră un cântec în sat şi aseară îl l-au cântat sub perete.

Şi-acum îi răsună în sufletul înfurtunat: li se pare că nu mai vine dela străini, ci însuşi sufletul ei s'a întovărăşit cu ceata de aseară şi îi cântă mereu:

«Nu eşti mândră vrednică
Să intri 'n biserică,
Nici la popa să te uiţi
Şi nici crucea s'o săruţi».

Da, n'a dormit toată noaptea. S'a sbătut în aşternut mai aprig decât un peşte pe mal. Dimineaţa, lumina zorilor l-a pârguit o hotărâre în creanga sufletului. Să dovedească satului că-i vrednică să intre în biserică...

De mult nu mai intrase. Dela moartea mame-si. Atunci, rămasă stingheră, simţì că i se nărue tot cerul credinţei. In casa de sub streşina pădurii, neprivegheată de nime, şi-a înflorit zilele tinereţel cu plăcerile trupului. Şi era râvnită foarte, doar era minune de frumuseţă. Uitase de Dumnezeu, amăgită de fericiri vremelnice...

Intrând în sat i se năzări că aude cântecul, aevea ca aseară. I se părea însă că-l aude venind de după gardurile grădinilor, de după portiţele curţilor, din umbra caselor, din colţul străzilor, din luminişul grădinilor înflorite. Şi îi se mai părea că pietrile din marginea drumului o întreabă în batjocură: Unde mergi cu turma de păcate în urma ta?...

In faţa bisericii se jucau un stol de copii. Netezì blând un căpşor de copilă blondă... In clipa aceea însă, două fete zorite spre biserică, îi rânjiră în ureche vorbele: »Nu eşti, mândră, vrednică!«, şi-i lovirà mâna depe căpşorul copilului.

Vru să se apropie de uşa bisericei, dar simţì că i se taie picioarele pe la glesne. O slăbiciune duşmană o îmbrâncì. Nu mai putu face nici un pas. «E semnul Tatălui» îşi zice în gând şi căzu în genunchi şi ochii îi se umplură de lacrimi.

Şi gânduri o ispitiră năvalnic: Cu ce ochi îndrăznesc să privesc faţa ta, crin de curată, Maică Fecioară, eu care mi-am întinat ochii cu patimile lutului? Cum voi săruta crucea dumnezeescului tău fiu, doar buzele mele sunt spurcate şi cum mă voi apropia de darul Domnului cu mâni ticăloase?...

Fetiţa cu părul de aur, văzându-o plângând, stăruì să o mângâie. Alintarea ei nevinovată semăna cu a mamei şi-i trezi nădejdi de mântuire. Sufletul trezit în tainiţa beznei, grăì de sub lespedea păcatelor:

«Inroureză, Maică a durerii, cu adâncul milostivirii tale şi inima mea cea arsă de zădufal patimilor; unge-i ranele cu mirul iertării de veci şi din inima mea fă izvor neîncetat al umilinţii pentru a mă învrednicì de darul fiului tău»...

Simţì cum se uşurează inima şi cerul gândului se înseninează. Se ridică şi intră în biserică. Aici se aşeză în locul vameşului. La sfârşitul slujbei se apropie de preot şi-l rugă să-i primească spovedania.

Toată biserica începe să murmure. Preotul potolì însă valul înviforat.

Tudora renăscută se îndreptă spre schitul din inima muntelui. Căsuţa şi sfoara de moşie o dărui săracilor.

Din munte coborî între oameni, numai în zile de molimă şi prăpad, pentru a alina şi mângâia. Z. SANDU.

Organizarea instituţiilor centrale

Preocupat de organizarea **aşezămintelor centrale:** *Consiliu arhiepiscopesc, şcoale teologice (academie, seminar şcl.), Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru a avut necurmată grijă pentru consolidarea şi desăvârşirea tuturor instituţiilor amintite, căutând să pună în slujba lor puteri cu garanţii îndestulătoare de pricepere şi răspundere morală.*

Administraţia bisericească

Aceeaş grijă, stăruitoare şi părintească, o poartă **administraţiei** *bisericeşti, povăţuind organele acestei administraţii, de sus şi până jos, la punctualitate şi corectitudine în tot locul, şi în deosebi acolo unde sub povara greutăţilor de multe feluri, pricinuite de urmările războiului, disciplina necesară a început a slăbi.*

Program de activitate pe seama clerului

Prin pastoralele, vorbirile, conferenţele ţinute, I. P. S. Sa a creiat un **program de activitate** *pe seama clerului, chemat să păstreze şi să desvolte energiile sufleteşti ale păstoriţilor. Cuvintele arhiereşti, luminând mintea şi întărind inimile, slujesc de îndemn* **cum** *trebue să muncim şi cum să jertfim, pentru ca munca şi jertfa noastră să fie de folos binelui comun.*

Pe seama preoţimii sale a înfiinţat şi organizat **parohii** *nouă şi* **protopopiate,** *stăruind nentrerupt pentru dotaţiunea lor după dreptate şi cuviinţă.*

Asociaţia „A. Şaguna"

Vrednicul urmaş în scaunul lui Andrei Şaguna, s'a gândit la acest mare înaintaş când a pus la cale înfiinţarea **Asociaţiei „Andrei Şaguna"** *a clerului mitropoliei ort. rom. din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş, sub patronajul arhiereilor mitropoliei, şi în scopul apărării intereselor bisericii, promovarea culturii teologice, îndrumarea vieţii religioase în popor şi cultivarea simţului de colegialitate între preoţi.*

Actele congreselor acestei Asociaţii care este opera I. P. S. Sale, grăesc an de an despre cele mai însemnate probleme în legătură cu păstorirea sufletească şi despre roadele obţinute pentru buna propăşire a instituţiei.

Foaie religioasă pentru popor

Pentru atingerea scopurilor Asociaţiei clerului «A. Şaguna», ale cărei statute prevăd editarea unei foi religioase pentru popor, I. P. S. Sa dă viaţă foii săptămânale **Lumina Satelor;** *— ear preoţimea de astăzi recunoaşte cu multă bucurie, că a găsit în acest organ de publicitate, în cei nouă ani de când există, un valoros şi preţuit tovarăş în lucrarea de păstorire a satelor.*

Lucrările inedite ale lui Şaguna

In acelaş şir de idei, I. P. S. Sa a început să adune mijloacele pecuniare trebuincioase pentru a da la lumină lucrările inedite ale marelui şi preavrednicului mitropolit Andrei. A tipărit astfel **Memoriile,** *conţinând însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa.*

Case culturale, biblioteci ş. a.

Atenţiunea deosebită a I. P. S. Sale este îndreptată şi asupra culturalizării satelor: **Casele culturale** *au sporit în toată Arhiepiscopia, avem 160 de asemenea aşezăminte;* **biblioteci parohiale** *aproape în fiecare parohie; organizarea tinerimii adulte în societatea* **„Sf. Gheorghe",** *cu statute în regulă şi cu un număr de membri tot mai mare, Reuniunile de femei, ş. a. slujesc acelaş scop înalt şi binefăcător.*

Alte făptuiri

In **conferenţe pastorale,** *cu protopopii arhidiecezei, a examinat problemele de cuprins religios, moral, cultural, administrativ şi economic ale vieţii bisericeşti.*

In dese **vizitaţii canonice** *cultivă legăturile sufleteşti cu poporul, căutând mereu să cunoască şi să îndrepte nevoile de ordin sufletesc ale păstoriţilor săi de pretutindeni.*

Academia *teologică cu 4 ani,* **Seminarul** *teologic, Şcoala normală ort. română «A. Şaguna»* **secţia de fete,** *Şcoala de* **cântăreţi,** *refacerea veche Mănăstiri* **Brâncoveanu,** *schitul şi sanatorul dela* **Păltiniş,** *ş. a. sânt rezultatele înţeleptei îngrijiri părinteşti a chiriarhului nostru, care a ştiut grupă puteri de seamă în jurul său şi a le deschide căi de activitate folositoare obştei.*

In parlament

Ca arhiereu luptător, în **parlamentul** *ţării s'a vădit ca distins vorbitor şi a susţinut, adese ori în fruntea episcopatului bisericii ortodoxe, drepturile acestei sfinte biserici de a fi întronată în locul ce i se cuvine în ţara cu 13 milioane de ortodocşi, — şi prin cuvintele sale măestre, în duhul dreptăţii creştine, a stârnit cea mai puternică însufleţire în cercurile ortodocşilor şi admirare în cercurile adversarilor...*

*

La aniversarea acestor zece ani de rodnică şi strălucită păstorire, dăm glas de recunoştinţă, gratitudine şi adâncă veneraţie, pentru tot ce a săvârşit Inaltul nostru Părinte şi Stăpân, sprijinit, stimat şi iubit de cler şi popor din întreg întinsul ţării.

Prea bunul Dumnezeu să-L ţină în pace şi sănătate perfectă, întru îndelungime de zile, ca să-şi poată vedea împlinite năzuinţele şi bunele gândiri şi toate frumoasele planuri ce pregăteşte.

Oaspeţii francezi, dnii de *Saint-Aulaire* şi generalul *Berthelot,* au fost sărbătoriţi săptămâna trecută în capitală. In şedinţa festivă, parlamentul ţării a adus omagiile sale iluştrilor bărbaţi ai Franţei, diplomatului şi strategului din timpurile de suferinţe şi de glorie ale poporului român. Dl de Saint-Aulaire a răspuns într'un admirabil discurs, o adevărată splendoare de oratorie, care a provocat ovaţii furtunoase şi prelungite în incinta camerei. A fost o priveliştе frumoasă şi înălţătoare, — care ar fi putut fi şi mai perfectă, dacă la această sărbătorire, şi altele de acelaş fel, unde era vorba de *Franţa,* mare şi nobilă, ar fi fost de faţă *toate* partidele noastre aşa numite «de guvernământ». Neînţelegerile dintre ele, duse prea departe, le-au făcut să lipsească dela primirea unor ilustre persoane, care erau oaspeţii nu ai unui partid, ci ai ţării. Se repetă astfel greşala — dela încoronarea din Alba-Iulia.

In atenţiunea preoţimii

Se aduce la cunoştinţa cucernicei preoţimi, că Direcţiunea gen. a C. F. R. prin ordinul No. 81148 M. 6 din 5. V a. c. publicat în foaia oficioasă a C. F. R. No. 492/930 a decretat *oraşul Sibiu* — staţiune climaterică pentru Sanatoriile dela Păltiniş. Toţi cei ce călătoresc la Sibiu în timpul dela *29 Mai până la 15 Octomvrie* a. c. pot călători dela Sibiu înapoi cu biletul cu care au venit, având a se viza la înapoiere biletul la cassieria gării.

Tot asemenea din capitalele de judeţ — se poate călători pe distanţa de 100 Km. în ajunul sărbătorilor cu întoarcere în ziua următoare sărbătorilor — cu 50% reducere, servind biletul de ducere şi la întoarcere dacă se vizează la casseria gării. — D. e. se poate călători de Sâmbătă dimineaţa — cu întoarcere până Luni la ora 24 — cu acelaş bilet.

CĂLUŞERUL

Lumea-i plină de păcate,
Se mâncă frate pe frate.
(Din popor).

Sub titlul «Der Kaluschär» se publică în ziarul sibian *Tageblatt,* dela 25 Mai 1930, un interesant articol, de amintiri din tinereţe, semnat de dl *Iohann Plattner.* Redăm, în traducere, din acest articol, următoarele:

Il văzusem pe la anii 60 ai veacului trecut, în zilele de târg, pe «Orbu», românul bine făcut, cu plete dese blonde şi cu privirea în gol a orbului, — colo la un pod al Sibiului pe drumul către Şura mare. Lângă el avea o cruce, înaintea lui sta căciula de blană cu fundu 'n jos; alternativ suflă omul din fluieră şi cântă din gură cu glas sonor *«zicături»,* perechi de versuri, sentinţe din experienţa vieţii ţăranului român, atât de înzestrat cu simţ poetic.

Una din aceste zicături mi-a rămas în minte:

«Lumea asta e plin(ă) de păcate,
Unde (se) mâncă frate pe frate».

După mai mulţi ani, la un târg de toamnă, am revăzut pe Orbu îmbătrânit. Sta colo, la intrarea în piaţa vitelor, în şanţul drumului, tot ca mai nainte, suflând din fluieră şi cântându-şi versetele. Incă tot cu părul blond, dar mai «pântecos» la trup.

Era tocmai către spartul târgului mare; pe la ora 3 d. a. lumea începuse a-şi mână vitele cumpărate şi necumpărate. Şetrele târgului tot mai aveau musafiri, cari beau «adălmaşul», — sau, la un păhar de vin ori bere, unii sărbătoreau prietenia veche, alţii încheiau una nouă. Multe figuri marcante, saşi şi români, mulţi oameni arătoşi şi frumoşi erau, ca de obicei la toate târgurile mari sibiene: crescători de tauri şi cai din Şura mare şi mică, din Turnişor, şi mai ales dela Noul săsesc; geambaşii fraţii König,... bogătaşul răşinărean Vidrighin, care din cioban dela oi s'a ridicat proprietar de pământuri, de mori şi de turme de oi...

Orbul, din şanţul apropiat, făcea să răsune fluera, cu meşteşug lucrată, şi îş cânta mereu zicăturile...

Lumea-i plină de păcate...

Unul dela Slimnic, înstăritul Michael Schieb, se apropie, scoate din şerparul lat un ban de argint, îl priveşte din toate laturile şi-l pune încet şi gânditor în căciula orbului.

— Bog da proste! îi răspunde orbul; ear dăruitorul porneşte îngândurat spre târg.

La o petrecere ţărănească, frumoasă şi dulce, povesteam celor de faţă întâmplarea cu orbul...

— A! îl ştim noi toţi: e luon! strigă un bătrân ţăran.

— Ce fel de luon?

— D'apoi eu, la adecă, nu-i cunosc decât întâmplarea, când cu împăratul la Sibiu...

— Spune-o.

— Impăratul veni şi în Dumbravă, lângă Sibiu; poporul trecea în şir în faţa stejarului împărătesc, ear după-ce cojocarii îş arătară jocul paloşului zângănitor, se iviră de odată 12 căluşeri, în haine ca zăpada, cu mulţi zurgălăi la picioare, cu căciuli împodobite cu pene şi îş dovediră măestria în joc. Vătavul flăcăilor era tocmai luon. Ca să-şi arate iscusinţa şi dibăcia de vătav, luon în mijlocul jocului se propti în cârja sa şi se avântă în arc înalt peste călăsca împărătească d'alături. Lumea privitoare amuţi de mirare la saltul îndrăzneţ al frumosului vătav. El însă — plăti amar iscusinţa. Sguduirea cumplită, la izbirea pământului, i-a luat vederea şi d'atunci a rămas orb şi cerşitor. Dar se spune, că n'ar fi sărac, şi că ar avea case în oraş...

Reînfiinţarea monahismului în Biserica ortodoxă română

In anumite timpuri plutesc în atmosferă probleme de importanţă covârşitoare pentru viaţa omenească. Nu se pot vedea cu ochii trupeşti şi nu se pot pipăi, — dar ele există, şi din ce în ce încarcă tot mai mult atmosfera. Oamenii mari, oamenii cu sensibilitate sufletească mai pronunţată, sunt cei dintâi cari se pun în contact cu aceste probleme, şi ei devin apoi organul prin care problemele de natura aceasta sunt traduse, concretizate în vorbe şi mai ales în fapte.

Acum, de curând s'a lansat, ca necesitate a vremii, reînfiinţarea monahismului în Biserica noastră, — în special în Ardeal, — problemă care a fost pusă pentru prima dată în discuţie publică de către I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae cu ocazia deschiderii adunării eparhiale din anul acesta.

E lucru îndeobeşte cunoscut că monahismul ca instituţie a fost totdeauna forţă uriaşă în trecutul Bisericii creştine. Nu-i simplă coincidenţă că epoca de aur a creştinismului e tocmai aceea în care s'au găsit mai mulţi oameni cari s'au devotat integral şi cari au intrat fără nici o rezervă în slujba idealului creştin. In toate împrejurările istorice steagul creştinismului a fost purtat cu demnitate şi cu mândrie de aceşti oameni cari s'au cununat numai cu Biserica lui Isus Hristos. Apologeţi intransigenţi, dogmatişti nentrecuţi şi promovatori ai culturii teologice şi filozofice au fost monahii primelor veacuri creştine: acest fel de monahism trebuie astăzi renviat în toată Biserica ortodoxă.

Chiar şi în trecutul nostru bisericesc şi naţional, mănăstirea şi călugării îşi au pagina lor de glorie pentru vrednicia muncii întreprinse.

In mănăstire s'a aprins prima candelă a culturii româneşti, în mănăstire s'a înfiripat cea dintâi tiparniţă, în mănăstire s'a imprimat prima slovă românească, şi călugărul a fost acela care a dus cel dintâi lumina cărţii româneşti de o parte şi de cealaltă a Carpaţilor.

In vremuri de grea încercare pentru noi cei asupriţi, mănăstirea a fost fortăreaţa care a depozitat tezaurul neamului şi călugărul ostaşul nenfricat al apărării acestui tezaur. Deaceea duşmanul s'a şi năpăstuit cu toată furia asupra acestei fortăreţe, dărâmând cu tunul zidul mănăstirii şi sfârticând cu baioneta pieptul călugărului.

Dar ziua libertăţii noastre naţionale s'a ivit, şi ruina mănăstirilor străvechi şi sufletul monahilor trecuţi în lumea veşniciei pretind dreptul lor de viaţă în continuitate şi cer reînfiinţarea instituţiei monahale. Se va opune cineva glasului ce strigă din morminte şi din ruini de mănăstiri? Nu, desigur că nu.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae e cel dintâi care auzind glasul acelor dorinţi şi înţelegând necesităţile vremii a hotărât refacerea mănăstirilor şi a preconisat reînfiinţarea vieţii monahale.

Reînfiinţare? Da, reînfiinţare, căci viaţa monahală de azi nu e în concordanţă cu trecutul glorios al instituţiei monahale şi nu e nici în ritmul necesităţilor de azi ale bisericii.

I. P. S. Sa arată bazele solide pe care trebuie să se facă această reînfiinţare când spune că monahii au să fie lângă fiecare scaun vlădicesc un stat major care să ştie să găsească sinteză între idealul evangheliei şi al lumii, să fie bărbaţi înzestraţi cu lumina evangheliei şi cu lumina culturii, să fie distinse caractere creştine, ca astfel să devină pilde vii în mijlocul bisericii de azi. Deci călugări, cari prin înfăţişarea lor internă şi externă să nu fie ruşinea bisericii, ci prin înfăţişare, prin muncă şi prin realizările de fiecare zi, să aducă cea mai mare înălţare de prestigiu acestei biserici creştine. Călugări cari au renunţat de bună voie la tot ceeace este gând şi plăcere pământească pentru a trăi o viaţă superioară morală şi culturală, călugări pe cari focul inimei cel nepătruns de minte i-a determinat să facă votul, călugări cari au intrat în monahism fără gând de mărire sau răsplată pământească, călugări cari nu se călugăresc numai când mitra arhierească pluteşte deasupra capului lor, şi nu călugări cari se retrag în mănăstire de dragul de a duce o viaţă mai tihnită, mai fără griji, mai fără muncă, nu călugări cari se călugăresc fiindcă se tem de greutăţile vieţii, nu călugări cari vizează în călugărie ajungerea unor scopuri pur pământeşti, şi nu călugări fără nici o viaţă sufletească şi fără nici un strop de cultură.

Idealul adevăratului călugăr stă în fanatismul dorinţei de continuă înălţare pe scara vieţii morale şi culturale a propriei sale fiinţe şi a semenilor săi.

Privită în această lumină viaţa monahală, nime nu va putea spune că nu se simte acum destul de profund lipsa acestui monahism în biserica noastră. Astăzi se simte mai mult decât oricând lipsa oamenilor cari să fie identificaţi integral cu aspiraţiunile acestei biserici, lipsa caracterelor care nu pot face compromisuri, lipsa oamenilor cu convingere şi fanatism, cu hotărâre de a pune în luptă toată fiinţa lor pentru triumful idealului creştin. Trebuie să se exagereze, să se ducă la extrem importanţa problemei creştine ortodoxe, căci numai prin aceasta se iese din comun şi se poate realiza ceva durabil, trebuie cu alte cuvinte să avem «nebuni» pentru Hristos.

Dacă sf. apostol Pavel n'ar fi fost dominat încontinuu de această «nebunie», n'ar fi devenit apostolul neamurilor şi misionarul cel mai de seamă al creştinismului.

Dar, pentru a te pune nelimitat în slujba idealului creştin, trebuie să te fi deslegat mai întâi complect din cătuşile materialismului acestei vieţi, să fii dispenzat de orice griji familiare şi străin de legături şi interese personale. Numai aşa poţi aduce o slujire integrală idealului creştin, — şi prin această slujire realizările morale şi culturale ar fi incontestabil mai bogate. Iată prin urmare pentru ce e aşa de necesară reînfiinţarea vieţii monahale.

Când s'a anunţat necesitatea reînfiinţării monahismului, n'a fost în intenţia nimănui să jicnească clerul de mir, aşa cum greşit s'a interpretat din partea unora. Se recunosc şi se apreciază toate realizările clerului, şi nu se diminuează nimic din valoarea acestui cler, dar se constată că existenţa unui cin monahal, cu o viaţă creştină superioară, n'ar fi decât în interesul bisericii creştine ortodoxe.

Apelului I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae pentru refacerea mănăstirii Brâncoveneşti din Sâmbăta de sus i s'a răspuns cu multă însufleţire atât din partea clerului, cât şi din partea mirenilor. Ne exprimăm nădejdea că apelului de reînfiinţare a vieţii monahale i se va răspunde cu acelaş entuziasm şi cu aceeaşi dărnicie sufletească, caracteristică de totdeauna a poporului românesc.

Pr. *S. Cândea.*

Monetă metalică. Se va face, la monetăria franceză şi la monetăria statului britanic, o nouă comandă de monetă metalică divizionară, şi adecă de 20 şi de 10 lei, în valoare totală de un miliard şi 300 milioane de lei.

Aşa povesti bătrânul.

Căluşerii erau un grup de 12 jucători, flăcăi români frumoşi la faptură, cari înainte vreme îşi executau danţurile măestre în Miercurea păresimilor pe la casele bogaţilor şi în locurile publice. I-am văzut în 1868 în Piaţa mică (a Sibiului) jucând înaintea bogatului grec (noi ştim că era *român*, Red.), Gligor Mathe(i). Purtau costume albe de pânză, căciula cu pene, panglici şi flori, cămaşa lungă strânsă frumos cu un brâu tricolor, pe picioare sub genunchi câteva şiruri de zurgălăi. In mâna dreaptă ţineau bâtul alb ce ajungea până la piept şi era împodobit cu tot felul de crestături, ear în tactul jocului loveau cu el pământul. Danţurile lor se executau cu mare dibăcie şi se mişcau totdeauna în acelaş ritm, potrivit întocmai cu mişcările şi săriturile vătavului maestru... Se mai adaog la acestea: bravurile speciale făcute de vătav...

Obiceiul se crede a fi rămăşiţă dela colegiul *Salilor* din Roma veche. Aceştia, la 1 Martie, zi de anul nou la romani, făceau procesiuni cu danţuri şi cântări... —

Povestirea ţăranului nostru se raportă la festivitatea din Dumbrava Sibiului în 24 Iulie 1852, când împăratul Francisc Iosif veni acolo, înconjurat de: Arhiducele Albrecht, guvernorul principe Schwarzenberg, adjutantul contele Grünne, generalul Bordolo, principele Valahiei Ştirbey, cu generalii şi miniştrii săi, trimis să salute pe împărat din partea Sulanului...—

In zilele mai de curând am aflat, că numele fostului vătav de căluşeri, şi apoi cerşitor, era *Iuon Comanici*, cum îmi spune fiul său, birjar Nr. 18. Da, povesteşte el, tatăl meu fusese june voinic şi frumos, cum nu erau alţii pe aici. Şi vestit căluşer. Dar n'a orbit în urma săriturii, ci mai târziu în urma unui rămăşag uşuratic: avea adecă să scoată cu gura din fundul unui ciubăr adânc, plin de apă rece, un săculeţ cu 12 galbeni. L-a scos, dar pe semne i s'a vătămat de atunci nervul optic. Şi-a cumpărat o căscioară din produsul unei vânzări de oi, cu 32 florini, în strada Ţiglelor. Dar şi aceasta i-a aprins-o răutatea unui om, «unde se mâncă frate pe frate». A stat apoi cu chirie, şi a fost slugă la o turmă de-a măcelarilor. Şi-a crescut câteva oi şi le-a sporit la mai multe sute. Orbind cu desăvârşire, îş conducea oile cu fluera. Un câne păzea turma de rătăcire şi furt. Şi-a trecut odată 300 de oi în Muntenia şi le-a vândut cu 140 «zloţi răi». S'a însurat de două ori. Odată în vârstă de 32 de ani, după 15 ani dela sărbătoarea din Dumbravă, cu o faţă din Binţinţi (satul Aurel Vlaicu de astăzi), a doua oară cu una din Oarda de lângă Alba-Iulia. Mai am trei fraţi. Tatăl a murit în 1922, bătrân de 87 de ani... Avea dela împăratul o penzie de trei florini lunar...

Aşa a fost frumosul, voinicul căluşer, uriaşul şi vătavul Ion Comanici, care ajuns orb cânta zicături multe şi sufla din fluieră ca nimeni altul...

Lumea însă pare că a rămas tot aşa, cum — de-alungul anilor — o cântase Orbul:

Lumea-i plină de păcate,
Se mâncă frate pe frate...

Intregire. In Nr. 33—34 al Tel. Român dela 3 Mai 1930, la articolul «Monografii ardeleneşti» mai adaog, între monografiile judeţului Sibiu, şi pe cea a comunei *Răhău*, scriere alcătuită de vrednicul preot *Nicolae Cărpinişanu*, de acolo, care a fost premiată, cu premiul al 3-lea. *Dr. Eug. Munteanu.*

Zece ani de Arhipăstorire

In ziua de 30 Mai c. sânt împliniţi zece ani din ziua Pogorârii sfântului Duh al anului 1920, când I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru Nicolae dela Sibiu, a fost hirotonit întru Arhipăstor al arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu şi întru Mitropolit al românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş.

Spontan şi emoţionant tresaltă, din inimile preoţimii ortodoxe, bucuria şi urarea:

Intru mulţi şi fericiţi ani, I. P. S. Părinte şi Stăpâne!

Aţi răsărit pe orizontul bisericii noastre ca un sol ceresc, — ca un astru binevestitor, — care în vremuri de mărire şi de grea încercare aţi fost chemat şi ales, ca să cârmuiţi corabia bisericii ardelene prin valuri vijelioase, spre limanul luminii şi al mântuirii.

Aţi fost şi sânteţi purtătorul de cuvânt al aspiraţiilor intime şi a drepturilor legitime ale neamului şi bisericii ortodoxe, — împlinindu-vă, cu idealism şi cu înaltă vrednicie, demnitate şi înţelepciune, chemarea.

Incă dela început aţi promis să turnaţi în viaţa bisericii noastre: **Duh nou, ...duh proaspăt, duh de înoire, — de primenire a puterilor şi înălţare a inimilor.** *Şi faptele ulterioare au dovedit până la evidenţă acest lucru.*

Inviorarea vieţii religioase, purificarea morală, întărirarea disciplinei în trăiul clerului şi al poporului, sânt primele semne ale unei păstoriri binevenite şi binecuvântate în mijlocul nostru.

In toate problemele mari, ivite în sânul bisericii noastre naţionale, în răstimpul celor zece ani de Arhipăstorire, cuvântul, atitudinea şi autoritatea I. P. Sfinţiei Voastre s'a simţit. A transpirat chiar şi atunci, când nu s'a dat publicităţii. Pe lângă aceasta, — lupta pe care aţi purtat o pentru autonomia bisericii în cadrul nouei organizaţii de stat, — lupta împotriva legii cultelor şi a concordatului, va rămânea în conştiinţa bunilor români şi creştini, ca o icoană vie şi pilduitoare despre felul cum v'aţi identificat cu cele mai superioare şi sfinte interese ale credinţii şi legii străbune, câştigându-vă pe bună dreptate, supranumele de **„apologet"** *al revendicărilor juste ale bisericii ortodoxe.*

Discursurile rostite cu aceste prilejuri sânt şi rămân modèle de elocvenţă naţională şi bisericească, — de rară oratorie împreunată cu intuiţia şi obiectivitatea omului consacrat, cu trupul şi sufletul, adevărului evanghelic şi istoric. Fiind tot atâtea şi amănunţite orientări misionare, ele servesc preoţimii noastre de programuri largi pentru noua îndrumare a preocupărilor spirituale şi activităţii ei pastorale, în mijlocul poporului dreptcredincios.

Reorganizarea învăţământului teologic-academic, — înfiinţarea şi îngrijirea de azile pentru orfanii de preoţi şi de război, — îngrijirea părintească de nevoile bolnavilor şi a preoţilor, — sânt fapte, care vestesc şi adeveresc cercul strădaniilor şi cadrul de muncă în care I. P. S. Voastră îşi sacrifică sănătate şi viaţă.

Pentru a creea noui «centre nervoase» de cultură, viaţă şi evlavie creştinească, I. P. S. Voastră se proectează în lumina faptelor contimporane, ca un mare ctitor de şcoale şi asociaţiuni, biserici şi mănăstiri, — ceea ce leagă viaţa şi activitatea I. P. S. V. cu fire tainice şi trainice, de cursul vremurilor şi oamenilor ce vor să vie.

Precursor, animator şi călător la Locurile sfinte, I. P. S. Voastră şi-a întors privirile şi spre apus, pentru ca prin colaborări frăteşti să duceţi ideea înfrăţirii şi unirii bisericilor pe tărâmul realizărilor practice, atât de mult dorite şi aşteptate de lumea cu adevărat creştină.

In toată aceasta scurtă, dar bogată activitate, desfăşurată în cadrul intern şi extern al bisericii noastre dreptslăvitoare, atât în senz intensiv cât şi extensiv, — I. P. S. Voastră a dat dovadă de înalte frumuseţi sufleteşti, rămânând totdeauna credinclos desinteresat al votului făcut cu ocaziunea alegerii întru arhiepiscop şi mitropolit, ca adecă să **Vă jertfiţi toate puterile şi toată munca, cu tot devotamentul ce-l veţi putea cuprinde în suflet, pentru înălţarea bisericii, pentru binele şi fericirea neamului.**

Preoţimea, conştientă de rosturile şi răspunderile ei, văzând secerişul boget, iar lucrătorii puţini, — îşi leagă nădejdile şi aşteptările înfăptuirilor viitoare, de personalitatea I. P. S. Voastre. Vă priveşte cu deplină încredere şi Vă oferă respectuosul ei omagiu. Cu asigurarea celui mai sincer devotament, Vă exprimă cele mai vii doriri de bine şi sănătate, ca să puteţi şi mai departe continua, consolida şi desăvârşi opera constructivă, începută de Mitropolitul Şaguna. In acelaş timp se roagă bunului Dumnezeu, ca totdeauna să fiţi păziţi şi dăruiţi bisericii noastre, «în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului» creştin.

Intru mulţi ani, Stăpâne şi Părinte! Pr. *Il. V Felea.*

Pios tribut de recunoştinţă

Duminecă, în 25 Mai a. c. a adormit în Domnul Arhiepiscopul, Lord Raudall Thomas Davidson, fost primat al Angliei. Anunciul funebral, dat din partea familiei, spune: «Arhiepiscopul Lord Davidson a intrat în viaţa de veci, azi dimineaţă, mulţumind lui Dumnezeu pentru viaţa de aici şi de dincolo».

El s'a născut în Edinburgh, la 7 April 1848, din familie aristocrată. A fost hirotonit în 1874. In 1878 s'a căsătorit cu fiica Arhiepiscopului Tait. La 1891 a ajuns episcop, iar la 12 Februar 1903 a fost instalat în scaunul sfântului Augustin.

Om al palatului, regina Victoria îl preţuia pentru caracterul său nobil şi sincer. Era sfetnicul sfetnicilor tronului în toate actele vieţii publice.

Nu era un savant, dar savanţii îl înconjurau de admiraţie unanimă.

Avea o experienţă de viaţă, pentru care era considerat nestorul neamului său.

Un idealist incorigibil, care timp de o jumătate de secol a purtat steagul imperativelor creştine. Un realist, care a recunoscut că faptele şi împrejurările nu împing la catastrofe decât atunci, când sunt învăluite în mască înşelătoare. Un singur conflict a cunoscut în viaţă între idealismul şi realismul propriei sale fiinţe. Sub cârmuirea sa, biserica anglicană s'a consolidat în interior şi s'a organizat, lărgindu-se în toate continentele rotogolului pământesc, şi-a întins hotarele ei până în graniţele spirituale ale tuturor confesiunilor creştine. A dărâmat zidurile despărţitoare, deschizând căile colaborării între toţi creştinii. Contactul cu protestanţii l-a luat acasă în Anglia, chemându-i în biserica naţională să realizeze idealul lui Hristos. Drumul spre latini l-a început invocând legăturile vechi cu galicanii din Franţa şi câştigând în urmă pe arhiepiscopul Mercier din Belgia în scopul discutării frăteşti a controverselor papale. Cel mai simpatic capitol al vieţii lui îl formează legăturile cu ortodocşii. Patriarhiile vechi ortodoxe erau ameninţate să fie azi pioase reminiscenţe ale tragediei războiului mondial, dacă marele Ierarh nu şi-ar fi pus în cumpănă tot prestigiul şi autoritatea sa în calea urgiei mahomedane. Când sovietele se pregătiau să execute pe patriarhul Tichon al Rusiei, Arhiepiscopul Davidson cu glasul său a oprit braţul ucigaşilor.

La serbările niceeane din 1925, a arătat atâta dragoste oaspeţilor ortodocşi: patriarhului Fotie şi Damianos, cât şi pribegilor ruşi, încât a instituit o zi anuală de prăsnuire, la 29 Iunie, pentru înfrăţirea anglo-ortodoxă, în care zi un reprezentant al universităţilor engleze să demonstreze meritele neperitoare pentru creştinism ale glorioasei biserici ortodoxe.

Bătrânul Ierarh nu ne-a trecut cu vederea nici neamul, nici biserica noastră naţională.

In 14 Noemvrie 1916, trimite mitropoliei Iaşului această solie: «Membrii englezi şi sârbi, precum şi prietinii asociaţiei bisericilor anglicane şi răsăritene, doresc să exprime admiraţia şi simpatia lor pentru viteaza armată şi bravul popor al noului lor aliat, cu ocazia aderării lui la cauza comună, faţă cu grave dificultăţi şi pericole şi să vă transmită nădejdea lor de frăţească înţelegere şi conlucrare între bisericile noastre şi încrederea lor, că prin rugăciunile noastre unite, Atotputernicul Dumnezeu va dărui biruinţa desăvârşită în această luptă pentru libertate, naţionalitate şi religie si va desăvârşi întregirea bisericii şi a poporului românesc».

Iar mai târziu scrie: «In aceste timpuri ale războiului mondial şi de deosebite încercări şi restrişti, ţin să vă asigur în nu-

Frângurele

I

Susur de ape, zvon de codru,
Şi rugă, se 'nfrăţesc în zare,
Revarsă peste lume, noapte,
Cerească binecuvântare.

Trimite somnul să mă poarte
In lumi de visuri şi de stele,
Ca trilu 'ntârziat de greer
S'adoarmă cântecele mele.

Şi pune-mi lângă suflet straje
Să nu mi-l năruie pământul,
Să nu s'apropie minciuna
Să-i fure focul şi avântul.

II

Adună-mi gândurile, noapte,
Ca pe 'nfloritele zorele
Şi somnul dătător de pace
Trimite-l zbuciumărei mele.

A visului măiastră lume
Să mi-o învăluie 'n lumină
Aprinsă candela dreptăţei
De-asupra inimei să-mi ţină.

Cu focul dragostei de oameni
S'o simt în zori cum se deşteaptă
Şi la altarul jertfei sfinte
Să-şi întrupeze visu 'n faptă!

III

Sfârşit-au ruga lor de seară
Duioasele priveghetori,
Cu galbene sclipiri se stinge
Pe culme focul de păstori.

In poarta mănăstirii vântul
Adoarme ca un pelerin
Pe şesuri apele visează
Podoaba cerului senin.

Iar luna val de foc revarsă
Din vârful munţilor uimiţi
Căci trece Dumnezeu, să vadă
De-i dorm copiii liniştiţi...

I. U. SORICU.

Tulburătoare...

Tulburătoare clipe,
Ce măcinaţi puterea
Avântului spre zarea
Ce aduce re'nvierea,

Nu vă credeam haine,
Nici rostul vostru negru
Capabil să înfrângă
Şi sufletul integru..

Dar azi, când înainte-mi
Vă prăvăliţi enorme
Şi gătuiţi sălbatic
Cu mânile diforme

Tot ce-am crezut în viaţă
Altar de închinare,
Eu vă privesc cu ochii
Robiţi de răsbunare...

Şi'n inima mi sihastră,
In pâlpâiri amare,
Un crez străbun apune
Şi altul nou răsare.

VASILE STOICANEA.

mele Domnului nostru de profunda simpatie pentru suferinţele ce aţi fost chemat a îndura. Rapoartele ce ni-au sosit despre acele groaznice încercări deşteaptă în inima noastră o adâncă simpatie, care este egală cu admiraţia noastră, pentru curajul şi perseverenţa, cu care poporul român a înfruntat acele pericole... Apostolul scrie: «La timpul cuvenit vom culege rodurile, dacă nu desnădăjduim» (Galateni 6, 9).

După războiu, Arhiepiscopul de Canterbury s'a informat de toţi paşii de progres ai bisericii noastre naţionale. Solii trimişi în ţara noastră au constatat aici o operă creatoare, plină de nădejdi. Arhiepiscopul Raudall Davidson consideră biserica noastră cea mai indicată a fi mijlocitoare între răsăritul şi apusul creştin.

Marele defunct a închis ochii în nădejdea realizării idealului unirii bisericilor.

— «Pavel samănă, Apollo udă, dar Dumnezeu se îngrijeşte de creştere» — resumă încrederea lui. Drumul unirii nu va fi scurt, — dar izbânda e sigură», spunea cu smerenie şi nestrămutată credinţă.

Cu două zile înainte de moarte, Davidson a chemat la patul său pe Arhiepiscopul Cosmo Lang. Acesta îngenunchind a primit binecuvântarea muribundului, şoptindu-i: Păzeşte înţelepciunea! După două zile, urmaşul lui Davidson a expus în capela palatului diferite momente din viaţa fostului primat şi amintiri personale din 30 ani de colaborare cu defunctul slujitor al lui Hristos, pe care l-a caracterizat creştin şi preot şi om de model.

T. S.

Sf. Sinod

După serviciul divin, celebrat la Patriarhie, în prezenţa Inalţilor prelaţi şi a ministrului instrucţiei, membrii Sf. Sinod s'au întrunit în sesiune de primăvară, în 2 Iunie 1930.

Dl ministru Costăchescu citeşte mesajul regal de deschidere a sesiunii.

I. P. S. Sa Patriarhul Miron rosteşte cuvânt de bun sosit şi face comunicări cu privire la conferenţa diortodoxă dela Sf. Munte Athos şi la conferenţa dela Londra a bisericii anglicane.

Se aleg diferitele comisiuni şi se repartizează lucrările.

In şedinţa din ziua a doua se dă citire proectului, alcătuit de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, privitor la reforma învăţământului teologic. — In şedinţa următoare s'a hotărât ca proectul de lege aprobat de sinod să fie prezentat de II. PP. SS. LL. mitropoliţii: Pimen, Nicolae, Nectarie şi Gurie, înaltei regenţe, primului ministru şi ministrului de instrucţiune cu rugămintea, ca el să fie votat de corpurile legiuitoare chiar în sesiunea actuală, astfel ca la toamnă să poată fi pus în aplicare.

In şedinţa de după amiază membrii sinodului au discutat regulamentul de aplicare a legii de mai sus.

Desbaterile continuă.

Oastea Domnului

In şedinţa Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei noastre din 19 Mai, în legătură cu activitatea misionară a clerului şi asociaţiile religioase accentuate în raportul Consiliului arhiepiscopesc, păr. protopop Emilian Stoica, s'a adresat I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, cu următoarele:

Una dintre cele mai însemnate realizări săvârşite în cei 10 ani, de când aţi luat I. P. S. Voastră conducerea bisericii noastre, este mişcarea religioasă pornită de păr. Iosif Trifa prin ziarul popular Lumina Satelor şi organizaţia Oastea Domnului.

Asupra acestei mişcări mult controversate deşi direcţionarea ei cade în competinţa tagmei preoţeşti şi în special al ierarhiei, totuşi socotesc de necesar a se face şi aici anumite precizări.

Lumina Satelor se tipăreşte azi în aproape 20,000 exemplare şi organizaţia Oastea Domnului are cam tot atâţia membri.

N'aş putea afirma, că păr. Trifa a avut în capul său Oastea Domnului, aşa cum e astăzi, atunci când la chemarea Inalt Prea Sfinţiei Voastre şi a focului sacru din sufletul său a luat conducerea foii «Lumina Satelor».

La început această bună foaie populară se deosebea de alte ziare similare numai prin aceea că judeca prin prisma învăţurilor lui Hristos toate întâmplările zilei.

Mai apoi a început a propovedui abţinerea dela alcool şi sudalme.

Dintru'ntâi n'a fost bine primită, era socotită ca un oaspe nepoftit, care tulbură liniştea satelor, care caută să amestece pe Dumnezeu, al cărui loc e numai în biserică, după părerea unora, şi în afacerile noastre de toate zilele.

Dar ea, foaia, prin munca inspirată şi îndărătnicia statornică a părintelui Trifa a răzbit în popor.

Cu sprijinul preoţimii, dar mai mult fără el, a pătruns în toată România din Banat până în Basarabia şi din Maramureş până în Dobrogea, şi a germinat, ca un mărgăritar al acestor frământări, Oastea Domnului.

Dibuind la început pe încetul şi-a cristalizat activitatea în întruniri săptămânale, cu un anumit ritual.

Lumea stă nedumerită.

Unii atribue acestei mişcări înclinări sectare. Se întrunesc mai mult fără preoţi, nu fac servicii după tipic, rostesc rugăciuni improvizate de ei, cântă cântări în versuri compuse de ei pe melodii proprii, străine de melodiile bisericii.

Dar aceasta e mişcare sectară; cel puţin metodele ei sunt sectare.

Chestiunea nu este tocmai aşa, şi pentru dreapta ei judecată trebue încadrată în sfere mai largi a activităţii pastorale potrivite ritmului vieţii de azi.

Inainte de războiu diregătoria preoţească era cu mult mai uşoară.

Serviciile rituale plus o atitudine pronunţată naţională erau suficiente pentru satisfacerea nevoilor sufleteşti religioase ale credincioşilor şi pentru a fi un bun preot.

Era o activitate pastorală statică.

Dar azi aceasta nu mai e de ajuns.

Războiul a deslănţuit un val de imoralitate, care se cere combătut cu aceeaşi vehemenţă, cu care bântue.

Dar paralel cu acesta s'a născut în straturile largi ale poporului un curent de o mai intensă viaţă religioasă, pe care nu-l mai mulţumeşte activitatea de până acum a preotului, care e prea teoretic în cuvântările sale. Preoţimea n'a înţeles peste tot acest curent, cel puţin nu şi-a înteţit activitatea potrivit noilor împrejurări şi astfel vedem miraţi cum credincioşii noştri neputându-şi potoli setea religioasă la izvorul curat al ortodoxiei, se adapă în multe părţi din apa tulbure a sectarilor.

Inalt Prea Sfinţia Voastră cu perspicacitatea arhipăstorului vigilent aţi înţeles mişcarea, şi prin acţiunea părintelui Trifa aţi dat preoţimii un ajutor şi un îndreptar.

E adevărat că Oastea Domnului întrebuinţează metode usitate de sectari, dar e potrivit să ne întrebăm dacă ortodoxia stă în păstrarea formelor înţepenite în tipicul ritualului?

Oastea Domnului aduce o frământare în parohiile noastre; mai mult, lăsată de capul ei, poate constitui o punte de trecere la sectari. Trebue să ţinem seamă însă, că Oastea Domnului e un organ de luptă, şi în luptă o oaste poate avea pierderi. Şi orice comandant preferă 50 ostaşi vioi, credincioşi, gata de luptă, altor 100 nepăsători şi indeferenţi.

Oastea Domnului bine condusă trezeşte, la o nouă viaţă, ortodoxia amorţită a satelor noastre.

Inalt Prea Sfinţia Voastră iniţiaţi astăzi reînvierea monahismului luminat care va fi o puternică pârghie de înălţare a vieţii religioase de sigur.

Dar Duhul suflă unde voeşte. Şi El astăzi suflă viu prin această Oaste a Domnului.

Vedem cu plăcere cum această modestă Oaste aduce sub flamura ei distinşi membri ai clasei intelectuale, clasa cea mai apatică a societăţii noastre sub raportul vieţii şi al practicei religioase.

In Bucureşti păr. Toma Chiricuţă dela biserica Zlatari a întemeiat o revistă de propagandă religioasă pentru intelectuali: Fântâna Darurilor cu concursul scriitorilor de renume: Al. Lascarov, Moldovanu şi I. Gr. Oprişanu. Revista este excelent redactată, scriitori numiţi sânt adevăraţi apostoli laici; nu ştiu dacă mişcarea a prins, ştiu însă că scriitorii Moldovanu şi Oprişanu luând cunoştinţă de organizaţia Oastea Domnului au intrat într'însa şi astazi desvoltă un apostolat remarcabil în grupul Bucureşti al Oastei Domnului.

Comunicând părintelui Trifa unele nedumeriri ce circulă în cercurile preoţeşti asupra Oastei Domnului, Sf. Sa mi-a spus: *Prindeţi mişcarea.* Iată cuvântul-lozincă ce ne fixează categoric şi imperios atitudinea faţă de această mişcare, dacă voim ca ea să rămână în alvia bisericii şi să o întărească pe aceasta.

Am socotit de necesare aceste precizări în Adunarea noastră eparhială, pe de o parte ca un omagiu activităţii misionare atât de intense şi reuşite, dar şi istovitoare a păr. Trifa, dar şi ca un memento: Domnilor membri intelectuali ai acestei Adunări cu invitarea de a se apropia de ea şi a o cunoaşte, fraţilor protopopi de a se interesa de conducerea ei, Inalt Prea Sfinţiei Voastre cu rugămintea de a o lua în mai de aproape cercetare şi a o direcţiona.

*

— Imediat ia cuvântul Inalt Prea Sfinţitul Mitropolit şi din scaunul prezidenţial dă următoarele clarificări, cuprinse într'un foarte scurt extras:

Direcţionez această mişcare. Nu numai am luat în mână conducerea ei, ci am înfiinţat-o chiar.

In congrese şi întruniri am atras atenţia preoţilor mei, că poporul nostru nu mai e acelaş ca acum 40—50 de ani. Mai ales acum după războiu este o sete religioasă, care nu mai poate fi îndestulită cu metodele de păstorire de până acum, cu serviciile rituale şi cu molitvelnicul.

Precum agricultorul care ar întrebuinţa şi acum plugul de lemn, ar fi slab agricultor şi ar avea o şi mai slabă recoltă, tot asemenea succese va avea şi preotul cel ce-şi reduce activitatea la metodele vechi.

Azi poporul ceteşte ziare, broşuri, cărţi, el vrea să se adape la isvorul învăţăturii creştine, să citească Sf. Scriptură pe care nu i-o putem refuza.

Preotul cel ce predică teoretic şi-şi mărgineşte activitatea de predicator la mustrări moralizatoare, ca: să nu sudui, să nu furi, etc... se află încă la plugul de lemn. Aceasta nu mai ajunge. Trebue să împărtăşeşti poporul cu realităţile superioare ale vieţii spirituale, să-l aduci în legătură cu Hristos, cu viaţa în Hristos.

Multă vreme am căutat între preoţii noştri un om ca să mă înţeleagă. Mă felicit şi mulţumesc lui Dumnezeu că am găsit în păr. Trifa omul de nădejde care mi-a înţeles intenţiile şi pe care-l socotesc unul din cei mai vrednici colaboratori ai mei.

Ii mulţumesc din acest loc pentru activitatea lui misionară pe care o desvoltă la Lumina Satelor şi în Oastea Domnului cu toată priceperea şi cu toată hărnicia.

Mişcarea e bine iniţiată şi bine condusă.

Zic şi eu: *Captaţi mişcarea* pornită tocmai pentru a preîntimpina trecerea la sectari. Oastea Domnului trebue să fie o punte de trecere dela sectari la noi şi nu invers.

Preotul trebue să stea în fruntea ei. Nu vă izolaţi de ea, ci prindeţi-o. Căci ea trebue să rămână în alvia bisericii şi să aducă şi mişcarea sectară în aceeaş alvie.

Şi dacă în acest curent de trezire religioasă vor intra şi intelectualii, va fi pentru ei un titlu de onoare? —

*

Adunarea eparhială a ascultat cu viu interes declaraţiunile I. P. S. Sale, iar la fine le-a aclamat.

Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, filiala Sibiu

CONVOCARE

In baza hotărârii Comitetului convoc pe toate membrele şi pe toţi membrii, binevoitorii şi sprijinitorii Societăţii ortodoxe a femeilor române, filiala Sibiu în

Adunarea generală extraordinară

pe Duminecă, 15 Iunie 1930, la ora 11 a. m. în sala cea mare a prefecturii judeţului Sibiu, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Reorganizarea filialei,
2. Alegerea comitetului.

Este necesar ca filiala Sibiu, ca centru al mitropoliei ortodoxe române al Ardealului, să fie astfel organizată ca să poată desvolta o activitate din cele mai rodnice, ceeace însă este condiţionat de conlucrarea tuturora.

Sibiu, 2 Iunie 1930.

Eugenia Tordăşianu
prezidentă.

Ziua eroilor în Sibiu

Ziua cinstirii memoriei eroilor, morţi pentru întregirea neamului, s'a sărbătorit şi în anul acesta, în întreaga ţară cu deosebită solemnitate.

Oraşul nostru a îmbrăcat haina de sărbătoare. Toate edificiile publice, erau pavoazate cu drapele naţionale.

Sfta liturgie a fost oficiată în catedrala noastră în mod solemn, din partea P. S. S. arhiereul *Vasile*, cu o mare asistenţă. A asistat I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, toţi dnii ofiţeri în garnizoană, în frunte cu dl general *Stefan Panaitescu*, Comandantul Corpului VII Armată Sibiu, funcţionarii publici, în frunte cu dl general Dr. *Gheorghe Moga*, prefect judeţean, toată tinerimea şcolară, era dusă la cimitirul eroilor, şi totuşi spaţioasa noastră catedrală a fost arhiplină.

După terminarea sftei liturgii, întreaga asistenţă din catedrală a mers la cimitirul eroilor, unul din cele mai bine îngrijite cimitire, unde se aflau postaţi, elevii tuturor şcoalelor din Sibiu, însoţiţi de profesori, precum şi toate trupele garnizoanei Sibiu.

Solemnitatea s'a început prin celebrarea parastasului, oficiat de P. S. S. arhiereul *Vasile*, cu mare asistenţă; iar duioasele cântări dela parastas au fost executate de corul Academiei teologice, condus de profesorul C. Popa.

După terminarea slujbei dumnezeeşti, s'au rostit cuvântările comemorative.

Din partea bisericii noastre, a vorbit părintele protoiereu Iosif Serafim, din partea bisericii evanghelice preotul I. Wagner, din partea armatei dl Colonel Vasilescu; iar în numele corpului didactic dl profesor catihet Mihail Neagu.

Mormintele erau acoperite cu flori, din partea tinerimii şcolare.

După terminarea vorbirilor, a urmat defilarea tinerimii şcolare şi a armatei primită de I. P. S. Sa şi dnii Generali. In decursul defilării muzica militară a intonat încontinuu imnul duios al «Soldatului necunoscut».

Pe un timp admirabil de vară s'a desfăşurat această duioasă serbare în mod demn.

Participanţii s'au întors în oraş, cu vechicule, înviorati în sufletul lor, că şi-au îndeplinit o pioasă datorinţă faţă de aceia, cari cu propria lor jertfă ni-au dat întregirea neamului.

In după-ameaza zilei mai multe muzici militare au cântat în diferitele centre ale oraşului nostru.

Al treilea congres general

al Misionarilor ortodocşi din Ţară care se va ţinea în Cernăuţi în zilele de 27—30 Sept. 1930.

Programul lucrărilor:

Sâmbătă 27 Septemvrie: Sosirea în Cernăuţi a congresiştilor şi găzduirea lor în Internatul Seminarului Clerical.

La ora 7 seara: Sf. priveghere în capela seminarială.

Duminecă 28 Septemvrie: ora 9 dimineaţa: Liturgie arhierească oficiată în Biserica catedrală de I. P. S. Mitropolit Nectarie asistat de congresişti. Va urma apoi o doxologie cu un cuvânt de bineventare rostit de I. P. S. Sa. Corul mitropolitan va executa cântările liturgice şi un concert religios.

La ora 12 din zi: Şedinţa I. Deschiderea congresului în sala sinodală de către I. P. S. Mitropolitul Nectarie al Bucovinei. Va urma formarea biroului, salutul autorităţilor locale, expedierea telegramelor de rigoare.

La ora 1½: Vizitarea reşedinţei mitropolitane.

La ora 2: Masă comună în palatul mitropolitan.

La ora 4: Vecernia în biserica catedrală.

La ora 5½: Catehizaţia dominicală cu adulţi în aula liceului real.

La ora 6½ Şedinţa II.:

a) Referatul Secţiei Culturale Cernăuţi.

b) Referatele diferitelor comisiuni alese de congresul din Chişinău.

c) Proect de statut pentru congresele misionarilor ortodocşi din Ţară (Dr. Tarangul).

La ora 9½ seara: Cină comună.

Luni 29 Septemvrie. La ora 7½ dim.: Sf. Liturghie în capela mitropolitană şi predică rostită de predicatorul catedral Olivian Sorocean.

La ora 9: Ceai comun.

La ora 10: Şedinţa III.: Referatul şi discuţia asupra subiectului: «Organizarea caritătii creştine în organismul Bisericii ortodoxe române».

La ora 1: Vizitarea facultăţii teologice şi masă comună.

La ora 3½ p. m.: Vizitarea şcoalei cantorale, de pictură, a internatului «Mitropolitul Vladimir» şi a Internatului «Mitropolitul Nectarie», precum şi a fabricei de luminări.

La ora 5 p. m.: Şedinţa IV. Referatul şi discuţie asupra subiectului: «Valoarea misionară a s. Mărturisiri, Educaţia poporului pentru primirea deamnă a acestei taine şi îndrumări de metodă pentru săvârşirea ei».

Şedinţa intimă: Discuţii contradictatorii între preoţii misionari cu subiectul practic «Sf. Tradiţiune, ca isvor al credinţei».

La oră 9 seara: Cină comună.

Marţi 30 Septemvrie ora 7 dimineaţa: Plecarea cu autocamioane la sf. mănăstire Putna.

La ora 10: Parastas la mormântul lui Ştefan cel Mare şi conferinţa ţinută de Stareţul s. mănăstiri, I. P. C. Sa arhimandritul-mitrofor Grigorie Volcinschi care va vorbi despre «istoricul şi odoarele acestei mănăstiri».

La ora 12: Curs biblic cu membrii grupării «Oastea Domnului» din judeţul Rădăuţi (demonstrarea misionarismului laic).

La ora 1: Masă comună.

La ora 2 p. m.: Plecarea la Suceava.

La ora 5 p. m.: Pelerinaj la s. s. moaşte ale s. m. m. Ion cel Nou, caftist.

La ora 6 p. m.: Ceai comun. Inchiderea congresului. —

Venerabilii preoţi misionari vor binevoi a înainta Consiliului Eparhial Secţia Culturală până cel târziu la *31 Iulie* 1930 lucrările lor asupra subiectelor: 1. «Organismul Bisericii ort. rom.» şi 2. «Valoarea misionară a sf. Mărturisiri, educaţia poporului pentru primirea deamnă a acestei taine şi îndrumări de metodă pentru săvârşirea ei».

Pentru fiecare subiect I. P. S. Mitropolitul Nectarie va numi câte un referent care va face un referat general cu recenzia tuturor lucrărilor incurse, ca onoratul Congres să poată câştiga o evidenţă cât se poate de complectă asupra părerilor emise şi să poată discuta şi hotărâ în consecinţă.

Comisiunile alese de Congresul din Chişinău vor refera în şedinţa II. asupra deziderateloe fixate în acel Congres (vezi «Darea de seamă» despre al doilea Congres general al Misionarilor ortodocşi din Ţară», pag. 16—18).

INFORMAŢIUNI

Festivităţi în Turda. Baroul advocaţilor din Turda învită la festivităţile de inaugurare a statuei lui *Dr. Ioan Raţiu* ce se vor ţinea în Turda Luni în 9 Iunie, a doua zi de Rusalii, 1930. Dimineaţa, la ora 8 şi jum., se celebrează liturghie şi parastas, pentru odihna sufletelor lui Dr. Ioan Raţiu şi a soţiei sale Emilia n. Orghidan, în bisericile româneşti din localitate. La ora 11 urmează: desvelirea statuei, discursuri, defilare şi depunerea coroanelor în faţa statuei. După banchet, se vor da: serbări poporale în parcul oraşului şi concert. — Biroul de incartiruire se află la Camera de agricultură în piaţa Mihai Viteazul.

Expoziţie. Din prilejul împlinirii unui deceniu de activitate, Seminarul de Pedagogie teoretică din Cluj de sub conducerea dlui O. Ghibu, profesor universitar, a organizat o *Expoziţie* a şcoalei româneşti din anii 1919—1929, cu menirea de a înfăţişa şcoala de toate gradele şi categoriile, prin tot ce s'a tipărit despre ea şi pentru ea în România. Expoziţia se deschide Duminecă, 8 Iunie c. ora 11 a. m. în sala mare a Bibliotecii Universităţii Cluj (etajul II) şi va rămânea deschisă, între ora 10—1 şi 4—6, în fiecare zi de lucru, până la 20 Iunie.

Act de mulţămire. Societatea studenţilor în teologie, Sibiu, exprimă cele mai vii mulţumiri următorilor binevoitori, cari au contribuit la fondul societăţii cu ocazia concertului dat în ziua de 25 Mai a. c. în oraşul Sebeş:

Dr. Ioan Cusută 500 Lei, Dănilă Roşu 100, Trifon Puşcariu 60, A. Ionescu 40 Lei, Tocaci 40, Protopop Medean 40, d-şoara Popovici 25 Lei, d-şoara M. Chirca 20, d-şoara M. Lupşe 20, Filimon Tincu 20, Trifu Ştefan 20, dl Munteanu 20, dl Marcu 20, dl Dumitrescu 20, Ispas 20, N. Moldovan 20 Lei. Deasemeni mulţumim părintelui P. Morariu pentru sprijinul acordat, tuturor celor ce ne-au primit şi Onor. public, care ne-a onorat cu prezenţa. — Sibiu din şedinţa comitetului, ţinută la 29 Mai 1930. Ioan Badiu preşedinte, Ioan Rafiroiu secretar-general.

Distincţie. Pentru serviciile aduse învăţământului, ministerul instrucţiunii a conferit revizorului şcolar I. r. al judeţului Sibiu, *Candid Popa*, medalia Răsplata muncii pentru învăţământ, cl. I.

ŞTIRI LOCALE

In Dumbravă. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, Reuniunea femeilor meseriaşilor români din Sibiu pentru ocrotirea neputincioşilor, Societatea naţională a meseriaşilor, industriaşilor şi comercianţilor patroni români din Sibiu, şi Asociaţia restauratorilor şi hotelierilor români din Sibiu, învită la *Maialul* (serbarea câmpenească) ce se va ţinea Luni, în 9 Iunie 1930 (a doua zi de Rusalii) în Dumbrava oraşului. (La caz de timp nefavorabil Maialul se ţine Duminecă în 15 Iunie a. c.) Participanţii sânt rugaţi a se întruni la localul «Reuniunii», strada Brukenthal Nr. 17, la ora 7½ dimineaţa, de unde cu drapelele şi cu muzica în frunte la ora 8 va fi plecarea spre Dumbravă. Inainte de ameazi se vor aranja diferite jocuri distractive. La ora 2 d. a. începe dansul. — *Comitetele.*

Nr. 5056/1930. (29) 1—3

Concurs

La *Şcoala Normală Ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu*, sunt vacante în anul şcolar 1930/31 următoarele catedre şi ore:

a) Secţia de băieţi:

1. Limba franceză 15 ore; 2. Ştiinţele fizico-chimice 11 ore: 3. Educaţia fizică 28 ore; 4. Limba română 7 ore; 5. Istoria 5 ore; 6. Educaţia cetăţenească 3 ore; 7. Geografia 6 ore; 8. Violina 8 ore.

b) Secţia de fete:

1. Ştiinţele padagogice şi practica învăţământului 24 ore; 2. Limba română şi franceză 15½ ore; 3. Istoria, dreptul şi limba română 12 ore; 4. Matematica şi Ştiinţele fizico chimice 14 ore; 5. Gospodăria 22 ore; 6. Religiunea 8 ore; 7. Ţesutul şi sericicultura 8 ore; Desemnul 4 ore.

Salarul este identic cu al şcoalelor normale de stat şi îl plăteşte Ministerul Instrucţiunii.

Candidaţii, cari doresc să ocupe vreuna din catedrele vacante, pe lângă condiţiile prevăzute la art. 36 din legea pentru învăţământul secundar, vor mai dovedi, că sânt creştini de religia ortodoxă. La secţia de băieţi se va da preferinţă absolvenţilor unei şcoale teologice superioare.

Cererile se vor adresa, până la 30 Iunie crt. *Consiliului arhiepiscopesc*, Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 17 Mai 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 5314/1930. (31) 1—3

Concurs

La Liceul ortodox-român «Avram Iancu» din Brad, sunt vacante în anul şcolar 1930/31, următoarele catedre şi ore:

1) Limba română şi Limba latină 14 ore; 2) Limba română 12 ore; 3) Limba franceză 17 ore; 4) Limba germană 9 ore; 5) Istorie 14 ore; 6) Geografie 15 ore; 7) Şt. naturale 12 ore; 8) Desemn şi Caligrafie 9 ore; 9) Educaţie fizică 14 ore.

Salarul este identic cu al Liceelor de stat şi îl plăteşte Ministerul Instrucţiunii.

Candidaţii, cari doresc să ocupe vre-una din aceste catedre vacante, pe lângă condiţiile prevăzute la Art. 36 din legea pentru învăţământul secundar, vor mai dovedi, că sânt creştini de religia ortodoxă-română. Se va da preferinţă, în condiţii egale, absolvenţilor de şcoale teologice superioare.

Cererile se vor adresa până la 30 Iunie 1930, *Consiliului Arhiepiscopesc ortodox-român* în Sibiu.

Sibiu, 1 Iunie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Primăria municipiului Sibiu

Ad. Nr. 4321/1930. (30) 1—1

Mulţumire

Cheta, introdusă în oraşul Sibiu de către comitetul pentru ajutorarea sinistraţilor din comuna Costeşti, s'a încheiat acum şi rezultatul bănesc de Lei 91,992 s'a predat destinaţiei sale.

Succesul acesta frumos al cheteî dovedeşte simţul de sacrificiu al populaţiei acestui oraş şi îmi este o datorinţă plăcută a exprima tuturor donatorilor nobili mulţumiri călduroase în numele comitetului de ajutorare şi al sinistraţilor.

Dr. Goritz
primar.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor
în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (27) 5—7
Dumitru Duşleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe în permanenţă

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul
✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu preţuri moderate

---

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiţi

MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de Ioan cav. de Puşcariu. Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 14 Iunie 1930 45—46

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful

Organ național-bisericesc

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român

Sibiu

Str. Șaguna 8

x. (Of.)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

M. S. Regele CAROL II urcă tronul

In preajma sărbătorii închinate Pogorârii Sfântului Duh, A. S. Regală fostul principe moștenitor Carol se înapoiază în țară, ear în prima zi a acestei sărbători din anul 1930 M. Sa Regele Carol II ocupă tronul României întregite.

După pribegie de mai bine de patru ani, departe de pământul iubit al patriei, a sosit astăzi în mijlocul nostru, aclamat cu însuflețire de toți ceice doresc să vadă înstăpânite în țara aceasta pacea și concordia între frați, în locul neînțelegerilor și a luptelor feroce din timpurile mai nouă.

Vom zice și noi, credincioșii bisericii ortodoxe din Ardeal, ceea ce a zis la întoarcerea Prințului Carol un mare fruntaș al neamului românesc:

«Vechiul prinț Carol să învie! De altul nu voim să ni aducem aminte!»

Pe acel prinț, Ardealul liberat l-a înconjurat totdeauna cu toată dragostea și încrederea sa.

Acelaș Ardeal nu dorește astăzi alt ceva, decât ca Cel Atotputernic să hărăzească Maiestății Sale Regelui *Carol II*, ca urmaș al marilor săi înaintași Carol I și Ferdinand I, o domnie dintre cele mai înfloritoare și mai rodnice atât pentru țară, cât și pentru dinastia noastră iubită!

Înțelepciunea noului Suveran și a Sfetnicilor Săi să ne ferească de tot răul și primejdia!

Să trăiască Regele Carol II!

Proclamația Suveranului

Către Români,

Impins de marea Mea dragoste de Țară, am sosit în mijlocul Poporului Meu spre a fi, conform făgăduinții date, pavăză Fiului Meu și strajă Patriei.

Când acum mai bine de patru ani, mijloace, pentru Mine neînțelese, au fost întrebuințate, față de Scumpul Meu Părinte și față de Mine, să Mă silească a Mă îndepărta de Țara Mea iubită, nu am putut crede o clipă că o Domnie atât de glorioasă se va sfârși fulgerător.

Astăzi în mijlocul vostru am venit cu inima plină de dragoste pentru toți Românii și cu singurul gând de a strânge împrejurul Tronului pe toți fiii Patriei dornici de muncă și de adevăr.

In sufletul Meu nu a rămas nici o umbră de resentiment față de acei cari, în răstimpul pribegiei, au crezut că puteau prin vorbele lor să steargă din inima acelui Popor, în mijlocul căruia M'am născut și am crescut, legătura sufletească ce Ne-a unuit.

In clipele grele prin care trece Țara, fac cel mai cald apel tuturor fiilor săi, la cea mai sinceră și desinteresată colaborare pentru desvoltarea forțelor ei vii.

Cer ca toți, fără deosebire de opinie politică, credință sau obârșie, să-Mi dea sprijinul lor cel mai larg pentru propășirea Țării prin cinste și demnitate.

Carol

Cuvântarea Maiestății Sale Regelui în ședința solemnă a Adunării naționale

Domnilor senatori,

Domnilor deputați,

Primirea atât de emoționantă ce Mi-o faceți Mă mișcă atât de adânc, căci sânt fericit de a putea resimți prin glasul domniilor-voastre sentimentele acelora cari v'au trimis aci, și de a constata încă odată legătura sufletească ce M'a unit și Mă va unì totdeauna cu poporul Meu.

Jurământul ce l-am depus astăzi în fața reprezentanților națiunii depășește zidurile acestui locaș istoric și pentru sufletul Meu devine un legământ sfânt între Mine-Rege și poporul Meu.

E un legământ luat în fața Celui Atotputernic de a fi părintele plin de grijă și de râvnă al fiilor săi.

Pribegia de mai bine de patru ani departe de poporul în mijlocul căruia M'am născut și am fost crescut, a fost silită de unii, cari prin vorbele lor au îndurerat sufletul Marelui vostru Rege și scumpului Meu părinte și cari au avut de scop de a rupe legătura între Mine și români.

Manifestația înălțătoare de azi dovedește vădit că aceste încercări nu și-au atins scopul și că iubirea ce am dus neclintită în sufletul Meu, față de România este răsplătită cu prisosință prin dragostea ce mi-o arată națiunea prin reprezentanții ei.

Pășesc astăzi cu sufletul înălțat în mijlocul poporului Meu și cu o inimă în care s'a șters cea din urmă mâhnire, chiar față de aceia cari au încercat prin acțiunea lor nechibzuită să rupă legătura indisolubilă între Mine și tot ce simte românește.

Urmând pilda din Scriptură, zic: nu vreau moartea celor ce au greșit, ci întoarcerea lor la matca din care nimeni n'ar fi trebuit să iasă.

Eu nu am venit să mă răsbun pe nimeni, ci cu inima caldă și iubitoare să strâng într'un mănunchi pe toți acei cari au voința și puterea de a colabora pentru propășirea patriei.

Adânc emoționat, gândul Meu se îndreaptă către acei cari înaintea mea au depus aci același jurământ, și cari și-au închinat toată viața binelui țării pe care au fost sortiți s'o conducă. Umbra marilor noștri Regi: Carol I și Ferdinand cel loial, mă însoțesc astăzi în mijlocul Domniilor-Voastre și sufletul scumpului Meu părinte se bucură de a-și vedea astăzi îndeplinită ultima sa voință și cea mai fierbinte a lui dorință.

Pilda ce mi-o dau, prin nesfârșita lor dragoste de țară și apărare a intereselor ei, va fi deplin urmată de Mine.

Eu am crescut în mijlocul vostru, hrana Mea sufletească a fost hrana sufletului vostru, durerile voastre au fost durerile Mele, idealurile neamului Meu au fost idealurile Mele.

Nu pot — văzând aci în fața Mea întruniți reprezentanții românilor dela Nistru pân'la Tisa, din Hotin și pân' la Mare, din

Boian la Vatra Dornii, din Sătmar până'n Săcele şi dela Turnu 'n Dorohoi, să nu mă gândesc cu nespusă evlavie la acei opt sute de mii de morţi, şi la acei luptători din Ardeal, Bucovina şi Basarabia cari, prin sângele lor, au închegat pentru totdeauna unirea naţiei în graniţele ei firesti.

Moştenirea aceasta sfântă trebue s'o păstrăm ca cel mai sfânt odor şi, întărit încă mai mult de către aceste jertfe, sunt hotărât să menţin fără şovăire, jurământul Meu de a păzi neatinsă integritatea teritoriului Naţional.

Spre a duce la îndeplinire, fără piedecă, această făgăduinţă, am nevoie mai înainte de toate, de colaborarea fără preget a tuturor forţelor vii ale naţiunei.

Fără unirea tuturor nu vom putea apare, în faţa celor ce ne pismuesc ca o forţă indisolubilă care, sprijinită pe o armată organizată după ultimile cerinţi, şi care se va putea totdeauna bizui pe deplina mea grijă, spre a păşi definitiv la o muncă paşnică şi harnică.

Greutăţile, cari unora li se par de neînlăturat, vor putea, fără nici o îndoială, să fie călcate în picioare de o Românie unită şi hotărâtă. Nu vreau să pun la îndoeală, nici o clipă, patriotismul acelora cari prin poziţia lor au datoria de a lucra la progresul ţării. Şi sunt convins că toţi, fără deosebire de opinie politică, credinţă şi obârşie, se vor întruni într'un mănunchi în jurul tronului, spre a conlucra cu toţii împreună la aşezarea ţării noastre pe temelii care să i permită o desvoltare şi să-i asigure neclintit locul care-i sortit să ocupe în consorţiul lumei civilizate.

Vom trebui, conlucrând cu acei cu cari sântem legaţi şi, în sentimentele de prietenie cu toate popoarele şi mai ales vecinii noştri, să lucrăm la restabilirea urmelor cari ni le-a mai lăsat marea învălmăşală de acum 14 ani.

Ţara noastră este atât de bogată, are atâtea resurse naturale încât nu putem, cu concursul tuturor, să nu îndreptăm cât mai repede starea economică şi să redăm astfel mulţumirea locuitorilor cari de atâta vreme o aşteaptă. Patrimoniul de bogăţii ale României este atât de mare încât şi pe terenul cultural vom trebui să ne luăm locul în lume, graţie intelectualilor noştri al căror reprezentanţi cei mai de seamă se găsesc în mijlocul Domnilor Voastre.

Domnilor senatori,
Domnilor deputaţi,

Mai am o bucurie pe care ţin să v'o împărtăşesc, bucuria cea mare care în clipele acestea de reîntoarcere îmi umple sufletul, este terminarea celui mai mare chin ce l am avut de îndurat în anii mei de pribegie, în sfârşit mi-am regăsit scumpul meu fiu, pe care îl voi putea, cu toată iubirea, să-l cresc în sentimentele ce au ilustrat pe strămoşii lui: dragostea nestârşită de ţară.

Domnilor senatori,
Domnilor deputaţi,

Ţin încă să aduc mulţumirile mele iubitului meu frate şi tovarăşilor săi din regenţă cari în acest răstimp au avut grijă de buna gospodărie a Ţării.

Sfârşind cuvântul Meu, încă odată fac cel mai călduros apel ca toţi să lucrăm împreună pentru bunul cel mai scump al nostru: Patria. Români din patru unghiuri, Uniţi-vă în gânduri, Uniţi-vă în simţiri.

Inainte spre muncă!

Şedinţa parlamentului şi a Adunării naţionale

La Senat

Şedinţa se deschide la ora 11 (Duminecă); preşedinte dl prof. Tr. Bratu.

Dl G. G. Mironescu, prim-ministru, citeşte decretul de demisie al guvernului prezidat de dl I. Maniu, şi decretul prin care dsa e însărcinat cu formarea noului guvern.

Citeşte apoi decretul pentru abrogarea art. 6 şi 7 din legea statutului familiei domnitoare.

Discutat în secţiuni, se votează luarea în considerare. Se admite amendamentul: Legea publicată în M. O. din 5 Ianuar 1926, prin care s'a primit renunţarea A. Sale Regale Principelui Carol la succesiunea tronului, se *anulează*.

Se depune şi se primeşte legea, prin care moştenitorul tronului să se numească *Mare Voevod de Alba-Iulia*.

La Cameră

Preşedintele adunării, dl Ştefan C. Pop, deschide şedinţa la ora 11 şi jumătate.

Dl Mironescu citeşte decretul de constituire a noului guvern, şi spune că consiliul de miniştri execută prerogativele regale, întrucât doi din Inalţii Regenţi au demisionat.

Se depune proectul votat de senat, prin care moştenitorul tronului României este numit Mare Voevod de Alba-Iulia.

Dl N. Iorga combate această titulatură, pe care o găseşte medievală şi de caracter slavonesc.

Dl Manoilescu apără legea, invocând pilde din Anglia şi Italia.

Se depune proectul prin care se abrogă actul dela 4 Ianuar 1926 şi modificarea unor articole din Statutul Casei regale.

Cu privire la actul amintit, dl N. Iorga face câteva destăinuiri impresionante.

Proectul întruneşte 310 voturi, contra 1.

Adunarea Naţională

Dl Ştefan C. Pop, preşedintele Camerei, deschide şedinţa la ora 2 şi anunţă că senatul şi camera se constitue în Adunare Naţională, având de hotărât asupra prerogativelor regale.

Dl Gr. Iunian citeşte actul, din care se recunoaşte, că *succesiunea la tron se cuvine A. S. Principelui Carol.*

Incep acum declaraţiile reprezentanţilor de partide, care se asociază la această hotărâre. Vorbesc dnii: Maniu, Iorga, Goga, Lupu, Rădăceanu (socialist), Hans Otto Roth (german) Gh. Bethlen (maghiar), A. C. Cuza, preşedinte al Ligii apărării naţionale. Dutzeak (ucrainean), Mayer Ebner (evreu), Garoflid, Omer Vehli (turc).

Membrii partidului liberal n'au luat parte la şedinţă.

Proectul, prin care adunarea naţională repune pe principele Carol în situaţia de moştenitor al tronului este votat cu 485 bile albe pentru, şi 1 bilă neagră contra.

Dl preşedinte Şt. C. Pop, proclamă pe Regele Carol al II-lea ca Rege al României.

Dsa face apoi elogiul foştilor regenţi, atât al celui dispărut Gh. Buzdugan, cât şi al celor în viaţă. După aceasta se suspendă şedinţa, pentru a prepara cele necesare spre depunerea jurământului Regelui Carol II.

Jurământul

La ora 3, M. S. Regele Carol al II-lea, în uniformă de general de aviaţie, a sosit la Cameră, însoţit de A. S. R. Principele Nicolae şi Suita Sa. La intrare a fost întâmpinat de membrii guvernului. In momentul când M. Sa Regele s'a suit la tribună, adunarea şi publicul din loji au izbucnit într'un ropot de aplauze, care au durat câteva minute.

In dreapta M. Sale se afla A. S. R. Principele Nicolae, iar în stânga d. prim ministru G. G. Mironescu, împreună cu membrii guvernului. In locul rezervat miniştrilor se afla corpul ofiţeresc al generalilor.

Dl preşedinte ŞT. C. POP se adresează adunării: Sunteţi întruniţi în adunare naţională pentru prestarea jurământului M. Sale Regelui Carol al II-lea. (Adunarea ovaţionează îndelung, în picioare).

Corpurile legiuitoare întrunite în adunare naţională au constatat, că succesiunea tronului se cuvine Maiestăţii Sale.

M. Sa Regele Carol al II-lea pronunţă formula:

„JUR A PĂZI CONSTITUŢIA ŞI LEGILE POPORULUI ROMÂN, A MENŢINE DREPTURILE LUI NAŢIONALE ŞI INTEGRITATEA TERITORIULUI".

A sărutat apoi crucea şi evanghelia prezentate de P. S. arhiereu Ciosu, vicarul Patriarhiei, şi a semnat pergamentul pe care era scrisă formula jurământului.

Regele rosteşte după aceasta *cuvântarea* Sa, acoperită de aplauze şi urale, dela început până la sfârşit.

Cuvântarea o publicăm pe prima pagină a ziarului nostru.

Răspunde preşedintele într'un avântat discurs.

Solemnitatea se termină la ora 4 şi jumătate.

Presa străină şi noul Suveran al României. Toată presa străină din Londra, Paris, Roma, Varşovia, Viena şi chiar Budapesta, se ocupă amănunţit şi cu simpatie de evenimentele din România în legătură cu întoarcerea M. Sale Regelui Carol II. Ziarele relevă ordinea şi liniştea care domnesc în România, precum şi însufleţirea poporaţiei pentru noul Suveran. Ziarele vieneze subliniază, că nu poate fi vorba de o lovitură de stat în sensul obişnuit al cuvântului, de oarece întoarcerea Regelui era de mult aşteptată de poporul românesc.

Zece ani de arhipăstorire

In Dumineca Rusaliilor din anul acesta s'au împlinit zece ani de când corabia bisericei ort. române de dincoace de Carpaţi e condusă cu atâta înţelepciune de I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul Dr. *Nicolae Bălan*.

Potrivită şi grăitoare coincidenţă că în Dumineca Pogorârii Duhului Sfânt de acum zece ani, darul cel mare al Cerului, prin mijlocirea arhiereilor, a fost împărtăşit celui mai ilustru profesor de teologie din cuprinsul Ardealului.

Profesorul din Sibiu Dr. Nicolae Bălan n'a fost numai un om care s'a impus tuturor prin cultura şi prin munca desfăşurată, n'a fost numai un profesor cu renume strălucit, ci a fost mai presus de toate profesorul părinte, profesorul iubit de toţi aceia, cari s'au adăpat din belşugul sufletului său. Dragostea cu care a fost încunjurat, a făcut ca alegerea sa de mitropolit să fie o sărbătoare pentru toată suflarea românească. Cine nu-şi aduce aminte astăzi de entuziasmul şi bucuria mare care ne cuprinsese pe toţi, cu ocazia acestei norocoase alegeri?

Dar zece ani s'au scurs de atunci şi suntem azi în situaţia fericită de a putea mărturisi, că bucuria noastră n'a scăzut şi că nădejdile noastre n'au fost zadarnice.

Realizările din cei zece ani sunt argumente şi fapte grăitoare, în faţa cărora tot gândul cel rău trebuie să amuţească şi toată îndoiala trebuie să dispară.

Păstorul sufletelor noastre, dela început s'a indentificat integral cu aspiraţiunile bisericii sale şi de atunci şi până astăzi, n'a cunoscut alt drum şi n'a avut altă dorinţă mai mare şi alt ideal mai superior decât înălţarea prestigiului şi recâştigarea drepturilor acestei sfinte biserici. Luptător neînfricat şi stegar nebiruit, stă şi astăzi în fruntea armatei sale de credincioşi şi suntem siguri că prin această nobilă stăruinţă, dreptatea va ieşi biruitoare.

Cu aceeaş grijă părintească şi cu acelaş interes neobosit a vegheat şi a promovat zi de zi înaintarea morală şi culturală a credincioşilor bisericii noastre.

Deosebită grijă poartă zidirilor de catedrale şi biserici în oraşele şi satele lipsite până acuma de asemenea monumente şi mai ales de înzestrare fiecărei parohii cu preoţi vrednici şi bine pregătiţi pentru munca apostolească.

Cele amintite lapidar sunt numai începutul unei opere măreţe pe care I. P. S. Sa intenţionează s'o realizeze şi s'o desăvârşească.

In acest moment de prasnic împărătesc şi de prăsnuire a îm-

plinirii unui deceniu de rodnică activitate a arhipăstoriului nostru, în primul rând ne îndreptăm gândul cucernic şi cerem şi rugăm pe Părintele Ceresc să ţină încă mulţi ani şi plin de sănătate în fruntea bisericii ort. din Ardeal pe I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae.

Aducând cu această ocazie omagiile noastre Inaltului ierarh zicem cu tot sufletul nostru.

Intru mulţi ani Stăpâne!

*

Din prilejul împlinirii alor 10 ani de arhipăstorire din partea I. P. S. Sale Mitropolitul nostru *Nicolae*, după terminarea sfintei liturgii şi a vecerniei, în ziua praznicului Rusaliilor despre care raportăm într'alt loc al ziarului nostru, P. P. Sa arhiereul *Vasile* cu mare asistenţă a oficiat un Te-Deum şi a citit rugăciunea de mulţumire pentru sănătatea şi îndelunga viaţă a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae.

După rostirea polichroanelor P. S. Sa arhiereul Vasile a adresat I. P. S. Sale următoarea vorbire:

Inalt Preasfinţite Părinte,

Astăzi biserica creştină întreagă sărbătoreşte acel minunat eveniment mai presus de priceperea noastră, când duhul lui Dumnezeu în chipul limbilor de foc s'a pogorât asupra apostolilor lui Hristos, deschizându le mintea să înţeleagă şi aprinzându-le dorinţa să împlinească misiunea divină ce li s'a încredinţat.

De această mare sărbătoare creştinească îşi leagă biserica din Mitropolia Ardealului şi praznicul ei de caracter mai intim: aniversarea de 10 ani, de când I. P. S. Ta, la acest sfânt altar, prin punerea mânilor mitropolitului primat al României întregite şi a arhiereilor conliturgisitori, ai primit acelaş duh sfinţitor, ca şi apostolii Domnului, spre a cârmui biserica lui Hristos din această mitropolie.

Ridicarea I. P. S. Tale la înalta demnitate de arhiepiscp şi mitropolit este pentru creştinismul ortodox din Ardeal un eveniment ce se ridică foarte sus peste întâmplările comune ale zilei. Se aseamănă cu acele întâmplări din istoria bisericii, cari deschizând drumuri nouă sufletului creştin, fac epocă. Epoca păstoririi I. P. S. Tale socotesc, că va fi însemnată în istorie cu un cuvânt de mare laudă: **spiritualizarea bisericii lui Şaguna.**

Intr'adevăr, fericitul mitropolit Şaguna, faţă cu umilinţa bisericii noastre despre care mărturiseşte şi astăzi reşedinţa episcopească dela Răşinari, a săvârşit, prin Statutul organic şi instituţiile bisericeşti şi culturale cu prinse între murii acestuia, o creaţiune atât de grandioasă, încât nu e mirare, că generaţiunile ce i-au urmat, nu au privit-o numai cu admiraţiune, dar şi cu sentimentul sigur, că s'a aiuns o calme în viaţa noastră bisericească, care îl va domina pe vecie toate manifestările.

De aceea îmi închipuesc, pentruce urmaşii fericitului mitropolit creator şi înaintaşii I. P. S Tale — abstracţie făcând de greutăţile de ordin politic — s'au mărginit mai ales **să conserveze** *moştenirea primită în formele genuine ce-i fuseseră date. Aceasta de altfel laudabilă năzuinţă care cuprinde în sine şi admiraţie şi respect faţă de marea operă şaguniană, începuse să decline cu timpul într'un fel de obişnuinţă, ce ameninţa cu osificarea vieţii noastre bisericeşti într'un formalism neproductiv de energii sufleteşti nouă.*

Cam s'a schimbat această înfăţişare cu venirea I. P. S. Tale în scaunul lui Şaguna! Ce suflare de duh nou regenerator a început să învioreze sufletele dela o margine la alta a arhiepiscopiei, făcându-le se tresară de noi emoţiuni creştineşti!

Nu e vremea a scrie istoria celor 10 ani de înţeleaptă păstorire, astăzi, când încrederea cu care Te încunjurăm rodeşte mereu nădejdi de înfăptuiri nouă şi surprinzătoare spre binele nostru sufletesc şi spre slava bisericii lui Hristos.

Dar se impune şi până acum cu certitudine atenţiunii tuturor Românilor contribuţia considerabilă a I. P. S Tale la lărgirea cadrelor create de Şaguna asupra întregii biserici române şi munca zilnică, conştientă şi personală, de a umplea aceste cadre cu un duh nou, viu, activ, **productiv** *în bunari sufleteşti,* **deschizător** *de orizonturi spirituale nebănuite înainte,* **îndrumător** *al năzuinţelor spre defrişări sufleteşti încă neobişnuite în viaţa noastră bisericească şi* **creator** *de energii creştineşti ce lucrează cu impulziunea tinereţei vibrante de vigoare şi însufleţire.*

Acesta este meritul deja bine statorniciit al păstorirei I. P. S. Tale din prima deçadă.

De aceea, noi creştinii ortodocşi de pe plaiurile Ardealului, avem la praznicul de astăzi motiv de îndoită bucurie duhovnicească. De aceea inimile ni se veselesc, că dela acest loc unde ai primit darul mare al apostoliei, mulţumind lui Dumnezeu pentru grija ce poartă bisericii Sale drept măritoare, trimiţându i la vreme cârmuitori înţelepţi, îţi putem aduce astăzi sincer omagiu de credinţă, dragoste şi veneraţiune şi încunjurându-Te în al zecelea an de păstorire cu entuziasmul cald şi multgrăitor de acum zece ani, dăm glas în inimile noastre dorinţei, să ne păstoreşti în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului!

Mulţi fericiţi ani!

I. P. S. Sa adânc emoţionat, din scaunul arhieresc, de unde înainte cu 10 ani îşi rostise vorbirea-program pe care am publicat o în ultimul număr al ziarului nostru, a răspuns următoarele:

Prea Sfinţite, întru Hristos iubite frate,

Iubiţii mei fii sufleteşti,

Cu adâncă smerenie mă plec înaintea lui Dumnezeu în această zi, în care s'au împlinit zece ani, de când, deodată cu prăznuirea Pogorârii Duhului Sfânt, am primit la acest altar darul sfinţitor al arhieriei şi misiunea grea de a păstori poporul credincios al arhidiecezei de Alba-Iulia şi Sibiu şi scaunul vechiu al mitropoliei Ardealului.

Aş fi dorit să trăesc în această zi retras, cu gândul de a-mi reîmprospăta cele ce s'au petrecut în zece ani de păstorire, în taina unei comunicări intime cu Dumnezeu, care m'a chemat la această misiune. Pentrucă asemenea date din viaţa mea îmi place să le interpretez în sensul unei îndatoriri de a mă mărturisi lui Dumnezeu, rugându-l să-mi treacă cu vederea cele ce n'am putut îndeplini şi să-mi dea putinţa, să duc în viitor tot mai mult la îndeplinire idealul evangheliei Lui.

Asemenea aniversări voiesc să fie zile de ridicare cu sufletul către idealul căruia te închini, zile de reculegere sufletească, în care să vezi cât de slabe-s puterile tale, când vrei să ridici pe alţii spre un ideal aşa de înalt, ca cel adus de Hristos.

Din această reculegere să prinzi nădejdi şi puteri nouă de viaţă, să persişti în totărârile tale, să nu pierzi nici o clipă pentru a face voinţa Aceluia, căruia îl slujeşti.

Mulţumesc şi clerului şi poporului meu pentru simţămintele de iubire ce mi le-a arătat, pentru sprijinul ce mi l-a dat când am făcut apel, pentru întărirea şi ridicarea prestigiului sfintei noastre Biserici.

E o străluciă tradiţie la noi, ca păstorul să fie în legătura cea mai strânsă cu turma. Eu am mulţumirea să constat, că această legătură există şi astăzi şi va exista — sporindu-se — şi în viitor. De ea s'a frânt în trecut toată năpăstuirea vrăşmaşului şi fără de ea e imposibil să se înfăptuiască lucruri trainice în viitor, pentrucă numai când turma e în sufletul păstorului şi păstorul în sufletul turmei, numai atunci sunt date posibilităţile pentru prosperarea Bisericii.

Ca şi acum zece ani, gândul meu e la misiunea ce trebue să mi-o îndeplinesc; de aceea cu osârdie rog pe bunul Dumnezeu să-mi stea în ajutor cu darul său, să-mi lumineze şi întărească sufletul, pentru ca să-mi pot povăţui poporul şi să pot sădi în suflete simţământul cald al iubirii, care nu leagă pe om de bunurile trecătoare ale acestei lumi, ci îl pune în legătură cu Dumnezeu — cea mai înaltă aspiraţie a lui pe pământ.

FOIŞOARA

Cuvânt

de încheere rostit de Rectorul Academiei teologice „Andreiane", N. COLAN, la închiderea festivă a anului 1929—30

Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns la sfârşitul unui nou an de şcoală. Suntem la un moment în care se cade să ne dăm seama câte din nădejdile noastre dela 'nceputul anului s'au realizat — şi câte mai cer eforturi pentru realizarea lor.

La dreptul vorbind un sfârşit de an şcolar nu însemnează capătul unui drum, ci mai mult un popas, la care drumeţul înţelept se odihneşte pentru a măsura drumul făcut şi a se reconforta pentru cel pe care e chemat să-l mai facă. Işi dă seama de greutăţile învinse şi caută mijloace pentru a le înlătura şi pe cele ce-i mai stau în cale. Căci drumul — mai ales drumul învăţăturii şi al educaţiei — nu e din cele mai netede.

Acesta este, cred, în esenţă, rostul sărbătoririi oricărui sfârşit de an şcolar, sau de altă natură.

Pentru noi, profesorii, ca şi pentru studenţi.

Incerc să recapitulez rezultatul unui an de muncă la Academia noastră teologică. Şi-mi aduc aminte, în chip firesc, de parabola semănătorului din sf. Evanghelie.

Poate că nime n'are prilejul să verifice mai nemijlocit şi cu mai multă uşurinţă marele adevăr ce cuprinde această parabolă a Mântuitorului, ca profesorii, la sfârşitul unui an de şcoală.

Ca şi semănătorul harnic şi cu nadejdile cele mai bune în privire şi'n suflet am semănat şi noi sămânţa curată a cuvântului dumnezeesc şi a bunelor moravuri în pământul duhovnicesc al ucenicilor noştri. Şi avem bucuria să constatăm, că cea mai mare parte din această sămânţă a căzut în pământ bun. Rămâne ca ea răsărind să se desvoalte şi să aducă roadele faptelor creştineşti în viaţa neamului.

Dar ar fi să ne măgulim peste măsură şi în deşert, dacă n'am recunoaşte, că o parte din sămânţa împrăştiată de noi a căzut în pământ nisipos şi nerodnic sau în humă neplivită în deajuns de buruienile cotropitoare. Nu este totuş motiv de descurajare. Pământul cel bun rodeşte şi pentru cel slab, aşa că osteneala semănătorului nici odată nu rămâne nerăsplătită.

In această constatare trebue căutat izvorul oricărui entuziasm şi devotament misionar.

Pe drumul strădaniilor noastre am fost conduşi de îndoita ţintă a da viitorului nostru cler o temeinică pregătire intelectuală şi o solidă educaţie morală. Pentrucă suntem convinşi că în veacul celei mai vertiginos evoluate culturi nu poţi străbate în viaţă decât prin cultură largă, câştigată prin eforturi dintre cele mai mari — şi pentrucă în veacul unui destul de accentuat desechilibru moral, Biserica nu-şi poate împlini misiunea sa sfântă de a deschide tot mai largă perspectiva unei renaşteri morale a umanităţii, decât prin pilduitoarea şi cuceritoare viaţă, devotată Evangheliei, a slujitorilor ei.

Atâta ne-am străduit să facem. Restul e în mânile Ziditorului şi al Stăpânului vieţii.

Către El ne întoarcem mai întâi gândul nostru cucernic şi aici, aducându-i mulţumirile noastre smerite pentru tot ajutorul şi toate binefacerile de care ne-a învrednicit şi'n acest an şcolar.

Mulţumiri respectoase îi aducem apoi I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*, care a îndrumat cu părintească înţelepciune şi bunătate în toată vremea

Acesta este gândul care mă covârşeşte în această clipă; aceasta mi-e dorinţa cea mai vie, care acum se preface într'o rugăciune: rog pe bunul Dumnezeu să povăţuiască Biserică şi pe credincioşii ei în calea adevărului şi a luminii: «Doamne, Doamne, caută din cer şi vezi şi cercetează via aceasta, care a sădit-o Dreapta Ta şi o desăvârşeşte pe ea», totdeauna, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin.

Cuvintele arhiereşti au fost ascultate într'o linişte solemnă din partea credincioşilor, iar la fine I. P. S. Sa a fost viu aclamat.

In jurul reformei învăţământului teologic

Se ştie că sf. Sinod a prezentat de curând un proiect de lege pentru reforma învăţământului teologic. Proiectul este în perfectă conformitate cu prevederile Statului de organizare a Bisericii ortodoxe şi mai ales cu ale canoanelor bisericeşti. Şi în vârtutea celor dintâi şi în vârtutea celor din urmă Biserica (recte Episcopatul) are dreptul şi *datoria* de a-şi organiza şi conduce învăţământul teologic.

Că până acum n'a fost aşa pretutindeni? Să ne bucurăm că măcar acum e vorba să se revină la canonicitate, deci la normal.

Iată pentruce proiectul de lege, care e depus deja pe biroul parlamentului, nu cuprinde decât câteva dispoziţii privitoare la dreptul Bisericii de a-şi organiza şi conduce şcoalele şi la ajutorul material pe care statul se obligă să-l dea Bisericii pentru susţinerea acestor şcoale.

Toate celelalte chestiuni de organizare a învăţământului teologic ţin de sfera diferitelor regulamente, a căror pregătire e de competinţa exclusivă a autorităţii bisericeşti şi nu a parlamentului.

Ar fi şi straniu, ca parlamentul, compus din cetăţeni de toate naţionalităţile şi de toate confesiunile să povăţuiască Biserica ortodoxă, cum să-şi crească slujitorii altarelor. Nu credem că dnul Dr. A. Russu, dl Elemér Gyárfás sau d. Zipstein îşi reclamă dreptul de a impune Sfântului Sinod al Bisericii ortodoxe române, de-o pildă, manualele pentru învăţământul teologic ortodox, dupăcum n'am auzit ca vr'un parlamentar ortodox să fi făcut obstrucţie pentrul motivul că nu i s'a dat încă ocazia să voteze legea pentru organizarea învăţământului teologic al vr'unei confesiuni minoritare.

Atunci?

Atunci, ne mirăm ce temei poate avea recentul memoriu protest al «Asociaţiei generale a clerului ortodox român» împotriva poiectului de lege pentru reorganizarea învăţământului teologic.

Graba cu care s'a depus proiectul? Dar, pentru numele lui Dumnezeu, chestiunea s'a discutat cinci ani de-arândul!

Dealtfel memoriul are o meteahmă iniţială foarte importantă. Nu pare a purcede dela «Asociaţia generală a clerului». Pentrucă, după câte ştim nici congresul, nici comitetul acestei asociaţii nu s'a întrunit în zilele din urmă pentru a lua o atitudine în chestiunea de mai sus.

I P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru NICOLAE a primit, la aniversarea de zece ani a binecuvântatei Sale arhipăstoriri, scrisori şi telegrame de felicitare din toate părţile patriei noastre.

Sântem autorizaţi, în numele I. P. S. Sale, iubitului nostru Arhipăstor, să aducem tuturora călduroasele Sale mulţumiri pentru omagialele felicitări ce I s'au adus la această ocazie şi pentru devotamentul şi dragostea ce I se păstrează.

Incheierea anului şcolar la institutele noastre teologice

I. Academia teol. „Andreiană"

Incheierea festivă a anului şcolar la Academia noastră teologică s'a ţinut în ziua primă a praznicului Rusaliilor.

După terminarea serviciului divin în catedrală a urmat în sala festivă a Academiei, solemnitatea încheierii anului şcolar, la care au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, P. S. Sa arhiereul *Vasile*, Dl General Ştefan *Panaitescu*, Comandantul Corpului VII de Armată, însoţit de mai mulţi domni ofiţeri superiori, consilierii arpiepiscopeşti şi mitropolitani şi un distins şi numeros public din societatea sibiană.

Festivitatea s'a început cu cântarea «Veniţi, creştini» de A. Adam, cântată de corul Academiei teologice, dirijat de profesorul N. Oancea.

A urmat discursul ocazional rostit de profesorul N. Neaga, de următorul cuprins:

Urmând unei tradiţii create în cadrul instituţiei noastre, mă prezint în faţa Domniilor-Voastre în această zi, când sărbătorim încheerea unui nou sfârşit de an şcolar, cu un cuvânt care să privească în special pe aceia cari astăzi părăsind băncile acestei şcoale de lumină creştinească, să împrăştie în cuprinsul arhidiecezei, ca povăţuitori, conducători şi păstori de suflete, cuvântul Evangheliei.

Pentru o regenerare morală, de care se simte tot mai multă nevoe, privirile tuturora să îndreaptă spre biserică, iar biserica credincioasă misiunii ei şi sprijinită pe porunca întemeetorului: «Învăţaţi toate neamurile să păzească toate câte am poruncit», a legat de noţiunea de preot aceste îndatoriri.

In vâltoarea copleşitoare în care oftează lumea zilelor noastre, se cere însă, o stăruinţă aproape fără pereche, pentru ca influinţa evangheliei să se simtă. De aceea nu ajung cei 4 ani de şedere pe băncile şcoalei, nu ajunge titlul, diploma, protecţie, avere şi recomandaţii, ci să cere obligaţia specială pe care o reclamă slujba de preot. Să cere un temperament apostolic şi o bogată cultură, pentru a face faţă nevoilor sufleteşti ale societăţii.

Societatea de astăzi nu mai vrea să vadă numai pe vechiul popă cu molitfelnicul subsoară, pe vechiul sfătuitor numai al poporului, ci preotul să fie un adăpost pentru oricine aleargă la dânsul, o călăuză credincioasă în toate împrejurările vieţii. Preotul n'are nevoe a porni la activitate cu alte lumini, cu alt plan de muncă decât acela pe care îl schiţează sfânta Scriptură.

Intre Scriptură şi preot există o relaţie intimă, o conexiune aşazisă oficială, care face ca preotul să fie, în virtutea rolului şi a oficiului său, omul Bibliei, prietenul şi zelatorul prin excelenţă al ei.

Deja profetul vechiului Testament Maleahi anticipează acest rost al preotului când zice: «Buzele preotului vor păzi ştiinţa şi legea pentru că el este un sol al Atotţiitorului». Iar din cartea proverbelor se desprind cele mai de seamă învăţături practice pentru preot şi credincios, ca: îndemn, stăpânire de sine, înfrânare, primejdia averii, răspundere grea şi altele.

Nici o refacere nu se poate fără ajutorul Bibliei. Disordinea spirituală şi materială nu poate găsi leac decât în cartea sfântă. Acest cod de revelaţie dumnezeească «ridică munca până la caracter, adaugă muncii iubirea, înalţă munca până la creaţie» (Mehedinţi).

După concepţia *Bibliei* munca e de obârşie divină, «căci omul e făcut pentru muncă — ca pasărea pentru sbor», iar prin Mântuitorul, munca a fost din nou sfinţită. «Până la vârsta de 30 de ani «Mântuitorul a exercitat meseria teslăriei, a răbdat foame şi sete, a făcut călătorii îndelungate şi anevoioase, a suportat tot greul şi necazul ce-i impunea chemarea sa dumnezeiască» (Dr. Spânu). Din cercul muncitorilor şi-a ales ucenici, deacolo minunatele sale pilde; pe apostoli îi sileşte la lucru: «Eu vă trimit să seceraţi», iar alteori zice: «lucraţi până este ziuă». Dumnezeescul Pavel, care era împletitor de corturi, s'a ostenit mai mult decât oricare, iar Sf. Petru mergea suflecat la lucru, trăgea pânza şi prindea peşte.

Pentru preotul român, poate nicăeri nu se vede o pildă mai preţioasă decât în popa din Sărăceni. In apostolul care prin puterea muncii, a făcut din cătunul sărac, comună fruntaşe, a transformat colibe în case înfloritoare, iar pe sătenii răsvrătiţi şi leneşi în gospodari de omenie.

Intraţi, dlor absolvenţi, cu avântul pe care numai tânerii îl au, intraţi în teatrul vieţii şi toarceţi, toarceţi, astfel din caerul slujbei, ca atunci când veţi ajunge cu părul alb să vă puteţi lăuda împreună cu Dumnezeescul Pavel: Lupta cea bună am luptat, călătoria am săvârşit, credinţa am păzit.

viaţa acestui înalt aşezământ de cultură românească şi creştinească. Omagiile noastre de recunoştinţă sunt cu atât mai sincere şi cu atât mai solemne, cu cât avem fericirea de a i le prezinta tocmai în ziua în care se împlinesc 10 ani de când I. P. S. Sa a primit darul arhieresc şi sarcina de a conduce spre limanuri bune, corabia Sfintei noastre Biserici de dincoace de Carpaţi.

Rugăm în acelaş timp şi P. V. Consiliu Arh., să primească respectuoase mulţumiri pentru toată grija ce-a purtat o şi anul acesta Academiei noastre teologice.

Mulţumind călduros şi onoratei asistenţe care a ţinut să onoreze cu prezenţa Sa, solemnitatea noastră de astăzi, — anul academic 1929—30 îl declar închis.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

O taină sfântă

se ţese în jurul meu! O dulce vraja mă sărută, blând ca mama. Simt fiori de primăvară în suflet şi inima îmi surâde din nou, umbrită de duioşii atât de mângâitoare.

Mugurii credinţei înfloresc, mugurii răsăriţi sub privirile de farmec ale lui Isus din căpătâiul bisericii prinsă în coapsa muntelui. Ori poate icoana făcătoare de minuni a sfântului Nicolae din biserica rusească m'a renăscut?!

Nădejdi calde alintă florile să rodească. Sânt fragede ca lumina dimineţilor din Mai. Mi-e teamă să nu le atingă duşmanii. S'ar scutura ca floarea de cireş.

Simt cum totul se luminează în jurul meu. Şi cerul şi pământul îmbracă haina învierii. Nopţile se umplu de taină, iar stelele îmi surâd. Par a fi ochii îngerilor ce-mi grăiesc de bucuria lor Se bucură şi ei de floarea credinţei mele.

Indemnuri noui îmi săgetează fiinţa, — îndemnuri de muncă neobosită, de luptă viteză. Din adâncuri necunoscute isbucnesc puteri proaspete şi doruri luminoase.

Miresmele primăverii coboară în cămara inimii, şi murmurul apelor de munte şi simfonia valurilor învrăjbite şi freamătul pădurilor înverzite şi cântecul paserilor în răsăritul soarelui.

Da, simt o nouă viaţă, cu alte zări, o primăvară sfinţită de harul Domnului. Duhul Stăpânului trece peste ape şi vârfuri de munţi. Şi apele şi codrii îl se închină cu smerenie. Mă închin şi eu covârşit de evlavie adâncă.

Tovarăşi de trudă, pentru ce nu vă închinaţi? —

Z. SANDU.

Unor prieteni...

Banalităţi indiferente
Vorbiţi mereu de luni de zile,
Cu gesturi şi priviri aidoma
Nevinovatelor copile.

Nimic profund din rostul vieţii,
Din sbuciumul fără hodină
Al sufletului nu vă poate
Robi şi duce la lumină.

Orbecăiţi în cercul dulce
Al intereselor de-o clipă,
Nu preţuiţi cu judecată
A frământărilor risipă.

Vă credeţi fericiţi, când poate
Să bîrue o clipă gândul
Ce vă procură mulţumirea
Momentului... Şi-apoi în rândul

Conducătorilor de gloate
Vă socotiţi. Sermană ţară!
Işi bat joc de tine astăzi
Cei ce-ţi sânt numai povară.

VASILE STOICANEA.

Discursul dlui prof. Neaga a fost primit cu aplauze din partea celor prezenţi.

Corul a cântat «Imn religios» de N. Oancea, iar Rectorul Academiei N. Colan, a rostit un remarcabil discurs de încheiere, pe care-l publicăm în întregime în foiţa nrului de astăzi al ziarului nostru.

Corul a cântat apoi «Rugăciune» de F. R. Triton cu acompaniament de pian de d-şoara V. Moşoiu, studentă la Academia noastră teologică.

Fiind programul serbării terminat I. P. S. Sa Mitropolitul, adresându-se Onor. public şi studenţilor o caldă vorbire, pe care o publicăm într'un mic estras:

In fiecare an asist cu deosebită bucurie a inimii mele la încheierea festivă care se face în această înaltă şcoală de cultură bisericească. Cu această bucurie am venit şi astăzi aici.

Mulţumesc dlui Rector pentru simţămintele ce mi le-a exprimat cu ocazia alor zece ani de păstorire. Nu voiu uita, că în ziua de azi se împlinesc 10 ani de când făceam parte din profesorii aceastei şcoale. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă pentru ridicarea şi pentru creşterea clerului. — N'am nici o altă instituţie mai scumpă pentru mine, decât această şcoală; şi-am căutat atât eu cât şi consiliul meu să-i dăm tot sprijinul necesar an de an pentru prosperarea ei.

Zilele trecute discutând la o şedinţă a Sfântului Sinod despre organizarea învăţământului teologic, am formulat următoarea întrebare: Ce fel de preoţi, îi trebue Bisericii creştine? Şi am răspuns cam aşa: îi trebue preoţi cari să se identifice într'o cât mai largă măsură prin credinţă şi viaţă creştinească cu idealul evangheliei.

Când preotul se identifică şi realizează acest ideal, atunci Biserica e la înălţimea chemării sale.

Nu zic că fiecare preot al nostru va fi un preot erudit, dar fiecare trebue să aibă atâta tărie morală, ca să se identifice cu lumina Mântuitorului şi cu idealul Lui.

Mă gândesc, că preotul zilelor noastre să fie astfel pregătit, ca să poată uni în sufletul său elementele culturii zilelor noastre să simtă pulzaţiile acestei vieţi să fie cu un simţ ager pentru tot ce mişcă cugetarea şi inima lumii de azi. In mijlocul ei să propage idealul evanghelic aşa încât s'o înalţe către desăvârşire. Aşa trebue să fie preotul zilelor noastre. O sinteză strălucită între Hristos şi cultură.

Nu mă îndoesc, că în acest spirit se face învăţământul în această şcoală.

Avem tot dreptul să credem că poporul nostru înrădăcinat cu tot sufletul său de 2000 ani în evanghelia Domnului, va şti să-şi înţeleagă rostul pe acest pamânt, oricare ar fi timpurile, va şti să înţeleagă că credinţa îi va fi sprijinul moral pentru existenţa lui.

Cu aceste gânduri rog pe bunul Dumnezeu să vă îndrepteze paşii celor cari terminaţi, ca să fiţi pildă de viaţa creştinească.

Mulţumind dlui Rector şi dlor profesori pentru rezultatele cu cari le-a fost încoronată munca, vă împărtăşesc arhiereasca mea binecuvântare.

Toţi cei prezenţi s'au depărtat dela această frumoasă festivitate cu impresia, că creşterea viitorilor conducători ai poporului este pusă în mâni destoinice şi an de an vor părăsi băncile acestei şcoale tineri tot mai bine înzestraţi, atât cu armele credinţei, cât şi cu ale ştiinţei.

II. La Seminarul teologic

A doua zi de Rusalii' s'a încheiat anul şcolar şi la Seminarul teol. ort. rom. din Sibiu. La serbarea de fine de an, pe care directorul a dorit-o în cadre cât mai modeste, a asistat I. P. S. Sa păr. Mitropolit *Nicolae*, P. S. Sa Arhiereul *Vasile*, împreună cu preacucernicii părinţi consilieri, profesori şi alţi. Serbarea s'a ţinut în una din salele de învăţământ ale Seminarului. Corul Seminarului a cântat 3 cântări, între cari s'au intercalat vorbirea de încheiere de an a directorului şi a I. P. S. Sale.

Directorul *Gh. Maior*, face un raport sumar al anului şcolar 1929/30 şi arată, că dacă judecăm munca săvârşită din toate punctele de vedere anul a decurs normal. Mulţumeşte apoi On. Academii Române pentru donaţiile însemnate de cărţi pe seama bibliotecii Seminarului, profesorilor pentru râvna depusă, şi esprimă doriri de bine din prilejul împlinirii alor 10 ani de fericită păstorire arhierească, mulţumeşte I. P. S. Sale pentru încrederea, purtarea de grije şi sprijinul acordat, şi declară anul şcolar 1929/30 încheiat la seminar.

Inalt Prea Sfinţitul Păr. Mitropolit *Nicolae*, adresându-se elevilor în rezumat spune următoarele:

Am venit cu multă bucurie şi la această festivitate de fine de an, la Seminarul nostru.

Voi aţi venit la această şcoală pentru a vă face slujitorii Domnului. Şi această muncă aţi început-o la o vârstă mai fragedă decât alţii. Să continuaţi munca voastră bună de până acum tot cu râvna cu care aţi început-o. Stăruiţi pe acest drum — Să mergeţi liniştiţi acasă, să petreceţi vara bine, aşa ca să fiţi exemple de purtare bună şi pentru alţii, iar la toamnă să vă întoarceţi, plini de bucurie şi de dor de muncă pentru a continua lucrul început. Domnul să vă binecuvinteze.

Cuvintele I. P. S. Sale au impresionat profund pe elevi. Cu autoritatea lor arhierească au întărit nădejdile de bine pe cari directorul şi colaboratorii săi le au deşteptat şi ţinut treze în cursul anului şcolar în sufletul elevilor, şi au produs linişte şi încredere în munca lor din viitor.

Intre creştini şi creştini

Câtă deosebire între credinţa creştinilor de azi, şi între credinţa creştinilor din primele veacuri!

Nu contestăm că dacă sântem azi aşa cum sântem şi nu mai răi decât aşa, acest fapt se datoreşte exclusiv creştinismului. Fără să ne dăm seamă, fiinţa noastră s'a format în tiparul evangheliei Mântuitorului, duhul acestei învăţături călăuzeşte de atâtea ori paşii vieţii noastre şi toată cugetarea omenească dela Hristos şi până azi poartă efigia creştinismului. Trebuie totuşi să recunoaştem, că sântem departe, foarte departe, de ceeace ar trebui să fim. Rădăcinile vieţii noastre nu se hrănesc toate din isvorul adevăratei vieţi. Ne risipim zilnic în lucruri mărunte, şi lipseşte din centrul preocupărilor noastre problema cea mare pentru care ne-am născut şi pentru care fiinţăm: problema mântuirii noaste.

Sufletul nostru nu se topeşte în văpaia dragostei creştine pentru a putea fi turnat în acea sfântă unitate sobornicească pe care au realizat-o aşa de frumos în viaţa lor primii creştini.

Focul lămureşte aurul, focul dragostei creştine cristalizează şi oţăleşte credinţa.

«Iar toţi cei ce credeau, erau la olaltă şi aveau toate de obşte. Şi-şi vindeau moşiile şi averile şi le împărţeau tuturor, după cum avea nevoie fiecare. Şi în fiecare zi cu stăruinţă şi într'un cuget, erau în templu şi frângeau pânea prin case şi-şi luau hrana cu bucurie şi cu inimă nevinovată, lăudând pe Dumnezeu şi fiind bine văzuţi de tot poporul», (Fapte II, 44—47).

Măsuraţi acum credinţa noastră cu metrul credinţei lor, dragostea noastră cu ocaua dragostei lor, şi raportaţi concepţia despre viaţă a noastră la concepţia despre viaţă a primilor creştini, şi veţi vedea prăpastia uriaşă care ne desparte.

Dar numai atâta nu-i destul.

Ajunşi odată să vedem şi să constatăm deosebirea, trebuie neapărat să ne gândim la mijlocul de a putea întinde o punte de legătură între noi şi între primii creştini. Realizând ei mai mult decât noi, împărăţia lui Dumnezeu, în mijlocul frământărilor noastre de astăzi, viaţa primilor creştini trebuie să ne fie exemplu şi ideal, pentru ajungerea căruia nici o străduinţă să nu ni se pară prea mare...

Pr. *S. Cândea.*

Comemorarea dela Turda

— Inaugurarea unui monument —

In oraşul Turda, care pe vremuri vitrege pentru români nu mai voià să primească între zidurile sale pe «agitatorul valah» şi memorandistul Dr. Ioan Raţiu, s'a petrecut în ziua a doua de Rusalii a. c. un mare act de dreptate: în faţa prefecturii de judeţ s'a desvelit figura în bronz a fruntaşului luptător ardelean, care a condus partidul naţional în timpurile istorice dela sfârşitul veacului trecut, dar s'a distins şi mai nainte, începând chiar din anii revoluţiei 1840—1849, când în vârstă de 20 de ani era tribun sub comanda lui *Simeon Balint*, prefectul gardei naţionale din părţile Arieşului.

Ridicarea statuei dela Turda, opera sculptorului Medrea, se datoreşte iniţiaţiei baroului advocaţilor din acel oraş. Au contribuit cu sume însemnate: advocaţii, notarii publici, guvernul, judeţele, băncile, Asociaţiunea, şi mulţi preoţi, învăţători şi ţărani.

Solemnitatea desvelirii statuei s'a început prin servicii divine în bisericile româneşti din Turda. In biserica ortodoxă a slujit prot. I. Mureşanu.

Au venit la comemorare multe delegaţii şi persoane distinse din tot cuprinsul ţării, precum şi ţărănime numeroasă din întreg Ardealul.

Intr'o adunare de sectanţi

Pr. Ioan Popovici, astăzi în America, descrie într'o foaie de acolo lucrurile ce s'au petrecut şi se mai petrec, la adunările unor sectanţi din lumea veche şi din lumea nouă.

Intre altele, iată ce a observat:

Fiind eu de fire religioasă, pios ca şi părinţii mei, — spune Pr. Ioan Popovici — luam parte în or ce loc unde ştiam că se adună public la rugăciuni, asemenea şi la sectari. Lucruri stranii se petreceau, în unele case de acestea de rugăciuni, în cât îţi venea să crezi că ai de lucru cu un cârd de descreeraţi, nu cu oameni cari se închină lui Dumnezeu.

Unii dintre aceşti închinători începeau, la un moment dat, să urle în bocete de plâns, — ca şi când ar fi sosit sfârşitul lumii; alţii la un moment dat se tăvăleau pe jos, strigând în toată puterea: «Acolo e Isus, îl văd»! Noi, cei de pe delături, înhoibam din ochi, ne miram, şi căutam să vedem şi noi pe Isus, în direcţia unde arăta câte-o femee devenită isterică zbătându-se cu spume la gură, zdrobită de exagerarea fără înţeles. Ce au văzut, numai ei ştiu; dar, noi cei de pe delături, ştiam din puţina cunoştinţă a scripturilor: «Când va veni Fiul omului, se va vedea după cum se vede fulgerul pe cer de la o margine a pământului la alta»; şi nu va veni în camere întunecoase ca numai unii să-l vadă... Ne cugetam noi, că aceştia nu pot să fie alţii de cât închinătorii lui Antichrist! Hai să fugim afară, să nu ne prindă în mreaja lor, să ne facă să ne tăvălim pe jos!

Am ieşit...

De atunci au trecut 23 ani. N'am mai fost la adunări de acelea, dar m'am informat de ce se petrece în multe adunări de acestea ale diferitelor secte, unde avem şi români «tăvălitori». Acum strigă şi ei: «Acolo-i Isus» etc.

Şi urlă.

Femeea de mâne revistă lunară literară socială, sub direcţia dnei *Sanda I. Mateiu* (Bucureşti, str. Radu Vodă Nr. 24 bis). a apărut Nr. 2 pentru Iunie 1930, cu bogat şi variat cuprins. Abonamentul 120 lei. — Revista continuă a-şi asigura colaborări valoroase. Nrul acum apărut conţine articolele: Cultul mamei, de Patriarhul Regent Miron; Femeea advocat, de C. Xeni, Pentru tineretul nostru, şi De vorbă cu fetele, de Sanda I. Mateiu, de vorbă cu băeţii, de Dr. V. N. Popescu, precum şi numeroase cronici, informaţiuni ş. a.

Vorbe înţelepte

Câinele îmbătrâneşte de drum şi nebunul de grija altuia.

Cuvântări entuziaste, ca omagii aduse celui dispărut, s'au rostit la inaugurarea monumentului comemorativ.

Mai întâi a vorbit episcopul Iuliu Hosu dela Gherla, apoi au urmat ceilalţi oratori: dl Dr. V. Moldovan, directorul ministerial al Ardealului, Păr. consilier mitropolitan *Dr. V. Bologa*, reprezentant al bisericii ortodoxe şi al I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, dl T. Mihaly, tot memorandist, dnii Moroianu, Agârbiceanu, Gh. Crişan, I. Grădişteanu, Racoviţă, bătrânul ţăran David Albu ş. a.

Păr. Dr. Vasile Bologa a spus următoarele:

La acest act sărbătoresc, de înalt cult al virtuţilor patriotice, am onorifica misiune dela Inalt Prea S. Mitropolit al românilor ortodocşi din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş: Dr. *Nicolae Bălan*, să exprim profundul său sentiment de admiraţie şi recunoştinţă marelui patriot român Dr. Ioan Raţiu, odinioară preşedinte şi neînfricoşat conducător al luptelor naţionale ale poporului român din Transilvania şi Ungaria. Lupte, purtate adese-ori cu preţul sângelui, pentru drepturile noastre politice-naţionale.

Lui Dr. Ioan Raţiu, figură de voievod între contimporanii săi, care 50 de ani neclintit a stat la căpătâiul neamului, pururea gata la ori-ce sacrificiu pentru lege, limbă şi moşie.

Lui Dr. Ioan Raţiu, atlet al patriotismului, care ne-a învăţat să nu perdem nici odată credinţa în viitorul neamului, pentrucă mereu ne zicea, să ştiţi, că din credinţa tare şi activă se naşte viitorul popoarelor.

Lui Dr. Ioan Raţiu, superbul fruntaş al neamului, care nu a cunoscut ce e îngenuncherea în faţa tiranului, ci măreţ şi în ceasul osândei lui, l-a făcut să se ruşineze de fapta sa, când la bara judecăţii cu bărbăţie i-a repugnat, că: «*Drepturile unui popor nu se discută, ci se afirmă!*»..

Slăvit luceafăr al românismului, reînviat acum în chip de bronz, ca eternă pilduire pentru viitorul nostru.

Acestui suflet mare aduc prinosul recunoştinţei Inalt Prea Sfinţitului Arhipăstor al Bisericii ortodoxe române şi mă închin în numele său cu iubire, cu respect şi omagiu în faţa figurei legendare a bărbăţiei române, conştiu de datoria ce avem de a păstra cu sfinţenie memoria oamenilor mari, binemeritaţi pentru patrie şi neam.

Aere perennius!...

*

Festivitatea se termină prin defilarea delegaţilor şi a ţărănimii. Urmează la ora 2 şi jum. masa în sala teatrului, apoi un reuşit concert.

A apărut: «*Rânduială de Rugăciuni spre întrebuinţarea Preoţimii la mai multe întâmplări din viaţa omului*», compusă de protoiereul Gheorghiu Gh. Papp, consiler eparhial ort. Oradea. Preoţimea o poate folosi, în locul Molitvelnicului mare şi greu — afară de biserică la casele enoriaşilor. *Broşura conţine:* Sfinţirea apei cei mici. Rug. la temelia casei; Binecuvântarea casei noi, Intrarea în casă nouă; Rânduiala înmormântarei Mi-Mirenilor, Pruncilor; Deslegarea morţilor mari şi pruncilor. Rânduiala Parastasului. Cuminecarea bolnavilor. Rugăciune la toată neputinţa. Rug. pentru bolnavi. Rug. pentru Somn. Rug. de iertarea păcatelor. Rugăciunea M. Vasilu, Ioan Gură de Aur. Rugă după 40 zile la femei. Evanghelia lui Lazar, ş. a. — Broşura legată frumos în pânză costă 120 Lei. Această carte va face bune servicii clerului nostru. Celce doresc să şi-o procure, să se adreseze autorului în Oradea, sau Librăriei arhid. Sibiu.

Sfânta Biserică română ortodoxă către noul Rege

Membrii Sfântului Sinod s'au întrunit în 11 l. c. sub preşedinţia I. P. S. Sale patriarhului *Miron*.

I. P. S. Sa. Patriarhul Miron, luând cel dintâi cuvântul a spus că dela data ultimei şedinţe a Sf. Sinod, s'au petrecut în ţară evenimente istorice de o importanţă deosebită: M. Sa. Regele Carol II-lea şi-a ocupat tronul. Patriarhul descrie entusiasmul cu care a fost salutată proclamarea noului Suveran de către Adunarea Naţională.

Sf. Sinod, la rândul său, ia parte cu bucurie la entusiasmul general.

I. P. S. S. *Nicolae* al Ardealului declară în numele Sf. Sinod, că bucuria ce o manifestă poporul e împărtăşită şi de biserică, întrucât aceasta s'a identificat totdeauna cu marile interese ale neamului. Asigură pe M. S. Regele Carol II-lea de tot devotamentul bisericii şi al slujitorilor săi, urându i domnie glorioasă şi îndelungată.

I. P. S. S. *Pimen* al Moldovei declară că întreg sinodul se raliază cuvintelor rostite de I. P. S. S. Nicolae al Ardealului, şi propune ca o delegaţie, în frunte cu Patriarhul să se prezinte M. S. Regelui spre a-l saluta în numele Sinodului şi al bisericii ortodoxe române.

Propunerea s'a admis în unanimitate.

S'a intrat, apoi, în ordinea de zi luându-se în discuţie problema organizării bisericii.

P. S. S. *Visarion* al Hotinului a cerut — acum când capul bisericii nu mai este preocupat de chestiuni de Stat — să conlucreze la o mai strânsă colaborare a tuturor forţelor vii ale bisericii.

I. P. S. S. *Nicolae* a cerut să se fixeze un program clar de directive, după care să se conducă autoritatea bisericească.

In legătură cu aceasta I. P. S. *Ghenadie* a cerut modificarea unor anumite măsuri cu caracter disciplinar.

S'a reluat în discuţie reorganizarea învăţământului teologic, examinându-se regulamentele academiilor teologice.

Şematism bisericesc

Membrul Adunării eparhiale a arhiepiscopiei noastre păr. protopop EMILIAN STOICA a făcut în şedinţa din Mai 1930 următoarea propunere:

Dumnezeul părinţilor noştri, care face pururea cu noi după blândeţele sale, a scos biserica ortodoxă română din Ardeal şi pe fiii ei, după o robie aproape bimilenară, din această robie la libertate şi din întuneric la lumină răsplătind în bucuria generaţiei de azi toate suferinţele şi umilirile înaintaşilor noştri.

Trecând prin toate etapele unei biserici luptătoare, fiind mai întâi prigonită, apoi tolerată, mai târziu receptă, biserica ortodoxă din Ardeal a ajuns prin harul lui Dumnezeu şi prin vrednicia fiilor ei la apogeul de biserică dominantă în statul român.

Cei zece ani trecuţi au fost un timp suficient de a prăznui acest eveniment epocal şi a ne adapta noilor împrejurări de viaţă, iar acum după aşezarea şi liniştirea vremurilor şi a spiritelor, cred, că e necesar a fixa biruinţa noastră într'o monumentală operă de sinteză a luptelor noastre încununate cu izbândă deplină.

Această operă ar putea fi *un şematism* complet al arhidecezei noastre, eventual al întregii biserici ortodoxe ardelene.

Publicarea şematismului ar fi un pios şi nimerit omagiu adus înaintaşilor noştri, prin activitatea şi jertfa cărora am ajuns la luminata zi a învierii de astăzi.

Atâtea figuri de preoţi şi credincioşi umili, dar mari ctitori ai bisericii, vor fi astfel scoase din negura uitării şi înfăţişate generaţiilor de azi şi de mâne ca pilde vrednice de urmat.

Atâta viaţă, atâtea lupte, atâtea suferinţe vor fi desgropate şi ni se va arăta, că triumful vostru de azi e construit pe morminte sfinte de mucenici, pe cari în delirul biruinţei de azi prea adeseori le uităm. Pentru apatia unora sau descurajarea altora nu e leac mai bun, decât cunoaşterea împrejurărilor maştere, în care au trăit înaintaşii.

Dar importanţa unui şematism nu se opreşte aici. Dacă el se va scrie conştienţios despre fiecare parohie, în baza unui chestionar duplu trimis de autoritatea bisericească, poate forma un isvor nesecat de cercetări de amănunt în domeniul istoriei bisericeşti, al etografiei, demografiei etc. Istoria bisericească ardeleană se va putea scrie abia după publicarea şematismului nostru.

Urmărind fazele alternative de vijelioasă înaintare şi de dureroasă retragere, tot fluxul şi refluxul mişcărilor religioase, şematismul va marca luminos drumul mereu suitor al desvoltării noastre şi va trezi convingerea că în mersul ascendent al bisericii noastre este mâna providenţei divine, care trecându-ne prin focul suferinţelor, ne-a adus la biruinţa actuală cu un scop hotărât: de a reînvia şi a face să strălucească cât mai departe razele soarelui ortodox, etern şi a toate biruitor.

In temeiul acestor consideraţii propun ca Venerabila Adunare Eparhială să întreprindă publicarea şematismului arhidiecezan, ca un monument scris al eliberării noastre, drept omagiu adus mucenicilor noştri înaintaşi şi ca isvor de înviorare sufletească, povăţuitor şi inspirator pentru generaţiile viitoare.

Propunerea a fost primită din partea On. Adunări cu simpatie şi s'a transpus Ven. Consiliu arhiepiscopesc spre studiare şi alcătuirea unui plan amănunţit pentru publicarea unui şematism, care va satisface ardente necesităţi.

Sf. Sinod

In ziua a patra, Miercuri, s'au continuat discuţiile asupra regulamentului legii învăţământului teologic. La temeiul legii şi regulamentului stă principiul autonomiei bisericeşti, socotindu-se că biserica poartă toată răspunderea administraţiei sale şi a educaţiei clerului.

S'au votat regulamentele prezentate de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, privitoare la organizarea academiilor teologice şi a internatelor de pe lângă facultăţile şi academiile teologice.

In şedinţa din ziua a cincea comisiunea manualelor didactice religiosse a prezentat sinodului programa analitică a claselor VI-a şi VIII-o, modificate în vederea reînfiinţării liceului cu 8 clase, care a fost aprobată.

Sinodul a încuviinţat ca Asociaţia femeilor ortodoxe să institue un concurs pentru cele mai bune manuale de religie, curs primar, alese dintre manualele aprobate de Sf. Sinod.

P. S. Sa arhiereul Vasile de Răşinari a citit referatul său asupra situaţiei învăţământului religios în toate şcoalele, de toate gradele, din ţară aşa după cum reiese din legile şcolare. Sinodul a dispus tipărirea referatului în vederea discuţiunilor ce vor urma. P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, a făcut un referat din partea comisiei culturale, în urma căruia s'a aproba înfiinţarea unui timbru didactic aplicabil manualelor de regie în folosul Casei de credit a clerului.

In acest scop se va interveni pe lângă ministerul de instrucţie ca pe viitor să nu se mai aplice timbrul acum existent, al Casei Şcoalelor.

P. S. Sa Arhiereul Vasile de Răsinari face referat cu privire la inspecţiile în învăţământul religios. Sinodul a decis că acest control trebuie să fie exercitat la toate şcoalele din cuprinsul eparhiilor, de chiriarh sau de delegatul său.

Se va interveni la ministerul instrucţiunii ca postul de inspector general al învăţământului religios să fie încredinţat unui arhiereu delegat de Sinod. Luând în discuţie conţinutul cărţilor literare care ar ofensa biserica, Sf. Sinod a aprobat volumele: «Icoana de lemn» de d. Tudor Arghezi, «Neamul Cotofenesc» de dl V. Barnoski şi «Marele Duhovnic» de V. Eftimiu.

Se va face intervenţie la guvernul ţării, pentru aducerea unei legi în contra publicaţiilor imorale.

Sesiunea a fost, după acestea, prorogată până Miercuri 11 Iunie 1930

Nr. 5557/1930.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa preoţimei noastre, că până la 15 Iulie 1930, Consiliul nostru va trebui să înainteze On. Minister al Instrucţiunii publice şi al Cultelor, Proiectul de buget pentru salarizarea Clerului din Arhiepiscopia noastră pe anul 1931.

Prin urmare invităm pe toţi preoţii şi protopopii, cari ar avea îndreptăţire la gradaţii noui, sau ajutoare de familie noui, începând cu 1 Ianuarie 1931, să-şi înainteze până la 1 Iulie 1930 cererile aici, însoţite de documentele necesare şi anume: pentru gradaţii Certificate de serviciu liberate de oficiul protopopesc, iar pentru ajutoare de familie, Extras de naştere sau de botez.

Cererile sosite după acest termen nu se vor lua în considerare şi drepturile la gradaţii sau ajutoare de familie noui, nu se vor trece în bugetul anului 1931.

Consiliul arhiepiscopesc.

Rusaliile în Sibiu

Slujba din Catedrală.

Praznicului Pogorârii Duhului Sfânt i s'a dat ca de obiceiu şi în anul acesta o deosebită strălucire. Catedrala a fost împodobită încă din ajun cu frunză verde, iar pe jos s'a aşternut iarbă proaspătă.

Parfumul de verdeaţă se ridica din belşug împreunându-se cu tainicul miros de tămâie. O atmosferă plină de seninătate şi cucernicie se sălăşluise în măreţul şi sfântul locaş de închinare. Natura se înfrăţişe cu cerul într'o dumnezăească armonie.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, înconjurat de clerul din localitate. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al Catedralei.

La începutul liturgiei I. P. S. Sa a tuns întru ceteţi 4 clerici din anul ultim ai Academiei noastre teologice, iar în cursul liturgiei a hirotesit întru protoiereu pe preotul Ioan Indrei pentru protopopiatul Zarandului şi a hirotonit întru presbiter pe diaconul Tiberiu Moga pentru parohia Loman.

După liturgie a oficiat, conform tipicului zilei, vecernia.

La serviciul divin a luat parte o mulţime de credincioşi, cu deosebire din pătura intelectuală a societăţii sibiene în frunte cu Domnul General Ştefan Panaitescu comandantul Corpului VII Armată şi mai mulţi domni ofiţeri superiori.

INFORMAŢIUNI

Sinod în Polonia Preşedintele republicii polone a semnat actul prin care mitropolitul Dionisie, în calitate de şef al bisericii ortodoxe din Polonia, este invitat să convoace o consfătuire pregătitoare şi ulterior primul sinod general al bisericii ortodoxe autocefale din Polonia. Actul preşedintelui republicii constată că ultimul sinod ortodox, sub auspiciile statului polon, s'a ţinut în 15 Iunie 1791 la Pinsk. Convocarea sinodului acum, primul în Polonia reconstituită, corespunde dorinţelor şefilor bisericii ortodoxe, precum şi ale tuturor cetăţenilor polonezi ortodocşi. Sinodul va fi convocat la Varşovia.

Congresul Uniunii femeilor române se ţine anul acesta în zilele de 8—10 Septemvrie la *Abrud*, unde federaţia îşi serbează jubileul de 50 de ani dela înfiinţare. Societăţile federate au să aducă la cunoştinţa comitetului central (Prezidentă dna Maria Baiulescu, Braşov, Piaţa libertăţii 23), cât mai curând, tabloul delegatelor ce vor lua parte; ear membrele care doresc să desvoalte vreo teză sau conferenţă la congres, vor avea să prezinte lucrarea aceluiaş comitet.

Banca Naţională a României înştiinţează, că retrage din circulaţie biletele de 20 şi de 5 Lei, înlocuite cu monetă metalică. Biletele se prezintă, pentru preschimbare, la sedul băncii sau la sucursalele şi agenţiile sale. Termenul preschimbării este până la 1 Septemvrie 1930.

Dela secţiile «Astrei». Domnii membrii activi şi corespondenţi ai secţiitor literare-ştiinţifice sânt convocaţi la şedinţa plenară de sfârşit de an, ce se ţine la Cluj, *Sâmbătă*, 14 Iunie 1930, ora 10 a. m., în localul secţiunilor («Ardealul», strada Memorandului 22).

Pacea între popoare trebue susţinută şi întărită în interesul liniştei continentului nostru. In vreme ce conducătorii statelor lucrează în acest scop, la *Budapesta* se continuă agitaţia revizionistă şi lupta pentru a restabili nedreptatea milenară.

Se bea mult şi la vecini. La o adunare a medicilor din Ungaria s'a arătat, cu date şi statistice, că ungurii cheltuesc anual pe băuturi alcoolice 320 milioane pengő, sau o treime din bugetul ţării. La 322 suflete există în Ungaria o cârciumă, şi la 2000 de oameni abea — o şcoală.

Părul scurt la femei. Persoane bisericeşti romano-catolice s'au adresat autorităţilor papale, întrebând dacă trebue să interzică intrarea în biserică femeilor cu părul tuns? Forul bisericesc, întrebat, a răspuns că părul scurt nu atinge morala creştină; acelaş for a remarcat, în răspunsul său, că părul scurt la femei s'a generalizat atât de mult, încât ar fi cu neputinţă să se interzică femeilor care au renunţat la cozi să intre în biserică, de teamă că multe ar renunţa mai de grabă la catolicism, — decât la părul scurt.

Biblia lui Gutenberg s'a vândut zilele acestea la o licitaţie publică în Germania, cu 470 mii de mărci (18 milioane de lei). E prima ediţie a lui Gutenberg, tipărită numai în o sută de exemplare, din care n'au mai rămas decât 20. Cumpăratorul de acum e american.

Tinerimea şcoalelor secundare dela institutele de învăţământ ale Ungariei, în urma presiunii exercitate de şefii instrucţiunii publice, trebue să-şi maghiarizeze numele, ori vrea, ori nu vrea. Furia maghiarizării bântue din nou, deşi Ungaria e redusă la margini mai fireşti. Năravul moştenit izbucneşte.

Cu răbdare. Un arhitect german a construit o biserică din beţe de chibrite. I-a trebuit câteva milioane de chibrite pentru clădire. Biserica e destul de solidă şi spaţioasă.

«Taina vieţii lungi». Cei bolnavi, cai cari şi-au perdut dragostea de viaţă şi bucuria, **nădăjduiţi!** Ştiinţa a găsit mijlocul desăvârşitei vindecări a tuturor bolilor trupeşti şi sufleteşti. Cetiţi volumul: **Lazar Popovici: «*Taina vieţii lungi, bucătăria fără foc* sau *reginul crud*»**, cu peste 200 reţete. Preţul Lei 80.— plus Lei 12.— pentru francatura recomand. Se poate comandă la *Librăria diecezană din Arad,* precum şi la toate librăriile din ţară. (28) 3—3

ŞTIRI LOCALE

La Fondul căminului pentru bătrâni s'au mai primit următoarele dariuri: 1. Dna Maria I. P. Oaşa 10,000 Lei cu care s'a întemeiat Legatul Ioaneş P. Oaşia şi soţia Maria. 2. Dna Ştefania Petra 10,000.— cu care s'a întemeiat Legatul Nicolae Petra şi soţia Ştefania. Pentru aceste creştineşti daruri mulţumeşte cu recunoştinţă: Prof. Timotei Popovici, preşed.

CARŢI ŞI REVISTE

Dr. Nicodim Milaş: *Canoanele* Bisericii ortodoxe însoţite de comentarii Vol. I, Partea I (Introducere, Nomocanonul în XIV titluri şi Canoanele apostolice). Traducere făcută de *Uroş Kovincici* protoiereul ort. sârbesc al Aradului şi Dr. *Nicolae Popovici* profesor la Academia teologică din Arad. Pag: VIII+320. Tiparul Tipografiei diecezane din Arad. Preţul: 160 Lei. Este adânc simţită trebuinţa de a avea o bună traducere a canoanelor şi o interpretare a lor, care să stea la nivelul ştiinţei teologice de azi. Traducătorii prin cartea prezentă au început să ne pună la îndemână opera celebrului canonist N. Milaş, care până astăzi nu a fost întrecută de altcineva. In introducerea foarte extinsă a cărţii se tratează despre isvoarele canonice şi despre colecţiunile canoanelor, cari au caracter oficial în diferitele Biserici ortodoxe, între altele în mod amănunţit şi despre Pidalion. Urmează partea canonică a Nomocanonului în XIV titluri şi apoi ni se dă textul complect al canoanelor apostolice traduse într'o limbă frumoasă, modernă. La fiecare canon sunt arătate canoanele paralele şi apoi urmează comentariile amănunţite ale lui Milaş, cari lămuresc chestiunile din toate punctele de vedere, referindu-se atât la literatura teologică răsăriteană cât şi la cea apuseană. Opera aceasta a lui Milaş tradusă în limba românească va fi de cel mai mare folos practic şi teoretic pentru toţi ceice doresc să cunoască adevărata concepţie creştină ortodoxă. Se poate comanda la Librăria Diecezană din Arad, cât şi la alte librării din ţară, trimiţându-se pe lângă preţ şi 10 lei pentru porto.

Nr. 5056/1930. (29) 2—3

Concurs

La *Şcoala Normală Ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu*, sunt vacante în anul şcolar 1930/31 următoarele catedre şi ore:

a) Secţia de băieţi:

1. Limba franceză 15 ore; 2. Ştiinţele fizico-chimice 11 ore: 3. Educaţia fizică 28 ore; 4. Limba română 7 ore; 5. Istoria 5 ore; 6. Educaţia cetăţenească 3 ore; 7. Geografia 6 ore; 8. Violina 8 ore.

b) Secţia de fete:

1. Ştiinţele padagogice şi practica învăţământului 24 ore; 2. Limba română şi franceză 15½ ore; 3. Istoria, dreptul şi limba română 12 ore; 4. Matematica şi Ştiinţele fizico chimice 14 ore; 5. Gospodăria 22 ore; 6. Religiunea 8 ore; 7. Ţesutul şi sericicultura 8 ore; Desemnul 4 ore.

Salarul este identic cu al şcoalelor normale de stat şi îl plăteşte Ministerul Instrucţiunii.

Candidaţii, cari doresc să ocupe vreuna din catedrele vacante, pe lângă condiţiile prevăzute la art. 36 din legea pentru învăţământul secundar, vor mai dovedi, că sânt creştini de religia ortodoxă. La secţia de băieţi se va da preferinţă absolvenţilor unei şcoale teologice superioare.

Cererile se vor adresa, până la 30 Iunie crt. *Consiliului arhiepiscopesc*, Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 17 Mai 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 153/1930. (28) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a (treia) **Petreşti**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat. Sesia parohială de 7 jugăre, folosinţa cimitirului şi locului de vie. Dela fiecare familie câte o ferdelă cucuruz sfărmit şi o zi de lucru în natură sau preţul după cum va fi. La Bobotează cel puţin câte 20 Lei. Stola uzitată.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în terminul indicat acestui oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 25 Aprilie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Delegaţia Sf. Sinod

la Maiestatea Sa Regele

In 12 l. c. la ora 12, M. Sa Regele CAROL a primit delegaţia Sf. Sinod, alcătuită din I. P. S. Patriarh Miron, I. P. S. mitropolit Pimen al Moldovei, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului şi I. P. S. mitropolit Gurie al Basarabiei.

Reprezentanţii Sf. Sinod au felicitat pe noul Suveran în numele Bisericii ortodoxe române.

M. Sa Regele s'a întreţinut apoi cu Inalţii prelaţi, faţă de cari a arătat o deosebită înţelegere pentru problemele sufleteşti ale poporului român.

Publicaţie de licitaţie

Se ţine licitaţie publică în ziua de 17 Iunie 1930 la ora 5 p. m. cu oferte închise pentru lucrărie de terminare a bisericei ortodoxe române din Mediaş în conformitate cu condiţiunile caetului de sarcini aflat la cancelaria parohiei ort. din Mediaş, Str. Forcăş Nr. 20.

Se vor executa în campania anului 1930 următoarele lucrări:

I. Tencueli interioare 5000 m².
II. Tencueli exterioare 2000 m².
III. Scări şi pardoseli.
IV. Invelitoare de tablă circa 500 m².

Se va depune odată cu oferta şi o garanţie de 3% asupra lucrărilor conform legii contabilităţii.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul ca din ultimii trei concurenţi se preferă pe aceia, în care are mai multă încredere.

Mediaş, la 2 Iunie 1930.

Oficiul parohial:
(30) 1—1 **George Simplăceanu**
preot.

Publicaţie de licitaţie

Biserica ortodoxă română din Daia, judeţul Târnava mare, gara Apold, vinde prin licitaţie publică cu oferte închise în 30 Iunie 1930 la ora 10 în localul şcoalei primare de stat din loc cca 2272 m/³ lemne de stejar de lucru.

Preţul estimaţiei este 1.314.966 lei.

Vadiul e 5% dela acest preţ.

Condiţiile de licitaţie se pot vedea la acest oficiu parohial.

Oficiul parohial ortodox român din Daia.
(32) 1—1 **Herţioaga m. p.**

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Mersul trenurilor

— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4^{10}, 13^{45}, 17^{45}	8^{03}, 17^{25}, 22^{03}
Braşov, Făgăraş	4^{50}, 10^{39}, 17^{05}	8^{24}, 12^{25}, 20^{05}
Ciznădie	5^{40}, 13^{15}, 18^{10}	7^{30}, 15^{20}, 20^{39}
Copşa-mică	0^{54}, 4^{38}, 10^{10}, 13^{24}, 15^{40}, 19^{16}	1^{24}, 4^{00}, 9^{03}, 15^{38}, 17^{40}, 20^{07}
Ocna-Băi	6^{30}, 14, 20^{45}	7^{35}, 15^{10}, 21^{57}
Peatra Olt, Buc.	4^{20}, 15, 18^{35} acc.	0^{45}, 13^{14}, 11 acc.
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}

A apărut:

Biserica Neamului
și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Prețul Lei 25·—, plus spese poștale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit și se află de vânzare

Viețile Sfinților
în limba moldovenească
întocmite pe temeiul cărților «Viețile Sfinților»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare și cu chipurile sfinților

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Prețul Lei 225.

A apărut
în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
și
Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profețiile mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Reverenzi preotești
După ultimele cerințe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria (27) 6—7
Dumitru Dușleag
Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12
În depozit: Șfofe în permanență

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza
În pământul făgăduinții

de

Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese poștale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. și L. Moisescu-Villea

Prețul Lei 70·—, plus spese poștale Lei 10·—

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul
✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu **prețuri moderate**

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiți

MEMORIILE
Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan
Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notițe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Pușcariu.** Prețul Lei 100, plus spese de poștă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă,* cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

În partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul **20 Lei;**

În partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: **20 Lei.**

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 18 Iunie 1930 Nr. 47

BIBL... CENTRALĂ a „ASO...ȚIUNII SIBIIU.

Telegraful R...

Organ național-bi...

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunile... un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă ... blică de mai multe ori se dă rabatul cuven... ...ele și inserțiunile ... administrației ziarului Telegraful Rom..., Sibiu, str. Mitropoliei 45

O teorie...

Intâmplarea este o noțiune des întrebuințată în limbajul materialismului ateu. Este chiar dogma de temelie a pseudoștiinței sau, cum ar zice Sf. Ap. Pavel, a științei greșit numită astfel.

De câte ori se caută o explicare a lumii și a vieții, pe baze pur naturaliste sau evoluționiste și se încearcă a se da acestei probleme un răspuns, «întâmplarea» este invocată ca argument plăsmuitor al ordinei și al ființei tuturor organismelor și realităților terestre și supraterestre.

Ceeace, în concepția noastră teistă despre lume și viață, este Dumnezeu Creatorul, Guvernatorul, Susținătorul, și Mântuitorul, — acelaș lucru este «*întâmplarea*» în concepțiile naturaliste. Ea este idolul creator, organizator și susținător al ordinei și a vieții în lumea materialismului ateu. Acest punct de vedere îl susțin oameni de autoritate în materie de științe și cunoștințe omenești.

Teoria întâmplării este veche. In antichitatea greacă, faimosul Empedocle susținea, că originea corpului omenesc se datorește întâmplării. Mai întâi au existat niște corpuscule independente, sub formă de mâni, cap, picioare, etc. care, la voia întâmplării, s'au asociat și au format un organism nou, o făptură originală: omul. Prin urmare, o întâlnire neprevăzută de organisme a dat naștere vietăților, care astăzi stăpânesc pământul...

Această teorie, ori cât pare de hazlie, în timpurile mai nouă a fost reluată, și cu oarecare modificări și adaptări formează punctul de plecare al teoriilor atee și materialiste. Ființa universului se datorește întâmplării, originea vieții tot întâmplării, și așa mai departe, — toate transformările se datoresc acestui factor determinant de acțiuni și reacțiuni: întâmplarea.

Natural, afirmațiile sânt teorii, ce nu avem intenția de a le combate. Vom semnala însă unele nedumeriri și constatări practice, care dau mult de gândit și cercetat științei, și care nu se împacă nici decum cu teoria întâmplării.

Mai întâi, avem nedumerirea: cum se unește ordinea cu întâmplarea? In lume există o ordine înspăimântător de perfectă, încât umple de uimire, măreție și sublim întreagă «cartea facerii», care-i «natura». Observația atentă a naturii ne arată că nimic nu se face și nu se transformă la întâmplare.

Oriunde vedem rânduială, acolo există și un rânduitor, o mână de organizator. O clădire presupune plan și plănuitor. Ori, realitatea ne oferă atâtea dovezi, ce arată clar și precis, că unde domină întâmplarea, se ivește desordinea. Lasă cineva o casă nelocuită, — la voia întâmplării... Ce se alege de ea? Disordine, ruină și pustiu...

Lumea și viața, cu atâtea variații, și minunății, stăpânită de legi desăvârșite, să fie opera întâmplării?! Agentul desordinei să fie creator de ordine?..

In ori ce domeniu de cercetări sau manifestări omenești am intra, în tot locul găsim cauze, legi și ordine, care duc logic la concluzie diametral opusă cu teoria întâmplării.

Să pornim dela «mașina» cea mai perfectă, care-i corpul omenesc. Să ne răspundă medicii, buni cunoscători ai anatomiei și fiziologiei, dacă sistemul muscular, nervos și osos, creșterea, respirația și nutriția, circulațiunea sângelui și funcțiunea creerului, simțirea, cugetarea și vorbirea etc. sânt lucruri ale căror existență și funcțiune, poate fi atribuită pur și simplu întâmplării?

Să întrebăm geologii, să ne lumineze: oare mișcările, compoziția și variațiunile scoarței pământului se datoresc întâmplării?

Să ne spună un inginer, oare o linie ferată, o locomotivă, o fabrică, o uzină electrică este tot opera întâmplării?!..

Un literat, un artist ce va zice despre lucrarea unui Homer, Dante, Goethe, Eminescu, Fidias, Michel Angelo, Grigorescu, — va răspunde că toate capodoperile artistico-literare ale omenirii sânt produsul întâmplării?

Să ne lămurească marii regi și conducători de țări și popoare, ce fel de stat are garanția trăiniciei și a forței, — un stat unde domnește ordinea și legea, sau un stat în care stăpânește bunul plac și — întâmplarea?

Filosofii, economiștii, bărbații de stat, cred oare că omenirea va avea o conducere bună în viața publică și privată, dacă va fi lăsată în voia întâmplării?

Să ne grăiască astronomii și cetitorii din stele și din tainele pământului, dacă universul, — cu mișcările stelelor, cu direcțiunile lor infinit de variate și totuși ordonate, și cu toate minunile boltei înstelate care ne des-

FOIȘOARA

Serbare

de cucernică închinare. Altarul durerii e numai podoabă de flori. Și amintirile plâng în suflet și mi umezesc ochii. Mușc în mână să nu țip de durerea lor.

Din neguri de vremi se desprinde vedenia ei. Valuri de fum de tămâie o alintă. O îmbracă în sfințenia luminei cu îmbieri de iertare generoasă. Inima i floare frântă și suferința-i grăește din fața-i umbrită de doruri neîmplinite.

Ingenunchez în fața vedeniei, ca în fața icoanelor sfinte și ascult înfiorat cântarea durerii:

„Mi-ai fost lumina vieții, soarele ce înviorează și înflorește câmpiile. Mi-ai îmugurit dorurile fericirii. Mi-ai fost căldura nădejdilor și dorurile au înflorit mai mândre ca florile raiului.

«Mi-ai fost cerul cu surâsul stelelor și taina nopților cu lună. Mi ai fost primăvara cu toate florile pământului, și aerul îmiresmat al amurgurilor odihnite. Seninătatea privirilor tale mi-a limpezit simțirea sfințind-o.

«Ai fost cântecul priveghitorilor din umbra primăverilor. Mi-ai fost înălțarea sufletului.

«Dar, tu soarele meu, te-ai îndepărtat și dorurile înflorite și au scuturat petalele fericirii. Și doar spre tine plecau toate bucuriile, toate simțirile, toate nădejdile, întreaga mea ființă. Mă înălțam spre tine cum se înalță ciocârlia spre soare. Icoana ta era căpătâiul inimii mele și îngerii mă alintau în cântece din raiu.

«Da, tu m'ai învățat să cunosc fericirea dragostei curate, sfințenia clipei de taină. Și clipa aceasta va rămâne veșnic în sufletul meu, și va lumina icoana ta scumpă. Te ador cu evlavie sfântă și-ți mulțumesc pentru sfințenia dragostei și a clipei de fericire».

Cântecul zărilor se topi ca o lumină în umbră. Mă trezii în genunchi stăpânit de credința c'am văzut pe Maria din Magdala pe stânca Golgotei.

Plâng amintirile în mine.

Z. SANDU.

Sadhu-Sundar-Singh

Filozofie și intuiție

1. Este știut, că de veacuri filozofia n'a mai făcut nici un progres. Aceleași probleme vechi și aceleași soluții vechi sânt repetate, în forme și cuvinte noi. Un bou, în India, cu ochii legați, ocolește de jur împrejurul unui teasc de ulei cât e ziua de mare; ear seara, când i se desfac ochii, el vede că n'a făcut altceva, decât s'a mișcat într'un cerc și n'a parcurs nici o distanță. Cu toate acestea, își vede rezultatul muncii. Tot așa filozofii: au străbătut secole, dar nu și-au ajuns ținta. Din materialul adunat, de ici de colo, ei au produs ceva, însă l-au îngropat în cărțile lor. Produsul acesta nu este în măsură de a îndestulà setea cerințelor omenești. Pentru a merge mai departe, avem nevoie de credință și intuiție, nu de filozofie. Ori cât de vaste ar fi cunoștințele noastre, ele au la urma urmei limitele lor.

2. Unii filozofi s'au sinucis, când setea cunoștințelor lor nu a fost potolită. Empedocles s'a aruncat în craterul Etnei spre a-și potoli setea cu cunoștințe, obținând tovărășia zeilor, fără a muri moarte naturală. Un astronom, care n'a izbutit să cunoască mișcările ciudate ale fluxului și re-

fătează ochiul şi inima, — este aşezat pe temelii de legi imutabile, sau domină în toate fatalismul: întâmplarea? —

Psalmistul spune că numai *cel nebun* zice în inima sa, că nu este Dumnezeu. Numai nebunul poate susţinea că la originea şi temelia lumii şi a vieţii, — cari sânt aşezate pe baze de ordine şi legi, — a veghiat întâmplarea, vrăjmaşul realităţii şi existenţii.

Cine, de altă parte, înţelege marginile ştiinţei şi ale cunoştinţei, se închină smerit în faţa marelui necunoscut şi recunoaşte pretutindeni o creaţiune şi o muncă conştientă.

Omul şi lumea are o cauză, o origine, o cârmă, — are un Dumnezeu, Părinte, Creator, care «la început, prin puterea Cuvântului, a făcut cerul şi pământul»...

Pr. *Il. V. Felea.*

Majestatea Sa Elena

Monitorul Oficial de Sâmbătă publică în fruntea coloanelor sale următorul comunicat, care va produce vie satisfacţie şi bucurie în mijlocul tuturor bunilor cetăţeni ai ţării:

„Prin votul Parlamentului care anulează actele dela 4 Ianuarie 1926, Majestatea Sa Regele, reintrând în drepturile Sale dela acea dată, şi având în vedere că desfacerea căsătoriei Majestăţii Sale a fost ulterioară, Majestatea Sa Regele autorizează ca Alteţa Sa Principesa Elena să poarte titlul de Majestate".

Noul guvern

Lista noului guvern este următoarea:

I. Mania, preşedinţia;
G. G. Mironescu, externe;
Al. Vaida, interne;
Mihai Popovici, finanţe;
I. Mihalache, domenii;
V. Madgearu, industrie;
Costachescu, instrucţie şi culte;
Gr. Iunian, justiţie;
General Condeescu, al armatei;
M. Manoilescu, comunicaţii;
P. Halippa, fără portofoliu şi interimar la muncă.

In primul consiliu al noului guvern, ministrul preşedinte a salutat pe miniştrii noi numiţi, schiţând situaţia nou creiată.

Consiliul a stabilit legile ce urmează a fi discutate până la închiderea sesiunii în 30 l. c.

Prim-ministrul anunţă apoi membrilor guvernului numele noilor *subsecretari de stat:* Gr. Gafencu la preşedinţie; Gh. Crişan, la ministerul de comunicaţii; V. Potârcă la domenii, C. Angelescu şi D. Bogos la interne, Ghiţă Pop la instrucţiune şi culte.

Sf. Sinod

Membrii Sf. Sinod s'au întrunit Sâmbătă în ultima şedinţă a sesiunei actuale, sub preşedinţia I. P. S. Patriarh Miron.

S'a luat în discuţie regulamentul pentru instituirea arhiereilor vicari, care a fost aprobat în principiu.

P. S. Sa Episcopul Visarion al Hotinului a făcut apoi o expunere de motive asupra proectului de regulament privitor la îmbrăcămintea clerului, evidenţiind necesitatea de a se păstra cu regurozitate costumul clasic preoţesc.

Sf. Sinod a discutat, după aceasta, chestiunea coroanelor mortuare care până acum erau un fel de ornament bisericesc.

S'a decis înlăturarea acestor coroane.

Consiliul central bisericesc a fost invitat să întocmească planuri tip, pentru construirea de biserici, care să corespundă atât cerinţelor higienice, cât şi necesităţii de a evita întâmplări ca cele dela Costeşti.

In urmă membrii Sf. Sinod, au cercetat posibilităţile ridicării unor biserici româneşti la Ierusalim.

La ora 12 jum., dl ministru Costăchescu a cetit mesajul regal de închiderea sesiunii Sf. Sinod, după care şedinţa s'a ridicat.

Dela Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"

— Despărţământul Orăştie —

Unul din conducătorii sectanţilor se plânsese nu de mult, că activitatea lor e mult stânjenită din partea preoţimii. De fapt, frontul contra sectanţilor s'a format pe tot locul. Trebuie însă bine închegat pretutindenea, şi-atunci biruinţa va fi desigur pe partea păstorului, care îşi conduce cu zel turma la păşunea cea bună.

Temele, lucrate de membrii desp. Orăştie al Asociaţiei clerului, au avut de obiect, în anul acesta, combaterea sectanţilor şi a necredincioşilor, şi readucerea lor în sânul bisericii drept măritoare.

După rugăciunile din sfânta biserică şi invocarea Duhului sfânt, preoţimea în ziua de 2 Iunie a. c. se adună la locul anunţat, Casina română din loc, în frunte cu venerabilul părinte protopop V. Domşa. Şeful tractului, ca preşedinte, în o alocuţie mai lungă pune în vederea preoţimii grija părintească, ce trebue s'o purtăm celor mici ca viitor fii ai bisericii şi ai statului făcându-i, din bună vreme, să poată rezista cu succes ispitirilor sectante şi curentului materialist.

Tocmai se încheiase, la data aceasta, *săptămâna mamei şi a copilului* în toată ţara.

Tânărul şi zelosul paroh, Dr. Aurel Baciu, după o introducere de filozofie socială, expune din punct de vedere dogmatic diferitele doctrine sectante.

După observările făcute de părintele prof. Necşa şi secretarul despărţământului păr. Bodea, aceeaş temă lucrată de păr. Rusu e citită de autor, clar şi cu convingere. Explicând alegoric parabola cu samarineanul milostiv înşiră diferite secte ivite în Ardeal, învăţătura lor şi combaterea practică, prin citate potrivite din sf. Scriptură.

Pr. Sever Păcurar din Gelmar face resumatul istoric al ereziilor principale, ajungând la sectele din ziua de azi arată felul de lucru al sectanţilor, cari se furişează la vânătoare de suflete ziua ca şi noaptea.

Pr. Traisn Mihailă din Romoşel, expunând unele cazuri concrete de părăsire a credinţei strămoşeşti, arată, că de multeori aceia, cari s'au ocupat mai mult cu biblia şi alte cărţi religioase, ajung în rătăcire, neavând destulă cultură biblică. Înşiră mijloacele de combatere a sectanţilor, după cel dintâi specialist sectolog al nostru, care este P. S. Sa episcopul Grigorie dela Arad.

In discuţia, susţinută în deosebi de păr. prof. Necşa şi secretarul despărţământului Bodea, vine vorba şi despre Oastea Domnului. Oratorii o recomandă în atenţia preoţimei, care să vegheze, să dea sugestii ostaşilor, ferindu-i de-a se abate dela calea ortodocsiei. In felul acesta Oastea va deveni bun mijloc de canalizare în apele ortodoxe a curentului de animaţie biblică. Cântările ostaşilor mai ales să nu se depărteze de stilul celor bisericeşti tipiconale.

După masă se desvoltă mai departe programul. Pr. *V. Jura* din Sibişel îşi ceteşte tema despre combaterea necredincioşilor, fiind ascultat cu atenţie. O lucrare cu aceeaş temă ceteşte şi păr. Olariu din Orăştioara de sus. Intr'un stil literar şi interesant arată, cum au fost lăsate în praful uitării de modernizmul năvalnic insigniile noastre religioase: cruci, icoane, psaltirea etc. cari au făcut odată obiectul veneraţiunii tutu ror credincioşilor.

De încheiere părintele protopop atrage atenţiunea preoţimii asupra nesecatelor comori sufleteşti, ce isvorăsc din rugăciunile noastre ortodoxe, atunci când sânt rostite cu toată credinţa sufletului nostru în tradiţia cucernicilor preoţi de odinioară, mai puţini moderni, dar cu atât mai bogaţi în daruri duhovniceşti.

Din viul interes, cu care preoţimea a ascultat şi urmărit toate problemele tractate, ne-am depărtat cu convingerea, că această preoţime e la postul de veghe.

Nu lipsesc uneori nici criticile unor laici, cari uită, că preotul şi astăzi trebue să fie de toate: trebue să facă pe ţăranul cel mai sdravăn fiziceşte şi în acelaş timp pe subtilul şi gingaşul intelectual în judecarea tuturor problemelor zilei. Pe când trebue să lupte pentru materie, de care nu se poate lipsi, în acelaş timp trebue să facă pe filantropul colectelor, pe desinteresatul tuturor iniţiativelor culturale şi sociale...

Dar, dacă cu noi este Dumnezeu, cine ne va putea sta împotrivă?

Cronicar.

Nr. 5556/1930

Notificare oficială

I. P. S. Sa părintele mitropolit Gurie cu adresa sa Nr. 6052 dela 26 Mai a. c. arată, că a tipărit o broşură «Rugăciunea şi lămurirea lor» în ediţiunea a IV-a, ca o călăuză pentru preoţime în învăţământul religiunei a şcoalelor primare.

Cartea aceasta se poate comanda dela Secţia culturală a Consiliului eparhial din Chişinău, cu preţul de 12 Lei.

Aducem aceasta la cunoştinţa preoţimei noastre, spre ştire şi eventual procurare a acestei cărţi folositoare, tipărită în editura Consiliului eparhial din Chişinău.

Comanda se poate face prin Librăria noastră arhidiecezană unde este depusă această broşură.

Sibiu, 12 Iunie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

fluxului, s'a aruncat de desperare în valurile mării unde şi-a găsit mormântul plutitor. Asemenea oameni, în loc de a găsi pe Creator şi a fi mulţumiţi cu El, pierd pe Creator şi pe ei înşişi, în creaţiunea Sa. Astfel de filozofie arată, că e departe de a înţelege realitatea, nimeni nu poate pătrunde realitatea prin intelect. Dacă cineva crede, că poate discerne realitatea prin cunoştinţele sale, se înşală. Pentru a cunoaşte un lucru pe deplin, trebuie să cunoşti universul întreg, căci fiecare lucru este în strânsă legătură cu celelalte lucruri; şi pentru a şti totul despre el, trebuie să fie cunoscute toate relaţiunile lui. Aici trebuie să ne închinăm în faţa realităţii şi să recurgem la credinţă.

3. Intuiţia, — ca vârful degetului, ea simte îndată prezenţa realităţii prin atingerea sa. Ea nu va fi în stare să dea dovezi logice; însă argumentează astfel: Sânt pe deplin mulţumit! Asemenea pace poate veni numai dela realitate. Deci eu am găsit Realitatea. Inima conţine adevăruri despre care capul nu ştie nimic. Trebue mult timp ca să cunoşti amănunţit o floare. Nu-ţi trebuie însă decât o clipă pentru a-i percepe parfumul, — şi intuiţia lucrează astfel.

(Din limba engleză). *Ionel Ratiroiu.*

Tremurate...

Tremurate ochiuri de lumină,
In tăcerea nopţii înstelate,
Solitare împânziţi cărarea
Viselor... cu aripi fărămate...

In adâncul inimii bolnave,
Inzadar voiţi ca să pătrundă
Timide ecouri răzleţite
Din a fericirii dulce undă.

Acolo-i un cimitir acuma.
Dureroase cruci vestesc cu jale
Şirul de credinţe 'nmormântate 'n
A vieţii sbuciumată cale.

Tremurate ochiuri de lumină,
In tăcerea nopţii înstelate
Eu mă simt atât de singuratic
Şi de pace atâta de departe.

Şo 'ntrebare gravă mă frământă,
Cine ştie ce m'aşteaptă mâne?
Clipe dătătoare de hodină
Sufletească, sau dureri păgâne?

VASILE STOICANEA.

Misiunile religioase pentru popor, cu material de predici, cuvântări şi alocaţii, de Arhim. *Policarp P. Morusca*, stareţul Sf. Mănăstiri Bodrog. Arad, tip. Diecezană. — Volumul de 143 pagini, apărut în Biblioteca Preotului Ortodox, cuprinde orientări potrivite, puse la îndemâna preoţilor misionari. Preţul 30 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAȚIUNI

Sesiunea corpurilor legiuitoare se va închide în ziua de 30 Iunie 1930.

Examenele de bacalaureat încep la 25 Iunie. La ministerul instrucțiunii se urmează lucrările pentru alcătuirea comisiunilor de bacalaureat.

Jurământul care l-au depus *trupele* din întreaga țară M. Sale Regelui Carol II este următorul: «*In numele lui Dumnezeu Atotputernicul, eu* (soldatul, subofițerul, ofițerul) *jur credință M. Sale Regelui Carol al II-lea, supunere legilor și îndatoririlor militare în toate ocaziunile, atât în timp de pace, cât și în timp de război. Așa să-mi ajute Dumnezeu!*»

Rector. In ședința plenară a consiliului eparhial din 11 l. c. dl prof. *Dr. I. Vașcă* a fost ales și confirmat rector al Academiei teologice ortodoxe române din Cluj pentru durata de 3 ani.

O biserică se va termina în curând în New-York, și va avea 72 de clopote, o adevărată orchestră. Clopotul cel mai mare împreună cu altele 21 s'au fabricat în Anglia și s'au adus la New-York. Clopotul cel mare este minune, având un sunet foarte sonor. Diametrul (lărgimea) la gură e de 3 metri și ceva (cam cât lărgimea unei odăi mijlocii) și cântărește 37 de mii 500 kilograme. Numai limba acestui clopot cântărește 200 kg. Toate aceste 72 clopote vor fi puse de odată în mișcare, prin apăsarea unui buton electric.

ȘTIRI LOCALE

Producție școlară. Corpul didactic dela școala primară urbană de stat Nr. 1 băeți din Sibiu a organizat cu elevii școalei, Duminecă în 15 l. c. în sala teatrului, o reușită producție școlară, al cărei venit este destinat pentru sporirea fondului de excursii școlare și a procurării unui stindard. Producția tinerilor elevi, conduși de excelente puteri didactice, merită o asistență cevaș mai numeroasă, decât cea de Duminecă după amiazi. Coruri pe 3 și 4 voci, câteva poezii scurte și potrivite, exerciții de gimnastică și dans, și la urmă piesa Cercetașul, într'un act, toate au fost executate cu multă pricepere, spre mulțumirea celor prezenți.

CARȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească. In Nrul 5—6 din Mai—Iunie 1930 se cuprinde următorul material: Prof. Ion Lupaș: O carte de rugăciuni și autorul ei: Arhim. Dionisie Sadoveanu. Pr. S. Cândea: Psihologia conversiunii. Prof. Nicolae Neaga: Profeții mesianice în cartea «Facerii». Pr. I. Crăciun: Pilduiri (trad.). Părintele Nichifor: Biserica ortodoxă și bugetul cultelor pe anul 1930. Arhim. P. Morușca, prof. N. Neaga, N. Colan și Pr. S. Cândea: Mișcarea literară: In stujba misionarismului ortodox. Psaltirea proorocului și împăratului David. Cruce și Spadă. Convorbiri cu Dumnezeu și cu oamenii. Pr. S. Cândea: Cronică: Adunările eparhiale din mitropolia Ardealului. Congresul cultural al «Astrei». N. C.: Note și informații. — Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 32.

Omenirea în fața Crucii, gânduri de săptămâna mare, de Arhim. *Pollcarp P. Morușca*, stareț. Broșura apare ca Nr. 4 din Biblioteca Gânduri Creștinești. Editura Sf. Mănăstiri Bodrog, tip. Diecezană, Arad. Prețul 6 lei. De vânzare la Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut: «*Rânduială de Rugăciuni spre întrebuințarea Preoțimii la mai multe întâmplări din viața omului*», compusă de protoiereul Gheorghiu Gh. Papp, consilier eparhial ort. Oradea. Preoțimea o poate folosi, în locul Molitvelnicului mare și greu — afară de biserică la casele enoriașilor. *Broșura conține:* Sfințirea apei cei mici. Rug. la temelia casei; Binecuvântarea casei noi; Intrarea în casă nouă; Rânduiala înmormântarei Mi-Mirenilor, Pruncilor; Deslegarea morților mari și pruncilor. Rânduiala Parastasului. Cuminecarea bolnavilor. Rugăciune la toată neputința. Rug. pentru bolnavi. Rug. pentru Somn. Rug. de iertarea păcatelor. Rugăciunea M. Vasilie, Ioan Gură de Aur. Rugă după 40 zile la femei. Evanghelia lui Lazar, ș. a. — Broșura legată frumos în pânză costă 120 Lei. Această carte va face bune servicii clerului nostru. Ceice doresc să și-o procure, să se adreseze autorului în Oradea, sau Librăriei arhid. Sibiu.

Poșta redacției

Pr. *I. Pr.* în *Br.* Vi s'a comunicat, că lucrul aparține *administrației*. Adresați-vă acolo.

Pr. *Sp. C.* în *H.* Acelaș răspuns.

Pagina pastorală

Sfânta Scriptură ca izvor de inspirație pentru predică

(Urmare din Nr. 41).

8. *Sf. Scriptură o colecțiune unică de portrete remarcabile.*

Este o muncă omiletică rodnică cu adevărat adunarea din Sf. Scriptură a trăsăturilor de caracter ale singuraticilor personagii mai de seamă și a făuri din ele icoane de caracter aplicabile în viața practică.

Arta simplă de-a determina caracterele constă în aceea că:

1. cuprindem, la un loc, semnele despre un lucru sau o persoană, precum și trăsăturile ei de caracter mai pregnante;

2. că punem în evidență măduva și sâmburele acestor trăsături de caracter;

3. că încercăm să tragem concluzii din trăsături singuratice asupra întregului, folosindu-ne pentru aceasta de texte din Sf. Scriptură;

4. că ordonăm toate trăsăturile sub anumite puncte de vedere, redându-le însă întrucât posibil cu cuvinte și colorit din Sf. Scriptură pentru a nu le anemia;

5. în astfel de lucruri trebuie să fim conștienți, având totdeuna în vedere ceeace voim să pregătim; predici singuratice în care ne mulțumim cu descrierea succintă a unui singur caracter — Ioan Botezătorul de exemplu, — sau ne cugetăm la un ciclu de predici unde vom vorbi despre trăsăturile de caracter ale personagiilor biblice în genere (David, Saul, Ionatan etc).

6. Nu va trebui apoi să ne oprim numai asupra trăsăturilor mari de virtute, sau să contăm exclusiv pe cele extraordinare, ci trebuie să ținem seamă și de virtuțile mici: Moisii, Isaii, Inaintemergătorii, Pavelii sunt rari, atențiunea va trebui deci să ne-o îndreptăm și asupra celor mai mici și să arătăm în predica noastră că și aceștia, fideli harului dumnezeesc, au ajuns și ei la viața cea fericită.

7. In fine vorbind despre trăsăturile de caracter ale persoanelor biblice, să nu ne mulțumim a le adresa numai cuvinte de laudă, ci să îndemnăm mai ales credincioșii să realizeze și ei în viața lor acțiuni frumoase, pentru că nici lor harul lui Dumnezeu nu le stă împotrivă.

9. *Sf. Scriptură este izvor de predicare simplă, vioaie, proaspătă și populară.*

Sf. Scriptură conține, ce e drept, locuri și pasagii care necesitează un comentar detailat; este dar în planul lui Dumnezeu de-a învălui anumite lucruri în taină, în linie generală însă Sf. Scriptură este cartea religioasă cea mai populară care există. Ea ne arată anume, religiunea și revelațiunea, nu numai ca un sistem minunat, ci ca fapte cari stau în mijlocul vieții în mod concret, cuprinzând nemijlocit și stăpânind viața noastră sufletească. Scriptura este cuvântul inspirat al lui Dumnezeu în formă populară: Iată câteva momente ale oratoriei populare din sf. Scriptură:

1. Momentul *puterii de captivare a ideii.* Să luăm bunăoară puternica și populara expunere a concepției despre Dumnezeu în Sf. Scriptură: la profetul Isaia în întreaga lui carte; la capitolul 40, 9—20, avem o puternică asemănare între Dumnezeu și lume: «iată Dumnezeul vostru, Domnul cu tărie vine și brațul lui cu stăpânire... Cine a măsurat cu mâna apa, și cerul cu palma și tot pământul cu pumnul... Cine a cunoscut gândul Domnului și cine a fost sfetnicul lui care să l învețe pe el... sau cine i-a arătat lui calea înțelegerii? Sau cine i-a dat mai nainte lui și se va răsplăti? De vreme ce toate neamurile ca picătură din cadă și ca scuipatul se vor socoti».

Puterea și mărirea lui Dumnezeu sunt frumos schițate și în cartea lui Baruh: 3, 32—4, 4; 5, 3—9. «Cel ce a gătit pământul în vreme veșnică. — Cel ce trimite lumina și merge și o chiamă pe ea, și-l ascultă cu cutremur... acesta este Dumnezeul nostru»... sau: «Scoală-te Ierusalime și stăi, și peste cele înalte caută împrejur către răsărituri și vezi pe fii tăi adunați dela apusurile soarelui, până la răsărituri, cu graiul celui sfânt, bucurându-se de aducerea aminte a lui Dumnezeu». (La compunerea unei predici se vor citi cu folos locurile indicate toate).

Universal cunoscute sunt apoi ideile despre Dumnezeu din Psalmi; să luăm de ex. Ps. 49: Dumnezeu se pregătește să judece pe poporul său, lucru pentru care convoacă întreg universul: «Dumnezeul Dumnezeilor Domnul a grăit și au chemat pământul, dela răsăriturile soarelui până la apusuri... foc înaintea lui va arde, și împrejurul lui vifor foarte, chema-va cerul de sus și pământul, ca să aleagă pe norodul său» 1—6. In Ps. 138, vedem atotștiința lui Dumnezeu și cum nu există nimic care să i poată scăpa, v. 1—13. «Doamne certatu-m'ai și m'ai cunoscut, tu ai cunoscut șederea mea și scularea mea. Tu ai priceput gândurile mele de departe... și toate căile mele mai înaintate le-ai văzut; iată Doamne, tu ai cunoscut toate cele de pe urmă și cele de demult; tu m'ai zidit și ai pus peste mine mâna ta. Minunată s'a făcut știința ta,... Unde mă voi duce dela Duhul tău? Și dela fața ta unde voi fugi? De mă voi sui în cer tu acolo ești; de mă voi pogorâ în iad, de față ești. De voi lua aripile mele de de dimineață și mă voi sălășlui la marginile mării, și acolo mâna ta mă va povățui și mă va ține dreapta ta». Asemenea locul din Iov 38, 2—23. In fața nevredniciei omenești se arată știința lui Dumnezeu: «Unde ai fost când am întemeiat pământul?... Cine-a pus măsurile lui de știi?... Au doar în zilele tale am tocmit lumina cea de dimineață, și luceafărul și-a văzut rândul său? Au tu ai luat din pământ lut și ai făcut viețuitor, și l-ai pus pe el ca să poată cuvânta pe pământ»... etc.

Citind astfel de locuri, oprindu-ne asupra lor și meditându-le, învățând parte din ele pe de-arostul, sau așezându-le alăturea, interpretându-le după conținutul lor, vom putea să compunem predici populare despre: Atotputernicia lui Dumnezeu, Omniprezența lui, Atotștiința, apoi în antiteze despre Creator și creatură etc.

2. *Momentul puterii de viață al ideilor expuse.*

Sf. Scriptură știe să pună, înaintea ochilor noștri, fapte și îndemnuri cu atâta putere de viață, cu atâta francheță și naivitate nobilă, încât ni se pare c'am trăit și noi aevea acele întâmplări și că totul nu ne interesează decât pe noi în mod direct. Fenelon în: Dialogues sur l'élognence», spune următoarele cu privire la acest moment: Sf. Scriptură întrece pe Homer, Xenofon și Platon în naivitate, putere de viață și grandoare. Un Homer nu s'a apropiat nici odinioară de sublimitatea și bogăția cântărilor de laudă și de mulțumită ale Sfintei Scripturi... nici-odată vreo odă grecească sau latinească nu s'a putut ridica la avântul și măreția Psalmilor. Unui Isaia nu i se poate asemăna nici Homer, nici vre-un alt poet, când e vorba de descrierea majestății lui Dumnezeu, înaintea ochilor căruia, bogații sunt numai ca un firicel de nisip, popoarele ca un strop de rouă care atârnă pe un fir de iarbă sau ca o pulbere ce se ridică în raza de soare; un cort pe care-l întindem azi iar mâne îl ridicăm și nu mai este».

Măsură și simplitate clasică.

Pe lângă toată minunăția Sf. Scripturi, în această carte stăpânește iară și iară o măsură înțeleaptă, o simplitate surprinzătoare, din care, însă patosul virtual strălucește cu o atât mai mare putere și stăpânire. E destul să ne aducem aminte de pasagiile cari relatează istoria pătimirii Mântuitorului Hristos. Pe câtă simplitate pe atâta putere în expunere; deși nu se urmărește nici un efect, pasagiile din istoria pătimirii sânt adânc zguduitoare. Exemplu să ne servească locul din Ioan 19, 4—19: ...«Și era vinerea paștelor și ceasul ca la al șaselea, și a zis (Pilat) Iudeilor: iată Impăratul vostru. Iar ei au strigat: ia-l, ia-l răstignește-l pe el. Zis-a lor Pilat pe Impăratul vostru să-l răstignesc? ...N'avem impărat decât pe cezarul!... Și au luat pe Isus și l-au dus ca să-l răstignească, — la locul ce se chiamă evreește Golgota, unde l-au răstignit... împreună cu doi tâlhari... Și a scris și titlu Pilat, și l-a pus pe cruce. Si era scris: Isus Nazarineanul Impăratul Iudeilor.

(Sfârșitul urmează).

Gheorghe Secaș
profesor de teologie.

Nr. 5056/1930. (29) 3—3

Concurs

La *Şcoala Normală Ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu*, sunt vacante în anul şcolar 1930/31 următoarele catedre şi ore:

a) Secţia de băieţi:

1. Limba franceză 15 ore; 2. Ştiinţele fizico-chimice 11 ore: 3. Educaţia fizică 28 ore; 4. Limba română 7 ore; 5. Istoria 5 ore; 6. Educaţia cetăţenească 3 ore; 7. Geografia 6 ore; 8. Violina 8 ore.

b) Secţia de fete:

1. Ştiinţele padagogice şi practica învăţământului 24 ore; 2. Limba română şi franceză 15½ ore; 3. Istoria, dreptul şi limba română 12 ore; 4. Matematica şi Ştiinţele fizico chimice 14 ore; 5. Gospodăria 22 ore; 6. Religiunea 8 ore; 7. Ţesutul şi sericicultura 8 ore; Desemnul 4 ore.

Salarul este identic cu al şcoalelor normale de stat şi îl plăteşte Ministerul Instrucţiunii.

Candidaţii, cari doresc să ocupe vreuna din catedrele vacante, pe lângă condiţiile prevăzute la art. 36 din legea pentru învăţământul secundar, vor mai dovedi, că sânt creştini de religia ortodoxă. La secţia de băieţi se va da preferinţă absolvenţilor unei şcoale teologice superioare.

Cererile se vor adresa, până la 30 Iunie crt. *Consiliului arhiepiscopesc*, Sibiu.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 17 Mai 1930.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 153/1930. (28) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a (treia) **Petreşti**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat. Sesia parohială de 7 jugăre, folosinţa cimitirului şi locului de vie. Dela fiecare familie câte o ferdelă cucuruz sfărmit şi o zi de lucru în natură sau preţul după cum va fi. La Bobotează cel puţin câte 20 Lei. Stola uzitată.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în terminul indicat acestui oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 25 Aprilie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 5314/1930. (31) 2—3

Concurs

La Liceul ortodox-român «Avram Iancu» din Brad, sunt vacante în anul şcolar 1930/31, următoarele catedre şi ore:

1) Limba română şi Limba latină 14 ore; 2) Limba română 12 ore; 3) Limba franceză 17 ore; 4) Limba germană 9 ore; 5) Istorie 14 ore; 6) Geografie 15 ore; 7) Şt. naturale 12 ore; 8) Desemn şi Caligrafie 9 ore; 9) Educaţie fizică 14 ore.

Salarul este identic cu al Liceelor de stat şi îl plăteşte Ministerul Instrucţiunii.

Candidaţii, cari doresc să ocupe vre-una din aceste catedre vacante, pe lângă condiţiile prevăzute la Art. 36 din legea pentru învăţământul secundar, vor mai dovedi, că sânt creştini de religia ortodoxă-română. Se va da preferinţă, în condiţii egale, absolvenţilor de şcoale teologice superioare.

Cererile se vor adresa până la 30 Iunie 1930, *Consiliului Arhiepiscopesc ortodox-român* în Sibiu.

Sibiu, 1 Iunie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

Mersul trenurilor

— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4^{10}, 13^{45}, 17^{45}	8^{02}, 17^{25}, 22^{02}
Braşov, Făgăraş	4^{50}, 10^{39}, 17^{05}	8^{34}, 12^{25}, 20^{08}
Ciznădie	5^{40}, 13^{15}, 18^{10}	7^{30}, 15^{20}, 20^{29}
Copşa mică	0^{54}, 4^{38}, 10^{10}, 13^{34}, 15^{40}, 19^{16}	1^{34}, 4^{00}, 9^{03}, 15^{38}, 17^{40}, 20^{07}
Ocna-Băi	6^{30},	7^{35},
Peatra Olt, Buc.	4^{20}, 15, 18^{35}acc.	0^{45}, 13^{14}, 11acc.
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{03}

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STĂNILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Au apărut:

Manuale de limba română

de E. HODOŞ

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese postale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritâ răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procurà pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 21 Iunie 1930 Nr. 48

BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII” SIBIIU

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8
2 ex. (Of.)
Sibiu

Telegraful

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Reclamațiunile și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Trecură zece ani

— Un deceniu de arhipăstorire a I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae —

Pornit pe drumul luminos al apostoliei cu râvnă evangelică, alimentată de o vânjoasă credință în misiunea divină ce Vi s'a încredințat: de-a fi cuminte povățuitor sufletesc și deschizător de chemătoare drumuri duhovnicești, pentru mântuire, — V'ați aruncat năvalnic în luptă aprigă pentru a duce la strălucită biruință drapelul idealului plămădit în nenumărate nopți de veghe, la lumina orbitoare ce răsăria din paginile insuflate și din profunzimile unei conștiinți luminate de viața și evangelia Celui născut în iesle.

Zările Vi s'au deschis largi. Lupta era grea.

Reprezentanții vremurilor vechi cari și-au văzut prăbușite dorințele de elanul viforos al celor pe cari i-ați format la altarul fără de prihană al credinței în puterea biruitoare a binelui și a adevărului, stăteau de strajă și folosiau totul pentru a diminua valoarea reală a unei grandioase opere de refacere sufletească, de sănătoasă îndrumare duhovnicească, germinătoare de energii fecunde pentru întronarea împărăției Domnului pe pământul Ardealului desrobit.

Trecură zece ani...

Eforturi uriașe pentru a smulge pe toți din mentalitatea materială a unei epoci apuse, care avea putin din realitatea superioară a idealului evangelic, V'au picurat multe decepții, V'au măcinat atâția nervi, — dară credința de fier că drumul ce l-ați tăiat singur, e cel drept și singur capabil să conducă acolo unde trebue să ajungem, V'a fortificat sufletește și V'a stabilizat încrederea desăvârșită în timpul glorios ce trebue să vină.

Apologet luminat al spiritului șagunian, care a rodit din belșug pe plaiurile noastre, cunoscător conștient al operei Lui, ați contribuit ca întreaga biserică ortodoxă română să beneficieze de o lege creatoare de energii.

Înțelegător profund al importanței covârșitoare ce o are biserica ortodoxă română în statul român, ați apărat-o — cu vrednicia ce V'a creat o aureolă de considerațiune, stimă și admirație generală — împotriva vremelnicilor conducători oportuniști ai statului și împotriva iscusiților uneltitori din afară, cari, cu metode experimentate în cursul veacurilor, vreau să-i distrugă ființa, infiltrându-se în situații dominante în massa compactă a ortodoxismului.

Admirator al zilelor de ctitorii și al dărniciilor voievodale, întruchipate în numeroase zidiri de mănăstiri, ați refăcut Mănăstirea Brâncoveanu, pentru a fi izvor de energii duhovnicești și loc de îndreptățită odihnă, la bătrânețe unse, pentru vestitorii credinței dreptmăritoare.

Ca dovadă de atenție părintească față de vrednicii slujitori ai altarelor, pe cari i-ați legat cu puternice legături de firească și profundă dragoste, ați creiat la Păltiniș, în un loc pitoresc și fermecător, o sănătoasă oază pentru întărirea puterilor sufletești și refacerea radicală a puterilor trupești, ba și a tuturor celor cari voiesc să trăiască un mănunchi de zile în serioase contemplări, departe de sgomotul asurzitor al orașului, în liniștea parfumată a codrilor, înfrățiți cu miresmele unei intime vieți sufletești.

Noile metode de păstorire conștientă, așezămintele culturale înfloritoare din parohii, cercurile religioase și conferențele preoțești cu activitatea lor fecundă se resimt de puterea duhului ce l-ați întronat la conducere.

Înșiruirea fragmentară a tuturor acestora numai, pe lângă obositoarea muncă administrativă și fără menționarea altor multe acte și fapte cu înrâurire duhovnicească profundă, cari denotă o superioară înțelegere a tuturor nevoilor noastre și-o dorință fierbinte de asanare, Vă reliefează ca pe-o puternică personalitate bisericească, națională și culturală în prima decadă din istoria neamului întregit.

Și dacă zece ani de muncă fecundă, de înfăptuiri luminoase, de bogat seceriș duhovnicesc, i-ați prăznuit așa cum i-ați prăsnuit, ați dat o nouă și luminată dovadă că sânteți pe-un piedestal sufletesc superior, și nimic din freamătul sărbătoresc al vremii și al oamenilor nu-i capabil să Vă picure mulțumirea care V'o picură examenul strălucit ce l-ați trecut — spre bucuria tuturora — în fața lui Dumnezeu și-a conștiinții și retragerea solemnă și maiestoasă în intimitatea vieții duhovnicești pentru a Vă mărturisi Domnului, ca, simțindu-i prezența, să acumulați noui energii pentru alte înfăptuiri, spre slava bisericii, fericirea neamului și temeluirea țării.

Toți aceia cari sântem robiți de duhul ce ni l-ai picurat în vremuri vechi și nouă, toți aceia cari înțelegem profund, simțim și apreciem importanța operei înfăptuite, Vă promitem solemn că Vă urmăm și pe viitor cu probata dragoste fără de prihană din

FOIȘOARA

Activitate pastorală

— In fața indiferenței moderniste —

Mi-a rămas în memorie neștearsă figura de patriarh a părintelui dela Sibiu, *Demetriu Cunțan*, profesor de muzică bisericească și tipic. Cu mâna dreaptă pe piept, cu glasul ridicat, cu o seriozitate biblică și părintească, ne dădea sfaturi duhovnicești, să ne fortificăm credința noastră, căci, «*Ce nu aveți, nu puteți da altora*», — accentuà venerabilul duhovnic.

Nu știu, ce m'a impresionat mai mult: argumentarea științifică și expunerea clară și cuceritoare a adevărurilor de credință, auzite dela catedra profesorului Dr. Nicolae Bălan, sau expresia de profundă religiositate, cu care spunea otpustul și dădea binecuvântarea din fața altarului bătrânul preot Cunțan...

Faptul de a fi avut în școală un priceput catihet, pe lângă creșterea morală din familie, sânt elementele primordiale pentru formarea personalității religioase a preotului. La Brașov am fost norocoși, să învățăm, în vremea mea, religia la profesorul Dionisie Făgărășanu. Toți așteptau cu mare sete ora de religie, pe care o făcea atrăgătoare profesorul nostru prin exemple potrivite, originale și interesante. Ce deosebire între felul acesta de propunere și uzul practicat la unele licee ungurești cu două ore de religie — într'o *earnă întreagă!* —

*

«Voi sânteți lumina lumii și sarea pământului»; ear când lumina e pusă să lumineze tuturor, atunci sufletele se vor orienta după lumina credinții și nu după întunerecul anarhiei.

Fără îndoială, un păstor cu credința tare va avea cea mai mare influință asupra păstoriților. Dela buna pregătire a clerului, dela dreapta selecționare a lui după adevărata vocațiune va atârna, în bună parte, sănătatea sufletească a credincioșilor.

Curentele vremii și influența mediului au mare înrâurire asupra sufletului poporului; dar, dacă există o preoțime conștientă, însuflețită de postulatul apostoliei sacre, va putea ține piept cu demonii indiferenței și necredinții.

Intocmai ca valurile furioase ale apei, în fața stâncii puternice, vor rămânea fără efect stricăciunile vremii, când doftorii sufletești vor aplica remediile cu tot devotamentul, cu însuflețire și cu jertfirea intereselor proprii vremelnice.

Sânt în adevăr mulți indiferenți în cele religioase. Dar, de fapt s'a văzut, după războiu, că setea de apa cea vie e mare. Oamenii vreau biblia, vreau cărți de rugăciuni, vreau explicarea cuvântului. In râvna lor apucă uneori pe căi rătăcite.

Și astăzi, ca totdeauna un bun și experimentat predicator va readuce pe mulți indiferenți, și chiar necredincioși, la calea cea bună.

Serviciile noastre bisericești sânt mărețe și pline de spiritualitatea unei intense vieți religioase. Atunci, când au fost compuse rugăciunile folosite la diferitele servicii, se vede că credincioșii evlavioși trăiau adânc o viață duhovnicească.

Preotul va căuta să pătrundă în psihologia poeților imnologi, se va sili să retrăească oarecum acele momente de fericită inspirație ale sfinților autori, și-atunci ceva din sublimitatea acelor rugăciuni va mișca și astăzi sufletele însetate după apa cea vie. Departe deci dela noi rostirea mehanică a textelor. —

Se recomandă de sus, se impune, înființarea de societăți pentru

trecut, cu sincer devotament, având convingerea fermă că urmându-Vă, slujim biserica şi neamul.

Intru mulţi ani, Stăpâne!

Vasile Stoicanea
protopopul Oltului.

Dela sate

Sfinţire de clopot. — Jubileul de 40 ani al preotului I. Budoiu din Câmpuri-Surduc

Parohia Câmpuri-Surduc situată la 12 km depărtare de Ilia pe ţărmul drept al Mureşului a avut în 15 Iunie o zi de sărbătoare.

In această zi vrednicul preot al acestei parohii păr. Ioan Budoiu a împlinit 40 ani de rodnică activitate pastorală în această mică comună, care numără abia 700 suflete. Sub păstorirea Sfinţiei Sale însă, stă în fruntea tuturor parohiilor din tractul Iliei. In acest timp părintele Ioan Budoiu a ridicat biserică pompoasă şi solidă (cea mai frumoasă biserică din întreg tractul). A zidit şcoală frumoasă şi casă culturală. A înfiinţat cor, atât bărbătesc, cât şi mixt şi o fanfară care ar putea face cinste ori cărui oraş, Soc. Sf. Gheorghe, Oastea Domnului şi a înfiinţat Insoţire de credit şi economii. Din mica şi sărăcuţa comună, prin exemplu, sfătuire şi îndemn a făcut o comună înfloritoare, care se desvoltă cu paşi repezi spre înaintare, ca puţine altele, iar evlavioasa soţie a părintelui, preoteasa Eugenia, a întemeiat Reuniunea de femei pentru înfrumseţarea bisericii şi ajutorarea bolnavilor şi săracilor, iar de câţiva ani încoace, sub conducerea dânsei, s'a înfiinţat o şcoală de ţesătorie, frecventată în mod gratuit nu numai de fetele din Câmpuri-Surduc, ci de toate fetele din comunele din împrejurime.

Dar decât toate acestea mai îmbucurător e faptul, că simţul de pietate creştinească e puternic înrădăcinat în inima acestor credincioşi şi este vie şi puternică alipirea lor către legea strămoşească. In această iubire aflăm o puternică garanţă pentru desvoltarea ulterioară a comunei, pentru că credinţa în Dumnezeu şi ascultarea de voinţa lui, sunt acele bunuri mari, prin cari celce le posede înaintează şi poate înainta pe toate terenele vieţii.

Credincioşii acestei comune dorind să eternizeze evenimentul păstoririi de 40 ani a părintelui lor sufletesc, au decis să procure un clopot, pentrucă şi dela biserica lor, ca dela toate bisericile noastre, în decursul războiului li se confiscase clopotul cel mare, rămânând numai un clopot mai mic. Şi astfel, prin contribuţiuni benevole, la cari Insoţirea de credit şi economii a contribuit cu peste 100,000 lei, iar credincioşii cu câte 3000, 2000, 1000, văduvele cu câte 500 lei, fiecare după puterea şi dragostea inimei lor, — s'a adunat considerabila sumă de peste 200,000 lei cu care s'a procurat dela firma Biszák Iosif din Ghioroc, jud. Arad, un clopot în greutate de 1300 chilograme.

Pe clopot s'a gravat numele Majestăţii Sale Regelui, numele I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru Dr. Nicolae Bălan, numele comunei Câmpuri-Surduc şi al preotului Ioan Budoiu şi soţia Eugenia.

Acest clopot a fost sfinţit şi predat sfintei sale destinaţiuni Duminecă în 15 Iunie în prezenţa nu numai a credincioşilor din Câmpuri, ci şi a comunelor din jur şi a unui număr mare de intelectuali, cu deosebire din Ilia, ba chiar şi din îndepărtări mai mari. Aşa am observat pe mult stimata dnă protopopeasă Olariu din Făget, pe dna şi dl Dr. Gârda etc.

Sfânta liturgie a fost oficiată de mai mulţi preoţi în sobor, dând răspunsurile liturgice corul mixt din Câmpuri, dirijat de învăţătorul Manole Hârbeiu. La pricească păr. prot. tractual, Iuliu Josan, a rostit o impresionantă cuvântare, explicând pericopa zilei.

După terminarea sfintei liturgii, preoţimea celebrantă a eşit înaintea bisericii şi pe un podiu ridicat anume a oficiat slujba sfinţirii clopotului.

La finea serviciului, după stropirea clopotului cu apă sfinţită, păr. consilier Dr. G. Proca, a arătat însemnătatea cea mare ce o au clopotele bisericilor noastre. A scos apoi în relief activitatea vrednică de remarcat a păr. Ioan Budoiu şi i-a exprimat mulţumirea şi complăcerea I. P. S. Sale pentru munca desvoltată, iar tuturora le-a împărtăşit binecuvântarea arhierească. A îndemnat pe credincioşi să urmeze şi de aci înainte sfaturile şi poveţele părintelui lor sufletesc şi pacea şi armonia care domneşte în această de Dumnezeu binecuvântată comună, să dăinuiască în veci. In fine a rugat pe bunul Dumnezeu, ca glasul clopotului sfinţit să trezească şi mai puternic dragostea către înţelegerea evangeliei Domnului şi râvna de-a săvârşi ce este bun şi plăcut înaintea lui Dumnezeu.

După vorbire a răspuns păr. I. Budoiu mulţumind tuturora pentru felicitările aduse şi îndeosebi a rugat pe păr. consilier să aducă la cunoştinţa I. P. S. Sale părintelui nostru sufletesc adânca sa mulţumită şi devoţiune fiiască, asigurându-l că şi de aci înainte îşi va da toată silinţa, să satisfacă tot mai mult îndatoririlor împreunate cu slujba preoţească. A citit apoi conspectul membrilor din parohie cari au contribuit la procurarea noului clopot, care din cauza mărimei lui n'a putut fi ridicat în turnul bisericii, ci s'a aşezat în clopotniţa ridicată spre acest scop în faţa bisericei.

A urmat botezarea mulţimei cu apă sfinţită.

La ora 1 a avut loc o masă comună în spaţioasa curte a şcoalei într'un pavilion construit anume şi acoperit cu frunze de stejar.

La ora 3 p. m. s'a dat un reuşit concert din partea corului mixt şi fanfarei dirijată de destoinicul învăţător, Manole Hârbeiu, fiu al comunei CâmpuriS urduc şi crescut la studiu sub ocrotirea păr. I. Budoiu.

După aceea s'a încins o frumoasă petrecere poporală, care a durat până seara târziu când s'au împrăştiat toţi cu cele mai frumoase reminiscenţe.

Pregătiri de încoronare. In toamna anului curent se va face, cu mare solemnitate, *încoronarea* Suveranului nostru.

Vor fi invitate să participe fostele state aliate din timpul războiului. Invitaţiile acestea se vor face, la dorinţa Regelui, de către dnii mareşal Prezan şi prof. N. Iorga, în persoană.

INALT OASPE. Generalul GOURAUD, unul dintre glorioşii comandanţi ai armatei franceze, vizitând ţara noastră este primit cu mare atenţiune din partea Palatului, la Cotroceni, din partea guvernului şi a armatei româneşti, pe care o cunoaşte din timpul războiului. Ilustrul oaspe a plecat dela Bucureşti la Mărăşeşti, Cosmeşti şi Iaşi; de aici la Cernăuţi; ear astăzi, Vineri, vizitează sf. Mănăstiri din Bucovina. Duminecă, în 22 Iunie, soseşte la SIBIU. Luni va fi la Curtea de Argeş, unde va depune o coroană pe mormântul Regelui Ferdinand.

Asociaţia Clerului Ortodox Român „Andrei Şaguna". — Biroul Central

Nr. 17/929/30.

COMUNICAT

Comitetul Central al Asociaţiei «A. Şaguna», a luat măsuri prin adresa circulară din 18 Ianuarie 1930 trimisă PP. CC. Protopopi, ca să trimită informaţiile ce li-se ceruseră, cu privire la membrii Asociaţiei Clerului şi la tipărirea şi distribuirea între fraţii preoţi a Analelor Asociaţiei noastre.

Deoarece până azi am primit numai puţine răspunsuri, P. C. Protopopi şi P. C. Prezidenţi ai despărţămintelor noastre, sunt rugaţi să răspundă cu toată graba la încredinţarea ce li s'a dat, trimiţând rapoartele la Arad pe adresa dlui Preşedinte al Asociaţiei Dr. Gh. Ciuhandu.

Sibiu, 12 Iunie 1930.

Biroul Asociaţiei «A. Şaguna».

Asociaţia Clerului Ortodox Român „Andrei Şaguna", — Biroul Central

Nr. 12/930

COMUNICAT

Din năzuinţele de concentrare ale preoţilor ortodocşi din România într'o organizaţie a lor proprie pe întreaga ţară, a rezultat un Statut general, înregistrat la Tribunalul Ilfov, şi un organ de publicitate «Graiul Vremii», pe care-l scot fraţii dela Bucureşti.

Asociaţia «A. Şaguna» ţine mereu contactul cu centrul Bucureşti cu nizuinţa de încadrare a Asociaţiei «A. Şaguna» în organizaţia pe ţara întreagă.

Şi până să se înfăptuiască deplin acest lucru bun şi frumos, Comitetul Asociaţiei «A. Şaguna» apelează la toţi fraţii preoţi din cadrele sale să se aboneze la organul central «Graiul Vremii», chemat a apăra interesele sfintei Biserici şi pe cele ale Clerului nostru, şi de a promovà procesul de închegare între organizaţia noastră şi cea centrală din Bucureşti.

Biroul Asociaţiei «A. Şaguna».

---

intensificarea vieţii religioase: reuniuni de femei pentru împodobirea bisericii, societatea sfântului Gheorghe a tinerimii etc., tot atâtea mijloace pentru expansiunea vieţii religioase. Aceasta însă cu o condiţie: diferitele reuniuni şi societăţi să ia fiinţă acolo, unde terenul e pregătit, unde credincioşii vor simţi trebuinţa unor silinţi comune, — atunci succesul va fi durabil.

Până când poporul nu va fi pregătit peste tot pentru necesitatea societăţilor, până atunci vom face o apostolie individuală, dela om la om. In toate ocaziile, venind în contact cu credincioşii, le vom ridica ochii spre cele cereşti. Dacă loveşte pe cineva o nenorocire, mai ales dacă e puţin credincios, vom fi între cei dintâi mângâindu-l cu vorba şi cu fapta, arătându-i, că nimic nu se întâmplă fără voia lui Dumnezeu. Toate ocaziile, de mare durere şi mare fericire, ce sguduie sufletele, le vom folosi în predică şi în convorbiri particulare, ca să deschidem ochii oamenilor spre căile providenţei divine.

«Ori de mâncaţi, ori de beţi, toate spre preamărirea lui Dumnezeu să le faceţi», a spus apostolul. Chiar şi la nuntă, între giume nevinovate trebue să conducem convorbirea cu cei din jurul nostru spre concepţii altruiste creştine. Cu atât mai vârtos la pomeni pe nesimţite prinzând firul convorbirilor îl vom dăpăna în jurul vederilor noastre creştineşti. La toate mesele vom trata o temă în felul cel mai simplu posibil ca, deodată cu hrana trupească, să strecurăm în suflete balzamul încrederii într'un Dumnezeu atot bun şi atotputernic. Fie că sântem la lucru, fie că sântem în călătorie, în familie, între vecini, ori unde între săteni, vorba noastră va fi cumpănită şi în mod logic îndreptată spre preamărirea lui Dumnezeu. Aşa făcea Mântuitorul, ori de era la nuntă, ori de era la mormântul lui Lazar, ori de vorbea femeii samarinence, ori apostolilor, — totdeauna îşi arăta spiritualitatea dumnezeească. —

Preotul să fie o personalitate. La aceasta ajunge prin continuă cultivare a minţii şi a inimii, prin meditaţie şi mai ales prin zel apostolic.

La oraşe stricăciunea e mai mare, deci şi mijloacele, ce vom folosi, vor fi mai variate.

I. P. C. Sa Arhimandritul Iuliu Scriban, în Revista Teologică, arătase diferite metode moderne de pastoraţie în oraşele din apus. La oraş sânt o samă de meseriaşi cari lucră şi Dumineca. Pela biserică aproape nu se duc. Se pare, că munca manuală i-a mecanizat cu totul. Aci au rost şcoalele de ucenici, unde să se cultive partea nobilă a inimii, iar la cei mari în societăţile de meseriaşi, cu producţii instructive şi conferenţe din domeniul spiritualităţii creştine. Mai sânt o parte din intelectualii oraşelor materializaţi fără concepţii superioare metafisice. Pe aceştia îi vom introduce în filosofia creştină prin convorbiri particulare, prin conferenţe academice, prin împrumutarea de cărţi alese. Aci activitatea preotului ar fi prea mică, dacă nu ni-ar veni în ajutor apostolatul laic, — ceata tuturor acelor înţelegători români, cari îşi identifică vederile filosofice cu postulatul creştin. Ne vor veni în ajutor matroanele române cu inima lor sensibilă, înrolate în diferite societăţi, ca societatea ortodoxă naţională a femeilor române.

Toate sistemele şi toate teoriile rămân ineficace, dacă lupta nu e dusă de oameni devotaţi cu trup cu suflet pentru Hristos. Mult pot face puţini buni împreună.

Pe vremea ivirii creştinismului lumea era neasemănat mai stricată ca cea de azi. Şi eată, că cei 12 simpli pescari fac cea mai mare minune în istorie: regenerează lumea prin morala creştină.

Biserica luptătoare în toate timpurile a avut de învins încercările puse de Dumnezeu în cale, ca să-i oţălească virtuţile, ca să iasă la iveală personalităţile clasice formând, aluatul, care să dospească toată frământătura. Să fim şi noi grăuntele de muştar, ales de Dumnezeu, pentru a deveni arborele viitorului, după ce vom fi biruit greutăţile, cu care ne încearcă Dumnezeu în zilele noastre.

Pr. *Vasile Jura.*

Aniversarea „Revistei Teologice"

«Mitropolia Moldovei», revistă de cultură religioasă, în Nrul său mai nou, scrie:

Împlinind 20 de ani de existenţă, valoroasa *Revistă Teologică* dela Sibiu a marcat acest eveniment plăcut printr'un bogat număr festiv, la care şi-au dat contribuţia, prin diverse articole şi studii, toţi principalii colaboratori ai revistei, în frunte cu însuşi întemeetorul ei de acum douăzeci de ani şi actualul protector I. P. S. Sa *Nicolae* Mitropolitul Ardealului.

De şi privită cu neîncredere la la apariţie şi având a lupta cu multe prejudiţii în ceea ce priveşte necesitatea unei culturi teologice mai înalte pentru preoţime, ca o condiţie a înălţării prestigiului ei şi a Bisericii în genere, *Revista Teologică* a ştiut să se afirme prin bogata i activitate în acest răstimp, ca organ de directivă şi de luptă din cele mai solide atât în viaţa culturală bisericească a Ardealului, cât şi în cea a întregei ortodoxii româneşti. Pe lângă preocupările ei constante de a întreţinea în cetitori viu interes pentru toate chestiunile de ordin înalt religios, ştiinţific ca şi practic, ea n'a neglijat a pune la punct şi atâtea chestiuni curente, ridicate prin fricţiunile cu adversarii de alte confesiuni. Nota de polemică cu taberile neortodoxe, mai ales cu cea greco-unită, a fost dată totdeauna cu o vioiciune şi o competenţă în adevăr deosebită.

In publicistica noastră bisericească, ea este un excelent organ de afirmare şi luptă.

La împlinirea a douăzeci ani de existenţă, urăm valoroasei reviste dela Sibiu viaţă lungă cu roade tot mai bogate pentru înălţarea prin cultură a ortodoxiei româneşti.

INFORMAŢIUNI

M. S. Regele a semnat decretul, prin care A. S. Regală Principele Nicolae este numit adjutant onorific al Majestăţii Sale, ca răsplată a îngrijirii ce a avut pentru armată în ultimii ani.

Eternizare. Delegaţia Consiliului din judeţul Cluj a hotărât să eternizeze locul *primei aterizări* a Suveranului pe pământul ţării, în comuna Stana şi Someşeni.

DISTINCŢIUNE. **Majestatea Sa Regele** *a binevoit a conferi octogenarului profesor seminarial în retragere, membru onorar al Academiei Române,* **Dimitrie Comşa** *consilier on. arhiep. în Sibiu, ordul* **Steaua României în gradul de Comandor.** *Felicităm pe Memorandistul şi vechiul luptător naţional pentru această binemeritată distincţiune, dorind ca bunul Dumnezeu să-l ţină în vigoarea şi vioiciunea de astăzi încă mulţi ani.*

In memoria unui harnic ziarist. Duminecă s'a desvăluit la Şiria monumentul fostului ziarist fruntaş şi temut «agitator» dela Sibiu şi Arad, *Ioan Russu Şirianu,* pe care desele întemniţări politice din Ungaria apusă nu l-au putut înfrânge nici pe un moment în lupta sa naţională spre idealul unirii neamului. Înfăptuirea acestui ideal n'a mai ajuns'o Russu Şirianu. Poporul, recunoscător dela Şiria, şi-a adus aminte de îndrăzneţul scriitor şi întemeetor de ziare, care a ţinut loc de cinste în istoria luptelor politice de dincoace de munţi, şi i-a ridicat monumentul de acum în oraşul său de naştere.

La Nocrich. On. membri ai Despărţământului judeţean *Sibiu*, al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român «Astra», se convoacă la: adunarea generală, ce se ţine la **Nocrich**, în ziua de 24 Iunie 1930, (Naşterea Sf. Ioan Botezătorul). — Se vor aranja: conduct etnografic, expoziţie de copii, de lucru de mână şi produse. Reuniunea de Cântări din Sălişte va concerta. Se va ţinea o conferenţă festivă despre cooperaţie. Cei ce doresc să participe, sunt rugaţi să se anunţe dlui Ioan Dragomir, Secretarul Despărţământului, Sibiu Str. Şaguna 6.

Monetele. Ministerul finanţelor a dispus ca monetele metalice să poarte efigia noului Rege Carol II. Actualele monete, cu chipul Voevodului Mihai, vor fi retrase în curând din circulaţie.

Aviz. Se aduce la cunoştinţă absolvenţilor Şcoalei normale «Andrei Şaguna» Sibiu, seria 1925–26 că întrunirea ce era să se ţină în 29 Iunie, se amână pe *Duminecă în 13 Iulie 1930*, când cei pe cari îi priveşte sânt rugaţi a se prezenta în faţa Catedralei Mitropolitane. *S. R.*

CARŢI ŞI REVISTE

Despre: Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral de *Vasile Gan*, protopopul Lupşei, revista dela Iaşi *Mitropolia Moldovei* face, în Nrul său din Mai 1930, următoarea apreţiere: Lucrarea acesta înfăţişează roadele unei bogate experienţe personale a autorului. Rând pe rând sânt arătate, cu deslegările lor, toate diversele situaţii şi probleme pastorale pe care un preot, conducător de enorie, le-a putut întâlni în lunga sa carieră preoţească. Dela nepăsarea şi relele deprinderi ale creştinilor din Nevoiaşi, cu care autorul a trebuit mult să lupte, până la problemele propăşirii culturale şi economice din parohie, pe care le a servit cu succes, în bună colaborare cu tovarăşii de muncă ce şi i-a format, — toate momentele principale ale activităţii sale pastorale se perindă în şir sub ochii noştri, pentru ca în urmă să vedem cum, printr'o muncă sistematică şi continuă, s'a putut întrona între sătenii din Nevoiaşi o solidă disciplină morală, unită cu o caldă iubire către biserică şi păstorul lor sufletesc, ceeace înseamnă întâia garanţie de progres moral şi social. Fiind vorba deci de un adevărat tratat de pastorală — unul prins de însăşi viaţa reală, deci trăit, nu construit teoretic, — lucrarea e cu atât mai preţioasă. Ea cuprinde indicaţii şi sugestii de mare interes pentru orce păstor care vrea să folosească şi experienţa altora. O recomandăm stăruitor preoţilor spre a şi o procura.

A apărut: *Cruce şi Spadă.* Îndrumări morale şi naţionale pentru ostaşul român, de protoiereul locot. colonel Ioan Dăncilă Sibiu 1930. Preţul interesantei broşuri de 157 pag. costă 60 Lei. Se poate procura dela autor sau Librăria noastră arhidiecezană. Lucrarea «Cruce şi spadă» pusă în slujba educaţiei religioase-morale a scumpei noastre oştiri, marchează un punct frumos în evoluţia scrisului părintelui protopop militar Ion Dăncilă. Ea se distinge prin limpezimea cugetării şi prin frumseţea expunerii deopotrivă. Dacă disciplina trupului este una dintre condiţiile esenţiale ale sănătăţii trupeşti, disciplina sufletului este tot atât de importantă pentru viaţa integrală a oricărui om. Ori, sufletul omului prin nimic nu se disciplinează şi nu se zideşte mai arhitectonic, decât prin virtuţile creştineşti pe cari le culegem din paginile Scripturilor sfinte şi din viaţa oamenilor mari. Acest adevăr îl scoate la iveală şi autorul cărţii «Cruce şi spadă». Recomandăm această nouă scriere a păr. Dăncilă în atenţiunea preoţimii noastre.

Pagina pastorală

Sfânta Scriptură ca izvor de inspiraţie pentru predică

(Sfârşit).

Popularitatea limbii Sftei Scripturi în înţeles propriu.

Sânt vrednice de amintit bogăţia imaginilor nobile, pline de culorit, pătrunzătoare, (aceasta în evanghelii) apoi mai înainte de toate desfătătoarea simplitate şi firescul istorisirii în Biblie. Iată câteva exemple ale artei de a povesti: Iosif se descopere fraţilor săi, Facere: 45; Jertfa lui Avram Facere: 22; istoria lui Tovie, capitolul 11, mai ales; cartea idilică Rut; Ilie prorocul şi văduva din Sarepta Sidonului, 3 Împăraţi 17; Ilie pe Muntele Horeb 3 Imp. 19 şi a. m. d. Adeseori se combină în Biblie povestiri de-o naivă simplitate cu cea mai înaltă bogăţie, ex. Facere 1.

Un interes deosebit trezesc dialogurile încadrate în povestire, precum şi expresiunea dramatică a stărilor de conştiinţă; exemple clasice avem în convorbirile Mântuitorului cu Nicodim şi cu Samarineanca, evanghelia după Ioan cap. 3 şi 4.

Peste tot întâlnim în Sf. Evanghelii o artă neîntrecută de-a povesti. Evangheliile sânt fragmente din predica apostolilor şi prin aceasta imagini nemuritoare ale povestirii şi ale expunerii vieţii. Mântuitorul Hristos, pentru predicatori. Dela evanghelişti trebue să învăţăm a povesti, a expune aceleaşi fapte, aceleaşi minuni, întotdeauna sub puncte de vedere nouă, în altă ordine de cugetare, fixându-ne ţeluri nouă după necesitate, expunând faptele aci prescurtat, dar într'o formă energică şi cu mult accent, aci cu seninătate şi duioşie, şi iarăş alteori cu putere şi cu convingere. — Din bogăţia exemplarelor de neasemănată artă în expunere, pe care ni le ofere Sf. Scriptură, să notăm următoarele mai ales: Ev. Matei 5—7. Avem aici predica de pe munte cu fericirile, Tată, nostru şi altele; Luca 1, 26. Solia arhanghelului Gavril în Nazaret (este aceasta una dintre cele mai frumoase pagini ale Sfintei Scripturi), Ioan 21, 1. Arătarea lui Isus lângă lacul Tiberiadei; Luca 24, 13 Spre Emaus; în fine locurile amintite din Ioan, capitolele 3 şi 4. —

Citirea repetată a Sf. Scripturi, a Sf. Evanghelii mai ales şi meditaţiunea în legătură cu aceasta, are inomis o influenţă mare asupra stilului popular, precum şi asupra maestriei de-a povesti a predicatorului. Pentru a duce în fine cu o dovadă mai mult în favoarea popularităţii limbii Sf. Scripturi, mai e vrednică de amintit frumuseţa unică a anumitor descrieri şi expuneri din ea. Psalmii: 92; 17; 37; 35; Iov 38; Isaia 11, 6—8. In aceste locuri nu aflăm nici-o frază goală, nici-o trecere plictisitoare, nici o repetiţie şablonară, nici o tautologie, ci în toate numai viaţă, duh şi putere.

Având acest isvor la îndemână predicatorul va putea lucra la precizarea concepţiunilor ce credincioşii trebue să aibă despre anumite adevăruri de credinţă. Astfel vorbind despre har, va zice: harul sfinţitor este o a doua viaţă, viaţă nouă, viaţă cerească; va aduce exemple din Sf. Scriptură (Ioan 3; 5; 6); în opoziţie cu păcatul de moarte şi cu orice păcat din viaţa noastră; (copilul înainte de botez e lipsit de har). — Harul sfinţitor este o a doua putere, cerească şi dumnezeească, putere cu care câştigăm cerul, prin care trăim nu numai omeneşte, dar şi creştineşte, cu ajutorul căreia săvârşim fapte nu numai omeneşti ci cereşti şi meritorii pentru mântuirea noastră. Ex. Harul este ceva dumnezeesc în noi, o asemănare cu Dumnezeu şi cu însuşirile Sale: 2 Petru 1, 4. „«că prin aceasta vă faceţi părtaşi dumnezeeştii firi»... Dumnezeu cel în veci preamărit, ne dă atât din mărirea dumnezească şi cerească cât un om poate cuprinde; tot aşa ne hărăzeşte Dumnezeu cel drept, cel în veci Sfânt, dreptatea şi sfinţenia Sa. — Harul lui Dumnezeu este pretenia lui Dumnezeu cu noi; prin acest har noi sântem fiii lui Dumnezeu, fraţii lui Isus Hristos, şi moştenitorii împărăţiei lui. In fine se face la sfârşitul predicii o recapitulare logică şi ordonată, pentru ca ascultătorii să rămână cu ceva preciz, ex. Ce este deci harul? O a doua naştere, din apă şi din duh, supranaturală prin urmare, o a doua viaţă — o a doua putere, — o a doua patrie; — totul în Dumnezeu, la Dumnezeu şi cu Dumnezeu.

In felul acesta e vărsat conţinutul bogat şi de mare preţ al concepţiunilor dogmatice, în mărire supranaturală, înaintea ochilor ascultătorilor. La fel se pot expune şi alte principii de credinţă, ca mântuirea, iertarea păcatelor, virtutea, etc. Cu astfel de prilejiuri, se vor evita bineînţeles jocurile de cuvinte sau frazele goale, precum şi afirmaţiunile hazardate. Totul nu este aici decât documentare dogmatică! Dogmatica să călăuzească, biblia să ilustreze, prin însuşi Duhul lui Dumnezeu.

Poporul poate cuprinde cu greu o cuvântare prea bogată şi supraîncărcată, mai ales atunci când nu este străbătută de-o idee centrală practică. «Un arbore de idei, şi este prea mult, cu atât mai vârtos o pădure întreagă. Ia tu predicatorule o ramură numai, încărcată cu fructe şi o dă poporului. Ramura o poate cuprinde cu privirea, pricepe cu mintea, o poate lua acasă şi se poate hrăni din fructele ei» (Sailer).

Pentru a fi popular, trebue evitate, în fine, frazele compuse şi lungi, şi a se vorbi la priceperea şi inima fiecăruia. Noi să ne dăm seama că religia nu trebue sa rămână un lucru abstract, ci trebue coborâtă în viaţă; fraza de dragul frazei nu va ajuta mult, căci nu trebue să uităm că limba nu este decât un mijloc spre scop, iar apostolul neamurilor însuş ne spune: mai bine cinci cuvinte pe 'nţeles decât zece mii de cuvinte în zadar. —

Cu aceasta am terminat studiul despre Sf. Scriptură ca isvor de inspiraţie pentru predică.

Am văzut pe rând în Sf. Scriptură:

1. Cartea inspirată de Sf. Duh;
2. cuvântul lui Dumnezeu;
3. o sumă a revelaţiuniii divine;
4. o imagine practică a religiei;
5. tip al lui Hristos, cartea despre El;
6. pragmatică şi pedagogie dumnezeească;
7. isvor nesecat pentru îmbogăţirea ideilor noastre religioase şi morale;
8. colecţie de portrete remarcabile;
9. izvor de predicare populară.

(N. B. Acest studiu a fost predat la lecţiile de omiletică de la Academia «Andreiană» în Sibiu).

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Nr. 403/1930. (33) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Se publică din nou licitaţiune minuendă pentru zidirea turnului bisericii din **Moeciul superior**, protopopiatul Bran, pe baza concesiunii date de P. V. Consiliu arhiepiscopesc dto 21 Septemvrie 1929, Nr. 7521.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial.

Preţul strigării este 150,000 lei.

Cei ce doresc a lua în întreprindere această lucrare, au a depune vadiu de 10% dela preţul strigării, în bani gata, sau în hârtii de valoare, cari se vor reţinea ca garanţie până după colaudare.

Licitaţia se va ţinea Mercuri în 25 Iunie a. c. ora 10 a. m. în sala casei culturale din Bran.

Moeciul superior, 14 Iunie 1930.

George Babeş adm. ppesc — **Ioachim Popoiu** epitrop

Nr. 5314/1930. (31) 3—3

Concurs

La Liceul ortodox-român «Avram Iancu» din Brad, sunt vacante în anul şcolar 1930/31, următoarele catedre şi ore:

1) Limba română şi Limba latină 14 ore; 2) Limba română 12 ore; 3) Limba franceză 17 ore; 4) Limba germană 9 ore; 5) Istorie 14 ore; 6) Geografie 15 ore; 7) Şt. naturale 12 ore; 8) Desemn şi Caligrafie 9 ore; 9) Educaţie fizică 14 ore.

Salarul este identic cu al Liceelor de stat şi îl plăteşte Ministerul Instrucţiunii.

Candidaţii, cari doresc să ocupe vre-una din aceste catedre vacante, pe lângă condiţiile prevăzute la Art. 36 din legea pentru învăţământul secundar, vor mai dovedi, că sânt creştini de religia ortodoxă-română. Se va da preferinţă, în condiţii egale, absolvenţilor de şcoale teologice superioare.

Cererile se vor adresa până la 30 Iunie 1930, *Consiliului Arhiepiscopesc ortodox-român* în Sibiu.

Sibiu, 1 Iunie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de
Dr. DUMITRU STĂNILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cei puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Mersul trenurilor
— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4^{10}, 13^{45}, 17^{45}	8^{02}, 17^{25}, 22^{02}
Braşov, Făgăraş	4^{50}, 10^{39}, 17^{05}	8^{34}, 12^{25}, 20^{05}
Ciznădie	5^{40}, 13^{15}, 18^{10}	7^{30}, 15^{20}, 20^{29}
Copşa mică	0^{54}, 4^{38}, 10^{10}, 13^{14}, 15^{40}, 19^{16}	1^{34}, 4^{00}, 9^{03}, 15^{38}, 17^{40}, 20^{07}
Ocna-Băi	6^{20},	7^{35},
Peatra Olt, Buc.	4^{20}, 15, 18^{35} acc.	0^{45}, 13^{14}, 11 acc.
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{07}

A apărut
şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia
comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.
de
VASILIE SFETEA
paroh.
Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.
de **Pr. Ioan Stefan Popescu**
o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL
Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni
legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia
şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo
a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Reverenzi preoţeşti
După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la
Croitoria (27) 7—7
Dumitru Duşleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe în permanenţă

A APĂRUT:
Scrisori către Simforoza
In pământul făgăduinţii
de
Gala Galaction
Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului
traducere din limba franceză de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul
✦ **legate şi broşate** ✦
pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX
Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.
Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna
Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

A APĂRUT
BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI
Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit
Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu
Cântări funebrale
pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura
Notiţe despre întâmplările contimporane
de Ioan cav. de Puşcariu. Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:
Cartea de bucate
POFTĂ BUNĂ,
de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulce. ţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut
Urmarea lui Isus Hristos
Ed. II-a. Preţul 35 lei
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 28 Iunie 1930 Nr. 49—50

BIBLIOTECA ... a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

† Adolf Harnack

Spiritul viguros, de-o miraculoasă putere de creație, care a fost aproape o jumătate de veac un important factor determinant în mișcarea teologică protestantă, și-a încetat activitatea în stadiul vieții pământești, a 3-a zi de Rusalii din acest an.

Capitalul său spiritual, oferit lumii în rate, și-a atins limita. E tocmai ceeace nu ne mai puteam închipui, obișnuiți să primim constant darurile sale.

Datele externe ale vieții sale sânt acelea ale unui om de carte, a cărui vrednicie, trebuind să fie apreciată, îl urcă de pe o treaptă pe alta în ierarhia cărturărească. S'a născut în 7 Mai 1851 la Dorpat ca fiu al unui profesor de teologie. Alegându-și specialitatea părintelui său, ajunse în 1874 docent la Leipzig, în 1879 profesor ordinar de Istoria bisericească la Giessen, de unde fu chemat în 1886 la Marburg, iar în 1889 la Berlin. Dela 1905 devenì și director al Bibliotecii statului.

Dintre scrierile sale fie amintite «Istoria dogmelor» care a ajuns la un număr de 70,000 exemplare, «Misiunea și lățirea creștinismului», «Marcion» etc. Concepția sa despre creștinism și despre toate problemele în legătură cu el este sintetizată într'un ciclu de prelegeri universitare publicate sub titlul «Ființa creștinismului» (Das Wesen des Christentums, Leipzig 1902). Câteva idei extrase din ea și un scurt comentar al lor ne dispenzează de orice alte desvoltări și caracterizări ale doctrinei sale.

Punându-și întrebarea, ce este creștinismul, Harnack își fixează, potrivit cu întreaga înclinație a spiritului său, și ealea care să-l ducă la răspuns. Aceasta este «știința istorică și experiența personală agonisită din istoria trăită». El exclude din metoda sa cercetarea filozoficoreligioasă, construirea prin speculație a unei noțiuni generale a religiei după măsura căreia să fie judecat și creștinismul, din motivul că «viața nu poate fi încinsă în noțiuni generale și nu există o noțiune a religiei, la care religiile empirice să se refere ca niște specii». El pleacă dela faptele concrete, dela ceeace experiază el sau au experiat alții în decursul timpului și la sfârșit va rezuma ceeace a găsit în aceste experiențe de veacuri. Nu adoptă metoda apriorică, pentrucă nu crede că religia este o realitate spirituală identică la toți indivizii și la toți oamenii, fie măcar în sensul unui vas umplut de fiecare individ altfel sau de unii deloc. Admite și el ceva comun în religiositatea tuturor, însă acest ceva comum este la început neclar și multiform și abia în decursul istoriei se apropie de unitate și de claritate.

De aci și necesitatea de-a privi creștinismul în decursul întregei sale evoluții. E necesar de a-l privi mai întâi în persoana și învățătura lui Isus Hristos, dar atât n'ajunge, pentrucă «orice personalitate mare, efectivă, își desvălue o parte din ființa ei abia în cei asupra cărora acționează. Ba se poate zice că cu cât mai puternică este o personalitate și cu cât intervine mai mult în viața lăuntrică a altora, cu atât mai puțin se poate cunoaște totalitatea ființei ei din vorbele și faptele proprii». Creștinismul nu este apoi o «*învățătură*» care s'a transmis mereu uniform, ci o *viață* care se aprinde continuu din nou, prezentându-ne mereu altă flacără. Creștinismul poate fi apreciat numai pe baza unei «*inducțiuni* complecte», așa precum și o plantă e cunoscută cercetându-i nu numai rădăcina și tulpina, ci și ramurile, florile și fructele.

Există, privitor la soartea Evangheliei, două posibilități: sau a rămas în toate elementele ei identică cu prima formă, sau s'a păstrat ceva permanent, valabil în forme, cari s'au schimbat în decursul istoriei. Cea din urmă, este cea adevărată. Creștinismul a trecut dintr'o metamorfoză în alta; s'au șters forme, s'au corectat speranțe și moduri de înțelegere. Și procesul acesta nici-odată nu încetează. Privindu-l în toată întinderea lui se va putea obține ușor ceeace este în creștinism esențial și cu adevărat de valoare.

Așa își expune Harnack ideea sa despre evoluția organismului creștin.

Organismul acesta n'a provenit prin transmutare din vre-un altul: «Predica lui Isus ne va duce prin puține, dar mari trepte, îndată pe o înălțime, de pe care legătura ei cu Iudaismul ne-apare foarte laxă și de pe care în general cele mai multe cărări ce duc în «istoria timpului», se arată de minimă importanță». Prin aceasta Harnack se situiază departe de Darwin. Creștinismul este și pentru el în istoria lumii un fapt nou, ireductibil la cauzalități imanente. Din comparația de mai sus apoi între creștinism și o plantă în creștere și din ideea că studiind procesul

FOIȘOARA

Două cărți de valoare*

— „Istoria literaturii rom. Epoca veche" de Sextil Pușcariu. — — „Istoria Românilor" de Dr. I. Lupaș. —

Dl Sextil Puşcariu a tipărit, de curând, a doua ediție din excelenta sa *Istorie a literaturii române, Epoca veche.*[1] Prin materialul prețios pe care-l cuprinde, prin forma ei clară și atât de caldă, apoi prin splendidele condiții tehnice, cartea este un eveniment cultural al anului.

Ediția I din *Istoria* dlui Puşcariu a apărut în 1921 în Biblioteca «Astrei». Purtând semnul celei dintâi din societățile noastre de cultură, cartea avea o menire bine definită: de-a introduce în conștiința intelectualului român valorile literaturii noastre vechi, atât de ignorate nu atât din pricina lui, cât din lipsa unui ghid succint și luminos care să-l conducă într'o disciplină în parte încă nedefinitivă, apoi puțin prietenoasă prin materialul ei.

Scopul acesta cartea l-a îndeplinit cu prisosință. Ediția I s'a epuizat în scurtă vreme; de vreo câțiva ani încoace ea a devenit o carte rară. Ediția a II era așteptată cu multă nerăbdare îndeosebi de elevii ultimei clase a liceului, precum și de studenții universitari. Prin calitățile ei amintite cartea a devenit indispensabilă pentru cei dintâi și foarte utilă — îndeosebi prin bogata ei bibliografie — pentru cei din urmă.

Despre întâia ediție a cărții dlui Puşcariu s'a vorbit desjuns la apariția ei, cartea e apoi destul de cunoscută pentru a ne mai opri la ceeace alcătuește esențialul ei: metoda și forma.

Din 1921 până astăzi cercetările privitoare la istoria noastră veche au evoluat însă considerabil. Un număr de savanți, în mare parte tineri, au răsfoit încă odată cu proaspătă pasiune paginile mucezite ale vechilor cărți bisericești, ale cronicelor și ale cărților populare, aruncând lumini noui asupra unui material în parte încă necunoscut, dând relief mai viu crescând în ochii noștri câteva din personalitățile trecutului. Cel care prin monumentala sa operă și-a câștigat merite neperitoare pentru această disciplină, dl N. Iorga și-a scos a doua ediție, mult adăugată din a sa *Istorie a Literaturii românești.*[2] Cercetările acestea au avut atâta răsunet încât au influențat până și curentele literare deastăzi. Ortodoxismul tradiționaliștilor dela *Gândirea*, a câștigat un argument hotărâtor în Petru Movilă, studiat cu un aparat atât de savant de un P. P. Panaitescu. Se vorbește astăzi mai temeinic de conștiința cronicarilor, despre originea noastră latină, despre concepția de filozofia istoriei a lui Dimitrie Cantemir, sau despre personalitatea atât de originală a Spătarului Milescu. Datorită îndeosebi cercetărilor conștiențioase ale dlui N. Cartojan, cărțile noastre populare, aceea hrană sufletească gustată cu egală pasiune atât de cei simpli, cât și de «elită», au devenit unul din cele mai atrăgătoare capitole ale literaturii noastre

* Dintre scrierile apărute în timpul din urmă cele mai izbutite și mai necesare pentru educația națională fiind ale dlor profesori universitari și Academicieni *Dr. Sextil Puşcariu* și *Dr. Ioan Lupaș*, aflăm potrivit a împărtăși cititorilor noștri următoarea recensiune apărută în revista *Societatea de mâne* 1930 pag. *224—5.*

[1] Sibiu, 1930, Tiparul și Editura Krafft și Drotleff S. A.

[2] București, P. Surul. Vol. 1925, vol. II (—1780) 1928.

integral al creştinismului se poate stabili la urmă ceeace-i în el esenţial şi durabil, rezultă o altă deosebire de evoluţionismul lui Darwin: desvoltarea creştinismului se face în cadrele fiinţii lui, ea este o desvoltare dinăuntru în afară, sub influinţa împrejurărilor externe, fără ca aceste împrejurări să-i împrumute ceva esenţial, să-i altereze fiinţa. Din nefericire ultima idee n'o susţine Harnack şi practic, când afirmă despre ortodoxie şi despre catolicism că n'au mai păstrat din creştinismul evanghelic decât formulele externe.

Ar fi interesant să urmărim cugetarea lui Harnack şi în aplicarea principiilor enunţate, să vedem cum trage el concret linia sau liniile desvoltării creştinismului şi mai ales să supunem unei examinări critice ideile lui despre Biserica ortodoxă. Pentru putinţa de-a aprecia însă şi de-a admira puternica personalitate a lui Harnack, cu ocazia încetării ei de-a vieţuî, ajung aceste rânduri.

Dr. D. Stăniloae.

Generalul francez Gouraud în Sibiu

Gloriosul, marele general francez Henri Gouraud, eroul dela Dardanele, în decursul războiului mondial, conducătorul şi pacificatorul militar din Siria, guvernatorul militar al Parisului actual, a făcut şi oraşului Sibiu o vizită în trecerea sa prin România.[1] A sosit în oraşul nostru în dimineaţa zilei de 22 Iunie, Duminecă. La ora 8½ a fost primit cu toate onorurile, cum se cuvine unui astfel de reprezentant francez, la gara Sibiu, din partea autorităţilor bisericeşti, civile şi militare, în frunte cu dl prefect, general Dr. G. Moga şi general de corp de armată Şt. Panaitescu. Biserica noastră a fost reprezentată prin Prea Sfinţia Sa arhiereul Vasile şi mai mulţi consilieri. — După un scurt cercle a plecat înaltul oaspe, care a venit cu câţiva ofiţeri francezi de elită, la şcoala de cavalerie. La 9 şi ceva a vizitat muzeul «Astrei», unde a fost primit din partea membrilor din comitetul central. După cuvintele de bun-sosit, rostite de secr. lit. al «Astrei», Dr. Horia Petra-Petrescu, şi-a exprimat gen. Gouraud satisfacţia că poate să petreacă în incinta societăţii culturale, care a contribuit la cimentarea sentimentului naţional românesc şi a vizitat cu vădită bucurie Muzeul, înscriindu-se în albumul festiv al oaspeţilor cu cuvintele: «Onoare «Astrei», pentru înalta contribuţie la învierea patriotismului românesc». Oaspeţii au vizitat mai apoi oraşul şi comuna Sălişte, unde pe un timp splendid — au fost primiţi de fanfară, de întreg ţinutul, în haine de sărbătoare, de părechi, cari au jucat în sala cea mare, dansuri naţionale. Păr. Protopop Dr. D. Borcia a rostit discursul de bineventare, căruia i-a răspuns generalul Gouraud, vădit emoţionat.

Ofiţerii francezi ar fi rămas la Sălişte, de n'ar fi fost programul stabilit de mai 'nainte: banchet în Sibiu. — După masă a fost o reprezentaţie de gală, echestră, ca avantgardă a concursului hipic ce se va da Dumineca viitoare, în 29 Iunie.

Dl Maior Şendrea, cu ai săi, au făcut minuni de călărie — spre satisfacţia tuturora. — Vremea a fost favorabilă până pe la 5 când a început să plouă — dar buna dispoziţie n'a dispărut. Generalul Gouraud cu ai săi a plecat apoi la Călimăneşti, urmând să depună o coroană la Curtea de Argeş pe mormântul Regelui Ferdinand I.

[1] O figură marţială, care te subjugă dela prima privire. Mâna dreaptă îi lipseşte — a pierdut-o în luptele din Dardanele.

Omagiu M. S. Regelui. S'a trimis următoarea telegramă de omagiu M. S. Regelui:

Asociaţia generală a clerului din întreaga ţară şi societatea clerului «Ajutorul» din Bucureşti, întrunite în şedinţă deosebită, salută cu bucurie urcarea pe tron a Majestăţii Voastre, care cunoaşteţi de aproape durerile, nevoile şi dorinţele poporului român şi roagă pe Dumnezeu să dăruiască Majestăţii Voastre, zile îndelungate, pace şi sănătate, spre a ridica Neamul românesc la treapta de cultură şi viaţă la care Majestatea Voastră doreşte şi de care şi însuşirile lui ca neam îl fac vrednic.

Să trăiţi Majestate!

Ceice nu cunosc imnul regal

Consiliul de războiu din Timişoara, sub preşedinţia dlui colonel Sâmboteanu, avea să judece zilele acestea un proces de les-majestate. Despre decursul procesului, ziarele aduc următoarele amănunte:

Un preot român ortodox, dintr'o comună din judeţul Caraş, a fost învinuit de către colegul său, preotul greco-catolic român, că într'una din zile ar fi insultat coroana.

Ajutat de învăţătorul şcoalei, de aceeaş confesiune, preotul a făcut denunţul înaintându-l autorităţilor, care au dresat cuvenitele acte de dare în judecată.

La consiliul de războiu, după ce a fost ascultat denunţătorul şi singurul martor care era învăţătorul, preşedintele, dând cuvântul acuzatului în apărare, i-a cerut să arate ce are de spus pentru desvinovăţirea sa.

Preotul ortodox, amărât de ruşinea ce voia să i-o arunce în spate celalalt slujitor al altarului, printr'o pledoarie de o jumătate de oră, a istorisit aproape toată viaţa sa, încheind că nici prin gând nu i-a trecut vre-odată să insulte coroana.

— Totuşi, — continuă dânsul, — să zicem că faptul s'ar fi petrecut într'adevăr, aşa cum sânt acuzat. In acest caz primesc să mi se aplice cea mai severă pedeapsă, dar cu o condiţiune: ca înaintea dv., acuzatorii mei, preotul şi învăţătorul, să cânte imnul regal român.

Judecătorii militari se uitară o o clipă miraţi, unul la altul. Preotul unit şi cu învăţătorul se făcuseră albi ca varul.

Preşedintele căută să treacă peste acest punct, ce i se părea fără importanţă, dar fu întrerupt de acuzat:

— Vă rog cu insistenţă, d-le preşedinte, să stabiliţi acest adevăr, de oarece aici este în joc onoarea mea de preot şi demnitatea de român.

Preşedintele, cedând în cele din urmă, se adresă celor vizaţi, rugându-i să declame imnul regal.

Mare a fost mirarea celor cari asistau la această scenă, când au constatat, că atât preotul, cât şi învăţătorul n'au ptut să spuie mai mult decât: «Trăiască Regele»... scuzându-se fiecare în parte, că nu li-a fost trimis încă de episcopie, sau minister, spre a lua cunoştinţă în mod «oficios».

Consiliul, intrând apoi în deliberare, a adus o sentinţă, prin care preotul ortodox a fost achitat cu unanimitate de voturi.

Episcopie unită sau catolică?

Din izvor autorizat aflăm cu surprindere — scrie, în Nrul său mai nou ziarul dela Sighet, *Ţara Voevozilor*, — că nu se va mai face episcopia greco-catolică nici la Baia-Mare cum se hotărâse, deoarece catolicii au intervenit la Roma să le *reînfiinţeze episcopia dela Satu-Mare.*

In adevăr, statul român ceruse ca din episcopiile romano-catolice dela Oradea şi Satu-Mare, din ale căror teritorii au rămas dincolo de hotarele României aproape jumătate, să se facă o singură episcopie. Vaticanul n'a vrut să-şi micşoreze numărul episcopiilor şi atunci a ajuns la soluţia că în locul episcopiei romano-catolice din Satu-Mare, să se facă o episcopie greco-catolică.

Interesele locale şi puţin pricepute, au dus lupta ca episcopia nouă greco-catolică să se facă ori la Sighet ori la Baia-Mare, fără să se urmărească întemeerea episcopiei noui. chiar în sediul episcopiei romano-catolice desfiinţate, adică la Satu-Mare.

Cu puţină stăruinţă, Vaticanul ar fi cedat palatul episcopal, internatul teologic şi celelalte clădiri ce are acolo pentru episcopia greco-catolică.

Nu s'a făcut la Roma nimic în această direcţie!

Acum, se spune că Bethlen, prim ministrul Ungariei, în drumul făcut la Roma, ar fi stăruit şi obţinut cu ajutorul lui Mussolini, ca Vaticanul, să înceapă tratativele cu guvernul român, să reînfiinţeze episcopia romano-catolică în locul ep. gr. catolice prevăzute în concordat.

Se pare că internatul ce se face la Roma pentru 40 de teologi români gr. catolici este un fel de avans, ca episcopii să nu se prea alarmeze dacă se va reveni la situaţia de acum 10 ani.

Episcopia ort. rom. a Vadului, Feleacului şi Clujului, 1919—1929, de *Dr. Sebastian Stanca*, consilier eparhial, Cluj, tip. eparhială ort. rom. 1930. Un vol. de 175 p., adus, la împlinirea primilor *zece* ani dela reînvierea episcopiei, ca prinos de cinste înaintaşilor, dând o icoană a străduinţelor conducătorilor în aceşti 10 ani de activitate.

vechi. Arta noastră populară şi bisericească în urma recentelor studii româneşti şi streine constitue astăzi una din mândriile noastre naţionale; ea se integrează pe încetul în patrimoniul nostru spiritual, devenind o noţiune indispensabilă pentru oricare intelectual român. Cultul tradiţiei îşi dă astfel roadele sale generoase. In straturile pământului natal descoperim rădăcini tot mai numeroase şi mai adânci. Increderea noastră în viitor are tot mai puternice temeiuri autohtone.

In toate acestea dl Puşcariu a ţinut seamă în noua dsale ediţie. *Istoria* dsale apare astfel mult refăcută şi adăugită. Cu spiritul dsale de largă înţelegere a tuturor manifestărilor sufletului omenesc, dl Puşcariu ni-a dat un tablou cât se poate de complet şi de viu al culturii noastre vechi. Astfel capitolul despre artă este unul dintre cele mai atrăgătoare din această carte. Cel despre literatura populară este deasemenea sugestiv şi original. Faptele literare se înţeleg astfel cu mult mai bine; tabloul e mai plastic şi mai cuceritor.

Cultul pentru adevăr al autorului îl face să renunţe fără nici un regret la părerile vechi, dacă ele au fost modificate de cercetările nouă.

Una din calităţile care făcea *Istoria* dlui Puşcariu atât de utilă studenţilor, era bibliografia dela sfârşitul ei. Cu toatecă aducea un material enorm, bibliografia din I ediţie era susceptibilă de numeroase completări. Lacuna aceasta a fost înlăturată aproape în întregime. Cartea aduce astfel servicii excelente şi celor cari vreau să-şi lărgească cunoştinţele în materie.

Istoria dlui Puşcariu nu atrăgea însă numai prin claritatea şi căldura ei, ci şi prin bogăţia ilustraţiilor. Autorul întrebuinţa, cu multă pricepere, şi această armă atât de utilă pentru cucerirea cetitorului. Un facsimil de pagină veche, o iscălitură, coperta unei cărţi, un portret introduc închipuirea într'o lume nouă. Realitatea acestei lumi o simţim mai adânc şi mai plastic. Ediţia a II-a a fost îmbogăţită şi în această privinţă, 20 de ilustraţii au fost adăugite celor vechi. Dar ceeace surprinde şi cucereşte, sânt cele 6 planşe în culori, executate în condiţii impecabile de bine înzestrata editură sibiană. Ele dau cărţii eleganţă şi farmec; o fac dorită în biblioteca oricui. Dăruind-o cuiva, nu te mai uită. E cel mai potrivit premiu pentru elevii merituoşi.

*

Despre *Istoria Românilor pentru clasa VII secundară*[3] a dlui I. Lupaş, s'ar fi cuvenit să vorbim la începutul anului şcolar. Ea este, înainte de toate, un excelent manual de istorie. Dar nu este numai atât. Deaceea nici odată nu e prea târziu să fie relevată.

Intre această *Istoria Românilor* şi *Istoria literaturii* este o înrudire de spirit şi de metodă. Deaceea am ţinut să le cuprindem în aceeaş cronică.

Asemenea dlui Puşcariu, şi dl Lupaş a dat la iveală o lucrare în care se ţine seamă de tot ceeace s'a scris, cu temei în specialitatea sa. Acelaş spirit riguros ştiinţific stă la temelia amândurora. Şi aceeaş dragoste de subiect şi căldură în expunere. Deeaceea *Istoria* dlui Lupaş e mai mult decât un manual, o carte de primă necesitate pentru orce intelectual, care vrea să cunoască trecutul nostru în lumina ultimelor cercetări.

O mare parte din dăscălimea noastră cunoaşte manualul de istorie pentru cl. III al profesorului de Istoria românilor dela universitatea din Cluj. El s'a dovedit a fi extrem de util,

[3] Bucureşti, 1929, Ed. Librăriei Socec. Ed. V.

Cuvânt

la Dumineca Orbului, ţinut în Cercul religios al preoţimii, în Câlnic, judeţul Alba

Iubiţii mei credincioşi, — Vă zic *ai mei*, pentrucă de vreo 10 ani şi mai bine, când lumea era încleştată într'o învălmăşală oarbă, pe moarte şi pe viaţă, când în apele acelei încăierări era prins şi păstorul vostru sufletesc, părintele de pie memorie Ioan Duşe, atunci smerenia mea am fost trimis aici, să ţin între voi steagul credinţei drept şi să vă apăr de vâltorile desnădejdei.

De atunci mulţi bătrâni, cu faţă de apostoli şi cu privire de proroci, s'au dus la cele veşnice, bătrâni şi tineri ni-au rărit rândurile. Şi au răsărit pe orizont alte feţe. Tinerii sburdalnici de odinioară, flăcăii cu braţele vânjoase şi cu faţa plină de viaţă, astăzi bărbaţi deplini, au umplut rândurile ştirbite de coasa morţii.

Şi eată! Ni s'a dat, să ne întâlnim şi să ne revedem tocmai în răstimpul celor 40 de zile, când în vremurile de demult «Hristos cel înviat s'a arătat multora»; să ne întâlnim la acest praznic mare, numit «Dumineca Orbului», când Domnul Hristos uimeşte lumea cu minunea ce o face.

Sfânta evanghelie ne spune, că trecând Isus pe lângă biserica din Ierusalim, a văzut acolo, între alţi săraci cari cerşeau, şi un orb din naştere; fiindu-i milă de el, a făcut tină din scuipătură şi a uns cu ea ochii orbului, l-a trimis la lacul Siloamului să se spele, şi omul s'a dus şi s'a spălat şi a venit văzând...

Zărind vecinii pe cel orb vindecat, l-au întrebat, cine i-a dat vederea? Ear ei nu ştia nici cine l-a vindecat, nici unde este omul acela.

Vecinii din pismă, că a fost vindecat Sâmbăta, l-au dus la farisei. Aceştia au început a cerceta:

1. dacă a fost orb?
2. dacă acum vede cu adevărat?
3. cine este celce l-a vindecat?

Orbul a mărturisit fără sfială, că Isus este proroc, şi că este dela Dumnezeu, altcum nu putea face minunea. Pentru această mărturisire a lui, l-au scos afară din sinagogă.

Auzind toate acestea, milostivul Isus a venit la el şi l-a întrebat:

«Crezi tu în fiul lui Dumnezeu?» Răspuns-a acela şi a zis: «Cine eşti, Doamne, ca să cred întru dânsul»; ear Isus a zis lui: Şi l-ai văzut pe dânsul, şi celce grăeşte cu tine, Acela este»... Ear el a zis lui: «Cred, Doamne» şi s'a închinat lui.

Aceasta minune, cetită în sfânta evanghelie de azi, să întărească şi în noi credinţa în Hristos, fiul lui Dumnezeu, precum au întărit şi minunile istorisite în evangheliile din Duminecile trecute.

In legătură cu această minune mi-aduc aminte de cuvintele unui vrednic arhiereu al bisericii noastre, care în Cuvântarea sa de 10 Mai, ca praznic al învierii neamului românesc, a zis, că în aceeaşi zi ne-a privit Dumnezeu în faţă cu a Sa nemărginită bunătate: 1. ca să ne răsplătească cu belşug credinţa şi răbdarea creştinească, şi 2. să întoarcă întru bucurie suspinurile noastre de veacuri.*

Astăzi, — zic eu — ear priveşte Dumnezeu neamul nostru în faţă şi află: că, în unele locuri, sântem orbi! Orbi la ochii sufletului şi întunecaţi la ochii minţii, — şi aşa rătăcind am pierdut calea dreptăţii şi am rămas săraci în ţară bogată.

Am apucat, peste tot, căile rătăcirii; în sufletele noastre s'a format cuib de păcate, de: lăcomie, mărire deşartă, pismă, ură, fudulie, îngâmfare, care stau ca şerpii adunaţi în pădure la rădăcina unei trupine şi nu lasă să se apropie nime de ei.

Să căutăm a stârpi acest cuib din sufletul nostru, să turnăm în el pământul sfintei credinţe şi să sădim acolo florile cerului: dragostea, smerenia, blândeţa, modestia, bunătatea, răbdarea.

O istorie ne spune, că un doctor a vindecat de albeaţă înăscută pe un orb. Şi ce s'a întâmplat cu orbul? Nu cuteza a merge pe stradă, era ca melcul, care pipăe sfiicios cu corniţele sale jurul, şi când dă de obstacol, şi-le trage, se opreşte, şi aşa nu poate da înainte. Astfel şi orbul nostru: nu putea pricepe acum, cum e făcut drumul, cum stau plantaţi arborii, cum stau aşa înalte casele, cum sânt oamenii, unii mari, alţii mici, unii furioşi, alţii mânioşi şi încruntaţi. Li era teamă că toate cad peste el, toate îl ameninţă. Şi aşa trăia cu mare frică ziua şi noaptea. Până când, sătul de atâta tremur şi neodihnă, se duse la doctorul şi-i zise: «Mai bine să mă fi lăsat orb, că sânt om fără de noroc!»

Cu soartea acestui negândit îmi vine se asamăn soartea unora din noi, când am auzit din gura lor zicând, că: era mai «bine» mai de mult, căci azi n'au ce face cu pământul primit la împroprietărire...

Ce s'a întâmplat la noi?

Plugarul a lăsat plugul în brazdă şi s'a întors către oraş; ear domnul a lăsat peana pe masă, şi a alergat la «afaceri» mai uşoare...

Şi acum par'că aud cum mă întrebaţi: Ce e de făcut?...

Eu aş ruga pe bunul Dumnezeu, să ne trimită un proroc mare, care să cureţe aria, cum a curăţit Hristos biserica Ierusalimului de zarafi...

Ne trebue ceva pe *dinlăuntru*... Şi adecă: Să sădim în sufletele noastre sămânţa florilor cereşti: dragostea, bunătatea, răbdarea, blândeţele, smerenia, dorul de muncă cinstită...

Să luăm pildă de îndreptarea vieţii noastre pe sfinţii Domnului. Pe sf. marele ierarh Nicolae, biserica îl laudă în cântări numindu-l: Îndreptător al credinţei, chip al blândeţelor, învăţător al înfrânării.

Să luăm, pildă pe sf. Ioan Botezătorul, pe care însuş Domnul Hristos l-a numit cel mai mare proroc, născut din femee. Sfântul Ioan a zis: Vine după mine Cel mai mare decât mine, căruia — plecându-mă — nu sânt vrednic să-i desleg cureaua încălţămintelor lui».

Iubiţii mei, lăpădaţi armele urei şi pismei, care întunecă ochii sufletului şi împinge la fapte nesocotite; scuturaţi albeaţa de pe ei, ca să puteţi urma calea smereniei şi a frăţietăţii. Să vă supuneţi stăpânirilor, că toată stăpânia este dela Dumnezeu. Să iubiţi pe mai marii voştri, şi mai ales pe preotul vostru, care ziua şi noapte priveghează pentru sufletele voastre, ca unul care are să dea răspuns pentru ele.

Destul a fost din rătăcire; să ne întoarcem la calea dreaptă, să ne împreunăm glasurile în rugăciune, zicând:

Scutură, Doamne, tina de pe ochii sufletului nostru, ca să vedem calea dreptăţii şi să aflăm limanul liniştei şi fericirii! Amin.

Pr. *N. Cărpinişan.*

* Arhiereu Dr. V. Stan, Cuv. de 10 Mai 1927, Tel. Rom. Nr. 36, 1927.

Români din afară de hotare, după socoteală mai nouă, ar fi: 500,000 în Macedonia; 500,000 peste Nistru în Rusia; 300,000 pe Valea Timocului în Sârbia veche; 130,000 în Bănatul sârbesc; 200,000 în Bulgaria; 50,000 în Ungaria; 30,000 în Cehoslovacia. Cu românii din America şi alte ţări, peste două milioane de români trăesc în afară de graniţele ţării româneşti întregite.

INFORMAŢIUNI

Preşedinte de onoare. M. Sa Regele Carol II a primit preşedinţia de onoare a Asociaţiunii culturale «Astra». Fie ca această mare onoare să aducă reînviere şi primenire în sinul vechei instituţii ardeleneşti!

Lista civilă a Familiei Regale. Lista civilă a Majestăţei Sale Regelui Carol II al României se fixează, pentru tot timpul Domniei Sale, la 40.000,000 lei anual. M. Sa Regina Maria primeşte, Lei 20.000,000 anual; Majestatea Sa Elena Lei 7.000,000 anual; Marele Voivod Mihai Lei 7.000,000 anual.

Examen. Măria Sa *Mihai*, Voevod de Alba-Iulia, a dat Sâmbătă examen de clasa a doua primară, la palatul regal dela şosea. Examenul s'a dat în faţa M. S. Regelui Carol şi a M. S. Elena, satisfăcuţi de răspunsurile date de silitorul Voevod.

Legea mareşalilor. Senatul, în şedinţa sa dela 19 Iunie 1930, a votat în unanimitate de voturi (minusunul) legea pentru crearea demnităţii de *mareşal al României*. Raportorul, dl general Văitoianu, arată, în raportul său către senat, că în acest proiect de lege se oglindesc: şi recunoştinţa noastră, şi convingerea de continuitate a gloriei în viitor.

M. S. Regele a acordat dlor generali *Presan* şi *Averescu* demnitatea de mareşali.

Schimbare de nume. Locuitorii din comuna Vadul Crişului, unde s'a făcut aterizarea forţată a aeroplanului, cu care a sosit Regele Carol, au cerut dela directoratul ministerial, ca în viitor comuna să poarte numele *Vadul Carol II.*

Osândit. Învăţătorul unit din comuna Loamnăş, judeţul Sibiu, un oarecare *Geleriu*, este osândit la amendă de peste 6 mii lei, prin sentinţa din 2 Iunie a. c. a tribunalului din Sibiu, pentru calomnie adusă la adresa fostului ministru Dr. I. Lupaş, în campania electorală din Decemvrie 1928. Ceilalţi calomniatori, cari au dus campania pentru cunoscuta distrugere morală a distinsului luptător al neamului şi bisericii noastre, au găsit scăpare în hotărârile legii de amnestie...

---

atât prin metoda, cât şi prin stilul lui lucid, simplu şi cald. Cetindu-l simţi că materialul care se desfăşoară înaintea ochilor e selecţionat de un om care-i stăpâneşte toate încheeturile.

Una din calităţile manualului acestuia era privirea mai largă asupra desvoltării neamului românesc din toate provinciile. Dl Lupaş este unul dintre puţinii specialişti în istoria românilor din Ardeal. Dsa a acordat astfel acestora, în manualul său, locul care se cuvenea. Fără, bine înţeles, de a neglija celelalte provincii.

Istoria Românilor pentru cl. VII trebue remarcată înainte de toate pentru această calitate. Epocă de epocă, vea de veac, urechea autorului se pleacă peste întreagă întinderea sufletului românesc, pentru a-i surprinde şi descifra murmurul. Oglinda frântă în cioburi de vitregia veacurilor e refăcută, cu uşurinţă de mare maestru. Chipul neamului apare din ea întreg, viu şi luminos.

De sine înţeles că autorul întrebuinţează, în această reconstituire, înainte de toate propriile cercetări. Spiritul său larg ştiinţific nu se opreşte însă numai la ele. Astfel cartea e presărată cu numeroase citate din autori români şi străini. Un cuvânt, o frază care fixează însă mult mai sugestiv evenimentul şi omul, e intercalat de autor cu multă măestrie. El putea să fie rostit prin perifrază, sau rezumat; dl Lupaş se bucură însă, când îl poate reproduce întocmai. Metoda aceasta pare, la început, obositoare şi prea erudită. După ce te obişnueşti cu ea, te convingi însă de marea ei utilitate. Autorul lasă să vorbească faptele şi rezultatele istoricului specialist; el se ascunde înapoia lor. Adevărul este, astfel, mult mai luminos şi mai convingător.

Istoria dlui Lupaş are însă şi alte calităţi. Materialul e împărţit logic şi clar, după cunoscuta concepţie a autorului. Capitolele mai importante sânt lărgite prin excursiuni mai adânci în materie. Privirile în istoria universală sânt nemăsurat de utile. Cele două capitole introductive: «Factorii determinanţi ai vieţii istorice româneşti» şi «Epocele istoriei române» familiarizează elevul cu o concepţie istorică. Deasemenea rezumatele dela sfârşitul fiecărei epoci, adevărate priviri de sinteză.

Fiecare capitol are apoi, la sfârşit, o bibliografie în care sânt citate studiile mai importante, pe care se întemeiază principalele concluzii ale autorului.

Aminteam la începutul acestor însemnări de felul în care dl Lupaş încadrează, în manualul său, românismul de pretutindeni. Revenim asupra acestei calităţi pentru a sublinia valoarea educativă a acestei cărţi. Prin felul cum autorul scoate la iveală toate actele de manifestare solidară a naţiei, el îţi dă un puternic sentiment de încredere în tăria unităţii naţionale. Peste întreagă această înşiruire de fapte şi oameni simţi fâlfăind un destin istoric: destinul realizat prin cele două uniri: dela 1859 şi 1918.

Vrednic de remarcat este spiritul democratic, de dragoste a mulţimilor, în care este scrisă această carte. Capitolele în care se povestesc revoluţiile lui Horia, Tudor, sau cea dela 1848, tot atâtea momente în care mulţimile s'au înscris în istorie prin sângele lor, sânt printre cele mai atrăgătoare.

Acest sentiment de iubire a maselor nu merge însă până la a le atribui lor totul şi a nega rolul individualităţilor în mersul istoriei noastre. *Suum cuique.* In această privinţă sânt foarte edificatoare cuvintele ce le spune autorul despre lovitura de stat dela 1864. Actul acesta — declară autorul — se datoreşte «înţelepciunii lui Kogălniceanu şi energiei lui Cuza». El a fost «o revoluţie de

Proces? Se vesteşte, că autorul romanului «Neamul Coţofănesc», dl Barnoschi, intentează proces Sfîntului Sinod pentru sentinţa pronunţată împotriva acestei publicaţii. Dl autor al romanului p o m e n i t socoteşte pe semne, că tribunalele civile sânt chemate să se rostească şi asupra hotărârilor Sfântului Sinod ce privesc exclusiv pe slujitorii bisericii.

Cartea şi sănătatea. Societatea Crucii Roşii din Anglia a cercetat prin spitale: care este partea bună în însănătoşirea bolnavului? Din răspunsurile date de bolnavi, s'a aflat că cititul ajută la vindecarea multor boale. In urma acestor rezultate, s'a luat hotărârea să se facă biblioteci în fiecare spital.

Rectificare. In Nrul 45—46 al ziarului nostru în articolul, *Sf. Sinod*, s'a strecurat o regretabilă eroare de tipar, spunându-se, că Sf. Sinod a aprobat volumele Icoane de lemn, etc. Intreg pasagiul se îndreptează în următorul mod: Sf. Sinod a reprobat volumele: «Icoane de lemn» de dl Tudor Arghezi, «Neamul Coţofenesc» de dl V. Barnoski şi «Marele Duhovnic» de V. Eftimiu.

ŞTIRI LOCALE

Serbarea de sfârşitul anului şcolar s'a ţinut, săptămâna aceasta şi la *şcoalele de copii mici* din localitate. Conducătoarele şcoalelor au dovedit şi de astădată râvnă multă şi dragoste pentru cei mici întru a le cultiva inima şi mintea, a-i deprinde în datinele creştineşti şi a-i pregăti în vederea şcoalei ce au să urmeze în curând, precum şi a chemării lor de mai târziu. Toţi părinţii micuţilor, cari au ştiut să se prezinte aşa de isteţi şi corecţi, vor fi recunoscători puterilor didactice dela aceste institute pentru munca şi osteneala depusă în cursul anului ce expiră. Firesc, rămâne şi în sarcina familiei, în special a mamelor, să păstreze şi să întărească, prin cultura lor, bunele cunoştinţe şi însuşiri aduse dela şcoalele celor mici.

Mulţumită. Cu ocazia cununiei dşoarei Cornelia Imbăruş cu dl Coriolan Radu din 22 iunie c., vornicul ospeţelor Ioan Imbăruş a colectat dela nuntaşi Lei 317·— pe sama Reuniunii femeilor ort., pentru înfrumseţarea bisericii din Sibiu-Iosefin; pentru bunătate mulţumeşte: *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

A apărut: «*Rânduială de Rugăciuni spre întrebuinţarea Preoţimii la mai multe întâmplări din viaţa omului*», compusă de protoiereul Gheorghiu Gh. Papp, consilier eparhial ort. Oradea. Preoţimea o poate folosi, în locul Molitvelnicului mare şi greu — afară de biserică la casele enoriaşilor. *Broşura conţine:* Sfinţirea apei cei mici. Rug. la temelia casei; Binecuvântarea casei noi; Intrarea în casă nouă; Rânduiala înmormântarei Mirenilor, Pruncilor; Deslegarea morţilor mari şi pruncilor. Rânduiala Parastasului. Cuminecarea bolnavilor. Rugăciune la toată neputinţa. Rug. pentru bolnavi. Rug. pentru Somn. Rug. de iertarea păcatelor. Rugăciunea M. Vasilie, Ioan Gură de Aur. Rugă după 40 zile la femei. Evanghelia lui Lazar, ş. a. — Broşura legată frumos în pânză costă 120 Lei. Această carte va face bune servicii clerului nostru. Celce doresc să şi-o procure, să se adreseze autorului în Oradea, sau Librăriei arhid. Sibiu.

Poşta redacţiei

As. M. în *L.* Aventurierul venit în propagandă nu merită să-i publicăm isprăvile. Şi celce a fost batjocorit, şi-a meritat pedeapsa. Lecţia să şi-o însemne bine consătenii. Cazul nu merită atenţiune.

Pagina pastorală

Nevoia propoveduirii

«Amar mie de nu voi binevesti».

Am aflat potrivit să încep, cursul de omiletică, cu aceste cuvinte ale sfântului apostol Pavel, deoarece ele concretizează atât de plastic nevoia, postulatul mai bine zis, de-a propoveduì.

Fiecare ştiinţă de teologie practică îşi are rădăcinile în teologia dogmatică, precum viaţa creştinului se nutreşte din credinţă; «iar dreptul din credinţă va fi viu» R. 1, 17.

Astfel răsare şi o concepţie dreaptă a omileticei, numai din considerarea dogmatică a misiunii de predicator al lui Hristos şi al bisericii.

In cele ce urmează voi să vă prezint pe Mântuitorul nostru Isus Hristos ca predicator, şi în acelaş ipostaz şi biserica sa ca una ce este deţinătoarea virtuţii şi puterii de-a propoveduì; iar în al treilea rând vă voi arăta figura şi ţinuta predicatorului ortodox.

I. Hristos este, înainte de toate, Mântuitor, de unde Arhiereu: — Ca Dumnezeu-om a ridicat vina păcatului genului omenesc prin ispăşirea sa; prin jertfa sa a rupt zapisul celce era asupra noastră, l-a umilit ţintuindu-l pe cruce (Col. 2, 14). A învins pe diavol, moartea a omorât, iadul i-a surpat şi ne-a dăruit nouă viaţă; adevărată viaţă, viaţă supranaturală: «Eu am venit ca viaţă să aibă»... (Ioan 10, 10).

Şi viaţa nu este un capitol mort. Trebue să lucreze în şi cu noi, trebue să lupte şi să înainteze spre ţel. Calea spre acest ţel trebue însă s'o cunoaştem.

Lumea era desorientată când a venit Hristos, era la răspântii...

Hristos ca învăţător ne-o arată. El este adevărul, are adevărul, dă şi învaţă adevărul, care să ne conducă la ţintă şi pe care-l vom vedea odată faţă către faţă. «Eu sânt adevărul (14, 6). Eu spre aceasta m'am născut şi spre aceasta am venit în lume ca să mărturisesc adevărul» (Ioan 18, 7).

Dacă a adus harul dumnezeesc şi dreptatea în lume, Hristos nu a făcut acest lucru pentru sine, ci a a oferit aceste daruri cereşti tuturor oamenilor din toate timpurile spre tămăduirea şi mântuirea sufletului lor.

Ca împărţitor de daruri Hristos este împărat. Ca Dumnezeu este rege al totului. Ca Fiu al lui Dumnezeu şi Fiu al omului însă a întemeiat o împărăţie supranaturală, care are aspecte exterioare şi interioare şi în această împărăţie a legat cu supuşenie toate inimile şi sufletele.

Ca rege şi păstor conduce totul cu majestate şi cu multă bunătate spre ţintă, în har şi în adevăr. Eu sânt calea, eu sânt păstorul cel bun, Impăratul împăraţilor şi Domnul Domnilor, Apoc. 19, 17. Datu-mi-s'a toată puterea în cer şi pe pământ, Mat. 28, 18.

Chemare profetică, mie-mi place să-i spun mai bucuros misiunea învăţătorească a lui Hristos, cade într'un anumit înţeles pe planul întâi. Căci singur adevărul duce la ţel; numai pe calea dreptăţii trăeşte şi acţionează harul. Intreaga viaţă supranaturală este vrednică spre a fi ţinta dorurilor noastre. Căci ce este viaţa supranaturală? Binele suprem, confundarea cu dumnezeirea, iar pentru o a avea trebue să ne luăm ca ghid adevărul.

De aceea propoveduirea constitue una din primele etape ale vieţii Mântuitorului. Prin propoveduire şi-a inaugurat Isus activitatea-i publică în vederea mântuirii. Indată ce a părăsit pustia, a început să înveţe. «Invăţa în sinagoguri şi propoveduia evanghelia împărăţiei lui Dumnezeu» (Mc. 1, 14). Privind la *ansamblul* activităţii sale, observăm cum pretutindenea se evidenţiază calitatea sa de predicator.

Pe popor îl instrueşte, învaţă pe viitorii învăţători ai poporului, punând astfel bazele unei misiuni de predicare permanentă. Mântuitorul însuşi are misiunea de-a învăţa: «Se cade mie să vestesc, căci pentru aceasta sânt trimis» (Lc. 4, 43.) Precum vedeţi, chemarea de predicator a Mântuitorului am sprijinit-o la fiecare pas aproape, cu citate din sfânta Scriptură. Prin aceasta voiam să scot la iveală faptul că Hristos este proclamat, într'una în această calitate în evanghelii.

II. Chemarea de a propovedui, de a învăţa a fost încredinţată de Hristos bisericii.

In urma lui Hristos, biserica trebuia să fie învăţătoarea imediată a credinţei, simbolul cel mai apropiat al credinţei, mijlocitoarea, împărtăşitoarea efectivă a revelaţiunii în lume.

Privind pericopele dela sfârşitul evangheliilor lui Matei şi Marcu, vedem cu claritate misiunea ce este dată bisericii.

Referatul de bază este al lui Matei: el arată temelia misiunii, autoritatea suverană a lui Hristos; mai scoate în evidenţă continuarea misiunii în biserică, dând drept garanţie a trăiniciei ei pe Hristos care va fi cu ea până la sfârşitul veacurilor. Marcu legitimează misiunea prin semnele şi minunile ce se fac în legătură cu ea. (Citeşte acele locuri, Mat. 28, 18. Mc. 16, 15).

Se mai vede acest lucru şi la începutul istorisirii «Faptele apostolilor» 1, 8 (citeşte textul).

Asemenea sfântului apostol Pavel după convertirea sa miraculoasă de pe drumul Damascului, a simţit în el un puternic imbold de a propovedui, imbold căruia nu-i putea rezista nici de cum.

Misiunea sfântului apostol Pavel, apostolul neamurilor, care prin propoveduirea sa a schimbat faţa lumii, însă, psihologia misiunii lui mai bine zis, mi se pare a fi de altă natură decât a celorlalţi apostoli.

Ce l-a îndemnat pe el să propoveduiască? Ce a făcut din el pe neobositul apostol?

1. In primul rând cade convertirea sa subită, felul extraordinar al convertirii sale,

2. convingerea intimă, persuaziunea nestrămutată în bunătatea şi mila bisericii,

3. credinţa puternică în *Hristos Fiul lui Dumnezeu* şi în mântuirea oamenilor lucrată de acesta după ce a luat chip de rob,

4. în fine, în faţa măririi dumnezeeşti a lui Hristos, şi a operei

---

sus. Pământul şi drepturile politice s'au dat poporului, fără ca el însuşi să fi participat la lupta constituţională politică. N'au fost deci drepturi cucerite de el, ci dăruite de conducătorii statului, deeaceea nici n'au pătruns, cum ar fi fost de dorit, în conştiinţa poporului, care a continuat să fie guvernat şi mai departe după vechile metode absolutiste, ascunse sub aparenţele amăgitoare ale unei vieţi constituţionale avansate». (p. 292).

Dl Lupaş iubeşte poporul — şi reuşeşte să dea acest sentiment şi lectorului — în vederea ridicării lui spre culmile spiritului, supremul ideal al statului românesc întregit. Cartea se închee cu proecţia luminoasă a acestui ideal pe zarea viitorului. Spaţiul nu-mi permite să reproduc aceste admirabile pasagii, în care autorul vorbeşte de singura aristocraţie care ne trebue: aristocraţia meritului şi a talentului, porţile căreia sânt deschise fiecărui fiu al ţării româneşti; sau pasagiile în care vorbeşte despre rolul culturei ca apărătoare, ca forţă de consolidare şi ridicare a statului întregit. Autorul inoculează astfel elevului o credinţă largă, justă şi umană, singura cu care se poate înrola în lupta de mărire a României.

Ion Breazu.

Lumea

doarme adânc. Pe argintate raze de lună călătoresc dorurile mele. Le pasc ochii îngerilor — stelele.

Departe, la margini de zare, ele coboară, în boabe de rouă. Par mărgăritare dintr'un şireag desprins al reginei. Se aşează pe florile îmugurite din fereastra ta. Acolo veghează până în faptul dimineţii.

Soarele răsărind de după creasta muntelui se întreabă mirat: «Cine le-a înflorit?» Iar eu din umbra pământului îi răspund cu mândrie: «Dorurile mele! Ele le-au legănat toată noaptea şi li-au cântat cântarea inimii mele»...

Miresmele florilor umple casa dragostei. Dar, vai, stăpâna nu s'a trezit, să întrebe cine a chemat-o noaptea, pe nume. I-aşi răspunde smerit: «Inima mea, prin cântarea dorurilor ei».

Dar casa e mută.

Un cioban, pribeag, a prins cântarea şi a dus o în fluer la munte. Şi-o cântă în costişa singurătăţii. Iar oile ascultă şi uită de earbă. Şi codrul freamătă, şi văile se înfioară şi florile tuncilor îşi închină căpşorul. Căci în fluerul ciobanului se topesc dorurile mele şi plânge durerea cântarii neauzite a inimii mele.

Z. SANDU.

Vorbe înţelepte

Minciuna sparge şi case de peatră.

Mai bine sărac şi curat.

De zece zile...

De zece zile mă gândesc într'una
De ce eşti veşnic jalnică, vecină,
De ce un tremur lung, profund suspină
In vorba ta curată totdeauna?

Te simţi năpăstuită de vreo vină
Pe care-o ştie, poate, numai luna?
Regreţi, că n'ai pus mai curând cununa,
Să duci o viaţă dulce şi senină?

Aseară însă tu ai fost cuminte,
Cu ochi cercetători privind în zare
M'ai lămurit cu câteva cuvinte:

«Eu mi-am pierdut credinţa...
[rugătoare
Te'mplor acum să mi-o redai, părinte,
Şi să mă smulgi din sbucimări amare».

VASILE STOICANEA.

minunate săvârşită de el, îi apare apostolului nimicnicia omenească.

Marele dar ce l-a adus Hristos trebue făcut tuturor cunoscut. Apostolul Pavel făcându-se părtaş milostivirii lui Hristos şi ştiind că fiecare om poate încăpea în mila dumnezeească, a pornit cu multă râvnă să convingă întreg universul despre acest lucru. Pornit cu atât entuziasm, cine l-ar mai fi putut opri? De unde exclamarea lui plină de amar: Amar mie, de nu voi binevesti!

Darul Duhului Sfânt s'a perpetuat în Biserică. dela Hristos la Apostolii, prin impunerea mâinilor acestora, urmaşilor lor, episcopilor şi presbiterilor.

In toată vremea nevoia propoveduirii a fost accentuată în mod deosebit. E destul să vă citez indemnurile ap. Pavel către Timotei 2, 7, 3, Prestatorul propiu al misiunii învăţătoreşti este episcopul, prin delegare însă această virtute poate fi trecută asupra preoţilor, diaconilor şi chiar a laicilor.

— In anticitatea creştină nu se predica decât din partea episcopilor; acestia sânt păstorii şi învăţătorii. — Cu timpul însă, începând cu veacul al V-lea chemarea amvonului s'a extins şi la preoţi. Primeau delegaţiune nu numai pe un timp anumit, ci permanent.

Punând la punct chestiune, Biserica îşi exercită puterea ei de-o învăţa întâi prin sinoadele ecumenice, cari au darul infalibilităţii atunci când în chip solemn invocând puterea Duhului Sfânt, hotăresc în chestiuni de dogmă şi morală.

Privind la obiectul propoveduirii Bisericii, se rezumă în el revelaţiunea întreagă, cuvântul lui Dumnezeu, împărăţia lui.

Isvoarele de unde se adapă Biserica în vestirea sa, şi din care scoate din belşug apă viu făcătoare, sânt: Sf. Scriptură şi Sf. Tradiţiune.

Făcând atenţiune *la modul* cum Biserica propovedueşte şi învaţă vedem că acest lucru se întâmplă obişnuit prin *predică*. In decursul sf. Liturgii, prin urmare într'un cadru cum mai măreţ nu se poate, este rezervat un loc predicei explicite, învăţăturii directe.

Prin aceasta biserica rămâne fidelă scripturilor sfinte: (R. 10, 14). «Cum vor crede ceia ce n'au auzit? Cum vor auzi însă de nu li se va predica? Cum vor predica dacă nu se vor trimite? precum este scris binecuvântate sânt picioarele celor ce vestesc pacea şi vestea cea bună».

Se vedem acum în câteva cuvinte care este figura predicatorului ortodox?

Primindu-şi misiunea dela episcop prin delegare, predicatorul ortodox este un mărturisitor supus al dreptăţii; el este un organ viu şi adevărat al bisericii; reprezintă biserica în mod oficial, face parte din corpul învăţătoresc al ei.

Predicatorul ortodox este un sol, un trimis pentru răspândirea atât în lărgime, cât şi în profunzime a învăţăturii!

El este din această pricină adevăratul învăţător al adevărului suprafiresc.

Prin hirotonire el ia parte în mod intim la vrednicia episcopească.

El posede prin trimitere ceva din semnele atât exterioare, cât şi interioare ale misiunii de învăţător al episcopului.

Prin această cale primeşte în mod vădit şi de fapt pe Duhul sfânt.

In afară de aceste însuşiri, predicatorul ortodox mai poate face apel, rămânând în cadrele Scripturilor şi ale Tradiţiunii, la talentele sale individuale, la inspiraţiile proprii, — «pentru aceasta tot cărturarul care se învaţă întru împărăţia cerurilor, asemenea este omului stăpân al casei, care scoate din visteria sa noui şi vechi» (Matei 13, 52).

In rezumat, predicatorul ortodox este în chip ideal şi în senzul cel mai adevărat al cuvântului locţiitorul lui Hristos. El are pentru sine, se sprijineşte mai bine zis, pe autoritatea lui Hristos şi a bisericii. Cu Hristos el poate zice: «Graiurile care eu grăiesc vouă, dela mine nu le grăiesc» (Ioan 14, 10) a mea învăţătură nu este, a mea ci a celui ce m'a trimis pe mine (Ioan 7, 18).

Gheorghe Secaş
profesor de teologie.

Hristos şi tinerimea

Gânduri la sfârşit de an şcolar

Un profund cugetător religios al timpurilor noastre zugrăveşte, prin un tablou grăitor, raportul în care se află tinerimea din zilele noastre faţă de religie, când zice:

«In mijlocul vieţii omeneşti, organizate pe o bază tehnică-ştiinţifică, religia apare ca un vechi zid de cetate, pe care omul modern din pietate îl lasă neatins, însă nu-i mai dă nici o importanţă pentru civilizaţia progresivă».

Cuvintele acestui străin se potrivesc uneori şi la noi.

Ştim că unitatea noastră naţională s'a făurit în cetatea sfântă a bisericii ortodoxe. Zidurile miraculoase pe care nu le-a putut dărâma nici un duşman, au fost învăţăturile acestei biserici, ear izvorul nesecat de putere pentru apărarea lor a fost credinţa strămoşească.

Rolul însemnat, jucat de biserică în luptă pentru unitatea naţională, este mereu scos la iveală; şi, cu toate acestea, mulţi oameni din ziua de azi, îndeosebi o parte a tineretului, consideră biserica drept un vechi zid de cetate pe care din pietate îl mai respectă, dar care pentru lumea civilizată n'ar fi de folos.

Tineretul este dornic de viaţă: e fenomen firesc, precum lucru firesc e viaţa nouă ce izbucneşte primăvara.

Biserica însă nu vrea nicidecum să suprime avântul tineresc din primăvara vieţii.

Ne dăm seama că «zidurile vechi» ale bisericii lui Hristos nu se dărâmă, în veci; prin urmare, nici aceia cari se adăpostesc în această cetate sfântă, nu vor fi biruiţi în veci. Tineretul nostru vede că lupta pentru viaţă azi este tot mai grea; de aceea cred, că este bine să ştie tineretul, că există o cetate a vieţii adevărate care are apărător nebiruit, — pentru ceice aleargă la El.

Problemă, de importanţă vitală pentru neamul nostru, este deci: *cum să câştigăm, cum să cucerim sufletul tinerimii pentru Hristos?*

Când un cunoscător de oaste vrea să cuprindă o fortăreaţă, face toate sforţările, să o cunoască pe cât se poate de temeinic.

Sufletul adultului este o cetăţue zidită după plan care trebue cercetat şi înţeles. Din cauza lipsei de cunoaştere temeinică a acestei cetăţui, pe care toţi o purtăm în noi, o cucerire a ei a fost şi este totdeauna anevoioasă.

Ca să putem influinţa sufletul tinerimii, trebue să-l cunoaştem de aproape. La cunoaşterea lui ne ajută *psihologia* tinerimii adulte. Acest ram al psihologiei este încă tânăr, totuş s'au obţinut rezultate frumoase, — dintre care voi aminti câteva.

Punctul central, care direcţionează viaţa sufletească a adultului, este dorul de viaţă nouă.

Acest dor rezultă din torentul forţelor trupeşti şi sufleteşti, provocat de schimbarea fiziologică a organismului. Omul tânăr simte că prin vinele lui circulă o nouă sevă de viaţă, simte, că devine mai tare, mai cuminte. De aici rezultă o serie întreagă de contraste, tenziuni, excitări, care produc în viaţa lui o mişcare profundă, adese furtunoasă.

Mai întâi se naşte *o gradare a conştiinţei de sine.* Omul tânăr se simte tot mai mult centru de viaţă «sui generis», care îşi are dreptul şi menirea. El caută tot mai mult să scuture de pe sine praful copilăriei, nu mai primeşte bucuros să fie îndrumat şi condus, se deşteaptă în el *impulsul spre libertate* şi, cu acesta, opunerea împotriva orcărui lucru, de care s'ar simţi stingherit. Autoritatea părintească începe să fie privită cu ochi critici. Simţind că este mai tare şi mai cuminte, doreşte să stea numai pe picioarele proprii, să judece, să-şi dea părerea, să fie independent. Cu puterile sale noui omul tânăr devine impulsiv şi este înclinat să-şi croiască viaţa pe răspunderea proprie.

Sporirea forţelor intelectuale trezeşte într'însul, — pe lângă impulsul libertăţii, dar în serviciul acestuia — *dorul de a cunoaşte.* El are încredere nemărginită în puterea cunoaşterii omeneşti şi este convins, că raţiunea omenească poate rezolva *toate* problemele, poate răspunde la *toate* întrebările vieţii, devine deci raţionalist.

Adultul este stăpânit de setea arzătoare de-a cunoaşte, el caută o explicare a tuturor problemelor vieţii omeneşti.

In tânăr apare dorul de *o viaţă personală*, de o manifestare a propriilor puteri sufleteşti. El doreşte să spună lumii vorbele: «*Eu* însemn! *Eu* sânt ceva în această realitate!». — Dar, — în elanul tendinţei de validitare proprie, nu-şi dă seamă că lumea — marele «non-eu» care-i stă în faţă, nu ţine seamă de el; în ea se dezlănţue, fără considerare, procesul cauzalităţii. Mersul acestui proces nu se lasă alterat de bucuria sau durerea individului.

Şi mai adânc pătrunde conflictul adultului cu sine însuş, cu viaţa proprie sentimentală şi voliţională. Deşteptarea de puteri nouă îi cauzează întâi o plăcere într'o *activitate* mai intensă, un impuls care adeseori îl duce la «nebunii tinereşti». Tineretul, la vârsta aceasta, are dor fierbinte de joc, distracţii, bucurie sau durere. Chemarea noastră este a canaliza acest torent de viaţă spre bucurii ideale. — Tinărul, simţindu-se în posesia unei puteri proaspete spirituale, îşi îndreaptă privirea spre sfere superioare. Işi fixează scopuri, face planuri mari pentru viitor: ce va să fie el, şi ce va crea el odată! Tot ce este mare, nobil şi frumoş, îl însufleţeşte şi-l crede realizabil. Idealizmul, cu zborul ameţitor al fantaziei, este un sanctuar scump al tinerimii.

Fericit acela, al cărui suflet s'a încălzit şi a saltat privind spre ideal! Dar, tocmai din acest idealizm resar conflictele dureroase pentru tineret. Mai întâi simţul de realitate, care începe a se desvolta, îi arată, că lumea din afară este alta decât aceea pe care şi-a închipuit-o el. Acesteia nu-i pasă de idealurile tinereşti şi nu lasă să-i ajungă uşor pe frunte laurii doriţi. De aceea văpaia tinerească se transformă repede în sentimentalism, sau melancolie. Abundanţa bucuriei este adeseori urmată de decepţii amare. Increderea în puterile proprii scade, îndatăce simte că acestea sânt insuficiente pentru ajungerea scopurilor.

Tinărul se simte slăbit, umilit. Aceasta conştiinţă de neajutorare chinueşte sufletul tineresc şi se manifestă, după temperament, în deprimare, îndârjire, sau melancolie.

Cât de profundă este deprimarea, ne dovedeşte numărul sinuciderilor în vârsta adultă. Tinărul îşi leagă viaţa de un ideal trecător, efemer; piere idealul, piere şi el împreună cu aceasta.

Aici este locul potrivit, unde trebue să intervenim într'ajutor tineretului. Să-l ajutăm să-şi făurească, să-şi creeze un ideal neperitor. Căci dacă va fi idealul neperitor, şi acela care intră în slujba lui, neperitor va fi. Să-i prezintăm un ideal care concretizează toate dorinţele lui. Or acest ideal nu poate să fie altul decât *Hristos.*

Mântuitorul satisface dorul arzător după adevăr şi după viaţă. El ne spune: «Eu sânt *calea* şi *adevărul şi viaţa*».

Setea tinărului d'a cunoaşte, care la început îşi caută stâmpărare în lumea cea de dinafară, trebue îndreptată spre viaţa *internă.* Omul prin cercetarea pur intelectualistă a adevărului se minte pe sine, câtă vreme se teme de o *examinare proprie*, la care ne invită Mântuitorul. Adecă tu vreai să afli ce este lumea; dar ce eşti *tu*, habar n'ai!

Valoarea reală a cercetării adevărului se va arăta atunci, când omul va fi gata să părăsească orce laudă de sine şi să asculte de Mântuitorul, precum zice: Căci celce s'a născut din adevăr, acela mă va asculta pe mine.

Alt mijloc, cu care vom putea cuceri inima tânără pentru Evangelia Mântuitorului, este firea hotărâtă şi îndrăzneaţă a adultului. Omul tânăr vrea să fie erou. Frica, pentru el, este ruşine. Dar, ni se pune întrebarea: cine este mai mare erou? Acela care birue lumea, ori acela care se birue pe sine? Un exemplu din istorie ne va da răspuns la această întrebare. Alexandru Macedon a fost mare erou, căci a biruit lumea toată. Dar, de altă parte, a fost şi slab, căci *pe sine* nu s'a putut birui. Dar acela, care a biruit trupul, a câştigat o biruinţă veşnică. Şi azi, după două mii de ani, lumea întreagă ascultă de Isus, îl numeşte Stăpân şi Domn, care nu s'a temut de suferinţele trupului pentru biruinţa spiritului, El cere dela tinăr eroism, cere să între în lupta cea mai crâncenă, în lupta cu *sine însuşi* şi învingându-se, să se judece în lumina judecăţii divine. Cât de greu se poate îndeplini această cerinţă, ne dovedeşte faptul, că foarte des întâlnim oameni, cari vreau să fie mai mult decât sânt. Cu câtă uşurinţă se îmbulzesc la posturi care cer răspundere; dar puterea pentru îndeplinirea acestor chemări le lipseşte. Indemnaţi de trup, afirmă că au ceace de fapt nu au. Se mint pe sine şi pe urmă societatea. Eată izvorul neajunsurilor şi dezastrelor de care sufere societatea!

Omul tânăr este lipsit de *puterea eroică* de a se judeca în lumina judecăţii divine şi *de a fi ceeace de fapt este.* Această putere, tinerimea cu greu o va putea primi dela societatea de azi. Ea trebue îndrumată spre cel mai mare Erou al tuturor veacurilor, spre Hristos. Lupta Lui cu ispita o cunoaştem toţi şi ştim cum a biruit El pe satana.

In tolul acestei lupte se află omul tânăr în primăvara vieţii. Şi cât de fericit este luptătorul, care ştie că el se află sub conducerea unui Erou nebiruit. Tineretul este dornic de viaţă, lupta pentru ea azi e grea. Şi de aceea este bine să ştie că există o cetate, cetatea vieţii adevărate, care este sfânta noastră biserică; e bine să ştie că această cetate are un apărător nebiruit: Domnul nostru Isus Hristos.

Dr. Nic. Terchilă.

Nr. 198/930 (34) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor: **Balşa, Băcăinţi şi Cibu**, din protopopiatul Geoagiu, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi, pe lângă întregirea cuvenită dela stat, sânt următoarele:

1. **Balşa** cu filia **Galbina**: 3 jug. sesiune parohială, 2 stânjini lemne de foc şi stola obişnuită.

2. **Băcăinţi**: 7 jugăre sesiune parohială de prima calitate, casă parohială cu supraedificate şi grădină de 2 jug. plantată, folosirea cimitirului şi stola obişnuită.

3. **Cibu**: câte una ferdelă cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, locuinţă în natură, păşunat pentru oi şi vite, lemne pentru foc şi stola obişnuită.

Observăm că toate 3 parohiile sânt fruntaşe cu venite stolare mulţumitoare.

Concurenţii îşi vor înainta cererile subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis, ear pe lângă prealabila încuviinţare dela acesta se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliile parohiale.

Geoagiu, la 14 Mai 1930

V. Goron
protopop.

Nr. 51/1930. (35) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ bisericesc la parohia ort. rom. **Dobolii de jos**, jud. Treiscaune, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură, cu dependinţe economice în stare bună şi grădină lângă el.

2. 2 jug. pământ arător, împroprietărite pentru cântăreţ.

3. Suma de 5640 Lei anual, în bani gata din fondul bisericii, plătiţi la 30 Septemvrie a fiecărui an.

4. Venitele stolare, aproximativ 3000 Lei anual, adecă, o treime din stola locală.

5. Câte 1 ferdelă de cucuruz boane, 20 litri — dela 170 membri înduşi în lista adunării parohiale pe 1930, plus câte $^1/_2$ ferdelă — 10 litrii — dela aproximativ 40 văduve, conform hotărârei adunării parohiale din 9 Iunie 1930.

Cei cari doresc a ocupa acest post, sânt îndatoraţi a-şi înainta cererile, cu documentele necesare, subscrisului oficiu, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta dexteritatea în cântare şi tipic.

Dobolii de jos, la 20 Iunie 1930.

Oficiul parohial.

Mersul trenurilor

— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4^{10}, 13^{45}, 17^{45}	8^{03}, 17^{25}, 22^{02}
Braşov, Făgăraş	4^{50}, 10^{39}, 17^{05}	8^{34}, 12^{25}, 20^{05}
Ciznădie	5^{40}, 13^{15}, 18^{10}	7^{30}, 15^{30}, 20^{28}
Copşa mică	0^{54}, 4^{38}, 10^{10}, 13^{34}, 15^{40}, 19^{16}	1^{34}, 5^{27}, 9^{03}, 15^{38}, 17^{40}, 20^{07}
Ocna-Băi	6^{30},	7^{35},
Peatra-Olt, Buc.	4^{20}, 15, 18^{35} acc.	0^{45}, 13^{14}, 11 acc.
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{07}

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.
de
VASILIE SFETEA
paroh.
Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**
o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte

studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

A APARUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu **preţuri moderate**

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 2 Iulie 1930 Nr. 51

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Pe an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunii un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conferenţa din Lambeth

La 7 Iulie a. c. se deschide, în palatul Lambeth din Londra, Conferenţa episcopilor anglicani, care va dura până la 9 August c. Programul conferenţei e: *Mărturisirea de credinţă* a bisericii anglicane.

S'au angajat o mulţime de comisii de teologi specialişti să pregătească referate despre doctrina, aşezămintele şi relaţiile acestei biserici cu alte culte, despre relaţiile dintre biserică şi stat, problemele sociale ale bisericii etc. O comisie specială tratează despre legăturile anglicane cu ortodocşii. Se ştie, că biserica noastră încă va participa printr'un reprezentant la această conferenţă, menită a însemna un eveniment istoric în viaţa religioasă a epocei noastre.

Cetitorii noştri vor cunoaşte în decursul verii ideile conducătoare ale conferenţei din Lambeth, dar şi până atunci e bine să ştie geneza şi evoluţia acestor conferenţe.

I

Cea dintâi conferenţă episcopească din Lambeth s'a ţinut la anul 1867 din iniţiativa fostului arhiepiscop Longley de Canterbury. Prin instituirea conferenţelor episcopeşti s'a dat o fericită soluţie raporturilor dintre teologie şi biserică.

Biserica latină e o biserică teologică, în care libertatea ştiinţifică a teologiei e îngrădită, în dauna bisericii şi a teologiei deopotrivă. In biserica anglicană, teologia şi-a eluptat independenţa şi libertatea şi, mulţumită acestei poziţiuni, a putut salva biserica într'o epocă critică, în care sectele din Anglia dedeau asalt concentric asupra bisericii de stat, părăsită de credincioşi şi umilită de stat. Ierarhii bisericii erau recrutaţi din rândurile politicianilor, trăiau în Londra departe de reşedinţele lor, nu se interesau de soartea credincioşilor nici de progresul ştiinţei divine.

O ceată de profesori de teologie în frunte cu Newman, Pusey şi Keble au pornit publicarea unei serii de 90 tratate pentru revizuirea tezaurului sacru cât se mai păstra în Biserică ia începutul veacului al XIX-lea, şi în excursiile lor teologice a străbătut veacurile până la epoca Sinoadelor ecumenice, a sfinţilor apostoli şi a lui Isus Hristos. Opera lor a trezit o renaştere ştiinţifică şi religioasă ca în epocele de glorie ale bisericii creştine.

Renaşterea teologică a creat normele vieţii religioase şi a deţinut secretul recâştigării prestigiului bisericii.

Teologii anglicani ai renaşterii erau şi preoţi cucernici şi au trăit în strânsă legătură cu clerul pastoral.

Dacă ei s'ar fi consacrat exclusiv ştiinţei teologice, mişcarea lor ar fi avut un caracter academic. Dar aceşti profesori au plecat dela realitatea vieţii religioase şi bisericeşti, au arătat principiile, care stau la baza vieţii şi în ce chip se poate adânci şi îmbogăţi, spre a corăspunde idealului creştin. Iconoclaşti dar şi creatori erau aceşti pionieri ai renaşterii.

Şcoalele teologice din Oxford şi Cambridge au dat bisericii anglicane pleiade de preoţi, adevărate personalităţi culturale, care şi-au ridicat slujba lor la rang de apostolat.

Teologi cucernici şi preoţi culţi existau în Anglia, când ierarhia superioară înfiinţează conferenţele din Lambeth, a căror autoritate şi sferă de influinţă o vom arăta în articolul viitor.

Tr. Scorobeţ.

Cu toate că în Bucureşti există o biserică pentru puţinii greco-catolici români din capitală, totuşi camera deputaţilor, în şedinţa dela 24 Iunie 1930, a votat proectul de lege prin care primăria municipiului Bucureşti este autorizată să cedeze un teren, în scopul de a se clădi o nouă biserică *greco-catolică* în capitală. — Pe seama cui?

In acelaş timp, comisiunea camerei pentru culte şi instrucţiune publică respinge proectul de reorganizare a învăţământului teologic, elaborat de Sf. Sinod şi *votat de senat.* Comisiunea camerei este adecă de părere, că proiectul amintit ar cuprinde şi părţi care sânt anticonstituţionale(?) şi contrare (?) legii de organizare a bisericii ortodoxe. Nici senatul, şi nici Sf. Sinod, prin proiectul de reorganizare a învăţământului teologic, n'au comis acte împotriva constituţiei şi a unei legi a ţării, — absurditatea afirmării contrare este evidentă; — proiectul de lege, admis de senat, conţine dispoziţiile generale privitoare la dreptul şi datoria bisericii de a-şi organiza şi conduce şcoalele şi la ajutorul material acordat de stat pentru aceste şcoale. *Regulamentele*, ce sunt deja făcute pe temeiul acestei legi, nu mai cad în sfera de competinţă a parlamentului (unde sânt şi membri aparţinători la *alte* confesiuni), ci sânt de competenţa exclusivă a autorităţii bisericeşti: aşa cer nu numai canoanele, ci chiar *Statutul de organizare a bisericii ortodoxe române*, care spune, în primul său articol, că Sf. Sinod (şi nu parlamentul) este «*for suprem pentru chestiunile bisericeşti de orice natură*».

MEMORIUL

P. S. Arhiereu VASILE, vicarul Mitropoliei Ardealului, către Sf. Sinod în chestia instrucţiei religioase în şcoale.

Conformându-mă hotărârii din 27 Mai 1929, prin care am fost delegat a studia, până la sisiunea din acest an, învăţământul religios din şcoalele de toate gradele, sub toate aspectele lui, prezentez asupra acestei însemnate probleme următorul

MEMORIU,

în care m'am străduit să arăt Sfântului Sinod faţa cea adevărată a instrucţiei religioase în şcoale, aşa cum reiese din legislaţia şcolară, din regulamentele şi programele şcolare în vigoare.

Studiul meu îmbrăţişează învăţământul religiunii — cu excepţiunea seminariilor — din şcoalele primare, secundare şi din şcoalele profesionale cu caracter secundar, în cari religiunea este introdusă ca obiect de învăţământ.

I. Invăţământul primar

A) Şcoalele de copii mici (grădinile de copii)

In programa de învăţământ a acestor şcoale, instructiunea religioasă e reprezentată prin *scurte rugăciuni* în legătură cu *exerciţiile de vorbire*,[1] apoi prin «*deprinderi tari*» (cum să stea copilul în biserică, să-şi facă cruce, să respecteze lucrurile sfinte), *povestiri şi legende religioase* în legătură cu iubirea, credinţa şi speranţa în Dumnezeu şi cu praznicile mai însemnate, şi în sfârşit prin *cântări religioase* copilăreşti.

Programa pentru începuturile educaţiei religioase este satisfăcătoare şi potrivită cu înclinările sufleteşti ale copiilor şi cu gradul lor de desvoltare intelectuală.

Nu cuprinde dispoziţii cu privire la ducerea la biserică a copiilor mici.

Considerând marea impresionabilitate a copiilor mici, adâncimea şi durabilitatea impresiilor din acest timp în sufletul lor virgin; considerând, că deprinderile bune în viaţă sunt mai statornice, dacă încep din prima copilărie: e de dorit, ca şi elevii acestor şcoale să cerceteze sfânta biserică în Dumineci şi sărbători, când condiţiile exterioare li-o permit.

B) Şcoalele primare (cu 7 clase)

Scopul acestor şcoale, conform legii, este să dea copiilor *cultură elementară* şi cunoştinţe cu caracter practic *utilitar*, variind după necesităţile vieţii locale, felul de ocupaţiune al locuitorilor şi înclinările elevilor.[2] Deci cultura elementară din aceste şcoale este determinată de un scop curat *utilitar* şi prin urmare *materialist.* Este adevărat, că materia de învăţământ în *primele patru clase* cuprinde *instrucţiunea* religioasă şi morală, iar în celelalte trei clase materia din primele patru clase cu desvoltările necesare corespunzătoare vârstei,[3] totuşi *temelia instrucţiunii nu e răzimată pe formarea caracterului religios moral, care ar trebui să fie principiul de concentrare al întreg învăţământului primar şi busola sigură şi statornică a activităţii cetăţeneşti de mai târziu.* Consecinţele unei astfel de educaţii utilitariste sunt evidente în toate manifestaţiile prea puţin creştineşti ale vieţii politice, economice şi sociale de astăzi.

In şcoalele primare *învăţământul religios şi moral* este obligator. Materia de studiu o stabilesc autorităţile superioare religioase în înţelegere cu ministerul instrucţiunii şi — mai adauge regulamentul pentru aplicarea legii învăţământului primar — în conformitate cu dispoziţiunile privitoare la aprobarea programelor de învăţământ din legea pentru organizarea administraţiunii ministerului.

In teorie, învăţământul religios şi moral se predă în şcoalele primare, în localul şcoalei, *de învăţător*, pentru elevii de aceeaşi confesiune cu el, *în două ore pe săptămână de fiecare clasă sau divizie, dar se poate preda şi de preot.* Când învăţătorul este de altă confesiune sau elevii aparţin la mai multe confesiuni, eclesiasticii cultelor respective îngrijesc în *mod gratuit* de instrucţiunea şi educaţiunea religioasă a şcolarilor, rezervându-li-se ore speciale în orarul şcoalei.[4] Regu-

---

[1] Lege pentru învăţământul primar art. 46; Regulament pentru aplicarea legii învăţământului primar art. 79.

[2] Lege art. 55 Regulament art. 93.

[3] Lege art. 56 A. p. a. şi B Regulament art. 94 p. a.

[4] Lege. art. 61.

lamentul de aplicare sistorește aceste ore la *două pe săptămână într'o zi după prânz*[5], *astfel că învățământul obișnuit să nu fie tulburat în mersul său*, nici școlarii să nu fie împedecați a veni exact la orele hotărâte pentru predarea celorlalte lecțiuni. In cazul din urmă, pot fi concentrați elevii dela mai multe școale similare *într'un singur local* accesibil tuturor. Concentrarea se poate face pe clase *distincte* sau pe clase *unite*, după un plan stabilit de mai înainte de preot sau preoți de acord cu revizorul și cu directorii școalelor respective. Directorii școlari sunt datori să comunice la sfârșitul fiecărei luni consiliilor bisericești absențele preoților dela lecții. Când la o școală sunt învățători de diferite confesiuni, în lipsa eventuală a preoților, fiecare învățător va preda religia elevilor de confesiunea sa, după aceleași norme.[6]

Față cu dispunerile legii se pot ridica două obiecținni: 1. cu privire la numărul orelor de instrucțiune, și 2. cu privire la predarea învățământului religios de învățător.

Numărul de două ore instrucțiune religioasă pe săptămână de clasă este acceptabil. In practica vieții școlare însă acest caz obvine foarte rar și numai în școalele unde fiecare clasă își are învățătorul propriu. Mai frecvent e cazul, când două sau mai multe clase formează o divizie, atunci timpul de instrucțiune religioasă se reduce simțitor, încât poate ajunge la 30 ori chiar mai puține minute pe o clasă la săptămână.

Din acest punct de vedere situația se prezintă și mai grav, când instrucțiunea și educațiunea religioasă o îngrijește preotul, pentrucă regulamentul de aplicare a legii învățământului primar, în acest caz, admite spre acest scop, *numai 2 ore pe săptămână într'o zi după prânz*. Dacă școala funcționează numai cu 4 clase, timpul de instrucțiune religioasă de clasă va fi de 30 minute la săptămână, dacă este completă cu 7 clase, revine de clasă 17 minute la săptămână.

In aceste cazuri se poate spune, că instrucția religioasă este aproape inexistentă, pentrucă ce instrucție religioasă se poate face în 17 minute?

Tot așa de gravă mi-se pare și încredințarea instrucției religioase exclusiv învățătorilor, pentrucă aceștia judecând după felul cum este tratată religiunea în școalele normale și după concepția de viață a multora dintre aceste școale (indiferentism religios, pozitivism, chiar ateism) nu pot avea pregătirea, uneori nu au nici bună voința, nici însuflețirea necesară creierii unei concepții de viață religioase mai înalte, unei atmosfere cu adevărat creștinești.

Socotesc, că este o datorie cardinală a bisericii noastre să încredințeze educația religioasă în școalele primare și preoților, fiind datoria lor elementară să facă instrucție religioasă în cel puțin 2 ore la săptămână în fiecare clasă.

*

Articolul 64 din legea învățământului primar obligă pe învățători să ducă la biserică în Dumineci și sărbători pe elevii de *aceeași confesiune cu ei* spre a asista la serviciul divin și a forma *coruri bisericești*[7]

Deși lipsirea învățătorilor dela această îndatorire, atrage după sine și amendă, totuși se semnalează foarte adeseori slabul interes manifestat de învățători în împlinirea acestei datorințe creștinești.

Mai poate obveni și altă anomalie:

Cum la numirea învățătorilor nu se ține seamă nici de confesiunea elevilor școalei, nici de a învățătorului, ci numai de tabloul de capacitate al candidaților și de condițiunea, ca aceștia să fie cetățeni români,[8] ușor poate obveni cazul, ca învățătorul să fie de altă confesiune (catolic, reformat, evreu, baptist). Un astfel de învățător în sensul art. citat, nu mai poate fi obligat — nici nu i-se poate face constrângerea morală — a aduce pe elevi la biserică și a forma coruri bisericești, și atunci școlarii rămân fără asistență, iar bisericile fără coruri școlărești.

E necesar deci, ca în școalele primare cu școlari ortodoși ori cu majorități ortodoxe să fie numiți învățători exclusiv de confesiunea ortodoxă și aceștia să fie constrânși a-și împlini — dacă nu fac din plăcerea lor — îndatoririle prevăzute în lege.[9]

Programa analitică a religiunii, în cursul primar, dacă se execută integral și în numărul de ore corespunzător, în VII clase poate da rezultate satisfăcătoare. *Dacă școala funcționează numai cu primele patru clase, școlarii* însă *rămân fără cele mai prețioase noțiuni de credință sistemizată.*

*

In legătură cu învățământul primar se ridică și o altă problemă de mare însemnătate, care trebue să preocupe de aproape Sf. Sinod, anume: *problema manualelor de religiune pentru învățământul primar.*

Regulamentul pentru aplicarea legii învățământului primar[10] nu admite în școalele primare manuale de religiune, ci *cărțile de cetire* din clasele II—VII, vor cuprinde, pe lângă bucățile propriu zise de lectură, *materia de învățământ religios*, de istorie, exerciții intuitive, științe naturale, învățământ civic, educație socială și igienă.

In urma acestei dispuneri, materialul religios este pulverizat în cărțile de cetire printre alte lecturi de cuprins foarte variat, fără nici un sistem unitar, fără nici o idee centrală conducătoare, fără nici un control din partea autorității bisericești absolut la discreția făuritorilor de cărți de cetire.

Socotesc, că Biserica *nu poate renunța* la dreptul, de a preda religiunea în învățământul primar cl. II—VII-a, după *manuale controlate și aprobate de Sf. Sinod, în cari manuale dogma și doctrina creștină să fie exp use într'un sistem, în centrul cărula să stea Hristos!* (Va urma).

[5] Art. 105.
[6] Lege art. 61, Regulament art. 105.
[7] Regulament art. 113.
[8] Regulament art. 205.
[9] Lege. Art. 43, Regulamentul de aplicare art. 113.
[10] Art. 106.

Conferința dela muntele Athos

Se anunță din Atena: Reuniunea comitetului delegaților bisericilor ortodoxe din Orient, convocată de patriarhul ecumenic din Constantinopol la mănăstirea Vatoped dela muntele Athos, și-a terminat lucrările după 16 zile de ședințe, la care au participat reprezentanții patriarhatelor din: Constantinopol, Alexandria, Antiopia, Ierusalim, Sârbia, România precum și reprezentanții bisericilor din Cipru, Grecia și Polonia. Delegațile au regretat lipsa reprezentanților bisericei ruse. S'a stabilit lista chestiunilor eclesiastice care vor constitui programul viitorului consiliu al bisericilor ortodoxe. Această listă va fi comunicată tuturor bisericilor ortodoxe prin intermediul patriarhului ecumenic, care va publica la timpul oportun programul conciliului.

Lucrările acestei reuniuni preliminare s'au desfășurat într'un spirit de fraternitate și de acord complet, ceeace este considerat ca deschizând calea unei colaborări strânse între biserici în chestiunile privitoare la biserica ortodoxă în ansamblul său și consolidând legăturile actuale.

In slujba bisericii și a neamului

Ziarul clujan *Patria*, dela 25 Iunie 1930, scrie:

S'au împlinit zece ani dela sfințirea întru arhiereu a I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului *Nicolae Bălan*. In zilele de mărire ale neamului, reprezentanții bisericii ortodoxe-române din Ardeal și Banat au încredințat cel mai greu toiag arhieresc celui mai harnic între apostoli.

Cei zece ani de păstorire sânt o dovadă vie, că toiagul a fost purtat cu cinste neprihănită. I. P. S. Sa a inaugurat o operă grandioasă de refacere sufletească și de îndrumare a poporului pe căile binelui și ale dreptății. Și-a apărat biserica împotriva tuturor acelora, cari voiau să-i distrugă ființa, a refăcut mânăstiri, a îndrumat activitatea preoților, dând dovada unei superioare înțelegeri a tuturor nevoilor turmei sale.

Vreme de zece ani bunul și luminatul arhiereu s'a manifestat ca o puternică personalitate bisericească, națională și culturală. Românii ortodocși ai Ardealului au avut mândria sufletului de-a se ști conduși în cele ale sufletului de un om, în adevăratul înțeles al cuvântului, superior. Înțelegând și apreciind importanța operei înfăptuite prin munca de zece ani, dorim și noi celui sărbătorit de toți bunii români sănătate, ca să mai poată face mult bine neamului și bisericii sale.

Intru mulți ani, Stăpâne!

Posturi de protopopi. Organul oficial al eparhiei Oradea, *Legea Românească*, publică concurs pentru posturile de protopopi în: *Salonta, Vașcău, Tileagd* și în *Rieni*. Cererile de concurs se înaintează până în 29 Iulie 1930.

FOIȘOARA

Nădejdea

mă luă de mână, ușor ca mama în zile de fragedă vrâstă. Și mă povățui în strada mea. Să găsesc casa care-și deschide fereastra când pribeagul zefir, obosit de drum, pleacă să se culce și miresme se înalță din potirul florilor, ear lumina stelelor coboară să o sărute pe ochi, aducându-i solie împovărată de doruri... Crăiesei din vis.

In drum mă frământă gândul, cum să mă furisez sub fereastră, să-i arunc în chilia ca floarea de nuțăr, toate florile ce-au înflorit prin lunci și grădini și luminișuri de codru. Inima mea să-i picure în suflet cântări furate priveghitorilor din tufișuri în nopți sărutate de lună.

Va fi doar o slabă încercare de a-i răsplăti toate darurile fericirii ce atât de generoasă mi le-a îmbiat.

Căci ea este iubirea ce îndeamnă spre lumină, ea este mirul ce unge rana din inimi, ea este zâmbetul ce înflorește văzduhul, ea este seninul ce învestmântă marea!

Crăiasă din vis, primește-mă în casa ta, mai albă ca lumina luceafărului și eu îți voi aduce treamătul codrului îmugurit, cântarea izvoarelor de munte și odihna umbrelor din amurguri.

Z. SANDU.

Carte nouă

Convorbiri cu Dumnezeu și cu oamenii, carte scrisă de Constanzo Mignone, profesor de filosofie la liceul Spezia din Italia, este tradusă acum românește de Pr. Dr. Ioan Felea, spiritual la Internatul teologic din București.

Convorbiri... nimic mai simpatic și mai util, decât o convorbire de înaltă tensiune morală. Căci, în definitiv, ce însemnează o convorbire cu Dumnezeu, dacă nu o atitudine de umilă supunere și de prosternată rugăciune. Nimeni nu vorbește cu Dumnezeu decât prin umilință și prin rugăciune. Convorbirea cu Dumnezeu e însăș esența sufletului nostru, care nu se poate regăsi decât în contactul cu sufletul divin ce persistă în tot universul. Convorbirea cu Dumnezeu, rugându-L pentru milostivire, pentru ajutor și îndurare; convorbirile cu oamenii sânt însă o amarnică, dar salvatoare schimbare de replici tăioase, pentru imensitatea răului ce domnește în lume. Convorbirile cu oamenii sânt o foarte instructivă lecție de reliefare a dezastrului moral, a lipsei de demnitate și a iresponsabilității personale, care se afișează, fără decență, la toate încheeturile vieții. Aceasta însemnează a vorbi cu oamenii și cu Dumnezeu. Rezultatul este o inexprimabilă dorință de noui idealuri, purificate, divinizate.

Autorul cărții n'a primit să formuleze un sistem strâns de idei abstracte și fără legătură de vitalitate cu omul.

«Fragmentul rezidă la însăș temelia ființei noastre. Experiența noastră nu este un cerc, care poate fi închis odată pentru totdeauna, ci ea este o cale, care duce tot înainte». Evident, autorul și-a dat perfect seamă de ineficacitatea unui sistem arid de silogisme și sofisticării dialectice. Din fragmente se desprinde însă viața adevărată, care nu poate să fie prinsă într'un «cerc», — viața care se trăește în fragmente și porțiune.

Este o carte de adâncă analiză a împrejurărilor și evenimentelor ce le întâmpină omul și în fața cărora trebue să ia o atitudine. O atitudine de iubire, de devotament și rugăciune. E o carte care prescrie rețete anumite, pe care orce creștin doritor de a se îndruma pe calea adevărurilor eterne să și-o însușească.

Dela „Astra" culturală: adunarea generală a despărț. jud. Sibiu, la Nocrich

Rar ni-a fost dat să vedem o adunare generală a vreunui despărțământ al «Astrei» așa de reușită! Va fi contribuit și bucuria generală, care planează în aier în urma întoarcerii Principelui Carol, acum Regele Carol II, — va fi fost și un flux sănătos, o revenire la entuziasm, după refluxul, scârba față de luptele intestine, dintre frați, — destul că adunarea aceasta poate fi însemnată cu ținte de aur în istoria culturală de pe Valea Hârtibaciului, și nu numai a ținutului acestuia.

In ziua de sărbătoare a Nașterii sfântului Ioan Botezătorul (24 Iunie) toate drumurile cari duceau spre Nocrich erau pline de căruțe și trăsuri, cu țărani și țărance, învățători și preoți, cari cu toții au alergat să fie de față la adunarea generală a iubitei societăți culturale. La marginea hotarului Nocrich, dinspre Sibiu, au așteptat pe oaspeți un banderiu de 60 de flăcăi călăreți, tot unul și unul, școlile și tineretul mai mare, — iar lângă arcul de triumf din fața principală era adunat poporul mai vârstnic, în frunte cu preoțimea protopopiatului și cu comitetul despărțământului de plasă Nocrich (președinte dl medic Dr. Emanuil Ilcușiu).

După discursurile, de bun-sosit al dlui Dr. Ilcușiu și de bun-găsit al președ. desp. județean Sibiu, insp. șc. Silviu Țeposu — pe o vreme minunată — s'a desfășurat programul, după cum fusese stabilit de mai înainte, spre satisfacția tuturora.

In piața principală s'au ridicat niște tribune și acolo s'a ținut adunarea generală. Darea de seamă se tipărise de mai înainte, sub titlul: «Strângeți rândurile!», încât a fost considerată de citită. Dl președinte Silviu Țeposu a ținut a inimoasă vorbire de deschidere, pe care o publicăm în întregime, pentru conținutul ei plin de dragoste de cultură și de înaintare:

Onorată adunare generală,

Sânt chemat pentru a cincea oară să deschid adunarea generală a desp. jud. Sibiu, al Astrei».

Spre deosebire de trecut astăzi trebuiește să-mi calc pe suflet, ca să fiu scurt și lapidar, contrar obiceiului și firii mele.

Imi dau seama, că cei mai mulți dintre dv. au venit la această adunare nu în dorința să-mi audă cuvântul meu, ci să participe la serbările care se vor desfășura, din prilejul acestei adunări.

Timpul este scurt, iar programul încărcat.

Cu toate acestea ciclul actualului comitet încheindu-se se cuvine, ca ultimul meu cuvânt să fie o schițare fugitivă, a tot ceeace au făcut, în acești cinci ani de zile, cei în cari v'ați pus încrederea dv.

Ne găsim în al II-lea an al unității noastre naționale.

Anul meditației și scrutării de conștiință.

Să ne dăm seama că au curs, adeseori, cele mai înălțătoare clipe din istoria neamului nostru, fără să fi trezit, în cei mai mulți dintre noi, nici judecata de a le prețui, nici energia de a le folosi.

Am uitat prea repede suferințele trecutului.

Am uitat că poporul românesc, din timpurile cele mai îndepărtate până eri alaltăeri, a fost un corp viu, aruncat ca pradă ambițiunilor meschine.

Am fost un popor martir, care și-a purtat crucea Golgotei — cu multă resemnare sufletească.

Istoria celor de dincolo de Carpați, în multe privințe s'a asemănat cu a celor de dincoace, făcuți de pământul strămoșesc al Transilvaniei — mai mult — numai pentru «Drăguțul de Impărat» ca să aibă bani în visteria Lui și ostași pe câmpiile de luptă.

Dar cu cât suferințele au fost mai mari, cu atât mai mult s'a alimentat flacăra curată a iubirii de neam și țară, de limbă și credință strămoșească, a dorului să se vadă uniți într'un singur mănunchi și într'o singură țară.

Suferința a biruit. Turla mănăstirii s'a 'nălțat falnic, vestind unei lumi întregi că poporul românesc s'a unit. S'a unit, căci credința l-a fost mare. A fost credința «bobului de mușt ar» din Evanghelie, care a zis «muntelui» să se mute, și s'a mutat.

Carpații, din granit despărțitoare de frați au ajuns șira spinării trupului românesc.

Sântem același neam. Avem același suflet. Trebue să-l întărim să-l facem cât mai conștient, ca să amuțească complect și acea cari mai speră că pot să ne desbine.

Această întărire nu poate veni decât prin cultură.

Numai prin cultură, prin artă și prin știință, se poate creia o lume nouă: mai bună, mai înțeleaptă, mai dornică de pace, pace, de muncă și dreptate.

Numai ea poate să ne unească pe toți, să strângă forțele sufletești ale poporului românesc: partide politice, bărbați și femei, copii și bătrâni, în lupta comună de închegare sufletească, de redeșteptare culturală și înflorire națională.

Pentru aceasta însă avem nevoie adâncă de apostolat, de abnegațiune și idealism, fără de cari nimic sănătos și trainic nu se va putea face.

Incercările de oficializare ale culturii și propagandiștilor mi-e teamă că vor omorî acest suflet, această căldură, singure ce pot electriza masele, făcându-le capabile de fapte reale și statornice.

Despărțământul, conștient de acest adevăr, a căutat mai întâi să răscolească sufletul satelor noastre, să le câștige încrederea, să se convingă că nu mergem să le cerem, ci numai să le dăm.

Pare un lucru de prisos aceasta. Dar, numai cel ce lucrează efectiv, numai cel ce cetește rapoartele președinților cercurilor culturale, își pot da seamă de psihologia țăranului nostru posibelic, de răul cel mare pe care ni l-a cauzat politicianismul, de care ne izbim la fiecare pas.

După cinci ani de muncă statornică, plină de idealism și desinteres, pot afirma că «Astra» se găsește pe drumul cel bun în județul nostru.

Deși nu sântem în centru universitar, sau în despărțământ prea norocos în venituri materiale, ni-a reușit totuși, datorită colaborării efective a tuturor intelectualilor satelor noastre și în special a preotului și învățătorului, să aprindem luminiță cu luminiță în ne păsarea și neîncrederea stăpâne astăzi pe sufletul țăranului nostru.

Dovadă numărul mare de membri țărani, cu care nu se va putea lăuda nici un alt despărțământ, nici o altă societate culturală.

Dovadă primirile triumfale care ni s'au făcut în tot locul, întrecându-se pe sine în deosebi Ilimbavul și Roșia.

Cele 27 mil cărți, în afară de biblioteci pe care le-am împărțit membrilor noștri, în schimbul taxei de 50 Lei, sânt tot atâția prieteni cu cari țăranul român în tihna casei lângă vatră, va sta de vorbă cetind o poveste, o povață, ori alte cunoștințe folositoare sau bucăți ce-i merg la suflet.

Numai cel ce a asistat la o ședință luminoasă despre patimile lui Isus Hristos, despre tuberculoză, sau despre un erou național, poate reflecta serios la rezultatele pe care le va avea această propagandă culturală.

Lipsuri avem, și vor mai fi încă sub multe comitete care se vor perinda în fruntea acestui despărțământ, căci opera începută nu va putea fi opera unei singure generații, cu atât mai puțina unor ani.

Urarea celor cari pleacă astăzi nu este alta decât să doriască despărțământului și județului Sibiu ca să se găsiască cât mai multe suflete, cari desbrăcându-se de haina indeferentismului sau bârfelii, să se pună în mod desinteresat în serviciul culturalizării maselor, transformându-le în altarul celui mai înalt ideal, pe care-l poate concepe epoca noastră.

Cu aceste gânduri, declar adunarea gendrală de deschisă. —

Au urmat discursurile de bineventare și urările de bine din partea autorităților (dl pref. Dr. Gh. Moga), a bisericilor românești (păr. Alexandru pentru biserica ort. rom.), a profesorilor etc. S'au constituit comitete speciale, care au dat descărcare comitetului central județean, care a împlinit 5 ani de activitate și urma să fie înlocuit cu alt comitet. După o pauză mai lungă, în decursul căreia păr. consilier mitrop. Dr. Vas. Bologa a vorbit poporului, însuflețindu-l pentru fiii cei luminați ai ținutului, s'a redeschis adunarea generală și a fost primită, cu aclamație, o listă propusă de comisia de cenzurare a raportului general, listă, care are în frunte pe aceiași conducători, cu foarte mici schimbări, în lista membrilor fără de posturi speciale.

Raportorul comisiei, dl prof. Popa, a relevat, cu drept cuvânt, frumoasele rezultate ale comitetului trecut — propaganda la sate — respectabilul număr de membri — 2007 membri cu taxa de 50 lei anual! In județul Sibiu numai! — și rezultatele cu proiecțiuni luminoase (diafilme), în special cele religioase (cu viața lui Isus, cu Ierusalimul, etc).

După o masă copioasă și cordială, aranjată la Școala de copii mici, și condusă cu multă pricepere de dl și dna Dr. Ilcușiu, — a urmat «conductul festiv», care a fost o serbătoare pentru toți cei ce au fost de față. Nocrichul, Ilimbavul, Fofeldea, Țichindeal, Chirpărul, Săsăușul, Ghijasa de jos, Vurpărul, Buneștii, Alțina, Marpodul, Nucetul au ținut să arate ce au ele mai bun; au descins din satele acestea călușeri și secerători, nuntași și sămănători, înveselind inimile spectatorilor cu «strigăturile», cu dansurile, cu frumusețea costumelor.

O *expoziție* minunată de *țesături* și *cusături* a dat multă bătae de cap comitetului chemat să împartă diplome. Tot așa o *«expoziție de copii»*, la care și-au dat întâlnire zeci și zeci de mame cu odoarele lor, îmbrăcate curățel și bine îngrijite. S'au împărțit libele de bani pentru copilași.

Toate în tot: o adunare, care face cinste tuturora, în special *preoților*, care s'a arătat la culmea chemării.

Raport special se publică într'o broșură ce apare zilele acestea și în rev. «Transilvania» (cu fotografii numeroase).

Pr. Dr. Ioan Felea a fost îndemnat de o tainică resursă de demnitate să aleagă această carte, atât de consistent alcătuită.

Nu numai că ea corespunde unei infinite necesități psihologice, dar e prima, în românește, în acest gen.

Tălmăcitorul a isbutit să dea o traducere simpatică, interesantă și într'o limbă foarte adecvată.

Ilie Popescu.

Corul Academiei teologice andreiane din Sibiu, condus de dl N. Oancea, și însoțit de rectorul dl N. Colan, făcând un turneu prin țară s'a oprit în orășelul Gheorgheni, protop. Oituz și au dat un concert în sala teatrului. De acolo au plecat la Peatra Neamț și în alte orașe din nordul Moldovei.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

INFORMAȚIUNI

«Astra» în cazărmile Sibiului. In 25 Iunie la cazarma regimentului de inf. 90, fiind de față întreg corpul ofițeresc, în frunte cu dl comandant al regimentului, dl colonel Traian Popa, au predat trimișii despărțământului jud. Sibiu al «Astrei», o bibliotecă întreagă, cu dulap cu tot, soldaților regimentului acestuia. Vicepreședintele despărț., dl medic-primar Dr. Liviu Ionașiu, a vorbit cel dintâi, arătând ce este «Astra» și cu ce scop s'a apropiat de soldații români. Păr. protop. col. I. Dăncilă, a vorbit fiilor săi sufletești la inimă, dând sfaturi practice cum să închegăm cultura. Despre cărțile bune și rele, despre folosirea timpului liber și despre cărțile ce se predau din partea «Astrei» a vorbit secret. lit. al «Astrei», Dr. Horia Petra-Petrescu. In numele regimentului a primit donațiunea dl colonel Traian Popa și a promis că biblioteca va fi utilizată bine din partea soldaților. Intre uralele tuturora am părăsit trimișii «Astrei» cazarma, urmând ca să mai revină, cu lecturi și sfaturi, nu numai la Reg. 90, ci și la celelalte din Sibiu.

Condițiuni de primire în internatul de fete al Asociațiunii «Astra» din Sibiu pe anul școlar 1930—1931: Elevele dela Liceul de fete «Domnița Ileana», dela Școala comercială superioară de fete, ori dela alte școale de fete din Sibiu, care doresc să fie adăpostite în internatul de fete al Asociațiunii în anul școlar 1930—1931, au să înainteze direcțiunii internatului, până la 15 August 1930, cerere în scris cu certificat medical, că eleva e sănătoasă, și să depună un avans de 2000 lei din taxa internatului pentru rezervarea locului. — Taxa de întreținere în internat este pe anul școlar: 22,000 Lei de elevă și se plătește anticipativ, în rate lunare à 2200 Lei, sau în rate cvartale, și anume: la intrare în internat Lei 5500, la 15 Nov. 1930, la 31 Ianuar 1931 și la 15 April 1931 câte 5500 Lei. — Elevele mai lipsite de mijloace, dar cu rezultat bun la studii, pot înaintă cerere pentru reducerea taxei de internat cu acte în ordine despre starea materială a părinților, asupra cărora va decide Comitetul internatului. — Alte informații dă: Direcția internatului.

Nr. 198/930 (34) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor: **Balşa, Băcăinţi şi Cibu**, din protopopiatul Geoagiu, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi, pe lângă întregirea cuvenită dela stat, sânt următoarele:

1. **Balşa** cu filia **Galbina**: 3 jug. sesiune parohială, 2 stânjini lemne de foc şi stola obişnuită.

2. **Băcăinţi**: 7 jugăre sesiune parohială de prima calitate, casă parohială cu supraedificate şi grădină de 2 jug. plantată, folosirea cimitirului şi stola obişnuită.

3. **Cibu**: câte una ferdelă cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, locuinţă în natură, păşunat pentru oi şi vite, lemne pentru foc şi stola obişnuită.

Observăm că toate 3 parohiile sânt fruntaşe cu venite stolare mulţumitoare.

Concurenţii îşi vor înainta cererile subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis, ear pe lângă prealabila încuviinţare dela acesta se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliile parohiale.

Geoagiu, la 14 Mai 1930

V. Goron
protopop.

Nr. 51/1930. (35) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ bisericesc la parohia ort. rom. **Dobolii de jos**, jud. Treiscaune, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură, cu dependinţe economice în stare bună şi grădină lângă el.

2. 2 jug. pământ arător, împroprietărite pentru cântăreţ.

3. Suma de 5640 Lei anual, în bani gata din fondul bisericii, plătiţi la 30 Septemvrie a fiecărui an.

4. Venitele stolare, aproximativ 3000 Lei anual, adecă, o treime din stola locală.

5. Câte 1 ferdelă de cucuruz boane, 20 litri — dela 170 membri înduşi în lista adunării parohiale pe 1930, plus câte $^1/_2$ ferdelă — 10 litrii — dela aproximativ 40 văduve, conform hotărârei adunării parohiale din 9 Iunie 1930.

Cei cari doresc a ocupa acest post, sânt îndatoraţi a-şi înainta cererile, cu documentele necesare, subscrisului oficiu, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta dexteritatea în cântare şi tipic.

Dobolii de jos, la 20 Iunie 1930.

Oficiul parohial.

Mersul trenurilor

— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4^{10}, 13^{45}, 17^{45}	8^{02}, 17^{25}, 22^{02}
Braşov, Făgăraş	4^{50}, 10^{39}, 17^{05}	8^{34}, 12^{25}, 20^{05}
Ciznădie	5^{40}, 13^{15}, 18^{10}	7^{30}, 15^{30}, 20^{25}
Copşa mică	0^{54}, 4^{38}, 10^{10}, 13^{34}, 15^{40}, 19^{16}	1^{34}, 5^{27}, 9^{03}, 15^{38}, 17^{40}, 20^{07}
Ocna-Băi	6^{30},	7^{35},
Peatra Olt, Buc.	4^{20}, 15, 18^{35} acc.	0^{45}, 13^{14}, 11 acc.
Sighişoara, Agn.	5^{35}, 16^{05}	7^{46}, 16^{07}

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

La **Librăria Arhidiecezană**, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.
de
VASILIE SFETEA
paroh.
Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu
o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte

studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu
Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

A APARUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 5 Iulie 1930 Nr. 52

Telegraful Român

Organ național-bise

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepubilcate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conferența din Lambeth

II

Potrivit Constituției Bisericii anglicane, fiecare dieceză e independentă în afaceri administrative. Toate eparhiile alcătuesc un congres general, compus din trei secții: a mirenilor, a clerului inferior și a ierarhilor. Cum însă în afară de imperiul britanic există anglicani în Dominiuri și în Statele-Unite, s'a înființat Conferența Episcopilor anglicani în a. 1867 în scopul păstrării unității spirituale a întregii Biserici anglicane. Legal și constituțional acest Sinod nu stânjenește nici libertatea nici independența Sinoadelor eparhiale și ale Congresului național bisericesc.

Bisericile separate anglicane țin morțiș la drepturile și obiceiurile lor bisericești și unele sânt în legături cu Statul, altele despărțite de stat, cum e cazul anglicanilor din Statele-Unite.

De aceea într'una din conferențele din Lambeth s'a stabilit că hotărârile ei n'au autoritate bisericească obligătoare pentru bisericile de credință anglicană. Totuși rostul acestor conferențe s'a fixat în următorii termeni: ***Decisiile conferenței de Lambeth au numai autoritatea, care poate rezulta din greutatea morală a părerilor și concluziilor unanime și de la primirea de bună voie a hotărârilor ei de către bisericile reprezintate în Conferență.***

O altă definire a conferenței din Lambeth arată că «Unitatea credinții și a Disciplinei se va putea păstra mai sigur de către diferitele ramuri ale comunităților anglicane prin supunerea canonică a sinoadelor legale față de autoritatea unui Sinod suprem».

Care este acel Sinod suprem, conferențele din Lambeth n'au precizat. Prin aceste Sinoade supreme s'au înțeles Sinoadele ecumenice ale Bisericii universale.

Episcopul Gore, cu autoritatea «celui mai mare preceptor al englezilor în materie religioasă», cum l-au numit înainte cu doi ani, când și-a serbat iubileul de 70 de ani, — a spus despre conferența din Lambeth că e o instituție consultativă, ale cărei conclusiuni sânt menite a exercia cea mai profundă influință asupra credincioșilor englezi din toată lumea.

Conferența din Lambeth urmărește refacerea unității sufletești a poporului englez, spre a aduce în sânul Bisericii pe sectarii care s'au constituit în comunități independente. Negocierile cu aceștia au realizat progrese însemnate de apropiere, mai ales în domeniul vieții sociale creștine și al misiunei externe. Incurajată de aceste succese, conferența din Lambeth a întreprins acțiunea de apropiere către Biserica latină, din sânul căreia au eșit în vremea Reformației, către comunitățile protestante și în acelaș timp și către Biserica ortodoxă. In concepția conferenței din Lambeth, catolicismul veritabil și protestantismul nu se esclude ci se completează.

Cu toată atitudinea epocei noastre de reacționarism în contra tradiției și de prejudiții față de ce e nou, membrii conferenței din Lambeth au realizat trei congrese mondiale: la Stockholm al creștinismului practic, la Lausanne, de dogmă și disciplină și la Ierusalim, închinat misiunii externe.

Trebue deci recunoscut, că acest aeropag creștin într'o atmosferă creștină superioară își propune a desprinde din Idealul, dat nouă de Mântuitorul Hristos, căi nouă de viață și a invedera, că pentru sălășluirea împărăției lui Dumnezeu în lume nu constitue piedică de este cineva schit, elin ori barbar.

Episcopatul anglican nu e perfect nici în alcătuirea lui personală nici în metodele de activitate, cu toate acestea prestigiul moral, de care se bucură, a depășit cadrele vieții religioase englezești și reprezintă o reputație mondială.

Protestanții și Ortodocșii, consideră conferența din Lambeth un instrument providențial pentru reunirea bisericilor într'o turmă cu Hristos, supremul Păstor.

T. Scorobeț.

MEMORIUL

P. S. Arhiereu VASILE, vicarul Mitropoliei Ardealului, către Sf. Sinod în chestia instrucției religioase în școale

II. Invățământul normal.

Programa materiilor din școala normală cuprinde *religia și morala creștină și muzica bisericească*, fără a fi indicat numărul orelor de instrucțiune în lege și regulamentul de aplicare.[11] In Dumineci și sărbătorile ținute de școale, elevii normaliști și ai școalelor de aplicație *au să fie conduși la biserica confesiunii lor*, spre a asista la serviciul divin și a *forma corul bisericesc*, care va fi condus de maestrul de cânt ori de un normalist din clasele din urmă.

In programa analitică a învățământului normal [12] *instrucțiunea religioasă* se statorește în clasele I—III cu *câte 2 ore la săptămână*, iar în clasele IV—VII, cu *câte o singură oră la săptămână*, adaogându-se într'o notă sub margine: «In clasele IV, V, VI, VII, se va adăuga câte o oră pe săptămână, care se va face Dumineca, cu ocaziunea serviciului religios, având drept scop educația religioasă».

Cântarea bisericească (numai în clasa VI—VII cu program identic pentru ambele clase!) îmbrățișează cântările liturghiei și ale principalelor servicii religioase; caracterul cântărilor, dimensiunile, mișcarea și expresiunea; cântarea bisericească corală, liturghii pentru 1, 2, 3 până la 4 voci; iar la *ansamblu:* cântările liturghiei pentru cor și executarea lor în biserică.

Programa analitică a religiunii în aceste școale este bine întocmită în vederea scopului urmărit, dar în clasele IV—VII nu poate fi executată într'o singură oră de instrucțiune la săptămână, decât ciuntită ori în mod superficial. A fost proiectată, fără îndoială, pentru 2 ore de instrucțiune în fiecare clasă, și numai ulterior a fost scurtat timpul de instrucțiune cu o oră în clasa IV, V, VI și VII, spre a fi compensat în *toate* aceste clase cu o oră de Dumineca, a cărei menire însă este *educația religioasă*, nu instrucția.

Astfel în școalele normale, cari au caracter profesional și ai căror absolvenți sunt chemați, conform legii învățământului primar, *să predea învățământul religios în școalele primare*, religiunea este tratată mai maștер decât în școalele secundare, unde, cu excepțiunea clasei din urmă, în toate clasele timpul de instrucțiune e statorit la 2 ore pe săptămână. Lipsa de considerație, ce se dă acestui obiect de învățământ de importanță covârșitoare pentru cultura umană. se vede și din împrejurarea, că la statorirea subiectelor lecțiilor practice la examenul de capacitate, între materii nu se are în vedere și *religiunea*, cu toate că școalele normale au pretenția a-și cvalifica absolvenții și pentru predarea învățământului religios!

De aceea este necesar, ca să se facă intervenție la forurile cu cădere, ca instrucția religiunii să se facă în fiecare clasă a școalei normale în cel puțin două ore la săptămână, rămânând ora de Dumineca, după cum e firesc, și după cum este la școalele secundare, *exclusiv* pentru educația religioasă; cu ocaziunea examenului de capacitate, la lecțiile practice să se ia subiecte și din religiune, iar la cântarea bisericească să se predea *de fapt* cel puțin acel minim de materie trecut în programa analitică.

III. Invățământul secundar

In programa de învățământ a școalelor secundare religiunea figurează ca *materie de studiu* teoretic și este așezată între *materiile literare și științifice.* Organizarea acestui studiu se face de Ministerul Instrucțiunii, în înțelegere cu autoritățile religioase respective, în ceea ce privește chestiunile de programă și manualele de învățământ.[13]

Programa analitică a studiului religiunii a fost statorită de Sf. Sinod de acord cu Ministerul Instrucțiunii, fixându se timpul de instrucțiune la 2 ore de fiecare clasă.

Cu toate acestea în Programa analitică a învățământului secundar [14] numărul orelor de religiune e statorit la 13 pe săptămână, și anume în clasele I—VI. câte 2, iar în cl. VII numai *1 oră pe săptămână.* Reducerea timpului de instrucțiune cu o oră la săptămână în cl. VII, după informațiunile ce dețin, a fost făcută de Minister *fără consultarea și asentimentul Sfântului Sinod*, numai în baza unui aviz al Consiliului Permanent, prin care se reduce și numărul lecțiilor în această clasă *dela 36 la 25.*[15]

Dar dreptul și autoritatea ce i-se asigură religiunii prin legea învățământului secundar, fiind considerată ca *studiu teoretic* și așezată în fruntea materiilor literare și științifice,[16] este *în mod voalat* desființat prin Regulamentul de funcționare a școalelor

[11] Lege art. 201; Regulament art. 423.

[12] Sancționată prin I. D. R. Nr. 2244 din 25 Iunie 1925.

[13] Legea pentru învățământul secundar, promulgată cu I. D. R. Nr. 1308 din 8 Mai 1928, art. 28, 29 și 32. Regulamentul personalului didactic al școalelor secundare, aprobat cu I. D. R. Nr. 442 din 15 Februarie 1929, Art. 1.

[14] Aprobată cu I. D. R. Nr. 2743 din 3 Noemvrie 1928.

[15] Avizul Nr. 1720 al Consiliului Permanet, aprobat de Min. Dr. C. Anghelescu în 7 Noemvrie 1928

[16] Lege Art. 28, 29, 32; Regulamentul pers. did. Art. 1.

secundare[17] şi religiunea degradată între arte şi dexterităţi, alăturea de muzică, caligrafie, desemn, educaţie fizică, lucru manual şi gospodărie.

Am zis, că această degradare s'a făcut în mod voalat, pentrucă Regulamentul nu cuprinde dispoziţii directe, ci în art. 131 se spune: «Elevii aparţinând unor confesiuni religioase pentru cari nu există profesori speciali în şcoala pe care o urmează, vor aduce la sfârşitul anului şcolar un certificat doveditor, că au primit *instrucţiunea cuvenită la religie* în comunitatea confesională, căreia-i aparţin. *Certificatul nu va cuprinde note numerice. Deoarece studiul artelor şi dexterităţilor* nu are de scop de a da cunoştinţe, ci de a forma deprinderi, ori de a exercita aptitudini, pe cari copiii le au în grade diferite, *elevii nu vor fi notaţi numeric la aceste obiecte.* Se va nota numai *cuviinţa atitudinii* elevilor şi *străduinţa lor de a şi însuşi preceptele maestrilor* respectivi. Această notare se va face cu *a* = ascultător, sau cu *n* = neascultător. Consecinţele acestor note, asupra situaţiei elevilor în ce priveşte situaţia lor trimestrială sau anuală se arată le articolele respective».

Din concepţia contrară legii învăţământului secundar manifestată faţă de religiune în acest articol, s'au tras concluziile şi s'au făcut aplicaţiile în Regulamentul de funcţionare şi în viaţa şcoalelor secundare: la aprecierea activităţii şi asiduităţii şcolarilor,[18] la examenele de fine de an,[19] la promoţiunea elevilor,[20] creându-se religiunii o situaţie sufocantă şi umilitoare, menită să distrugă toată munca profesorului de religiune şi să trimită pe absolvenţii acestor şcoale în viaţă cu convingerea mincinoasă, că religia ar fi numai o artă, ori ceva dexteritate.

Consecinţele imediate în viaţa şcolară sunt:

1. Din religiune *nu se dă lucrare scrisă trimestrială*, deşi Regulamentul dispune să se dea câte o lucrare scrisă trimestrială la *toate obiectele de studiu cari au mai mult de o oră* pe săptămână.[21]

2. Notarea la religiune se face cu *a* = ascultător şi *n* = neascultător, ca la arte şi dexterităţi,[22] prin urmare nu contează la statorirea mediei generale.

3. La examenele de fine de an, *religiunea* este scoasă din rândul materiilor, din cari elevii sunt supuşi examenului, fiind tratată întocmai ca artele şi dexterităţile şi mai puţin ca o limbă străină.[23]

4. La promoţiunea elevilor notaţiunea din religiune, considerată între arte şi dexterităţi, are un rol disparent şi acesta încă este la discreţiunea conferenţei clasei.[24]

Situaţia aceasta este în contrazicere şi cu legea, şi cu demnitatea Bisericii noastre şi cu rolul educativ al religiunii. De aceea regulamentul menţionat trebue modificat conform dispunerilor legii, dându-se religiunii un tratament, dacă nu de favoare, cel puţin egal cu celelalte *studii teoretice.*

Regulamentul de funcţionare în general tratează religiunea ca o cantitate negligeabilă, de aceea la *«educaţia morală»* îi dă un rol de tot secundar. aproape, disparent[25] la *«alcătuirea bibliotecilor»* nu recomandă şi cărţi religioase pentru lectura particulară, recomandă însă descrieri din viaţa animalelor,[26] la *«disciplina şcolarilor»* nu cuprinde nici o dispoziţie privitoare la viaţa religioasă a şcolarilor;[27] între materiile examenului oral de bacalaureat nu recomandă şi religiunea.[28]

*

Pentru religia creştină ortodoxă se alcătuiesc catedre la şcoalele secundare, când numărul orelor este de cel puţin 12. Când numărul orelor nu poate constitui catedră, predarea se încredinţează ca suplinire unui preot cu pregătire *universitară* din localitate. Unde există numai gimnasii, orele dela mai multe şcoale de grad secundar se pot combina într'o catedră, iar în şcoalele cu populaţie mixtă, se va putea preda religia, dacă sunt cel puţin câte 10 elevi ortodocşi de fiecare clasă.[29]

Numirea profesorilor titulari de religie se face de Minister cu asentimentul chiriarhului eparhiei respective.[30]

Nu sunt dispoziţiuni cu privire la numirea *suplinitorilor* la catedra de religiune. Nu se poate închipui, ca aceste numiri să se facă după alte forme, decât cele normative pentru numirea titularilor, înţeleg asentimentul Chiriarhilor.

Profesorii de religiune, în afară de lecţiile de clasă sunt obligaţi: să facă *şedinţe* de explicarea evangheliilor de câte aproximativ o oră, pe cât e posibil în ajunul Duminecilor şi sărbătorilor sau în dimineaţa acestor zile, o oră pentru cursul inferior, alta pentru cursul superior; să facă pregătirea sufletelor pentru spovedania şi împărtăşirea elevilor *cel puţin odată pe an,* înainte de sărbătoarea Învierii Domnului.

In Dumineci şi sărbători elevii vor merge la biserică, pe grupe hotărâte de Direcţiune, sub supravegherea unui profesor diriginte sau altui profesor.[31]

Dispoziţiunile aceste din urmă pot avea toată aprobarea noastră, cu condiţiunea, ca să fie executate în realitatea vieţii şcolare, iar spovedania şi împărtăşirea elevilor să se facă cel puţin de două ori pe an, în postul Naşterii şi al Învierii Domnului.

(Va urma).

[17] Aprobat prin I. D. R. Nr. 2216 din 9 Iulie 1929.
[18] § 7 Art. 127—136.
[19] § 8 Art. 137.
[20] § 9 Art. 138—146.
[21] Art. 129.
[22] Art. 131.
[23] Art. 137.
[24] Art. 139 şi 144.
[25] Art. 198—203.
[26] Art. 227.
[27] Art. 233—253.
[28] Art. 101.
[29] Reg. pers. did. Art. 127.
[30] Lege Art. 59 şi Reg. pers. did. Art. 147.
[31] Reg. pers. did. Art. 199.

Instalarea noului protopop al Zarandului

După o vacanţă de câţiva ani, în care timp Zarandul nostru a fost lipsit de conducătorul său firesc, în ziua de 22 Iunie c., a fost întregit, prin instalarea întru protopop a preotului *Ion Indrei din Ţebea.* Zi de bucurie şi de sărbătoare, zi de vreme bună şi de sfântă Duminecă.

De pe coasta cimitirului ortodox, clopotele bisericii, terminată în roşu şi lăsată de adăpost umbrelor nopţii, vestesc credincioşilor, adunaţi în capela liceului nostru confesional «Avram Iancu», — solia zilei.

Ceva mai la vale, casa protopopească străjuită de o cruce de piatră, simbol de tărie şi jertfelnicie, adăposteşte pe protopop şi pe comisarul I. P. S. nostru arhiepiscop şi mitropolit *Nicolae* şi a P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, din Sibiu, P. C. părinte *Virgil Nistor*, secretar şi consilier arhiepiscopesc, venit să presideze şi să conducă festivitatea zilei.

Rând pe rând apar şi se adună aci figuri de preoţi zarandeni, cari întâmpină pe distinsul oaspe şi pe noul protopop, şi i conduc într'un grav şi sobru alai, în spre capela liceului, unde slujesc în sobor, sfânta Liturghie. Pontifică P. C. păr. V. Nistor şi serveşte nou alesul protoereu I. Indrei, împreună cu preoţii: St. Albu, Dr. Pavel Oprişa, Aron Roman, Andron Bogdan, Alex. Fugătă, Ilarion Felea, Candin Ciocan şi diaconul Valer Fugătă. Răspunsurile liturgice le-a dat frumosul cor în trei voci, al elevelor orfane de războiu, dela şcoala normală de pregătitoare pentru grădinele de copii din Brad.

După Sf. Impărtăşanie şi după terminarea serviciului divin, urmează imediat actul instalării.

P. C. părinte consilier V. Nistor, predică. Schiţează istoricul alegerii şi numirii de protopop al Zarandului şi anunţă clerului şi poporului mandatul prin care I. P. Sfinţitul mitropolit Nicolae i-a dat misiunea de a instala ca «întâistătător» al preoţilor din Zarand, pe păr. I. Indrei, faţă de care protopopiatul şi a exprimat în două alegeri voinţa de a-l avea de protopop. — Face apoi portretul unui adevărat protopop: descrie chemarea ce-l aşteaptă, ca *îndrumător* al vieţii religioase, morale, culturale, sociale şi economice a protopopiatului, ca model de păstor în parohie, unde are mult de muncit pentru terminarea bisericii, şi pentru diferitele societăţi, cari trebue să fie pildă pentru celelalte parohii din tract. Intre însuşirile cu care trebue să se împodobească un protoiereu vrednic, — P. C. Sa subliniază necesitatea de a fi asiduu cetitor şi ispititor al Sfintelor Scripturi în primul rând. Apoi un bun cunoscător a tradiţiei noastre bisericeşti, a ştiinţei şi curentelor religioase şi sociale care frământă astăzi omenirea, pentru a le putea preîntâmpina, combate sau canaliza pe calea cea bună. Afară de acestea, un protopresbiter trebue să fie om al iniţiativelor sănătoase, care mai pe sus de toate trebue să dea dovadă şi exemplu de viaţă curată, de blândeţă şi de neodihnită activitate în folosul bisericii şi neamului nostru.

Dă apoi părintelui Alex. Fugătă, spre cetire singhelia, prin care I. P. Sfinţitul Mitropolit Nicolae aduce la cunoştinţa clerului şi poporului actul hirotesirii, numirii şi aşezării în scaunul protopopesc a păr. I. Indrei.

Adresându-se de astădată direct protopopului, păr. consilier îi pune în vedere misiunea ce-l aşteaptă. Işi va împlini cu devotament şi idealism misiunea, arătând prin fapte că nădejdea pe care o nutreşte faţă de Sf. Sa clerul şi poporul, precum şi încrederea pe care i-a oferit-o P. Ven. Consiliu arhiepiscop, — nu va fi zadarnică. In deosebi va avea de muncit pentru buna prosperare a liceului nostru confesional, şi pentru terminarea bisericii din Brad.

Apoi P. C. consilier se adresează din nou preoţilor şi poporului şi le

FOIŞOARA

Sfioasă

ca o rugă de înger ai venit spre mine. Şi eu te-am alintat cu lumina ochilor, cu zâmbetul sufletului şi cu primăvara inimii. Cele mai minunate flori ale fericirii începură să înmugurească în fiinţa mea îngenunchiată de frumuseţa ta. Dar n'ai fost sortită să-mi înfloreşti mugurii bucuriilor divine. Privirea ta a fost înegurată ca diminetile de toamnă, căldura vorbelor tale, înşelătoare, mângâierile tale, mincinoase. Şi nădejdile îşi închinară mugurii îndureraţi spre ţărână.

Şi m'am întristat de moarte. In clipa supremă a durerii, un ochi, numai zâmbet de lumină caldă, îşi împânzi, de dincolo de zarea vremelnicilor, privirea de mamă duioasă asupra fiinţei mele chinuite şi mugurii îşi ridicară creştele, se deschiseră cu îndrăzneală bucuriilor neaşteptate şi miresme de farmec tişniră din inima lor.

Nădejdile îmi înfloresc astăzi zilele şi aştept să rodească în gânduri şi fapte de lumină asemenea surâsului cald de dincolo de zare. Rodul lor să-mi însemneze drumul vieţii şi să povăţuiască tovarăşii de trudă spre pragul Părintelui.

Da, tu n'ai ştiut să-mi înfloreşti mugurii vieţii. Ai fost doar vedenie de amăgire.

Z. SANDU.

Sentimentul liniştii

Generaţia din zilele noastre este, în deobşte, o serie de oameni neliniştiţi. Se agită, se tulbură, urmăreşte cu frenezie forme nouă de viaţă, în care să-şi îmbrace gusturile schimbăcioase, şi caută idei, prin care să-şi justifice concepţiile ciudate.

Materialismul şi sensualismul, în aceste teorii, îşi află ultima expresie şi ultima justificare.

Indiferent de mijloace, oamenii timpurilor actuale se inspiră conştient sau inconştient din teorii bizare, — şi luptă din răsputeri să-şi satisfacă socotelile minţii şi poftele cărnii tocmai pe cale de concepţii vinovate.

De aici atâta sgomot în viaţă, atâta neliniste în suflete, — deşi protagoniştii acestei anarhii morale şi intelectuale aşteaptă mereu rezultate contrare.

E firesc să nu le obţie.

Sufletul cu cât se depărtează mai mult de Dumnezeu, cu atât este mai nemulţumit şi neliniştit. Cu atât protestul lui ia forme mai accentuate şi mai tulburătoare.

Realitatea ne constrânge să recunoaştem că, mai pe sus de or ce concepţii sociologice, sentimentul îşi caută linişte şi cere impetuos pacea care-i vine dela obârşie. Chiar şi atunci, când e năbuşit sau rătăcit, el nu-şi uită drepturile legitime, înăscute. Din contră, şi le strigă cu toată autoritatea.

Cine poate tăgădui, de pildă, că marea bătălie, pe care a deslănţuit-o bolşevismul peste toată faţa pământului, nu ar fi efectul unui sentiment în căutarea liniştii? Mesianismul comunist nu-i o aspiraţie sentimentală spre linişte şi fericire?... Cred că da...

Strigăt după linişte este şi cântecul de vioară la urechea unui tip decăzut sau decepţionat...

Durere însă... In astfel de cazuri, şi altele ca ele, avem de a face cu nişte conştiinţe pervertite şi bolnave, căzute din starea originală, harică, paradisiacă. Strigătul lor este vaet de desperare, privirea lor se opreşte în zări mărginite, ear gândirea li se scaldă în apele utopiei.

Şi, în astfel de inimi, sentimentul

cere supunere, ascultare şi colaborare cu noul protopop, pentru împlinirea cu succes a slujbei sale apostolice.

De încheere exprimă părintelui Alex. Fugătă, fost administrator protopresbiteral, din partea I. P. Sf. Mitropolit şi a P. Ven. Consiliu arhiep. vii mulţumiri, pentru priceperea şi buna rânduială cu care a condus tractul, în timpul văduviei sale. —

Răspunde prot. I. Indrei, care în cuvinte emoţionante mulţumeşte Părintelui Ceresc şi I. P. Sf. Mitropolit Nicolae pentru darul primit; mulţumeşte P. Ven. Consiliu şi în special Păr. consilier V. Nistor, pentru înţelepciunea cu care a condus alegerea şi instalarea de protopop; mulţumeşte clerului şi poporului pentru votul dat şi cere, dela toţi fiii buni ai Zarandului, concursul nelimitat, pentru a duce la sfârşit fericit programul activităţii, pe care şi l-a preconizat să-l înfăptuiască. Mulţumind din nou bunului Dumnezeu, face promisiunea solemnă de a i fi slujitor credincios şi-L roagă să-i ţină viaţa numai până atunci, până când îi va fi slugă credincioasă.

Răspunde deasemenea şi păr. Alex. Fugătă: mulţumeşte I. P. Sf. nostru Mitropolit şi P. Ven. Consiliu, pentru încrederea pe care şi-a pus-o în Sf. Sa, şi face asigurarea că şi mai departe va fi un bun slujitor în oastea Domnului. —

După încheerea Sf. Slujbe, a urmat în sala profesorală a liceului recepţiunile obişnuite, cu care ocaziune diferitele confesiuni şi corporaţiuni, au adus I. P. S. nostru Arhiepiscop şi mitropolit Nicolae, şi P. C. protoiereu I. Indrei, omagiul lor. Mai întâi clerul ortodox, apoi reprezentanţii cultului catolic, protestant şi ebraic; corpul profesoral dela liceu şi dela şcoala normală, consiliul protopopesc, consiliul parohial Brad, corpul administrativ, învăţătoresc; însoţirea comercianţilor şi meseriaşilor români, şi o delegaţie de ţărani fruntaşi din Ţebea.

Pe rând şi tuturora li-a răspuns protopopul Indrei, cerând dela toţi concursul şi asigurând pe toţi de dragostea sa neţărmurită. —

După acestea a urmat în sala casinoului român o masă comună; au luat parte toate grupările care au participat la recepţiuni.

Vorbeşte P. C. păr. asesor V. Nistor; închină în sănătatea M. S. Regelui Carol II — în timp ce toată asistenţa îl aclamă în picioare, — şi arată totodată coincidenţa fericită cu ocazia hirotesirii prot. I. Indrei, când în acelaş timp la Bucureşti Adunările Naţionale proclamau cu entusiasm pe noul Rege al României. Să-i aducem omagiul, ascultarea şi colaborarea noastră, la munca de propăşire şi înălţare a ţării noastre iubite.

Dl Dr. I. Radu, directorul liceului vorbeşte pentru I. P. S. Mitropolit *Nicolae.*

Pr. prof. C. Ciocan aduce mulţumiri P. C. Sale păr. V. Nistor.

Pr. Alex. Fugătă, vorbeşte pentru protopopul I. Indrei.

Un preot minoritar aduce, în numele minoritarilor, elogii noului protopop ortodox.

Pr. V. Perian vorbeşte pentru minoritari, cu cari trebue să trăim în înţelegere, conform principiului dragostei creştine.

Inv. Pavel Lazar vorbeşte pentru preoţii români, a căror activitate trebue să fie strâns legată şi astăzi cu a învăţătorilor, ca şi în trecut.

Pr. Il. V. Felea închină în sănătatea corpului didactic, care trebue să colaboreze cu preoţii şi în special cu noul protopop, pentru învierea, intensificarea vieţii religioase, morale şi culturale, din Zarandul nostru istoric şi eroic.

Pr. Andron Bogdan, în numele preoţimii tractuale, aduce calde mulţumiri păr. Alex. Fugătă, pentru administrarea protopopiatului.

Prof. P. Vasilescu subliniază grija pentru generaţiile tinere, care trebue crescute în spiritul trecutului nostru, atât de bogat în fapte şi figuri măreţe.

Un tinăr ţebean aduce regretul şi bucuria Ţebei după şi pentru păr. Indrei.

La urmă, după ce se trimit telegrame de respectuoase omagii M. S. Regelui şi I. P. S. Sale Mitropolitului, şi se cetesc cele de felicitare primite, — vorbeşte *prot. I. Indrei.* După ce evoacă câteva amintiri din tinereţă şi din viaţa de preot, petrecute la umbra gorunului lui Horea, în preajma mormântului lui A. Iancu şi a celorlalţi mucenici ai neamului, — mulţumeşte I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, P. C. păr. Nistor şi tuturor participanţilor, şi accentuiază din nou necesitatea celei mai strânse colaborări între Sf. Sa şi cler, intelectuali, meseriaşi, plugari, în munca de continuare a tradiţiei Zarandului istoric.

In acest cadru au decurs festivităţile împreunate cu instalarea păr. I. Indrei de protoiereu.

Noi, oamenii vechiului Zarand, trăim în dorinţa şi aşteptarea plină de frumoase nădejdi, că în istoria strălucită a Zarandului trebue să înceapă o nouă epocă de muncă, creştere şi înflorire, patronată de munca şi râvna protopopului nostru.

Cronicarul.

Nr. 5944/1930.

Notificare oficială

In legătură cu adresa noastră Nr. 2221 din 12 Martie 1929, invităm preoţimea noastră să trimită de urgenţă abonamentul la revista «Biserica Ort. Română» pe anul în curs, deoarece luptă cu mari greutăţi materiale.

Sibiu, 23 Iunie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Sărbătorirea Sfintelor Paşti, pentru anul viitor 1931, este fixată de Sf. Sinod, de comun acord cu Patriarhia ecumenică din Constantinopol, pe ziua de 12 April.

INFORMAŢIUNI

Convocare. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a convocat Reprezentanţa Fundaţiunei *Gojdu* în şedinţă plenară pe ziua de 9 Iulie la ora 10 a. m. în Sibiu.

Tot pe ziua de 9 Iulie la ora 4 d. a. şi zilele următoare este convocat din partea I. P. S. Sale la şedinţe *Consistorul mitropolitan.*

Reducere. Primim: Delegaţia economică a consiliului de miniştri, în şedinţa dela 29 Iunie 1930, a hotărât reducerea taxelor vamale de export la grâu, secară, şi meiu la *una mie* lei de vagon. La porumb şi ovăs la *una mie patrusute* Lei de vagon. S'a hotărât ca Ministerul comunicaţiilor să fixeze, de acord cu regia autonomă C. F. R., taxe scăzute.

AVIZ. Se aduce la cunoştinţa cucernicei preoţimi, că în decursul lunilor de vară, Iulie şi August a. c., orele de serviciu la Consiliul arhiepiscopesc sunt numai între 7—13. După masă nu sânt ore de serviciu.

Premii şcolare. La închiderea anului şcolar, Casa şcoalelor a distribuit, din depozitul său de cărţi pentru premii, la toate categoriile de şcoale, începând dela cele primare până la universitate, în total peste 100.000 volume în valoare de trei milioane lei. Sperăm, că alegerea cărţilor a fost, la acest prilej, mai nimerită, decât altă dată.

Biserica ortodoxă din Polonia. In 30 Iunie s'a deschis la Varşovia reuniunea însărcinată să prepare primul sinod general al bisericii ortodoxe autocefale polone. Serviciul religios, înainte de deschidere, a fost celebrat de Mitropolitul Dionisie, care a prezidat apoi reuniunea. Reprezentantul guvernului, ministrul cultelor Cervinski, în discursul său, urând succes lucrărilor, subliniază importanţa reuniunii şi asigură pe ortodocşii poloni de tot concursul guvernului. Mitropolitul Dionisie a vorbit despre îndatoririle şi sarcinile ce privesc Sinodul.

Aviz. Se comunică poporului credincios, că la sărbătoarea Sf. Proroc Ilie, 20 Iulie 1930, se va face obişnuitul pelerinaj la Sf. Mănăstire «Izvorul Miron» din hotarul comunei Românești, în protopopiatul Făgetului. Cu acest prilej, se va celebra Sf. Liturghie în sobor, cu predici ocazionale, lângă izvorul tămăduitor se va face Sf. maslu cu şapte preoţi şi se vor ceti poporului credincios slujbe dumnezeeşti după trebuinţa fiecăruia, ear cei pregătiţi se vor putea împărtăşi cu Sf. cuminecătură. Prot. *Sebastian Olariu.*

Caz de moarte. In Budapesta a răposat la 27 Iunie profesorul universitar Dr. Iancsó Benedek, în etate de 77 ani. Răposatul fusese înainte, de războiu, profesor la universitatea din Cluj. S'a ocupat mult cu problema naţionalităţilor, în deosebi cu românii, al căror duşman a rămas totdeauna.

Sporirea taxelor de consumaţie, în special noua scumpire a zahărului şi a altor articole, conform legii votate în şedinţa camerei dela 30 Iunie 1930, provoacă mare nemulţumire în rândurile tuturor consumatorilor cu bugetele modeste.

Injurăturile. Obiceiul urât de-a injura se pedepseşte în Italia (de ce nu şi la noi?), după o lege mai nouă, cu amendă între 500—600 lei. Un ziar italian face socoteală, că dacă legea aceasta se va executa întocmai, Italia îş va putea plăti toate datoriile numai din încasările injurătorilor.

Icoane sfinte

Aducem la cunoştinţa Cucernicilor Parohi, cum şi a tuturor credincioşilor creştini ortodocşi, că la sfânta *Episcopie a Râmnicului Noului Severin* se tipăresc şi se găsesc de vânzare, icoane cu chipul: *Mântuitorului Hristos*, al *Maicii Domnului*, şi al *Sfântului Ierarh Nicolae*, de o frumuseţe neîntrecută până acum. Primele două icoane sânt de mărimea 50/37 mm. iar a treia, de mărimea 33/25 mm.

Icoanele acestea, de o desăvârşită execuţie artistică, în cinci culori, opera a doi pictori renumiţi în pictura bizantină, au fost apreţiate elogios de toţi Prea Sfinţiţii Ierarhi ai bisericii noastre, la şedinţa Sfântului Sinod din luna Iunie curent.

Costul lor de asemenea este foarte redus, faţă de execuţia lor desăvârşită şi unică în pictura noastră bisericească, şi faţă de mărimea lor.

Astfel o icoană cu chipul *Mântuitorului*, şi al *Maicii Domnului*, costă 70 lei, dacă este aplicată pe carton, gros de 5 mm., şi 30 lei dacă nu este aplicată pe carton. La comenzile din aceste icoane care trec de suma de 1000 lei, se acordă un rabat de 10 lei de bucată, pentru cele aplicate pe carton, şi de 5 lei la cele neaplicate pe carton.

De asemenea icoana sfântului *Ierarh Nicolae* costă 30 lei bucata aplicată pe carton, şi 20 lei bucata neaplicată pe carton, cu o reducere de 5 lei de bucată, fie aplicată, fie neaplicată pe carton, la comenzile mai mari de 1000 lei.

Cine doreşte să se convingă de frumuseţea acestor icoane, în vederea comenzilor ce ar dori să facă, le poate vedeà la cancelaria Eparhiei respective, unde s'a trimis un exemplar de probă din fiecare fel de icoană.

Comenzile se pot face direct la: *Cancelaria sfintei Episcopii a Râmnicului Noului Severin* din *Râmnicul Vâlcii*, care face expedierea după cerere.

CARŢI ŞI REVISTE

Ritmuri, revistă lunară braşoveană pentru literatură şi critică, a apărut Nr. 10 din Iunie a. c., cu remarcabile contribuţii în proză şi versuri, de: Aurel A. Murăşanu, I. Focşeneanu, Cincinat Pavelescu, E. Pitiş, E. Isac, Al. Bran-Lemeny ş. a. Abonamentul: 200 lei pe un an. Adresa: Braşov, str. Ecaterinei 36.

---

cere linişte, însă liniştea de care se învredniceşte este identică cu surzenia provenită dintr'un sgomot infernal. Linişte, pentruca să scape de mustrare... Dar sgomotul creşte şi ia proporţii îngrozitoare, aşa că pe aceasta cale, a rătăcirii, lumea va merge din rău în mai rău.

Calea adevăratei linişti este calea prin suflet la Dumnezeu. Pacea tratatelor de pace, fără de pacea sufle-

In pustiul...

In pustiul desnădejdii mele
Vântul rece vuvaie năpraznic,
Un cortegiu de ilazli frânte
Işi serbează furuitul praznic.

Din adâncul anilor, trudite
Vin dureri cu rănile deschise,
Pâlpâe în preajma lor, hoinare,
Stoluri lungi de fărâmate vise.

Simt povara tuturor aievea,
Şi'ntâlnirea lor acum mă doare,
Inzadar... Aşa a fost să fie!
Tot ce nu e pentru viaţă, moare.

Dureroase amintiri pribege!
De v'ar prinde 'n largul ei ultarea,
Gânduri mari şi fără de prihană
Mi-ar străjui, talnice, cărarea.

VASILE STOICANEA.

Nr. 3673/1930. (46) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea catedrei de religie ort. la şcoalele secundare confesionale din **Blaj**, se publică concurs de 30 zile, invitându-se ceice doresc a ocupa această catedră, să înainteze Consiliului arhiepiscopesc documentele, prescrise de lege. Salarul se plăteşte de la Stat şi este egal cu salarul profesorilor de religie în învăţământul secundar de Stat.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc, ca senat şcolar ţinută la 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 176/1930 prot. (45) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III (a treia) **Feleag**, din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Casă parohială cu dependinţele economice şi grădină de legume.
3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.
4. Sesiune parohială nouă 11 jug. primită provizor, iar când se va da definitiv, aceea ce se va da.
5. ½ ferdelă porumb sfărmit dela fiecare fum.
6. 5 stânjini lemne de foc.
7. Stola uzitată,

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Sighişoara, provăzute cu documentele necesare, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu insiliul parohial din Feleag.

Sighişoara, la 15 Mai 1930.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 360/1930. (38) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Velţ**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român».

Venitele preoţeşti:

1. Sesiunea parohială 24 jug. arător şi fânaţ cl. I.
2. Două sorţi lemne de foc (12—14 cară) din pădurea comunală gratuit.
3. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.
4. Stola usitată.
5. Salar dela stat.

Parohia este lângă băile Basna departe 4 km. şi de linia autobus Mediaş-Diciosânmărtin 1 km.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele, conform normelor în vigoare, oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin jud. Târnava-mică, şi a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Diciosânmărtin, la 21 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Petru Medeşanu
adm. protopopesc.

Nr. 257/1930. (40) 1—3

Concurs

Pe baza decisului Prea Vener. Consiliului arhiepiscopesc Nr. 2514/1930, pentru instituirea unui capelan cu drept de succesiune lângă neputinciosul paroh Andrei Patachi în parohia de cl. II-a (doua) **Mihalţ**, în protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt: jumătate din toate venitele din parohie şi din dotaţia dela stat.

Intre venitele din parohie este sesia parohială de 32 jugăre, câte o ferdelă de cucuruz sfărmit şi câte o zi de lucru dela fiecare familie, şi stola uzitată.

Concurenţii au să şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, acestui oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, 7 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 450/1930. (44) 1—3

Concurs

In conformitate cu ord. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 3294/930 şi în înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III **Vineţia de sus.**

Retribuţiunile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu al candidatului.
2. Casă parohială cu supraedificate, în stare corăspunzătoare.
3. Cele fasionate în Coala B.
4. Sesiune parohială 15 jug. 382 st. pământ arabil şi fânaţ.
5. Venitele stolare, statorite de adunarea Protopopiatului Oltul şi aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sunt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, să se prezinte şi în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 18 Iunie 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Nr. 406/1930. (43) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Noul săsesc** cu filia **Roandola**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Stola obişnuită.
3. 8 (opt) jugăre pământ, arător şi fânaţ — sesiune veche — 6 (şase) jugăre pământ din reforma agrară; iar în filia Roandola 5 jug. 800 st. □ de prima calitate.
4. Dela fiecare familie 1 (una) ferdelă porumb, dela văduvi pe jumătate.
5. 4 (patru) stânjini lemne pentru foc din pădurea Bisericii aduse în curtea parohială.
6. Casa parohială deplin corăspunzătoare cu toate supraedificatele economice, precum şi intravilanul vechi şi nou ca grădină de zarzavat.
7. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului în comună.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi trimite petiţiile însoţite de documentele prescrise în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan, şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 20 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. prot.

Nr. 404/1930. (36) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III-a **Şmig**, protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post: ½ (jumătate) din venitul parohial şi sesia parohială constătătoare din 30 jugăre pământ bun arător şi fânaţ, şi ½ jugăr grădină.

Până când se va întregi salarul dela stat, viitorul capelan va primi echivalentul salariului dela preotul neputincios.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile, cu documentele prescrise, în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Parohia se află la o distanţă de 4 km. de gara Aţăl.

Biertau, la 20 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm prot.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Nr. 198/930 (34) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor: **Balşa, Băcăinţi** şi **Cibu**, din protopopiatul Geoagiu, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi, pe lângă întregirea cuvenită dela stat, sânt următoarele:

1. **Balşa** cu filia **Galbina**: 3 jug. sesiune parohială, 2 stânjini lemne de foc şi stola obişnuită.

2. **Băcăinţi**: 7 jugăre sesiune parohială de prima calitate, casă parohială cu supraedificate şi grădină de 2 jug. plantată, folosirea cimitirului şi stola obişnuită.

3. **Cibu**: câte una ferdelă cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, locuinţă în natură, păşunat pentru oi şi vite, lemne pentru foc şi stola obişnuită.

Observăm că toate 3 parohiile sânt fruntaşe cu venite stolare mulţumitoare.

Concurenţii îşi vor înainta cererile subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis, ear pe lângă prealabila încuviinţare dela acesta se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliile parohiale.

Geoagiu, la 14 Mai 1930

V. Goron
protopop.

Nr. 51/1930. (35) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ bisericesc la parohia ort. rom. **Dobolii de jos**, jud. Treiscaune, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură, cu dependinţe economice în stare bună şi grădină lângă el.
2. 2 jug. pământ arător, împroprietărite pentru cântăreţ.
3. Suma de 5640 Lei anual, în bani gata din fondul bisericii, plătiţi la 30 Septemvrie a fiecărui an.
4. Venitele stolare, aproximativ 3000 Lei anual, adecă, o treime din stola locală.
5. Câte 1 ferdelă de cucuruz boane, 20 litri — dela 170 membri induşi în lista adunării parohiale pe 1930, plus câte ½ ferdelă — 10 litrii — dela aproximativ 40 văduve, conform hotărârei adunării parohiale din 9 Iunie 1930.

Cei cari doresc a ocupa acest post, sânt îndatoraţi a-şi înainta cererile, cu documentele necesare, subscrisului oficiu, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta dexteritatea în cântare şi tipic.

Dobolii de jos, la 20 Iunie 1930.

Oficiul parohial.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura

Anul LXXVIII Sibiu, 19 Iulie 1930 Nr. 53—54

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Nr. 6246. (47) 1—3

Notificare oficială
despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, se primesc absolvenții liceelor, având bacalaureatul și absolvenții de seminare.

Cererile de primire pentru anul academic 1930/31 se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1930 a. c. însoțite de următoarele documente:

1. Certificat de naștere dela oficerul stării civile.
2. Extras din protocolul botezaților.
3. Diplomă de bacalaureat sau de absolvire a seminarului.
4. Certificat medical despre starea sănătății.
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenții sânt obligați a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreținerea, contribuind cu suma modestă de cel mult 10,000 lei anual, studenților săraci și silitori li se vor da burse.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele de 26—27 Sept. 1930; iar cursurile vor începe în 29 Sept. 1930. Fiecare student se va prezenta la timp și se va provedea cu haine de pat și cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei cons. în contul întreținerii în internatul Academiei suma de Lei 3000.

La inmatriculare va prezenta, pe lângă adeverință dela cassa cons. că a solvit 3000 Lei, și o declarațiune subscrisă de dânsul și părinți, eventual tutori, prin care se obligă, ca în decurs de 1 an după absolvare va intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restitui bisericei bursa de care a beneficiat în decursul celor 4 ani de studiu.

Primirile definitive în Academie se vor face numai după-ce candidații vor fi trecuți printr'un examen special medical și unul de aptitudini muzicale. Data la care se vor prezenta candidații la acest examen, se va comunica la timp.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religiune sânt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școalele secundare, ca să îmbrățișeze în număr cât mai mare chemarea preoțească.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viața unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal și al fericirii poporului.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

Iarăși: reorganizarea învățământului teologic

Una dintre problemele, care — după războiul unității noastre naționale — se impunea cu mai multă tărie și grabă revizuirii, era problema învățământului teologic. Provinciile pământului românesc, cari în ziua bucuriei celei mari și-au dat mâna pentru a trăi împreună după veacuri îndelungate de silită despărțenie, au adus cu sine așezăminte și tradiții diferite, cari se cereau armonizate și îndrumate în alvia aceleiași vieți naționale.

Biserica a purces încet cu reorganizarea instituțiilor sale. Lucru firesc, pentrucă este în tradiția așezământului sacru să nu se grăbească. Totuși, autoritatea bisericească s'a preocupat, încă din cei dintâi ani ai erei celei nouă, și de reorganizarea învățământului teologic.

In Ardeal vechilor institute teologice li s'a dat o organizație academică. Incă din 1924. In 1926 Sf. Sinod a instituit prima comisiune chemată să pregătească un proect de lege pentru reorganizarea învățământului teologic din întreagă țară. Proiectul a fost pregătit, fără să mulțumească lumea. I-a urmat altul, al Ministerului de Culte, și iarăși altul al sf. Sinod — și așa mai departe.

In sfârșit, după o serie întreagă de amânări și reluări, ultima comisiune sinodală, al cărei raportor era I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, a pregătit un proiect de lege, care a întrunit sufragiile unanime ale ierarhilor sfintei noastre biserici. Unanimitatea cu care a fost primit acest proiect de lege, este explicabilă: Proiectul era zidit pe principii cari asigurau o normală evoluție a învățământului sacru și o temeinică pregătire a viitorului nostru cler. Dar, mai presus de toate, el deschidea perspectivele reparației celei mari față de trecut: așezarea școalele noastre teologice sub cârma directă și esclusivă a autorității bisericești (Art. 1), făcând să înceteze anomalia de până acum, cu tot cortegiul său de neajunsuri. Restul dispozițiilor scurtului proiect de lege (10 articole) nu egalează în importanță această covârșitoare inovație justă. Se mai arată în proiect că titlurile conferite de școalele teologice de sub conducerea Bisericii vor fi recunoscute de Stat, că Statul se obligă să acorde sprijinul material necesar pentru aceste școale și că dispozițiile pentru funcționarea așezămintelor pentru creșterea clerului nostru vor fi normate prin Regulamente speciale, pregătite de Sf. Sinod.

Era și inutil să se spună mai mult în proiectul de lege. Căci organizarea propriu zisă a învățământului teologic (Seminarii și Academii) cade — conform autonomiei bisericești prevăzută în Constituție și în Legea de organizare unitară a Bisericii — în competința exclusivă a Sf. Sinod și nu a Parlamentului.

Astfel, proiectul întocmit a fost depus pe birourile Parlamentului. Senatul l-a votat și l-ar fi votat de bună seamă și Camera, dacă un grup de profesori, dela facultățile teologice și câțiva preoți din capitală nu s'ar fi alarmat și n'ar fi făcut intervențiile pe cât de desperate, pe atât de inexplicabile, pentru amânarea lui.

Deci Părintele prof. I. Popescu-Mălăești (cel cu «buricii»!) și tovarășii sf. Sale au protestat, că «prin această lege se urmărește separarea învățământului general al Statului», că legea «contrazice articolul 34 din legea de organizare a Bisericii ortodoxe», că «se urmărește anihilarea învățământului superior din Facultăți», că «importanța legii prezentate cere ca această lege să fie studiată și discutată de corporațiile interesate» etc.

Dupăcum, vedeți păr. Popescu Mălăești uită, că atitudinea sf. Sale îl așează în prea puțin măgulitoarea postură de apărător al Ministerului împotriva ierarhiei bisericești. Iar asta nu-i firesc, fiindcă nu e canonic.

Păr. Popescu-Mălăești vorbește în vânt când zice, că proiectul de lege urmărește «anihilarea învățământului superior din Facultăți». Proiectul nu se ocupă de Facultăți, pentrucă ele, funcționând în angrenajul universitar, stau sub altă conducere decât a autorității bisericești.

Păr. Popescu-Mălăești cere ca legea să mai fie studiată (probabil încă vr'o 10—20 de ani) și să fie consultate «corporațiile interesate (Facultățile, Academiile, Seminariile teologice și Asociația generală a preoțimii din țară»), uitând, că toate aceste corporații *au fost* consultate, chiar în mai multe rânduri, și în multe privințe s'a și ținut seamă de opiniile lor.

Protestul grupului de preoți din Capitală, (Cine l-a autorizat să compromită Asociația Generală a Clerului?) este și mai ciudat. Câțiva preoți din București protestează anume împotriva proiectului de lege, pentru motivul că el «traduce în articolele sale sugestiile Mitropoliei din Ardeal, cari nu sunt autonomiste, ci separatiste față de stat». Dacă motivarea ar cuprinde un simplu neadevăr, ne-am încumeta să-l rectificăm frățește. Ea este însă ceva mai mult: o necuviință. Iar la necuviințe nu răspundem.

Legea pare a fi intrat deci într'o fază de nouă zăbavă. Nu pentru multă vreme însă, căci o comisie nouă revizuește și la

toamnă, probabil, proiectul de lege va ajunge din nou în Parlament. Fără modificări esenţiale. Pentrucă modificări esenţiale nu i se pot aduce. Indeosebi Păr. Popescu-Mălăeşti să fie sigur, că Articolul 1 din proiectul de lege va fi menţinut: «Şcoalele pentru formarea clerului ortodox român stau sub conducerea bisericii ortodoxe române». Asta înseamnă: sub conducerea sf. Sinod. Pentrucă — vorba (citată) a părintelui Galaction — «unde este episcopul acolo este biserica». Dar numai atâta. Restul — «est modus in rebus» — e poezie. Frumoasă, dar poezie. Pentrucă «Puterea şi maiestatea episcopală» nu «porneşte de jos, din taina pământului umed şi negru», ori nu numai de acolo, ci ea coboară mai ales de sus, din taina Cerului. Chiar dacă nu-i democratic.

Aşa, e ortodox. Şi mai ales când e vorba de învăţământul sacru, problema nu se reduce la formula democraţie cu orice preţ, ci la ortodoxie cu orice preţ.

De altfel nici adevărata democraţie preoţească nu-şi revendică drepturile episcopatului. Asta o face numai părintele Popescu Mălăeşti, cu câţiva prietini din capitală. Pentru care pricină nici nu se poate vorbi de două tabere: una a vlădicilor şi alta a armatelor preoţeşti. Constatarea «prăpastiei» dintre ierarhia înaltă şi cler este o simplă iluzie — obsedantă pentru unii şi păgubitoare pentru toţi.

E o iluzie care ar trebui să înceteze, fiindcă popularizarea ei prin insistenţe obsedante nu slujeşte, ci strică Bisericii. Ar fi vremea deci, să intre în conştiinţa fiecărui fiu devotat al sfintei noastre Biserici vorba veche şi'nţeleaptă: De strigis, quae non sunt, nulla quaestio...

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

MEMORIUL

P. S. Arhiereu VASILE, vicarul Mitropoliei Ardealului, către Sf. Sinod în chestia instrucţiei religioase în şcoale.

IV. Invăţământul profesional

Instrucţia şi educaţia religioasă în învăţământul profesional este complect desorganizată.

Legea asupra învăţământului profesional din 1899 [33] în vigoare şi astăzi, la *învăţământul comercial* nu prevede între materiile de învăţământ religiunea, nici în şcoalele *elementare* de comerţ, nici în şcoalele comerciale *superioare*, nici la cursurile de *ucenici* comerciali. De fapt pe teritorul vechiului regat nici nu se predă, nici astăzi, religiunea, în aceste categorii de şcoale.

In Ardeal, unde există o tradiţiune în privinţa aceasta înainte de Unire, s'a introdus religiunea în şcoalele comerciale cu o oră pe săptămână de fiecare clasă, în baza ordinului Ministerului Instrucţiunii Nr. 129556/1925. Programă analitică autorizată de Sf. Sinod nu este, ci profesorii de religie se orientează după programa religiunii din şcoalele secundare.

La învăţământul profesional al meseriilor, legea menţionată, prevede *noţiuni de religie* în *şcoalele elementare de meserii* [33] *nu* însă în *şcoalele superioare de meserii* şi la *cursurile de ucenici*.

Dar regulamentul şcoalelor elementare de meserii din 12 Martie 1904, nu mai are religiunea la învăţământul teoretic, ci în locul ei sunt lecturi folositoare privitoare la educaţia morală etc. [34]

O corectură în bine s'a făcut prin Programa analitică pentru învăţământul teoretic în şcoalele *inferioare* de meserii, [35] care susţine religiunea cu câte o oră pe săptămână în cl. I şi a II, însă cu un material comprimat, mai mult de istorie bisericească, decât de doctrină şi morală creştină.

In Ardeal, în *şcoalele de ucenici* industriali, religiunea se predă în o oră pe săptămână, cu ocaziunea cursurilor de Dumineca: [36] însă fără programă analitică autorizată.

Invăţământul *menajer*, cuprinde la învăţământul *teoretic* şi religia, redusă însă la explicarea evangheliilor [37] însă numai la *secţia elementară*, nu şi la *secţia normală*.

Dar chiar în şcoalele profesionale, unde se face instrucţie şi educaţie religioasă, aceasta nu se poate bucura de consideraţia ce o merită după importanţa ce o are pentru vieaţa comercianţilor şi industriaşilor creştini, pentrucă ordinul ministerial — direcţia generală a învăţământului profesional — Nr. 111903 din 1929 consideră religiunea ca *obiect facultativ*, iar notele la acest obiect *fără nici o înrâurire asupra situaţiei şcolare a elevilor*, deci nu intră în calculul mediei generale.

Concluzia ce se impune, este, că învăţământul religios în şcoalele profesionale trebue organizat din temelie şi provăzut cu programe analitice corăspunzătoare menirii acestor şcoale şi importanţei ce au avut-o, şi o au şi astăzi clasele sociale ale negustorilor, industriaşilor şi meseriaşilor în vieaţa noastră bisericească şi socială. In această problemă Biserica trebue să-şi impună punctul său de vedere în vieaţa şcolară de astăzi, precum şi în legile de organizare a învăţământului profesional ce se proiectează, şi să i ducă la triumf în contra ideologiei acreştine, care vrea să înstrăineze aceste clase de Dumnezeu şi de Biserica noastră străbună.

Invăţământul agricol şi casnic a fost organizat prin legea din 1929. [38]

Această lege nu prevede între materiile de cultură generală religiunea, nici la învăţământul agricol, nici de economie casnică, ci spune în general într'un alineat dela articolele cari statoresc materiile de învăţământ: «Instrucţiunea şi educaţia religioasă o va face preotul sau preoţii de confesiunea cărora aparţin elevii şcoalei». [39]

Regulamentul de aplicare al legii nu mi-l'am putut câştiga, astfel nu cunosc timpul de instrucţiune rezervat religiunii pe clase.

Pregătirea Programei analitice e în căderea Sf. Sinod.

*

Sfânt Sinod!

Una dintre problemele cele mai arzătoare din ziua de astăzi a Sfintei noastre Biserici este: să organizeze frontul sufletelor creştine împotriva degenerării ce se apropie cu paşi repezi din răsărit. Arma defensivă cea mai redutabilă în contra bolşevismului anticreştin, materialist şi ateu şi a tuturor curentelor sociale înrudite cu el, este *înălţarea şi intensificarea educaţiei şi instrucţiei religioase creştine*, în şcoale, în biserici şi pretutindenea.

In scopul acesta, bazat pe cele constatate în acest memoriu şi pe experienţa zilelor ce le trăim, în cele ce urmează supun discuţiei Sfântului Sinod o serie de idei şi propuneri, privitoare la adâncirea educaţiei creştineşti şi intensificarea instrucţiei religioase în şcoalele noastre primare şi secundare de toate gradele, a căror realizare o cred necesară întăririi frontului sufletesc creştin şi o garanţie pentru izbânda creştinismului în lupta angajată cu Anticrist şi chiar pentru consolidarea idealului nostru naţional.

In general:

Sfântul Sinod să organizeze un control serios asupra educaţiei şi instrucţiei religioase în şcoalele de toate gradele, fie prin Chiriarhii, fie printr'un serviciu de control propriu, independent de Chiriarhii.

In special:

I. Invăţământul primar

A) Şcoalele de copii mici: Şcolarii să fie conduşi la biserică în Dumineci şi sărbători, cu excepţiunea lunilor de iarnă.

B) Şcoalele primare:

1. Scopul utilitar al acestor şcoale să fie corectat, aşezându-se temelia lor pe formarea caracterului religios, moral şi naţional.

2. Instrucţia să se înceapă cu rugăciune şi să se încheie tot cu rugăciune.

3. Păreţii salelor de învăţământ să fie împodobiţi şi cu icoane religioase.

4. La instrucţia religioasă să colaboreze şi preoţii în cel puţin două ore pe săptămână.

5. Elevii să fie conduşi regulat la biserică în Dumineci şi sărbători, şi să cânte răspunsurile liturgice şi cetească apostolul. In postul Naşterii şi al Invierii Domnului să fie spovediţi şi împărtăşiţi cu Sf. Taine.

6. La şcoalele ortodoxe ori cu majorităţi ortodoxe să fie numiţi numai învăţători de credinţa ortodoxă.

7. Invăţământul religios să se facă după manuale aprobate de Sf. Sinod.

[32] Sancţionată prin I. D. R. R. Nr. 3080 din 19 August 1901.

[33] Art. 28.

[34] Art. 15.

[35] Min. Instrucţiunii 1926.

[36] Regulamentul şcoalelor de ucenici industriali, Min. Instrucţiunii, Directoratul gen. Cluj Nr. 20830/1922 Art. 7.

[37] Legea învăţământului menajer din 1913, Art. 2; Regulamentul şcoalelor de menaj urbane, aprobat prin I. D. R. Nr. 5145 din 30 Iulie 1913 Art. 2.

[38] Legea pentru organizarea învăţământului agricol şi casnic de gradul I şi II şi de popularizare, promulgată în 2 August 1929, Monitorul Oficial Nr. 169.

[39] Art. 46, 54, 61.

FOIŞOARA

Din nou

îmi tremură rugăciuni pe buzele arse de patimi. Bucuros mi-le pândeşti, Stăpâne, din umbra plopilor calde, din pragul furtunii de vară, din freamătul îndurerat al codrilor toamnatici şi din mireasma florilor smerite.

Un chivt de durere e rugăciunea mea mută cu adâncuri nepătrunse de muritori. Imi pare a ti fiul perdut, în care renasc legile firii. Fericirea senzaţiilor învierii mă covârşeşte.

Sufletul meu prins în volbura patimilor a fost vânturat cum vântură toamna frunzişul codrilor. Vameşi şi farisei, precupeţi fără suflet mi-au strâns hârburile fiinţei mele şi şi-au bătut joc de ele în şatra lumii fugare.

M'am trezit frânt şi umilit, în ungherele gunoaielor, unde mă aruncară fariseii şi vameşii înfrăţiţi la orgii sălbatice, şi precupeţii neamului puşi în fruntea bucatelor. Şi acolo cu glas înăbuşit am chemat numele tău, Stăpâne. Desnădejdea îmi frângea mâinile şi inima zdrobită cerşea mila ta să-mi mirue vederea ochilor pentru a găsi din nou drumul copilăriei nevinovate, al credinţei fragede şi curate.

Acolo, în mijlocul dispreţului şi al batjocurei, plângând m'am rugat ţie să-mi sfinţeşti inima şi gândul, negre de otrava păcatului. Doar au fost asemenea casei părăsite din marginea satului, sălaş de hoţi şi nelegiuiţi. Lepra atinsese toate simţirile mele şi înflorarea bucuriilor nu venea spre ele, par'că ar fi fost Iov pe gunoaele de din afara de zidurile cetăţii.

Mila ta, Stăpâne, mi a sfinţit desnădejdea durerilor şi m'am renăscut asemenea lui Iov, uns cu mirul curăţeniei. Cu roua pocăinţii m'am spălat de batjocura ruşinei şi ranele păcatelor mi se vindecă, iar frumuseţa cea dintâi mă îmbracă întru podoabă.

O credinţă luminoasă se ţese în zarea sufletului, că n'am dreptul să mă risipesc ca ţărâna drumurilor şi nici farisei şi vameşi să mă vândă în murdăria şatrelor de precupeţi, ci numai tu Stăpâne, fiindcă sunt vasul tău.

Z. SANDU.

Anuarul academiei teol. „Andreiane“ ort. rom. din Sibiu 1929—1930

Anuarele sânt, în general, oglinda activităţii, tabloul rezumativ al muncii săvârşite cu dărnicie apostolică în decursul unui an şcolar. Pe lângă înşirarea datelor, care sânt de valoare efemeră, anuarele bune conţin şi probleme ce arată înălţimea gândirii şi spiritul de muncă din cuprinsul şcolii respective. Sânt, prin urmare, certificatul pe care şi-l dau profesorii în frunte cu directorul şcoalei la finea fiecărui an.

Privit în lumina acestei judecăţi, anuarul academiei teologice «Andreiane» ort. rom. din Sibiu, anul şcolar 1929—30, prezintă o deosebită însemnătate.

Mai anii trecuţi, cu ocazia încheerii unui an şcolar la această academie, I. P. S. Sa Mitropolitul *Dr. Nicolae Bălan* se adresa profesorilor cam cu aceste cuvinte: Dovedindu-se în anii aceştia de după războiu că oamenilor de conducere şi în special preotului, ise cere o pregătire mai temeinică şi o cultură mai vastă, s'a ridicat seminarul la grad de academie, adaugându-se încă un an de muncă şi de pregătire celor trei ani pe cari i-a avut seminarul. Se cuvine deci, domnilor profesori, să ridicaţi şi dvoastră criteriile de judecată şi de apreciere şi atunci şcoala va fi desigur pe drumul progresului.

Că profesorii au înţeles ace

Nr. 6653. (49) 1—3

Concurs

pentru primirea elevilor la şcoala ort.-rom. de cântăreţi din Sibiu.

Pentru primirea elevilor la şcoala de cântăreţi pe anul şcolar 1930/31 se publică concurs.

Ceice doresc să fie primiţi la această şcoală, vor avea să-şi înainteze cererile lor Direcţiunii şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Carte de botez şi certificat de naştere.

2. Certificat şcolar.

3. Certificat de moralitate şi recomandare dela parohul local.

4. Certificat medical, dovedind că nu sufere petentele de boli contagioase şi că nu are alte defecte corporale.

Examenele de primire se ţin în 28 şi 29 Septemvre. Pot fi primiţi români ortodocşi de 18 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 25 ani, cari au absolvat şcoala primară şi au prestat examenul de primire.

Elevii primiţi vor fi obligaţi să aducă cu sine: două rânduri de schimburi şi haine de pat: saltea sau străjac, ţol, perină şi cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură, şi ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor solvi următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 10 000 anual, rata primă cu Lei 4000, rata II. Lei 3000 la Crăciun, ear rata din urmă de Lei 3000 la Paşti.

Cursurile se vor începe la 1 Octomvrie a. c.

Cursul durează 2 ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea cursului şi după examene se eliberează diplomă de cantor.

Cererile întrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 3 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort.-rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Târnavei, Diciosânmărtin.

Nr. 390/1930. (55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. (treia) **Bernadia**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt:

1. Salar dela Stat conform calificaţiei.

2. Sesiune parohială 30 jug. cat. pământ cl. I. arător şi fânaţ.

3. Stola conform hotărârei adunării protopopeşti.

In lipsă de case parohiale, viitorul preot se va îngriji de locuinţă din al său.

Parohia este situată pe linia C. F. R. Blaj-Praid cu haltă în loc, linie de autobuse Dumbrăveni-Diciosânmărtin.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile împreună cu documentele, conform normelor în vigoare, acestui oficiu protopopesc şi au a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Diciosânmărtin, la 1 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Petru Medeşan
adm. prot.

Nr. 6244. (51) 1—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, este vacant un post de **econom**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preotească.
4. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Economul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 3250, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 6647/1930 (50) 1—3

Concurs

Pentru furnizarea de carne, unsoare şi pâine, toate de prima calitate, pe seama Academiei teologice, Seminarului teologic, Şcoalei de cântăreţi, Internatul arhidicezan şi Orfelinatul arhidiecezan, pe anul şcolar 1930/31 se publică concurs.

Odată cu aceasta se publică concurs şi pentru furnizarea a 7½ vagoane grâu de prima calitate, precum şi separat pentru coptul pâinii pe seama instituţiunilor mai sus amintite, pentru cazul că se va pune la dispoziţia brutarului făina necesară la coptul pâinii.

Ofertanţii vor înainta ofertele Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu *până la 15 August a. c.*

Condiţiunile se pot vedea zilnic în biroul administraţiei bunurilor arhidiecezane în Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 210/1930 (48) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Baştea**, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială de 9 jug. cad., fânaţ şi arătură.

3. Birul parohial obişnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.

4. Venitele stolare, statorite şi aproabate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Publicaţiune

Biserica ortodoxă, română din **Laslea Mare**, plasa **Daneş**, jud. **Târnava-Mare**, vinde pe calea licitaţiei publice **360 stânjini lemne de fag şi carpen**. Licitaţia se va ţinea în *27 August a. c. la 2 ore p. m.*

Pădurea este situată la o depărtare de 6 km. de gara Daneş. Ceice doresc a le cumpăra, să se adreseze la oficiul parohial ort. rom. din Laslea. Desluşiri dă oficiul parohial în fiecare zi între orele 12—2 p. m. (88) 1—3

Laslea, la 8 Iulie 1930.

(33) 1—3 **Gheorghe Şerban**
paroh.

Nr. 176/1930 prot. (45) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III (a treia) **Feleag**, din protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.

2. Casă parohială cu dependinţele economice şi grădină de legume.

3. Sesiune parohială veche în mărime de 6 jug. 1400 st. □ arător şi fânaţ.

4. Sesiune parohială nouă 11 jug. primită provizor, iar când se va da definitiv, aceea ce se va da.

5. ½ ferdelă porumb sfărmit dela fiecare fum.

6. 5 stânjini lemne de foc.

7. Stola uzitată.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Sighişoara, provăzute cu documentele necesare, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Sighişoara, la 15 Mai 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român din Sighişoara în înţelegere cu Consiliul parohial din Feleag.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 360/1930. (38) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Velţ**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în «Telegraful Român».

Venitele preoţeşti:

1. Sesiunea parohială 24 jug. arător şi fânaţ cl. I.

2. Două sorţi lemne de foc (12—14 cară) din pădurea comunală gratuit.

3. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.

4. Stola usitată.

5. Salar dela stat.

Parohia este lângă băile Basna departe 4 km. şi de linia autobus Mediaş-Diciosânmărtin 1 km.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele, conform normelor în vigoare, oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin jud. Târnava-mică, şi a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Diciosânmărtin, la 21 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Petru Medeşanu
adm. protopopesc.

Nr. 406/1930. (43) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Noul săsesc** cu filia **Roandola**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela Stat.
2. Stola obişnuită.
3. 8 (opt) jugăre pământ, arător şi fânaţ — sesiune veche — 6 (şase) jugăre pământ din reforma agrară; iar în filia Roandola 5 jug. 800 st. □ de prima calitate.
4. Dela fiecare familie 1 (una) ferdelă porumb, dela văduvi pe jumătate.
5. 4 (patru) stânjini lemne pentru foc din pădurea Bisericii aduse în curtea parohială.
6. Casa parohială deplin corăspunzătoare cu toate supraedificatele economice, precum şi intravilanul vechi şi nou ca grădină de zarzavat.
7. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului în comună.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi trimite petiţiile însoţite de documentele prescrise în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan, şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 20 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari în înţelegere cu Consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm. prot.

Nr. 404/1930. (36) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. III-a **Şmig**, protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venite împreunate cu acest post: ½ (jumătate) din venitul parohial şi sesia parohială constătătoare din 30 jugăre pământ bun arător şi fânaţ, şi ½ jugăr grădină.

Până când se va întregi salarul dela stat, viitorul capelan va primi echivalentul salariului dela preotul neputincios.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi a-şi înainta cererile, cu documentele prescrise, în terminul legal subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Parohia se află la o distanţă de 4 km. de gara Aţăl.

Biertan, la 20 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari, în înţelegere cu Consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 3673/1930 (46) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea catedrei de religie ort. la şcoalele secundare confesionale din **Blaj**, se publică concurs de 30 zile, învitându-se ceice doresc a ocupa această catedră, să înainteze Consiliului arhiepiscopesc documentele, prescrise de lege. Salarul se plăteşte dela Stat şi este egal cu salarul profesorilor de religie în învăţământul secundar de Stat.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc, ca senat şcolar ţinută la 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 6552 Şcol. (86) 1—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu.

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1930—31 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1929/30 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulător la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1930/31 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2, şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fii: pentru fii de preoţi Lei 10,000, pentru copiii mirenilor Lei 12,000 pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statorî de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 cească pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare, nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în internat, să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc dela 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 372/1930. (37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Porumbacul de jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc din 26 Noemvrie 1929, Nr. 10156/1929, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea cimiterului bisericii.

3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.

4. Grădina espropiată dela stat de 500 □.

5. Venitele stolare usitate în parohiă.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu), până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Incât nici la acest concurs n'ar concura candidaţi cu calificaţiune de clasa I-a, se vor admite la acest post şi candidaţi cu calificaţiune de cl. III.

Avrig, 25 Aprilie, 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Direcţiunea Şcoalei Normale de fete „Andrei Şaguna", Sibiu.

Nr. 133/1930 (32) 1—3

Anunţ

La şcoala normală secţia de fete este vacant postul de econoamă cu data de 1 August a. c. Locuinţa şi întreţinerea în natură, salar Lei 2809. Cererile se înaintează pe adresa şcoalei până la 25 Iulie a. c.

Sibiu, 5 Iulie 1930.

Direcţiunea
Maria Dr. Petrovan.

Nr. 6939/1930. (52) 1—3

Concurs

Pentru întregirea catedrelor de *Teologie morală şi Teologia practică la Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu*, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

De la concurenţi se cere să fie absolvenţi ai unei Facultăţi teologice ortodoxe şi doctori în teologie.

Beneficiul împreunat cu acest post este: salar de bază 2200 lei lunar, plus accesoriile cuvenite.

Cererile de concurs sânt a se înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român de Alba Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de botez, 2. Diploma de doctor în teologie, 3. Certificat despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare până azi, 4. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 175/1930 prot. (41) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa treia **Cristur**, din protopopiatul Sighişoarei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele, pe lângă congruă, sânt din parohie următoarele:

a) Stola obişnuită.

b) Dela fiecare familie un decalitru grâu pe an sau valoarea de pe piaţă în bani.

c) Până la zidirea casei parohiale va folosi cele 15 (cincisprezece) jugăre fânaţ de pe hotarul comunei Beteşti ca indemnizaţie de chirie.

d) Folosinţa pământului acordat de reforma agrară ca sesiune parohială, care în prezent este în mărime de 20 jugăre, în folosinţă provizorie, pământ calitatea I, pe şes, arândă anuală 3000 Lei de jugăr, în mijlociu.

In parohie nu este nici biserică, nici casă parohială. Se aşteaptă dela viitorul preot hărnicia de lipsă pentru strângerea capitalelor necesare la edificarea acestora.

Alesul e ţinut a obţinea numirea de profesor de Religie la şcoala normală de stat din localitate.

Concurenţii îndreptăţiţi îşi vor înainta în termen petiţiile provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc ortodox din Sighişoara şi se vor prezenta şi în parohie.

Sighişoara, la 15 Mai 1930.

Oficiul protopopesc ortodox din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Cristur.

Emilian Stoica
protopop.

Spitalul de Boli Mintale, Sibiu

Nr. 1542—1930. (34) 1—3

Publicaţiune

1. Se caută pentru Spitalul de boli mintale Sibiu un **grădinar pentru legumărit şi florărie.**

2. O cantitate de 450 măji m. fân pentru vaci.

3. Un vier de Bazna.

Ofertele vor fi înaintate în timp de 8 zile.

Medic primar
Director

Nr. 6245/1930. (53) 1—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă „Andreiană" din Sibiu, este vacant un post de **spiritual**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 8180, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 6966 Epitr. 1930 (54) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **îngrijitor** la Mănăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus se publică concurs cu termin de 30 zile.

Retribuţiunile sânt 2500 Lei lunar şi locuinţă în natură.

Concurenţii vor trebui să fie ortodocşi, liberaţi de armată şi absolvenţi ai şcolii primare; vor fi preferiţi cântăreţii bisericeşti.

Cererile vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la *15 August a. c.* însoţite de următoarele acte:

1. Certificat de naştere şi botez.
2. Certificat de studii.
3. Certificat de moralitate dela of. parohial şi primărie.
4. Alte certificate recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa economică a consiliului arhiepiscopesc din 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 196/1930. (42) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Bârcea-mică**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat: sesiune parohială 12½ jug. catastrale pământ arabil; dela 40 familii câte 1 ferdelă cucuruz smicurat; stola obicinuită în protopopiat.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 22 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ort.-român al tractului Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Anul LXXVIII Sibiu, 26 Iulie 1930 Nr. 55—56

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Inserțiunile ...rației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

La mormântul Regelui Ferdinand I

Au trecut trei ani dela ziua de jale, 20 Iulie 1927, când s'a stâns din viață gloriosul înfăptuitor al idealului nostru național.

Intreaga țară, cu inimă cucernică, s'a plecat la trista aniversare, a treia, din Sâmbăta trecută, când în jurul mormântului *dela Curtea de Argeș*, unde își doarme somnul de veci primul rege al tuturor românilor, s'au întrunit, cu pioasă venerație, urmașii îndurerați, în frunte, de astădată, cu *M. S. Regele Carol II*, pentru a aduce memoriei marelui dispărut prinosul lor de veșnică și adâncă recunoștință.

Fie ca, sub domnia fiului iubit, țara să înainteze tot mai mult, croindu-și din mila Domnului drumuri nouă de înflorire și strălucire!

*

Parastasul dela Curtea de Argeș: Sâmbătă dimineața, cu prilejul împlinirii a 3 ani dela săvârșirea din viață a marelui rege Ferdinand, un serviciu divin s'a oficiat la catedrala episcopală din Curtea de Argeș, unde odihnesc rămășițele pământești ale suveranului întregitor de neam.

Trenul special cu membrii guvernului și cu invitații a sosit în gara Curtea de Argeș la ora 10 dimineața. Invitații au plecat apoi spre biserica episcopală.

La ora 10 jumătate trenul regal, a fost tras la peron în sunetul imnului regal.

Din vagonul regal descind: Maiestatea Sa Regina Maria, M. Sa Regele Carol II, Maiestatea Sa Elena, A. S. R. Principesa Ileana, A. S. R. Principele Nicolae.

In catedrală au luat parte: Familia regală, membrii guvernului, II. PP. SS. LL. Patriarhul Miron, Mitropoliții Nicolae al Ardealului și Gurie al Basarabiei, PP. SS. LL. Gherontie al Tomisului, Lucian al Romanului, Cosma al Dunării de jos, Ghenadie al Buzăului, Grigorie al Aradului, Ioan Stroia, episcopul militar, ș. a.

Serviciul divin a fost celebrat de către II. PP. SS. LL. Patriarhul Miron, Mitropoliții Nicolae al Ardealului și Gurie al Basarabiei.

Răspunsurile au fost date de corul seminarului episcopal din Curtea de Argeș.

Serviciul divin a luat sfârșit la ora 11 jumătate.

Lespedea funerară a regelui Ferdinand a fost acoperită de o profuziune de flori.

In tot parcursul, dela ieșirea din catedrală până la gară, M. S. Regele Carol al II-lea a fost aclamat frenetic de către mulțimea sătenilor și orășenilor aflați la Curtea de Argeș.

*

In aceeaș zi s'au ținut parastase pentru Regele Ferdinand în toate sfintele noastre biserici din țară.

In catedrala mitropoliei din *Sibiu*, serviciul religios a fost săvârșit de P. S. Sa Arhiereul Vicar arhiepiscopesc *Vasile* cu asistența preoțimii locale.

Au participat la solemnitate reprezentanții tuturor autorităților civile și militare, și alți numeroși credincioși.

SUBSECRETARUL DE STAT dela interne, Al. C. Angelescu, a fost Luni victima unui mișelesc atentat. Primind în biroul său, o delegație de studenți macedoneni, unul dintr'înșii a tras 5 focuri de revolver în subsecretarul de stat, rănindu-l destul de grav. Osândim cu toată energia acest mijloc balcanic de a-și face «dreptate», și dorim activului subsecretar însănătoșire grabnică.

Duh de propagandă

Este uimitoare îndrăzneala de propagandă în lumea curentelor anarhice sau sectante, cu nuanțele lor sociale și religioase. Nu se lasă neîncercată, în această lume, nici o cale, pe care s'ar putea ajunge la țântă. In convorbiri, în presă, în adunări, prin mijloace permise și nepermise, își caută drum de respândire a programelor, în slujba cărora s'au angajat oameni devotați și convinși cu toată ființa lor trupească și sufletească. Dați afară pe ușă, intră pe fereastră. Descoperiți într'o parte, apucă într'alta, și nu se dau bătuți niciodată cu una cu două.

Asistăm astfel la luptă crâncenă, pornită între spiritul radical și revoluționar, și între spiritul conservator, ce ține continuitatea de acțiune și gândire cu trecutul.

Biserica noastră, și peste tot creștinismul, este încleștat în această luptă aspră...

Dar, în fața dușmanului care lucrează și amenință, este prea slabă rezistența ce se desfășoară în fața atacurilor deslănțuite din partea opusă. Dacă nu sântem tocmai leneși, sântem însă destul

---

FOIȘOARA

Vechile biserici de peatră românești din jud. Hunedoara, de V. Vătășianu

Situația noastră de odinioară, a românilor ardeleni, nu ni-a permis să facem lumină asupra trecutului nostru național și creștin. Adevărul a fost totdeauna pervertit, și asupritorii scoteau concluziuni favorabile lor și defavorabile nouă.

A venit însă vremea, când minciuna nu mai poate fi prezentată drept adevăr și când putem și avem toată datoria să facem ca trecutul nostru să fie cunoscut și apreciat în toate aspectele lui. Nădăjduim, că această cunoaștere ne-ar face, cel puțin, să fim mai mândri de ceeace este creație original românească și realizare a sufletului ortodox. Cunoscând am prețui, și prețuind, am fi mai stăruitori întru apărarea drepturilor și recâștigarea bunurilor ce ni s'au luat prin teroare.

Cartea dlui V. Vătășianu este o contribuție prețioasă, care încearcă să facă lumină asupra vremilor trecute, studiindu-le dintr'un anumit punct de vedere. In urma lecturilor multe, și mai ales în urma excursiilor și cercetărilor ce le-a făcut personal prin județul Hunedoara, prezintă un studiu împodobit cu multe amănunte despre bisericile vechi de peatră din acest județ.

Intr'un volum, de peste două sute pagini, descrie, clasifică și arată importanța artistică și culturală a acestor prețioase monumente naționale. Pentru o mai ușoară studiere, împarte monumentele în trei grupuri: «unul cu caractere longitudinale de-a lungul unei axe principale, orientate dela apus spre răsărit; altul, central, dominat de spațiul desvoltat din mijlocul navei, și al treilea, mixt, prezentând la aparență caracterele timpului central, dar aparținând, în structura și concepția lui intimă, tipului longitudinal».

Pentru fiecare din aceste trei grupuri, autorul prezintă schițele și clișeele bisericilor respective, însoțite de bogate comentarii și lămuriri. Așa, pentru tipul longitudinal prezintă biserica ortodoxă din Strei, biserica din Bârsău, Ostrovul-mare, Ribița, Ciula-mare, Strei-Sân-Georgiu etc. Pentru tipul mixt arată biserica din Denșuș, ear pentru tipul central, biserica din Gura-Sada și biserica mănăstirii Prislop.

Valoarea acestor monumente e și mai mare, dacă avem în vedere că ele sânt expresia unui crez religios, și nici decum nu sânt clădiri isvorâte din porniri luxoase sau de altă natură.

Studiul dlui V. Vătășianu ne face să pricepem și să admitem că în secolii XIII—XV-lea în Ardeal, și mai ales în țara Hațegului, a fost un focar de cultură ortodoxă românească, nebănuit până în prezent. Arată apoi, că și din punct de vedere arhitectonic, neamul românesc de dincoace și de dincolo de Carpați a prezentat omogenitate nediscutabilă. Acest studiu mai arată că neamul românesc n'a fost în situația numai de a împrumuta și a asimila curente și influențe străine, ci a conceput și a realizat o artă arhitectonică originală indigenă. «Grație bisericilor, de tip longitudinal, ajungem să cunoaștem tipul străvechi de biserică românească, clădită din lemn», deci și din acest punct de vedere monumentele de peatră existente sânt de valoare neprețuită.

Studiul dlui Vătășianu, prin obiectivitatea sa științifică, va fi prețios document și totodată bogat izvor de orientare pentru viitoarele lucrări ce se vor face în domeniul artei arhitectonice din trecutul neamului românesc.

de timizi, — în timp ce potrivnicii operează cu îndrăzneală şi stăruinţă. Se apără, şi atacă. Noi abea dacă ne apărăm sfios. Continuând aşa, vom ajunge să adeverim profeţia, că la sfârşitul veacurilor credinţa va fi absentă de pe pământ.

Ne lipseşte spiritul de propagandă, de mai mult curaj, de mai multă mişcare şi tenacitate în răspândirea adevărurilor creştine.

Isus, Domnul nostru, era şi călător. Tot crâmpeiul Său de viaţă pământească, a fost o călătorie, — cutreerând ţara sfântă şi sămănând între oameni cuvântul adevărului mântuitor. Acest fapt, la despărţirea Lui vremelnică de noi, l-a pecetluit pentru totdeauna prin dispoziţia testamentară lăsată urmaşilor prin cuvintele: Mergeţi în toată lumea şi propoveduiţi Evanghelia la toată făptura.

Sfinţii Apostoli s'au conformat acestui mesaj ceresc. Plecând din Ierusalim şi răspândindu-se în cele patru colţuri ale pământului, — spre India şi Spania, spre Scoţia şi Egipt, — au dus în toate părţile lumii solia împărăţiei lui Dumnezeu. N'au avut nici ei cetate stătătoare pe pământ, ci au călătorit, aprinşi de flacăra misiunii sfinte. Şi — au triumfat.

Călătoria lor era mijlocul de propagandă a creştinului, — şi astăzi este sângele şi semnul vieţii. Organismul care nu se mişcă, e supus peirii.

Pentru a trăi şi a se fructifica, viaţa religioasă şi cugetările creştine din concepţia bisericii despre lume şi viaţă, trebue mai pe sus de toate să circuleze cu mai multă tărie, trebue scoase din starea de inerţie, însufleţite şi puse în mişcare în viaţa individuală a oamenilor şi în cea colectivă a satelor şi oraşelor.

Curaj, stăruinţă, tenacitate, mişcare, — cu un cuvânt *duh viu* de propagandă activă şi intensă a adevărului evanghelic, făcută de preotul convins şi devotat chemării sale, de vrednicul călător (cel puţin în parohie), de agentul de propagandă creştină, sau, cu alte cuvinte, de — *misionar*.

Creştinismul şi biserica sa va trăi prin intensitatea cu care reprezentanţii săi vor relua şi utiliza acest esenţial factor de răspândire şi valorizare a capitalului său moral şi spiritual: propaganda apostolică.

Pr. *Il V. Felea.*

In turneu prin ţară

— La Brad, în Zarand —

Conform invitării făcute, în seara zilei de 28 Iunie au sosit în Brad 36 studenţi ai Academiei teologice ort. rom. Andreiane din Sibiu, pentru concertul anunţat pe 29 Iunie, ziua Sfinţilor Ap. Petru şi Pavel.

La Sf. Liturgie, corul teologilor a executat frumoasele noastre cântări bisericeşti într'un mod mai pe sus de orce laudă.

Seara urmând concertul, am ascultat admirabilele compoziţii, de cuprins religios şi naţional, dirijate cu toată arta de dl prof. Nic. Oancea.

După terminarea programului a vorbit cu înălţător efect dl Nic. Colan, rectorul Academiei, relevând că, dacă e adevărat că ţinutul Zarandului cuprinde comori pământeşti, tot atât de adevărat e că are şi rari comori sufleteşti. Constată că aici se munceşte bine pentru pregătirea sufletească a credincioşilor, şi termină mulţămind numerosului public pentru entuziasta primire făcută, de toţi zărăndenii, corului nostru dela Sibiu.

P. C. protopop al Zarandului, păr. I. Indrei, ţine să mulţumească atât conducătorilor, cât şi studenţilor pentru zelul cum s'au achitat, în acest turneu de propagandă religioasă-culturală.

In aceeaş zi de Duminecă, oaspeţii noştri au cercetat mormintele eroilor dela Ţebea, ear la mormântul lui Avram Iancu s'a cântat o arie naţională şi «Veşnica lui pomenire».

S'au vizitat apoi băile de sulfur dela Vaţa.

Luni, în 30 Iunie a. c., în drum spre Abrud, s'au vizitat uzinele de aur ale fostei Societăţi miniere Ruda «12 apostoli», azi Soc. «Mica» din Bucureşti.

După-ce timp de aproape două ore, s'au cercetat atelierele, sub conducerea dlui ing. Minovici, care a dat lămuririle necesare, corul teologilor, în liniştea de câteva minute a motoarelor, a executat în interiorul uzinelor: «Pre Tine Te lăudăm», şi Marşul Eroilor. Muncitorii prezenţi, la auzul cântării bisericeşti, îşi împreunară mânile la piept, şi făcându-şi semnul sfintei Cruci, au ascultat cu toată evlavia glasul cântăreţilor. După sgomotul infernal al zecilor de maşinării, în sufletele lor s'a coborât pacea şi mângăierea creştinească; — în curând apoi motoarele au intrat earăş în funcţiune şi viaţa în uzină şi-a reluat cursul zilnic.

După vizitarea uzinelor, direcţiunea societăţii a dat o mică gustare excursioniştilor în localul casinei; cu această ocaziune dl ing. Minovici, în numele direcţiunii, a dăruit, ca aducere aminte pentru frumoasele clipe petrecute aici, două stufe frumoase de aur: una dlui Colan, alta dlui Oancea. Şi aici studenţii au executat mai multe cântece. Sosind dnii directori Sieber şi Ambrus, s'au întreţinut câtva timp cu cei prezenţi. Tuturor li-a mulţumit dl rector Colan, pentru dragostea arătată.

După aceasta corul şi-a continuat drumul către Abrud. —

Dorinţa celor localnici e să fie cercetaţi mai des: sânt 20 de ani de când corul teologilor din Sibiu n'a mai fost în aceste părţi ale ţării.

Celor ce ne-au cercetat, le urăm mult spor la lucrul început, şi la — revedere!

Pr. *Alex. Fugătă.*

Concurs. Uniunea intelectuală română, dorind a contribui la cercetarea ştiinţifică asupra desvoltării vieţii româneşti, deschide o serie de concursuri cu premii. Cel dintâi va privi Ardealul, al cărui subiect este: *Tradiţii, obiceiuri ardelene; sat, casă, biserică.* Premiul va fi de *30,000 lei.* Lucrarea trebue să cuprindă între 100 şi 200 pagini cel mult, scrise la maşină şi ilustrate dacă se poate cu fotografii. Lucrarea trebue depusă până la 1 Mai 1931 la sediul Uniunii intelectuale, Bucureşti, Calea Victoriei 224.

Direcţiunea Şcoalei normale Ortodoxe „Andrei Şaguna" din Sibiu, secţia de băeţi

Nr. 243/1930.

Inştiinţare pentru anul şcolar 1930/31

Pentru anul şcolar 1930/31 sânt libere 30 locuri în *clasa I.* Se primesc elevi, cari au terminat cel puţin 4 clase primare. Primirea se face în baza unui examen de concurs, care începe în ziua de 10 Septemvrie ora 8 dim. din următoarele materii:

Religiunea, Româna, Istoria, Geografia, Aritmetica. Examenul de concurs va fi precedat de un examen medical şi al aptitudinilor muzicale.

Cererile de admitere, timbrate cu timbru fiscal de 11 Lei, se vor înainta direcţiunii şcoalei până la 31 August, însoţite de următoarele acte: 1. Extract de naştere şi de botez. 2. Certificat de studii, 3. Act de vaccină, 4. Certificat de bună purtare dela direcţiunea şcoalei unde a urmat, 5. Certificat de cetăţenie română, 6 Un certificat liberat de perceptorul fiscal şi vizat de Administraţia financiară, prin care se arată amănunţit dările pe care le plăteşte reprezentantul legal al copilului către Stat, comună şi judeţ, 7. Un certificat al primăriei locale, prin care să se arate amănunţit: numărul copiilor, vârsta fiecăruia, şi averea pe care o posede reprezentantul legal al copilului.

Taxa de internat este de Lei 4500, pentru bursieri şi se poate plăti şi în rate: La înscriere Lei 1500, la 15 Noemvrie, 8 Ianuarie şi 1 Martie câte 1000 Lei. La înscriere se mai cer ca taxe şcolare (de instalare, construcţie, cauţiuni medicamente etc), Lei 1950, din care sumă Lei 500 se pot plăti şi la 15 Noemvrie.

Fiecare elev va avea următorul inventar: 4 cămăşi, 4 ismene, 6 batiste, 6 perechi ciorapi, 4 cearceafuri, 2 feţe de pernă, 1 pătură groasă, 1 saltea (paele le dă şcoala), 1 cuvertură de pat, 4 prosoape, 2 şervete, 2 costume uniformă, 1 manta, 1 capelă, o cutie cu perii de cap, de ghete, de haine, piepten; pahar, cuţit, furculiţă, lingură, 2 faifurii (după modelul dat de şcoală), 1 violină cu tocul ei.

Informaţii în scris se dau numai la cereri însoţite de un plic cu adresă şi marcă poştală.

Sibiu, 5 Iulie 1930

Direcţiunea.

Incheem această dare de seamă prin exprimarea dorinţei ca fiecare preot să caute a îmbogăţi biblioteca parohială cu această lucrare tipărită în tipografia «Cartea Românească», Cluj.

Pr. *S. Cândea.*

De-ale sectanţilor

Baptiştii şi nazarenii despre Mântuire

— Dintr'o conferenţă preoţească —

Mântuitoarele învăţături ale Domnului nostru Isus Hristos şi toate câte a poruncit să fie păzite până la sfârşitul veacurilor (Mat. 28, 20), au fost prinse de sfinţii Săi învăţăcei, au fost predate mai departe chiar de unii din ei, şi apoi de alţi bărbaţi aleşi şi insnflaţi de Duhul sfânt, au fost scrise şi împrăştiate în toată lumea prin sf. Scriptură. Pentru înlăturarea de a tâlcui, din cuprinsul sf. Scripturi, altceva decât ce însuşi Răscumpărătorul Hristos a stabilit, Sfinţii Părinţi, întruniţi în sinoade ecumenice, la Niceea şi Constantinopol, au statornicit pentru totdeauna, şi pentru toată lumea, adevărul despre mântuire, cuprins în simbolul credinţii.

Vom arăta, în cele următoare, mărturisirea ereziilor baptistă şi nazareană, nu în întreg complexul doctrinal, — ceeace ar întrece limita unei modeste lucrări, — ci în părţi esenţiale, ca sf. Taine, sf. Tradiţie etc., prin mijlocirea cărora se poate ajunge la mântuire.

Credinţa ortodoxă susţine: Biserica este *una* sfântă, sobornicească şi apostolească, fiindcă ea este a toată lumea şi a tuturor oamenilor şi popoarelor, deci nu sânt mai multe; ea este păstrătoarea credinţei adevărate în Isus Hristos, şi e întemeiată pe «peatra credinţei» descoperite lui Petru de către Tatăl, care la întrebarea lui Isus: «Dară voi cine ziceţi că sânt Eu?» s'a răspuns de către acela: «Tu eşti Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu» «...Fericit eşti Simone fiul lui Iona... etc., şi eu zic Ţie: Tu eşti Petru şi pe această peatră (pe această credinţă şi mărturisire) voi zidi biserica mea, şi porţile iadului nu o vor birui pe dânsa», (Mat. 16, 17—19). Biserica lui Hristos cuprinde toţi oamenii, şi buni, şi răi, şi pe drepţi, şi pe păcătoşi... ea este deci «O casă mare, în care nu sânt numai vase de aur şi de argint, ci şi de lemn şi de pământ, şi unele de cinste, ear altele de necinste», (Tim. 2, 20). Biserica lui Hristos este ierarhică. Componenţii bisericii nu sânt egali, cu aceleaşi chemări şi cu aceleaşi drepturi, cu toate că toţi oamenii fac parte din trupul bisericii. «...Pe unii i-a pus Dumnezeu în biserică, întâi pe apostoli, al doilea pe proroci, al treilea pe dascăli, apoi darurile tămăduirilor, isprăvniciile, felurile limbilor» (I Cor. 12, 28).

Care e biserica baptistului? Unde se adună doi sau trei credincioşi acolo e şi Hristos şi biserica Lui (Mat. 18, 19, 20). In biserica lor fiecare e şi preot... «şi ne-ai făcut pe noi Dumnezeul nostru împăraţi şi preoţi», (Apoc. 5, 10) a dobândi mântuire se poate în orce biserică sau credinţă, numai să ai temere de Dumnezeu. Cum se împacă aceasta cu ap. Pavel, care zice (către Efeseni 4, 5, 6): «Un Domn, o credinţă, un botez, un Dumnezeu şi Tatăl tuturor...» dacă te poţi mântui în toate credinţele? Nazarenii sânt de tot îngrădiţi în privinţa mântuirii. Ei susţin, că biserica lui Hristos nu se poate construi decât prin membrii predestinaţi spre Impărăţie, şi lipsiţi de tot felul de păcat (Ioan 3, 3). «De nu se va naşte cineva din apă şi din duh, nu va intra întru împărăţia lui Dumnezeu». Stăpâniţi de această ipoteză, ei zic că toţi cari nu sânt renăscuţi în felul lor, nu constitue biserică sau adunare creştină. Prin urmare, după concepţia lor, drept măritoarea biserică a lui Hristos căreia i-a promis El însuşi că: «voi fi cu voi în toate zilele şi până la sfârşitul veacurilor» (M. 28, 20) — n'a fost adunare creştină... Pleiada de lumini şi luminători, ca Gură de aur, Vasile din Capadochia, Grigorie Teologul, cu toate milioanele de credincioşi — «nu pot fi mântuiţi...», — fiindcă adunarea creştină nazareană nu se născusă până în timpurile mai nouă...

Nr. 6552 Şcol. (56) 2—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu.

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1930—31 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe;

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1929/30 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulător la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1930/31 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2, şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fii: pentru fii de preoţi Lei 10,000, pentru copiii mirenilor Lei 12,000 pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statorî de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare, nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în internat, să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc dela 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 372/1930. (37) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Porumbacul de jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc din 26 Noemvrie 1929, Nr. 10156/1929, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea cimiterului bisericii.

3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.

4. Grădina espropiată dela stat de 500 □.

5. Venitele stolare usitate în parohiă.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu), până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Incât nici la acest concurs n'ar concura candidaţi cu calificaţiune de clasa I-a, se vor admite la acest post şi candidaţi cu calificaţiune de cl. III.

Avrig, 25 Aprilie, 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Direcţiunea Şcoalei Normale de fete „Andrei Şaguna", Sibiu.

Nr. 133/1930 (32) 2—3

Anunţ

La şcoala normală secţia de fete este vacant postul de econoamă cu data de 1 August a. c. Locuinţa şi întreţinerea în natură, salar Lei 2809. Cererile se înaintează pe adresa şcoalei până la 25 Iulie a. c.

Sibiu, 5 Iulie 1930.

Direcţiunea
Maria Dr. Petrovan.

Nr. 6939/1930. (52) 2—3

Concurs

Pentru întregirea catedrelor de *Teologie morală şi Teologia practică la Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu,* se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dela concurenţi se cere să fie absolvenţi ai unei Facultăţi teologice ortodoxe şi doctori în teologie.

Beneficiul împreunat cu acest post este: salar de bază 2200 lei lunar, plus accesoriile cuvenite.

Cererile de concurs sânt a se înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român de Alba Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de botez, 2. Diploma de doctor în teologie, 3. Certificat despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare până azi, 4. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 175/1930 prot. (41) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa treia **Cristur**, din protopopiatul Sighişoarei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele, pe lângă congruă, sânt din parohie următoarele:

a) Stola obişnuită.

b) Dela fiecare familie un decalitru grâu pe an sau valoarea de pe piaţă în bani.

c) Până la zidirea casei parohiale va folosi cele 15 [cincisprezece] jugăre fânaţ de pe hotarul comunei Beteşti ca indemnizaţie de chirie.

d) Folosinţa pământului acordat de reforma agrară ca sesiune parohială, care în prezent este în mărime de 20 jugăre, în folosinţă provizorie, pământ calitatea I, pe şes, arândă anuală 3000 Lei de jugăr, în mijlociu.

In parohie nu este nici biserică, nici casă parohială. Se aşteaptă dela viitorul preot hărnicia de lipsă pentru strângerea capitalelor necesare la edificarea acestora.

Alesul e ţinut a obţinea numirea de profesor de Religie la şcoala normală de stat din localitate.

Concurenţii îndreptăţiţi îşi vor înainta în termen petiţiile provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc ortodox din Sighişoara şi se vor prezenta şi în parohie.

Sighişoara, la 15 Mai 1930.

Oficiul protopopesc ortodox din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Cristur.

Emilian Stoica
protopop.

La Libraria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Nr. 6245/1930. [53] 2—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă „Andreiană" din Sibiu, este vacant un post de **spiritual**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 8180, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 6966 Epitr. 1930 [54] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **îngrijitor** la Mănăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus se publică concurs cu termin de 30 zile.

Retribuţiunile sânt 2500 Le lunar şi locuinţă în natură.

Concurenţii vor trebui să fie ortodocşi, liberaţi de armată şi absolvenţi ai şcolii primare; vor fi preferiţi cântăreţii bisericeşti.

Cererile vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la *15 August a. c.* însoţite de următoarele acte:

1. Certificat de naştere şi botez.
2. Certificat de studii.
3. Certificat de moralitate dela of. parohial şi primărie.
4. Alte certificate recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa economică a consiliului arhiepiscopesc din 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 196/1930. (42) 2—

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Bârcea-mică**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 12½ jug. catastrale pământ arabil; dela 40 familii câte o ferdelă cucuruz smicurat: stola obicinuită în protopopiat.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul de mai sus şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 22 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ort.-român al tractului Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

. 6246. (47) 2—3

Notificare oficială

espre primirea în Academia teologică „Andreiană“

In Academia teologică «An-eiană» din Sibiu, se primesc solvenţii liceelor, având baca-ureatul şi absolvenţii de semi-re.

Cererile de primire pentru ul academic 1930/31 se vor lresa Consiliului arhiepiscopesc ână la 1 Sept. 1930 a. c. înso-e de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela iţerul stării civile.
2. Extras din protocolul bo-zaţilor.
3. Diplomă de bacalaureat u de absolvire a seminarului.
4. Certificat medical despre area sănătăţii.
5. Alte eventuale documente comandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui internatul Academiei, unde vor ea toată întreţinerea, contri-uind cu suma modestă de cel ult 10,000 lei anual, studenţilor raci şi silitori li se vor da burse.

Inmatricularea în Academie va face în zilele de 26—27 pt. 1930; iar cursurile vor în-pe în 29 Sept. 1930. Fiecare udent se va prezenta la timp se va provedea cu haine de t şi cu rufele necesare având solvi înainte de inmatriculare oficiul cassei cons. în contul treţinerii în internatul Acade-iei suma de Lei 3000.

La inmatriculare va prezenta, lângă adeverinţă dela cassa ns. că a solvit 3000 Lei, şi declaraţiune subscrisă de dân-l şi părinţi, eventual tutori, in care se obligă, ca în de-rs de 1 an după absolvare va tra în serviciul arhiepiscopiei, iar în caz contrar va restitui sericei bursa de care a bene-iat în decursul celor 4 ani de udiu.

Primirile definitive în Aca-mie se vor face numai după-ce ndidaţii vor fi trecuţi printr'un amen special medical şi unul aptitudini muzicale. Data la re se vor prezenta candidaţii acest examen, se va comunica timp.

Părinţii protopopi, preoţii şi ofesorii de religiune sânt învi-ţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi n şcoalele secundare, ca să îm-ăţişeze în număr cât mai mare emarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai cinste şi mai iubită în trecutul amului nostru, deschizând larg ren de muncă pentru binele porului. Ea este şi astăzi che-area care dă cele mai superi-re rosturi pentru viaţa unui n, punându-l în serviciul celui ai înalt ideal şi al fericirii po-rului.

Sibiu, din şedinţa senatului sericesc, ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

---

Nr. 209/1930. (58) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Muncelul mare**, cu filiile **Bolabârzu, Muncelul mic** şi **Runcul mic** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat.
2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.
3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.
4. Casă parohială cu şură şi staul.
5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 30 Mai 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 286/930. (59) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Geoagiu-Băi** (Feredeu), protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiei dela stat, şi anume:

Trei (3) decalitri cucuruz smicurat de fiecare casă, 2 jum. jugăre sesiune parohială în arândă forţată, casă parohială şi stola obişnuită.

Parohia e situată într'o frumoasă regiune climaterică cu renumitele băi termale. Băile sânt gratuite pentru preot şi familia lui.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis şi pe lângă prealabila încuviinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii şi referinţele locale.

Geoagiu, la 9 Iulie 1930.

V. Goron
protopop.

Nr. 257/1930. (40) 2—3

Concurs

Pe baza decisului Prea Vener. Consiliului arhiepiscopesc Nr. 2514/1930, pentru instituirea unui capelan cu drept de succesiune lângă neputinciosul paroh Andrei Patachi în parohia de cl. II-a (doua) **Mihalţ**, în protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt: jumătate din toate venitele din parohie şi din dotaţia dela stat.

Intre venitele din parohie este sesia parohială de 32 jugăre, câte o ferdelă de cucuruz sfarmit şi câte o zi de lucru dela fiecare familie, şi stola uzitată.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, acestui oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, 7 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 6653. (49) 2—3

Concurs

pentru primirea elevilor la şcoala ort.-rom. de cântăreţi din Sibiu.

Pentru primirea elevilor la şcoala de cântăreţi pe anul şcolar 1930/31 se publică concurs.

Ceice doresc să fie primiţi la această şcoală, vor avea să-şi înainteze cererile lor Direcţiunii şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Carte de botez şi certificat de naştere.
2. Certificat şcolar.
3. Certificat de moralitate şi recomandare dela parohul local.
4. Certificat medical, dovedind că nu sufere petentele de boli contagioase şi că nu are alte defecte corporale.

Examenele de primire se ţin în 28 şi 29 Septemvre. Pot fi primiţi români ortodocşi de 18 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 25 ani, cari au absolvat şcoala primară şi au prestat examenul de primire.

Elevii primiţi vor fi obligaţi să aducă cu sine: două rânduri de schimburi şi haine de pat: saltea sau străjac, ţol, perină şi cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură, şi ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor solvi următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 10.000 anual, rata primă cu Lei 4000, rata II. Lei 3000 la Crăciun, ear rata din urmă de Lei 3000 la Paşti.

Cursurile se vor începe la 1 Octomvrie a. c.

Cursul durează 2 ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea cursului şi după examene se eliberează diplomă de cantor.

Cererile întrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 3 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort.-rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Târnavei, Diciosânmărtin.

Nr. 390/1930. (55) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. (treia) **Bernadia**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt:

1. Salar dela Stat conform calificaţiei.
2. Sesiune parohială 30 jug. cat. pământ cl. I. arător şi fânaţ.
3. Stola conform hotărârei adunării protopopeşti.

In lipsă de case parohiale, viitorul preot se va îngriji de locuinţă din al său.

Parohia este situată pe linia C. F. R. Blaj-Praid cu haltă în loc, linie de autobuse Dumbrăveni-Diciosânmărtin.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile împreună cu documentele, conform normelor în vigoare, acestui oficiu protopopesc şi au a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Diciosânmărtin, la 1 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Petru Medeşan
adm. prot.

Nr. 6244. (51) 2—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, este vacant un post de **econom**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preotească.
4. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Economul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 3250, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 6647/1930 (50) 2—3

Concurs

Pentru furnizarea de carne, unsoare şi pâine, toate de prima calitate, pe seama Academiei teologice, Seminarului teologic, Şcoalei de cântăreţi, Internatul arhidicezan şi Orfelinatul arhidiecezan, pe anul şcolar 1930/31 se publică concurs.

Odată cu aceasta se publică concurs şi pentru furnizarea a $7^1/_2$ vagoane grâu de prima calitate, precum şi separat pentru coptul pâinii pe seama instituţiunilor mai sus amintite, pentru cazul că se va pune la dispoziţia brutarului făina necesară la coptul pâinii.

Ofertanţii vor înainta ofertele Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu *până la 15 August a. c.*

Condiţiunile se pot vedea zilnic în biroul administraţiei bunurilor arhidiecezane în Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 210/1930 (48) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Baştea**, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială de 9 jug. cad., fânaţ şi arătură.
3. Birul parohial obişnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.
4. Venitele stolare, statorite şi aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Anul LXXVIII Sibiu, 2 August 1930 Nr. 57

Telegraful Român

Organ naţional-biseric

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Presă ortodoxă

Nu este o putere mai mare de orientare a opiniei publice, ca presa. Sânt oameni, curente şi aşezăminte, pe care presa le naşte şi tot ea poate să le aducă moartea, dacă nu fizică, cel puţin morală. Acoperemântul ei protector, sau coasa ei tăioasă, aduce şi duce mult rău şi bine în lume şi viaţă, după cum este inspirată şi călăuzită de principii sănătoase, bolnave sau periculoase.

In viaţa noastră bisericească de multă vreme s'a agitat ideea presei. In prezent s'a ajuns la oarecare înfăptuire. In realitate sântem totuşi cam departe de presa care ne trebue, de presa zilnică şi cu tiraj mare, de presa care să orienteze opinia publică, în sens ortodox, în ţara românească.

Socotim că Patriarhatul ortodox român nu poate şi nu trebue să se lipsească de o astfel de forţă. Ar fi vremea, credem, ca, prin orce sacrificii, să se treacă la realizări practice.

Unde are ortodoxia românească o tribună zilnică de expunere şi apărare a doctrinei şi intereselor sale? De unde să ia mulţimea, inclusiv preoţii, informaţiunile cotidiene cu privire la mersul treburilor religioase, morale şi culturale din ţară şi din afară de ţară? Care este punctul de vedere al bisericii în rezolvirea problemelor dela ordinea zilei? Cine apără cu tărie şi obiectivitate religiunea şi pe reprezentanţii ei, când e coborâtă şi calomniată? In fine, cine îndrumează opinia publică — «regina guvernatoare a lumii», — pe căi religios-morale?

Este adevărat că, la diferite ocaziuni s'a invocat, ca motiv de piedecă în calea înfiinţării unui ziar cotidian ortodox, lipsa de fonduri şi ajutoare pecuniare. Just, — până la un punct. — Dar astăzi toată lumea ceteşte gazete, iar tiparul se plăteşte aproape exclusiv din reclame şi publicaţii mărunte. Gazeta se susţine singură, dacă are direcţie şi redacţie bună. Aceasta o ştie oricine se ocupă cu gazetăria. Aşa că problema materială nu poate fi motiv îndestulitor, ca să scuze această întârziere şi nepăsare faţă de o chestiune atât de importantă.

Ceeace ne lipseşte este altceva. Este lipsa de interes şi de reclamă, — şi mai ales lipsa omului de iniţiativă şi de încredere, de pricepere şi autoritate, care să se dedice gazetăriei, să ridice steagul şi să-şi adune statul major al luptătorilor.

Nu se află oare în biserica noastră ortodoxă nici un călugăr cărturar, nici un profesor de teologie, sau un preot, care să pornească la drum şi să-şi facă din presă o specialitate profesională, şi onorabilă, şi lucrativă? — N'ar putea nimenea să ne convingă că stăm atât de rău, în această privinţă...

Congresele clerului nostru vor trebui să reia cu mai multă căldură această idee a presei zilnice, ca cel mai efectiv mijloc de atragere a opiniei publice în sfera de gândire şi acţiune a credinţei străbune.

In interesul ortodoxiei noastre în special, şi al creştinismului în general, este vremea să se pornească o acţiune vie şi intensă, ca să ia fiinţă presa cotidiană, prin care să respire şi să transpire puterea de viaţă şi expansiune a bisericii şi patriarhiei române.

Pr. *Il. V. Felea.*

Dă-i cu Geneva! Impozitele către stat şi către biserică apasă greu şi asupra traiului minoritarilor noştri saşi, între cari se găsesc glasuri ce, imitând pe celebrii optanţi ai nobilimii cu mentalitate medievală, pun în vederea statului român, «prigonitor» de minoritari, şi întreg poporului român, ameninţarea cu: «*Nach Genf!*» ca singurul drum (Der einzige Weg!) spre mântuire din situaţia «desperată» actuală.

Celce scrie năzbutâiele din organul oficios al saşilor (Tageblatt într'un nr. din Iulie) regretând regimul unguresc al lui Bánffy şi Apponyi, de «zece ori» mai puţin greu(?) decât cel de astăzi, acela dovedeşte clar, că n'ar merita nici cele *cinci milioane* lei, daţi din partea statului român pentru scopuri şcolare săseşti.

Ar fi poate chiar în interesul războinicilor dela organul săsesc sibian, să ne mai slăbească, înţelepţi cum sânt, de vorbe imprudente ca d'al de: «*Der einzige weg: Nach Genf!*».

Căci, dacă socotiţi, că în Ungaria contelui Apponyi este «de zece ori» mai de uşor de muncit, decât în România, poftiţi, vrednicilor combatanţi nemulţumiţi, treceţi hotarul şi încercaţi! Nobilul conte mai trăeşte şi vă va sta poate la dispoziţie cu vechea sa atenţiune pentru nemaghiari

---

FOIŞOARA

De-ale sectanţilor

Baptiştii şi nazarenii despre Mântuire

– Dintr'o conferenţă preoţească –

(Sfârşit)

Faţă cu învăţătura bisericii ortodoxe, baptiştii nu recunosc botezul ca aducător de har şi de mântuire, prin sine însuşi ca taină, ci numai prin credinţă: Celce va crede şi se va boteza, se va mântui (Marc. 16, 15). Copiii nu ştiu de credinţă, deci nu pot fi botezaţi. Din această cauză botează *a doua oară*, pe cei cari au fost botezaţi ca copii mici. Deci, în temeiul celor documentate mai sus, la ei departe de a se dobândi mântuirea, se face dea dreptul păcat, depărtându-se de duhul doctrinelor cuprinse în sf. Scriptură.

Aproape de loc nu se deosebeste botezul nazarenilor de al baptiştilor. Se botează totdeauna în apă curgătoare. «Fruntaşul», cel ce botează, apleacă de braţe pe cel ce se botează în apă, *numai odată*, zicând: Eu te botez în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sf. Duh, Amin. Pentru ei, taina aceasta este simplu semn, că respectivul e primit în secta lor. Nu botezul, ci *trecerea* respectivului în rândurile lor, este mântuitoare, căci a «crezut», de de aceea s'a botezat. Tot pe bazele celor arătate la baptişti resping şi ei botezul pruncilor, şi repetează botezul la adulţii cari sânt botezaţi ca prunci şi acum trec la dânşii.

Euharistia sau *cumineca'tura* a fost aşezată de Domnul Isus Hristos cu ocazia cinei celei de taină. Prin această taină omul se împărtăşeşte în chip real cu Hristos, care-l mântueşte de păcate şi-l sfinţeşte. «Luaţi mâncaţi (din pâne), acesta este trupul meu care se frânge pentru voi... beţi dintru acesta toţi (vinul), acesta este sângele meu a legii cei nouă care se varsă pentru voi spre iertarea păcatelor»... Aceasta să faceţi întru pomenirea mea. (Mat. 26, 26, 28). Aşa a zis Mântuitorul, când a instituit această Sfântă şi mare taină.

Baptiştii, la fel cu nazarenii, în euharistie nu văd o taină cu putere mântuitoare şi sfinţitoare. Ei spun: cuminecătura e numai o aducere aminte de patimile şi moartea lui Hristos, dar nici decum o prefacere a pânei şi a vinului în trupul şi în sângele lui Hristos. Şi baptiştii, dar cu deosebire nazarenii, nu recunosc a se întâmpla omului ceva prin cuminecare. După ei, cuminecătura nu produce nimic nou în starea sufletească a omului; el e tot în starea dinainte de a se fi cuminecat. Nazareanul nici nu simte trebuinţa de curăţire prin această taină, doar el e «fără păcat», precum am văzut; el nu poate păcătui... Mare depărtare dela cele aşezate de Domnul. şi cruntă rătăcire dela calea adevărului, arătată în sfânta Scriptură, şi susţinută de biserica ortodoxă.

Să cercetăm taina, atât de combătută de sectanţi: *preoţia*. Taina preoţiei are adânci rădăcini şi în T. Vechi. Preoţia noului Testament apoi e întărită şi aşezată de-a dreptul de către Mântuitorul, de Arhiereul cel Mare. «Precum m'a trimis pe Mine Tatăl, şi Eu vă trimit pe voi»... (Ioan 20, 21) «Luaţi Duh Sfânt cărora veţi ierta păcatele, se vor ierta lor... etc. «Nu voi m'aţi ales pe Mine, ci eu v'am ales pe voi...» (Ioan 15 16). Prin acestea, şi alte numeroase exemple, se adevereşte că *preoţia* e aşezată de Domnu Isus Hristos. *Excluziv* preoţilor li-a dat puterea de a învăţa şi a boteza. «Datu-mi-s'a toată puterea în cer şi pe pământ, deci mergeţi, învăţaţi toate neamurile şi le botezaţi, (Mat. 28 18). Preoţilor li-a încredinţat să săvârşească cina cea de taină, euharistia: Aceasta să-o faceţi întru pomenirea Mea (Mat. 26 28). Lor le este zis: «Celce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă, şi cei ce se lapădă de voi, de Mine se lapădă, (Luca 10, 16).

Preoţia lui Hristos îşi are începutul chiar dela Dânsul, — prin mijlocirea Sfinţilor Apostoli. Punerea mânilor în taina preoţiei (hirotonie) nu e numai simplu semn de însărcinare la slujbe, ci, printrînsa se dă Darul lui Dumeezeu, se dă însuşi Sfântul Duh. «...Iţi aduc aminte ţie ca să aprinzi Darul lui Dumnezeu, care

Pelerinajele la sfânta Mănăstire H.-Bodrog

împreunate cu misiuni religioase, pentru înălţarea sufletească, înviorarea religioasă şi întărirea morală a credincioşilor, urmează şi în acest an, ca în anii premergăritori, începând cu praznicul Schimbării la faţă (6 Aug.) şi continuând la Adormirea Născătoarei de Dumnezeu (15 Aug.) Tăierea capului sf. Ioan (29 Aug.), Naşterea Născătoarei de Dumnezeu (8 Sept.) şi la Înălţarea sf. Cruci (15 Sept.)

La Sântămăria mare (15 Aug.) va participa şi P. Sf. Sa D. D. Episcop Grigorie, slujind în ziua praznicului, cu sobor de preoţi şi predicând la sf. liturghie. P. C. preoţi vor comunica această veste îndemnând pe credincioşi să vină în număr cât mai mare.

PROGRAMUL MISIUNILOR

pentru toate pelerinajele se întocmeşte pe 3 zile, precum urmează:

Ziua I-a, Vecernia, urmată de cuvântarea de introducere a misiunilor şi molitva de pregătire pentru mărturisire, cu alocuţia despre păcat şi pocăinţă.

Pavecerniţa, însoţită de predica despre milostivirea lui Dumnezeu.

Mezonoptica, cu alocuţia despre moarte şi judecată.

Ziua a II-a, Utrenia cu ceasul I, şi cuvânt despre mântuirea sufletului. Apoi sf. liturghie, pentru comunicarea celor pregătiţi, cu predica despre cuminecarea vrednică.

Sf. Maslu pentru bolnavi, cu alocuţia despre sf-tele Taine ca mijloace de mântuire.

Drumul Crucii, cu meditaţii la fiecare popas, înfăţişat în cele 14 icoane de pe troiţe, pentru adâncirea patimilor Domnului, trezirea conştiinţii şi a părerii de rău pentru păcate.

Vecernia zilei, cu litie şi cuvânt despre credinţă ca putere de viaţă şi de mântuire.

Privegherea praznicului (utrenia), cu procesiune din biserică la paraclis şi predică despre viaţa veşnică, cerul şi iadul.

Ziua a III-a, a praznicului, în biserică: Cinstitul Paraclis al Maicii Domnului şi rugăciunile de pregătire pentru cuminecare. Sfânta liturghie pentru împărtăşirea pelerinilor, cu predică despre prezenţa reală a Domnului în sfânta cuminecătură.

In curtea sfintei mănăstiri, al II-lea Maslu pentru bolnavi, cu alocuţia despre puterea sfintei Taine.

La paraclis: sfânta liturghie solemnă, slujită în sobor, cu predică despre însemnătatea praznicului pentru viaţa creştină.

Sfinţirea apei mici, stropirea creştinilor şi încheerea misiunilor cu îndemn la îndreptarea vieţii.

Parastas la Intorsătura-Buzăului, Braşov

In ziua de 20 Iulie (sfântul Ilie) a. c., împlinindu-se un an dela moartea regretatului absolvent al Academiei teologice din Sibiu, Iosif Bularca, s'a oficiat, la mormântul său din Intorsătura-Buzăului, parastasul cuvenit. Au participat, pe lângă cea mai mare parte a locuitorilor comunei, şi foştii colegi ai neuitatuluui defunct: preoţii D. Păcurariu din Turcheş, V. Briotă din Holbav, prof. I. Popiţa din Sibiu şi T. Ţiţei din Odorhei.

La sfârşitul parastasului oficiat de patru preoţi, între cari şi primii doi foşti colegi ai răposatului, dl Popiţa exprimă sentimentele de adâncă durere a celor ce au venit să îndeplinească un act de conştiinţă, o datorie morală faţă de memorie tostului lor coleg şi prieten, încununându-i mormântul cu flori albe. Cuvântul său, o simţită şi intimă comunicare mult regretatului lor dispărut, e următorul:

Iubitul nostru prieten, — E un an de când ne-a fulgerat vestea neaşteptată a pierderii tale prea de timpuriu, cauzându-ne rană adâncă în sufletul nostru. De peste văi şi dealuri am alergat lângă aceasta glie rece, să-ţi spunem focul inimei îndurerate, să vărsăm o lacrimă fierbinte pe acest mormânt, ce-ţi adăposteşte trupul tău gingaş. Odinioară te vedeam între noi vesel, astăzi din chipul tău frumos rămas-a doar o mână de lut în adâncul pământului. In clipa când îţi vorbesc, iubitul nostru coleg, valuri de amintiri din viaţa frumoasă petrecută în academie, îmi năvălesc în minte. Dar n'am venit să-ţi tulbur odihna de veci cu amintirea durerilor suferite împreună, nici cu amintirea bucuriilor împreună petrecute. Amintesc doar, că nu petrecerea fără rost, ci ambiţia nobilă şi munca fără preget, cu nopţi de veghe, ţintit asupra cărţii, ţi-au curmat firul vieţii în floare. Am venit să ne ușurăm conştiinţa, pentrucă în momentul suprem când ne chemai pe nume pentru ultima oară, nu am putut fi lângă patul tău de chinuri. Am venit, aducând un cânt de mângâere familiei tale, al cărui suflet ai fost tu şi pe care ai părăsit-o nemângâiată; am venit, să-ţi aducem prinos de recunoştinţă pentru noblеţa sufletului tău, care s'a învrednicit de o fericită viaţă veşnică; să-ţi sărbătorim nunta, încununându-te cu florile albe ale nevinovăţiei şi să fericim împreunarea ta cu milostivul Dumnezeu, care iubindu-te te-a chemat la El. Şi acum, iubitul nostru coleg, când ne depărtăm de tine, când trebue să ne întoarcem în lupta valurilor vieţii acesteia, rostul meu este împedecat de durerea pierderii tale de-a mai exprima simţămintele celor ce-ţi înconjurăm mormântul. Neputincioşi găsindu-ne în faţa nestrămutatelor legi ale veşniciei, plecăm smeriţi capul nostru înaintea eternului Dumnezeu, rugându-L să-ţi aşeze sufletul tău cu cei aleşi ai Săi, să-ţi fie ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată... Amin.

Dela conferenţa din Lambeth. Cei trei sute de episcopi, aflători la Londra pentru conferenţa nin Lambeth, au fost salutaţi în 23 Iulie a. c. la palatul Buckingham din partea regelui şi reginei Angliei. Regele a rostit un discurs, cerând episcopilor să contribue la îndepărtarea ideii războiului prin toate mijloacele ce le ofere biserica, şi a relevat prezenţa, printre delegaţiile care vizitează Lambeth, a unei delegaţii a bisericii ortodoxe.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a plecat în 29 Iulie a. c., cu trenul de seară, în străinătate, pentru căutarea sănătăţii.

Sfinţirea unui monument. Duminecă în 13 Iulie 1930 s'a făcut sfinţirea monumentului de peatră, în formă de obelisc, înalt de 2·50 metri, şi ridicat pe muntele unde în 27 Decemvrie 1784 au fost prinşi marii martiri ai neamului, *Horia* şi *Cloşca*. Sub crucea gravată pe obelisc stă scris: «*1784, Locul unde au fost prinşi Horia şi Cloşca*», ear mai jos: «*Ridicat de comitetul monumentului lui Horia, Albac-Arada, 1930*». Comitetul stă sub preşedinţia Părintelui protopop Furdui din Câmpeni. Sf. liturghiă, parastasul şi sfinţirea monumentului au fost săvârşite de Păr. prot. D. Antal, revizor eparhial, din Cluj, ca delegat episcopesc, împreună cu alţi şapte preoţi, în faţa unei mari asistenţe de credincioşi, veniţi din împrejurime, în această pădure greu de străbătut a priporului Scroruşet din muntele Drăgoioasa. Păr. prot. D. Antal descrie, într'o cuvântare potrivită momentului, îndeosebi zilele din urmă ale revoluţiei conduse de Horia, Cloşca şi Crişan, eroii cu credinţă tare şi dragoste mare pentru neam. La sfârşit, în pioasă reculegere, poporul a fost stropit cu apă sfinţită.

Cutremur în Italia de sud. In decursul săptămânii trecute, Italia, — sora noastră latină, — a fost dureros încercată de o nouă catastrofă. Un cutremur de pământ a produs prăpăd şi jale într'o regiune dintre cele mai înfloritoare din sudul ţării. Gospo-

---

este întru tine prin punerea mânilor mele» (2 Tim. 1 6). Apostolii, când au ales din mulţime pe cei şepte bărbaţi, i-au hirotonit: «i-au pus înainte şi rugându-se şi-au pus peste dânşii mânile, (Fapt. 6, 6). Sfîul Apostol Pavel spune, că Dumnezeu a pus în biserică adecă în fruntea poporului credincios «întâi pe Apostoli, a doua pe proroci, a treia pe Dascăli, apoi Darurile Tămăduirilor» şi întreabă apoi: au doară toţi sânt apostoli, au doară toţi proroci, au doară toţi dascăli şi puteri? (1 Cor. 12, 29). Din cele arătate reese clară originea tainei preoţiei dela Mântuitorul, care a trimis asupra Apostolilor pe Duhul Sft. în mod direct şi văzut. Aceştia au transmis acest Duh Sfânt prin punerea mânilor lor binecuvântate asupra altora, cari, la rândul lor iarăş, tot prin punerea mânilor, au învestit pe alţii cu acel Duh, ajungând perpetuarea acestei transmiteri (sub numirea de hirotonire sau sfinţire) până în zilele noastre, şi perpetuându se în viitor — până la sfârşitul veacurilor.

Prin această taină, sau prin lucrările săvârşite de cei investiţi cu taina preoţiei, se împărtăşeşte lumea credincioasă de harul şi de mila lui Dumnezeu, — aflând deci adevărata mântuire.

Faţă cu aceste adevăruri sectanţii neagă că preoţia ar fi orânduită de către Domnul Isus şi în general de sfânta Scriptură. Baptiştii spun: nu ne trebue preoţi, păstori, adecă mijlocitori pentru noi înaintea lui Dumnezeu, citând textul: «Avem mângâitor către Tatăl pe Isus Hristos cel drept» (I Ioan 2) «Unul este Dumnezeu, unul şi mijlocitor între Dumnezeu, şi între oameni, Omul Isus Hristos» (1 Tim. 2, 5). Şi biserica ortodoxă susţine aceasta, dar nu e necredincioasă nici tezei că chiar şi creştinii pot face mijlociri unul pentru altul. «...Rugaţi-vă unul pentru altul, ca să vă vindecaţi, că mult poate rugăciunea dreptului cea ferbinte...» Iacob 5, 16). «...Fraţilor, rugaţi-vă) pentru noi» (1 Tesal. 5. 25). Deci cu atât mai mult *preotul,* care «e pus în biserică ca dascăl». Spun că pe pământ toţi oamenii sânt asemenea, *toţi* pot fi preoţi, nu trebue să fie deci păstori şi păstoriţi. «In biserică nu este nici iudeu, nici elin, nu este rob, nici slobod, nu este nici parte bărbătească, nici parte femeească, că voi toţi unul sânteţi întru Hristos Isus» (Galat. 3, 28). Acestea cu toate că se refer la deosebirile de stări, de ranguri şi origine, baptiştii, în lipsa de citate adecuate, le folosesc pe acestea pentru a nega preoţia. Eată însă că apostolul Pavel îi admoniază: «Şi fără de nici o împotrivire cel mai mic, de cel mai mare se binecuvintează», (Evrei 7, 7). Şi i se spune şi mai categoric greşala baptistului, care se socoteşte pe sine a fi şi a înlocui pe preot: «Nime singur nu-şi poate lua sieşi cinstea, *ci cel chemat* de Dumnezeu ca Aron», (Evrei 5, 4). Rătăcirea nazareană, pe lângă cele susţinute de baptişti, mai susţine că Hristos ce-i drept, a pus apostoli, dar n'a rânduit ca după ei să urmeze alţii în locul lor... «Că şi astăzi mai există preoţime, aceasta e lucru omenesc, dar «nebisericesc». In împărăţia Domnului nu există, decât numai o tagmă preoţească comună, în care fiecare nazarean credincios poate propovedui cuvântul Lui. Deci nu trebue alt mijlocitor. Aceşti rătăciţi nu au destulă înţelegere spre a cuprinde îndemnul apostolului, care spune răspicat, că sânt «*mai mari*» (preoţii) cari să roagă pentru fericirea poporului: «Aduceţi-vă aminte de «mai marii» voştri, cari v'au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu, la a căror săvârşire privind, să le urmaţi credinţa», (Evr. 13, 7). Deci, pe «mai marii», pe preoţii cari au predicat, chiar şi după moartea lor, trebue să-i cinstiţi, şi să le urmaţi învăţătura. Se vede astfel clar în baza sfîutei Scripturi, că preoţia creştină e institultă de Domnul şi sfinţii apostoli, şi că prin lucrările sfinte săvârşite de preoţi se împărtăşesc credincioşii de harul lui Dumnezeu, şi deci de mântuire.

Celelalte taine, ca sfântul maslu, cuminecătura etc., sectanţii, cari ne preocupă, nu le admit. Biserica noastră însă le consideră ca taine cu efecte harice, având baza de origine divină în sfânta Scriptură. «De este bolnav cineva între voi să cheme preoţii bisericii să se roage pentru el, *ungându-l cu unt de lemn,* şi rugăciunea credinţii va mântui pe cel bolnav, şi de va fi făcut păcate se vor ierta lui» (Iacov 5, 14, 15). Asemenea şi nunta o-a ridicat Domnul Isus la rangul de taină, prin participarea Sa la nunta din Cana.

O mare greşală, şi rătăcire, în învăţăturile sectanţilor consistă în faptul, că toate sectele, deci şi baptiştii şi nazarenii, nu admit sfânta *Tradiţiune*, deşi ea este cum ştim înlocuitoarea sfintei Scripturi de dinainte de a fi fost scrisă această sfântă Scriptură. Sfânta Scriptură s'a scris

dării nimicite, case dărămate, biserici făcute una cu pământul, peste 2 mii de morți, patru mii de răniți și alte multe mii de oameni rămași fără adăpost, arată aproximativ proporțiile desastrului. Guvernul italian s'a îngrijit de ajutoare urgente pe seama nenorociților, și a *oprit* subscripțiile publice și particulare. Guvernul României a trimis guvernului Italiei telegramă de sincere condolențe pentru catastrofa care a îndoliat un mare stat prieten.

Cazul dela Hațeg. Comisiunea interimară dela Hațeg, — și nu consiliul comunal care nu funcționează încă, — a ținut zilele trecute o ședință în al cărei proces verbal se arată, că la propunerea dlui Dr. Emil Șelariu se decide: schimbarea numelui străzii «I. I. C. Brătianu» în cea de «Muzsnay». Din partea locului se anunță acum, că este o *greșală* a secretarului de ședințe, care a redactat procesul verbal în formă greșită, și că ședința următoare «a anulat greșala» și a «rectificat», că «deocamdată» să nu se schimbe nimic, până se va face o revizuire a denumirii tuturor străzilor...

In apele papistășiei. Din țara voivozilor, dela Sighet, se vestește că două eleve ortodoxe din Muscel, *Ecaterina Niculescu*, fată de țăran, și *Semiramida Iliescu*, fată de căpitan, ajunse în internatul călugărițelor maghiare romano-catolice, au căzut pradă papistășiei, în urma creșterii la care au fost supuse în acel internat. Două familii din țara veche se întreabă îndurerate: se poate oare, în România nouă, ca școalele să ne ademenească fetele și să le facă să-și uite legea și neamul?!

Pe seama uniaților. Ni se scrie: S'au cedat două terenuri în centrul capitalei, unul pentru o biserică greco-catolică și altul pentru locuința preotului său. Ba un ziar «bine informat» scrie că s'a cedat un loc pentru construirea unei patriarhii greco-catolice, — te pomenești că uniații se lapădă de papa și își caută un patriarh... Pe când în București se proectează astfel de lucrări, unii țărani de prin Ardeal umblă cu pantahuza pentru bisericile sărace greco-catolice și încasează milă — în numele P. S. Sale episcopului Nicolae din Cluj. Intr'o dimineață răsfoiam ziarele în o cafenea, când mă pomenesc cu un biet țăran cerând cu o condică ajutor pentru biserica din Vișag; iau condica, mă uit în ea, văd o mulțime de stampile de pe la diferite autorități prin care este îngăduit a colecta sume pentru clădirea bisericii din Vișag, județul Cluj. L-am întrebat: cine e preot la ei; mi-a spus că se numește Fătu; dar protopop aveți? răspunsul, că nu știe; dar vlădică aveți? răspunsul: avem pe Prea Sfințitul Nicolae Ivan. I-am dat ceva și a plecat. După vreo 2 săptămâni mă acostează la un restaurant; i-am strecurat câțiva lei. După alte două săptămâni mă pomenesc cu individul acasă, la domiciliu, căci umblă din casă în casă ca factorii poștali. L-am luat din nou la rost, i-am verificat autorizațiile, erau toate pentru biserică «română», nici greco-catolică, nici ortodoxă, ci «română»; — cam curios! Dar învoirea dela vlădica Ivan o ai? Am, zise el, și-mi scoate o hârtie împăturată în patru, era autorizația: arhidiecezei *Blajului*... Aș putea întreba: n'ar fi oare mai nimerit să se vândă locurile cedate de primăria București și cu banii ce vor rezulta să se ajute bisericile sărace din Ardeal?

ȘTIRI LOCALE

Dela primăria municipiului Sibiu. Tinerii născuți în Sibiu în anul 1912 urmează a se prezenta la primăria Sibiu camera Nr. 17 în orele oficiale dela 8—13 pentru a fi înscriși pe tabela de recensământ al clasei 1934, și anume în zilele de 4—8 August. De asemenea se vor prezenta și tinerii născuți 1912 cari sânt născuți în altă parte și au domiciliul definitiv în Sibiu. Totodată se vor prezenta și tinerii născuți în anii 1910 și 1911 cari până în prezent n'au fost înscriși pe tabela de recensământ. Toți tinerii sânt obligați a prezenta ultimul certificat de școală ce au absolvit. Informațiuni se dau la primărie camera 17 în orele de serviciu. Cei cari nu se vor prezenta, vor fi pedepsiți conform legii de recrutare.

Toxaris

Il revăzui sus pe o culme de plai.
Părea grăbit să se îngroape în inimi
de codru. In palme-și ducea inima,
ca pe un talger de aramă. Și ardea, inima,
ca un jăratec.

In fulgerarea amintiril, ochii ni se'mbrățișază. Era vecinul, plecat de mult și perdut să-și găsească norocul.

Il oprii cu vorba: «Und'te grăbești, vecine?»

— «Nu mai sunt vecinul tău», îmi răspunse. «Sunt Toxaris. Inima mi-e jaratec. Arde de dragostea lui Zamolxe. In mine a 'nviat strămoșul trac, biruit de adâncă mâhnire. A rătăcit în sângele meu și veacuri de vârtejuri în al strămoșilor, ca o umbră coborâtă de blestem. Am plecat, rupând legături de lut, să găsesc altarul zeului, ascuns în cetate de munți. Să i aduc jertfă: inima mea. O voi așeza, — o lumină de ceară — pe lespedea de altar. Și gândurile mele vor înflori din nou capiștea, trezită de mirodeniile inimei-jertfă

Iar eu voi cânta în surdină îngenunchiat la picioarele lui Zamolxe:
«Doar tu îmi deteși ochii să văd lumina zilei
Și inima-mi umplut-ai cu farmecile milei,
In vuetul de vânturi auzit-am al tău mers
Și'n glas purtat de cântec simții duiosu-ți vers».

— Tămăduit mă voi întoarce pe prispa părăsită. Aici clădi-voi sufletului scară, din rugă și faptă, pentru a mă înălța spre lumina veșniciei. E singura fericire pe bulgărul de lut zămislit în zodia racului ..»

Toxaris, vecinul, plecă tăcut să se îngroape în inimi de codru. Părea că nici nu mai atinge pământul, atât de tainic îi era mersul. Gândurile lui răsunau adânc, frângând negura secolilor Fulgerări de dincolo de zare ce-mi aprind surâs în sânge.

Inima ce-o purta în talgerul palmelor îi lumina drumul, ca o frântură de soare

In umbrele viorii de sub poală de codru însă se țesea taină, din lumini de stele, chipul blând al lui Isus. Bunul păstor se obosea să-și găsească oaia rătăcită. *Z. SANDU.*

Nr. 6246. (47) 3—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană“

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, se primesc absolvenții liceelor, având bacalaureatul și absolvenții de seminare.

Cererile de primire pentru anul academic 1930/31 se vor adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 1 Sept. 1930 a. c. însoțite de următoarele documente:

1. Certificat de naștere dela ofițerul stării civile.
2. Extras din protocolul botezaților.
3. Diplomă de bacalaureat sau de absolvire a seminarului.
4. Certificat medical despre starea sănătății.
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenții sânt obligați a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreținerea, contribuind cu suma modestă de cel mult 10,000 lei anual, studenților săraci și silitori li se vor da burse.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele de 26—27 Sept. 1930; iar cursurile vor începe în 29 Sept. 1930. Fiecare student se va prezenta la timp și se va provedea cu haine de pat și cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei cons. în contul întreținerii în internatul Academiei suma de Lei 3000.

La inmatriculare va prezenta, pe lângă adeverință dela cassa cons. că a solvit 3000 Lei, și o declarațiune subscrisă de dânsul și părinți, eventual tutori, prin care se obligă, ca în decurs de 1 an după absolvare va intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restitui bisericei bursa de care a beneficiat în decursul celor 4 ani de studiu.

Primirile definitive în Academie se vor face numai după-ce candidații vor fi trecuți printr'un examen special medical și unul de aptitudini muzicale. Data la care se vor prezenta candidații la acest examen, se va comunica la timp.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religiune sânt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școalele secundare, ca să îmbrățișeze în număr cât mai mare chemarea preoțească.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viața unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal și al fericirii poporului.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

---

mai târziu. Că ce a făcut și ce a învățat Mântuitorul, au spus apostolii cu *grai viu*, au spus și alți oameni unii altora. Ba multe din acelea nici nu s'au scris în sfânta Scriptură, ci numai bovestite cu grai viu și așa au și rămas, căci «dacă s'ar fi *scris* toate câte a făcut Isus, nici în toată lumea nu ar fi încăput cărțile care s'ar fi scris», (Ioan 21, 25).

Prin sfânta Tradițiune știm cum să purcedem și cum să ducem la îndeplinire cele poruncite de Isus. De exemplu: Isus a poruncit «să botezăm», forma și chipul nu ni l-a spus; deci aici ne vine în ajutor sf. Tradițiune, care ne lămurește cum au făcut și cum au așezat sfinții Părinți a se săvârși această taină. Deci, nu numai în cele scrise în sf. Scriptură avem să credem, pentru a dobândi mântuirea, ci și «în cele ce le-am auzit dintru început, ca să rămână întru noi», (I Ioan 2, 24).

Sectanții resping sfânta Tradițiune în baza unor citate din sfânta Scriptură, care au cu totul altă țintă decât cea invocată de dânșii. «Socotiți să nu vă înșele pe voi cineva cu filosofia, și cu înșelăciunea deșartă după predania oamenilor, după stihiile lumii și nu după Hristos» (Col. 8, 2). Daca acest citat l-ar fi invocat pentru a respinge d. ex. teoria lui Darwin (că adecă omul s'ar deriva dela maimuță) — n'ar fi nimic de obiecționat; folosindu-l însă în sprijinul de a respinge cu el sfânta Tradițiune, e cu totul nepotrivit și greșit.

Sfânta euharistie e poruncită de Isus, zicându-se în sfânta Scriptură: «Aceasta să o faceți întru pomenirea Mea»... Că în ce chip și cum să se îndeplinească această poruncă, nu este scris acolo. Ne vine în ajutor aici forma arătată de către sfinții Ioan Gură de aur, Vasile cel Mare și Grigorie Teologul, prin liturgiile lor, întregindu-se deci sfânta Scriptură cu Tradițiunea. Noi cu toții sântem foarte convinși, că acești sfinți părinți, — și dimpreună cu toată gloata celor ce au mers pe aceleași cărări de credință — sânt mântuiți. Ei au primit și sfânta Scriptură, și sfânta Tradițiune. Deci: «Fraților stați și țineți predaniile, care v'ați învățat, ori prin *cuvânt* ori prin epistola noastră», (Tesal. 2, 2, 15).

Prin clarele dovezi ale sfintei Scripturi și ale sfintei Tradițiuni, arătându-ni-se dreptatea bisericii noastre, și rătăcirea sectanților, constatăm și aici necesitatea și datoria noastră, a preoților, de a veghea «să nu intre lupul în staul»...; de a ne înarma cu toate armele pentru combaterea acelor rătăciți, și pentru salvarea bisericii. Constatăm și cu acest prilej că — în împrejurările date — serviciul nostru divin, necondiționat trebue întregit cu predica. Zilele de azi o impun, și ne strigă, că serviciul divin fără predică nu este complet.

Predicile noastre nu mai pot fi ca până ieri, în mare parte cu substrat de natură negativă..., adecă ce e bine să *nu* facă credincioșii, pentru a încunjura păcatul; predicele din zilele noastre cer substrat *pozitiv* mai accentuat; ele să fie *didactice*, în ce privește credința noastră, conținutul sfintei Scripturi și înțelesul frumoaselor și înălțătoarelor noastre servicii religioase-rituale. Să fie adevărate *prelegeri*, pentru a înlesni credincioșilor putința de a le înțelege. Trebue să recunoaștem, că stările de azi ne impun trezvie și muncă serioasă. Biserica ortodoxă fiind nu numai corabia ce trece pe credincioși fericit pe țermul patriei veșnice cerești, ci în acelaș timp și ocrotitoarea neamului nostru de pe acest pământ, — trebue să aibă o armată rezistentă și bine pregătită. Oastea ei este poporul credincios..., ear conducătorii ei sântem noi, preoții. In lupta ce o ducem contra inimicilor, să ținem tot mai sus steagul, pe care e scris cu slove mari: *aici este mântuirea!* Pr. *George Rain.*

Publicaţiune

Subsemnatele bănci, ţinând seamă de situaţiunea generală economică şi financiară a ţării, şi pentru a putea acorda înlesniri clientelei lor debitoare, au decis o nouă reducere generală de 1% a dobânzilor la depunerile spre fructificare pe livrete şi în cont-curent, fixând totodată dobânda maximală pentru depuneri blocate la 9%.

Această hotărâre se va pune în aplicare pentru depunerile noui în Lei sau orce altă valută, începând cu data de 1 August a. c.; pentru depunerile vechi la vedere la 1 Septemvrie a. c., iar pentru depunerile blocate la data expirării termenului de blocare. (35) 1—1

Sibiu, la 26 Iulie 1930.

„Albina", institut de credit şi de economii
Cassa Generală de Economii în Sibiu
Institutul de credit Fonciar din Sibiu
Banca Românească, sucursala Sibiu
Banca Centrală pentru industrie şi comerţ s. a., filiala Sibiu
Banca Ardeleană şi Cassa de Economii s. a., Sucursala Sibiu
Banca Oaşia societate pe acţiuni Sibiu
Banca de Industrie şi Comerţ societate anonimă din Sibiu

Nr. 372/1930. (37) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a doua din **Porumbacul de jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc din 26 Noemvrie 1929, Nr. 10156/1929, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Folosirea cimiterului bisericii.
3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.
4. Grădina espropiată dela stat de 500 □.
5. Venitele stolare usitate în parohiă.*)

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu), până la terminul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Incât nici la acest concurs n'ar concura candidaţi cu calificaţiune de clasa I-a, se vor admite la acest post şi candidaţi cu calificaţiune de cl. III.

Avrig, 25 Aprilie, 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

*) Conform concluzului adunării parohiale din 6 Aprilie 1930 viitorul preot va beneficia de «o zi de lucru dela fiecare familie sau echivalentul acesteia în bani de 35 lei şi adausul a 4 stânjini de lemne din pădure cumpărate de preot».

Direcţiunea Şcoalei Normale de fete „Andrei Şaguna", Sibiu.

Nr. 133/1930 (32) 3—3

Anunţ

La şcoala normală secţia de fete este vacant postul de econoamă cu data de 1 August a. c. Locuinţa şi întreţinerea în natură, salar Lei 2809. Cererile se înaintează pe adresa şcoalei până la 25 Iulie a. c.

Sibiu, 5 Iulie 1930.

Direcţiunea
Maria Dr. Petrovan

Nr. 209/1930. (58) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Muncelul mare**, cu filiile **Bolabârzu, Muncelul mic** şi **Runcul mic** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat.
2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.
3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.
4. Casă parohială cu şură şi staul.
5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 30 Mai 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 286/930. (59) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Geoagiu-Băi** (Feredeu), protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiei dela stat, şi anume:

Trei (3) decalitri cucuruz smicurat de fiecare casă, 2 jum. jugăre sesiune parohială în arândă forţată, casă parohială şi stola obişnuită.

Parohia e situată într'o frumoasă regiune climaterică cu renumitele băi termale. Băile sânt gratuite pentru preot şi familia lui.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis şi pe lângă prealabila încuviinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii şi referinţele locale.

Geoagiu, la 9 Iulie 1930.

V. Goron
protopop.

Nr. 257/1930. (40) 3—3

Concurs

Pe baza decisului Prea Vener. Consiliului arhiepiscopesc Nr. 2514/1930, pentru instituirea unui capelan cu drept de succesiune lângă neputinciosul paroh Andrei Patachi în parohia de cl. II-a (doua) **Mihalţ**, în protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt: jumătate din toate venitele din parohie şi din dotaţia dela stat.

Intre venitele din parohie este sesia parohială de 32 jugăre, câte o ferdelă de cucuruz sfărmit şi câte o zi de lucru dela fiecare familie, şi stola uzitată.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, acestui oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înaintea alegerii a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, 7 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 6653. (49) 3—3

Concurs

pentru primirea elevilor la şcoala ort.-rom. de cântăreţi din Sibiu.

Pentru primirea elevilor la şcoala de cântăreţi pe anul şcolar 1930/31 se publică concurs.

Ceice doresc să fie primiţi la această şcoală, vor avea să-şi înainteze cererile lor Direcţiunii şcoalei de cântăreţi din Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Carte de botez şi certificat de naştere.
2. Certificat şcolar.
3. Certificat de moralitate şi recomandare dela parohul local.
4. Certificat medical, dovedind că nu sufere petentele de boli contagioase şi că nu are alte defecte corporale.

Examenele de primire se ţin în 28 şi 29 Septemvre. Pot fi primiţi români ortodocşi de 18 ani împliniţi, dar nu trecuţi de 25 ani, cari au absolvat şcoala primară şi au prestat examenul de primire.

Elevii primiţi vor fi obligaţi să aducă cu sine: două rânduri de schimburi şi haine de pat: saltea sau străjac, ţol, perină şi cuvertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură, şi ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor solvi următoarele taxe:

La primire din taxa de înscriere de Lei 10.000 anual, rata primă cu Lei 4000, rata II. Lei 3000 la Crăciun, ear rata din urmă de Lei 3000 la Paşti.

Cursurile se vor începe la 1 Octomvrie a. c.

Cursul durează 2 ani de teorie şi unul de practică.

După absolvirea cursului şi după examene se eliberează diplomă de cantor.

Cererile întrate după termen nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 3 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort.-rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Oficiul protopopesc ort.-rom. al Târnavei, Diciosânmărtin.

Nr. 390/1930. (55) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. (treia) **Bernadia**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt:

1. Salar dela Stat conform calificaţiei.
2. Sesiune parohială 30 jug. cat. pământ cl. I. arător şi fânaţ.
3. Stola conform hotărârei adunării protopopeşti.

In lipsă de case parohiale, viitorul preot se va îngriji de locuinţă din al său.

Parohia este situată pe linia C. F. R. Blaj-Praid cu haltă în loc, linie de autobuse Dumbrăveni-Diciosânmărtin.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile împreună cu documentele, conform normelor în vigoare, acestui oficiu protopopesc şi au a se prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Diciosânmărtin, la 1 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Petru Medeşan
adm. prot.

Nr. 6244. (51) 3—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, este vacant un post de **econom**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preotească.
4. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Economul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 3250, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 6647/1930 (50) 3—3

Concurs

Pentru furnizarea de carne, unsoare şi pâine, toate de prima calitate, pe seama Academiei teologice, Seminarului teologic, Şcoalei de cântăreţi, Internatul arhidicezan şi Orfelinatul arhidiecezan, pe anul şcolar 1930/31 se publică concurs.

Odată cu aceasta se publică concurs şi pentru furnizarea a 7½ vagoane grâu de prima calitate, precum şi separat pentru coptul pâinii pe seama instituţiunilor mai sus amintite, pentru cazul că se va pune la dispoziţia brutarului făina necesară la coptul pâinii.

Ofertanţii vor înainta ofertele Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu *până la 15 August a. c.*

Condiţiunile se pot vedea zilnic în biroul administraţiei bunurilor arhidiecezane în Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 210/1930 (48) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Baştea**, cu filia Holdea, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială de 9 jug. cad., fânaţ şi arătură.
3. Birul parohial obişnuit în bucate, de fiecare casă o măsură de porumb.
4. Venitele stolare, statorite şi aprobate pentru toate parohiile din protopopiat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ort.-rom. din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în o Duminecă sau sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 8 August 1930 Nr. 58

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit. Și inserțiunile se trimit Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anarhie sau autoritate în cugetarea etică?

In cartierele negre din sudul Americii se întâmplă adeseori, că unii negri, cu picioarele goale, se reped pe străzi strigând și predicând: »*I have got a call*« — *Mă simt chemat!*

La sacerdoțiul acesta laic, cugetătorul aleargă bucuros, când se vede, că azi primul venit se crede »chemat« a clădi o teorie proprie, referitor la problemele cele mai grele și mai capitale ale vieții umane, și se aruncă în fața *consensului sapientium* de secole »înțelepciunea« aceasta de ultima oră.

In domeniul criticii e nevoie, în zilele noastre mai mult ca niciodată, de *autocritică*, ea este cea mai importantă dintre toate criticile: de o prețuire justă în observațiunile și experiențele individuale, de o apreciere obiectivă a cauzelor subiective, care turbură cugetarea noastră, — cauze, care au efect cu atât mai întins, cu cât obiectul judecății noastre are mai multă legătură cu acțiunile și tendințele personale ale cercetătorului.

Azi, în tratarea diferitelor probleme morale, se neglijează cu totul verificarea dacă omul e și competent. In toate domeniile mari ale cugetării, se cere dela cercetător, studiu îndelungat și adânc, în toate laturile problemei, o apreciere mai pătrunzătoare, decât la aceia, cari au mai tratat problema și cari au adus argumente puternice.

In domeniul etic, ce se face? Domeniul etic pare a fi scos de sub lege, — el a devenit teatrul tuturor diletanților, tuturor celor mai superficiale capricii! Probabil, problemele etice sânt, prin natura lor, mai ușor accesibile celui »chemat« și că e legitimă o asemenea stare a lucrurilor! Dimpotrivă, în primul loc, aprecierea etică a acțiunilor umane se raportă la fapte și la raporturi, care își exercită domeniul în cele mai intime adâncimi ale vieții istorice și personale, care evită în cea mai mare parte metoda cercetării științifice simple, și numai experiența adâncă și universală a vieții, și puterea specială de intuiție sânt în măsură de a le pătrunde. Mai mult, în domeniul acesta, un obstacol de nenvins stă în calea celor mai mulți de a arăta clar, cu imparțialitate hotărâtă, toate urmările propriilor acțiuni și toate rezultatele experienții: contratul cel mai mare între aspirația logică a adevărului și între impulsiuni, între dorințele și pasiunile umane. Forțele acestea elementare, la cea mai mare parte a oamenilor, exercită înfluență puternică asupra cugetării; ear dependența aceasta a subiectului de cugetat trage după sine, *incompetența celor mai mulți de a judeca în domeniul etic cu criterii obiective, fiindcă le lipsește călăuza superioară.* Nu vor să renunțe la propia lor slăbiciune, nu vor să-și asume toată responsabilitatea, nu vor să știe de autodisciplina coerentă, de pietatea atentă și prezentă în sine însăși; ei au o dorință de a face ceva, de a se lăsa în voia impulsiunilor proprii, voiesc să iubească, să urască și să se desfăteze.

Cunoștința etică e posibilă numai când voința aceasta se lipsește de inteligență și de scop, când este supusă la ceva superior; restul, nu este decât filozofia deșertăciunii, sofismul instinctului, libertatea cugetării pasiunilor.

Sânt puțini aceia, cari urmează înălțimile sublime ale libertății, din care se contemplează viața în totalitatea ei, din care se înțeleg și se proclamă virtuțile acelea, ce pun în stare neatârnătoare, de or ce acțiune singuratică, sănătatea sufletului și ordinea universală. Și, între puținii aceștia, ceice au fost înaintea Mântuitorului nostru Isus Hristos, au gătit calea Lui, au prorocit desăvârșirea pe care o cerea: și aceia, cari vor veni după El, vor arăta că misiunea Lui a fost unicul drum al mântuirii; din această cugetare, izvorâtă din experiența adâncă a vieții, se va desfășura în toate urmările sale cel mai intim sens.

Nu este oare apariție dureroasă, când cei ce înalță steagul »liberei cugetări« împotriva tradiției creștine, sânt atât de orbi, încât nu văd că tocmai în creștinism se vorbește de cugetarea perfect «liberă», și că dependența, conștientă sau inconștientă, a cugetării de stările subiectului de cugetat devine cu atât mai accentuată, cu cât subiectul acesta se încrede mai mult în sine însuși?

Competența, în asemenea domeniu, este subordonată condițiunilor interioare bine determinate, care se întrunesc, în starea lor cea mai curată, numai în Acela, care a putut să spună despre sine: «Eu am biruit lumea».

(După Förster).

I. Rafiroiu.

FOIȘOARA

Castelul Bran...

Castelul Bran veghează singuratic
In faptul liniștit al înserării,
Măgura dulce-și tremură brădetul
Infiorat de farmecul cântării
Fetițelor dela Triunghiu-Albastru
Cari trec pe drum în ritm armonios,
Cu fețe 'mpurpurate și în suflet
Cu: Branule, cât ești tu de frumos!

Năvalnic curge 'n valuri iubitoare
Grăbitul Turc și cine știe unde
Se pierd cu gândul damele voioase
Cari stau pe mal privind cu drag la unde;
Ear vântul cald, ce pâlpâie alene
In tremur lung în cetina de brad,
Atinge lin cu aripa-i domoală
Obrajii trecătorilor prin vad.

Privirea rotitoare se oprește
Din când în când pe creștetul de r[u]nte,
Măsor cu sufletul robit de gânduri
Intinsul grav al coastelor cărunte...
Copleșitoare amintiri răzlețe
Din largul vremii fără de hotar,
Povestea lor mi-o re'nviați în minte,
Poveste de nețărmurit amar.

Aș vrea acum să stau o viață 'ntreagă
La Bran, să-mi desăvârșesc cântarea,
Măgura să-mi picure avântul,
Bucegii să-mi lărgească falnic zarea.
Castelul Bran, din vremuri înnoptate,
Să-mi povestească tot trecutul lui,
Grăbitul Turc cu unde tremurate
Să-mi spună tot ce-a fost și astăzi nu-i.

Bran, 8 Iulie 1930.

VASILE STOICANEA.

Din înțelepciunea altora: O vorbă bună, spusă unui bărbân, însemnează a-i dărui o zi mai mult în viață.

Păcatul e iluzie, sau e realitate? (1)

Problema ce o tratăm, este una dintre cele mai delicate și mai importante. Este problemă delicată, fiindcă păcatul știe să se pitească, de pare că nici n'ar exista. El se aseamănă cu una dintre boalele corporale, cu ftizia, — despre care știm că cu cât progresează, cu atât se ascunde mai mult în ochii bolnavului. Când un ofticos se crede că e bine de tot, când vorbește vizitatorilor săi despre planurile sale frumoase din viitor, se poate ști aproape sigur că sfârșitul se apropie. Tot așa e cu păcatul: cu cât un om este mai atins de păcat, cu atât se crede mai nevinovat.

Creștini devotați cari vizitează închisorile, povestesc că aproape toți deținuții se cred a fi osândiți pe nedreptate: ei învinovățesc pe membrii familiei lor, societatea, jandarmii, judecătorii, jurații, — numai pe sine nu.

Când cineva caută oameni cumpătați, adesea întâlnește și alcoolici cari spun că nu beau, deși de fapt beau mai mult ca alții, și de multeori se supără, când cineva îi mustră, luând mustrarea drept ofensă.

Mulți din acești nenorociți, lipsiți de sinceritate, nu spun ceeace gândesc; alții, dimpotrivă, sânt convinși de ceeace spun, însă păcatul i-a orbit. Că au ochii legați, cu sau fără voie, puțin importă pentru teza noastră, — și nu rămâne mai puțin adevărat, că una dintre consecințele directe ale păcatului, fiind *întunecarea* conștiinței, cu cât un om este mai păcătos, cu atâ se îndoiește mai puțin; de aici latu rea delicată și grea a problemei c voim să examinăm.

Mi-aduc aminte de un om pli de răutate față de soția și copiii să — care, după ce-i făcuse să sufer mult, și după ce trăise, într'un ceeac privește pe Dumnezeu, într'o con

Oaspeţi francezi

In 4 August c. a sosit în gara Sibiu la ora 5½ d. m. o *Misiune culturală franceză*, anume 12 profesori şi candidaţi de profesori dela Universitatea rom. cath. din Paris, ingineri şi un medic, în frunte cu distinsul abate: *Paul Bottinelli*, o simpatică cunoştinţă pentru noi încă de acum 5 ani. Iubiţii oaspeţi au fost întâmpinaţi de numeroşi Sibieni în frunte cu dl prefect al judeţului: Medic-General *Dr. Gh. Moga*, primarul oraşului dl *Dr. Goritz*, reprezentantul bis. ort.-române *Dr. V. Bologa*, vicepreşed. Asociaţiunii dl *Dr. Gh. Preda*, dl General de brigadă *Partenie*, asistat de numeroşi oficeri, etc.

După salutul călduros al dlui *Dr. Gh. Preda*, în numele Sibienilor, şi după prezentările de rigoare, oaspeţii au fost conduşi la găzduirile destinate. Indată după aceea, la orele 6 d. m., distinsul membru al Misiunii franceze: abatele *Piccard de la Bacquerie*, a ţinut în sala Cercului militar-civil, o strălucită conferinţă despre desvoltarea literaturii franceze în cele din urmă 4—5 decenii. A ilustrat fazele prin care a trecut literatura franceză în acest restimp, dela naturalism la simbolism, apoi la misticism religios, cu influinţa unor filozofi şi poeţi (Bergson, Dostojevski ş. a.) asupra acestor curente literare. Publicul, asistent în număr mare, a ascultat cu plăcere desfăşurările conferenţei şi a răsplătit cu aplauze entusiaste. — Seara a fost cină comună în onoarea oaspeţilor.

Marţi, în 5 August c., la 9½ a. m. a urmat o recepţiune festivă la Muzeul Asociaţiunii, unde oaspeţii au fost întâmpinaţi cu însufleţire de: Dl *Dr. Gh. Preda* în numele Asociaţiunii pentru cultura poporului român, consilierul mitrop. *Dr. V. Bologa* în numele I. P. S. Sale *Dr. Nicolae Bălan*, mitropolitul românilor ortodocşi din Ardeal, protopopul *Nic. Togan* în numele bis. gr. cat. şi plebanul *Forbruckner* în numele bisericii rom. catolice, cărora a răspuns cu elocinţă conducătorul Misiunii culturale fraceze abatele *Paul Bottinelli*.

In decursul recepţiunii orhestra orăşenească a delectat publicul cu piese alese, sub măiastra conducere a dlui profesor *Nicolae Oancea*. Cuvintele rostite la recepţie de *Dr. V. Bologa*, în numele bisericii noastre, au fost următoarele:

In numele I. P. Sale *Dr. Nicolae Bălan*, mitropolitul românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, am onoare să aduc urări de bună venire *Misiunii culturale franceze* în sinul poporului român.

Am aflat cu multă plăcere de aceasta misiune culturală franceză, în faţa căreia ţinem să deschidem larg inima şi sufletul nostru, pentruca din lumina şi cultura propagandei sale loiale, să putem sorbi şi noi măcar o rază binefăcătoare. Din prilejul acestei atenţiuni onorifice, servim din parte-ne cu o mică orientare asupra credinţei noastre religioase.

Biserica noastră ortodoxă română, cuprinde în adâncimile sale sufleteşti aproape totalitatea poporului român, şi, ca biserică naţională de mii de ani încoace, învălue în misterul său religios întreagă fiinţa etnică şi etică a poporului român. Intrupează, adecă, şi conservă *geniul poporului român*.

In urma acesteia, din cele mai vechi timpuri, Biserica ort. română a fost singura vatră de lumină pentru cultul moralei, ştiinţei şi a artelor în sinul poporului român. Indeosebi a artelor plastice: pictura, sculptura şi arhitectura, alăturea de muzica ei religioasă-bisericească. In legătură apoi infinitele condiţii şi forme de creaţie şi de execuţie ale acestor arte, prin care se manifestă, îndeobşte, *genial* unui popor. In acest fapt găsim noi farmecul Bisericii ortodoxe-române, ca moştenire dela părinţii noştri.

Când Misiunea culturală franceză vine la noi din depărtare, în propagandă culturală, sigur vine inspirată de *geniul francez*, despre care avem atâtea dovezi în trecutul istoric, că pururea a fost nobil şi umanitar în faptele sale. Şi am plăcerea să constat, că spre acest *geniu al poporului francez*, sufletul nostru ca un val se revarsă, poate, şi în urma înrudirii noastre de origine şi de limbă.

Pătrunsă de acest sentiment Biserica ort.-română, depositara *geniului român*, tinde cu respect mâna sa frăţească *Misiunii culturale franceze* şi imploară binecuvântarea cerului asupra năzuinţeler ei salutare, iar distinşilor ei reprezentanţi din mijlocul nostru, le urăm din inimă, cu salutul ritual al bisericii noastre răsăritene: *Mulţi fericiţi ani!* —

După recepţia dela Muzeul Asociaţiunii au cercetat Muzeul Brukenthal, iar la ora 1 Municipiul Sibiu a oferit oaspeţilor o masă bogată la Bulevard, ovaţionaţi călduros de primarul dl *Dr. Goritz*. In aceeaş zi, la ora 4 d. m., au plecat în excursie la Băile dela Ocna-Sibiu şi de acolo seara cu trenul la Blaj, lăsând cele mai plăcute impresii în sinul nostru.

Adunare protopopească

— In tractul Jiului —

Joi, în 10 l. tr., s'a întrunit adunarea protopopească a tractului Jiu, la Petroşani, în sediul protopopiatului, participând aproape toţi membrii săi mireni şi din cler.

După slujba Chemării Duhului sfânt, şi după şedinţa consiliului protopopesc, s'a deschis adunarea, despre care organul local de publicitate, *Avântul*, dela 3 August, raportează următoarele:

Raportul general al protopopului despre viaţa bisericească din parohiile protopopiatului în anul 1929: Inainte de expunerea evenimentelor şi înşirarea datelor, care împreună alcătuesc fizionomia vieţii sufleteşti, religioase şi materiale a tractului, P. C. Sa prot. I. Duma, în aplausele membrilor adunării, a pomenit pe Acela, care «de curând înscăunat pe tronul părinţilor Săi, din graţia lui Dumnezeu şi voinţa naţională, este astăzi simbolul unităţii naţionale, al integrităţii teritoriale şi sprijinitorul Bisericii noastre», pe M. Sa *Regele Carol II*, — «în realitate şi cel dintâi Rege ortodox al românilor, botezat în credinţa ţării, — căruia, pe lângă omagiile şi fidelitatea noastră, îi trimitem respectuoase urări de Domnie paşnică, îmbelşugată în fapte bune, ear dacă Domnul va voi altfel, îi dorim stăpânire încărcată de glorie şi biruinţă deplină». Apoi a insistat asupra aniversării de zece ani dela păstorirea I. P. S. S. Arhiepiscopului şi Mitropolitului *Nicolae*, chivernisitorul şi amplificatorul moştenirii marelui Şaguna. Meritele Sale sânt, şi până acuma, excepţional de mari. «Nu este, în ultimul deceniu, latură a vieţii religioase şi naţionale, în care fapta mitropolitului Nicolae să nu fie între cele mai de seamă. El a contribuit, mai mult decât orcine, la opera de perfecţionare a organizaţiei bisericeşti. El a fixat clerului său program nou şi salvator de activitate. El recheamă la viaţă tagma monahală, desfiinţată pe plaiurile noastre de catolicismul intolerant. El creiază forme nouă să de captare a sufletelor care se clatină. El iniţiază legăturile ortodoxiei române cu marile biserici eterodoxe. Răscolitor de inimi, străbune, crainic al culturii creştine, orator şi scriitor cu alese daruri, luptător nesurpat şi vajnic fluturător de ideal, marele cârmaci este în floarea bărbăţiei creatoare, mândria şi toiagul de sprijin al bisericii şi credincioşilor ei». —

După acea s'a purces la depănarea momentelor importante din viaţa tractului în anul 1929...

Membrii adunării, mai ales mirenii, au luat parte activă la discuţie, făcând propuneri folositoare la diferite chestiuni.

Asoc. clerului „A. Şaguna"

Dela cercurile religioase din prot. Mediaş

Protopopiatul Mediaşului, este împărţit în două cercuri religioase. Cercului I, Mediaş, aparţin 9; cercului II, Frâua, asemenea 9 preoţi. Ambele cercuri desvoltă activitate rodnică, dovadă întrunirile lor regulate, perondând toate parohiile ce le aparţin, cu servicii divine în sobor: Liturgii, masle, diferite rugăciuni reclamate de împrejurări, conferenţe poporale, spre adevărata bucurie sufletească a credincioşilor veniţi la întruniri.

Efect evident al activităţii preoţilor din tract este şi faptul că parohiile noastre până azi, afară de Mediaş, sânt lipsite de sectanţi. Mediaşul îi are, deoarece acest oraş industrial cuprinde în sinul său, printre muncitorii în diferite uzine, elemente cu vederi înclinate spre sectarism; avem însă bucuria, că *nu* credincioşii noştri alcătuesc aceste elemente, ci străinii de naţionalitate şi credinţă; cei câţiva seduşi dintre românii din Mediaş sânt imigraţi şi în mare parte nu aparţin bisericii noastre. Ortodoxismul este cu tărie mărturisit; — dovadă preafrumosul edificiu bisericesc din Mediaş în lucrare, apoi cel din Richiş aproape terminat, pregătirile de frumoase zidiri de biserici în Dârlos şi Păucea, şi buna îngrijire a tuturor bisericilor din celelalte parohii.

Toate parohiile, din jurul Mediaşului, sânt în comune cu locuitori în preponderanţă saşi; în toate aceste comune sânt sectanţi (adventişti) saşi; intelectualii saşi, preoţi, învăţători, profesori, medici, advocaţi, s'au organizat în combaterea sectanţilor; — la noi numai preoţii fac apostolatul, intelectualii noştri nu-şi dau concursul şi nu participă la cercurile religioase.

Revenim la întrunirea cercului religios I, ţinută Duminecă în 27 Iulie, în parohia Moşna.

O zi frumoasă de vară. La ora 9 membrii cercului, cu excepţia unui membru, trec printre credincioşii, cari îi aşteptau cu drag, în haine de sărbătoare, spre biserica frumos împodobită, unde în ordine şi evlavie exemplară săvârşesc utrenia şi sfânta Liturgie, ascultaţi de poporul dornic

---

pletă indiferenţă, — cam revoltat îmi zise muribund:

«Mă bucur de înfăţişarea mea înaintea supremului Judecător, deoarece voi avea ocazie să-i spun tot ceeace am fost şi să arăt toate nedreptăţile cu care m'au împărtăşit semenii mei! »

Mândria, izvorul multor rele, este unul dintre păcatele care se mărturisesc mai greu. Tot aşa sgârcenia, despre care un duhovnic spunea la sfârşitul unei lungi cariere, că n'o auzise s'o fi mărturisit cineva. N'ar fi oare aceasta dovadă că, sgârcenia este un defect cu mult mai răspândit decât am crede?

Lucru curios de altă parte, dar logic în acelaş timp, că acei oameni sânt cei mai cucernici, cari s'au apropiat mai mult de idealul moral şi de desrobirea păcatului, acei oameni cari au sentimentul cel mai profund şi cel mai trsit al păcătoşeniei lor naturale. Când un om se zice şi se crede foarte rău, când în loc să judece pe alţii cu severitate, se găseşte mai rău ca aceia, atunci se poate şti sigur că acest om este *superior*, moraliceşte vorbind. Adesea s'au semnalat cele trei declaraţii în epistolele sfântului apostol Pavel: «Eu sânt ultimul dintre apostoli» (în epistola către Corinteni). Apoi, puţin mai târziu, în închisoare: «Eu sânt ultimul dintre sfinţi», vrea să zică dintre creştini (în epistola către Efeseni). In sfârşit, către sfârşitul vieţii sale, într'una din ultimele sale 3 epistole, scrise lui Timotei: «Eu sânt ultimul dintre păcătoşi». De aici se vede că, omul care urcă treapta morală, se smereşte şi în ochii săi proprii.

Urmând ideea, că sântem supuşi păcatului, concepţia noastră despre Hristos şi Invierea Sa va fi cu totul deosebită. Dacă nu cred în realitatea tragică şi tristă a păcatului, nu voi putea admite caracterul divin al lui Isus Hristos şi nici opera Sa ispăşitoare de pe cruce. Isus Hristos îmi apare ca un produs considerabil al umanităţii, poate cel mai considerabil, ca un măreţ dar al lui Dumnezeu dat pământului, fiinncă nimic nu împedică pe om ca prin mari eforturi şi de bună voie să ajungă la idealul moral întrevăzut în visurile sale.

In ceeace priveşte moartea lui Isus pe cruce, ea va fi dovada nemărginitei Sale iubiri de oameni...

Dacă admitem cu sfântul apostol Pavel, cu sfântul apostol Ioan, cu Isus Hristos însuş, groaznica realitate a păcatului, nu ne va fi greu să ne închipuim pe om incapabil de-a se scăpa el însuş; prin urmare, mă voi gândi că Dumnezeu vine în ajutorul său, în persoana unei fiinţe cereşti, supranaturale, Isus Hristos, în acelaş timp om şi Dumnezeu, care săvârşeşte pe Calvar ispăşirea păcatului meu, plătind o datorie ce eu n'o pot plăti. Şi când mi se va istorisi, — după Evanghelie, — că această fiinţă divină a facut minuni, semne ale originii Sale divine, când mi se va spune că moartea n'a putut să-l ţină în braţele sale şi că Duminecă dimineaţa a înviat, nu numai că nu voi avea nici o greutate s'o cred, dar chiar asemenea fapte îmi vor părea logice şi chiar necesare...

După aceste observaţii, să stabilim câteva fapte care dovedesc realitatea păcatului.

Eată popoare suror, create pentru a se iubi, şi care au trebuinţă unele de altele, ca diferitele membre ale corpului. Interesul fiecărui popor ar trebui să fie interesul tuturor, şi dimpotrivă.

Şi totuşi, aceste popoare nu se iubesc, sânt pline de neîncredere şi pizmă unele faţă de celelalte, concurenţă cumplită se stabileşte între ele;

de astfel de solemnităţi. Răspunsurile liturgice le dau 5 buni cântăreţi de strană, cari perondându-se cu preoţii emulau în frumoasele melodii ale bisericii dreptmăritoare.

La priceasnă, părintele Ioan Stirbeţ rosteşte predica cu motto: Credeţi că pot să fac eu aceasta? din Evangelia zilei. Cu citate potrivite expune foloasele credinţei în Dumnezeu, îndeamnă la tărie în credinţă; atinge rătăcirile acelora, cari interpretează sfânta Scriptură după bunul plac şi prin aceasta deviză dela calea singură mântuitoare şi ajung la credinţe rătăcite. A fost o reuşită cuvântare atât ca fond, cât şi ca formă şi predare. La sfârşitul serviciului dumnezeesc, se anunţă vecernia pentru ora 2 p. m.

La ora 1½ credincioşii erau întruniţi la sfânta biserică. Preoţii, văzând dorul acelora, încep vecernia, după care urmează conferenţa poporală a părintelui Aurel Băcilă, cu titlul: Concursul părinţilor la îngrijirea educaţiei religioase a tineretului.

Conferenţiarul întreţine, în stil popular, publicul timp de ¾ de oră, aducând exemple din sfânta Scriptură şi din istoria neamului despre buna creştere a bărbaţilor aleşi ai creştinismului şi ai neamului.

A urmat, sub cerul liber, rugăciune pentru ploaie, combinată cu sfinţirea apei.

Ne-a surprins plăcut societatea tinerimii adulte «Sf. Gheorghe» din loc, care ni-a prezentat un frumos steag al său cu rugarea de a-l sfinţi; ceeace s'a şi făcut cu solemnitatea cuvenită.

Soarele erà aplecat spre apunere, dorul credincioşiior de a continua rugăciunile însă nu era satisfăcut, căci mai mulţi inşi ne-au invitat să le servim pe la case sfântul Maslu. Aşa am mers, toţi 8 preoţii, la locuinţa evlaviosului creştin V. Albu şi i-am împlinit dorinţa. Seară fiind, cei mai îndepărtaţi au plecat spre căminele lor, distanţă de 15—25 km., ear 2 dintre cei mai tineri au rămas, ca împreună cu preotul local, să continue rugăciunile cerute de credincioşi... *i.*

Vechile Biserici din Zarand şi Ctitorii lor în sec. 14 şi 15, de *Silviu Dragomir*. Extras din »Anuarul« Comisiunii Monumentelor istorice pentru Transilvania pe anul 1929, Cluj, tip. »Cartea Românească«, 1930. — O broşură de 40 p. Preţul?

---

† Ioan de Preda

La încheerea foii primim trista ştire despre moartea venerabilului bărbat al neamului şi bisericii noastre **Ioan de Preda,** *fost, lung şir de ani, advocat, fisc. consist. în Sibiu, om muncitor şi suflet nobil.*

Decèdatul, una dintre figurile cele mai respectate şi distinse ale Ardealului, era povăţuitorul priceput în numeroase chestiuni privitoare la drepturile sfintei noastre biserici dreptmăritoare. De aceea, încetarea sa din viaţă a deşteptat adânci regrete în sufletele tuturor celorce l-au cunoscut şi apreciat.

Inmormântarea regretatului defunct se va face mâne, Sâmbătă, d. a. din capela cimitirului central.

Veşnică şi binecuvântată să-i fie memoria!

Direcţiunea Şcoalei normale ortodoxe „Andrei Şaguna" din Sibiu, secţia de fete

Nr. 147/1930.

Inştiinţare pentru anul şcolar 1930/31

Pentru anul şcolar 1930/31 sânt libere 30 locuri în clasa IV. Se primesc eleve care au terminat cel puţin 3 clase secundare. Primirea se face în baza unui examen de concurs care începe în ziua de 10 Septemvrie ora 8 dimineaţa din următoarele materii:

Religiunea, Româna, Istoria, Geografia, Aritmetica, Muzica vocală şi violină. Examenul de concurs va fi precedat de un examen medical.

Cererile de admitere, timbrate cu timbru fiscal de 11 Lei, se vor înainta direcţiunii şcoalei până la 31 August, însoţite de următoarele acte: 1. Extract de naştere şi de botez, 2. Certificat de studii, 3. Act de vaccină, 4. Certificat de bună purtare dela direcţiunea şcoalei unde a urmat, 5. Certificat de cetăţenie română, 6 Un certificat liberat de perceptorul fiscal şi vizat de Administraţia financiară, prin care se arată amănunţit dările pe care le plăteşte reprezentantul legal al elevei către Stat, comună şi judeţ, 7. Un certificat al primăriei locale, prin care să se arate amănunţit: numărul copiilor, vârsta fiecăruia, şi averea pe care o posede reprezentantul legal al elevei.

Taxa de internat este de Lei 5000 pentru bursiere şi se poate plăti în rate: La înscriere Lei 1500, la 15 Noemvrie 1500, 8 Ianuar şi 1 Martie câte 1000 lei. La înscriere se mai cer ca taxe (de instalare, construcţie, cauţiune, medicamente, baie etc.) 2150 lei, din care sumă 500 lei se pot plăti şi la 15 Noemvrie. Solventele plătesc ca taxă de internat 12,000 lei în rate à Lei 3000.

Fiecare elevă va aduce cu sine: 6 cămăşi de zi, 4 cămăşi de noapte, 6 perechi pantaloni albi, 12 perechi ciorapi, 12 batiste, 4 prosoape, 3 cearceafuri de plapomă, 3 cearceafuri pe saltea, 4 feţe de pernă, 1 plapomă, 1 sau 2 perne, 1 saltea de lână sau de iarbă de mare, 1 cuvertură albă de pat, 2 şorţe uniformă, 1 palton, 1 pardesiu, 1 beretă, costum naţional, 2 şervete, pahar, cuţit, furculiţă, lingură, 2 farfurii (toate după modelul dat de şcoală), 1 violină cu tocul ei, 1 cutie cu perii de cap, de ghete, de haine, piepten.

Informaţii în scris se dau numai la cereri însoţite de un plic cu adresă şi marcă poştală.

Sibiu, 28 Iulie 1930.

Direcţiunea.

INFORMAŢIUNI

Cu începere dela 1 Aug. M. S. Regele a luat reşedinţa de vară la Sinaia în castelul Pelişor.

† **Pr. Gheorghe Ţeposu** din comuna Cincşor, jud. Făgăraş, tatăl dlui inspector şcolar Silviu Ţeposu, — a trecut la cele veşnice, după scurtă suferinţă, în ziua de 2 August 1930, ora 2 p. m., în anul 71 al vieţii şi după o vrednică păstorire de 44 ani. Decedatul este adânc jălit de îndureraţii săi copii, nepoţi, fraţi şi de toţi enoriaşii, cari pierd într'însul un bun şi grijitor părinte sufletesc. Odihnească cu drepţii!

† **Gustav Weigand.** Din Lipsca se vesteşte moartea profesorului Gustav Weigand. Inainte de războiu, decedatul a cutreerat ţinuturile locuite de români şi a publicat studii despre dialectele limbii daco-române, cu informaţiuni despre românii din Balcani (nu totdeauna exacte), — despre dialectul bănăţean, în parte cu grave erori. Având simpatii pentru bulgari, cu vremea s'a îndentificat cu aspiraţiile lor naţionale; — astfel statul român a sistat ajutorul bănesc, acordat institutului pentru limba română dela Lipsca, al cărui director fusese răposatul profesor.

In 4 August s'au împlinit 11 ani dela ocuparea Capitalei Ungariei de armata română, — fapt datorit iscusinţii conducerii campaniei şi executării energice a planului de campanie. S'au predat trupelor române: 6 divizii cu peste 40 mii soldaţi unguri, 1235 ofiţeri, 348 tunuri, 87 aeroplane, 52 mii arme, 332 mitraliere, 4316 carabine, 579 revolvere, mii de săbii şi pumnale, enormă cantitate de muniţii, materiale de războiu, trenuri cu locomotive, vagoane etc. — Pierderile armatei române în luptele dela Tisa au fost zece mii de soldaţi şi peste 200 ofiţeri. — bine cuvântată să le fie amintirea!

Instalare. Duminecă, în ziua de Sf. Ilie, s'a făcut instalarea noului preot, Ioan Scurtu, în fruntaşa comună a Râşnovului din protopopiatul Bran. O frumoasă cuvântare a adresat, la această ocazie tinărului preot Păr. administrator protopopesc, G. Babeş, arătând importanţa preoţiei în viaţa socială. Pr. Ioan Scurtu răspunde, în cuvinte potrivite sărbătoririi, schiţând îndatoririle unui preot faţă de enoriaşii săi. A urmat masa comună, cu vorbiri însufleţite şi instructive.

Act nesocotit. Din comuna situată în apropierea Braşovului, Tohanul Nou, sat cu buni români şi credincioşi în ortodoxie, se vesteşte, că *Duminecă*, în 27 Iulie 1930, primarul comunei prin bătăi de tobă a chemat locuitorii la primărie, ca să i trimită la *lucrul câmpului* pentru trebuinţele comunei. Cum oamenii se aflau la biserică, nesocotitul primar a turburat serviciul divin pentru a scoate pe credincioşi la muncă în zi de Duminecă... S'a cerut, de sine înţeles, la forurile chemate ordonarea unei anchete severe.

Se desfiinţează mai multe şcoale secundare: licee, gimnazii şi şcoale normale, — şi se sporeşte, cu începerea noului an şcolar, numărul şcoalelor de meseriì. Ministerul va publica în curând numele şcoalelor secundare desfiinţate.

Poşta redacţiei

I. R. în *P. S.* In nrul de faţă. Aşteptăm continuarea.

şi întăresc frontierele cu ziduri şi soldaţi.

Săptămâni, luni şi ani, se pregătesc unul pentru desfiinţarea celuilalt; statele cheltuesc milioane şi miliarde pentru înarmări, în timp ce mulţi cetăţeni sufer mizerie materială şi morală.

Când războiul s'a pornit, când mii de oameni, tineri, bărbaţi, capi de familie, sânt doborâţi în câmpul de bătae, cei răniţi sânt aduşi la ai lor, ca să fie îngrijiţi. Ceice au pregătit arme ucigătoare, au pregătit în acelaş timp ambulanţa şi medicamentele; chirurgii taie braţe, picioare, — şi ţara, după războiu, este plină de şchiopi şi ciungi, odinioară tari şi robuşti.

E cunoscut cuvântul fetiţei:

— Ce curios! mamă dragă, spune-mi, de ce îi răneşte, dacă după aceea-i îngrijeşte?...

Ca cetăţeni ai aceleiaşi ţări, trebue să ne iubim, să ne ajutăm unii pe alţii, interesul nostru este tot atât de mare ca şi datoria noastră. Partidele politice, când sapă şanţuri peste care nu se poate trece, când samănă îndoeli şi ură, pregătesc războiul civil.

Acelaş spectacol în familie, unde armonia şi sprijinul sânt înlocuite de certe şi discordie.

De ce oare toate ţările au trebuinţă de jandarm, pentru a ţinea pe om la ordine, ca pe un copil? De ce trebue să se zidească închisori, pentru oameni cari iubesc libertatea? Pentruce se găsesc hoţi, desfrânaţi, ucigaşi, alcoolici, cu un cuvânt oameni cari sufer sclăvia pasiunilor şi cari, purtaţi de ele, sânt primejdioşi pentru societate?

De unde vine că oraşele şi satele ridică mereu cârciumi? Omul să fie oare atât de setos? Să nu poată face doi paşi, fără a fi muncit de setea alcoolului? Evident, nu; ar putea fi cumpătat, *dacă ar vrea*. Prin alcoolism spitalele şi casele de alienaţi sânt pline, temniţele asemenea. Aşa, sufletul se perde şi iadul se împoporează.

Cum se explică faptele acestea?

De ce ne este atât de greu să iubim pe deaproapele nostru? De unde se nasc invidiile, urile noastre?

De unde vine acest egoism al meu, de unde cuvintele şi gândurile noastre care ne amăresc viaţa? Cum se face că nu putem fi liberi şi nu ne putem ajunge idealul, adesea aşa de aproape?

Această stare sufletească este minunat descrisă de sfântul apostol Pavel: «Că ceeace lucrez, nu ştiu, că nu care voesc eu, aceasta fac; ci care urăsc, aceea lucrez. Ear de fac aceasta, care nu voesc, laud legea că este bună. Ear acum nu eu fac aceea, ci *păcatul* care lăcueşte întru mine, adecă în trupul meu ce este bun, că a voì se află la mine, ear a face binele nu aflu. Că nu fac binele care voesc, ci răul care nu-l voesc, acela fac. Ear de fac aceasta care nu voesc eu, eată nu fac eu aceasta, ci păcatul care lăcueşte întru mine. Aflu drept aceea, legea mie celui ce voesc să fac binele, că ce este rău, la mine se află. Că împreună mă veselesc cu legea lui Dumnezeu după omul cel dinlăuntru. Dar văd altă lege întru mădulările mele, oştindu-se împotriva legii minţii mele şi dându-mă pe mine rob legii păcatului, care este întru mădulările mele» (Rom. 7, 15—24).

(Urmează).

Intrunire colegială. Absolvenţii Academiei teologice Andreiane din Sibiu, din anul 1922/23, sânt rugaţi a-şi da avizul pentru întrunirea colegială ce va avea loc în ziua de *1 Oct. 1930* ora 9 a. m. în aula Academiei teologice, conform înţelegerii avute. Preot *Valer Bânda* în *Vărd* u. p. Agnita, jud. Târn. mare.

Nr. 6552 Şcol. (56) 3—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu.

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1930—31 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copiii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copiii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1929/30 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulător la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1930/31 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2, şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fii: pentru fii de preoţi Lei 10,000, pentru copiii mirenilor Lei 12,000 pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statorì de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 cească pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare, nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în internat, să-şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc dela 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 209/1930. (58) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Muncelul mare**, cu filiile **Bolabârzu, Muncelul mic** şi **Runcul mic** din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotaţiei dela stat.
2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.
3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.
4. Casă parohială cu şură şi staul.
5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenţii se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 30 Mai 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 286/930. (59) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, **Geoagiu-Băi** (Feredeu), protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiei dela stat, şi anume:

Trei (3) decalitri cucuruz smicurat de fiecare casă, 2 jum. jugăre sesiune parohială în arândă forţată, casă parohială şi stola obişnuită.

Parohia e situată într'o frumoasă regiune climaterică cu renumitele băi termale. Băile sânt gratuite pentru preot şi familia lui.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis şi pe lângă prealabila încuviinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii şi referinţele locale.

Geoagiu, la 9 Iulie 1930.

V. Goron
protopop.

Nr. 6939/1930. (52) 3—3

Concurs

Pentru întregirea catedrelor de *Teologie morală şi Teologia practică la Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu*, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

De la concurenţi se cere să fie absolvenţi ai unei Facultăţi teologice ortodoxe şi doctori în teologie.

Beneficiul împreunat cu acest post este: salar de bază 2200 lei lunar, plus accesoriile cuvenite.

Cererile de concurs sânt a se înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia şi Sibiu, însoţite de următoarele documente:

1. Act de botez, 2. Diploma de doctor în teologie, 3. Certificat despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare până azi, 4. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 175/1930 prot. [41] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa treia **Cristur**, din protopopiatul Sighişoarei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele, pe lângă congruă, sânt din parohie următoarele:

a) Stola obişnuită.

b) Dela fiecare familie un decalitru grâu pe an sau valoarea de pe piaţă în bani.

c) Până la zidirea casei parohiale va folosi cele 15 [cincisprezece] jugăre fânaţ de pe hotarul comunei Beteşti ca indemnizaţie de chirie.

d) Folosinţa pământului acordat de reforma agrară ca sesiune parohială, care în prezent este în mărime de 20 jugăre, în folosinţă provizorie, pământ calitatea I, pe şes, arândă anuală 3000 Lei de jugăr, în mijlociu.

In parohie nu este nici biserică, nici casă parohială. Se aşteaptă dela viitorul preot hărnicia de lipsă pentru strângerea capitalelor necesare la edificarea acestora.

Alesul e ţinut a obţinea numirea de profesor de Religie la şcoala normală de stat din localitate.

Concurenţii îndreptăţiţi îşi vor înainta în termen petiţiile provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc ortodox din Sighişoara şi se vor prezenta şi în parohie.

Sighişoara, la 15 Mai 1930.

Oficiul protopopesc ortodox din Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Cristur.

Emilian Stoica
protopop.

Publicaţiune

Biserica ortodoxă, română din **Laslea-Mare**, plasa **Daneş**, jud. **Târnava-Mare**, vinde pe calea licitaţiei publice **360 stânjini lemne de fag şi carpen**. Licitaţia se va ţinea în *27 August a. c. la 2 ore p. m.*

Pădurea este situată la o depărtare de 6 km. de gara Daneş. Ceice doresc a le cumpăra, să se adreseze la oficiul parohial ort. rom. din Laslea. Des uşiri dă oficiul parohial în fiecare zi între orele 12—2 p. m.

Laslea, la 8 Iulie 1930.

(33) 3—3 **Gheorghe Şerban**
paroh.

Aviz

Internatul de fete al Asociaţiunii «Astra» din Sibiiu, primeşte eleve, care frecventează Liceul de fete «Domniţa Ileana» sau şcoala comercială superioară de fete ori şi alte şcoale de fete din Sibiu. Internatul posede întreg confortul trebuitor elevelor, baie propie şi lavoare cu conduct de apă rece şi caldă în dormitoare. Taxa e 22.000.— Lei anual, care se plăteşte în 4 rate egale, sau lunar, anticipativ. Anunţurile pentru anul şcolar 1930/31, se fac la Dir. Internatului str. Şaguna Nr. 6 până în 20 August 1930.

In internat se serveşte aceeaş hrană pentru întregul personal; dejun: cafea cu lapte şi 2 franzele, prânzul (ora 12): o supă, friptură cu garnitură şi prăfitură, fructe sau compot; ojina (oara 4 p. m.): cafea cu lapte; cină: friptură, afară de 2 zile în săptămână. Duminecă şi în sărbători: la dejun cozonac, la prânz tortă, iar *seara* unt, şuncă şi prăjitură, iarna şi ciaiu.

Sibiu, la 30 Iulie 1930.

(36) 1—1 **Direcţiunea Internatului**

Nr. 6245/1930. [53] 3—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă „Andreiană" din Sibiu, este vacant un post de **spiritual**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 8180, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 6966 Epitr. 1930 [54] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **îngrijitor** la Mănăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus se publică concurs cu termin de 30 zile.

Retribuţiunile sânt 2500 Lei lunar şi locuinţă în natură.

Concurenţii vor trebui să fie ortodocşi, liberaţi de armată şi absolvenţi ai şcolii primare; vor fi preferiţi cântăreţi bisericeşti.

Cererile vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la *15 August a. c.* însoţite de următoarele acte:

1. Certificat de naştere şi botez.
2. Certificat de studii.
3. Certificat de moralitate dela of. parohial şi primărie.
4. Alte certificate recomandatoare.

Sibiu, din şedinţa economică a consiliului arhiepiscopesc din 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 14 August 1930 Nr. 59

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Abonamentul: un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

† Ioan de Preda
(1841—1930)

Vestea morții veneratului octogenar *Ioan de Preda*, unul dintre vechii luptători ardeleni, a îndurerat adânc inimile numeroșilor săi cunoscuți, cari au muncit, mulți ani în grele împrejurări, alături de regretatul dispărut.

Ioan de Preda, membru al sinoadelor și congreselor de pe vremuri, în tot cursul lungii sale vieți, s'a deosebit prin râvna activității sale și prin duhul de-a se jertfi. Pe calea aceasta și-a dobândit de timpuriu autoritatea și respectul în cele mai largi cercuri ardelenești.

A veghiat cu convingere, susceptibil și pentru amănunte, la bunul mers al instituțiilor, care îl cinstiseră cu toată încrederea cuvenită unui valoros membru al lor.

Cu temeinică pregătire juridică și cu vastă experiență de viață, Ioan de Preda a rostit adesea cuvânt deciziv în problemele economice și de administrație în așezămintele noastre culturale și bisericești.

Condus de caldă iubire față de neam și biserică, purta viu interes pentru toate chestiunile publice, privitoare la înaintarea în cultură și avere a poporului asuprit din sinul căruia răsărise.

Avrigean de origine, — din satul cu bun renume al lui Gh. Lazăr, — și-a închinat puterile sufletești luând activă parte la lupta națională, culturală și bisericească a Ardealului robit.

Pe aceste meleaguri, numele lui Preda Ioan nu va fi uitat, ci mereu pomenit cu recunoștința de care atât de mult s'a învrednicit.

*

Înmormântarea regretatului bărbat s'a făcut Sâmbătă în 9 l. c., la ora 4 d. a., din capela cimiterului orășenesc.

Prohodul l-au săvârșit Părinții Consilieri Dr. V. Bologa și Tr. Scorobeț, Păr. protopop Em. Cioran și diaconul I. Dinu, ear răspunsurile le-a dat corul meseriașilor noștri sub conducerea dlui I. Stanciu. Afară de îndurerata familie a răposatului, a luat parte la înmormântare numeros public din Sibiu, în frunte cu P. S. Sa Arhiereul *Vasile*, vicar arhiepiscopesc.

Panegericul, rostit la acest prilej, de Păr. Consilier mitropolitan Dr. V. Bologa, este următorul:

Prea Sfințite Părinte,
Îndurerată familie,
Jalnică asistență,

Cu stimă generală petrecem în calea sa din urmă, pe adormitul în Domnul *Ioan de Preda*, distins advocat și fiscal în retragere al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, unul dintre cei din urmă stâlpi ai vieții și ai gloriei bisericii noastre din vremile apuse ale Marelui Arhiereu Andrei Șaguna.

Apune din mijlocul nostru la o vârstă înaintată după legile firii, la 90 de ani în muncă cinstită și binecuvântată, totuși sufletul nostru coboară gânditor în adâncul nepătruns al destinului vieții omenești, pentruca resgândit și frământat, până în ultima analiză, să constate înc'odată, că nu găsește altă soluție peste concepția biblică, că «deșertăciune sunt toate și viața aceasta e umbră și vis», cum spune cântarea bisericească, cu o duioasă resemnare, străcurând doară printre lacrimi vre-un picure de mângâere.

In vârtejul acestei enigme se dapănă firul vieții omenești, lăsând în urmă abia amintirea faptelor bune, ca o biată chezășie pentru harul și mântuirea sufletului nostru.

Pătruns de asemenea ideal creștinesc, adormitul în Domnul a fost o pildă vie pentru noi în viața publică, ca bărbat ieșit din școala lui Șaguna. Pentrucă el nu a fost numai cu numele din acea epocă de izbândă a Marelui Șaguna, când după lungul întunerec al iobăgiei, totul trebuia creat, ca din pământ, pentru ocrotirea vieții naționale, culturale și economice a poporului român. Nu! El a fost unul din acei fii aleși ai bisericii, care a înțeles pe deplin glasul Marelui Arhiereu, care, după cuvântul judiciosului său biograf, răsuna *«ca o trimbiță de chemare la muncă nepregetată, la luptă conștientă și neșovăitoare, la îndeplinirea bărbătească, fără zăbavă, a datorilor față de lege și neam»*.. (*«Mitropolitul Andrei Baron Șaguna»*, de Dr. I. Lupaș, pag. 8).

In asemenea trăsături generale se poate încondeia viața adormitului în Domnul. Născut în comuna Avrig lângă Olt, în Ianuar 1841, din părinți comercianți, tatăl: *Anton*, mama: *Elena* n. *Bratu* din Brașov. Au fost trei frați, doi din ei advocați și unul negustor, și patru surori, dintre care astăzi o singură soră mai e în viață, dna *Ana Ilincea* în Avrig. A urmat studiile liceale în Sibiu, bacalaureatul în Beiuș și dreptul la Academia din Sibiu. A fost aplicat ca funcționar la guvenul transilvănean din Cluj, scurtă vreme în Deva. Definitiv s'a așezat în Sibiu, începând cariera sa de advocat pe timpul Marelui Șaguna.

A fost un aderent convins al lui Șaguna și toată viața sa a lucrat în spiritul lui. Dovadă strălucită despre aceasta e publicația sa: «*Constituția bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania* sau *Statutul Organic comentat și cu concluzele și normele referitoare întregit*», operă de valoare apărută în 1914, aproape 300 pagini, în care urmărește cu multă competință întreaga legislație a Ungariei și a Transilvaniei cu toate dispozițiile ei draconice pentru biserica ortodoxă-română, începând dela 1526, când Ungaria ajunge sub stăpânire turcească, după dezastrul dela Mohács, iar Transilvania se desface de către ea. Pas de pas arată legile asupritoare pentru biserica ortodoxă-română și pentru poporul român, până la 1868, când legislația țării, în urma neobositelor stăruințe ale lui *Șaguna*, acordă și bisericii ortodoxe-române o autonomie mai umană. Multă vreme încă va servi aceasta carte, ca cea mai bună călăuză pentru cei chemați a cunoaște și a aplica constituția bisericii ortodoxe române.

In vârsta bărbăției sale, la 1877 întemeiază familie, păsind la taina sfintei cununii cu aleasa inimii sale

FOIȘOARA

Păcatul e iluzie, sau e realitate? (2)

Această tristă constatare, asupra stării actuale a neamului omenesc, o găsim în toate timpurile; chiar la începutul istoriei se găsesc aceleași fapte: ura, lupta, războiul; cele mai vechi amintiri pe care oamenii primitivi ni le-au lăsat, sânt armele, cântecele de luptă, poeziile războinice, exprimând răsbunarea și ura dușmanului. E adevărat că răul, sub diferitele sale forme, par'că se urcă atât de aproape de originea rasei noastre, încât îți vine să crezi că el este nedespărțit de natura omenească și că este element constitutiv, poate chiar necesar.

Inainte cu 19 veacuri, într'o epocă întunecată, trăi profetul din Nazaret, Isus Hristos, într'o veșnică sfințenie, la adăpost de păcat, cu toate că a fost expus, ca și noi, la mari ispite.

Era de ajuns ca un singur reprezentant al umanității să fi trăit fără păcat, pentru ca păcatul să nu se mai fi arătat, mai ales când e vorba de o ființă, care a fost tot așa de umană ca toți ceilalți, fiind dat că Hristos este omul tuturor timpurilor și tuturor țărilor, omul moral, Isus prin excelență.

Insă, această personalitate, unică în istorie, fu expusă la groaznică împotrivire; nimeni n'a fosr pizmuit, disprețuit ca Hristos. Acela care se născuse într'o iesle, Acela care n'avu loc de odihnă, trebui să-și sfârșească misiunea pământească pe crucea de pe Golgota între doi tâlhari...

Această cruce a devenit centrul istoriei; pe măsură ce oamenii se succed pe planeta noastră, toți sânt obligați a o contempla și prin ea toți trebue să recunoască păcatul ca o realitate, cea mai tragică, cea mai groaznică dintre toate.

Dacă sânt îndoieli în sufletul nostru în privința răutății inimii omului, este deajuns să aruncăm o privire în urmă asupra acestei scene centrale a istoriei, care se chiamă *drama de pe Golgota*, pentru a vedea că ea reînvie.

Ceeace este adevărat despre istoria omenirii, este tot atât de adevărat despre fiecare individ în parte; istoria individuală condamnă pe om tot așa, ca și istoria universală. Ori cine se cunoaște puțin, ori cine are o viață internă desvoltată, trebue să simtă că experiențele sale cele mai vechi sânt experiențe de păcat, cele mai vechi amintiri ale sale sânt atinse de prezența răului.

Tot așa și cu omenirea: Amintirile ei pot fi mai mult sau mai puțin clare, dar ele vor avea acelaș caracter.

Așa și faptele. Dar dacă toț oamenii sânt de acord într-u a le con stata, ei diferă, îndată ce e vorba s descopere originea lor; o mulțim de explicații s'au făcut, ce toate pc fi reduse la două: *a determinismulu* și *a libertății.*

Explicația deterministă provin tocmai din constatarea sfâșietoare faptelor citate; ele se ivesc așa d numeroase și așa de copleșitoar încât ajungem la concluzia logică, răul este necesar, — el nu poate nu fie — nu e o întâmplare, prin u mare păcatul este inerent în suflet omului, și omul nu poate să nu f păcătos, altfel n'ar mai fi un o După cum leopardul are pete blană, după cum paserile au ari tot așa una dintre trăsăturile cara teristice ale ființei umane este de fi păcătoasă.

Dar atunci ce fel de idee facem despre păcat? Foarte simp

dna *Berta Glufcevsky*, trăind împreună 53 de ani, în fericită viaţă familiară, senină şi liniştită. Impresiile acestei frumoase căsnicii, sunt fără îndoială pentru durerea întristatei văduvi, un izvor de neuitate aduceri aminte pentru bunătatea şi cavalerismul soţului distins, chemat acum, din aceasta vale a plângerii, la o viaţă mai fericită.

Nu i-a fost hărăzit dela bunul Dumnezeu să aibe şi copii. I-a fost dat însă, să agonisească, prin munca sa proprie, o avere frumoasă, cum rar se găseşte între noi. Imobilii considerabile, case şi grădini de mare valoare, ca un patrician adevărat în Sibiul nostru de astăzi, în sinul căruia nu căuta societăţile sgomotoase, găsind mulţămirea cea mai intimă în sinul familiei sale, ca un model de căsnicie aleasă.

In clipele din urmă am aflat, că pentru averea sa considerabilă a făcut dispoziţii generoase, destinându-o în viitor pentru rudenii şi pentru scopuri filantropice, religioase-morale şi culturale-ştiinţifice, sub conducerea *Consiliului arhiepiscopesc ort. român* şi a «*Asociaţianii pentru lit. rom. şi cultura poporului român*» din Sibiu Fapta aceasta grăieşte de sine. Generaţiile noastre viitoare vor aprecia cu sfinţenie nobila sa ctitorie, întărind rândurile neamului în gândul său curat, cu eternă recunoştintă generosului binefăcător. Amănunte vor urma.

Şi în viaţă făcea parte, aproape din toate corporaţiile şi societăţile de binefacere sau culturale, din sinul poporului român. Preşedinte al Reuniunii agronomice din Sibiu, unul dintre cei dintâi întemeetori ai societăţii de asigurare «Transilvania», Membru al Consiliului Arhiepiscopesc, secţia economică, al Adunării Eparhiale, Congresului bisericesc, Comisiunii administrative a Tipografiei Arhidiecezane, al *Secţiilor literare* ale «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român», al Reuniunii culturale şi naţionale a meseriaşilor români din Sibiu, ş. a. Timp îndelungat fişcal al Consiliului Arhiepiscopesc, făcând cele mai bune servicii bisericii, ca sfetnic luminat şi desinteresat în cele mai gingaşe şi complicate chestiuni de drept ale bisericii, pentru care în sinul acestei înalte corporaţiuni, pururea i se va păstra cu pietate sentimentul recunoştinţei şi memoriei sale.

Un mic episod a avut adormitul şi în războiul pentru întregirea neamului. In primele zile din Septemvrie 1916, când armatele adversare stăteau faţă în faţă, în apropierea Sibiului, cetăţenii sibieni, preocupaţi de soartea lor, înclinau a primi cu steaguri albe armata română. Doi dintre fruntaşii sibieni, anume adormitul în Domnul împreună cu fericitul proprietar Borger, au şi plecat îndată la tabăra română din Cisnădie, ca să prevină, în buna lor credinţă, o inutilă vărsare de sânge. Un curaj această intervenţie, fără îndoială, dar nu sosise încă plinirea vremii, şi fericitul Borger s'a înapoiat, dar adormitul în Domnul nu s'a mai putut întoarce. S'a refugiat apoi cu armata română în Muntenia şi'n Moldova, şi a suportat cu o bărbăţie rară, la vârsta sa de 75 de ani, toate mizeriile şi neajunsurile refugiului. Abia după doi ani de zile, după victoria finală a armatei române, s'a putut înapoia la vatra sa familiară, la casa sa pompoasă, secvestrată între timp. Astfel l-a învrednicit cerul, să-şi vadă visul cu ochii şi să trăiască încă 12 ani în România întregită, până la adânci bătrâneţe, pentruca învrednicit de acest dar ceresc, să poată exclama cu bătrânul Simion: Acum slobozeşte pe robul tău, Stăpâne, după cuvântul tău, cu pace, că văzură ochii mei mântuirea ta. (Luca 2, 29).

Pas dară, suflet senin, în calea veciniciei, însoţit de ultimul nostru adio şi pios omaj, că: Luptă bună ai luptat, curgerea ai plinit, credinţa ai păzit. Cununa recunoştinţei cu stimă ţie s'a împletit. Amin!..

*

După panegiricul rostit de Păr. Bologa, a vorbit, în numele baroului advocaţilor din Sibiu, dl *Dr. Lucian Borcia*, decanul actual al baroului, zicând următoarele:

Intristată adunare, — La adânci bătrâneţe şi după o viaţă laborioasă, *Ioan Preda*, confratele nostru timp de 52 ani şi primul nostru decan în România întregită, a încetat din viaţă.

Defunctul nu a trăit numai pentru profesiunea sa de advocat, pentru apărarea drepturilor şi intereselor justiţiabililor în faţa autorităţilor. El a făcut parte din acea generaţiune viguroasă de advocaţi din Transilvania, care simţia şi ştia, că are o chemare mai largă, — datoria de a fi apărători desinteresaţi ai drepturilor şi intereselor obşteşti.

Astfel vedem înainte de războiu pe fostul nostru confrate membru activ al corporaţiunilor administrative ale judeţului şi oraşului Sibiu, iar timp de patru decenii el este jurisconsultul Arhiepiscopiei ortodoxe din Sibiu şi până la moarte membru al aproape tuturor corporaţiunilor representative şi executive ale acestei biserici.

Jurist distins şi cunoscător temeinic al legiuirilor ungare privitoare la biserica ortodoxă, cunoscător îndeosebi al constituţiunii ei şi a intereselor naţionale, pe cari această constituţiune le ocrotia, defunctul a devenit comentatorul Statutului organic al Mitropoliei ortodoxe din Transilvania, ridicându-şi prin opul său încă în viaţă un monument, care îi va păstra amintirea şi în generaţiunile viitoare.

Baroul Sibiu a dat defunctului dovada stimei şi încrederei sale, alegându-l cu mulţi ani înainte de isbucnirea războiului mondial membru al consiliului şi vicepreşedinte. După războiu defunctul a fost ales preşedinte — decan al baroului.

Corpul avocaţilor din Sibiu aduce distinsului confrate, în faţa sicriului său, un ultim salut, şi dă expresiune sentimentelor sale de inaltă stimă şi de veneraţiune, ce i le-a păstrat totdeauna.

In presara zilei de Adormirea Maicii Domnului, 15 August 1930, se împlinesc 14 ani dela intrarea României în războiu. Trupele române dela hotar, în avânt eroic, străbat munţii despărţitori de fraţi, ca după primele biruinţe să se izbească în faţa numărului şi armamentului superior al duşmanului.

A început retragerea şi întreaga mizerie împreunată cu înfrângerea oştirilor noastre, — care nu se opresc decât în ţinutul Moldovei.

Aici, ajutată de Franţa mare şi glorioasă, armata română se reface şi se pregăteşte cu hărnicie, — ear în August 1917 răspunde cu bătălia groaznică dela Mărăşeşti, în care dreptatea cauzei româneşti a ieşit biruitoare.

După jertfe uriaşe, idealul naţional se înfăptuieşte, visul strămoşesc e realitate...

Să întărim, tot mai mult, această realitate cu înţelepciune şi stăruinţă şi purtaţi numai de dragostea faţă de neam şi biserică!

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Instalare de preot*

In ziua prâznuirii marelui profet Ilie a. c. s'a făcut în frumoasa comună Râşnov instalarea de preot a tînărului absolvent al Academiei teologice «Andreiane» Ioan A. Scurtu.

Potrivit vechiului obicei tînărul preot, fiu al Râşnovului, a fost întâmpinat la hotarul comunei de către comitetul parohial şi un grup de tineri călăreţi în port naţional.

Studenţii râşnoveni, într'un car cu patru boi, împodobit cu covoare, panglici şi brad, au întâmpinat pe preot în capul satului, unde i s'a oferit de către profesorul N. Ducariu tradiţionala pâne şi sare.

De aici a fost condus la biserică, unde înainte de începerea sfintei liturghii păr. adm. prot. Gh. Babeş, după o predică caldă şi bine simţită, a cetit Singhilia dela I. P. S. Sa Mitr. nostru *Nicolae*.

Biserica de curând pictată era plină de credincioşi cari ascultau cu evlavie desfăşurarea solemnităţii.

După frumoasa predică a părintelui administrator protopopesc, a urmat predica părintelui Scurtu, care a rostit cuvintele: «Astăzi urc cu adâncă evlavie acest scaun de care este legată o scumpă moştenire sufletească şi o tradiţie religioasă a unui neam întreg. Aşa a voit Dumnezeu, ca în biserica părinţilor mei şi multora din dvoastră să vestesc prin cuvântul Domnului şi prin viaţa mea Impărăţia lui Dumnezeu în mijlocul dvoastră. Impărăţia lui Dumnezeu, să se pogoare în mijlocul nostru, cum în earna grea se pogoară primăvara şi învia'ză natura'ntreagă.

«Ce taină negrăită cuprind în potirul lor cuvintele rugăciunii: «Fie voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ.» «Câţi dintre D-Voastră nu v'aţi trezit singuri în mijlocul naturii. N'aţi auzit cum par'că se ţeseau în taină hainele firii? Nu v'a murmurat atunci freamătul firii, că este o voe în lumea aceasta care stăpâneşte totul? Da, este o voe, o putere, este un Dumnezeu, care toată lumea din jurul nostru ni-L strigă. Pogorârea Impărăţiei lui Dumnezeu pe aceste meleaguri se reduce la: legătura ce se poate face liber între voinţa ta şi voia lui Dumnezeu. In clipele acestea, când stăm în faţa altarului Domnului şi murmurăm cuvintele: «Fie voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ», însemnează că am ajuns prin necazuri şi încercări grele, să ştim că fără voia

* Corespondenţă întârziată din lipsă de spaţiu.

Sau provine din natura noastră limitată; noi sântem limitaţi în toate lucrările, sântem departe de a fi nemărginiţi, cunoştinţele noastre sânt mărginite, ignoranţa noastră este foarte mare şi păcatul e rodul acestora, în măsură ce noi progresăm în ştiinţă, care depărtează limitele ignoranţei noastre, lumina cunoştinţii va risipi toate întunecimile păcatului. *Sau* mai bine zis păcatul se explică prin faptul că omul este în acelaş timp trup şi spirit; când el vine în lume, ceeace predomină în el este animalitatea; ceeace este animalitate ocupă locul prim, ceeace sfântul apostol Pavel a declarat-o, ştiinţa evoluţionistă a confirmat-o; ear ceeace este spiritual, vine numai în urmă. Era deci natural ca omul să fie întâi dominat de instincte animalice şi ca animalitatea să ocupe locul prim —; aici este păcatul şi deci omul nu este responsabil; însă în urmă animalitatea trebue să cedeze locul spiritului şi în măsura unde se produce acest fenomen, omul se liberează de păcat. In cursul normal al lucrurilor, o fază primă, faza păcatului era necesară, în aceeaş vedere a desvoltărilor care urmează şi a cursului evoluţiei.

Această explicare a păcatului a primit, se pare, o eclatantă confirmare prin teoria darwinismului şi a descendenţii animalice a omului; păcatul, dacă această ipoteză este adevărată, n'ar fi altceva decât restul animalităţii din om, însă în măsură ce omul se îndepărtează de animalitate, se îndepărtează de păcat şi pierde ultimele rămăşiţe ale naturii sale originale.

Chestiunea este a şti, dacă în realitate omul este cu atât mai bun, cu cât este mai îndepărtat de animalitate — va să zică mai civilizat — mai instruit, mai puţin senzual, — într'un cuvânt comparând un locuitor cucernic al satelor sau un brav muncitor puţin instruit, însă foarte cinstit şi moral, cu unii reprezentanţi, plini de civilizaţia modernă, — vom putea uşor constata că, superioritatea morală va fi de partea primului şi nu de partea celui de al doilea. (Urmează).

Insemnări sociologice

Teoria cauzelor actuale

Un geolog englez, spirit generos şi deschis, sir Charles Lyell, a stabilit, acum câteva zeci de ani, ceeace se numeşte teoria cauzelor actuale. El a demonstrat, că schimbările petrecute în cursul vremurilor pe suprafaţa pământului nu sânt datorite, cum se credea până la dânsul, unor cataclisme neaşteptate, ci sânt efectul unor cauze lente şi aproape cu neputinţă de observat, care continuă să ducă mai departe, şi astăzi, opera lor.

Urmărind teoria lui Lyell, uşor ne dăm seamă că aceste prefaceri ale căror urme ne uimesc, nu ni se par atât de grozave decât fiindcă nu ţinem socoteală de imensa scurgere a vremii, şi că ele s'au înfăptuit destul de încet şi de normal.

Fără rostogoliri furioase şi-au schimbat mările albiile lor, şi tot astfel au alunecat şi gheţarii în câmpiile acoperite odinioară cu ferigi arborescente.

Asemenea transformări se săvârşesc şi sub ochii noştri, fără ca măcar să băgăm de seamă. Acolo unde Cuvier vedea spăimântătoare cataclisme, Charles Lyell ne arată că nu e decât desfăşurarea generoasă a forţelor firii.

Inţelegeţi acuma cât de binevenită ar fi această teorie a cauzelor actuale, dacă am putea-o transporta din lumea fizică în cea *morală*, şi dacă am putea scoate dintr'însa câteva învăţăminte folositoare.

Spiritul conservator şi spiritul revoluţionar ar găsi, în sfârşit, acl teren de împăciuire.

lui Dumnezeu nu este nimic bun în lumea aceasta şi împotriva lui Dumnezeu nu poţi trăi viaţă de om. Numai punând la temelia voinţii noastre voia lui Dumnezeu putem noi oamenii să ne desrobim de prihana noastră omenească. Dar cum vom putea face aceasta? Mărit să fie Dumnezeu, fiindcă ni-a descoperit în Mântuitorul nostru Isus Hristos acest dar al cerului. In Mântuitorul a aşezat Dumnezeu toată voia Sa. El este marele şi puternicul altoi al voinţii tuturor oamenilor, cu care aceştia unindu se într'o singură voinţă vor coborâ împărăţia lui Dumnezeu pe pământ. Slujitor al acestei voinţe a lui Dumnezeu şi împărtăşitor al tainelor celor dumnezeeşti, prin harul ce l-am primit dela superiorii noştri duhovniceşti astăzi, aici sânt aşezat. Imi dau seama că nu merite, care se pot câştiga într'o viaţă mai îndelungată, V'au determinat să mă alegeţi urmaş al vrednicilor preoţi râşnoveni, ci nădejdile într'un viitor mai bun v'au călăuzit să mă alegeţi slujitor al altarului dumnezeesc. De aceea, în aceste clipe solemne ale vieţii mele răspund votului d-voastră cu alt vot scos din sufletul meu: îmi voi aduce întreagă viaţa mea, cu toată puterea ce o cuprinde sufletul meu, pentru înflorirea şi slăvirea bisericii dreptmăritoare a Răsăritului şi a patriei noastre româneşti».

Incheie noul preot prin mulţumirile ce aduce I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* pentru sprijinul ce l-a primit în acordarea acestei misiuni.

S'a început apoi sfânta liturghie, celebrată de către păr. adm. prot., noul preot, şi părintele Victor Plotogea, parohul din Satul nou, care a administrat cu vrednicie aproape doi ani de zile parohia.

In general, ocazia instalării de preot la biserica d n Râşnov, binecuvântată pe vremuri de către Mitropolitul de fericită amintire Ioan Meţian, a fost înălţătoare şi adevărată sărbătoare. *Ioan Lascu.*

Dela românii din America

De câţva ani există şcoală românească şi la colonia română din St. Paul, Minn., unde este instructor Păr. misionar *Andrei Moldovan.*

Sfârşitul anului şcolar s'a făcut cu deosebită sărbătorire, spre mulţumirea şi bucuria părinţilor cari îş trimit odraslele la această şcoală. Examenul s'a început cu rostirea de rugăciuni şi cântări bisericeşti.

Incredinţat că schimbările rămân neobservate când se înfăptuesc treptat şi continuu, conservatorul nu li s'ar mai împotrivi, din teama de a nu acumula forţe destructive tocmai acolo unde ar fi trebuit să ridice un zăgaz. Ear revoluţionarul, la rândul său, ar renunţa să răscolească cu imprudenţă energiile pe care le-ar şti că sânt totdeauna active.

Cu cât ne gândim mai mult la lucrul acesta, cu atât mai mult ne încredinţăm că dacă teoria morală a cauzelor actuale ar pătrunde în conştiinţa umanităţii, ar transforma toate popoarele pământului într'o republică de înţelepţi. Dificultatea este numai de a introduce, — şi trebue să mărturisim că e o dificultate destul de serioasă. *Coriolan Bărbat.*

Impotriva dialectelor s'a deschis în Italia o vie acţiune, din motivul că tolerarea numeroaselor dialecte se face în paguba integrităţii naţionale. Nu este nici o daună pentru Italia — scrie o revistă dela Roma — când diferitele dialecte vor fi suprimate, mai ales dacă e vorbă de întărirea unităţii naţionale.

Copiilor din patru clase li s'a predat, în cursul anului şcolar, material din următoarele obiecte: religie, limba maternă, istorie română, geografie, cântare. Din religie: rugăciuni, istorioare morale, istoria biblică, istoria bisericească; din cântare: toate clasele au învăţat, pe 2—3 voci, cântări şcolare, patriotice şi bisericeşti, — ear la sfânta biserică şcolarii cântă la liturgie în fiecare Duminecă. Instrucţia în şcoală s'a ţinut, ca şi în anii precedenţi, Lunea şi Mercurea d. a. dela ora 4—6, ear Sâmbătă întreagă ziua.

Şcoala desfăşoară o folositoare activitate, contribuind la răspândirea culturii şi la întărirea legăturilor sufleteşti între fraţii noştri înstrăinaţi.

INFORMAŢIUNI

Universitatea din Bucureşti a întocmit de curând o statistică a tinerimii universitare, care a urmat cursurile în 1928—29 la această şcoală. La facultatea de *teologie*, în patru ani, au fost înscrişi 1116, între cari 5 studente, şi 3 studenţi bulgari. — La facultatea de *drept*: 7403 studenţi, 1060 studente; după confesiune peste 6000 ortodocşi, 1300 jidovi, 66 catolici, 36(?) greco-catolici. — La *litere şi filozofie*: 2792 studenţi, 3860 studente. — La *ştiinţe* 975 studenţi. — La *medicină* 3094. — La *farmacie:* 769 studenţi şi studente — La medicină *veterinară*: 333. — La universitatea din capitală am avut *peste 22 mii* studenţi şi studente în anul 1928—1929.

Cântarea bisericească. Din Braşov se anunţă: Cântarea bisericească a avut în deobşte la Braşov un frumos trecut. Nu se poate uita bătrânul profesor Dima, compositor şi cântăreţ. In timp de războiu, şi câtva vreme după războiu, cum era fatal, nici un fel de cântare nu putea lua viaţă. Unul din modeştii luptători, pentru readucerea la vechea faimă a corului bisericesc, este tinărul teolog Ionel Brânzea, modest ca om, dar spornic la muncă: a înjghebat un mare cor bisericesc, care astăzi este lauda Braşovului. Exemplu viu au avut învăţătorii cursişti adunaţi pentru o lună la Braşov, şi toţi au promis solemn ca, în îndepărtatele unghiuri ale ţării, să imite pe tinărul măestru Ionel Brânzea.

Şcoale secundare desfiinţate sânt, în părţile ardelene, următoarele: gimnaziile de băeţi din: Câmpeni, Baia de Arieş, Sibiu şi Tg.-Lăpuşului; şcoala normală din Satu-mare se contopeşte cu cea dela Zălau în Careii-mari; şcoala normală din Abrud trece la cea din Tg.-Mureş; la şcoala normală din Grădişte se suprimă clasa I; liceul de băeţi din Zăiau se desfiinţează în cursul superior; la liceele de fete din Lugoj, Deva, Sighişoara şi Dej se desfiinţează cursul superior, ear la gimnaziul de fete din Lipova clasa I.

Concurs Organul oficial al eparhiei Clujului, *Renaşterea*, din 10 August a. c., publică următorul concurs pentru predică: «Protopopiatul Cluj publică prin aceasta concurs pentru o predica, cu caracter religios şi ştiinţific, asupra combaterii alcoolismului. Termin *1 Noemvrie* 1930. Premiul 2000 Lei. Manuscrisele se vor înainta oficiului protopopesc ort. rom. din Cluj».

Ortodoxismul face progrese în Cehoslovacia: 160 mii de suflete au trecut la ortodoxie şi, în 123 sate, au construit 88 biserici, 3 mănăstiri de călugări, 2 mănăstiri de călugăriţe, şi o tipografie eparhială. — In Berlin a crescut numărul ortodocşilor nemţi atât de mult, încât sf. liturghie se slujeşte în limba germană pentru nemţi.

Anunţ. Dela direcţia liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu: Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că cererile de înscriere la examenul de admitere pentru clasele I şi IV, cererile de înscriere în cl. II, III, V, VI şi VII ale celor promovaţi în lunie, cererile de înscriere ale repetenţilor tuturor claselor, la liceul «Gh. Lazăr» din Sibiu, se primesc până în 31 August 1930. — Cererile de înscriere ale elevilor promovaţi sau repetenţi în urma examenelor de corigenţă, se înaintează între 6—8 Septemvrie. Cererile de înscriere ale elevilor pregătiţi în particular se înaintează între 11—12 Sept. — Cererile trebue timbrate cu timbru legal şi însoţite de: Extractul de naştere, Actul de botez, Actul de vaccinare sau revaccinare, certificatul de cetăţenie, certificatul de studii al elevului. — Examenele de corigenţă se ţin între 1—5 Sep.; de admitere în cl. I-a se ţin între 1-4 Sept., de admitere în cl. IV-a se ţin între 7—12 Sept.; de diferenţă, sumare integrale se ţin între 5—7 Sept., particulare între 1—10 Septemvrie.

Pagina pastorală

De praznicul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu

Fraţi creştini, — Maica Domnului se pregăteşte de moarte; face acest lucru în urma unei descoperiri din partea arhanghelului Gavriil, care înainte cu trei zile a vestit celei fără de prihană trecerea dela cele pământeşti. Luând înştiinţare dela înger, mângâitoarea oamenilor, a fost pătrunsă de-o cutremurare tainică, d'un fior sfânt şi dându-şi seama că pentru ultima oară va trebui să dea iar ascultare cuvântului trimis din cer, a şi început îndată să se pregătească pentru a trece la cele veşnice. — Dar când Maica vieţii aştepta încercarea morţii, elementele firii au ieşit, precum ne spune tradiţia, din mersul lor obişnuit.

Precum la moartea Fiului ei, a Mântuitorului nostru Isus Hristos, pământul s'a cutremurat, soarele înroşindu-se şi-a ascuns faţa, pietrele s'au despicat şi morţii au înviat, încât sutaşul care păzia pe păzitorul lumii a rostit cuvintele: «cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost acesta», aşa acum la adormirea Maicei preacurate, tunet mare se făcu, nouri s'au coborât asupra locaşului unde odihnea pururea fecioara Maria. Sfinţii Apostoli trimişi în cele patru stihii ale lumii pentru a vesti oamenilor vestea cea bună şi mântuitoare a împărăţiei lui Dumnezeu şi a boteza toate neamurile în numele lui Hristos, s'au văzut împedecaţi pentru moment în sfânta lor misiune, împedecaţi — după cum ne spune o legendă creştină — de-o sfântă chemare, care i-a umplut de un dor arzător după locul de unde-au plecat predicând, după îndepărtatul Ierusalim, după muntele pătimirii, după grădina Ghetsimani, de unde glasul tainic, al celei ce se pregătea de moarte, îi chema: «Apostolilor dela margini, adunaţi-vă aici în satul Ghetsimani, îngropaţi trupul meu; iar tu Fiul meu şi Dumnezeul meu, primeşte duhul meu». (Svetilna zilei).

Apostolii au venit, dând onorurile de pe urmă preacuratului trup al Fecioarei.

In timp ce chema pe apostoli, Fecioara Maria se ruga învăţătorului lor, dumnezeescului ei Fiu, se ruga, după cum l-a văzut pe el rugându-se; s'a urcat pe loc înalt, în munte şi acolo se ruga în linişte, pentru o trecere uşoară dela cele pământeşti.

Astăzi, când Sf. noastră biserică serbează Adormirea Maicei Domnului, transportându-ne în duh, lângă sicriul ei sfânt, ce vom putea oare spune? Preacuratei Fecioare, ce cuvinte de laudă şi de preamărire îi vom aduce? Smeritei fiice a fericiţilor părinţi, Ioachim şi Ana, cum îi vom face descrierea vieţii?

Crescută cu deosebită îngrijire la templu, de mică a fost închinată lui Dumnezeu. Acolo petrecea tot timpul în rugăciuni şi în lucruri pioase. Şi-odată, în timpul unei ore de rugăciune, o vedenie preamărită i se arătă: Gavriil căpetenia oştilor cereşti aduce acestei umile fiice închinăciune din cer şi o solie dzeească: «Bucură-te,ceeace eşti plină de dar, Domnul este cu tine... Nu te teme Marie, căci ai aflat har înaintea lui Dumnezeu; iată vei lua în pântece şi vei naşte fiu, şi vei chema numele lui Isus»... «Cum vor fi acestea, de vreme ce de bărbat nu ştiu»? replică sfioasă preacurata Fecioară: «Duhul Sfânt va veni asupra ta şi puterea celui Inalt te va umbri. Şi de aceea fiinţa sfântă ce se va naşte din tine, Fiu al lui Dumnezeu se va numi... căci la Dumnezeu nu este nimic cu neputinţă. — (Luca 1, 28—38.) Soliei îngerului a dat răspuns plin de sublimă umilinţă: «Eată, roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău.»

Prin acest răspuns, fraţi creştini, am putea zice că fecioara Maria a luat parte efectivă la lucrarea mântuirii noastre, prin consimţământul său, prin supunerea sa desăvârşită voinţii divine, s'au înpreunat în minune ipostatică natura omenească cu cea dumnezească în persoana lui Isus Hristos, Fiului lui Dumnezeu. — *Din Fiul lui Dumnezeu ce este din eternitate*, El se face *acum* şi *fiu al omului; din Dumnezeu adevărat* se *plăsmueşte, în sângiuirile Fecioarei preacurate, om adevărat.*

Meritul preacuratei Fecioare nu se opreşte aici. Dacă a purtat în pântece pe Hristos, ea l-a şi crescut, l-a legănat cu dragoste da mamă, s'a îngrijit pas cu pas, zi de zi de el. Cu câtă îngrijorare nu l-a căutat când pruncul Isus a rămas în templu la etatea de 12 ani.

Meritul Fecioarei ia proporţii neobişnuite în timpul activităţii, şi mai ales al patimei, Mântuitorului. — Cu el se bucură, cu el se întristează de El se mângâie, cu el sufere, împreună pătimeşte mama cu fiul, —

Mamă dulce şi credincioasă ce i-a fost, credincioasă i-a rămas până la sfârşit.

Toate acestea le-a făcut Fecioara Maria, fraţi creştini, dând astfel exemplu de gradul de virtute la care se poate ridica o femee.

Pentru astfel de virtuţi nu numai oamenii o preamăresc, dar şi cetele îngereşti i se închină. Biserica noastră şi Sf. Părinţi o măresc în prea frumoase inime.

După ce i-am văzut curăţenia, umilinţa, desăvârşita ascultare, râvna ce a avut pentru cele cereşti, nu ne mai rămâne, decât să ne rugăm preafericitei Maice a lui Dumnezeu, aşezată acum pe scaunul măririi în cer, să ne ajute şi să ne înveţe şi pe noi să trăim virtuţile pe care pururea Fecioara le-a semănat pe pământ. — Amin.

Gheorghe Secaş.

Nr. 353/1930. (39) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bod**, tractul protopopesc al Braşovului, se publică prin această concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele viitorului preot sânt următoarele:

1. Sesiune parohială de 32 jug. pământ.
2. Casă parohială având patru camere, bucătărie etc. în bună stare.
3. Leafa dela stat.
4. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopeşti, aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Doritorii cari vor să reflecteze la acest post de paroh, sânt rugaţi a se prezenta în decursul timpului de recurs, într'una din Dumineci, în biserica din Bod, spre a lua contact cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Braşov, în înţelegere cu Consiliul parohial întrunit în 15 Iunie a. c.

Braşov, la 15 Iunie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 196/1930. (42) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Bârcea-mică**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat: sesiune parohială 12½ jug. catastrale pământ arabil; dela 40 familii câte 1 ferdelă cucuruz smicurat: stola obicinuită în protopopiat.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 22 Iunie 1930.

Oficiul protopopesc ort.-român al tractului Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Mersul trenurilor
— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4¹⁰, 13⁴⁵, 17⁴⁵	8⁰², 17²⁵, 22⁰²
Braşov, Făgăraş	4⁵⁰, 10³⁹, 17⁰⁵	8³⁴, 12²⁵, 20⁰⁵
Ciznădie	5⁴⁰, 13¹⁵, 18¹⁰	7³⁰, 15²⁰, 20³⁹
Copşa mică	0⁵⁴, 4³⁸, 10¹⁰, 13³⁴, 15⁴⁰, 19¹⁶	1³⁴, 5²⁷, 9⁰³, 15³⁸, 17⁴⁰, 20⁰⁷
Ocna-Băi	6²⁰,	7³⁵,
Peatra Olt, Buc.	4²⁰, 15, ¹8³⁵acc.	0⁴⁵, 13¹⁴, 11acc
Sihgişoara, Agn.	5²⁵, 16⁰⁵	7⁴⁰, 16⁰⁷

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească
de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna
MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Au apărut:

Manuale de limba română
de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent
OMUL şi FAPTELE
Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane
de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare
pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :
Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic
Studiu pastoral
de
VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus
de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 24 August 1930 Nr. 60

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAŢIUNII"

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Optzeci de ani dela înfiinţarea tipografiei lui Şaguna

(=) In ziua de 27 August st. v. 1850, marele nostru binefăcător, nemuritorul Mitropolit al Ardealului, *Andrei Şaguna*, — pe atunci Episcop de legea răsăriteană al Transilvaniei, — a deschis «*Tipografia Diecezană*» în Sibiu, întemeiată pe cheltueala proprie a generosului arhiereu, creator de aşezăminte nouă şi direcţie nouă.

Omul îmbunătăţirilor şi al reformelor în deplină potriveală cu epoca ce apucase, nu se putea lipsì, în munca de regenerare a bisericii şi a neamului, de înfiinţarea unei tipografii româneşti în centrul eparhiei sale. Toate tipăriturile româneşti, modeste şi puţine câte erau până la 1850, vedeau lumina zilei numai de sub teascurile celor străini de legea noastră.

Şaguna procedează, la întemeerea tiparniţei sale, cu obişnuita energie şi înţelepciune. Se adresează, în 17 Iunie acelaş an, către *Wohlgemuth*, guvernatorul Ardealului din vremea absolutismului austriac, cu o cerere pentru acordarea permisiunii de-a înfiinţa, pe cheltueala proprie, o tipografie în Sibiu, spre a putea scoate şi răspândì în Ardeal cărţi bisericeşti şi şcolare.

In 31 August stil nou 1850 permisiunea e acordată, ear Duminecă, în 27 August, stil vechi, tipografia se inaugurează prin sfinţirea apei după rânduiala sfintei noastre biserici.

Intâiul product al tipografiei şaguniane este adresa: *Către iubitul meu cler şi popor diecezan*, — act ce-l dăm astăzi, la jubileul de 80 de ani, în *facsimilă* pe pagina întâi a ziarului nostru. Deodată cu acest cuvânt arhieresc au apărut şi versurile ocazionale compuse de Andrei Murăşanu, ca «Expresiune de recunoştinţă închinată Măriei Sale Preluminatului şi Inalt Preasfinţitului D. Episcop de legea răsăriteană al Transilvaniei, *Andrei Şaguna*, cu ocaziunea inaugurării tipografiei diecezane, rădicate prin generoasa stăruinţă şi propriile spese ale preabunului Arhipăstor, în

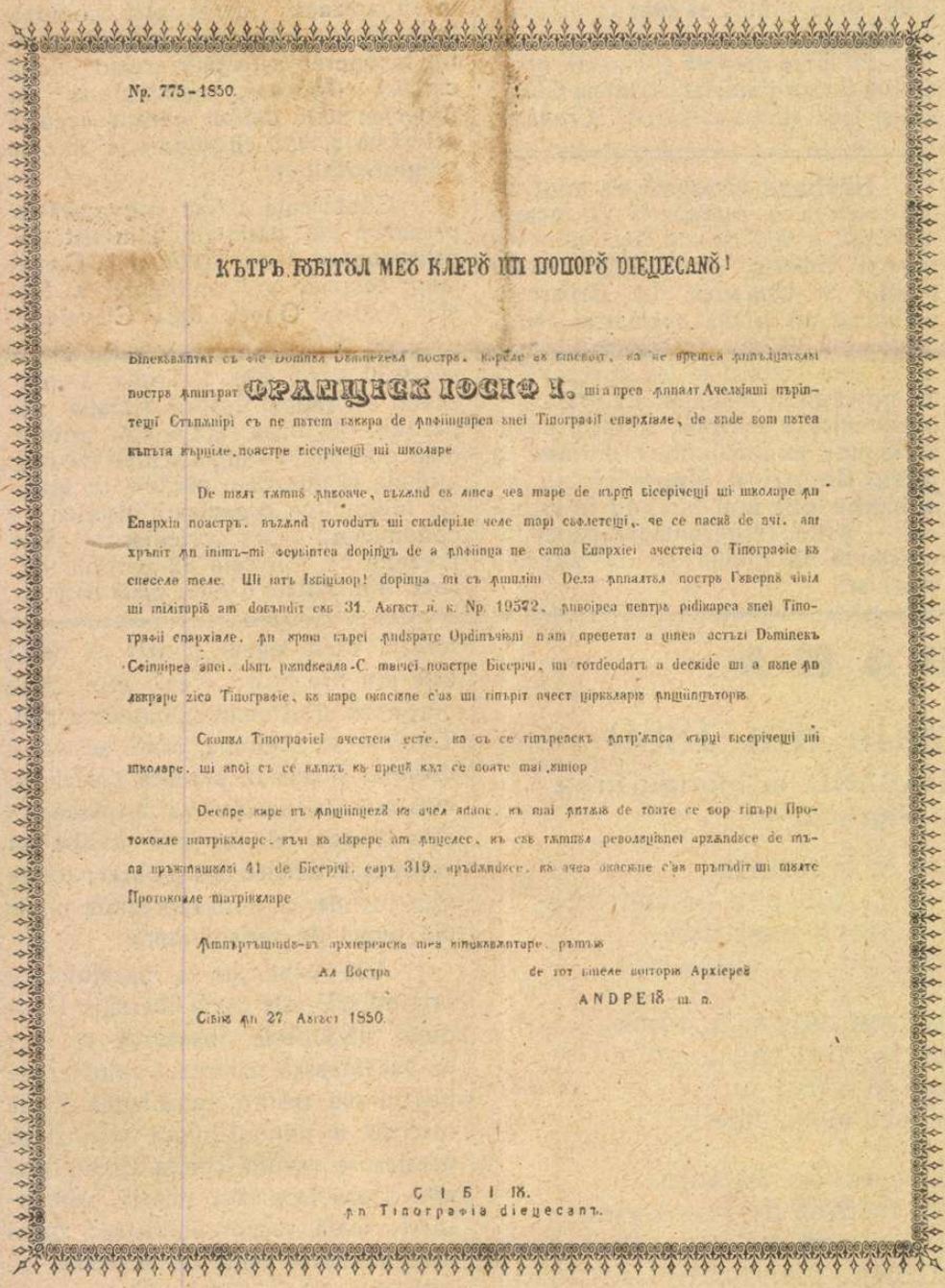

№. 775-1850.

КЪТРЪ ЮБИТЪЛ МЕЪ КЛЕРЪ ШИ ПОПОРЪ ДИЕЦЕСАНЪ!

Бінекъвинтат съ фіе Домнул Дъмнезеул нострў. Кърєле ав тримес, ка не врємеа дрептъцитулуй нострў дмпърат ФРАНЦІСК ІОСІФ І. ші а прєа дрептат Ачелуйаші părінтєщі Сталпърі съ не пътем гъкра de дрептъчіреа унєі Тіпографіі епархіале, de unde вом пътеа къпъта кърціле, ноастре бісерічещі ші школаре.

De мълт тимпў дорєам, възънд ев липсъ чев маре de кърці бісерічещі ші школаре дн Епархіа ноастрў. възънд тотодатъ ші скълдиле челе марі свфлетещі, че се пасъ de ачі. ам хръніт дн інімъ-мі фєрвінтеа dopiнцъ de a дрептъча не сама Епархіеі ачестеія о Тіпографіе ка сиєселе меле. Ші іатъ Іъбіцілор! dopiнца мі съ дмплінї. Дела дрептъта ноастрў Гъвернў чівіл ші міліторіў ам добъндит ськ. 31. Авгест л. к. Nр. 19572. дивоіреа пентрў рідікареа унєі Тіпографіі епархіале. дн врма кърєі дндрептъ Ордінъчівлі нам пречетат а цінеи астъзі Дъмінекъ Сеінцірея унєі. дінтр рандкеала-С. тайнєі ноастре Бісерічі, ші тотdeодатъ а дескіде ші а пъне дн лукраре зіса Тіпографіе, ка каре окасіне с'ав ші тіпърит ачест ціркълариў дрептъторіў.

Скопвл Тіпографіеі ачестеія есте. ка съ се тіпъреаскъ датр'алта кърці бісерічещі ші школаре. ші апої съ се кълпъ къ прецў кът се поате маі дпіор

Деспре каре нъ дрептъцеск ка ачеа адаос. къ маі дптаіў de тоате се вор тіпъри Протоколе матрікларе. кът ка дкрере ам дрептас. къ сав тимпвл революціонеі арзъндосе de мъна пръпъдиторіў 41 de Бісерічі. сарт 319. арзъндосе. ка ачеа окасіне с'ав пръпъдит ші пиятє Протоколе матрікларе

Дмпъртъшінде-въ архіерєаска мея вінекъвинтаре. ръмънъ

Ав Вострв de тот бінеле вонтрв Архіерей

ANDPEIŠ m. p.

Сівіў дн 27 Авгест 1850.

СІВІІ.
дн Тіпографіа diецесанъ.

Sibiu, la 27 August c. v. 1850». (Versurile se pot citì în «Foişoară»).

Cât de mult ţinea Şaguna la creaţiunea sa, se vede în deosebi din *Testamentul* său, unde scrie:

«Tipografia arhidiecezană, fundată de mine cu spesele mele, şi donată bisericii noastre din Ardeal, în ziua înfiinţării din 27 August 1850, carea până la moarte-mi o am grijit, şi o am administrat, şi numai Dumnezeu ştie, cu câte greutăţi o am apărat şi susţinut [illegible] duşmanii bisericii şi ai naţiunii noastre române, — o dechiar şi acum, ca fundatorele ei, de averea bisericii, adecă a arhidiecezei noastre ardelene».*)

Cât timp a trăit Şaguna, tot el a fost cel mai activ întru a da de lucru tinerei tipografii, atât ca autor, cât şi ca îndemnător pentru alţii d'a muncì cu condeiul.

N'au trecut nici zece ani, şi la 1859 tipografia diecezană imprimase patruzeci de cărţi bisericeşti, fără a mai amintì pe cele şcolare.

In precuvântarea, la cartea evangheliilor din acel an, Şaguna spune: «Dacă vom socotì mijloacele cele smerite ale tipografiei acesteia şi cele patruzeci de cărţi care aceea le-a tipărit până acum cu însaş a sa cheltueală, atunci sântem datori a recunoaşte că astfel de spor am putut face numai cu ajutorul lui Dumnezeu, căruia ne închinăm ziua şi noaptea, strigând din adâncul inimii: Doamne al puterilor, fii cu noi, că pre altul afară de tine, ajutor întru necazuri, nu avem»..

Sub îngrijirea lui Şaguna se retipăresc cele mai necesare cărţi bisericeşti, între care *12 minee*, între anii 1853 şi 1856, *Biblia* ilustrată, între 1856 şi 1858. «Tipografia noastră, (zice Şaguna în prefaţa Mineiului de pe Noemvrie), tipografia noastră, mică şi săracă, potrivit făgăduelii, a isprăvit în timp de trei ani tipărirea Mineelor, căci bogăţia milei Tatălui ceresc s'a revărsat spre întreprinderea mea».

Dintre cărţile lucrate de Şaguna, cele mai importante, ca *Elementele dreptului canonic*, se tipăresc în 1854, ear *Istoria bisericească* în 1860. In 1851 apărù *Calendarul* pentru anul 1852, ear în 1853 ziarul politic-literar *Telegraful Român*, condus şi supraveghiat de întemeetorul său în tot decursul apariţiei sale şi până la 1873, anul morţii marelui mitropolit.

*

Comemorăm astăzi, cu pietate şi recunoştinţă, una din înfăptuirile mari ale providenţialului nostru mitropolit Andrei, — cu atât mai ales că asemenea faptă ne cheamă, acum şi în toată vremea, la îndeplinirea cu energie şi conştienţă a datoriei faţă de ţara mărită şi de biserica ei ortodoxă.

De aceea, cucernici şi smeriţi, să ne închinăm amintirii Lui totdeauna, în zilele de răstrişte şi în zilele de bucurie!

---

*) Calendariu (arhidiecezan) din 1874, pagina 56.

Instalare de paroh

— In protopopiatul Oituz —

In 10 August a. c. a fost instalat ca paroh, în parohia istorică Cernatul inferior, preotul *Ştefan Ciutac,* fost paroh ortodox, trei ani, în Micfalău, protopopiatul Sfântul Gheorghe, de către protopopul Oituzului, Ioan Rafiroiu, de faţă fiind dl prefect al judeţului Treiscaune, Dr. Nicolae Crăciun, dl revizor şcolar M. Ogreanu, enoriaşii ortodocşi secuizaţi şi public numeros de altă confesiune.

Parohia Cernatul inferior a avut zi de sărbătoare: din anul 1913, când actualul protopop a trecut ca paroh din Cernat la Poiana-Sărată, n'a mai avut paroh permanent, ci numai administratori, cari n'au locuit în mijlocul turmei, deşi această parohie, până la anul 1829, a fost una din cele mai puternice parohii ortodoxe în părţile acestea ale ţării.

In anul 1762 Cernatul de jos număra încă 41 familii ortodoxe, cu 2 preoţi, cu casă parohială şi biserică, şi în salba ei avea 16 filiale şi anume: Réty cu 10 familii, Eresztevény 4, Beşeneu 9, Telechia 2, Moacşa 18, Bita 2, Leţfalău 13, Mărcuşa 24, Ruseni 4, Matişeni 2, Mărtineni 14, Tinoasa 4, Cotalina 14, Săsăuş 4, Icafalău 18, Cernatul de sus 17, Albis 3, Dalnic 31, Canta 24 (Tg. Săcuiesc de azi). Total 260 familii. Azi, abia mai sânt în materă şi filie 88 familii mixte cu 197 suflete, când încă în anul 1814 număra 53 boteze la an, ce corespunde la o populaţie de 1500 suflete, iar în anul 1829 Cernatul de jos era sediul protopopiatului «Háromszék», fiind protopop Nicolae Popovici, dintr'o familie vrednică de preoţi, cari peste un veac au păstorit parohiile secuizate: Dobolii, Sfântul Gheorghe, Cernatul de jos, Ozun ş. a.

Parohia Cernatul de sus şi de jos, cum arată numirea satului, se confundă între parohiile ortodoxe din primele veacuri. La primele atacuri de catolicizare, cerute de papalitate contra «schismaticilor şi ereticilor», românii din Cernatul inferior şi filiile sale au rezistat.

Sub persecuţiunile principilor calvini, ortodoxismul din Cernate a primit lovitura de moarte. Proprietarii de pământ au trecut la calvinism şi au silit şi pe iobagii, care le lucrau pământul, să treacă. Mulţi au resistat, dar mulţi au trecut la reformaţi, şi avem indicii că după legile aspre ale principilor calvini însăşi biserica ortodoxă din Cernatul a fost luată la anul 1560 şi trecută la reformaţi.

In veacul al XVIII-lea după unire, contra căreia a protestat şi protopopul de atunci al «Háromszékului», (Iorga), biserica ortodoxă din Cernatul a rezistat, dar rămasă în minoritate faţă de reformaţi, a avut să lupte pe 2 fronturi, şi contra catolicismului îndrăzneţ, care la 1800 întemeiază parohie nouă în Cernatul de jos din adepţii noi trecuţi dela ortodocşii din această parohie şi cele din jurul ei. De aici înainte biserica ort. pierde treptat din teren, mai ales după ce la 1893 să stinge şi şcoala confesională.

In această parohie, cu un trecut atât de sbuciumat, a fost instalat păr. Ciutac, care acum 3 ani a trecut la religia ortodoxă, cu întreagă familie, dela cea reformată, unde a slujit 20 de ani, fiind unul din cei mai distinşi preoţi. In cei trei ani de păstorire românească în Micfalău, s'a distins ca vrednic păstor ortodox. Trecând în această parohie istorică, îl aşteaptă frumoasă chemare, de a readuce prin puterea cuvântului şi prin frumseţea cultului ortodox, în alvia strămoşească pe cei perduţi. In ajutor îi stă şcoala, unde soţia şi fiica sa sânt învăţătoare de stat.

In lupta dreaptă şi cinstită noi îi oferim tot sprijinul, iar părintele Ciutac «să-şi facă slujba deplin». *Cronicar.*

Sărbare naţională s'a ţinut zilele acestea la Budapesta cu ocazia împlinirii a 900 de ani dela moartea regelui Emeric, unul dintre sfinţii patroni ai Ungariei. La sărbare a participat un trimis special al papei, cardinalul Sincero, întâmpinat de episcopi rom.-catolici şi de reprezentantul guvernului maghiar. La urarea de bunăvenire a acestuia, trimisul papei a răspuns exprimându-şi dorinţa, ca **jalea de azi a Ungariei să se schimbe cât mai curând în bucurie.** — Astfel, reprezentantul papei, încurajează în public pe revizioniştii maghiari.

Din America

Conferenţă bisericească în Cleveland

Publicăm, după cotidianul românesc *America*, despre conferenţa mai nouă bisericească dela Cleveland, următoarele ştiri:

Sâmbătă în 12 Iulie a. c. s'a ţinut în Hala bisericii ort. rom. «Sfta Maria» din Cleveland, Ohio, o conferenţă bisericească, la care au luat parte preoţii, membrii din comitetul central bisericesc, preşedinţii parohiilor şi cantorii din parohiile ort. rom. aparţinătoare cercurilor religioase: I. Cleveland şi II. Farrell.

Scopul pentru care s'a ţinut această conferenţă a fost: prezentarea unui raport despre situaţia în general a vieţii religioase din parohii şi studierea acestei situaţii cu considerare la stările din fiecare parohie în particular; descoperirea în comun acord a măsurilor de luat pentru împlinirea eventualelor lipsuri şi pentru intensificarea activităţii religioase în parohii; cercetarea stării în care se găseşte chestiunea organizării bisericii noastre de aici în prezent, şi aflarea mijloacelor prin care parohiile, care au acceptat organizarea, ar putea contribui la aducerea tuturor parohiilor în organizaţie; luarea prin comună înţelegere a măsurilor necesare pentru începerea activităţii acestor două cercuri religioase, stabilindu-se un program bine definit pentru această activitate şi alte chestiuni de interes religios-cultural.

Conferenţa a fost convocată şi presidată de părintele administrator protopopesc, Ioan Truţia dela Cleveland, secretar al conferenţei a fost ales Andrei Gheţia dela Cleveland.

După deschiderea şedinţei la ora 9.30 a. m., Păr. I. Truţia a prezentat un raport despre situaţia din parohii — în baza rapoartelor primite dela diferite parohii, a schiţat pe larg multele şi diferitele piedeci ce întârzie înfăptuirea organizării bisericii — comunicând spre orientarea celor prezenţi că, din cele 32 parohii ort. rom. din Statele Unite, până la această dată au aceptat hotărârile de organizare, luate în Congresul dela Detroit, Mich., 14 parohii.

După prezentarea raportului din partea preşedintelui s'a discutat amănunţit situaţia în o atmosferă de frăţească bună înţelegere, manifestată prin participarea tuturor celor prezenţi în mod demn la discutarea şi deslegarea diferitelor probleme puse în discuţie, — dovedindu-se atât prin felul în care a decurs conferenţa, cât şi prin decisiunile luate: interesul viu ce-l purta fiecare din cei prezenţi la această conferenţă diferitelor probleme ce privesc de aproape bunul mers şi chiar viitorul bisericii noastre de aici.

S'au luat apoi următoarele decisiuni de interes:

Să fie rugat comitetul central bisericesc ca organizarea bisericească hotărâtă în congresul dela Detroit să o pună în funcţiune deocamdată fie şi numai cu cele 14 parohii care au acceptat bazele organizării şi sub conducerea comitetului central bisericesc ales la Detroit, făcând un nou apel la parohiile celelalte să treacă peste orce interese particulare, locale, pentru a contribui toate la desăvârşirea organizării bisericii noastre, întronând ordinea, disciplina şi respectul faţă de legile, rânduelile şi autorităţile bisericeşti.

Pentru deşteleneirea ogorului vieţii religioase din parohiile organizate şi pentru renviorarea simţământului religios între credincioşii bisericilor noastre, se decide întrunirea regulată a preoţilor în conferenţe religioase, prin rotaţie în diferitele parohii şi la servicii «în sobor»; iar pentru sistemizarea învăţământului religios în şcolile parohiale, de Dumineca şi biblice, s'a decis pregătirea unui program şi alegerea cărţilor didactice necesare.

Prima conferenţă preoţească se va ţinea în ziua de 14 Sept. a. c. «Ziua Crucii», la Farrell, Pa., când aceea parohie serbează hramul bisericii de acolo.

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

FOIŞOARA

Versuri ocazionale din 1850

— Scrise de ANDREI MURAŞANU la inaugurarea tipografiei lui Şaguna —

Respiră Românime, dedată 'n suferinţă,
Văzând că aspra-ţi soarte încep' a se schimbă;
Destul zăcuşi în umbră, în oarba neştiinţă,
Trecută cu vederea, dar nu din culpa ta!

Respiră, căci Pronia, ce poartă cârma 'n lume,
Mişcată de durerea-ţi şi vechiul tău suspin,
Trimise turmei sale Păstor al cărui nume
Insuflă reverinţă, respect şi la strein!

In el romana gintă priveşte-al său Părinte,
Renăscător d'un popul înfrânt de jugul greu;
Ce'n semn de mulţămire, Ii strigă dulci cuvinte:
Trăeasc' ANDREI ŞAGUNA, preademnul Arhiereu!

Păcatul e iluzie, sau e realitate?

(3)

Astăzi, explicaţia deterministă a păcatului este la modă, atât în centrele ştiinţifice, cât şi în centrele muncitoreşti. In primele se cunoaşte teoria lui Lombroso asupra criminalului înnăscut — acest nenorocit care este orşicum condamnat a comite crime, din singurul motiv că are urechile şi craniul într'o formă prestabilită. Se ştie de altă parte ce concluzii se deduc în momentul de faţă, din legile eredităţii, de către savanţi. Cum susţin ei, noi am fi produsul pur şi simplu al eredităţii strămoşeşti, greşelile şi calităţile noastre ar fi înrâuriri acumulate în decursul secolilor.

Din partea lor, clasele muncitoreşti, cred sincer şi naiv că omul este din fire bun; «rea» este clasa burgheză şi sistemul economic actual. Totul se va schimba, când se va fi decretat şi pus în practică colectivismul materialist; răul va dispărea ca prin farmec, el nu mai trebue să vorbească despre rău şi păcat; aceste sânt cuvinte, care nu reprezintă nimic din punct de vedere moral.

Altă explicaţie a păcatului şi originii sale este cea a libertăţii. Dacă omul păcătueşte, înseamnă că vrea să păcătuească, abuzează voluntar de liberul său arbitru, calcă legea divină înscrisă în fundul inimii sale, şi cu acestea se revoltă contra Creatorului său. Dacă face răul, poartă, prin urmare, toată responsabilitatea; omul care abuzează astfel de libertatea sa, este mare vinovat şi merită pedeapsă aspră. El n'are dreptul să se acuze decât pe sine, şi să se silească a reacţiona împotriva răului, care este în el.

Aşa este, în câteva cuvinte, această a doua explicaţie, din care trebue să recunoaştem că ea are avantajul imens de a satisface conştiinţa morală, descărcând pe Dumnezeu de toată responsabilitatea. Prima explicaţie ajungea în mod logic la această teribilă urmare, că autorul păcatului nu-i altul decât Dumnezeu, căci această natură care este în mine, cine prin urmare mi-a dat-o afară de Dumnezeu? Cine a organizat lucrurile în aşa fel, încât la om animalitatea are pas înaintea spiritului? Cine, prin urmare, a voit ca animalitatea să ocupe locul prim, şi ceeace este spiritual să nu vină decât în urmă? Cine m'a creat limitat, ignorant? Nu este Dumnezeu? In toate cazurile, eu nu sânt nimic într'un angrenaj, unde m'am găsit apucat de însuş faptul naşterii mele. Prin urmare, a spune că Dumnezeu este autorul răului, înseamnă a zice că răul nu există, că păcatul este o iluzie a minţii noastre, o aparenţă, rezultând din ignoranţa noastră. Insă atunci conştiinţa noastră protestează; căci din timpul când ea vorbeşte în noi şi am ascultat-o, am descoperit că, ea ne acuza constant. In cazul când răul ar fi o realitate şi ar proveni dela Dumnezeu, însuş Dumnezeu în acest caz n'ar fi o Fiinţă-bună, curată şi sfântă, cum ni-am închipuit-o ci o Fiinţă înfricoşată. Oşândire blesfematoare, contra căreia se revoltă întreaga noastră fiinţă cu ultima energie.

Trebue, astfel, ca răul să fie o *realitate*, căreia-i purtăm responsabi-

Notificare oficială

Cucernicii preoţi sânt invitaţi să cetească credincioşilor în biserică, după terminarea serviciului divin, condiţiunile de admitere în Şcoala normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu, în anul şcolar 1930/931, publicate în «Telegraful Român» Nr. 55—56, recomandându-le călduros în atenţiunea părinţilor, cari vreau să-şi trimită copiii la şcoală

Vor accentua în special că în clasa I sânt 35 locuri, iar în clasa a II-a sânt 10 locuri de bursieri. Cele dintâi pot fi obţinute prin examenul de admitere, iar cele din urmă prin transferare.

Sibiu, 19 August 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Fundaţiunea Gojdu. Pentru fixarea modalităţii de preluare a averii fundaţiei Gojdu, se anunţă instituirea unei comisiuni mixte româno-maghiare. Din partea României fac parte în comisiune d-nii: Dr. V. Moldovanu subsecretar de stat, I. Lapedatu şi M. Şerban, rectorul academiei agricole din Cluj, şi 3 experţi.

Adunarea generală a Asociaţiunii se ţine la Caransebeş, în 11—15 Oct. 1930. Comitetul de organizare, care are de preşedinte activ pe dl C. Cornean, ear preşedinte de onoare pe P. S. Episcopul *Iosif* al Caransebeşului, a luat întinse măsuri ca adunarea să fie la nivelul ei de odinioară. Se vor organiza expoziţii de către comunitatea de avere, camera de comerţ şi camera agricolă. Programul, ce cuprinde: conduct etnografic, emulare de coruri, concert festiv, se va comunica M. S. Regelui, preşedintele de onoare, care este vorba să participe la adunarea generală din acest an.

Dela Federaţia asociaţiilor creştine studenţeşti din România. (Palatul sinodal str. Antim, Bucureşti). Intre 22 şi 31 August 1930 se ţine la Vălenii de Munte, în localul Universităţii libere N. Iorga, al X-lea Congres anual al Federaţiei asociaţiilor creştine studenţeşti din România. Lucrările congresului sânt împărţite în cadrul a nouă (9) conferinţe şi trei (3) cercuri de studii religioase. Tema generală a lucrărilor congresului este: *problemele şi concepţiile creştine despre viaţă.* Deschiderea congresului se face cu liturghie şi predică la biserica din Vălenii de Munte (jud. Prahova). Lumea studenţească, preocupată spiritualiceşte, e invitată să participe la lucrările congresului, venind direct la Vălenii de Munte, unde va fi găzduită şi ospătată în localul Universităţii libere. Costul întregii întreţineri este de 60 lei pe zi. La sfârşitul congresului se face o excursie în munţii Prahovei. Se beneficiază de reducere pe C. F. R.

Biserica ort.-română dela Deva, cum se anunţă, radical reparată, după muncă de mai mulţi ani, în curând va putea fi sfinţită şi redată menirii sale. Ca exterior şi interior, Casa Domnului se prezintă în chip impunător şi face multă cinste credincioşilor noştri deveni.

Muzee etnografice regionale. Ministerul de instrucţiune a trimis tuturor şcoalelor normale o circulară în care, pentru a nu mai lăsa să se risipească o mulţime de obiecte ce privesc trecutul neamului, le cere să-şi dea osteneala aranjării unui asemeni muzeu pe lângă şcoala ce conduc. Se va constitui un comitet sub preşedinţia directorului şi în care trebue să figureze d-nii profesori: de l. română, istorie şi desemn, sau oricare din d nii profesori care s'ar simţi atras de această chestiune; se va lansa un apel către părinţii şcolarilor să doneze şcoalei obiecte care dacă pentru ei nu sânt de prea mare importanţă, pentru realizarea scopului ce se urmăreşte vor fi de real folos. Obiecte pentru muzeu ar fi: Icoane vechi de lemn, sticlă şi chiar hârtie; autografe de ale oamenilor noştri cari au avut vreo însemnătate în mişcarea politică literară, hrisoave şi tipărituri vechi; Medalii, monede vechi, arme vechi, buciume şi tot ce a aparţinut oştirei noastre în trecut; Costume naţionale din regiune, resturi de ţeseturi din care să se întrevadă frumuseţea motivelor naţionale, traiste, brâe, chimire şi peptare cu cusături deosebite şi vechi; Ceramică, olărie veche smălţuită şi decorată cu smalţuri; Sculpturi în lemn furci, bâte, cuere, tronuri, laviţe, scaune, cornuri de vânătoare; Poliţe şi blidare zugrăvite primitiv de meşteri ce au trăit înaintea generaţiei noastre; Obiecte şi instrumente primitive ale gospodăriei rurale, ornamente de fer forjat ca: balamale, încuetori, zăbale, scări de şea; Obiectele, ce vor prezenta după aprecierea comitetului un interes din punct de vedere artistic, etnic sau antic, vor fi etichetate purtând numele localităţii de unde provin şi numele donatorului, numerotate şi inventariate. Toate vor fi orânduite fie într'o sală specială, sau la un loc cu alt muzeu al şcoalei. Această colecţie va fi dată în grija unui om din serviciul şcoalei. Este de dorit ca, odată începerea anului viitor şcolar, acest muzeu să ia fiinţă.

O ovreică a trecut la ortodoxism. Primim: Dşoara Elza Neumann, funcţionară la administraţia financiară din Făgăraş, a trecut, după toate formele bisericeşti şi civile, la legea ortodoxă română. A fost botezată Duminecă, în 17 August a. c. în biserica din Şercaia. A asistat lume multă din Şercaia şi jur. Părintele protopop Stoicanea, după terminarea slujbei a ţinut o predică ocazională despre importanţa botezului creştinesc, reliefând darurile divine ce s'au revărsat asupra încreştinatei. A felicitat pe dşoara Elza Neumann şi i a pus în vedere că pentru ca harul divin ce l-a primit şi calitatea de creştină ce a dobândit-o să fructifice, să se adâncească în cunoaşterea desăvârşită a credinţei dreptmăritoare şi să rămână permanent în statornică legătură firească cu Hristos, izvor veşnic de viaţă fără de prihană.

Biserica românească din America. Românii din America de Nord aparţin: 1. bisericii ortodoxe-române; 2. bisericii greco-catolice, şi 3. baptiştilor. Biserica *greco-catolică* (română), în datele statistice americane, e înglobată în rubrica romano-catolicilor, aşa încât cuvântul «română» a dispărut total, — tot aşa la baptişti. Numai biserica noastră ortodoxă specifică originea *română.* Statistica arată că sânt 32 biserici, cu 28 mii de credincioşi ortodocşi; mai arată că America, în marea sa libertate, tolerează peste 300 de secte.

Bancnotele de 5 şi 20 lei. Cu ziua de *1 Septemvrie 1930* biletele acestea încetează d'a mai avea puterea circulatorie, fiind înlocuite prin monetă metalică.

Şcoala de textile din Ciznădie, lângă Sibiu, îş începe cursurile la 15 Septemvrie. In internatul ei se pot adăposti 30 de elevi, cu 3—4 clase de liceu sau cu şcoala comercială inferioară. Informaţiuni dă: Direcţia şcoalei de textile de acolo.

Avizuri şcolare. La şcoala normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu sunt libere două posturi de pedagogi. Cererile însoţite de acte se vor prezenta direcţiunii până la 1 Septemvrie crt.

— La şcolile comerciale superioare de băeţi şi de fete din Sibiu înscrierile pentru anul şcolar 1930/31 se fac între 25—31 August, examenele de corigenţă şi cele particulare încep în ziua de 1 Septemvrie. — Pe ziua de 1 Septemvrie 1930 Şcoala comercială elementară de băeţi din Săliştе trece la Sibiu, unde va funcţiona cu toate trei clasele. Inscrierile şi pentru această şcoală încep în ziua de 25 August a. c. *Direcţiunea.*

— La gimnaziul de stat pentru fete din Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 21, înscrierile şi reînscrierile se fac între 1—15 Sept. zilnic, ora 10—12 a. m. Examenele de corigenţă încep la 1 Septemvrie, iar cele particulare în 2 Septemvrie. Examenele de concurs, în vederea obţinerii burselor de Lei 4000 şi 1000, se ţin după 1 Septemvrie.

CARŢI ŞI REVISTE

Activitatea Asociaţiei culturale «Astra» Basarabeană, dela înfiinţare (Oct. 1926) până la Şf. Paşti din 1930. Chişinău, tip. Eparhială «Cartea Românească, 1930. — O broşură de 35 pagini cu ilustraţii. Conţine informaţiuni despre centrala regională din Basarabia.

---

litatea. Dar atunci faptele numeroase, copleşitoare, ne strigă cu atâta forţă, încât nu sântem responsabili de tot răul ce l-am făcut; ne-am născut într'un oarecare mediu, am primit oarecare educaţie, strămoşii noştri ni-au transmis oarecare temperament, oarecare aplecări spre rău, chiar şi greşeli, fără ca noi să fim responsabili de nimic. Pentru tot ceeace s'a făcut fără noi, cum să purtăm noi responsabilitatea? Evident că aceasta nu-i posibil, altmintrelea nedreptatea ar fi la baza moralei.

Oare la ce dilemă fioroasă ajungem în mod logic? Sau eu nu sânt responsabil, şi atunci ideea de Dumnezeu este răsturnată; fiind principiul răului, Dumnezeu este deci pierdut pentru mine. Sau eu singur port toată responsabilitatea păcatului meu; dar atunci această responsabilitate mă nimiceşte, nu mai sânt fiinţă morală, sânt — demon, sânt principiul răului, şi precum Dumnezeu este binele absolut, eu sânt prin urmare pierdut pentru Dumnezeu.

Va trebui dar să aleg între morala imoralităţii şi morala desperării. Ce perspectivă pentru o fiinţă care iubeşte binele, care vrea binele, care nu poate trăi fără el? Eată unde duce realitatea tragică a păcatului; atât este ea de adevărată că înlocueşte pretutindenea armonia prin confuzie.

Soluţia nu se găseşte exclusiv nici într'unul, nici într'altul din cele două raporturi ale problemei; în sinteza lor superioară, pentru a le pune în acord, trebue să mergem cu mult mai departe şi să căutăm explicaţia care să ţină cont de amândouă elementele. Faptele ne strigă, că noi nu sântem responsabili, conştiinţa ne strigă şi mai tare, că-i sântem. Trebue prin urmare, cu risicul de a fi în contradicţie cu noi înşine, să fim în acelaş timp responsabili şi iresponsabili. Toată teoria simplistă care suprimă una din cele două raporturi, trebuie să fie considerată ca suspectă şi înlăturată a priori, fiindcă ea nu ţine cont nici de faptele conştiinţii, nici de faptele experienţei. Oare există această explicaţie conciliatoare? Noi o credem, dacă voim să recurgem la această biblie bătrână — despre care se zice atâta rău — că nu cuprinde nici decum cheia unei mulţimi de mistere care chinuiesc spiritul omenesc. Această explicaţie o numesc explicaţie solidaristă, fiindcă ea este bazată pe principiul atât de universal recunoscut astăzi al solidarităţii — sinteza principiului individual şi social.

In virtutea solidarităţii, învăţăm că oamenii nu sânt fiinţe izolate, nu sânt individualităţi independente şi separate unele de altele, ci membre ale unui şi aceluiaş corp. Omul nu este nimic în sine, nu este nimic dacă este singur; el nu devine tot ceeace poate fi, când realizează funcţia sa de membru singur. Intr'un corp fiecare membru are valoare mare, dar cu condiţia ca să se ţină de organism şi să lucreze pentru sine; dacă se izolează, moare, — compromiţând viaţa corpului întreg; el devine liber în măsura care lucrează pentru corp, el înstrăinează libertatea sa în măsura în care încearcă să trăiască prin el însuş. Când un membru este fericit, toat celelalte membre se împărtăşesc din această fericire; dacă, din contră, un membru sufere, toate celelate primesc partea lor de suferinţă.

Dacă, din nenorocire, un virus mortal pătrunde în orcare din membre, el nu întârzie, graţie circulării sângelui, să infecteze corpul întreg şi orcât de puţin să fi fost membrul otrăvit, va avea totuş în modul acesta o influenţă considerabilă asupra celorlalte. Ce va fi atunci când capul este atins? Moartea e sigură şi apropiată. Acelaş lucru se petrece cu acest corp imens, ce se chiamă omenire, ale cărei membre sânt solidare unele cu altele, pe care Sf. Scriptură ni-o descrie ca târâtă în păcat prin căderea unuia dintre cele mai importante membre ale sale, — Adam, — tatăl ei.

Doctrina luptei primitive a neamului omenesc poate singură să-şi dea seama de dublul element al responsabilităţii şi iresponsabilităţii, despre care tratarăm mai înainte.

Pentru a înălţa pe om până la El, Creator, pentru a-l face copilul Său şi a-l aduce din inocenţă la sfinţenie, adică din ascultare inconştientă la ascultare liberă şi conştientă, Dumnezeu ordonase omului să nu mănânce din fructul unui oarecare arbore; neascultarea sa trebuia să-l separe de isvorul vieţii — de Dumnezeu, — şi prin aceea să-şi atragă moartea.

E posibil ca ce se istoriseşte, să fie parabolă şi nu faptă reală. — Puţin importă; esentialul este realitatea morală care se revelează. Pentru a obţinea ascultare liberă, trebuie să se dea omului ocazie de a o exercita şi de a învăţa prin ea însăş că adevărata sa libertate consistă în a asculta de legile divine.

Nr. 184/1939 (61) 1—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. şi pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tratului **Mediaş.**

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în parohia Mediaş.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plăteşte făcutul. Din aceastia sânt 7 stânjini pentru locuinţă şi 3 stânjini pentru încălzitul cancelăriei protop.

3½ jug. sesie parohială pământ arător şi locuinţa în casele tractuale.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. şi prin concluzul Nr. 111 al congresului naţional bis. din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaş, din şedinţa consiliului protopopesc al tractului Mediaş ţinută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.

Nicolae Mîuţa
notar.

Nr. 211/1930 (60) 1—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom. pentru întregirea parohiei de cl II. **Zam** din protopopiatul Dobra.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 19½ jug. cad. (arător-fânaţ-pomet 13½ jug. ear 6 jug. pădure).
3. Stola uzitată în toate parohiile tr.-Dobra.
4. Casă parohială corespunzătoare.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al tr.-Dobra în termenul indicat, şi concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare după prealabilă încunoştiinţare a protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 11 Mai 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Publicaţiune

Pentru provederea internatelor şcoalei normale «A. Ş.» din Sibiu cu pâne şi carne în cursul anului şcolar 1930/31 se cer oferte cu observarea că Comitetul Şcolar îşi rezervă dreptul de a încheia contracte prin bună învoială cu ofertantul cel mai de încredere. Ofertele se vor prezenta direcţiunii şcoalei până la 1 Septemvrie crt.

(38) 1—1 **Direcţiunea.**

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox din comuna Turcheş, jud. Braşov — dă în licitaţie publică, minuendă, cu oferte închise, cari vor fi însoţite cu garanţie de 10% din valoarea Devizului, cu termin de 15 zile dela prima publicare: — «Renovarea Turnului» dela biserica-veche, — lucrări în valoare de 231,510 Lei, conform Divizului, ce se află la Oficiul parohial din Loc, care se poate vedea în fiecare zi dela ora 2—5 post-meridiane. (37) 1—1

Licitaţia se va ţinea Duminecă în 31 August a. c. la oara 3 după prânz.

Turcheş, la 10 August 1930.

Biroul consiliului parohial:

Danil Purcăroi
paroh.

Vasile Bărbat
secretar al consiliului.

Nr. 353/1930. (39) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bod,** tractul protopopesc al Braşovului, se publică prin aceasta concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele viitorului preot sânt următoarele:

1. Sesiune parohială de 32 jug. pământ.
2. Casă parohială având patru camere, bucătărie etc. în bună stare.
3. Leafa dela stat.
4. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopeşti, aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Doritorii cari vor să reflecteze la acest post de paroh, sânt rugaţi a se prezenta în decursul timpului de recurs, într'una din Dumineci, în biserica din Bod, spre a lua contact cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Braşov, în înţelegere cu Consiliul parohial întrunit în 15 Iunie a. c.

Braşov, la 15 Iunie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Mersul trenurilor

— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4¹⁰, 13⁴⁵, 17⁴⁵	8⁰², 17²⁵, 22⁰²
Braşov, Făgăraş	4⁵⁰, 10⁵⁹, 17⁰⁵	8⁵⁴, 12²⁵, 20⁰⁵
Ciznădie	5⁴⁰, 13¹⁵, 18¹⁰	7³⁰, 15²⁰, 20²⁹
Copşa mică	0⁵⁴, 4³⁸, 10¹⁰, 13¹⁴, 15⁴⁰, 19¹⁶	1⁵⁴, 5²⁷, 9⁰³, 15³⁸, 17⁴⁰, 20⁰⁷
Ocna-Băi	6³⁰,	7³⁵,
Peatra-Olt, Buc.	4²⁰, 15, 18³⁵acc.	0⁴⁵, 13¹⁴, 11acc.
Sihgişoara, Agn.	5³⁵, 16⁰⁵	7⁴⁵, 16⁰⁷

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de
Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale
Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de
VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi

Critica mai nouă

de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 30 August 1930 Nr. 61

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8
30 AUG 1930

La școală

— Ai carte, ai parte —

(=) Anul nou școlar, ce se apropie, îș ia începutul cu desființarea unui mare număr de școale secundare nu atât din motive de economie bugetară, cât mai ales din cauza sporirii prea mari a numărului tinerilor ieșiți din școale: astăzi statul nu le mai poată da funcțiile pentru care i-a pregătit.

O parte, mai considerabilă de cât până acum, din viitorii școlari, — cu cât mai talentați cu atât mai bine, — în loc să urmeze toate clasele unui liceu, se vor îndrepta prin urmare spre *alte* școale, care să le deschidă drumul vieții ca: agricultori instruiți, ca meseriași pricepuți, ca negustori iscusiți.

Absolvenți de patru clase primare sânt admiș b. o. în școalele de agricultură, horticultură și viticultură. Avem și în părțile noastre asemenea așezăminte; și anume: școale de *agricultură* sânt în Geoagiu, Ceacova (Timiș-Torontal), Lugoj, Mercurea Ciucului, Șimleu, Sf. Nicolau mare (Timiș-Torontal) și Turda; tot la Turda se află școală de *horticultură* (grădinărit), precum și la Bocicău, în Maramureș; școale de *viticultură* (cultivarea viei) avem în Diosâg (Bihor) și Miniș (Arad); — din toate școalele acestea se pot alege agricultori de seamă, și grădinari, și viieri, cu cele mai nouă cunoștințe necesare timpului în care trăim. —

*

Reducându-se numărul școalelor secundare, cu atât mai larg sprijin sperăm să fie acordat învățământului *primar*.

Intunerecul sătesc, cu procentul analfabeților, n'a scăzut atât de mult, ca să fim scutiți de mari jertfe pentru acest învățământ, în care statul ar putea și va trebui să găsească mână de de ajutor prin deschiderea și sporirea școalelor noastre primare confesionale, pe lângă cele secundare câte le avem.

Fiind vorbă de școalele bisericii, îndemnăm și de astă dată părinții să-și trimită copiii, pe cât se poate, la asemenea institute de învățământ, care se prezintă în culori mai creștinești și în care profesorii noștri susțin, din convingere, armonia dintre știință și religie, pregătind astfel oameni cari ne trebue. In preajma noului an școlar, părinții cuminți să se gândească cevaș mai adânc și asupra acestei împrejurări.

Numai cartea *bună* va aduce și partea bună în viața creștinului.

Prigoniri religioase în Rusia

Din partea sovietelor s'a dat desmințire asupra prigonirilor religioase din Rusia. Cercurile clericale însă din toată lumea au informații sigure din cele mai bune izvoare, și chiar din presa moscovită oficială, și contestă desmințirea sovietică, restabilind adevărul în toată cruzimea lui.

Sovietele au făcut legi care, fără distincție, recunosc libertatea cultului; totuși aceste măsuri samănă b. o. cu legea naționalităților de pe vremea regimului dispărut ungar: o lege bună numai pentru a induce străinătatea în eroare. Sovietele urmăresc, cu toată energia, desființarea religiei.

In acest scop există un aparat special «eclesiastic», care se ocupă de chestiunile religioase și ale bisericii, cu numele de: «A treia diviziune a secțiunii operative secrete».

Acest aparat urmărește distrugerea completă a sentimentului religios în sufletul poporului rusesc.

In prima linie se urmărește reducerea numărului bisericilor, care sânt închise sau transformate în cinematografe, teatre, în muzee antireligioase și în pușcării; iar mănăstirile sânt transformate în cantine, sau sânt distruse.

In toată Uniunea sovietelor, în timp de 7 luni în anul 1928, au fost închise 322 de biserici; în 1929, 422 biserici și în Ianuar 1930, numai în Ucraina, 42 de biserici.

In 1929—1930 au fost distruse cu explosive mai multe sanctuare de mare importanță religioasă, artistică și istorică, precum: frumoasa mănăstire Sfântul Simeon, catedrala Maicei Domnului din Moscova, templul Înălțării din Nijni-Novgorod, distrus cu dinamită chiar în ziua Înălțării; de asemenea două sanctuare cu renume mondial, acela din Kiev, precum și sf. Sergiu din Troisk, lângă Moscova; în sfârșit și alte multe giuvaere ale arhitecturii bizantine.

Bisericile sânt luate în posesiunea statului și comunitățile de credincioși trebue să plătească sume de nesuportat pentru închirierea lor. Credincioșii sânt obligați să asigure bisericile, ear cotele de plată pentru o mică biserică sânt de cel puțin 3000 ruble de aur pe an.

Din cauza acestor plăți enorme, în multe cazuri bisericile se închid pentru neplata taxelor cerute.

Orce rezistență se pedepsește cu ocna sau cu moarte.

Situația clerului este de plâns. Ca o clasă de persoane «care nu lucrează», clericalii sânt lipsiți de cartelele de alimente și dreptul de locuință. Mitropolitul Sergiu din Moscova a fost dat afară din locuință lui. Particularii cari ajută cu ceva biserica sau pe preoți, sânt persecutați. Ear acei cari găzduesc pe clericali sânt impuși la taxe mari.

Episcopii, preoții și credincioșii sânt adeseori arestați fără motiv, ținuți în închisori sau trimiși în exil în ținuturi îndepărtate.

La această persecuție au fost supuși, după o statistică ce încă nu este completă, 197 de episcopi. Termenele de deportare sânt continuu prelungite.

Arestările de preoți sânt nenumărate.

In ajunul Crăciunului din anul trecut, și numai la Moscova, au fost arestați și deportați 60 de preoți.

FOIȘOARA

Vecinul meu

s'a trezit des de dimineață și a gemut ca apele mării. A plecat, eu știu, să-și caute toiagul credinței. Oarbecă prin negura păcatelor. Umbletul lui seamănă cu al orbilor. Îi aud pașii târâți pe lespedea patimilor. Dorințe întunecate îl îmbrâncesc, și-l zăresc rostogolindu-se pe piatră. Se vaită și plânge ca un copil.

Mă scol de pe prispa durerii și alerg în urma lui. Să i îmblu toiagul nădejdii. Dar vai, valurile supărărilor sălbatice îmi fură toiagul și eu rătăcesc.

Desnădăjduit, strig numele tău, Stăpâne. Imbrâncesc și eu și chem din nou numele tău. Numai tu mă poți auzi în pustiul rătăcirii mele. Doar te ascunzi în firicelul de earbă, în crinul brazdelor umile, în cântecul privighetorilor, în murmurul izvoarelor, în raza soarelui, în umbra pământului și în lumina stelelor.

Harul tău mă prinse de mână, mă ridică dintre bolovanii greșelilor și mă povățuì în livadă cu finici înfloriți. La marginea grădinii zării un înger în crâncenă luptă cu «răul». In clipa în care era să-l dovedească, răul fugì și se ascunse în inima omului ce zăcea dincolo de îngrăditura cunoștinței, ce împrejmuia livada finicilor înfloriți. Era vecinul. Și îngerul covârșit de milă nu gonì răul din inima omului ca să nu vateme legea călcând ogorul străin.

Din umbra crinilor albi ca zăpada sfătuì pe vecinul meu trezit de arsura din inimă pricinuită de răul viclean:

Cu povața stăpânului să-ți ogorești inima. Samănă în brazda ei sămânța conștiinței a bunătății și dragostei. Cu roua credinței să înviorezi ogorul dimineața și seara și vei secera spicul plin cu rodul fericirii visate.

Altcum, moartea de veci îți va mușca sufletul. Z. SANDU.

Păcatul e iluzie, sau e realitate? (4)

(Sfârșit)

Eva, apoi Adam, călcă porunca divină, prin care făcură experiența răului săvârșit.

Prin seducția deavolului omul rămâne culpabil, însă nu e numai singur vinovat, ci mai este cineva mai păcătos decât el...

Dacă eu cad în ispită, aceasta se întâmplă nu numai că eu am voit-o, ci și din cauza că și eu aprțin la rasa degenerată în decursul secolilor; nu este greșala mea, dacă m'am născut în această rasă, dacă printr'o naștere dela care n'am împrumutat nimic, am devenit membrul unui corp bolnav. Venind în această lume, eu m'am găsit, fără să vreau, apucat într'o înlănțuire pe care nu am preparat-o și contra căreia protestez. E adevărat, că după aceea, pus în putința de a păcătui sau a nu păcătui, am ales prima alternativă, sancționând — prin aceasta — trista stare a lucrurilor unde intrasem prin naștere. Insă aș fi putut să fac altfel, dacă părinții mei nu mi-ar fi transmis aplecare spre rău, o fire cuprinsă de microbii păcatului? Partea mea de iresponsabilitate nu este la urma urmei mai mare decât partea mea de responsabilitate?

Pentru a răspunde la această chestiune, trebuie să așteptăm până la apariția, și în istoria lumii, și în cea a individului, — a lui Adam cel Nou: Isus Hristos.

Tot omul are înaintea sa două destinații, între care trebuie să aleagă: poate să devină înger, fiu al lui Dumnezeu; sau demon, fiul Satanei, și cred că nu în fața primului Adam, ci în fața celui de al doilea alegerea se poate face în chip definitiv. Responsabilitatea mea nu devine completă decât în ziua, când Isus Hristos se prezintă la mine; înainte de toate,

Este greu a enumera cazurile de cruzime pe care le comit agenţii puterii bolşevice faţă de eclesiactici.

In 1923 au fost închise toate şcoalele eclesiastice, astfel că s'a încetat pregătirea noilor preoţi.

Orce propagandă religioasă este oprită. Toate tipografiile de cărţi bisericeşti au fost închise; depozitele de cărţi sfinte au fost confiscate sau distruse. Sânt oprite adunările parohiale şi regionale eclesiastice. Este interzisă îndeplinirea formelor rituale în casele credincioşilor.

In schimb, propaganda antireligioasă se face în cea mai mare libertate, ear în şcolile de orce grad este obligatorie. In afară de numeroase reviste antireligioase, care în 1929 erau în număr de 507, s'au deschis 13 universităţi speciale în diferite oraşe, în scopul de a pregăti propagandişti antireligioşi.

«Interviewul» mitropolitului Sergiu, dat unui ziar străin şi prin care declara că în Rusia n'ar exista persecuţii religioase, n'a fost decât o născocire a poliţiei ruseşti. In realitate, mitropolitul a intervenit la autorităţile sovietice cerând milă pentru cei prigoniţi.

Astfel, se va întruni anul acesta un nou mare meeting al clerului din toată lumea la Londra pentru a se rosti asupra nemaipomenitelor prigoniri din Rusia.

Anunţ

Internatul liceului «Gh. Lazăr» Sibiu se apropie de terminat, pentru a putea fi cedat destinaţiei sale cu începutul anului şcolar 1930/931. Situat în mijlocul unei grădini mari şi frumoase, la o distanţă de câteva minute dela liceu, construit pentru adăpostirea a 300 interni şi înzestrat cu cel mai modern confort. Internatul liceului «Gh. Lazăr» este aşteptat cu nerăbdare de către publicul românesc al judeţului Sibiu, ca să adăpostească în cele mai perfecte condiţiuni igienice şi pedagogice tineretul care frecventează liceul nostru. Elevii interni vor avea îngrijire părintească, vor fi supraveghiaţi, controlaţi şi ajutaţi în pregătirea lecţiilor de cei 4 pedagogi-profesori ai liceului. Pe lângă o minimă taxă de întreţinere, conducerea internatului va purta grijă de sănătatea trupească şi sufletească a tineretului încredinţat ei.

Sibiul cu numele lui bun de loc climateric credem, că va atrage tineret şcolar şi din depărtări, mai ales că costul întreţinerii va fi modest, iar supravegherea elevilor nu va lăsa nimic de dorit.

Aducând aceasta la cunoştinţă atragem de pe acum atenţia părinţilor, cari doresc să şi plaseze copiii în acest internat.

Ţinem să accentuăm că taxele şcolare ce vor plăti elevii liceului nostru, au rămas cele din trecut.

Informaţiuni detaiate se pot primi la direcţiunea liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu.

Sibiu, 25 August 1930.

Direcţiunea.

In urma concordatului, încheiat la 10 Mai 1927 între scaunul papal şi statul român, a luat fiinţă, după lungi frământări, cu ziua de 15 August 1930, episcopia greco-catolică a *Maramureşului*, cu sediul la Baiamare şi administrată, până la numirea titularului, de episcopul Dr. Iuliu Hossu. Noua eparhie greco-catolică are 201 parohii române şi 38 parohii rutene, aceste din urmă sub un vicar general pentru ruteni, supus direct Vaticanului. — Eparhia greco-catolică dela Gherla îşi mută sediul la *Cluj*, numindu-se eparhia greco-catolică de Cluj şi Gherla. — Constituindu-se, în înţelesul concordatului, *ierarhia catolică* în România, ritul grec (unit) are, în mitropolia Blajului de acum, *cinci* eparhii, ear ritul latin, în mitropolia Bucureştilor, earăş cinci eparhii, — astfel cultul catolic îş întinde reţeaua peste întreg teritorul ţării, cu un număr disproporţionat de mare de episcopi, canonici, protopopi şi preoţi, susţinuţi din bugetul ţării cu cea mai învederată favorizare.

Un fost ministru de culte prezentase, înainte cu câţiva ani, într'o şedinţă a senatului ţării, un tablou comparativ despre raportul repartiţiei între biserica ortodoxă şi celelalte biserici. Revenim asupra acestui tablou, care spune, între altele: Biserica ortodoxă română, cu 12 milioane de suflete are 18 episcopi; cea unită, cu 1.386,000, în care sânt cuprinşi şi rutenii, are 4 episcopi; atunci noi, ortodocşii, ar trebui să avem *cel puţin 38;* fraţii noştri uniţi însă cer încă un episcop, pentru a avea 5 (acum îl au şi pe al cincilea); romano-catolicii, cu 1.430,000 suflete, au cinci episcopi; în proporţie noi ar trebui să avem *45 episcopi.* Uniţii au 28 canonici (în patru episcopii), romano catolicii 32, la olaltă 60 canonici; consilieri eparhiali ortodocşi, cu aceleaşi atribuţii, sânt 22 şi pot să fie cel mult 60, în proporţie ar trebui să fie *cel puţin 300 consilieri;* în Ardeal uniţii au 78 protopopi, ortodocşii din Ardeal, cel puţin de două ori atâţia, au 87, ear vechiul regat întreg are 47 protoerei. Faţă de uniţi, cu 78 de protopopi, noi ar trebui să avem pe ţara întreagă *720,* nu 134 câţi avem acum. Romano-catolicii au 25, noi ar trebui atunci să avem 250...

Cifrele sânt grăitoare.

Dacă, pe lângă toate greutăţile financiare, se găsesc mijloace de întreţinere pe seama cultelor minoritare, cu atât mai vârtos biserica ortodoxă, biserică dominantă, nu mai poate rămânea în tratamentul vitreg de până acum.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a sosit în 20 August a. c. din străinătate la reşedinţa Sa.

Faptă de bun creştin. Fostul prim-preşedinte al curţii de casaţie, *Cornel Manolescu Râmniceanu*, mort de curând, a lăsat întreaga sa avere de 30 milioane lei în scopuri de binefacere şi cultură: pentru ajutorarea copiilor din şcoale primare şi secundare, pentru orfanii din războiu, pentru reconstruirea bisericii din Găeşti ş. a.

Schimbare de nume Cu aprobarea Suveranului nostru, Academia de drept din Oradea, cu vechime de 149 ani, se va numi de aici înainte *Facultatea de drept Regele Carol II.*

De urmat. Preşedintele delegaţiei din judeţul Alba, dl Dr. Sever Pop, a îndrumat prin circulară toate primăriile din judeţ să caute a trăi în bună înţelegere cu toţi ceice conduc biserica şi şcoala; ear, pentru a fi pildă poporului, primarii, notarii şi consilierii comunali să cerceteze regulat sfânta biserică; după terminarea serviciului divin toţi aceştia, alături de preoţi şi învăţători, să stea de vorbă cu sătenii, aflându-le păsuirile şi cercând a le îndrepta.

Examenele de bacalaureat, din sesiunea de toamnă, încep la 15 Septemvrie 1930.

† **Pr. Cornel Lazar**, directorul mult sârguincios al tipografiei şi librăriei diecezane din Arad, a răposat în Domnul, după lungă şi grea suferinţă, în ziua de 21 August 1930, în vârstă de 51 ani, şi a fost înmormântat în 23 August în comuna sa natală Socodor. Odihnească cu drepţii!

Mărci nouă poştale vor fi puse, zilele acestea, în circulaţie. Ele reprezintă pe Regele Carol II în uniformă de aviator, având inscripţia *România-Poşta* şi cu indicaţia valorii. Vechile mărci vor fi retrase după trecerea unui anume termen.

Căminul dela Sâmbăta de sus. Locul de odihnă, — înfiinţat de răposatul Alex. Constantinescu, pentru ziarişti, scriitori, artişti dramatici, pictori şi sculptori, — a trecut dela ministerul agriculturii la al sănătăţii, şi anume la direcţia educaţiei poporului. Căminul a funcţionat anul acesta numai o lună şi jumătate, în loc de patru luni ca mai nainte.

Se aduce la cunoştinţă, că dispensarul de tuberculoşi, dela ambulatorul policlinic din Sibiu, funcţionează în strada Cetăţii Nr. 4, unde se dau consultaţii gratuite între ora 8 şi 10 înainte de ameazi.

Anunţuri şcolare. La şcoala de ucenici industriali de stat, curs inferior, din Sibiu, strada Avram Iancu 13, înscrierile se fac între 1—15 Septemvrie, în zilele de lucru, între ora 6—8 d. a. Taxa de înscriere şi taxa şcolară este de Lei 350. Cursurile încep la 16 Septemvrie ora 5 d. a. Dnii patroni au a se îngriji ca elevii să se prezinte regulat la cursuri.

---

fiindcă conştiinţa mea accentuează şi multiplică acuzaţile sale, arătându-mi un om de aceeaş natură ca mine, cu totul victorios asupra păcatului. Atunci îmi va striga: eată ce voiai să fii! Şi-mi arată ce prăpastie mă desparte de El.

Hristos, într'adevăr, a fost ispitit în chip analog cu cel al lui Adam. El deasemenea a întrevăzut lăcomia cărnii, lăcomia ochilor şi orgoliul vieţii, însă El a ieşit învingător în luptă, şi duşmanul n'a găsit în El nici o portiţă prin care s'ar fi putut strecura în inima Sa.

Prima impresie ce o face Hristos asupra păcatului, despre care conştiinţa vorbeşte mai mult ca inima, este cea a turburării:

«Ieşi dela mine, că om păcătos sânt, Doamne», (Luca 5, 8). Insă imediat Hristos completează această primă impresie, arătându-se, înainte de toate, nu ca model perfect, ci ca Liberatorul — Mântuitor, care desvăluie culpabilului păcatul său, şi în acelaş timp îi ofere să-l libereze; dacă pune degetul său pe rană, o face pentru a o îngriji şi vindeca. Atunci culpabilul poate să primească oferta ce i se face şi vindecarea-mântuirea-lui e asigurată. Sau el poate să refuze oferta şi atunci pieirea îi este sigură.

Oricum ar fi, responsabilitatea noastră devine completă numai în acest moment. Eu nu eram culpabil să aparţin unei rase întinate şi corupte, ca neamul omenesc; de azi înainte îi aparţin, dacă mă identific cu păcatul acestei rase. Eram bolnav, lepros, până aci, fără s'o fi avut din greşala mea; acum port responsabilitatea boalei şi leprei mele, fiindcă, pus în unui medic infalibil, mi-am întors dosul, în loc să mă las vindecat de El.

Noi ne coborâm toţi din Adam, eată că toţi sântem păcătoşi, aceasta, însă nu e greşala noastră; noi putem toţi să aparţinem la rasa noului Adam, — Isus Hristos, — unindu-ne cu el prin lege. Greşala noastră devine gravă, foarte gravă, dacă refuzăm această alianţă şi dacă preferăm descendenţa adamică celei a lui Isus Hristos, sau rasa decăzută rasei sfinţite şi mântuitoare.

Isus Hristos a exprimat această idee în chipul cel mai categoric, când a zis: «De n'aş fi venit şi aş fi grăit lor, păcat n'ar avea, iar acum răspuns n'am pentru păcatul lor. Cela ce mă ureşte pe Mine, şi pe Tatăl Meu ureşte; de n'aş fi făcut lucruri între ei, care nimeni altul n'a făcut, păcat n'ar avea; iar acum au şi văzut şi M'au urât şi pre Mine şi pre Tatăl Meu.» (Ioan 15, 22—24). «Eu merg şi Mă veţi căuta pre Mine şi nu Mă veţi afla, şi în păcatul vostru veţi muri; că de nu veţi crede că Eu sânt, veţi muri în păcatele voastre». (Ioan 8, 21-24). «Spre judecată am venit Eu în lumea aceasta, ca cei ce nu văd, să vadă; şi cei ce văd, să fie orbi. Şi au auzit acestea unii din Farisei, cari erau cu Dânsul, şi au zis Lui: au doară şi noi sântem orbi? Zis-a lor Isus: de aţi fi orbi, n'aţi avea păcat; iar acum ziceţi: că vedem; pentru aceasta păcatul vostru rămâne» (Ioan 9, 39—41). «Când va veni Duhul sfânt, el va convinge lumea în ceeace priveşte păcatul, fiindcă n'au crezut în Mine» (Ioan 16, 3).

Şi Pavel, din partea sa, a stabilit admirabil paralelismul între cei doi Adami şi între cele două rase, a căror părinţi sânt ei, când a zis: «Că de vreme ce pentru greşala unuia, moartea a împărăţit prin unul; cu mult mai vârtos ceice au luat prisosinţa harului dreptăţii, vor împărăţi întru viaţă, prin Cel unul Isus Hristos. Pentru aceea dar, precum prin greşala unuia întru toţi oamenii a intrat osândirea, aşa şi prin îndreptarea Unuia întru toţi oamenii a intrat îndreptarea vieţii. Că precum, pentru neascultarea unui om, păcătoşi s'au făcut cei mulţi, aşa şi prin ascultarea Unuia, drepţi se vor face cei mulţi. Insă legea a intrat, ca să se înmulţească greşala. Şi unde s'a înmulţit păcatul, acolo a prisosit harul; că precum a împărăţit păcatul spre moarte, aşa şi harul sa împărăţească prin dreptate spre viaţă veşnică, prin Isus Hristos Domnul nostru». (Romani 5, 17—21).

Aşa dar graţia noului Adam se cultivă încetul cu încetul în sânul umanităţii, pierdută prin păcatul original; altă umanitate răscumpărată, mântuită prin sfinţenia şi iubirea lui Isus Hristos şi chestia cea mare pentru tot omul ce vine în lume, este, să ştie căreia din cele două umanităţi aparţine şi pentru care a venit. Şi astfel prin învăţătura sa, de o parte asupra căderii primitive, agravată prin cădere fiecăruia, de altă parte asupra solidarităţii care uneşte toate membrele familei umane, credinciosul poate face în spiritul său sinteza celor două elemente ale problemei adevărate, una sau alta, responsabilitatea şi iresponsabilitatea fiecărui om.

Deci să nu mai vorbim de realitatea aparentă sau iluzia păcatului,

— La şcoala de ucenice din Sibiu, strada Avram Iancu Nr. 13, înscrierile se fac dela 1 la 15 Septemvrie 1930, sus, în cancelaria şcoalei între ora 6—8 în fiecare zi. Taxa şcolară este 350 lei. Ucenicele care nu se vor înscrie în acest timp, plătesc amendă. La înscriere se vor prezenta: Extrasul de naştere, Certificatul de studii, Contractul de ucenicie.

— La şcoala primară de stat Nr. 1 băeţi din Sibiu (strada Avram Iancu 13), şi la şcoala primară de stat mixtă din Sibiu, cartierul Guşteriţei, înscrierile se fac în cancelaria direcţiunii şcolare, Sibiu, strada Avram Iancu 13, în zilele de 1—10 Septemvrie a. c. dela ora 8—11 a. m. şi 3—5 p. m. Prelegerile se încep în 15 Septemvrie ora 8 a. m.

— Academia, de înalte studii comerciale şi industriale din Cluj, aduce la cunoştinţă, că înscrierile la academie pe anul şcolar 1930/1931 se încep în 20 Sept. şi ţin până la 31 Oct. 1930. Actele necesare la înscriere pentru anul preparator sânt: Diploma de absolvire a şcoalei superioare de comerţ, sau diploma de bacalaureat, Actul de naştere, Certificat medical, şi 4 fotografii cabinet. Taxa de înscriere pentru anul preparator este de 5000 (cinci mii) lei. Examenele restante, din toţi anii, încep la 10 Octomvrie 1930.

Pagina pastorală

La Dumineca a 12 după Rusalii

«De voieşti să fii desăvârşit, mergi, vinde-ţi averile tale şi le dă săracilor, şi vei avea comoară în cer, şi vino urmează mie». (Matei 19, 21).

Fraţi creştini, — După un moment de odihnă, după un mic popas în mijlocul pruncilor, Mântuitorul voia tocmai să-şi reia lucrul propoveduirii, când un tânăr se prezintă înaintea lui întrebându-l cu stăruinţă: «Bunule Învăţător ce trebue să fac ca să am viaţa de veci?»

Mântuitorul se opreşte şi-l ascultă cu atenţiune. Tânărul era stăpânit de atâta zel şi-apoi natura întrebării sale interesa cu deosebire pe Isus. Puţini oameni îl întrebaseră până aici despre viaţa de veci; asemene fu restrâns numărul interlocuitorilor săi, cari căutau mijloacele pentru a ajunge la acea viaţă. Iată deci motive pentru ca Mântuitorul să poată acorda atenţiunea sa întreagă acestui tânăr doritor de viaţă eternă. Privind însă bine pe tânăr, Mântuitorul văzù oarecare exces în efuziunea lui, care totuşi nu era lipsită de sinceritate, şi răspunse: «Ce-mi zici mie bun? Nimenea nu este bun, fără numai unul Dumnezeu! Dar de voieşti să intri în viaţă, păzeşte poruncile».

La acest cuvânt al Mântuitorului, tânărul îi contemplă cu nedumerire: Poate cu-i treceau prin minte gândiri ca acestea: Nu făceai tu oare minuni, nu spuneai despre tine că eşti trimisul, Fiul lui Dumnezeu?» Dacă tânărul ar fi făcut, din nedumeririle sale, mărturisiri, zicând nu eşti oare Fiul lui Dumnezeu, prin urmare asemenea Tatălui ai dreptul de-a fi numit bun, Mântuitorul l-ar fi luat cu sine, făcându-l să pătrundă mai adânc în tainele vieţii de veci. Tânărul nu face însă decât să adreseze un cuvânt de măgulire lui Isus, care la rândul său răspunde indicând poruncile esenţiale din «lege»: să nu ucizi, să nu furi, să nu fii mărturie mincinoasă, cinsteşte-ţi părinţii şi să iubeşti pe vecinul tău ca însuţi pe tine.

Ceea ce-a recomandat Isus tânărului, trebuia s'o ştie fiecare jidov, o ştia şi tânărul, căci îndată a răspuns: «toate acestea le-am păzit din tinereţele mele». Privirea dumnezeescului învăţător cade din nou asupra tânărului. A fost aceasta una din privirile adânci, care citesc în suflet; în ochii şi în sufletul tânărului Mântuitorul a descoperit dreptate şi bunăvoinţă; cunoscându-l astfel i a zis: «De voieşti să fii desăvârşit, mergi, vinde-ţi averile tale şi le dă săracilor, şi vei avea comoară în cer, şi vino urmează mie».

Iată deci, fraţi creştini, că Mântuitorul în afară de «lege» recomandă un lucru celor cari vor să fie desăvârşiţi, le pune la inimă un lucru care nu este obligaţiune, ci constitue un simplu sfat. «Vinde-ţi averile tale; vino urmează mie».

Chemarea lui Isus a fost eficace cu Petru şi Andrei, cu Iacob şi Ioan, cu Matei, precum şi cu ceilalţi apostoli; ea nu acţionează însă ca un fel de vrajă care să lege voinţa. Nu, ea ărmâne slobodă! *Voinţa are virtutea fatală de-a rezista.* Omul stăpân pe voinţa lui, e capabil să nu dea ascultare nici unei chemări.

Asemenea e cazul tânărului din sfânta Evanghelie de astăzi. Mai înainte figura lui strălucea plină de lumină simţind dragostea lui Hristos; acum însă, când acelaş Hristos îi cere un sacrificiu, fie şi în profitul lui spiritual, fruntea tânărului se pleacă şi se întunecă; era omul obişnuit cu actele «legii» care te leagă, şi cu desăvârşire străin de actele de sacrificiu, care lucrează adevărata libertate.

Evanghelistul i-a redat minunat starea sufletească prin cuvintele: «iar tânărul auzind cuvântul, s'a dus întristat, că avea avuţii multe».

Că tânărul nu a urmat chemării Mântuitorului, e de importanţă secundară, ceeace voiesc să subliniez, e sfatul pe care Isus i l-a dat, fapt care rămâne şi are valabilitate pentru totdeauna. Biserica ortodoxă la rândul său, ca instituţie întemeiată de Hristos, a păstrat pe mai departe, poveţele date în evanghelie şi le consideră ca mijloace pentru ajungerea la desăvârşire. Aceste recomandaţiuni sânt cunoscute în morala creştină sub numele de «*Sfaturi evanghelice*», iar întru cât două dintre ele sânt întemeiate în pericopa evanghelică de azi, mă folosesc de ocaziunea pentru a spune câteva cuvinte în genere despre sfaturile evanghelice.

Biserica, fraţi creştini, nu cere dela noi decât ceeace este folositor pentru mântuirea noastră şi realizabil cu ajutorul harului dumnezeesc, pe care Dumnezeu nu-l refuză nici unei inimi stăpânite de bunăvoinţă.

Ea a ţinut seamă de următoarele două lucruri: de posibilitatea de 'nălţare a omului şi de slăbiciunile lui. Evanghelia a stabilit doar această frumoasă distincţiune, între porunca, ce obligă, şi sfatul ce invită numai. Exemplu e cazul tânărului, care poruncile le-a îndeplinit, invitaţia însă dea-şi vinde averile şi de-a urma pe Hristos n'a ascultat-o.

Această distincţiune între sfat şi poruncă e foarte preţioasă, cunoscută în biserica creştină numai, e reclamată în acelaş timp de slăbiciunile şi minunatele posibilităţi de înălţare ale naturii noastre: slabă fiind, nu i-ar fi trebuit o sarcină prea apăsătoare; dar şi generoasă câte-o dată, i-a trebuit un câmp larg şi liber, de unde legea şi frica să fie absente, pentru a da curs liber spontaneităţilor libere ale dragostei. Legea şi sfatul răspund acestor două nevoi ale sufletului omenesc. Pe măsură ce sânt împedecate, ele au urmări neplăcute în noi.

Creştinul generos nu se mulţumeşte adeseori să uzeze în chip normal, conform legii, de bunurile exterioare, de actele sale, de sufletul său; el se ridică mai sus în recunoştinţa lui, voieşte să înstrăineze totul în mânile lui Dumnezeu.

Această lăpădare de sine, nu este fără reciprocitate. Dacă viaţa creştină obişnuită este o viaţă de schimb cu Hristos, cu atât mai vârtos cea perfectă, care realizează în măsură mai mare legătură cu Dumnezeu. In schimbul vinderii averii, Mântuitorul a promis tânărului comoară în cer.

De aici putem deduce două elemente ale vieţii desăvârşite: o renunţare şi o moştenire; o despărţire şi o unire; o moarte şi o viaţă.

Aceste două elemente se regăsesc în fiecare din cele trei forme ale renunţării de sine, care constituie temelia vieţii perfecte: *sărăcie, feciorie* şi *supunere de bunăvoie*. Dumnezeu care nu cere imposibilul nimănui, nu se lasă covârşit de nimeni în generozitate. Dacă sufletele care îndeplinesc legea au mulţumirea lor, cu atât mai vârtos vor fi răsplătite acele suflete alese care se consacră cu desăvârşire lui Hristos, urmând sfaturile evanghelice.

Libertatea e lăsată fiecăruia; să nu uităm însă cuvântul Scripturii, că bogăţiile de pe pământ le sapă hoţii şi le fură, ear adevărata comoară se strânge în cer. Acolo să ne adunăm şi noi comoară, fraţi creştini, şi mai ales spre ceruri să ne înălţăm inimile. Amin.

Prof. Gheorghe Secaş.

---

să nu mai zicem că păcatul n'are gravitatea, ce şi-o pretinde; este lucru grav, foarte grav, şi pentru a ne da seama va fi destul să rechemăm — totdeauna în lumina cuvântului dumnezeiesc — ceeace este păcatul: este o separaţie de Dumnezeu, este o concentraţie asupra omului, prin urmare în acelaş timp şi orgoliul, şi egoismul. Ce nebunie acest orgoliu. Iată o creatură ce recunoaşte Creatorului viaţa, fără El ar fi rămas în neant, fără intervenţia Lui s'ar întoarce la viaţă i m e d i a t, rădăcinile fiinţei sale se scufundă în Dumnezeu, ce nu este decât ceeace El vrea să fie bine. Deodată această creatură încearcă să-şi închipuie că este însuş Dumnezeul său, că ea închide în sine destule mijloace pentru a putea să întreacă pe Creatorul său, şi de-a-şi trăi viaţa cu totul independent de El: ca, dependentă, crede în absoluta sa independenţă; ea, neantul, se ia pentru plenitudine; ea, care nu este nimic, care n'are nimic, îşi imaginează că este totul, că poate să întreacă pe Dumnezeu. In nebunia sa, pretinde că nu există Dumnezu, sau că ea ştie mai mult ca El, şi prin urmare ea n'a ţinut să asculte de legile sale; aceste legi, ea le violează, şi îşi închipueşte să trăească fericit şi să reuşească în perfecţionarea fiinţei sale.

Să ne închipuim o floare deschisă sub soarele naturii, răspândind mireasma şi floarea pe neaşteptate ar căuta să se ascundă din faţa razelor soarelui, considerându-le inutile; sărmana floricică n'ar întârzia să lâncezească, să se ofilească..

Pentru a reveni la o asemănare biblică, închipuiţi-vă un copil învălit de dragostea tatălui său; deodată în acest tată copilul crede a vedea un duşman şi părăseşte casa părintească pentru a fi fericit şi liber. După câtevă momente de beţii şi nebunii tinereşti, nenorocitul tânăr e ruinat, flămând, setos şi în inima sa resimte tristeţă amară, de care nimeni nu l-ar putea scăpa — numai întoarcerea la tatăl său, la casa părintească.

Aceste comparaţii abia ne pot da idee clară asupra realităţii tragice a păcatului; ele ne fac cel puţin a înţelege, pentruce păcatul are urmări grele.

Aceste urmări vor apărea şi mai naturale, dacă ne aducem aminte că păcatul nu este numai ruptură de autorul vieţii şi revoltă contra lui, ci un egoism concentrat asupra lui însuş; Adam şi Eva, mâncând din pomul oprit, n'au călcat singuri porunca divină, ei au încercat a-şi face lor înşişi propria fericire, de a se iubi pe ei mai presus de toate, de a trăi pentru ei singuri. Insă încercarea de a trăi numai prin sine, împreună a se condamna la moarte. Eul este foarte mărginit. Omul se stinge în mod fatal, ca şi cum s'ar stinge bietul nebun, care ar încerca să se închidă într'o celulă îngustă pentru a nu mai respira decât pentru suflul său propriu aerul viciat al plămânilor săi.

Urmările sociale şi individuale ale păcatului sânt teribile.

Eată de ce aş voi să zic: în *Evanghelie* e leacul pentru a deveni foarte severi în faţa păcatului, şi a înţelege în fiecare zi mai mult gravitatea lui, considerând păcatul, sub ori câte forme s'ar prezenta, ca duşman de temut ce trebue combătut din toate puterile până la întreaga sa stârpire.

Autorul epistolei către Evrei vorbeşte însuş de o rezistenţă şi de o luptă contra păcatului, care trebue să meargă până la ultima picătură de sânge. Numai aşa, armata lui Hristos va reuşi să libereze lumea şi să transforme infernul pământesc în paradis...

Aceia cari se roagă lui Dumnezeu implorând să le deschidă ochii, şi să le reveleze printr'o lucrare a graţiei Sale, ce sânt ei în realitate, aceia în curând sub acţiunea Duhului sfânt, — îşi vor scrie în inima lor, ca şi Isaia:

«O, ticălosul de mine! Că m'am umilit, fiindcă sânt om; şi buze necurate având şi locuiesc între popor, care are buze necurate, şi pre Impăratul Domnul Savaot l-am văzut cu ochii mei» (Isaia 6, 5). Atunci ei vor fi gata să recunoască cea mai minunată mântuire, care este în Isus Hristos.

(Tălmăcire din franţuzeşte).

Ştefan Corpadia.

Inspectarea şcoalelor. Directorul şcoalei normale din Slatina a cerut, şi ministerul de instrucţie i-a acordat, permisiunea d'a inspecta şcoalele primare din judeţ. Cererea se întemeează pe legea de organizare a învăţământului normal primar, care dă dreptul directorilor de şcoale normale să viziteze şi să inspecteze şcoalele primare, fără a avea calitatea organelor de control, ci pentru a păstra o legătură între şcoală şi foştii elevi.

Nr. 408/1930. (62) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese**, cu filia **Sohodol**, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 Klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri).

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat. —

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 7 August 1830.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 211/1930 (60) 2—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom. pentru întregirea parohiei de cl II. **Zam** din protopopiatul Dobra.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform coalei B.
2. Sesie parohială de 19½ jug. cad. (arător-fânaţ-pomet 13½ jug. ear 6 jug. pădure).
3. Stola uzitată în toate parohiile tr.-Dobra.
4. Casă parohială corespunzătoare.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al tr.-Dobra în termenul indicat, şi concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare după prealabilă încunoştiinţare a protopopului.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 11 Mai 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 353/1930. (39) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Bod**, tractul protopopesc al Braşovului, se publică prin aceasta concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele viitorului preot sânt următoarele:

1. Sesiune parohială de 32 jug. pământ.
2. Casă parohială având patru camere, bucătărie etc. în bună stare.
3. Leafa dela stat.
4. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopeşti, aprobate de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Doritorii cari vor să reflecteze la acest post de paroh, sânt rugaţi a se prezenta în decursul timpului de recurs, într'una din Dumineci, în biserica din Bod, spre a lua contact cu credincioşii.

Oficiul protopopesc al tractului Braşov, în înţelegere cu Consiliul parohial întrunit în 15 Iunie a. c.

Braşov, la 15 Iunie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 184/1939 (61) 2—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. şi pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tratului **Mediaş**.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în parohia Mediaş.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu intregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plăteşte făcutul. Din aceastia sânt 7 stânjini pentru locuinţă şi 3 stânjini pentru încălzitul cancelăriei protop.

3½ jug. sesie parohială pământ arător şi locuinţa în casele tractuale.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. şi prin concluzul Nr. 111 al congresului naţional bis. din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaş, din şedinţa consiliului protopopesc al tractului Mediaş ţinută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.

Nicolae Miuţa
notar.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Mersul trenurilor
— Din gara Sibiu —

	Pleacă spre:	Sosește dela:
Alba-Iulia	4¹⁰, 13⁴⁵, 17⁴⁵	8⁰³, 17²⁵, 22⁰²
Braşov, Făgăraş	4⁵⁰, 10³⁹, 17⁰⁵	8³⁴, 12²⁵, 20⁰⁵
Ciznădie	5⁴⁰, 13¹⁵, 18¹⁰	7³⁰, 15³⁰, 20²⁹
Copşa mică	0⁵⁴, 4³⁸, 10¹⁰, 13³⁴, 15⁴⁰, 19¹⁶	1³⁴, 5²⁷, 9⁰⁸, 15³⁸, 17⁴⁰, 20⁰⁷
Ocna-Băi	6³⁰,	7³⁵,
Peatra-Olt, Buc.	4²⁰, 15, 18³⁵acc.	0⁴⁵, 13¹⁴, 11acc.
Sihgişoara, Agn.	5³⁵, 16⁰⁵	7⁴⁶, 16⁰⁷

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu

Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

A AP RUT:
Scrisori către Simforoza
In pământul făgăduinţii
de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului
traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul
✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de
VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de postă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia
şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 3 Septemvrie 1930 Nr. 62

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bis

Abonamentul: ...n an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei ...ni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: ...n șir petit 6 Lei pentru odată, dacă s... blică de mai multe ori se dă rabatul cu ... inserțiunile ...administrației ziarului Te... român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Misionarii satelor

Sânt preoții și învățătorii. Ei sânt exponenții și dela ei se așteaptă răspândirea culturii naționale, în mijlocul cadrului sătesc al poporului nostru. Colaborarea lor sinceră și contribuția lor efectivă, la sădirea și răsădirea gândurilor bune și acțiunilor sănătoase în viața neamului românesc, este imperioasă poruncă și lege. Nu se poate închipuì progres la sate, fără munca idealistă a acestor instructori și educatori, sau mai bine zis ctitori ai sufletului popular.

Binecuvântat e satul și fericită e țara în care aceste două elemente de cultură trăesc în pace și lucrează în bună înțelegere. Din ostenelile și din năzuințele lor, coordonate în duh și adevăr creștin, rezultă armonia sătească, atât de necesară la înfăptuirea operelor de înaintare și înălțare sufletească a țăranilor. Cu cât e mai detestabilă și dezastruoasă dihonia dintre ei, cu atât e mai lăudabilă înfrățirea lor în truda pentru binele comun.

Izolarea, ca și cearta dintre ei, este periculoasă pentru autoritatea lor și păgubitoare și școalei, și bisericii. Ceeace unul drege, altul strică, dacă primul nu-i destul de isteț ca să prevină stricăciunea. Cu durere, dar trebue să recunoaștem răul și să ne spunem păsul, că, în multe cazuri, în loc de legătură sufletească între acești «doi păstori ai satelor», există desbinare și lupte în senz contrar. Rău și rușinos lucru! De ce se amestecă unul în atribuțiunile altuia, și de ce nu birue totdeauna conștiința de interes reciproc și colectiv, pentru păstrarea de relații bune, peste nimicurile zilei?!

E lipsă de înțelegere integrală a misiunii unuia și altuia în mijlocul poporului. Și mai e ceva. Sânt învățători tineri cari, când intră în comună, vin cu atitudini de rezervă și bănueală față de sat, preot și biserică.

In trei ani de preoție, am avut în sat, pe rând, 3 învățători, dintre cari nici unul, nici la intrare, nici la ieșire din comună, n'a luat contact nici cu comitetul școlar, nici cu preotul satului. Personal am luat contact cu ei și între patru ochi, și în adunări, și am încercat să-i câștig pentru opera de refacere a comunei. Osteneală zadarnică. N'am găsit la toți trei decât cuvinte de blam față de popor, de nemulțumiri față de cârmuire, și cărdășie cu elemente stricate din comună. Am aflat tablouri din școală amanetate sau vândute la oameni din sat, iar pentru școală am constatat o lipsă completă a simțului de grijă și curățenie. Unde poate fi aici vorba de apropiere și colaborare?

Sânt excepții? Cinste și laudă celor buni, — dar sânt prea multe cazuri de reavoință și de purtare necorectă.

Socotim că un învățător tinăr, cu 6—7 ani de pregătire profesională, nu are încă pregătirea necesară și e ridicol să propage în sat teorii cum e darvinismul. Din contră, are nevoe de contact des și strâns cu preotul, care, oricum, dispune de școală temeinică și de experiența necesară. De altă parte poporul, chiar decăzut în unele privințe, când este vorba de Dumnezeu, se închină, nu este ateu și nu admite nici cea mai mică îndoială cu privire la dumnezeire. Cine încearcă să-l abată dela calea credinței sale neclintite, face cumplită greșală, se izolează de mulțimea cu bun simț și se izbește cu capul de zid.

De aceea, în interesul ambilor luminători, — aceste rânduri se scriu cu scop de apel la solidaritate, — să se lase la o parte or ce atitudini dușmănoase care formează obstacole în calea armoniei dintreolaltă, și să se urmeze pilda învățătorilor buni, cari află în preot și biserică tovărășia cea mai potrivită.

Spune un învățător, colegilor săi învățători și preoților, următoarele: «La o șezătoare sătească, unde în dese rânduri va vorbì și preotul, cu mai multă dragoste vor venì și sătenii, și, deasemenea, la biserica de unde noi înșine (învățătorii) nu vom lipsi nici odată, dacă ne vom silì să formăm un cor cât de mic, vom vedea, peste puțin timp, că mai mare va fi numărul credincioșilor».

In acest senz trebue interpretat raportul de bune relațiuni dintre preot și învățător. Pentrucă este știut, că numai unde domnește pacea, înțelegerea și colaborarea între acești doi factori culturali, numai acolo își vor putea împlinì amândoi, cu real succes, chemarea aleasă și povara grea de apostoli și misionari ai satelor.

Pr. Il. V. Felea.

FOIȘOARA

Sfântul Pantelimon la Bran

Prelins în unghiul Țării Bârsei stă lungit pe minusculele maluri ale Turcului: Branul.

Este una din acele regiuni frumoase, cari prin pitorescul lor, farmecă ochii oricărui trecător și îmblânzește ignoranța sistematică. Sărăcuț, prin faptul că restrânsele întinderi cultivabile sânt agățate pe râpe și dealuri repezi, îngreunând la exces o cultură intensivă, realitate încurajată încă cu un spirit de conservare extraordinar. Înțărcuit de codri și păduri de brad brăneanul este unul din cei mai apreciați lucrători de păduri; e conștient de acest renume și se străduește a nu-l precupeți.

Mai de mult, în timpul dominației cesaro-crăiești contrabanda constituia o meserie a cărui roade le culegeau din belșug localnicii. Treceau peste frontieră vite și aduceau lucruri manufacturate și coloniale. Intâmpinând mereu dificultăți periculoase, uneori foarte costisitoare, erau constrânși a alege întotdeauna calea mai puțin loială, împrejurare, care majorității i-a desvoltat apucături, împingând nu arareori spre îndeletniciri veroase.

Plecând dela Râșnov drumul, — fiindcă brânenii s'au împotrivit, cale ferată nu este — primește în stânga pumnii Bucegilor iar în dreapta brâncile Pietrii Craiului, astfel că sub roțile mașinii aleargă spatele unui șarpe uriaș în curbe neregulate și pante, a cărui torace zac într'un fund de căldare îndreptându-se și mai svârcolit spre Câmpulungul muscelean. In această căldare poposește Branul, așezare pur românească ce închee ca a șaptea cetate centura fortificațiilor din Ardeal (de aici nemțescul: Siebenbürgen).

Intreaga privelițe înfundată măreț în suveranitatea naturii este păzită de lanțul pleșuv și încreștit al Bucegilor și spinarea dințată și încruntată a Pietrii Craiului. Doi prapori la tulpina cărora a luptat Neamul Românesc o mie de ani și un zid care întemnița fiii unei mame libere și sbuciumate. In această regiune Bucegii străpunși de prea puține văi, parcă în amurgul roșu nu vor să treacă peste umerii lor ultimele raze ale soarelui binefăcător și prin piscurile lor golașe, ridică amenințătoare buzdugane Pietrii Craiului, care se pune deacurmezișul pentru a le intercepta. Iar când nori grei înfuriați ca niște monștri colindă amenințător cele 9 sate, munții cu creștetul lor chel străpung și înfig, zdrențuind aceste arătări năvalnice.

Bârsa, râul negru și murdar, ar vrea să se umfle în albii pentru a împărtăși tot șesul cu apele sale, odată binefăcătoare, spurcate azi de secolul electricității. Și e tristă, căci e singura care poartă pietri mari și rupe stânci colțurate...

*

Ca niște culise se întind în fața ochilor pletele bătrâne ale munților purtând diadema apusului de soare. Vârfurile pleșuve se ascund la vale în brădetul pitic, care crește ca într'o metamorfoză, sfârșindu-se în codrii seculari de rășinoase. Verdele închis de brad e întrerupt în poeni, unde stropi albi ca de lapte, îți descopăr turme de oi...

Un miros înfundat de păcură te trezește din această reverie. Te găsești în preajma Branului pe drumul muiat în țiței.

Arhaic și pitoresc în centrul său, deși poate nu cel geometric, veghiază Castelul dela Bran, cu locașuri de ferestri, ce din forma dreptunghiulară pe care le-o însușiseră maeștrii de pe vremuri, apar azi niște spărturi ovoide din cari sângerează cărămida purpurie. Privind la măreața lui făptură înfiptă nestatornic într'un vârf de măgură, te străduești mereu ca prin dărâmăturile zidurilor să alicești vreo gură, de foc străbună sau să zărești

In ţara lui „Anticrist“

Un renumit profesor german a făcut o călătorie de studii, de lungă durată, în Rusia sovietică şi, îmbogăţit cu valoroase impresii s'a întors de curând acasă.

Eată ce spune bărbatul de ştiinţă despre ţara bolşevismului:

Un studiu, asupra situaţiei generale şi politice a socialismului în Rusia de azi, nu ajunge pentru cunoaşterea şi aprecierea pericolului bolşevist. Bolşevismul nu vrea să nimicească numai averea particulară şi să introducă organizaţia sovietistă şi dictatura proletariatului. El vrea mai mult: vrea să transformeze radical concepţia despre lume şi viaţă, să introducă alte idei morale. Bolşevismul vrea nu numai o schimbare politică, ci şi una a cugetării.

Bolşevismul se bazează pe concepţia filozofului german Carl Marx, cunoscută sub numele de *materialism istoric*. Această concepţie neagă cu desăvârşire existenţa lui Dumnezeu, nemurirea sufletului şi disprețuește religia şi toate cele sfinte, şi afirmă că felul de producţie a vieţii materiale determină procesul de viaţă spirituală, socială şi politică.

In partidul social-democrat din Germania mai trăeşte în parte această concepţie, însă slăbeşte din zi în zi. Socialiştii germani su ajuns la convingerea, că prin agitaţiuni în contra religiei, a bisericii şi a idealismului în general nu vor putea face nici un spor. In acest partid sânt oameni, cari încearcă să împreune idealismul cu principiile economice ale socialiştilor. Aceştia se numesc «socialişti religioşi». Despre asemenea cugetare nu poate fi vorbă în Rusia. Acolo se lucrează exclusiv după principiile materialismului, — o concepţie care trage de moarte în Germania unde s'a născut. Acest fel de cugetare se impune cu deasila poporului, făcându-se propagandă prin presă şi mai ales în şcoale, unde tineretul se îndoapă cu ideile lui Mrax.

In forma aceasta vreau bolşevici să «ateiseze», să scoată pe Dumnezeu din toată lumea. Bolşevismul — precum învaţă un mare profesor dela universitatea din Berlin, Sombart, — este o cugetare fără Dumnezeu, fără religie, fără morală şi fără noţiunea dreptului. El vrea să întemeeze pe pământ o societate omenească lipsită de Dumnezeu, religie, morală şi drept. De aceea poartă război de nimicire în contra religiei şi a bisericii, în contra filozofiei idealiste şi a ştiinţelor spirituale.

Dar, cu toate acestea, există ştiinţă şi artă în Rusia sovietelor. Este promovată, se aduce orce jertfă pentru acea ştiinţă, care are scopuri exclusiv practice, care aduce foloase imediate. Am văzut — zice marele profesor german — institute pentru cercetări ştiinţifice, d. ex pentru industrie, chimie, economie, tehnică, ştiinţe naturale etc., care pot rivaliza cu cele germane. Savanţi germani lucrează împreună cu învăţaţi ruşi şi spun că nu poate fi desconsiderată puterea lor de producţie. Insă orce ştiinţă, care nu se împacă cu principiile marxiste, este înlăturată. In toate universităţile stăpâneşte exclusiv spiritul marxist. Politica culturală a sovietelor luptă cu rezultat împotriva analfabetismului, însă numai în slujba materialismului şi marxismului.

Bolşevismul năzueşte să creeze o formă nouă pentru un nou conţinut cultural spiritual. Cultura veche — zice bolşevismul — a fost roada capitalismului. Cultura cea nouă are să fie o creaţie a proletariatului.

Propaganda culturală a provocat însemnată deşteptare spirituală în poporul rusesc. Guvernul sovietelor se teme acum că oeastfel de deşteptare spirituală în popor va da naştere la critică, la îndoeala în politica de azi şi va trezi cugetarea capitalistă. De aceea se luptă din toată puterea să cucerească tineretul, să stârpească din sufletul tânăr orce urmă a religiei, moralei sau a tradiţiei bisericeşti, care sânt dujmani de moarte ai împărăţiei celei noui.

Dar este în stare bolşevismul să întindă pâne în loc de pietri omului nou, «omului colectiv», — întreabă cu drept cuvânt savantul german? Ce puteri pozitive spirituale-morale are bolşevismul? Nu putem zice că el a înlăturat şi nimicit cu desăvârşire idealul. Şi bolşevismul are un ideal, care însă, după părerea noastră, este greşit. Bolşevicul se luptă din toată puterea pentru realizarea socialismului, pentru asigurarea fericirii tovarăşilor. Am vorbit — spune oratorul — cu funcţionari bolşevici, cari cu tot sufletul muncesc pe zi 14, 15 ore pentru realizarea ideii lor. Afirmările despre o viaţă îmbelşugată a funcţionarilor superiori sânt neadevărate, din motivul, că viaţa individului este foarte aspru controlată şi pe lângă aceasta, chiar dacă are omul parale, nu are posibilitatea să trăiască în plăceri, căci nu există plăceri în această ţară. Acolo stăpâneşte spiritul de ascetism sălbatic, disprețul faţă de toate plăcerile vieţii; acest duh stăpânitor în care se lucrează pentru stat, nu poate rămânea neobservat de omul obiectiv.

Dacă mergi mai departe şi întrebi: care este scopul vieţii, nu afli răspuns. Un exemplu va lămuri aceasta afirmare. Şi în Germania a rulat vestitul film rusesc «Turksib», în care s'a arătat construirea liniei ferate ce leagă Siberia cu Turkestan, şi care trece prin păduri, stepe şi popoare sălbatice. Se ilustrează puterea de muncă uriaşă a bolşevismului, biruinţa omului asupra naturii cu ajutorul tehnicei. Fără îndoială impresionant film. Dar care este rezultatul educativ? Turme de oi şi de boi, bogăţii materiale — singura creaţie a «civilizaţiei», atâta tot, un materialism cras şi altceva nimic.

Scopul politicii este să dea masei ceva, ce s'ar numi «fericire». O concepţie, care în termini ştiinţifici se numeşte hedonistă, care nu este în stare să rezolve cele mai grele probleme ale vieţii. Pentruce trăieşte omul pe pământ? Numai să mănânce şi să doarmă? Aceasta este «fericirea» materialistului.

Dar au trecut mai mult decât zece ani, şi bolşevismul nici această «fericire» nu a putut-o da poporului obidit. In «ţara lui Anticrist» nu este fericire nici în înţelesul materialist. In Rusia de azi s'a împietrit zimbetul pe buze.

După cele expuse, ni se impune întrebarea: Poate să trăească o astfel de împărăţie? Pot suporta această situaţie pentru totdeauna puterile religioase-spirituale ale sufletului rusesc zugrăvit de un Dostoievski? Să se fi stâns cu desăvârşire puterile indelebile, aşa cum crede un observator superficial? După semne se pregăteşte întru adâncuri o putere nebiruită, care va zdrobi capul bălaurului bolşevic.

Toată lumea vede că viaţa religioasă-bisericească în Rusia de azi nu s'a stâns. Bisericile, chiar cele din oraşe, sânt arhipline în toată Duminecа şi sărbătoarea. In tineret se pregăteşte, nestângenit de sforţările marxiste, o renaştere a spiritului idealist, pentrucă duhul nu poate fi omorât, el în veci viază. Puterea bolşevismului poate fi zdrobită, însă nu prin declamaţiuni şi prin propagandă antibolşevică sau chiar prin «cruciade», ci numai prin o înoire a vieţii religioase-morale, prin trezirea şi desvoltarea puterilor spirituale pozitive, necesare pentru rezidirea concepţiei potrivite sufletului poporului.

In orce împrejurări religia, morala, idealismul e totdeauna mai puternic decât ateismul, materialismul şi bolşevismul. Impărăţia lui «Anticrist» va cădea, pentrucă spiritul a fost şi va rămânea totdeauna biruitor asupra materiei.

Dr. Nic. Terchilă.

Aniversarea dela Sibiu

— Voci de presă —

Comemorând, la 27 August a. c., optzeci de ani dela înfiinţarea tipografiei şaguniane dela Sibiu, am publicat în *facsimilă* (Nr. 60 din a. c.) întâia tipăritură apărută din teascurile acestei tipografii.

Câteva din ziarele noastre, luând notă de aniversarea dela Sibiu, folosesc ocazia pentru a aduce sentimente de admirare şi pietate, întemeetorului acelui aşezământ.

Astfel, *Universul* dela 28 August scrie:

In ziua în care se împlinesc 80 de ani dela înfiinţarea tipografiei, aducem omagii memoriei marelui conducător de suflete, *Andrei Şaguna*. Noi mai ales, slujitori ai scrisului şi deci înlănţuiţi de litera tiparului, pentru promovarea gândurilor bune, aducem pios omagiu marelui izbânditor.

---

vre-un gardian pe a cărui umeri căptuşiţi în zale se propteşte o lancie. Reminiscenţe, cari făcând abstracţie de paginile rigide ale istoriei intitulate «Evul mediu», te alungă cu gândul în tainele, de altfel închipuite, ale unei epoci de dictatură admonestată fără întrerupere de un regim de castă extravagant.

Şi jos, în valea împânzită de un voal fin de ceaţă azurie, tencuite în rozorul unui drum sinuos, cenuşiu, case albe cu foişor; prin coşuri şi furişându-se printre solzii de ţiglă ţâşnesc când mai închise, când mai cenuşii, limbi nenumărate de fumuri. Ţărani, în portul lor pătat cu culori atât de pitoreşti unde roşul se bate cu albastru, cămăşi cu mâneci largi şi poale fluturânde se îndreaptă spre căminuri; ţărance încălecate băeţeşte pe cai pitici şi sprinteni, încinşi în şeli, a căror teastă de lemn par'că profanează un instinct al minimului de comodidate, cu voci răguşite şi muntene, îmbărbătează animalul grăbind către o colibă ascunsă după spetele vreunui colţ cărunt, atât de multe în culmile obtuse pe care sunt răspândite cele nouă sate de brăneni.

Şi pentrucă aminteam aici de port aduc un argument în sprijinul tezii conservativismului Branului de cari vorbisem la început.

In toate satele româneşti costumul naţional a încetat a mai fi purtat. Doar bătrânii, cari îşi asigurau circulaţia sângelui la gura sobii, au rămas credincioşi tradiţiei. Incolo numai foarte puţine regiuni sânt încă înveselite de fresca portului naţional şi şi aici numai din vanitate pentru renumele şi frumuseţea costumului, ca de exemplu portul dela Câmpulung, costumul de pădureancă din ţinuturile Năsăudului, Mărginenii din jurul Sibiului şi drăgălaşa fotă din Bucovina. In satele din şesul Bârsei costumul naţional este într'adevăr o revelaţie şi sunt unele sate ca Tohanul vechi şi Cristianul unde a dispărut complect din uz. Nu tot aşa e la Bran!

Uimitor, fără îndoeală, este şi faptul, că pe când pretutindeni viaţa comună a constrâns oamenii să se închege în sate cât mai compacte, Branul şi cele 9 sate: Moeciul inferior şi superior, Poarta, Măgura, Peştera, Predeal, Sohodol, Fundata şi Cheia sânt atât de risipite. Evident, în regiunile muntoase în general doar câte o biserică care îşi ţuguie gâtul din vreo vale îţi demonstrează că în jurul său pe o rază nemărginită se găseşte un sat. In acest ungher pitoresc al României această dispersiune pare a fi înfăptuită pe depiin şi ca nicăiri.

. . . . . .

. . . . . .

Branul se aşterne de sărbătoare. Cârciumele şi restaurantele se aprovizionează din belşug cu mâncări, şi camioane mari şi mici varsă butoaele cu bere, sticle cu sifon şi limonată în pragul hanurilor.

Mâine e sfântul Pantilimon...

*

In drum întâlnirăm pâlcuri de ţărani şi ţărance în haine de sărbătoare şi alţii tot în vestminte primenite dar «nemţeşti» se îndreptau pe marginea şoselii grăbiţi şi voioşi spre Bran. Veneau din satele învecinate: Tohanul vechi şi Tohanul nou, Poiana Mărului, Vulcan. Căruţe mai puţine; acestea din zori zilei călcaseră capul Branului.

E dimineaţa zilei lui Sf. Pantelimon; zi mare la Bran. Târg de ţară.

Râtul maşinii cu greutate îşi putu face loc până aproape de intrarea în târg lăsând restul drumului în seama picioarelor.

La intrare în bâlci zării un om cam de vreo 50 de ani, mic de stat şi uscăţiv, cu o mustaţă pistriţă şi îngălbinită deasupra altarului gurii, ca matematic socotind nu avea mai mult de 12 fire dar era atât de lungă încât gâdila pe uzufructuarul ei în urechi. Işi trădase prezenţa românaşul — căci era îmbrăcat românește — agitând un precursor al bastonului de bambus pe deasupra lumei ce forfotea ca un furnicar roscolit şi cărui viraje nu retezau încă cornetele capelei vinete a plutonierului major de jandarmi, — un «găinar» burtos, — ce conducea la braţ un ţigan. Imprecaţiunile românului şi-au găsit aplicarea în creştetul ţiganului din care zămuiau în 4 direcţii dâre de sânge şi altele ameninţau să devie iminente. La început crezui că este vorba de un călăreţ al lui Bachus plecat prea curând dela Start, când revelaţia unor înjurături supte din vechiul şi noul testament întovărăşite de o furie la leonică demonstrară că ţiganul făcuse uz de membrul cu 5 apendice înşfăcând «bughilariul» soios al omului.

(Este fără îndoială de admirat modul cam românul îşi face dreptate uitând cu totul de instituţiile pe cari sec. al 20-lea le-a hărăzit).

Acest incident ne facu să credem că ne găsim în faza curăţirii

Apel pentru sinistraţi

Păzeşte-ne Doamne de foc şi de inundaţii!

Ruga fierbinte, ce din adâncul sufletului înălţăm către Atotputernicul, nu a ferit de foc şi de inundaţii pe mulţi dintre concetăţenii noştri din diferitele localităţi ale teritorului scumpei noastre Românii, ca Mănăstirea din Ilfov, Vălenii din Basarabia, Sascut, Bacău, Roman, şi mai ales cel din oraşelul Borşa din Maramureş, care a fost aproape complet distrus.

In diferite aceste părţi, vrednici gospodari cu sărmanii lor copii, au rămas fără adăpost şi muritori de foame în ghiarele mizeriei,

Cer şi rog din toată inima, mila tuturor pentru sărmanii noştri fraţi, să dăm cu toţii dela mic la mare ajutorul nostru pe listele de subscripţii, cumpărând şi timbrul sinistraţilor de 1 leu, ce s'a aprobat de minister şi lansat de comitetul Meu, pentru ajutorarea sinistraţilor. *MARIA*

Sinaia, 24 August 1930.

Ofrandele benevole şi sumele subscrise pe listele ce s'au lansat, se vor trimite Băncii Naţionale a României pe numele „Comitetului Central pentru ajutorarea Sinistraţilor", Bucureşti, calea Victoriei 89, sau la sediul comitetului.

Comitetul central pentru ajutorarea sinistraţilor, aflat sub Inalta preşedinţie a M. S. Reginei, funcţionează dela 1926, el şi-a întins activitatea în întreaga ţară, a despăgubit sinistraţii depe tot cuprinsul României, cu peste 34 milioane lei.

„Patimile lui Isus" în Oberammergau

— Impresii de călătorie —

Comună de munte, situată lângă râul cristalin numit Ammer, în Germania, la sud de München, la distanţă de trei ore ca trenul, *Oberammergau*, e vestită în toată lumea prin teatrul ei popular. Pe scena teatrului, ţărani din acest sat predau patimile lui Isus, în faţa publicului venit aici din multe părţi ale lumii.

Felul reprezentaţiei îşi are origina de pe vremea războiului de 30 de ani. In anul 1633 ciuma, care a bântuit în toată ţara, a prăpădit aproape întreg satul Oberammergau. Acei cari au rămas în viaţă s'au legat cu jurământ în faţa lui Dumnezeu celui atotputernic, că tot la zece ani vor reprezenta în public patimile lui Isus Mântuitorul lumii. Comuna se simte îndatorată să îndeplinească cu sfinţenie jurământul strămoşesc, chiar şi în grele împrejurări. In anul 1920 nu s'au putut ţinea din cauza sărăciei, dar s'au reprezentat în anul 1922. In viitor se vor preda patimile lui Isus tot la zece ani, adică 1940, 1950 etc.

Comuna n'are mai mult de 10—12 agricultori. Cei mai mulţi se ocupă cu sculptură în lemn, şi produc adevărată artă. In sat există o şcoală de sculptori care se îngrijeşte, ca arta să rămână la înălţime.

Locuitorii din Oberammergau sânt figuri impunătoare, bărbaţi bine desvoltaţi şi frumoşi. Poţi vedea multe feţe nobile, cu trăsături marcante şi împodobite cu barbă stufoasă. In pădure, la lucrul lemnului, sau acasă la masă, pretutindenea întâlneşte străinul tipuri deosebite care reprezintă o clasă anumită de oameni.

Alt cum sânt femeile. Greul lucrului îl poartă femeile. Ele grijesc vitele şi conduc gospodăria.

Distribuirea rolurilor pentru reprezentaţii e împreunată cu lupte înverşunate. Multe familii, care se aflau în prietinie, la împărţirea rolurilor se învrăjbesc pentru multă vreme. Preotul şi învăţătorul au muncă foarte grea ca să restabilească pacea între aceşti oameni simpli, cari dau importanţă aşa mare jocurilor pasionale. Ei nu joacă pentru câştig material, ci ca să ia parte activă la procesul credinţei lor, întru iertarea păcatelor şi mântuirea sufletului.

Pentru jocurile pasionale se pregătesc câte zece ani. Fiecare persoană îşi dă silinţă să pătrundă bine rolul său. — Omul în măsură mai mare sau mai mică este produs al mediului în care trăeşte, încearcă să trăiască, să cugete, să simtă, întrucât se poate, ca persoanele biblice. Aşa poţi să întâlneşti pe stradă pe Ioan, pe Petru, pe Iuda ş. a.

Ocupaţia lor îi ajută să se apropie de ţintă. Lucrând, ani dealungul, obiecte de artă creştină, urmează în mod natural pătrunderea în materie. Sculptând un crucifix, o figură a lui Ioan, a lui Petru, trebue să pătrundă firea acestuia, dacă vrea să creeze operă de seamă. In felul acesta se adânceşte sentimentul religios şi se scoate forţa, prin care actorul la jocurile pasionale poate să producă ceva propriu şi original. Generaţia tânără este conştie de datorinţa ce o aşteaptă.

Jocurile pasionale, în acest an, au început la 10 Mai şi durează până la toamnă. Oameni din toate colţurile lumii vin să vadă «Patimile lui Isus», ca sorbind din acelea viaţă nouă să se întoarcă acasă la munca de toate zilele.

Dr. Nicolae Terchilă.

INFORMAŢIUNI

M. S. REGELE îş va lua reşedinţa în capitală cu ziua de 9 Septemvrie 1930.

Reuniunea Carpatină ardeleană şi-a sărbat zilele acestea în cadrul unui şir de festivităţi iubileul de 50 ani al existenţei sale. Adunarea generală festivă s'a ţinut Duminecă în 31 August la ora 11 în sala dela Unicum. La această adunare a luat parte Alteţa Sa Principele Nicolae, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, un număr însemnat de notabilităţi din ţară şi streinătate. Din prilegiul petrecerii Alteţii Sale Principelui Nicolae în Sibiu, oraşul a fost pavoazat cu stindarde naţionale.

Intre concursurile pentru premiile Academiei Române, publicate de curând, se cuprind şi următoarele: *Premiul Năsturel*, de 4000 Lei, se va da, în sesiunea generală din 1931, unei cărţi scrise în limba română, *cu conţinut de ori ce natură*, care se va judecà mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuar până la 31 Decemvrie 1930. — *Premiul «Eufimia şi Ioan Andrei profesori»*, de 4.000 Lei (divizibil), se va da în sesiunea generală din 1931, celei mai bune scrieri conţinând *Predici bisericeşti duminicale şi ale sărbătorilor sfinţilor prăznuiţi de Sfânta Biserică creştină ortodoxă*, printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1928—31 Decemvrie 1930. — Termenul depunerii la cancelaria Academiei, în 5 exemplare, a cărţilor propuse pentru concurs, este până la 31 Decemvrie 1930. — *Premiul Episcopiei Argeşului*, de 10.000 Lei se va da în sesiunea generală din 1931, pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului: *Monografia mănăstirii şi episcopiei din Curtea de Argeş*. — (Deciz. 6 Iunie 1923). Termenul prezentării manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1930. — *Premiul ministerului Cultelor şi Artelor*, de 50.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1931, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: *Chipuri de vlădici şi scriitori bisericeşti români din veacul al XVII lea.* — (Deciz. 30 Mai 1929). Termenul depunerii manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1930. — *Premiul Năsturel*, de 5.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1932, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: *Legăturile bisericii române cu Patriarhia de Alexandria.* — (Deciz. 21 Iunie 1929). Termenul depunerii manuscriselor la concurs este până la 31 Decemvrie 1931. — *Premiul general Constantin şi Maria Burghele*, de 4.000 Lei, se va da în sesiunea generală din 1932 celui mai bun manuscris de compunere literară, istorică sau didactică, având drept principal scop răspândirea şi cultivarea în sufletul poporului nostru a frumoaselor principii de morală creştină. — (Deciz. 24 Mai 1929). Termenul prezentării manuscriselor la concurs este până la 31 Dec. 1931.

Amânare. Adunarea generală, a «Asociaţiunii» pentru literatura rom. şi cultura poporului român «Astra», fixată pentru zilele de 7 şi 8 Sept. a. c. în oraşul Caransebeş, din motive neprevăzute a trebuit să fie amânată pentru o altă dată care se va comunica la timp.

Numele eroilor. Societatea Cultul Eroilor a mijlocit să se dea şcoalelor primare numele eroilor învăţători morţi în răsboi. Astfel, şcoalele la care au profesat învăţătorii morţi în marele răsboi, vor purta numele acelor învăţători.

S'a prelungit terminul de preschimbare a biletelor de 5 şi 20 lei până la 15 Septemvrie inclusiv.

† **Maria Păcurariu**, născ. Boldin, văduvă protopopească, împărtăşită cu sfintele taine, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, Sâmbătă în 30 August 1930, în etate de 84 ani. Rămăşiţele pământeşti ale defunctei s'au aşezat spre veşnică odihnă în 31 August, ora 5 p. m. în cimitirul bisericii ortodoxe din Hunedoara. Odihnească în pace!

Serbările dela Budapesta, în onoarea regelui Emeric, au avut caracter cu totul iredentist. Episcopii romano-catolici au acordat presei interviewuri, în care declară că tratatul dela Trianon îl consideră ca nedreptate. La paradă au participat şi unguri din statele vecine, vizitând firește expoziţia iredentistă îndreptată împotriva noastră. La intrare, în expoziţia florilor, un mare afiş purta inscripţia: Trăească Ungaria Mare!

---

bâlciurilor de «liberii profesionişti». Nu ne înşelarăm, căci 30 paşi mai înainte un incident similar avù loc de astă dată cu performanţe mai atenuate acuzatul fiind acum o feme ce avusese norocul să se facă părtaşe în averea unui flăcăiandru timid.

Numai câteva minute fură necesare pentru ca vechiul tempo al târgului să se întroneze.

La spatele meu un tuşit înfundat, spicuit cu tonuri false de clarinet, îmi atrase atenţia. Mă întorsei. Era un carousel din cele mai primitive care uitase şi de cele mai mici exigenţe de siguranţă. Pusă şi întreţinută mişcarea de nişte puştani cari depuneau toată puterea şi constienţiozitatea lor pentru a mulţumi pe «domnul» — proprietarul carouselului — ai fi crezut că sunt sclavi oropsiţi. Dar nu căci învârtiau de 5 ori şi se dădeau odată. Dealtfel era un punct de atracţie şi pentru cei bătrâni. O mie şi una de guri căscate, ochi neclintiţi priveau pline de satisfacţie această năsbâtie cu ajutorul căreia se «roteau» odraslele lor.

Câţiva ţigani schilozi, fără un braţ, picioarele amputate, cu bustul gol colorat de razele soarelui într'un bronz puternic, masse de carne de un aspect respingător, prin cântece desfigurate, tonuri răguşite glose consacrate formulelor de cerşitorie colindau bâlciul în sus şi în jos. Câte o băbuţă se pleca înduioşată spre aceste elemente cari îşi comercializaseră infirmitatea arucând o băncuţă în pumnul făcut pungă cu cuvintele. «Pentru ficiorul meu căzut în război, că şi eu am avut unul». Ţiganii găsiseră în invocarea războiului un mijloc eficace de a tescui paralele naivilor deşi pe câţiva din ei mi-i reamintesc de la alte târguri, încă dinainte de război profesând aceeaş meserie.

Un turc pripăşit prin părţile acelea făcea cursa de dute-vino dealungul târgului, împingând un «phaeton» cu îngheţată. Striga cât îl lua gura, sub oblăduirea zâmbetelor balabustei care avea rolul de trezaurizator.

Două rânduri de şatre formau cordoanele târgului printre cari forfotea norodul venit să nu prea cumpere, să se calce viguros cu încălţămintea ferecată, să nu prea vândă şi să pieardă timpul.

La o pânză din acestea cu jucării mă oprì instinctiv. O leliţă târguia cu ovreiul un fluier pentru Nicuţă al ei; un ţăran cam de vreo 40 de ani, cu faţa neîncrezătoare, încerca din buricul degetului să se convinga dacă cuţitul cât un iatagan e din cel mai bun «Solingen» după cum spunea negustorul; un alt ţăran borţos, cu straie foarte curate, burta proptită comod într'un şerpar de o palmă de lat, buza de jos încălecată mult peste cea de sus, în cap o pălărie neagră nouănouţă, ca un fund de ceaun, de-a stânga lui un domn înalt, uscăţiv având în mână un chitanţier, ambii acoperiţi de figura înaltă şi bine legată a unui alt domn întrupau organele fiscului venite pentru încasarea «comercialului». Şi se cam jeluia jidanul: «domnilor, dar nu am făcut deja saftea».

*

Târgul de ţară dela Sf. Pantelimon este cel mai puternic bâlciu anual din această regiune. Pe lângă caracterul său negustoresc mai evidenţiat şi-a mai însuşit şi o oarecare tradiţie similară cu aceeaş a târgului dela Rucăr de Sf. Ilie, sau a Târgului de pe muntele Găina.

LEON PROCA.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 690/930 (63) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III a **Beneşti,** protopresbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţ ca sesiune parohială.

3. Case parohiale cu curte şi grădină de pomi şi legume. Până la eliberarea acestor case parohiale, locuite până mai sunt în viaţă de parohul pensionat şi soţia sa, parohia se va îngriji pentru noul preot de o locuinţă corespunzătoare.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obicinuită în întreg tractul.

6. Lemne de foc contra costul, cât doi proprietari din comună.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual celebra în biserică.

Agnita la 11 August 1930.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Beneşti.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 688/930 (64) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Coveş,** protopresbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casă parohială în stare bună cu toate dependentele necesare.

3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător şi fânaţ de cl. I. şi în imediata spropiere de comună.

4. Drepturi pentru 4 vite în păşunea societăţii de păşunat.

5. Stola uzitată în tract.

6. Intrucât statul va socoti la venitele parohiale şi câte 1 ferdelă de porumb, parohia se angajază a da în natură de fiecare familie câte 1 ferdelă (20 l.) porumb.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi ca să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termenul mai suindicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral şi pe lângă încunoştiinţarea acestuia, în vr'o Duminecă sau serbătoare se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual a celebra în biserică.

Agnita la 8 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

Citiţi şi răspândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 687/930. (66) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu-frumos,** (Şulumberg), protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 25½ jug. pământ eclejie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir.

5 Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Agnita la 7 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Dealu-frumos.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 408/1930. (62) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese,** cu filia **Sohodol,** din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 Klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri).

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat. —

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 7 August 1830.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 211/1930 (60) 3—3

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Rom. pentru întregirea parohiei de cl II. **Zam** din protopopiatul Dobra.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat conform coalei B.

2. Sesie parohială de 19½ jug. cad. (arător-fânaţ-pomet 13½ jug. ear 6 jug. pădure).

3. Stola uzitată în toate parohiile tr.-Dobra.

4. Casă parohială corespunzătoare.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc al tr.-Dobra în termenul indicat, şi concurenţii se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare după prealabilă încunoştiinţare a protopopului.

Dobra, la 11 Mai 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 689/930 (65) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chirpăr,** protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat ca întregire pe lângă cele fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 20 jug. şi folosirea cimitirului bisericii.

3. Dela fiecare familie de român câte 1 ferdelă (20 l) porumb sfărâmit şi câte 1 mierţă (10 l.) dela neorustici. In total cam 90—95 ferdele.

4. Din pădurea comunală 6 stg. lemne de foc şi încă de 2 ori atâtea grămezi (sorţi) câte primeşte fiecare familie din comună. Tăiatul şi adusul lor priveşte pe preot.

5. Casă parohială cu supraedificatele necesare.

6. Una zi de clacă cu feciorii şi fetele din parohie.

7. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare e acestuia, se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau serbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul, cântând, predicând şi eventual celebrând în biserică.

Agnita, la 9 August 1930.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Chirpăr.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 536/930 [67] 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante mai jos arătate, din protopopiatul Zarandului, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

1. **Blăjeni-Grosuri** parohie de cl. III-a

2. **Blăjeni-Criş** parohie de cl. II-a,

3. **Bulzeştii de jos** parohie de cl. III-a, cu filialele Strânt şi Ticeri.

4. **Grohot** parohie de cl. III-a

5. **Potingani** „ de cl. III-a

6. **Tomnatecul de jos** parohie de cl. III-a

7. **Tomnatecul de sus** parohie de cl. III-a

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt la toate 1) Salarul dela stat conform coalei B. şi

2) Stolele obişnuite.

Case parohiale nu sânt în nici o parohie,

Cererile de concurs, se vor înainta oficiului protop. ort. rom. al tractului Zarand — cu sediul în Brad, fiind toate provăzute cu documentele necesare în termenul reglementar, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă ori sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad la 1 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:
Telegraful Român

Nr. 381/1930. [68] 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în „Telegraful Româa" pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia** superioară cu filia **Hăşdat,** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a). 3. jug. 1316 st. p., sesiune parohială,

b). 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum,

c). Stola obişnuită.

d). Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop

Nr. 915/930 [69] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Cincşor** din protopopiatul Făgăraş se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Eclejia sau sesiunea parohială 11 jug. cat.

2. Două jug. cad. de cl. I primit dela expropiere.

3. Lemne de foc dela comuna politică.

4. Un jug. pământ loc de păşunat în composesorat pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela com. politică.

5. Leafa dela stat.

6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopeşti din 1927.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş la 25 Aug. 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 358/1930 (70) 1—3

Concurs

Pentru anul şcolar 1930/31 sânt a se conferi:

1. Din fondul protopopesc două burse de câte 2000 Lei pentru studenţi dela şcoale secundare, comerciale, normale şi Academia teologică.

2. Din fondul «Ioan şi Florica Oncescu» două burse câte 2000 Lei pentru studenţi de liceu.

Bursele se dau numai studenţilor de pe teritoriul protopopiatului Sebeş, şi la cele de sub 2 au întâietate cei din parohia Răhău.

Cei în drept să-şi înainteze cererile, provăzute cu cartea de botez, certificat şcolar, şi certificat despre starea materială a părinţilor, la acest oficiu protopopesc până la 30 Septemvrie a. c.

Oficiile parohiale sânt rugate a atrage atenţiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeş, la 25 August 1930.

Oficiul protopopesc:

Sergiu Medean
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 6 Septemvrie 1930 Nr. 63

Telegraful Român

Organ național-biser...

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Pe an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Religia în școală și viață

In religiune trăesc forțe oculte a căror acțiune transfigurează și fecundează viața omenească. Căci, fiind o condensare a virtuților mântuitoare, ea zidește viața pe temelia iubirii, credinței și nădejdei. Ea transformă concepția obscurantistă despre lume și viața într'o concepție superioară luminată. Face din viața umilită, în fața inexplicabilului, o viață rodnică și eroică, ce înaintează biruitor, sub fâlfâirile de lumină ale adevărului, spre slăvile îmiresmate ale fericirii veșnice. Aduce în suflet mângâerile păcii, bucuriile luminii și dulceața frumosului.

Dar, pe lângă acest sentimentalism, ea este și o soră bună și sinceră a științei, și nu o îndârjită vrăjmașă... cum cred unii. Religia se acordează armonios cu știința. Știința, prin experiment și rațiune, pătrunde în conformațiunea lumii fizice; ear religiunea, prin revelațiune, ne vorbește despre viața acestei lumi. Aceste două realități sânt organic legate, trăesc una prin alta. «*Adevărata știință, și adevărata religie, sânt surori gemene. Știința progresează atâta timp cât este religioasă, și religia înflorește în proporție cu temeinicia și adâncimea bazei științifice*». (Huxley).

Dacă acesta este înaltul înțeles al religiunii și al științei, ne întrebăm de ce azi religia ar constitui, pentru unii îndrumători ai culturii românești, obstacol în ceeace privește realizarea unor stări faptice, mai fericitoare, pentru progresul social?

In Art. 137, din regulamentul învățământului secundar, religia, ca obiect de studiu, este cotată la dexterități. Nu este aceasta o stare lamentabilă, ce intervertește menirea școalei, scopul educației? Doar aici, în *școală*, se cresc, se modelează, și desăvârșesc sufletele fiilor de mâne ai neamului nostru, viitorii îndrumători ai vieții noastre politice și culturale.

Religia, atât pentru noi, cât și pentru alte neamuri, este viguros factor cultural și educativ. Pâlpăirile ei incandescente, ce mocnesc pe vatra sufletului omenesc și fecunditatea temeiurilor ei, au creiat și inspirat pe marii eroi ai omenirii cari i-au canalizat energiile spirituale spre tot ce e frumos, ideal, adevăr— încrustând, pe răbojul istoriei epoci de glorie neperitoare. «Istoria omenirii este în fond istoria oamenilor mari. Omul mare (eroul) croiește drumurile, pe care să pășească multă vreme omenirea», (Carlyle). Prin urmare, «scopul educației nu este de a face mașini, ci oameni-personalități», (P. Janet).

Tot ce s'a desăvârșit până azi, din punct de vedere al progresului social, nu este altceva decât o întrupare de gânduri, de visări și idealuri, ale oamenilor mari. Viața lor a fost o lentilă ce a captat iluminările adevărului și farmecul înălțimilor divinului. Au armorizat, într'o concepție superioară, finitul cu infinitul, vremelnicia cu veșnicia, umanul cu divinul, moartea cu viața... Dar acești eroi au fost rodul culturii științifice filtrate prin alambicul religiunii. Una li-a dat cunoștințe vaste, ceealaltă le-a triat, sistematizat, insuflându-le viață, spre a le putea actualiza în viața omenirii, devenind forțe nouă de creație și neostoite îndemnuri de realizare a înveșnicitului ideal al desăvârșirii. Idealul sub zarea căruia trebuie să trăim și să ne desăvârșim, unul este, creatorul nostru, Dumnezeu. Dar, la cunoașterea Lui nu poți ajunge decât pe-o singură cale. Calea religiei. Ea este puntea de lumină ce leagă lumea de Dumnezeu. Pe ea poate omul urca cu aripele credinței spre Creator, ca pilduind, iubirea, dreptatea și bunătatea Lui nemărginită să renască într'o veșnică energie, capabilă să efectueze muncă prodigioasă, pentru prosperarea statului și fericirea neamului. Platon spunea că religia este fundamentul statului; eremitul cugetării moderne, B. Shaw, zice că o civilizație adevărată are nevoie de religiune, căci ea este însăși condiția de viață a ei.

Oamenii din zilele noastre vor să ne dovedească contrarul, tratând cu indiferență învățământul religios. Acest lucru nu poate fi decât o manieră aberată, ce va capitula prin deces.

Dorim personalități, caractere, energii de muncă, puteri care să renoveze și să conducă viața românismului către înălțimile menirii ei... Atunci, încreștinăm școala. Numai în felul acesta se vor putea creia eroii cari vor permanentiza virtutea în viața noastră socială. Ear virtutea este fructul dulce al religiei.

Pr. *C. Zoican.*

FOIȘOARA

Meditații

Duhul Domnului peste Mine, peste care M'a uns bine a vesti săracilor! M'a trimis a tămădui pe cei zdrobiți la inimă, a propoveduì robilor iertare și orbilor vedere, a slobozì pe cei strâmtorați întru ușurare, Luca 4. 18.

Săracii

Citind acest text, ne cugetăm numai decât la cei lipsiți de averi, — în acest înțeles ar trebuì să credem, că vestea cerească sună numai săracilor pământului.

Nu-i tocmai așa. Deși societatea bogată în credință s'a ales dintre cei săraci, aceasta nu înseamnă că Dumnezeu n'ar da tuturor deopotrivă credința, ci că *săracii* o primesc în deosebi. Avuția, în multe cazuri, este piedecă mântuirii. Isus zice: Mai lesne este trece cămila prin urechea acului, decât bogatul a întra întru împărăția lui Dumnezeu, (Marcu 10, 35).

Sărăcia însă, despre care e vorbă aci, nu-i materială, ci sufletească, de care noi, oamenii, cu toții suferim. Trimiterea lui Isus țintește mântuirea sufletelor, împărăția Lui e împărăția eternă a sufletului nemuritor, este firesc deci, ca și cuvintele, învățăturile Lui să se adreseze sufletului.

Odinioară sufletul omenesc a viat în strânsă legătură cu Creatorul său. Pentru neascultare, pentru păcat, încetează această legătură intimă, omul se îndepărtează dela Dumnezeu, ca fiul rătăcit dela casa părintească, — aude despre Dânsul, dar nu-L cunoaște. Această stare înseamnă sărăcie, mizerie, pe lângă care dispare sărăcia materială. Deși nu lipsesc din învățăturile lui Isus tendințele îndreptate spre îmbunătățirea problemelor sociale ale vieții, totuș scopul suprem li este încetarea mizeriei sufletești și recâștigarea avuției mari pierdute...

Bunul cititor crede poate, că prima condiție a fericirii e bogăția și privește poate dornic casa, pământul: bunurile altuia, ear sărăcia o consideră de nefericire; — dar aparența înșeală. Bogăția înseamnă fericire, dacă nu ea este stăpână. Sânt destui bogați foarte nefericiți, suferinzi, scârbiți de viață, oameni cari și-ar da bucuros avuția pentru clipe de fericire, — dacă s'ar puteà cumpăra; dar sânt și fericiți săraci, cari nu și-ar vinde fericirea sufletului lor pentru bunurile acestei lumi. Credința vie în Dumnezeu, speranța într'un viitor mai bun și fructele inimii nobile formează bogățiile adevărate ale vieții omenești: acestea nu se vând; ele sânt în Isus Hristos și Dumnezeu ni le dăruește. Primește-le în orce clipă a vieții și te închină înaintea Părintelui ceresc, și primește în inima ta pe Fiul Său Sfânt, pe vestitorul bucuriei trimis la tine cu eterne comori cerești.

Robii

Am crede, că ceice se plimbă pe străzi sau călătoresc pe drumuri sânt cu toții oameni liberi, — pe robi numaì îndărătul ferestelor cu gratii ale temniței ni-i putem imagină. Cât de mult ne înșelăm!

Cine comite păcat, este robul păcatului, — zice Sfânta Scriptură. De multeori lâncezește suflet robit în corp liber. Sufletul este omul, corpul e numai îmbrăcămintea lui slabă ca păinjenișul.

Corpul e luat din pulbere și se schimbă peste puțin în cenușă.

Deci dacă vă va slobozì pe voi Fiul, cu adevărat slobozi veți fi, (Ioan 8, 36). Aceasta o arată în nenumărate cazuri și istoria. Privește în adâncul temniței pe cântătorul Petru, în ploaia de pietri pe rugătorul Ștefan, robi au fost oare aceștia? Martirii persecutați pentru credință au fost tot robi?

Nu! In corpul lor frânt, răstig-

Iertarea

Este o poruncă evanghelică, des uitată şi rar aplicată, — deşi ar trebui să se întâmple tocmai invers.

Înţelepciunea vieţii şi istoria lumii ne învaţă, că între neamuri şi oameni numai atunci va fi pace adevărată, când legea iertării va fi coborâtă în viaţă, trăită şi înfăptuită fără rezervă.

Conflictele internaţionale, ca şi cele personale, vor fi fără de sfârşit şi nici când nu vor fi aplanate definitiv, dacă nu li se va aplica, sincer şi integral, corectivul iertării.

Câtă diplomaţie, câtă bătaie de cap, — alergare, agitaţie şi secătuire de nervi şi de vieţi, se cere pentru a pune capăt unui diferend dintre două sau mai multe popoare? Să luăm cazul unui războiu: nu-i mai avantajos a rosti dela început cu resemnare cuvântul iertare şi pace, în loc de-a aprinde vraiba şi a pune foc la hotare?

Dar, între doi indivizi, nu-i mai favorabil din toate punctele de vedere ca în loc de a-şi perde vremea, banii şi sufletul cu pâră pela judecătorii, — de cele mai multe ori pentru lucruri de nimic, — să-şi întindă dela început mâna de pace iertându-se?

Noi, oamenii sântem de plâns în multe privinţe. In fiecare zi ne rugăm de mai multe ori Părintelui Ceresc să ne ierte «*greşalele*» precum iertăm şi noi greşiţilor noştri, *şi nu avem nici o strângere de inimă că uităm de noi şi ne osândim. Cerem ca în proporţia în care iertăm greşalele aproapelui, şi Tatăl nostru cel din ceruri să ne ierte păcatele noastre. Dar ne ţinem oare de ce spunem?*

Bine ar fi să putem da «răspuns bun» la această cerere condiţionată, fără ca să ne mustre conştiinţa.... Deoarece, vai! «de nu veţi ierta oamenilor păcatele lor, nici Tatăl vostru cel din ceruri nu va ierta vouă păcatele voastre.»

*

Cine a fost mai curat şi mai nevinovat ca Isus, şi cine ni-a lăsat mai frumos exemplu de iertare decât El? Vândut şi batjocorit, scalpat şi răstignit, din înălţimea Golgotei şi a Crucii a proclamat, pildaitor pentru toţi oamenii din toate timpurile şi locurile, — legea iertării şi a neîmpotrivirii la rău, prin cuvintele: «Doamne, iartă-le lor că nu ştiu ce fac!» *Dacă El a iertat, şi noi simţim obligaţia de a ne conforma cuvântului şi faptei dumnezeeşti Cu atât mai mult că noi sântem şi păcătoşi .. ear El a fost fără de păcat.*

Să iertăm deci, fiindcă iertarea e fecundă. Inaltă şi mântuitoare virtute. Mai ales astăzi când se înmulţesc oamenii, cari nu mai cred în puterea iertării.

Nu ne putem numi creştini, dacă nu ne iertăm. Mântuitorul Hristos ne cere sacrificiul de raţionament păgân şi primitiv, care răsbună ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte. Creştinul adevărat se inspiră din blânda evanghelie a iertării.

Care e limita iertării? De câte ori să iertăm celui ce ne greşeşte? «De şaptezeci de ori câte şapte», *pe fiecare an în parte, ceeace face de patrusute nouăzeci de ori, adecă —* totdeauna.

Pr. *Il. V. Felea.*

Intervenţiile...

Un părinte de familie cere să publicăm următoarele:

Deodată cu răceala toamnei copilaşii noştri aleargă la şcoalele secundare şi universitare, ca să-şi mai sporească cunoştinţele unui an de şcoală. Mulţi părinţi, în urma greutăţilor vremii, ne cugetăm la posibilităţile ce le avem de a-i da la gazde bune sau în internate şi mulţi sperăm să primească şi burse. Incep însă *intervenţiile* în cauza distribuirii acestor ajutoare, şi puţine sânt şcoalele care împart aceste încurajări după dreptate.

Unde sânt timpurile când ajutoarele, puţine pe atunci, se dădeau după matură chibzuială? Cunosc oameni cu trei copii, toţi cu burse asigurate din timp, deşi părinţii au situaţie bună materială şi salar potrivit. Cunosc oameni cari au copii merituoşi şi sânt săraci în avere materială, însă neplăcându le să se îmbulzească rămân fără sprijin.

Acum e timpul intervenţiilor, când mulţi fericiţi ai vremii îşi tocesc tălpile pentru a sustrage ajutoarele dela cei mai lipsiţi copii. Ar fi bine şi cu dreptate ca profesorii să fie lăsaţi să aleagă fără intervenţii, şi să se introducă norma ca numele bursierilor, cu media şi situaţia în baza cărora s'au învrednicit de bursă, să se publice la început de an în ziar.

In felul acesta s'ar corecta fasiunile despre avere, care în cele mai multe cazuri sânt tendenţioase, ar înceta bănuiala nedreaptă asupra profesorilor cari cunosc lipsa elevului şi situaţia lui, ear publicul ar lua cunoştinţă despre prilejuirea dreptăţii.

Cele mai îngrozitoare temniţe din lume

Citesc într'un ziar german următoarele:

In Helsingfors au sosit doi medici refugiaţi din o temniţă rusească, plasată într'o fostă mănăstire. Aceşti oameni au zugrăvit împrejurările înfiorătoare din acele închisori. Ei povestesc despre *torturări şi mutilări* pe cari mintea omului de azi nu le poate crede posibile. Intemniţaţii sânt duşi din timp în timp în «cămara suferinţelor» de unde întorşi nu mai seamănă a oameni, ci mai mult cu o grămadă de carne sângerând. Toate maladiile bântue între aceşti nenorociţi uitaţi de soarte. In fiecare an sânt omorâţi peste o mie de închişi numai în temniţa din Solovetsc, afară de cei torturaţi până la moarte. In această închisoare se află aproape 300.000 de întemniţaţi, din cari 75% sânt deţinuţi politici. In timpul din urmă creşte numărul ţăranilor închişi. Colectivizarea a nimicit o mulţime de gospodării, şi ţărani împreună cu soţiile lor au pornit un adevărat războiu împotriva agenţilor bolşevici. In lupta lor desperată pentru apărarea avutului agonisit cu sudoarea feţei proprii, mulţi agenţi au fost ucişi de către ţărani şi ţărance, cari din aceasta cauză au ajuns în îngrozitoarea temniţă.

Dr. N. T.

Anunţ

Internatul liceului «Gh. Lazăr» Sibiu se apropie de terminat, pentru a putea fi cedat destinaţiei sale cu începutul anului şcolar 1930/931. Situat în mijlocul unei grădini mari şi frumoase, la o distanţă de câteva minute dela liceu, construit pentru adăpostirea a 300 interni şi înzestrat cu cel mai modern confort. Internatul liceului «Gh. Lazăr» este aşteptat cu nerăbdare de către publicul românesc al judeţului Sibiu, ca să adăpostească în cele mai perfecte condiţiuni igienice şi pedagogice tineretul care frecventează liceul nostru. Elevii interni vor avea îngrijire părintească, vor fi supraveghiaţi, controlaţi şi ajutaţi în pregătirea lecţiilor de cei 4 pedagogi profesori ai liceului. Pe lângă o minimă taxă de întreţinere, conducerea internatului va purta grijă de sănătatea trupească şi sufletească a tineretului încredinţat ei.

Sibiul cu numele lui bun de loc climateric credem, că va atrage tineret şcolar şi din depărtări, mai ales că costul întreţinerii va fi modest, iar supravegherea elevilor nu va lăsa nimic de dorit.

Aducând aceasta la cunoştinţă atragem de pe acum atenţia părinţilor, cari doresc să şi plaseze copiii în acest internat.

Ţinem să accentuăm că taxele ce vor plăti elevii liceului nostru, au rămas cele din trecut.

Informaţiuni detaiate se pot primi la direcţiunea liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu.

Sibiu, 25 August 1930.

Direcţiunea.

---

nit, bătut cu pietri, ars pe rug, dat pradă fiarelor, a viat liber sufletul, omul etern. Dar a fost rob acela, care a pronunţat sentinţă condamnatoare, rob al pornirii rele, al cruzimii, al îngâmfării, rob al diavolului!

Iubite cititor, caută şi citeşte versurile 14—27 din capitolul 15 al Evangheliei lui Ioan.

Orbii

Mare plagă e orbirea corpului. Bărbatul musculos şi puternic se schimbă în neputincios, care nu-i în stare să mai facă un pas, îndată ce-şi pierde lumina ochilor. Părintele familiei, câştigător de pâne, devine cerşetor, lipsit de lumina soarelui şi de plăcerea miilor de frumuseţi ale naturii. Copilaş conduce pe Samson, care numai adineaori sfăşiase leul în bucăţi.

Cugeţi oare iubite cititor, că este mai mică nenorocire orbirea sufletească? O, nu.

Ce-i frumos, ce-i delicios în viaţa ta de aici, dacă ochii tăi sufleteşti nu observă lucruri măreţe şi divine în zilele posomorâte ale vieţii? Ce bucurie poţi avea, dacă nu-L vezi pe El Insuş, pe Isus, care nu-i aici în trup, dar aici e spiritul, învăţătura Lui, şi aici mai este împărăţia Sa glorioasă edificată în lumea sufletelor credincioase. Acî sânt bucuriile cereşti, care au făcut fericiţi pe atâţia. Văzul sufletului l-a stricat păcatul, care ascunde lucrurile cele mai preţioase. Indepărtând vălul întunecat şi aplicând în locul lui balsamul vieţii (descris în versurile 5—11 din capitolul 1 al Epistolei a doua a lui Petru) fără de care omul este orb şi nu vede nimic, se vindecă ochii sufleteşti.

Necredinţă înseamnă orbirea sufletească, pentrucă dacă sufletul nu cunoaşte pe Dumnezeu, ce ar putea să creadă oare în Dânsul şi în vorbirea Lui? Credinţa este acel ochi, care descopere lucrurile şi ni le face cunoscute. Ear dătătorul acestei credinţe, marele medic al ochilor, e Isus, care, — dacă Il rogi să-ţi vindece ochii, — te vindecă şi-ţi deschide perspectiva împărăţiei lui Dumnezeu necunoscute până acum.

Te rog, caută în sfânta Scriptură şi citeşte capitolul 9 al Epistolei sfântului Pavel către Evrei.

Cei stricaţi

Pentru îndreptarea individului şi societăţii au luptat distinşi bărbaţi ai tuturor timpurilor, şi de comun au luptat cu mijloace necorespunzătoare. Ştiinţa luptă pentru bine împotriva răului; dar, pentrucă înlătură în multe cazuri credinţă, religie, îţi dă peatră în loc de pâne. Arma e menită să apere pe cel bun şi să atingă pe cel rău; dar când e răsbunătoare şi nu umană, — prea puţin îndreptează pe făcătorii de rele.

Pe cel rău numai cel bun poate să-l aducă la drumul drept, ear pe şovăitor numai puterea desăvârşită poate să-l conducă. Ne închinăm înaintea ştiinţei, pentrucă este darul lui Dumnezu; totuş o considerăm nepuntincioasă în marea operă de înbunătăţire a caracterului. Ceeace n'a putut să facă ştiinţa, mintea şi arma, aceea a realizat-o Maestrul Nazarinean. In mânile Sale sigure s'au schimbat cei rătăciţi în odraslele unei vieţi glorioase...

Maria Magdalena, vameşii, ceata exilată a leproşilor, ies în relief din atelierul Său transformător de suflete. Dacă omul realizează undeva rezultate, acelea numai cu El şi prin El poate să le atingă. Mama şopteşte numele lui Isus în urechea copilaşului, pe care vrea să-l ferească de stricăciune, în ocrotirea Lui încredinţează pe fiul său ostaş. In amvoane şi catedre Evanghelia Lui luceşte în milioane de variaţii, ca forţă cu mijloace de inocenţă care au îndreptat şi pe omul sălbatec, făcându-l persoană morală.

Citeşte versurile 12—14 din capitolul al Evangheliei lui Matei.

Cei zdrobiţi la inimă

Mare mulţime a sufletelor cutremurate nu găsesc pe Domnul şi nu-şi câştigă vindecarea, pentrucă nu cunosc modul simplu şi unic al întâlnirii, care-i zdrobirea inimii: «Nu ureşte Dumnezu inima căită». (Psalm 3, 19). Pe cât este căinţa cale sigură a vindecării, pe atât de sigură piedecă e, dacă nu fiinţează. Aci-i explicaţia împrejurării că viează mulţi oameni fără de Dumnezeu, fără credinţă şi speranţă: omul îngâmfat nu se pocăeşte.

Treptele scării conducătoare în înălţime se încep de jos; cine nu păşeşte pe întâia, nu va atinge pe a două. Se închină omul pentru bunuri trecătoare, pentru avuţie, reputaţie, — şi cu anevoie se decide a se închina lui Dumnezeu!

Te întreb, iubite cititor, cine eşti tu? A cui este inima ta? Bucuriile trecătoare ale lumii te covârşesc? — Primeşte pe Isus, lasă totul şi toate pentru Dânsul şi o să vezi că alta va

Nr. 7413/930 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se aduce la cunoştinţă, că On. Minister al Sănătăţii şi ocrotirilor sociale cu ordinul Nr. 43689/930 a suspendat până la altă dispoziţie acordarea de noui autorizaţiuni de colecte cu condici — pantahuze, lăsând în vigoare autorizaţiunile în curs.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Congres. Federaţia Uniunii femeilor române, care numără 101 de societăţi încorporate, îşi ţine Congresul în 8, 9 şi 10 Septemvrie a. c., la *Abrud*, fiind invitată de Reuniunea femeilor române de acolo la jubileul său de 50 ani dela întemeere. La această serbare vor lua parte şi M. S. Regina Maria şi A. S. R. Principesa Ileana. La congres se vor discuta probleme sociale de mare însemnătate.

Sfat de bătrâni, alcătuit din 12 persoane fruntaşe, s'a înfiinţat de curând în parohia bănăţeană Poiana, la îndemnul preotului local. Scopul sfatului bătrânesc este: aplanarea paşnică a neînţelegerilor ce se ivesc între parohieni. Asociaţia din Poiană dă, până acum, bune resultate.

Şcolare. Cursurile tuturor şcoalelor primare încep cu ziua de Luni 15 Septemvrie. — La gimnaziul cu internat din Haţeg se mai primesc elevi, fără examen de admitere, până la 12 Septemvrie. Întreţinerea în internat este de zece mii lei anual.

Pentru celce călătoresc la Bucureşti. Prefectura judeţului Sibiu aduce la cunoştinţă ordinul ministerului de interne, prin care se pun în vedere următoarele: Persoanele, care călătoresc şi vin în Bucureşti, nu vor fi primite în hoteluri, dacă nu vor avea asupra lor *buletinul de înscriere* la biroul populaţiei, eliberat de autoritatea unde îş au domiciliul.

A murit Demetriade. După lungă suferinţă, marele artist dela teatrul naţional din capitală, Aristide Demetriade, a încetat din viaţă în 1 Sept. a. c., în vârstă de 59 ani. Figura lui va trăi mult timp şi în amintirea ardelenilor, cari au avut prilej să-l admire în Vlaicu Vodă, în Hamlet şi în alte piese de seamă. Om de rară bunătate de inimă, a rămas mereu credincios teatrului său, unde cu greu va putea fi înlocuit. Vestea morţii lui Demetriade stârneşte adâncă durere în toate cercurile româneşti.

Imitaţii ce se vor pedepsi. Case de comerţ au luat obiceiul să pună în circulaţie reclame ce imită biletele Băncii naţionale a României, — procedeu care dă naştere la abuzuri în dauna neştiutorilor. Comercianţii sânt invitaţi să se abţină dela asemenea reclame, pentru a nu fi deferiţi justiţiei.

Sfârşit. S'au luat măsuri în Italia, ca ghicitoarele în cărţi să nu mai fie tolerate nici într'un oraş al ţării. Pe când la noi?

Toate cărţile sfinte creştineşti, în Rusia de astăzi, se confiscă în urma ordinului dat de guvernul sovietic. Ceice nu se supun ordinului, sânt arestaţi şi prigoniţi ca duşmani ai stăpânirii.

Campanie antireligioasă se întreprinde, în mijlocul masselor jidoveşti din Ucraina, în zilele de 15 Septemvrie până la 15 Octomvrie, cu scopul de a sili tineretul jidovesc să boicoteze sărbătorile de toamnă ce se apropie. Manifeste publicate cer ca muncitorii jidovi să lucreze şi în zile de sărbători la fabrice şi ateliere şi să nu meargă la sinagogi.

Intors din «raiul» bolşevic, un socialist englez, Iosef Tode, a spus ziarelor din Varşovia următoarele: Viaţa în Rusia sovietică e de nesuferit. Ţara e zguduită din temelii. Viaţa culturală şi economică a amorţit atât de mult, încât se poate zice că nu există. Lumea nu-şi poate închipuî ce foamete şi mizerie tronează acolo. Trecând frontiera sovietică, avui impresia că scăpasem din iad.

Compania Dramatică «Teatrul Românesc» de propagandă, direcţiunea Constanţa Hodoş, Sâmbătă în 20 Sept. 1930, ora 8^{30} seara, în sala teatrului orăşenesc din Sibiu, va reprezenta: Nunta de Argint, comedie în două acte, şi Mântuirea, dramă într'un act, ambele de Constanţa Hodoş, — cu d-nele: Aura Mihailescu, Natalia Georgescu, Cora Tissescu, d-nii St. Carabin, Gh. Florescu, T. Degeanu etc. — In curând urmează: Judecătorul, Şarpele, Adevărul Aur! etc. Aceste reprezentări se dau în scopul creării unui fond al «Teatrului Românesc» de propagandă culturală cu menirea, de-a populariza piesele bune româneşti. Preţul locurilor: Rezervat lei 100. Stal I lei 60. Stal II lei 40. Loc de stat lei 20. Bilete: la Librăria Foaia Poporului. — Itinerarul trupei este următorul: Sept. 9 Abrud, 11 Brad, 13 Câmpeni, 15 Alba-Iulia, 17 Sebeş, 20 Sibiu, 21 Petroşani, 23 Haţeg, 27 Deva, 28 Huniedoara. — In Braşov şi comunele din împrejurime trupa a obţinut cu aceleaşi piese succese strălucite.

ŞTIRI LOCALE

Dela Chestura poliţiei municipiului Sibiu. In caz de incendiu, la semnalul dat de pompieri, toate vehicolele aflătoare pe stradă vor opri la marginea străzii, lăsând mijlocul străzii absolut liber pentru cât mai uşoară comunicaţie pompierilor.

CARŢI ŞI REVISTE

Ţara Bârsei, buna revistă dela Braşov, a apărut pentru Septemvrie şi Octomvrie 1930 cu bogat şi instructiv cuprins, proză şi poezii, însemnări, amintiri interesante, răsfoind ziarele şi revistele noastre (aceste din urmă cu nimerite observaţii la adresa gazetarilor lipsiţi de cunoştinţe gramaticale, cari scriu şi astăzi imperturbabil *«noştrii»*, *«voştrii»* — cu doi *i*, sau *«a-ţi fost»* şi chiar *«a-Ţi venit»*, în loc de: aţi fost, aţi venit, — şi alte greşeli prea dese în coloanele gazetelor din capitală şi provincie). Revista *Ţara Bârsei* apare, la două luni odată, în numere de *şase* coale, îngrijit tipărite, sub conducerea profesorului *A. Bancu*. Redacţia şi administraţia: Braşov, B-dul Regele Ferdinand 14. Abonamentul 260 lei pe an.

Bulentin sociologic

Falimentul sentimentalismului

Pierre Lagarde a întreprins în «Comoedia» o interesantă anchetă asupra falimentului sentimentalismului în epoca modernă. «Mai avem inimă? — se întreabă Lagarde. — Şi la ce mai servesc bătăile ei?»

«Războiul — răspunde Marcel Prèvost — a reînviat între bărbat şi femee romantismul. Nu mai existau decât acestea două lucruri: dragostea şi războiul. Restul nu mai conta... Tineretul de astăzi manifestă un fel de snobism intelectual: snobismul insensibilităţii. Dar fiecare generaţie îşi are snobismul ei. Generaţia mea a avut snobismul decadentismului. Eu am putut scăpa de influenţa lui, fiindcă snobismul unei generaţii nu trebue neapărat să cuprindă toate individualităţile care o compun. Astăzi, de asemenea, există un mănunchiu de tineri care trăesc prin şi pentru inimă»...

Maurice Magrè e mai puţin optimist. Nici literatura nici viaţa modernă nu-l mulţumesc. Pasiunea sportivă a întregului tineret de astăzi, înseamnă pentru el un semn tragic de decadenţă:

«Se glorifică energia, a spus Favere. Dar oare n'ar trebui să glorificăm şi energia spirituală? şi nu e comic, întristător de comic, să vedem importanţa care se dă în vremea noastră sportului, acest vestigiu al barbariei?

Nu e numai falimentul inimii ci al întregii literaturi!

Curând vom avea în locul jurnalelor literare, reviste sportive. Şi simptomul acesta se va agrava din ce în ce mai mult.

Nu vedeţi ce loc neînsemnat ocupă în societatea de azi savanţii şi filozofii?

Concepţia iubirii e în decadenţă. Tinerii au înlocuit-o cu automobilul. Unul dintr'ânşii îmi spunea mai deunăzi:

— Din clipa în care voi avea un volan în mână, n'are să mă mai intereseze nici o femee!...

Nu e aceasta strigătul unei întregi generaţii?

Societatea actuală e gata mereu de războiu, e hotărâtă să lupte cu orice sacrificii pentru cucerirea unui maxim de plăcere.

Materialismul, domină toate spiritele...

Trebue să ne păstrăm inima, spune redactorul revistei «Les Annales», şi să nu ni-o obosim prea mult. Ea ne face unele servicii destul de importante pe care nu e drept, nici elegant să le dispreţuim»...

Coriolan Bărbat.

---

fi viaţa ta. Căieşte-te de păcate, le regretă şi părăseşte-le, intră în camera ta secretă şi invită, cu inimă zdrobită, pe Domnul, chemându-L odată, de două ori, de multe ori, până atunci, până ce va veni la tine cu bunurile Lui şi cu graţia Lui iertătoare.

Ia în mână sfânta Evanghelie, vestea de bucurie despre El, admoniţiile adresate ţie; şi dacă o citeşti cu credinţă, ai să o cunoşti, ai să cunoşti pe Celce dă comoară săracilor, liberare robilor, vedere orbilor, îndreptare celor stricaţi, iertare celor zdrobiţi la inimă, şi fericire tuturor.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Congresul cultural al Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român, ţinut la Sibiu în 24, 25 şi 26 April 1920. Un volum de 394 pagini, formând N-rele 1—6 (Ianuar — Iunie) din 1930, ale revistei Transilvania. Preţul 200 Lei. Volumul conţine, pe larg, materialul discutat, studiile prezentate, discursurile rostite, propunerile şi concluziile aduse, — toate acestea pentru a fi utilizate de ceice se interesează mai dinadins de mersul bătrânei Asociaţiuni.

Zi frumoasă

Zi frumoasă. Soare dulce.
Bucurie pretutindeni.
Mulţumire! Braţ puternic
Robitoare-acuma tinde-mi!

Şi îmi picură în suflet
Pace — cel mai mare bine, —
Ea mă'nlănţue de zarea
Înălţimilor senine.

Imprumută armonie
Gândurilor, germinate
Pe cărarea străjuită
De-amintiri nevinovate.

Şi mă duce'n larg de crânguri
Cu plăcere'n fapt de sară,
Deslegându-mi, zimbitoare,
Taina florilor de vara.

Şopotul lor plin de farmec
Cu zefirul ce adie,
Peste gânduri cerne dulce
Un parfum de poezie.

Inima mea, rugătoare
Te imploară, pe vecie,
Zi frumoasă, cu iubire
Să îl ţii tovărăşie.

VASILE STOICANEA.

La geam

Stau la geam, privesc în largul
Satului bătut de ploi,
Doi copii desculţi aleargă
Nebunatici prin noroi.

Pe la porţi bătrâni cu umeri
Povârniţi de mult amar
Povestesc, trăgând din pipă,
Despre vite şi hotar.

Trec fetiţe după apă
La fântână şi-un fecior,
Şopotesc, se strâng de mână
Şi glumesc, e vremea lor.

Rumegând sosesc plouate
Din păşune vitele,
Două berze'n vârf de casă-şi
Fâlfăie aripele.

Seara umedă aşterne
Peste toate haina ei,
In rotiri fermecătoare
Sboară veseli porumbei.

E atâta armonie,
In văzduh e numai dor,
Luna, palidă, răsare
Intr'o rarişte de nor.

VASILE STOICANEA.

Nr. 690/930 (63) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beneşti,** protopresbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţ ca sesiune parohială.

3. Case parohiale cu curte şi grădină de pomi şi legume. Până la eliberarea acestor case parohiale, locuite până mai sunt în viaţă de parohul pensionat şi soţia sa, parohia se va îngriji pentru noul preot de o locuinţă corespunzătoare.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obicinuită în întreg tractul.

6. Lemne de foc contra costul, cât doi proprietari din comună.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual celebra în biserică.

Agnita la 11 August 1930.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Beneşti.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 688/930 (64) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Coveş,** protopresbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casă parohială în stare bună cu toate dependentele necesare.

3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător şi fânaţ de cl. I. şi în imediata spropiere de comună.

4. Drepturi pentru 4 vite în păşunea societăţii de păşunat.

5. Stola uzitată în tract.

6. Intrucât statul va socoti la venitele parohiale şi câte 1 ferdelă de porumb, parohia se angajază a da în natură de fiecare familie câte 1 ferdelă (20 l.) porumb.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi ca să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termenul mai suindicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral şi pe lângă încunoştiinţarea acestuia, în vr'o Duminecă sau serbătoare se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual a celebra în biserică.

Agnita la 8 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

Citiţi şi răspândiţi ziarul
Telegraful Român

(71) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Tel. Român, pentru întregirea parohiilor de clasa a III a **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti** şi **Vălcelele-bune** din protopopiatul Haţeg.

1. In **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti** venitele sânt următoarele:

a) Salar dela stat, conform pregătirii şi anilor de serviciu a celui ales;

b) Sesiune parohială de 32 jug.;

c) Două măsuri de porumb nesfârmat şi 1 zi de lucru, dela fiecare casă;

d) Stola obişnuită în tract;

e) Casă parohială corăspunzătoare.

2. In **Vălcelele-bune** venitele sânt:

a) Salar dela stat, conform pregătirii şi anilor de serviciu a celui ales;

b) Sesiune parohială de 4 jug.;

c) Două măsuri porumb nesfârmat, dela circa 120 case şi câte una zi de lucru;

d) Stola obişnuită în tract;

e) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesia parohială îl plăteşte parohul ales.

Cei îndreptăţiţi îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc şi, cu prealabila încuviinţare a înainte stăt-ătoriului tractului, se vor prezenta în parohia care îi priveşte, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 14 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Nr. 184/1939 (61) 3—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. şi pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tratului **Mediaş.**

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în parohia Mediaş.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plăteşte făcutul. Din aceastia sânt 7 stânjini pentru locuinţă şi 3 stânjini pentru încălzitul cancelăriei protop.

3½ jug. sesie parohială pământ arător şi locuinţa în casele tractuale.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. şi prin concluzul Nr. 111 al congresului naţional bis. din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura şi o tabeiă de calificaţiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaş, din şedinţa consiliului protopopesc al tractului Mediaş ţinută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.

Nicolae Miuţa
notar.

Nr. 689/930 (65) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chirpăr,** protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat ca întregire pe lângă cele fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 20 jug. şi folosirea cimitirului bisericii.

3. Dela fiecare familie de român câte 1 ferdelă (20 l.) porumb sfărâmit şi câte 1 mierţă (10 l.) dela neorustici. In total cam 90—95 ferdele.

4. Din pădurea comunală 6 stg. lemne de foc şi încă de 2 ori atâtea grămezi (sorţi) câte primeşte fiecare familie din comună. Tăiatul şi adusul lor priveşte pe preot.

5. Casă parohială cu supraedificatele necesare.

6. Una zi de clacă cu feciorii şi fetele din parohie.

7. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştinţare e acestuia, se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau serbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul, cântând, predicând şi eventual celebrând în biserică.

Agnita, la 9 August 1930.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Chirpăr.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 536/930 [67] 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante mai jos arătate, din protopopiatul Zarandului, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

1. **Blăjeni-Grosuri** parohie de cl. III-a

2. **Blăjeni-Criş** parohie de cl. II-a,

3. **Bulzeştii de jos** parohie de cl. III-a, cu filialele Străuţ şi Ticeu.

4. **Grohot** parohie de cl. III-a

5. **Potingani** „ de cl. III-a

6. **Tomnatecul de jos** parohie de cl. III-a

7. **Tomnatecul de sus** parohie de cl. III-a

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt la toate 1) Salarul dela stat conform coalei B. şi

2) Stolele obişnuite.

Case parohiale nu sânt în nici o parohie,

Cererile de concurs, se vor înainta oficiului protop. ort. rom, al tractului Zarand — cu sediul în Brad, fiind toate provăzute cu documentele necesare în termenul reglementar, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă ori sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad la 1 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:
Telegraful Român

Nr. 381/1930. [68] 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în „Telegraful Român" pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia** superioară cu filia **Hăşdat,** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a]. 3. jug. 1316 st. p., sesiune parohială,

b]. 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum,

c]. Stola obişnuită.

d]. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop

Nr. 915/930 [69] 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Cincşor** din protopopiatul Făgăraş se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Eclejia sau sesiunea parohială 11 jug. cat.

2. Două jug. cad. de cl. I primit dela expropiere.

3. Lemne de foc dela comuna politică.

4. Un jug. pământ loc de păşunat în composesorat pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela com. politică.

5. Leafa dela stat.

6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopeşti din 1927.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş la 25 Aug. 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 358/1930 (70) 2—3

Concurs

Pentru anul şcolar 1930/31 sânt a se conferi:

1. Din fondul protopopesc două burse de câte 2000 Lei pentru studenţi dela şcoale secundare, comerciale, normale şi Academia teologică.

2. Din fondul «Ioan şi Florica Oncescu» două burse câte 2000 Lei pentru studenţi de liceu.

Bursele se dau numai studenţilor de pe teritoriul protopopiatului Sebeş, şi la cele de sub 2 au întâietate cei din parohia Răhău.

Cei în drept să-şi înainteze cererile, provăzute cu cartea de botez, certificat şcolar, şi certificat despre starea materială a părinţilor, la acest oficiu protopopesc până la 30 Septemvrie a. c.

Oficiile parohiale sânt rugate a atrage atenţiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeş, la 25 August 1930.

Oficiul protopopesc:

Sergiu Medean
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 13 Septemvrie 1930 Nr. 64—65

Telegraful Român

Organ național-biser

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se ... blică de mai multe ori se dă rabatul cuv... și inserțiunile ...istrației ziarului Te... Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

In haină de sărbătoare

(=) Dumineca trecută Sălajul întreg a îmbrăcat haină de sărbătoare. In mijlocul unei mari asistențe de intelectuali și țărani, veniți și din respectabile depărtări, s'a inaugurat, la Șimleul Silvaniei, bustul de bronz ridicat lui *Simeon Bărnuț* din inițiativa și munca unor tineri altruiști și însuflețiți pentru nobile înfăptuiri.

Cine a fost Simeon Bărnuț, o știe generația de astăzi, trecută prin școală românească și intrată în deplinătatea drepturilor sale firești, — dar o știe în deosebi Ardealul, care în politica sa națională s'a îndrumat conform punctelor vestite și formulate de Bărnuț în adunarea memorabilă istorică, prezidată de doi vlădici români, între cari unul — cel de adevărată valoare — era Andrei Șaguna.

Al treilea punct, al rezoluției de pe Câmpia libertății, glăsuia: *Națiunea română se declară și se proclamă de națiune de sine stătătoare și de parte întregitoare a Transilvaniei, pe temeiul libertății egale...*

In fața strălucitei figuri a lui Simeon Bărnuț, care a fost sufletul marei adunări naționale de pe malurile târnăvene, patimele zilei au amuțit pentru moment, și toate condeele, fără deosebire de partid politic, au adus prinos de laudă și recunoștință memoriei celui nemurit în bronz și care striga odinioară cu gând de profet: *Toți românii la un gând să lucre, pentrucă națiunea română trebue ridicată cu unite puteri.*

*

Născut în 2 August 1808, în Bocșa română a Sălajului, din părinți țărani, a învățat carte mai întâi la Șimleul, care azi îi desvelește monumentul. Apoi trece la Careii mari și la Blaj, unde învață filozofie și teologie, ajungând prefect în seminarul teologic, mai târziu profesor la liceu.

Blajul de atunci însă, — în frunte cu un episcop, pe care ungurii îl preamăreau din cauza sentimentelor sale maghiarofile — l-a lipsit, pe cel cu sentimente «prea românești», de postul și beneficiul avut. Inlăturat din Blaj în 1843 Bărnuț trebue să desbrace haina preoțească și să înceapă din nou o viață *de student:* se înscrie la academia de drepturi în Sibiu și urmează cursurile până în 1848. In anul acesta rostește celebrul cuvânt, în ziua când pe Câmpia libertății de lângă Blaj se adunară patruzeci de mii de români veniți «cu merinde în spate» și în frunte cu preoții lor și cu un tineret plin de sfânt entusiasm. Izbucnind revoluția, Bărnuț lucrează ca vicepreședinte al comitetului național, apoi al comitetului de pacificare, alături de Bălășescu, Laurian, Cipariu ș. a. După ocuparea Sibiului de insurgenții unguri, în Martie 1849, Bărnuț se refugiază trecând Carpații și după multe și grele suferințe ajunge la Viena. In anii următori ascultă prelegeri la facultatea juridică din Viena, pe urmă la Pavia, unde în 1854 ia diploma de doctor în drepturi. In acelaș an, chemat în Moldova, ocupă o catredă în Iași, întâi la liceu, apoi la facultatea filosofică și la cea juridică.

Titu Maiorescu făcuse o aspră critică despre cartea lui Bărnuț, Dreptul public al românilor; Eminescu însă este mai drept, arătând desăvârșit respect pentru covârșitoarea personalitate a lui Bărnuț, «ale cărui merite pe alt teren, — zice poetul — nu i-a venit nimănui în minte de a le contesta.»

După nouă ani de activitate în Iași, de unde urmărea cu mult interes desfășurarea lucrurilor din Ardeal, Bărnuț bolnav întrerupe prelegerile în Decemvrie 1863, și în Mai anul următor presimțind apropierea morții, cu nervi sleiți pleacă spre pământul mult dorit al nașterii sale. Pornind dela Iași peste Bistrița către Sălaj, sosește în Valea Almășului, la 28 Mai, și moare acolo, împlinind vârsta de 56 de ani, ear în 3 Iunie este înmormântat în Bocșa lui iubită, pe care n'a mai revăzut-o. —

Un membru de astăzi al Academiei române și profesor universitar caracterisează — cu prilejul serbărilor de acum — pe Simeon Bărnuț în următoarele nimerite cuvinte:

Acest «adevărat atlet al românismului» a rămas până în vremile noastre tot atât de luminos, ca în sufletul generației sale. Nu l-au atins nici polemicele pe care le-au stârnit mai târziu ideile lui revoluționare, și nici sectarismul strâmt n'a îndrăznit vreodată să-i întunece imaginea de apostol al naționalismului român.

A fost și rămâne al nostru, al tuturora.

FOISOARA

CUVÂNTARE

— Rostită de părintele consilier mitropolitan, Dr. V. BOLOGA, la desvălirea TROIȚEI din Geoagiul de sus în 24 August 1930, ridicată de Clerul ortodox-rom. din protopopiatul Aiud (județul Alba) în memoria fericiților noștri părinți, preoți și călugări dela Mănăstirea din Geoagiul de sus, care au apărat-o în timpul persecuțiilor din trecut (secl. 16—19), ca adevărați martiri ai neamului. —

Prăznuim astăzi pomenirea strămoșilor noștri, care, după cuvântul Apostolului, curgerea au plinit și credința au păzit. Ne obligă la această sfântă pomenire, virtuțile lor creștinești în care au trăit și prin care au întărit credința neamului.

Și pentruca să înțelegem mai de-aproape sufletul acestor vrednici înaintași, trebue să ne întoarcem privirile noastre cu mai multe sute de ani înainte, până chiar la strălucita domnie alui *Stefan cel Mare* al Moldovei, care cu mână tare și cu braț înalt a cârmuit poporul român între anii 1457—1504. Acest Domn al Moldovei a întemeiat Episcopia noastră dela Cluj, care se numia pe atunci Episcopia Vadului, Feleacului și a Ciujului și care numai după grele veacuri de iobăgie a poporului român, a putut să fie reînființată din nou, în zilele noastre, după fericita întregire a neamului românesc.

Către sfârșitul vieții lui *Stefan cel Mare*, pe tronul Munteniei, vechea țară românească, ajunsese Voivodul *Radu cel Mare* sau *Radu al IV-lea*, între ani 1496—1508. Un Domn mai mult evlavios decât războinic, cu multă râvnă pentru orânduirea și organizarea bisericii noastre strămoșești, știind prea bine, că frica Domnului este începutul înțelepciunii pe acest pământ.

Radu cel Mare trăia în legături de prietenie cu Regele Poloniei, iar dela Regele Ungariei, *Matelu Corvinul*, stăruia să dobândească stăpânirea Făgărașului și Amlașului, care le-au stăpânit și alți înaintași ai săi. Dar *Mateiu Corvinul*, deși român și el după tată, nu s'a învoit la aceasta, sub cuvânt că și el are trebuință de acele ținuturi. Dar i-s'a dat în schimb, mai târziu, prin mijlocirea Regelui Poloniei, domeniul dela *Geoagiul de sus* de care se țineau 19 sate. Așa a ajuns *Radu cel Mare* să stăpânească domeniul Geoagiului de sus cu satele din împrejurime, pela anul 1503/4.

Pe vremile acelea însă, țările noastre, în care locuim și astăzi, ajunseseră în mare zarvă și mare turburare. Pretutindeni era nerânduială, foc și foamete adese-ori, pentrucă armatele turcești umblau de-a-valma prin țările răsăritului și sdrobiseră toate puterile vecine, trecând prin ascuțișul sabiei și pe Regele Ungariei, *Ludovic al II-lea*, în lupta sângeroasă dela Mohács din 1526.

Atunci a rămas țara fără căpetenie și a ajuns să fie mărul de ceartă între Turci, Nemți și Unguri, între care s'a și bucățit mai în urmă.

Multe fărădelegi s'au petrecut atunci pe pământul nostru. Multe bătăi și sfășieri sângeroase, adese-ori între frații de același sânge. Și nu odată s'a întâmplat, că Voivozii români din Moldova și Muntenia, au trebuit să treacă munții și să tăbărască cu oștirile lor în țara noastră, pentru ca să restabilească aici liniștea între popoare.

Strămoșii noștri și atunci locuiau mai ales în părțile muntoase ale Ardealului. Și erau atât de mulți, cât făceau împreună toate celelalte limbi din Ardeal: Unguri, Sași și Săcui. Și cu toate acestea, legile țării nu voiau să știe de ei, nu voiau să-i recunoască. Numai Ungurii, Sașii și Săcuii se puteau bucura de bunurile țării, pe Români îi socotiau de iobagi, robi ai pământului, buni numai pentru lucrul lui. Grea soarte pentru părinții noștri!...

Eroi si mucenici ai ortodoxiei

de Prof. I. LUPAŞ
membru al Academiei române

Note pe marginea volumului II al cărţii dlui prof. universitar Silviu Dragomir: „Istoria desrobirii religioase a românilor ardeleni, Sibiu 1930".

I

Intr'un recent manual de istorie bisericească pentru şcoalele secundare*) am dat următoarea lămurire privitoare la caracterul specific al creştinismului înrădăcinat în sufletul poporului nostru:

«Prin trecerea Ungurilor la biserica romano-catolică s'a creat Românilor ardeleni o situaţie destul de grea. Căci biserica papei, pornită totdeauna spre cuceriri şi propagandă a imprimat regatului ungar caracterul de regat «apostolic» şi i-a impus datoria, să răspândească în toate părţile catolicismul în paguba bisericii răsăritene. Din partea scaunului papal din Roma au fost necontenite îndemnurile către regii Ungariei, cari adeseori se obligau cu jurământ pe Sf. Evanghelie să facă tot ce le stă în putinţă, ca să aducă pe toţi supuşii lor la ascultare faţă de scaunul papal. Nu au reuşit însă a-şi duce la îndeplinire promisiunile acestea, cu oricât de strajnice jurăminte ar fi fost ele întărite. Românii ardeleni au resistat *cu suflet eroic* tuturor ameninţărilor şi ispitelor, cărora au fost supuşi din partea regatului ungar şi a bisericii catolice. In documentele vechi se face amintire şi de preoţi catolici, cari trăgeau în ţeapă pe ţăranii români din Ardeal «more patrio» — după obiceiul ţării.

Dar, cum în tot răul este şi un bine, prigonirile acestea seculare au deschis tot mai mare prăpastic între Ungurii catolici stăpânitori şi între Românii ortodocşi îngenunchiaţi. Dacă Ungurii ar fi rămas în legături cu biserica răsăriteană, fiind sprijiniţi de împăratul şi de patriarhul din Constantinopol sau dacă Românii sar fi trecut şi ei la catolicism, ar fi putut întâmpla, ca procesul de contopire sufletească cu Ungurii să aibă rezultat în cursul timpul şi poporul român să dispară din istorie.

Aşa, însă, Românii s'au oţelit în luptele lor necurmate contra Ungurilor şi contra catolicilor. In focul suferinţelor grele, *mucenicești* s'a lămurit sufletul lor creştinesc, iar concepţia lor de viaţă resemnată, contemplativă, pasivă din primele secole ale creştinismului daco-roman s'a transformat cu timpul în una dinamică, luptătoare fără preget pentru păstrarea credinţei strămoşeşti».

Dovezile de îndârjire eroică, manifestată de Români în lupta lor perpetuă contra catolicismului militant şi agresiv, nu lipsesc nici în epoca regilor unguri din dinastia arpadiană şi angevină, nici mai târziu în timpul pricipilor calvini ai Transilvaniei, când religia dominantă oficială în această provincie fiind calvinismul, care a reuşit să împingă pe catolici în defensivă, preoţii şi ţăranii români au luptat cu acelaş succes împotriva încercărilor de proselitism protestant.

Dar va recunoaşte oricine şi-a dat silinţa să pătrundă rostul şi spiritul timpului din epoca reformaţiunii, că protestantismul în nici una din nuanţele sale, nici în cea luterană, nici în cea calvină sau unitară nu a devenit atât de brutal faţă de biserica română, cum se înfăţişează în secolul al XVIII-lea catolicismul agresiv, patronat de Hasburgi şi nesfiit a recurge la metodele cele mai drastice făcând printre Românii ardeleni proselitism religios cu sabia şi cu tunul, cu temniţele şi cu furcile ridicate în pieţele publice, ameninţând cu spânzurătoare pe cei reniteniţi.

Va rămânea o pagină de glorie neperitoare în istoria neamului nostru lupta, care a durat atâta timp între umilii preoţi şi ţărani români din Ardeal de o parte, atotputernicii catolicismului unguresc şi vienez de alta. Indârjirea dacică şi eroismul creştinesc, gata în toată clipa de orce sacrificiu, a ajutat satele ardelene între anii 1750—1762 să împingă la faliment lamentabil politica proselitismului catolic ocrotit de Habsburgi cu toate resursele imperialismului lor şi să ducă la biruinţă strălucită ortodoxia maltratată cumplit peste şase decenii şi decretată oficial, în repetate rânduri, ca inexistentă în cuprinsul Ardealului.

Biruinţa aceasta a trebuit plătită scump, în cursul revoluţiei ţărăneşti condusă de călugărul Sofronie, ca şi mai înainte, prin sacrificiile nenumăraţilor preoţi, preotese, copii, ţărani bătrâni şi tineri, întemniţaţi, bătuţi şi schingiuiţi fără nici o cruţare.

Cartea dlui profesor Silviu Dragomir, intitulată Istoria desrobirii religioase a Românilor ardeleni în secolul XVIII (vol. I 1920 şi vol. II 1930) — această roadă a unor cercetări îndelungate de peste două decenii în diferite arhive din ţară şi din străinătate — cuprinde un emoţionant martirologiu al ortodoxiei româneşti, înşirând pe temeiul actelor şi dovezilor contemporane numele şi suferinţele zecilor şi sutelor de mucenici uitaţi, cari au pătimit chinuri şi moarte eroică în lupta pentru apărarea credinţii şi a libertăţii sufletului lor.

Pe lângă preoţii martiri: popa Ioaneş din Galeş, aruncat în «temniţă de veci» la Kufstein, popa Moise Măcinic din Sibiel, popa Ioan din Aciliu, popa Cosma din Deal, popa Ioan Piuariu din Sadu ş. a., pe lângă ţărani neînfricaţi, ca Oprea Miclăuş din Sălişte, care după 30 de ani de închisoare pieri în temniţa din Kufstein, ca Moga Triflea din Orlat şi Bucur Bârsan din Gurariului, cari au murit pe drum întorcându-se din Viena, — nu lipseşte nici martiriul femeilor ortodoxe: 10 ţărance din satul Colun au fost desbrăcate în piaţa Sibiului şi bătute cu câte 12—15 bice în ziua de 21 Ianuarie 1760. Nu lipseşte nici martiriul pruncilor: preoteasa popii Cosma din Deal fiind aruncată în temniţă cu un copilaş la sân, acesta a degerat de frig!

Conducătorii şi slujitorii bisericii ortodoxe române au datoria, să ia măsuri pentru pomenirea cu laudă a tuturor martirilor credinţei străbune! Sfântul Sinod ar fi de dorit, să se trezească din tradiţionala-i letargie, procedând atât la canonizarea lui Constantin Brâncoveanu şi a fiilor săi răpuşi de iataganul turcesc, cât şi la aceea a preoţilor, ţăranilor, femeilor şi copiilor ardeleni martirizaţi de occidentalismul habsburgic!

II

Publicând darea de seamă asupra 1-ului volum al acestei serieri importante, exprimam speranţa (cf. Anuarul Institutului de Istorie Naţională Cluj v. I. pag. 362) că materialul preţios din anexele lui va fi valorificat în volumul următor, a cărui apariţie împlineşte în adevăr cu prisosinţă această speranţă. Volumul al II-lea dă în capitolele continuative VII-XIV, o analiză amănunţită şi temeinică a frământărilor şi revoltelor religioase, cari au sbuciumat viaţa Românilor ardeleni în anii 1651—1761. Icoana zugrăvită de d. Dragomir în lumina dovezilor contemporane este de un palpitant interes. Preoţii şi ţăraniii umili din satele ardelene luptă cu tenacitate uimitoare împotriva politicei de proselitism catolic a Habsburgilor şi izbutesc în cele din urmă, cu preţul unei serii întregi de chinuri şi suferinţe mucenicești, să împingă spre faliment această agresivă politică a curţii împărăteşti din Viena, realizându-şi vechia dorinţă de a vedea în fruntea bisericii lor iarăşi un vlădică ortodox şi spulberând astfel dogma mincinoasă, inventată pe la 1736, că toţi Românii ardeleni ar fi urmat apostasia mitropolitului Atanasie şi biserica ortodoxă ar fi încetat de a mai exista în provincia aceasta.

Acest rezultat important l-a putut obţinea poporul român ortodox din Ardeal mai întâi prin tăria lui sufletească, din care a izvorât hotărârea eroică, exprimată categoric în nenumărate rânduri prin cuvinte ca acestea: «nouă nu ne trebuesc popii cei uniţi până la moarte; mai bucuros moartea vom pofti decât pe ei să ne stăpânească», cum scriau Săliştenii la sfârşitul anului 1756 într'o adresă a lor către mitropolitul sârbesc Nenadovici din Carloviţ.

Dar pe lângă acest important factor sufletesc al spiritului de sacrificiu şi al creştinismului eroic, au contribuit la accelerarea biruinţei şi factori de ordin extern, cum era situaţia critică a monarhiei habsburgice în cursul războiului de 7 ani (1756-1763), alianţia ei cu Rusia, care începuse

*) Cf. I. Lupaş, Istoria bisericii ortodoxe române. Bucureşti. Socec 1930 pag. 18—19.

După multe asemenea năpăstuiri, la 1556, ajunse Ardealul definitiv sub stăpânirea Reginei *Izabela*, fiică a Regelui Poloniei, acum văduva soţie a fostului Voevod al Ardealului şi Rege încoronat al Ungariei: *Ioan Zapolya*. Ea cârmuia ţara în numele fiului său minorean: *Ioan-Sighismund*, şi e de însemnătate, că sub domnia ei se petrec mai multe lucruri de interes pentru noi.

1. In 25 Nov. 1556, se ţine Dieta ţării la Cluj, prin care s'a pus temelia Voivozilor naţionali ai Ardealului de viţă ungurească, care un veac şi jumătate au hotărît apoi soartea Ardealului. Tot atunci s'a întemeiat şi întărit *credinţa cea nouă a reformaţiunii*, *calvinismul* primit de Unguri şi *luteranismul* primit de Saşi. Iar bisericii catolice i-s'a dat cea din urmă lovitură, prin nimicirea episcopiei catolice din Bălgrad sau Alba-Iulia, prefăcându-se averile ei în averi lumeşti, pentru trebuinţele ţării.

2. In 1 Iunie 1557, s'a ţinut o nouă Dietă în Turda, în care s'a proclamat *libertatea religiunii*: fie-care să urmeze legea care-i place. Şi tot atunci s'a hotărât în favorul reformaţiunii, ţinerea sinoadelor bisericeşti naţionale.

Acestea s'au petrecut cu străinii. Dar sub Regina *Izabela* şi virtutea Românului a fost recunoscută încâtva, şi bărbăţia lui a fost apreciată. Fiul ei, moştenitorul tronului, a învăţat limba românească, alăturea cu celelalte limbi ale ţării şi ale apusului, iar Românilor-Bănăţeni le-au întărit anumite privilegii, drepturi pe care ei le aveau din vechime dela Regii Ungariei, ca mulţămită pentru «*scutirea şi apărarea valurilor Dunării*» împotriva năvalei Turcilor.

Şi Românilor-Ardeleni le-a făcut bine aceasta Regină. In 1557, când s'a nimicit Episcopia catolică din Alba-Iulia, le-a dat ca episcop pe învăţatul *Cristofor* din Mănăstirea dela Geoagiul de sus, poruncind tuturor preoţilor, călugărilor şi tuturor oamenilor de ori-ce stare şi condiţiune, să cunoască pe *Cristofor* de episcop al Mănăstirii din Geoagiul de sus, să asculte de dânsul, să se supuie lui, şi să-i dea toate venitele, care au obicinuit a-se da lui din vechime. etc.

A lăsat apoi aceasta Regină şi un suvenir frumos pentru noi, anume a dăruit, din bunătatea inimii sale, un clopot frumos bisericii noastre ortodoxe-române din Stremţ. Acest clopot, cu numele Reginei *Izabela* gravat pe el ca dăruitoare, şi astăzi se poate vedea în turnul bisericii noastre din Stremţ. Iată deci, cum şi după patru sute de ani, pomenim cu drag şi cu recunoştinţă numele unei *Regine* înţelepte şi a faptei sale creştineşti.

Precum se vede din acestea, în Geoagiul de sus din vechime am avut Episcopie ortodoxă-română, cu moşii şi venite bogate. Durere însă, că mai târziu le-am perdut. Pentru că după *Izabela* a urmat în domnie fiul ei *Ioan-Sighismund* dela 1559—1571, sub care s'a mai păstrat *libertatea religiunii*, proclamată sub *Izabela* la 1557. Lui *Ioan-Sighismund* însă, i-a urmat pe tron *Stefan Báthori* sub care s'a adus legea afurisită, ca cei de credinţa românească sau grecească să fie suferiţi numai pe timp anumit, după placul Voivozilor şi al Nobililor. («Az oláhok vagy Görögök szekтáján levők pro tempore szenvedtetnek, usque beneplacit Principum et Regnicolarum.»)

Dela aceasta dată se încep prigonirile bisericii române şi se continuă cu neruşinată patimă, întâi din partea Voivozilor calvini ai Ardealului, apoi din partea Iezuiţilor, preoţilor catolici, ducându-o cei din urmă până la desbinarea, în care şi astăzi se mai află. Au tăbărît atunci dujmanii asupra bisericii, au jăfuit-o şi au prădat-o, bine ştiind, că *cine loveşte în biserica română, loveşte în poporul român.*

Aceasta soarte amară a îndurat-o şi episcopatul român-ortodox din Mănăstirea dela Geoagiul de sus. I-s'a nimicit episcopia, i-s'au luat averile, pădurile şi toate venitele ei, care au trecut mai târziu, partea cea mai mare, în mâna episcopiei catolice din Alba-Iulia.

Ce a mai rămas din ruinele acestei Mănăstiri, voiu arăta acum pe scurt. Dar pe valea Geoagiului, care isvoreşte de sub minunata stâncă «*Detunata*» de lângă Abrud, au fost două Mănăstiri. Una în Geoagiu-Suseni, aci înaintea ochilor noştri, pe coama acestui deal uriaş, bogat odată în pomet, astăzi mai redus din cauza slăbiciunii noastre, pentrucă unde îmbătrâneşte şi se stinge un pom, ar trebui alţi 2—3 puşi în locul lui, ca nici odată să nu scadă numărul pomilor, mai vârtos să se sporească, căci sunt un isvor atât de binefăcător pentru noi. In aceasta Mănăstire a fost instalat ca episcop

a-şi face un titlu de glorie din ocrotirea creştinilor ortodocşi prigoniţi de regimurile eterodoxe, sprijinul mitropolitului sârbesc din Carloviţ, legăturile indestructibile cu ierarhia din Principatele Române şi, în măsură destul de însemnată, atitudinea fanatică, adeseori sălbatecă, a odiosului episcop din Blaj, Petru Pavel Aron, al cărui hiperzel de inchisitor abia a reuşit întru'un târziu curtea din Viena să-l mai potolească.

In zadar se silia acest vlădică Aron, pe la 1750, să dovedească prin date statistice tendenţioase, că nu ar mai fi în Ardeal decât 30 de preoţi ortodocşi, în zadar aleargă anul următor la Sălişte, la Tilişca, şi Lancrăm, să stoarcă prin mijloace detestabile câteva iscălituri pentru «legea împăratului», nu mai putea să amăgească pe nimeni, nici măcar pe consilierii catolici ai guvernului ardelean. Ajunseseră şi aceştia din urmă să privească adevărul în faţă şi să mărturisească fără înconjur, că Românii ardeleni nu doresc să urmeze «decât dospitura şismaticilor vecini din Muntenia şi Moldova».

Oricâte jafuri, bătăi, întemniţări, pedepse în bani şi alte brutalităţi puneau la cale protopopii uniţi, ca cei din Daia sau cel din Armeni, cu ajutorul armatei şi al organelor administrative, împotriva preoţilor şi ţăranilor ortodocşi, toate aceste violenţe nu puteau să intimideze decât un număr disparent de oameni slabi de înger; iar în sufletul poporului român aveau darul să trezească cele mai firesti sentimente de repulsiune şi de revoltă justificată.

Manifestările ostile oricărui contact cu episcopul unit sau cu preoţii lui erau neîntrerupte, după cum neîntrerupte erau şi cererile pentru un episcop propriu, ortodox, pentru preoţi ortodocşi, de cari se simţeau ţăranii legaţi cu toate fibrele vieţii lor sufleteşti. După ce au luat cunoştinţă de rezultatele anchetei din Hălmagiu, în mod firesc doriau şi ortodocşii ardeleni să li se lămurească situaţia prin o anchetă la fel. Guvernul ardelean făcea însă tot ce-i sta în putinţă pentru a împiedeca o astfel de anchetă, între Români, deoarece se temea — după cum arată adresa din 22 Mai 1756 — că tot ce s'a realizat «sub Augusta Dinastie Austriacă în materie de unire, cu cea mai grea trudă şi cu cheltueli atât de mari, s'ar prăbuşi într'o clipă» şi s'ar împrăştia ca fumul, fiindcă «poporul valah prost, nesiatornic şi temerar s'ar întoarce în întregime la dospitura greacă, pricinuind prin întoarcerea sa, dacă nu îndată, totuş succesiv, tulburări mari chiar şi în situaţia politică a ţării» (pag. 26).

Acelaş lucru îl spuseseră, ceva mai înainte şi delegaţii popa Ioan din Poiana şi Toma Maieru din Răhău mitropolitului din Nenadovici arătându i într-o petiţie (1755) că vlădica Aron din Blaj «a umplut toate temniţele de robi preoţi şi mireni», dar dacă s'ar constitui o comisie de anchetă ca în Hălmagiu sau ca la Oradea, n'ar mai rămânea 10 uniţi în Ardeal (p. 34).

Mitropolitul din Carloviţ, cu toate că primise de repetate ori dela curtea din Viena ordine categorice de a nu se mai amesteca în chestiunile religioase ale Românilor ortodocşi din Ardeal, avea îndrăzneala să ţină contact nentrerupt cu preoţii şi ţăranii ardeleni, cari îl cercetau adeseori cu jalbe şi petiţiile lor înduioşătoare. Pentru această îndrăzneală s'au deslănţuit prigoniri aprige asupra preoţilor şi ţăranilor ortodocşi din Ardeal: popa Cosma din comuna Deal fu deţinut 60 de săptămâni în temniţa din Alba Iulia, câtă vreme preoteasa lui cu copilul mic la sân fu arestată de uniţi la 13 Decemvrie 1752 şi ţinută în frig, încât i-a degerat copilul.

Protopopul unit din Daia, Avram Pop, prinse şi pe tatăl popii Cosma, un ţăran bătrân, ţinându-l închis 4 săptămâni. Ministrul rusesc din Viena, Mihail Bestuzev-Rjumin intervenind pentru Cosma, acesta fu libertat din temniţă. Dar nu a descurajat în lupta lui pentru ortodoxie. In timp de 10 ani încă de 28 de ori au mai cercat uniţii să-l prindă. Intr'un rând protopopul din Daia vine cu ajutor militar (12 raitări) în satul Deal şi neputând pune mâna pe Cosma, prinde mai mulţi săteni, îi afumă cu paie ude, fiindcă «nu s'au plecat sub unaţie». Pentru acelaş motiv o mulţime de ţărani sălişteni fură aruncaţi în «beciurile Sibiului», iar preoţii lor legaţi în obezi de fier (2 cât 2 ca dobitoacele) şi ţinuţi 4 luni în temniţă (1754). Cu toate aceste suferinţe, când vicarul Gherontie Cotorea încercă să-i înduplece a se lepăda de «patriarhii cei mincinoşi ai răsăritului», bieţii oameni chinuiţi răspund cu hotărâre admirabilă că «vor fi şi ei mincinoşi cu patriarhii şi cu tot răsăritul, dar nu se vor uni» cu Blajul (40). Preoteasă popii Dan din Tilişca a fost de 5 ori arestată în anii 1747—1755, a popii Ioan din Poiana, a popii Avram din Cugir, n'au rămas cruţate nici ele, precum nici alte 16 femei, ţinute timp de 14 săptămâni în temniţă.

Sălişteni scriau din nou mitropolitului Nenadovici rugându-l să grăbească a le da «episcop pravoslavnic», până nu i «apucă în mreaja unaţiei». Tânărul preot Ioanaş din Galeş, fiul ţăranului Ioan Vârvorea (Burbore) denunţat de episcopul Aron din Blaj în primăvara anului 1756, fiindcă lupta pentru credinţa sa ca şi popa Cosma din Deal, o păţi mai rău decât acesta: legat în lanţuri fu aruncat în temniţa din Sibiu, de aci transportat la Deva «ad perpetuos carceres», apoi la Graţ şi în fine la Kufstein, unde după vre-o 30 ani de chinuri grele a pierit ca şi ţăranul Oprea Miclăuş din Sălişte.

Monument Suveranului. Din iniţiativa unui comitet, în frunte cu parohul local Pr. Malec, s'a ridicat în comuna Doroşăuţ de pe malul Nistrului un monument M. Sale Regelui Carol II. Desvelirea monumentului s'a făcut Duminecă în 31 August, de faţă fiind dl director ministerial Sauciuc-Săveanu, I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei, şi alţi numeroşi distinşi asistenţi, pe lângă un imposant număr de săteni din loc şi din împrejurimi, cărora înaltul prelat li-a ţinut o vorbire cu bune şi părinteşti sfaturi. Poporul din Doroşăuţ, ridicând monumentul acesta, dovedeşte prin faptă loialitatea şi credinţa sa pentru patrie şi tron, desminţind svonul despre sentimentele comuniste ale locuitorilor din acele părţi.

Asociaţiunea la Caransebeş

Caransebeşul istoric şi cultural se află în plină pregătire de sărbătoare: Astra, Asociaţiunea pentru literatura şi cultura poporului român, va veni, la mijlocul lunei Octomvrie, în Caransebeş să-şi ţină adunarea generală *în cadrele despărţământului de aici. Manifestarea aceasta, de importanţă deosebită, pune în lucrare* **reorganizarea** *acestei instituţii, care stă sub patronajul prezidenţei de onoare a Maiestăţii Sale Regelui Carol al II.*

In vederea bunei reuşiri a serbării culturale, P. S. Episcopul Iosif al Caransebeşului s'a consfătuit cu intelectualii oraşului asupra organizării de primire a oaspeţilor şi de venirea, foarte probabilă, a Maiestăţii Sale Regelui la Caransebeş.

S'au constituit comitetele de organizare a festivităţilor; acestea au început funcţiunea sub conducerea unui comitet central, prezidat de Episcopul eparhiei noastre.

Păstrăm în suflete florul de admiraţie faţă de templul culturei româneşti de altădată.

Astra era în ochii noştri adevărat astru, care ne vărsa razele de nădejde ale zilelor mari ce aveau să vină.

Şi atunci, de sigur, n'ar putea fi semn de mândrie pentru noi, dacă ne-am îndepărta de această cetăţale, care a veghiat decenii dearândul la desvoltarea culturii şi a sentimentelor naţionale în poporul nostru.

Avem datoria să cinstim şi să ne grupăm şi pe mai departe în jurul altarului de cultură naţională, ear pentru reuşita festivităţilor să dăm la o parte animozităţile personale şi consideraţiile de partid, prezentându-ne în colaborare armonioasă, care a caracterizat manifestaţiile noastre naţionale din trecut.

Cu un cuget şi un gând să aşteptăm aceste zile, care dorim să fie măreţe şi memorabile.

AUG. MUNTEAN
membru în comitetul artistic.

învăţatul *Cristofor* în anul 1557, cu toate drepturile învestite unui arhiereu. Dintre zidirile de odinioară ale Mănăstirii, numai biserica mai e întreagă, dar în stare slabă şi aparţine astăzi confesiunii gr. cat. române cu 13 familii. Toate celelalte zidiri, care au fost pe lângă biserică, astăzi sunt ruine. In timpul copilăriei mele încă, într'una din acele zidiri se ţinea şcoală cu copiii mai mici de pe vale. Astăzi sunt numai ruine, căci fiind locul pe un urcuş greoiu, nu s'a mai îngrijit nimeni de ele.

Pe vale mai în sus dela această Mănăstire, ca la 8—9 km., se află a doua Mănăstire dela Geoagiu, căreia îi zic şi Mănăstirea dela Râpa Rămeţului, aşezată la picioarele unor stânci uriaşe, printre care abia se deschide o poartă îngustă pentru trecerea văii. La această Mănăstire am făcut o cercetare mai de-aproape, înainte cu 40 de ani, şi am aflat unele lucruri de însemnătate.

Amintesc mai întâi biserica, mică, cu un turn mare lângă ea, astăzi e luată între monumentele istorice ale ţării şi i-s'a făcut o mică reparatură în timpul din urmă, prin care turnul nu s'a mai lăsat, cum a fost din bătrâni, ci s'a cam stâlcit. Spre apus dela biserică se află o clădire veche cu mai multe încăperi, dintre care una mai mare în care se ţinea odată şcoală. Spre meează-noapte se află rămâşiţele unor ziduri acoperite cu iarbă, unele peste 1 m. lăţime.

La intrare în biserică, de-asupra uşii în zidul turnului, se află scobită în peatră următoarea inscripţie:

I C + X C

«Dintâi a fost zugrăvită această «Sfântă biserică în zilele lui Matias «Kraiul Văleato... (scris cu litere cirile).

In turnul bisericii la baza unei ferestri, am găsit ziduită o lespede lungăreaţă, pe care erau scobite 9 şiruri de litere cirile în limba slavonă. In primele 4 şire din această inscripţie se zice: Pomeneşte Doamne sufletul robului lui Dumnezeu *Simion*, răposat... Martie în 7, anul 1672, care a dăruit Mănăstirii 6 boi...

Cu adevărat vrednic de pomenire al nostru strămoş.

In biserică sunt 3 despărţăminte: tindă, naie şi altarul numai cu două uşi. Zugrăvirea cea mai nouă e din 1809. Sub aceasta însă, s'a găsit o zugrăvitură mai veche, din material mai trainic şi mai fin.

Din aceasta veche zugrăvitură, am găsit la sfânta Proscomedie 4 cadre în margini roşii, cuprinzând următoarele 4 pomelnice:

1-ul *Pomelnic:* «Bi Ioan: Pelagia: O: Toader: Măcenica: Petru: Filimon: Nicolae: 4: Koman: Ioana: Iacob: Kiril: Salomie: Mihail: St. Nede: B. Nistor: (4 litere cirile): Mărian».

Al 2 lea *Pomelnic:* «Bi. Ctitorilor Ermonah Gelasie, Ermonah Petronie Ea, Mihail (4 litere cirile) Ioan, Avram, Savu, Anisia, Iacob. Maria & Kirilă, Nicolae, Crăciun Petru, Stefan, Dămian, Mărie Ana, Mo, Ioan Anuţă.

† Ereu, Iancu Mărie, Ereu Nicolae (1 literă cirilă), Ioan, Stefan, Kireana (3 litere cirile), Nicolae, Mărina, Er, Vasilie Meletie, Iancu».

Al 3-lea «*Pomelnicul* zugravilor Po: Bi: Georgie: zugrav: Petru: Z: Ere: Matei Stanca! Şandru: Man (...) Anuţa: Ranite: ... Toma: Maria: V.:»

«Aceste nume se pomenesc de cinste ori pe care va învrednici Dumnezeu . . . . . că au zugrăvit şi chramul de pomenire preste an».

Al 4 lea *Pomelnic:* «Po: Bi: Er; Sofronie: Ere: Ioanu: Anuţa (2 litere cirile) (. . . .*) Ero Mihail: Angelina: Ioanu: Daniil: Maria. Stan. Floarea: (5 litere cirile) Dumitru: Anuţa: Erei Mihail Nastas: ... Ioana: (1 l. cirilă) Sanda: Toma: Ravu: . . . Măriuţa: Ioan: Rusanda: Ioan: Kătălina; (2 litere cirile): Ioan; Bucur: Mihailu:»

(Ultimul şir cu 11 litere cirile).

Intre obiectele din biserică am găsit următoarele lucruri însemnate:

1. Un *antimis* vechiu, ponosit şi sdrănţuit spre mijloc, cu următoarea inscripţie cu *litere cirile:*

«Acest dumnezeesc jertfelnic pe carele se săvârşeşte dumnezeiasca cea fără de sânge şi sfinţită slujbă, ...

S'au blagoslovit şi sfinţit . . . . mâna preasfinţitului mitropolit *Chir Teodosie.* In zilele prealuminatului şi de Christos iubitorului Domn *Constantin Basarabu* B. Voevodul a toată ţara românească. Leat (2 litere cirile) 7200 (1692)».

Acest antimis dovedeşte în ce legături viguroase trăiam pe-atunci cu ierarhia bisericii noastre răsăritene din Ţara românească.

Am găsit apoi mai multe cărţi vechi bisericeşti, pe ale căror feţe sau margini, au însemnat cucernicii călugări deosebite întâmplări de pe vremuri, care servesc astăzi ca neîndoioase notiţe istorice, smerite şi primitive, ce-i drept, dar sincere şi adevărate. Iată acele cărţi şi notiţe:

Cooperare

— Biserica şi „Astra" —

In volumul de curând apărut, *Congresul cultural* al Asociaţiunii «Astra» ţinut în primăvară la Sibiu, — se expune şi cooperarea acestui aşezământ cu instituţiile publice din stat şi cu alte organizaţii culturale şi social-economice din ţară.

Despre colaborarea, dintre Asociaţiune şi preoţime şi învăţătorime, păr. protopop Dr. Patriciu Ţiucra dela Timişoara a raportat următoarele:

Necesitatea colaborării Astrei cu Biserica este atât de firească, încât nici nu-mi pot imagina că s'ar putea vorbi de rostul Astrei fără a fi adusă în strânsă legătură cu acţiunea de propagandă religioasă a preoţimii noastre. Preoţimea, ca element de cultură la sate, prin pregătirea şi înalta ei misiune de îndrumătoare şi povăţuitoare a poporului nostru, este în primul rând chemată a-şi da concursul ei moral şi intelectual la frumoasa operă de răspândire a culturii în sinul poporului nostru la sate.

Bazat pe acest principiu, de când am avut cinstea de a conduce, în calitate de preşedinte al despărţământului central judeţan al Astrei în Timişoara, mi-am dat silinţa din primul moment a angaja la acţiunea de organizare a Astrei întreaga preoţime din protopopiatul Timişorii.

Toate cercurile religioase de pe teritorul acestui protopopiat le am ţinut împreună cu cercurile culturale ale Astrei, la care au colaborat şi propagandişti din partea Astrei şi preoţi din partea Bisericei.

Rezultatul a fost neaşteptat de edificător, atât din punct de vedere al promovării vieţii religioase morale, cât şi al culturii în straturile cele mai largi ale poporului nostru, şi a avut darul a ne încuraja în viitor la o acţiune comună şi mai intensivă în scopul acesta.

In consecinţă recomand ca această colaborare armonioasă între Astra şi Biserică să se înfăptuiască şi în celelalte despărţăminte, fiindcă roadele acestei colaborări nu pot fi decât avantajoase, atât pentru Astra, cât şi pentru Biserică. —

Opera de propagandă culturală a Astrei, în colaborare numai cu Biserica, nu e completă şi nu vom putea obţinea nici când rezultatele dorite, dacă nu vom avea de partea noastră şi sprijinul efectiv al învăţătorimii. Nu se poate nici vorbi despre o propagandă culturală din partea Astrei la sate fără a avea la această acţiune şi concursul moral al învăţătorilor noştri.

Dându-mi seama de această împrejurare, ca preşedinte al despărţământului central judeţan al Astrei din Timişoara, nu am întârziat nici un moment a face apel călduros şi la învăţătorimea din acest protopopiat, spre a se înregimenta cu tot sufletul la opera de culturalizare a Astrei la sate.

Toate cercurile culturale şi conferenţele Astrei le-am organizat în curs de 4 ani cu sprijinul şi concursul moral al învăţătorilor şi al preoţilor dela sate şi cu al altor intelectuali dela oraş.

Acest timp de experienţă a fost absolut suficient spre a mă convinge de necesitatea colaborării Astrei şi cu Şcoala, care — pe lângă Biserică — e singura legătură, prin care putem pătrunde în sufletul poporului nostru.

Ritmuri, revistă braşoveană sub direcţia dlor Ioan Al. Bran-Lemeny şi Ion Focşeneanu, a apărut pentru lunile Iulie—August a. c., cu bogat şi interesant material în proză şi versuri. Abonamentul 200 lei pe un an. Redacţia şi administraţia: Braşov, str. Ecaterinei 36.

Inaugurarea capelei ort.-rom. în parohia Ghimeş, prot. Oituz

Imediat după preluarea imperiului românesc, la îndemnul I. P. S. Sale, mitrop. nostru Nicolae, *s'a organizat, în jud. Ciuc, 4 parohii, în oraşele Mercurea, Gheorgheni, Petru Rareş şi Ghimeş, renoindu se ortodoxismul naţional şi în acest judeţ, întrerupt la anul fatal 1700. Improprietăriţe cu sesii parohiale, cele dintâi 3 parohii au fost întregite cu preoţi titulari, amenajându-se pentru serviciul divin câte-o capelă. In anul 1929, după-ce s'au strâns fonduri cu concursul tuturor oamenilor de bine, s'o pus peatra fundamentală noilor biserici din Mercurea-Ciuc şi Gheorgheni, ear în Petru-Rareş (Madefalău) s'a deschis capelă în una din sălile corpului de staţie C. F. R. pentru săvârşirea serviciului divin.*

La 31 August a. c. s'a făcut inaugurarea unei capele ortodoxe şi în parohia Ghimeş, tot în corpul edificiului staţiei, într'o sală, obţinută dela «Casa Muncii» C. F. R. pentru căminul cultural «Emil Rebreanu», dar cedată de preş. ei, înv.-dir. Teodor Bujor, pentru capelă.

Serviciul divin a fost celebrat de protopopul tractului Oituz, Păr. Ion Raţiroiu, asistat de preoţii R. Ciocan, paroh în Petru-Rareş şi adm. par. în Ghimeş şi Gh Gheorghiu din parohie ort. vecină Palanca, din Eparhia Romanului, luând parte numeros public şi enoriaşii parohiei. Intre asistenţi am remarcat pe M. Crivăţ, inspector la inspecţia XII C. F. R. — Bacău, Şt. Giuglea dela control Adjud, Ioan Hamzea, pretorul plaseî Frumoasa, şeful gării Ghimeş ş. a. După stropirea capelei cu apă sfinţită, s'a celebrat în sobor Liturghia, la sfârşitul căreia Prot. I. Raţiroiu a ţinut o pătrunzătoare predică, în legătură cu textul evanghelei zilei: «De vrei să fii desăvârşit, tinere, mergi vinde-ţi toate averile şi vino după mine!» — relieţând vitalitatea neamului românesc, crescut de biserica dreptmăritoare care azi, după întregirea neamului într'o singură ţară, şi după 200 de ani de umilinţi, îşi cere drepturile răpite în cursul vitregiilor suferite sub stăpânire străină.

Ghimeşul, dela vechea graniţă, este simbolul iubirii de neam, căci sub glia lui ascunde rămăşiţele martirului erou naţional Emil Rebreanu, strangulat pe front, care adus de a. supritorii lui pe frontul român, în 1916, a încercat să treacă la cei «de un sânge şi de un neam». Talentatul scriitor L. Rebreanu, fratele, în romanul său «Pădurea Spânzuraţilor», descrie în genul lui Dostoievschi din «Crimă şi Pedeapsă», lupta sufletească a românilor conştienţi duşi să lupte pentru o cauză străină.

Epitropul I, dl înv.-dir. Const. Ciurdea şi întreg consiliul parohial, merită recunoştinţă că din mijloace modeste au înfiripat capela ort. din Ghimeş. Le dorim să le ajute Dumnezeu, ca în curând să pună şi peatra fundamentală noului lăcaş la vechea graniţă între Palanca şi Ghimeş.

ASISTENT.

Romano-catolicii în Grecia

Din Atena se anunţă de curând, că guvernul elen a luat măsuri împotriva preoţimii romano-catolice din Grecia, în urma intensificării propagandei desfăşurate..

Toţi preoţii catolici, cari locuesc în Grecia au fost invitaţi de guvern, să nu poarte, atât în timpul slujbei, cât şi în particular, o îmbrăcăminte care se aseamănă cu a preoţilor ortodocşi.

Se arată că preoţii romano-catolici fac acest lucru spre a câştiga mai uşor încrederea populaţiei simple şi a o aduce în sânul bisericii papiste.

---

1. Pe faţa întâi din cartea numită: «*Mărgăritare*, adecă Cuvinte de multe feluri celui dintre sfinţi Părintele nostru Ioan arhiepiscopul Ţarigradului Zlataust tipărit dela Chr. la 1746 în Bucureşti», se află însemnate cu litere cirile următoarele:

«Leatu 1762».

«† Înştiinţare să fie pentru aceasta dumnezeiască carte ce se chiamă Mărgăritu a lui Zlataustu. Că l-am dăruit de pomenire pentru tot neamul la Sânta mănăstire ce se chiamă dela Râmeţ care este Hramu Naşterea Precistei. Eu smeritul între Eromonahi Antone de loc fiind din Tibru fiind de faţă aceştia oameni anume Ermonah Calinic Popa Erimie Monach, Silivestru Dascăl Dumitru».

«Iară cine s'ar întâmpla a-l înstrăina dela acest locaş a lui Dumnezeu mai sus numit — Să fie sub blăstămul Sfintelor Soboare ce sunt la Pravilă şi blăstemele care au fost pe Cain când au ucis pe Avel frateseu anul mai sus dela Christos 1762, luna Ianuariu în 3 zile».

«Kuviosul Părintele nostru Antonie cel mare».

2. In cartea numită:

«OKTOIUL
ce se zice eleneşte
PARAKLETIH

tipărit la 1750, în sfânta Episcopie a Râmnicului». — pe faţa 46, este următoarea notiţă cu litere cirile:

«Scris-am eu Silivestru monachu când au stricat necredincioşii mănăstirea dela Râmeţi şi cea dela Geoagiu la anul 1762, în august în 20 într'o zi Sâmbătă. Spre perirea lor».

3. Intr'unul din Minee, la călcâiul paginilor 508—511, se află cu litere cirile următoarea notiţă:

«1756, să se ştie că acest Mineiu l-au cumpărat Danu Ioan din Ponor cu douăzeci şi patru de numărături fiind el morariu la moara mănăstirii şi l-au dat de pomeană aceasta sfântă biserică în veci a lui pomenire să fie şi a părinţilor lui şi a tot neamul lui. Scris-am eu Silivestru monach în luna lui Martie în 9 zile şi Egumen mănăstirei Râmeţilor au fost popa Chirilă din Gioagiu pe aceea vreme».

4. In altă carte vechie, căreia îi lipseşte începutul, dar cântăreţii bisericii îi zic după tradiţie «*Obşte*», — se află cu litere cirile următoarea notiţă:

«Aceasta aici am însemnat acest lucru cu jale adevărat când au stricat mănăstirile cea dela Gioagiu şi cea dela Râmeţi la întâia stricare au fost număru anilor 1762, iară la a doua stricare văleatul 1785, luna lui Dechemvrie în 23 zile într'o zi Marţi. Scris-am eu *Silivestru* monachul».

Acesta este timpul de dureroasă aducere aminte, când sub Episcopul *Aaron* al Blajului (1752—1764) şi urmaşii săi, Generalul *Bukow* al Habsburgilor, lucra şi cu *puterea tunurilor* la desbinarea poporului român în cele religioase. Pe acele vremi, *dărâmarea* a fost soartea tuturor mănăstirilor române din Ardeal, îndeosebi ai căror părinţi au avut tăria credinţei, să se împotrivească uneltirilor dujmane, cum a fost cazul şi la aceste Mănăstiri de pe Valea Geoagiului.

Se vede limpede din acestea, că la Mănăstirea din sus a Geoagiului, numită şi «*dela Râmeţi*», a vieţuit societatea cucernicilor călugări până către finea veacului al 18-lea, bine organizată cu *egumen* în frunte. Dar mâna dujmană i-a risipit, nimicind şi averile Mănăstirii.

Martorul cel din urmă al acestei risipiri, *Silivestru* monahul, care a petrecut aici ca monah peste 30 de ani, ia notiţă «*cu jale adevărat*» despre aceasta întâmplare, în adevăr dureroasă pentru Români.

In timpul din urmă s'au mai făcut cercetări în această direcţie, despre care cu alt prilej. Acum să mai spun un lucru.

Inainte cu 40 de ani, am întrebat şi pe unii bătrâni de aici, care au copilărit şi au trăit viaţa lor întreagă lângă aceasta Mănăstire, să-mi spună dacă ştiu ceva despre ea din vremile mai vechi. Era încă în viaţă atunci bătrânul *Constantin Dudaş*, peste 80 de ani, care mi-a răspuns următoarele:

«Ar fi 70 de ani decând au stricat-o Ungurii. Vezi-că pe vremea aceea prindeau feciorii la cătănie cu funia, şi-apoi aici în curtea bisericii scăpau feciorii, *că erau tot călugări*. Apoi s'au sculat afurisiţii de Unguri dela varmeghie şi voiau să facă *uniţi*, dar satele Ponor şi Mogoş n'au lăsat».

O femee bătrână, iarăş peste 80 de ani, mi-a răspuns următoarele:

«Eu am auzit pomenindu-se, că Sfântul *Ghelasie* au venit odată dela «*Hopacia*» şi au intrat în biserică cu cal cu tot şi de-atunci nu s'a mai văzut».

«*Hopaciu*» este un fânaţ al Mănăstirii în hotarul comunei Ponor. In mijlocul acestui fânaţ frumos, este un isvor cu apă bună, căruia poporul îi zice «*Fântâna Vlădică*», pentru-că

Prin portul asemănător celui al preoţilor ortodocşi, cei catolici au reuşit de curând să câştige pentru biserica lor un mare număr de copii ai unor familii de refugiaţi eleni din Asia Mică.

Copiii au fost trimişi la seminarele romano-catolice din Smirna şi Roma.

Guvernul ameninţă cu expulzarea pe acei preoţi cari vor contraveni la aceste dispoziţii.

INFORMAŢIUNI

Examenele la Academia teologică „Andreiană". Sesiunea de toamnă a examenelor (anuale, fundamentale şi de corigenţă) la Academia teologică «Andreiană» va începe în 15 Septemvrie a. c. Inscrierile se fac în 26 şi 27 Septemvrie, iar cursurile vor începe în ziua de 29 Septemvrie ora 8 dimineaţa.

Rectoratul.

CUVÂNTUL REGELUI. In 4 l. c. s'au făcut la Predeal: solemnitatea desvelirii monumentului închinat poetului erou Mihai Săulescu, căzut acolo, precum şi proclamarea A. Sale Regale Principelui Nicolae cap al batalionului 4 vânători de munte. La desvelirea monumentului, ridicat de Societatea scriitorilor români celui ce s'a jertfit pentru idealul neamului, M. Sa Regele Carol II a zis: **„Să ridicăm sufletele noastre la înălţimea idealurilor la care poeţii au vrut să le ridice".**

Circulară ministerială, trimisă organelor de control al învăţământului primar, interzice riguros inspectorilor şi revizorilor şcolari, cari sânt şi autori de manuale, să-şi desfacă lucrările lor în părţile unde-şi exercită controlul, sau să impună anumite manuale.

Religia în şcoală. Directoratul ministrerial din Timişoara a dat o hotărâre bună, privitor la predarea religiei în şcoală. Un tată, fără confesiune, şi-a introdus în registrul şcolar pe un fiu al său tot fără confesiune; prin urmare, copilul ateistului părinte n'a învăţat lecţiile din obiectul de învăţământ al religiei. La sfârşit de an şcolar direcţia şcoalei cere lămurire dela directoratul ministerial, care a răspuns, că şcolarul va trebui *să repete clasa*, pentru a învăţa şi religia, — copiii fiind obligaţi cu toţii să înveţe o religiune; ear ateismul nu este recunoscut de lege ca o confesiune.

Prea-prea! Un cotidian din capitală, comemorând pe *Simeon Bărnuţ*, a ţinut să-i publice şi portretul. In Nrul său dela 7 Sept. vedem sub o figură numele de «Simeon Bărnuţiu», (de fapt, clişeul reprezinta pe *Iacob Murăşanu* dela Gazeta Transilvaniei); pe semne, ca să îndrepte greşala, acelaş ziar tipăreşte în Nrul dela 10 Septemvrie alt portret cu numele de «*Simeon Bărnuţiu*», — dar nici acesta nu-i Bărnuţ, ci e Gheorghe Bariţ.

Bancnote nouă de 100 Lei va emite în curând Banca naţională a României. Vor circula împreună cu hârtiile vechi de 100 Lei ce se găsesc în circulaţie. Bancnotele ce se vor emite, poartă stema nouă a ţării.

Cărţile şcolare. Ministerul instrucţiunii a pus în vedere tuturor direcţiunilor de şcoale să aplice fără restricţie art. 180 din Regulamentul de funcţionare a şcoalelor secundare, care prevede următoarele cu privire la procurarea cărţilor şcolare: «Fiecare elev îş va cumpăra cărţile, şi cele necesare studiului, de acolo de unde îi convine. E strict interzis a obliga pe elevi să-şi cumpere cărţile şi rechizitele dela anumite librării. Chiar în cazurile când comitetul şcolar ar fi înfiinţat un oficiu de librărie în şcoală, elevii nu pot fi obligaţi să-şi cumpere numai de acolo, oficiul poate convinge pe elevi prin avantajele pe care le oferă, nici într'un chip prin constrângere».

ŞTIRI LOCALE

Rar jubileu. In ziua de 31 August a. c. s'a sărbătorit jubileul de 50 ani de muncă neîntreruptă, în arta grafică, a culegătorului Ioan Pinciu din Tipografia Arhidiecezană. Născut în Sibiu în anul 1866, — jubilantul a îmbrăţişat arta grafică în anul 1880, şi dela această dată a exercitat fără întrerupere cinstit şi credincios meseria de culegător în tipografia nemuritorului Andrei Şaguna.

I. Pinciu a fost distins în anul 1927 din partea Camerei de industrie şi comerţ din Braşov cu o diplomă şi un premiu de 2500 lei pentru serviciul credincios şi neîntrerupt. La jubileul de acum au participat numeroşi colegi din Sibiu, Mediaş şi Sighişoara, s'au rostit cuvinte înălţătoare şi s'au executat frumoase coruri, după care jubilantului i s'a predat cadoul de 2000 lei dăruiţi de Uniunea muncitorilor grafici, Cluj. Dorim sărbătoritului mulţi ani de sănătate şi mulţumire.

CARŢI ŞI REVISTE

Manual de Morală Creştină. De curând a apărut în Galaţi manualul: *Morala Creştină*, pentru clasa VI liceală, de *Moise N. Pacu*, profesor onorar şi avocat. Cartea, lucrată conform programei analitice, este aprobată de Ministerul instrucţiunii şi de sfântul Sinod. De vânzare la autor, Galaţi, strada Română Nr. 28, şi la principalele librării. Preţul unui exemplar 60 lei.

Viaţa Săceleană, revistă culturală informativă. A apărut Nr. 8 din August a. c. cu articole privitoare la viaţa locală. Abonamentul 80 lei pe un an. Redacţia şi administraţia: Satulung-Săcele Braşov, şos. Regele Ferdinand 801.

Vorbe înţelepte

Cel ce se bucură de nenorocirile altora, a pornit pe calea de a ajunge singur în nenorocire.

Iubire şi milă

— Meditaţie —

Domnul Dumnezeu ni-a arătat dovadă de iubirea sa nemărginită, când ni-a dat ce a avut mai preţios, pe însuş Fiul Său, Iubirea întrupată, «căci întru Dânsul locueşte toată plinirea Dumnezeirii trupeşte», (Colos. 2, 9).

Ear El «întru ale Sale a venit, şi ai Săi pe Dânsul nu L-au primit», (Ioan 1, 11).

El a iubit pe om, chiar şi când omul îl omora pe Dânsul. In durerile cumplite, iubirea întrupată pe cruce se ruga pentru lume, cu milă: «Părinte, iartă-le lor, că nu ştiu ce fac».

Sântem născuţi în mijlocul fărădelegilor. şi aplecaţi spre păcat.

Dar, avem mijloace de scăpare, căci Dumnezeu ni-a arătat cele ascunse ale înţelepciunii Lui. Ni-a lăsat sfânta *rugăciune*, făcută nu din obişnuinţă şi din marginea buzelor, ci cu toată pocăinţa din adâncul sufletului.

Pentru a ne căi, trebue să trecem prin aceleaşi faze, prin care a trecut fiul risipitor din pilda Mântuitorului.

Drumul vieţii e cu poticneli, şi noi sântem slabi. Ne trebue ajutor dela Cel ce singur ne poate ridica din prăpaştie; — dar cum ne va ajuta, fără o reculegere serioasă din partea noastră?

Fiecare din noi este un fel de copil pierdut, căruia îi place să umble în străini, şi să împrăştie darurile nemeritate, rupând legăturile cu Părintele său din ceruri.

Cu ruperea aceasta începe calvarul...

Dar, când sântem cufundaţi în suferinţa cea mai cumplită, iubirea lui Dumnezeu săditâ în orce suflet, face să ni se trezească în minte clipele de viaţă normală şi s'o dorim.

Dumnezeu ne iartă, dacă ne căim: «Greşit-am la cer şi înaintea Ta», «Eată-mă învins», zice sfântul Grigorie de Nazianz.

Să iertăm dar şi noi, ca să fim iertaţi; şi atunci, când soarele va fi la asfinţit, când ţărâna îşi va cere dreptul, sufletul să nu rămâne stingher şi trist, ci să aibă parte de-un colţişor în corturile drepţilor «în fericirea eternă care e dela Dumnezeu, precum viaţa trupului e dela suflet», (fer. Augustin). *Ch. Păcurariu.*

Vlădica dela Mănăstire, fiind apa departe, a dat odată cu cârja în pământ şi 'ndată a ieşit apă. — Spune legenda din popor.

Numele *Ghelasie* în adevăr se găseşte între ieromonahii pomelnicului de sus. Se vede, că acest părinte a dus o viaţă cinstită şi neprihănită timp îndelungat la aceasta Mănăstire, încât poporul din loc l-a numit *Sfânt* şi la cea din urmă zugrăvire a bisericii (1809), i-au pus chipul între sfinţi.

Iată, Iubiţilor Fraţi, la ce serbare de comemorare creştinească, naţională, ne-am întrunit noi astăzi, în acest loc frumos de pe valea Geoagiului, mai bine zis de pe aceasta vale a ortodocsiei române, unde în colibile umile ale Românului, pururea a strălucit lumina lui Christos, pururea a ars candela învăţăturilor lui Christos, aşa precum puterea sa dumnezeească le-a întemeiat pe acest pământ. Iar prin aceste virtuţi strămoşeşti, pururea s'a ţinut viu sufletul Românului, în ciuda tuturor năpăstuirilor vremii. Noi suntem datori să lăsăm acelaş duh curat al românismului, ca moştenire fiilor, nepoţilor şi strănepoţilor, din spiţă în spiţă.

In vederea acestei ţinte salutare, Venerabila noastră Preoţime din acest ţinut, în frunte cu conducătorul său, P. C. părinte protopop *Iosif Pop*, au ridicat aceasta *Troiţă* în amintirea strămoşilor nostri, ca strălucit simbol pentru virtuţile trecutului şi strălucit îndemn pentru căile şi nădejdile viitorului.

Fiii cei buni, prin cinstea şi pomenirea ce fac părinţilor lor, pe sine se înalţă, pe sine se onorează. Exprimăm mulţămiri şi urăm din inimă binecuvântarea cerului, cu spor şi cu înflorire, asupra acestui gând curat al Venerabilei noastre Preoţimi.

Iar acum, când Dumnezeul părinţilor nostri, înduratu-s'a şi de suspinele noastre de veacuri, când în urma unei crunte vijelii de sânge, măsurat-a dreptatea sa sfântă şi pentru poporul român, când din schinjuiţi şi robiti ne-a ridicat la libertate; din umiliţi şi exploataţi ne-a făcut stăpâni pe pământul strămoşesc, dar şi răspunzători pentru viitor, — să binecuvântăm ceasul îndurării lui şi să dăm dovezi la lume, că numai gândirea ce zideşte şi numai credinţa ce dă viaţă, va călăuzi paşii şi lucrările noastre pentru întărirea neamului şi a ţării. Pelângă acestea încheiu cuvintele mele cu un *imn* al bisericii noastre străbune:

«Înţelepţii lui Dumnezeu făpturii n'au slujit, fără numai *Făcătorului*. Ci groaza focului bărbăteşte călcându-o s'au bucurat cântând: prealăudate Dumnezeul părinţilor şi Doamne bine eşti cuvântat»!.. Amin!

Sadhu-Sundar-Singh

Scopul creaţiunii

«La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul... Toate printr'Insul s'au făcut şi fără de Dânsul nimic nu s'a făcut,» (Ioan 11, 3).

Eternul Cuvânt-Logos a existat înainte de timp şi înaintea universului. Prin El toate lucrurile însufleţite şi neînsufleţite au căpătat fiinţă. Lucrurilor fără de viaţă le este imposibil a veni la existenţa lor însăşi, sau spre a produce viaţă fiinţelor, precum viaţa singură să producă viaţă, căci izvorul tuturor vieţuitoarelor este Dumnezeu. Precum a dat viaţă lor, aşa a dat şi omului, înălţându-l peste fiinţele creiate, El «suflă suflare de viaţă şi omul se făcu fiinţă vieţuitoare, Dumnezeu creiă pe om după chipul şi asemănarea Lui, şi-i dădu sub stăpânire tot pământul».

1. Scopul lui Dumnezeu prin creaţiune nu este a completa unele lipsuri pentru existenţa Sa, pentrucă El este perfect în Sine. El a creiat, fiincă este în natura Sa de a creia. El dă viaţă, fiindcă acordare vieţii este esenţa adevărată a puterii şi activităţii Sale. A face fericiţi pe oameni prin creaţiunea Sa şi a da bucuria adevărată prin presenţa Sa este din adevărata esenţă a iubirii Sale. Fericirea o derivăm din creiaţiune având limitele Sale. Singur Dumnezeu poate să găsească pe deplin nevoile inimilor omeneşti şi să le desăvârşească spre perfecţiune. Dacă oamenilor le lipseşte fericirea, ea este rezultatul ignoranţei lor sau neascultării şi răsvrătirii contra lui Dumnezeu.

2. In lume fiinţele văzute şi nevăzute sânt nenumărate. Printre aceste nenumărate neamuri s'au revelat nenumăratele atribute ale lui Dumnezeu. *Fiecare neam, conform propriei sale copacităţi, răsfrânge câteva aspecte naturei dumnezeeşti.* Chiar şi printre păcătoşi, iubirea Sa părintească este revelată, fiindcă El le dă ocazie să se căiască şi să aibă viaţa veşnică a păcii şi a bucuriei la El.

(Din l. engleză).

Ionel Raftroiu.

Nr. 687/930. (66) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu frumos,** (Şulumberg), protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 25½ jug. pământ eclejie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir.

5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Agnita la 7 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Dealu-frumos.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 408/1930. (62) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese,** cu filia **Sohodol,** din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 Klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri).

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat. —

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 7 August 1830.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

SPITALUL DE BOLI MINTALE, SIBIU

Nr. 1883/930. (39) 1—1

Concurs

Spitalul de boli mintale, Sibiu, publică concurs pentru ocuparea postului de **pantofar.**

Reflectanţii îşi vor prezenta cererile însoţite de documentele necesare la administraţia spitalului până la 25 Septemvrie 1930 unde vor putea afla şi condiţiile de primire.

Sibiu, la 4 Septemvrie 1930.

Medic primar:

Dr. Preda director. **Munteanu** administrator.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Nr. 690/930 (63) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Beneşti,** protopresbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţ ca sesiune parohială.

3. Case parohiale cu curte şi grădină de pomi şi legume. Până la eliberarea acestor case parohiale, locuite până mai sunt în viaţă de parohul pensionat şi soţia sa, parohia se va îngriji pentru noul preot de o locuinţă corespunzătoare.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obicinuită în întreg tractul.

6. Lemne de foc contra costul, cât doi proprietari din comună.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu toate documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual celebra în biserică.

Agnita la 11 August 1930.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Beneşti.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 688/930 (64) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Coveş,** protopresbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casă parohială în stare bună cu toate dependentele necesare.

3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător şi fânaţ de cl. I. şi în imediata spropiere de comună.

4. Drepturi pentru 4 vite în păşunea societăţii de păşunat.

5. Stola uzitată în tract.

6. Întrucât statul va socoti la venitele parohiale şi câte 1 ferdelă de porumb, parohia se angajază a da în natură de fiecare familie câte 1 ferdelă (20 l.) porumb.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi ca să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termenul mai suindicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral şi pe lângă încunoştiinţarea acestuia, în vr'o Duminecă sau serbătoare se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi a cânta, predica şi eventual a celebra în biserică.

Agnita la 8 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 381/1930. [68] 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în „Telegraful Român" pentru întregirea parohiei vacante **Nădăştia** superioară cu filia **Hăşdat,** din protopopiatul Hunedoara.

Veniturile parohiale:

a]. 3. jug. 1316 st. p., sesiune parohială,

b]. 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum,

c]. Stola obişnuită.

d]. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop

Nr. 915/930 [69] 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Cincşor** din protopopiatul Făgăraş se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sunt următoarele:

1. Eclejia sau sesiunea parohială 11 jug. cat.

2. Două jug. cad. de cl. I primit dela expropiere.

3. Lemne de foc dela comuna politică.

4. Un jug. pământ loc de păşunat în composesorat pentru 3 vite şi loc de 2 vite dela com. politică.

5. Leafa dela stat.

6. Venitele stolare, conform hotărârii adunării protopopeşti din 1927.

Concurenţii se vor conforma normelor din vigoare, se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Făgăraş la 25 Aug. 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 358/1930 (70) 3—3

Concurs

Pentru anul şcolar 1930/31 sânt a se conferi:

1. Din fondul protopopesc două burse de câte 2000 Lei pentru studenţi dela şcoale secundare, comerciale, normale şi Academia teologică.

2. Din fondul «Ioan şi Florica Oncescu» două burse câte 2000 Lei pentru studenţi de liceu.

Bursele se dau numai studenţilor de pe teritoriul protopopiatului Sebeş, şi la cele de sub 2 au întâietate cei din parohia Răhău.

Cei în drept să-şi înainteze cererile, provăzute cu cartea de botez, certificat şcolar, şi certificat despre starea materială a părinţilor, la acest oficiu protopopesc până la 30 Septemvrie a. c.

Oficiile parohiale sânt rugate a atrage atenţiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeş, la 25 August 1930.

Oficiul protopopesc:

Sergiu Medean
protopop.

Nr. 689/930 (65) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chirpăr,** protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat ca întregire pe lângă cele fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 20 jug. şi folosirea cimitirului bisericii.

3. Dela fiecare familie de român câte 1 ferdelă (20 l.) porumb sfărâmit şi câte 1 mierţă (10 l.) dela neorustici. În total cam 90—95 ferdele.

4. Din pădurea comunală 6 stg. lemne de foc şi încă de 2 ori atâtea grămezi (sorţi) câte primeşte fiecare familie din comună. Tăiatul şi adusul lor priveşte pe preot.

5. Casă paronială cu supraedificatele necesare.

6. Una zi de clacă cu feciorii şi fetele din parohie.

7. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştinţare e acestuia, se vor prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau serbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul, cântând, predicând şi eventual celebrând în biserică.

Agnita, la 9 August 1930.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Chirpăr.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 536/930 [67] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante mai jos arătate, din protopopiatul Zarandului, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

1. **Blăjeni-Grosuri** parohie de cl. III-a

2. **Blăjeni-Criş** parohie de cl. II-a,

3. **Bulzeştii de jos** parohie de cl. III-a, cu filialele Străuţ şi Ticeu.

4. **Grohot** parohie de cl. III-a

5. **Potingani** „ de cl. III-a

6. **Tomnatecul de jos** parohie de cl. III-a

7. **Tomnatecul de sus** parohie de cl. III-a

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt la toate 1] Salarul dela stat conform coalei B. şi

2] Stolele obişnuite.

Case parohiale nu sânt în nici o parohie,

Cererile de concurs, se vor înainta oficiului protop. ort. rom, al tractului Zarand — cu sediul în Brad, fiind toate provăzute cu documentele necesare în termenul reglementar, iar concurenţii se vor prezenta în o Duminecă ori sărbătoare spre a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Brad la 1 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere. cu consiliul parohial.

Ioan Andreiu
protopop

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 17 Septemvrie 193. Nr. 66

Telegraful [illegible]

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organ naţional-b[illegible]

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conferenţa din Lambeth

Am schiţat în două articole din Iunie raportul dintre teologie şi biserică şi locul conferenţei din Lambeth în istoria modernă a bisericii Angliei. Această conferenţă s'a deschis la 5 Iulie a. c. şi a lucrat până la 9 August în Londra. Intre timp s'au petrecut şi alte evenimente de seamă: Cursul de sociologie creştină în Oxford, cu specialişti din Anglia şi din America şi Conferenţa teologilor modernişti despre reconstruirea vieţii morale de azi.

Opinia publică şi presa cotidiană din Anglia au înţeles că viaţa unui popor nu se poate mulţumi cu spectrul desolant al crizei economice nici cu spectacolele luptei politice din ţară şi străinătate ci recunoscând că dincolo de zona de năduf şi de sbucium desperat există o lume senină şi reconfortantă a spiritului, eternă şi profundă ca adâncurile mării, menită a fi proiectată aici pe pământ şi capabilă a transforma haosul vieţii într'o ordine nouă de asanare morală şi de propăşire.

Am înaintea ochilor un bogat material de informaţie despre conferenţele din Oxford, pe care analizându-l trebue să admiri nivelul înalt al cugetării religioase engleze şi mulţimea de specialişti, care studiază fenomenele vieţii, maladiile morale de azi şi lecuirea lor.

Biserica de stat a Angliei are pentru fiecare an un program de activitate în laboratoarele ei interne dar şi pentru societate şi pentru creştinătate în general.

Conferenţa din Lambeth din vara aceasta covârşeşte cadrele evenimentelor contimporane. Inainte cu trei ani au cutreerat Europa solii arhiepiscopiei de Canterbury, invitând bisericile şi confesiunile continentale la soborul Episcopatului din Lambeth. Canonicul Douglas şi episcopul Gibraltarului au umblat şi prin România. Conferenţa din Lambeth coincidea cu aniversarea de 19 sute de ani a Pogorârii Duhului Sfânt peste apostolii Domnului din Ierusalim şi anglicanii voiau să invedereze, că Biserica lui Hristos, cu toate că e sfâşiată şi împărţită purtând nume diferite, e discordantă şi învrăjbită, maltratată de fiii săi şi subminată de vrăjmaşi dinafară, este totuş în stare să prezinte lumii mărturia autorităţii şi a iubirii de Dumnezeu, a răscumpărării Mântuitorului şi a posibilităţilor de de sfinţire a omului prin revărsarea harului Duhului sfânt.

Conferenţa a exhauriat programul stabilit, aducând 75 de deciziuni, care privesc probleme universale iar altele locale şi momentane. Manifestul credinţei în Dumnezeu, al valorii sufletului şi personalităţii omeneşti, al sfinţeniei căsătoriei, repudiarea războiului şi abolirea prejudiţiilor dintre rase sânt menite a întâmpina aprobări unanime în lume.

Civilizaţia creştină e subminată azi pe faţă de bolşevism şi în mod indirect de filosofia secularistă, dispuse a sacrifica viaţa de dincolo pentru viaţa de aici şi a ignora misiunea bisericii luptătoare şi existenţa bisericii triumfătoare.

Conferenţa din Lambeth confirmă privilegiile inalienabile ale civilizaţiei creştine, create de întreaga creştinătate.

O sinteză a rezultatelor acestei conferenţe se cuprinde în Enciclica arhiepiscopului de Canterbury, a cărei introducere e următoarea:

Către credincioşii întru Isus Hristos!

Noi, Arhiepiscopii şi Episcopii sfintei biserici catolice, aparţinători bisericii Angliei, în număr de 307, întruniţi din diverse colţuri ale pământului, sub presidenţia arhiepiscopului de Canterbury, în anul Domnului 1930, trimitem salutul nostru în numele Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Noi, care Vă scriem aceasta suntem purtătorii însărcinării sfinte a slujbei atribuite bisericii de către Stăpânul, nostru prin sfinţii săi apostoli. In numele Lui dorim să aşternem înaintea voastră rezultatul desbaterilor noastre adânci, cărora ne-am devotat zi de zi timp de cinci săptămâni prin rugăciuni solemne şi sfântă împărtăşanie. Cu acest prilej exprimăm din adâncul inimilor noastre profunde mulţumiri tuturor acelora de aproape şi din depărtare cari au rugat pe Dumnezeu să coboare asupra noastră ajutorul Duhului Său. Noi avem nădejdea că rezultatele lucrărilor noastre vor putea sluji de încurajare şi ajutor acestor cete de închinători, până la marginea pământului. Deliberările noastre s'au adus după cercetări amănunţite. In această enciclică ne propunem să prezintăm o privire asupra problemelor tratate, cu intenţia de a face rezoluţiile mai lesne de înţeles şi de a îndemna lumea să le studieze, dimpreună cu rapoartele comisiunilor, pe care se întemeiază.

Episcopii, care au fost de faţă la conferenţa de acum zece ani au urmărit prin lucrările lor

FOIŞOARA

Mănăstiri de lângă Olt

In patria noastră, când a început pentru noi primăvara istorică, prin seçolii al XIII şi XIV, au înflorit întâi schituri şi mânăstiri. Sfinţi pustnici din acele vremuri sânt primii ctitori ai întemeerilor noastre din peatră şi din cărămidă. S'au ridicat cetăţi monahale pretutindeni: în inima codrilor, la poalele munţilor, prin văile greu de ajuns şi pe vârfurile cunoscute vulturilor.

Multe din aceste străvechi sfinte locaşuri astăzi s'au năruit sau mai dăinuesc numai în amintirea poporului şi în legende. Multe din ele sunt triste ziduri, pe jumătate îngropate în bălării. Altele au perdut bogăţiile întăririle şi numele de odinioară şi au rămas sărăcuţe biserici parohiale.

Poate un sfert din mânăstirile vechi româneşti au mai rămas până în zilele noastre. Printre acestea, sânt câteva mânăstiri semănate dealungul Oltului, unele la iveală, altele ascunse în pasurile munţilor, sub noianul fagilor şi al brazilor.

Aceste mănăstiri sânt, relativ, puţin cercetate de lumea noastră românească, şi pitoreasca lor aşezare nu este cinstită după cuviinţă. Dacă mănăstirile din judeţul Neamţu, de pildă, sânt, în privinţa aceasta, mai favorizate, putem să spunem că mănăstirile Olteniei deabia acum încep să intre în sfera notorietăţii turistice.

Şi cu toate acestea, cât de vrednice de cercetat, cât de desfătătoare sânt aceste cuiburi ale pietăţii strămoşeşti! Dacă mergi dela mănăstirea Cozia, pe Olt, în sus, şi pătrunzi în defileul săpat printre atâtea stânci, întâlneşti, pe mâna dreaptă, un sân cu valuri de fâneaţă şi cu nuci bătrâni, şi deasupra acestui sân fruntea unui schit pe trei sferturi ascuns.

Este schitul Turnu, locaş de închinăciune şi adăpostul câtorva monahi, unii bătrâni ca şi nucii din livada schitului. Sfânta ctitorie este opera înoită şi primenită a unui vlădică din zilele noastre. Acum o sută de ani schitul tot se reducea la bisericuţa rugăciunilor de obştie şi la câteva chilii, dintre care unele săpate în stâncă.

Un milostiv vlădică al episcopiei Argeşului, din care face parte, canoniceşte, schitul Turnu, a îndeplinit aici mari îmbunătăţiri şi în deosebi a ridicat o casă nouă cu două caturi. In catul cel de sus este paraclisul ctitoricesc dăruit cu toată podoaba cuvenită.

Neuitatul şi generosul vlădică a fost Gherasim Timuş, om blajin, iubitor de slava bisericii şi mare binefăcător, în familia noastră pravoslavnică.

Vechile chilii, vechea bisericuţă şi clădirea cea nouă stau pe stâncă, între munţii încărcaţi de fagi şi deasupra unui pârâiaş, care scaldă grădiniţa mânăstirii.

In livada de nuci bătrâni a fost vorba, mai anii trecuţi, să se clădească un sanatoriu. Intr'adevăr, aci pe malul Oltului, cu linia ferată la doi paşi, şi lângă o viitoare gară — în care ar putea să se desvoalte actuala haltă Turnu — s'ar putea realiza un minunat adăpost pentru suferinzi, în deosebi pentru cei bolnavi de piept. Dar poate mai nimerit ar fi un local modern, pentru scopuri culturale şi estetice, un palat al educaţiei fizice şi sufleteşti, şcoală sau academie.

Mai în fund decât schitul Turnu, şi anume, de partea cealaltă a catenei muntoase care străjueşte Oltul, este mânăstirea Stânişoara. Potecile de legătură între cele două sfinte locaşuri, multă vreme ştiute numai cu-

ideea *unirii*. Ideea fundamentală a deliberărilor noastre e a: *confesiunii*. Aceste două idei sânt în strânsă legătură. Scopul fiecărei uniri omeneşti e să producă mărturia unor anume principii mari: principiul adevărului, binelui şi al iubirii, prin care se manifestă şi se înfăptueşte Impărăţia lui Dumnezeu. Intărită prin acestea, biserica e chemată să producă mărturia descoperirii supreme alui Dumnezcu — a fiinţei, voinţei şi împărăţiei Sale, dăruite lumii de către Isus Hristos, Stăpânul nostru, iar această mărturie, trebue să fie organică spre a putea fi sălăşluită între oameni. De altfel aşa se întâmplă în toate strădaniile omeneşti. Biserica lui Hristos nu se poate descrie corect decât ca o unire de mărturisitori. Insuş Domnul nostru Isus Hristos a poruncit Invăţăceilor săi: «Voi aveţi să fiţi mărturiile mele... până la marginile pământului». Generaţiile care s'ar perindat până azi ne-au transmis această mărturie, ca un nor luminos din generaţie în generaţie. Unind glasul nostru la solia înaintaşilor, apelăm în mod special la toţi fiii bisericii din zilele noastre să înfăptuească mandatul cel mai de pe urmă al lui Hristos. Prin aceasta sântem în linie neîntreruptă cu anterioara conferenţă, care-şi încheia canonul resoluţiilor sale prin cuvintele: «pentru ca mărturia creştină să fie pe deplin efectivă, ea trebue să fie împărtăşită de către toţi creştinii». (Urmează).

Congresul Uniunii femeilor române, ţinut de curând la Abrud, sub preşedinţia de onoare a A. S. R. Prinpesa Ileana, a constatat îmbucurătoare activitate din partea uniunii, pe tărâmul cultural, social şi religios. A organizat propagandă religioasă şi de asistenţă socială, a întocmit ateliere de ţesătorie şi lucruri casnice, instituţii de caritate. Aşezământul femeilor are înaintea sa larg teren de activitate şi de aici înainte. Avântul şi râvna lor, sub patronatul Principesei, nu poate să lipsească.

Eroi şi mucenici ai ortodoxiei

(2)

de Prof. I. LUPAŞ
membru al Academiei române

La 20 Iulie 1756, cu scopul de a intimida pe ortodocşi, se publică o nouă circulară în favoarea unirii, îndemnând pe protagoniştii ei a cere ajutor dela cea mai apropiată comandă militară, ca să poată prinde şi arunca în temniţă pe preoţii şi ţăranii ortodocşi. Episcopul Aron grăbeşte să comunice şi el prin o circulară din Blaj aceste dispoziţii draconice ale guvernului ardelean stăruind ca ele «fără scădere să se ţie şi să se ducă în vig» (véghrehajtani=a împlini, a executa). In aceeaş circulară numeşte pe preoţii ortodocşi hirotonisiţi în Principatele române «popi de peste gard», pe cari şi tâlhari îi numeşte Evanghelia».

Oricât de tâlhari îi socotea pe aceşti neînfricaţi apărători ai ortodoxiei şi ai unităţii sufleteşti a neamului nostru, dacă îşi vor părăsi credinţa şi vor primi unirea cu legea împăratului din Viena, le promitea că va fi gata «părinteşte a-i cuprinde». Toate promisiunile, toat admenirile rămân însă fără efect ca şi ameninţările cele mai grele.

O comisie trimisă în August 1756 în satele Sălişte, Galeş şi Jina, să ia bisericile din stăpânirea ortodocşilor şi să le dea preoţilor uniţi, nu izbuteşte a-şi îndeplini mandatul decât în ultimul sat, în cele două dintâi ţăranii se împotrivesc eroic. Opt dintre conducătorii (corifeii) lor plătesc cu temniţă această împotrivire. La Sebeşul săsesc protopopul unit fu scos din altar în chip violent de 6 flăcăi ortodocşi, pe cari autorităţile nu cutezară a-i pedepsi temându-se de valul popular, care creştea tot mai ameninţător împotriva preoţilor uniţi. La Bobotează (1757) ţăranii din Sălişte nu permit preoţilor uniţi să umble cu crucea prin sat, iau cu forţa cheile bisericii din mâna preotului Lupea, iar judele sas trimis acolo să-i aresteze, neputând lua o astfel de măsură, se resemnează recomadând clerului unit să fie cu răbdare. In primăvara aceluiaş an a venit protopopul unit din Răşinari în comuna Cacova în propagandă, ţăranul Dumitru Cristea îi răspunde că nu le trebue cu nici un chip popi uniţi *«fie ce o fi»*, iar ceilalţi săteni, profitând de întunerecul nopţii, îi tae coada calului.

La 21 Mai 1757 Mitropolitul Nenadovici primi *o delegaţie de 4 ţărani ardeleni* (în frunte cu *Dumitru Voinea* din Poiana şi *Oprea Urdea* din Sibiel) care înaintează o petiţie cerând dela Carloviţ arhiereu ortodox, precum şi măsuri pentru oprirea preoţilor uniţi de «a ne mai prăda şi a ne mai lega», căci «a venit acea vreme, care ne am dus la mormânturile morţilor şi am zis, *ieşiţi morţi din gropi, să intrăm noi de vii*, că nu mai putem răbda pedepsele ce ne vin dela *popii cei uniţi şi dela domnii ţării... că toate temniţele au umplat de noi pentru legea noastră*» (pag. 63).

In *Vinerea patimilor* (1757) preotul din Vinţi cu 20 haiduci, cu feciorii popilor uniţi cu 36 soldaţi nemţi invadând satele Săsciori şi Sibişel, bătură cumplit pe preoţii ortodocşi, legându-i şi jefuindu-le tot avutul, iar pe săteni îi siliră *să ia Paşti* dela popii uniţi.

După ce împărăteasa Maria Teresia arătă din nou intenţia sa de a menţine şi protegui *unirea*, guvernul ardelean dă ordin sever pentru arestarea preoţilor ortodocşi. Autorităţile stau însă neputincioase în faţa mulţimilor de ţărani, cari sar cu toţii întru apărarea acestor preoţi.

Episcopul Aron din Blaj cerând din nou arestarea lor, primeşte dela guvern răspunsul (7 Septemvrie 1757) că nu-i poate aresta şi că pentru restabilirea păcii nu vede altă modalitate decât *stârpirea lor* (per extirpationem huiusmodi hominum p. 68).

Aceste continue frământări şi tulburări religioase din satele ardelene dădură mult de lucru şi conferinţelor ministeriale din Viena. Cancelarul aulic ardelean contele Bethlen şi mareşalul suprem Uhlfeld exprimă aci părerea că trebue aretaţi toţi ortodocşi bănuiţi a fi avut vre-o legătură cu Mitropolitul Nenadovici, iar baronul Bartenstein (instructorul lui Iosif II) în baza principiului: *divide et impera* recomanda numirea unui *mitropolit ortodox* pentru Ardeal, spre a pune astfel stavilă influenţei mitropolitului sârbesc din Carloviţ. Cancelarul Kaunitz era însă de părere, că nu trebue numai decât un *episcop exempt*, care să poată fi revocat dacă ar ataţa poporul contra unirii ori — şi mai simplu — «să se recurgă la un expedient sumar prin o executare făcută în secret» (pag. 81).

Interesantă afirmaţiunea lui Bartenstein, că episcopul Inochentie Micu-Klein ar fi îndemnat pe proprii săi credincioşi, *să se lapede de unire* (p. 92) şi că acest episcop *nu era unit în inima lui!*... Afirmaţiunea aceasta poate fi sprijinită şi pe alte mărturii contemporane.

Maria Teresia aprobă părerile lui Kaunitz, dar influenţa lui Uhlfeld izbuti să mai amâne câtva timp punerea lor în aplicare.

III

Impunătoare figură de preot luptător ne înfăţişează cartea dlui profesor Dragomir prin informaţiunile privitoare la *popa Ion din Aciliu — «eroul anului 1758»*, pe care-l aflăm încă din 1750 într'o delegaţie la Viena, de unde reuşi să se refugieze împreună cu călugărul Nicodim în Rusia. De aci se întoarse prin Ţara Românească în satul său natal, apoi plecă la Carloviţ, unde fu hirotonisit preot împreună că popa Savu din Sălişte. Intors acasă, cutreeră fără frică satele din sudul Ardealului agitându-le împotriva episcopului unit din Blaj, Aron, despre care spunea că nu e episcopul lor, *ci e Neamţ*.

Consiliul de miniştri din Viena dispune la 24 Iunie 1758, ca el să fie prins în taină şi arestat. Dar autorităţile ardelene, intimidate de mişcarea populară, dau dovadă de multă laşitate. Guvernul invită pe preotul luptător şă-şi prezinte hârtiile, ceeace el firește refuză. Magistratul din Sibiu spune (20. VII. 1758) că «dacă se va arăta popa Ioan, nu va ezita a îndeplini după putinţă ordinul». Mai sincere, autorităţile din Mercurea şi Nocrich mărturiseau franc neputinţa lor de a lua vre-o *măsură împotriva hotărârii nestrămutate a Românilor*, cari cântau vecinic acelaş cântec, că ei *nici odată nu au primit unirea*, nici *nu şi-au dat învoirea ca ea să ţie primită* (cantant enim continuo *unam eandemque cantilenam*, quod unionem *nunquam* acceptassent, nec eam unquam acceptari velint — pag. 99 n. 2).

S'a fixat şi un premiu de 500 fl. pentru cine-l va prinde. Nu s'a găsit nimeni între Românii ardeleni doritori să ia acest premiu, cum s'au găsit mai târziu câţiva Moţi, cari au fost premiaţi pentru ajutorul dat la prinderea lui Horia şi a lui Cloşca. Motivul îl putem găsi în mărturia judelui Oprea Herţia din Sălişte, care înfăţişează mişcarea popii Ioan din Aciliu ca *o acţiune aprobată de toată suflarea românească* (p. 103). Sub conducerea lui s'a ţinut o adunare poporală *în Sălişte, în curtea ţăranului martir Oprea Miclăuş*. Deaceea în ancheta făcută aci din ordinul guvernatorului ardelean Ladislau Kamény a fost ascultată şi *Stana Miclăuş* ca al 55-lea martor între cei 170, dintre cari nici unul n'a spus vre-un lucru infamant pentru vrednicul preot.

---

vioşilor călugări, astăzi sânt scoase în evidenţă, pe unele locuri tăiate în peatră şi practicabile pentru carul cu boi.

Când porneşti din Mănăstirea Turnu, urcuşul pe munte este cam repede. Ajungi, pe ici pe colea, ca într'un fel de balcoane, acoperite cu ramuri nodoroase de fag şi din aceste tăinuite balcoane vezi, de vale, acoperişul chiliilor, crucile sfântului locaş şi mai departe, splendida albie a Oltului... Impresiunea este fermecătoare. Oltul rostogoleşte potopul lui cel aprig, aici sub clarităţile de aur ale soarelui, aci sub umbrele copacilor, plecaţi, cu stânci cu tot, spre albia întortochiată.

Dar drumul, prin pădure, ocoleşte un puternic umăr muntos şi schitul, cu perspectivele către Olt, rămâne în urmă. După, multe scări urcate, ajungi într'un loc deschis şi năpădit de cer albatru, Este o poiană înclinată, care iese dintre fagi, urcă spre nourii albi şi spre cuimi ca de altar — de pe care nu lipsesc făcliile mesteacănilor tineri — şi se pierde, sus de tot, în întunericul sporit al pădurii de mai multe ori centenare.

Umărul muntos şi îmbrăcat în sarica străvechilor copaci se lasă spre Stânişoara. Calea începe să coboare şi anume sistematică şi lucrată cu ciocanul şi cu târnăcopul. A fost la Mănăstirea Stănişoara, acum vreun sfert de veac, un stariţ vrednic şi bogat în fapte folositoare obştei. Era un om modest, care lucra ca o albină, deabia ştiut şi auzit. Prea cuviosul Nicandru a netezit kilometri întregi de drum, sfărâmând stâncile, retezind crengile şi consolidând cu brâie de piatră pereţii şi prăpastiile pe lângă care staţornicea calea cea nouă.

Mai înainte de a ajunge la Stânişoara, priveşti în câteva locuri, de pe şoseaua lui Nicandru, abisurile verzi, pe cari le încadrează bătrânul codru.

O stâncă dreaptă, ca o cumpănă de fântână, se adânceşte şi se perde în abis... In partea cealaltă prin desimi, pe care lumina soarelui deabia le ciuruieşte, pare că îţi năzăresc câteva cruci de aur. Este mănăstirea Stânişoara. Dar până acolo mai este o jumătate de oră de silinţă... Recompensa va fi mare... Mănăstirea Stânişoara este cu totul reclădită şi transformată. Ctitorul cel nou, părintele Nicandru, a înălţat o biserică impunătoare, a zidit chilii noui, mari şi deschise mosafirilor, a făcut — într'un cuvânt — din Stânişoara o casă plăcută şi confortabilă, şi pentru localnici şi pentru vizitatori.

Iată sfinte locaşuri, iată încântătoare locuri din ţara noastră, iată perspectivele de călătorie şi de îmbogăţire sufletească, pe care vreau, din toată inima să le fac dorite şi căutate amicilor turismului român.

Gala Galaction.

Eu sânt al vostru

Eu sânt copilul brazdei umilite,
Născut în vremuri pline de necaz,
Durerea brazdei o resimt puternic
Şi-mi pâlpâie în inimă şi azi.

Prieteni vrednici din copilărie
Privesc ne'ncrezători în ochii mei,
Mă ştiu departe... dară totdeauna
Mi-e sufletul şi inima cu ei.

Un glas profund mă cheamă primăvara
In câmpul drag şi nu e nici o zi
Să nu petrec o oră, cu iubire,
Pierdut în largul lanurilor vii.

Mă cheamă Oltul, marele duhovnic
Mângâietor, al zilelor de ieri,
Pe malul lui mi-am plămădit nădejdea...
Acolo şi potopul de dureri.

Prieteni buni, cu fruntea înorată,
Cu inima şi braţele de fier,
Am fost şi sânt al vostru totdeauna
Cu sufletul neprihănit de ieri.

VASILE STOICANEA

In comuna Deal ţinu o adunare şi mai numeroasă, cu vreo 300 de participanţi, vorbind împotriva episcopului din Blaj, pe care Românii ortodocşi nu-l pot recunoaşte şi dacă nu li se dă alt episcop, ei nu vor mai putea *«rămânea în această ţară»*... Adunarea a durat două zile; Ioan şedea la mijloc, având la dreapta pe popa Petru din Cărpiniş, iar la stânga pe popa Ioan din Poiana; pe masă era aşezat un *molitvelnic*. In adunarea aceasta s'a hotărât, să contribue fiecare sat cu câte *2 florini* la cheltuelile de drum, necesare delegaţilor popa Gheorghe din Sălişte şi Oprea Udrea din Sibiel încredinţaţi din partea adunării să urgiteze la Carlovit numirea episcopului ortodox. In petiţia dela 20 Oct. 1758 ei reînnoesc vechia cerere pentru episcop, ori dacă aceasta nu va fi împlinită *«să ne sloboadă vămile, să ne ducem, unde ne vom putea ţinea legea*, căci caută să ne ducem, că într'alt chip *nu mai putem trăi»*...

Câtă vreme popa Ioan din Aciliu conducea în Ardeal aşa de curajos lupta pentru biruinţa ortodoxiei, fostul său tovarăş de suferinţe, călugărul Nicodim, reuşi să trezească interesul cercurilor conducătoare ale Rusiei pentru Românii ortodocşi oprimaţi şi maltrataţi de Habsburgi. S'a păstrat între actele ministerului de externe din Moscova «smerita înştanţie» românească, semnată de 12 inşi (între cari şi 4 ţărani: Oprea Miclăuş, Filimon Vintilă, Avram Deleanu şi Const. Petric) înaintată de Nicodim către ţarevna Elisabeta Petrovna, care putea să afle din cuprinsul acestei petiţii suferinţele luptătorilor ardeleni pentru ortodoxie «năcăjiţi aşa tocmai ca şi mai de nainte creştinii în vremile împăraţilor celor tirani, în temniţe, în obezi şi în legături ne ţin atâta, încât şi moarte vine multora dintre aceea patimă... la casele noastre nimica pace nu avem, numai ne silesc au să jurăm într-u acele dogme, au dacă nu, de loc ne pun la închisoare şi de acolo nu putem să scăpăm, ci numai au să ne lăpădăm de credinţă, au să murim închişi în locuri străine, fugind de vrăjmaşii noştri uniţi, care mult necazul, grea povara şi întunecata rătăcirea noastră văzându-o Impărăţia ta şi fiind şi noi oi din oile staulului păstorilor Impărăţiei tale, apucându-ne lupii cei răpitori de suflet şi stricându-ne din credinţa cea pravoslavnică, care mulţi dintru noi nu ne-am pomenit într-u acest eres al minţii şi de *nu se va strica* acum acest eres, la început, aşa va rămânea în veac» (p. 109).

Intr'acea situaţia popii Ioan devenea tot mai grea şi mai primejduită, încât trebui să se refugieze la Viena, unde ministrul Rusiei Keyserling îi dă mână de ajutor. El cerea din nou un episcop ortodox pentru Ardeleni în persoana lui *Ghenadie Vasilievici* (exarcul episc. din Pakruţ) precum şi aşezarea bisericii ardelene sub proteguirea sfântului sinod rusesc.

Era în această cerere o abatere de la atitudinea de până aci, determinată de legăturile cu mitropolitul sârbesc din Carlovit, care se gândea să le trimită ca episcop pe *Partenie Pavlovici*. Abaterea se explică prin faptul că Ioan ajunse în contact cu maiorul Dimitrie Mihalovici, care pretextând că cumpără cai din Ungaria pentru Ruşi, făcea propagandă pentru a îndemna pe ortodocşi să emigreze în Serbia Nouă. Impreună cu acesta şi cu Ghenadie Vasilievici întocmi Ioan textul unei petiţii către ţarevna (datată din Sălişte 28 Oct. 1758) arătând că «din pricina unirii» mulţi ortodocşi «au suferit în cătuşe şi temniţe *moartea, chinuiţi în multe chipuri, iar legea nu au voit să şi-o lase»*. Amintind şi jertfele de sânge, pe care au fost nevoiţi a le face în cursul războiului de 7 ani, exprimă teama că «după încheierea păcii se va deslănţui asupra ortodocşilor o prigonire şi mai aprigă». Arată că dintre ortodocşi nu se promovează nici unul la rangul de general, numai dacă îşi lasă legea, cum a făcut unul anume Budai, pe care îl ţin însă la Viena fără comandă, ca nu cumva *să se întoarcă iarăşi la legea sa*, făcând astfel de ruşine pe papa dela Roma (p. 112). Promit ţarevnei *«un regiment transilvănean»* (1000 husari şi 1000 cai). Textul acestei petiţiii fu trimis preotului Samoilă din Apolit, să adune cât mai multe iscălituri. Dar ţăranii refuză aşteptând rezultat dela Nenadovici, care punând mâna pe textul original, trimite o copie la curtea din Viena.

Maria Teresia înspăimântată de acest act «sediţios» insistă pentru rezolvarea chestiei ortodoxe din Ardeal, de unde soseau alte jalbe arătând că Românii ortodocşi «se bat cu popii uniţi ca cu nişte fiare salbatice. Uhlfeld spunea în conferinţa min. din Viena (10 XII 1758) că nu se teme de emanciparea Românilor în Rusia, deoarece *«Românul din Transilvania nu cunoaşte altă ţară în afară de Muntenia şi Moldova* (p. 118). *La 13 Dec. 1758* Maria Teresia aviză pe Nedanovici, să nu se mai amestece în Ardeal, unde va fi numit un *episcop neunit* cu salar din visteria statului. In acelaş timp exprima guvernului ardelean părerea, că deoarece există în Ardeal episcop român instituit legal, nu se mai poate admite al 2-lea episcop, căci ar fi contra legii...

Hotărâri înţelepte

Am pomenit, pe scurt, într'un număr trecut al ziarului nostru, despre cuprinsul circularelor date zilele acestea din partea dlui Dr. Sever Pop, preşedinte al administraţiei judeţului Alba, către primăriile comunelor rurale din judeţul amintit. Sperăm să se facă acelaş lucru şi în alte judeţe ale ţării. Interesul obştesc o cere.

Reţinem din circularele — două — ale dlui Dr. S. Pop următoarele dispoziţii:

«Am constatat cu regret, — spune dl preşedinte al administraţiei judeţului Alba, — că în multe comune birourile primăriilor şi notariatelor, contrar dispoziţiilor art. 9 din legea statului funcţionarilor publici, *sânt deschise în zile de Dumineci şi sărbători legale*, şi că domnii notari şi primari primesc reclamaţii, ba chiar rezolvă acte, în aceste zile.

Cum dispoziţiile legii sânt categorice, cu onoare vă rugăm că pe viitor, să nu se mai lucreze în birouri în zilele de Dumineci şi sărbători legale.

Contra acelora cari nu vor executa acest ordin, vom lua cele mai severe măsuri.

De primirea şi executarea acestui ordin, ne veţi raporta». —

In a doua circulară:

«Biserica trebuie să rămână în veci lăcaşul sfânt de închinare şi recrearea sufleteascu a credincioşilor şi sanctuarul în faţa căruia cetăţeanul de orce confesiune trebue să manifeste sentimentul de respect.

In acest scop o colaborare strânsă, armonioasă, solidară cu bisericile şi şcoala şi toate celelalte autorităţi, o considerăm de necesitate imperioasă.

Avem convingerea sinceră, că cultul credinţei religioase şi al sentimentului naţional, încurajat şi ajutat de o cinstită şi dreaptă administraţie, sânt forţele puternice de mulţumire, progres şi consolidare în ţară.

In consecinţă ordonăm:

Veţi binevoi a proceda potrivit circumstanţelor locale şi în fiecare comună a cerceta conştienţios care este situaţia. Acolo unde este vre-o neînţelegere sau fricţiune de orce natură, cu multă prudenţă şi tact veţi căuta să armonizaţi situaţia, creind o desăvârşită linişte şi înţelegere. Mii şi mii de mijloace stau la îndemână organelor administrative, — depinde de tactul şi dibăcia lor.

Este însă indispensabil, să premeargă cu exemplu bun chiar administraţia.

In acest scop este de dorit, ca domnii primari, notari împreună cu tot personalul din birou şi împreună cu întreg consiliul comunal, iar în comunele care nu sânt sedii notariale toate consiliile comunale, *să se prezinte în corpore la biserică în fiecare zi de Duminecă şi serbători.* După slujbă, dimpreună cu domnii preoţi şi învăţători, vor discuta cu populaţia chestiuni culturale obşteşti şi se vor interesa de nevoile populaţiei, căutând împreună mijloacele cele mai potrivite pentru ajutorare, — ca astfel, căutând legătura sufletească cu poporul, să vadă oamenii interesul, ce îl poartă administraţia, preotul, învăţătorul, conducătorii şi intelectualii comunelor.

Totodată binevoiţi a lua toate măsurile necesare pentru a nu se ara, purta cereale, fân etc. în zile de Dumineci şi sărbători, luminând poporul că locul său în aceste zile este în biserică şi nu în restaurante (la oraşe), cârciume (la sate), ori la muncă agricolă, precum şi la alte câştiguri de averi.

Astfel procedând, sântem siguri că administraţia, preotul şi învăţătorul, şi toţi conducătorii comunelor, vor avea încrederea, ear mai târziu, unde ar lipsi, dragostea poporului.

Bineînţeles acesta se va putea face numai în comunele rurale, unde şi domnii primari şi notari au încrederea poporului, iar în deosebit domnii notari, cari nu şi-ar putea lua aceasta sarcină, vor binevoi a purta consecinţele, fiindcă credem, că dlor nu pot constitui piedeca armonizării absolut necesare.

Veţi îngriji ca tratamentul cu poporul să fie prevenient, just, obiectiv şi ferit de jigniri sau persecuţii, şi mai ales prompt.

Funcţionarul fiind la dispoziţia obştei, nu poate manifesta o ţinută, ca în trecut: jignitoare, autocrată şi arbitrară.

Domnii primari şi notari vor dresa imediat proces verbal despre plângerile ce li se prezintă, soluţionând fără amânare, sau, în lipsă de competinţă, înaintând procesul verbal locului în drept.

Pretindem, ca domnii primari, notari şi consiliile comunale să menţină un raport de solidaritate şi armonie cu preoţii, învăţătorii, cu toate celelalte autorităţi, cu intelectualii comunelor şi populaţia».

Femeea de mâne, revistă lunară literară-socială, a apărut Nr. 5 pentru Septemvrie, cu următorul cuprins: O jucărie primejdioasă (teatrul de vară) de Sanda I. Mateiu, Apariţia unui ziar femenin, Viaţa de aiurea, Mărgăritare de mult preţ, Cronică politică, Informaţiuni etc. Abonamentul: 120 lei. Redacţia şi administraţia: Bucureşti 5, strada Radu Vodă Nr. 24 bis.

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Şedinţă plenară. Consiliul arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu, a ţinut în 15 Septemvrie a. c., şedinţă plenară sub prezidiul I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru *Nicolae*, rezolvindu-se mai multe chestiuni curente, dintre care amintim, că protopresbiter al tractului Branului a fost numit părintele protoiereu al Oltului Vasile Stoicanea.

DL TITULESCU a fost ales preşedinte al Adunării societăţii naţiunilor, care şi-a inaugurat, în 10 Septemvrie, lucrările la Geneva. Este a 11 adunare a societăţii. Alegerea dlui Titulescu, care se bucură de multe simpatii şi prestigiu, s'a făcut cu 46 voturi faţa de 51 votanţi Voturile întrunite de dl Titulescu constitue cea mai mare majoritate înregistrată vreodată, dela existenţa Ligii, la alegerea preşedintelui.

Anunţ. La *Casa Femeii*, în Bucureşti, funcţionează din anul trecut Şcoala de auxiliare sociale, înfiinţată din iniţiativa şi sub preşedinţia dnei Alex. Cantacuzino, cu scopul de a forma personalul tehnic, care să lucreze în instituţiile de asistenţă socială. Această şcoală, la care colaborează distinşi profesori, este menită să aducă real folos pe tărâmul social, mai ales acum când a început şi la noi să se organizeze asistenţa pe baze ştiinţifice. La 1 Octomvrie 1930 se deschid cursurile la Şcoala de auxiliare sociale (Spl. Imprimeriei 2). Inscrierile se primesc până la 25 Septemvrie. La cerere se trimit prospecte. Absolventele şcoalei vor găsi posturi în instituţiile de asistenţă socială.

Manevrele din toamnă se vor desfăşura în regiunea Sibiu-Făgăraş şi vor fi conduse de dl general Cihoski, fost ministru al armatei. Manevrele obişnuite încep la 15 Octomvrie; ear manevrele regale, la care va asista şi Suveranul, vor fi între 21 şi 27 Octomvrie.

Altă prelungire. Banca naţională a României prelungeşte termenul de preschimbare a biletelor de 5 şi 20 lei până la 1 Octomvrie a. c.

Invăţătorii din întreaga ţară s'au întrunit, în 7—9 Septemvrie, la Bucureşti, în congres anual, de faţă fiind şi dnii miniştri Costăchescu şi Mihalache. Congresul a discutat probleme privitoare la învăţământul primar şi la salarizarea învăţătorimii.

Profesorii de religie dela şcoalele secundare din ţară s'au întrunit săptămâna trecută în capitală, pentru a se consfătui în vederea ţinerii unui congres al profesorilor de religie. S'a hotărât, să se întrunească din nou, în 7 şi 8 Octomvrie, la Bucureşti, când se va ţinea adunarea generală a Asociaţiei clerului ortodox.

Orar de iarnă. Incepând din 15 Septemvrie a. c. banca «Albina», Sibiu, reia orarul de earnă, conform căruia ghişeurile vor fi deschise pentru public zilnic — în zile de lucru — între orele: 8—12½ şi 3½—4½, cu excepţia zilei de Sâmbătă, când cassieria va fi deschisă numai înainte de masă, între orele: 8—12½.

ŞTIRI LOCALE

Dela primăria municipiului Sibiu. Se aduce la cunoştinţă, că din donaţiunea generoasă a dnei Ernestina Glossner s'a construit în cimitirul municipiului un turn cu un clopot, care se trage cu ocazia înmormântărilor, la cererea interesaţilor, contra unei taxe de 30 lei, care se va achita împreună cu celelalte taxe la cassieria primăriei. Turnul este aşezat în partea comună a cimitirului, şi stă la dispoziţia orcăruia fără deosebire de religie.

Nr. 8496/1930. (74) 1—3

Concurs

La *Şcoala de aplicaţie* a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu este vacant un loc de învăţător.

Candidaţii doritori de a ocupa acest loc, vor adresa cerere până la 30 Septemvrie crt.: *Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu în Sibiu*, anexând documentele cerute de Art. 483 din regulamentul pentru aplicarea legii învăţământului normal-primar, precum şi dovadă, că sunt de religia ortodoxă.

In condiţii egale, conform Art. 483 din acest regulament, se va da preferinţă absolvenţilor Şcoalei normale «Andrei Şaguna».

Sibiu, la 15 Septemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 691/2930. (72) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Vecerd**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1, Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiune parohială în mărime de 13 jugăre parte arător şi parte fânaţ necomasat.

3. Dela cca 95—100 familii câte 1 ferdelă (20 l.) grâu.

4. Stola statorită pentru întreg tractul.

5. In lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji de o locuinţă potrivită pentru preot.

6. Preotul are drept a scoate vite la păşune.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis, iar concurenţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 11 August 1930.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul par. din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 433/1930. (73) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chesler**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform calificaţiei celui ales.

2. Stolele obişnuite în tract.

3. Sesiunea parohială de 23 jug. cat. arător şi fânaţ, 1 jug. cat. vie, din care sunt plantate 500 viţe.

4. Casă parohială constătătoare din 3 camere, bucătărie, cămară, şură, grajd, etc. grădină de zarzavaturi.

5. Dela cca 110 familii câte 20 litri porumb şi 10 litri grâu, 2 litri must la culesul viilor, 110 zile de lucru, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală.

Ceice doresc a ocupa acest post să-şi înainteze cererea însoţită de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul arătat şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 5 Sept. 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Petru Medeşanu
adm. protopopesc.

---

(71) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Tel. Român, pentru întregirea parohiilor de clasa a III-a **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti** şi **Vălcelele-bune** din protopopiatul Haţeg.

1. In **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti** venitele sânt următoarele:

a) Salar dela stat, conform pregătirii şi anilor de serviciu a celui ales;

b) Sesiune parohială de 32 jug.;

c) Două măsuri de porumb nesfârmat şi 1 zi de lucru, dela fiecare casă;

d) Stola obişnuită în tract;

e) Casă parohială corăspunzătoare.

2. In **Vălcelele-bune** venitele sânt:

a) Salar dela stat, conform pregătirii şi anilor de serviciu a celui ales;

b) Sesiune parohială de 4 jug.;

c) Două măsuri porumb nesfârmat, dela circa 120 case şi câte una zi de lucru;

d) Stola obişnuită în tract;

e) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesia parohială îl plăteşte parohul ales.

Cei îndreptăţiţi îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc şi, cu prealabila încuviinţare a înainte stătătoriului tractului, se vor prezenta în parohia care îi priveşte, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 14 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Nr. 687/930. (66) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu-frumos**, (Şulumberg), protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul cu intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 25½ jug. pământ eclejie.

3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.

4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir.

5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Agnita la 7 August 1930.

Oficiul protopopesc ort. rom. al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Dealu-frumos.

Emil Păcală
protopop.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărţi ale Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU

profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte

studiu istoric-misionar

de

Arhiereul

Grigorie Leu Botoşăneanu

Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

A AP RUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de Ioan cav. de Puşcariu. Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 20 Septemvrie 1930 Nr. 67

Telegraful Român

Organ naţiona

Internatul de fete al Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român
Strada Şaguna 8 Sibiu

Gratuit

Abonamentul:
Cu an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor:
un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ A „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

Conferenţa din Lambeth

IV

Reunirea creştinătăţii

In capitolul al treilea al Rezoluţiilor, se tratează despre unirea bisericească, precum urmează:

1. Conferenţa ia la cunoştinţă cu profundă mulţumire către atotputernicul Dumnezeu semnele mişcărilor de unire în toate părţile lumii, pornite pe urma apelului de unire a creştinilor, adresat din conferenţa de Lambeth în 1920.

2. Conferenţa din tot sufletul renoeşte apelul şi întăreşte din nou principiile enunţate atunci precum şi deciziile privitoare la reunire, adoptate din partea conferenţei.

Tratativele din Malines

3. Crezând că scopul, pe care l-a dat Domnul bisericii sale numai atunci va putea fi atins, când toate mădularele despărţite ale Trupului Său vor fi unite şi cum numai prin discuţiuni amănunţite între biserici vor putea fi înlăturate eroarea şi neînţelegerea spre dobândirea unităţii spirituale depline, conferenţa îşi exprimă aprecierea sa pentru curajul şi dragostea creştină a cardinalului Mercier la aranjarea consfătuirilor dela Malines cu toate că nu erau oficiale şi fără autorizaţie legală şi regretă că Enciclica *Mortalium animos* a interzis membrilor bisericii romano-catolice să participe la acţiunea Credinţă şi Organizaţie, precum şi la alte conferenţe.

Biserica ortodoxă răsăriteană

4. *a*) Conferenţa exprimă cordiale mulţumiri patriarhului ecumenic pentru orânduirea în colaborare cu celelalte patriarhii şi biserici autocefale de a fi trimis o importantă delegaţie a bisericii ortodoxe răsăritene, sub conducerea patriarhului Alexandriei şi exprimă aprecierea plină de recunoştinţă pentru ajutorul dat comisiunei din partea delegaţiunei, precum şi simţemântul valorii progresului înfăptuit prin întrunirea mixtă a delegaţilor ortodocşi şi anglicani.

b) Conferenţa recearcă pe arhiepiscopul de Canterbury să invite pe patriarhul ecumenic ca împreună să institue o comisie de experţi, reprezentând pe anglicani şi patriarhiile împreună cu bisericile autocefale răsăritene, in scop de a pregăti prin corespondenţă şi consfătuiri un raport comun despre deosebirile şi patrimoniul comun al anglicanilor şi al bisericilor răsăritene.

c) Conferenţa neavând atribuţia unui sinod valabil de a pronunţa şi a stabili definiţii de doctrină, nu are facultatea de a formula declaraţii valide asupra obiectelor puse în discuţie între patriarhul Alexandriei dimpreună cu ceilalţi reprezentanţi ortodocşi şi între episcopii anglicani, ci ia act de aprobare a declaraţiilor episcopilor anglicani, considerându-le ca dovezi suficiente ale învăţăturii şi practicei bisericii anglicane şi ale comunităţilor ataşate ei, în ce priveşte acele subiecte.

5. Exprimăm simpatia noastră faţă de biserica Rusiei în persecuţia şi suferinţele ei şi rugăm pe Dumnezeu, în vremea ce i-o va rândui prin bunătatea sa, să-i dăruiască dorita slobozire şi prosperitate, spre a-şi putea lua locul ce i-se cuvine şi cu mai mare libertate şi putere să-şi afirme gloria sa între celelalte biserici mari ale creştinătăţii.

Biserica veche catolică

6. *a*) Conferenţa aduce cordiale mulţumiri arhiepiscopului de Utrecht şi episcopilor vechi catolici, uniţi cu el pentru participarea la consfătuirile asupra strângerii legăturilor dintre bisericа lor şi anglicani şi-i exprimă simţemintele ei de bucurie pentru importanţa paşilor intreprinşi.

b) Conferenţa recearcă pe arhiepiscopul de Canterbury să învite pe Patriarhul ecumenic ca împreună să institue o comisie de experţi, reprezentând pe Anglicani şi arhiepiscopul de Utrecht ca împreună cu dânsul să numească o comisie doctrinară de anglicani şi bisericile vechi catolice a discuta punctele comune şi diferenţietoare dintre ele.

c) Conferenţa constată că în declaraţia dela Utrecht nu se găseşte nimic inconsistent cu învăţătura bisericii Angliei.

Bisericile separate răsăritene

a) Conferenţa aduce mulţumiri episcopului Tourian pentru participarea la desbaterile comisiunii de relaţii între biserica armeană şi cea anglicană şi-l asigură de toată simpatia pentru suferinţele neamului său.

b) Conferenţa exprimă profundele sale simpatii faţă de creştinii armeni, asirieni şi serienii apuseni (iacobiţi) copleşiţi de amar şi suferinţă dela războiu încoace şi roagă pe Dumnezeu să le dea putere şi bărbăţie în lupta pentru păstrarea vieţii şi pentru

FOIŞOARA

Fratele meu

Stăpâne, a pierdut dramul ce duce spre pragul Tău. Grijile lumii îl împresoară, cum împresoară duşmanii cetatea. Desnădeidea l-a luat în braţe şi ei se apără cu scutul păcatului.

Sânt lângă dânsul, dar nu-mi aude povaţa şi nici chipul Tău nu-l vede. Norii gândurilor de ispită îi întunecă zarea sufletului. Indoiala s'a caibărit în inima lui şi graiul îl înfloreşte în cântec desnădăiduit:

Doamne, Doamne!
Mult zic Doamne,
Ori poate Dumnezeu doarme,
Cu capul pe mănăstire
Şi de mine n'are ştire.

Pândiri viclene şi vicleniri obraznice s'au înfrăţit în cântecul lui lipsit de mirul credinţii. In urma lui răsar nelegiuiri şi lespezile osândei îl ameninţă să-l înghită.

Iartă, Stăpâne, rătăcirea fratelui meu. Inoureazâ-i inima cu harul îndurărilor Tale şi zorii praznicului de mântuire vor răsări în sufletul lui. Iar gândul lui se va lumina ca biserica la Inviere. Imbie-i sprijin nădejdilor de mai bine şi gâlceava păcatelor din juru-i va amuţi. Şi în taina tăcerii îţi va auzi suflarea ta, şi va alerga spre urma ta să o sărute cu ochii credinţii tămăduite.

Flori de tinic va purta inima lui să-ţi împodobească pragul şi teama lumii nu-l va mai împresura. Fapte cuvioase vor preamări viteţia voinţii şi înţelepciunea închinării.

Stăpâne, înroureazâ-i fiinţa cu geana milei. O clipire din ochiul Tău sfânt îl va sălta în barca mântuirii.

Z. SANDU.

Providenţă şi datorie

— Meditaţie —

«Şi eată Eu cu voi sânt în toate zilele, până la sfârşitul veacului». Matei 28, 20.

Dela creaţiune şi până azi, Dumnezeu n'a lăsat omenirea fără purtarea Sa de grijă, deşi, dela început, omul a călcat porunca lui Dumnezeu.

Plânsul şi jalea strămoşilor, câştigarea pânii întru sudoarea frunţii, nu erau mijloace pentru a împăca pe om cu Dumnezeu, şi a-l face vrednic de fericirea pentru care a fost creat.

Dela întunerecul în care se afla omenirea, Dumnezeu a condus-o treptat, prin proreţii Săi, la lumina soarelui dreptăţii, ca să nu fie orbită de strălucirea Lui.

Când Tatăl din cer a crezut că omul e convins de neputinţa sa, a trimis pe stăpânul adevărat al omenirii, pe Dumnezeu omul, ca El să ia asupra Sa vina strămoşilor, şi păcatele lumii să le spele prin cea mai mare jertfă.

Când Isus pe cruce exclamă «Săvârşitu-s'a», multe trupuri ale sfinţilor ce adormiseră s'au sculat, dar El a venit pentruca toţi să se mântuiască.

Omorât fiind cu trupul, dar a înviat cu duhul, (I Petru 3, 18).

Mântuitorul a înviat cu adevărat cu acelaş trup cu care fusese înmormântat. Cu acest trup preamărit s'a înălţat la cer, de unde poartă grijă de lume şi de mântuirea ei: «Eată Eu cu voi sânt în toate zilele, până la sfârşitul veacului»

Din jertfa Lui răsar pentru noi multe datorii.

Datori sântem să ne rugăm Lui să ne facă părtaşi de mântuirea, realizată prin cea mai mare jertfă.

Valurile vieţii ne ameninţă, viforul patimilor ne tulbură şi păcatul ne pândeşte. Dar să nu ne tânguim

ca drepturile lor să fie asigurate ca minorităţi religioase şi naţionale în ţările lor de baştină.

c) Conferenţa salută cu bucurie întărirea legăturilor de apropiere între biserica anglicană şi bisericile separate ale răsăritului, amintite în raportul comisiunii şi doreşte din inimă ca aceste relaţiuni să continue, consultându-se cu biserica ortodoxă, exprimându-şi nădejdea ca la vreme cuvenită deplină comunitate se va realiza între ele.

Rezoluţiile 14—26 privesc relaţiile dintre anglicani şi alte culte: din Svedia, Finlanda, India sudică, Scoţia şi Evangelici.

(Urmează).

Eroi şi mucenici ai ortodoxiei

(3) de Prof. I. LUPAŞ
membru al Academiei române

IV

Pătrunzând în Ardeal vestea, că mitropolitul Nenadovici va trimite în curând pe fostul său vicar Partenie Pavlovici (un cleric foarte învăţat, născut în Silistra, a funcţionat câtva timp şi ca preot ortodox în Viena) mişcarea împotriva uniţilor se intensifică. Ţăranii din Orlat alungară, după Crăciunul anului 1758, din biserică pe preotul unit Bucur, chemând în locu-i pe preotul ortodox Udrea din Sibiel, cei din Gurarâului procedează la fel, cei din Săcel alungă şi bat pe popa Oprea, în Săcădate în fruntea ţăranilor ortodocşi păşeşte curajos Onea Tomii Prie, iar popa Stan din Glâmboaca, fiind sufletul mişcării populare din valea Hârtibaciului, îndeamnă pe toţi sătenii să iscălească pentru episcop ortodox, şi cei ce au iscălit odată «nu cumva să se îndoească pentru lege», iar în adunarea (soborul) din Glâmboaca pune pe popa Ilie să citească o diplomă din 1754, ce ar fi fost scrisă românește şi semnată de Maria Teresia, care acordă Românilor ortodocşi toleranţa religioasă. Autorul afirmă că diploma aceasta reprodusă la istoricul maghiar Petru Bod ar fi un falsificat ai iezuitului Emeric Pallovics, care trimitea regulat din Sibiu la Viena denunţuri despre mişcarea Românilor. Iar în ce priveşte intenţia, din care a izvorât acest falsificat, presupune că iscusitul iezuit a voit să compromită pe Românii la curtea din Viena şi să împiedece publicarea unui decrect de toleranţă religioasă pentru ei.

Şi-a ajuns scopul, întrucât decretul Mariei Teresia din *13 Iulie 1759* adevărat că aruncă vălul iertării asupra celor întâmplate până atunci şi promite mijloace mai blânde, însă numai pe seama celor ce se vor cuminţi; nu admite *nici un fel de toleranţă* pentru ceice se vor lepăda în viitor de unire. Pune apoi următoarele condiţiuni grele: să li se restitue uniţilor toate bisericile şi proprietăţile bisericeşti, să nu mai fie insultaţi, nici îndemnaţi la defecţiune. Fiind încurcată în războiul de 7 ani împotriva Prusiei, împărăteasa urmărea scopul, să câştige timp spre a potoli mişcarea ortodoxă, fără a renunţa o clipă măcar la gândul ei de a menţinea şi răspândi mai departe catolicismul printre români. Situaţia ei era destul de grea; de aceea s'a simţit îndemnată a impune şi episcopului unit din Blaj Petru Pavel Aron, să se abţină dela prigonirea ortodocşilor.

La 15 Septemvrie 1759 scria iezuitul Emeric Pallovics contelui Bethlen, preşedintele cancelariei aulice transilvane din Viena, că decretul din Iulie n'a adus nicidecum pacea între români, ci a răscolit din nou sufletele, nici una din condiţiile lui n'a fost împlinită, deoarece «şismaticii» continuă neîmpedecaţi să ocupe bisericile luate de uniţi.

La 7 Octomvrie guvernul ardelean trimite comisari să explice corect cuprinsul decretului, insistând pentru aplicarea dispoziţiilor lui în sensul intenţiunilor curţii din Viena. Rămâne însă fără nici un rezultat măsura aceasta.

Contele Bethlen propune (b. l. 1760) să se amâne trimiterea episcopului exempt în Ardeal, ori să se renunţe cu desăvârşire la proectul acesta, deoarece toate mijloacele blânde promise prin decretul din Iulie 1759 au rămas fără nici un efect la «*acest popor atât de îndărătnic şi încăpăţânat când e vorba de religiune*» (pagina 142).

Ce proporţii luase îndârjirea poporului şi notărârea lui nesdruncinată de a se împotrivi tuturor măsurilor luate de autorităţi în favoarea uniţilor, se poate vedea şi din împrejurarea că în satul Colun, fiind bărbaţii mai slabi de înger, s'au aruncat femeile în lupta aprigă pentru apărarea ortodoxiei, ajungând pe protopopul unit Lascu din biserica lor, rupându-i hainele şi smulgându-i părul şi barba. Pentru aceasta au fost pedepsite la 21 Ianuar 1760 «în piaţa publică» a Sibiului cu câte 12—15 lovituri de biciu următoarele femei: Maria Andrei Toader, Chiva Moisiu, Stana Lazăr Stoia, Maria Iovi Moisiloaie, Ana Gavriia Popi, Ana Oni Pop Solomon, Maria Oni Tudor, Stana Oni Solomon, Marinţa Oni Joja, Antimia Tomii Fofelzanul şi ţăranul Iova Hudiţă, în locul soţiei sale, care fiind bolnavă, n'a putut fi desbrăcată şi bătută în piaţa Sibiului. Autorul încheie acest mişcător episod despre «eroismul femeilor din Colun» cu următoarele reflexiuni: «Sângele va fi ţâşnit cu putere din corpurile lor plăpânde şi un vaier dureros se va fi împrăştiat din pieptul celor *10 femei martire*. Suferinţa lor formează un strălucit episod în lupta noastră pentru libertatea religioasă şi o pildă netrecătoare de eroism, ce merită să fie eternizat».

V

In primăvara anului 1760 se răspândi prin toate satele ardelene proclamaţia Mariei Teresia (din 21 III) tipărită românește, înşirând 158 de sate, unde bisericile ar trebui neapărat restituite uniţilor. Proclamaţia era izvorâtă din intenţia vicleană de a constrânge pe cale indirectă, prin presiune morală, să se întoarcă la unire toţi românii din aceste sate. Se ştia, că fiind ei oameni săraci, nu-şi vor putea clădi altă biserică, ear de străvechiul lor lăcaş dumnezeesc, în care vedeau bieţii oameni simbolul credinţii şi al unităţii sufleteşti, ce-i contopise pe toţi într'un puternic mănunchi cu întreg restul neamului, nu se vor putea despărţi cu inimă uşoară.

A răsunat însă şi proclamaţia aceasta ca glasul celui ce strigă în pustiu. Nici un sat din cele 158 n'a dat urmare poruncii dela Viena. Dimpotrivă publicarea acestei proclamaţiuni împărăteşti a accelerat izbucnirea *revoluţiei religioase*, la conducerea căreia sânt amintiţi protopopul Ioan din Sadu, protopopul Ioan din Sălişte şi călugărul Sofronie din Cioara. Despre cel dintâi şi despre cel din urmă se dau informaţiuni mai îmbelşugate în vol. II al acestei scrieri.

Protopopul Ioan din Sadu ar fi fost în tinereţe dulgher, dar împiedecându-i saşii în exercitarea meseriei, s'a dus la mănăstirea Cozia, unde a stat 6 luni la învăţătură, apoi a fost hirotonit la mitropolia din Bucureşti. Intors acasă, fu prins de episcopul unit Aron şi tuns în târgul Sibiului, ceeace constituia o gravă jignire după concepţiile timpului.

Continuând să cutreere satele până în regiunea Clujului şi în valea Mureşului, ţinând adunări şi predici atât în proză, cât şi în versuri, poporul începuse a-l socoti «sfânt» şi a-l urma în număr mare pretutindeni. Dar la 20 Iulie 1760 fu prins într'un târg la Sânpetru de către doi protopopi uniţi, cari cu ajutor militar îl maltratară, legându-l în obezi şi spânzurându-l într'o iemniţă timp de 4 ore cu capul în jos, spălându-l apoi cu rachiu, ca să-l desmetecească (p. 167). Dela Târgu Mureş, unde un locotenent neamţ s'a purtat mai civilizat, scoţându-l din obezi şi hrănindu-l timp de o săptămână, încât s'a putut restabili, fu transportat pe la Cluj, Oradea, Debreţin, Buda, Raab, la Viena, unde a ajuns în 2 Septemvrie, într'o zi de Marţi. In Viena a fost tratat cu blândeţă şi ascultat de o comisie, căreia i-a mărturisit că mijlocitor între Nenadovici şi ardeleni era episcopul Partenie, ştiind românește şi hirotonindu-le preoţi ca pe popa Constantin din Veştem, preotul din Deva ş. a. Despre popa Ioan din Sălişte spunea că e om mândru şi ambiţios şi vrea să ajungă protopop, ba chiar vlădică.

Pentru liniştirea spiritelor în Ardeal credea că e necesară o comisiune de 3: «un mare domn neamţ, un popă unit şi unul neunit»; după ce comisiunea va constata, cine-i unit şi cine-i neunit, să li se dea românilor libertate deplină. Comisiunea îl obligă să scrie acasă, lăudând mila împărătesei. Scrisoarea lui e datată din 16 Septemvrie 1760, iar răspunsul părinţilor Ioan şi Dobra Priarin şi al soţiei sale Patrasia Priarin din Februarie anul următor. El fu liberat mai târziu. Situaţia monarhiei, în urma războiului cu Prusia şi a alianţei cu Rusia, nu mai permitea Mariei Teresia, să-l trateze brutal şi să-l arunce în temniţa din Kuffstein, unde pătimeau de atâţia ani grei martirii ortodoxiei: Oprea Măcenic din Sălişte şi popa Ioan din Galeş.

VI

Conducătorul revoluţiei religioase din 1760—61 rămâne *călugărul Sofronie*. Acesta era conducătorul unui modest schit care se afla lângă comuna Cioara în mijlocul codrului. Pare a fi fost om cu ştiinţă şi sete de carte, căci în schitul său avea şi un fel de şcoală «cu 3—4 copilaşi la învăţătură». Dar pretorul din Vinţi năvăli cu 12 unguri asupra schitului şi-l dărâmă făcându-l «una cu pământul» (1757). Această nedreptate aruncă pe Sofronie în tabăra luptătorilor pentru desrobirea sufletească a poporului ortodox ardelean. El participă la adunarea ţinută în Apold (1759) sub conducerea protopopului Ioan din Sălişte, adunare cercetată de vreo 3—400 de ţărani. Cutreerând

---

în desnădejde ca Ieremia pe ruinele Ierusalimului, ci să ne gândim că trebue să trecem dela neiucrare la muncă. Atunci, valurile tulburate ale vieţii vor fi liniştite de unda sfântă dela poalele crucii.

Să nu lâncezim în mijlocul ispitelor, să nu ne micşorăm sârguinţa sufletului, căci laptând mare mulţumire vom simţi şi sufletul va ieşi biruitor.

Pentru a putea face faţă neajunsurilor, trebue să credem, să ne rugăm şi să săvârşim fapte bune. Exemplul Mântuitorului să ne fie mereu înaintea ochilor.

Să privim pe Mântuitorul în pustie, unde petrece patruzeci de zile în post şi în rugăciune. Să-l privim pe muntele Maslinilor, de pe care a rostit prima predică a iubirii şi milii, pe Tabor unde a arătat, prin schimbarea Sa la faţă, frumuseţea cea mare a vieţii trăite în comuniune cu Dumnezeu. Să-L privim în grădina Ghetsimani, unde se roagă cu lacrămi, deşi El n'avea păcate. Tulburarea Lui era aceea a durerii pentru păcatele noastre.

Urmând exemplul Lui, ajungem în contact direct cu El. Unindu-ne cu El, vom câştiga siguranţa că dragostea Lui e cu noi şi ne va ierta.

Mântuitorul s'a jertfit să croiască în viaţa noastră un drum mai luminos şi mai larg, pentru a ajunge la El. Acest drum e Mântuitorul însuş. «Eu sânt calea adevărul şi viaţa», spune El lui Toma, când acesta nu înţelege calea despre care vorbeşte Mântuitorul.

Strânşi prin îndatoriri neuitate de biruinţa sângelui Său nevinovat, să îmbrăţişăm crucea Lui, şi îngenunchind la picioarele ei să ne rugăm: «Şi ne iartă nouă greşalele noastre».

Sfânta cruce ne îndeamnă să fim curaţi, căci pentru curăţirea noastră a chinuit pe ea «Unul sfânt». In faţa ei, sufletul nostru va câştiga, din exemplul jertfei absolute pentru alţii, îndemnuri pentru viaţă nouă.

«Pomeneşte-mă, Doamne, întru împărăţia Ta», a zis tâlharul cel păcătos, ear Isus a răspuns: «Astăzi, împreună cu Mine, vei fi în rai».

In acest răspuns nădăjduim, Doamne, şi nu ne vom înşela căci ai dat dovadă de iubire. Tu, păcatele noastre le ierţi, porţile iadului le zdrobeşti, şi pe stăpânul întunerecului îl învingi lumea cu ispitele ei o birueşti şi deschizi uşile raiului vieţii tuturor celorce cred în Tine şi păzesc poruncile Tale.

CHIRION PĂCURARIU.

Vorbe înţelepte

Celce stoarce lacrimi celor nenorociţi, se va îneca în valurile lor.

De-ale sectelor religioase

Avem multe soiuri de secte şi subsecte: de nazareni, baptişti, mucări, pocăiţi, — acuma mai nou se aude de o aşa numită sectă a «tremurătorilor».

Aceşti rătăciţi sânt lăţiţi în câteva sate ale României. Mai mulţi sânt în Basarabia şi Moldova de nord-est, ca urmare a contactului din apropiere cu ruşii, lipovenii şi alţi prigoniţi de răutăţi, iar în Ardeal în partea de către Ungaria, mai puţin spre Iugo-Slavia, unde erau încă înainte de războiu din contactul românilor cu ungurii; în satele ungureşti dela graniţa Ungariei sânt mai mulţi sectanţi.

Dar ori unde ar fi, sânt păgubitorii ţării, neamului şi bisericii, dela sânul căreia oamenii odată desfăcuţi, sânt rupţi şi dela tulpina neamului. Şi aceasta o vreau duşmanii neamului, bisericii şi a patriei noastre.

satele din județul Hunedorii și îndemnând poporul să ia *cheile bisericii* dela popii uniți, comitele suprem îl prinse și înfundă temnița din Bobâlna la sfârșitul anului 1759, de unde îl eliberă însă cu o iscusită stratagemă protopopul Ioan din Săliște, cu o ceată de 5—600 țărani (12 Februar 1760). Unii dintre ei au lovit cu topoarele pe paznicii temniței, au spart ușile și scoțându-l noaptea pe Sofronie, i-au luat obezile de pe picioare și a 2-a zi dimineața au făcut slujbă în biserica din Rapold, dând mulțumită lui Dumnezeu că le-a ajutat să-l scape din temniță.

De aci porni Sofronie spre Zarand, al cărui comite suprem raporta guvernului că «amăgește poporul, dar nime nu se poate apropia de el, fiindcă românii îi apără în tot chipul». Nobilii unguri întruniți la Deva în congregație de primăvară (1760) au rămas uimiți de îndrăsneala unei delegații de țărani români, cari înaintară un memoriu în ton foarte categoric: «Dacă vreți să scoateți dela noi ceva, sub cuvânt de contribuție ori altă trebuință, noi sântem gata la toate, dar religia nu ne-o părăsim, până când trăim... De ce să dăm unitilor bisericile, pe care bieții de noi le am zidit, cu cheltuiala și cu mânile noastre? Nu, niciodată până ce sântem vii!... Nici noi nu sântem vite, cum cred Măriile Voastre, ci avem biserica noastră. Iar bisericile nu sânt clădite, ca să rămână goale, și nici noi nu ne vom mai închina în grajduri, ci ne vom duce la biserici, ca să ne rugăm acolo». Nobilul Gheorghe Rettegi spune în memoriile sale că țăranii români s'au plâns și fiindcă li «s'a pus în gât jugul iobăgiei», cu toate că ei sânt mai mulți și mai vechi decât ungurii în această țară, fiindcă ei sânt «*rămășițele vechilor daci*» (p. 158).

La 21 April 1760 intră Sofronie în Zlatna însoțit de mare mulțime de popor, doritor să-l vadă și să-i asculte cuvântul. El vorbi contra episcopului Aron și contra preoților sfințiți la Blaj, ale căror slujbe n'au nici o valoare, fiind ei «papistași nemțiți», oameni «cu două legi», cari «au spurcat sfintele Paști, anafora și sfânta cuminecătură». Din Zlatna porni spre Abrud îndemnând pretutindeni țăranii să se înscrie între cei ce doresc episcop ortodox, căci «ăsta care-i acum în Blaj, va pieri ca fumul, deoarece *l-a prins regina cu minciuna*, scriind că toți românii de aici sânt uniți (161). Dela Abrud se duse la Câmpeni și asistând la slujba vecerniei, vorbi și acolo împotriva catolicilor cari «sânt eretici, păgâni și papa lor hamiș ca și episcopul unit». Moții atacară în drum pe fratele episcopului unit, pe protopopul Alexandru Aron din Roșia, care având un cal bun reuși să fugă; începură să amenințe și pe unguri, spunând că «a trecut puterea Domnilor, acum noi sântem Domni» (p. 163).

Nr. 7432/1930 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale și parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Ministerul finanțelor cu adresa Nr. 194.374/1930 dispune, ca întru executarea dispozițiunilor cuprinse în art. 5 din legea pentru represiunea evaziunei fiscale, de acum înainte nu se mai poate elibera nici un act public, certificat sau sumă de către autorități, deci și de către autoritățile bisericești, dacă contribuabilii nu vor face dovada că au plătit impozitul global pe cel puțin șase luni ale anului trecut, dacă cererea este făcută în primele șase luni ale anului curent, sau pe întreg anul trecut, dacă cererea este făcută în a doua jumătate a acestui an.

Dovada achitării impozitului global se face prin prezentarea carnetului de contribuțiuni directe de către contribuabil, care reclamă vre-un act public, certificat sau sumă de bani.

Intrucât însă, în practică, obligativitatea generală a prezentării carnetului de contribuțiuni directe ar putea produce în viața socială a contribuabililor perturbări cu consecințe grave, s'a exceptat dela această formalitate cererile făcute:

a) în legătură cu actele de stare civilă (naștere, căsătorie, deces, naționalitate), cum și pentru obținerea certificatelor și extractelor de pe asemenea acte.

b) Pentru actele, certificatele sau dovezile emanate dela autoritățile judecătorești, sau destinate a fi produse înaintea acestora.

c) Pentru certificatele de paupertate, cele în materie electorală, cum și cele referitoare la actele și certificatele de tranzacții intervenite la oboarele de vite și târguri de cereale.

Pentru certificatele de școală se vor prezenta carnetele de contribuțiuni directe ale părinților, cu excepția elevilor orfani, pentru cari nu poate exista obligația prezentării carnetului.

Dreptul de petiționare, fiind garantat prin Constituție, ca atare nu este subordonat condițiunei prezentării carnetului de contribuțiuni directe.

Pentru exercitarea controlului, actele și certificatele eliberate de autorități, cum și ordonanțele achitate de ele vor purta mențiunea, că s'a prezentat carnetul de contribuțiuni completat, așa cum se arată mai sus, precum și numărul carnetului.

Se atrage atențiunea oficiilor noastre protopresbiterale și parohiale asupra executării stricte a dispozițiunilor de mai sus în ce le privește.

Consiliul arhiepiscopesc.

Misiuni pentru popor

— Din prot. Hunedoara —

Pe teritorul protopopiatului Hunedoara s'au ținut, în zilele de 7 și 8 Septemvrie 1930, misiuni pentru popor. A luat parte, la aceste misiuni, mulțime de popor, venit dela depărtări de 15—20 km. și însetoșat după apa vie a vieții.

Sf. slujbe, procesiunile spovedaniile, împărtășania cu sf. cuminecătură, predicile și conferințele ținute au impresionat adânc sufletele credincioșilor dornice de înoire și de a se smulge din încătușările înguste ale materialismului.

Conducătorul protopopiatului a tipărit, pentru credincioși, următorul cuvânt de chemare:

Creștine, — Uită pământul pentru câteva clipe și privește cerul. Vino la misiunile sfinte, ce se vor ține în zilele de 7 și 8 Septemvrie 1930 în comunele Nădăștia-Inferioară, Topliță, Lelese, Nădăștia-superioară, Cerna și Alun.

Vino și te roagă, căci rugăciunea este scara, care leagă pământul cu cerul.

Sfintele slujbe, procesiunile, spovedaniile, împărtășania cu sf. cuminecătură, predicile și conferințele, îți vor întări credința, îți vor deschide ochii sufletului tău, ca să pricepi, că un singur lucru nu-l poți cumpăra cu bani: sufletul tău.

«Ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul său», (Marcu 8, 36). Vino, creștine, și ascultă adevărurile eterne. Izvor de lumină vor vedea ochii tăi. Pacea va umplea sufletul tău. Ușile pocăinței ți se vor deschide.

Vino, suflet trudit, și ia darul lui Dumnezeu, pentruca să-ți întărești credința, căci:

Unde este credință, acolo este iubire, unde este iubire acolo este pace, unde este pace, acolo este Hristos de față, unde este Hristos de față, acolo este binecuvântare.

Vino la El! —

Au rostit, la aceste ocazii, predici și conferențe preoții: Prot. V. Oana, Gh. Rain, A. Botiș, Gh. Henția, C. Dăncilă, I. Crangă, A. Băilă, L. Ungur, T. Murgău, E. Timișan, Gh. Turcean, I. Manica, I. Truca, I. Rudeanu, S. Suciu, I. Stan, Gh. Tarcea și Nic. Suciu.

Subiectele predicilor, meditațiilor și conferențelor au fost: Despre păcat, Pregătirea creștinului pentru sf. liturghie, Rugăciunea și puterea ei în mântuirea sufletească, Pregătirea creștinului pentru mărturisire, Stări religioase în Rusia de azi, Despre curățenia sufletească, Despre sf. cuminecătură, Suferința ca mijloc de mântuire, Datorințele tineretului ortodox față de biserica strămoșească.

INFORMAȚIUNI

Activitate de propagandă religioasă a început Păr. Protopop Petru E. Papp, în plasa Beiuș, în scop de a întâmpina și zădărnici încercările făcute de șefii sectelor religioase pentru smulgerea credincioșilor dela credința dreptmăritoare. Păr. protopop, în fruntea preoțimii sale, a ținut câteva adunări mari de popor, organizând «Oastea Domnului», care să lupte împotriva sectarismului local. — Slujitorii altarului din protopopiatul Beiușului au hotărât să înființeze o *Casă de economii*, unde preoții să depună lunar bani economisiți, cu menire de-a ajuta văduvele preotese și orfanii de preoți.

Congres. Din București se anunță, că se fac pregătiri pentru a organiza în toamnă un congres al iubitorilor de artă românească, unde se va discuta problema zugrăviturii bisericești, căutând căile de ridicare a nivelului din această ramură de activitate plastică.

Uneltiri zadarnice. Din eparhia Moldovei se vestește, că foști călugări, alungați dela mănăstiri, continuă propaganda subversivă la sate contra calendarului îndreptat. Acțiunea acestor agitatori vrea să exploateze starea de necaz și sărăcie a unor țărani simpli, spunându-le că e «pedeapsă» cerească pentru nerespectarea vechiului calendar... Uneltirile însă nu prind.

Sălbătăcie. Bulgarii din Cadrilater au asasinat, zilele trecute, doi copilași d'ai coloniștilor români macedoneni așezați acolo. S'a cerut autorităților să se ia măsuri energice pentru asigurarea vieții și avutului românilor din Dobrogea împotriva sălbătăciei bulgarilor.

A se îndreptă, până ce nu e prea târziu. Greutățile învățământului școlar apasă astăzi cumplit asupra părinților și elevilor, cu taxe, suprataxe, și ear taxe! Învățământul secundar și universitar în alte țări, b. o. în Statele unite, este în de obște gratuit, și elevii liceelor primecc dela școală în mod gratuit cărțile și rechizitele școlare; — în țara noastră se continuă exploatarea părinților: «Creșterea unui copil este astăzi atât de împovărătoare pentru părinți, — observă unul dintre confrați, — în cât malthusianismul a început să facă adepți, în burghezi mai ales; cel mai funest propagandist al acestei doctrine fatale e statul și organele sale care nu-și înțeleg menirea». Se impune o scădere neîntârziată a greutăților pomenite.

După 33 de ani s'a găsit corpul exploratorului *Andrée*, mort în pustiurile de gheață dela nord, unde împreună cu câțiva tovarăși plecase în expediție polară. Trupul său s'a conservat în ghețuri. In hainele sale s'au găsit notițe privitoare la călătoria făcută.

Centenarul primului tren de călători din lume s'a celebrat în 15 Septemvrie 1930 la Liverpool, de unde trenul acesta a mers, cum se știe, la Manchester. La serbare s'a relevat enorma însemnătate, pentru civilizație și progres, a desvoltării căilor ferate.

ȘTIRI LOCALE

Șeful oficiului poștal din Sibiu, dl *Victor Popaiov*, fiind trecut la pensie pentru «limită de vârstă», corpul funcționarilor poștali din localitate a sărbătorit, prin un banchet, pe colegul penzionar, ale cărui merite au fost recunoscute și bine apreciate și la acest prilej. Dl Popaiov, care se bucură de putere viguroasă de muncă, a intrat în serviciul uzinelor electrice sibiene în postul de specialist pentru telefoane și radio. Dorirele noastre de bine îl însoțesc și aici.

Se știe că, în țara noastră, sectele au fost aduse și răspândite de străinii de limba legea și neamul nostru. Mulți au cunoscut secta la care au trecut din America, fără a ști sau a cunoaște mai de aproape: cine? de unde? și pentruce se caută să se lățească aceste crezuri greșite între poporul nostru ușor sedus.

Lățirea sectelor are de scop slăbirea credinței străbune și caută destrămarea bisericilor românești, în care s'au botezat părinții, moșii și strămoșii noștri.

Aceasta să o înțeleagă poporul român și să caute a lua apărarea bisericii strămoșești, nu numai preotul, ci trebue să sară toți intelectualii dela sate, notar, învățător, primar, medic, iar la orașe toată ceata de intelectuali, industriași și meseriași. Căci e nevoe nu de a răspunde la atacuriie întreprinse de vătavii sectanților, ci trebue să apărăm și să întărim sufletele credincioase în fața momelilor păcătoase.

Trebue lucrat cu tact și înțelepciune: să ne alipim cu mai multă căldură de credincioșii nostri și să-i luminăm. Nu cu «filozofie» și «știință», ci cu mai multă căldură, mai multă dragoste către popor și muncitor.

Preoțimea, înțelegând acest adevăr și punându-l în practică, cu râvnă și înțelegere, va da bisericii strălucire și va înăbuși neghina relei credințe și a rătăcirii ce se ivește.

Să îndrumăm poporul spre binele lui și al țării, să-l ținem aproape de noi și să-i încălzim sufletul cu povețe creștinești, căci poporul e al bisericii și al țării.

Dr. Eugeniu Muntean.

In fum! Peste șapte miliarde de lei s'au dat anul trecut în Anglia pentru tutun. Sânt acolo femei care fumează câte 50 țigarete pe zi. Mai rău ca la noi?

Nr. 184/1930. (76) 1—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. şi pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Mediaş.**

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în parohia Mediaş.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plăteşte făcutul. Din aceştia sânt 7 stânjini pentru locuinţă şi 3 stânjini pentru încălzitul cancelariei protop.

3½ jug. sesie parohială pământ arător şi locuinţa în casele tractuale.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. şi prin concluzul Nr. 111 al congresului naţional bis. din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaş, din şedinţa consiliului protopopesc al tractului Mediaş ţinută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.

Nicolae Minţa
notar.

Nr. 6384/1930

„Aprobat"

Sibiu, din şedinţa plenară, ţinută la 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

---

(71) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Tel. Român, pentru întregirea parohiilor de clasa a III-a **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti** şi **Vălcelele-bune** din protopopiatul Haţeg.

1. In **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti** venitele sânt următoarele:

a) Salar dela stat, conform pregătirii şi anilor de serviciu a celui ales;
b) Sesiune parohială de 32 jug.;
c) Două măsuri de porumb nesfârmat şi 1 zi de lucru, dela fiecare casă;
d) Stola obişnuită în tract;
e) Casă parohială corăspunzătoare.

2. In **Vălcelele-bune** venitele sânt:

a) Salar dela stat, conform pregătirii şi anilor de serviciu a celui ales;
b) Sesiune parohială de 4 jug.;
c) Două măsuri porumb nesfârmat, dela circa 120 case şi câte una zi de lucru;
d) Stola obişnuită în tract;
e) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesia parohială îl plăteşte parohul ales.

Cei îndreptăţiţi îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc şi, cu prealabila încuviinţare a înainte stătătoriului tractului, se vor prezenta în parohia care îi priveşte, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 14 Iulie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Nr. 8496/1930. (74) 2—3

Concurs

La *Şcoala de aplicaţie* a Şcoalei normale ortodoxe «Andrei Şaguna» din Sibiu este vacant un loc de învăţător.

Candidaţii doritori de a ocupa acest loc, vor adresa cerere până la 30 Septemvrie crt.: *Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu în Sibiu*, anexând documentele cerute de Art. 483 din regulameutul pentru aplicarea legii învăţământului normal-primar, precum şi dovadă, că sunt de religia ortodoxă.

In condiţii egale, conform Art. 483 din acest regulament, se va da preferinţă absolvenţilor Şcoalei normale «Andrei Şaguna».

Sibiu, la 15 Septemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 691/2930. (72) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Vecerd**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1, Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiune parohială în mărime de 13 jugăre parte arător şi parte fânaţ necomasat.

3. Dela cca 95—100 familii câte 1 ferdelă (20 l.) grâu.

4. Stola statorită pentru întreg tractul.

5. In lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji de o locuinţă potrivită pentru preot.

6. Preotul are drept a scoate vite la păşune.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis, iar concurenţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 11 August 1930.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înţelegere cu consiliul par. din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 433/1930. (73) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chesler**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform calificaţiei celui ales.

2. Stolele obişnuite în tract.

3. Sesiunea parohială de 23 jug. cat. arător şi fânaţ, 1 jug. cat. vie, din care sunt plantate 500 viţe.

4. Casă parohială constătătoare din 3 camere, bucătărie, cămară, şură, grajd, etc. grădină de zarzavaturi.

5. Dela cca 110 familii câte 20 litri porumb şi 10 litri grâu, 2 litri must la culesul viilor, 110 zile de lucru, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală.

Ceice doresc a ocupa acest post să-şi înainteze cererea însoţită de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul arătat şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 5 Sept. 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Petru Medeşanu
adm. protopopesc.

---

(75) 2—3

Concurs din oficiu

In conformitate cu ordinul P. V. C. arh. Nr. 5947 din 1 Iulie 1930, prin aceasta se deschide concurs din oficiu, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român pentru parohia de clasa a III-a **Ruşi**, cu filia **Streiu**, din protopopiatul Haţeg.

Venitele împreunate cu acest post sânt următoarele:

a) Salarul dela stat, conform pregătirii şi anilor de serviciu a celui ales.
b) In materă: sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ şi 2 jugăre din R. A. In file: 18 jugăre 873 st. □.
c) Stola obişnuită în tract.
d) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesie îl plăteşte parohul ales.

Cei îndreptăţiţi îşi vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc şi cu prealabila încuviinţare a înainte stătătoriului tractului, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Haţegului.

Haţeg, la 14 August 1930.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 24 Septemvrie 1930 Nr. 68

Telegraful Român

Organ naţional-

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abon[illegible] inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserici în formă românească

Bisericile noastre cele dintâi au avut aproape aceeaş formă, sau cum se mai spune, acelaş stil pe tot cuprinsul pământului românesc şi creştinesc. Dovada o avem în cele mai vechi biserici şi bisericuţe de lemn, sau de peatră, dar mai ales de lemn, care toate se aseamănă. Sunt dintre clădirile cele mai drăguţe, cu turnul sau clopotniţa înaltă, cu acoperişul de şindrilă, cu pereţii bisericii de bârne cu ferestrui mici, iar înlăuntru cu cerime boltită de scânduri, cu împărţire de biserică răsăriteană, sau zugrăveli obişnuite în creştinătatea din răsărit.

Dela bisericile de lemn la cele de peatră

După bisericuţele de lemn, care la noi ni-au rămas din adâncă vechime, mai ales în Maramureş, a venit vremea bisericilor de peatră, în unele ţinuturi româneşti mai curând, în altele mai târziu, după cum a fost puterea şi bogăţia creştinilor din deosebite provincii româneşti. In Moldova, de care se ţinea atunci şi Bucovina şi în Muntenia, fiind domnitori români şi fiind mulţi români, oameni bogaţi boeri, clădirea în piată a bisericilor româneşti a luat un mare avânt. Domnii şi boerii români se întreceau în ridicarea de mănăstiri cu bisericile lor, şi în clădiri de lăcaşuri de închinare la oraşe şi chiar în satele unde-şi aveau moşiile.

Bisericile acestea nu mai semănau cu cele de lemn, decât în împărţirea lăuntrică. Ele au îmbrăcat forma şi strălucirea, ca şi bogăţia bisericilor creştine din Bizanţ, din alte ţări creştine din răsărit.

Dar n'au luat forma întreagă a acestora, ci s'au mai adus înfrumuseţări şi lucruri de către meşterii şi zugravii români, aşa că s'a ajuns cu timpul la biserici în formă românească. Multe din ele dăinuesc până azi, pe lângă mănăstirile din munţi, sau în oraşe, în Bucovina, Moldova, Muntenia, Oltenia şi Basarabia. Ele sânt şi azi o mare podoabă şi de avuţie naţională şi o frumuseţe, pe care au slăvit-o toţi călătorii străini pricepuţi, cari au venit anume în ţara noastră să le cunoască.

Stricăciunea din Ardeal

Dar în vremea când în ţările româneşti slobode înflorea acest meşteşug, de-a clădi din peatră biserici măreţe, românii de dincoace de Carpaţi din Ardeal şi Banat, ajunseseră în sărăcie mare, fiind căzuţi în iobăgie. Până am avut şi noi oameni cu dare de mână, boerii noştri, în Maramureş, în ţara Oltului, în ţara Haţegului, ei s'au străduit să ridice biserici după chipul celora din românimea liberă. Aşa s'au găsit chiar anul trecut în judeţul Hunedoara biserici, cari aveau pe pereţi subt varul de mai târziu zugrăveli ca în bisericile din ţară, de pe vremea acelora.

Boerii noştri s'au topit însă în ungurime. Iobagii rămaşi n'au avut puteri să le clădească biserici de peatră, şi au clădit tot de lemn, aproape până pe la anul 1800 şi mai ales după ştergerea iobăgiei la 1848. De atunci românii de aici au prins şi ei drag şi au început să clădească biserici de peatră.

Dar de unde să ia forma şi modelul? De unde era mai la îndemână, dela unguri şi dela saşi. Astfel s'a făcut, că bisericile noastre clădite de vreo 150 de ani seamănă mai mult cu cele străine, decât cu cele româneşti.

Calea de îndreptare

Acum putem să dregem ce s'a stricat atunci. Stricăciune este, fiindcă bisericile noastre cele mai multe de peatră nu au haină românească. Iar dacă sântem una în limbă şi în cântec şi în toate, se cade să fim una şi în forma bisericilor. Să arătăm şi prin acest semn dinafară, că dela Nistru la Tisa sântem acelaş neam.

De aceea de câteori Dumnezeu le ajută oamenilor dintr'un sat să-şi adune bani pentru un nou lăcaş de închinare, să ceară dela inginerul sau arhitectul cu care vor să lucreze, să le aducă chipuri cu biserici în formă (în stil) românesc, şi să le facă planul care le place mai bine. Nu-s mai scumpe decât cele în stil străin, dar sânt cu mult mai frumoase şi mai potrivite cu slujbele noastre bisericeşti. Şi din întrecere între ziditori cine ştie poate vor ieşi noi podoabe şi frumuseţi, tot româneşti pentru Casa Domnului.

Eroi si mucenici ai ortodoxiei

(4)

de Prof. I. LUPAŞ
membru al Academiei române

Conferenţa ministerială din Viena discută în repetate rânduri (3 VI şi 31 VIII 1760) stările ardelene, create prin revoluţia lui Sofronie şi decide că mişcarea trebue potolită trimiţând ca episcop ortodox în Ardeal pe Dionisie Novacovici. Contele Bethlen era şi de astădată pentru mijloace drastice: prinderea lui Sofronie şi uciderea lui (auf eine oder andere Weise um das Leben gebracht werden könnte — p. 171 n. 3). Dar lipsa forţei armate din ţară împiedecă curtea din Viena a primi propunerile lui. Guvernul ardelean, procedând în sensul părerilor lui Bethlen, a reuşit la începutul lui August să prindă pe Sofronie în biserica din Abrud, cu ajutorul cancelistului Szakadati şi al locotenentului Ioan Halmágyi, care fu trimis în scopul acesta cu 19 husari din Alba-Iulia. Dar când au pornit cu călugărul prins din Abrud spre Zlatna, s'au alarmat Moţii şi trăgând clopotele într'o dungă au dat năvală asupra soldaţilor astfel, încât Halmágyi ajuns la porţile Zlatnei, de frica mulţimii care creştea, s'a văzut silit a libera pe Sofronie. Drept răsbunare Moţii au dărâmat casa protopopului unit Aron din Roşia, spărgându-i şi lada cu bani, fără a lua însă din ea vreo leşcaie, cum arată contemporanul Petru Bod, bine informat asupra peripeţiilor revoluţionare. Vina lui Alexandru Aron era, că el pusese la cale prinderea lui Sofronie în biserica din Abrud (p. 178).

Liberarea lui Sofronie era cel dintâi triumf al acestei impunătoare mişcări populare. Legenda puternicei birocraţii administrative fu zdrobită prin însufleţita alipire a mulţimii la conducătorul său duhovnicesc Sofronie. Ţăranii alergau din toate părţile cu miile (după cum arată Grigorie Maior, vreo 7000) să ia parte la bucuria generală pentru biruinţa dela Zlatna.

Sofronie convocă pe 16 şi 11 August 1760 la un sinod la Alba-Iulia din fiecare sat preotul, cantorul şi câte 2—3 ţărani fruntaşi, probabil cu scop de a lua măsuri pentru înjghebarea şi delimitarea episcopiei ortodoxe în Ardeal. Din sinodul acesta se trimite un nou memoriu la curtea din Viena, arătând că românii ortodocşi sânt ca «nişte oi speriate de lupi», că sufer de atâţia ani pentru credinţă, având nevoie de un păstor bun, pe care să-l poată urma. Cer mai departe alungarea lui Aron şi a popilor uniţi din Ardeal, fiindcă i-au «dovedit *mincinoşi*, jurând către catolici că se ţin de religia Maiestăţii Voastre şi că ei cred în unire, dar nouă de asemenea ne *fac jurământ că nici nu cred şi nici nu mărturisesc unirea*» (p. 179). Conştiinţa puterii proprii trezindu-se biruitoare în sufletul mulţimii ortodoxe, reprezentanţii ei spun răspicat şi guvernului ardelean că vor fi «cei mai plecaţi şi ascultători atât M. Sale regale, cât şi înaltului guberniu şi tuturor autorităţilor, *dar credinţa şi sufletul nostru nu avem să le supunem*» (181).

Stăruesc din nou ca bisericile «care nu sânt din sudoarea popilor uniţi» să fie lăsate în stăpânirea ortodocşilor, iar protopopii şi preoţii uniţi, precum şi mirenii, cari sânt pricina răscoalei, să fie aduşi în faţa mulţimei, spre a-şi da seama de faptele lor.

Spre a exaspera liberarea preoţilor închişi, directorul minelor Keyling, înspăimântat de mulţimea tulburată, care nu îngăduì soţiei sale să plece la Alba-Iulia, ci o reţinu la Zlatna drept garanţie, alergă la Sibiu şi intervenind personal atât la guvern, cât şi la comandantul suprem, zugrăvi primejdia cè s'ar putea abate asupra Ardealului din partea moţilor, cari vor să ocupe Alba-Iulia şi «să facă Blajul una cu pământul» (182). La 11 August 1760 el se putea întoarce în fuga calului la Zlatna, aducând ordinul cerut de români pentru liberarea preoţilor ortodocşi întemniţaţi la Alba-Iulia. Aceştia şi sosiră la Zlatna în 2—3 zile. Sofronie ceru şi liberarea protopopului Ioan Piuariu, ameninţând că altfel un va fi «pace în ţară». Ameninţarea lui fu trimisă la Viena drept dovadă «cât a crescut temeritatea prostimei valahe». Dar ea îşi pierduse efectul dorit. Piuariu fu liberat.

Ţăranii îndârjiţi năvălesc asupra Blajului cerând — scrie ieromonahul unit Filofteiu Laslo — pe episcopul Aron «cum cereau evreii pe Isus din Nazaret». Acesta s'a refugiat la Sibiu. Din tabăra dela Zlatna i s'a trimis şi o ameninţare scrisă, cerându-i socoteală pentru prădarea bisericilor şi luarea antimiselor, pe care — dacă nu le va restitui bisericilor — îl vor căuta la el acasă ca să vadă ce fel de vlădică e «duşman al legii greceşti» pe care «ca împăraţii cei păgâni» a căutat s'o nimicească. După ce s'a întors Aron la Blaj, ţăranii aflând că «a ieşit vulpoiul din gaură»,

se pregătesc earăş să-l atace, dar el s'a refugiat din nou la Sibiu.

In sfârşit s'a convins şi curtea din Viena, că nu mai poate amâna satisfacerea atât de des repetatelor cereri ale românilor ortodocşi. La 20 Octomvrie 1760 Maria Teresia comunică guvernului ardelean, că va trimite în Ardeal o comisiune spre a examina plângerile ortodocşilor, ear lui Sofronie îi acordă salv conduct pentru cazul, că ar dori să se prezinte în faţa acestei comisii. Guvernul dă din nou dovada laşităţii îndrumând organele subalterne că «dacă s'ar ivi cineva» fie între popii români, fie între alţii, care s'ar părea că lucrează contra ordinelor anterioare, să se prefacă a nu observa şi a nu vedea faptele lor, ba chiar dacă oare cari români ar fi fost arestaţi undeva pentru tulburarea unirii, să-i libereze şi pe aceia, până când va da Dumnezeu timpuri mai bune, spre a vindeca răul» (189—190).

Călugărul Sofronie era deci stăpânul Ardealului; de frica lui tremura guvernul acestei provincii. El se intitula acum «vicar al sfântului Sinod din Carloviţ» (generalis vicarius congregationis Karloviczensis) şi avea secretar pe popa Gheorghe din Abrud. Chiar când puterea lui ajunsese respectată şi temută în tot cuprinsul Ardealului, Sofronie ştiu să fie cumpătat, având atitudine împăciuitoare, dar demnă, sfătuind poporul să asculte de legi şi de autorităţi, iar pe aceştia ameninţându-i cu represiunea, dacă nu vor respecta legile şi vor săvârşi nedreptăţi. Nu îngăduia credincioşilor săi, să hulească religia altora şi dispunea să fie prinşi ceice vor abuza de numele lui, spre a săvârşi fapte potrivnice legilor sau spre a stoarce bani sub cuvânt că au avut cheltueli cu drumurile la el.

VII

Triumful deplin al ortodoxiei fu pecetluit prin sinodul ţinut la Albalulia, în casele preotului Rusan dela *14—18 Februar 1761*. Din fiecare sat fusese convocat la acest sinod preotul ortodox cu câte 3 ţărani fruntaşi, spunându-li-se să aducă pentru acoperirea cheltuelilor bani «daţi de bună voie şi din dragoste creştinească». Ţăranii alergară cu miile spre Albalulia, unde autorităţile civile şi militare, cuprinse de panică, s'au grăbit să aşeze tunurile pe zidurile cetăţii, fără să fi fost în vreun chip necesară măsura aceasta defensivă. Căci nu numai Sofronie a ştiut să păstreze tot timpul calmul unui conducător iscusit, dar şi mulţimea preoţilor şi a ţăranilor întruniţi aci pentru chestiuni religioase a înţeles să aibă o atitudine demnă, potrivită scopului de înalt ordin sufletesc, pentru care luptaseră atâta timp, spre a se vedea acum în preajma succesului dorit. Programa sinodului era semnată de Sofronie, de călugărul Ioanichie din Veneţia de sus şi de protopopul Ioan din Sălişte. Dintre numeroasele doleanţe s'au discutat numai cele de neapărată trebuinţă în legătură cu organizarea episcopiei ortodoxe şi cu cererile privitoare la liberarea tovarăşilor de luptă, cari pătimeau temniţă grea pentru curajul eroic dovedit în apărarea credinţei străbune. Hotărârile au fost cuprinse în 19 puncte.

Dar mai important decât orce hotărâre era faptul, că atâta mulţime de preoţi şi ţărani ortodocşi s'a putut vedea la olaltă, sfătuindu-se împreună în dragoste creştinească timp de 5 zile şi afirmând în vechea capitală a Transilvaniei existenţa nesdruncinată a bisericii ortodoxe, pe care timp de 60 de ani autorităţile vieneze şi ardelene se încăpăţânară a o declara inexistentă. Este, evident, multă verosimilitate în cuvintele autorului, care zugrăveşte astfel tabloul acestui important sinod: «In acea zi de primăvară timpurie miile de ţărani, adunaţi din toate unghiurile ţării, vor fi aclamat cu frenezie pe călugărul, care le vorbea în cuvinte lipsite de meşteşug, dar pline de o dulce mângâiere, în vreme ce pe zidurile cetăţii din preajma lor soldaţii împărăteşti tremurau de frică, gata să verse foc din gura tunurilor» (197). Câtă deosebire între sinodul acesta, la care alergară de bună voie şi cu însufleţire preoţii şi ţăranii ardeleni ca la un praznic al bucuriei obşteşti — şi între adunarea jalnică dela 1701, când fură târâţi câţiva dintre înaintaşii lor cu sila şi cu ameninţări de gloabe la instalarea nenorocitului Atanasie, în persoana căruia politica habsburgică se amăgise a nădăjdui că ar fi putut descoperi un cioclu al bisericii ortodoxe, — păstrătoarea unităţii sufleteşti a neamului românesc dealungul veacurilor de urgie şi peste toate graniţele nedrepte ale vameşilor vremelnici!

Mişcarea lui Sofronie, după ce atinse culmea biruinţei, trecu şi dincolo de graniţele vestice şi nordvestice ale Ardealului. In reglunea Sătmarului ea a pătruns încă din toamna anului 1760. Cea dintâi comună, care s'a lepădat de unire, a fost *Craidoroţul* (Király-Dorocz) de unde locuitorii alungară preotul unit, fiind convinşi că unirea e o *«lege rea»*. In primăvara anului următor procedează la fel şi alte comune din Solnoc şi Maramureş. In lupta pentru ortodoxie s'a distins vice-protopopul Buteanu din Bicsad. Contele Anton Károly, fişpanul Sătmarului, scria la 2 April 1761, că s'a silit să stingă *focul* acesta, dar nu a reuşit. Luă apoi măsuri mai drastice, închizând graniţa spre Ardeal cu cordon militar şi numind comisari speciali pentru a controla şi suprima în scutece această mişcare populară. Pretextul era că ar trebui apărat ţinutul Sătmarului de *ciuma*, ce s'ar fi răspândit de către Moldova. Represiunile lui şi ale episcopului Manuil Olsavsky din Munkács izbutiră în adevăr să pună stavilă acestei mişcări. Acesta din urmă nu se sfii a recunoaşte însă că readucerea la unire a românilor sătmăreni şi maramureşeni e a se mulţumi «pumnului fişpănesc». Iar fişpanul Maramureşului Emeric Barkoczi scria într'un raport adresat consiliului locotenenţial, că nu îndrăzneşte să întrebe pe rutenii şi valahii de sub jurisdicţia sa, cărei religii aparţin, fiind convins că toţi «urăsc mai *rău numele unirii, decât al şarpelui»* (p. 217). Suprimarea mişcării o crede posibilă numai cu ajutorul armatei. El însuş consideră pe ortodocşi ca vinovaţi de *înaltă trădare*, ameninţându-i cu moartea şi confişcarea averii.

Pe preotul luptător pentru ortodoxie în Maramureş autorităţile nu izbutiră însă a-l aresta. Unii dintre maramureşeni persistă în ortodoxie până la 1769, alţii până la 1774 şi chiar mai târziu. Faima lui Sofronie a pătruns până în Zemplén, la graniţa nordică a Ungariei găsindu-se şi pe acolo credincioşi însufleţiţi de opera lui.

Revista Teologică. A apărut Nr. 7—8 din 1930. In acest număr: Prof. Ioan Lupaş: Eroi şi mucenici ai ortodoxiei. Prof. Nicolae Neaga: Profeţii mesianice în cartea «Facerii». Pr. Ilarion V. Felea: Unde este comoara ta? Prof. Dr. Ştefan Lupşa: Destituirea şi petrecerea în Ardeal până la moarte a mitropolitului Ungro-Vlahiei Dositei Filiti. Traian Baciu: Iubirea. Dr. Gh. Ciuhandu, N. C., Mişcarea Literară: Die stifte der tschanader diözese im Mittelalter. Katechesen für die Oberstufe. Cartea misionarului. Canoanele bisericii ortodoxe însoţite de comentarii. O instituţie de educaţie ortodoxă. Zeitschrift für die alttestamentliche Vissenschaft und die Kunde des nachbiblischen Judentums. Boner Zeitschrift für Theologie und Seelsorge. Christentum und Wissenschaft. Dr. D. Stăniloae şi Neculce: Cronică: Conferinţa ortodoxă dela sfântul munte Athos. Conferinţa din Lambeth. Adolf Harnack. Episcopia Maramureşului. N. C. Note şi informaţii.

Misionarism pastoral

— Din prot. Hunedoara —

«Voeşte şi vei putea».

Norocoasă şi mult promiţătoare iniţiativă a luat şi a pus în practică activul protopop al Hunedoarei, Păr. Dr. V. Oană. Setea credincioşilor după adevărata «apă vie», care e mult căutată, — cu toată aparenţa indiferentismului religios, — a isbutit a o stâmpăra cu evident efect, prin punerea în activitate de misionarism a celor trei plase misionare în care este împărţit protopopiatul.

In temeiul concluzelor, luate în conferenţa preoţească trecută, comisiunea designată spre acest scop a statorit programul *unic* pentru toate trei plasele şi misiunile pastorale ce aveau să se ţină. Pentru anul în curs s'au statorit şiruri de servicii religioase misionare pentru zilele de 6, 7 şi 8 Sept. şi apoi *pentru zilele 19, 20 şi 21 Noemvrie.*

Şirul prim, începutul, a lăsat o dâră de luminoasă amintire pentru toate satele din protopopiat. In 6, 7 şi 8 Septemvrie s'a desvoltat acelaş program în toate trei plasele misionare, luându-se câte două parohii în fiecare plasă, şi adecă: în plasa I Nădăştia de jos şi Nădăştia de sus, în plasa II Topliţa şi Lelese, în plasa III Cerna şi Alun.

Programul a fost următorul: In parohiile Nădăştia de jos, Topliţa şi Cerna în 6 Septemvrie seara: Vecernie cu predica «Despre păcat».

In aceleaşi parohii, Duminecă în 7 Sept.: Utrenie, Meditaţie: «Pregătire pentru ascultarea Sf. Liturgii», Sf. Liturgie cu predică: «Despre rugăciune şi puterea ei mântuitoare». Sf. Maslu cu predica: «Puterea credinţei». — La 3 ore d. m. preoţii din cele 3 plase împărţiţi pe jumătate şi în celelalte trei parohii luate în combinaţie în programul ceremonialelor, deci în 6 parohii, fac Sf. Vecernie cu predică: «Pregătire pentru taina Sf mărturisiri». (Acum se mărturiseşte tot poporul). La ora 6 seara conferenţă: Stările religioase de azi în Rusia, Datorinţele tineretului nostru faţă de biserică. Apoi: o disertaţie a unui membru din Oastea Domnului.

In 8 Sept. în celelalte trei sate din fiecare plasă, şi adecă Nădăştia de sus, Lelese şi Alun: Sf. Utrenie, meditaţie pentru căinţa de păcate, Sf. liturgie, cu predică: Despre taina Sf. cuminecături. (Se cuminecă tot poporul spovedit la vecerniile de eri); Sf. Maslu, afară la câmp în procesiune. cu predica: Suferinţa ca izvor de mântuire. După amiază vecernie în toate locurile pomenite.

FOIŞOARA

Mănăstirea Aninoasa

Nu departe înspre sud-vest de Câmpulung, oraşul primului descălecător al ţării, legendarul Negru-Vodă, într'o pajişte adumbrită de o pădure seculară de anini şi udată de apa râuleţului Bratia, prin veacul al XVII-lea cluerul Pană Tudoran Vlădescu, împreună cu soţia sa jupâneasa Alexandra, au găsit cu cale să ridice spre preamărirea lui Dumnezeu un lăcaş de închinăciune ce avea să servească trebuinţelor sufleteşti ale celor dela pădurea ce-l mărgineşte pe trei părţi.

Biserica, — după cum glăsueşte inscripţia, aşezat-ă deasupra uşei la intrare «ridicata dumnealui jupân clucer Pană Tudoran Vlădescu dimpreună cu jupâniţa Alexandra în anul de la facerea lumei 7186 iar al mântuirei 1678 Septemvrie 20 în timpul domniei lui Duca Voevod acest sfânt lăcaş spre iertarea păcatelor»... — a fost ridicată din temelie pe loc liber.

Spre sfârşitul vieţii clucerul Pană Tudoran Vlădescu, murindu-i soţia şi sătul de viaţa lumească, hotără să se călugărească retrăgându-se la ctitoria sa, căreia făcându-i ziduri ca de cetate, o transformă în mănăstire de călugări, el luând numele de Teodosie monahul. La ctitoria sa rămase apoi monahul Teodosie până la sfârşitul vieţii.

In anul mântuirii 1730, Octomvrie 6, Mitropolitul Daniil în amintirea faptului că fusese egumen al mănăstirii Aninoasa, puse de-i zidi un turn mare la uşa de intrare în curtea mănăstirii şi-i mări numărul chiliilor pentru călugări ce începură să se strângă aici din ce în ce mai mulţi, ear în anul 1778 egumenul Mihail Tărtăşescu puse de se zidi pe cheltuiala sa un paraclis de toată frumuseţea.

Toate îmbunătăţirile făcute de monahul Teodosie ca şi cele făcute de Mitropolitul Daniil, precum şi cele ale egumenului Mihail, cu vremea s'au dărăpânat şi, nepăsarea omenească neintervenind la timp, n'a rămas din ctitoria clucerului Pană Tudoran Vlădescu, decât vechea biserică transformată iarăşi în biserică de mir, aşa cum fusese hotărâtă la început.

Lovitura cea mai grea mănăstirea Aninoasa a îndurat-o în anul 1821 când fu călcată de trupele turceşti, venite în căutarea eteriştilor lui Ipsilanti care se retraseseră aici. Cu această ocaziune au fost omorâţi aici ca la 30 de eterişti, ear mănăstirea dată pradă focului.

Bogăţiile ei multe la număr, căci a avut destule, precum şi vaduri de moară în apa Slănicului şi a Bratiei, i-au fost secularizate, şi de ele se folosesc astăzi urmaşii celui ce a întemeiat pe vremuri satul Aninoasa.

Eleşteul, care producea din belşug hrană călugărilor şi celor ce vizitau, din când în când, mânăstirea, din suverana nepăsare omenească s'a irosit în paragină... *Mih. Popescu.*

NUMĂR JUBILAR. Organul oficial al Uniunii şi ligii societăţilor române americane, cotidianul AMERICA din Cleveland Ohio, cu prilejul aniversării de 25 ani de existenţă, a apărut în 29 August ca număr jubilar, bogat şi voluminos, cu articole, ilustraţii şi numeroase şi calde felicitări, din patria veche şi din patria nouă. La acest jubileu de un sfert de veac al ziarului, întîmpinat de preotul nostru Moise Balea şi susţinut cu mari sacrificii, s'a inaugurat noul edificiu al ziarului AMERICA, un local nou, modern şi spaţios. — Dorim fraţilor de peste Ocean să mănceaască în armonie tot mai multă, şi bunul Dumnezeu să le ajute, ca să poată sărbători frăţeşte şi alte multe jubilee!

Pentru buna reuşită a încercării nu s'a cruţat ostăneală din partea preoţilor. Cu săptămâni şi luni înainte au vestit credincioşilor însemnătatea sfintelor slujbe ce se vor săvârşi şi la care să participe întreg poporul, aducând şi bolnavii lor, — unde nu se cere dela nime nici un ban, şi se vor împărţi în dar, ce s'a luat în dar... S'au tipărit şi împărţit cinci mii de foii volante, de execuţie tehnică frumoasă, cu efigia Domnului Isus Hristos la mijloc, blând şi smerit şi cu trestia de ocară în Sfintele Sale mâni. (Cuprinsul foii volante l-am publicat în numărul precedent. Red.)

Şi pesimismul bazat pe necredinţă şi «indiferentismul» poporului, s'a retras în colţuri necunosaute cu ocazia acestor serbări de pe întreg teritorul protopopiatului Hunedoara.

Succesul strălucit, al acestui mod de activitate pastorală, a întrecut toate aşteptările. — In Nădăştia de jos b. o. Duminecă dimineaţa curgeau râuri de credincioşi de pe toate potecile, în cete de sute de inşi... Preoţii veneau în fruntea lor în procesiune. Dar n'a fost graniţă de protopopiat aici; venit-au şi din alte protopopiate: al Haţegului, Devei, Orăştiei. Au sosit credincioşi de prin al 23—30-lea sat din depărtări până la 40 km. Mare e setea poporului după cuvântul lui Dumnezeu şi covârşitoare e puterea atractivă a rugăciunilor bisericii noastre.

Bisericuţa, încăpătoare a vre-o 500 capete, n'a îngăduit grosului pelerinilor intrarea, deci predica şi Sf. Maslu s'au făcut în curtea bisericii, ca să guste sfintele învăţături toată turma alergăloare aici, în număr ca la trei mii de suflete. Au asistat şi mulţi intelectuali, învăţători, notari etc. Ni-a făcut cinstea şi bunul creştin Dr. George Danilă, notar public în Hunedoara. Dl prof. Ioan Brâncoveauu ni-a înălţat nimbul ceremonial aducând bine instruatul său cor, cu care a cântat liturgia. Prea cucernicul protopop V. Oană satisfăcut şi emoţionat rosteşte imensei mulţimi însufleţita predică despre: Rugăciunea şi puterea ei mântuitoare. Sorbea poporul, cu lăcomia brazdei însetate de secetă, minunatele pilde şi învăţături. Postaţi în 6 părţi prin mulţime, 6 preoţi ung cu unt de lemn sfinţit credincioşii, anunţându-li-se apoi programul ce va urma, îndeosebi spovedania de cu seară şi sf. împărtăşanie de mâne zi. Sute de credincioşi s'au împărtăşit de aceste dumnezeeşti Taine.

Zilele mari, cu caracter puternic religios, le cinsteşte poporul cu sinceritate sfântă. Aşa, femeile satului împodobiră stradele pe ambele părţi cu covoarele şi ţesăturile lor preţioase; îndeosebi dela poarta de verdeaţă şi până la portarul bisericii, ţi se îmbia aspectul unei minunate expoziţii de lucruri de mână întocmite de credincioasele satului. Tineretul adult din loc, a dat şi el o producţiune din câteva puncte reuşite.

Aşa s'a serbat ziua Naşterii Maicii Domnului şi Dumineca premergătoare ei, în protopopiatul Hunedoarei. Doritorul înflăcărat de a duce pe Hristos în casa şi în viaţa credincioşilor, Păr. protopop V. Oană, prin organizarea misiunilor pastorale practice, a tăiat o brazdă adâncă în ogorul sacru al pastoraţiei. Sântem convinşi că Sftele misiuni pastorale vor deveni punct cardinal de activitate în pastoraţia ortodoxă a Mitropoliei.

Şi acum o mică indiscreţie: De aici, din protopopiatul Hunedoarei, din partea unui modest preot,* a scăpărat întâi scânteia ideii *cercurilor sau grupurilor religioase*, care, înainte cu 25—30 ani, susţinea, prin acest preţuit ziar, ideea, generalizată astăzi şi întrupată în întreaga biserică. Vine acum un bărbat luminat al bisericii, P. C. nostru protopop şi iniţiază baze de pastoraţie mai puternice şi cerute de zilele de azi: Sfintele misiuni pastorale practice.

Nu atingem, cred, regulele smereniei, dacă susţinem că «Ni se cade a ne lăuda» de aceasta.

Pr. *George Rain.*

* Preotul care a abordat mai întâi în ziarul nostru ideia cercurilor religioase a fost însuş autorul acestui articol, părintele George Rain. Arhiepiscopul şi mitropolitul de pe vremuri, fericitul adormit în Domnul Ioan Meţianu, din acel prilegiu pe numitul preot l-a distins cu dreptul de a purta brâu roşu. *Nota Red.*

Din ţinut locuit şi de minoritari

Primim din comuna Băţanii mari, judeţul Treiscaune, următoarele:

Ca preot ortodox, de cinci ani de zile am luptat şi lupt pentru redeşteptarea sentimentelor naţionale în părţile locuite de secuime, în comunele Băţanii mari, Aita seacă, Velea Zălanului, Bodoş, Băţanii micii, Herculian, Biborţeni şi Baraolt, — căci aceasta ne este soarta, preoţilor ortodocşi, de a păstori în comune răzleţite, pentru un salar lunar de circa 2500 lei, pe când preoţii minoritari primesc 4—7000 lei având câte-o singură parohie. Cu toate acestea, am lupta bucuros, căci aceasta ne este menirea; dar durerea ne este mare atunci când vedem că aceia cari sânt puşi în fruntea instituţiilor culturale nu ne dau concursul, ci caută să ne pună obstacole. In anii trecuţi aveam în comunele amintite învăţători români veniţi din diferite regiuni, detaşaţi la şcolile noastre (secţiile române) şi speram că aceşti învăţători vor fi numiţi definitiv în anul curent.

Mare ne este durerea când acuma, la începutul anului şcolar, ne trezim că învăţătorii români, din trecut, sânt mutaţi sau lăsaţi fără posturi, iar în locul lor s'au prezentat la şcoli învăţători unguri *pentru secţiile române.*

De exemplu, în Băţanii mari: în locul celor doi învăţători români sânt numiţi unguri; în Aita seacă, la secţia română, un ungur, ba încă numărul învăţătorilor e atât de mare faţă de numărul copiilor încât n'au ce face 6 învăţători; pe lângă toate acestea, la şcoala de copii mici sânt numite persoane fără diplomă, sau cursuri, şi care nici n'au auzit limba română.

In Baraolt la fel, români nu se văd. In Aita medie învăţătorul român a fost înlocuit cu un ungur.

Cu ocaziunea repartizărilor de posturi în Cluj, chiar dl revizor din Sf. Gheorghe a declarat în faţa învăţătorilor români cari cereau posturi în Treiscaune, că numai acelora le dă posturi cari se vor angaja să fie cântăreţi la bisericile româneşti, şi deşi unii dintre ei s'au aflat să se angajeze în acest scop, totuşi azi ne trezim că vin o pleiadă de unguri invadaţi — să conducă noua generaţie românească. Aceştia cari habar n'au de limba română, n'au cunoştinţe de frumoasele tradiţii româneşti pe care să le insufle tinerilor români ai zilei de mâne, sânt preferaţi în locul învăţătorilor români din anul trecut!

Ar fi de dorit ca Onor. autorităţile superioare să facă o revizuire generală asupra posturilor date, să culeagă informaţii dela preoţii ortodocşi — singurii factori propagandişti ai culturii de naţionalizare în acest ţinut, — şi să ia măsuri ca înv. minoritari, veniţi pe uşa din dos, să fie mutaţi şi înlocuiţi cu învăţători români.

Pr. *Ion Garcea.*

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

S'a serbat în 14 Sept. a. c., la Alba-Iulia, desvelirea figurilor în bronz a Regelui Ferdinand I şi a Reginei Maria, gravate pe zidul dela intrarea în catedrala încoronării. Gravarea s'a făcut cu cheltuiala dlor I. Constantinescu căpitan invalid şi C. Cuţarida căpitan în r. din Bucureşti. Actul sfinţirii a fost săvârşit de P. S. Sa episcopul militar Ioan Stroia în faţa unei numeroase asistenţe.

Suflet generos. In Timişoara a încetat din viaţă, zilele acestea, bătrânul advocat *Dr. Cornel Nicoară*, care prin testament şi-a lăsat averea să se împartă în modul următor: Pentru viitoarea catedrală ort. rom. din Timişoara 100.000 lei, pentru Sf. Mănăstire Hodoş-Bodrog 20.000 lei, pentru sf. biserică ort. rom. din Lipova 20.000 lei, pentru Academia Română 600.000 lei, pentru spitalul din Timişoara 100.000 iei, pentru liceul Nicoară din Arad 50.000 lei, pentru azilul săracilor 50.000 lei, şi alte sume mai mici pentru membrii familiei. Faptele grăesc dela sine.

Taxele şcolare. Unele direcţiuni şcolare îndepărtează din şcoală pe elevii ai căror părinţi n'au achitat prima rată a taxelor şcolare. Ministerul instrucţiunii atrage atenţiunea, că cei înscrişi, fără a li se percepe taxa, au să fie păsuiţi, dându-li-se termen pentru depunerea taxei; numai când la termenul fixat taxa nu va fi achitată, directorii de şcoale vor putea uza de eliminarea elevilor.

† Pr. Ioan Laşiţă. Sâmbătă în 23 August a. c. a fost petrecut la cele eterne preotul din Lancrăm, tractul Sebeş, *Ioan Laşiţă.* După o păstorire înţeleaptă şi bogată în fapte bune, de 19 ani împliniţi, el lasă în urma sa poporul văduvit de un păstor sufletesc bine apreciat şi iubit. Fire blândă şi senină, fiu al comunei Lancrăm, păşind pe urmele înaintaşilor săi întru păstorire, lasă adânci regrete. Bun coleg, stimat părinte şi îndrumător iscusit al zilelor noastre, acesta a fost iubitul nostru dispărut prea de vreme din rândul preoţimii tinere. Prohodul s'a săvârşit din partea preoţimii tractuale, care a ţinut să fie prezentă aproape întreagă, 20 preoţi, în frunte cu şeful tractului protopopul Sergiu Medean. Cuvântări au ţinut părintele protopop, preotul Ioan Mateiu, parohul prim al Lancrămului, profesorul dela academia teologică din Cluj Dr. Petraşcu, tot fiu al Lancrămului, apoi notarul comunal Fulea şi un credincios. Toţi vorbitorii au preamărit viaţa şi activitatea acestui păstor model. Preotul Laşiţă lasă în urma sa o soţie cu 4 copii orfani. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii! *T. M.*

† Doctorul Atanasie Moga. Mercuri în 17 Sept. oraşul Sebeş a perdut pe primmedicul său Dr. A. Moga. El moare la 3 săptămâni după ce s'a mutat la cele eterne soţia sa Milica. Dr. Moga era originar din comuna Mag, jud. Sibiu. A studiat la liceul nostru din Braşov şi la universitatea din Praga. Practica medicală a început-o în circumscripţia Săsciori, de unde a trecut apoi la Sebeş. Aci a fost îngrijitorul trupesc şi de multeori sufletesc al populaţiei, căci aproape nu este casă românească pe care să n'o fi cercetat cu ajutorul şi sfatul său înţelept. Era numit de popor «doctorul săracilor», — în timpul din urmă, de lipsă şi criză generală, nu lua dela pacienţi aproape nici un ban. Şi-a iubit biserica şi neamul mai presus de toate. Dotat dela natură cu un fizic plăcut şi impozant, cu o minte ageră şi înţeleaptă, el era într'un timp farul luminos şi neclintit al românismului de pe acestea plaiuri. Membru permanent al consiliului orăşenesc, al comitetului parohial, deputat eparhial, ia parte la toate manifestările culturale bisericeşti. Om dintr'o bucată, nu cunoaşte tergiversări nici târgueli când e vorba de neam şi lege. Soţ credincios, prieten iubitor, doctor conştient, sfătuitor nefăţărit — iată cine a fost doctorul Moga. Toate acestea calităţi au fost reliefate lângă catafalc de către păr. prot. S. Medean, Dr. Medrea, primmedic judeţan în Alba-Iulia, Dr. Oniţ, deputat şi primar al Sebeşului, director S. Cărpinişan, preot N. Cărpinişan din Răhău, studentul Colhon din Săsciori, şi subsemnatul. Numeroşi prieteni l-au petrecut pe răposatul până în comuna sa natală Mag, unde l-a aşteptat numeroasă asistenţă în frunte cu prot. Săliştei Dr. Borcea şi corul renumit din Sălişte. Intr'un frumos panegeric păr. protopop Dr. Borcea a scos la iveală calităţile fiului comunei Mag, care să întoarce în «pământul de unde a fost plecat», anunţând că răposatul a lăsat să fie procurat un clopot pe sama sfintei biserici. Subsemnatul şi-a luat apoi rămas bun în numele sebeşenilor prezenţi dela în veci neuitatul lor doctor. Trupul neînsufleţit a fost aşezat apoi în cripta familiară alături de soţia sa iubită. Odihnească în pace!

Pr. *Titu Morariu.*

Scrisorile de recomandaţie sânt o plagă cunoscută mai în toate (*mai* aici e de prisos!) ţările. La ultima mişcare în magistratură, ministrul de justiţie francez a primit *opt mii* de scrisori de recomandaţie, toate scrise de *senatori* şi *deputaţi.* Ministrul a trebuit să protesteze contra acestui abuz. La noi?

Se pot înscrie, conform regulamentului, câte *50 elevi* în clasele din cursul inferior al şcoalelor secundare, şi câte *40 elevi* în clasele din cursul superior. Ministrul instrucţiunii face cunoscut, că cererile de înscriere peste acest număr nu pot fi luate în consideraţie.

Dela Administraţia financiară Sibiu. Direcţia datoriei publice din ministerul de finanţe va începe liberarea noilor foi de cupoane la titlurile din rentă 5% 1930 «Refacere şi Blocată». In consecinţă se aduce la cunoştinţa posesorilor de asemenea titluri, din oraşul şi judeţul Sibiu că, pentru a obţinea noile foi de cupoane, trebue să se prezinte la această Administraţie financiară, serviciul administrativ, camera 4 etaj, de unde vor lua declaraţii model, la care după completare vor ataşa taloanele titlurilor şi le vor depune cu cerere timbrată.

CARŢI ŞI REVISTE

Sf. Mărturisire şi Sf. CumineCătură, o broşura acum apărută ca Nr. 1 din biblioteca *Indemnuri Duhovniceşti,* ce ni se trimite de tipografia diecezană editoare dela Arad. Broşura, al cărei autor este Păr. prot. *Dr. Gh. Ciuhandu,* scrisă pentru popor, în vederea întoarcerii lui la obişnuinţe mai creştineşti, merită să fie cât mai popularizată. Preţul 5 lei. Se cere dela autor şi dela librării.

Nr. 7982/1930 Ep. (77) 1—1

Exploatoare de lemne

Consiliul arhiepiscopesc ort. român din Sibiu dă în întreprindere exploatarea materialului lemnos destinat spre tăiere de pe o suprafață de circa 19 hectare din pădurea sa dela Vurpăr, și anume: tăierea de stânjini în pădure și transportarea stânjinilor din pădure la Sibiu, la locurile designate de Consiliul arhiepiscopesc.

Condițiunile de exploatare se pot vedea în biroul administrației bunurilor arhiepiscopești în Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45.

Reflectanții vor înainta ofertele lor Consiliului ahiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 10 Octomvrie a. c. pe lângă declarația, că cunosc condițiunile de exploatare și se vor supune lor.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 184/1930. (76) 2—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. și pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Mediaș.**

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh în parohia Mediaș.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plătește făcutul. Din aceștia sânt 7 stânjini pentru locuință și 3 stânjini pentru încălzitul cancelariei protop.

3½ jug. sesie parohială pământ arător și locuința în casele tractuale.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. și prin concluzul Nr. 111 al congresului național bis. din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura și o tabelă de calificațiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaș, din ședința consiliului protopopesc al tractului Mediaș ținută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.

Nicolae Miuța
notar.

Nr. 6384/1930

„Aprobat"

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Prețul Lei 130.— lipită pe pânză.

Nr. 8496/1930. (74) 3—3

Concurs

La *Școala de aplicație* a Școalei normale ortodoxe «Andrei Șaguna» din Sibiu este vacant un loc de învățător.

Candidații doritori de a ocupa acest loc, vor adresa cerere până la 30 Septemvrie crt.: *Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia și Sibiu în Sibiu*, anexând documentele cerute de Art. 483 din regulamentul pentru aplicarea legii învățământului normal-primar, precum și dovadă, că sunt de religia ortodoxă.

În condiții egale, conform Art. 483 din acest regulament, se va da preferință absolvenților Școalei normale «Andrei Șaguna».

Sibiu, la 15 Septemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 691/2930. (72) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Vecerd**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1, Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiune parohială în mărime de 13 jugăre parte arător și parte fânaț necomasat.

3. Dela cca 95—100 familii câte 1 ferdelă (20 l.) grâu.

4. Stola statorită pentru întreg tractul.

5. În lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji de o locuință potrivită pentru preot.

6. Preotul are drept a scoate vite la pășune.

Cererile de concurs, provăzute cu documentele necesare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis, iar concurenții se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Agnita, la 11 August 1930.

Oficiul protopopesc al Agnitei în înțelegere cu consiliul par. din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

---

(75) 2—3

Concurs din oficiu

În conformitate cu ordinul P. V. C. arh. Nr. 5947 din 1 Iulie 1930, prin aceasta se deschide concurs din oficiu, cu termin de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român pentru parohia de clasa a III-a **Ruși**, cu filia **Streiu**, din protopopiatul Hațeg.

Venitele împreunate cu acest post sânt următoarele:

a) Salarul dela stat, conform pregătirii și anilor de serviciu a celui ales.

b) În materă: sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ și 2 jugăre din R. A. În file: 18 jugăre 873 st. □.

c) Stola obișnuită în tract.

d) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesie îl plătește parohul ales.

Cei îndreptățiți își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabila încuviințare a înainte stătătoriului tractului, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hațegului.

Hațeg, la 14 August 1930.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Reverenzi preotești

După ultimele cerințe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria (31) 1—7

Dumitru Dușleag

Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12

În depozit: Ștofe și brâne în permanență

Nr. 433/1930. (73) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chesler**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform calificației celui ales.

2. Stolele obișnuite în tract.

3. Sesiunea parohială de 23 jug. cat. arător și fânaț, 1 jug. cat. vie, din care sunt plantate 500 vițe.

4. Casă parohială constătătoare din 3 camere, bucătărie, cămară, șură, grajd, etc. grădină de zarzavaturi.

5. Dela cca 110 familii câte 20 litri porumb și 10 litri grâu, 2 litri must la culesul viilor, 110 zile de lucru, 2 sorți de lemne din pădurea comunală.

Ceice doresc a ocupa acest post să-și înainteze cererea însoțită de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul arătat și să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Diciosânmărtin, la 5 Sept. 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înțelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Petru Medeșanu
adm. protopopesc.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș,** cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Îndrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20·—

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL și FAPTELE

Contribuțiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Prețul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 27 Septemvrie 1930 Nr. 69

Telegraful Român

Organ național-bis

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Reclamațiile și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conferența din Lambeth

V

Ortodoxia și anglicanismul

Memorabila aniversare a Sinodului dela Niceea, în 1925 a determinat arhiepiscopia de Canterbury să institue o serbare anuală la 29 Iunie cu o «conferență niceeană» la universitatea din Londra. Sânt invitați să țină această conferență specialiști în istoria și doctrina bisericii creștine din epoca apostolică și a sinoadelor ecumenice.

Anul acesta lectura niceeană din Londra a ținut-o W. A. Wigram din Atena, care a fost mulți ani șeful misiunii anglicane în Asia și autor de scrieri istorice și dogmatice relative la biserica siriană. La congresul nostru național-bisericesc de astă toamnă venise la București să se informeze în ce stadiu sânt relațiile bisericii noastre cu anglicanii. Asistase la câteva ședințe ale congresului, dar nu s'a spus nici un cuvânt despre astfel de relații, fie că sfântul sinod își rezervă acest drept pentru sine fie că nu există relații externe, ear necesitatea și importanța lor nu se aprcciază, cum se cuvine unei biserici, care vrea să fie cea dintâi biserică autocefală ortodoxă.

Acest venerabil preot a avut un rol de seamă în comisiunea relațiilor cu delegația ortodocșilor, pentrucă a trăit printre ortodocși și-i cunoaște, ca și canonicul Douglas, episcopul Gore și alți prieteni ai ortodocșilor.

In palatul Lambeth e o bibliotecă bogată și din prilejul conferenței episcopatului s'au strâns o mulțime de scrieri istorice, dogmatice, canonice și liturgice relative la ortodoxie.

Sânt unele scrieri savante și foartc temeinice, printre cari: *Cugetarea greacă* a prof. Frank Gavin din Newyork și Istoria creștinătății răsăritene de Kidd din Cambridge, au apărut de curând. Fostul secretar al arhiepiscopiei de Canterbury, Dr. Bell. pe prezent episcop de Chichester și secretar general al conferenței de Lambeth din vara aceasta, a a publicat documentele, privitoare la recunoașterea hirotonirei anglicane și a succesiunei apostolice, primite dela patriarhiile ortodoxe și dela Vechii catolici. Scrieri de actualitate au publicat canonicul Douglas și Wigram.

In schimb sânt puține studiile ortodocșilor relative la anglicanism. Din partea rușilor profesorul Socolov iar din partea grecilor prof. Comnenos și actualul mitropolit al Atenei, Papadopoulos.

In lipsă de studii preliminare, conferența de Lambeth a făcut declarații că:

1. Hirotonia anglicană e «tainâ»;

2. In «sfânta euharistie» se recunoaște «prezența reală a Mântuitorului»;

3. Sfânta jertfă, când se aduce, e pentru vii și pentru răposați spre iertarea păcatelor, și e continuarea jertfei de răscumpărare a Mântuitorului nostru Isus Hristos pe Golgota.

Delegația ortodoxă s'a declarat satisfăcută de aceste răspunsuri ale conferenței episcopatului anglican și a consimțit să se institue comisii mixte de anglicani și ortodocși pentru pregătirea uniunii spirituale între aceste biserici.

Este de notat că ortodocșii au considerat *«întâiu dogma»*, pe când anglicanii au socotit «întâiu viața religioasă».

Reese din aceasta atitudinea istorică caracteristică a bisericii ortodoxe, care a preferit întotdeauna «ortodoxia» înaintea «catolicității».

Pentru anglicani «viața religioasă» primează, ca una care constă din trei elemente: 1. elementul instituțional, 2. elementul intelectual, și 3. elementul mistic.

Când unul din aceste elemente e în preponderanță, religia sufere. Istoria bisericească universală face dovadă acesteia, Când a predominat elementul instituțional, istoria a înregistrat despotismul autorității ierarhice, virtutea obedienții pasive și lipsa de respect a conștiinței individuale. De altă parte, când predomină elementul intelectual, se exagerează deosebirile de comprehensiune ale adevărului în dauna identităților profunde.

Religia lui Hristos n'a fost contemplată să devie o școală de intelectualism ci un apel spontan la inima și conștiința omului de rând.

Dar nici elementul mistic n'a fost mai norocos în istorie, când a înăbușit pe cel instituțional și pe cel intelectual.

O viață religioasă sănătoasă se realizează prin sinteza armonică a tustrele elemente amintite.

In această nizuință conștientă trebue căutat meritul istoric al conferentei Lambeth, din anul acesta. (Sfârșitul urmează).

Eroi și mucenici ai ortodoxiei

(5) de Prof. I. LUPAȘ
membru al Academiei române

VIII

Potrivit cu hotărârea conferinței ministeriale dela 12 Martie 1761 generalul Nicolae Adolf Buccow plecă spre Ardeal și sosì la 4 April în Sibiu, ca să rezolve cu sabia și cu tunul diferendul dintre uniți și ortodocși. Cu el sosì și episcopul Dionisie Novacovici — om erudit, care a studiat în Rusia și s'a distins ca bun profesor și bun orator; ales episcop la Buda în 1749 el fu instalat abia în 1761 din cauza împotrivirii lui Nenadovici, care nu-l simpatiza. Misiunea lui în Ardeal era îndoită: să împace pe românii ortodocși, sprijinind în acelaș timp și acțiunea lui Buccow pentru salvarea unirii din primejdia desființării totale.

Cum sosi Buccow în Sibiu, se prezentă la el o delegație a ortodocșilor, în frunte cu protopopul Ioan din Săliște, pe care dl Dragomir îl consideră «sufletul mișcării antiunioniste din deceniul 1750—60». Inaintându-i un memoriu declară din nou că românii ortodocși nu vor să surpe unirea, ci o resping, fiindcă nu o înțeleg, și sânt hotărâți mai bine să moară cu toții, decât să sufere conducătorul lor, Sofronie vreo prigonire. Acesta porni și el din Zlatna spre Sibiu; în drum i s'au alăturat cete de țărani din toate satele însoțindu-l spre a-l apăra. La porțile Sibiului au fost însă opriți și numai lui Sofronie i s'a permis intrarea în oraș. El s'a prezentat mai întâi la episcopul Novacovici, apoi a dat față în ziua de 1 Mai cu generalul Buccow, vorbindu-i calm, dar răspicat despre cea mai grea apăsare, ce au îndurat românii ortodocși din partea domnilor dela guvern, ca și din partea lui Aron și a popilor săi. Buccow spunea că ar fi un proces de strigoi (Hexen process) dacă vor apuca să cerceteze cele trecute, de aceea se va mulțumì să pedepsească numai excesele dela data sosirii sale în Ardeal. Acesta urma să fie și punctul de mânecare al comisiunii încredințate cu așa numita desmembrare a românilor ardeleni în două organizațiuni bisericești deosebite. Cu acest șiretlic înțelegea Buccow și comisia împărătească să selveze din ruină totală resturile unirii, lăsându-și o portiță deschisă, spre a-și impune în mod arbitrar voința contra plebiscitului, oriunde ar cere interesul catolicismului. Intențiunile acestea au fost aduse la cunoștința poporului prin o proclamație semnată de «Eu popa Sofronie din iosag Zlacnii», care termină cu următorul apel: «Vă spun și aceea vouă neuniților, că dacă uniții nu vor păzì această poruncă, își vor da socoteala. Dară voi fiți oameni cum se cade și plecați, căci altfel, dacă veți păți ceva, nu va fi vina noastră» (232—3).

Cu proclamația aceasta din Mai 1761 revoluția lui Sofronie apune. El se mai întoarce pentru scurt timp la Zlatna, unde se zice, că ar mai fi ținut un «mare sobor». Apoi dându-și seama de zădărnicia oricărei resistențe față de Buccow, care așezase tunuri la Ocna, la Săliște, la Sadu, la Rășinari și ridicase furcile în piața Făgărașului, ca să spânzure pe cei renitenți, — după ce a sosit armata în munții apuseni, s'a refugiat la Râmnic, — unde s'a întâlnit cu călugărul Nicodin întors din Rusia.

Ca arhimandrit la Argeș a continuat a se interesa și mai târziu de soarta ardelenilor, exprimând în scrisorile sale speranța de a se mai întoarce odată între ei, ca să le ajute a stârpi «unația și iobăgia». La 1769 e amintit în preajma lui Pârvu Cantacuzino, cârmuitorul Țării românești în numele rușilor. Pentru ultima dată e amintit la 1774. A murit probabil cu doi ani mai târziu. Dl profesor Dragomir are meritul de a fi înfățișat, în lumina izvoarelor contemporane, tabloul mișcător al acestei revoluții religioase, conduse de «smeritul» Sofronie — eroul popular în rasă monahală — care s'a dovedit în greaua lui misiuue destul de prudent stăpânind massele țărănești, evitând orce tendință anarhică și urmărind o singură țintă: libertatea sufletului românesc. Insuș Buccow recunoaște că «valahii din această țară, sătui de *a figura* ca credincioși unirii, pe care cei mai mulți spun, că *n'au îmbrățișat-o niciodată* și că nici nu o cunosc, s'au dedat la excese asemănătoare unei revolte, dar au continuat să-și împlinească robota și să plătească impozitele».

Valorificând toate informaţiile istorice privitoare la Sofronie, autorul constată că acesta a primit o bogată răsplată dela neamul său: în Ardeal mulţimea i-a dat nenumărate dovezi de dragoste fără pereche, iar voevodul Munteniei l-a aşezat pe pribeagul călugăr arhimandrit în mănăstirea domnească dela Curtea de Argeş. Poate nu-i departe nici timpul, când biserica din Ardeal, acum liberă de toate obezile robiei, îi va reînvia amintirea, proslăvindu-l împreună cu toţi glorioşii luptători şi martiri de altă dată» (p. 259).

Generalul Buccow a procedat cu brutalitate excesivă împotriva ortodocşilor. Însuşi episcopul romano-catolic Anton Bajtay s'a îngrozit auzind că Buccow e hotărât a extermina pe toţi românii din ţinutul Bistriţei, fiindcă se împoriveau a primi unirea.

«M'am cutremurat — spunea el — la propunerea Excelenţei Sale, dlui baron de Buccow, care voia să trimită un corp de 2000 soldaţi regulaţi contra districtului amintit, pentru a-i masacra pe toţi fără de a separa pe cei culpabili de cei nevinovaţi» (pag. 242). Dar ceeace înspăimântase pe episcop, satisfăcea pe împărăteasa Maria Teresia, care aprobând rapoartele lui Buccow scria că el merită laudă, fiindcă a salvat întreg districtul Bistriţei cu 4508 familii pentru unire.

Brutalitatea lui Buccow s'a manifestat mai ales în distrugerea mănăstirilor româneşti, dispunând să fie arse cele de lemn, iar cele de piatră dărâmate (monastera lignea comburrantur, lapidea vero destruantur), precum şi în pedepsirea renitenţilor cu spânzurătoarea. Fără intervenţia lui Buccow opera unirii s'ar fi risipit ca fumul, în tot cuprinsul Ardealului. In afară de vlădica Aron, de popii uniţi şi de câteva rudenii ale lor, nici un român nu mai voia să audă de unire. Aceasta s'a văzut la 6 Iulie 1761, când Buccow a dispus a se da uniţilor amândouă bisericile româneşti din Alba-Iulia. Episcopul Aron făcând serviciu divin a rămas în biserica goală, iar mulţimea românilor a alergat să asculte slujba pe care o făcea episcopul ortodox Dionisie într'o grădină; erau aci aşa de mulţi credincioşi, încât nu i-a încăput nici grădina, nici piaţa publică ce se întindea până la porţile cetăţii (p. 238).

D. Dragomir e în drept să afirme, în temeiul numeroaselor dovezi şi statistici contemporane, că «adevăratul întemeietor al bisericii unite din Adeal a fost acest **general austriac, travestit în haine de apostol.** Fără dragonii şi fără tunurile sale nu ar mai fi rămas nici o urmă din încercarea dominaţiunii străine **de a destrăma sufletul românesc** (241—3).

Analizând cu multă pătrundere şi obiectivitate toate datele statistice culese de Buccow şi comisia împărătească la 1761—2, autorul constată că nu numai în judeţele din vestul şi sudul Ardealului, dar şi în cele din nord sămânţa unirii a pierit cu totul. In Hălmagiu d. e. în 91 comune nu s'a găsit absolut nici unit; dar comisia a condamnat locuitorii din 4 comune să rămână uniţi; în judeţul Crasna s'a găsit o singură familie unită, dar nici un preot unit, fiindcă protopopul Buteanu reuşise a extermina aci opera unirii cu o biserică streină de sufletul neamului. Meritul de căpetenie pentru biruinţa ortodoxiei în Ardeal revine românilor de pe pământul crăesc, ţăranilor liberi, cari n'au putut fi îngenunchiaţi nici de domnii străini, nici de ucenicii vlădicului Aron din Blaj. E impresionată povestirea contemporanului Francisc Petrichevich-Horvát care arată cum a constrâns Buccow pe Bistriţeni, **„cu arma la unire prin câteva escadroane ale regimentului de husari comandat de generalul conte Adam Bethlen"**, cum aceştia au început **„o execuţie aspră"**, dar **„poporul încăpăţânat.. a fost gata mai bine să moară şi căzând în genunchi au rugat pe soldaţii înarmaţi, ce-i înconjurau, să le taie mai vârtos la toţi capetele, decât să i constrângă a-şi lăsa legea şi a se uni** (p. 283). Nici metoda aceasta teroristică a lui Buccow n'a izbutit a salva decât 7.7% credincioşi uniţi între toţi românii ardeleni, câtă vreme ortodocşii s'au declarat cu toată hotărârea 127.712 familii de români. Văzând acest rezultat dezastros pentru politica de proselitism catolic, Buccow a trecut în mod arbitrar 13.267 familii între cele unite, astfel încât a putut să înfăţişeze în statistica sa mincinoasă un număr de 13.267+11.907=25.174 familii unite. Dar firește nici acestea nu erau roadele stăruinţelor apostolice ale Romei, ci victimile sălbaticului proselitism catolic al Habsburgilor dela 1698—1761, oblăduite de «îngerul păzitor» Buccow.

La 17 Octomvrie 1761 s'au dat instrucţiuni funcţionarilor din judeţele ardelene, să promoveze pretutindeni unirea spunând ţăranilor români că, dacă vor primi unirea cu toţii sau în parte, se vor bucura de toată graţia şi protecţia împărătească, iar ceice se vor lepăda de ea, vor fi pedepsiţi cu asprime ca unii cari au săvârşit crima apostasiei. Ceice vor îndemna pe români să părăsească unirea erau ameninţaţi cu bătaie şi cu amendă de câte 40 florini. Toate aceste măsuri, ca şi opreliştea de a mai aduce cărţi bisericeşti tipărite în Muntenia sau în Moldova, arată pe ce temelii şubrede fusese clădită întreaga operă a proselitismului catolic, patronat de Habsburgi în Ardeal, şi cu ce mijloace profane încerca acum din nou politica vieneză să salveze, din naufragiul provocat de viforul revoluţiilor populare, câteva resturi modeste menite a-i servi ca puncte de mânecare în viitoarele sale opintiri de sfâşiere sufletească a românilor ardeleni — sfâşiere satanică, la care nu voia să renunţe cu nici un preţ, nici după atâtea eşecuri formidabile.

Este o înălţătoare pagină de glorie în istoria românilor rezistenţa îndârjită cu care a reuşit poporul ortodox din Ardeal să-şi apere credinţa străbună şi libertatea sufletului înfruntând cu eroism admirabil temniţele, tunurile şi furcile Habsburgilor catolici. Sprijinul celor de un sânge şi de o lege din Principatele Române, încurajarea neînfricatului mitropolit sârbesc Nenadovici şi interesul ţarinei Elisabeta Petrovna, care la 20 Oct. 1760 îndrumase pe ministrul său la Viena, contele Keyserling să intervină în favoarea poporului ardelean, după 63 ani de lupte purtate cu admirabilă virtute creştinească şi cu neînfrântă tenactitate dacică. Keyserling făcu chiar încercarea de a introduce în viitorul tratat de pace, prin care urma să ia sfârşit îndelungatul războiu dintre Maria Terezia şi Frederic cel Mare al Prusiei, un articol special pentru proteguirea ortodocşilor din ţările Austriei. Dar după moartea ţarinei Elisabeta Petrovna (5 Ian. 1762) slăbind relaţiunile diplomatice dintre Rusia şi Austria, încercarea lui a rămas fără rezultat.

In atenţia dlor catiheţi. A apărut în ediţie nouă şi se găsesc de vânzare la: Librăria arhidiecezană din Sibiu cărţile de religie pentru şcoalele primare: *Istorioare biblice, Catechism, şi Istorioare bisericeşti, de preotul Nic. Crişmariu,* preţul unui exemplar 20 lei. Manuale aprobate de sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române, sub Nr. 519 din 7 August 1930.

In faţa greutăţilor

Ni se spune, că numeroase comune de pe Târnave, — şi de sigur şi din alte judeţe — au de luptat, tocmai acum toamna, cu enorme greutăţi, de cara nici n'au visat altădată.

Aşa, bună oară, sătenii îş duc roadele câmpului la târgul Sibiului, sau la alt centru apropiat. Stau acolo cu carul încărcat şi aşteaptă cumpărători — cari nu se ivesc. Săptămâna trecută, peste o sută de care de bucate, de pe-o singură vale din judeţ, rămânând nevândute, — deşi ţăranii le mai plimbase odată de acasă la târg şi înapoi, — îş căutau prin Sibiu gazde, unde să descarce bucatele, şi unde să mai **plătească** *ceva pentru găzduirea lor, după o muncă de un an întreg fără nici o răsplată.*

In vremea aceasta, când satele luptă cu asemenea cumplite necazuri, conducători şi îndrumători din atâtea locuri au timp de ajuns şi dispoziţie bună de-a întreprinde «campanii de lămurire» a opiniei publice, şi în **cuvinte** *tramos ticluite a zugrăvi starea de jale economică şi financiară, în care se sbate lumea dela noi...*

După potopul de vorbe şi făgăduieli ce nu se pot înfăptui, va urma oare ca cei întorşi acasă, să se ocupe de propăşirea reală **a satelor lor,** *îndrumându-le spre calea sănătoasă şi chemându-le la o nouă viaţă?*

Să o facă!

Şi atunci am ieşit din domnia vorbelor şi am intrat în a faptelor.

Buna funcţionare a organismului statului nu atârnă decât dela această primenire şi înviorare.

Alt fel, recădem tot la forme goale şi la amorţire — în vremuri de prefacere pentru **alte** *popoare.*

Vorbe înţelepte

Viaţa nu este un dar de care să ne batem joc; ea este o îndatorire, pe care ni-o dă Dumnezeu, ca să răspundem pentru ea.

FOIŞOARA

Tovarăşul

mi s'a ascuns în umbra schitului din genunchele plaiului. Privirea îi tremura în lumina apusului înflorit. Sufletul ghemuit pipăia svâcnirile vremilor înegurate.

Freamătul brazilor îl făcu să tresară. Iar gândul lui prinse grai de psalm:

«Da, firea îşi murmură vecernia în taină. Şi în zare, încurând, se aprind făcliile de denii. Mă simt levit, Stăpâne, care înfrigurat te ispitea în zile şi nopţi de veghe prin tile înflorite cu picuri de ceară.

Fiecare răsărit de soare îmi vorbea de măreţiile tale, pe care în deşert le căutam prin cărţile bătrâne. Şi atunci fugeam de prieteni, de gândurile lor gălăgioase, covârşit de dorul să-mi ridic căsuţa în apropierea ta. Căci tu eşti vecinul cel bun. Iar povaţa strămoşilor mă dumirea că îmi eşti mai trebuitor decât pânea.

Poate nu ştii cât de grele sânt nopţile văduvite de somn! Vedenii te chinuesc şi gânduri negre îşi împletesc vrejii în vârtejul patimei lumeşti. Şi trecutul ne aşteaptă în marginea vremurilor ce se nasc.

Da, levitul din mine, purtat necunoscut pe cărarea lumii, a biruit. Şi azi se înfrăţeşte cu cântăreţul din harfe împărăteşti întru preamărirea dreptăţii Tale.

Simt că-mi eşti aproape. Stai alături de mine sub straşina schitului. Imi eşti vecinul cel mai de preţ. Bucuros îmi pândeşti tremurarea de lumină a sufletului, în vreme ce inima mea frântă şi smerită îţi sărută suflarea ta, ce dă viaţă tărâmurilor şi adâncurilor.

Z. SANDU.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Popas de sărbătoare

In numărul jubilar al ziarului *America* din Cleveland, pe care l-am anunţat în numărul nostru precedent, Preotul *Ioan Truţia* de acolo salută ziarul jubilant prin următoarele cuvinte încurajătoare:

Ca un sămănător harnic, ziarul «America», timp de 25 de ani, prin redactorii şi colaboratorii lui, a semănat idei şi învăţături frumoase în ogorul sufletelor româneşti de pe aceste plaiuri.

Plugarul care cu multă trudă a arat, a semănat, a plivit şi s'a rugat necontenit Cerului pentru căldură şi ploaie la bună vreme, priveşte mulţumit, după munca grea a unui an, la lanurile de aur ale holdelor de grâu, ori la porumbul încărcat cu tulei, — roadele muncii lui.

Ca şi plugarul, semănătorii de idei dela ziarul «America», la serbarea împlinirii alor 25 de ani de muncă grea, cinstită şi atât de bogată în nobile sacrificii — pusă în slujba propagandei culturale între fiii pribegiţi ai neamului nostru — fac un scurt popas în marginea drumului bătătorit, şi înainte de-a continua drumul, privesc mulţumiţi în urmă la strădania frumoasă a pătrarului de veac împlinit şi la tot ce prin această strădanie s'a realizat în folosul obştei noastre româneşti de aici.

La sărbătorescul popas al acestei mulţumiri sufleteşti, la care — ca o încoronare a realizărilor frumoase din trecut şi ca o îmbărbătare spre şi mai frumoase şi nobile realizări în viitor se sfinţeşte şi predă destinaţiunii sale şi nou clăditul lăcaş al acestui ziar — sântem invitaţi a lua parte toţi românii.

Şi luăm cu bucurie! Alături de fondatorul ziarului, Părintele Moise Balea, primul preot misionar ort. român, alături de societăţile şi membrii Uniunii şi Ligii S. R. A., al căror

INFORMAŢIUNI

Intruniri politice s'au ţinut Duminecă, în 21 l. c., una la Sighişoara, alta la Bucureşti. Cea dintâi a fost convocată de partidul poporului de sub preşedinţia mareşalului Averescu, a doua de partidul naţionalist de sub conducerea dlui N. Iorga. Ambele partide au cerut, în aceste întruniri, să fie chemate la putere, făcând cetăţenilor obişnuitele promisiuni.

In 25 Septemvrie ieri Joi, s'au împlinit 14 ani, decând în 1916 s'a dat primul atac aerian al duşmanilor, împotriva Bucureştilor, cu 42 avioane. Numărul victimelor, morţi sau răniţi, a fost 214.

Baptiştii. Şeful baptiştilor din ţinutul Aradului, un oarecare Ungureanu, a cerut dela prefectul judeţean îngăduirea de-a ţinea un congres baptist, în Octomvrie a. c., în palatul cultural din Arad. — Socotim că, unei secte cum este a baptiştilor, nu se poate ceda palatul cerut.

Ajutorul Franţei In bugetul Franţei pe 1930 este înscris un credit de 420,000 franci (aproape trei milioane lei) pentru întreţinerea studenţilor români, cari învaţă în şcoalele din Franţa.

Provocări de prisos. Pentru a întări, pe semne, raporturile dintre români şi minoritari, consilierii municipali unguri din Arad şi-au luat îndrăzneala de-a cere, în consiliul comunal, să se *remaghiarizeze* numele străzilor din oraş... A trecut baba, dle Béla Barabás!

Mărfurile ruseşti nu mai au trecere la americani, fiindcă — spun ei — aceste mărfuri sânt lucrate cu sila şi luate tot cu sila, şi prea adese ori udate cu sânge de creştin.

Cinste neaşteptată. O monumentală casă de rugăciuni şi-au construit baptiştii la New-York. In această casă se poate vedea, alături de figura evangheliştilor, şi figura în marmoră a lui *Einstein*, trecut la nemurire între sfinţi, deşi se află încă în viaţă. Pentru baptişti însă, sfinţenia se arată a fi un lucru foarte relativ; astfel e oarecum firesc, ca şi Einstein, părintele relativităţii, să facă parte din ceata «sfinţilor» baptişti, alături de alţi savanţi fie chiar relativ, — mai mult sau mai puţin, — atei, cari figurează cu toţii, vreo 40, în casa baptistă dela New-York.

ŞTIRI LOCALE

Pe străzile Sibiului se opresc indivizi cu diferite jocuri de noroc portative, chemând şi înşelând publicul naiv, care pierde la sigur. De ce nu se iau măsuri împotriva acelor indivizi, cari aduc nu numai pagubă, dar pe d'asupra ne fac de râs oraşul?

Pagina pastorală

La întâia Duminecă după Înălţarea sfintei Cruci

— Cuvântare rostită în catedrala din Sibiu —

Celce voeşte să vie după mine, să se lapede de sine, să-şi ia crucea sa, şi să-mi urmeze mie. Marcu 8, 34.

Din cuprinsul evangheliei, citită astăzi, se desprinde ideea condiţiunii mântuirii: se răspunde adică la marea întrebare: *Ce trebue să facem pentru a ne mântui?* Şi răspunsul este acesta: De voim să fim mântuiţi, să urmăm lui Hristos.

Urmarea lui Isus, eată condiţiunea esenţială a mântuirii.

Despre această problemă, fraţi creştini, voesc să vă întreţin în cadrele predicii de azi.

Cuvintele atât de simple ale lui Isus: «Vino, urmează mie», ce înţeles pot avea pentru conştiinţa creştină de astăzi, ce răsunet are chemarea mântuitoare în urechile fiilor veacului de acum?

I

Urmarea lui Hristos, în lumina evanghelică, însemnează suferinţă, durere, abnegaţiune şi mai înainte de toate *renunţare* desăvârşită la tot ce se ţine de lumea aceasta, şi mai ales renunţare la voinţa noastră, abandonarea propriului nostru eu în mânile lui Hristos, în slujba căruia ne punem, lăsându-ne călăuziţi de El. Sfântul apostol Pavel dă o expresie foarte nimerită a situaţiunii acesteia, când zice: «Eată, de acum nu mai sânt eu, ci Hristos, care lucrează în mine».

A fi următor al lui Isus, însemnează a fi o fiinţă depersonalizată, intrată în uniune morală cu Hristos.

Exemplul desăvârşit al urmării altuia, ni l-a dat Mântuitorul însuşi: toată viaţa lui n'a fost decât o urmare a voinţei Tatălui său ceresc: «Tatăl meu până acum lucrează şi eu lucrez»; «Cuvintele ce vi le spun, nu sânt ale mele, ci ale Tatălui meu care m'a trimis».

Şi drept culme a renunţării perfecte, avem scena înduioşătoare până la lacrimi, din grădina Gheţimani: «Tată, de este cu putinţă să treacă acest păhar dela mine, *dar nu voia mea*, ci *a Ta* să fie».

Din acest drum, de-a urma întru toate voinţa Tatălui, n'a putut scoate nimenea pe Isus, cu toate că Tatăl Său i-a impus un drum atât de strâmt, plin de suferinţe, iar la capătul lui îl aşteptau crucea şi moartea.

Urmaş fidel al lui Dumnezeu Tatălui său ceresc, Hristos, la rândul său, a avut şi El următori plini de credinţă. In această categorie intră ceata apostolilor, a martirilor, a sfinţilor, cari şi-au dat toţi viaţa mărturisind pe Hristos şi îndeplinind poruncile sale. Avem în ei o armată întreagă de următori ai lui Hristos şi prin El ai lui Dumnezeu Tatăl. Fala bisericii nostre ortodoxe au constituit-o totdeauna, în decursul veacurilor, aceşti mucenici ai crucii. Şi-au perdut sufletul lor pentru lume, pentru a şi-l câştiga pentru Hristos, cum citim în sfânta evanghelie de astăzi.

II

Să revenim la întrebarea pusă început: In zilele noastre care este ecoul chemării lui Hristos?

Cuvintele lui sânt categorice şi întătură orce echivoc: «Cel ce vine după mine, să se lapede de sine». Isus a spus aceste cuvinte care pun faţă în faţă existenţa pământească şi cea cerească, — care obligă pe om să renunţe la lume, la viaţă dacă e nevoie, la sine însuş, pentru a nu fi îndepărtat din partea Fiului omului venind întru mărire. Avem aici, în câteva cuvinte, ascensiunea sufletului către perfecţiunea cea mai înaltă, pe temeiul determinaţiunii necesare pentru a fi mântuit. In această viaţă un singur lucru importă, mântuirea sufletului nostru. Alt scop nu are viaţa noastră, decât mântuirea.

Precum rostul călătorilor într'o corabie nu este altul decât s'ajungă în ţara spre care au pornit, aşa şi al nostru pe pământ este acela de-a ajunge la Hristos în patria cerească. Şi precum călătorii, din corabie, nu pot ajunge la ţinta dorită decât cu condiţiunea de a urmă pe cârmaciul corabiei şi de a-i da ascultare, aşa şi noi pe pământ, nu vom putea ajunge la limanul ceresc, la mântuirea sufletului nostru, decât urmând pe Hristos şi ascultând poruncile sale.

Ascultarea de cuvintele lui Isus: «vino, urmează mie», ar fi deci certitudinea mântuirii sufletului nostru.

Problema eternă a rostului vieţii omeneşti, care a constituit obiect atât de greu de cercetat în faţa filozofiei, — raţiunea şi înţelepciunea divină cu câtă îndemânare şi limpezime o desleagă!

Raţiunea divină nu ne indică numai scopul vieţii, ci ne arată şi ne pune la îndemână şi mijloacele pentru o uşoară realizare a lui.

Nu ne trebue decât un gram de înţelegere şi bunăvoinţă. pentru ca chemarea, pe care ni-o adresează Mântuitorul şi nouă, s'a urmăm.

Durere, în veacul nostru, tocmai înţelegerea pentru astfel de lucruri ne cam lipseşte. Conştiinţa rămâne rece la cuvintele de chemare din Scriptură. Culmile mântuirii sufletului sânt ameţitoare în faţa voinţei noastre slăbite.

Creştinii veacului nostru par mult preocupaţi de alte lucruri. Înţeleg orce grije pământească, aleargă cu voinţă dârză după câştiguri materiale.

Foarte instructivă este, în această privinţă, istoria lui Isav care pe un blid de linte a vândut fratelui său Iacob dreptul de întâia naştere. Dreptul acesta consta în anumite avantagii materiale dar mai ales morale; din uşurătate însă şi din lăcomie, Isav îşi vinde acest drept.

Ce nebunie, am zice noi! Şi totuş aceasta nu o facem şi noi fiecare?

Creştini ai veacului nostru, — ce sântem în marea majoritate decât vânzători ai dreptului de întâia naştere, laşi cari preferăm lumea lucrurilor josnice în faţa celor înălţătoare, oameni nesocotiţi cari alegem moartea în faţa vieţii eterne.

De am făcut târgul acesta, fraţilor, să ne oprim un moment şi să ne reculegem; să ne retragem cuvântul şi să aruncăm în vânt blidul de linte, care ne-a despoiat de cel mai considerabil lucru.

Să ne îndreptăm spre Hristos, care în bunătatea lui mereu ne cheamă, să-i cerem iertare şi odată cu aceasta să ne rugăm să ne reabiliteze în dreptul de moştenitori ai împărăţiei sale. Numai în această calitate vom pătrunde cu adevărat scopul vieţii noastre, adecă mântuirea.

«Vino, urmează mie», — de înţelegem această chemare şi o urmăm. fericiţi vom fi şi părtaşi ai vieţii de veci ne vom face; — căci ce va folosî omului, de va câştiga lumea întreagă, ear sufletul său şi-l va pierde?!

Pr. *Gh. Secaş.*

---

organ oficios este ziarul, şi alături de toate celelalte organizaţiuni româneşti de aici, Biserica ortodoxă română şi credincioşii ei din această ţară participă, în haină de sărbătoare, la prăznuirea succesului care este al românismului întreg.

Acest ziar, timp de 25 de ani, a tras brazde adânci în ogorul sufletesc al românului pribeag, a «aruncat în zlie de grea cumpănă sămânţa înfrăţirii între fiii adevăraţi ai neamului nostru şi cu grapa conştiinţei a nivelat atâtea valuri de furtună». A răspândit fără întrerupere şi până în cea mai îndepărtată colonie, ori familie românească, lumina culturii; a întreţinut pururea viu focul sfânt al dragostei faţă de neamul şi legea noastră românească şi faţă de aşezămintele noastre religioase, culturale şi naţionale româneşti; a menţinut nentreruptă legătura sufletească cu trunchiul neamului din care facem parte şi a sprijinit din puteri toate aspiraţiunile lui spre mai bine — nelăsând, în acelaş timp, a ne aminti cât de des datorinţele cetăţeneşti ce le avem faţă de patria noastră adoptivă.

Mândru de frumoasele realizări din cei 25 ani împliniţi, acest ziar poate păşi cu încredere pe pragul celui de al doilea pătrar de veac în care intră acum.

Românii ortodocşi, cu sufletul plin de cele mai frumoase nădejdi pentru viitor, şi cu speranţa neclintită în strângerea cât mai mult a legăturilor sufleteşti între toţi fiii sufleteşti ai neamului nostru de pe aceste plaiuri, dorim, din acest sărbătoresc prilej, ziarului «America»:

Incă mulţi ani de rodnică activitate în slujba a tot ce e nobil. adevăr, bun şi frumos, continuând a arunca sămânţa cea mai bună a adevăratei culturi între noi, nu pentru a învrăjbi, ci pentru a înălţa şi a înfrăţi pe fraţii sătui cu toţii de vrăjbile ce au adus atâta rău şi au împiedecat atât de mult înaintarea noastră mai repede în trecut;

Să se realizeze o tot mai mare apropiere a sufletului românesc spre a putea ajunge a ne croi cu toţii un drum şi o soartă demnă de originea, de trecutul şi de viitorul promiţător al neamului nostru;

Să adune în jurul aşezămintelor noastre româneşti — ca în jurul vetrei sfinte a casei părinteşti — pe toţi tinerii noştri şi să ajute şi uşureze munca tuturor acelora cari năzuesc să aprindă în cufletul acestui tineret focul aceleiaşi dragoste ca şi care a încălzit sufletele părinţilor faţă de tot ce are bun şi frumos neamul nostru.

Noi, cetitorii, vom urma şi pe viitor calea ce ni-o va lumina ziarul cu lumina acestor idealuri; orce realizare din aceste idealuri şi năzuinţe spre mai bine în viitor va fi pentru urmaşii noştri ceeace este serbarea de acum pentru noi: ocazie de înfrăţire şi înălţare sufletească şi izvor de noui idealuri şi de şi mai nobile sforţări pentru realizarea lor în viitor.

Dacă noi toţi vom vrea să fie aşa, Dumnezeu ne va ajuta, şi va fi!

Dee bunul Dumnezeu să fie!

Revista Teologică. A apărut Nr. 7—8 din 1930. In acest număr: Prof. Ioan Lupaş: Eroi şi mucenici ai ortodoxiei. Prof. Nicolae Neaga: Profeţii mesianice în cartea «Facerii». Pr. Ilarion V. Felea: Unde este comoara ta? Prof. Dr. Ştefan Lupşa: Destituirea şi petrecerea în Ardeal până la moarte a mitropolitului Ungro-Vlahiei Dositei Filiti. Traian Baciu: Iubirea. Dr. Dumitru Stăniloae şi Neculce: Cronică: Conferinţa ortodoxă dela sfântul munte Athos. Conferinţa din Lambeth. Adolf Harnack. Episcopia Maramureşului. N. C. Note şi informaţii.

(40) 1—1

„FRĂȚIETATEA“

Institut de credit și econ. soc. pe acții în Sadu

Convocare

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «FRĂȚIETATEA» societate pe acții, sânt prin aceasta invitați la

a XIX-a adunare generală extraordinară

ce se va ține în Sadu, în casele institutului, *la 6 Octomvrie 1930 la ora 2 p. m.* cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Urcarea capitalului social.

2. Alegerea alor 2 membri în comitetul de supraveghere.

N. B. Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sânt poftiți, conform art. 20 din statute, a-și depune acțiile și documentele de plenipotențiare cu o zi cel puțin înainte de adunarea generală la casa institutului, până la ora 6 p. m.

Direcțiunea.

(40) 1—1

Aviz

Se aduce la cunoștință, că **ceasul** dela turnul bisericii trebue reparat și totodată să se înlocuiască cadranele vechi cu altele de sticlă. Ceice doresc să ia lucrarea, să vină la fața locului, ca să poată vedea ce este de reparat și să-și înainteze ofertele în termen de 15 zile dela data publicării la oficiul parohial ort. rom.

Gurarâului, la 22 Sept. 1930.

Oficiul parohial.

Nr. 184/1930. (76) 3—3

Concurs

Cu provocare la ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 1566 din 12 Mai a. c. și pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Mediaș.**

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh în parohia Mediaș.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat.

10 stânjini lemne de foc în pădure, pentru cari se plătește făcutul. Din aceștia sânt 7 stânjini pentru locuință și 3 stânjini pentru încălzitul cancelariei protop.

3½ jug. sesie parohială pământ arător și locuința în casele tractuale.

Concurenții au să documenteze calificațiunea prescrisă în art. 64 din statutul bisericii noastre ort. și prin concluzul Nr. 111 al congresului național bis. din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta P. V. Consiliu arh. în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura și o tabelă de calificațiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Mediaș, din ședința consiliului protopopesc al tractului Mediaș ținută la 5 Iunie 1930.

George Simplăcean
adm. protop.

Nicolae Miuța
notar.

Nr. 6384/1930

„Aprobat“

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu.

(75) 3—3

Concurs din oficiu

In conformitate cu ordinul P. V. C. arh. Nr. 5947 din 1 Iulie 1930, prin aceasta se deschide concurs din oficiu, cu termin de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român pentru parohia de clasa a III-a **Ruși, cu filia Streiu,** din protopopiatul Hațeg.

Venitele împreunate cu acest post sânt următoarele:

a) Salarul dela stat, conform pregătirii și anilor de serviciu a celui ales.

b) In materă: sesie parohială de 7 jugăre 1233 st. □ și 2 jugăre din R. A. In file: 18 jugăre 873 st. □.

c) Stola obișnuită în tract.

d) Casă parohială nu este.

Impozitul după sesie îl plătește parohul ales.

Cei îndreptățiți își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu documentele cerute de regulament, subsemnatului oficiu protopopesc și cu prealabila încuviințare a înainte stătătoriului tractului, se vor prezenta în parohie, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hațegului.

Hațeg, la 14 August 1930.

Sebastian Rusan
adm. protop.

Nr. 1309. (78) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a (a treia) **Micfalău,** protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoțești sânt cele fasionate pentru întregire dela stat: Casa parohială cu supraedificate și grădina de legume. Sesia parohială 6 jug. 200 st. □ arător și fânaț. Câte o ferdelă de porumb sfărmit și o ferdelă de ovăs dela cca 82 familii; câte ½ ferdelă porumb și ½ ferdelă ovăs dela cca 55 familii; câte o zi de lucru sau prețul dela pălmași, cca 30 familii. Ca competință de lemne de fag câte 30—15—5 lei dela familii repartizate în 3 clase. Stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cererile și documentele conform normelor în vigoare în termenul indicat acestui oficiu protopopesc, și până în 8 zile înaintea alegerii se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Dela candidați se cere să posedă și limba maghiară având a predica credincioșilor în această limbă.

Sf. Gheorghe, la 30 August 1930.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Prețul Lei 25·—, plus spese poștale Lei 10·—

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Reverenzi preoțești

După ultimele cerințe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria (31) 2—7

-Dumitru Dușleag

Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12

In depozit: Ștofe și brâne în permanență

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Prețul Lei 130.— lipită pe pânză.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna“

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană“

Prețul Lei 400·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș,** cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 30 Septemvrie 1930 Nr. 70

Telegraful

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Bugetul cultelor pe anul 1931

Ministerul de finanțe a pus în vedere, directorilor contabilității și consilierilor controlori dela toate ministerele, să facă mari economii și reduceri de cheltueli inutile, la alcătuirea bugetului pe anul 1931.

Pentru reducerea sumelor înscrise la cheltueli, secretariatul general al ministerului de finanțe a recomandat următoarele:

«Dela fiecare capitol vor fi reduse cheltuelile speciale ale anului în curs (comision de studii, diurne, materiale etc.,) cheltueli ce nu ar fi utile în exercițiul viitor. Economiile realizate la aplicarea bugetului actual vor fi trecute în bugetul anului viitor».

Să ne fie îngăduit a atrage luarea aminte celor în drept, *ca în viitorul buget al cultelor sumele necesare pentru întreținerea cultelor să se repartizeze cu mai dreaptă măsură, decât în anii trecuți.*

In acest scop cerem să se înlăture favoritismul și nedreptățile ce s'au practicat până acum în ministerul cultelor.

De atâtea ori s'a accentuat, prin presă, întruniri, congrese și parlament, din partea P. S. arhierei și preoți de ai noștri, că bisericii ortodoxe, deși reprezintă *13·5 mil. credincioși*, i s'a acordat în anul 1929 un spor abea de trei ori mai mare ca bisericii unite greco-catolice, care numără 1.300.000 de credincioși.

In Ardeal sânt 84 protopopi ortodocși la 2½ milioane suflete, iar la uniți 80 protopopi la jumătate atâtea suflete, cărora le acordă aproape aceeași retribuțiune, fără a se ține seamă că protopopiatele unite n'au numărul cerut de 20 parohii.

Să se facă deci reducerile cheltuielilor inutile, în consecință și reducerea protopopiatelor unite dela 80 la 42 în proporția cuvenită.

Cerem să se facă revizuirea numărului slujbașilor fiecărei eparhii, tot în proporția credincioșilor ei. Să se caute, bunăoară câți consilieri (canonici) au eparhiile greco- și romano-catolice, și câți au eparhiile ortodoxe din mitropolia Ardealului.

Uniții și romano-catolicii au 16 canonici (consilieri) mai mulți ca ortodocșii din Ardeal, deși au cu mult mai puțini credincioși.

Biserica ortodoxă română, rămânând și pe viitor în aceeaș situație ca în trecut, punem întrebarea: ce a greșit această biserică pentru a fi așa de maștер tratată, — și ce fel de servicii vor fi adus episcopii, canonicii și preoții de rit latin — pentru consolidarea acestui stat întregit cu atâtea jertfe?

Pentru episcopiile rom. cat. de Alba-Iulia și Oradea, cu abia atâtea suflete câte are cea mai mică episcopie ortodoxă, să se plătească câte *opt* canonici; la episcopiile ortodoxe din Arad, Cluj, Oradea și Caransebeș, numai câte 5 consilieri, dintre cari unul îndeplinește funcția de revizor eparhial, ear altul de secretar.

In bugetul anului 1929, la consistorul din Blaj, pe lângă cei 10 (canonici), s'au plătit cu leafă de consilier, *doi directori* (administrativ și de cancelarie) *și 3 secretari consistoriali*, pe când la consistoriile ortodoxe s'a admis numai câte un secretar, și acela dintre consilieri.

La episcopia gr.-cat. a Lugojului este un prim secretar, un secretar consistorial și un secretar episcopesc, la celelalte episcopii gr.-cat., tot câte 2 secretari.

Unde mai punem subvențiile ce s'au dat bisericii greco-catolice în anii din urmă, sub diferite titluri: zidiri de biserici, case parohiale etc., cu toate că bisericile romano- și greco-catolice dispun și azi de averi și fonduri cu mult mai mai mari decât biserica ortodoxă, și pe deasupra beneficiază de ajutoare din fondurile regnicolare cum e Statusul catolic, care de drept trebuia să treacă în proprietatea statului român.

După calcul sumar biserica greco.-cat. primește anual cu cel puțin 55.000.000 Lei mai mult decât biserica ortodoxă, având în vedere proporția numerică a sufletelor.

Opinia publică să judece dacă se mai poate admite această mare nedreptate ce s'a făcut bisericii neamului.

Făcând constatările de până acum, prevenim pe autorii bugetului cultelor pe 1931, ca economiile să nu se facă pe socoteala bisericii dominante a statului, ci reducerile de cheltueli să treacă la capitolele care le-am amintit, tăindu-se salarele sinecuriștilor.

La capitlul cheltueli și ajutoare pentru bisrici, să se specifice pentru fiecare cult sumele ce se vor da, în raport cu numărul sufletelor.

Din diurne și cheltueli de transport să se provadă o sumă potrivită și pentru preoții administratori parohiali cari, din lipsa

FOIȘOARA

Mănăstirile românești dela Sf. Munte

Țara noastră poartă de prezent tratative cu Grecia în vederea încheerii unei convenții comerciale.

Imprejurarea aceasta dă prilej unui ziar din capitală să expună: care este situația mănăstirilor românești din Sf. Munte. Reținem, pentru cetitorii noștri, din această expunere următoarele:

Mănăstirile românești dela Sft. Munte sânt supuse, prin legea grecească din 1925, la un regim juridic, care duce pur și simplu la desființarea lor.

Averea unora dintre aceste mănăstiri a fost expropriată, iar călugării îndură neajunsuri, fiind scoși de sub protecția autorităților.

E dureros, ca mănăstirile dela Sft. Munte, ridicate din truda și evlavia Domnilor și boerilor țării românești, să dispară sau să fie cotropite, prin expulxarea călugărilor români. S'au îngrămădit averi în aceste lăcașuri de închinăciune, s'au împodobit c'o artă, care face fală întregului ortodoxism și n'ar fi nici creștinesc, nici cu minte să piară o tradiție, din care au radiat fiorii cuvântului evanghelic în tot răsăritul.

Impotriva tuturor curentelor critice și-a sbuciumului ce-a întâmpinat ortodoxismul, Sft. Munte, prin mănăstirile ridicate acolo de națiunile creștine, a păstrat nealterat spiritul adevăratei ortodoxii.

Țările românești, din cele mai vechi timpuri, au ridicat la Sft. Munte 21 de mănăstiri, care au îndeplinit rol deosebit de important în istoria bisericii ortodoxe, ridicând Sft. Munte la rangul de adevărată cetate a ortodoxismului.

Iată mănăstirile românești dela Sft. Munte și ctitorii lor:

1. *Mănăstirea Lavra* a fost restaurată de Vladislav Voevod (1364 până la 1372). Măi târziu, Neagoe Basarab a restaurat biserica catedrală, a învelit tot acoperișul mănăstirii și a dăruit sute de mii de taleri.

Vintilă Voevod (1532) a zugrăvit biserica, i-a făcut și multe alte îmbunătățiri; de aceea în narticul bisericii este la dreapta zugrăvit el cu întreaga familie.

2. *Mănăstirea Caracalu* este restaurată de boerul Nicolae din Caracal, de domnitorul Moldovei Petre Șchiopul, dna Ruxandra, soția lui Alexandru Lăpușneanu.

3. *Mănăstirea Filoteu*, are ctitori pe Vlad Țepeș, pe Vlad Vodă Călugărul și pe urmașii lor.

4. *Mănăstirea Protatu*, are de ctitori pe vestita familie a Basarabilor începând cu Basarab al II (1443) și ceilalți înainte.

5. *Mănăstirea Stavronichita* are de ctitori pe domnii noștri Neagoe Basarab, Șerban Cantacuzino, Gheorghe Duca și alții.

6 *Mănăstirea Pantocrator* are de ctitori pe Neagoe Vodă Basarab și boerii Craiovești, Stan Logofătul (Crețulescu).

7. *Mănăstirea Vatopedu*, are de ctitor pe voevozii Ștefan cel Mare, Ieremia Movilă, Vasile Lupu și alții.

8. *Mănăstirea Esfigmenul* pe marele Vornic Găvriil Costache, logofătu Solomon, Ștefan Spătaru, Veniamin Costache, mitropolitul Moldovei și alții.

9. *Mănăstirea Hilindaru* pe Ștefan cel Mare, Neagoe Basarab, Vintilă Vodă și alții.

10. Cea mai veche mănăstire din Sft. Munte, *numită Dohiaru*, este zidită în veacul al VII, de către un român din Macedonia, numit Nicolae dela Dohiaru, după cum se dovedește din actele Patriarhiei dela Constan-

mijloacelor de transport, nu-şi pot îndeplini oficiul pastoral.

Preoţimea bisericii ortodoxe române, aşteaptă dela ministerul de culte tratament legal şi creştinesc, cu atât mai ales când, în trecut şi în prezent, a dat cele mai multe dovezi de patriotism şi jertfire de sine.

Cerem să se dea posibilitatea preotuli român, ca la întrunirile publice şi sărbătorile naţionale să-l vedem în frunte, unde îi este locul.

In cazul când nici în noul buget nu se va schimba sistemul de favoritism, clerul român ortodox, de orce grad, va şti să reacţioneze împotriva celor ce se pun în calea intereselor mari ale bisericii dreptmăritoare române.

Pr. *Ioan Crăciun.*

Congresul preoţilor misionari

In zilele de 27, 28, 29 şi astăzi în 30 Septemvrie 1930 se ţine în sala festivă a mitropoliei CERNĂUŢI congresul general al preoţilor ortodocşi misionari din ţară.

Congresiştii sânt găzduiţi în internatul Seminarului clerical.

Un bogat program se desbate în şedinţele bine cercetate ale congresului, asupra căruia vom reveni.

In program sânt prevăzute şi excursiuni la Sfintele mănăstiri dela Putna şi Suceava.

La mormântul lui Ştefan cel Mare se va ţinea parastas şi o conferenţă rostită de igumenul mănăstirii I. P. S. Sa Arhimandritul-Mitrofor Grigorie Volcinschi, vorbind despre istoricul şi odoarele sfintei mănăstiri.

Preoţimea în congres

— Dela Cernăuţi —

Deschiderea congresului preoţilor misionari, întruniţi acum în Cernăuţi, este întâmpinată cu însufleţire caldă din partea localnicilor.

Astfel, Glasul Bucovinei spune şi următoarele:

Cu acest prilej se strâng din toate eparhiile noastre clerici râvnitori de bine, preoţi credincioşi principiului, smuls din suferinţele seculare ale neamului nostru, de a fi cu crucea în fruntea credincioşilor.

Războiul mondial proiectează încă şi acum, în proporţii destul de mari, umbrele sale din punct de vedere moral. Paralel cu eforturile aproape supraomeneşti de care oamenii, prinşi în încleştarea înfricoşătoare a luptelor pe viaţă şi pe moarte, au dat dovadă, alături de faptele de cel mai pur eroism, săvârşite pentru apărarea unui pumn de pământ, sacră moştenire dela strămoşi, se înfăţişează, că un lugubru revers al medaliei, relaxarea morală.

Libertinajul moral, isvorât din asprele realităţi ale urei deslănţuite în război, dispreţul, la modă astăzi, pentru îndeplinirea conştiincioasă a îndatoririlor de creştin şi cetăţean, nu pot decât să sdruncine temeliile societăţii.

In învălmăşeala aceasta oamenii de cultură, oamenii bazaţi pe un trecut de muncă, întemeiaţi pe o concepţie morală despre viaţa publică şi frumoasele, dar grelele îndatoriri ce acesta li le impune, se află într'o permanentă luptă cu acele elemente.

In lupta aceasta cel mai bun sprijin îi poate da *biserica* prin învăţătura ei.

Preoţii, încredinţaţi cu răspândirea cuvântului divin, sânt chemaţi să contribue în cel mai înalt grad la însănătoşirea societăţii noastre. Răspândind cuvântul de mântuire, întărind sufletele, îndemnând necontenit oamenii spre îndeplinirea unui ideal, oprind însă şi credincioşii, cari, victime ale propagandiştilor fără suflet şi scrupule morale, se prăvale de pe povârnişul unei ireligiozităţi, învăluită în h a i n a t r u f a ş ă a unei credinţe noui, preoţii noştri, misionarii lui Hristos, vor aduce patriei noastre întregite folos nepreţuit. Ei vor întări armata credincioşilor cari trebue să apere bogăţia sufletească a neamului nostru.

Dela vlădică până la cel mai modest cooperator gândul, că slujesc pe Hristos şi slujind pe Hristos contribue la înălţarea neamului, va fi luminoasă călăuză pe calea atât de spinoasă, atât de plină de surprize a vestirii cuvântului din scripturi.

Congresul dela Cernăuţi, ţinut pe un petec de vechi pământ românesc, întruneşte în zilele acestea preoţi din toate colţurile ţării în frunte cu episcopii şi mitropoliţii bisericii noastre strămoşeşti. Este prilej de împrospătare sufletească, de întărire pentru viitor şi de solidaritate naţională în cele sufleteşti.

Noi nu putem decât să ne exprimăm bucuria şi mândria că Mitropolia noastră din Bucovine este astăzi amfitriona misionarilor creştini, cărora le zicem: bine aţi venit, şi le dorim spor la muncă, pentru luminarea conştiinţelor româneşti.

Eroi si mucenici ai ortodoxiei

(6) (Sfârşit). de Prof. I. LUPAŞ
membru al Academiei române

In ultimul capitol al acestei vaste monografii istorice se cuprinde analiza informaţiunilor privitoare la «robii dela Kufstein»: ţăranul Oprea Miclăuş din Sălişte, preoţii Moise Măcinic din Sibiel şi Ioanăş Popovici din Galeş, arestaţi cei doi dintâi la 1752, cel din urmă la 1757. Acesta mai trăia la 1780, când Ghenadie Vasilevici, întemniţat şi el la Kufstein, fiindcă a încercat să ajungă, cu ajutor rusesc, «erarh al Transilvaniei», izbuti să strecoare din temniţă o cerere (6 Martie 1780) către sinodul rusesc pentru liberarea sa. In această cerere arată că «aici în fortăreaţă este şi un preot român din Transilvania, cu **numele Ioan, care pătimeşte în robie de 24 ani pentru credinţa ortodoxă**". Sinodul rusesc interveni prin ministerul de externe, dar fără rezultat. Preotul rob era mucenicul uitat, popa Ioaneş din Galeş, despre care autorul afirmă cu drept cuvânt că va fi «de-a pururea o glorie luminată a bisericii sale». Ce se va fi întâmplat cu ceilalţi doi robi, cu Oprea Miclăuş din Sălişte şi cu Moise Măcinic din Sibiel? Acesta din urmă pare a fi reuşit să evadeze la 1756, dar scasă în satul său de sub munte nu s'a mai întors. El va fi pierit pe drum, împletindu-şi astfel din suferinţele anilor de temniţă îndelungată şi din durerile prin locuri necunoscute «cununa neperitoare a martiriului sfânt».

Dar ţăranul Oprea Miclăuş a continuat să pătimească în temniţa floroasă, unde i-a pierit urma ca şi popii Ioaneş. O scrisoare a soţiei sale Stana, adresată la 1784 către împăratul Iosif II, spre a se milostivi, să-i libereze bărbatul, rămâne fără rezultat. Făcându-se cercetări, la porunca împărătească, mucenicul Oprea nu a mai fost găsit între vii. Prin robia sa de peste 30 de ani şi prin moartea, care-i venia ca o salvare din chinurile «temniţei de veci» — Oprea Miclăuş din Sălişte şi-a împlinit întocmai cuvântul rostit, împreună cu tovarăşii săi ţăranii Bucur Bârsan şi Radu Săbău la 1749 către mitropolitul Nenadovici: «iar pentru credinţă strămoşilor noştri **sântem gata a suferi şi mucenicie** sau izgonire din această împărăţie, iar **legea nu o vom lăpăda**».

Nu s'a scris până acum la noi vreo monografie istorică, în care massele ţărăneşti să apară într'o lumină aşa de vie şi simpatică, cum a reuşit dl prof. Dragomir să le înfăţişeze în temeiul bogatelor informaţiuni culese din cele mai felurite izvoare contemporane, controlând scrupulos toate ştirile şi evitând afirmaţiuni, în sprijinul cărora nu ar putea indica vre-un amănunt doveditor. Meritul autoruiui este, că din ştirile risipite şi fragmentare a reconstruit icoana sufletească a celei mai frământate epoci din trecutul poporului român ardelean, făcând ca glasul îndurerat al acestui popor de eroi şi de mucenici să fie auzit măcar acum după două secole, dacă nu a putut fi auzit şi apreciat în timpul stăpânirii habsburgice, care a înţeles să-l năbuşească prin mijloace brutale. Iar istoriografia tendenţioasă a romano-şi greco-catolicilor nu sa sfiit să falşifice tot atât de brutal adevărul istoric, stigmatizând ca pe nişte «**impostori**» **pe preoţii şi ţăranii umili cari îşi sacrificau fără preget viaţa pentru ortodoxie**, deci **pentru salvarea libertăţii şi unităţii sufleteşti a neamului lor.**

tinopol. Mai târziu a fost restaurată de români dela noi: Alexandru Lăpuşneanu, dna Ruxandra, Mitropolitul Moldovei Teofan şi alţii.

11. *Mănăstirea Xenofontos* are de ctitori pe domnitorii Basarabi, boerii Craioveşti şi alţii.

12. *Mănăstirea Rusicu*, Sf. Pantelimon, are de ctitor pe Vlad Vodă Călugărul, pe fiul său Radu şi urmaşii lui; iar la 1816, a fost reziditâ de domnitorul ţărilor române, Scarlat Calimah.

13. *Mănăstirea Xiropotamu* pe Alexandru Lăpuşneanu, dna Ruxandra şi urmaşii lor.

14. *Mănăstirea Constamonitu* pe fii lui Ştefan cel Mare, Alexandru şi Petru şi urmaşii lor.

15. *Mănăstire Sf. Pavel* pe Vlad Vodă Călugărul, pe fiul său Vlad Vodă şi urmaşii lor.

16. *Mănăstirea Dionisiu* pe Neagoe Basarab, Alexandru Lăpuşneanu, Mircea Vodă Ciobanu, dna Chiajna şi urmaşii lor.

17. *Mănăstirea Grigoriu* a fost înzestrată mai de toţi Domnii ţărilor româneşti.

18. *Mănăstirea Iviru* are ctitori pe Voevozii Neagoe Basarab şi Despina Doamna, Ştefan cel Mare, Radu Mihnea, Şerban Cantacuzino, Dimitrie Cantemir, Grigorie Ghica (1774) şi alţii.

19. *Mănăstirea Simon-Petra*, este zidită de Mihai Viteazul şi înzestrată mai de toţi Domnii ţărilor româneşti.

20. *Mănăstirea Zografu* este zidită de Ştefan cel Mare şi Sfânt (1502), au ajutorat-o fiii săi, iar mai târziu Alexandru Lăpuşneanu, Voevodul Vasile Lupu şi alţii.

21. *Mănăstirea Cotlomuş* a zidit-o din temelie Mircea Vodă şi a fost înzestrată şi înfrumseţată de toţi urmaşii lui Radu cel Mare şi Neagoe Basarab, — sunt mari ei ctitori. In narticul bisericii Voevozii sânt zugrăviţi la locul ctitorilor. Ea a fost numită «Lavra Românească». —

Guvernul român e dator să dea atenţia cuvenită acestei chestiuni, care interesează întreaga biserică ortodoxă şi să convingă guvernul grecesc, ca în convenţia comercială ce se va încheia între cele două ţări, să se introducă dispoziţia, că supuşii români au dreptul să trăiască la Sft. Munte, bucurându-se de aceleaşi drepturi, ca şi călugării greci.

Buletin sociologic

Cartea şi teatrul

O mie două sute de persoane, adunate la olaltă, să vadă o piesă de teatru, nu cred să alcătuiască un consiliu inspirat de înţelepciunea eternă, dar publicul aduce par'că totdeauna la spectacol naivitatea de inimă şi sinceritatea de spirit, care dau o anumită semnificaţie cuprinsului pe care-l încearcă.

Mulţi oameni, spune Anatole France, cărora li-ar fi cu neputinţă să-şi facă idee limpede despre cele ce-au citit, sânt în stare să descrie cu destulă exactitate ceeace au văzut reprezentat.

Când citim o carte, o citim cum vrem, sau mai de grabă citim într'însa ceeace vrem. Cartea lasă totul în grija imaginaţiei. De aceea spiritele comune nu găsesc în cărţi decât plăcere palidă şi rece.

Teatrul, dimpotrivă, lasă să se vadă totul şi scuteşte spectatorul să-şi mai pună imaginaţia la contribuţie. De aceea şi mulţumeşte, pe cei mai mulţi. Tot din acelaş motiv îi satisface, numai în chip mediocru, pe visători şi pe meditatori. Aceştia nu iubesc ideile de cât pentrucă spiritul lor le poate prelungi şi pentru ecourile melodioase, pe care aceste idei le pot trezi într'înşii. Ei n'au ce să caute la teatru, şi preferă plăcerii pasive a spectacolului fericirea activă a cititului.

Ce este în definitiv o carte? — se întreabă Anatole Frence. O înşiruire de semne. Nimic mai mult. Cititorul trebue să scoată el însuş formele, culorile şi sentimentele cărora le corespund aceste semne. Numai de el depinde ca o carte să fie întunecată sau strălucitoare, fierbinte sau rece. Aş spune chiar, că fiecare cuvânt al unei cărţi e un deget misterios, care atinge uşor fibrele creerului nostru, întocmai cum ar atinge coardele unei harfe, şi trezeşte astfel un sunet în sufletul nostru sonor.

In zadar mâna artistului va fi inspirată şi savantă. Sunetul pe care-l va scoate, va atârna de calitatea coardelor noastre lăuntrice.

Nu se petrec tot aşa lucrurile

In atenţiunea profesorilor de religie

Manuale de religie aprobate de Sfântul Sinod

La clasa I liceală: Manualul: *Istoria sfântă a Vechiului şi Noului Testament*, de: 1. Ec. I. Ionescu-N. Vasilescu, 2. Dr. Chiriac Dimancea-Ceauşeanu, 3. Constantinescu Lucaci-Creţu, 4. Toma Chiricuţă, 5. Partenie I.-I. Popescu, 6. Ec. D. Georgescu, 7. D. Stănescu, 8. Ec. I. Ţincoca, 9. Dr. I. Mihălcescu, 10. Petru Popescu, 11. Constantin Costache, 11. Dr. Barbu-Bizerea.

Clasa II liceală: Manualul: *Parabolele şi învăţăturile Mântuitorului*, de: 1. Har. Popescu-Vasilescu, 2. Ec. M. Bejenaru, 3. Dimancea Ceauşanu, 4. Toma Chiriuţă, 5. I. Partenie-Popescu, 6. M. Pacu, 7. Econ. D. Georgescu, 8. Constantinescu Lucaci-P. Creţu, 9. D. Stănescu, 10. Ec. I. Ţincoca, 11. Dr. I. Mihălcescu, 12. Prof. S. Mehedinţi, 13. Petru Popescu, 14 Barbu-Bizerea.

Clasa III liceală: Manualul: *Istoria bisericească universală*, de autorii: 1. Dr. C. Dimancea-Ceauşanu, 2. C. Dron, 3. Episcop I. Teodorescu, 4. Ec. D. Georgescu, 5. Constantinescu Lucaci-Creţu, 6. Dumitru Stănescu, 7. Dr. I. Mihălcescu, 8. P. Popescu, 9. I. N. Vasilescu-Popescu Har. 10. M. Bejenaru, 11. Barbu-Bizerea.

Clasa IV liceală: Manualul: *Istoria bisericească ortodoxă-română*, de: 1. Dr. P. Vintilescu-Ionescu-Popescu, 2. Dr. I. Lupaş, 3. Ec. D. Georgescu, 4. D. Stănescu, 5. P. Popescu.

Clasa V liceală: Manualul: *Dogmele bisericii ortodoxe*, de: 1. Dr. N. Ch. Dimancea-Ceauşanu, 2. Ec. D. Georgescu, 3. Dr. I. Mihălcescu, 4. P. Popescu, 5. Pr. Ionescu-Diaconescu, 6. N. Vasilescu-Har. Popescu, 7. T. Chiricuţă, 8. M. Bejenaru.

Clasa VI liceală: Manualul: *Morala creştină*, de: M. Pacu, 2. D. Georgescu, 3. Dron-Vuescu-Gheorghiţă, 4. P. Popescu, 5. T. Chiricuţă, 6. P. Vintilescu, 7. Şerban Ionescu.

Clasa VII liceală: Manualul: *Apologetica*, de: 1. M. Bejenaru, 2. T. Chiricuţă, 3. G. I. Savin, 4. Dr. I. Mihălcescu, 5. P. Popescu.

Pentru şcoale primare: Nicolae Crişmariu: Ist. biblice, bisericeşti şi Catechism.

Ascultând porunca vremii

— Ştire ziaristică —

Foaia dela Orăştie, LIBERTATEA, condusă mulţi ani de-a rândul cu rară pricepere şi dragoste de Pr. Ioan Moţa, se contopeşte, începând din Octomvrie a. c., cu gazeta soră LUMINA SATELOR din Sibiu.

Toţi abonaţii acestor foi vor primi de acum înainte următoarele:

1. LUMINA SATELOR UNITĂ CU LIBERTATEA, ca foaie politică şi naţională, însoţită totdeauna de două adausuri:

2. OASTEA DOMNULUI, religioasă, şi

3. FOAIA INTERESANTĂ, magazin de bogate cunoştinţe şi foaie de învăţătură şi petrecere.

Prin înfrăţirea acestor două gazete pentru popor, cuvântul naţional şi glasul duhului creştinesc va avea intrare în casele tuturor bunilor creştini şi români.

Redacţiunea expedează bucuros numere de probă la adresele ce i se trimit.

Ştiutorii de carte au prilej să se adune cu dragă inimă în jurul unui lucru bun, pornit cu ajutorul lui Dumnezeu şi al oamenilor înţelegători.

Nu plângeţi! Cuvântări funebre de *Dr. Ştefan Cioroianu*, protopop ortodox român în B.-Comloş. Arad, tipografia diecezană 1930. Preţul 100 lei. — Autorul în timpul îndelungat de pastoraţie, predicând la diferite cazuri de înmormântare, a avut ocaziune să se convingă că predicile sale se potrivesc cu adâncimea durerilor omeneşti şi au puterea de a sădi, în pământul cald şi ud de lacrimile sufletului, florile frumoase ale virtuţilor creştineşti: iubirea, credinţa şi nădejdea în Dumnezeu. Pătruns de această convingere îşi trimite părintele protopop Dr. Şt. Cioroianu mănunchiul său de predici funebre în lume: le dorim drum triumfător, aşteptând apariţia predicilor la nuntă şi la botez, cari se află sub tipar. — De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

INFORMAŢIUNI

Recensământul. Dela 1912 nu s'a făcut recensământ în România. In vederea recensământului general al locuitorilor ţării, ce urmează a se face anul acesta, au început lucrările pregătitoare. Funcţionari însărcinaţi în mod special vor proceda la lucrări, şi publicul este rugat a le aduce, tot concursul, dându-le toate lămuririle cerute. Foile ce se vor da locuitorilor să le umple, în ziua fixată pentru recensământ, cuprind limpede, aşezate pe rubrici, toate întrebările la care au să răspundă.

Distincţie. Guvernul român a decorat, cu ordinul Coroana României în gradul de ofiţer, pe Părintele *Ioan Truţia*, administrator protopopesc în Cleveland.

Preoţilor iugoslavi li s'a adresat, din partea patriarhului bisericii autocefale iugoslave, o scrisoare, în care se accentuează necesitatea de-a avea o viaţă exemplară privată: se interzice preoţimii intrarea în cafenèle şi cinematografe; ear preotul care va voi să meargă la teatru, e îndatorat să examineze întâi dacă piesa teatrală este sau nu în concordanţă cu demnitatea lui.

Din congres în congres. Uniunea bisericilor baptiste din România ţine, la Arad, în 1—5 Octomvrie un congres regional cu aprobarea ministerului de instrucţie. Baptiştii din Dobrogea se întrunesc în congres, în 26 Octomvrie, la Cogelac, judeţul Constanţa, tot cu autorizare ministerială.

La examenele de bacalaureat, din sesiunea Septemvrie, s'au înscris 7016 candidaţi. Resultatul e destul de jalnic: reuşiţii alcătuesc cifra cam de 40 la sută. La Deva s'au prezentat 123, au izbutit 49.

Monument în biserică! Comitetul partidului maghiar din Careii mari a hotărât, ca statuea de bronz a lui Kossuth, care fusese înlăturată în 1920 din acel oraş, să fie ridicată din nou, şi anume în într'una din *bisericile* reformate.

AVIZ. Primim: Fixându-se termenul adunării generale a «Astrei Culturale» pe zilele de *12 şi 13 Octomvrie 1930, la Caransebeş*, domnii delegaţi, precum şi toţi membrii şi binevoitorii «Astrei Culturale», cari vor să participe la această adunare generală şi reflectează la locuinţă şi loc la banchet, sânt rugaţi să binevoiască a se anunţa, cel mai târziu până la *5 Octomvrie a. c.* direct *dlui Ioan Penţia, director de liceu, Caransebeş.*

S'a aprobat în ministerul cultelor, ca începând din anul şcolar curent să se predea în şase licee, alese în regiuni potrivite, studiul limbilor popoarelor vecine şi aliate. Astfel vor fi predate limbile: poloană, cehoslovacă şi sârbo-croată.

Patru studenţi români îş pot continua studiile, la una din universităţile cehoslovace, cu burse acordate de ministerul instrucţiunii din republica cehoslovacă. Acelaş număr, de studenţi cehoslovaci, vor urmă cursuri la noi, cu burse înfiinţate de ministerul instrucţiunii din România şi prevăzute în buget.

ŞTIRI LOCALE

Primăria municipiului Sibiu, aduce la cunoştinţă, că contul definitiv de venite şi cheltueli al municipiului Sibiu, pe exerciţiul 1929, s'a pus pe timp de 10 zile spre vedere publică în biroul contabilităţii (str. Mitropoliei 2, uşa 24). Cetăţenii au dreptul a face şi în acest interval (până în 3 Oct.) întâmpinări sau reclamaţiuni în scris adresate primăriei.

— Aceeaş primărie aduce la cunoştinţă, că proectul de buget al municipiului Sibiu pe anul 1931 s'a expus în biroul contabilităţii (str. Mitropoliei 2, uşa 24), începând cu 29 Septemvrie 1930 timp de 10 zile, vederii publice. Cetăţenii sânt în drept a face, în acest interval, întâmpinări în scris care se vor adresa primăriei pentru a fi supuse deciderii consiliului comunal odată cu votarea bugetului.

---

cu teatrul. Micilor semne negre li s'au substituit aci imagini vii. Caracterele fine ale tiparului cari lasă atâta să se ghicească printre rânduri, sânt înlocuite cu femei şi cu bărbaţi ce nu mai au nimic vag, nici misterios într'înşii. Totul e determinat cu preciziune. Din cauza aceasta, impresiunile primite de spectatori sânt foarte puţin deosebite, faţă de fatala diversitate a sentimentelor omeneşti. De aceea se observă la toate reprezentările (pe care certurile literare sau politice nu le tulbură), cum se stabileşte treptat adevărată simpatie între toţi asistenţii.

Dacă, pe deasupra, am mai ţinea seamă şi de faptul că teatrul se îndepărtează puţin de viaţă, am recunoaşte că e genul cel mai lesne de înţeles şi de simţit, şi am trage concluzia că asupra acestei arte publicul se pune mai uşor de acord şi se înşeală mai puţin.

Coriolan Bărbat.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Străinii despre ţara noastră

— Păreri obiective şi aproape de adevăr —

După atâtea rapoarte tendenţioase, făcute de trimişi interesaţi să ne discrediteze ţara în faţa străinătăţii, redăm, în cele ce urmează, unele părţi dintr'un raport făcut de englezul *Iohn Warning*, către intreprinderile metalurgice din Pittsburgh, în Statele-unite, de unde fusese trimis în România pentru a raporta despre starea economică şi politică a ţării.

Eată ce raportează englezul:

«Inteligent, ţăranul român, este pe deasupra muncitor şi foarte cuminte, dar foarte înapoiat. Ţara, — aşa cum v'am arătat la expozeul meu economic, — este bogată, extrem de bogată. Petrol, mine, păduri, cereale, bălţi bogate, căderi de apă, suficiente pentru a electrifica întreaga ţară, totul e în favoarea desvoltării României. Nimica nu-i lipseşte. Nimic, cu excepţia unei bune administraţii.

Dela armistiţiu, nici un partid n'are un program precis de *muncă*. Se activează haotic, fără nici o legătură cu trecutul, fără nici un contact cu realitatea. Şi când se face ceva, nu corespunde adevăratelor nevoi ale ţării.

Un guvern a făcut totul pentru ţăran. Altul, totul pentru comerţ. Al treilea, totul pentru industrie...

Dar, cum toate aceste branşe sânt intim legate între ele, în loc să le întărească, au reuşit dimpotrivă să slăbească toate izvoarele de producţie ale ţării.

Viitorul guvern va fi obligat să schimbe întreaga structură economică şi administrativă a ţării.

România, este astăzi excesiv de etatizată şi fabulos de *birocratică*. O birocraţie, mai greoae şi mai nărăvită, ca nicăirea. O ţară, pentru a prospera, trebue să fie administrată, după aceleaşi legi care fac succesul unei întreprinderi comerciale sau industriale. Personal *restrâns, elastic, bine plătit*. Mare producţie şi ieftină. Căi de comunicaţie dese, bine organizate, convenabile. Exploatare raţională şi raţionalizată.

Statul acesta a comis greşeli mari. Stat agricol, în loc să-şi desvoalte unica industrie plausibilă, cea agricolă, s'a pus să-şi croiască şabloane de stat industrial. Şi-a creat pe capete, la adăpostul unui farif vamal monstruos, o sumedenie de industrii factice, pe care de mai mulţi ani le întreţine statul din punga poporului.

Azi, aceste greşite calcule se văd, şi mulţi din economiştii români cu cari am vorbit, prevăd o *întoarcere la agricultură* şi nevoia desvoltării unei industrii extractive (minereuri) şi agricole.

Aceştia, ca şi mine, sânt de părere că ţara trebue administrată, după metode comerciale, suprimând amestecul statului în viaţa economică şi reducând la minimum puterea birocraţiei».

Vorbe înţelepte

Cel mai sus pus, este sluga tuturor.

Nr. 1309. (78) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a (a treia) **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat: Casa parohială cu supraedificate şi grădina de legume. Sesia parohială 6 jug. 200 st. □ arător şi fânaţ. Câte o ferdelă de porumb sfărmit şi o ferdelă de ovăs dela cca 82 familii; câte ½ ferdelă porumb şi ½ ferdelă ovăs dela cca 55 familii; câte o zi de lucru sau preţul dela pălmaşi, cca 30 familii. Ca competinţă de lemne de fag câte 30—15—5 lei dela familii repartizate în 3 clase. Stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele conform normelor în vigoare în termenul indicat acestui oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înaintea alegerii se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dela candidaţi se cere să posedă şi limba maghiară având a predica credincioşilor în această limbă.

Sf. Gheorghe, la 30 August 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

Biserica ortodoxă română Şugag

Nr. 78/1930 (42) 1—3

Publicaţiune

Biserica ort. rom. Şugag, judeţul Alba, vinde prin licitaţiune publică conform art. 49—106 al legii noi a Contabilităţii publice, materialul lemnos din pădurea bisericească aşa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Preţul de strigare este 422,280 Lei, sub care preţ materialul nu se va vinde.

Garanţia de 42,228 Lei, se va depune la reprezentanţa proprietarului înainte de începerea licitaţiei.

Licitaţia se va ţinea la primăria comunală din Şugag în ziua de 17 Octomvrie 1930 ora 11 dimineaţa.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în orele oficioase, atât la Oficiul parohial din Şugag, cât şi la Ocolul silvic Sebeş.

Pentru biserică:

George Perian
paroh

---

(43) 1—1

Publicaţiune

Duminecă în 5 Octomvrie a. c. 2 ore p. m., se va da în licitaţie publică repararea bisericii ort. rom. din Râusadului, respective întărirea bisericii prin 8 (opt) pilaştri de beton.

Licitaţia se va ţinea în primăria com. prin oferte închise.

Condiţiunile se vot vedea oricând la oficiul parohial din loc.

Râusadului, la 26 Sept. 1930.

În numele consiliului parohial:

Ioan Marin
preot preş.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 4 Octomvrie 1930 Nr. 71

a „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Lupta credinței

E veche și neîncetată lupta credinței. Creștinismul a cunoscut-o dela început, pentrucă totdeauna a avut adversari și dușmani. A luptat fără odihnă și fără încetare, fiind neîntrerupt în istorie o putere vie, o forță militantă împotriva curentelor de degradare spirituală.

Dar, pare că nici odată n'a avut o opoziție atât de îndârjită și numeroasă ca astăzi.

Avem semne și dovezi să credem și să mărturisim, în contra tuturor vracilor mincinoși, că n'a sosit și nu va sosì niciodată apusul religiei, nici moartea sufletului. Știința contimporană, ori cât de înaintată ar fi, nu are nici în clin nici în mânecă cu Dumnezeu, cu sufletul, și cu nemurirea lui.

Totuși, tabera adversă veghează cu ochii deschiși și atacă cu vehemență tezaurul religios-moral al omenirii, deplin încredințată că aduce folos real secolului nostru, atât de înaintat în civilizație mecanică. De aceea, niciodată nu s'a cerut atâta ingenioasă sforțare intelectuală și morală, pentru a organiza cu succes armata credincioșilor, în «lupta cea bună» a credinții mântuitoare.

In acest scop se cere curaj, muncă și devotament. Mai ales «trebue predicat convertiților» și păgânilor deopotrivă, fiindcă aproape nu-i mai poți deosebì pe unii de ceilalți.

Lupta credinții vii și active, a credinții însoțite de viață fără de prihană, a credinții care trăiește în deplină armonie cu faptele iubirii creștine, este singurul remediu împotriva păgânilor agresivi și ultimul mijloc de recucerire a sufletelor pentru Impărăția lui Dumnezeu.

Predica de pe Munte și toată partea dinamică din Evanghelia Mântuitorului trebue valorificată: stabilizată în inimi și schimbată în valuta faptelor bune, cinstite și drepte.

Actuala criză economică nu se va rezolva definitiv fără concursul efectiv al credinții. Pentrucă, criza economică se reduce — ca or ce criză — la criză morală, care în ultima analiză se rezolvă numai prin credință.

Să ai credință și «după credință să-ți îndreptezi viața». Ori, fără credință tare și adevărată, reformele momentane amână numai inevitabilul dezastru, care are rolul de a umplea golul din urma credinții absente.

Sufletele goale, ca și cele curate, totdeuna sânt pândite de ispita marilor căderi. De aceea au trebuință de straja credinții neadormite și de lupta eroică și mucenicească pentru a o întrona în drepturile ei firești, deci înăscute și legitime.

In vremea când o bună parte din știință a ajuns pe mâni criminale, când materialismul practic și ateu este aproape dominant în lume, lupta credinții străbune trebue reluată, organizată și intensificată prin o generală, unanimă și conștientă acțiune ortodoxă. In numele Mântuitorului Hristos și încălziți de focul chemării sacre, precum erau odinioară prorocii și apostolii, sfinții și mucenicii.

Inaintașii noștri au fost apărătorii creștinismului la porțile Orientului. Nu au cunoscut altă luptă, decât lupta creștinătății împotriva păgânătății. Avem prin urmare o frumoasă și pilduitoare tradiție.

De altă parte, în timpuri mai îndepărtate, imperiul roman cădea sub loviturile propriilor lui conducători și a crizelor economice, care l-au subminat și i-au lâncezit viața și organismul lui mare și găunos. — Aceleași cauze produc aceleași efecte.

Deci la luptă, — pentru credința mântuirii, și vom biruì, pe cum și Hristos a biruit.

Pr. *Il. V. Felea.*

Recensământul populațiunii

— Scopul și utilitatea lui —

In Martie 1930 adunarea deputaților a votat proectul de lege pentru facerea unui recensământ general al populațiunii României în anul 1930.

Războiul a transformat țara atât din punct de vedere geografic, cât și din punct de vedere politic.

România nouă diferă din multe raporturi de regatul vechiu. Inainte eram o națiune omogenă și cu o singură limbă; astăzi sântem un stat cu o configurație demografică variată.

Cum sânt grupate aceste minorități în diferite părți ale țării; care este forța lor numerică; cum se caracterizează și se deosebesc ele după neam, religie, limbă?

Eată chestiuni care interesează în gradul cel mai înalt și care nu pot fi lămurite decât prin recensământ exact, sincer și complet.

Recensămintele vechi, nici cel din 1913 din vechiul regat, nici cel din provinciile liberate, nu mai pot reprezenta, astăzi, nici pe departe, situațiunea reală, fiindcă prea multe prefaceri s'au produs în compoziția populațiunii, prin războiu și prin evenimentele ce-au precedat.

Nu cunoaștem până astăzi nici măcar cifra globală a populațiunii României, ear statisticele oficiale sânt pline de date contradictorii.

FOIȘOARA

Mentalitate de cinematograf

Un preot arată, în revista reformaților din Oradea, impresiile sale dobândite de curând, vizitând un mare oraș oarecare.

Am fost de ună zi — scrie preotul reformat — la un mare oraș în afaceri de familie. Fiind zi de Duminecă, m'am dus la biserică. Am numerat evlavioșii de față: erau abea vreo trei sute, deși biserica putea să cuprindă trei mii.

Seara am mers la cinematograf. Palat strașnic, strălucit. Incap 4—5 mii de privitori. Tot colțul era tixit. Biletorul îmi spune: Așa-i în fiecare zi; de două ori, zilnic. Cincizeci, de mii de oameni vin aici pe săptămână.

M'am gândit adânc asupra lucrului.

Inainte cu 20 ani biserica era plină de două ori în fiecare Duminecă, unii nici nu mai aveau loc. Astăzi? au lărgământ prea deajuns...

Care să fie pricina? Predicatorul nu poate să fie; căci celce vestește cuvântul în biserica de mai sus, este și azi acelaș care fusese înainte cu 20 de ani: orator de seamă, plăcut, impresionant.

Adevărata cauză o găsim în mentalitatea schimbată a oamenilor: aceasta este *mentalitatea de cinematograf.* O dispoziție sufletească ce sboară ca fluturele dela un obiect la altul. Incapabilă d'a-și concentra atențiunea asupra unui singur obiect. De aceea rămâne superficială și deșartă.

Această dispoziție, fluturatecă, superficială, este efectul cinematografelor cu filmele lor, ce știu să ruleze atât de repede.

Tocmai din acest motiv partea covârșitoare a generației mai tinere de astăzi nu știe să gândească logic. E nerăbdătoare față de tot ce nu e senzațional și picant.

Filmul la care am asistat, era ceva inofensiv. Dar nesfârșit de sec și gol. Nu făcea apel nici către minte, nici către simțiri. Simple trivialități. Massa enormă le află totuși foarte delicioase și le aplauda fermecată. Eată ce-i place mulțimii actuale! Tot ce nu-i dă *«de gândit»*. Lozinca zilelor noastre este: *«Să nu ne dați nimic de meditat»*.

De aceea bisericile se despopulează. De aceea predicile sânt nesimpatice. Ele îndeamnă spre gândire mai adâncă, — de care omul de azi se îngrozește în toată forma.

Ce să facă biserica în fața acestei mentalități? Care să-i fie atitudinea?

«Trebue să se acomodeze!» — i se zice de pretutindeni.

Vorbă înțeleaptă, dar prea cu două tăișuri.

Vestirea cuvântului prin «acomodare» poate să treacă foarte ușor în spectacol de vulgaritați.

O sectă își vestea deunăzi, într'un ziar din Londra, programul serviciului divin. Și, ca să-și atragă credincioșii, le spuneà și titlul predicii. Ear acest titlu sunà: *«Tundeți-vă părul»*.

Aceasta nu însemnează alt ceva, decât mentalitate de cinematograf.. la vestitorul cuvântului.

Așa degenerează «acomodarea»... în mânile celor nechemați.

Apostolii nu făptuiau astfel. Nu căutau grația ieftină a oamenilor. Și de aceea au ieșit biruitori.

Bine zicea, nu de mult, un preot din America:

«Dacă biserica se susține numai prin serate de ceai, înghețată și glume, biserica aceea s'a depărtat, cu toată siguranța, de Isus Hristos».

Dar toate acestea sânt lucruri negative. Ce este pozitivul? Pentru sufletele serioase, care să fie îndrumarea sigură? Ce are să facă păstorul sufletesc în fața nepăsării masselor? Care să fie calea mijlocie potrivită? Nu-i alta decât următoarea:

«Ori sântem ascultați, ori nu

Cine este azi în măsură să calculeze măcar cu o aproximaţie populaţiunea Bucureştilor? In anumite lucrări oficiale se menţine vechea cifră de la finele anului 1915, de 347.933 locuitori (bazată pe recensământul dela 1913), pe când în altele se arată: 800,000; 750,000; 637,000; iar controlul dela 1927 a fixat populaţiunea capitalei la 472,036 suflete!

Iată de ce necesitatea unui recensământ este indiscutabilă, căci numai prin el s'ar putea umplea lipsurile care azi minează fundamentul însuş al statisticei noastre oficiale.

Pentruca recensământul, care este o operă grea şi costisitoare, să poată da rezultate bune şi folositoare, trebue să fie preparat din vreme şi executat în condiţiuni tehnice ireproşabile.

„Asociaţiunea“ la Caransebeş

Membrii «Asociaţiunii» pentru literatura română şi cultura poporului român «Astra» se convoacă la ***adunarea generală***, ce se va ţinea în Caransebeş, în zilele de Duminecă 12 şi Luni 13 Octomvrie 1930.

Programa adunării: Duminecă, 12 Octomvrie 1930, la ora 9 a. m.: Serviciu divin în biserica-catedrală.

Ora 11: Şedinţa I: Deschiderea adunării generale; înscrierea delegaţilor; raportul general al Comitetului central pe anul 1929/1930; alegerea comisiunilor pentru: examinarea raportului general, cenzurarea socotelilor, candidarea preşedintelui şi a membrilor Comitetului central pe un period de 5 ani (1930/931—1934/935), ş. a.

Luni, 13 Octomvrie 1930, la ora 10 a. m.: Şedinţa II-a cu rapoartele comisiunilor.

După prânz la ora 5: Şedinţa festivă a secţiilor ştiinţifice-literare.

Congresul dela Cernăuţi

Al treilea congres al preoţilor misionari ortodocşi români din ţară s'a deschis, în 28 Septemvrie 1930, în sala eparhială din Cernăuţi, după ce în catedrală I. P. S. Sa Mitropolitul *Nectarie* al Bucovinei, cu mare asistenţă, a celebrat serviciul divin.

In cuvântul său de deschidere a congresului Inaltul prelat spune:

La noi misionarismul e ceva cu totul nou. La noi, nu era nevoie de misionarism. Poporul român e credincios prin tradiţie şi nu era nevoe să fie îndemnat spre creştinism. Războiul a schimbat mentalitatea. Diferitele curente sectare, comuniste etc., au viciat atmosfera, aşa că s'a ivit şi la noi necesitatea de a face misionarism.

Primul misionar creştin a fost însuş Mântuitorul, care a trimis în lume pe apostoli şi pe preoţi să-i răspândească cuvântul. «Precum m'a trimis pe mine Tatăl, aşa vă trimit eu pe voi», a zis Mântuitorul şi noi trebue să-l urmăm. Misionarismul ortodox e de două feluri: extern, între necreştini, fără însă a face proselitism religios, şi intern. Misionarismul intern urmăreşte întărirea credinţei între creştini, luptă contra corupţiei şi a tuturor patimilor şi răzvrătirilor vremii. La noi în ţară, în special sectarismul este duşmanul cel mare al credinţei. Agitatorii sectarilor nu sânt numai omorâtori de suflete, dar şi vrăjmaşi ai statului şi neamului românesc. Pentru profesiunea de misionar trebue multă blândeţe şi mai ales multă dragoste de oameni. Să învăţăm a ne însuşi aceste calităţi. Să creem instituţii şi societăţi de caritate, similare celor din străinătate, să căutăm a infiltra religia cât mai adânc în toate actele vieţii publice şi particulare a credincioşilor. Problemele care ar fi de discutat la acest congres, sânt şi mari, şi multe. Să fim bucuroşi dacă vom ajunge la rezultate parţiale, măcar. —

I. P. S. Sa Nectarie îşi termină cuvântarea aducând omagii M. Sale Regelui Carol II, şi binecuvintează adunarea. —

I. P. S. Sa mitropolitul *Gurie* al Basarabiei arată cu câtă bucurie a fost primită în eparhia I. P. S. Sale vestea acestui congres misionar, pe pământul Bucovinei. Trebue o clarificare a metodelor. Vremile sânt tulburi, şi în deosebi dela misionari se cere un sistem de muncă. E nevoe de o consolidare în urma războiului mondial. Noi nu avem numai sectari, cari cred greşit în Dumnezeu, avem şi atei. Ateismul a dat comuniştii. Aceştia sânt cei mai mari duşmanii ai creştinismului. Dacă acei cu pretenţii de învăţătură nu pot face nimic împotriva comunismului, cu atât mai puţin ţăranii, cari sânt lăsaţi pradă dezarmată în mânile pericolului roşu, la sate, mai ales, în tineret începe a se răspândi huliganismul.

I. P. S. Sa Gurie arată ce s'a făcut pe terenul misionarismului în eparhia Basarabiei. —

P. S. Sa *Grigorie* al Aradului, îşi exprimă bucuria că participă la acest congres. Biserica ortodoxă română are nevoe de un front unic de apărare. Să ne inspirăm dela marii noştri înaintaşi Veniamin Costache şi Andrei Şaguna. In lupta noastră, asociaţia misionarilor va fi o fortăreaţă. Trebue să ne creiem o comunitate de gândire şi acţiune. Sânt creştini cari, astăzi în timpul supremei civilizaţii, urmează vechiul sistem al exploatării popoarelor şi jignesc astfel preceptele iniţiale ale creştinismului. Dar nu e acum timpul să ne criticăm noi între noi, ci să luptăm. Avem lucruri mari de făptuit. Pentru aceasta ne trebue mult curaj şi tenacitate. Trebue să fim milostivi şi să căutăm a ajuta pe nenorociţii pe cari soarta i-a lovit cu diferite incapacităţi. La un congres adventist din Timişoara un preot adventist din Elveţia a arătat ce au făcut adventiştii ca operă caritativă. Să nu ne arăfăm mai prejos nici noi. Dacă 1900 de ani n'am avut nevoe de străini ca să ne vorbească de Hristos, n'avem nevoe nici acum. Să accentuăm românismul ortodoxiei noastre. Nu mai avem nici o clipă de pierdut. Inainte cu curaj şi tenacitate! Michel Angelo a lucrat patruzeci de ani să prindă în peatră chipul lui Moisi; noi, misionarii, să lucrăm vieţi întregi să zugrăvim în sufletele româneşti chipul blând al lui Isus. Să ne aducem aminte de păgânul Timur-Leng, care, stând în faţa unei cetăţi ce n'o putea cuceri, a învăţat răbdare dela o furnică ce a a urcat cu o sarcină grea, de 25 de ori zidul cetăţii, până ce a ajuns sus. Ne trebue răbdare şi solidaritate. Să nu ne îngrădim în eparhii. Front unic să facem şi vom birui. Episcopia Aradului, gata de luptă, aduce salutul ei cel mai călduros. —

Au urmat saluturile delegaţilor trimişi de autorităţi bisericeşti, civile şi militare.

Seara la ora 7 au continuat desbaterile congresului. Sf. Sa Părintele *Şandru* (Cernăuţi) face un amănunţit referat asupra activităţii misionare din Bucovina. S'au adus laude misionarilor din Bucovina. P. S. Sa arhiereul *Leon* Botoşăneanu vorbeşte despre sectele din ţara noastră. Arată că regiunile cele mai bântuite de sectarism sânt Aradul şi Oradea. P. S. Sa *Grigorie* al Aradului face o documentată replică, insistând în special asupra primejdiei baptiştilor. Sf. Sa părintele *Tarangul* (Suceava) face o serie de propuneri asupra anteproectului de regulamert despre învăţământului religios; insp. mis. *Dărvărescu* despre necesitatea creării unei prese bisericeşti, în special a unui cotidian.

Desbaterile s'au încheiat la ora 11 seara. —

Şedinţa din ziua a doua se deschide sub preşedinţia P. S. Sale Grigorie al Aradului.

I. P. C. Sa arhim. *Scriban* vorbeşte despre ***monahism în slujba misionarismului.*** Sântem în drept de a fi alarmaţi pe pericolul sectarismului. Pentru combaterea acestuia, monahismul are un mijloc eficace. Dar călugării au fost slăbiţi şi monahismul aproape desfiinţat la noi în ţară. Avem un seminar monahal la Cernica, dar acest seminar n'are elevi. Sânt prin mănăstiri tineri, cari ar putea fi trimişi la seminar. Vorbitorul propune să se facă misiune între evrei şi mohamedani.

Dl prof. univ. *Cotos* (Cernăuţi) vorbeşte despre ***organizarea caritătii creştine*** în organizmul bisericii ortodoxe-române, arătând că filantropia e ceva specific creştin, derivată fiind din cele trei simboluri iniţiale ale creştinismului: nădejde, credinţă, dragoste. La noi s'a făcut puţin pe acest

---

sântem, avem datoria sfântă d'a proclama cu credinţă evanghelia Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos. Cu iubire faţă de semenii noştri, cu deplină lealitate faţă de Invăţătorul nostru, dar fără târgueală cu nici un fel de «*spirit*» al vremilor».

Astfel de ***fidelitate*** a salvat religia în toate timpurile. «Fidelitatea celor puţini».

In zilele întunerecului au salvat situaţia totdeauna aceia, cari fluturau lumina ***curată***.

Aceasta e datorinţa noastră, croită de Isus Hristos!

Teoria vieţii lungi

Cu două mii de ani înainte de naşterea ştiinţei exacte, a formulat Budha tânguirea neamului omenesc prin astfel de cuvinte: «Acesta-i adevărul sfânt despre durere, o amicilor. Durere e naşterea, durere bătrâneţea, durere boala, durere moartea».

In faţa acestor spaime caută refugiu omenirea în explicaţiile filozofiei şi în mângăierile religiei.

Sfântul Apostol Pavel, în Epistola sa către romani, pune în perspectiva sufletelor dreptcredincioase viaţa eternă cu următoarele cuvinte: «Celorce prin răbdarea lucrului bun, caută slavă şi cinste şi nestricăciune, viaţa veşnică» (Romani 2, 7).

Progresul ştiinţei a recunoscut natura boalelor omeneşti şi a găsit şi vindecarea lor de multeori. A scrutat care sânt pricinuitorii epidemiilor, desvoltarea igienei micşorează şi face mai pe puţin periculoase boalele, ear chirurgia produce operaţii minunate.

S'a relevat, că îmbătrânirea timpurie este mai ales consecvenţa modului de viaţă iraţional, a hrănirii absurde.

Este dureroasă îmbătrânirea, fiindcă nu-i urmarea unui curs fiziologic, ci patologic; — dar ştiinţa are mijloace şi poate, ca îmbătrânirea nefirească s'o schimbe în frumoasă îmbătrânire.

Omul de azi moare nu fiindcă ajunge la finitul vieţii sale fixate de natură, ci pentrucă îl doboară boala şi «bătrâneţea» comună.

Dacă ştiinţa prelungeşte viaţa omenească, oamenii la finitul vieţii lungi se vor despărţi fără durere de această lume: «Şi-a trăit Iov după pedeapsa aceea, ani o sută şi şaptezeci, iar peste tot a trăit ani două sute patruzeci şi opt, şi-a văzut Iov pe fiii săi şi pe fiii fiilor săi până la al patrulea neam. Şi a murit Iov bătrân şi plin de zile, şi este scris că eară se va scula el, împreună cu cari Domnul îi va învia», (Iov 42, 16).

Un erudit zice: «Problemele boalei, bătrâneţii şi morţii, le-ar puteà rezolvà ştiinţa, dacă n'ar oprì-o în calea ei triumfală neştiinţa poporului».

Domnul zice: «Va pieri poporul Meu, de vreme ce este fără ştiinţă».

Creatorul a pus sigilul atributelor Sale infinite asupra fiecărei plăsmuiri.

Marea natură este şcoala iubirii şi bucuriei. Când ne oboseşte viaţa şi stoarce din inima noastră frământată toată bucuria, atunci să ne refugiăm la sânul blând al ei. Pentru probele grele şi tentaţiile vieţii ne va mângăia biserica lucitoare a libertăţii: marea natură.

Ear când vom simţi, că ni-a rămas goală inima şi acolo, atunci verosimil n'am dus cu noi sentiment de iubire şi de bucurie. N'am căutat pe Creator în făpturile Sale.

Raza strălucitoare a iubirii şi bucuriei divine aureşte toate. Despre Dumnezeu vorbeşte marele univers, încât şi în cel mai mărunt firicel de earbă observăm darul Lui. Bucurie nevinovată cuprinde sufletul nostru şi numai iubì îl putem pe Acela, care ni-a dăruit nouă astfel de viaţă înviorătoare.

Pr. Cpt. *Dr. Potcaş.*

După 33 de ani

— Zi de doliu naţional —

Zilele acestea s'a făcut înmormântarea nefericitului explorator *Andrée* şi a unuia din tovarăşii săi, *Strindberg,* în pământul patriei lor.

Cadavrul celuilalt explorator, *Knut Fraenkel,* n'a putut fi găsit până în prezent.

Ziua de 28 Septemvrie a fost în Suedia o zi de doliu naţional. Cum însă Andrée nu aparţine numai patriei sale, ci întregii umanităţi, la doliul mare al Suediei au luat parte toate popoarele civilizate ale lumii.

Inainte cu 33 de ani, la 10 Mai 1897, s'a înapoiat dintr'o călătorie de studii în Asia celebrul explorator Sven Heddin.

La 13 Mai inginerul Andrée, primul laureat al premiului Nobel, dădu un banchet în cinstea savantului geograf, la care au luat parte numai 6 persoane.

Exploratorii, oameni profund religioşi, nu iubesc nici sgomotul, nici

teren. Să ne luăm pildă dela creştinismul din străinătate, care a făcut imensă operă caritativă. Să nu uităm a studia şi instituţiile filantropice necreştine.

Asupra acestei chestiuni iau cuvântul: arhimandritul Scriban, Popescu Zoiţa, dr. Tarangul, Petre Savin, pr. Costin, etc.

La ora 1 congresiştii au vizitat facultatea de teologie; la 3 d. a. a fost visitată şcoala cantorală, fabrica de lumânări a eparhiei, internatul «Mitropolitul Vladimir» in internatul «Mitropolitul Nectarie». —

In şedinţa de după amiază, s'a cetit referatul asupra subiectului «*Valoarea misionară a Sf. Mărturisiri*». A urmat o şedinţă intimă unde s'a discutat asupra subiectului «Sf. tradiţiune ca izvor al credinţei». —

In ziua următoare congresiştii au plecat în pelerinaj la mănăstirea Putna şi apoi la Suceava. Aici s'a făcut închiderea congresului.

Intărirea neamului

— Ajutaţi părinţii —

Unele ţări încep să pună dări mari pe familiile fără copii, şi să ajute cât mai mult familiile cu numeroşi copii.

Italia a hotărât, cum ştim, ca toţi cei nensuraţi, dela 25 ani în sus, precum şi cei căsătoriţi şi fără copii, sau numai cu câte unul şi doi copii, să fie supuşi unui impozit, din care să se premieze părinţii cari au patru sau mai mulţi copii, încurajând astfel de părinţi să-şi crească fiii şi ficele sănătoşi din toate punctele de vedere, sporind şi întărind neamul şi ţara, căreia aparţin.

La noi, la români, lucrul merge cam pe dos.

Bieţii părinţi cu familii numeroase nu-şi pot creşte copiii în condiţii prielnice, lipsiţi fiind de cele necesare. Urmarea e că avem o mulţime de copii slabi, fără sânge şi bolnăvicioşi. Dacă nu vor fi ajutaţi la timp, sânt pierduţi pentru tară. Şi chiar dacă funcţionarilor li se acordă dela stat un prea mic ajutor la primii trei copii, apoi acest procedeu dă lumii să înţeleagă că părinţii nu trebue să aibă mai mulţi de 2 sau cel mult 3 copii. Şi astfel lumea azi, cum vede, aşa şi face!

Nu de mult am citit într'un ziar, că într'un sat românesc, la graniţă cu Ungaria, până la răsboi, populaţia românească era de cinci ori mai numeroasă decât cea neromână. Azi românii din acest sat sânt mai puţini de cinci ori decât minoritarii.

In părţile basarabene avem sate cu câte 600—700 şi 800 capi de familie, nude un se înregistrează decât 50—60, în loc de 200—300, naşteri pe an. Pricina e că părinţii cu familii numeroase azi sânt săraci şi nu sânt ajutaţi.

Acestea arată cât de mult rău ne facem noi înşine şi că poporul român pe zi ce trece scade: străinii se întăresc, ear românii slăbesc!

Când vom învăţa să venim, cum se cade, în ajutorul părinţilor?

Un român.

In atenţiunea profesorilor de religie

Manuale de religie aprobate de Sfântul Sinod

La clasa I liceală: Manualul: *Istoria sfântă a Vechiului şi Noului Testament*, de: 1. Ec. I. Ionescu-N. Vasilescu, 2. Dr. Chiriac Dimancea-Ceauşeanu, 3. Constantinescu Lucaci-Creţu, 4. Toma Chiriuţă, 5. Partenie I.-I. Popescu, 6. Ec. D. Georgescu, 7. D. Stănescu, 8. Ec. I. Ţincoca, 9. Dr. I. Mihălcescu, 10. Petru Popescu, 11. Constantin Costache, 11. Dr. Barbu-Bizerea.

Clasa II liceală: Manualul: *Parabolele şi învăţăturile Mântuitorului*, de: 1. Har. Popescu-Vasilescu, 2. Ec. M. Bejenaru, 3. Dimancea-Ceauşanu, 4. Toma Chiriuţă, 5. I. Partenie-Popescu, 6. M. Pacu, 7. Econ. D. Georgescu, 8. Constantinescu Lucaci-P. Creţu, 9. D. Stănescu, 10. Ec. I. Ţincoca, 11. Dr. I. Mihălcescu, 12. Prof. S. Mehedinţi, 13. Petru Popescu, 14. Barbu-Bizerea.

Clasa III liceală: Manualul: *Istoria bisericească universală*, de autorii: 1. Dr. C. Dimancea-Ceauşanu, 2. C. Dron, 3. Episcop I. Teodorescu, 4. Ec. D. Georgescu, 5. Constantinescu Lucaci-Creţu, 6. Dumitru Stănescu, 7. Dr. I. Mihălcescu, 8. P. Popescu, 9. I. N. Vasilescu-Popescu Har. 10. M. Bejenaru, 11. Barbu-Bizerea.

Clasa IV liceală: Manualul: *Istoria bisericească ortodoxă-română*, de: 1. Dr. P. Vintilescu-Ionescu Popescu, 2. Dr. I. Lupaş, 3. Ec. D. Georgescu, 4. D. Stănescu, 5. P. Popescu.

Clasa V liceală: Manualul: *Dogmele bisericii ortodoxe*, de: 1. Dr. N. Ch. Dimancea-Ceauşanu, 2. Ec. D. Georgescu, 3. Dr. I. Mihălcescu, 4. P. Popescu, 5. Pr. Ionescu-Diaconescu, 6. N. Vasilescu-Har. Popescu, 7. T. Chiricuţă, 8. M. Bejenaru.

Clasa VI liceală: Manualul: *Morala creştină*, de: M. Pacu, 2. D. Georgescu, 3. Dron-Vuescu-Gheorghiţă, 4. P. Popescu, 5. T. Chiricuţă, 6. P. Vintilescu, 7. Şerban Ionescu.

Clasa VII liceală: Manualul: *Apologetica*, de: 1. M. Bejenaru, 2. T. Chiricuţă, 3. G. I. Savin, 4. Dr. I. Mihălcescu, 5. P. Popescu.

Pentru şcoale primare: Nicolae Crişmariu: Ist. biblice, bisericeşti şi Catechism.

INFORMAŢIUNI

Ministerul instrucţiunii a dispus ca şcoalele care poartă numele de «Regele Mihai» sau «Principele Mihai», să se numească pe viitor «*Marele Voevod Mihai*».

Regretabil. Din localitatea cu numele aşa de neromânesc «*Diclosânmărtin*» (n'ar fi oare vremea să i se schimbe?) se anunţă că în şedinţa consiliului comunal s'a votat pentru clădirea neterminată a bisericii noastre ortodoxe de acolo o sumă de 50 mii de lei, — destul de neinsemnată pentru bugetul oraşului. Comisia judeţeană însă n'a aprobat, ci a refuzat şi acest mic ajutor pentru o biserică ortodoxă. Refuzul l-au făcut minoritarii, *sprijiniţi de «fraţii» noştri uniţi.*

Termenul pentru schimbarea biletelor de 20 şi de 5 lei se prelungeşte până la 1 Noemvrie 1930.

Şomajul. Inspectorii şefi de regiuni au ţinut Sâmbătă conferenţă, la ministerul muncii, în vederea combaterii şomajului. S'a hotărât înfiinţarea de comitete (neretribuite) locale în mai multe centre, între care şi Sibiul, Braşovul, Clujul, Aradul, Lugojul ş. a. Comitetele vor face triajul şomerilor prin anchete la domiciliu, organizându-se ajutorarea în natură, prin cantine, sau eliberându-li-se lemne şi alimente. Comitetele vor fi alcătuite din: primar, preşedintele delegaţiei judeţene, un delegat patronal, un reprezentant al muncitorilor şi delegaţii societăţilor de asistenţe.

Americanii setoşi. In Statele unite se continuă cu înverşunare lupta pentru introducerea regimului «umed» şi anularea legii prohibiţiei. Chiar şi partidul democrat american se pronunţă pentru suprimarea acestei legi, spre marea bucurie a băutorilor şi a cârciumarilor.

Sânge rece. Intr'o prăvălie de bijuterii din Berlin se furişă, într'una din serile trecute, un tiner ca de 25 ani, ameninţând cu revolverul pe soţia patronului singură în prăvălie. Femeea nu se înspăimântă, când banditul îi zise: «bani, sau te împuşc!» ci răspunse jăfuitorului: «Omule, nu te nenorocì. Dta nu ştii, ce faci». Liniştea femeii dezarmă cu totul pe bandit, care îşi aruncă revolverul, şi se lăsă liniştit să fie arestat.

In 4, 7, 10, 11 şi 14 Octomvrie a. c. se vor executa trageri de artilierie pe terenul de instrucţie Poplaca (lângă Sibiu). Bateriile vor fi instalate la râpa ţigăniilor şi vor trage înspre pădurea «Dreispitz». Tragerile se fac în zilele arătate începând dela ora 8—13. Se pune în vedere locuitorilor din Poplaca, Cristian, Turnişor, Sibiu, Răşinar, Cisnădie, ca în zilele şi orele arătate mai sus le este interzis accesul pe câmpul unde se fac tragerile, atât lor, cât şi vitelor lor. Deasemenea le este interzis a frecventa şoseaua Sibiu—Poplaca în acele zile şi ore. Locuitorilor le este interzis a se atinge de proiectilele ce eventual ar fi rămase pe câmp, neexplodate, — ei sânt obligaţi ca atunci când vor găsi astfel de proiectile, să anunţe imediat primăria şi postul de jandarmi respectiv.

---

mulţimea. Cei 6 oameni, strânşi la un pahar de vin în jurul unor hărţi şi globuri geografice, se numiau: Andrée, Nansen, Amundsen, Sven Heddin, Strindberg şi Fraenkel.

La 15 Mai 1897, Andrée, Strindberg şi Fraenkel părăsiră capitala Suediei pentru totdeauna.

Ei au plecat la Tromsö.

De aici, după o călătorie de două săptămâni pe Oceanul Arctic, cei trei exploratori ajunseră în Insula Daneză, din arhipelagul Spitzberg, unde era hangarul balonului polar «*Oernen*» (Vulturul).

Activitatea începu pe această insulă în preajma solstiţiului de vară.

Ziua era aici atât de mare, încât soarele nu apunea niciodată şi descria cercuri tot mai mari în jurul cerului. Se ştie că în ţinuturile polare nu există zile şi nopţi ca la noi, ci o singură zi de şase luni, şi o noapte de şase luni.

La 1 Iulie 1897 «Oernen» umflat cu 4.500 metri cubi de hidrogen era gata de pornire.

Vântul bătea însă neregulat din toate direcţiunile şi în curând se deslănţuiră furtuni. Timpul nefiind favorabil plecarea la Pol ar fi trebuit iar amânată, cum au făcut la 1896.

«Oernen» se învârtea în interiorul hangarului după jocul vânturilor.

Pregătirile au continuat totuş şi pe timp rău.

Ultimele provizii fură îmbarcate în nacelă la 10 Iulie.

In noaptea de 10 spre 11 Iulie 1897 furtunile se potoliră şi valuri mici liniştite începură să se arate pe Oceanul îngheţat din direcţiunea spre miază-zi.

Era vântul aşteptat de doi ani de zile.

Anemometrele arătară creşterea tot mai favorabilă a intensităţii curentului de aer.

Cum însă direcţiunea vântului se schimbă curând dela SW spre NE, ea nu mai era atât de încurajatoare.

Sosì şi ziua de 11 Iulie 1897 Vântul de SW devenind tot mai puternic, aeronauţii trebuiră să se decidă.

Andrée, şi cei doi tovarăşi ai săi, inginerul Fraenkel şi fizicianul Strindberg, ţinură consiliu timp de o oră pentru a decide: ori plecarea la Pol, dat fiind sensul parţial favorabil al brizei boreale, ori amânarea expediţiei pentru anul 1898.

Ţinând seamă de indicaţiunile hărţilor sinoptice, alcătuite chiar în aceea oră şi de calculul probabilităţii vremii în cele 48 ore ce trebuiau să urmeze, cei trei oameni de ştiinţă au decis imediata înălţare a aerostatului.

Ei au chemat şefii de echipe dând ordin să se procedeze cu cea mai mare repeziciune spre a nu perde vântul.

In maximum două ore «Oernen» trebuia să fie zvârlit de-odată în aer, ca o minge enormă, de forţa sa ascensională, mărită de bătaia vântului.

Echipajul vaporului «Svenskund», care aduse pe exploratori dela Tromsö în Insula Daneză, fu chemat pe insulă pentru a da ajutor la ascensiunea uriaşei aeronave.

«Vulturul» fu scos din hangar prin sfărâmarea zidurilor de lemn cu topoarele.

La ora 2 şi jumătate cei trei exploratori luară loc în nacelă.

La o comandă, cei 200 lucrători şi mateloţi tăiară cablurile, în aceeaş clipă «Vulturul» se înălţă ca o sferă imensă în atmosferă.

După câteva secunde cei trei eroi fură văzuţi ca trei puncte mici în nacelă.

— «Trăiască Andrée!» isbucniră ca un glas dei 200 de oameni ce păreau aeronauţilor ca furnicile pe un câmp.

— «Salutaţi scumpa noastră Suedie», strigă Andrée din balustrada nacelei.

«Oernen» împins de vânt spre Nord-Est fu urmărit de oamenii din Insula Daneză, până deveni tot mai mic şi dispăru ca un punct negru în albastrul în nesfârşit al cerului.

Din cei 50 de porumbei mesageri, luaţi de Andrée, unul singur a ajuns la destinaţie, aducând un mesagiu de însuşi Andrée la 13 Iulie 1897, după 46 ore de zbor, arătând că vremea e frumoasă şi totul e bine...

Timp de 33 de ani nu s'a mai ştiut nimic de soarta acestei expediţiuni, dar părerea unanimă era că aceşti trei eroi şi-au găsit moartea pe banchiză.

Căldura, ajungând astă vară până în Oceanul îngheţat, lagărul acestei nefericite expediţiuni a fost descoperit în Insula Albă, datorită topirii gheţurilor şi zăpezii.

S'au: găsit cadavrele lui Andrée şi Strindberg, un jurnal al primelor 4 luni de călătorie, instrumente astronomice şi câteva schelete de urşi.

Sfârşitul trist al primului zbor spre Polul Nord a provocat cea mai puternică impresie în lume ce s'a cunoscut dela răsboiul mondial.

Nr. 616/1930 (79) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Valea-Brad** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Stolele obişnuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 13 Septemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ort. român al Zarandului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

---

(81) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cernatu**, protopopiatul Braşovului.

Venitele sânt:

1. Locuinţă parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericeşti.
4. Sesiunea parohială aproape 4 jug. pământ arabil.

Concurenţii vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie şi în biserică, spre a fi cunoscuţi şi ascultaţi de credincioşii parohiei.

Cererile de concurs, însoţite cu toate actele doveditoare ale calificaţiei şi ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a se trimite, în terminul fixat de concurs oficiului protopopesc ort. român Braşov, Piaţa Prundului.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii, Consiliului parohial

Braşov, în 26 Septemvrie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 164/1930 (80) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III-a **Bogata-Olteană** şi **Grânari**, din protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile sânt:

Bogata-Olteană cu filia Dopca: Intregirea dela stat, sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug. ce stau încă sub arândă forţată, stola obicinuită în tract, 1½ ferdelă de porumb dela fiecare familie din materă şi filie.

Grânari: Intregirea dela stat; casă parohială cu pendinţele necesare, sesiune parohiaiă de 5 jug. 150 st.□ plus o grădină de 800 st.□ cu pomi roditori, câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăs), dela fiecare fum de casă, stola obicinuită în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile acestui oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta în parohie, pe lângă observarea dispoziţiunilor reglementare, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopresbiteral ort. român Cohalm.

Cohalm (Rupea), 21 August 1930.

Alexandru Brotea
protopop.

Nr. 1309. (78) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a (a treia) **Micfalău**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregire dela stat: Casa parohială cu supraedificate şi grădina de legume. Sesia parohială 6 jug. 200 st.□ arător şi fânaţ. Câte o ferdelă de porumb sfărmit şi o ferdelă de ovăs dela cca 82 familii; câte ½ ferdelă porumb şi ½ ferdelă ovăs dela cca 55 familii; câte o zi de lucru sau preţul dela pălmaşi, cca 30 familii. Ca competinţă de lemne de fag câte 30—15—5 lei dela familii repartizate în 3 clase. Stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele conform normelor în vigoare în termenul indicat acestui oficiu protopopesc, şi până în 8 zile înaintea alegerii se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Dela candidaţi se cere să posedă şi limba maghiară având a predica credincioşilor în această limbă.

Sf. Gheorghe, la 30 August 1930.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Aurel Nistor
protopop.

Biserica ortodoxă română Şugag

Nr. 78/1930 (42) 2—3

Publicaţiune

Biserica ort. rom. Şugag, judeţul Alba, vinde prin licitaţiune publică conform art. 49—106 al legii noi a Contabilităţii publice, materialul lemnos din pădurea bisericească aşa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Preţul de strigare este 422,280 Lei, sub care preţ materialul nu se va vinde.

Garanţia de 42,228 Lei, se va depune la reprezentanţa proprietarului înainte de începerea licitaţiei.

Licitaţia se va ţinea la primăria comunală din Şugag în ziua de 17 Octomvrie 1930 ora 11 dimineaţa.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în orele oficioase, atât la Oficiul parohial din Şugag, cât şi la Ocolul silvic Sebeş.

Pentru biserică:

George Perian
paroh

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Reverenzi preoţeşti

După ultimele cerinţe

Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (31) 3—7

Dumitru Duşleag

Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12

In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 8 Octomvrie 1930 Nr. 72

Telegraful D

Organ naţional-bise

BIBLIOTECA ASOCIAŢIUNII SIBIIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Conferenţa din Lambeth

(Articol final)

Un capitol special din: Deciziunile conferenţei e destinat comunităţii anglicane. Sânt precizări dogmatice, morale şi canonice. Nu se face nici o menţiune de aderare la «credeuri» ci numai la «Prayer-Book», Cartea liturgică şi Catehismul oficial al anglicanismului. Episcopul Gore, cel mai erudit episcop anglican, analizând «Deciziunile» conferenţei, şi-a exprimat convingerea că însuşi sfântul Atanasie, de ar trăi azi, n'ar dificulta acele decizii. Cu toate acestea ortodocşi, catolici şi protestanţi vor găsi material abondent de criticism în aceasta: Confesiune de credinţă, care nu e nici conservativă nici reacţionară ci e progresistă.

Ea e o platformă de unire bisericească, pe care anglicanii şi ortodocşii liberali o vor considera ca o pregătire a celui mai mare eveniment bisericesc dela desbinarea creştinătăţii până azi.

Cu toate acestea biserica anglicană e apuseană şi cu un caracter naţional special. Galicanismul bisericii din Franţa ar fi luat o desvoltare paralelă cu anglicanismul, dacă n'ar fi fost înăbuşit de ultramontani. Căci în galicanism se găseşte cea mai apropiată analogie cu privire la fiinţa şi spiritul anglicanismului.

Numeroşi istorici ai anglicanismului şi-au dat seamă că există un conflict acut între elementele catolice şi protestante din sânul bisericii anglicane. Acest conflict e activ dealungul istoriei, începând dela reformaţie şi până azi. Biserica Angliei a devenit naţională şi de sine stătătoare pe vremea lui Henric al VIII-lea. Istoria ei se întreţese în istoria poporului englezesc. Dar biserica aceasta n'a fost o anexă a vieţii englezeşti ci primul factor dominant. A intrat în alianţă cu stăpânirea politică pe vremea stuarţilor şi s'a identificat cu regimul aristocratic în veacul al XVIII-lea. Scara de ascendenţă a clasei de mijloc a fost biserica pe vremea lui Wesley, părintele metodismului. Tot biserica a pus stavilă ideilor revoluţionare dela 1789 şi a sprijinit lupta în contra lui Napoleon. «Politicismul» e întretesul în istoria acestei biserici şi celce ignorează mişcările politice şi sociale din Anglia, nu va putea înţelege istoria ei bisericească, pentrucă zice teologul Dean Inge: Englezul este — cum ar spune Aristot — dela firea sa un animal politic».

Tot acest teolog spune în scrierea sa: Tradiţia platonică în cugetarea religioară engleză: interesul politic stă totdeauna la suprafaţa vieţii creştine.

Ideea fundamentală în istoria bisericii anglicane e nizuinţa de a fi vatra sufletească a poporului englezesc. Reformaţia a fost o încercare izbutită pentru asimilarea tradiţiei şi obiceiurilor catolicismului medieval la nevoile sufleteşti ale rasei, care în vremea reginei Elisabeta s'a trezit la conştiinţa aptitudinilor spirituale şi a menirei sale». Cum însă caracterul poporului englezesc e complex, în alcătuirea lui întră ca elemente distincte un individualism robust, un sentimentalism neînfrânt şi cultul moralităţii exterioare precum şi o îmbinare specifică de idealism şi realism viguros, streinii cu anevoe pot înţelege enigma sufletească a englezului şi adeseori o porecleşc ipocrisie. Englezul despreţueşte tot ceeace e strein: şovinismul religios al evreului ca şi pietatea catolică. Urăşte formele protestantismului continental: precisia logică alui Calvin şi pietismul emoţional al lui Luther.

Lumea a considerat Marea Britanie o ţară insulară şi sufletul poporului insular. Şi cu tot dreptul. Dar acest popor a isbutit să întemeeze cel mai extins şi mai formidabil imperiu politic din câte cunoaşte istoria universală.

Tendinţa lor e reunirea creştinătăţii. Sânt pionerii cei mai iscusiţi ai acestui ideal.

Unirea cu ortodocşii şi cu vechii catolici nu urmăreşte alcătuirea unei *entente* bisericeşti.

O problemă a viitorului — desigur, dar meritul conferenţei e că a deschis această sacră perspectivă. *Tr. Scorobeţ.*

FOIŞOARA

Anuarul Şcoalei normale „A. Şaguna“ din Sibiu

A apărut de curând *Anuarul XI* (1929—1930) al Şcoalei normale «Andrei Şaguna» a Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu, publicat de Eugen Todoran, directorul şcoalei, dela a cărei înfiinţare au trecut 144 ani, ear dela reorganizarea ei prin mitropolitul Şaguna 77 ani.

Anuarul conţine, în partea dela început, date biografice despre profesorul-preot răposat, Aurel Popoviciu, şi un studiu-conferenţă despre poezia lui Lucian Blaga, de profesorul P. Drăghici.

In fruntea Anuarului se dau următoarele informaţiuni:

Cu anul şcolar 1929/30, şcoala normală ortodoxă «Andrei Şaguna» începe o nouă fază a evoluţiei sale. Ven. Consiliu arhiepiscopesc, sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitul *Nicolae*, a decretat prin deciziunea Nr. 8038 Plen. din 9 Sept. 1929, ca şcoala normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu, până aci mixtă, să funcţioneze cu începutul noului an şcolar cu două secţii independente: secţia de băeţi şi secţia de fete; secţia de fete va fi condusă de o directoară de studii, care are şi conducerea internatului elevelor; ea va funcţiona deocamdată cu clasele IV—VII; instrucţia se va face cu totul separat de instrucţia băeţilor, iar internatul va fi plasat complect în localul fostei şcoale centrale (str. Mitropoliei), plătindu-ce fondului catedralei, proprietarul clădirii, o chirie convenabilă. Şcoala de aplicaţie, care are încă din trecut o divizie (cl. III—IV) de fetiţe, se va complecta cu a doua divizie (cl. I—II), funcţionând independent de şcoala de aplicaţie a secţiei de băeţi.

Iar prin decizia Nr. 9210/1929 a decretat, că ambele direcţiuni, a secţiei de băeţi şi a secţiei de fete. lucrează independent una faţă de cealaltă şi pe propria răspundere în ce priveşte partea didactică şi educativă a şcoalei; administraţia şcoalei normale «Andrei Şaguna» (ambele secţii) o face însă comitetul şcolar existent şi ca urmare, directoara secţiei de fete întră ca membru de drept în comitetul şcolar.

Decretarea înfiinţării secţiei de fete a şcoalei normale «Andrei Şaguna» s'a făcut dupăce Onor. Minister al instrucţiunii a trecut în bugetul său pe anul 1929 sumele necesare pentru salariile corpului didactic al acestei secţii, iar dl Ministru al instrucţiunii N. Costăchescu, cu ordinul Nr. 115761/929 a aprobat separarea şcoalei mixte în cele două secţii.

Prin aceste decizii I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae* şi Ven. Consiliu arhiepiscopesc au realizat o operă de covârşitoare importanţă religioasă şi educativă.

Biserica noastră ortodoxă, prin organele sale constituite, a urmărit cu tenactitate, peste o jumătate de secol «ideea sublimă a înfiinţării unui «institut pedagogic de învăţătorese la şcoalele poporale din arhidieceză». Paralel cu preocuparea Consiliului arhiepiscopesc şi a adunării eparhiale a arhidiecezei pentru înfiinţarea unei şcoale normale de fete, s'a studiat şi desbătut această problemă în Consiliul mitropolitan şi în congresele naţionale bisericeşti. Amintim de astă dată numai două nume dintre acele ale sprijinitorilor şi raportorilor chestiunii în adunările noastre eparhiale, pe ale dlor Ştefan Velovan, fost director al şcoalei normale din Caransebeş şi Craiova, şi Victor Păcală, inspector general al învăţământului.

Străduinţele bisericii noastre au întâmpinat însă două piedeci de neînvins: 1. greutăţi financiare şi, mai cu seamă, 2. opoziţia guvernelor de tristă amintire ale erei maghiare.

Un modest rezultat au avut totuş aceste stăruinţe. Începând cu anul şcolar 1893/94 s'au putut admite la examenele particulare ale secţiei pedagogice a seminarului «Andreian» şi fete. Astfel în timp de 25 de ani au putut obţinea diploma circa 70 de învăţătoare.

In zorile învierii noastre naţionale, 1919, s'a rezolvit în mod provizoriu această problemă, prin admi-

Conferența dela „Sfântul Munte“ — Athos

Necesitatea convocării unui sinod ecumenic este îndeobște recunoscută. A lega din nou firul vieții bisericești, rupt în urmă cu unsprezece veacuri și mai bine, nu e un lucru ușor. Mulțimea problemelor, pe care spiritul vremii de azi le-a scos suprafață și care trebue soluționate în duhul genuin al bisericii ortodoxe și într'o formă unitară și obligatorie pentru întreaga biserică dreptmăritoare a răsăritului, necesită studii temeinice și pregătiri serioase. Inițiativa, pentru pregătirea lucrărilor în vederea convocării unui sinod ecumenic, a luat o biserica autocefală ortodoxă română.

Conferența panortodoxă, ținută la Constantinopol în 1922, — prin spiritul ei inovator și prin concluziile ce a luat, — a grăbit luarea măsurilor necesare în vederea convocării cât mai urgente a sinodului ecumenic, singurul în drept a soluționa chestiuni și a stabili norme pentru toată biserica ortodoxă.

Pentru înlesnirea lucrărilor și pentru asigurarea unui bun rszultat, Prea fericitul patriarh ecumenic, Fotie II, împreună cu Sfântul Sinod episcopesc din Constantinopol, a hotărât, ca mai întâi reprezentanții bisericilor ortodoxe autocefale să se întrunească într'o *Conferință pregătitoare diortodoxă*, în care vor discuta și stabili catalogul, adecă programa chestiunilor, asupra cărora va avea să se pronunțe, la timpul său, sinodul ecumenic. După conferența pregătitoare diortodoxă, la un scurt interval de timp, se va convoca *Prosinodul* ortodox, care în baza unor studii competente, va formula *propuneri concrete* asupra chestiunilor din catalogul redactat în conferența pregătitoare.

Astfel pregătite lucrările se poate imediat convoca Sinodul ecumenic, care va lua deciziuni asemenea sfintelor canoane, cu deplină putere obligatorie pentru întreagă biserica ortodoxă. —

Delegații Bisericilor ortodoxe, învitate la conferință, s'au întâlnit în Salonic, de unde în seara zilei de 6 Iunie cor. au fost transportați cu vaporul grecesc Bobulina, direct la Sfânta Mănăstire Vatoped, unde, a doua zi, au fost primiți cu mare cinste din partea epitropiei mănăstirești și din partea autorităților politice, reprezentate prin guvernatorul sfântului Munte, Hagiul Vasiliu, fost odinioară consul al Greciei în România, la Galați și Brăila.

La conferință s'au presentat prin delegați următoarele bisericii ortodoxe:

Patriarhia Constantinopolei, Patriarhia Iesusalimului, Patriarhia Alexandriei, Patriarhia Antiohiei, Patriarhia Serbiei, Patriarhia României, Biserica din Grecia și Biserica din Polonia.

Patriarhia României a fost reprezentată prin Episcopul *Lucian* al Romanului și Arhiereul *Titu Târgovișteanu*, vicarul arhiepiscopiei de București.

Conferența a fost în permanență prezidată de către eruditul istoriograf bisericesc Filaret, Mitropolitul Eraclii.

După cuvântul de deschidere al președintelui, P. S. Sa Episcopul ***Lucian***, în numele delegației bisericei române, cetește, în limba română, următoarea cuvântare:

Înalt Preasfințite,
Domnule Președinte,
Fraților,

Convocarea bisericilor ortodoxe autocefale într'o conferență pregătitoare diortodoxă la Sfântul Munte a făcut asupra clerului și poporului nostru dreptcredincios o profundă impresie. Războiul mondial cu prefacerile inevitabile pe teren moral, social și economic a scos la iveală, în viața popoarelor, probleme noui, dela soluționarea cărora biserica nu se poate sustrage. După cum biserica lui Hristos este una, și metoadele de aplicat în rezolvarea diferitelor probleme tre bue să fie unitare, ca rezultatele să fie mai sigure

Din partea bisericei ortodoxe autocefale române, delegându-ne la această conferență pregătitoare diortodoxă, I. P. S Sa Patriarhul nostru Miron, un vechi și neobosit luptător pentru ideea de continuare a Sinoadelor ecumenice, ne-a fixat ca țintă de urmărit: Pacea lui Hristos prin iubire frățească. Iubire sinceră între noi și iubire curată față de aproapele nostru. Păstrători credincioși ai patrimoniului, depus în sfânta Scriptură, în Tradițiune și în sfintele Canoane, pe ceice cu gând curat să apropie de noi, nu înțelegem să-i respingem, dar e bine să se știe, că din sfânta noastră doctrină și din venerabila noastră tradițiune nu jertfim nici o iotă.

După timp îndelungat, întruniți în această conferență pregătitoare diortodoxă, tocmai în Duminecа Pogorârii Duhului Sfânt peste apostoli, rugăm pe Atotputernicul Dumnezeu, ca și asupra noastră să trimită Duhul său cel de viață dătător spre a ne lumina și întări în lucrarea noastră mântuitoare.

Cuvântarea a fost tradusă din partea Preasfințitului arhiereu Titu în limba franceză, apoi în limba greacă și în limba slavonă.

Având în vedere mulțimea problemelor precum și mersul greoiu al desbaterilor prin întrebuințarea de patru limbi, conferința a ales din sânul ei o subcomisiune, compusă din cinci membri, în frunte cu Mitropolitul Hrizant al Trapezuntului, care să selecționeze materialul, să regrupeze chestiunile înrudite: să redacteze în formă precisă problemele, pe cari le vor aduce în discuția conferenței plenare, însoțite de propuneri concrete. Din sub comisiune a făcut parte și P. S. Sa arhiereul Titu. Prin lucrarea acestei subcomisiuni desbaterile conferenței au îmbrăcat o formă metodică și au luat un mers mai accelerat.

Publicăm catalogul chestiunilor, așa cum a fost stabilit de conferința pregătitoare diortodoxă pentru viitorul Prosinod și anume:

1. Comisiunea pregătitoare interortodoxă, punând chestia Bisericii ruse ca cea dintâi în catalog, roagă pe S. S. Patriarhul ecumenic, ca, mai înainte chiar de convocarea Prosinodului, să facă posibil, într'un chip oarecare, presența în prosinod și a reprezentanților Bisericei ruse, prevenind fie din lăuntrul, fie din afară de Rusia.

2. Căutarea mijloacelor în vederea unei colaborări a Bisericilor ortodoxe între ele, cu scopul de a combate ateismul precum și diferitele sisteme rătăcite ca: francmazoneria, teosofia, spiritismul, etc.

3. Studierea chestiunei Calendarului sub aspectul (în duhul) hotărârei primului sinod ecumenic privitor la Pascalie, și aflarea mijlocului de a restitui un acord între Bisericile ortodoxe în această chestiune.

4. Stabilirea unei legături mult mai strânse și al unui contact mult mai apropiat al Bisericilor ortodoxe între ele, precum și stabilirea mijloacelor de realizare, între cari: schimb reciproc de studenți și de diferite misiuni de preoți, de profesori de teologie și de predicatori, în vederea unei interpenetrații cât mai complecte. Deasemenea, o conlucrare cât mai activă a Bisericilor ortodoxe între ele în chestiunile spirituale, morale și sociale pentru binele popoarelor ortodoxe.

5. Definirea relațiunilor Bisericii ortodoxe cu Bisericile eterodoxe atât din răsărit cât și din apus.

Și anume:

a) Relațiuni în duh de dragoste, care, (după cuvântul Sf. Apostol Pavel) toate le nădăjduește (I. Cor. XIII, 7—8) cu Bisericile eterodoxe (armeană, coptă, abisiniană, haldeiană, jacobină, veche catolică, anglicană), cari fiind să se apropie de Biserica ortodoxă și nu fac nici un fel de prozelitism printre ortodoxi, și

b) Relațiuni de precauțiune și de apărare față de eterodoxi, cari fac prozelitism și lucrează sub orice formă ca să prejudicieze Bisericii ortodoxe: (Catolicismul: — uniatismul; Protestantismul: — metodismul, baptismul, adventismul, etc.)

6. Aflarea mijloacelor necesare prin cari să se readucă monahismul ortodox răsăritean la vechea-i frumusețe și strălucire nu numai în privința perseverenței în tradițiunile și regulele mănăstirești, ci și prin reînoirea vechilor sale ocupațiuni științifice, filantropice și culturale și în special cultivarea artelor sacre.

7. Examinarea situației actuale a Bisericei ortodoxe din America și aflarea mijloacelor de a remedia și îmbunătăți actuala stare.

8. Examinarea practicelor actuale în vigoare în Bisericile locale în privința impedimentelor la căsătorie, a cauzelor de divorț și a procedeurilor respective legale, precum și studierea mijloacelor prin cari s'ar putea ajunge, pe cât posibil, la o practică uniformă în toată Biserica ortodoxă.

9. Uniformizarea, pe cât posibil, a tipiconului în conformitate cu Tradițiunea bisericească.

10. Studiu asupra mijloacelor în ce privește susținerea și întărirea artei bizantine tradiționale în diferitele

---

terea elevelor în școala normală «Andrei Șaguna» alături de elevii normaliști. Astfel timp de 10 ani, școala noastră a funcționat ca școală mixtă. In acest deceniu au obținut 91 învățătoare diploma.

Cu timpul însă divizarea școalei în două secții a devenit o necesitate inexorabilă. Ea s'a realizat cu acest an școlar.

Cu altă ocazie vom da istoricul complect al acestei chestiuni.

La 1 Octomvrie 1929, deci cu o mică întârziere, condiționată de lucrările de organizare, și-a început activitatea secția de fete a școalei normale sub conducerea directoarei, doamna Maria Petrovan, numită cu ord. Cons. Nr. 8555/1929 și detașată dela școala normală de învățătoare din Pitești cu ord. On. Minister Nr. 132.025/1929. Continuând tradiția, vechea și probata tradiție a bisericii noastre ortodoxe în chestiunile de educație, legăm cele mai bune nădejdi de activitatea nouei instituții de educație a bisericii noastre.

De aceea anuarul acesta al școalei noastre va avea o nouă înfățișare: în partea I publicăm studii și chestiuni de interes general pentru școală, în partea II darea de seamă despre activitatea secției de băeți, în partea III darea de seamă despre activitatea secției de fete, iar în partea IV despre activitatea comitetului școlar.

Desemnul în istrucția catehetică, de Dr. Nicolae Brânzeu, canonic, inspector catehetic. Lugoj, 1930. Editura autorului. — O broșură de 48 pagini, lucrată, — cum spune autorul, — «pentru clerul *nostru* (gr. cat). românesc», în scop de-a ușură catehizarea la sate. Prețul 30 lei.

Darurile duhului sfânt

I

Înțelegerea

Darul înțelegerii ușurează și perfecționează credința.

Credința e virtutea care primește și recunoaște adevărurile revelate de Dumnezeu.

Ce a revelat Dumnezeu, și cum avem să înțelegem cuvintele Lui?

Aici ne luminează darul înțelegerii. Apostolii au simțit lipsa acestuia înainte de venirea Duhului sfânt: «Iar Isus a zis lor: încă și voi nepricepuți sânteți?» (Matei 15, 16), ca un fel de reproș. Merită aceeaș imputare mulți oameni din zilele noastre, altminteri culți și învățați, dar preocupați față de biserică, ale cărei învățături le resping anticipativ. Nu i mirare! Ei nu știu, ce și cum trebue să creadă: le lipsește înțelegerea. Au fost miruiți, ce-i drept, dar n'au fructificat darul prin colaborarea lor, prin ascultarea predicilor sfinte și prin citirea lecturilor religioase, ba l-au risipit împreună cu harul consfințitor.

Dimpotrivă, cât de bine sprijinește înțelegerea — credința! «Dacă în lume fiecare om și-ar schimba credința, cu excepția mea, și dacă această lume apostată și-ar încorda toată puterea, ca și pe mine să mă clatine în credință, totuș nu și-ar atinge ținta. Eu cuget și cred rezolut, că aș putea să învinge toată amăgirea cu puterea acelei credințe, care s'a înrădăcinat atât de profund în inima mea, încât nici lumea întreagă n'ar fi capabilă să mă abată dela ea», — zicea despre sine un sfânt al lui Dumnezeu.

Indeosebi înțelegerea formează în viață credința, activă și sensibilă.

Sfântul Ieronim purta sentimente atât de duioase față de Răstignitul, încât ceice conversau cu dânsul, nu cutezau să pronunțe în fața lui nu-

ei exprimări, precum: muzica bisericească, pictura, arhitectura, ţesătura odăjdiilor, orfevreria.

11. Educaţia clerului în şcoalele de teologie şi seminarii şi necesitatea de a o organiza, sub directa conducere a autorităţii bisericeşti, cu înlăturarea oricărei tendinţe cotrarii acestui principiu.

12. Examinarea chestiunii: cari dintre eretici şi schismatici vor putea fi primiţi în sânul Bisericii ortodoxe prin botez, cari prin mirungere şi cari prin «libelos pisteos».

13. Examinarea unui mod unic de alegere a episcopilor şi în deosebi a căpeteniilor (Patriarhi şi Preşedinţi) Bisericilor ortodoxe autocefale, mai în conformitate cu sfintele canoane.

14. Codificarea sfintelor canoane şi a rânduelilor canonice, spre a fi supuse la vreme aprobării Sinodului ecumenic.

15. Studierea şi aflarea mijloacelor prin cari să se intensifice printre popoarele ortodoxe o cultură creştină ortodoxă care să îmbrăţişeze toate manifestaţiunile lor de viaţă.

16. Organizarea tribunalelor spirituale bisericeşti, dacă e posibil, în chip uniform, în toată Biserica ortodoxă şi introducerea unei proceduri penale bisericeşti.

17. Definirea condiţiunilor potrivit cărora se proclamă şi se recunoaşte autocefalia unei Biserici ortodoxe, precum şi definirea numărului Bisericilor autocefale ortodoxe azi recunoscute, în vederea intercomuniunei canonice şi a participării lor la conferenţele şi sinoadele interortodoxe fără împiedicare. Deasemenea, definirea condiţiunilor după cari o Biserică se proclamă autonomă, şi deosebirea dintre autocefalie şi autonomie.

18. Schisma bulgară şi mijloacele de a o suprima pe cât posibil de repede, spre a se restitui unitatea în Biserica ortodoxă. —

Comisiunea pregătitoare, afară de chestiunile formulate mai sus în privinţa participării Bisericilor ortodoxe la viitorul Prosinod, asupra căreia Patriarhia ecumenică i-a cerut să se pronunţe, a hotărât:

Fiecare Biserică ortodoxă autocefală va participa la viitorul Prosinod prin câte o delegaţie alcătuită din câte doi arhierei.

Comisiunea pregătitoare interortodoxă îşi exprimă dorinţa, ca fiecare Biserică să trimită la Prosinod şi un număr de consilieri experţi consultativi, însă nu mai mult de doi de fiecare Biserică.

Recensământul

Primim următoarele:

Necesitatea politică a recensământului nu poate fi pusă în discuţie. Aproape de două decenii statisticile ţării noastre se întemeiază pe evaluări, sau, cu alte cuvinte, am ajuns o ţară fără statistică, un fel de casă suspectă cu obloanele închise. Să ne mai mirăm, că nu inspirăm încredere? — Dacă ne gândim: ce ţări se vor mai fi găsind în această situaţie, — nu ne putem simţi prea onoraţi de tovărăşia, în care singuri ne-am clasat. Imprejurarea, că situaţia de o potrivită păgubitoare pentru buna conducere a treburilor publice, ca şi pentru faima şi creditul ţării noastre dăinueşte de aproape douăzeci de ani, nu poate fi motiv de a o lăsa să dăinuiască alţi ani înainte.

Cu bună ştiinţă şi cu înţelegerea scopului şi a rosturilor recensământului nu poate fi pusă în discuţie nici oportunitatea momentului, în care se face recensământul. Acest moment este bine fixat printr'un uz devenit internaţional. In toate ţările, conştii de independenţa culturală, economică şi politică a statelor, s'a adoptat sistemul recensămintelor la sfârşit de decade, adecă pe luna Decemvrie a anului ultim din decadă. Acest sistem a fost recunoscut ca necesar pentru a da o mai mare valoare statisticelor naţionale în comparaţiile internaţionale. Puţine ţări îşi permit a nesocoti ce fac alte ţări în materie de statistică.

Noi nu avem motiv de a slăbi valoarea comparativă sub raport internaţional a statisticei noastre prin recensăminte efectuate la alte date decât cele adoptate de toată lumea civilizată. Dacă avem tot interesul să dăm statisticei noastre maximul de valoare comparativă din consideraţie pentru alte ţări, avem acest interes în primul rând pentru noi înşine, fiindcă şi noi dorim să putem trage pentru ţara noastră concluziile cele mai juste din comparaţia stărilor dela noi cu cele din alte ţări...

Economie la buget. Retribuţiile tuturor miniştrilor şi parlamentarilor vor fi reduse cu 20%, ale funcţionarilor cu 6 la sută, ear impozitele vor fi scăzute. Unde? — In Germania, care se află d'asemenea în grea situaţie economică şi cu şomajul în creştere.

INFORMAŢIUNI

Universitatea din Cluj îş sărbătoreşte jubileul de zece ani, de viaţă românească, în 20 şi 21 Octomvrie 1930. In ziua întâi se va ţinea o şedinţă festivă, deschisă de rectorul universităţii. Va lua cuvântul M. S. Regele Carol II, apoi reprezentanţii diferitelor instituţii din ţară şi din străinătate. In aceeaş şedinţă se face promoţia M. Sale Reginei Maria şi a doctorilor honoris causa. In ziua a doua urmează deschiderea solemnă a anului şcolar, cu serviciu divin, apoi salutul rectorului vechi, cuvântarea Suveranului, cuvântarea ministrului instrucţiunii, discursul noului rector, cursul de deschidere al dlui profesor S. Puşcariu, masă câmpenească în grădina botanică, inaugurarea pinacotecei şi colecţiei Cioflec, şi vizitarea expoziţiei şi a universităţii.

† **Ionel Mocioni,** prefect al judeţului Severin şi fost deputat în primul parlament al ţării întregite, a încetat din viaţă, în 30 Octomvrie, în Lugoj. Regretatul defunct, trecut la cele veşnice în vârstă de 37 ani, a fost fiul lui Eugen Mocioni şi nepotul lui Alexandru Mocioni, distinsul fiu al Bănatului. Rămăşiţele sale pământeşti au fost înmormântate în cavoul familiei la Foeni. Odihnească în pace!

Prea mulţi. In baroul advocaţilor din Bucureşti sânt înscrişi peste 5000 de advocaţi, — în vreme ce oraşe ca Parisul, Berlinul ş. a. abea au *jumătate* din acest număr.

Absolvente pentru care nu-s locuri. La un inspectorat şcolar al unei regiuni administrative, absolventele şcoalelor profesionale au înaintat *şase sute* de cereri, timbrat ce câte 11 lei (va să zică o timbrărie de 6600 lei!), pentru locuri în învăţământ. Şi locuri nu li se pot da, fiindcă *nu sânt.* De aici, firește, multă jale pe capul nenorocitelor, care doreau să ajungă slujbaşe la stat. Nu le rămâne, decât să plece acasă şi să deschidă măcar un început de atelier de cusătorie, sau alte lucruri bune învăţate în şcoală.

La Rege. O delegaţie de ţărani din judeţul Suceava a fost primită în audienţă de M. S. Regele la Sinaia. Membrii delegaţiei au arătat Maiestăţii Sale durerile şi necazurile ţărăneşti. Regele a ascultat cu atenţie şi multă bunăvoinţă pe ţărani, i-a îndemnat la muncă şi cruţare şi i-a încurajat să nu desnădăjduească, că starea lor se va îmbunătăţi. Reducerea dobânzilor şi combaterea uzurei sânt probleme de care se ocupă toţi factorii cu răspundere în stat.

Lucru nedemn. Fostul ministru de finanţe dăduse de ştire promiţând, că toţi contribuabilii cari vor plăti globalul la timp (adecă până la 30 Sept.) se vor bucură de *reducerea celor 10 la sută* asupra globalului. Mulţi contribuabili au crezut şi au plătit la timp, sau cu anticipaţie, în speranţă că făgăduiala se va şi împlini. Astăzi? La percepţii ţi se răspunde că scăderea celor 10 la sută nu se mai acordă. Atunci de ce s'a promis? (Fiindcă «înţeleptul» promite...)

AVIZ. La dorinţa Majestăţii Sale Regelui Carol II, preşedintele de onoare al «Astrei culturale», adunarea generală a acesteia, convocată pentru zilele de 12 şi 13 Octomvrie a. c., se amână pentru luna Noemvrie 1930.

Biroul „Astrei".

Imn al naţiunilor. Un Mecena francez a creat un mare fond, din care se vor acorda premii pentru cel mai bun imn al naţiunilor. Totalul premiilor ajunge la 200,000 franci, la concursuri vor participa compozitori şi cântăreţi din toate ţările. Pentru cea mai bună compoziţie se vor acorda două premii à câte 50,000 fr. Concursul se ţine la Opera din Paris în 30 Noemvrie. Două din cele mai bune imnuri vor fi tipărite şi împărţite concurenţilor cântăreţi. Pentru cei cari vor cânta mai bine imnul naţiunilor, s'au instituit 3 premii.

Clopotul morţilor. In 2 Noemvrie lumea întreagă va putea auzi «clopotul morţilor» care de cinci ani sună în cinstea celor omoraţi în marele războiu. Acest faimos clopot se găseşte în turnul castelului Rovereto din valea Adigelui, Italia. E unul din cele mai mari clopote din lume şi a fost turnat din tunurile luate dela inamici.. Omagiul său se adresează tuturor morţilor, indiferent de religie sau naţionalitate. La data menţionată mai sus sunetul său va fi transmis prin microfon în lumea întreagă.

STIRI LOCALE

Ministerul agriculturei şi domeniilor a decis, ca alegerea pentru Comitetele agricole locale din judeţul Sibiu să se facă la *25 Octomvrie* a. c. Alegerea a 3 membri pentru comitetul agricol local al municipiului Sibiu se ţine în ziua amintită la ora 9 a. m. în sala primăriei. Propunerea candidaturilor se face la primărie în scris cu 10 zile libere înainte de ziua alegerii de către un număr de cel puţin 10 alegători.

Primăria municipiului Sibiu, având în vedere mizeria mare a şomerilor, a hotărât în înţelegere cu direcţiunea cinematografelor şi a teatrului, ca începând dela 1 Octomvrie a. c. să se facă, în favorul şomerilor, următoarele urcări de preţuri la biletele de cinema şi teatru: La cinema: 1 Leu pentru toate locurile, afară de locurile 2; La teatru: 2 Lei pentru locurile din loge şi cele de aceeaş valoare, 1 Leu pentru toate celelalte locuri.

Conscrierea şomerilor de pe teritorul oraşului Sibiu începe Miercuri, 8 Octomvrie a. c. şi se face în timpul serviciului dela ora 8 a. m. la primăria muncipiului Sibiu, str. Mitropoliei 4, parter uşa 36. Calfele şi lucrătorii de fabrică vor prezenta carnetul lor de muncă, comercianţii şi funcţionarii particulari certificatul lor ultim de serviciu. Au drept la un ajutor numai membrii comunei.

Poşta administraţiei

Dlui *C. I.* în *Chicago III.* V'am trecut între abonaţi cu 1 Octomvrie 1930. Binevoiţi a trimite taxa abonamentului pe un an de 4 dolari.

mele lui Hristos. Sfântul Ieronim adecă, imediat ce auzea acest nume, izbucnea în lacrimi, şi în marea sa durere nu era în stare să îngâne nici un cuvânt.

II

Ştiinţa

Darul ştiinţei îa şi continuă opera înţelegerii. Pe când adică înţelegerea arată, cum avem să înţelegem adevărurile de credinţă şi de etică revelate, ştiinţa ne conduce la *cauzele* pentru care trebue să le primim de adevărate.

Observăm numai decât conexiunea superbă în opera creaţiunii, în sistema credinţei, în activităţile providinţei, în istorie. Toate acestea dau dreptate bisericii, credinţei. Şi noi putem să ne dăm seamă conştient, nouă şi altora, pentruce sântem ortodocşi.

Are ştiinţa şi inflenţă secundară. O desvoaltă când ne ajută să avem concepţie corectă despre lucrurile sufleteşti, despre cele trecătoare şi despre cele eterne.

Această ştiinţă ce străbate în adâncul realităţii, a dat cuvântul pe buzele ilustrului Părinte bisericesc Ioan Hrisostom: «Doamne şi Dumnezeul meu, nu doresc decât să pot suferi şi să mă împărtăşesc din iubirea ce o am faţă de Tine». In acest caz ştiinţa o numim: Ştiinţa Sfinţilor.

Frânge celui flămând pânea ta, şi pe săracii cei fără de casă adu-i în casa ta; de vezi pe cel gol, îmbracă-l, şi nu trece cu vederea pe ceice sânt din sămânţa neamului tău (Isaia 58, 7).

*

Binecuvântaţi pe ceice vă gonesc pe voi; binecuvântaţi şi nu osândiţi. Bucuraţi-vă cu ceice se bucură, şi plângeţi cu ceice plâng. Nimănui rău pentru rău răsplătind, făcând purtare de grijă de cele bune înaintea tuturor oamenilor. (Rom. 12, 14, 15, 17).

Nr. 616/1930 (79) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Valea-Brad** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Stolele obişnuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 13 Septemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ort. român al Zarandului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

---

(81) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cernatu**, protopopiatul Braşovului.

Venitele sânt:

1. Locuinţă parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericeşti.
4. Sesiunea parohială aproape 4 jug. pământ arabil.

Concurenţii vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie şi în biserică, spre a fi cunoscuţi şi ascultaţi de credincioşii parohiei.

Cererile de concurs, însoţite cu toate actele doveditoare ale calificaţiei şi ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a se trimite, în terminul fixat de concurs oficiului protopopesc ort. român Braşov, Piaţa Prundului.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii, Consiliului parohial

Braşov, în 26 Septemvrie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 164/1930 (80) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III-a **Bogata-Olteană** şi **Grânari**, din protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile sânt:

Bogata-Olteană cu filia Dopca: Întregirea dela stat, sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug. ce stau încă sub arândă forţată, stola obicinuită în tract, $1^1/_2$ ferdelă de porumb dela fiecare familie din materă şi filie.

Grânari: Întregirea dela stat; casă parohială cu pendinţele necesare, sesiune parohială de 5 jug. 150 st.□ plus o grădină de 800 st.□ cu pomi roditori, câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăs), dela fiecare fum de casă, stola obicinuită în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile acestui oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta în parohie, pe lângă observarea dispoziţiunilor regulamentare, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopresbiteral ort. român Cohalm.

Cohalm (Rupea), 21 August 1930.

Alexandru Brotea
protopop.

Biserica ortodoxă română Şugag

Nr. 78/1930 (42) 3—3

Publicaţiune

Biserica ort. rom. Şugag, judeţul Alba, vinde prin licitaţiune publică conform art. 49—106 al legii noi a Contabilităţii publice, materialul lemnos din pădurea bisericească aşa numită «Dosul Mărtiniei» în cantitate de 10557 m. steri lemn de fag.

Preţul de strigare este 422,280 Lei, sub care preţ materialul nu se va vinde.

Garanţia de 42,228 Lei, se va depune la reprezentanţa proprietarului înainte de începerea licitaţiei.

Licitaţia se va ţinea la primăria comunală din Şugag în ziua de 17 Octomvrie 1930 ora 11 dimineaţa.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în orele oficioase, atât la Oficiul parohial din Şugag, cât şi la Ocolul silvic Sebeş.

Pentru biserică:

George Perian
paroh

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor» ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia
Preţul Lei 225.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României

DR. MIRON CRISTEA

Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane

de

ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea în sfintele cărţi ale Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor

Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte

studiu istoric-misionar

de

Arhiereul

Grigorie Leu Botoşăneanu

Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză

de

A. [illegible] L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu **preţuri moderate**

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 11 Octomvrie 1930 Nr. 73

Telegraful Român

Organ naţional-b

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Infiinţarea unui mare cotidian

In congresul preoţilor misionari ortodocşi români din ţară, ţinut de curând la Cernăuţi, s'a desbătut şi necesitatea creării unei prese bisericeşti, în special a unui mare cotidian bisericesc. Ideea realizării unui astfel de organ a fost întâmpinată de către congresişti parte cu însufleţire, parte cu rezerve.

Intre aceste din urmă, s'a susţinut părerea că ar fi de preferat «o rubrică permanentă religioasă în marile cotidiane *existente*». Alt membru al congresului a cerut ca, în cazul înfiinţării ziarului bisericesc, «redactarea să se încredinţeze *excluziv* preoţilor»... O comisiune, aleasă din sinul congresului şi alcătuită din cinci membri, va avea să studieze chestiunea şi să raporteze.

Până atunci, discuţia rămâne deschisă; ear ceice se interesează de cauză, vor putea contribui, cu unele îndrumări sau păreri, la buna deslegare privitor la înfiinţarea marelui cotidian plănuit.

Se spune, după unele triste experienţe, că timpurile în care trăim, nu prea sânt prielnice întreprinderilor ziaristice; — adevăraţii păstori sufleteşti sânt, cu toate acestea, îndatoraţi să lupte, şi prin mijloacele presei, întru apărarea intereselor bisericii şi ale poporului. Cuvântul, respândit prin gazetă, străbate şi acolo, unde nu pătrunde cuvântul rostit din amvon. Insuşi Sfântul apostol Pavel, dacă ar trăi astăzi, s'ar face, — cum zicea o distinsă faţă bisericească, — ziarist.

Alături de un bun ziar poporal săptămânal, care se ocupă cu probleme religioase *în legătură cu toate problemele sufletului ţărănesc*, avem trebuinţa neapărată — s'a accentuat la diferite ocazii — şi de un mare cotidian românesc, care să fie inspirat de concepţia *creştinească*, spre deosebire de presa ce nu poartă viu şi statornic interes pentru viaţa *religioasă şi naţională* a neamului românesc.

Viitorul cotidian, care se adresează păturii noastre *culte*, va trebui să ia atitudine, *în duh creştin*, faţă de tot ce preocupă viaţa publică pe teren bisericesc, politic, economic, ştiinţific, literar, artistic şcl.

In politică, noua gazetă zilnică va fi, de sine înţeles, cu desăvârşire independentă. Condusă, în capitala ţării, de ziarişti de profesie, nu fără cunoştinţe teologice, şi având cât mai puţine comitete şi comisiuni «de directive», se va asemui marilor organe de publicitate existente, lipsită firește de metehnele lor bătătoare la ochi. Şi dacă *critica* va trebui să ocupe loc însemnat în coloanele sale, (— român şi să nu «critice», cu greu se va fi găsind pe undeva), va fi o critică ce construeşte şi respectă totdeauna adevărul; şi, chiar dacă i se acordă «vioiciunea» sau «nervul» cerut de generaţia actuală a cititorilor, va propaga ideile de ordine şi progres, dragoste şi folos obştesc; va ţinea *zilnic* în curent pe cititori cu ceea ce se petrece în şi afară de biserică; va da articole de îndrumare generală, notiţe de interes, de polemie fără personalităţi, cronice variate, informaţiuni scurte cu potrivite comentarii.

Toate acestea se săvârşesc în vederea *de-a întemeinici şi desvolta viaţa morală clădită pe creştinism.*

Voim ca religia să nu rămână la suprafaţă, un fel de spoeală, ci să pătrundă şi să se înrădăcineze în conştiinţa tuturor credincioşilor, întru atingerea cât mai perfectă a idealului spre care cu toţii năzuim.

Câţiva scriitori de valoare, laici şi preoţi, şi ajutorul bănesc al eparhiilor şi credincioşilor, vor putea da fiinţă primului mare cotidian bisericesc.

„LUMINA SATELOR contopită cu LIBERTATEA"

Acesta este titlul celor două foi poporale, contopite într'una, care apare, începând cu ziua de Duminecă 12 Octomvrie 1930, în Sibiu sub redacţiunea zeloşilor muncitori, a preoţilor noştri Iosif Trifa şi Ioan Moţa.

Fie ca bunul sprijin al credincioşilor cititori de pretutindeni, preoţi şi mireni, să nu lipsească noului organ, care ştie să se prezinte cu adevărată vrednicie.

In fruntea Numărului de Duminecă, tipărit în 25 mii de exemplare, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE spune următorul cuvânt:

Cu Dumnezeu înainte!

Cu mare bucurie împărtăşim arhiereasca Noastră binecuvântare asupra hotărârii de a se contopi foaia poporală «LIBERTATEA» dela Orăştie, condusă cu multă iscusinţă de harnicul şi luminatul nostru preot Ioan Moţa, cu gazeta «LUMINA SATELOR», care de aici, de lângă scaunul mitropoliei noastre, prin scrisul însufleţit al iubitului Nostru împreună-lucrător, preotul Iosif Trifa, a răspândit raze binefăcătoare de căldură a credinţii şi a vieţii celei creştineşti în păturile largi ale dreptcrediuciosului nostru popor.

FOIŞOARA

Darurile duhului sfânt

III

Inţelepciunea

Darul înţelepciunii mijloceşte să observăm în lumină atrăgătoare adevărurile de credinţă şi de morală; să le primim cu bucurie şi cu plăcere sufletească.

Rolul ei e similar cu al ştiinţei. Dar, pe când ştiinţa află motivele, pentru primirea adevărurilor, în lumea creată, darul înţelepciunii influenţează prin aceea, că înalţă sufletul către Dumnezeu şi către marea de lumină a dumnezeirii.

Acest dar e în apropiată înrudire cu iubirea. Cel binecuvântat cu înţelepciune, vede în Dumnezeu fiecare lucru, şi pe Dumnezeu îl intuieşte în toate.

Înţelepciunea este izvorul mângăerii sufleteşti, izvorul rugăciunii. Atrage sufletul la intimă unire cu Dumnezeu. — «O, aibi îndurare, lasă-mă frate, — zise Sfântul Nicolae — să mai pot gustà un pătrar de oră bucuria ce mi-o dărueşte rugăciunea».

«De aveam liberă câte-o jumătate de oră, — mărturiseşte despre sine fericitul Augustin, — grăbit mă opream la loc singuratic, nu să mă rog în cuvinte, ci să-L iubesc pe Acela, să mă predau fără rezervă, să mă arunc în braţele Aceluia, Care singur este dragostea mea şi totul ce am»...

Înţelepciunea uşurează totul în viaţa morală şi o înfrumseţează. Pe începători îi ajută să se ferească de cele senzuale şi trecătoare. Cine s'a deşteptat la cunoştinţa comoarei ascunse în adevărata înţelepciune, acela poate să zică:

«Mai mult o am ales pe ea, decât scripturile şi scaunele. Şi bogăţia nimica o am socotit, asemănându-o cu ea. Nici peatra scumpă nu o am asemănat cu ea, că tot aurul asemănat cu ea puţinel nisip este, şi argintul înaintea ei ca tina se va socoti. Mai mult decât sănătatea şi frumuseţa o am iubit pe ea şi o am ales pe ea să o am în loc de lumină, că nestinsă este lumina ei», (Cartea Inţelepciunii 7, 8—11).

Progresiştilor le face plăcute virtuţile, precum e sărăcia, curăţenia, iubirea vrăjmaşului, umilirea şi îngrăgirea Crucii.

De aceea zice sfântul apostol Iacob: «Ear înţelepciunea cea de sus întâi este curată, apoi făcătoare de pace, blândă, plecată, plină de milă şi de roduri bune, fără de judecată şi nefăţarnică», (Iacob 3, 17).

Ear pe cei *desăvârşiţi* îi face să guste bucuriile cereşti şi îi învaţă să vorbească atât de cuminte şi înduioşător, încât cel greşit abea va rezista cuvântului lor.

Avem să ne rugăm cu dor învăpăiat pentru darul înţelepciunii: «Pentru aceea m'am rugat, şi minte mi s'a dat mie; chemat-am, şi a venit întru mine duhul înţelepciunii», (Cartea Inţelepciunii 7, 7).

«Şi mi-au venit mie toate bunătăţile împreună cu ea şi nenumărată bogăţie prin mâinile ei, şi m'am veselit de toate, că înţelepciunea le povăţueşte pre ele, şi nu ştiam, că este născătoarea acestora. Că este comoară nesfârşită oamenilor, cu care ceice se folosesc, se fac prieteni lui Dumnezeu, pentru darurile învăţăturii», (Cartea Inţelepciunii 7, 12, 14).

IV

Sfatul

Sfatul, pe care Duhul sfânt îl dărueşte spre desăvârşirea celor trei daruri amintite, ne ajută să judecăm corect în cazurile practice şi să găsim cele mai potrivite mijloace întru atingerea scopului.

Sunt încredinţat, că prin această contopire, duhovnicească candelă a «Luminei Satelor», asupra căreia şi până acum s'a coborât cu îmbelşugare darul Domnului, s'a îmbogăţit cu uleiul unor puteri bine încercate în munca de răspândire a luminei creştineşti şi a culturii naţionale în mijlocul obştei româneşti.

Păzind şi de aici înainte calea cea bună şi mântuitoare a învăţăturilor şi poveţelor sfintei noastre biserici strămoşeşti, «Lumina Satelor» va lucra cu zel la răspândirea împărăţiei lui Dumnezeu în sânul neamului nostru.

Drept aceea stăruim şi îndemnăm şi cu această ocaziune pe iubita noastră preoţime şi pe bunii noştri creştini, cari şi până acum au tras foloase sufleteşti cetind «Lumina Satelor», să facă cunoscută şi să răspândească această creştinească şi românească gazetă în popor. Să nu fie sat şi parohie în întreg cuprinsul ţării noastre, în care să nu sosească săptămână de săptămână «Lumina Satelor», în cât mai multe case.

De nimic nu are astăzi mai mare nevoie poporul nostru şi ţara noastră, care se sbate şi se luptă în mijlocul atâtor greutăţi, ca de lumina lui Hristos şi de duhul cel sfinţitor al Lui.

Implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra celor ce vor scrie şi asupra celor ce vor cetì această gazetă, de pe steagul ei, care de azi înainte va fâlfâi cu o nouă putere, desprindem cuvântul de chemare:

«Lumina lui Hristos luminează tuturor!».

Nicolae
Mitropolitul Ardealului

O adresă a Sfântului Sinod

In numele Sfântului Sinod, I. P. S. Sa Patriarhul Miron a trimis, încă dela 11 August 1930, o adresă către ministrul cultelor, pentru a fi prezentată consiliului de miniştri.

Adresa e următoarea:

Citesc în ziare, că în luna aceasta îşi va începe activitatea o nouă episcopie greco-catolică în Ardeal, la Baia-Mare.

De sigur, că biserica ortodoxă n'are a se amesteca sub raport bisericesc în afacerile altei confesiuni; şi — dacă o confesiune îşi poate sporì aşezămintele — e spre lauda ei.

Dar, întru cât o asemenea instituţie va reclama a fi susţinută din banii statului, avem nu numai dreptul, ci şi datoria cetăţenească a cere şi insista, ca Onor. guvern *să păstreze cuvenita proporţie legală şi echitate între biserici.*

Art. 31 din legea cultelor spune expres: «Ajutoarele pe care statul le va acorda diferitelor culte, vor fi în raport cu numărul credincioşilor, cetăţeni români, faţă de populaţia totală a ţării, cu situaţia materială a cultelor respective şi cu nevoile lor reale».

Este acum ştiut şi constatat, că biserica greco-catolică română din Ardeal are mijloace materiale mult mai mari, decât biserica ortodoxă. Acea biserică este de altă parte încadrată în organismul bisericii apusene, care dispune de atâta avere, încât — procedând cu dreptate — n'ar avea lipsă de nici un ajutor dela stat. Totuş enormele ei averi — date tot de stat — i s'au lăsat libere; şi susţinerea ei integrală s'a luat în bugetul statului. O mai mare nedreptate se mai poate face de statul român? Statul ungar, care era pronunţat catolic, nu da bisericii catolice pentru trebuinţe pur bisericeşti nici un ajutor, mai însemnat, decât o foarte neînsemnată întregire la salarul unor preoţi, unde acea parohie nu putea da minimul legal.

Alăturez (sub 2) file cu un studiu asupra bugetului ţării, din datele căruia reese revoltătoarea disproporţie, cu care statul ajută biserica catolică unită, faţă de cea ortodoxă. A nu îndrepta răul evident, ba a mai continua şi pe viitor cu această nedreptate, înseamnă a produce cea mai legitimă nemulţumire a majorităţii cetăţenilor ţării, cari sânt ortodocşi.

Necesitatea înfiinţării unei noui episcopii greco-catolice nu sântem noi competenţi a o constata. Aceasta e o afacere internă a respectivei biserici. Dar sânt dator a constata, că subsemnatul patriarh, ca arhiepiscop al eparhiei Bucureştilor, am un număr de credincioşi aproape de trei ori mai mare, de cât toate episcopiile greco-catolice din Ardeal, laolaltă luate. Pe când eu susţin cu ajutorul statului un organism central eparhial, greco-catolicii susţin patru organisme cu ajutor de stat în proporţie mai mare, decât cel ortodox. Şi acum mai nou se adaogă şi o a 5-a organizare de episcopie. Dacă nu cer bani dela stat, s'o facă. Dar statul nu ar putea justifica cu nimic a lua în buget cheltuelile ei; şi încă fără lege specială.

La noi şi o parohie, care reflectează a fi luată în bugetul ţării, se declară prin lege; iar la alte confesiuni să se admită chiar eparhii noui, fără a se pronunţa parlamentul — asta e o procedură de privilegii, ce azi nu se mai poate admite. De aceea subsemnatul — ca regent — n'am putut iscăli concordatul, căci simţul meu de echitate şi dreptate mă îndemna să îndrumez pe toţi — nu numai pe unii — la lege. Nici un guvern nu va fi în stare să justifice asemenea privilegii.

Congresul naţional bisericesc din toamna trecută a arătat şi reprodus strigătele de durere şi de extremă primejdie, în care se aflau cei 150 de mii de români ortodocşi din America de Nord şi Canada, fără de nici un centru şi îndrumător sufletesc; şi a cerut cu toată stăruinţa luarea în buget a unui ajutor destul de modest pentru salvarea naţională a acelor români, expuşi a se îneca în marea străinismului puternic.

Rog a se căuta cererea Sf. Sinod şi a congresului privitoare la o episcopie în America şi a-i da curs, fiind o necesitate bisericească şi naţională de prima urgenţă. Eu cred, că tocmai Onor. guvern trebue să fixeze mai mult decât ori cine ierarhia necesităţilor şi urgenţelor; şi — făcând aceasta — va preferì a ajutora mai întâi ceeace e de neamânat, căci pentru celelalte mai rămâne timp.

Primiţi vă rugăm, domnule ministru, asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni şi arhiereşti binecuvântări.

Preşedinte:
Patriarh MIRON

Director **Tit S. Târgovişteanu.**

•

Prin această adresă, Sfântul Sinod arată situaţia anormală în care a fost pusă biserica noastră ortodoxă, când nu i se acordă sprijinul cel puţin în aceeaş măsură ca şi bisericilor minoritare.

Guvernele statului român sânt datoare a lua în serioasă consideraţie observările şi propunerile din adresa Sfântului Sinod, asigurând rolul precumpănitor cuvenit bisericii căreia aparţine massa mare a poporului român.

Sfatul e analog, în multe, cu virtutea cardinală a prudenţei. Caracteristica lor diversă este că, pe când prudenţa hotăreşte sprijinindu-se pe mintea trează luminată prin har, pe atunci sfatul primeşte din inspiraţia Duhului sfânt siguranţa cu care ne conduce în judecată şi procedare.

Creştinul, sprijinit prin sfat, rezolvă înţelepţeşte şi corect greutăţile îmbinate cu vocaţiunea sa, în cazuri delicate găseşte calea, care nu totdeauna consună cu directivele priceperii omeneşti: «Că nu sânt sfaturile Mele, ca sfaturile voastre, nici căile Mele, ca ale voastre, zice Domnul» (Isaia 55, 8).

Sânt împrejurări, când sprijinindu-ne pur pe raţiunea proprie, n'ar fi permis să procedăm aşa, cum ne recomandă sfatul. Aşa, Solomon a dispus tăierea în două a copilului discutat de cele două mame, ca astfel să se poată împărţi pe el, la aparenţă a judecat contra legii naturii, dar în realitate sub influenţa sfatului. Samson şi Eleazar au alergat de bună voie la moarte; întâiul s'a îngropat sub ruinile casei ruinate, iar ăstlalt sub elefantul ucis, (Cartea judecătorilor 16, 29, 30; 1 Maccavei 6, 46). Toţi aceştia au acţionat la sfatul sigur al Duhului sfânt.

Manifestaţia darului sfatului o vedem în răspunsurile şi procedarea Domnului Isus, de exemplu atunci, când vreau să-L aducă în confuzie cu întrebarea pusă despre impozit, sau când vreau să-l înduplece a osândì la moarte pe nenorocita femee adulteră.

Şi noi apelăm la darul sfatului de nenumărate ori, îndeosebi dacă sântem meniţi ca şefi, duhovnici, părinţi etc., să servim altora sfat bun.

V

Energia

Energia ne ajută la împlinirea datorinţelor, la învingerea greutăţilor, — ea perfecţionează voinţa.

Pe când energia, ca virtute, se nutreşte din folosul şi frumuseţea stăruinţei şi triumfului, — energia, ca dar, se învârtoşează din prezenţa Duhului sfânt şi din influenţa sa desvoltată asupra noastră.

De aici provine că darul energiei ne însufleţeşte la întreprinderi mai sublime, ne pregăteşte de luptă.

Evident, avem mare necesitate de darul energiei, când e vorba de mântuirea sufletului nostru, de străduinţa spre sfinţenie de viaţă în mijlocul ispitelor şi a suferinţelor sufleteşti şi corporale.

Cine va putea rezista în toate acestea fără puteri derivate din înălţime?

Uneori însăşi profesiunea noastră încarcă peste noi sarcina grea a datorinţelor şi problemelor. Fără energie ne prăbuşim. Dar Duhul sfânt ne poate împlătoşa cu putere, când îl rugăm şi ne punem la dispoziţia lui fără rezervă.

Duşman al energiei este în noi vanitatea şi senzualitatea, care se înspăimântă de umilinţă şi abstinenţă; egoismul plângător, care protestează contra fiecărei sforţări şi sarcini. Dimpotrivă: încrederea şi umilinţa coboară asupra noastră darul divin al energiei.

In mare măsură s'au bucurat de acest dar sfinţii, îndeosebi martirii. Nu ştim, ce să admirăm mai vârtos: suferinţele lor uriaşe, sau răbdarea lor de neînvins? Ei mărturisesc că Altul este Acela, care sufere în ei, în locul lor şi pentru ei. Darul întăritor al Duhului sfânt pe seama lor a schimbat temniţa în grădina edenului; tortura, cazna, moartea, în plăcere.

Impresionabil de frumos zugrăveşte această influenţă fascinătoare a energiei, sfântul Chiril în catechizmele sale: «In fine urmează torturarea; din fiecare parte numai cazană, foc, sabie şi fiare. Duhul sfânt însă astfel grăeşte în ei (în martiri): Rezistă pentru voia şi plăcerea Domnului, doar toate acestea sânt nimicuri şi se termină în scurtă vreme, dar acolo sus, în cer, totul este mare şi veşnic. Mai apoi Duhul sfânt zugrăveşte înaintea ochilor martirului împărăţia cerurilor, fericirea paradisului. Şi acela, pe când stă extern înaintea ochilor Judecătorului, după sufletul său, în urma puterii dominante în el, se şi află în paradis».

«Ear când vă vor duce pe voi în soboare şi la dregători şi la stăpâni, nu vă grijiţi cum şi ce veţi răspunde sau ce veţi zice; că Duhul sfânt vă va învăţa pe voi întru acel ceas cele ce se cade a zice» (Luca 12, 11, 12).

Demisia guvernului. In 6 Octomvrie 1930, ora 3 d. a., preşedintele consiliului de miniştri, dl Iuliu Maniu, a fost primit în audienţă la Sinaia de M. Sa Regele, căruia i-a înmânat demisia guvernului. După audienţă s'au dat următoarele relaţii oficiale:

«Primul ministru, de mai multă vreme suferind, a cerut să fie absolvit de însărcinarea ce o are.

M. S. Regele, apreciind motivele de sănătate invocate în repetate rânduri, a acceptat demisiunea primului ministru exprimându-i mulţumiri pentru serviciile îndeplinite.

Până la formarea noului guvern, cabinetul actual a fost însărcinat cu conducerea afacerilor.

M. Sa Regele va aviza».

*

M. S. Regele a însărcinat pe dl *G. Mironescu*, în audienţa dela 8 l. c., să formeze noul cabinet.

Eată lista noului guvern:

Preşedinţia şi externele: *G. G. Mironescu.*
Internele: *Ion Mihalache.*
Justiţia: *Gr. Iunian.*
Finanţele: *Mihai Popovicl.*
Domenii: *Virgil Madgearu.*
Industrie şi comerţ: *Manoilescu.*
Muncă şi sănătate: *E. Haţegan.*
Comunicaţii: *Volcu Niţescu.*
Armată: *general Condeescu.*
Instrucţie: *N. Costăchescu.*
Ministru fără portofoliu: *Pan. Halippa.*

Conferenţe preoţeşti

— Prot. Sft. Gheorghe —

Preoţimea din protopopiatul Sft. Gheorghe, jud. Treiscaune, a primit cu multă bucurie învitarea Prea Onor. oficiu protopopesc cu adresa Nr. 1303/1930, în conferenţă preoţească pe ziua de 24 Septemvrie a. c. în biserica din sediul protopopiatului, în oraşul Sft. Gheorghe.

Ca dovadă a intereresului ce-l poartă această preoţime întrunirilor ei, ni-a servit numărul impunător, în care s'a prezentat la ora fixată în program.

Se serveşte utrenia zilei, împreunată cu invocarea Duhului sfânt, de către păr. protopop Aurel Nistor, secondat de veteranul părinte Ioan Bucşa din Arini, strana fiind susţinută de preoţii: Josan şi Enescu. Părintele protopop în calitate de şef tractual ţine cuvântul de deschidere, instructiv şi potrivit împrejurărilor.

Preoţimea de faţă şi-a luat hotărârea, ca unul fiecare în ogorul lui, în via lui, să sape cât mai adânc şi mai cu zor spinii şi pălămida curentelor subversive ale vremurilor, mai ales în aceste plaiuri atinse de vitregimea trecutului.

Urmează în discuţiune o serie de probleme, dintre care amintesc:

1. Realizările bisericii ortodoxe în partea locului şi problema românilor maghiarizaţi cu readucerea lor prin biserică la sinul neamului.

2. Programul de lucru al activităţii pastorale în toamna anului 1930.

3. Catehizarea elevilor şcoalei primare.

4. Problema Asociaţiei preotesselor.

5. Preotul şi problemele culturale etc.

Discuţiunea s'a făcut cu vie participare a fraţilor preoţi, înzestraţi cu experienţa bogată pastorală.

Ţin să amintesc şi chestiunea care priveşte situaţia de inferioară salarizare a fratelui în Hristos, păr. Garcea, numit şi «apostolul de margini», ce ne-a preocupat în şedinţă.

Părintele Garcea este entuziast înainte mergător şi redeşteptător al sufletelor rătăcite şi pornite pe panta înstrăinării de neam şi lege; merită deci toată atenţiunea, ca unul, care cu greu ar putea fi înlocuit. De aceea idealismul, de care se inspiră şi roadele obţinute credem că ne îndreptăţesc a-l recomanda buneivoinţe celor în drept. *Liu.*

Surori de caritate

Din referatul secţiei culturale Cernăuţi, unde se ţinuse al 3-lea congres, reţin următoarele:

«Pentru tineretul adult, se ţin în biserică, după oficierea serviciului divin, catehizaţii. Se oficiază soboare bisericeşti, la care iau parte în medie câte 2000 de credincioşi».

Prin o astfel de activitate, evident, se ţine turma credincioasă laolaltă ferită de sectanţi. —

In referat se mai zice că: «*se pune deosebit preţ pe activitatea călugăriţelor ca surori de caritate*».

La noi, această instituţiune nu există, sau şi dacă da, nu în forma cerută de necesităţile timpului.

Mă opresc asupra acestei chestiuni, pentrucă eată ce am văzut în clinicile universităţii din Cluj:

Aci sânt şi acuma, după aproape 12 ani de domnie românească, călugăriţe străine din Germania, unde îşi au ordul lor. Ele sânt aci în mare număr şi stau sub conducerea maicei lor. In acelaş edificiu au şi capelă în care se celebrează zilnic, pentru ele şi pentru bolnavi, serviciul divin, de un preot romano-catolic, ungur din Cluj, — care le ţine predică în limba maghiară, căci acestea maice au învăţat, unele încă sub stăpânirea maghiară, altele mai nou, în România nouă, limba maghiară — în desconsiderarea celei româneşti, pe care nu-şi dau silinţa să o înveţe: medicii români vorbesc cu ele ungureşte sau nemţeşte.

In camere, saloane, etc. unde sânt bolnavi, figurează chipuri romano-catolice. Statue şi crucifixe vezi atârnate pe pereţi, sau aşezate în alt loc spre vedere.

Şovinismul este protejat în ele de preoţii unguri de aici, ear preoţii germani le cercetează anual ţinând şcoală şi instrucţie cu ele în domeniul credinţei romano-catolice.

Intrebuinţează şi cărţi de rugăciuni traduse din latină, germană şi maghiară, dar într'o limbă românească imposibilă.

Am scris acestea în nădejdea că voi deştepta în cei chemaţi datoria de a interveni, ca să avem în curând şi aici surori de caritate române.

Dr. Eugeniu Munteana.

Noul mers al trenurilor. Pe linia Sibiu—Bucureşti şi înapoi (peste Peatra-Olt): pleacă dela Sibiu la ora 4·20 şi 15; soseşte la Bucureşti la 18·05 şi 5·30. Pleacă de acolo la 9·05 şi 22·25; soseşte în Sibiu la 0·45 şi 13·14.

INFORMAŢIUNI

Cererea călugărilor români dela Sf. Munte. Ministerul instrucţiunii a primit o adresă din partea călugărilor români dela Sf. Munte Athos, prin care i se cere să intervină, cu prilejul conferinţei balcanice, ce s'a deschis la Atena, Miercuri, ca autorităţile greceşti să permită stabilirea, în schiturile şi chiliile româneşti de acolo, a tinerilor români cari vor să între în viaţa monahală. Se ştie că guvernul grec a declarat pe toţi călugării aflăiori la Muntele Athos ca supuşi greci, împiedecând venirea altora cari nu sânt de supuşenie greacă. Adresa făcută în numele celor 500 de călugări români dela Sf. Munte, poartă semnătura protosinghelului Varlaam Nemţeanu, superiorul comunităţii «Sf. Ioan Teologul» şi a monahului Ilarion Mârza, superiorul comunităţii «Tăerea capului Sf. Ioan Botezătorul». Adresa a fost înaintată ministerului de externe pentru a o aduce în discuţia conferenţei balcanice.

Numirea noului episcop greco-catolic la Baia Mare, în episcopia de curând înfiinţată, merge cu oarecare greutate. Se credea că va fi numit canonicul Coltor, care însă, — cum se anunţă — n'a obţinut învoirea Vaticanului. De aceea se urmează tratative nouă între guvern şi monseniorul Dolci, nunţiul dela Bucureşti.

Manevrele regale din anul acesta se ţin între 22—27 Oct., şi anume în triunghiul dintre Sighişoara—Braşov—Făgăraş. La manevre vor lua parte detaşamente din corpurile I, VI şi VII armată, fiind reprezentate armele: infanterie, cavalerie, aeronautică, trupe speciale, de transmisiune, care de luptă, pontonieri etc. In vederea manevrelor vor fi concentraţi ofiţerii de rezervă, reangajaţi, grade inferioare pentru a-şi desăvârşi în mod practic instrucţia. La manevre vor asista M. Sa Regele Carol al II şi A. S. Regală Principele Nicolae, mai mulţi miniştri, precum şi toţi ataşaţii militari din Bucuresti. Manevrele vor fi conduse de către dl general Cihoschi.

S'a logodit regele Boris al Bulgariei cu principesa Giovanna a Italiei. Căsătoria lor bisericească se va face de două ori: odată în Roma după ritul romano-catolic, şi odată în Sofia după ritul ortodox. Eventualul moştenitor al tronului bulgar va fi botezat în religia ortodoxă.

ŞTIRI LOCALE

La legatul profesorul Aurel Popovici, aparţinător fondului căminului pentru bătrâni al societăţii române de înmormântare din Sibiu, au dăruit în memoria fostului prieten şi profesor câte 100 lei părintele Vasile Popovici şi învăţătorul-revizor Nicolae Bembea, amândoi din comuna Sibiel. Pentru aceste daruri mulţumeşte cu recunoştinţă: profesorul *T. Popovici,* preş.

Apel. In urma stărilor economice nefavorabile de azi, sânt şi în oraşul nostru mulţi muncitori fără lucru. Numărul acestora crescând din zi în zi, şomerii se găsesc în mare mizerie. Municipiul, din cauza mijloacelor puţine ce le are, nu-i poate ajutora decât în măsură mică; de aceea face apel călduros la bunăvoinţa populaţiei din Sibiu. Să ajutăm, cât mai mult posibil, pe lucrători şi alţi angajaţi fără lucru, ajunşi în mizerie, precum şi pe membrii familiei lor. Darurile în bani, în acest scop, se trimit: *Primăriei Municipiului Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 4, uşa 28.*

Cuvinte către tinerime

„Tinere... scoală"

Pe drumul ce duce în cetatea Nain de lângă Nazaret au înviat morţi. Celce a spus: «Eu sânt învierea şi viaţa» ridică mortul din somnul său şi îl dă pe mai departe mamei sale, vieţii, dând o nouă mărturisire a spuselor sale că cel ce se întâlneşte cu Hristos şi răind crede în El, moartea nu-l va răpune.

«Tinere, zic ţie scoală» — a fost porunca Celui ce dă viaţa şi posibilitatea de a cunoaşte pe Hristos, şi această poruncă ar trebui să trezească şi pe tinerii ce nu cunosc pe Hristos. Sculaţi-vă din somnul vieţii voastre şi căutaţi viaţa, căutaţi pe Dumnezeu.

Să ne întrebăm: oare tinerimea din zilele noastre doarme? S'a constatat că, o însemnată parte din ea, da. Ea are numai iluzia că trăieşte, căci viaţa ei este cuprinsă de receala necredinţei, un semn al morţii, o nepăsare faţă de principiul vieţii, de Hristos. «Numai eu pot da viaţa», le strigă El, şi totuş o parte din tinerimea noastră, ce e drept, dornică de viaţă, preferă să-şi piardă zilele în deşert lângă tăgăduitorii de Dumnezeu.

Dante în «Divina Comedia» descrie pe ateistul Farinata zăcând într'un sicriu aprins. Va fi având tinerimea un zel de viaţă destul de aprins, dar ignorând pe Dumnezeu se sbate în sicriu, în ceva mărginit; osteneala ei rămâne nerodnică, ea nu se îndreaptă spre miezul sufletului, căci nu a pornit din asemenea centru, ea rămâne cufundată în abstracţii şi iluzii, se perde în superficialitate şi nici pe alţii, la rândul său, nu va fi în stare să i conducă la esenţa lucrurilor. Să ştie însă, că «a crede în Dumnezeu, însemnează a vedea clar esenţialul din viaţă şi a te conforma eroic» (Foerster).

Tinerimea simte puternic în ea nevoia de a se desăvârşi. Trebue ştiut însă, din partea ei, că darul vieţii, cât ar fi el de bogat şi de ademenitor, n'are nici un preţ, dacă nu se sporeşte cu darul de nemărginit belşug al suferinţei. Şi cum nici o cultură serioasă nu poate nega contribuţia Legii lui Hristos la regenerarea individului şi societăţii, urmează ca atitudinea tinerimii care năzueşte spre cultură şi valorificarea socială a ei, să nu fie anticreştină. Căci «la Hristos vine tocmai sufletul care e dornic să iasă din visul tinereţii la realitate, din joc la seriozitate, din amăgiri la adevărul desăvârşit, din multiplicitate la unitate, din nedesăvârşire la desăvârşire» (Foerster).

Să se înlăture deci mania filozofică, mania sportivă şi cea a reformelor, şi tinerimea să reintre în lumea credinţii, a credinţii creştine, căci «numai viaţa religioasă, ne dă puterea şi marile linii ale cugetării, care ne ajută să învingem mizeria vieţii obişnuite». (Otto Dibelius). Numai cu ajutorul lui Hristos poate fi învinsă «paralizia enervaţiei» spirituale şi vrăjmăşia dintre a şti şi a realiza.

La noua situaţie care s'ar creia în felul acesta, se potrivesc vorbele lui Tolstoi: «Cine înţelege învăţătura lui Hristos, are acelaş sentiment ca şi paserea care nu ştiuse până atunci că are aripi şi deodată înţelege că ea poate sbura, poate fi liberă, şi n'are să se teamă de nimic». Tinere, care ţi-ai primit darul dumnezeesc al vieţii, «îndrăsneşte»... dar cunoaşte că numai «Dumnezeu împrumută celui mai superior element din noi conştiinţa clară a ţintei noastre şi nezdruncinata tărie a vieţii noastre» (Foerster).

Pr. *Al. Florea.*

Nr. 616/1930 (79) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Valea-Brad** din protopopiatul Zarand, se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt următoarele:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Stolele obişnuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Brad, la 13 Septemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ort. român al Zarandului, în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Indreiu
protopop

---

(81) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cernatu**, protopopiatul Braşovului.

Venitele sânt:

1. Locuinţă parohială bună.
2. Leafa dela stat.
3. Venitele stolare, stabilite în minim de organele bisericeşti.
4. Sesiunea parohială aproape 4 jug. pământ arabil.

Concurenţii vor avea să se prezinte în decursul răstimpului de concurs în parohie şi în biserică, spre a fi cunoscuţi şi ascultaţi de credincioşii parohiei.

Cererile de concurs, însoţite cu toate actele doveditoare ale calificaţiei şi ale serviciului îndeplinit până acum, sânt a se trimite, în terminul fixat de concurs oficiului protopopesc ort. român Braşov, Piaţa Prundului.

Oficiul protopopesc în baza hotărârii, Consiliului parohial

Braşov, în 26 Septemvrie 1930.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 164/1930 (80) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III-a **Bogata-Olteană** şi **Grânari**, din protopopiatul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile sânt:

Bogata-Olteană cu filia Dopca: Întregirea dela stat, sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug. ce stau încă sub arandă forţată, stola obicinuită în tract, $1^1/_2$ ferdelă de porumb dela fiecare familie din materă şi filie.

Grânari: Întregirea dela stat; casă parohială cu pendinţele necesare, sesiune parohială de 5 jug. 150 st.□ plus o grădină de 800 st.□ cu pomi roditori, câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăs), dela fiecare fum de casă, stola obicinuită în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile acestui oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta în parohie, pe lângă observarea dispoziţiunilor regiementare, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopresbiteral ort. român Cohalm.

Cohalm (Rupea), 21 August 1930.

Alexandru Brotea
protopop.

Nr. 307/1930 prot. (82) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criţ** cu filia Cloaşterf, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighişoara în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 1 Octomvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Criţ.

Emilian Stoica
protopop.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică
Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Au apărut:

Manuale de limba română
de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza
In pământul făgăduinţii
de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Reverenzi preotesti
După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la
Croitoria (31) 4—7
Dumitru Duşleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu
pe protopopiate
întocmită de
Dr. CORNEL POPESCU
protopop
Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor
şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat
Tipicul bisericei ortodoxe
întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"
şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare
pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.
Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene
Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"
Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale
pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,
de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în Biblioteca
La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX
Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?
(Banat)
Demascarea unor siluiri şi fraude
de
Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.
Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 15 Octomvrie 1930 Nr. 74

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Arhiereul Filaret Musta

1839—1930

Prea Sfințitul Arhiereu și vicar episcopesc dela Caransebeș, **Filaret Musta,** a trecut la cele veșnice ieri, în ziua de 14 Octomvrie 1930, în al 92-lea an al laborioasei sale vieți.

Sfânta noastră biserică pierde, în cel dispărut la patriarhală vârstă, un neclintit și devotat slujitor al său. In șirul lung și strălucit al anilor, cari au împletit viața neprihănită a veneratului *Filaret Musta*, clerul și poporul nu numai din episcopia Caransebeșului, ci și din celelalte eparhii ale mitropoliei noastre, a avut prilejuri să-l vadă luând parte activă la toate mișcările bisericești și naționale pentru întărirea și propășirea neamului românesc și a bisericii sale străbune.

Părintele Filaret, unul dintre cei mai luminați teologi, iubitor de carte și la adânci bătrânețe, a dus o viață plină de cumpăt, a cinstit mai pe sus de toate adevărul și dreptatea, ear cuvântul lui, uneori aspru, dar totdeauna părintesc, era ascultat, căci îl rostea după adâncă gândire.

A lucrat întâi alături de neuitatul marele vlădică al Caransebeșului *Ioan Popasu*, reînvietorul episcopiei bănățene, și a condus tinerul institut teologic, strămutat (în 1865) dela Vârșeț la Caransebeș, de unde aveau să iasă viitorii păstori sufletești ai Bănatului. Timp de 18 ani a muncit în acel institut, trecând apoi pe terenul administrativ al Consistorului eparhial, introducând aici lucrarea cât mai ordonată și continuând munca sa grea și conștiincioasă și sub următorii Episcopului Popasu.

Biserica i-a încredințat, în trei rânduri, conducerea episcopiei Caransebeșului pe timpul sedisvacanței. L-a ales chiar episcop (în 1908), — dar guvernul, din care făcea parte marele șovinist Apponyi, nu i-a dat întărirea. Cu atât mai mult s'a înălțat Filaret Musta în ochii bunilor români, cari i-au încredințat să conducă cele două congrese național-bisericești pentru alegerea de mitropolit al Ardealului, și să prezideze, în trei rânduri, sinodul eparhial electoral dela Caransebeș.

Crescut în școala lui Andrei Șaguna și a celorce au trăit în apropierea lui, Arhiereul Filaret a fost un ilustru reprezentant al ideilor depuse în Statutul organic, ajuns astăzi să fie fundamentul legii de organizare a bisericii ortodoxe din România nouă.

Această Românie nouă a dat, în sfârșit, satisfacție națională vrednicului ostaș al lui Hristos. In 1919 Părintele Filaret este ales senator, în 1921 hirotonit întru Arhiereu, și distins prin alegerea sa de membru în numeroase societăți culturale din toată țara.

Biserica mitropoliei ardelene jelește astăzi profund îndurerată pierderea prea vrednicului Arhiereu *Filaret.* Să-i zicem cu toții:

Domnul să-l primească în ceata aleșilor Săi!

*

Din biografia P. S. Sale Arhiereului și vicarului episcopesc Filaret Musta, comunicăm următoarele:

S'a născut la 20 Martie 1839 în Văliug, din părinții Adam și Ruja Musta, pe atunci preot al frumoasei comune de minieri dela poalele Seminicului. In botez a primit numele Filip. Primii ani de școală i-a făcut în comuna natală Văliug, apoi la școalele din Reciția. In 1851 intră elev de manipulațiune la uzinele metalurgice din Reciția. Dorul de carte însă îl trage spre învățătură. La 1857 se înscrie la gimnaziul din Beiuș; îl termină în 1864. Se înscrie apoi la Academia de drept din Debrețin, după absolvirea căreia trece în anul 1868 la Institutul teologic din Caransebeș, ca apoi, trimis de episcopul Popasu la universitatea din Lipsca, să culeagă hrana sufletească de care avea nevoie în cariera teologică. Izbucnind războiul germano-francez la 1870 se întoarce acasă, fiind numit cu începerea anului școlar 1870/71 profesor, mai apoi diriginte al Institutului teologic mutat de Popasu dela Vârșeț la Caransebeș. Rămâne în fruntea acestui institut până la 1 Septemvrie 1888.

Sinodul din 1886 îl alege asesor ordinar în senatul bisericesc al Consistorului diecezan. A fost hirotonit, respectiv hirotesit: în anul 1871 întru diacon, iar la 16 April 1872 protodiacon; în 9 Mai 1874 întru preabiter; în 10 April 1875 — după ce în 4 Februar 1875 a fost tuns de monah în mănăstirea Hodoș-Bodrog, primind numele Filaret, — întru protosincel. In 25 Decemvrie 1891 e hirotesit arhimandrit, iar în 23 April 1902 a fost numit de episcopul Nicolae Popea în unanima aprobare și bucurie a Sinodului eparhial vicar episcopesc al diecezei Caransebeșului. In 5/18 Octomvrie 1921 a fost hirotonit întru Arhiereu prin mitropolitul *Dr. Nicolae Bălan,* azistat de episcopii Ion I. Papp al Aradului, Dr. Iosif Tr. Badescu al Caransebeșului, Roman Ciorogariu al Orăzii mari, arhiereul Dr. Ilarion Pușcariu al Sibiului, protopopii Andrei Ghidiu al Caransebeșului, Sebastian Olariu al Făgetului, Traian Oprea al Vârșețului și arhidiaconul Dr. Cornel Corneanu al episcopiei Caransebeșului.

Dela intrarea sa în serviciul bisericii este neîntrerupt membru al tuturor corporațiilor noastre bisericești.

In calitatea sa de asesor ordinar al senatului bisericesc, a condus, în 1889, dieceza Caransebeșului dela reposarea fericitului episcop Ioan Popasu până la întronizarea episcopului Nicolae Popea, întâmplată în Iulie 1889 (Februarie—Iunie 1889).

După moartea fericitului al doilea episcop al eparhiei bănățene, Nicolae Popea, întâmplată în 26 Iulie 1908, Filaret Musta, a condus eparhia până la 25 April 1910, data instalării Prea Sfinției Sale părintelui episcop Dr. E. Miron Cristea.

In timpul acestei sedisvacanțe, sinodul eparhial electoral întrunit în 21 Septemvrie 1908 sub presidiul P. S. Sale părintele episcop I. Papp al Aradului, alege spre bucuria generală a eparhiei caransebeșene de episcop al ei, pe P. C. Sa părintele vicar episcopesc Filaret Musta. Dar această alegere necorespunzând dorințelor guvernului unguresc de atunci, n'a fost aprobată, spre mâhnirea opiniei publice românești.

Alegându-se de marele colegiu electoral în 13/31 Decemvrie 1919 Prea Sfințitul episcop Dr. E. Miron Cristea mitropolit primat, P. C. Sa părintele vicar episcopesc Filaret Musta, conduce pentru a treia oară eparhia dela data amintită a sedisvacanței, până la instalarea actualului episcop al eparhiei, P. S. Sa Dr. Iosif Traian Badescu, întâmplată în ziua de 17 Septemvrie 1920.

A condus în 1916 Congresul național bisericesc electoral, convocat pentru complinirea scaunului mitropolitan rămas vacant prin moartea mitropolitului Ioan Mețianu, și a condus și congresul național bisericesc, care a ales în 1920 pe actualul mitropolit, I. P. S. Sa *Dr. Nicolae Bălan.*

A fost ales senator în primul parlament din 1919 al României întregite și în Constituanta din 1922—1926. A fost decorat la 30 Decemvrie 1921 cu ordul Coroana României în grad de comandor, iar la 4 Ianuar 1924 în gradul de mare ofițer. Totatunci i s'a conferit și «Răsplata muncii pentru biserică» cl. I.

Congresul de studii bizantine

Duminecă dimineaţa s'a deschis la Atena cu mare solemnitate al treilea Congres internaţional de studii bizantine, la care participă 350 bizantinişti din toate ţările. La lucrările congresului ia parte şi dl profesor N. Iorga, care a prezidat la Bucureşti congresul anterior.

In discursul de deschidere, dl Papandreos, ministrul de instrucţie publică al Greciei a salutat pe congresişti, arătând că graţie eforturilor lor, s'a făcut lumina asupra unor veacuri socotite întunecoase, au fost risipite numeroase erori şi a fost reabilitat Bizanţul, făcându-se lumină asupra unei perioade din istoria naţională a Greciei.

Delegaţii străini, luând cuvântul în ordine alfabetică, au adus salutul guvernelor şi instituţiunilor ştiinţifice străine.

După amează, congresiştii au asistat la inaugurarea noului muzeu de artă bizantină, apoi la slujba vecerniilor bizantine, în catedrala din Atena.

Lucrările congresului vor dura o săptămână.

Nr. 8970/1930.

Notificare oficială

In baza adresei consiliului central bisericesc Nr. 9073 din 20 Septemvrie 1930 invităm toate oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu să primească biletele de loterie trimise lor din partea Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române. Loteria s'a înfiinţat în favorul zidirii unui cămin pentru fete în Turnu Severin.

Numitele oficii vor îngriji de plasarea biletelor primite şi vor trimite valoarea incassată locului în drept cel mai târziu până la 2 Noemvrie 1930 având în vedere că la această dată va fi irevocabil tragerea.

Sibiu, la 6 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiţi şi răspândiţi ziarul
Telegraful Român

Dela românii din America

— Conferenţă pastorală —

Din America se anunţă:

Duminecă, în 14 Septemvrie 1930, s'a ţinut la *Farrell, Pa* prima conferenţă pastorală a preoţimii ort. române şi a credincioşilor din parohiile aparţinătoare cercului religios.

La ora 9 dimineaţa au sosit în faţa bisericii credincioşii de prin parohiile vecine: Youngstown, Warren, Niles şi Cleveland. Dela Cleveland au venit toţi membrii corului «George Enescu», în număr de peste 50 persoane, cu mai multe automobile.

Serviciul religios a fost celebrat în sobor de preoţii Ioan Truţia, admin. protopopesc dela Cleveland, Elie Pop de la Warren, Vasile Păşcău parohul locului. Răspunsurile liturgice le-a dat corul «George Enescu» de la Cleveland, sub conducerea dlui George Matei. Frumoasele cântări liturgice au fost executate corect şi în o armonie înălţătoare de suflet.

La sfârşitul Sf. Liturgii a vorbit păr. adm. prot. Ioan Truţia despre Crucea lui Hristos şi mesajul ei către creştinii din zilele noastre. Predică, plină de îndrumări părinteşti pentru o viaţă adevărat creştinească, a fost ascultată cu interes vădit de mulţimea de credincioşi.

După slujba sfinţirii apei şi ungerea credincioşilor cu mir, lumea a trecut dela biserică la hala românească, unde s'a servit masa comună.

După masă s'a continuat cu programul conferenţei. Părintele Elie Pop, de la Warren, a arătat necesitatea organizării şi colaborării cât mai strânse a parohiilor, spre a realiza o mai mult productivă viaţă religioasă, — precum şi rostul şi binele ce-l aduce bisericii şi membrilor ei organizarea în jurul fiecărei parohii a unei filiale a Uniunii ortodoxe «Caritatea».

Inainte şi după conferenţă corul dela Cleveland a cântat mai multe cântece poporale româneşti bine primite din partea ascultătorilor.

Păr. I. Truţia făcu apoi raport despre situaţia în care se găseşte în prezent chestiunea organizării bisericii noastre din America, şi comunică după nume câte şi care parohii au intrat în organizaţia bisericească, — amintind greutăţile legate de ducerea la îndeplinire a acestei însemnate chestiuni.

Păr. local, V. Păşcău, în numele parohiei mulţumeşte preoţilor şi tuturor oaspeţilor, veniţi cu această ocazie din alte colonii, pentru a înoi şi întări puterile sufleteşti ale credinţei prin rugăciunile în sobor şi îndrumările frumoase ce s'au dat.

Mişcarea clerului ortodox

Se anunţă din Bucureşti:

Comitetul «Asociaţiei generale a clerului ortodox», societatea clerului «Ajutorul» şi «Asociaţia generală a cântăreţilor bisericii ortodoxe din România» au convocat, pe preoţii şi cântăreţii din capitală, la o consfătuire comună în legătură cu greutăţile şi pericolele ce ameninţă biserica.

După discuţii privitoare la corurile bisericeşti, care au fost scoase din bugetul statului, la svonurile persistente pentru scoaterea din buget a cântăreţilor şi desfiinţarea consistorului central, tot pe cale bugetară, adunarea a hotărât să lupte pe toate căile legale pentru preîntâmpinarea nedreptăţilor ce se încearcă.

In acest scop s'a ales o comisie care va prezenta un memoriu I. P. S. Patriarh, primului ministru, miniştrilor cultelor şi de finanţe. In memoriu se arată nedreptatea ce s'ar săvârşi împotriva bisericii ortodoxe, care în comparaţie cu cea catolică şi unită, primeşte dela stat *incomparabil mai puţine fonduri*, proporţional cu numărul credincioşilor ce păstoreşte şi cu averile ce posedă.

La vlădicia cu numele confiscat al «Maramureşului» a ajuns clarisimul dela foaia blăjană *Unirea*, Dr. Alexandru Rusu. Aşa spun gazetele, şi tot aşa vesteşte organul oficios dela Blaj, spunând că directorul său se desparte cu ziua de 11 Octomvrie a. c. de redacţia în care, zece ani de zile, a muncit prin «scrisul viu şi *cumpănit* (??), hotărât (?) şi la nevoie *îndrăzneţ*», — noi zicem chiar foarte îndrăzneţ în notiţe trimise la adresa bisericii ortodoxe, şi în schimb, docil şi supus întru a risipi tămâieri guvernanţilor actuali. Aceştia, la rândul lor, l-au şi răsplătit cu un scaun vlădicesc, spre nu puţina desolare a celorlalţi clarisimi concurenţi, ca b. o. Coltor şi alţi candidaţi, preoţi cari fac doar aceeaş politică de partid. *Unirea*, «cumpănitului» şi «îndrăzneţului» director şi redactor Dr. Alex. Rusu, rostea aspre învinuiri, când unele din episcopiile ortodoxe erau ocupate pe urma serviciilor aduse politicei militante de partid; — ear astăzi? Eată-l pe dl Rusu înălţat, — *tocmai pe urma serviciilor de acelaş fel*, — la scaunul episcopesc, ilegal înfiinţat, la care a râvnit prin gazeta ce a condus. Incolo, scrisul său la Unirea, foaie bisericească, a fost mai mult lumesc şi certăreţ, decât serios şi bisericesc.

Fapt îmbucurător

Gazetele ne aduc vestea zilnică despre înfiinţarea de cooperative nouă. Se înmulţesc cooperativele gospodăreşti, cum sânt cele de producţie şi consum, cooperativele de credit — băncile populare, — aşezăminte modeste cărora e datorită, în mare parte, înstărirea ţărănimii noastre.

Faptul trebue să ne bucure: cu cât cooperaţia se va împuternici, cu atât va putea să lupte mai uşor cu încercările de surpare şi cu loviturile de moarte care sânt: *cămătarii.*

Sântem la răscrucea drumurilor, ce duc spre bine, ori rău; trebue deci să înţelegem, spre folosul nostru al tuturor, că bucuria mare a vrednicilor gospodării agricole şi răsplata dreaptă a muncii noastre nu le poate aduce decât numai cooperaţia.

Gândul să ne fie spre lăcaşul gospodăresc, care-i cooperativa; nădejdea să ne fie în puterea de bună îndrumare.

Cooperativa, după feluritele ei chipuri de înfiinţare, înlesneşte economisirea banului şi înlăturarea speculei; ne înlesneşte vânzarea, pe sume bune, a cerealelor ce le recoltăm, şi ne mai înlesneşte gospodăriile pentru muncă mai rodnică.

Cu însuşirile bune, moştenite din strămoşi, noi românii, mergem spre viitor de seamă; între alte îndatoriri, pe care le avem faţă de noi înşine, e şi aceasta: să înţelegem marea putere a cooperaţiei, să înţelegem ce înseamnă o cooperativă, şi ce trebuie să facem ca să întărim această mişcare economică.

Pentru toate popoarele, mai ales pentru acelea care se găsesc în starea noastră, cooperaţia e toiag de sprijin, pe drumul ce duce la izbândă.

C. Georgescu.

Noul mers al trenurilor. Pe linia Sibiu—Bucureşti şi înapoi (peste Peatra-Olt): pleacă dela Sibiu la ora 4·20 şi 15; soseşte la Bucureşti la 18·05 şi 5·30. Pleacă de acolo la 9·05 şi 22·25; soseşte în Sibiu la 0·45 şi 13·14.

Darurile duhului sfânt

VI

(Sfârşit). **Frica Domnului**

Frica Domnului urmăreşte asemenea desăvârşirea voinţei noastre; dar, din ce punct de vedere şi în ce mod o realizează, aici nu se înţeleg pe deplin eruditii ortodocşi.

Cauza divergenţei de opinie se cuprinde în variaţia fricei. Există adecă frică pur naturală; frica servilă care se înfioară de iad, fără a se întoarce dela păcat, asemenea nu poate să fie darul Duhului sfânt.

Poate să dea motiv de discuţie frica mai nobilă, în care se amestecă şi iubirea primitivă şi ajută la convertire serioasă; nu altminteri aşa numita frică puerilă, care nu-i identică cu iubirea pură. Toma d'Aquin, în aceste două observă darul Duhului sfânt, ce-l numim frica Domnului. Alţii zic că frica Domnului este acel «adevăr» general, cu care distinge sfânta Scriptură pe unii servi fideli ai Domnului, când îi numeşte drepţi, temători de Dumnezeu, ca pe Iov, pe Simeon sau pe Iosif, — părintele vitreg al lui Isus. In fine alţii, frica Domnului o compară cu echitatea, a cărei chemare e înfrânarea pasiunilor, a dorului de desfătări. Aceştia se ţin de cuvintele sfintei Scripturi: «Pătrunde cu frica Ta cărnurile mele, că de judecăţile Tale m'am temut» (Ps. 118, 120).

In această chestiune ne asociăm acelor eruditi, cari pun darul fricei Domnului în anumită rezervă sacră, care caracterizează raportul dintre Dumnezeu şi creaturile Sale. Această frică sfântă este provenienţa şi contopirea veneraţiei, iubirii şi spaimei sfinte, care cuprinde pe om, când se apropie de Dumnezeu, de Cel infinit.

Şi în adevăr, cine ar putea merge cu fiinţa sa de creatură mărginită înaintea tronului lui Dumnezeu mare şi sfânt fără consternare profundă? Doar: «Stâlpii cerului s'au cutremurat şi s'au spăimântat de certarea Lui» (Iov 26, 11). Aceşti stâlpi, conform opiniei sfântului Grigorie Taumaturgul, sânt corul puterilor cetelor îngereşti, care tremură la văzul feţii lui Dumnezeu, nu din teamă îngrijorătoare, ci din admirare. Fructele acestei frici sfinte sânt cultul extern şi intern al închinării, amintirea şi administrarea lucrurilor lui Dumnezeu cu omagiu sfânt.

Această frică sfântă curăţă temeinic inima şi de umbra păcatului.

«Dacă eu — a suspinat sfânta Catarina — aş vedea de o parte marea lumii înflăcărată ca uleiul arzător, ear de partea cealaltă cel mai mititel păcat, de o mie de ori aş vrea mai bucuros să mă scufund în marea de foc, decât să comit un singur păcat cât de neînsemnat»!

Această frică sfântă a îndemnat pe sfinţi la penitenţă severă, deşi ştiau că greşelile lor sânt iertate.

Ne putem pregăti pentru frica Domnului, dacă fixăm de subiectul meditaţiei raportul nostru către Dumnezeu şi ne rugăm pentru acest dar atât de preţios al Duhului sfânt.

VII

Blândeţea

Şi blândeţea este darul Duhului sfânt desăvârşitor al voinţei noastre, şi anume unul dintre cele mai frumoase şi mai plăcute.

Ne dă cu mult mai mult, decât promite.

Numele ei primordial e mai expresiv: *pietate.* Cu aceasta arătăm raportul nostru faţă de părinţi, faţă de superiorii bisericeşti şi lumeşti, faţă de toţi aceia, cari stau aproape de inima noastră.

Pietatea faţă de Dumnezeu îi

Baptismul în România

In editura bibliotecii Creştinului Ortodox a apărut o scrisoare a dlui profesor V. Popescu din Arad, scrisoare pe care o adresează baptiştilor din America şi Anglia, în special către dnii Dr. Iohn Mac Neil, preşedintele Alianţei baptiste mondiale, şi Dr. I. H. Rusdbrooke, secretarul general al aliantei baptiste mondiale.

Profesorul Popescu, care a făcut studiile la universitatea din Oxford, lămureşte, prin scrisoarea ce publică, originea baptismului în România.

In anul 1925 la conferenţa bisericelor creştine din Stockholm au luat parte şi baptişti englezi — spune autorul scrisoarei. — I. P. S. Sa Mitropolitul ortodox român *Nicolae* al Ardealului, s'a plâns acestor baptişti, că baptiştii din România sânt defăimători ai bisericii ortodoxe, ai preoţilor ei şi ai statului român. Faţă de atitudinea făţarnică arătată statului român, baptiştii dela Stockholm s'au desolidarizat de acei din România.

Prin acţiunea lor baptiştii noştri produc lupta de clasă.

La noi în România baptismul s'a introdus prin agenţi unguri, cari au căutat să desbine preoţii ca apoi maghiarizarea să meargă mai repede.

Aşa dar, baptiştii unguri n'au fost decât spioni şi n'au urmărit o credinţă, ci interese cari au săpat la temelia statului român.

Scrisoarea dlui profesor Popescu merită toată atenţia şi este bine venită acum când baptismul în România încearcă să-şi înfigă ghiara în credinţa străbună.

INFORMAŢIUNI

Inscris la liceul militar. Măria Sa MIHAI, Marele Voevod al Alba-Iuliei, este înscris pe ziua de 25 Octomvrie 1930, când împlineşte 9 ani, în controalele liceului militar «N. Filipescu» din Mănăstirea Dealului, conform scrisoarei M. Sale Regelui către dl ministru al armatei.

La congresul de bizantinologie ce s'a deschis acum la Atena, participă şi dl profesor N. Iorga, rectorul universităţii din Bucureşti.

Halal de universitate! La Petrograd, căruia bolşevicii îi zic Leningrad, se va înfiinţa o universitate ateistă pentru 600 de auditori. Universitatea va avea mai multe facultăţi, care toate vor combate diferitele religii din lume.

ŞTIRI LOCALE

Daruri la Fondul Căminului pentru bătrâni. In ziua sărbătorii S. Paraschiva s'a ţinut în sf. biserică a mitropoliei din Sibiu, parastas pentru odihna sufletului odihnitei în Domnul *Paraschiva Marcu şi Dordea*, adânc regretata soţie a dlui Patriciu Marcu, dir. exactoratului Consiliului arhidiecezan. Cu acest prilej îndureratul soţ a dăruit pentru fondul căminului pentru bătrâni al societăţii rom. de înmormântare din Sibiu suma de 300 Lei, iar profesorul Timotei Popovici 100 Lei. — Aceste sume s'au dat Legatului Paraschiva Marcu, aparţinător fondului pentru căminul bătrânilor, care legat a fost întemeiat tot de dl Patriciu Marcu în memoria adânc regretatei sale soţii decedate în anul 1924. Pentru aceste creştineşti daruri mulţumeşte *Direcţiunea societăţii.*

CARŢI ŞI REVISTE

Către baptişti. A apărut în «Biblioteca Creştinului Ortodox» Nr. 80: *Scrisoarea unui ortodox* către baptiştii din America şi Anglia în special către dnii Dr. Iohn Mac Neil preşedintele Alianţei Baptiste Mondiale şi Dr. I. H. Rushbrooke, secretarul general al Alianţei Baptiste Mondiale. — Preţul 2 Lei. Tiparul tipografiei Diecezane Arad, 1930.

Pagina pastorală

Parabola sămănătorului

— Predică rostită în catedrala din Sibiu —

Ieşit-a sămănătorul să samene sămânţa sa, (Luca 9, 5).

Fraţi creştini, — Una din parabolele cele mai sugestive ale Mântuitorului Hristos este aceasta. Biserica noastră dreptmăritoare, la rândul său, a orânduit foarte potrivit parabola sămănătorului tocmai acum, în timp de toamnă, timp de semănat. In vremea aceasta e destul să traversăm câmpul, ca să întâlnim la tot pasul sămănători. Este foarte probabil, ca şi Mântuitorul să fi spus parabola aceasta, arătând celor din jurul său un sămănător, care nu departe de ei, împrăştia sămânţa cu nădejde.

Tâlcul acestei parabole l-a dat Mântuitorul însuş apostolilor, pe cari i-a socotit vrednici a cunoaşte tainele împărăţiei lui Dumnezeu.

Socotind astfel pe ucenicii săi, Isus ne spune indirect care este scopul propriu zis al acestei parabole.

Folosindu-se de-o icoană familiară tuturor, voia să înveţe pe ascultătorii săi ceva despre împărăţia lui Dumnezeu.

Subiectul interesă şi pe evrei cari pe vremea aceea — precum şi astăzi — aşteptau o nouă orânduire de lucruri, încât starea de subjugare nu le plăcea, şi ne interesează şi pe noi ca dreptmăritori creştini cari încă ne rugăm zilnic: «vie împărăţia Ta!»

In pilda citită astăzi, despre ce fel de împărăţie se vorbeşte? Traducând formele parabolice ale pildei sămănătorului în realităţile, pe care cearcă să le învăluiască, ce vom putea spune despre împărăţia lui Dumnezeu?

Avem un sămănător care samănă. Grâul de sămânţă e de obicei bine ales şi curăţit, aşa că toată sămânţa e bună. Nu se poate face deosebire între grăunţe, toate sânt la fel de bune.

Un sămănător, o sămânţă! Notele deosebitoare urmează acum; sămânţa, răspândită cu hotărâre din mâna semănătorului, nu cade toată pe acelaş sol!

Una cade în cale, alta pe peatră, a treia între spini, şi în fine cad seminţe şi pe solul mănos.

Acestor imagini e asemănată împărăţia lui Dumnezeu.

Sămănătorul e Dumnezeu; sămânţa cuvântul Său! Locurile diferite unde cade sămânţa, reprezintă diferitele categorii de oameni cari sânt inegal dispuşi la ascultarea şi îndeplinirea lui.

Cu puţină atenţiune, ne dăm îndată seama de aspectul exterior al împărăţiei lui Dumnezeu care e reprezentat aici; avem înaintea noastră o întreagă orânduire socială; recunoaştem în parabola sămănătorului un fel de imagine a Bisericii lui Hristos, a Bisericii luptătoare înţeleg.

In parabola sămănătorului avem pe lângă aceasta imaginea reală a propoveduirii cuvântului evanghelic; mai vedem felul cum e primit acest cuvânt, şi în urmă rezultatul ce-l dă.

Făcând aplicaţie potrivită zilelor noastre, am putea identifica pe sămănători cu preoţii bisericii de azi; sămânţa rămâne aceeaş în veac, este vestea cea bună a împărăţiei lui Dumnezeu, pregătită nouă de Mântuitorul; aceasta a fost predicată de Isus, pe aceasta a încredinţat-o ucenicilor săi s'o ducă până la marginile lumii, evanghelia, vestea cea bună a împărăţiei a fost predicată mereu în decursul veacurilor dela Hristos încoace în pofida tuturor greutăţilor şi persecuţiilor, şi-aceeaş veste bună o predicăm noi astăzi preoţii bisericii dreptmăritoare de răsărit din faţa altarului.

Diferitele categorii de pământ la rândul lor sânt, precum am mai anticipat, diferitele feluri de credincioşi. De aici vedem, că în sânul bisericii credincioşii nu sânt deopotrivă; sânt între ei creştini adevăraţi, lucrători ai dreptăţii, iubirii de Dnmnezeu şi de aproapele; pe de altă parte avem nenorociţi cari îşi află fericirea în alte lucruri decât în ascultarea de poruncile lui Dumnezeu.

Această învăţătură, scoasă din pilda sămănătorului şi propusă de biserică, este foarte folositoare şi plină de mângâere pentru noi.

Căci dacă în sânul bisericii se află şi păcătoşi, aceasta nu va să zică, că ei sânt nesocotiţi, dimpotrivă biserica se ocupă de ei. — De altfel însuşi Mântuitorul a zis: «Nu voesc moartea păcătosului, ci să se întoarcă să fie viu». De altfel rostul bisericii luptătoare acesta este: să întoarcă pe cei păcătoşi la pocăinţă, ca astfel cât mai mulţi să poată avea acces în patria cerească.

Cu toate acestea, privind bine la alcătuirea societăţii omeneşti de astăzi, care la urma urmelor face întreagă parte din biserică, vom recunoaşte că e mult păcătoasă. Ba situaţia actuală e atât de deplorabilă, încât îngrozeşte pe omul cu puţină pătrundere!

Precum în parabola noastră din patru seminţe doar una a rodit, aşa şi între oamenii veacului nostru cei bine primitori ai cuvântului evanghelic răspândit, sânt atât de rari.

Cât risc nu implică acţiunea de-a sămăna, pe de altă parte cea de-a propovedui!

Riscul e atât de mare, încât sameni cu lacrimi. Cu ce virtuţi deosebite trebue să fie înzestrat sămănătorul!? Mai ales când samănă în conştiinţă că atâta din sămânţa lui va putrezi înzadar?

Cu toate aceste el samănă! Samănă cu tărie şi cu nădejde, căci sămănând, fie în orce ordine, nu trebue să fim cu considerare la sămânţa ce se perde, ci să avem în vedere exclusiv pe cea care rodeşte. Căci, dacă din patru seminţe, abia una rodeşte, rodul acesteia este atât de îmbelşugat, încât compensează cu mult perderea suferită cu cele trei.

Aşa este şi cu vestirea cuvântului evanghelic, rodurile sale nu sânt a se căuta numeric, ci calitativ; lucrul duhovnicesc nu trebue privit în extenziune, ci în profunzime.

Vreţi exemplu? Eată-l:

Dumnezeu este *unul*, cu toate acestea toate perfecţiunile se află reunite în Fiinţa Lui. Este etern, absolut. Spirit pur. Asemenea virtuţile toate le aflăm reunite la gradul superlativ în Fiinţa Aceluia, care-a fost eri, este astăzi şi în veac rămâne acelaş.

Dumnezeu Unul în Fiinţă este plinirea dragostei, culmea bunătăţii, înălţimea milostivirii. — Tot ce e bun, tot ce e înălţător, tot ce e sfânt, se află deci în Fiinţa unică şi eternă a lui Dumnezeu. — Eată, prin urmare, că nu este nevoe de mai mulţi, pentru ca toate aceste perfecţiuni şi virtuţi să fie realizate.

Asemenea privim în Isus Hristos pe omul adevărat, întrucât a întrunit toate desăvârşirile ce compet unui om. In El avem pe ilustrul reprezentant al umanităţii întregi; şi dacă, după învierea sa din morţi, ar fi perit lumea, pentru neamul omenesc n'ar fi fost nici-o perdere, întrucât Cel ce-a întruchipat în mod desăvârşit omenirea, se înălţase la cer întru mărire.

Să împrăştiăm deci sămânţa cu nădejde, să sămănăm cu hotărâre, căci lacrimile sămănatului se vor preface la timpul său în rodurile bucuriei. Dacă sămănând sântem cuprinşi de sentimente nedesluşite, la seceriş bucuria noastră este deplină.

Un lucru e cert, marele postulat al sămănatului ne este încredinţat, şi credincioşi acestui postulat trebue să sămănăm. — Să împrăştiem fiecare, fraţi creştini, seminţele nobile ale virtuţilor creştineşti cu ferma convingere că vor cădea pe sol mănos, şi astfel rodind însutit să vedem luând proporţii împărăţia lui Dumnezeu între noi. —

«Ieşit-a sămănătorul să samene sămânţa sa», să pornim şi noi creştineşte la sămănat, căci e timpul sămănatului, Amin. Pr. *Gh. Secaş.*

---

consideră Părinte, izvorul vieţii şi al tuturor bunurilor noastre. Ea nu se opreşte la persoana lui Dumnezeu, ci îmbrăţişează toate ce sânt ale lui Dumnezeu.

Blândeţea îndeamnă să ne întoarcem către Dumnezeu, către Părintele nostru cu încredere şi evlavie, să fim stăruitori în veneraţia sa, să ne supunem voinţii Sale totdeauna.

Semn al pietăţii este modestia, duioşia şi bunăvoinţa, care cucereşte inimile.

Contrastul pietăţii e nepăsarea, neîncrederea înclinată să observe, în Cel Atotputernic, fiinţa care controlează nencetat defectele, culpele noastre, ca să ne pedepsească din plăcere.

Unii oameni, conform acestei mentalităţi, *aşa* tratează pe semenii lor. La ei se refer cuvintele sfântului apostol Pavel: «Că vor fi oamenii iubitori de sine, iubitori de argint, măreţi, trufaşi, hulitori, neascultători de părinţi, nemulţumitori, necuraţi. Fără de dragoste, neprimitori de pace, clevetitori, neînfrânaţi, nedumesnici, neiubitori de bine» (2 Tim. 3, 2, 3).

Lipsa de pietate ne înstrăinează de Dumnezeu şi de oameni, ne răpeşte liniştea sufletească, ne împiedecă în calea spre desăvârşire.

Să ne deprindem dar a vedea în Dumnezeu pururea pe Părintele nostru, şi a contempla, a explica soartea noastră totdeauna din acest punct de vedere. Astfel să meritâm darul blândeţei; şi dacă l-am primit odată, să-l fructificăm şi valorificăm.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

Drept aceea de flămânzeşte vrăjmaşul tău, dăi lui pâne; de însetează, adapă-l pe el; că aceasta făcând, cărbuni de foc grămădeşti pe capul lui.

Nu te birui de rău, ci birueşte cu binele pe rău. (*Rom. 12, 20, 21*).

Nr. 491/930. (83) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Noul săsesc** cu filia **Roandola**, protopopiatul Târnava mare, se publică de nou concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat;
2. Stola obişnuită;
3. 8 (opt) jugăre pământ arător şi fânaţ, sesiune veche 6 (şase) jugăre pământ din reforma agrară, iar în filia **Roandola** 5 jugăre 800 st. □ de prima calitate;
4. Dela fiecare familie 1 (una) ferdelă porumb, dela văduvi pe jumătate;
5. Una zi de lucru;
6. 6 (şase) stânjini lemne pentru foc, din pădurea bisericii aduse în curtea parohială;
7. Casă parohială deplin corespunzătoare cu toate supraedificatele economice, precum şi intravilanul vechi şi nou ca grădină de zarzavat;
8. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului din comună.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi trimite petiţiile însoţite de documentele prescrise, în terminul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 7 Octomvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 7926/930 Ep. 1—1 (84)

Prăvălie de închiriat

Localul de prăvălie din Sibiu, strada Regina Maria Nr. 7, situat la stânga intrării în curte împreună cu atenansele ce se găsesc în etajul prim al casei este de închiriat pe un period de 5 ani începând din 1 Ianuar 1931.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor până la 27 Octomvrie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ortodox în Sibiu, unde se pot lua informaţiunile necesare.

Sibiu, 11 Octomvrie 1939.

Consiliul arhiepiscopesc.

Oficiul par. ort.-rom. din Livezeni-Jiu

Nr. par. 111/1930. (44) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial din **Livezeni**, protopopiatul Jiu, jud. Hunedoara, pe baza concesiunii date de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu data de 4 Octomvrie a. c. Nr. 9092/1930 Ep. dă în lucrare pe baza licitaţiunii publice minuende zidirea bisericii ort. rom. din Livezeni.

Planul şi devizul se pot vedea la oficiul parohial din Livezeni, precum şi condiţiile mai detaliate ale licitaţiei.

Preţul strigării este 912211 Lei.

Licitanţii au a depune vadiu de 5% dela preţul strigării în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile, cari se vor reţinea ca garanţie până după colaudare, şi să-şi înainteze oferte închise.

Licitaţia se va ţinea Luni în 20 Octomvrie a. c. în casa parohială la orele 10 a. m.

Livezeni, la 6 Octomvrie 1930.

Teofil Ioanovici
paroh.

Petru Galoţan
epitrop.

Nr. 8969/1930 Ep. (86) 1—1

Concurs

Pentru întregirea postului de casier (şef de birou cl. II) la Consiliul nostru arhiepiscopesc dotat cu salar de Lei 6482 lunar se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile lor Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu până la 30 Oct. a. c.

Sibiu, la 11 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 307/1930 prot. (82) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criţ** cu filia Cloaşterf, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighişoara în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 1 Octomvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Criţ.

Emilian Stoica
protopop.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică
Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Au apărut:

Manuale de limba română
de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia
comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.
de
VASILIE SFETEA
paroh.
Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale
pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia
şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.
de **Pr. Ioan Stefan Popescu**
o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi
MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna
Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic
Studiu pastoral
de
VASILE GAN
protopop
Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus
de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU
Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte
pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 18 Octomvrie 1930 Nr. 75

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII“

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ziua nașterii Suveranului

Ziua de 16 Octomvrie 1930 este ziua nașterii Majestății Sale Regelui CAROL II, Fiul marelui Rege întregitor de țară.

E ocazie nouă, când poporul Ardealului, credincios trecutului său, va manifesta adânca și nefățărita iubire ce o poartă dinastiei române.

Omagiile, ce le aducem tinerului și energicului Suveran al românilor, nu fac parte din obișnuitele formalități, mai mult sau mai puțin poruncite.

In persoana M. S. Regelui CAROL II, clerul și poporul nostru ardelean salută cu respect și veneratie pe Domnitorul născut și crescut în aceeaș lege, pe Stăpânul înțelept și plin de bunătate, pe Craiul cuminte care cheamă la muncă pilduitoare constructivă pe toții sfetnicii Săi și toate energiile națiunii întregite...

Sprijinul și înțelegerea ce va găsi aici, în aceste vremuri de frământări și prefaceri, vor hotărâ destinul neamului nostru în noua țară.

Întâmpinăm astăzi, de ziua nașterii Sale, cu cea mai omagială însuflețire pe ocrotitorul și iertătorul nostru Părinte, și implorăm pe cel Atotputernic să-L ajute să devie REGELE CONSOLIDĂRII naționale a mult cercatului neam românesc!

Trăească Regele Carol II!

Jubileul universității românești din Ardeal

Au trecut zece ani de viață românească la cea mai înaltă instituție culturală a Ardealului, la **Universitatea Regele Ferdinand I.**

După întregirea țării și alipirea Ardealului la vechea Românie, noul stat a luat măsuri: pentru atirmarea suveranității române și la universitatea din Cluj și pentru organizarea ei pe temeiuri nouă, conform cerințelor științifice și naționale.

La catedrele universitare au fost chemați oameni cu studii serioase, învățați celebri și cu activitate științifică sau literară necesară unui profesor universitar. Este de ajuns să pomenim numele profesorilor răposați în primul deceniu de existență a universității, ca b. o. Dr. Victor Babeș (+ 1926), Vasile Pârvan (+ 1927), Iosif Popovici (+ 1928), Ioan Ursu (+ 1925), Vasile Bogran (+ 1926) ș. a.

Biserica noastră ortodoxă din Ardeal a putut să aducă și din partea sa prețioasă contribuție la alcătuirea corpului profesoral dela catedrele universitare. Mai mulți profesori de seamă, cari au stat mai înainte direct în serviciul acestei biserici la Sibiu, au ajuns puteri de valoare în serviciul înaltei instituții dela Cluj.

Cursurile universitare și-au luat începutul la 3 Noemvrie 1919. Despre întâia lecție scrie unul dintre profesorii[1] universității următoarele:

Prima lecție românească la noua Universitate fu despre **Datoria vieții noastre**, *ținută de Vasile Pârvan, detașat pentru câte un semestru dela Universitatea din București. Această lecție de deschidere fu o mărturisire de credință a generației chemate de Providență la munca cea nouă pentru înălțarea Daciei superioare la rolul ei istoric. Universitatea din Cluj se desemnă din cuvintele lui Pârvan, ca o confraternitate spirituală menită să cultive complexul potențelor spirituale, latente în sufletul național și general-uman, al masselor și individzilor. Supremul scop al luptei noastre trebue să fie, după Pârvan, spiritualizarea vieții marelui organism social-politic și cultural creator, care e Națiunea. Naționalul nu e ținta supremă a spiritualizării, ci e materialul brut care are a fi înnobilat prin gândirea general umană, astfel încât creația lui să devie pretutindeni și etern valabilă. In tinerimea care aleargă la luminile noastre, vom avea de intensificat nu ceeace e țărănesc în ea, ci ceeace e general omenesc. Suprema splendoare a culturii creatoare românești nu va puteà fi realizată prin romanizarea noastră feroce întru vegetativul etnografic, ci prin continua noastră umanizare întru sublimul uman. Acordarea întru eternul omenesc a Creatorului va face să crească până la simbolul veșniciei fiecare element superior prelucrabil al vieții noastre naționale. Rolul Universității din Cluj, nu poate fi, prin urmare, acela de a da pur și simplu mai departe lucruri mai mult sau mai puțin știute, ci de a călì personalitatea morală a indivizilor și a masselor, încât întreaga lor viață să se resimtă adânc și să se înalțe mai presus de vulgaritatea zilei trecătoare, spre zările senine ale eternității.*

Inaugurate odată cursurile prin strălucita lecție a lui Pârvan, rând pe rând și-au început apoi singuratecele catedre, activitatea, într'o atmosferă de înălțare sufletească religioasă, necunoscută până aici între zidurile reci ale vechei Universități. —

•

Inaugurarea universității s'a făcut în 1—2 Februar 1920, de față fiind Familia Regală, guvernul și reprezentanții străinătății. Solemnitatea, cu adevărat înălțătoare, s'a început cu jurământul profesorilor prestat în fața Suveranului de atunci, marele și gloriosul Ferdinand, și a mitropoliților, îmbrăcați în odăjdii, Miron, mitropolitul primat dela București, (scaunul mitropolitan dela Sibiu era vacant), și Vasile Suciu dela Blaj. Cuvinte măestre au rostit: întâi șeful resortului de instrucție Dr. V. Branisce, astăzi trecut și el la cele veșnice, apoi Regele, care în amintirea zilei dăruește 400.000 lei, spre înființarea pe lângă universitate a unui «Institut pentru studiul istoriei române». Mai vorbesc: primul rector, prof. S. Pușcariu, ministrul instrucției I. Borcea, reprezentanții

[1] O. Ghibu, Universitatea Daciei superioare, Buc. 1929, pag. 61.

FOIȘOARA

Entuziasmul monahic

In lucrarea sa «Psyhologie des Idées-forces», Altfred Fouillée a ajuns la observarea, că nici o idee nu este icoană pur mintală, ci ea cuprinde elemente motorii ce își afirmă o putere de auto-realizare, de a se traduce în act, trecând dela o existență subiectivă la o «încarnare materială».

Stăpânit de această sugestie, gândul îmi scoate în fața ochilor sufletești, pe acela care, pentru viața bisericii noastre ortodoxe, — iubitul nostru mitropolit Dr. Nicolae Bălan — a fost și este un entuziast renăscător al idealismului evanghelic, o personalitate integrală și un spornic sămănător de «idei forțe» ce țâșnesc în mintea-I inspirată de iluminările Duhului sfânt, cerându-și «încarnarea materială».

Înțelegerea adâncă a rosturilor bisericii noastre și viziunea de dimensiuni mari a idealului evanghelic i-au dat pe bun merit atributul de «orator al ortodoxismului»; dar nu de aceasta vreau să vorbesc ci, de noul fapt, ce a apărut pe cerul bisericii noastre Este vorba de ideea reînvierii vieții monastirești.

In lumina acestei idei, ce se proectează în depărtările veacurilor, întrezărește I. P. S. Sa o renaștere autentică a vieții religioase. S'a sesizat de faptul că, monahismul actual e o celulă anemică, o forță pulverizată, față de monahismul veacurilor înfloritoare ale creștinismului, când ei era o forță a vieții *religioase* și *culturale*.

Reeditarea acestui monahism, ca sinteză a *religiunii* și *culturii*, constitue pentru I. P. S. Sa ideea forță a reînvierii și intensificării vieții religioase.

Dar orce idee, ca să se încarneze, trebue să câștige victoria asupra sufletului omenesc. Adecă, să-i capteze forțele, să-l convertească, spre menirile vieții ei, să-l identifice cu ea. Identificat cu ea a transformat pe individ, sau massa, într'un entuziast apostol și înfăptuitor al ei. Ideile forțe sânt renăscătoare de idealuri, dar nu se pot actualiza, decât numai prin entuziasm. Entuziasmul este puterea tainică ce face ca idealul să nu apună, în câmpul preocupărilor noastre zilnice.

Din acest punct de vedere, afirmarea reînvierii monahismului constitue o nouă idee forță pe arena preocupărilor vieții noastre religioase.

Nu cunosc atitudinea tineretului nostru clerical față de acest postulat al vremii, care este un imperativ categoric al vieții spirituale. Nu știu dacă se vor fi înfiorat inimi, dacă se vor fi cutremurat conștiinți, de fulgerile chemării acestui ideal, ce își revendică un drept divin, de transfigurare al vieții omenești? Nu pot bănui o conversiune, o capitulare în fața lui, a proaspetelor energii spirituale ale tinerilor clerici, cari înfrângând fățărnicia unor gânduri de viață confortabilă și de calcul, să se inspire

statelor străine, în elocvente şi mişcătoare cuvinte. Serbările de 1—2 Februar 1920 s'au desfăşurat «într'o atmosferă de superioară intelectualitate,... ear celce au acordat încredere universităţii din Cluj, nu s'au înşelat în aşteptările lor».

Serbările jubilare de acum se vor desfăşură la 20 şi 21 Octomvrie 1930, tot în prezenţa Familiei Regale; va cuvântà M. Sa Regele nostru Iubit, Carol II; vor fi de faţă înalţii demnitari civili şi bisericeşti, se va face promoţia M. Sale Reginei Maria şi a doctorilor honoris causa; ear după serviciul religios, din bisericile tuturor confesiunilor din oraşul Cluj, va urma deschiderea solemnă a anului şcolar 1930/31.

Urăm ferbinte, ca universitatea românească, creiată de România întregită, în mult încercatul nostru Ardeal, să fie şi mai departe, în toate veacurile, cetăţuia de granit a românismului, ştiutor să aprecieze şi să respecteze dragostea de muncă şi de lumină a tuturora acelora cari se apropie, cu năzuinţe curate, de şcoala înaltă a Daciei superioare liberate!

Impotriva legilor...

Părtinirea de care se bucură, în statul român, bisericile minoritare, în special ale romano- şi greco-catolicilor, — în detrimentul bisericii ortodoxe, — este obşteşte cunoscută. Merge, această părtinire, zi de zi tot mai departe, aşa încât a ajuns să vie în conflict cu cele mai clare dispoziţii din legile ţării.

Ziarele ni-au adus la cunoştinţă, că de curând şi-a început activitatea o *nouă* episcopie greco-catolică în Ardeal, şi anume la Baia-Mare. Astfel, avem în ţara întreagă, *unsprezece* eparhii romano- şi greco-catolice pentru $2^1/_2$ *milioane* de credincioşi, ear pentru cele $12^1/_2$ *milioane* de credincioşi ortodocşi avem *17 eparhii*. Proporţie!

Aceleaşi ziare ne mai spun, că sediul eparhiei greco-catolice dela Gherla este transferat *la Cluj*, unde fiinţează episcopia noastră ortodoxă, (— transferarea s'a făcut, pe semne, întru promovarea păcii şi a bunei înţelegeri între uniţi şi ortodocşi!).

Atât înfiinţarea episcopiei dela Baia Mare (care prin titlul ei crede că va putea confişca un drept istoric al bisericii ortodoxe căreia îi aparţine tradiţia), cât şi transferarea sediului episcopiei gherlane la Cluj sânt acte potrivnice *Legii pentru regimul general al cultelor.*

Zice, articolul 28 al legii cultelor, următoarele:

«*Cultele nu pot creia eparhii* (*dieceze, superintendenţii etc*), *peste cele existente în momentul promulgării legii de faţă, şi nici nu pot schimba titulatura, întinderea şi sediul vreunei eparhii, decât cu aprobarea guvernului dată prin* **lege specială**".

Dar «lege specială» nu s'a dat în cazurile de mai sus, — pentru care a fost de ajuns, se vede, o simplă decretare în pripă, adusă de un domn secretar general al ministerului de culte şi instrucţie publică.

Dl secretar general dela culte a decretat ceeace nu decretase nici *concordatul*, care prevede: «*o nouă dieceză, ce* **urmează** *a fi înfiinţată în Nord*», — de sine înţeles conform legilor statului, d'asupra cărora n'are să se ridice nici concordatul, cu toată interpretarea sofistică ce i s'ar da. — Prin urmare, noua eparhie unită este *ilegal* înfiinţată.

De înfiinţarea episcopiilor ortodoxe de Timişoara şi de Maramureş, guvernul nici n'a voit să audă!

E într'adevăr revoltător acest tratament maşter pentru biserica ortodoxă, şi ultrafavoritor pentru uniaţi! —

Cum stăm acum cu *ajutoarele* acordate de stat pe seama cultelor?

Legea grăeşte, frumos şi cu părintească dreptate, aşa:

«*Art. 32. — Ajutoarele pe care le va acorda diferitelor culte, vor fi în raport cu* **numărul** *credincioşilor, cetăţeni români, faţă de populaţia totală a ţării, cu* **situaţia materială** *a cultelor respective, şi cu nevoile lor reale*».

Aici, cu toate acestea, se comite cea mai mare nedreptate posibilă, când bisericilor cu mijloace materiale neasămănat superioare mijloacelor de aceeaş natură ale bisericii ortodoxe, statul român le acordă învederate privilegii.

Bisericii noastre din Ardeal *i se iau* sesiuni parohiale, pentru a fi date celor neortodoxe incadrate în organismul bisericii apusene cu enorme averi materiale...

Pentru serbări comemorative, case culturale, de-ale eterodocşilor, se cinstesc, în timp de mare criză financiară, milioane de lei din bugetul secătuit al ţării; în Bucureşti se găseşte imediat terenul potrivit pentru clădirea unei noua biserici pe seama greco-catolicilor, cari vor avea de gând să se stabilească, abea de aici încolo, în capitală...

Când e vorba de *reduceri* bugetare, în scop de economii, acestea se pretind atât dela «privilegiaţii» guvernelor, cât şi dela «oropsiţii» lor.

Acum în urmă s'a răspândit svonul, — de necrezut, dacă n'am fi obişnuiţi cu cele mai îndrăzneţe călcări de drepturi, — că se plănuieşte detragerea ajutoarelor şi lefurilor acordate prin buget consistorului mitropolitan din Ardeal. E ceva nemai pomenit!!

In faţa acestor atacuri ostile faţă de biserica noastră, trebue să ne ridicăm cu ultima energie!

De ce nu se întruneşte congresul preoţimii din întreaga noastră mitropolie, ca să-şi spună cuvântul!? —

Pe asemenea căi se creiază bisericii noastre ortodoxe şi dominante o situaţie fatală.

Sânt ilegalităţi ce nu se mai pot tolera.

A bate mai departe acelaş drum, şi a nu face amendă onorabilă, înseamnă a provocà adânci şi îndreptăţite nemulţumiri în marea majoritate a sufletelor care alcătuesc statul român de astăzi...

Să se şteargă greşelile trecutului, să nu ni se mai sfideze biserica!

Vor înţelege guvernanţii noştri acest strigăt?

„Biserica ortodoxă şi bugetul cultelor"

In tipografia arhiepiscopiei noastre de Sibiu şi Alba-Iulia a apărut zilele acestea broşura cu titlul de mai sus, semnată de **Părintele Nichifor.**

Pe temeiul solid al cifrelor, se arată, în această broşură de 26 pagini, tratamentul extrem de maşter, de care statul împărtăşeşte biserica aparţinătoare majorităţii covârşitoare a cetăţenilor lui, în raport cu celelalte culte.

Toate guvernele de până acum au nedreptăţit biserica ortodoxă română şi au protejat în chip revoltător celelalte culte, şi în deosebi biserica greco-catolică (unită).

Guvernele ar trebui să privească **rolul bisericilor** *nu din laturea intereselor politice şi de partid, ci după însemnătatea lui divină pentru îndrumarea sufletelor spre viaţă religioasă morală.*

Statul român a secularizat, în 1864, averile bisericeşti ortodoxe în valoare de mai multe miliarde de lei, fără echivalentă răscumpărare pentru cele mai elementare nevoi de ordin material ale bisericii. Statul ar fi dator ca în schimbul averilor luate — şi pentru servicile aduse de biserica ortodoxă ţării şi neamului — să contribue ca bază **a fondului general bisericesc** *o sumă cuvenită, fie deodată, fie prin subvenţii anuale din*

---

de înseninările lui, şi să se entuziasmeze pentru înfăptuirea lui.

Numai conştiinţa superiorităţii monahice va putea realiza o conversiune din care va răsări în urmă entuziasmul înfăptuitor. Aceasta se poate realiza prin educaţie religioasă, bazată pe aptitudinele înăscute, pentru o viaţă contemplativă şi de efort spiritual. Căci, mănăstirea va deveni iar o citadelă a vieţii, peste ale cărei ziduri se revarsă în lume lumina caldă şi înviorătoare a religiei şi culturii. Ea va fi, pentru necesităţile noastre spirituale, ceeace este oaza într'un pustiu.

Un vast rezervoriu de energii spirituale, din care, înprospătându-ne puterile sufleteşti, să pornim mai departe, răcoriţi şi înviorați, pe calea desăvârşirii şi mântuirii noastre. Ear monahul nu va mai fi simplu săvârşitor al ritualului liturgic, ci o personalitate integrală, cu adâncă intuiţie a valorilor religioase şi mare cunoscător al mişcărilor culturale.

Ideea I. P. S. Sale este mare şi mântuitoare căci, «idelle mari pornesc totdeauna din suflete mari» (V. Conta). Dar, fără apostoli, fără entuziasm, nu triumfă nici-o idee în lume.

Pr. *Const. Zoican.*

„Prietenii Universităţii din Cluj"

— APEL —

Un comitet de iniţiativă, alcătuit din peste 50 de distinşi absolvenţi dela Universitatea «Regele Ferdinand I», cu ocazia jubileului de acum, — dorind a pune temeiul unei Asociaţii în scop de ajutorarea morală şi materială a universităţii Daciei superioare, — ne trimite următorul *apel:*

In zilele de 20 şi 21 Octomvrie 1930 universitatea «Regele Ferdinand I» din Cluj, va sărbătorì 10 ani de când, intrând sub stăpânire şi spirit românesc, a fost reintegrată în adevăratele ei rosturi. Regele ţării va onora cu prezenţa această sărbătorire a instituţiei care poartă pe frontispiciu ilustrul nume al Părintelui Său. O seamă de personalităţi străine vor lua şi ele parte la acest ospăţ spiritual. Scrieri şi expoziţii ocazionale vor arăta lumii că universitatea din Cluj a fost sfinţită, în cei zece ani, de-o muncă prodigioasă, închinată celor mai nobile idealuri ale naţiei şi ale umanităţii. Vom sărbătorì cea mai strălucită biruinţă a spiritului românesc în Ardealul desrobit. Zidurile cari au adăpostit odată numai gânduri duşmănoase pentru naţia noastră, se vor umplea de lumină, bucurie şi încredere în viitor, ca acum zece ani, când Regele întregitor de hotare a botezat solemn noua instituţie, în prezenţa reprezentanţilor lumii întregi.

Dacă sărbătoarea de acum zece ani a fost numai bucuria învingerii dreptăţii şi a încrederii în viitor, sărbătoarea de acum va avea, pe lângă acestea, satisfacţia datoriei îndeplinite cu prisosinţă.

In cei zece ani de viaţă românească, universitatea Daciei superioare a mărit patrimoniul culturei româneşti cu o contribuţie considerabilă; şi-a cucerit, în cercurile internaţionale, un prestigiu de care este mândră; a creat cadrele celei dintâi elite intelectuale româneşti în Ardealul eliberat. Aproape 3000 de tineri au plecat de pe băncile ei, investiţi cu diplome de doctori şi licenţiaţi, pentru a-i duce învăţăturile pe întreg cuprinsul românismului, dar mai ales în Ardeal.

Universitatea «Regele Ferdinand I» se vor bucura de munca ştiinţifică şi opera ei culturală. Dar mai presus de toate o va umplea de bucurie cei 3000 de absolvenţi, cărora le-a dăruit

bugetul statului. Statul român recunoaşte dreptul de proprietate asupra vastelor moşii ale bisericii minoritare catolice, cu un mic număr de credincioşi, — deşi moştile acelea de miliarde au fost proprietatea **statului ungar** *şi au trecut în proprietatea* **statului român,** *moştenitor al teritoriilor din fosta monarhie dualistă, — bisericile minoritare faseseră* **uzufructuarele,** *nu proprietarele acelor averi.*

Nedreptatea istorică, făcută bisericii ortodoxe prin secularizarea averilor sale, trebue reparată.

Deocamdată însă nedreptăţile se continuă; astfel: în 1929 ministerul instrucţiunii respinge dela examenul de capacitate, pentru profesorii de religie, pe absolvenţii institutelor şi academiilor teologice din Ardeal, deşi au acelaş plan de învăţământ cu facultăţile teologice. In acelaş timp se admit la aceste examene clericii **minoritari** *din institute, al căror plan de învăţământ este altul decât al facultăţilor de teologie.*

Ministerul de culte, cu toate protestele ce a întâmpinat, s'a desfiinţat. Ce să aşteptăm dela un ministru ostil bisericii ortodoxe şi dela secretarul general care e **greco-catolic,** *unit! Acest ministru, al instrucţiunii şi cultelor, desfiinţează chiar legea fundamentală de organizare a bisericii ortodoxe! Dispune anume (călcând art. 21 şi 25 din lege), ca ajutorul cuvenit bisericii ortodoxe, începând cu 1 Martie 1930 să nu se acorde eparhiilor prin* **Eforia** *bisericii ortodoxe, ci să se ordonanţeze prin* **directoratele** *ministeriale. Chiriarhii ridică protest, — până acum zadarnic.*

In funcţiile de conducere ale statului, mai ales în Ardeal, s'au înmulţit slujbaşii uniţi chiar şi în centrele cele mai ortodoxe.

Se vede că în ministerul instrucţiunii se găsesc exponenţi ai catolicismului mai «tari» decât însuşi domnul ministru...

Arătând opiniei publice aceste nedreptăţiri, broşura se ocupă, amănunţit, şi în cifre grăitoare, de **ajutorul** *ce-l dă statul bisericii ortodoxe şi celei unite, ca să ajungă la concluziunea, că «biserica ortodoxă e jertfită pretutindeni ca sub unguri», şi să încheie cu următoarele cuvinte:*

Noi nu vom înceta să atragem atenţiunea celor chemaţi şi a opiniei publice asupra acestor lucruri dureroase, în fiecare an, în nădejdea că vom contribui într'o măsură cât de mică la îndreptarea acestor stări de lucruri atât de păgubitoare bisericii ortodoxe şi prestigiului ei de biserică cu adevărat dominantă.

Pe de altă parte ar fi de dorit ca pe viitor cei 18 chiriarhi solidari să facă demersurile cuvenite la cei în drept din bună vreme, mult înainte de compunerea şi votarea bugetului în parlament, pentru a se da bisericii ortodoxe ce i se cuvine după dreptate, în măsura care se dă celorlalte biserici şi în măsura necesităţilor ei. Sf. Sinod prin Consiliul central bisericesc ar trebui să institue o comisie cu reprezentanţi din toate eparhiile, care să adune toate datele de lipsă şi să compună un buget real, ţinând cont de trebuinţele generale ale bisericii şi ale eparhiilor în special. *Prezentat acest buget de chiriarhii în bloc dlui Ministru Preşedinte, dlui Ministru de finanţe şi de instrucţiune şi culte, şi susţinut în secţiunile camerei şi apoi în parlament de toţi parlamentarii ortodocşi, solidari fără deosebire de culoare politică, nu credem să nu se accepte ce este just şi posibil.*

Şi dacă totuşi în viitor s'ar continua cu sistemul de astăzi, credem că chiriarhii ortodocşi, membri ai Senatului şi senatorii şi deputaţii, membri devotaţi ai bisericii ortodoxe, se vor ridica toţi ca unul în corpurile legiuitoare cu ocazia votării bugetului statului, să ceară ca să înceteze această sfidătoare jignire şi ilegalitate ce se face bisericii ortodoxe.

Aniversarea naşterii M. Sale Regelui Carol al II-lea

In 16 Octomvrie a. c. Majestatea Sa Regele nostru *Carol* al II a împlinit 37 ani.

Cu dragoste şi bucurie s'a prăznuit această aniversare în toată ţara ridicându-se rugăciuni ferbinţi către Cel Atotputernic pentru îndelunga viaţă şi sănătate a Majestăţii Sale.

Din acest prilej oraşul Sibiu a fost frumos pavoazat cu drapele naţionale.

Serviciul divin în biserica catedrală a fost celebrat la oara 11 a. m. din partea P. S. Sale arhiereului *Vasile* cu numeroasă asistenţă, în prezenţa domnilor ofiţeri din garnizoana Sibiu în frunte cu Dnul General *Panaitescu* Comandantul Corpului VII Armată şi a şefilor autorităţilor civile în frunte cu dl prefect General i. p. Dr. G. Moga, a elevilor şi profesorilor dela toate şcoalele din Sibiu şi a unui număr însemnat de credincioşi.

La finea serviciului divin păr. protoiereu militar Iosif Serafim într'o frumoasă cuvântare, a scos în relief distinsele calităţi ale Majestăţii Sale Regelui nostru.

Inaintea catedralei era postată o companie de onoare a Reg. 90 Inf. în frunte cu muzica militară şi cu drapelul, care a dat onorurile militare şi cercetaşii liceului Gh. Lazăr.

După eşirea din catedrală Dnul General Panaitescu a primit defilarea cercetaşilor şi a companiei de onare, apoi cu puternica i voce, în cuvinte binesimţite a arătat soldaţilor însemnătatea sărbătorii, încheind cu cuvintele: Trăiască Majestatea Sa Regele nostru Carol al II-lea, Trăiască Dinastia Română, Trăiască scumpa noastră ţară!

Muzica militară a intonat Imnul Regal.

Cu aceasta serbarea a luat sfârşit.

Festivităţile universitare din Cluj

In ziua de 20 Octomvrie, la ora 10, soseşte în gara Cluj, trenul regal cu M. S. Regele Carol şi M. S. Regina Maria.

La universitate M. S. Regele şi M. S. Regina Maria vor fi primiţi de Senatul universitar, în frunte cu rectorul.

La ora 10 şi jumătate se ţine şedinţă festivă în aula universităţii. Rectorul universităţii, dl prof. Dr. Iuliu Haţieganu, va deschide şedinţa, va vorbi M. S. Regele, apoi şeful guvernului, reprezentanţii Academiei Române, ai universităţilor străine, universităţilor româneşti, studenţimii promoţiei «Regina Maria» şi doctorilor honoris causa.

In prima zi a serbărilor universitare vor fi promovaţi ca doctori honoris causa ai untversităţii din Cluj: *M. S. Regina Maria, contele de Saint Aulaire, dl prof. Roger,* fost decan al facultăţii de medicină din Paris, *abatele Zavoral, Scotus Viator,* cunoscutul scriitor englez, susţinătorul revendicărilor românilor din Ardeal, prof. *Bartolli* din Milano, prof. *Vid* din Statele unite, prof. *De Martonne,* savantul cu renume mondial.

Ziua a doua, Marţi dimineaţa la ora 10 jumătate, M. M. L. L. vor fi primite la universitate de Senatul universitar, în frunte cu rectorul. In aula universităţii se va deschide solemn anul şcolar 1930—31.

Fostul rector, dl prof. Racoviţa, ţine prima cuvântare, după care va vorbi M. S. Regele. Urmează cuvântul dlui ministru al instrucţiunii, discursul noului rector, dl prof. Iuliu Haţieganu, şi o lecţie ţinută de dl prof. univ. Sextil Puşcariu.

La ora 1 şi jumătate va fi petrecere câmpenească, organizată de universitate în grădina botanică. Va vorbi dl prof. Iuliu Haţieganu, rectorul universităţii şi va răspunde M. S. Regele.

La ora 5, se inaugurează pinacoteca Cioflec.

La ora 6, Familia regală se retrage în trenul regal.

Seara va fi o serată organizată de societăţile studenţeşti.

INFORMAŢIUNI

Graniţa! Ziarişti iugoslavi vizitând de curând România, au venit şi în Basarabia, ear din Chişinău s'au dus până la Nistru. Când au zărit râul, unul dintre ziarişti a exclamat: «Eată graniţa bolşevismului! Nistrul nu e numai graniţa României mari, ci este şi graniţa Europei, graniţa lumei civilizate».

Cu armele lor. In faţa întăririi propagandei bolşevice, guvernul chinez s'a hotărât să aplice un leac sigur: condamnarea la moarte a păcătoşilor cari nu vreau nicidecum să se îndrepte. Săptămâna trecută au fost spânzuraţi în China 44 bolşevici. Va să zică nici chinezul nu-i totdeauna — chinez.

Plugărimea din ţara noastră are datorii ce trec peste 130 miliarde lei. Camăta la bănci şi bancheri, pentru aceste datorii, face 45 miliarde lei. Ce se va alege din această plugărime?

---

suflet din sufletul său. Din acest prilej măreţ, tânăra Alma Mater îi strânge cu iubire pe toţi, la sânul său. Sărbătoarea ei este a românismului, dar, înainte de toate, este sărbătoarea noastră a acelora cari am sorbit lumină din lumina ei adevărată. Nici unul din noi nu trebue să lipsească în această zi dela ospăţul ei. Imbrăţişându-ne cu frăţească colegialitate, să ne folosim de acest prilej sărbătoresc pentru a împrospăta în sufletele noastre nobilele ei învăţături. Să alergăm cu toţii în jurul altarului ei curat şi să facem nou legământ, că în toate împrejurările vieţii vom lupta pentru biruinţa adevărului, binelui şi frumosului, întru preamărirea neamului nostru şi a umanităţii, aşa cum ea ne-a învăţat.

Atâta însă nu va fi deajuns. Recunoştinţa noastră trebue să o arătăm şi printr'o faptă demnă de iubita noastră Alma Mater.

Căci puţine universităţi au fost atât de darnice, ca a noastră. Câţi dintre cei 3000 — pentru a nu-i aminti decât pe ei — nu s'au împărtăşit nu numai din darurile ei spirituale, ci şi din cele materiale? Care din universităţile româneşti — şi îndrăznim să spunem: din străinătate — a oferit studenţilor lor, atâtea mijloace de studii şi de existenţă, ca cea din Cluj?

Un grup din cei 3000, cari locuesc în Cluj, a crezut că gestul cel mai vrednic din acest prilej, ar fi înfiinţarea unei Asociaţii, care ar avea de scop ajutorarea morală şi materială a universităţii Daciei superioare. Din Asociaţie — care şi-ar ţinea adunarea de constituire cu ocazia serbărilor — ar face parte înainte de toate foştii studenţi. Alături de ei s'ar înscrie însă toţi aceia, cari vor să ajute cea dintâi instituţie culturală a Ardealului.

«Prietenii universităţii din Cluj»

— căci astfel s'ar chema societatea noastră — în ordinea morală, s'ar trudi, prin toate mijloacele, să ridice prestigiul universităţii, să strângă legăturile dintre ea şi societate, să o facă preţuită în aşa măsură, încât societatea să sară oricând în ajutorul ei.

In ordinea materială, prin taxe de membru şi donaţii, vor sprijini institutele şi munca ştiinţifică a universităţii; vor ajuta pe diferite căi şi în limita posibilităţii pe studenţi.

Ne dăm foarte bine seamă că situaţia de astăzi a iubitei noastre Alma Mater, e cu mult mai grea de cât atunci, când ne-a crescut pe noi. Criza economică generală a atins-o şi pe ea. Subvenţiile statului au scăzut simţitor, de aceea taxele au fost mărite.

Să-i sărim deci în ajutor, pentruca activitatea ei să meargă în acelaş ritm încordat, în care a început. Să strângem rândurile în jurul ei, pentru a o aşeza la adăpostul orcăror loviturl. Să o împedecăm să devină o instituţie a privilegiaţilor soartei, ci, dimpotrivă, să ne trudim ca de binefacerile ei să nu fie lipsiţi nici unul din fiii meritoşi ai ţării. Numai astfel iubita noastră Alma Mater va fi iubită şi stimată de neamul întreg, aşa cum noi o iubim şi o stimăm.

Prietenii universităţii să ajungă o rezervă de energie morală şi de dărnicie materială a universităţii noastre.

Veniţi deci toţi cei cari v'aţi împărtăşit din lumina ei; cei cari îi înţelegeţi măreţele rosturi; cei cari vreţi să încredinţaţi pe fiii voştri spre înobilare sufletească, veniţi, ca în faţa Regelui ţării să vă arătaţi recunoştinţa faţă de ea, înscriindu-vă printre prietenii ei.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 491/930. (83) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Noul săsesc** cu filia **Roandola**, protopopiatul Târnava mare, se publică de nou concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat;
2. Stola obişnuită;
3. 8 (opt) jugăre pământ arător şi fânaţ, sesiune veche 6 (şase) jugăre pământ din reforma agrară, iar în filia **Roandola** 5 jugăre 800 st. □ de prima calitate;
4. Dela fiecare familie 1 (una) ferdelă porumb, dela văduvi pe jumătate;
5. Una zi de lucru;
6. 6 (şase) stânjini lemne pentru foc, din pădurea bisericii aduse în curtea parohială;
7. Casă parohială deplin corespunzătoare cu toate supraedificatele economice, precum şi intravilanul vechi şi nou ca grădină de zarzavat;
8. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului din comună.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi trimite petiţiile însoţite de documentele prescrise, în terminul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 7 Octomvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm prot.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

Nr. 307/1930 prot. (82) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criţ** cu filia Cloaşterf, protopopiatul Sighişoara, se publică prin aceasta concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighişoara în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 1 Octomvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Criţ.

Emilian Stoica
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA
bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (31) 5—7
Dumitru Duşleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

Nr. 356/1930. (85) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Boz**, protopopiatul Mercurii, se publică nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Folosirea locului de casă şi grădina parohială în mărime de 1200 stânjini □.
3. De fiecare familie câte 1 ferdelă cucuruz sfărimit şi 1 zi de lucru.
4. Stola obişnuită în tract.
5. De cvartir se va îngriji parohia.

Reflectanţii la acest post au să-şi înainteze rugările cu documentele necesare oficiului protopopesc în Mercurea în termenul deschis având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserica de acolo spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 30 Septemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află pe vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. şi dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni:	închis
Marţi:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara preţuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marţi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINĂ

Luni:	închis	Vineri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Marţi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara	Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.
Joi:	dela 8—12 ore a. m. şi dela 1½—7½ ore seara		

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 22 Octomvrie 1930 Nr. 76

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
2 ex. (Of.)
Str. Șaguna 8
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Școalele de cântăreți

Bunii cântăreți fac podoaba bisericii. Serviciul liturgic are trebuință neapărată de ajutorul acestor slujitori, înzestrați cu daruri dela fire, destoinici și pregătiți așa, cum pretinde frumoasa noastră muzică a răsăritului.

Biserica nu poate să atragă, dacă slujba dumnezeească și muzica ei sânt defectuoase. Creștinul, apropiindu-se de Casa Domnului, știm că vine cu gândul d'a se recreia și a se înălța sufletește, după ceasurile de muncă de peste săptămână; — o cântare slabă însă, cum s'a observat adeseori, îl supără și-l ține departe de sfântul lăcaș.

Când biserica noastră îș avea școalele sale, putea să se îngrijească și de învățătorii cântăreți. Atunci preotul și învățătorul lucrau mână în mână pentru propășirea religioasă-morală a satului. Dascălul, în fiecare Duminecă și altă sărbătoare, aducând copiii la biserică, ținea strană spre mulțumirea, și de multeori fala, celor ce-l ascultau. In timpul sfintei slujbe sufletele erau astfel copleșite de sentimentul puternic al cucerniciei bunului creștin ortodox.

Lipsită de școalele confesionale, care până acum pregătiseră și pe cântăreți, biserica s'a văzut nevoită să-și înființeze școale speciale de cântăreți. Avem la Sibiu o asemenea școală, care funcționează, cu succes, în al treilea an al existenței sale.

Sânt însă mari greutăți la mijloc, — din cauza lipsei de fonduri, — atât pentru întreținerea școalei, cât și pentru plata cântăreților aplicați în parohiile lipsite de resursele materiale necesare.

In această chestiune, forurile noastre bisericești au intervenit la guvernul țării, înaintându-i de curând mai multe adrese și tablouri, din care se constată că în majoritate cântăreții bisericești din Arhiepiscopia noastră sânt fără de nici o remunerație, și că jertfele parohiilor noastre nu sânt suficiente să asigure cântăreților salarizarea corespunzătoare. Adresele arată, că lipsa de pământ disponibil n'a permis decât în prea puține locuri să se creeze sesiuni cantorale, ca măcar pe această cale să se îmbunătățească situația materială a acestor slujbași indispensabili.

Din aceste cauze, biserica a cerut: luarea în bugetul anului viitor a sumelor necesare salarizării cântăreților bisericești din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu, cu atât mai vârtos, că în alte părți ale bisericii ortodoxe, bună oară cântăreții bisericești din vechiul regat, primesc leafă dela stat. E, prin urmare, cu dreptate să li se acorde beneficiu egal și cântăreților din Ardeal.

Fără o potrivită remunerație pe seama acestora, preoțimea e stânjenită în săvârșirea sfintelor slujbe, la care credincioșii trebue atrași prin frumusețea cultului și a serviciilor edificătoare.

Dotația de stat a cântăreților se impune dar ca necesitate imperativă și justificată, care nu îngădue amânare.

Bugetul cultelor pe 1930

După datele din bugetul general, se revine în mediu de persoană și pe culte (cifrele sânt relevate de un ziar din capitală):

Biserica ortodoxă 37.200 lei de persoană anual.
Biserica unită 68.600 lei.
Biserica ruteană 73.700 lei.
Biserica rom. catolică 78.800 lei.
Biserica reformată 74.900 lei.
Biserica unitară 79.600 lei.
Biserica luterană 67.000 lei.
Biserica musulmană 37.300 lei.

Cifrele acestea sunt destul de lămuritoare...

Datele asupra Episcopiilor, învederează și mai mult caracterul ocrotitor al statului român față de cultele nedominante, care în schimbul acestui tratament de excepțională favoare, îngădue, dacă nu sprijină diferite acțiuni subversive, care sapă la temelia și unitatea statului nostru.

Biserica ortodoxă are la 16.891 preoți și slujitori, 17 episcopi și mitropoliți cu 1621 funcționari și buget de 85.769.728.

Biserica unită are la 1547 preoți și slujitori, 5 episcopi și mitropoliți cu 98 funcționari și buget de 13.326.433.

Biserica catolică are la 649 preoți și slujitori, 5 episcopi și mitropo-

FOIȘOARA

Credința

A fost în noi dela început. Ea este lumina care s'a aprins în noi când Duhul Domnului s'a arătat haosului spre a-i face lume. Și prin ea trebuia să mergem la fericire către Domnul. Dar trebuia să fim vrednici de ea. Căci nu este nimic în lume fără rațiune. Ci orce lucru își are explicația sa. Și de-alungul veacurilor, a trecut prin atâtea rătăciri biata noastră ființă, că astăzi credința apare ca reîntoarcerea unui pocăit, care își recunoaște greșala și cere îndurare.

Priviți un domn în rugăciune. El și-a mlădiat trufia, el i-a văzut micimea, și imploră sprijin dela cel Atotputernic.

Adesea ne trebue cumplite dureri pentru ca să simțim credința. Dar pururea simțirea ei este izbăvitoare.

Tu, omule, când ești în bucurie, nu uita să aduci mulțumiri Domnului. El ți-a dat-o. Măndria științei tale, cu știrea lui s'a făcut. Dela el vine.

Iar când te afli întristat, ridică-ți credința către El. Și pune-ți gând de îndreptare. Răul ți-a sosit ca o urmare a greșelei tale, sau ca o încercare a credinței. Dar tu făgăduește-ți ție însuți, să fii mai bun decât ai fost, și mai neprihănit, și mai cu pietate. Și, ți se va lumina cărarea vieții. Și ți se va arăta drumul. Și se va ivi îndreptarea.

Prin mijloacele științei realității, care îți este dată pe acest pământ, trebue să mergi. Dar în acest mers să nu te părăsească credința idealistă.

Sânt multe rele în această lume, care se pot abate asupra ta. Și trebue să le combați prin armele lor luate din realitate. Trebue să cunoști lumea. S'o știi. Insă, de-asupra tuturor puterilor firii, este credința în Dumnezeu. Ea poate să oprească răul din calea ce vine către tine, iar tu să ai fulgerător biruința binelui.

Dar trebue să ai credință.

Prof. *Marin Ștefănescu.*

Fascismul în declin

S'au furișat vertiginos 6 ani de când în nemijlocita apropiere a metropolei italiene s'au prăvălit în noroi și gunoae bucăți diforme de carne roșie, ce închegau trupul viguros, mintea perspicace și curajul enorm al advocatului Mateotti, leaderul social-radicalilor. Zilele acelea în cari năframa neagră se muia în sângele țâșnind din trupurile întinse pe baricade, leșuri ciuruite de cămășile negre zăceau din Sicilia până în munții Apenini, erau clipe când dictatura fascistă devenise practica și realizatoarea unor concepții definite în conglomeratul amorf al tuturor principiilor apărute odată cu undele vibratoare scăpate prin goarna ce anunța armistițiul.

Comunismul pe atunci explorator precoce, neexperimentat, sărac în concepții și sătul de banalul clasei și rassei a apărut nu cu puțină îndrăsneală în haosul politicei statului italian. Anarhia din peninsulă era o comoară care exploatată nu trebuia împărțită cu nimeni; un vas ce în preajma naufragiului purta în vârfurile catargurilor călători, cu ochii holbați, părul vâlvoi, nebuni de groază că vor dispare în valurile înfuriate, pătrunși însă de nădejdea că simțind șoldurile colosului lovind fundul mării catargul înfipt în apă ca o cruce în vârful unei hecatombe le va fi o insulă salvatoare. Rătăcirea în toate domeniile ajunsese la paroxism, instituțiile de orce natură se găsesc la porțile unui cataclism, când voința factorului constituțional nu-i mai putea sta în cale.

Și atunci în capul coloanei de cămăși negre fu necesar Benito Mussolini. Necesar pentru a stânjeni acțiunile comunismului ce conducea primele atacuri ale războiului civil și imperios necesar spre a sgâlțâi de guler poporul italian ce se prăvălea sufocându-se în apatia asvârlită conștiinței sale de războiul mondial.

Libertatea gâtuită și drepturile politice schinjuite trebuiau admise ca singurul și cel mai rapid remediu al unei stări de desăvârșită desorganizare politică și desmembrare națională. Pentrucă Italia avea nevoie de

liţi cu 56 funcţionari şi buget de 6.846.524.

Biserica reform. are la 873 preoţi şi slujitori, 2 episcopi cu 28 funcţionari şi buget de 2.222.714.

Biserica unitară are la 113 preoţi şi slujitori, 1 episcop cu 13 funcţionari şi buget de 983.496.

Biserica luterană are la 307 preoţi şi slujitori, un episcop cu 22 funcţionari şi buget de 1.415.880.

Situaţia inferioară a bisericii ortodoxe este evidentă şi pentru un copil. In timp ce biserica statului are un episcop la 1000 de preoţi şi slujitori bisericeşti, biserica unitară are un episcop la 113 preoţi şi slujitori.

Plătim cu banii contribuabilului român, la episcopia luterană din Sibiu: un secretar general, un secretar prim şi un secretar secund, un şef contabil şi un contabil; la episcopia unitară plătim afară de Episcop, un referent bisericesc, un secretar bisericesc, un secretar episcopesc, un director de cancelarie; la Episcopia reformată avem: consiliul general, subconsilieri, secretar episcopesc, şef contabil, contabil, etc. De asemenea la mitropolia unită din Blaj sânt 10 canonici, un director de cancelarie, un director administrativ, un secretar mitropolitan, doi secretari consistoriali, un prim contabil, un contabil consistorial, un contab. şef, etc., în timp ce la Patriarhie (Mitropolia Bucureşti) sânt trei consilieri, un secretar şi alţi funcţionari, şefi de servicie şi de birou, impiegaţi, dar nici un director, nici un fel de contabil prim sau şefi.

N'avem de obiectat, dacă cultele minoritare îşi organizează episcopiile cu lux de înalţi demnitari, dar luxul să şi-l plătească singuri, nu să-l acopere cu banul statului, în timp ce biserica dominantă se mulţumeşte cu situaţii mai modeste. —

In spirit de dreptate şi de lege spunem: Statul român să vadă întâi de biserica *ortodoxă*, apoi de celelalte culte, care nu trebue neglijate, dar nici *favorizate*, în dauna bisericii noastre.

Tot «generoşi». Direcţia căilor ferate acordă reducere de 50 la sută pe C. F. R. participanţilor la congresul *uniţilor* (dela Agru) ce se întruneşte, zilele acestea, la Sighet, — şi acordă o reducere numai de 25 la sută funcţionarilor comunali şi judeţeni pentru a participa la congresul general al salariaţilor publici la Bucureşti...

†

Arhiereul Filaret Musta

— Funeraliile —

Inmormântarea veneratului Arhiereu vicar arhiepiscopesc *Filaret Musta* s'a făcut Vineri d. a. la ora 2 pe o minunată vreme de toamnă.

La ultimul onor, dat defunctului, au luat parte cler şi popor în număr imens, mai ales din eparhie, în frunte cu P. S. Sa Episc. Iosif, adânc îndurerat.

Serviciul divin este celebrat de PP. SS. LL Episcopul Grigorie al Aradului şi Arhiereul Andrei vicarul episcopesc al Orăzii, asistaţi de I. P. C. Sa Arhimandritul Lăzărescu, P. O. D. protopresbiter Ioan Georgia, revizorul eparhiei Aradului, Andrei Ghidiu al Caransebeşului, Romul G. Ancuşa consilier referent eparhial, protodiaconul Ioan David şi încă trei diaconi şi un sobor de patruzeci de preoţi. Răspunsurile le dă corul mixt al catedralei cu al Reuniunil de cântări şi muzică.

La serviciul progrebaniei cântă cei mai buni cântăreţi; tot pe atât de frumos răspunde corul.

Cuvântări înduioşătoare rostesc mai mulţi distinşi oratori. Cel dintâi a vorbit P. S. Sa Episcopul Grigorie, care terminând a zis:

«Moartea este floarea vieţii veşnice, pe poarta morţii mergem toţi, dar pe a fericirii numai dacă sântem buni creştini. Ear acum cu pietate ne despărţim azi de tine, frate în Hristos, care ai pus pe capul meu mânile arhieriei, care şi la bătrâneţe erai tânăr, şi precum Omer a scris Odiseia la bătrâneţe, tu şi cu pilda bătrâneţei ai scris viaţa ta în cartea neamului românesc şi a bisericii lui. Toţi arhiereii ortodocşi îţi dorim să dormi în pace până la obştească înviere. Spre cer ridicăm ochii inimilor noastre şi zicem: Doamne al Puterilor, pomeneşte-ne pe noi împreună cu robul tău acesta mutat dela noi, când vei veni întru împărăţia Ta».

*

Consiliul eparhial a dat următorul necrolog:

Prea Sfinţitul Arhiereu — vicar arhiepiscopesc al eparhiei Caransebeşului *Dr. Filaret Musta*, membru al Sfântului Sinod, al Congresului naţional-bisericesc, al Congresului mitropolitan şi al Adunării eparhiale; mare ofiţer al ordinului «Coroana României», distins cu Răsplata muncii pentru biserică cl. I etc., împărtăşit fiind cu sfintele Taine, a trecut la cele veşnice, Marţi în 4 Octomvie a. c. la ora 9¼ seara, după un morb îndelungat, în al 92-lea an al vieţii sale.

Consiliul eparhial, cu cea mai adâncă durere, aduce aceasta la cunoştinţa tuturor.

Rămăşiţele pământeşti, ale preaiubitului nostru Arhiereu, se vor transporta Joi în 16 Octomvrie a. c. la ora 2 p. m. în biserica catedrală. Vineri la ora 9 a. m. se va celebra sf. Liturgie, iar la ora 2 p. m. se va începe rânduiala prohodului, după care se vor aşeza spre veşnică odihnă în cimiterul sfântul Ioan Botezătorul.

Dumnezeu să-l primească între drepţii Săi! In veci pomenirea lui!

Călugării la Suveran

Stareţii mănăstirilor au trimis Suveranului un memoriu, unde sânt descrise mizeriile care macină monahismul.

S'au deschis porţile palatului pentru cei necăjiţi şi cu speranţe de mai bine, călugării.

Ce-am văzut la mănăstirile lor, e greu de spus. Averile li s'au dus, existenţa lor atârnă de rodul câtorva straturi de zarzavat, săpate sub tâmpla mănăstirii, mai la soare.

Mănăstirile, unele n'au mai rămas decât cu vechea faimă de creştineşti lăcaşuri de rugăciune şi de găzduire a celor săraci şi nemerniciţi.

Pe de altă parte, mai sânt, în oraşe şi în capitală, câţiva «călugări», de profesiune vagabonzi, cari prin trenuri tramvaie ţin «discursuri».

Sânt de făcut multe fapte bune pentru călugării adevăraţi, pentru aceşti păstrători ai tainelor şi ai sfinţeniilor primitive creştine. Viaţa monahală este neapărat necesar să fie reintregrată în viaţa satului.

Opera de dreptate cerută de călugări va fi împlinită, credem, ca operă de salubritate socială a corpului călugăresc. E bine că o minte isteaţă şi o inimă generoasă a îndemnat la jalbă pe suferinzii schivnici. Uită miniştrii, — dar Regele nu uită. Şi aşa cu un cuvânt spus bine şi la timpul lui, se vor îndrepta, cu încetul, multe.

A. P.

Episcopia unită dela Baia Mare

Cum este primită, în cercurile *preoţeşti* ortodoxe, înfiinţarea episcopiei dela Baia Mare, s'a arătat în Nrul precedent al foii noastre; cum este primită în cercurile *mireneşti* ardelene, această înfiinţare, se lămureşte din cele publicate în Nrul din 16 l. c. al ziarului *Universul*, în care dl Alex. Hodoş semnează următorul articol:

Infiinţarea nouei dieceze greco-catolice dela Baia-Mare, căreia i s'a zis: a Maramureşului, a stârnit o vie mişcare de protestare în mijlocul credincioşilor ortodocşi români din nordul Ardealului. Aceştia susţin, că s'a comis un act de uzurpare, de vreme ce titlui episcopiei din Maramureş n'a aparţinut niciodată bisericii unite. Vechea episcopie românească purtând acest nume, desfiinţată cu puterea acum aproape două veacuri, a fost curat ortodoxă. Nu mai departe decât în sesiunea din 1927, Sfântul Sinod din Bucureşti hotărâse reînvierea ei.

E destul de regretabil, că nu s'a găsit mijlocul de a se evita asemenea motive de neînţelegere, într'o vreme când, şi altminteri, atâtea alte învrăjbiri au venit să tulbure liniştea noastră sufletească. Se vede, însă, că marele interes naţional al păcii confesionale n'a cucerit toate cugetele, ba s'ar zice chiar, că dintr'un loc ferit se urmăreşte sistematic o înduşmănire a celor două biserici româneşti din Ardeal, cari, pe vremea prigonirilor stăpânirii maghiare, n'au putut fi despărţite de nici o furtună.

Altfel nu se pot explica, nici atacurile îndreptate în ultimul timp împotriva bisericii ortodoxe, nici anumite acte, direct provocătoare, ale episcopatului unit.

*

Printre acestea din urmă trebue să socotim şi încercarea de a aşeza pe dl Alexandru Russu, directorul ziarului naţional-ţărănist «Unirea» din Blaj în scaunul nouei episcopii dela Baia-Mare. Gazetele din capitală au anunţat, că în ajunul retragerii sale, răposatul guvern al dlui Iuliu Maniu şi-a dat agrementul său pentru această numire. O asemenea bunăvoinţă nu ne miră, dat fiind că dl Alexandru Russu s'a constituit demult în cel mai devotat partizan politic al fostului prim-ministru. Aşteptăm să vedem, ce atitudine va lua noul guvern al dlui G. Mironescu, în sânul căruia

---

o tutelă întrupată în pumnul şi ideia unui dictator conştient, energie fecundă destinată a economisi şi a împedeca irosirea libertăţii ce nu se ştia administra nici cel puţin după poruncile instinctului.

Astăzi, de altfel ca şi acum nouă ani, nimeni nu poate afirma, că un alt bărbat, — devenit ulterior de stat, — ar fi putut aplica cu atâta eficacitate o dictatură ce era încă departe de a se putea numi practică.

Trebue însă să recunoaştem, că momentul în care Mussolini a pornit spre Roma, spiritul general al populaţiei italiene era atât de intimidat încât fără vreo sforţare, vărsări de sânge sau lupte civile el a cucerit statul, naţiunea şi coroana. Că această salvatoare intreprindere a fost condusă numai de ideea unui patriotism sau că ea a fost provocată şi de o altă cauză, de natură colectiv-restrânsă, rămâne în sarcina istoriei a o desveli.

Reese în mod evident, imperioasa necesitate a apariţiei lui Mussolini la cârma statului italian. Când însă atmosfera atât de viciată politiceşte şi din punct de vedere economic, moral etc. de după războiu începu să se primenească Capul statului italian persista în politica pe care a inaugurat-o şi nu vroia să o abandoneze cu nici un preţ. Intransigenţa dictaturii fasciste s'a perpetuat în faţa «leului îmblânzit» şi a început să fie atât de crudă încât iniţiativa cetăţeanului nu fu numai împiedecată de a se manifesta dar a fost slăbită, atrofiată atât de mult încât dintr'o emancipare relativă poporul italian la cel mai mic curent de nelinşte politică internă şi externă aşteaptă sprijinul, — mai mult, — directivele guvernului.

Vor fi şi de aceia cari ştiu şi văd calea cea mai bună de urmat nu o mărturisesc de frică că vor suferi consecinţele unei idei în aparenţă şi poate chiar în fond bună, dar în antagonism şi potrivnice planurilor plămădite în cabinetele capitonate ale guvernului fascist; majoritatea însă nu poate trăi fără intervenţia statului şi dacă actuala stare de lucruri mai dăinueşte — lucrul nu pare verosimil — fascia însăşi va cădea victimă doctrinei intervenţiunei etatiste pe care azi nu o recunoaşte, ba chiar o repudiază.

Dictatura fascistă a îndrumat Italia — fie chiar forţat, — pe o cale cu totul nouă. Şi dacă această nouă ideologie politică a fost din punct de vedere economic o binefacere datorită căreia Italia a ajuns să poseadă un buget bine alcătuit şi o balanţă comercială pe care poate unele state eropene — şi în special cele eşite din războiul mondial — tind să o posedă, din punct de vedere politic internaţional ea s'a dovedit, frecvent, în contradicţie flagraniţă cu ideea de pace şi în special cu coheziunea ce leagă între ele celelalte ţări latine din Europa. Nu este mai puţin adevărat, că în interiorul graniţelor opinia publică internaţională a avut ocaziunea să constate desfăşurându-se aceleaşi fapte, bineînţeles aici găsind motivarea în însăşi formulele necesare existenţei dictaturei.

O dimisie a unui important membru al partidului şi în acelaş timp şi al guvernului fascist, care s'a produs într'una din ultimele săptămâni a făcut ca privirile tuturora să se îndrepte din nou spre problema existenţii dictaturii fasciste. Această retragere este incontestabil semnificativă cu atât mai mult cu cât ea a fost determinată de o propunere de revizuire a programului fascist, revizuire care ar consta în acordarea unei libertăţi acţiunii individului şi de a reorganiza întreaga concepţie fascistă pe baze democratice. Pentrucă astăzi libertatea de a gândi şi scrie, în limitele pe care siguranţa statului o permite, este ca şi absentă şi chezăşie acestei mărturisiri stau câteva milioane de italieni emigraţi în toate ţările europene şi Statele-Unite. Impresia ce o procură în genere aceşti exilaţi din pricina «ideilor potrivnice fascismului» nu este din cele mai favorabile şi atentatele asupra înalţilor demnitari italieni ce mai încearcă a păşi peste graniţele statului peninsular — lăsând crimele vulgului la o parte şi uneltirile organizaţiilor subversive — sunt mărturii irefutabile că la temeliile statului italian se sapă.

catolicismul militant are, oricum, mai puțini reprezentanți.

Nu-i pentru întâia oară când spunem, că arhiereii nu pot fi recrutați din clientela cluburilor de partid, căci ar însemna să ducă împreună cu ei vrând-nevrând, amintirea unor simpatii prea pronunțate și a unor dușmănii prea recente. Nici unul din partizanii fanatici ai unui regim politic, el însuș răscolitor de patimi lumești cu toată haina preoțească pe care o poartă, nu va reuși să strângă în jurul său solidaritatea necesară a credincioșilor pe cari va fi chemat să i păstorească.

Așa se va întâmpla, desigur și cu dl Alexandru Russu, candidatul fostului guvern al dlui Iuliu Maniu la demnitatea de episcop greco-catolic al Maramureșului. Ani de zile acest domn Alexandru Russu a militat în ziarul «Unirea» din Blaj pentru politica partidului național-țărănist, atacând atât de violent pe adversari în articolele sale săptămânale, încât va fi cu neputință să se desbrace acum dintr'odată de vrăjmășia în care a stat permanent înzăuat.

Fumegând încă de fierbințeala luptei, va reuși acest om să privească, senin și desinteresat, cum foștii săi tovarăși din partid se bat înainte, fără să fie ispitit a le da o mână de ajutor? Și dacă-i așa, cum va rămânea cu misiunea sa spirituală, care ar trebui să se îndeplinească pe de-asupra pasiunilor politice? Bine-i va sta neastâmpăratului vlădică, atunci când va fi tras la răspundere pentru faptele sale, ca un simplu agent electoral? Ce se va alege din prestigiul său de prinț al bisericii?

*

Dar nu-i numai atât. Același domn Alexandru Russu, candidat de episcop, s'a arătat, tot prin coloanele foarte bătăioase ale «Unirii», unul din cei mai îndârjiți detractori ai ortodoxismului, pe care l-a ironizat și l-a bruftuit pe toate tonurile, cu vreme și fără vreme. Va fi în stare, un asemenea mâncător de ortodocși, să trăiască în bună înțelegere cu slujitorii bisericii-surori de pe teritoriul eparhiei sale viitoare, când, dela început, atmosfera locală se înfățișează atât de încărcată? Nu sânt, oare, inevitabile neînțelegerile, ciocnirile, conflictele confesionale, când, în loc de spirit împăciuitor, descinde în reședința dela Baia-Mare un polemist atât de intolerant?

Eată de ce ne îngăduim să spunem, că numirea dlui Alex. Russu, directorul «Unirii» din Blaj, ca episcop unit al Maramureșului ar fi rezultatul unei rele inspirații. Viitorul, din nefericire, ne va arăta că n'am fost prezicători mincinoși, — cu atât mai puțin interesați.

Biserica dela Costești

O pastorală de curând trimisă de I. P. S. Sa patriarhul Miron, către toții dreptmăritorii creștini ai sfintei noastre biserici ortodoxe române, arată că s'a strâns până acum un fond de peste *9 milioane* lei pentru ridicarea unei frumoase biserici, în comuna Costești, în locul celei arse în preajma sfintelor Paști din anul acesta.

Pastorala mulțumește tuturor, în special M. S. Regelui și întregii Familii Regale și bunilor creștini donatori din toate părțile țării, precum și ostenitorilor cari au ajutat la această sfântă operă. O comisie se va ocupa cu administrarea fondurilor adunate, îngrijind pentru realizarea locașului de *biserică*, *cimitir*, *casă parohială* și *capelă* la cimitir, și alte îmbunătățiri. Comisiunea va îngriji și de ajutorarea celorce au pătimit în nenorocirea cunoscută.

Preoți iridentiști. Preoți rom. catolici, în ep. Satu-Mare, predau religia în limba *maghiară* în școalele confesionale din comunele locuite de *șvabi*, călcând dispoziția din art. 20 al concordatului, cerut de Vatican și încheiat cu mari greutăți. Concordatul spune, în acel articol, că instrucția religioasă a catolicilor cari nu sânt români, va fi făcută în limba lor maternă. Șvabii din partea locului s'au plâns împotriva preoților fanatici, ear ministrul instrucțiunii a hotărât suspendarea *salariilor* preoților, cari predau ungurește religia în școalele șvăbești și agită împotriva mișcării șvabilor de-a se emancipa de sub maghiarime. — Suspendarea, dispusă de minister, nu-i de ajuns pentru șoviniștii dela Satu-Mare. Ei trebue *înlăturați* cu totul dela catedrele ce le ocupă și astăzi în scop de maghiarizare: năravă fără lecuire.

Nr. 8997/1930.

AVIZ

Se aduce la cunoștința organelor noastre bisericești, că la Firma A. Auspitz în Lugoj, a apărut «*Liturgia Sf. Ioan Chrisostom*» de Ioan Vidu, pentru cor mixt, prețul unui exemplar Lei 380. — Se poate procura dela numita firmă.

Sibiu, din ședința secției bisericești a Consiliului arhiepiscopesc dela 7 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Sfințire de biserică

Ziua de 5 Oct. 1930 a fost zi de mare bucurie pentru credincioșii parohiei Apoldul de sus, jud. Sibiu, cu ocaziunea sfințirii bisericii lor.

Biserica este zidită între anii 1884—1887, dar turnul bisericii ne fiind în simetrie cu restul clădirii bisericii, s'a ridicat cu 7 metri de zidărie mai sus, făcându-se totodată și coperișul nou. Lucrul de clădire la executat iscusitul măestru din loc Ioan Moga, spre mulțumirea deplină a credincioșilor.

Sfințirea bisericii s'a săvârșit de P. Cucernicia Sa Păr. protopop al tractului Mercurea, Avram S. Pecurar ca mandator arhiepiscopesc. Actul sfințirii a decurs solemn, pe un timp splendid de toamnă. Des de dimineață să revarsă spre biserică, gătită ca o mireasă, poporul. Deasemenea mulți intelectuali printre care remarcăm pe dl Scorobeț director școlar din Mercurea și dl Fărcaș dir. școlar din Apoldul de jos.

Sfânta Liturghie s'a început la ora 10 a. m., celebrată de păr. mandatar episcopesc cu asistența alor 5 preoți din jur: I. Popa, I. Preda, Nic. Ivan, Nicolae Filip și Ioan Albu, parohul locului.

La sfârșitul liturghiei a predicat părintele protopop despre credință însoțită de fapte bune. Lăudând stăruința depusă de preotul local Ioan Albu, pentru repararea și înfrumsețarea sfântului locaș, aduce mulțumiri credincioșilor cari au contribuit la realizarea scopului măreț. Apoi a cuvântat Pr. I. Albu, mulțumind lui Dumnezeu că i-a învrednicit a vedea împlinită o dorință a tuturor. Prin cuvinte nimerite scoate în relief trecutul bisericii în legătură cu viața poporului, mulțumind donatorilor și celor cari au contribuit cu lucrul ca această sf. biserică să se poată termina; exprimă recunoștință I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, P. C. Sale părintelui protopop cari le-au dat tot concursul să ducă la bun sfârșit lucrarea; mulțumește în sfârșit tuturor oaspeților și credincioșilor, spunând să nu uite clipele înălțătoare ce le-au trăit astăzi, să nu uite că lucrurile mari se fac cu jertfă și se duc la bun sfârșit prin dragoste de apostolat, voință nefrântă, cinste și răbdare.

La ora 4 d. a. oaspeții au părăsit comuna.

Vrednicului păstor și consiliului bisericesc li se cuvine multă laudă.

Un asistent.

Femeea de mâine. Cuprinsul Nr. din Octomvrie: Sanda I. Mateiu: Renée de Benoit; P. S. episcop Nicolae Ivan: Amintiri despre mama mea; V. N. Popescu: Conversiunea artistei Eve Lavallière; Marise Bastie: Cum am bătut recordul de durată; A. Ferriere: Educația sexuală; Gr. Marcu (culegere): Mărgăritare de mult preț; Sanda: De vorbă cu fetele; — Din largul lumei — Cronica modei — Colțul vesel — Informațiuni.

INFORMAȚIUNI

Sfințire de biserică. Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* în 26 Octomvrie a. c. la sărbătoarea marelui mucenic Dimitrie va târnosi noul lăcaș dumnezeesc din comuna bisericească Mândra, protopresbiteratul Sibiului.

Fiecare la locul său? La instalarea într'unul din ministerele noului guvern, dl ministru declară că nu e tocmai în curent cu problemele departamentului său, dar își va da silința să se pregătească de aici încolo. Foarte bine, dar ce caută atunci într'o slujbă, pentru a cărei conducere nu-i pregătit?

Căile ferate române promit să-și reducă, în mare măsură, cheltuelile. Pentru transportul de călători și mărfuri se vor introduce și autobuse oficiale, cum s'au introdus la căile ferate din străinătate, spre a slăbi concurența autobuselor particulare.

Inaugurarea monumentului dela Jina, în județul Sibiului, — monument ridicat în cinstea celor 128 eroi morți pentru patrie, — s'a făcut în 17 l. c. în ființa de față a unui numeros public de mireni și preoți. Sfințirea apei s'a săvârșit prin Păr. Tr. Scorobeț, consilier arhiepiscopesc, asistat de preoțimea locală. Cuvântări însuflețite au tălmăcit rostul serbării pioase.

ȘTIRI LOCALE

La Legatul prof. Aurel Popovici aparținător fondului căminului pentru bătrâni, au dăruit în memoria colegului și prietenului lor câte 100 lei părintele Vasile Popovici și Nic. Bembea, înv. revizor școlar, amândoi din comuna Sibiel. Pentru acest dar mulțumește prof. *Timotei Popovici*, președ.

Pentru publicul locuitor în cartierele mărginașe ale Sibiului, societatea tramvaielor a pus la dispoziție două autobuse mari și elegante, cu prețuri obișnuite pe liniile tramvaiului.

In favoarea șomerilor din orașul nostru se fac, din partea primăriei, următoarele urcări de prețuri la biletele de teatru, concerte și alte spectacole fără caracter de binefacere, și anume: 2 Lei pentru locurile din loge și cele de aceeaș valoare, 1 Leu pentru toate celelalte locuri, fără locurile de stat.

CARȚI ȘI REVISTE

Biserica Ortodoxă Română, revista sfântului Sinod. Cuprinsul Nrului din Septemvrie 1930: Mai multă propagandă, de † Episcop Dr. Grig. Gh. Comșa, Conferința panortodoxă din Sf. Munte al Athonului, de Arh. Dr. V. Pocitan Bârlădeanu. Revelația — Studiu apologetic, de Econom Mihail Bejenaru, Amintiri bisericești și culturale din Basarabia sudică sub cârmuirea Română din 1857—1878, de M. N. Pacu, Primejdia Catolicismului, de Preot Gh. Verșescu, Intre predică si slujbă, de Iconom Corneliu Grumăzescu, Istoria Patriarhilor din Antiohia, de Atanasie Dabbas (Traducere de Pr. V. Radu și Ciril Karalevsky), Cronica bisericească de Arhim. Scriban, Pr. I. Creangă, Icon. C. Grumăzescu, V. Nica, Cărți, Reviste, Ziare de Fl. Scriban, Arhim. Scriban, Insemnări mărunte, Știri, Mulțămiri.

Intocmirea unui nou program de guvernare a poporului italian și de administrare a țării este pentru Italia o problemă vitală! A mai persista în acțiunea de până acum — și așa destul de târziu — însemnează o lentă dezagregare a națiunii italiene. Mussolini trebue să se resemneze, — știm că e cam dificil — dar trebue!

Nu va spulbera un orgoliu ci din contră se va transforma pentru timpurile contimporane în ceeace a fost acum un deceniu.

O singură cale e de urmat.

In domeniul politic intern se va acorda locul de onoare doctrinei corporative radicale, pe care a realizat-o în parte. Nici decum nu va putea pătrunde democrația, un principiu politic pe care jumătate Europa l-a introdus și nici unde nu a fost capabil să dea roade; este cea mai detestabilă conduită de guvernare pe care vreun orgoliu politic a putut-o născoci; a fost cauza datorită căreia toate statele cari au adoptat-o s'au văzut în impasul de a nu mai putea progresa. Și ca o desăvârșire a corporatismului se va acorda frâu liber conștiinței națiunii de a se desvolta sub impulsul generației tinere, care mânuește destinele statului ca astfel ajungând într'un stadiu de emancipare neșovăitoare să se simtă stăpână pe ceeace posedă.

In relațiile internaționale ducele va fi constatat, — fără îndoială — absoluta imposibilitate de a mai continua. Înțelegem, prea bine, că Jugoslavia este pentru Italia un pericol ce trebue mereu avut în vedere, pericol căruia trebue să i se opună o conștiință națională ferecată printr'o independență desăvârșită și care este mult agravat de paternitatea cu care astăzi Italia încurajează tendințele ridicol revizioniste. In aparență cartea pe care o joacă Italia e destul de bună, ea va fi nefastă însă la sfârșit. Și nu este greu de întrezărit, că o dorință ahtiată de întinderea influenței italiene în apusul Europei se accentuiază, nu trebue însă uitat că se rupe o rană ce zace nevindecată pe același corp pe care ființează Italia.

In curând se va face ziuă!

LEON PROCA.

Nr. 491/930. (83) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Noul săsesc** cu filia **Roandola**, protopopiatul Târnava mare, se publică de nou concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat;
2. Stola obişnuită;
3. 8 (opt) jugăre pământ arător şi fânaţ, sesiune veche 6 (şase) jugăre pământ din reforma agrară, iar în filia **Roandola** 5 jugăre 800 st. □ de prima calitate;
4. Dela fiecare familie 1 (una) ferdelă porumb, dela văduvi pe jumătate;
5. Una zi de lucru;
6. 6 (şase) stânjini lemne pentru foc, din pădurea bisericii aduse în curtea parohială;
7. Casă parohială deplin corespunzătoare cu toate supraedificatele economice, precum şi intravilanul vechi şi nou ca grădină de zarzavat;
8. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului din comună.

Reflectanţii la acest post sânt invitaţi a-şi trimite petiţiile însoţite de documentele prescrise, în terminul sus indicat subsemnatului oficiu protopopesc în Biertan şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Biertan, la 7 Octomvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei mari în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 356/1930. (85) 2—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Boz**, protopopiatul Mercurii, se publică nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Folosirea locului de casă şi grădina parohială în mărime de 1200 stânjini □.
3. De fiecare familie câte 1 ferdelă cucuruz sfărimit şi 1 zi de lucru.
4. Stola obişnuită în tract.
5. De cvartir se va îngriji parohia.

Reflectanţii la acest post au să-şi înainteze rugările cu documentele necesare oficiului protopopesc în Mercurea în termenul deschis având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserica de acolo spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 30 Septemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

„AJUTORUL"

institut de credit şi de economii, societate pe acţii în ŞEICA-MARE

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii «AJUTORUL», societate pe acţii se invită prin aceasta conform §-lui 19 din statute, la o

Adunare generală extraordinară

ce se va ţinea în comuna Vale, la 9 Noemvrie a. c., la 2 ore p. m. în sala festivă a Şcoalei de stat.

OBIECTELE:

1. Constituirea adunării generale.
2. Raportul comisiei alească în adunarea generală ordinară.
3. Fuziunea cu altă societate, sau hotărâre reclamată de interesele societăţei.
4. Alegerea Consiliului de administraţie.
5. Alegerea Comitetului de cenzori.
6. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari cari doresc a participa la adunarea generală, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugaţi a-şi prezenta acţiile, eventual dovezile de plenipotenţă cel mult până la 7 Noemvrie a. c., la orele 11 a. m. la centrala din Şeica-mare şi la agentura institutului din Vale. (46) 1—1

Şeica-mare, la 21 Oct. 1930.

Consiliul de administraţie.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulce. ţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou
de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

La Librăria Arhidiecezană se află pe vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi
de
Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu preţuri moderate

---

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura cartea:

Inalt Prea Sfinţia Sa Patriarhul României
DR. MIRON CRISTEA
Inalt Regent

OMUL şi FAPTELE

Contribuţiuni la studiul istoriei bisericei române ortodoxe contimporane
de
ION RUSU ABRUDEANU
Volumul I

Preţul Lei 500·—, plus spese postale Lei 20·—. Suma se poate trimite prin mandat postal.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

„FRĂŢIETATEA"

Institut de credit şi econ. S. P. A. în Sadu

Prospect de emisiune

Adunarea generală extraordinară din 6 Octomvrie a. c. a decis urcarea capitalului societar dela 12500 Lei la 250.000 Lei şi transformarea acţiunilor vechi à 50 Lei (100 cor.) nominal, în acţiuni noui à 500 Lei nominal, în următoarele condiţiuni:

1. O acţiune veche se evaluează la 100 Lei, primind acţionarii după 5 acţiuni vechi o acţiune nouă à 500 Lei valoare nominală.
2. Acei acţionari cari nu vor putea sau nu vor voi să completeze acţiunile originale la nominalul nou de Lei 500, vor primi pentru fiecare acţiune veche bonificarea în numerar de Lei 100.
3. Terminul de subscripţie se fixează până la 1 Noemvrie a. c.
4. Asupra acţiunilor de optat dispune direcţiunea.
5. După fiecare acţiune optată se plătesc 20 Lei spese de emisiune.
6. La iscălire se vor achita 30% din nominal şi spesele de emisiune.

20% din nominal se vor achita până la 31 Decemvrie a. c.

25% din nominal se vor achita până la 28 Februar 1931.

25% din nominal se vor achita până la 31 Aprilie 1931.

7. După ratele din punct 6 se vor bonifica 10% dobândă, iar acţiunile vărsate integral până la 31 Decemvrie 1930, vor participa la dividend în 1930.
8. După ratele restante se vor socoti 16% dobândă de întârziere.
9. Faţă de acţionarii cari nu vor vărsa ratele la timp, se vor aplica dispoziţiunile codului comercial.
10. Acţiile se pot subscrie la institut, — cele vechi prezentându-le spre stampilare şi preschimbare, personal sau prin poştă.

Sadu, la 6 Octomvrie 1930.

Cu autorizaţia adunării generale:

(45) 1—1 **Direcţiunea.**

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII — Sibiu, 25 Octomvrie 1930 — Nr. 77

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Pe an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...ie și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Serbările culturale dela Cluj

Din tot cuprinsul Ardealului s'au adunat în ziua de 20 Oct. 1930, la Cluj, intelectuali și popor, în număr uriaș, pentru a lua parte la manifestarea strălucită a culturii românești și a prezenta respectuoase omagii M. Sale Regelui Carol II și Familiei Regale.

Sfânta noastră biserică ortodoxă e reprezentată prin chiriarhii săi II. PP. SS. LL. Patriarhul *Miron*, Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, și PP. SS. LL. Episcopii mitropoliei noastre.

In aula universității, dl rector E. Racoviță, în cuvântul său inaugural, pomenește sforțările făcute pentru realizarea înaltului așezământ cultural din Dacia superioară, și aduce pioase omagii memoriei Regelui Ferdinand I care, acum zece ani, prezidase festivitatea deschiderii universității; vorbitorul termină mărturisind recunoștință pentru M. Sa Regele Carol II și Familia Regală, care e de față la această aniversare a culturii românești.

M. Sa Regele a ținut un discurs primit cu nesfârșite ovații.

Suveranul amintește mai întâi dragostea și grija cu care întregitorul României **Ferdinand I,** *urmărea acest așezământ de cultură care este astăzi universitatea Daciei Superioare; n'a fost om mai fericit ca El, când a văzut întrunindu-se în inima României Transcarpatine acea falangă de profesori din toate colțurile țării, cari cu sufletul plin de avânt au venit să-și pună știința și munca lor în serviciul prestigiului și renumelui patriei.*

De prin veacul al XV-lea, românii au arătat dorul lor de cultură, și chiar dacă n'au reușit totdeauna s'o facă pe teritorul lor, totuș, pentru neamul nostru și pentru afirmarea puterii culturale a rasei latine, ei au dat prinosul lor altora.

Să nu uităm că, primele universități din Ungaria, cea dela Pojon și cea dela Buda, au fost întemeiate, în 1497, de un român, Matei Corvinul, regele Ungariei.

Mai târziu, în 1566, tot un român, Nicolae Olahus, a întemeiat universitatea din Târnava.

Dar nu numai din aceste părți ale României a plecat cultura românilor peste hotare. Și vecinii noștri din răsărit, ne datoresc nouă, contribuția culturală ce li-au adus-o moldovenii. In veacul al XVII-lea, mitropolitul Kievului, Petre Movilă, a organizat viața bisericească și învățământul din Rusia, urmat de aproape de Antioh și Dimitrie Cantemir, întemeetorii curentelor literare rusești.

Cu toate că românii dădeau aceste elemente de valoare, totuși ei n'au putut dobândi școala lor.

Căci, universitățile creiate de Ștefan Bathory la Cluj, și la Alba-Iulia de principele Gavril Bethlen, erau instituții create mai mult pentru propaganda religioasă, decât pentru cultură.

Suveranul vorbește apoi despre lupta românilor pentru o academie românească, și citează vorbele lui Țichindeal dela 1821:

«De un seminar însă trebue gândit,
Și pe lângă el un mare convict,
Ba și de-o ACADEMIE,
Cum trebue să fie».

Această Academie însă nu s'a putut întemeia pe teritor ardelenesc, ci, prin Gheorghe Lazăr, în România liberă, la București.

M. Sa sfârșește zicând:

De zece ani, Universitatea Daciei Superioare «Regele Ferdinand I-ul» a muncit fără preget, grație râvnei depuse de valoroșii ei profesori, cari au priceput așa de bine rolul și datoria lor.

In instituțiile universitare se face știință curată, care sporește, pe zi ce trece, patrimoniul cultural al patriei românești și al lumei întregi.

Eu, Regele vostru, în această zi de sărbătoare vă aduc mulțumirile Mele pentru munca depusă și pentru frumoasele rezultate dobândite.

Precum vechile universități române din București și Iași, au fundații domnești, am hotărât să înființez aci la Cluj, o fundație științifică, care va purta numele de «Institutul de cercetări științifice Regele Carol II». Doresc ca universitatea, prin reprezentanții ei, să-mi dea tot concursul pentru reușita acestei opere în care Noi punem cele mai mari nădejdi.

Doresc încă să aduc salutul Meu și prinosul Meu de recunoștință acelora ce pentru dragostea arătată țării Mele, li se conferă astăzi titlul de: doctor honoris causa.

Munca depusă în acești zece ani e pentru Mine și pentru țară, o chezășie de progres și nu pot face astăzi o urare mai caldă de cât aceea ca, profesorii cât și studenții să urmeze totdeauna pe aceeaș frumoasă cale pe care au început.

*

A vorbit apoi, în numele guvernului, prim-ministrul dl *G. G. Mironescu.* Oratorul spune că universitatea clujană ființează în realitate de aproape 60 de ani, dar timp de 50 ani ea a fost îndreptată împotriva neamului românesc, a cărei desnaționalizare se urmărea. Incercarea n'a reușit. Neamul nostru compact din punct de vedere etnic, nu practică și nu are nevoe să practice o politică de desnaționalizare a neamurilor conlocuitoare; el tinde numai a face să se desvolte cât mai puternic geniul național, ca să poată cât mai adânc contribui la propășirea civilizației omenirii. Convețuirea noastră cu alte neamuri pe acest pământ strămoșesc este și trebue să fie cooperare amicală pentru progresul patriei comune. De zece ani universitatea din Cluj merge pe calea aceasta, devenind un mare focar de cultură românească, așa cum ar fi trebuit să fie dela început, în mijlocul acestor bogate plaiuri, care aparțin și din punct de vedere istoric, și din punct de vedere etnic, neamului românesc.

In numele fostului consiliu dirigent a ținut o cuvântare dl *O. Ghibu,* ca unul care, în timpul când s'a preluat universitatea pe seama statului român și s'a organizat pe baze nouă, a deținut o situație oficială împreunată cu grea răspundere.

In aceeaș ședință festivă, dl *Sextil Pușcariu* citește raportul pentru promovarea Reginei *Maria* Dr. honoris causa a facultății de litere și filozofie din Cluj. M. Sa e cea dintâi Dr. honoris causa a acestei facultăți.

Se citesc apoi rapoartele pentru proclamarea celorlalți doctori honoris causa, cari sânt următorii: abatele Zavoral, profesorul Bortoli, Martonne dela Soborna, contele de Sainte Aulaire, prof. Steed, Dr. Roger și Scotus Viator.

La ora 2 d. a. s'a ținut în sala Memorandului b a n c h e t u l oferit de universitatea clujană. Participă: M. S. Regele Carol II, M. Sa Regina Maria, A. S. R. Principele Nicolae, membrii guvernului, chiriarhii bisericii din țară, miniștrii țărilor vecine, delegați ai universităților ș. a.

Seria vorbirilor o deschide eminentul savant, dl *Emil Racoviță,* care aducând urări M. Sale Regelui, Familiei Regale și oaspeților prezenți, face o spirituală urare științei.

Răspunde Suveranul mulțumind pentru cuvintele calde ce i s'au adus. Continuând, Regele spune:

Cu acest prilej, în numele scumpei mele mame (aplauze prelungite, ovațiuni) vă mulțumesc pentru gestul atât de frumos și atât de măgulitor, cu care această universitate a răsplătit actele ei și înaltul sentiment de patriotism pe care mama mea l-a dat întregii națiuni în zilele mari de restriște ale războiului nostru (ovațiuni). Cu sufletul ei mare, cu credința ei nețărmurită în izbândă, a știut să mențină sus inimile românilor și să contribue astfel la victoria desăvârșită a noastră (aplauze prelungite, ovațiuni).

Universitatea din Cluj, decernându-i astăzi titlul de «doctor honoris causa», a recunoscut în fața lumii și în fața istoriei acest adevăr. Eu, ca fiu, vă sânt cel mai recunoscător și țin să vă aduc mulțumirile mele cele mai calde.

După cum v'am spus, legătura mea cu oamenii de știință și cu universitățile noastre este indisolubilă. Voi urmări, ori și când, cu cel mai viu interes și cu cea mai caldă pasiune, lucrările care se fac aici și progresele pe care toți, profesori și studenți, le vor realiza. —

După aceasta, s'a vizitat parcul etnografic, arena sportivă, ear seara Opera română. —

In ședința festivă, din ziua următoare, pentru inaugurarea cursurilor universitare ale anului școlar 1930—1931, M. S. Regele a zis:

Adunarea de astăzi, este pentru Mine o deosebită bucurie. Serbăm deschiderea solemnă a cursurilor anului școlar 1930/931.

In deosebi, în împrejurările de criză prin care trece România, consider că pentru rege e o datorie să fie de față la începutul unui nou an de activitate pentru pregătirea generației, ce mâne va fi chemată să-și dea obolul ei de muncă, pe toate tărâmurile utile organizației de stat. Azi, mai mult decât ori când, este nevoie ca ori și care cetățean să-și pue toată energie și toată truda, ca să muncească cu tot sufletul pentru propășirea patriei.

Iubiți studenți, — Dela cine, mai mult decât dela voi, tinerii, carl azi, sub oblăduirea dascălilor voștri, vă pregătiți pentru cariera de mâne. Am dreptul de a găsi acea dorință de mai bine, acel entuziasm al idealului abia întrezărit, grație carora se pot înfăptui marile opere pe care țara și Regele vostru au dreptul a le cere dela ori și care cetățean, în deosebi dela voi.

Aci pe băncile universității, petreceți cei mai frumoși ani ai tinereței voastre, ani de pregătire pentru lupta de toate clipele, ani în care se oțelesc sufletele și se statornicesc cele mai trainice prietenii și, ori cât de vitrege ar fi greutățile de trai ale vremurilor de astăzi, tot frumos se vor săpa în inimile voastre anii scurși pe aceste bănci.

Voi sunteți urmașii celor cari au luptat pentru un ideal, grație căruia astăzi toți românii pot trăi liberi, într.o țară întregită, iar voi puteți să studiați în tihnă, în acest așezământ de înaltă cultură.

Aceasta, trebue să fie pentru voi cel mai mare îndemn.

Anii de învățătură de aci, să vă pregătească pentru datoria de mâne.

Cu cât munca de astăzi va fi mai sârguitoare, mai adâncită, mai pătrunsă de simțul datoriei, cu atât aceea ce ați cules aci, va da roade mai puternice și mai folositoare vouă și societății.

Munca nu este numai o cheltuială de eenrgie fizică sau intelectuală, ci și o credință și o disciplină. Această credință și această disciplină aș dori s'o văd adânc sădită în sufletul vostru.

Voi, faceți parte dintr'un neam viguros, care cu toată vitregia veacurilor a arătat lumii întregi, că are dreptul și putința să trăiască liber în mijlocul națiunilor civilizate.

Românii, au luptat cu înverșunare spre a așeza patria lor pe temeliile pe care se găsește astăzi. Voi sânteți acei cari veți fi chemați mâne, să duceți mai departe opera începută și fiecare, în profesiunea care și-a ales-o, să pună cărămida sa, în edificiul României de mâne, după rostul capacității și al îndeletnicirii fiecăruia.

Frumoasa pildă a jertfei de sine pe care v'o dau luptătorii întregirii neamului, s'o aveți veșnic în fața ochilor voștri, și să vă străduiți, în orce clipă a vieții, să fiți la înălțimea lor.

Ei, au avut un ideal și au crezut în el: Unirea tuturor românilor între hotarele lor etnice.

Voi, trebue să aveți idealul și credința că această frumoasă și bogată țară trebue să fie aceea care, prin virtuțile și cultura ei, să stea alături de toate țările civilizate.

Vouă, intelectualilor de mâne, vi se cere această înfăptuire.

Nu uitați că, în sângele nostru curge sânge de roman, rasă care de veacuri stă în frantea civilizației.

Virtuțile poporului român, virtuți care au fost cu prisosință dovedite de strămoșii noștri de pe amândouă părțile Carpaților, sânteți legătuiți să le transmiteți urmașilor voștri.

Sântem un neam, care în clipele de grea cumpănă a știut să arate o putera de rezistență și o energie supra-omenească. Voi, oțelindu-vă sufletele și trupurile, în acești ani de studiu, nu trebue să vă lăsați mai prejos de înaintașii voștri.

Eșind de aci, din această universitate, făclie de știință românească, va trebui să dăruiți contribuția voastră individuală nevoilor obștești.

Invățătura nu este scop, ci numai mijloc, cu ajutorul căruia vă pregătiți pentru viața de mâne.

Cu toate că zilele de azi sânt grele și lupta pentru viață devine mai crâncenă, trebue cu orce preț să duceți cu voi, în viața post universitară, elanul către ideal, cu care s'au fălit studenții de pretutindeni și din toate vremurile.

Universitatea nu este decât vremea de pregătire; lupta pentru mai bine, începe din ziua când profesorii voștri v'au redat societății.

Regele vostru privește cu încredere generația care mâne va fi chemată să-i dea sprijinul pentru îndeplinirea greutăților prin care poate trece oricând viața unui stat.

Fiți deci demni de încrederea ce o pun în voi.

Și vouă, dlor profesori, vă incumbă greaua sarcină de a fi călăuzitori și făuritori de suflete.

Pe lângă învățătura proprlu zisă, aveți și marea datorie de a plămădi, aceea ce scumpul Meu unchi Regele Carol I cerea înainte de toate: **caractere.**

Dați acestor tineri cari sânt dornici de a urma frumoase pilde, acea iubire de muncă și de știință grație căreia un popor poate păși spre progres.

Increderea ce o pun în generația de mâne, o pun și în aceia cari sânt chemați să o pregătească.

Profesorul nu poate îndeplini marea sa misiune decât păstrând veșnic contactul cel mai strâns cu învățăcelul lui, călăuza neclintită a lui.

Universitatea aceasta, care până astăzi a dat roade atât de frumoase, doresc să devie, grație concursului domniilor voastre, un focar de știință mondială demnă de originile poporului Meu.

Atâtea energii și atâtea virtuți a arătat poporul nostru, încât această dorință nu poate să nu se împlinească.

Doresc, ca acest an de muncă, care începe astăzi, să fie dintre cele mai rodnice și că atât studenții, cât și profesorii prin râvna și munca lor vor fi în toate demni de marele nume ce-l poartă universitatea din Cluj «Regele Ferdinand I». —

Prorectorul universității, dl Racoviță, face apoi raport asupra activității anului școlar 1929—1930, și arată totodată care a fost activitatea fiecărei facultăți în cursul celor zece ani de viață culturală românească.

Mai vorbesc: noul rector, dl Dr. I. Hațieganu, și un student în numele tinerimii. —

I. P. S. Sa Patriarhul *Miron*, luând cuvântul, dăruește, cu prilejul serbărilor jubilare de acum, suma de *o sută mii lei* institutului de istorie națională de pe lângă universitatea din Cluj. Suma aceasta, pe care pro nite s'o completeze, constitue un fond inalienabil purtând numirea de «Fondul Patriarhul Miron», și slujind pentru promovarea cercetărilor și studiilor de istorie națională bisericească. —

D. a. la ora 1 s'a dat o masă câmpenească în grădina

FOIȘOARA

Cum avem să credem?

Limba omenească are cuvinte cărora li se atribue variate înțelesuri, ca b. o. cuvântul *credință*, deși înțelesul lui este limpede și hotărât.

Acest cuvânt: *cred*, pentru cei mai mulți oameni însemnează: sânt ferm convins despre cutare adevăr revelat.

Concepția altora spune: cred, înseamnă că eu primesc cutare doctrină, dar nu sânt sigur oare este ea adevărată ori bă? După opinia unora, cred — ar însemnă: Nu mă pot convinge deplin despre dogma ce exprimă, îmi plec totuși capul resignat înaintea tradiției, deși între rațiunea și convingerea mea se deschide prăpastie...

Cu privire la alții, cuvântul *cred* — înseamnă: Cred totul, enigmele superbe și simple; mă conformez formelor externe, fiindcă în definitiv «poate» să fie verosimil, că totuș aceia vor fi având dreptate, cari cred necondiționat...

Aceste mărturisiri formează apostazie.

In sufletul aceluia, care crede fără discuție, fără filozofare: viază convingere energică și neclintită, că deasupra creațiunii minunate a universului, din care noi abia cunoaștem o parte mititică, subsistă personal Creatorul supra lumesc; viază în convingerea fermă, că ultimul verdict nu-i al morții și peirii, ci al Domnului, al Stăpânului vieții, care a declarat, că este al viilor și nu al morților. A fi credincios înseamnă a ne împlini datoriele în cunoștință, că și cea mai mică faptă a noastră, spre glorificarea lui Dumnezeu, fiind precugetată cu intenție bună și executată cu tendență nobilă: este o cărămidă sau măcar un bobicel de nisip în sălașul etern al vieții noastre de apoi. A fi credincios înseamnă a efectuà adevărul cu bunătate, deoarece voia supremă a lui Dumnezeu este adevărul și bunătatea. Inseamnă a promovà în fiecare om prototipul lui Dumnezeu în copie fidelă. A fi credincios înseamnă a ne ocroti semenii noștri, când reclamă necesitatea, când valurile mizeriei fizice și psihice năpădesc asupra capetelor lor. A fi credincios înseamnă a privi spre înălțimi cerești, a tinea mânile gata de rugă, a cultiva bunurile hărăzite de Providență, a nu scăpà din memorie că pământul are să ne servească pe noi, — nu noi să servim pământul!

Viața religioasă a timpului nostru sângerează din multe răni ca b. o.: indiferența în credință, rana lumii culte. A doua: îndoeala în credință. Oamenii o caută o nutresc, căci le șoptește doar cuvinte măgulitoare în urechi. A treia rană e însăși necredința. In aceasta sângerează mulțimea amăgită prin apostoli ipocriți. A patra rană e apostazia. De aceasta sângerează cei lași, târâtorii și vânătorii de poziții înalte sociale. A cincea e ruperea de credința adevărată revelată, fie tacit, fie declarată.

Lupta între credință și apostazie a fost aprigă pururea; acum pare a fi mai vehementă ca oricând. Valurile ei se abat în școală, în sălile universitare, în saloane, în conferințe, și clatină în oameni alipirea către credința creștină.

La acest fenomen să luăm aminte că necredința promite mult, dar nu cedează în schimb nimic. Necredința dă voie liberă desfătării și bucuriei vieții neînfrânate. Dar credința are apostoli, — ear apostazia are numai pribegi.

botanică, ear la ora 3 s'a făcut solemnitatea inaugurării pinacotecei donate universităţii de dl *Virgil Cioflec*, — întâia pinacotecă românească din Ardeal, de nepreţuită valoare.

După războiu

Puterea combativă şi reacţiunea ţăranului român faţă de curentele extremiste

I

Războiul modial a schimbat radical fizionomia politică a Europei; reforma agrară a deschis un nou capitol în viaţa socială a lumii şi ambele au contribuit deopotrivă la întronarea unei alte concepţii în a produce şi a consuma material şi intelectual. Războiul mondial a atins Europa întreagă şi nici statele cari s'au declarat neutre nu au fost cruţate de catastrofele sale; socializarea proprietăţii s'a produs în 14 state cari ocupă 71% din întinderea întregii Europe şi a căror populaţie se ridică la 57% din globalul european.

România a împărtăşit atât dezastrele ultimului conflict armat cât şi fenomenul socializării proprietăţii fonciare. Influenţele lor s'au repercutat asupra întregii populaţii; ţărănimea fiind factorul cel mai important în această ordine de idei merită a ne ocupa de el pentru a constata, — desbrăcaţi de haina unui naţionalism orbit cu un entuziasm artificial şi deci pe dea'ntregul obiectiv — activul ce-l posedă massa rurală din punctul de vedere al unui viitor şi nedorit conflict armat precum şi felul cum aceasta înregistrează sau ar înregistra evenimentele politice extremiste, ca de exemplu bolşevismul ş. a.

Prin înzestrarea populaţiei rurale cu pământuri provenite din marile latifundii s'a realizat un principiu social pe al cărui altare s'au sbuciumat două secole aproape. Şi această reformă a fost impusă când tranşeele de pe cele două fronturi europene, reţele încovrigate în cari moartea se plimba ca o cârtiţă, începură a se goli. Întâi statul naţional trebuia să acorde recompensă piepturilor cari s'au sacrificat şi apoi mentalitatea nouă, gândurile revoluţionare plămădite de mizeria îndurată smulgeau această schimbare în organizazea economică. In sfârşit pentru a îndulci dezastrele pe cari baza productivă a naţiunii le încercase precum şi de a reface populaţia decimată de plumb şi epidemii trebuia aruncată o pomană menită a funcţiona ca imbold şi mângâere.

Dacă pentru aceste consideraţiuni principale — şi altele multe — reforma agrară a fost un act mai mult decât necesar, prin ea nu s'a mărit, însă, câtuş de puţin, puterea combativă a ţăranului; ba din contră, este o înşelătoare credinţă că, prin înzestrarea massei rurale cu pământuri ea ar fi ori când dispusă să lupte, cu mai multă vitejie încă decât până acum, spre a-şi apăra ogorul. Notoriu este, de altfel, că gradul cel mai înalt de perfecţiune juridică a proprietăţii rurale private impune statelor o politică pacifică extremistă, conduită însuşită de caracterul refractar a acestei masse faţă cu orice schimbare care în mintea sa ar aduce o prejudiciere bunului ce-l posedă, — pentru a nu mai vorbi de împrejurarea de a avea în faţa ochilor o familie descompusă de membri cari o susţineau, un cămin fărămiţat şi redus la ruine etc.

Armistiţiul nu s'a încheiat eri, este adevărat. Însă când felul greoi cum se desfăşură politica de refacere interioară, luptele de partide au ajuns la paroxism, situaţia materială relativă a populaţiei rurale continuă să rămână critică, — cum este cazul nostru — la fiecare ocaziune apar petele negre încrustate de războiu în caracterul ţăranului. Şi un deceniu complect de existenţă greoaie nu a uitat să înăspresască puternic conştiinţa naţională şi religioasă nu numai a cetăţeanului dela ţară dar şi dela oraş în aşa grad ca noţiunea de patrie şi neam să fie învolburată într'un simţ prea puţin sentimental. Este o situaţiune penibilă în existenţa istorică a unei naţiuni, care fără îndoială se poate remedia. Faptul însă, că îşi însuşeşte o tendinţă de periodicitate prelungită ne sileşte să mărturisim realitatea pentru a proceda cât mai grabnic la fapte.

Politica pacifistă şi diferitele pacte de neagresiune la care România a participat, fără şovăire, printre primele state dau dovadă vecinilor, mai irascibili, de bunele noastre intenţii şi dacă evenimentele politice din răsăritul european ar fi animate de tendinţe similare nu ar dăinui nici o bănuială. Faptele nu sânt însă atât de optimiste. In această situaţiune necristalizată, România departe de a nutri vre-un gând ofensiv şi-a întocmit o balustradă defensivă destul de bine organizată. Prin urmare suntem chemaţi a analiza coeficientul puterii combative în cazul când am fi atacaţi, după ce mai sus văzurăm, în limitele permise unui articol de gazetă, pe al celei ofensive.

In acest caz dela început se pune întrebarea dacă suntem chemaţi a ne apăra împotriva unui stat cu aceeaş organizaţie politică şi economică sau dacă alcătuirea agresorului diferă de a noastră. Zic alcătuirea economică referindu-mă aici la proprietatea individuală după cum nu este cazul Rusiei şi unde contraofensiva s'ar desfăşura în asentimentul populaţiei. Mai greu ar fi împotriva unei naţiuni având la baza ei constituţională proprietatea privată, aceeaş formă monarhică ca a noastră şi încă mai mult aceeaş credinţă bisericească. Din clipa în care ţăranul vede în agresorul său un individ care copleşindu-l îi respectă avutul şi dacă nu integral, un cetăţean purtând efigia unui monarh constituţional şi un credincios făcând acelaş semn sfânt pornirea la luptă începe să fie o chestiune de moment.

Acestea succint despre puterea combativă.

Cea de a doua chestiune ce mi-am propus a o trata în numărul viitor, este legată nu atât de existenţa unor stări de fapt, ci de perioada în care anumite circumstanţe ar deveni realizabile.

LEON PROCA.

Cine posedă puterea cuvântului, acela să fie apostol cu cuvântul evanghelic şi cu faptele, cu exemplele bune; vieţuiască pentru edificarea spirituală a semenilor săi şi în puterea şi în integritatea credinţei pure.

Credinţa şi necredinţa poartă luptă continuă pe parchetul saloanelor.

A fi om şi creştin, înseamnă a lupta etern în cruciada aceea, care o purtăm pentru apărarea şi salvarea credinţei noastre apostolice.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş*

Ear acum Hristos s'a sculat din morţi; începătură celor adormiţi s'a făcut.

Că, de vreme ce prin om s'a făcut moartea, prin om şi învierea morţilor.

Că precum întru Adam toţi mor, aşa întru Hristos toţi vor învia. (*1 Cor. 15, 20, 21. 22*).

INFORMAŢIUNI

Comunicatul, trimis autorităţilor din partea preşedinţiei consiliului de miniştri, aduce la cunoştinţă că serviciul divin ce urmă să se facă în 25 Octomvrie atât în capitală, cât şi în oraşele din ţară, cu ocazia aniversării naşterii Marelui Voevod Mihai, nu se va mai face, M. Sa Regele hotărând să se celebreze serviciul divin numai la ziua *numelui* Măriei Sale, adecă la 8 Noemvrie.

In amintirea prof. universitar Ioan Ursu. Serbarea desvelirii plăcii comemorative se face în 26 Octomvrie 1930, la Ceţa (Târnava-Mare), cu următorul program: Serviciul religios (parastas), ora 9 a. m.; vorbirea preotului D. Bucur; desvelirea plăcii aşezate din partea «Astrei» Târnava-Mare; cuvântarea dlui prof. univ. S. Dragomir, din partea universităţii; cuvântarea dlui prof. univ. I. Lupaş din partea Academiei; viaţa şi activitatea lui I. Ursu, de H. Teculescu.

Lui Emanuel Ungureanu, mecenatului bănăţean, i se va ridica un bust în parcul din faţa castelului Huniade din Timişoara. Sumele necesare ridicării acestui bust le-a adunat un comitet, constituit anul trecut, şi le va completa prefectura şi primăria locală.

ŞTIRI LOCALE

Mulţămire. La Fondul Darurile de Crăciun pe seama ucenicilor săraci dela meserii, administrat de Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu, au binevoit a contribui: Dr. Lucian Borcia, adv. şi senator, Romul Bucşa, paroh, câte 200 Lei; dl Ioan Imbăruş, vornicul ospeţelor, a colectat dela nuntaşii tinerilor Marioara Leţa cu Nicolae Dragomir, Lei 108, naşi fiind dl şi dna Nicolae Dragomir, restaurator. — Pentru prinos mulţumeşte:

Comitetul.

Pagina pastorală

Predică la Dumineca XIX după Rusalii

— Rostită în catedrala din Sibiu —

«Şi s'a dat numele locului aceluia Babilon, pentrucă acolo s'a produs confuziunea limbilor», (Facere 11, 9).

Aruncând o privire asupra veacurilor trecute, fraţi creştini, vom face constatarea, că mai multe epoci din trecutul lor ar putea fi caracterizate cu numele de *Babel, Babilon.*

Acest nume ar conveni epocei de acum două mii de ani mai ales, epocă de tulburare generală, de desorientare morală, epocă penibilă de aşteptare. Da, s'ar putea da acelei epoce numele de Babilon, cu o nuanţă deosebitoare numai. Cum odinioară din pricina confuziunii limbilor nu a mai putut fi continuată şi terminată clădirea turnului din valea *Sennaar*, prin urmare, s'a zădărnicit proiectul nebun, luând astfel naştere Babilonul material, aşa în epoca de acum două mii de ani, când lumea întreagă pare a-ş fi perdut echilibrul, a luat naştere o depresiune şi-o confuziune morală generală, pe care am putea-o caracteriza cu numele de Babel, Babilon în ordine morală.

Profeteasa Pitia nu mai era în stare să întărească în nădejdile lor pe greci; Sibila dela Cumae îşi terminase precizările cu privire la epoca de aur. Nu mai ştiau ce să creadă grecii, multiplele curente filozofice îi desorientase cu desăvârşire; romanii cu spiritul lor mai practic aşteptau zările unei vârste de aur.

Jidovii, Israilul, poporul ales al lui Dumnezeu, erau şi ei la răscruce de drumuri. Cărţile sfinte nu le mai promiteau nimic pentru viitor, profeţiile păreau a fi atins împlinirea. *După cum arătau semnele vremii, Mesia trebuia să apară.* Toată lumeaa îl aştepta, neamurile toate se doreau după dânsul; eată de ce profetul a dat Mesiei în viziunea sa numele potrivit de: «Aşteptarea neamurilor».

In acest haos al aşteptării generale, când atâtea suflete se zbuciumau de durere, când atâtea fiinţe îşi aşteptau izbăvirea, într'o ţară mică udată de apele Iordanului apare figura blândă şi duioasă a unui bărbat galilean. Pare a înţelege necazurile tuturor, compătimea pe cei îndureraţi, plângea cu cei umili şi suferea alături de cei nenorociţi. — Şi iată că acest om excepţional a început să înveţe: Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi, şi eu vă voi odihni pe voi; fericiţi sânteţi ceice plângeţi că vă veţi mângâia; fericiţi cei săraci cu duhul că acelora este împărăţia cerurilor; fericiţi veţi fi când vă vor batjocori pe voi şi vă vor goni! — Ce lucru ne mai auzit, acest om preamăreşte umilirea, fericeşte pe ceice plâng şi promite mângâere şi odihnă în împărăţia ceriurilor.

Lume multă alerga după el şi-i sorbea cu nesaţ învăţătura. Tuturor le recomanda pocăinţă, căci este condiţia pentru a intra în împărăţia lui Dumnezeu, care era aproape.

In pilde învăţa pe cei ce-l înconjurau ce este această împărăţie. Si acest bărbat care purta numele de Isus, şi-a intensificat propoveduirea, mai mult şi-o întărea prin semne şi minuni. — De era vreun neputincios pe unde trecea îl vindeca, lepra o curăţea, dracii îi scotea, slăbănogilor le da putere, păcătoşilor iertare. Toţi îi cerşiau mila până şi păgânii, astfel sutaşul din Capernaum pe a cărui slugă a vindecat-o. Dar n'a vindecat neputinţele oamenilor numai, nu ascultau de el numai duhurile necurate, ci şi forţele naturale.

Astfel apa o preface în vin, din doi peşti şi trei pâni satură mulţimi întregi. Iar într'o noapte fiind pe mare dormea în corabie obosit după ce toată ziua a propoveduit. Deodată se face furtună mare, valuri îngrozitoare ameninţau să sfarme corabia. Ucenicii înspăimântaţi aleargă la Isus cu cuvintele: «Scoală-te Doamne că pierim». «Puţin credincidşilor», le spune cu o linişte suverană şi apoi «a certat vânturile şi marea» după referatul evanghelistului, cari îndată s'au oprit. — Puterea lui Isus asupra forţelor naturale merge şi mai departe, învie morţii. Un astfel de caz ne este relatat în evanghelia de astăzi — să ne oprim puţin asupra lui.

«Şi a fost după acestea, mergea într'o cetate ce se chema Nain; iar dacă s'au apropiat către poarta cetăţii, iată scoteau pe un mort, fiu unul născut al maicii sale şi aceea era văduvă; şi norod mult din cetate era cu dânsa. Şi văzând-o pe dânsa Domnul, i-s'a făcut milă de ea şi a zis ei: nu plânge. Şi apropiindu-se s'a atins de pat... şi a zis: tânărule, ţie grăesc, scoală-te! Şi a şezut drept mortul şi a început a grăi... Şi — continuă evanghelistul — a luat frică pe toţi, şi slăveau pe Dumnezeu, grăind că proroc mare s'a sculat între noi şi că a cercetat Dumnezeu pe norodul său».

(Sfârşitul urmează).

George Secaş
profesor.

Reverenzi preotești

După ultimele cerințe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preț convenabil la

Croitoria (31) 6—7

Dumitru Dușleag

Sibiu, Târgul Peștelui Nr. 12

In depozit: Ștofe și brâne în permanență

Nr. 356/1930. (85) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Boz**, protopopiatul Mercurii, se publică nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat.
2. Folosirea locului de casă și grădina parohială în mărime de 1200 stânjini □.
3. De fiecare familie câte 1 ferdelă cucuruz sfărimit și 1 zi de lucru.
4. Stola obișnuită în tract.
5. De cvartir se va îngriji parohia.

Reflectanții la acest post au să-și înainteze rugările cu documentele necesare oficiului protopopesc în Mercurea în termenul deschis având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în biserica de acolo spre a face cunoștință cu poporul.

Mercurea, 30 Septemvrie 1930.

Oficiul protopopesc ortodox român.

Avr. S. Pecurariu,
protopop.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțianea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 400·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană
de
Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți
Prelucrate, complectate și editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
și acum din nou editate și complectate
de
Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

A apărut
în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoți or studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

În pământul făgăduinții

de
Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese poștale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de

Îndrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

pe protopopiate

întocmită de
Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Prețul Lei 130.— lipită pe pânză.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot și lecții de înot

Pentru bărbați:

Luni:	închis
Marți:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marți:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marți:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:

Băi de abur și de aier cald

Luni:	închis
Marți:	dela 1½—7½ ore seara prețuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m, dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara prețuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marți:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur și de aier cald

Luni:	închis
Marți:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara prețuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara prețuri reduse
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marți:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINĂ

Luni:	închis
Marți:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 29 Octomvrie 1930 Nr. 78

Telegraful Român

Organ naţional-biseric

BIBLIOTECA CENTRALĂ a ASOCIAŢIUNII SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ortodoxismul trebue să se afirme mai intensiv în statul român

Citim la Evanghelie: Amin, amin zic vouă: celce nu intră pe uşă în staulul oilor, ci sare pe airea, acela este fur şi tâlhar. Iară celce intră pe uşă, acela este păstor oilor (Ioan 10, 1—2).

Această zisă a Evangheliei îmi vine în minte de câte ori îmi îndrept privirile asupra stărilor religioase din statul meu român. Fără a nutri cuiva vre-un gând rău, sânt silit totuş a mă declara neîmpăcat cu politica religioasă ce se urmăreşte în stat. Lovituri peste lovituri şi dispreţ peste dispreţ se aruncă bisericii ortodoxe, caşicând nu fiii ei ar fi întemeiat şi susţinut ţara ce ne place a o numì România Mare. Se înţelege, loviturile se dau indirect ca să nu se poată zice că noi ortodocşii sântem persecutaţi. Indirect ne vine şi dispreţul. Il primim în formă de hapuri îndulcite, cari le înghiţim la început fără a le simţi amăreala. Se urmează, cu noi ortodocşii, în ţinuturile mai noi, chiar povestea oaspelui ce l-ai lăsat în casă, ca să ajungă el mai târziu după masă şi pe tine să te dea afară.

Expun în mod sumar câteva din doleanţele ortodocşilor, pe care altfel opinia publică destul de bine le cunoaşte şi apreciază.

Ne aducem cu toţii aminte de îndârjirea şi vehemenţa ce s'a desvoltat cu ocazia desbaterilor asupra legii cultelor în sinul corpurilor noastre legiuitoare. Episcopatul ortodox s'a pus pe punctul de vedere al egalităţii drepturilor bisericeşti; şi a cerut dela guvern numai atâta, ca măsura ce s'a aplicat nouă când câţiva transfugi de ai noştri se duceau în tabără străină, să se aplice acum şi altora între asemenea împrejurări. Legea talionului era aceasta, dinte pentru dinte. Talionul ortodocşilor era cu mult mai îndulcit faţă de talionul practicat altă dată. Atunci nici se numea talion, ci: *sic volo*. De părerea aceasta era la început şi ministerul. Ce a intervenit la mljioc şi ce nu, nu aparţine afacerii. Destul că părerea guvernului s'a schimbat. Legea s'a votat, dar în felul contrar ortodocşilor. Ortodoxismul deci a eşit din luptă bătut, trebuind să înghită hapul amar — vezi bine, de dragul păcii. Trebuind a înregistra singur această afacere, nici ne-am mai ocupa de ea. Noi ţinem strâns la învăţătura lui Hristos: de şaptezeci de ori câte şapte să iertaţi! Dela legea cultelor încoace loviturile însă au sporit şi sporesc mereu. Căci se zice că pofta vine mâncând. Cuceritorii unei poziţii au râvnit, deci la altă cucerire. Au şi avut-o. Biserica noastră prin sfântul Sinod, autoritatea supremă spirituală a noastră din stat, cu scop de a întări şi mai mult duhul ortodox şi românesc al fiilor noştri din părţile nordice ale Ardealului a cerut reînfiinţarea diecezei de altă dată ortodoxă în părţile de acolo Era vorba de un drept bătrân şi de repararea unei nedreptăţi seculare. Cererea sfântului Sinod din toate punctele de vedere era deci justificată. Guvernul deci fără nici o hezitare trebuia să-i dea curs. I s'a dat curs? Nu. Pe semne greutăţile bugetare împiedecau guvernul a păşì la realizări. Vine însă concordatul cu «sfântul părinte» dela Roma. După el vine şi înfiinţarea episcopiilor catolice, cerute de concordat, şi atunci guvernul ce face? Trece pe dinaintea cererei ortodocşilor şi o trece cu vederea, înfiinţând episcopat catolic, nu ortodox în părţile nordice. Motivul greutăţilor bugetare, deci, nu mai există, pentrucă înfiinţarea aceasta se întâmplă chiar în mijlocul crizei financiare ce ameninţă în mare măsură echilibrul nostru bugetar. Se va răspunde, că ce treabă avem noi cu episcopiile străine? Adevărat, nu avem nici un amestec, căci fiecare biserică se organizează cum vrea şi cum poate. Nici n'am avea nimic de zis când măsura s'ar aplica şi nouă. Nu putem tăcea însă, când alţii sânt destul de bine organizaţi şi de prezent îşi au episcopiile lor destul de numeroase, care aproape sânt egale cu protopopiatele din o eparhie de ale noastre, iar noi stăm pe loc, oarecum forţaţi de zgârcenia guvernanţilor. Zi de zi se descoper apoi dedesupturile bugetare, ce pe alţii îi favorizează, iar pe noi că sântem biserică săracă — mereu ne trec cu vederea. Tuturor se dau ajutoare. Singur nouă ortodocşilor se răspund când cerem: Tăceţi! voi mai puteţi aştepta.

Cât de scăzută e autoritatea bisericei ortodoxe înaintea guvernanţilor moderni, se cunoaşte şi din alt fapt foarte dureros pentru noi. Congresul naţional-bisericesc, lângă sfântul Sinod, al doilea for suprem în cele administrative ale bisericei ortodoxe, în sesiunea sa din urmă a cerut reînfiinţarea ministerului cultelor, care de prezent este contopit cu ministerul instrucţiunei. Congresul şi-a trimis cererea, voind prin ea a mări prestigiul statului, ca şi în afară să se vadă că e stat ce părtineşte religiile, care nu numai au fost cândva alcătuitoare de state, dar şi azi singur ele pot asigura ordinea publică prin morala lor religioasă. Nici se putea opune nimeni cererii congresului nostru ortodox, căci era cerere justă, care nici nu poate vătăma pe nime, şi nu poate ataca nici bugetul de stat, pentrucă spesele ce se făceau altă dată cu susţinerea ministerului cultelor, se fac şi azi. Prin desfiinţarea ministerului cultelor statul nu a câştigat nimic, ba a perdut mult, căci arată prin desfiinţare că cultele în stat sânt ceva lux fără care putem trăi. — Deşi toate motivele militau pe lângă reînfiinţarea ministerului cultelor, decisul congresului în păturile noastre conducătoare de stat nu a avut nici un ecou. Nici nu ştiu de s'a învrednicit preşedinţia congresului de a cere răspuns ori ba.

Ori s'a răspuns ori nu s'a dat răspuns cererii, noi ne agităm pe chestie şi neurmarea ei din partea guvernului o considerăm ca un hap amar ce trebue să-l înghiţim ca adaus la celelalte multe şi multe hapuri amare.

Mai nou ni-s'a servit şi alt hap, care e foarte amar şi nu se ştie de va putea ori nu fi înghiţit, ori va naşte volburi mari până în cele din urmă. Preoţii nu sânt puşi să facă politică militantă şi să tulbure societatea prin agitaţiile lor. Nici nu s'a pomenit, poate în un caz două şi în mod izolat, ca ei să fi tulburat pe cineva prin agitaţiile lor. O datorinţă au însă preoţii care totdeauna şi-au îndeplinit-o destul de cu vârf şi îndesat. Datorinţa lor e să stea lângă popor şi să aibă rol hotărâtor în dirigerea forţii, şi vremelnice, nu numai sufleteşti, a poporului. Noile măsuri de stat îi împedecă dela acestea, prin aceea că nu mai fac parte din consiliile comunale, — sânt va să zică împedecaţi preoţii a avea cuvânt hotâror, când se aduc deciziuni ce privesc daraverile zilnice ale poporului. Se va objecţionà: pot devenì preoţii şi acum membri ai consiliilor comunale. Răspundem: pot devenì, dar numai în cadrul unui partid! Şi viaţa preotului nu e bine să fie legată de nici un partid politic Preoţimea să se lase şi de acì încolo în poziţiile sale din care nici duşmanii vechi, când trăiam în satele străine, nu au scos-o.

Legiuitorii voind să facă o înoire radicală în stările de până acum, şi poate şi ca să dea la o parte dela conducere pe unii preoţi, nu şi-au dat seamă de pericolul ce ameninţă ordinea publică şi bisericească prin înoire. Oamenii au început a vorbi ei între ei: ce ne mai pasă de preot şi de ce trebue să mai ţinem la preot şi la biserică, când în daraverile noastre nu mai avem nici o legătură cu preoţii! In consiliile comunale sfatul lor nu mai e luat în seamă, căci acolo nici nu pot merge dacă nu sânt membri aleşi, cununiile le fac primăriile. Cine vrea merge şi la biserică, cine nu, nu. Separarea bisericei de stat începe a devenì realitate. Bine a zis dl ministru Dr. Valer Moldovan, când şi-a ţinut prelegerea de inaugurare ca profesor la universitatea din Cluj, că statul e pe cale de a se desface de biserică. Ce desfaceri trebue să mai urmeze? Doar cu biserica aproape desfăcuţi sântem şi de prezent. Numai la serbările naţionale mai însemnăm

ceva, căci după datinele de până acum, acele nu se pot îndeplini fără cooperarea clerului ortodox. Şi aici sântem însă concuraţi de răvnitori în a ne ocupa locul.

Când toate acestea se petrec într'un stat, care are înscris în constituţia sa, că biserica ortodoxă este biserică dominantă, apoi să rămânem şi pe mai departe pasivi? Nu putem! Ci trebue să strigăm cu toate puterile: Unde sânteţi voi, marii voevozi Ştefan şi Mihai, cu întreg şirul voevozilor şi boerilor, cari cu sabia în mână v'aţi apărat legea şi moşia, şi nu v'aţi dat biruiţi nici când duşmanul îşi pusese genunchii pe peptul vostru şi cu mânile sale însângerate vă sugruma! Cum să apărăm ortodoxismul fraţilor din afară, din cari unii trăesc departe peste oceane, când nici la noi acasă nu sântem stăpâni? Pare că un blăstăm planează asupra acestui neam românesc. Când era condus de voevozi ortodoxi, avea de dat lupta cu păgânii sălbateci şi nemiloşi, iar când s'a întregit într'un singur mănunchi, are nenorocul de a fi condus de libercugetători şi de persoane interesate ce privirile şi le îndreaptă înafară, ca să poată împlini voia duşmanilor seculari ai ortodoxismului. Cărmacii noştri ţin la ţundră, nu la cămaşe care e mai aproape de corp. Grecii scot afară din ţară pe toţi ceice îmbată cu apă otrăvită de proselitism tineretul lor, — noi par'că anume aducem în ţară persoanele ce ne îmbată cu apă rece. La noi are mare preţ şi azi vorba din evul mediu: Roma locuta — causa finita. Dar oare până când?

Cetesc în gazete, că ortodocşii din Maramureş au început a se mişca, din cauză că s'au preterat când cu înfiinţarea episcopiei catolice pentru Maramureş, în loc de cea ortodoxă care de mult s'a cerut în părţile de acolo. Bine au făcut. Capul plecat, adevărat că nu-l tae sabia, dar celce pururea se pleacă şi nici odată nu-şi manifestă, publice, sus şi tare voinţa, dela o vreme devine considerat ca un «papă lapte», şi nime nu mai dă nimic pe părerile lui. E ca şi copilul ce pururea doarme şi de aceea mama lui bucuroasă că nu sbeară, aproape cu totului îl negligă. Ori noi ortodocşii nu avem voinţă? Ne lăsăm batjocoriţi de alţii ca şi viteazul din cenuşă, care a primit polecra de cenuşotcă?

In coloanele preţuitului Telegraful Român, nu de mult s'a publicat recensiunea unei lucrări a profesorului universitar Dr. S. Dragomir. Ceice se interesează de soartea bisericii noastre, dacă până atunci n'au ştiut cumva, au putut lua cunoştinţă despre evenimentul înălţător de suflete, că ortodoxismul are a-şi mulţămi existenţa mucenicilor ortodocşi din anii 1760. Să fim noi ceice trăim în regatul ortodox şi independent, România, mai slabi, când noi nu avem de apărat nimic, şi numai la a ne afirma sântem chemaţi? Nu se cuvine. Fac apel la toată opinia pnblică ortodoxă să iasă din pasivitate. Vom trata chestia în presă, în corporaţiile noastre bisericeşti şi noi între noi, până ce vom fi ascultaţi. Deputaţii ortodocşi şi senatorii, cari nu servesc cauza sfântă a ortodoxismului, să nu mai fie consideraţi de ai noştri, nici să li se dea pe viitor scaune de deputaţi şi senatori.

Nu cer să fim agresivi. Cer numai să ne afirmăm. Clerul înalt înainte, şi noi după dânsul!...

Prot. *Vasile Gan.*

Cerem echitate şi justul echilibru al ajutoarelor de cult

Ierarhii bisericei noastre întruniţi în şedinţă Vineri dimineaţa, în capitala ţării, sub preşedinţia I. P. S. Sale Patriarhului, au votat următoarea moţiune:

«*Biserica ortodoxă română, conştie de grava situaţie financiară, ce dăinueşte greu — în toată lumea — aşa şi la noi de mai mulţi ani, — este gata să aducă şi de astă dată posibilele jertfe pentru a contribui la uşurarea sarcinilor, ce apasă visteria ţării. Ea şi în trecut s'a desbrăcat de enorme averi şi e bucuroasă, că din ele statul român şi-a putut creia şi susţinea mulţime de instituţiuni necesare; iar unele din acele averi formează şi azi patrimoniul său cu rezerve de însemnate valori utilizabile.*

Biserica va reduce şi va îndemna pe toţi la o patriotică restrângere în cheltueli.

Dar ţine să constate şi cu acest prilej, că mai ales biserica din vechiul regat este abia la începutul desvoltării sale pe terenul unei vieţi administrative autonome, încât funcţiunile sale în plină evoluţie reclamă în mod firesc nu reducerea, ci sporirea succesiv a funcţionarilor şi forţelor de muncă dela centrele eparhiale. Pe când alte confesiuni — în raport cu noi — cu ajutorul statului îşi menţin o situaţie privilegiată, uneori chiar cu un lux de dignitari de prisos; ear ajutoarele pentru materiale întrec or ce proporţie, ceeace jigneşte atât de greu strămoşeasca biserică a neamului românesc şi agită mereu nemulţumiri deplin justificate ale credincioşilor ei, mai ales că acele confesiuni dispun de averi proprii mari faţă de sărăcia bisericii ortodoxe. Deci ne simţim datori a cere onor. guvern al ţării mai întâi să restabilească echitatea şi echilibrul just al ajutoarelor de cult, conform legii cultelor, altcum ce folos că se votează legi, care nu se aplică? Numai după această restabilire, vor putea fi proporţionate şi egale reducerile de 15 la sută din ceeace beneficiază şi biserica noastră dela stat.

Cerem deci, cu adânc respect, dela onor. guvern, în interesul dreptăţii şi a respectării legii: a fixa mai întâi proporţia justă a dignitarilor şi consilierilor, protopopilor, funcţionarilor bisericeşti etc., faţă de numărul sufletelor din eparhii, protopopiate, etc. şi a cere reducerea pe această bază justă».

Congres anual preoţesc în capitală

In 21 Octomvrie a. c. s'a ţinut la Bucureşti congresul Asociaţiei generale a clerului ortodox român.

De dimineaţă s'a săvârşit la biserica Sf. Ilie Gorgani, sfânta liturgie, de un sobor de preoţi.

Răspunsurile au fost date de corul cântăreţilor bisericeşti sub conducerea dlui prof. I. Popescu-Pasărea.

După sfârşitul sfintei slujbe, preoţimea a mers în sala «Tinerimea», destinată desbaterilor congresului în prima zi.

Congresul a fost deschis de părintele *P. Partenie*, preşedintele Asociaţiei, zicând şi următoarele:

Nu putem uita un moment îndatoririle pe care statul la are către biserica sa. Biserica nu poate dezerta un minut dela rostul ei de mare regulator moral în mijlocul neamului, fiindcă biserica este a sufletului şi fiinţei etnice a neamului.

Insă avem datoria de a veghia ca naţia noastră să nu fie subminată prin multa ei generozitate, şi biserica să nu fie expusă la rolul de cenuşotcă. Adecă, dorim ca dominanţa acestei biserici să fie realitate vie, înţelegându-i-se de toţi bărbaţii noştri politici rostul său înalt.

Sântem foarte mişcaţi că ierarhii noştri dau în această privinţă semnalul de trezire, pentru ca biserica să fie scutită de jignirile ce i s'au adus, cum de pildă legea cultelor, şi prin concordat, care creiază de pildă catolicilor la noi în ţară «cea mai privilegiată situaţie juridică şi economică din România», pe când dominanţa noastră este floare retorică.

S'ar fi întemeiat încă şi pe solidaritatea de massă a corpului preoţesc şi al cântăreţimii care acum face zid cu noi, nu pentru a salva splendorile patrimoniilor noastre sacre şi princiare pe care nu le avem, ci pentru a întemeia un front comun de luptă pentru o biserică ce a zidit neamul acesta, în ce are arta mai bun din moştenirile trecutului.

Sântem foarte mişcaţi că I. P. S. Mitropolit Nicolae, în scrisoarea ce ne scrie cu prilejul acestui congres, ne îmboldeşte spre o puternică şi cuminte solidaritate, spre academice discuţii şi demne ţinute, arătând semnul eroic al luptelor viitoare pentru a nu mai primi — sau pentru a repara — jigniri ca cele ce ni s'au adus la legea cultelor şi la concordatul obţinut statului nostru de catolici.

In această sfântă unire solidară înţelegem să pornim la luptă, strânşi în jurul ierarhiei noastre, în afară de care nu este cu putinţă să redobândim bisericei poziţiile pierdute şi să-i valorificăm drepturile. Dorim însă înaltei noastre ierarhii să-şi lămurească însaşi ţintele sale ca să vedem clar drumul unor preocupări şi lupte unite, încât duşmanii bisericii să nu poată exploata în folosul lor presupusele împerecheri din sânul bisericii noastre ortodoxe.

După cum sfântul Sinod este statul major al bisericii şi creerul acestei biserici, tot astfel socotim că clerul (oreoţi şi cantori) este oştitorul cel din tranşee şi de pe frontul creştin în plină trântă cu toate puterile ignoranţei, ale superstiţiilor, sectelor, şi chiar agresiunei unor confesiuni tolerate şi care au consfinţit desbinarea dela 1700.

Situaţia bisericii noastre în ipostasa de patriarhat îi indică acest rol în prezent.

Dar, pentru ca biserica şi naţia să fie cu adevărat dominante, se impune o mobilizare sufletească a cârmuitorilor noştri bisericeşti şi politiceşti.

Socotim în modestia noastră, că un armistiţiu politic, între oamenii noştri de conducere, pe o mare periodă de ani, se impune. Cu acest armistiţiu vom creşte valorile sufletului bisericesc şi naţional.

Cerem deci solidarizarea ortodoxiei într'un front comun de luptă pentru a afirma dominanţa contra ofensivei catolice care a obţinut spargerea noastră confesională.

Acest armistiţiu ar aduce acest bine că nimeni n'ar mai căuta suporturi de sprijin în afară de uriaşa solidaritate a neamului, şi ar dispărea supralicitarea de concesii pe seama minorităţilor etnice şi confesionale, făcută în paguba dominanţei unitare a sufletului românesc. —

Păr. *C. Dron*, preşedintele eforiei bisericeşti, aduce salutul I. P. S. patriarh, Miron Cristea, care, fiind reţinut la serbările universitare dela Cluj, n'a putut fi în mijlocul preoţimii, căreia îi trimite binecuvântarea patriarhală şi urare de spor în lucrările congresului.

Păr. *A. Crăciunescu*, aduce salutul şi binecuvântarea I. P. S. Mitropolit al Ardealului. Spune că preoţimea din Ardeal se alătură lucrărilor congresului, cari au de scop să determine o nouă viaţă bisericii în stat. Crede că preoţimea va fi solidară ca să poată să-şi câştige drepturile călcate.

Dna *Alexandrina Cantacuzino*, în numele societăţii ortodoxe a femeilor române spune: Salut, în numele soc. ortodoxe a femeilor române pe preoţimea ortodoxă a sfintei biserici româneşti. Biserica ortodoxă s'a identificat în decursul vremurilor cu interesele neamului, pe care l-a crescut şi l-a legănat în sfintele sale tradiţii ortodoxe. Dacă asistăm azi la o destrămare socială şi la o demoralizare a tuturor straturilor sociale, e că slujitorii bisericii noastre au fost neajutaţi şi lăsaţi în părăsire de stat. Avem nădejdea, că slujind după cuvântul bisericii, în amintirea tuturor cari s'au sacrificat pentru întărirea neamului, nu vor lăsa o clipă să i se scadă prestigiul şi mai cu seamă se vor pune pe lucru, cu conştiinţa datoriei împlinite, ca să învioreze din nou sfânta credinţă, adevărata mântuitoare a neamului creştinesc. In preoţimea ortodoxă a ţării, în sacrificiul acestora mai stă nădejdea pentru mai bine şi a neamului, şi a bisericii.

Dl *Stancu Brădişteanu*, directorul general al cultelor, aduce salutul departamentului cultelor şi urează congresului succes.

Dl *Dem. Dobrescu*, primarul capitalei spune: Atâta timp cât credinţa şi morala religioasă va conduce omenirea, societatea va avea cumpănă tare. Când nu e credinţă, societatea sufere. Barca aceasta a năzuinţelor bune se răstoarnă când nu are cârma credinţii şi a adevăratei vieţi morale. Fac aici o mărturisire: Capitala noastră nu are credinţă. Societatea bucureşteană bâjbâe în întunerecul necredinţei. De aceea vă cer dvoastre,

preoţimii, să daţi ajutorul ca în capitala ţării noastre să se ducă o viaţă mai aproape de propovăduirile bisericii, ca să putem scăpa de anarhia socială care ne turbură şi ne desbină.

Dna *Bărbulescu*, în numele Asoc. generale a dnelor preotese, salută congresul clerului. Arată rostul asoc. dnelor preotese, care luptă alături de preoţime pentru moralizarea şi întreţinerea adevăratei credinţe în popor. Sub auspiciile asociaţiei dnelor preotese, s'a făcut de curând un cămin, în care să se adăpostească studentele universitare, fiice de preoţi. Inaugurarea acestui cămin se face azi. Invită preoţimea să ia parte.

Mai rostesc cuvinte de omagiu, adus bisericii, şi alţi oratori, după care preşedintele dă citire unei telegrame omagiale către Suveran. —

Şedinţa de după amiază se deschide la ora 4.

Păr. P. Partenie, preşedintele asociaţiei, citeşte telegramele trimise I. P. S. Sale Patriarhului Miron, I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, P. S. Vartolomeu al Râmnicului, căruia îi urează însănătoşire.

Salută pe dnii: Mihail Berceanu, profesorii I. G. Savin din ministerul cultelor, V. G. Ispir, Nicolae Colan din Mitropolia Ardealului, şi Tudor Popescu.

Face o dare de seamă a activităţii comitetului asociaţiei clerului în decursul anului. Arată munca ce au depus unii dintre mireni pentru armonizarea învăţământului religios superior.

Păr. diac. Chirulescu, însărcinat cu administrarea gazetei «Graiul Vremii», organul asociaţiei clerului, face o dare de seamă a mersului acestui ziar.

Păr. Partenie citeşte punctele principale din «Raportul între stat şi biserică».

Păr. G. Comana citeşte referatul privitor la Raportul între biserică şi stat din punct de vedere economic.

Din acest referat rezultă că biserica ortodoxă este — în privinţa ajutorului ce primeşte dela stat — în inferioritate faţă de celelalte culte. Biserica ortodoxă, după numărul credincioşilor, ar trebui să primească 400 milioane lei mai mult decât primeşte azi. Acest quantum reese din comparaţia între ortodocşi şi uniţi şi romano-catolici.

Păr. Ionescu propune ca referatul părintelui Comana să fie tipărit pentru răspândire şi prezentat azi comisiei bugetare care lucrează la ministerul finanţelor.

Păr. Guciujna se ocupă de chestia cântăreţilor bisericeşti, cerând îmbunătăţirea stării lor.

Păr. Arhim. Scriban arată neajunsurile care încep să se ivească în urma concordatului cu Vaticanul. Legăturile dintre stat şi biserică nu mai sânt aşa cum erau odinioară când statul îşi dădea seama de importanţa bisericii în trecutul neamului. Vorbeşte de necesitatea armoniei între preot şi învăţător.

Păr. diac. I. Popescu-Mozaceni vorbeşte de lovitura ce se dă bisericii de anumite forţe oculte, care subminează sub aspectul moralei universaliste instituţiile creştine.

Şedinţa de după amiază se închide la ora 7 jumătate. —

Şedinţa din ziua a doua se deschide la ora 9 dimineaţa.

Păr. *Dr. G. Ciuhandu* expune câteva desiderate asupra raporturilor dintre membri episcopatului şi clerul inferior.

Dezideratele privitoare la chiriarhi se discută de mult. Se impune strângerea rândurilor ierarhilor.

Păr. prof. Alex. Constantinescu arată uneltirile şi setea de supremaţie spirituală a bisericii catolice. Propune să se ceară abrogarea legii prin care se dă teren pentru ridicarea catedralei unite în mijlocul Bucureştilor.

Păr. *Dr. Gh. Ciuhandu* se referă la catedrala unită. Face un istoric al manoperelor făcute de papalitate. Arată mucenicia multora din românii de dincolo, ca Gh. Şincai, care era, mai mult român decât unit, pe când guvernul de azi e mai mult unit, decât român. Aşa se face, că azi ni se vâră în sufletul ortodoxiei noastre «catedrala desbinării». Catedrala unită nu e primejdioasă numai ca instituţie religioasă. După câte ştiţi, o catedrală implică o arhiepiscopie. Uniţii vor întâi reşedinţă episcopală, anticipând cu o catedrală.

Mai vorbesc: prof. N. Crainic, părintele Pavel Tecuci şi Popescu-Glodeni ş. a.

Păr. *P. Partenie* propune congresului să se ceară îmbunătăţirea stării materiale şi culturale a monahismului ortodox român. — Preşedintele închide congresul mulţumind celor cari s'au îngrijit de nevoile clerului.

Asociaţia Clerului «Andrei Şaguna»

Nr. 35–1930.

Convocare

In conformitate cu Art. 10 din Statutele Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» din Mitropolia ortodoxă română a Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului — având arhiereasca binecuvântare — convocăm al X-lea congres ordinar al preoţimii ortodoxe din Ardeal pe zilele de **11 şi 12 Noemvrie,** *la* **Braşov,** *cu următorul*

PROGRAM:

ZIUA I.

1. *Ora 9: Sf. Liturghie, cu predică şi chemarea Duhului Sfânt şi cu parastas pentru fericitul adormit întru Domnul, Episcopul militar Dr. Vasile Saftu, primul preşedinte al Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» (Biserica Sf. Nicolae).*
2. *Ora 11: Deschiderea Congresului prin preşedintele Asociaţiei Prot. Dr. Gh. Ciuhandu. Salutul autorităţilor şi al reprezentanţilor diferitelor societăţi. (Sala festivă a liceului ortodox «Andrei Şaguna»).*
3. *Ora 13: Masă comună.*
1. *Ora 15: Statul şi Biserica neamului: Bugetul Ministerului de Culte şi Instrucţiune publică. (Referent: Prot. Emilian Stoica, Sighişoara).*
2. *Modificarea art. 6 din legea pentru regimul cultelor. (Referent: Preot Pavel Borzea, Viştea-de-jos).*
3. *Reforma agrară şi Biserica ortodoxă. (Referent: Preot Ioan Crăciun, Şpring).*
4. *Reforma învăţământului teologic. (Referent: Prof. Nicolae Colan, rectorul Acad. teol. din Sibiu).*
5. *Ora 20·30: Festival religios, cu concursul P. C. Prot. Ioan Lupaş, profesor universitar, membru al Academiei Române, care va vorbi despre: «Opera culturală a Bisericii ortodoxe în trecutul neamului» — şi cu al corului bisericii Sf. Adormiri din Braşov, sub conducerea dlui Ion Brânzea (Sala Cinema «Astra»)*

ZIUA II.

1. *Ora 9: Misiunea culturală a preoţimii: Referenţi: Prot. Ioan Duma, (Petroşeni), Prot. Aurel Nistor, (Sf. Gheorghe) şi Pr. Ioan Ludu, Preimer), Discuţii asupra problemei.*
2. *Raportul Comitetului Central pe anul 1929.*
3. *Raportul Cassierului pe anul 1929.*
4. *Eventuale propuneri (vor fi anunţate Biroului Central al Asociaţiei cu cel puţin 3 zile înainte de Congres).*
4. *Inchiderea Congresului. (Sala festivă a liceului «Andrei Şaguna»).*

Delegaţii despărţămintelor, aleşi conform Art. 6 pct. 1 din Regulament, precum şi toţi cei ce doresc să participe la congres, se vor anunţa P. C. Părinte Protopop Dr. Iosif Blaga — Braşov.

Membrii Comitetului Central sânt convocaţi în şedinţă pe ziua de 10 Noemvrie a. c., ora 16, în sala festivă a liceului ort. «Andrei Şaguna» din Braşov; în aceeaşi zi la ora 18 va avea loc în aceeaş sală consfătuirea membrilor prezenţi ai Asociaţiei.

Sibiu, la 10 Octomvrie 1930.

Prot. **Dr. Gh. Ciuhandu,**
preşedinte.

Prof. **N. Colan,**
secretar general.

Adunarea partidului poporului în Sibiu

(i. p). Duminecă în 26 Octomvrie, Partidul Poporului a ţinut o adunare la Sibiu în sala Thalia, în continuare la manifestaţiile politice ţinute la Turnu Severin, Biaj, etc.

La masa prezidială ocupă loc dnii O. Goga, Ioan Lupaş, preşedintele organizaţiunii Sibiu, Constantin Bucşan, prof. univ. Oteteleşeanu, Dr. I. Beu, Brăescu, fost preşedinte al Camerii, Al. Hodoş ş. a.

Dl Preşedinte, Ion Lupaş, deschide adunarea în aplauzul unei mulţimi de câteva mii de intelectuali şi ţărani. Propune redactarea telegramelor M. S. Regelui şi Mareşalului Averescu.

Iau cuvântul, pe rând, dnii: Dr. Beu, N. Colan, prof. univ. Oteteleşanu, fostul preşedinte al camerii deputaţilor dl Brăescu, Dr. N. Comşa; din judeţul de baştină al dlui Mareşal Averescu un reprezentant aduce salutul Basarabiei; Bucşan, şi la urmă dl Octavian Goga care expune situaţia economică a ţării şi proectul pentru lichidarea datoriilor agricole, care după date autentice se ridică la 80 miliarde, deci bugetul României pe 2 ani.

Vorbirea dlui Goga e primită cu vii aplauze.

Se citeşte apoi moţiunea, votată cu mare însufleţire.

Serbarea culturală dela universitatea Daciei superioare a făcut să vină la Cluj mii de ţărani din toate unghiurile Ardealului şi Bănatului; au alergat la Cluj multe coruri şi fanfare ţărăneşti, precum şi grupuri de studenţi dela toate universităţile ţării, chiar şi studenţi străini din grupul internaţional studenţesc; apoi societăţi culturale şi breslele din împrejurime. A fost o mare sărbătoare naţională cu momente de însufleţire ce nu se uită.

INFORMAŢIUNI

Congresul asociaţiei clerului „Andrei Şaguna". Atragem deosebita atenţiune a preoţimii noastre asupra congresului asociaţiei clerului din mitropolia Ardealului, ce se va ţine la Braşov în zilele de 11 şi 12 Noemvrie a. c. Programul congresului, la care va participa şi I. P. S. Mitropolit Nicolae, îl publicăm în numărul acesta al ziarului nostru.

La Budapesta se comentează discursurile ţinute la aniversarea universităţii din Cluj, în deosebi cuvintele M. Sale Regelui Carol despre Matei Corvin. Urmaşii lui Árpád, cu şi fără perciuni, se trudesc să dovedească originea maghiară (?) a regelui Matei Corvin. Nu-i mirare, — când ungurii se laudă până şi cu scriitorul lor care «dovedea», pe calea filologiei, că Adam şi Eva au fost neaoşi maghiari, ca şi regele Nabucodonozor (= Ne bolondozzon az ur!)

Parastas. Duminecă în 26 Octomvrie a. c., ziua sfântului marelui martir Dimitrie, s'a celebrat în biserica ortodoxă română din Sibiu-Iosefin prin păr. paroh Ioan B. Boiu, parastas întru veşnica odihnă a fericitului fondator *D. Andronic.* După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul marelui defunct. In veci pomenirea lui!

«Absurditate». In congresul anual preoţesc, despre care raportăm în nrul de faţă, dl Nichifor Crainic spunea în cuvântarea sa, că fostul ministru al instrucţiunii, dl Dr. Angelescu i-ar fi spus acum câţiva ani, că «poporul românesc mai are nevoe încă 10—12 ani de biserică». Dl Angelescu scrie în ziare din capitală, că este *absurditate* să se pună în gura sa astfel de cuvinte: poporul român, ca toate popoarele de altfel, au şi vor avea totdeauna nevoe de biserică. Dl Angelescu nu-şi reaminteşte să fi avut cu dl Nichifor Crainic o convorbire în această privinţă.

Se poate? In redacţia unui ziar bucovinean s'a prezentat o delegaţie de doamne pensioniste plângându-se împotriva greutăţilor şi alergăturilor împreunate cu plata pensiunilor. Doamnele spun că s'au adresat, pentru ajutor, şi unui domn senator, care însă li-a răspuns: «Plătiţi *bacşiş*, şi veţi primi pensiunea la timp!»

Cea mai ieftină în toată ţara. Conform ordonanţei date de primărie, în oraşul Basargic se vinde cu *patru* lei kg. de pâne integrală, ear făina cu 3 lei 50 bani kg.

Două mii de ani s'au împlinit în toamna din 1930 dela naşterea poetului latin *Publius Vergilius Maro*, autorul Eneidei, al Georgicelor şi al Bucolicelor (născut în 15 Oct. 70 a. Hr.), şi numit «poeta vates», poetul profet, prezicând naşterea lui Hristos. Italia comemorează cu mare fast evenimentul. In ţara noastră d'asemenea e sărbătorită amintirea poetului, în mai multe institute de învăţământ.

ŞTIRI LOCALE

Licitaţiune asupra obiectelor zălogite. Tabloul despre mărfurile şi lucrările preţioase, care se vând în licitaţiune publică în ziua de 12 Noemvrie 1930 şi zilele următoare la «Institutul de zălogire» Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 19, se poate vedea la Autoritatea industrială I. Inst. str. Mitropoliei Nr. 4, uşa 28, în zilele săptămânale dela orele 9—12 a. m.

Dela Primăria Municipiului SIBIU:
Directoratul Ministerial IV. CLUJ
Serviciul Internelor

Nr. 30914/1930 (47) 1—1

Circulară

Domnule primar,

Ministerul de Externe cu adresa Nr. 54038/930, aduce la cunoştinţa Ministerului de Interne după cum i-a raportat Consulatul General al României din Alexandria cu Nr. 1037/2 din 19 August a. c., că prin legea modificatoare a Tarifului Vamal s'a impus călătorilor cari debarcă în Egipt cu intenţia de a sta în ţară maximum 10 (zece) zile, plata următoarelor taxe de cheu, conform clasei în care au călătorit în vaporul din care au debarcat şi anume: clasa I-a P. T. 50, clasa II a P. T. 20, clasa III-a P. P. 10, iar printr'o decizie a Ministerului de Finanţe Egiptean publicată zilele din urmă, s'a prelungit termenul de şedere în Egipt, fără plata taxelor, la 20 (douăzeci) de zile.

Aceste taxe vor fi plătite şi de către aceia cari se servesc de hydroavioane, nu însă de aeroplane.

Comunicându-vă cele ce preced, avem onoare a vă ruga să binevoiţi a dispune să fie încunoştiinţată populaţiunea despre această hotărâre.

Cluj, la 1 Octomvrie 1930.

p. Director Ministerial:
ss. indescifrabil.

Şeful Serv. Internelor:
ss. indescifrabil.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale

Testamentului nou

de
Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău
Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

La Librăria Arhidiecezană se află pe vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi
de
Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie
Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea
Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român
de
Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.
de
VASILIE SFETEA
paroh.
Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Antoniu Sequens
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplarile contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de postă Lei 15

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie
Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral
de
VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU
Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 1 Noemvrie 1930 Nr. 79

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Pe an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...e şi inserţiunile să se ...eseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sfinţire de biserică

Pe drumul de cale ferată între Copşa-mică şi Sibiu, în dreapta, în apropiere de staţiunea balneară Ocna-Sibiului, se vede la poalele unor coline, un mănunchi de case cu harnici plugari cari, deşi numai 60 familii, au ridicat o frumoasă biserică în stil românesc, care astăzi e podoaba satului *Mândra* şi simbolul de jertfelnicie a credincioşilor noştri, statornici în legea strămună.

Până la anul 1870, credincioşii din satul Mândra nu aveau biserică. Cuvântul Domnului şi sfânta slujbă le ascultau în biserica din matera Loamnăş, la distanţă de 2 km. In acest an, au adus din comuna Cacova, o modestă bisericuţă de lemn, îmbătrânită şi slăbită de povara anilor, cu ferestre mici, înlăuntru cu cerime boltită de scânduri, fără turn, care le-a fost loc de închinare, de mângăere şi alinare înainte pentru parohia Cacova, mai în urmă pentru filia Mândra.

Noul lăcaş în stil românesc, care a costat 900,000 lei, s'a ridicat din contribuţia celor 60 familii, la îndemnul şi stăruinţa fără preget a preotului din Loamnăş, N. Dorca, păstorul sufletesc şi pentru Mândra, — având încă parohienii o sarcină de purtat de Lei 300,000 luaţi ca împrumut. Au însă mulţumirea sufletească, sfântă, că au văzut-o terminată, şi vorba epitropului: «Trăim greu, dar nu-mi pare rău de ce am dat şi de ce voi mai da, căci de lăsam până ce aveam toţi banii, cine ştie cât mai trecea»... Tot sub păstorirea păr. Dorca s'a edificat şcoala confesională din Loamnăş şi Mândra şi s'au cumpărat casele parohiale din Loamnăş.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul *Nicolae*, la glasul de chemare a credincioşilor, cu multă dragoste a primit să târnosească în persoană noul lăcaş, apreciind după dreptate jertfa şi năzuinţa turmei celei mici.

In presara zilei de Dumineeă, 26 Octomvrie c. protopopul E. Cioran, parohul locului N. Dorca şi diaconul I. Dinu, au făcut privegherea şi Litie în vechea bisericuţă, ear a doua zi, ziua marelui mucenic Dimitrie, I. P. S. Sa urmat de P. C. consilieri Dr. A. Gâlea şi I. Grovu au venit să predea noul lăcaş, destinaţiunii sale.

La marginea hotarului, un grup de călăreţi din Mândra, Loamnăş şi Haşag îl aşteaptă, unde e bineventat de învăţătorul I. Dordea din Haşag. La marginea satului, poporul, elevii şcoalei din Mândra şi Loamnăş, societatea Sf. Gheorghe din Loamnăş şi Haşag, cu o poartă de triumf cu inscripţia «Bine aţi venit». Aci învăţătorul N. Vinerean spune cuvântul de bineventare. In apropiere de biserică protopopul E. Cioran, preoţii: N. Dorca, Isaia Popa, I. Dordea, P. Alisie, G. Neagoş şi diaconul I. Dinu, predau Evanghelia şi sfânta Cruce, iar după ce s'a îmbrăcat cu sf. ornate se face procesiune, fiind aşezat poporul şi tinerimea în 2 rânduri. De faţă erau credincioşi din Loamnăş, Haşag, Slimnic şi Ocna, intelectuali din jur etc.

S'a început actul sfinţirii, după prescrierea obişnuită, cu înconjurare, sfeştanie, rugăciuni, în urmă sfânta Liturgie cu întreg soborul de preoţi, oficiată cu toată solemnitatea. In cursul sf. Liturghii a fost hirotonit întru presbiter prof. dela academia teologică, N. Neaga. Corul academiei teologice sub conducerea prof. C. Popa a dat răspunsurile la sfinţire şi la sfânta Liturghie, ridicând măreţia slujbei. Numărul participanţilor a fost sporit cu participarea dlui Dr. G. Moga, prefectul judeţului, Dr. I. Stoichiţa, medicul primar judeţan, N. Regman, fost prefect şi alţii.

La sfârşitul sfintei slujbe, I. P. S. Sa a ţinut timp de peste o jumătate de oră o înălţătoare predică, plină de învăţături, îndemnuri ascultată cu deosebită plăcere de toţi, intelectuali şi popor.

*

A urmat stropirea cu apă sfinţită a poporului şi în urmă procesiune în sunetul clopotelor, la locul de unde s'a pornit.

Preotul, învăţătorul şi conducătorii satului Mândra au aranjat o masă comună în curtea şcoalei, la care a participat şi I. P. S. Sa cu toţi cei veniţi la această sărbătoare şi bucurie a sufletului. Dl prefect Moga a toastat pentru M. S. Regele Carol al II-lea, preotul locului N. Dorca a spus următoarele:

«Cu mult dor, credincioşii din Mândra, au aşteptat momentul sărbătorii zilei de astăzi. Această clipă înălţătoare pentru sufletele credincioşilor este cu atât mai mare, cu cât însuşi I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului, a venit să binecuvinteze sfinţirea noului lăcaş Dumnezeesc. Bucuria noastră este mărită şi prin faptul că dela Marele Arhiereu Şaguna, care a trecut pe aici la anul 1860, sânteţi primul Arhiereu venit să ne învioraţi inimile şi să ne luminaţi sufletele noastre. Cu jertfe mari şi multe spese, ne-am zidit acest sfânt lăcaş, ca neclintită să ne fie credinţa către neam şi Dumnezeu. Această credinţă sfântă, rămasă din moşi-strămoşi, vom căuta să o ţinem caldă în inimile noastre, pentru mărirea lui Dumnezeu şi întărirea scumpei noastre patrii».

A mai vorbit notarul I. Greavu din Haşag, pentru poporul din Mân-

FOIŞOARA

Clipele din urmă ale unui Arhiereu

Despre ultimele momente, din viaţa de curând răposatului în Domnul, Arhiereul vicar episcopesc *Filaret Musta*, organul eparhial dela Caransebeş aduce următoarele amănunte, publicate de diaconul T. Roşca:

Cu un adevărat eroism călugăresc Păr. Filaret privea în faţă moartea, care se apropia. Incă Joi, când l-a cercetat Prea Sfinţitul Episcop Iosif, l-a aflat în bună dispoziţie, cu toată starea slăbiciunilor în care a ajuns. Era în societatea nepoatei sale, preoteasa Taţiana, soţia preotului Nicolae Ivanescu din Marga, căreia când s'a depărtat i-a zis să mai vină. S'a interesat mult de afacerile publice şi ale eparhiei. Vineri starea sănătăţii sale s'a înrăutăţit, căci morbul îndelungat de care suferea, se complicase în aprindere de plumâni. Aflând despre aceasta, Prea Sfinţitul Episcop l-a cercetat Sâmbătă, însoţit de părintele protopresbiter Romul G. Ancuşa, aflându-l în pat, mai slăbit. Exprimându-şi dorinţa de a se împărtăşi cu sfânta taină a cuminecăturii, la întrebarea Prea Sfinţitului: pe care preot îl doreşte, a răspuns: «iaca aici e Dlui» (păr. Ancuşa), şi a arătat unde este sfânta Cruce, epitrahilul şi cartea. In scurt timp după aceasta a urmat mărturisirea şi cuminecarea. Adânc impresionat a fost de acest moment. Când. păr. protodiacon profesor, Ioan David, l-a cercetat, seara la 6 ore, l-a primit cu cuvintele: «Astăzi a fost zi mare pentru mine». Marţi, la Cuvioasa Paraschiva, la ora 9 dimineaţa, l-am cercetat, m'am aşezat lângă pat, mi-a dat mâna s'o sărut, era foarte caldă, avea temperatură ridicată, glasul slăbise. Imi şopteşte să nu stau mult, «că e vremea de biserică». Printre altele m'a întrebat: cine a slujit la capelă. I-am spus, că Prea Sfinţitul a hirotonit întru presbiter pe părintele profesor Dr. Dimitrie Cioloca. S'a bucurat mult.

La ora 12 îl cercetează Domnul secretar eparhial, Dimitrie Sgăvârdia. Se simţea ceva mai bine, a cerut să fie pus în scăunul, de unde cetea până în ultimele zile. Când a plecat l-a rugat, să-l cerceteze şi mâne, dacă mai...

La ora 4 p. m. îl cercetez din nou, era în pat şi privea îngândurat. Respiraţia se schimbase, era neobişnuită. M'a rugat să-i cetesc gazeta «Vestul», care întâmplător era pe masă. Dupăce terminam articolul, îmi şoptea «alta». Vocea slăbise mai mult. La sfârşit i-am cetit despre o agitaţie a comuniştilor, la care a făcut semn cu mâna: «nu». A sunat apoi el la îngrijitoare, căreia i-a spus în şoapte: «beau a..pă de...la Con..sis..tor».

Era ora 5¼ p. m.

Peste câtva timp am plecat. Păr. a încercat să-mi dea binecuvântarea, dar mânile nu le mai putea ridica.

A sosit medicul care îl cură, dl Dr. David Jurca.

Prea Sfinţia Sa dl Episcop Iosif, adânc îngrijorat de starea Prea Sfinţitului Arhiereu, cu care a lucrat peste 40 de ani, trimite la câţiva funcţionari din gremiul Consiliului eparhial, ca să vegheze la patul celuice căzuse în agonie. La ora 7⁴⁵ seara sânt toţi de faţă. Arhiereul respira greu, nu mai vedea, nu mai auzia.

Il priveam cum se stingea mereu.

Deodată corpul face o mică contractare, respiraţia aproape a încetat, după câteva clipe — la ora 9¼ — corpul rămâne, neînsufleţit şi rece!

Dupăce s'a făcut îmbrăcarea, conform prescriptelor tipiconale, de către: păr. Ancuşa, păr. David şi

dra şi participanţii la această măreaţă sărbătoare, ear corul Academiei a delectat pe cei prezenţi cu cântări. Amintim că vestitul cântăreţ păr. Isaia Popa din Ocna-Sibiului a cântat, la sf. Liturgie, o preafrumoasă priceasnă — asemenea la masa comună, unde Societatea Sf. George din Haşag sub conducerea înv. I. Dordea, a executat câte-va cântări de toată frumuseţa.

Seara a urmat un concert dat din partea corului Academiei Teologice în şcoala din Mândra, la care au participat sătenii şi cei veniţi anume din jur.

Nu putem lăsa neamintiţi pe doi donatori ai sf. biserici din Mândra. Măestrul I. Hâra din Sibiu, care a donat un rând de ornate în preţ de 13 000 Lei şi credincioşii N. şi G. Vidrighin din Răşinari, cari au donat un candelabru cu 8000 Lei.

Bunul Dumnezeu să primească în Sfântul Său jertfelnic rugăciunile ridicate de I. P. S. Sa — pentru preamărirea lui Dumnezeu, pentru prosperarea şi întărirea credincioşilor noştri din Mândra, în cele bune şi de folos. *Participant.*

In vederea reducerilor bugetare, ministerul instrucţiei a hotărât să nu mai funcţioneze decât câte un revizor şi un subrevizor şcolar de fiecare judeţ.

Tămâieri. Organul oficios *Unirea* al mitropoliei blăjene, coborât la rolul unei foi de partid politic, aduce, în numărul său mai nou, exaltate tămâieri fostului său redactor şi director Dr. Alexandru Rusu, ajuns — *el* mai ales ştie cum — din clarisim dela Blaj în fruntea episcopiei cu numele usurpat de «al Maramurăşului». Abea ridicat în fruntea eparhiei, căreia *Unirea*, cum spune, în avântul său, îi poartă o «sfântă (!) invidie» pentru alegerea făcută, noul vlădică este proclamat, de urmaşii săi odihniţi la organul mitropolitan, drept «mare Păstor», înzestrat cu «prisos de bogăţii spirituale», risipitor de talent şi dragoste pentru dreapta (?) credinţă, ba având chiar şi «*stăpânirea de sine*» şi multe alte calităţi. Aşa că noua barcă a bisericii greco-catolice, din pământul istoric al Maramurăşului, şi-a găsit (?) omul *cel mai potrivit* între numeroşii aspiranţi înlăturaţi dela scaunul vlădicesc...

---

subsemnatul, păr. Ancuşa a cetit, puternic emoţionat, rugăciunea de eşirea sufletului.

Consternaţi, în faţa morţii ne plecăm, iar înaintea lui Dumnezeu înălţăm rugăciuni, — toţi cari l-am cunoscut pe venerabilul Arhiereu Filaret Musta! *Teodor Roşca*, diacon.

Specimen de Enciclopedie biblică, bisericească şi teologică, de Pr. *D. Voniga*, tip. Fraţii Csendes, Timişoara. — Este un fascicol de probă din această lucrare enciclopedică, scrisă pentru ceice caută orientări în ştiinţele şi cunoştinţele de acest fel. *Specimenul* sau extrasul ce ni se trimite, ca fascicol de probă, conţine pe 16 pagini interesante articole din domeniul ştiinţelor teologice şi a vieţii bisericeşti. Ceea ce lipseşte acestor articole, este mai ales *stilul*, necesar unui dicţionar enciclopedic, care nu sufere prolixitatea. Redactat *concis*, după obiceiul tuturor enciclopediilor străine, viitorul dicţionar s'ar putea tipări cu mai puţină cheltueală şi poate mai degrabă.

Şedinţele Consiliului central bisericesc

Sâmbătă la ora 10 s'a ţinut, în localul Sfîului Sinod, şedinţa consiliului bisericesc, sub preşedinţia I. P. S. Sale Patriarhului Miron.

Dintre membrii laici ai Consiliului au luat parte dnii: C. Argetoianu, Petre Gârboviceanu, Arghirescu, C. Toma (Iaşi), şi Ion Mateiu.

Primul punct al ordinei de zi a fost proectul regulamentului pentru alegerea membrilor în consiliile eparhiale şi parohiale.

Regulamentul proect, ce conţine 280 de articole, s'a votat cu mici modificări.

După aceea I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei a ridicat chestiunea economiilor bugetare, precum şi a catedraiei unite ce ar fi să se ridice în capitală.

Consiliul central bisericesc şi-a continuat Luni lucrările, sub preşedinţia I. P. S. Patriarh.

S'a discutat şi aprobat proiectul pentru administrarea averilor din ţară ale bisericilor, şi mănăstirilor din străinătate.

Consiliul s'a ocupat de chestiunea fondului general bisericesc, hotărându-se ca fiecare eparhie să contribue pentru alimentarea acestui fond cu 1 la sută din veniturile ei.

In privinţa salarizării personalului bisericesc, consiliul central va interveni la guvern, spre a-i atrage atenţia atât asupra lipsurilor bisericii ortodoxe, cât şi a salarizării, — preoţii şi cântăreţii având cele mai mici salarii în raport cu ceilalţi funcţionari ai statului.

După răsboi

Puterea combativă şi reacţiunea ţăranului român faţă de curentele extremiste

II

Reforma agrară — plec tot dela acest factor el fiind şi aici proeminent — proectase a forma aproape două milioane de români proprietari de pământuri cultivabile. (Cauzele pentru cari socializarea a fost mai mult decât necesară sunt întâi cele 11.000 suflete perdute în 1907 şi apoi acelea care le-am indicat într'unul din alineatele precedente). Din numărul celor îndreptăţiţi a primi pamânturi de abia jumătate au devenit proprietari, adică vreun milion. Restul au inundat oraşele oferindu-şi braţele pe un preţ derizoriu, drept răscumpărare a unei munci absolut nepregătite pentru o profesiune specializată. Aceşti ţărani transferaţi în centrele industriale printr'un exod rural mereu crescând, fiind licenţiaţi din servicille ce le ocupau ori de câte ori un semen ameninţat de pericolul foamei îşi preda capacitatea de muncă cu un preţ imediat inferior celui dintâi, zic aceşti ţărani au devenit massa de manevră a ideilor extremiste, în speţă comuniste. Cu ei şi dela ei se aprinde fitilul mişcărilor de stradă şi incidentele ce se repetă sistematic în fiecare an.

Dar nu aceştia formează marea massă rurală care complectează cifra de 14 milioane. Influenţa pe care cei dintâi o au asupra celor din urmă este un minimum de contribuţie în domeniul acestei probleme.

Ţăranul român este încă departe de a fi emancipat politiceşte înţelegând prin aceasta o însuşire de a da cea mai bună întrebuinţare votului universal. Nu este mai puţin adevărat că legiferarea în acest sens păcătueşte în fiecare articol şi paragraf; modul însă cum se practică dreptul de vot, idea şi concluziunile pe care ţăranul şi le însuşeşte nu sânt creaţia unei facultăţi de discernământ sau unei perspicacităţi, fie chiar burgheze. Din două crezuri politice, aparţinând la două partide diferite, massa rurală va alege întotdeauna pe acela — cu excepţii ignorabile — care se înfăţişează mai copios în programe, promiţător în extremis dar parcă evident impracticabil faţă de celalalt mai modest în manifeste şi sărman în încredinţări căftănite cu demagogie.

Natural să fie aşa. Un popor care până mai acum 10 ani nu participase la exprimarea convingerilor sale politice, o ţară fărâmiţată şi aruncată sub trei regimuri politice diferite, un popor iobag în ţară şi sclav peste hotare ce asista la instalarea guvernelor lipsit de vreun drept cu ajutorul căruia voinţa sa să poată pătrunde până la porţile deregătorilor, această massă, — obicinuită a-i-se da, — se vede concomitent cu realizarea unei dorinţi seculare stăpână autocrată pe drepturile politice.

Prin urmare, ţăranul român este pe cale de a deveni în domeniul curentelor politice moderate un administrator clar văzător astăzi fiind în stare numai a aprecia ceeace i se promite sau i se dă şi a neglija valoarea fructelor ce le culege din drepturile sale politice, fructe pe cari le înstrăinează. Când emanciparea în genere va putea pune în formula egalităţii acestei noţiuni diametral opuse, politica internă a României va diferi în alcătuire şi aplicare cu cea de azi.

Mentalitatea radicală, o activitate lipsită de un timbru conservativ, anarhia precum şi toate dezideratele inerente curentelor extremiste nu sălăşuesc în caracterul ţăranului român. Pentrucă în România ruralul este de trei ori conservator convins şi a patra oară conservator născut. Peste acest fapt nu se poate trece cu uşurinţă, numai atunci când prin efectele gesturilor guvernanţilor o depresiune materială şi o desorientare generală s'a abătut asupra satelor. Fără îndoială, că în acest caz prima vatră politică apare luminoasă şi o forţă închipuită ar cădea lipsită de autoritate în faţa torentului. In consecinţă o afinitate pentru curentele extremiste ar avea loc numai când nemulţumirea ţărănimii ar ameninţa să devie eruptivă în urma unei stări sociale şi economice insuportabile. O deosebită atenţiune trebue sacrificată când reforme mari schimbă condiţiunile de existenţă la sate şi cu deosebire când nemulţumirile ţărăneşti iau calea oraşelor, pentrucă aceste sincope în funcţionarea mentalităţi oferă escavaţiuni, unde nasc şi se desvoltă ideile păgubitoare statului şi naţiunii. Dacă poporul român de azi ar dispune de o cultură mult mai înaintată, cel puţin atât de avansată cât îl îndreptăţeşte bătrâneţea sa istorică, atunci am putea valorifica teza prin care se lasă totul în sarcina iniţiativei particulare; cum însă nu ne putem mândri cu o astfel de situaţiune, fatal un tutelat politic se impune, care însă este dator a nu exploata docilitatea ţăranului român ci a o întrebuinţa în favoarea naţiunii

LEON PROCA.

Revista Teologică. A apărut Nr. 9—10 din 1930. Se cuprind în acest număr: Vasile Negură: Apponyi şi biserica românească. Pr. Aurel Stefan: Banca cerească. Prot. Dr. Gh. Ciuhandu: Cărţi de afurisanie sau de blăstem. Preotul V. Nichifor: Confesionalism politic. I. U. Soricu: Rugăciune. Pr. Il. V. Felea: Mişcarea literară: Un trup şi un suflet. Nu plânge. Dr. V. Gheorghiu şi Pr. Il. V. Felea: Cronică: Conferenţa a doua Ost-Vestică a Teologilor ţinută în Bern (Elveţia). Asociaţia clerului «Andrei Şaguna». N. C. Note şi informaţii.

Din legea

asupra producţiei şi desfacerii spirtului şi băuturilor spirtoase

Era timpul suprem să se aducă legea care să reglementeze această chestiune în ţara noastră.

Legea conţine sănătoase şi serioase măsuri pentru înfrânarea abuzurilor de tot soiul.

Iată câteva bune măsuri: Consumaţia băuturilor spirtoase, în debitele unde se vinde pentru consumaţia pe loc, nu este permisă înainte de 7 ore dimineaţa şi nu poate continua peste ora 9 seara la sate şi 12 seara la oraşe.

Duminecă şi în zilele de *sărbători* legale orce consumaţie de băuturi înainte de ora 12 din zi este oprită. Vânzarea acestor băuturi nu se poate face decât cu autorizaţia specială a ministerului de finanţe peste ora 12 noaptea. —

Iată că să cearcă a se stăvili abuzurile care le comiteau organele locale încredinţate cu eliberarea diferitelor autorizaţiuni, cari erau în acelaş timp încredinţate şi cu urmărirea contravenţiilor.

Sânt demne de amintit, din această lege, *măsurile contra beţiei*:

Debitanţii nu au dreptul să vândă — sub nici o împrejurare — spre a fi băute pe loc, băuturi spirtoase tinerilor cari au vârsta mai mică de 19 ani, oamenilor beţi şi celor înscrişi pe lista beţivilor.

Debitantul — crâşmarul — în localul căruia s'a găsit un om beat va fi pedepsit. —

Dar măsurile pentru înfrânarea beţiei merg mai departe şi vor părea unora chiar drastice, — căci oricine se va găsi în stare de beţie manifestă, pe stradă sau în localuri publice, sau va produce neorânduell, va fi pedepsit cu amendă de 100—500 lei, iar în caz de recidivă, în decursul aceluiaş an, la amendă se va adăugă şi închisoare de 24 ore, la a doua recidivă, pe lângă amendă, se va adăuga închisoare pe 3 zile ş. a. m. d. *După a treia condamnare, judecătorul va înscrie numele condamnatului pe o listă a beţivilor care se va afişa la toate primăriile din comunele vecine.* Această listă se afişează în toate debitele din comună, iar cel înscris pe lista beţivilor nu va mai fi primit în nici un debit de consumaţie pe loc, în oricare comună ar fi, căreia i se va comunica această condamnare.

Dar cel declarat beţiv poate prin recidivă rămânea înscris *pentru totdeauna pe lista beţivilor, în care caz se va şterge din listele electorale.* Acea stă decadere atrage după sine cu timpul şi închisoare.

Ear pentru ca oamenii să-şi tragă bine seama, legea prevede înfiinţarea în fiecare comună a unui *comitet de temperanţă*, care se va constitui în comunele rurale din: primar, preoţii şi învăţătorii comunei, precum şi din trei locuitori aleşi de consiliul comunal dintre cei ştiutori de carte şi oameni cu bune purtări şi cu frica lui Dumnezeu.

In oraşe acest comitet va fi constituit dintr'un delegat al consiliului comunal şi câte un reprezentant al ministerului de instrucţiune şi culte, al muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale, precum şi un număr de trei locuitori recunoscuţi cu bune moravuri.

Aceste comitete vor fi conduse, în toate judeţele, de un comitet judeţean.

Legea mai prevede şi reducerea numărului cârciumelor din comune, când majoritatea locuitorilor, bărbaţi şi femei, majori dintr'o comună, vor hotărâ prin vot reducerea, care va fi aprobată de ministerul de finanţe.

Vânzarea băuturilor pe datorie este strict interzisă. Asemenea este interzis a se da băutură pe ouă, bucate şi alte lucruri sau produse ale economiei casnice şi agricole. —

Se pune astfel capăt obiceiului de a trimite copii cu ouă la cârciumă, ca să aducă băutură.

Şi în cazul acesta sânt amende pentru cârciumari.

Deschiderea de noui debite în comunele urbane — oraşe — nu este permisă decât până la limita maximă de unul de fiecare 800 locuitori, iar la sate la 500 suflete. —

Iată lege bună pentru cetăţenii ţării noastre, cărora li se îmbie prin aceasta putinţa de a se desbăra de obiceiul care strica mintea şi cinstea omului şi care aduce pe om la sapă de lemn, sau la omor şi temniţă.

Dr. Eugeniu Munteanu.

„Sărbătoarea Economiei"

Este cunoscută risipa de averi şi decăderea morală adusă de războiu în cea mai mare parte din ţările europene.

De mai mulţi ani însă se observă în acele ţări o puternică mişcare de oprire a popoarelor pe povârnişul periculos pe care alunecau.

Lumea s'a îngrijit, în primul rând, de organizarea, stimularea şi desvoltarea muncii şi economiei.

Prin cultivarea acestor virtuţi, ţările păgubite de războiu şi au putut, în însemnată parte, reface bunurile perdute.

Economiei mai ales i se dă, dela o vreme încoace, deosebită atenţiune. O activitate, necunoscută altădată, se depune pentru a întreţinea spiritul de economie şi pentru a-l cultiva în toate clasele sociale. Din arsenalul de propagandă, în favoarea economiei, face parte de mai mulţi ani şi *«Sărbătoarea Economiei»*.

Ziua de 31 Octomvrie a fost hotărâtă ca sărbătoare a economiei de către congresul internaţional al Caselor de economie, ţinut în Octomvrie 1924 la Milano, în prezenţa delegaţilor a peste şapte mii case de economie din toate părţile lumii. Anul acesta, ziua economiei se sărbătoreşte pentru a şasea oară în majoritatea statelor civilizate. Ea este o zi în care activitatea pentru propagarea spiritului de economie se destaşoară în cel mai înalt grad.

«Institutul Economic Românesc» convins de valoarea nebănuită pe care desvoltarea spiritului de economie o are pentru lecuirea rănilor adânci, lăsate de războiu şi urmările lui, încearcă să atragă luarea aminte asupra acestei virtuţi. În acest scop, ultimul număr al publicaţiunii sale, *Buletinul Institutului Economic Românesc*, este închinat în întregime «Economiei».

Buletinul (Nr. 9—10 din 1930) conţine articole despre: Sărbătoarea Economiei, de Dr. Gh. Netta, directorul institutului, Locuinţele populare, Propaganda pentru economie, şi alte studii şi informaţiuni asupra problemelor economice din ţară şi străinătate.

Japonia a introdus în şcoalele sale o materie nouă de învăţământ cu aplicări practice: «Lupta contra focului şi a cutremurului». Deoarece, ţara a avut de suferit numeroase incendii şi cutremure, şi pentru a păzi în viitor populaţia în contra acestor catastrofe, se vor preda cursuri speciale cu exerciţii pe teren în această direcţie. Copiii vor primi lecţii de stângerea unui foc pus, ce va izbucni la anumită vreme, la maghernţe şi bordee de lemn, ce se vor ridica de înşişi elevii, prin curţile şcoalelor.

Dela cercurile religioase

— Protopopiatul Sf. Gheorghe, jud. Treiscaune —

Preoţimea noastră a arătat cu prisosinţă, că singura cale rodnică de-a putea pătrunde în sufletul celor rătăciţi şi a-i abate din drumul pierzării pe care au pornit, este întărirea credinţii şi revenirea la vechea albie a ortodoxismului, care în toate momentele de restrişte a neamului nostru i-a fost cea mai puternică pavăză şi mângâere sufletească în luptele sale cu necazurile şi oamenii cari l au chinuit.

Propagarea cu zel a învăţăturilor sfinte este de cel mai mare folos. Astfel şi-a luat fiinţă organizaţia preoţimii ortodoxe în cercurile ei religioase.

Muncă lăudabilă şi cu frumoase rezultate desvoltă şi membrii «Cercului religios Vâlcele» din Treiscaune, al cărui preşedinte este preotul-inv. Ilie Păştina.

Membrii cercului întruniţi, — conform programului de lucru, în parohia materă Araci (Arpătac) în Dumineca din 26 Oct. a. c., în ziua când serbăm şi pomenirea M. M. Dimitrie, patronul bisericii din numita parohie, — au înălţat măreţia zilei trezind în inimile credincioşilor conştiinţa vie în învăţăturile sfinte, pătrunse de Duhul resemnării creştine, al jertfei şi al păcii.

S'a celebrat sf. Liturghie în sobor, răspunsurile fiind date de corul sătenilor instruit şi condus de tinărul învăţător D. Axente. A predicat păr. C. Mandeal din Hăghig despre «Datoria creştinului de a-şi călăuzi vţaţa după învăţăturile Mântuitorului», cu potrivite aplicări.

In şedinţa publică, conferenţiază păr. Ilie Păştina, preş. cercului. Conferenţa cu motto *«Adame, unde eşti?»* (Facere 3, 9), a avut darul să ţină minţile încordate timp aproape de-o oră.

Păr. Ioan Bucşa din Arini a cântat duios cu voce sonoră «Cântecul lui Adam», care a impresionat adânc mulţimea.

Inchee păr. din localitate, Silviu Josan, noul ales al poporului, paroh de care se leagă multă nădejde. *Liu.*

«Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român Astra»

Nr. 3044/1930.

AVIZ

Adunarea generală a «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român Astra» se va ţinea în zilele de **Joi 13** *şi* **Vineri 14 Noemvrie 1930,** *la* **Caransebeş** *sub auspiciile*

M. S. REGELUI CAROL II-LEA
preşedinte de onoare al «Asociaţiunii»

Domnii delegaţi ai autorităţilor, ai despărţămintelor «Asociaţiunii», ai societăţilor culturale surori, precum şi toţi membrii şi binevoitorii acestei instituţiuni culturale, cari doresc să participe la această adunare generală şi reflectează la locuinţă şi loc la banchet, sânt rugaţi a se anunţa cel mai târziu până la 8 Noemvrie a. c. direct dlui Ioan Penţia, director de liceu, Caransebeş.

Dr. O. RUSSU m.p. *vicepreşedinte.* *N. BĂILĂ m.p.* *secretar.*

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Sfinţiri de biserici. Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* în 8 Noemvrie c. la sărbătoarea arh. Mihail şi Gavril va târnosi noul lăcaş dumnezeesc din Poiana-sărată, (protopopiatul Oituzului), iar Duminecă în 9 Noemvrie biserica cea mare din Râşnov (protopopiatul Branului) radical renovată şi pictată.

Se lucrează la ministerul de interne pentru modificarea legii administrative. Este vorbă să se arate preciz: unde se mărgineşte activitatea administrativă a directoratelor.

Au sosit la Constanţa, cu un vapor francez, treizeci de familii române, care se napoiază din America. Fie bine veniţi în mijlocul neamului nostru!

Dat în judecată. Un jidov din Cluj a dat în judecată pe rabinul Akiba Glasner din acel oraş. Rabinul este învinovăţit, că a depus jurământ falş.

Pagina pastorală

Predică la Dumineca XIX după Rusalii

— Rostită în catedrala din Sibiu —

(Urmare şi sfârşit din Nr. 77)

Cele relatate de evanghelist sânt foarte clare, precum vedeţi şi n'au lipsă de nici un comentar. Lucrul ce voi să-l scot în evidenţă e acesta: Ca toate celelalte minuni şi fapte ale Mântuitorului, a stârnit şi aceasta mirare mare în popor. Şi involuntar se întrebau: dar cine este acesta? Din Scripturi ştiau că Mesia când va veni va face multe semne. Să fie oare acesta Mesia?

Cuvântul despre faptele minunate ale lui Isus a ajuns până la Ioan, întemniţat de Irod. Bucuria Botezătorului era mare la auzul lor, dar era oarecum totuş nelămurit. A trimis deci o solie la Isus, compusă din doi ucenici ai săi, cu întrebarea: «Tu eşti cel ce vine, sau pe altul să aşteptăm?» Şi într'acel ceas, zice evanghelistul, a tămăduit pe mulţi de boale şi de răni şi de duhuri rele şi a dat vedere multor orbi. In acest moment au sosit trimişii lui Ioan. «Şi răspunzând Isus a zis lor: mergeţi şi spuneţi lui Ioan cele ce aţi văzut şi aţi auzit: că orbii văd, şchiopii umblă, leproşii se curăţesc, surzii aud, morţii se scoală, săracilor bine se vesteşte. Şi fericit este cel ce nu se va zmintí întru mine. După această asigurare Ioan putea să moară liniştit. Era convins acum, că cel căruia i pregătise drumul, este Mesia», (Luca 7, 11—23).

In altă împrejurare, dupăce iarăşi făcuse mai multe minuni, Mântuitorul împrejmuit de apostolii săi însufleţiţi, îi întrebă ei de data aceasta: Cine mă zic oamenii a fi, eu fiul omului? — Apostolii răspund: unii zic că eşti Ioan Botezătorul, alţii că eşti Ilie sau Ieremia; — la acest răspuns nelămurit Isus li se adresează direct: Dar voi cine mă credeţi a fi? Atunci Petru, ca cel mai bătrân între apostoli şi oarecum purtătorul de cuvânt al lor, îi răspunde hotărât: «Tu esti Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu!» (Mat. 16, 13—16). Isus nu a respins acest răspuns, dimpotrivă l-a confirmat fericind pe Petru şi spunându-i că Duhul Sfânt i-a dat să vorbească astfel.

Eată deci cine era bărbatul galilean: era Mântuitorul; era lumină din Tatăl cel ce da orbilor vedere, era Fiul lui Dumnezeu cel care-a venit să ridice durerile lumii, era isvorul vieţii cel ce da morţilor viaţă.

După ce s'au petrecut toate acestea acum două mii de ani, fraţilor, mai mult la aceste mărturii fără seamăn se mai adaugă marea dovadă a trăiniciei de atunci şi până acum a bisericii lui Hristos, probându-se şi în acest chip divinitatea fondatorului ei: — eată eu cu voi sânt până la sfârşitul veacurilor, — sânt cuvintele de garanţie ale lui Isus. — Se pare că în zilele noastre mai mult ca ori când se formulează atâtea vederi deosebite asupra lui Hristos. Nu mai îndrăzneşte nimenea bine'nţeles să-l dejosească, îl admiră mai curând pentru un motiv sau pentru altul. Socialiştii şi comuniştii îl citează ca un precursor, pentru că prin mustrările sale a demascat orce nedreptăţi şi ipocrizii. — Pentru un considerabil număr de filozofi şi istorici, Hristos este un geniu religios, un moralist fără pereche, cel mai mare poate dintre fiii oamenilor, dar în urma urmelor tot om, om al timpului său, ale cărui idei pot suferi deci anumite schimbări.

Dacă Luther şi Calvin au crezut din tot sufletul lor în divinitatea lui Hristos, urmaşii lor de astăzi nu prea sânt înţeleşi asupra acestui lucru. In fiecare ţară atâtea secte, atâtea şcoli diferite se amestecă şi discută. După două mii de ani, lumea eată este din nou desorientată. Şi epocei noastre deci i se potriveşte numele de confusiune: Babel.

De această confuziune vrednică de plâns cei sceptici şi indiferenţi triumfează. Credincioşii însă sânt uimiţi de această stare şi chiar tulburaţi! *Credinţa în Isus Hristos să nu fie decât o iluziune?* Dumnezeu să fie lăsat oare sufletele noastre în întuneric fără să răspundă de loc chemărilor lor înfricoşate? Fără să le descopere în mod vădit prin El însuş, ceeace este, ceeace voeşte şi cum să se întoarcă la El? O! nu fraţilor! Precum v'am arătat, Dumnezeu a vorbit umanităţii prin Fiul Său! A vorbit destul de clar, şi prin *biserica* Sa continuă să vorbească.

Dacă Mântuitorul astăzi ar pune din nou întrebarea: «cine mă credeţi a fi?» Biserica ortodoxă ar răspunde cu vorbele apostolului de odinioară, lăsându-le întregul lor înţeles şi plină de acelaş elan de credinţă şi de dragoste: «Tu eşti Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu». Şi dacă v'aş întreba pe unul fieştecarele: «Ce credeţi despre Hristos, cine este el?» Cred că lăsându-vă pătrunşi de duhul Sfânt aţi răspunde cu biserica: «Fiul lui Dumnezeu celui viu». Numai în această credinţă, este Isus Hristos o realitate pentru noi. Numai cu această convingere putem trăi în El; numai astfel ne adăpăm de apa cea vie, numai aşa îi auzim chemarea!

«Tinăruie, ţie zic scoală-te», această chemare din evanghelia de astăzi să fie îndemn şi pentru noi; Hristos ne chiamă, să recunoaştem în El pe dătătorul vieţii noastre şi să-l urmăm. — Aşa să fie!

Pr. *Gheorghe Secaş*

Că de s'a şi răstignit dintru neputinţă, dar este viu din puterea lui Dumnezeu. Pentrucă şi noi sântem neputincioşi întru el, ci vom fi vii împreună cu dânsul din puterea lui Dumnezeu spre noi. (2 Cor. 13, 4).

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Nr. 9754/1930 Ep. (87) 1—2

Lemne de stejar de vânzare

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de vânzare în pădurea «Tufari» dela Cisnădie un număr de 813 arbori esență stejar, reprezentând un volum de circa 507 m. c. lemn de construcție și 396 m. steri lemn de foc.

Cei ce doresc a cumpăra aceste lemne vor înainta până la 20 Noemvrie a. c., oferte însoțite de o garanție de Lei 20.000·— Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condițiunile de vânzare și exploatare.

Oferenții vor avea să declare în ofertele lor, că cunosc condițiunile de vânzare și se vor supune lor.

Sibiu, 28 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur și **V. Voiculescu**

Prețul Lei 100·— plus spese poștale Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericești „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Prețul Lei 400·—, plus spese poștale Lei 20·—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinții

de

Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese poștale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440·—, plus spese poștalei Lei 20.—

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Prețul Lei 130.— lipită pe pânză.

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot și lecții de înot

Pentru bărbați:

Luni:	închis
Marți:	dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m.
Joi:	dela 8—10 ore a. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m.
Duminecă:	dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni:	închis
Marți:	dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m.
Vineri:	închis
Sâmbătă:	închis
Duminecă:	dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni:	închis
Marți:	dela 1½—7½ ore seara pr. ur.
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbați:

Băi de abur și de aier cald

Luni:	închis
Marți:	dela 1½—7½ ore seara prețuri urcate
Mercuri:	dela 1½—7½ ore seara
Joi:	închis
Vineri:	închis
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m., dela 1½—5 p. m., dela 5—7½ ore seara prețuri reduse
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m. prețuri urcate

Băi de cură

Luni:	închis
Marți:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Mercuri:	dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Joi:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Vineri:	dela 8—10 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—10 ore a. m. și dela 1½—4 oie p. m.
Duminecă:	dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur și de aier cald

Luni:	închis
Marți:	închis
Mercuri:	închis
Joi:	dela 1½—7½ ore seara prețuri urcate
Vineri:	dela 1½—5 ore p. m. dela 5—7½ ore seara prețuri reduse
Sâmbătă:	închis
Dumineçă:	închis

Băi de cură

Luni:	închis
Marți:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Mercuri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Joi:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Vineri:	dela 10—12 ore a. m. și dela 1½—4 ore p. m.
Sâmbătă:	dela 10—12 ore a. m. și dela 4—7½ ore seara
Duminecă:	dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINĂ

Luni:	închis
Marți:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Mercuri:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Joi:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Vineri:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Sâmbătă:	dela 8—12 ore a. m. și dela 1½—7½ ore seara
Duminecă:	dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 5 Noemvrie 1930 Nr. 80

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...ele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Sporul acordat funcționarilor

Bugetul pe 1930, al statului, acordase funcționarilor publici un spor de *a nouă parte* (1/9) din totalul retribuțiilor, — spor menit să alimenteze fondul de penziuni.

De sporul acesta s'au și împărtășit toți funcționarii publici, — *minus funcționarii bisericești din mitropolia ortodoxă română a Transilvaniei*. Aceștia, pe lângă toate dispozițiile, clare și precize, ale legilor, au fost excluși dela sporul retribuțiilor.

Legea pentru statutul funcționarilor publici (Cap. I., art. 1) acordă preoților și funcționarilor bisericești toate drepturile de care se bucură funcționarii publici ai statului. De altă parte, legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române (art. 19) prevede că statul va pune la dispoziția bisericii sumele necesare pentru a completă, *în armonizare cu salariile funcționarilor publici*, veniturile clerului și plata funcționarilor eclesiastici.

In conformitate cu aceste hotărâri ale legilor, preoții și funcționarii bisericești ai mitropoliei noastre ardelene au tot dreptul d'a se împărtăși de sporul de 1/9 acordat funcționarilor publici prin bugetul anului 1930.

Nedreptatea, ce ni se face prin acordarea sporului, este și mai învederată când aflăm, că preoților și funcționarilor bisericești *din vechiul regat* li se acordă sporul de 1/9 la salar începând cu 1 Ianuar 1930. Motivul ar fi, că preoții mitropoliei ardelene *nu sânt membri ai Cassei generale de penziuni*, cum sânt cei din vechiul regat.

Dar, acest motiv e cu totul șubred. Legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române zice (art. 4): «După dreptul canonic și *în conformitate cu constituția țării*, biserica ortodoxă își reglementează, conduce și administrează prin organele sale proprii și sub controlul statului, afacerile sale religioase, culturale, fundaționale și epitropești».

Dacă se recunoaște bisericii noastre dreptul de a-și reglementa și conduce afacerile sale fundaționale și epitropești, nu mai e nici o îndoeală că această biserică, având fondul său de penziuni, stă în cadrele legii. De alt fel, nici o lege n'o oprește de a-și avea și administra fondul său propriu de penziuni.

Statul (pe temeiul art. 21 al legii de organizare a bisericii) a luat asupra sa îndatorirea de a pune la dispoziția bisericii sumele necesare pentru a întregi *în armonizare cu salariile funcționarilor publici* veniturile clerului și plata funcționarilor eclesiastici. De aici urmează că statul trebue să acorde și preoților și funcționarilor bisericești, *indiferent dacă sânt sau nu sânt membri ai Cassei generale de penziuni*, toate sporurile la retribuții, ce le acordă funcționarilor publici, — așa cum s'au și acordat în trecut până la începutul anului bugetar 1930, când s'a făcut excepție cu sporul de 1/9 la salar, care a fost suprimat din buget pentru preoții și funcționarii bisericești din mitropolia ortodoxă română a Transilvaniei.

Avem deci dreptul indiscutabil și garantat de legi, de a cere să li se acorde *și lor* sporul de 1/9 asupra retribuțiilor, pentru a fi vărsat la fondul bisericesc de penziuni, așa cum același spor acordat funcționarilor publici se varsă la Cassa generală de penziuni.

Socotim că dreptatea acestei cauze e deplin lămurită, și că, în consecvență, se vor lua neapărat cuvenitele măsuri, ca în bugetul statului pe anul 1931 să se înscrie sporul de 1/9 asupra retribuțiilor preoților și funcționarilor bisericești din cuprinsul mitropoliei ortodoxe române a Transilvaniei, spre a se putea alimenta, din acest spor, fondul de penziuni propriu bisericesc.

Autonomia bisericii

Separarea bisericii de stat este o idee care flutură pe buzele tuturor chematilor și nechematilor. Deci nu mai e glumă dacă spunem că în țara noastră există un curent, care urmărește despărțirea bisericii de stat, sau mai bine zis de — bugetul statului.

Convorbirile din cercurile mirenești, din două trei vorbe duc la concluzia că, pentru a regenera biserica, trebue lipsită de sprijinul material al statului. Nici nu găsesc alt remediu pentru vindecarea răului, decât divorțul. Pe această cale biserica ori va muri, după cum ar vrea dușmanii ei declarați, ori se va întineri, după cum ar dori-o mulți dintre partizanii ei mai mult sau mai puțin sinceri.

Argumentația separatiștilor se reduce cam la trei motive. Unul de ordin *economic*, altul de ordin *istoric*, și al treilea de ordin *politic*.

Se invoacă sărăcia vremii și a țării, criza economică, motiv fundamental pentru despărțire. Ca și când statul nostru numai în bani și-ar afla mântuirea, și de *alte* lucruri nu ar mai avea nevoie. Și ca să iasă la liman, trebue să-și sacrifice sufletul: bi-

FOIȘOARA

Domeniile activității culturale

Gh. D. Mugur — V. Voiculescu: Cartea misionarului, Scrisul Românesc, Craiova, Lei 100.

Înainte cu câțiva ani, conferențele preoțești s'au ocupat cu ideea alcătuirii unui program de activitate extraliturgică a clerului nostru. Autoritatea bisericească a apreciat cu multă simpatie această idee, menită a conduce la o activitate sistematică religioasă și culturală.

Slujbele dumnezeești, pe care le săvârșește preotul sânt reglementate prin cărțile liturgice și nu permit schimbări, prescurtări sau adausuri arbitrare. Dar întreaga activitate extraliturgică atârnă de libertatea preotului cum să o întocmească. Ce e drept, se dau îndrumări din partea autorității bisericești, însă inițiativele cele mai rodnice trebue să pornească dela preot. Cum se face însă că o seamă de preoți stau ani de zile și o viață întreagă uneori fără să poată arăta un petec de pământ din via Domnului lucrat și cultivat de dânșii, pe care să-l poată arăta plin de mulțumire și să zică: «Iată, aici am găsit pârăgină și după muncă de ani de ani de zile am izbutit să-l prefac în grădină înflorită! — Acesta e monumentul meu, care va grăi despre hărnicia mea și când nu voiu mai fi pe pământ!».

Acest răspuns trebue să-l dea un preot nu numai lui Dumnezeu, ci și bisericii, în slujba căreia trăiește.

Spre a putea obține astfel de succese pastorale duhovnicești, fiecare parohie ofere nenumărate prilejuri și posibilități.

Ori unde se stabilește un preot cucernic și harnic, poate sfinți locul și poate transforma viața credincioșilor noștri.

Preotul e chemat să trăiască între credincioși ca o mărturie vie de binecuvântare dumnezeească.

Când preotul ar considera pe credincioșii săi, cum consideră dascălul cel bun pe fiecare elev în special, ca să cunoască pe fiecare în parte spre a-i converti la Hristos, parohiile noastre s'ar preface în laboratoare de spiritualizare și bisericile n'ar mai sta goale, iar credincioșii apatici.

Un botanist celebru s'a îndeletnicit cu cultivarea florilor. A studiat fiecare floare, variațiunile soiurilor de flori și a ajuns la specimene de flori neobișnuite și rari. Se cunosc preoți distinși cari au studiat pe credincioșii lor și puteau spune despre fiecare individ, care sânt părțile bune și rele ale fiecăruia. Studiul sufletului reclamă înainte de toate experiență proprie, diligență și răbdare.

Mântuirea sufletului e strădania principală a unui preot în mijlocul credincioșilor săi. El nu se poate mărgini numai la cele duhovnicești, ci trebue să cunoască întreg complexul de factori interni și externi, care privesc viața credinciosului, în familie, în mediul social și în viața de toate zilele.

Cunoașterea acestor factori și expunerea lor se poate face cu ajutorul lucrării: *Cartea misionarului*, care este un izvor de informație, de îndrumare și de inițiativă pentru preoți și învățători cari trăesc în contact cu massele poporului dela țară. Celce trăește la țară și cetește această carte prețioasă, nu se poate plânge că n'are de lucru și se plictisește, ci trăește între imense biblioteci vii de studiu, de observație și de glasuri chemătoare la lucru pentru înălțarea poporului la cultură și fericire. *Cartea misionarului* are în vedere acti-

serica. De ce nu şi şcoala? Nici ea nu ar muri fără ajutorul statului...

Ca motiv istoric se invoacă de o parte biserica ideală a primelor veacuri, care a trăit secole întregi din ofrande benevole şi în luptă cu statul, — ear de altă parte biserica Franţei, care trăeşte. deşi-i independentă faţă de stat.

Ca motiv politic, separarea bisericii de stat ar elimina interesul clubului politic din biserică, şi în acest chip selecţionarea elementelor, care intră în corpul ierarhiei bisericeşti, ar fi mai obiectivă.

Fiecare din aceste motive conţine, la drept vorbind, părţi de adevăr. Dar şi părţile slabe abundă. Când Iscariotul a vândut pe Isus pentru «30 de arginţi», încă a fost inspirat de motive... economice.

Biserica Franţei atunci, când fu separată de stat, nu a fost deposedată de averi, aşa că stimulentul autonomiei se răzimă pe un puternic fond de averi proprii, cu ajutorul cărora trăeşte în bună parte şi astăzi.

Dar să nu mergem în Franţa. Să rămânem la noi acasă şi să cercetăm dacă în baza averilor imense pe care le are, la noi în ţară, catolicismul, nu s'ar putea întreţinea singur, fără mila din partea statului român? Dacă da, atunci foarte uşor se poate trece la fapte! Şi economii s'ar mai putea face şi cu alte părţi.

Nu tot aşa stau lucrurile cu biserica naţională ortodoxă a României, care mai întâi a fost deposedată de averi şi sărăcită, apoi părăsită, şi ameninţată mereu că va fi separată de stat.

De altfel noi nu urmărim aci să cântărim partea de adevăr sau neadevăr pe care o conţin motivele pe baza cărora se cere desbinarea dintre biserică şi stat.

Facem numai constatarea că lovitura chiar dacă s'ar face, nu-şi va ajunge scopul şi nu-şi va avea efectul dorit. Cei loviţi vor fi tot aceia cari sufăr şi astăzi neajunsurile mizeriei: preoţii săraci, din parohiile de munte şi cu familii grele. Iar cât priveşte divorţul, el se va face numai între Isus şi cârmuirea ţării româneşti, dar nici decum între *El*, *cler* şi *popor*.

Legătura sufletească dintre aceşti trei factori, în ciuda aparenţelor contrare, va rămânea şi se va perpetua cu o înnoită vigoare, până la sfârşitul veacurilor. Statul dacă vine şi el cu mijloacele de care dispune, ca să faciliteze pătrunderea duhului creştin în conştiinţa masselor, îşi face numai datoria, şi nimic mai mult.

Totuşi, în interesul ambelor aşezăminte, cerem ca forurile în drept, cârmuirea, să abandoneze, cel puţin pentru moment, ideea separatismului, care în împrejurările actuale, când atâtea curente conspiră şi împotriva statului, şi împotriva bisericii, — numai rău poate aduce. Cârmuitorii să nu se uite numai la păcatele clerului, pe cari le au şi ei în măsură şi mai mare, ci să mai aibă în vedere şi părţile lui bune care, ori ce s'ar zice, nu lipsesc.

De altă parte, socotim că statul nu este bine să fie dominat *numai* de spiritul economic, sau politic, pre cum nici de spiritul ocult, francmason, ateu sau nietzscheian al unor cârmuitori dezertaţi dela datoriile lor de români şi creştini, — ci să pună în primul plan al intereselor sale *şi spiritul religios*, fără de care totul în lume şi viaţă rămâne deşertăciune şi relativitate.

In concluzie, sântem convinşi şi susţinem că problema raportului dintre biserică şi stat nu se rezolvă efectiv şi echitabil prin separare, — ci prin strânsă şi sinceră apropiere, colaborare şi alianţă în sens şagunian.

Pr. *Il. V. Felea.*

Pioasă comemorare

Ziua de Duminecă, 26 Octomvrie 1930, a fost zi de înălţare sufletească pentru or ce român conştient din jurul Cohalmului (Rupea), jud. Târnava-mare; în acea zi, în satul Caţa, s'a aşezat o placă comemorativă pe casa unde s'a născut profesorul universitar *Dr. Ioan Ursu.*

Iniţiativa comemorării a luat-o Asociaţia «Astra» prin reprezentantul ei directorul liceului «Principele Nicolae» din Sighişoara, dl Horia Teculescu, şi Pr. Dionisie Bucur din Crihalma.

Serbarea s'a început cu serviciul sfintei liturghii în biserica din Caţa, celebrată de preoţii Pintea, Morar, Bucur, Popovici. Participă la serbare public select şi numeros. După sf. liturghie s'a format un cortegiu impozant, cu steaguri şi fanfara din Caţa şi cea a cercului «Astra» din Crihalma, intonând diferite cântece, până la casa profesorului I. Ursu frumos împodobită cu brad. Acolo s'a făcut parastas întru odihna răposatului profesor şi a părinţilor săi. La sfârşitul parastasului, fanfara cercului Astra din Crihalma a intonat «în veci pomenirea lui!» După parastas s'a făcut sfinţirea apei şi stropirea plăcii comemorative. In faţa casei, în cuvinte mişcătoare, dl decan al facultăţii de litere şi filozofie din Cluj, Dr. Grimm, a tălmăcit activitatea pentru neam desfăşurată de profesorul Dr. Ursu, aducând elogii din partea universităţilor din Cluj, Iaşi şi Bucureşti, precum şi recunoştinţa Academiei Române.

Dl director de liceu Horia Teculescu, în o vorbire impresionantă, aduce mulţumirile «Astrei» pentru opera de mare român a profesorului I. Ursu. Preotul Dionisie Bucur, în numele românilor din împrejurime, aduce prinos de recunoştinţă vrednicului bărbat pentru munca cinstită depusă spre prosperarea românilor din jurul Cohalmului, ca: gimnaziul din Rupea, biblioteca şi şcoala de meserii, precum şi ajutoarele însemnate date pentru prosperarea comunei Crihalma.

Preotul locului, P. Pintea, scoate în relief datorinţa celor vii de a cinsti memoria şi faptele celor morţi.

Văduva prof. I. Ursu, — fiica marelui erou de la Mărăşeşti, a generalului E. Grigorescu, — în cuvinte mişcătoare mulţumeşte din partea familiei pentru atenţia dată memoriei soţului său.

După stropirea cu apă sfinţită, cortejul se îndreptă spre casa culturală. La masa comună participă 120 persoane. S'au rostit câteva frumoase cuvântări.

Serbarea s'a sfârşit la ora 4. Intre asistenţi am remarcat pe dnii: prof. I. Medrea, Bercianu—Sighişoara, Făgărăşanu—Azuga, G. Forsea—Rupea, Tempea—Rupea, Dr. Ursu, medic, Bucureşti, Valer Popovici, inspector şcolar, Şerban revizor şcolar în Sighişoara, învăţătorii cercului cultural Caţa, etc. Pr. *D. Bucur.*

Români prigoniţi. Se mai găsesc şi astăzi peste 60 mii de români sub «binecuvântata» oblăduire a Ungariei. Aceşti români, cetăţeni unguri, n'au şcoalele lor, şi nici nu li se dă voie să-şi facă. N'au preoţi, şi nu li se permite să-şi aducă. Gazetele româneşti sânt oprite să între în Ungaria. Cărturarii români trebue să fugă de acolo, altfel viaţa lor este în pericol: societăţi secrete îi terorisează. Băncile ungureşti nu dau împrumuturi românilor; ear bănci române nu se admit în Ungaria. Nici pământ, nici case ş. a. românii nu pot cumpăra de răul ungurilor şovinişti...

E vremea credem ca statul român, care nu numai că nu supără pe maghiarii din România, ci le mai dă *şi ajutoare* pentru şcoale, biserici ş. a., să-şi îndrepte privirea asupra nenorociţilor români de peste hotar; căci *mijloace*, pentru a le veni în ajutor, avem.

Zadarnic se încearcă odihniţii clarisimi, domestici şi nedomestici, dela foaia bisericească a mitropoliei blăjene, de a reduce marile nedreptăţiri bugetare făcute bisericii noastre ortodoxe, şi a «motiva» astfel favorizarea învederată adusă bisericilor unite şi minoritare.

Când grăesc *cifrele* (adunate pe paginile volumaşului *Confesionalism politic* ş. a. de curând apărute), adevărurile nu se pot răsturna cu câteva exerciţii stilare de prost gust, nici cu ironiile şi insultele repetate asupra trecutului bisericii ortodoxe din Ardeal, în care *Unirea* nu vede decât *«rugurile mucenicilor lui Bukov-Lupaş»* (de ce Bukov-Lupaş, şi nu *Bukov-Petru Paul Aron?*).

Lupta de «mare ofensivă» nu este din partea celor ce scot la iveală nedreptăţiri şi favorizări, ci mai de grabă din partea celor ce fac pe «cuvioşii» năpăstuiţi ai uniaţilor.

Agitaţie nedreaptă şi primejdioasă comit tocmai monseniorii noştri de toate categoriile.

vitatea culturală în mijlocul poporului, dar nu neglijează domeniul *moral-religios*, în care rolul principal e al bisericii şi al slujitorilor ei. Nu cunosc în româneşte o carte mai folositoare pentru omul de inimă, care socoteşte munca izvor de fericire. O recomand cu căldură tuturor preoţilor noştri, cari citindu-o vor simţi în conştiinţa lor goarna *mobilizării mântuitoare.*

T. S.

Revista Teologică. A apărut Nr. 9—10 din 1930. Se cuprind în acest număr: Vasile Negură: Apponyi şi biserica românească. Pr. Aurel Stefan: Banca cerească. Prot. Dr. Gh. Ciuhandu: Cărţi de afurisanie sau de blăstem. Preotul V. Nichifor: Confesionalism politic. I. U. Soricu: Rugăciune. Pr. Il. V. Felea: Mişcarea literară: Un trup şi un suflet. Nu plânge. Dr. V. Gheorghiu şi Pr. Il. V. Felea: Cronică: Conferenţa a doua Ost-Vestică a Teologilor ţinută în Bern (Elveţia). Asociaţia clerului «Andrei Şaguna». N. C. Note şi informaţii.

Egoism

E însuşire înăscută.

A ne iubì pe noi înşine, înseamnă a ne îngriji de sănătatea noastră. Dar nu în sensul să căutăm pericol neapărat în fiece tufă. Sănătatea creştinului nu cere şi comoditatea corpului său.

Omul, menit pentru activitate constantă, are să-şi sacrifice această comoditate.

Cine îşi pierde cumpătul în faţa unei greutăţi, devine incapabil de a-şi împlinì vocaţiunea.

Avem să stăm la locul nostru, dacă o cere obligaţia morală categorică.

A ne avea în drag pe noi înşine înseamnă să ne câştigăm bunurile pământeşti *necesare.*

Creştinismului i se impută că ar fi exclusiv religiunea lumii celeilalte, învăţând pe credincioşi să se îngrijească numai de viaţa *viitoare*, ear patria *pământească* să fie lăsată la o parte. In realitate însă creştinismul accentuează, că ceice trăiesc viaţă religioasă, gândind la cealaltă lume, nu-şi uită nici de patria lor pământească, şi bătucind căile vieţii pământene, privesc şi în sus.

In consecinţă: A ne iubì pe noi înşine înseamnă a ne câştigà cu onestitate pânea cea de toate zilele. Să ne bucurăm de bunătăţile vieţii, dacă putem să le obţinem fără de păcat.

Să ne păzim, ca pe numele nostru de buni creştini să nu cadă pata păcatului. Această precauţiune cere să ne ferim de fapte triviale şi de toată sgura sufletească.

Să nu construim idol din vanitate.

Săvârşirea de fapte bune este datoria sacră a fiecăruia dintre noi.

A ne iubì pe noi înşine înseamnă a ne îngriji de sufletul nostru, ameninţat de pericolul foametei în mijlocul îmbelşugării omeneşti.

Omul poate rătăci uşor în vâltoarea vieţii, dacă priveşte numai la strălucirea aurului.

A îndrăgì fiinţa noastră nu înseamnă a ne legănà în desfătări, ci a ne îngriji sufletul conform principiilor evanghelice: — a ne rugà, a lua parte la cultul divin şi a ne împlinì conştiincios chemarea, exercitând faptele carităţii. Pr. Cpt. *Dr. Potcaş.*

Ţara Bârsei, revistă sub conducerea profesorului *A. Bancu.* A apărut Nr. 6 pentru Noemvrie-Decemvrie 1930 cu articole de: A. Banciu, C. Bardoşi, I. Gherghel, I. Colan ş. a. — Revista apare, la câte două luni, în 6 coale. Abonamentul 260 lei pe an. Redacţia şi administraţia: Braşov, B-dul Ferdinand 14.

In loc de invitare

Asociaţia Clerului ortodox român «Andrei Şaguna» îşi ţine Congresul său anual în Braşov, în 11 şi 12 Noemvrie 1930, la care sînt rugaţi să participe toţi cari poartă interes bisericii ortodoxe române.

PROGRAMA:

Ziua primă: Intre ora 9 şi 10½ a. m. liturgie în biserica Sf. Nicolae din Braşov-Schelu.

La 11 ore a. m. deschiderea şedinţei festive în sala liceului «Andrei Şaguna».

La ora 13 banchet, restaurantul Transilvania.

După masă la ora 15 şedinţă.

Seara la 8½ festival în sala dela Redută. Intrarea liberă.

ZIUA DOUA: Şedinţă, dela 9—13 p. m. —

Cei cari doresc să fie găzduiţi la particulari, ori la hotele, cu preţ redus, se vor anunţa până Sâmbătă în 8 Noemvrie a. c. indicând şi dorinţa de a fi găzduit, în hotel ori la particulari. Oaspeţii din afară sînt rugaţi a-şi întocmi călătoria, ca să sosească dimineaţa ori seara. Celce sosesc noaptea, pot merge DIRECT la unul din hotelurile: Coroana nouă, Coroana veche, Continental, şi Oraşul Peşta.

Anunţări pentru banchet se fac la oficiul protopopesc ortodox român până Sâmbătă în 8 Noemvrie, la ameazi.

Prot. ***Dr. IOSIF BLAGA.***

IN CURÂND se pune în vânzare CALENDARUL BUNULUI CREŞTIN (vechiul calendar arhidiecezan) pe anul 1931, al optzecilea an dela apariţie. Cuprinde, în condiţii tehnice îngrijite, bogat şi interesant material: articole, informaţii şi ilustraţiuni. Calendarul, indispensabil iubitorilor de bună şi creştinească lectură, se vinde la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

INFORMAŢIUNI

Sfinţire de biserică. Consiliul parohiei ortodxe române din Poiana Sărată, protop. Oituz, jud. Treiscaune, invită la serbările sfinţirii «Bisericii Neamului», rezidită pe ruinile celei distruse în războiul pentru întregirea de neam, din această vale istorică a Oituzului, ce se vor ţinea Vineri 7 şi Sâmbătă 8 Noemvrie 1930, la sărbătoarea Sfinţilor Arhangheli, hramul bisericii. Târnosirea se va face, cum am anunţat, de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, cu mare asistenţă.

Desfiinţări. Ministerul instrucţiunii desfiinţează complet, sau transformă, pe ziua de 1 Noemvrie 1930, mai multe şcoale secundare şi normale din ţară. In directoratul ministerial IV *Cluj*, liceul de băeţi din Zălau se transformă în gimnaziu; liceele de fete din Dej, Deva, Sighişoara se transformă în gimnazii; şcoalele normale de băeţi din Satu-Mare şi Zălau se contopesc într'o singură şcoală normală ce va funcţiona la Careii-Mari. — In directoratul ministerial III *Timişoara*, liceul de fete din Lugoj se transformă în gimnaziu, ear gimnaziul de fete din Lipova se desfiinţează complet.

Spiritul de economie lasă prea mult de dorit în firea atât de «generoasă» a românului; spiritul de economie al altor popoare, mai mari şi mai bogate decât noi, este neasămănat mai desvoltat, de aceea este foarte nimerită ideea Institutului Economic pe lângă Banca Naţională de-a organiza «*ziua economiei*», care să ne aducă aminte mereu de armonizarea ce trebue introdusă între cheltueli şi venituri; — alt fel, munca şi truda noastră zilnică merg în vânt, şi sărăcia nu ne mai părăseşte. Cumpăt şi cruţare, însă nu numai *într'o zi* din an, ci — în toate!

Diferiţi indivizi umblă pe la casele oamenilor şi cer bani drept contribuţie pentru *recensământul* locuitorilor. Direcţia recensământului general n'a autorizat pe nimeni să încaseze vreo sumă de bani; de aceea, publicul este rugat să anunţe poliţia în caz când cineva pretinde bani în scopul mai sus amintit.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţele «Astrei» din Sibiu. In 2 Noemvrie s'a început seria I din conferenţele desp. jud. Sibiu şi ale Asoc. prof. secundari români, Sibiu, în sala cea mare a prefecturii. A luat parte un numeros public, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. — Conferenţiar a fost vicepreşedintele «Astrei», dl *Dr. Gh. Preda*, directorul ospiciului de boli nervoase din Sibiu. Dsa a vorbit despre: *Contrastul în lume şi în viaţa omenească*. Dl Preda a ţinut să aducă la începutul conferenţii laude activităţii, într'adevăr bogate şi încununate de succes, a conducerii despărţământului judeţean al «Astrei» (preşed. insp. şcolar *Silviu Ţeposu*) — apoi a intrat în tratarea temei alese. A vorbit mai întâi despre contrastul binelui şi al răului, al pozitivului şi negativului, al principiului de plus şi minus, care se găseşte şi la individul din societate şi în complecsul social, atât în microcosm, cât şi în macrocosm. Acest flux reflux, această alternanţă o foloseşte natura, ca — cu ajutorul muncii, germinatoare a tot ce este progres — să aducă omenirea spre ceva excelsior. Şi în evoluţia omenească găsim, după o epocă de depresiune morală, de manifestare a răului, o epocă de înălţare sufletească, de manifestare a binelui. Cu atât mai mult se reliefează atunci principiul binelui. După ce a tratat teza din punct de vedere sociologic-filosofic — s'a oprit mai multă vreme la un caz tipic, individual, în care s'a manifestat mai eclatant această luptă între principiul binelui şi al răului, la viaţa lui Byron, poetul englez. Pe baza celor 2 volume, recent apărute, ale scriitorului francez Andrè Maurois (viaţa lui Byron), ne-a reliefat zigzagurile vieţii marelui scriitor-poet Byron, arătându-ne din ce mozaic bizar s'a compus viaţa lui. La sfârşitul conferenţei a tras concluziile şi a făcut apel la publicul românesc să menajeze şi întărească părţile bune ale scriitorilor români, ca cultura românească să poată progresa. Conferenţa a fost ascultată cu multă atenţie şi aplaudată după merit.

Dela primăria municipiului Sibiu. Se aduce la cunoştinţă că toţi membrii comunei vor primi dela autoritatea comunală un carnet de identitate, în care vor fi arătate: domiciliul cetăţeanului şi semnalmentele lui şi care va cuprinde şi cărţile de alegător la comună, cameră şi senat, valabile pe un period de cinci ani, în care caz va fi ataşată fotografia obligator la oraşe.

Eliberarea acestor carnete la oraşul municipal Sibiu se va începe la 5 Noemvrie a. c. la primăria municipiului Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 2 în sala mare de şedinţe dela ora 8 până la 1 a. m. şi dela 3 până la 7 d. m. Invităm deci pe toţi membrii comunei în interesul lor şi sub procedeele legale a se prezenta înaintea comisiunei aducând cu sine o fotografie în măsură de 9×12 pe hârtie uşoară şi 10 lei pentru carnet în ordinea următoare: Mercuri la 5 Noemvrie toţi bărbaţii alegători, a căror nume de familie începe cu litera «*A*»; Joi 6 Noemvrie toţi bărbaţii alegători a căror nume de familie începe cu litera «*B*»; Vineri la 7 Noemvrie toţi bărbaţii alegători a căror nume începe cu litera «*C*»; Luni în 10 Noemvrie toţi bărbaţii alegători a căror nume începe cu litera «*D*»; Marţi în 11 Noemvrie toţi bărbaţii alegători a căror nume de familie începe cu litera «*E*»; Mercuri în 12 Noemvrie toţi bărbaţii alegători a căror nume de familie începe cu litera «*F*»; Joi în 13 Noemvrie toţi bărbaţii alegători a căror nume de familie începe cu litera «*G*»; Vineri în 14 Noemvrie toţi bărbaţii alegători a căror nume de familie începe cu litera «*H*», din oraşul de sus; Sâmbătă în 15 Noemvrie toţi bărbaţii a căror nume de familie începe cu litera «*H*», din oraşul de jos. — Publicaţia itinerariului va fi publicată la timpul său.

CARŢI ŞI REVISTE

Confesionalism politic, de *Părintele Nichifor*, Sibiu, 1930. Tip. Arhidiecezană. — O broşură de 109 pagini, cuprinzând o lucrare temeinică şi de mare actualitate, în şase capitole: Nedreptăţirea elementului ortodox în Ardeal, Confesionalismul agrar sub guvernul Maniu, Confesionalism politic în şcoală, Administraţia în serviciul prozelitismului greco-catolic, Batjocorirea bisericii ortodoxe, Persecutarea elementului ortodox. — Broşura, scrisă cu date precize şi apărând drepturile bisericii noastre (drepturi ce nu le trecem — cum fac alţii — dincolo de hotarele ţării), vrea să atragă atenţia guvernanţilor asupra urmărilor triste şi primejdioase ce rezultă din nedreptăţile şi prigonirile comise împotriva ortodoxiei în timpurile de acum.

F. W. Förster

Concepţia greşelii şi determinismul modern

Necesitatea ispăşirii este respinsă de şcoala radicală a criminologiei moderne, mai cu seamă pentru că este în strânsă legătură cu recunoaşterea unei greşeli personale.

Concepţia despre vechea greşală, la mulţi oameni moderni, nu pare conciliabilă cu o concepţie ştiinţifică a vieţii umane voluntariste. Liszt zice:[1] «Concepţiile «greşală şi ispăşire» pot să continue să trăiască, în creaţiunea poeţilor noştri, însă ele nu rezistă criticei aspre a cunoaşterii ştiinţifice, care le-a clarificat. Ba, mai mult, cu aceasta, concepţia pedepsei se scoate pentru a face loc corecţiunei sănătoase şi pazei asigurate».

In acelaş senz, criminologul slav Minziov afirmă, că tendinţa spre delict este determinată de circumstanţele sociale, de stările patalogice, de degenerări şi de atavism; concepţiile metafizice ale vinovăţiei şi nevinovăţiei, rămăşiţele ideii teologice a greşelei omului, ar trebui să fie eliminate din societatea modernă civilizată.

Este interesantă observaţia, precum şi ideile moderne, care sânt aduse în numele progresului şi libertăţii; prin urmările lor, reduc pe om în sclăvia cea mai degradatoare.

Eliminarea concepţiei greşelei personale duce fără îndoială la distrugerea caracterului, face să se risipească concepţia personalităţii şi face din om simplă reflexiune a mediului social înconjurător, o păpuşă a stării nervoase...

Personalitatea noastră este degradată dintr'o personalitate activă într'una pasivă. Deterministul, susţine Liszt, nu poate simţi înaintea delicvenţilor alt sentiment decât acela care-i simte înaintea unui lepros.

Insă cu asemenea aserţiune nu se insuflă omului simplu ideea, că el e părăsit mulţumită propriilor sale tendinţe rele precum şi boalelor fizice? Nu este în interiorul nostru ceva, care se revoltă la astfel de confruntare a delictului cu lepra, nu ne simţim noi în astfel de formulări ignoraţi în toate şi lipsiţi de funcţiunea causală a voinţii personale, nu simţim noi nesuferita sarcină şi asuprire a acestei «desvinovăţiri» aparente? Nu vedem aici încă o schimbare de a cunoaşte clar, că omul modern, cu toate triumfurile sale tehnice asupra lumii exterioare, este în pericol de a deveni mai mult decât sclavul acestei lumi, pe urmă ideii rele ce o are despre energia sa personală?

Dar — s'ar putea obiecta, — cercetătorului învăţat: «*Non flere non ridere, sed intelligere*». Tot munca uriaşă a ştiinţei moderne a condus pas cu pas la alungarea omului din poziţia sa izolată în univers şi l-a coordonat în conexiunea causală cosmică.

«Pământul este un un astru în mijlocul celorlalte astre», scrie Werder la începutul unui capitol, idee pentru o filozofie a istoriei umanităţei.

«Omul este un animal în mijlocul celorlalte animale», este ideea ce se desprinde din unele opere naturaliste ale epocei prezente.

«Sufletul este o simplă funcţiune a proceselor materiale», afirmă monismul.

Totdeauna, cercetarea ştiinţifică urmăreşte rădăcinile acţiunilor noastre mai departe, până în centrul condiţiilor vieţii sociale, în toate, în istoria naturală a organismului, în fenomenele degenerării sistemului nervos, în toate procesele posibile, inconştii ale vieţii sexuale.

(Urmează).

[1] Strafrechtliche Aufzätze und Vorträge.

Nr. 330. (88) 1—3

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 8276/1930 şi în conformitate cu concluzul Consiliului parohial din 1 Octomvrie a. c. publicăm concurs, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III **Vineţia-de-sus.**

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Casa parohială cu supraedificate în stare bună.

3. Sesiunea parohială 15 jug. 282 st. pământ arabil şi fânaţ.

5. Venitele stolare statorite de adunarea Protopopiatului Oltul şi aprobate cu ord. Nr. 3108/928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc ort. rom. Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, să se prezinte şi în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 2 Oct. 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 9754/1930 Ep. (87) 2—2

Lemne de stejar de vânzare

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu are de vânzare în pădurea «Tufari» dela Cisnădie un număr de 813 arbori esenţă stejar, reprezentând un volum de circa 507 m. c. lemn de construcţie şi 396 m. steri lemn de foc.

Cei ce doresc a cumpăra aceste lemne vor înainta până la 20 Noemvrie a. c., oferte însoţite de o garanţie de Lei 20.000·— Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu, unde se pot vedea zilnic condiţiunile de vânzare şi exploatare.

Oferenţii vor avea să declare în ofertele lor, că cunosc condiţiunile de vânzare şi se vor supune lor.

Sibiu, 28 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur şi V. Voiculescu

Preţul Lei 100·—, plus spese poştale Lei 15·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor
Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

La Librăria Arhidiecezană se află pe vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Reclama este sufletul comerţului

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 8 Noemvrie 1930 Nr. 81

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Organ național

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Reîncreștinarea studențimii

Actualul congres al preoțimii din Mitropolia Ardealului ce se ține la Brașov, are de obiect una din cele mai importante, mai interesante și mai frumoase probleme, față de care clerul nostru ortodox va trebui să-și împrospăteze atitudinea:

Biserica și Cultura.

In strânsă legătură cu aceasta problemă — ba chiar făcând parte integrantă din ea, — avem o altă temă tot atât de importantă, interesantă și frumoasă: *Biserica și Cultura* tinerimii, în general și a *studențimii universitare*, în special.

In ceeace privește tinerimea adultă, în Ardeal există și prosperează cu laudabile avânturi și realizări, societatea «*Sf. Gheorghe*». Dar s'a neglijat complet instrucția religioasă și educația creștină a studenților ortodocși, români.

Nu greșim dacă afirmăm și susținem, că din sufletul tineretului universitar este absentă cultura și convingerea *părții duhovnicești* din om, lume și viață.

Cine cunoaște mediul universitar și cine deschide ochii pentruca să vadă cum se manifestă titrații universităților în viața publică sub raport religios-moral, și mai ales cine le cunoaște părerile cu privire la Religiune sau Biserică, nu va ajunge decât la concluzia, că studențimea universitară nu are cultură religios-morală. Ba, ce-i mai mult: foarte numeroși tineri sânt perduți pentru biserică și idealurile ei, încă de pe băncile școalelor secundare.

Nu vrem să scoatem concluzii ofensătoare sau defavorabile cu privire la activitatea sau neactivitatea catiheților sau a profesorilor de religie, cari scapă din mână prea mulți necredincioși în universitate. Insă constatăm că în universitate studenții se înstrăinează și teoretic și practic de cultura și viața creștină. Domină și acolo, ca și în societate, o mentalitate păgână, dioniziacă.

Sânt și excepții. Există o asociație a studenților creștini; ear sub rectoratul dlui prof. N. Iorga, studențimea din București a primit o biserică, unde pot să inițieze lucruri bune și să asculte cuvântul Evangheliei. Dar acest fapt nu-i destul și e departe de a putea readuce «idealismul în universitate, răscolind cu marile întrebări sufletul studențesc».

Universitatea trebue să-și aibă capelă și duhovnic.

Eată glasul vremii și a studențimii. După *pilda englezilor și americanilor*, cari s'au gândit chiar mai de mult la *sufletul* studentului universitar, fiindcă l-au iubit mai mult.

Cultura religios-morală și încreștinarea intelectualului de mâine, începe și se desăvârșește astăzi, — pe băncile universității. Nefăcută la timp, nu se mai face niciodată, și biserica se văduvește de un om, care putea să-i fie de netăgăduit folos. In felul acesta s'a mărit numărul sufletelor de atei, sceptici și indiferenți, cari înjură și nu se mai roagă, batjocoresc cele sfinte, și nu mai cercetează biserica, combat minunea și nu se cuminecă, — dând cel mai dezastruos exemplu mulțimei și adeverind dictonul că «domnii rătăcesc poporul».

Ingrijindu-se de convingerile și de cultura sufletească a studentului, biserica își asigură un formidabil succes și un neprețuit colaborator: *intelectualul.* Și făcând acest lucru, biserica nu numai că-și va lărgi cadrul acțiunii sale catehetice și culturale, dar își va ușura foarte mult lupta împotriva necredinții și a bugetivorilor, mărind în acelaș timp armata creștinilor ortodocși.

De aceea, reîncreștinarea studențimii universitare nu mai poate rămânea problemă nerezolvată, ear congresul dela Brașov discutând despre *Biserică și Cultură*, va avea prilejul să vorbească și despre cultura creștină în universitate și mai cu seamă despre *convertirea și intrarea studenților în biserică.* Pr. *Il. V. Felea.*

Serbarea de inaugurare a palatului „Universul"

Inaugurarea noului palat al marelui cotidian Universul, o fală a presei românești, s'a făcut în 2 l. c. în mijlocul unei strălucite asistențe, din care făcea parte trimisul M. Sale Regelui, dl colonel N. Condeescu, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, numeroase alte distinse persoane din capitală și din provincie, și foarte mulți dintre cititorii ziarului.

După serviciul divin, s'au ținut cuvântările, frumoase, calde și instructive, despre trecutul și prezentul ziarului înființat, înainte cu 48 de ani, de istețul și harnicul italian Luigi Cazzavillan.

Directorul actual al Universului, dl Stelian Popescu, a dat lămuririle necesare.

I. P. S. Sa patriarhul Miron, în cuvântul său de binecuvântare în numele bisericii, constată, că marele

FOIȘOARA

F. W. Förster

Concepția greșelii și determinismul modern

(Sfârșit)

Cu astfel de coordonare a acțiunilor umane în unirea universală, poate să dureze acuza personală, concentrată contra voinței umane, care este ideea greșelei? Nu pare mai bine, că sentimentul personal al greșelii corespunde să zic așa, numai în conștiința luminată, cauzală a omului iluminat, — conștiință care azi vine să fie strânsă de științele naturale și de sociologie cu o idee mai cosmică a greșelii, cu noțiunea, că adevăratele motive determinate de actele noastre rezidă în circumstanțe și uniri, asupra cărora nu avem nici o putere?

Psihiatrul Kräpelin afirmă în acelaș sens, că cu atât se va cunoaște mai bine delicventul, cu cât se va risipi concepția greșelii.

Ce avem de răspuns la toate acestea?

Dacă voința noastră este într'adevăr numai un produs al circumstanțelor, un simplu punct de trecere a efectelor naturale, dacă fiecare face numai aceea ce trebue să facă, de ce se mai vorbește de pocăință, și de învinuire?

Sentimentele acestea, ideile acestea, nu depind în realitate de o concepție, care desparte fenomenele voinței umane de marea legătură a vieții? Nu putem face să se exercite cea mai eficace influență asupra voinței cu ridicarea la cauzele sale concrete și organice, patologice și sociale, care nu cer însușirea unei inițiative, ce în realitate nu posedă nimic?

Admitem, înainte de toate, că mulți susținători ai liberului arbitriu au făcut rău, cu apărarea lui într'un mod unilateral și rău înțeles.

In loc de a arăta, că naturalistul cercetător nu poate să explice totul și că în afirmațiile sale întrebuințează mai mult decât ceea ce admite importanța metodei sale, ei au atacat fără motiv opera cunoașterii naturaliste în propriul ei domeniu, privind cu neîncredere toate constatările relativ la dependența vieții spirituale de condițiile organice, ca și cum toate constatările acestea n'ar putea să aibă alt efect, decât a înjosi demnitatea omului și a descuraja aspirațiile spirituale.

In realitate, independența noastră, în fața condițiilor materiale ale vieții spirituale, merge crescând în măsura în care putem să cunoaștem precis dependențele noastre reale. Numai dacă le îmbrățișăm în toată extensiunea lor, putem să le stăpânim și să luptăm contra lor. Cu cât va înainta morala independentă, cu atât umanitatea modernă va înainta cu studiile sale în jurul influenței vătămătoare a alcoolului asupra vieții spirituale și morale. Dar doctrina transmisiunei ereditare! — care este cea mai importantă în toate cât și auto-educația noastră, de a cunoaște toate tendințele ereditare felurite, care țintesc a ținea viața interioară sub puterea lor! Și ce beneficii, pentru pedagogie, sânt derivate din cercetarea cauzei patologice a perturbării și degenerării morale!

Este tot atât de sigur, că omul modern cu concentrarea sa, de a pune în lumină dependențele vieții spirituale de condițiile externe și în cuprinderea lumii spirituale, din punct de vedere al cosmosului, a perdut discernământul clar al stării interne, a naturei umane. Prin sucesele metodei sale naturaliste el adesea s'a lipsit de or ce înțelepciune științifică,

ziar din capitală a fost un cald apărător al ortodoxismului; ear milioanele de cititori ai Universului se vor bucura de avântul luat de acest ziar, garanție că vor avea totdeauna un temeinic sprijin, fiind izvor de idealuri pentru hrana lor sufletească.

Inaltul prelat sfârșește zicând:

Binecuvântarea Domnului în această casă românească!

Dl Ion Totu, în numele Uniunei ziariștilor profesioniști, arată că în primul rând sărbătorirea Universului este sărbătorirea ziariștilor, deoarece din desvoltarea și întărirea presei depinde buna lor stare.

D sa enumerà greutățile istovitoare prin care a trecut acest ziar, spre a ajunge la starea actuală de excepțională înflorire, la care au contribuit, în cea mai largă măsură, ziariștii cari au activat și activează la acest ziar. Palatul mândru, care se inaugurează azi, stă alături, din toate punctele de vedere, cu marile cotidiane din apus. Este, evident, dovada vie a uriașei forțe ce reprezintă, ca și a bunei gospodării care a condus și conduce această întreprindere românească. —

Felicităm marele ziar și-i dorim, în nou și măreț local, continuarea muncii închinate binelui pentru țară și pentru biserica ei ortodoxă.

IN CURÂND se pune în vânzare CALENDARUL BUNULUI CREȘTIN (vechiul calendar arhidiecezan) pe anul 1931, al optzecilea an dela apariție. Cuprinde, în condiții tehnice îngrijite, bogat și interesant material: articole, informații și ilustrațiuni. Calendarul, indispensabil iubitorilor de bună și creștinească lectură, se vinde la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Fapte recente

— Vaticanul în ofensivă —

Un ziar din capitală își ia sarcina să adune câteva fapte recente cu raport la ofensiva pornită de romano-și greco-catolicismul din țara noastră împotriva ortodoxiei.

Faptele sânt următoarele:

Timp de 10 ani, catolicismul din România s'a ținut în rezervă, pregătindu-și cu cea mai iscusită îndemânare situația legală, la care aspira. Prin nepriceperea guvernanților noștri, catolicii au dobândit un concordat, care le deschide toate căile de ofensivă împotriva bisericii neamului românesc. In acelaș timp însă vedem desamăgiți, cum biserica românească a Blajului se apropie tot mai mult de catolicismul cosmopolit pierzându-și caracterul național. Iată câteva fapte semnificative:

Am arătat acum câteva zile, că episcopia unită de Baia Mare se înființează cu violarea fățișă a legii cultelor, care cere lege specială, nu o simplă decizie de secretar general. Deși episcopia ortodoxă a Maramureșului a fost solicitată mult înaintea concordatului, guvernul dlui Iuliu Maniu a refuzat-o.

Deasemenea a refuzat și crearea episcopiei ortodoxe din America.

Alt fapt:

«Unirea» din Blaj ne anunță, că ia ființă până și episcopia armeană dela Gherla, cu abia 3000 mii de credincioși. S'a și numit deocamdată un administrator apostolic în persoana vicarului apostolic din Filipopoli, rev. dr. Suhug Gogian. Va să zică, un preot străin. Iată unde ne duce concordatul: marii demnitari, ai Cultelor din România, cetățeni străini!

Alt fapt:

Tot «Unirea» blăjeană ne descopere, că arhiepiscopul Cisar și-a luat titlul de «mitropolit latin de București», deși legea cultelor nu-l îngăduie decât prin lege specială.

Dar spiritul bisericii unite? Dăm câteva probe recente, culese tot în «Unirea»:

Exista până acum un singur ord călugăresc unit al Sf. Vasile cu sediul în Blaj. De acum înainte, vor fi adoptate cele pur catolice. Pe lângă ordul assumpționniștilor, l au aceptat și pe cei franciscan, în serviciul căruia s'a inventat un ord nou al «Fraților minori conventuali de rit oriental». Acești frați minori au înființat în Oradea un «Colegiu serafic româno-unit» pentru formarea clerului regular oriental, sub direcția păr. Dominic Neculăieș, român de sânge, dar care-și zice acum «pater», spre a sublinia, că este de esență catolică. Aceste orduri au și început o fină acțiune prozelitistă în Bihorul ortodox, mascându-și tendințele cu flamura culturii, pe care o agită în ochii țăranilor naivi.

Ei bine, toată această mișcare tinde la suprimarea succesivă a ritului ortodox din biserica unită și la trecerea definitivă a acesteia în sânul bisericii catolice. Nu mai puțin este de reținut, că aceste întreprinderi se fac în dispretul Legii Cultelor, care declară categoric în art. 36, că orduri și congregațiuni noui nu se pot înființa în țară, decât pe bază de lege. O asemenea lege însă, n'a votat nici chiar parlamentul național-țărănesc.

Arhiepiscopul Cizar a numit de curând pe protopopul unit Alex. Breban din Baia-Mare, canonic onorar al arhiepiscopiei catolice din București. Chiar și «Unirea» e mirată de această numire «până acum neobișnuită» în biserica unită. Dealtfel dela răsboi încoace, canonicii uniți nu-și mai zic «preaonorați» ci pur și simplu «*monsegniori*», ca la Vatican. Acum după ce au început să ia și demnități în biserica r.-catolică, procesul de asimilare completă este deschis. In acelaș număr al «Unirii» citim, că la 15 Oct. episcopii uniți s'au întrunit la conferință cu episcopii *UNGURI*, prezidați de Msg. Dolci, care nu mai este nunțiul apostolic al Vaticanului, ci al «României», cum îi zice organul Blajului.

Spicuind aceste câteva fapte recente, ele ne fac dovada, că sântem în fața unei îndrăzneți ofensive catolice. Platforma incontenstabilă i-a dat-o de oparte nenorocitul concordat, votat anul trecut, iar succesul acțiunilor ei i-l asigură concursul guvernului.

Consecințele se văd: sporirea forței politice a catolicismului, care nu va mai privi problemele generale ale țării în lumina intereselor noastre naționale, ci sub unghiul Vaticanului internațional.

Paralel cu aceasta, vom asista la o înstrăinare tot mai accentuată a bisericii unite. Se va adeveri astfel profeția d-lui Iorga dela desbaterile Constituției când a spus, că: «Biserica unită se rupe tot mai mult dela românism și se îndreaptă tot mai mult spre catolicismul pur și absolut».

Iar aceasta înseamnă slăbirea puterilor de coeziune și de rezistență *națională* a statului românesc. Iată rezultatele de mâne ale Concordatului și ale absenței pasiunii religioase în sufletul iluștrilor bărbați de stat ortodocși ai României Mari. *D. I. T.*

Deschiderea noului an universitar

Luni dimineața la ora 11 s'a făcut solemnitatea deschiderei anului școlar, la unversitatea din București, în prezența corpului profesoral și a peste 2000 studenți.

Dl prof. N. Iorga, luând cel dintâi cuvântul, a constatat mai întâi stadiul în care se află lucrările pentru terminarea construcției universității, zicând:

Aș dori să am mulțumirea de a vedea această universitate complectă. Statul nu mai poate da însă ceea ce a dat până acum. E datoria noastră să contribuim la terminarea acestui locaș.

Acei cari au învățat la această universitate, au datoria morală să o ajute. Eu n'aș voi să părăsesc locul meu din fruntea universității, până ce nu voi vedea-o terminată. Să se știe că unirea Moldovei și a Munteniei și că România de azi este opera intelectualității. Tot ce țara aceasta are mai bun, se datorește intelectualității.

Ceeace această intelectualitate a cucerit este hotărâtă să nu o lase din mână, dar pentru aceasta se cere ordine.

în fața problemelor vieții interioare, care sânt, prin natura lor, tot așa de felurite ca și ale vieții externe. Aceasta este nodul întregii chestiuni! Și dacă în paginile cari urmează, voi combate determinismul modern și negarea lui, mai ales bazat pe vechea idee a greșelii, voi evita însă cu cea mai mare grijă, să atac sau să iau în considerare rezultatele sigure ale cercetărilor științifice, și îmi voi propune numai să resping concluziile uzurpătoare și nelegitime. Numai așa pot pregăti, puțin câte puțin, o înțelegere asupra acestei chestiuni anevoioase.

De fapt, în conflictul asupra liberului arbitru, întâlnesc câte odată fenomenul general al vârstei noastre, lipsa, să zic așa, a autodisciplinei în fiecare adevăr deosebit: cunoștințe sigure, care exprimă în mod absolut legitim fapte sigure ale vieții, se întind peste măsură de fiecare latură, caută să explice lumea întreagă din punctul lor de vedere și se emancipează de or ce raport ordonat și de or ce privire către alte adevăruri nu mai puțin importante și indiscutabile.

Dar, la recunoașterea adevărului universal, nu se poate ajunge cu lupta haotică a tuturor acestor adevăruri singulare, ci numai dacă fiecare știință parțială învață să respecte limitele propriei sale aplicabilități.

Așa dar, până unde se întinde dreptul determinismului? Care-i importanța argumentelor sale? Până unde ajunge, din altă latură, puterea demonstrativă ale dovezilor, ale conștiinței noastre, care vorbesc în favoarea liberului arbitru?

Critica, ce o face știința dovedirii cunoștinței eului, este fără îndoială foarte salutară, pentrucă elimină unele argumente prea naive în sprijinul liberului arbitru și lasă să subsiste numai acele care vin dela cunoașterea intimă a naturii noastre spirituale, și nu pot să vină în atingere nici cu științele naturale, nici cu critica cunoașterii.

Celor cari invoacă simplu «cunoștința libertății», determinismul li-a făcut pe drept observarea, că cunoașterea propriului eu iluminează numai cele mai înalte vârfuri ale personalității spirituale, pe când cauzele extrapersonale și «subconștiente», care au lucrat și lucră asupra lumii interioare, nu cad cu totul în țesătura conștiinței noastre.

Nu e minune, așa dar, dacă face conștiința curată de sine a omului simplu totdeauna mărturie contra determinismului. Și în adevăr, conștiința curată, sinceră a libertății n'are valoare pentru soluționarea problemei, fiindcă afirmă prea mult. De fapt, dacă noi am da crezare numai vocei sale, n'ar fi împovărată ereditar, fiindcă experiența internă nu ne arată nimic din istoria genealogică a caracrului nostru. Vine și psihiatria modernă să spună omului, să aibă încredere în sentimentul subiectiv al libertății: Să fie atent, că sentimentul acesta n'are nici o putere demonstrativă, tocmai pentru motivul, că el se observă și persistă mult mai viu în toți indivizii afectați dintr'o manie, așa că propria lor stare este însoțită de cel mai intens sentiment subiectiv de libertate. Conștiința de libertate, ce tăbărește asupra determinismului, este numai reflexul psihic, care vine paralel cu actul central al descărcării fenomenelor motorii. Fiziologul mai adaogă, că superba conștiință a eului, pe care un Fichte clădi lumea, dispare neapărat în unele degenerațiuni patologice ale scoarței cerebrale...

Și naturalistul afirmă, că o cantitate determinată de mișcare produce un corespondent echivalent de calorii, așa condițiile preliminare sociale și fiziologice determinate produc acțiunilor necesitatea determinată, — voința personală este numai o iluziune, o imagine concomitentă a descărcării ultime, provocate în centri motori ai creerului nostru de o serie cauzală lungă. Liberul arbitriu este numai o vedenie a unui sclav, care nu vede captivitatea sa.

Omul, care reflectează mai adânc asupra acestei pretinse concepții științifice a faptelor voinței, trebue să vadă o cădere din Olimp în Tartar. Religiunea îi vorbea de sufletul nemuritor, care este, firește, scoborât de a locui într'un înveliș pământesc, rămânând prin slăbiciunea acestei căderi în voințele sale, dar care, cu toate acestea, poate să se ridice totdeauna din nou la o stare de libertate sublimă deasupra motivelor și constrângerilor pământești, numai ca să se pună în legătură cu cauza sa primă și să miște toate în baza esenței spirituale proprii. In loc de reprezentarea științifică a legăturii cosmice absolute a faptelor vieții voastre spirituale, urmează ideea adânc deprimatoare a impotenței vieții noastre spirituale.

Până unde ajunge așa dar dreptul determinismului?

Această ordine trebue menţinută cu or ce preţ.

Ordinea chibzuită după valori este ceeace propagăm noi în această universitate.

Studenţii trebue să fie propovăduitorii unui *optimism* robust. Să ajutăm ţara care se află într'un greu impas şi din cauza greşelelor noastre, dar şi din împrejurările din afară. —

A luat apoi cuvântul dl G. G. Mironescu, mulţumind d'lui rector pentru cuvintele spuse.

INFORMAŢIUNI

Episcopul de Gibraltar, venit la Bucureşti, a participat la sf. slujbă Duminecă, în biserica Domniţa Bălaşa, alături de I. P. S. Sa Patriarhul Miron. Episcopul anglican, în odăjdii asămănătoare celor ortodoxe, a binecuvântat pe credincioşi, şi a urmărit cu luare aminte serviciul divin.

Patriotică renunţare, de 20 la sută din salar, se anunţă dela Berlin. Cel ce renunţă la această parte din salar, pentru binele public, este preşedintele Hindenburg al republicei germane.

Intru pomenirea celor căzuţi jertfă în marele războiu, în fiecare zi răsună, pe valea râului Adige din Italia, uriaşul clopot turnat, înainte cu câţiva ani, din bronzul tunurilor cucerite în războiu.

Măreaţa catedrală Sf. Isac din Petrograd este prefăcută în sala de cinematograf. Pe pânza aparatului, pusă în locul unde fusese altarul, rulează figurile celor mai înverşunaţi vrăşmaşi ai religiei creştine, — spaima bolşevismului.

Gazetele. Statistică mai nouă arată, că se tipăresc, în lumea întreagă, cam 50 mii de gazete; cele mai multe apar în Statele unite ale Americei, şi adecă peste 20 mii; urmează; Anglia cu 8000, Franţa cu 6300, Germania 6000, Japonia 2000, Italia 1500, Rusia 800, Belgia 300.

CARŢI ŞI REVISTE

Confesionalism politic, de *Părintele Nichifor*, Sibiu, 1930. Tip. Arhidiecezană. — O broşură de 109 pagini, cuprinzând o lucrare temeinică şi de mare actualitate, în şase capitole: Nedreptăţirea elementului ortodox în Ardeal, Confesionalismul agrar sub guvernul Maniu, Confesionalism politic în şcoală, Administraţia în serviciul prozelitismului greco-catolic, Batjocorirea bisericii ortodoxe, Persecutarea elementului ortodox. — Broşura, scrisă cu date precize şi apărând drepturile bisericii noastre (drepturi ce nu le trecem — cum fac alţii — dincolo de hotarele ţării), vrea să atragă atenţia guvernanţilor asupra urmărilor triste şi primejdioase ce rezultă din nedreptăţile şi prigonirile comise împotriva ortodoxiei în timpurile de acum.

Broşura se poate procura dela Librăria Arhidiecezană, cu preţul de Lei 40·— pentru spese de poştă se alătură Lei 10·—

MEDITAŢII

„Domnul mă paşte, şi nimic nu-mi va lipsì"

Psalmul 22, 1.

Regele David ştia bine cât preţuieşte păstorul pentru oile sale, căci el însuş fusese păstor în juneţea sa şi-şi aducea aminte perfect de grija, cu care veghea asupra turmei sale, de luptele avute cu arşii, cu lupii, care veneau să-i răpească oile; apoi de puterea, de care aveà nevoie, să le poată smulge din gura fiarelor.

Sufletul nostru fraged îşi are şi el duşmanii săi, leul său care-i dà târcoale răcnind să-i sfâşie, şi este pierdut dacă n'are alături de sine pe Dumnezeu!

Oaia nu ştie să se orienteze, necum să se apere.

Nu-i aceasta oare analogia fidelă a sufletului omenesc, care n'ar puteà ajunge la liman, dacă s'ar lăsà în voia plăpândelor sale mijloace de conducere. El nu ştie de unde vine, nici unde are să meargă: e necesitat să fie călăuzit spre păşunile cele bogate.

Dumnezeu ne călăuzeşte pe noi. Să pornim cu încredere pe urma Celuice zice: «Eu sunt Păstorul cel bun, şi cunosc pe ale Mele, şi Mă cunosc de ale Mele», (Ioan: 10, 14).

Isus ne conduce în sânul naturei libere, pe coline, pe văi, pe şesuri întinse, unde apare înaintea noastră figura binecuvântată: Păstorul, care îşi paşte turma, «sufletul Său îşi pune pentru oi». Acolo Îl găsim de dimineaţa până seara lângă oile Sale. Umblă înaintea lor, arătând calea, iar ele pornesc după Dânsul. Ochii Săi departe privitori caută pe seama lor păşunea grasă... Dacă arde soarele, Păstorul ştie de răuleţul umbrit de crâng, pe ţărmul căruia înaintează spre linişte recreătoare turma. Dacă s'ar furişà către oi primeidia, Păstorul priveghează. În siguranţă şi în bunăstare trec zilele turmei. Acolo e doar Acela, Care îngrijeşte şi apără: Păstorul. Acesta vreau să fiu Eu pentru voi, — zice Isus.

In consecinţă: De Isus depind chestiunile vieţii omeneşti, conform voii Sale se deşţăşoară ele. Păstorul e Regele turmei. E de neînchipuit viaţa turmei, fără să se valideze voia Păstorului.

Cele mai mari două, individualităţi ale Testamentului vechi, au trăit timp îndelungat viaţa pastoraiă.

Moisi, în Izraelul eliberat din captivitatea Egipteană şi menit la misiune istorică, a stat în faţă cu o problemă pe care a rezolvat-o genial: a păscut turma socrului său patruzeci de ani. Acolo a învăţat sârguinţă răbdătoare, de care avea atât de mare trebuinţă în opera lui de mai târziu.

David, întemeietorul măriniii regatului iidovesc, se prezintă prima dată ca cioban din Vitleim. Ceeace învăţà lângă turma părintelui său, învingerea eroică a inimicilor turmei, îndrumarea ei înţeleaptă: aceea o aplică mai târziu în viaţa poporului unei ţări.

Precum trece peste Testamentul vechi icoana aceasta, aşà se ţese ea şi în lumea ideilor lui Isus. Un exemplu: când cuvintează despre felul cum o să-Şi exercite potestatea împărătească ajansă la perfecţiune în judecarea lumii, trece la analogia luată din viaţa pastorală:

«Ear când va venì Fiul omului întru slava sa, şi toţi ştinţii îngeri cu Dânsul, atunci va şedcà pe scaunul slavei sale. Şi se vor aduna înaintea Lui toate limbile, şi va despărţì pre dânşii unul de altul, precum desparte păstorul oile din iezi», (Matei 24, 31, 32).

Poate să fie oare mai înviorătoare ştire pe seama noastră, la un deceniu după războiul cel mare, decât vestea de bucurie ce sună despre păstorul Isus?... Când cursul vieţii noastre e atât de sbuciumat, când toate bunurile ne sânt ameninţate, nu e oare la timp să înţelegem că există pe seama vieţii noastre o conducere, spre mântuire?

Isus a învăţat: să ne supunem Lui.

«Domnul mă paşte, şi nimic nu-mi va lipsì. In locul păşunii, acolo m'a sălăşlait; la apa odihnei m'a hrănit; sufletul meu l-a întors. Povăţuitu-m'a pe cărările dreptăţii, pentru numele lui», (Psalm, 22, 1—3).

Să observăm în fiecare binefacere şi binecuvântare iubirea prudentă, care cultivă fericirea şi îşi da viaţa în mâna proniei ca să poată ajunge la mai mare şi la mai bogată bucurie fericitoare!

Pr. Cpt. *Dr. T. POTCAŞ.*

Conştiinţa care o are omul din libertatea voinţei sale, nu are vreo origine mai adâncă în faptele vieţii spirituale? Voinţa noastră proprie nu este alta, e o execuţie a constrângerii necunoscute? Credinţa în spontaneitatea actelor noastre morale, este propriu numai o iluzie, o eroare logică, o interpretare falşă a faptelor psihice? Sau, determinismul acesta naşte forţa dintr'o teorie foarte superficială a legăturii dintre corp şi suflet; dintr'o teorie nesocotită, şi fără nici o râvnà ştiinţifică îşi scoate importanţa? Socotind lucrurile din această ultimă întrebare, considerăm prea puţin fapta menţionată mai sus a ştiinţei fiziologice, care, cu extirparea sau degenerarea unor oarecare centre nervoase, nimiceşte şi funcţiunile spirituale corespunzătoare. Un lucru se dovedeşte exact cu acest fapt: în viaţa aceasta pământească, puterile spirituale nu lucră asupra lumii materiale, decât prin ajutorul organelor nervoase intermediare. Dacă organele intermediare sânt distruse, fie printr'o operaţie chirurgicală, fie printr'o degenerare patalogică, este întreruptă şi funcţiunea spirituală corespondentă. Insă, cu aceasta nu s'a demonstrat, că energia spirituală n'ar fi decât funcţiunea substratului nervos. Când într'o staţiune receptoare a telegrafiei fără fir, nu se observă mai multe scântei, pentrucă sânt stricate unele din părţile aparatului receptor, aceasta dovedeşte, că nu sânt mai scântei deloc? Nu, — se dovedeşte numai, că forţa electrică nu poate să fie condusă la exercitarea unei funcţiuni date, în tehnica comunicărilor oamenilor, decât cu ajutorul determinatelor aparate intermediare. Desigur, puterea spirituală este aceeaş, cu toate că, în mod natural, similitudinea fizică rămâne totdeauna inegală de a da idee clară a acestor fapte incomparabil de complicate. Ştiinţa poate să constate, că manifestările energiei spirituale în cercul organismului uman sânt absolut legate de starea «organelor de transmisiune», — dar asupra esenţei spirituale nu poate spune nimic alta, decât o definiţie de simplă funcţiune a substratelor materiale! «Un instrument al spiritului». Aşa îl numeşte deşteptul Robert Mayer. Acest cercetător, care a contribuit să dea o bază solidă ideii, în conformitate cu fiecare fapt natural al determinatei legi, era un cugetător prea prudent pentru a clasifica energia spirituală în cauzalitatea proceselor materiale...

Din punctul de vedere al metodei riguroase, ar fi să punem întrebarea, dacă ştiinţa poate să vorbească în sens exact de «boala sufletului». Noi nu ştim că «sufletul» să fi fost bolnav. Dacă e să vorbim exact, ştim numai, că în urma turburărei nervose sau a leziunii organice este întreruptă comunicarea normală dintre lumea spirituală şi fizică şi că, prin urmare, unele funcţiuni psihice rămân într'adevăr nesigure, şi se desvoltă desordonat altele. Dar despre starea energiei spirituale, în mijlocul acestor perturbaţiuni, nu ştim absolut nimic.

Acesta este misterul. Anatomia cerebraiă şi mecanica cugetării nu reuşeşte să explice nici măcar forţele psihice depărtate, care or cine le poate simţi în sine însuşi. Toată conştiinţa noastră, unită în funcţiunile materiale grosolane ale creerului, este absolut prea târzie pentru a putea cuprinde totalitatea faptului spiritual. Se pune în antiteză cu principiile adevărat ştiinţifice, numai pentru a putea readuce realitatea complicată într'o formulă care să fie mai simplă; cine să dea crezare, că nu este imposibil a da o reprezentare naturală a celor mai înalte procese sprituale ale omului. Toate asemănările fizice nu lovesc, să zic aşa, decât cea mai externă aparenţă a faptelor spirituale...

Primele cuvinte ale genezei spun: «Şi a făcut Dumnezeu pe om, ţărână luând din pământ şi a suflat în faţa lui suflare de viaţă şi s'a făcut omul cu suflet viu». Nu-i această descriere simbolică, din cea mai mare depărtare, care cadrează în fiecare analogie adevărat materialistă?

Cuvântul lui Goethe: «Fiecare lucru muritor nu este decât un simbol», poate să se aplice, în sens particular, acestei chestiuni.

Cea mai adâncă esenţă a sufletului uman nu este secată şi reprezentată numai de variatele funcţiuni, cu ajutorul căror aceste suflete se manifestă în viaţa pământească şi se adaptează vieţii organice şi sociale a omului.

Memoria, fantazia, sentimentul, voinţa, — toate acestea nu sânt decât simboluri obscure şi aplicaţiuni pământeşti ale adevăratei esenţe a energiei spirituale. Această esenţă în sine rămâne pentru noi un mister, din care numai în momentele supreme ale meditaţiei interne şi ale activităţii noastre creatoare ghicim ceva.

Ionel Ratiroiu

Nr. 330. (88) 2—3

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 8276/1930 şi în conformitate cu concluzul Consiliului parohial din 1 Octomvrie a. c. publicăm concurs, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III **Vineţia-de-sus.**

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Casa parohială cu supraedificate în stare bună.

3. Sesiunea parohială 15 jug. 282 st. pământ arabil şi fânaţ.

5. Venitele stolare statorite de adunarea Protopopiatului Oltul şi aprobate cu ord. Nr. 3108/928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc ort. rom. Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, să se prezinte şi în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 2 Oct. 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur şi **V. Voiculescu**

Preţul Lei 100·—, plus spese poştale Lei 15·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Reverenzi preotesti

După ultimele cerinţe
Se execută în termenul cel mai scurt posibil pe lângă preţ convenabil la

Croitoria (31) 7—7

Dumitru Duşleag
Sibiu, Târgul Peştelui Nr. 12
In depozit: Ştofe şi brâne în permanenţă

La Librăria Arhidiecezană se află pe vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

legate şi broşate

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană se poate comanda:

Urcarea Calvarului

traducere din limba franceză
de
A. şi L. Moisescu-Villea

Preţul Lei 70·—, plus spese poştale Lei 10·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

pe protopopiate

întocmită de
Dr. CORNEL POPESCU
protopop

Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 15 Noemvrie 1930 Nr. 82

BIBLIOTECA GEN. A. ASSOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful R[omân]

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Organ național-bise[ric]

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae în misiune

Celce vrea să se încredințeze de progresul, realizat de zece ani încoace, n'are decât să treacă printr'o regiune bântuită de urgia războiului.

In locul satelor vechi au răsărit ca din pământ așezări nouă cu înfățișare civilizată.

Orce s'ar zice, greutățile și lupta vieții niciodată n'au descurajat poporul nostru, ci mai vârtos l-au îmboldit să caute în adâncul sufletului și să utilizeze puterile misterioase depozitate de veacuri și neesploatate.

Iar acum când poporul știe că ceeace realizează e pentru el și pentru urmașii lui, vraja faptei și a hărniciei nu i-o poate smulge din suflet nicio adversitate. Conștiința de sine a poporului nostru se afirmă și se impune cu demnitate.

Dar nu orcine e în măsură a cunoaște cea mai intimă și mai prețioasă calitate a poporului. Insă în Biserică putem cunoaște sufletul nobil și distins al poporului nostru. Aici se manifestează mai genuin noblețа spirituală etnică. Religia a dat neamului conștiința de sine, și continuitatea noastră e condiționată de religia strămoșească.

De aceea poporul zidește biserici și le împodobește iar credința în Dumnezeu o dovedește prin dragostea de biserică. Acestea sânt constatările, făcute în recenta călătorie binecuvântată a Arhipăstorului nostru. —

Ani nouă s'au scurs de când *I. P. S. Sa, Mitropolitul nostru Nicolae*, în al doilea an al arhipăstoririi Sale, luat-a toiagul apostoliei și-a plecat în cel mai expus colț al Arhiepiscopiei, în județul *Treiscaune*, unde dușmanii neamului, în toamna anului 1916, când frații noștri din vechiul regat au pornit spre eliberarea noastră, prin foc și sabie, prin amenințări și terorizări declarașeră exterminate legea și biserica noastră, *legea românească*, și deodată cu ea poporul român din acele părți.

Preoții noștri în acest bogat colț de țară, sub pretext de spionaj, sânt aruncați în temniță, ear bisericile au fost devastate și ruinate.

Rămas poporul fără preoți, sbirii guvernului maghiar și ai bisericii papiste și reformate erau în largul lor.

Dar s'au izbit de *legea noastră ortodoxă românească* și de alipirea cu care ține poporul la ea, ca de o stâncă de granit.

Pe acești credincioși, legați cu trup și suflet de corpul națiunii noastre, a ținut de bine I. P. S. Sa, să-i cerceteze mai întâi, ca alături de evanghelia lui Hristos să le propovăduiască și pe aceea a limbii românești.

Ca un adevărat apostol s'a dus în mijlocul lor, a lăudat tăria lor în credința strămoșească, a ascultat păsurile, durerile, necazurile și dorințele lor, și le-a adresat cuvinte de alinare, de mângâiere, de bucurie și cuvinte plîne de nădejde într'un viitor mai bun.

Timp de peste 3 săptămâni a cercetat toate comunele din acel tract, rostind peste 30 predici, și terminându-și memorabila vizitațiune canonică, la marginea județului Treiscaune, în fruntașa comună Poiana-sărată, care în decursul războiului fusese făcută una cu pământul.

Atunci abia ici colo se înciripase câte o casă, cele mai multe erau în refacere. Tot asemenea și biserica era deteriorată.

In vorbirea ce le-a ținut-o acolo, I. P. S. Sa le-a adus mângâierea necesară, îndemnându-i ca să-și refacă atât casele proprii, cât și casa lui Dumnezeu, și promițându-le că atunci când bunul Dumnezeu le va fi ajutat să-și ridice un nou Sion, va veni ca să-l sfințească și să-l predea sfintei sale destinațiuni.

Cuvântul arhieresc a căzut pe pământ roditor. Comuna s'a refăcut, și tot asemenea s'a rezidit și biserica pe ruinele celei distruse, și astfel a rugat pe I. P. S. Sa ca să binevoiască a o târnosi.

Sfințirea bisericii din Poiana-sărată

Spre a îndeplini actul sfințirii bisericii neamului din Poiana sărată I. P. S. Sa a sosit în localitate în ziua sărbătorii arhanghelilor Mihail și Gavriil.

La sosirea în comună a fost întâmpinat de clerul și poporul din protopopiatul Oituz, urându-i protoiereul I. Rafiroiu cuvinte de bun sosit în locul istoric și de pietate națională.

După răspunsul I. P. S. Sale urmează însuși actul sfințirii din partea I. P. S. Sale cu asistența părinților protoierei Dr. Vasile Bologa, Dr. Iosif Blaga, Aurel Nistor, Ioan Rafiroiu și aproape a întregii preoțimi din tractul Oituzului.

Pornind dela ușa principală ne oprim în partea de miază-zi. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae citește evanghelia: Mărturisirea învățăceilor; «*Tu ești Hristos ful lui Dumnezeu celui viu*», care face adâncă impresie, căci dreapta mărturisire a credinței în divinitatea Mântuitorului e piatra cea din capul unghiului pe care Hristos a întemeiat biserica sa.

Cântăreții intonează «Mărire Ție Doamne Mărire Ție». I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae face cruce pe zid cu sfântul mir rostind cuvintele: «*Innoiește-te, Innoiește-te noule Ierusalime*». Convoiul pornește. Corul cântă.

Ne-am oprit apoi în dreptul altarului; I. P. S. Sa a citit a doua evanghelie, a făcut crucea pe zid cu sfântul mir rostind cuvintele: «*Innoiește-te*» etc.

Ajunși în partea de miază-noapte a bisericii I. P. S. Sa citește a treia evanghelie; face pe zid cruce cu sfântul Mir rostind: «*Innoiește te*» etc. Cântăreții cântă și cortejul pornește în armoniosul sunet al clopotelor bisericii.

Ajunși din nou în fața ușei, I. P. S. Sa face cruce pe cei doi pereți dela intrare. Clopotele încetează. I. P. S. Sa se postează la intrare, unde după cunoscutele alocuțiuni: «*Deschideți boieri porțile... că va intra Impăratul măririi*», cu puterea crucii pe care o ținea în mâna dreaptă despică porțile și intră între sunetele armonioase ale cântării *Casel Tale...*

I. P. S. Sa împreună cu preoțimea slujitoare intră apoi în altar. Aici a culminat sfințirea în pregătirea sf. Prestol, în mijlocul căreia s'au așezat sfintele moaște.

După terminarea acestui act sfânt I. P. S. Sa unge cu sfântul mir interiorul bisericii și-l stropește cu apă sfințită.

A urmat celebrarea sfintei liturghii cu aceeaș solemnitate, în prezența mulțimei de credincioși din Poiana sărată și satele învecinate, pe cari spațioasa biserică nu-i mai încăpea. —

Acest act a fost onorat cu prezența domnilor miniștri Voicu Nițescu și Gh. Popp, fiul acestei comune, și un număr însemnat de intelectuali din Brașov și Sf. Gheorghe.

Răspunsurile liturghice le-a dat corul Academiei teologice condus de profesorul C. Popa.

In decursul sfintei liturghii I. P. S. Sa a hirotonit întru diacon pe absolventul de teologie Nicolae Petri și întru presbiter pe diaconul I. Ghicășan pentru parohia Nocrich din protopopiatul Sibiu.

După terminarea sfintei liturghii s'a făcut procesiune la cimitirul eroilor. Aici I. P. S. Sa a făcut un parastas pentru odihna sufletelor celor adormiți, slăvind pe eroii dela Oituz, și a depus o cunună de flori la mausoleul eroilor. De aici s'au întors iar la biserică.

Dela biserică I. P. S. Sa a fost condus la casa parohială, unde s'a întreținut cu domnii miniștri și cu ceilalți intelectuali.

Masa comună

Au trecut apoi toți oaspeții în frunte cu I. P. S. Sa în salele Școalei primare, unde s'a luat masa, participând peste 200 persoane.

Primul toast s'a rostit din partea I. P. S. Sale pentru Majestatea Sa Regele și pentru Voevodul Mihai, spunând ca gândul tuturor să se îndrepte

către El şi fiul Său, ce-şi serbează ziua numelui, Spune să se expedieze o telegramă, de următorul cuprins:

Majestăţii Sale Regelui Carol II
Sinaia

De pe pământul Oltuzului, sfinţit prin atâtea jertfe şi din mijlocul praznicului sfinţirii «Bisericii Neamului» din Poiana-Sărată, unde s'a servit un parastas în amintirea eroilor căzuţi în războiul unităţii naţionale, rugăm pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi expresiunea omagiului şi devotamentului nostru şi al poporului din această regiune. Totodată rugăm respectos pe Majestatea Voastră să primească urări pentru sănătatea şi lunga vieţuire a Marelui Voevod Mihai, cu prilejul onomasticei Sale. Să trăiţi Sire!

Nicolae, Mitropolitul Ardealului, Voicu Niţescu, Ministrul Comunicaţiilor, Gheorghe Pop, Subsecretar de Stat la Ministerul Instrucţiunii şi Cultelor.

In timpul mesii a sosit dela castelul Peleş următoarea telegramă ca răspuns la adresa prin care păr. I. Rafiroiu a adus la înalta cunoştinţă a M. Sale că în Poiana-sărată pe ruinele bisericii sfărâmate de tunurile vrăjmaşe s'a ridicat Biserica Neamului, a cărei târnosire se va face în ziua de 8 Noemvrie. Telegrama sosită este următoarea:

Protopop Rafiroiu,
Poiana-Sărată

Castelul Peleş

Majestatea Sa Regele fiind reţinut la Sinaia cu prilejul mesei cavalerilor ordinul Mihai Viteazul, regretă a nu fi putut urma chemării Dvoastră, Majestatea Sa mă autorizâ a Vă comunica că a fost cu sufletul în mijlocul Dvoastră în ziua serbării sfinţirii bisericii dela Oltuz.

Secretarul marelui stat al Regelui: C. Dimitrescu

S'au ridicat apoi mai multe toasturi: pentru I. P. S. Sa, pentru domnii miniştri prezenţi, iar fiul comunei dl G. Pop, a ridicat un mişcător toast în sănătatea păr. Rafiroiu, al cărui merit e de a fi refăcut Poiana-Sărată din Ruine, şi n'a părăsit-o deşi i se oferise slujbe mai bune şi mai comoade. —

Se apropia de înserat, când I. P. S. Sa în uralele de «Să trăiască» ale mulţimei de credincioşi, a părăsit Poiana-Sărată, mergând la Braşov unde a poposit în casa părintelui protopop Dr. Iosif Blaga.

Sfinţirea bisericii din Râşnov

Duminecă dimineaţa I. P. S. Sa. dimpreună cu părinţii Dr. V. Bologa şi Dr. I. Blaga, au plecat spre Râşnov.

Incă înainte de a intra în comună I. P. S. Sa a fost întâmpinat de un banderiu de călăreţi, iar ajungând în spaţioasa piaţă a comunei sub un arc de triumf a fost întâmpinat de Primăria comunală, de învăţătorii comunei, iar mulţimea de popor şi elevii de şcoală erau postaţi în 2 rânduri.

La uşa bisericii I. P. S. Sa era aşteptat de fiul comunei, consilierul Dr. G. Proca, de protopopul Vasile Stoicanea şi de aproape întreg clerul din protopopiatul Branului, dintre cari nu lipsea nici venerabilul păr. Ilarie Plotogea din Tohanul nou, unicul preot din mitropolia noastră aflător în viaţă, care a primit darul hirotoniei din mâinile fericitului arhiepiscop şi mitropolit Andrei.

După sărutarea crucii şi evangheliei, parohul locului I. Scurtu mulţumeşte I. P. S Sale, că n'a pregetat a veni la Râşnov spre a le târnosi biserica, radical renovată şi împodobită cu pictură. I. P. S. Sa răspunde că a urmat cu plăcere invitării, împărtăşind mulţimei de credincioşi binecuvântarea Sa arhierească.

I. P. S. Sa începe sfinţirea spaţioasei şi impunătoarei biserici, zidită între anii 1875—85 de harnicii râşnoveni, prin străduinţa şi conducerea învăţătorului director de pe vremuri George Proca. Până la zidirea catedralei noastre din Sibiu, această biserică a fost cea mai impozantă biserică din arhidieceză.

După sfinţire a celebrat sfânta liturgie în prezenţa unei mari mulţimi de credincioşi din Râşnov şi satele învecinate şi a unui mare număr de intelectuali din Braşov.

In decursul sfintei liturgii I. P. S. Sa a hirotonit întru presbiter pe diaconul Nicolae Petri, pentru parohia Noui-săsesc din protopopiatul Târnava-mare.

La finea sfintei liturgii, I. P. S. Sa a rostit cu cunoscuta-i elocvenţă o instructivă cuvântare ascultată cu multă atenţiune, împărtăşind fiilor săi sufleteşti o comoară întreagă de sfaturi şi învăţături, sorbite cu mult nesaţ din partea celor ce l ascultau.

La finea vorbirii I. P. S. Sa comunică că în urma trecerii din această viaţă a fostului protopop al Branului, Ioan Hamzea, îndeplinindu-se formele prescrise de legile noastre bisericeşti şi ţinându-se seamă şi de dorinţa credincioşilor din protopopiat, exprimată în adunarea protopopească, a fost numit ca protopresbiter al protopopiatului Bran părintele protopop Vasile Stoicanea, fost până acum protopresbiter al protopopiatului Oltul. Comisarul consistorial Dr. Iosif Blaga a citit apoi gramata arhierească a I. P. S. Sale despre numirea păr. Vasile Stoicanea de protopresbiter al protopopiatului Bran şi paroh al parohiei centrale Zârneşti.

Recepţiunile

După terminarea slujbei la ora 1 s'au prezentat înaintea I. P. S. Sale la casa parohială mai întâi consilierul judeţean, Iosif Comanescu, a prezentat omagiile prefectului judeţean, reţinut de morb de a se prezenta însuş înaintea I. P. S. Sale. A mulţumit I. P. S. Sa pentru atenţiune; apoi toţi preoţii. Noul protopop în cuvinte bine simţite asigură pe I. P. S. Sa despre devotamentul şi veneraţiunea pe care o nutreşte întreaga preoţime faţă de înalta persoană a I. P. S. Sale; accentuiază, că preoţimea în urma sfaturilor şi îndrumărilor arhiereşti se năzueşte tot mai mult de a satisface tuturor îndatoririlor ce se aşteaptă dela dânsa.

I. P. S. Sa îndeamnă preoţimea să-şi întetească puterile de muncă, să poată domina orce situaţiune în care ar ajunge.

S'au prezentat apoi reprezentanţii bisericii evanghelice conduşi de preotul Liehm prezentând omagiile I. P. S. Sale şi scoţând în relief faptul că locuitorii acestei fruntaşe comune române-săseşti trăesc în cea mai perfectă armonie.

I. P. S. Sa vădit mişcat de această declaraţiune îşi exprimă dorinţa că buna armonie va dura în această comună şi pe mai departe.

S'au prezentat apoi: consiliul parohial şi consiliul comunal, corpul didactic şi reprezentantele filialei reuniunii femeilor ortodoxe. Prezidenta Eugenia Petric arată I. P. S. Sale activitatea societăţii, desvoltată şi până acuma cu deosebire înfrumseţând interiorul bisericii.

I. P. S. Sa a lăudat zelul societăţii, îndemnându-le la continuarea frumoasei activităţi începute.

Masa comună

In sala cea mare a hotelului comunal a urmat apoi o masă comună la care a luat parte peste 200 persoane.

După terminarea mesii I. P. S. Sa s'a întors la Braşov.

La biserica Sf. Nicolae

Luni dimineaţa I. P. S. Sa a făcut o minuţioasă inspecţie la biserica Sfântul Nicolae, vizitând afară de biserică cimitirul şi celelalte proprietăţi aparţinătoare bisericii.

Atât pe biserica Sf. Nicolae, cât şi pe edificiul liceului nostru, din acest prilej s'a arborat drapelul naţional.

La liceul „Andrei Şaguna"

In sala profesorală

La ora 10 Inalt Prea Sfinţia Sa sosește la liceul «A. Şaguna», unde e primit de corpul profesoral în frunte cu directorul Ioan Moşoiu. I. P. S. Sa s'a întreţinut cu fiecare profesor în parte, după ce s'a interesat amănunţit de tot ce priveşte liceul, dacă e destul de încăpător, dacă are loc pentru colecţii şi laboratoare, ca şi despre internat, în care sânt adăpostiţi 98 elevi.

Inaltul prelat se adresează apoi corpului profesoral spunând că nu a venit cu gândul să viziteze Braşovul, dar se foloseşte de prilejul că se află în acest oraş, pentru a sta câteva clipe de vorbă cu cei ce împărtăşesc lumina celor peste 400 de elevi ai acestui vechi focar de cultură şi de progres. «Mă bucur mult că mi-a succes să fac ca acest liceu cu o veche tradiţie să-şi păstreze caracterul său confesional. E bine ca să fie şi licee confesionale, să nu fie toate la fel, căci variaţia e binevenită şi în cazul acesta.

In Ardealul dinainte de războiu, şcoalele româneşti — atât cele primare, cât şi cele secundare — erau toate ale bisericii, şi educaţia se făcea după metoda herbartzilleriană, al cărei scop era de a forma caractere religioase-morale. Vă rog să continuaţi a munci în această direcţie, căci să fiţi siguri că lucrând astfel veţi ajunge mai uşor şi mai curând scopul urmărit de toate celelalte şcoale: de a forma buni cetăţeni».

I. P. Sfinţitul Părinte arată apoi că — foarte uşor, şi cu un succes neaşteptat, fără a scădea din prestigiul şi din durata orelor de alte studii — se poate face o armonie între ştiinţă şi credinţă. Aceasta o poate face cu tot atâta succes şi profesorul de istorie, ca şi cel de ştiinţe naturale, şi chiar şi cel de matematici. In paranteză aminteşte de celebrul profesor Förster, care făcând o lecţie despre linia dreaptă — a ţinut o adevărată conferinţă religioasă.

De încheere I. P. S. Sa îşi exprimă speranţa că acest liceu, înfiinţat de biserică şi sprijinit de ea, va rămânea în vechea tradiţie bună, în care a fost totdeauna dela înfiinţarea lui, şi pe lângă binecuvântarea preaînaltă, roagă pe Dumnezeu să dea profesorilor acestui liceu putere ca să-şi poată continua cu acelaş succes munca lor de luminare a elevilor încredinţaţi lor ca unor adevăraţi părinţi sufleteşti.

I. P. S. Sa a asistat apoi la cursul de filozofie din clasa VII al profesorului Ganea.

In sala festivă

La ora 12 profesorii şi elevii sânt întruniţi în sala festivă frumos renovată. Corul liceului îl întâmpină pe Inaltul Prelat cu «Intru mulţi ani, Stăpâne»!

Directorul liceului binevenţează apoi pe I. P. S. Sa prin următoarele cuvinte:

In faţa I. P. Sfinţiei Voastre trăim cele mai frumoase clipe din analele şcoalei noastre. Ar trebui să avem glas îngeresc, ca să putem exprima sentimentele ce ne copleşesc în aceste momente de adevărată bucurie. Visul elevilor şi dorinţa corpului didactic de a Vă avea în mijlocul lor s'au împlinit azi. De aceea să-mi fie permis a Vă saluta cu strămoşescul: «Bine aţi venit!» Il spunem cu toată mândria şi seninătatea frunţii, pe cari ni le împrumută conştiinţa împlinirei datoriei. Ţinând seama de condiţiile de azi nu tocmai prielnice ale mediului familiar şi social pentru şcoală, întemeiat pe un corp didactic select cu tradiţia muncii şi devotamentul nețărmurit şi pe un tineret încălzit la flacăra crezului creştin şi naţional, cultivat în această şcoală, credem, că cu îngăduinţa cuvenită Veţi constata cu bucurie un spor de înaintare în viaţa acestui institut. Ne vom strădui şi pe viitor să oglindim în sufletele noastre dascăleşti armonia între ştiinţă şi credinţă, cultivând nu numai literile, ci şi virtuţile, cu convingerea că, numai prin această fericită împerechere,

şcoala noastră va continua să dea suflete creştine şi utile societăţii. In felul acesta agităm zi de zi procesul de regenerare morală şi consolidare etnică. Suntem siguri de înaltul sprijin al I. P. S. Sale în această operă mântuitoare. Prezenţa I. P. S. V. e un minunat prilej de comuniune sufletească, de împărtăşanie cu azima credinţei ce Vă însufleţeşte şi a idealului creştin în slujba căruia ne socotim şi noi.

Ori de câteori ne vom afla la răspântie, gândul nostru se va îndrepta spre I. P. S. V., ca spre un far luminos, spre a lua lumină pe cărările încâlcite ale viitorului.

Permiteţi-mi să Vă aduc omagiile de credinţă neclintită şi dragoste nemărginită ale corpului didactic şi ale elevilor, cari împreună cu sufletele dreptcredincioşilor de pretutindeni vă doresc Să trăiţi întru mulţi ani fericiţi! —

I. P. S. Sa adresează apoi elevilor o cuvântare mai lungă plină de sfaturi şi învăţături spunând că, între două sfinţite biserici, una alaltăeri, în locul de glorie naţională al Oituzului, şi una ieri, în frumosul Râşnov, şi între un congres bisericesc, rămânându-mi câteva clipe libere, am ţinut să văz faţă la faţă pe profesorii şi pe elevii acestui liceu.

Sufletul meu se înalţă de câte ori pot veni la acest altar de lumină şi de credinţă, unde aţi venit şi voi.

Să fiţi cât mai străduitori la învăţătură, şi mai ales la purtare bună. Să deschideţi larg porţile inimii voastre la tot ce vă vor picura zi de zi, şi oră de oră, profesorii voştri. Voi veţi avea în curând să chivernisiţi o comoară naţională. Să vă pregătiţi zi de zi pentru această chemare. Să vă fericiţi că v'a învrednicit Dumnezeu să trăiţi în o epocă de înălţare a poporului nostru. Voi aveţi condiţiuni cu mult mai prielnice decât generaţia precedentă vouă. Ea era cu sufletul încătuşat, avea să lupte cu o limbă străină şi cu multe greutăţi. Voi v'aţi învrednicit a trăi în o ţară liberă, să vorbiţi dulcea noastră limbă românească, să aveţi profesori cari pot să-şi desvălească toate gândurile lor bune, ceeace nu puteau să facă sub o stăpânire care nu ne voia binele, ci căuta să ne împiedece în progres.

Să vă hrăniţi deci sufletul cu virtuţile ce vi le arată profesorii voştri şi cu cele pe care le aflaţi în sfânta evanghelie. Şi în ştiinţă şi în credinţă să vă străduiţi, căci numai amândouă fericesc pe om.

Să vă străduiţi a vă câştiga o minte limpede şi o inimă curată, podoaba cea mai mare ce o poate avea un suflet tineresc.

Să vă faceţi rugăciunile voastre de câte ori aveţi lipsă de a vă urca pe aripile divinităţii. Să cercetaţi sf. biserică, şi fiecare clipă să o folosiţi spre binele vostru, căci clipa nefolosită e pierdută pe veci.

Să fiţi cu ascultare faţă de profesorii voştri, cari îşi jertfesc puterile sufleteşti şi trupeşti spre luminarea voastră, şi să le fiţi recunoscători prin ascultarea voastră.

Un popor întreg îşi îndreaptă privirile spre voi, ca şi părinţii voştri, cari vă susţin la şcoală, — numai ei ştiu cu câte greutăţi — pentru ceea ce le sunteţi datori cu purtare bună şi străduinţă.

Rog pe bunul Dumnezeu să vă lumineze mintea, să vă întărească voinţa, şi să-şi coboare, pe lângă binecuvântarea mea, şi pe a Sa, cea cerească, ca să vă puteţi împlini datoriile, ca şi asupra profesorilor voştri, ca să-i întărească în munca luminată ce o pun spre fericirea voastră. —

Terminând cu aceste preţioase şi lămurite sfaturi, corul intonează din nou: «Intru mulţi ani, Stăpâne!»

De încheere, — pentru a-şi face o idee-statistică — I. P. S. Sa pune elevilor următoarele întrebări: 1. Cari sunteţi din judeţul Braşov? Din Vechiul Regat? Din Bucovina? Banat? Basarabia? Macedonia? Dobrogea? 2. Cari sunt din părinţi ţărani? funcţionari? meseriaşi? învăţători? preoţi? militari? cu profesiuni libere? 3. Cari sunteţi orfani de tată? de mamă? de ambii părinţi? 4. Cari sunteţi ortodocşi? grecocatolici? luterani? reformaţi? israeliţi? 5. Cari n'aveţi cărţi? (Se ridică 3 elevi). 6. Câţi sunteţi în internat? la părinţi? la rudenii? la gazde de alt neam? la români?

După aceasta, dându-le încă odată înalta binecuvântare, părăseşte liceul, parcurgând elegantul stadion, aranjat abia în toamna aceasta, în faţa vechiului liceu românesc braşovean.

*

In onoarea I. P. S. Sale, dna şi dl protopop Blaga, au oferit la locuinţa dânşilor, la ora 1 un dejun la care au luat parte, pe lângă I. P. S. Sa, suita dânsului şi şefii autorităţilor militare şi civile din localitate.

*

Marţi în 11 Noemvrie I. P. S. Sa a participat la şedinţa Congresului Asociaţiei Clerului ort. rom. din mitropolia noastră, iar în ziua de 12 Noemvrie a plecat la Caransebeş spre a prezida Adunarea generală a «Astrei».

Despre decursul acestor şedinţe vom raporta în numerele viitoare.

Conferenţe publice. Despărţământul judeţului Sibiu al Asociaţunii, şi Federaţia corpului didactic din Sibiu, învită la conferenţele publice ale dlui profesor I. D. Ştefănescu, în 15—18 Noemvrie a. c., în sala prefecturii judeţene. Amănunte în afişe.

„Român" şi „ortodox"

— In faţa ofensivei catolicilor —

Chestiunea dacă un «catolic», adecă un papist, poate fi «român», încearcă să o lămurească, pe cât se poate de obiectiv, dl profesor NAE IONESCU într'o serie de trei articole, apărute zilele acestea în cotidianul CUVÂNTUL din Bucureşti.

Sub raportul etnic şi spiritual — scrie autorul profesor — a fi «bun român» este mai puţin, *decât a fi «român» pur şi simplu. Miezul problemei de cercetat nu e chestiunea* bunului *român, ci a românului.*

«Bun român» e: bun cetăţean al statului român, în cea mai largă accepţiune a cuvântului.

«A fi român însemnează o stare naturală, o formulă de echilibru a existenţei din care decurg, prin însăş desfăşurarea vieţii, anumite forme... A fi român însemnează a avea o anumită plămadă din care decurg cu necesitate absolută anumite atitudini şi gesturi; voinţa noastră nu are nimic de zis în această împrejurare, pentrucă noi nu ne putem depăşi în chip normal pe noi înşine decât încetând a mai fi noi înşine».

Catolicii români revendică pentru ei calitatea de a fi «buni români»; — buni români *puteţi fi şi, de sigur, sânteţi;* «sânteţi însă şi **români?**" *întreabă autorul.*

Asistăm astăzi la o «bine nutrită» ofensivă catolică. Această ofensivă nu îngrijorează pe scriitorul articolelor, căci îşi dă seamă de incompatibilitatea *fundamentală care există între catolicism şi românie.*

Pentru biserica romano catolică important este adesiunea formală la domnia papei şi supunere la autoritatea bisericii sale; felul *cum trăeşte cineva legătura dintre om şi Dumnezeu,* **gradul** *în care o trăeşte, sânt, pentru Roma papală, lucruri de a doua mână. Pornită să cucerească inşi, ea riscă să neglijeze şi să peardă* sufiete. *Neţinând seamă de elementul viu, concret, istoric, catolicismul se poate aventura să facă prozeliţi peste tot pământul... Or ce om poate deveni catolic: eată convingerea de neclintit a Romei. Poate însă în adevăr? S'a observat că protestantismul a făcut mari pustiiri în lăuntrul bisericii romano-catolice; acelaş protestantism însă a fost incapabil să realizeze cel mai mic progres în ţările ortodoxe.*

Faptul că înlăuntrul catolicismului s'a ivit larga mişcare de reformă a protestantismului, formează dovada hotărâtoare, că o confesiune nu se poate întinde la infinit, ci că îş găseşte limite de expansiune în anumite împrejurări locale, istorice, care determină structuri fundamental deosebite şi — deci — incompatibilităţi

Catolicism şi ortodoxie nu sânt numai confesiuni, prezentând anumite deosebiri dogmatice şi culturale, ci **două valorificări fundamental deosebite ale existenţei în genere.** *Nu e întâmplare, că răsăritul Europei este ortodox, ear sudvestul ei catolic. Confesiunea face parte integrantă şi e oarecum determinată de plămada sufletească a regiunilor respective.*

Sântem ortodocşi pentrucă sântem români, şi sântem români pentrucă sântem ortodocşi.

Ca să devenim catolici, ar trebui să ne transformăm astfel sufleteşte, încât să putem realiza catolicismul. Transformarea aceasta însemnează însă: renunţare la istoria noastră şi la structura noastră spirituală, — cu alte cuvinte: renunţare la românie. *Aici nu există o a treia poziţie: sau rămâi român, şi atunci catolicismul tău nu e realitate; s'au devii catolic, şi atunci nu mai eşti român. Cine crede alt fel, se înşeală. Realităţile sânt aici, — şi ne putem controla.*

De încheere, se constată:

Indată ce confesiunea, realitatea istorică, *face parte integrantă din ceealaltă realitate istorică, din naţiune, urmează că în definiţia noţiunii «român» şi în constituţia realităţii «român» intră ca notă, respectiv componentă, esenţială:* ortodoxia. *A fi român, nu «bun român», ci* român *pur şi simplu, însemnează a fi şi* ortodox.

*

Dl prof. Nae Ionescu a avut astfel momente de fericită inspiraţie făcând aceste constatări temeinice.

Toate consideraţiunile, care sânt expuse în seria celor trei articole, sânt însoţite de-o părintească atitudine faţă de adversarii ortodoxiei; discuţia eventuală sperăm — împreună cu autorul — că va fi păstrată în limitele unui respect reciproc şi a unei bune credinţe, care singure pot înlesni acordul sau, cel puţin, o lămurire cinstită a punctelor de vedere ce ne preocupă.

---

† Vasile Sfetea

presbiter

In ziua de 9 Noemvrie, după scurte suferinţe, a închis ochii trupeşti venerabilul şi de toţi stimatul presbiter Vasile Sfetea, cel cu înfăţişarea de patriarh din alte vremi, la frumoasa vârstă de ani 84.

Născut la 6 April 1847 în Braşov, după absolvirea liceului cu bacalaureat, la anii 70—71 termină teologia şi academia de drept din Sibiu, iar în anul 1872 e ales şi hirotonit preot la biserica Sfintei Treimi din Braşov-Tocile, unde peste o jumătate de veac a fost păstorul cel bun, sufletesc al fruntaşei parohii.

Binecuvântat de Dumnezeu cu 12 copii, din cari 10 în viaţă cu onorifice funcţiuni în viaţa neamului.

La anul 1909 a fost distins cu brâu roşu nu numai pentru vrednicia de preot, ci şi pentru faptul că 50 de ani a fost profesor de religie pentru elevii şi elevele dela şcoalele de confesiune străină în Braşov, post purtat gratuit o jumătate de veac.

El a făcut parte din generaţiunea pe sfârşite a preoţimii luptătoare, a Marelui Şaguna.

In anii din urmă s'a îndeletnicit cu scrierea Monografiei comunei bisericei ortodoxe a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile, apărută în anul acesta, în care aflăm date preţioase istorice şi etnografice din viaţa şi istoria gloriosă a braşovenilor. Prin această publicare el rămâne un îndemn şi pildă pentru întreaga preoţime.

In ziua de 11 Nov. i s'a făcut slujba de înmormântare în Catedrala din Sibiu, de un sobor de preoţi. Meritele şi viaţa decedatului au fost

înfăţişate celor ce au ţinut să-l petreacă până la mormântul de veci, de prot. E. Cioran. La înmormântare a fost reprezentată şi parohia Braşov-Tocile, prin delegaţi.

Vremea bătrâneţelor sale şi-a petrecut-o aici în Sibiu.

Dormi în pace venerabile părinte, că luptă bună te-ai luptat, cursul ai plinit şi credinţa ai păzit! *X.*

Nr. 9555/1930.

Anunţ

Se aduce la cunoştinţa clerului nostru din arhiepiscopia ortodoxă-română de Alba-Iulia şi Sibiu, că a apărut în editura Mănăstirii Dobruşa din judeţul Soroca, eparhia Hotinului, în traducere din limba rusească, codicele monahismului ortodox sub titlul: «*Vechile rânduieli ale vieţii monahale*», din îndemnul şi osârdia P. S. episcop *Visarion* al Hotinului şi cu truda dlui *Constantin N. Tomescu*, profesor la facultatea teologică din Chişinău. — Se poate procura cu preţul de 400 lei (în care se cuprinde şi costul transportului prin poştă) dela numita mănăstire sau dela cancelaria episcopală din Bălţi (Basarabia).

Sibiu, 5 Noemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Chinurile „Unirii". Odihniţii gazetei blăjene *Unirea* îş chinuesc biata fantazie, încercând să întrebuinţeze arsenalul fostului lor director monsegnior, cu «alese» calităţi, acum vlădică, şi vânturând atacuri şi insulte ieftine.

Ba că «statul major ortodox» a deschis «campanie oficială» împotriva papistăşiei;

ba că generalul Cantacuzino, — când spune că e mare pacoste concordatul pentru patria noastră, — face o «caraghioasă intrare în luptă»;

ba că Păr. arhimandrit Scriban «a înjurat ţigăneşte călugăriţele catolice»...

Cu un cuvânt, eată cum toţi ortodocşii iau cumplită ofensivă împotriva mieluşeilor romano-catolicismului, rămaşi stingheri şi orfani în redacţia publicaţiei dela Blaj, care, odihnită cum e, ***nu provoacă pe nimeni***, dovadă că, în Nrul său mai nou, a început să se ocupe şi de teorii «din sferele transcendentale»...

In lumea aceasta filozofică, ori cât de primejdioasă ar fi, o vor urmări ceice nu obişnuesc să se lapede nici când de răspunderi.

Condiţiile puse de Vatican şi acceptate de regele Boris al Bulgariei la căsătoria sa cu principesa Giovanna a Italiei, au produs mari nemulţumiri în clerul şi poporul bulgar. Suveranul Bulgariei s'a învoit adecă, să-şi boteze *toţi* descendenţii din această căsătorie în religia romano-catolică. In şedinţele parohiale din Bulgaria s'au ridicat furtunoase proteste împotriva catolicizării dinastiei bulgare. Poporul începe a se agită tot mai mult din pricina greşelii săvârşite de regele ortodox şi de sfetnicii săi. Trenul regal, care aducea în ţară perechea Suveranilor, fusese întâmpinat, la ieşirea din gara Varna, cu focuri de arme.

Poşta redacţiei

Pr. *T. P.* în *O.* Adresaţi-vă direct tipografiilor. Din cele înaintate mai în urmă, vom utiliza: *Societatea*, sub alt titlu. Celelalte, la ocazie potrivită.

Nr. 9941/930 (89) 1—2

Concurs

Pentru ocuparea catedrei vacante de Geografie şi drept, cu începerea anului şcolar 1930/31 la Liceul ort. rom. «Avram Iancu» din Brad, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare. Salarul profesorului se plăteşte dela stat, în conformitate cu dispoziţiile legii învăţământului secundar.

Cererile de concurs cu actele necesare, în terminul indicat se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu. Concurenţii pe lângă condiţiile prevăzute în art. 36 din legea pentru învăţământul secundar vor mai dovedi, că sunt creştini de religia ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 30 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi

Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

Nr. 330. [88] 3—3

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 8276/1930 şi în conformitate cu concluzul Consiliului parohial din 1 Octomvrie a. c. publicăm concurs, cu termin de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III **Vineţia-de-sus.**

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Casa parohială cu supraedificate în stare bună.

3. Sesiunea parohială 15 jug. 282 st. pământ arabil şi fânaţ.

5. Venitele stolare statorite de adunarea Protopopiatului Oltul şi aprobate cu ord. Nr. 3108/928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc ort. rom. Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, să se prezinte şi în parohie în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiunilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 2 Oct. 1930.

Vasile Stoicanea
protopop.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan
Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS
de
Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali
de
Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural
de
Gh. D. Mugur şi **V. Voiculescu**

Preţul Lei 100·—, plus spese poştale Lei 15·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice	ed. IX	Lei 20
Istorioare bisericeşti	„ V	„ 20
Catehism	„ V	„ 20

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

In pământul făgăduinţii

de
Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 19 Noemvrie 1930 Nr. 83—84

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

CUVÂNT

rostit de Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul NICOLAE la deschiderea Adunării generale a „Astrei" ținută în Caransebeș la 13 Noemvrie 1930

Sire,

Domnilor Miniștri,

Onor. Adunare generală,

Sufletu-mi este cuprins de o fericită și firească emoție, având prilejul și onoarea să prezidez o adunare generală a „Astrei" sub auspiciile Majestății Sale iubitului nostru Rege Carol II, Președintele de onoare și patronul vechei și cu cinste încununatei noastre „Asociațiuni pentru literatura română și cultura poporului român". Și sunt convins, că sufletul D-Voastre este covârșit de aceeaș emoție și fericire, pentru că peste bucuria pe care o stârnește în inima unui frumos colț de țară — prezența Majestății Sale la această Adunare generală e una dintre cele mai elocvente dovezi, că slăvitul nostru Suveran, în care ne-am pus nădejdile noastre de mai bine, se găsește în fruntea celor mai aleși fii ai neamului și atunci când e vorba de silințele culturale ale acestuia. Momentul solemn este cu atât mai important, cu cât poporul nostru a învățat din trecutul său să prețuiască și să cinstească asemenea gesturi de măreție și frumuseță cu adevărat regală și să tragă concluziile și datoriile firești ce se desprind din ele: alipirea tot mai intimă și mai devotată către glorioasa noastră Dinastie și către înțelepții ei reprezentanți.

Emoționat și respectuos aduc deci salutul omagial al meu și al D-Voastre, Doamnelor și Domnilor, Majestății Sale Regelui, pentru rara cinste și bucurie ce ne-o face participând la această adunare generală a „Astrei".

Sire,

Doamnelor și Domnilor,

Mă simt dator să fac cu acest prilej și o mărturisire de caracter mai personal: Prezidez această Adunare generală rugat din partea comitetului central al „Astrei", a domnilor vicepreședinți și a președintelui ei, dl V. Goldiș, care fiind bolnav nu poate fi de față pentru a-și face și de data aceasta datoria cu cinste și cu deplină conștiențiozitate.

Imi îndeplinesc această onorifică sarcină cu plăcere, pentrucă însăși prezența D-voastre aici este o dovadă strălucită a interesului ce-l purtați problemelor culturale ale neamului, precum și instituțiunii menite să poarte, alături de alte așezăminte, grija acestor probleme.

Acest interes, care vă onorează, confirmă odată mai mult incontestabilul adevăr, că Societatea culturală întemeiată de luminații noștri înaintași nu și-a epuisat rostul deodată cu înfăptuirea unității noastre naționale, ci că steagul ei purtat în trecut prin atâtea izbânzi, trebue să fie ridicat tot mai sus și purtat cu tot mai mare însufleție pe drumul marilor lui destine. Sub cutele lui, binecuvântate de Biserică încă dela primele începuturi, sunt chemați să-și adune entuziasmul și vrednicia toti fiii luminați ai neamului nostru, pentru realizarea treptată a marelui postulat al viitorului: disciplina morală și solidaritatea națională întemeiată pe cultura națională — chezășia sigură a biruințelor și gloriei din viitor a neamului nostru.

Dar datoria noastră față de problema culturalizării popoporului o desprind și din alte realități ale prezentului.

Cunoaștem cu toții măsura în care doctrina democrației a pătruns ori tinde să pătrundă, după răsboi, până în cele mai adânci straturi ale poporului. La noi, ca și aiurea. Firește, noi suntem departe de a vedea un rău în faptul acesta. Dimpotrivă, principial ne bucurăm; dar ne-am bucura îndeosebi mai ales atunci, când am vedea că doctrina democrației intră în conștiința poporului în accepțiunea ei autentică, în fondul ei cel mai genuin, care e de esență morală. Ne-am bucura nespus de mult, când am putea face constatarea, că iubitul nostru popor nu este conștient numai de drepturile ce i le acordă democrația adevărată, ci și de superioarele îndatoriri pe care i le impune ea cu aceeaș necesitate.

Ori această înțelegere a adevăratei democrații nu vine decât pe urma culturii, care trebue coborâtă în conștiința poporului, dacă nu anticipat, cel puțin simultan cu democrația care se popularizează așa de repede în sensul ei mai superficial, mai ispititor și deci mai primejdios.

De acest implacabil postulat sunt chemați să-și dee seama toți fiii luminați ai neamului nostru, inclusiv conducătorii lui politici, mari și mici. Ei nu trebue să se adreseze poporului numai pentru a-i cere sufragiile, ci să se coboare cât mai des în mijlocul lui, pentru a-i risipi întunerecul și pentru a-i stâmpăra setea după cultura sufletului și a inimii. Făcând acest lucru își vor împlini o sfântă datorință și creștinească și românească — pentrucă mai multă cultură nu poate aduce decât mai mult bine în toate domeniile vieții particulare și obștești, deopotrivă.

Holdele sunt coapte și își așteaptă secerătorii harnici.

Nu ne putem plânge — slavă Domnului — că nu-i avem. S'a scris doar și s'a vorbit atâta despre o realitate pe care n'o mai ignorează nimenea: România mare, după nu mai mult de zece ani de viață nouă, a ajuns să aibă un impresionant număr de proletari intelectuali. Acești intelectuali, în a căror dorință de muncă nu se îndoește nimeni, trebuesc utilizați pentru împuținarea și desființarea chiar a analfabeților noștri, al căror număr este încă cel puțin tot atât de impresionant ca al șomerilor intelectuali. Pe de altă parte ar fi deosebit de îmbucurător să pătrundă în conștiința publică adevărul că nu numai bugetul statului este în stare să dea teren de muncă, de activitate culturală pentru cei ce sunt în stare să o realizeze.

Incontestabil însă, că tot statului îi rămâne datoria și putința să sprijinească în chip efectiv opera de luminare a poporului. Astfel strădaniile factorilor vieții de stat din orce vreme trebue să se concentreze, cu toată atenția și cu tot interesul, asupra tuturor terenelor de activitate, cu preferință însă asupra problemelor culturale, care pe omul singuratic îl ridică la o interpretare superioară a rosturilor sale, iar pe un popor îl aduc în contact cu idealitățile pe cari se sprijinește în primul rând îndeplinirea misiunii sale în lume. Nu contestăm importanța factorului financiar-economic, care astăzi se găsește într'o criză a cărei escepțională acuitate nu o poate nega nimeni, — dar nu e mai puțin adevărat că această criză nu trebue să ne abată dela îndătoririle ce le avem față de sufletul nostru național, pentrucă la urma urmelor un stat și o națiume nu trăește numai, ori nu în primul rând, prin bogățiile sale materiale și prin rostul de altfel foarte prețios al vieții sale gospodărești, ci trăește mai ales prin belșugul bunurilor spirituale pe care este în stare să le adune și să le valorifice.

Porunca ce se desprinde în chip logic din această constatare și care trebue să intre în conștiința noastră ca un crez permanent, este cea cuprinsă și în cuvintele sfintei Evangheli: *Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, — iar toate celelalte, prin muncă chibzuită, vi se vor adauge vouă.*

In silințele sale de a împlini porunca acestui cuvânt

evanghelic, „Astra“ şi-a statornicit, de multă vreme, o frumoasă tradiţie. Conducătorii, ca şi ostaşii ei de rând, şi-au făcut datoria în vremi de cea mai cumplită vitregie. Totuşi nu ne-am adunat aici nici de astădată ca să slăvim numai amintirea jertfelnicilor noştri înaintaşi întru luminarea poporului, ci ne-am adunat mai vârtos ca să căutăm căi şi mijloace nouă prin care să împrăştiem întunericul şi celor mai ascunse sate ale noastre, făcând să străbată în locul lui lumina izbăvitoare a cărţii celei bune, a conştiinţii creştine şi a demnităţii naţionale.

Căci numai dintr'o luminată conştiinţă creştină pot isvorî şi faptele unui bun Român, fapte menite să sporească prestigiul şi fericirea întregii naţiuni.

După cum e şi firesc, am urmărit cu deosebit interes şi activitatea mai recentă a Asociaţiei noastre, activitate desfăşurată mai ales pe pământul românesc de dincoace de Carpaţi. Am urmărit-o mai ales, sub ochii mei, în judeţul Sibiu. Am participat mai departe, cu o vădită mulţumire sufletească la interesantele şi instructivele desbateri ale Congresului cultural ţinut astă primăvară în oraşul de reşedinţă al „Astrei“ şi al Nostru, cu prezenţa activă a celor mai distinşi şi mai luminaţi fii ai neamului. Congresul acesta a dovedit cu o incontestabilă suficienţă, că vremile de cumplită criză economică şi financiară prin care trecem, nu ne-au văduvit ţara de oameni cu înalte idealuri şi preocupări şi cu cele mai bune intenţii de a muncì din tot sufletul, pentruca ziua de mâne să devină mai bună decât cea de azi. E o constatare menită să ne umplă sufletul de cea mai legitimă bucurie şi să ne dea cele mai temeinice nădejdi pentru viitor.

„Mult pot puţinii buni împreună“. Dar încă dacă cei buni sunt şì mulţi.

Suntem convinşi că prin chibzuinţa, entuziasta şi desinteresata împreună lucrare în cadrele „Astrei“ a bunilor fii ai neamului nostru vom ajunge să întărim tot mai mult temeliile ţării întregite prin atâtea jertfe, luminând şi povăţuind pe cetăţenii ei să se iubească unii pe alţii ca într'un gând să mărturisească şi să lucreze în toate clipele mari ale istoriei neamului.

Această luptă patriotică şi creştinească din viitor se va purta sub auspicii mai senine decât în trecutul mai îndepărtat, pentrucă este patronată de însăşi Majestatea Sa Regele nostru iubit, care a declarat cu prilejul unei solemnităţi în faţa naţiei, că va fi un Voevod al culturii — cum a fost Vodă Brâncoveanu Constantin, boier vechi şi Domn creştin. Incă un motiv pentru a ruga pe bunul Dumnezeu să ajute Majestăţii Sale să-şi realizeze şi acest măreţ ideal al vieţii. Cu aceste constatări zămislitoare de cele mai bune nădejdi mulţumesc încă odată cu tot respectul Majestăţii Sale pentru înalta cinste de care a învrednicit „Astra“ participând la lucrările acestei Adunări generale şi pentru deosebita bucurie pe care ni-a prilejuit-o nouă tuturora.

Mulţumesc tuturor celor prezenţi pentru interesul ce-l dovedesc faţă de scumpa noastră Asociaţie culturală şi, de la acest loc, după aproape 70 de ani împliniţi, repet cuvintele *Marelui Mitropolit Andrei Şaguna*, rostite cu ocazia celei dintâi Adunări generale de constituire a „Astrei“: „Ridicând simţemintele sufletului meu către Cer zic: Domnilor, masa dulcei maicei noastre este pregătită pentru oaspeţi mulţi; maica noastră a fost până acum îmbrăcată în doliu, dar de acum înainte se îmbracă în haina de nuntă şi pofteşte la masă pe toţi fiii săi, ca să strălucească şi ea în şi cu casa sa şi să înnoiască pe fiii săi, precum se înnoiesc tinereţele vulturului şi se roagă lui Dumnezeu zicând: Doamne al puterilor, fii cu Asociaţiunea aceasta acum şi totdeauna, căci tot darul desăvârşit este de sus, dela Tine, Părintele luminilor. Amin.“

Declar Adunarea generală a „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român“ din anul 1930 deschisă.

Conferinţe religioase

Societatea naţională a femeilor ortodoxe, secţia Sibiu, aranjează în postul Crăciunului o serie de conferenţe religioase pentru publicul sibian. Iată programul acestor conferinţe:

Joi, 20 Noemvrie 1930 profesorul I. Beleuţă va vorbi despre Viaţa bisericească a poporului rusesc;

Joi, 27 Noemvrie 1930 profesorul N. Colan va vorbi despre Apostolatul sfântului Pavel în Efes;

Joi, 4 Decemvrie profesorul Dr. N. Terchilă va vorbi despre Pedagogia Cultului ortodox;

Joi, 11 Decemvrie Prof N. Neaga va vorbi despre importanţa socială a V. Testament;

Joi, 18 Decemvrie Prof. Dr. D. Stăniloae va vorbi despre Viaţa în Sfântul Munte Athos.

Conferinţele se ţin în Aula Academiei teologice; încep la ora 6 seara Intrarea liberă.

Deschiderea parlamentului

Sâmbătă, în 15 l. c., la ora 11 înainte de amiază, cu prilejul solemnităţii deschiderii Corpurilor legiuitoare, s'a celebrat serviciu divin la Patriarhie. După terminarea slujbei, asistenţa a trecut în sala adunării deputaţilor, unde la ora 12 M. Sa Regele îşi face întrarea, însoţit de Marele Voevod Mihai.

Intreaga asistenţă isbucneşte în puternice şi nesfârşite urale.

Suveranul a dat citire următorului Mesaj:

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Fericit de a mă găsi în mijlocul Domniilor-Voastre, ţin să afirm din nou dorinţa şi speranţa Mea de a vedea conlucrând în mod armonic toate forţele vii ale naţiunii la consolidarea şi înălţarea Patriei.

In continuarea operei de consolidare ce aţi întreprins dela începutul Legislaturii, sunt de rezolvit probleme mari şi grele, cărora am credinţa că le veţi consacra toată atenţiunea Domniilor-Voastre.

Relaţiile României atât cu ţările aliate cât şi cu celelalte State sunt deplin mulţumitoare.

România urmăreşte ferm politica ei esenţialmente pacifică, întemeiată pe respectul tratatelor în vigoare, pe alianţele şi amiciţiile având de scop păstrarea Păcii, şi pe principiile Societăţii Naţiunilor, careia îi dă cel mai devotat concurs.

In aplicarea acestei politici, România a aprobat ideia unei legături federale între Statele europene, a aderat la jurisdicţiunea obligatorie a Curţii Permanente de Justiţie Internaţională dela Haga şi a întărit alianţa ei cu Cehoslovacia şi Iugoslavia, dând o formă unitară acestei alianţe defensive, isvorâtă din dorinţa de a menţine pacea şi destinată a o garanta...

Problema capitală care urmează să vă preocupe este îmbunătăţirea situaţiunii economice a Ţării.

O criză economică profundă apasă toate popoarele.

Ea atinge toate ramurile de producţiune.

Industria este tot aşa de mult lovită ca şi agricultura.

Dar, România, fiind ţară agricolă, simte mai puternic criza în domeniul agriculturii, iar pe de altă parte, din cauza lipsei de capitaluri, situaţia financiară s'a resimţit la noi mai adânc.

Scăderea vertiginoasă a preţurilor produselor agricole, agravată prin taxele mari şi măsurile de restricţie aplicate acestor produse de către ţările industriale şi prin urcarea exagerată a dobânzilor, a creat la noi o stare generală împovărătoare.

Criza având un caracter mondial, deplina ei îndreptare nu se poate găsi decât pe planul mondial, sau pe un larg plan internaţional.

De aceia, Societatea Naţiunilor, preocupată de această chestiune, a pus în studiu măsurile de îndreptare.

Pe de altă parte, importante conferinţe internaţionale agrare, în care România a avut un rol de prim ordin şi dintre cari unele s'au ţinut pe teritoriul ei, au pus bazele colaborării economice a opt State, din centrul şi răsăritul Europei, în scopul remedierii crizei agricole.

Dar, în aşteptarea măsurilor cu caracter internaţional destinate a pune capăt crizei, trebuie ca ţara noastră să avizeze imediat la mijloace menite a îndrepta cel puţin în parte răul şi a pregăti cooperarea noastră la acţiunea internaţională ce se preconizează.

Măsurile cari se impun şi pe cari guvernul Meu le va aduce în deliberarea Domniilor-Voastre, sunt de două categorii: unele privesc direct economia Statului, altele, deşi în legătură cu aceasta, ţintesc, în prim loc, la îmbunătăţirea economiei private.

Din prima categorie fac parte reducerile ce se vor propune în bugetul Statului, care trebuie supus la o serioasă comprimare, pentru a întări creditul însuş al Statului şi a ajuta consolidarea noastră financiară.

In adevăr, este neapărată nevoe a restrânge cheltuelile la nivelul încasărilor reale, fiind imposibil a se recurge la noui impozite.

Iar gravitatea crizei nu permite a spera o completă îndreptare în scurt timp. De aceea veniturile anului viitor trebuiesc evaluate cu mare prudenţă.

Odată cu examinarea bugetului vi se vor supune şi unele legi în legătură cu acesta, necesare pentru a asigura realizarea economiilor indispensabile.

Pe de altă parte, spre a spori resursele trebuitoare desvoltării Ţării, se va intensifica valorificarea metodică a bogăţiilor noastre naturale.

In aceeaş ordine de idei, guvernul Meu vă va propune legea de încurajare a agriculturii, tinzând a o îndruma către o producţie de calitate superioară, realizată în condiţiuni mai raţionale.

Printre măsurile de a doua categorie, menite a îmbunătăţi direct economia privată şi indirect economia Statului, guvernul Meu vă va propune unele legi destinate să înfrângă scăderea preţului intern al cerealelor şi să-l aducă la nivelul preţurilor mondiale.

Pe de altă parte guvernul va supune examinării Domniilor-Voastre măsuri urgente de ajutorarea debitorilor agricoli

In acest scop, paralel cu tratativele pentru aducerea din afară a capitalului necesar instituţiunilor de credit pentru agri-

cultori guvernul Meu vă va prezenta un proiect de lege pentru înființarea unei instituțiuni bancare, menită să ajute regularea datoriilor ce apasă întreaga clasă a agricultorilor...

O serie de alte probleme vor forma obiectul preocupărilor Domniilor-Voastre.

Aplicarea legii administrative a arătat că principiile ei fundamentale corespund cerințelor de descentralizare ale Constituției.

Din experiența primului an de aplicare rezultă însă că este urgentă nevoie de o legiferare adecvată a finanțelor comunale și județene, precum și de oarecari modificări și adaptări ale legii administrative.

O nouă lege asupra cumulului în funcțiile publice, spre a înlătura cu desăvârșire cumulul, este necesară. Ea vă va fi supusă spre examinare.

Națiunea noastră are, în părțile acestea ale lumii, o înaltă misiune culturală.

Directivele acestei misiuni, care nu este îndreptată contra altor neamuri, ci tinde numai la desvoltarea geniului național, pornesc dela Universități.

De aceea prin reorganizarea acestora trebue să se înceapă îndrumarea pe noui baze a activității noastre culturale.

Guvernul Meu vă va prezenta proiectul de lege respectiv.

Alături de școală, biserica a fost în tot trecutul nostru și a rămas păzitoarea naționalității noastre.

Ea merită recunoștința și dragostea noastră.

Situația financiară impune sacrificii, dar guvernul Meu va avea grijă ca aceste sacrificii să nu slăbească binefăcătoarea activitate a bisericii, nici a școalei.

Deplina bunăvoință și largul spirit de dreptate, de care a dat dovadă România până acum în rezolvirea problemelor privitoare la minoritățile etnice și confesionale, sunt o garanție că și pe viitor acestea se vor bucura de toată solicitudinea în cadrul așezămintelor noastre constituționale.

In istoria și tradiția națională a Statului nostru, armata s'a bucurat întotdeauna de deosebită grijă și dragoste, meritate pentru sacrificiile ei și pentru vitezele ei fapte de arme.

In toamna acestui an, continuând firul tradiției noastre militare, armata noastră a executat mari manevre regale pe pământul scump al Ardealului.

Rezultatul acestor manevre M'a umplut de bucurie...

Cunoscând deosebita grijă ce reprezentanții națiunii poartă scumpei noastre armate, țara așteaptă dela deliberările Domniilor-Voastre realizarea programului legislativ întocmit de departamentul armatei și vă cere un sprijin paternic pentru desăvârșirea înzestrării ei.

Importanța problemelor ce vor fi supuse deliberărilor Domniilor-Voastre și dificultățile mari ale situației economice impun colaborarea înțeleaptă a tuturora.

De aceea fac apel la toți fii buni ai Patriei, ca, peste deosebirile de partid, să coopereze frățește la înlăturarea greutăților prin care trece țara.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Convins că guvernul Meu va găsi în patriotismul Domniilor-Voastre tot sprijinul necesar pentru îndeplinirea grelei sale sarcini, vă urez muncă rodnică și invoc binecuvântarea Celui-A-Tot-Puternic asupra lucrărilor Domniilor-Voastre.

Declar deschisă sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare.

Asociațiunea la Caransebeș

— Sosirea Majestății Sale Regelui. — Spre catedrală. — După terminarea serviciului divin. — Cuvântul I P. S. Sale Mitropolitului Nicolae. — Răspunsul Suveranului. — Alte cuvântări. — La „Pomul verde". — Vizitarea expoziției. — Ședința festivă a secțiilor. — A doua ședință a adunării. — Rapoarte, cuvântări. — Noul comitet. —

Vechiul așezământ cultural ardelenesc «Asociațiunea (odinioară transilvană) pentru literatura română și cultura poporului român» și-a ținut adunarea generală anuală în 13 și 14 Noemvrie la Caransebeș.

Președintele de onoare al Asociațiunii, M. Sa Regele **Carol II,** care a purtat totdeauna cel mai mare interes pentru propășirea culturală a poporului românesc, a ținut ca, prin participarea Sa la lucrările adunării, să ridice și mai mult prestigiul instituției noastre cu glorios trecut, în care a răspândit cultură și a întărit simțământul unității naționale.

Sosirea Suveranului, la Caransebeșul împodobit în haină de mare sărbătoare, este întâmpinată cu ovațiuni călduroase și cu nesfârșite urale pe tot parcursul drumului dela gară până la catedrala orașului, unde se celebrează serviciul divin de un sobor de opt preoți în frunte cu P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului.

După terminarea serviciului divin, — în sunetul muzicilor, care intonează Imnul Regal, și ovațiunilor populației, Suveranul traversează piața principală a orașului și se duce în sala cinematografului «Luna», unde cu o deosebită solemnitate s'a deschis a șaptezecea adunare generală a asociației. Aici M. Sa Regele este primit și salutat de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, care urează Suveranului viață lungă, pentru propășirea culturală a poporului român. (Cuvântul înaltului prelat îl publicăm în fruntea nrului de față).

Cuvântarea **M. S. Regelui:**

Majestatea Sa Regele răspunde următoarele:

«*Când președintele vostru a cărui absență, mai mult ca oricine, o regret Eu, și cred că vă veți unì cu Mine, urându-i cât mai grabnică însănătoșire, Mi-a propus să prezidez azi această prima adunare a asociației »Astra», ce se ține sub domnia Mea, am răspuns cu deosebită bucurie la această chemare, căci o asociație cu un trecut atât de glorios pentru răspândirea culturii și lupta pentru unitatea națiunei nu poate fi privită decât cu cea mai mare bucurie de Mine, fiindcă orce instituție culturală, care își face întreaga sa datorie, o consider ca un colaborator al fiecărei zile.*

Mai ales în aceste zile, când mijloacele restrânse ale școalelor nu permit Statului să-și îndeplinească îndatoririle față de popor, asociațiile culturale, în cap cu «Astra», au rol covârșitor. Acolo unde nu poate pătrunde școala, să pătrundă asociațiile culturale.

Chiar în timpuri normale, acestea nu sânt chemate să învețe numai buchea pe copii, ci să completeze rolul și învățătura câștigată pe băncile școalei întreținând școala în viața de toate zilele.

Trecutul atât de frumos al acestei asociații nu poate să fie decât cea mai mare chezășie, că-și înțelege rolul său în popor și în stat. Cu această convingere și în această zi solemnă, fac cele mai calde urări, pentru propășirea acestui frumos institut de cultură, convins că voi toți veți fi alături de Mine în lupta pentru cultura neamului românesc».

*

Discursul M. S. Regelui a fost primit cu furtunoase aplauze.

Alte cuvântări:

Au mai vorbit dnii Sever Bocu, în numele directoratului Banatului, Octavian Goga, în numele Academiei române, P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, în numele bisericii ortodoxe, P. S. Sa episcopul Niculescu, în numele bisericii unite, protoiereul A. Ghidiu, în numele despărțământului «Astra» Caransebeș, Emanuel Bucuță, în numele direcției «Educației poporului», Jeant Bart, în numele societății «Scriitorilor români», generalul Manolescu, în numele «Caselor naționale», Mihai Dragomirescu, în numele «Universității libere», iar I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a citit, din partea dlui Vasile Goldiș, o scrisoare, în care acesta își exprimă regretul de a nu putea să ia parte la adunare, fiind bolnav. —

*

Cuvântarea dlui Octavian Goga este următoarea:

Academia Română își face deosebita cinste de a transmite societății surori «Astra» salutul ei și urarea de muncă spornică, prin care să continue nobla tradiție a înaintașilor.

Prezența Majestății Voastre, Sire, dă o semnificație particulară și neobișnuită acestei adunări.

E o sărbătoare nouă care luminează aici, — Regele venit să stea în fruntea unei umile întruniri cultu rale într'un orășel al Banatului, — încât mintea tuturor tresare și fibrele de simțire ale mulțimii se cutremură par'că, de un mister care n'a atins nici odată acest colț de pământ.

Da, o lume nouă s'a zidit la noi. O simțim cu toții; triumful ei se deslușește azi, când amintiri din trecut și întrebări de viitor se amestecă într'o volbură cotropitoare. Nu e nici o mirare că umbre de demult, cu fâlfâirea lor umedă încă de lacrimile noastre, se scormonesc din depărtări și vin la praznic, Sire, să cadă biruite de mustrare în fața acestei târzii și curate scene de familie, când Suveranul și supușii Săi simt laolaltă și într'o sfântă comuniune de credință, se închină aceluiaș altar.

Bănățenii, cu ființa lor sensitivă, neam de artiști robiți de culoare și cântec, pătrund în elanul lor atât de bine această apropiere și se mândresc cu ea. După ce veacuri dearândul au albit câmpurile Europei cu oasele lor, grănicerii își dau seamă azi, că Tronul nu e prea înalt ca să-i audă, și că Regele nu e prea departe ca să coboare la casa lor. Ascultându-Vă graiul, Sire, și pipăind cu vechea lor înțelegere țărănească rostul cugetului Vostru, o minunată punte de înțelegere se întruchipează aici. Țara, proaspătă încă în alcătuirea ei, la astfel de prilejuri primește botezul eternității.

Mâna Voastră Augustă smulge ca prin farmec acest popor din obida vremilor. El pricepe însfârșit, că are o patrie și un Domn, pentru care atât viața, cât și moartea își pot găsi suprema justificare. E o neprețuită binefacere morală într'o asemenea spovedanie reciprocă, Sire.

Din fluidul ei miraculos s'a închegat totdeauna în istorie blocul de granit al solidarității naționale, care înfruntă orce primejdie.

Sufletul românesc nu e ca al popoarelor îmbătrânite, o urnă plină în care dorm liniștite moaștele străvechi înfășurate în glorii apuse.

Închegați de curând, noi avem tot neastâmpărul creator al energiilor nedospite încă. Istoria României moderne arată limpede treptele ascensiunii noastre.

Intr'o jumătate de veac și mai bine, destinul românesc s'a încadrat într'un strălucitor tablou care spune totul și înlătură orce nedumerire. Priviți-i: Regele Carol I, autor al independenței Regatului; Regele Ferdinand, făuritor al Unirii; Regele Carol II, sortit să dea cultura națională a României. Ce s'a câștigat în suprafață eri, veți întări în adâncime, Sire. Sub sceptrul Vostru vom intra în tranșeele civilizației. Acolo unde se frâng rămășițele robiei intelectuale de eri și se plămădește cu adevărat secretul de biruință al unui neam.

Simfonia vastă a universalității se va completa astfel cu accentele specifice ale geniului traco-romanic.

O bună rânduială a sorții V'a ridicat pe Majestatea Voastră să prezidați la această cotitură a istoriei.

Inzestrat cu strălucite înclinări către toate ramurile frumosului, aveți mai ales acel dar al nașterii pe pământul nostru, singurul care desleagă taine și pricepe doruri. S'ar părea că pronia milostivă a reînviat îndemnuri din zbuciumul lui Neagoe Basarab și l a înscăunat din nou la domnie.

Să trăiți, Sire.

Academia română, prin rostul meu, Vă exprimă recunoștința binemeritată a literelor românești.

*

La ora 1 jumătate festivitatea a luat sfârșit și a urmat un banchet la restaurantul «Pomul Verde», la care au participat M. Sa Regele, întreaga suită și reprezentanții autorităților.

Primul toast a fost ridicat de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, care închină pentru M. Sa Regele Carol II şi-I urează domnie lungă.

Toastul M. Sale Regelui:

Mulţumesc pentru frumoasele cuvinte ce Mi s'au rostit şi care au mers deadreptul la inima Mea.

Angajamentul ce v'aţi luat în numele acestei vechi asociaţii de cultură, e chezăşie pentru Mine, că la apelul ce am făcut pentru opera de refacere a poporului Meu, voi fi urmat cu drag şi cu pricepere.

In urma acestor vederi, sper că asociaţia «Astra» pentru cultura poporului român, va sta lângă Mine şi Mă va ajuta în creearea operei de cultură ce o am în programul Meu. Cu toate timpurile economice grele prin care trecem, ţiu să constat că bogăţia unei ţări nu consistă numai în grâne şi în bani sunători, ci şi într'un suflet înălţat şi pregătit, care în zilele de restrişte să reziste încercărilor.

Sânt convins că această asociaţie ardeleană, ca şi toate celelalte, va şti să Mă urmeze şi-Mi va fi de ajutor în această operă, ce sânt hotărât să întreprind. Cu acest gând şi din această împrejurare, ridic paharul în sănătatea asociaţiei «Astra», cu convingerea că şi toate asociaţiile culturale vor şti să Mă urmeze şi să-Mi dea mână de ajutor.

*

La ora 4, banchetul luând sfârşit, M. S. Regele a plecat la liceul Traian Doda, unde a fost aranjată o *expoziţie* artistică, industrială şi forestieră.

Aci Suveranul este întâmpinat de dl ing. Goanţă, preşedintele comunităţii de avere grănicerească.

După vizita expoziţiei, la ora 5, M. S. Regele s'a dus din nou în sala cinematografului «Luna», unde a onorat cu prezenţa Sa deschiderea şedinţei festive a secţiilor «Astrei».

In cadrul unei conferinţe, dl prof. universitar Lupaş, a vorbit despre importanţa luptei dela Posada, fixând-o ca prima luptă prin care s'a început închegarea independenţei neamului românesc.

De asemenea, dl Bogdan Duică, în câteva frumoase cuvinte a vorbit de marele bănăţean şi om cultural Vasile Maniu.

La ora 6.30 M. S. Regele, salutat de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, a părăsit oraşul.

*

Şedinţa din ziua a doua s'a deschis la 10 dimineaţa, sub preşedinţia I. P. S. Sale Mitropolitul Nicolae al Ardealului.

Se dă citire, mai multor telegrame dela cei cari n'au putut să asiste la adunare. Sunt telegrame dela d-nii Nicolae Iorga, Gh. Bacalogiu, preşedintele asociaţiei culturale din Banat, dr. Nicoară, Ifrim, ş. a.

Intrându-se în ordinea de zi, preşedintele dă cuvântul d-lui *Al. Hodoş*, care în calitate de raportor al comisiunii pentru examinarea activităţii «Astrei» pe anul trecut, a subliniat însemnătatea ocrotirii pe care M. S. Regele a acordat-o acestui vechi aşezământ de cultură, primind preşedinţia de onoare.

Vorbeşte despre însemnătatea congresului cultural ţinut astă primăvară la Sibiu, arătând, că propunerile făcute acolo, deşi nu au caracterul unor hotărâri definitive, alcătuiesc un preţios îndreptar pentru activitatea viitoare a «Astrei».

Examinând realizările diferitelor despărţăminte, constată că acolo unde membrii asociaţiei au dat dovadă de râvnă şi interes pentru cultura românească, «Astra» prosperă şi se bucură de un desăvârşit prestigiu. Pe această cale s'ar putea remedia, în mare parte, şi jena financiară, prin care trece «Astra», suplinindu-se ajutorul absent al statului şi al comunei, prin sforţările iniţiativei particulare. Examinează, apoi, diferitele puncte din raportul comitetului central, cerând adunării generale să-l aprobe în întregime.

*

La discuţia raportului general, dl *T. Iacobescu* [Cetatea Albă] remarcă preţioasele înfăptuiri realizate de cele opt cercuri culturale înfiinţate de «Astra» în judeţele basarabene.

Aceste înfăptuiri sunt concretizate în următoarele puncte: chemarea tineretului din şcoalele secundare şi mai ales a studenţimei, spre a aduce în satele Basarabiei lumina binefăcătoare a cărţii. In deosebi, se observă activitatea absolvenţilor facultăţii de teologie din Chişinău, cari continuă, în satele unde păstoresc, tradiţia culturală şi de însănătoşire morală a ţărănimii. In locul cârciumilor care se desfiinţează, pătrunde «Astra», cu ceainării şi localuri de citire şi conferinţe. Reînvie cântecul, jocul şi portul mândru românesc şi se adună folclorul basarabean spre a ridica din fundul pământului, dela Nistru, comoara de dulce grai şi simţire românească.

Teatrul popular şi-a început stăruitor activitatea, iar «Astra» basarabeană a editat 15 numere din biblioteca secţiunii literale şi 9 numere din biblioteca pentru popor. In 6000 exemplare, se tipăreşte gazeta populară «Cuvânt Moldovenesc», singura torţă de lumină curată şi românească, în noianul cotropitor al gazetelor scrise în altă limbă.

Dl dr. *P. Stoenescu*-Constanţa, în numele despărţămintelor «Astrei», din Dobrogea, raportează înfăptuirile făcute până în prezent în acea provincie.

Dl *Patraşcanu*, farmacist din Caransebeş, descrie starea nenorocită şi extrem de mizerabilă a ţăranului român din Banat, făcând apel la conducătorii «Astrei» pentru ajutor în acest sens.

In numele comisiunii pentru cenzurarea socotelilor, raportorul dl Izidor Tătaru comunică, că comisiunea a cenzurat toate socotelile, le-a aflat în ordine şi propune a se da comitetului central descărcarea.

Adunarea generală dă descărcarea cerută.

In numele comisiunii pentru înscrierea de noi membri raportează dl Iuliu Vuia, că s'au înscris 192 membri noi.

Adunarea ia cu plăcere act despre acest rezultat îmbucurător.

In numele comisiunii pentru cenzurarea Regulamentului de serviciu dl Ioachim Miloia propune şi Adunarea ia cu aprobare la cunoştinţă Regulamentul.

In numele comisiunii pentru examinarea propunerilor intrate la comitetul central, raportorul Ioan Duma propune şi Adunarea decide ca acestea să fie transpuse comitetului central spre studiere.

Tot păr. Duma propune, ca în locul decedatului profesor G. Weigand, fost membru onorar al Asociaţiunii noastre, să fie numit membru onorar prof. dela universitatea din Viena dl Mayer Lübke.

Propunerea făcută se primeşte prin aclamare.

Ajungându-se la punctul 6 din ordinea de zi, dl *Bogdan Duică*, raportorul comisiei pentru alegerea preşedintelui şi a noului comitet, înainte de a da citire listei de candidaţi, face apel la întreaga adunare spunând, că în cadrele «Astrei» nu trebue să existe ură sau disensiune.

In acest scop, dsa roagă pe cei de faţă să se gândească bine, spre a putea pleca cu toţii împăcaţi.

Dă, după aceea, citire următoarei liste de membri, propuşi în ordine alfabetică: Agârbiceanu Ion, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae, Beu Ilie, Bologa Vasile, Borcea Lucian, Borza Al., Bunea Ion, Cioran Emil, Colan Nicolae, Corneanu Cornel, Drăgan, Dragomir, Goga Octavian, P. S. S. Episcopul Nicolae al Clujului, Ilea Vasile, Lăzărescu, Ionaş Liviu, Lupaş Ion, Lupean Alex., Miloia Ioachim, Moga Gh., Valer Moldovan, P. S. S. Episcopul Niculescu al Lugojului, Voicu Niţescu, Ion Pelivan, Popa Augustin, Popa Iacob, Pop Ştefan, Poruţiu Petre, Preda Gh., Roşianu St., Rusu Octavian, Rusmir Ilie, I. U. Soricu, Sneiu Coriolan, Suciu Pavel, Stoichiţă Iosif, Ţeposu Silviu, Vătăşan Ioan, iar ca preşedinte *Vasile Goldiş*.

Propunerea e primită de adunare cu vii şi nesfârşite aclamaţii.

Neprezentând nimenea nici o contrapropunere, nici cu privire la membrii propuşi în comitet, nici cu privire la propunerea făcută la postul de prezident, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, în mod solemn, proclamă ales noul comitet, pe o perioadă de 5 ani, în frunte cu dl Vasile Goidiş. Vii aclamări din partea Adunării. După ce se decide ca verificarea proceselor verbale ale Adunării generale să se verifice prin membri comitetului din Sibiu cari au luat parte la Adunare, I. P. S. Sa declară şedinţa de închisă.

Indată după ce s'a declarat din partea preşedintelui de ales comitetul şi preşedintele, un grup de 20—30 săteni, conduşi de deputaţii naţionali ţărănişti Leucuţa şi Morariu, au început să vocifereze şi să strige, producându-se un zgomot asurzitor care a durat mai multe minute, până când membrii Adunării scârbiţi de acest gest înscenat de numiţii domni au părăsit sala.

Act de pietate

In 14 Noemvrie a. c. după închiderea Adunării generale a «Astrei» în Caransebeş, la ora 4 p. m. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, însoţit de P. S. Sa episcopul Iosif, s'a dus la proaspătul mormânt al regretatului arhiereu Filaret Musta care-şi doarme somnul de veci în cimitirul bisericei noastre din numita localitate.

La întrarea în cimitir I. P. S. Sa a fost întâmpinat de octogenarul protoiereu al Caransebeşului Andrei Ghidiu, de preoţii Petru Bancea şi Liviu Cornean şi diaconul Teodor Roşca, precum şi de corul Academiei teologice.

I. P. S. Sa s'a rugat pentru odihna sufletului regretatului arhiereu, depunând pe sicriu o splendidă cunună de flori naturale.

Preoţii au oficiat un scurt serviciu divin, iar corul Academiei teologice au dat cuvenitele răspunsuri, intonând la urmă cântarea: «In veci pomenirea Lui».

Necuviinţe directoriale

Impresionantele serbări, desfăşurate la Caransebeş, cu prilejul adunării generale a «Astrei» au avut un epilog dintre cele mai regretabile. O ceată de derbedei adunaţi din piaţa oraşelului bănăţean şi aduşi în sala de şedinţe de doi deputaţi majoritari — Leucuţia şi Morariu — au încercat să zădărnicească alegerea noului comitet al «Astrei», dedându-se la urlete sălbatice sub ochii dlui Sever Bocu, directorul ministerial al Banatului, care a regizat această incalificabilă scenă.

După această ruşine, de care venerabila societate culturală nu s'a făcut vrednică prin nimica, era natural ca regisorul să între în pământ — de ruşine. Dar ţi-ai găsit-o! In loc să facă acest lucru, dsa se lasă interwievat de un redactor al ziarului «Vestul» din Timişoara, căruia-i face o serie de declaraţii menite să deruteze opinia publică prin denaturarea complectă a faptelor petrecute la alegerea noului comitet al «Astrei». Dsa minte şi insultă. Minte când spune, că «în sală majoritatea de trei sferturi era ostilă dlui Goldiş şi striga din răsputeri: «Nu ne trebue Goldiş, să trăiască Sextil Puşcariu» şi minte când afirmă, că «Mitropolitul Bălan nu s'a arătat încântat de dl Sextil Puşcariu» etc. etc. Dsa insultă, când susţine că I. P. S. Mitropolit Nicolae s'a proclamat singur ca preşedinte al adunării generale, că a plecat dela şedinţă huiduit de mulţime, etc. etc.

In realitate lucrurile s'au petrecut cu totul altfel.

La propunerea comisiunii, al cărei raportor era dl Bogdan Duică, întreaga asistenţă — care cuprindea, între alţii, cinci academicieni! — a aclamat noul comitet în frunte cu dl V. Goldiş. Nime n'a făcut vr'o altă propunere nici cu privire la membrii comitetului, nici cu privire la preşedintele «Astrei». Numai câţiva derbedei aduşi de corvoadă agitau căciulile şi urlau articulând imprecis numele de «Textil Puşcariu, profesor la Lugoj». In asemenea împrejurări Preşedintele adunării era obligat să proclame ales prin aclamaţii noul comitet. Că doar nu câţiva zarzavagii erau chemaţi să aleagă pe preşedintele «Astrei», împotriva academicienilor şi a unei săli de intelectuali de cea mai pură esenţă.

Cât despre dl Sextil Puşcariu, iată cum a ajuns D-sa în sosul combinaţiilor politice (nu culturale!) ale dlui Bocu. Intr'o convorbire particulară directorul ministerial al Banatului i-a făcut Inalt Prea Sfinţitului Mitropolit Nicolae propunerea ca eruditul profesor universitar dela Cluj să fie ales preşedinte al «Astrei». I. P. S. Sa a întrebat pe dl Bocu dacă are în această chestiune con-

simţământul d-lui Sextil Puşcariu. Dl Bocu răspunzând negativ la această întrebare, I. P. S. Mitropolit a făcut observarea, că ar fi nepotrivit a candida pe dl S. Puşcariu, fără asentimentul D-sale. Iar aceasta este cu totul altceva decât ceeace a îndrăznit să afirme dl Bocu.

Cum a ajuns I. P. S. Mitropolit Nicolae să prezideze adunarea generală a «Astrei»? Rugat *simultan* de dl V. Goldiş prin telegramă şi de domnii vicepreşedinţi Dr. O. Rusu şi Dr. Gh. Preda, cari spre acest scop s'au prezentat personal la Mitropolitul Ardealului. Iar a doua zi însuşi comitetul central prin adresă oficială, semnată şi de dl Dr. O. Rusu, «a luat act cu multă bucurie» de bunăvoinţa cu care I. P. S. Mitropolit a primit să prezideze adunarea generală a «Astrei».

Iată deci, că nu este vorba nici de samavolnicie, nici de autoproclamare. Ci este vorba de un lucru firesc şi legal. Lucru nefiresc ar fi fost dacă comitetul central ar fi rugat, de-o pildă, pe dl Bocu să prezideze adunarea generală a societăţii culturale, pe care directorul ministerial al Banatului ar fi dorit-o fără preşedinte, condusă, dacă s'ar fi putut, de vr'o regenţă alcătuită din trei intelectuali cu operele literare scrise pe ciomagul electoral.

Că I. P. S. Sa a plecat dela şedinţă «huiduit de mulţime» şi cu prestigiul «complect zdrănţuit», după cum declară dl Bocu, este o afirmaţie pentru care cea mai exagerată indulgenţă nu găseşte alt eufemism spre a o caracteriza, decât cuvântul *necuviinţă*. In realitate dacă a fost cineva huiduit şi s'a ales cineva cu prestigiul zdrenţuit din această adunare generală a «Astrei», au fost tocmai regizorii scandalului cari au confundat «Astra» cu clubul şi pe preşedintele ei adhoc cu un mare elector. Pentru care pricină dl Bocu, dacă ar avea ceea-ce îi lipseşte, este obligat să tragă consecinţele. Imediat şi integral.

*

Nu putem răspunde necuviinţelor debitate în ziarul «Patria» de către dl Zaharie Boilă, ci regretăm profund, că organul din Ardeal al partidului naţional-ţărănist şi al actualului guvern a fost în stare să se scobore atât de jos.

Recensământul sau numărătoarea. La sfârşitul lui Decemvrie 1930 se face recensământul general al populaţiei, în aceeaş zi, în *toate* localităţile din ţară. Momentul numărătoarei este la miezul nopţii care precede ziua arătată în decretul regal. Pentru priceperea cât mai bună a acestui recensământ, direcţiunea recensământului general a decis crearea unui timbru special poştal de 4 lei pentru oraşe, şi de 6 lei pentru scrisorile interne, cum şi cărţi poştale interne, care se vor vinde publicului până la sfârşitul acestui an. Scopul lor este: a propaga în massa populaţiei interesul ce fiecare cetăţean trebue să depună pentru buna reuşită a recensământului.

O telegramă semnificativă

Printre alte felicitări pe care le-a primit I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru înţelepciunea şi spiritul de dreptate cu care a prezidat ultima adunare generală a «Astrei» la Caransebeş, este şi telegrama primită dela fruntaşii vieţii publice din *Lipova*:

O publicăm mai jos tocmai fiindcă e dela Lipova.

Inaltpreasfinţitului
Mitropolit Nicolae Bălan
Sibiu

Vă rugăm să primiţi expresiunea mulţumirei şi recunoştinţei noastre pentru osteneala şi modul, cum aţi condus şedinţele Astrei la Caransebeş în semnul culturei, civilizaţiei şi conştiinţii naţionale:

Toţi ortodocşii şi toate sufletele cinstite din Banat nu pot decât să Vă felicite cu bucurie şi recunoştinţă, iar de altă parte să condamne cu regret necuviinţa politicianismului anarhic şi a proselitismului confesional antinaţional: ambele distrugătoare a ierarhiei morale şi a ordinei sociale.

Petru Isdrailă profesor, Nicolae Raicu fost primar, Petru Popii, Partenie Ususan, Dr. Vasile Vălean advocat, Dr. Aurel Cioban fost senator, Vasile Debău preot, George Rusu dir. gim., Dr. Ioan Cescusovan dir. de bancă Traian Amar prof., Dimnic Ţiru inv.-dir., Mihai Neceancu comerciant, prof. Apateanu Dimitru fost deputat.

Din Maramureş

Mii de ortodocşi din Maramureş, adunaţi la Vişeul de sus, protestează contra titulaturii episcopiei greco-catolice din Baia Mare de — «episcopie a Maramureşului».

Protestul este următorul:

Protestăm că pe ruinele episcopiei ortodoxe, ucisă-mişeleşte de catolicismul distrugător de suflete şi conştiinţă naţională, — străin de sufletul românesc, — să se înfiinţeze o episcopie greco catolică la Baia-Mare, cu titlul de «episcopia Maramureşului».

Maramureşul nu poate avea decât episcopie ortodoxă, care, întemeiată acum 600 de ani a dus luptă dârză, veacuri dearândul. pentru păstrarea conştiinţii naţionale şi a credinţii strămoşeşti.

Protestăm cu energie contra întemeerii episcopiei de Baia-Mare fără lege şi fără drept istoric.

Declarăm solemn, că nu vom înceta lupta până nu se va reînfiinţa episcopia ortodoxă a Maramureşului, aşa cum a fost şi trebue să fie «ortodoxă», după cum cere tradiţia istorică şi cinstea naţională.

Adunarea credincioşilor parohiilor din nordul Maramureşului, întruniţi în Vişeul de sus, roagă preoţii săi, să intervină către forurile bisericeşti la guvern şi M. S. Regele, să ni se dea înapoi «Episcopia Maramureşului, Episcopia ortodoxă».

Vişeul de sus, 19 Octomvrie 1930.

(Urmează semnăturile miilor de credincioşi).

Pastorala episcopilor austriaci

— Toleranţa şi intoleranţa —

In preajma alegerilor pentru *Consiliul naţional din Austria*, şase episcopi, în frunte cu Piffl cardinal şi arhiepiscop de Viena, au dat o pastorală, în care aceste înalte autorităţi ale credinţei romano-catolice se avântă din răsputeri în lupta partidelor politice la alegerile legislative dela 9 Noemvrie 1930.

Pastorala episcopilor austriaci spune: Dela rezultatul alegerilor din 9 Noemvrie depinde poate viaţa sau sfârşitul, binecuvântarea sau blăstemul statului nostru. Nu vrăjmaşi din afară, ci mari primejdii din lăuntru ne ameninţă. Pastorala zice, prin urmare, că lozinca adevărată ar trebui să fie la alegere, următoarea:

«*Aici Hristos, — aici Belial*!» (Satana). De o parte credinţă, de altă parte nedumnezeire.

Aşa crede pastorală să facă deosebire între marxişti şi antimarxişti, între anticreştini şi creştini, cu toate că există, dacă nu ne înşelăm, şi socialişti *religioşi*, şi «creştini» *puţin credincioşi*, şi chiar atei: nici pe unii, nici pe alţii, pastorala dela Viena nu-i ia în considerare, ci preferă să fie: intolerantă de o parte, şi prea tolerantă de ceealaltă parte.

INFORMAŢIUNI

Pe seama studenţimii din capitala ţării s'a pus la dispoziţie biserica Sf. Spiridon din Calea Şerban Vodă, una dintre încăpătoarele locaşuri divine din Bucureşti. Aici vor sluji şi predica preoţii noştri cei mai de seamă, spre a îndruma creştineşte inimile tinerimii. Un cor al studenţilor teologi va cânta la slujbele religioase din această biserică.

Ştire ziaristică. Asociaţia culturală «Infrăţirea» din Arad, sub ocrotirea P. S. Sale episcopului Grigorie şi a dlui general Bălănescu, a hotărât înfiinţarea ziarului *Aradul*. Foaia apare săptămânal şi se prezintă în excelente condiţii, din toate punctele de vedere. Ii urăm viaţă lungă şi bun spor la muncă.

De condamnat! In scopul de a câştiga simpatiile (mai exact: voturile!) poporului din Basarabia, unii politicieni încearcă earăş arma *vechiului calendar*, — cel puţin pentru această provincie, — punând în vederea masselor reîntroducerea lui. Ceice mai vreau să prostească pe oamenii uşor crezători, să fie arătaţi cu numele!

Ziua cruţării. In ziua internaţională a economiilor s'au depus la băncile din Praga 15 milioane coroane cehe, adecă aproape 75 milioane de lei. Numărul depunătorilor a fost de 18 mii. Propaganda s'a făcut prin presă şi prin placate afişate la bănci.

Fumatul e oprit, prin lege, în Italia, dar numai pentru femei şi copii. O femee care a călcat legea şi a fumat, a fost dusă îndată la poliţie şi pedepsită cu amendă destul de mare: 200 lire, cam 1700 lei.

Vopsitul buzelor, sau pe franţuzeşte «fardatul» lor, poate să fie primejdios. Doctori francezi au constatat, că dresul buzelor la multe femei produce urâte răni la gură; — obiceiul acestui spoit totuşi nu va fi părăsit în curând, cu tot sfatul medical.

Inştiinţare Onoraţii domni preoţi, învăţători şi alţi fruntaşi ai satelor noastre, cari au primit «Liste de subscripţie» la societatea de binefacere «Ajutorul» din Sibiu, sânt rugaţi a le retrimite — cu orce rezultat, — la adresa subsemnatului, iar sumele încassate — drept taxe de membri, — a le vărsa la «Banca Oaşia» din Sibiu. Am trimis aceste liste de subscripţie şi la sate, ca să afle poporul că, cu toată criza grea în care ne sbatem, — cu bunăînţelegere, muncă şi jertfă se pot înfiinţa preste tot locul societăţi de binefacere, care să ajute pe membrii săraci ai societăţii cu împrumuturi mici, pe termen scurt, fără dobândă. Orcine doreşte a se informa mai deaproape în cauză, sa se adreseze subsemnatului, alăturând un plic cu adresa scrisă corect şi marcat în regulă. — Preot *Mihail Stola*, profesor (strada Gheorghe Lazăr Nr. 7), Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Licitaţiune despre obiectele zălogite. Tabloul despre mărfurile şi lucrurile preţioase, cari se vând în licitaţiune pe 1 Decemvrie 1930 la casa de amanet «Dorotheum» Sibiu, strada Avram Iancu Nr. 6, se poate vedea la Autoritatea industrială I instanţă, strada Mitropoliei Nr. 4 uşa 28, în zilele săptămânale dela orele 9—12 a. m. *Autoritatea industrială I instanţă.*

CARŢI ŞI REVISTE

Confesionalism politic. Despre broşura, a cărei apariţie am anunţat-o în nrele precedente, ziarul Universul scrie: Autorul broşurii dovedeşte cu o bogăţie de probe că elementul ortodox din Ardeal este nedreptăţit, ba chiar prigonit, favorizându-se celelalte elemente, în special elementul aparţinător bisericii unite (greco-catolice). Broşura arată situaţia din toate judeţele ardelene şi bănăţene, ocupându-se pe larg şi de confesionalismul agrar de sub guvernul Maniu. Aici se aduc probe pentru dovedirea măsurilor nedrepte aplicate bisericilor ortodoxe în cei din urmă doi ani, în privinţa înzestrării lor cu pământ pe urma reformei agrare. In altă capitole se scoate la iveală preferinţa ce se dă confesiunii unite de către administraţie, care nu se sfieşte să facă chiar proselitism greco-catolic, preferinţă de o parte şi acte de duşmănie de altă parte, ceeace creiază o stare de enervare, o stare de adâncă nemulţumire. Ori stările acestea uşor pot îmbrăca alte forme, primejdioase unităţii sufleteşti şi chiar intereselor superioare ale neamului. Atragem atenţiunea dlui dr. Borzea asupra acestei broşuri. Citind-o, poate îşi va revizui sentimentele şi chiar măsurile, — dacă va mai avea vreme.

Broşura se poate procura dela Librăria Arhidiecezană, cu preţul de Lei 40·— pentru spese de poştă se alătură Lei 10·—

Nr. 9941/930 (89) 2—2

Concurs

Pentru ocuparea catedrei vacante de Geografie şi drept, cu începerea anului şcolar 1930/31 la Liceul ort. rom. «Avram Iancu» din Brad, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare. Salarul profesorului se plăteşte dela stat, în conformitate cu dispoziţiile legii învăţământului secundar.

Cererile de concurs cu actele necesare, în terminul indicat se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu. Concurenţii pe lângă condiţiile prevăzute în art. 36 din legea pentru învăţământul secundar vor mai dovedi, că sunt creştini de religia ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 30 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

şi

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza

În pământul făgăduinţii

de

Gala Galaction

Preţul 80 lei, plus spese poştale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu

---

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

de

Indrumări misionare

pentru folosirea studenţilor în teologie, preoţilor parohi şi misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR
profesor la Facultatea de teologie din Bucureşti.

Preţul Lei 440·—, plus spese poştalei Lei 20.—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur şi **V. Voiculescu**

Preţul Lei 100·—, plus spese poştale Lei 15·—

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritá răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare

Introducerea
în sfintele cărţi ale
Testamentului nou

de

Arhipresbiterul-Mitrofor,

Dr. VASILE GHEORGHIU
profesor titular al studiului biblic şi al exegezei T. N. la facultatea de teologie din Chişinău

Preţul Lei 560·—, plus spese postale Lei 20·—

A apărut

şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Monografia

comunei bisericeşti rom. ort. a Sfintei Treimi din Braşov-Tocile.

de

VASILIE SFETEA
paroh.

Preţul Lei 80·— plus spese postale Lei 10·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Antoniu Sequens

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului
Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

La Librăria Arhidiecezană a sosit şi se află de vânzare

Vieţile Sfinţilor

în limba moldovenească

întocmite pe temeiul cărţilor «Vieţile Sfinţilor»

ale

Sf. Dimitrie al Rostovului

tipărită în tipografia Sinodală din Moscova cu completări, însemnări lămuritoare şi cu chipurile sfinţilor

Luna Mai (1—15)
Cartea întâia

Preţul Lei 225.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la adminstraţia ziarului :

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 26 Noemvrie 1930 Nr. 85

Telegraful Român

Organ naţiona

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Asociaţia clerului „A. Şaguna" la Braşov

Două zile, în 11 şi 12 Noemvrie a. c. a durat în oraşul Braşovului, al 10-lea congres ordinar al *Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna»* din mitropolia ortodoxă română a Ardealului, Bănatului, Crişanei şi Maramureşului.

In vechea biserică a Sf. Nicolae s'a celebrat sfânta liturgie cu chemarea Duhului sfânt, în prezenţa I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae*, a P. S. S. arhiereului Andrei Crişanu dela Oradea, a membrilor congresului, a reprezentanţilor diferitelor autonităţi şi a unui mare număr de popor credincios.

După rostirea unei frumoase predici de către părintele protopop Dr. Iosif Blaga, şi după un parastas pentru fericitul adormit întru Domnul, episcopul militar Dr. V. Saftu, primul preşedinte al Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna», — asistenta s'a întrunit la ora 12 în aula liceului «Andrei Şaguna» în prima şedinţă.

Sala festivă a liceului era ticsită de un număr mare de preoţi din întreaga mitropolie ardeleană şi de un însemnat număr de intelectuali mireni. Din Vechiul Regat: arhim. I. Scriban, preoţii Partenie, Nicodem, advocat Tudor Popescu etc. mulţi intelectuali din Braşov şi din Ardeal.

Preşedintele dr. *Ciuhandu* deschide congresul, prin un remarcabil cuvânt adresându-se I. P. S. S. Mitropolitului nostru şi rugându-l să dea binecuvântarea congresului.

Aduce omagii M. S. Regelui şi întregei Familii Regale. Asistenţa, în picioare, aclamă frenetic pe M. S. Regele.

Oratorul spune că asociaţiei «Andrei Şaguna» i-a fost hărăzit să ducă lupta pentru menţinerea ortodoxiei. Congresul se ţine la Braşov, pentru că aci este leagănul tuturor acelora cari s'au jertfit pentru ortodoxie. Face un mic istoric al Ţării Bârsei şi al bisericii Sf. Nicolae din Schei, pomenind de numele preotului Bratu şi activitatea acestuia şi vorbeşte despre tiparniţele româneşti, în care au fost tipărite cărţile bisericeşti. Evoacă activitatea acelor preoţi braşoveni, cari erau gata oricând să moară, decât să treacă la catolicism. (Aplauze).

Preşedintele congresului încheie, salutând pe I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, care cu prezenţa sa, dă strălucire congresului, pe arhiereul Andrei Crişan, pe reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, pe oaspeţii din vechiul regat şi numărul însemnat de mireni intelectuali ardeleni.

Cuvântarea I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae

I. P. S. S. Mitropolitul spune, că Braşovul a fost cel mai nimerit oraş pentru o adunare a reprezentanţilor ortodoxiei din întregul Ardeal.

«Ne găsim în acest liceu ca în casa noastră, o biserică a culturii noastre româneşti.

Dorinţa de cultură a fost una din caracteristicele bisericii noastre. Cunosc istoria altor popoare şi biserici şi nu pot găsi o mai strălucită pildă de jertfire pentru învăţătură, ca aceea a bisericii noastre.

Acest congres îl interpretez ca o dovadă de identificare a preoţimii mele cu idealul bisericii ce reprezentăm. Lumea cere astăzi nespus de mult dela preoţi şi mă bucur când văd sporindu-se pretenţiile cu cari lumea se apropie de preoţime. E o dovadă că se dă importanţă şi se aşteaptă multe dela cler, ca dela cei ce purtăm răspunderea pentru sufletul neamului nostru, comoară preţioasă, ce ne-a fost încredinţată de strămoşi.

Împărtăşesc întru totul legitima voastră durere, cu privire la soarta tristă a bisericii noastre. Biserica noastră este ţinută în mare nedreptate. Nu cerem privilegii, nu le-am avut nici când, şi nici nu le dorim. Cerem însă, cu hotărâre, ca bisericei noastre, care s'a jertfit pentru biruinţa poporului, să i se facă dreptate. In raport cu celelalte culte, biserica noastră are cele mai puţine organizaţii protopopeşti, episcopii şi cei mai puţini preoţi, deşi avem cel mai mare număr de credincioşi. Noi ortodocşii, dăm cel mai mare număr de contribuabili la visteria ţării. (Aplauze). E săracă visteria ţării. Noi răspundem: «Să nu fie săracă numai pentru noi! Să fie pentru toţi!»

Am cerut reînfiinţarea episcopiei de Timişoara şi a străvechei episcopii a Maramureşului. Nu ni s'a dat nici cel puţin un răspuns.

Pentru alte culte însă, s'au înfiinţat episcopii noui.

Guvernul a cerut să reducem bugetul cu 15 la sută. Noi, ierarhii, stăm gata oricând să facem orice reducere, spre binele ţării. Dar să se ceară tuturora egalitate. Mi-a spus cineva, care face parte din guvern, şi care e foarte bine informat, că în noul buget, se vor reduce mijloacele de existenţă ale consistorului mitropolitan din Sibiu. «Nu cred că veţi fi în stare — i-am răspuns — să suprimaţi organul administrativ al acestei mitropolii, pentru care a luptat şi s'a jertfit, ducându-se în nenumărate rânduri la Viena, neobositul Andrei Şaguna» (Voci din sală: ruşine!)

Anul trecut, s'a votat o lege prin care s'a adus o nouă şi mare nedreptate bisericii noastre: legea referitoare la liceele confesionale. Căci pe când acea lege avea să se extindă, conform cu precizările dlui Ministru Costăchescu, numai asupra liceelor, nu şi asupra şcolilor normale — când a fost publicată, au vârât în mod clandestin într'o interpretare a ei şi şcoala normală de băieţi şi de fete din Blaj, dar au eliminat şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu! Se poate un mai abuziv protecţionism al uniţilor şi o mai grea nedreptate adusă bisericii ortodoxe?!

Şcoala comercială din Braşov, care a fost înfiinţată de biserica noastră în anul 1869, ne-a fost luată cu sila de stat în 1919. Anul trecut s'au înfiinţat însă două şcoli confesionale comerciale la Blaj, dându-se bani pentru clădiri şi pentru profesori din bugetul statului.

Se poate o mai sfidătoare nedreptate decât aceasta: să desfiinţezi şcoala comercială ortodoxă şi de altă parte să treci în bugetul statului, pe un timp de criză financiară ca cel de astăzi, sumele necesare pentru înfiinţarea de şcoli comerciale unite în Blaj?!

Am văzut cu durere, cum au fost despoiate de puţinul lor pământ, biserici de-ale noastre, pe când altor confesiuni li s'a mai dat încă. Din interese meschine electorale, comisii alcătuite de persoane care fac parte din strana de stânga, despoae bisericele noastre, (In sală: Ruşine! Ruşine!»)

Temeritatea îndrăznelii şa ajuns culmea, când o astfel de comisiune alcătuită din uniţi porniţi împotriva bisericii noastre, au făcut încercarea să ne răpească pădurea Tufari cu care mitropolia noastră a fost împroprietărită pe baza legii. Am promisiunea categorică, că se va repara această intolerabilă nedreptate, care nu poate fi interpretată decât ca o acţiune ostilă faţă de biserica ortodoxă — dar până acum, după trecere de câteva luni, promisiunile n'au fost realizate şi nedreptatea continuă să instigheze la luptă pe toţi fii cei buni ai bisericii noastre.

Să dobândim tot ce avem dreptul şi vă făgăduiesc solemn, că voiu sta în fruntea tuturor mişcărilor de revindecare. Mă bucur de aprobarea preoţimii şi a credincioşilor. Această e ţăria noastră. Cler şi popor, umăr la umăr şi mână în mână, vom merge tot înainte.

Dau cu toată inima binecuvântarea mea şi rog pe bunul Dumnezeu să ne ajute. (Aclamaţii frenetice).

Mă bucur văzând *mirenii* noştri reprezentaţi în număr aşa de frumos la acest congres. Fac apel la dânşii să vie printre noi şi să ne sprijinească. Nu vreau să înţeleg prin aceasta, că trebue introdus clericalismul. Biserica noastră nu cunoaşte aşa ceva. Preoţii noştri nu fac clericalism, pentru că nu au favoruri şi privilegii ale tagmei, pe cari să le apere. Au fost totdeauna în sărăcie. Au suferit alături de poporul iobag şi nu au avut latifundii. Să ne legăm cu toţii, unii de alţii.

Mă gândesc la o realizare practică: un ziar mare la Bucureşti, care să nu fie o publicaţie de specialitate, dar care să se ocupe de frământările şi sbuciumul poporului nostru. Să ia atitudine faţă de toate problemele mari ale ţării şi să oglindească şi să reflecteze puterea spirituală

a ortodoxiei, această forță formidabilă, care a creat unitatea sufletească și care a fost desăvârșită prin vitejia dorobanțului român. Să ducem cuvântul nostru pretutindeni, până în cel din urmă sat, la cel din urmă credincios.

Nimeni nu ne poate substitui în rolul nostru. Așa să ne ajute Dumnezeu! (Aplauze frenetice).

P. S. Sa Arhiereul *Andrei Crișanu* din Oradea spune că ortodoxia, întocmai ca și fiica lui Iair, n'a murit. Vă aduc salutul eparhiei din Oradea.

Dl general *Butunoiu:* Dacă azi după războiu ne găsim la un loc 18 milioane de suflete, dacă ne-am păstrat sufletul și limba, aceasta se datorește numai virtuților acelora cari au știut să treacă prin vremile grele de bejenie.

Aceștia au avut alături de ei pe preoți. Nimic nu s'a înfăptuit fără ajutorul unui mare preot. Aduc salutul meu și al ostașilor din Brașov și vă urez putere de muncă și spor.

In numele mirenilor luând cuvântul dl deputat *Gheorghe Moroianu** a rostit următoarele:

Inalt Prea Sfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit,

Prea cucernice Părinte Prezident,

Onorat Congres,

Mirenii din această sală, — îndoit de scumpă multora dintre noi pentru că aici ascultam odinioară Duminicile predicile și întrunirile inimoase ale profesorilor noștri — Vi sunt foarte recunoscători pentru salutul și cuvintele bune ce ni le adresați pentru prezența noastră aici.

Este cred, de datoria noastră a intelectualilor mireni, din biserica ortodoxă, ca să fim alături de biserica noastră strămoșească și de Arhiereii și toți slujitorii ei credincioși, în toate împrejurările și solemne, și grele cum este și cea de azi, când preoțimea noastră se întrunește în congres aici în Brașov, — centru de vechi și glorioase tradiții ortodoxe pentru a veghea la interesele și prestigiul bisericei.

Venind aici, noi nu ne împlinim decât o datorie de pietate față de trecutul glorios al bisericei noastre ortodoxe, apărătoarea de două ori milenară a credinței, datinilor, limbei și tradițiilor neamului nostru și de veacuri, neadormită pregătitoare a unității politice a poporului român.

Căci biserica ortodoxă, și a noastră biserică românească mai ales, n'a cunoscut niciodată hotară.

Noi în cele bisericești una am fost dela întemeerea Țărilor române până azi, noi cei de dincoace cu frații de dincolo de Carpați, ai căror Domnitori ne-au zidit lăcașuri de închinare dăruindu-le cu odoare scumpe și făcând danii bogate multora din bisericile ardelene, cum este cazul și cu vechea biserică a Sf. Nicolae din acest Brașov, — și ai căror arhierei s'au interesat totdeauna de soartea ortodocșilor noștri din Ardeal, trimițându-ne ajutoare și încurajări în luptele noastre grele din trecut pentru apărarea limbei și credinței strămoșești luându-ne sub ocrotirea lor și coborând adeseori munții printre noi, pentru a lua parte la durerile și rarile noastre bucurii.

Oare noi românii ortodocși din Ardeal, cum am fost toți până la 1700, — n'am primit noi oare în continuu un sprijin larg și înțelegător dela Domnii Țării Românești și ai Moldovei, — glorioșii ctitori și ocrotitori ai ortodoxiei din tot orientul, — și dela mitropoliile din vechile Principate, ai căror ierarhi sfințiau pe episcopii și mitropoliții noștri din Ardeal, și cari ne trimeteau cu multă dărnicie cărțile sfinte ieșite din tiparnițele lor, din cari se mai văd atâtea și astăzi în numeroase lăcașuri de închinare românești de pe aceste meleaguri.

Dar în privința acestui larg spirit din biserica ortodoxă, a acestui sentiment de viu interes și de înțelegătoare iubire al arhiereilor din vechea țară față de noi ortodocșii din Ardeal — în toate privințele, — poate servi ca pildă, între alte multe și faptul următor de o culoare locală: Inainte de asta cu aproape o sută de ani la 1846, vrednicul episcop, ierarhul de mare cultură, care a fost Chessarie al Buzăului n'a pregetat să facă drumul lung dela reședința sa episcopală până aici aproape la Săcele, pentru ca să oficieze în frumoasa biserică a sfintei Adormiri din Satulung, atât de minunat pictată la 1869 de ilustrul pictor ardelean Mihail Pop, — ctitorie a atâtor mândri și harnici gospodari din aceste așezări fruntașe ale Țării Bârsei, cari își purtau numeroasele și bogatele lor turme, cirezi și herghelii pe câmpiile mănoase ale Moldovei și Munteniei, — ca să oficieze zic cununia a doi tineri din vechi familii ortodoxe sprijinitoare ale bisericei noastre naționale: Maria Zaharia Pârvu și Ion Radu Moroianu, aducând episcopul cărți pentru bisericile și notabilii din partea locului și având pe lângă sine în această împrejurare ca diacon, pe bunul, blândul și adânc milostivul Arhiepiscop și Mitropolit al Moldovei și Sucevei de mai târziu Iosif Naniescu, una din figurile cele mai curate ale bisericei noastre, care a strâns o bogată bibliotecă dăruită la moartea-i culturei românești, și care prin adânca lui pietate și creștinească milă a cinstit așa de mult neamul și biserica ortodoxă.

Este deci cu totul firesc, ca următori ai atâtor frumoase și nobile tradiții, noi intelectualii mireni fii ai bisericei ortodoxe, să ne găsim astăzi aici, cum ne vom găsi și în viitor în toate împrejurările importante pentru biserica noastră, spre a ne manifesta sentimentele noastre de solidaritate, de dragoste și solicitudine, de viu interes și de adânc respect și devotament față de glorioasa noastră biserică strămoșească ale cărei legitime revendicări, suntem datori să le sprijinim din toată inima, din tot sufletul și cu toată puterea noastră, fără să ne atingem de drepturile altora, dar fără să îngăduim ca alții să se mai atingă de ale noastre.

In acest înțeles, Vă reînoim Inalt Prea Sfințite mulțumirile noastre respectuoase pentru chemarea părintească și bunele cuvinte ce ni le-ați adresat.

*

Ședința s'a ridicat la ora 2, când congresiștii s'au întrunit la un banchet, în restaurantul «Transilvania».

*

Ședința de după amiază se deschide de președintele Dr. Ciuhandu, la ora 5. D sa citește telegrame și scrisori, primite dela P. S. S. Episcopul Ciorogariu al Oradiei, P. S. S. Episcopul Nicolae al Clujului, P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului, P. S. Episcopul Iosif al Caransebeșului, P. S. S. arhiereul Vasile-Sibiu, prof. Lupaș și soc. ortodoxă a femeilor române din Cluj.

Protopopul *Emilian Stoica* (Sighișoara), vorbește despre «Statul și biserica neamului» și «Bugetul ministerului cultelor și instrucției publice».

Relevă marile nedreptăți făcute bisericii ortodoxe de unele guverne, care au protejat celelalte culte.

Citează cifre care impresionează, arătând ajutoarele date de stat bisericii unite, în dauna bisericii ortodoxe. Spune, că în Ardeal, mai cu seamă în centrele ortodoxe: Brașov și Sibiu, au fost numiți în slujbe uniți în proporție de 80 la sută. In încheere, propune congresului să voteze o moțiune.

Din expunerea părintelui Stoica, rees clar nedreptățile comise față de biserica ortodoxă și protejarea celorlalte culte.

Oratorul citează câteva cifre, arătând că ministerul de instrucție a respins dela examenul de capacitate pe reprezentanții bisericii ortodoxe, admițând în schimb pe cei uniți. Cere să se întocmească un scurt memoriu, care să fie înfățișat guvernului cu privire la aplicarea art. 31 din legea cultelor, și anume ca ajutorarea bisericilor să se facă în raport cu numărul credincioșilor și cu situația materială a cultelor.

Intrucât guvernul țării, din cauza crizei financiare, intenționează să reducă ajutoarele ce se dau confesiunilor, în proporția următoare: dela ortodocși 10 la sută, dela uniți 20 la sută și la celelalte confesiuni 35 la sută, ne permitem a renunța la această favoare aparentă, care ar putea fi interpretată în străinătate ca o ilegalitate și cerem, în acelaș timp, să se stabilească un just echilibru și apoi să se facă reduceri în proporție egală.

Continuând, oratorul arată, că trei directori din ministerul cultelor storc bugetul ministerului în favoarea uniților. Un ministru a răspuns unui preot ortodox, când i-a cerut bani pentru biserică: «Regret părinte, dar nu sunt bani. Dacă ai fi unit...»

Nu putem permite să se facă propagandă catolică cu banii statului.

Dl *Tudor Popescu* intervine, arătând, că la o săptămână după venirea la cârma țării, dl Iuliu Maniu a acordat bisericii din Blaj 3 milioane lei.

Arhimandritul *Scriban:* Am auzit ce-a spus protopopul Stoica. Noi ortodocșii ne plângem că sântem nedreptățiți.

Cauzele acestor stări de lucruri trebue găsite și apoi să se caute leacul.

Ce e de făcut pe viitor? Eu sânt plin de nemulțumire, pentru că în sânul bisericii noastre se stă prea mult. Grozav m'a mirat tăcerea din parlament, când s'a votat concordatul. Uniții când au fost nemulțumiți, s'au agitat și au emoționat pe politicieni.

Dacă făceam și noi mișcări, dacă în toate orașele țării se țineau întruniri, ca să se ceară și părerea poporului, am fi impresionat și noi pe politicianii noștri. Noi nu ne-am manifestat. N'am cerut să ni se recunoască drepturile. Opinia publică nu știe de luptele duse de ortodocși contra uniților. Ne trebue și un organ de publicitate.

*

Seara, la 8½, în sala teatrului «Astra» s'a dat un festival religios, aranjat de asociația clerului «Andrei Șaguna». S'au executat bucăți muzicale de corul mixt al bisericii «Sfântul Nicolae» sporit cu corul tinerimii intelectuale din Brașov-Tocile, condus de dl I. Brânzea.

Dl profesor Dr. *I. Lupaș*, membru al Academiei române, a vorbit despre «Opera culturală a bisericii în trecutul neamului nostru». A fost ascultat cu mare atențiune și la finea conferenței aplaudat.

Ziua II

Ședința se deschide la ora 9 a. m.

Părintele Ioan Crăciun din Spring își citește referatul asupra nedreptăților cu cari a fost lovită Biserica ortodoxă cu ocazia reformei grare, ajungând la următoarele concluzii:

1. Mitropolia ortodoxă din Ardeal să ceară guvernului revizuirea cazurilor de deposedare a parohiilor, de pământul primit prin reforma agrară și anularea tuturor deciziunilor nedrepte aduse în această chestiune.

2. Bisericilor din parohii să li se dea sesiuni din rezervele de stat, în raport cu numărul credincioșilor, ear toate aceste sesiuni să se intabuleze pe parohii și biserici peste tot pentru a nu mai fi obiect de licitație electorală sau de vexații păgubitoare din partea guvernanților la adresa Bisericii noastre.

3. Pădurea «*Tufari*» să se dea definitiv arhiepiscopiei din Sibiu, conform legii, cu atât mai mult cu cât arhiepiscopia unită din Blaj, și episcopiile romano și greco-catolice din Ardeal, dispun de teritorii mai mari de păduri decât episcopiile ortodoxe din Mitropolia Ardealului.

4. Statul român să ia latifundiile primite de catolicism dela statul unguresc, ale cărui drepturi le are statul român prin succesiune, ne mai plătind bisericii catolice rentele de expropriere, pentruca acestea să fie folosite pentru propaganda catolicismului în România.

5. In parohiile unde nu sunt sesiuni parohiale, să li se asigure preoților noștri un echivalent corespunzător pe lângă salarul ce-l primesc dela stat.

6. Congresul Asociației clerului «Andrei Șaguna» își exprimă dorința ca să se accelereze lucrările pentru ridicarea «*Catedralei Patriarhiei din București*» care după tradiția voevo-

---

* Pentru acei cititori ai foii noastre, cari nu vor fi știind cine este dl Gh. Moroianu, le comunicăm următoarele:

Gheorghe Moroianu s'a născut în 1874 în Săcelele de lângă Brașov. După luarea bacalaureatului la școalele noastre din Brașov a făcut studii strălucite în Germania, Belgia (Anvers, Bruxelles) și Franța (Paris). Ca tânăr student a fost unul din promotorii propagandei naționaliste înflăcărate în străinătate, scriind în reviste și ziare streine și informând streinătatea despre opresiunea din fosta Ungarie. In Anvers a fost președintele «Ligei naționale române», secția Anvers. Memoriile sale au fost cetite chiar și de un Gladstone, care i-a mulțumit pentru bunele servicii. Impotriva lui Pázmándy a scris, prin 1897, articole prin «L'Indépendance Belge» și a ținut treză ideia națională, ca Aurel C. Popovici, ca Gh. Candrea, în rândurile tinerimei române. Inainte de războiu a fost ataşat comercial al României în Londra și Viena, legând prețioase prietenii pentru cauza romanească.

In decursul războiului, în 1918, a înaintat ministerului de externe englez (Foreign Office) un raport, care a ajutat la rezolvirea problemei românești. In Paris ajunge fostul consul și ataşat comercial al României, în 1918, să reprezinte «Consiliul unității Române» pe lângă autoritățile engleze. A fost totodată consilier delegat la congresul de pace dela Paris (1919).

In Consiliul dirigent a ajuns secretar general la externe (1919). Din 1920 este profesor la Academia comercială din Cluj. In 1928 a fost ales deputat în parlamentul Țării și este Rector al Academiei de înalte studii comerciale din Cluj.

zilor români trebue să fie *altar de închinare şi mulţumire către Dumnezeu* pentru fericitul eveniment al întregirii neamului românesc.

7. Congresul preoţesc *aduce omagiul său I. P. S. Mitropolit Nicolae* pentru energica apărare a drepturilor Bisericii ortodoxe şi în chestia înzestrării parohiilor cu pământ, şi-l roagă a continua până la isbânda deplină, pentru care scop *congresul doreşte solidarizarea episcopatului ortodox* pentruca într'un front comun de luptă să aşezăm Biserica neamului în toate drepturile ce decurg din constituţia ţării. —

Păr. P. Borza din Viştea de jos citeşte referatul cu privire la art. 6 din Legea Cultelor. Sf. Sa arată că acest articol de lege jigneşte profund demnitatea clerului nostru. In consecinţă cere abrogarea articolului de lege amintit. —

Dl Nicolae Colan, rectorul Academiei teologice din Sibiu, citeşte referatul asupra «Reformei învăţământului teologic». D-Sa ajunge la concluziile următoare, pe cari congresul le aprobă în unanimitate:

1. Reforma învăţământului teologic să fie pusă cât mai grabnic la ordinea zilei şi să i se dea o soluţie conformă postulatelor vremii.

2. Autoritatea chemată să legifereze această reformă este biserica, în speţă Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române.

3. Atât Şcoalele teologice secundare (Seminarii, licee confesionale) cât şi cele de caracter superior (Academiile teologice) vor sta sub conducerea esclusivă a autorităţii bisericeşti.

După adunarea „Astrei"

Intre telegramele de felicitare, primite de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* pentru modul cum a prezidat adunarea generală a «Astrei» la Caransebeş, mai publicăm următoarea:

Preoţimea română ortodoxă din Ţara Făgăraşului, prin delegaţii subscrişi, protestăm şi vestejim atacul lipsit de bun simţ al dlui Sever Bocu et Comp., împotriva I. P. S. Mitropolit al Ardealului Dr. Nicolae Bălan.

Protestăm pentrucă dl Sever Bocu et Comp. sunt prin ţinuta lor nu numai neloiali faţă cu cel mai înalt reprezentant al bisericii ort. ardelene, ci sânt şi împotriva noastră a preoţimii ort. din Ardeal, membri ai «Astrei» cari cu admiraţie ne am solidarizat atât cu I. P. S. Mitropolit, cât şi cu majoritatea intelectualilor noştri de a nu mai admite la conducerea Asociaţiei noastre culturale tendinţi ca şi care în mare parte au îndurerat zilele Marelui Mitropolit Andrei Şaguna.

Protestăm împotriva bâtei electorilor politici, duşi în turmă inconştientă la altarul culturii.

Protestăm chiar împotriva indelicateţei cu care însuşi dl Sever Bocu se substitue mafiei papistăşeşti, duşmană azi nu numai credinţei noastre strămoşeşti, ci şi unităţii sufleteşti a neamului.

Ne identificăm cu ţinuta I. P. S. nostru Mitropolit Dr. Nicolae Bălan şi declarăm că IL vom susţinea, împotriva ori cui şi în orice fel de împrejurări, considerându-L ca pe cel mai autentic reprezentant şi susţinător al unităţii sufleteşti a neamului românesc în zilele noastre. — Făgăraş, 20 XI, 1930. Nicolae Borzea protopop ort. al Făgăraşului, Pr. Matei Nicoară, Pr. Ilie Mânecuţă, Pr. Ioan Bârs, Pr. Pavel Borzea.

La despărţire...

Din Şoimuş, jud. Târnava Mică

Intr'un număr recent (42) din Unirea Poporului dela Blaj, al treilea părinte unit care, în ultimii 3 ani, pleacă din Şoimuş (jud. Târnava-mică), după ce credincioşii comunei m'au urmat întru ortodoxie, a crezut de cuviinţă să debuteze prin zugrăvirea unui auto-portret cu note de elogii foarte nemeritate.

A vorbi de «armele *diavoleşti* ale preotului ortodox şi armele *îngereşti* ale celui unit» înseamnează a necinsti adevărul.

Preotul ortodox, după 30 ani de păstorire în această comună, poate să întrebe cu fruntea ridicată să i se spună un singur om, pe care să-l fi amăgit. Acest preot, în 30 ani de păstorire, a suportat cu frăţească dragoste durerile şi bucuriile poporului său, dovadă că l-a urmat şi întru ortodoxie.

Pot să mărturisesc cu mândrie, că de când servesc, biserica e totdeauna plină de credincioşi.

A spune că anumite aranjamente materiale m'au îndemnat la acest act, însemnează a spune tot un neadevăr. Acest aranjament îl puteam face, în mod util, la uniţi când prin dl Sâmpăleanu mi s'a făcut promisiuni foarte avantajoase din acest punct de vedere.

Trecerea mea la ortodoxie e rezultatul unui conflict lăuntric: Trăind în atmosfera înăbuşitoare a Blajului tot mai catolicizant, mi s'a dat să văd că şefii săi actuali se depărtează tot mai mult de intimităţile profunde ale sufletului poporului nostru. Orăşelul de pe malurile târnăvene a încetat să mai fie Blajul cărturăresc şi românesc de odinioară, când se confunda într'o trăire armonioasă cu durerile tuturor şi ale fiecăruia. Unitismul — dovadă e şi ultimul congres al «*Agru*»-ului său — trece în opera deprimantă de prozelitism cu metoda iezuitică.

Conflictul meu sufletesc e de altfel conflictul latent al *multora* dintre uniţi, cari nu se identifică cu asemenea mijloace de propagandă. Actul meu de încadrare într'o nouă disciplină e act de trezire sufletească, e regăsirea şi echilibrarea propriului meu suflet rupt din comunitatea naţiunii.

In fruntea credincioşilor din Şoimuş n'am făcut decât să desăvârşesc un proces oprit prin stăvilare nefireşti: Şoimuşul acum o sută de ani a fost curat *ortodox*, desbinat atunci prin acţiunea interesată a lui Popoviciu: acum a intrat în albia lui firească, sub aceeaş biserică străbună.

Blajul a încercat toate căile şi mijloacele: promisiuni permise şi nepermise, ca să oprească un proces firesc, din care trebue să iasă înfrânt.

Pe «îngerescul» preot unit plecând din Şoimuşul ortodox, l-aş invita la o privire retrospectivă asupra operei duhovniceşti ce o lasă în urmă.

Certificatul de muncă duhovnicească, faţă de puţinii săi credincioşi, şi l-a dat de alt fel singur la despărţire, când a spus referindu-se la ei: «*Boi l-am găsit, boi îl las*»...

Eu îi urez, când ne părăseşte, mai mult duh duhovnicesc, mai multă cinste şi dragoste creştină; ear credincioşilor mei le doresc ca împreună să meargă tot înainte, cu frăţească iubire între sine şi îngăduitori pentru toţi cei vrednici. Pr. *Ion Pădureanu.*

La vorbăria „Unirii"

Monitorul de pe Târnave al monsegniorilor, în numărul său mai nou, se înşirue, chiotind de bucurie, în rândul celorce prin mijlocirea dlui *Sever Bocu* au debitat ieşiri pline de necuviinţe, în scop de-a zăpăci opinia publică prin afirmări mincinoase asupra alegerii noului comitet al «Astrei».

Cum s'au petrecut lucrurile în realitate, am arătat în Nrul precedent al ziarului nostru. Dar, tot aşa le au văzut şi alţii, cari au fost acolo de faţă.

Astfel un martor ocular descrie, într'o foaie din Lugoj, scena dela sfârşitul alegerii noului comitet al «Astrei», în următoarele cuvinte:

«In ziua alegerii sânt intruşi în sală 50 de voinici, bieţi muncitori analfabeţi din mahalalele Caransebeşului sub conducerea deputaţilor Leucuţa şi Morariu.

Dl *Sever Bocu*, directorul ministerial al Banatului şi cronicarii Vestului, în declaraţiile lor kilometrice, uită a face amintire de prezenţa acestor nenorociţi cari au produs scandalul. Sala întreagă aclamă preşedinte pe V. Goldiş; ei cu pumnii ameninţători strigau: «Jos cu el! Trăească *Textil!*»

După potolirea furtunei m'am adresat unuia: Auzi, frate române, cunoşti dta pe dl Textil? «*Ba!*». Atunci de ce ai strigat: să trăiască? «*Aşa mi-a poruncit!*» a fost răspunsul. M'am adresat şi altuia care era mai gălăgios între ei: Frate române, cunoşti dta pe dl Goldiş? «*Ba!*» Atunci de ce strigi: jos cu el? «*Aşa mi-au poruncit!*» a fost răspunsul.

Aceste sânt fapte adevărate, fără putinţă de a fi răsturnate.» —

Aceeaş foaie scrie în alt loc: «Preşedintele (adunării generale) văzând că adunarea degenerează, a proclamat alegerea şi s'a încheiat adunarea. Da, **a încheiat-o** formal, nu cum spune dl Bocu, care de emoţionat nu mai vedea şi nu mai auzea nimic. *A încheiat-o cu vocea auzită clar de cei din rândurile prime* şi cu un gest liniştitor făcut cu mâna. Aşa a fost».

— *Unirea* dela Blaj, în construcţia ei iezuitică, nu va înregistra nici odată acest cuvânt al adevărului. Un cap de «monsegnior» nu poate pricepe aşa ceva, dar nici *nu vrea* să-l priceapă.

INFORMAŢIUNI

Parastase. Sâmbătă în 22 l. c. la Florica, şi Duminecă în 23 l. c. în capitală la biserica «Amza» s'a celebrat parastasul de trei ani dela moartea ilustrului bărbat de stat Ion I. Brătianu. Au asistat la parastase membrii familiei, colaboratorii marelui defunct şi alţi numeroşi cetăţeni.

† **Aurel Lazăr.** Din Oradea vine trista ştire a încetării din viaţă a primarului acestui oraş, Aurel Lazăr, doctor în drept şi advocat şi valoros membru al corporaţiilor noastre bisericeşti. Defunctul făcuse parte din generaţia tinerilor activişti ardeleni, cari se luptau împotriva pasiviştilor. După desrobire, a fost şef al rezortului de externe în Consiliul dirigent. A fost şi deputat şi a funcţionat în sesiunea trecută ca vicepreşedinte al camerei. In cercuri româneşti, dar şi în cele minoritare, răposatul se bucura de multe simpatii. Odihnească în pace!

De ziua numelui. Părintele consilier arhiepiscopesc *Dr. Andrei Gâlea* şi-a rescumpărat felicitările de ziua onomastică, donând 500 lei la «Fondul orfelinatului arhiepiscopesc» din Sibiu. Mulţumiri. *Cassa arhidiecezană.*

Un calomniator de meserie. La tribunalul din Dumbrăveni s'a desbătut în 18 l. c. procesul de calomnie, intentat de dl Gh. Cipăianu, fost subsecretar de stat, împotriva dlui Dr. Zaharie Boilă, Tribunalul a condamnat pe dl Zaharie Boilă la trei mii de lei amendă.

Seria Conferenţelor religioase amintite în ultimul număr al ziarului nostru s'au inaugurat în 20 Nov. a. c. prin profesorul Academiei noastre teologice Ilie Beleuţă, vorbind o oră întreagă în faţa unui public ales şi numeros în Sala Academiei, despre Viaţa bisericească a poporului rusesc. Dl profesor, prin conferenţa sa a ţinut încordată atenţiunea ascultătorilor cari la fine l-au aplaudat. Atât înainte cât şi după conferenţă corul şcoalei noastre de viitori conducători ai poporului a executat cu toată preciziunea câte o cântare religioasă.

Un «român». Scriu ziare străine, că universitatea din Paris a dat afară din toate şcoalele franceze pe un *român* care a folosit certificat falş dela facultatea de medicină din Paris. — Pe acest promiţător «român» îl cheamă însă *Leiba Şmil.*

Literatură în serviciul credinţei. Se vesteşte din capitală apariţia romanului *Roxana*, scris de părintele scriitor Gala Galaction. Critica bucureşteană aduce mare laudă acestei cărţi şi spune, că noua operă a Sfinţiei Sale este o reuşită îmbinare între teologie şi literatură.

Mari festivităţi naţionale. Incepute cu celebrarea de servicii divine, se ţin în săptămâna aceasta, în toată Polonia, din prilejul împlinirii de o sută de ani dela revoluţia poloneză din anul 1830.

Ce nu inventează păcătoşii! La Petrogradul bolşevic se organizează o *expoziţie flotantă*, care va fi transportată în localităţile din regiunea oraşului, în scopuri de propagandă antireligioasă, — mai ales de frica apropierii sărbătorilor de Crăciun.

CALENDAR PE 1931. Atragem luarea aminte deosebită a cititorilor noştri asupra *Calendarului Bunului Creştin*, sau vechiul calendar arhidiecezan, pentru anul 1931, care este al **80-lea an** dela apariţia sa. Conţine bogată şi aleasă materie, cum se poate vedea din anunţul publicat la pagina a patra a ziarului nostru.

ŞTIRI LOCALE

Consiliul comunal a aprobat într'o şedinţă din urmă, schimbarea numelui străzii Heidendorf în acela de «*strada Andrei Bârseanu*». — E timpul suprem să se introducă şi alte schimbări în numele străzilor sibiene cu numiri mai mult sau puţin ridicole, ca b. o. «Spinarea câinelui», strada «raţelor», a «lupului», a «bumbului» ş. a.

Colecte publice. Primim: Onor. public se face atent, că colecte publice pe teritorul oraşului Sibiu se pot face numai cu consimţământul primarului şi al chestorului de poliţie. Apelurile, colile de colectă etc. pentru colecte publice de pe care lipseşte subscrierea primarului şi a chestorului de poliţie şi sigilul acestora, nu vor fi luate în considerare. Contra persoanelor care întreprind colecte fără observarea formalităţilor de mai sus, se va face denunţ la chestura poliţiei din loc.

Primăria municipiului Sibiu.

Se continuă la primărie eliberarea carnetelor de identitate cu cărţile de alegător la comună, cameră şi senat, valabile pe 5 ani. Alegătorii au să prezinte în 24—29 Noemvrie (pe rând, ale căror nume încep cu litera: I şi J, K, L, M, N, O, P).

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe
cursuri universitare
de
Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi
Prelucrate, complectate şi editate
de
Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate
de
Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe
întocmit pentru trebuinţele preoţilor studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia
şi
Critica mai nouă
de
NICOLAE NEAGA
Profesor la Academia de Teologie

Preţul Lei 25·— plus spese poştale Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura:

Confesiuni şi Secte
studiu istoric-misionar
de
Arhiereul
Grigorie Leu Botoşăneanu

Preţul Lei 120·—, plus spese poştale Lei 10.

Citiţi

MEMORIILE
Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană se află pe vânzare:

Vino după mine!...
Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi
de
Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească
de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Reclama este sufletul comerţului

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul
✦ legate şi broşate ✦
pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu
preţuri moderate

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo
a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin
(Vechiul Calendar arhidiecezan)
pe anul 1931
Al 80-lea dela apariţie

Cuprinde bogată şi aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conţine următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Şaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troiţa* (versuri şi proză). — † Arhiereul *Filaret Musta.* — *Răposaţii noştri preoţi* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (*cu poletele tuturora*). — Călugărul şi banditul. — *† Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fundator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeţ. — *Cântec* de Crăciun. — *Reprivire asupra anului precedent*, ştiri şi fapte din viaţa bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioşilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri şi nedreptăţiri. — Vizitaţii canonice şi sfinţire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica şi noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paşti. — Lui Horia şi Cloşca. — Cursuri de vară. — Conferenţa din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociaţia clerului «A. Şaguna». — *În luptă cu vechiul vrăjmaş*, combaterea beţiei. — *La plecare.* — *Maimuţele*, de unde au luat începătură? — **Fel de fel:** 1. Colinda albinelor. — 2. Priviţi şi în sus! — 3. Fapta prinţului. — 4. Efectul. — 5. Întrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te fereşte! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoţilor la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgâneşti. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moşie. — 15. În rândul străinilor. — 16. Dragostea creştinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia şi Caragiale. — *Glume.* — *Târgurile.* — Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: M. S. Regele *Carol II.* — Întâia tipăritură *din tipografia lui Şaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposaţii preoţi:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Ţeposu şi Ioan Laşiţă. — *† Dr. Augustin Dumitreanu*, fundatorul dela Şardul de lângă Alba-Iulia. —

În celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 29 Noemvrie 1930 Nr. 86

Telegraful Român

Organ național-bis

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Intre românism și catolicism

Discuția încinsă între dl Nae Ionescu și dl Iosif Frollo, în coloanele ziarului «Cuvântul», pe tema compatibilității dintre românism și catolicism a stârnit un pasionat interes, datorită felului în care s'a pus problema și manierii distinse în care s'a desbătut. N'a lipsit, firește, nici la acest elegant matsch gălăgiosul și îngâmfatul public din galeria «Unirea», cu chiuiturile, cu înjurăturile, cu raționamentele lui copilărești, public spre care nu trebue să privească spectatorul de gust, pentru a nu-și deforma impresia de stimă reciprocă, de joc superior ce se degajează din încordarea celor doi.

Dl Nae Ionescu susținea că «românia» și catolicismul sunt realități incompatibile, așa încât un Român devenit catolic nu mai e Român, dacă a devenit real catolic, și nu numai cu numele și cu voința. Pentrucă Român însemnează o anumită structură spirituală, formată de-alungul istoriei, în care structură spirituală există ca «parte integrantă» sau «esențială» ortodoxia, unul din factorii istorici cari au plămădit sufletul românesc așa cum este el azi. Și conchidea «a fi român... însemnează a fi și ortodox. In acelaș fel în care, de pildă, animalul «cal» este și «patruped».

Dnul Iosif Frollo, față de această argumentare, a supus noțiunea de «Român» unei analize pentru a afla cari sunt notele esențiale ale ei, fără de cari nu poate exista Român și cari nu trebuesc să se mai afle în ființa nici unui alt popor, cu alte cuvinte ce face din Român ca el să fie Român. In fruntea acestei analize, Domnia Sa a ținut să distingă între notă esențială și notă integrantă, declarând că ultima nu e necesară în ființa unui lucru, chiar dacă o perde, acel lucru continuă să fie ceea ce este și acuzând pe dl Nae Ionescu de impreciziune, că amestecă «integrant» cu «esențial», când vorbește de locul ortodoxiei în sufletul românesc. Ajutat de această distincție, dl Frollo stabilea că esențial în noțiunea de Român este numai «locul» și «limba», fixând definițiunea Românului astfel: «Este Român orice om *originar din România, care vorbește românește* și n'a cunoscut ascendent în familie care să fi vorbit altă limbă». Ortodoxia este numai un element integrant în ființa neamului românesc și ca atare poate fi perdută și înlocuită cu altă confesiune sau religie, fără ca prin aceasta Românul să înceteze a mai fi Român.

Argumentarea Dlui Frollo pare, la primul moment — caracteristic argumentărilor catolice — stringentă; propozițiile par că derivă consecvent una din alta. La o examinare mai atentă, însă, succesiunea logică nu ni se mai prezintă reală, decât oare-cum între concluzia privitoare la notele esențiale din noțiunea Român și cea despre neesențialitatea notei ortodox în acea noțiune. Dar și aci numai restrângând la un înțeles formal «locul» și «limba», deșertându-le pe acestea de viața lor și păstrându-le numai forma noțională, viciu congenital al cugetării catolice de «hocus-pocus», forță teribilă scolastică ce dă silogismelor lor atâta stringență pentru naivi, dar emanând din ele în acelaș timp și nu știu ce sensație de neadevăr, de nepotrivire cu realitatea evidentă, de șmecherie.

Dar să urmărim pas de pas desvoltarea dlui Frollo. Toată străduința Domniei Sale se concentrează ca să distingă între notă esențială și integrantă. Spre scopul acesta se servește de exemplul-imagine, oferit de dnul Nae Ionescu, «cal cu patru picioare». Și zice: cele 4 picioare nu sunt o notă esențială a calului, cum crede dl Nae Ionescu, ci una integrantă, pentrucă nu cele 4 picioare fac acest animal să fie cal și-l disting prin aceasta de orice alt animal, ci cu totul altceva, ce se găsește la toți caii și ce nu se mai găsește la nici un alt animal. Cele patru picioare sunt numai o notă integrantă care complectează noțiunea cal. Așa și cu Ortodoxia. Dacă ea ar fi o notă esențială în noțiunea Român, ar trebui s'o aibă toți Românii și să n'o mai găsim la nici un alt popor, oricine este Român ar trebui să fie și ortodox și oricine este ortodox ar trebui să fie și Român.

Sofisticăria acestei argumentări e ușor de demascat. Să spună domnul Iosif Frollo dacă există vre-un cal normal cu trei picioare, dacă există vre-un om normal fără inimă sau cap, dacă nu sunt astfel de exemplare monștri, așadar nu cai sau oameni. Domnia Sa a dat drept criteriu pentru notele integrante ale unei noțiuni schimbarea, perderea și înlocuirea lor. Să spună domnul Frollo dacă-și poate schimba un cal numărul picioarelor, dacă evoluiază la om numărul mânilor. Nota «4 picioare» este dar esențială calului; dacă nu noțiunii, cel puțin realității cal. Și noi lă-

Cine deslănțue patimile?

Organul bisericesc al mitropoliei blăjene, foaia *Unirea*, având scutul, poate și îndemnul șefului său ierarh, se face ecoul insolențelor pătimașe debitate zilele acestea din partea dlui Sever Bocu la adresa I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului.

«*Mitropolitul Bălan* — așa grăește *Unirea* sprijinită pe vorba dlui Bocu — *venise dela Sibiu* (la adunarea din Caransebeș) *pus pe samavolnicii. Mai întâi a început prin samavolnicia proclamării sale de președinte în locul președintelui bolnav*».

Tot *Unirea* scrie — acum fără sprijinul dlui Bocu — următoarele: «*mitropolitul Sibiului se așază fără pic de șovăire în scaunul de președinte al unei asociațiuni, care nu l-a dorit în fruntea sa*»...

Câte vorbe, tot atâtea neadevăruri.

Dacă I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, care era și mai este *membru în comitetul* central al Asociațiunii, ar fi refuzat să prezideze adunarea unde era învitat, putea fi învinovățit că «dezertează dela datorie.».

Comitetul central al Asociațiunii, prin reprezentanții săi, dnii vicepreședinți *Dr. O. Russu* și Dr. Gh. Preda se prezintă la I. P. S. Sa și-l roagă — ori cât de necrezut ar fi pentru Unirea — să înlocuească la adunarea generală dela Caransebeș pe dl președinte V. Goldiș, oprit de consiliul medicilor de a merge la Caransebeș. Inaltul prelat, declarând că primește înlocuirea, „**Comitetul ia act și exprimă mulțumiri pentru bunăvoința cu care a primit să prezideze adunarea generală dela Caransebeș**".

Acestea sânt exact cuvintele din **procesul verbal,** luat în ședința comitetului central din 4 Noemvrie 1930 în Sibiu; ear adresa din 5 l. c., iscălită de dnii *Dr. O. Russu* vicepreședinte și N. Băilă secretar, spune din nou: «*Comitetul central al instituțiunii noastre, întrunit în ședința din 4 Noemvrie a. c., a luat act cu multă bucurie de bunăvoința Inalt Prea Sfinției Voastre, cu care ați primit să înlocuiți pe domnul președinte Vasile Goldiș la adunarea generală ce se va ține în Caransebeș în zilele de 13 și 14 Noemvrie a. c.*»

Așa grăesc *actele oficiale* ale comitetului Asociațiunii, ear statutele ei nu opresc nici de cum pe cei doi vicepreședinți de a ruga pe ori care dintre colegii lor din comitet, să prezideze o adunare generală a instituției.

Eată cum stăm cu «samavolnicia mitropolitului dela Sibiu», și cu așezarea sa, «fără pic de șovăire, în scaunul de președinte al unei asociațiuni care nu l-a dorit (??) în fruntea sa».

Cunoaștem îndrăzneala și cinismul gazetei de sub ocrotirea mitropolitului Suciu dela Blaj. Am surprins-o, când o conducea clarisimul Al. Rusu, folosindu-se de armele neadevărului pentru a slăbi ființa și existența bisericii noastre ortodoxe. Nici atunci, și probabil nici acum, nu intră în moravurile *Unirii* d'a rectifică, dacă a greșit. Ear că a greșit, o dovedesc faptele.

săm notiunea dlui Frollo şi tuturor fiilor spirituali ai lui Toma d'Aquino, rămânând noi pe lângă realitate. Să mergem mai departe. Cele patru picioare ale calului, inima omului, se mai găsesc şi la alte vietăţi din lumea aceasta; are şi cânele şi boul 4 picioare. Şi cu toate astea, nici unul din acestea nu devie prin însuşi acest fapt cal. Aci culmina zâmbetul triumfător al dlui Frollo şi chiotele dlui Augustin Popa din galeria «Unirea»; poftim: Bulgarii sânt ortodocşi şi cu toate astea nu sunt Români. Dacă aveau puţină răbdare ar fi văzut că e cu putinţă în realitate, dacă nu în noţiune, ca să mai aibă o notă a cărei esenţialitate, dacă vrei să-i zici aşa, nu se poate contesta unui anumit lucru, şi alt lucru. Pentrucă există o mică deosebire între structura respectivului element la un lucru, şi a aceluiaş element la celalalt lucru. In cazul nostru, pentrucă există o mică deosebire între picioarele calului şi ale cânelui, între ortodoxia Românului şi a Grecului.

Ştiu că voi fi acuzat că nu respect, în felul acesta, distincţia între notă «esenţială» şi «integrantă», distincţie care, se va zice, la urma urmelor tot există, chiar dacă exemplele alese nu sunt proprii ca s'o exemplifice. Nu vreau să întru acum în această discuţie. In orice caz pentru mine nu sunt dogme toate împărţirile şi para-împărţirile aristotelic-scolastice grefate pe planul separat de realitate al noţiunilor, ci caut să văd dacă împărţirea respectivă este la fiecare caz în parte potrivită cu realitatea. Una din greşelile nepermise ale argumentării dlui Frollo a fost şi aceea de-a lua ca bază nediscutată distincţia ce există între nota «esenţială» şi «integrantă», uitând că nu polemizează cu catolicii, ci cu ortodocşii.

Chiar dacă această distincţie s'ar dovedi principial valabilă, ea se va prezenta altfel în realitate. Nota esenţială nu va fi — cum am văzut — ceva în afară de părţile cari constituesc, fie şi temporar, un organism fizic sau spiritual. Nota esenţială a calului nu va fi în afară de ce 4 picioare, de copitele, de părul lui, de inima, de capul lui, iar nota esenţială a sufletului unui popor nu va fi în afară şi deosebită de modul lui de cugetare, de simţire, de trăire a divinităţii, de datini etc. etc.

*

In lumina acestor consideraţiuni să examinăm definiţia dată de dl Frollo realităţii Român. In această definiţie, spunea Dsa, intră, ca note esenţiale, numai două, locul şi limba maternă, în cazul nostru ţinuturile locuite de Români şi limba românească. Numai acestea două sunt proprii tuturor Românilor şi străine, laolaltă, oricărui neroman. Observăm şi'n această definiţie tendinţa catolică de-a simplifica realitatea, menţinându-se la exterior şi şematizând-o în noţiuni incolore, pe cari să le poată mânui cum l-e voia. In felul acesta este Român şi un Evreu ce trăieşte în România şi ai cărui ascendenţi vorbesc de două generaţii exclusiv limba română. Evident însă că Evreul respectiv nu va fi «esenţial» Român, şi dacă totuşi e socotit în genere ca atare, aceasta se datoreşte numai faptului că s'a înglobat unui organism etnic cristalizat de multă vreme şi din a cărui viaţă specifică, de-acum se împărtăşeşte. Nu va înceta, deasemenea, de-a fi «esenţial» Român odrasla unei familii româneşti stabilită de două generaţii în străinătate şi negrăind în familie limba românească. Nu sunt Români Saşii dintr'un sat din jurul Sibiului, cari vorbesc cu toţii de vre-o două generaţii limba românească, precum nu sunt Săcui Românii din Săcuime cari vorbesc numai limba săcuiască.

Nu spunem că locul şi mai ales limba nu sunt elemente esenţiale în fiinţa unui popor şi că schimbându-se acestea nu-şi va perde cu timpul un individ şi personalitatea sa etnică. Dar însuşi faptul că această personalitate durează încă un anumit timp şi după schimbarea locului şi-a limbii, şi într'un grad tot mai mic totdeauna, dovedeşte că nu numai locul şi limba, sau nu şematic înţelese, sunt singurele şi prin ele înseşi notele esenţiale, ci şi, sau propriu, zis o anumită structură spirituală pe care locul şi limba o determină în oarecare măsură şi limba o exprimă parţial. Limba nu întrucât e mod de exprimare folosind anumite sunete în solidaritate cu alţii este un element important în sufletul unui popor, ci întrucât ea exprimă, în parte, un suflet unitar, e un semn al lui, şi întrucât e unul din factorii cari împreună cu alţii lucrează, asupra sufletului individual asimilindu-l celui colectiv al Neamului. Limba, numai întrucât e un complex de idei, de idealuri, de sentimente cu o nuanţă specifică acelui popor, întrucât reoglindeşte un anumit suflet, e element esenţial al unui popor. Un român va exprima un suflet specific lui şi'n limbă străină, iar un străin care ştie româneşte încă nu se exprimă «româneşte», pentru că încă nu şi-a plămădit un suflet românesc.

Dacă dar limba nu prin ceeace-i sunet specific caracterizează un neam, ci prin aceea că exprimă o anumită structură sufletească, urmează că această structură e esenţială unui neam. Ne putem închipui că acest sistem de sunete s'ar putea înlocui cu un altul, fără ca structura sufletească să sufere prea mult, dacă ceilalţi factori de viaţă rămân aceiaşi; sufletul acelui neam va acomoda noul material de exprimare fiinţii sale. In afară de aceea nu limba este unicul organ de manifestare a unui popor; există alăturea, cântecul, jocul, portul, obiceiurile sociale, riturile religioase până la o anumită măsură etc.

Dacă esenţial unei naţiuni este structura lui sufletească specifică, urmează că esenţial este orice factor istoric, geografic, hereditar care a intrat în acea structură şi există în ea determinându-i cursul de desvoltare ulterioară. Nu numai locul geografic — cum spune dl Frollo, căci altfel de ce n'au fost şi Dacii, Români, sau de ce n'au devenit şi Săcuii, Români, ci un anumit sânge comun — fie el şi produs prin amestecări — şi aci nu vorbim de indivizii izolaţi cari se încorporează din afară la fiinţa neamului formată gata — un trecut trăit solidar — nu alături, ca Ungurii cu Românii — cu toate amintirile şi urmele lui şi în sfârşit o continuare de vieţuire în această solidaritate. Acestea toate au format «românia». Şi toate sunt esenţiale, pentrucă dacă numai una ar fi lipsit, Românii n'ar mai fi cum sunt.

Astfel stând lucrurile, evident că Ortodoxia este şi ea un element de bază în arhitectura sufletului românesc, este esenţial, dacă dl Frollo vrea să vorbim în termenii Domniei Sale, pentru că dacă n'ar fi fost ea, e sigur că neamul nostru ar fi luat o altă direcţie spirituală, n'am mai fi fost cum suntem, ceeace-i echivalent cu, n'am mai fi fost ce suntem. Aceasta şi din motivul special că religia în viaţa unui popor nu e ceva de suprafaţă, o sumă de adevăruri obiective, cari se suprapun sufletului cuiva pur extern, ca o pălărie pe cap, cum îşi închipueşte dl Augustin Popa, fidelul apostol al concepţiei acesteia mecanice despre religie a catolicismului universalist, ci un element care transformă într'un anumit senz tot sufletul cuiva nu numai în idealurile, afectele, preocupările lui, ci şi în modul lui de-a cugeta şi în toate manifestările practice, artistice, de fiecare zi şi epocale ale unui popor. Toată viaţa unui neam poartă pecetea religiei sale.

Ce-ar însemna acum ca neamul nostru să schimbe ortodoxia cu catolicismul? Sau să ia în serios trecerea sa la catolicism şi să se străduiască astfel să desfiinţeze tot modul său de cugetare şi de viaţă sufletească, cu toate manifestările ei în extern, pentrucă toate acestea poartă pecetea ortodoxiei, sau să devie catolic cu numele, ca o parte din Romanii Ardeleni, rămânând mai departe în toate rezorturile lor sufleteşti anterioare, adecă în realitate Ortodocşi. Adică sau a-ţi înstreina şi fiinţa etnică, sau, dacă ţi-o păstrezi aceasta, a rămânea Ortodox.

Acestea sunt valabile, desigur, numai pentru cazul când între ortodoxia românească şi catolicismul universalist este o esenţială deosebire. In cazul acesta, cred, că sufletul românese prin nimic nu poate fi ştirbit mai mult, ca prin înlocuirea reală a Ortodoxiei cu catolicismul; nici chiar prin schimbarea locului sau a limbei sale.

Dr. D. Stăniloae.

După congresul dela Caransebeş

— De vorbă cu dl prof I. Lupaş —

Dl profesor Ion Lupaş, membru al academiei române, e în Bucureşti. L-am întâlnit venind dela academie.

După schimbul de «bineţi», am întrebat pe harnicul academician:

— Aţi participat la adunarea generală a Astrei în Caransebeş?

— Fireşte, că am participat: din încredinţarea secţiunii istorice am ţinut şi o conferinţă despre lupta dela Posada, dela data căreia se împliniseră tocmai în zilele acelea 600 de ani.

— Cu ce impresii aţi plecat de acolo?

— Cu impresii foarte bune. Am constatat că organizatorii locali ai acestor festivităţi culturale, urmând vechea şi respectabila tradiţie a «Asociaţiunii», şi-au dat toată silinţa să primească şi adăpostească în condiţiuni mulţumitoare numeroşii participanţi, veniţi din toate unghiurile românismului, în deosebi din regiunile ardelene şi bănăţene.

Prezenţa M. Sale Regelui Carol al II-lea a fost salutată cu entuziasm unanim în amândouă şedinţele din ziua primă. Cuvintele, pe care le-a rostit cu acest prilej, au dat nouă dovadă a solicitudinii permanente, pe care Suveranul nostru înţelege s'o acorde tuturor problemelor de cultură şi educaţiune patriotică.

De asemenea au impresionat numeroasa asistenţă cuvintele de îndrumare rostite de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, precum şi cele rostite în numele Academiei române de dl Octavian Goga, care a reuşit să înalţe sufletele spre culmile cugetării contemporane printr'o măiestrită pagină de sinteză literară politică.

In şedinţa a 2-a, după masă, am putut observa atenţiunea încordată, cu care M. Sa a binevoit a urmări dela început până la sfârşit amândouă conferenţele istorice, atât pe cea dintâi care, înfăţişând antecedentele şi peripeţiile luptei dela Posada, transpunea auditorul în împrejurările vieţii româneşti dela începutul secolului al XIV-lea, cât şi pe a doua, în care colegul Bogdan-Duică a vorbit despre naţionalismul intransigent al unui bănăţean din secolul al XIX-lea, Vasile Maniu.

— Dar despre cele petrecute în ziua a doua, cu prilejul realegerii dlui Ovidiş ca preşedinte ce părere aveţi?

— Părerea, pe care poate s'o aibă un om de ordine şi de bun simţ de câte ori vede că elemente tulburătoare, instigate de conducători cu porniri vinovate, caută să pângărească seninătatea întrunirilor noastre culturale, la care fruntaşii românimii ardelene şi bănăţene s'au obişnuit a participa în trecut desbrăcaţi de orice patimă vulgară, povăţuiţi numai de interesul binelui obştesc şi de respectul cuvenit oamenilor de valoare reală. Este foarte regretabil, că tradiţia aceasta frumoasă a început a fi nesocotită în ultimul deceniu tocmai de cei ce spuneau şi spun la orce ocazie, că dânşii ar avea misiunea să civilizeze şi occidentalizeze România. Introducerea câtorva ţărani, culeşi la

întâmplare de pe străzile Caransebeşului şi instigarea lor la vociferări mai puţin sau mai mult articulate sper că nu poate fi considerată nici din partea lui Bocu Paşa dela Timişoara, nici din partea ienicerilor guvernamentali Leucuţa şi Morariu drept un fericit început de occidentalizare a Banatului.

— Dar atitudinea I. P. S. Sale Nicolae Bălan, cum a impresionat Adunarea?

— In modul cel mai favorabil. O atitudine mai demnă şi mai respectuoasă pentru toate tradiţiile scumpe Astrei şi sufletului românesc de pretutindeni, anevoie s'ar putea imagina. Dacă pentru atitudinea aceasta de om superior, care a făcut cinste instituţiei culturale, Astra, cei orbiţi de patima politicei de partid au ţinut să-i răsplătească în mod incalificabil, cu înjurături şi calomnii, I. P. S. Sa poate fi sigur, că imensa majoritate a oamenilor de cuviinţă şi de bun simţ îi va păstra o amintire plină de recunoştinţă pentru felul impunător, cum a ştiut să prezideze Adunarea dela Caransebeş, fără a se lăsa intimidat de ceice urmăreau cu orice preţ scandalul. (*U.*)

Profanare de mormânt

Lucru aproape de neînchipuit.

Se vestesc adecă dela Caransebeş următoarele:

Marţi dimineaţa, în ziua de 18 c., păzitorul cimitirului a anunţat, că mausoleul episcopului Nicolae Popea e spart la intrare. Au eşit imediat la faţa locului dl prim procuror Dobrian, dl şef al poliţiei Borca, apoi Prea Sfinţitul Episcop Iosif, dl director eparhial Dimitrie Sgăvârdia şi mai mulţi preoţi, cari au constatat cele întâmplate.

Capacul cosciugului era deschis şi răzimat de peretele criptei. Al doilea capac, de sticlă, era spart în partea braţului stâng. Crezându-se că vor găsi obiecte de valoare, mânile sacrilege au scos din cosciug partea superioară a corpului. Nu s'a mai putut distinge nimic, doar câteva oase şi câteva rămăşiţe de ornate. Totul era cenuşă, căci trecuseră 22 de ani dela inhumare. Privelişte sgadulitoare!

A trebuit ca rămăşiţele binecuvântate ale fericitului, bunului şi marinimosului Episcop, care a lăsat întreaga sa agoniseală bisericii, să fie atât de crud nelinişţite de mâni sacrilege, care vor avea să răspundă de sufletul lor pentru această oribilă faptă!

Nelegiuiţii spărgători socoteau desigur că vor afla obiecte de valoare, dar au aflat... nu obiecte de valoare, ci şi-au luat un greu păcat pe suflet!...

După ce dl primprocuror a cercetat cu deamănuntul interiorul criptei, cât şi urmele de pe sicriu, sicriul s'a acoperit din nou. După o scurtă rugăciune, sicriul s'a aşezat iarăş la locul său.

Cercetările sânt în curs.

Reforma însemnată se proectează în Ungaria. Şi anume, atât în parlament, cât şi în presă se agită ideea d'a se *suprima căsătoria civilă*, rămânând obligatorie numai căsătoria religioasă, — în considerare că la cea civilă se cer multe şi costisitoare formalităţi, de care căsătoria religioasă e lipsită.

Spărgătorii de biserici

De un timp se fac tot mai dese, pe lângă alte păcate, şi călcările bisericilor. Oameni ticăloşi, din sate şi din mahalalele oraşelor, pătrund fără frică şi sfială în altarele lăcaşurilor de închinare şi iau de acolo bani, sau uneori şi acele puţine odoare scumpe ce se ţin prin vre-o biserică săracă.

Se ştie de obicei cine o face. Nu hoţi de cei mari, ci pârlaci (hoţi) din preajma lăcaşului chiar. Acei stricaţi băieţani pe cari părinţii, ce nu s'au îngrijit să i crească omeneşte şi creştineşte, îi lasă să umble cât e ziua şi noaptea de mare pe uliţi, ca nişte câni stingheri, flămânzi şi înrăiţi, gata de orce păcătoşie. Câte o haită de astea de găligani obraznici şi trândavi se gândesc că, dacă, dând în vre-o casă, găsesc pe cine să-i zvânte în bătăi ori să li cuiruiască pielea cu gloanţe, la biserică nu e nimeni.

Da, la biserică nu e nimeni. Nici nu s'a gândit cineva că trebue să fie paznic care s'o scutească şi s'o apere. Şi acesta e cel mai frumos semn că în lumea aceasta, plină de atâtea rătăciri, poate să fie şi altă strajă decât a bâtului şi a puştii.

Prin biserică se pune omul în legătură cu ce e mai mare decât dânsul. Prin biserică se împacă slăbiciunea lui peritoare cu gândul grozav al morţii. Prin biserică întinde el, măcar la hramuri, mână de frate celor mai mici şi mai săraci decât dânsul. Prin biserică învaţă el calea milosteniei şi a pocăinţei. Prin biserică se ţine aproape de ai lui cari au fost şi cari, sub streşina ei, din morminte, îl aşteaptă la ceasul său.

Puterile de sus şi mormintele de jos, ce e mai bun în fiecare şi tot ce e bun la toţi împreună, apără biserica.

Acel ce o pradă e duşmanul tuturor celor ce sânt şi al celor ce au fost şi s'au mângâiat prin ea şi s'au odihnit lângă zidurile ei. E duşmanul său însuşi, căci nu e vrednic nici măcar de ce e vrednic cel mai cumplit ucigaş.

Nu e vrednic nici de mormântul său.

(N. R.) *N. Iorga.*

Asociaţia Clerului „Andrei Şaguna" Biroul Central-Sibiu.

Nr. 73/1930

Comunicat

Se aduce la cunoştinţă tuturor Cucernicilor Preoţi că, drept urmare a hotărârilor Congresului preoţesc dela Alba-Iulia (1929), cu privire la organizarea misiunilor religioase poporale, au apărut două lucrări, de deosebită importanţă şi ajutor pentru C. Preoţi. Aceste sunt, una a I. P. Cuv. Sale arhimandrit Policarp Moruşca: «Misiunile religioase», apărută în Arad cu preţul de Lei 6 iar cealaltă a P. C. Sale părintelui preşedinte al Asociaţiei Clerului Dr. Gh. Ciuhandu: «Sf. Mărturisire şi Sf. Cuminecare», Arad, cu 6 Lei bucata, — servind de bunăorientare însişi creştinilor.

Ocupându-se de apariţia acestor două lucrări, Comitetul central al Asociaţiei Clerului a găsit de cuviinţă să le recomande în deosebită atenţie pentru a fi procurate de odată, anunţându-se comandele la P. C. Sa păr. preşedinte în Arad.

E de dorit ca, pentru a evita munca şi cheltuelile de prisos, acele broşuri să fie procurate deodată pe protopopiat.

Braşov, din şedinţa de Comitet dela 10 Noemvrie 1930.

Biroul Asoc. «Andrei Şaguna» a clerului ortodox.

Inmormântarea lui Aurel Lazăr

Joi în 20 Noemvrie 1930, la ora 2 d. a., s'a făcut la Oradea înmormântarea rămăşiţelor pământeşti ale marelui român şi profund iubitor al legii strămoşeşti, *Dr. Aurel Lazăr*, advocat, vicepreşedinte al camerei deputaţilor, primarul municipiului Oradea şi valoros membru al tuturor corporaţiilor noastre bisericeşti. — Regretatul Aurel Lazăr s'a născut la 1872 în Oradea. Aici şi-a început studiile şi le-a continuat la universitatea din Pesta, luând parte la toate mişcările de redeşteptare naţională, pe acele timpuri, de sub stăpânirile ungare şi până la desrobire. Neamul recunoscător l-a răsplătit cu demnităţile de care s'a învrednicit.

Inmormântarea distinsului fiu al Bihorului a fost o manifestare a doliului naţional.

La serviciul religios a celebrat arhiereul Andrei Crişanul, înconjurat de un sobor de 12 preoţi. P. S. Sa episcopul Roman a slujit prohodul, ear corul studenţiior teologi a dat răspunsurile.

Au asistat reprezentanţii autorităţilor civile şi militare, ear panegiricul l-a rostit dl prof. P. Popovici. Cortegiul s'a oprit în faţa primăriei, unde s'au rostit cuvântări în numele guvernului, al parlamentului, al municipiului ş. a., ear la cimitir s'a cuvântat în numele Asociaţiunii «Astra», şi a diferitelor organizaţii politice şi de meseriaşi.

La ora 6 seara sicriul cu osemintele defunctului a fost coborât în mormânt.

Dumnezeu să-l odihnească cu drepţii!

Asociaţia clerului „Andrei Şaguna" Biroul Central-Sibiu

Către P. Cucernicii Protopopi din Mitropolia Ardealului

Congresul preoţesc dela Braşov, într'o frumoasă şi unanimă însufleţire a căzut de acord, că e datoria tuturor Preoţilor şi a creştinilor nostri, ca să le venim într'ajutor fraţilor noştri din Maramureş, cari lipsiţi de cele necesare pentru cult, au revenit la ortodoxie, şi cari mai sunt gata de a se întoarce la noi. In temeiul acelei hotărâri apelăm la toţi fraţii Preoţi şi prin mijlocirea lor, la credincioşi, să dăruiască, spre acest scop, cine cât poate şi cu cât se îndură din ceeace i-a dăruit Dumnezeu.

P. Cucernicii Protopopi sunt rugaţi ca, în privinţa aceasta, să discute chestiunea la proxima conferenţă preoţească, iniţiând măsurile ce le vor crede de cele mai efective, între cari credem, că ar putea să fie şi purtarea unui disc special, la una ori mai multe sărbători de frunte din cursul vremii, mai târziu la sărbătoarea Naşterii Domnului.

Chiar ar fi bine să se apeleze, îndeosebi la intelectuali şi fruntaşi ţărani mai înstăriţi, să facă daruri de sume mai însemnate, pe cari să le trimită spre acest scop P. C. Sale părintelui protopop Mihail Muntean din Sighet (jud. Maramureş), pentru a face uz de ele îngrabă la procurarea de cărţi liturgice, ornate şi alte *utensilii* sacre.

Sumele ce se vor colecta *cu discul* prin Sfintele biserici, însă, rugăm să fie concentrate la fiecare protopopiat, de unde să fie trimise, pe rând, cel mult până la 15 Ianuarie al anului viitor, P. C. Sale părintelui Mihail Muntean.

Atât despre darurile mai mari, făcute din vreme, cât şi despre colectele de prin sate şi oraşe, P. C. Protopopi vor binevoi a înştiinţa şi birou central al Asociaţiei, la Sibiu, unde se va purta evidenţă pe protopopiate, despre aceste dăruiri.

Va fi, la tot cazul, un lucru cuviincios ca, atunci când se va aranja colecta, să se cuvânteze în sfintele Biserici despre rostul colectei şi despre datoria frăţeştei ajutorări, ca lumea să fie orientată şi îndemnată a dărui ce se poate, fără de nici o sgârcenie care trebue să dispară în asemenea cazuri.

Sibiu, 24 Noemvrie 1930.

Biroul Asoc. A. Şaguna.

INFORMAŢIUNI

Şedinţă festivă. Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a studenţilor Academiei teologice din Sibiu învită la şedinţa festivă, ce se va ţinea Duminecă, în 30 Noemvrie (Sf. Andrei), în memoria patronului ei, în Aula Academiei. Inceputul la ora 11 a. m. Intrarea liberă.

Manifestaţia omagială a credincioşilor din Sibiu cu prilejul onomasticei I. P. S. Mitropolit Nicolae va avea loc Vineri, 5 Dec. a. c. (Ajunul zilei de Sf. Nicolae).

Publicul se va aduna în ziua numită la ora 6 seara în Piaţa Unirii, de unde conductul de torţe se va îndrepta spre reşedinţa înaltului ierarh din Strada Mitropoliei.

Asociaţiunea şi bolşevicii. Din Chişinău se comunică: Sovietele ruseşti, prin postul lor de radio dela Tiraspol — în faţa Tighinei — au început săptămâna trecută o propagandă împotriva activităţii «Astrei» basarabene, ocărându-o în fel şi chip, cu vorbe ruseşti şi stricate româneşti. — Eată ocară de care basarabenii în deosebi trebue să se mândrească. Ea arată că Asociaţiunea îş îndeplineşte menirea atât pe plaiurile Basarabiei, cât şi în alte locuri, pe lângă toate înjurăturile ce i se trimit de bolşevici şi de unii politicieni.

O societate francmasonă există şi în *Deva*, cum scrie o foaie locală. Ţăranii şi orăşenii sânt făcuţi atenţi să se ferească de francmasoni, duşmani neîmpăcaţi nu numai ai bisericilor, ci şi ai ideii naţionale.

CALENDAR PE 1931. Atragem luarea aminte deosebită a cititorilor noştri asupra *Calendarului Bunului Creştin*, sau vechiul calendar arhidiecezan, pentru anul 1931, care este al **80-lea an** dela apariţia sa. Conţine bogată şi aleasă materie, cum se poate vedea din anunţul publicat la pagina a patra a ziarului nostru.

ŞTIRI LOCALE

Festival literar. Duminecă, în 7 Dec. ora 9 seara, publicul din Sibiu va avea ocazia să sărbătorească literatura română. Prilejul este foarte binevenit: «*Societatea Scriitorilor români*» îşi trimite şi în oraşul nostru pe câţiva reprezentanţi de marcă. Conferenţiarul principal va fi dl *Pamfil Şeicaru*, care încă n'a vorbit în Sibiu până acum. Dsa va conferenţia despre marele răposat naţional francez provensal *Mistral*, pretenul lui Alexandri. Ceilalţi scriitori: *I. Minulescu, Gregorian, Cincinat Pavelescu, I. U. Soricu*, etc vor ceti din operele lor bucăţi caracteristice. Nu ne îndoim că sala teatrului va fi plină, cu tineri şi bătrâni, cari vor veni să asculte pe trimişii scrisului românesc. Bilete se găsesc la Librăria Arhidiecezană, şi seara la cassă.

Nr. 804/930 (90) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Petrişor din parohia de cl. II-a **Alţina**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din sesiunea parohială de 32 jug.

2. Jumătate din toate venitele stolare din parohie, conform stolei uzitate în tract.

3. Salarul dela stat numai întrucât Ministerul Instrucţiunii publice şi al Cultelor îl va aproba.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Nr. 87/1930. (91) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ-bisericesc la parohia ortodoxă română **Dobolii de jos**, judeţul Treiscaune, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură, cu dependinţe economică în stare bună şi grădină lângă el.

2. 2 jugăre pământ arător, împroprietărite pentru cântăreţ.

3. Suma de 5640 lei anual, în bani gata din fondul bisericii, plătiţi la 30 Septemvrie a fiecărui an.

4. Venitele stolare, aproximativ 3000 lei anual, adecă o treime din stola locală.

5. Câte una ferdelă de cucuruz boane (20 litri) — dela 170 membri induşi în lista adunării parohiale pe 1930, plus câte ½ ferdelă (10 litri) dela aproximativ 40 văduve, conform hotărârei adunării parohiale din 9 Iunie 1930.

Cei cari doresc a ocupa acest post, sânt îndatoraţi a-şi înainta cererile, cu documentele necesare, subscrisului oficiu, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta dexteritatea în cântare şi tipic.

Dobolii de jos, la 20 Iunie 1930.

Oficiul parohial.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariţie

Cuprinde bogată şi aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conţine următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Şaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troiţa* (versuri şi proză). — † Arhiereul *Filaret Musta.* — *Răposaţii noştri preoţi* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (*cu potretele tuturora*). — Călugărul şi banditul. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fundator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeţ. — *Cântec* de Crăciun. — *Reprivire asupra anului precedent*, ştiri şi fapte din viaţa bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioşilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri şi nedreptăţiri. — Vizitaţii canonice şi sfinţire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica şi noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paşti. — Lui Horia şi Cloşca. — Cursuri de vară. — Conferenţa din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociaţia clerului «A. Şaguna». — *În luptă cu vechiul vrăjmaş*, combaterea beţiei. — *La plecare.* — *Maimuţele*, de unde au luat începătură? — **Fel de fel:** 1. Colinda albinelor. — 2. Priviţi şi în sus! — 3. Fapta prinţului. — 4. Efectul. — 5. Întrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te fereşte! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoţilor la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgâneşti. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moşie. — 15. În rândul străinilor. — 16. Dragostea creştinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia şi Caragiale. — *Glume.* — *Târgurile.* — Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: M. S. Regele *Carol II.* — Întâia tipărătură *din tipografia lui Şaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposaţii preoţi:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Ţeposu şi Ioan Laşiţă. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, fundatorul dela Şardul de lângă Alba-Iulia. —

În celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA” SIBIU

Anul LXXVIII Sibiu, 3 Decemvrie 1930 Nr. 87

Telegraful

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Str. Şaguna 8 Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...serţiunile ...administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

In apărare

Bunăstarea şi propăşirea ţării, fiind scop comun pentru stat şi pentru biserica noastră, — munca şi grijile ambelor instituţiuni se împletesc în mod firesc unele cu altele întru atingerea lui. Nici biserica, nici statul nu vor încetà să se intereseze deopotrivă de ceea ce este depozitarul vieţii şi al culturii naţionale.

Acest interes însă impune multe şi grele îndatoriri, mai ales în vremuri când primejdiile vor să se abată asupra noastră.

Doi protivnici am avut şi-i avem, faţă de care trebue să ne apărăm prezentul şi să ne asigurăm viitorul. Aceşti protivnici sânt: mozaismul şi catolicismul apusului.

Şi unul, şi altul se arătă ca element pregătit, solidar, şi stăruitor în urmărirea căilor potrivite să se întărească în ţară.

Mozaismul a avut şi are la îndemână mijloace însemnate financiare şi de presă. Pe vremuri a căutat să înfrângă pe Hristos prin puterea statului; acum lucrează ca să despartă statul de biserică şi cere, sub cuvântul unei culturi înaintate, statul «teoretic», — stat care de fapt nu poate există. Fiecare stat alcătuit şi susţinut de un neam, este forma externă a culturii şi a energiei fiilor săi. Şi mai puţin se potriveşte teoria *la noi*, cari am crescut, ca biserică şi stat, deodată.

Stat românesc, fără biserica sa românească, nu se poate închipuì. Acelaş suflet românesc, oţelit prin suferinţe, aceeaş credinţă pulsează în ambele alcătuiri şi le dă viaţă. Precum sufletul românesc nu se poate împărţi în două, aşa nici între manifestările sale, care sânt statul şi biserica, nu se poate vârâ icul despărţitor.

Neamul nostru, cuminte şi prevăzător, nu poate niciodată acceptà teoria despărţirii statului de biserică, — firește, nici aservirea acesteia celui dintâi.

Noi nu sântem biserică dominantă în stat, fiindcă aşa stă scris la carte, ci fiindcă ne simţim a fi de fapt dominanţi în virtutea trecutului şi a luptelor noastre pentru a face statul românesc aşa cum este azi, şi aşa cum trebue să fie mâne.

Catolicismul dela apus, care prin concordat şi-a asigurat multe favoruri, ne pune în faţă vraja occidentului, şi pornind dela premisa că sufletul neamului românesc ar fi sărac şi trebue să împrumute de acolo frumuseţă şi vigoare, ajunge la concluzia că avem să ne rupem dela rădăcina vieţii noastre şi să îmbrăţişăm papismul.

Dar, sufletul românesc a rezistat secole dearândul la amăgiri şi schingiuiri străine; el s'a desvoltat din lăuntru în afară, şi nu invers. Acest suflet s'a botezat în Hristos, s'a îmbrăcat în Hristos, aşa cum erau însuşirile lui, fără silă, fără artificialitate. Abatere, dela izvorul şi dela desvoltarea lentă a sufletului românesc, nu este cu putinţă fără alterarea lui. Dacă ne abatem, nu mai sântem *noi*, ne-am rupt dela începătura vieţii româneşti. Ce este în special la noi catolicismul de ieri şi de astăzi, şi ce ameninţare cuprinde pentru viitorul ţării, o spunea sincer organul de publicitate unguresc dela Budapesta, ziarul *Nemzeti Ujság*, care într'un articol, semnat de deputatul Dr. Bogya, declară următoarele: *Catolicismul formează arma* **cea mai puternică** *în mânile diplomaţiei şi organizaţiilor care luptă pentru* **integritatea Ungariei milenare...**

Nici mozaismul, nici catolicismul nu pot prin urmare să intre în fiinţa noastră stabilită de veacuri.

Suprema datorie a statului este să apere acest neam, în orce împrejurări, intact şi ferit de influinţe nefireşti.

Vrăjmaşi redutabili ne ameninţă, stat şi biserică, *deopotrivă*, aşa că alianţa sfântă, între aceste două instituţii, este cu totul naturală.

Atitudinea unui român, creştin ortodox, nu poate să fie alta, decât aceasta, dacă îş dă seamă de pericolele ce se pot abate asupra neamului, fie din lăuntru, fie de afară. *Un preot.*

Sfântul Andrei, patronul misiunii interne şi externe

Predică scrisă de TR. SCOROBEŢ.

Milenara orânduire a Bisericii noastre ort. a închinat ziua, de 30 Noemvrie, ca să prăsnuim pe sf. Apostol Andrei.

Cultul sfinţilor stă în legătură cu ideile conducătoare din viaţa religioasă a creştinătăţii.

Astfel sf. Ioan Botezătorul s'a învrednicit de o cinstire specială, când vremurile favorizau ascetismul.

Cultul Maicii Domnului străluceşte când viaţa familiară e mai curată şi mai bogată în virtuţi creştineşti.

Cultul sf. Andrei a înflorit atunci când idealul misiunei interne şi al misiunei externe a fost mai activ.

Din sbuciumul vieţii religioase de azi putem desprinde tendinţa că ideea misiunii interne şi externe va deveni o idee conducătoare şi aceasta va regenera viaţa noastră religioasă şi va da Bisericii prestigiul, de care are nevoe.

Şi atunci va renaşte cultul sf. Andrei, patronul misiunii interne şi externe al Bisericii noastre.

Comemorarea lui deci nu e fără o profundă semnificaţie. Orice comemorare are scopul să scoată la lumină din ungherul uitării fapte şi oameni, pe cari lumea i-a uitat. Insă o comemoraţie religioasă nu se opreşte numai aici. O comemoraţie religioasă vine să ne dăruiască înţelepciunea şi fericirea de altă dată, ca şi noi să descoperim mai lesne căile înţelepciunii şi ale fericirii, după care alergăm.

Se comemorează sfinţi, cari ne apar ca munţii cei uriaşi, la care privim cu înfiorare misterioasă.

Sf. Andrei nu face parte din personalităţile acestea. Inainte de convertirea la Hristos, Sf. Andrei făcea parte din lumea celor de rând, între cari Mântuitorul nostru a descoperit mărgăritarele sale cele mai preţioase.

Şi după convertire, Sf. Apostol Andrei şi-a păstrat locul în împărăţia celor smeriţi. Atât era de discret acest apostol încât sfinţii evanghelişti abia au putut trece în evangheliile lor trei momente în directă legătură cu Sf. Andrei.

Cel dintâi moment arată pe sf. Andrei făcând parte din ceata învăţăcilor lui Ioan Botezătorul.

Intr'o bună zi Ioan Botezătorul a spus prietinilor săi:

— Mesia cel aşteptat este printre noi. El este înzestrat cu atâta graţie şi măreţie, încât eu nu mă simţesc vrednic a sta la picioarele Lui.

La auzul acestor cuvinte, sf. Andrei şi-a luat rămas bun dela dascălul său şi a plecat în lume să caute pe Isus.

A străbătut Palestina dealungul şi dealatul şi l-a aflat. O noapte întreagă a stat la picioarele lui şi i-a fost de ajuns ca să-şi închine viaţa sa Isbăvitorului de suflete.

In zori de zi Sf. Apostol Andrei a alergat la fratele său Simon să-l vestească că a aflat pe Mesia şi a venit cu fratele său să-l prezinte lui Hristos.

Ce a vorbit el cu Hristos în acea noapte, nimenea dintre oameni nu poate să ştie. Apostolul Andrei n'a descoperit nimănui convorbirea sa cu Hristos. Mântuitorul a pus stăpânire din acel moment pe sufletul lui. Fericirea de a cunoaşte pe Mântuitorul nu a păstrat-o ca un avar, ci a împărtăşit-o îndată şi fratelui său Petru, iar prin aceasta a devenit primul misionar al lui Isus Hristos.

Al doilea moment, ce ni s'a păstrat în evanghelii, este şi mai semnificativ pentru caracterul sfântului Apostol Andrei.

Isus Hristos s'a retras în pustie să se roage.

Dar lumea a prins de veste şi a alergat după el. In acea zi a deştăşurat înaintea mulţimii idealul fericirii omeneşti. Vorbirea de pe munte constitue tablele Harului spre deosebire de tablele Legii. lui Moise, care sunt tablele disciplinii morale.

Şi după-ce Hristos a arătat secretul fericirii, ucenicii s'au apropiat de el şi l-au rugat să dea drumul noroadelor ca să se ducă prin târguri după merinde. Isus le-a zis ucenicilor: Nu, ci daţi-le voi de mâncare! Invăţăceii au rămas surprinşi la rostirea acestor vorbe.

Unul singur însă n'a căzut în perplesitate, şi acesta era Andrei. El văzuse la un tânăr cinci pâni şi doi peşti. Ceru tânărului acea merinde şi o dete lui Isus. Mântuitorul binecuvântă cele cinci pâni şi doi peşti şi săvârşi minunea, care a convins mulţimea despre divinitatea lui Isus Hristos.

Un singur om în acea zi avu îndrăzneală să creadă că Isus Hristos e în stare să sature lumea numai de foamea sufletului, ci şi a trupului şi acest om a fost Andrei. Pentru că el a înţeles mai înainte de toţi oamenii că Stăpânul său n'a venit în lume să întrebuinţeze puterea sa dumnezeească pentru folosul său, ci pentru omenire. Când a petrecut în pustie 40 de zile, a răbdat foame şi n'a căzut în ispita diavolului, care-i cerea să se aliieze cu el şi pietrele pustiului le va preface în pâne ca să-şi stâmpere foamea. Dar când a văzut înaintea sa noroadele flămânde, a binecuvântat merindea cea modestă a omului sărac şi a stâmpărat foamea celor cinci mii de bărbaţi, afară de femei şi de copii, cărora le-a deslegat enigma fericirii.

In sfârşit al treilea moment, păstrat în Evanghelii, care luminează icoana apostolului Andrei, s'a petrecut în Ierusalim în preajma Patimilor Mântuitorului.

Isus Hristos era în casa unui prieten al său şi învăţa pe apostoli. Umbra crucii şi a răstignirii plana asupra Mântuitorului. Nişte călători greci căutau să vadă pe Hristos şi-au întrebat pe Filip de Isus. Acesta se pare că nu îndrăznia să intervie la Hristos şi s'a adresat lui Andrei.

Acesta a introdus la Isus pe grecii călători. In prezenţa acestora a spus Mântuitorul memorabilele cuvinte: — Celce se leagă cu sufletul său de această lume trecătoare, pierde-şi-va sufletul său, iar celce-şi va închina viaţa Evangheliei pe care o dau lumii, — acela va dobândi viaţa cea veşnică.

Aceste cuvinte ale Mântuitorului rezumau esenţa vieţii sfântului apostol Andrei, care dând prilej grecilor să le audă rostite prin rostul Mântuitorului, merită a fi socotit reprezentantul misiunii externe creştine.

Aceasta este icoana Sf. Andrei, care se încheagă din documentele Sf. evanghelii, consacrat în slujba lui Hristos, prin credinţă, sinceritate, smerenie şi bărbăţie.

Hristoase, Dumnezeule, înzestrează şi azi pe ucenicii tăi, ca darurile sfântului tău învăţăcel şi apostol Andrei. — Amin.

Dela cercurile religioase

— Protopopiatul Sf. Gheorghe, judeţul Treiscaune —

Duminecă, în 9 Noemvrie a. c., membrii cercului religios din despărţământul Ozun, s'au întrunit în comuna Dobolii de jos.

La ora 9 dimineaţa s'a celebrat serviciul religios în sobor de preoţii Ilarie Plotogea, Nicolae Rădoi, Mihail Petru, Victor Folea şi Gheorghe Lincu.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul tinerimii din Dobolii de jos, sub conducerea dlui învăţător-director Aron Popovici. Frumoasele cântări liturgice au fost executate corect şi în o armonie înălţătoare de suflet.

După citirea sfintei Evanghelii a vorbit în limba română preotul Mihail Petru, aducând în legătură învăţăturile evanghelice, cu viaţa actuală; mulţimea de credincioşi ascultă cu vădit interes.

După priceasnă a predicat, în l. maghiară preotul Gheorghe Lincu despre cele trei virtuţi creştine: credinţă, speranţă şi dragoste, scoţând în relief însemnătatea lor în viaţa omului.

Tot în această zi s'a întrunit şi cercul cultural al învăţătorilor; ear la ora 2 d. m. s'a continuat programul de lucru.

S'au cântat româneşte cântece poporale, s'au executat declamări şi jocuri naţionale din partea elevilor şcoalei primare, conduşi de dl înv.-director Aron Popovici.

Ca încheere părintele Gheorghe Lincu mulţumeşte tuturor oaspeţilor veniţi cu această ocazie pentru a-şi întări puterile sufleteşti prin rugăciunile în sobor şi prin îndrumările instructive ce s'au dat.

Nu vă amăgiţi, Dumnezeu nu se batjocoreşte; că ce va sămăna omul, aceea va şi secera.

Că celce samănă în trupul său, din trup va secera stricăciune; ear celce samănă întru Duhul, din Duhul va secera viaţa veşnică. (Gal. 6, 7, 8).

Din Zarand

— Cercurile religioase *) —

Preoţimea din protopopiatul Zarandului a desfăşurat şi în anul acesta o activitate întinsă atât prin conferenţele grupurilor religioase, cât şi prin întrunirile adulţilor organizaţi în societatea Sf. Gheorghe, care se ţin odată în fiecare lună în diferitele comune bisericeşti.

In 14 Oct., la sărbătoarea Cuv. Paraschiva, sub conducerea P. O. D. protopop I. Indreiu, preoţimea s'a întrunit, în sala liceului nostru din Brad, în conferenţă de toamnă.

După serviciul divin şi predica, având textul «Eu sânt viţa, voi sânteţi mlădiţele», s'a slujit parastas pentru arhiereii noştri şi preoţii din tract trecuţi la cele veşnice. In sala profesorală păr. protopop, îndemnând preoţimea la muncă desinteresată pentru luminarea credincioşilor, ceteşte actul prin care I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae distinge pe Pr. A. Fugătă, cu brâu roşu, pentru bunele servicii aduse bisericii în decurs de mai mulţi ani în calitate de administrator protopopesc. Doreşte ca această distincţie se fie un stimul de ne'ntreruptă activitate şi pentru ceialalţi preoţi.

Se trece la discutarea chestiunii: Problema educaţiei religioase-morale în şcoalele primare.

Referatul lucrării e citit de profesorul de religie dela liceu, diaconul Valer Fugătă. Raportorul arată că, în deobşte societatea şi mediul azi nu numai că nu stau în ajutorul catehizaţiei, dar influinţează chiar păgubitor, risipind ce se clădeşte în şcoală. Se impune întrebarea: Cine şi cum să se îngrijească de educaţia religioasă în şcoalele primare?

Face o analiză a problemelor analitice, mai vechi şi mai nouă, referitoare la studiul religiunii.

Din discuţiile urmate, se constată că actuala programă trebue întregită cu cântările bisericeşti dela Sf. Liturghie şi troparele, apoi cu rugăciunile noastre. Preoţimea se îndatorează ca necondiţionat, de 2 ori pe săptămână, să facă catehizaţia personal. Prezenţa preotului în faţa scolarilor impresionează mai mult pe copil: cu alţi ochi şi prin altă lumină va vedea el cele expuse de preot, de cum le vede dela învăţător. Catehizarea mai depinde şi de sufletul ce-l pune instructorul în serviciul cauzei; dacă instructorul nu e pătruns de adevărurile expuse, cu greu le va putea sădi în sufletul copiilor. — căci nu poţi da ceea ce nu ai însuţi.

Se citeşte apoi lucrarea păr. Virgil Perian despre: Rolul grupărilor religioase în desvoltarea vieţii religioase a poporului.

Se insistă ca, în legătură cu aceste grupuri, să se împartă credincioşilor cărticele cu conţinut religios-moral, cruciuliţe, icoane ş. a. Să se înfiinţeze biblioteci parohiale, apoi Oastea Domnului, şi să se răspândească Lumina Satelor. Preoţimea să fie cu atenţiune şi să supravegheze deaproape pe cei înscrişi în Oastea Domnului.

Cetindu-se rapoartele preşedinţilor grupurilor religioase şi unele acte oficiale, părintele protopop, mulţămeşte preoţimii şi oaspeţilor, pentru interesul dovedit, şi declară şedinţa închisă.

Pr. *Al. Fugătă.*

*) Din lipsa de spaţiu, raportul apare cu întârziere. *Red.*

Ingrijirea cimitirelor

Ministerul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale, constatând că, slujitorii cultului, în unele regiuni ale ţării, nu respectă prescripţiunile legii şi regulamentului de înmormântări, a dat o adresă (Nr. 50,233 din 5 Sept. 1930) tuturor directoratelor ministeriale din ţară, cerând să se ia măsurile necesare în cauză, de următorul cuprins:

Să se pună în vedere organelor comunale în subordine ca primarii, notarii, jandarmii, medicii, să ia cuvenitele măsuri, împiedecându-se călcarea dispoziţiilor legii şi regulamentului pentru înmormântări şi dresându se actele de dare în judecată a contravenţiilor susnumitei legi (art. 1 şi 2) cari prevăd că înhumarea morţilor se face numai în locuri destinate special acestui scop, adică în *cimitire*, şi nu în grădini, curţile bisericilor şi alte locuri. —

La sate te ia jalea adese, uitându-te la cimitire. Dar nici la oraşe cimitirele separate româneşti, sau partea românească din cimitirele comune, nu sânt aşa de îngrijite cum s'ar cuveni să fie. Se cere deci din partea

FOIŞOARA

„Nimic fără Dumnezeu"

De multe ori lumea, cu oamenii săi de azi, vrea să apară alta, decât e în realitate.

Nu zicem că această lume este rea în întregime, zicem că o mare parte a oamenilor se induce în eroare pe sine şi amăgeşte pe alţii.

Vorbeşte despre fericire acolo, unde s'a încuibat mizeria. Visează mulţumire atunci, când internul ei e prada viforelor.

Oamenii par'că nu vreau să vadă pericolul. Nu-şi dau seamă ce-i aşteaptă.

In ce consistă pericolul?

Să privim tabloul întristător ce apare înaintea ochilor noştri sufleteşti.

Simptomele boalelor grave le observăm pretutindeni.

Omul se resfaţă în — jugul senzualităţii şi, în fudulia sa, crede că noţiunea binelui şi frumosului moral o poate realiza în sine însuş — fără de Dumnezeu, şi uită că în casa clădită pe nisip, viaţa lui e similară unui fir de trestie bătut mereu de vânt.

Atmosfera lumii progresează spre sensualitate. Literatură şi artă, în mare parte, stă în serviciul ei şi nici nu observăm cum se furişează în inima noastră sămânţa păcatului.

Cronica criminală a presei, aventurile din romanele de tot felul, scena teatrului desbrăcată de caracterul moral, filmele frivole şcl.: inspiră şi respiră senzualitate împrejurul lor.

Nepăsarea îngreuiază primejdia. S'ar părea că nu mai e mântuire...

Şi totuş, nu ne este iertat să pierdem speranţa.

In *iubirea lui Dumnezeu* ne stă la dispoziţie puterea de rezistenţă. Să o utilizăm şi să vieţuim cu ea. Cerul vieţii noastre sufleteşti nu-l poate acoperi norul pericolului într'atât, ca din dragostea divină să nu se poată resfrânge scântei în inima noastră...

*

Nemulţumiri şi frământări caracterizează epoca noastră. Cărarea omului conduce deasupra prăpastiei, pe povârnişuri deşerte, viaţa lui este expusă nesiguranţei omorâtoare. Goliciunea inimii lui îi amăreşte viaţa. E asămănător celui desmoştenit şi pribeag.

Ce este cauza acestei stări?

Privind în preajma noastră, ajungem la convingerea că directiva vieţii actuale e incorectă, căci spiritul epocei slăbeşte din suflete dorinţa de Dumnezeu, sugrumând în mod artificial năzuinţe altoite în om de către Creator.

Tânjim astfel o viaţă materială, improductivă. Bucurie, mângâiere adevărată nu găsim nicăiri. Ne revoltăm contra celor superiori, şi despreţuim pe cei inferiori. In bunăstare sântem neînfrânaţi, în sărăcie disperaţi.

Fericit e numai creştinul care pe livadă înverzită, pe câmp înflorit, în codru întunecos, pe suprafaţă nemărginită de ocean, pe pustiul deşerturilor, în clipele amarnice ale câştigului pânii de toate zilele şi în ispitele vieţii: pretutindeni, şi pururea, *pe Dumnezeu* îl caută şi găseşte.

Pe sânul acestei idei se alină şi cel mai furtunatic suflet.

*

Ideile sublime ale credinţei, însufleţirea pentru familie şi patrie au adus în extaz milioane de inimi.

Are şi lumea de azi idei conducătoare, cărora li se supun milioane de indivizi.

Ideile conducătoare ale epocei moderne sânt forţe îmbinate cu volnicie şi cu — triste consecinţe.

Intâia forţă, de această categorie, e setea deliciilor. In ce consistă? In a exploata viaţa în măsură cât mai variată şi completă. A gusta cu nesaţiu bunurile lumii. A nu cunoaşte renunţare şi abstinenţă. A executa totul, ce ordonă capriţiul firii.

Această forţă a plăcerii se impune autoritar.

Lipsa stăpânirii de sine şi sminteala modernă a neînfrânării au triste consecinţe, săpând mormântul pe seama acelor nefericiţi, cari se însufleţesc pentru ea.

Sub stăpânirea plăcerilor exagerate, corupţia materială şi spirituală

noastră, mai ales a reuniunilor de înfrumseţarea bisericii, mai multă grijă de locurile sfinte, unde zac, nu numai strămoşii, ci şi părinţii, fraţii, copiii scumpi şi rude de un sânge cu noi. —

Avem ceremonii duioase, în legătură cu marele praznic al Învierii, Sâmbăta morţilor, în alte locuri şi la Pogorârea Duhului Sfânt. Să nu le părăsim!

Preoţii şi consiliile parohiale să stăruie, din timp în timp, la toate acestea. *Dr. Eugeniu Munteanu.*

Ziua de 1 Decemvrie

Acest praznic naţional al poporului nostru a fost prăznuit în întreaga ţară, cu deosebire în părţile de dincoace de Carpaţi şi în anul acesta cu deosebită solemnitate. In toate bisericile din Mitropolia noastră, s'au ridicat rugăciuni ferbinţi către Părintele cel ceresc, pentru toate câte a făcut nouă.

In centrul Mitropoliei noastre, — în presara acestei memorabile zile, în sala cea mare a prefecturii, distinsul profesor *I. U. Sorica* a ţinut o interesantă conferenţă despre însemnătatea acestei zile.

A fost ascultat cu deosebit interes de numărosul public sibian; iar la fine a fost viu aplaudat.

Corul şcoalei normale a executat atât înainte de conferenţă, cât şi după conferenţă, mai multe cântări naţionale.

In 1 Decemvrie la ora 11 a. m. în biserica noastră catedrală, P. S. Sa Arhiereul *Vasile*, cu mare asistenţă, a oficiat Doxologia cea mare, în prezenţa Dlor ofiţeri, în frunte cu Dnul general Daschievici, a şefilor autorităţilor civile cu Dl general t. r. Dr. Gheorghe Moga, a profesorilor şi a elevilor dela şcoalele din localitate.

Din acest prilej întreg oraşul a fost pavoazat cu drapele naţionale.

Citiţi şi răspândiţi ziarul
Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Preoţimea ortodoxă şi recensământul. Membrii Asociaţiei Clerului Andrei Şaguna din Mitropolia Ardealului, întruniţi în Adunare generală la Braşov, în 12, XI, 1930 şi-au oferit On. Ministeriu al Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale, *în mod gratuit, serviciile lor cu ocaziunea efectuării recenzământului general al populaţiunii,* operă atât de utilă, necesară şi de imperioasă importanţă, — pentru-ca şi prin aceasta să-şi manifesteze devotamentul şi desinteresarea faţă de necesităţile statului şi pentru a uşura prin acest devotament sarcinile mari ale ţării, în dorinţa ca remuneraţiile ce i s'ar fi cuvenit preoţimii pentru această muncă să fie utilizate cu bună chibzuială pentru opere culturale şi caritative de urgentă necesitate.

Conform convenţiei dintre guvernul român şi cel francez, pentru schimbul de profesori universitari, pleacă la Paris pentru a ţinea o serie de prelegeri dl Dr. E. Racoviţă; după 1 Ianuar vor pleca în Franţa, în acelaş scop, dnii profesori Dr. I. Cantacuzino, N. Titulescu şi Sextil Puşcariu.

Uniunea naţională a studenţilor creştini români, prin membrii săi *protectori* (cari fac legătură între foştii conducători ai mişcării studenţeşti şi generaţia nouă) a discutat săptămâna trecută, în capitală, noua organizare ce trebue dată studenţimii. Adunarea membrilor protectori ai uniunii declară că studenţimea n'are ce căuta în partidele politice, ea trebue să militeze *în cadrul ideologic al politicei naţiei.*

Numărul notelor. Ziarul berlinez «Die grüne Post» compătimeşte pe profesorii români pentru punerea notelor în şcoalele noastre, şi spune: Profesorii români au de lucru: trebue să aprecieze cunoştinţele elevilor şi să le încadreze în numerile dela 1 la 10; pe când profesorii germani au uşurinţa de a fixa aprecierea lor între 1 şi 5.

Controlul averilor. Se vesteşte alcătuirea proectului de lege pentru revizuirea averii funcţionarilor. Numai să se şi facă. Cumularzii şi şperţarii s'au cam speriat, dar au nădejdi că legea poate totuş nu va lua fiinţă.

S'au redus cu 12 la sută diurnele şi indemnizaţiile parlamentarilor italieni. Sperăm că reduceri vor face şi parlamentarii români.

Şomerii. Numărul muncitorilor fără lucru este de 3 milioane în Germania, ear în Statele unite ale Americei de 6 milioane. Ardealul are 200.000 de şomeri.

Doctorii de dinţi din Germania au început o mişcare cerând dela guvern să aducă lege ca să nu se mai îngroape morţii cu dinţii de aur, ci înainte de înmormântare să li se scoată aceşti dinţi şi să se topească la fabrică. Ei arată că se întrebuinţează la an cam 7000 kgr. pentru dinţi de aur. Aurul pe care îl poartă oamenii în gură preţueşte cam 780 milioane mărci. Din acesta, se îngroapă cu morţii în fiecare an cam 3—4 milioane mărci.

O conferenţă ţinută la ministerul de interne s'a ocupat cu luarea de măsuri împotriva banditismelor. Se intensifică măsurile de ordine; se instituie prime pentru funcţionarii cari vor descoperi pe banditi, şi premii pentru ceice vor da indicaţii autorităţilor cu privire la ascunzătorile banditilor.

Dar de nuntă. Consiliul bisericesc reformat din Reşiţa a hotărât, ca la încheerea fiecărei căsătorii în biserica reformaţilor de acolo, să dăruească mirilor câte o *biblie* completă.

Movile. Comuna rurală Hundrubechi (Hundertbücheln), judeţul Târnava mare, îşi schimbă numele în *Movile.*

CALENDAR PE 1931. Atragem luarea aminte deosebită a cititorilor noştri asupra *Calendarului Bunului Creştin,* sau vechiul calendar arhidiecezan, pentru anul 1931, care este al **80-lea an** dela apariţia sa. Conţine bogată şi aleasă materie, cum se poate vedea din anunţul publicat la pagina a patra a ziarului nostru.

ŞTIRI LOCALE

Răscumpărarea zilei onomastice. Dl *Dr. Nicolae Schiau,* advocat în Sibiu, îşi rescumpără ziua onomastică cu 500 Lei în favorul fondului «Nicolae Cristea pentru ridicarea de monumente bărbaţilor binemeritaţi pentru cauza meseriaşilor români», administrat de «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu». — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Cheia sectelor religioase din România. Acesta este titlul celei mai recente lucrări a P. Sf. Episcop *Grigorie* al Aradului. Cartea tratează doctrina fiecărei secte din ţară şi arată lămurit deosebirea dintre fiecare din cele douăzeci de secte dela noi şi biserica ortodoxă. Cele 198 pagini ale broşurii, cu preţul de 25 lei, sânt nouă dovadă despre ceeace zice «Noua revistă bisericească» din Bucureşti (numărul pe Septemvrie 1930) că: «P. Sf. Episcop Grigorie trebuia chiar înventat ca episcop pentru lupta împotriva sectelor». Expunerea este făcută nu numai pentru preoţi, ci pentru orcare laic, pentru autorităţi şi alţi intelectuali. Prea Cucernicii preoţi sânt rugaţi a răspândi broşura aceasta în cercuri cât mai largi.

Nr. 925/1930. (93)1—1

Concurs

La liceul ort. român «Avram Iancu» din Brad e vacant postul de secretar. Reflectanţii vor înainta în termin de 15 zile dela publicarea acestui concurs direcţiunei liceului cerere însoţită de actele necesare în conformitate cu art. din lege.

Direcţiunea liceului ort. român «Avram Iancu» Brad.

---

mizeria fizică şi etică, devine dominantă.

Câte amărâciuni, suferinţe, desamăgiri, rămân în urma desfătărilor!

Altă forţă sinonimă este munca fără de Dumnezeu.

Se zice, că secolul nostru este secolul muncii. Că bunăstarea publică şi desvoltarea economică le promovează munca. Ea e puterea gigantică în mâna acelora, cari caută şi fericirea.

A şi luat avânt iubirea de muncă în epoca noastră. Problema muncii şi a pânii a ieşit în relief. Regretabil e faptul, că în febra muncii lâncezeşte fericirea; devine amară şi dureroasă pânea.

Munca e mijlocul fericirii şi al progresului; e putere în mâna acelora, cari ştiu să o folosească; dar, această potestate devine şi blăstem asupra popoarelor, dacă nu mai desvoaltă în oameni conştiinţa fericirii sufleteşti.

Munca e unealta desvoltării economice, industriale şi comerciale, generatorul capitalului material şi etic. Aceasta a fost menirea ei originară. Iar în prezent, potestatea muncii, ipertrofia puterii sale, se întoarce contra societăţii şi izbeşte în pereţii păcii obşteşti şi a tihnei generale. Blăstem a devenit dominaţia arbitrară a muncii asupra capului nostru. Pe cei lipsiţi îi aşează în vederea lumii, pe cei nemulţumiţi cu soarta îi asmuţeşte împotriva păcii şi liniştii publice. Scăpătarea universală n'a luat poate niciodată proporţii, ca azi: în epoca muncii!

Munca singură deci nu fericeşte.

Desfătare şi muncă nu-i fericire, nu-i binecuvântare, ci e blăstem, — fără rugăciune.

Desfatarea, munca şi *rugăciunea* să fie întreita protestate a epocei noastre, ca să reprimească raiul pierdut.

Dumnezeu nu vreà, ca noi să umblăm cu suflet întunecat în lume. Sfântul Nicolae şi-a găsit fericirea în firul încolţitor de earbă, — imn a cântat soarelui şi convorbea cu păsărelele câmpului.

Sfântul Gheorghe s'a delectat în frumuseţile naturii, căutà mierea în potirul ftoarei mirositoare creiate de Dumnezeu.

Indrăgită a fost munca şi în alte vremi. Ştim din istorie, că bunăoară călugării în evul mediu au exploatat păduri, au canalizat luncile mlăştinoase, sub mâna lor a devenit înfloritoare agronomia, ştiinţa. Fără preget îi-a fost lucrul — cu Dumnezeu.

Munca şi desfătarea fără rugăciune, devin blăstem, potestate despotică, totul încătuşătoare.

Omul numai atunci va vâsli în portul fericirii, când dominaţia muncii şi a desfătării o va consfinţi *cu rugăciune.*

Fără Dumnezeu nu putem începe şi nu putem termina nimic. Ordinea morală se dizolvă, armonia se schimbă în confuzie, legea naturii se ciocneşte de obstacole invincibile.

Şi omul totuş, inspirat de spiritul răutăţii, crede că poate acţionà, poate să fie fericit cu dela sine putere. Respinge colaborarea, ce provine din patria celor cereşti. Mirare e apoi, dacă-i va fi improductivă osteneala, şi în locul mult căutatei mulţumiri, se încuibă într'însul nemulţumirea, fatalitatea nefericirea?!

Virtutea, bravura, onoarea — sânt ziduri pe teren surpător, pe nisip mâncat de vreme; e suficientă o adiere a vântului, ca să le dărâme.

Zvârcolirea neputincioasă este mult mai jalnică decât ne putem imaginà. E luptă zadarnică, viaţă fară scop, şi cu sfârşit zdrobitor.

Fraţilor! voi nu puteţi vieţuì fără Dumnezeu.

Viaţa noastră va fi mai înspăimântătoare, decât a fiarelor răpitoare. Priviţi în jur! Păcatul, în vestmânt tiumfal aleargă, preserat cu trandafiri, şi pătrunde în toate clasele sociale. Păcatul a devenit puternic, — şi încătuşarea sa e insuportabilă... Să nu uitaţi: Fără Dumnezeu vă aşteaptă cea mai de jale soarte.

Pr. Cpt. *Dr. T. POTCAŞ.*

Deci, fraţilor, bucuraţi-vă, fiţi desăvârşiţi, mângâiaţi-vă, aceeaş cugetaţi, pace să aveţi, şi Dumnezeul dragostei şi al păcii va fi ca voi.

(2 Cor. 13, 11)

Nr. 804/930 (90) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Petrişor din parohia de cl. II-a **Alţina**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din sesiunea parohială de 32 jug.

2. Jumătate din toate venitele stolare din parohie, conform stolei uzitate în tract.

3. Salarul dela stat numai întrucât Ministerul Instrucţiunii publice şi al Cultelor îl va aproba.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR
profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Nr. 87/1930. (91) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ-bisericesc la parohia ortodoxă română **Dobolii de jos**, judeţul Treiscaune, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură, cu dependinţe economică în stare bună şi grădină lângă el.

2. 2 jugăre pământ arător, împroprietărite pentru cântăreţ.

3. Suma de 5640 lei anual, în bani gata din fondul bisericii, plătiţi la 30 Septemvrie a fiecărui an.

4. Venitele stolare, aproximativ 3000 lei anual, adecă o treime din stola locală.

5. Câte una ferdelă de cucuruz boane (20 litri) — dela 170 membri înduşi în lista adunării parohiale pe 1930, plus câte 1/3 ferdelă (10 litri) dela aproximativ 40 văduve, conform hotărârei adunării parohiale din 9 Iunie 1930.

Cei cari doresc a ocupa acest post, sânt îndatoraţi a-şi înainta cererile, cu documentele necesare, subscrisului oficiu, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta dexteritatea în cântare şi tipic.

Dobolii de jos, la 20 Iunie 1930.

Oficiul parohial.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată
de
Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Nr. 304/1930 (92) 1—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic; a legilor şi regulamentelor în vigoare; în conformitate cu Ordinul P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10704 din 3 II-1930, se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Târnava Mare, cu sediul în Dumbrăveni, jud. Târnava Mică.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul şi diurnele legale dela Stat.

2. Venitele jumătate din sesiunea parohială Dumbrăveni, care în total e de 18 jug. cad.; şi jumătate din sesiunea parohială Hoghilag, care în total e de 6 jug. cad.

Ambele sesiuni se folosesc în arendă forţată.

3. Venitele stolare din parohie, conform foaiei B.

4. Venitele obveniende din protopopiat.

5. 4 st. m³ lemne de foc dela primărie.

Case parohiale nefiind, alesul se va îngriji singur de locuinţă.

Cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului Naţional bisericesc din anul 1888 şi de Art. 12 din Regulament, sunt a se înainta, în termen de 30 zile dela ultima (a 3-a) publicaţiune în «Telegraful Român», P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc în Sibiu.

Dumbrăveni, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Târnava Mare, ţinută la 22 Martie 1930.

Preşedinte: **Nicolae Gheaja** adm. prot.
Notar: **Cornel Schiau**

Nr. 3331—1930

„Aprobat"

Sibiu, din şedinţa plenară dela 3 Nov. 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Crestin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariţie

Cuprinde bogată şi aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conţine următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Şaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troiţa* (versuri şi proză). — † Arhiereul *Filaret Musta.* — *Răposaţii noştri preoţi* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (*cu potretele tuturora*). — Călugărul şi banditul. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fundator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeţ. — *Cântec* de Crăciun. — *Reprivire asupra anului precedent*, ştiri şi fapte din viaţa bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioşilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri şi nedreptăţiri. — Vizitaţii canonice şi sfinţire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica şi noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paşti. — Lui Horia şi Cloşca. — Cursuri de vară. — Conferenţa din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociaţia clerului «A. Şaguna». — *In luptă cu vechiul vrăjmaş*, combaterea beţiei. — *La piecare.* — *Maimuţele*, de unde au luat începătură? — **Fel de fel**: 1. Colinda albinelor. — 2. Priviţi şi în sus! — 3. Fapta prinţului. — 4. Efectul. — 5. Intrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te fereşte! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoţilor la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgâneşti. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moşie. — 15. In rândul străinilor. — 16. Dragostea creştinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia şi Caragiale. — *Glume.* — *Târgurile.* — Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: M. S. Regele *Carol II.* — Intâia tipăritură *din tipografia lui Şaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposaţii preoţi:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Ţeposu şi Ioan Laşiţă. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, fundatorul dela Şardul de lângă Alba-Iulia. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 6 Decemvrie 1930 Nr. 88

Telegraful Român

Organ naţional-bis

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunii: un şir petit 6 Lei pentru odată. Publică de mai multe ori se dă ra... atele şi inserţiunile se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASTRA" SIBIU

2 ex. (Of.)
Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român
Sibiu
Str. Şaguna 8

Intre Ortodoxie şi Catolicism

In articolul precedent, intitulat «Intre românism şi catolicism», restrânsesem problema compatibilităţii între aceste două realităţi la cea formulată în întrebarea: este sau nu distanţa între ortodoxie şi catolicism aşa de mare, încât însuşită ortodoxia de către un popor să-l facă incapabil să primească catolicismul, rămânând în marginile naţionalităţii sale?

Desigur că răspunzând acestei întrebări nu vom avea în vedere deosebirile dintre cele două confesiuni, cum sunt formulate, abstract în Dogmatici şi în Catechisme, ci vom urmări aceste deosebiri în consecinţele şi influinţa lor concretă în religiozitatea şi viaţa adepţilor lor. Vom căuta să desprindem, adecă, spiritul viu al ortodoxiei şi pe cel al catolicismului şi-apoi să le confruntăm, constatându-le afinităţile şi deosebirile.

Catolicismul este *raţional* şi *imanentist*, ortodoxia este *mistică* şi *transcedentalistă*. Raţionalismul catolicismului istoriceşte decurge din pozitivismul roman, iar în Creştinism creşte din Filioque. Oricât ar vrea, catolicii nu pot nega că Filioque s'a născut dintr'o grije exagerată pentru Dumnezeirea Fiului în defavorul Dumnezeirii Duhului Sfânt şi oricât s'ar feri, nu-şi pot cugeta pe Duhul Sfânt decât inferior Tatălui şi Fiului. Tatăl şi Fiul sunt mai uniţi şi mai apropiaţi personal decât Tatăl şi Duhul Sfânt. Acesta e o treaptă a Dumnezeirii spre cele relative. Dumnezeu nu se uneşte direct şi personal cu făpturile Sale, El este inaccesibil acestora, legătura între cele două părţi o face o fiinţă mijlocie.

Cu aceasta ne aflăm în plin dualism religios cu toate consecinţele lui, dintre cari cea mai importantă este raţionalizarea întregei atitudini religioase a omului. Deoarece Dumnezeu este inaccesibil sufletului omenesc, inexperiabil, despre Dumnezeu nu putem avea decât idei; Dumnezeu este numai obiect de reflexiune, nu de trăire. Şi întrucât apoi sufletul omenesc nu ştie de alte realităţi, decât de cele naturale, imanente, ideile acestea despre Dumnezeu vor avea pururea un caracter antropomorfic amplificat. Tot domeniul transcedental este raţionalizat, populat cu formele empirice, este o empirie potenţată la absolut.

Catolicii ştiu de-o metafizică, dar de una după chipul şi asemănarea empiriei.

In tendinţa lor de-a raţionaliza totul nesocotesc viaţa şi realităţile cele mai tăinuite ale sufletului, pentrucă raţiunea geometrizează, defineşte, concepe lucrurile static şi orizontal, iar viaţa e dinamism, nuanţă şi intenzitate. Viaţa nu poate fi cunoscută raţional, ci numai experimental. Metafizica latină e o combinaţie şi un joc de forme statice, de noţiuni deşarte, teatru de marionete. Te apropii de ea cu cele mai frumoase nădejdi, bazat pe marile promisiuni cu cari te ispiteşte, şi nu te alegi decât cu nişte coji; miezul lucrurilor e ocolit sau evaporat în forme. Tot din caracterul raţional al catolicismului, decurge dragostea de împărţiri, de definiţii, de sistematizări, chiar când acestea nu izvorăsc din natura lucrurilor; sub ele se ascunde doar pedanteria omului care vrea să umple timpul, paginile şi urechile celorlalţi, fără a spune nimic.

Dualismul şi raţionalismul catolic denaturează noţiunea Bisericii. El accentuează deosebirea între partea dumnezeească şi cea omenească a Bisericii, despărţindu-le pe acestea net; numai aşa au ajuns să caute lui Hristos, o paralelă pe pământ, un cap pur văzut al Bisericii. In realitate Hristos este singurul cap al Bisericii, care este în toate părţile ei, şi dumnezeească şi omenească, cum numai un cap are şi trupul individual al Mântuitorului. Pentru catolicism Biserica este un organism social opus altor organisme sociale şi luptând cu ele pentru supremaţie în aceleaşi domenii de viaţă şi nu trupul divino-omenesc care se întrepătrunde cu celelalte organisme sociale şi trăeşte pe un alt plan de realităţi. De aci accentul considerabil ce se pune în catolicism pe organizaţie, disciplină, drept, ca şi când acestea sunt puterile mântuitoare. De altfel turnarea întregei religiozităţi catolice în noţiuni juridice precise şi în raporturi de drept este şi un efect al raţionalismului catolic.

Un raport de drept e legătura omului cu Dumnezeu în toate stările: primordială, căzută şi restaurată. Un raport de drept presupune răceală, distanţă, conştiinţa exagerată a demnităţii proprii, îndatorirea reciprocă prin servicii. Omul catolic — am spus — e la mare distanţă de Dumnezeu; chiar când Dumnezeu îi trimite îndatorat anumite ajutoare, omul are grijă ca să le ţină separat de ce-i al său, ca nu cumva să se înşele la o eventuală răfuială a socotelilor. Omul pentru sine însuşi n'are dealtfel lipsă de acest ajutor; el în sine nu poate progresa nici în bine, nici în rău, ci acest ajutor îl primeşte pentru a-şi desclesta fiinţa de ghiarele răului şi a-l distruge pe acesta; la catolici se vorbeşte de mântuire şi justificare, ca de-un fapt negativ şi ca de-o îmbunătăţire a unor raporturi juridice, la ortodocşi de îndumnezeire sau sfinţire, de schimbarea continuă a omului în sine. La catolici se vorbeşte de întinderea unor colaci de salvare omului încunjurat de valurile răului, la ortodocşi de fuzionarea puterii dumnezeeşti cu fiinţa omenească, care a început să slăbească în tendinţa ei după Dumnezeu. In ortodoxie restaurarea în Hristos înseamnă reunire cu Dumnezeu, în lipsa căreia constă răul, în catolicism se menţine mai departe distanţa, dar cele două părţi îşi zâmbesc amical; Dumnezeu ajută omului să scape de-un năcaz, omul se achită prin prestaţiunile sale pozitive. Când nu s'a achitat de bună voie, e silit la aceasta, şi dacă aici nu mai e timp, în Purgator.

Nu avem pretenţia să fim complecţi în sublinierea spiritului catolic, pretutindeni unde se găseşte în manifestările acestei confesiuni. Atât cât l-am reliefat ajunge pentru a stabili raportul între el şi cel ortodox, după ce îl vom reliefa puţin şi pe acesta.

Misticismul şi transcedentalismul Ortodoxiei se manifestă în conştiinţa că Dumnezeu nu e inaccesibil, nu e distanţat de lume, ci în lume, unit cu omul prin Duhul Sfânt, care-i Dumnezeu adevărat, şi deci mai mult experiat decât dedus, precizat, împărţit şi definit de raţiune. Trecerea din imanenţă în transcendenţă e posibilă şi uşoară, încă trăind în trup, şi transcendenţa se lasă trăită, şi oarecum chiar exprimată prin ceeace-i este ei caracteristic, fără analogiile empiriei. Deaceea cunoaşterea adevărului (religios) nu stă la capătul unei activităţi intelectuale — aceasta distanţează, limitează şi analoghizează adevărul — ci în trăirea în Dumnezeu, într'o viaţă de sfinţenie, care nu pretinde hărţăgos răsplată şi nu-şi accentuează originea în eu, ci găseşte întregul ei rezon de-a fi şi toată mulţumirea în unirea cu Dumnezeu. Raţiunea (ratio) în Ortodoxie încetează de-a fi suprema facultate a omului, care dictează în detalii viaţa lui, construind o etică cu soluţii precise pentru fiecare moment al vieţii; locul ei este ocupat de însăşi viaţa pe care credinţa o îndreptează spre Dumnezeu.

Misticismul ortodox crescut din unirea Absolutului cu Relativul, nu trage linie de demarcaţie între partea văzută şi nevăzută a Bisericii, între omul religios-social şi religios-mistic, dintre cari prima parte s'o pună sub stăpânirea ierarhiei (şi-a papei), pe a doua sub a lui Hristos, ci Hristos stăpâneşte în întreagă Biserică, principiul lui personal unic, prezent şi în Dumnezeirea şi în omenirea Bisericii, sau mai bine zis Dumnezeirea care întrepătrunde şi îndumnezeeşte omenescul din ea. Pentru Ortodocşi este absurd ca trupul divino-omenesc al lui Hristos, în care activează Duhul Sfânt, cel cu adevărat Dumnezeu, să fie văduvit de infalibilitate în favoarea unei persoane, ca şi când toată

Dumnezeirea Bisericii ar avea reşedinţa şi izvorul în acea persoană. Pentru Ortodocşi infailibilă e numai Biserica în întregimea ei, în conştiinţa ei generală, care cuprinde şi pe-a clericilor şi pe-a mirenilor. Dacă se manifestă prin consimţământul general al ierarhilor, aceasta nu înseamnă că ierarhii sunt în totalitatea lor, luată pentru sine, infailibili, ci hotărârile lor sunt infailibile numai întrucât reoglindesc şi sunt primite de conştiinţa Bisericii.

*

Confruntând spiritul ortodox cu cel catolic, constatăm, fără a intra detailat în comparaţie, enorma deosebire ce le caracterizează şi deci imposibilitatea de-a le schimba *real* una cu alta, fără a-ţi altera fiinţa spirituală.

In legătura aceasta de idei să răspundem la două obiecţiuni ridicate de dl Iosif Frollo, cari par a stârni grave nedumeriri.

Cea dintâi obiecţiune a dlui Frollo era formulată în întrebarea: cum, o religie nu se poate întinde la toate popoarele? Dar uite, catolicismul se predică în Africa şi Extremul Orient, şi afară de aceea Domnul a destinat creştinismul tuturor popoarelor.

Da, catolicismul se predică de vreo 600 de ani în Extremul Orient, aşa cum s'a predicat la Germani, Anglo-saxoni şi printre popoarele ortodoxe. Rezultatul? Sau o rezistenţă permanentă, sau o «convertire», când interesul central s'a mutat de pe laturea religioasă pe cea politică. In orice caz, catolicismul n'a pătruns în sângele popoarelor amintite şi la momentul oportun au arătat-o, scuturând un jug extern. Foarte curios, catolicismul n'a pătruns decât în sângele a două trei popoare cari s'au născut cu el. N'a realizat nici o convertire reală.

Că Domnul a destinat creştinismul tuturor popoarelor pământului? Da, dar creştinismul şi nu catolicismul. Dar creştinismul adevărat, cel genuin, al Evangheliei şi al Tradiţiei nefalşificate, este astfel însuşit, fiind dela Dumnezeu, ca să se poată întinde la toate popoarele, când Dumnezeu va vrea. Să ne explicăm. Catolicismul a deviat mai ales prin Scolastică. creştinismul pe o singură latură, pe care a exagerat-o până la întunecarea totală a celorlalte. Şi-apoi a prezentat aspectul acesta unilateral şi greşit al creştinismului, ca fiinţa lui adevărată, pretinzând pe seama lui universalitatea. Catolicismul ar fi acceptat pretutindeni, când raţionalismul lui s'ar ocupa numai de cunoaşterea naturii, când ar fi o metodă de cunoaştere a naturii. Fiind însă vorba de raportul între om şi Dumnezeu, tocmai pentrucă-i raţional nu poate fi primit, întrucât pe de-o parte orice interpretare raţională a domeniului transempiric e susceptibilă de constestaţii şi în al doilea rând, oricare interpretare raţională e exclusivistă şi precisă, încât nu mai lasă loc nici unei alte interpretări. Şi apoi fiindcă o religie raţională omoară religia trăită, nu e religie. Catolicismul afirmă că o religie poate fi uşor schimbată cu alta, întrucât schimbi o teorie cu alta, o sumă de adevăruri cu alta, dar uită că religia nu e o teorie, ci un mod de-a fi, şi chiar când ar fi teorie, când iai respectiva teorie în serios nu se poate să nu producă schimbări serioase în fiinţa ta, măcar în sens negativ. Chiar primind catolicismul - teorie, fiinţa etnică a unui popor tot se alterează, dacă ia această teorie în serios, măcar în sensul că va fugi şi va bagateliza momentele în cari se simte unit cu Dumnezeu.

Acestea sunt motivele pentru cari nu poate ajunge catolicismul nicicând universal.

Universală va putea ajunge numai o religie care afirmă unitatea lui Dumnezeu cu omul, această unitate putând fi nuanţată la infinit, după originalitatea fiecărui popor. Creştinismul tinde la un universalism variabil, la o unitate în varietate, care este o lege universală, şi nu la un universalism abstract, căruia să-i fie jertfită multilateralitatea. Singura condiţie ca un popor să-şi însuşească real o religie, este ca să poată frământa cuvântul propovăduit în experienţe proprii şi să-l proecteze într'o lumină original colorată. Creştinismul la început e diamantul incolor care cuprinde în sine toate culorile, iar creştinismul actualizat e diamantul multicolor.

A doua nedumerire ridicată de dl Froilo este: schimbarea unei religii e chestie de voinţă. Aşa spune Sfânta Scriptură şi aşa e firesc: mântuirea stă în strânsă legătură cu responsabilitatea. Aşadar şi primirea catolicismului — chiar dacă e un factor potrivnic naţionalităţii, — e chestie de voinţă.

Dar precum nu poţi, oricât ai vrea, deveni ungur get-beget decât în câteva generaţii, deşi vei primi toate medaliile ungureşti pentru străduinţele tale, pentrucă eşti cu intenţia ungur, aşa nici catolic nu vei fi decât tot peste câteva generaţii, însă Papa te va acoperi cu toate laudele chiar dacă pe ascuns te urmăreşte şi te suspicionează în câteva generaţii.

Dr. D Stăniloae.

Noua Lege, cuvântări despre fericirile evanghelice, de Pr. *I. Ooron*, Cluj, tip. eparh. ort. rom. 1930. — Un volumaş de 190 pagini. Preţul 40 lei.

Dela senat

— Cuvântarea I. P. S. Patriarh —

In şedinţa senatului dela 29 Noemvrie 1930, în discuţia la mesaj, a luat cuvântul I. P. S. Sa Patriarhul *Miron*, spunând, în reasumat, următoarele:

M. S. Regele recunoaşte prin mesajul Său importanţa bisericii noastre naţionale; sânt mulţumitor Majestăţii Sale că n'a dat-o uitării. Orcât de mari ar fi greutăţile, nu se cuvine să mergem cu ochii în pământ, absorbiţi numai de lucrurile mărunte; ci, dimpotrivă, tocmai în ceasurile cele mai grele se cuvine să ne întărim credinţa în Dumnezeu.

Biserica se închină cu lealitate în faţa Regelui său, binecuvântând activitatea Sa înţeleaptă pentru binele şi propăşirea neamului.

Cine sânt aceia cari trebue să fie recunoscători bisericii? Sânt toţi cari s'au bucurat de sprijinul în trecut: guvernele, instituţiile, fruntaşii vieţii noastre de stat şi poporul întreg.

In trecut, biserica s'a bucurat de tot sprijinul. De 12 ani încoace însă, suma de ajutoare s'a ridicat la 189 milioane anual.

Administraţia cinstită de care se bucură bunurile bisericilor noastre, ajută să sporească an cu an averea acestora.

Preoţii noştri au fost la înălţimea chemarii lor; ei depun toată puterea credinţii şi a minţii lor, prin cercurile pastorale, prin propovăduirile de lângă altar, să ţină aprinsă făclia credinţii în sufletul norodului.

Preotul este singurul îndrumător mai luminat al poporanilor din cele mai multe dintre satele noastre.

E foarte dificil să se găsească modalitatea ca el să fie scos afară din viaţa politică. Eu aş fi bucuros la aceasta; dar preotul are dreptul şi datoria să activeze în conformitate cu convingerile sale politice pentru povăţuirea semenilor săi. Dar cred, că nu-i este permis să depăşească cercul învăţăturilor lui Hristos şi să se pună în fruntea agitatorilor politici. El trebue să rămână un arbitru, să aibă tărie de caracter şi să nu cadă în greşală de a lupta cu patimă pentru anume interese de partid.

La noi adeseori se întâmplă ca un partid din opoziţie nu face critică obiectivă guvernanţilor, împiedecând de multe ori opera de bună condu-

---

FOIŞOARA

Anarhie sau autoritate în cugetarea etică?*

II

Una dintre atribuţiile funeste ale civilizaţiei noastre este credinţa că raţiunea, cugetarea obiectivă, nu-i decât o facultate ce rezidă în om cu totul în mod izolat de restul organismului, reprezentând în el adevărul obiectiv, cuvântul universal.

Totuş Mefistofel însuş poate să spună: Disprefuieşte dar ştiinţă, raţiune, puterile omeneşti cele mai bune te lasă dar în prada înşelăciunii...

Anticii ştiau mai bine decât noi, ce izbânde grele se câştigă asupra sensibilităţii, asupra pasiunii şi asupra lenei, pentru a putea cugeta şi judeca cu independenţă pătrunsă de proprîile stări obiective.

E cu adevărat ciudat: tocmai epoca noastră, râvnitoare de a face să se urce orce fenomen spiritual la procese materiale, nu are ochi de a vedea dependenţa fundamentală a raţiunii individuale de excitările şi de nevoile cărnii: nu o vede pentrucă nu vrea s'o vadă... Recunoaşterea ar avea urmări fatale pentru siguranţa presupusă şi autocraţia raţiunii individuale, care este considerată ca cel mai mare progres al timpurilor prezente.

Schopenhauer spune: «După cum o bucată de plumb legat de un corp îl readuce totdeauna în poziţia cerută de centrul de greutate, tot aşa şi inteleclul, în omul obişnuit, este totdeauna readus la centrul de greutate al intereselor individuale».

Aceasta este teoria cunoştinţei pentru cei ce voiesc să ajungă la o înţelegere reală şi adâncă a problemelor vieţii umane. Dar, în epoca noastră de subiectivism, într'adevăr nu se pot înţelege asemenea puncte de vedere «excentrice».

Şi cu toate acestea, mărturisirea că propria judecată nu e liberă, este unicul drum pentru «a face judecata» într'adevăr, adică pentru a purifica, educa şi libera de sclavia subiectivă propria cugetare, prin mijlocul unei ştiinţe superioare...

Deigur e lucru bun şi necesar a cultivà în oameni sentimentul că legea superioară, vocea lui Dumnezeu, face să se audă şi în intimul personalităţii lor, în raţiunea şi conştiinţa lor. Insăşi biserica, înainte, a afirmat cu cea mai mare energie această conştiinţă personală, *Quidquid fit contra conscientiam, aedificat ad gehennam.*

Dar această conştiinţă personală are nevoie de a fi încontinuu corectată, stimulată şi întărită prin mijlocul unei confruntări necontenite cu adevărurile consfinţite şi dovedite, căror ea le este reprezentantă.

Azi fiecare are în buzunar ceasul său şi se orientează după indicaţiile lui; dar unde ar ajunge, dacă în loc de a regula ceasul în baza orei normale stabilite de observatorii astronomici, ar muta arătătoarele după pofta speculaţiunii sale, după impulsiuni şi nevoi individuale?

Conştiinţa noastră, dimpotrivă, consistă tocmai în aceea că în intimul fiinţei noastre se ridică o voce, într'un mod impersonal, care îndreaptă partialitatea subiectivă a judecăţilor noastre şi impune o conducere arbitriului nostru.

Aşa dar, nu trebue oare la adăpostul acestui sanctuar, care este în noi, să confruntăm datele conştiinţei noastre, cu o tradiţie consacrată dreptăţii şi adevărului, care este ca un tribunal suprem în judecata noastră individuală?

Să nu fugim noi de pericolul că eul nostru inferior falşifică conştiinţa noastră şi că personalitatea noastră trupească reduce la tăcere personalitatea spirituală?

Tolstoi a zis odată: «Azi nu valorează mai mult viaţa călăuzită de conştiinţă, ci conştiinţa care se pleacă vieţii.»

Şi Goethe s'a pronunţat în sensul acesta contra indivizilor moderni, când ei cer «maxime religioase, morale şi filozofice» în care să-şi poată găsi apărare proprie. *Ionel Rafiroiu.*

(După Förster).

*) Vezi Tel. Rom. din 8 August 1930, Nr. 58.

cere pentru ţară. In aceste cazuri, preoţii noştri nu trebue să aibă aceeaş atitudine. Ei trebue să slujească numai ţara şi coroana, lăsând la o parte politica negativă de împiedicarea acţiunilor bune.

Fac apel călduros către conducătorii partidelor noastre, ca ori de câte ori văd preoţi cari au depăşit această linie de conduită, să le atragă atenţia că greşesc, chiar dacă le sunt prieteni politici.

Starea materială a bisericii noastre nu este încă înfloritoare, pentrucă guvernele n'au dat totdeauna cât ar fi trebuit.

Legea cultelor din 1927 nu se aplică în mod echitabil. Din 889 milioane subvenţie anuală, revin 70 lei pe cap de om pentru noi ortodocşii, 99 64 lei pentru greco-catolici, 105 lei pentru reformaţi, 164 lei pentru unitari şi 101 lei pentru fiecare musulman.

Nu scot aceste date din ură confesională; trecutul meu a dat dovadă de gândurile pe care le nutresc tuturor fraţilor mei. Ţara are nevoie de pace sufletească spre a se consolida şi nu noi vom înăspri frământările dintre confesiuni. Dar guvernul are datoria să ţină echilibrul cuvenit, să nu provoace invidia între fraţi, şi de aceea cer rectificarea subvenţiilor acordate cultelor din România.

Greco-catolicii, b u n ă o a r ă, în număr de 1.300.000 au 5 eparhii, noi ortodocşii, care numărăm 13 milioane avem numai 18 eparhii; aplicând aceeaş proporţie, ar trebui sporite numărul acestora la cel puţin 50. Arhiepiscopia mea ar trebui să aibă cel puţin 10 episcopi, iar la 13 milioane de credincioşi peste 100, dacă am lua de călăuză organizaţia bisericii greco-catolice.

I. P. S. Sa arată că şi numărul preoţilor ortodocşi este mult prea mic faţă de ai celorlalte confesiuni.

Guvernul trebue să facă dreptate, aşa cum scrie art. 31 din legea cultelor

Incontestabil, că minorităţile se bucură de un tratament, pe care nu l-au avut credincioşii ortodocşi.

I. P. S. Sa face apel călduros către guvern să sprijine mai mult biserica naţională, şi declară că votează proectul de răspuns la mesaj.

Institutul Biblic

Din iniţiativa I. P. Sfinţitului Patriarh Miron, pe atunci Mitropolit Primat, Sf. Sinod în sedinţa sa din 9/22 Iunie 1922 hotărăşte înfiinţarea unui Institut Biblic şi de misiune. Scopul acestui Institut Biblic este a edita cărţi şi broşuri de propagandă religioasă în cadrele doctrinei ortodoxe spre a servi la împlinirea nevoilor credincioşilor creştini, cari simt trebuinţa de lectură religioasă morală. Pe de altă parte rolul său este de a pune şi o stavilă adevăratei invazii de cărţi religioase eretice ale diferiţilor sectari, cari au invadat întreaga ţară mai ales după războiu şi cari macină zi de zi unitatea sufletească a neamului. Pentru realizarea acestui scop Sf. Sinod a aprobat în aceeaş şedinţă statutul Institutului Biblic al Bisericii Ortodoxe Române şi a numit două comisiuni şi anume: una administrativă şi alta de editare, fiecare cu atribuţiunile sale bine precizate...

Institutul Biblic al nostru editează cărţi şi broşuri religioase pentru trebuinţele tuturor credincioşilor noştri şi cari sunt insistent rugaţi a-şi procura hrana necesară sufletească dela acest institut, al Bisericii noastre, astfel precum fac credincioşii de alt rit sau confesiune, că-şi procură publicaţiile de cari au nevoie numai dela instituţiile lor.

Institutul Biblic al Bisericii Ortodoxe Române are înaltă menire culturală şi naţională în ce priveşte păstrarea nealterată a credinţei noastre strămoşeşti, a unităţii sufleteşti a poporului nostru şi deci a fortificării neamului; apelăm la toţi credincioşii Bisericii noastre, din toate clesele sociale, să dea Institutului Biblic sprijinul necesar în ajungerea scopului, ce-l urmăreşte prin aceea ca să răspândească vestea până la cel de pe urmă bordei şi cetitor, că există un *Institut Biblic al Bisericii Ort. Române* şi că cine doreşte să şi procure cărţi de lectură religioasă ortodoxă să se adreseze direct acestui Institut Biblic, care îşi are sediul în Bucureşti I Str. Matei Millo Nr. 9.

In următoarele înşirăm cărţile şi broşurile apărute până acum în editura Institutului Biblic precum şi costul lor:

1. Lazăr Diacul, Pr. Sebastian Stanca, broş. lei 5.

2. Patimile Mânuitorului, Pr. Criveanu broş. lei 5.

3. Impotriva beţiei de I. P. S. Patriarh Miron, broş. lei 5.

4. Două întâmplări minunate de Pr. Gr. Pişculescu, broş. lei 5.

5. Durerea Vinerei celei Mari de Arhim. I. Scriban, broş. lei 5.

6. Catehismul creştinului ortodox de Pr. Prof. I. Mihălcescu, broş. lei 10.

7. Adventistul dat pe faţă de un fost adventist de I. Scriban, broş. lei 15.

8. Ce să crezi şi cum să trăeşti, de P. S. Nicodem, broş. lei 4.

9. Povestiri folositoare pt. popor de A. V. P., broş. lei 6.

10. Paraclisul I şi II al Maicii Domnului, broş. lei 5.

11. Cultul sfinţilor de Pr. A. M. Constantinescu, broş. lei 5.

12. Noul Testameut tradus de Pr. Gr. Pişculescu, legat lei 100.

13. Psaltirea tradusă de V. Radu şi Gr. Pişculescu, broş. lei 50.

14. Legea şi statutul pt. org. Bis. ort. Române, broş. lei 12.

15. Cartea de rugăciuni, format mic de I. P. S. Patriarh, broş. lei 55, 75 90, 150.

16. Icoana D-lui Isus Hristos tipărită la München, format mare lei 40, format mijlociu 30, format mic 4 lei.

17. Icoana Maicii D-lui tipărită la München, format mare 40; format mijlociu 30, format mic 4 lei.

Are în depozit şi toate felurile de icoane şi de felurit format tipărite la Tipografia Cărţilor Bisericeşti şi aprobate de Sf. Sinod.

La o procurare mai mare dăm un rabat de 20%.

Dorinţa I. P. S. Patriarh Miron este ca în fiecare casă de creştin ortodox să fie cel puţin Noul Testament, Psaltirea, precum şi icoane numai din cele aprobate de Sf. Sinod.

Multe sunt nevoile bisericii noastre deoparte pentru instruirea şi educarea religioasă a credincinşilor ei. In acest scop ar fi trebuit, ca «Institutul Biblic» să editeze mai multe broşuri. Dar conducerea lui a ţinut să satisfacă întâi marea trebuinţă din biserica noastră de a avea o nouă traducere a însăşi Sf. Scripturi după textele originale pe înţelesul textului şi într'o limbă literară şi totodată şi populară. In această privinţă am putut pân'acum traduce şi tipări «Noul Testament» şi «Psaltirea». Pe acestea le recomandăm tuturor ca cele mai bune din câte s'au tipărit până acum. Iar în curs de doi ani sperăm a avea tradus şi vechiul Testament, care e în lucrare.

Deci vom avea în curând întreaga Sf. Scriptură, pentru care reservăm mijloacele băneşti ale institutului. După ce terminăm aceasta, vor urma scrierile sf. părinţi şi alte lucrări importante şi necesare.

Vespasian Reutz
Consilier referent la Cons. Central Bisericesc.

INFORMAŢIUNI

Solemnitate comemorativă. La 1 Decemvrie a. c. s'a făcut, în Târgu-Mureş, desvelirea bustului în bronz al lui *Al. Papiu Ilarian*, ridicat, din iniţiativa corpului profesoral, în faţa intrării liceului. Guvernul a fost reprezentat prin subsecretarul de stat, dl Gh. Pop. Lipsa de condescendenţă faţă de clerul ortodox, care n'a fost invitat la serbare, nu putea face edificătoare impresie, — mai ales când se ştie despre Papiu Ilarian, că întreaga sa activitate de istoric şi luptător naţional, îl apropie mai mult de ortodocşi, decât de «uniţi».

† **Pr. Ioan Borza** a trecut la cele veşnice în ziua de 25 Noemvrie 1930, ora 4 p. m., în etate de 50 ani, după 30 ani de serviciu în slujba bisericii ort. rom. din comuna Dupăpiatră-Sat, prot. Zarandului. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat spre veşnică odihnă, în 27 Noemvrie, ora 11 a. m. în cimitirul ort. rom. din sat. Odihnească în pace!

Invitare. Reuniunea Română de Muzică «Gheorghe Dima» din Sibiu, invită pe toţi membri la adunarea generală ordinară, ce se ţine Sâmbătă, în 13 Decemvrie 1930, ora 6 p. m., în Sibiu, Sala de Muzică (Musikverein), Str. General Moşoiu Nr. 2. Obiectele de pertractare: Raportul general, Cenzurarea socotelilor şi darea absolutorului, Statorirea bugetului pe anul 1930/1, Propuneri eventuale, Alegerea noului comitet, Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării generale. — Este de datorinţa fiecărui membru a lua parte la această adunare. — *Comitetul.*

Concertul maestrului Enescu. Marele violinist *George Enescu*, va da Vineri în 19 Decemvrie 1930, ora 9 seara, în sala Thalia, un extraordinar concert de vioară; la pian dl I. Dobrogeanu-Gherea. Bilete se vând la Librăria Săteanului, Sibiu.

Om de inimă. Un restaurator, nu tocmai bogat, din Târgu Mureş, ofere în fiecare Mercuri, la amiază, masă gratuită la 25 săraci şi oameni fără lucru. Fapta restauratorului va sluji de îndemn altora mai înstăriţi, să ajute pe şomeri cel puţin odată pe săptămână cu o mâncare caldă?

Conform cu dispoziţiile Dir. Generale P. T. T., cei care posedă documente eliberate de casele de păstrare poştale cu sediul în Budapesta şi Viena (Postatakarékpénztár) ca livrete de economie, carnete de rentă şi extrase de cont cek, şi cari nu le-au predat până în prezent acestui oficiu P. T. T., sânt rugaţi a depune aceste documente la oficiul poştal din localitate, până la data de 31 Ianuar 1931 cel mai târziu; dela această dată nu se mai primesc. Ceice au predat aceste documente în anii 1921 sau 1927 şi nu au depus odată cu documentele şi certificatele de cetăţenie română precum şi o procură, sânt rugaţi a le depune acum, deoarece fără aceste acte creanţele nu sânt valabile.

Societatea de lectură «Andrei Şaguna», a studenţilor academiei teologice din Sibiu şi-a ales pe anul societar 1930/931 următorul comitet: Preşedinte: profesorul Dr. Dumitru Stăniloae; vice-preşedinte: Aron Muntean an IV; Notar I: Nicodim Belea an IV; Membri în comisia literară: Chirion Păcurariu şi Simion Radu an IV; Dumitru Călugăr şi Gheorghe Şoima an III; Zian-Vălean Boca şi Teodor Bodogae an II; Vasile Coman şi Axente Ursa an I; Cassier: Ioan G. Muntean an III; Bibliotecar: Ioan Langa an III; Econom: Ioan E. Mihălţian an II; Notar II: Şt. Moldovan an II; Vice-bibliotecar: Teofil Păcurar an I; Controlor: Zaharia Rucărean an I.

ŞTIRI LOCALE

Dl Dr. Nicolae Cristea, notar public în Sibiu, şi-a rescumpărat ziua onomastică cu Lei 500 pentru fondul căminului pentru bătrâni al Soc. rom. de înm. din Sibiu. Mulţumesc generosului dăruitor pentru acest frumos dar, Dumnezeu să-i răsplătească fapta creştinească cu sănătate la mulţi ani. *Timotei Popovici*, dir. Soc.

Convocare. Membrii «Reuniunii de igienă din judeţul Sibiu» se convoacă la adunarea generală pe ziua de 21 Decemvrie 1930 ora 10 în sala Prefecturii. Pentru cazul, că la adunarea generală din 21 Decemvrie a. c. nu se vor prezenta membri în număr statutar, se convoacă pe ziua de 28 Decemvrie a. c. la aceeaş oră şi în acelaş local, cu aceeaş ordine de zi, adunarea generală, care în înţelesul art. 9 din statute se ţine cu or şi ce număr de membri, putând aduce hotărâri valide.

CARŢI ŞI REVISTE

Reorganizarea învăţământului teologic. Academiile de teologie din Ardeal, Sibiu, tip. Arhidiecezană. O broşură de 18 pagini, în care profesorii dela cele 5 academiii teologice ort. române din Ardeal analizează obiecţiunile ce se aduc împotriva academiilor de teologie, dând răspunsul cuvenit. In concluzie se arată că: «Academiile de teologie din Ardeal sânt şcoale superioare ale bisericii, întemeiate pe principiul canonic enunţat la început şi codificat în canoane, potrivit cărui dreptul de a «învăţa» în biserică îl are episcopul şi delegaţii săi. Ele nu sânt institute străine, ci creaţii organice izvorâte din necesităţile de viaţă ale bisericii din Ardeal. Ele au dat roade bune. Statutul Organic (azi Legea pentru org. bis.) şi Academiile de teologie sânt cei 2 pilaştri, pe care se întemeiază organizaţia bisericii ortodoxe române concepută de nemuritorul Andrei Şaguna. Fiind vorba de reorganizarea învăţământului teologic, logica sănătoasă dictează să înscriem în noua lege principiile bune, ce s'au dovedit viabile prin experienţă, iar nu să desfiinţăm cele bune de dragul unei unificări forţate, turnând toate după un calapod învechit. Să se legifereze situaţia de fapt, ceeace corespunde desvoltării bisericii şi asigură principiul canonicităţii».

Ci va zice cineva: Cum se vor scula morţii? Şi cu ce trup vor veni? Nebune, tu ce sameni nu înviază, de nu va muri; Şi ce sameni, nu trupul care va să se facă, sameni, ci numai grăunţul gol, de se întâmplă de grâu, sau de alt ceva din celelalte; Ear Dumnezeu îi dă lui trup precum voeşte şi fiecărei sămânţe trupul ei.

(1 Cor. 15, 35—38).

Nr. 804/930 (90) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Petrişor din parohia de cl. II-a **Alţina**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din sesiunea parohială de 32 jug.

2. Jumătate din toate venitele stolare din parohie, conform stolei uzitate în tract.

3. Salarul dela stat numai întrucât Ministerul Instrucţiunii publice şi al Cultelor îl va aproba.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Nr. 87/1930. (91) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ-bisericesc la parohia ortodoxă română **Dobolii de jos**, judeţul Treiscaune, publicăm concurs cu termin de 15 zile, dela întâia apariţie în acest ziar.

Venitele sânt:

1. Cvartir în natură, cu dependinţe economică în stare bună şi grădină lângă el.

2. 2 jugăre pământ arător, împroprietărite pentru cântăreţ.

3. Suma de 5640 lei anual, în bani gata din fondul bisericii, plătiţi la 30 Septemvrie a fiecărui an.

4. Venitele stolare, aproximativ 3000 lei anual, adecă o treime din stola locală.

5. Câte una ferdelă de cucuruz boane (20 litri) — dela 170 membri induşi în lista adunării parohiale pe 1930, plus câte ½ ferdelă (10 litri) dela aproximativ 40 văduve, conform hotărârei adunării parohiale din 9 Iunie 1930.

Cei cari doresc a ocupa acest post, sânt îndatoraţi a-şi înainta cererile, cu documentele necesare, subscrisului oficiu, având a se prezenta în biserică, pentru a-şi arăta dexteritatea în cântare şi tipic.

Dobolii de jos, la 20 Iunie 1930.

Oficiul parohial.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Nr. 304/1930 (92) 2—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic; a legilor şi regulamentelor în vigoare; în conformitate cu Ordinul P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10704 din 3 II-1930, se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Târnava Mare, cu sediul în Dumbrăveni, jud. Târnava Mică.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul şi diurnele legale dela Stat.

2. Venitele jumătate din sesiunea parohială Dumbrăveni, care în total e de 18 jug. cad.; şi jumătate din sesiunea parohială Hoghilag, care în total e de 6 jug. cad.

Ambele sesiuni se folosesc în arendă forţată.

3. Venitele stolare din parohie, conform foaiei B.

4. Venitele obveniende din protopopiat.

5. 4 st. m³ lemne de foc dela primărie.

Case parohiale nefiind, alesul se va îngriji singur de locuinţă.

Cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului Naţional bisericesc din anul 1888 şi de Art. 12 din Regulament, sunt a se înainta, în termen de 30 zile dela ultima (a 3-a) publicaţiune în «Telegraful Român», P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc în Sibiu.

Dumbrăveni, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Târnava Mare, ţinută la 22 Martie 1930.

Preşedinte: Notar:
Nicolae Gheaja **Cornel Schiau**
adm. prot.

Nr. 3331—1930

„Aprobat"

Sibiu, din şedinţa plenară dela 3 Nov. 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariţie

Cuprinde bogată şi aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conţine următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Şaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troiţa* (versuri şi proză). — † Arhiereul *Filaret Musta.* — *Răposaţii noştri preoţi* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (*cu potretele tuturora*). — Călugărul şi banditul. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fundator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeţ. — *Cântec* de Crăciun. — *Reprivire asupra anului precedent*, ştiri şi fapte din viaţa bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioşilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri şi nedreptăţiri. — Vizitaţii canonice şi sfinţire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica şi noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paşti. — Lui Horia şi Cloşca. — Cursuri de vară. — Conferenţa din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociaţia clerului «A. Şaguna». — *In luptă cu vechiul vrăjmaş*, combaterea beţiei. — *La plecare.* — *Maimuţele*, de unde au luat începătură? — **Fel de fel:** 1. Colinda albinelor. — 2. Priviţi şi în sus! — 3. Fapta prinţului. — 4. Efectul. — 5. Întrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te fereşte! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoţilor la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgâneşti. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moşie. — 15. In rândul străinilor. — 16. Dragostea creştinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia şi Caragiale. — *Glume.* — *Târgurile.* — Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: M. S. Regele *Carol II.* — Întâia tipăritură *din tipografia lui Şaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposaţii preoţi:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Ţeposu şi Ioan Laşiţă. — † *Dr. Augustin Dumitreanu*, fundatorul dela Şardul de lângă Alba-Iulia. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 13 Decemvrie 1930 Nr. 89—90

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bi

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Str. Șaguna 8 Sibiu

Abonamentul: Pe an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Omagiu Arhipăstorului

Iubitorii de propășire în mersul sfintei noastre biserici dreptmăritoare, au ținut din nou să-și arate sentimentele de profundă și respectuoasă iubire, și de înaltă admirare, I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*.

In preseara zilei Sale onomastice, din anul acesta și în ziua Sfântului Ierarh Nicolae, cler și popor au manifestat prin cele mai însuflețite ovațiuni, că stau neclintiți pe partea I. P. S. Sale, a destoinicului conducător, care a dovedit de nenumărate ori că dispune de autoritatea de-a fi ascultat și urmat.

Multe sânt de realizat în scopul apărării intereselor mari ale bisericii noastre și ale credincioșilor ei; — ear sprijinul de unde mai ales ar trebui să vie, lipsește, — spre bucuria celor intriganți și a speculatorilor cari mereu îș întețesc activitatea.

Inaltul prelat al Mitropoliei Ardealului voește să se apropie de inimile tuturor credincioșilor Săi, să le asculte păsurile, să se sfătuească împreună, lămurindu-se și astfel să pună în înfăptuire tot ce e necesar întru promovarea acelor interese — ale bisericii și ale neamului deopotrivă.

Cu atât mai vârtos zicem astăzi, ca și eri, Celui ce ne înviorează, Celui ce ne izbăvește, Chiriarhului adânc cugetător:

Intru mulți și fericiți ani, Stăpâne al nostru!

•

Despre impozanta sărbătorire, cum rar a văzut bătrânul nostru oraș de pe țărmurile Țibinului, dăm următoarele amănunte:

Conduct cu torțe

In presara zilei de 6 Decemvrie la ora 6 s'au adunat în piața Unirii credincioșii noștri din suburbil Iosefin, Poarta Turnului și Sibiu-Cetate; Reuniunile de femei, Reuniunea meseriașilor români, elevii Academiei teologice, ai seminarului teologic, ai școalei de cântăreți, elevii și elevele școalor normale și un mare număr de intelectuali.

In frunte cu fanfara școalei normale «Andrei Șaguna», conductul a pornit cu torțele aprinse prin strada Regina Maria, Piața Regele Ferdinand și strada Mitropoliei. După fanfara școalei normale urmau credincioșii din parohiile amintite și reuniunile de femei în frunte cu drapelul național; urma a doua fanfară, muzica militară a regimentului 90 infanterie, apoi tinerimea școlară. Conducțul s'a oprit înaintea Rezidenței mitropolitare. Intreaga stradă a Mitropoliei era o mare de oameni, iar torțele aprinse ofereau un aspect feeric.

Un puternic cor de 300 persoane acompaniat de muzică militară, dirigeat de profesorul T. Popovici, a cântat: Troparul sfântului Nicolae.

Prezentându-se la fereastră I. P. S. Sa, numerosul public isbucnește în urări de Să trăiască, iar dl Dr. Nicolae *Comșa* cu puternica-i voce adresează Inalt Prea Sfinției Sale următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sfinția Voastră,

Suntem reprezentanți ai tuturor stra'urilor sociale românești din acest oraș, reprezentanți ai generației de ieri, de azi și de mâne, și în pornirile și gândurile noastre credem a fi ecoul opiniei publice de aici, dar și ecoul opiniei publice sănătoase din întreaga Mitropolie, ba chiar din întreg cuprinsul țării noastre.

Venim să ne deschidem inimile și să ne arătăm sufletul pătruns de dragoste omagială și de devotament nețărmurit pentru figura luminoasă a I. P. S. Voastre.

Dela înălțimea tronului Vlădiciei ați răspândit și propoveduiți cu râvna de apostol cuvântul luminat al credinței, al științei, culturei și adevărului și cu baston de mareșal îndrumați pornirile luptătorilor pentru bine și adevăr în sinul bisericii și neamului nostru.

Doar munca de regenerare și de luminare a vieții noastre creștinești și naționale pe toate terenurile și în toate formele de manifestare, pornește și stă strâns legată de exponenții ei cei mai vrednici, mai capabili și mai devotați înaltului ideal de a se crea baze solide pentru existența și dăinuirea scumpei noastre Românii. Atâtea opere de cultură și progres, atâtea jertfe au fost necesare pentru înlesnirea și asigurarea înfăptuirii idealului național. Și toate sunt rezultatul muncii, cre dinții și entuziasmului neșovăitor al vrednicilor din fruntea bisericii și neamului nostru.

In organizația noastră socială nu încape îndoială, că factorul de căpetenie întru asigurarea izbândei ideilor mântuitoare este biserica. Ca propoveduitoare a virtuților creștinești și cetățenești, ea veghiază necontenit la căpătâiul fericirii neamului și statornicirei statului nostru, prin răspânditorii învățăturilor ei, înalții și luminații prelați.

E firesc dar, când venim să sărbătorim munca, vrednicia, capacitatea și entuziasmul celui mai distins stâlp al bisericii și al neamului, e firesc să fim pătrunși până în adâncul sufletului nostru de un sentiment de omagială gratitudine și de profundă veneraținne pentru preaiubitul nostru părinte, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae. Vă rugăm I. P. Sfințite, să ne credeți, că ființa plină de virtuți și superioare calități ale I. P. S. Voastre, prin truda și jertfele aduse pe altarul marilor interese ale bisericii și neamului, V'ați creat în inimile noastre așezământ de dragoste și recunoștință. Acestea Vă vor călăuzi totdeauna și în tot locul, când Veți aprinde și purta facla luptei pentru apărarea bisericii și neamului în viața lor morală, culturală și națională. Iată pricinile pentru care noi și cu noi întreagă suflarea românească Vă dorim din prilejul zilei onomastice, viață lungă cu deplină sănătate și cu mulțumirea de a ți stat nebiruit în fruntea bisericii și a neamului în calea lor spre limanul fericirii

Să trăiți la mulți ani!

La finea vorbirii au urmat din nou puternice urări de: Să trăiască!

Inalt Prea Sfinția Sa cu vocea-i sonoră a binevoit a răspunde următoarele (prescurtat):

Adânc emoționat mulțumesc pentru simțemintele ce-mi arătați și pentru urările ce mi le-ați făcut cu ocaziunea zilei mele onomastice.

In dorința vie ce o port în sufletul meu, de a mă identifica cu idealele și aspirațiunile sf. noastre biserici, simțemintele iubitului meu cler și popor, îmi vor fi totdeauna un puternic razim. Și sunt fericit să văd și'n manifestația de astăzi espresiunea alipirii iubiților mei fii sufletești către așezământul sacru al sufletelor noastre, al cărui slujitor și păstor sunt. Ca și în trecut, biserica noastră e chemată astăzi, și va rămânea în rolul ei și'n viitor, de a coborâ lumina evangheliei, adevărul nestrămutat al credinții, povața caldă a iubirii și darurile culturii în sufletul neamului nostru.

Acela o iubește care o sprijinește în această misiune. Acela o iubește cu adevărat care își deschide larg porțile sufletului, ca să primească bogățiile spirituale pe carl ea le împarte.

Fii buni ai ei, iubiți-o cu caldă dragoste de mamă a poporului nostru!

Din nou a răsunat strada de aclamări de: Să trăiască I. P. S. Sa.

Corul a a executat apoi: «Fericiți veți fi» și: «Cântec la Sfțul Nicolae».

După aceea conductul a înaintat din nou spre Piața Unirii străbătând Str. Șaguna; iar de aci s'a împrăștiat întreg publicul în liniște.

Serviciul divin

In Sărbătoarea Sf. Ierarh Nicolae, Sfța liturgie în biserica noastră catedrală, a fost oficiată de Prea Sfinția Sa Arhiereul *Vasile* înconjorat de consilierii mitropolitani și diaconii ceremoniali, ai catedralei, dând răspunsurile liturgice corul mixt al catedralei. In decursul sfintei liturgii Prea Sfinția Sa a hirotonit întru diacon pe clericul Virgil Druhora.

La priceasnă părintele protoiereu Emilian Cioran, a rostit o frumoasă predică, explicând pericopa zilei.

După priceasnă corul a intonat frumoasa cântare: «Bucură-te Nicolae sfinte!»

La finea sfintei liturgii, Prea Sfințitul arhiereu Vasile, îngenunchind, a citit rugăciunea de mulțumită și cerere către Cel atotputernic pentru îndelunga viață și sănătate a Inalt Prea Sfințitului nostru Arhiepiscop și Mitropolit.

Rugăciune pentru A. S. Regală principele Nicolae

Prea Sfinția Sa părintele arhiereu, a celebrat apoi un Tedeum pentru îndelunga viață și sănătatea *Alteței Sale Principelui Nicolae.*

La rezidența mitropolitană

După terminarea serviciului divin s'au prezentat în salonul cel mare al rezidenții consilierii arhiepiscopești

mitropolitani, profesorii institu-lor de învățământ și intelectualii ireni din localitate, între cari am marcat pe membrii consiliului de lministrație a institutului Albina, frunte cu prezidentul Dr. I. Beu, omitetul central al Asociațiunii prin nii Dr. Gh. Preda, S. Țeposu și r. Horea Petrescu, comitetul Reu-unii femeilor ortodoxe din loca-ate în frunte cu dna prezidenta Eu-enia Tordășianu etc.

In numele celor prezenți P. S. Sa hiereul *Vasile* a adresat I. P. S. Sale rmătoarele cuvinte:

Inalt Prea Sfințite,

Iată sosi de nou ziua așteptată onomasticei I. P. S. Tale, când ni dă prilej să-Ți aducem în mod săr-ătoresc omagiul credinței și iubirii oastre.

Fiii duhovnicești ai I. P. S. Tale mțesc nevoie ca de astădată să-Ți anifesteze mai zgomotos alipirea lor, ă-Ți arate mai viol bogăția și ncerităteа simțirii alese ce-Ți pă-trează, ca prin această explozie spon-nă de simpatie să dea răspuns lim-ede celorce în porni-ea firii lor pă-lmașe uită cuviința și respectul ce e cuvine unui cap bisericesc.

Vrem să se știe chiar din acest rilej — deși poate nu e locul cel mai otrivit — că faptele I. P. S. Mitro-olit Nicolae al Ardealului, fie de or-lin bisericesc, social ori cultural, nu ot fi socotite de nimenea numai ca cțiuni pur personale, ci ca expre-iunea fidelă a gândirii și simțirii redincioșilor ortodocși din Ardeal și stfel cu răsunet adânc în toată lumea rtodoxă din patria noastră.

Vrem să se știe curat, că orice ecuviință adresată Mitropolitului no-stru, ne vatămă sensibilitatea morală și conștiința noastră o respinge cu neritată revoltă.

*

Inalt Prea Sfințite! Balsamul iu-birii noastre fiilești vindecă în mod miraculos înțepăturile săgeților veni-noase pornite din tabăra dușmanilor bisericii; iar desăvârșita noastră în-credere formează în jurul persoanei I. P. S. Tale cuirasa ce o fac invul-nerabilă.

Când Îți aducem de sărbătoarea numelui această încredințare, Te ru-găm respectuoși să primești omagialele noastre felicitări cu ararea: din mila lui Dumnezeu, cu harul și binecuvân-tarea Sa, să ne păstorești în pace, să-nătos, luminat, temut de adversari și admirat de noi, întru zile îndelungate drept îndreptând cuvântul adevărului.

Mulți fericiți ani, Stăpâne!

La finea vorbirii, I. P. S. Sa, viu aclamat, de cei prezenți, ră-spunde pe scurt următoarele:

Prea Sfințite și în Domnul iubite frate, Prea stimați domni!

Mulțumindu-Vă pentru urări-le ce-mi aduceți, Vă rog să cre-deți în simțemintele de părin-tească iubire ce le am față de D-Voastră și față de toți fiii mei sufletești.

Ca să răspund aluziunei ce mi-ați făcut, sunt conștient că un ierarh al bisericii noastre a fost totdeauna un purtător de steag și astfel nu e mirare dacă asu-pra steagului ortodoxiei noastre, purtat de secole cu glorie printre grele lupte, se mai dau și astăzi asalturi pătimașe. Dar sunt mul-țumit când văd grupată în jurul steagului armata credincioasă a clerului și poporului. Iubirea mea se aprinde cu cât cresc atacurile și Vă rog să aveți deplină încre-dere că nici un asalt, oricât ar fi de temerar în nesocotința lui, nu va fi în stare să scadă curajul și să înfrângă puterea de apă-rare a bisericii mele. Cauza ei e o cauză sfântă și întru apărarea ei noi vom fi tari întru a folosi acele arme drepte și nebiruite pe care le va binecuvânta Dumnezeu.

Biserica noastră trebue să meargă cu energie către împlini-rea misiunei sale religioase și cul-turale, deopotrivă, în mijlocul po-porului. Ea va rămâne un templu al credinței și culturii, în acelaș timp. Este în tradiția ei cea mai curată să fie geloasă de rolul cul-tural ce l-a îndeplinit și e chemată să-l îndeplinească și de aici înainte. In mijlocul crizelor de ordin ma-terial, cari înlănțuesc cu sgomotul lor interesele lumii de astăzi, bi-serica e datoare să-și sublinieze, printr'o trează activitate, impor-tanța ce-i revine ca purătoare a comorilor sufletului. Dumnezeu să ajute silințele ei!

S'au prezentat apoi înaintea I. P. S. Sale dnii generali ofițeri supe-riori din garnizoana Sibiu, în frunte cu dl general Stefan Panaitescu, Co-mandantul Corpului VII de Armată aducându-i felicitările armatei; dl ge-neral i. r. Dr. George Moga, prefect județean, a prezentat felicitările în numele județului.

In sărbătoarea zilei de 6 Decem-vrie la rezidența mitropolitană, a fost un adevărat peregrinaj.

Din prilejul onomasticei, I. P. S. Sa a primit un mare număr de feli-citări din întreaga țară.

*

Asociindu-ne și noi acestor căl-duroase felicitări, rugăm pe bunul Dumnezeu ca pe I. P. S. Sa să-i țină întru mulți și fericiți ani, pentru bi-nele bisericii și al poporului nostru.

În memoria lui Andrei Bârseanu

Act de pioasă comemorare se va săvârși Duminecă, în 14 Decemvrie, 1930, în Sibiu: Despărțământul ju-dețului Sibiu al «Astrei» va desveli o placă comemorativă pe casa unde a trăit, timp de 10 ani, până la moarte, Andrei Bârseanu.

Publicul sibian este invitat să ia parte la parastasul, care se ține la ora 11, a. m. în Catedrala ortodoxă română. După serviciul bisericesc stau la dispoziția publicului, contra plată, tramvaie dela «Baia poporală», până la «Școala militară».

La placa comemorativă se vor rosti discursuri omagiale din partea diferitelor societăți și se vor executa câteva cântări. COMITETUL.

Bisericile și ajutorul statului

— Răstălmăcirile dela Blaj. — Restabilirea adevărului. — Procedeul. — Socoteală simplă. — Comparație de neadmis. — Avantagiați. — Nedreptățiți. — Parohii aproape fără credincioși. — Nu vrăjmășim. —

Măestria, de-a schimba cu vicleșug senzul cuvintelor și graiul cifrelor, iese din nou la supra-față în coloanele foaiei bisericești a mitropoliei blăjene, în răsboi-nica *Unire* dela 29 Noemvrie a. c.

Sub pretext de a restabili adevărul și a da lămuriri cinstite, oficiosul mitropolitan nu se sfie-ște a declară, că articolul 31 din *legea* cultelor *nu poate fi aplicat* «în toată consecvența lui rigidă». Pentruce nu poate fi apli-cat? Pentrucă nu glăsuește pe placul confraților «din strana stângă», când legea cultelor în art. 31 spune precis: «ajutoarele pe cari statul le va acorda dife-ritelor culte, vor fi în raport cu *numărul* credincioșilor, cetățeni români, față de populația țării, cu *situația materială* a cultelor respective și cu nevoile lor *reale*».

Clarisimii *Unirii*, nerespec-tuoși ai dispozițiilor din lege, pe care cred că o pot eludă, au tupeul să înfățișeze biserica orto-doxă din Ardeal, în chestiunea acordării ajutoarelor dela stat, ca *privilegiată* față de biserica unită: *peste două milioane Lei* se dau bisericii ortodoxe ardelene ca «*prescurtare*» a bisericii unite, afirmă *Unirea* cu mânile la piept.

Procedeul său de comparație este însă pe cât de simplist, pe atât de tendențios.

După socoteli, alcătuite în redacția de la Blaj, *ortodocșii* din Ardeal cu 1.950,000 suflete, (în realitate trec binișor peste 2 mi-lioane), primesc din bugetul sta-tului din 1930 al ministerului cultelor, suma de 168.744,186 Lei; — ear *uniții* cu 1.300,000 su-flete (în realitate binișor mai pu-țini) primesc **suma de 134.637,015 Lei** (sumă retăcută de Unirea).

E învederat, după cea mai sim-plă socoteală, că dacă 1.300,000 uniții primesc 134.637,015 Lei, ortodocșii în număr de 1.950,000 au dreptul să primească nu numai 168.744,186 Lei cât arată *Unirea*, ci, în dreaptă proporție, ar trebui să primească 201.955,500 Lei. Va să zică «*prescurtarea*» sau păgubirea (cu 33.211,314 Lei) este pe partea *ortodocșilor*, nu a uniților. Biserica unită, — în ra-port cu ce primește de fapt biserica ortodoxă ardeleană, — ar trebui să primească numai 112.496,106 Lei; prin urmare uniții primesc cu 22.140,909 Lei *mai mult* decât ar trebui să primească.

Unirea, cu inocența de care e capabilă, alege din buget pozi-țiile *care-i plac*, ca pe cale me-șteșugită să scoată concluzii con-trare acelora ce rezultă dela sine din calculul real al cifrelor buge-tului. Organul mitropoliei Bla-jului merge și mai departe în chițibușăriile sale: separează, în mod neadmisibil, biserica orto-doxă din Ardeal de restul cre-dincioșilor ortodocși din țară, pe cari îi consideră ca neexistenți. Este cu totul necorect a com-para o singură *parte* dintr'un cult cu *întregimea* altui cult. Compa-rația dreaptă se face în aceiași termini. Alt fel, încetează de a fi logică.

Biserica ortodoxă, *din toată țara*, cu 13 milioane ortodocși, primește din bugetul cultelor pe 1930 suma de 886.608,870 Lei; biserica unită, cu 1.300,000 uniți, primește 134.637,015 Lei. Bise-rica ortodoxă, având *de zece ori* mai mulți credincioși decât cea unită, ar trebui să primească de zece ori atâta cât primește bise-rica unită, adecă: 1,134.637,015 Lei; biserica ortodoxă ar trebui să primească cu 459.761,280 Lei *mai mult*, decât i se acordă astăzi.

Ținând cont de suma ce o primește de fapt biserica ortodoxă, ar trebui ca *biserica unită* să fie împărtășită *numai cu 88.660,887 Lei*, — deci primește cu 45.976,128 Lei mai mult decât ar trebui să primească în proporția sufletelor, fără a lua în seamă *averea ce o are*.

Repartizând pe suflete su-mele distribuite din bugetul sta-tului, revine pentru un ortodox 70·79%, ear pentru un unit 99·64%.

Pentru bugetul anului viitor 1931, se mai înscrie și noua epi-scopie zisă a Maramureșului, — a *cincea* episcopie unită; și astfel biserica ortodoxă va fi și mai mult nedreptățită.

Admitem, împreună cu *Uni-rea*, că pastorația din vechiul regat, cu masse compacte de or-todocși, nu întâmpină greutățile din satele ardelenești, unde ad-ministrația parohiilor cere mai multă cheltueală. Dar, cheltueala prea mare a bisericii unite provine din numărul sporit al parohiilor cu foarte puțini credincioși, pa-rohii înființate cu forța de regimul trecut în mijlocul masselor orto-doxe, — ca avanposturi cu nă-zuințe prozelitiste. Cu ce drept se mai susțin, din banii țării, asemenea parohii *cu număr dis-parent de credincioși?*

Se trudesc odihniții *Unirii* întru a tăgădui averile de care dispune biserica unită. Dar chiar manualele din școalele lor spun, că biserica unită a fost sprijinită de regimul trecut, așa încât și-a putut înființa și desvolta așeză-mintele necesare; ear biserica ortodoxă din Ardeal a fost crunt prigonită de același regim, care

înzestrase cu moşii întinse b. o. episcopia unită dela Oradea mare. Moşiile, după reforma agrară, au fost în parte expropriate; biserica unită însă a primit ca desdaunare o rentă considerabilă, care nu poate fi ignorată de guvernele române. Simţul dreptăţii şi al nepărtinirii o cere aceasta.

Până acum biserica ortodoxă este împărtăşită de un tratament inferior: ea, deşi cea mai săracă şi astfel în deosebi stânjenită în acţiune, totuş e cea mai puţin ajutată din bugetul statului.

— Incolo, declinăm dela noi orce intenţiune de vrăjmăşie faţă de cultele neortodoxe ale ţării.

N'avem nici timp, nici plăcere să ne ocupăm «*cu distrugerea blestemaţilor de uniaţi*» (ca să vorbim în «duhul» Unirii); nu ne uimesc nici chiar «poruncile extrem de papistaşe ale papei dela Roma», — fie sănătos el acolo unde e. Noi, ortodocşi, nu săpăm groapa nimanui. Ne apărăm, şi ne vom apără, cu armele drepte şi cinstite ale adevărului, împotriva mistificatorilor şi a celor de rea credinţă.

Campania ruşinoasă pornită de organul oficios ardelean al guvernului, împotriva I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, se urmează la Cluj cu aceeaş oarbă patimă.

Patria de acolo, după ce nu de mult adusese capului bisericii noastre din Ardeal învinuirea cea mai stupidă, că este omul „destructiv" al **Astrei**, acum ar vrea cu tot preţul să prezinte pe Mitropolitul Ardealului ca omul care, prin mijlocirea presei, încearcă, nici mai mult nici mai puţin, decât „**crearea unei atmosfere ostile Regelui Ţării**"...

Enormităţile Patriei, surori cu infamia, nu pot să izvorască decât dintr'o minte înzestrată cu toate însuşirile sadismului, sălăşluit în coloanele acestui organ de publicitate, compromiţător şi pentru cei ce-l susţin.

Suveranul dă exemplu

M. Sa Regele Carol II, în numele Său şi al întregii familii domnitoare, renunţă la 22 la sută asupra dotaţiilor bugetare, restrângând astfel cheltuelile la Curte.

Hotărârea Suveranului este primită atât în parlament, cât şi în toate păturile cetăţenilor cu cea mai recunoscătoare însufleţire.

Slujească, această hotărâre, de exemplu şi îndemn tuturora.

Scrisoarea M. Sale Regelui, către dl preşedinte al consiliului de miniştri, G. G. Mironescu, cerând reducerea listei civile, este următoarea:

Bucureşti, 8 Decemvrie 1930.

Iubite Domnule Preşedinte al Consiliului,

Astăzi, dl Ministru al Finanţelor Mi-a supus spre semnare Mesagiul către Parlament pentru legea reducerilor de salarii a funcţionarilor publici.

Cu durerea în suflet, şi numai din cauza stării grele financiare a Ţării, M'am hotărât să iscălesc această diminuare.

Sânt sigur că toţi cei vizaţi vor pricepe că acest sacrificiu li-a fost impus de circumstanţe şi că vor găsi în patriotismul, care a caracterizat totdeauna pe cetăţenii Ţării Mele în timpuri grele, puterea de a suporta aceste greutăţi, pe care le doresc şi le nădăjduesc de cât mai scurtă durată.

In aceste împrejurări, inima şi conştiinţa Mea nu pot rabda ca această reducere să nu Mi-o impui şi Eu.

Vă rog, deci, Domnule Preşedinte al Consiliului, să daţi indicaţiile cuvenite Ministrului de Finanţe, să Mi se aplice şi Mie şi Membrilor Familiei Domnitoare reducerea de 22% asupra dotaţiilor înscrise în buget.

Vă rog scumpe Domnule Preşedinte al Consiliului, să credeţi în toată stima şi afecţiunea ce V'o port. CAROL.

Apropiere frăţească

Ţara trece prin criză economică, financiară şi morală — criză inerentă, să zicem, timpurilor de după războiu.

Fruntaşii vieţii noastre politice pare că nu-şi dau seamă de marea răspundere ce şi-au luat faţă de neamul jertfelnic, care aşteaptă inaugurarea unei ere de adevărată înfrăţire între cei de aceeaş limbă şi aceleaşi aspiraţii.

Am dorì cu toţii o înţelegere mai reală a situaţiei care ni-a hărăzit-o bunătatea şi mila lui Dumnezeu şi vitejia ostaşului român, — o mai bună înţelegere între conducătorii acestui stat.

Poporul nu poate fi învinovăţit de ura şi sfăşierile ce bântue între deosebitele partide ale ţării.

Am aşteptat ca «părinţii patriei», dnii deputaţi şi senatori, aleşi în cei 12 ani de libertate, să-şi împlinească îndatorirea de-a lucra mai dinadins la vindecarea relelor de care pătimim şi a contribui la alcătuirea legilor — mai puţine, dar mai bune — pentru consolidarea statului.

Făcând bilanţul guvernărilor de după războiu, vedem cu mâhnire că ceea ce au realizat stăpânirile partidelor politice stă prea departe de toate făgăduelile privitoare la fericirea ţării şi la mulţumirea cetăţenilor ei.

Partidele politice, cu guvernele ieşite dintr'însele, şi-au irosit energiile mai ales în luptele dela partid la partid, spre marea pagubă a intereselor obşteşti.

Politica de partid a devenit la noi adevărat flagel: cetăţenii, cari poartă la inimă viitorul ţării, n'o mai pot aproba.

Ceice au primit mandatul să reprezinte interesele cutărui judeţ, în parlamentul ţării, se ştie că de obicei nu ţin seamă de alegători, ci mai mult de stăpâni şi de partidul care i-a pus pe listă.

Criza economică şi financiară se resimte în toate stratusuficientă şi numai credinţa, fiind su perflue faptele virtuţii.

rile sociale; dar factorii politici nu sânt destoinici întru găsirea unei soluţii ducătoare la scopul dorit de a scăpa de situaţia tristă, datorită în primul rând patimei şi neînţelegerii dintre fruntaşii vieţii publice din guvern şi din opoziţie.

Ar fi astfel foarte de dorit o neapărată apropiere sinceră între fiii probaţi ai acestei ţări iertând toate, — pentru binele neamului românesc.

Voim să vedem la cârma ţării şi a aşezămintelor de obşte numai oameni dintre cei mai cinstiţi şi temeinic pregătiţi pentru slujba lor.

Să învăluim în încrederea noastră pe cei cunoscuţi ca oameni de caracter neprihănit, cari prin munca lor au slujit obştei, scoţând totdeauna dreptatea şi adevărul la lumina zilei.

Să înălţăm din mijlocul nostru pe oameni cari îi cunoaştem şi cari ne cunosc durerile şi trebuinţele sufleteşti.

La alegerile parlamentare să ne concentrăm voturile asupra celor mai devotaţi fii ai legii noastre, bărbaţi cari în trecutul lor au dat dovezi că ne aparţin în bine şi în necazuri.

Ca să ajungem a trimite în sfatul ţării pe cei mai vrednici, va trebui să facem o privire retrospectivă şi să ne ferim de greşelile în care ne-au încurcat partidele politice.

In situaţia în care ne sbatem azi, nu este atât lipsa de numerar, cât mai ales lipsa de disciplină a vieţii noastre zilnice.

Mai presus de toate, fiecare creştin să se năzuiască a corespunde numelui său de creştin şi a se conduce după morala şi învăţăturile veşnice ale Mântuitorului Isus Hristos, care dacă s'ar coborâ pe pământ, ar trebui să sbiciuească pe toţi cei ce din ziua Domnului fac zi de târgueli, îndepărtând pe credincioşi dela adevăratele căi ale Domnului. —

Situaţia se poate ameliora prin abandonarea risipei şi

FOIŞOARA

Pe calea virtuţii

Inconjurarea păcatelor pentru mântuirea sufletului nostru, nu este de ajuns; ni se impune a tinde spre perfecţiune.

La evangelistul Marcu Domnul se spune: «Tot pomul, care nu rodeşte, se taie şi în foc se aruncă!»

De aici deducem că nu-i deajuns a ne feri de păcate şi de răutăţi, ci să năzuim spre mai mult.

La judecata universală de după moarte: Servitorul se osândeşte, se leagă şi se aruncă la locul plângerii şi scrâşnirii dinţilor. Ce a păcătuit? Nu şi-a înşelat stăpânul, nu l-a furat, nu şi-a ridicat braţul asupra lui, n'a comis niciuna dintre aceste culpe, — dar *n'a folosit talentul încredinţat lui*, ci l-a ţinut ascuns încât nu mai putea deveni roditor.

Cinci fecioare stau în poarta serbării de nuntă şi imploră intrare. Dar nu li se deschide, căci au întârziat, şi invitatelor li se spune: «Amin zic vouă: nu vă ştiu pe voi», (Matei 25, 12).

Dece s'au pronuntat aceste cuvinte severe? Pentrucă s'au prezentat cu candelele goale, n'au luat cu sine untdelemn.

Sfinţii apostoli admoniau pe jidovii şi păgânii convertiţi, să nu se mai întoarcă la răul păcatului. Cine-i drept, să devie şi mai drept, cine-i sfânt tindă a fi în viitor şi mai sfânt. Aşa îndemna sfântul apostol Pavel pe Timotei: «Nimeni tinereţele tale să nu le defaime; ci te fă pildă credincioşilor cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu duhul, cu credinţa, cu curăţia» (1 Timotei 3, 12). Ear pe sine se prezintă ca model Filipenilor: «Nu, că acum am luat, sau acum sânt desăvârşit; ci gonesc, că doară voi şi ajunge întru care sânt şi ajuns de Hristos Isus», (Fil. 3, 12).

Ştim cum se laudă şi acum o seamă de inşi, ca odinioară fariseul în templul din Ierusalim: «Dumnezeule, mulţumescu-Ţi, că nu sânt ca ceilalţi oameni: răpitori, nedrepţi sau ca acest vameş».

Aceştia cred că vor ajunge în împărăţia cerească, de nu comit păcate strigătoare la cer; nu se cugetă însă nicidecum, că Dumnezeu cere, ca omul să râvnească spre dreptate şi adevăr până la finitul vieţii sale pământeşti: «Intoarce-te la Domnul, şi părăseşte păcatele. Roagă-te înaintea feţii Lui, şi împuţinează sminteala ta. Sârguieşte către Cel prea înalt, şi te întoarce dela nedreptate, şi foarte te scârbeşte de lucrul urât» (Sirah 17, 21—23).

Biserica a caterisit învăţătura eronată (din socolul 16) care a vestit, că pentru mântuirea sufletului este

Nu acel arbore e mai bun care produce frunze şi crengi, ci pomul când produce fructe.

Poate-se numi oare *bun* ac creştin, care nu ucide, nu fură, dă nici nu caută să viеţuească aşa, cum cere Domnul?

Nu se poate.

Numai acel creştin este cu adevărat bun, care vieţuieşte virtuos tinde la perfecţiune.

luxului din partea tuturor claselor sociale, prin muncă stăruitoare şi prin economisire cuminte, ca să ne putem bucura în curând de zile mai senine.

Dela conducătorii politici cerem însă o apropiere frăţească mai slăbind din patima politică, — pentru bunăstarea şi fericirea ţării noastre iubite.

Pr. *Ioan Crăciun.*

După Sectari... vin catolicii la rând

In Nr. 10, de pe Octomvrie a. c. *Biserica ortodoxă*, organul Sf. Sinod se publică un articol: Aspecte religioase din România în presa streină. Traducătorul Sf. Sa. Petre Vintilescu, profesor la facultatea teologică din Bucureşti, traduce articolul lui *D. R. Sioberet*, apărut în revista: *Irenikon* a călugărilor assumptionişti din Belgia.

Astă vară trei preoţi francezi au călătorit prin România şi întorcându-se acasă şi-au scris impresiile lor, relative la relaţiile bisericeşti şi religioase dela noi. Despre biserica dominantă, unul a scris o carte numind-o: *O biserică aservită Statului.*

Informaţiile răspândite în apus de călătorii catolici sunt extravagante. Despre Clerul ortodox spun că este «fără nici o evlavie şi adesea chiar fără credinţă». Iar despre clerul unit că: «este superior clerului neunit, prin cultura şi prin zelul său».

Dl Sioberet şi-a propus să corecteze erorile călătorilor francezi, punct de punct, dar spre a se vedea cum isbuteşte, e de ajuns să cităm ce scrie la p. 8. — «Este neexactă, de asemenea afirmaţiunea că legea cultelor face greutăţi trecerii dela ortodoxie la catolicism şi că uşurează trecerea în senz contrariu. In realitate, Românii se desinteresează în chip absolut de convertiri, într'un senz sau altul. Transilvănenii — uniţi şi neuniţi (ortodocşi) — au cerut generalizarea, în tot regatul, a dispoziţiilor legilor ungureşti, cari admit amestecul Statului în aceste chestiuni. E aici, poate, o violare a libertăţii de conştiinţă, garantată de constituţia română şi este regretabil că nu s'a generalizat libertatea, care exista în acest domeniu în Vechiul Regat. Dar dreptatea ne obligă să recunoaştem că dispoziţiunile adoptate sunt aceleaşi într'un caz ca şi în celalt: egalitate perfectă, dacă nu libertate absolută».

Bârfitorii s'au întrecut pe sine încât tot un catolic s'a simţit obligat ca să rectifice părerile eronate despre stările dela noi.

Ceea-ce trebue să reţinem din acestea e faptul că nu numai sectarii baptişti şi metodişti s'au năpăstuit asupra Ţării şi Bisericii noastre să ne defaimeze ci au pornit de o vreme încoace şi catolicii.

Marele neajuns de care suferim e că Biserica noastră n'are un serviciu de propagandă externă.

Opera creştină, săvârşită pe pământ strămoşesc e necunoscută în străinătate. Nu s'au scris în limbile apusene tratate demne de un trecut bimilenar, pentru ca să nu mai încerce orce diletant să ne clasifice în rândul celor mai din urmă biserici de azi, pământul strămoşesc să-l considere ca pe un teren de proselitism, iar viaţa religioasă, ce se desfăşură aici să fie subiect de snoave vulgare.

SĂRBĂRILE romano-catolice, în oraşele noastre locuite şi de minoritari, sânt de obicei prilejuri foarte potrivite pentru agitaţiuni împotriva statului român.

In 7 Decemvrie a. c. s'a făcut la Oradea instalarea noului episcop romano-catolic, Fiedler, al Orăzii şi Sătmarului.

A venit la instalare multă lume, romano-catolică şi greco-catolică. N'a lipsit nici nunţiul papal din România, monseniorul **Dolci.**

Presa maghiară locală, raportând despre festivităţi, spune că noul episcop să conteze pe credincioşii romano-catolici, cari îl vor ajuta în **misiunea** *lui, de-a apăra cu orce jertfe «marea creaţie» (statul maghiar) din timpul regelui Ladislau, sub a cărui domnie Ungaria a suferit de năvălirea* **tatarilor** *din veacul al 13-lea, — dar sub acelaş domnitor ţara s'a «refăcut».*

«Tatarii», din veacul al 20-lea, ar fi să fim, după agitatorii dela Oradea, noi, românii; ear istoria, după aceiaşi agitatori şi proroci în acelaş timp, se va repeta cu binevoitorul sprijin creştinesc al bisericii romano-catolice, şi «marea creaţie», dispărutul stat, se va «reface», spun agitatorii în amărăciunea ce i-a cuprins.

Monseniorul **Dolci** *n'a prea îndulcit, cum vedem, pe ungurii dela Oradea, — sau poate nici nu prea doreşte a-i îndulci.*

Proces de intoleranţă religioasă. La înalta Curte de casaţie s. II. s'a desbătut un proces între recurenta dna Irina Barbon Atanasie şi fostul său soţ.

Recurenta, divorţând de soţul prim, jidov, semnase o învoire cu acesta — privitor la copilul rezultat din căsătoria lor — în senzul că acest copil rămâne sub îngrijirea mamei atâta timp cât ea nu se va recăsători sau dacă se va căsători tot cu un jidov; ear în caz când mama s'ar recăsători cu un *creştin*, ea perde dreptul de-a păstra copilul, fiind îndatorată să-l restitue soţului de care a divorţat.

Mama s'a recăsătorit cu un creştin, actualul ei soţ.

Jidovul, fostul soţ, a reclamat copilul, pe baza învoelii încheiate. La tribunal şi în apel, curtea din Cluj a obligat mama să se despartă de copil şi să-l predea tatălui.

Dna Atanasie a făcut recurs în casarea hotărârii dela Cluj. Recurenta a stăruit asupra caracterului de intoleranţă religioasă tradat în acţiunea reclamantului. S'a semnalat şi faptul că învoirea, prin clauza incriminată, aduce o constrângere inadmisibilă libertăţii consimţământului.

Inalta Curte de casaţie, în deliberarea ţinută zilele acestea, admiţând recursul, a casat hotărârea atacată.

Nr. 10.993

Recensământul populaţiei

La sfârşitul lunei curente se îndeplineşte recensământul general al populaţiei din Ţara noastră.

Organele de stat, încredinţate cu această lucrare, sunt în posesiunea formularelor necesare şi a instrucţiilor pentru stabilirea numărului locuitorilor ţării, a situaţiei lor economice, sociale, religioase şi naţionale.

On. Cler e îndrumat a da toată atenţiunea acestei lucrări importante pentru Stat şi pentru Biserică. Apelăm la On. Preoţime să dea autorităţilor, încredinţate cu conscripţia, tot concursul cuvenit şi să vegheze să nu se strecoare erori la conscrierea credincioşilor Bisericii noastre. In special dispunem:

1. Preoţimea să explice credincioşilor rostul recensământului, îndemnându-i să declare datele cerute de organele autorizate cu efectuarea recensământului.

2. Credincioşii noştri: creştinii ort. să fie trecuţi în formularele oficiale ca atare şi să bage de seamă să nu fie trecuţi la alte confesiuni. Spre a se evita orce confusiune, credincioşiii Bisericii noastre să declare că sânt: *ortodocşi*, înscriind ca atare în listele oficiale pe toţi membrii familiei şi pe toţi aceia cu care locuesc împreună.

3. Fiecare paroh sau administrator parohial să urmărească rezultatul lucrărilor de recensământ din localitatea, parohia şi filia noastră, consemnând precis toate datele.

Acestea se vor trimite în câte *două* exemplare prin oficiul protopopesc la Consiliul arhiepiscopesc.

On. Oficii protopopeşti se vor îngriji să concentreze toate datele statistice din parohiile şi filiile din protopopiat şi să le trimită aici în termin de 15 zile dela terminarea lucrării oficiale de

---

Aceasta-i cauza, pentru care trebue să exercităm virtutea necontenit.

Altcum judecă lumea, altcum Dumnezeu. Lumea cumpăneşte aparenţele, laudă grozav pe toţi şi pe toate, dacă *nu* comit un rău. Osanalele acestea n'au rost. Domnul cercetează *voinţa* omului: stăruit-a oare să ajungă mai sus? Devenit-a demn de vocaţiunea sa prin virtuţi şi prin fapte nobile?

Bun numai atunci e creştinul, când s'a frământat să devie asămănător Răscumpărătorului său; *atunci* e vrednic şi de evanghelie.

La Dânsul nu există deosebire, nu distincţie ori alegere; înaintea Lui numai virtutea, numai fapta bună are preţ. Pe El nu-L amăgeşte aurul şi pietrele scumpe, nici îl seduc puterile pământeşti; El priveşte sufletul, care s'a păzit candid în mulţimea relelor şi mai vârtos a făcut binele.

Tinerimea noastră se împodobeşte cu inele, cu vesminte scumpe, şi e setoasă de admiraţia şi lauda semenilor. Ea nu-şi adună comori de acele, pe care nu le strică nici moliile, nici rugina, şi pe care hoţii nu le desgroapă, nici le fură.

Mulţi îşi zic: colo la bătrâneţe, când mi-am trăit traiul, când nu mult mai am de aşteptat, atunci voi săvârşi fapte bune, şi o să fiu foarte virtuos, ducând viaţă plăcută cerului...

Ce amăgire! Cine oare crede, că omul o să se decidă, ca din senin, la bătrâneţe să pornească pe căile virtuţii, ori să primească dela Duhul Sfânt acest har atât de târziu?

Incă pe timpul lui Solomon se zicea: «Invaţă *pruncul* pe calea sa, că şi după ce va îmbătrâni, nu se va depărta dela aceea», (Pilde 22, 6).

Cauzele pentru care oamenii nu se exercită suficient în virtute şi nici nu ating progresul dorit, ar fi următoarele:

1. Prima cauză, pentru care creştinii sânt rar virtuoşi, stă în faptul, că nu cinstesc şi preţuesc satisfăcător virtutea însăş.

Oamenii ţin mai mult la ştiinţa profană, la bogăţia materială, decât la învăţătura evangelică şi la perla biblică.

Lumea de regulă respectă pe acela care dispune de mare avere materială fără să privească la *felul* cum o întrebuinţează.

Se imprimă tinerimii aceeaş mentalitate, învăţându-o că *aşa* are să-şi câştige binele şi fericirea. Formarea caracterului şi cultivarea inimii devin probleme secundare.

Atunci, când biserica vrea ca pe aceşti tineri să-i instrueze prin slujitorii săi spre adevăr, virtute, — părinţii, ori alţi membri ai familiei, iau a batjocură această râvnă; ironizează rugăciunea, evlavia; iar abstinenţa, moravurile cardinale nobile le osândesc, spunând, că creştinii, înzestraţi cu aceste calităţi, nu sânt folositori.

Fiece ridiculizare, îndreptată asupra virtuţilor, produce însă consecvenţe triste, deoarece smulge din inima tineretului cele mai delicate sentimente ale religiozităţii, cel mai fraged germen al nobleţei.

2. E firesc ca celce nu preţueşte de ajuns virtutea, să o pună în al doilea rând. Se avântă bucuros spre bani şi plăceri. Şi fiindcă nu poţi servi la doi domni, e de înţeles, că ceice stau în sclăvia lumii, nu mai au timp să se ocupe de idei sfinte, de fericirea eternă: «Din aceasta nu poţi trăi, am altă ocupaţie!»

Este demn de compătimire cel ce se închină astfel şi serveşte mamonului.

3. A treia cauză, pentru care devin temerari, ceice fac neînsemnat progres pe cărarea virtuţii e, că se sperie de lupta, cu care este îmbinată dobândirea virtuţii.

recensământ sub strictă răspundere personală. Datele din parohii şi filii se vor depune într'un exemplar şi în arhiva parohială respectivă.

Sibiu, 10 Dec. 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Ziua sfântului Andrei

Orice suflet care e conştient de credinţa sa ortodoxă şi care ştie să cinstească pe ceice au lucrat în trecut şi astăzi pentru întărirea credinţei sale, tresaltă la pomenirea numelui de *Andrei*. Se cugetă îndată tocmai la acela care e vrednic de veşnica noastră pomenire, la fericitul întru Domnul, marele mitropolit Andrei Baron de Şaguna. Dragostea faţă de această personalitate, are ocaziunea orişicine să şi-o manifesteze într'un fel sau altul, cel puţin odată în an, în ziua de 30 Noemvrie. Conform tradiţiei sale plină de adâncă veneraţiune faţa de mai marii Bisericii şi ai neamului, Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a studenţilor Academiei noastre teologice, a ţinut în ziua de 30 Noemvrie a. c. ora 11 a. m. în Aula Academiei, o şedinţă festivă reuşită, întru comemorarea onomasticei Patronului ei, la care a asistat un public numeros şi ales din Sibiu şi jur.

Şedinţa a fost deschisă din partea preşedintelui Societăţii, prof. Dr. D. Stăniloae printr'un cuvânt de deschidere, în care spunea următoarele:

«Ca'n toţi anii, în ziua sfântului Andrei, aşa şi anul acesta studenţii Academiei teologice «Andreiane», v'au invitat să închinaţi, împreună cu ei, câteva momente din timpul şi gândul Domniilor Voastre amintirii patronului acestei societăţi şi acestei şcoli, mitropolitului Andrei Şaguna.

Nu ne despart nici 60 de ani de timpul umplut de duhul acestui mare ctitor al aşezărilor noastre bisericeşti şi naţionale, acestui deschizător de drumuri şi făuritor de viaţă spirituală a neamului nostru, şi cu toate acestea figura lui a început să îmbrace nimbul filaţelor miraculoase de a căror vieţuire reală printre noi te îndoieşti, părându-ţi legendă produsă de fantazia sufletelor noastre dornice de un ideal. Ofranda ce i se aduce anual, evoluiază de aceea pe nesimţite spre un cult al unui sfânt, care a răsărit din neamul nostru şi-a trăit pentru el.

Studenţii Academiei noastre teologice făcându-se iniţiatorii acestor sărbări regulate ale memoriei marelui, Andrei sunt cei dintâi cari fac prin aceasta jurământ tainic de-a urma, ca preoţi, în cercul lor restrâns de activitate pilda râvnii şi-a dragostii lui faţă de biserica neamului.

Ei caută să desprindă, din felul cum a activat mitropolitul Andrei Şaguna faţă de problemele zilelor lui, învăţături despre felul cum ar activa faţă de problemele zilelor noastre şi trăind în cercul lor de activitate.

In felul acesta ei conchid că Andrei Şaguna trăind astăzi ca preot ar căuta să răspundă setei celei mari după cuvântul dumnezeesc, propovăduind şi cu gura, dar mai ales cu atitudinea întregei lui fiinţe, şi dedicându-şi tot timpul şi toate gândurile şi sentimentele lui bisericii.

Ei mai conchid că Andrei Şaguna trăind astăzi ar fi cel mai neobosit propovăduitor al stabilităţii şi al respectului legilor, lucrând pentru înlăturarea haosului şi al arbitrarului de azi.

Mie îmi revine plăcuta îndatorire să Vă mulţumesc la toţi din tot sufletul pentru răspunsul la chemarea lor şi să deschid această şedinţă festivă». —

Trecând la executarea programului, studentul S. Radu din an IV. a citit interesanta sa lucrare «Concepţia mitropolitului Andrei Şaguna despre Biserică» arătând marile contribuţii pe cari nemuritorul Şaguna le-a adus Bisericei ortodoxe, reorganizându-o şi întărindu-o pe temeliile sf. Apostoli şi a canoanelor.

Atât cântările corului Societăţii dirijat de iscusitul profesor N. Oancea, cât şi declamarea studentului Ioan Gh. Muntean din anul III. «Pe Golgota» de Gh. Gregorian, au fost viu aplaudate.

La sfârşitul şedinţei, P. S. S. arhiereul-vicar, *Vasile*, plin de mulţumire rosteşte cam următoarete cuvinte:

Iubiţilor mei, în numele numeroasei asistenţe Vă aduc mulţumiri cu laudă pentru frumoasa serbare prin care cinstiţi ziua nemuritorului vostru Patron, alături de toţi credincioşii din mitropolia noastră, pentrucă vredniciile acestui *mare mitropolit* noi nu le putem astăzi să le măsurăm cu deplină dreptate.

Cu drept cuvânt, pentrucă mitropolitul Andrei Şaguna, pentru biserica noastră ardeleană a fost în rolul marelui profet Moisi, pentrucă a reorganizat, a pus pe drumul celei mai frumoase propăşiri biserica noastră din Ardeal care de pe urma nenorocitei desbinări religioase rămăsese doar' cu cenuşa mănăstirilor arse. In ceeace priveşte prezentul, mie mi se pare că persoana mitropolitului Şaguna îndeplineşte acelaş rol pe care-l îndeplinea norul de lumină şi stâlpul de foc care conducea pe poporul evreesc în pustie. După războiu, în pustia simţirilor noastre religioase, personalitatea acestui mare mitropolit ne arată lămurit scopul pe care l-a dat bisericei Sale divinul ei întemeietor.

Cultul mitropolitului Andrei, trebue să devină o adevărată necesitate pentru toţi, pentrucă personalitatea lui luminează drumul, singurul drum adevărat, care duce spre idealurile bisericii creştine.

Doar o dorinţă ar mai putea să se mai adaugă la ceeace aţi făcut voi azi, aceea, ca acest cult să nu fie numai în formă, ci să treacă în realitatea vieţii pastorale pe care o veţi desfăşura, ca o garanţie a existenţei noastre şi ca neam şi ca creştini.

Unesc binecuvântarea mea cu a I. P. S. Sale mitropolitului nostru *Nicolae*, dorind acestei Societăţi prosperare, iar membrilor ca viitori preoţi ai Bisericii noastre să redea fiecare chipul marelui Şaguna.

Dumnezeu să vă binecuvinteze!

INFORMAŢIUNI

In vederea sfintelor sărbători ale Naşterii Domnului, şcoalele primare şi secundare din toată ţara vor lua vacanţă Sâmbătă în 20 Decemvrie. Vacanţa durează până la 8 Ianuar 1931.

Comisia însărcinată cu traducerea bibliei a depus, săptămâna trecută, la patriarhie prima parte din traducerea vechiului testament. Comisiunea compusă din P. S. Nicodim, Pr. Gala Galaction, Pr. C. Dron şi prof. facultăţii teologice din Chişinău, V. Radu, promite că întreaga biblie va fi tradusă până la 1 Septemvrie 1931.

Guvernul român a înaintat, pe cale diplomatică, guvernului din Atena cererea celor 500 de călugări dela Muntele Athos pentru a li se învoi să se stabilească în schiturile şi chiliile româneşti dela Sfântul Munte.

Manifestaţie culturală impunătoare s'a desfăşurat la Cernăuţi în 7 l. c., cu ocazia desvelirii bustului ce reprezintă pe marele poet *Eminescu*. **Solemnitatea s'a început în catedrală cu parastas de pomenire a lui Mihai Eminescu. In faţa bustului, din parcul Arboroasa lângă catedrală, s'a adunat publicul în număr uriaş, ear preoţii în odăjdii înălţară şi aici rugi pentru odihna sufletului marelui dispărut. S'au rostit cuvântări şi s'au depus flori multe pe soclul bustului... Seara conferenţă şi festival la teatru.**

Spargeri la Cluj. Dupăce înainte cu vre-o zece zile s'a produs o spargere la parohia reformată din Cluj şi hoţii au dispărut. Acum se anunţă o spargere la episcopia noastră de acolo. S'au spart Vineri noaptea două casse Wertheim din cassierie şi s'au furat cam 35 mii de lei. Poliţia cercetează, până acum fără rezultat.

Unde se respectă repaosul dumnecal. Pe temeiul unei hotărâri dela anul 1871, în Anglia sânt acum interzise şi reprezentaţiile *cinematografice* în zilele de Duminecă.

După jocurile pasionale dela Oberammergau, s'a petrecut un lucru neaşteptat. Actorul Lang, care înfăţişase în «Patimile lui Isus» figura Mântuitorului, a fost amendat cu 2000 de mărci din partea tribunalului muncitoresc de acolo. Lang adecă a încasat, pentru personalul de serviciu, bacşişul dela oaspeţii ce-i adăpostea, fără ca bacşişul să-l dea mai departe servitorilor săi.

In biserici din Austria se introduc, în locul corurilor, mari gramofoane care execută cântări religioase în timpul slujbei bisericeşti.

ŞTIRI LOCALE

Concert religios de colinde şi cântece de stea va da corul mitropoliei şi corul mixt al şcoalei normale «Andrei Şaguna» secţia de fete şi băieţi, sub conducerea prof. Timotei Popovici, Duminecă, 14 Decemvrie 1930, la ora 5 d. a. în Biserica Mitropoliei ort. române, Sibiu. Persoanele care doresc a lua parte, sunt respectuos rugate a rescumpăra câte un program al concertului cu suma de 10 lei. Din suma ce se va aduna, se vor acoperi spesele concertului, ear prisosul se va întrebuinţa pentru *îmbrăcarea elevilor săraci* ai şcoalei normale cu prilejul sf. sărbători ale Naşterii Domnului. Programele se vor ridica de către participanţi în cursul acestei săptămâni până Sâmbătă (13 Decemvrie) la ora 6 seara din Librăria arhidiecezană (Strada Mitropoliei). Participanţii sunt respectuos rugaţi a se prezenta punctual, în cursul concertului porţile vor fi închise.

Primăria Municipiului Sibiu aduce la cunoştinţa publicului că cu începere din a. c. brazii (pomii) de Crăciun se vor vinde în Strada Cetăţii (Basteigasse).

Primăria Municipiului atrage atenţia publicului la faptul, că se vând de prezent adeseori parcele şi terenuri cu buna voie sau prin licitaţie, care terenuri sunt parcelate fără aprobarea Primăriei şi eventual şi în contrazicere cu dispoziţiunile legale generale sau cu dispoziţiunile speciale ale ministerului pentru regiunea din chestiunne. Prin urmare primăria învită pe toţi cumpărătorii de imobile pe cale particulară ori de licitaţie, să se informeze întâi la Primărie, serviciul economat, dacă terenurile din chestiune sunt construibile, şi dacă nu sunt eventual supuse anumitor transformări pe urma sistematizării regiunei.

CARŢI ŞI REVISTE

O poveste cu trei hoţi, de predicatorul catedral din Cernăuţi, *Olvian Soroceanu*, Cernăuţi, 1930, ed. «Glasul Bucovinei» — O broşură de 20 pagini. Preţul 15 Lei.

Multe delicii ale vieţii avem să le înconjurăm, inclinări să înfrânăm, să ne lepădăm de eul nostru, şi nu odată să ne răstignim corpul viţios.

Această resignare e foarte incomodă.

Multe defecte, greşeli derivă din negligenţa creşterii.

Tot îndemnul, sfatul părinţilor de regulă se îndreaptă spre aceea, ca fiii lor să înveţe cele «necesare» pentru existenţă, — încolo copilul poate privi, auzi şi face tot ce-i place... Ei bine, cine îl îndrumă, pe cărările vieţii, la răbdare, la îndurarea plăgilor soartei? Unde se frâng dorinţele lui îmbuibate? Cine-i controlează îmbrăcămintea de lux, somnul desordonat, distracţiile greşite? Unde învaţă abnegaţie?

Ear dacă nu s'a exercitat de timpuriu în virtuţi, cum are să suplinească în viitor ce a pierdut în trecut..

Cei mai mulţi se înfioară să renunţe la cele temporare, şi seamănă tânărului din evanghelie, tiner care auzise dela Isus, că vânzându-şi bunurile pământeşti, să servească lui Dumnezeu...

4. A patra cauză, pentru care nu progresează unii oameni în virtute, e faptul trist, că nu imploră graţia lui Dumnezeu. In tot păsul, în cea mai neînsemnată plagă ne întoarcem spre cer, apelăm la sprijinul sfinţilor, şi uităm a cere pe seama sărmanei noastre inimi protecţia lui Dumnezeu, să ne dea putere în ispite, şi binecuvântare la bunăvoinţa noastră.

Cerem colaborarea îngerilor, în multe acţiuni ale noastre; dar, oare făcut-am vot, să-i urmăm şi în credinţă, şi în iubirea lui Dumnezeu pe aceşti interpretori ai noştri cu inimă blândă?

Dacă moravurile bune lipsesc la copii, la tineri, la bărbaţi, la bătrâni chiar; dacă auzim exclamaţia: «Eu nu pot trăi ca sfinţii!» — cauza e, că nu se roagă, nu bat la porţile cerului, nu însetoşează după beutura izvorului etern al Domnului, nu îngenunchează înaintea lui Hristos, care s'a jertfit pentru noi şi este prezent la sfânta Euharistie a liturgiei.

Să cunoaştem virtuţile, care împodobesc sufletul. Ele sânt mai frumoase, decât argintul, aurul, diamantul, şi mai scumpe decât pietrile preţioase, şi decât mărgăritarele mărilor.

Să luăm hotărâre firmă, că nu ne vom opri, nu ne vom întoarce, din direcţia începută pe calea virtuţii. Să promitem intimităţii noastre, că vom fi mai buni.

Trudnică e calea aceasta, ne aşteaptă luptă aprigă, pierdem poate lupta, cădem biruiţi. — Ei bine, dar nu ştim oare, că şi păgânii anticităţii căutau binele, frumosul, nobilul? Cu cât mai mult ni se cere nouă, creştinilor, să alegem virtutea şi să luptăm pentru ceea ce e mai mult decât viaţă pământească.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaş.*

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

Publicaţiune

Subsemnatele bănci, ţinând seamă de situaţiunea generală economică şi financiară şi pentru a putea acorda înlesniri clientelei lor debitoare, au decis o nouă reducere generală de ½—1% a dobânzilor la depunerile spre fructificare pe livrete şi în cont-curent în lei şi de 1—2% la depunerile în valută străină, fixând totodată dobânda maximală pentru depuneri blocate la 8%.

Această hotărâre se va pune în aplicare pentru depunerile noui în lei sau orice altă valută, începând cu data de 11 Decemvrie a. c.; pentru depunerile vechi la vedere la 16 Ianuar 1931, iar pentru depunerile blocate, la data expirării termenului de blocare.

Sibiu, la 5 Decemvrie 1930.

Banca Românească, sucursala Sibiu.
Banca Comercială Italiană şi Română s. a., sucursala Sibiu.
Banca Ardeleană şi Cassa de Economie s. a. r., sucursala Sibiu.
Cassa Generală de Economii în Sibiu.
Institutul de Credit Fonciar din Sibiu.
Banca Centrală pentru Industrie şi Comerţ, sucursala Sibiu
Banca „Americana".
Banca Oaşia s. p. a., Sibiu.
Banca de Industrie şi Comerţ, societate anon. din Sibiu. (48) 1—1

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 450·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru şcoalele primare:

NICOLAE CRIŞMARIU

Istorioare biblice ed. IX Lei 20
Istorioare bisericeşti „ V „ 20
Catehism „ V „ 20

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS
profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată de

Dr. DUMITRU STANILOAE
profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Nr. 304/1930 (92) 3—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic; a legilor şi regulamentelor în vigoare; în conformitate cu Ordinul P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10704 din 3 II-1930, se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Târnava Mare, cu sediul în Dumbrăveni, jud. Târnava Mică.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul şi diurnele legale dela Stat.

2. Venitele jumătate din sesiunea parohială Dumbrăveni, care în total e de 18 jug. cad.; şi jumătate din sesiunea parohială Hoghilag, care în total e de 6 jug. cad.

Ambele sesiuni se folosesc în arendă forţată.

3. Venitele stolare din parohie, conform fosiei B.

4. Venitele obvenience din protopopiat.

5. 4 st. m³ lemne de foc dela primărie.

Case parohiale nefiind, alesul se va îngriji singur de locuinţă.

Cererile de concurs, instruite cu toate actele cerute de concluzul Nr. 111 al Congresului Naţional bisericesc din anul 1888 şi de Art. 12 din Regulament, sunt a se înainta, în termen de 30 zile dela ultima (a 3 a) publicaţiune în «Telegraful Român», P. Veneratului Consiliu Arhiepiscopesc în Sibiu.

Dumbrăveni, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Târnava Mare, ţinută la 22 Martie 1930.

Preşedinte: **Nicolae Gheaja** adm. prot. Notar: **Cornel Schiau**

Nr. 3331—1930

„Aprobat"

Sibiu, din şedinţa plenară dela 3 Nov. 1930.

Consiliul arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Crestin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1931

Al 80-lea dela apariţie

Cuprinde bogată şi aleasă materie, cu numeroase portrete

Calendarul pentru anul 1931 conţine următoarele: Noul Suveran, *M. S. Regele Carol II.* — *Optzeci de ani*, Calendarul din teascurile tipografiei lui Şaguna. — *Dela Sf. munte Athos*, congres panortodox. — *Troiţa* (versuri şi proză). — † Arhiereul *Filaret Musta.* — *Răposaţii noştri preoţi* (din arhiepiscopie), întru amintirea lor (*cu potretele tuturora*). — Călugărul şi banditul. — *† Dr. Augustin Dumitreanu*, generosul fundator. — *Problema misionară a bisericii noastre*, de T. Scorobeţ. — *Cântec* de Crăciun. — *Reprivire asupra anului precedent*, ştiri şi fapte din viaţa bisericească: Sentimentul religios la noi. — Zece ani de arhipăstorire. — Inaugurare. — Comemorarea lui Gojdu. — N. Iorga în America. — «Revista Teologică». — La prigonirile din Rusia. — Vechi biserici în Zarand. — Consiliul central bisericesc. — Daniile credincioşilor. — Biserică arsă. — La locurile sfinte. — Congres cultural în Sibiu. — Jigniri şi nedreptăţiri. — Vizitaţii canonice şi sfinţire de biserică. — Ziua mamei. — Adunările eparhiale. — Oastea Domnului. — Biserica şi noul Suveran. — La acad. teologice. — Data Sf. Paşti. — Lui Horia şi Cloşca. — Cursuri de vară. — Conferenţa din Lambeth. — Episcopie nouă. — Congres misionar. — Primul deceniu. — Asociaţia clerului «A. Şaguna». — *In luptă cu vechiul vrăjmaş*, combaterea beţiei. — *La plecare.* — *Maimuţele*, de unde au luat începătură? — **Fel de fel:** 1. Colinda albinelor. — 2. Priviţi şi în sus! — 3. Fapta prinţului. — 4. Efectul. — 5. Intrebări. — 6. Fă binele, ear de rău te fereşte! — 7. Biserica în Rusia. — 8. Cinstirea preoţilor la egipteni. — 9. Rugăciunea unui judecător. — 10. Zilele săptămânii. — 11. Misionarul între păgâni. — 12. Obiceiuri păgâneşti. — 13. Rugăciune din 1930. — 14. Pământ, lege, moşie. — 15. In rândul străinilor. — 16. Dragostea creştinească. — 17. Viteazul. — 18. Biblia şi Caragiale. — *Glume.* — *Târgurile.* — Anunţuri diferite ş. a.

Chipuri: M. S. Regele *Carol II.* — Intâia tipăritură *din tipografia lui Şaguna*, în 1850 (facsimilă). — Prima pagină a *Calendarului* nostru din 1852 (cu cirilice, în facsimilă). — *Răposaţii preoţi:* Aurel Popovici, Ioan Pascu, Gheorghe Draia, Gheorghe Medrea, Prot. Romul Mircea, Nicolae Oancea, Nicolae Todea, Gheorghe Ţeposu şi Ioan Laşiţă. — *† Dr. Augustin Dumitreanu*, fundatorul dela Şardul de lângă Alba-Iulia. —

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVIII Sibiu, 17 Decemvrie 1930 Nr. 91

Telegraful Român

Organ național-biser

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul: ...n an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei ...ni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul i... ...n șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...ș inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica și educația tineretului

Se vorbește de criză astăzi mai mult ca de obicei. De această situație n'a fost scutită nici străbuna instituție, biserica noastră.

Unul dintre mijloacele eficace pentru a readuce biserica spre mersul ei normal, ar fi cred acela de a ne îndrepta atenția către educația tineretului, a generațiilor ce vin.

Inutil să reamintim rolul preponderent, jucat de biserica ortodoxă, în trecutul nostru istoric, ca singură instituție de cultură, — ar însemna să cădem în banalitate. — Dar, la un moment dat, o schimbare pare a se fi produs în desvoltarea ei normală.

E anul 1848, anul revoluției din Principate, dată remarcabilă în istoria civilizației românești. Venind brusc în contact cu ideile moderne, un proces a început să se săvârșească de atunci în țările noastre, proces care nu s'a terminat nici astăzi; ba, după războiu, prin unirea tuturor românilor, a intrat într'o nouă fază, mai acută și mai accelerantă. E procesul de tranziție dela România patriarhală la România modernă. Ne întrebăm: cum a atins biserica *acest* fenomen?

Crescuți sub influența ideologiei iacobinice a revoluției franceze și a francmasoneriei, descălecătorii statului modern dela 48, desigur că numai prietenie nu puteau să arate bisericii. Considerată ca simplă anexă a statului, având rol limitat doar până la pătrunderea în masse a «nouilor idei», biserica ortodoxă intră de atunci într'o periodă destul de critică. Acestea erau ideile generației «pașoptiste», și de acestea au fost călăuziți aproape toți fruntașii politicei noastre, cu puține excepții, cari ni-au condus până în zilele noastre.

Efectele n'au întârziat a se arăta, încă dela început, prin felul cum s'a făcut secularizarea, deposedând biserica de daniile bătrânilor ctitori, ear mai departe prin aproape complecta laicizare a învățământului, care a produs generații școlare ireligioase, disprețuind trecutul bisericesc și legea strămoșilor.

După cum în timpul iernii, pe vremuri geroase, îndrăgești soba și te apropii de căldura ei, ear atunci când a venit primăvara o înlături ca lucru de prisos, — tot așa s'a procedat cu biserica atunci, când am pășit pragul primăverii noastre istorice. Dar, vine vara, vine toamna, și vine earăș — gerul iernii!

Criza generației actuale, materialismul, imoralitatea, arivismul nebun, lipsa de idealism și de sacrificiu, cu întreg cortegiul lor, care au infectat straturile societății românești, amenințând temeliile existenții noastre ca națiune, au pus pe gânduri și pe optimiștii acestei țări. Reacțiunea n'a întârziat să vină și, lucru interesant, nu atât din mijlocul bisericii, cât mai ales din mijlocul laicilor. Avem nevoe, spun ei, de biserică, avem earăși nevoe de căldura ei generoasă; nu putem pune fundamentele noului stat modern, fără idealism și sacrificiu, întocmai cum legendarul meșter Manole n'a putut zidi mănăstirea Curții de Argeș, fără a-și sacrifica propria soție.

Ideea de sacrificiu e la baza religiei creștine; de aceea să apelăm din nou la biserică și s'o reintegrăm în drepturile ei spirituale. Lucrul acesta se impune în mod imperios astăzi. —

Și atunci e natural să cercetăm mijloacele prin care biserica să-și recapete supremația asupra spiritelor, cum de drept i se cuvine. Care e unul dintre aceste potrivite mijloace?

Răspundem: *pregătirea tinerelor generații.*

Trebue să recunoaștem că biserica ortodoxă, în calitate de conducătoare a sufletelor, și-a îndreptat atenția indeosebi asupra celor maturi, lăsându-se grija educației nouilor generații aproape exclusiv pe seama școalei.

Nu tot așa în biserica apuseană. Cunoaștem, de pildă, marele interes ce l-a trezit mai anii trecuți cunoscuta Enciclică papală asupra educației religioase a copilului, comentată pe larg prin revistele și ziarele religioase franceze. Cunoaștem, că una din grijile bisericii apusene și din metodele ei de propagandă, a fost totdeauna înființarea de școale, institute de călugărițe, în special pentru educația fetelor, a viitoarelor mame, atât de bine organizate și atrăgând elementele de elită.

E evident că ceeace se poate face cu copilul, nu se poate face, cu aceiași sorți de izbândă, cu omul matur.

Prin actuala lege, a învățământului secundar, ni s'a dat mână liberă în această școală, care e tocmai cea hotărâtoare pentru formarea definitivă a personalității viitoare a elevului, — ear profesorul de religie, dacă e ceeace se numește în pedagogie o «personalitate», va ști să influențeze definitiv asupra formației sufletești a viitorilor intelectuali. Căci aici e punctul sensibil; asupra păturii *culte* trebue să-și recapete biserica influența spirituală. Rolul bisericii nu se poate mărgini asupra maselor. Ea nu este obscurantistă, căci doctrina creștină este lumină adevărată, și de aceea nu poate fi umbrită pe alocuri sau pusă în inferioritate de falșa lumină modernistă.

Trebue ca biserica ortodoxă, pentru a putea să trăiască și să crească, să-și recapete entuziasmul ei misionar. Dar entuziasmul e chestiune de convingeri și credință, ear acestea se capătă ca un dar gratuit al lui Dumnezeu, atunci când e dorință vie din partea noastră ca focul Duhului Sfânt, coborât asupra apostolilor.

Ca încheere, trebue să repet că, pentru înflorirea bisericii, accentul avem să-l punem pe grija de educația generațiilor ce vin.

Și evreii au fost pedepsiți să rătăcească în pustie, până au murit toți ceice mâncaseră carne în Egipt; astfel nu văzu Canaanul decât generația nouă și tinără.

V. Popa
catihet ort. în Blaj.

Nr. 10,821.

Circulare

Discul dela Nașterea Domnului pentru Internatul arhidiecezan

In baza concluzului Ven. sinod arhidiecezan Nr. 34 din 1922 referitor la înființarea Internatului arhidiecezan, pentru orfanii de preoți, prin aceasta dispunem, ca la sărbătoarea Nașterii Domnului din acest an, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în folosul acestui internat.

Sumele ce se vor aduna din parohii, se vor trimite prin oficiile protopresbiterale, oficiului nostru de cassă cel mai târziu până la 1 Februar 1931.

Sibiu, din ședința senatului epitropesc, ținută la 13 Decemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 10,822/930.

Discul dela Botezul Domnului pentru fondul mitropolitan

Atragem atențiunea oficiilor protopresbiterale și parohiale asupra dispozițiilor concluzului congresual Nr. 236 din anul 1878, conform căruia în tot anul la sărbătoarea Arătării Domnului trebue să se poarte un disc separat în toate bisericile din arhiepiscopia noastră în folosul fondului mitropolitan.

Oficiile parohiale vor dispune purtarea acestui disc, iar sumele ce se vor incassa, se vor trimite oficiilor protopopești, de unde apoi se vor vărsa până la 15 Februar 1931 oficiului nostru de cassă.

Sibiu, din ședința senatului epitropesc, ținută la 13 Decemvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Se vestește că viitoarea sesiune a Fundațiunii *Nobel* va acorda un premiu activității științifice române, mai cu seamă celeia de pe terenul medical. Știrea, îmbucurătoare pentru țara noastră așa de calomniată în străinătate, rămâne să se înfăptuiască.

Înmormântarea ex-patriarhului ecumenic Constantin

— Funerarii naţionale la Atena —

Am asistat la o manifestaţie cu adevărat impozantă, Sâmbătă în 29 Noemvrie 1930, când s'a făcut înmormântarea ex-patriarhului ecumenic Constantin.

La ora unu toate magaziile sânt închise, oraşul întreg ca mobilizat, străzile pline de lume care se 'ndreaptă spre mitropolie, unde de două zile zăcea fără suflare cel mai înalt prelat al bisericii ortodoxe.

La ora 3 începe să sosească clerul formând un cerc larg în jurul sicriului, în ale cărui patru colţuri ard făcliile.

Sosesc apoi autorităţile, bine reprezentate: Notez prezenţa dlui Venizelos, preşedintele consiliului de miniştri, a preşedintelui camerii, şi al senatului, mai mulţi miniştri, şi în număr considerabil parlamentarii, reprezentanţii diferitelor asociaţii, ai universităţii ş. a.

Ora începerii prohodului se apropie. Apare, purtând odăjdii, arhiepiscopul Hrisostom al Atenei, înconjurat de prelaţi şi urmat de membrii sfântului Sinod.

Linişte de mormânt se face în catedrală. Slujba urmează în emoţiune generală..

La sfârşit arhiepiscopul Atenei adresează ultim cuvânt defunctului:

«Biserica greacă, prin episcopatul său şi restul clerului său; statul elen, prin şeful său suprem şi guvernul său; cucernicul popor elen, cu emoţiune adâncă înconjoară sicriul Patriarhului de Constantinopol, Constantin al VI. Şi toată lumea creştină ortodoxă se întoarce în duh spre cel dispărut aducându-i omagiul de respect.

«Demnitatea supremă în biserica ortodoxă, cea de arhiepiscop al Constantinopolei şi de patriarh ecumenic, la care a fost chemat prin voinţa divină, ar fi fost suficientă pentru a provoca respectul unanim către defunct. Căci demnitatea de patriarh ecumenic consfinţită de Cel Prea Inalt în biserica ortodoxă, străjuită de strălucirea alor 16 secole şi păstrând învăţăturile şi tradiţiile ortodoxiei, constitue un far strălucitor care ne luminează universul.

«Patriarhul ecumenic este părintele părinţilor al tuturor ortodocşilor, lanţul care leagă între ele toate bisericile ortodoxe. De aici respectul universal în persoana sa.

«Dar şi ca personalitate Constantin al VI fu vrednic de acest unanim respect. Poseda toate virtuţile predecesorilor săi. Aflându-se printre noi în circumstanţele ce le ştim, a conservat totuş intactă demnitatea şi sfinţenia funcţiunilor sale, înţelepciunea, bunătatea, marinimia, simboluri vii ale Tronului sfânt pe care era ridicat. Serviciile, aduse de el bisericii prin activitatea sa anterioară, au fost mari. Constantin a fost într'adevăr unul dintre aceia, pentru cari marea biserică a lui Hristos are dreptul să fie mândră. Dar el a fost asemenea mare prin abţinerea forţată dela viaţa activă.

«Moartea lui a dat ocazie în acelaş timp unei manifestaţii a sentimentului religios al poporului. Eri şi astăzi valuri de lume au defilat pe dinaintea acestor rămăşiţe muritoare. Oricine ajungea să sărute mâna patriarhului, se considera fericit, şi trebuia că vezi emoţiunea poporului pentru a aprecia profundul său sentiment religios.

«Şi servicille pe care le-ai adus tu, o patriarh de eternă memorie, dând astfel ocaziune la această manifestare de pietate a poporului elen, nu au fost puţine şi efectul lor nu se sfârşeşte acum. Marile tale virtuţi şi strălucitorul tău exemplu, vor rămânea pentru totdeauna învăţăminte de mare preţ pentru cei cari colaborează în biserică. Memoria ta va rămânea veşnică». —

Urmează episcopul de Trapezunt, P. S. Chrisantos, care expune pe larg viaţa patriarhului decedat, opera sa altruistică şi persecuţiile ce le-a suferit din partea turcilor, pericolele cărora s'a expus, şi sacrificiile făcute pentru creştinătate.

Personalităţile oficiale, în frunte cu preşedintele consiliului de miniştri, au defilat pe dinaintea cosciugului sărutând fruntea patriarhului mort.

La ora 5 se formează cortejul funebru: armata în mare ţinută reprezentând diferite arme, cu fanfară, şcoale militare, apoi clerul din Atena şi împrejurimi — o mare de potcapuri, — sicriul, urmat de mitropolitul primat, oficialităţile, earăş armată, apoi lume fără număr.

La mormânt s'au rostit discursuri din partea prof. universitar Hr. Andrutsos şi a I. P. S. Sale mitropolitului de Chalkis.

Ca suprem adio, la coborârea în mormânt a cosciugului, elevii unei şcoale militare au tras trei salve.

Atena, 30 Noemvrie 1930.

Pr. *Gh. Secaş.*

Răsunet la calomnii

Duhul celei mai curate dreptăţi, tactul şi înţelepciunea, cu care I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a condus adunarea generală din urmă a Asociaţiunii la Caransebeş, sânt remarcate în toate telegramele primite, cu această ocazie, de înaltul prelat.

Telegrama cea mai nouă este următoarea:

Inalt Prea Sfinţiei Sale Dr. Nicolae Bălan, mitropolit, Sibiu. Preoţimea ortodoxă română din protopopiatul VINGA, judeţul Timiş (Eparhia Aradului), condamnă cu indignare atacurile scrise la adresa Inalt Prea Sfinţiei Voastre în legătură cu adunarea «Astrei» şi exprimându-Vă admiraţia şi întreg devotamentul său, Vă roagă să fiţi totdeauna cu crucea în fruntea luptei ce se duce pentru interesele mari ale bisericii. Preoţimea, gata pentru orce jertfă, Vă urmează.

Protopop *SAVA SECULIN.*

*

Acesta este unul din răspunsurile date atât la incalificabilele ieşiri ale cotidianului clujan, încredinţat conducerii unui „publicist" de-a treia mână, cât şi celorlalţi defăimători analfabeţi, cari n'au obrazul să roşească de ruşine, când revarsă cele mai josnice acuzaţii asupra fruntaşilor vieţii noastre publice.

Şi vă rog pe voi fraţilor, să vă păziţi de ceice fac împerecheri şi sminteli împotriva învăţăturii care voi v'aţi învăţat, şi vă feriţi de ei.

Că unii ca aceia Domnului nostru Isus Hristos nu slujesc, ci pântecelui lor, şi prin cuvinte bune şi prin cuvântare de bine înşală inimile celor proşti. (Rom. 16, 17, 18).

DELA SENAT

— Cuvântul unui preot senator —

La discuţia asupra mesajului în senat, părintele *Adam Basarab*, senator de Hunedoara, a rostit, în şedinţa dela 28 Noemvrie 1930, un discurs mai lung din care publicăm următoarele:

Domnule preşedinte,
Domnilor senatori

Partea a patra a Mesajului Regal, se ocupă cu activitatea culturală, problemă, care cuprinde două mari instituţii: *Şcoala şi Biserica.* In aceasta direcţie, trebue dată mare atenţie îndeosebi reformei învăţământului secundar şi superior.

In ce priveşte învăţământul secundar, va trebui reîntrodusă clasa VIII în licee. Organizarea anului preparator, dovedindu-se inaplicabil, iar diploma bacalaureaţilor noştri nerecunoscută în străinătate. (Aplauze).

Invăţământul superior deasemenea ar trebui reglementat având o suprasaturaţie de titraţi universitari, numărul celor primiţi în facultăţile şi academiile noastre va trebui să fie selecţionat şi limitat, înscrierea făcându-se be baze de concurs. (Aplauze).

Biserica la rândul ei trebue să se bucure de toată solicitudinea noastră.

Poporul român, până la înfăptuirea idealului naţional, a trecut prin grele suferinţi, iar păstrarea intactă a rassei noastre trebue s'o recunoaştem, se datoreşte în mare măsură bisericii. Tocmai din acest considerent, socotim că biserica trebue să fie una din preocupările principale ale statului. Cred, că *desfiinţarea ministerului cultelor n'a fost una din cele mai fericite inovaţiuni* aduse prin legea de organizare a ministerelor. (Patriarhul Miron: Aşa il Ai dreptate! Trebue reînfiinţat!)

Din consideraţiuni de economii bugetare, nu cred, că era în interesul statului să ne dispensăm de serviciile acestui minister, mai ales privind situaţiunea extrem de delicată a relaţiunilor interconfesionale dela noi. (Bravo, aplauze prelungite).

Ultima parte a Mesajului regal se ocupă de armată. Fără îndoială că noi avem datorinţa sfântă de a ne îngriji de instituţiunea, care are de scop să garanteze existenţa noastră neturburată în intregitatea teritorială a statului român.

Armata noastră dispune de cel mai preţios capital uman, iar noi trebue s'o înzestrăm cu cele necesare pentru valorificarea ei. —

FOIŞOARA

Iubirea

Tu care încătuşezi pe muritori în bente tari ca moartea, tu, iubire, eşti coborâtă din cer.

Inima tresaltă, ca dintr'un somn lung, la auzul numelui tău, căci tu eşti suverana ei; o stăpâneşti cu energie magică, o faci să salte, sau să suspine, să înoate zâmbind peste valuri, sau să dorească scufundarea.

In momentele când osânda pândeşte la uşă, când nu mai e decât un pas până la abisul înfiorător, tu în taină îi torni forţe nouă, şi-i dai aripi de vultur ca să ia din nou zborul falnic.

Ce gheaţă ar putea să reziste razelor tale? Ce întuneric luminii tale? Ce stâncă nu s'ar preface în pulbere prin puterea ta fulgerătoare?...

E noapte. Ger cumplit. Intr'o colibă pe jumătate ruinată, la poala muntelui se petrece scenă sfâşietoare de suflet: Mama-i bolnavă de moarte. In preajma ei zgriburesc cinci copii sdrenţeroşi, palizi... Ea îi priveşte cu ochii înlăcrimaţi, îi mângâie cu mâna rece. O fetiţă ca de 5 ani cere de mâncare. Sora mai mare încearcă s'o oprească: Taci!.. Nu mai amărî pe mama...

Sărmana mamă! Cine ar putea descrie durerea în care se sbate?... Simte că-i va suna în curând ceasul de ducă... şi are să plece în altă împărăţie, iar copiii ei nevinovaţi, rămaşi fără sprijin, ce vor face?! Cine i va strânge la sân, cine le va astâmpăra foamea? O, iubire, crudă eşti! Pentru-ce nu deslegi aceste fiinţe din lanţurile, cu care le-ai unit, spre a le uşura despărţirea? Dece atâtea suspine?...

Şi totuş, n'avem dreptul să mustrăm această virtute, căci deodată faţa ca de mort a mamei se înseninează, un surâs manifestă că s'a transformat ceva în sinea ei. Buzele-i învineţite încep să se mişte; aiurează poate? — Nu e conştie când îngână: «Părinte ceresc, Tu, Tată iubitor al tuturor, nu-i părăsi!».

Iubirea desmierdătoare stă plină de graţii pe tronul său mai înalt decât cerul, şi ridică din praf pe orfani, pe săraci, iar pe cei sus puşi îi coboară la trepte inferioare. Numai iubirea poate săvârşi astfel de minuni, ea este nemărginită şi misterele ei infinite. Ea sădeşte în piepturi flacări de foc, în inimi caraf de leu, în suflete nemurire.

Şi dacă «n'ar există Dumnezeu» — după zisa nebunilor, — «fiinţează iubire», care-i însuş Dumnezeu!

Fapta externă nu valorează nimic fără iubire. Să căutăm mai mult spre intenţie, decât spre faptă; mai mult spre calitate, decât spre cantitate. Mult poate face iubirea. Ea prinde cu flacăra sa tendenţa spre activitate. Sufletul cucerit de iubire adevărată nu invidiază pe nimeni, pentrucă nu-şi găseşte plăcerea în bucuria sa personală, nici nu doreşte să se delecteze în sine, ci peste toate bunurile în Dumnezeu doreşte să şi afle bucuria şi fericirea eternă. Ear cine posede anumite bunuri, acela nu le atribuie sieşi, ci le raportează la Dumnezeu, dela Care izvoreşte tot binele şi în Care se odihnesc toţi Sfinţii, bucurându-se de fericirea lor completă.

De-ar fiinţă o scântee a iubirii adevărate în fiecine, ar vedea desigur toată deşertăciunea celor trecătoare.

Pr. Cpt. *Dr. T. POTCAŞ.*

Citiţi şi răspândiţi ziarul

Telegraful Român

Şi acum câteva cuvinte la metoda de lucru a corpurilor legiuitoare. Sub acest raport trebue s'o recunoaştem, că în ultimii doi ani s'a legiferat uneori cam în pripă. O mulţime de legi, uneori chiar foarte importante, au fost votate cu urgenţă şi extraurgenţă. Dar dacă în trecut am avut scuza de a fi nevoiţi să urgităm votarea a o mulţime de legi — pentru terminarea reformelor provăzute în programul nostru — legi cari sânt în strânsă dependenţă unele de altele, — astăzi această scuză a dispărut. (Aşa-i, aplauze).

Reformele fundamentale fiind făcute, trebue să punem în viitor stavilă tendinţei de care de altfel sânt cuprinse parlamentele aproape ale tuturor statelor de a se legifera exagerat de mult. Lumea azi e stăpânită de tirănia legilor. Chiar unui jurist îmi închipui că i este imposibil a fi la curent cu toate legile, (Aplause), cari ceeace e mai dureros se întâmplă des să se contrazică reciproc. În viitor deviza să ne fie «non multa sed multum», şi să votăm numai legi minuţios pregătite şi să se admită urgenţa numai în cazuri excepţionale.

Pe lângă acestea aprecieri şi observaţiuni, declar, că votez Mesajul! (Aplauze prelungite, oratorul a fost mult ovaţionat).

•

Părintele *Adam Basarab* a luat cuvântul de alt fel şi la alte prilejuri, apărând cu râvnă şi pricepere interesele noastre bisericeşti şi naţionale.

Intr'una din şedinţele din urmă ale senatului, părintele senator a pus la punct afirmaţiile preşedintelui partidului maghiar Iosef *Şándor*, care începuse a lăuda «bunătăţile», pentru români(!), ale fostului regim unguresc de jalnică pomenire.

In altă şedinţă (22 Noemvrie) părintele Basarab, în aprobările senatului, a rostit un discurs bine gândit, privitor la legea camerelor de agricultură.

Dela conferenţele preoţeşti

— In protopopiatul Bran —

In mijlocul obştei, care în mare parte răscoleşte adâncul numai pentru podoabele ţărânii, şi nu pentru împodobirea sufletească, preoţimea din protopopiatul Bran s'a întrunit în ziua de 8 Decemvrie a. c. la conferenţă preoţească în Zărneşi.

După invocarea Duhului sfânt şi parastas, pentru protopresbiterii şi preoţii răposaţi din tract, slujit în sobor, preoţii în frunte cu noul protopop, păr. Vasile Stoicanea, au trecut în Casa culturală, conform programului fixat.

In cuvântul său de deschidere, păr. prot. V. Stoicanea face frăţesc apel de colaborare duhovnicească şi pastorală cu preoţimea din tract.

Păr. I. Dragolea îş citeşte lucrarea: «Cum trebue să activăm noi în cadrul cercurilor religioase ale conferenţelor preoţeşti pentru a ne cultiva pe noi înşine şi a vesti Evangelia mântuitoare cu râvnă apostolică?»

Cultivarea preoţimii prin conferenţe şi cercuri religioase, dacă se va face atât în şedinţe intime cât şi în şedinţe publice, va da rezultatul dorit în vestirea adevărului veşnic.

In lucrarea a doua «Cum trebue să activăm noi, ca să satisfacem Ord. Cir. Nr. 11116/930 privitor la societatea Sfântul Gheorghe a tineretului?» temă lucrată de părintele V. Pană, se reliefează rolul preotului, ca educator al tinerimii din vârsta pubertăţii, într'o icoană plină de fermec şi îndemn.

La discuţiile asupra lucrărilor au luat parte atât păr. protopop, cât şi preoţii de faţă. *Coresp.*

Ear...

Ear mă sbuciumă de-o vreme
Frământări îndurerate.
Earăş cad mereu pe gânduri
Cu privirile 'nnoptate

Nu'nţeleg acuma rostul
Frământărilor... dar, poate,
Peatra Craiului, măreaţă,
Le va potoli pe toate.

Fruntea ei îmbătrânită
Mă va smulge, robitoare,
Din cătuşele-amintirii
Zilelor prăbuşitoare.

Şi în nopţi târzii, când dulce
Domină înfiorarea,
Fremătându-şi, moicom, brazii
Ea-mi va da, cu drag, uitarea.

Va deschide zări albastre
Inimii şi 'n valuri line
Imi va picura în suflet
Pacea zilelor senine.

VASILE STOICANEA.

Asociaţia Clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 80/1930.

COMUNICAT

Având în vedere criza financiară de o excepţională acuitate în care se sbate ţara şi necesitatea inexorabilă a unor tragice amputări în bugetul statului, o delegaţie a Asociaţiei generale a clerului ortodox în frunte cu preşedintele acestei Asociaţii s'a prezentat decurând la dl preşedinte de consiliu G. G. Mironescu şi la alţi câţiva miniştri din guvern cu un memoriu cerând ca pentru realizarea economiilor bugetare ministerul de instrucţiune publică şi culte să desfiinţeze parohiile cari au mai puţin de 1600 de suflete refuzând plata salariilor pentru preoţii din aceste parohii, să taie din buget organizaţia mitropolitană din Ardeal, posturile de misionari eparhiali, revizori ecclesiastici etc.

Intervenţia Asociaţiei generale a clerului ne miră şi ne mahneşte profund. Pentru că ea înseamnă nesocotirea faptului îndeobşte cunoscut că statul s'a purtat şi până acum destul de vitreg cu Biserica noastră pe care nu a înavrednicit-o de ajutoare bugetare în măsura în care a înavrednicit celelalte culte, minoritare, din ţară, conform prevederilor legilor în vigoare.

In loc să ceară pur şi simplu repararea nedreptăţii din trecut, Asociaţia Generală a Clerului cere ca Statul să impună Bisericii ortodoxe jugul unor noui jertfe, menite să-i desorganizeze cadrele şi să o pună în imposibilitate de a-şi împlini şi în viitor integral marea misiune în mijlocul poporului.

De aceea Asociaţia Clerului «Andrei Şsguna» din Mitropolia Ardealului regretă profund că se vede silită să se desolidarizeze de acţiunea aceasta a Asociaţiei Generale a Clerului, acţiune pe care o socoteşte păgubitoare mai ales astăzi când ni se cere cu totul acitceva decât acţiuni menite — chiar şi involuntar — să desorganizeze aparatul administrativ şi misionar al sfintei noastre Biserici.

Sibiu, 12 Decemvrie 1930.

Biroul central al Asociaţiunii Clerului «Andrei Şaguna».

Legiferare confesională

Judecătorul, dl *Vasile Petrovici*, dela Curtea de casaţie din Iugoslavia, a publicat sub titlul de mai sus, în ziarul vienez N. Fr. Presse dela 5 Decemvrie 1930, un articol despre chestiunea, «grea şi spinoasă», a reglementării raportului între statul iugoslav şi cultele sale.

După confesiune, locuitorii Iugoslaviei sânt: ortodocşi (6 milioane), romano-catolici (5 milioane), islamiţi (un milion 400.000); ear restul (de 350.000) e format din evanghelici de conf. aug., reformaţi, vechi catolici şi izraeliţi.

Regimul actual iugoslav a reglementat până acum raporturile sale cu bisericile: ortodoxă, evanghelică şi reformată, precum şi cu comunităţile religioase islamite şi israelite.

Legea fundamentală a bisericii ortodoxe sârbe s'a publicat înainte cu un an, în 8 Noemvrie 1929. Această lege asigură ortodoxiei *o largă autonomie de cult şi de avere bisericească*, şi totodată stabileşte principiile fundamentale despre ajutorul şi controlul statului. Alcătuirea definitivă a organizării bisericeşti, prevăzute în legea aceasta, a fost rezervată unei constituţiii bisericeşti, care are să fie adoptată de episcopat şi sancţionată de rege. Tocmai acum, spune dl V. Petrovici, s'a întrunit sinodul episcopilor la Carloveţ având la ordinea zilei constituţia pentru biserică; — în câteva zile se va înfăptui astfel unificarea internă a bisericii ortodoxe sârbeşti, — fapt epocal în viaţa acestei biserici.

Autorul speră în sfârşit, că se va regulă, în mod corespunzător, raportul statului iugoslav şi cu romano-catolicii.

INFORMAŢIUNI

† **Caz de moarte.** Inregistrăm cu durere trecerea din această viaţă a unei venerabile matroane sibiene, a *văd. Maria Borcea născ. Cioran*, întâmplată în 13 Decemvrie a. c. în frumoasa etate de 75 ani. Răposata în Domnul a fost soţia renumitului avocat şi fiscal al Consistorului nostru arhidiecezan Dr. Ioan Borcea, trecut la cele eterne în floarea etăţii în anul 1883, lăsând în grija văduvei 4 copii mici, 3 fii şi o fică, cărora răposata cu creştinească resemnare le-a dat o creştere aleasă, devenind toţi membri de frunte ai societăţii noastre. Pe doi din aceşti fii a avut durerea să-i petreacă la locul de odihnă: pe Ermil, înalt funcţionar la Banca de asigurare «Transilvania» şi pe Ioan, profesor la şcoala civilă a «Astrei». O jelesc fica sa Eleonora, fruntaşul vieţii noastre publice, senatorul Dr. Lucian Borcea şi fratele răposatei dl Cornel Cioran, cenzorul Băncii Naţionale. Inmormântarea răposatei are loc astăzi la ora 2½ în cimitirul central. Odihneacă cu drepţii!

Earnă extrem de friguroasă prevestesc naturaliştii germani, pentru anul acesta, la fel cu earna neobişnuit de grea din 1928/29. In părţile Sibiului avem, până acum, o earnă dintre cele mai domoale.

In Lupeni, protopopiatul Jiului, tinerimea adultă s'a constituit în societatea Sf. Gheorghe. Fiecare Sâmbătă se ţin conferenţe conform statutelor sale. Au conferenţiat până acum dnii Grebenea, teolog, Bogza şi Cincu, învăţători. «Oastea Domnului», condusă de Pr. Victor Şandru din aceeaş comună, a organizat un reuşit festival în palatul cultural, pentru ajutorarea familiilor sărace. S'au incassat şase mii de Lei.

Sprijin literaturii şi culturii! Comitetul «Astrei» culturale, face apel, cu prilejul sărbătorilor în care intrăm, rugând publicul românesc, ca între darurile cumpărate să pună şi câte-o *carte* de valoare, care să sporească visteria sufletului.

Cât se fumează. Conform statisticei oficiale, în ţara noastră s'au fumat în ultimii zece ani: peste 20 milioane kilograme tutun, 333 mii kgr. ţigarete, 162 mii kgr. ţigări. Statul a încasat, pentru aceste cantităţi, aproape cinci miliarde de lei.

ŞTIRI LOCALE

Reuniunea română de muzică «Gh. Dima», Sibiu, dă un concert Joi, în 18 Dec. 1930, ora 8 seara, în sala Thalia (Urania), în onoarea dnei *Minerva Brote*, prezidenta de onoare a Reuniunii. Programul conţine bucăţi alese pentru cor şi orchestră.

Mare concert. Maestrul cu renume universal, *George Enescu*, va da în sala Thalia (Urania), Vineri în 19 Decemvrie 1930, ora 9 seara, un concert extraordinar de vioară. La pian dl I. Dobrogeanu-Gherea. Program ales. Bilete la: *Librăria Săteanului*. Sibiul muzical are nouă ocaziune de-a se delecta în cântul de cea mai înaltă valoare a neîntrecutului nostru artist care interpretează atât de minunat operele geniilor muzicale.

Dela «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu»: Joi în 25 Decemvrie a. c. (prima zi de Crăciun) aranjează un Concert în sala dela «Unicum» cu coruri, soluri şi recitări. Inceputul la ora 8 seara. Concertul se dă în favorul ajutorării ucenicilor români săraci dela meserii. După Concert urmează dans. Bilete de intrare se găsesc la Librăria arhidiecezană. — Joi în 1 Ianuarie 1931 d. a. la ora 3 se face împărţirea darurilor ucenicilor români săraci dela meserii în localul Reuniunii din Str. Brukental 17. Onor. Public este rugat a lua parte. *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Biblioteca poporală. Au apărut în Biblioteca poporală a Asociaţiunii «Astra», în decursul anului 1930, următoarele numere: Nr. 175. Nutreţul măiestrit sau cele mai bune plante de nutreţ, de Ioan F. Negruţiu, cu mai multe ilustraţiuni. Preţul 6 Lei. Nr. 176. Tuberculoza, de Dr. Iosif Stoichiţia Preţul 6 Lei. Nr. 177. Pentru ziua de azi, conferenţe pentru popor, scrise de Secţiile «Astrei». Preţul 6 Lei. Nr. 178. Calendarul «Astrei» pe anul 1931, redactat de Horia Petra-Petrescu. Preţul 15 Lei. Nr. 179. Petrea Voinicul şi alte balade în formă poporală de Ştefan Cacoveanu. Preţul 6 Lei. Nr. 180. Din Ţara Haţegului. Povestiri de Ioan Pop-Reteganul. Pr. 6 Lei.

Nr 386/30 (Nr. 94) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor: **Balşa, Ceru Băcăinţi** şi **Mada**, toate de cl. III-a din prot. **Geoagiu**, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasionate în coala B. pentru întregire dela stat şi anume:

1. **Balşa cu filia Galbina**, 3 jug. sesiune parohială, 2 st. lemne de foc în pădure, folosirea cimitirului şi stola obişnuită în tract.

2. **Ceru-Băcăinţi**, 3 Dcl. cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, 2 jug. sesiune parohială şi stola obişnuită.

3. **Mada**, 8 jug. sesiune parohială, locuinţă, 2 dcl. cucuruz cu tulei, de fiecare casă, şi stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile de concurs subsemnatului oficiu protopopesc în termenul deschis, având a se prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul şi referinţele locale.

In înţelegere cu comitetele parohiale.

Geoagiu, la 30 Noemvrie 1930.

protopop
V. Goron.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

Istoria Desrobirii Religioase a Românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

SILVIU DRAGOMIR

profesor universitar, membru al Academiei Române

Vol. II

cu 75 documente anexate.

Preţul Lei 400, plus spese de poştă Lei 20.

Volumul I costă Lei 200

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentrucă să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A APĂRUT

BISERICA ÎMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

In editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de

Dr. DUMITRU STANILOAE

profesor la Academia teologică „Andreiană"

Preţul Lei 400·—, plus spese poştale Lei 20·—

Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese poştale Lei 30·—.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Cierului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL

profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10.—

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

Cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cartea este recomandată, din partea forurilor superioare, pentru a se procură pe seama On. preoţimi şi a bibliotecilor parohiale.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Harta Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

pe protopopiate

întocmită de

Dr. CORNEL POPESCU

protopop

Preţul Lei 130.— lipită pe pânză.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN

protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

ORDINEA BAILOR

Baie în bazenul de înot şi lecţii de înot

Pentru bărbaţi:

Luni: închis
Marţi: dela 8—10 ore a. m. pr. urcate
Mercuri: dela 8—10 ore a. m.
Joi: dela 8—10 ore a. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m.
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m.
Duminecă: dela 7—9 ore a. m.

Pentru femei:

Luni: închis
Marţi: dela 10—12 ore a. m. pr. urcate
Mercuri: dela 10—12 ore a. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m.
Vineri: închis
Sâmbătă: închis
Duminecă: dela 9—10 ore a. m.

Baie de familie:

Luni: închis
Marţi: dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara pr. ur.
Mercuri: dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi: dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă: dela 10—12 ore a. m.

Pentru bărbaţi:

Băi de abur şi de aier cald

Luni: închis
Marţi: dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara preţuri urcate
Mercuri: dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi: închis
Vineri: închis
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m., dela $1^1/_2$—5 p. m., dela 5—$7^1/_2$ ore seara preţuri reduse
Duminecă: dela 7—12 ore a. m. preţuri urcate

Băi de cură

Luni: închis
Marţi: dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Mercuri: dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Joi: dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Vineri: dela 8—10 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă: dela 8—10 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 oie p. m.
Duminecă: dela 7—10 ore a. m.

Pentru femei:

Băi de abur şi de aier cald

Luni: închis
Marţi: închis
Mercuri: închis
Joi: dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara preţuri urcate
Vineri: dela $1^1/_2$—5 ore p. m. dela 5—$7^1/_2$ ore seara preţuri reduse
Sâmbătă: închis
Dumineçă: închis

Băi de cură

Luni: închis
Marţi: dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Mercuri: dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Joi: dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Vineri: dela 10—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—4 ore p. m.
Sâmbătă: dela 10—12 ore a. m. şi dela 4—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă: dela 10—12 ore a. m.

BAI DE PUTINĂ

Luni: închis
Marţi: dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Mercuri: dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Joi: dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Vineri: dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Sâmbătă: dela 8—12 ore a. m. şi dela $1^1/_2$—$7^1/_2$ ore seara
Duminecă: dela 7—12 ore a. m.

In zilele de sărbătoare are valoare ordinea de Duminecă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.